

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Mishnayot

‘im perushe ... Rabenu ‘Ovadyah mi-Berçinorah ve-Tosfot Yom Tōv ...
Ve-elu nitosfu ... kol hilufe girsa’ot, mar’eh meqomot ba-Rambam u-ve-Ṭur
ve-Sh.‘A ... u-mar’eh meqomot ba-Shas

Seder Qodashim

**Berçinorah, ‘Ovadyah ben-Avraham mi-
Dihrenfurt, 543 [1782 oder 1783]**

תורה רדס תוינשמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10960

משניות

סדר טהרות

עם פירושי הגאונים המפורסמים

רבינו עובדי' מברטנורה • ותוספות יום טוב

כפי שנרפסו עד היום

ואלו נתוספו בכמה דברים

- א כל חלופי גרסאות ונוסחאות ששנו חכמים בלשון המשנה • אחת בפנים • ואחת בחוץ • באלו מובאות :
- ב מראה מקומות ברמב"ם ובטור וש"ע והרבה תיקונים בנוסחאות ומראה מקומות בש"ס אשר הועתק מתוך הש"ס משניות של הרב הגאון הגדול המפורסם מוהר"ר ישעיה ברלין נר"ו
- ג יתן ריווח בנקודה קטנה להפריד בין לשון המשנה • ובין ציון הפירושים • ובין ענין לענין • בפנים ובמפורשים :
- ד לבאר ולהקין במקום שרובי התי"ם • מחוסרי הכנה • מרוב הפעות • ונקצרו באמרים בהעקת הראשונים • פתוקן הכל יפח
- ה המראה מקומות • בפסקי תנ"ך • גרשמים • באותיות מרובע • למען יהא נראה בעליל • מקום מבוקשו
- ו בסוף המשניות גרס לוח הטעויות על כל הששה סדרים • למען יוכל כל אחד ואחד להגיה בעצמו

קיניגליכר פריישישר ווירקליכר גהיימט
מניכטר איכר דיא שלעזישי לגדי רעם
הערן באראן פאן
עקסעדעניץ

תחת ממשלת האדון החכם החסיד
עטמס קריגס אונר דירעגירנדר
האך וואהל גבאהרנן
האיום

בדיהרנפורט

ברפוס ה"ה ר' יחיאל מיכל מייא ס"ס יצ"ו מברעמלויא

בשנת יבפר עליכם לטהר אתכם מכל הטאתיכם לפ"ק

אליכם אישים אקרא

דרשו מעל סדר זרעים וקראו בהקדמת מזכר (תוספות יום טוב) והתבוננו מה ראה על ככה ומה הגישו אליו לחברם ומתנה יודעו דרשו והתבוננו בהקדמת מהם והיה אך למוחר להקדים שנית בהקדמתה היא אבל ראיתי פי טוב לעורך הלכות ולשומר בזכרון טוב הפעולות שחברו לה ימדו מרבי נפוליאן קהקרה לכל בני בית המדרש בכניסתו ובנייתו ואלו הן

בנייתו מהו אומר

מורה אני לפניך ה' אלהי ששמת חלקי מושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מושבי קרנות שאני משכים והם משכימים אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים אני עמל והם עמלים אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר אני רץ והם רצים אני רץ לחיי העולם הבא והם רצים לכאך שחת שנאמר ואתה אלהים תורידם לכאך שחת ואני אבטת בך דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטת בך

בכניסתו מהו אומר

יהי רצון מלפניך ה' אלהי שלא יארע דבר תקלה על ידי ולא אכשל בדבר הלכה וישמחו ביתי שלא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא ולא על מותר אסור ולא על אסור מותר ולא יכשלו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם

ואחר

שעקר למוד המשנה הוא מחצות הלילה כמו שאבאר בס"ד הכל באריות בסוף הספר ראיתי להציג לפני כל מעיין בספר משניות זה סדר הכרכות כאשר הם בט"א סימן ת"ז למען יהיו לזכרון בין עיניו לזכר תחלה אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה והערב גאון אלקי פירוש דברי החומש דמפרש פעמוני וזכר וגוים עם עבדים שבתוכן ולא שאל על ידי הקהה ברמון כלל וכבר הזכיר הר"ם שכן סירטו הרמזים והשם ב' והוכיח שכן הוא כפירושם וזכרתי את דמסכת זכמים סרק המוציא דף פ"ח את תורתו

ברוך

בל זמן שמוקיעין דעתן מתישבת עליהן לשון הר"ב כל זמן שמוקיעין וזכאים לירי תשות כהן מוסיפין חכמה ששבעה שהם מוקיעין ומתלשם בהם ידך קרבה מלפני יונתני דבר צאות דף ס' וזה לשונם כשמוסר הספר [ללמוד בו] ואחר רוצה ללמוד כדי שיביאני תלמוד זה לירי מפשה ולירי מדות ישראל ויריני עושה לשם ימוד קודשא בריך הוא ושיכנתיה כשם יורה זכשם ארני מתימדים יאהרונה על ידי הנעלם

תוספות יום טוב

אמר יום טוב כשיעשה דמיה מלתא אסתייב דמד יון קאטיא דאשלי דכרביא מדרכנן וסכמיא ידכרי דכא הוי פוי אחר רוי לוי דוי דודעית אכא יבוקשטא קאמיא דכורמיה זא קהלא קדישא איתא מד מדרבנן וסריא די סמיה מהר"ר שפעין וואלף כהר"ר יהודי לויא אופקיים ובידיה אכא מוית טורי אכני גוית יפל דר סהר סריס מהולל מרכן של כל הנזלה הוא הנאון סהר מאיר מרוב כבוד קידועה אשת שכתו מדועה מנבואה וכאשר תכתוב למחר וואלף ספרי לשלום לך אשתן אמרי ספרי סנה אכני ידעתי ויכסונו סכרתי כי את השב אל ימנע יוהא מן כגמב וכשעני שועה קטובה קבלתי עלי לטובה לטרופ כנטי ומהר"ר לסקיאה ידו לא התמסתי וסתייב ככע מקירו דרשתי עד שמכתי את שאהבה נפשי בתפלה לאר למסריר וואלף ידתי כמסו ודכרי כפיו שתי לאמר עם הספר אשר למסריר וואלף ידתי כמסו ואכא לשונן לי סתפקי ומה תפסב לו לדקדוקסר של אמת אשר יעשה עם התיאשר בישיבה של מפלה בין הלומדי והדורשין שסתתיו יהיו דוכנין ורמקין ונס אש עלי מתן ירכה יועב כעיני ויכשר ארבה ונכניע דכרי נכתב א האלוף

פרק א טהרות בענין הטהרות והפסס הרמב"ם :

מסכת כלים החיול במסכת כלים וענינו שהיא כולל עקרי הטומאות ולזכור מה שהיא מקבל טומאה ושאינו מקבל טומאה כי כשיזכר לנו מה שהוא מקבל טומאה נדע כל הדברים שהם מקבלים טומאה ושאינם מקבלים הרמב"ם :

מסכת כלים

מסכת כלים

פרק א אבות

פרק א אבות

הטומאות שערץ שמינה שרצים הכתובים בפרשת ויקי ביום השמיני החלד והעכבר וכו' והן אבות הטומאות לטמא אדם וכלים הנוגעים בהם במוחם ושיעורן לטמא בכעדשה שקר חומט תחלת ברייתו בכעדשה אבל האברים אינן להם שעור אפילו פחות מכעדשה מן השרץ מטמאין ודוקא כשהוא לח השרץ מטמא ואינו מטמא יבש דכתיב ויקרא י"א וכל אשר יפול עליו בהם במוחם בעין יוחם :

הטומאות שערץ שמינה שרצים הכתובים בפרשת ויקי ביום השמיני החלד והעכבר וכו' והן אבות הטומאות לטמא אדם וכלים הנוגעים בהם במוחם ושיעורן לטמא בכעדשה שקר חומט תחלת ברייתו בכעדשה אבל האברים אינן להם שעור אפילו פחות מכעדשה מן השרץ מטמאין ודוקא כשהוא לח השרץ מטמא ואינו מטמא יבש דכתיב ויקרא י"א וכל אשר יפול עליו בהם במוחם בעין יוחם :

פרק א אבות

הטומאות שערץ שמינה שרצים הכתובים בפרשת ויקי ביום השמיני החלד והעכבר וכו' והן אבות הטומאות לטמא אדם וכלים הנוגעים בהם במוחם ושיעורן לטמא בכעדשה שקר חומט תחלת ברייתו בכעדשה אבל האברים אינן להם שעור אפילו פחות מכעדשה מן השרץ מטמאין ודוקא כשהוא לח השרץ מטמא ואינו מטמא יבש דכתיב ויקרא י"א וכל אשר יפול עליו בהם במוחם בעין יוחם :

הטומאות שערץ שמינה שרצים הכתובים בפרשת ויקי ביום השמיני החלד והעכבר וכו' והן אבות הטומאות לטמא אדם וכלים הנוגעים בהם במוחם ושיעורן לטמא בכעדשה שקר חומט תחלת ברייתו בכעדשה אבל האברים אינן להם שעור אפילו פחות מכעדשה מן השרץ מטמאין ודוקא כשהוא לח השרץ מטמא ואינו מטמא יבש דכתיב ויקרא י"א וכל אשר יפול עליו בהם במוחם בעין יוחם :

מטמאין

בדי הזויה החי או

ושכבת זרע דוקא שכבת זרע דישאל וגדול אבל דעכו"ס אינה מטמא אפילו מדרבנן דקרוי של עכו"ס טהור גמור וכן שכבת זרע של קטן נמי לא מטמא דכתיב (שם ט"ו) ואיש כי הלך ממנו שכבת זרע איש ולא קטן פחות מכן ט' שנים ויום אחד דאין ביאתו ביאה ושיעורה לרואה במשהו אפילו בעין חרדל ולנוגע בכעדשה ודוקא ש"ל לחה מטמאה דכתיב שכבת זרע בראייה להוריע ומדלא קחשיב תנא דידן בעל קרי בהדי אבות הטומאות ש"פ דאינו אלא ראשון לטומא והכי תנן בסוף מסכת זבים בעל קרי כמגע שרץ ללא הוי אלא ראשון וטמא מת אדם שנטמא במת אבל כלים שנגעו במת הן כמת עצמו והנוגע בהן נעשה אב הטומאה וכלים שנגעו באדם שנטמא במת או באדם שנגע בכלים שנגעו במת הו"ו אב הטומאה וטמאים טומאת שבעה כאלם דכתנן פ"ק דאהלות אבל כלי חרס ואוכלים ומשקים שנגעו במת אינן נעשים אב הטומאה ודוקא ישראל נעשה אב הטומאה כשנגע במת אבל לא עמי"ם וכן נפל שנולד בן ח' אינו מקבל טומאה אם נגע במת ומגורע בימי ספרו מגורע שהחלט בלאחד מן הנגעים וכתרפא והוכשר בנפירות ועץ ארז ואזוב ושני תולעת ותגלחת ויוצא מסוך לאהלו שבעת ימים ובשמיני מביא קרבנותיו ואוחס שבעת ימים קרויין ימי ספרו ומטמא אדם דנאמר כבוס בגדים בימי ספרו ונאמר כבוס בגדים בימי ספרו מה להלן מטמא אדם אף כאן מטמא אדם ומי מטמא אדם בהם כדי הזיה מטמא כמגע ואם יש בהן כדי הזיה מטמא אף בתשא לטמא אדם לטמא בגדים דכתיב (בבבב"ט) ומהו מי הכדה יכבם בגדיו והנוגע במו הכדה יטמא עד הערב ורבנותיו

השרץ לשון הר"ב החלד והעכבר כו' ועיין במשנה ו' סרקה דחולין וכתב הר"ב לטמא אדם וכלים ו"ל הר"ש אדם נפקא מדכתיב בפרשת אומר או איש אשר יגע בכל שרץ אשר יטמא לו וכלים מדכתיב בפרשת שמיני מכל כלי עץ או בגד או עור או שק פ"ב ומ"ש הר"ב ושיעורן לטמא בכעדשה שכן החומט כו' בס"ד דגור ד' כ"ב וכן בהג"ב י א' כל הנוגע בהם יכול שכולן ח"ל מהן אי מהן יכול מקצתן ת"ל בהן הא כיצד עד שיגע במקצתן שהוא ככולו שערור חכמים בכעדשה (שהוא ככולו) שכן החומט כו' ומ"ש הר"ב אבל האברים כו' דכתנן במשנה ז' פ"ק דאהלות ועיין במשנה ג' פ"ד דמעילה ומ"ש הר"ב ודוקא כשהוא לח כו' דכתנן רפ"ו דנדב ושכבת זרע דמטמא אדם נפקא לן בפרק יולא דוסן [דף מ"ג] מדכתיב או איש לרבות את הנוגע וכלים כתיב בהדיא בפרשת זאת תהיה וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע ושאר כלים ילפינן בג"ש דבגד ועור מדאחזק למא ולשרץ כדאיתא בפרק במה אשה (דף ס"ד) הר"ש ומ"ש הר"ב דקרוי של עכו"ס טהור גמור כלומר אע"ג דמי במשנה ג' סרקה ד' דגדה דרבנן עשאום כזבים לכל דבריהם אפי' קרוי טהור כדאיתא בהם בגמרא ד' ל"ד עבוד ביה רבנן היכרא כי היכי דלא לשרוף עליה תרומה וקדשים ומ"ש הר"ב וכן ש"ז של קטן כו' דכתיב ואיש וגו' איש ולא קטן פחות מכן ט' שני ויום אחד הכי דרשינן הכה דף ל"ב : איש אינן לי אלא איש בן ט' שנים ויום אחד מנין ת"ל ואיש וסריטין דקרא סתמא כתיב דכיון דו"י לרבווי איתא כל שהוא משמע אפי' בן יום א' ומסיק דהלכתא הוא ואסמוכינהו רבנן אקראו וכו' ומ"ש הר"ב ושיעורה לרואה במשהו כו' ולנוגע בכעדשה בפרק ד' דגדה דף מ"ג ופירש"י לנוגע בכעדשה דמנגיע' דשרץ נפקא לן נגיעה לשכבת זרע לקמן מאו איש אשר יגע וגו' ועיין לקמן במשנה ג' ומ"ש שם ומ"ש הר"ב ומדלא קחשיב תנא דידן בעל קרי

כו' והכי תנן בסוף זבים במשנה י"א וסא אחרין כו' בס"ד : וכתבא מת כתיב הר"ב דוקא ישראל אבל עכו"ס כו' איש מקבל טומאה כמ"ש בס"ד תשמא דגמרא ברפ"ט דגזיר ומ"ש הר"ב וכן נפל שנולד בן ח' כו' בס"ד דב"ב דף ד' אבל בר קיימא אפילו של יום אחד מיטמא בטמא מת כדתנן בפרק ד' דגדה במשנה ג' עיין בסו' הר"ב משנה ג' פ"א דסרה : שאין בהן כדי הזויה כתב הר"ב דכתיב ומהו וכו' ורבנותיו למדו שהמה טהור כפ"ק דגדה דף ט' אמרו בגמרא דקרא לאו בזויה אלא בנשוא כו' וכתבו התו' ומהו ומגליה לאסוקי קרא ממשמעותיה וי"ל מדכתיב (בבבב"ט) ומהו הטהור על הטמא משמע שהוא טהור לעולם ואע"ג דדרשינן מנייה הטהור מכלל שהוא טמא לימד על טבול ויום שטהור בפרק (כמ"ש במשנה ז' סרקה ג' דפר ה')

קט"ו א [ס]

א"כ כ
בתי מל חס'
שאר אבות
טומאה כל כ
נ"ס פ"ס
הכלה
רמ"ה ע"ה
טומאת כלים
רמ"ה ע"ה
טומאת זרע
הכלה
רמ"ה ע"ה
פר' אבות

אז
יקי
ס'
דקי
ת
הס
הס
הס
ס'
אני
גשי
ני כל
לה :
ערב
גו
מה
רתו
טומא
ומד
ו שאר
טו' רב
קיימא
כי אס
כדא
לפניו
גידול
לו ויהי
לו סוכה
מעליו
ע כט
המקום
ומדכי
וסיכני

הרמ"ם * ונוגע ונושא דמחא היינו בחנם אבל כדי להזהר על המחא לא ע"כ. והרמב"ם במשנה ק"ן מפי"ט ש"זנו מדבר בחמה על הטמא שאם נשאר את הטמא ק"ו סיחיה הוא טהור. אלא בנושא ונוגע שלא לצורך כו'. וכ"כ בחבורו רמב"ן מהלכות פרה. עיין במשנה דלקמן. ומ"ס הר"ב וחילוק הכתוב בין ואם למים כו' בספרי פירשתי תקת' ואי אפשר לומר שכל הכתוב לחלק בין מזה ולא נוגע. למה נוגע. דק"ו דמזה נוגע. מטמא בגדים. כדליתא התם. ועיין מ"ס בסוף מחתימין דלקמן: כדו קיימה וכתה הוא. מניין

ש"י פ"ט ה"א
ע"א ה"א ה"א
ב"י פ"ט ה"א
כ"ל פ"ט ה"א

מטמאין אדם וכלים במגע. יכלי חרש באויר ואינם מטמאין במשא: ב למעלה מהם גברה. ומי חמאת שיש בהם כרי חזייה שהם מטמאין את האדם במשא. למטמא בגדים. במגע (ס"ה) ודו שוכי בגדים במגע: ג למעלה

ורבותו למדו שהמזו טהור. ולא בא הכתוב אלא ליתן טעור לנושא. שר"ך סיחיה כו' כדי הוזהר. וחילוק הכתוב בין מים למים. לומר לך מים שיש בהם כרי חזייה. מטמאים אדם לטמא בגדים. ושארין בהן כדי חזייה. מטמאים אדם לטמא אוכלים ומשקין. ונ"ל לטמא בגדים: וכלי חרש באויר. כשנסלה טומאה באויר כלי חרש. בין נגעה בכלי בין לא נגעה. נטמא הכלי. ואם נגעה הטומאה בכלי מחנוך לא נטמא בפגיעה זו. דכתוב (ויקרא) וכל כלי חרש אשר יפול מהם אל חומו וכו' יטמא. מחומו נטמא. ואינו נטמא מאחוריו:

ואינם מטמאין במשא. דכל יחד אבות הטומאות דחשיבי הכאי כתיב בהו הנוגע. ולא כתיב בהו הנושא. ב מטמאים את האדם במשא. מהגבוי אחד מהן. בין בידו. בין שהגבוי חדרו על כתיפו. ואפילו שלא נגע הוא בטומאה או שהיתה טומאה קשורה בחבל. והגבוי הטומאה על ידי החבל. כיון שהגיע כובד הדבר הטמא בעצמו. נטמא האדם טומאת משא לטמא בגדים שעליו. או כל בגדים וכלים שהוא נוגע בהן. מען מכלי חרש. כל זמן שהטומאה על גביו. אבל לאחר שפירש תן הטומאה אינו מטמא כלים בפגיעה. לפי שהמשא את הטומאה לאחר שפירש ממנה. אינו אלא ראשון לטומאה. והוא כלים מקבלים טומאה אלא מאב הטומאה. ואפילו בזמן שהוא נושא את הטומאה אינו מטמא אדם וכלי חרש. לא שאר כלים בלבד. ואין לך טמא טומאת משא. אלא האדם בלבד ולא כלים ולא אוכלים ומשקים שאם היו כלים רבים זה על גב זה. ונבלה או מי נדה בכלי העליון לא נטמאו הכלים התחתונים במשא. כל זמן שלא נגעו בנבלה או במי הנדה. וכן אוכלים ומשקים אין טמאים טומאת משא דגבי טומאת משא כתיב לקם ודשינן לקם הם מטמאים במשא. ואין מטמאין לא כלים ולא אוכלים ומשקים במשא. וכשם שהנבלה מטמא במשא. כך מטמאה בהיסט. שהיסט מתין משא הוא. כגון שהיה עץ מונח בראש האילן או בראש הכותל. ונבלה בקצה אחד של עץ ובא אדם והכריע בקצה השני כיון שהגבוי הקצה שבו הנבל. מחמת הכרעתו נטמא טומאת היסט דהוי כנושא. ומשוכי פגדים במגע. כלומר מנועים. הבגדים טומאה אי איכא מגע בלא משא שהנוגע בנבלה או במי הגדה ואינו גושאש. אינו מטמא אפילו בגדים שעליו. דכתיב (שם) הנוגע בנבלתם יטמא עד הערב. ולא נזכר שם כמות בגדים. וכיו הגדה גמי כתיב (בטריב י"ט) והנפש הנוגעתו טמאה עד הערב. משוכי לשון מניעה. כמו ולא חשכת את בך (בראשית ב"ב) ג נועל

לה במשנה ה' פירק בתרה דפרה: במגע הוא שיהחבר בדבר אשר יטמא אותו בלא חמעי וכל מה שיאמר בו שהוא מטמא אדם במגע. הוא שכאשר נגע בשטח גשם האדם טמאהו. ויין הכדל בין שנגע בו הדבר הטמא בידו. או בדברו. או באויר חלק משור גופו. וכן אלו נגע בלשונו טמאהו. אולם אם לקח כעדשה מן השרץ והשליך בגרון האדם וכלל אותו הנה לא יטמא. לפי שלא יקרא מגע אם לא שיגע באבריו הנגלים. הרמב"ם בפירושו: ב גבלה דכתיב (ויקרא) ואל הנושא את נבלתה יכבס בגדיו. וכתיב הר"ב לטמא בגדים שעליו. או כל בגדים וכלים שהוא נוגע בהן חוץ מכלי חרש. דממעט להן כתיב כדו נבילה. בפירשתי ויהי ציוס השמימי מנין לשמות שאר כלים כבגדים ת"ל יטמא. יכול יטמא אדם וכלי חרש ת"ל בגד. בגד הוא מטמא ואינו מטמא אדם וכלי חרש. הר"ם. וברפ"ה דזבחים כתב הר"ב ברייזא כיוצא בזה. ושם אפרש בס"ד. ומ"ס הר"ב אבל לאחר שפי' כו' דגבי זבילפינן הכי. כמ"ס הר"ב ברפ"ה דזבחים. ומינה לכל זבילפינן הכי. ומי חמאת טהור הנושא. דאלת"ה הנושא ללוותים של מי הטמא נטמא ויחזור ויטמא את הללוותים (ומחזור הללוותים) וטמא את המים. ומנינו כל העוסקים בפרה דמטמאים בגדים והפרה טהורה: הר"ם במשנה ב' פירק' ד' דפרה. ובפי' הר"ב משנה ה' פ"ט דפרה. ועוד בספ"י: שרם מטמאים כו'. ומענה דלא חשיב הכא אבר מן החי מן הבהמה. שדינו כדון נבילה לטמא במשא אדם לטמא בגדים. דאין חלוק מנבילה כלל. אלא לענין בשר הפורש ממנו כדליתא בפירק העור והרוטב (משנה ז') ושמה לכך לא תקי ליה משום דכלל נבילה הוא דמקרא דנבילה נפקא לן אבר מן החי (כדפירש הר"ב שם) דכתיב (שם) וכי ימות מן הבהמה וגו'. הר"ם: בבושא עיין בפ"י הר"ב דמשנה ג' פירק בתרה דזבחים (ד"ה חוץ) שר"ך סיחיה ג' ומ"ס הר"ב וכשם כו' כך מט נזה. בהיסט כיון שהגבוי הקצה כו'. וכן לשון הרמב"ם בפירושו. אבל בחבורו פירק א' מה"ט כתב כיון שהגיד את הטומאה שבקצה השני טמא משום נושא ואפ"ל אם משך כו' עד שהגבוי הטומאה שגררה על הארץ שזו נושא ודאי. ע"כ. ואם גם דעת הר"ב כן. א"כ לפי מ"ס בונים דאין משא בלא הוזהר לא משכחת למשא בלא היסט. אבל היסט בלא משא משכחת ליה. ואז"ה טמא משום נושא. ומינה ללכל המטמאים במשא שר"ך שייט. כמ"ס בונים פירק בתרה משנה ו'. וחשובי בגדים במגע. עיין מ"ס במשנה ו' פירק בתרה דזבחים (ד"ה זבמי) ומ"ס הר"ב וכיו נדה גמי כתיב והנפש הנוגעתו טמאה עד הערב

ואומר

ב בועל נדה כתיב ביה (ויקרא ט"ו) ותהי נדה עליו למדע
 שהוא מטמא משכב ומושב כנדה וכתיב בתורה וכל המשכב
 אשר ישכב עליו יטמא וא"כ לומר אלא לפרושי ותהי נדה
 עליו דרושא אחא והכי קאמר כתיב ותהי נדה עליו שאמרתי
 לך לא אמרתי אלא לעיני
 שיהיה אב הטומאה כנדה מה
 היא מטמאה אדם וכלי חרס
 אף הוא מטמא אדם וכלי חרס
 אבל לעשות משכב ומושב כל אשר
 ישכב עליו יטמא הוא ולא יטמא

ג למעלה מהן בועל נדה שיהו מטמא
 משכב תחתון בעליון למעלה מהן
 זובו של זבי ורוקני ושכבת זרעיו מימי רגליו
 ודם הגדה

אדם וכלים כמשכב הנדה שמתמא אדם וכלים אנה דין ראשון
 לטומאה יש לו שמתמא אוכלים ומסקין בלבד משכב תחתון
 בעליון כלומר משכב תחתון של בועל נדה בעליונו של זב
 מה עליונו של זב היינו כלים שעל גבי הזב כגון עשר מצעות
 זו על גב זו וכלן על גבי הזב בין שנגע בהן הזב בין שלא נגע
 בתחתון ומטמאין אוכלין ומסקין אבל לא אדם וכלים אף
 תחתונו של בועל נדה דהיינו המצעות שתחתיו מטמאין אוכלים
 ומסקין ולא אדם וכלים דאלו תחתונו של זב וזכה ונדה
 ויולדת אפילו עשר מצעות זו על גב זו ואחד מן הטמאין
 הללו בעליון כולן שתחתיו טמאין ומטמאין אדם וכלים
 למעלה מהן זובו של זב וכו' משום דהנך דחשיב ואיל
 מטמאין בכל שהן ביובע

ואומר אני דאגב מורסיה נשתבש שדקש למצוא ראייה מן
 הכתוב והכתוב הזה לא נאמר אלא על הנוגע בטמא חס
 כמ"ש הר"ב בעצמו בריש מסכת אהלות ולכך הר"ש והרמב"ם
 לא הביאו שום מקרא לנוגע במי הנדה ומשמע דמדון נבילה

נפקא לן ועוד יראה לי דאויבא
 למדרש המסטיה דקרא דלעיל
 והנוגע במי הנדה (וכנס בגדיו)
 אע"ג דמוקים ליה לעיל באין בהן
 כדי הויה מ"מ שמעת מיב' כמו לכל
 נוגע ושוב מאלתי כדברי בתו

פ"ק דיומא דף י"ד [ד"ה אלא] דקרא דהנוגע במי הנדה
 משמע אפילו נגע בכשעור יטמא גרידה טומאה קלה בלא כבוס
 בגדים וכתבו ג"כ דליכא לאוקמא ומוז' למגע בכשיעור
 הויה דא"כ משא לא טימא הכתוב ולא אשכחן טומאת
 כבוס שאין בו משא דנבילה כו' ג רמב"ר מהן בועל
 נדה כו' עיין מה שאכתוב בדבור למעלה מהן זובו וכו' :
 שהוא מטמא משכב תחתון בעליון פירש הר"ב בעליונו
 של זב מה עליונו של זב כו' במשנהו סרק ד'
 דזבים ומשום לעולם ילמד אדם לתלמידיו בלשון קרה
 לא האריך לתני עושה משכב תחתון לטמא אוכלים ומסקין
 ועיין מ"ש בספר כ"ו תכנה ג' ובספר כ"ח משנה ט' :

במשכב והר"ב נקט בלישניה משכב ומושב וכן בכמה מקומות
 שנינו משכב ונקט משכב ומושב ולא קשיא שזהו

שכתב הרמב"ם במשנה דלחין כאשר שמעת משכב ומושב בכל מקום הנה לא החשיב שבין המשכב והמושב חלוק לעומתה כמו
 שבין המרכב והמשכב כמו שבארנו אבל דין המשכב והמושב אחד אמנם תחילת בתמונה ובשעור לפי שיש מי שיכשר
 למשכב ויש מי שיכשר למושב לבד לא למשכב ולשון ספרא משכב שהוא מיוחד לשיבה ומושב שהוא מיוחד לשיבה ע"כ :
 רמב"ר מהן זובו כו' לשון הר"ב משום דהנך דחשיב ואיל מטמאין בכל שהן במגע ובמשא וכו' כ"כ הרמב"ם וקמיהי
 דבמשנה ב' פ"ה דנדה הפרטים דזוב אינו מטמא בכל שהוא אלא לרואה וכמו שפירשו בשכנת זרע לבעל קרי
 בריש פרקין ומיהו בלשון הרמב"ם דהתם יש קצת לדקדק דלא קאמר שרריך בעדשה לנוגע אלא בש"ז בלבד ודל בעל קרי וגל
 דשל זב אע"פ שהוא דוחק בלשון מ"מ נוכל ללמד כן וכן משמע בחבורו שבפ"ה מה' אבות הטומאות כתב דין ש"ז שהוא לרואה
 במשאו ולנוגע כבעדשה ובפ"ה מה' מטמאין המשכב כתב רוק הזב וש"ז כו' ומטמא כל שהוא במגע ובמשא אבל להר"ב שכתב
 בהדיא התם (בזבים) [ג"ל כנדה מ"ב פ"ה בדה ומטמאין וכו'] דזוב אינו מטמא לנוגע עד שיגע כבעדשה קשיא ואע"פ שאפשר
 לומר דהכא מפרש כמ"ד פ"ה דנדה דף מ"ג בש"ז דבעל קרי שאף לנוגע במשאו דתנאי נהו כדאיתא התם מ"מ דברי הר"ב
 סותרין זה את זה וכן יש לדקדק מילין להחמיר בטמא זוב או ש"ז של זב שיהא חמור לטמא בכל שהוא אף לנוגע יותר משל ש"ז
 דאשר שאינו זב והרמב"ם שכתב בפירושו וז"ל וזבגמ' נדה זובו טמא הוא כי אצטרך קרא (לא תוויי בכל) שהוא לנוגע ולנושא וכן
 (האחרים נסרבו) בזוב ע"כ ודקדקתי במקומו שהוא בש"ז דף כ"ה ולא אמרו שם אלא כי אצטרך קרא למשא בלומר דלמגע
 לא אצטרך דלא גרע משכבת זרע כדאיתא התם ולא מנאמי שיאמרו בכל שהו כגורסו של הרמב"ם ומ"ש הרמב"ם
 והר"ב ובעל נדה אין מטמא עד שיטא את כולו עיין בפ"ד דזבים משנה ד' ועוד עיין שם סרקה' משנה ב' (ובר"ש
 מייית ברייתא דת"כ והיא סיפא דברייתא שכתב הר"ב לעיל דלמדון למשכב בועל נדה שיהא) בעליונו של זב דתני בטוסה
 נמצאת אומר משכבו במגעו מה מגעו מטמא אחד ופוסל א' אף משכבו מטמא א' ופוסל א' [ט"כ] והשתא אין לנו לדחוק כלל
 אלא נפרש למעלה מהן זובו כו' שמיטמא במגע ובמשא פי' ששבו מגעו למשאו קדמיתק נמי הר"ב והרמב"ם ואלו בועל נדה אין שיה
 מגעו למשאו ובאמת שהרמב"ם כתב בפירושו וכן בחבורו רפ"ג מהלכות מטמאין משכב דבועל נדה מטמא במגע ובמשא
 כנדה ויש לתמוה עליו מאלת הברייתא אבל מסקנת הר"ש דבועל נדה אינו מטמא במשא לטמא בגדים כמו
 שאינו מטמא במגע כההיא ברייתא דת"כ ואע"ג דהשתא נמצא בועל נדה קל מנבלה דהטמא נבלה מטמא בגדים אפ"ה
 קמני שפיר למעלה מהן אע"פ שהראשון נמי חמור ממנו כיון דבדבר זה מיהו למעלה משלפניו וכמ"ש ג"כ הר"ב במשנה
 דלקמן וכן עיין לקמן בסמוך בד"ה למעלה מהן מרכב כו' זובו של זב ורוקני כו' כולו נפקא לן בערק דם הנדה (ד' נה)
 מקראי זובו של זב דכתיב (ויקרא ט"ו) זובו טמא לימד על הזוב שהוא טמא וכתיב (שם) והזב את זובו מוקים את זובו לו
 מה הוא לא חלק ב' מגעו להשא לטמא אדם לטמא בגדים כו' ורוקני

מ"מ פ"ה חס
 חסא חסכ
 חסא חסכ
 חסא חסכ
 חסא חסכ
 חסא חסכ
 חסא חסכ
 חסא חסכ
 חסא חסכ
 חסא חסכ

נפקא)

גמרא לן מדכתיב (ויקרא ס"ו) וכי ירונה הזב ומרבי ליה התם
 בין למגע בין למשא ומימי רגליו וליף התם מרוק שמקעגל
 ויזא וחוזר ונבלע ושכבת זרעו אף על גב דש"ז דעלמא לא
 מטמא לא במגע הכא בש"ז דזוב דחמיר ולא משום דא"ל בלא
 כהנח ויזה לא משום דמייתי ליה
 פק"ו מרוקו כדאיתא בסוף פרק
 ביבד הרגל ומה שזרובטור
 עמא בטמא טמא בטמא
 אינו דין שיהא טמא בטמא דם

א פ"י ס"ט
 ב ג' ו' ה'

ובמשא וזועל נדה אין מטמא עד שיא את כלו משום הכי
 קתני למעלה מהן כלומר דהך דחשיב הן למעלה זועל נדה
 לשי שא מטמאין בכל מה שאין כן בזועל נדה שהם
 מטמאין במגע ובמשא שזיה מגען למשאן דבין במגע בין
 במשא ממשאין אדם לטמא
 בגדים וכלים סוף מאדם וכלי
 חרס : מרכב : התפוס של אוכף
 קרוי מרכב : שהאוכף עצמו
 שאדם רוכב עליו טמא משום

שהן בטמאין במגע ובמשא למעלה מהן
 מרכב שהוא מטמא תחת אבן מכביא למעלה

אדה : דאמר קרא (שם) והדזה בנדחה הדזה מאיזה
 במוחה ונדה מטמאה אדם לטמא בגדים הר"ש ותו התם
 דף כ"ד ע"ב אי מה היא עושה משכב ומושב לטמא אדם
 ולטמא בגדים אף דמה עושה משכב ומושב כו' דמה ברמשכב
 ומושב הוא כו' ואמר קרא (שם) אשר היא יושבת עליו
 שיה ולא דמה : אי מה היא מטמאה באבן מסמא אף מדזה נמי

מושב והתפוס שלו טמא משום מרכב : שהוא מטמא תחת
 אבן מסמא אבן גדולה ופודה כדכתיב (דניאל ו' י"ח)
 והיטית אבן חדה ושומת על פוס גובא ואם יהיה אבן
 גדולה על גבי התפוס של מרכב והזב מופסדה
 אף

טמא באבן מסמא אמר רבי אשי אמר קרא ובנושא אותם יאחט
 למימר שיהא חמור מן הטליון לכל דבר דהא זובו של זב וסבירוי
 מטמאים אדם במגע לטמא בגדים ואילו מרכב לא מטמא
 אדם כדקתני סיפא למעלה מן המרכב משכב שזיה מגעו למשאו
 והכן נמי לקמן בפרק כ"ג (משנה ב') מה בין מרכב
 למושב מרכב חלק מגעו ממשאן הר"ש : מרכב לשון הר"ב
 התפוס של אוכף קרוי מרכב וכן פירש הר"ש וז"ל
 א"י בריש פרק ג' דטרובין תפוס לאוכף ארצו' בלע"ז
 שכשרוכב תופס באותו עץ שנקרא ארצו' ולהכי מטמא משום מרכב
 ע"כ ובפירש החומש בפ' מזורע שהארצו' מטמא משום מרכב
 והאוכף עצמו מטמא משום מושב ע"כ ואנא חתי
 כתוב התפוס הוא מה שאחורי האיש כשהוא רוכב ומה שהוא רוכב
 שיהא הוא מחובר היה כמותו דהיאך יהיה לא' ג' מני טומאות
 ע"כ אבל הרמב"ם פירש מרכב הוא כל מה שיכשר
 לרכיבה כמו הכסא והמרדעת והאוכף וזולתן ע"כ וכן יראה
 פשטא דמתניתין ב' פ"ג וכך גם כן דעת התוספות דערובין
 (ד"ה אי) דאדשריך התם אדתני כל שיגשא בו מן הראוי
 למשכב ומושב והאכא מרכב ומה דרין האי מרכב כיבי דמי
 אי דיתבי עליה היינו מושב כתבו התוספות תימא דבקרא
 כתיב מרכב ומושב ודינס חלוק זה מזה וי"ל נתי דקרא
 מחלק בין ישיבה דרכיבה לישיבה דעלמא ת"מ התנא כו'
 כל עניני ישיבות קאמר ע"כ שמעינן דסבירא להו דשיבה
 דרכיבה היא טומאת מרכב : שיהא מטמא תחת אבן מסמא
 פירש אר"ב אם יהיה אבן גדולה על גב התפוס של המרכב
 והזב תופס בה כלומר באבן גדולה אף על פי כו' כטומא
 התפוס וכן פירש הרמב"ם ואני תמה דב' תני בכליהו
 למעלה מהן לא לענין קבלת טומאתן קתני אלא לענין
 שיטמאו אחרים ואפשר שדעתם שכוון שמקבל טומאה
 ממה שעל אבן מסמא ממילא מטמאים ג' כחות דבר
 שהיא על גבי אבן מסמא אבל לא היה להם לטמא אלא
 לפי ש"ז הר"ש שהוא מטמא תחת אבן מסמא כגון שהמרכב
 תחת האבן וזא יושב הזב על גבי האבן ואחר כך ירד הזב
 מעליה וזא הטהור יושב עליה בעוד שהמרכב תחתיה
 כטמא הטהור מחמת המרכב שתחת האבן דמתיבא כ"כ בפ' זאת
 קהיה והיושב על הכלי אשר יושב עליו אין לי אלא בזמן
 שישוב עליו הזב ונגע בו מנין לעשרה מושבות זו על גבי זו
 אפילו ע"ג אבן מסמא (כלומר ואפילו על ידי אבן מסמא ע"כ)
 שוב ראיתי בתוס' ר"פ דס' הגדה שכתבו כ"כ היא ת"ל
 אשר יושב עליו הזב יטמא וקום שהזב יושב ומטמא יושב הטהור
 ויטמא ואין לי אלא שהזב יושב והזב שם מנין לעשות ריקן
 כמלא ת"ל כל דשנין עמאין הנושא את המשכב והנישא על המשכב
 ומשכב הזב תחת האבן (לא) נחלוק בין נושא לנישא
 במרכב : מה לי (לא) חלק בין נושא לנישא במשכב
 שלא חלק מגעו ממשאו לא נחלוק בין נושא לנישא במרכב
 שחלק מגעו ממשאו ת"ל כלי לרבות את המרכב
 ובדבר זה מטמא לטמא מושבו של זב וחביריו דלא מטמא
 באבן מסמא כדכתיב והנושא אותם דאותם מיעוט
 ודריש הנושא כמו הנישא כדאשכחן בפרק גנות כותים
 דף ל"ג) והנשא כתיב דהכא בנישא ע"ג הדם איירי
 אהדס הנדה מטמא אדם במשא לטמא בגדים כדחתן
 הכא אבל הנישא ע"ג הדם טהור והשתא איכא תרי גוויי
 אבן מסמא אחת שהזב ע"ג האבן ומשכבות תחתיו דשאר
 דבריפלא מטמא באבן מסמא דהא מתירא דאשר יושב
 מתרבי ומתן בפ' בתרא דמס' זבים (משנה ב') כל שהזב
 נישא עליו טהור וזו מן הראוי למשכב ומושב והאדם
 ואחר שהנושא ומושב תחת האבן והטהור יושב עליה
 ובכ"כ איירי בפ' דס' הגדה דף כ"ה) דממעט דמה
 תמה דכתיב בפ' זב דקאי והנשא אותם אמשכב ומושב
 ומרכב דכתיבי בההוא ענינא ומתירבו לטמאות באבן מסמא
 וכתב אותם למעוטי זב ודס האד' ע"כ : אבן מסמא
 פירש הר"ב אבן גדולה וכידידה

אע"פ שאין כבודו של זכר על המרכב. נטמא התפוס שחוק האבן משום מרכבן למעלה מן המרכב משכב. דבאבן מסמא מטמא משכב כמו מרכב ועוד אמור וממו דטוה מגעו למשא. לטמא אדם לטמא בגדים. מגעו בהדיא כתיב ביה

וכבידה כו'. אע"פ שאין כבודו של זכר כ"כ הטו' דריש פרק דם הנדה [ד"ה אבן] בשם ר"ת ורבינו שמואל. ומ"ש הר"ב והזכר תופס בה. פי' באבן ועיין [בפי' הר"ב] במשנה ה' פרק בתרא דזבים דאפילו נזיר מטמא. וגם הר"ש מסיק כך. אבל

(ו קרא ט"ו). ואיש אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו. ומשאול דלאחר שהזכיר הכתוב דין מגע המשכב ודין מגע של מרכב נאמר והנושא אותם יכבס בגדיו. אמר במשכב בין מגע בין משא טעונים כבוס בגדים. אבל במרכב חלק הכתוב בין מגע למשא. דכתיב (שם) וכל המרכב אשר ירכב עליו הזכיר יטמא. ואלו יכבס בגדיו לא כתיב ואין משכב עושה משכב

למעלה מן המרכב. משכב. שישוה מגעו למשא. למעלה מן המשכב. הוב. שהוא עושה משכב. ואין משכב עושה משכב. ד' למעלה מן הוב. זבה. שהיא מטמאה את בועלה. למעלה מן הובה. מצורע. שהיא מטמאה בביאה. למעלה מן המצורע. עצם כשעורה. שהיא מטמאה צומאת שבע. חמור

דכתיב (שם) כל המשכב אשר יטמא עליו הזכיר יטמא. ז' בעושה משכב. ואין משכב עושה משכב. הילכך אם נגע משכב הזכיר בכלים איכס אלא ראשון לטומאה נמצא זכר למעלה ממשכב. ד' שהיא מטמאה את בועלה. טומאה שבעה דגבי נדה כתיב (שם) ותהי נדה עליו וטמא שבעת ימים. וכתיב גמי גבי זבה (שם) צימי נדהה תהיה טמאה היא. ודרשינן תהיה טמאה. לרבות את בועלה. היא. היא מטמאה את בועלה ואין הזכיר מטמא את מה שבעל טומאה ז'. אלא טומאה מגע ומשא. למעלה מן הובה מצורע. דמצורע עושה משכב ומושב כובה. וחמור ממנה שהוא מטמא בביאה. כשבא אל הבית. טמא כל מה שבבית. ואע"פ שלא נגע. דכתיב (שם י"ג) מחוץ למחנה מושבו. תלמד שמושבו טמא. מכלן אמרו מצורע שיושב תחת האילן וטהור עובר. נטמא הטהור. ואם טהור יושב תחת האילן ומצורע עובר. לא נטמא הטהור. וכן בבגד המנוגע ובאבן המנוגעת. ודוקא מצורע בימי חלוטו. אבל בימי ספרו דהיינו לאחר תגלחת ופירוס. אינו מטמא בביאה. ואינו מטמא משכב ומושב. למעלה מן המצורע. ע"כ כשעורה. שהוא מטמא טומאה שבעה דכתיב (בפרק ל"א) ובבסוס בגדיכם. ביום השביעי וטהרתם. כל טומאות שהם מטמאין בהם. לא יהיו פתוים משבעה. ואע"ג

מטמא אחר. ובזבים ראוי להאריך. למעלה מן המשכב הזכיר. כל טומאות שבמשכב ישנו בזכיר. שגם הוא מטמא באבן מטמא כעין משכב. דהיינו כגון שהמשכב תחת האבן. והטהור מלמעלה. דמפירשין לעיל. וכאלו גומא אצבעו של זכר תחת הגדך. והטהור מלמעלה טמא כדתנן במ"ס זבים. (פ"ה משנה ב') ובמגע נמי מטמא בגדי' כדכתי' (ויקרא ט"ו)

והנוגע בבשר הזכיר יכבס בגדיו. ובמשא נמי מטמא בגדים. דילפינן בק"ו משכבו דבת"כ בפרשת וזה תהיה ולפינן במגע נדה שטמא בגדים בק"ו ממשכבה. ומהא"ק י"ו יש ללמוד הנושאה. וכן יש ללמוד בזכיר הר"ש. ד' למעלה מן הובה. שהיא מטמאה את בועלה. כתב הר"ב דגבי נדה כו' ואין הזכיר מטמא את מה שבעל זבה לא יהיה אב. וכן ביאר בספרא. אבל יהיה הבעל. כמו שנוגע באב בלבד. הרמב"ם בפי'. למעלה מן הזכיר מצורע. פירוש הר"ב דמצורע עושה משכב ומושב כובה. בספרי. באמרו ה"ש שהמצורע מוחלט. כאשר נרשף מהצרעת. וכבס המטהר את בגדיו. אמרו מה זה בא ללמדנו. אם ללמד שטמא בגדים במגע והלא ק"ו הוא. אם בימי ספרו שאינו מטמא בביאה. מטמא בגדים במגע. בימי גמרו שטמא בביאה אינו דיון שטמא בגדים במגע. א"כ למה נאמר וכבס המטהר את בגדיו. מלמא מטמא משכב ומושב הרמב"ם. וכתב עוד הרמב"ם דמצורע מטמא נמי במשא. כמו הובה. אבל מפני שהוא לא כתב כן אלא מהא דתנן למעלה מובה. מצורע. ש"מ דמשא שוה לה. והר"ב אינו סובר שיש לדקדק כך מדקתני למעלה מהן. שסובר שאע"פ כיכול להיות שיש חומרה באותו שלאטה ממנה. ולפיכך השמיט הר"ב ולא כתב שמצורע מטמא ג' במשא. אע"פ שכתב שטמא משכב ומושב. כמו הובה. לפי שלזה יש ראיה מהספרי. משא"כ למשא זה ברור לי שהיה כך דעת הר"ב אבל אני תמה מהרמב"ם. שכנו שהביא לו ראיה אחרת למושב ומושב מהספרי. ואע"ג דשמע לה מדתנן למעלה מובה. כמו כך היה יכול ג"כ להביא ראיה אחרת למשא. משנה שליומה שטינו במשנה ו' מפ"ה דזבים. הנוגע כו' במצורע זכו' ואחד הנושא. וא' הנושא. וכן הר"ב. אדכתב שוטמא משכב ומושב. לפי שכך שנו בספרי. כמו כן ה"ל לכתוב שטמא ובמשא שכך שטינו במשנה דזבים. אלא דאשתמטיה להר"ב. ורש"י תלמודיה דהכא בתר פי' הרמב"ם. דלמשא לא שמע ליה אלא מדתנן למעלה מהן. ולדידיה ליכא למשמע מהכא כמו שכתבתי. ישווא מטמא בביאה. כתב הר"ב דכתי' מחוץ למחנה מושבו מלמד שמושבו טמא בת"כ פרשת כי תזריע. וזוהי לי שגלמד מיתור דמושבו מיתור ידעא כתיב ביד יטמא מלמא כך בספר קרבן אהרן. ולשון הרמב"ם ספ"ו מה' צרעת מחוץ למחנה מושבו. מה הוא טמא. אף מושבו טמא. ומ"ש הר"ב מכלן אמרו מצורע שהוא יושב כו'. עיין בנה במשנה ז' וח' פי"ג דנגעים. ומ"ש הר"ב דדוקא מצורע בימי חלוטו. אבל בימי ספרו כו'. לא אתא אלא לאשוקי ימי ספרו. אבל ימי הסגרו. לענין זכר כמו ימי חלוטו. שכן שטינו במשנה דלקמן. מצורע מוסגר נטמא בביאה. ולשון הרמב"ם בפירושו זה הדין במצורע בימי גמרו לבד ר"ל בזמן הצרעת ולא בימי ספרו. עצם כשעורה שהוא מטמא טומאה ז' כתב הר"ב דכתיב ובבסוס בגדיכם ביום השביעי וטהרתם מכל טומאות וכו'.

מ"ש הלכה כ' דם הלכה פ' מ"א הלכה ח' נ"ט מ"ג הלכה ט' מ"י פ"א הלכה ט"ז הלכה י"ב הלכה י"ג הלכה י"ד הלכה י"ה הלכה י"ו הלכה י"ז הלכה י"ח הלכה י"ט הלכה כ'

בסוף

חייב קרבן האמור בפרשת מזורע גבי זב וכל זמן שלא הביא קרבן הוי מחוסר כפורים : מזורע מוסגר שמסגירו הכהן שבעת ימים לראות אם יולדו בו סימני טומאה : מטמא בבואה אם זב אל הביט נטמא כל אשר בבית : ופטור מן הפריעה ומן

הפריעה : הלא אמרה תורה בגדיו יהיו סרוגים וראשו יהיה פרוט : אלא במזורע מוחלט : ומן התגלחת ומן הכפורים : דמוחלט שנתרפא מביא כפורים : ומגלח את כל שערו ומוסגר לא : שאין עליו צער כראוי : כדמס' בסיפ' כדי להעלות ארוכה : מטמא צמגע ובמשא ואינו מטמא צאכל' דצמגע כתיב (בטבר) י"ט) [ועל] הנוגע בצמגע מטמא צו"ש צו צער כראוי : צו"ש צו צו צער כראוי : ובטומאת חבל כתיב : או בעצם אדם או בקבר : ועצם אדם משמע עד שיהיה צו צער ובידים ועצמות : במקום אחד כדי להקיפו בחוט ערב : שאם יחתוך הכשר שעל האבר לחוטים : שיש בצדיון לחוט ערב' : שהוא יותר עב מחוט

השתי כפלים : ויהיה בהן כדי להקיף את האבר : בידוע דבהכי הוא מעלה ארוכה : ואין הלכה כרבי יהודה : ר' עשר קדושות בן : אידי דאיירי לעיל במעלות של טומאות זו למעלה מזו : תנא נמי הכא מעלות של קדושות זו למעלה מזו : שמביאין ממנה העומר דכתיב (ויקרא כ"ג) וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר קצירה : גלא קציר חונה לארץ : והזכורים דכתיב (דברים כ"ו) ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך : ושתי לחם : דכתיב (ויקרא כ"ג) ממושבתיכם תביאו לחם : ז' עירות המוקפות חומה : מיתות יהושע בן נון דבמזורע כתיב (שם י"ג) מחוץ למחלה מושבו חוץ למחנה

כיון דעל ידי מעשה הזב גופו : זב לו טומאה זו ג"ל) אי נמי בטומאות הפורשות ממי איירי : הר"ס : חייב קרבן : כתב הר"ב וכל זמן שלא הביא' כו' : גם הרמב"ם כתב כן : ואגב אורחא הוא שכתבו פך : ולא דנפקא מינה מידי לנדון דהבא :

חייב בקרבן : חזר להיות מצורע מוסגר : מטמא בבואה : ופטור מן הפריעה ומן הפריעה : ומן התגלחת ומן הצפרים : ואם היה מוחלט חייב בכלן : פירש ממנו אבר שאין עליו בשר כראוי : מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל : ואם יש עליו בשר כראוי : מטמא במגע ובמשא ובאהל : שער בשר כראוי : כדי להעלות ארוכה : רבי יהודה אומר אם יש במקום אחד כדי להקיפו בחוט ערב : יש בו להעלות ארוכה : ו עשר קדושות : ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות : ומה היא קדושתה : שמביאים ממנה העומר : והביכורים : ושתי הלחם : מה שאין מביאין בן מכל הארצות : ז' עירות המוקפות חומה : שמשלחים

חזר להיות מצורע מוסגר כו' ואם היה מוחלט כו' עיין מ"ס במשנה ז' פ"ק דמגילה : גם שם בפי' הר"ב : פירש ממנו אבר : ופלוטא דקנאי היא במסכת עדיות (פרק ו') משנה ג' : בכזית צער הפורש מן החי ובעצם כשעורה הפורש מן החי : הר"ס : מטמא צמגע ובמשא : ואינו מטמא צאכל' : כתב הר"ב דצמגע כתיב ועל הנוגע : כך הגהתי שכן כתוב בתורת משה ופלוטא הוא שגם בסירוס הרמב"ם דהבא ודמס' ק דלהלות וכן בסירוס הר"ב דהבא : ועוד להרמב"ם והר"ב במשנה ג' פרק ז' דעדיות : עוד להר"ב במשנה ג' פ"ב דלהלות : בזמן נמצא כתוב וכל : ועוד ראה זה מצאתי כך בגמ' פרק ז' דגזיר דף כ"ד : תניא

וכל הנוגע בעצם : וכן העתיקו שם רש"י ואם' : ושוב ראיתי כמו כן בספרי בפסקא וכל אשר יגע : דתני נמי כשהוא אומר וכל הנוגע בעצם : אבל בפסקא וטבל במים : תני תלתא ומני ועל הנוגע בעצם : ומ"ס הר"ב : ובטומאת אהל כתיב או בעצם אדם : דר"ש דקרא וכל אשר יגע על פני השדה : ודרשינן ליה במס' כזיר פ' כן גדול (דף כ"ג) : על פני השדה : זה המאהיל על פנייהת : הר"ס : ופירש' על פני המת המוטל בשדה מדלח כתי' יגע במת השדה : ע"כ : ובריש פ"ב דלהלות מפרש הר"ב : דאבר מן החי נפקא לן מחלל מרב' : וכן הוא בזו הבריית' דגזיר' ועצם אדם מסיק ליה לרובע עצמות : אבל בספרי תניא דהוי תרי ססקות שהזכרתי : או בעצם אדם : זה אבר מן החי : ובמשנ' ג' פ"ו דעדיות מפרשים הר"ב והרמב"ם לתרוייהו : דמעיקרא

כתבו דחלל מרב' : תלמד על אבר מן החי שנטמא כמת : ואדחנן שיש עליו צער : כראוי למדו מאו בעצם אדם : וראיתי שהתוספ' דגזיר (שם) : אדתניא ההם או בעצם אדם זה רובע עצמות : כהנו והלכה למשה מסיני הא דבעינן רובע : וקרא אסתבתה בעלמא : והא דהר"ב מביא גם כן מה שאחריו במקרא : או בקבר : ומפי' הרמב"ם העתיק כן והוא ללא צורך : ובגוססאות ח"י נמחק מפירוש הרמב"ם : כדי להעלות ארוכה : והוא פחות מכזית : כך פי' הר"ב ברפ"ז דגזיר' ומוכרח : שהם הוא כזית תוספ' לי משום כזית צער עלמו : למ' ד כזית צער הפורש מן החי טמא : ועיין מ"ס ברס"ק דטהרות [ד"ה והאכול] : בחוש ערב : כתב הר"ב שהוא יותר עב מחוט השתי כפלים : מדמנן צפ' אע"פ (בסופו) גבי מלאכות שהאשה עושה לבעלה ועושה לו משקל ה' סלעים שתי : או עשרה משקל סלעים ערב : הר"ס : וכ"כ הר"ב במשנה ב' פ"ו : ובגמ' מייירי ההם : ובהדיא כתבו הר"ב והרמב"ם כן במשנה ח' פי"א דנגעים : ר' עשר קדושות : כתב הר"ב אידי דאיירי לעיל במעלות של טומאות פו' : תנא נמי הכא מעלות של קדושות זו למעלה מזו : שמביאין ממנה העומר דכתיב (ויקרא כ"ג) וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר קצירה : גלא קציר חונה לארץ : והזכורים דכתיב (דברים כ"ו) ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך : ושתי לחם : דכתיב (ויקרא כ"ג) ממושבתיכם תביאו לחם : ז' עירות המוקפות חומה : מיתות יהושע בן נון דבמזורע כתיב (שם י"ג) מחוץ למחלה מושבו חוץ למחנה

רל"ז
חייב קרבן
האמור בפרשת
מזורע גבי זב
וכל זמן שלא
הביא קרבן הוי
מחוסר כפורים
מזורע מוסגר
שמסגירו הכהן
שבעת ימים
לראות אם יולדו
בו סימני טומאה
מטמא בבואה
אם זב אל הביט
נטמא כל אשר
בבית : ופטור
מן הפריעה ומן
הפריעה : הלא
אמרה תורה
בגדיו יהיו סרוגים
וראשו יהיה פרוט
אלא במזורע
מוחלט : ומן
התגלחת ומן
הכפורים : דמוחלט
שנתרפא מביא
כפורים : ומגלח
את כל שערו
ומוסגר לא : שאין
עליו צער כראוי
כדמס' בסיפ' כדי
להעלות ארוכה
מטמא צמגע
ובמשא ואינו
מטמא צאכל' דצמגע
כתיב (בטבר) י"ט)
[ועל] הנוגע
בצמגע מטמא
צו"ש צו צער
כראוי : צו"ש צו
צו צער כראוי :
ובטומאת חבל
כתיב : או בעצם
אדם או בקבר :
ועצם אדם משמע
עד שיהיה צו
צער ובידים
ועצמות : במקום
אחד כדי להקיפו
בחוט ערב : שאם
יחתוך הכשר
שעל האבר לחוטים
: שיש בצדיון לחוט
ערב' : שהוא יותר
עב מחוט השתי
כפלים : ויהיה
בהן כדי להקיף
את האבר : בידוע
דהכי הוא מעלה
ארוכה : ואין הלכה
כרבי יהודה : ר' עשר
קדושות בן : אידי
דאיירי לעיל במעלות
של טומאות זו
למעלה מזו : תנא
נמי הכא מעלות של
קדושות זו למעלה
מזו : שמביאין
ממנה העומר
דכתיב (ויקרא כ"ג)
וקצרתם את קצירה
והבאתם את עומר
קצירה : גלא קציר
חונה לארץ : והזכורים
דכתיב (דברים כ"ו)
ולקחת מראשית כל
פרי האדמה אשר
תביא מארצך : ושתי
לחם : דכתיב (ויקרא
כ"ג) ממושבתיכם
תביאו לחם : ז' עירות
המוקפות חומה :
מיתות יהושע בן
נון דבמזורע כתיב
(שם י"ג) מחוץ
למחלה מושבו חוץ
למחנה

ועיין

ועיין במשנה דלקמן מ"ס בדבור שאין זכיום כו' :
שמשלחין מתוכן את המזורעים . כתב הר"ב דבמזורע
 כתיב מחוץ למחנה מושבו חוץ למחנה ישראל .
 עיין בפירושו למתניתין דלקמן . וקצת קשיא לי דלמתיבתא

ישראל וכשכנס יבואש את הארץ קדש העיירות שהיו מוקפות
 חומה בימיו ויהיו כמחנה ישראל להשלהל חסם מזורעים :
 ומסבכים לתוכן חת . מותר לנשאו בעיר ממקום לתקום עד
 מקום שירצו עובדי העיר לקברו שם : ולא החת מן העיר . אין

עוזרין אותו . בעיר לקברו
 שם ואפ"ל רצו עובדי העיר דכיון
 דלאה כוונתה . מן העיר אין
 עכניסין אותה צרכים : דלפנים
 מן החומה . מאומת ירושלים :
 שאוכלים שם קדשים קלים
 ומעשר שני . דכתיב (רבים י"ב)
 ובאת שמה . והבאתם שמה וגו'
 וקמיס (שב) לא תוכל ללכוד
 בשעריך וגו' : הרביות . שמש

שמשלחים מתוכן את המזורעים .
 ומסבכין לתוכן את עיר שירצו . יצא אין
 מחזירין אותו . הן לפניו מן החומה
 מקודש כהם . שאוכלים שם קדשים קלים
 ומעשר שני . הרביות מקודש מכני . שאין
 זכיום וזכות גדות ויולדות ונכנים לשם
 החיל

מאות אמה על חמש מאות אמה היה . וכו' כיה בית המקדש
 כנוי . ומשם מתחיל מחנה לוויה ושיעורו עד שער נקוד .
 משער נקוד ולפנים מחנה שכינה . ומער הכית ולחוץ עד
 חומת ירושלים מחנה ישראל : שאין זכיום וזכות גדות ויולדות
 כנכנים לפס . דכתיב (במדבר ה') וישלחו מן המחנה כל
 זרוע וכל זכ וכל עמא לפס . שומע אפי' ששלשן וינאום
 למקום אחד לתמוד לומר במזורע ביד יסב אלתא אינו משולח
 למקום שזכ ועמא מת משולחים . ומה מזורע שטומאסו
 חמורה . חמור שלוחו משלוח חבירו דכתיב (ויקרא י"ג)
 מחוץ למחנה מושבו . לפיכך משולח חוץ לירושלים . אף זכיום
 וזכות גדות ויולדות שטומאסו חמורה מטומאסו מת . שטומאסו
 משכב ומושב . ומטומאסו באין מטמא מה שאין כן בטומאסו
 מת . חמור שלוחו משלוח חבירו . נמלאת חומר מזורע
 משולח חוץ לירושלים . שהיא כנגד מחנה ישראל . זכיום וזכות
 גדות ויולדות משולחות מהר הבית . שהיא מחנה לוויה
 ומותרות בירושלים . טמא מת ואפילו מת עצמו . מותר בהר
 הבית . ומשולח משער ניקוד ולפנים . שאם מחנה שכינה :
 החיל

מת"כ פרש' זאת תהיה דדרש' והשליכו (אוחס) ואתה כו' ללא
 מחוץ לעיר : אסתן מחוץ לעיר ולא אדם חוץ לכל (עיר) . אלא
 חוץ לעיר' המוקפות חומה ע"כ ולמאי דפי' הר"ב בסוף פירקין
 בשם הגאונים דקדוש א"ל לאו ממניא . יש לי לומר דלהכי לא
 נקט קדושה זו דעיר' שאינו מוקף חומ' לפי שאינו מונה לא
 הקדושות השייכים בא"י . ככיוצא בזה שכתבתי בשם הר"ס
 במשנה ה' והא דתני ומסבכין לתוכן מת . אגב גררא תנא ל'
 ועיקר קדושה שילוח המזורעים : ומסבכין לתוכן מת כו'
 לשון הר"ב מותר לנשאו בעיר ממקום לתקום עד מקום שירצו
 כו' . והיו מני למתיבתא ומכניסין כו' עד שירצו . והראב"ד פירק' ז'
 מהלכות בית הבחירה . פי' אם רצו לנשאו בעיר כדי להרבות
 בהספדו ובכבודו עד שירצו קרוביו להוציאו מסבכין ע"כ .
 וגו' הרמב"ם כפי מ"ס שם הכ"מ . ומסבכין לתוכן מת ופירש
 דהיינו שמיחין אותו במשכבו ואין קוברין אותו בעיר . עד
 שירצו בני המדינה כו' . ומ"ס הר"ב לנשאו בעיר ממקום לתקום
 כלומר בכל עיר ועיר מעיר לעיר :

ה לפנים מן החומה מקודש תהם שאוכלים שם קדשים
 קלים . כתב הר"ס . ועוד מקודש לכמה דברים .
 דלא תני הכא כגון לענין שוחט את התודה לפנים מן החומה
 ולחמה חוץ לחומה לרבי יוחנן דאמר פ' התודה דף ע"ח און לחומת בית שאני . וכדפירש שם הר"ב במשנה ג' . ועוד נפקא מיניה
 לענין שוחט על חצץ וכל ולענין המראת זקן כו' : שאוכלים שם קדשים קלים . פי' הר"ב דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה .
 וכן לשון הר"ס . ובתנא נקט ובאת שמה שאינו חילת המקרא . אבל הוא סופו דשל לפניו והבאתם שמה . ושיטתו לינא דפי' ד'
 דר"ה דף ד' ודף ו' נקטי . והתם אינטיריך משום כל תאחר . וכן נמי בפ"ק דמגינה דף ד' . לענין טמא שפטור מן הראיה שכל
 שינוי בביאה יש לו בהבאה כו' . אבל הכא אין ליריד להביא' ובאת שמה . וכן לא כתבו הר"ב בספ"ה דובחים . ובעיקר הראיה ממקרא
 זה דובבאת' שמה יש עליה קושינות וכחבתי שם בס"ד : דר' הבית כו' כתב הר"ב שמש מתחיל מחנה לוויה כו' ל' התוספת' כסס
 שהיו במדבר ג' מחנות . מחנה שכינה ומחנה לוויה ומחנה ישראל . כך היו בירושלים . מכתת ירושלים כו' . הרמב"ם בפירש .
 ומ"ס הר"ב משער נקוד ולפנים . ואין השער עצמו בכלל . כמ"ס במשנה ה' פ"ק דטוטה ד"ה ומטהרין : שאין זכיום וזכות כו'
 כתב הר"ב דכתיב וישלחו מן המחנה וכו' . ומה המזורע שטומאסו חמורה כו' ולפיכך משולח חוץ לירושלים . וכתב הרמב"ם .
 דהא דתני לעיל שמשולח חוץ לכל עיר . מוקף חומה שאינו בזה הלוא ללקות עליו . אך במבואר לא ראיתי שכתב כן . לא בס"ו
 מהלכות ב"ה ולא בס"י מהלכות טומאסו זרעת . ובפי"ט מהלכות סנהדרין שהוא מונה שם כל חייבי מלקות . כתב זב וכיוצא בו
 שכתב להר"ב הבית . וזה תימה . שלא כתב ומזורע שכתב לירושלים אי נמי לעיירות מוקפות חומה . ומ"ס הר"ב אף זכיום וזכות כו'
 שטומאסו חמורה . וכך אמרו בתלפת ספרי . והביא הרמב"ם מזורע היה בכלל ויצא מן הכלל ולימד על הכלל מה מזורע שהחמרה
 טומאסו וכו' . ומ"ס הר"ב טמא מת ואפילו מת עצמו מותר בהר הבית . בתוספת' שגא' (שמות י"ג) ויקח משה את עצמו יוסף עמו
 (ע"ז) במחנה לוויה . הרמב"ם . ומייתי לה בגמ' פ"ג דטוטה ד' ד' . ובס"ו דספחים ד' (ס"ו) : [וכן הגזיר מה] . החיל

החיל לפנים מחומת הר הבית היה כותל גבוה עשרה עשרים
והוא נקרא סורג ולפנים ממנו החיל עשר אמות שאין
עכו"ם וטמאי מתים נכנסים לשם אע"ג דרבנן גזרו על
העכו"ם שיהיו כוזבים לכל דברים לענין שלוח מחנות לא

החיל לשון הר"ב לפנים מחומת הר הבית היה כותל כו'
והוא נקרא סורג במשנה ג' פ"ב דמדות ושם פ'
הר"ב מחיצה העשויה נקבי נקבי כו' עשויה מדפי עץ כו' :
שאין עכו"ם וטמאי מת נכנסין כתב הר"ב אע"ג דרבנן גזרו

א פיר' שם חת'
בית הכנסת
ג' כו' יו'
ד' כו' יו'
ה' כו' יו'

החיל מקודש ממנו שאין עכו"ם וטמאי
מת נכנסים לשם עזרת נשים מקודשת
ממנו שאין טבול יום נכנס לשם ואין
חייבין עליה חטאת עזרת ישראל מקודשת
ממנה שאין מחוסר בפורים נכנס לשם
וחייבין עליה חטאת עזרת הבהנים
מקודשת ממנה שאין ישראל נכנסים
לשם אלא בשעת צרכיהם לסמיכה
לשחיטה לתנופה: ב' בין האולם ולמזבח
מקודש ממנה שאין בעלי מומין ופרועי
ראש נכנסים לשם והיכל

על העכו"ם שיהיו כוזבים לכל
דבריהם כמ"ש הר"ב במשנה ג'
פ"ד דנדה: שאין טבול יום
נכנס לשם כתב הר"ב והושפט
ובית דינו גזרו על טבול יום שלא
יכנס לעזרת נשים דכתיבו
ואמרו בגמרא מאי הוצר החדשה
כו' כפ"ק דיבמות דף ז' וכחצו
התו' וא"ת מאן לן שחדשו מטבול
יום דלמא חדשו מתת עצמו וי"ל
דמשמע ליה שלא חדשו לא על
החדש וחדש היוו עזרת נשים
כדמוכח ביחזקאל ואלו טמאי מת
אסור אף בחיל ע"כ :

עזרת ישראל כתב הר"ב
לפנים מעזרת נשי' וכו' וראש פססין היו מבדילין כו' כח"ק
ספ"ב דמדות וראש"י חולק שם וכוותיה מפרש הר"ב שם
משנה ד' לענין גבהות קרקע פתח היכל כמו שפרשתי שם
בס"ד והר"ש הביא גם דברי ראש"י: וחייבין עליה חטאת
לשון הר"ב הטמאים שנכנסו שם בשגגה וי"ל הר"ש דליכא
חייב כרת אלא במחנה שכינה למשכן ומקדש כתיב ובפרק
הקומץ רבה (דף כ"ז) סנהא מחוסר כפרה שנכנס לעזרה שוגג
חייב חטאת במזיד פגוש כרת ואצ"ל טבול יום ושאר כל
הטמאים ע"כ ובפ"ז דנזיר דף מ"ה טמא יהיה לרבות טבול
יום עוד טמאתו זו לרבות מחוסר כפרה: ב' שאין בעלי
מומין ופרועי ראש נכנסים לשם כתב הר"ב בגמרא בהקומץ
רבה דף כ"ז מוכיח דכל הני מעלות דתי השתא כו' כולשו
מעלות דרבנן וכו' אצל הרמב"ם סבירא ליה וכו' משתי
לכבודו של הרמב"ם ז"ל ולא התמהילתי לדקדק בפר' הקומץ
רבה ולא ראיתי אשר יבשר עליו לומר כי הוא זה אשר מוכיח
מפוכו דכל הני מעלות דרבנן ואם נכתוון הר"ב למחלוקתן של
ר' יהודה ורבנן בדף כ"ז בטהורים שנכנסו לפנים ממחיצתן
לזיכל כולו בארבעים מבית לפרכת אל פני הכפרת במיתה
רו"א כל היכל כולו ומבית לפרכת בארבעים אל פני הכפרת
במיתה ובפ"ה הר"ב למידק דאין אזוהיה לכ"ע אלא בהיכל
ולא בקדושות שלפני היכל ובחור הוא דליכא למידק הכי כלל
דפלוגתייהו בטהורים שהם תמימים ואינם פרועי ראש ורחו"י

שחדשו זה דבר' ואמרו טבול יום א יכנס במחנה לוי' ולא בכל
מחנה לוי' גזרו אלא בעזרת נשים בלבד וגזרו על טבול יום
ולא גזרו על מחוסר כפורי' לפי שטבול יום אסור בהרומה
ומחוסר כפורי' מותר בהרומה וכל שטומאתו חמורה מחברו
חמור שלוחו משלוח חדרו: עזרת ישראל לפנים מעזרת נשי'
היתה אורך מאה ושלשים וחמשה על רוחב אחד עשר וראש'
עזרת כהנים היטה אורך קל"ה על רוחב אחד עשר וראש'
פססין היו מבדילין בין עזרת ישראל לעזרת הכהני': שאין
מחוסר כפורי' נכנס לשם הוא הדין דהוה מני למתני שאין
טהור נכנס לשם עד שיטבול דהכי תנן בפרק אמר להן
הממונה (דף ל"ג) אין אדם טהור נכנס לעזרה עד שיטבול:
וחייבין עליה חטאת הטמאים שנכנסו שם בשגגה:
לסמיכה לסמוך ידו על ראש קרבנו ואי אפשר אלא
בבעלים דכתיב וסמך את ידו ולא יד שלוחו: לשחיטה
שהשחיטה כפרה בזה ואע"פ שאפשר בכהני' ואפשר נמי
לזר לשחוט בעזרת ישראל אפי"ה לא אסרו לישראל ליכנס
בעזרת כהני' לשחוט הקרבן: ולתנופה דכהן מני' ידו חתת
יד הבעלי ומתקן: ב' בין האולם ולמזבח מקודש היתה שאין
פרועי ראש ובעלי מומין נכנסים לשם בגמ' בהקומץ רבה
[דף כ"ז] מוכיח דכל הני מעלות דתי השתא כגון הנכנס
לעזרת כהני' שלא

ידיים ורגלים והכי פסקה הרמב"ם כמו שזורה לשונו רפ"ב מה' ביאת המקדש ומ"מ שם בפ"א השיב הראב"ד עליו וס"ל נמי דכל
כני מעלות דרבנן הן וכו' הכ"מ בשם הרמב"ן וגם הר"ש מסיק דלא כהרמב"ם ואפי"ה שלא רחוק ידיים ורגלים לא מחייב אפי'
בהיכל בלא עבודה ופרועי ראש הרמב"ם בפ"ז מהלכות צ"ה כתב ג"כ וקרועי בגדים וכן עוד בפ"ה מהלכות ביאת
המקדש ועיין מ"ש בזה כבר בשפ"ט דמנהדרין ומ"ש הר"ב דשתווי יין ושלא רחוק דפסול מאמת דבר אחר הלעך לא החמירו
בשולחן כ"כ הר"ש וכתב דתי' נמי לא חייב מחוסר בגדים אע"פ שהוא ג"כ כיוצא בהן כמ"ש הר"ב בשפ"ט דמנהדרין אצל
קשיא לי לכפרת הקמב"ם דכלהו מדאורייתא מנליה למא' לחלוקי בהכי ושלא ליחייב שלא רחוק אלא בהיכל וכן בפרקא'

אם הם הליכה
ב שם ה' יג
ב יוחא תד
מיי קב ת
ת דקדוסי
כל נפ"ד חס
עכבת יח
פ"ב

מהלכות ביאת מקדש כתב שמויי וין בהדי פרועי ראש ואלו
שלא רחוק יודים לא משום דלא מחייב אלא בהיכל דכתנן
הבא וכן בס"ז מהלכות בית הבחירה אס כן ש"מ דליכא
לחלוץ בספרא זו [דפסול מחמת ד"א] לדידיה כ"ש שסובר

שלא ללורך וכן בעלי מומין ופרועי ראש שכנסו בין האולם
ולמזבח כלהו מעלות דרבנן הן וכן קבלתה מרבותי אבל
רמב"ם סבירא ליה דכלהו מדאורייתא בעלי מומים דכתב
(ויקרא כא) כי כל איש אשר בו מום לא יקרב ופרועי ראש

דאמר רחמנא לאהרן ולבניו שהיו
דמשכן (שם) ראשיכם אל
תפרעו ואע"פ שלשין החוספתא
מסייע לדברי הרמב"ם קבלת
דבתי נראית ליעיקר והאי דלא
חשיב תנא קמא שמויי וין שלא
רחוק יודים ורגלים בהדי בעלי
מומין ופרועי ראש כדחשיב להו
רבי יוסי בסיפא משום דבעלי
מומין ופרועי ראש פסולין בגופן
הלכך שולחן חמור אבל שמויי וין
ושלא רחוק יודים ורגלים פסולין
מחמת דבר אחר הלכך לא החמיר

"ההיכל מקודש ממנו שאין נכנס לשם
שלא רחוק ידים ורגלים קדש הקדשים
מקודש מהם שאין נכנס לשם אלא כהן
גדול ביום הכפורים בשעת העבודה א"ר
יוסי בזמשה רברים בין האולם ולמזבח
שוה להיכל שאין בעלי מומין ופרועי ראש
ושמויי וין ושלא רחוק ידים ורגלים נכנסים
לשם ופרושין מבין האולם ולמזבח
בשעת הקטרה

שהעבודה כשרה ע"כ ומעשה נוכל לומר דהואיל ובס'
שמויי וין הוא דכתב הלכך זריכה ליה למנקט שמויי וין אבל
מחוסר בגדים לא נקט הואיל וגם בתשמישו לא נשנה ועיין
מ"ש לקדון בשם הר"ש ומ"מ קושיא הראשונה במקומה
עומדת אמאי מקילין כשלא רחוק שלא לחייבו אלא בהיכל
דבעל מום נמי כתיב (שם כא) אך אל הסרובת לא יבא ואל
המזבח לא יגש ואפשר לומר דכל איש אשר בו מום לא יקרב
ס"ל דקרא יסירא הוא לא שמויי אפי' מבין האולם ולמזבח
ובפרוע ראש לא יאמר כלל לא פרוכת ולא מזבח

בשולחן כל כך : אלא כ"ג ביום הכפורים דכתב (שם יו)
ואל יבא בכל עת אל הקדש בואת יבא וכו' : בשעת עבודה
ארבעה פעמים נכנסים אל להקטיר קטורת צ' להזות מדם
הפר ג' להזות מדם השעיר רביעית להזיח הכף והמחקה
ואם נכנס כ' פעמים חייב מיתה : ופורשים מבין האולם
ולמזבח בשעת הקטרה בין בשעה שמקטירים קטורת במזבח
הזהב שבהיכל בין בשעה שכ"ג מקטיר קטרת לפני ולפנים כל
העם פורשים מבין האולם ולמזבח ואין נריך לומר מן ההיכל
ותנא קמא פליגי אדרבי יוסי וכבר דבשעה שמקטירי קטרת
בהיכל הוא דפרשי מבין האולם ולמזבח אבל כשמקטיר
קטורת לפני ולפנים אין העם פורשים אלא מן ההיכל בלבד
ולא מבין האולם ולמזבח והלכה כתי"ק ועשר הקדושות נתן
במחנה והנך אחד עשר נהו פירשו הגאונים דאין ישראל
אינה ממנין הקדושות לפי שבשאר קדושות יש בהן כבוד
למקום שמונעים ממנו קצת טומאות או שמונעים מקצת בני
אדם ליכנס אליו ואין בכתב ארץ ישראל קדושה זו והבאת
בכורים ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים אינם קדושות הללו
ואית דמפרשי דתנא קמא דחשיב עשר קדושות ר"י וי"א היא דאית
ליה דבין האולם ולמזבח שוה להיכל בחמשה דברים ולדידיה
לא הוה אלא עשר :

ההיכל מקודש ממנו כלומר האולם וההיכל קדושת אולם
והיכל חדא קדושה הוא כתי"ש במשנה ג' פ"ד
דיומא ובמשנה ה' פ"ה דתמיד : שאין נכנס לשם שלא רחוק
ידים ורגלים ואלו מחוסר בגדים ושמויי וין לא חשיב תנא
ושירר אבל קשה מדברי יוסי דסיפא דלא משייר אלא חדא
מחוסר בגדים לחודיהו ועוד דתני מינא ויש לומר משום
דפעמים נכנסים לתקן כדתיניא בתוספתא דכלים פ"ק הכל
נכנסים לננות ולתקן ולהזיח את הטומאה מצוה בכהנים
אין כהנים נכנסים ליום אין ליום נכנסים ישראלים והשתא
כשהכהנים נכנסים לתקן אסור בבעלי מומין ושמויי וין
ופרועי ראש ושלא רחוק ידים ורגלים דכתוספתא נמי קתני
מצוה בחמימי' אבל בגדי כהונה אסורי בליבישה שלא בשעת
עבודה דלא הותר כלאים שלא בשעת עבודה (כמ"ש הר"ב

בד"ה חתה) הר"ש :
הקדשים מקודש מהן בו וא"ת ליתני עליית קדש הקדשים שאין נכנסים שם אלא אחת בשבוע כמו שהעסקתי דברי
אבא שאול במשנה ה' פ"ד דמדות [ד"ה וראשי] תירץ הר"ש דכתוספתא דפרקין קאמר אארו לו אן זה מעלה פיר' דלאו
אשים קדושה נמנעים אלא לפי שלא היו זריכים ע"כ ולפי זה מקני' דהבא דלא כהיא דמדות דשם תירצתי לאותה משנה דוקא
אליבא דאבא שאול עוד עיין בדברי הר"ש אמאי לא קתני אחד עשר ולא שבזב בתחלה סוריא : אמר רבי יוסי בחמשה דברים
בין האולם ולמזבח שוה בו ופורשים וכו' פי' הר"ב בין בשעה שמקטירים קטרת במזבח הזהב שבהיכל בין בשעה שכ"ג מקטיר
קטורת לפני ולפנים כו' ות"ק פליגי כו' משום דקשוף ליה להר"ב דהא משכחת להו לר"י ג"כ שיהו י"א אי ס"ל דחלוקים בזה
ובסמוך מסיק דמתניתין דקתני עשרה ר' יוסי היא לאית דמפ"סי אבל כבר כתבתי במשנה ג' פ"ד דיומא דסוגיית הגמרא
דהתם לא כך היא אלא שאף לר' יוסי יש חילוק זה ביניהן ולא אמר ר' יוסי הכא שאינם אלא בהקטרה דהיכל וכתיב הר"ש דלפני
לא חשיב אחד עשר לבני יוסי שיש לומר דני קחשיב

כמ"ש הר"ב בריש מסכת תמיד ועיין מ"ש שם [ד"ה חתה] הר"ש :
כמו שהעסקתי דברי
אבא שאול במשנה ה' פ"ד דמדות [ד"ה וראשי] תירץ הר"ש דכתוספתא דפרקין קאמר אארו לו אן זה מעלה פיר' דלאו
אשים קדושה נמנעים אלא לפי שלא היו זריכים ע"כ ולפי זה מקני' דהבא דלא כהיא דמדות דשם תירצתי לאותה משנה דוקא
אליבא דאבא שאול עוד עיין בדברי הר"ש אמאי לא קתני אחד עשר ולא שבזב בתחלה סוריא : אמר רבי יוסי בחמשה דברים
בין האולם ולמזבח שוה בו ופורשים וכו' פי' הר"ב בין בשעה שמקטירים קטרת במזבח הזהב שבהיכל בין בשעה שכ"ג מקטיר
קטורת לפני ולפנים כו' ות"ק פליגי כו' משום דקשוף ליה להר"ב דהא משכחת להו לר"י ג"כ שיהו י"א אי ס"ל דחלוקים בזה
ובסמוך מסיק דמתניתין דקתני עשרה ר' יוסי היא לאית דמפ"סי אבל כבר כתבתי במשנה ג' פ"ד דיומא דסוגיית הגמרא
דהתם לא כך היא אלא שאף לר' יוסי יש חילוק זה ביניהן ולא אמר ר' יוסי הכא שאינם אלא בהקטרה דהיכל וכתיב הר"ש דלפני
לא חשיב אחד עשר לבני יוסי שיש לומר דני קחשיב

פרק ב ברי עץ כלי עור כלי ענף צפרש' מטות כתיב
 ופל בגד וכל כלי עור וכל מעשה עו' וכל
 כלי עץ תתקטאו וזרבינן מוכל מעשה עזים לרבות דבר
 הבא מן העזים מן הקרנים ומן הטלפים דהיינו כלי ענף
 והתקוש לכלי עור וכלי עץ וצפר'

שמיני אתקוש כלי עור וכלי עץ
 לשק' דכתיב מכל כלי עץ או בגד
 או עור או שק' הלכך פשוטיהן
 טהורין דבעינן דומיא דשק'
 דמתלטל מלא וריקן וכלי חרס
 אע"ג דפשוטיהן טהורין לא מצי
 למתני בהדי הנך משום דכל הט'
 שאורים כשאין להם בית קבול
 אפי"ס שיש להן תוך כגון חבית של

עץ שאין לה שולים ומטולסת מעבר אל עבר טהורה וכלי
 חרס כה"ג טמא משום דכתיבו תלה רחמנא וקרי יש לו תוך
 אפי"ס שאין לו בית קבול ופשוטיהן טהורים דתוך הכל היינו
 מדאורייתא אבל חכמים גזרו טומאה על פשוטי כלי עץ ועור
 וענף כדמוכח בגמרא בבבא בתרא (דף ס"ו) ומדאורייתא
 כמי אינן טהורים אלא מטומאת מים או טומאת שרץ אבל
 טמאים טומאת משכב ומושב אם הן ראויין למשכב ומושב :
 וכלי זכוכית רבנן גזרו עליהן טומאה הואיל ופחלת בריאתן
 מן החול הוו ככלי חרס וחמורים מכלי חרס שאינו מקבל
 טומאה מבגד וכלי זכוכית מטמאין מבגד הואיל וגראה תוכן
 כבדן ופשוטיהן של כלי זכוכית טהורים אפי' מדרבנן עבדו
 רבנן הכרא כי היכי דלא לשרוף עלייהן תרומה וקדשים :
 מקבלין טומאה אבאין ולהבא' אבל לא חזרו לטומאתן ישנה
 דלא גזרו רבנן שאם עשה מהן כלים חזרו לטומאתן ישנה אלא
 בכלי מתכות בלבד : כלי נחר' כלים העשוין מאדמה שחופרין
 ממנה צריף אלומין בלע"ז מייטמאין ומטמאין באויר : אם
 נתלית טומאה באויר הכלי נטמא הכלי חזר ותלה אוכלים
 באויר מטמאין את האוכלים אע"פ שלא

במתניתין קדושה דמילא אבל קדושה דע"י עבודה לא
 קחשיב לחלק לקדושה ע"כ וכתב עוד דלא אמר רבי יוסף
 שיהיו שוים מן התורה מדאורייתא חלוקין בכמה דברים
 ע"כ כל שר"ל שכל הכלים תזבח שלהן וממרה דוקא כהיכל
 ולא באולם וכן כל עבודות
 שבהיכל מהיוות הדמים ומ"ש
 הר"ב דגאונים פי' דא"י אונה
 ממנין קדושות וכו' ואות
 דמפרשי' דת"ק דקא חשיב עשר
 קפושור"י הוא דברי הר"ש כאו'
 דמפרשי' ובפי' הרמב"ם ראיתי
 ג"כ כאית דמפרשי' אבל דבריו
 שכתבו פ"ו מהלכות בית
 הבחירה כדברי הגאונים ומ"ש

פרק ב ברי "עץ וכלי עור וכלי עצם"
 ובבבא בתרא פשוטיהן
 טהורים ומקבליהן טמאים נשברו
 טהרו חזר ועשה מהם כלים מקבלין
 טומאה מיכן ולהבא' כלי חרס וכלי נחר
 שומאתן שוה מיתטמאין וכיטמאין באויר
 ומייטמאים

הר"ב ויבאית בכורים כו' ולחם הפנים לפום ריקנא הוא
 שכתב כן ולא דק דהא לעיל לא התן לחם הכנים וכן
 ברפ"ח דמנחות לא תני ליה ולא נמלא בו מיעוטים כמו
 בכורים ובשתי הלחם :

פרק ב ברי ענף ע"י הר"ב דזרבינן מוכל מעשה
 עזים לרבות דבר הבא מן העזים מן
 הקרנים ומן הטלפים שאר בהמה והיה מנין ה' לוכל מעשה
 אם כן מה ט"ל עזים פרט לעופות ספ"ק דחולין דף כ"ה
 ובתבה הר"ב ברפ"י ועיין לקמן פי"ו משנה י"ד :

וברלי זכוכית כתב הר"ב דחמירי מכלי חרס כו' הואיל
 וגראה תוכן כבדן גמ' פ"ק דשבת דף י"ו ופירש"י
 הואיל וגראה תוכן מבחון דרך דופנותיו לא שפזב אלא ה"ך
 ע"כ והראב"ד מפ"ק מה' כלים העתיק שמוין נראה מזבן :
פשוטיהן טהורים (כתב הר"ב דאתקוש לשק וכו' עיין
 מ"ש בזה בפ"ק דחולין משכו') ומ"ש הר"ב וכלי
 חרס אע"ג דפשוטיהן טהורים (כתבנו במשנה ג' וע"ש) לא
 מצי למתני כו' וכלי חרס כה"ג טמא כו' אע"פ שאין לו בית
 קבול שמחלה לכך נעשי להיות מטה על גדה ומזיזי מה
 שבתוכה לנודדיו הוכפתיא בתבה הר"ש ברפ"ד ועיין רכט"ו :

ובמשנה ג' דפרקין פשוטיהן טהורים כתב הר"ב מדאורייתא אבל חכמים גזרו כו' כדמוכח בגמ' בבבא בתרא פ"ד דף ס"ו
 ועיין מ"ש בפט"ו משנה ב' ובפט"ו משנה ד' ומ"ש במשנה ד' פ"ג דמס' עדיות ומ"ש הר"ב אבל טמאים טומאת משכב כו' :
 וכלי חרס אינן בזה הכלל כמו שכתב בריש מתניתין ג' : וברלי נחר פי' הר"ב כלים העשוין מאדמה שחופרין ממנה צריף אלומין
 בלע"ז ובמשנה ו' פ"ט דנדה כתב שהוא בערבי שי"ב וכתב הרמב"ם שכך כתבו כל המפרשים שכלי נחר כלי האלוט (אלשחב"ו)
 ושהוא כפלא מאומר זה איזה דבר ישב שהוא דבר לא מוסכל ולא מקובל איהך תעשה כלי האלוט ואין ספק שהאומר זה לא ראה
 אלוט מימיו והם אמרנו שהיה חופר במקור האלוט אכן אלוט גדולה ועושה ממנו כלי הנה לא ילמח לקבל כל דבר לענין
 מהענינים ואם ויהי זה הנה לא יקבל טומאה לפי שהיא כלי אדמה אשר לא יקבל טומאה כמו שיתבאר ומפרש כלי נחר הוא
 כלי (א"ל טע"ל) ויהי אכן רכה גאוד' בדקות המראה (כעין תכלת) יותך במים במהירות ויהא בו השיער והבגדים וכן מנהו
 החכמים בכלל התקנים : אחרו נחר וזורית קמוליא ואשלב (במשנת נדה טס) ועשיית אלו הכלים כמלא אצלנו בקצוי המערב
 ומלאכתו קשה מאוד והאריך בעשיית מלאכתו ע"ש וכתב עוד : ואשר ראוי שתבניהו שכל הטינות (כאלטעל) וא"ל אנגב"ד וא"ל
 ט"ן ארמוני' וא"ל מחניז' וזולתן מן העינים כאשר נעשה מהן כלים כל זמן שהם נאים (פי' לשון גא ומבוסל) ולא נקלו
 באור הנה הן כלי אדמה ולא יקבלו טומאה וכאשר נקלו ואע"פ שלא יסבלו האש עד שיבוסל דפנותם כמו החרס הנה הן דומים
 לחרס והוא אשר יקרא כלי נחר : מייטמאין ומטמאין באויר פי' הר"ב באם נתלית כו' חזר ותלה אוכלים באוירן מייטמאין
 את האוכלים כו' ואפי' מלא חרדל שאינו נוגע בדופני הכלי אלא במה שסמוך

דקא חשיב עשר
 קפושור"י הוא
 דברי הר"ש כאו'
 דמפרשי' ובפי'
 הרמב"ם ראיתי
 ג"כ כאית דמפרשי'
 אבל דבריו
 שכתבו פ"ו
 מהלכות בית
 הבחירה
 כדברי הגאונים
 ומ"ש

אלום
 אכל
 כתב
 ש
 סו
 אל
 פתא
 בלת
 דלא
 שלא
 עלי
 להו
 בעלי
 נוסף
 יוין
 ולין
 חיי'
 (יו')
 דוס
 ולס
 זבח
 כל
 יכל
 רוח
 טיר
 ד
 סנן
 אל
 עוד
 בני
 אק
 ללו
 ייה
 רי
 או
 א
 ר
 ה
 א
 י

לדפנות והאמצעיים מיטמאין מן האויר . ואי אהא יכול לומר
שזה מטמא את זה . שהרי אין כביצה בכל א' (ועיין מ"ט
רפ"ב דטהרות) . ועוד אין אוכל מטמא אוכל ועיין ספ"ק
דטעמים ועוד א"כ זה שני זה שלישי . והשלישי לא יעשה

סלא נגעו דכתוב . (ויקרא יא) כל אשר בתוכו יטמא
ואפי' מלא הרדל . שאינו נוגע בדפנות הכלי : ומיטמאין
מאחוריהן . כלים שחקק בית מושבם מנחון כדרך שעושים
לכוסות של כסף . ופעמים כופין אותן על פיהן ומשתמשין

מ"ט ס"ד
ב"ט ס"ה
ג' ס"ו
ד' ס"ז
ה' ס"ח
ו' ס"ט
ז' ס"י
ח' ס"יא
ט' ס"יב

רביעי לטמא את האמצעיות
רש"י ספ"ק דחולין ריש דף כ"ה
ולשון אפי' מלא חרדל כברייתא
וכתבו התוס' (דף קע"ז) דהכי מצי
למימי' ואפי' מלא בלי ונקט חרדל
משום דמדדבן מקבל טומאה
בכל שהוא . והקטו חולין דהיינו
מטעם אויר . דלמא הוי מטעם
שכלי חרס מררף כשכולן נוגעים
זה בזה ונוגעים בכלי . אבל
נתלים באויר לא . וכ"ת אס' כן

ומיטמאין מאחוריהן . ואינן מיטמאין
מיגביהן ושבוירתן היא מהרתן : ב' הרקין
שבכלי חרס וקרקותיהן . ודפנותיהן .
יושבי' שלא מכומבין . שיעורן מכדי סיכת
קטן ועד לוג . מלוג ועד סאה ברביעית .
מסאה ועד סאתים בחצי לוג . מסאתים ועד
שלוש ועד חמיש סאין בלוג ד"ר ישמעאל .
רבי

בבית קבול שבאחוריהן אס'
נגעה טומאה באותו בית קבול .
כטמא הכלי חרס . ומללא
ערביהו ותנגבו . מיטמאין
ומטמאין מאחוריהן ואחוריהן .
שמע' מוכה לאין מיטמא מאויר
אחוריו . דלא השיב תוך של
אחוריו תוך גמור לאוריי'תא
ליטמא מאוירו . אבל מיטמא אס'
נגעה טומאה באותו חקק של
אחוריו : ואין מיטמאין מגביהן .

צירוף דכתוב גבי קדשים למה לי . דדרשינן כף אחת הכתוב
עשה לכל מה שבכף אחת (כת"ש הר"ב במשנה ב' ספק ב'
דחגיגה . ועיין מ"ט בס"ד בר"פ בתרא דעדיות) אנטריד
משום כלי שסוף וי' מדכתוב הכא כל . משמע אפי' נחלה
באויר . ועוד דהתם דרשינן צירוף מדכתוב אחת . משמע
שהכף מררף ועשה לכל אחת . אבל הכא לא כתוב אחת ע"כ
ועיין בפ' הר"ב במשנה ה' פ"ח :

דכתוב (שם) וכלי חרס אשר ישול מהם אל תוכו . מחוכו הוא
מיטמא ואינו מיטמא מגבו . ושאר כל הכלים חוץ מכלי חרס
וכלי נתר . אינן מיטמאין מאוירן עד שחבע הטומאה בעלמו
של כלי . וכשנגעה הטומאה בעלמו של כלי בין מגבו בין
מתוכו טמא . והיינו דתנן בפרק קמא דחולין . העמוד בכלי
חרס טמא בכל הכלים שהוא בכל הכלים טמא בכלי חרס :
ושבירתן היא טהרתן . וכלהו כלים נמי שבירתן היא טהרתן
אלא כלי חרס וכלי נתר שבירתן בלבד טהרתן . שאין להם
טהרה בטבילה אלא בשבירה בלבד : ב' הדקן שבכלי
חרס כלי חרס הדקין וקטנים . בין שהן עלמון אינן מחוייקין
אלא כדי סיכת קטן בין שנסברו ונשארו קרקרותיהן . פירוש
כמו קרקעותיהן דהיינו שולים שכללי הקרקע . או נשארו
דפנותיהן ויכולים לבדן לשב' בלא סיכה עדן כלים הן .
ואם מחוייקין שמן כדי סיכת קטן . כלומר כדי סיכת ארבע
קטנה של קטן בין יומו טמאין . והכי מפורש במס' שבת סיכת
קטן אבר קטן של קטן בן יומו : עד לוג . שעור זה של סיכת
קטן לשברי כלים שלא היה מחלתו אלא לוג דאם היה מחלתו
יותר מלוג . בעינן שעור גדול לשבריו יותר מכדי סיכת
קטן : מלוג ועד סאה . כלי שהיה מחלתו מחוייק מלוג .
ויותר מלוג עד סאה שעור שבריו ברביעית הלוג . וליתר
מסאה עד סאתים שעור שבריו בחצי לוג וכן כולם :
אפי'

שבכלי חרס כו' . שיעורן מכדי סיכת קטן פירש
הר"ב בין שהן עלמון כו' והא דבמסכת מקואות
(פ"ד משנה ג') תנן החוטט בצינור לקבל צרורות . בשל עץ
כל שהוא בשל חרס רביעית לקבל צרורות שאני . והתם נמי
פליג ר"י ואמר אף בשל חרס כל שהוא הר"ש . ועיין בשיר'
הר"ב ריש מתני' דלקמן :

ודפנותיהן כריש פ"ד פליג ר' יהודה בזה . והדר סתים
לן תנא כמתני' דהכא סם משנה ג' :

ישבין שלא מסומכים . עיין בפ"ד משנה ג'
שיעורן כו' בספר' מגיין לרבות שבכלי חרס . ת"ל וכל
כלי חרס הרמב"ם : מבדי סיכת קטן . כתב
הר"ב כלומר כדי סיכת ארבע קטנה ג' והכי מפורש במסכת
שבת פ"ה דף ע"ז ומיהו לאו אהך דהכא . אלא אדהתם תנן
בכה"ג לשעור הולאת שבת . ובפ"ד דעדיות משנה ו' לא פיר'
הרמב"ם אדהתם כמו שפורש בהיה דשבת . וכתבתי סם
לפי שהמרא לא פי' בה דבר ומיהו גם בכאן לא פירש כן .

אבל נראה שיש לו גירסא אחרת . שכן בפירושו גם בחבורו פרק י"ח מהלכות כלים העתיק כדי סיכת אדם קטן אבל הר"ש
פי' כדברי הר"ב . וכתב ומסתברא שהוא אחד מתשעים וששה בלוג כשאר השיעורים שכולם אחד מל' חוץ מן האחרון שהוא
אחד מיוואה ועשרים ע"כ : בכרי' בנוסחת מהר"ם כגדי : ע"ד לוג . פי' הר"ב דאם היה מחלתו יותר מלוג דהכי תניא
בפרק ג' דחולין דף ג"ה לוג כלמטה כהא כלמטה סאתים כלמטה וכתבו התוספות (ד"ה שיער) דאפי' יחדו בטלה דעתו אלל כל
אדם ואין יחודו יחוד . לאין דרך ליחד עברים הבאים מכלי גדול לצורך סיכת קטן ומייתי ראייה מהא דלקמן ע"ש בפ' הר"ב :
מלוג ועד סאה ברביעית . כבר בארנו (פעמים) סאה ששה קבין וקב ארבעה לוגין ולוג ארבעה רביעיות ושיעור הרביעית
הם ארבעיים בארץ וארבעיים ברוחב ובגובה ארבעיים ושנעה עשירות ארבע . ובארבע אשר זו יקיה המדה מביד
היא הגודל מהיד וכן בארנו המדה אשר זה מדתו יחזיק מהמים כ"ז דקהס מרריים בקרוב הרמב"ם :

נשאתים ועד שלש ועד חמש . מה שהציר חמש ושלש ולא זכרן מאתים ועד חמש שאין בלוג משום דרוב היתורים בני
שלש וחמש הוו הר"ש :

אבל נראה שיש לו גירסא אחרת . שכן בפירושו גם בחבורו פרק י"ח מהלכות כלים העתיק כדי סיכת אדם קטן אבל הר"ש
פי' כדברי הר"ב . וכתב ומסתברא שהוא אחד מתשעים וששה בלוג כשאר השיעורים שכולם אחד מל' חוץ מן האחרון שהוא
אחד מיוואה ועשרים ע"כ : בכרי' בנוסחת מהר"ם כגדי : ע"ד לוג . פי' הר"ב דאם היה מחלתו יותר מלוג דהכי תניא
בפרק ג' דחולין דף ג"ה לוג כלמטה כהא כלמטה סאתים כלמטה וכתבו התוספות (ד"ה שיער) דאפי' יחדו בטלה דעתו אלל כל
אדם ואין יחודו יחוד . לאין דרך ליחד עברים הבאים מכלי גדול לצורך סיכת קטן ומייתי ראייה מהא דלקמן ע"ש בפ' הר"ב :
מלוג ועד סאה ברביעית . כבר בארנו (פעמים) סאה ששה קבין וקב ארבעה לוגין ולוג ארבעה רביעיות ושיעור הרביעית
הם ארבעיים בארץ וארבעיים ברוחב ובגובה ארבעיים ושנעה עשירות ארבע . ובארבע אשר זו יקיה המדה מביד
היא הגודל מהיד וכן בארנו המדה אשר זה מדתו יחזיק מהמים כ"ז דקהס מרריים בקרוב הרמב"ם :

אני איני נותן בהן מדה לפי גודל הכלי וקטנו אלא לפי המקומות שרגילים לעשותן ולפי צורת הכלים : אלא הדקין שבכלי חרס וכו' שאין להם צורת קדרות והן קטני ביותר שיעור קדרותיהן כדי שיכתיב קטן והנהגו להיות (כתבנית) קדרות קטנות שיעורן ברביעית : הציות לודיות : הציות שנעשות בלוד : לחמיות : שנעשות בבית לחם והן גדולות מאותן שנעשות בלוד : חצבי גדולות : בדות גדולות כל מה שאפשר : הפסין הגלילים : שנעשו בחרץ הגליל : והחצונות : הציות קטנות והיינו דקין שבכלי חרס : ואין להן דפנות : דדוקא השולי טמא'

אם נשא בהן כדי שיכת קטן אבל הדפנות טהורות : והלכה כר' עקיבא : ג הסהורי שבכלי חרס פשוטי כלי חרס שהן טהורי כתביו בהו (ויקרא יא) אשר יכול מהם לא תכו : את שיש לו תוך טמא : את שאין לו תוך טהור : ובלה שאין לה לזבין : לוח חלק שאין לו שפה סביב : ומחתה : שחומים בהגחלים : פרוצה : שאין לה דפנות : אבוב של קלאים : כלי חרס שקולים בו קטניות על גבי האש : ופשוט הוא בלא בית קבול : ומגוקב ככברה בשוליו כדי שתהא האור שולטת בו : קלאים : כמו קלון : באש : וסילונית : מרובות : אף על פי כפוסין : אף על פי שכפוסין מטי לדיהן : והוא שלא חקק בהן צים קבול צורות : ככבב : כלי שמכסים בו סלים של פת ויש גורסין כככב כפוסין

אותו עלגב הסל ואפי' יש לו בית קבול טהור : שכל המשתמש כפוי בכלי חרס טהור : והטעם : הוא כלי חרס שיש לו בית קבול ומקבל טומאה דהכי מוכח לקמן באידך פרקא והאי דטהור הכא משום דהסקינו לענבים ועשה בו שינוי : מוכיח דלכנסות בו ענבים קא בעי ליה : ולא נעשה לקבלה : חצית של שייטין : כמין חצית חלולה וסמומה היא ואין לה פה : כדי שלא תהא נשקעת במים ונשענים עליה ולמדוין לשוט בה : ואע"פ שיש לו בית קבול אינה עשויה לקבלה : וכל שאינו עשוי לקבלה אע"פ שיש לו בית קבול אינו מקבל טומאה : וחצית דפונה בשולי המחץ : מחץ הוא כלי גדול של חרס וכעין חצית עשוי לו בשוליו שאדם מטיס ידו לחוכה כשרוצ' להבזיה המחץ ולפי שלא נעשית חצית זו לקבלה אינה מקבלת טומאה : דפונה : טמונה : והמט' והכפסא והכסל : כל אלו אין עשויין לקבלה : והספינה : אע"פ שעשויה לקבלה ואפילו היא של חרס טהורה ובמסכת שבת ילכין לה דכתיב (ששי יד) דרך אניה בלב ים : ופשיטא דאניה בים היא : אלא לומר לך מה יש טהור אף אניה הטהור : כל

הפכים הגלילים : דכרי' יוחנן בן זכאי כן : כך פירש הר"ש : שיעור קרקרותיהן כל שכן לפי ששוליהן מחודדין כמו שולי קסת כלי הזכוכית : וכאשר נשאר מהן שיקבל שעור (מועט הנה הוא יטמא) : לפי שהוא יסאר ממוכת כלי קטן : יעשה ממחל ענינו כזה דרמב"ם : ואין להם דפנות : לפי שלא יהיו בצדס קערותיות כמו הכד' והקדירות אבל לדיהן סוה הסטה כל מה שנסבר מהן : נשאר דומה ללוח פשוט דרמב"ם : ג הטהורים שבכלי חרס : פי' הר"ב פשוטי כלי חרס שהן טהורי (אע"פ שעשויין למדרס) כו' : כדדרשין מקראי מקיש משכבו לו מה הוא יש לו טהרה : כמ"ס הר"ב בסו"פ פ"ד : לזבין עיין מ"ס ששם הרמב"ם

ר' עקיבא אומר אני איני נותן בהן מדה אלא הדקין שבכלי חרס וקרקרותיהן הדפנותיהן וישבין שלא מסומכין : שיעורן מכדי שיכת קטן ועד קדירות הדקות : מהקדירות הדקות ועד חכיות לודיות : ברביעית : מלודיות ועד לחמיות בחציו לוג : ימלחמיות ועד חצבים גדולים בלוג : רבן יוחנן בן זכאי אומר חצבים גדולים שיעורן כשינוי לוגין הפכים הגלילים והחביונות שיעורן קרקרותיהן כל שאין להם דפנות : ג' הטהורין שבכלי חרס (ס"ה) טבלה שאין לה לזבין : ומחתה פרוצה ואכוב של קלאין וסילונית : אע"פ כפופין אע"פ מקבלין : ובכבב שעשאו לסל הפת' וטפי שהתקינו לענבים וחכירת של שייטין : וחכית דפונה בשולי המחץ : והמטה והכסא והכפסל : והשלחן והספינה : והמגורה של חרס הרי אלו טהורים : זה

בסוף פ"ד : אע"פ כפוסין : לשון הר"ב אע"פ שכפוסין : וכ"כ הר"ס ומשמע דאע"פ מקבלין אינו אלא תוספת ביאור : אבל הרמב"ם פי' אע"פ שהן כפוסין : כואת הנורה

אשר אפשר שיסאר מעט בשוליו : או יכיה בגם כן בית קיבול : על זאת הנורה והדומה להם שהם לא יטמאו לפי שלא נעשו לקבלה : לפי שהכונה מאלו הקנים (החלולות) שיגר עליהן המים : לא

שיקבלו ויטוהו בו ע"כ : ומה שכתב הר"ב והוא שלא חקק בהן בית קבול צורות עיין במשנה ג' פ"ד דמקואות : ובכבב כו' מה שכתב הר"ב שכל המשתמש כפוי כו' : עיין בפירושו דמתני' ה' : וספינה שמו : מפורש בסו"ר הר"ב משנה ז' פרק דלקמן : שייטין (ישעיה כ"א י"א) כאשר יפרס השוחה לשחות : מתרגמין כמה דמפריש שיאטא למישט הר"ש : דפונה פי' הר"ב טמונה : מלשון דופן שהוא בצד

היקב ובלשון ישמעאל קורין לטמון דפין הערוך : הביחץ צערי שמו : א"ל מהגוי' (הרמב"ם) כ"כ הר"ב במשנה ה' פרק ה' דפרה : והכפינה לשון הר"ב אע"פ שעשויה לקבלה ואפילו היא של חרס דלא מציעה דשל טן דפשיטא דטהורה : שאינה שולטת מלא (ומה שמיטלתה בים לא חשיב ליה טלטול כיון דעקר הילוכה מחמת המים ואשום מדרס לא מיטמא) : אף על פי שכל שעה יש בין צה בני אדם

א תי' פ"ד ס' כ' כלים ס"ה ד' ב סס הל"ד ג סס הל"ג ד סס הל"ט ה סס הל"א

מכל מקום עקרה עשויה לפרגמטיא ואומר בה עמוד ונעשה מלאכתנו תוספות (ד"ה נלמד) אבל סמינה של חרם * אע"ב דאינה מיטלטל מלא וריקס טמא * דלא חתקס לשק עיין בריש פירקין וריש ספ"ו קמ"ל דאפילו של חרם אינה טמאה * מאניה

כלב ים במרחק פ"ט דשבת ד"ס"ג: זה הכלל כל שאין לו כו' משונה זה הכלל * שכל מקום בא לכלול הפרטים שנסנו לעיל מיניה * והכא אינו ענין למה שכבר נסנה ועוד מאיזה הכלל כיון שאין בכלל אלא אותו הפרט שהוא מפרש בהדיא * ומיהו מלאנו זה הכלל דלסימנא בעלמא במשנה ב"פ"ד דמגילה ועוד אחרים במשנה ג' ספ"ו (דלהלן) [דמחילתין] ומשנה ג' פ"ה דטהרות * כל שאין לו

א"י א"ש ופ"א מל"ה מ"ה מ"ג כ"ס פ"ה מ"ג ג"ר ס"ס כ"ג ה"ס ס"ד

כל שאין לו תוך בכלי חרם אין לו אחוריים * חכמים גזרו על משקין וטמאין שיטמאו כלי * ואף על פי שלא נטמאו המשקין אלא מחמת שרץ דהשתא הן ראשון לטומאה * מטמאים כלים מדברי סופרים * ואם נגעו באחורי הכלי נטמאו אחוריו ולא נטמא חכו * והשתא קמ"ל דאין

טומא' אחוריים נוהגת אלא בכלי חרם שיש לו תוך * אבל כל שאין לו תוך אין לו טומאת אחוריים * ואם נגע משקין טמאים מאחוריו לא נטמא אחורי הכלי * ד פ"ס' כיוון עשית של חרם עשויה נקבים בדכנותיה שמין האורה יוצאת * ומניחם הנהר בהבנה שלא יכנה הרוח * שאין לו בית קבול שמן * אף על פי שיש לו בית קבול לר' טהור * שבת קבול לר' אין לו תוך * אלא הנהר

"זה הכלל כל שאין לו תוך בכלי חרם * אין לו אחוריים * ד' פנס שישאבו בית קבול שמן טמא * ושאיין בו טהור * מגופת היוצאין שהוא פותח בה טהורה * ושהוא גומר בה * טמאה * משפך של בעלי בתים טהור * ושל רובלין טמא מפני שהוא של מידה * דברי ר' יהודה בן בתירא ר' עקיבא אומר * מפני שהוא מטהר על צדו ומריח בו ללוקח: ה' כסוי כרי יין וכדי שמין * וכסוי

כו' ס' ר"ב חכמים גזרו על משקין כו' והשתא קמ"ל דאין נטמאת אחוריים נוהגת אלא בכלי חרם שיש לו תוך וכו' זה הלשון אינה למשעי ביה * ולומר שכונתו שררץ שיהיו שני טמאים בטומאת אחוריים * שיהיה כלי חרם ויהיה לו תוך * ואם יחסר אחד מהטמאים אין בהם טומא' אחוריים * ואין הדבר כן * שכל הכלים יש להם אחוריים * כדתנן ברפס"ה וע"ש גם במשנה ו' אלא הכא בכלי חרם מייירי * מש"ה קאמר אלא בכלי חרם * והרמב"ם בפירושו נשמר מזה בכלן * וברפס"ה והר"ש כתב בפרק על אלו מומין מפרש דה"ק * כל שאין לו תוך בכלי חרם כנגדו בכלי שטף אין לו אחוריים כו' ובהך דחוי למדרסות דבכלי שטף טמא * ובכלי חרם טהור ע"כ * וכן הוא שם בפרק הנזכר דף ל"ח ודתי' בכלי חרם משום דהתם גלי רחמנא דתלי בתוך ובטומאת משקים דרבנן עבדו היכרא כדכתב הר"ב אף על גב דכלי שטף חוץ למדרסות וטמאים מדאורייתא בלא תוך והשתא איכא למידק איפכא דהיאך כתב הר"ב כלל כלי חרם דהא מתניתין כלי חרם לדוגמא נקטה ועקר דינא דמתניתין בכלי שטף וכן קשה על הרמב"ם שדברי הר"ב הם דבריו ול"ק שיש להרמב"ם והר"ב צמח לתלות * בלישנא דההוא סוגיא ואין לי מקום להאריך וכוונתו ישיין בהלכות שאר אבות הטומאות פרק ו' (הלכה ג') בהשגת הראב"ד ובכ"מ והראב"ד השיג עליו שם ורמז עוד על זה בפרק י"ג מהלכות כלים ואשתמיט שם להב"מ להראות מקום ההשגה ודי מזה ופי' כלי שטף כפתית (במשל"ב) פ"ה דבית: ד' ושאיין בו טהור * פ"ה ר"ב שאין לו בית

מונה עליו: מגופת היוצרים * כעין אבנים של חרם שהיוצרים עושים הכלים עליהן: את שהוא פותח בה * כלומר המבוסה שהיוצרים משליך עליה הטמא * ומפחה עליה נידון צורת הכלי שהורה לפי שאין לה שפה סביב ואין כלאן תוך: ושהוא גומר בה * והמנופה שמתמיד עליה הכלי לאחר שנגמרה צורתו * יש לו תוך ולכך היא טמאה ורבתי פירושו שיש כלי ליוצרים שנקרא מגופה ויש מהן שפתחיהן לר' ויש שפתחיהן רחב * את שהוא פותח בה כלומר שעתיד להרחיב שפתה * טהורה שעדין לא נגמרה מלאכתה והוי כגולמי כלי חרם * ושהוא גומר בה שמיחה כד בפסח גר: טמאה * ומתניתין רבני מאיר היא דאמר כלי חרם מאמתי מקבלים טומאה משעה שנגמרה מלאכתו ולא כרבנן דאמרי משיצרכו כבשן ומי' ראשון ל"ל עקר: משפך כלי שנותנין ע"פ חבית או ע"פ הנוף כשרוצין למלאותו יין או שמן: ושל רובלים שהוא קטן ועשוי להכניס שמן לפסין קטנים ומחויק לוג או שני לוגים והרוכל מניח אצבעו מתחתיו כנגד הנקב ומוודד בו שמן ומסיר אצבעו והשמן יורד לכליו של לוקח ועשוי לקבלה הוא ומקבל טומאה: רבי עקיבא אומר מפני שהיא מטהר על צדו * כלומר אפי' אינו של מדה משפך של רובלים לטולט טמא: מפני שמתכו על צדו לקבל בו מעט כלי שיריח בו הלווקח ונמצא עשוי לקבלה והלכה כרבי עקיבא: ה' כסוי כרי יין וכו' וכל המשמש כסוי בכלי חרם טהור דתוכו כתיב * והאי ללא תוך ידיה הוא: וכסוי

קבול שמן כו' אלא הנהר מונח עליו ויש בו מחיצה כנגד השלכות מגופת היוצרים * לשון הר"ב כמין אבנים של חרם כו' מלשון וארד בית היוצר והנה עשה מלאכה על האבנים (דירמיה י"ח ג') ולשון הרמב"ם ומגופת היוצרים אבני היוצרים וכו' * סתומת היוצרים מלשון ויפשו הדלתות (עזרא ב' ז') כו' ומ"ש הר"ב ומתני' ר"מ היא דאמר כו' בפרק המביא (במש' ביצה דף ל"ב) הר"ש ומ"ש ולא כרבנן דאמרי כו' לקמן ספ"ד: משפך של בעלי בתים טהור * שאע"פ שאפשר שיטה על צדו כמו של רובלין הואיל ושל בעלי בתים אינו עשוי להטות טהור * דומיא דטילנות דמתניתין דלעיל ולא נמי לחבית שאין לו שוליים דריש פירקין: ה' כסוי כרי יין כולשו ו' הר"ב וכל המשמש כסוי כו' ולעיל משנה ג' (ד"ה כבכב) נקט כסוי * וכן

וכמו חביות נזירות על שם מקומן ולרבותא נקטינהו . מפני
שהיה לכסי חביות שלהן בית קבול ואית דגרסי והנזירות
כלומר הנזירות שמנשים בתן סי הכלוחיות : הלפס : כמו לפס
מחבת גדולה שחבטלים בה בשר וירק . ועושים לה כסוי של

חרס . וכשהוא נקוב אינו ראוי
לכלום . ואפילו אינו נקוב ויש
לו חדוד אין יכול לישב מפני
החדוד . אבל כשאינו נקוב ואף
אין לו חדוד טמא . שראוי
להסכו ולהטויו . ואשה נותנת
בחוכו ירק לסננו . להחנות
מזנו המים : הדונקי . הירקות
לאחר שתכשלו ודבוקים זה בזה
ופעמים גוף אחד נקרחים רונקי
והוא מלס יוטי : ו גיסטרא .
שבר כלי חרס ודבר שנחלק
לשני קרוי גיסטרא . ולשון
ביסטרא גיסי תרי : שנמצאת
בכטשן . ולא ידעין אם נשבר
קודם שנגרף בכטשן ובשעה
שנגמרה מלאכתה לא היה תורת

כלי עליו ותול לא מטמא משום גסטרא אלו אח"כ נשבר ומטמא
וכינר מבררים את הדבר . רואין אם היו שברים שוין ותוכה
מאדים בידוע שנגמרה מלאכתה . ואח"כ נשברה ומטמא
דעבד לקבול שדרך לקח גסטרא תחת החבית לקבל המשקה
הנוטף ממנו : סיטרום . כלי שהוא מנוקב מלמטה נקבום
הרבה דקים כמלוא נקב מחט ומלמעלה נקב אחד כמלוא כוס .
דהיינו פלך שהנשים טוות בו . וכשממלאים אותו מים ואדם
משים אצבעו בנקב מלמעלה שלא ישלוט בו הרוח אינטיפה אחת
יוצאת מן הנקבי דקים שלמטה וכשמסיר אצבעו המים יוצאי:
רבי אליעזר בר צדוק מטהר . לפי שנקוב ככונם משקה : ורבי
יוסי מטמא . שכן הוא דרך תשישו וחשיב בית קיבול הואיל
והמים עומדים על ידי הנחת אצבע ואפילו בלא הנחת אצבע .
אין המים יוצאים אלא כמוציא פרוטות מעט מעט . טפה אחר
טפה ומשיהכי לא חשיב נקוב ככונם משקה ליטהר בכך והלכה כר'
יוסי : ז טבלא שיש לה לזביו . ומתה שלימה שיש לה דפנו'
טמאים שיש להן בית קבול . ומרישא דטהורים שנכלי חרס
הוא שמעיין להק

וכן הגי' בתוספת פ"ב . וכן העתיקה הר"ש גם הרמב"ם בפי'
י"ח מהלכות בלים [הלכה ה'] : נזירות כ"א והנזירות יופי'
הר"ב כלומר הנזירות שמכסים כו' ולשון הר"ש קלף שמכסים
כו' וזה נראה בעיני לפי שקלף של עור הוא וראוי לקבל טומא'
לא מפני שהוא כסוי אינו מיטמ'

ובכסי חביות (כ"א והנזירות) נזירות טהורין ואם
התקיני לתשימש טמאים - בכסי הלפס בזמן
שהוא נקוב ויש לו חדוד טהור אם אינו נקוב
ואין לו חדוד טמא . מפני שהיא מסננת
לתוכו את הירק . ר' אליעזר בר צדוק אומ'
מפני שהיא הופכת עליו את (כ"א רומקי)
הדונקי : ז גסטרא שנמצאת בכבשן . עד
שלא נגמרה מלאכתה מטהרה משנגמרה
מלאכתה טמאה (ס"א) טיטרום רבי אליעזר
בר צדוק מטהר . רבי יוסי מטמא . מפני
שהוא כמוציא פרוטות : ז הטמאין שבכלי
חרס טבלה שיש לה לזביו ומחתה שלמה .
וטבלה

וכבר הביא הר"ש ברייתא דת"כ
פרשה שמיני דכסוי כלי עץ כו'
טהורים משא"כ כויר שהוא עשוי
מצבצים על ידי דבק כדפירס
הר"ב במשנה ב' פ"ב דמגילה .
לא ידענא מאי טומאה שייכא
בזה אפילו כשאינו של כסוי .
ומיהו י"ל מידי דהוי אמחללק
דספ"ד : רבי אליעזר בר צדוק
אומר מפני שהיא הופכת עליו
את הדונקי נראה דלא פליג .
אלא מר כי אתריה . ומר כי
אתריה וראיה לדבר שהרמב"ם
והר"ב לא כתבו פסק הלכה .
ואלו בס"ה משנה ה' פליגי נתי
בטעם . ופסקו הלכה [גרסון

דר' יומן הפנדלר] לפי דהתם נפקא מיניה לפני דנא .
משא"כ הכא : ו עד שלא נגמרה מלאכתו שהוא צירוף בכטשן
לרבנן שכתב הר"ב במשנה ד' . ומ"ש הר"ב אם היו שבריה כו'
בידוע שנגמרה מלאכתו ואח"כ נשברה . וכן לשון הר"ש בשם
המוספתא . ולפי הסברה מה שמאדים מתוכו מראה שכבר
נשבר ולכך עשאו הצרוף שראדים . וראיתי המוספתא ב"ב
ושנוי בידוע שעד שלא נגמרה מלאכתו נשברה ומהר"ר זואלף
וורמייז"א הגיה מלשון הרמב"ם פי"ט מהלכות בלים [הלכה ח']
שכל"ל בידוע שגד שלא נגמרה מלאכתו נשברה . אין שבריה
שוים ואין תוכה מאדים . בידוע שנגמרה כו' :

סיטרום וכן העתיק הר"ש והערוד . דלא כהר"ב שהעתיק
סיטרום ומה שכתב הר"ב וכשממלאים כו' ואדם
משים אצבע כו' שלא ישלוט בו הרוח ואין ריקות נמצא . לכך
ה"א שיצאו המים אחרי שאין הרוח שליט לנגם למלאות
הריקות אם יצאו המים . לפיכך בהכרח יצארו המים בתקומת
רבי אליעזר בר צדוק מטהר . פי' הר"ב מפני שהוא נקוב
ככונם משקה שכן שיעורו לטהר בר"פ דלקמן :

מפני שהוא כמוציא פרוטות . לשון הר"ב כמוציא פרוטות
וז"ל הרמב"ם מפני שהוא כמוציא פרוטות ר"ל כי המים כאשר יצאו
מאלו הנקבים לא יצאו במהרה . אבל יצאו מעט מעט באיחור גדול
וכנסחאות ארץ ישראל הוגה פי' כסמדר גרעין מלשון
ושרט כרמך ע"כ . ואם זה הפירוש מדברי הרמב"ם לא שהמגיה כתב כן
מלבו לפרש או שהעתיק מדברי הראב"ד שפרש כך
[פי"ח מה"כ הלכה ו'] . הריזה מכריח מה שכתב הכ"מ צפי' דברי הרמב"ם
שנחבירו לפרשו שאין דעתו בפירוש מוציא פרוטות
לשן פרוטה קטנה . (דמתניתין ב' פרק דלקמן) אלא מעט מעט
באיחור ובחבורו הוסיף וכתב שהרי המים מתכנסים בצדדים
וזן עשין לקבלה . וכתב הכ"מ שגם זה בכלל מפני שהוא מוציא
פרוטות שמחוד שהנקבים דקות ואין המים יוצאים אלא מעט
מעט באיחור גדול המים מתכנסין בצדדים שאלו היו הנקבים גדולים
לא היו המים מתכנסים ונמצא שלא היה נעשה לקבלה
ע"כ . ונכוסחת מהר"ם נקוד הס"א בש"א והרי"ש והעי"ת שפיהן בחול"ס ופי'
בפרטרוט טפה אחר טפה :

ז טבלא שיש לה לזביו כו' . כתב הר"ב ומרישא דטהורים כו' בזה שמעי'
וכו' אלא לארמיה דתנא הכי כדתנן בס' גאלי
עריסות ואלו כשרות כ"כ הר"ש . ואיהו הטם
כתבתי

א שם ס"ה
ב ס"ה פ"ב
ג ס"ה כ"א
ד ס"ה כ"ב
ה ס"ה כ"ג
ו ס"ה כ"ד
ז ס"ה כ"ה
ח ס"ה כ"ו
ט ס"ה כ"ז
י ס"ה כ"ח

במכתי בשם האוס' והר"ן דזריכו . ומ"ש הר"ב וזכי איכא
 שובא במשנה . מסיים הר"ש בפרק אין מעמידין [דף לה]
 וזכרנו לנו מליאות [דף כ"א] ובפרק כמה [דף ל"א]
 ובפרק כמה אשה [דף ט] : שיש לה לזבין . עיין בס' "

א"כ תימא
 ה"ל מלים
 ב"ר מ"א
 ח"מ פ"א
 ע"כ פ"א

דהגך עמאים . אלא ארמיה דתנא הכי . דתנן בפרק ואם
 פרישות [דף מ"ג] ואלו כשרות . וזכי אימא טובא במשנה :
 טבלא של חרס שהיא מלאה קערות . שהיא עשויה קערות
 קערות . והקערות הן מגופה ומחוברין בה : ואם יש לה

לזבין עודף . אם שפת הטבלא
 סביב עודף ועולה לזעולה יותר
 מסייה של קערות : נטמאה אח'
 מהן נטמאו כולן . דכשנכנס
 השרץ בפי הקערה . כבר נכנס
 באויר הלזבו העודף סביב .
 ונטמאה כל הטבלא . דכלי חרס
 מטמא מאוירו . ובשנטמאה
 הטבלא בלה . נטמאו כל הקערות
 שהן מגופה : בית הסבלין .
 כלי חרס טשו רבועים רבועים
 לתת בכל רבוע ורבוע מין א' של
 סבלין . ולא יקערו זה בזה :
 קלמרים המחומות . כלי עשוי
 לתת בסוכו דדיו . והקולמוס
 והכלים שזריכים לסופר . ועשוי
 גם הוא רבועים רבועים

וזבלא שהיא מלאה קערות (ס"א שאם) נטמא
 אחת מהם בשרץ לא נטמאו כלם . אם יש
 לה לזבין עודף . נטמאה אחת מהם נטמאו
 כולן . וכן בית תבלין של חרס וקלמרים
 המתואמות . ובית תבלין של עין שנטמא
 אחד במשקה . לא נטמאו חברו . רבי יוחנן
 בן גורי אומר חולקין את עוביו . המושמש
 לטמא טמא . המושמש לטהור טהור . אם
 יש לו לזבין עודף נטמא אחר מהם . נטמא
 חברו : ה' הלפיד טמא . ובית שקעו של
 גר מטמא באויר . המסרק של צרצור רבי
 אליעזר מטהור : וחכמים מטמאין :
 פרק ג

ועיין בפרש"י הר"ב משנה ה' פ"ח : ובית הסבלין של עין שנטמא
 אחד במשקה פ"ה הר"ב דרבנן גזרו על המשקים הבאים מחמת
 שרץ לטמא כלים כו' ב"ח דבר דתנן בפ"ק דשבת [דף י"ד]
 וע"ש : רבי יוחנן בן נורי אומר חולקים בו . פיר' הר"ב דוסן
 עב' כו' וחזי עובי דוסן של צד הטהור טהור . ואין הלכה כרבי'ן
 ועיין ש"ס במשנה ב' פרק ו' [ד"ה האמלעות] ובמשנה ה' פרק
 כ"ה ובאהלות ריש פרק ד' ופרק ו' משנה ד' : אם יש לו לזבין
 עודף כו' אה"ן לכולי עלמא : ה' ובית שקעו של גר
 מטמא באויר . לא ידעתי למאי דייק הכא למתני באויר . ושוב
 מנא"ה כיוצא בזה בדברי הר"ש בסיפא . אדמיתו חוספתא
 מסרק של צרצור . רבי אלעזר אומר אין מטמא באויר נחמתי
 אומרים מטמא באויר . שכתב ועל חכס נקט אויר דאם טהור
 באויר טהור במגע : המסרק של צרצור . פ"ה הר"ב בלי
 חרס שעושים על פיו שכתב כו' . מהטעם שפירש (הר"ב)
 במשנה ב' פרק דלקמן : רבי אליעזר מטהר . פ"ה הר"ב אם
 נתלה שרץ באויר אותן שינים שאין זה תוך כלי חרס מפני היות
 תיקופו (מוטנס) מכל צד הרובים : פרק ג

תאומים ובארצנו מהם הרבה . וקורין להם בלע"ז קלמרי' .
 בית סבלין של עין . שעשו גם הוא רבועים רבועים ואין לו לזבין
 עודף : שנטמא א' מהן במשקה . דרבנן גזרו על המשקים
 הבאים מחמת שרץ לטמא כלים . ביורה משום משקה זה וזה
 שהם מטמאים כלים דאורייתא ודוקא כשנטמא במשקה . לא
 נטמא חברו . שכלי שנטמא אחוריו במשקים לא נטמא תוכו .
 הלכך כשנטמא א' מהן במשקים היו דוסן של הטמא אחוריו של
 חברו . ולא נטמא חברו אבל בטומאת שרץ דאורייתא . דכל
 היכא דנגע בכלי עין בין מאחוריו בין בתוכו נטמא כלי . אם
 נטמא אחד מהן נטמא חברו שהטומאה נובעת בו מאחוריו .
 ובכלי חרס דאינו מקבל טומאה מגבו . אלא מתוכו . אפילו
 בטומאת שרץ אם נטמא אחד מהן לא נטמא חברו . דתוכו של
 זה נעשה צד לחברו וכלי חרס אין מיטמא מגבו . אבל כלי עין
 מיטמא מגבו בטומאת שרץ אבל לא בטומאת משקין . להיות
 נטמא כלי : חולקי את עוביו . דוסן עב ורחב שבין שני
 הרבועי רמינן פלג להאי גיסא ופלגא להאי גיסא בטומא' משק'
 דרבנן וחזי עובי הדוסן של צד הטהור טהור . ואין הלכה כר'
 יוחנן בן גורי : ה' הלפיד . כעין קערה של חרס מהודדת
 למעלה . והיא מאירה למרחוק ומפני שהיא מחודדת ואינה יכולה לעמוד בפני עננה סלקא דעתך אמינא שלא נטמא . קא
 משמע לן דהנחיל ומקום מושבה מסוק ומיוחד להושיב בראש הקונדס הריזו מיטמא : בית שקעו של גר . כלי חרס עשוי
 להיות הגר יושב ומשוקע בו : מטמא באויר . דחשיב כחוך לטמא באויר אפי"ם שאין כל הגר משוקע בו כי אם תעט ממנו :
 מסרק של צרצור . כלי חרס שעושים על פיו שכתבתי על פיו שכתבתי בין מכבר מעשה רשע והעדרה ממנו מטיל המים מתקומות הרבה . ורוב
 הכלים ששוחין בהם מים בארץ ישמעאל עשויים כך . וסביב אותה שכתב בולטים שינים כשיני המסרק שעושים אותן לנוי .
 ואם נתלה שרץ באויר אותן שינים פליגי בה רבי אליעזר ורבנן . אי חשיב תוך כלי חרס אי לא . והלכה כחכמים דחשיבי לך
 תוך ומטמאין :

ר"ע

פרק ג שיעור כלי חרס ליטור. דמו לא מקבל
טומאה. ולא היה טמא. טהור
כאלו נשבר כלו. דמו לא חוי למלחמה ולא חשבו חוץ ידיה.
אפילו היה חבית זו מיוחדת לגרוגרות ולאגוזים ונקבה

פרק ג שיעור בלי חרס ליטור

העשוי למשקין. שיעורו
במשקין. העשוי לכך ולכך. מטילין
אותו לחומריו בזיתים: ב חבית (ס"א שיעורו)
שיעורה בגרוגרותי דברי ר"ש. רבי יהודה
אומר באגוזים דמ"א בזיתים. הר"פ
והקדירה שיעורן בזיתים. הפך והטפי
שיעורן בשמן. והצרצור שיעורו במים.
רבי שמעון אומר שלשרתן בורעונים. גר
שיעורו בשמן. רא"א בפרוטה קטנה.
גר שניטל פיו טהור. ושל אדמה שהוסק
פיו בפתילה. טהור:

ואינה טהורה. עד שתקב במזיא זיתים: ב חבית שיעורה
בגרוגרות רגילים היו להניח בגרוגרות חבית: רבי מאיר
אומר בזיתים. כסתם מתנין דלעיל והוי סתם ואחר כך
מחלוקת. ואין הלכה כסתם. והלכה כר' יהודה. הלפס
והקדירה שיעורן בזיתים. להחמיר. כדפרשין לעיל: הפך
והטפי כלי שין הן. אלא שהטפי פיוצר מאד. לכך
נקרא טפי. שאין לו ד ממנו אלא טפין. טפין. וטפי
דמתן בפרקין דלעיל שהוא טהור. היינו כשהתקינו לכסות בו
של של ענבים. כדפרשין לעיל: בשמן. היינו כונס משקה
של שמן ואין שיעורו שזה למים. דשל שמן דק. שהרי כלי
שמתוקמים או יין. אינו מחזיק שמן: הצרצור. כלי עשוי
לשתות בו מים ועל פיו שבה כמעשה רשת. שלא יכנס לחוכו
דבר רע ויטנפו. המשקין: שלשתן. הפך. והטפי.
והצרצור. שיעורן נקב מזיא זרעונים. כגון הפונים.
דסבר רבי שמעון דלזרעונים נמי עבידי. והוו כמו העשוי
לכך ולכך דלעיל דמטילין אותו לחומריו. ואין הלכה כרבי
שמעון: גר שיעורו בשמן. כונס משקה של שמן. דסתם
גר לשמן עביד: רבי שמעון אומר בפרוטה קטנה. דסבר
עבוד נמי לאכוחי ביה פרוטות ומטילין אותו לחומריו. ואין
הלכה כר' שמעון: גר שנטל פיו. בטל. שס גר ממנו: ושל
אדמה. אינו מקבל טומאה. כל זמן שלא נגרף בכבשן.
ואע"פ שהוסק פיו הגר בפתילה הדולקת. לא חשיב בכך
כאלו נגרף בכבשן וטהור: ג חבית

פרק ג שיעורו

זיתים. סתמא כר"מ דלקמן.
הר"ש. ועיין שם בפירש הר"ב.
ומ"ש שם: העשוי לכך ולכך. פי' הר"ב כגון קדירה כו'.
דמתן במתנין דלקמן. ועיין מה שכתבתי שם:

בלי חרס ליטור

העשוי לאובלין.
רבי יהודה אומר באגוזים ר"מ
אומר בזיתים. מצינו שהגרוגרת
יתירה מזיתים כפי' דשנת דף
ל"א. דאמרינן מהו דמיומא כל
שהוא לאסוקי מגרוגרות. ולעול'
עד דליבא כוית. ומצינו גס כן
שהאגוז יתירה מזית. כפי' ד
דשנת דף פ"א: דאמרינן כוית
כאגוז: ככזית. ורש"י פי' שם
בהדיא דמוסיף והולך. ואף
לשאר הפוסקים דלא פירשו כן.
מ"מ מסתבר ששיעורן בדרך
הוספה דהא שיעור בינה ודאי
גדול מזית כדמוכח מפלוגתייכו

ג חבית

דר"מ ור"י בעד כמה מזמנין בנושנה ג' פ"ז דברכות וא"כ
מסתברא אגוז וזית מבינה ונפיש חזית. והסתא הני תנאי כל
א מיקל על דברי הקודם וקך עולה סידורן יפה. ולפיכך
במשנה ה' פרק ד' דבבא מליעאל דנשנו בכידורן כהפך רבי
מאיר ורבי יהודה ורבי שמעון. דהתם נמי כל אחד מיקל על
הראשון לומר שאין כאן אונאה עד כדי כו' ומכל מקום צריך
עיין בטעמן של מחלוקתן: רבי מאיר אומר בזיתים. לשון
הר"ב כסתם חמין דלעיל והוי סתם ואח"כ מחלוקת. כו'
והלכה כר"י. ויש לתמוה דהא מיד מתן סתמא כו' ואח"כ
המחלוקת. הלפס והקדירה שיעורן בזיתים. וכן עוד במשנ'
ג' פרק (דלקמן ובמשנה) ב' פ"ח ופס"ט איברא דהר"ש נמי
פי' בדר"ש דנסתם דלעיל. א"ג דלקמן. אבל לא כתב כלום
בפסקי הלכה. ועיין מ"ש במשנה דלקמן בס"ד. והרמב"ם
במבואו פי' ט מה' כלים לא ספק כר' יהודה אלא בחבית בלבד
וטעמו ודאי משום דק"ל דהלכה כר"י לגבי ר"מ ור"ש ואפשר
נמי דהוא שיעור הבינוני כמו שכתבתי לפי שראיתי למחרי"ק
במשנה (ש"ש קס"ה ענף ד') שכתב דהנפו כללו דהלכה
כמך לגבי מר' לא אמרו על הדינים הכללי נהוגים בדורינו:
הר"פ והקדירה כו' שיעורן בזיתים. מדרבנן. כמ"ש בשם
התו' במשנה ה' פי"א דזבחים: הפך וכו' בשמן.
פי' הר"ב דשל שמן דק. שהרי כלי כו'. ז"ע כפי' משנה ב' פ"ב
דמכשירין. ועוד לפי מ"ש במשנה ד' פ"ח דשנת. ועיין לקמן
ספ"ט. וכל' התו' שהעסקתי בספ"ט דזבחים:

בזרעונים פי' הר"ב כגון האפונים. ל' הרמב"ם הזרע
המוזע בשיעור. כמו הזרעונים והאפונים ודומיהן: רבי אליעזר אומר. והר"ב העתיק ר"ש. ולא מצאתי כך בשום
נוסח אך בנא"י כתוב בגליון יש גורסין ר"ש. ואפשר שעל הר"ב כתב כן: וישל אדמה. ל' הר"ב כל זמן שלא נגרף דוהי גמר
מלאכתן לקבל טומאה. כדמתן בספ"ק דלקמן. שהוסק פיו. הוא הכוספת היונא מן הגר. אשר יחזיק הפתילה. הרמב"ם:
[ס] ג ג

כגון חיי' פי"ט
כ"א כלים ב"א
ר"ה שם הלכה ב'
ו' שם הלכה ד'
ח"ש הלכה פ'

ג חבית שנקבה פי' הר"ב כמוצא זית וכן לשון הר"ם וזיתו לדידיה חסד לומר דפסק בכל כלי חרס כר"מ אף בחבית לפי שסובר דהוי מחלוקת ואח"כ סתם זעל הדרך שכתבתי לעיל אבל הר"ב פסק לעיל דלא כר' מאיר לא ה"ל ליה כהן בחבית

ג חבית שנקבה פי' הר"ב כמוצא זית וכן לשון הר"ם בופת מקבלת טומאה מבין ולהבא מורה ונשברה לשברי' הרבה אומר השבר שיש בו חוסך מחזיק רביעית ויושב שלא מוסומך טמא ובחבית המחוקת מלוג ועד טמא עסקינן כדמין בפרקין דלעיל מלוג עד

א טמא חבית
ב טמא חבית
ג טמא חבית
ד טמא חבית
ה טמא חבית
ו טמא חבית

שנקבה חלה כר"י דכמוצא חנו וכן מה שפירש עוד דכבית המחוקת מלוג ועד טמא כמשך ג"כ בזה אחר לשון הר"ם ולדידו שפסק בפרק דלעיל משנה ב' כר"ע וה"ל למימר מהדקות עד לודיות טמאה דדיו דהוי ליה למתני טמא לשון זכר דאחרים קאמי ולא אחבית לא משום דמחלת הדבר וסופו לשון נקבה דאחבית קאמי תנא באמצע לשון נקבה הר"ם:

ד ושאלה לשון הר"ב שטח פניה כו' והיא חלה עברית וחפסול על עוני (אויב י"ד י"ז) ר"ל החוקת זו והחלקת עליו כדי שיתקיי' וישאר על ג' דמיון וזה על דרך משל הרמב"ם:

בגללים בגללי הדקר הרמב"ם:

ושפלן בגללים לשון הר"ב וה"ל טפן צטיט כל זמן שלא חזר ונרסק בכבשן דחבית גמר מלאכתו

ג חבית שנקבה ועשאה בזפת ונשברה אם יש במקום הזפת מחזיק רביעית צמאה מפני שלא בטל שם כלי מעלי' חרס שניק' ועשאו בזפת אע"פ שמחזיק רביעית יטהור מפני שבטל שם כלי מעליו: ד חבית שנתרועעה וטפלה בגללים אע"פ שהיא גוטל את הגללים והחרסים נופלי' טמאה מפני שלא בטל שם כלי מעליה נשברה ודבק ממנה חרסית או שהביא חרסית ממקום אחר וטפלה בגללים אע"פ שהיא גוטל הגללים והחרסין עומדים טהורה מפני שבטל שם כלי מעליה היה בה חרס מחזיק רביעית כולה מטמא במגע וכנגדו מטמא באויר דה' המופל כלי חרס הבריאי רבי מאיר ורבי שמעון מטמאים וחב"א ה' המופל את הבריאי טהור ואת הרעוע מטמא ובין (ס"א בדיק) בחירו הקרויה ה' יבלי' שטופלין בה הפטסין דהניגע בה טמא מטפת חבית אינה חבור' הנוגע בטפילו של הנוד טמא:

סאה ברביעית ואע"פ שאין ספימה מועלת לנקב הכא לאמר שברה שאיך ספימה שנקשת קודם שנטל שם כלי ממנה דחבית שנקבה עם חבית עליה אע"פ שטהרה אבל חרס הפורש מן החבית בטל שם כלי מעליו אע"פ שלא נקב לטיקין אין מועלת ספימה בנקב שלו: ד חבית שנתרועעה כמו טמא רעוע שלא נטלו חרסית אבל היא רעועה כל כך שאם יטלטלו וחזי קב בגרוצת צמאה חסבר לבמרי וטהורה היא כדאמרי לקמן באידך פרקין: וטפלה שטח פניה בגללים כדי שלא יטלו חרסים ודיק השברים בקולן של סופרי' או שהביא חרסים ממקום אחר ודבקן: ואחר כך טפן בגללים טהורה והוא הדיו טפן צטיט כל זמן שלא חזר ונרסק בכבשן: חרס מחזיק רביעית וכגון שהחרס בזה מחבית המחוקת מלוג ועד סאה

ד שיעורה רביעית כדפרישנא לעיל: כולן מטמאין בחבט דכלן נעשים יד לאתו חרס ומטמאין משום יד וכנגדו בלב' מכתא באויר דאין אויר ליד כלי חרס: ה כלי חרס הבריאי שאינו לא רעוע ולא שבור: מטמאין אם נטמא כלי מחוירו טמאים אוכלים ושקקים שנגעו בטפילה מפני שהיא חשיבה ככלי עצמו: הטופל את הבריאי טהור דדוקא הכל רעוע שרריך לאתה טפילה הוא דחשיבה בטפילה ככלי: ונטמאו האוכלים הנוגעים בה כשהכלי טמא: אבל טעלת הבריאי אינה חשובה ככלי והלכה פהכמי': וכן בחידוק קרויה כשם שפחלקו רבי מאיר ורבי שמעון עם החכמים בטפלת הבריאי כך נחלקו בחידוק קרויה והיא דלעת יבשה וחלולה ששואבין בה מים ורג לים להדק סביבותיה בעגול של עץ או של ברזל כדי שלא תשבר אם תגוף באין דרבי מאיר ורבי שמעון דמטמאין בטפלת הבריאי

ד שיעורה רביעית כדפרישנא לעיל: כולן מטמאין בחבט דכלן נעשים יד לאתו חרס ומטמאין משום יד וכנגדו בלב' מכתא באויר דאין אויר ליד כלי חרס: ה כלי חרס הבריאי שאינו לא רעוע ולא שבור: מטמאין אם נטמא כלי מחוירו טמאים אוכלים ושקקים שנגעו בטפילה מפני שהיא חשיבה ככלי עצמו: הטופל את הבריאי טהור דדוקא הכל רעוע שרריך לאתה טפילה הוא דחשיבה בטפילה ככלי: ונטמאו האוכלים הנוגעים בה כשהכלי טמא: אבל טעלת הבריאי אינה חשובה ככלי והלכה פהכמי': וכן בחידוק קרויה כשם שפחלקו רבי מאיר ורבי שמעון עם החכמים בטפלת הבריאי כך נחלקו בחידוק קרויה והיא דלעת יבשה וחלולה ששואבין בה מים ורג לים להדק סביבותיה בעגול של עץ או של ברזל כדי שלא תשבר אם תגוף באין דרבי מאיר ורבי שמעון דמטמאין בטפלת הבריאי

מסמאין אף בזה ואפילו היתה הקרויה בריאה וחכ"א אם היתה הקרויה בריאה ואינה זריכה לעוגל זה לא חשיב הטובל גופה של קרויה ואם נטמאת הקרויה לא נטמא הטובל: ו יבלי' מין פשב ששמו יבלא רבילין לעוה זו הכדו' הגדולות שלא ילטו היין שמויעין: כטסין כדוה גדולות כמו בללו ככסין דכחם בינה (דף ח):

מסמאין אף בזה ואפילו היתה הקרויה בריאה וחכ"א אם היתה הקרויה בריאה ואינה זריכה לעוגל זה לא חשיב הטובל גופה של קרויה ואם נטמאת הקרויה לא נטמא הטובל: ו יבלי' מין פשב ששמו יבלא רבילין לעוה זו הכדו' הגדולות שלא ילטו היין שמויעין: כטסין כדוה גדולות כמו בללו ככסין דכחם בינה (דף ח):

ו מיחס כלי שמחממים בו המים : בחומר טיט עב : חרסית : דק כח"ס . ויש מפרשים כתיבת חרסים : כנוגע בחומר טמא . לפי שהוא נדבק ומתחדד במיחס והשוב כעצמו של כלי הלכך אם נטמא המיחס נטמא החומר שסביבו כמותו . והאוכלים הנוגעים בחומר טמא :

ו ובחרסית לשון הר"ב דק חרס . ר"ל טיט דק כרוס . ובמקומות אחרים מפורשים בענין אחר . ובראיתים במשנה ז' פרקו' לחולין : קובץ ח"ס' הר"ב ויהר גדולתמיחס . ונא כן בשל מתכות כמו שאמר לקמן ריש פרק

ר"ד : כלי נחשת שנסתן טהור . א"ת א"ת
ס' הר"ב א"ת כלי נחשת טמא . כ"פ
ונגע אדם כו' לפי שכבר יהיה כלי ח"ס
הנחשת א"ת הטומא' (כדליתא ח"ס
בפ"ק דאהלות) ויהיה הנוגע ח"ס
בזפת טמא . וא"ע ש' שהוא אדם ח"ס
הרמב"ם וא"ת כן ה"ה כלים ח"ס
כדתן התם באהלות : וא"ת ל"ן ח"ס
פירש הר"ב וא"ן דעמו להשתמש ח"ס
בין בחמין כלל . וי"ן דנקט . ח"ס
כלומר שכשנסתן ל"ן אינו נותנו ח"ס
למנוח אלא בצונן . דסתם י"ן וצונן ח"ס
הוא ול' הר"ס . וא"ת עשו"ן ל"ן ח"ס
לוק : ח הנוגע ירצה אוכלים ח"ס
ומסקין הרמב"ם : זפת שנטפה ח"ס
כו' זו וא"ן צריך לומר זו קמ"י ח"ס
רבי איעזר [ב"ע] מטמא פירש ח"ס
הר"ב דחשיב ליה סתימה . ח"ס
בין בשל עץ בין בשל חרס ומס"י ח"ס
הר"ס . אי נמי גור בשל חרס א"ן ח"ס
של עץ :

מ"ה' שטפלו בחומר ובחרסית . הנוגע בחיבורי טמא . ובחרסית טהור . קומקום שניקב ועשאו בזפת . ר' יוסי מטהר שאינו יכול לקבל את החמין בצונן . וכן היה אומ' בכלי זפת . כלי נחושת שזפתן כדוריון . וא"ת ל"ן טמאין : ח"ת חבית שניקבה ועשאה בזפת יתר מצרכה . הנוגע בצרכה טמא . יתר מצרכה טהור . זפת שנטפה על החבית . הנוגע בה טהור . משפך של עץ ושל חרס . שפקקו בזפת . ר"א בן עזריה מטמא . ר"ע מטמא בשל עץ ומטהר בשל חרס . רבי יוסי מטהר בשניהם : פרק ד החרס' שאינו יכול לעמוד מפני אגו . או שהיה בו חרוד והחרוד מכריעו . מהיר . נטלה האו"ן . נשבר החרוד . טהור . רבי יהודה מטמא חבית שנפתחה . והיא מקבלת על דפנותיה . או

פרק ד החרוד

פ"ה הר"ב שהוא חד בתחתיתו' ולשין הרמב"ם בולט בקרקעות . וימנעו לכות בשיה' . ובאשר ישב על הארץ נוטה ללד אחד מפני חדודו מכריעו נוטה אוקו"ע"כ . וקשיא לי לישנא דמכריעו שבהדוד דבאזנו הוה שייך טפי . והר"ס כתב וא"ת דגרסי הדד . דדרך היוצרים לעשות דד לכלי כדי לשחות . ע"כ : ביטל האון ט' טהור . פירש הר"ב דכלי חרס כיון שטהר כו' מוכפתא ופירש הר"ס בפרק דלעיל משנה ג' . דדוקא אחרם שפירש מן החב' כו' . אבל חבית עצמה אפילו ניקבה בשוליה למטה [המחזיק רביעית] במוציא זית . א"ת סתמה בזפת טמאה וכך פירש עוד בפרק ב' משנה ב' : רבי יהודה מטמא . שכשנטל האון ושבר החרוד יושבתו על שוליה : חבית שנפתחה בשוליה והיא מקבלת כשנטפה על דפנותיה . מהר"ס : או

ח יתר מצרכה כנגד הנקב הוא צורכה . ומה שהוא שלא כנגד הנקב הו"ו יתר מצרכה . ולא חשיב חבור . כיון דלא צריך לחבית ורמב"ם פירש יתר מצרכה כגון שעשה הכתימה עבה ביותר . עד שיוכל להגטל ממנה ומאחר שתומה . ואפילו הכל כנגד הנקב : זפת שנטפה על החבית . שאינה נקובה : הנוגע בה בטפת הספת . טהור א"ע ש"ה חבית טמאה . שא"ן הזפת חבור לחבית . כיון שא"ן החבית צריכה לה : שפקקו בזפת . שסתם פ"ה הנקב של המשפך העשוי להכנס ממנו יין לחבית : ר"א ב"ע מטמא דחשיב ליה סתימא . כיון בשל עץ ב"ן בשל חרס : ור"ע מטמא בשל עץ . מפני שהזפת הוא מינו שהזפת יוצא מן העץ ומטהר בשל חרס שאינו מינו ולא חשיב חבור ולא דמי סתימא פ"ה המשפך לסימית נקב חבית דחשיב חבור . לפי שהנקב שבפי המשפך שעשאו היוצר מתחלה . חלק הוא ונקלף הזפת ממנו ואינו מתקיים . אבל חבית שנקב לה לאחד שהוסקה בכבשן . א"ת לנקב להיות חלק וטהור וא"ן הזפת נקלף ממנו אי נמי נקב שבפי משפך סופו להסיר סתימתו כשירצה לשפך יין בחבית . הלכך לא חשיבא סתימה אלא במשפך של עץ לפי שהיא מינו . אבל חבית שנקבה . א"ן סופו להסיר הסתימה : רבי יוסי מטהר בשניהם דסתימת פ"ה המשפך לא חשיבא סתימה . והרי הוא כאלו לא כסתם' וא"ן לו בית קבול' והלכה כרבי עקיבא :

פרק ד החרס

שאינו יכול לעמוד . כגון חרס הפורש מן החבית ומן הקדירה במקום האון ואינו יכול לעמוד בלא סתימה מכני כוזב האון שמכביד ומכריע' . או מפני שהיה בן חרוד שהוא חד בחי' תהו' והוא יכול לסבת שלא מקומץ : נטלה האון טהור . דכלי חרס כיון שטהר שעה אחת : שוב א"ן לו עומאה לעולם : ור' יהודה מטמא דליה ליה כך כפרא :

או שחלקה כמין שתי עריבות. פי' הר"ב ואינה יכולה
לישב על החתיה. ואם תשב לא יכולה לקבל דבר.
הרמב"ם: ב' בדחצי קב גרוגרות פי' הר"ב דהוא שיעור
סעודה אחת כו' כדמוכח סוף פאה' ומסיים הר"ם.

א ב ב"י פ' ט'
ה' כ"ט
ה' כ"ט
ה' כ"ט
ה' כ"ט
ה' כ"ט
ה' כ"ט
ה' כ"ט
ה' כ"ט
ה' כ"ט

או שחלקה. לארבעה כמין שתי עריבות. ואינה יכולה לישב על
חתייה אלא על דפנותיה: רבי יהודה מטהר. דסבר רבי
יהודה דלא דתנן הדקים שבכלי חרס וישיבים שלא מסומכים
סקן טמאים. היינו מן השוליים ולא מן הדפנות. שדרך שיהיה
שבר הכלי יושב על שוליו. כדרך

שיושב כשהוא שלם: וחכמים
מתמאין. דסברו כלים עשויין
להוסיבן על דפנותיהן לפרקים:
ב ואינה יכולה להטלטל בחצי
קב גרוגרות ממך שהיא רעועה
והגרוגרות מכבידים נשברת
לגמרי בטלמולה. ולכך שיערו
בחצי קב דהוא שיעור סעודה
אחת. דקב גרוגרות הוא שיעור
ב' סעודות. כדמוכח בסוף
מכסא פאה. גבי אין פוחתין
לעני בגורן מקב גרוגרות. וכל
דלא הוא לטלטל בה שיעור
סעודה א'. כשצורה דמיה:
גיסטרא. כל חרס שחלק
לשנים. ונעשה גיטו מרי: שאין
סירוס לשירים. כלי שלם חסום
עליו ומשום סדק פורחא לא שדו
ליה. ומדיאין סירוס של כלי
דחיינו שבר כלי ומשימין החתיו
אבל שבר כלי מכו נסדק בחומיה
משקה. משדא שדו ליה. שאין
אומרים הבא שברי כלי אחר.
להניח חתת שבר כלי זה: ג כל

או שחלקה כמין שתי עריבות. ר' יהודה
מטהר. וחכמים מטמאין: ב' הביית
שנתרועעה ואינה יכולה להטלטל בחצי קב
גרוגרות. יטהורה גיסטרא שנתרועעה ואינה
מקבלת משיקין. אע"פ שהיא מקבל איכלין
טהורה. (ס"ה) שאין שירין לשירין: ג' איזו
היא גיסטרא. כל שניטלו אוניה. היו בה
חדרים ויצאין. כל המקבל עמה בויתים
מטמא במגע. וכנגדו מטמא באויר. וכל
שאינו מקבל עמה בויתים. מטמא במגע.
ואין כנגדו מטמא באויר. היתה מוטת על
צדה כמין קתדרה. כל המקבל עמה בויתו
מטמא במגע. וכנגדו מטמא באויר. וכל
שאינו מקבל עמה בויתו. מטמא במגע.
ואין כנגדו מטמא באויר. שוליי קרפיות
ושוליי קיסים הצדוניים. אע"פ שאינם יכולים
לישב שלא מסומכין. טמאין. שלכך
נעשו מתחילתן: ד' כלי חרש שישירו
שלישה שפיות. הפנימית עורפתי. הכל
טהור.

בויתים הבא נמי סתם כרבי מאיר דרס"ג. ועיין מ"ש
במשנה ב': במטמא במגע. וכנגדו מטמא באויר
עיין בפ' הר"ב פרק דלעיל משנה ד':

קתדרה כתב הר"ב כסא וכו' על העגלה. לפי שראיה
בלשון הרמב"ם שכתב סתם בהליכתו בדרכים.
הוסיף הוא לבאר על העגלה. אבל בגמ' ארץ ישראל
גתוסף על הגמלים. ועיין עוד בפ' הר"ב בפכ"ד משנה ב':
קיסים פי' הר"ב לשון קשות הנסך. ובסנהדרין. סוף פרק
ט'. ופר"ז"ס כתב שנמצא בקצת הגמלאות כוסין.
וכן בהבורו פרק י"ה העתיק כוסות: שלכך נעשו מתחלתן
והתנאי אשר התנינו בשברי כלי חרס. בפרק השני. שהיו
יגבי' שלא מסומכים אהנם הוא לפנים שיעשו בעת עשייתן
להיות יושבים שלא מסומכים. הנה ינטרף שיהיו שבריהם
כו. ואז יקבלו טומאה. הרמב"ם: ד' שפיות דע ששפיות
זור ולובין' ודופן' עיני כולם בואת התסכתא שיה. אינם
פן אובנים' גבוהים על שמה הכלי. ר"ל סתם הקיתון.
ויתחלש שמוקן

אלשון שפה. שיש לו ג' שפיות לפי' ואויר בנתים' בין שפה לשפה
נחשב כגבו של כלי. ואין כלי חרס מטמא חבבו.

שנטלו אוניה. חסונה גסטרא. ואשי' היא שלימה האיל ואין
לה אונים לטלטלה מחקוס לחקוס. ואם נתרועעה. שיעורה
במוליא משקה: היו זה הדודים. סתם חרס הנשבר ונלאין
מתנו הדודים כמו הדודי חרס: כל המקבל עמה בויתים. אם
אין כוית. ונלא בין הדוד לדוד. חשוב תוך' כמו הגסטרא
ענמה ומטמא אפי' באויר אבל אם יוצא זית מבינתים. אינו
מטמא באויר. אבל מטמא במגע מטעם יד: היתה מוטת על
צדה. שחלקה לארבעה כמין עריבה. ואינה יושבת אלא על
דפנותיה. ויש לה הדודים: כל המקבל עמה בויתים. כדרך
שנעמאה כשיושבה על שוליה כך מטמאה יושבת על צדה.
וסתם מתניתין כחכמים דלעיל. דמתמאין בחבית שחלקה
כמין שני עריבות: קתדרה. כסא של נשים ההולכות על
העגלה: קורפיות. על סם מקומן הן. כלים חדים שאין יושבי'
שלא מסומכין: וקוסין' לשון קשות הנסך: ובסנהדרין
הגיב את הקסא. והוא שם לכלי שרת. וקוסין הן תיני כלים
שעליהן חדין. וכשנכשלים בהן מיהאן אותן על כלי ברזל
סקורין טריפי' די בלעו. וכשמורידים אותן. כומכים אותן.
באפר הכירה: הלידונין. שנגעו' בלדון: ד' שפית.

אכל מה שהתוך הפנימית טמא : המזונה עודפת הכל טמא .
דהוי חובה לה כגו של כלי ולפנים ממנה חסוב תוך וכן אם
אמצעית גבוהה ממנה ולהן חסוב גב ולפנים חסוב תוך
שהכלי מתחיל עד הגבוהה : היו שוות : שאין אחת מן

השפתות עודפת על חדרתה :
וחכמים אמורים הכל טהור .
השפה שנסלה הטומאה באורה
בלבד היא טמאה והשאר הכל
טהור וכן הלכה : משירפס
בכבשן . וקודם לירוק הן כלי
אדמה ואין מטמאין : והוא גמר
מלאכתן ואף ע"ג דלאחר לירוק
הכבשן לריבין תקון . למרחץ
להחליקן ולהשוות שפתן אעפ"כ
משירפס בכבשן חסוב גמרה
מלאכתן ומטמאין :

פרק ה תנור
ארכעי
סמס תנור עשוי כמין קדרה
גדולה שאין לה שוליים ומחברי'
אותו בטיט ע"ג קרקע . ורפפת
קרקע הוא תהיתו של תנור .
ואע"פ שמתעמא אין לו בית קבול

אף על פי כן טמא . דכתיב טלה רחמנא . והרי יש לו תוך :
תחלתו ארכעי . אין גובהו של תנור פחות מארכעי טפחים :
ושיריו . אם גדול ונטמא . ואחר כך נשבר . לא טהר עד
שלא יהיה בשבריו ארכעי : כמה דברים אמורים . דתחלתו
ושיריו ארכעי : בגדול . העשוי לפנות ולללות בו כדרך
התנורים : אבל בקטן . העשוי לתיבוקות לנחק בו : תחלתו
כל שהוא . ולא דוקא כל שהוא דבר מנפח לא היו : ושיריו
ברובו יבגמ' בפרק העור והרוטב דף ק"ד . הקס' על מחנית'
דכא' ובעיר מטפה למאי חזי . ומשני האי' ושיריו ברובו .
אגדול קאי . ולא לתנור קטן ומתבין בגדול הא קאמר ושיריו
ארכעי דהא קמי' כמה דברים אמורים בגדול . משמע דלא
פליגי חכמים על תנא קמא בגדול כלל . ומשני הא בתנור
בר שבעה . הא בתנור בר תשעה . כלומר בר שבעה שיריו
ברובו . ואע"פ דלא הו' ארכעי ואין תנור פחות מארכעי .
הואיל ומתחלתו היה כלי חסוב משתמשין בשיריו . אף על פי
שאין ראויין כל כך . ובתנור של תשעה דרובו היו שיעור
גדול . מטמא בשיריו בארכעי . כתחלתו : משתגמר
מלאכתו . תחלת תנור קאי : מאומת התנור מטמא . משתגמר
מלאכתו . השיטיקו אע"ג דשאר כלי חרס סגי להו בצירוף
כבשן . תנור דבעי לדבק בו טיט לעבותו להחזיקה מר לא
נגמרה מלאכתו עד שיטיקו . ומיהו לא בעי היסק גדול כדי

כפי תולת תמונת הכלי . כמו שתמאה שקורין שפת הכלי
המיוצב . לזכו . והעגול תמונת האסטומחה . שפה . וזולתן
מהתמונות . דוכן . והשפה הקטנה בגובה זר . הרמז' .
וכ"ל שישיש ע"ס שמ"ס האסטומחא ז"ל האסטומחא . והיא

החיצונית עורפת הכל טמא . האמצעית
עודפת . ממנה ולפנים טמא . ממנה
ורחין טהור . היו שוות . רבי יהודה אומר
חולקין האמצעית . וחכמים אומרים הכל
טהור . בלי חרס מאימתי מקבלין טומאה .
משיצרפו בכבשן . והוא גמר מלאכתן :
פרק ה תנור . תחלתו ארכעי ושיריו
ארכעי דברי ר' מוחבא
במה דברים אמורים בגדול . אבל בקטן
תחלתו כל שהוא . ושיריו רובו . משתגמר
מלאכתו . יאזוהו גמר מלאכתו . שישיטיקו
כדי לאפות בו סופגנין . ר' יהודה אומר
משיטיק את החדש כדי לאפו בישן סופגנין :
ב כירה תחלתה שלש . ושיריה

עגולה רחבה בשטח מה הנפרדת
בספר המורה פרק ל"ז מחלק
רהשון ובפירוש להמורה
המיוחס לאסוד"י בפרק ע"ג :
[בהקדמה עשירית בהערה
בד"ה ונקדים הקדמה] :

רבי יהודה אומר חולקים
האמצעית . עיין בסוף
פ"י ומ"ש שם :

משיצרפו בכבשן . משיחוקם
על ידי לירוק האור
בכבשן . מלרף בלשון חכמים
מחוק ומקשה כלי חרס וכלי
מתכות בין מים בין אור . רש"י
פרק ד' דביצה דף ל"ב וז"ל רש"י
שם . מחזיק ומקשה כלי חרס
וכלי מתכות בדבר המסוקן בין
ביד בין באור : [

פרק ה תנור פירש הר"ב
סמס תנור עשוי כו' ומחברים אותו בטיט על גב קרקע . וכך
כתב הר"ש . וכן פ' הר"ב במשנה ח' פ"ב דעדות . אבל יש
שעוסין על צמס וכדשי' הר"ב ברפ"ב דב"ב ועיין לקמן רפ"ו :
במה דברים אמורים בגדול כו' . עיין מ"ס במשנה ח' פ"ב
דעדות : אבל בקטן תחלתו כל שהוא . כתב הר"ב
ולאו דוקא כל שהוא . דבעיר מטפה לא היו . בפרק העור
והרוטב דף ק"ד . וכתב הר"ש שצריך לומר שהקטן משונה
בעשייתו יתרון הגדול . או בגובה או ברוחב . או בכלים
דקים . דאי לא תימא הכי . גדול כשהתלתו ארכעי . כשהוא
פחות מד' . יבא דין קטן עליו דתלתו כל שהוא . ע"כ יבא
בזה כתבו המו' פ"ק דגדה דף כ"ו : בוש שיטיקו פי' הר"ב
אף ע"ג דשאר כלי חרס סגי להו בצירוף כבשן . תנור דבעי
לדבק בו . לא נגמרה מלאכתו עד שיטיקו . ולירוף כבשן לא
בעי . כך משיטיקו שבתחלת המשנה . אף ע"ג דכא כתב לא
נגמרה מלאכתו עד שיטיקו לו כפילה (פירוש דיבוק
הטיט קרוי כפילה) ויחזור ויטיקו . ז"ל דויחזור . לא קאי על
לרוף שיביה קודם . דלא בעי לירוף . אלא כלפי עשיית
כפילה הוא דקאמר . ויחזור עוד ויטיקו :

ב כירה . עיין מה שכתבתי בסוף פרקין :
שנצנים

כדי לאפות בו פת' אלא כדי לאפות בו סופגנים . פת שנליתה רכה העשויה כספוג דכתיב מועט בני לה : משיפיש את המדש כדי
לאפות בישן . מדש כדי לאפות בו סופגנים בעי היסק מרובה מן היסן . ואם הוסק המדש היסק מועט . דכתיב כזה היה יסן
ראוי לאפות בו סופגנים . קיינו גמר מלאכתו . ואין הלכה נרבי יהודה : ב כירה . הקוס שפ' פת שתי קדרות ופעמים שאוגנים
הקדרות לבשל בתוכה ופעמים על גבה . שתלתה שלש . גובהה אין פחות משלש אצבעות : משתגמר

א מ"י
ב דינה לב
ג חיי קטין מה'
ד ל"ס ה"י
ה גמולין קב'
ו ד"ה ס' ה"ג
ז ח"ט ע"ו ה"א
ח ו"ח"ט ע"ו
ט ה"ז
י ס' סלכ' ג

שבבצים מהר"ס ל"ג לה' ועיין במשנה ה' ס"ט דשבת :
 שיעורו כחור' פירש הר"ב כדי לאסות
 טאמנים וכ"ס הר"ס ויראה דה"ס לענין שיעור גובה'
 ומדל מתרוי נקטי : ובגדילא פסקן הרמב"ם ברמ"ט מהל'

א' ק"א
 ב' ק"ב
 ג' ק"ג
 ד' ק"ד
 ה' ק"ה
 ו' ק"ו
 ז' ק"ז
 ח' ק"ח
 ט' ק"ט
 י' ק"י
 י"א ק"יא
 י"ב ק"יב
 י"ג ק"יג
 י"ד ק"יד
 י"ה ק"יח
 י"ו ק"טו
 י"ז ק"טז
 י"ח ק"יז
 י"ט ק"יח
 כ' ק"כ

משחגמר מלאכתה * תאמתי תטוזה חלמה * משחגמר
 מלאכתה : ביצה קלה * ביצה תרנגולת * א"י קרי לה
 ביצה קלה * שהיא קלה לבשל יותר מכל הביצים * טרופה *
 כשהיא טרופה וסבורה בקערה : ונתנה באלנס שהחם
 כבר * שהיא מתהרת להבשל :

הכופת * שיעור שפיתת קדרה
 אחת * והוא רב וחום הכירה
 ופעמים שאוסין לו פת : שיכורו
 כהגור * כדי לאסת סיפונים :
 שיעורו כבירה * לבשל בו ביצה
 קלה : האבן הונח רגילי לחצר
 אבן תגור שבלעת ממנו לחוץ
 כדי שיהיה לו לבית אהיה
 וכמור דמיה * ואם נטמאת התגור
 נטמאת האבן * ונטמאת הפת
 שנגע בה מפני שהיא יד לתגור
 וכתוב (ויק א י"א) תגור וכירי'
 יותץ וגו' טמאים יהיו לכם לכל
 שבני כיסם * לרבות את הידות
 שהן צורך לכלי : לא אמרו *
 דיותר מטמאת בתגור ומג'
 אלבעות כבירה לא היו חבור *
 אלא כשהאבן בין התגור ולכותל
 מפני שמעכת שאין יכולין
 לקרב התגור לכותל ודומקאת
 הכית * הלכך יותר מטמאת *
 עומדת ליגטל היא * אבל ללד
 הכית אפי' גדולה הרבה יד היא

לתגור * ואין הלכה כרבי יסודה : והשאר טהור * דתניא
 בתורת כהנים * יכול שאני מרצה יותר מכשיעור * ת"ל טמאים
 הם ג עטרת כירה * בתין עגול עשוי על ראש הכירה *
 כדי לש זור חומה : טהורה * ואם נטמאת הכירה לא נטמאת
 העטרת * דלא חשיבה עטרת חבור לכירה : טירת התגור *
 חצר התגור * לשון בחצרות ובטירות * מקום לפני התגור
 מוקף מחיצות שוות * אם בו הלחם כשיודין אותו מן התגור *
 בזמן שיהא גבוה ארבעה * כשיעור גבוה של תגור * שתלוקו
 ארבעה * אפילו על שלש אבנים * שלא היתה מחוברת חיבר
 יפה * אלא מונחת על שלש אבנים * בלבד ודוקה לתגור השיבא
 חבור * בית הפך * מקום עשוי בצדי הכירה שמניחין בו סך
 שזן להפשיר : בית התבלין * מקום שמוניחין בו את התבלין *
 בית הגר * מקום שמוניחין בו הגר : מטמאת במגע * אם נגע
 שרץ בחוץ הכירה נטמאת המקומו הללו * בטהורא הכירה *
 וכן אם נטמאת אחת מן המקומו הללו במגע שרץ נטמאת הכירה *
 עמהם דחשיבי ככירה * והם דבר אחד לענין טומאת מגע

ואין מטמאת באויר * אם נתלה שרץ באויר כירה ולא נגע בה * אע"פ שהיא טמאה דכלי חרס מטמאת באויר * הן טהורין שאינם
 חבור לה אלא לענין מגע * משום דמן הסורה אינם חבור לה * ורבין הוא דגזור עליהו טומאה * שבדו רבנן הכירה דלא לטמאתו
 באויר כי סיכי דלא לשרפו עליהו תרומה וקדשים : ורבי שמעון מטהר אשילו במגע * כל מקום שלא נגע בו טומאת דכל חד
 וחד כלי באנשי נפשיה הוא * והלכה כרבי מאיר :

ושיריה שלש משחגמר מלאכתה * איווהי
 גמר מלאכתה * משיסיקנ' כדי לבשל עליה
 ביצה קלה שבבצים טרופה ונתונה באפסי
 הכופת עשאו לאפייה * שיעורו כתגור *
 עשאו לבשול * שיעורו ככירה * והאבן
 היוצא מן התגור טפה * ומן הכירה שלש
 אצבעות * חיבור היוצא מן הכופת * עשאו
 לאפייה * שיעורו כתגור * עשאו לבשול *
 שיעורו ככירה * א"ר יהודה לא אמרו טפח
 אלא בין התגור ולכותל * היו שני תגורין
 סמוכים זה לזה ינותן לזה טפח ולזה טפח
 והשאר טהור : ג' עטרת כירה * טהורה *
 טירת התגור * בזמן שהיא גבוה ארבעה
 טפחים מטמאה במגע * וכאויר * פחוהה
 מכאן * טהורה * אם חברה לואפי' על ג'
 אבנים * טמאה * בית הפך * ובי' התבלין *
 ובית הגר שבכיר * מטמאת במגע ואינן
 מטמאת באויר * ר' בר ר"ר (ג"א שפעון) ישמעאל
 מטהר :

ובאויר * משום בית הפך ואין דתני להו בסיפא דמחלק
 בהו בין טומאת מגע לטומאת אויר * קתני הכא ברישא דמטמ'
 במגע ובאויר * אע"ג דלא אצטרין ויהי' לתתיה סתמא
 מטמאה : ואין מטמאת באויר * כתב הר"ב אם נתלה שרץ
 באויר כירה בו אבל באויר עצמו * מיטמא הוא עצמו * דכלי
 חרס הוא * הר"ס : ר' בר ר"ר * כתב הר"ב והלכה כר"מ
 וכ"כ הרמב"ם * וכתב הכ"מ בש"ז מה' כלים * ואע"ג דר"ס
 סליג עליה (כלומר ובס"ד דערובין דף מ"ו ק"א) בתיקו היכא
 דסליגי ר"מ ור"ס) פסק ר"מ * משום דבש במה טומאים (דף
 ת"ח) אמרי' מאן קנא' הא מלתא דאמר רבין) כל המחובר
 לו הרי הוא כמוהו (כדתנן במשנה ב' פרק י"ב) ר' מאיר הוא
 דתנן בית הפך כו' ועוד דרבי מאיר מחמיר עד כאן :
 רבי ישמעאל * ג"א רבי שמעון : וכן העתיק הר"ב והר"ס *
 והכי מוכח במשנה ה' פרקו' * והכי מיתני לה בגמרא
 דשבת טס :

ואין מטמאת באויר * אם נתלה שרץ באויר כירה ולא נגע בה * אע"פ שהיא טמאה דכלי חרס מטמאת באויר * הן טהורין שאינם
 חבור לה אלא לענין מגע * משום דמן הסורה אינם חבור לה * ורבין הוא דגזור עליהו טומאה * שבדו רבנן הכירה דלא לטמאתו
 באויר כי סיכי דלא לשרפו עליהו תרומה וקדשים : ורבי שמעון מטהר אשילו במגע * כל מקום שלא נגע בו טומאת דכל חד
 וחד כלי באנשי נפשיה הוא * והלכה כרבי מאיר :

ד' תנור שהיסק מאחוריו שאין התנור מקבל טומאה עד שיסיקו ואם לא הוסק מבפנים אלא מבחוץ הסיב היסק: או שזו ס' שלא לדעתו (אפילו מבפנים) : או שהוסק בבית האומן קודם שנגמר מלאכת עשייתו: טמא גרסי.

ד' תנור שהוסק מאחוריו או שהוסק שלא לדעתו או שהוסק בבית האומן טמא מעשה שנפלה דליקה בתנורו כפר סגנה ונא מעשה ליבנה וטימאן רבן גמליא דה' מוסף התנור של בעלי בתי טהור ושל נחתומין טמא מפני שהוא סומ' עליו את השפור רבי יוחנן הסנדלר אומר מפני שהוא אופה בו כשהוא נרחק כיוצא בו מוסף יהודה של שולקי זיתים טמא ושל צבעים טהור : ו' תנור שנתן בו עפר עד חציו מעפר ולמטן מטמא במגע מעפר ולמעלה מטמא באויר נתנו על פי הבור או על פי הדות ונתן שם אבן רבי יהודה אוכזר אם מסיק מלמטן והוא נסוק מלמעלה טמא וחכמים אומרים הואיך והוסק מכל מקום טמא : זה תנור

ד' טמא לשון הר"ש שם ספרים שגורסין טהור ושנוס הוא טעמו כדכתב הר"ש דקשה דהוי מעשה לסמור ומיהו כתב ד' ל' דהוי מיימי וטימאן ר"ג מכלל דרבנן פליגי עליה מדלל קמיה וכל מעשה לפני ר"ג ליבנה וטימאן וכל

והני גוונא דנקט בית האומן מאחוריו (דהיינו שעשה אס מבחוץ ללכות בשר או לשאר אס לורך וממילא הוסק התנור שלא נכתוין לכך לא היו אלא לפר' בינך שנה לדעת זמיהי לא יתכן לפרס' כן דעל כרחן היסק מאחוריו מהני כדתנן בסמו' נתנו על פי הבור * וכה"ג אשכחן פ"ה ב' דהולין (סוף חטא ג') ולא נכתב ר' לי מנא לן הא דבעינן לדעת: ע"כ :

ה כיוצא בו מוסף היור' כו' שכן העיד מנחם בן סגנאי במשנה ח' פרקו דעדיו' ועיין מ"ש שם : ו אם מסיק מלמטן והוא נסוק מלמעלה פי' הר"ג אס כשמיסק האור מלמט' בתוך תנור התנור נסוק מתוכו למעלה דרך שוליו דשוליו קרוצין לשוליו התנור שאס מסיקו כו'

ודפנותיו מלמעלה קרוצים לדפני הבור שלא הוצרך לתת ביניהם אלא אבן דקה ואין אויר ניכר בין דופן התנור לדופן הבור שיטבץ את היסק התנור שלא יועילו לו דופני הבור להחזיק את חומיו או שהתנור בתוך חלל הבור באויר וההיסק עליה סביב דוונתו וניבוקו כגון כיו קצר מלמטה ורחב מלמעלה או הבור רחב מלמטה ופיו קצר מלמעלה וסאה ואס לאו אלא ניסוק כשאר תנורים מתוכו טהור הר"ש ואל תטעה בלשון דרך שוליו שכתב שר"ל שיש לו לתנור שוליים ודלא כמ"ש הר"ג וזה"ש גריס פרקין אלא ר"ל דרך מקום שוליו עולה לו האור להוכיחו וכן רש"י שלשון הר"ש דהכא מועתקים מפירושו פרק י"ז דשבת דף קכ"ה הקדים שם וכתב תנורים שלה עשיין כקדירות גדולות ואין לה שוליים כו' : וחכמים אומרים האיל והוסק מ"מ טמא פי' הר"ג דאמר קרא טמאים יהיו לכס מ"מ ורבנן גמי הכתיב יומץ ויהיה לאידך גיסא ולאו לאגמורי קולא אתי ולמימר דאי ליכא לקיומי ביה נתיצה כגון זה שאינו בניי ומחובר וממילא הוא נסוק דלכוו טהור דהדר תנא ביה קרא וטמאים יהיו לכס לרבויי אלא לאגמורי חומר' אסא דסר"א כיון דהברי' נארעה כגופה דארעא דמי ולא לקבל טומאה קמל"ן יומץ דארע"ג דשייפה ביה לשון נתיצה כלומר דמחוב' הוא טמא וכ"ש דאינו מחוס' נתי' (רש"י) (כדלקמן סוף משנה י') לאידך נתייבתיב טמא יהיו לכס הור' להיסק שני דמוזהר"י כדכתב הר"ג ב' גמ' שם במס' שבת ועיין לקמן ברפ"ז והא דאמרן היסק שני לא שצריך היסק

רתיחתם ושל שולקי זיתים טמא לפי שאותה תוספת צריכה לכלי ומשתמשין בה : ושל צבעים טהור דלא משתמש ביה כי היכי דלא להפסיד צבעים ואין הלכה כרבי יוחנן בס' דל' ד מעט ולמטן מוטמא במגע אס נגע שרץ בתנור מתוכו למעלה מן העפר נטמא מה שלמטה מן העפר אבל אס נתלה שרץ בתויר ולא נגע בדופני התנור מתוכו ללא נטמא לא מה שלמעלה מן העפר בור' חסירה למטה בארץ דות' כבור היא עשוי אלא שהוא בניי למעלה מן הקרקע ונתן שם אבן בין הבור ובין דופן התנור להחזיק התנור שלא יפול לתוך הבור : אם מסיק מלמטה אס כשמזיק האור מלמטה בתוך הבור התנור ניסק מתוכו למעלה דרך שוליו טמא ואס לאו שאינו נסוק מהיסק האור שלמטה בתוך הבור טהור ופלוגתא דרבי יהודה ורבנן דוקא בהיסק ראשון שהוא גמר מלאכתו של תנור וע"י אותו היסק הוא מקבל טומאה רבי יהודה סבר צריך שיהא התנור מחובר לארץ בהיסק ראשון דכתיב תנור ובירים יומץ ואין שייך לשון נתיצה אלא במחובר לקרקע דמטלט' נוסל לשון סביר לא לשון נתיצה הלכך אס התנור ניסק דרך שוליו מהיסק שבתו הבור חסוב כמחוב' לבור וקרינן ביה יומץ ואס אינו נסוק מהיסק הבור הרי הוא נסוק ועומד ונ"א לקיים בו תי' יומץ : וחכ"א האילו והוא נסוק מ"מ טמא דאמר קרא טמא יהיו לכס מ"מ ואפילו אס מסיקו כשהוא תלוי בצואר הגמל הוי היסק ונגמ' מלאכתו בכך והכל מודים בהיסק שני לאחר שנגמרה מלאכתו שקרא טמא אפילו בצואר הגמל והלכה כחכמים :

זה תנור

היסק שני אלא לומר לאחר היסק ראשון: ותנור שנטמא
 סי' קר"ב עשוי קדירה גדולה כו' עיין מ"ש בריש פרקין:
 דה' לקו לשלשה דפבדיה גיסטרא שחולקו לארבע בגובהו
 ומ"ש הלא סגי ליה לרצנן כשממעטו בפחות מארבע'

אמרו ר' יוחנן ור' יצחק ור' לוי
 רובא דלא דמי לשיריו ד' דרי'
 פרקין: דהתם דללקו מאלק
 לרחבו (פירוש הערוך שאלחו
 דמתקטעו) גמר' פ"ט דחולין
 ד' ק"ד: לשלשה כתב הר"ב
 דהי' לשנים הגדול טמא דאיכא
 רובא דכתנור שהסק קיימין
 דהא תנן שנטמא וכו' הוסק' יש
 בו גומות ואי' אכשר לזמנא
 כמ"ש הר"ש ועיין מ"ש במשנ'ו
 פ"ב: ובגורר היה ל' שהגרם'
 וגורר גדל'ית וכן לקמן לגרור'
 פ"ג לגרוד כמו ויקח מרס
 [להתגרד בו דלויב ב' ס'] אבל
 גורר ברי' שהוא כמו גוררין כסא
 וכו': דתמכ' שבת ד' כ"ט: ואינו
 בענין שבאך אלא שלל ראייתו כן
 בשו"ט ופ"א בפי' הר"ש שהתב"ס
 מועתק ברי' ש' וכן בחבורו פי'
 מהלכות כלים איתא ברי' ש'
 ועיין בכלה סוגיא דחולין ס'
 עד שיהא בחרן: אהא דכתב
 הר"ב אי' נמי אחולין קאי

ותנור שנטמא כיצד מטהרין אותו חולקין
 לשלשה וגורר את הטפלה עד שיהא
 בארץ ר"מ אומר אינו צריך לגרור את
 הטפלה וילא עד שיהא בארץ יאממעטו
 מבפנים ארבעה טפחים רבי שמעון אומר
 וצריך להסיעו חלקו לשנים אחד גדול
 ואחד קטן הגדול טמא ורקטן טהור
 חלקו לשלשה אחד גדול בשנים הגדול
 טמא ושנים הקטנים טהורין ח' חתכו
 חליות לרחבי פחות מארבעה טפחים
 טהור מרחו בטיט מקבל טומאה
 משיסיקנו כדי לאפות בו סופגנין הרחיק
 ממנו את הטפלה ונתן חול או צרור
 בינתיים בזה אמרו הגדה והטהורה
 אופות בו והוא טהור: ט' תנור שבא
 מותך מבית האומן ועשה בו למודין
 ונותן עליו והוא טהור נטמא וסילק את
 למודיו טהור החזיר לו טהור מרחו
 בטיט מקבל טומאה ואינו צריך
 להסיקו שכבר הוסק: י חתכו

היסק כתנור חדש: הרחיק ממנו את הטפלה טפול של טיט
 טעם לא חברו לתנור אלא רחוק ממנו ונתן חול או צרור
 בין הטפלה לתנור ועל ידי כך התנור מקיים חומו ואופים
 בו: הגדה והטהורה אופות בו דלא שייכא הטפלה חבור
 לתנו' כיון שהיא מרוחקת ממנו: והוא טהור שאינו מקבל
 טומאה מ' תנור שבא מחוץ ש' עשוי האומן דפיס דפיס
 כדי לחברן ומד על ידי מסגרות כן זורים שקורין צירקלא ש'
 כעין שאנו עושים לחביות שנותנים בהם יין ולאופן זירין
 ומסגרות קרא הקנא למודין ונתמן עליו והוא טהור נטמא
 לאחר שנתן עליו הלמודים והיה התנור טהור מתחלה לפי
 שהיה דפיס דפיס ולא היה מחובר חזר להיות מקבל טומא'
 ע"י הלמודים הללו שמתחברים אותו: חלק את למודיו ונתן שקו
 הדפין זה מזה יאין לך נתיבה גדולה מו ונטהר התנור וא"ע פי
 שהחזיר הלמודים פעם שניה שוב אינו מקבל טומאה שאין
 הלמודים מביאין לו הטומאה אלא בפעם ראשונה בלבד כשבא
 מחוץ מבית האומן מרחו בטיט לתנור זה שאין הלמודים
 מביאין לו הטומאה טמא על ידי מריחת הטיט: ואין צריך
 לפי שכבר הוסק בפעם ראשונה כשבא מחוץ מבית האומן:
 י חתכו

להסיקו כשאר כל תנורים שאין מקבלין טומאה עד שיסיקו

ותנור שנטמא: ותנור שנטמא
 ומיטלטל וכשבא לקבועו מחברו בחרן ומדבק טיט מחוץ
 ומעבהו כדי שיסמו חומו וקרו לה טפלה שמשפלה ומחבר'
 לו: כיצד מטהרים אותו כמה תהא שבידתו ותהא מטהרתו:
 חולקו לשלשה לכלי עצמו מבפני'
 דהי' לשנים הגדול טמא דאיכא
 רובא: גורר את הטפלה שדבק
 עליו שגס הוא מחברתו: עד
 שיהא בחרן כלומר מפילה עד
 הקרקע אי' נמי אחולין קאי דלא
 סגי בחלוקה עד רובו אלא חול'
 עד שיגיע לקרקע: ולא עד שיה'
 בחרן ולא לחולקו עד למטה סמו'
 לחרן אלא ממעטו מבפנים עד
 שלא ישאר ארבעה טפחים שהוא
 שיעור חסלתו של תנור ואין
 הלכה כר' מאיר: צריך להסיעו
 א"ע פי' שחלקו לא טהור עד
 שיפריד החלקים זה מזה ואין
 הלכה כרבי שמעון: הגדול טמא
 משום דאיכא רובו של תנור: ח
 חתכו חליות לרחבו כמו שחזר'
 שפירת של קנא: פחות מארבעה
 טפחים א"ס יש בחוליה פחות
 מארבעה טפחים ובהא מתנור
 גדול דליכא רובא טהור אבל
 איכא ארבעה טפחים טמא א"ע ג'
 דהוי מיעוט: מרחו בטיט ב' עי

כ"י מסיים הר"ש וגיחא הכשא ה' דקא פליג ר"מ דא"ל לגרר
 בו ולא חלק בו: רמ"א א"ל כו' אלא מתעט כו' דלא
 חייס לחיים פי' שהוא חזק ועומד כדאיכא התם בחולין
 ח הרחוב ממנו את הטפלה פי' זה התנור שנעשה מחולין
 ומרחו בטיט וקאמר השתא שאם עשה זה
 הינורו טפיל המרוחקת בו וכ"כ הרמב"ם בהדיא בצירוסו
 ובחבורו פי' מה כלים: ונתן חול או צרור בנתיים קתני חול
 דומיא לצהור שהוא יבש תו' פ"ד דב"מ דף כ"ט:
 ט למודין פי' הר"ב מסגרות כו' וכ"פ הר"ש ולמודין כמו
 עזודין על שם שהם ממודין הדבר כך פירש
 הרב"ד במשנה ז' פ"ז דערוות וכן בערוך כתב כן אמתניתין
 דהא הוא כמו עמודים אלא שאבר עמו הא ודע שאין
 כלמודים בגמרא פ"ז דברכות דף ל"ח דהא דתנן במשנה ב'
 פ"ב דמ"ק עשה לו למודים כתב בערך אחר זלרש"י למודים
 דברכות כלמודים דמועד קטן שהם נסרים בעלמא:
 י חתכו

י חתכו

י' חתכו חוליות' שחטכו לתנור ברחבו לחוליות והגיה חוליה על גבי חוליה: ונתן חול בין חוליה לחוליה ועז אותו בטי' ועשה לו טפילה כדרך שעושין לתנורים: רבי אליעזר מטהר: דכיון דיש חול בין הסדקים שבצור דמי: וחכמים מטמאין:

י' חתכו חוליות' פי' הר"ב שחטכו לתנור ברחבו לחוליות' סחות מארבעה טפחים. הר"ש: ונתן חול בין חוליות' פי' הר"ב וטח בו' כדרך שעושין לתנורים' ולא כרחיק את הטפילה. הר"ש:

שהטפילה עושה את כולו אחד ומחברת את הסדקים: ואף ע"פ שיש חול בין חוליה לחוליה: והיו תנורו של עכנאי לכך נקרא תנורו של עכנאי. שהקיפוהו הלכות כעכנאי ו' וטמאהו: עכנאי נחש שדרכו לעשות כעגולה להכניס וזכו לתוך פיו: כך הקיפו בתשובת רבי אליעזר וחכמים זה את זה. על שנוה זה ולכסוף מפני שהיה רבי אליעזר יחיד כנגד רבים נפסקה ההלכה כרבים. דלא כר אליעזר והנהו כל טהרות שטוהר רבי אליעזר ושטוס באש ונמנו וברכוהו מפני שהיה מחזיק במחלוקת כנגד רבים: יורות הערביין. לאשו' פת הן עשוין כדמפרש ואזיל: של

י' חתכו חוליות יונתן חול בין חוליה לחוליה. ר' אליעזר מטהר יוחכמים מטמאין והוה תנורו של עכנאי. יורות הערביין. שהוא חופר בארץ וטח בטיטאם וכול המי' לעמוד בפני עצמו מטמא ואם לאו: וזה תנורו של בן דינאי. יא' תנור של אבן ושל מתכת טהור. וטמא משום כלי מתכות. ניקב נכב. נסדקי עשה לו טפלה. או מוסף של טיט. טמא: כמדה יהא בנקב. כדי שיצא בו האור. וכן בכירה. כירה של אבן. ושל מתכת. טהורה. וטמאה משום כלי מתכות. נקבה. נפגמה. נסדקה. עשה לה פטפוטיין. טמאה. מרחא

דב"מ דף כ"ט בגמרא מאי עכנאי. שהקיפוהו דברים כעכנאי וזכו. וכתבו המו' יש דגרים חכנאי. וכן בירושלמי. וכן זה נחש. ושםא בעל התנור שהיה עושה שמו כן. ע"כ: כלומר דלעול' עכן זה נחש. והא דגרים חכנאי שםא לפי שכן היה שמו של בעל התנור. וכן מצינו חכנאי בן חכנאי. במשכ' ד' פרק ג' דאבות. ועוד מצינו בן חכנאי במשנה ס"ג דכלאי. אך בערוך כתב שתי הגירסאות: עכנאי וחכנאי. והביא פסיקת' דכי תשא בארסה של חכנאי. פי' ארס של נחש. ולפיכך יש לפרש דושמא בעל התנור בו' כלומר שהא"כ בעל התנור בו' ובנוסחאות מהר"ם חכנאי:

בן דינאי רבתי פירשו שם אדם שהיה עושה תנורים הללו ואני שמעתי על שם שדנו בו דינים הרבה: יא' של אבן ושל מתכת טהור. של אבן טהור לגמרי. ושל מתכת טהור מדין כלי חרס שאינו מטמא האוירו יש לו טהרה במקוה: וטמא משו' כלי מתכות. שנקבל טומאה מגבו ונעשה אב הטומאה. ואם הוא מחובר לקרקע אינו מטמא. דכל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע. חוץ מתנור וכיוצא של חרס. דכתיב בהו' (ויקרא יא) תנור וכירים יותן. את שיש בו נתיצה: נקב. נפגם נסדקי ועשה טפול של סיד לסתום הנקב: והסגס. והסדק. או שעשה על פיו. תוספת של טיט: טמא. כדן תנור של חרס: וכן בכירה. וכן שיעור נקב של כירה. כדי שיצא ממנו האור כשעור נקב של תנור: ועשה לה פטפוטיין. הכא לא תני ועשה לה טפלה. שאין עושין טפלה לכירה שנקבה או נפגמה כמו שעושין לתנור. אלא כשנקבה או נפגמה הכירה במקום מושבה: רגילין במקום הנקב לעשות פטפוטיין. הן רגלי הכיר' כמין טריפי"ד בלע"ו שהכירה יושבת על אותן פטפוטיין: מרחא

יורות הערביין. פי' הר"ב לאבות פת עשוין. ועיין בפ"ח משנה ט': הערביין של אותו מקום הר"ש: וזהו תנורו של בן דינאי. והוא דקרי ליה הכא תנור. ובפ"ח המנחות באות מזה (בסופו) תני כרי עלי כו' מאסה יורות ערביין. משום דעיקר שתיבויורו: הר"ש: של בן דינאי. כתב הר"ב רבתי פי' שם אדם. וכן מצינו אליעזר בן דינאי במשנה ט' פרק בתרא דטועה. ומ"ש הר"ב שהיה עושה תנורים הללו. לשון הר"ש שהיה רגיל לעשות תנור כעין הערביים. ע"כ. ומ"ש הר"ב ואני שמעתי על שם שדנו בו דינים הרבה. לשון הרמב"ם (והודו) אחר זה (כאחד) והסקימו על הדין שנוצר בכלן לזה תקרא זאת התמונה תנורו של בן דינאי. מיוחס אל דין: יא' תנורו של אבן ושל מתכות טהור. כדמצינו בת"כ בפרשת ויהי ביום השמיני יותן טמאים הם. את שיש לו נתיצה יש לו טומאה. את שאין לו נתיצה אין לו טומאה. פרט לתנור של אבן ושל מתכות. הר"ש: טמא משום כלי מתכות פי' הר"ב ונעשה אב הטומא' כאשר נעשה בו כוית מן המת'. לפי מה שהתבאר בסוסיפתא. הרמב"ם. ועיין בפ"ק דאהלות: עשה לו טפלה. פי' הר"ב לתמוס הנקב והפגם והסדק. אבל עשה טפלה לשלם טהור מדין כלי חרס כדמוכ' בתוספתא. הר"ש: עשה לה פטפוטיין כתב הר"ב הכא לא תני ועשה לה טפלה כו'. אלא כשינקב בו' במקום מושבה כו' זכ"כ הר"ש. וא"כ משונה כירה מהתנור שהתנור אין לה מולים כדפי' הר"ב לעיל משנה ו'. וריש פירקין מיהו כתב הר"ש דמשנה דוקימת גרטיין ועשה אה בטיט ועשה לו פטפוטיין. והכי פירשו עשה לה בטיט לתקנה. ועשה לו פטפ טיט לאותו הטיט. ולשין טפלה שייך בתנור ולשון עשה בטיט שייך בכירה. ותרוייכו לאיקון התנור והכירה. והשתא כשנקבה ועשה בטיט ועשה לו פטפוטיין. טמאה נתי משום כלי חרס. והכטוטיין מטמאין מאויר. אבל טיט וכטוטיין בלא נקב טהור. גדמוכ' בתוספתא. ולהשמועינן דין פטפוטיין קא צדא ו'. ע"ג דתנא וכן בכירה ע"כ אכל הרמב"ם מפרש שפטפוטיין הם קלוות מטיט

י' דרכות י"ג
ב"מ ע"ג ד' ומ
מ"ו
כ"ט ס"ג הלכה ב'
כ"ט ס"ג הלכה ג'
מ"ו פט"ו מה'
כ"ט ס"ג הלכה ג'
כ"ט ס"ג הלכה ג'
כ"ט ס"ג הלכה ג'

מרחם בטיט טהורה שאין מרוח של טיט ומעיל אלא בתנור
 שאופיץ הלחם בתוכו אבל לא בכירה לפי שאין אופיין
 ומשלין בתוך הכירה עצמה אלא מניחין בחובה או על
 גבה הקדרה ואין הלכה כרבי יהודה :

שעומדת עליהם הקדירה כמו היסודות ע"כ ובפ"ו משנה ד'
 מתקבץ ביותר פרושו זה שבפטיטין כמו שאכתוב בס"ד :
 מרחם בטיט כו' טהורה פי' הר"ב שאין מרוח של טיט
 מעיל אלא בתנור שאופיץ הלחם בתוכו ל' הרמב"ם

מ"ח
 כ' נתיב פ"ט
 ס"ג כלים ה"ג
 ה"ט כלים י"ד
 ת"ט ס"ג ס"ו

שהמירות לא יועיל לכירה בשום
 פני שהיא אמנם תעשה לאפות
 עליה לא בה' כמו שקדם והיא
 סובלת האש שהיא של מתכות
 ואין עוזר לה במרוח אולם תירוח
 התנור של מתכות ושל אבן והיא
 הטובה הנה יש תועלת לה בו
 לפי שהן יאטו מנפנים הלחם וזה
 המירוח ישאיר חומו ויונע
 תמנו האויר אשר יקרר גשם
 התנור ע"כ ולמטה דוקנית
 שכתבתי בשם הר"ש מירוח
 הטיט נמי מהני לכירה וכתב
 הר"ש דהא דתנן הכא מרחם
 בטיט דלאו אטיקבה קאי וכך
 פוגתא דרבי יהודה ורבנן הוה
 מזי למתני לעיל גבי תנור דהא
 בתוספתא קתני לה הכא והכא
 אלא נטר עד לבסוף ואתרווייהו
 קאי הכירה והתנור ע"כ :

מרחם בטיט בין מבפנים בין מבחוץ
 מהורה רבי יהודה אמר מבפנים טמאה
 ומבחוץ טהורה :

פרק ו העושה שלשה פטומים
 בארץ וחברון

בטיט להיות שופת עליהן את הקדירה
 טמאה קבע שלשה מסמרין בארץ להיות
 שופת עליהן הקדירה אף ע"פ שעשה
 בראשו מקום שתהא הקדרה יושבת
 מהורה העושה שתי אבנים כירה וחברם
 בטיט טמאה רבי יהודה מטהר עד
 שיעשה שלישיית או עד שיסמוך לכותל
 אחת בטיט ואחת שלא בטיט טהורה
 ב"האבן שהיה שופת עליה ועל התנור
 עליה ועל הכירה עליה ועל הסלע
 עליה

פרק ו העושה שלשה

פטומים
 ג' רגלים יושבים בארץ וחבר
 בטיט למעלה בראשם כעין כלי
 ברזל שקורין טרוסי"ד קבע
 שלשה מסמרים שנתן אותם
 בקרקע טהורה דכלי מתכות
 המחזרים לקרקע בקרקע דמו
 ואין מקבלים טומאה והכרם
 בטיט טמאה ככירה של חרס
 שהטיט שבראשן נותן להן תורת
 חרס עד שיעשה שלישיית כעין
 שלשה פטומים או עד שיסמוך
 לכותל שהכותל יסמוך את
 הקדרה מלד אחד אחת בטיט
 אחת חבר לחברתה בטיט בראש
 ואחת שלא בטיט השלישית לא
 חבר ור' יהודה היא ואין הלכה
 כרבי יהודה ב האבן שהיה
 שופת עליה ועל התנור והאבן
 מחוברת בטיט עליה ועל האבן היינו אחת בטיט ואחת סלע
 בטיט ועל הסלע המחוברת מששת ימי בראשית :

פטומין בארץ פי' הר"ב שלשה
 רגלים יושבים בארץ כלומר וכן של טיט
 הר"ב למעלה בראשם וכ"ס הר"ש ולפי זה סיפא אחת בטיט
 כו' אהאן לר' יהודה דוקא כדפי' הר"ב סס

מחוברת בטיט עליה ועל האבן היינו אחת בטיט ואחת סלע
 בטיט ועל הסלע המחוברת מששת ימי בראשית :

אבל הר"ש כתב דל"גיש לפרש דחברון בטיט שחברון בארץ בטיט ואהאן סיפא
 אפילו לרבנן וכת"ס סס כס"ד וכן נראה שמפרש הרמב"ם בחבורו וכו' שאעתיק ג"כ מסירושו במתני' דלקמן
 להיות שופת כו' ועושה אחת תחתיה הר"ש : שיפת שפיתה המורגל בכל המשנה היא מילה עברית שפות הסור שפות
 יחזקאל כ"ד ג' הרמב"ם בפירושו למשנה ג' : טמאה נדעשו ככירה לעמאות באויר כנגד גובה הפטומים הראש' :
 אף על פי שעשה בראשו מקום כו' נראה לפרש כפירוש השני של הר"ש דהיינו שהדביק בטיט בראש כל אחד וא' שהיא
 הקדירה יושבת ולא חברין יחד אבל פירושו הראשון שמפרש שעשה מקום היינו שתקני בראשם והרחיבין שלא יהיו
 חדים ושיפן יפה שלא ילקלו את הקדירה היושבת עליהן ומפרש דקמ"ל דטהורים לגמרי דאין להם תורת כלי כיון דכל
 אחד לחודיה לא הוי ואינם מחזרים וזה לזה עכ"ד זה הפי' אינו נוסכים כלל לפי' הר"ב שמפרש דטהורה משום דמחובר
 לקרקע כו' ועוד נראה יותר פי' השני דהשתא כולה מחגי' בדיגי טיט קמ"ל וכ"כ הרמב"ם ג"כ בחבורו אף ע"פ שעשה
 בראשון מקום בטיט שהשך הקדרה כו' ומפרש שחברן בטיט כשני הפרושים דהר"ש שחברן בראשן או בארץ כמ"ס במתני'
 דלקמן ומשנה ג' בס"ד ועיין לקמן בראשון מהר"ם הגי' בראשן : טהורה לפי שנעשו לקדירה תחת כירה נקט טהורה
 לשון נקיבה הר"ש ומכרם כתב טהורה מדין כלי חרס וה"ל טהורין אלא ה"ל דמטקרא נקט טמאה בכירה נקט הכא
 טהורה : דהעושה שתי אבנים כירה דמתוך שהאבנים רחבות סגי בתריליות ככירה הר"ש
 וחברין בטיט טמאה לשון הר"ב ככירה של חרס שהטיט שבראשן נותן לה תורת חרס וה"ה במס' זרים אם חברין בטיט
 טמאים אלא הכא דכותף קמ"ל דאפי' בשנים סגי : אחת בטיט פי' הר"ש אחת חבר לחברתה בטיט כו' ור' יהודה
 היא ובריעה הך שלישיית מכותל פי' נמי סתך לכותל בעי שחיבר שתיין בראשן לכותל הר"ש ולפירושו השני שכתבתי דמפרש
 חברין בטיט פי' בארץ כתב אחת בטיט כו' שהאחת חיבור בארץ בטיט ואחת לא חיבור בארץ וטהורה אפי' לרבנן ע"כ :
 ה עליה ועל האבן לשון הר"ב היינו אחת בטיט ואחת שלא בטיט וכ"כ הר"ש ומיהו לדידיה הא אהרן דלפרושו (השני)
 הוה דאחת בטיט אהאן לרבנן אלא לפי' הר"ב דלעיל שמפרש דל' יהודה היא והוא פי' (הראשון) של הר"ש קשיא
 לומר דמתני' ר' יהודה היא ומיהו לא קשיא למאי דמסק' הר"ב לעיל דאין הלכה כמותו והא הוה מחלוקת ואח"כ סתם דהלכה
 כסתם דתמא סתמות בסמוך דשתי אבנים הו' כירה ועל הסלע פי' הר"ב המחבר מששת ימי בראשית כדתקן ספ"ג דשביעי

טהורה דכתיב יותן עמאים הם: את שיש לו נתיבה יש לו טומאה. את שאין לו נתיבה אין לו טומאה. מלאן אמרו אכן שהיה שופת עליה ועל הקצור עליה ועל הכיר עליה ועל הכופ טמאה. מפני שיש להן נתיבה עליה ועל האבן עליה ועל הסלע עליה ועל הכותל טהורה.

עליה ועל הכותל. טהורה וזו היתה בירת הנזירים שבירושלם שכנגד הסלע. בירת הטבחים. בזמן שהוא נותן אבן כצד אבן. נטמא אחת מהם לא נטמא כולן: ג' שלש אבנים שעשאן שתי כירי. נטמאת אחת מן החצונה. האמצעית המשמשת את הטמא טמאה המושמש' הטהורה. טהורה נטמאה הטהורה. הוחלטה האמצעית לטמא. נטמאה. הוחלטה האמצעית לטהורה. נטמאו שתי החצונות אם היתה האמצעית גדולה. נותן לזו כרי שפיתה מכאן. ולזו כרי שפיתה מכאן. והשאר טהור. ואם היתה קטנה הכל טמא. נטמאה האמצעית. אם יכול לשפוט עליה יורה גדולה. טמאה. החזירה טהורה. מירחה בטיט. מקבלת טומאה. משיסיקנה כרי לבשל עליה את הביצה: ד' שתי אבנים שעשאם כירה. ונטמאו. סמך לזו אבן אחת מכאן. ולזו אבן אחת מכאן. חציה

מפני שאין להן נתיבה: כירת הנזירים לבשל שלמי נזיר שלוקח מהן הכהן הזרוע בשלה: כירת הטבחים שמוכרים לרבים ומסדרים הרבה אבנים זו אחר זו. ושופטין עליהן קדרות הרבה. שנמצאת אבן אחת לשתי קדרות. וכשנטמאת האחת האחרות טהורות. מידי דהוי אקלמרון המתואמת. דתנן לעיל בפ"ב. שאם נטמא אחת מהן. לא נטמאו כולן: ג' שלש אבנים שעשאן ב' כירים. שהאבן האמצעית משמשת לזו ולזו: האמצעית המשמשת לטומאה. חציה של האמצעית המשמשת לחצונה. שהיא טמאה טמאה. וחציה המשמשת לחצונה שהיא טהורה. טהורה: כחלטה האמצעית לטמאה. וכולה טמאה: לשפות עליהן על שתי החצונות החזירה. לאמצעית. טהורה שבעלה בורה ראשונה ובאלו נתן כירת היורה משיסיקה. דבעי היסק ככירה חדשה: ד סמך לזו אבן אחת מלאן ולזו אבן אחת מלאן. ונטמאו עכשיו שלשה כירות האמצעית טמאה והחצונות

הגדולה: מקבלת טומאה ד סמך לזו אבן אחת מלאן ועכשיו שלשה כירות טהורות

עד שמגיע לסלע הר"ש. שכנגד הסלע. ר"ל אבן כנגד הסלע. ובהר ההוא הנזירים מצטלין עליהן השלמים ושורפים שם שעריהם בלשכת הנזירים אשר היתה בעור נשים כמו שהתבאר במדות פ"ב משנה ה'. הרמב"ם: בזמן שהוא נותן אבן כנגד אבן. בתנאי שיהיו האבנים כולן מרוחות בטיט כמו שקדם בראש הפרק. אולם האבנים בלתי מרוחות בטיט הנה לא יטמאו. הרמב"ם. ובמתניתין דלקמן אעתיק לשונן למירוח ר"ל חיבור בין בראשן בין בדרך: אבן כנגד אבן. לשון הר"ב מסדרים אבנים הרבה כו' שנמצאת אבן אחת לשתי קדרות. יתן מן החצונות. הר"ש: ג' שלש אבנים. שחברן בטיט ועשאן שתי כירות בין שחברן זו לזו ולא חברן לקרקע. בין שחברן בקרקע ולא חברן זו לזו. הרמב"ם פרק ט"ו מהלכות כלים: האמצעית המשמשת את הטמאה. טמאה כו'. פי' הר"ב חציה של אמצעית המשמשת כו'. דמסתמא האבן האמצעית היא לא גדולה ולא קטנה. אלא כדי שימוש לשתי האבנים שכלל שהחצי ממנה צריכה לשפוט לזו והחצי לשפוט לזו. ואם היתה גדולה מכך. ודאי שדינה כדון המפורש בגדולה דסיפא. אלא שגדולה לי דאף אם היתה קטנה הואיל וכשמשמשת לטומאה אין בה עוד מקום לשמשת בה הטהור. דג"כ הכל טמא כמו בסיפא. ועיין בסמוך וזמנים דמסתמא לוקחין אבן באמצע שהוא ממוצע ובינוני. שהחצי ממנה צריכה

לשפוט זו. וחצי לזו. להכי תני המשמשת כו' ובסיפא הא קמ"ל דכשהאבן גדולה אף על פי ששתי האבנים שבשתי צדיה טמאות מכל מקום נותן לזו כו'. והשאר טהור. והר"ש כתב המשמשת היינו מקום שפיתה ע"כ. וא"ת דנסיף מתניתין דלעיל בכירת הטבחים בזמן שהוא נותן אבן כנגד אבן. והתם רבי יוחנן בן גורי אמר דחולקין דופן האמצעית כו'. וכתב הר"ב שאינו הלכה. וכן בכי' הרמב"ם דהתם בנתיבי שבידי. וכן לא העתיק. דבריו בחבורו סיפ"ג מהלכות כלים. וי"ל דהכא שאני דכיון דתשמישן הוא על גבי אבנים לשפות עליהן לסיכך המשמש לטהור טהור. שמתחלה לוקחים אבן שנוכל לשמש לשפוט אף כשיחלק לשנים. מה שאין כן בקלמרון אין רגילין לעשות דופן עב צניקה הראוי לחלק. ומש"ה ה"ג בקטנה כולה טמא כמו התם וכדכתבתי ועיין במש"ה ה' פ"ה: הוחלטה המקיים (ובנתיבי נצמת) דינה תרגום לנתיבות לחלוטין ולזה נקרא האיש אשר נדון עליו בנתיבי וקיים הכהן בו דינו ומזרע מוחלט. הרמב"ם: לטימא כ"ל של' לטמאה. וכמו שהעתיקו הר"ב והר"ש וכנסים דתנן לטהורה ולא תהא לטהרה. אלא שהרמב"ם בפס"ו מה' כ"ה העתיק לטומאה ובסיפא כתב טהורה האבן האמצעית כולה: עליה הוא כונו הכירה ההוה. מן שתי האבנים הנשארים. הרמב"ם. והר"ב העתיק עליהם נראה שגורסו כך היתה זכ"ג שהיתה גי' הר"ש: כדרך דבטיט. ל' הרמב"ם חיברם בדרך בטיט ע"כ. וכבר כתבתי לשונן שחברו דה"ה חברן זה לזה. ולא חברן בקרקע: מקבלת טומאה משיסיקה כו'. לשון הרמב"ם הנה היא הטמא בעתיד ר"ל הכירה ההוה מן האבן הראשונה והאבן השנייה. וז"ל בחבורו מקבל טומאה מכאן ולכאן והוא שייסיקה לכל אחת מהן כדי כו'. ארת' שפלה קלה שבצנים וכו'. כדמתן פ' דלעיל משנה ב' [ואפשר של' א' והבית הזה העתיק: ד' שרתי אבנים. שעשאם כירה ונטמאו סמך לזו אבן אחת מלאן וכו'. ואלו האבנים כולן ממוחות בטיט. יתן שפוטין בראש הפרק.

שם הלכה זו
שם הלכה זו
שם הלכה זו

באחרו אחת בטיט. ואחת שלא בטיט טהורה. הרמב"ם :
פרק ז הקלתות של בעלי בתים פי הר"ב בסיס
העשוי לכירה כו' . וכ"פ
הרמב"ם ויראה לי שיש להן בית קבול . ולפיכך קרוין כך . כמו

טהורות ה' כך שתי אבנים אמצעות עליה על זו וחציה של
זו [של כל הטור] טהור שחמש לטהור : יטולו החנוניות
הטהורות חדרו אמצעות לטומאתו ככתחלה . וכולן
טומאות שהרי אין כאן משמש לטהור :

פרק ז הקלתות של בעלי

בטיט . נסים . נסים העשוי לכירה
ומקום מושבה וקרא קלת :
שנפחתה קרקעיתה . וכה
עומק הפחת עומק משלשה
טפחים הרי הכירה מקבלת
טומאה שאם יסיק צפחת
מלמטה תחבשל הקדר' שבכירה
מלמעלה : יתר מכאן אם היה
הפחת עמוקה יותר מג' טפחים
טהורה שהרי האם רחוקה מן
הקדרה שבכירה ואינה תפבשל :
נתן אבן או צרור . על מקום
הפחת כדי שלא יהיה עומק
הפחת ג' טפחים . טהורה .

חציה של זו טומאה וחציה טהורה .
וחציה של זו טומאה וחציה טהורה .
גיטלו טהורות . חורו אלו לטומאתן :
פי' הקלתות של בעלי הבתי שנפחת
פחית משלשה טפחים .
טומאה . שהוא מסיק מלמטן וקדירה בשלה
מלמעלה . יתר מכאן טהורה . נתן אבן או
צרור . טהורה . מרחה בטיט מקבל טומאה
מכאן ולהבא . זו היתה תשובת רבי
יהודה . בתנור שנתנו על פי הבור או
על פי הדות : **ב' דכון שיש בו בית**
קבול קדירות .
טהור

קלתות דמוסנה ג' פי"ו וכלוקן
שטינו במסנה ח' פי"ג דככורי
העשירים תיבאים בקלתות כו' .
וכן ברפ"ח דגיטין לתוך קלתה .
ומש"כ בתנור אע"פ שגם לתנו'
עושין נסים . כמ"ס הר"ב ברפ"ג
דכ"ב אבל שמו כלאי לפי שאין
לו בית קבול כמו בטיטו של
כירה ויר"ס פי הקלתות הן כלי
חרס כעין קוסות קטנות דומה
לקלתות שלנו ועיקר תשמישן
לשפות עליהן קדרה והגחלים
בתוכן כעין כירה . ושם אותו
כלי קלת וכפחתה הקלת טהרה
מקום מושב הקדירה עומק מג'
טפחים טומאה הקלת . אבל ג'

א תי' כ
כלים ה' י
כ"ס
ט"ו

לפי שאינה חשובה מקרקעית הכירה : מרחה . לאבן זו
בטיט : מקבלת טומאה . הכירה תכאן ולהבא . שאבן זו
מקרקעית הכירה היא נחשבת . והרי אין עומק הפחת ג'
טפחים : וזו היא תשובת רבי יהודה . כשנחלקו רבי יהודה
וחכמים לעיל בפרק תנור תחלתו ארבעה : בתנור שנתנו
על פי הבור ועל פי הדות . מכאן הביא רבי יהודה ראייה
לדבריו דכי היכי דבעינן הכא טיבא חסוק מלמעלה וקדרה
בשלה מלמעלה . הכי נמי בעינן הכא : ב דכון . לשון
מקום . כמו דוך פלן . וכואו מקום בולט מן הכירה ששמוציאין
הקדרה מן הכי . ה' מושיבין אותה על אותה הכליטה . ופעמי'
יש לו בית קבול שתי קדירות או שלש : טהור

טפחים או יותר . דאין ראוי לתשמיש שהחוס יוצא ואין הקדירה
מתבטלת . טהורה הקלת נתן אבן או צרור למעט הפחית .
אינה חיבור אל"כ מרחה בטיט . ולא ממעט ליה ע"כ .
יתר מכאן לשון הר"ב אם היה הפחת עמוק יותר מג' ט' . וכן
ל' הרמב"ם . גס מהר"ם כתב וז"ל אם נפחתה יותר
מג' ט' החוס יוצא דרך הקב' ואין ראוי לבשל עליה הקדרה .
ע"כ ולא דייק דהא פחות מג' ט' תכן דטמאה . תשמע הא ג' ט'
טהורה . וכן מסיק הר"ב בסמוך . כדי שלא יהיה עומק הפחת
ג' ט' ולשון הרמב"ם בחבורו ספי"ו היה הפחת עמוק ג' או יתר
אינה מקבלת טומאה : זו היתה תשובת ר' יהודה בתנור כו'
ות' זהתי שלא ראיתי להמפרשים שישו שישו האו אהדרו ליה רבנן
ועוד קשיא לי דא"כ הא דהכא נמי בהיסק הראשון . דאלו
בהיסק שני הא אמרינן הכא דאף ר' יהודה מודה שאפי' בלאר הגמל מיטמא . וגם זה לא פירשו המפרשים ולכך נ"ל דהכא ודאי
כשמתהרי' היינו לגמרי ולא דוקא בהיסק ראשון בלבד וכדמשמע מהמפרשי' . שהרי לא חילקו בכך . ומ"ס נמי תשובתו של רבי
יהודה אינה תשובה דעל כרחק הכא שאני שרי בכל ההיסקי' אנו מטהרי' . לא היינו טעמא דכיון שעשוי על קלת כשנפחתה הוי
כתנור שטהר טומאתו ואע"פ שהוא עצמו אינו נתון אפי' הכי קרינן נתון בכירה זו העשייה על קלת כשהקלת נפחתה וכ"ס
לפי הר"ס דקלת היינו הכירה עצמה וא"ת ודקארי מאי קארי ליה דהא איהו גופיה דמודה בהיסק שני ואלו הכא מעהרינן אף
בהיסק שני י"ל דכשהשיב רבי יהודה תשובה זו לא היתה בסוף מחלוקתו . אלא בתחלת מחלוקתם שחלקו ר' יהודה וחכמים בתנור
שנתנו על פי הבור ולא הוי קמפלגי בקראי אלא בתחלה חלקו בסברא בעלמא סבר ר' יהודה דבנתון על פי הבור בעינן טיבא
נכוק מלמעלה כו' ואה"נ דכשחלקו בסברא היתה מחלוקתם ג"כ בהיסק שני . ולעולם טיהר ר"י דס"ל דקרא בסתם תנור וכירה
מיידי וסס מחבורים בקרקע . כדפי' הר"ב רפ"ה . ולפי' על החכמים שחלקו עליו ועמאזוהו לעולם השיב עליהם תשובה זו דהכא .
והו מהדרי ליה דשאני הכא דטהרתו על ידי שנפחתה הקלת וכנתון כירה גובה דמי . משא"כ בנתון על פי הבור שאין כאן תפילה
ו מהדרי ליה בגן טמאים יהיו לכס מ"מ . ור"י מוקים ליה להיסק שני . ואע"ג דבגמרא פי"ו דשבת דף קכ"ה . אמרינן במאי
קמפלגי בקרא כו' מסדר הגמרא לא חש להאריך בתחלת מחלוקתם . אלא קאמר י"ס קנת המחלוקת . כך נ"ל בשיטה זו :
ב דבין פי הר"ב לשון מקום כמו דוך פלן . וכ"כ הר"ס . כתב הרמב"ם שדכין ודוכן (דכספי"ג דמדות) א' לפי שתמונתו המונח
הדוכן והוא האיצטגא . ע"כ . ועיין לקמן : שיש בו בית קבול קדירות ל' הר"ב ופעמים יש לו בית קבול שתי קדירות
או ג' חסיה הר"ס שיכול להיות שאותה בליטה הוא סביב לכירה : ויש לו גימ קבול קדירות הרבה . והרמב"ם כתב שהוא ממונת
מרובע ארוך . אבל נ"ל כפגרת הר"ס .

מדסיפא

טבור משום כירה דאם נטמאת הכירה לא נטמא הוא חי
גמי אינו נטמא בהחבור ככירה: הגדלים שלו כותליו של
דכון שאינו מן הכירה: הרחב שלו הוא כותל הכירה עצמה
לכד קבולו של דכון ולפי שהדכון מרחיב והולך לכד הכירה
קרי לה רחב: רבי מאיר מטהר

מהור משום כירה וטמא משום כלי קבול
הצדדין שלו הגוגע בהם אינו טמא משום
כירה ירחב שלו ר' מאיר מטהר ורבי
יהודה מטמא וכן הוזהר את הסל ועושה
על גביו כירה: ג' כירה שנחלקה לארכה
טהורה ולרחבה טמאה כופח שנחלק
בין לארכו בין לרחבו טהור חצר הכירה
בזמן שהיא גבוהה שלש אצבעות מטמאה
במגע ובאיר פחותה מכאן מטמאה במגע
ואינה מטמאה באיר כיצד משערין אותה
ר' ישמעאל אומר נותן את השפור מלמעלה
למטן וכנגדו מטמאה באיר רבי איעזר
בן יעקב אימר נטמאה הכירה נטמאת
החצר נטמאת החצר לא נטמאת הכירה:
ד' היתה מופרשת מן הכירה בזמן שהיא
גבוהה שלש אצבעות מטמאה במגע
ובאיר פחותה מכאן או שהיתה חלקה
טהורה פטופטי כירה שלשה של שלש
אצבעות מטמאים במגע ובאיר פחור
מכאן כל שכן הן טמאים ואפי'

ופחות משלש אין אור שלה חשיב ומיהו מטמאה במגע
מדרכין חי נמי משום דהויא כמו יד לכירה ויד יש לו מגעי
ואין לו אור: כיצד משערין אוקה משום דכירה גבוהה
מחצר הרצף וזריכים אנו לשער מה נחשב אור החצר:
נותן את השפור ראשו אחד על כותל החצר הנמוך וראשו
אחד על כותל הכירה הגבוה וכל שנטמא מן השפור אס נטל
שם שרץ אע"פ שהוא למעלה מכותל החצר כאלו נחלה למטה
דכל זה נחשב אור החצר: לא נטמאת הכירה דחצר טפלה
לכירה ואין כירה טפלה לחצר ואין הלכה כרבי אליעזר בן
יעקב ד' היתה מופרשת שלא בנה האומן מתחלה החצר
והכירה מחוברים יחד אלא זו לעצמה וזו לעצמה חלקה
בלא בית קבול כלל וזו ואין צריך לומר זו קמיני פטופטי
כירה רגלי הכירה שהם שלשה רגלים והם גבוהי ג'
אצבעות נחשבים ככירה ומטמאים במגע ובאור ככירה
עצמה וכל שכן אם קופחותים משלש אצבעות כהם גדונים
ככירה:

מדמיפא וכן הכופה את פסל שהוא גס כן מקיף לכירה עוד
כתב הרמב"ם שהוא חלול מסוכו ושטחו העליונים נקוב
נקבים עגולים אחד לפני השני וימלא מקובו באפר הסס
(נאופסית הקדירות על אוקן הנקבים והוא מטלטל עם

א ב ח י
כספת לה
חיי' פי"ג ס"ב
ג' ה' ו'
ה' ה' ה' ה'
ה' ה' ה' ה'
ה' ה' ה' ה'
ה' ה' ה' ה'

האש והקדירות) ע"כ ועיין
לקמן טהור משום כירה כתב
הר"ב דאם נטמאת הכירה כו'
א"ג אינו מטמא בהחבור כו' וכן
כאשר נקב עד שיצא ממנו מה
שעשוי לקבלו לא יטמא כמו
שהבאר ברפ' שלישי הרמב"ם:
ג ורחבה טמאה סי' הר"ב
דשתי שפיות
קיימות זו לכדה וזו לכדה שאף
על פי שכשנחלקה נמצא שאין
לכל שפיתה אלא שלש כותלים
אש"ה יכולה הקדירה לשבת עליה
שעיקר כירה אינה עשוי לתת
לתוכה שהרי תחלקה שלש
אצבעות ועיין במשנה ה' פי"ב:
חצר הכירה כתב הר"ב כעין
מחבת כו' מחוברת לחצ'
מזית האומן הר"ש ועיין במשני
דלקמן כ"טמא במגע ובאור
ר"ל כי כאשר נטמאת הכירה
במגע או באור נטמא עמה חצר
הכירה וכן כאשר נטמא החצר
במגע או באור נטמא הכירה
הרמב"ם: פחותה מכאן מטמא
במגע ולא באור סי' הר"ב

במגע מדרכין כההיא דמתני' ג' ס"ה ומ"ש א"ל משום דהויא
כמו יד כההיא דמתניתין ד פ"ג: כיצד משערין אוקה
אסחוקה מכאן פירש הראב"ד בפ"ו מה"כ:
נותן את השפור או בדומה לו הרמב"ם:
מלמעלה למטן לשן הר"ב נותן השפור ראשו אחד על
כותל הנמוך וכו' וכן לשון הר"ש נראה מזה
שגירכתם מלמטן למעלה וכן הוא בנוסחת מהר"ם אבל
צפי' הרמב"ם בגירסת הספר: ד כ"טמא במגע ובאור
הרי זו סיבור לה בין לטומאת מגע בין לטומאת אור
הרמב"ם פי"ו מה' כל'ס: או שהיתה חלקה כתב הר"ב זו
ואצ"ל וזקמני ומסיים הר"ש ושמה חלקה מציא טפי
מהיכא דכותלי פחותים מג' אצבעות ועוד יש לפרש או
שהיתה חלקה כלומר שנבנית בחבור ואח"כ נחלקה לגמרי
כדפי' בחוס' ע"כ: טהורה אין חבור לה ואם נטמאת
הכירה בין מאיירא בין במגע החצר טהורה וכן אם נטמאת
החצר הכירה טהורה הרמב"ם שם: במפוזמי הכירה סי'
הר"ב רגלי הכירה וכן פי' הר"ש ולשיטתיהו אולי דכפירושם
אשר תעמוד עליהם הקדירה והרי הם למעלה על הכירה
במפניסין

ס"ה וס' כחצתי פי' הרמב"ם דפטופטים הם קצוות הכולטים
יוצאים ובלטים וספיר תלמא לדידיה

במתניתין דלקמן היו גבוהים כו' וכן עוד בסוף פרקין :
 ה רבי שמעון מטהר כתב הר"ב ואין הלכה כר' שמעון :
 עיין ת"ש בזה בשם הכסף משנה בפרק' משנה ג' :
 עשה שנים כו' מטמא במגע ובאוויר וכן העתיק הר"ב :

ואפילו הן ארבע' ו' נטל א' מהם יטמאין
 במגע ואינם מטמאים באוויר דברי ר' מירבי
 שמעון מטהר עשה שנים זה כנגד זה .
 מטמאין במגע ובאוויר דברי רבי מאיר רבי
 שמעון מטהר' היו גבוהין משלש אצבעות
 משלש ולמטן מטמאים במגע ובאוויר מג'
 ולמעלן מטמאין במגע ואינם מטמאין באוי'
 דברי רבי מאיר רבי שמעון מטהר' היו
 משוכים טן השפה בתוך ג' אצבעות
 מטמאים במגע ובאוויר חוץ משלש
 אצבעות מטמאים במגע ואינם
 מטמאים באוויר דברי רבי מאיר רבי
 שמעון מטהר : ו' כיצד משערין אותן רבן
 שמעון בן גמליאל אומר ינותן את הכנה
 ביניהם ימן הכנה ולחוץ מהיר' מן הכנה
 ולפנים ומקום הכנה יטמא :

פרק ח

הלכה כר"ת : ו כיצד משערין אות' לפי שהטמאים רחוקים
 זה מזה יבשנמא שרץ ביניהם אין אנו נטלים לטמא
 הוא בתוך שלשה לשפה וטמא' או חוץ לג' וטמא לרבי מאיר
 באויר ולרבי שמעון בין במגע בין באויר הלך מוד
 לפטפטות שלש אצבעות מן השפה וכן לשני וטמא האמה
 שמתרגלים בה את הספרים בנתיים מזה לזה והיא נקראת
 כנה ומסרגל מן הסרגל ולפנים טמא' דהיינו גומי מקום
 הכנה מן הסרגל ולחוץ טמא :

מג' ולמעלה יש להם דיוק' לאפוקי לפי הר"ב ולפי ראשון
 דהר"ש לא דייק ולמעלה דיוק' ומ"ש הר"ב בכולהו הלכה
 כר"מ עיין ת"ש בזה בשם הכסף משנה ס"ה משנה ג' :
 היו משוכים מן השפה פי' הר"ב כמין בליטות כו' וכן פיר'
 הר"ש ויהיה פי' שפה היא שפה תחתונה של הכירה'
 אבל לפי הרמב"ם נוחא טע' דתתא שפה הוא פיו העליון .
 ובהכי מייירינמי הכא : ו כיצד משערין כו' פי הר"ב
 כשנמא שרץ ביניהם כו' וכ"פ הר"ש ותמיהי דלדבריהם
 שיעור שמשמיענו רשב"ג הוא דבר מסורס ומרע : והעפ"י

שהיה האומר כן הוא רשב"ג לא היה לרבינו הקדוש המחבר ליחסו לו זה המאמר אחרי שאין כל חדש הוא כי מי לא ידע בכל
 אלה' שפ"י הסרגל נעשה קו ישר ומקום הכנה שהוא טמא' זה ג"כ מפני שכך דרך המסרגל להניח הכנה לפני' מקום הסרגל
 אשר אליו יכוין . וכל אלו דברים פשוטים אשר לא יצטרך ליחסו לרשב"ג . גם רבינו הקדוש אלו כעת לא הסמיענו בזה' לא
 היתה משמנו חסרה כלום כי כח המשער הזה דבר מוכן מעצמו הוא אבל לפי הרמב"ם שפירש דפטופטים הם קלוות עליוני
 הכירה' מפרש למשנתנו זאת בעיני אחר' וז"ל אמר איך נשער אלו הפטופטים' עד שידע אם הוא קרוב מן אצבעות השפת
 הכירה ומתחבר אליה' כמו שאמרנו' או בינה ובין שפת הכירה מרחק רב . ולא קחשב עמה וכו' ואמר כי כאשר נקח
 בסים הכירה' והיא באין ספק מותר על רחב אויר הכירה שיעור ג' אצבעות . ונרכיב הכנה על הכירה למעלה מן הפטופטים'
 ואם הגיע הכנה למעלה מן הפטופטים' טמא גובהו על שפת גובה הפטופטים קו אחד או יכוין הפטופטיה בתוך הכנס'
 הנה הוא נחשב מכלל הכירה ויטמא בהטמאות הכירה על איזה פנים שיהיה ואם הגיע הכנה מן הפטופטים' ויכוין
 הפטופטים חוץ ממנה' הנה לא יטמא בהטמאות הכירה' אלא אם כן נטמא הכירה במגע' לפי דעת ר' יצחק בן אבא' ונקרא'
 הכנסים כנה' והוא שם עברית את הכויר ואת כנו' ע"כ' ואחשוב שדיוקנו לשער ע"י הכנסים שאם יהיה הכנסים פחות מהכויר
 ג' אצבעות' או קלת יותר שנטמא לג' אצבעות' ר"ל לכויר ג' קלוות שאמרנו שיעור מסיכות' מן השפה' והענה לפי
 שזה שקלנו שיעור המשיכה בג' אצבעות . הוא מפני שכל רגילות הכירה לעשות פטופטים משוכים' כמו מרחב
 הכנסים

א' כגון
 ע"פ
 ע"פ

פרק ח התנור

שחצו • שעשה מחיצה באמצעותו וחלקו עד למעלה מסיו : הכל טמא • אפי' אוכלים שצבער השני של מחיצה : כוורת פחותה וסקוקה בקט • להכי נקט פחותה דלאו כלי היא

פרק ח התנור

שחצו בנסרים או ביריעות • גמצא שרץ במקום אחד הכל טמא • כוורת פתיתה וסקוקה בקט • ומשולשלת לאויר התנור • השרץ בתובה • התנור טמא • השרץ בתנור • אוכלין שבתוכה טמאין • ורבי אליעזר מטהר • אמר רבי אליעזר אם הצילה במת החמור • אל תציל בכלי חרס הקל • אמרו לו אם הצילה במת החמור • שכן חולקים אהלים • תציל בכלי חרס הקל • שאין חולקין כלי חרס : ב היתה שלימה • וכן הקובה • וכן החמת • השרץ בתובה • התנור טהור השרץ בתנור • אוכלים

במחיצה • הלכך הויה כוורת כמחיצה • ומצלת באהל המת מן הטומאה : שאין חולקים כלי חרס • שאין דרך לחלוק כלי חרס במחיצה • פי' אחר ועיקר שכן חולקים אהלים • שמועלת חלוקת מחיצה באהלים • דהא חנן במס' אהלות פ"ר סגוס עבה • בית שחצו בנסרים או ביריעות טומאה בבית כלים שבתוך המחיצה טהורים • ואין חלוקת המחיצה מועלת בכלי חרס • דגבי תנור חנן הכא תנור שחצו בנסרים או ביריעות נמצא שרץ במקום אחד הכל טמא • ואין הלכה כר' אליעזר : ב היתה שלימה • הכוורת : התנור טהור דכתיב (ויקרא י"א) אשר יפול מהם אל תוכו ולא אל תוך תוכו • ובפסוק למעלה מן התנור איורי • דאי כולה משוקעת בתנור כחד תוך דמי : אוכלים

הנסים ושיעור סתם מרחב הנסים ג' אצבעות • והתא רשב"ג לא שמועין כא • שב' אצבעות שאמרנו • הוא מפני שכן רגילים לעשותן משובים כך כדי שיהא בערך ויחס מרחב הנסים ולפיכך נקח הנסים לשערוז • ונ"מ בפחות ויתר קצת כשיעור הנסים •

בכלל אחריו • ואם אי התה אומר כן • יש פתחה למה צריך כלל לנסים לשער זו הג' אצבעות • שעד שאתה לוקח בידך את הנסים • קח אצבע שבידך ומדוד זו • לא כדכתיבנא דאלו שלוש אצבעות אין קטידה בהן בפחות ויתר קצת • ולפיכך צריך הנסים ומהטע' שכתבתי • אבל הא ודאי שאם הנסים הוא רחב הרבה יותר או פחות מהג' אצבעות • שלא נלך אחריו • שנטלה הנסים אצל הכל • ואע"פ שלפיתה שכתבתי יש חידוש בדברי רשב"ג ואין חולק עליו • ושגישה בלשון פלוגת' לא קשיא שכן הרבה כיוצא בו • כמ"ט : כפ"ג דכוריים • אפי' לא העסיקו הרמב"ם בחבורו • לפי שסמך על מה שכתב בדרך כלל על כל דיני אותו הסוק • וז"ל ואין מדקדקים בכל השיעורין האלו • שכולן הן מדברי סופרים • ע"כ • ומ"מ רשב"ג השמיטנו דבר חדש בזה השיעור של משיכת הפטטיטים • שחילת דינס הוא נערך ונקצב על שיעור מרחב נסים ולפיכך משערן על ידן :

פרק ח כוורת

פחותה דלאו כלי • הוא כו' דאכו' כלי שטף מציל • כלומר לא מציעא כלי חרס דמינו הוא • דפשיטא דמציל דלאו תוך הוא שהרי זה הוא תוך אחר אלא אפי' כלי שטף דלאו מינו הוא אימה תוך דכלי חרס הוא וליטמא אפי' מציל מיתור' וי"ו דתוכו • לומר תוכו ולא תוך פחותה דלאו כלי • וביש' ל' שרת לאויר התנור • אף על פי שפיה למעלה מאויר התנור • כדפי' הר"ב במתניתין דלקמן ועיין מ"ט שם בס"ד : אחר ר' אליעזר אם הצילה במת החמור • כדתנן בפ"ט דאהלות : ב כלי חרס הקל • פי' הר"ב שאין מטמא אלא אוכלים ומשקים ומיניו שבתנורים מטמא כלים • בפס"ט דאהלות ע"ט • ואולי ג"כ אדם דמאי' שגא ולא עיד אלא דטומאת היבורים עיקרה באדם : שכן חולקים אהלים • פי' הר"ב שדרך בני אדם לחלוק אהלים במחיצה • הלכך הויה כוורת כמחיצה כו' כדתשמע דלא סליג ר"א אלא בכוורת אבל במחיצה מודה וא"כ היינו כפי' האחר שכתב • וכן הוא בהדיא בדברי הרמב"ם ז"ל לפי שאין מדרך האדם שיחלקו הכלי כמו שאמר בתחלת ההלכה • תנור שחצו כו' הכל טמא • אולם בטומאת המת הנה אמר (בפס"ו) מאהלות • בית שחצו כו' ע"כ • ושוב מצאתי בפ"ק דזבחים דף ג' דמיייתי לה בתם למתני' דהכא ופי' רש"י שכן חולקים • דרך בני אדם לחלוק אהלים במחיצה • וכתיב הנה' בתום' וז"ל משמע לפרושו דפליגי אף בתנור שחצו בנסרים או ביריעות • ובתורת כהנים בפרשת ויהי ביום השמיני • משמע בצכוורת פחותה וסקוקה ומשולשלת לאויר התנור דוקא פליגי • ולא כשחצו בנסרים • וטעמא משום דכוורת שיט לה ד מחצות חייצה דמאי' לכלי • ולכך מטהר ר"א אצל מחיצה אחת בתנור • מודה רבי אליעזר דלא חייצא ושמא וכו' לכן נראה לרבינו הקדוש לפרש הכי אם הציל כוורת כו' שכן חולקים אהלים • פי' שכן מחיצה אחת התפסקת מצלת • האמר בכלי חרס כו' שאין חולקים אהלים • פי' שכן ע"כ : ב התנור טהור • פי' הר"ב דכתיב אשר יפול מהם אל תוכו ולא אל תוך תוכו • פי' מ"ט לעיל בשם התום למע לה

א נוסח' ג
מ"ד פ"ד תר'
כלים כ"ו
ב"ט סוכה י"ב
ג"ט סוכה י"ב
ד"ט סוכה י"ו

למעלה מן התנור איירי דלוי כולה משוקעת בו . כלומר שקועה בתוך התנור . דאלו שיה לטפת התנור נמי טהור . כדאשכחן בכלי חרס שיש לו ג' ספיות כספ"ד . וז"ל הרמב"ם אולם אם היה השרץ בכלי . וזה הכלי פתוח הפה (בתוך) אוור התנור בו :

נקבו פי' הר"ב שוב אין מורה כלי עליהן . ואינו חוזני בין התנור ובין מה שבתוכו ועיין בפירושו לספ"ו ומ"ש שם בס"ד י שעורין בזמנים . עיין ת"ס במש"ה ב"פ"ג :

מטילים אותו לתנורו ככונ' משקה . ואמרו בראש הפרק הג' מטילין אותו לחומרה בזמנים לפי שאופן החומרה ככונ' . שנאמר אע"פ שלא יהיה בו נקב כי אם ככונס משקה . יטמא הדבר אשר בו בהטמאות התנור . וכן יטמא התנור וכו' ואופן החומרה שם שנאמר שהוא יטמא עד שינקב נקב גדול ולא ממונו ומים ואו לא יקבל טומאה . הרמב"ם : בכונס משקה . לשון הר"ב כשמשימין הכלי מלד הנקב בו . כך לשון הרמב"ם לפיכך אכל בגא' הכלי הנקוב בו : ג' סדירה פי' הר"ב כמין ערוב בו מלשון ואת בגדי השרץ (שבת ר"א) ועיין בפירושו הר"ב משה"ב פט"ו :

אם סתם יב
ב שם טובה
ג חו"ע י"ג ספ"ד
ד כלים הל'
ה שם פי' הל'
ו שבת קלה
ז ועיין בפירושו
ח ומ"ש שם
ט בס"ד י שעורין
י בזמנים . עיין
יא ת"ס במש"ה
יב ב"פ"ג :

אוכלין שבתוכ' טהורין . נקבו . העשוי לאובלין שעורין בזמנים . העשוי למשקין שעורין במשקין . העשוי לכך ולכך ימטילים אותו לחומרו . בכונס משקה : "סריד' שהי' נתונה ע"פ התנור ושיקעת לתוכו ואין לה גפיים השרץ בתוכה . התנור טמא . השרץ בתנור . אוכלים שבתוכה טמאין . שאין מצילין מיד כלי חרס לאכלים . הכית שהיא מלא' משקין טהורין ונתנו לכת' מנחשתו של תנור . השרץ בתנור החבית והמשקין טהורין היתה כפופה יופיה לאויר התנור . השרץ בתנור משקה טופח שבשולי החבית טהור : קדירה שהיא נתונה בתנור השרץ בתנור הקדירה טהורה . שאין כלי חרס מטמא כלים . היתה בהמשקה טופח נטמא . וטמאה הרי זה אוכר מטמאין לא טמאונים . ואתה טמאתני : ד' הרנגול שבלע את השרץ . ונפל לאויר התנור . טהור . ואם מת טמא . השרץ שנמצא בחנו' . הפת שבתוכו שנייה . שדחתנו תחלה :

אוכלים שבתוכה טהורים . דכתיב (ויקרא י"א) כל אשר בתוכו יטמא . ולא שבתוך תוכו . נקבו נקב המטהר אותן מידו טומאתו . שוב אין מורה כלי עליהן ואין מוצאים בין התנור ובין מה שבתוכו . וכמה הוא נקב המטהר אותן יטמא : העשוי לאוכלים . העשוי לעורו כמזו' ויתים : העשוי לכך ולכך . לאוכלים ולמשקים . מטילין אותו לחומרו . ואם נקב כשיעור של משקין שהוא מחות' משיעור העשוי לאוכלים שוב אינו מניל מפני הטומאה : בכונס משקה כשמשימין הכלי מלד הנקב על האיס נכנסים המים דרך הנקב בתוך הכלי והוא גדול ממולוא' משקה . ג' סרידה . כחין ערבי' קטנה שהנחתום משתמש ללוש בה ואין לה בית קבול . ורמב"ם אומר שהוא לוח של חרס נקובה עשויה כעין שכה . מעשה רשת מחרגמנין עובד סדחתא גפיים . אונגים ואונגים שאין מנילים מיד כלי חרס מליטמא באויר כלי חרס אלא כלים וזו הואיל ואין לה אונגים אינה חסוכה כלי : נחשתו של תנור . קרקעיתו ותחתו : ודומה לו ביחזקאל י"ז לוי יען השך נחשתך : דלא החבית והמשקין טהורים . דלא נכנסו לאוירו . דהא למטה נחשתו קיימו : ואפי' מחובר אויר התנור באויר החבית ואפי' החבית פתוחה . וכנס אויר התנור בפי' . לא נטמא כיון נקב . שאין אויר כלי חרס נטמא לא למטה לא למטה לא בתוכו : היתה כפופה . החבית על פיה ונתונה על פיו של תנור : שיש בו שרץ . ויש בשולי החבית לחלומית פין שיש בו טופח על מנת להטפוח : לא נטמאה אותו החלומית מפני אויר התנור שנכנס לתוך החבית . כיון שלא היתה לחלומית פין בתוך התנור : ד הקדרה טהורה . והוא שלא ראש השרץ אויר הקדרה כשנפל בתנור : נטמא המשקה . וחזר וטמא את הקדרה . כדין כל משקין טמאין שנטמאים כלים : מטמאין לא טמאונים . הקדרה אומרת למשקין אויר כלי חרס שקבלת ממנו הטומאה לא טמאונים . דהין כלי חרס מיטמא מאויר כלי חרס . ואם טמאתני שנטמאה הקדרה נחמת משקים טמאים : ד' ונפל לאויר : התנור טהור . כל זמן שהתנגול מידטומאה בלועה הוא ואינה מטמאה : ואם מת טמא . והוא שלא שיה כדי עכול מעשה שבלע עד שמת . עשוי כדי עכול בעופות מעת לעת : הפת שבתוכו שנייה . דלא חייב לתנור כמאן דמלא טומאה . וכאלו נבע השרץ בפת' . אלא התנור תחלה . שהשרץ הוא אב הטומאה נפל אל תוכו וטמאו ראשון . וחזר

וישוקעת לתוכו . כדפרישי' לעיל דכשספיות שוים חשיב נמי חוד תוכו : אלא כלים עיין שם במשנה דלקמן ומ"ש שם בס"ד . דבית שהיו ממנו המשקים בו ה"ם אוכלים ומשום סיפא שבשולי חבית שאין רגילות האכלים שיטארו בשוליו . נקט נמי ברישא משקין . ואי נמי משו' מתני' דלקמן דדוקא משקים : במשקה טופח : לשון הר"ב על מנת להטפוח . לא ירעתי מה קבריתו לפרשכן : וז"ל הרמב"ם משקה טופח (שבשולי החבית) . ד"ל המימות . אשר בו כדי לטפוח הוד והו' חכלית מה שאפשר שיטאר בקרקע החבית מהמשקין והוא כפופה על פיה . ע"כ ועיין סוף פרק י' : ד שאין כלי חרס מטמא כלים . וזה לאמרו יתברך וכל כלי חרס אשר יפול מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל אשר יאכל . (וכל משקה אשר יטמא בכל כלי יטמא) הנה לא ייחד בטומאה זולת לאוכלי' ומשקים . ואחר כך יכול אף כלים מיטמאים באויר כלי חרס : ת"ל אוכל יטמא . אוכלים מיטמאים מאויר כלי חרס (ומהן כלים מיטמאי' מאויר כלי חרס) מאיזו מין שהיו ממנו הכלים . הרמב"ם : דה הפת שבתוכו שנייה . פי' הר"ב דלא חשיבין לתנור כמאן דמלי

העשוי לעורו כמזו' ויתים : העשוי לכך ולכך . לאוכלים ולמשקים . מטילין אותו לחומרו . ואם נקב כשיעור של משקין שהוא מחות' משיעור העשוי לאוכלים שוב אינו מניל מפני הטומאה : בכונס משקה כשמשימין הכלי מלד הנקב על האיס נכנסים המים דרך הנקב בתוך הכלי והוא גדול ממולוא' משקה . ג' סרידה . כחין ערבי' קטנה שהנחתום משתמש ללוש בה ואין לה בית קבול . ורמב"ם אומר שהוא לוח של חרס נקובה עשויה כעין שכה . מעשה רשת מחרגמנין עובד סדחתא גפיים . אונגים ואונגים שאין מנילים מיד כלי חרס מליטמא באויר כלי חרס אלא כלים וזו הואיל ואין לה אונגים אינה חסוכה כלי : נחשתו של תנור . קרקעיתו ותחתו : ודומה לו ביחזקאל י"ז לוי יען השך נחשתך : דלא החבית והמשקין טהורים . דלא נכנסו לאוירו . דהא למטה נחשתו קיימו : ואפי' מחובר אויר התנור באויר החבית ואפי' החבית פתוחה . וכנס אויר התנור בפי' . לא נטמא כיון נקב . שאין אויר כלי חרס נטמא לא למטה לא למטה לא בתוכו : היתה כפופה . החבית על פיה ונתונה על פיו של תנור : שיש בו שרץ . ויש בשולי החבית לחלומית פין שיש בו טופח על מנת להטפוח : לא נטמאה אותו החלומית מפני אויר התנור שנכנס לתוך החבית . כיון שלא היתה לחלומית פין בתוך התנור : ד הקדרה טהורה . והוא שלא ראש השרץ אויר הקדרה כשנפל בתנור : נטמא המשקה . וחזר וטמא את הקדרה . כדין כל משקין טמאין שנטמאים כלים : מטמאין לא טמאונים . הקדרה אומרת למשקין אויר כלי חרס שקבלת ממנו הטומאה לא טמאונים . דהין כלי חרס מיטמא מאויר כלי חרס . ואם טמאתני שנטמאה הקדרה נחמת משקים טמאים : ד' ונפל לאויר : התנור טהור . כל זמן שהתנגול מידטומאה בלועה הוא ואינה מטמאה : ואם מת טמא . והוא שלא שיה כדי עכול מעשה שבלע עד שמת . עשוי כדי עכול בעופות מעת לעת : הפת שבתוכו שנייה . דלא חייב לתנור כמאן דמלא טומאה . וכאלו נבע השרץ בפת' . אלא התנור תחלה . שהשרץ הוא אב הטומאה נפל אל תוכו וטמאו ראשון . וחזר

זמור התנור שהוא ראשון וטובה את הפת ונעשית שני ר בית שאור המוקף צמוד פתיל בכלי חרס עסקינן שמיל באור התנור בצמוד פתיל כדרך שצול באהל המת דכתיב ויקרא י"א מכל האוכל אשר יאכל וגם כל האוכל פרט למוקף צמי

פתיל בכלי חרס : ונתון לתוך התנור שאינו מוטמא מאויר התנור אבל כלי שטף אינו מניל בצמיד פתיל על אוכלי שבטובו דהכי מניא בת"כ (כל) האוכל להביא המוקף צמיד פתיל בכלי שטף ונתון לתוך התנור שאינו מניל מיד כלי חרס השאור והשרץ צמכו והקרן בינתיים כגון שיש לכלי זה שני קבלין והמחיצה המפסקת בין ציג קבול לחבירו נקראת קרן לשון מחומר ק' לפי גס אפי' (אויב ל' ו') והמחיצה מגעת עד שפסו והשאור מלד א' והשרץ מלד א' והקרן הי המחיצה החולצת ביניהן ומוקף הכלי כולו צמי פתיל דנמצאו השאור והשרץ שניהם מוקפים צמיד פתיל : התנור טמא מחמת השרץ שבתוך הצמיד פתיל שצמיד פתיל מני על הטהרות שבתוכו מלקבל טומאה ואינו מניל על הטומאה שבתוכו שלא לטמא את הארץ :

זה שאור תנור דהרי הוא מוקף צמיד פתיל צמי עצמו : ואם היה שם פתח טמא שפירצה המחיצה שבין השאור ובין כוית מן המת בפתח טמא הכל טמא דטמא על טמא פתוח מביא את הטומאה ז בעין של הנור הוא חור כעין עין שטו' בתנור להוציא העשן ופשתכניבים הפת לתנור סותמים אותו שלא יצא החום : ואינו חשוב כתוכו של תנור : אם היה באויר במקום מגובה שלא היה תחת האהל אפי' כוית מן המת נתון בעינו תנור התנור דאין טומא נכנסת לכו' כיון שאין בעין פתח טמא ואם יש בו פתח טמא שצדו שפת העין החוצה בולטת ומאהלת על כוית מן המת בטמא על הטמא הכל טמא האהל והתנור שטמא על טמא אהל מביא את הטומאה : ח נמצא במקום הנחת העצים נמצא השרץ במקום שצמיחין בו אש ועצים הכירה ואם המקום שאשליכין ממנו האש משפל המוקף : מן השפה החיצונה ולפנים טמא דעובי כוית הכירה נחשב כעצם ובאלו הוא חוד הכירה וחבמים אומרי' אין עובי כוית הכירה נחשב אלא כלחוד ואינו כסוכה של כירה והלכה כחכמים : מכנגד שפיתת הקדרה ממקום שנתחיל לסתום אויר הכירה נמצא השרץ מקום ישיבת הצבן במקום שיושב המחמם את המים למרחץ אין אעמא לא מן השתימה ולפנים מסתימת הקדרה שיש בו המ'

בית שאור מוקף צמיד פתיל ונתון לתוך התנור וישאור והשרץ בתוכו והקרן בינתי' התנור טמא והשאור טהור ואם היה כוית מן המת והתנור והבית טמא והשאור טהור אם יש שם פתח טמא הכל טמא : והשרץ שנמצא בעין של הנור ובעין של כירה בעין של כופת מן השפה הפנימית ולחיצ' טהור ואם היה באויר אפי' כוית מן המת טהור ואם יש שם פתח טמא הכל טמא : הנמצא מקום הנחת העצים ר"י אומר מן השפה החיצונה ולפנים טמא ויחכ"א משפ' הפנימי ולחיצ' טהור י"ו אומר מכנגד שפיתת הקדרה ולחיצ' טהור נמצא מקום ישיבת הבלן מקום ישיבת הצבע מקום ישיבת של שולקי זתיים טהור אין טמא אלא מן הסתימה ולפנים :

טבור

דמלי טומאה : ומסקינן לה צפ"ד דשבת דף קל"ח מכבריימא דלעיל דאין כלים מוטמאים מאויר כלי חרס ואי איתא דכתיב דמלי טומאה הוא א"כ אם כלי שטף הוא הפנימי שמיטמא מבחו' יבא טמא דהא נוגע בטומאה : ו ביה שאור פי' הר"ב בכלי חרס עסקינן כו' אבל כלי שטף כו' דמרבא אפי' כלי חרס ומוציא אפי' כלי שטף דומיא דטומאת מת כו' שיתבאר צפ"י : מוקף צמיד פתיל על הפנים אשר יתבאר בעשירי מואת המסכת הרמב"ם התנור טמא פי' הר"ב שאין צמיד פתיל כו' עיין מה שכתבתי בסוף משנה א' פ"ד דאהלות : אם יש שם פתח טמא לענין טומאת מת וכן פי' הרמב"ם בהדיא אבל לענין טומא' שרץ אין עירוב האויר מעיל לטמא דתפן לעיל משנה ג' ומכר"ס כתב הקשה ר"י משימטו"ט מאי אריא טומא טמא אפי' כל שאר צמי דמו לא שפיר מוקף צמיד פתיל וסירץ כגון שנסרץ מעצמו כדאיתא בספרי זוטא היה טמא בתנור וסיר הכי זה כל שהוא כלומר אם שירבו כל שהוא לא הוי מוקף צמיד פתיל

להציל וזמן שפרע מעצמו שיעורו בפתח טמא ע"כ וכך הם דברי הר"ש וקאי נמי אטומאת מת בלבד : ז בעין של תנור לשח הר"ב הוא חור כעין עין כו' וכשכניסים כו' סותמים כו' ויהיה זה האקב טעם פתוח טעם פתוח ויקר' עין זכמו שבעין יפתח ויסב' תמיד הרמב"ם : ואם היה באויר פי' הר"ב במקו' מגול' כו' וקאי אהנו' וכן פי' הר"ש והראב"ד צפ"ג מה"כ אבל הרמב"ם מפרש שאם היה השרץ באויר העין זכתב הכ"מ משום דקשי' ליה לפרש אתנור דמלקח דפטיטא הוא אבל לפירוש קמ"לן שאין אויר העין ואויר התנור נחשב לאחד * ולי קשה טפי שאם הפי' שהתנור הוא באויר א"כ סיפא ביש פתח טמא דטומא אחזי כיון שהתנור אין עליו אהל מי יביא הטומא' וכמ"ס בשם הרו' במשנה ב' פי"ח ועיין צפ"י דאהלות : אפילו כוית מן המת טהור : עיין מ"ס ברפ"ה דאהלות : ח מן השפה החיצונה ולפנים פי' הר"ב דעובי כוית הכירה נחשב כעצם וכ"ל דהתנור עשוי כזה וישפה חוצה עוד ג' על הכנימית מוכר"ס : מכנגד שפיתת הקדרה לשון הר"ב ממקו' שמתחיל לסתום כו'

אפי' כלי שטף כו' דמרבא אפי' כלי חרס ומוציא אפי' כלי שטף דומיא דטומאת מת כו' שיתבאר צפ"י : מוקף צמיד פתיל על הפנים אשר יתבאר בעשירי מואת המסכת הרמב"ם התנור טמא פי' הר"ב שאין צמיד פתיל כו' עיין מה שכתבתי בסוף משנה א' פ"ד דאהלות : אם יש שם פתח טמא לענין טומאת מת וכן פי' הרמב"ם בהדיא אבל לענין טומא' שרץ אין עירוב האויר מעיל לטמא דתפן לעיל משנה ג' ומכר"ס כתב הקשה ר"י משימטו"ט מאי אריא טומא טמא אפי' כל שאר צמי דמו לא שפיר מוקף צמיד פתיל וסירץ כגון שנסרץ מעצמו כדאיתא בספרי זוטא היה טמא בתנור וסיר הכי זה כל שהוא כלומר אם שירבו כל שהוא לא הוי מוקף צמיד פתיל

ולפנים

או הנבע או שליכת הויסים' ובסופסוף תוכו דאין טמא אלא מן הסתימה

אם יס לה ליזבו טמאה דחשיבה כלי או דלפעמים מטלעלים
 אותה ואינה עשויה לשמש את הקרקע . מהר"ם ומה
 שכתב הר"ב שייב אדם כו' משנה היא צ"ה דעדות . וע"ש :
 י שרדיו אוכלים ומשקים לתוך סו' . כתב הר"ב אוכלין דנקט
 הכא כדי נסבה כו' אמנם תנא רישא משום סיפא .
 לפי שאמר (בסיפא) אוכלים ומשקים ידנה כו' אוכלים או
 משקים . לפי שכלי טמא יטמא האוכלים ויטמא המשקים .
 הרמב"ם : מטמאורו כתב הר"ב ואע"ג דהוא עלמו כו' דכתב
 באסנת פרה : פ"ח ומ"ט כדאמר' במסכת שבת צ"ה במשנה
 י"ח דבר ע"ש ומ"ט כדכתב לעיל . במשנה ו' ומ"ט ברמן דין
 כו' הלכך טהור כו' לישנא קטיעה קא חזי' הכא שמ"ט וברן
 דין י משמע שרובה להביא ראייה על הרישא . וכי מסיים הלכך
 כו' . ראייתו קאי על הסיפא . וכן הר"ם מביאה על הסיפא
 בלחוד . גם צ"ה הרמב"ם הכי איתא בהדיא : אלא צריכין לומר
 ליישב דברי הר"ב . דה"ק דהואיל ואינו מניח מלקבל טומאה
 כ"ש שאינו מניח להוציא הטומאה מלמטה אחרים . שהרי צמיד
 פתיל שני מניח מלמטה ופ"ה אינו מניח להוציא טומאה .
 וצ"כ עיקר חסר מן הניספר ולישנא קטיעה הוא . עוד יש לי
 לפתוס עליו ש"ס הלכך כו' ש"מ דמנפשיה הוציא זה . ולימא
 שכן הרמב"ם הביא התוס' דמסימא כיצד טהור שהיו אוכלים

כו' פירש תוקם שמתחיל הקדירה לם זום כו' ומיקל עמי
 מדרבנן : ג' כו' שיש בה בית ספיתה י"ה הר"ב החוש בקרקע
 וטח כו' . וכו' כהר"ם . וצ"ל דהכא לא נעשה לאפות בו הפת
 כההיא דבן דימאי : וישל עושי זכויות כו' צריך עיון אמאי לא
 כלליהו לבור ולשל מושי זכויות
 כלליהו לבור ולשל מושי זכויות
 ד חכמי הלכה
 ד חכמי הלכה
 ד חכמי הלכה
 ד חכמי הלכה

פ"ה ס"ה (כור) בור שיש בו בית שפיתה יטמא
 ושל עושי זכויות יאם יש בו בית שפיתה .
 טמא . כ"ב בשן של סירין ושל זגנין ושל
 ויצרים . טהורה . פורנהו' אם יש לה ליזבו
 טמאה . רבי יהודה אומר אב יש לה
 אסטגיות . רבן גמליאל אומר יאם יש לה
 שפיות : י מגע טמא מת . שהיו אוכלין
 ומשקין לתוך פיו . הכניס ראשו לאויר
 התנור טהור . טמאהו' . וטהור שהיה
 אוכלין ומשקין לתוך פיו . והכניס ראשו
 לאויר התנור טמא . נטמאו . היה אוכל
 דבילה בידים מסואבות . והכניס ידו לתוך
 פיו ליטול את הוצרור . רבי מאיר מטמא .
 רבי יהודה מטמא . רבי

ולפנים דקאמר פכא . היינו כשנתלה הסרף בחויר ולא נגע .
 אבל בטומאת מגע מטמא אפילו מן הסתימה ולחוד : כן צור שיש
 בו בית ספיתה . האוסר בקרקע וטח צניט והניח יכול לעמוד
 תליון כגון מנורו של בן דימאי רחוק לעיל צ"ה טהור תחלתו
 ארבע . ואית דגורסי כור צ"ה
 והוא כלי שמתוכו צו הסב
 והכסף והמתכות . לשון כור
 הברזל . ולי נראה שהוא תנור של
 פחים : פורנה . תנור גדול של
 חרס ופתחו בצדו כעין שלנו
 וטהור משום דמחמם עם הקרקע
 כדקתני בתוספתא : ליזבו . שפה
 עבה : אסטגיות . נקראם כעין
 אותן שעושים לתנור : שפיות .
 שפה דקה . והלכה כתיק' ורבתי
 פירשו דליזבו ואסתגיות ושפיות
 הכל אחד . ולא פליגי . אלא שכל
 אחד היה שונה כפי הלשון ששמע
 מרבו שחייב אדם לומר כלשון
 רבו : י מגע טמא מת אדם שנגע
 בטמא מת ונעשה ראשון דטמא
 מת הוא אב הטומאה ועושה הגזע צו ראשון . ומסקין שבתוך
 פיו מטמאין את התנור כשנכנסו לאוירו אע"ג דהוא עלמו ואינו
 מטמא דאין כלי מקבל טומאה אלא מאב הטומאה הריזה אומר
 המטמאין לא טמאוי ואת טמאיתני כדכתב במסכת פרה דרבנן
 גורו על מקום שהיו מטמאים כלים גזירה משום משקאוב
 וזכר כדאמר' במסכת שבת . ואוכלים דנקט הכא כדי נסבה .
 שהרי אין אוכל מטי' ח' כלי אלא משקים בלבד מטמאים כלים .
 וקפידת סו' אינה מללת . דאין צמיד פתיל מניח על הטומאה
 שבתוכו מלמטה אחרים כדחזו לעיל . וברן דין הא תניא
 בתוספתא דכלים . הכל מניח מיד כלי חרס . אפילו כלי
 גללים וכי' אדמה חוץ מן האדם . הלכך טהור שהיו אוכלים
 ומשקים לתוך פיו והכניס ראשו לאויר התנור שהוא טמא :
 נטמאו . דאין האדם מניח צמיד פתיל מיד כלי חרס : בידים
 מסואבות . ידים שהם שניות לטומאה ופוסלות את התרומה :
 הכניס ידו לתוך פיו . ליטול את הצרור שצפוי או כל מידו : רבי
 מאיר מטמא . הדבלה . לפי שהידים מסואבות טמאו את הרוק
 להיות תחלה מפני שהוא משקה . והרוק טמא את הדבלה .
 דראשון עושה שני' בחולין : ורבי יהודה מטמא . סבר כל זמן
 שלא יצא הרוק מן הפה לא חשיב משקה : ורבי

כו' וכן הר"ם הביאה ג"כ כדבפרקין לעיל במשנה ג' : היתה אוכל דבילה כו' ומה
 את התרומה . וכן רש"י כפ' בתרא דערובין ד' ג"ט. דהתם מיימי לה למתני' דהכא והוא מפ' דדבילה נמי דתרומה היא אבל הר"ב
 דחשיב שהיא של חולין שהרי כתב דראשון עושה שני' בחולין וכן פירשו התו' שם . לא ה"ל להעתיק דברי רש"י דפוסלו את התרומה :
 רבי מאיר מטמא . אית ספרים דגרסי ר"מ מטמא . קו' שם :

ורבי יוסי מטמא כשיוסף הדבילה מלד זה ללד זה כמון פיו שנקר הרוק ומטמא בלא הויף ככל זמן שלא נעקר לא נחשב משקה והלכה כרבי יוסי יא האשה שנטף חלב מדדיה והיא טמאה וחלב הנוטף מדדיה הוי כמשקה שנוגע בה

רבי יוסי אומר אם הפך טמא אם לא הפך טהור היו פונדיון לתוך פיו ר' יוסי אומר אם לצמאו טמא יא האשה שנטף חלב מדדיה ונפל לאויר התנור טמא שהמשק מטמא לרצון ושלא לרצון היה גורפתו והכתה הקיץ ויצא ממנה דם או שנכרה ונתנה אצבעה לתוך פיה נטמא

ונעשה תחלה שיהי משקה מטמא לרצון ושלא לרצון ואף ג' דחלב הנטף מדדיה שלא לרצונה היה דלא ניחא לה אפי' הכי נטמא התנור דלענין הכשר רעים דוקא בעינן דניחא ליה אבל לא לטמא היתה גורפתו שיהיה גורפת התנור הטמא להוציא אפרו והכתה קיץ ויצא ממנה דם ודם המכה חשיב משקה ונתנה אצבעה לתוך פיה כדרך הנכוסים באצבעים שנותנים אצבעם בפיהם נטמא גרסינן כלומר נטמא התנור מחמת הרוק והדם

פרק ט מחט או טבעת שנמצאו בנחשושתו של תנור נראין אבל לא יוצאים אם אופה את הבצק והוא נוגע בהן טמא באיזה בצק אמרו בבצק הבינוני נמצאו בטפילת התנור מוקף צמיד פתיל אם בטמא טמאין ואם בטהור טהורים מכנגד במגופת החבית מצדיה טמאים מכנגד פיה טהורים נראין בתוכה אבל לא ראירה טהורין שוקעים

פרק ט מחט או טבעת טמא שנמצאו בנחשושתו של תנור ברצפת הקרקע שהתנור מחובר בה נראין בתנור אבל לא יוצאין בחלל התנור כגון שבלועי בעובי הרצפה של הקרקע ונראין באוירו של תנור אבל אין בולטים לתוכו אם איפה הוא אף הבצק אם בעצה ש' דביק הפת לתוכו נוגע הבצק בחט או בטבעת נחשב כאוירו של תנור וטמא הוי ואם לאו טהור דתוכו כפי רחמנא והוא לאו תוכו הוא וכגון שהיו שם בלועים ברצפה קודם שחברו התנור שם דאם הכניסו אותו דרך פיו של תנור משכנסו לאוירו נטמא התנור בבצק הבינוני לא שבלולתו רכה שירד למטה לסדקין ולא שבלולתו קשה שאינו כדבק בטפילת התנור היא הטפילה של טיט שעושים סביב התנור לעבותו כדי שיחזיק חומו מוקף צמיד פתיל ומונח בזהל המת בטמאין אם התנור טמא טמאים המה והטבעת הנמצא' בטפילה של תנור ובעהיר טהור' דכיון שהתנור מוקף צמיד פתיל ונעול גם הם בלועים עמו דכעילי לגבי טפילה נמצאו במגופת החבית נטיט ש' גילין לעשות בו כסוי על פי החבית מצדיה של חבית טמאים שאין כדי החבית זריכים לטיט מכנגד פיה אם המהט והטבעת נמשכין כנגד פי החבית טהורין ובלדד שיהיו בתוך הטיט של מגופה ולא יכנסו לאויר החבית ואפי' שהם נראין מתיבה הואיל ואין נכנסין לאוירה טהורין שוקעים

וא"כ לא לכסוקו כמותו שאם הפך כו' דהא קי"ל הלכה כר' יוסי לגביר יהוד' וכל שכן לגבי רבי מאיר בפרק ד' דערובין דף מ"ו ועיין ת"ש דפ"ג משנה ב' בשם תשובת מהר"ק : אם לצמאו מתוך שהפונדיון בפיו מלוי הרוק ואין למא לשפוט ורוק הפא מהפונדיון חשוב משקה ר"ש יא האשה שנטף חלב מדדיה פירש הר"ב והיא טמאה וחלב כו' הוי כמשק' כו' וכדתנן במסכת מכשירין ס"פ בתרא : והבתה כך העתיק הראב"ד וכן הגיה מהר"ם : נטמא פי' הר"ב כלומר נטמא התנור מחמת הרוק והדם וקומה דהא מפר' היתה גורפתו התנור הטמא אבל עירוב פירושו' הם דהא דכתב כאן דקאיו אתנור הוא פי' הר"ש וכ"כ הראב"ד בשט"ו מה' טומאת

אוכלי' ומ"ם היתה גורפתו התנור הטמא הוא פירו' הרמב"ם : וגרס נטמא' ומפרש אתרומה שבפיה וכן גם כן הערוך ערך גרף גרס נטמאת ומפרש הדבילה הרומה שבפיה : פרק ט מחט או טבעת פי' הר"ב טמא במת אשר הוא מאבות הטומאות (כתבגן בפ"ק דאהלות) והוא יטמא כלי חרס הרמב"ם : אם אופה את הבצק כו' וקצת קשה למה משערין בבצק והלא לא היו רגילים להדביק את הפת אלא בכחלין של תנור והאש והגחלים והאפר הם היו בנחשושתו של תנור הר"ם : אם בטמא טמאין פי' הר"ב אף התנור טמא כו' כלומר שהצמיד פתיל פעליו אינו כראוי ונטמא התנור כך פי' הרמב"ם ועיין עוד מזה מה שאכתוב במשנה דלקמן ובתשובה ו' ובטהור טהורים ל' הר"ב דכיון שהתנור מוקף עמו כלו' שהיה הצמיד פתיל כראוי וכן ל' הרמב"ם בהדיא בס' המשנה כאשר העתיק הכ"מ בפ"ו מה' טומאת מת זמ"ש הר"ב דכעילי לגבי טפילה כלומר דאי לא ניחא הכי הא קי"ל דאין צמיד פתיל מניל על כלי מחכות כמ"ש הר"ב לקמן בס' : מצדיה כלומר שלא על פיה של החבית ופי' הר"ב שאין כדי החבית זריכים לטיט וכן לשון הרמב"ם וכלומר לגבי טמאין פיה טהורים מכנגד פיה טהורים אבל היא נחשבת לגבי החבית כמו הטפילה לגבי התנור : שוקעים

א"כ לא לכסוקו כמותו שאם הפך כו' דהא קי"ל הלכה כר' יוסי לגביר יהוד' וכל שכן לגבי רבי מאיר בפרק ד' דערובין דף מ"ו ועיין ת"ש דפ"ג משנה ב' בשם תשובת מהר"ק : אם לצמאו מתוך שהפונדיון בפיו מלוי הרוק ואין למא לשפוט ורוק הפא מהפונדיון חשוב משקה ר"ש יא האשה שנטף חלב מדדיה פירש הר"ב והיא טמאה וחלב כו' הוי כמשק' כו' וכדתנן במסכת מכשירין ס"פ בתרא : והבתה כך העתיק הראב"ד וכן הגיה מהר"ם : נטמא פי' הר"ב כלומר נטמא התנור מחמת הרוק והדם וקומה דהא מפר' היתה גורפתו התנור הטמא אבל עירוב פירושו' הם דהא דכתב כאן דקאיו אתנור הוא פי' הר"ש וכ"כ הראב"ד בשט"ו מה' טומאת

X

שיקעים בתוכה ומתקיים כקליפת השום * ה"ג * למתני
הכי בריש גבי נחושתו של תנור * אלא דהתם לא
שביח טיפיה עליו כקליפת השום * משא"כ הכא בנחושה
שביחא מלתא שהחט או שבע נכלו בהך הטיט ומתקיה

ש"ס פ"ג
ס"ו ו' ו' ו'
פ"ג ו' ו' ו'
פ"ג ו' ו' ו'
פ"ג ו' ו' ו'

שוקעים בתוכה ומתקיים כקליפת השום * אם היה בין החט
והטבעת * ובין אויר החבית מחוץ דקה כקליפת השום *
שמאלא סין בלוט' בתוך החבית * ואין נכנס לאויר החבית
כלל טהורי * דכטילי לגבי המנוסה * אבל אם נכנס' לתוך
החבית * טמאי * שאין צמיד

שוקעים בראובה ותחתיהם כקליפת
השום * טהורין : ב חבית שריא מלאה
משקין טהורין * ומניקתו בתוכה מוקפת
צמיד פתיל * ונתונה באהל המת * בית
שבאי אומרים * החבית והמשקין טהורין *
ומניקת טמאה * ובית הלל אומרים * אף
מניקת טהורה * תורו בית הלל להירות
כדברי בית שמאי : ב השרין שנמצא
למטה מנחשתו של תנור * טהור *
שאני

פתיל מציל באהל המת * אלא על
כלי חרס ואוכלי ומשקי דברי
שאין להם טהרה במקוה אבל על
כלי מתכות כגון מחט וטבעת
שים להן טהרה במקוה * אין
צמיד פתיל מציל בהן * הלכך אם
נכנס' בתוך אויר החבית * שאין
צטילי לגבי מנוסה * אין נכנסים
בצמיד פתיל * כך נראה דעייני
פירוש משנה זו * ורבותי לא
פירשוה כן * ופירושם לא ידעתי
להעמידו מכוון * ולכך לא

כחביתו : ב ומניקת בתוכה * כמין קנה חלול עשוי מחסכת *
שנותנים ראשו אחד בנקב החבית * ומוזן בפיו מראשו השני *
ויוצאין כל המשקין שבחבית דרך אותה מניקת : החבית
והמשקין טהורי ומניקת טמאה * החבית של חרס * ומניקת
שבזוכה של מתכת * הלכך החבית והמשקין שאין להם
טהרה במקוה * ואי מטהרת להו והם של עם הארץ * לא אמי
חבר לאשתמושי בהו * שכרי הם בדלים מוגע * ובלאו הכי
נמי כל מחסכת טמא * לא גורו צהו רבנן * וצולו בצמיד
פתיל * אבל מניקת של מתכת שיש לה טהרה במקוה * אם
הטברה אמי חבר לאשתמושי בה * שישאלנה מעם הארץ *
ויטבלנה ויעריב שמה וישתמש בה * כסבור אין צהו אלא
משום מגע טמא * והוא לא ידע שיהיה באהל המת וצרכה
הוא שלישי וטעמי * ואע"פ שהיה בכלי חרס המוקף צמיד
פתיל * אין צמיד פתיל של כלי של ע"ה מצילין מן הטומאה
אצל חבר * שכל כליו של ע"ה הם בחוקת טומאה אצל חבר *
וכלי עשא אינו מציל בצמיד פתיל * שאין מציל בצמיד פתיל לא
כלי חרס הטהור בלבד * ואילו באו חכמים לבזור שלא יציל שום
כלי חרס של עמי הארץ צמיד פתיל * לא היו עמי הארצות
מקבלין מהן * לפי שהן סבורין שהן בקיאים ושומרים עליהן
בטהרה * הלכך בכלי חרס ואוכלים ומשקין שאין להן טהרה
במקוה * כשהיו בתוך צמיד פתיל של כלי ע"ה * אומרים להן
שהורים הן וישתמשו בהן כשחוקין עליהן בחוקת טהורים *
ואין לחוש שמה יאכל החבר מהן * שהרי הן אכלו בחוקת
טמאין ואין לפנ טהרה עולמית * אבל בכלי שטף דאיכא
למימש טמא יאכל החבר מהם ויעבילם וישתמש בהם בלא
פזאה שלישי וטעמי * עשו דין סוה לכל ואמרו דאין כלי שטף
נצול בצמיד פתיל * ובית הלל אומרים אף מניקת טהורה קודם
ולאחר

דכא דומיא דהסיו דתנן משנה ג' פ"ה דאהלות * וכתב הכ"מ
דלכרמז"ם הוקשה לו לפרש כן * דא"כ תרתי למה לי * ולפיכך
מפרש דמניקת היא של חרס ושקצתה האחת בתוך החבית
המוקפת * והקנה השני פתוח לאהל המת ואינו סתום * ואע"פ
שהיא עמוקה [צ"ל עקומה] ומפני כן חסובה חבית כסתומה
וביבול היא והמשקים דאין העוק כסתו לענין המניקת
עומה * ולפיכך טמאה * וא"ת והרי אין לה בית קבול ופשוטי
כלי חרס טהורין * [כדתנן פ"ב משנה ג'] * ל"ש מניקת זו הוא
עמוקה [צ"ל עקומה] וכמוקם העיהום היא זקופה ביושר
ומפני כך מתעכבים שט טהורין ו"ה"ל בית קבול * ע"כ *
החבית ומשקין טהורי ומניקת טמאה * כתב הר"ב דאין
מציל בו * אלא כלי חרס הטהור * כדתנן סוף פ"ק
דערוס * ומ"ש אבל בכלי שאף ובגדים * כמ"ש ר"פ דלקמן
(ופירוש כלי שטף ברפ"ה דזבים) ומ"ש דאיכא למהיש שמה
ישאל החבר בו * עשו דין סוה לכל פו' כלומר בין בשל חבר בין
בשל ע"ה * וב"כ כהדיא בכ"פ דערוס * ואין גראה כן
מדבריו שבמשנה ג' פ"ה דאהלות * אלא דכשל ע"ה לחוד גזרו
ולא בשל חבר * כבר הארכתי בזה במסכת דערוס * ולאחר
פי' דלא אמרו אלא בשל ע"ה * יש לפרש במתנין דלעיל דתנן
א"כ בעמא עמאין * דהיינו והוא של ע"ה שהוא טמא * ואם
בטהור שאינו של ע"ה וכ"כ הר"ש במתנין דהכא * ואין צריך
לפעם דכטהור טהורין משום דכטילי בו * אף על גב דהר"ש
עמנו מפרש כך במתנין דלעיל

ג השרין שנמצא למטה מנחשתו כו' * דאי נחושתו
כדתנן ריש פרקין * צריך לשער בנזק כדתנן
התם :

שחטו טעמן של בית שמאי * לא היו יודעים מפי' מה אוכלים ומשקין שבתוך צמיד פתיל טהורים * ולאחר
שחטו טעמן כדפי' שכן חזרו להורות כדברי בית שמאי : ג למטה מנחשתו של תנור * רצפה שמושיבין שם התנור * שהתנור
עשו מין קדרה גדולה שאין לה שוליים ומתקני' לו רצפה בקרקע * ומושיבין אותו שם : ואותה רצפה היא נחושתו של תנור :

שייפל ולא נטמא התנור דלוי מח נפל היה התנור מטמא באויר כשנפל דרך פיו של התנור וזהו דלא תנין טמא שם היה קודם ש נטמא שם התנור לפי שלפעמים נתמא הסרן לפי ונכר שנתחדש מהות התנור יש ימים מרובים שהשיבוהו שם

וקטמא אי אפשר לומר שהסרן קדם שם לתנור דל"כ נחום האש היה נשרף ונעשה אשר לא תלין טמא חי נפל ודרך טרמי לעשות חפירות בקרקע להטין שם לפיכך נתמא למשה מנהושת: שז היו עד שלא בא הפנור קודם שהשיבוהו שם ולא ראה אויר התנור באשר נקלה שפעם המתת שריפת האש והיינו למעלה בחלל התנור ומשום דאשכחן עפר דאקרי אפר והכא באפר של שריפה משתעי משום הכי נתמא אפר מקלה לשון קלוי באש ד ונפל לאויר התנור טמא דמשקין טמאין מטמאין כלי ואף ע"פ שהמשקין בלוטין לתוך הספוג כפלוטים דמו לפי שספוג עשוי להכניס ולהוציא בו וכן חתיכה של לפת

ושל גמי הוה כספוג לפי שבגמי מדקין את היין והווי גם הוא עשוי להכניס ולהוציא כספוג ואין הלכה כרבי שמעון דהרמב"ם שנתמא צדן משקין טמאין כגון עניט של מימי רגליים של זב ושל זבה שנסבר וחרסים בלעו מימי רגליהם ומיירי כגון שהדיחום במים ג' פעמים שלא נשאר צדן משקה טמא דלוי לא הדיחום נטמא התנור מחמת המשקים הדבוקין בדפנוסיו בלוי הן בעין שסוף משקה לזאת כלומר דרך משקה לזאת ע"י לבן חרסים וכיון שהו אלו חרסים בתנור בשעת הסיק יאלו המשקין מהן וטמאו התנור מאוירו גסת פסולי של ימים לאחר שהוציאו שמן חדשה תוך י"ב חדש ישנה לאחר י"ב חדש דבסמא יצא כל המשקה שבהן ואלכו עליהן טמאים בני אדם טמאים טעורים

אע"פ שלא נבזה לא חשיב שוב משקה כלל וקת"ל תנא דידן דכל שלא נבזה אפי' לאחר ג' שנים חשיב משקה נטמא התנור כשיוסק הרמב"ם שם ור הגפת והגזין כו' ואח"כ יצאו מהן משקים טעורים שמתחלקן נעשו בטברה ומימי הרמב"ם בס"ט מהלכות טומאת אוכלין שאם נעשו מחלה בטומא' ויצאו מהן משקים טמאין ונעמה שכיון שהיו טמאין לא פרה טומאתן אבל כשמתחלה נעשו בטברה ולא היה עליהם שם טומאה אין הלך הטמא' שעליה טמא למשקה שיוצא אח"כ שאע"פ שי סביר הוכשרו במשקין יצאו מהן כשנעשו בטברה ת"מ הואיל ובטברה נעשו לא נקרא עליהן שם טומאה מעול כלשון התוספתא (רס"ג דטהרות שהביא הר"ם) הלכך טהורין הן המשקין היו אי' אח"כ ואין הלך הטמאין משתאן לפי שבסת גזין אינן עומדין להיות משקה יוצא מהן ובתוספתא דמכילתין בפרקו' שנוייה לענין הוסק התנור כי היא מתניתין דלעיל וז"ל בגפת ש: עשה בטברה ונפלה לאויר התנור אפי' בשעת הסיקו טהור ושנעשית בטברה ונטמאת פי' הר"ם כגון שהלכו עליהם טמא' ע"כ ונפלה לאויר התנור בשעת הסיקו טמא' שלא בשעת הסיקו טהור ור"ם מטהר רבי אליעזר ברבי שמעון אומר ב"ט מטמאין וב"ט מטמאין כד"ל בחדשה אבל בישינה הכל מודין שהיא טהורה והגזין קלפת הענבי' הרמב"ם ועיין במשנה ב' סרן ו' דמיר :

מחט או טבעת הטמאה צמת הרמב"ם בפירושו ובחבורו פי"ג מהלכות כלים כתב שכל הכלים הנמצאים טמאים וכתבן במשנה ה' פ"ד דטהרות: באפר מקלה כתב הר"ב משום דאשכחן עפר דאקרי אפר כדפרישית בשם רש"י ברפ"ב דתענית :

ד וכן חתיכה של לפת ושל גמי לשון הר"ב לפי שבגמי בנדקין כו' כך שני בתוספתא ואע"ג דלא נקט בתוספתא אלא גמי ה"ה והוא הטעם ללפת גם כן וכך פי' הראב"ד בפ"ד מהלכות כלים : ה הרסין שנשמש צדן משקין טמא' פי' הר"ב כגון עניט של מימי רגלי' של זב וזבה שנסבר וחרסים בלעו מימי רגליהם ואיכא למידק אמאי דייק לפדושי הכי במשקין ומורין שהם אב הטומאה ולא דייק לפדושי הכי מתני' דלעיל והרי כל המשקים מטמאין כלים בגזירת ר"ם דבר ועוד דוציא דפי"א דוכן בגפת כו' דמסתמא בכל טומאת משקים איירי ובפ"ט דמסכת נדה דף ס"ב פליגין לר"י פי' משנינו ופסקי הרמב"ם בפ"ד מה"כ כרבי יוחנן וכדלמדיק רב פסא דמתני' אחד משקין קלין ואחד משקין חמורין אלא דמשקין חמורין דוקא כשאינו מקפיד עליהן שיצאו הוא דבעינן הוסק התנור אבל הקפיד עליו ויכול לזאת הרי זה מטמא התנור אף עפ"י שלא הוסק דאלת"ה תקשה אמתיקין ב' פ"ג דהלכות דתנן כל הבלוע שאינו יכול לזאת טהור הו' יכול לזאת טמא ואף ע"ג דלא נפיק וצ"ש : וכן בגפת חדשה הבאה ממשקים טמאים שהוסק בה התנור נטמא שסוף משקה לזאת הרמב"ם שם אפי' לאחר ג' שנים נטמא דביתא דב' שני' בראה בעיני דהיינו לאסוקי מהני טמא דבתוספתא דתניא התם אבא יוסי צן דושאי ורבי יוסי צן יתולס אומר נבזה לאחר ל' יום לא נבזה לאחר ג' שני' וטעמייהו דלאחר ג' שנים

אע"פ שלא נבזה לא חשיב שוב משקה כלל וקת"ל תנא דידן דכל שלא נבזה אפי' לאחר ג' שנים חשיב משקה נטמא התנור כשיוסק הרמב"ם שם ור הגפת והגזין כו' ואח"כ יצאו מהן משקים טעורים שמתחלקן נעשו בטברה ומימי הרמב"ם בס"ט מהלכות טומאת אוכלין שאם נעשו מחלה בטומא' ויצאו מהן משקים טמאין ונעמה שכיון שהיו טמאין לא פרה טומאתן אבל כשמתחלה נעשו בטברה ולא היה עליהם שם טומאה אין הלך הטמא' שעליה טמא למשקה שיוצא אח"כ שאע"פ שי סביר הוכשרו במשקין יצאו מהן כשנעשו בטברה ת"מ הואיל ובטברה נעשו לא נקרא עליהן שם טומאה מעול כלשון התוספתא (רס"ג דטהרות שהביא הר"ם) הלכך טהורין הן המשקין היו אי' אח"כ ואין הלך הטמאין משתאן לפי שבסת גזין אינן עומדין להיות משקה יוצא מהן ובתוספתא דמכילתין בפרקו' שנוייה לענין הוסק התנור כי היא מתניתין דלעיל וז"ל בגפת ש: עשה בטברה ונפלה לאויר התנור אפי' בשעת הסיקו טהור ושנעשית בטברה ונטמאת פי' הר"ם כגון שהלכו עליהם טמא' ע"כ ונפלה לאויר התנור בשעת הסיקו טמא' שלא בשעת הסיקו טהור ור"ם מטהר רבי אליעזר ברבי שמעון אומר ב"ט מטמאין וב"ט מטמאין כד"ל בחדשה אבל בישינה הכל מודין שהיא טהורה והגזין קלפת הענבי' הרמב"ם ועיין במשנה ב' סרן ו' דמיר :

א"ת חס' כלים הל' ב' נדה סג' ע"ג ת"י ס"ג פ"ט ע"ח טומאת אוכלין ס"א

לבינה שבלעה את הטבעת פי' הר"ב שגבל הטבעת בטיט
 הלבנה כו' וכן פי' הרמב"ם אכל לפי לשון המשנה
 משמע שהיתה כבר לבינה קודם שבלעה. ומר"ם כתב וז"ל
 דרך השרים שקובעי טבעת באבני גזית כדי שיקשרו שם

סוסיסה וכן עיטין גם כן הוך
 בנין של לבנים ע"כ :
 נכנסו לאהל המת נטמאו פי'
 הר"ב שאין מציל באהל
 המת וכן מיד כלי חרס אלא כלי
 שיש לו מיד כו' כך כתב הר"ם
 ולשטתו ר"ל דכלי מחכות ניטול
 כלמדי פתיל כשהוא של חבר כמו
 שכתבתי במשנה כ' הירך לפרש
 כו' אבל לשטת הרמב"ם וכמו
 שפי' הר"ב שם דאף בשל חבר
 אחרו אין כלי שטף נטול כלמדי
 פתיל. אין מיד לסברא זו לומר
 דדוקא בכלי שיש לו מיד מציל.
 והרמב"ם כתב בפ"ד מהלכות
 טומא' מת בטעם משנתנו שאין
 אכלועים בכלים מצילים אלא
 כלמדי פתיל ע"כ וכלומר דכלמדי

פי' ה' ש' ו' א' ח' ט'
 י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'
 ת' י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'
 ת' י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'
 ת' י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'
 ת' י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'
 ת' י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'
 ת' י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'
 ת' י' כ' ל' מ' נ' ס'
 ע' פ' צ' ק' ר' ש'

ואח"כ יצאו מהן משקין טהורין שמתחלהן
 נעשו במהרה. כ"ש שבלעה את הצינורא
 מלמד שבלעה את הדרך. לבינה שבלעה
 את הטבעת והן טהורין נכנסו לאהל המת
 נטמאו הסימן הזה. נטמאו נפלו לאויר
 התנור טהור טמאוהו. נגע בהן בכר של
 תרומה. טהור : ז' סרידה שהיא נתונה
 על פי התנור מוקף צמיד פתיל. נסדק מן
 התנור לסרידה. שעורו מלא פי ברדע
 שלא נכנס. רבי יהודה אומר נכנס נסדקה
 סרידה שעורו כמלא פי ברדע נכנס. רבי
 יהודה אומר שלא נכנס הי' עגול אין רואין
 אוחו ארוך. אלא שעורו כמלא פי ברדע
 נכנס :
 ח התנור

פתיל יש לו הללה ע"י אגב היכא דנטייל כמו בטפילה ומגופה
 דריש פתקין וכן מוכח מהמשך דבריו שם : נפרד לאויר
 התנור טהור טמאוהו. פי' הר"ב לפי שהתנור כו' וטומא'
 בלועה כו' כדפרישנא בפרקין דלעיל משנה ה'
 טהור טמאוהו ולא ה"ל טמא נטמאו כסדרא דריש
 תשוב דאין כלים מיטמאים מאויר כלי חרס מהר"ם :
 נגע בהן בכר של תרומה טהור כתב הר"ב לא אמרי נטמא
 הפך המכסה אותו הפסוק או שני כו'. וא"ת והא לאו
 פשוטי כלי עזהו. דהא כלי המקבל טומאה חשבי ליה ברסי'ו
 דאהלות וכח"ש שם בס"ד מיר"י ח"ס בפ"ק דשבת דף י"ו
 בשם ר"י דאיכא לאוקמי בכה"ג שא"ל להוציא הדרך. אלא אם
 כן ישבר בית קבולו ולכך לא חשיב טובית קבול :
 ז' סרידה פי' הר"ב כמין עריצה קטנה כו'. וכ"כ במשנה ו'
 פ"ה דאהלות ובפרק דלעיל משנה ג' מרש גם כן
 לפירוש הרמב"ם שכתב הוא שזכה כו' בפ"ב דאהלות ומפרש
 לפי הרמב"ם בלבד : נסדק מן התנור לסרידה לשון הר"ב
 היינו שנסדק המרוח. כלומר מה שהוא בין התנור לסרידה.
 ולשון הרמב"ם שנסדק מעטם הפנור בגבהו עד השכנה ע"כ.
 ועיין במתנין דלקמן :

טהורים. שלא נטמאו דדרישתו כיון שלא נקרא עליהו שם
 טומאה בעולם : כוש שלך שהאשה טווה בו ויש ברזל עקום
 בראשו וטמו צנורא ופעמים נשקע הברזל בתוך העץ וכלו
 מוכסה פעץ : מלמד מקל ארוך. ובראשו עינין מסמר דק
 ומדריכו' בו הפסח לפלמים לכך
 הוא קרוי מלמ' הבקר והמסמר
 שבראשו קרוי דרבן יתמו דברי
 חכמים בדרבננות [קהלת י"ב
 י"א] ולבינה שבלעה את הטבע'
 שגבל הטבעת בטיט הלבנה.
 ונדרש עמה בכך שגבול נכנס לאהל
 המת. כשהן בלועים וטמאים
 בתוך הכוס או בתוך המלמד או
 בתוך הלבנה : נטמאו שאין
 מציל באהל המת וכן מיד כלי
 חרס אלא כל שיש לו מיד והוא
 לא דמי אלא לעל כשעור הכרוך
 כסיבה סימן הזה אף ע"ש שלא
 נגע בהן אלא שהכריעין נטמאו
 שהיו מטמא בהיכא שפי' הם קק
 צמיד פתיל מיטמא בהיכא כ"ש
 האו : נגע בהן בכר של תרומה

כשהן בלועין טהור הככר. ואע"פ שהוא של תרומה ושני פוסל
 בו. ואפילו הברזל הבלוע הוא אב הטימאה לא אמרי נטמא
 הפך המכסה אותו ראשון או שני ויחיה הככר שלישי ונפסל.
 אב מטמא את התנור ואף ע"פ שהן בלועין לפי שהתנור
 מיטמא מאוירו ואפילו לא נבעה הטומאה בו וטומאה בלועה
 מטמאנו כדפרישנא בפרקין דלעיל : ז' סרידה כמין
 עריצה קטנה שנתחת' משתמש בה והיא פשוטה ואינה מקבלת
 טומאה : שהיא נתונה על פי התנור וממורחת בטיט כדי
 להקיף כלמדי פתיל ולא יטמא התנור באהל המת : נסדק מן
 תנור לסרידה. היינו שנסדק המרוח : מלא פי מרדע. שלא
 נכנס המרדע הוא מלמד הבקר ויש בהקישו טמא ועביו שליט
 כפ"ל שכל שיש בעביו טמאים בהקישו שלשה טמאים. ושעור
 הסדק כשנסדק המרוח : ל"בנו מלא פי המרדע שזוהי ואע"פ
 שאין הקב גדול שיכנס פי מרדע במלואו. הואיל וזוהי הסדק
 מלא פי המרדע אין כאן צמיד פתיל. ולר' יהודה לעולם היו
 צמיד פתיל עד שהיה הסדק גדול שיכנס בו פי המרדע :
 נסדקה סרידה ענמה. לרבנן קול מכש:נסדקה הזירוח. ול"ב
 יהודה היל כשנסדק המרוח : מכשנסדקה סרידה ענמה ואין
 הלכה כרבי יהודה :
 ח שנקב

מלא פי מרדע. כתב הר"ב ב"ש נהקפו טמא ועביו שליט
 טמא כו' עיין מ"ש בשם הרמב"ם במשנה ה' פ"ק דערוכין :
 היה עגול הנקב כך כתב הר"ש. וכן לשון הרמב"ם בפרק כ"ב מהלכות טומאת מת היה הסדק עגול ולא יכולתי לעמוד על פי
 משנתנו דקתני אין רואין אותו ארוך. דמהיכי תימי לראותו כאלו הוא ארוך. והרי פי המרדע שבו משערין עגול הוא
 פלשון הר"ב שיש נהקפו וכו' ומשנה שלמה היא בפרק י"ז ועוד בפרק ב"ה משנה ב' לשון הר"ב מרדע הוא מקל ארוך עגול ועב
 שליט טמא ע"כ. ולשון מהר"ם ואם באת לרבעו היו כפי המרדע ע"כ. ונ"ע :

ח התנור

ה טלוק מעינו פון פל תנור הוא הנקב שעושים בו כני
שילא ממנו העטין ומרחו עינו בטיט וסתוהו וטיקב אחר כך
בזקום המרוח: נכנס ויולא דולק סהנקב רחב והגוש נכנס
ויולא בריוח: ניקב מצידו של עין: וכן היה אומר במגופת

החבית: וכן היה רבי שמעון
אומר בכל הני דדינס מן האמצע
נכנס. ומן הצד אינו נכנס ואין
הלכה כרבי שמעון: מלא
מינה שני של סיסון: מלא
קשר שני של קנה של סיסון.
שהטין דק מן הראשון ועבה יותר
מן הב: שהקנה עב מלמטה
ומתקדק ועולה סיסון ויג'א
בלע"ז: לשאר משקין כגון שמן
דבש וחלב. ואפילו כל סין
טיזאים. אפילו נקב כל סין
אין מילין בצמיד פתיל וטמאים:
שלא בידי אדם. שלא נקבו
במתקין. אלא מאליהן: נקבו
העשוי לאוכלים שיעורן בזיתים.
השתא תירי בשנסתח הכלי עצמו
ויקב. וכל הנך שיעורים דלעיל
כשנסתחה סתימה שנסתחו:
שיעורן בזיתים. אם נסתח
במוציא זית בעימרוח ובנסתח
מכאן לא בעי מירוח. ובגמרא
במסכת שבת מוכיח דכלי גדול
שניקב במוציא רתון. וכלי
קטן שנסתח ברובו. אין מירוח

וכתימה מעלין בו. וסוד אינו מיל בצמיד פתיל. כיון דבטל
מתורם כלי. ואם מרחו נעשה כאוכלים שבכל בטיט שאין
הטיט מילין: שיעורן במשקין. בכונס משקה: העשוי לכך
ולכך. למשקין ולאוכלין: מילין אותו להומר. ואם
יקב בכונס משקה אינו מיל בצמיד פתיל. עד שמירח:
פרקי

בגמ' במס' שבת ס"ז: ביותים עיין מ"ס דפ' גמסנה ג': העשוי לכך ולכך כיו' וסנינו ג' משניות בענין אהד' חדא דלעיל דפ'
ג'. ואידך דפ"ח (ועיין מ"ס ש"בסס הרמב"ם) והך הכא. וכולם נריכים דקמייתא. מתני לענין שיעור לפהר' ואידך להציל באהל
השרץ. והך דהכא להציל באהל המת. הר"ם: לדוברי בצמיד פתיל ובכונס משקה. פי' הר"ם ור"ם ניקב בכונס משקה אינו מיל
בצמיד פתיל. וז"ל הרמב"ם ר"ל שכאשר יקב בכונס משקה יטמא ואע"פ שהוא מוקף צמיד פתיל. ולא יציל כל מה שבתוכו. ע"כ.
וכתב הר"ם דמתני' דלא כר"ה. ודלא כר"ע דהא קדירה עשוי לכך ולכך (כדפי' הר"ב דר"ס ג') וקנין במס' אהלוח פ"ה (משנה ב')
ארבעה שבין הבית לעלייה וקדירה נתונה עליה ונקונה בכונס משקה. ב"ש אומרים הכל טמא. וז"ל אומרים הקדר' טמאה ועלייה
טהורה. ר"ע אומר אף הקדרה טהורה. והא דקדירה טמאה לב"ה חומר' בעלמא ע"כ אבל ראיתי להרמב"ם שהעתיק משנתנו
זו בפ"ד מה' כלים. ואותה משנה דאהלות. העתיקה כמו כן בפכ"ג מה' ט"מ. לכן נראה לי לחלק. דהכא יולא מתורם צמיד פתיל
כשניקב הש"כ התם דמתורם אהל מיל. אין הנקב מוציא מאהל ובהי כל המיל צדקה"ר אהל א"ל לצמיד פתיל וכמ"ס הר"ב במשנ'
ז' פ' דלקמן. ואחי שפיר דדייק הכא למעני בצמיד פתיל. וגם שם לא נחית הר"ם לחלק בין מיל במורה צמיד פתיל למיל במורה
אהל ולפיכך כת"ש דלא שתדרר לו מאי טמא אין וסתח טמא וכו' ועמ"ש ברפ"ה דמס' אהל' דמס' נהר"ם: פרקי

ח הנור שניקב מעינו פירש הר"ב הוא הנקב שעושים בו
ועיין בפרק דלעיל משנה ז': שעורו מלא
כוס. עיין מ"ס ברפ"ה דאהלות: שיפון [כתב הר"ב] ויג'א
בלעו. ומעיהי דבריש כלאים ליעו כן שזולת שוטל. ולשימון

מס' סיגל"א. וכן בפ"י רש"י בפ"ב
דפסחים דף ל"ה. ובפ"י הרמב"ם
דהכא' מס' ג"כ דסיפון היא ויג'א
ובמקלפת ספר' מסיים בהוא מין
ומיני הסעור'. כמו שבארנו
פעמים. ע"כ יקשה דבהדיא כתב
בריש כלאי' דסיפון תוספין ושזולת
שוכל מין סעורי' יתך בפ"י דמנחו'
משנ' ז' קהב דשגול' שועל וסיפון
[שניהם] מיני סעורים. וגם מסו'
ג"כ בפ"י הר"ב דסעורים מנטרפי'
עם הכל. חוץ מן החיטין לפי שכלן
מין סעורי' קין וכן בריש מס' חלק':
וכן היה או' כהנבי' גדולי' לכאור'
חומותן משונה. שיש להן גדלים
בולטים ואי נמיש לקרש דה"ק
במגופת חבית גדולים: לשאר
משקין פי' הר"ב כגון שמן דבש
וחלב. לשתתו במשנה ב' פ"ג דשל
שמן דק משל יין. וז"ל דבש וחלב
לפי שהיין במקלפת הארצו' עד זית'.
ומכאן מוכ' שהדב' הרגוען לפעמי'
המסקה שעושים ומקו' שקורי' מ"ד
שהרי בכאן מוכרח לפ' כוותיבין
למ"ס בפ"ב דקדושין משנה ב':

אפילו כל שהן פי' הרמב"ם בכונס משקה: שיעורן בזיתים.
פי' הר"ב אם נסתח במוציא זית בעימירוח ובנסתח מכאן לא בעי
מירוח ויש ליתן טעם משום דכתי' (במדבר י"ט) וכל כלי פתוח
אשר אין צמיד פתיל עליו ודרש' שטומאה נוסכתה לפתחו (כת"ש
הר"ב ר"ס דלקמן) ע"ש מ"ס בפ"ד. וכי יקב כדי טהרתו חטוב
כפתח ובעי צמיד פתיל עליו סתוח נכאן לא. הר"ם ומ"ס הר"ב
מתני לענין שיעור לפהר' אהד' חדא דלעיל דפ'
ג'. ואידך דפ"ח (ועיין מ"ס ש"בסס הרמב"ם) והך הכא. וכולם נריכים דקמייתא. מתני לענין שיעור לפהר' ואידך להציל באהל
השרץ. והך דהכא להציל באהל המת. הר"ם: לדוברי בצמיד פתיל ובכונס משקה. פי' הר"ם ור"ם ניקב בכונס משקה אינו מיל
בצמיד פתיל. וז"ל הרמב"ם ר"ל שכאשר יקב בכונס משקה יטמא ואע"פ שהוא מוקף צמיד פתיל. ולא יציל כל מה שבתוכו. ע"כ.
וכתב הר"ם דמתני' דלא כר"ה. ודלא כר"ע דהא קדירה עשוי לכך ולכך (כדפי' הר"ב דר"ס ג') וקנין במס' אהלוח פ"ה (משנה ב')
ארבעה שבין הבית לעלייה וקדירה נתונה עליה ונקונה בכונס משקה. ב"ש אומרים הכל טמא. וז"ל אומרים הקדר' טמאה ועלייה
טהורה. ר"ע אומר אף הקדרה טהורה. והא דקדירה טמאה לב"ה חומר' בעלמא ע"כ אבל ראיתי להרמב"ם שהעתיק משנתנו
זו בפ"ד מה' כלים. ואותה משנה דאהלות. העתיקה כמו כן בפכ"ג מה' ט"מ. לכן נראה לי לחלק. דהכא יולא מתורם צמיד פתיל
כשניקב הש"כ התם דמתורם אהל מיל. אין הנקב מוציא מאהל ובהי כל המיל צדקה"ר אהל א"ל לצמיד פתיל וכמ"ס הר"ב במשנ'
ז' פ' דלקמן. ואחי שפיר דדייק הכא למעני בצמיד פתיל. וגם שם לא נחית הר"ם לחלק בין מיל במורה צמיד פתיל למיל במורה
אהל ולפיכך כת"ש דלא שתדרר לו מאי טמא אין וסתח טמא וכו' ועמ"ש ברפ"ה דמס' אהל' דמס' נהר"ם: פרקי

א ע"ס הלכה
בגמ' דכ"ה
ר"ס הלכה

פרק י כלי גללים פי' הר"ב של פסיעי בקר
 וכך כתב הרמב"ם ודחה למי שפירש
 שהן כלי שיש מומרי לאתרו אפן גלל (בעזרה) שכל
 האבנים נכללים במאמר כלי אבנים ע"כ ורמיה יוקר

פרק י אלן כלים: כלי גללים של פסיעי בקר
 כלי אבנים וכלי אדמה כל בני און
 להם עומאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים ולכך
 מצלין בצמוד פתיל ואף על גב דבכל כלי פתוח בכלי חרס

מוכרתם חתקן בספי' דעוקלי
 דכלי גללים השרשים יכולים
 לנחש בהם ובהם סהר"ב דלא
 תני כלי אבנים לפי שאין
 השרשים יכולים לנחש בהם
 והר"ב כתב שם דמינה שמעין
 שסיד דכלי גללים אינו כלי
 אבנים בו:
 כל גללים כלי אבנים בו
 בחד הר"ב ואע"ג דכל
 כלי פתוח בכלי חרס משפטי קרא
 בכני שטומאה קודמת נסתחו

פרק י אלן כלים מצולין בצמיד פתיל
 כלי גללים כלי אבנים יבדלי
 אדמה כלי חרס וכלי נתרע עצמו הדגועורו
 עצמות חיה שביסועורה וכלי עץ הטהורים
 מצידים בין מפירות בין מצידיהן
 בין יושבין על שוליהן בין כושין על
 צדיהן היו כפויים על פיהן מציליים כל
 שהחתיהן עד התרום רבי

קודמת לפתחו דהיינו כלי חרס
 שמת' מאוירו מכל מקום שאם
 כלים נמי מדבנין שמצילים
 מדכתיב וכל ועלמות הדג
 אס עשה כלי מעלמות בריות
 שנים מצילים לפי שאין מצילים
 טומאה בדקתן לקמן בפרק י"ז
 כל שנים טהור וכל כלים
 מעלמות הפוף טהורים דכתיב
 (ברד"א) וכל מעשה עוים
 פרט לעופות: כלי עץ כטהורים

ככלי שרשיה היתיר את טומאה להשכים ולמחר לבא דרך
 פתחו רש"י ס' ק דח"ו דף כ"ב ו"מ"ש הר"ב מ"י שאר כלים
 נמי מדבנין שמצילים דכתיב וכל ומיכו לא מרנין אלא
 אלו שהם ארום ו"ל הרמב"ם וכבר בארנו (רס"ב) שכלי
 חרס וכלי נטר טומאתן שיה' מטואין מאויריהן (במאמר
 מזה) שכלי חרס וכלי נטר מצלין ולמדנו שאר הכלים הנמנין
 צואת ההלכה מק"ו והוא אמרו אין לי אלא כלי חרס כלי

גללים כלי אבנים כלי אדמה הגיין ודון הוא ומה כלי חרס שהן עלולין לקבל טומאה
 הר"ב מצלין בצמיד פתיל וביאור עלולין מוכנים ומזומנים
 צלה שהן כוריים ציבש דלא מקבלי טומאה דבעינן דומיא
 דשק שמטלטל מלא וריקן וכיון שהם גדולים כל כך אין
 מטלטלים מלאים ומצילים בצמיד פתיל מפיסין
 שהלמיד פתיל צפיקן: מצדיקן אס יקבו בצדיקן וקפיסן
 צמיד פתיל רבי

כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה הגיין ודון הוא ומה כלי חרס שהן עלולין לקבל טומאה
 הר"ב מצלין בצמיד פתיל וביאור עלולין מוכנים ומזומנים
 צלה שהן כוריים ציבש דלא מקבלי טומאה דבעינן דומיא
 דשק שמטלטל מלא וריקן וכיון שהם גדולים כל כך אין
 מטלטלים מלאים ומצילים בצמיד פתיל מפיסין
 שהלמיד פתיל צפיקן: מצדיקן אס יקבו בצדיקן וקפיסן
 צמיד פתיל רבי

כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה הגיין ודון הוא ומה כלי חרס שהן עלולין לקבל טומאה
 הר"ב מצלין בצמיד פתיל וביאור עלולין מוכנים ומזומנים
 צלה שהן כוריים ציבש דלא מקבלי טומאה דבעינן דומיא
 דשק שמטלטל מלא וריקן וכיון שהם גדולים כל כך אין
 מטלטלים מלאים ומצילים בצמיד פתיל מפיסין
 שהלמיד פתיל צפיקן: מצדיקן אס יקבו בצדיקן וקפיסן
 צמיד פתיל רבי

כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה הגיין ודון הוא ומה כלי חרס שהן עלולין לקבל טומאה
 הר"ב מצלין בצמיד פתיל וביאור עלולין מוכנים ומזומנים
 צלה שהן כוריים ציבש דלא מקבלי טומאה דבעינן דומיא
 דשק שמטלטל מלא וריקן וכיון שהם גדולים כל כך אין
 מטלטלים מלאים ומצילים בצמיד פתיל מפיסין
 שהלמיד פתיל צפיקן: מצדיקן אס יקבו בצדיקן וקפיסן
 צמיד פתיל רבי

ר' אליעזר מטמא . קסבר כפיו אינו מצול : ואפי' מירחו למטה בקרקע . ש"א' צמיד פתיל עליו ולא צמיד פתיל על גבו . ואין הלכה כרבי אליעזר : על הכל מצילים . כל הני כלים דתנן במתני' מצילין על כל מה שבתוכן : צין היו בתוכן כלי שטף .

רבי אליעזר מטמא . פי' הר"ב קסבר כפיו כו' שאינו צריך לפתיל עליו ולא על גבו . כך שנוי בספרי פרשת חקת . וכן העתיקה הרמב"ם בפירושו ובמבואו . ויש לפרש על גביו שאינו מוסב על הכלי . אלא על הצמיד פתיל עצמו . וכלומר

אחי' סכנ' חס' יומא' מע' כל' ת' ע"כ ע"כ ה"ז נצ"ח' ע"כ וע"כ לכחש"ה . ר"ע ס' הלכה ט'

שהוא מהופך מכדרכו . שדרכו להיות על הכלי . ועכשיו מהופך שהכלי עליו . ונמצא כאלו הצמיד מוטל על גבו כלומר ולא על פניו . שהוא כפי דרכו : הוי' מכלי חרס שאינו מציל כו' כתב הר"ב משנה זו לאחר חזרה כו' הר"ב ומסיים וכלי של ע"ה . וזה לפי שטחו שכתבתי בפרקין דלעיל [משנה ב' ד"ה הסביות] אבל לשטח הרמב"ם והר"ב . אבל בשל חבר גזרו . כמ"ש שם . והארכתי צ"ט ד' בספק דעדות :

בובגפסים פי' הר"ב מין סיד כו' . וכלעו י"ס' וכו' צ"ט סוף פ"ה דפרה : ובצואה הוא מניי הלכותיו כלמי' הרמב"ם :

ובחרס ה' פירש הר"ב כתישת

חרסית' כו' כבר כתבתי בזה בספ' דחולין : ובבב' דבר המתחרה . כל מה שימרח ביד ויתפשט על מקום . דבב' ד' מהכלים . כ"ו מיני החמר . ומיני השרץ . והלע"זכות כאלה יולשו במים . הרמב"ם : אין מקיפין לא בדבילה שמנה כו' כתב הר"ב ואע"ג דמצילים שהרי לא סוכשו כו' . גזירה שמה יוכשרו כו' . (והיינו דתנן שלא יביאנו לדי פסול . וכ"כ הר"ב בהדיא וקשיא לי לישנא דשלא יביאנו . דמשמע מיניה דאיסורא קעביד אס' יביאנו כו' . והל"ל שמה יבא כו') . אבל לשון הרמב"ם . וזה כולו משנה ראשונה אשר אמר . אסור לגרוס טומאה לחולין שבא"י . ושורש האמתי הוא משנה אחרונה מותר לגרוס טומאה לחולין שבא"י . כמו שבארנו בסוף (פ"ד) ממסכת עכו"ם . ולזה יהיה דין מקיפין בדבילה שמינה שאינו מוכשר . והדומה להן מן האוכלים . ע"כ . ועיין מ"ש שם [ד"ה לא בוצרין] . ובסוף פ"ה דשביעית [ד"ה אבל] :

ר"א מטמא . על הכל מצילין . הוי' מכלי חרס שאינו מציל . אא על האוכלי' ועל המושקין . ועל כלי חרס : ב' במה מקיפיים בסיד (גמ' ובגמס') . ובגיפסים . בזפת ובשעו' . בטיט ובצואה בחומר ובחרסית . ובכל דבר המתמרח אין מקיפין לא בבעץ ולא בעופר' מפני שהוא פתיל ואין צמיד . אין מקיפין לא בדבילה שמינה . ולא בבצק שנילוש במי פירות . שלא יביאנו לדי פסול . ואם הקיף הציל : ג' מגופת החב' . הנחולחלת ואינה בשמיטת : ר' יהודה אומר מצלת . וחב"א אינה מצלת . היה בית אצבע שלה שוקע בתוכה . השרץ בחבית . אובלין שבתוכה טמאים

צמיד . כלומר כיסוי הוא . אבל אינו מחובר ומדבק וזה על פי הכלי : לא בדבילה שמינה ולא בבצק שנלוש במי פירות . ואע"ג דמצילים שהרי לא יוכשרו לקבל טומאה אע"כ לכתחלה אין מקיפין בהן גזירה שמה יוכשרו שיפלו עליהן משקין המכשירים ואין דבר טמא מציל . ואם הקיף . ולא בא עליהן מים או אחד מן המשקין המכשירין . הצילו : ג' המתחלחלת . מתענעעה ומתנדנדת . לשון ומתחלחל המלכה : רבי יהודה אומר מצלת . דחשיב לה צמיד פתיל הואיל ואינו יוצא : וחב"א אינה מצלת . דכיון דמתחלחלת לאו צמיד פתיל הוא . והלכה כחכמים : היה בית אצבע . של יגופה משוקע וכנס לתוך חבית חשיב השרץ שבתוכה כאלו הוא בתוך חבית . ובית אצבע הוא המקום מן המגופה שאדם מכניס אצבעו לחוכו : אוכלים שבתוכה שבתוך בית אצבע השוקע וכנס לתוך חבית : טמאים

ג' מגופת החבית המתחלחלת פי' הר"ב מתענעעה כו' . רבי יהודה אומר מצלת דחשיב לה צמיד פתיל הואיל ואינו יוצא כו' . וכ"פ הרמב"ם והר"ש . והקשה הראב"ד בפ"ב מה' ע"מ [הלכה ט'] . שאם כדבריהם ה"ל לומר מירוח שמתחלחל כי המירוח לא נקרא מגופה . אלא ה"פ המגופה חלולה ופי' חבית נכנס בה והיא מהודקת שאינה נשמטה מאליה . ר' יהודה אומר מצלת בלא מירוח . וחב"א אינה מצלת . שדרך תשמישה הוא זה . כך נ"ל האמת . ע"כ . והכ"מ הביט על קשיתו . דו"ל דלחסי לא תנן מירוח משום דלאו בכל מירוח שמתחלחל אר"י דמצלת לא במגופת חבית שפי' חבית נכנס בתוכה ואינה נשמטה מצ"ה עכ"ד . ובחנם הוסיף לזאר שפי' חבית נכנס כו' . שזה פי' מחולחלת להראב"ד . ואין כן להרמב"ם וסיעתו : ר"י אומר מצלת פי' הר"ב דחש ב' לה צמיד פתיל דהא דתנן במה מקיפין בסיד ובגפסים כו' ובכל דבר שהוא מתמרח . לא אחא אלא למימרח דקשה ע"ג קשה לא . דכוותיהו דבעץ ועופרת דממעט לקמן . ודומיא דפקקה בזמורה וכו' [דלקמן משנה ו'] . דכולהו קשה ע"ג קשה ואיך מתחברים יפה כדאמר'י במס' שבת פ' במה אשה [ד' כ"ו] ואע"ג דרך ע"ג קשה גמי אמר'י הסס דאינו מונץ בטבילה דאינו נדבק יפה ה"מ ע"ב בעלי חיים שאינו ראוי להקין יפה שיעשה לו צער גו' דתע' דלאו דוקא נקט הסס ס'ד וגפס' וכו' . דכתתן הסס [בב' ק"ה] חבית שיקבה וסתמוה שמרים הצילוח ומצעו' לן עליה הסס כו' ואמר'י (ט) 6 הכה

הכא במידי דקפוי אלא דכל מידי דקפוי מהניא לענין סתימא
 כשם תא ישה . והן נמי בסי' דכלים גבי ב' נסרים כו'
 (במשנה י) עשאן בסיני ובשמים כו' למדקק וסותם יפה :
 כ"כ מא"ס כפ"ט דהלכות משנה ג' . ומש"ה כתב בפיקוק
 קט דהתם מהניא נמי :

מצואים לשון הר"ב למנוסת

החבית כחבית דמיא .
 ויש לתמוה על זה והלא ברש"י פרק
 דלעיל איתריין איפכא . דמתקום
 שצריכה . כל הנמצא בה ואינו
 נכנס לאויר החבית מגולה . לא
 נטמא עם החבית . ואף משנטיגו
 לא חתמה אלא בשוקע למטה .
 ו להרמב"ם ואם היה זה המקום
 עמוק (מחוד) עד שנגיע בתוך
 אויר החבית . הנה הוא (חשוב
 כאלו הוא דבוק באויר החבית .
 כמו שזכר . ע"כ ו' ה הברור ל'
 הר"ב פלוט"א בלע"ז . ששוקף בו
 הנערים . הר"ס :

ה חבית שנתקלפה כו' פירש

הר"ב חבית זסותה
 חכמים וניטל חרס ממנה וכו' .
 וכן פי' הר"ס . והקשה הר"ב ד'
 בסוף פרק כ"ב מהלכות טמא מת
 שלא מצינו בחרס לשון קילוף
 אלא לשון שברה ובזפת הוא .

שמיניו לשון קילוף בסוף עכו"ם נביגת של כותים וקילוף את
 הזפת . ולפיכך פי' שאין כאן שברה חרס . אלא שנתקלפה
 הזפת מן החרס ועומדת לעצמה . ר"י סבר כיון שנעשה הזפת
 דופן החבית ועכשיו כזופפה עומדת לעצמה . אין מירוח
 החבית חשיב בלא מירוח הזפת . וחכמים אומרים מועיל .
 והכסף משנה תירץ ד' לדמדקתני והזפת שלה עומד . ממילא
 משמע שהחרס שלה אינו עומד אלא נשבר קצת והלך לו . ולשון
 קילוף שייך שפיר כשנתקלף החרס מהזפת . כמו כשנתקלף הזפת
 מהחרס . ע"כ וגם הרמב"ם נ' בס' ובחיבורו) מפרש שנתקלף
 החרס . אלא שזפרש המיירי ש:תון הכסוי על הזפת ודחקו
 עד שדבק בזפת . ונמצא הזפת עומד בין הכסוי ובין קרקע
 החבית . וכן הכלי הזוריים וכיוצא בהן מדכרים התקורחין .

אחר שאין זה הכסוי מושם על חרס החבית . והזפת עומד ביניהן לא תלי' וחכ"ם אומרים (הואיל והזפת) חבור (דבק) (עם
 החבית) והכסוי (דבק) בזפת תלי' . ע"כ : ו החבית שנקבה חבית המוקפת צמיד פתיל שנקבה מזדה . הרמב"ם פכ"ב מהכלל ט"מ
 (הלכה ת') : הצילוח . עיין מ"ש בזה ו' פ"ד דעדות (ד' הומודים) : עי' שאן בסיני : פירש הר"ב שנתן בין נכר לנכר
 קליפות דקות כו' כעין שאנו עושין בסולי חבית של עץ נצורת של פסח . הר"ס . והרמב"ם שם מפרש שזכר שני הנסרים
 במס' צרים של עץ וכיוצא בהן . או שלשף עליהן שוגמים 'הוא שצטט שאו מין גמי . גם הר"ס ש' דשמתין הוא שם . ופי' הערוך
 שאו עץ כסיל ש'ן כופלין אותו ולא ישר 'הוא עץ רך . ולא ישתכר בין לח בין יבש . ע"כ . ועיין בסוף פכ"ב (ד' ששיגתן) :
 ז וסרירא על פי' הישן . כן גירסת הר"ב והר"ס . גם בפירש הרמב"ם . ויש לדקדק דלא דמי ממש לסיפא . דסרירא על אותו
 הסגור הצילון . ואלו הכא על הפי' ימי . אבל בנא"י לפי הרמב"ם גרסינן על פי' החדש . וז"ל אם היתה הסרירא ה
 צמודת על החדש ונסמכת אל הישן . אם כשינטל הישן סרירא נוסלת כו' . גם בחבורו פרק כ"א . מהלכות ט"מ (הלכה ט'
 כתב כנוסחא זו :

ממאי סוד הכדור והפקעת של גמי שנתגן

ע"פ החבית . אם מירוח מן הצדדין לא הציל
 עד שימרח מלמעלה ומלמטה . וכן במטלת
 של בגד היתה של גיירי אוש' ערו וקשרה
 במשיחה . אם מירוח מן הצדדין הציל : ה'
 חבית שנתקלפה . והזפת שלה עומדת . וכן
 קבותים של מורים . שגפתן עם השפה . ר'
 יהודה אומר . אינם מצילין . וחכמי אומרים
 "מצילין : ו' חבית שניקבה . סתמוה שר'י'
 הצילוח . פקקה בזמורה . עד שימרח כן
 הצדדים יהיו (ס"א) ב' . עד שימרח מן הצדדין
 ובין זמורה לחברתה נסר שהיא (ס"א)
 נתון על פי' התנור . אם מירוח מן הצדדין
 הציל . היו שנים . עד שימרח מן הצדדין
 ובין נסר לחברו . עשאן בסיני . או בשיגמין
 אינו צריך למרח מן האמצע : ז' תנור ישן
 בתוך החדש . וסרירא על פי' הישן . ניטל
 הישן וסרירא נוסלת . הכל

טמאים . למנוסת החבית כחבית דמיא : ד הכדור פלוגא
 בלע"ז : הפקעת של גמי . לח הרוך שכורכו אותו זה עכ"ז
 ועושים אותו עגול כמין פקעיות של שתי גלומור"ס בלע"ז :
 עד שימרח . מלמטה של כדור או של פקעת . ולמעלה כדי
 שיכסה כלו משני שהוא חלול : וכן
 מטלית של בגד . דכל הניה לולים
 נכרו . וכלהו אין מצילין אלא
 כשאין בהם שיפור לקבל כו' אה :
 וקשרה במשיחה . כמוש דק כדרך
 שעושים ל'כמכסים כי הגוד
 בצגד או בנייר שקושרים אותו .
 ומוסף על הקשרה בעי נמי
 מייחה מן הצדדין : ה חבית
 שנתקלפה . חבית זסותה חכמים
 וניטל חרס ממנה מבחוץ . והזפת
 עומד כנגדו חכמים : קבותים .
 קקקיים של חרס שמימין בהן
 מורים נקראו' קבותים שגפתן .
 שכסה אותן בתין סיד שקורין
 גסס' ד'שן לעיל שיקיטין זו :
 עם השפה . למטה משפת הכלי
 שנתמא הצמיד פתיל חכמים
 והשפה מגולה מבחוץ : ר' יהודה
 אומר אין מצילין . דקסבר צמיד
 פתיל עליו כתיב . ולא צמיד פתיל
 מחוץ . ואין הלכה כרבי יהודה :
 וכתמוהו שפרס הצילוח .

סתמא כחכמים דיש צמיד פתיל חכמים : עד שימרח . סביב
 לצמורה מן הצדדים . אבל על הצמורה עלמה לא צמי מירוח :
 נסר . פשוטי כלי עץ הוא : בסינים . שנתן בין נסר לנסר
 קליפות דקות של סנה : או בש'ת' קליפי עץ של שגמין . ואותן
 קליפין כתן בין נסר לנסר כדי לחברן : ז' תנור ישן . שהוסק
 כדי לאפות בו סופגנים . שזו היא גמר מלאכתו להיות סבוב
 כדי לקבל טומאה : חדש . שלא הוסק ואינו מקבל טומאה :
 וסרירא על פי' הישן . ואינה ממורחת כעוטי . ואין כאן צמיד
 פתיל . ניטל הישן וסרירא נוסלת . שאינה נסמכת על פי
 החדש :

שהיה המתמרח בין הכסוי ובין הכלי . כמו זר' זר' ור' יהודה אומר .
 אחר שאין זה הכסוי מושם על חרס החבית . והזפת עומד ביניהן לא תלי' וחכ"ם אומרים (הואיל והזפת) חבור (דבק) (עם
 החבית) והכסוי (דבק) בזפת תלי' . ע"כ : ו החבית שנקבה חבית המוקפת צמיד פתיל שנקבה מזדה . הרמב"ם פכ"ב מהכלל ט"מ
 (הלכה ת') : הצילוח . עיין מ"ש בזה ו' פ"ד דעדות (ד' הומודים) : עי' שאן בסיני : פירש הר"ב שנתן בין נכר לנכר
 קליפות דקות כו' כעין שאנו עושין בסולי חבית של עץ נצורת של פסח . הר"ס . והרמב"ם שם מפרש שזכר שני הנסרים
 במס' צרים של עץ וכיוצא בהן . או שלשף עליהן שוגמים 'הוא שצטט שאו מין גמי . גם הר"ס ש' דשמתין הוא שם . ופי' הערוך
 שאו עץ כסיל ש'ן כופלין אותו ולא ישר 'הוא עץ רך . ולא ישתכר בין לח בין יבש . ע"כ . ועיין בסוף פכ"ב (ד' ששיגתן) :
 ז וסרירא על פי' הישן . כן גירסת הר"ב והר"ס . גם בפירש הרמב"ם . ויש לדקדק דלא דמי ממש לסיפא . דסרירא על אותו
 הסגור הצילון . ואלו הכא על הפי' ימי . אבל בנא"י לפי הרמב"ם גרסינן על פי' החדש . וז"ל אם היתה הסרירא ה
 צמודת על החדש ונסמכת אל הישן . אם כשינטל הישן סרירא נוסלת כו' . גם בחבורו פרק כ"א . מהלכות ט"מ (הלכה ט'
 כתב כנוסחא זו :

סתמא כחכמים דיש צמיד פתיל חכמים : עד שימרח . סביב
 לצמורה מן הצדדים . אבל על הצמורה עלמה לא צמי מירוח :
 נסר . פשוטי כלי עץ הוא : בסינים . שנתן בין נסר לנסר
 קליפות דקות של סנה : או בש'ת' קליפי עץ של שגמין . ואותן
 קליפין כתן בין נסר לנסר כדי לחברן : ז' תנור ישן . שהוסק
 כדי לאפות בו סופגנים . שזו היא גמר מלאכתו להיות סבוב
 כדי לקבל טומאה : חדש . שלא הוסק ואינו מקבל טומאה :
 וסרירא על פי' הישן . ואינה ממורחת כעוטי . ואין כאן צמיד
 פתיל . ניטל הישן וסרירא נוסלת . שאינה נסמכת על פי
 החדש :

אם פתח ה'
 ב טס ה'כס' ית'
 ג כ"ק ק' :
 ה הלכה ה'
 ז טס פתח ס'ט'

הכל טמא שריטן שעליו הסרידה חשוב כלי ואינו מניח אלא בצמיד פתיל והרי אין כאן צמיד פתיל והכדש שאינו כלי היה מוצץ בפני הטומאה משום הכל אס היטה הסרידה כסמל עליו דכל המציל משום הכל אינו צריך לצמיד פתיל אבל

הכל טמא כחב הר"ב דכל המציל משום הכל אצמח פתיל כמ"ש במשנה ג' פ"ה דאכלות [ד"ה היטה] : ח לפסין פי' הר"ב כמו אלפסין מחבות גדולות של ברזל כו' אבל הני דאיריגו בהו בהתניתין בשל

זו מן שאין הסרידה נסמכת עליו א"ל כאלו הכל טמא : אס אין בין מדש לסרידה טפח טפח אס אין גבוה טפח בין הכסוי שעל היסוד לפה של הכסוי חדש נחשב הכסוי שעל היסוד כאלו הוא בפני הכדש ונעשה הו"ד אהל ומוצץ בפני הטומאה וכל מה שבתוכו טהור : דן לפסין : כמו אלפסין מחבות גדולות של ברזל שמשלין בתן : וספתותיהן שוות שאין שפתא זיהב גבוהה מחבת : העליונה היא הפנימי שהחיונה תחתיה : היא טמאה : אס השרץ בעליונה אוכלין

הכל טמא ואם לאי הכל טהור חדש בתוך ה שין וסרידה ע"פ הישן אס אין בין חדש לסרידה פותח טפח כל שבתוך טהור : ח לפסין זו בתוך זוי שפתותיהן שוות : השרץ בעליונה או בתחתונה היא טמאה וכלן טהורות היו בכונס משקה : השרץ בעליונה כלן טמאות בתחתונה היא טמאה וכלן טהורות השרץ בעליונה והתחתונה עודפת היא והתחתונה טמאה : בעליונה והתחתונה עודפת כל שיש בה משקה טופח טמאה :

שבתחתונה טהורין דרחמנא אמר (ויברא י"א) כל אשר יפול אל תוכו ולא ש' מוך תוכו ושרץ שבעליונ' מוך תוכו דתחתוני הוא : ואס השרץ בתחתונה לא נטמאו האוכלים שבעליונה דרחמנא אמר (ע"ב) כל אשר בתוכו יטמא ולא שבתוך תוכו : היו בכונס משקה כלומר נקובים בכונס משקה דהיינו כדי טהרתן דאלפסין עשויין למשקים ולאוכלין ומטילין אותו לחומרן בכונס משקה השרץ בעליונה דהיינו הפנימית : כלן טמאות דרוזין א"ל השרץ כאלו הוא בכל אחת כיון דנקובות בכונס משקה בתחתונה דהיא החונה : היא טמאה וכלן טהורות דאין טומאה נכנסת דרך שוליו ומיהו אס היו אוכלים ומשקים בפנימית נטמאו כיון דלא מירח הקב"ה כדמוכח לעיל בפרק שמיני והיינו טמא : משו' דנקב בכדי טהרתו נחשב כאויר של חיונה ואוכלים ומשקין מיטמאין מאיר כלי חרס : ואין אדם וכלים מיטמאין מאויר כלי חרס : השרץ בעליונה השתא מיירי בלפסין שלימות : היא והתחתונה טמאה : דמונה בתוכה דמי כיון דעודפת אבל אמצעות טהורה דאין כלי מיטמא באויר כלי חרס : כל שיש בו משקה טופח נטמא משקה טופח שבתוך הכלי האמצעי מאויר כלי חרס ומזר המשקה וטמא את הכלי דרכן גזרו על משקה שיטמא כלי גזירה משום משקה זב וזבה והוא הדיו דהוה מצי לאשמועינן חדוש זה של משקה טופח ברישא : כשהשרץ בעליונה והתחתונה עודפת ויש משקה טופח באמצע : פרק יא

חרס דדיני כלי חרס מתפרשין באלו הפרקים עד הכא וכן העתיק הרמב"ם גבי כלי חרס בפ"ג מה"כ"ז כו' ר"ב ע"כ בפ"ח דפיהא משנה ד' פי' לפס קדירה ופרורי עשין מ"ש במשנה ד' פרק י"ד : וכולן טהורות לשון הר"ב אס השרץ בעליונ' אוכלים שבתחתונה טהורות ואין צריך לומר הלפס עצמה שאין כלי מיטמא מאויר כלי חרס וכתב הר"ש דאפילו רבי יהודה דלגיב לעיל בסוף פרק ד' בכלי חרס שיטלו שלשה שפוח דאמר חולקים אס האמצעות הבא בג'

כלים מודה : היו בכונס משקה פי' הר"ב כלומר נקובים בכונס משקה דהיינו כדי טהרתן כו' כלומר בכלי העשוי למשקין בלבד נקובת כונס משקה מטהרתו ואלפסין דעשויין לכך ולכן מטילין אותו לחומריו וכל לענין הל"ה היו הומר' דנקובת כונס משקה מוציא מדי כלי שלא יזיל ונדתנן בפ"ח משנה ב' : דהשרץ בעליונה כולן טמאות כתב הר"ב דרוזין את השרץ כאלו הוא בכל אחד כו' כלומר דטומאה עצמה יורדת ולפיכך כולן טמאות אינו מה שבתוכו והלפסין עשויין כמו כן : וכן פי' הרשב"ם במשנה ב' פרק ח' בכלי המשולש בתנור ופיו למעלה מן התנור וניקבה בכונס משקה שכתב ו"ל : אס היה בשרץ נטמא התנור וכל מה שבתוכו מהאוכלים והמשקים ע"כ : וכן פסק בחבורו פרק י"ד מהלכות כלים ולפיכך אני תמה על מה שפירש בשמנינו שענין אחרם כלן טמאות ירמוז אל טומאה מה שבתוכן וכן פירש ג' בחבורי שם פרק י"ג ועיין עוד לקמן : ובר"ן טהורות כתב הר"ב ומיהו אס היו אוכלים ומשקים בפנימית נטמאו כו' כדמוכח לעיל בפרק ח' משנה ב' בכלי המשולש בתנור וכו' ופך כתב שם הרמב"ם ו"ל : אס היה בתנור שרץ נטמא כל מה שבתוך הכלי מהאוכלים והמשקים ע"כ וכך כתב בחבורו פרק י"ד וגם בזה אני תמה שכתבן וצ"ג מחבורו כתב דכולן טהורות כל מה שבתוכן ודע דלהר"ב וסטת הרמב"ם דלעיל ה"ט הכלי מתטמא מהמשקים וכמ"ש בסוף מתניתין ונמ"ש הר"ב כיון דלא מירח כו' לא ידעתי למה הוצרך לכך וגם שם בפ' ה' משנה ב' לא הזכיר זה : כי אס בפס"ט דהתם מייירי

בענין צמיד לחיל : בר שיש בה משקה טופח טמאה פירש הר"ב נטמא משקה כו' ומזר המשקה וטמא את הכלי דרכן גזרו על משקה שיטמא כלי גזירה משום משקה זב וזבה והוא הדיו דהוה מצי לאשמועינן חדוש זה של משקה טופח ברישא : כשהשרץ בעליונה והתחתונה עודפת ויש משקה טופח באמצע : פרק יא

בענין צמיד לחיל : בר שיש בה משקה טופח טמאה פירש הר"ב נטמא משקה כו' ומזר המשקה וטמא את הכלי דרכן גזרו על משקה שיטמא כלי גזירה משום משקה זב וזבה והוא הדיו דהוה מצי לאשמועינן חדוש זה של משקה טופח ברישא : כשהשרץ בעליונה והתחתונה עודפת ויש משקה טופח באמצע : פרק יא

אמ"ל ע"כ מה' כלים ס"ג יב

פרק יא

פרק יא כלי מחכות פשוטיון כו' עמאין פי' הר"ב
 ללא חתקוס לשק' עיין כפי' הר"ב ר"ס
 פ"ב: חזרו לטומאתן היסנה עיין במסנה ג' וסוהם
 הר"ב חמ"ס גזרו כו' גזירה שמה ואמרו כו' אף טבילתן

אחת טו"ט
 פ"ד י"פ"ה
 כל הכלי ט
 ב"ס ט"ז ס"ה
 ג"ס ט"ז ס"ה
 ה"ס ט"ז ס"ה
 ה"ס ט"ז ס"ה

פרק יא כלי מחכות פשוטיון טמאים' ללא חתקוס
 לשק' חזרו לטומאתן היסנה' חמ"ס
 גזרו על כלי מחכות שהתיכן ועשה מהן כלים חדשים שיחזרו
 לטומאתן היסנה גזירה שמה ואמרו שיתקן של כלי' מתבררין
 ועבילתן מתבררין מה שכתבתי

פרק יא כלי מתכות' פשוטיוהן
 ומקבליהן טמאין
 נשברו טהרו' חזר ועשה בהן כלי' חזרו
 לטומאתן היסנה רבן שמעון בן גמליאל
 אימור ילא לכל טומא' אלא לטומאת המפש'
 ב' כל כלי מתכות שישלו שם בפני עצמו
 טמא היוין מן הדלת וכן הנגר ומן המנעול
 והפות שתחת הציר: הציר והקור והצינור
 שנעשו לקרקע: ג' העושה כלי' מן העש'
 ומן החוררה ומן הכוסב' של גלגלי ומן המטכין
 ומן הצפויין מכני כלים ומאוגני כלים
 מאוגני כלים מן

אינה טעונה הערב ש"ס ולא
 סגי להו דלגזור טעורה לרובה
 הערב שמש' דבטומאת הנפש
 דעי הזאה ג' ו' להכי גזרו
 בסתם ואמרו חזרו לטומאתן
 היסנה ובגמ' פ"ק דשבת דף י"ו
 אמרין מעשה וכו' ואמרו
 חמ"ס חזרו לטומאתן היסנה
 מ"ט מ"ס גדר מי מטאת נגעו
 דה' הניחא למ"ד לא לכל
 הטומאות אמרו אלא לטומאת
 המת בלבד אמרו שפיר אלא
 למ"ד לכל כו' גזרה שמה ואמרו
 טבילה נת יומא עולה לה'
 מעקרא קאמר גמרא טעמא
 דמ"ס גדר מי מטאתי תש"ס
 דלכ"ע האי טעמא שייכא אלא

דטריכין עולה דלמ"ד לכל הטומאה לא סגי לן בהך טעמא
 ומשני גזירה שמה כו' כלומר ומש"ה גזרו על כל הטומאות
 ומיהו גם תש"ס גדר מי מטאת היקף הגזירה ומש"ה לא סגי
 להו דלגזור על הטעורה שצריכה הערב שמש' כד"ל והא
 דלא גזר טומאה ישנה אלא בכלי מחכות' פירש הר"ש בעל
 רס"ב דלטעמא מש"ס גדר מי מטאת' טעם זה לא שייך בשאר
 כלים דכלי מחכות הדבר קשה להתקין להן הזאה ג' ו'
 מש"ס דהרב הרי הוא כחלל ועוד תש"ס דשאר כלים
 עתקלקות בשבירה ויהי נמי טעם זה למאן דמפרש דשמה
 לא יקבנו בכדי טהרתו (כמ"ס לקמן תשנה ג') ושמה ואמרו
 טבילה נת יומא עולה דשאר כלים אין דרכן לישנן (כ"ל
 ש"ל לשנרן) ועוד דכלי מחכות אידי דדמיון יקרוס חיים
 עלהיה טפי ושייך לגזור בהן שמה לא יקבנו בכדי טהרתו
 פ"כ ופי' עולה כמ"ס רס"י בשבת ט"ס מועילה
 ב' והציר הוא ציר הסער אשר יסייב בעצם הפותח
 והוא יביה מברזל בשער המדינות והסערים
 הגדולים מאוד' והוא ט"ס בשבירי שנאמר (משלי כ"ו) והדלת
 מסוב על צירה הרמב"ם: והקורא לא מלאחי פירשו'
 ועיין בר"ס דלקמן [כ"ב] הר"ב: שנעשו לקרקע
 פי' הר"ב להשתמש בקרקע וכל המחזר כו': ויש לדקדק
 דא"כ למאי נ"ת קא פריט להני דוקא: הא כל המחזר כו'
 ר"איתי להרמב"ם דרפ"ט מהלכות כלים שכתב בהני שאינן

שצריכים הזאה ג' ו' ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל:
 ב' שיש לו ט"ס בפני עצמו שהוא ידוע ויכיר ומיוחד בשמו
 טמא' בין שיש לו בית קבול בין אין לו בית קבול: הגר'
 יחד של ברזל שנעוץ ראשו אחד בקרקע וראשו השני אחורי
 הדלת. א"כ כמין עמוד ססוגר ומבדירה הדלת מן הקצה אל
 הקצה: מנעולי כל דברים שנועלים וסוגרים בו הדלת כקרא
 מנעול' ודוגמא במקרא שיר השירים ה' ה' בל כסות
 המנעול: פות' כמין כוס קטן של ברזל קובעים בדרך
 וציר הדלת כובב עליו כדי שיחא נוח להפתח ולהסגר
 ודוגמא במקרא (מלכים א' ז' ג') והפחות דלמסות הכוס
 הפנימי והגגור קנאלי בלע' שנעשו לקרקע להסתמ'
 בקרקע וכל המחזר לקרקע הרי הוא כקרקע ואינו
 מקבל טומאה: ג' העשתי חמיכת [גדולה] של ברזל
 כשמוציאים אותו מן המחלב: חררה לאחר שמוציאים
 הברזל עושים ממנו עגול כמין עונה: סובב של גלגל בלג'
 העגלה של עץ עושים סביבו ט"ס של ברזל שלא ישבר
 בטרסים ובסלעים טסין וירקעו פתו הובב שמה ל"ט
 מתרגמינן ורדיו ית טסין דהנבא' כני כלים בססי כלי'
 לשון ואת כנו דמתרגמינן וית בססיה: אוגני כלים:
 כמין ענק סביבות שפת הכלים: אוגני כלים ביתיד שאלוים
 בו הכלי השחונות

מקבלין טומאה ואפי' לא קודם שיקבעו וכן מלאחי צפירושו נבא' כל המחזר כו' הואיל ועקר עשייתו להיות דבק בא"ר הנה
 הוא לא יקבל טומאה ואפילו קודם חזרו ע"כ ובעיני כל המחזר כו' עיין כפי' הר"ב פ"ד משנה ד' ג"ס מ"ס במסנה
 י' פ' דמקואות: ג' מין העשת' פי' הר"ב חמיכה של ברזל כו' והוא מלשון ברזל עשום (יחזקאל כ"ו י"ט) הר"ב ס':
 ומן הלפויין הן הצפויין (שיחמו) הכלים בלוחות זהב ודומיהן הרמב"ם והר"ב וכן הר"ש לא פירשו כלום הפס' מ"ו
 מסבירי דנלא אנטריבו להו א"כ שלא היה בטומאתם שכן גם בטומאתם מהר"ס ליתא: ומאוגני כלים והר"ב בעתיק
 אוגני ומפרש כע' ענק כו' והוא מפי' הרמב"ם אבל הוא העתיק אוגני ובערך יש שגויין

אג"י

השחולת מה שנשפיר מן הכלי לאחר שנעשה לשון השחול
 בעתא מחלצא [צרכות דף ח'] כי מן המים תשיטכו
 (שמות ב') מתרגמין ארימן מיה שחלתיה גרוגות
 שנרד מן הכלי בשעת עשייתו לשון להגרד בו האמר
 באיוב (ז' ח') טהורים דלא
 חיישינן בכל הני שמא מכלינא טמא
 באו וכשחור ועשה מהן כלי
 חזרו לטומאתן ויטהר כל הני
 לא נראו לקבל טומאה מעולם
 משום דגולמי כלי מתכות נהו
 וגולמי כלי מתכות אין מקבלין
 טומאה והכי תניא בתוספתא
 גולמי כלי מתכות טהורי ולא
 הן גולמי כלי מתכות כל שעתיך
 לשוף לשכך לגרר ולטרכי
 ולהקיש בקורנא מחורבא אונן
 או און טהור אף מן הקצוות
 אם קצץ כלים לחתיכות כלים
 הנעשי מאותן חתיכות לא חזרו
 לטומאתן ישנה ואין הלכה כר' יוחנן בן נורי גרוטאות
 כלים שנשברו מסני תשימין ונעשה בהן חתיכות קטנות
 אחרי בלותן נקראים גרוטאות והן קטנים משברי כלים ומן
 המסמרות שידוע שנעשו מכלים אע"ג דלא ידעינן אם
 מכלים טהורים באו או מן הטמאין טמאין מכלים הכלים
 הנעשים מהם דחיישינן שמא מכלים טמאין באו וחסרו
 לטומאתן הישנה מן המסמרות סתם דלא ידעינן אם
 נעשו מכלים או מן העשת בית שמאי מטמאין דגורו הני
 אטו הני וביה הלל מטהרין דלא גזרו ד' ברזל טמא שח
 משברי כלים שבללו שטרפן זה בזה התיבן ועשה משניהם
 כלי ברזל טהור שחא מן העשת ומן החררה וכו' אם רוב מן
 הטמא טמא דחזרו לטומאתו הישנה החלמא טיט הדבק
 כלובן בינה ומן הגללי שיעיר טיט עס גללי הבקר
 ועשה מהן כלים ורפין בכבשן אם רוב מן החלמא מקבלים
 טומאה כדין כלי חרס ואם רוב מן הגללים טהורים דכלי
 גללים אין מקבלין טומאה קלוסטרף הגר של הדלת והוא
 היתד שנעלים בו הדלת כדפרשי לעיל רגילים לעשות
 בראשון מין הפוח והוא נקרא גלוסטרף ואם נעשה
 מברזל טמא חזר לטומאתו הישנה לפי שאין לדון בו שומין
 במדונה ומנוסה טהורה אם היתה של ברזל טהור ומצובה
 של מתכת טמא טהורה דבאר עקרא אזלינן ולא בתר
 הכפוי שהיא של מתכת טמא הפין והפורגא שינים הקבועים
 בפותחת והפין נכנס בתוך הפורגא שומטה

מן השחולת ומן הגרוגות טהורין רבי
 יוחנן בן נורי אמר אף מן הקצוות משברי
 כלים מן הגרוגות ומן המסמרות שידוע
 שנעשו מכלים טמאין מן המסמרות
 בית שמאי מטמאין וביה הלל מטהרין
 ד' ברזל טמא שכללו עם ברזל טהור אם
 רוב מן הטמא טמא ואם רוב מן הטהור
 טהור ומחצה למחצה טמא וכן מן החלמא
 ומן הגללים קלוסטרף טמא ומצופה
 טהורה הפין והפורגא טמאין והקלוסטרף
 רבי יהושע אומר שומטה

הוציא פי' כמו אוננים יש לכלי אלא שהאונן יוצא חגוף הכלי
 והוא הוציא דבר שאינו מן הכלי אלא הסובב עליו
 ויוצא פי' מן מחולות דמקורו חייבין ויש הרבה דברים
 הפוכים והוא גג הכלי שהאוננים קבועין בו וי"מ הוציא
 שפתותיהן וי"מ דסגרה של פלי

שפתותיהן וי"מ דסגרה של פלי
 וכולן ענין אחד הם ע"כ
 ומן הגרוגות עיין מ"ש במשנה
 ו' טרק וי"ב טהור הם
 הר"ב דלא חיישינן וכו' והכי
 תניא בתוספתא כל שעתיך לשון
 כו' וכה"ג שנייה ג' בתוספתא
 פ"ב ד' מ' ממכילקין לענין כלי
 עץ גולמיין טמאים וכדחזק
 בס"פ ללקמן ומייתי לה גמרא
 בס"ק דמולין דף כ"ה ופירש"י
 לשוף לשכך בדבר המחליקין
 ומחלח (ועיין בפ"י הר"ב
 רפ"ט) לשכך לשון משככות
 מרמז עשוין כמולגים קטנים

וכן פי' הרמב"ן (בפירוש החומש) כמו ומפקי לי ברמזא
 דברזלא במסכת נדה (דף סז) כלומר שמחוסרים לתקוע
 בהן מסמרות ומשככות לנוי ע"כ לגרר פי' הרמב"ם כמו
 שיגרדו כלי מתכות אחר השיפה לכרכב שיחפרה לים אר
 כמו שיעשה בבית אחר הגרידה ולשון רש"י שם במולין
 לכרכב שחוקק בהן חקיקות גדולות וכרכוב רבי יוחנן בן
 נורי אומר אף מן הקצוות פי' הר"ב אם קצץ כלים לחתיכות
 וכו' לא חזרו לטומאתן הישנה ויראה לי דטעמיה דס"ל
 כאביו דאמר בתם בפ"ק דשבת (דף ט"ז) דטעמא דגורו
 שיחזרו לטומאתן הישנה דחשו שמא לא יקבנו בכדי טהרתן
 והשתא שקצץ הכלי לחתיכות ליכא למהש להכי אבל
 להרמב"ם שטה אחרת בכלה מתני' שמפרש בטומאה
 דמכאן ולהבא והעושה מן העשת וכו' לא שיתכנס ויעשה
 מהן כלים אלא שיחוקק בהם ויעשה אותן כלים ומן
 הגרוגות שיקבצו וידבק בתוספתא עד שיעשה מהן
 דמיון כלי וכן מן החתיכות דר' יוחנן בן נורי אבל הרמב"ם
 (פ"ח מה' הלכה ב') והר"ש מ"ס כפי הר"ב דרובן מן
 החלמא פי' הר"ב טיט הדבק כלובן בינה ולזה נקרא חלמא
 כמו אם יש טעם בריר חלמות (איוב ו') הרמב"ם
 ובצופה טהורה פי' הר"ב איתא של ברזל טהור כו'
 דבאר עקרא אזלי כך פי' הר"ש ומ"ס דניסוי
 היינו שהוא כמו שמוהבין כלי כסף לנוי ובמשנה ו' דתנן נמי
 כה"ג מצופה ומפרש אם היא של עץ כו' והוא שטת
 הרמב"ם שמפרש דכלי עץ מחופה במתכת איירינן ולא
 יטמא אפי' יהיה לו בית חבול כחכמים דבסוף חגיגה ושם (ד' והמליפה) הרכתי בזה בס"ד ולקמן במשנה ו' מרכיב הר"ב
 ב' הפירושים ואינם עולים יפה כמ"ס בס"ד דהפין והפורגא לשון הר"ב שינים הקבועים בפותחת והפין נכנס בתוך
 הפורגא מברזל אחד ונעל ונסגר ומלך אחר יש בפורגא נקב שמכניסים בו את המפתח ומדחין את הפין לחורו ונפתח ויוצא
 הפין מן הפורגא לשון הר"ש בשם הערוך ונ"ל שיש חסרון בלשון שהיאך מחיל בלשון דברים שינים כו' ומסיים בלשון
 ומיד והפין נכנס כו' ובערוך ערך פן כתב בזה הלשון הפין והפורגא איתא דאמר חסין פי' אלו שינים הקבועים
 בפותחת ונכנסים בתוך הפורגא וי"מ הפין והפורגא הוא הקלוסטרף ובלשון ערבי וכו' והפורגא

בין כך ובין כך • בן שהיא מצופה ובין שאינה מצופה טמאה • זקן עגולה וקרן פשוטה • חזונרות מקרני הכהמות עשויות פרוקים פרוקים מחזירים • אלא שחמת מהן נורת עגולה • ואחרת פשוטה • וחבור הפרקים של עגולה קשים

בין כך ובין כך • טמאה • זקן עגולה טמאה • ופשוטה טהורה • אם היתה מצופית שלה של מתכת טמאה • (גמ' הקו) הקב שלה • ר' טרפון מטמא • וחכמי • מטהרין וישע' חבורן הכל טמא • כיוצא בו קני מגור' טהורין • הפרח והכסים טמאים • ובשעת חבורן הכל טמא • ח' קסדא טמא • ולחיים טהורין • אם יש בהן בית קבול מים • טמאים • כל כלי המלחמה טמאים • הכידון והגיבון והמגפיין • והשריון טמאין • וכל תכשיטי נשים טמאין • עיר של זהב • קטליות נזמים • ומכעות • (גמרא ל"ג) ומבעת בין שיש לה חותם • ובין שאין לה חותם • ונזמי האף • קטלה שחוליות שלה של מתכות • בחוט של פשתן • או של צמר • נפסק החוט החוליות • וטמאות • שכל אחת ואחת • כלי בפני עצמה • חוט של מתכות • וחוליות של אבנים טובות ומרגליות • ושל זכוכית • נשתברו החוליות • והחוט בפני עצמו קיים • טמא • שירי

טמא • של ברזל • שמתים על לחייהו • אשי כהן בית קבול • כיש • שותקין בהם מים במלחמה • כידון • רומח קטן שביד השרים והמלכים • ניקון • כמו קינון • לשון ומסקל קינו • והוא ברזל שבתוך הרומח • מגפיים בתי שוקים של ברזל שנושאין אנשי המלחמה • תכשיטי נשים • אע"פ שאין עשוין למלאכה • לא לנוי • מרבינן להו מקרא • דכתיב • (בשרבר ל"א) וכל אשר לא יבא באשת עבדו במים • עיר של זהב • כמין עטרה נחנות הנשים • בראשן עשויה כזורת ירושלים • קטליות • חוטים של זהב שניתנות סביב הצוואר • ומשני שאשה חונקת עמה • בהן כדי שתראה בעלת בשר • לכך נקראים קטליות • ונזמים • יש מהן נזמי האף • ויש מהן נזמי האוזן • בחוט של פשתן • שהיו החוליות נקובות ומלאו מהן החוט • חוליות טמאות • דכל חדא באי נפשי חשיבה כלי מעשה • של אבנים • שהיו מרגליות ואבנים נקובות ומלאו מהן החוט • טמא • החוט • האויל ושל מתכת הוא • כמלא

שיש עליה חותם • בנת' פ'ו דשבת שרמיין מתתני' דהתם דלא תלא אשה בטבעת שיש עליה חותם • ואם יצאת חייבת חטא' • שנתע מיתה דלאו הכשיט הוא לה • ואלו הכא קתני לה • בהדי תכשיטי נשים • ומשני רבא דהא דקתני הכא וטבעת בין שיש פ' • לאו ארושא דאירי בתל ציטי נשים קיימי תרויכו' אלא לצדדין קתני • יש עליה חותם תכשיטין דאיש • אין עליה חותם תכשיטין דאשה • ש זוליות שלה • פירש מהר"ם לשון וחלי כהם (משלי כ"ה י"ב) • זירי

זקן עגולה כו' • לשון כו' • חזונרות מרדני הכהמות • ועיין מ"ש צ"ט מסכת קנים • דקרנות נקראו חזונרות ולשון כו' • כלי שיר עשוין מקרן • דכתיב • (דניאל ג') קל קרנא משרוקיתא • זקן פשוטה טהורה • פי' • הר"ב

שחין לה בית קבול • זקנים דין כלי עגלם יש להן כו' • כדמנין דרפ"ב • מצופית פירש הר"ב מקום הנחת הכפה • והוא הקצר שבה • כלומר מקום הצר • שהרבה פעמים נמצא בלשונם שמשמשים בלשון קצר • והמכוון צו צר • ולפי שאינו רחב • קראוהו קצר • ומ"ש הר"ב מלשון עומדים לצופים • שמשני' ה' פ"ה דאבות • הקב שלה והר"ב העתיק הקו • וכן נמצא במשנ' שדפ"ו הגמרא • גם הרמב"ם העתיק כן • אבל הר"ם העתיק בנירס' הספ' ופי' • בשם הערוך שהוא נרתק שלה וכלי הוא • כמו קב הקטע צ"ב במהאשה [משנה ח'] שהוא כלי ונרתק לרגל • וגם בנוסח מהר"ם הקב • וכן במשניות ישן ומקוקד • רבי טרפון מטמא ומכמים מטהרין • ל"ל דמדתקן ובשעת חבורן הכל טמא • דהא דמטהרין החכמי' ה"ט דאין לקו שם בפני עצמו • ופלוגתייהו כפלוגתא דרבי עקיבא ומכמים דלעיל ועיין ס"ח הבידיון פי' הר"ב רומח קטן שביד השרים ומלכים • כמו כנה כידון אשר בידך דיהושע (ח') • והר"ם כתב • דכתיב וכידון נהש • דגלית (שמואל א' י"ז) נשוס דביה כתיב שהוא של מתכות • הבידיון וכו' • כלומר כגון הכידון וכו' • ועיין בסו"ד • תכשיטי נשים טמאים • כתב הר"ב מרבינן להו מקרא דכתיב וכלו כו' • וכ"כ הר"ם בשם ספרי זוטא וגשים לאו דוק' • שהרי מונה אף של אנשים • אלא נקט דשכימי טפי • ועיין מ"ש צ"ט דלקמן • עיר של זהב כו' • הובא מהן קלתן מתכשיטי הנשים • על צד המשל • כמו שעשה בכלי המלחמה • הרמב"ם • גזמיה לשון הר"ב יש מהן נזמי האף ויש מהן נזמי האוזן • ומיהו הכא נזמי האוזן • דהא נזמי האף תני להו בסופא • ועיין רפ"ו דשבת • ובמסנה' פ' ס' קדוטה [מש"ס] • ולשון הרמב"ם נזמי שני מנינים • מהן שיתלו באזן כמו שעשוין היום • ומהן יתלו באף • כמו שהיו עושין כן בזמן שהיו ע"כ • ומבעת בין שיש כו' • כלומר וטבעת שאמרנו בין שיש עליה כו' • רש"י פ"ו דשבת דף נ"ט •

עליה חותם • בנת' פ'ו דשבת שרמיין מתתני' דהתם דלא תלא אשה בטבעת שיש עליה חותם • ואם יצאת חייבת חטא' • שנתע מיתה דלאו הכשיט הוא לה • ואלו הכא קתני לה • בהדי תכשיטי נשים • ומשני רבא דהא דקתני הכא וטבעת בין שיש פ' • לאו ארושא דאירי בתל ציטי נשים קיימי תרויכו' אלא לצדדין קתני • יש עליה חותם תכשיטין דאיש • אין עליה חותם תכשיטין דאשה • ש זוליות שלה • פירש מהר"ם לשון וחלי כהם (משלי כ"ה י"ב) • זירי

א"ש הלכה פו
ב"ש הלכה יו
ג"מ"י פ"ח ח"ב
ל"ה הלכה פ
ד"ה הלכה פ"ב
ה"ס פ"ה הלכה יו
מ"י פ"ח ח"ב
ז"ה הלכה פ"ב

והפורני כנגס לתוכה הפין מזל א' וכו' . עוד מ"ס בלשון
 הר"ם לחורו . כתוב בערך לחון . והרמב"ם בפירושו כתב .
 וז"ל חסין . הן השינים הקבועים בפותחת . והפורני הוא
 המקום עצמו אשר תכניס בו הפין . ע"כ . התחיל בחי"ת
 וסיים בה"א . וכן התחיל בלשון

מבשרים פ"ס פ"ב
 כ"ג כ"ג
 ג' ע"פ ס' ה"ג
 ד' ע"פ ס' ה"ג

שומטה מפת' וה' הוללה בחברו בשבת ר"ט
 אומר הרי היא לו בכל הכלים ומטלטלת .
 בחצר: דה"ע קרב של פרוטביא טמא ולחיי'
 טהור: רבי אליעזר מטמא בלחיים וחכ"מ
 אין טמא אלא עקרביוב שעת חבורן הכל
 טמא: ו' פיקה של מתכת . רבי עקיבא
 מטמא . וחכמים מטהרין . ומצופה
 טהורה . המוש . והאימה . והמקל .
 ומפויניה . וחליל של מתכת . טמאין .
 ומצופין טהורים . סימפ גיה . אם יש בה
 בית קבול כנפים .

בין
 שמימות הגשים בראש הפלך שטות בו כדי שיכבד : ר"ע
 מטמא . דכלי מתכות שיש לו שם בפני עצמו הוא וטמא .
 דמתן בריש פרקין : וחכמים מטהרין . דאין לו שם בפני
 עצמו . אלא שם לוי . פיקא של כוש' או פיקה של אותו דבר
 שהיא משמשת לו . והלכה כחכמים : ומצופה' אם היא של עץ
 ומצופה' במתכת טמא' . טהורה' דבחר עקרא אזלינן . ולא
 בחר האפוי . שהוא של מתכת טמא' . כוש' פלך שהגשים עוות
 בו : והמקל . של מתכת טמא' . הואיל ואדם רודה בו אף
 הבהמה . ככלי עשוי לפתחים אדם הוא חסוי : ומפויניה' מין כלי
 זמר הוא . כדכתוב בדניאל (ג') פסקתרין ומפויניה : וחליל .
 אף הוא מין של כלי זמר וחליל הוא . וקולו נשמע עד למרחוק :
 ומצופין טהורים . אם של עץ . ומצופה' נחושט טמא' . טהור .
 הוא . דבחר עקר הכלי אזלי' שהוא של עץ ולא חשיב' יש לו
 בית קבול אע"פ שהוא חלול כיון שאינו עשוי לבית קבול : אם
 יש לה בית קבול כנפים . כלים דקים קטנים כדמות כנפים
 נחתים בחוד הסמנוניא . שמייעים להשמעת קול הכגון .
 ואם עשו בצורה מקום לבית קבול של כנפים הללו . חשיב
 בית קבול .

בין
 שמימות הגשים בראש הפלך שטות בו כדי שיכבד : ר"ע
 מטמא . דכלי מתכות שיש לו שם בפני עצמו הוא וטמא .
 דמתן בריש פרקין : וחכמים מטהרין . דאין לו שם בפני
 עצמו . אלא שם לוי . פיקא של כוש' או פיקה של אותו דבר
 שהיא משמשת לו . והלכה כחכמים : ומצופה' אם היא של עץ
 ומצופה' במתכת טמא' . טהורה' דבחר עקרא אזלינן . ולא
 בחר האפוי . שהוא של מתכת טמא' . כוש' פלך שהגשים עוות
 בו : והמקל . של מתכת טמא' . הואיל ואדם רודה בו אף
 הבהמה . ככלי עשוי לפתחים אדם הוא חסוי : ומפויניה' מין כלי
 זמר הוא . כדכתוב בדניאל (ג') פסקתרין ומפויניה : וחליל .
 אף הוא מין של כלי זמר וחליל הוא . וקולו נשמע עד למרחוק :
 ומצופין טהורים . אם של עץ . ומצופה' נחושט טמא' . טהור .
 הוא . דבחר עקר הכלי אזלי' שהוא של עץ ולא חשיב' יש לו
 בית קבול אע"פ שהוא חלול כיון שאינו עשוי לבית קבול : אם
 יש לה בית קבול כנפים . כלים דקים קטנים כדמות כנפים
 נחתים בחוד הסמנוניא . שמייעים להשמעת קול הכגון .
 ואם עשו בצורה מקום לבית קבול של כנפים הללו . חשיב
 בית קבול .

בין
 שמימות הגשים בראש הפלך שטות בו כדי שיכבד : ר"ע
 מטמא . דכלי מתכות שיש לו שם בפני עצמו הוא וטמא .
 דמתן בריש פרקין : וחכמים מטהרין . דאין לו שם בפני
 עצמו . אלא שם לוי . פיקא של כוש' או פיקה של אותו דבר
 שהיא משמשת לו . והלכה כחכמים : ומצופה' אם היא של עץ
 ומצופה' במתכת טמא' . טהורה' דבחר עקרא אזלינן . ולא
 בחר האפוי . שהוא של מתכת טמא' . כוש' פלך שהגשים עוות
 בו : והמקל . של מתכת טמא' . הואיל ואדם רודה בו אף
 הבהמה . ככלי עשוי לפתחים אדם הוא חסוי : ומפויניה' מין כלי
 זמר הוא . כדכתוב בדניאל (ג') פסקתרין ומפויניה : וחליל .
 אף הוא מין של כלי זמר וחליל הוא . וקולו נשמע עד למרחוק :
 ומצופין טהורים . אם של עץ . ומצופה' נחושט טמא' . טהור .
 הוא . דבחר עקר הכלי אזלי' שהוא של עץ ולא חשיב' יש לו
 בית קבול אע"פ שהוא חלול כיון שאינו עשוי לבית קבול : אם
 יש לה בית קבול כנפים . כלים דקים קטנים כדמות כנפים
 נחתים בחוד הסמנוניא . שמייעים להשמעת קול הכגון .
 ואם עשו בצורה מקום לבית קבול של כנפים הללו . חשיב
 בית קבול .

בין
 שמימות הגשים בראש הפלך שטות בו כדי שיכבד : ר"ע
 מטמא . דכלי מתכות שיש לו שם בפני עצמו הוא וטמא .
 דמתן בריש פרקין : וחכמים מטהרין . דאין לו שם בפני
 עצמו . אלא שם לוי . פיקא של כוש' או פיקה של אותו דבר
 שהיא משמשת לו . והלכה כחכמים : ומצופה' אם היא של עץ
 ומצופה' במתכת טמא' . טהורה' דבחר עקרא אזלינן . ולא
 בחר האפוי . שהוא של מתכת טמא' . כוש' פלך שהגשים עוות
 בו : והמקל . של מתכת טמא' . הואיל ואדם רודה בו אף
 הבהמה . ככלי עשוי לפתחים אדם הוא חסוי : ומפויניה' מין כלי
 זמר הוא . כדכתוב בדניאל (ג') פסקתרין ומפויניה : וחליל .
 אף הוא מין של כלי זמר וחליל הוא . וקולו נשמע עד למרחוק :
 ומצופין טהורים . אם של עץ . ומצופה' נחושט טמא' . טהור .
 הוא . דבחר עקר הכלי אזלי' שהוא של עץ ולא חשיב' יש לו
 בית קבול אע"פ שהוא חלול כיון שאינו עשוי לבית קבול : אם
 יש לה בית קבול כנפים . כלים דקים קטנים כדמות כנפים
 נחתים בחוד הסמנוניא . שמייעים להשמעת קול הכגון .
 ואם עשו בצורה מקום לבית קבול של כנפים הללו . חשיב
 בית קבול .

בין
 שמימות הגשים בראש הפלך שטות בו כדי שיכבד : ר"ע
 מטמא . דכלי מתכות שיש לו שם בפני עצמו הוא וטמא .
 דמתן בריש פרקין : וחכמים מטהרין . דאין לו שם בפני
 עצמו . אלא שם לוי . פיקא של כוש' או פיקה של אותו דבר
 שהיא משמשת לו . והלכה כחכמים : ומצופה' אם היא של עץ
 ומצופה' במתכת טמא' . טהורה' דבחר עקרא אזלינן . ולא
 בחר האפוי . שהוא של מתכת טמא' . כוש' פלך שהגשים עוות
 בו : והמקל . של מתכת טמא' . הואיל ואדם רודה בו אף
 הבהמה . ככלי עשוי לפתחים אדם הוא חסוי : ומפויניה' מין כלי
 זמר הוא . כדכתוב בדניאל (ג') פסקתרין ומפויניה : וחליל .
 אף הוא מין של כלי זמר וחליל הוא . וקולו נשמע עד למרחוק :
 ומצופין טהורים . אם של עץ . ומצופה' נחושט טמא' . טהור .
 הוא . דבחר עקר הכלי אזלי' שהוא של עץ ולא חשיב' יש לו
 בית קבול אע"פ שהוא חלול כיון שאינו עשוי לבית קבול : אם
 יש לה בית קבול כנפים . כלים דקים קטנים כדמות כנפים
 נחתים בחוד הסמנוניא . שמייעים להשמעת קול הכגון .
 ואם עשו בצורה מקום לבית קבול של כנפים הללו . חשיב
 בית קבול .

בין
 שמימות הגשים בראש הפלך שטות בו כדי שיכבד : ר"ע
 מטמא . דכלי מתכות שיש לו שם בפני עצמו הוא וטמא .
 דמתן בריש פרקין : וחכמים מטהרין . דאין לו שם בפני
 עצמו . אלא שם לוי . פיקא של כוש' או פיקה של אותו דבר
 שהיא משמשת לו . והלכה כחכמים : ומצופה' אם היא של עץ
 ומצופה' במתכת טמא' . טהורה' דבחר עקרא אזלינן . ולא
 בחר האפוי . שהוא של מתכת טמא' . כוש' פלך שהגשים עוות
 בו : והמקל . של מתכת טמא' . הואיל ואדם רודה בו אף
 הבהמה . ככלי עשוי לפתחים אדם הוא חסוי : ומפויניה' מין כלי
 זמר הוא . כדכתוב בדניאל (ג') פסקתרין ומפויניה : וחליל .
 אף הוא מין של כלי זמר וחליל הוא . וקולו נשמע עד למרחוק :
 ומצופין טהורים . אם של עץ . ומצופה' נחושט טמא' . טהור .
 הוא . דבחר עקר הכלי אזלי' שהוא של עץ ולא חשיב' יש לו
 בית קבול אע"פ שהוא חלול כיון שאינו עשוי לבית קבול : אם
 יש לה בית קבול כנפים . כלים דקים קטנים כדמות כנפים
 נחתים בחוד הסמנוניא . שמייעים להשמעת קול הכגון .
 ואם עשו בצורה מקום לבית קבול של כנפים הללו . חשיב
 בית קבול .

ו קרן

באמצע :

שירי קטלא כמלא צואר קטנה תימה ה"ז שירי קטלא כימי
דמי . אי בחוט של שפסן וחוליות של מתכות . למה לי
מלא צואר . הא כל חוליא בפני עצמה טמאה . ואי בחוט
של שפסן וחוליו של מרגליות כיון דחוט לאו בר קבולי טומא' .

א מ"י פ"ט ח"א
כל"ס הלכה
ב טעם נכח
ג טעם נכח
ד טעם הלכה
ה טעם הלכה
ו טעם הלכה
ז טעם הלכה
ח טעם הלכה
ט טעם הלכה

כמלא צואר קטנה . כמלא צואר של בת קטנה : מן הקדרה
מלמטה : רחב מלמטה ויש לה בית קבול וכעדה מלמעלה על
ראש הנזם מלמעלה ויש לו ברעין של זהב . או של כסף עשוי
כעדה : ונפרק העדה מן הקדרה : הקדרה טמאה שהרי יש
לה בית קבול . וללא מפני שהיא
מתכשית נשים . שהרי אינה ראוי'
לפכשית כותית שריא : והעדה
טמאה . שיש לה שם בפני עצמה :
לינורא . ראש הנזם הנכנס בקרב
האזן או בקרב האף . ולפי שהוא
עשוי כחולב קרוי לינורא . הרגום
מזלגותיו צמוריים : טהורה .
שאין לה שם בפני עצמה : העשוי
כמין אשכול . נזם העשוי ארבע
או חמש גרגרין זה על גב זה כמין
אשכול . ונפרק . טהור . שאין לכל
גרגיר וגרגיר שם בפני עצמו והוא
אינו ראוי לשמש משנפרק :
פרק י"ב טבעת אדם
כגון
טבעת של אצבע . אבל טבעת
שהתקין לחגור בו מחטו ולקשור
בה בין חפציו . טהורה והיינו
טבעת כלים . וטעמא משום דלא
רבי קרא לטומאה אלא תכשיט
אדם . ולא תכשיטו בהמה וכלים :

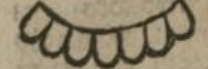
"שירי קטלא . כמלא צואר קטנה . ר"א
אומר . אפילו טבעת אחת . טמאה . שכן
ת"ל ב צואר : ט' נזם שהוא עשוי בקדו'
מלמטן וכעדה מלמעלה ונפרק . בקדרה
טמא משום בלי בית קבול . וכעדה
טמא בפני עצמו . צינורא טהורה . העשוי
כמין אשכול . ונפרק . טהור :

פרק י"ב טבעת אדם טמאה טבעת
בהמה וכלים ושאר
כל הטבעות . טהורות . קדרות החצים .
טמאה . ושל אסירין טהורה . הקולר
טמאה . שלשלת שיש בה בית נעילה
טהורה . העשוי לכפיתה טהורה . שלשלת
של סימנות . טמאה . של בעלי בתים .
טהור . א"ר יוסי אימתי בזמן שהיא מפתח
אחד . אבל אם היו שנים . או שקשר חלזון
בראשה . טמאה : ב' קנה מאזניים של
סרוקית .

קורות החצים . איך דמרכשי . אשה שהחזיז מונחיה בה .
ואיך דמרכשי . המטר' לחן . ושל אסירין . עושים כמין פגימה
בקור' להכניס בה רגל אדם (ומניחין עץ ארוך על גביו) ואין
יכול לזאת ולשון מקרא קורה סדיושם בסד רגלי (איוב ג') .
וקורות של חצים ושל אסירין האמורין כאן . דמתכת נכחו .
ולא של עץ . קולר . שנותנים בצואר האסירים (והוא סוגר) .
מרגום ויתנהו בסוגר . בקולרין . ומשים דקולר עשוי שיאנו
טמו בכל מקום שהולך . חשוב כלי מעשה שפי מקורת האסירי' .
שאין לו שם ממקומו . הלכך קולר טמא : שיש בה בית נעילה .
עושים לשלשלת בית נעילה (וטומטין אותם ברגל הסוכים) .
וסוגרים במפתח ומשיבה כלי : לכפיתה . שלשלאות שוכחתי'
בהן הקוף וגורי הכלבים הקטנים ולגוי הן עשויין . והוי תכשיט
דבהמה ולא מטמא : סיטופים . סימנים גדולים שמוכרי' במדה
בסה . ויש להן שלשלת שקובעים בראשה אחד המדה סאה או
תרקב . וראשה השני כותנים בטבעת שבדלת או בקורה .
וסוגרים עליה במפתח . כדי שלא תנגב המדה : ושל בעלי בתים
טהור . דסתמא עשוי לגוי ותכשיט לכלי : מפתח אחד . מחוליא
זובעים התכלת קשר לה בראשה עשוי מברזל . והוא משוי לה מנא : ב' קנה מאזניים של סרוקות . סרוקי צמר ושתיים .
ומוכרין אותו כמין לטראות . כשרוצין לשקל יש להם מקל ארוך של עץ . ותלוי בראשו כמין טבעת מלמעלה . ואונקליות של
ברזל שלווין מלמטה בשלשלת . עשויין כמין ויון . וראשיהם כפופים מלמעלה . ויש לאותה מקל טבעת אחרת שמהלכת על פני
כל התקל' ואינה יכולה לזאת מחכו . וכמין עשת של ברזל או של נחשת עב וכבד תלוי באותה טבעת . וכשבא לשקול שק של צמר
או של מטוה . תושב את האונקלית בשק . ואותו בטבעת שכנגדו למעלה . ומעלה

ב בת קבול' דאלת'ה אע"ג דכלי מתכות פשוטיהן טמאין כדתנן
בריש פרקין זו לאו כלי הוא :

פרק י"ב טבעת כהמה וכלי וכו' טהורות . כתב
הר"ב דלא רבי קרא לטומאה אלא
תכשיטי אדם כו' . וכ"כ הר"ש וז"ל דמסברא לא מרבינן מוכל'
שכתבו בפרק דלעיל משנה ח' (ד"ה הכשיטי נשים) . אלא
טבעת אדם . מטעם דתוספת מועט תוספת כו' . אבל ברפ"ה
דמסכת שבת דף ג"ב : מפרש רש"י טבעת אדם טהור דהתכשיט
הוא . וממדין ילפינן דמנה בהן תכשיטין אצעה וצמיד וגו' .
ואכולהו קאי תפחטאו אדם ושבוכם . טבעת בהמה כו'
טהורות . דלאו משום תכשיט מיתמו . דאין תכשיט נכלי . וכלי
נמי לא הוי אלא תכשיט כלי . מיהו בעוד' מחוברת לכלי מטמא
עס"כ כלי . דהוי יד לכלי . דכל המחובר לו הרי הוא כמוהו .
ע"כ . סימניות סירש הר"ב סימנים גדולים . עיין מה
שכתבתי במשנה ד' פרק ב' דמאי (ד"ה הסיטופות) :

ומער ת"ק
כמלא צואר
קטנה . ורבי אליעזר קאמר
אפילו טבעת אחת . דרך לחלות
בצואר ע"כ :
ט בקדירה טמא פי' הר"ב
שהרי יש לה

אחת : דשלשלת בחוליא אחת לא עבדי אנשי . ולא חשיבא כלי . או שקשר חלזון בראשה . כדמות חלזון שהוא דב שבים . שמדמה
זובעים התכלת קשר לה בראשה עשוי מברזל . והוא משוי לה מנא : ב' קנה מאזניים של סרוקות . סרוקי צמר ושתיים .
ומוכרין אותו כמין לטראות . כשרוצין לשקל יש להם מקל ארוך של עץ . ותלוי בראשו כמין טבעת מלמעלה . ואונקליות של
ברזל שלווין מלמטה בשלשלת . עשויין כמין ויון . וראשיהם כפופים מלמעלה . ויש לאותה מקל טבעת אחרת שמהלכת על פני
כל התקל' ואינה יכולה לזאת מחכו . וכמין עשת של ברזל או של נחשת עב וכבד תלוי באותה טבעת . וכשבא לשקול שק של צמר
או של מטוה . תושב את האונקלית בשק . ואותו בטבעת שכנגדו למעלה . ומעלה

ומעליהו באויר והטבעת שבו העשת של ברזל תלוי מרחיקה
 מסבבת שאומז בה ומכבדת על הקנה עד שיבא ציוטר . שלא
 יכריע לשום דבר יותר ולפי הרחק הטבע שבו העשת של ברזל .
 יודע חשבון המשקל ע"כ ליטר א' ע"כ י"ע"כ ק' זה נקרא פלם
 בלשון מקרא כדכתי' (ישעי' ט)
 ושקל כפלם הרים . פלם ומאזני
 משפט לה' (משלי י"ז) : ושל
 בעלי בתים . אין רגילים לתת
 בו אונקליות שהן אותן הוין
 שמוחבים בשק להעלותו . אלא
 בלא אונקליות קישרים במכל
 ותולין בקנה . אונקליות גרסינן .
 ול"ב אונקיות : אונקלי של כתפין
 עץ ארוך כעין מוט שהכתף מניח
 על כתפו ותולה בו שני שקים .
 אחת לפניו ואחת מאחוריו . כשני
 אונקליות של ברזל התחובות
 במוט על שני קצותיו של רוכלי .
 מוכרי בשמים ומרוקי נשים :
 טמאה . מפני שיש לה בית
 קבול : שלפניו טמאה לפי שהוא
 משתמש בה : ושלאחריו טהורה .
 שאינו משתמש בה אלא לשמירה .
 שלא יפול המסאוי האחריו ואין

הלכ' כר' יהודה דרבנן חסיה קטנה של עור ותולין רצוע' בשפת
 העור סביב ויש אונקליות של ברזל בארוכות המט' וכשרונים
 לנטות עובדין רצוע' באותן אונקליות : נקליפין שני עמודי
 שמועדין באמצע דופני המטה א' מראשוקיה וא' במרגלונתיה
 ומזולין בראשיהן ומניחין קנה מזה לזה ופורסים עליו סדין .
 ופנימים שאין העמודים מפולסים אלא כעין ב' וזין מניחין
 בראשי הנקליפין והוא אונקלי : שידה . מיכה קטנה : אקון .
 מיכה שעושי הצידים לצוד בה גדים : כל המחובר לטמא .
 אונקלי המחובר לכלי המקבל טמאה : טמא : לטהור . כגון
 מנורת העץ שהיא טהור טהור : אחת אח' בפני עצמן כל אונקלי
 שפירשה מכלי טהורה לפי שאין לו שם בפני עצמה : ג' עני הוא
 כלי של מקבת מחזיק ג' קבים והוא מלשון ושמת בטמא ובעלי
 בתים משתמשין בו שמיחין שם גרוטאות משברי כלי ומכות:
 רבן במלחל מטמא דסבר כסוי חשוב כלי הואיל ויש לו בית
 קבול : וחכמים מטהרין דסברי אין כסוי חשוב כלי . והלכה
 כחכמים : ושל רופאים טמא לדברי הכל . מפני שהרופאים
 מניחין בו פממנים : מגדל בית האוצר של עץ ארמרי"או בלע"ז
 ובערבי אלמנס"ר : ושל רופאים טמאה . מפני שנותן עליה
 את האשפלינית ותולה בה המספרים : היחובין . מלקחים
 שנוטל בהם הכלי שכתיד בו את הכסף . להריקו לתוך כלי
 אחר : והפריבין בתוספת מ"א או הן פריבין . הקבועי בכירי'
 ורבותי לא פירשה לי : עקרב

ולשבר הגמלים הגדולים ולרדדן . שיהו נוחין לתשמש עד כאן
 קבועים בקיר . והכי תניא בתוספתא :

באונקליות כתב הר"ב דהכי גרסי' ול"ג אונקיות . אבל .
 הרמב"ם והר"ש גרסי' אונקיו' . וזה ל' הר"ש
 אונקיות הם כף של מאזנים ויש להן בית קבול שעשוין כמין
 כוס קטן . ע"כ . גם גירסת חכר"ם כך היא : ושל בעלי

בתים ל' מהר"ם . תימה עלי מ"ס
 של בעלי בתים של סרוקות נמו
 אינו טמא אלא כשיש בו אונקיות
 ונ"ל דל"ס סרוקות כולן יש להן
 אונקיות . פי' כפות של בית קבול .
 אבל של צ"ב שאין רגילים לשקול
 כל כך . יש שיש להם מאזני שאין
 בית קבול לכפות מאזני . כעין
 אותן ששוקלי צהן מלב' להכי נקט
 אם יש בהן אונקיות (אע"פ שאין
 להם בית קבול) טמאה ע"כ :
 נקליפין מפורש במשנה ג'
 פ"ק דסוכה :
 ושל אקון . לשון הר"ב מיכה
 שעושים הצידים כו' .
 כ"כ כפי' הרמב"ם שלפנינו . אבל
 כנא"י אקון . הוא סל הצידין
 וממנה מפורסמת הללס . והיא
 כמו מיכה מעץ בו אונקליו' יתלו
 בו כוס יכנס הדג בו . ולא יוכל
 לצאת ממנו : ג' טני פי' הר"ב הוא כלי . של מתכות מחזיק ג'
 קבים . וכ"כ הרמב"ם אבל הר"ש הביא מפני דתמיד פ"ג
 משנה ו' הטני דומה לתרקב גדול מחזיק קבים וחצי ולפי מה
 שכתב הר"ב שם [ד"ה תרקב] ניחא : ודובבין מטהרין פירש
 הר"ב דסברי אין כסוי כו' . כדפסק לן תנא במשנה ג' פ"ד
 ועינן מ"ס [סוף] משנה ו' פ' ה' דלהלות :
 והפריבין כתב הר"ב שמו"ס הפ"ו הן פריבין הקבועי בכירי'
 ורבותי לא פירשה לי . ולכאורה נראה שהוא כורים
 דם"ס שהוא ג' כמכלי בית הבד כמ"ס הר"ב שם . והיינו דכמוך
 ליה עקרב בית הבד והרי הוא דבר הלמד מענינו .
 אבל הרמב"ם מפרש ח"ל ברזלי קבועי שבחוקד לשמור אותו
 מן השריפה במהירות זמן ע"כ . והכ"מ [ת"מ] מה"כ הלכה יו"ד
 כתב שכל' שהם ברזלי' התלוין בחוקד . ובסופן מולגים
 שהקדרה תלויה בכס על האש נדי שלא תהיה יושבת על האש
 מהם ותשרף וכבר ראינו בי' או בבית קצת בני אדם ע"כ
 והראב"ד בפ"י מה' כלי' גור' הקבועי' בקירוס וכתב שבעל
 הערוך מפרש מלקחי' שתוכסין בהן אורגי' שירישות הקני' או
 השטי והוא מורדו"ר בלע"ז . והם עומדי קבועי' לכירי' ולקירות
 וקורא אותם פריבין על שם שמוצאים הקנים והארוג . מל'
 צפרך . כך נ"ל והם כמו טבעת כלים . ע"כ . ובערוך שצדימו
 מפ' חסיכי בגד שמקמי' בהן את הקדרה . וי"א אבני' שהקדרה
 יושבת עליהם . וי"א הקבועים בכירים כדחנן כו' ע"כ . ובכף
 נחת כתב שראה לו שהוא כלי ממתכות או מעץ . עשוי לפרך
 ורבותי לא פירשה לי : עקרב

ולשבר הגמלים הגדולים ולרדדן . שיהו נוחין לתשמש עד כאן
 קבועים בקיר . והכי תניא בתוספתא :

כ' מהר"ם
 ג' ק' כ' י"י
 ס' ד' ס' ס' ו'
 ס' ס' ס' ס' ס'
 ס' ס' ס' ס' ס'

עקרב בית הצד פי' הר"ב כנרול עקום טו' הקבוע בקורות
 בית הצד לתלות בו כלים הר"ש
 שדורה פי' הר"ב דאין תשמישן אלא עם הקרקע ועיין
 מ"ט בתוספת ב' פרק דלעיל: ר' ושל אכן

עקרב בית הצד כנרול עקום דומה לעקרב הקבוע בקורות בית
 הצד שדורכים בה הימים: אונקלי שכתבתי: ויין של כנרול
 הקבועי ככתלי לתלות בהם כלים: טהורה דאין תשמישן
 אלא עם הקרקע: ד' מסמר הגרע: אומל של אומן המקין

השעות פי' הר"ב אכן שיש בה
 קיום וכו' ומסמרים מחובים בה
 וכו' הרביב בזה שתי לשונות
 נשתלמו מפי הרמב"ם וסיימו
 ומסמרים וכו' לשון הר"ש הוא
 שכתב לפי הערוך תרגום כל
 (המעלות טולא) אכן שפיל
 ויש בה מסמרים לכון השעות
 ע"כ ולדבריו אפשר אין צורך
 לקיים אצל לפי הרמב"ם והוא
 התחלת לשון הר"ב שיש בה
 קיום כו' אין מהצורך אלא מסמ'

עקרב בית הצד ממאה: ואונקלי
 שבכורות לים טהורה: ד' מסמר הגרע
 טמא: ושל אכן השעות טהור: ר' צדו'
 ממאה: "מסמר הגרעי: טמא: וארון של
 גרוסות: רבי צדוק מטמא וחכמים
 מטהרין: היתה עגלה שלה של מתכרת:
 טמאה: ה' מסמר שהתקינו להיות
 פותח ונועל בו: טמאה העשוי לשמירה:
 טור:

דס' ונק"ל גרע על שם שמגרע
 את הדס: וי"מ מסמר של נפתי'
 שקבוע לכן מסמר כסדן
 כשמסלקים התיכה של כנרול מן
 האש ורובה לחתוך ממנה: מניח
 על המסמר ומכה בקורנס
 וגרעת: אכן השעות אכן שיש
 בה קיום ורשומים עליהם שמות
 השעות: ומסמרים מחובים פה
 שבהם מכוונים את השעות:
 מסמר הגרעים: מסמר ארוך
 שהאורג מניח בקנה דק ומחב'

אחד: וכן לשון הר"ב עליו בפ"ג דעדות משנה ח'
 הרמב"ם: אכן השעות אכן תכנה בארץ וירשום בה קיום
 ישרים מחובים עליהם שעות השעות והוא עגולה: ובמרכו
 זאת העגולה מסמר נכב על זוית נכב כל מא שיגטה בשויו
 כל זה המסמר לקו מאלו הקווים ידע כמה שעות עברו
 מהיום: ע"כ: ובעדות שם ביאר יותר שזה המסמר הוא
 געשה על הרוב שעות מרובע האלכסון באורך: ע"כ:
 במסמר הגרעי: פי' הר"ב מסמר ארוך פי' ומחובר
 על הקנה את המטוה: וכך פי' הרמב"ם: ולא
 פירושו מסמר זה למה הוא צריך: ולכן נ"ל שישע סוכ"ל
 ומחבר עליו המטוה: ופירושו על המסמר: וכן ראיתי אצל

על הקנה את המטוה: ארון של גרוסות: העושין גרוסין של
 סול ברחים שלהן יש לכן כמין ארון של עץ: רבי צדוק מטמ'
 אומן ארון דקירת כלי עליו: וחכמים מטהרין: דכלו עץ
 העשוי לנחת הוא ואינו עשוי לטלטל: ורבי צדוק סבר פעמים
 מטלטלין אותו לתקו: ואין הלכה כר' צדוק: היתה עגלה:
 שהארון מניח עליה: של מתכת: טמאה: שהרי היא עשויה
 לתשוי: ה' שהתקינו: שעקם ראשו או חדרו כדי שיהיה
 פותח ונועל בו: העשוי לשמירה: לסימן לראות אם נכנס
 שם אדם: אם לאו: שאם לא ימצאו כמו שהניחו: בידוע
 שאדם בא לשם:
 עד

אומני הארונים: וארון של גרוסות פי' הר"ב של עץ: וכן פי' הר"ש: וכתב דעוד י"ל דבמסמר של ארון מייירי שיש מסמר
 ברחים של גרוסות: ומטהרין רבנן משום דאין עשוי אלא לחזק: ע"כ: וכך הוכיח הראב"ד בפ"י מסכת עדיות פ"ג משנה ח'
 דמה טיבו של ארון להבליעו בין המסמרים: היה לו להקדים או לאחר ולא לחזק במחלוקת המסמרים דרבי צדוק והכמים: ועוד
 כי אין טעם לתחלוקת הארון: ומאי טעם ארון של גרוסות משאר ארונות: והכמים יבין: ואם יאמר האומר למה לא הוכירו מסמ'
 כמו שהוכירו ברחים: נשיב ונאמר משני שהמסמר של שולחני (כלתני במנה דלקמן והיה שנוי) שם) והארון לענין אחד הם
 שנויים: שאינה אלא לחזק: ולכך הוציא את שניהם במסמר אחד: ויש מפרשים מחלוקת רבי צדוק וחכמים בארון
 עלמנו והטעם מפני שדרכו לעשות לו עגלה להוליכה עליה לשוק ולהביאו מן השוק: ר' צדוק סבר אע"פ שדרכן של גרוסות
 לעשות כך: כיון שלא חשב לעשותה: טמא משנגמר מלאכתו: ורבנן סברי כיון שדרכן בכך כמו שהוא עתיד לעשותה דמי:
 והוא טור עד שיעשה ויחברנה לו: וגם העגלה טהורה בפני עצמה לפי שאינה מקבלת כלום: אלא שמיחין עליה הארון
 להוליכה ואם העגלה של מתכות טמאה: מפני שהוא כלי לעלמה: ופשוטי כלי מתכות טמאים: וזה הפי' יש לו פנים:
 מד זניא בחים: תא דכלים פי' ערוסה מאימתי מקבלת טומאה משנגמר מלאכתו: ואם עתיד לעשותה עגלה טהורה עד
 שיעשה לה עגלה: מ"מ קשיא לי למה הבליעו בין חשבון המסמרים ואפשר מפני שזו חולקים בו ובמסמר שלו המחברו עם
 העגלה: כמו שזירשתי: ומפני כך נבלעים ביניהם: ע"כ: ומ' ש' כמון שפי' שפי' שכך כתב שם לעיל מהא' וז"ל וכן בארון
 של גרוסות מוליך ארונות מלא גרוסות לשוק ע"ג עגלה ומוען ממסמרים בעגלה כגד הארון: כדי להדקו שלא ימוט ולא יפול: ע"כ
 וזוהי מחלוקת עם הר"ש: שלפי' הר"ש המסמר מחבר הארון בעגלה ומוען ממסמרים בעגלה כגד הארון: כדי להדקו שלא ימוט ולא יפול: ע"כ
 מהארון: שאינו חשוב ככלי: הראש' בפירוש למסכת עדיות פרק ג' משנה ח': היתה עגלה של מתכות טמאה: דבר כתבתי
 בשם הראב"ד תא' ארונות של מתכות: ומארי' כתב דאם היא של מ' כז' אע"פ דת' זיקה רחיים ת' סאה טמאה: דבחר
 עגלה אוליגן שהיא של מתכות: וכלי מתכות לא תשקול לזק: ולא בעינן ביה ונטלטל מלא וריקן ואפילו רחיים של עץ מקבלת
 טומאה דבחר עגלה גירא: עד כאן: ורח' במים מטהרים פי' הר"ב דכלי עץ העשוי לנחת הוא: עיין מ"ט ב' דזוף חגיגה:
 ה' מסמר שהתקינו וכו': לשון הרמב"ם בריש פיק' מאלכות כלים: משזרות שמחזיקין בהם: תקרה הצוין לתקוע
 אותן בעלים: אינן מקבלין טומאה וכו': ואם תצטו להוציא מלי בפני עלמו: קבל טמאה: כיצד מסמר
 שהתקינו וכו':

לפי

עד שיצטרפו באש לצורך זה והלכה כחכמים: מסמר השלחתי מסמר קבוע בעמוד שלפני השלחתי להעמיד בו תרוסי החנות וכשמסלק התרוסים נשאר עם המסמר ומטהרין רבנין משום דתשמישו עם הקרקע והלכה כחכמים: וזמלוי המגרדות

בבתי מרחצאות תולין מגרדות של מתכות והנכנסים שם כל אחד לוקח מגרדת ומתגרד בה רבלי: וגולמי כלי מתכות כלים שרין לשוף לגרד ולהקיש בקורנס או שמחוסר אונן או און אינם טמאים לדברי חכמי עד שתגמר מלאכתן: וטבלא שנחלקה לשנים טבלא של חרס שיש בה לבזבזים ונעשית שתי חתיכות שוות שאין אחת מהן גדולה מחברתה בהא פלוגי רבן גמליאל וחכמים והלכה כחכמים: ז דיגר שפסל שפסלתו מלכות או מדינה או שנחסר והתקינו שניקבו כדי שיתלנו בצואו בנו או בצואר בתו: סלע ד דיגרי: והתקינו להיות שוקל בה יכסף והסבידלו דבר הגדול כגון בשר ויין והא תניא בפרק המוכר את הספינה [דף ס"ט] שהן עושין משקלות של מתכת לשקול בהן דבר הגדול: עד שני דיגרים שהוא שקל אחד והוא חצי סלע: פחות מכאן

יקון שלא ירמו בה בני אדם שיחשבו שהוא שקל וכן אם הוא יותר משקל נמי יקון שלא יטעו ויקחוהו בסלע: ה האולר כעין מספרים של מתכת שמתקנים בו הקולמוס והקולמוס של נחשק וברזל או של כסף: מטוטלת ברזל ועופרת שחלוי בחבל שחופס הבנאי בידו לראות שלא יבוא הכותל עקום: והמשקלות ליטרא וחצי ליטרא: הכירון כלי ברזל שבו תוחבי הויתים במעצר שעזרים אותן בו: והכן

מכמר שהתקינו להיות פותחו את החבי רבי עקיבא בטמא וחכמים כטהרין עד שיצרפנו מכמר של שלחני טהור ורבי צדוק מטמא שלשה דברים ר' צדוק בטמא וחכמים כטהרין מכמר של שלחני וארון של גרוכות ומסמר של אבן השעיה רבי צדוק מטמא וחכמים כטהרין: ז ארבע דברים רבן גמליאל בטמא וחכמים כטהרין כסוי מגני של כתכת של בעלי בתים ותלוי המגרדות וגולמי כלי מתכות: וטבלא שנחלקה לשנים ומורים חכמים לרבן גמליאל בטבלא שנחלקה לשנים אחד גדול ואחד קטן שהגדול טמא והקטן טהור: ז דיגר שנפסל והתקינו לתלותו בצואר קטנה טמא: זכן סלע שנפסלה והתקינו להיות שוקל בה טמאה: עד כמה תפכל ויהא רשאי לקיימה: ט עד ב דיגרי פחות מכאן יקון: ח האילר והקולמוס והמטוטלית והמשקלות והכורים והכן

להיות פותחו את החבית לקבץ את החביות ולהוציא מהנה יין: הר"ש: עד שיצרפנו פי הר"ב עד שיצרפנו באש לצורך זה: וכ"כ הר"ש ו"ל הראב"ד רפי"מ מהלכו כלי לפי שהמסמר שנקבין בו את החבית צריך שיהי חזק הרבה משאר

מסמרות הלכך בהתקנה לבדו אינה מטמאה עד שיצרפנו באש ובמים: ע"כ והרמב"ם מפרש עד שיצרפנו עד שיכחו בפטיש ויחדר אופו וישיכוו בדמיון המקדח וזורך שם לאומן המתכות ע"כ: מכמר של שולחני פי הר"ב מסמר קבוע בעמוד בו ונפ"ג דעדות מסל ח מפרש גס פי הרמב"ם: ז בכורי טני מכוש לעיל משנה ב: והלוי המבי דות מסמרים שתולין בהם המגרדות: כ"כ הר"ב במשנה ט"ג דעדין ולפי שהם משונים בצורתן משאר מסמרות הקבועה לפיכך מטמא ר"ג כך הכנתי מדברי הרמב"ם פי"ה מה"כ (הלכה ב): המגרדות לשון להגרד בו דלויב (ב): וכת"ש הר"ב במשנה ג' פי"ה: וגולמי כלי מתכות ושמה טעמא דר"ג כיון דחוי לתשמיש טמא כי היכי דפשוטי טמאי: ה"ה גולמי כלי מתכות כ"ל מהר"ם: וטבלא שנחלקה לשנים כתב הר"ב טבלא של חרס שיש לה לבזבזים כדתנן במשנה ז' פרק ב': שנחלקה לשני פי הר"ב לשתי חתיכות שוות ויש לתמוה למה חכמי מטהרי דמאי שנא מתנור דכשחלקו לשנים אמרי א"ל לנמצא ימ"ש במשנה ז' פי"ה ושמה בטבלא אפשהלכוין וכן יראה מל' הרמב"ם דפי"ו מה"כ (הלכה ב'): והוא דוחק: וכורדים בו שהגדול טמא וא"ס כיון שנחלק אע"פ

שהאחד גדול מחבירו מ"מ אינו מנוסף לבזבזים מד' רוחותיו: ויראה לי דבטבלא נמי ליכא קפידא כולי האי שיהא תגופף מכל הד' רוחות דומיא דכירה כמ"ש במ"ג ס"ז דה"ג אין עקר תשמישה לבזבז קבול: וסגי ליה בלזבזי שבג' רוחות כדי להחזיק מה שניחין עליה ומלאתי להראב"ד דפי"ו משנה ט' ע"ג דעדות שהקשה מהא דתנן לקמן פט"ו משנה ב' סוד של נחומים בו גפסו מד' רוחותיו טמא נפרץ מרוח אחת טהור: והאר"י הרבה בזה ועיין (מ"ט) במשנה ב' פי"ד דמקואות אבל נראה מדבריו שמפרש לטבלא דהכא בשל עץ והר"ב מפרשה בשל חרס וכ"ס הרמב"ם: ז דבן סלע שנפסלה והתקינו בו: אם צריכה מעשה כמו חתוך אחי שפיר דנקט התקנה דמידי דמחוסר מלאכה אין טמא במשנה ד' פכ"ו ואי אינה צריכה חתוך הוי התקנה לאו דוקא דכל הכלים יורדין לידי טומאתן במשנה טו' פי"ד דב"מ דף ק"ב: פחות מכאן יקון כתב הר"ב וכן אם הוא יותר משקל נמי יקון והא דתנן זהו רשאי לקיימה עד שני דיגרין מוקי בגמרא דב"מ שם דנפלה למורא ופחתה לה כחד זמנא: ה והכורים לשון הר"ב כלי ברזל שבו תוחבים הויתים וכו' נמשך אחר לשון הרמב"ם בפירושו שבידיו שו"ל הוא כלי מברזל יתקעו בו הויתים במעצר אבל בגא"י כותשים בו הויתים במעצר וזה נכון ומסכים למה ששינוי במשנה ה' פי"ד דב"ב המוכר את בית הבד בו לא מכר את העכירין ומפרשים בגמרא כירים ככשי וכ"כ הר"ש בכאן בשם הערוך דכירים דהכא היינו עכירים

זהתם ומה שיש' עם הר"ב והרמב"ם שהם נסרו' כו' . שאפי
 הכא דכתיב מתכות איריכון' אבל מן הם גם עושים נסרים
 של עץ למלאכת הכתישה הזאת . ולשיכך פירשו נסרים כו' :
 והבין והכנה כתב הר"ב האמה וכו' . כ"כ הר"ש (ולעיל סוף
 פרק ו' מס"ו ונראה להאמ')

ג"ק' כנה והלוח שמסרגלי' עליה
 היא הקולפי' א' מן הפירוש' שכת'
 מהר"ם במס' אהל' ברפ"ח הכנה
 והבין ומתק כמו שאכתו' עם
 ד"ה והעיסה) וז"ל
 דלשטח הר"ב וכו' וכו' ש' הכל'
 הלוח והסן האמה) וכת' עוד ד"מ
 הכוונה כלי גדול ויסקלו עליו את
 הכספי' והכנה היא החלונ' ע"כ
 (ונערך שלפנינו במקו' כלי גדול
 כתיב עץ גדול ואז' הנוסח נראה'
 לי עקר' שכן יש בהרבה מקומ'
 אלל הסוחרים עץ ארוך תקועה
 על לוח וכו' מאזני' שישקלו בהם
 האזנוס) ולשון מהר"ם והסן
 והכנה' ג"ל מדה גדולה ומדה
 קטנה כמו כנה בפרוט' בכסובות
 פרק אלמנה (דף ל"ט) : ועיין
 במסכת אהלות רפ"ח ע"כ .
 והרמב"ם נראה שפרש כמו
 ערוך : גרופות של זית קרוי גרופות
 כ"כ ענף של זית קרוי גרופות

והסן והכנה הא' שהסרגלי' בה הספרי והלוח שתחתיה כ"ס
 שערך גולתיו כלי עץ שלא נשלמה מלאכתו כגון שסררי' אוגן .
 או ארון או הכסים שלהן' . סהן יושבים עליו : או שערך לחליקין
 ולהשוותן נקראי' גולתיו' . מן השלל אשכנזי' גרסי' והוא מין
 ארו' פאזור . מתרגמינן
 אשכנזי' . וגולתיו כלים שנטשו
 מעץ זכ' טהורין' לפי שהלפתו
 עבה וקשה ואין חשיבין כלו' עד
 שתוסר קלעתה ומגמר מלאכת'
 וגירסת' התיספתא הון משל
 פירשע' מפני שהן מה סרים
 שליסקהו פירשע' הוא עני גוסר .
 וכלים הנעשי' ממנו אין מלאכתן
 נגמרת אלא בשליקת' שמכניסים
 אותן באש ומזויאין שלק וזכו אין
 יראים שמה יסדקו : גרופות של
 זית . ענף של זית קרוי גרופות'
 כמו של מאנה דנקרא יתור . ואם
 עשה כלי מן הגרופות גולם הוא'
 ואינו מקבל עומאה : עד שישלק'
 שיכניסו אותו באש עד שיזויאו
 השלק שלהן . ואין הלכה כרבי
 יהודה :

פרק יג הסי' יג
 והספין
 והענין :

סכין שיש לו' צ' סיותי קרוי עניון
 ומגל יד . מגל חלק ששני לשכר
 פנחתו ולחפור עלי' : מגל קציר' מלא ענימות ומלמי' : השחר
 הם מספרי' קצני' שמגלחין בהם' ונקראי' . שחור לפי שהם
 משירין את השער' דמשירין ופשמירין חד הוא' והכי אמרינן
 בפרק משילין פירות (דף ל"ה) מאן דקני משחילין לא משתבש
 וי"מ השחור תער' : והזוג של ספרים . והספרי' גדולים מן
 השחור : שגחלקו . ושהן של חוליות ומסרקי' אותן זה מזה' וכן
 הפער יש ס'ין בית יד שלו מחובר' ומסרקין אותו : הסמוך ליד
 חזי למלאכה ספי' אבל הסמוך לראש . ירא שמה' ומהוד' ידו .
 ואין הלכה כר' יוסי : מספורת שגחלקה' הם מספרי' של כניס
 וכשגחלקה' אכתי כל חד חזי לחתוך : והכמים מסרין . כיון
 שגברה' והלכה כחכמים : ב קולגריפון' כלי שבראשו האחד
 שינים שהחבין צפת או בכשר ומזויאין אותו מן התגור' .
 ובראשו האחד גורפין' זו גחלים ואפר מן התגור' : נוטלה
 כפה' ה'ד הרחב העשוי ככף שגורפין בו האפר : עומא'
 מפני הראש הפני שיש בו השינים שראין לתשמיש' : מכחיל'
 ראש אחד חד כעין זכרות לכחול זו את העין . וראשו אחד
 רחב לנקות בו את האזן : מכבד' ראשו' אחד כמחש' לכתו'
 על פנקס של עטוה . וראשו א' עב וחלק למחוק בו הכתב
 החקיק בשעוה ולחחליקה . כדי שיבא ראוי לחזור ולכתוב
 בו . וימא' לסטרא . ראשו א' כף . עשוי לקבל את הוהמה מן
 הקדרה ולשעורה' . וראשו האחד כמין אולג' להעלות הבשר :
 וכן

והבין והכנה סמאים' וכל גולמי כלי עץ .
 סמאים יחזין משל אשכנזי' . רבי יהודה
 אומר (אף) (גמ' ל"ג) גרופות של זית טהור'
 עד שתשלק :

פ"ג הסי' י"ג
 והסכין והפגיון . והרומה .
 מגל יד יוסגל קציר' . והשחור
 חזוג של ספרים . שגחלקי' ידיו או טמאין . ר'
 יוסי אומר הסמוך ליד טמא והסמוך לראש
 טהור . מספרת שגחלקה' לשנים . ר' יהודה
 מטמא אותכמים' מטהרין : ב קולגריפון'
 שניטלה כפה' טמאה מפני שינה . ניטלה
 שינה' טמאה מפני כפה' . מכחול שניטל'
 חקף . טמא מפני הזכר . ניטל הזכר .
 כימא מפני חקף . מכתב שניטל הכותב .
 טמא מפני המוחק' . ניטל המוחק' . טמא
 מפני הכותב . זומא לסטרא שניטלה
 כפה' . טמאה מפני המולג' . ניטלה המולג'
 טמאה

פ"ג הסי' י"ג
 תלוד וקשתך מתרגמי' סייף וקשתך הר"ש
 והשחור . כתב הר"ב (וכתי אחריו' כו')
 משחילין כו' איברא דכתי איתא הסם' וייעיית לה מרתקוהשחול
 והכסול כו' כס' דככורו' משנה ו' . אבל הר"ש הביא הא דאמר'
 הסם . מאן דקני משחירין לא משתבש' והוא הנכון דמייסיל'
 ממשחירין דהכ' השחור וכו' ומ"ש הר"ב) י"מ תער' כ"כ רש"י
 רס"ה דכ"ה' וטעמיה נמי משום דמשחיר' העער' ומ"ש הר"ב
 שאין בית יד שלו מחובר' כו' כ"כ הסו' עם צבס כקונפי' . והקשו
 דבית יד למחוי חזי לעצמו . ומפרשינן דשחור היינו ומספרים
 קטנים וכו' : שגחלקו כולה פרקין מיידי בשבר שיכר בו
 הכלו ולא יקבל עומא' או יטה' ומזומא' חזי הכינות' מהרמב"ם
 בפ"א מה"כ [הלכה ט'] ועיין עפי' הר"ב ר"פ דלקתן ומשנה
 ב' : הסמוך ליד טמא וכו' פי' הר"ב דחזי למלאכה טפי .
 אבל הסמוך לראש כו' כ"כ הר"ש' ואין תמונה אלו המספרים
 ידועה ומזון אללי' : מספרת והר"ב העתי' מספור' .
 וכן העתיק הר"ש . אבל הרמב"ם העתיק בפירושו כגירסת
 הספר' אף בחבורו פי"א מה"כ (הלכה ט) העתיק מספרים :
 מספרת שגחלקו כו' ל' סר"ב הם מספרים של נשים .
 עם של ברזל ארוך וכסוף לאמצעיתו . וכשני
 האשים בארך שני סכנים
 כו' הר"ש :

וכן שגל מעדר יבאשו האמת הופכים אם הקרקע יבאשו א'
מחברים כלי המחרשה זה עם זה: שיעור כלן. אם טמל
הרשע הא' ז' שגריך שיאשר בראש השני כלי שיעור בית אחיו'
שיהיה ראוי לעשות מלאכתו: ג' מרחוק כלי עשוי כמין מר
שחופר' כן את הקרקע וברול
שלו מחודד טפי לתת כן
השרשים שלא יעכבו את
המחרשה: שיטל רובו. רוב
הברזל או רוב הסומום מקיפו חור
שמכניס בו הקטף כמו ברכו' כ"ה
קופף דמחטא: טהו דתו לא חוי
למלאכה: כיון שאין יכול להכניס
בו בית יד: קורדוס. מחודד
וחותך משני לדיו. הלד הארחב
ומסתמין בו כנגרים וקריו
עשפו. מרגום מחרשתו עשפיה.
והלד השני קצר. וקריו בית
בקע' לפי שבאותו לד בעלי בית'
מבקעים עליהם. ובגמרא דמס'
ביב' (דף ל"ח): קורא לנד הרחב
נקבות שלו ולנד הקצר זכרות
שלו: ד מגריפה עשויה לגרוף
את האשר מן הכירה ומן המטר'
וכשהופרה כפה נשאר הכותל
שלה עשוי כעין קורדוס של
נפחים. ואין הלכה כר' שאר:
פגיד. היא משור בלשון מקרא'
כ"י ג"ח בלע"ז: אחת מביתים
טהורה. אם טמל מכל בין שני
פינים שן אחת. או אפטר יותר
לגדר כה הלכך טהורה ללא חזיא

טמאה מפני כפה וכן השן של מעד. שיעור
כלן כרי לעשות מלאכה: ג' מרחוק
שגפגום טמא. עד שניטל רובו. נשבר
מקיפו טהור. קורדוס שניטל עושפו טמא
מפני בית בקועו. ניטל בית בקועו. טמא
מפני עושפו. נשבר מקופו. טהור: ד'
מגריפה שניטלה כפה. טמאה מפני שהיא
בקורנא ידנרירבי מאיר. וחכמים מטהרין
מגריפה שניטלו שניה (גמ' ונסתיירא) אחת
(גמ' בינתיים) מביתיים. טהורה ינשתייר בה
מלא ה' א' במקום אחד. טמאה חמעצר
והאזמל. והנפסלית המקרה. שגפגמו.
טמא. ניטל חיסומין טהורין. וכולן שנהלקו
לשנים. טמא. תיך מן המקדה. והרוקני
בפני עצמ' טהורה: ה' מחט שניטל חרירה
או עוקצה טהורה אם התקינה למיתוח.
טמאה: של סקין שניטל חרירה טמא ה.
מפני שהוא כותב בהניטל עוקצה טהורה
של מיתוח בין כך ובין כך טמאה. מחט
שהעלתה חלודה. אם סעכבה את התפור'
טהורה ואם לאו טמאה. צינורא. שפשטה.
טהורה. כפפה. חורה.

וכן שגל מעדר יבאשו האמת הופכים אם הקרקע יבאשו א'
מחברים כלי המחרשה זה עם זה: שיעור כלן. אם טמל
הרשע הא' ז' שגריך שיאשר בראש השני כלי שיעור בית אחיו'
שיהיה ראוי לעשות מלאכתו: ג' מרחוק כלי עשוי כמין מר
שחופר' כן את הקרקע וברול
שלו מחודד טפי לתת כן
השרשים שלא יעכבו את
המחרשה: שיטל רובו. רוב
הברזל או רוב הסומום מקיפו חור
שמכניס בו הקטף כמו ברכו' כ"ה
קופף דמחטא: טהו דתו לא חוי
למלאכה: כיון שאין יכול להכניס
בו בית יד: קורדוס. מחודד
וחותך משני לדיו. הלד הארחב
ומסתמין בו כנגרים וקריו
עשפו. מרגום מחרשתו עשפיה.
והלד השני קצר. וקריו בית
בקע' לפי שבאותו לד בעלי בית'
מבקעים עליהם. ובגמרא דמס'
ביב' (דף ל"ח): קורא לנד הרחב
נקבות שלו ולנד הקצר זכרות
שלו: ד מגריפה עשויה לגרוף
את האשר מן הכירה ומן המטר'
וכשהופרה כפה נשאר הכותל
שלה עשוי כעין קורדוס של
נפחים. ואין הלכה כר' שאר:
פגיד. היא משור בלשון מקרא'
כ"י ג"ח בלע"ז: אחת מביתים
טהורה. אם טמל מכל בין שני
פינים שן אחת. או אפטר יותר
לגדר כה הלכך טהורה ללא חזיא

ב של מעדר. מלאון וכל (הרים) אשר במעדר יעדרון
(שי"ג') הר"ש ופירשו הר"ב במסנה"ב פרק ב'
דפ"ח: ג' רובו מה שס' הר"ב חסומו עיין בסירושו בסוף
מתני' דלקמן: ד מגריפה פי' הר"ב עשויה לגרוף כו' את
היעים מתרגמי' ית מגרופיתא.
הר"ש: מגריפה פי' הר"ב היא ד' שם פלסו
משור כו'. מלאכה פגיונות כשרוני'
לחטוף קורה לשנים. מוליכה
ומביאה על גבה והפגיונות
חירצו אוקה עד סופה. וקראת
מגירה על שחוסכת דרך גריפה.
הר"ש: חמעצר פי' הר"ב כלי
ברזל שהרס מכסר כו'. וכ"כ
הר"ש ועיין מה שכתבתי במסנה"ב
ה' פרק ג' דמכות:
חיסומין כחפ הר"ב כפי המרצ
וכו' נותנים ברזל פוג
וגחשב אלאליו בלע"ז והוא כעס
יכו' אלל רזיל פוזל'א הגדווא'
הרמז'ס. וכפז עוד ואלת
הדבקה יקרא חיסום ליופ. על
פי כלי מחוק לו ומונע אותו
מהחורה ובקופע' מלאון לא
מחוספ שור בדיוו' (דברי' כ"ח)
וכולם שנהלקו לשנים עמאים.
וכך העתיק הרמז'ס
כפי'א מה' כלים. אלל ל' הר"ש
וכלם שנהלקו לב' אין עושין
מעין מלאכתן חוץ מן הפקד'
ע' כינראה שגורס טהורים. וכך
הגיה מהר"ג ל' למיתוח כחפ
הר"ב דרך האורגים וכו' ועיין בלשונו בסוף פרקין. ובמסנה"ב
ד' פרק קמ"א דעריכה: צינורא פי' הר"ב מולג' מזלגותיו.
מתרגמינן כנורייטא. הר"ש. ומ"ש הר"ב ויש מק' קטנות
שמוחטין בו. גמ' כפ' צמרא דמנחוס דף ק"ו. ופירש"י
שמוחטין בהן פתילות. מפילין ראשי פתילות כהן שרופין.
ובלע"ז ממוקי' ומקמי' בהן גרות של מגורה פאטרם
שכתובן:
חורה

כ' שם פלסו
ג' שם פלסו
ה' שם פלסו
ו' שם פלסו
ז' שם פלסו
ח' שם פלסו
ט' שם פלסו
י' שם פלסו
יא' שם פלסו
יב' שם פלסו
יג' שם פלסו
יד' שם פלסו
יז' שם פלסו
יח' שם פלסו
יט' שם פלסו
כ' שם פלסו

לקשמישה: כשתייר בה. מן השינים השלימים שיעור הסיט
במקום אחד. עמואה. המגירה דבאותו מלא הסיט שהוא שלם
חזיא לגדר. ושיעור מלא הסיט כל מה שאפשר לאדם להרחיב
בין אצבע לאמה: מעצר. כלי ברזל שהחמש מנפר בה
הנסרים. דולדור'א בלע"ז: אזמל. מעד קטן שמלין בו את
הסיטוק. מרגום מרבת זורו'. אזמלון חריפין. והמפסל'.
ברזל מחודד קבוע בסוף עץ ומוליכין ומביאין אותו על הלוח
ומחליקין אותו. לשון פסל לך: מקדה' כלי שבו מתקבים
הלוחות. שגפגמו. כהבקעו. ניטל חסומין. כפי המרצ ובפי הטכין ובפי הקרדוס. ובחודו של מקדה. נותנים ברזל טוב ונחשב
אלאל'ו בלע"ז והחסומין פיכין בו כדי שיהא חד לחתוך יפה. וזכו קרוי חסומין: והרוקני. העץ שהמפסלת קבועה בו. קרוי
רוקני. ואם ניטל הברזל שפוסל ומחלי' ונשאר העץ לבדו בלא ברזל טהור: זה חרירה. כמו חורה. החד שמכניסין בו החוט:
עוקץ. הראש החד שמכניסים בצגד כשחופרין. כמו עוקלי מאנים. שהוא החד שבתאנים: אם התקי' למתוח. דרך האורגים
שלוקמים מחט שבור. ונותנים אוקה צספת הבגד כדי שימתחן שפופותיה: מחט של סקאים. מחט גדול שחופרים בו הסקים
העשויים משער עזים וכיוצא בהן מן הבגדים הגסין: שהוא כותב בה' צפינקס של עשה: של מתוח. אם התקינה למתוח בה
שפת הבגד כדרך שהאורגים עושים: בין כך ובין כך טמאה. שכרי היא ראיה למיתוח בלא עוקצה ובלא חרירה: אם מעכב
את הפסירה. שאינו יכול למתור. בה מפני החלודה. וי"מ דכל זמן שרושם החלודה נכרת בצגד. היינו עיכוב הפסירה וטהורה.
זהכי משמע כפ' במה בהמה (דף כ"ב): צנורא. מולג קטן עקום בראשו ורגילין להסך בו בשר. על גבי גחלים. ויש מן קטנים
שמוחטין בהן פתילות ומקאים בהן גרום. וכשפטה הוא כמחט שניטל חרירה ועוקצה וטהורה. וזמין

חזרה לטומאתה היסנה הרמב"ם פ"א מה' כלים (הל' י'): ו והפין רמב"ם גורם חפין בחי"ס: וכן העתיקו התוס' פ"ח לשנת דף פ"א: וכבר כתבתי בזה בפ"א משנ' אפילו אחת טמאה: כתב הר"ב ואע"ג

ד' כס"ד ע"ט: אפילו אחת טמאה: כתב הר"ב ואע"ג דהשינוי בפני עצמן בלא שפוחת טהור קבען בשפוחת טמאין הכי מניא בפ"ח דשנת ד' פ"א ומסקי התוס' (ד"ה חפין) שאף ע"ס שהם ראויין קצת קודם שנקבעו (דאלת"ה מאי קמ"ל) אפי"ה טהורין: דגולמי כלי מתכות טהורה: קבען בשפוחת טמאין: שנמנר מלא בתו: ע"כ:

טבעת של אמוג וחות' שלה של מתכות טהורה: וה' מתכות טהורה: השן שבטם שבפוחתת ושכמפתח: כמאה בפני עצמה: ה' הכרומין האשקלונים שנשברו והאונקליי שלהן קיימת: הרי אלו טמאין: המעבר: והמורה: והמגוב: וכן מסרק של ראש: שניטלה אחת משיניהן ועשאן של מתכת: הרי אלו טמאין: ועל כולן אמר רבי יהושע דבר (ס"א) חטש חרוש חרשו סופרים: ואין לי מה אשיב: ד' מסרק של פשתן שניטלו שיניו: ונשתייר בו שתיים טמא: ואחת טהור: וכולן אחת (ס"א) אחת בפני עצמן: טמאות: ושל צמר שניטלו שיניו אחת מבינתיים: טהור: נשתייר בו שלש במקו: אחד: טמא: היתה החיצונה אחת מהן: טהור: ניטלו ממנו שתיים: ועשאן למלקטת: טמאות: יאחרת: והתקינה לנר או למיתוח טמאה: פרק י"ד

ז' הברומין פ"י הר"ב עץ גדול כו' ותולין כו' ללוחות של מים: כלומר ללוחות מלאים מים: וכן הוא בפ"י הר"ש: והערוך ערך אונקליות: והפגוב כן הנוסח בכל הספרים: וכן העתי' הר"ש: גם הרמב"ם בסירושו: ואע"ג שבדקום ישן נמצאו בפ"י הרמב"ם המגוב: וממנה העתיק הר"ב המגוב: אבל

גירסא זו אינה נכונה: שהרי גם בחבורו (פ"ד מה"כ הלכה י') שפתיק המגוב וכן הגי' עוד במשנה סוף מס' טבול יום (משנ' ו) וכך העתיק גם הר"ב: ד' ושל צמר שנטלו שיניו אחת מבינתיים: טהור: כנ"ד דיבתו: ד' מ"ג פריטין הא נשתיירו בו כ' צמקרא' טמא והדר תני נשתיירו בו ג' טמא ג' אין כ' לא: ומשני הא בגוויית' הא בברוי' פירש"י ב' שור' שיניו יש למסרק של צמקרא' ופנימו' החזונה עקר המלאכ' והפנימית לקלוט הזמר שלא יסול: והלכך בחזונות צריך ג' במקו' אח' והפנימיות דיון כב': למלקטת: פ"י הר"ש ללקט בן את השער כמו ששינוי בפ' אלו הן הלוקין דף כ' ר"א אומר אפי' לקטן במלקט ובריהוטי חייב הר"ש: אחת והתקיל כו' הכא בעיא סיקון דלא חויא לכתוב שאלו המחטים קטנים הם: משא"כ כרישא שאותן המחטים עבים וחויין לכתוב ואין צריך תיקון: עד פירש הר"ש (ליבא דרב פפא) אמאי דאמרי' הכס בגמרא דיבמות הא בקטניתא הא באימתא: פרק י"ד

חזרה לטומא ה: ו עין המשמש את המתכת טמא: והמתכ' ומשמש א העין טהורה: כיצד: פורתת של עין והפין שלה של מתכת: אפי' אחת: טמאה: פורתת של מתכות והפין שלה של עין: טהורה: טבעת של מתכת וחותם שלה של אמוג: טמאה: טבעת של אמוג וחותם שלה של מתכת: טהורה: השן שבטם שבפוחתת ושכמפתח: כמאה בפני עצמה: ה' הכרומין האשקלונים שנשברו והאונקליי שלהן קיימת: הרי אלו טמאין: המעבר: והמורה: והמגוב: וכן מסרק של ראש: שניטלה אחת משיניהן ועשאן של מתכת: הרי אלו טמאין: ועל כולן אמר רבי יהושע דבר (ס"א) חטש חרוש חרשו סופרים: ואין לי מה אשיב: ד' מסרק של פשתן שניטלו שיניו: ונשתייר בו שתיים טמא: ואחת טהור: וכולן אחת (ס"א) אחת בפני עצמן: טמאות: ושל צמר שניטלו שיניו אחת מבינתיים: טהור: נשתייר בו שלש במקו: אחד: טמא: היתה החיצונה אחת מהן: טהור: ניטלו ממנו שתיים: ועשאן למלקטת: טמאות: יאחרת: והתקינה לנר או למיתוח טמאה: פרק י"ד

ו והפין שיניו של מפתח שבתן פותחים הדלת: וזורת זו המפתח ידוע במלכות מזרים ובכל ארץ ישראל: אפילו אחת טמאה: ואע"ג דהשינוי בפני עצמן בלא שפוחת טהור: קבען בשפוחת טמאין: ת"מ השינוי חשובים עקר והשפוחת משמשת: אמוג: קורא ליה בלע"ז והוא לוחם במזולת יס' ומחלתו רך קודם שיפסחו האויר ומכתמי' בו הות' ובמק' עני' אמוג: השן שבטם לא דמי לפין של פוחת: שהשן משמשת בפני עצמה משא"כ בפין: הלכך טמאה בפני עצמה: ו הכרומין: עץ גדול ארוך: ויולאי' ממנו אונקליו' אילך ואילך ותולין באותן אונקליות ללוחות של מים באויר כדי לנגן: ומב"ס פ"י כמין יזר ואונקליות סביבותיו וכו' מעלין הכלים שנפלו לכור: האשקלונים: שנעשית באשקלון: המעבר והמורה והמגוב: כלים עשויין לנקו' הבבוא' מן החטן ולהעביר החטן ממקום למקום: המעבר יש לו שיניו ודומה ליד של בני אדם: וכו' מעבירין החטן מחטן למקום והמורה בנוזרים החטן בגורן: לפיכך נקרא מורה ושיניו מרובות משיני המעבר: והמגוב: שיניו מרובות משיני המורה וכו' בוררים הבבוא' אחר שזרו אותה במורה: דבר חדש חדשו סופרי' ראויין היו להיות טהורים: לפשטי כלי עץ גינה: ומשום שן אחת של מחק' לא נחקה להו טומאה: ואין לי מה להשיב מפני

מה אמרו כן: ח מסרק של פשתן: יש לו שיניו מרובות כעין מחטים ארוכים חשובים בעץ וכו' סורקים הפשתן: ונשתייר בו שתיים טמא: אם לא נשתיירו בו אלא כ' שיניו בלבד טמא המסרק דאכתי חון למלאכתן: אחת אחת בפני עצמן: טמאות כל שן ושן בפני עצמה שנטלה מן המסרק טמאה: דחויא לכתוב בה בפנקס של שעה: ושל צמר: מסרק של צמר: אחת מבינתיים: שמוכל שלש רסימות נעלה האמצעית מן לא חוי: היתה החזונה אחת מהן טהור: השן החיצונה של המסרק היא רחבה ואינה ראויה לסרוק בה כעין החזונה שבמסרק הראש שלגו' הלכך אם החזונ' אחת מן השלש ששאריו: טהור המסרק שאינו ראויה לסרוק בה שאין כאן אלא כ' שיניו: ועשאן למלקטת: ללקט בן את השער: והתקינה לנר: להוציא בה הפתילה: ולהיטיב בה את הנר: ולתיקוח: גרסינן כלומר למחות בה שפת הנבד כדרך האורגים (שפוחתים) מחט בשפת הנבד: כדי שימתחו שפסותיה: פרק י"ד

ברק יד ברי מתכות שנתרועעו ונשברו: כמה היא

שיעורן כמה יחי' שיעור השבר הנשאר
מכן ויקרא עושה מעין מלאכתו ויהיו חסובים כלים ליטמא :

מיהם : שמחמתן צו מים . והוא גדול מקומקום כדי לקבל

סלעים . שכל סלע ד' דיגרון :
הלכס . אית דגרוסי הלפס . והוא
כלי נחשת גדול . שמרתיחים
בתוכו מים ונותנים בו קיתונות
קטנים להדיחן בתוכו : כלן
בפרוטות . כלן משערים אס' יש
בשבר שלהן כדי לקבל פרוטות .
ואין הלכה כר"א : המחוטר הנפ'
טמא . ר' עקיבא מירי בתחלת
עשייתן של כלים . וקאמר דכלי
המחוטר הכסוי שלהן טמאין .
דמקרו נגמרים מלאכתן . הגפה .
מלשון יגופו הדלתות (בחמיה ז')
והרבה יש במשה . כדי שיפתח
ויגוב ותיגב . אפ"פ שגסן לא
קנה דבמסכת מעשר שני (פ"ג)
משנה י"ב) פירוש שנסה אותן
במגופה : ומחוטר לשיטה טהור
שהוא חשוב גולמי כלי מתכות
שאין תקבלין טומאה : לטובה .
ל' לטוב כל חורש נחשת וברזל
(בראשית ר') : ב חויבא .
טובים לעשות בראש המקל

כמין תפוח של ברזל והוא הנקרא חויבא . וכל עבדי מלך מצרי'
היום נוסאים בידם מקלות הללו . וקורין להם בערבי אדלבו'ס
ופעמים שנועדים בהם מסמרים כדי שיכו בהם מכה רבה וקס'
ג' סדרים של מים זריזים שחזו כלי זואין הלכה כר"ש : עשאן לנו
כגון שעשאו במסמרי' דקים מצויירים כדי ליפות את המקל
טהור דהוי מתכת המשמש את העץ דתקן לעיל שאז טהור .
אבל כשעשאן להכות ולהכות הרי עץ המשמש את המתכת וטמ'
מינקת כמין שזופרת של מתכת והכנים בה . את המקל : וכן
בדלת תחת הדלת כדי שלא תאכלנו הארץ : היתה כלי היתה
שזופרתו כלי בפני עמיה ומברתה למקל ואחר שזברה ראוי
להשמש בה בכלי (טמאה מקבלת טומאה וטמא כמו שהיה) :
מאומתי היא טרת' מינקת שנטמאת מאומתי תטהר ותל' מידי
טו : אחתה משיחבל משיחית' ויפחו זורתה : משיחבר משיחבר'
בדלת' או במקל ויקענה במסמרי' שלא תשמש עיד בכלי כבר
בטל שם כלי ממנו וינאה מידי טומאת' : ג הקנטר של בנאי .
פירשו בו שהוא שבת ומטה של ברזל שהנאים חותכים בו את
הכות' : הקור' יתד . כמו ית' ב' דק' ויכס' דתקן
בריש פרק קמ"א דבילה : חרש . גר' : יתדות אהלים . נועלים
יתדות של ברזל בא' ומוטחי' אהלים . וקושרים מתרים
ביתדות' ואין זה תשישו ע"י ק"קע' שהרי לדבר המלט'
הן משיח' ויתדות הנשוחות מודדי הקרקע לחלוקת א' יום .
פעלים יתדות נקרקע וקושרים בו חבל ומודדים :

שלשלת

פרק יד כמה

היא שיעורן סי' הר"ב והיו חסובי'

כלים ליטמא' כלומר לקבל טומאה
וכן שאם היו טמאין שיטארו בטומאתן . כמ"ש בריש פרק

לדעיל בשם הרמב"ם [ד"ה שנחלקו] ועיין בס' הר"ב

בסוף מתני' דלקמן :

ברי למלא' צו מ' לשקות

וכן כדי ליחס צו

לשקות תוספתא הביאה הר"ש :

מיחם כתב הר"ב שהוא גדול

מקומקום . וכך כתב

הרמב"ם . וז"ל דכלי מתכות

הוא שקורים למיחס לכלי הגדול

וקומקום לכלי הקטן . דאלו

כלי חרס פי' הר"ב איפכא

במשנה ז' פ"ג : לקבל קיתוני'

של מתכות . הרמב"ם רפ"א

מ"כ : חמיפה והר"ב גורם

הגפה וכן הוא בדפוס יסן .

ומ"ש הר"ב מלשון כו' כדי שיפת'

כו' דבמסכת ע"ז פ"ה משנה ג' .

וגי' הר"ש כגי' הספר . ומשם

גס כן כסוי' . וכתב חטיפא

מלשון חמס' דמסרגס הטופין

שנגזלה הכיסוי . ע"כ . ולא

הבינותי דבריו אלו . דא"כ

העקר חסר מן הספר דכיו

עלמא מאן דבר שניה . ועוד

מחוטר וחטיפה שהיא ג' כ מעין גול וחסרון תרתי למע לי עוד

כתב הר"ש די' מ חטיפ' כמו טפיח' וכדתניא בתוספתא . עד

שיטעה פיופי' כגון שפיו עגול ומספע פיו לצד א' ומכה בקורנו

ונעשה כעין צנור' שמתוך כך כשנערה ממנו מים יוצאי' ומלקחי'

דוך אותה שפה . וטפוח מל' טפח ליה בסנדלי' (מ"ק

ד"ה"ב"ב כ"ב) ע"כ : ב חזינא כתב הר"ב גיהגי' לעשו' כו'

ושעמי' שנועמי' כו' כלומר ואין עושין חויבא אבל נועלים כו' .

והיינו סימרו' עשאן לגוי' לשון הר"ב כגון שעשאו במסמרים

דקים מצויירי' מלובגו' כדדיל' הרמב"ם בנא' : ב"ר הלל אומר'

משיחבר' ל' מהר"ם כ"ל לפרש אף יחבר דטמא' עד שיחבל ויחב'

דאי חבר למודיכ' כ' רישא דקתני וחברה טמאה אחיא כב"ש

אבל השתא גיחא דאחיא ככ' ע' תניא בתוספתא בש"א משיחב'

ובה"א משיחבר דברי ר' מר' ר' אומר בש"א משיחבל ויחב' וז"ה

אומר' משיחב' או משיחבר . וסת' מתני' ר' מ' והוא דלא חשיב לה

בהדי קולי' ב"ש וחומרי' ב"ה משיח' דלר' ב"ה לקולא . עכ"ל

ואפ"ב דבפ"ה דעדיו' שנינו הרב' מקולי' ב"ש וחומרי' ב"ה בשם

יחיד ש' אתר פנס' ל' מהר"ם כפי' רש"י שכתבתי שם בריש הסר' .

שאחיה היחידים העידו על א' וזיהינו שאין חולק עליהם . ואלו

הכא נחלקר' ודא' וזיהו גס שם הראיתי הרבה שתמוס דלא

כאותן ימידי' . וא"כ כ"ש הך דהכא דסתס לן כר' מ' שהיה לן

לרבינו הקדוש לשנותה במסכת עדיות . ובהדי בני סתמו

דב"ש לקולא וז"ה לחומר' שנס' ד' . גהקנטר כתב הר"ב

פירשו בו שהוא שבת וכו' שהנאים חותכים

מוטפים

משיח' פ"א חס'
כלים הל' אב
ב שס פ"ה הל' צ
ב שס פ"ד הל' ט
דה שס הל' ט
ו שס הל' ט
ז שס פ"א הל' ט
ח שס פ"ה הל' ט

ואפ"כ כו את הכותל . כן הוא הלשון בערוך . אבל הר"ב
 שפתיק בשמו והוא עשוי לחפוף דואת הברזל : ושל קפון
 י' ספחים . הרמב"ם ס"ט מה"כ : וכל הנסיון ר"ל
 פסיון של מתנות הרמב"ם : רח"ץ משל מוחס' כמז
 כר' וכל כיוצא בזה כו' לאין
 למדון מן הכלל אטילו במקום
 שנלמד בהן מוז' הר"ם :
 ר העול של מתנות העץ
 הנמשך בין שתי
 הבהמות אשר יולדו העגל יקר'
 עול' והוא מדובק בעגלה ואם
 היה ממתכות כו' הרמב"ם ועיון
 מ"ט בדבור והסתמיות :
 והקטורב פי' הר"ב שני פ"א
 כו' ומכניסין כו'
 עץ ושמו קטרב . כך פי' הר"ם
 בשם הערוך . וצריך לומר בין
 לפי זה בין לפי הרמב"ם .
 דקטרב דמפנין של מתנות .
 וכ"כ דמגן בספ' לספון כו' ופי'
 הר"ב של ברזל . וביינו ספן
 רגילין אבל דמפנין מירי
 בשל חרס . ומאוס שהוא דבר הלמד מענינו לא הוצרך לפרס'
 ואף נכאל כך הוא . ועיון [מ"ט] בערוך דלקמן משנה ב' :
 והברזל שתחת זואר הבהמה ל' הר"ב קושרים על זואר
 הבהמה בהול כו' וכן ל' הרמב"ם . ור"ל שהקטור'
 הוא על זואר הבהמה . אבל הברזל מוכח מתחת הזואר :
 הברזל לשון הר"ב אבל שקושרים תחת זואר השור כ"כ
 הר"ם . וצריך לומר דהכא בשלשלת של מתנות
 הוא כדלעיל . ומ"ט הר"ב ואית דגרסי הקטרב והוא יתד
 וכו' בפי' הרמב"ם הוא שמשרש יתד . וכו' אבל גירסא ג"כ
 המחבר וכן העתיק בעבור פי' [להלכה] ומלאתי כמזב
 שהוא תלשון חגר ע"כ . ויקרא כן על שהוא מונע העוות ויכזה
 השם המחבר . כמו מספף פאה (ישעיה י') שפירוש
 מסיר הספפים : והרובות ל' הר"ב קערות קטנות של
 עול . והוא ראש העול והוא חלק של זוארי השורים . ערוך .
 אבל נראה שלפי דבריו העול דתקני' . הוא עול שעל זואר
 הבהמה . לא העץ הנמשך בין שתי הבהמות . כמ"ט לעיל
 בשם הרמב"ם . (ועיון במשנה ב' ס"א) והוא מרש סמיות
 וכן מקום הקערות אשר ישמו בה' בני' . וזולמן
 ה' הטהורים שבעגלה . של עץ כ"ל מהר"ם : העול
 המנופה . עיון מ"ט במ"ד פי"א (ד"ה ומנופה) :
 ושפופרת המשיעות את הקול . כיון שאינן משמשות
 כלום . אע"כ דהשמעם קול בכלי מתכות טמא .
 ה"מ היכא דעבד ליה להקל' אבל הכא אינו ל' לנוי בעלמא
 וכן האבר שכלד וכו' . לנוי בעלמא תולין אותו . וכן הסובב של
 כנגלה . אע"פ דשל מתכות
 הוא

אם שלם
 כח"פ פ"ט
 ע"י ה"ה
 נ"ט ה"ה
 ד"ט ה"ה
 ה"ט ה"ה
 ו' ט"ט ה"ה
 ו' ט"ט ה"ה

"שלשלת של משות' טמאה העשויו' לעצי'
 טורה : 'שלשלת דלי גדול . ארבעה
 טפחים ושל קטין עשרה חמור של גפחין .
 סמא . מגירה שעשה שיניה בתוך החור .
 טמאה עשאה מלמטן למעקן . טהורה .
 "וכל הכסוין טהורים . חוץ בשל מיתם : ד'
 'הטמאין שבעגלה . העול של מתכות .
 והקטרב . והכנפים המקבלות את הרצועעו'
 והברזל שהחת צוארי בהמה . ריכוזך .
 והמחגר . והתמחויות . העגלה . והצינורה .
 ומסמר (גם אחד) המחבר את כולן : ה'
 'הטהורין שבעגל' . העול המצופ' . וכנפים
 העשויות לנוי . ושפופרת המשיעות את
 הקול .
 והאבר

שלשלת של משוחות טמאה לפי שבמידת הכל יש עול .
 פעמים שמוח' ליה יותר מזה . לשיכך רגילים לעשות שלשלת
 למדוד בה : עשויה לענים לקטור בהן חבילה של עצים . או
 למדוד בה עצים שיש מקומות שזוכרי' עצים בזה מלא
 חבל . והשלשלת המיוחדת לכך
 טהורה . דהוי"א כמתכת המשמש'
 את הפך . ארבעה טפחים ויותר
 מכן לא חשיב יד' : חמור של
 נפחים העץ שהמטוח של נפחי'
 רוכב עליו נקרא חמור . כך
 פירשנו לו רבותי . ובמקום אחר
 מלאכי שהוא כלי ברזל כלורת
 חמור . והאומן רוכב על הקצה
 האחד . ומכה על הקצה השני .
 ועושים כך כשרוצו להכות על
 הכלים הגדולים שספקן גבוהה
 וגדולה מאד : מגירה . המסר
 שטורים בה הלוחות שנתמאת
 ועשה שינים בתוך החור של דלת
 לא יצאה מידי טמאה . והרי
 היא טמאה כמו שהיתה . עד
 שיקבענה בדלת במסמר . והכי

מסורש בתוספתא : עשאה מלמטן למעלה . שהסכה ונתנה
 הסוכה בחור הדלת : טהורה . אע"פ שלא קבעה במסמר . כל
 הכסוין טהורין . לפי שאין לכסוין שם בפני עצמן : חוץ משל
 מוחס' . וכל כיוצא בו שיש לו שם בפני עצמו ומשתמשין בו בפני
 עצמו . כמו כיסוי טני של רופאים דתנן לעיל שרק טבעת אדם
 (משנה ג') דמתא לדברי הכל . לפי שמתיון בו סממנים : ד'
 העול של מתכות טמא . דפשוטי כלי מתכות מקבלין טומאה :
 קטרב . שני עצים יש מנד זה מן העול ומנד זה מן העול וכן
 נקובים . ומכניסין בתוך אותו נקב עץ ושמו קטרב וקטור'
 אותו שלא ישמטו בקרק' ורמב"ם פירש שהקטרב הוא העץ
 שנמשך על שני צדדי הבהמות והעול באמצעו . והכנפים הם
 שני קצות של קטרב . מל' על כפי בגדיהם . והם של ברזל :
 המקבלות את הרצועות . כלומר אם נעשו הקצוות של קטרב
 לקבל בהם את הרצועות . הן טמאי' שהסובי' כלי' . אבל אם
 נעשו לנוי טהורי' לפי שהיא מתכת המשמשת את העץ .
 והברזל שתחת צוארי בהמה . קטור' על זוארי בהמה ברזל .
 כדי שלא תחנק בחבל שקושרי' בו הקטרב : הסומך יש באמצע
 העול כמין טבעת גדולה . וכו' נכנס ראש החרושה וראש
 העגלה ואותו טבעת קרוי סומך : מחגר' חבל שקושרים תחת
 זואר השור . ואית דגרסי והמסגר . והוא יתד שנותנים בקצה
 העול שלא תפצות העגלה מפני אורך העול . תתחו ות' כמין
 קערות קטנות של עול וקרין תמחויות : עגבל . הוא הברזל
 המקשה בתוך הזוג : גנור' . אונקלי' שקובצים במשאוי
 שבעגלה שלא יפול : ומסמר המחבר את כולם . כלומר כל
 מסמר שנעשה לחבר הפרקין של עגלה . וז' בון' . לאסוף
 המסמרים שאינם עשויין לחבר אלה לנוי . טאלו אין תמחאין :
 כמין שפופרת של קנה הלול רגילין לעשות
 והאבר

ה העול המנופה . ברזל טהור . לפי שהוא מתכת המצמז את העץ .
 מתחת זואר להשיע קול :

והאבר עומרת שנותנין בלד זאורי בהמה לנוי : והסוכב של גלגל גלגל בעלה של עץ עושים סביבותיהם של ברזל שלא ישבר בטרשים ובכלעים : טסין לוחות דקות פחי הזהב מתרמגי טסי דהב : סגדל בהמה של מתכות טמאין לפי שעשוין לשתו

בהן אנשי החיל במלחמה: שעם מין גמי: הסייף מאימתי מקבל עומא" בסייף שהעלה חלודה זיירי שהוא טהור ומאימתי מקבל עומאה משיסופנו כלי יש לזורפין ולחרשי ברזל שקרוי הזורפי בל מקרא ומרגמו שופיכא ובו שנין מחליקין את הכלים שהעלו חלודה להסיר חלודתן: משיסחינו במשחות שלו להסיר חלודתו: ו כסוי טני של מתכת של בעלי בתים טהו כדברי חכמים דפליגי עליה דר"ג לעיל בפ"ג (משנה ו') וזהו מרקו ולטשו ועשה ממנו מראה: יהודי מטהרי דם"ל מראה לא משוי ליה מנא : וחכמי מטמאין דמראה משוי ליה מנא והל' כחכמים: ו כלי מתכות מיטמאין ומיטהרין שבורי כלי מתכות שנטמאו במת ונטברו חזר ועשה מהן כלים : בו ביום שחזרו לטומאתן ישנה כיון שהזה עליהן בעודן שלמים ונטברו א"כ להמתין להזאה שיהי עד השביעי. לא אפי' ביום א' מזה ב' הואת אחת קודם שבורה ואחת לאחר שבורה. והן טהורין מיד דר"א כרשב"ג ס"ל דאחר לעיל בפ"א דלא אמרו חזרו לטומאתן וישנה לא לכלים שנטמאו בטומאת נפש בלבד וטעם גזירה

זו משום גדרמי הטאת כדפרישנא לעיל הלכך לא חשו לא שיהא כאן ב' הזאות ומיהו בעודן שבורות לא מהניא הזאה ללא שייכ' הזאה בשבריו בעי' גמי שפאה שבורה מפקת בין הזאה להזאה לפי שיש הפסק ימים בין הזאה שלישי להזאה שביעי ולא רצו להחמיר בחזרת טומאה ישנה שהיא דרבנן והקלו שבעיל בה הזאה אפי' שתיקן הזאה ביום א' ר' יהושע אומ' אין הזאה פחו משלישי ושביעי דתיקון כעין דאורייתא והל' כר' יהושע: וכן מפקת של ארכובה שמתקפל כארכובה עם השוק שעשו כמין נון הפוכה שלנו ורוב משפחות שבראין ישמעאל הם כן: ר' יהודה מטמא וזוין הל' כר' יהודה: ושל גם כמין גס יונית. שהיא כמין נון הפוכה: היו בו חסין כשגבר מתוך גומי ונטהירו בו חסין או נקבין חסין הם השיגים נקבין שנגמס' בהן שיני המגעול שפעמי' במפתח יש שיגים והן נגמס' נקבין המגעול ופותחי' ופעמי' יש נקבין במפתח ומכנים אותן נקבין בשיני המגעול ופותחי' או שפרצו זה לתוך זה שלא נטלו החסין ולא נסתמו הנקבין לא שפרצו כגון שנקעמו החסין ונתרחבו הנקבין שנגעיס זה בזה :

והאבר שבצד זאורי בהמ' הסוכב של גלג' הטסים והצפויים ושאר כל המסמרות טהורין סנדלי בהמה של מתכות טמאין של שעם טהורין. הסייף מאימתי מקבל טומאה משישופנו והסכין משישחינה : ו כסוי טני של מתכת שעשאה בו מראה רבי יהודה מטהר וחכמים מטמאין מראה שגשברה אם אינה מראה את רוב הפנים טהורה : ו כלי מתכות מיטמאין ומיטהרין שבורין דבריר אליעזר רבי יהושע אומר אינן מיטהרין אלא שלימין כיצד הזה עליהן גשברו בו ביום התיכן וחזרו והזה עליהן שנית בו ביום הרי אלו טהורין דברי רבי אליעזר רבי יהושע אומר אין הוייה פחות משלישי ושביעי : ה מפתח של ארכובה שגשבר מתוך ארכובתו טהוריר יהודה מטמא מפני שהוא פותח בו מבפנים וישל גם שגשבר מתוך גומי טהור היו בו חסין ונקבין טמא נטלו חפין טמא מפני נקבין נסתמו נקבין טמא מפני חפין נטלו חפין ונסתמו נקבין או שפרצו זה לתוך זה טהור מסגנת

הוא מ"מ בטל הוא אלל הגלגל וכן כו דבחר הכי מהר"ם : סנדרי בהמה שלא לזק בפרסותיה באכנים רשי פ"ו דשנת דף כ"ט : של שעם טהורין שאין חסוב מכלי הקבלה הרמב"ם ס"ב מה"כ (הלכה ז) : ו רבי יהודה

מטהר לשון הר"ב דם"ל מראה לא משוי ליה מנא ו"ל מהר"ם ר' יהודה סוכב לא נכבטל הכסוי לגבי מראה ולרבנן נכבטל לגבי מראה עד כאן : ו הזה עליהן נשברו בו ביום ר"ל ביום השלישי מטומאתו הרמב"ם : רבי יהושע אומר אין הזאה פחות מג' ו' פירש הר"ב דתקון ובעין דאורייתא כלומר ואין שצירקן עולה להם במקום ימים והוא הדבר שאמר במחלה אינה מטהרין אלא שלמים כ"כ הראב"ד פרק י"ב מהלכות כלים (הלכה ג') ודלא כהרמב"ם שמזריך לר"י הזאה ג' ו' כשהם שלמים קודם השבירה או כשהם שלמים אחר ההיות :

ח מפתח של ארכובה פירש הר"ב שמתקפל כארכובה עם השוק וכו' וכ"כ הר"ם בשם הערוך : ו"ל רש"י בפ"ג דמנחות דף ל"ג וחבור השוק והרגל היו השוק זקוף מלמעלה והרגל שוכב כזה * ועיין לקמן : וישל גם פירש הר"ב כמין גס יונית שהיא כמין נון הפוכה * (וכן ראיתי בכתב מרוב של יונית וכו' שהוכרתי כבר ברפ"ג דמדו ד"ה כמין גמא) אבל קשי' לי ועוד שא"כ ל"כ בינייהו דשל גסדה ל"ל ארכוב' דלעיל דכל שיש למפתח שני קוים דזוקי' שוב אין הדל בין זה לזה לא כפי שינימו האדם זה ללפון ומערב' או דרוס ומערב' או לפון ומזרח ואין בזה הדל במפתחות עצמם וראיתי בפירש הרמב"ם שכל זכאי שמזייר של ארכובה דלעיל כזה * ושל גס דהכא מזויר' כזה * וכ"ל טעמו שזכפיפת הרגל והשוק וק"ל ובריש פרק קמא דפסחים כתב הר"ב שתי שורות כמין גס יונית שורה א' בזקיפה ושורה א' בשכיבה הקם נמי כדמות צורה זו אלא שכל קו הוא ממלא כל השטח אחד ברוחב מרחק הוא קו העליון וא' בארכוב הוא קו הזקיפה ועיין (בפי' הר"ב) במשנה ז' פרק כ"ח : והאפרכס

מסגנת (6) ח 8 מסגנת

מ שנת כ"ט
פ"ג הלכה ו'
שם פ"ה הל' ב'
ג שם פ"ה הל' ז'
שם פ"ה הל' י'
דף פסחים כ"ג
והפסחים הל' ה'

שמאות לפי שעשויון בצורת כלי. ואע"ג דפשוטי כלי עץ נהו
טמאות מדברי סופרים של בעלי בתים טהורין שאין עליהן צורח
כלי יסרהן ייבן בסריקין והוא שער בלשון ויקרא ומשה בשער
(ירמיה כ"ב) בערבו וכו' ר"י בלעז מיניו כרכמן לבטן וכרכוס:

דף של נחתומי דף של מסכת 71
דף של עץ פשוטי כלי עץ אין מקבלין
טומא' ואע"ג דמ' מדרבנן
כשקבעו צכותל טהור לדברי הכל:
ר"א מטהר ואין הל' כר"א: סרוד
הוא סרוד דמגולעיל כמ' דוכתי
והוא עריב קטנ' שהנחתו משתמש
בה כדמפרגמינו את בגדי השדר
(סו"א ל"א) ית לבושי שמושא גופסו
עשה לו מסג' סביב חרבו ויחבק
וגפיף אשה הקיניו לסרוד של בעלי
בתי להיו קורץ עליו כלי לחפור
עליו הכנף למחומר קורנתי (סו"א
ל"ג): טמא דס' לר"ש מפני מה
סרוד של נחתומי טמ' מפני שקורץ
עליו את הכנף ומוליך עליו מקרצו
למחור ושל בעלי בתים נמי אס'
התקיניו להיו קורץ עליו את הכנף
ולחולץ עליו מקרצו למחור טמ'
ואין הל' כר"ש: ג' יס נפשי ירעה
ארוגה משער להוציא את הסלת
כפי מן הסובין ולפי שיש סביב
היריעה זר של לוח גבוה נקראים
כמו שיש סביב היס יבשה: של
סילתים צוררים הסלת גודלת:

האש שגודלת וקיימת שער הכסים: מפני שהצנות הגערות
בשעה שגודל לוח ראשון מוסיבו אופן כמוד יס נפה להקבל שם מה
שיסול מראשן מן העפררות וערבוניה דרישא והל' כר' יהוד'
ד כל התליון העשויון לכלי למחורו צו: טמאין דהו חבור לכלי:
בבית ברטות עשויה להוציא הכסים ולקלוט המון ומניחי הכברה
על שני עזים ומחילין וכשהינעשים מכניסים ידיהן בתלוי שלה
ומחילין והיינו דקתי דמסייעים בשעת מלאכה: מקל הבלשון
המחפשים בתוך הכלים לראות אם יש בו דבר שאין ליהן ממנו
מכס לזלן חרגוס ויחפש ובלש: שהם מסייעים בשעת מלאכה
מכניסין ויהיו בתלוי כשרוצים להשתמש בכלי ומסייעים בו
לעשות מלאכתו והל' כחכמי: דה רחמ' סוורים בה הבואה
וקטניות בערבי אלחר"ה ובלעז סאל"ה: בגרוסות
העושים גרוסים של פיל טמאה לפי שיש לה בית קבול ועשויה
להכניס בה גרוסים: ושל אונרות עשויה ללקט בה החטה
שהיא זון הנדדים מכאן ומכאן ולנקותה שהתושב באונר: ושל
גיטות להשליך החרצני והזנין חוץ מן הגת: לכנס ממקור פורץ
חבל לא לקבל בתוכו: ו נבלי

טמא וישראל בעלי בתי טהורין כרקן יאו
כרכמין טמאין דף של נחתומין ישקבעו
בכותל יר' א מטהרין וחכמי מטמאין כרוד
של נחתומין טמא וישראל בעלי בתים טהורין
גיפפו כד' רוחותיו טמ' גפרין כרוה אחת
טהורין רש"א אם התקינו להיות קורץ עליו
טמ' וכן המעורר טמ': ג' יס נפה של סילתין
טמא וישראל בעלי בתים טהורין יהוד' אר' אף
של גודלו טמ' מושב מפני שהבנו יושבו
בתוכו וגודלו: ד כל התלויים טמאין חוץ
מתלוי גפה ובכרה של בעל הבית ידבריר"מ
וחכ"א כלם טהורין חוץ מתלוי גפה של
סלתין ותלוי בכרת גרנות ותלוי בגליד
ותלוי מק' הכלשין מפני שהן מסייעין בשע'
המלאכה וזה הכלל העשוי לסייע בשערת
מלאכה טמא העשוי לתלוי טהור: דה רחמ'
של גרוסות טמא וישראל אוצרות טהורין של
גחות טמאה של גרנות טהורה וזה
הכלל העשוי לקבלה טמא לכנס טהור:
ו נבלי

וכן העתיק במשנ' ו' פ"ו דעדיו וצערין כחוב ג' כ גירס' הספר
ומפ' ארובות ערובות שלשן שם הלחם: טמא וישראל בעלי
שעשוין בצורת כלי כ"כ הרמב"ם דלו לא נעשו בצורת כלי אפי'
מדרבנן לא היו טמאים: סרוד של נחתומים כמב' הר"ב ואל
סרידה כו' ג' כר"ש ומיכו

להרמב"ם סרוד להכל לא וו היא
סרידה דלעיל דליהו מפ' בסריד'
שהוא לוח נקוב מל' מעש' רשק
דמחורג עובד סרדא כמ"ס הרב
בשמו במשנה ג' פ' חיולו הכל מפי'
שהוא כלי ישתמש בו בעת הליטה
לרמוץ אפי' די יושמו ממנה פני
הלחם זה ממנה שיצטרך אליהן
וסרגו' בגדי שרד ולבושא שמושא
ע"כ: אם התקינו כו' אע"פ שלא
בפסוקי"ס: וכן המעורר טמא
אחלן למ' ק להרמב"ם רפ"ה מה"כ
ולכרמב"ם דמדברי ר"ש הוא
המעורר פי' גאון וכן ערוך יען
ארכו אמה ומרדדו צו אפי' בקריק'
הר"ש: ג' יס נפשי הר"ב ירעה
ארוגה משער כו' ג' פ' הר"ש בשם
גאון וערוך והרמב"ם כתב על זה
ברפ"ה מה"כ וז' ל וכן משמעו
בכל מקום שא צוה הכתוב כולו אינו
מדרבנן בארוב חבל ג' ל כי הוא של
עור כמו אומן של רופא וכו' וזכה
המשה תחלה בלומר דבראש פ'
קתי כלי עור הכ"ח ע"כ

והרמב"ם מפ' יס נפשי ספר מרובע מעץ יטופו צו קקמס
כו' ואפשר לי לומר דסנה יס גפה משער עשוים כדברי
הגאון והערוך אבל בכאן מייירי בשל עץ דדבר הלמד מענינו הוא
וכיוצא בזה שכתבתי כבר בפ' דלעיל משנה ד' (ד"ה והקטרב)
ונפס' ו' (ד"ה לפסון) וישראל בעלי בתים טהור ואין ספק שתמונת
זה של בעלי בתים היא גורם לו שהיה טהור הרמב"ם: מ"בא
מושג אס' יסב עליו זכ' כו' דפ"ה הר"ב בסוף פרקין ולא ידעתי
למה לא הקדים לפ' בגאון וכסוקו הר"ב והרמב"ם כר"י ויראה
דס' ל ליי' פלוגמא ושנסנה כל' מחלוקת ל"ק שהרבה כיוצ' בזה
הס וכתבתי קצתן בסוף בכורי' ועמ"ס בסוף פרקין: ד טמאין
פי' הר"ב דהו חבור לכלי דכל המחורר לטמ' טמאין דתקנו במשנ'
ב' פי"ב: חוץ מחלוי גפה וכברה של בה' ביראה שאותן התלויין
אינן מחוברים תמיד ובתוספת' ב' מ' פ"ה והביאה הר"ש מסימא
בה הכי בזמן שהיא משל שני האשון מלד' א' בבב"ר גרנו' הוא
הקרבל ובו נקבים גדולים מהנפה הרמב"ם: דה רחמ' פי' הר"ב
שורין בה כו' כדכתיב ברחמ' ובמורה (ועשויה ל') כר"ש: של
גרנות טהורין שאין להם בית קבול מה"ס:
ו השרה

א נ"כ ס"י
ב"ס ח"ה כ"ד
ג' רש"מ ס"ה
ד' ו' ס"ה הלכה
ה' ס"ה הלכה

ו השרה וכן ג' הר"ם שכתב השרה כמו השרה ומשקה בית מטבחיא טהורין. עיין מ"ם במשנה ד' פ"ח עדות כל הספרים מטמאין את הידים עיין

ד נכלי השרה נכלים שמשוררים בהם. לשון נכל וכנור. מטמאין שהנכלים והכנורות הלולים הם ומנוקבים לצד הטמאין להטמאין קול הנגון ודרך המנגנים. להטיב במקוץ המעופות שתקציין מבני אדם הבאים לשמוע וה"ל מטלטל מלא וריקן. נכלי בני לוי

המנגנים על הדוכ. טהורין שאין עשויין לתם כמזבן מעו. ואין עשויין לקבל כל המטמאין מטמאין כל א' מו' משקין שהם מים יין שמן דבש חלב דם טל מקבלין טומאה ומכשירין הזרעים לקבל טומאה ומשקה בית מטבחיא. המים והדם שבבית המטבחיים שבעור. טהורין שהם אין מקבלין טומאה ולא מכשירין האוכלי לקבל טומאה. כל הספרים מטמאין את הידים לפי שנתחלה היו מזניעים אוכלים של תרומה אצל ס' דאמרי הא קדש והאי קדש כיון דחוו דקאחו שהיו מזניין אצל פסיד שהעכברי שהיו מזניין אצל האוכלי היו מפסידים אותן גזרו שיהיו הספרים כל כתבי הקדש פוסלים את התרומה במגען וגזרו עוד שהידיים הנוגעות בספרי יהיו שניו' לטומאה ופוסלו' את התרומה. ומספר העזרה פ"ט שכ"ג קורא בה בעזרת נשים ב"כ דליכא למיחש

פרק טו ב"ר כלי עץ שנחלק לשנים. טהור. ח"ץ מישלחן הכפול. ותמחוי המזונן. והאפיפורין של בעל הבית. ר' יהודה אומר אף המגם וקוד הבבלי. ביוצא בהן כלי עץ מאימתי מקבלין טומאה. המטה והעריסה משישופם בעזרה דג. גמר שלא לשוף. טמאה. ר' מאמר המטה משיסרג בה

שחא ישימו אוכלים של תרומה אליו מפני מוראו וחסבותו. מרכוץ. סוס של עץ שעושים הללנים לרכוב עליו ללחק בו. הבטון. כלי נגון גדול. שהמנגן בו סומכו על בטנו. וקורים לו בלעז ציטרא. הנקטמין. מין כלי של נגון עשוי בצורת רגל של עץ שעושה מי שנחמכה רגלו. והארום עשוי כמין נפסותי עגולות ושוטחין על פיו עור דק ומכין עליו במקל ומזליא קול ללול ובלע"ז טמבור. טמא מושב. אם ישב עליו זכ וזכה נדה ויולדות נעשה אב הטומאה לטת' אדם לטמא בגדי. דכלי המיוחד לישיבה הוא: שהאלית. כלומר המקוננת ומיללה. יושבת עליו לפי שרגילין לסמך ולקונן ע"ג נגון של אותו כלי. וכנהמנהג היו' בצרנו' הישמעלי: אית' ל' אי כסולה חבורת שק (יוא א') ואין הל' כר"י: מזודת החולד' טמא' שיש עליה צורת כלי משא' כ למזודת עכב:

פרק טו ב"ר כלי עץ. שלחן הכסוף. עשוי חוליות או פרקין ולאחר שמסירים אותו כופלים חוליותיו או פרקיו זו על זו. וכל חוליא היא כלי כפני עצמה: ומתחוי המזונן קערה גדולה תלד ובתוכה קערות קטנות. ונותנים בכל קערה מן הקטנות מין א' של תבשיל: ולפי שיש בתוכה מינים הרבה

נקרא תמחוי המזון. תרגום למינו. לוטוי: אפיפורין. כסא של פרקים: המגם. תרגום קערה מבייסת: וקוד הבבלי. כמין קערה של עץ. ולשון חממים הוא במקדה צויה. סי' קערה צויה וכל הכלים הללו. אע"פ שנחלקו נשאר לכל חלק מהם צורת כלי. ואין הל' כר"י: משישופם בעזרה דג. להסיר קס' ונשבה' דקוד' לכולא חזו למלאכתן שמשרטי את הכשר, אבל אם אינן מחוסרין ושא' שיפה של צמח ומריק. היא קיימ' (ח' ל' ו' כ' ה') דגולמי כלי עץ שעתידי לשבץ ולשוף טמא: גמר שלא לשוף שפמר בלבו להשתמש

בפ"ג ממוסכת ידים (משנה ב'): מרכבף ט' הר"ב סוס של עץ כו'. ועוד מפרש פירש אחר בפרק דלקמן המשנה ז': אניקטמון ט' הר"ב מין כלי של נגון עשוי בצורת רגל כו'. וכ"פ הרמב"ם. והיינו דנקטמון דתמן בפ"ו דשבת משנה ט'. אלא שאופו הוא צורת רגל עשוי למי שנחמכה רגלו. ודכחא הוא כלי נגון ומש"ה אף ע"ג דשל הכא טמא. דשל התם טהור. ואודה לה קושיות הראב"ד בפ"ה מה"כ דהכא טמא והתם טהור. אבל רש"י הקשה שם בשבת דף ס"ז דגיה דטהורין מטומאת מגע דשטוי כלי עץ נכה. אבל מן המדרם למה טהורין. ותרנו המוספות בשם ר"י דכיון שאינם עשויים אלא ללכת דרך העברה בטיט. אינו טמא מדרם. ומאי דמשתע בדברי רש"י שאף על פי שטמא במדרם. טהור במגע וטמא מת. יש לפרש דלא היא לא

ה"ק מן המדרם למה טהורין. וא"כ יטמא בכלי אף בטמא מת. ועיין על זה במ"ס בפכ"ד משנה ד' בפ"ד דאפשר שאין לדחוק בלשון רש"י וכנהמנהג ס"ל: רבי יהודה אומר האירוס טמא מושב כתב הר"ב ואין הל' כר"י וכ"כ הרמב"ם. לפי שזה הכלי לא יעשה לישב עליו. ע"כ. לאסוקי ממחני' ג' דפסקו כר"י דהתם כמ"ס שם: מפני שהאלי' יושבת עליו. וכ"ל שמרוב צער יושבת עליו להראות סימן אשר כשיר לא ישתו יין עוד. על כן יושבת על כלי שיר. מהר"ם:

פרק טו טהורין. שגבירותו אס נטמא. ואם נשברו כשהן טהורין. שגבירותו אינן מקבלין טומאה. הרמב"ם רפ"ו מה"כ. והאפיפורין פירש הר"ב כסא של פרקין. ועיין בלשון הרמב"ם שכתבתי במשנה ז' פכ"ד: והעריסה עריסת פיטוקות. כר"י. רש"י פ"ב דסנהדרין דף ד': משישופם בעזרה דג. כתב הר"ב דגולמי כלי עץ שעמיד לשבץ כו'. עיין מ"ם במשנה ג' פ"א: גמור שלא לשוף. ט' הר"ב גמר בלבו כו'. שלא ישוף עוד זכ"פ הר"ם

נקרא תמחוי המזון. תרגום למינו. לוטוי: אפיפורין. כסא של פרקים: המגם. תרגום קערה מבייסת: וקוד הבבלי. כמין קערה של עץ. ולשון חממים הוא במקדה צויה. סי' קערה צויה וכל הכלים הללו. אע"פ שנחלקו נשאר לכל חלק מהם צורת כלי. ואין הל' כר"י: משישופם בעזרה דג. להסיר קס' ונשבה' דקוד' לכולא חזו למלאכתן שמשרטי את הכשר, אבל אם אינן מחוסרין ושא' שיפה של צמח ומריק. היא קיימ' (ח' ל' ו' כ' ה') דגולמי כלי עץ שעתידי לשבץ ולשוף טמא: גמר שלא לשוף שפמר בלבו להשתמש

מ"ס הלכה
כ"י פ' תת"ט
אובלין הלכה י'
ג' מ"י פ' ט'
טלר א' סוף פ'
עודל ועיין ס'
כהלכה
ר' ט"י פ' ד'
כ"י הלכה א'
ה ס' פ' ה'
ו ס' ס' הלכה ז'
ו ס' ס' הלכה ז'
ח ס' ס' הלכה ז'
דלות כו':
ט' ט"י ס'
פ"ה הלכה א'
י"פ י"ד

להשתמש בהם אע"פ שלא יסוף עוד : שלשה במים : כשמסרגים המטה בחבלים צינן כל חבל לחבל קרוי צית ואין הל' כר"מ : ב הסלים של עץ . מאמתי גמר מלאכתן : משיחוס כשאלם עוש' קופה או ס' וגומר את שפתו . זו היא החסימה : ויקנב . לאחר

שגמר השקה . ונשתוו קסמין ראשי קרומיו הבולטין סוסקן וקוטמן וזו היא קיבה : של תמרה . סלי העשוין מחירות של דקל : שכן מקיימין בלא קיב' . כלכלה של של גמיו התלויה שיגמור החבל שתולה בה : בית הלגנים . כלי שמניחים בו לגיטין לשמור : בית הכוסות . כלי שמניטין בו כוסות : גהקנונין קנין שבורים בו קטנית והוא נעשה מחירות של דקל : קלמות : קופו' קטנו : סוגים קופו' גדולו : שני דורים לרחב שלהן . לאחר שארגו שולי הקופה אורגים סביבותם עגולו' כתי מה שרוצה שתהיה רחב בדפנותיה בגבהה ואותן עגולו' של דפנו' קרוין דורים : וכן של מאזני' . הפסים שנותני' עליו המאזני' : דור א' : משיגיה על שפתו עגול א' : שני צפירות שתי סביבם : והערק שאין שפתו גבוהה כשפת הקופה : משיעשה צפירה אחת תמא וערק עשוי משעם וארכו יותר מרחבו . כתיבה של רעעני' וקרוי ערק ועד שרוך נעל (כראשית י"ד) תרגום ועד ערקת מסאנא . ומשום דכלי גמיושעם דיןכלי עזיש להם הלכך תננהו גבי הדדי עם כלי עץ : ד

תורמל' כ"ס של עור גדול שהרועה טמן בו חזונות וכל דבר ודומה לו ולא הרועה בתרמילו : קיחותיו : מסגרותיו . כמין אונים קטנות סביבות התורמל ומכניסים באותן אונים חבלים שטוגרי' אותם : סקורטיא' עור שלובשי' העבדני' בשעת מלאכתן : צינתה כעין צינתן של טלית כדעושין לה פתילי' על כנסייה לקשרה בהן . ורמב"ם סי' סקורטיא עור שאוכלים עליו . וצינתה הוא אצבע העור שנותנים בו טם של מתכות לנוי . ל' יץ הזהב שהוא טם של זהב : טבעותיה . טבעת נחשת או ברזל שנותנים בקצה הסקורטיא : קטבליא' עור שמניעים על גב מטה וקורים לו בערבי נטע . ופשוטי כלי עור מקבלים טומאה מדרבנן בלבד כפשוטי כלי עץ . ודין זה שזה שאין מקבלים טומאה מדאוריית' אלא מדרבנן ככל שאר טומאות . חוץ משכב ומושב שהן נעשין משכב ומושב מדאורייתא כשהן מיוחדים לכך : הכר והכסת יכר קטן מכסת . ועשוי להניח תחת מראשתיו וכסת תחת כל גופו : פחות מחמשה טפחים : משירים משום שפח להכניס משם המוך למלאכת הכר והכסת : ד' פטיליא' קופה עשויה תמיני' של ערבה ואונר' בה גרורות : ומסי' בהן קופה עשויה טקולים ומשימין בה הטיש :

ג בתים : ב' הסליון של עין משיחוס ויקנב . ושל תמרה . אע"פ שלא קינב מבפני טמא . שבן מקיימין . כלכלה . משיחוס ויקנב . ויגמור את התלויה . בית הלגיטין ובי' הבור' אע"פ שלא קינב מבפנים טמא ישכן מקיימין : ג' הקנונין הקטנים . והקלתות . משיחוס ויקנב . הקנוני' הגדולים והסוגין הגדולים . משיעשה ב' דורים לרחב שלהם . ים גפה ובברה . וכף של מאזנים . משיעשה דור אחד לרחב שלהן . הקופה . משיעשה ב' צפירות לרחב שלה . והערק . משיעשה בו צפירה אחת : ד' כלי עור . מאימתי מקבלין טמאה . התורמל . משיחוס ויקנב ויעשה קיחותיו . רבי יהודה אומר . משיעשה ארז . אוניו . סקורטיא' . משיחוס ויקנב ויעשה את ציצתה . רבי יהודה אומר משיחוס ויקנב . רבי יהודה אומר . משיעשה את קיחותיה . הכר והכסת של עור . משיחוס ויקנב . רבי יהודה אומר . משייר הפרם . וישיר בהם פחות מחמשה טפחים : ה' פטילייה טמאה . וחסינה . טהורה

הר"ש . ומשמע דמיהו עכ"ס צריך שיסוף . אבל למהר"ם סי' גמר בלבו להשתמש בו בלא שיפה טמאה . עוד כ' למשום דכל הכלים יורדים לידי טומאתן במחשבה . א"כ י' לגמר השיפה שא"צ עוד לשוף . עכ"ל : ב' משיחוס ס' הר"ב כשאלם עושה קופה נאו' סל וגומר את

אב טי"פ פ"ס
מהי כליה סל א
נדה וטמאה סל
סס פס סל ה

שפתו . אשר תכר האריגה כולה ותמנענע מלהפסד ולהתפרד . והוא מענין לא תחסום שור (דברים כ"ח) . הרמב"ם : ג' משיעשה שני דורי' לרחב שלהן . עד סוף מתניתן . ומסיים בהו הרמב"ם ברפ"ה מה"כ אף על פי שלא גמר גביהן מקבלו' טומאה שהרי נראו למה שנעשו . ואור' הכלי עליהן . הא למה זה דומה לבגד שנארג מקטנו : ים נפה וכברה . מפורשי' בס' דלעיל משנה ג' ד' : וכף של מאזנים . הר"ב העתיק וכן . ופירשו מל' ויכונן . אבל הרמב"ם העתיק . וכף גס בתוספת' שהבי' הר"ש בתבוב וכף וכן גירסת מהר"ב במשנה : צפירות פירש הר"ב סבובים והוא מענין אמרו באה"ה הצפירה (יחזקאל ו') ר"ל הגעם סבוב אלהות לאלם הסקידים הרמב"ם : והערק מ"ש הר"ב כתיבה של רעענים . כך הוא בס' הרמב"ם ומלאתי שם מוגה דומה לארון המסים :

ד התורמל' סי' הר"ב כ"ס של עור כו' ויבליקו מתרגמי' ובתורמילא . הר"ש : משיחוס ענין יחסו' בכלי העור שיכפלו קלתו ויספרו אותו עד שיהיה שפה לכלי ויקנב שיחטוף קלות העור היוצאין לחוץ . והן קלות קטנות דומות לשער . הרמב"ם : קיחותיו סי' הר"ב במסגרותיו . כמו ולאסירים טקח קוח . ישעיה ס"א . הר"ש : קטבליא' פירש הר"ב עור שמניעים בו . ובספ"ג דסקלים כתב שהוא עור שלוק . ומ"ש בשם הרמב"ם . כך כתוב בפירושו דהכא . אבל ברפ"ה דאהלות לא פירש כן כמ"ש שם בס"ד . וכן בסקורטיא' : הכר והכסת סי' הר"ב כר קטן מכסת כו' . וביש מקומות שפי' בהסך . ואכסת במכסת מקואות סי' משנה ב' (ד"ה הכר) : ה' וחסינה פיר' הר"ב כמין קופה . תרגום ונכרפו ממגורות (יואל א') אסגרו חוסינא' הר"ש והרמב"ם הביא

משימין טקולים ומשימין סוגיות

שי"א גם הוא זה התרגום יומ"ט חשיבה קשה גדולה דומה לזית
ועשה מעדנה ברוב ימלאו אותה מחטה כאשר ירצו (לאזור)
לזקק ע"כיום יומר נכון לצנין המקראי דמיירי בלאור' סבוהס'
לדמחיים כי הוכיח דגן: מ"חירדה שאין תורת כלי עליה: הרמ"ב

א"ת מלכה
כ"ט הלכה
ג"כ הלכה
ד"ה הלכה
ה"ה הלכה
ו"ו הלכה
ז"ז הלכה
ח"ח הלכה
ט"ט הלכה
י"י הלכה

פ"ט מה"כ . והראש"ל כתב מפני
שאזכה פשויה למטל כלל:חותל
פי' הר"ב כלי שעושים מחרו' כו'
וכוא"ת' והחלת לא החלק
(יחוקל י"ו) הרמב"ם: ו קסייה
פי' הר"ב בית יד של עור וכו' כדי
לחלק כו' ז"כ הרמב"ם בפירושו.
ובפירושו ז"ל מה"כ (הל' ה') וא"כ
לפי' של הולכי דרכי' למחשבות'
להגלה. ויהי' פניו לומר ששן
ג' בלחוחו בידו יפה את המק' אשר
נשען עליו כהלות . א"ל לפעמים
הולך בעקום דרכים וקוצו' זלרי'
שידחה אותם מן הדרך שלא ישרטו
בגדיו מפניו ונמלא סהקמים מועיל
לו שלא יתחוב לו קוצ' בידו . ושוב
מנא"ת להראש"ל דפי' ג' מה' סומא'
אוכלי' (כל י"א) שמפרש קסייה .
שהוא עור שהורה הגוף סוגר
על כל בגדיו שלא יתחברו בו

הקיסים והקסמין והמון שבגרון והולכי דרכים מפני האבק
ועושי פשתן כשיביל הקסמים והרקתא (מה שמעור' מן הפשתן)
כך פירש"י בע' לא יחזור ד' כ"ו) וכל לו עושין לקבלה שהם
מקבלים הפסולת (ומכללי) הבגדים . אבל של צבעי' של נפחי'
שהם מזיעי' הייוד והם מקנחי' בהם הויעה טהורה . ע"כ זלרי' הכי
לא קשיא כתי' בפס"ד משנה ט"ו פ"ט . ופ"ט משנה ג' . ומכר"ם
כתב וז"ל וכל' שהוא כובע של קלפי עושים כעין אוקוס של כפרים.
וקסיה מלשון קרי קוסי רטיבי דפרק חלקי שמשימים זורי גרנו'
בראשן מפני שלא יויק האבק לעינים . וכן הולכי דרכים ועושי
פשתן שלא תויק להם הרקתא . וכן קשיא של שלחני' (בתשנה
ח' פ"ה דמכשירין) כשאדם מיסב על השלחן יש לו כובע של קש
בראשו להגנתו . אבל של צבעים ונפחים אינו עשוי לכך וטהור
וכרמי' כשיבא בזה הכלל . עוד כל' קסיה שולחנות יש לו בראשו
שלא יכאב לו לעינים מה שמונה מעות תדיר : והעשוי לקבלה . פי' לקבל האבק שלא יויקו חסוב כלי : מפני זיעה :
כגון של צבעים ושל נפחים ושל בגדיות שיש להן טירה גדול . ומזיעים מן המלאכה : ומשימים אותו בראשם להקר טהור . ע"כ :
ז' המלקי' פי' הר"ב עור שמשימין בו' . וכן פי' הר"ם בשם הערוך . והרמב"ם פי' כלי מעור (ילקטו) בו רפטי הנקרא כרי שלא
יספיד החטה בעת הדיסה . ע"כ . ובמסכתא דהר"ם נחוב המקלוש' . וכן במשניות ישנים מנוקדים : והמורה של
דבורים לשון הר"ב כלי שמשימים בו אש כו' וכ"כ הר"ם . ולשון הרמב"ם בנא"י מדף הוא לוח פשוט משימין בו אש כו' : דהרי לו
טהורים . שכל אלו חק' עליהם צורת כלי' הרמב"ם פ"ו מה"כ (הלכה ג') : בסו' של קופסא עתה . שהוא מש זש את הכלים בשעת
מלאכה ושללא בשעת מלאכה (ככלל דר'י בסופא דמתני') . הרמב"ם פ"ד מה"כ . ועיין בסופא דמתני' : בסו' קפורה עהור כסוי
קנה כסוי עני כו' הרי אלו טהורים . מפני שהן משמשו הכלים בשעת מלאכה בלבד . הרמב"ם . ועיין בפ"י משנה ב' פי"ח . ולשון
מכר"ם . בסוי קפורה עהור . דכל הכסוין טהורים כיון דאין משתמשים בהן אלא לכסוי . כל' ע"כ : קפורה פי' הר"ב תיבה
וכו' ועיין עוד (בפ"י הר"ב) בתשנה ט"ו פ"ט דההלות : שני פירשו הר"ב בתשנה ג' פי"ב : והקמרון פי' הר"ב המכה כו' בעין
קובי' ע"ש ע"גלים זכ' אתרו בספרו קצורה ר"ל קעורו' הרמב"ם . ועיין בפ"י הר"ב בתשנה ג' פי"ט . וז"ל

טהור' . סגנויות של עליון טהורו' של נצרוין
טמאות . חותל שהוא נותן לתוכו . ונושל
מתוכו טמא . ואם אינו יכול ער שיקרענו .
או עד שיתירנו טהור : ו קסייה של זרי (ג'
הרמב"ם גינות) גרנות של הולכי דרכים . של
עושי פשתן טמאה . אבל של צבעין ושל
נפחים טהורה . ר' יוסי אומר . אף של גרוס'
כיוצא בהן . וההכלל . העשוי לקבלה טמ'
מפני הזיעה טהור : ז' המלקוט של בקר .
והחטים שלו . והמךף של רבורים .
והמגפה . הריאלו טהורין . כסוי של
קופסא טמא . כסוי קמטרא טהור .
כסוי תבה . כסוי טני . והמיכבש של
חרש . והכסת שתחת התיבה . והקמרון
שלה . ויאנגלין של ספר בית

סוגיות : לשון סוגה בשושים . עושים כמין כפיפה קטנה חן
העלים ומכסים בה פירות וזוהינה אלא מלאכה ע"י : כלים
מצורי הדקל : הואל' כלים שעושים מחירות של דקל ומנחי'
בו תמרים לחים וכן מתכשלים בתוכו : נותן לתוכו ונוטל .
מחוכו . אבל אש אינו יכול להוציא
התמרים אלא א"כ יקרענו או
יקר החירות שלו . טהור . לכיון
דקורעו או מתירו משליכו לאטפה
וכו' לתשמיש עראי : ו קסייה .
בית יד של עור : של זורי גרמת .
והולכי דרכים ושל עושי פשתן
טמאה . לכיון דהיא פשויה כדי
לחחו הדבר בידו יפה שלא ישמע
ממנו . או כדי שלא יתחוב לו קוצ'
בידו . מקרי עשוי לקבלה כיון
שהדבר שהוא לחוחו בו נשען על
בית יד ומקבלו של גרוסו . העושים
גרוסות של פול דרמים : מפני
הזיעה . לשאוב את הזיעה כדי
להקרבטרו שלא יזיע אינמי שלא
קטנף ויעת ידיו . הדבר שהוא
אוחז בו : טהור . דתשמיש
עראי חסוב : ז' מלקוט . עור
שמשימין צעיר הפרה כדי

שספד ומדוש : החטים . כמין מזורה קטנה של חבלים
שחוסמים בה פי הפרה כדי שלא תאכל : מדף של דבורים
כלי שמשימים בו אש וגללי בקר וצענים כדי שיכרתו הנמלי'
של דבורים מן הכוורת ויקח הדבש . מלשון אשר מדפנו רוח
(תהלים א') . והתנפה . כלי שמשימין בו בימות החמה להביא
הרוח קומסא' כמין א"י . קמון שהאשה נוהגת בו תכשירי' ונותנת
עליו כסות מלמעלה : קמטרי' מיבקש שומרים בה הבגדים . על
המלתחת (אלכים ב' יוד) משימין על קמטרי' : והתכבש
(של חרש עוים) לפי מלאכתו יש לו מקום שטיבטו ועוור הטץ
כשהוא תשוט ועקים עד שמישרו : והקמרון המכסה של
הטיבה העשוי כעין קובה : אנגילין' נרקק של עור שעושין
לספר ומכניסים אותו בתוכו : בית

בית הנגור . ירתוק של עור שנותנים צמחו הנגר הו' הוסד
משומים אחרי הדלק : וזית המנעול . סדרתוק של עור
שנותנים בו המנעול שנותנים בו הדלת : וזית המזוזה . קנה
של תחכות שנותנים בו המזוזה : והאמוס של גודלי מלפס

בית המזוזה . לי הר"ב קנה של תחכות . ז"ע דאין של עור
ושל עץ קיימין . ולשון הרמב"ם בית מעץ כמין קנה
יכניסו בו המזוזה וישתמו אותו בשער . ורתוק כבלים ותיק
כגור . ע"ן מ"ש במשנה י"ד פכ"ה : והמרכיב במוטות

דקום כעין ראש של אדם
שתחכים עליו המנעול והמרכיב .
כמין סוס של עץ של הללנים
תחכים בו . ואית דמפרשי כלי
של עץ ארו העשו לחמ ורביעי'
של אליית ובהמנעול ובהללית
תתבטמין וברביעין ובללית של
אליית . של המנעול כמו (ויאל
א"ח) אלי כנחלה מגורם שק :
ביוונח העני . תרמילו של עני :
וסמיכות המטת קורות סממנים
בהן המטה שלא הפול : טעם של
תפילין . כמו דגום של תפילין :
אמוס של עושין סגור . של שלאות
שעושין אותן על גבי אמוס הינו
(על גבי) דפוס . ורמב"ם גרים
עושי סופות . לשון ודגם עגבים
סימו (בראשית מ"ט) . והוא
הדפוס של עץ שאורבין עליו
הנגדים : תשמיש ומשמשו של
אדם . כגון כסויי כלים ונתקין
כלים . שהם נעשו לשמש הכלים
המשמשים את האדם : בשעת
מלאכה ושלם בשעת מלאכה בזמן
שהכסוי משמש את הכלי

בית הנגור . בית המנעול . ובית המזוזה .
ותיק נבלין יותיק כגורת והאמוס של גודלי
מצנפת יומרכיב של זמר . ורביעית של
אליית ונגוננות העני וסמכות המטה .
וטפוס של הפלה . ואמוס של עישה (כ"א
סיאנוס) סותות הרי או טהורים : וזה הכלל .
אמר רבי יוסי כל משמשי משמשו של
אדם . בשעת מלאכה ושלא בשעת
מלאכה טמא . וכר שאינו אלא בשעת
מלאכה טהור : ה' תיק הסיף . והכבין .
והפיגיון יותיק מספרת . ומספרים . והתערי
תיק מכחל . ובית הכתור . תיק מכחב .
ותרונתק . תיק טבלה . וסקרומא . בית
החצים . בית הפגושות . הריאלו טמאים .
תיק . סמפיניא . בזמן שהוא נותן
מלמעלה טמא . מצדו טהור . תיק תלילין .
ר' יהודה מטהר . מפני שהוא נותנו מצדו .
חפוי האלה הקשת והרוכח . הריאלו
טהורין . וזה הכלל העשוי לתיק . טמא .
לחפוי טהור :

ישנים מנוקדים והמרכיב והכפ
צנדי : זה הכלל אר"י כל משמשי
בו לשון הר"ב והוא כלל דר"י
אפסוטי כלי עץ כו' וכן פסוטי
כלי עור שדינין שוין . כמ"ש
הר"ב במשנה ד' והרמב"ם בגמ'
מפרש אנגלים של ס"ר . וכל
הנתקים שהם של עץ :
ח הסיף הוא הסיף דגריס
פ"ג . וכן העסיק
הרמב"ם ברפ"ד מה"כ אבל מפני
שלא ראיתי כן בשום נוסחם
משניות לא שלחתי בו יד להגיהו
מספרת מכורשדים שק"ב :
תיק טבלה וסקרומי . בערך
ערך סקורטי מפרש כמו
סקורטיא דלעיל משנה ד' . וכתב
בעל כף נחת ו"ל . וא"א לפרש כן
לפי שהתיק נעשה לשלא יפסד או
יהלכלך הכלי החשוב שבתוכו ולא
שיך תיק לדגריס אמוס ומפורט
כסקורטיא לפי פירשו . אבל מה
שמרש לפי שזאת הטבלה היא
שעושין בעלי חמם הסכונס
תחכות . ובה שרטוטין ורשמי

לשמור מה שבתוכו ובינו שעת מלאכה דידיה : וכשאין כלום
בכלי שאינו צריך לכסוי . קרי ליה ש"א בשעת מלאכה . ויש כלי
שמניחים עליהם הכסוי תמיד בין בשבוא מלא בין כשהוא ריקן
אע"פ שאין הכסוי מחובר בו . וחשיב ככלי נוסיה לקבל טומאה
אפי' בזמן שאינו מחובר בו . כיוון שרגיל להיות סמיד עליו . והוא
כלל דר' יוסי אפסוטי כלי עץ המשמשין את הכלים קאו' אבל
כלי קבול מטמאין בכל עת . והל' כר"י : ח הכבין . סכין שיש
לו שתי פיות : תיק מכחל : תיק ככלי שבו כוחלין העין : וזית
הכחול . הכלי ששומרים בו את הכחול מכחב אקלמוס של נחשק
וברול : תרונתק . תרין תיק והוא כלי אחד ובו תיקי הרבה
חליקין . להולמום ולכבן ולמספרי . ור' פאי הכבודות
משמשים בכלי זה הרבה . ובלע"ז פינארול : פגושות . חצים
רחבים ומחי קבלו מתרגמי ומחם פגושתי : סרטיא כלי זמר
של תחב : מנדו טהור . שכל שמכניסותן הנד אינו חסוב
נתתיק אלא מכסה בעלתא . האלה שבט של ברזל ובראשו עגול
פחו כדור ויוצאים בו יתדות שהומות לסקרי' בערבי קורין לו
דבו"ס ובלע"ז מאל"א . העשו לחסוי . לתכסה . תרגום מכסה
חופאה : טהור . דתיא יכול

שהם מכירין חלד החמה והכבדים בגלגל המזלות . ויקראת
היום אלל בעלי המלאכה אספורל"ג . ופעמים עושין אותה עץ
וסוקרין בס"קרא ורושמין השריפות על הסיקרא . לרוב השיבות
זאת הטבלה עושין לה תיק . ויהיה פ' המטה כד' . תיק סבלס
של תחכות . וסקורטי' או של עץ סקורה ושרוסה . שכל' . ואני
מביא סעד לפירושו ממשה ה' פ"ג דר"ה דמוס לזרם לבנו'תו
לו לר"ג בסבלס : בית הפגושות . פי' הר"ב חצים רחבים . ומחי
קבלו (יחזקאל כ"ט) מתרגמי' ומחם פגושתי . וכן הוא בפירוש
הרמב"ם . אבל בתרגום שלנו פגושתי . ובמזוזה פ"ד מה' כלים
העתיק וזית הפגושות : והר"ש כבב ו"ל פגושות חצים רחבים .
ו"א הפגושות . ומחי קבלו פגושות ומחם פגושתי . ככל' . והוא
מהערך : הרי אלו טמאים . שהרי הכלי צריך להן בשעת
מלאכה . ושלא בשעת מלאכה (כדסגן במשניות דלעיל)
הרמב"ם שם : התיק חליקין רבי יהודה מטהר . מפני שהוא
נותן מנדו . ומשהו דלת' ק טמא ואף על פי שהוא נותן מנדו
שא"א שחלקו במצוחם . וגם הרמב"ם העתיק בחבורו שם .
תיק חליקין . בין הטמאין . וז"ע מאי שנא תיק חליקין סיבא
טהא לטנא קמא . ורבי קמא נמי מטהר בנותנו מנדו :
האדרה פירש הר"ב שנט של ברזל כו' . ונמשה ד' פ"ו דש"א

מפרש עוד פי' אחר : לחפוי טהור . ע"ן במשנה ו' פרק כ"ו :

ע"ן מ"ש במשנה י"ד פכ"ה

פרק י"ז

שאינו מרבה חסוי כלים לפומאה • תלמוד לומר (ויקרא י"א)
 אשר יעשה תלאכה בהם • פרט לחסוי כלים •
פרק יז כל כלי צעלי בתים שיעורן ברמונים • אם נקבו
 צמנזיא רמון • טבורים • רא"ל צמה שהן כל
 הכלי שיעורן כשאר ראון להשתמש
 בהן משני החמשים שהיו משתמשי
 בהן אמר • כגון כלי המיוחד להאיר
 שיעורן צמנזיא תאכה • והמיוחדים
 לזימס שיעורן צמנזיא זית • ואין
 הל' כר"א • קופות הגננים • קופות
 צעלי הגנן • שישוין ליתן בהם ירק • זהו
 שיעורן צמנזיא אגודות ירק • זהו
 מוד' ת' ק' לר"א דאין שיעורן צמנזיא
 רמון • כגון צמנזיא תבן • צמנזיא תבן
 דק מעורב בזבל • תרגום לקושש
 קש לגבצא גילא • והללני דהיינו
 צעלי המרחלעות שורפין אותן
 במרחלות • כלן ברמונים בין של
 צעלי בתים בין של גננים ואין הל'
 כר' יהושע • ב פסקעיות של שתי
 מטוה השתי דק משל ערב כדמוכח
 בכחכות כפ' אע"ס (דף ס"ד) •
 ופסקעיו של שתי הן קטני מפסקעיות
 של ערב ופי' פקעיות כלומר מור"י
 בלע"ז י"א • מטאס"י בלע"ז • אע"ס
 שמקבלת של ערב וטמא"י ק' ואף
 ע"ס שאינם מקבלת של שתי אם
 מקבלת של ערב טמאה שיעורה

פרק יז כל כלי צעלי בתים שיעורן
 ברמונים רא"ל כמה שהן
 קופות הגננים שיעורן באגודות של ירק ושל
 צעלי בתים בתבן של כלנין בגבבה • רבי
 יהושע אומר כולן ברמונים • ב' החמת •
 שיעורה בפקעיו של שתי יאם אינה מקבלת
 של שתי • אע"פ שמקבלת של ערב טמא"י •
 בית קערות שאינו מקבל קערות • אע"פ
 שמקבל את התמחין טמא"י • בית הרעי
 שאינו מקבל משקין • אע"פ שמקבל את
 הרעי טמא"י • ג' מטהרי מפני (לא שהן) שאין
 מקיימין (מכר"ס אוקון) אותן • ג' הטליון של
 פת • שיעורן בככרות של פת • אפופירות
 שעשות להן קנים • מלמטין למעלה • לחיווק
 טהורה יעשה להגפיים כל שהן טמאה"י • ש'
 אומר אם אינה יכולה להנטל בגפיי' טהורה •
 ד' הרימונים שאמרו שלשה אחוזין זה
 בזה • רשב"ג אומר • בנפה ובכברה
 ברי

כלי צעלי בתים שיעורן ברמונים • צעלי בתים
 חסין על כלים • הלכך ניקב צמנזיא קטנית
 מצניע לזימס נקב צמנזיא זית משתמש לאגוזים ניקב צמנזיא
 אגוז משתמש בו רמונים • אבל של אומן העומד לימכר לא היו

שיעורה בהי רש"י פ"ו דברכו' ד'
 ת"א ובפ"ק דסוכה ד"ו פירש דשל
 אומנזיא נקב כל שהו • שיעורן
 ברמונים פ"ה ר"ב אם נקבו צמנזיא
 רמון טהורים אם היו טמאי נטהרו
 בנקיבה זו • ואם הם טהורים אינם
 פקבל' טמא"י • הרמב"ר פ"ו מה"כ •
 וזיק הר"ב לכתוב צמנזיא רמון •
 אע"ב דרמונים קנן דלא צעין לא
 צמנזיא רמון א' ימ"ש כס"ד לקמן
 משנה ד' • קיפות הגננים • כפס
 הר"ב ובהא מוד' קנן • ומסמכר'
 דכסל בלני' נמי מודה ודברי רבי
 יהושע שהסור ג"כ הר"ב של גנני •
 זה"ה לשל כלנים • והרמב"ם מפרש
 דקופות הגננים כו' דברי ק"ס •
 וכן העתיקם כחבורו פ"ו מה"כ (הל'
 ז') • ב' שיעורה בפקעיו של שתי •
 יש לתמוה למאי פ"ו דהא פוסק
 שאם מקבל של ערב טמאה • וכן
 תימה על הרמב"ם שפ"ו מה"כ
 העתיק המשנה ללשונם • גם ל' אף
 ע"פ אינו מדויק ספיר ור"ש הניח
 לשון אע"ס בקושיא • אבל מהר"ם

כתב וז"ל ל' לפרש דכולה הא צבא • מלתא דר"ג היא • וז"פ
 חמת שיעורה לטהר בפקעת של שתי • ואם אינה מקבלת (של שתי
 אע"פ שמקבלת) של ערב • טמאה לרבין • וכן בית קערות שאין
 מקבל קערות אע"פ שמקבל תמחין • טמא לרבין • וכן בית הראי
 שאין מקבל משקין אע"פ שמקבל ראי • טמא לרבין • אפי' ה"ג
 מטטר כבולן מכני שאין מקיימין כו' ובה"ג ר"ס בא"ס העליון
 עד שלא בא התמחין אע"פ שאי אפשר ופרוך גמ' (נידה ד' מח)
 והרי בא יומטני • בא לר"מ אע"פ שא"ל לרבין • וגרם אוקון
 בנ"ן • ופליגי האי בבא אכל הכל עכ"ל • ומיהו הכס בטרק בא
 סימן איכא טמא דקפני הכי כדאי' בגמ' • ושם העתקתי •
 של שתי • כתב הר"ב מטוה השתי דק כו' • כדמוכח בכחכות •
 כמ"ש כבר בפ"א משנה ה' (ד"ה בחוט) • טמאה עד
 שמקב רובה • הרמב"ם (פ"ו מה"כ הלכה ו') •
 ג אפופירות ל' הר"ב כלי ארוג מקני' או זמורות • כמין
 סריגי חלונות (ומקח עליו סריגי הדליות
 של הגפני') כמו שצארו בכלאים (פ"ו משנה ג') הרמב"ם •
 טמאה אפי"ס שכולה (נקובה) צמנזיא רמון • הרמב"ם פ"ו
 תה"כ מהתוספתא • ד' הרימונים שאמרו שלשה
 אחוזין זה בזה • פירש הר"ב הא דתנן בריש פרקין כל כלי צ"ב
 שיעורן ברמונים כו' וינא האחד כו' ולהכי נריך ב' אחוזים •
 שניך נקב יומר

M שיעורן מה
 מ"א ק"ב מרובין
 פ"ג סוכה ו'
 פ"ט טהרה
 כ"ט מ"ב
 ג"ט מ"ג
 ר"ה פ"ו טהרה
 י"ט טהרה
 ו"ט טהרה
 ח"ט טהרה

כדי שיטול ויחלך. שמתוך נטוע של כטילה והלוך ממחר
הרמון ללא דרך הנקב: ובקובה כדי שיפסיל לאחוריו.
שמתוך הפסלה לאחוריו הוא ממחר ללא: שאין יכולים
לקבל רמונים. סקן קטנים: כגון הרובע. רובע הקב:

כדי שיטול ויחלך יבקוב כדי שיפסיל לאחוריו
ושאר כל הכלים שאין יכולין לקבל רמוני
כגון הרובע יחצו הרובע הקטנים הקטנים
שעורן ברובן דברי ר"מ ר"ש אומר
בזיתים ינפרצו שעורן בזיתים. נגממו
שעורן כמה שהן: דה' הרמון שאמר
לא קטן ולא גדול. אלא בינוני. ולמה
הזכרו רמוני בראי. שיהו מקדשין כל
שהן דברי רבי מאיר. רבי יוחנן בן גורי
אומר לשער בהן את הכלים. רבי עקיב
אומר לכך ולכך הזכרו. לשער בהן
את הכלים. ויהיו מקדשין כל שהן. אמר
ר"א (ס"א יהודה) יוסי לא הזכרו רמוני בראי.
וחצירי גבעי אלא שיהיו מתעשרין וראי בכל
מקום: וביצה שאמרו. לא גדולה ולא
קטנה. אלא בינונית. רבי יהודה אומר.
מביא גדולה שבגדולות. וקטנה
שבקטנות. ונותן לתוך המים. וחולק את
המים. אמר רבי יוסי וכו' מי מודיעני
איוהי גדולה ואיוהי קטנה. לא (גמ' חולק)
הכל לפירעתו של רואה: ונגרורות.
שאמרו. לא גדולה ולא קטנה. אלא
בינונית. רבי יהודה אומר הגדולה
שבארץ ישראל היא הבינונית שבמדינה:
ד"ה ביות שאמרו. לא גדולה קטן. אלא
בינוני זה אגורי. בשעורה שאמר. לא
גדולה ולא קטנה. אלא בינונית. זו
מדרבית. בעדשה שאמרו. לא גדולה
ולא קטנה. אלא בינונית. זו מצרית. כל
המטלטלין מביאין את הטומאה בעובי
המרדע. לא גדול ולא קטן. אלא

שעורן ברובן. כיון דנפחת
רובו טהור: כפרו. נפחתו
וחסרו: נגממו. בשפתותיהן:
שעורן כמה שהן: אם נשאר בהן
כדי לקבל כל שהוא טמאין. והלכ'
כר"ש: דה' הרמון שאמרו. דכלי
שניקב במזיא רמון טהור.
ולמה הזכרו רמוני בראי. כיון
שאין משערין בהן אלא ברמון
בינוני: שיהו מקדשים בהן:
שאם אחד מרמוני בראי של
ערלה. או של כלאי הכרם.
נתערב עם אלק רמונים של
היתר. נתקדשו כלן וגאסרו.
מש"א ברמוני של שאר מקומות:
בדאן. שם מקום: לשער בו את
הכלים וקסבר דמזיא רמון דכלי
ברמוני בראי משערין: אמר ר'
יהודה לא הזכרו רמוני בראי
וכו'. אבל לענין קדוש אין חלוק
בין רמוני בראי לשאר רמונים.
דכולן מקדשים. דסבר רבי
יהודה כל שדרכו ליתנות מקדש.
בפרק התערוכות ובריש מסכת
ביצה: בראי וגבע. שני מקומות
של כותים הן וכרית הו' רמוני
ומכיר של מקומות הללו (הרמון
ומכיר) של שאר מקומות. וכוחאי
ודאי לא מעשרי מאי דמוצו
לאחריו דלא חייס אלפני עור
לא חתן מכסול א"ג דלפנייהו
מעשרי. הלכך מתעשרים ודאי
בכל מקום: חצירי כרתי סורו. ש
בלעו כמו את החציר ואת הבגלי
(במרבר י"א): וביצה שאמרו.
ג' מומות אוכלי שאין תמאין
בשמה מכביצה: נותן לתוך
המים. ממלא כוס מים ונותן

רחב. מאלו היה האחד לבד כ"כ התום כפ"ק דעירובין דף ד'
וכפ"ק דסוכה דף ו'. ומשמע מדבריהם דבעינן שיצאו שלשה
זה אחר זה. והכריחו להוציא המשנה מתשמעותה מדאמרין
בגמרא בסוף המלניע כמזיא רמון. וכדנקט הר"ב בלישני

כר"ש פירקין. עוד הכריחו
מהסוגיא ע"ש ועוד פירשו
ד"ה ק שלשה לחוים כו'. לומר
הרמון בינוני דאמרין לקמן
דהיינו בינוני. בג' האותיות זה
בזה ובדילין יחד. אבל הרמונים
הגדלים אחד אחד או שנים הם
גדולים. ואותן שגדילים ד' יחד
הן קטנים. וכן לשונם בפס'
דשבת דף ק"ב. וכ"ס הראב"ד
בפ' ו' מה"כ דמשערין בבינוניות
שבאלו בג' גדולים ביחד ועיין
מ"ש בשם הרמב"ם במתניתין
לקמן: רבי שמעון אומר.
כתב הר"ב דהלכה כר"ש. וכ"כ
הרמב"ם יב"ב ומה"כ כתב רכ"ת
סעמו בשם הר"י קורקוס דאע"ג
דדרכו לפסוק כחמיו' (עיין במס'
נגעים ס"ד משה"ד) הואיל ולא
אפסיק הלכתא בפ' מי שהוציא וכו'
בין ר"מ ור"ש הכא סתם על סו'
המלניע דלא אמרין רובו חלא
בלייד פתיל: אבל לענין טומאה
[בזיתים]. נפרצו דנפחתיהן.
עד השתא מיירי שנקבו
בשוליתן מהר"ם:
ה אלא בינוני. לפי דעת
הרואה (כדתנן
במתניתין לקמן) הרמב"ם פ'ו
מה"כ ועיין מ"ש במתניתין
דלעיל: הזכרו בזית המדרש.
מהר"ם: שיהו מקדשין כל
סקן דברי ר"מ י"ו ר"ב שאם ה'
מרמוני בראי של ערלה כו' כדתנן
בפ"ג מערלה משנה ז'. אגוני
סתך ורמוני בראי כו' וכתב הר"ם
ואע"ג דר"מ לא מילכו. אלא
רבנן. מ"מ גס ר"מ מודה דשא'
רמונים לא מקדשין דאין דרכו להננות: א"ר יוסי. וכו' ב'
העתיק ר' יהודה וכן הוא במקלת ספרים וכן העתיק הר"ם ב"כ
מהתוספתא אבל הרמב"ם העתיק ר' יוסי: וביצה שאמרו
פ"ו ה"ב גבי טומאת אוכלים. וכ"כ הר"ש אבל הרמב"ם כתב.
וה' ידוע שיש מן השעורים של הענינים כקוריים מה שנגררו
בכביצה כמו שאמרו שכביצה מטמא טומאת אוכלים:
ח זה אגורי ל' הר"ב ששמו אגור כסוגו. גמ' פ"ו דברכות
דף ל"ט. ופירש"י מוזמן ללאח ממנו שאינו נבלע בסרי
במשק הפוחים וכו' י"א אגור כמסקה ענבי. כל המטלטלי
מביאים את הטומא בעובי המרד.

לקובו גדול שבגדולו וקטנה שבקטנו וחול המי' היוצאין לב'
חלקן והחל' הא' הוא שיעור ביצ' וכו' מי מודיעני כלו' כשלוקח
בדולה שבגדולו שמה יש יותר גדולה הימנה. וכן קטנה
שבקטנות שמה יש יותר קטנה ממנה: הכל לפי דעתו של
רוא' לפי אומ' דעתו שהי' בינוני למרא' עיניו והלכ' כר'. וזכרונ'ג'
שאמרו. להוציא שבת ולשתושי מבואו' ואין הלכ' כר': ד' כו'
שאמרו כגון כו' מן המע' ומן הכבל' שממ' ורו' שיעורי' שבחורה
בכו': אגורי ששמו אגור בתוכו: כשעור' שאמרו על' כשעור'.
כעד' שאמרו ש'ן מטמא' כעד' ומה' כעד' מביאין טומא' על'
הדם היוצאין: בשיב' מרדע' דהיינו מלמד הכק'

עיון רמ"י דלהלות: מ שיעל קרן מורחית לפנות היתה יתירה על של משה חני אצבע ויהא לכספא ודהבא כדפירש הר"ב והתוספות פרק י"א דמנחות ד' ז"ח יתבי סימנא חלפון זהב יתתה: של משה לפי מדת ארכו של משה דהיינו אמתו.

כך פירש רמ"י בפ"ד דערובין דמ"ח: ולמה אמרו כו' אלא שהאומנין כו' עיון כיוצא בזה הלשון ומ"ש ב"ש ק"ד כ"ק: כרי שלא יבואו לידי מעילה. לאו דוקא: דהקדש שזה מנה שחיללו על שזה פרוטה מחולל. (כמ"ס הר"ב במסכת ה"ס"ה דתמורה) לא שלא היו רוצין ליהנות משל הקדש תוספ' ס"ס ולמאי דתנין הקס בתמורה ונרדף לעשות דמים זעירא לא קסילא ולא מודי: י רבי מאיר אומר כל האמות היו בינוניות חוץ תנובה הובב וכו' בגמרא פ"א דמנחות דף ז"ז דריש ליה מקרא דיתוקאל (י"ג י"ב) ואלה מדות המונח באמות אמה אמה ושטח ותיק האמה ואמה רוחב וגבולה אל שפפה סביב זרק האחד וזה גב המונח חיק האמה זה יסוד אמה רוחב זה סביב וגבולה אל שפפה סביב וזה הא' או קרקע וזה גב המונח זה מונח האמה וזה חצי האמה כל אמות כלי' באמה בת ששה יוספ' רמ"י דמ"ב וביחוקאל ואלו מדות המונח מדות מונח העולה באמות אמה אמה ושטח באמות בינוניות בת ששה שתי אמה ושטח באמת בת חמשה' ותיק האמה כלו' באלו אמות אני אומר שיהיו צנוות חמשה חתיק האמה זה יסוד חילפון חיקוי קבועים והוא יסודו בגובהו ולא בכניסו וזה רמב"ם אף הכניסה בת חמשה' ונתל' בפירוש הסוגיא ואין להאריך אמה רוחב זה סביב כלומר אמה כניסתו וגבולה אל שפפה סביב וזה האחד אלו הקבוצות זרק דמא' אצעות האבן מודד והוא זרק לכל רוח דהיינו אמה על אמה יוה גב המונח כלומר באמת זו והא גמי מונח הזהב והקרקן לשון הר"ב של מונח הנחשת וכ"כ עוד לקמן והסובב והיסוד של מונח הנחשת ונמצא כמו-כן בכתוב תלכיס א' ח' ס"ד כי מונח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהביל ופירש' מונח אבנים שפפה שלמה תחת מונח הנחשת של משה אף בכתב ירצה הר"ב מונח אבנים שבמקום מונח הנחשת והר"ש כתב והקרקן של מונח העולה וכן לשון רש"י במנחות פ"א דף ז' ו' לא שנה גובהו ולא שנה רחבו באמה קטנה כ"כ רש"י בפ"ק דערובין דף ז' אבל הרמב"ם מס' פס' רפ"ג דמדות: דגובה כל קרן חמשה טפחים אבל ריבוע הקרקן הרי הוא' עלו': אמת בנין לשון הר"ב מונח הבית ומונח העולה ושל כלים חמשה' דסבר רבי יהודה וזה המונח זה מונח הזהב וכ"כ יא' כל אמות כלים בגמרא במנחות י"א באיטלקי לשון הר"ב מדה של איטליאה כו' ואין לשמוע על הקו"ף כדאשכחן בעורא שושיבא על שם שוקן: תו ריש קלושין והחוקן

לא בינוניא ויהא בינוני' כל שהקפו טפח: האמה שאמרו באמה הבינונית שני אמות היה בשושן הבריה אחת על קרן מזרחית צפוני אחת על קרן מזרחית דרומי שיעל קרן מזרחית צפוני היתה יתירה על של משה חצי אצבע שיעל קרן מזרחית דרומי הית' יתיר' עליה חצי אצבע נמצאת אחת גדולה ואחת קטנה י"א שהאומנין נוטלין בקטנה ומחזירין בגדולה כדי שלא יבואו לידי מעילה: י רבי מאיר אומר כל האמות היו בינוניות חוץ ממונח הזהב והקרקן והסובב והיסוד רבי יהודה אומר אמת הגבין ששה טפחים וישל כלים חמשה: י"א ויש שאמרו במדה דקה מדי' הלח והיבש שיעורן באיטלקי י"ז מדברית י"ח שאמרו הכל לפי

הבקר ועביו אצבע ושליש אצבע בגודל שהם ב' אצבעות בקטנה שהטפה ארבעה אצבעות בגודל שהם שש אצבעות קטנות ומל' הקפו טפח שכל שיש ברחבו טפח יש בהקפו שלשה טפחים וגודל על שיש בהקפו טפח אטו על שיש בעביו טפח שהוא מביא את הטומאה מן התורה מן האמה שאמרו: לענין שנה וערובין וסוכה ומדות וכלאים: באמה בינונית הוא אמה בת ששה טפחים דאיכא אמה בת חמשה ואיכא אמה גדולה בת ששה ואצבע ואמה בת ששה היא הבינונית: שתי אמות שתי מדו' שבהן מודדים האמות וכל אחת מהן אמה: בשושן הבריה מדר אחד בניו על שער מורחיו של עזרה ועליו שושן הבר' תלויות כדי שיהא עליהם אמת מלכות על של משה' על אמה בת ששה טפחים: שהאומנין נוטלים בקטנה שהיה הגובר מנהג עם האומנים כך וכך אמות בנין תעשו לבדק הבית מאמות של משה בכך וכך דמים ומחזירי' לו במדת האמה היתירה עליה אצבע כדי שיוסיפו משלהם על תלמא' פן יפחתו ונמצאו באין לידי מעילה שנהגו מן ההקדש ולמה שנים חדא לכספא ודהבא ששמתני' א"ט דורסי' זכב וכסף לעשות טבלה בת ארבעה ומשם אמות באמה של משה מחזירים למדה היתרה עליה חני' אצבע לא למדה היתר' עליה אצבע לפי שאומנות יקרה היא ואין מספידין אוקן כל כך: כל האמות היו בינוניות באמה בת ששה חוץ ממונח הזהב שהיה אמה על אמה והקרקן של מונח הנחשת שהיה לו על ד' פנותיו ד' אבנים של אמה גובה ואמה על אמה עובי' ואותה האמה היתה באמה בת חמשה: ויסובב ויהיסוד של מונח הנחשת ובפ"ג דמסכת מדות הן מפורשים אמת בנין: כגון חומת הבית ומונח העולה אמת כלים: כגון ארון ושלחן ומונח הסוכה והלכה כר"מ: י"א במדה דקה של מדבר קרויה מדה דקה לפי שיש מדבריות ירושלמיות ולפוריות ומדבריות קטנה שבכולן מדות הלח היו וחצי הין והיבש עשרון וחצי עשרון: באיטלקי במדה של איטליאה של יון וזו היא מדברית שהיתה צמי משה כפי

ההקדש ולמה שנים חדא לכספא ודהבא ששמתני' א"ט דורסי' זכב וכסף לעשות טבלה בת ארבעה ומשם אמות באמה של משה מחזירים למדה היתרה עליה חני' אצבע לא למדה היתר' עליה אצבע לפי שאומנות יקרה היא ואין מספידין אוקן כל כך: כל האמות היו בינוניות באמה בת ששה חוץ ממונח הזהב שהיה אמה על אמה והקרקן של מונח הנחשת שהיה לו על ד' פנותיו ד' אבנים של אמה גובה ואמה על אמה עובי' ואותה האמה היתה באמה בת חמשה: ויסובב ויהיסוד של מונח הנחשת ובפ"ג דמסכת מדות הן מפורשים אמת בנין: כגון חומת הבית ומונח העולה אמת כלים: כגון ארון ושלחן ומונח הסוכה והלכה כר"מ: י"א במדה דקה של מדבר קרויה מדה דקה לפי שיש מדבריות ירושלמיות ולפוריות ומדבריות קטנה שבכולן מדות הלח היו וחצי הין והיבש עשרון וחצי עשרון: באיטלקי במדה של איטליאה של יון וזו היא מדברית שהיתה צמי משה כפי

והחוקן

כפי מה שהוא אדם בין קטן בין גדול: קומץ המנחה: דכתיב (ויקרא ה') וקומץ ממנו חלה קומצו: וחפני קטורת: של יום הכסופי: דכתיב (שם י') ומלא חפניו קטר' סמי דקה כמלא לוגמיו אם שפה מלא לוגמיו כי הכ חייב ולפי לוגמיו של שופה

והחופין את הקטרס: ובר"ב העתיק וחפני קטורת: וכן הוא בנוסחת מהר"ם ז"ל: ונספרים ישנים: כמלא לוגמיו: עיין מ"ש ביומא פ"ח משנה ב': ובמזון שתי סעודות לערוך וכו' שנויה כבר בערוכי פ"מ

משערינו: כמזון שתי סעודות לערוך ערובי תחומין אינו צפחו' ממזון שתי סעודות: מזונו לחול. כמזון שתי סעודות של חול שאוב' מעט ולא כמזון שתי סעודות של שבת דאכל טפי משום דבסיס' תבשיליה: ורווחא לבסומי שפיה: לשבת אבל לא לחול: דלדבריה שתי סעודות של שבת פחותים משתי סעודות של חול: כיון דבשבת סעיד שלש סעודות אינו מרבה לאכול בכל סעודה: אלו ואלו מתכוונים להקל: כל אחד מהן מהכיון למעט בכבר של ערוב: משתי ידות לכבר משלש לקב: די לערוך כשתי ידות של ככר של שלש ככרות לקב: גמלא ככר שלש שלישיה הקב ושתי ידותיה הוי ככר על ערוך מככר צפונדיון: ככר הלקוח צפונדיון מן הנחתום כשנמכר ד' סאים צסלע וארבעה סאים הן כ"ד קבין שכל סאה היא ששה קבין והסלע הוא ד' ליגרים והדינר

לפי מה שהוא אדם "הקומץ את המנחה" והחופין את הקטורת: והשוותה כמלא לוגמיו ביה"כ: ובמזון שתי סעודות לערוך: מזונו לחול אבל לא לשבת: דברור' מ"ר יהודה או' לשבת אבל לא לחול: אלוואדו מתכוונין להקל: ר' שמעון או' משתי ידות לכבר: משלש לקב: ר' יוחנן בן ברוקה או' "מכבר בפונדיון: מארבעה סאין בסלע: י"ב ויש שאמרו במדה גסה: מלא הרווד רקבי: כמלא תרווד גדול של רופאים: יוגרים נגעו': בגרים הקלקו: "האוכל ביה"כ ככותב' הגסה כמותה וכבר עינתה: ונודות יין ושמן: שעורן כפי' גדולה שלהן: ומאור שלא געשה בידי אדם: שעורו כמלא אגרוף גדול: זה הוא אגרוף של בן בטוח: א"ר יוסי: ישגו כראש גדול של אדם: וישנע עשה בידי אדם: שעורו כמלא מקדת גרוד של לשכה ישודא "כפונדיון האיטלקי: וכסלע הגרובית: וכמלא

ששה משין נמלא הסלע כ"ד מעין ונמלא כ"ד קבין לכ"ד מעין קב לכל מעה והמע' צ' פינדיונים הרי הככר הנמכר צפונדיון הוא חצי קב: אבל מפני שהחנוגי רובה להשתכר ויציאת האפיה והטחיה לא יהיה הככר הנמכר צפונדיון כשנמכר י"ד סאין בסלע לא רובע קב: והרובע האחד הולך צסכר החנוגי ויציאת האפי' ועמיה: הרי ככר הלקוח צפונדיון הוא רובע הקב דהיינו ששה צנים והוא שעור שתי סעודות והיינו ככר של ערוך: וכן הלכה: יב מלא תרווד רקב: מלא כף עפרורית מן המת אחר שכלה כל לחוס שבו: מלא תרווד גדול של רופאים: שהוא גדול משאר תרוודים ושיעורו מלא חפנים: כגרים הקלקו: חצי פול הבא ממקו' שמו קלקו והסולי' שבו גדולי' משאר סולי' ושעור מקו' גרים הקלקו חשע עדשות ג' על ג' תרובעת ומקום עדשה ד' שעור ומלא מקו' הגרי' ל'ו שעור': כותנת הגסה גדולה משא' תמרים ושיעורה מעט פזוק מביצה: כמותה וכבר עינתה: שצריך למעך חללה: ונודות יין ושמן: של עור שנקבו שעור הנקב שלהן: כפיקה גדולה שחשימים צסלך כשהגסים טוות בו: ומאור' כמין חלון שממנו האורה נכנסת לבית: שלא נעשה בידי אדם: כגון חור שחררוהו מים או שרצים: או שנפל העפר מאליו: ונעשה סס נקב: ואם לא חשב עליו לתשמיש או למאור: באגרופו של בן אבטיה: דהיינו אדם ידוע אללס: וכן צטיח שמו: האורה: גרובית: מטבע של נירון קיסר:

משנה ב': ושם מפורש בס"ד והכני יוסף צכאן: שנתעוררתי ע"פ מה שכתבתי לעיל פ"ג משנ' צ' שהגרובית יסירה מוית: שיש מקום קומה דבס"ד לערוכי' משנה ח' פי' הר"ב דייס גרוברי צ' סעודות: ובפרק בתרא דיומא בגמרא דף פ"ו: שאן בית הכלועה מחזיק יותר מביצט הרגולה ובגמרא פ"ג דכריתות דף י"ד: דשעור שני ויתום מחזיק בית הכלועה: וגמלינו למדון דלשתי סעודות שהם ו' צנים יהיו: צותים: ואין אפשר א"כ שהגרובית יסירה והרי הסו"מ צ' סעודות: א"כ ראתי צתו' דיומא שהקשו זה: אבל תירוצם אינו עולה לפסק הר"ב: ועיין המחלוקת סנין ת"ק ור"י צסרקין משנה ו': אלו ואלו מתכוונין להקל: וכן העתיק הר"ב: אבל בערוכי' גרסי' וזה מה מתכוונים להקל: וכן העתיק הרמב"ם צכאן: יב בפיקה גדולה שלהן: פי' הר"ב שחשימים צסלך כו' גראה צעוטי' דל"ג שלהן: וכן לא העתיק הר"ב: לא כפיקה גדול: וכאורה יש כנים לכך מהגמ' פ"ג דכורות ד' כ"ב א"ר יוחנן ג' פיקות שמעתי: אחת של שתי ואחת של ערב: ואחת של פיקה גדולה של סכאין: ומדלא חשיב הא דהכא ש"מ שהיא אחת מכלל אלו: והיינו או דשתי או דערב: אבל הר"ם כתב בהסך דהכא לא מיירי בהנהו: דשלהן קתני: וגם הרמב"ם גורס שלהן: וז"ל כפיקה גדולה שלהן: כמו הפלך הגדול אשר יקשרו בו לפי שצוה יקשרו סלך בקנה הנוד: וכאשר יקב נקב רסב ממנו [ר"ל] יכנס: [מן הכלך] ההוא (יטבר) ע"כ ולא ידעתי למה השמיט הרמב"ם צבא וו צס"ו מה"כ: במאור' שלא נעשה בידי אדם: פי' הר"ב כגון חור שחררוהו מים: כו' דכתנן צרפי"ג דאהלות: וע"ש: כמלא אגרוף גדול דכיון דלא נעשה בידי אדם: צניור מהכי לא חשיב: רש"י רס"ו דכורות: ישגו לאותו אגרוף: רש"י: של לשכה: שמונח בלשכה לקדוח את הנריך לבדק הבית: רש"י: כפונדיון האיטלקי: צס' הוזה משנה ס' מטרס הר"ב צפונדיון

שיעורו להביא את הטומאה מאהל המת לבית: לדרך הנקב: שהיא אגרוסו גדול: ושנעשה בידי אדם ששאלו אדם להכניס את האורה: גרובית: מטבע של נירון קיסר:

ר"ע
הפ"ג פ"ג חס'
מעט הקרבני'
כל יב
ב ת"י פ"ד חס'
גמ' י"ב הל' א'
גמ' פ"ג חס'
כ"יתת תסור
ט"ע א"ס חס'
ת"ר ט"י ע'
ד' ע"כונ' פ"ג ב'
כ"כות' ס"ד ב'
ה"ח"י פ"א וע'
מ"ה ע"כונ'
ט"ז חס' א"ח ס'
סס ט"ע ג' ו' פ'
ת"ט ט"י ו'
ו' ס"י פ"ג חס'
שחלת מת הל'
יא והוא מלא ספקים
ו' ס"י פ"א חס'
טופט ג' חס'
כ"י ו'
ה' וימא ג' ו'
מ"י פ"ב חס'
כ"ת ת"ט ססור
ג"ט פ"ח חס'
ת"ר ט"ע חס'
והוא חמטע
פמות חכניס
ט"ו צכורות ל'ג
מ"י ע"ה חס'
פומ"א מת הל' כ'
א' חס' הלכה פ'

שני אסורין וצפ"ט דמקואות משנה ה' דשיעור אסור אטלקי
ד' גדריו שעורות: ובמלא נקב שבעול: שעושין בו נקב
ומקעים בו יחד לקשור רצועת העול: רש"י:
יג בל שבים כו' כתב הר"ב דתקוב או בגד כו' מה בגד כו'
עיין בפ"ח דנגעי

כמלא נקב שבעול: מלא תקנה של לשכה וסודיו האטלקי
ואלע הגרוגות: ומלא נקב שבעול: כולו שעור א' להן: ויש
מקומות שהיו יודעים בא' מהו: ולא באחד: הלכך מננה
לכולהו: יג כל שבים טהור כל ברות שבים: אם עשה מעורן
כלים יאין מקבלין טומאה דכתי'
(ויקרא י"א) או בגד או עור או
סק: מה בגד מן הגדל מן הארץ
אף עור מן הגדל מן הארץ: חוץ
מכלל המים: לפי שכל שאר בריו'
שבים יאין אחד מהם בורח ליבש'
כשנאים לגוד אומם: אלא כלב
הים בלבד: הלכך הוי בכלל
עורות היבשה: ואם עשה כלי
מעורו מקבל טומאה: והלכה כר'
עקיבא: אפי' חוט אפילו משיחה
ובלב' שיחברנו לו דרך שאם היו
ב' מן הגדל בארץ מחוברי' בחבור
בזה: היה טמא האחד: כשנמא'
חברו: יד' יש כמה שנברא ביום
הראשון טומאה: הכי קאמר יש
דברים שנבראו ביום ראשון
שהעשה כלי מקס: יש בהם
טומאה כגון הא' שנבראת ביום

א ב מיר פא
מה' כלי הליג
ג סס הלכ' א
ד סס הלכ' ב
הספ"ב הלכ' ג
ו מ"פ הלכ' ד
ז סס הלכ' ה
ח סס הלכ' ו

ובמלא נקב שבעור: יג כל שבים טהור
חוץ מכלב המים מפני שהוא בורח ליבשה:
דברי רבי עקיבא העושה כלים מן הגדל
ביום: וחבר להם מן הגדל בארץ אפי' חוטי
אפי' משיחה: דבר שהוא מקבל טמא:
טמא: יד' ויש במה שנברא ביום הראשון
טומאה (גמ' ב"ר סיני) בשני יאין בו טומאה:
בשלישי יש בו טומאה: ברביעי ובחמישי
יאין בהם טומאה: חוץ מכנף העז' וביצת
געמית המצופה: א"ר יוחנן בן גוריומה
גשתנה כנף העז' מכל הכנפים: (גמ' ל"ג)
ובר' שנברא ביום הששי טמא: מן העושה
כלי קבול מ' מיטמא העושה משכב ומושב
מ' מ' טמא:
העושה

ראשון וכלי חרס הנעשים ממנה טמא: נשיאין בו טומאה:
שבו נברא רקיע ואין בו טומאה: בשלישי: נבראו אילנות וכלי
עץ הנעשים מהם מקבלים טומאה: ברביעי: נתלו המאורות:
ואין בהם טומאה: בחמישי: עופות ודגים: ואם עשה מהן
כלים יאין מקבלים טומאה: חוץ מכנף העז': כנף העז' היא
דרכן גזרו טומאה בכלים הנעשים ממנה דאין להם חלומי
בשאר כלים: וביצת הנעמית המלוסה: בת היענה מהרגמין
נעמיתא ורכנן גזרו טומאה בביצתה כשהיא מלוסה כיון דבלא
לפני נמי עומדת אבל בשאר כלים אפי' במלוסה לא גזרו כיון
דבאינה מלוסה לא קיימא כלל: כל שנברא ביום הששי טמא:
חיות ובהמות ושרצים ואדם: אם עשה כלים מעצמותיהן או
מעורותיהן מקבלין טומאה: כן העושה כלי קבול מכל מקום:
ואפי' לא עשאו ראו לקבל: אלא משהו: משכב ומושב מכל
מקום: לישיבה מועטת: כגון שהיה נשטן: או נקלה בו:
העור

המחבר משל ארץ לשל ים: ועיין מ"ש במשנה ב' ממסכת פרה
ובת"כ ראיית ט"ל בעור: או בעור יש להביא את שחיבר בו
ובעני נראה שהוא ט"ס: וכל' ט"ל עור יאו עור וה"פ ה"מ
למכתב עור: וכתב או עור: והיינו כדפרשתי: ועיין במסכת
נגעים רפ"א ומ"ש הר"ב בבלעד שיחבר בו: עיין ג"כ סה:
אפי' משיחה: הוא השפה אשר וציא החייט בעת הגדל הנגדי
הרמב"ם: ועיין מ"ש במשנה ח' פ"ג דסוכה:
יד' ויש כמה שנברא ביום הראשון טומאה: כתב הר"ב ה"ק
יש דברים שנבראו ביום ראשון שהעושה כלים מהם
כו': דאי במינים עלתן שהם טמא' כעין הארץ שנבראת ביום
הראשון ואיכה ארץ העמים ובשאר ימי' (ונ"ל ובש"י) נכלות
וטריות: אם כן בחמישי איכה נמי נבילת עוף טהור צבית
הבליעה י"ב הר"ש אבל הרמב"ם כתב דזו אינה קשיא דנבלת
עוף טהור הוא הדגש ר"ל שזא לא יטמא בחיבוע כמו שאר
הטומאות כמו שהתבאר בראש טהרות ומש"ש ביום הראשון
נבראו המים והן מקבלין טומאה: כמו שהתבאר בטומאת

משקין וביום הג' נבראת הארץ והצמחים וקצת הצמחים יטמאו והן הנאותים לאכילה בלבד: לפי מה שהתבאר בטהרות ולזה
אומר בג' יש בו טומאה ר"ל בקצת שנברא בו יש בו טומאה: ע"כ: ואתי שפירטפי לדידיה שהרי היבשה לא נראית עד יום הג' וכן
טומאת ארץ העמים מדרבנן: דין מן כנף העז' ל' מהר"ם נ"ל נוצות העז' כמו נטרטו כנפיה דאלו טרפות דפירש"י נוצות
הגדולות: ה"נ נוצות העז' גדולות מאוד ומתכים אותן ועושין מהן כלים ע"כ: והא דקתני חוץ לאז' קא דהא כלב שבים
תנן לעיל דטמא: ועיין במשנה ג' סי"ד: המצופה לפיה' ב' גראה דקאי אביצת הנעמית בלבד: והר"ם כתב דקאי נמי אנוצות
העז' ושכן מש"ש בחוספתא: מן העושה כלי קבול מ' מ' טמא: אפי' הר"ב מ' מ' טמא: לא עשאו ראו לקבל אלא משהו וקצת
קשה דהוה ליה למתני כלי קבול מ' מ' טמא: מהו והיינו הא דתנן לעיל העושה כלי מן הגדל ביום וחיבר להן מן הגדל בארץ כו'
מ' מ' טמא: ומן הטורים ועשאו כלי א' טמא: והיינו הא דתנן לעיל העושה כלי מן הגדל ביום וחיבר להן מן הגדל בארץ כו'
והא דהדר תנייה משום דכתי' למתני העושה משכב ומושב מ' מ' טמא: וה"פ אם עשה משכב ומושב מבגד וסק ועור ומתן טמא:
כדאמרי' בס' כלל גדול (ומתני' ה"ב ס"ד ד' דמעילה)

העור

העור

העור המלה . דלא מליח ולא קמיח ולא עפיץ : ומן הנייר .
העשוי מעשבים : שיש להן מעשה . כיון שהקוקים
ואין להם מחשבה . אם חשבו למוד בהן עפר כמות שהן
הקוקים מליהין ולא עשו בהן מלאכה אין מחשבתן מביאתן
לידי טומאה : כן קנה המאזנים .

העושה ביום מעור המצה ימן הנייר . טמא
הרימון האלון . והאגוזי . שהקוקים
התינוקות . למוד בהם את העפר . או
שהתקינות לבקף מאזנים . (גמ' עמ"י) טמא .
שיש להם מעשה . ואין להם מחשב : טמא
קנה מאזנים והמחוק . שיש בהן בית קבול
מתכות יוהאסל . שיש בו בית קבול מעות .
וקנה של עני שיש בו בית קבול מים יומקל
שיש בו בית קבל מזוזה . ומרגליות . הרי
אלו טמאין . ועל כולן אמר ר' יוחנן בן
זכאי . אי לי אם אמר . אי לי אם לא
אומר : יז תחתית הצורפין טמאה . ושל
נפחין טהורה . משחזת שיש בה בית קבול
שמן . טמאה . ושאין בה . טהורה . פנקס
שיש בו בית קבול שעה . טמאה . ושאין
בה טהורה . מחצלת

העור והסק' השק והעור . העור והמפץ . מצטרפין לטמא כקל
שכן ואר"ש מה טעם הואיל וראוייה לטמא מושב . ופי' ריב"א
משום דשוו בשיעוריהו לענין מושב דתינא (מתני' היא לקמן
פכ"ז) קיצע תכולן טפח טמא ואמר' טפח למאי חזי' למושב .

אם ע"כ הלי' 6' עד טוף
במלוי יב' :
נ"ס הלכה ב'
ר"כ פס' :
ח"ס הלכה ג'
ס' הלכה ב'

פי' דבמושב טעורן שיה דכולה
טעורן בטפח להכי מצטרפין
במשכב . אע"ג דאין טעורן שיה
במושב . ואמרין במעולה כל
שאין שיעורן שיה אין מצטרפין .
כיון דשיעורן שיה במושב .
מצטרפין . ועוד נרא' דאפי' עשה
מן הטמא ומן הטמא כגון מן
עור חיה שבים שהוא טהור
וזיכר עמו עור אחר המקבל
טומאה אם ימדו למשכב ומושב
מצטרף לטמא משכב ומושב .
כדאמרין ס' על אלו מומין בהכך
דחזו למדרשות . וכן העושה כים
מעור המלה שהוא טמא כשעשה
בו מלאכה כדפי' ומן הנייר שהוא
טהור טמא ואצטרף לאצטעין
דמזה מקבל טומאה . אע"ג דלא
מליח ולא קמיח ע"כ . כל' .
עכ"ל : העושה ביום מעור
המלה כו' . הואיל והוא דבר של

קיומא שאפשר שיעמוד . הרמב"ם רפ"ב מה"כ ועיין בפ"ה ר"ב
דס"ט ומ"ט ס"ט כס"ד : מן הנייר פי' העשוי מעשבים ע"י דבק
כן פי' הר"ב בפ"ב דמגילה משנה ב' : האלון פידי הוא שקורין
גלאכ"ז . רש"י פ"ק דחולין דף י"ב : שהקוקים נקב קטן בצדיהן
והולאו האוכל מסוד הנקב רש"י : רמור' בהם את העפר :
כירך שהתנוקות עשויים לשחוק רש"י : טמאים עיין בפירוש
הר"ב משנה י"ז ומ"ט ס"ט כס"ד : ואין להם מחשבה פי' הר"ב
אם חשבו למוד כו' ושמע דאלו מדדו הוי מעשה . והא דסיים
ולא עשו בהן מלאכה . היינו שלא מדדו' אבל רש"י כתב שאפי'
מדדו בה אלא שלא עשו בה מעשה לשם כלי : ואין להם
מחשבה . שאם בן דעת חשב עליהן טמאי' במחשבה דתנן
(ספכ"ה) כל הכלי יורדים לידי טומאתו במחשבת רש"י ס"ד י"ג :
טומאתו כתיב הר"ב עושים אותה כו' ושל אשכנז .
מפורש בסוף פרק י"ב : והאכל פי' הר"ב
מוט כו' . ועיין עוד בפירוש למשנה ה' פ"ז דפרה זמ"ט
ס"ט : בית קבול מים . מהר"ם הגיב בית קבול שמן :

וכשמחפשים אותו אין נוהגים לב' לחפש סם : קנה של עני .
שיש בו בית קבול מים וזוהי מהן . וכשואלים אותו אם טעם
כלום אומר אני מתענה היום ורבותי פירשו בית קבול מים
בית קבול משקין וכשטורה אכל בעל הבית בבית הבד גונב בו מן
השמן : מקל שיש בו בית קבול מזוזה ומרגלית ועושין כן כדי
לגנוב בו את המכס : או לי אם אומר . שיה ילמדו ממני בני
אדם לרמות : ואין לי אם לא אומר . שמה יאמרו הרמאין אין
תלמידי חכמים בקיאים במעשה ידינו ומתוך כך יבואו לרמות
יותר . ולמה אמרם משום דכתיב (הושע י"ד) כי ישרים דרכי
ה' לדיקים ילכו בס' ופושעים יכשלו בס' : יז תחתית הצורפין .
לרפי זהב וכסף יש תחתיהם כלי ששמו תחתיה זהב עשוי לתת
בתוכו ברטאות של כסף ושל זהב . אבל של נפחים . אין עשוי
לקבל ולא מיוחד נמי לשיבה . משחזת של עץ שמשחזין בה את
הסכין ועושין לה בית קבול שמן שמושחין בה שמן להשחין : פנקס
של שעה שיש לחנוני ולשולחני שכותב עליו בחרט : קש

ומקל שיש בו בית קבל מזוזה ומרגלית . לי הר"ב ועושין כך כדי לגנוב את המכס וכלומר שמיני כו' המזוזה שאין נוהגין
ממנה מכס ותחתיה טומא המרגלית . אבל לשון הרמב"ם בפ"ב מה"כ מקל שיש בו בית קבול מזוזה או מקום מרגלית .
ע"כ . ולפי זה בית קבול מזוזה אורה ארעה ולא משום גניבת מכס ואפשר שהיו האנשים בזמן המשנה נושאים מזוזה עמם
והשבו זה למזוזה ולשמירה להם : ועל כולן אמר ריב"ז או כו' כתב הר"ב ולמה אמרם משום דכתיב כי ישרים דרכי ה' .
דברי תורה . לדיקים ילכו בס' ופושעים יכשלו בס' ולמדו לרמות . הרשב"ם פ"ה דב"ב
דף פ"ט : יז משחזת פי' הר"ב של עץ . ואינה של אבן לפי שכלי אבנים לא יטמאו כלל . ואינה גם כן משחזת ברזל . לפי
שכלי מתכות פשוטין טמאים . הרמב"ם : שיש בה בית קבול שמן . פירש הר"ב שמושחין בה שמן להשחין . כמו שאנו עושין
במשחזת של אבן חמים . הר"ם :

ומקל שיש בו בית קבל מזוזה ומרגלית . לי הר"ב ועושין כך כדי לגנוב את המכס וכלומר שמיני כו' המזוזה שאין נוהגין
ממנה מכס ותחתיה טומא המרגלית . אבל לשון הרמב"ם בפ"ב מה"כ מקל שיש בו בית קבול מזוזה או מקום מרגלית .
ע"כ . ולפי זה בית קבול מזוזה אורה ארעה ולא משום גניבת מכס ואפשר שהיו האנשים בזמן המשנה נושאים מזוזה עמם
והשבו זה למזוזה ולשמירה להם : ועל כולן אמר ריב"ז או כו' כתב הר"ב ולמה אמרם משום דכתיב כי ישרים דרכי ה' .
דברי תורה . לדיקים ילכו בס' ופושעים יכשלו בס' ולמדו לרמות . הרשב"ם פ"ה דב"ב
דף פ"ט : יז משחזת פי' הר"ב של עץ . ואינה של אבן לפי שכלי אבנים לא יטמאו כלל . ואינה גם כן משחזת ברזל . לפי
שכלי מתכות פשוטין טמאים . הרמב"ם : שיש בה בית קבול שמן . פירש הר"ב שמושחין בה שמן להשחין . כמו שאנו עושין
במשחזת של אבן חמים . הר"ם :

מתקלף

מחצלת הקש ושפורת הקש שכל הגדל מן הארץ ככלל כלי עץ כ"כ הרמב"ם בספ"א מה"כ וזה דלא כהר"ם ואין להאריך: קש סי' הר"ב ונבות השלים וכ"כ הר"ם [רפ"ג] דשנת דף [ל"ו] ועיין מ"ס ברע"ט דב"מ:

קש ונבות השפולים ועושים מהם מחצלות ושפורת הקש שהוא חלול ויש לו בית קבול: ר' עקיבא מטמא ואע"פ שקבולו מועט דהא תנן לעיל העושה כלי קבול מ"מ טמא וקמפלגי אי הוי דבר העומד אי לא: לאין טמא אלא דבר העומד מלוי ור' עקיבא חשיב ליה דבר העומד ור' וחמנ בן נורי לא חשיב ליה דבר העומד והלכ' כר' עקיב: פקועות דלעת מדבריות ויש אומרים אבטיחים קטנים מרים וקנה סלקן חלול כשפורת של קש חלק מין עשב הוא ועושים ממנו חלפים ומחללאו וקורין לו בערבי חלפ: טהור' מטמאת שרץ אבל לא מטמא ומשכ' שהוא מטמא משכ' ומשכ' דאוריית' אם אינה עשויה לסכך: קנה שחמכו לקבלה לתת בו כחול וכיוצא בו: הכני המוח הלבן שמתוך הקנה וקודם לכן אין לקנה טומאה ואשילו מדברי סופרים:

"מחצלת הקשי ושפורת הקשי ר' עקיב'
בטמא יורבי"ן מטהר ר' שאימ"ר אף של
פקועו כיוצא בהון מחצלת קנים ושל חלף
טהורה שפופר' הקנה שזהכה לקבלה
טהורה יעד שיוציא את כל הכני:

פרק יח הי"ד דה' בית שמאי אומרים
נמדדת מבפנים יובה
אומרים נמדדת מבחוץ מורים אלו ואלו
שאין עובי הרגלים ועובי לובזין נמדד ר'
יוסי או מורים שעובי הרגלים ועובי לובזין
נמדד וביניהם אינו נמדד ר' ששור' אומ'
אם היו הרגלים גבוהות טפח י אין ביניהם
נמדד ואם לאו ביניהן נמדד: ב מוכני
שלה
בזמן

מחצלת הקש ושפורת הקש שכל הגדל מן הארץ ככלל כלי עץ כ"כ הרמב"ם בספ"א מה"כ וזה דלא כהר"ם ואין להאריך: קש סי' הר"ב ונבות השלים וכ"כ הר"ם [רפ"ג] דשנת דף [ל"ו] ועיין מ"ס ברע"ט דב"מ:

פי"ח הי"ד דה' בית שמאי אומרים

דחנן לעיל דפ' (ט"ו) כלי עץ שמתחיק מ' סאה בלח שהן כורים ציבט טהור והיינו אמה על אמה כרוס ג' אמות והכא קמפלגי כיצד מודדים לב"ש מודדים חלל שבפנים ולא עובי הדפנות והשולים ולב"ה הכל מודדים סוף מעובי הרגלים ולבזבזים שהוא הזר שעל השפה ור' יוסי מודדים אף עובי רגלי השירה והלבזבזים ור"ש ר"ס אין רגליה גביה טפח מודדים אף האויר שבין רגל לרגל והלכה כב"ה אליבא דת"ק: ב המוכני אופן כעין אופני העגלה ולפי שהשירה נשאת עליה קרויה מוכני לשון לית הכיור ואת כנו (שפופר'): בזמן

מחצלת הקש ושפורת הקש שכל הגדל מן הארץ ככלל כלי עץ כ"כ הרמב"ם בספ"א מה"כ וזה דלא כהר"ם ואין להאריך: קש סי' הר"ב ונבות השלים וכ"כ הר"ם [רפ"ג] דשנת דף [ל"ו] ועיין מ"ס ברע"ט דב"מ:

בחוורו דפ"ב מה"כ כתב שיהיה דבר של קיימא שאפ"ש שיעמוד ע"כ אבל לריבין עדין לתודעי דבשלמא שפופרת של קש נוחא שאינה לא שפופרת וקח"ל שהוא דבר של קיימא לר' עולרובין לא אבל מחצלת של קש קשיא לי ול' הר"ם מחצלת הקש ונבות השבלים שעושים מהם מחצלות ושל קטן כמו שפופרת ע"כ ויכולני לפרש שר"ל שהם קטנים מאוד ומפני שנעשי' הנכות שבלי מחובר' קנה לכן לר"ע מקרו יכולי' לעמוד ואפ"ה לריב"ן לא וכל דמתפי הכי דייקא דלא לקמן קתני מחצלת קנים ולא הקנים אלא כלות של קנים וכדתיני' של חלף ומשמע שהיא מחצלת גדולה שראוי להקרא עליה שם מחצלת והיא נעשית משל קנים או של חלף משא"כ הכא קרי לה מחצלת

הקשי שמתמעט שהקש הוא העיקר כי אין ראוי להקרא מחצלת מהם שהיא קטנה במאד וג"כ כפשוטו דלפי' של הר"ם הקש דפני עצמו כל א' לבדו אף לר"ע לא יהיה יכול לעמוד והרמב"ם בפירושו כתב ומחצלת הנקרא בערבי א"ל הני ושפופרת הקש קנה התבן הוא ג"כ כלי קבול ואע"פ שהוא קטן הנה כבר התבאר לך שכלי קבול אין לו שיעור כו' ע"כ והאי יודע שאע"פ שפופרת הקש כתב הרמב"ם בפ"ב הנה מחצלת הקש כתב בפ"ה אבל מחצלת הקש ונבות השבלים שעושים מהם מחצלות ושל קטן כמו שפופרת ע"כ ויכולני לפרש שר"ל שהם קטנים מאוד ומפני שנעשי' הנכות שבלי מחובר' קנה לכן לר"ע מקרו יכולי' לעמוד ואפ"ה לריב"ן לא וכל דמתפי הכי דייקא דלא לקמן קתני מחצלת קנים ולא הקנים אלא כלות של קנים וכדתיני' של חלף ומשמע שהיא מחצלת גדולה שראוי להקרא עליה שם מחצלת והיא נעשית משל קנים או של חלף משא"כ הכא קרי לה מחצלת

פרק יח וביניהם

כוותיה והיינו תמה דבהדיא פסק כמותו רב פפא בגמרא דמנחות שם ועוד א' זמר התם דכלל מקום ששנה רש"י הלכה כמותו אך בסוגיא דחולין פ' בהמה המקשה דף ע"ה א' ח"ר יונתן הלכה כרש"י במסוכן וצת' זמח מעשה של דמאי אהך סמוכי וכ"כ התוס' שם ויש ע"ס במימרא דהתם בחולין דגרסינן כ"מ ששנה ר"ש שזורי במשנתיו ואין לגרוס משנתיו דבהדיא קאמר במנחות מי קאמר במשנתיו כ"מ ששנה קאמר וגם בתוס' דהתם מוכח דל"ג במשנתיו דהא מיימי עליה פלוגתא דרש"י דכ"מ במה מדליקין ואינה לא בצרייתא: מפך מקום חסוכי הוא רש"י: ב מוכני שלה פי' הר"ב אופן כעין אופני העגלה וכו' כ"כ הר"ם וכ"כ רש"י בפ"ג דשנת דף מ"ד

הקשי שמתמעט שהקש הוא העיקר כי אין ראוי להקרא מחצלת מהם שהיא קטנה במאד וג"כ כפשוטו דלפי' של הר"ם הקש דפני עצמו כל א' לבדו אף לר"ע לא יהיה יכול לעמוד והרמב"ם בפירושו כתב ומחצלת הנקרא בערבי א"ל הני ושפופרת הקש קנה התבן הוא ג"כ כלי קבול ואע"פ שהוא קטן הנה כבר התבאר לך שכלי קבול אין לו שיעור כו' ע"כ והאי יודע שאע"פ שפופרת הקש כתב הרמב"ם בפ"ב הנה מחצלת הקש כתב בפ"ה אבל מחצלת הקש ונבות השבלים שעושים מהם מחצלות ושל קטן כמו שפופרת ע"כ ויכולני לפרש שר"ל שהם קטנים מאוד ומפני שנעשי' הנכות שבלי מחובר' קנה לכן לר"ע מקרו יכולי' לעמוד ואפ"ה לריב"ן לא וכל דמתפי הכי דייקא דלא לקמן קתני מחצלת קנים ולא הקנים אלא כלות של קנים וכדתיני' של חלף ומשמע שהיא מחצלת גדולה שראוי להקרא עליה שם מחצלת והיא נעשית משל קנים או של חלף משא"כ הכא קרי לה מחצלת

בזמן שהיא נשמעת שאדם יכול לסלקה מן העגלה: אינה חבין לה. והיא חשובה כלי לעגלה ואי שידה בת קבולי טומאה שאינו מחוקקת מ' סאה ונטמאת הסידה לא נטמאת המוכני. ואו' לאו בת קבול טומאה היא ונגע טומא' במוכני: המוכני

טמאה דלא חשיבא מן הסידי' וכו' מיטלטלת מלא' ורקיעה ויסלה בית קבול: ואינה נמדדת עמה. בת שבון אמה על אמה ברום שלש אמות' דלא חשיבא כעובי הרגלי' ואפי' לרבי יוסי אינה נמדדת עמה. אינה מלגת עמה באהל המת' שאם הסידה בבית הקברו' מלגת על כלים שבחוכה כיוון דמחוקקת מ' סאה ואם בולטים ממנה כניס כנגד (גובה) המוכני מלמעלה: אין המוכני מלגת עליה. דמוכני מקבלת טומאה ואינה חוללת בפני הטומאה בזמן שבחוכה מעות' דכלי בפני עמ' היא' ובסיס לדבר האסור אבל אם אינו נשמע' שרי מאח' דלא הו' בחוך הסידה שהיא עיקר הכלי: קמרון' כעין קובה שעושין על

גבי שידה: נמדד עמה: להשלים מ' סאה: כיצד מודדי' אותה כשהוא קבוע: ראש תור' באלכסון. דהאי קמרון אינו כנגד כל הסידה אלא כיפה כנגד מקצת חללה. וכשכח למדוד אורה רואין כאלו חוט נתון באלכסון מכותל הסידה עד ראש הכיפה והלל שפתיו נמדד: אם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה. הסידה בלא הקמרון הקבועה בה: טהורה. אע"פ שאינה מחוקקת ארבעים סאה: ואין הלכה כרבי יהודה: ג' אף על פי שמקבלים. כלומר אע"פ שלא נקבו בניטולת הרגלים' ויש להן בית קבול ככתחל' טהורין. שבוין שנטל אחת מן רגליהן שוב אינן חשויין כלי לפי שאינן מקבלין כדרךן אלא נוטין ללד אחד וכשכורים דמו:

רבי

דהתם מייסילה למתני' בגמרא ומשמע דהשדה היא עגלה שרובין עליה: וכן פי' רש"י בהל' התם. וכן מפרש הר"ב במשנה ג' פ"ט דב' קובץ משמע כרפ"ג דערובין כפי' הר"ב. והקשו התוס' דא"כ חויא למדרס ולא שייך צפ' מודיה' כדפירש

בזמן שהיא נשמטת אינה חבור לה ואינה נמדדת עמה ואינה מציל' עמה באהל המת. ואין גוררין אותה בשבת בזמן שיש בתוכה פירות יואם אינה נשמטת: חבור לה. ונמדד' עמה וימצלת עמה באהל המ' יוגוררין אות' בשבת אע"פ שיש בתוכה מעות'. הקמרון שלה בזמן שהיא קבועה חבור לה ונמדד עמה ואם אינו קבוע. אינו חבור (ס"א) לה ואינו נמדד עמה. כיצד מודדין אותה. ראש תור' ר' יהודה אומר אם אינה יכולת לעמוד בפני עצמה טהורה: ג' השידה והתיבה והמגדל שנטלה אחד מרגליהן אע"פ שמקבלין טהורה' (ס"א שאי') ושאינן מקבלין כדרךן.

רבי

הר"ב בסרק כ"ד משנה ד' וכתבו דשידה אינה עשויה אלא לכלים. אך כפי' ג' דמכתוב דף ל"א כתבו דע"ל שאף ע"פ שהיא עשויה למרכב לא חשיב מדרס כיון דלא עבדא להיות נשצן עליה אלא ללכת ומקום למקום' מידי דהוה אלאקטמין לפי' ד' שכתבתי בסו' פט"ו. ומיהו הר"ב כבר פי' בריש סט"ו דשידה הוא ארון' וכ"כ עוד בפכ"ב משנה ח' וברפ"ח דהל' וכתבו וכתבו ה' פט"ו דשבת:

מוכני פי' הר"ב אופן' וכן פי' הר"ש ורש"י. וכ"כ עוד הר"ב בספ"ד דהל' אכלות' אבל התו' דשבת כתבו בספ"ד דאין גרא' לולפ' כן דאין להניח מעות על האופן' דקמני ואין גוררין אותה בשבת בזמן שיש עליה מעו' ומס'

דמוכני היינו כן של שידה יכמו את הכיור וזה כנו. וכמו מוכני במלכיים. פי' בסים שהשידה מונח עליו ויהא'ב ד בפ"ג מה"כ מפרש שהיא בגלגל כמו ששינו (בזיומא פ"ג משנה י') אף הוא עשה מוכני לכיור כו' אבל זה בגלגל אינו אלא למעלה או על שפתו שמעלין הכבועה לשידה באותו בגלגל לפי שיש טורח גדול במלאו' או בהריקו ומשמששים בהן דרך בגלגל' ואלו היה בגלגל להמגלגל עליו שתי קושיות בדבר האחת שהרי אינם עשוי' להטלטל כלל ומה צורך למוכני וא"כ עשוי' הם להטלטל. ועוד מה בין מוכני לעובי הרגלים שאין נמדדין עמה' ואע"פ שהרגלים אינם נשמטים אלא ודאי כמו שפרשתי. ונמדד עמה מפני שכל תשמישה ע"י המוכני ע"כ:

ואינה מלגת עמה באהל המת' פי' הר"ב שם הסידה בבית הגב מאהיל על הטהרות מלמעלה אלא כגון שכנסה לבית שהמת בו דא"כ אין כאן הל' שהרי מפורש' זה הבהתיו והקשו התוס' דמי יבוא טומאה על הכלים ומפרש ריב"א דמירי שפיר דקיימא הסידה באהל המת ומוקפת צמיד פתול' ואע"ג דכליג' אינו מניל כצמיד סתיל (כדפי' הר"ב ברפ"ט משנה ב') היכי דמקבלת מ' סאה מניל כדתנן לעיל רפ"י: ואין צ"ל דמוכני יש להבית קבול אלא פשוטי כלי עץ הוא ויש נקב בשידה בצדה והכלים בחוך הסידה והמוכני חוספתה וממעטת אותה נקב עד שאין נשאר פותח טפה' וקאמר ביון דנשמטת אינו ממעט דדוקא כי מבטלו שם ממעט וכו' ומירי שאינו סותם כל הנקב שאם סותם כל הנקב אפי' אינו מבטלו שם ס' ס' כדתנן בסוף פרק בתרא דשבת' בימי אבא שאול פקקו את המאור בטפיה והתם לא בטלוהו שאם בטלוהו בשבת היה חייב משום בוג' דהא מוסיף על הבנין אלא ודאי בלא ביטול מיירי ואס"כ סותם ולר"ח דמפרש מוכני בסיס שהשידה מונחת עליו. מיירי דיש בשידה נקב מתחתיה כנגד המוכני והיא צדי' הקברו' והטומא' נכנסת דרך נקב בשידה ואין המוכני מלגת כיון שהיא נשמטת ואין מבטלים אותה שם. ומיירי נמי שאין סותמת כל הנקב כו' וצ"ל דמיירי שאין הטומאה כנגד הנקב דכשהטומאה נגד הנקב אפי' אין בו פותח טפה בוקעת ועולה וכו' * ועיין פ"י דהל' משיב' ב' דהקברו' פי' הר"ב כעין קובה בו': ועיין במשנה ז' פרק י"ז ומ"ש שם: ראש פור'. פי' הר"ב רואין כאלו חוט נתון באלכסון כו' ועיין בפירושו משנה ג' פרק ז': ג' ושאינן גירסת הר"ב כנוסחא אמרינן שאינן וכן בנוסחת מהר"ם נמחקת אינו ונקליטו

הל' ע"כ
כתי' פנ' ס'
כלים ה'
כתי' ה'
וכתובים

תקליטי המטה עיניו מ"ש במשנה ג' פ"ק דסוכה:
וחמור קרא כך לפי שהמלכין והמטה ניטאין עליו מהר"ם:
דמלכין פי' הר"ב לוחות כו' ומיטלפלין עם המטה דהחומר
במסמרות או בסוכי כדמוכח בפ' המוכר את הניח

מ"ס פ"ד הל"א
בג"ש הלכה ב'
ה"ס ע"כ הל"א
ו"ס הלכה ב'
ה"ס הלכה ב'

ר' יוסי מטמא כיון שלא נקבו בניטלת אחת מרגליו * ואין
הלכה כרבי יוסי * ורמז"ס גרים * ואינן מקבלין כדרך רבי
יוסי מטמא ומלחא בלגבי נפש' היא זה"ק שידה תיבה מגדל
שאין מקבלין מ' כלה כשהן יושבין כדרך ואם מטין אותן
מקבלין מ' סאה ר' יוסי מטמא

רבי יוסי מטמא * ונקליטיי המטה * וחמור *
וחפוי * טהורין * אין טמא * אלא מטמא
ומלכין * ומלכני בני לוי טהורין * ד מלכין
שנתנו על לשונות * ר"מ ורבי ירודרה
מטמאין * ר' יוסיור"ש מטמאין * א"ר יוסי
מה שנה זה ממלכני בני לוי * שמלכני בני
לוי טהורין * ה' מטמא שהיתה טמאה
מדרס * נטלה קצרה * ושתי כרעים *
טמאה * ארוכה ושתי כרעים * טהורה רבי
נחמיה מטמא * גדר שתי לשונות לוכסן
גדר שתי כרעים (טפה על טפה) לוכסן *
או שמעטה פחות מטפה * טהורה * ה' מטמא
שהיתה טמאה מדרס * נשברה ארוכה
ותקנה * טמאה מדרס * נשברה שנייה
ותקנה * טהורה מן המדרס * אבל טמאה
לכרעים

כיון שאין מקבלין כדרך וחכמי
אומרים הואיל ומקבלין מכל
מוקם חשיבו מהזיקים מ' סאה
וטהורין * ונקליטיי המטה עמוד'
אחד מראשותי המטה * ואח'
במרגליותי ומשימין מקל מזה לזה
ומשליכין עליו סדן ובעסה אהל:
וחמור קמח מלכין המטה משימין
עץ חלול שהמלכין מונח עליו
ונקרא חמור * וחפוי * כגון כפוי
שמפסי המטה ונקליטיי *
טהורים * דהוי מתכת המשמש
לעץ * מלכין * לוח' חלול' עשוי'
להניח אחת כרעי המטה שלא
ירקבו מלחלוטית הקרקע
ומטללים עם המטה הילכך
טמאים דכמטה דמו * ומלכני בני
לוי טהורין * לפי שרגליו לעלות
לירושלים והולכים מעיר לעיר *

ואין מוליכין המלכני עמקן ומוליכין המטות הלכך אפי' קבועי
בקרקע המטה הואיל וסופן לינטל לאו כמטה חשיבי * ד'
מלכין שנתנו על לשונות * עץ העשוי כעין לשון שהמלכין מונח
עליו * ר"מ ורבי יהודה מטמאין * שאף הוא מיטלטל עם המטה
כמו מלכין ר"י ור"ש מטמאין דלא מיטלטל בהדי מטה כולי האי *
והלכה כר"י ור"ש * שמלכני בני לוי טהורין * ואע"ג דקביעי
בכרעי המטה הואיל וסופן לינטל טהורי' הני לשונות נמי פעמי'
נטלין ממלכני המטה ולאו כמטה חשיבי * ד' מטה שהיתה טמאה
מדרס ששכב עליה זב או נתלה או נשטן * קצרה * אוקן עזים
שברוחב המטה לגד מראשותי' או מרגלותיה ארוכה אוקן עזי'
שבאורך המטה מומין או משמאל והם נקראי' ארוכות המטה *
טהורה דתו לא חזי והויא כשברי כלים שהן טהורים ר"כ מטמא'
ואין הלכה ככ' נחמיה: גדר חסך וקטע כמו גודו אילנא * שקי
לשונות לוכסן שני עזים העשויין כלשון שמלכני המטה מונחים
עליהן חסכן באלכסון * ה' שבמקצוע מורחית דרומית ואחד
שבמקצוע מערבית לפוגית טהורה דתו לא חזיא * וכן אם גדר
שתי כרעי טפה על טפה לוכסן מדרס שבמקצוע מורחית דרומית
גדר טפה ומכרע שבמקצוע מערבית לפוגית גדר טפה כשבור'
דמיה או שמיטע' מטמא' שגד רגליה ואין טפה מן המטה לארץ
לא חשיבא * ויקנה טמאה מדרס * עדיין עומדת בטומאתה
כיון דקיימא שניה * טהורה מן המדרס אע"ג דנקנה ראשון'
קודם שנשברה שניה טהורה מ"מ טהור' דפניס חדשי' בלא לכאן
שלאחר שירדה לה טומאת מדרס נחחדשו לה פניס ח"ו ואין
זו הראשונה מאחר שכבר נתקלקלה כדי בטולה * אבל טמא'
מגע מדרס * מ"ס דארוכה ראשונה כשנשברה

ובנקב שנתרוקן מכניס עץ ממנו ולכותל * כ"כ הר"ש * וכך כתבו
התוס' * שם סוף דף ט"ו * וכתבו עוד דלא מטמא רבי נחמיה לא
דוקא כשכל המטה קיימת וכולה של אדם אחד שסופו לחזור
ולחברה * אבל אם נאבד תקנתו או שהוא של שני בני אדם *
הואיל ואין סופן לחזור ולחברה עש' אפי' איכא ארוכה ושתי
כרעי' קצרה ושתי כרעים טהורה כדתנן בס"פ מטה שנגנב
חלוקה כו' * גדר ב' כרעים לוכסן * לשון הר"ב טפה על טפה
לוכסן * ובתוספתא דמכילתין ב"מ פ"ה גרסינן לתרווייהו שגד'
שתי כרעים לוכסן או שגדד בה טפה על טפה * וכן השתיקה
הר"ש * אבל בנא"י מלאחי מונה במשנה שתי כרעים טפה על
טפה לוכסן * וכן העתיק הרמב"ם בספ"ו מה"כ * וכן בפירושו
בנא"י קתוב או שנחתכו שתי הרגלים כו' * עד שיחזירם טפה
על טפה ע"כ * ויבא לנו ג"כ מוז הנוסחא שבפירושו דלא הקשה
סיכא או שמיטעו פחות מטפה שמשמעה שכל רגליה נתמעטו
בפחות מטפה * והבא הא לא בעינן אלא שקים לוכסן אבל לפי
הנוסחא שכתבתי אלו השנים שנגדדו לוכסן גשאר ב' ס טפה
על טפה ולפי' הר"ב ל"ק ולא מיתי * ד' נשברה שנייה ותקנה'
לאו דוקא ותקנה אלא אבב דנקט ברישא ותקנה' יקט נמי בסיפ'
תוס' פ"ו דשבת דף ק"ב אמתני' ד' דפסכ' וזוה"ה הכא: אבל
במטה תגע מדרס פי' הר"ב תשום דארוכה כו' שהרי נגע
במטה הטמא' מדרס * וכן פי' הר"ש * ולא רצו לפרש טמא'
מגע מדרס שנגעה בעלמה וכדתנן בפס"ו משנה ז' ח"ט י' *
דהכא רוצים לפרש אפי' לרבי יוסי דעליג הקס וכ"כ התוספת'
פרק ט"ו דשבת דף ק"ב * וטעמיהו דק"ל טומאת בית
הקתרים

א"י

כשנשברה ותקנה שהביא ארוכה אחרת תחת השבורה וסברה למטה כטמאת מגע מדרס שהרי נגעוה במטה הטמא מדרס וכו' כשברה שנייה דפירח מינה טומאת מדרס אשתתיר בה טומא' מגע דכל המטה מחוברת לראשון שנתקן ענה שנסברה שניה טהורה דכיון דנשברו שתי הא' וכתת מו לא חזיא ולא דמי להיכא דנתפרקה וכולה קיימת דהתם סופו להחזיר פרקיה ולחברה ז' כרע של מטה שהיה טמאה מדרס סדרם הוצ על הכרע כשהיה בפני עצמו שלא היה מחובר למטה כלה טמא מדרס דחבור עבד לה כאלו כולה גוף א' היקפה טמאה טומא' שבע כגון שנגעה במת טומאת ערב כגון שנגעה במת מת והמטה טהורה דלא נטמאה בנגיעת הכרע דראשון היה ואין אדם וכלים מקבלין טומא לא מאב הטומא' מעדר כלי עץ שיש לו שינים ומהפכים בו את הכתן ושינו של מתכת ולפי שהשינים של פרקי ונטווי' בו דינו כדון מטה שהיה של פרקי וכן אטומא' ז' קאי דאין מעדר מיטמא מדרס ח תפלה בתפילין של ראש שנגעו במת איירי שיש בהן ד בתים וכל בית נקראת קצויה היתר קצויה העביר בית אחד והביא אחר תחתיו טמאה טמא מת דחבור משוי להו גוף א' וכושניה וכן שלישי' כל זמן שהרביעית קיימת מחמת מחוברת לרביעית

לא הספיק לתקן את הראשון עד שנשברה שניה טהורה ז' כרע שהיתה טמא מדרס וחברה למטה גמל'ג בלה טמאה מדרס פרשה היא טמא מדרס והמטה מגע מדרס היתה טמאה טומאת שבעה וחברה למט' בלה טמאה טומאת שבעה פרשה היא טמא טומאת שבעה והמטה טמאה טומא' ערב היתה טמאה טומאת ערב וחברה למטה בלה טמאה טומאת ערב פרשה היא טמאה טומאת ערב והמטה טהורה וכן השן של מעדר ח תפלה ארבעה כלים היתר קציצה הראשונה ותקנה טמא טמא מת ס"א וכן שניה וכן שלישיית התיר את הרביעית טהורה מטמא מת אבל טמאה מגע טמא מת חור לראשונה והתירה ותקנה טמאה במגע וכן שניה התיר את השלישית טהורה שהרביעית במגע ואין מגע עושה מגע טו' מטה שנגנב חצי א' אבר חציה או חלקיה אחין או שותפין טהורה החזירוה מקבלת טומאה מכאן ולהבא מטה מטמאה חבילה ומיטהרת חבילה דבריר אוחב"א מיטמאה אברים ומיטהרת אברים פ"ט

אבל כשהעביר גם הרביעי והחליף באחר פירחה מיניוהו טומא' מת והשתתיר בשלש קצויות טומא' מגע טמא מת שהרי נגעו ברביעית כשחברן והיא עדין קיימת אבל רביעי' כשהחלפה אין בגופה טומאה כלל דאי משום דנגעה בב' אין מגע עושה מגע שהר' ראשונות חדשות נגחו שנגעו בטמא מת ואין הרביעית החדשה מקבלת מהן טומאה ואין טומאה ברביעית החדשה לא מהמת מחוברת לשלש הטמאות מגע הלכך כשחזר והחליף הג' פעם שניה עהרו כלן ואפי' מגע לית בהו טטהורה ואפי' איכא ארוכה וב' כרעים הואיל ואין בדעתם להחזיר וכו' מהני דוקא במהום שהכל לאדם אחד מקבלת טומאה מכאן ולהבא אבל למפרע לא דכיון דחלקיה פירחה טומאה מינה מיטמאה חבילה אס' פירשה הכרע מן הארוכה ועומדת עם הקצרה הוי חבור ואם נטמא הכרע נטמאה הקצרה כשם שכשכולה שלימה אם נטמא אחד מאבריה נטמאה בלה כך נמי כשפירש הכרע מן הארוכה ועומדת עם הקצרה נטמאה חבילה עם הקצרה וכשנטמאת הכרע נטמאת הקצרה עמה ומיטהרת חבילה שאם הטביל הכרע עם הקצרה אין הקצרה מונעת עליה כי איכא דלא הייזב עליה כשטבילה כשהיא שלימה וכן א' מיטמא אברים ולא חבילה דאם נטמאת כרע היא טמאה ולא קצרה

אזו מטמא וכדמוכח מתני' ג' פ"ד דחולין ועיין לקמן [פכ"ו] סס לא הספיק כו' טהורה כתב הר"ב ול"ד להיכא דנתפרקה כו' כנסוף פרקין ובר"פ דלקמן ועוד סס משנה ז' היתה טמאה טומאת ז' לשון הר"ב כגון שנגעו במת וכן לשון הר"ש והיא שטת ר"ת דלא אמרו חרצ הרי הוא כחלל אלא בכלי מתכות וכתבה ג' פ' הר"ב ברפ"ו דאהלות ולא דק לפר' הכי דלא כשטמו דבפ"ק דאהלו משנ' ב' שהיא שטת הרמב"ם דכלל כלי אמרו הרי הוא כחלל והרמב"ם כת' בכאן וז"ל וכב' בארנו בפתיח דברינו שכלי שטף כאשר נטמא במת טומאת ז' הנה הוא יהיה אב הטומא' ויטמא אדם וכלי טומא' ערב וכו' נחמין לומר כשנטמא במת בענין זה שהוא יהיה אב הטומא' ויטמ' אד' וכלי טומא' ערב וזה כשלא יגע במת עצמו ובמת דקאמר היינו בטומא' מת: בלה טמאה טומאת ז' ואם היה על המטה טהורה והכרע בכללה ואם פרשה קודם הויה [הכרע] היא טמאה כו' הרמב"ם ספכ"א מה"כ :

ח תפלה עיין מ"ש ברס"ד דמנחו' למה נקט כן: קציצה לשון הר"ב וכל בית נקראת קצויה לפי שהיא קצו' מחברת הערו' ער' קצ' ער' בערוך פי אחר קצו' היא דעבלי' וג' לשוא ג' כ' כמו הפי הראשון במשמעות שם קצויה אבל איכא צינייהו דלפי הראשון על שם שקצויה ונפרדת מחברת נקראת כן ולפי השני על שם שקצו' ונפרדת מן היתירותא שהוא העור המכסה פי הבתים שהוא כעין דף שלגשר ולכן נקרא היתורא ונקרא ג' כ' טבלא וב' השמות בהקומץ רצה דף ל"פ : ואין מגע עושה מגעו שאין הראשון מטמא כלים מטמא שהוא ול' הרמב"ם פ"ו מה"כ [הלכה י"ב] : ט מקבלת טומאה מכאן ולהבא הרי זה דומה למי שעשה כלי' אחת משברי כלים שנטמאו שהוא טהור ומקבל טומאה להבא כלומ' בכלי עץ וכדתקן ברס"ב הרמב"ם ספכ"ו מה"כ : ומיטהרת אברים פירש הר"ב כשצא להטבילה מטביל הכרע בפני עצמה עיין מ"ש בספכ"ד בס"ד :

ח תפלה עיין מ"ש ברס"ד דמנחו' למה נקט כן: קציצה לשון הר"ב וכל בית נקראת קצויה לפי שהיא קצו' מחברת הערו' ער' קצ' ער' בערוך פי אחר קצו' היא דעבלי' וג' לשוא ג' כ' כמו הפי הראשון במשמעות שם קצויה אבל איכא צינייהו דלפי הראשון על שם שקצויה ונפרדת מחברת נקראת כן ולפי השני על שם שקצו' ונפרדת מן היתירותא שהוא העור המכסה פי הבתים שהוא כעין דף שלגשר ולכן נקרא היתורא ונקרא ג' כ' טבלא וב' השמות בהקומץ רצה דף ל"פ : ואין מגע עושה מגעו שאין הראשון מטמא כלים מטמא שהוא ול' הרמב"ם פ"ו מה"כ [הלכה י"ב] : ט מקבלת טומאה מכאן ולהבא הרי זה דומה למי שעשה כלי' אחת משברי כלים שנטמאו שהוא טהור ומקבל טומאה להבא כלומ' בכלי עץ וכדתקן ברס"ב הרמב"ם ספכ"ו מה"כ : ומיטהרת אברים פירש הר"ב כשצא להטבילה מטביל הכרע בפני עצמה עיין מ"ש בספכ"ד בס"ד :

א"ת פכ"א חת' כלים הל' י"ב ב שם פ"ו הל' י"ב ג ברבות כ' : סס פכ"ו הל' י"ב ד שוכה טו' ח סס הל' י"ד

א"ת פ"ב טו
ב"ס פ"ב טו
פ"ו
ד' ט"ו כ"ד
ט"ו
ח"ס כ"ט

פרק יט והנוגע

בחבלין . קנינתה הר"ב אכל
גירם הרמב"ם בפירושו ובחבורו
ספ"ו הנוגע וכן היא גירסת הר
ש"ס וכלומר שאמר שנתפרקה
המטה . שוב אין לחבליים חבור : והנוגע מן הקשר
ולפנים והקשר בכלל . שהרי נימין
הקשר כל שהוא לזכרו מיטתאין
ולשון הרמב"ם בפ"א מה"כ
[הלכה ו'] מן הקשר ולחון עד
ג' אצבעות טמא מפני שהן זרכיו
של קשר הרי הן מכלל המטה .
וחון לג' אצבעות טהור . שאינו
לזורך הכלי . שאפי' פסקו אין
הקשר נותר : נימין הקשר כו'
ר"א כו' . כדדרשין בת"כ פ"ב
ואת תהיה במשכבו ולא בנימין
היוצאים מן הקשר חוץ משלשה
אצבעות או יכול שאני מוציא מג'
ולמטה ת"ל טמא . הר"ש וכן
כתבה הרמב"ם במשנה דלקמן
ומתנה ג'ל שלמד הרמב"ם .
דדברי ר"י אמת . ושארין חולק
עליו מדסתמה הכריתא ודתנן
ר"א כלשון פלוגתא ל"ק . כמ"ס

פרקיט המפרק

את המטה להטבילי .
והנוגע בחבלין טהור .
החבל מאימתי הוא חבור למטה משיסרג
בה שלשה בתים . והנוגע מן הקשר ולפנים
טמא מן הקשר ולחון טהור נימין הקשר .
הנוגע בצרכו טמא . וכמה היא צרכו . ר'
יהודה אימר שלש אצבעות : ב החבל
היוצא מן המטה עד ה' טפחים טהור מחמש'
ועד עשרה טמא מעשרה ולחון טהור שבו
קושרין את הפסחים ומשלשלין את המטו' :
ג מיוזרן היוצא מן המטה כל שהוא גמ' כל
שהו . י"ד מאירי ר' יוסי אימר "עד עשרה
טפחים שירי מיוזרן שבעה טפחים . כרי
לעשותו חבק לחמור : ד גישא

דאינה חבור כשלימה

ומיטרת אחרים . כשנא להטבילה
מטבילה הכרע בפני עצמה . ולא חבילה עם הקצרה . שהקצרה
חולצת עליה דאינה חבור כשלימ' דמטביל מטה שלימה טהור .
אע"פ שלא פירקה אכל השתא דפירשה הכרע מן הארובה .
לא הוי חבילה עם הקצרה וזריך
להטבילה בפני עצמה . והלכה
כחכמי' . כך נראית פ' משכ"ז מן
התוספתא . וכך פירשו רבותי :
פ"ט המפרק להטבילי .
אע"פ שמיטרת כשהיא שלימה
פעמים שהיא גדולה ואינה
יכולה ליכנס במקוה . וזריך
לפרקה : והנוגע בחבליים גרסי'
כלום דין מפרק בין נוגע בחבלי'
טהור . ובמטה שנטמאה במת
או במשכב הזב איירי וכגון שאין
במטה ארובה ונשתי כרעים .
ואפילו הכי זריך להטבילה . כדי
שלא תחזור לטומאתה כשיחברנו
והנוגע בחבליים טהור . דמכיון
שפרקה שוב אין החבליים חבור :
החבל מאימתי חבור . בתחלה

כשארם מסרג, את המטה שלימ' אסור בה ג' בתים ועדין נשאר
החבל ארוך הרבה . נטמאה המטה נטמא החבל והנוגע בחבל
טמא דכלו חבור הואיל וסופו לסרגו : מן הקשר ולפנים . אם
קשר חבל אחר לזה החבל שסורג בו אין החבל האחר חבור מן
הקשר ולחון : נימין הקשר . כשקשרים שני חבלי' זה בזה בנימין
מעט מראשי החבליים מזה ומזה יוצאי חוץ לקשר הן נקראין בנימין
הקשר . הנוגע בצרכו טמא . דכיון לזורך לקשר הם שאם היה
קושר בראש החבל ממש . היה הקשר נותר נמוצא שאלו בנימין
מעמידים הקשר וכקשר דמו : רבי יהודה אומר שלש אצבעות
הוו חבור דהוא זורך הקשר טפי לא : ב החבל היוצא מן
המטה . מה שנטמא ממנו לאחר שגמר הסירוב : עד חמשה
טפחים טהור . דלא הוי למדי לזורך המטה ולא חשיב לה יד :
מחמשה ועד עשרה טמא . דחוי לקשור בה הפסחים שהיו
רבילים לקשור סם הפסח בחבל שזכרתי המטה כדי שיהיה
מוזמן להם . וחוי נמי לשלשל בו את המטה כל מר להורידה מן
הגבילה לבג אי נמי להורידה אל המקוה להטבילה כנגמאה :
מעשרה ולחון טהור דמה שיש בחבל יותר מעשרה אינו נשמש
לזורך המטה כלום : ג המיוזרן . כמין אזור או אבנט של אריג
שכורכים אותו סביב המטה כדי לחבר פרקיהם ופעמים שהוא
גדול הרבה וכגור ויוצא חוץ מן המטה : היוצא מן המטה .
והמטה טמאה מדרם : כל שהוא . אפילו יוצא כמה אמות חוץ
למטה הכל טמא : רבי יוסי אומר עד י' טפחים . טמא .

הרבה כיוצא בזה בס' בתרא דביכורים . ומ"מ כתב דשיעורן זה
בחבל המטה אשר עביו ידוע אללם . דלפי מה שיהיה החבל
יותר עבה יצטרך להשאיר ממנו יותר אחר הקשר ע"כ :
ב ע"ד חמשה טפחים טהור . וחמשה כלמעלה תוספתא
כתבה הר"ש ויש ט"ס בדבריו שכתב דלא מיייתי לה
בסוף אלו טריפות . וזריך להיות ומיייתי לה שכן היה בסוף
אותה סוגיא דף ג"ה : טהור דדרשין בת"כ בפרשת זאת
תהיה במשכבו ולא בחבל היוצא מן המטה פחות מה' או יותר
על י' או יכול שאני מוצא מה' ועד י' ת"ל טמא ע"כ . ודתנן
שבו קושרים כו' אה' ועד י' קאי הר"ש : כדחמישה ועד
עשרה . ועשרה כלמטה היוצא מן המטה מיייתי לה ההם בפ' אלו
טריפות : ג חבק כתב הר"ב י"מ בגד עב וכו' . וי"מ
וכו' ודבריו תמוהין בעיני שהרי המיוזרן מפרש הר"ב כמו
אזור ואבנט ושניהן אינן כשיזור בגד לכסות האוכף . או
כשיעור המשוש שעליו שהרי אינם רחבים כידוע . אכל דברי
הר"ב מורכבים משני פירושים שח"ס נכאן על חבק . כתב כן
הר"ש מהערוך . והוא כתב ג' כ על מזורן בשם גאון ובשם
הערוך שהוא בגד צמר שנותנים בני אדם גדולים וחסובים
תחת החלצות ובלעז טפ"ט . ועוד כתב הר"ש ש"מ שהוא
עור הכרוך על המטה . וכו' אכל זה שפי' הר"ב על מיוזרן כ'
הרמב"ם

בטומאת המטה מעשרה ולמעלה טהור . והלכה כר' יוסי : שירי מיוזרן . מיוזרן שבלה ונקרע כמה ושתייר ממנה ויהיה טמא :
ז' פסחים . דבציר מהכיל לא חוי למדי ולא חשוכ כלי : חבק י"מ בגד עב וקשה שמשמיים על החמור כשנא מן הדרך והוא מוצע .
כדי שלא יצטנן לאחר שמשירין ממנו האוכף . ויש מפרשים שמשמיים אותו על משאו החמור . כדי שלא יפסד אם ירדו עליו
גשמים :

בטומאת המטה מעשרה ולמעלה טהור . והלכה כר' יוסי : שירי מיוזרן . מיוזרן שבלה ונקרע כמה ושתייר ממנה ויהיה טמא :
ז' פסחים . דבציר מהכיל לא חוי למדי ולא חשוכ כלי : חבק י"מ בגד עב וקשה שמשמיים על החמור כשנא מן הדרך והוא מוצע .
כדי שלא יצטנן לאחר שמשירין ממנו האוכף . ויש מפרשים שמשמיים אותו על משאו החמור . כדי שלא יפסד אם ירדו עליו
גשמים :

דינישא הוב על המטה ועל המיזרן. לאו דוקא נישא על המיזרן
לא נישא הוב על המטה. שהמיזרן כרוך סביבותיו ולא ממנה:
מטמא שנים ופוסל אחד דבריו ר' מאיר. ר"מ לטעמיה דאמר
לעיל דאפי' המיזרן יונא מן היט כל שהוא ואפי' טובא הוי חבור
למטה ומטמא שנים ופוסל אחד.

דינישא הוב על המטה ועל המיזרן מטמא
שנים ופוסל אחד ד' ר' מאיר. ר' יוסי אומר
"נישא הוב על המטה ועל המיזרן מטמאים".
מטמא שנים ופוסל אחד מעשרה ולחוץ.
מטמא אחד. ופוסל אחד נישא על המיזרן
מעשר' ולפנים טמ' (כ"א טהרה) מעשר' ולחוץ
(כ"א טהרה) טהור: ה' מטה שהיתה טמאה
מדרס וכרך לה מיזרן כולה טמאה מדרס.
פרשה היא טמא' מדרס והמיזרן מגע מדרס
היתה טמאה טומא' שבעה וכרך לה מיזרן
כולה טמאה טומאת שבעה פרשה. היא
טמא' טומאת שבעה והמיזרן טמא טומאת
ערב היתה טמאה טומאת ערב (ס"א) וכרך
לה מיזרן כולה טמאה טומאת ערב פרשה.
היא טמאה טומאת ערב והמיזרן טהור: ו'
מטה שברך לה מיזרן ונגע בה המיזרן. פ' ז' אין
טומאת שבעה פרשו טמאין טומאת שבע'
נגע בהן השרץ טמאין טומאת ערב פרשו.
טמאין טומאת ערב מטה שנמלו שתי
ארוכות שלה ועשה לה חדשות. ולא שנה
את הנקבים נשתכרו חדשות טמאה.
וישנות טהורה שהכל הולך אחר הישנות:

כמטה עצמה. שכל שהוב נישא
עליו ונטה משכב ומושב של זכ.
הוי אב הטומאה והנוגע בו הוי
ראשון וראשון עושה שני. וטני
עושה שלישי לפסול את התרומה
בלבד אבל לא לטמא ויטמו מטמא
שנים דהיינו ראשון שני ופוסל א'
והוי שלישי שהוא פסול בתרומה
בלבד והמיזרן כל זמן שלא פירש
מן המטה חסוב כאב הטומאה.
ומטמא שנים ופוסל אחד. אבל
לאחר שפירש. לא הוי אלא כולל
הטומאה ומטמא אחד ופוסל א'
כדון נוגע במשכב הוב: ר' יוסי
אומר וכו'. ר' יוסי לטעמיה דאמר
לעיל י' טמאים ותו לא. הלכך זה
שבתוך עשרה חסוב חבור למשכ'
ומטמא שני ופוסל אחד כל זמן
שלא פירש אבל מה שחזר לעשר'
לא חשיב חבור למשכב. ודינו
כפירש'. דמט' א' אחד ופוסל א':
נישא על המיזרן מעשרה ולפנים
טמאה גרסי: ולא גרסי טמא.
וכי פירושא. נישא הוב על
המיזרן היונא מן המט' אס נישא
מעשר' ולפנים לגד המט' המטה
טמאה מדרס. דכיון דכל עשרה
חשיבי חבור למטה. כשנטמאה
המיזרן נטמא המט' אבל מעשרה
ולחוץ ללא הוי חבור למטה.

הרמב"ם. והוא כתב על חכק וז' חכק הוי האזור אשר ישמע
אותו לחמור על המרדע כדי שיעמוד על גבו. וזה החכק
ברמבו כמו טפח. וארכו ויור מזה השיעור. וזקלקו שלין
ויסברו כהן המשאוי (כ"א הקשורה) ע"כ: ד' מטמא שנים

כחכ"ה כל זמן שלא פירש מן
המט' כדתנין במשכ' ב' ס"ה דזבי:
ההיתה טמאה טומאת ז'
שזאת המטה הוי
נלקחת ממי שנטמא טומאת ז' מן
המט' והמיזרן מן הגגדים וכאשר
היתה המטה אב במת והוא סוף
אב לא תשים הגגדי' והוא המזרן
הנוגע בה אב ג"כ אבל ראשון.
הרמב"ם ועין בפ"ק דהלכות
[משנה ב'] : ז' תיבה שפתחה
מלמעלה טמא מת עיין בפ' הרב
משכ' ו' ומשכ' דל"ג לה הכא.
וכן ראיתי בז' פוס יסן שבגמ':
נפחתה מלמעלה כו' וס"ג תנן
לקמן משנה ט' ועיין
בפכ"ב משנה ח' : נפחתה
מלמעלה טהורה פי' הר"ב בטל בית
קבול שלה כו'. אע"פ שאפשר
לישב עליה בכסא. מפני שעקר
מעשיה לקבלה וכבר בטל העקר
הרמב"ם פכ"ו מה"כ [הלכה ו']
ועיין [מ"ש] לקמן משנה ט'
[ד"ה משני]: ואינם חבור לה
כאותן ששינו במשנה ג' פרק
דלקמן: ח הקורמל

ז' תיבה שפתחה מלמעלה טמאה מ' מטת נפחתה מלמעלה טמאה טמא
מת נפחתה מלמעלה טהורה מגורות שבה טמאות ואינם חבור לה :

ח התורמל

טהורה המטה ולא נטמאת (בטומאת) המיזרן כך נראית בעיני פיר' משנה זו וגי' רסת רבותי גרסי טמא וטהור ופירושן לא נתקבל
לי וכן דברי רמב"ם שכתב בפירש משנה זו לא נכנסו באונו כלל ודקדקתי אחר כך בחבורו בה"כ פרק כ"א [הלכה ט'] ונראה לי
שם חזר בו ופירש משנה זו כמו שפירשתי כאן: ה' כולה טמאה מדרס. וכל זמן שלא פירש המזרן מן המטה הוי כמטה עצמה
כדפרישתי: והמזרן מגע מדרס ומטמא אחד ופוסל אחד. כדון כל נוגע באב הטומאה: ו' ונגע בהן המת. כשהן כרוכים יחד:
טומאות אפילו מאה אמה כלו חבור. כגון מיזרן שהוא כרוך על היט' ונכנסה המטה לאהל המת או נגעה בשרץ וכן אס. ככנס
קנה מן המזרן לאהל המת או נגע בשרץ. נטמאת המטה טמאה המזרן נטמאת המטה ואפילו היה המזרן יונא מן
המטה מאה אמה: פירשו טמאים טומאה שבעה ולא הוי ככלים ששפתרו כיון דכל אחד מהן כלי בפני עצמו אע"ג דלענין קבלת
טומאת חסובים ככלי היו כשנגעה טומאה באחד מהן נטמאת האחר: פניטלו שתי ארוכות שלה ולא נשתכרו והן ראויים להחזירן למקומן
הלכך לא טהרה המטה מטומאתה כנטילת הא' וכות'. נשתכרו חדשות טמאה שהרי הישנות קיימות ולא נשתנו הנקבים. והוי
כנתפרקה אבר אבר וכל אבריה של זים אבל נשתכרו הישנו' טהורה: לפי שהישנות הן שהיו במטה כשנטמאת וכשנשתכרו כיוא
המטה שבר' כלי ללא חזי בלא ארוכים: ז' תיבה שפתחה מלמעלה. הכסוי שלה: טמאה טמא מת. דכיון דשוליה קיימי אכתו
חזיא לתשיש' ודוקא טומאת מת אבל לא טומאת מדרס ללא חזיא לשיבה: גפתה מלמעלה. בשוליה בטל בית קבול שלה וטהורה
לגזרי. מגורות שלה. אולרות שבה דהיינו חדרים שבתוכה שלא נפתחו עמה טמאות: ח הקורמל

א סס הל"ט
ב סס הל"י
ג סס הל"א
ד סס הל"ב
ה סס הל"ג
ו סס הל"ד
ז סס הל"ה
ח סס הל"ו
ט סס הל"ז
י סס הל"ח

א פס פו ה'
ב פס פז ה'
ג פס פח ה'
ד פס פט ה'
ה פס ק' ה'
ו פס ק"א ה'
ז פס ק"ב ה'
ח פס ק"ג ה'
ט פס ק"ד ה'
י פס ק"ה ה'

ח התורמל פי' הר"ב כים גדול של עור שהרועה כו' ועיין
מ"ט (הר"ב) במשנה ד' פ"ו : שבצים שלה
מקבלת עמה כתב הר"ב כשמפשיטין עורות האילים והתישים
הזכר נשאר העור שבמקום הנצים כמין כים קטן ולשון

ח התורמל : כים גדול של עור שהרועה נותן מפזיו לתוכו .
וכתוך התורמל יש כוסי' קטני' כמו המגורות בתיבה : החמת
נאל של עור : שהנצים שלה מקבלות עמה : כשמפשיטין
עורות האילים והתישים הזכרים נשאר העור שבמקום הביצים
כמין כים קטן ואם נפחתו טהור

הרמב"ם כמו שני נודים קטנים :
טהורות שאינם מקבלות
כדרך : לשון
הרמב"ם כאשר נקדעו לו הנודי'
הנה הוא טהור לפי שאי אפשר
שמקבל כמו שהיה דרכה לקבל .
ר"ל מלד פיה אשר תמשך בתוך
הנוד ע"כ אבל נבא"י הנה הם
טהורות לפי שא"א שיקבלו כמו
שהיה דרכם לקבל ר"ל מלדדי
פיומיהן אשר הם בתוך הנוד .
וכתבנו פ"ז מה"כ (הלכה ח')
העתיק המשנה כלשונה :

ח התורמל שנפחת' כים שבתוכו טמא
ואינו חבור לו החמת שבצים שלה מקבלו'
עמה ונפחתו טהור' שאינם מקברו' בדרך'
מ' תיבה שפנתה מצדה : טמאה מדרם .
וטמא מת . א"ר יוסי אימתי בומן שאינה
גבוהה י' טפחי' או שאין לה לזבו טפח .
נפחתה מלמעלן טמאה טמא מת . נפחתה
מלמטן ר' ממטמא וחכמים . מטהרין מפני
שבטל העקר בטלה הטפלה : משפלת
שנפחתה מלקבל רמונים . רבי מאיר
מממא . וחכמים מטהרים מפני שבטל
העקר בטלה הטפלה .

דבטל בית קבול שלהן : מן שפתה'
מלדה . כשפנתה מלמעלה אינה
טמאה מדרם . דאם ישב עליה
ונבאים להשתמש בה אומרים לו
עמוד ונעשה מלאכתנו . אבל
כשפנתה מן הצד יכול להשתמש
אע"פ שישב עליה : בזמן שאינה
גבוהה י' טפחים . כשגבוהה י"א
חזיא לשיצה כלו האי : או שאין
לה לזבו' דכשיש לה לזבו מוזק
ליושב : נפחתה מלמטן : בשוליה
לא חזיא לתשמיש . אבל חזיא
לישיבה : מפני שבטל העקר עקר
התיבה היא עשויה להחזי' בשוליה
מה ששימיים בתוכה : ועל ידם
היא נקראת כלי' וכיון שנפחתו
שוליה ובטלו יבטלו גם דפנותיה
מלמעלן ושוב אינה מקבלת טמא
טומאה והלכה כחכמים :
משפלת קופה גדול' שמוליכין בה
הזבל והאשפה שנפחתה מלקבל
רמוני' שזהו שיעור לטה' כשניקב'
במוציא רמון : ר"מ מטמ' אע"פ
שהיא טהור משאר טומאות עמאה

פרק ה' הכרים והכסתות והשקין
והמרוצופין שנפחתו הרי
אלו טמאים מדרם הקלוסטר ארבע קבין
התורמל חמש' קבים הכריתית סאה החמת
של שבעת קבין ר' יהודה אומר אף הרבצל
והמוודה כל שהן הרי אלו טמאין מדרם
וכולם שנפחתו טהורים . מפני שבטל
העקר ובטל הטפלה : ב חמת

היא מדרם שראויה לשיצה :
אחזי' מטהרין . והלכה כחכמים :
עשויין למלאותן למר או נוזה ואדם
נותנין תחת מראשותיו : והכסתית
כמו כרים הן אלא שהן ארוכים וגדולים וכל גופו של אדם
שוכב עליהן : מרוצופין : כמין שקים של עור גדולים שנותנין
בהן סחורות שמוליכין בסמיכות : הרי אלו טומאין מדרם . דכל
הנו עבידי נמי לשיצה : קלוסטר : כמין של וכפיפה שמוליין
בפי הבמה . ונותנים בה מספוא ושעורים והבמה אוכלת
כשהיא מהלכת תורמל : כים גדול של עור שהרועה נותן שם
כל מפזיו : בריתית : שק של עור קטן : רגלל : חמת קטן של
עור ששימיים בו בשמים : מזודה : כלי שנותנים בו לידה
לדרך : תרגוס לידה וודה : הרי אלו טמאים מדרם . כל אלו
השנויים במשנה אם יש בכלן השעור המפורש בהן או יותר .
מטמאין מדרם . דמשמין שפיצה עס מלאכתן אבל בפחות
מכשיעור המפורש בהן לא : נפחתו טהורין . שכל אלו עשויוין
לקבל . שהקבול ההוא מכיים ומומיים להיות ראויין למשכב
ומושב . וכשנפחת בטל העקר שהוא הקבול' שבעבורו היה
קרוי כלי' : ובטלה הטפלה : שהיא טומאת מדרם :
ב חמת

הרמב"ם בסוף פרקין :
הכסתות ועיין מ"ט בפרק י'
דמקואות משנה ב' צ"ט ד' :
והשקין ארוג משער ונוצה של עוים . וכן כתב הר"ב
ברפכ"ב : הרי אלו טמאים מדרם פי' הר"ב
דכל הני עבידי נמי לשיצה . וכיון שמתחלת עינים נעשו
לשני דברים יחד להוותן מכלי קבול' ולישב עליהן ולזה נאמר
נפחתו ונאלו מדין כלי קבול ונטהרו מטומאת שרץ הנה נשאר
בדין המשכב ויטמאו במדרם הרמב"ם ותניא בתוספתא מודי'
חכמים לר"מ (בפרק דלעיל) כבר וכסת של עור הר"ש ועיין
מ"ט בפרק כ"ד משנה ד' : בריתית פירש הר"ב שק של עור
קטן וכן הוא בפי הרמב"ם בנא"י . בריתית שק קטן מעור
ע"כ . וכלפי שתמונתו כתמונת השק הרי הוא קטן אע"פ שהוא
גדול מהתורמל שהיא כתמונת כים . שהרי התורמל שעורו
חמת קבין . והבריתית טאה שהוא ששה קבין והרמב"ם
בפסכ"ד מה"כ (הלכה י"א) כתב שהבריתית מערין בה מים :
המוודה ובנוסחת מהר"ם והמודה : המ"ם בחיר"ק והדל"ת
בפס"ח ובמשניות ישנים מנוקדים ומזדא . והמ"ם
בש"א והי"ן והדל"ת קמוצים : ב חמת

ב חמת חלילין חמת מלא רוח ומוזיא מן החלילים צפי חמת
 והרוח יוצא דרך הנקבים ומוזיא מן החלילים קול של שיר
 טהורה מן המדרס דלא חזיא לשכיב עריבת פיסוגות עריבה
 שמוציאין בה אזנים קטנות ורגבי אדמה כדי לתת בצדכים
 של בנין ופיסוגות לשון שקל
 פיסא דלא צבי דאמרינן בגמ'
 בסנהדרין גבי מרקולים : ב"ש
 אומרים מדרס קסברי משמשת
 שכיבה עם מלאכתה וצ"ה
 סברי אינה משמשת : שנסדקה
 טמאה מדרס ואם לא נסדקה
 אינה טמאה מדרס דאומרינן לו
 עמוד ונעשה מלאכתו אבל
 כשנסדקה ומוזיא משקין אינה
 ראוי' אלא לשכיבה ופחותה מב'
 לוגים או יתירה מט קבין
 אינה טמאה מדרס אפי' נסדקה
 ונתפחה מחמת גשמים מתפחה
 העץ ונתסם הסדק : טמאה
 טומאת מת כמו שהיה בתחלה
 קודם שנסדקה מפני שיש לה
 בית קבול ואינה טמאה מדרס
 דאינה מיוחדת לשכב עליה
 הואיל ומשתמשין בה בלישה :
 צקדים ונסדקה לאחר שנתפחה

העץ ונתסם הסדק הניחה צרות קדים ונסדק : טמאה מדרס
 דחורה להיות ראוייה לשכיבה ולא ללוש בה : זה חומר בשירי
 כלי עץ דתחלתן אין טמאין מדרס וכשנסדקה טמאי' מדרס :
 כלי נזרים סלים עשויין מנזרים של ערבה וכיוצא בהן : עד
 שיתחסמו שהגמר שפתן העליונה : אע"פ שגשרו שפתותיהן
 כל שהן שנסלו שפתותיהן ולא נשאר בשפתותיהן אלא כל שהן
 טמא : ג מקל של עץ בעלמא ששעשו בית יד לקרדו לפי שעה
 שלא קבעו בחוכו : חבור לטומאה בשעת מלאכה דאע"ג
 דבאפי נפשי פשוטי כלי עץ לא מקצלי טומא' הכא בית יד הוא
 וידות נתרבו לכל תורת טומאת הכלי או האוכל ואם נטמא
 הקרדו נטמא הבית וד וקאם נגעה טומאה בבית יד נטמא הוא
 ונטמאה הקורדוס עמו ודוקא בשעת מלאכה היו חבור לטומא'
 שלא בשעת מלאכה לא דשלא בשעת מלאכה אדם עשוי לזרקה
 לבין העצים דיוסטר כלי המשתמש לב' דדים דיו שנים סטר
 דדמתרגמינן לסטר חד והוא מקל שיש בו שני נקבים או'
 מלמטה וא' מלמעלה ושתי יתדות מחובות בהן אחת מוזרזת
 למערב ואחת מצפון לדרום והנשי מסיכות בו את המטו' שבפלך
 וקורין לו נספ"א בלע"ז ופעמים שעושין אותן ידות מברזל ומקבלין טומאה : קבע דיוסטר דכיינו המקל עם
 שתי יתדותיו בכלונם דכיינו עץ ארוך וגדול התקוע בארץ : טמא דיוסטר מכאן ואילך אם נגעה בו טומאה דהוי המקל חבור
 ליתדות בין בשעת מלאכה בין שלא בשעת מלאכה כיון שקבע שאין אדם עשוי לזרקה לבין העצים אבל הכלונם עצמו אינו חבור
 לו שאם נגע' טומא' בכלונם לא נטמא דיוסטר : עשה בו דיוסטר שקבע שתי היתדות בגופו של כלונם : אין טמא מן הכלונם
 אלא מה שהוא לצורך היתדות להסך את המטוה וכשאר בין מלמעלה בין מלמטה טהו' שהכלונם ארוך הוא וגדול : כסא שהוא עשוי
 וקבעו בכלונם הכסא טמא מדרס ואין הכלונם חבור לו להיות מיטמא מדרס כמותו : עשה

ב חמת חלילין עי' הר"ב חמת מלא רוח ומוזיא כו' קול
 של שיר כשנפח בפיו הר"ש [ובארץ רוסיא
 שכיחי רצפה זאקוויץ בל"א] : טהורה מן המדרס פי'
 הר"ב דלא חזיא לשכיבה : דכיון שאינה מלאה מתגלגלת
 הר"ש : עריבת פיסוגות

של עץ הרמב"ם סכ"ו מה"כ : פיסוגות פי' הר"ב לשון שקל
 פים דאמרינן בגמ' : בסנהדרין פ"ד מיתות דף ס"ד : עריבה שלשין בה את הצלף
 הרמב"ם סס : שנסדקה ל' הר"ב ומוזיא
 משקין וכ"כ הר"ש : ובמשנ' דלקמן העתיקת"כ דתני'
 שנסדק ואינו יכול לרחוץ בה רגלו
 אחת וכן העתיק הרמב"ם : וכן
 בחבורו שם ולשון התוספתא
 הביא הר"ש נסדקה ואיך מעמד'
 את המים : כדי להדיח אחת
 מהרגלים ועיין בפ"י הר"ב רפ"ד
 דידיס : טמאה מדרס כסא
 הר"ב שאינה ראוייה לא לשכיבה
 שכופתה על פיה כמ"ס הרמב"ם
 וכדתני' כסה סאה ויש עליה
 שכתב הר"ב בסוף משנה דלקמן
 ומ"ש הר"ב ואם לא נסדקה אינה
 טמאה מדרס כו' אבל אם נגע
 בה גופו ויכה דינה דין כלי' שנגע
 בהן הוב' אשר הן ראשון ולא
 אב הרמב"ם ומ"ס הר"ב ופחותה
 מב' לוגים וכו' טעמא כמ"ס הר"ש
 בשם התוספתא שהרי היא כקערה
 ושיעורה בזית' וביתר מט'
 קבין לקמן במשנה ד' : במקבלת
 מדרס כולי דוכתי תני טמאי'
 מדרס ולא ידענ' אמאי חשבי הכא
 למתני מקבלת מדרס : שיתחסמו
 עיין מ"ס במשנה צ' פי"ו : ג דיוסטר
 לשון הר"ב דיו שנים סטר דל'
 כדמתרגמינן לסטר חד ולשון
 הר"ש כדנתיב (בדניאל ז) ולסטר
 חד הקימת : קבעו בכלונם
 כתב הר"ב דהיינו עץ ארוך ותרגו'
 נם כלונסא כמ"ס בפ"י משנה
 ג' פ"ב דר"ה ואע"פ שהנם הוא
 כמין מקל ארוך שאינו עב' הכא
 מיירי שהוא עב' כמו קורה דכא
 הנין בספיסא כסה שקבעו בכלונם
 וכן העתיק הרמב"ם בפ"כ מה"כ
 לענין דיוסטר קבעו בקורה וכן
 עוד לענין כסא בפכ"ה קבע הכסא
 בקורה גדולה : כסא שקבעו
 בכלונם עיין מה שכתבתי
 בזה במשנה ד' פכ"ב :

קבעו בכלונם הכסא טמא מדרס ואין הכלונם חבור לו להיות מיטמא מדרס כמותו : עשה

א מ"י סס
 ב מ"י סכו מס'
 ג כ"י ס' ז
 ד י"י ס' ס"ז
 ה ס' ס' ס'
 ו ס' פ"ב ס' ז
 ז ס' ס' ס' ז

אם פלו ב"ח
ב סס הלכה
ב סס פה ה"ט
ד סס פה ה"י

מפני שאל עמוד ונטע מלאכתיו כתב הר"ב ותניא בת"כ
אשר ישב עליו וכו' וכול א"י כפה סאה כו' ת"ל אשר
ישב המיוחד לשיבה מדלף כתיב גבי משכב . אשר שכב וגבי
מושב אשר ישב בקמ"ץ ופז"ח וכתב ישכב ישב . משמע שיסכב
עליו תמיד במיוחד לשיבה

ולשיבה . וגבי משכב גמי דריש
ליה התם הכי רש"י פ"ז דשבת
דף כ"ט ועיין מ"ש ברש"י
דריש (עריבה מז' לוגין וכו'
במתני' לגעיל) ומרקב מפורש
בפי' הר"ב משה"ץ פ"ג דתמיד :
ד עריבה גדולה יתירה
מתעשה קבין .
הר"ש . וכ"כ הרמב"ם בפכ"ו
מה"כ : רבי עקיבא מטמא
וחכמים כו' וכה"ג פליגי בפכ"ו
משנה ה' : אף ע"פ שקבעה
בכותל . כתב הר"ב ולא אמרי'
כו' . או שנעשה כדי לשמש את
הקרקע וכן בפ"ח משנה ט' [גבי
סורגא] . עיין מ"ש במשנה י'
פ"ו דמקואות : ה כופת שקבעו
ביעין מ"ש במשנה ד פכ"ב :
קבעו במסמרים וזכה עליו
הרמב"ם רפכ"ו מה"כ

עשה בו כסא אין טמא אלא מקומו . קבעו
בקורת בית הכרז טמא ואין חבור לה . עשה
בראשה כסא טהורי מפני שאומרים לו עמוד
וגעשה את מלאכתו : ד עריבה גדולה .
שנפתחה מלקבל רמונים התקינו לשיבה
ר"ע מטמא וחכמים מטמאין ער שיקצע .
עשאה אבוס לבהמ' אע"פ שקבעה בכותל
טמאה . ה' כופת שקבעו בנדבך . קבעו
ולא בנה עליו בנה עליו ולא קבעו טמא .
קבעו ובנה עליו טהור מפין שנתנו על גבי
הקורות קבעו ולא נתן עליו את המעויבה
נתן עליו את המעויבה ולא קבעו . טמא .
קבעו ונתן עליו את המעויבה טהור קערה
שקבעה בשדה תיבה ומגדל . כדרך
קבלתה טמאה . שלא כדרך קבלתה :
טהורה : ו' סדין שהיה טמא מדרס .
ועשאו

עשה בו כסא . מן הכלונס ועליו עשה כסא : אין טמא אלא
מקומו דהיינו לורך השיבה ושאר הכלונס טהור : קביו הכסא
בקורת בית הכרז . שעוורים בו השמן מן היתים . הכסא טמא
מדרס והקורה אינה חבור וטהורה . ואם מעץ הקורה עלמה
הכסא עשוי בראשה האחד . אף
הכסא טהור דאמרנו לו עמוד
ונעשה מלאכתו ותניא בת"כ
אשר ישב עליו יטמא יכול אפי'
ישב על האבן ועל הקורה תלמוד
לומר כלי ולא אבן ולא קורה .
אוציא את אלו . ולא אוציא כלי
אבנים כלי גללי' כלי אדמה ת"ל
הכלי כלי המיוחד לקבל טומאה .
וכלים הללו אין מקבלים טומאה
לעולם . אין לי אלא כסא וספסל
וקתדרה המיוחדים לשיבה מנין
תיבה הכלי' תבה שפתח' מלמדה .
עריבה מז' לוג עד ט' קבין
שנסדקה ואין יכול לרסון בה
רגלו אחת . ת"ל וכל הכלי רבה
יכול אפי' כסה בהא וישב עליה
תקב וישב עליו ת"ל אשר ישב .
המיוחד לשיבה . לא שאומרים
לו עמוד ונעשה מלאכתו :
ד עד שיקצע שיחטכה ויתקננה

לישיבה והלכה כחכמים : אע"פ שקבעה בכותל טמא ה"טומאת
מת או שרץ ולא בטלה מתורת כלי ולא אמרינן כלי המחובר
לקרקע כקרקע דמי אלא כשהיה מחובר לקרקע מחלתו או
שנעשה כדי לשמש את הקרקע : ה כופת . כלי המיוחד לשיבה
ושל תמרה הוא : שקבעו בנדבך . בשורת הבנין . בנה עליו ולא
קבעו . כדרך שהאומנים עושי' שבונים ביפה ע"ג נסרים ואח"כ
מסירים אות' : טמא . אפי' ישב הזב על הבנין שעליו . נטמא
הכופת שתחת הבנין שהזב מטמא את המשכב ואת המושב שתחת
אבן מטמא . וכן שקבעו ולא בנה עליו וישב הזב עליו כשהוא
הזבוע טמא . דלא נהבטל בהכי אבל שקבעו ובנה עליו . בטל
לגבי כותל וככותל דמי : מסך . כמין מהלל עשויה מקנים או
מגמי : על גבי הקורות . של עליה : מעויבה . טייט וזרורות של
אבנים שנותנים ע"ג הקורה וכל כמה שלא קבע המסך בקורו'
וישב הזב על המעויבה נטמא המסך שתחתיה ולא בטל מתורת
כלי דאי בעי שקיל ליה . וכן אם קבעו ולא נתן עליו מעויבה .
וישב הזב עליו . טמא מושב ולא בטל עד שיקבע ויהן עליו
המעויבה : כדרך קבלתה . שוליה למטה : שא לא כדרך קבלתה
שוליה למעלה : ו' סדין שהיה טמא מדרס . שראוי לטמא מדרס
קאמר לא שנטמא מדרס ממש דא"כ אדתיא סיפא . אבל עמ'
טמא מת לפניו אבל טמא מגע

ולא ידעתי למה לא הראה על מקומה של המשנה במקום
דאלו

והכ"מ כת' על לשונו זה שאינו במשנה . אבל נלמד הוא מסברא
דעדיף מקבעו בבנין ט"כ . ואין ג"ל דא"כ לא ה"ל לכתוב כלל
במסמרים אבל נראה מדכתב כן . שסובר דדוקא במסמרים
הוי קביעות לטהר ובלאו הכי לא ועיין בסמוך : מופין עיין
מ"ש במשנה פכ"ד : המעויבה פי' הר"ב טייט וזרורות
כו' עיין ל' רש"י שכתבתי במשנ' פ"ק דסוכה [ד"ה מעויבה] :
נתן עליו את המעויב' . ולא קבעו במסמרים בפי' הרמב"ם
בנא"י : קערה שקבעה בשדה תיבה ומגדל כו' .
לכאורה אורחא דמלתא נקט' . אבל הרמב"ם בנ"ה מה"כ כתב
בבבא דטהורה וז"ל . הרי זו מכלל השדה וטהורה . נראה
שדעתו דמיירי דוקא בשדה תיבה ומגדל . הכאים במדה שהם
טהורים כדתנן בריש פט"ו : ו' סדין שהיה טמא מדרס כו'
כתב הר"ב שראוי לטמא מדרס קאמר וכו' דא"כ אדתיא סיפא
כו' וכ"כ הר"ש . אבל הרמב"ם הוסיף שתי המעניות . ומפרש
למשנתו דה"ק אבל טמא טמא מת . כלו' שהיא יטוב כמו
כלים אשר נטמאו בטמא מת . כאשר נגעו במדרס יטובו
ראשון וזה ל'התוספתא בזה . סדין שהוא טמא מדרס ועשאו
וילון הרי הוא בטמא מת המקבל טומא מדרס וד'האמרי יחד
אמתיים לפי שיה הוילון הוא יקבל טומאת מת בעמיד . והוא ג"כ
בדמיון כלים שנגעו במדרס ע"כ ו' ומ"ש עוד בפיר' הרמב"ם
ואשר יתוקן וכו' מלאכתו בנא"י שכתב בגליון שלא נמל' בהעתק
ומ"ש הר"ב דתניא בהקומץ רבה דף כ' ד וגם הר"ש הראה מקום זה
שהוא קבועה במילתין פרק כ"ו משנה ט'

מדרס כדקתני בהקומץ רבה: ועשאו וילון: מסך לפתח או וילון לספינה ודוקא שעשה בו סנוי העשה אבל מחשבה א"ה מווציאתן מידי טומאה שהיו ראויין לה: אבל טמ' עמ' מתימכני שהשמש מתחמם כנגדו ותתעטף בשוליו לפעמים: הילכך לא בטיל מקור כלי: מאימתי טהרתו:

שבטל תורת מדרס ממנו: משיקפר בחוספ מוכח דכ"ש צעו שיקרעו ויתקנו למדת הפתח ויתפור בו לולאות לתלותו במס' או בספינו וב"ה דאמרי מתיקשור לא צעו קריעה אלא השיקשור בו הלולאות כדי לתלותו בהם ואית ספרים דגרסי ב"ש אומרים משיקשור והיא היא: כלומר משיקשורו ויקרעו כדי לתפרו למדת הפתח: ר"ע א"מ משיקשור מעת שיתלה אותו על הפתח או על הספינה והלכה כבית הלל: ו לארכה טהורה: אורך הקנה לאורך המחללת טהורה: דלא חויא לשכיב' שהקנים מזיקין לשוכב ולא חויא כי אם לשכוך:

כמין כ"י יוונית שהיא כמין כ הפוכה שלנו: כלומר לעולם היא טמאה עד שימושך הקנים מג' דדים והלכה כחכמים: עשאים לרחבה אורך הקנה לרוחב המחללת: ד' טפחים' כשיש בין קנה לקנה ד' טפחים חויא לשכב בין שני הקנים: נחלקה לרחבה ונשברו הקנים שלה לחצי: ר' יהודה מטהר: דלא חויא לשכיבה ואין הלכה כר' יהודה: המתייר ראשי מעדני' מנהג עושי מחללאו' בשמשלמין המחללת נשאר כמין חלל וגודלים אותו בכל שני טפחים גדול א' וקשרו שלא יסתר האריג: ואם נותר עומד לסתור' ונתבטל מתורת כלי וטהורה: מעדנים: קשרים כמו וילון אלו' אגב מעדנות (שמואל א' טו) כלומר קשור כדרך שקשרין האסורי' וכן המקשר מעדנו' כימה (איוב לח): שהם של ו' טפחים: ב' טפחים בין מעדן למעדן וטפח מכאן וטכח מכאן: משתקנב משיקשור ויקטום ראשי קרומי' הבולטי' וזו היה קניב':

פרק בא הנוגע

בכובד העליון: שני עצים עגולים יש לאורג האש שחוט השתי כרוך בו והשני שלפניו שכל זמן שאורג והולך כרוך בו היריעה הנארת: ולפי שהם כבדים נקראים כובד וכובד העליון הוא שלפניו: וכובד התחתון הוא הרחוק ממנו שכל השתי כרוך בו: בנירים

ועשאו וילון טהור מן המדרס: אבל טמא טמא מת מאימתי היא טהרתו ב"ש אומר (ס"א משיהפ' משיתבר): בית הלל אומרים "משיקשר' ר' עקיבא אומר משיקבע: ו מחצלת שעשה לה קנים לארכה טהורה: וחכמים אומרי' "עד שיעשה כמין כ"י עשאים לרחבה: ואין בין קנה לחברו ארבע' טפחים טהור: נחלקה לרחבה ר' יהודה מטהר: וכן המתיר ראשי המעדני' טהורה: נחלקה לארכה וגשתייירו בה שלשה מעדני' שלו' טפחים טמאה: מחצלת מאימתי מקבלת טומאה' משתקנבוהיא גמר מלאכתה: **פרק בא הנוגע** בכובד העליון בכובד התחתון: בנירים

דאלו בהקומץ אין מקומה: אלא מימתי לה נבט': ועשאו וילון: כתב הר"ב ודוקא שעשה בו סנוי כו' כדחנן ספכ"ה: אבל טמא טמא מת: ולא עשאוהו כאחד ממחיצת הבית שאינן מקבלות טומאה: רש"י פ"ק דביצה סו' דף י"ד ומה שפיר' הר"ב מפני

שהשמש מתחמם כנגדו כו' עיין מ"ש צמסנה ד"פ"ח דסקלים: משיתבר ובס"א משיקפר: ועוד להר"ב גירסא שליטת צפ"ו משנה ט' ועיין רפכ"ה: ובמסנה גא' מלאתי מוגה משיקשור: ו במין כ"י פ"י הר"ב כ"י יוונית כמין כ"י הפוכה ולכאורה נראה שג"ל כסופה: וכלומר לאספוקי כ"י פשוט' שהרי במנחות פ"ו משנה ג' כתב הר"ב כמין כ"י יוונית שהיא כמין ט' שלנו כהפרש גדול מן האצ"ב אבל ראיתי שתי אלפא בית' של היווני' האחת גדולה ומרובעת: והאחת קטנה והאות העשרי' שבקטל היא קרוב' צנורת' לט"ו שלנו שזורתה

של האות ההיא כזה **ה** אך בהגדולה האות השש עשרה היא כזה **ה** ולפי זה אין להגי' בלשון הר"ב אך שתי תשובות בדב' הא' למה לו לומר כמין כ"י הפוכה הל"ל כמין ח"י ת"הב' דהשתא דבריו דהכא ודמנחות סתרי אהדי שזו דלעיל יש לה כמו שולים מתחת ואין לה גב וזו דהכא יש לה גב ואין לה שולים ומיהו בתשוב' הראשון יכולני לומר שבימי הר"ב לא היו נוהגין לכתי' החי' לא כזה וכן עדין בכתי' שקוראין כתיבה פמה דוקא: (עמ"ש צ"ט) והיא (מוסף הערוך) והיא הרמב"ם צ"פ"ה מה"כ ולכאור' ק"ל דל' למתני הכי דהא בכ"מ שנשנה המלאכה שבה מיתטמא הכלי טעמא לפי שבו נגמרה מלאכתו ויש לי לומר' דבמחללת יש שעושין עוד מלאכות אחרות אחר זו המלאכה והיא דעדינא נגמרה מלאכתה מקרי קמ"ל: דומיא דאשכחן במטה וערים' דברפט' ו' כדפי' הר"ב ס':

פרק בא הנוגע

בכובד העליון כו' פי' הרמב"ם (פ"כ מה"כ הלכה ט"ו) דמייירי שהבגד צעת אריגתו היה צאהל המת והרי נטמא ואין מיתטמא בשאר הטומאות וזלת הצרעת אם לא הארוג לבד שנאמר או צוד עד שכל אלו אינן חבור לבגד אבל הנוגע בכל אלו חבורין לבגד ועיין בפי' הר"ב ריש פרק כ"ג: בכובד העליון וכו' פי' הר"ב כובד העליון היא שלפניו כו' וכ"כ הר"ש וק"ל דהא הוה זו ואז"ל זו: דאם בשלפניו טהור אע"פ שהבגד הטמא כרוך עליו: כ"ש בשל רחוק ממנו שאין עליו אלא השתי המחבורת לבגד ועוד דלשון עליון ותחתון אינו צודק כלל דהא איסכא הוא שאותו שהוא רחוק הוא גבוה ואותו שלפניו הוא נמוך ואם נפרש כן שהעליון הוא הרחוק: והתחתון הוא שלפניו הוא שפיר הל' וגם דהשתא הוה לא זו אף זו: ועוד בה שלישיה דיגיד עליו ריעו שכן הנירים והקירוס שפי' הר"ב וכן הרמב"ם הנירים הוא הרחוקים: והקירוס הוא שלפניו ויקר וכן פי' הרמב"ם ג"כ בכובד כו' וז"ל האורגים יעמידו להן שתי קורות אחד (למעלה) ועליה

רל"ז
א מ"ו ס"ט
ב ס"ט פכ"ה הל'
ג ס"ט ופ"ה הל'
ד ס"ט פכ"ה הל' טו

ועליה כרוך השתי • והשנית קרובה לארץ וכל מה שארגו מן
 הבגד כרוך עליה • והשתי נמשח בין שתי הקורות שם הקורה
 העליונה נקרא כובד העליון • ושם הספלה כובד התחתון ע"כ •
 בנירים ל"הר"ב הן חוטין וכו' • ובעבורן כו' ב"הרמב"ם •
 וזכ"ה"י ובהמשכתן כו'

א סס טו

וכבר כתבתי מעשיהן מבוחר
 יותר במשנה ב' פ"ו דשבת ע"ס •
 וכן תקנתו שם ל"הר"ב והרמב"ם
 שכת' שילך בו הארג בחוט סכו'
 ל'מגומב' • והראוי היה שיהיה
 הלשון שילך בו חוט הערב •
 ובקירוס פי' הר"ב מברג שבו
 מכיס וכו' • וכ"כ
 הרמב"ם ואף על פי שמתחתיש
 לכלי זה גם כן קה"ע פ"כולו •

משא"כ למסרק שאין לו מתחת קנה • כי השינוי צריכין להותן
 מובדלי' בסוסן שזולת כן אין נעשי' מלאכתן כלל מ"מ מפני
 שהשתי כל חוט וחוט ממנו נכנס לבין כל ב' שינים ואין הקנה
 שמתחת נראה לעין מפני השתי הזה הלכך דומה למסרק כפי
 מצינו עין הרואה ועל כן קרו ליה מסרק • אבל הא קשיא לי
 ודאי שזה הכלי הוא בכלל הנירים • לפי מה שפירשתי במשנה
 ב' פ"ג דשבת ושם נשנה ג"כ בקירוס • ופי' הר"ב והרמב"ם
 יריע ארוגה וכו' וכבר העירוני על זה שם • וגם כתבתי שם
 שהלכות שבת להרמב"ם בפ"ט השמיט בקירוס • ולכך נ"ל
 דאדרבה משם ראינו על מה שפירשתי • שהנראה הוא מה שהם
 ז"ל מפרשי' כאן על קירוס • ולפי שם לא פי' על קירוס כמו
 בבאן לפי ששם הוא בכלל נירים שכן מפרש אביי התם [שבת
 דף ק"ה] דנירי' [הוא ב' בתי יורא וחדא בנירא] ולכך הוצרכו
 לפ' קירוס יריע' כו' • ודוגמא דנפס ודברה דתנן התם לגביה
 אבל כאן שא"ל לפר' ויריעה כו' דמה ענין לכאן לכך מפרשים

בנירים הן חוטים הארוגין על הקנה • ובעבורן מנדיבין קלת
 החוטים ועושין דרך שילך בו הארג בחוט • וקירוס מסרק שבו
 מכיס על הארוגה ומחברים החוטים • בחוט שהעבירו על גבי
 ארגמן • לאחר שנגעית הרקיקה משימין חוטין עליה שלא
 תתלכלך ואותן חוטין לא הוו

בנירים ובקירוס • ובחוט שהעבירו על גבי
 ארגמן ובעירה שאינו עתיד להחזירה מהו •
 בנפש המסכת • ובשתי העומר • ובכפול
 שהעבירו על גבי הארגמן • ובעירה שהיא
 עתידה להחזירה טמא • הגוגע בעצמו שעל
 האימה באשוויה טהור • הגוגע בפיקה • עד
 שרא פירעה טמא • משפירעה טהור •
 ב הגוגע

חבור לבגד • ובעירה • הוא אירא
 האמר בפ"ק דשבת דף י"א
 ולא נרדו באירא שבאונז' • והוא
 חסיכה קטנה • מצמר או מפשתן
 או מצמר גסן • שאורגים בתוך
 המטפחות לנוי וזרק אותו בתוך
 השתי וחוט של ערב כרוך בתוכ'
 ויש מקן שאורים ואדומים • ואם
 אינו עתיד להחזירה כגון שהוא
 אדומה • ועתה ר"ה ל'כניס

אירא שחורה אע"פ שלא פסקה מן הבגד לא היא חבור • כגפס
 המסכת • חוטי הערב שהולכים בתוך המסכת כגפס בתוך הגוי'
 וכל דבר שהאורג נותן בתוך המסכת לתקן אריגתו קרוי גפס •
 והגוגע בהן כגוגע בבגד דהוה חבור • שתי העומר • שצריך
 עדיין לבגד ועומד ליארג • ובכפול שהעבירו על גבי ארגמן
 חסיכה בגד שתופרים על הארגמן שלא יתלכלך הוי חבור
 לבגד • עירא שעתיד להחזירה • כדשרישנא לעיל • נצמר שעל
 האימה ויש שגורסי' העימה בעי"ן והכל אחד • והוא מקל ארוך
 או קנה שהגשים כורכרו בו את הצמר וטוות • באשוויא • הצמר
 שעל האשוויא • ועימה ואשוויא שתיקלטו עשויו' • לא שמשוכו'
 זו מזו בצורתן • טהור • דאינו חבור • פיקה • ימין עגול קטן של
 מתכת ויש בו קרב והגשים נותנים אותו בראש הסלך להכבידו
 וקורים לו בלע"ז פוסרול' • עד שלא פירעה • קודם שיתירנה
 משפירעה • לאחר שהתירה • ב קטרב

שהוא המסרק וכו' • דהיינו הנראה ואמנם הנירי' יהיו השתי בתי יורא לבדן ואין המסרק בכללן ולפי ששם לענין איסור שבת אינו
 מתחייב עד שיעשה החוטין בשלשתן בשתי הבתי יורא • ובנירא בדמפרש אצ"י לכך הוצרכו לפרש שם בקירוס ויריעה כו' וזהו מה
 שנ"ל בזה ואין לתמוה על ששם אחד היינו קירוס • יסול על שני ענינים מחולקים היינו על מסרק ועל ויריעה כי הרי אפשר הוא
 שקריאתן משתני' • כגון שהא' בחולם הרי"ש והב' בשורק או בקריאת הקו"ף שהא' בחירק והב' בצירי א"י שני השינויים גם
 יחד נדקדקו ובוה יובדלו וק"ל כ"ל • ובעירה כתב הר"ב הוא אירא האמר בפ"ק דשבת (דף י"א) וכו' ופ"הר"ש • ואע"ג דהתם
 באל"ף בתהלה ובסוף • הרי אותיות אחת"ע מתחלפי' אבל הרמב"ם כתב דהא חסויקרא עירה מענין תלויה לפי שהעירה הוא
 הנתלה והדבק עכ"ל • כלומר שהוא מל' מעורה במקצת דרפ"ג ממסכת טבוליוס ומעורה בקליפתה דמשנה ח"ט' דעוקין ול'
 מקרא הוא כמער איש ולויות במלגים א"ז • בנפש המסכת • פי' הר"ב חוטי הערב שהולכין בו קודם שיכה במסרק ויחבר
 אותו על הארג מהבגד הרמב"ם • וכ"כ הר"ב והר"ש במשנה ט' פי"א דנגעים ועיין שם • הגוגע נצמר שעל האימה • פי'
 הר"ב מקל ארוך כו' שהגשים כורכרו בו את הצמר וטוות • וכ"פג"כ באשוויא וכ"פ הר"ש וז"ע היאך מתחברים לבגד האורגים
 אבל הרמב"ם מפרש שהוא ג"כ מכלי האריגה • ובגוסח' שלפנינו כתב אימה הארג אשר בארך המסרק אשר עליה הימנוה כפול
 ולזה תקרא א"ל ריב"ה אימ"ה לכפולת הפשתן עליה • ועם זה המעוה אשר על המסרק ואמר צמר שעל האימה ובתנאי' שיהיה
 ג"כ מחובר בארג • ובנא"י עימה הארוג שמתניסין בו הקנה שהמטווה כרוך עליה ונקרא בערב א"ל גז"יך • ולזה תקרא א"ל
 ריב"ה עימ"ה • לכריכת הפשתן עליה ועל אותו המטווה שעל הקנה יאמרו צמר שעל העימה ובתנאי' שיהיה ג"כ מחובר בארג •
 ע"כ • ואשוויא פי' הכוס אשר עליו המטווה אשר ירקמו בו והוא מחובר בבגד (ב"ב) ע"כ • בפיקה פי' הר"ב כמין עגול כו'
 וגם בזה יש להקשות מה ענינו לחבור הבגד • והר"ש כתב כגון דבגד כרוך על הפיקה ע"כ • וגם זה דוחק שהרי לא לכך
 עשויה והרמב"ם פי' פיקה כוס קטן וככל עליו המטווה עד שישוב (כמין כדור וכל זמן) שנשאר מהמטווה כפול על הפיקה •
 הוא אומר עד שלא פירעה כו' • עד שלא פירעה • פי'

ב קטרב מפורש למעלה פרק כלי מתכות וכן ב' ענינים משני
צדי העול וכן נקובים ומכונים בחוק אותו נקב עין וזמן קטרב
וקושרים אותו שלא ישמטוה בקר: בעין בגד של זמר או עור
או שק שזכורים על צוא ההקמה והעול עליו: עבוס עין ארוך
ועב שבמחרישה שנקים צפוף
העול והחבר עין עשוי כדמו' חרב
שקום בו המורש: והבורך עין
עקום דומה למרכב והוא הנטוש
על הקרקע צעת מחרישה: ביבול
עין שקום אותו המורש בידו
ובו מטה המחרישה לכלל נד שירז'
וירוש יבול מטה לא תטה משם'
(דברים י"ו) ממרגמין לא תללי
דון עין של מחכת: טבעת של
מחכת: לחיים: שני ענינים
שבנקבי העול: ערייס: עשוי
כמין כלי של מחכת אבנים ובו
משבר גוש' של עפר וקרוי ערייס
מלשון ערער מתערער (ירמיה
ג"א): ערו ערו עד היסוד זה
(תהלים קל"ו) ואין הלכה כרבי
יהודה שמתיר בלחיים:
ב מגרה: ברזל מלא פגיונות

ב"הגוג' בעול ובקטרב בעין ובעבו' אפי'
בשעת מלאכה טהור: בחרב ובבורך יביצו'
טמאי בעין של מחכת: בלחין יובעריין טמא
רבי יהודה מטהר בלחיים שאינם עשויין לא
(ס"א לרכות) לרבות את העפר: ה' הגוגע ביד
מגרה מכאן ומפאן טמא: בחוש ובמשיחה
באמה ובסניפין' במכב' של חרש ובקשטני'
טהור: ר' יהודה אומר: אף הגוגע במרכב
של מסר הגדול: טהור' הגוגע ביתר:
ובקשת אף ע"פ שהיא מתוחה: טהור:
מצודת האישות: טהרה: ר' יהודה
אומר כל זמן שהיא מתוחה: חבור:
פרק כב השלחן והדלופקי
שנפחתו
או

פי' הר"ב קודם שיתירנה: וז' הר"ש עד שלא תתגלה וכו' וז"ל
הרמב"ם וכל זמן שנשאר מהמטה וכו' ובאשר הוסר המטה
תמכה עד שתתגלה ונראה הוא אומר ממשירעה ופירעה הוא
הגלוי מלשון כי פרעה אהרן (שמי"ל"ב): בהגוגע בעול
ובקטרב כו' הכונה בזה
ההלכה כמו כונן אשר לטניה
וזה שהיא יאמר כי כאשר נטמא'
העגלה או המחרישה: אין
הדברים המחזורים בקן: יחס'
כמו קדר אשר נטמא: הרמב"ם
בעול ובקטרב: עין כפי' ד'
משנה ד': בעין ל'
הר"ב בגד או זמר כו' שזכורים
על צואר כו' ודומה לעין הר"ש:
והבורך כך הגהתי בב"ש:
שכן גרסו': כפי' ד'
דאלו י"ע' כפי' ד' הר"ב וכו'
הר"ש דהכא: וממלא שעונים א'
גם הערוך העתיקו בערך בור':
ול' הר"ב עין עקום: דומה
למרכב: כן ל' הרמב"ם בנכוח'
שלפינו: אבל בנא"י דומה
לרכוב אדם ומ"ש הר"ב והוא
הנטוש כו' מסיים הרמב"ם ולזה תק' א' בורך ע"כ: ונראה
שנוסחתי ב"ב' וכן הוא בהבורו פר"ד מה"כ כתוב הבורך
בכ"ד: ג' בחוב ובמשיחה: עיין לעיל סי' משנה י"ג ומ"ש:
במשנה ח' פ"ג דסוכה: ובסניפין פי' הר"ב עין קטן כו'.
ופעמים ישים שנים כלומר ולכך שונה סניפין וגא' סיף: ועיין
מ"ש במשנה ו' פי"א דמנחות: במכבש של חרש: שנטמא
הרומח שבו הגוגע במכבש טהור: הרמב"ם ס"ב מה"ג:
הגוגע ביתר ובקשת כו' מ"ש הר"ב ונטמא החץ לא
נטמא הקשת והיתר: ר"ל ולכך הגוגע בהם טהור:
פרק כב והדלופקי מ"ש הר"ב כלי עין כו'.
הדלופקי לחוד קאי: ומ"ש

פי' הר"ב קודם שיתירנה: וז' הר"ש עד שלא תתגלה וכו' וז"ל
הרמב"ם וכל זמן שנשאר מהמטה וכו' ובאשר הוסר המטה
תמכה עד שתתגלה ונראה הוא אומר ממשירעה ופירעה הוא
הגלוי מלשון כי פרעה אהרן (שמי"ל"ב): בהגוגע בעול
ובקטרב כו' הכונה בזה
ההלכה כמו כונן אשר לטניה
וזה שהיא יאמר כי כאשר נטמא'
העגלה או המחרישה: אין
הדברים המחזורים בקן: יחס'
כמו קדר אשר נטמא: הרמב"ם
בעול ובקטרב: עין כפי' ד'
משנה ד': בעין ל'
הר"ב בגד או זמר כו' שזכורים
על צואר כו' ודומה לעין הר"ש:
והבורך כך הגהתי בב"ש:
שכן גרסו': כפי' ד'
דאלו י"ע' כפי' ד' הר"ב וכו'
הר"ש דהכא: וממלא שעונים א'
גם הערוך העתיקו בערך בור':
ול' הר"ב עין עקום: דומה
למרכב: כן ל' הרמב"ם בנכוח'
שלפינו: אבל בנא"י דומה
לרכוב אדם ומ"ש הר"ב והוא
הנטוש כו' מסיים הרמב"ם ולזה תק' א' בורך ע"כ: ונראה
שנוסחתי ב"ב' וכן הוא בהבורו פר"ד מה"כ כתוב הבורך
בכ"ד: ג' בחוב ובמשיחה: עיין לעיל סי' משנה י"ג ומ"ש:
במשנה ח' פ"ג דסוכה: ובסניפין פי' הר"ב עין קטן כו'.
ופעמים ישים שנים כלומר ולכך שונה סניפין וגא' סיף: ועיין
מ"ש במשנה ו' פי"א דמנחות: במכבש של חרש: שנטמא
הרומח שבו הגוגע במכבש טהור: הרמב"ם ס"ב מה"ג:
הגוגע ביתר ובקשת כו' מ"ש הר"ב ונטמא החץ לא
נטמא הקשת והיתר: ר"ל ולכך הגוגע בהם טהור:
פרק כב והדלופקי מ"ש הר"ב כלי עין כו'.
הדלופקי לחוד קאי: ומ"ש

שמנסרים בו הלוחות והנסרים וכלע"ו סיג"א ויש למגרה שני
עני' א' מלד זה וה' מלד זה: והשדה חוס' חרש עני' צעעה שמנס'
הלוחות: והעני' הללו כן בית יד למגרה ואם נטמא המגרה
הנובע בהן טמא דהו לה ידום: בחוש ובמשיחה: בראש העינים
הללו שין בית בד קישרין חוש ומשיחה: והכל שהולך על אורד
המגרה ומחבר בין שניהן ומצדו: בזה העין ארוך שבאמצע או
השני עינים והולך על ארץ המגרה קרוי אמה: ובסניפין: עין
קטן נתון מן החוש והמשיחה עד האמה: ובו פותלין וגודלין
החוש והמשיחה וראשו א' בתוך החוש: וראשו אחר בלחיים
ופעם ישים שנים: מכבש: מקום יש לו לחרש עינים
שכובש ועוצר שם העינים העקומים והלוחות העקומות
והעקומות כדי שיתישרו: וכן עוצר שם העינים והנסרים שלא
יתנועעו לכאן ולכאן עד שיתקנס למלאכתו: קשתנית:
כמין קשת קטן של עץ שתוחבים בו ברזל של תקדח כשרוצה
לקדוח בו והאל' אותו בקשת ומגלגל בו את הברזל: ואם הברז'
עזא לא נטמא הקשת דלא היו חבור שדרכס היה שלא לחבר
הקשת בברזל: מסר הגדול: מגרה גדולה שעשויה לנסור
קורות ועושים לה כמין מרובע מעינים דקים והמגירה בלחין'
ואותו המרובע קרוי מלבן: טהור: שאין טמא אלא מקום
אחיות בית יד בלבד ואין הלכה כר' יהודה: ביתר: חבל
בקשת לשון כוננו חלש על יתר (שם י"א): אע"פ שהיא
מתוחה: אע"פ שהחץ ביתר ובקשת ומתוחה לירות בה
ונטמא החץ לא נטמא הקשת והיתר: שאין החץ חבור
לקשת ויתר: אישות: בריה שח' לה עינים: כתנשת ממרגמין אישותא וזדון אותה לפי שמכדת את השדות: טהורה:
שאינה חשובה כלי: כל זמן שהיו מתוחה: והחץ כל ברזל זה אם נטמא החץ נטמא המגודה: ואין הלכה כרבי יהודה:
פרק כב השלחן הדלופקי: כלי עין שמימין בו כלומים ואישיות ואוכלין ומסקין וממנו נטעלין ומסימין על
הש"ח:

[9] יא 11 ושיר

דכ"ב (ישע"ל) והבי אשי ענבים : או שחין בשי
 ושייר כו' כתב הר"ב דלא כיה כולו מחוסה שיש היה טהור ככלי אבנים דכתב חפ"י אולי
 ככלי אבנים דכתב חפ"י אולי . וכ"כ הר"ס ומתיב דכ"ב א
 משנה ד' דרשום מתבר עיקרא אולינ' ומיהו כבר כתבתי

ושייר בהן מקום הנחת כוסות * שלא נחת * או שלא חיסוף דא
 כוה כלו מחוסה שיש היה טהור ככלי אבנים דכתב חפ"י אולי
 מקום הנחת חתיכות * של לחם ושל בשר דלחם אין בשלחן מקו'
 הנחת חתיכות * לאו שלחן הוא * ולאו דלופקי הוא : ואין הלכה

סס בשם הר"ס דמפרש התם *
 ככלי ששמו כמותו שש"י של
 מתכות * ונס הוא עלמו של
 אלא שיעקרו דמתכות
 טהור ונסויו דמתכות טמא * ואין
 נראה לחלק דכא לקולא והתם
 לחומר דהא בסוף חגיגה
 כתבתי דמכא מייתי התם בגמ'
 דאולינ' בתר חפ"י ומאי מייתי
 והא התם שאני דלחומר דאלו
 לטמא השלחן של עץ המחוסה
 צובק * אלא ודאי דאין לחלק בזה
 אלא עוד אלא דרש"י סי' התם
 במאי דמייתי ממתניתין דכא
 ו"ל למה נסויו מבטלו * אפילו
 להקל וכ"ס להחמיר * ע"כ לא
 כ"ל דהא דכ"ב א אולינ' בתר
 עיקרא היינו דוקא היכא שהיה
 והלפניו ממין אחד הוא * וכל זה

או שחיבן בשישי ושייר בהם מקום הנחת
 הכוס * * טמאים * רבי יהודה אומר
 מקום הנחת חתיכות * כ"ה השלחן שנמלה
 אחת מרגליו * טהור * נמלה שניה טהור
 נמלה השלישית טמא * כשיחזר ע"ליו *
 רבי יוסי אומר אין צריך פחשבה * וכן
 הרלופקי * * ספסל שניטל אחד מראשיו *
 טהור * ניטל השני טהור * אם יש בו
 גובה טפח טמא * שרפק שניטל אחד
 מראשיו טמא * וכן הכסא שלפני
 קתדראי * ד' כסא של כלה שניטל
 חפ"י * בית שמאי מטמאין * ובית הלל
 * מטמאין * שמאי אומר אף מלבן של
 כסא טמא * כסא שקבעו בעריבה * ב"ש
 מטמאין *
 ובית

כ"ה יודע : ב ניטלה אחת
 מרגליו טהור * דלא חוי לשלחן
 שהרי אינו ראוי לאכול עליו *
 נטלה שלישית טמא * טמא * טמא
 לאכול עליו * כמו על גבי טבלא
 והוא שיחשב לאכול עליו * אינ'
 צריך מחסבה * דכיון שראוי
 לאכול עליו * הרי הוא מקבל
 טומא * : וכן הרלופקי * דינו
 כדון השלחן וכסא שנחלקו בשלחן
 כד נחטו דלופקי * ואין הלכה
 כרבי יוסי * * ספסל דף רחב
 וארוך דראשו אחד תקו מתחתיו
 דף בצוה * וכן דראשו השני *
 כדי להבדיל מן הקרקע שהיה
 ראוי ליטב עליו * ניטל השני
 טהור * ולא דמי לשלחן דכשנטלו
 ג' רגליו טמא * דספסל שנשברו
 שני ראשיו לא חוי ליטב *

לשועת הר"ס * אבל כבר כתבתי בפ' י"א * גם בסוף חגיגה *
 דלהרמב"ם כל המחוסה מטהר הכלי * ו"ל כפי שכתבנו לפי
 שהכלים המחוסים לא יקבלו טומאה * ובגמ' מסיים בה כשהן
 מצוין כ"ס כשנשכשש : ב שניטלה אחת מרגליו * מן הג'
 רגלים אשר לו * הרמב"ם * וכן בפירוש הר"ב במשנה דלקחו *
 ג שניטל אחד מראשיו טהור * ה"ג בכל הספרים * ובגמ' *
 מלאחי מוגה טמא * ו"ס הרמב"ם בפרק כ"ז *
 מה"כ * ע"ן הוא ראוי למדרס ונ"ל שכן יושבין עליו כשהוא
 מוטא : אם יש בו גובה טפח * ע"ן במשנה ה' שרק כ"ו *
 קתדרא * ע"ן כפי' הר"ב דפ"ד משנה ג' ומ"ס עליו סס *
 ועוד ע"ן בפירוש הר"ב בפרק כ"ד משנה ב' *
 ד כסא של כלה שנטלו חפ"י * סי' הר"ב ל' חפי פותחת
 כו' כפ"ה דשבת דף פ"א ובפ"ק דעדות
 משנה י"א מפרש גם סי' הרמב"ם דהתם דחפ"י וזוירם

שהושב עליו כיושב על גבי קרקע : אם יש בו גובה טפח
 טמא * שדף העב טפח חוי לישיבה : שרפק * ספסל להדס
 רגליו של אדם : הכסא שלפני קתדרא * דינו כשרפק *
 ד שניטלו חפ"י * לשון חפי פותחת כמין שינים יונאים מכל
 זד כסא של כלה * ועשויין כדי שיסמכו עליהן : ב"ש מטמאין
 דאכתי חוי לישיבה * וב"ה מטמאין * דלא חוי לכלה * והיה
 כנשבר : אף מלבן הכסא טמא * כלומר אף מלבן הכסא כפי
 עלמו בלא הכסא : ובלא חפ"י * טמא * כל שכן שהכסא
 בלא חפ"י טמא : מלבן * צורת לבינה מרובעת * עושים על
 הכסא יושבים עליו * כסא שקבעו בעריבה * הביא כסא
 ממקום אחר * וקבעו בעריבה דרך ישיבתו * ועריבה אינה
 טמאה מדרס דחוי ללישה * ב"ש מטמאין * דלא בטל כסא
 לגבי עריבה :

ועשויין מצעים ואבנים כו' * וצריך לומר שא"ז חפ"י על שני כולו * והיינו דלשנו בפירוש דהתם חתיכות המפותח שמדביקין
 עליו ואש"ס חפ"י דכריו בפירוש שכתבנו גר"ן כן * מ"מ הדבר מוכרח דהא לדידיה כל חפ"י מטהר כ"ש בר"ס : כסא שקבעו
 בעריבה כו' * מטמאין * ואי קשיא לך הא תנן לעיל פ"ד משנה ה' כופת שקבעו בנדבך קבעו ולא בנה עליה כו' * מסך שנתנו
 ע"ז הקורות קבעו ולא תנן עליו המצויצה כו' * אלתא בקביעות בלחוד לא פרחא טומאה מנייהו * התם מסוס דבדוכחיהו נמי
 לישיבה והשכיבה קיימי * אלא זש"ס דמתחר להו לגמין * קא * מטמאין להו * ותס"ה עד דקבעו להו וצני עלייהו לא חשבין להו
 כבנין * אבל טמא הא קא מטל לזו משיבה לגמרי * הלכך בקביעות לחוד מטמאין להו לכ"ה * קדש דתנן ביהוא פירקא משנה
 ו' ס"ן שהיא טמא מדרס * ועשאו וילון כו' * מצינתי היא טהור כו' * רבי עקיבא אומר משיקבע * אלתא מקביעות נמי קא *
 מטהר * ואשי כסא טמא * כבר * מ"ס משום דלא חוי השתא למדרס ה"ל כמו שנזכר כ"ג הראב"ד במשנה י"א פר"ק דעדות ולא
 ידעתי לזס הקצה מכות * דשפי טובא ה"ל להקשות ולחמיו כסא אכסא * ועוד שהיא נשזה קודם שהיא דכופת במשנה ג' כסא
 שקבעו בכלגס * וכן כסא שקבעו בקי"ס בית שבת טמא * אלתא בקביעות בלחוד לא פרחא טומאה מנייהו * אחר זה ראיתי
 בפ"ה מס"כ ד' זש"ס כתב הרמב"ם דיני אלו ה"ג כשא"ס * שזפרס ס"מ מדכסא שקבעו בעריבה נמי לא טהור ב"ה * אלא לענין
 שא"ז טהור לה * שא"ס נטמאת בעריבה לא נטמא הס"ס * ע"כ אבל הרמב"ם בפירושו כתב דא"י שהוא טהור לגמרי * ו"ל אחד
 אס

קבע

וב"ה מטהרין ממדרס . דבטל כסא לגבי עריבה . אבל כסא העשוי בעריבה עומה . מודו בית שמאי לבית הלל דטמור : ושמאי אומר אף כסא העשוי בעריבה עומה . טמא מדרס : ה' כסא שלא היו חפוי ונזארים . שאין הנסרים בולטים מן הכסא . שהכסא עשוי מתרבע עזים ונסרים קבועים מתארוכות הכסא עומדין גבוהים סחט העזים מהדקים . זה אצל זה וממעל לעזים לזוח עשויין ליטב . ואם נזרו הלוחות העשויות למושב יכול להטות הכסא לכל צד שירצה ולישב על אותן הנסרים הקבועים בג' רוחות של כסא . אבל כשהן בולטים לחוץ אינו יכול להטותו על צדו וחפוי דהכא לאו כחפוי דרישא שהן כמו שינים בולטים . אלא לנסרים שמחפין העזים קרו חפוי : ושיטל חפוי האמנעו שנטל לוח האמנעו . וכאשר לוח מכאן ולוח מכאן . טמא דחוי לישיבה : אם היה רחב טמא חוי לישיבה . ואי לא . לא : ושינים מחפוי . תלוחות . העשויות למושב : רבי עקיבא מטמא . ואין

ובית הלל מטהרין ישמאי אומר אף העשוי בה : ה' כסא שלא היו חפוי ונזארים . וניטלו טמא שכודרבו להיות מטמא על צדו ויושב עליו : ו' כסא שניטל חפוי האמנעו . והחצונים קיימים . טמא . נטלו החצונים והאמנעו קיים . טמא . ר' שמעון אומר אם היה רחב טמא : ו' כסא שניטלו שני מחפוי זה בצד זה . ר' עקיבא מטמא . וחכמים מטהרין . א"ר יהודה אף כסא של כדרה שננטלה חפוי . וגשת"ר בו בית קבלה . טמור . מפני שבטל העקר ונטלה הטפלה : ה' שידה שניטל העליון . טמאה מפני התחתון . ניטל התחתון . טמא מפני העליון ניטל העליון והתחתון . ר' יהודה מטמא מפני הרפין . וחכמים מטהרין . ישיבת הכתה . טמא מדרס : ט כופת

קבע כסא בעריבה הוא טמור . ולא יטמא במדרס לחבורו בעריבה אשר לא נטמא במדרס . ע"כ . ואף שסחט של דברי הרמב"ם שחבורו . נראה שסובר דטמור לגמרי (ושאלני ממני מה"ר הירש יצ"ו) דהא אדרבא משמע כדברי הרמ"ם

מדכתב הרמב"ם . וכן כסא שקבעו בעריבה כו' . א"כ מדמה אוקו לדלעיל מינה . והשיבותיו דאם כדברי הרמ"ם . לא ה"ל לכתיב . אלא וכן דין בכסא שקבעו בעריבה . ולא ה"ל לסיים שהוא טמור לא ודאי אהא למימ' שהוא טמור לגמרי . וממ"ש וכן כו' . ואין ראיה להכ"מ שהרי דין השני קבעו בקורה גדולה נמי כתב וכן . ואינו שזה לדין שלפניו . דהא דין שלפניו מחלק בין קבער לעשאו בו . אלא הו' וכן . אינו לא שבטל את שיהיה וימיהו הא כדאיתא והא כדאיתא . ותו דהרי משנתנו לא שנאה . לזו שבעריבה אלא אותם שינים כסאות . אלא דכאזן יש כל טומאה נמי . ואלו בו אין כל טומאה כלל . והרמב"ם שכתבם יסוד . הרי נשאר בלשוננו כדכתבתי . ועוד אי איתא דגם בזה יש כל טומאה . א"כ ה"ל לכתוב דין עשאו בו . מהו . אלא אם טמור לגמרי בקבעו בו לא צריך לכתיב דודאי דכ"ש עשאו בו (שהוא טמור) וכך הבין הרמ"ם . שהרי הקשה עליו . מאי שנא מכסא שקבעו בקורת בית הבד . ומכאן הקושיא הוא שמפרש דה"ל אינו מטמא לגמרי . ואלו היה מחפש לדעת מה יענה הרמב"ם בפירושו . בודאי שלא היה מפרש כן על דבריו שחבורו . להטותו מיני דרך שבפירושו . וגם אשתמטתיה להכ"מ דברי הראב"ד מדלא כתב לתרוצי מה שהוקשה להראב"ד אהדדי . ולכך נראה דהכא נמי טמור לגמרי . וגשום דקביעות שבעריבה . הו' קביעות טפי . ג"כ מקביעות שבכונס וקורת בית הבד . וכמו שתירץ הראב"ד בכופת . ול"ק אלא על הראב"ד דלמה לא רמי כסא אכסא . כל שכן דהשגת כלוגם וקורת בית הבד . קדומה למשנת כופת . דמינה

רמי איהו י"ה"מ לתרוצי הכי וממילא לא הו' קשה מכופת דתנן בתרייהו : אף העשוי בה ר"ל שנמלא עם העריבה מעץ אחד הרמב"ם : ה' שלא היו חפוי ונזארים . פי' הר"ב שאין הנסרים בולטים כן כן הכסא . ר"ל הנסרי הקבועי' מג' רוחות . שאם אחד בולט חוצה . ואין שכנגדו ג"כ בולט . נמצא כשיטהו על אותו צד . שהוא חוצה כשיטתו מפני שהנסר האחד ארוך ויוצא וזולט מהשני . ולכך און נזח ליטב עליו . ומ"ש הר"ב וממעל לעזים לזוח וכו' . אלא הלוחות ג"כ בכלל חפויין דמתניתין . שהרי הא דתנן וניטלי לא קמי אלא על אלו הלוחות כדפירש הר"ב ואם נשברו הלוחות וכו' . וכן ג"כ כללן הר"ב לאלו הלוחות בלשון נסרים בהא דמסיק אלא לנסרים שמתפין כו' . ורבי עקיבא מטמא . טעמו פי' הר"ב במשנה ח' פרק ב' דעדות :

ה' שידה שניטל העליון טמאה מפני התחתון כו' . צריך לומר שתמונת שידה משונה הרבה מתמונת סיכה . הואיל וחלוקים הן מאוד ברימיהן . כמו שגשגה לעטף סיכה במשנה ז' וט' דפרק י"ט . ישיבת הסקת . לשון הר"ב מסתא אבנים . והוא מתקן לו מקום לשבב בקצה האחד מהאבן כו' . וסימה דכלי אבנים אין להם טומאה אפי' מדרס . כמו שכתב הר"ב בסוף פרקין ולע"ל י"י' ולשון הרמב"ם מקום ישב בו בקצה העץ (ויסתא) האבן על קצה האחד ונחבורו פרק כ"ה שפסק קצת הקורה שמתקן המסכת את האבן ליטב עליו :

הלכה ברבי עקיבא . וכשת"ר בו בית קבלה . שהוא חלול קצת וראוי לקבל רמונים . טמור ולא מטמאין ליה מפני שיש לו בית קבול : מפני שבטלה עקר דעקרו לישיבה עביד ולא לבית קבול והואיל ונתבטל העקר שבעצרו היה חשוב כלי . בטלה הטפלה . ולא מטמא מטעם שיש לו בית קבול . וכן הלכה . דהכי תנן לעיל פרק המפרק גבי משפלת . ובפרק כרים ובסטות . גבי חמת : ה' שידה עשויה כמין ארון . ובשידה שאינה מחזקת מ' סאה מיירי שהיא מקבלת טומאה : שניטל העליון . הכסוי שעליה : התחתון שוליה : ניטל התחתון והעליון . והדפין שבגדיו נשאר : וחכמים מטהרין . והלכה כחכמים : הסתת . מסתא אבנים והוא מתקן לוקמקום לשבב בקצה האחד מהאבן כשמסתת בקצה השני :

ט כופת

ט ועשאו פנים פי' הר' דפסלו במעמד כו' (עיון ת"ש
דרבי ד' דשבת) וכ"כ הר"ם אבל העתיק עשאו
פנים דהשתא מלתא דאמי נפשה היא והרמב"ם העתיק
ועשאו פנים ופירש לעשות ממנו פני הכותל כו' ובחבורו

ט כוסת מחיכת עץ עבה ורר' ו' והכי חשמתה פירוש
בתוספת' : סרקו' ציירו : וכרכמו נבעו בכרכום : ועשאו כו'
פנים : פסלו במעמד והשווהו בדרכא סביב : דרופו לו פנים
יפים : ר"ע מטמא' למושב הוא : וזכמים מטהרין דכחיקובם
עץ בעלמא חשיב : עד דסיחוק :

מ כופת שסירקו' וכרכמו' ועשאו פנים
ר' עקיבא מטמא' וחכמים' מטהרין עד
שיחוקבו' הסל והכלכלה שמילאן תבן יאו
מוכין' התקינן לישבה' מטהרין' סירגון בגמי
או במשיחה' טמאין : י' האסלה טמאה
מדרס' וכמאמת' פרשה' העור טמא
מדרס' והברזל טמא טמא מת' המרסקל
שחפיו של עור' טמא מדרס' וטמא מת'
פרשה' העור' טמא מדרס' והמרסקל טהור'
מכלום' הספסלון שבמרחץ ושתי רגליו של
עץ' טמא אחת של עץ ואחת של אבן טהור
הנשרין שבמרחץ ששיגמן' ר' עקיב' מטמא
וחכמים' מטהרין' שאינם עשויין' אלא
שיהיו המים מהלכין ותחתיהן' קנקילין
שיש בה' בית קבלת כסות' טמאה :
והעשויה ככוורת' טהורה :
פרק כג הכדור' והאמוס' והקמיע'
והתפילין שנקרעו'
הנוגע ברן טמא' ובמה שבתוכו' טהור'
האוכף שנקרע' הנוגע במה שבתוכו' טמא
מפני שהתפר מחברו : ב אלו

ש חקוק בומקום ישיבה : בתקינן
לישיבה טהורין' ממדרס' לפי
שאין עשויין לישיבה ובטלה דעתו
אלל כו' אדם : סרגן בגמיו' על
פינן כדרך שמסרגין אלס המטו' :
טשאין' דלפין הפקן והמוכין יכולין
ליסול וחזו לישיבה : י' האסלה :
בית מושב של ברזל מנוסה עור
וישבים עליו בבית הכסא'
פירשה' העור מן הברזל : העור
טמא מדרס' דעור בכני פניו
חזו לישיב' והברזל בלא עור לא
חזו לישיבה וחזו לשאר חשתי' :
טרסקל' של קטן עשוי מערבה
קלוסה' ואוכלים עליו לחם :
והטרסקל טהור מכלום' דמפני
קטנו לא חזו לישיבה' ולא לשאר
חשתי' שאין' שאין' דמנו' ספסלים
שבמרחץ' של שיש סן : ששמי
רגליו של עץ טמא' אס ישיב הוב
עליו טמאין רגלים של עץ משום
מושב' אבל הספסל עמו טהור
דכלי אבנים אין להם טמאה
כלל לא מדברי תורה ולא מד' :
ואחס של אבן טהור' דהוי כס'

הספסל כולו מאבן : ששיגמן' שפסלן ותקנן ברהטני' סיהו
המים הולכים תחתי' ולא לישיבה עבדי' : אבן בני אדם
יושבים שם כדי שלא יטמנו ממי המרחצאות היוצאים' והלכה
כחכמים' קנקילין' כלי ששיגמן' תחתיו אש וגפרית' כדי
לעטן הבגדים שעליו : שיש בה בית קבלת כסות' שיש לה בית
קבול לקבל הבגדים שעליה : ככוורת מפולשת משני לדדים :
פרק כג הכדור' פלוט' בלע"ז' והאימוס' דפוס של
מנעל' וכל אלו חיצונייהם עור
ומלאן מפנים שער או מוכין' והקמיע' והתפילין' יש בתוך
הבגדים של עור פרשיות כסות בקלף : ובמה שבתוכו טהור'
אם טמא אחת מאלו' במת ואח"כ נקרע ונגע א' במה שבתוכו
טהור לפי שאין מה שבתוכו חבור לטן ואין מה שבתוכו טמא
כמתן : האוכף' כמו אוכף : הנוגע במה שבתוכו טמא' אם
כטמא האוכף במת כשם שהנוגע בו טמא כך הנוגע במה
שבתוכו טמא : מפני שהתפר מחברו ועושהו אחד' זה שפני
עם החיטון : ב זריו

שישיגמן' ל' הר' ב' שפסלן ותקנן ברהטני' וכ"כ הר"ם ובחשני'
לעיל כתבו מעמד לפסול' ובין כך ובין כך קשיא לי
מאי שנא דלא פירשו כמו עשין' בסיגין או בשיגמן' דמתני' ו'
פ"י' שהא חיבור הגסרים על ידי עץ הנקרא ששם' וכך פי'
הרמב"ם בכלן' גם העירך מפי' כן למתנתו :
קנקילין פי' הר"ב כלי ששיגמן' תחתיו אש וגפרית' כו' מכבר
מעשה רשת הרגום ירושלמי' קנקל עובד מנדחא
וכן מכבר דיוקבל' הערוך : והעשויה ככוורת' לשון הר"ב
מפולשת משני לדדים' וכך כתב הרמב"ם בסידורו' ובחבורו
פירק' ב' כפס כוורת שאין לו קרקע :
פרק כג הכדור' ישחקו בו' הרמב"ם' וכ"כ הר"ב ריש
פכ"ה : והאמוס' פירש הר"ב
דפוס של מנעול כו' ופיו תפור ובו עושים המנעול כמו
שעושים רצעים שלנו בדפוס של עץ' הר"ם והיא לשון רש"י
פס"ז דסנהדרין : מפני שהתפר מחברו' פי' שחוסר המוכין
עם העור כדי שלא ישמטו אנה ואנה תחתיו כשרוכב על
האוכף דומיא דתפירת הכגד שנמלאין בתוך ולמר גסן בין
תפירה לתפירה שזכר הר"ב במשנה ד' פי"ז דשבת' ש צילוח' ש
ג"ל אע"ג דכדור ואמוס כמו כן קטורים'

ול' מהר"ם
מכל

ב זרין האשקלוני . חגורה רחבה שבה חובטים את הבהמה
חרגום ויחבוט את חמורו וזרין . ובאשקלון עישים איתן של עץ
וקרוין זרין אשקלויני על שם מקומן : מדובה האדית ויבכשת
העשויה במדי לוקמים חקנית עץ גדולה עבה וארוכה .

ב אלו שמואין משום מרכבי זרין האשקלוני
ומדוכה המדית . ועביט של גמל . וטפיטין
של סוס . ר' יוסי אומ' אף טפיטין של סוס
טמא משום מושב . מפני שעובדין עליו
בקומפון . אבל אוכף של נאקה . טמא :
ג מה בין מרכב למושב . מרכב חלק מגעו
ממשאו . ומושב לא חלק מגעו ממשאו .
ה תפית של חמור . שהוא יושב עליה טהור .
שינה בה את הנקבין . או שפירצין זה לתוך
זה : טמאה : ד' המטה והכרי והכסת . של
מת דרי אלו טמאין מדרם . כסא של כלה .
ומשבה של חיה . וכסא של כובס . שהוא
כורס עליו את הכלים . אמר

וחוקקים כמין מכתשה באמצעה .
ורוכבים עליה מכאן הובאן
וכותשים . ולפיכך יש עליו סורס
מרכב : עביט של גמל . חרגום
בכר הגמל בעיניו דגמל : טפיטין
של סוס אוכף שעל הסוס בלשון
משנה טפיטין שמושל גמל עביט
שמושל נאקה אוכף שמו כל אחד
שמו עליו וכלן מרכב הן לא שיש
מהן שפעמים עשוין ליטב עליהן :
טפיטין של סוס טמא מושב . דאין
טמא מרכב אלא המיוחד לרכיבה
בסיסוק רגלי ואינו עשוי לשיבה
כלל : בקונסון . שדה ששוקקים
שם המלכים ורגילים לשבת על
הטפיטין של סוס לראות בשחוק
הזך הלכך טמא מושב . קונסון

שדה בלשון לע"ז קנפו ואין הלכה כר' יוסי : אבל אוכף של נאקה
טמא . רמב"ם פי' טמא מושב ופי' קאמר לה דפליג אטפיטין
של סוס ומודה באוכף של נאקה שהוא טמא מושב : ורבותי
פירשו אבל אוכף של נאקה טמא מרכב . ור' יוסי קאמר לה
דמדה לת"כ באוכף של נאקה שאינו מיוחד אלא לרכיבה : ג
חלק תגעו ממשאו דנושא מטמא בגדים ואין נוגע מטמא
בגדים : תפית של חמור . עליו שנותנים על גב החמור לחבר
ולקפור עליהם המטא . ואינן ראוין לא לרכיבה ולא לשיבה :
שינה את הנקבין . דשינוי נקבין נותן מקום לאדם ליטב שם :
או שפרצן שהסירם ממקומם ונתנם זה לזה . וימאיתית של
חמור טהורה לפי שאין ברחבה טמא וכל שאין ברחבה טמא לא
חזי לשיבה . וכעשייה את הנקבים דהיינו שהרחיב מקו המושב
או שפירצן . ועשה מקום המושב רחב טמא . טמאה : ד' המטה
והכר והכסת של מת' אע"ג דמת אינו מטמא מדרם . והגך
למת עשוין ולא ליטב עליהן אפי' טמאים מדרם מפני שהגש'
יושבות עליהן [ומבכות את מטיהן] : ומשבר של חיה . מושב
האשה היולדת . על האבנים מפרגמין על מסבדא : שהוא
כורס עליו גרסי במ"ם כלומר

מל מקום הגיל הוא להוציא מה שבסוכן לפעמים להכי
אין הספר מחברו כי הכא ע"כ : ב זרין האשקלוני פי' הר"ב
חגורה רחבה נו' משמע כל שרוכבין עליו בשסוק רגילים יש
בו משום מרכב וכן יראה לשון הר"ב דביבור טפיטין של סוס

ב סס פנ"ה
הנה"כ
ג תי' פ' חס'
חש' ויוטב ה"ב
רמ"י פכ"ה חס'
כלס ה"כ
הסס הלכה ב
ר סס פנ"ה

וכבר כתבתי בפ"ק משנה ג' שכן
נראין דברי הרמב"ם ושכן דעת
התו' דרס"ג דערובין . אבל דעת
רש"י אינו כן אלא שאינו מטמא
משום מרכב . אלא אותו הראוי
לסמיכה בשעת רכיב' (ועיין
עוד מה שכתבתי שם בס"ד)
ולדבריו ז"ל בכלל הכי דהכא שיש
בהן דברים הראוין להסמך בהן
לפניו או לאחריו :

ומדוכה המדית פי' הר"ב
מכתשה נו' : וכ"כ
הר"ש אבל מהר"ם אע"פ שראה
לפניו פי' הר"ש' כתב וז"ל ודבר
תימה הוא מה ענין זה למרכב .
ושמא הוא אחד מכלי האוכף או
אותו שמשים בו הרוכב את רגלו

שקרוין שטיגרי"ף בלשון אשכנז או אחר כיוצא בזה ונקראת
מדוכה משום דהרוכב נשען ומכה בה תמיד כעין מדוכה שדוכין
בה . ונקרא' חדות על שם מקומה כמו זרין האשקלוני ג"ל .
עכ"ל . ובפי' הרמב"ם לא נחלף בו דבר . אבל בנא"ב מלאפי
ומדוכה מרכבה שהיא מיומם אצל למדי ע"כ . ובחבורו ספכ"ה
כתב מרדעת של חמור וכתב הכ"מ שהוא במקו' מדוכה המדי' :
מפני שעומדין עליו והוא מטמא משום מושב כשאו' עומד
ג"כ כדקטן בספ"ב דזב' והר"ב ששינה בלשונו לכתוב
לשבת . בחכם עשה כן ובפי' הרמב"ם בנא"י כתב והם עומדי'
על הסוס להחלמד לרוץ ולהראות גבורתם : בקומפון והר"ב
העתיק בקונסון וכן הוא במשנה דריש על לקמן אבל שם העתיק
הר"ב קומפון . והרמב"ם העתיק בכלן קומפון . וכתב שזה כו'
שמו בל' יון קומפון ובלשון לע"ז (קנפו) ובר"ם דלקמן העתיק
קונסון אבל בחבורו פרק כ"ז מה"כ העתיק ג"כ קומפון :
באקה היינו נאקה דפרק במה בהמה יולאה . הר"ש :

טמא כתב הר"ב רמב"ם פי' טמא מושב וכו' . כ"כ
בפירושו בנוסחא שלנו אבל בנא"י כתוב אולם אוכף הנאקה
יטמא משום מרכב והוא ענין אחרו טמא לד"ה . לפי שאו' ירכב
עליו . ע"כ . וכן בפי' משנה דלקמן . וכ"כ ג"כ בחבורו ספכ"ה .

ולכ"מ לא היה צוה אלא נוסחא שלנו ולכך על שהראב"ד השיגו וכתב דטמא מושב כתב הכ"מ שכן מפרש הרמב"ם ג"כ בפירושו :
ג מרכב חלק תגעו ממשאו . פירוש הר"ב דנושא מטמא בגדים ואין נוגע מטמא בגדים . ומנין שבטמאות מרכב חלק מגעו
ממשאו ובמשכב לא חלק . שהרי הוא אומר במשכב (ויקרא ס' ו) ואיש אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו ובמרכב הוא אומר
(שם) וכל המרכב אשר ירכב עליו כל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב ולא נאמר בו יכבס בגדיו מלמד שאינו
מטמא בגדים בשעת תגעו ונאמר (שם) והנושא אותם יכבס בגדיו אחד הנושא את המרכב . או הנושא משכב מטמא בגדים
בשעת נשיאותו . הרמב"ם פי' מה' משכב ומושב . ומה שדקדק לכתוב בשעת נשיאותו . הוא כמו ששינוי בפרק בתרא דזבין :
ד כסא של כלה ומשבר של חיה כו' אר"י אין בהם משום מושב . ולא אחת עמוח מאי . וגם ז"ל דמשבר של חיה אין ישיבתו
ישיבה כלפי אסלה דס"ס דלעיל דהא לא פליג ר"י אאסלה : וכתב של כובס שהוא כורס עליו . ב' ק

א ה' עיי' פכ"ג
 ס' כ"ג ה' ה' ג'
 ג' ס' ע' ה' ה' ה'
 ד' ס' ה' ה' ה'
 ד' ע' ע' ה' ה'
 ג' ס' ה' ה' ה'
 ג' ס' ה' ה' ה'

כך היא גירסת הר"ב וכן העתיק הרמב"ם בפירושו . וכי
 אית' ב' ט' דשכר דס"ח: אשכל הכפר דודי לי בנרמי עינגלי מי
 שהכל שלו מכפר לי על עון גדי שכתתי לי מאי משמע ד' א'
 כרמי ליש: א' דמכבש כו' אמר מר וטרא בר' דרב נחמן כדתנן

כלומר מקפל ומתקן שם את הבגדים : אמר רבי יוסי אין צדק
 משום מושב' ומתני' דפרקין דלעיל דתנן כסא של כלה שנטלו
 חסויו דמשמע הא לא נטלו חסויו טמא' פליגא אדרבי יוסי .
 ואין הלכה כר' יוסי : ה' ה' ה' ל' שון מזודים ומתני' (קהלת

כסא של כובס שכרמים עליו את
 הכלים והרמב"ם בחבורו סכ"ה
 מה' כלים העתיק שכ"ב עליו
 את הכלי' וכנהא במשנה שבגמ'
 דפוס יסן . וכתב הכ"מ רבינו
 והר"ש פירשו שהא' מכבש .
 ולדבריהם יהיה טמא מדרס
 מפני שיושב עליו כשהכלי במקו
 להקו' כדי שיכבשו הכלים :
 ה' והמרדך פירש הר"ב מביאין
 לוח של עץ ומתני'
 תחת הלוח וכו' . וכ"כ הר"ש בשם
 גאון . וכן ערוך . ולישאל קטייעל
 כו' . וז"ל הערוך . ומביאין לוח
 של אבן או של עץ ומעמידין אותו
 מוטף והמקום נמוך . וסומכים
 אותו בעץ . ומתחיים תחת כו' :
 ומצודות הסכרים . פי' הר"ב
 הסומכים וסוכרים
 המים כו' . וז"ל הרמב"ם מצודות

אמר רבי יוסי אין בהם משום מושב :
 ה' ה' ה' טמא מפני הוטריו . הרששות
 והמכמרות . והמרדך . הפלצור . ומצודות
 הסכרין . טמאין . והאקין . והרטוב .
 והבלוב . טהורין :
 פרק בר שלשה תריסין הם . תריס
 הכפוף . טמא מדרס .
 ושמשחקין בו בקונפון . טמא טמא מת .
 ודיצת הערביין טהורה מבלום : ג' שלש
 עגלות הם . העשויה בקתדרא טמאה
 מדרס . במטה . טמאה טמא מת . ושל אבני'
 טהורה מבלום : ג' שלש עריבות הן .
 עריבת משני לוג ועד תשעה קבין שנמדקה
 טמאה מדרס . שלימה טמאה טמא מת .
 והבאה במדה טהורה מבלום :
 ד שלשה

רשת פשויה מחוטו נקשרים
 וז' ז' דכו נקבים נקבים לא שיש
 מעט נחמתי' הרשת שהיא ארוג
 בצבד וקריו ווטו והרשת כולה
 מקבל' טומאה מפני הארוג כצבד
 שבחמיתה : הרשמות והמכמרו'
 מיני מצודות שלדין צדן חיות
 ועופות ודגים : מדף . הלידין
 שלדין עופות . מביאין לוח של עץ
 ומתחיים תחת הלוח חטין או
 פתיים והעוף בא לאכול אותם
 ונופל הדף עליו ומתפס : שלזר'
 מין מצודה של עץ : הסכרים .
 הסומכים וסוכרים את המים
 לשון ויטכרו מעינות תהום
 (בראשית ה') טמאים . מקבלים
 טומאה : אם נגעו במת או שרץ :
 אקין כל שלדים צו דגים : רטוב
 כל שלדים צו עופות : כלוב עשוי
 מנצרי' של ערבה קלוסה או מגמי
 ויש חלל כאלצבע או פחות צין נצר לנצר . ומתחיים שם עופות
 קורים לו בלע"ז גביא"ה . ובמקרא ככלוב מלא עוף (ירמיה
 ה' כ"ז) :

ב' המים מצודות יפסיקו המים בימים עד שיתקבלו שם
 הדגים ואחר וולאו המים ישארו הדגים כו' : מביאין ר"ל
 בטומאת מדרס . אי נמי בשאר טומאת דוקא . הר"ש :
 פרק בר טמא מדרס . כתב הר"ב וכ"כ שטמא טמא מת
 דק"ל כל הטמא מדרס כו' מפני' היא
 בפרק ו' ג' דעדה משנה ג' : בקונפון והר"ב העתיק בקונפון
 וכבר כתבתי בזה בפרק דלעיל מס' ה' ב' : טמא טמא מת .
 כתב הר"ב וה"ה שטמא טומאת שרץ כו' והא דנקט טמא מת
 משום דאב הטומאה הוא . והכי ק' אמר אב הטומאה על ידי מת
 ולא על ידי זב' רש"י פרק ט' דשנת דף פ' ה' :
 ב' העשוי' כקתדרא פירשו הר"ב במשנה ג' פ"ד ועיין
 מ"ש שם בס"ד' וכתב הר"ש דה"ל לתפני עגלה
 של קטן דתנן בספ"ב דנייה דטמאה מדרס . אלא אין מושבין
 כאן כי אם לתנו' ג' עגלו' שיש להן ג' מינין ואינו יורד למנו'
 כל העגלות ע"כ : ג' מושגי לוג עד ט' קבין עיין בס' הר"ב
 ס"ך משנה ג' : והבאה במדה . פי' הר"ב שמחזקת מ' טאה
 כו' . ולשון מהר"ם שהיא גדולה ביותר שמחזקת מ' טאה כמו
 אנשי מדות ע"כ . והוא לשונו של רש"י וז"ל בס' ר"ע דמסכ'
 שנת דף פ"ד : טהורה מכלום . עיין בס' הר"ב במשנה
 דלקמן ומ"ש שם בס"ד :
 ד והבאה

פרק בר שלשה תריסין הן ג' דיגים חלוקין זה מזה
 י' בתריסין דהיינו מגיני' : תריס
 הכפוף . המצויין אללנו שמקיפי' את האדם משלש רוחות . טמא
 מדרס' דעשי' לשכיבה ששוכבים עליו במלחמה וכל שכן
 שטמא טמא מת דקיימא לן כל הטמא מדרס . טמא טמא מת :
 שמשחקים בו בקונפון . בשדה של עמק המלך באים שנים כל
 אחד חרבו בידו . ומרים קטן עזול שאינו כפוף בידו השמאל'
 ולמדן להגן כל אחד במגיניו שלא יכהו חבירו וקורין לו
 אשגרימר בלע"ז : טמא טמא מת . והוא הדין שטמא טומאת
 שרץ וכבלה ושאר טומאות כלן . חוץ ממדרס שאינו נעשה אב
 הטומאה אם שכב עליו הזב או יסב אלא ראשון כמבטו של זב' :
 ודיצת הערביין . תריס קטן ביותר שהערביים עושי' לדיצה
 ולשתחה ולשסוק ואינו כלי של תשמיש : ב' כקתדרא' שהיא
 קצרה ומוקפת משלש רוחות : טמאה מדרס . דמיוחדת לישיבה :
 כמטה' שהיא ארוכה ומיוחדת להיטה בה פרקמטי' . והשוכב
 צו אומדים לו עמוד ונעשה מלאכתו . ושל אבנים . העשויה
 להוליך בה אבנים טהורה מכלום לפי שפרוצה תחתיתה
 נקבים גדולים כמוציא רמון : ג' שנמדקה טמאה מדרס . דכיון
 שאינה ראויה לגלישה . מיוחדת א' תה לישבי' : טמאה טמא מת . דכלי תשמיש היא : הבאה במדה . שמחזקת ארבעים טאה
 בלח . שהן כוריים ביבש : טהורה מכלום . שמפני כבדה וגדלה אינה מיתלטלת מלאה . ואנן דומיא דשק בעינן . דמיתלטל מלא
 ד סיבה

וההבאה במדה טהרה מכלושי כתב הר"ב אפי"ק מיוחדת למדרש קאי דכטמיה מדרס כו' דבהכך דחוי למדרס לא חיישי' ללא חתקש לשק כדאיתא פ' על אלו מומין הר"ש ואפי"ק תמה דהא בר"ס פ' הר"ב דכל הטמא מדרס טמא טמא מת ומשנה שלימה היא כמ"ס שם ולפי"ל דאף הר"ש לא חתקש. אלא שאם ראויים למדרס: דבהו לא מיירי. דאלו בכם כשראוייה למדרס טמאים בכל-בין במדרס בין בטמא מת. כאותו הכלל דלעיל כל הטמא מדרס כו'. והכי איתא בפר"ק על אלו מומין. ואין

א שנת עדיס
ב שם הלכה
ג שם הלכה

לו חוץ בכלי שטף לאוריתא קיבולי. טומאה היא (כלומר בתמיה) דומיא דשק בעיניו מה שק מיטלטל מלא וריקן אף כל מיטלטל מלא וריקן פרש"י מלא וריקן דיש לו בית קבול. פ"כ. וכ"כ ג"כ הר"ב בר"ס שני. ומשני בהכך דחזו למדרסות פירש"י כגון כסא ופסל דמקבלי טומא' ע"י מדרס. ע"כ. ועל כרחנו טעמא דלמדרס לית לן היקש'

ד' ג' תיבות הן תיבה שפתחה מצד' טמא' מדרס: מלמעלן: טמאה טמא מת: והבאה במדה: מדרסה מכלום: ה' שלשה תרכוכין הן: של' ספרין כמא מדרס: שאוכלין עליו טמא טמא מת: ושל' זתים טהור מכלום: ושל' שלש כססיות הן: שלפני המטה: ושלפני סופרים: טמאה מדרס ושל'

ד תיבה שפתחה מזדה. משמעת ושיבה עם מלאכתה. שוכלים להשתמש בה כשהוא יושב. בזמן שפתחה מזדה משא"כ כשפתחה מלמעלן. והבאה במדה דתינון במתני' שהיא טהורה מכלו' אפי"ק מיוחדת למדרס קאי דהטמאה מדרס אפילו באה במדה לעולם היא טמאה: דה סרכוסים: כלים של עור כעין ארבוים: של ספרים מקויים דם: טמא מדרס: גדול הוא ומזו לשיבה. או למוגא עליה: שאוכלים עליו. כלי קשמים הוא: ושל זיתים: שסומעין בה הזיתים לא חשיב כלי של משמשי אדם: ו בסוסאות ואת כנו מתרגמי' וית בסיסיה: ושל

דלהוא היקש' דכתב הר"ב בר"ס פ"ב וכן עוד לו ברפ"י ורפ"ו לענין כלים הבאי' במדה דדרשי' נמי' שהיא מיטלטל מלא כריקן לאסוקי באה במדה: כולסו מהך קרא דוכל כלי עץ וגו' והבאה בטומאת מת ושרץ חתקש. וכ"כ רש"י. צ"ל במה אשה דף ס"ו ע"א. ומכיון דאמרי' בהכך דחזו למדרסות לענין חד היקש' אבן כשהוא ראוייה למדרס טמא מדרס: וה"ל כשרוייהו כל שראויים למדרס הדרן לכללן שכל הטמא מדרס טמא מת. וטעמא מק"ו דפכים קטנים. כמ"ס בר"ס ד' ברפ"ו דנדה. ולפי זה הא דכתבתי ל' רש"י בסוף פר"ק נמי יש לפרש ככה ג' וכמ"ס שם ד"אבל ז"ע דברי הר"ב והרמב"ם שכתבתי' כמ"ס שם בר"ס ד'. גם אסם כי עו וקשה עלי הא דפנן ברפ"כ דטמאים מדרס ואינן טמאים בשאר טומאות הוה"ל ונפתחו מהיותן כלי קבול ומתחילה נעשו בין לקבול בין לשיבה ואמאי הא פנן כל הטמא מדרס כו' וז"ל דכשהיו מתחל' עשוין להטמאות בשאר טומאות ומשני הקולו שאירע בהם נטהרו מלהטמא משאר טומאות. אף ע"כ שטדין נשאר עליהן טומאת מדרס כבר חלק ועבר מהם שאר טומאות ואינן בכלל כל הטמא מדרס כו' דהוא כלל דוקא על הכלים שלא אירע בהם קלקול אבל פשוטי כלי עץ: שאע"פ שאין ראויים לשאר טומאות הנה כשהם ראויים למדרס הן בכלל כל הטמא מדרס כו'. הוה"ל שלא אירע בהם קלקול רק שמתחלה אינם ראויים: וכיון שהם בענין שראוי' למדרס: אגב זה ראויים ג"כ לשאר טומאות והלכך ה"ל כלים הבאים במדה שאע"פ שאינם ראויים להטמא בשאר טומאות אם הם בענין שראויים למדרס: יתטמאו ג"כ בשאר טומאות שהיו לא אירע בהם קלקול: כן נראה בעיני לקיים דברי הר"ב והר"ב: אבל דעת הרמב"ם אין נראה כן בבאים במדה. שהיו אע"פ שפשוטי כלי עץ כתב בר"ס פ"א מה"כ שם טמאים מדרס ומ"ס עוד רפ"כ מה"כ כואעתיק אוקו ה"ל לקמן בפרקין משנ"י אפי"ק בבאים במדה שכתב דינן בר"ס פ"ג לא הזכיר שיהו טמאים מדרס: אפי"ק ששאר טומאות אם ראויים למדרס ולדבריו ז"ל שהוא מפרש להא דעל אלו מומין דוקא במאי דאמרו דהיינו בפשוטי כלי עץ ולא דה"ל בבאים במדה: ואין להקשות מאי שא"ל דהא ודאי דטומאה זו של פשוטי כלי עץ בדברים הראויים למדרס מד"פ היא כדכתב הרמב"ם שהרי בפסוק לא נפרש והלכך. היבא דאמרו אומר ויבא ללא חתקש לא חתקש. שכן בבאים במדה נמי מן הסורה אהעטו וכיון שלא אמרו כן בהדיא על הבאים במדה שאם ראויים למדרס שיהיו טמאים אף בשאר טומאות: אין לנו לרבות טומאה מדעמינו וכלל דרפ"ו דנדה כל הטמא מדרס כו'. אין למדן ממונו. כדכתבתי במשנה ג' פי"ד יול' רש"י בר"ס פ"ו דנדה שאין לך כלי הראוי' למוטב הזב שאין שם כלי עליו וראוי לקבל כל טומאות וכמו שהעתקתו שם. ולפי זה יתכן שדעת רש"י בהרמב"ם. ולאו בכל ראוי' למדרס אומרת שטמאים ג"כ בשאר הטומאות ואין לריבין לפי זה לדחוק בפירוש ל' רש"י שהעתקתו בפ"ו. ומיהו צ"ל כ"ה הרגל דף כ"ה ילפינן מג"ש דמסך במת טמא חסרין ושרץ וליף בק' ממדרס ובמשנה י' דלקמן הביא הרמב"ם בפירושו תמלת השיטה היא ומסך ודאי לאו דוקא. אלא נקט מסך שאינו בגד: ולא עור: ולא שק הנאמרים בפ' טומאות שרץ ומתוכם אין לה טהרה במקוה וכדכתב הרמב"ם שם. והר"ב בסוף פרקין' ואי ילפינן ממדרס לשרץ ומיניה לאם למסך: ה"ל לכל מה שטמא במדרס. וכ"כ הקו' בהדיא בנדה דמ"ט ובפרק כיצד הרגל דמההיא נפקא בכל ד כתי' דאמרי' כל הטמא במדרס כו' וא"כ היאך יכולה לחלק בין פשוטי כלי עץ לבאים במדה: ואריך לי עיון: ה' תרבוסי' וק' העמיקו הר"ב והר"ב שגם הרמב"ם בפירושו אבל בחבורו פנ"י מה"כ כתב תרכוסין ככ"ף. וכן הוא בערוך: שכתב מדרס. פי' הר"ב דחזו לשיבה או למוגא עליה הבאים להקח. הכ"מ שם:

ללא לאקשויו שרץ שיהיה לו בית קבול ה"ל לאידך היקש' שאע"פ שבא במדה כשהוא ראוייה למדרס טמא מדרס: וה"ל כשרוייהו בין בפשוטי כלי עץ בין בבאים במדה לא אהעטו במת ושרץ: אלא כשאין בהן טומאת מדרס דהיינו שאינן ראויים למדרס: אבל כל שראויים למדרס הדרן לכללן שכל הטמא מדרס טמא מת. וטעמא מק"ו דפכים קטנים. כמ"ס בר"ס ד' ברפ"ו דנדה. ולפי זה הא דכתבתי ל' רש"י בסוף פר"ק נמי יש לפרש ככה ג' וכמ"ס שם ד"אבל ז"ע דברי הר"ב והרמב"ם שכתבתי' כמ"ס שם בר"ס ד'. גם אסם כי עו וקשה עלי הא דפנן ברפ"כ דטמאים מדרס ואינן טמאים בשאר טומאות הוה"ל ונפתחו מהיותן כלי קבול ומתחילה נעשו בין לקבול בין לשיבה ואמאי הא פנן כל הטמא מדרס כו' וז"ל דכשהיו מתחל' עשוין להטמאות בשאר טומאות ומשני הקולו שאירע בהם נטהרו מלהטמא משאר טומאות. אף ע"כ שטדין נשאר עליהן טומאת מדרס כבר חלק ועבר מהם שאר טומאות ואינן בכלל כל הטמא מדרס כו' דהוא כלל דוקא על הכלים שלא אירע בהם קלקול אבל פשוטי כלי עץ: שאע"פ שאין ראויים לשאר טומאות הנה כשהם ראויים למדרס הן בכלל כל הטמא מדרס כו'. הוה"ל שלא אירע בהם קלקול רק שמתחלה אינם ראויים: וכיון שהם בענין שראוי' למדרס: אגב זה ראויים ג"כ לשאר טומאות והלכך ה"ל כלים הבאים במדה שאע"פ שאינם ראויים להטמא בשאר טומאות אם הם בענין שראויים למדרס: יתטמאו ג"כ בשאר טומאות שהיו לא אירע בהם קלקול: כן נראה בעיני לקיים דברי הר"ב והר"ב: אבל דעת הרמב"ם אין נראה כן בבאים במדה. שהיו אע"פ שפשוטי כלי עץ כתב בר"ס פ"א מה"כ שם טמאים מדרס ומ"ס עוד רפ"כ מה"כ כואעתיק אוקו ה"ל לקמן בפרקין משנ"י אפי"ק בבאים במדה שכתב דינן בר"ס פ"ג לא הזכיר שיהו טמאים מדרס: אפי"ק ששאר טומאות אם ראויים למדרס ולדבריו ז"ל שהוא מפרש להא דעל אלו מומין דוקא במאי דאמרו דהיינו בפשוטי כלי עץ ולא דה"ל בבאים במדה: ואין להקשות מאי שא"ל דהא ודאי דטומאה זו של פשוטי כלי עץ בדברים הראויים למדרס מד"פ היא כדכתב הרמב"ם שהרי בפסוק לא נפרש והלכך. היבא דאמרו אומר ויבא ללא חתקש לא חתקש. שכן בבאים במדה נמי מן הסורה אהעטו וכיון שלא אמרו כן בהדיא על הבאים במדה שאם ראויים למדרס שיהיו טמאים אף בשאר טומאות: אין לנו לרבות טומאה מדעמינו וכלל דרפ"ו דנדה כל הטמא מדרס כו'. אין למדן ממונו. כדכתבתי במשנה ג' פי"ד יול' רש"י בר"ס פ"ו דנדה שאין לך כלי הראוי' למוטב הזב שאין שם כלי עליו וראוי לקבל כל טומאות וכמו שהעתקתו שם. ולפי זה יתכן שדעת רש"י בהרמב"ם. ולאו בכל ראוי' למדרס אומרת שטמאים ג"כ בשאר הטומאות ואין לריבין לפי זה לדחוק בפירוש ל' רש"י שהעתקתו בפ"ו. ומיהו צ"ל כ"ה הרגל דף כ"ה ילפינן מג"ש דמסך במת טמא חסרין ושרץ וליף בק' ממדרס ובמשנה י' דלקמן הביא הרמב"ם בפירושו תמלת השיטה היא ומסך ודאי לאו דוקא. אלא נקט מסך שאינו בגד: ולא עור: ולא שק הנאמרים בפ' טומאות שרץ ומתוכם אין לה טהרה במקוה וכדכתב הרמב"ם שם. והר"ב בסוף פרקין' ואי ילפינן ממדרס לשרץ ומיניה לאם למסך: ה"ל לכל מה שטמא במדרס. וכ"כ הקו' בהדיא בנדה דמ"ט ובפרק כיצד הרגל דמההיא נפקא בכל ד כתי' דאמרי' כל הטמא במדרס כו' וא"כ היאך יכולה לחלק בין פשוטי כלי עץ לבאים במדה: ואריך לי עיון: ה' תרבוסי' וק' העמיקו הר"ב והר"ב שגם הרמב"ם בפירושו אבל בחבורו פנ"י מה"כ כתב תרכוסין ככ"ף. וכן הוא בערוך: שכתב מדרס. פי' הר"ב דחזו לשיבה או למוגא עליה הבאים להקח. הכ"מ שם:

שאיכלין עליו פי' הר"ב כלי קשמים הוא דא"ל עמוד ונעשה מלאכתו הכ"מ שם: ושרץ זיתים. כתב הר"ב שסומעין בזיתים. לא ידעתי למה לו לפרש כן. והרי הרמב"ם כתב אשר יעשה להשיד' עליו הזיתים. ובחבורו

אם הם הלכה י"א
ב"ש סלכה ז'
ב"ש פל"ה ל"ה
ד"ש סלכה ט'
ה"ש סלכה י'
ו"ש סלכה י"א

ובחזרו כמ"ג ששומן עליו הזיתים: ו' ושל דלפקי
קרב הר"ב והבנים שלפניו אינו לישיבה. אלא להניח עליה
חפצים. מהר"ם. ומ"ש הר"ב דלפקי כלי עץ וכו': וכ"כ לעיל
רמ"ב. ועיין מ"ש עליו שם בס"ד: ז' פנקסיות פי' הר"ב

כמו חנוני על פנקסו דרפ"ז
דמסכת שבוטות.

האפיפורן פי' הר"ב לוח
שמניחים עליו

אבק של עפר כו': כ"כ הר"ש בשם
הערוך ערך פנקס. ומתתי

דכה"ג תנן נמי אפיפורין ברפ"ז
ושם פי' הר"ב וכן הר"ש כתב שם

בשם הערוך. שהוא כסא של
סרק' ודקדקתי בערך אפיפורין

ומנחתי דמיימי לה הפס נמי הק'
אפיפורין דהכא ומפרש לה שהיא

כורסא קטן לפני קיבת ס"ת.
גם הרמב"ם מפרש הק' דהכא כי

הא דלעיל שהוא כסא של סרק'
ונקרא פנקס לפי שפנקס הן כל

ז' לוחות מודווגים היו לסיפר
או לזולתו. ושם פנקס על האמ'

אמנם הוא לסיפר. ואפיפורין
הוא כסא של סרק' כאשר

יתפשט יהיו שתי לוחות ויש
הסופר עליו וכאשר יתקבץ ישוב

לוח אחד: ח' של זגנין. פי'
הר"ב שמניחים עליה כלי זכוכי'

וכך פי' הר"ש והרמב"ם. וכתב

ושל דלפקי. טמאה טמא מת. ושל מגדל
טהרה מכלום: ז' שרש פנקסיות דהן.

האפיפורין. טמאה מדרס. ושיש בה בית
קבול שעות. טמאה טמא מת. וחלקיה

טהורה מכלום: ח' שלש מטות דהן.
העשויה לשכיבה טמאה מדרס. של

זגנין טמאה טמא מת. ושל סרגין טהורה
מכלום: ט' שלש משפרי' הן. ישל זבל טמא'

מדרס. של תבן טמאה טמא מת: והפוחרין
של גמלים טהור מכלום: י' שלשה מפצים

הן. העשויה לישיבה טמא מדרס. ישל צבעין
טמא טמא מת. ושל גתות טהור

מכלום: י"א' שלש חמתות. וייליש
תורמלין הן. המקבלים כשעור טמאין

מדרס. ושאינן מקבלין כשעור טמאין
טמא מת. ושל עור הדג טהור מכלום:

יב' שלשה עורות הן. העשויה לשטיח
טמא מדרס לתכריך הכלים טמא טמא

מת. ושל רצועות. ושל סנדלים
טהורה מכלום: יג' שלשה

הלכך טהורה מכלום: י. מפלים כמין מחללות כשיות
מחילף ומסיב וקנה ונזמא ונמי וכיוצא בהן: ושל צבעים.

שהצבעים נותנים עליהם הדגדים: טמא טמא מת. שאינם
מיוחדים לישיבה. אבל תורת כלים יש להן: ושל גתות.

העשויות לכסות בהן ענבים וזיתים: יא' חמתות. נאדות
של עור. תורמלין כיסין גדולים של עור. שהרועה מניח חפציו

לתוכן: המקבלים כשעור. המפורש למעלה בריש פרק כריס'
חמת של שבעת קנים. והתורמל של חמת קבין: וכ"ש אם

תחזיקים יותר דאז משתשים ישיבה עם מחלפתן: אבל שמו'
מכאן לא: ושל עור הדג טהורים מכלום. דכל כבא חבריות

שבים טהור: יב' לשטיח. לשטוח בארץ לישיב עליו:
למכריך הכלים. לברוך בו את הכלים כגון סבינים ומספרים

ומחטים כדי לשמן: ושל רצועות ושל סנדלים. עוד
העומד לחתוך ממנו רצועות וסנדלים טהור מכלום דחוסר

מלאכה הוא. אבל רצועות המטוקנים כבר. ט' זאות.
כדחוכה במסכת נגעים פרק י"א: יג' לזילון

ככל ששטו כלי עץ וזה הכלל גדול כל המתמא במדרס כו' הרמב"ם רמ"ב מה"כ. ועיין בפי' הר"ב דס"פ. ושל גתות. לשון

הר"ב העשויות לכסות בהן ענבים וזיתים. וכ"כ הרמב"ם. ולא ידענא זיתים מאי עביי תייהו דהא לא תנן אלא גתות: יא' ושל

עיר הדג טהור מכלום: פי' הר"ב דכל הבא חבריות שבים טהור כדפסקו ר' ז' משנה י"ג. ועיין שם. יג' לזילון

ככל ששטו כלי עץ וזה הכלל גדול כל המתמא במדרס כו' הרמב"ם רמ"ב מה"כ. ועיין בפי' הר"ב דס"פ. ושל גתות. לשון

הר"ב העשויות לכסות בהן ענבים וזיתים. וכ"כ הרמב"ם. ולא ידענא זיתים מאי עביי תייהו דהא לא תנן אלא גתות: יא' ושל

עיר הדג טהור מכלום: פי' הר"ב דכל הבא חבריות שבים טהור כדפסקו ר' ז' משנה י"ג. ועיין שם. יג' לזילון

ושל דלפקי. כלי עץ ששומן בו ללוחות ואשיות ואוכלים
ומסקים וזמנו נותלים ונותנים על השלחן. והבנים שלפניו
אינו לישיבה. אבל מורה כלי עליו: ושל מגדל. אזור של עץ
ארמרי' או בלע"ז. טהור מכלום. דלאו כלי הוא וזרתו מוכח'
עליו: ז' ג' פנקסיות הן העשוין

לכתוב בהן כמו חנוני על
פנקסו: אפיפורין. לוח שמניחי'

עליו אבק של עפר וכותבים בו
חשבוניות ובדול הוא וחזי לישיבה:

לוח שיש לה בית קבול שעות. לוח
שסמון פניו בדוגג ורושמן על

הדוגג במרט: וחלקה שאין בה
שעור וכותבים עליה בדיו ואין

לה בית קבול: ח' של זגנים.
שמניחים עליה כלי זכוכית:

סרגים. עושי המרכבות בערבי
קורין למרכב סורג. וי"מ

שמסרגי' את השבכות. והספור'
מכלום לפי שאין ממשי' אדם:

ט' משפלות. קופות עשויות
להוציא בהם זבלים לשדום: של

זבל טמא מדרס. לפי שראויה
לישיבה: והסוחלץ. עשוי כעין

מכבר מעשה רשת והקבים שלו
רחבים יותר ממשפלת של תנן

ואינה ראויה אפי' לקבל סבן
שנקבים רחבים ביותר וגם אינה

ראויה לישיבה שחבלים שלה
קשים ואין ראוין לישיב עליהן

הלכך טהורה מכלום: י. מפלים כמין מחללות כשיות
מחילף ומסיב וקנה ונזמא ונמי וכיוצא בהן: ושל צבעים.

שהצבעים נותנים עליהם הדגדים: טמא טמא מת. שאינם
מיוחדים לישיבה. אבל תורת כלים יש להן: ושל גתות.

העשויות לכסות בהן ענבים וזיתים: יא' חמתות. נאדות
של עור. תורמלין כיסין גדולים של עור. שהרועה מניח חפציו

לתוכן: המקבלים כשעור. המפורש למעלה בריש פרק כריס'
חמת של שבעת קנים. והתורמל של חמת קבין: וכ"ש אם

תחזיקים יותר דאז משתשים ישיבה עם מחלפתן: אבל שמו'
מכאן לא: ושל עור הדג טהורים מכלום. דכל כבא חבריות

שבים טהור: יב' לשטיח. לשטוח בארץ לישיב עליו:
למכריך הכלים. לברוך בו את הכלים כגון סבינים ומספרים

ומחטים כדי לשמן: ושל רצועות ושל סנדלים. עוד
העומד לחתוך ממנו רצועות וסנדלים טהור מכלום דחוסר

מלאכה הוא. אבל רצועות המטוקנים כבר. ט' זאות.
כדחוכה במסכת נגעים פרק י"א: יג' לזילון

ככל ששטו כלי עץ וזה הכלל גדול כל המתמא במדרס כו' הרמב"ם רמ"ב מה"כ. ועיין בפי' הר"ב דס"פ. ושל גתות. לשון

הר"ב העשויות לכסות בהן ענבים וזיתים. וכ"כ הרמב"ם. ולא ידענא זיתים מאי עביי תייהו דהא לא תנן אלא גתות: יא' ושל

עיר הדג טהור מכלום: פי' הר"ב דכל הבא חבריות שבים טהור כדפסקו ר' ז' משנה י"ג. ועיין שם. יג' לזילון

יג לויחן טמא טמא מת העשילי סך לפני הסתח טמא לטי
שהשמש מתעטף בשוליו לפעמים ומתחמם בו של צורום צבד
שהוא ביד רוקס ובו מיני צורות כדי לראות בו לעשות כמותו
צבד אחר : יד של ידים טמאה מדרס לפי שפעמים

יג לויחן כו פי הר"ב העשוי למסך כו . עיין במשנה ד'
פ"ח דסקלים : יד של ספרין טמאה טמא מת
ובפס"ח משנה ד' אפליגו תנאי ע"ש . וכתב הכ"מ בפס"ח מה"כ
שאני מטמאה מדרס מפני שאין משתמשין בכן (לשכיבה)
ומ"מ טמא עמ' מת מפני שפעמי'

א סס סלכה ת'
ב סס סלכה ת'
ג סס סלכה י'
ד סס סלכה י'
ה סס סלכה י'

יג"ג כדינין הן העשילי לטביכה טמ' מדרס
לויחן טמ' טמ' מת יד של צור' טהו' מכלום:
יד ג"מ מט חית הן של ידים טמא מדרס .
של ספרין טמא טמא מת יד של הברך (ס"א)
ל"ג) ישלנבלי בני לוי טהורה מכלום : מן ג'
פרקליגוהן של צדי חיהו עוף טמא מדרס .
של חגבין טמא טמא מת יד של (ס"א קולין)
קי צין טהור מכלום : מן שלש סבבות
הן של ילדה טמאה טמא מת מדרס . של
זקנה טמאה טמא מת ושל יוצאה לחוץ .
טהורה מכלום : ין שלש קופות הן מהורה
שטלייה על הבריה הולבין אחר הבריה .
קטנה על הגדולה הולבין

עושין אותן כמין חיק ונותל
בחיקו ומתחמם בה וכדרך שאמרן
לענין איסור כלאים בירושלמי :
ישל חכרין . ושל נבלי בני לוי .
והר"ב העתיק ושל חכרין
נבלי כו וכך העתיק הר"ש . וכן
בפ"א אכל בפירוש הרמב"ם
בנא"י כתוב ושל חכרין האמור
כאן היא תכריכס של מת . וי"ל
בחבורו סס ושל חכרין החפושל
נבלי כו : ושל נבלי בני לוי .
כתב הר"ב ודרך שאר בני אדם
לעשות לכן תיקשל עור ואף הן
טהורין . כדמין לעיל פ"ו משנה
ז' . הר"ש ונריך לומר דלא דמי
לחכרין הכלים דמתני' י"ג :

כעין רשע שיש בה נקבי דקין : של ילדה ראו לישיבה . ולכך
טמאה מדרס : של זקנה מעשיה מוכיחים עליה שאינה ראויה
לישיבה . ובתוספתא תניא של זקנה טמאה מדרס שאינה
מקפדת עליה ופעמים יושבת עליה . ושל ילדה שמקפדת על
כליה אינה יושבת עליה ולכך טמאה טמא מת : ושל יוצאות
החון . סודר שנותנות הנשים על ראשן כשיוצאות לחון י"מ
יוצאות החון . מת גום ונה נפקת ברא . כלומר סבבות של
זונות . טהורות לפי שאין השבובת כלי . פ"א סבבות שנקרעו
ורוב שער האשה יוצא לחון שאין מקבלות רוב שער ראשה של
אשה : ין מהוה . צבד ישן נבלי : שטלייה . כעו שטלאה
מלשון טלא על גבי טלאי . כלומר ששם הישנה טלאי על
החדשה : הולכים אחר הבריה דנין אותה כדין הבריה . אם
טמאה טמאה ואם טהורה טהורה : קטנה על הגדולה . בין
שתיכן מהוה בין שתיכן בריאות : הולכים אחר הגדולה ואם
הגדולה נקובה כמוצא רמון

טו של זדי חיה ועוף טמא מדרס . ואין זה בית אבבעות
דמין לקמן פרק כ"ו (משנה ג') בית אבבעות
טהורות . דהא איכא של צידי חיה ועוף ומגבים . אלא ענין
אחר הוא . הר"ש יכן תמי אינן זה כמו קסיה דמשנה ו' פ"ו יאף
ע"פ ספירשו בו ג"כ הר"ב והרמב"ם שהיא בית יד דמ"מ ענין
אחר הוא . ושמותם יוכיחו אכל הר"ש לא הולך לכתוב זה לפי
שהוא מש' קסיה קערות : טמא מדרס . פי' הר"ב לפי שששן
עליו וכ"כ הר"ש גס הרמב"ם כ"כ בחבורו פכ"ו (מה"כ הלכ'
י"ד) . וכתב הכ"מ שאינו יודע מה צורך לו להשטן עליו .
יו ישר ילדה טמאה טמאה מדרס פי' הר"ב שראוי לישיבה .
וכ"כ הרמב"ם סס . וכתב עליו הכ"מ שאפשר שהיו
באותו זמן היוולדות נוקטות סבבה שלהן ע"ג הכסת וישנות
עליה כהיה דמתני' י"ד) והזקנות לא היו נוהגות כן . ע"כ .
ומ"מ הר"ב ושל זקנה מעשי' מוכיחי עליה . כ"כ הרמב"ם
(בפירושו) אינה ראויה למושב לגדול נקביה או לתקונה
מלאכתן ומ"מ הר"ב ובתוספת' תניא של זקנה טמאה מדרס כו'
מסיים זה הר"ש . וכן נראה דהא לקמן מן פכ"ח משנה ט' סבבה של זקנה טמאה משום מושב : ין שלש קוסות . הן כו' הולכים
אחר הבריה פי' הר"ב אם טמאה טמאה כו' ובקטנה וגדולה מפרש אם הגדולה נקובה כמוצא רמון כו' והדר מפרש גבי הולכי
אחר הפטימית אם פמאה הפטימית כו' . ועירוב פירושים הם . דזה שפי' אם טמאה כו' . כ"ס הר"ש גס הראב"ד (פ"ט מה"כ הלכה
י"ז) מפרש כן צטט הר"ב היוני ז"ל . ולדברו אף בגדולה מפרשים כן . וי' שהר"ב בנקובה כמוצא רמון . הוא פי' הרמב"ם ולדידיה
אף בבריה ופטימית חס כן אף הראב"ד . השיבו דלמה שתיין טהורות והלא תיקנה כשטלה עליה והלך בעדו הכ"מ שאפשר לפרש
דברו הרמב"ם דה"ל שאם היתה נקובה כמוצא רמון זאה"כ תקנה וטלה עליה שהיא טמאה . והכ"מ כשטלה על נקב קטן שהיה
בה ואח"כ ניקבה הגדולה כמוצא רמון טהורה אף הקטנה אע"פ שהיא שלימה . ועי' ל דבניקבה הגדולה כמוצא רמון טהורה
מטומאתה וכשטלה עליה הקטנה לא חורה לטומאתה . ואע"פ שהיתה וו הקטנה טמאה הרי היא בחלק מהגדולה . וגם היא טהורה .
ע"כ ופי' קופות עיין בסוף כלאים : כדודר א"ל שהג' מהוה צה"ס מל' . תוהו ובוהו ר"ל דבר שאין בו ממש מהר"ם . ועיין פכ"ו
(משנה י"ב) וגם בספ"ט דטהורות : שטלייה כתב הר"ב מל' טלאי ע"ג טלאי דבפ' כיצד מכריזין ד' מ"ג ולא ידעתי למה הביא
מרחק [6] יב 12 וסלא

הכל היה יכול להביא ממנה כ' דפכו: רש"א כף מאזנים
ל' הר"ב לפרוש מלתא דת"ק קאפי ובכף מאזנים של מתכו' טמ'
איירי אין לו בשינוי לא דברי תימה: דת"ק כנגד איירי ואתא ר"ש
לפרוש ומיירי בשל מתכות וצ"ל ספק שהר"ב ראה כפי הרמב"ם

שכתב בזה הל' ואר"ש בדמיון זה
כ"ו גם לא היה נכתב בנוסח שלפניו
שאין הל' כר"ש זכמו ע"כ אינו
בדפוסו יסן: ולפיכך חשב הר"ב
שהרמב"ם ר"ל שר"ש ע"פ דברי ת"ק
וממשל משלים לדברי הת"ק אבל
אין זאת כוונ' הרמב"ם כלל אך כוונתו
שר"ש אמר ג"כ דמיון זה שמהלק
ת"ק בפנימיות וחיצוניות וכן בנוסח
שלפני נכתב ואין הל' כר"ש זכמו כ'
בנא': וכתב הר"ב ומסקנ' דכולה
סריקין כו' דכל דבר הראוי לשכיב'
כ"י עיין בספ"ב דזבים ולעיל כפי'
הר"ב ס"ח משנה ה' ומ"ש הר"ב

והמסך כו' דמריבין ליה מקרא דכתיב כל המשכב כל לרבות כו'.
וכיון דמרי קראי כפידי. משכבו למעוטי. וכל לרבותי הא כיצד
יש במינו אף על גב דלית ליה טהרה במקוה. אין במינו מקיש
משכבו לו גמרא ס"ט דשבת דף ס"ד ומייתי לה הרמב"ם לעיל
משנה י' ומפרש בשם הר"י הלוי גאון ז"ל שהמסך יש במינו מה
שיטהר במקוה והן הכלים הנעשים מזהב האריגה ככלים
ובקופות והן נכנסים במאמר השי' באמרו כל כלי-אולם כהרם
אין במינו מה שיעלה ממנו דבר שיש לו טהרה במקוה (ע"כ)
ומ"ש הר"ב והאילו לאו כלי הוא. וא"ת פשוטי כלי עץ נמי לא
להוי להו טהרה במקוה והתנן בספ"ח במטה שמיטהרת
אברים. וס' הר"ב כשבא להטבילה מטבל הכרע לכד. כתבו
התוספות בפר"ע דשבת דף ס"ד (ד"ה מסך) דאור"י דנפקא לן
מדכתיב (במדבר ל"א) וכל כלי עץ תתעאלו דמשמע אפילו
פשוטי ידומיא דכלי מתכות דכתיבי בהם ואע"ג דכתיב (שם)
ואל מעשה עוים ליבא למילף מהמעשה עוים מיטעל מלא
וריקן אף כלי עץ. דלא שייך למילף הכי. אלא משק דכתיב
(בראשית מ"ב) ויהי הם מריקים שקיהם. ולהכי נתיי קט
בכל דוכתי מה שק' כו' כמ"ש לשונם בפ"ק דחולין משנה ו' ומ"ש
הר"ב: אין לו טהרה עד וכו'. פחות מו' עלו' שיעור טומאת
כפכו' (משנה ב') הרמב"ם שס' זמ"ש הר"ב כלי אבנים כו' בר"ש
עשירי ומ"ש הר"ב וכל דבר הבא מן היס במשנה י"ג ס"ו ע"ש
ומ"ש הר"ב וכלי עץ כו'. גס' שס' ר"ש עשירי ורסע' זמ"ש
הר"ב כגון תרבוסי' בפרקין משנה ה' ומסך משנה י'. וסדיו.
משנה י"ג:

פרק כה יש להם אחורים ותוך פי' הר"ב אס נגע
המשקים מאחוריהם כו' ולא נעמא
תוכן. כדתנן לקמן במשנהו: כל שיש לו תוברות פי' הר"ב
לולאות כמו שיש למכנסים תפורות לאחוריו של בגד. והוא
בית כניסת האבגט ושמו תוברות. ואית דאמר תופרות לשון
הר"ש וכל' שבימיה

רמון שבשבי' כו' נטהרה גם הקטנה המחוברת עמה טהור אף
ע"ש שהיא שלמה אס הגדולה שלימה והרי היא מקבלת טומאה
אף הקטנה המחוברת עמה טמאה. אע"ש שהיא נקובה במוציא
רמון: הולכים אחר הפנימית אס טמאה הפנימית טמאה החצוי'
ואס הפנימית טהורה החצויה נמי
טהורה רש"א כף מאזנים לפרוש
מלתא דת"ק קאפי. ובכף מאזני' של
מתכת טמאה איירי י' דאס טמאה
בתחת' המיח' מבפנים טמ' המיח'
ואס טמאה מבחוץ טהור המיח':
עלייה על צד' שהצדיק הטלף על
דפנות המיח' לא בתחתיתו. בין
מבחוץ בין מבפנים טהור ומסקנא
דכולה פריקין. וטעמא דכולהו יטמ'
מדרם וטמ' טמ' מתיטוהו מכלי'
האחורים כאן הוא דכל דבר הראוי
לשכיב' והוא שיהיה עש' לשכיבה
או לישיבה או להשפן עליו. עמא

הולכין אחר הגדולה היו שוות הולכין אחר
הפנימי' רש"א יבך מאזני' שמלייה על שולי'
המיח' מבפנים טמא מבחיץ טהור יטליה
על צד' היבין מבפנים בין מבחוץ טהור:
פרק כה כל הכלים יש להם אחוריים
ותוך יבגון הבריס והבסתו'
והשקין והמרצופין ירבריר' יהוד' ירמ' א"כל
שיש לו תוברות. יש לו אחוריים ונתוך יוכל
שאין לו תוברות. אין לו אחוריים ותוך.
השלחן

מדרס' לבד אס הוא כלי חרס' דאינו נעמא מדרס' להכיל פנין
מקרא דכתיב (ויקרא ע"ו) ואיש אשר יגע במשכבו הקיש משכבו
לו מה הוא שיש לו טהרה במקוה אף משכבו שיש לו טהרה במקוה'
יבא כלי חרס שאין לו טהרה במקוה והמסך העשוי לשכיב' אע"ס
שאין לו טהרה במקוה מדכתיב (שם י"א) כל כלי אשר יעשה
מלאכה בהם במים יוצא והאילו לאו כלי הוא מכל מקום עמא
מדרס' דמריבין ליה מקרא דכתיב כל המשכב כל לרבות אף
המסך ואין לו טהרה עד שיחתך וישאר ממנו פחות מששה על
ששה. וכלי אבנים וכלי גללים וכלי אדמה טהורים מכלום וכן
דבר הבא מן היס טהור. וכלי עץ הבא במדה שמחזיק ארבעים
בזה שהם כורים ביבג' נמי טהור מכלום. לפי שאינו מטעל
מלא. וכן דבר שאין עליו תורת כלי יאו שיש לו תורת כלי ואינו
משמשי אדם. אלא משמשי משמשו טהור. כגון תרבוסי' של
זיתים ומסך של גתות וסדיו של צורות דאמרינן במתניתין סדן
טהורים מכלום. דלא חשיבי כלים של משמשי אדם:

פרק כה בר הכלים יש להן אחוריים ותוך. כלים שנעמאו
ב"ש צין עמאים. אס נגעו המשקים
מאחוריהן של כלים נעמאו אחוריהן ולא נעמאו תוכן. משיס
דסימאת משקים לעינא כלים לאו דאורייתא הקלו הכמים
בעומאתן. אבל אס נעמאו תוכן כגון סגנעו מש'ס עמאים
בתוכן נעמאו אחוריהם והיו דתנן יש להן אחורים ותוך
כלומר שחלוק דין אחוריהם מדין תוכן: כגון הכרים והבסות.
ואף על פי שמשתמשים בהן בתוכן ובאחוריהן שראוי להפכן
ולעשות תוכן אחוריהן ואחוריהן תוכן. אע"כ חלוק דין תוכן
מדין אחוריהן: מרגופין. שקין גדולים של עור שמוליכים
בהן סחורות בפנינות: כל שיש לו תוברות. לולאות כמו שיש
למכנסים תפורות לאחוריו של בגד: יש לו אחורים ותוך: כיוון
דיש לו תוברות לא חוי להפכו. ומוכו חלוק מאחוריו.
אכל

אל כל כשאין לו תוכרות דחוי להכניסו אין תוכו חלוק מאחוריו לא כשנגעו משקו ע זאי בין מאחוריו בין מתוכו נטמא כולו והל' כר' יהוד' והשלחן והדלפקי קסבר ר' יהוד' כיון דפניו משופים וחלקין הסמים ההם נדונים תוכו והל' כר' יהודה : ב מרדעיהוא

מקל ארוך עיול ועב שליש טפז בראשו הא' ברזל רחב מחודד לחתוך בו שרשים ושמו חרחור י צריאשו השני ברזל כמו מרז' ושמו דרבנן שבו מלמד הפרה לתלמיה : משבעה לחרחור מד' לדרבנן אס נפלו משקין טמא' על החרחור אין טמא מהמרדע לא ו' טפחים זאס על הדרבנן נפלו אין טמא לא ארבי' זרמז' ספי' שאס נפלו משקין טמא' צמרדע חוץ לו טפסי' מהחרחור חוץ לו טפחים מן הדרבנן . הוי ככלי שנטמאו אחוריו ולא נטמא תוכו . ואותן שבעה טפחים הסמוכים לחרחור והארבעה הסמוכים לדרבנן לא נטמאו : אלא לשירים . כשנתנו חכמים שיעור לחרחור שבעה ולדרבנן ארבעה . לא נתנו אלא לענין זה שאס נסבר המרדע ונטמא סמוך לחרחור . שבעה טפחים . או סמוך לדרבנן ארבעה טפז .

מפני שראוי לעשות מעין מלאכתו . פחות זכאן הוי כשברי כלי זטקור . והלכה כדבי יהודה . ג זומא ליסטרא . כלי שראשו אחד כף וראשו האחר מולג . ככף מעלין בו מרק מן הקדרה וכוונתו מעלין בו בשר : דבי יהודה אומר אין להם אחוריים זתוך . טעמא דדבי יהודה משיט דכל הני כליים יש מאחוריהן חקק בית מושב . כעין שעושים לכלי כסף ושעמים שכופהו על פיו ומשפמים בחקק שבאחוריו : רבי שמעון אומר יש להן . לענין מה שבחוק הכלי יש להן דין אחוריים וסוך שאס נטמאו אחוריו לא נטמא מה שבחוק הכלי . אבל לענין הכלי עצמו אין חלוק דין אחוריו מדין תוכו שאס נטמאו אחוריו כרי' להטביל את כולו כאלו נטמא תוכו . והלכה כדבי יהודה : ד הרובע וחצי רובע . כגון חסיכת עץ עבה וארוכה ובו שתי מדות חקוקות וראלל זו . אחד מחזיק רובע וא' מחזיק חצי רובע ודופן מחזיק בין זו לזו : כלי שנטמא תוכו בתמיה . וכי כלי שנטמא תוכו לא נטמא אחוריו : ואמאי תנן לא נטמא חצי רובע . ואלא אחוריו של רובע היא : (שלוח) קודמין היא . כל אחת מהן לוסה

"השלחן והדלפקי . יש להן אחוריים ותוך דברי ר' יהודה רמ' אי אין להם אחוריים זוכן טבלה שאין לה לזבין : ב המרדע יש לו אחוריים ותוך משבעה לחרחור מארבעה לדרבנן דברי ר' יהודה רמ' אי אין להם . לא הוזכרו ארבעה ושבעה אלא לשירים : ג צדות יין ושמן וזומא ליסטרא ומסנת של חרדל ומשמרת של יין . יש להם אחוריים ותוך דברי ר' מ' יר' יהודה אומר אין להם . רש' איש להם נטמאו מאחוריהן . מה שבתוכן טהור . וצריך להטביל : ד הרובע וחצי הרובע נטמא הרובע לא נטמא חצי הרובע . נטמא חצי הרובע לא נטמא הרובע . אמרו לפני ר' ע' הואיל וחצי הרובע אחוריים לרובע כלי שנטמא תוכו לא נטמא אחוריו . אמר להן שלכת קודמין היא או

שצמיחה כד היו תופרין דלו האידינא תופרין השפה לא תוכו ול' התו' פ"ק דפסחים סוף ד' י' ז' אבזראות פירושו תפירות שפה לפיכך צביז כעין מכנסים ע' כ' זכונסחת מהר"ם ז'ל תפירות . ופי' לשון תפירות נראה בו איוו פנימיי' ע' : והדרפקי מסור

בס' דלעיל משנה ז' ורפכ"ב : ב משבעה לחרחור מד' לדרבנן עיין במשנה ז' ור' סכ"ט . ומ"ש הר"ב אס נפלו משקאי טמאים כר' אוןטמא מן המרדע לא ז' כו' זוכן פי' כר' ש' ולדבריהם יש לו אחוריים ותוך דקסני י'ינו כמו איך דלעיל ודלקתן אכל פירושו כלומר שהכלי עצמו חלוק . וכמו שרלוקים שאר כלים באחוריים וסוך לענין דינייהו . ה"ג המרדע חלוק הוא בעצמו לענין דין אחר . והיה נכון למחני יש להם יד משבעה כו' . ומ"ש הר"ב ורמז'ס פירש כו' לכאורה דעמו שחולק הרמז'ס על הדין שכתב הר"ב שאס נפלו משקים טמאים על החרחור כו' . אבל אינו כן דאינו נמי ס'ל כד' שכ' כהדיא בחבורו פכ"ה מה"כ . והשתא דאחינא להכי יבולגי לומר שנס הר"ש סובר כדברי הרמז'ס שאס נפלו משקים טמאים חוץ לו כו' . אלא דמר נקט חדא ומר נקט חדא . והשתא אף להר"ש אחוריים וסוך דהכא כמו איך . אלא שהר"ש העיקר שהוא מה שנטמא במשנה אחוריים וסוך לא פי' . והרמז'ס מפ' ש הנשנה במשנה ז' עיין לקתן במשנה דלקתן דר' זומא ליסטרא וכו' : ג זומא ליסטרא . פירש הר"ב כלי שראשו אחד כף וכו' ולכף יש סוך ואחור' . וז'ל התוספתא שהביאה הר"ש זומא ליסטראן שכלו משקין על תוכה טמאה כולה נפל על אחוריים אינו טמא לא אחורי' תוכה והמולג והידי טהורין נפלו על גבי המולג חולקים את היד המשמש את הטמא טמא . והמשמש את הטהור טהור . נפלו על גבי היד הנגבה והיא טהורה ע"כ . וכדתנן במשנה ז' ידות הכלים המקבליים כו' מנגבן כו' וצריבין לחלק בין הך דהכא למרדע דמסתימן דלעיל דהתם אין דין יגוב (וג'ל) דיש שיעור יד לכל אחד כדתנן מו' כו' . וכמו שז'ינו ג"כ במשנה ז' וח' פכ"ט . הלכך מחשבינן לאיך שבין אלו שני השעורים לאחוריים ולא ליד . אבל ז'סו ז'ע' למה לא יהיה דין השבועה עצמה וד' עצמה כדן היד שיהא מנגבה כשנפלו עליה משקים טמאים . ועוד ז'ע' שיהיה מותרת הידות משוכות מהידות עצמן שהרי יהיו נחשבינן כאחוריים החמורים מן הידות . לכך נראה לי דטעמא אחריכא איכא : דכל שבועה לחרחור וארבעה לדרבנן . נחשבינן לחרחור ולדרבנן כעצמותן ולפי שאין צריבין ליד לפיכך מה שבין השבועה להארבעה נחשב כאחוריים : רבי שמעון אומר כו' כתב הר"ב והלכה כר' יודא . וכך כתב הרמז'ס . וממילא דמאי דקאמר ר' ש' צריך להטביל . כהלכה הוא . ועיין בסוף מחניתן ה' : ס הרובע

ספי' פכ"ט מה"כ הלכס ג ב סס הלכס ד ג סס הלכס ז ו י"ן כהסנז' ד סס הלכ' ז

ההרובע ואחריו תמאין פי' הר"ב היינו הדפנו המקיפו כו'.
אבל דופן המסקין כו' בכלל תוכו כו' ולא כולו
בכלל תוכו אלא עד שלפי חצי רובע כו' דברי הר"ב מדברי
הר"ש הן מועתקין וכן הא דביום וכתב ודן דופן האמצעי

אב סס בלכה
ג סס בלכה
ד סס בלכה
ה ברכות כג
זכרונות לנזדים
ז סס בלכה א
ז סס בלכה
ז סס בלכה
ז סס בלכה
ז סס בלכה

לומה הקדומה מחברתה כלו שאין להם קדומה זו על זו וכסם
שאתה אומר שחצי רובע אחריו כו' כך האמר שהרובע
אחריו לחצי רובע יכנס ממנו הרובע אחריו של חצי רובע נטמאו
ולא תוכו יגרסת רובעי של כת קודמים היא לפי שכתות של
תלמידיו היו יושבי לפניו שורו אמ'

או שמה הרובע אחריו לחצי הרובע כו' כו'
שנטמאו אחריו לא נטמ' תוכו: ה' גטמא
הרובע הרובע ואחריו טמאין חצי הרובע
ואחריו טהורין גטמ' חצי הרוב' חצי הרוב'
ואחריו טמאין טהורין ואחריו טהורין גטמאו
אחריו הרובע. אחריו חצי הרובע טהורין
דברי ר' מיוחב"א אין חולקין את הגביון
וכשהוא מטביל (ס"א) מטביל את כולו: ון
כני כלים והוגניהם ואזניהם יידות הכלים
המקבלים שנפלו עליהם משקין מנגבין והם
טהורין. ושאר כל הכלים (כ"א ליג שאינם
יכולין לקבל רמוני' שאינן להם אחריו ותוך
שנפלו משקין על מקצתו יכולו טמא. כ"ד
שנטמ' אחריו במשקין אחריו טמאין תוכו
ואוגנו ואוגניו וידיו טהורין גטמא תוכו. כ"ו
טמא: ז' כל הכלים יש להן אחריו ותוך
ויש להם בית (כ"א לב טה) צביעה ה"ט אומר
לעריבה גדולה של עין ירע"א לכוסות ר"מ
אומר לידים הטמאו והטהורין א"ר יוסי לא
אברו אלא לידים הטהורין בלבד: ח' ביצה הע'
ידיו טהורין ואחריו הכוס טמאים יאחו בני'
צביעתו אינו חוש' שמו' גטמאו ידיו באחריו
הכוס יהיה שותה ככוס שאחריו טמאים

אב סס בלכה
ג סס בלכה
ד סס בלכה
ה ברכות כג
זכרונות לנזדים
ז סס בלכה א
ז סס בלכה
ז סס בלכה
ז סס בלכה
ז סס בלכה

פרס"ג דחגיגה וכתירס"י סס וכן הרמב"ם הסס והכ"א והוא
חס' בעריבה גדולה כמו לענין זה כ"א אשר נטמא ר"ב) הכלי
במשקים טמאין לא נטמא בית הצביעה ע"כ יועת"ש לקמובחמ"ט
ט': אומר רבי יוסי לא אמרו אלא לידים הטהורות בלבד וז"ל
היינו טמא דר' יוסי הפס הוא וידיו טהורין. אונקוס' הטיב שלא
יצא לידיו רובי טמאה

חשיבי בני חבור להביא טמאת משקין לכלי שיש בו בית קבול
וסגי בנגו' אבל לכלי שאין לו תוך כפי צביל: ואוגנו וידיו טהורין
עבדו רבנן כי הכירא כי היכי דלא לשרוף עליהו תרומה וקדשים
ודוק בתרומ' עבוד הכירא אבל לא בקדשים כדמתן לק' בשרקין:
ז בית הצביעה גרס' ימקום שאוחין הכלי כשמוטטין אותו מזה
לזה לשון ויזכר לה חלי (רות ב') שפירושו ויושט. ואית דגרסי
בית הצביעה מקום שאוחו בו באצבעו ויושט לה בית הצביע' שאם
לא צביעה גדולה יש הפרש בין בית הצביעה לאחריו. העריבה וידיו טמאות אוחו בבית הצביעה ואין
חושש שזא יגע במשקין שבאחריו ויטמאו את העריבה: ו' אומר לכוסות יאף לכוסות יש להן בית צביעה: לידים הטמאות
והטהורות יש הפרש בין בית הצביעה לאחריו: לידים הטמאות כדפירשית: ולטהורות כדמפרש לקמן כ"א ור"י סבר לידים טהורין
בלבד לא חיישין אבל לידים טמאות חיישין והלכה כה"ק וכדמפרש ר"י: ח' היו ידיו טהורות ועליהם משקה טמא: אינו חושש שמה

נטמאו אחריו בית הצביע' טהור ואם נטמא בית הצביע' אחריו טהורין: לעריבה גדולה של עין יש לה בית צביעה אבל לשאר כלים
לא צביעה גדולה יש הפרש בין בית הצביעה לאחריו. העריבה וידיו טמאות אוחו בבית הצביעה ואין
חושש שזא יגע במשקין שבאחריו ויטמאו את העריבה: ו' אומר לכוסות יאף לכוסות יש להן בית צביעה: לידים הטמאות
והטהורות יש הפרש בין בית הצביעה לאחריו: לידים הטמאות כדפירשית: ולטהורות כדמפרש לקמן כ"א ור"י סבר לידים טהורין
בלבד לא חיישין אבל לידים טמאות חיישין והלכה כה"ק וכדמפרש ר"י: ח' היו ידיו טהורות ועליהם משקה טמא: אינו חושש שמה

מסקין שעל ידיו באחורי הכוס ויהו ויטמאו את הידים מ' אין להם אחורים ותוך דהנוגע באהה מהן כנוגע בכלי' ויש לכן אחורים ותוך דהנוגע דוקא לתרומה ואין מטבילין כלי' לתוך כלים כששניהם טמאים מפני שכבדו של כלי חוץ והשו לקדש

יותר מבתרומה : יורדים לידו עומאין במחשבה כגון טבעת בהמ' שאינה מקבלת טומאה חשב עליה ליתנה באצבע אדם מקבלת טומא' מכאן ואילך במחשבה זו איכל עבשת אדם שחשב עליה ליתנה בבמה לעול' היא מקבלת טומא' עד שיעש' בה שנוי מעשה לשנות תורתה : ומחשבה אינה מבטלת לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה אדם לאחר שחשב על טבעת בהמה לעשותה לאדם שהיא מקבל' טומא' במחשב' זו חזר וחשב עליה להחזיר' לבהמ' אין מחשבה זו השניה מעלה (מיד) טומא' שירד' לה במחשב' הראשון :

פרק בו סנדרל

הנעשות בכפר עמקי : כים של שנות כמין רצועות תחובות בלולאו בשפת הכים ומושכים אותן אילך ואילך והכים נסגר מאליו כפיפה מזריח. של עשוי מזררי הדקל מביאין לגרי' והוין וקורעין אותן ועושים מהן כמין מוטין ועושה מהן כפיפה וחבלים : סנדל לדיקי' .

סנדל עשויים אנשי לדיקיא . הרי אלו מיטהרין ומיטמאין שלא באומן . משום דכל הני יש לכן רצועות ואין לריך לקשרן . אלא הותא ברצועות וכן נסגרים מאליהן . וכן כפתחים מאליהן על ידי רצועות אחרות שמוך בכן . כעין שע שים לכיסין במקומותיהם הותרו אותן הרצועות דשוב אין ראויין לסגור ולפתוח . טהורים . ורבי יוכי סבר דאף על פי שהן מותרין . פתאין : כון דהדיוט יכול להחזירם . חוץ מן הכפיפה דאף האומן אינו יכול להחזירה . והלכה כרבי יוסי : ב שנטלו שניו . לרבנן מיירי שלא נטלו לגמרי . אלא שנתקו מן הלולאות ועדיין תלויות בכים . ולרבי יוסי אשילו נטלו לגמרי . מפני שהדיוט יכול להחזירם : כפשת . הכים וכעשה כמין עור חלק שאין לו בית קבול . טהור : טלה

אינו חושש שמא נטמא המשקה שבפיו באחורי הכוס וחזר וטימא הכוס . קובקום שהיא מרת יחיאנו חושש שמ' יצאו משקין מתוכו ונגעו באחוריו וחזרו לתוכו : כ' כרי הקדש אין להם אחורים ותוך יואין להם בית צביעה . ואין מטבילין כלי' בתוך כלי' לקדשי . כל הכלי' יורדין לידו טומאתן במחשבה . ואינן עולים מידו טומאתן לא בשנוי מעשה . שהמעש' מבטל מיד המעש' ומיד מחשב' ומחשב' אינו מבטל' . לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה :

פרק בו סנדרל

עמקי וכים של שנצות יר' יהוד' או' אף כפיפ' מצרית רשב"ג אוימד אפסנדל לדיקי' ביוצ' בהיהרי או מיטמאין ומיטהרין שלא באומיא' ר' יוסי והלא כל הכלים מיטמאין ומיטהרין שלא באומיא' אבל' או' אע"פ שהן מותרין טמאין . שהדיוט יכול להחזיר' לא אמרו לא בכפיפ' מצרית . שאף האומן אינו יכול להחזירה : כ' כים של שנצות שניטלו שניצו טמ' גפשת טלה

לא הוא ולא כליו אבל כשידיו טמאות אינו נזהר כל כך וחיישי' מהר"ם : ה קובקום שהיו אחוריו טמאין הרמב"ם ססוף ה' כלים : מ' ואין להם בית צביעה . אלא לר' דאמר במשנה ז' לידים טמאות שייך ל' זה שבכלי טהור ובקדש דגזרי' ב' הצביע'

שאלו בו משקין שמא יגע באחוריו שיש בו משקים . אבל לר' כה"ג אפי' בתרומה גור ולקדש כלו טמ' אפי' תוכו מה שייך לשנות אולם אחוריים וצית הצביעה כיון דתוכו כמי' (אין לו) ואי הוה תני אולם אחוריים ותוך סגי בכי' . אע"ג דלא תני צית הצביעה . כ"כ הר"ם מהתוספתא וזה לפי שטמו דמפרש לרישא דמתני' ז' כל הכלי' שלהם אחורים ותוך ויש להקבית הצביע' . שנסקה ג"כ לשלא יגע הא אטו הא' כמ"ש לעיל בשמו . אבל לשנת הרמב"ם דמפ' שנסקה לטעין שאם נטמ' הא' לא נטמ' חברו . איצטרי' שפיר למתני דלקדש אף ב' הצביע' אין לו כלומר אינו מחולק אלא כשנטמא הא' הכל טמא . אף בית הצביע' . וכן פיר' הר"ב דרס"ג דחגיג' : במחשבה ועיין מ"ש לקמן בד"ה ומחשבה וכו' : אלא שנוי מעשה : עיין ס"פ דלקמן ממחשבה ז' ולהלן : ומיד מחשבה . כ"ש (הוא' כיון) דמעשה מבטל מעשה . ולא נקטה אלא משום סיפא' דדוקא מעשה מבטל מיד מחשבה . ולא מחשבה מיד מחשבה . הר"ם :

ובמחשבה אינה מבטלת לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה . בשלמא מיד מעשה לא מפקה . לא אהו דבור ומבטל מעשה . אלא מיד מחשבה מיהא טיפק' . שאני מושבה דטומאה דכי מעשה דמי' כדרב פפא . דרב ספא רמי כתיב כיתין וקרינן כי יותן . הא כיצד כי יותן דומיא דיתן . מה יתן דניחא ליה אף יותן נמי דניחא ליה . ואף על גב דנפלו ממילא אלא דניחא ליה במחשבה . הוי הכשר . וקרי ליה כי יתן . והיינו בידיים . גמרא ס"ג דקדושין . דף נ"ט ומדאמרין לא אחי דבור . כ"ל דדוקא דבור . ולא סגי במחשבה ועיין מ"ש במשנה ד' פ"ט דפרה יומ"ש בכוף פ"ג דבבא מציעא (ד"ה החושב) . גם עיין במשנה ו' פ"ח דטהרות . ובמשנה י"א פ"ג דעוקאין (ד"ה משיחררה) :

פרק בו הרי

אלו מיטמאין ומיטהרין שלא באומן . כחב הר"ב משום דכל הכי יש לכן רצועות . וא"ל לקשרן כו' וכ"כ הר"ם . וכלומר דלפיכך מיטמאין שלא באומן . וז' הרמב"ם כי כאשר הורכבו קרסים בלולאות ואסי' בלי אומן . ויחבר הכים עד שיחזירהו כלי קבול הנה הוא יטמא : אר"י והלא כל הכלים מיטמאין כו' . ל' הרמב"ם ואר"י שהכלים כולם ג"כ לא יטמרו לאומן . אבל כל ששם לפלי צורה יקבל בו הטומאה הנה הוא יטמאה . ואף על פי שהוא הדיוט

מ"י פתחה
כלים הלכה ז
ב"ס ה"א ז
מה"א הטומאה
ה"ג ז ופי"ג
ט"ס הלכה ז
ז"א פ"ב ח"א
ד שבת נכ"פ
קדושין נ"ט סוף
ז' נחמות ס"ט
מ"י פ"ב ח"א
הלכה
ה"ה מ"ז פ"ה
כלים הלכה ז
ז"ט הלכה ז

הדיוט וכן אם התמיד מתנו זאת הצורה ואפי' הוא הדיוט . הנה
כבר תהיה זה הכלי מטומאתו : ג' כף לוקטי כו' פי' יהר"ב כמין
כף יד כו' ואין לו בית אלבעיות אלא עור פשוט . וז"ל הרמב"ם
בבב"ב פ"ז מה"כ עור שאין עליו צורת כלי אינו מקבל טומאה

אם פנה ה"ה
בגמט פה ה"ה
ד' סס פה ה"ה
ה סס הלכה ד'
ו סס הלכה ז'
ז סס ק"ב :
ח סס ק"ב :
ט סס ק"ב :
י סס ק"ב :
יא סס ק"ב :
יב סס ק"ב :
יג סס ק"ב :
יד סס ק"ב :
יז סס ק"ב :
יח סס ק"ב :

לפי' כף של עור שקושרים לוקטי
קונים על כמותה כו' . תפני שהיא
עור פשוט ואין עליו צורת כלי ע"כ
ע"פ רש"טו : הו"ן פי' הר"ב אור
כו' תסיים בו הר"ש והיינו הזנות
רחצו דקרא סוף מלכים א' ו"כ
הרמב" : בדרכי יד' פי' הר"ב דפוס
של עור כו' וז"ל הר"ש בשם הערוך
או שעושים מלאכה וזריכי לעמוד
כורעי על דרכיהן ועושים כמו פיסת
יד מעור ומשמים על דרכיהן :
טמאים פי' הר"ב דעשושים לקבל' .
וכן ל' הר"ש והרמב"ם
צפי' כפי נא' : שהם דמיון צ' קערו'
ע"כ ובבב"ב סס כפב שיש עליהם
צורת כלי : והשרוולים פי' הר"ב
כמין ביטיד של עור דחוק כו' :
כ"כ הר"ש בשם הערוך : ומסיים
בערוך ובל' רומי הי"ד שרא'
וכ"כ הרמב"ם בפרושו שפי' ענין
זאת התלה בל' רומי הכנסת היד'

מלה עליו את המטלת מלמטן טמא' כ"ים
להוך כים שנטמא א' מהן במשק' לא נטמ'
חברוי' צרור המרגלית טמא' צרור המעות
ר' אמטמא וחכמים' מטהרים : ג' כף לוקטי
קוצים טהורה' : הו"ן והברכיים טמא' אין .
והשרוול' טמא' אין והפרקלימין טהורין' ובל'
בית אצבעו' טהורות' יחין משל קייצין מפני
שהוא מקבלת את האוג' . נקדע אם איננה
מקבלת את רוב האוג טהורה' : ד' כ'גדל'
שנפסקה אחת מאוגיו ותקנה טמא מדרס'
נפסקה שניה ותקנה טהור מן המדרס' אבל
טמא מנע מדרס' לא הספיק לתקן את
הראשונה עד שנפסקה שנייה טהורה נפסק
עקבו ניגל חוטמו או שנחלק לשנים טהורי'
סוליים שנפסק מכל מקום טהור' . מ' מנעל
שנפחת אם אינו מקבל את רוב הרגל טהורי'
מ' מנעל שעל

האמור
זרועותיו כד' שלא יפלו בגדיהן הרחבים על ידיו ויעלו אותן
ממלא בתן : פ' קמ"ב גרסי' והוא דבר שמחלת וקושר בו פדחתו :
בית אלבעיות כמין יד של עור עשוי להכניס אלבעיותו לתוכו :
קייצין . מלקטי קוצים פי' מלקטי פירות הקצן : האוג' : פרי אדום
המזוי באלן שגדל ביער מזוי וס' צמח שהמלה טים קוני' בייערי'
מלקטים האוג ונותים אותו בבית אלבעיות' נחלל שהוא עשוי
לקבלה' : ד' ותקנה טמא מדרס' עדין עומד בטומאתו כיון דאזון
שניה קיימא טהור מן המדרס אפי' ש' דנתקנה ראשונה קודם
שנשברה שניה מ"מ טהור דפי' ח' שית' בלא לכאן שלא שירדה
לה טומאת מדרס נתחדשו לה פנים הללו ואין זו הראשונה מאחר
שכבר נהקלקל בה כדי בטולה' אבל טמא מנע מדרס' : משום
דאזון דראשונה כשנשבר' ותקנה שהיא אזון אחר תחת השבורה
וחזרה לסנדל נטמאת מנע מדרס שהרי ננעה בסנדל הטמא
מדרס' וכי נשברה אזון שניה דפרח מיניה טומאת מדרס' .
אשת"יר ביה טומאה מנע דכל הסנדל מחובר לאזון ראשונה
שנתקנה : עד שנפסקה' אין שניה : טהורה' : דכיון דנשברו
שתי אזנים הו' לא חוי למדי' : עקבו' : עור של סנדל המוכסה
את גובה הרגל שכנגד שוקו מחוררו' : חוטמו' : שעילה
כנגד אלבעיות הרגל מלפניו : טהור' : מטומאה דלמפרס'
אלבל מקבל טומאה מכלאן ולהבא' : סוליים' : עור שחמס'
פרסס הרגל בלעד' שאין לו עקב' . ובלע"ז סול' :
האמור

מלה עליו מטלת נתן בשוליו טלאי . כלומר חתיכה קטנה של עור
חבר בו מלמטה דדרך הכיסים מכניסים עור קטן בין בתפירה
ובשפטי יסאר אותו העור ולא בטל קבולו : ללא נטמא חברו' .
דטומאת משקולטמא כלים לאו דאורייתא ולא חשיב חברו : צרור
המרגלית מניחין הרגלי' בתוך עור
להיות שחורה שם וקושרים אותו
וכשמוציאין המרגלית נשאר העור
כמו כים עד שיטרח ויפסטי מחמת
אותה מרגלית שעמדה ימים רבי'
ונצטר' : צרור המעות' כמו צרור
המרגלית ונטמא לצרור המרגלית
מטמ' טפי משו' דדרך צרור המרגלי'
לעמוד יותר מצרור המעו' : שצרור
המעו' רגילים להתי' חמיד השום
דלהוצאה נתנו ובל' כחכמים : ג'
כף לוקטי קוצים . כמין כף יד של
עור תופסים מלקטי קוצים בידיהן
שלא ינקבו ידיהן בקוצים טהורה'
דאזנה עשויה לקבלה' : הו"ן . אזור
כמין אצבע' ובל' יוני קרוין לחגור
זוני' בדרכי יד' דפוס של עור נתון על
הדרכיים כדי שיוכלו לעמוד על
דרכיהן : טמאים דעשושים לקבלה' .
שדוליים כמין בית יד של עור דחוק
וצר שנותנים בעלי אומניות

זרועותיו כד' שלא יפלו בגדיהן הרחבים על ידיו ויעלו אותן
ממלא בתן : פ' קמ"ב גרסי' והוא דבר שמחלת וקושר בו פדחתו :
בית אלבעיות כמין יד של עור עשוי להכניס אלבעיותו לתוכו :
קייצין . מלקטי קוצים פי' מלקטי פירות הקצן : האוג' : פרי אדום
המזוי באלן שגדל ביער מזוי וס' צמח שהמלה טים קוני' בייערי'
מלקטים האוג ונותים אותו בבית אלבעיות' נחלל שהוא עשוי
לקבלה' : ד' ותקנה טמא מדרס' עדין עומד בטומאתו כיון דאזון
שניה קיימא טהור מן המדרס אפי' ש' דנתקנה ראשונה קודם
שנשברה שניה מ"מ טהור דפי' ח' שית' בלא לכאן שלא שירדה
לה טומאת מדרס נתחדשו לה פנים הללו ואין זו הראשונה מאחר
שכבר נהקלקל בה כדי בטולה' אבל טמא מנע מדרס' : משום
דאזון דראשונה כשנשבר' ותקנה שהיא אזון אחר תחת השבורה
וחזרה לסנדל נטמאת מנע מדרס שהרי ננעה בסנדל הטמא
מדרס' וכי נשברה אזון שניה דפרח מיניה טומאת מדרס' .
אשת"יר ביה טומאה מנע דכל הסנדל מחובר לאזון ראשונה
שנתקנה : עד שנפסקה' אין שניה : טהורה' : דכיון דנשברו
שתי אזנים הו' לא חוי למדי' : עקבו' : עור של סנדל המוכסה
את גובה הרגל שכנגד שוקו מחוררו' : חוטמו' : שעילה
כנגד אלבעיות הרגל מלפניו : טהור' : מטומאה דלמפרס'
אלבל מקבל טומאה מכלאן ולהבא' : סוליים' : עור שחמס'
פרסס הרגל בלעד' שאין לו עקב' . ובלע"ז סול' :
האמור

זרועותיו כד' שלא יפלו בגדיהן הרחבים על ידיו ויעלו אותן
ממלא בתן : פ' קמ"ב גרסי' והוא דבר שמחלת וקושר בו פדחתו :
בית אלבעיות כמין יד של עור עשוי להכניס אלבעיותו לתוכו :
קייצין . מלקטי קוצים פי' מלקטי פירות הקצן : האוג' : פרי אדום
המזוי באלן שגדל ביער מזוי וס' צמח שהמלה טים קוני' בייערי'
מלקטים האוג ונותים אותו בבית אלבעיות' נחלל שהוא עשוי
לקבלה' : ד' ותקנה טמא מדרס' עדין עומד בטומאתו כיון דאזון
שניה קיימא טהור מן המדרס אפי' ש' דנתקנה ראשונה קודם
שנשברה שניה מ"מ טהור דפי' ח' שית' בלא לכאן שלא שירדה
לה טומאת מדרס נתחדשו לה פנים הללו ואין זו הראשונה מאחר
שכבר נהקלקל בה כדי בטולה' אבל טמא מנע מדרס' : משום
דאזון דראשונה כשנשבר' ותקנה שהיא אזון אחר תחת השבורה
וחזרה לסנדל נטמאת מנע מדרס שהרי ננעה בסנדל הטמא
מדרס' וכי נשברה אזון שניה דפרח מיניה טומאת מדרס' .
אשת"יר ביה טומאה מנע דכל הסנדל מחובר לאזון ראשונה
שנתקנה : עד שנפסקה' אין שניה : טהורה' : דכיון דנשברו
שתי אזנים הו' לא חוי למדי' : עקבו' : עור של סנדל המוכסה
את גובה הרגל שכנגד שוקו מחוררו' : חוטמו' : שעילה
כנגד אלבעיות הרגל מלפניו : טהור' : מטומאה דלמפרס'
אלבל מקבל טומאה מכלאן ולהבא' : סוליים' : עור שחמס'
פרסס הרגל בלעד' שאין לו עקב' . ובלע"ז סול' :
האמור

זרועותיו כד' שלא יפלו בגדיהן הרחבים על ידיו ויעלו אותן
ממלא בתן : פ' קמ"ב גרסי' והוא דבר שמחלת וקושר בו פדחתו :
בית אלבעיות כמין יד של עור עשוי להכניס אלבעיותו לתוכו :
קייצין . מלקטי קוצים פי' מלקטי פירות הקצן : האוג' : פרי אדום
המזוי באלן שגדל ביער מזוי וס' צמח שהמלה טים קוני' בייערי'
מלקטים האוג ונותים אותו בבית אלבעיות' נחלל שהוא עשוי
לקבלה' : ד' ותקנה טמא מדרס' עדין עומד בטומאתו כיון דאזון
שניה קיימא טהור מן המדרס אפי' ש' דנתקנה ראשונה קודם
שנשברה שניה מ"מ טהור דפי' ח' שית' בלא לכאן שלא שירדה
לה טומאת מדרס נתחדשו לה פנים הללו ואין זו הראשונה מאחר
שכבר נהקלקל בה כדי בטולה' אבל טמא מנע מדרס' : משום
דאזון דראשונה כשנשבר' ותקנה שהיא אזון אחר תחת השבורה
וחזרה לסנדל נטמאת מנע מדרס שהרי ננעה בסנדל הטמא
מדרס' וכי נשברה אזון שניה דפרח מיניה טומאת מדרס' .
אשת"יר ביה טומאה מנע דכל הסנדל מחובר לאזון ראשונה
שנתקנה : עד שנפסקה' אין שניה : טהורה' : דכיון דנשברו
שתי אזנים הו' לא חוי למדי' : עקבו' : עור של סנדל המוכסה
את גובה הרגל שכנגד שוקו מחוררו' : חוטמו' : שעילה
כנגד אלבעיות הרגל מלפניו : טהור' : מטומאה דלמפרס'
אלבל מקבל טומאה מכלאן ולהבא' : סוליים' : עור שחמס'
פרסס הרגל בלעד' שאין לו עקב' . ובלע"ז סול' :
האמור

אם פנה ה"ה
בגמט פה ה"ה
ד' סס פה ה"ה
ה סס הלכה ד'
ו סס הלכה ז'
ז סס ק"ב :
ח סס ק"ב :
ט סס ק"ב :
י סס ק"ב :
יא סס ק"ב :
יב סס ק"ב :
יג סס ק"ב :
יד סס ק"ב :
יז סס ק"ב :
יח סס ק"ב :

האמוס * דסוסל מעל * עשוי מעור מלא שער : רבי איעור
מטהר דסנר לא נגמרה מלאכתו של מעל עד שיצטנה מעל
גבי האמוס ויחכמים מטמאין דחשבי ליה נגמרה מלאכתו והל'
כחכמים: כל המתית לרורות * בלדות סנקבו נקב המוליאן מירי

עומאקן וקשר הכקב: טהורין כמו
שהיו מפני שעתיד להתיר הקשר :
חון מקשר של ערבים * שאינו כוח
להתיר צרור שעהיקשר העשוי לפי
שעה ועומד להתיר: צרור עולם *
קשר העשוי להיות קיים לעולם :
כל המתות צרורות טהורות * בין
צרור עולם בין צרור שעה ואפילו
של ערבים והל' כת"ק: ה' לשטיח'
ע"ג קרקע ולישב עליו: סקורטיח'
עור שלבזשים העבדנים בשעת
מלאכתן: קטנליח' עור שמיניעין על
גבי המטה וסוככים עליו : עור
החמר גרסי' ול"ג עור החמור *
כלומ' עור שמש' החמור על בגדיו
כשחמור אחר בהמתו: עור הכתן *
עור שניקנים לפניה' אומני פשתן
כדי שלא ידבק הנעורת של פשתן
בבגדיהם : עור הכתף *
שמשים הכתף בלכתו שלא יזיק
לו המשאוי שעל כתפו : עור
הרופא * רופא החבורות נותן
לפניו עור שלא יטפנו בגדיו
בדם הפלעים : עור העריסה *
שמשמים על עריסה של קטן :

האמוס יר' א' מטטהר יוחכמים * מטמאים * כל
חמתות צרורות טהורות חוץ משל ערביין
רמ"א צרור שעה טהורות * צרור עולם
טמאות * ר' יוסי אומר כל חמתות צרורות
טהורות: ה' א' עורות טמאין מדרס * עור
שחשב עליו לשטיח * עור סקורטיח * עור
קטנוליא * (נ"א עור החמור) עור החמר * עור
הכתן עור הכתף עור הרופא עור העריסה:
עור הלב של קטן עור הכר עור הכסת *
מדרס עור הסר קי עור הסורק רא"א מדרס
וחכ"א * טמא מת * ו' * עב כסות ותכריך כסנ'
מדרס * עב ארגמן ותכריך ארגמן * בש"א
מדרס יוב"ה אומרי' טמא מת * עור שעשאו
חפוי לכלי טהור * למשקלות טמא * ר' יוסי
מטהר משום אביו: ז' * כל מקום שאין חסרון
מלאכה מחשבה מטמאתו וכל מקום שיש
חסרון מלאכה אין מחשבה מטמאתו אלא
העוצבה: ח' * עורות בעל הבית * מחשבה
מטמאתו וישל עבדן אין מחשבה מטמאתן
של גנב מחשבה מטמאתן

עור הלב של קטן רגילים והיו לחגור עור על מחני הקטן כנגד
לבו * שלא יכנו החטול על לבו וימות : עור הכר והכסת * של
מטה : עור הסרוק * עור שחוגרים אומני המסרקות על
מתניהן: עור הסורק * אומנים הסורקים פשתן : ר"א אומר
מדרס * וכ"ש טמא מת * דהא דמנן בפרק בא סימן (דף מט)
כל הטמא מדרס * מיטמא טמא מת : וחכמים אומרים טמא
מת * ולא מדרס * שאין עשויין לישב עליהן * והלכה כחכמים : ו' עב כסות * נגון לצדין שעשה מהן כסות * זהו עב כסות * וכן
עב ארגמן * לבד לבוע ארגמן * כך פירשו רבותי * ואני שמעתי עב כסות * עור שמכסים בו הבגדים * עב ארגמן * עור שמכסים
בו ארגמן : תכריך כסות * עור שכורכים בו הבגדים : תכריך ארגמן : עור שכורכים בו ארגמן : חפוי * מכסה * ארגוס מכסה
חופאה: טהור * דהכי תניא יכול שאני מרצה חפוי כלים לטומאה * תלמוד לומר (ויקרא י"א) * אשר יעשה מלאכה בהם * פרט
לחפוי כלים : ולמשקלות טמא * והא דמנן לעיל ס"פ כל כלי עץ שחלקו * זה הכלל העשוי לחפוי * טהור * חפוי דמשקולת שאני *
לפי שהוא עשוי לקבלה * והמשקולת עצמה אינה כלי * והלכה כמנא קמא : ז' שיש חסרון מלאכה * שעדין חסרה מעשה
ואחר כך תקיים (המחשבה) : אלא העוצבה * שאע"פ שחסרה מלאכה * מחשבה מטמאתה * לפי שאין מקפידין על חסרון
מלאכה שלה * ועוצבה הוא עור המכסה את המרכב * ואינה צריכה קינוע * דכיון דעשויה לכסוי אינו חושש לקנוע : ח' של בעל
הבית * דאינו עשוי למכרו ועושה תמן מטות ולוסקאות וטבלאות * חשב עליהן לדבר שראויין לו בלא חסרון מלאכה * מקבלים
טמא מיד * ושל עבדן * דעשוי למכור אין המחשבה מטמאתן * דעביד דממליך ומוכרן * והלוקח יעשה תמן מעלים ועדין לא
נגמרה מלאכתן לכך : של גנב מחשבה מטמאתן * דקננהו ביאוש * דקסנר סתם גניבה יאוש בעלים הוא דלא ידעו ממאן לתבעו
ושל

האמוס פי' הר"ב דפוס כו' ועיין רס"ג : וחכמים מטמאין
פי' הר"ב דחשבי ליה נגמרה מלאכתו * משום דאינו
מחוסר מלאכה הצריכה אומן שהדיוט יכול לשמטו מהאמוס כ"מ
פכ"ד מה"כ : כל חמתות צרורות כו' * כסב הר"ב והל' כת"ק *
ועיין מ"ש בסוף משנה א' פ"ה

דעלוא: ה' עור שחשב עליו כוי
עמ"ש כס' ד' כס' ד' לעיל: עור
החמר כת' הר"ב ול"ג עור החמו'
כ"כ הר"ש כס' הערוך * אבל
הרמב"ם גורם עור החמור ומס'
אשר יקשרו באמצעיתו הדבר אשר
יעטיקו על החמור * וכנ"ל גורם
עוד ג"כ עור החמר ומס' שהחמר
משים עליו כשמעמים על
החמור * ובחבורו (ריש) סכ"ד
מה"כ העטיק גם כן עור שמיניחין
על החמור סתם המשאוי * ועור
שחוגר החמר עליו :

ו' עב כסות וכו' כתב הר"ב
מפי השמועה עור
שמכסים בו הבגדים * כו' * והוא
פי' הרמב"ם * וכסב כנ"ל * ששמו
המפורסם בערב * עיבה :
למשקולת טמא * פי' הר"ב
לפי שהוא עשוי
לקבלה * ומקבלו שאר הטומאות
ואינו מטמא במדרס * הרמב"ם
פכ"ד מה"כ : ז' מחשבה עיין
מ"ש כס' ד' לעיל : שיש חסרון
מלאכה ל' הר"ב שעדין חסרה מעשה ואח"כ תקיים המלאכה *
וכן לשון הר"ש והיה נראה שצ"ל תקיים המחשבה :
אלא העוצבה * כתב הר"ב ואינה צריכה קינוע * ועבוד מני
אינה צריכה * כדפי' הר"ב במשנה ג' פי"א דזבחים :
ח ושל

אם פכד ה"ט
כ חכמות לו
סס הלכס יא
ג כס הלכה פ
ד ט הלכ' כ
ה כס הלכה פ
ו סס הלכה פ
ז סס הלכה פ
ח כס הלכה פ
ט כ"ק ס
ק"י ח"י ס
סס הלכה פ

ח ושל

גזלן אין מחשבה מטמאת. פי' הר"ב דסתם גזילה אין בו יאוש בעלים. הר"ב במשנה ב' פרק בתרא דב"ק: ט האומל שס כרול

אין בו יאוש בעלים. הר"ב דסתם גזילה אין בו יאוש בעלים. הר"ב במשנה ב' פרק בתרא דב"ק: ט האומל שס כרול

אשר יחתכו בו את העורות. הרמב"ם: פחות מה' טפחים. כדתן בפרק שאחר זה (משנה ב') ששעור העור לטומאה ה' טפחים. ולזה אמרו חכמים שלא ילא מטומאתו עד שיטאר ממנה פחות מחמשה טפחי הרמב"ם: ומן הכסף טהור. כתב הר"ב ומיהו מקבלות טומאה מכאן ולהבא. כדתן לעיל בפס"ד (משנה י"ד) של ידים טמא' מדרס' ללא מהכבד לאוקמא מתניתין במטמאת של ספרים ושל ספרין בני לוי דא"כ אפי' דשאר עור נמי טהור. הר"ם:

פרק כו הבגד

מטמא משום חמשה. פי' הר"ב (כגון לרור מרגליות דתן לעיל. פרק דלעיל משנה ב'). ומ"ס הר"ב או בית קבול שמן. הוא דבר תמוה. שהבגד יקבלו בו השמן. ואיך יתקיים בו. אבל הרמב"ם לא כתב לזה על הבגד עצמו. אלא הביא ראיה ששעור הקבול בכל שהוא מדהתן בספ"ו לקבל שמן.

ואתמחו' נשנה שם ומ"ס הר"ב ואם נעשה אהל למת דכ"ס והוא בו למדנו שאכל טמא אפי' לא נגע בו טומאה הרמב"ם כה"מ ט"מ (הל' י"ב). ומ"ס הר"ב אס נטמא במדרס הוב שיעורו אין פחות מג"ט כו' כדפי' במתני' דלקתן ועיין במשנה ד' ומ"ס הר"ב אס נעשה אהל כו' אין טמא בפחות מטפה על טפה עיין באהלות ס"ג משנה ו'. ומה שפי' הר"ב (ב) אס הוא אבנט או חגור מטמא משום אריג. אפי' שאין בו שעור כו' וילפינן ליה משק. ושק גופיה. ילפי' בספרא. הביאה הרמב"ם בסירושו י"ו ל שק אין לי א"ל שק מנין לרבות אס הקלקי ואת החבק. ת"ל או שק. יכול יטמא החבלים ומשוחות. ת"ל שק מה שק מיוחד טווי וחרוגי' אף כל טוי וחרוגי' ע"כ) וא"ת ואכתי כל שהוא למתמא. והא דעינין שישלטל חלה וריקן דומיה דשק (כמ"ס הר"ב רפ"ו) י"ל דראוי לכופ ולקבל ולקח בו מרגלים. או מחט. וא"ת א"כ ששטי כלי עור אמאי טהורין (כדתן ברפ"ו) הרי ראויין הס לקבל בו שום דבר. כמו הכא. וי"ל דמירי בעור שלוק שהוא קשה. תו' פ"ו דשנת דף ס"ג ע"ב. ול' הרמב"ם רפכ"ב מה"כ שיעור הכבד להטמא ג' טפחים כו' בד"א בקרעים מן הכבד אבל האורג כגד דעיני עצמו כל שהוא כדי זה מקבל שאר טיזאות חוץ מטומאת מדרס. שאין מקבל אותה אלא הראוי למדרס. ע"כ: אין לו אחורים. פי' הר"ב שאין כלי חרס מקבל טומאה מאחוריו. כו'

כטמאתן. ושל גזלן אין מחשבה מטמאתן. רש"א חלוף הדברים של גזלן כחשבה כטמאתן. ושל נגב אין מחשבה מטמאתן. מפני שלא נתאשוה בעלים: ט עור שהוא טמא מדרס. וחשב עליו לרצועות ולסנדלין כיון שנתן בו את האומל טהור. דברי רבי יהודה. וחב"א עד שימעיטנו פחות מה' טפחים. ר"א בר רבי צדוק אומר אף העושה מטמאה מן העור טמאה. ומן הכסף טהורה:

פרק כו הבגד

מטמא משום חמשה. פי' הר"ב (כגון לרור מרגליות דתן לעיל. פרק דלעיל משנה ב'). ומ"ס הר"ב או בית קבול שמן. הוא דבר תמוה. שהבגד יקבלו בו השמן. ואיך יתקיים בו. אבל הרמב"ם לא כתב לזה על הבגד עצמו. אלא הביא ראיה ששעור הקבול בכל שהוא מדהתן בספ"ו לקבל שמן.

וסל גזלן אין מחשבה מטמאתן. ואפי' שחשב עליו לדבר שאין בו חסרון מלאכה. דסתם גזילה אין בו יאוש בעלים. דכיון דידע מאן גזילה אילי' יתבע ליה בדינא: חלוף הדברים. דסתם גזל. איכא יאוש. דאיש אלא דאיש אלא הוא. ומיחש. אבל סתם גזילה סבר משכחא ליה לגביה ובענא ליה לדינא ולא מיחש. והלכה כה"ל: ט עור שהוא טמא מדרס. כגון שטיח. וכיוצא בו: אף העושה מטמאת מן העור. שהוא טמא מדרס: טמאה המטמאת שהמטמאת דומ' לשטיח דשעמיה שהוא יושב עליה. אבל אס קץ הכסף. של עיר הטמאות ועשה מהן הטפחות. טהור. מיהו דהו' אכלים שגשברו ומיהו מקבלות טומא' מאחוריהם. כדתן לעיל בפס"ד:

פרק כו הבגד

מטמא משום חמשה שמו' כדמפרש ואולי. משום כלי קבול. משום מושב. משום אהלים משום אריג. משום ג' על ג'. וכל אחד מהם משונה שיעורו זה מזה כירוד כגד שיש לו בית קבול כגון לרור מרגליות דתן לעיל. או בית קבול שמן. או בית קבול שעורו בכל שהוא (ומשום מושב אס נטמא) במדרס הוב שיעורו אין פחות מג' טפחים על ג' טפחים. ואם נעשה אהל למת דכ"ס (במדבר י"ט) והזה על האהל אין טמא בפחות מטפה על טפה. ואם הוא אבנט או חגור. מטמא משום אריג. אפי' שאין בו שעור שיהיה ראוי להקרא בגד. שאין ברחבו ג' אצבעות. אפילו הכי טמא מפני שהוא אריג. וילפי' ל' משקמה שק טווי וחרוגי' אף כל טווי וחרוגי'. וכל שאר טומאות אין כגד מיטמא. ולא מי' אס פחות מג' אצבעו' על ג' אצבעות. דאילו חסוב לא לעניים ולא לעשירים. ואינו קרוי בגד: הסק. הוא האריג משער ומוצה של עוים: משום ד' שמו' דשיעור שלשה אצבעות אין בו: העור משום ג'. דלית ביה משום ג' על ג'. זלית ביה נמי משום אריג: העץ משום שנים. דלית ביה שומאה אהלים בדתן בפרק כמה מדליקין כל היוצא מן העץ אינו מטמא טומאת אהלים זלית ביה נמי משום אריג. ולא משום ג' על ג': החרס משום אחד. משום בית קבול בלבד. דלית ביה כל הני דאמר' ומדרס נמי לית ביה. דכתיב במדרס הוב (ויקרא ט"ז) ואיש אשר יגע במשכבו. מיקם משכבו. לו. מה הוא שיש לו טהרה במקוה. אף כל שיש לו טהרה במקוה. פרט לחרס שאין לו טהרה במקוה. שאינו נעשה משכב לזכר. אין לו אחורים. שאין כלי חרס מקבל טומאה מאחוריו. כדכתי' (שם י"א) וכל כלי חרס אשר יפול מהם אל מונכו וגו'. ואם

ואם נגע עומא מ'אחוריה' לא נטמא כלל : שהוא מטמא משו' אריב' מה שאין כן בעור . דאפי' תתכו לרצועות דקום וארגון . אינו חשוב אריב : ב' הבגד מטמא' לטמא את כלל שאר טומאות חוץ למדרס' משום שלש ארבעות על שלש ארבעות : משום דחזו לעניים' ואחרובי מדתקוב' והבגד' אכל למדרס' צעין מידי דחזו לשיבה ונפחות מג' טפחים על ג' טפחים לא חזו למושבה : השק הארוג משיער וכו' של עוים' שיעורו בין לטמא את בין למדרס' אין פחות מד' טפח' על ד' טפחים : שוין לטמא טומאת מדרס וטמא מת' שק ועור ומסך : שירוי ד' לענין זה נאמר שיעורו צד' כשצלה ונקרע ונסתייר ממנו שיעור ד' טפחים . אכל בתחלת אריבתו אינו מקבל טומא עד שיארג כולו ואין הלכה כר"מ :

ג' היה עושים שנים מן הבגד' ב' טפח' : ואימן השק טפח א' : טהור' דאין הגרוע משלים שיעורו של חשוב' . דהגרוע שיעורו מרובה' . אכל החשוב משלים שיעורו של גרוע דאפי' בשיעור מועט החשו' מקבל טומאה : מן החמור דסגי ליה בשיעור מועט : מן הקל' דצטיא שיעור מרובה אדוק כסדר הזה הכתיב במשנה מצטרפין להקל שבהן הבגד והשק השק והעור

כו' וכ"כ הר"ש' ומסיים ומימה מה' חדוש הוא' דאחוריו טהורין' כיון דאפי' מקום תשמיש שלו טהור' . ונראה דמיירי באחוריים שיטלהם תוך כנון במקום הקק בית מושבת' כעין ההוא דלעיל פתקשני' דהאי כיון דמטניו אין לו תוך' אחוריו' טהורין אעפ"י שיש להם תוך

עכ"ל' וכה"ג לק' בר"ס האחרון' בפי' הר"ב על טבלא ואסקוטלא' ואינו תמה על שנייה' על הר"ב ועל הר"ש שכלל זה כש"כ בפי' כ"ה סוף משנה ב' . וכל אחד מהם מפרש שם בענין אחר . שהר"ב פי' שם לענין כלי שטף' כמ"ש שם בפי' דיו"ט' כדכ"ה עליו האור' שהוא הטמא משום אהלי' מוסף עליו השק כו' ילפינן אהל דבמת' מאהל דבמשכן ושק אריב' . משער ונראה של עוים' כפי' הר"ב בפי' דלקמן ואף עור בהמה טמא ילפי' מקו' (מנוצה של) עוים דאינו מטמא כנגעים' . כדפי' פ' במה מדליקין דף כ"ה ע"ב' דבמא' מת' . וכה"ל שאר טומאות חוץ מן המדרס' כפי' הר"ב ברפכ"ד : כפי' שוין מ"ש בפכ"ד משנה ז' : ג' טהור' מן המדרס' הרמב"ם כפי' מה"כ (הלכה ג') . וז"ל הר"ש יתכן דאפי' במת טהור' אם נגע בשק ולא נגע בבגד ולא נגע בבגד' הבגד טמא' והשק טהור' ע"כ : במא' עיין מ"ש ספ"ד דמעילה (משנה ו') : זה הכלל כל שחבר לו מן החיור ממנו טמא' כתב הר"ב דוקא כסדר הזה הכתוב במשנה כו' וכ"כ הר"ש' גם התו' בפ"ק דסוכה דף י"ז . אכל מסיימו דההך הכלל דאח"כ לרבוי' משמע דלאו דוקא קתני' מסני' דמצטרפים כסדר הזה ע"כ' ויש לדחות דאשכחן דתני זה הכלל' ולא אפי' לרבוי' . וכמ"ש במשנה ז' פ"ד דמגילה (וכן אהא מוצא במכילתין פתק שני משנה ג' : ומשנה ג' פ"ה דטהרות) ומ"ש הר"ב ומיחו לעשות מהן טלחי כו' דמאזיה מהן שיקלע' טפח כו' דאינו מקפיד שם אם הוא משני מינים' עירוב פירושו' הן דגרוו בזה' . דמתחילה מפרש דמאזיה מהן שיקלע' כלומר מאזיה אחד שיקלע כו' . וכמ"ש ג"כ במתני' דלקמן ואח"כ תפ' דאינו מקפיד אם הוא מב' מינים' . דהיינו שיקלע ויחבר מב' מינים' או מיותר כשיהיו ביחד טפח על טפח' ושני הפירושי' הללו כתבם רש"י בפ"ק דסוכה דף י"ז : והעתיקתי כבר בספ"ד דמעילה . וכתב רש"י ספ"י הראשון ג"ל עיקר וכן הסכימו התו' פ"ז דשבת דף ע"ו . וכן פי' הרמב"ם (במתני' דלקמן) ד' דבמקצע' . מכולם טפח על טפח טמא' ל' הר"ב ראו לטמא מושב' כלומר ולא במשכב' . וכ"כ הרמב"ם ומסיים לפי שהוא ראו למושב בהשבו אותו' . וא"ל לשכב עליו' . ועיין מ"ש בפ"ק משנה ג' . ובפי' דלקמן משנה ט' . שבח על טפח' פי' הר"ב שבן לפעמים מקליעוים כו' ולא היו אלא טפח על טפח כנגד' . בית מושב האדם' רש"י פ"ק דסוכה ט"ז :

א' טי"ט פ"ה
ט' תוספות מת הל'
ב' כ"ג
ג' כ"ד
ד' כ"ה
ה' כ"ו
ו' כ"ז
ז' כ"ח
ח' כ"ט
ט' ס'
י' ס"א
יא' ס"ב
יב' ס"ג
יג' ס"ד
יד' ס"ה
יז' ס"ז
יח' ס"ח
יט' ס"ט
כ' ס'

ה ר"ע ממשא וחכמים כו' וכה"נ פליגי לעיל בפרק עשרים משנה ד' ונמדד כפול עיין במשנה דלקמן: ונמדדין אס שלש על שלש לטמא מת או שלשה על שלשה לטומאת מדרס הרמב"ם:

א סס הלכה ה
ב סס סבה ג' כ"ג
ג' סס ס' עכ"ג
ד' סס ס' עכ"ג
ה' סס ס' עכ"ג
ו' סס ס' עכ"ג

אבלומיא וכן העתיק הרמב"ם והר"ב העתיק אפליא ולפי הבגדים המנויינס' כל כצ"ב וכחצ"ב הר"ב סס במשנה ד' בירכתו כפי הגירסא דהס' וכן הערוך העתיק כן: פנדיא והר"ב העתיק פונדה וכן הרמב"ם והר"ש ולפיכך יש לפרש גם כן הפירוש השני שכתב הר"ב בפונדה ברכ"ט וכ"פ הרמב"ם בכלא שהוא בגד כו' דנק בבשרו כו' וכו' כיסוי קטנים ישימו מעות צוקין והצרכים הקטנים וכל אחד ממנו יקרא כיס של סנדל: חובן בגד שארג בו ג' על ג' ו"ל הר"ב דזה שיעורו לטמא בכל הטומאות כמ"ס בריש פכ"ד וע"ש ד"ה טמא]:
טועשאו וילון כתב הר"ב וכגון שעשה בו מעשה כו' לב"ש משתחבר ועיין במשנה ו' פ"ד: אבל עמא מנע מדרס כתב הר"ב מפני שהשמש מתחמם בו דאל"כ

ה בלויי נפה וכברה ישהתקינן לישיבה ר' עקיבא מטמא וחכמים מטהרין עד שיקצע כסא של קטן שיש לו רגלים אף ע"פ שאין בו גבוה מפח ימאי חלוק של קטן ר' איעור אומר כל שדראיו חב' א"ע עד שיה' ה' בו בשעו' ונמדד כפול: ו' אלו נמדדין כפולין אמפליא ופמודיניא ומכנסים וכובע וכיס של פנדיא ומטלית שטליה על השפה אם פשוטה נמדדת פשוטה ואם כפולה נמדדת כפולה: ו' הכגד שארג בו שלשה על שלשה ונמא מדרס יהשל' עליו את כל (גמ' ל"ג) הכגד ואח' כנבל) לא הכגד הכגד כולו טמא מדרס נטל) חוט אחד מתחלתו טהור מן המדרס אבל כמא מנע מדרס נטל חוט אחד מתחלתו ואחר כך השלים עליו את כל הכגד טמא מנע מדרס: ח' וכן כגד שארג בו שלש על שלש ונמא טמא מת והשלים עליו את כל (גמרא ל"ג) הכגד ואחד כך נטל) ס' א' הכגד הכגד כולו טמא טמא מת נטל) חוט אחד מתחלתו טהור מטמא נטל חוט א' מתחלתו ויאתר כך השלים עליו את כל הכגד טהור מפני שאמר שלש על שלש שנתמעט טהור אבל שלשה על שלשה שנתמעט יאעפ' י שבוחר מדרס טמא פבל המומאות: ט' סדין שהוא טמא מדרס ועשאו וילון: טהור מן המדרס אבל טמא מנע מדרס: אמר

ה נפה וכברה של עור הם ופעמים עושים נפח משיער: ודינה כדון שק וכן פעמים עושים כברה מחבלים של סיפה ושל גמי ודינה כדון מפך: עד שיקצע שיחתוך ויתקן למושב והלכה כחכמים: א"ע ס' שאין בו גבוה טמא ואע"ג דלס גדול לא מוטמא בבגד מטמא כדתנן לעיל בס' השלחן והדלפקין משנה ג' כסא של קטן חוי לישיבה אפי' בבגד מטמא: עד שיהיה בו כשיעור אס הוא מכגד עד שיהיה שלשה על שלשה כשיעור טומאת הבגד למדרס: ונמדד כפול שלשה לפניו: ושלשה לאחריו נמא כשפוטטו שהוא ששה אורך על שלשה רוחב ארבו כפלים כרחבו ו' אלו נמדדים כפולין דנריך שיהיה השיעור משני נדדים כיון דאורחיהו להשתמש בהן משני נדדים: או היו שיעור מנע אחד לא מהני פ"א נדדים כפולין שכל כגד במקו החתך דרך החוטי' לצאת ממנו ומתקלקל וכו' וליקרי' ודרך התופרי' לכפול מעט סביב החתך ותופר ויהיינו נמדד כפול דקמתי' דלאחר שכסל צריך שיהיה בו כדי מדתו ואי ליכא כדי מדתו א"ע ס' שאם היה מתיר התפירה ופוטטו היה בו כדי מדתו לא מהני: אנפליא: מנעל המגיע עד הארבעה בון של כגד בין של עור: פמולויא: כמין מכנסי גדולי מתחתי ועד וריכ' ויש להן סנני' וכובע שבראש: וכיס של סנדל אזור חלול והוא כעין כיס העשוי לקבל מטלית טלאי שטלוי' על

הספה שפוררה על השפה סביב לזוהר: אס פוטטו שאינה תפורה משני נדדים אלא או מלפניו או מאחוריו ולפי' השני שלא נכפל מן החוט סביב התפירה ו' הכגד שארג בו ג' טפחים על ג' טפחים מלומצמות שהוא שיעור לטמא מדרס ואח' שנתמאו במדרס כשהן מלומצמות השלים עליו אריגת כל הכגד נטל חוט אחד מתחלתו טהור מפני שהשלים עליו את כל הכגד מן המדרס: א' אכל עמא מנע מדרס ואע"ג דנתמעט שיעורו קודם שנתמעט שיעורו: נטל חוט אחד מתחלתו ואח"כ השלים עליו את כל הכגד טמא מנע מדרס על ג' שנחלק אחר שנטמא במדרס טמא מנע מדרס הלכך שנתמעט שיעורו דשלשה על שלשה נשאר עמא מנע מדרס וכשהשלים עליו את כל הכגד הוי כגד מחובר לטמא מנע מדרס וכל המחובר לטמא עמא כמותו: ח' וכן כגד שארג בו ג' אצבעות על ג' אצבעות מלומצמות שזה שיעורו לטמא בכל הטומאות כן חוץ ממדרס ובבגד מהכי לא מיטמא שסוס עומאה שבעולם ג' על ג' שנתמעט טהור לגמרי דלא חוי למידי לא לעניים ולא לשעירים הילכך טהור מכל: הטומאות מ' ועשאו וילון מסך לפני הפתח כגון שעשה בו מעשה שעל ידי כן טהור מן המדרס לב"ש משתחבר ולב"ה שסיקשר ולרבי עקיבא תשיקבע כדתנן לעיל בס' הכרים והכסמות [משנה ו'] טהור מן המדרס דבעל מקורח משכב ומושב אבל לטומאת מגע חוי מפני שהשמש מתחמם בו ומהעטף בשוליו:

הספה שפוררה על השפה סביב לזוהר: אס פוטטו שאינה תפורה משני נדדים אלא או מלפניו או מאחוריו ולפי' השני שלא נכפל מן החוט סביב התפירה ו' הכגד שארג בו ג' טפחים על ג' טפחים מלומצמות שהוא שיעור לטמא מדרס ואח' שנתמאו במדרס כשהן מלומצמות השלים עליו אריגת כל הכגד נטל חוט אחד מתחלתו טהור מפני שהשלים עליו את כל הכגד מן המדרס: א' אכל עמא מנע מדרס ואע"ג דנתמעט שיעורו קודם שנתמעט שיעורו: נטל חוט אחד מתחלתו ואח"כ השלים עליו את כל הכגד טמא מנע מדרס על ג' שנחלק אחר שנטמא במדרס טמא מנע מדרס הלכך שנתמעט שיעורו דשלשה על שלשה נשאר עמא מנע מדרס וכשהשלים עליו את כל הכגד הוי כגד מחובר לטמא מנע מדרס וכל המחובר לטמא עמא כמותו: ח' וכן כגד שארג בו ג' אצבעות על ג' אצבעות מלומצמות שזה שיעורו לטמא בכל הטומאות כן חוץ ממדרס ובבגד מהכי לא מיטמא שסוס עומאה שבעולם ג' על ג' שנתמעט טהור לגמרי דלא חוי למידי לא לעניים ולא לשעירים הילכך טהור מכל: הטומאות מ' ועשאו וילון מסך לפני הפתח כגון שעשה בו מעשה שעל ידי כן טהור מן המדרס לב"ש משתחבר ולב"ה שסיקשר ולרבי עקיבא תשיקבע כדתנן לעיל בס' הכרים והכסמות [משנה ו'] טהור מן המדרס דבעל מקורח משכב ומושב אבל לטומאת מגע חוי מפני שהשמש מתחמם בו ומהעטף בשוליו:

וכי באיזה מדרס נגע זקי כלומר האיל וספר מטמאת מדרס כשעשהו וילן הרי טהור לגמרי. ולא נשאר בו טומאה כלל. מידי דהוה אשברי כלים שהם טהורים מטמאתן לגמרי: אלא אם כן נגע בו הזב. אם נגע הזב בוילון זה. מטמאו

טומאת מגע הזב אבל תכה טומאת מדרס שהיתה בו תחלה. אין כאן טומאה כלל. ואין הלכה כרבי יוסי: י שלשה על שלשה שנחלק. בגד שיש בו שלשה טפחים על שלשה טפחי: שנטמא במדרס הזב. ואחר כך נחלק ואין בזה מהן כדי שיעור טומאת מדרס. כהא פליגי תנא קמא ורבי יוסי דתנא קמא סבר טמא מגע מדרס. ור' יוסי סבר טהור לגמרי. אבל בגד של שלש על שלש. שפירש מבגד גדול שהיה מדרס. הכל מודים שמשעת פרישתן מאביהן. מקבלו טומאת מאביהן. ואין הלכה כר' יוסי:

יא בריא ונורר מלח גרסינן. בגד המוטל באשפות. בטל ליה מתורת בגד אלא אם כן אית ביה תרתי שהיא בריא וחזק. וראוי לנרור בו רובע קב מלח. אבל הנמצא בבית הואיל ואינה מושלכת באשפה עדין חשובה היא. וכחד גרידא סגי. או בריא אע"פ אינו צורך מלח או צורך מלח אע"פ אינו בריא: רבי יהודה אומר בדקה. לעולם אינו מטמא עד שיהא צורך רובע מלח דקה. וחכ"א אינו מטמא עד שיהא צורך בגסה: אלו ואלו מתכוונים להקל. רבי יהודה סבר דקה צריכה לנרור בבגד בריא וחזק טפי מפני כבדה. שהיא כבדה יותר מן הגסה. הילכך משער עד שתהא מחזקת דקה להקל עליה שלא תטמא. ורנכן סברי בגסה צריכה בגד יותר בריא. מפני חדודה וקרטותיה בולטים. הילכך משערים בגסה לטמא כדי להקל על הבגד המחזיק מלח דקה שלא יטמא: שוין שלשה על שלשה באשפה לשלש על שלש בבית. כשם ששלש על שלש בבית מטמאות טמא מת. ואין מטמאות מדרס כך שלשה על שלשה באשפה מטמאות טמא מת ואין מטמאות מדרס. דבטלה חשיבותא מאחר שהשליכה לאשפה. והלכה כחכמים בבגד: יב שלשה

א"ר יוסי וכו' באיזה מדרס נגע זה. יא א"כ נגע בו הזב טמא במגע הזב: י שלשה על שלשה שנחלק. טהור מן המדרס. אבל טמא מגע מדרס יא ר' יוסי וכו' באיזה מדרס נגע זה. יא א"כ נוגע בו הזב. טמא מגע הזב: יא שלשה על שלשה באשפות. בריא וצורך מלח. כבית. או בריא. או צורך מלח. כמה מלח יהיו צורך ר' יהודה אומר ברקה. וחכ"א בגסה. אלו ואלו מתכוונים להקל. רבי שמעון אומר שוין שלשה על שלשה באשפות. לשלש עד שלש בבית: יב שלשה

דאל"כ אין לו עליו תורת כל. ועיין מ"ש במשנה ה' פ"ט דסקלים ועיין מ"ש במשנה דלקמן: י אבל טמא מגע מדרס. והא דפי' הר"ב במשנה ה' פ"ט דזבחים דבגד שנטמא. וקרעו ברובו טהור לגמרי מדאורייתא. (ועיין

ר"ע
מ"ט ס"ג
ס"ד
ס"ה
ס"ו
ס"ז
ס"ח
ס"ט
ל"ג

בפ' דלק' משנה ח') ופי' הסוספות דף ל"ה. וכן בפ"ד דחולין דף ע"ג. דהכיא דבגד שהוא כלי. וכיון שיש עליו שם כלי וכשנקרע אזיל שם כלי מיניה טהור לגמרי. אבל הכא מיירי בחסיכת בגד דעלמ' ואין שם כלי עליו. ולא סהור ממגע מדרס. אע"פ שטהור מן המדרס. ועוד י"ל דהכיא דזבחי' מיירי כשקורע קרעים הרבה ואין בכל א' שלש. ולהכי טהורה לגמרי. אע"פ שכל הקריעות מחוברות בסופן. לאו חבורהא. וכן שכל קרע וקרע קרע עד רובא של טליה בשפות משלש על שלש. הוי כאלו גמר כל

אחד ואחד עד סופו. ע"כ. וכ"כ הר"ש בפ' דלקמן משנה ח'. וטעמא דת"ק דמתני' דהכא דטומאת בית הסתרים מטמא. וכן הוא בהדיא ספ"ד דחולין דף ע"ג. ועיין לקמן: אר"י וכו' באיזה מדרס נגע זה. כהא הר"ב דבגד של שלש על שלש שפירש מבגד גדול כו'. הכל מודים שבשעת פרישתן מאביהן מקבלין טומאת מאביהן. כיון שיש באביהן כדי לטמא (דכשעת פרישה מאביו אי א' לנמצא שלא יגע מעט. וכשעת פרישה אינו בית הסתרים. ומקבל טומאת מאביו. שיש בו שיעור אב הטומאה רש"י דחולין סס) וה"ל לא פליגי ר' יוסי במטה שנטברה בשרק י"ח. משנה ו'. ובסנדל שנטסק במשנה ד' פכ"ו דפי' הר"ב בתס. ושם כתבתי דלהכי מוקי הר"ב והר"ש. וכן התו' דפ' ואלו קשרים (דף ק"ב) למתני' דהתם דאפי' אף כרבי יוסי. משום דהלכתא כותיה דטומאת בית הסתרים אינו מטמא. והשתא קשיא לי טובא אדפסק הר"ב הכא ובמשל' דלעיל דאין הלכה כר"י וכן הרמב"ם לעיל כתב ואין הלכה כר"י. ובזושי' תמוז ג"כ בתקנת ספרים בפ' הרמב"ם ואין הלכה כרבי יוסי. אבל בחבורו סכ"ג מהלכות כלים (הלכה ע'). פסק בהא דמתני' דלעיל ודהכא בפרווייהו כרבי יוסי. והוא נכון אע"פ שהכסף משנה

הוא ליה לכבוד טעם בדבר דלא פסק כת"ק. אולי סתך על המבין. אבל מ"מ קשיא לי הא דמתניתין ז' דהכיא פסקה ג"כ הרמב"ם סס (הלכה ז') ואמאי הא אפי' כר' מאיר כדכתבתי לעיל סס. ולכן נ"ל דהרמב"ם מתניתין ז' לאו מטעמא דכתבו הר"ב והר"ש דכר"מ אפי' אלא טעמא דהכיא מתני' שכשם שאם פירש שלש על שלש מבגד גדול אי אפשר לנמצא שלא יגע ולכך טמא מגע מדרס. ה"ל כשנוטל חוט א' משל שלשה על שלשה א' לנמצא שלא יגע בעירו מושכו מן החסיכה מה שאין כן נחלק דמתניתין דהכא דאינו נוגע כלל דאדרבה המחלק קורע וחושך זה לכאן וזה לכאן: יא וצורך מלח. ולא תקרע צבת שינורו בו המלח ויהדקו אותו כמו שיקרה בבגד הכלוי. הרמב"ם (ומה שכתב הר"ב בריא וחזק וראוי כו'. אשרש לקצן בס"ד): או בריא או צורך מלח. ולכאורה יקשה אם אינו בריא היאך יצורר מלח. ולשון הרמב"ם בפירושו כפי' נא' יאם שתיבה בריאה. אע"פ שאינה חזקה באופן שתיבה ראויה לצור בה. או שתיבה חזקה אע"פ שתהיה חזקה אע"כ. והשתא ז"ש הר"ב ברישא וחזק לא אדלעיל לשרש. ובריא קאי. הלא אשלפניו וראוי לנרור בו קאי:

אם הלכה כל
ב שם הלכה כה
ב שם הלכה כה
דמיון פליג
ה' כלם הלכה כה
ה שנת כה
ו שם הלכה כה
ז' כלם הלכה כה

יב ושל וזהו סוד טובה
סי' הר"ב הוא
המשי הכבוע כרמזו בלע"ו עיין
מ"ט פ"ג דפרה מסכה ו'
פרק כה אן שעשה כדור
בפני עלמה
כתב הר"ב וכ"ס כעשה וכו'
וכ"ס מהר"ם ומס"ו ונ"ל דמשום
סיפא נקט ברישא לתרויהו"ע כ'
ב בין מוכן בין שאינו מוכן טמא
בשאר טומאה חוץ מן
האדרס שיהי' הוא פחות מג'
טפחים הרמב"ם פכ"ב מה"כ
(הלכה כ"ג) ו"ש הר"ב במגוד
קוליי"א בלע"ו וכ"כ רש"י שם
קבלי"א בלע"ו והרמב"ם
בפירושו כתב שהוא יסד
גרבי יוסי אומר על העור
טהור ונ"ל ל"ג וכן
נמחק בגא"י וכן בגוססות
מהר"ם ליתיה וכן במשניות
ישנים מנוקדים והסברא נוקמת
דלא גרסינן ליה דאם טהור
על העור כ"ס שיהא מטהר ב"כ
על הכבד כדמוכח ממלוגתא
ומי שסנה קן

יב שלשה על שלש שנקרע אסתנו על
הכסא ובשרו נוגע בכסא טהור ואם לאו
טמא שלש על שלש שנמחה ממנה חוט
אחד או שנמצא בוקשר או שני חוטין
מתאימין טהורה שלש על שלש
שהשליכה באשפות טהורה החזירה טמא
לעולם השלכתה מטהרתה וחזרתה
מטמאתה חוץ משל ארגמן ושל זהרית
טובה ר"א אומר אף משלת חדשה ביוצא
בהן ר"ש אומר כולן טהורין לא דהזכרוי
אלא מפני השבת אברה
פרק כח שלש על שלש שנתנה
בכדור או שעשאה
בדור בפני עצמה טהורה אבל שלשה על
שלשה שנתנו בכדור טמא עשאה כדור
בפני עצמו טהור מפני שהתפר ממעטו
ב פחות משלשה על שלשה שהתקינו
לפוק בו את המרחץ לגער בו את הקדרה
לקבץ בו את הרחים בין מוכן בין שאינו
מוכן טמא דברי ר"א ר"ה ישע אומ' בין מן
המוכן בין שאינו מן המוכן טהור
ג העושה אספגניות בין בכבד בין בעור
טהור (כ"א ל"ג ר' יוסי אור' על העור טהור)
מלוגמא בכבד טהורה
ובעור

יב שלשה על שלשה שנקרע ולא נחלקו הכרעים זו מזו ובשרו נוגע בכסא אם הקרע כל כך גדול עד שכשמימימים הכבד על
הכסא וישב עליו בשרו נוגע בכסא טהור דבעל ליה מורה בגד ואם לאו שאין הקרע כל כך שיגע בשרו בכסא לא בעל מתורת
בגד וטמא שנתה ממנו שכלה ממנו ודוגמתו מהרה שטליה על גבי בריאה דתנן לעיל בסוף פ' שלשה תריסין וכשבלה חוט
אחר מבגד שלש על שלש מומלוגתא נחמטע שיעורו וטהור ר"א שני חוטים מתאימין פירשו רבותי דמתאימין קאי נמי אקשר והכי
קמי' נמלאו בה שני קשרים
מתאימין או שני חוטי מתאימין
משום דאם שני חוטי קשורין זה
אלל זה בכבד אין דרך להיחסם
וכי אמרין בגמ' פרק כלל גדול
(דף ע"ד) אי מתרמי תרי קטרי
בהדי הדדי שרי מד וקטרי חד
ושני חוטים המתאימין שדרך
האריג' שהערב נכנס לתוך הסתי
אין ב' חוטים נכנסים בסדר אחד
אלא במקום שזה נכנס זה יוצא
וכשעטיה שוין נחשב האחד כמו
שאינו החזירה לביט טמאה
דהא דר' אחשה : לעולם
השלכתה מטהרתה כלומר כי
היא נוגע מיטמאה ומיטהרת
אפילו עשר פעמים ביום ארגמן
וזהרית טובה חשיבו ולא מבטלה
לכו אשפה (מתורת בגד)
וזהרית טובה הוא המשי הכבוע
כרמזו בלע"ו : אף מטילות
חדשה כיוצא בהן דוגה כדון
ארגמן וזהרית טובה ולא מבטלה
לה אשפה מתורת בגד : כלן
טהורין אם הושלכו לאשפה לא
אבינו ארגמן וזהרית טובה לא
הזכרו ארגמן וזהרית טובה
ליחלק משאר בגדים : אלא השמי
השב' אבידה דאם מלאם באשפה
לא אמרו מדעת הסליכה ובעו
הכחה דמפני חשיבותיהו לא מייאשי הכעלים ושאר בגדים דלא חשיבו דאם מלאם באשפה לא בעו הכרעה והלכה כת"ק :
פרק כח שלש על שלש שנתלה בכדור בכד של שלש אצבעות על שלש אצבעות שנתנה בתוך כדור פלוט"א בלע"ו : או
שעשא' כדור שלקח הכבד וכרכו עגול כמין כדור כמו שעושים לתמוקות וטהור : וטהור שנתבטלה כשנתנה
בכדור וכל שכן כשעשא' כדור בפני עלמה שנתבטל' בחפירה : אבל שלשה על שלשה לא מבטל' בנתינתה לתוך הכדור : לפי שהיא
שמורה שם אבל אם עשאה כדור בפני עלמה טהור לפי שהתפירה ממטטה וטהורה ממדרס : אבל טמאה בכל שאר טומאות כדון
כל שלשה שיתמעט : ב לפוק לסתום נקבין שמתרחץ שלא יצא החום : ולגער בו את הקדרה לאחת בו את הקדרה כדי לערות
ממנה תוך הקע"ה או לתוך התמחוי : בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן בפ' במה מדליקין מוכיח דבהטתו בקופסא כולי עלמא
לא פליגי דטמא דהא אחשיבה וזרקו לאשפה כולי עלמא לא פליגי דטהור דהא בטליה כי פליגי היכא דתלה אוחו במגוד קוליי"א
בלע"ו או הניחו אחורי הדלת ר' איעזר סבר בין הניחו במגוד שגרא' כמזכיר זרקו באשפה בין הניחו אחורי הדלת שגרא' סברא
כאינו מוכן לגבי הניחו בקופסא לעולם טמא כל זמן שלא זרקו באשפה זר' יהושע סבר לעולם טהור כל זמן שלא הניחו בקופסא
ור' עקיבא סבר דתלאו במגוד מוכן הוא והוי כאוהניחו בקופסא וטמא : והניחו אחורי הדלת דהוה שלא מן המוכן ה"י הוא כלא
זרקו באשפה וטהור והתם מסיק דהדר ביה ר' עקיבא לגבי ר' יהושע והלכה כר' יהושע : ג אספגניות מחבצות סיגושי' מחלב
ושענה ומחאה ושמן וכיוצא בהן וממרחים אותה על הכבד או על העור ונותנים על המכה והיא נמאסת ואלו הכבד והעור ראוין
עוד לישוב' ולא לתשמיש אחר : מלוגמא חבושת עשויה מקמח והאנים וכיוצא בהן שאדם לועס ונותן על גב המכה ויפי' מלוגמא
מלא לוגמא : בכבד טהורה לפי שהכבד נעשה ומבטל ותו לא חזי לתשמיש :

ובעור

ובעור

ובעור טמא שאין המלונמה מהדבקת על העור כמו על הבגד ואין העור מתבטל בכך: מפני שהיא נעדרת: לאחר שתיבשה מעל הבגד היא נעדרת ונשמטת מאליה מעל הבגד והולך כל הליכלוך ואין הלכה כרשב"ג: ד' מצויירות טהורות: דלורתן מוכת עליהן שהן מיוחדים

לספרי' בלצד ואינו משמשו אדם: וכל שאינו משמשו אדם: טהור: ושאין מצויירות מיוחדים נמו לשאר השמיטין הלכך טמאות: וצ"ש דמטמאין בין מצויירות בין שהן מצויירות משום דמחשבי מטמאות ספרים משמשו אדם פעמיים נשטח בהם תמיד: אלו ואלו טהורות: דכיון שיחדן לספרים תולא הו' משמשו אדם: ואין הלכה כרשב"ג גמליאל: ה' ככה: מטמאת ספרים שבראש האשה ויש לה טומאת מדרס שפעמים שהיא יושבת עליה: ונתנו על הספר: אם יחד אותו לספר וכרך אותו עליו: טהור מן המדרס: אבל טמא שאר טומאות: חמת נאד של עור: שעשאו שטיח: עור שטוח על הארץ ליטב עליו וחתמת ושטיח

תרווייבו טמאין מדרס: ואפי הכי כיון דשינה מזה לזה ואפילו בלא שנוי מעשה הוה ליה ככלי שנסבר וטהור: אבל מקבל טומאה מכאן ולהבא: תורמל: כלי עור שהרופה מניח כליו לתוכו: הכי גרסי' כסת טעמא מטמאת ומטמאת שעשאו כסת טהור: ולא גרסינן טמא וכך היא גירסת רבותי: וכן מחמתו במשנה דווקנית והכי מוכח מן התוספתא וטעמא דבבבא טהור כדתנן בסו"ד זה הכלל לשמו טמא לשם אחר טהור: ומפרש בתוספתא לשי' מכלי פשוט לכלי פשוט: כגון משטח למטמאת: או ממשפת לסטיח: ושלל לשמו מכלי פשוט לכלי קבול: ומכלי קבול לכלי פשוט ומכלי קבול לכלי קבול נמו הכל שנוי שלל לשמו וטהור: ואם כן חמת שעשאה תורמל דשניה מקבול לקבול נמי טהור: וכר שעשאו סדין: וסדין שעשאו כר: דהוי שנוי מקבול לפשוט ומפשוט לקבול נמי טהור ואי קשיא אמאי לא ערביניה ומניניה חמת שעשאה שטיח ושטיח שעשאו חמת כהדי הכך כיון דלכהו טהור היא: לא קשיא משום דקא בעי למחדר ולמחני ומנא אחריתי כדתני חמת שעשאה תורמל והוה צריך למחני חמת שעשאה שטיח או תורמל ואינו רוצה לשנות מסדר האחרים: ורוב ספרים גורסים טמא: ואינו יודע ליטב גירס' זו מכוונת: ו מטלית

ובעור טמאה: ר"ש בן גמליאל אומר אף בבגד טמאה מפני שהיא נעדרת: ד' מטמאות ספרים: בין מצויירות: בין שאינן מצויירות: נמאות: כדבריו"ש: בית הלל אומרים מצויירות: טהורות: ושאנים מצויירות: טמאות: רבן גמליאל אומר: אלו ואלו טהורות: ה' כפה שהוא טמא מדרס: ונתנו על הספר טהור מן המדרס: אבל טמא נמא מ' חמת שעשאה שטיח: ושטיח שעשאו חמת: טהור: חמת שעשאו תורמל: ותורמל שעשאו חמת: כר שעשאו סדין: וסדין שעשאו כר כסת שעשאה מטמאת: ומטמאת שעשאה כסת: טמא: זה הכלל כל ששינהו לשמו: טמא: לשם אחר: טהור:

ו מטלית

כן אפשר שיצא לו הטעות ממחיתין ו'. ששם נשנה ר"א על העור טהור: ד' מצויירות: כחז"ל שכל שאינו משמשו אדם טהור: כדתנן במשנה' פ"ק ט"ו: ושאנים מצויירות טמאות: בשאר טומאות חוץ מטומאת מדרס: משני שאומרים

לו עמיו ונעשו מלאכתנו הרמב"ם פכ"ב מה"כ: ה' כפה שהיא טמא מדרס: כחז"ל שפני' שהיא יושבת עליה: ועיין במשנה' ט"ז פכ"ד ועוד עיין בריש פ"ד דזבים: אבל טמא טמא חת: והר"ב כתב שאר טומאות דטומאת מת לא דוקא: כמו שני' הר"ב בריש פכ"ד: וכתבתי שם הטעם בס"ד: חמת שעשאה תורמל וכו': כר שעשאו סדין כו' טמא' והר"ב כתב דגרסינן טהור וכ"כ הר"ש: אבל גירס' הרמב"ם טמא' ומפר' כל ששינהו לשמו חס הוי השני כלי' אשר ישתנו היה לו השני' אשר יחדר: עיין א' כמו החמת והתו מל ששינהו כלי קבול והכר והסדין אשר הן אחד שפאים במדרס: לפי שכן יחד ראיון למשכ' וכן הכסת והמטפח' ולשם

(א' ז"ל אחר) הוא כמו עור של שטיח אשר הוא פשוט ואמנם יטמא במדרס לצד כמו שקדם: והחמת אשר תעמא בשאר טומאות: עוד כתב ולא יטעך אמרו סדין ומטמאת ותחשבם מעור לפי שהכר והכסת כבר יאו של עור וכבר יהיו של בגד ורוב מה שיכולה שם כר וכסת סתם על הבגד עוד כתב ונוסח' הקוספת' המשל' בכלי עור מן הפשוט לפשוט טמא' מן הפשוט למקבל ומן המקבל לפשוט ומן הקבול לקבול טהור: ובבגד הכל טמא' ע"כ וכן הביא הר"ש סוכן ראיתי (בת' ספתא) ברפ"ו מבבא בתרא דמכילתין וצריך לומר דס"ל להרמב"ם דמשנתניו ותוספתא חלוקים הם דלמשנתניו מכלי קבול לכלי קבול נמי טמא: כמו מפשוט לפשוט: דשינהו בכלל כל ששינהו לשמו הן: וטמא' וכן בחבורו פכ"ד מה"כ כשהעתיק הקוס' נתחכם להשמיט מקבול לקבול: ואח"כ העתיק משנתניו וכתב חמת שעשאו תורמל או תורמל שעשאו חמת: הרי הן מדרס כשהיו: ותמיהני על הכ"מ שהראה מקום על התוספתא: ולא העיר שבדין מכלי קבול לכלי קבול לא חסך בהתוספתא: עוד יש לדקדק בדברי הרמב"ם דכיון שכתב דכר וסדין: וכן כסת ומטמאת הן ג"כ כולל ששינהו לשמו: לפי שהן יחד ראיון לחשב מפני מה א"כ הוצרך נזה נומר שלל נעשה לחשוב שהסדין והמטמאת הן של עור: הלא אפי' הן של עור נמי טמא': שהרי הם בכלל ששינהו לשמו: ואי משום דבתוספתא שנינו

ובבגד הכל טמא: א"כ לא היה צריך לזה הטעם שהן יחד ראיון למשכב: ובחבורו העתיק כר של בגד כו' (ועשאהו סדין וכו') או פסת של בגד שעשאהו מטמאת: ולא כתב בו טעם שהן יחד ראיון למשכב: אבל נראה שכובר דכיון שהוא בגד הכל טמא וכדברי התוספתא: ולפי זה הך כלל דלניין לא קאי אדמין ליה כר וכסת שהרי הן של בגד והכל טמא: אלא ארישא מדרס חמת שעשאה שטיח כו' וחמת שעשאה תורמל כו': ועוד ל"ל שלל כתב ואל יטעך כו': לענין טעם הדיון:

אלא

א סס הלכה
ב סס פכ"ד
ג סס פכ"ד הל'
ד סס פכ"ד הל'
ה סס הלכה

אלא להזכיר מהטעם בעלמא שכן (אין) נמלא סדין ומטפח
(שיהיה עור) ויחשוב הטועה שמפני שנשמתו לכר וכסת' והן
של עור' א"כ אף הנה על כרחין של עור הן לוי"א שאם טעות
שעשיתי' שהכר וכסת יהיה של עור הנה הנס ג"כ של כגד

א"כ חיי' שג"כ
ס' כלים הל"ח
ג' שנת' כס'
ר' סס פכ"ב ס'
ה' סס פכ"ב ס'
ס

ו מטלית שהיא טמאה מדרס' ועלמה בקופה וקופה לאו כר
מדרס היא ומיהו כשעלה בקופה נטמאת הקופה לפי שנגעה
במטלית הטמא מדרס' וכרי היא גבע מדרס' והמטלית
כשנגמז' עלייתה פרת מינה טומאת מדרס' משום דנטלה לגבי
קופה' וקופה לא חוי למדרס' :

מטמא אחד ופוסלת אחד' כדון
כלים שנגעו במדרס' ופירשו'
דתנן בסוף זבחים' הנוגע במשכב
מטמא שנים' ופוסל אחד פירש'
מטמא א' ופוסל א' דכל זמן שהכלי
נוגע במדרס' חשיבין ליה כאב
הטומאה לענין אוכלים לעשות
ראשון ושני בחולין ושלישי
בתרומה' אבל כשפירש' ה"ל כולד
הטומאה ועושה' שני בחולין
ושלישי בתרומה כלכד דהיינו
מטמא א' ופוסל אחד' הפרישה'
למטלית מן הקופה כוה לה
הקופה ולד הטומאה כמו שהיתה
קודם שהפרישה' : אבל המטלית
טהורה' דמכיון שטלחה בקופה
נעשית בקופה' והויא ליה כחתיב'
דופן שנטלה מן הקופה דטהורה
החסיכה וזמיהו אם אחר פרישה'
מן הקופה חישב עליה לשיבה
מקבלת טומאה מכלן ולהבא אם
יש בה כשיעור' טלחה על הבגד'

ו מטלית שטלייה על הקופה' מטמאה
אחד ופוסלת אחד הפרישה מן הקופה'
הקופה מטמא אחד ופוסל' אחד' והמטלית
טהורה' טלייה על הבגד' מטמא שנים
ופוסלת אחד' הפרישה מן הבגד'
מטמא אחד' ופוסל אחד' והמטלית מטמא'
שנים ופוסלת אחד' : וכן הטולה על השק'
או על העור דברי ר"מ' ר' שמעון מטהר'
רבי יוסי אומר על העור' מטהר' על השק'
מאי ימפני שהוא אריג' : ז' שלש על שלש
שאמרין חוין מן המלל' דברי ר' שמעון'
וחב"א' שלש על שלש מכוונת' טלייה
על הבגד' מרוח אחת אינו חבור' משתי
רווחות זו כנגד זו' חבור' עשאו כמין
גא"ס' ר' עקיבא מטמא' וחכמים' מטהרין'
אמר ר' יהודה בר' אבטלית' אבל בחלוק'
מלמעלן חבור' ומלמטן אינו חבור' :

ח בגרי

כז' עיינה שכתבתי בזה בס"ד
פ"ד' : אבל בחלוק מלמעלן
חבור ומלמטן אינו חבור' לשון ר"כ
אוח' לעולם היו חבור' אלא א"כ תפורה השפה העליונה וכן
בפי' הרמב"ם' וז"ל הנה היא תהיה חבור' אם לא כאשר יתפור
השפה העליונה אשר ימשך לכד הראש לפי שהיא אז יתלה
הפוכה' ע"כ' וזרין לדחוק דשפה העליונה היינו של החלוק'
שכשהטלייה תפורה בשפה עליונה של החלוק אז מתהפכת'
מה שאין כן בשתפורה בשולי החלוק' שאז היא תלויה כדרכה'
ומלמעלן דקתני במתניתין קאי אטלייה' וכלומר שאם היא
תלויה כדרכה שהיא תפורה בשולי החלוק' שאז היא תפורה
במעלה שלה' ר"ל של הטלייה היו חבור' ומלמטן היינו שאם
היא מתהפכת' שהיא תפורה בשפה עליונה של החלוק ומפני
שזו מתהפכת' שייך לומר שהיא תפורה במלמטה שלה' ר"ל
של הטלייה ובל זה דוחק מאוד' ומנאתי בנוסחת ארץ ישראל
בזה הלשון' הנה היא תהי' חבור' כאשר יתפור השפה
העליונה אשר ימשך לכד הראש' לפי שהיא אז בלה מלמעלה
למטה' אבל אם תפר הרוח של כד מטה אינה חבור' לפי שהיא
אז נתלית הפוכה' עד כאן' והר"ש כתב מלמעלה בכתף'
מלמטה בשולים' :

לא נכבטלה מטומאת מדרס' ומטמא הבגד' שנים ופוסל אחד
כדון כלים הנוגעים במדרס' כל זמן שלא פירשו' : הפרישה מן
הבגד' דין הבגד ככלים שנגעו ופירשו מטמא אחד ופוסל אחד
והמטלית הרי היא כמו שהיתה' דלעולם לא נכבטלה'
ומטמאה שנים ופוסלת א' : וכן הטולה מטלית על השק' או
על העור' כטולה על הבגד ואינה מתכבטלת' : ור"ש מטהר'
קסבר בשק ובעור מתכבטלת האיל ולא מינה' ורבי יוסי סבר
דבשק דאריג כמותה אינה מתכבטלת' אבל בעור דלאו אריג
הוא' מתכבטלת' והלכה כרבי יוסי' : ז' שלש על שלש שאמרין'
דמטמא לענין טומאת מת' ושרן' ונבלה' : חוין מן המלל' מה
שמשייר האורג בראש' הבגד כשיעור' ז' אלבעות והוא ענף של
בגד קרוי מלל וכיון ששתי לבדו הוא ואין בו ערב' אין חל טרף
לאריג' : ורבתי מסרשי' מלל זה מה שמולל וכופל' התופר במקו'
סחתך מפני החוט' שדרכן ללאת שלא ינאו ותתקלקל התפירה'
מכוונת' והמלל בכלל' טלייה על הבגד מרוח אחת' מטלית
שהיא טמאה מדרס' ותפר אות' על הבגד נאמטמו מרוח אחת'
ומשלש רווחות תלויה ואינה מחוברת' בבגד' אינו חבור' ואין
הבגד טמא מדרס' : משתי רווחות זו כנגד זו' כגון שהיא תפורה
מרוח ומערב' ודרוס' ולפון אינה תפורה' או אפכא' : הרי זה

חבור והבגד טמא מדרס' : כמין גאס' שתפורה מרוח ודרוס'
רווחות זו כנגד זו' : בטלית שאינה דרך מלבוש אלא שכורכה עליו כלכד'
אבל בחלוק' שלובשים אותו' לעולם היו חבור' אלא א"כ
תפורה השפה העליונה' והלכה כחכמים' :

ח לבגדי

ח בגדי עניים שהם עשויים מחתיכות חתיכות קטנות ואין בכלן חתיכה אחת שיהיה בה ג' על ג'. הרי אלו טמאין מדרם והאילו ויש בכל הבגד בכללו שלשה טפחים על שלשה טפחים או יותר הרי הבגד כלו טמא מדרם. כיון שנקרע רובה אינו חבור. ואם לטמא הקפה האחד לא נטמא הקפה שאחר: העצים והרכים הבגדים העצים והגס' ביותר כגון הלכדין והמגוסין: והרכין ודקין ביותר כגון השיראין והסריקין: און בהם משום שלש על שלש ואין עמאלין טמא מס ולא שאר טומאות עד שיהיה בהן ג' טפחים או יותר. משום שלש על שלש מהן לא חזי למדי: ט כסף הסבלים הנשאים משאות על כתפן או על ראשן יש להן כסף קטן בראשן או בכתפן שלא יזיק להן התשואו ופעמים יושבין עליו: משמרת של יין און בה משום מושב' שאין יושבים עליה מפני הסמורים: סבכה של זקנה עומאה מושב' לפי מאי דתנן לעיל בפ' ג' תריסין דסבכה של זקנה עומאה עמא מת' דמשמע אבל לא משום מושב' צריך לפרש דשני מיני סבכות יש לזקנה. אחת שאינה ראויה לישב עליה והיא עומאה

טמא מת וסבכה אחרת שעממים יושבת עליה ובה טנן הכא שהיא מטמא משום מושב: חלוק של יוצאות החוץ. תרגו' וזכה נפקת ברא: כסבכה. שיש בה חלונות חלונות מעשה רשת וכשרה נראה לחון: מן החרס. מן הרשת וכשרו נראה לסייך טהור: מזוטו' יש בתחית הרשת מעט אריג עשוי כבגד וקרוי זוטו של רשת: וכפלו' שפל את הרשת ותפרה ואין בשרו נראה מתוכה טמא דחשיב כגד' ואין הלכה כרבי אליעזר בן יעקב: קירקורת' שוליס ותחית. כמו קרקרות הכלים: עד שיגמור את סיה' שפתה העליונה. שאינה יורדת לטומאה עד שיגמור את כל מלאכתה: שצ'ים שלה' מלשין הסבוסים והסחרונים. ציור שעושים על הסנכ' לנוי עומד על תחנה ומקיף מאוזן לאזן ובפני עצמה נתיי חשיב שהוא עשוי להסירו משם ולתת אותו בסבכה אחרת: החוטין שלה' שבהן קושרים הסבכה על הראש: טמאים משום חבורי שאם נטמאת הסבכה נטמאו החוטים עמה' דאלו החוטים בלא סבכה לא היו מקבלים טומאה: אם אינה מקבלת את רוב השער. של הראש טהורה:

פרק כט נומי הסד'ין נימין היוצאים מן הסד'ין והן חוטים שרגילים ללכת מן האריגה בין מן הדדדים בין מלמעלה בין מלמטה. אם נגע שרץ בנימין נטמא הסד'ין והוא שיגע בתוך השיעור המפורש בתמיתין. וכן אם נגע שרץ בסד'ין נטמאו הנימין עד מקום השיעור המפורש ומהן טהורים. שאין הנימין חבור לכל בגד אלא עד מקום השיעור המפורש בהן: טרטיין. כמין טבעים: פוילן. סד'ין שמתעטף בו טולו:

ח אינו חבור. כסף ט' דחולין דף ק"ג מייתי לה ומסיים בה וטהורה ויאינו דכחז' דר"ב במשנה ה' בפרק י"א דזנחים דבגד שנטמא וקרעו ברובו דנטהר מדאורייתא לגמרי ועיין מ"ש בזה לעיל פכ"ו משנה י'. והרבים פי' הר"ב

ח בגדי עניים אף ע"פ שאין בהם שלש על שלש הרי אלו טמאין מדרם. מלי' שהתחי' בה לקרעה יבין שנקרע רובה אינו חבור. העבים והרכים. אין בהם משום שלש על שלש: ט' כסת הסבלין טמאה מדרם. משמרת של יין אין בה משום מוש' סבכה של זקנה טמאה משום מושב. חלוק של יוצאת החוץ עשוי בסבכה טהור. העושה כגד מן החרס. טהור. ומזוטו. טמא. רבי אליעזר בן יעקב אומר. אף העושה כגד מן החרס וכפלו טמא: י' סבכה שהתחיל בה מפיה. טהורה עד שיגמר את קרקורתה. התחיל בה מקרקורתה. טהורה עד שיגמור את פיה. שבים שלה. טמא בפני עצמו. החוטין שלה טמאין משום חבור. סבכה שנקרעה. אם אינה מקבלת את רוב השער. טהורה: **פרק כט נומי** הסד'ין. והסד'ין. והטרטין. והפיליון של ראשי שש אצבעות.

כגון השיראים והסריקין. שיראין היינו השריים דנריש פרק ט' דכלא' והסריקיס פירש"י בפרק צמח מדליקין דף ד' עשוי מן המשי סרך המתפלל ומצוי במשי וקורין לו במקומנו ויד' ע"כ. ובפרק התכלת דף ל"ט כתב נעורק של משי:

ט הסבלין פירש הר"ב הנושא' משאו'. מלשון כשל כח הסבל (כחמיה ד') הרמב"ם:

סבכה של זקנה טמאה משום מושב' כסב' הר"ב לפי מה דתנן לעיל פ"ג תריסין כו' ושם כתב דבחוסיפתא תניא של זקנה טמאה מדרם. ולפיכך אינו עולה תירוץ שני שכתב הרמב"ם דאלו זאמ' הסבכה טמאה משום מושב' לצד לא בכל צדדי המדרס אשר הם חמשה כמו שזאמנו בפ"ה משנה ה' וכו'. ועיין בפ"ק משנה ג' גם מ"ש במשנה ד' פכ"ו: קירקורתה פי'

הר"ב. כמו קרקרות הכלי' דבמשנה ב' פ"ב: שבים פירש הר"ב מל' הסבוסים דישיעיה ג'. ומסיים הרמב"ם והשרש אלליו כחשיט כל שהוא טמא כמו שנתבאר פי"א משנה ח': טמאין משום חבור. פי' הר"ב שאם נטמאת הסבכה נטמאו החוטין עמה כו'. ובפני הרמב"ם בנא"י חסיים ואם נטמאו החוטין בהיותן מחוברין בסבכה. נטמאה הסבכה. וכך פסק בחבורו פכ"ג מה"כ:

פרק כט נומי הסד'ין: פי' הר"ב נימין היוצאים מן הסד'ין כו' אם נגע שרץ בנימין וכו'. וכ"כ הר"ש ולפי דטומאת שרץ אף בשלש על שלש להבי נקטו. וה"ה למדרס אם הוא שלשה על שלשה. והרמב"ם סתם ופי' שהבגד כאשר נטמא וכו'. ובחבורו פכ"א מה"כ ביאר וכתב טמא במדרס. או בשאר טומאות וגם הר"ב עצמו במשנ' דלקמן כתב וכתב ואם נגע טומאה כו': והפירוש ל' הר"ב סד'ין שמתעטף בו כולו ותמיהני דהא הסליון של ראש טנן. וראיתי להר"ש פליון כמו אפיליון. בפרק

ח חולין קכ"ג
ב זנחים כה
ג ת"י פכ"ד ט
ד רמב"ם פכ"ב הל'
ה ח"ט פכ"ו הל'
ו וסוף פכ"ב הל'
ז ח"ט הלכה ו
ח ח"ט הלכה יב
ט ח"ט הלכה טו
י ח"ט פכ"ג הל'

ט הסבלין פירש הר"ב הנושא' משאו'. מלשון כשל כח הסבל (כחמיה ד') הרמב"ם:

סבכה של זקנה טמאה משום מושב' כסב' הר"ב לפי מה דתנן לעיל פ"ג תריסין כו' ושם כתב דבחוסיפתא תניא של זקנה טמאה מדרם. ולפיכך אינו עולה תירוץ שני שכתב הרמב"ם דאלו זאמ' הסבכה טמאה משום מושב' לצד לא בכל צדדי המדרס אשר הם חמשה כמו שזאמנו בפ"ה משנה ה' וכו'. ועיין בפ"ק משנה ג' גם מ"ש במשנה ד' פכ"ו: קירקורתה פי'

הר"ב. כמו קרקרות הכלי' דבמשנה ב' פ"ב: שבים פירש הר"ב מל' הסבוסים דישיעיה ג'. ומסיים הרמב"ם והשרש אלליו כחשיט כל שהוא טמא כמו שנתבאר פי"א משנה ח': טמאין משום חבור. פי' הר"ב שאם נטמאת הסבכה נטמאו החוטין עמה כו'. ובפני הרמב"ם בנא"י חסיים ואם נטמאו החוטין בהיותן מחוברין בסבכה. נטמאה הסבכה. וכך פסק בחבורו פכ"ג מה"כ:

פרק כט נומי הסד'ין: פי' הר"ב נימין היוצאים מן הסד'ין כו' אם נגע שרץ בנימין וכו'. וכ"כ הר"ש ולפי דטומאת שרץ אף בשלש על שלש להבי נקטו. וה"ה למדרס אם הוא שלשה על שלשה. והרמב"ם סתם ופי' שהבגד כאשר נטמא וכו'. ובחבורו פכ"א מה"כ ביאר וכתב טמא במדרס. או בשאר טומאות וגם הר"ב עצמו במשנ' דלקמן כתב וכתב ואם נגע טומאה כו': והפירוש ל' הר"ב סד'ין שמתעטף בו כולו ותמיהני דהא הסליון של ראש טנן. וראיתי להר"ש פליון כמו אפיליון. בפרק

הסד'ין נימין היוצאים מן הסד'ין והן חוטים שרגילים ללכת מן האריגה בין מן הדדדים בין מלמעלה בין מלמטה. אם נגע שרץ בנימין נטמא הסד'ין והוא שיגע בתוך השיעור המפורש בתמיתין. וכן אם נגע שרץ בסד'ין נטמאו הנימין עד מקום השיעור המפורש ומהן טהורים. שאין הנימין חבור לכל בגד אלא עד מקום השיעור המפורש בהן: טרטיין. כמין טבעים: פוילן. סד'ין שמתעטף בו טולו:

אם הלכה
ספיקא דהית
פירוש דהית
ג' ד' פ' ח'
ג' ח' ס'
ד' ח' ס'
ה' ח' ס'

בפרק כל כתבי תני ליה גבי י"ח כלים ע"כ ומה הוא שיאל לו להר"ב לפי שמאל שם דף ק"ך ספירט"י פליון סיון להטעם דו כולו אך בכאן א"ל לפי כן ועוד דהתם במשנה ד' מנה הר"ב י"ח כלים וכשתדקק בדבריו שמאל שבמקום פליון ומעטורת שבגמרא כתב

מלפנת וטלית קטן שמכסין בו ראשו ובמשה"כ פ"ק דשבת כתב הר"ב מעטורת של ספרים סודר שנותן המהלל על ברכיו כו' וכשאר א"כ מלפנת במקום פליון וכיוצא בזה פי' הרמב"ם בכ"ץ שכתב פליון של ראש הוא המשמח אשר ישימו הגשם על ראשו ע"כ ובאופן י"ח כלים קצתים מלפנת ועיין מ"ש עוד ברפ"ח דנדה:

פקרסין כתב הר"ב כמו אפקרסו

דפרק ואלו מגלחין גמ' דף כ"ב ויה"ש הביא מן המשנה הקשר שבפרקטיט שבגמרא במשנה ד"פ בתרא דמקואות: כפה של זקנה לשון הרמב"ם כן שמו כיפה של זקנה לא שיש אחר של ילדה כמו שיש עשש שנקרא בער' שיי"ב לפי ג' ע"כ בגא' רומשו' כך בהכרח פכ"א כתב כפה של

ראש והגומדין פי' הר"ב כדכתיב ולה שני וגו' שופטים ג' פוגרא פי' הר"ב שני פירושים ועיין בלשונו סוף פ"ג דסנה' וסוף ברכות: ב' שלש כסות של זמר כו' כתב הר"ב דיותר על מנין זה לא הוה חבור לא לטומאה ולא להווייה ותימה לפרש כן דהא תנן כסיפא יתר מכאן חבור לטומאה ואין חבור להווייה ואין לומר דסיפא לא קאי אלא מחלוק אחד ולהלן דא"כ בריש לא תני ולא מיד' אלא מונה והלך וזה דבר שאין לו סמך וכן מפורש בפי' הרמב"ם דיתר מכאן דסיפא קאי אכולו' ובחבורו פרק י"ב מהלכות פרה העתיק חבור לטומאה ולהווייה יתר מכאן כו' קודם חלוק אחד כו':

סובריקין כאות דמפרשי בתראי שכתב הר"ב הוא מפרש גם כן בפי' דשבת משנה ד' גבי י"ח כלים דכתיב ידים שכתב הוא בתקום שני סופרקים דהתם בגמרא: חרוב אחד וכו' חבור כו' אפילו הן ארוכין ביותר או רחבין ביותר כל שהן הרמב"ם פי"ב מה' פרה: ג' חוט המשקולת פי' הר"ב הבגדים כו' ועיין בפירושו בסמוך על ושל בגדים כו': אם רצה לקיים פי' הר"ב אע"פ שהוא רחב כו' וכן פי' הרמב"ם וכל דקנה מסרך סריך בלישנא דמתמיתין דסוף פרקין: ה' של

מעט היו חבור: ד' חוט מאזנים חוט שאוחזים בו המאזנים כשהם שוקלי' בקוור' יאומר טפה טהור' א"ל יד הקדור גדול כל כך שיוציא טפה לאחר ידו לא חשיב יד לפי שחזקו לו למלאכתו וכלהי' כגו' שהרי כך פי' מורי ואין הלכה כר"י:

של אפקרסין עשר נימי סגוס והררוד והחלוקיהטלית יג' אצבעות נימי כפה של זקנ' והגומדין של ערביין והקילקין והפוגר' והמו' ופרת' והפרגוד' נימיהן כל שהן: ב' ג' כסתות של צמר ישיש של פשתן שלשה סרינין: י"ב מטפות יב' סובריקין חרוב אחד טלית אחד קלובקין אחד חבור לממאה ולהויה יתר מכאן חבור לטומאה ואין חבור להווייה רבי יוסי אימר אף לא לטומאה: ג' חוט המשקולת שנים עשר של חרשין שמנה עשר של בניין חמישים אמר יתר מכאן אם רצה לקיים טהור' של סידין ושל ציירין כל שהן: ד' חוט מאזנים של זבים ושל שוקלי ארגמן טוב שלש אצבעות יד הקורדום מאחריו שלש אצבעות רבי יוסי אימר טפה טהור: החוט

פקרסין כמו אפקרסות ואינה מעכבת דפרה ואלו מגלחים והוא לבוש התחתון ופתוח מכתפיו וכשלוש קושרו: סגוס בגד של זמר עב וכולו ציניות וקורים לו בערבי אלזורנו"וס רדיד עיף דק שהאשה מכסה בו ראשה ומכס בעינה תרגום ירושלמי רדידא: גו' דלין בגד

שהוא אמה על אמה ומכסין הערבי חוטמן ופי' בזמן הקור' ופירוש גומד אמה כדכתיב ולה שתי פיות גומד ארכה: קלקון אריג של עמר ויש לו נימין: פוגד' יש מפרשים אזור חלל ורחב' ויש מפרשים הבגד הקחחון שנותני' על הבשר לשמור שאר הבגדים שלא יטמאו בעיה: מעטור קרבוס (מלכיס א' כד) ויתס' בלפר ויתס' במעטרא חבור מעטפי' בו הראש: פרגוד מסך שחולין על פתחי המלכים: כל שהן בין רב בין מעט הוה חבור וכלו אחרים שיעורן מפורש כשיעור היו חבור מה שיתר מכשיעור לא היו חבור לא לטומאה ולא להויה: ב' שלש כסות של זמר תפורות זו ע"ז כשלל של כובסין א"כ ארובות יחד כעין האורגים מפות שדרך להניח

הפרש בין משה למשה וחבורות בחושי הספי ואין בו ערבי וכל כגו' דתנן הכא כל א' צמניו או פחו' הוה חבור ואם נגע' טומא' בא' מהן נטמאו כלן ואם היו טמאין והוה מאפר הפרה בא' מהן נטהרו כלן ויותר על מנין זה לא הוה חבור לא לטומאה ולא להויה: סובריקין אית דתני ספריקין אית דמפרשי מכנסים ואית דמפרשי כמין בתי ידים מלמר שמלבישים בהם את הידים ומכנסים בהם הגרועות עד האצילים: גלוסקרין כסות עבה של זמר שלובשים בעת הקרירות: חבור לטומאה ואינו חבור להויה לחומר' אם נגע טומאה באחד מהן הוה חבור ונטמאו כלן ואם הוה אחד מהן לא הוה חבור ולא טהר אלא אותו שהו' עליו בלבדו רבי יוסי אומר חף לא לטומאה ואין הלכה כרבי יוסי: ג' חוט המשקולת הבגדים משויקים בידם חוט ובראשו עופרת ומורידים אותו כנגד הכותל לראות שלא יחא עקום: חרשין גרון של עץ ושל בגדים: הבגדים החומות הגבוהות והגדולות וחוט המשקולות דרישא דלא היו אלא שנים עשר מ"ירי במויחד לבנימין קטנים: יתר מכן יותר ממדות אלו שנתנו הכתובים בכל אחד ואחד אע"פ שהוא רחב בקומו' טהור אותו העודף על המדה ולא היו חבור לכלי: ושל סידים הטחים פני הכותל בסיד וגם הם צריכים למשקולת וכן הציריים שמצירים צורה בכתלים: כל שהן חבור: ד' חוט מאזנים חוט שאוחזים בו המאזנים כשהם שוקלי' בקוור' יאומר טפה טהור' א"ל יד הקדור גדול כל כך שיוציא טפה לאחר ידו לא חשיב יד לפי שחזקו לו למלאכתו וכלהי' כגו' שהרי כך פי' מורי ואין הלכה כר"י:

ה יד הקדרום מלפניו דרך האוחז ביד הקדרום כשראה
 לחתוך בו אינו אוחז ממש בראש הקתא שמה יחליק ויפול
 מידו אלא מניה מעט לאחר ידו והשיעור שיש בין יד האדם
 לברזל קורא מלפניו והיוצא לאחר ידו קורא מאחוריו כאיד
 צבא וזה דלא מפרש בבבא זו
 דין שלפניה ושל אחריה משום
 דהא חשיב הכך דשיעורן טפח
 ובאידיך צבא חשיב הכהו דשיעורן
 שלש אצבעות סרגול מחוגה
 קומפס"ו בלעז וההרשים זריכים
 לו לעשות בו זרות עגול ומקבת
 פטיש של ברזל שראשו א' חד וכו'
 כוקבי' ופוסלי' את האבנים ועל
 שם ט' גקרא תקבת ול' מקר' היא
 ומקבת הגרון כל כלי ברזל :
 מסתמי אבנים לשון פתומי חותם :
 ו של זמרים מוכרי זמר :
 וטעמא דהכך שיעורן בטפחים
 מסני טפוסם בהן בשמי ידיו :
 וביינו נמי טעמא דכל הכך ידות
 דלקמן ששיעורן בטפחים וכל
 אותן שיעורן טפח לפי שדרכו
 לאחוז בהן בידו אחת : מקור :
 קורנם חד שמנקרים בו הרחים
 ועל שם שמנקרים בו קרוי מקר :
 יד המעלד של לגיונות גרסינן :
 והוא כלי מכלי הרזמים וראשו
 עגול ונושאים אותו אנשי המל

ה"ח חוט מאזנים של בעלי בתלי
 טפח יד הקדרום מלפניו טפח שירייד
 הפרגול טפח יד מקבת (של יד גמ' ל"ג) של
 מפתחי אבנים טפח : חוט מאזנים של
 צמרים ושל שוקלי זוככי טפחים יד המקר'
 טפחים יד המעצד של לגיונות טפחים יד
 הקורנס של זהבים טפחים ושל חרשין
 שלשה טפחים : ז' שירי הדרבן מלמעלן :
 ארבעה יד הכרדי ארבעה יד
 הקדרום של גכיש חמשה יד בן
 הפטיש חמשה ושל הפטישי ששה יד
 הקדרום של בקוע ושל עדיר ששה :
 ויד מקבת של סתתין ששה : ה' שירי
 חרחור מלמטן שבעה יד מגריפה
 של בעלי בתים בש"א שבעה :
 ב"ה אומרים שמנה של סידין בש"ש
 אומרים רשעה יב"ה אומרים עשרה :
 יחר מבאן אסרצה לקיים טמא יד
 משמשי האור כל שהוא :

ה של בעלי בתים כלומר או של בעלי בתים ובס"ט
 דכ"ב דף פ"ט מיימי לה וגרסי' כהיא ושל כ"ב
 וכן העתיק הרמב"ם בככ"א מה"כ (הלכה ה') שירי יד
 הפרגול כ"ל שכן רגילים לקרות שירייד וכו' אך דמתניין
 ו' ח' דקרי להו נמי בל' שירי
 והרמב"ם בפ"ך מה' כלים
 (הלכה י"ב) העתיק שירי
 הפרגול אבל מהר"ם כתבוה"ל
 יד הפרגול שניט' ונשתי' בו כשיעו'
 טפס היו חבור : מקבת כתב
 הר"ב לשון מקרא הוא ומקבת
 וגו' מלכיס א' ו' ו' :
 ויד המעלד של לגיונות :
 פירש הר"ב כלי מכלי
 הרזמים על פמונת (קופין)
 הרמב"ם וזה פירוש שכתב
 הר"ב במעלד בריש פי"ב דשבת
 ומהר"ם גורם של גסית ופיר'
 שמתקנים בו גתם :

ז שירי הדרבן מלמעלן
 ארבעה עיין
 במשנה ב' פכ"ה : יד הכרדי
 פי' הר"ב כלי ברזל כו' ועל שם
 הגומות שקורין בדידן כו' בפ"ק
 דמ"ק דף ד' ופי' שם הר"ן בשם
 הראב"ד שפרש כלומר בורות
 קטנים שבעקרי הזימים ושג"ל
 שהוא ברי"ש וכן יד בדיד

פרק ל

דהכא ע"כ וכן הרמב"ם פ"ך מה"כ (הלכה ט"ז) כתב
 שחפרין כו' ביררין של מיס' של נכיש ל' הר"ב פטיש שמקיש'
 בו על האבנים כו' כ"כ בפ"ו הרמב"ם אבל בנא"י מלאתי
 נכוש הוא אשר מנקה עקרי האילנות ופטיש הוא עגול אשר
 ישברו בו האבנים וכן פטיש בו ע"כ וזה נראה לפי שמוצא
 כמה פעמים במשנה וגמ' לשון נכוש והוא ענין נקרה וחסיר'
 כמו בפ"ב דשבת משנה ו' ב' ובפ"ט דכ"מ משנה ד' ובכלאים
 פ"ב משנה ה' ח"ל הר"ש של פטו שמתכס בו כמו מתכס בשוויין
 דהסוכה את הפועלים (דף פ"ט) : ח' בית שחאי אומרים ז'
 ובית הלל אומרים שניה וכו' אתשל בני מדרשא לעיין
 הויה אתשל דהו בית הלל לקולא ומש"ה לא חמי להו בעליות
 בהדי קולי בית שחאי ויחמרי בית הלל ויבנה רבות כח"ס
 במשנה ד' פ"ח דברכות : יד משמשי האור כל שהוא אפי' הכי'
 יד שלבן בתכלית תאריכות הנה הן יטמאו כי האדם צריך לבן
 להתרחק בו מן האש והשרש בזה כולו שכל מה שיעזרו בו
 בשימוש הכלי הנה הוא יטמא בהטמאות הכלי מהומרו
 יס' בתנור אשר בכלל הכלים וטמאים יהיו לכם וצאה
 הקבלה לכם לכל שבצרכיכם לפי מה שהפסח בפ"ה מנא'
 המסכתא הרמב"ם וכ"כ שם הר"ב במשנה ב' :
 סרק ל

במלחמה ובערבי קורים לו טברחין של זהבים המכיס על
 זהב לעשות טסין דקין ושל חרשים של ברזל : ז' שירי הדרבן
 מלמעלן המדע ראשו אחד יש בו ברזל ענין מרצע שבו מלמד
 הסרה לתלמיה והוא קרוי דרבין ובראשו השני ברזל רחב מחודד
 לחתוך בו שרשים ושמו חרחור ושיעור יד המרצע למעלה ללד
 הדרבן ארבעה טפחים חשיבים חבור ולמטה ללד החרחור
 שבעה טפחים הסמוכים לו היו חבור כדלקמן ומה שהוא יותר
 מארבעה ללד הדרבן ושבעה ללד החרחור אינו חבור ואם
 נבעה שם טומאה ל' נטמא לא החרחור ולא הדרבן : בדיד
 כלי ברזל שבו חופרים גומות סביב האילן כדי שיחזיקו עימיהן
 ועל שם הגומות שקורין בדין נקרא הכלי החופר בהן בדיד :
 של נכוש פטיש שמקיש בו על האבנים ומשברים אותן בן
 פטיש הפטיש הקטן קרוי בן פטיש והגדול שמו פטיש של בקוע
 קדרום שמתקעי' בו עלים של עדר שחופרים בו הקרקע
 לזריפה כמו אשר במעדר ועדרון (ישעיה ז') : של סתמים
 חוצבי אבנים והתקעים ומשוין אותן : ח' מגרסה שגורפו'
 בה תנור וכירים או הטיע תרגום יעים מגרוסייתא ושל
 סידים שגורסים בה את הסיד יתר מכן יותר ממדות
 אלו שגנו חכמים ביד המגריפה אס רוצה בקיום זה האורך
 סיתר טמא ר"ס נטמא הכלי וכן אם נבעה טומאה בכל
 סאורד של יד טמא הכלי עמו דהיו חבור לכלי יד
 משמשי ה' ר' כגון יד של שסוד ואסכלה ומרחשת וע"י האור :

פרק ל דטבלא

והאסקוטלא נכתב הר"ב הכה מירי בקערה פשוטה כו' לא שתחסיק מחובר לה בית קבול קטן המשתמש כשכוסים הכלי על פניו כו' וכ"כ הר"ס כלום שהוא ראוי להשתמש בו כשכוסין הכלי על פניו אבל מתחלה לא נעשה לכך וז"ל הרמב"ם יעשו כשולי הכלי טפה עגולה היא גבהה כמו אלב' לישב הכלי שיבה מתוקת ע"כ ועיין ברמב"ן :

ב אסקולריא פי' הר"ב מראה של זכוכית שהאשה רואה בה את פניה ופי' זה פתוחו בלשון אשכנזי ספיג"ל והרמב"ם מפרש המלה שהוא סם מורכב וז"ל אסקולריא הוא המחיצה אשר יעשה לראות מאחוריו הצורות והוא אלני מלה מורכבת ספק ראיה וזה שראה אחורי המראה שהוא זכוכית או מן שום או תן דבר שאר ספירי לא יראה בתקומו האמיתי כמו שהבאר בתוספת התכטים וכן לא יראה על שעורו האמיתי ע"כ ולפי זה פתוחו כל אשכנזי בר"ל ובאיוז כח י"ז לא יערכנה זה זכוכית מתורגם דהכא ואסקולריא :

ג נפגם בו שלש צדדיו וכן גרם הר"ב והר"ס וגם הראב"ד גורם כן כפי"ב מה"כ ונ"א שלש וכך גורם הרמב"ם ומפ' שהוסר מן המוקף עלמו יידיה שלש גבה (ברוב היקף) ובחבורו (פי"ב מה"כ) כתב בספק נפגם בו שלש היקפי צדדיו ובחבורו ומת"ס גורם ג"כ ג' אבל גורם כדברי רמב"ם נפגם בו ג' קנימות כמו נפגם רובו והר"ב ע"פ שאינו מפור' המים ד' צלחית קטנה שניטל פיה טמאה כ"ל הטעם משום כיון דקטנה היא אינו משום זה כל כ' שז"ל וגם יכול להוליכה בקל ואינו ירא שזא ישפק השמן אבל גדולה משום זה הרבה שמן והיא כבדה וראו שן ישפק השמן כשניטל פיה אינו משתמש בה עוד מה"ס : של פליטון פי' הר"ב של שזן אפרסמון :

וזכ"ס ספי"ג פי' דשבת מפרש מור. ספרין מוסקא וכן פי' הרמב"ם הסם והנ"א ומסיום נמי או שאר מיני הבוסס וראויה לרש"י דמפרש הסם כמ"ס הר"ב בכאן :

והאפרבם פי' הר"ב כלי עשו לרחים וכ"פ ספי"ד ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ירק בשלח ובחומץ ומניחין אותן על להתקיים אפרבם כלי

לפי

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

פרק ל כלי זכוכית פשוטיון טהורין

ומקבליהן טמאי' גשברו טהורין ועושה מהן כלים מקבלין טמאי' מכאן ולהבא הטבלא והאסקוטלא של זכוכית טהורין אם יש להם לזכוכית טמאים שולי קערה ושולי אסקוטלא של זכוכית שהתקינו לתשמיש טהורין קירטמן או שפון שופין טמאין ב' אסקולריא טהורה ותמחוי שעשאו אסקולריא טמאי' אם מתחלה עשאו לשם אסקולריא טהורה תרווד שהוא נותני על השולחן אם מקב' כל שהוא טמאי' ואם לאו עקיבא מטמא ר' יוחנן בן גוריון מטהר ג' כוס שנפגם רובו טהור נפגם בו א' שלש ג' ברובו טהור ר"ש אומר אם מפור הוא את רוב המים טהור ניקב ועשאו בין כבעין בין בפת' טהור רבי יוסי אומר כבעין טמאי' ובז' טהור ד' צלחית קטנה שניטל פיה טמאה וגדולה שניטל פיה טהורה של פליטון שניטל פיה טהורה מפני שהיא סורחת את היד לגינין גדולים שניטל פיהן טמאין מפני שהיא מתקנה לכבשן והאפרבם של זכוכית טהורה :

אמר

ונסקך מה שכתוב לפי שמתין עד ואינו עומד ר"ע מטמא

הואיל ויש לו בית קבול והלכה כר"ע ג' כוס של זכוכית שנפג' רובו טהור דחשיב שבר כלי נפגם בו שלש צדדיו שהלש גמיון עומדות צדדיו של כוס ולא בתעשור והר"ב ע"פ שאינו מסור

אם רוב המים : אם מסור הוא את רוב המים טהור אבל בתעשור זה ואין הלכה כר"ע : כבע' כבדיל רבי יוסי אומר כבע' עזא דהכל הי"ך אחר המעמד שזכ"ב ככלי מתכות ואין הלכה כר"י דלוחות כעין של זכוכית שלגיש להן גזא חרושטל פיה שניטל צוארה ובגדולה שאינה יכולה לינטל יהיו אצת אלא כשתי ידיו קרויה גדולה ושיכולה לינטל בידו אחת קרוי קטנה של פליטון של שזן אפרסמון : טהורה דמו לא חייב למלאכה : מטמא היא סורח את היד אבל לש זרול זוכה לקחת מן הפליטון להריח בוידו נסרכת ונשרעת ונקראת סורחת כמו סרכת ככ"ף ל' סרכא : לגינין גדולים יצמו כדון גדולים מתקין לכבשים שכוכשים כן

לפי

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

פרק ל כלי זכוכית

זכוכיתו הך מתני' מתנין לשל צפ"ב וכס"ו ואידי דבעי ליתני דין הך כלים של זכוכית דהרי-נא לה הכא : טבלא : ט"ח : אסקוטלא : כל לעו קורי לקערה שקוטלא : והכא מירי בקערה פשוטה שאין לה בית קבול : אלא שמתחמה מחובר לה בית קבול קטן המשתמש כשכוסים הכלי על פניו כעין שיש לבוסות שלכסף ושל זכוכית שלנו יש להן לבזבז טפה סביב הלבוז עושהו כלי שיש בו בית קבול שולי קער' ושרי אסקוטלא כשגבר מקום חס זיבן נשאר הבית קבול קטן והופכו ומשתמש בו ואשילו הכי טהורים : ללא חשיב האולים כלי' משני מקום השבר שמות לידים כשאוחזים בו : קרעטן או שפון תקנע ועשאו חלקים עד שראויין להשתמש בהם בית קבול עתה"ס דלא הוה תו שבר כלי : בשופין כלי טהורין ומרש' צדדיו ספירי בו החלודה :

ומחליקין בו הכלים : תרגום הצריס' שפיגא : לית"א :

בלע"ב אסקולריא מראה של זכוכית שהאשה רואה בה את פניה יבוע"ז אסקולריא רואה ש' לה בית קבול טהורה לפי שאינה עשו לקבל אלא לראות צורות הפנים : מחמור כמין קערה גדולה של זכוכית : תרווד : כף של זכוכית : ואם לאו : אם כשנתנו על השלחן או על דבר פס פ הוא מתגלגל לכאן ולכאן

ונסקך מה שכתוב לפי שמתין עד ואינו עומד ר"ע מטמא

הואיל ויש לו בית קבול והלכה כר"ע ג' כוס של זכוכית שנפג' רובו טהור דחשיב שבר כלי נפגם בו שלש צדדיו שהלש גמיון עומדות צדדיו של כוס ולא בתעשור והר"ב ע"פ שאינו מסור

אם רוב המים : אם מסור הוא את רוב המים טהור אבל בתעשור זה ואין הלכה כר"ע : כבע' כבדיל רבי יוסי אומר כבע' עזא דהכל הי"ך אחר המעמד שזכ"ב ככלי מתכות ואין הלכה כר"י דלוחות כעין של זכוכית שלגיש להן גזא חרושטל פיה שניטל צוארה ובגדולה שאינה יכולה לינטל יהיו אצת אלא כשתי ידיו קרויה גדולה ושיכולה לינטל בידו אחת קרוי קטנה של פליטון של שזן אפרסמון : טהורה דמו לא חייב למלאכה : מטמא היא סורח את היד אבל לש זרול זוכה לקחת מן הפליטון להריח בוידו נסרכת ונשרעת ונקראת סורחת כמו סרכת ככ"ף ל' סרכא : לגינין גדולים יצמו כדון גדולים מתקין לכבשים שכוכשים כן

לפי

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

ועיין מ"ס של זכוכית טהורה ולזה הוא טהור

עשו לרחמי: שרחב מלמעל וקצר מלמטה בשוליו ונותני בו חטין הרב בפעם א' והן יורדי' מטט מעט לתוך הרחי ונטחני' שם ולגמחו מלניו בריוש חגיג' (ד'ג') עשה אונך כאפרכס' שמכני' הרב' ומוציא קמעה' אשריך כלים' מס' כלים: שכנסת בטומא' יצאת בטכרה' מחלת באבות הטומאות ומסיימת האפרכס של זכוכית טהורה:

לפי שכלי זכוכי' לא יטמ' מקן רק המקבלין כמו שנוכר הרמב"ם:

סליקא לה מככת כלים

אמר רבי יוסי אשריך כלים שנכנסת בטומאה יוצאת בטרה:

גשלתה מסכת כלים

גסליק מסכת כלים

הביא אחר כלים אהלות וענינה לדבר על טומאת הבת ודקרים ואח' דפסכת בשביל שהיא קשה מכל הטומאות הרמב"ם:

מסכת אהלות

מסכת אהלות

פ"א שנים טמאים במת א' טמא טומאת ז'ין כולה מתני' מפרש לה ואולי' אדם הנוגע במת טמא טומא' שבע' דכתי' (במרב' י"ט) הנוגע במת לכל נפש אדם יטמא ז' ימים' לפי שהוא נעשה אב הטומאה שהמת אבי אבו' הטומאה

פ"א ואדם הנוגע בו טמא טומא' ערב' כתב הר"ב אצל חכמי' בזרו על הנוגע בטמ' מת בעודו מחובר כו' כ"כ הרמב"ם. והא דכתיב (במ"ב י"ט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא' לאו לשומרא דטמא כסתם טומא' מת לא יטמא

מסכת אהלות

פ"א שנים טמאי' במת' אחד טמא טומא' שבעה יואחד טמא טומא' ערב שלש טמאי' במת' שנים טמאי' טומאת שבעה יוא' טמא טומאת ערב' ארבע טמאי' במת' שלש טמאי' טומאת שבעה יוא' טמא טומאת ערב' כיצד שלשה' כלים הנוגעי' במת וכלים בכלים טמאי' טומאת ז' השלישי' בין אדם ובין כלים' טמא טומאת ערב: ג כיצד ארבע' כלים נוגעי' במת ואדם בכלי' וכלים באדם' טמאי' טומאת ז' הרביעי' בין אדם בין כלים' טמא טומאת ערב' א"ר עקיבא יש לי חמישי' השפור' התחוב באהל האהל והשפורי' ואדם הנוגע בשפורי' וכלים באדם' טמאי' טומאת ז' החמישי' בין אדם בין כלים טמא טומאת ערב: אמרו

הוא: אדם הנוגע בו טמא טומא' ערב דכתי' (שם) והנפש הנוגעת טמא' עד הער' לפי שהוא נעשה ולד הטומא' וכל ולד הטומא' אין בו לא טומא' ערב אצל חכמי' בזרו על הנוגע בטמ' מת בעודו מחובר על המק' סיכה טמא שבעה: ב כלים הנוגעים במת וכו' בין כלי' מתכות בין כלי' שטף' ובגדים' מיטמאי' כמת עצמו דכתי' (שם) בחלל חרב או במת' חרב הרי הוא כמת' והוא הדיון לשאר כל הכלים הלכך כלים הנוגעים במת' נעשים אבי אבות' וכלים בכלי' אב הטומאה' דלעולם אין הכלי' שני' נעשי' כראשונים: השלישי' בין אדם בין כלים נעשי' ראשונים' ומיטמאי' טומא' ערב: ג כיצד ארבעה' כלים הנוגעים במת' אבי אבות כמותו' ואדם בכלים' אב הטומאה' וכלי' באדם' כו' אב הטומאה' וכאדם עצמו' דכתי' (שם לא) וכנסת בגדיכ'

מ"ט
מ"ח
מ"ז
מ"ו
מ"ה
מ"ד
מ"ג
מ"ב
מ"א
מ"י
מ"ט
מ"ח
מ"ז
מ"ו
מ"ה
מ"ד
מ"ג
מ"ב
מ"א
מ"י

ביום השני' וטורקס. הא למדת שכל אדם הטמא טומאת ז' מטמא הכלים טומאת ז': הרביעי' בין אדם בין כלים' נעשים ראשינים' והוא הדיון דכיצד שלשה' הוי תני למתני אדם הנוגע במת' וכלים באדם: טמאים טומאת ז' השלישי' בין אדם בין כלים טמאי' טומאת ערב' אלא מסיפא ארבעה טמאי' במת שמעינן לה דאפי' אדם בכלי' שנגעו במת' וכלים באדם' קמי' טומאת שבעה' כל שכן אדם במת עצמו וכלים באדם' דאיכא טומאת שבעה: שפיד' כמין עמוד של מסכת סקוט באמצע האהל' ובראשו קושרין האהל:

ברטי' ומ"ט דכתי' בחלל חרב כו' חרב הרי הוא כמת' שהרי אין הכדל בין חלל חרב' או חלל אבן' או חלל עץ' ואמנם יראה בזה' שכל מה שיגע בחרב אשר נהרג בו המת' יטמא ז' ימי' הרמב"ם (בפירושו) וע' מ"ט במ"ה ס"ק דכלים (ד"ה טמא): ג הרביעי' בין אדם בין כלים כו' כתב הר"ב וה"ה דכיצד ג' כו' אלא מסיפא כו' דאפי' אדם בכלי' שנגעו במת כו' אצל לא שמעינן מינה כלים במת וכלי' בכלי' שנגעו במת' כשאלם באמצע דמיטמאי' הכלי' ממנו' כ"ש כשאינו באמצע שיטמאו הכלי' מן הכלי' דה"ה דלפי' אין כלי' מתמא תכלי' שיטמא טומא' ואפי' ג' דכשאלם באמצע מתמאי' שאלו הם דקרא כתב

וכנסת בגדיכס כו' וזכ דמתני' ה' יומי: האהל עיין מ"ט ברפכ"ז ממסכת כלים:

אין

אין האלהתחשבתי הר"ב אפי' אין הסודות במוד האהל כו'
 ב'ט' טגוס עבה ועיין מ"ש ס"ס ועיין מ"ש ב'ט' מהר"ם
 במשנה ב' פ"ו (ד"ה מאחוריו) : ד' ושאינו באמצע קו'ג' .
 ו' א"ע"ג דלכאורה נראה דהא (דלדס באמצע) מומרא דכלים

אין האהל מתחשב לפי שאין האהל ממנו השמור . לפיכך
 אינו נחשב במנין סדר הטומאות אלא כל המונח באהל המס
 כנוגע במת עלתו ואין כאן לא ד' א"י נמי אפי' אין השמור בתוך
 האהל לא שנוגע באהל מבחוץ אפי' הכי אין האהל מתחשב במנין
 סדר השמיות . וכי מוכח לקמן

אמרולו אין האהל מתחשב : ד' אדם
 וכלי' מיטמאין במת . חימר באדם מכבלי .
 וכלים מכאדם . שהכלים שלשה והאדם
 שנים . חימר באדם . שכל זמן שהוא באמצע
 הן ד' ושאינו באמצע הן ג' : ה' אדם
 ובגדים מיטמאין בזו חימר באדם מבבגדיו .
 ובבגדים מכאדם . שאדם הנוגע בזו מטמא
 בגדיו . ואין בגדים הנוגעים בזו מטמאין
 בגדים . חימר בבגדים . שהבגדים הנושאין
 את הובי' מטמאין אדם . ואין אדם נושא
 את הובי' מטמא אדם : ו' אדם אינו מטמא
 עד שתצא נפשו . ואפי' מגוייד . ואפי' גוסס
 זקק ליבום . ופוט' מן היבום . מאכיל
 בתרומה . ופוסל בתרומה . וכן בהמה וחיה
 אינן מטמאין עד שתצא נפשם . ה' היתוך
 ראשיתם אע"פ שמפרכסים . טמאין כגון זנב
 של הלמאה שהיא מפרכסת : ז' האברין
 אין להן שיעור אפי' פחות מכזית מן הכתי'
 ופחות מכזית מן הנבלה . ופחות מב' ע"ש'
 מן השריץ . מטמאין טומאתן : ח' מאתים
 וארבעים ושמונה אברים באדם . שלשים
 בפיסת הרגל . ששה בכל אצבע . עשרה
 בקורסל . שנים בשוק . חמשה
 בארכובה .

מטמא כו' וכן להרמב"ם
 וקרא דמיתו לראיה . במרכב
 כתיב' כמ"ש ברס"ד דנדה בס"ד
 (ד"ה כעלוון) . וכ"ש משכ' ומושב
 דהמורי ונכח"י מטמא או מרכב :
 ואין אדם נושא את הובי' מטמא
 אדם . כתב הר"ב ואפילו
 בשעה שהוא נושא כו' . ככלל
 שא"ר יהושע בר"פ בתר' דובים .
 ומסי' הרמב"ם ואמנ' שאר כלים
 הוא חמט' . וע"מ"ש שם בזבוב :
 ו עד שתצא נפשו . כתב הר"ב
 דכתיב כל הנוגע כו' למדך הכתו'
 כו' ומכאן אתה דן לשרץ . מה מת
 חמור אינו מטמא עד שעה שימו'
 שרץ קבל אינו דין שלא יטמא עד
 שימות . ספרי . ומחילה לכהמה
 וחיה דמתן לקמן הורחז ראשית'
 אע"פ שעדין הראש מעור' בעור
 הגוף . הרמב"ם ספ"ד מהלכות
 שאר אבות הטומאות (כל' י' ד')
 וס' הכ"מ דלכ"כ פשיטא . ע"כ .
 אינה רבותא כלל : כגון זנב של העלאה . הוא שם השרץ (כפ'
 שמיני) וזה הבעל חייטנוגע זנבו מאוד מאוד אשר מחיכה .
 ואחכס יקרה זה לקצת מיני בעלי חיים כאשר לא יהיה הבט
 המתנוגע מתפשט בכלל האברים משורש והתחלה אחת .
 אבל ספי' מתפרדת בכלל הגוף . הרמב"ם (בפירושו) :
 ז' האברים ל' הר"ב שריון שיהיה בהם בשר וגידיים
 ועלמות וכו' . כדכתב בסוף שריון . וע"מ"ש
 ברש"י מס' טהרות (ד"ה והאוכל) ומ"ש הר"ב ומיירי בין באבר
 שנתלש מן החי וכו' . עיין במשנה ג' פ"ו דערויות : ח' בפיסת
 הרגל . ל' הר"ב כפ' הרגל . וכן פיסת היד הוא כפ' היד 'כדכתי'
 (טלבי' א' י"ח) ככפ' איש עולה מים טרנומו פיסת ידא הר"ס :
 וששה בכל אצבע . כי פיסת הרגל וכן פיסת היד . הכל
 חכורי האצבעות עד הקנה : בקורסל פ' הר"ב טרנוס
 רעיים קרסוליים מקום חבור הרגל והשוק . וגם הר"ס כתב
 שהוא מקום סבך

נושא אומן קודם שפירש . שאינו אלא ראשון לטומאה . ואין
 ראשון מטמא אדם : ו עד שתצא נפשו . דכתיב (במדרב"ט)
 כל הנוגע במת נכנס האדם אשר ימות . למדך הכתוב
 שאינו מטמא עד שימות : מגוייד . מחוקך לשון גודו חילול
 (דניאל ד') : זקק ליבום . כל זמן שהוא גוסס . יבמתו אסורה
 להנשא : וסותר מן היבום . אם מת והניח בן גוסס . אשתו
 פטורה מן החליצה ומן היבום . ומאכיל בתרומה . את חמו אס'
 היא בת ישראל שנשאת לבטן : ומסל את חמו מן התרומה
 אם בת כהן לישראל היא : וכן בהמה וחיה אין מטמאין טומאת
 כזילות עד שתצא נפשו : כגון הלמאה . כלומר למה פרנס
 זה דומה . לזנב הלמאה : ז' האברים . ארבעים ושמונה
 בשר וגידיים ועלמות וכך הוא נחשב אבר . ומיירי בין באבר
 שנתלש מן החי . בין באבר מן המת : ח' פיסת הרגל .
 כפ' הרגל היא הפרסה : ששה בכל אצבע . לחמש אצבעות
 אינו שלשים : קרסול . טרנוס כרעיים קרסולין . מקום
 סבך הרגל והשוק : קטלית

כלומר דאע"פ שמתפרסין
 הוא שם השרץ (כפ'
 שמיני) וזה הבעל חייטנוגע זנבו מאוד מאוד אשר מחיכה .
 ואחכס יקרה זה לקצת מיני בעלי חיים כאשר לא יהיה הבט
 המתנוגע מתפשט בכלל האברים משורש והתחלה אחת .
 אבל ספי' מתפרדת בכלל הגוף . הרמב"ם (בפירושו) :
 ז' האברים ל' הר"ב שריון שיהיה בהם בשר וגידיים
 ועלמות וכו' . כדכתב בסוף שריון . וע"מ"ש
 ברש"י מס' טהרות (ד"ה והאוכל) ומ"ש הר"ב ומיירי בין באבר
 שנתלש מן החי וכו' . עיין במשנה ג' פ"ו דערויות : ח' בפיסת
 הרגל . ל' הר"ב כפ' הרגל . וכן פיסת היד הוא כפ' היד 'כדכתי'
 (טלבי' א' י"ח) ככפ' איש עולה מים טרנומו פיסת ידא הר"ס :
 וששה בכל אצבע . כי פיסת הרגל וכן פיסת היד . הכל
 חכורי האצבעות עד הקנה : בקורסל פ' הר"ב טרנוס
 רעיים קרסוליים מקום חבור הרגל והשוק . וגם הר"ס כתב
 שהוא מקום סבך

קטלית. למעלה בראש הירך: בקנס. עטם המחזר לר
מלשון קנה המדה שבו מודדים האמה: מרש"ק קוד"ו כלע"ו:
מלה ואחד מזה. שכל מה שגלה עד עכשיו. מלד אחד מהגוף
בוא. כגון יד אחד ורגל אחד ודופן א': מסתמ של לב. הוא

קסוה שמפני תנועת החזה משב
כריחה על הלכ נמל' החו' פותח
דרך שממנו יכניס האויר וילא
ללב בנקביו. הנלים וגיד האמה'
בשר כראוי. כדי שיעלה ארוכה
ויבריא. אם היה ממוזר בלדס
חי: ואין מטמאין באל. לפי
טעמא דאל אינה לא או בלדס
אלס. כדכתיב (במדבר י"ט)
אלס כי ימות באל. או בלדס
דומה לאלס. כדכתיב (שם)
בעטס אלס. מה אלס יש בו בשר
וגידים ועצמות ומטמא באל.
אף לבר שיש בו בשר וגידים
ועצמות. מטמא באל:

פרק ב אלו מטמאין באל.
המס. וכזית מן

המת. ואי קשיא כזית מן המת
מטמא' מת עלמנו לא כל שכן. הא אלתא מתרצה וצנמר' כזויר
(ד' ל') לא נזרעה אלא לנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין שאין
בו כזית בשר: נלל. בשר המת שיהיה ונטשה כמין להס סרנא':
מלא תרווד. כף. ושיעורו מלא הפנים: רקב. גופו של מת
כשכלה לחוקו ונטשה כמין עפר. ואין מלא תרווד רקב מטמא
אלא מן המת שנקבר ערום בלרון של שיש ומכוסה בכסוי של
שיש. עד שנודע בזדלי שאין בו תערובת רקבון של בגד או של
עפר אחר. אבל מת שנקבר בכסותו או בלרון של עץ
או בעפר. אין לו רקב. וכן מת שנקבר חסר אבר. אין לו
רקב: השררה והגולגולת. אעפ"י שאין בהם בשר מטמאין באל
לפי שזורת אלס נכרת בהם. כדכתיב בעטס אלס עטס שניכר

בו

הרגל והשוק וכח שהוא מלשון ולא מעדו קרסולי והוא צורת
דוד המע"ה יוסס פירש"י עקב. וא"כ אין זה חבור הרגל והשוק
כדפי' הר"ב על עקבו במס' כלים סכ"ו משנ' ד' זכ"ש לפירש"י
שהזכרתי צרפי"ב דמסכ' יצמות. אכן כרד"ק סיר' קרסולי

א סס סלכס' ז
ב ש"ר ע"ג טה"י
טו סלכס' סל ס
נ סס סלכ' יס
זכ"כ סל' יס
ח סס ע"ג סל' א

כרעיו' ומרגו' אשר לו כרעיו' די ליה
קרסולין. וי"מ רבובתי והס
הזרכים. ע"כ. והרמב"ם פתב
בפירושו וקורסל העקוב מרגוס
כרעיו קרסוליס. ע"כ. וכל
שמיבת העקוב. כל העקוב.
כלשון משנתנו דפ"ו דזכורות
משנה י"א. ועיין לקמן:

בארבובה לפי מה שפירשתי
בקורסל דלעיל
שהוא מקום חבור הרגל בשוק.
יהיה הארכובה מקום חבור
השוק בירך. ועיין מ"ס במשנה
ו' פ"ד דמולין [ד"ה הארכובה]:

מרפק פירש הר"ב קוד"ו ועיין
עוד במשנה ג' פ"י
דשבת: מטמא במגע וצמח
ובאל. טומאת מגע ואלה הנס

הוא בפסוק: כמו שאמר הנוגע במת ואמר כל הבא אל האהל
(יטמא) וטומאת משא הוליא אותה הקבלה מטומאת גבלס
אשר היא טומאת קלה והיא מטמא במשא. כמו שבא הכתוב
והנשא את גבלס. וכ"ש המת שמטמא במשא. וכמו שהגבלס
אשר מגעו (טומאת ערב. משאו טומאת ערב. כן המת אשר
מגעו) טומאת ז'. משאו ג"כ טומאת ז'. וזה מבואר
בספרי. הרמב"ם. ומסיים בה הכי בחבורו ריש הל' אהלות
ויראה לי ששק מתנה הכתוב כדרך ששק מליסור הבת.
לפי שאשר בפירוש אפי' בת הבת. ושק מליסור אכילת
בשר בחלב לפי שאשר בפירוש אפי' בשולו. כך שק מטומאת
משא במת. לפי שמשא צפי' אפי' מטומאת אהלות. כ"ש משאו.
ע"כ. וכחכ"מ דלא שייך להקשות דא"כ עוגזין מן הדיו.

דכולהו בגלויי מלתא בעלמא נהו. ועיין מ"ס לענין ממון צמס החו' דריש ב"ק גבי כהרי הבזר כו': ובמשא עיין בסוף משנה
ג' פ' בשרא דזבים: בזמן שיש עליהן בשר כראוי. שהוא סחות מכזית. כמו שפי' הר"ב במשנה ב' פ"ז דזויר.

פרק ב אלו מטמאין באל המת וכו'. עיין מ"ס במשנה ג' בד"ה זבים הפרס וכו': הזבת וכזית מן המת. כתב הר"ב וחי
קשיא כזית מן המת כו' לא נזרעה אלא לנפל כו' שאין בו כזית בשר. ולא בגי' למימר לא נזרעה אלא שאין עליו

כזית בשר. משום דאכתי הקשו בגמ' דזויר פ"ז דף כ' דאלס על אבר ממנו מגלח. על מת עלמנו לא כ"ש. ואכ"כ עשני לא
נזרעה אלא לנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין. ופר"ב לא הזכיר לאותה קושיא דעל אבר כו' משום דנריש פ"ז דמולין (ד' פ"ט)
אחמר תירוצא בתרא דלא נזרעה אלא לנפל כו' אקושיא זו דכזית מן המת כו' ומו לא מידי ופי' שס' הסוסס דכיון שלא נתקשרו
אבריו עדין. מטמאין אין עליו כזית בשר. ע"כ. וכ"כ הר"ם. ככאן. אלא שכתב דבירושלמי דזויר איתא בהדיא דהפך דקחמר דחי
שאל בקדמיתא כזית מן המת וכו' ואם משני ליה לא נזרעה אלא שאין עליו כזית בשר. מו לא ה"מ שאיל תנייבא על אבר כו' דהוא
פשיטא משום שאין בו כזית. כדבר בריה הוא שלא קשרו אבריו. ע"כ. ואפשר לפרש דברי הר"ב נמי ככה"ג ומש"ב מייטי קושיא
קמייבא בלמוד וקחמר דלא נזרעה אלא לנפל נתקשרו כו' והכי ידעינן. כשאין עליו כזית בשר. אבל כראשון נ"ל עיקר בלשון:
וכזית מן המת. עיין צפי' הר"ב לקמן משנה ה': בצל לשון הפרס כמו וילל אליהם (בראשית ל"א) רש"י פ"ז דזויר [ד' מ"ג]:
מלא תרווד רקב. עיין במשנה דלקמן וצפי' הר"ב ד"ה איט' דאין בו אלא טומאת משא:

השררה והגולגולת כבר כתבתי במשנה ב' פ"ז דזויר דהרמב"ם פסק דלאו או קתני. והוסיפי שהג"מ צפי' מהלכות טוירות
תמה עליו שגמ' [סס דף כ"ב] בעיא דלא אפשיטא היא ועכשיו

ועבדיו מלאמי להכ"מ עצמו כפ"ב מה' עומתת מת (הלכה ט')
 שתיין בשם הר"י קרקוס ז"ל דכיון דאשכחן לשמאי דאמר
 בהדיא (שם ד' ל"ב ע"ב) או גלגולת לא דדמי דלמא
 שאני שמאי דמחמיר לא שביקין מאי דאשכחן בהדיא כיון דלא

אם
 נכ"מ כפ"ב
 ב עכ רות
 שם ע"ג הל'
 ג מ"מ מ"ד ח"ל
 שומא ח"ב הל'
 ד שם ת" ה"ל
 ה תמוס
 ו עכ הלכה
 ז דלס כ"ז
 ח שם ח"ל
 ט כ"ה כ"ז
 י"א שם ס"ל

בו שהוא של אדם : אבר מן המת ואבר מן החי * דכתיב
 (במדר' י"ט) בחלל חרב או במת * אבר שהגדילתו החרב מן
 החי הרי הוא כמת : ורובע עצמות * רובע הקב של עצמות *
 מרוב המנין . או מרוב הבנין . רבותי פירשו שהן מוטטין

מהיות בהן רוב מנין * ורוב בנין *
 דאע"פ שאין בהן לא רוב המנין
 ולא רוב הבנין מטמאין : ורוב
 בנינו ורוב מנינו . רוב בנין
 הגוף או רוב מנין העצמו אע"פ
 שאין רוב בנין הגוף מטמאין *
 ואע"פ שאין בהן רובע * ורוב
 בנינו . כגון הסוקים והיריטים
 והכלעות והסדרה * ורוב מנינו
 כגון ראשי אנבנו * הידי והרגלי
 וכיוצא בהן ובלבד שהיו קב"ה
 אברי * מטמאין : ב רביעית דם
 שיצא כולו לאחר מיתתו * ורביעי'
 דם תבוסה שיצא מקפת רביעית
 מחי' ומקפת לאחר מיתה ולקמן
 בפ"ג (משנה ה') מפרשה :

אבר מן המת ואבר מן החי שיש עליהן
 בש' כראוי' רובע עצמות מרוב הבנין או
 מרוב המנין * ורוב בנינו ורוב מנינו של מת
 אע"פ שאין בהן רובע שמאין כמה הוא רוב
 מנינו * קב"ה : ב רביעית דם יורביעית דם
 תבוסה יממת אחד * ר' עקיבא אומר משני
 מתים דם קטן שיצא כולו * ר' עקיב' או' כל
 שהוא יחב"א רביעי' * כוית רמה בין חייה
 בין מתה * ר' איעזר מטמא כבשרו יחבמ' *
 מטהרים * אפר שרופי' * ר"א אומר שעורו
 ברובע * וחכמים מטהרין * מלא תרווד
 (גמ' רקב) ועוד * עפר קברות * טמא * ר'

מבוסה * ל' מתבוססת דמי' (יחזקאל י"ז) ורביעית דם שיצא
 כולו לאחר מיתה . דאורי' דכתיב במת בנפש * אבל דם תבוסה
 אינו אלא מדרבנן * ומאי דאורי' ומאי דרבנן : תמת אחד * ולא
 תב' מתים * קסברי רבנן יש אס למסורה ועל כל נפשות מת
 לא יבא (ויקר כ"א) נפשת כתיב חסר : ר"ע או' משני מתים יצאו
 רביעית תמת זה וחצי רביעי' תמת אחר מטמא באהל * דסברי יש
 אס למקראי נפשות מת * תשמע ב נפשות ושעור א' * מדלא
 קאמר נפשות מתים * ואין הלכה כר"ע : ר"ע אומ' כל שהוא *
 כשם שטמא בעצמות רוב מנין ורוב בנין אע"פ שאין בו רובע
 הקב שהוא שיעור החיובת לעצמות * כך טמא בדם הקטום צא
 כולו אע"פ שאין בו רביעית שהוא שיעור הזיווד לדם : והכ"א
 רביעית * אס אמרת בעצמות שבידוע שכולו לפסיד * תאמר
 בדם שאני אומר נשתיירה ממנו טסה כל שהוא ולא יצא כולו *
 והלכה כחכמי' : כוית רמה שגולדה בבשר המת : מטמא כבשרו
 דרמה היוצאה מן המת * אפי' חיה כבשר המת היא חשוב' משו'
 דאדם מחיים הקרו רמה דכתי' (איוב כ"ה) אף כי אנוש רמה :
 וחכמים מטהרים * והלכה כחכמים : אפר שרופים * אדם
 שנשרף נעשה אפר ולא נקשר בו מאמר עליו * שעורו כרובע
 קב אפר ומטמא : וחכמים מטהרין * והלכה כחכמי' : עפר קברות
 עפר שמעורב בו דם וליחה של מת ומלא תרווד ועוד * טמא *
 שאי אפשר למלאות תרווד ועוד * שלא יסיה בו מלא תרווד רקב
 דאמר לעיל שהוא טמא * והכי גמי מירי בגת שנקבר ערוס
 בארון של שיש * שאין עפר אחר מעורב בו : רבי

מוטטין מהיות בהן רוב מנין ורוב בנין *
 במשנה ז' פ"ק דעדין * ובטעמן של או שטמאין כתב הרמב"ם
 לפי שבכל אלו השיעורין ניכר שהן עלם אדם : ורוב בנינו -
 לשון הר"ב כגון השוקין והיריכים והלעז' * ובסוף פ"ו דעדין *
 כתב ג"כ והסדרה * וה"ג בתוספתא כמ"ש כבר שם * ומשום
 כך הנהנין כן בלשון הר"ב דהכ"א * ופי' דבריו דשוקים ויריכים
 וכו' הן כן בנינו של אדם * אבל הרוב הן שתי שוקי' וירך אחד
 בלבד * וכ"כ בהדיא שם בעדיות * ובפ"ז דגזיר משנה ב' :
 במה הוא רוב מנינו קב"ה * בפ"ו דבכורות דף מ"ה מיימי לה
 וא"ל רבינא לרבא תנא מנינא אפא לאשמועי' * ומשני דקמ"ל
 שאע"פ שאומן האדם הוא חסר באבריו אנו יתיר באבריו * אין
 משגיחין עו אלא על מנין רוב כל אדם אפי' היה אצבע שיש
 בה נפוח או שהיתה נספרת ע"ג היד שהוא עולה למנין *
 ב רביעית דם * פי' הר"ב דכתיב במת בנפש האדם כו' ואי
 לאו קרא לא הוה מטמאין לדם כיון דגזעו מחליף
 ואנו אין גזעו מחליף בעיני כדפי' הר"ב במשנה ג' דפ' דלקמן
 מוס' פ"ק דסנה' דף ד' * והא דבעינן רביעית * הא אמרי'
 שיעורין אל"מ * כמ"ש במשנה ב' פ"ק דערובין (ד"ה וביה) *
 וכתב הרמב"ם דשמו לזה כמו טעם * הואיל ובתמלת ברייתו
 של קטן כו' כדכתב הר"ב בתמני' ה' * וא"ת למה תנן במשנה
 ג' פ"ו דגזיר שאין הגזיר מבלח עליו * פליגי הרמב"ם והראב"ד
 פ"ג מהט"מ (הלכה ג') * להראב"ד כתיב לא יבא דוקא אהל וכו'
 מבלח הגזיר * ולהרמב"ם קרא אשתכח * כ"כ הכ"מ * ולי
 נראה דהלכה היאן כדכתב הר"ב שם משנה ב' : במדת אחד *
 ולא תב' * כתב הר"ב קסברי רבנן יש אס לגזסורת (עיין מ"ש ר"ס ד' דכריתו') כו' נפשת כתיב חסר * וקשה דתרי קראי ברביעי'
 דם למה לי במת בנפש * ונפשת' תו' פ"ד דמולין דף ע"ב * ופ"ק דסנה' דף ד' * מלא תרווד ועוד עפר קברות * פי' הר"ב עפר
 שמעורב בדם וכו' * לפי שא"א למלא תרווד ועוד כו' * וה"ל מירי במת שנקבר ערוס וכו' * והיה לעונן כוכין בסיד ומיד שנתרקב
 היה הקרוו ממנו עמא * ואח"כ נפל מן הסיד ונתערב עם הרקב שכבר היה עמא *
 ופי'

וקשה דתרי קראי ברביעי'
 פי' הר"ב עפר
 ופי'

דני שמעון מטרה . ואין הלכה כר"ש : אינו חזר לטומאה . ואם האהיל על מקנתו אינו כאלו האהיל על כולו . וכן לענין מגע : ג' עלים כשעורה מטמא . צמגע וצמטה . דכתיב ועל הנוגע וכו' . וס' לא נאמר בעלם אדם ללמד על עלים כשעורה שמתמא צמגע אע"פ שאינו נכר שהוא של אדם אבל צאהל . אדם כי ימות צאהל כתיב . ובעלם לענין טומאת אהל צעינן שיהא נכר שהוא של אדם . שהרי צמחם אחר הוא אומר בעלם אדם וארץ העמים כל חולה לארץ קרי ארץ העמים . והוא מיירי בגוש עפר שצא מחולה לארץ שהוא מטמא צמגע וצמטה ואינו מטמא צאהל . אבל הנגעים לארץ העמים אפי' לא נגע ולא נשא כגון שהיה רוב על ס' מטמא דעל אויר של ארץ העמים נמי גזרו וביניהם שדה שנקרס בה קבר ונספרו עצמות המה ונדושות בעפר אחוה שדה וסרס מלשון פרוסה . הלא פרום לרעב לחמד (ישעיה כ"ח) :

ואי אפשר שלא יהא חרוד מרקב קוד' שנתערב בו עפר . תוספ' . ס"ג דנדה דף כ"ז ע"ב : רבי שמעון מטריה סבר כוסו כחלתו . כו' כמ"ס הר"ב צמטנה צ' ס' דלקמן . מלא חרוד רקב שצלו צמים אינו חזר לטומאה . ל' הר"ב ואם האהיל על מקנתו אינו כאלו האהיל על כולו . וכ"כ

הר"ש . וז"ל מבר"ס אע"ג דגבלו כווי' כדמטיקרא דאין חזרו אדם חזר ע"כ . (כדתנן במשנה ד' ד' דרכו חל' וס"ט ס"ג . ועיין עוד בסוף פרקין והרמב"ם לא הוסיף אלא שאינו מטמא צמגע . אבל מטמא צמט וצאהל כ"כ בפירושו . ובחבורו ס"ב מהט"ם (הלכה יא) ועוד צהל' נזיר [פרק ז'] כמ"ס נדר צמטו במשנה צ' ס"ז דנזיר * ותמיהני שלא הוסיף כ"כ האהיל על מקנתו : ג' עצם כשעורה . פי' הר"ב דכתיב ועל הנוגע . הכי כתיב קרא' ולא וכל' כמו שהיה כתיב לפני . וכבר כתבתי בזה במשנה ה' ס"ז דכלים (ד"ה מטמא) ודין טומאת חבטו ומשאו

ר' שמעון מטרה . מלו אחרוד רקב שגבלו במים . אינו חזר לטומאה : ג' א' מטמאין במגע ובמשא ואינו מטמאין באהל . עצם כשעורה וארץ העמים ובית הפרס . אבר מן המת ואבר מן החי שאין עליהן בשר כראוי . השדרה והגלגול . שחטרוי כמה הוא חסרון בשדרה בית שמאי אומרים שתי חוליות . בית הלל אומרים אפילו חוליא אחת . ובגלגולת . בית שמאי אומרים כמלוה מקרח . וב"ה אומרים כדי שניטל מן החי וימות . באיזה מקרח אמרו . בקטן של רופאים . דברי רבי מאיר . וחכמים אומרי' בגדול של לשכה : ד' הגולל והדופק . מטמאין

כמה חסרון בשדרה : ולא יטמא באהל . אלא צמגע וצמטה : כמלוה מקרח . מלא רוחב הנקב שנקבין צמרגע : כדי שינטל מן החי וימות . ושערו חכמים בחסרון כסלע בקטן של רופאים . צמרגע קטן שהרופאים סתמים בו הנגעים : בגדול של לשכה : ושערו חכמים שהא נקב כסוגדיון : ד' הגולל . אכן גדולה ורחב' שסותמים בה סיהקבר חלמלעלה * מלשון וגלגולת האכן (בראשית כ"ט) : והדופק שתי אבנים גדולות אחד מצד זה . ואחד מצד זה : שהגולל נשען עליהן : מטמאין

ע"ס צמטנה ד' ומ"ס ס' ומ"ס הר"ב ובעלם לענין טומאת אהל צעינן שיהא ניכר . ולפי' לא עלים כשעורה בלבד אלא כל עלים שאין עליו דמיון אנושי . הרמב"ם [בפירושו] וכלומ' שדרה . וגלגלת שחסרו . ומ"ס הר"ב שהרי צמקום אחר הוא אומר בעלם אדם : עיין מ"ס שם משנה ה' : וארץ העמים כתב הר"ב והוא מיירי בגוש עפר כו' כשהם (להתרשלותם) עם התמים וקוברין אותם בכל מקום (שפשו) על ארצותם בזאת הפומא' וזה בגזיר' מדרבנן (כו') לפי שאינו נאמר שיהיה בכל חלק מעפרה עלים כשעורה . הרמב"ם . ומ"ס הר"ב דעל אוירה גזרו . ומיאי' און גזירותם צוהיה דמטמא בנשה עומא' ז' ונריך הוייה ג' ו' . ולא כן למיטמא באוירה . כמ"ס צמטנה ג' ס' דנזיר (ד"ה ומה) ולקמן ס"ב צמטנה ו' : ומה שדקדק הר"ב לכתוב גוש' דכתיב מן ברפ"ה דטהרות . ועיין במכילתין סוף פי"ז : ובית הפרס כתב הר"ב שדה שנקרס בה קבר' ל' מפר"ס אבל שדה שאבד בה קבר מטמא אפי' צאהל (כדתנן במשנה ג' פרק צמרא) ותמיה לי אמאי לא תננהו ברישא כהדי הכך דמטמאו צאהל . וי"ל דתנא [וסייר] וסייר נמי ארץ העמים במקומה דמטמא צאהל ע"כומה שפי' הר"ב מל' פרום כו' (ישעיה ג"ח) : ועיין עוד פי' אחר בפירושו לרפי"ז : אבר מן המת וכו' : שאין עליהם בשר כראוי וכשיש עליהם בשר כראוי וחסר פעלם תנן לה לקמן משנה ה' ובספ' דמסכת עדיות : השדרה והגלגול שחסרו השדר' שחסר' ואין בה רובע עצמות . והגלגול שחסרה ואין בה רובע עצמות הרמב"ם ס"ג מהט"ם (הלכה ב) : אפי' חוליא אחת עיין בסיד' הר"ב סוף משנה א' בס"ג דחולין . כדי שינטל כו' כתב הר"ב ושיערו חכמים בחסרון כסלע צמ"ס על אלו מומין (דף ל"ז) הר"ש . ובפרק אלו טרפות דף ל' בגמ' שאם יתח החוט המקיסו יהיה בארכו פסח [ע"כ] וגמלאת למד שהסלע הוא שלישי צמטח על השר' שכל שיש בהקיסו פסח' יש צמטיו שלישי ממנו . וכדתנן במשנה ס' פי"ז דכלים ומדבר' צ' לא כתב צמ' אלו טרפות דחסרון בגלגלת כסלע הוי טריפה ס"ח דס' לצמ' ר"ח צמ' אלו טרפות דף מ"ב דחסרון בגלגולת הוי עם הקרום ובהמה מיטרפא צמקצבת הקרום לחודיה . אבל אדם דאית ליה מולא צמ' חסרון בגלגולת עם נקיבת הקרום והקשו עליו ורוב הסוסקים הסכימו דחסרון בגלגול' ככסל' בלא נקב הכרום נמי מיטרפו אדם ובהמה : באיזה מקדח אמרו וכן עוד כליגי' תנאי אליבא דב"ש צמטנה ד' ס"ה דטרומות : ועיין בריש ס"ג דסאה : בקטן של רופאים וכסלע דכ"ה וטר ממנו והו"ו ב"ש לחומרא . ד"ה לא תנן לה מס' עדיות גבי קולי' צ"ס וחומרי צ"ה גמ' ס"ז דכורות דף ל"ח : בגדול של לשכה . כתב הר"ב ושיערו חכמים : צמטנה י"ב ס"ז דכלים . ועיין ס' : ד' הגולל והדופק . פי' הר"ב הגולל אכן גדולה כו' : והדופק שתי אבנים כו' : שהגולל נשען עליהן כו' . כ"פ ר"ס . ממדרשין לכו לקמן מוכל אשר יגע על סנה שדה . ולפי' רש"י (שכתב הר"ב צמטנה ג' פרק ז' דנזיר) דגולל

הר"ש . וז"ל מבר"ס אע"ג דגבלו כווי' כדמטיקרא דאין חזרו אדם חזר ע"כ . (כדתנן במשנה ד' ד' דרכו חל' וס"ט ס"ג . ועיין עוד בסוף פרקין והרמב"ם לא הוסיף אלא שאינו מטמא צמגע . אבל מטמא צמט וצאהל כ"כ בפירושו . ובחבורו ס"ב מהט"ם (הלכה יא) ועוד צהל' נזיר [פרק ז'] כמ"ס נדר צמטו במשנה צ' ס"ז דנזיר * ותמיהני שלא הוסיף כ"כ האהיל על מקנתו : ג' עצם כשעורה . פי' הר"ב דכתיב ועל הנוגע . הכי כתיב קרא' ולא וכל' כמו שהיה כתיב לפני . וכבר כתבתי בזה במשנה ה' ס"ז דכלים (ד"ה מטמא) ודין טומאת חבטו ומשאו

גולל כסוי ארון ודוסק הארון עצמו. הלא ארון אינו על פני
הסדה. ואומר הר"ר דוד מנירנבורג כי פירש"י לרבות גולל
ודוסק שפיר' ללא מרבינן מעל פני הסדה דמטמא אלא כשפי':
אבל בעוד שהוא טמון הוא בטל אגב קרקע' והקשה ר"ע על

מטמאין במגע ובאהל. דכתיב (במדבר י"ט) הנוגע בצעם או
באהל או במת או בקבר מה מת מטמא במגע ובאהל. אף
קבר מטמא במגע ובאהל ואינו מטמאין במשא. דדרש"י וכל
אשר יגע על פני הסדה (שם) לרבות גולל ודוסק' וכתיב וכל
אשר יגע. מטמא מטמא. מטמא מטמא. מטמא מטמא. מטמא מטמא.

מב פ"ב
מ"א שו"ת
ט"ו
כ"ט
ט"ו
ד"ה ט"ז
ט"ו

פיר"ט דתניא בטומאת אהלות
כו' תוס' פ"ק דכתובות דף ד':
ולקמן אכתוב דדעת הרמב"ם
כפירש"י ושאף כשהוא טמון הוא
מטמא: מטמאין במגע ובאה'
ואינו מטמאין במשא כתב הר"ב
דכתיב והנוגע במת וכו' או בקבר
כו' כ"כ הרמב"ם אבל הוא חסר'
גולל ודוסק כפירש"י. וז"ל גולל
הוא הכסוי אשר יכסו בו המת'
יהיה מאבן או מעץ או מזולתה.
ודוסק הוא צדדי הקברות אשר
עליהן יהיה הכסוי ויהיה ג"כ מעץ
או מאבן או זולתו. ואלו הן הן
הגולל והדוסק מטמאין במגע.
הנה זה לשון התורה וכל נוגע
בצעם גול' או בקבר. ושם דין
הקבר כדוקמת כמו שהמת עצמו

מטמאין במגע ובאהל. ואינו מטמאין
במשא. ר"א אומר מטמאין במשא רבי
יהושע אומר איש גמול (שם) תחתיהן עפר
קברות. מטמאין במשא ואם לא אינו
מטמאין במשא. איהו הדוסק. את
שהגולל נשען עליו. אבל דוסק דוסקין.
טהור: ה' אלו שאם חסרו טהורין. כזית
מן המת. וכזית נצל ויסלוא תרווד רקב.
ורביעית דם. ועצם כשעורה. ואבר מן
החי שחבר עצמו. והשררה והגולגול' משני
מתים. ורביעי' דם משני מתים. ורובע
עצמות משני מתים. ואבר מן המת
משני מתים. ואבר מן החי משני אנשי ר"ע
מטמאין חכמים' מטמאין: ועצם

ואינו מטמא מטמא מטמא: א"ס י"ט
טחתיבן עפר קברות. מטמא
כשמיטין מטמא עפר היטט
עמין. דמטמא במשא מטמא
מטמא של מת. והלכה כרבי
יהושע: דוסק דוסקין. אהל אבן
הדוסק מניחין לפעמים אבן
אחרת לחתיקה ואין הגולל נשען
עליה והיא נקראת דוסק דוסקין:
ה ואלו הם חסרו טהורים. דלית
בהן כשיעור: כזית מן המת. שכן
היא תחלת יצירתו של אדם
בכזית: ורביעית דם. והאיל
ובתחלת צרייתו של קטן אין בו
פחות מרביעית דם: ואבר מן
החי שחבר עצמו. א"ס קולי'
בדולה שחבר ממנה עצם כל

מטמא במגע ובאהל כן הקבר בכללו עליונו והקיסו (מזאפי)
דנראה כסויו ונדיון) מטמא במגע ובאהל ולא יטמא במשא.
לפי שטומאת משא בבת עצמו אמנם הוא תקי' (מנבילה) כמו
שבארנו (בס"ט שלמעלה תוה) ע"כ. ואלו לפי הר"ב שכתב
כפיר"ט גולל ודוסק אינם הארון עצמו ליכא למשע להו מאן
בקבר. וע"ז תמיהני דא"כ למה אנטיך הר"ב תו לקרא דוכל
אשע יגע על פני הסדה. דאי למידק תיגע. דמטמא משו'
מגע וכו'. הא בהך קרא גמי לא כתיב אלא והנוגע. ומיהו
הדרשה לרבות גולל ודוסק מאשר יגע על פני הסדה מלאנו
לר"ע דדריש הכי בס"ד דחולין דף ע"ב. ור' ישמעאל שחלק
עליו ודריש ליה להוציא עובר במעי אשה. לדריש גולל ודוסק הלכתא גמירי לה. וקשיא להרמב"ם דדריש לגולל ודוסק. מאן
בקבר וכן להר"ב שהעתיקה ללא נורף. ועוד דלדידיה שפירש כפיר"ט ליכא למשמע מינה כלל: ואיבן מטמאין במשא. נאב
הר"ב דדרש'י וכל אשר יגע וכו' חסום נגע הוא מטמא מטמא מטמא. וקשיא לי דא"כ מטמא אהל גמי לא. והראב"ד
כתב בס"ב מהע"מ. מגע גולל ודוסק מאשר יגע אהל מעל פני הסדה [דמשמע] מאויר אבל משא אין בהם ע"כ. ושבו מלאחי
בתו' דהעור והרוטב דף קכ"ז. שכתבו דמשום דהוא קרא דכל אשר יגע על פני הסדה מוקמי' כנזיר באהל (כמ"ט בר"פ דלקמן)
הלכך מטמא באהל. ובמגע גמי מטמא מטמא מטמא דאפקיה כל' נגיע' במשא לא מצינו שיטמא ע"כ: רבי אליעזר אומר מטמאין
במשא. איכא לפרושי דריש הלכתא גמירי לה כר' ישמעאל. ואיכא בינייהו דלר"י לא גמר למשא. ור"א גמר אף למשא ועיין מ"ט
במשנה ב' פ"ב דקטוס [ד"ה חזי לוג]. וא"ר ר"ה דריש ליה מקרא. י"ל דלא ס"ל לחלק בין עומא לטומא: אה יש תחתיבן עפר
קברות. פי' הר"ב דמטמא במשא. מטמא מטמא של מת. עיין במשנה ב' פ"ו. ה' כזית מן המת. פי' הר"ב שכן הוא תחלת
יצירתו כו'. שאע"פ שהשעורין כולן ה"מ הן (כמ"ט בר"ש ערובין) אמרו חכמים תחלת כו'. הרמב"ם פ"ב מהס"ו (הלכה ב):
ורביעית דם * עיין בס"ד דנה' משנה ה' (וכתב הר"ב האיל ותחלת צרייתו כו'. ועיין מ"ט במשנה ב'). ואין לדקדק בשנוי
הלשון דהכא כתב צרייתו. ולמעלה כתב יצירתו. וכן כתב כאן של קטן. ולמעלה כתב של אדם. שהרי בדברי
הרמב"ם שניהם בלשון א' אמרן שבפי' משנה ב' כתב לענין רביעית דם שהמעע שיהיה באדם מדם בתחלת צרייתו כו'. ולענין
כזית כתב בחבורו פ"ב מהס"ו תחלת צרייתו. ש. אדם כזית: ואבר מן החי שחבר עצמו. הארכתיבנה בס"ד כספ"ו דעדות:
ורביעית מטמא. כבר אמרנו במשנה ב' (במשנה ב') ר"ע דם מאמרו נפשות מת ולמד ממנו שאר השעורין. שהוא כאשר
הוסלס. ואפי' מב' מפי' הנה הוא מטמא עומאמו. הרמב"ם: וחכמים מעהרין: כתב הר"ב מטמא אהל. אהל
מטמאין במגע ובמשא מטמא מטמא: ועצם

שהוא. לא מטמא מטמא אבר מן החי. אבל אם חסר מנשרו
לעולם הוא מטמא עד שיחבר מכו' להעלות ארוכה. ואבר
מן המת כזית בצד הפורש ממנו טמא. ועצם כשעורה הפורש
ממנו גמי טמא והשדרה והגולגולת משני מתים. חזי
חוליות השדרה ממחוק. וחזי חוליות השדרה ממת אחר וכן
הגולגולת. ואבר מן החי משני אנשים. חזי אבר נקלש מחי זה
וחזי אבר כזה נקלש מחי אחר. וגראין כעבר א': וחכמים
מטהרין מטומאת אהל אבל מטמאין במגע ובמשא.
מטמא

ולא

משום עצם כשעורה והלכה כחכמים : ז' שגדקדקו שגשחקו לשון יסקת חמנה הדק (שמות ל) : ר' שמעון מטמר מכל טומאה ואינם מטמאין לה צמגע ולא במשא ולא באהל : וחכמים מטמאין בשלשון : דהא איכא רובע : אבר מן החי שגחלף לשנים טהור : ואפי' חור

ולא אחרו לא בשלשון חכמים אצל באבר מן החי : הא מוכח מפי מחני דלעיל דעצם כשעורה הפורש ממנו טהור : וכן הא דתנו לקמן אבר מן החי שגחלף לשנים טהור היינו לגמרי : ולפיכך דקדק הרמב"ם בפירושו לכתוב שמאמר החכמים

ואברו דלפני חבורי אדם חבור : כיטל חלאים : שניטל מן החי לחלואי ולא טעל ממנו אבר שלם כאמר : דלא כוה ביה סיפור מעולם : ואין הלכה כרבי יוסי : פרק ג כל המטמאין באהל : האמורים לעיל דריש פ"ב : שגחלקו שיעוריהן לחלואי והכניסו כספה מרולקים : לפוך הנשים דהיינו לתוך אהל א"י : רבי דוסא בן הרבנים מטמר : דסבר לא מטמרפי לכשיעור : הנוגע בכשני חלאי זיתים מן הגבלה פתח באהל ומפרש ככלל לומר לך דכי היכי דסבירא ליה לר' דוסא שאין מטמרפול טומאת אהל : הכי נמי סבירא ליה דאין מטמרפין לטומאת מבע ומשא בין צמת בין נכבילה : הנוגע בכשני זית ומאהיל על חצי זית

ז' עצם כשעורה שגחלק לשנים ר' עקיבא מטמא : ורבי יוחנן בן גוריון מטמר : אמר ר' יוחנן בן גוריון : לא אמרו עצמות כשעורה אלא עצם כשעורה : רובע עצמו שגדקדקו ואין בכל אחד ואחד עצם כשעורה : רבי שמעון מטהר וחכמים מטמאין : אבר מן החי שגחלק לשנים : מהור ר' יוסי מטמא : ומורה שאם ניטל חצאים שהוא מהור : פרק ג כל המטמאין באהל שגחלקו והכניסין לתוך הבית : רבי דוסא בן הרבנים מטהר : וחכמים מטמאין כיצד הנוגע בכשני חציי זיתים מן הגבילה : ואינו שאין ובמת הנוגע בכחצי זית ומאהיל על כחצי זית או נוגע בכחצי זית ובחצי זית מאהיל עליו מאהיל על כשני חציי זיתים : מאהיל

באבר מב' ממים שהוא טהור : אמנם צמחאי שלא יהיה עצם כשעורה כו' : ז' עצם כשעורה שגחלק כו' לא חני להא בהדיא דאין דלעיל : משום דהא יחיד פליגי עליה ובהנך דלעיל רבנן פליגי עליה הר"ש דלעיל : רבי עקיבא מטמא במשא : הרמב"ם פ"ד מהב"מ [הלכה ד'] והכ"מ כתב ראיה לדבריו דצמגע לא ע"ס : וחכמים מטמאין לשון הר"ב בשלשון כלומר צמגע במשא ובאהל ול' הר"ש וחכמים מטמאין בכל שלש הטומאות : אבר מן החי שגחלק כו' כתב הר"ב ואפי' חור וחבורי דאין חבורי אדם חבור : כדתיבא בתוספתא : הר"ש ומתניתין היא בפ' דלקמן משנה ד' ועיין מ"ש במשנה ד' פרק ט' דחולין :

מ נזיר כ"ג
כ"ג ספ"ד
ר"ס ה"ד
ה ע"ד פ"ג
מ"א הולקתו
ר מולין קכ"ה

שהמאהיל על המת טמא כאלו היה עם המת באהל : ובגמרא בפרק העור והרוטב מוקי הנך מאהיל דרישא בטומא רצוצה : שאין בין הטומאה ובין האהל פתח טפח : ומשום הכי חכמים מטמאין דכולה נגיעה היא וסיפא דאמר אהל הנוגע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו וכו' דמודו רבנן דטהור : מיירי כשיש פתח בין הטומאות ובין האהל דהא מודו רבנן דאין מטמרפין דנגיעה ואהל שני שמת הן וכל שהן משני שמות אין מטמרפין ורבי דוסא סבר

פרק ג הנוגע בכחצי זית : ומאהיל על כחצי זית סי' הר"ב שהמאהיל על המת טמא : כאלו היה עם המת באהל דהכי דרשינן במסכת נזיר פ"ו דף כ"ג על פני השדה זה המאהיל על פני המת : וכמ"ש כבר בסוף מחני ה' פ"ק דכלים : ומ"ש הר"ב ובגמרא בפ' העור והרוטב (דף קכ"ה) מוקי לה בטומאה רצוצה כו' : פירש"י כל דבר שאין לו מקום ריוח קרי רצון : ופחות מטפח לאו הלל הוא וקרא מה שצחוכו רצון ע"כ : ומ"ש הר"ב אהל הנוגע בכחצי זית כו' מיירי כשיש פתח טפח כו' וכתב הר"ש יש הימה למה

שינה מענינה דרישא ומאי אהל דתני : מאהר דאין הלוקים אהל שזו רצוצה וזו אינה רצוצה ע"כ : והקו' דהעור והרוטב מתרצים אהל לדבריהם טומאה רצוצה היינו שהא רצוצה בין שני מגדלים : והאדם מאהיל על המגדל העליון ומכיון שהטומאה רצוצה כמותן דמלי טומאה והוי כנוגע זכך פירש"י : ולפיכך מתרצים דלהכי לא תנן אהל אם אינה רצוצה טהור : משום דאסא לא שמועינן דאפי' שני מגדלים דדמיא דרישא לא הויא טומאה רצוצה בהמשכה ע"י דבר אחר דתרינן בעינן בין ב' מגדלים : וגם שהוא עצמו מאהיל על הטומאה או הטומאה עליו ע"כ : אהל אין נראה שזו סברת הר"ב וכו' אלא דחדא מלתא הוא דאופת דבר שהטומאה רצוצה מתחתיו הוא שאנו אומרים בו דהוי כנוגע : ואם הטומאה בין שני מגדלים כרי מגדל העליון הוא שטמא משום נוגע בחצי זית קרוין ונוגע בחצי זית שליו) והכי אסברא לה הרמב"ם בפירושו : וא"כ שהאדם מאהיל על טומאה בלא פתח טפח קרי הוא טמא כשיגע עוד בחצי זית אחר : ומלתא בדברי מהר"ם ככתב וז"ל : וז"ל דלהכי לא קתני לי שגחלף דרישא הנוגע בחצי זית ובחצי זית מאהיל עליו או הנוגע בכחצי זית ומאהיל על כחצי זית טהור לד' : אלא נקט בהאי לי שגחלף לא שמועין דכשאינו אינה רצוצה ומכלל דרישא דלא קתני הכי דרצוצה היא ע"כ ועיין לקמן : מאהיל על כשני חציי זיתים : יש לתמוה דלא תנן נמי ההיפך או כשני חציי זיתים מהחילים עליו ולא מציעת דבר רצוצה דהיינו דכך לי שהטומאה עליו או תחתיו כיון דהכל משו' נגיעה הוא אלא ח"ף באהל כך הוא מ' מה שהטומאה מאהלת עליו : כמו כשהוא מאהיל על הטומאה דמאי שגחלף דכיון דגבלין קרא דמאהיל על הטומאה מטמא ולא בעינן דוקא אהל שיאהיל על הטומאה ועליו : א"כ ה"ה כשהטומאה מאהלת עליו דמאי שגחלף וכו' הרמב"ם בגדר עומאת אהל שהיא על ח"מג' דרכים שהאדם

(6) טו זז או

או הכלי מאהילין על המת . או שהמת האהיל עליהן או שהיה
 המת עמהם תחת אהל אחד . כמ"ס בס"א מהט"מ (הלכה ו')
 גם בפירושו לרס"ה אלא שיש שם חסרון ונכח"י הוא מוגה :
 או מאהיל על כהני זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כהני זית

אברו חיי' מד
 מה' תוספת
 ס"ד
 ד' נכח כו'
 סס הלכה'
 ד"ס הלכה'
 נדה כו' :
 ז"ק ק"א :
 דף ס"ג י

טהור . לדברי התו' דמפרשי'
 סיפא נמי בטומא' רצוזה כוח'
 דהאי דקאמר מאהיל על כהני
 זית בטומאה רצוזה היא דה"ל
 כנגיעה ולידך ה"ל אהל המשכה
 והוא שני שמות . וכ"ס הראב"ד
 דרפ"ג דעדיות . אבל לסברת
 הר"ב דדעוטיה . דכולה סיפא
 באהל שאינה רצוזה . קימה למה
 יהיה טהור . וראיתי למהר"ם
 דמסיים במאי דקורין לעיל
 לתמיכה הר"ש למה שינה כו' .
 הוקשה לי ג"כ קושי' זו למה יהיה
 טהור . הא חד שמא דאהל הוא
 וכתב דה"ל דמאהיל על כהני זית
 היינו טומאה רצוזה וה"ל מגע
 ואהל ולא מצטרפי ע"כ . וזה
 דוחק דסיפא הוה ברצוזה ונאיגי'

רצוזה והרמב"ם בספ"ד הטמ"מ (הלכה ו') כתב הנוגע בכהני
 זית (או הנושא חזי זית) ודבר אחר מאהיל עליו ועל כהני זית
 או שהאהיל עליו חזי זית אחר או שהאהיל הוא על חזי זית אחר
 ע"כ . ויראה בעיני דהוא ל"ג במשנה לכבא זו דאו מאהיל על

מאהיל על כהני זית וכחצי זית מאהיל עליו
 ר' דוסא בן הרבנים מטתר וחכמים מטמאין
 אבל הנגיע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל
 עליו ועל כחצי זית יאו מאהיל על כחצי זית
 ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית טהור
 אמר ר' מאף בזה רבי דוסא בן הרבני מטתר
 וחכמי מטמאין . הכל מטמא חוץ מן המגע עם
 המשא והמשא עם האהל זה הכלל . כל
 שהוא משא' טמא . משני שמות טהור :
ב מלא תרודו רקב שנחפור בתוך הבית
 הבית טמא ור' שמעון מטתר רביעית דם
 שנבלעה בתוך הבית יחבית טהור נבלעה
 בכסות . אם מתכבסת ויוצא ממנה רביעית
 דם . טמאה . ואם

סבר דאשי' בזומאה רצוזה אין מצטרפין . ולא אשי' למגע
 ומגע ואין הלכה כר דוסא : א"ר מאיר אף כו' רבי דוסא
 מטתר וחכמים מטמאין . ר' מאיר סליג את' קדאזר דכשיש
 סותח טפה בין הטומאה ואהל מודו רבנן דטהור . ואין
 מצטרפין . ואמר איבו דאף כו'

פליגי רבנן על רבי דוסא ואמר
 דנגיע' ואהל חד שמא הוא הלכך
 מצטרפין לכשיעור ומטמאין ואין
 הלכה כרבי מאיר : חוץ מן המגע
 עם המשא' כגון שנגע בכהני זית
 והסיט חזי זית : משא עם האהל
 שהס"ט חזי זית והאהיל על חזי
 זית : משא חז' כגון מגע ומגע
 משא ומשא אהל ואהל : ב מלא
 תרודו רקב' דאמרן לעיל כריש
 פ"ב שהוא מטמא באהל : שנתפור
 לתוך הבית ונתערב בו עפר כל
 שהוא : ור"ש משהר דסבר סופו
 כתחיל' מה תחלתו אם נקבר המת
 בתכריכי' . או בארון של עץ אין
 לו רקב דפעין שלא יהיה דבר
 כגלל עמו אף סופו לאחר שנעש'

רקב אם : תערב עמו דבר אחר אינו מטמא . ואין הלכה כר"ש :
 אם מתכבסת הכסות ויוצא ממנה רביעית דם וכיבד משערין
 אותה מביא מים במדה ומכבסה

כהני זית כו' ותדנפשיה מצאר והולך כל ג' דרכי טומאות האהל לומר ששלשין אינן מצטרפין לנגיעה או למשא אבל במשנה ל"א
 חד כבא כגו' כהני זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כהני זית . ותו לא מירי וכן בפירושו לזכר אלא כבא זו וכן בדפוס הגמרא
 במשנה דרפ"ג דעדיות בספר המשנה דעדיות בדפוס שלפני לא נמצא . אלא כבא קמייקא והבבא דאו מאהיל כו' ליתא . וכן
 נראה דהר"ב והר"ש ל"ג לה : אמר רבי מאיר אף בזה כו' . וחכמים מטמאין פ"ה . הר"ב דנגיעה ואהל חד שמא הוא ויתכן
 לומר דטעמו דזיבין באהל כחמ"ד מלי טומאה מאחר שגזירת הכתוב הוא שכל אשר באהל טמא עיין במשנה ה' פ"ה דכלים :
 הבל טמא חוץ מן המגע כו' . חסקה דמלתיהו דרבנן היא מהר"ם : חוץ מן המגע עם המשא לשון הר"ב כגון שנגע כו'
 והסיט וכן לשון הר"ש ומשום דהסיט לא נכתב בפירוש בכתוב . אלא דהקו אית לן דהסט בכלל משא' הלכך חביבא להו
 למקט הסיט : זה הכלל כל שהוא משא אחד כו' לסימא בעלתא . כמו שכתבתי משא דבתרא בזה הכלל דמשה' ב' פ"ד
 דמגילה וכן אהה מוצא במשנה ב' פ"ב דכלים ואחרים שכתבתי שם בס"ד : משש' אחד . ל' הר"ב מגע ומגע משא ומשא אהל
 ואהל וכ"כ הר"ש ולת' קאליבא דהכ"זים הוא שפירש כן דאלו לר"מ איתא נמי מגע ואהל דחד שמא נכהו :

ב שנחפור בתוך הבית . פי' הר"ב ונתערב בו עפר כל שהוא וכ"ס הר"ש ול' בותא דרבנן נקטינן שנתפור בתוך הבית דלא
 קימא דכיון שנתפור וגב שכנגד זה מאהיל על חזי שיעור ושכנגד זה מאהיל על חזי שיעור . ושני אהלות הן
 ואין מצטרפין הכי בגמרא מפרשי' פ"ג דנידה דף כ"ז : ורבי שמעון מטתר . פי' הר"ב סבר סופו כתחילתו כו' דבעינן
 שלא יהא דבר כגלל עמו לישנא דגמרא דהקס דאמר' מה תחלתו נעשה לי דבר אחר כגלילון והקוס' העתיקו ונגלילון ופירשו בשם
 הערוך דבר כגלל עמו ע"כ . ובפ"ו דגזיר דף כ"א איתא בגמרא כגלילין ופירש' כלומר המגלל זה לזה ונתערב זה עם זה :
 הבית טהור . כלומר שהכלים הבאים אחר הבליעה לתוך הבית אינן מיטמאין בבית הכי מפרשים בגמרא סרקי' דנידה דף
 ס"ב : אם מתכבסת ויוצא ממנה רביעית דם טמאה . כתב הר"ב וכיבד משערין אותה מביא מים במדה וכו' ומביא
 מים אחרים כו' . אם היה מראהו טהור הרי זו טמאה דאלו לא הביא מים שנים לא היינו יכולים לשער בראשונים כלכד לפי
 שאפילו אם לא ימצאו רביעית יותר אכתי איכא למימר שזא רביעית יצא דא"א שלא ישתיר כבגד מן המים . אבל השתא אין מויק
 כלום מה שמתיר מן המים כבגד . דכשם שמתיר מן המים כך נשתיר מן הדם שח"מ היה מעורב הכל יחד מה שילא ומה
 שנתשיר ומראה אחד הן כאלו יצא הכל . ומיהו קשה דאין סברא שיסיע הדם שמתשיר כבגד . (לשמה הבית) כיון שאין יכול
 לנאת בכיבוס . אלא אם כן שאין לחוש כל כך אם תולין הדבר להחמיר . ואין

ואין לומר שמים אחרים שמצוי צריך שיחסר מהם מהמדה כשיעור שנבלע מן הראשונים ויכל לכוין זה ועוד קשה
דמאי צריך למדידת מים הראשונים בלא מדידת מים הראשונים יכול הוא לדעת אם יש רביעית דם כמה שיצא ע"י כיבוס
שיסחוט לתוך כלי כל מה שיצא מן הכסות וימדוד כמה יש בין מים לדם ויביא רביעית דם מעלמא ויוסיף עליו מים עד
שיהא בין מים ובין דם כשיעור מים ודם שיצא מן הכסות ואם מראייהו שיהא עמאה ונראה לפרש דלא נקט מים במדה אלא

משום שאם ימלאו יותר מן המדה
שנתנו רביעית שלא יצטרכו
להביא מים אחרים דודאי יצא מן
הכסות רביעית דם אבל אם אין
רביעית דם יותר [א"ה"ג] דלא
יביא רביעית ומוסיף עליו מים
עד שיהא בין מים ודם כמדה
ראשונה אחר שחכום בה
הכסות ואם מראייהו שיהא עמאה

ואם לאו טהורה • שכל הבלוע שאינו
יכול לצאת טהור : ג "נשפך באויר •
אם היה מקומו קטפרם • והאהיל על
מקצתו טהור • היה אשבורן או שקרש טמא
גשפך על האסקופה (גמ"ל"ג) והיא קטפרם •
בין

ומכבהו בכן ומביא מים אחרים
כמדתן ונותן בהן רביעית דם •
אם היה מראה שיהא • הרי זו
טמאה ואם לאו טהורה : ג
נשפך באויר • בתוך הבית :
אם היה מקומו קטפרם • אם
המקום שנשפך בו הדם • היה
מדרון : והאהיל • אדם על

ואם לאו טהורה ומיהו קשה דהא קתני בתוספתא (שהבתיקה
הר"ב) צרישא ומביא מים אחרים ואח"כ קתני ונותן לתוכן
רביעית דם כ"כ התוס' בפ"ט דב"ק דף ק"א וראיתי להרמב"ם
שאעפ"י שצירוסו העתיק כדברי התוספתא שירמנו הכסות
כשיעור ידוע מהמים עוד נקט כזה השיעור ממים ויחבר אליו

מקצתו : טהור • דקטפרם אינו חזור : היה אשבורן • מקום
המכונס כמו בתוך גומא : או שקרש • הדם ואפי' קטפרם הוי
חזור וטמא ואפי' האהיל על קצתו : נשפך על האסקופה : כתיב
אלטבא שלפני פתח הבית והיא קטפרם : בין

רביעית דם כו' הנה בחבורו פ"ד מהט"מ (הלכה י"ג) כתב כיצד משערין איתא מכנסין אות' במים ומביא מים כמדתן ונותן לתוכן
רביעית דם כו' הרי שלא הזכיר מדה בתחלה ויש לפרש דבריו שבמדתן ר"ל כמדה מה שיצא אחר הכביסה • ומ"ס ונותן לתוכן
רביעית דם כלומר שבתוך המים שמביא כמדתן צריך שיהיו כהם רביעית דם ששם הרביעית דם הוא שיהיה כמדת המים • ר"ל
כמדה שיצא אחר הכביסה והשתא דאיתוי' להכי ה"ף דברי התוספתא יכולי לפרש כן ואע"פ שהוכירה ראשונה שמבי' במד"י היינו
כדברי התוס' שאם ימלא רביעית יותר שא"צ עוד לשום דבר אבל אם לא מלא אז מביא אחרים כמדתן • ר"ל כמדה שמלא אחר
הכביסה אלא שנותן בהן רביעית דם : ואם לאו טהורה : אינה מתטמאה באהל והרי היא ככסות שנגבה כמה הרמב"ם שם וכ"פ
רש"י שם בב"ב וכו' שם התוס' ודלא כמו שנדחקו בנדה פ"ט • (דף ס"ג) דמיירי דקודם שנפל רביעית נבלע בכסות מה
שאינו יכול לזאת ונחטבל בנגד ולא היה רביעית שלם מעולם • וממר"ר וואלף וורמייז"א הוכיח דלהר"ב צ"ל כמו שנדחקו התו'
דנדה לפי שסברת הר"ב דכלים שנטמאו במת מטמאין באהל • כמ"ש גבי מגורה בספי"א (משנה ה') עכ"ד וע"ש דלהרמב"ם
אינו מטמאין באהל וכן נראה דעת מהר"ם : שכל הבלוע שאינו יכול לזאת טהור פי' שאינו יכול לזאת על ידי כביסה סתם
אע"פ שעל ידי הדחק היה יוצא בגון ע"י צפון • כיון דנסתם כיבוס אין יכול לזאת רביעית דם • טהורה • משום שאין דרך
להקפיד עליה כשאין יכול לזאת בכיבוס סתם • כך צריך לומר מתוך הסוגיא דמס' נדה (שכתבתי במשנה ה' פ"ט דכלים) •
ומה"ט כתיב לא קשיא מהא דתנן ברס"ג דערלה בגד שנצטו בקליפי ערלה ידלק • דאלמא דחזותא מלתא היא דבטומאה מש"ה
טהורה דבקפידא עליה מלתא וכי לא קפיד שיצא בטל • דטומאה בלועה לא מטמא • אבל בערלה אין שייך להתיר מטעם דאין
מקפיד דנהנה הוא בלבע ויחא ליה תוספת פ"ט דב"ק ופ"ט דנדה (ד"ה מקולי) : ג נשפך באויר כו' • והאהיל על מקצתו •
פי' הר"ב נשפך באויר בתוך הבית והאהיל אדם על מקצתו • ותמיכהו שכיון שבתוך הבית נשפך • הרי הבית מאהיל על האדם
ועל הטומאה כולה ויטמאוכו לאדם • מאי אמרת דמיירי שגם הבית אינו מאהיל אלא על מקצתו א"כ למאי איצטרך לפרושי
והאהיל אדם ה"ל לפרש והאהיל הבית • וקמ"ל דטהור מה שבתוך הבית וכמו שפרש הר"ב עלמו בצבא שניה • והרמב"ם
מפ' בן אף בכלן • שכתב והאהיל רמז אל הבית ר"ל כאשר האהיל הבית על מקצתו הבית טהור • וידוע כי כאשר אמרנו הבית
טהור הכונה שלא יטמא מה שבתוכו מאדם וכלים ע"כ • כלומר דכל היוצא מן העץ אינו מטמא טומאת אהלים אלא פשתן כדתנן
בבבא מדליקין (משנה ג') • אבל בחבורו פ"ד מהט"מ שם כתב דם שנשפך באויר כו' והאהיל המאהיל כו' • ויש לפרש דמפרש
באויר שלא תחת שום אהל אלא באויר מגולה • וכן נכון לפי משמעות המשנה כהאי גוונא דתנן צריש סרק דלקמן • מגדל שהוא
עומד באויר ועיין עוד בסמוך • ושוב ראיתי למהר"ם שכתב וו"ל נשפך באויר פירש בחצר שאין עליו גג ע"כ : גשפך על
האסקופה והוא קטפרם כו' • לשון הראב"ד קשיא לי מכדי קטפרם מפירו ומטהרו מאי שאל אסקופה דנקט אפילו בתוך הבית
נמי כלים הבאים שם לאחד שפיכה טהורים • ואולי נאמר משום כלים דקודם נקט לה • שאם נשפך בתוך הבית טמאים משעת
כביסת הטומאה לבית אבל על האסקופה אפשר שלא נכנס (אלא) דלאו בחבור אפי' שעה אחת ע"כ • וזה מסייעני למה שכתבתי
דלהרמב"ם בחבורו • רישא לאו נשפך בבית כלל מיירי שהרי דברי הראב"ד סמוכים על דברי הרמב"ם ואי איתא דהרמב"ם
מפרש הרישא שנשפך בבית • וכמו שכתב בפירושו א"כ ודאי צריך לומר דמיירי נמי בכהאי גוונא שלא נכנס (אלא) דלאו בחבור
אפי' שעה אחת ולא קשיא מאי שאל אסקופה דנקט • דהא אין הכי נמי דנקט גם כן בית ופרי גוויי נקט נשפך בבית והאהיל
במקצת • ונשפך באסקופה והאהיל מקצת :

בין מבנים בין מבחן • פיר הר"ב בין שמטע לצד פנים
 בין שמטע לצד חוץ וכ"ס הר"ם וה"ט"ג דהוה זו וא"ל
 א אשכחן נמי כה"ג בריס הוריות כח"ש ס"ס • ולפי פירש
 הר"א"ש שכתב הכ"ת בס"ד מה"ט"מ נוח"א • וז"ל בין מה שיש מן

בין מבנים שמטע לצד פנים • בין מבחן • שמטע לצד חוץ
 והבית מאהיל על מרצתו טהור • כלמה שבבית טהוראח אהל
 אע"פ שסופו של דם לירד לפניו דאילו חבוב • חוץ מן השמים
 והשער והלפורן • דכתוב בצלם מה עלם שכתב עמו ואין גזעו

א ביר כח
 כדס כה יח"י
 תב ח"טוח"א
 את ה"ג
 ב ח"י/ס
 ג טט פד הל ט
 ה"ס פכ ה"י
 ה ס"ס פ"י

האסקופ לתחת תקרת הבית בין
 מה שיש ממנה לחוץ כולה מקום
 מדרון ודס נשפך על כולה •
 במל"א מקמתו תחת האהל ומקמתו
 חוץ לאהל הבית טהור • דאין
 קטטרס חבוב • חוץ מן השמים
 כו"פ הר"ב דכתוב בעלם כו' •
 אף כל שכתב עמו ואין גזעו
 מחליף גמרא פ"ז דנדה דף כ"ה
 ופירך והרי כשר דגזעו מחליף •
 אחר מר בר רב אשי כשר נעשה
 מקומו צלקת פירש"י צלקת
 כלומר רושס נראה בה חרון או
 גומא ואין כולו חוזר אבל שער
 ולפורן אין נעילתן ניכר ע"כ •
 ועיינו"ש בפרק דלעיל משנה ב'
 ובריש משנה ב' פרק ט' דחולין •
 ובשעת חבורן הכל טמא •
 שהגזע או מאהיל על
 עליהם הוא נוגע או מאהיל על
 המת דבוי יד לטומאת המת קו'
 פ"ז דלור דף כ"א • ועיינו בפ'י
 הר"ב במשנה דלקמן • ומ"ש שס
 והר"ם כתב בספרו זוטא הנוגע
 במת פרט לנוגע בשיניו ובשעריו
 ובכשרו בזמן שפירשו וכול שאני מרבה בזמן שהוחברין ת"ל
 יטוח ע"כ • ונראה דהא דפורט לשינוי כו' נמי מדרשא דבעל
 הוא דמפיק להו • ד ע"צם שיש עליו כוית כשר הכנים מקמתו
 פו' טמא • כתב ה"ב הע"ס נחשב יד לכשר ויד לית נפקא לן במה הנד מגבלה ותנור דמה נבלה שאין מטמא באהל כו' ואי מרכת
 חוכית הנד הטהר שבהם שמתמאין וידיהם כיוצא בהם כו' • וא"ל לענין אהל ניהא דיו (כדתבין במשנה ה' פ"ב דב"ק) ויש לומר
 דמעקרא ודאי אי לא אשכחן בטומאה חמורה (במטמא אדם וכלים לאפוקי אוכלים ש"ן מטמאין אדם וכלים כדאיתא התם בריס
 הפרק) ידות הוה מרכיבין על נבלה דיו • אבל השת"א לאשכחן יד בטומאה חמורה דהוה כנוף לענין ח"י פ"ז מסוין יד כנוף •
 ח"ס פ"ט דחולין דף ק"ח (ד"ה והבית) • שני עצמות ועליהם כשני חלואי זמים • הסבר האי תנא דיש"י דלפחות מבית •
 הר"ם וכב"ש מהר"ם דאיכא לאוקמא מתניתין בשומר דהיינו בעלם שיש לו מוח וזו"ה לא מוחיב מיתה • הטור והירושב דף
 ק"ח (ע"ל רב) דס"ל אין יד וכו' • ואול"ל לה מיתה הר"ש ע"כ • ומיהו הלכה פמ"ד יש יד לפחות מבית כ"ש הרמב"ם פ"ה
 ח"ט טומאת אוכלין (הלכה ג') • שאין חבורי אדם חבור • עיינו מ"ש במשנה ד פ"ט דחולין • ה' איזרו דס' תבוסה הוה טי"ל
 מחנו שמיית בחיו כו' הלכה למשה מסיני דס' המת בריבועית • כמ"ש בפרק דלעיל משנה ב' אבל מדכרי סופרים • דאף דס'
 תבוסה יכא וטמא בכל הטומאות בחבט ומטא והאל • וסייעו דתני בתוספתא והיחא ה' • ש' ומה בין דס' מיתה לדס' תבוסה •
 טומאת מקדש וקדשיו • שומאח מקדש וקדשיו • ודס' תבוסה אין הטור מנלח עליו ואין חייבין עליו על
 וכששטיח לן דרובא מחיים לא גזרו וכן בפירש"י • בהדיא בפרק בתרא דנדה (סוף) דף ע"א • דבדלוי רובא מחיים לא
 גזרו • גם ל' הרמב"ם בפירושו ובחבורו פ"ב מה"מ מוריס כן • צ"ל ש' שדמו שותת • כלומר שדך הלוב טיהא דמו שותת
 וכן אבל המת שדמו מנטף • כלומר שדך המת טיהא דמו מנטף • שדמו שותת כו' טמא • פיר' הר"ב שותת ויורד בלא
 הפסק מפני שטיפה של מיתה מעורבת בו • דלא מיבעיל הסוא דלאחר מיתה סהוא הרבה אבל נוטף • ראשון ראשון בטל •
 ואפילו

מחליף אף כל שכתב עמו ואין
 גזעו מחליף ילאו שינים שלא
 ככתבו עמו ילאו שער ולפורן
 שבוען מחליף • ד' הבית טמא •
 כל מה שכתבו טמ' שהרי מאהיל
 על השער החוזר למת • על"ס
 שיש עליו כוית כשר העלם נחשב
 יד לכשר • תזניס בידי אדם •
 שלא היה הכשר מחוב' לעלם
 מעקרו אלא אדם מחוב' לשם •
 כדרך שמתנים הכשר בשפוד •
 ה' אוהו דס' תבוסה • אמתניתין
 דלעיל דפ"ב (משנה ב') קאז
 דקתני רביעית דס' תבוסה טמא'
 וקמפרש הכא אוהו דס' תבוסה •
 שמינית בחיו ושמינית במומו •
 מנטרפס לרביעית • רביעית
 בחיו ורביעית במומו • שנתערבו
 ונטל מן התערובו רביעית וכו'
 דס' תבוסה • אבל שמינית בחיו
 ושמינית במומו • לא • זה וזה •
 דר"ע ודר' ישמעאל • כמיס' ואין
 מטמאין • ואוהו דס' תבוסה •
 שטמא ללוב שדמו שותת ויורד
 בלא הפסק מפני שטיפה של מית'

מטורבת בו אבל נוטף שורד טפה אחר טפה • קמא קמא בטל
 וטהור • ר"הודה אומר לא כי • כלומר לא כן הדבר • אלא

מטורבת בו אבל נוטף שורד טפה אחר טפה • קמא קמא בטל
 וטהור • ר"הודה אומר לא כי • כלומר לא כן הדבר • אלא

אלא השותת טהור * שאני אומר אותה טפה שהנשמה תלויה בה עמדה לה ע"ג העץ שהוא תלוי בה * ואין בדם זה אותה טפה אחרונה של מיתה * והמנטף טמא * ולא אמרינן קמא קמא בטל דסבר רבי יהודה אין דם מבטל דם והלכה כר"ע :

ואפי טפה שלאחר מיתה מרובה בטלה * שלא נסל ביחד רש"י פרק בתרא דנדה (דף ע"א) : השותת טהור * פיר' הר"ב שאני אומר אותה טפה שהנשמה תלויה בה עמדה לה ע"ג העץ שהוא תלוי בה * וא"ת ומת דמנטף דמטמא מי ניחא מי

ו כזית מן המת * פתחו בטפה המת נבית ולו פתחים הרבה כל הכלים המונחים בחלל הפתחים תחת המשקוף של פתח מבחוק * אע"פ שהפתחים נעולים ויש הפסק בין אהל המת לאהל הכלים * כולן טמאין דגזרו חכמים טומאה על המקום שהוא דרך יציאת טומאה שכוונתו של מת לנאת דרך שם * וכשאין יודעים באיזה מקום יוציאו כולן טמאין * ואם יש כזית מן המת נבית וחסב להוציאו בחלון שיש בו פתח טפה מציל על כל הפתחים הנעולים * כיון שידע המקום שסופה של טומאה לנאת דרך שם ואם הוא מת שלם וחסב להוציא דרך חלון שיש בו ד' מציל על כל הפתחים הנעולים * דבשיעור ד' טפחים שיערו חכמי שראוי להוציאת המת אבל להוציא את הטומאין אבסותה טפה

אלא השותת טהור * והמנטף טמא : **ו**
"כזית מן המת פתחו בטפה * והמת פתחו בארבע טפחים להציל הטומא' על הפתח' אבל להוציא הטומאה * בפותח טפח גדול כזית כמת * רבי יוסי אומר השדרה והגלגולת כמת : **ז** "טפח על טפח על רום טפח מרובע * מביא את הטומאה * וחוצץ בפני הטומאה כיצד "ביב שהוא קמור תחת הבית יש בו פותח טפח ויש ביציאתו פותח טפח * טומאה בתוכו הבית טהור * טומאה בבית מה שבתוכו טהור * שדרך הטומאה לצאת ואין דרכה להכנס יש בו פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח הטומאה בתוכו הבית טמא * טומאה בבית מה שבתוכו טהור שדרך הטומאה לצאת ואין להכנס * אין בו פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח * טומאה

אפי' מת שלם טומאה יוצאה דרך חלון כל זמן שהוא פתוח * ומטמא הכלים שבבית שבגדו אם יש בחלון פותח טפח : גדול זכזית כמת דוקא כזית ממוצאם פתחו בטפה * אבל יותר מכזית * דינו כאילו היה מת שלם * ואין מציל על הפתחים הנעולים עד שיהא בו ארבעה : ר' יוסי אומר השדרה והגלגולת שבבית * דינו כמת שלם ואם חסב להוציא דרך חלון ואין מציל על הפתחים הנעולים עד שיהא בו ד' וכן הלכה : **ז** טפח על טפח על רום טפח * דף שהוא רחב טפח על טפח וצבירה מן הארץ טפח ומאחיל על כזית מן המת ועל הכלים : מביא את הטומאה * על הכלים : מרובע * שאם היה רחבו פחו מטפח אע"פ שהיה ארכו ב' טפחים לא אמרינן שיש מה שיתר על א"כ ברחבו ורבעהו להכי קתני מרובע שצ"ל שיהא ברחבו טפח ובארכו טפח : כיצד * כלומר כ"ד חוצץ בפני הטומאה : כיצד שהוא קמור * חפירה בקרקע ומקירה והיינו קמור ושם יורדים אופכים שבבית ומשם יוצאים לר"ה : יש בו פותח טפח דהיינו טפח על טפח ברום טפח בבית עמו : וביציאתו * בפתח הביב שממנו יוצאין המים לר"ה : טומאה בתוכו * כזית מן המת בתוך הביב דכו"מ מן המת פתחו בטפח : הבית טהור * שהטומא' יוצא דרך פתח הביב הוצא לר"ה והיינו דקתני חוצץ בפני הטומאה : טומאה בבית מה שבתוך הביב טהור * דאין דרך טומאה להכניס דרך פתח הביב * שדרך הטומאה להוציאה דרך פתח הבית ולא להכניסה לביב : ואין ביציאתו פותח טפח טומאה בתוכו הבית טמא * דטומאה עולה מן הביב לבית כיון שאין לה דרך לנאת דרך פתח הביב הוצא לר"ה דכל פתח מטמא מן הטומאה יוצא : אין בו פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח * לחכ

לא עסקינן דכי נמי המת מוטל במטה הא חלת צבא דכד (ד' ע"א) שם מקשו לה * דמייטינן והקס' דרייתא דבבבויא תני בה רבי יהודה אומר הוה מוטל במטה כו' טמא * ומטינן שאני במטה דמחללה * כלומר שהיא חלולים חלולים והדס בזקע ויורד ומתאסף יחד : והמנטף טמא * כתב הר"ב ולא אמרינן קמא קמא בטיל עיין במשנ' ו' פ"ח דזבחים : ו כזית * מן המת פתחו בטפה * פי הר"ב המת בבית ולו פתחים הרבה כו' דגזרו חכמים טומאה כו' עקרא דמלת' דמתני' ג' פ"ז וע"ש : אבל להוציא את הטומאה * פי' הר"ב טומאה יוצאה כו' ומטמאה הכלים שבבית שבגדו * וה"מ לפ' בכלים המונחים בחלל אותו חלון או פתח * וכן פירש הרמב"ם : רבי יוסי אומר השדרה והגלגולת כמת * כלומר אע"פ שאין כזית כשר וכת' הר"ב שכן הלכה חולי שסובר דר"י לא לאפלוגי אתי וכמו שבבבתי הרבה כפי דברא דביכורים שנסבו ב' פלוגתא ואין חולק אבל לא ידענא מנין לו דלמא לת"ק דדוק' כזית כשר ולא ס"ל להא דר"י והרמב"ם בפירושו כתב שאינו הלכה וכן בחבורו (רי"ש) פ"ז מהט"מ לא העתיק את דבריו : **ז** בפתח על טפח על רום טפח * פי' הר"ב דף שהוא רחב כו' וצבירה טפח ומאחיל וצריך שיהא החלל (פניו) טפח שאל"כ והטומאה ממוטעת את החלל טפח טומאה רגובה היא ואינה מביאה ואינה חולצת * הראב"ד ריש פ"ז מהט"מ וכך דקדק הר"ב בלשונו שבכ"מ משנה ה' פ"ו : ביצד ל' הר"ב * כלומר כיצד חוצץ בפני הטומאה אבל לא אתי לפרושי כיצד מביא את הטומאה הר"ש * ועיין בדבור אחד חור כו' ומ"ש שם : קמור פי' הר"ב מקורה * וחצרו כשכב שמלה שלמה * ובערוצין פ"ח משנה ע' פי' הר"ב קמור כמין כפה מכוסה כו' ולפי' זה יש טעם בדבר שלפי שאין זה הקירו כשאר קירו לפיכך נתחלף השם באותיותיו ה"ט בא"ה בתוכו הבית טמא * עיין במשנה ב' פ' דלקמן דר"י פליג : אין בו פותח טפח כו' כתב הר"ב והרי הביב נחשב כקרקע הבית וכו' * לרבות

ת"צ

א סס"טו ה"א
ב סס"טו ה"ב
ג סס"טו ה"ג
ד סס"טו ה"ד
ה סס"טו ה"ה
ו סס"טו ה"ו
ז סס"טו ה"ז
ח סס"טו ה"ח
ט סס"טו ה"ט
י סס"טו ה"י

לרבות קרקעיתו כו' לא שהקרקע עצמה טמא עד התהום
דמה טומאה שייך בקרקע עולם אלא לרבות הטמון בתוך
הקרקע עד התהום וז"ל הרמב"ם שכל מה שבקרקעית הבית
טמון וכו' וכתב מהר"ם מה שבטובו טמא לכלים שבטובו
כאלו הן בבית ואע"פ שהן מוכסין
בעפר לא היו ככלי חרס המוקף
ג"ס אלא כאוכלים שבובלובטיט
דלא חייז הטמא בפני הטומאה
כדאמרינן בפ"ק דזבחים (דף ג'
ע"ב) כ"ל ע"כ :

אם תוכיח
ע"פ פ"ג

אחד חור שחררוהו מים כו'
פ"ה הר"ב האו פותח
טפה שמביא את הטומאה כו'
ואתי שפיר דתפיש נמי למביא
את הטומאה אלא שקלט קשה שהיה למתני' עצמה לסיים הכא
בבבא זו והל"ל אחד חור כו' וכן מרבך כו' מביא את הטומאה
ועוד אי הכי מאי דוחקיה להר"ב לפי כביד כלומר כיצד חוץ
כו' כיון דהשתא מס' נמי לכיז מביא וא"כ כיצד קאי שפיר
אחריוויי אויברא דהרמב"ם מפרש לענין מביא אבל הוא לא
פירש כיצד כלומר חוץ כו' והר"ש שפרש כן כביד דכלומר
דיצד חוץ כו' הוא מפרש בכאן חור שחררוהו מים בין יבא
זה הדין ע"י מים כו' כך דינו ולפיכך הר"ב שכתב לעיל כביד
כפי' הר"ש ובכאן מפרש בחור כדברי הרמב"ם לא דק :

טומאה בתוכי הבית טמא • **טומאה בבית**
מה שבתוכו טמא • **אחד חור שחררוהו**
מים או שרצים • או שאבלתו מלחת • **וכן**
מרבך של אבנים • **וכן סואר של קורות** •
רבי יהודה אומר • כל אהל שאינו עשוי
בידי אדם אינו אהל ומורה בשקופי' ובסלעי'
פרק ד

לחנם נקט ואין ביציאתו פותח טפה • דכיון דאין בו פותח
טפה על יציאתו לא חיישי' • דכאלו אין שם חלל כלל דמי •
וכרי הכי נחשב בקרקע הבית • ואמרו חכמים וכל אשר
באהל יטמא לרבות קרקעיתו של בית כמוהו עד התהום : א'
חור שחררוהו מים • האו פותח
טפה שמביא את הטומאה לא שגא
אם נעשה החור הוא ע"י מים או
שנקביו שרצים : או שאבלתו
מלחת לשון חרץ מלחת כמין עפר
לבן דומה למלח ומתאכל ונופל
ונעשה חור מאליו : מרבך של
אבנים • אבנים גדולות ערוכות
וסדרות זו על זו ופעמי' שהאחת
סדורה על גבי שתי' והתחתונה'
מפורדות זו מזו ויש שם אהל טפה : סואר של קורות • ערוכות
זו על זו ועומדות לבנין ופעמים שיש צביעה אהל טפה : כל
שאינו עשוי בידי אדם אינו אהל • דיליף אהל אהל ממשכן מה
להלן בידי אדם אף כאלו בידי אדם : בשקופים • חרנוס סלעי'
הסלעים שקופי' כפייה' : ובסלעים • בנקיקי' הסלעים • ושקופי'
ונקיקי' הסלעים אחד הן אלא שזה נעשה ע"י מטר • וזה נעשה
מאליו ואע"ג דלא נעשו בידי אדם
מודה

בגון בשפה גבוהה על נהר והמים חוטטין מתחזקת
כו' וכן לשון רש"י • ויתכן בעיני שהוא שם מורכב מן מורביות דמשנה ה"ג דשביעית • ומן נדבכים די אבן גלל •
דעורר וזה דשביעית מיידי באבנים שעודן מחוברים במחלב ונקראים מורביות ודעורר מיידי בקבועים בבנין • והכך דהכא
מיידי כהן חצובים מן המחלב ועדין לא הוקבעו בבנין • ולפיכך מורכב משמות אשר גררן ואשר בבנין והרמב"ם כתב מרבך
של אבנים • אבנים הסודרות קלמן על קלמן וכן (פירש) ג"כ מרבכת מביאנה שהוא מענין סדור ובגא' מענין צבירה • ובגא'
כ"ל עיקר כח"ש כבר ברפ"ו דמנחות ד"ה רבובות • ויהיה ג"כ לשון ריבוי • כמו שפירשתי בשביעית בשם מורביות אלא
שאני מוסיף לתת טוב טעם בהרכבתו עם הכ"ף : **וכן סואר של קורות** • לשון הר"ש ואתי דאמרינן צבירי קורות והרמב"ם
העתיק בפירושו סואר • ובחבורו רפ"ג מהט"מ כלל למרבך וסואר • וכתב או שלבר אבנים או קורות כו' : **רי"א כל**
אהל שאינו נעשה בידי אדם אינו אהל • כתב או שלבר אבנים או קורות כו' : **רי"א כל**
ימות באהל ובסביב הקס (שמות ט') ויפרש את האהל על המשכן • ורשב"ן אהל ריבא (אהלים טובא כתיבי במד' פרה •
לרבות אף העשוי מאליו) נמי בסוכה רפ"ב • וכתבו התו' וא"ת אי ממשכן יליף אפי' עשוי בידי אדם מביא יביא הטומאה
אלא שמתן • כדאשכחן בפרק במה מדליקין (בדפי' הר"ב שם משנה ג') וי"ל דכל הזאהילים דמתאזים ילפינן בספרי בפ"ה
בקי' ממזורע דתיבא מנין לעשות שאר המאהלים • כאהל (המת) אחרת מה ממזורע הקל עשה בו כל המאהילים כאהל • מת
החור לא כ"ש דלגבי ממזורע כתיב מושבו מושבו ודרשינן ב"ב מושבו טמא מחלן אמרו הטמא יושב תחת האילן וטבור טמא •
וא"ת אם כן כי לא עבד נמי בידי אדם יליף בק"ו ממזורע • וכ"ת א"כ ג"ש מאי אהניא הא איצטריכא ליה לדרש דפרק במה
מדליקין דכל היוצא מן העץ כו' • וי"ל דמושבו לא משמע לא ריבוי ולא מיעוט לענין שאינו עשוי בידי אדם • ולר"י דמעטיה
רחמנא גבי מת ילפינן ממזורע הקל • בקל וחומר מת דלא מטמא ולרבנן לא מחלק לא הכא ולא הכא ואע"ג דההם (ספרי)
רבי יהודה אחיה שפיר הויה דאילן כר"י • דהא מודה כמלא אגרוף וא"ת יכוין דשאר המת אילים ילפינן במת קל וחומר ממזורע
א"כ ימא דיו (כדתנן בפרק דב"ק) משנה ה' ולא [הטמא] עוברים • כמו קוברי המת שהיו עוברים באהסדרה (דתנן לקמן
פ"ו משנה ב') ויש שם כלים דמזורע עובר אינו מטמא באהל • כדתנן במסכת נגעים ט"ג (משנה ו') וי"ג דק"ו אינו אהל
גלוי מלחת בעלמא הוא • דלא ילפינן ממשכן למעוטי שאר המאהילים ע"כ : **ובמורה** • בשקופים ובסלעים • כתב הר"ב
דר"י מודה כמלא אגרוף • וכן בשקופים כלומר שיש בהם חור גדול וכן כירס הרמב"ם • וכך הוא בסוגיא רפ"ב דסוכה •
ושעור מלא אגרוף תנן במשנה י"ב פ"ו דכלים וכתבו הר"ב לקמן רפ"ג : **ובסלעי'** • פי' הר"ב בנקיקי' הסלעים • הכי תיבא
בהדיא בבבוי' רפ"ב דסוכה • וכתבו מחרן מהר"ם דלא מיידי הקס ממתני' משום דמתניתין הוה משמע שקופים וסלעים
חלולים גדולים ראויים לדירת אדם • אבל נקיקי' סלעים הן חורים קטנים ע"כ :

מודה בהס' ר' יהודה דלא יליף ג"ש דאהל אהל ממסכנא לפותח
טפח בלבד . אבל ביותר מטפח כגון מלא אגרוף . אמרינן
בסוכה (רי"ש פ' היסן . דזודה ר' יודא שאפי' נעשה מאליו .
מביא את הטומאה . וכן בשקיסים ובסלעי ואין הלכה כר' יודא

פרק ד מגדל

הנא נמדה . כדכתב הר"ב בסו' סרקינן :
בזמא דתוכה כלים שבעוביו טהורין
דשדינן לעוביו בחר האויר לקולא ולא בחר מגדל לחומרא .
אבל עומד בבית טומאה בתוכו כלים שבעוביו טמאין ממה

פיק ד מגדל
שהוא
עומד
באויר מגדל עץ שיש לו דפנות
והדפנות עמין יש הלל בעביון
כגון חורין המשולשו פתוחים
לפנים ולחן . אלא שאין בהן
פותח טפח ורגילים להצניע שם
מחטין וזיכוריות וכלים קטנים :
שהוא עומד באויר . תחת אויר
השמים . כגון דקאי בחר :
טומאה בתוכו . בחלל המגדל
עלמנו : כלים שבעוביו . בעובי
חלל הדפנות : מחצה למחצה .

פרק ד מגדל שהיא עומד באויר טומא

בתוכו כלים שבעוביו
טהורים . טומאה בעוביו כלים שבתוכו
טהורים . יוסיאומר כחצה למחצה היה
עומד בתוך הבית טומאה . בתוכה הבית
טמא . טומאה בבית מה שבתוכו טהור .
שדרך הטומאה לצאת ואין דרכה להכנס .
'כלים שבינו לבין הארץ שבינו לבין הכותל
שבינו לבין הקירות אם יש שם פותח טפח .
טמאין ואם לאו טהורין . טומאה

כפסך . אי שדינן לעוביו בחר
מגדל טמאין . ואי בחר בית
טמאים . וסיפא דקתני טומאה
בתוכו הבית טמא . מיריבין
בחוץ חללו . בין ברוך עוביו
שדרך טומאה לצאת . מהר"ם :
רבי יוסי אומר מחצה למחצה .
פי' הר"ב מחציו של עובי
המגדל כו' ומסיים מהר"ם דה"ל
כותל המגדל ככותל שהו' לאויר
דמתן לקמן פ"ו (משנה ג') דכדון
מחצה על מחצה ובהא פליגי .
דר"י מדמי ליה לכותל שבין חצר

לבית ורצנן לא מדמו . וע' שהפירו' ואפי' ת"ק דפליגי עליה
הנא מודה הסם דהוא כדון מחצה למחצה משום דהתם הבית
והחצר חשובים הן והמחצה לנורך שניהם . להכי שדינן לה .
חזיה לכאן וחזיה לכאן . אבל מחיצת המגדל לא נעשה כלל
בעבור החצר והבית להכי לא שדינן לה כסיפא בחר בית לטמ'
כלים שבעוביה כי איכא טומאה בבית דקתני טומאה בבית מה
שבתוכה טהור . ומשמע אפילו כלים שבעוביה . ומיהו לא
שדינן לה נמי בחר מגדל אע"ג דנעשים לשם מגדל . משום
דמגדל לא חשיב דמיטלטל . והא דאפליגו ר"י ורצנן במגדל
העומד באויר ולא אפליגו בעומד בתוך הבית . משום רבותא
דר"י דאפילו בחר שדינן חזי הדופן בחר חצר . וכ"ש בבית
דשדינן בחר בית דחשיב טפי [מחצר] ע"כ : טומאה בבית
דחיינו באים נמדה . וי"ל דה"מ כשמכוסה בכפישה או בשאר כלים אע"פ שאינו מקבל טומאה אבל דלתותיו מחופות . או
מכוסה בנסר (מהני' בלא צמיד פתיל . ודין זה במגדל וכורת דלא תקבלי טומאה אבל תנור וקדירה וחצות או כלי חרס .
לא מהני נסר להניל בלא צמיד פתיל אלא הטומאה בזקעת הנסר ונכנסת לתוכו . אלא ה"כ מצילין עם דפנות אהלים דאין
מצילין אפי' בכלי מונח על פיהן כגון עמוד של קדרות . כמו שאפרש לקמן בפ' כוורת הר"ש . ועיין מ"ש בס"פ כוורת :
אם יש שם פותח טפח . פי' הר"ב בין שולי המגדל כו' ואין הפירוש שזה . דכלים שבינו לארץ שבינו לבין הקורות . הוי
פי' אם יש פותח טפח באחד מהן טמאין . אע"ג דליכא פותח טפח תחתיהן במקום שהכלים שם אם יש שם פותח טפח
בינו לבין הקורות הטומאה מתפשטת שם מלמעלה . ובזקעת כל כנגד המגדל לתחתיו כיון דאדם וכלים אינן נעשים אהלים
לטהר להפסיק בין הטומאה והכלים . כדתנן ברפ"ו וכן כשיש פותח טפח תחתיהן וכלים על גביו . מתפשטת הטומאה לתחתיו
ובזקעת לתעלה אבל שבינו לבין הכותל . הוי דווקא אם יש שם פותח טפח טמאין ואם אין שם פותח טפח אע"ג דליכא פותח
טפח בינו לבין הארץ בינו לבין הקורות טהורין וכ"כ מהר"ם . אע"פ שכתב דאין ל"ל כן אלא גם למעלה ולמטה דוקא
ומפרש כן ג"כ לרפ"ו . אבל דברי הר"ב אינו כן ולענין פותח טפח עיין מ"ש בפ' דלעיל משנה ה' :

ואם לאו טהורין . תימא אמאי טהורים כלים שתחתיו שאין שם פותח טפח להוי כביז שהוא קמור תחת הבית דס"פ דלעיל
וי"ל דשאני ביב . שהוא קבוע ומשמש את הבית שהשוכים גופלין לתוכו הלכך בטל לגבי הבית וה"ל כאוכלים שגבלין
בעיט (ועיין לעיל ס') אבל תחתיו של מגדל לא כ"כ מהר"ם . וליד לפרש בכורת דרפ"ט כמו שאכתוב שם . וכתב עוד
מהר"ם ו"ל ואין לתמוה כלים שבינו לבין הכותל . כשאין שם פותח טפח אמאי טהורין כשהטומאה בבית . והא אפילו הכלים
שמעבר למגדל בעביו של כותל בחצי עביו של כד הבית טמאין . כדתנן לקמן בפ"ו (משנה ג') כ"ש באויר הבית שבין הכותל
למגדל ואף יתכן לומר שיהא הפסק לטומאה דכלים הרצוצים בכותל (הבית) טמאין . והקרובים לבית יותר טהורין וכל דבעוד
המגדל שם ואין הטומאה יכולה לימשך בין המגדל לכותל עד הכותל וכלים שבין המגדל לכותל טהורין . כ"ש דכלים שבעובי
הכותל . כל כנגד עוביו של מגדל טהורין .

א זיי"ט"ם
ה' טומאה שם
ה' ט
ב טס ה' ד
ג טס ה' ט

מס' הלוי
ב' מולין קרב
סס' הל' ד'
ג' ת"י' ס'

וה"ל בבית שחצו בנסרים או ביריעות מן הנדדים * דתנן לקמן ס"ו (משנה ד') עומאה בבית כלים שחצן עהורים * א"כ כ"ל דלא הו' מגדל שאלל הכותל * בבית שחצו בנסרים או ביריעות דהתם הו' מלתא דקביעותא * אבל הכא ודלא כלים שכתול מחציו ולפנים *

עומאה סס הבית עמא * אם היתה עומאה בין שולי המגדל לקרקע הבית * או בין גג המגדל לבג הבית או בין דפנות המגדל לבתלי הבית * אף על פי שחין ביניהן פותח עמא * הבית עמא * שאין המגדל מציל על העומאה שחציו בתוך הבית שלא תפתח כל אשה בבית:

"טומאה שם הבית טמא: ב' תיבת המגדל ישרה פורתח טפח ואין ביציאתה פורתח טפח * טומאה בתוכה הבית טמא * טומאה בבית מה שבתוכה טהור * שדרך הטומאה לצאת ואין דרכה להכנס רביי וימי מטהר ימפני שהוא יכול להוציאה לחצאים או לשרפה במקומה: ג' היתה עומד בדרך הפתח ונפתח לחיץ * טומאה בתוכו הבית טהור * טומאה בבית מה שבתוכו טמא * שדרך הטומא לצאת ואין דרכה להכנס היתה

ב קיבת המגדל ריבולים לעשות תיבות קבועות בתוך המגדל של עץ כדי להכניע בהם כלים ואוכלין ומשקים * שיש בה פותח עמא * שיש בתללה פותח עמא דלא הו' עומאה עמונה * ואין ביציאתה בחור פתח * אין בו עמא * טומאה בתוכה הבית עמא * ולע"פ שפתיח קטן כדמפ"ש עמא מפני שדרך ומאה לנאת על כרחך סופה לנאת דרך פתח זה * לפיכך מעמאה מיד דרך יציאתה * מה שבתוכה טהור * הואיל ואין ביציאתה פותח עמא:

מעט רוח ביניהן * איור פתוח מעטח בתר מגדל גרור ככלים שבעובי דופן המגדל דעומאה בבית עהורין לכ"ע * ואין ולאורפיא בדי עכ"ל * טומאה שם הבית מא * כתב הר"ב שאין מגדל מניל' צו' שרש אלילינו כשהיה אהל בתוך אהל והיתה העומאה תחת אהל הפנימי הנה אהל החצון עמא * והוא מאמר סוספתא למיד פתיל ואהלי' מזילים על הטהורים מליעמא ואין מזילים על הטמאין מליעמא הרמב"ם * ועיין לק' פ"ח (משנ"ג) ורפ"ט ושם יתבאר דלכר"ב ור"ש דוק' כשהיה כולו בתוך האהל אבל כשפי' האהל חוצה אין הטומאה נכנסת באהל השני: ג' ר"י מטהר * גראה דמודה ר"י בזה (דתנן

אינו מביא את העומאה * ואין דרך עומאה ליכנס * שאין סופו להכניס לה מת * זר"י מטהר * דשח"א סופו לנאת דרך פתח זה שיהא בה שיפור עומאה שהרי יכול להוציאה לאצלים * או לשורפה במקומה ואין הלכה כר' יוסי * ג' היה * המגדל עומד כלו בתוך הבית אלא שפתח התיבה לחוץ * עומאה בתוכו הבית טהור * דמשום מאי איכא לעמוייה הא עומאה אוהל) ליכ' דיש בה פותח עמא ולא עמונה היא ומשום יציאה של עומאה מילא מעמא דהא אין יציאתה לעטם בתוך הבית * עומאה בבית מה שבתוכו טהור * שאין דרך עומאה ליכנס סס * מוכני

במשנה ג' פ"ו) המת בבית ולו פתחים הרבה בולן עמאים מפני לשרפו ולנתחו פתוח מכזית תוס' חולין פ"ט דף קכ"ה (ד"ה יכול) הוצרכו לתרץ דבמת שלם אין דרך לשרפו כו' * אבל כשיש פתח פ' דלעיל ועוד כפי"ג אך עדין קשה דאחאי לא פליג בס"פ דלעיל בתוכו הבית עמא: ג' ריהר עומד כו' * פירש הר"ב היה המגדל עומד כו' לא שפת' התיב' כו' פתח במגדל וסיים בתיבה ולא ידעתי למה * אע"פ שיכולין לדחוק ולומר שר"ל תיבת המגדל דמתניתיין דלעיל אחתי לא ידעתי מה העמס שדחק לאכסורי הכי והקרוז אלי דה"כ אשמועינן לענין מקח וממכר * וכי הא דברס"ג דמס' ב' ק"ע"ט * טומאה בבית מה שבתוכו עמא * והר"ב העתיק טהור וכ"כ הר"ש דבמשנה דוקנית גרסינן טהור * וכן בחוספתא וכן עיקר ע"כ * וכה"ג במשנה פ"ע פירשו גם כן הר"ב והר"ש דגרסינן טהור * אבל הרמב"ם סס מפירש * מא וכן בחבורו * דעין דהכא פי"ח מהב"מ ובדין דלקמן כפי"ט פוסק כפיניק דטמא * ופי' הכ"מ דמירי שהמגדל מוצא כל הפתח ואין פותח עמא מכל גד למעלה ולתתה ומן הכדדין נמצא שאין מקו' לנאת הלכך הטומאה בוקעת ויוצאת דרך דופני המגדל * מידי דהוה אפתחי בית בזמן שהם געולים עכ"ל * והמהר"ם כתב לישב גירסת הספר דגרם עמא בין הכא בי בכורות * דמירי שיש פותח עמא מתחת המגדל לארץ או כוורת לארץ ובפתחו למעל בין ולא לטהר לקמן ריש פרקו' * ואדי בוקעת למעלה מן המגדל והכוורת וכן בוקעת לתוכן * והתוספתא דקתני טהור באין סס פותח עמא מתחתיו (איירי) לפירושו סיפא דקתני כמה דברים אמורים בזמן שיש סס פותח עמא איכא לפרוש כלומר מתחתיו * כהא הוא דאמרינן עומאה בבית מה שבתוכו עמא ע"כ * ומכירוש הר"ש דלקמן ומשמע דהואיל * ויש לבית פתחים אחרים הלכך טהור כגורסו ע"פ"ס כפי' התוספתא ושם מלאתי דמיייתי לה למתניתין דהכא בפרק העור והרועב בגמרא דף ק"ה ג' וברסין בה עהור וכן העתיקו רש"י והתוספתא סס * ועוד מוכח הכי בגמרא דאמרינן ותני עליה ר"י מטהר אהייא אילימא אסיפא * פ"ק נתי עהורי מטהר * ומתוך כך גראה לי דהרמב"ם ל"ג סס כלל ויש לי עוד ראיה בזה במשנה ו' פי"א ד"ה ר"י * מוכני

ססוף עומאה לנאת דרך סס * דהתם במת שלם דאין דרך וגראה דדוקא התם שהדלתות געולים כדפי' הר"ב שם להכי הוצרכו לתרץ דבמת שלם אין דרך לשרפו כו' * אע"פ שיש פתח פ' דלעיל ועוד כפי"ג אך עדין קשה דאחאי לא פליג בס"פ דלעיל בתוכו הבית עמא: ג' ריהר עומד כו' * פירש הר"ב היה המגדל עומד כו' לא שפת' התיב' כו' פתח במגדל וסיים בתיבה ולא ידעתי למה * אע"פ שיכולין לדחוק ולומר שר"ל תיבת המגדל דמתניתיין דלעיל אחתי לא ידעתי מה העמס שדחק לאכסורי הכי והקרוז אלי דה"כ אשמועינן לענין מקח וממכר * וכי הא דברס"ג דמס' ב' ק"ע"ט * טומאה בבית מה שבתוכו עמא * והר"ב העתיק טהור וכ"כ הר"ש דבמשנה דוקנית גרסינן טהור * וכן בחוספתא וכן עיקר ע"כ * וכה"ג במשנה פ"ע פירשו גם כן הר"ב והר"ש דגרסינן טהור * אבל הרמב"ם סס מפירש * מא וכן בחבורו * דעין דהכא פי"ח מהב"מ ובדין דלקמן כפי"ט פוסק כפיניק דטמא * ופי' הכ"מ דמירי שהמגדל מוצא כל הפתח ואין פותח עמא מכל גד למעלה ולתתה ומן הכדדין נמצא שאין מקו' לנאת הלכך הטומאה בוקעת ויוצאת דרך דופני המגדל * מידי דהוה אפתחי בית בזמן שהם געולים עכ"ל * והמהר"ם כתב לישב גירסת הספר דגרם עמא בין הכא בי בכורות * דמירי שיש פותח עמא מתחת המגדל לארץ או כוורת לארץ ובפתחו למעל בין ולא לטהר לקמן ריש פרקו' * ואדי בוקעת למעלה מן המגדל והכוורת וכן בוקעת לתוכן * והתוספתא דקתני טהור באין סס פותח עמא מתחתיו (איירי) לפירושו סיפא דקתני כמה דברים אמורים בזמן שיש סס פותח עמא איכא לפרוש כלומר מתחתיו * כהא הוא דאמרינן עומאה בבית מה שבתוכו עמא ע"כ * ומכירוש הר"ש דלקמן ומשמע דהואיל * ויש לבית פתחים אחרים הלכך טהור כגורסו ע"פ"ס כפי' התוספתא ושם מלאתי דמיייתי לה למתניתין דהכא בפרק העור והרועב בגמרא דף ק"ה ג' וברסין בה עהור וכן העתיקו רש"י והתוספתא סס * ועוד מוכח הכי בגמרא דאמרינן ותני עליה ר"י מטהר אהייא אילימא אסיפא * פ"ק נתי עהורי מטהר * ומתוך כך גראה לי דהרמב"ם ל"ג סס כלל ויש לי עוד ראיה בזה במשנה ו' פי"א ד"ה ר"י * מוכני

מוכני גלגל העשוי למגדל להוליכו ממקום למקום משוכה לאחוריו. מרוחקת מאחוריו המגדל לזה הבית שהמגדל עומד על הפתח והמוכני משוכה מאחוריו לזה הבית בפנים וטומא' שם בתוך היזוכני כנגד קירות הבית אע"פ שהבית מאהל עליו הבית טהור. דהשכב מוכני

המגדל והרי המגדל עומד בפתח ונפתח לחוץ. ושלישה אנצעות דקט' למעוטי אם היקפה משוכה טפי משלישה אנצעות. ללא היו המגדל דאין דרך להרחיק המוכני מן המגדל כולי האי בזה שיש שם פותח טפי דחל המוכני שהטומא' בו פותח טפה שלא טהא טומאה רצוה דקוקטט ועולה ואינה יוצאת. שאין המוכני נשמטת לגמרי מן המגדל: והמגדל בא במדה. שחזיק ארבעים סאה בלא שהם כוריים ביבש. שכשהוא במדה זו אינו תקבל טומאה. חוץ בפני הטומאה. אבל בפתח ממדה זו פוי כשאר כלים המקבלי' טומאה ואין חוץ בפני הטומאה וכל מגדל דמיטין בפרקין במגדל

הבא במדה מייורי

פרק ה תנור

שהוא עומד כחך. הבית ועינו קמורה. נקב העשוי בתנור שהעשן יוצא ממנו מונח חוץ לבית: והאילו עליו נושא המט' כשהיו נושאים את המט לקברו האהילו המט על העין: ב"ש אומרים הכל טמא. קסבר. טומאה נכנס לתנור דרך עינו ויוצאה דרך פיה לבית: התנור טמא והבית טהור. התנור שהאילו המט על מקלחו טמא הבית טהור. שאין הטומאה יוצאה דרך פיה: ר"ע אומר אף התנור טהור. דכיון דלא האילו על התנור. אלא על העין יוצא ממנו אין התנור טמא והלכה כב"ה: ב ארובה. כמין חלון שבגג הבית שהוא קרקעי' העליון. בכונס משקה. כשמשמית הכלי על המשקים נכנסין המשקין לתוכו דרך אותו הנקב: הכל טמא. אם יש טומאה בבית. הקדר' וכל מה שבעליה טמא שאין הקדר' מלאת וטומאה עולה דרך ארובה שיש לה פות' טפה: ובה"א הקדרה טמאה. חומר'א בעלמא היא שמחמירין ב"ה לטמא את הקדרה דכר' עקיבא כבירא להו שהקדרה

מוכני ס"הר בגלגל כו' ועיין מ"ש במשנה ב' ס"ח דכלים: פרק ה ועינו

ז' ס"ח דכלים

קמורה מקוננת: הרמב"ם וז' כד נחת דרך עושי תנורים לכסות הנקב של עשן כו' מלמעלה ולפתחו מזדדיון (לב) סבות אחד מפני הגשמי שלא יכנס אש התנור. ב' מפני הרוח שלא יעכב העשן ללא מן התנור. וכשיצא מן הנד לאין הרוח שולט בו. ע"כ. ועיין בר"ש משנה דסר פ' דלעיל: ודה אהירו עליו קוברי בית ל' הר"ב האהילו המת על העין. ועיין מ"ש בר"ג: בש"א הכל טמא. ובה"א וכו'. וכתב הר"ש דבש"אין בעין פותח טפה איירי דאי יש בו פותח טפה למה לא תכנס לבית. דלא דמי להני דאמרן בפרקין דלעיל דאין דרך טומאה לכנס. דהכא הרי נכנסה לתנור ולמה לא תצא לבית דרך פתח פיו.

ועוד דגבי מגדל אוקמינן (בר"פ דלעיל) בדלתותיו מגופות וכאן פיו של תנור פתוח ולא הסתבר כלל לחלק בין טומאה עוברת לטומאה עומדת. אלא בדלית ליה פותח טפה איירי. וכן מוכח בתוספתא. וסברי ב"ש דנכנסת טומאה לכלי דרך נקב קו' כדלכתנן בסיפא גבי ארובה שבין בית לעליה. וב"ה סברי דנכנסת טומאה לכלי דרך נקב קטן ולא לטמא הבית. ור"ע סבר דאין נכנסת כלל ויהא דמשמע סוף פ' תשיעי דכלי דבעינו של תנור בעי' צמיד פתיל. דקטני תנור שניקב מעינו שיעורו מלא כיש. המט כשעומד כולו בצאהל המט דמנו דבעי צמיד פתיל לפתחו. בעי' צמי' לעינו. אבל הכא דאין פיו צאהל המט. לא. עכ"ל. והכ"מ פ"ח מה"ט"מ [הגכ"ד] כתב. שהרא"ש כתב דמייורי כשיש בעין טפה על טפס. דאל"ה אפילו טומאה בעין טהור התנור. כדתנן פ"ח דכלים משנה ז' ומ"ח העתיק ג' כדברי הר"ש וגם מהר"ם פ"י ב"ש בעינו פותח טפס דאל"ה לכ"ע טהור. והוקשה לו טעמא דר"ע. דאמר אף התנור טהור. וכתב דל' דמדאורייתא לא עיילא טומאה אלא דרך פתח של כלי. וכי היכי דאזרי פ' כ"ב דשבת (דף קמ"ז.) כל פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא אינו פתח לעטין בנין אלא להוציא עשן ולא קרינן ביה כל כלי פתוח שהטומאה קודמת לפתחו וכ"ש כלי שניקב אח"כ כו'. ובלבד שלא יהא באותו נקב כרמון או רובו כדאמר ס"פ המצני' [דף ז"ה] ומדרבנן בזרו טומאה נכנסת דרך נקב אע"פ שאינו עשוי להכניס ולהוציא. ב"ש סברי בעין דאורייתא תקון. ולב"ה לא נזיר כולו האוי' ולר"ע לית ליה גזירה זו כלל. ומתני' סוף פ"ט דכלים דלא כר"ע. א"כ אפילו כר"ע ולהציל על עצמו ועל מה שבתוכו. אבל הכא אם תכנס טומאה לתוכו יטמא כל אשר בבית. להפכד מרובה חששו ואמרו שאין טומאה נכנסת לתוכו. ולית ליה לר"ע הא דב"ה דדמית כי חוכא ואטלולא לטמא לחצאין. וכן יש לפרש בסוף גבי ארובה שבין בית לעליה והקדרה נקובה עליה ונקובה בכונס משקה. ומכאן יש לי ליישב פירש"י דסוף המצניע עד שיכתח רובו שפירש"י כל זמן שלא נפתח רובו כו'. ומקשים עליו כמה משניות ומדכא. ולפירושי הכל מיושב ואדרבא כראה להביא ראיה מכאן דבעינן אהר לא מיפרשה שפיר ואין לי להאריך. מע"ד. ב ארובה ל' הר"ב כמין חלון שבגג הבית כו'. עיין בפירושו לרפ"ה דב"ה עיין לשון מהר"ם שכתבו בפ' משנה ו' [ד"ה היכו]: ובית הלל אומרים הקדרה טמאה כו'

ס"ח פ"ח דכלים
תוספתא
ס"ח פ"ח דכלים

עיון מ"ש בזה בספ"ט דכלים: ג היתה שלימה. ואע"פ שאין
 שם צמיד פתיל סביבה. אמרו בספרי כלים מזילים בלמיד
 פתיל באהל המת. והללים בכסוי. הרמב"ם: בית הלל
 אומרים מצלת על הכל. בבבא דבסמוך ובכל דוכתא מקדים

כ"ש לבי"ה. והכא מקדים ב"ה
 לבי"ש. נראה דמסוס דב"ה מוסיין
 דבריהם דקאמרי מצלת על הכל
 מש"ה מקדים להו. ובבבא דלעיל
 דבסמוך. מקדי' ב"ש דמסווי
 למדמיאיו מהר"ם: אינה מצלת
 אלא על האוכלים כו'. כתב הר"ב
 בקדרה של ע"ה מייירי ולא פי' כן
 במשנה ב"פ"ט דכלים. וכספ"ק
 לעדיו' שם הארכתי בס"ד:
 ה היה כלי טהור לקדש.
 כתב הר"ב דהמגנהו
 רבנן לע"ה על הקדש כו'. עיון
 במשנה ד' פ"ג דתגיגה:
 ודחטאת פי' הר"ב דכתיב
 והיתה לעדת בני
 ישראל כו'. אסאכתא בעלמא
 שכל תש שאין ע"ה כאמן אינו אלא
 מדרבנן. וז"ל הרמב"ם [בסו']
 וכמו בזה לאמרו יקברך

והיתה לעדת וגו'. שחבל נאמנין על החטאת. לא ידעתי
 למה לא תכן על הקדש ועל החטאת ודוח' לומר דמשו' דבטחא'
 יש להם אסמכתא דמש"ה דייק לזנקט ולחטאת ועוד דאדרבה
 כ"ש דה"ל למנקט לקדש דהוה רבות' שאין לו אס' זכתא ומזאתי
 כדברי מהר"ם וז"ל פתח בקדש וחטא' וסיים בחטאת לחודי'
 נראה לפי שהטעם תלוי בחטאת שלא יבא כל אחד שורף פרה
 אדומה לעצמו. א"כ רבותא נקט דאפילו על החטאת נאמנין
 כ"ש לקדש ע"כ: מבפני שהכלים טהורים כו'. מצילין כו'. כך היא
 נוסחת הר"ב וז"ל ש"כ וכן הוא בג"א ונסח' מהר"ם שהכלי הטהור'
 וכלי חרס טהורין מצילין כו'. ומפרש הר"ב והר"ש חוצצין בפני
 הטומאה כשהן מונחים במקום שיש דפנות אהלים. אבל כו'
 וקלת קשה שאין שתי החלוקות שוות דפנות אהלי דלקמן היינו
 שדוקן האהל עלתו מוצץ. ועיון [מ"ש] עוד בס"י משנה ו' וז'
 [ד"ה טובין] ובפ"א משנה ח'. אבל ג"ה ספר ומצילין בוי"ו.
 וכן העסיק הרמב"ם וז"ל. ומה שאמרונו כלי טמא אינו מוצץ
 ואמר בכאן מפני שכלי חרס טהורים שיעור זה (ג"א מתני')
 על נד הביאור כן מפני שהכלי של אבן ושל אדמה ושל גללים
 טהורים. וכן כלי חרס טהורים לקדש ולהטאת בחוקת טהרה
 ואפי' מע"ה. עוד חזר לדון אחר ואמר ומצילין עם דפנות
 אהלים ר"ל שכתו שצילו הכלים בעליוני האהל בכסוי לבד
 כמו שבאר במשנה בארובה שבין בית לעליה. כן ג"כ יצילו
 הכלים כאשר היו פיות אלו הכלים מטוסין בדפנות אהל ולקח
 המשל בזה ואמר כיצד. ע"כ. וכתב הר"ש וכל הנך הצלות
 דסיסא היינו בלא מירוח טיט ליתכא צמיד פתיל דע"י צמיד
 פתיל מצילין בכל ענין: וכלי חרס טהורים. פירש הר"ב
 כשהן לקדש ולהטאת. וקשיא

שהקדרה מצלת על הטומאה. וכגון שגב הקדרה מונה למטה
 אצל הטומאה. שאין כלי חרס מקבל טומאה מגבו. והלכה
 כבית הלל: ג מצלת על הכל. על כל מה שבעליה שהיא חוצצ'
 בפני הטומאה: חצייה מצלת אף על האוכלים ועל המסקי' ועל
 כלי חרס. בקדרה של עם הארץ
 מייירי וטעמייהו דב"ש משו' דכליו
 של ע"ה טמאין הם אצל חבר וכל
 כלי טמא אינו מוצץ בפני הטומאה'
 ולפי ששם הארץ מחזיק הכלי שלו
 צטחור אמרו' ליה שהוא מציל על
 אוכלים ומסקין וכלי חרס
 שבעליה. דלכפיהו בלבד הוא
 דמטהרינן להו. שהרי החברים
 גדלים מהם וממגעם. ובלאו
 הכי נמי כל מאכלס טמא' אצל
 שאר כלים שיש להם טהרה
 במקום אס' טהורם. הרי הוא
 משתילס לחבר וישתמש בהם
 בעצילה לחודה בלא הואה
 שלישי ושנינו: ד' לגין של עץ או
 של מתכת. שמונה בעליה זו
 שהקדרה מונחת ע"ה ארובה
 שלה. הלגין טמא טומאתו'.
 שאין הקדרה מצלת על כלי עץ

ג היתה שלימה. ב"ה אומרים מצרת על
 הכל. ב"ש אומרים. אינה מצלת אלא על
 האוכלים ועל המשקים ועל כלי חרס.
 חזרו ב"ה להודו' בדברי בני שמאי יד' לגין
 שהו' מלא משקין טהורין הלגין טמא טומא'
 שבעתיהו המשקין טהורין ואם פינן בכלי אחר
 טמאין האשה שהיא לשה בעריבה האשה
 והעריבה טמאים טומאה שבעה. והבצק
 טהור ואם פינתו לכלי אחר טמאין חזרו ב"ה
 להודו' בדברי בית שמאי יד' היו כלי גללי'
 כלי אבנים כלי אדמה והכל טהור. היה כלי
 טהור לקדש ולחטאת. הכל טהור שהכל
 נאמנין על החטאת. מפני שהכלים טהורין.
 וכלי חרס טהורין. (ס' אמצילין) ומצילין עם
 דפנות אהלים:
 וקשיא

וכלי מתכות כדאמרן: והמשקים טהורים. שהקדרה מצלת על
 אוכלים ומשקים ואם פינה המשקים הללו לכלי אחר שבאותה
 עליה הכלי האחר מטמאך. שכל הכלים שבעליה טמאים. חוץ
 מכלי חרס אבל הכלי הראשון שהיו המשקין בתוכו אינו מטמאין
 אע"פ שהוא טמא טומאת שבעה. שאם אמרת כן א"כ אין
 הקדרה שבארובה מצלת על המשקין לעולם ואכן אמרינן שהי'
 מצלת על אוכלים ומסקין: האשה והעריבה טמאין שאין הקדרה
 של חרס מצלת עליהן והבצק טהור שהקדרה מצלת על האוכלי'
 ודוקא כל זמן שלא פירשה ממנו אבל אם הגביה שפוי ידוה ממנו
 וחזרה ולשה הרי זו מטמאה את הבצק יד' כלי גללים. של
 צפויי נקר: כלי אבנים. וכלי אדמה. כל הנך כלים אפי'
 ביד עם הארץ טהורים. ואם מונחים ע"ה ארובה. מצילין
 על הכל אפילו על כלי שטף: היה כלי טהור לקדש ולהטאת.
 דהמטניהו רבנן לעמי הארצות על הקדש. כדי שלא יבא כל
 אחד הולך ובונה במה לעצמו. הילכך הכלי הטהור לקדש מציל
 על הכל אפילו לב"ש. וכן הן נאמנין על החטאת של אפר
 סרה. דכתיב (ברבר י"ט) והי' לעדת בני ישראל
 לחטאת. הכל נאמנים על שמירתה: מפני שהכלים טהורין.
 כגון כלי גללים. וכלי אבנים. וכלי אדמה. שכן טהורים
 חלקבל טומאה: וכן כלי חרס שכן טהורין. כשהן לקדש
 ולהטאת. אף על פי שהן של עם הארץ. ששם הארץ נאמן
 לקדש ולהטאת כדאמרן. כל אלו מצילין עם דפנות אהלים
 כלומר מוצצין בפני הטומאה. כשהם מונחים במקום שיש
 דפנות לאהלים. והאי ארובה שבין בית לעליה כדפנות אהלים
 חשיבה. אבל במקום שאין דפנות אין מצילים כדמפרש ואז':
 ו הבור

ד
 גוב
 בחס
 לכו
 ונת
 כל
 מחי
 שיה
 מחי
 או
 גדו
 מק
 סקו
 עלי
 טמא
 וד
 זה
 כ
 חשי
 כוור
 מצל
 גפי
 כפי
 עלי
 הכס
 או
 מרס
 ברס
 למי
 ומש'
 סרי
 ועיין
 טמא
 משני
 נסר
 מפר
 קאת
 מציל
 למי
 הלש
 שיה
 אהל
 כשא
 פכ"ה

ו הכור והדות שבצית והחת בצית וכלים בצור וזרות ויש
גובה מחילות שבציתותין צור ודות שניין בקרקע לא צור
בחסירה ודות בצניין וכפיסה כל גדול שכופים בו היותם
לכומרן והוא מחזיק מ' סאה או יותר ואינו מקבל טומאה

וכתובה ע"פ הכור והדות טהור
כל מה שבתוכו הואיל ויש סם
מחילות צאר חלקה שפי הצאר
שזה לקרקע הבית ואין לו
מחילה סביב להספא ליכא דפנו:
או כוורת פחותה כגון כוורת
גדולה שמחלקת מ' סאה שאינה
מקבלת טומאה ופחותה שאינה
סקוקה בקט: וכפיסה נמונה
עליה ע"פ הכור או ע"פ הכוורת:

טמא דאין מצילים אלא עם דפנות אהלים וצבאר אין דפנות:
ודפנות הכוורת לאו דפנות אהלים הן הנה נסר חלק דאין
זה כלי: או סרידה שאין לה גפיים שאין לה מחילות דלא
חשיבא כלי: טהור א"ז נמונים על צאר חלקה או (ע"ג)
כוורת פחותה מצילים וטהור דדוקא כפיסה שהיא כלי אינה
מזלת א"ז עם דפנות אהלים אבל נסר וסרידה שאין לה
גפיים דלאו כלים נגהו מצילים בלא דפנות אהלים: סרידה
כמין עריבה קטנה של עץ שהתחמוס משהמש בה: גפיים
אוגנים ואוגים:

וקשיא לי אמאי חנן כלי חרס דהא חנן בכל הכלים מקדשים
במשנה ה' פ"ה דפרה ופי' סס הר"ב וכן הרמב"ם דאזכיר
דלא תימא כלי חרס דוקא ע"ש ולקדם פשיטא שכל הכלי
שוים וכל למרן דנקט מלתא דשכיחי וזכר משמע בכל חסכת.

פרה שהיו מקדשים בכלי חרס
וא"כ כמו שאמר' סס צס"ד דה"א
למילף דדוק' כלי חרס כלאשכחן
בסוטה (ס"ב משנה ב') הלכך
שפיר מלתא לתנא דידן למתני
כלי חרס הואיל וכלי חרס מלתא
דפשיטא דמקדשי' בו וא"כ לשום
לימוד אמנם ראיתי להרמב"ם
בצבורו פי"ג מהלכות פרה הלכ' י"ג
שכתב ע"ה שהביא כלי

ן מציד הכור והדות שבצית - וכפישה
בתונה עליו טהור אם היתה באר חלקה
או כוורת פחותה וכפישה בתונה עליה
טמא אם היו נסר חלק או סרידה שאין
לה גפיים טהור שאין הכלים מצילים
עם דפנות אהלים עד שיהא להן דפנות
ובמה

מביתו אפי' כלי חרס כו' ולפי זה כ"ל איפכא דהתני' נקטה
כלי חרס לרבותא והיינו היא הרבותא לכיון דכלי חרס אין
לו טהרה במקוה ה"א שלא להאמינו עליו דבשלמא כשנאמינו
בשאר כלים היינו שיש לנו לפנות שהטבילום מטומאת'
ועוד כ"ל כיון דכלי חרס אף מאוירן מתטמאים כ"ל להחמיר
שאפי' שאין להם טומאה מגבן ככלי שטף ה"א טומאת אויר
חשיבא שלא להאמינו קמ"ל דלא: והבור והדות וכן
שוקת שבסלע במשנה ו' פ"ה דזרה (ומשנה ה' פ"ד דמקואו')
ומה שפירש הר"ב שניין בקרקע אלא שצור בחסירה ודות
בצניין עיין מ"ש בזה במשנה ב' פ"ד דב"ב: ובפישה נמונה

עליה פי' הרמב"ם כפוי עלי' ומלתא לי חדר במשנה ח' פרקי א'
הכפיסה טמא דאלו יש בהן טמא הרי מצילין אף בצבאר חלקה ועיין
דבברי הר"ב [לקמן] בדבור ה"ז טמא כו' ומ"ש שם צס"ד:
או כוורת פחותה דהויה הספא כעין צאר חלקה אבל כשהיא שלימה
הרי היא כדות שעל הארץ הואיל והיא באה במדה
ואינה מקבלת טומאה כ"כ הרמב"ם (בפירושו) והכי נמיתן ברפ"ט
דכלים הבא' במדה מביאין וחולאין וזה תקשה
מרפ"ו כמו שהאריך שם צס"ד גס ברפ"ט וס' במשנה י"ג (ד' או מכוסה)
אכזב מאי דקשיא אדנכא ודעת מהר"ם עיין
ברפ"ח: פרווריה ה"ג בכלים פ"ט וכן הוא במסכת מהר"ם בצנן
ומ' שחר"ב שאינה סקוקה בקט' וכ"כ הר"ם והרמב"ם ולא
למימרא דאלו סקוקה הויה כשלימה דליהא כדתנן בפ"ט משנה ג'
ו' וי"ב אלא כלומר דאלו סקוקה לא הויה דומיא דצאר חלקה
ומש"ה לא מצילי משני וסקוקה: אם היה נסר חלק כו' פי' הר"ב
על צאר חלקה או כוורת פחותה וכ"כ הר"ם שם הרמב"ם
ומהיכי דכיון שהכוורת פחותה היא נכנסת במקום שהיא
פחותה הואיל ואינה סקוקה: סרידה פי' הר"ב כמין עריבה כו'
וכ"כ במשנה ג' פ"ה דכלים וכ"פ הר"ם במשנה סס ועוד מפרש
שם לפי הרמב"ם ואותוהי' לבדו כתב לקמן פי"ב משנה ב' ובכלים
פ"ט משנה ז' וכן במשנה ב' פט"ו מפרש לפי הר"ם צלצד
ועיין מ"ש שם: סרידה שאין לה גפיים בסריד' של בעלי בתים
איוירי דתנן במס' כלים סט"ו (משנה ב') סרידה של נחתומי'
טמא של בעלי בתים טהור ביספו מד רוחותיו טמא הר"ם
ומפ"ה הר"ם שומ"ה הר"ם שומ"ה הר"ם שומ"ה הר"ם שומ"ה
משנה ו' וע"ש: טהור שאין הכלי מצילי כו' פי' הר"ם
דדוקא כפיסה שהיא כלי אינה מזלת אלא עם דפנות אהלים
אבל נסר כו' והא דכלי אינו מציל בצבאר חלקה היינו בכלי
שאינן דפנות כו' וכ"פ הר"ם אלא שיש הסרון בלשונו וגם
הרמב"ם מפרש כן ולדבריהם שער ג' המשנה כך הוא שהכלים
אין מצילין אלא עם דפנות אהלים עד שיהא להן דפנות
דכיון דהנא קאתי למתני טמא על נסר חלק דמציל ובעי
לנומר לפי שלא אמרו אין מצילין אלא בכלי הלכך
שיעור הלשון שהכלי אין מצילין כו' דמשמע דאתא
למידק מינה: הא נסר חלק מינה: הא נסר חלק מינה
וכ"ש שצריכין לנו להכניס בשיעור הלשון תיבת אלא
כדקתני שאין מצילין עם דפנות אהלי' עד שיהא להן דפנות
ודאי דליהא דעם דפנות אהלי' אין צריך שיהא דופן לכלי
הנתון עליו וכמו שכתבתי בדבור וכפיסה כו' הלכך ודאי
שענין משנתנו לומר שאין מצילין אלא עם דפנות אהלים
עד שיהא להן דפנות דהיינו טמא כדמסיק ובהכי מצילין
אף בלא דפנות אהלים אבל בדפנות אהלי' מצילין ואכילו
כשאין להן דופן טמא ומפני הלחץ זו הדק שצריכין
לסבול בשיעור לשון משנתנו ודאי דמש"ה הוא שחור בו
הרמב"ם בצבורו פכ"א מה"מ (הלכה ו') שלא העתיק
הא דשאין הכלי כו' על הדיני השנין במשנה וזו אלא
כמה למה שהעתיק (הלכה ב' דרפ"ט) דכלי היו כפויים

ול"ג

סס כל' י
סס כל' ב

על

א

על פיה מילין כל שחמיהן עד הכהן וכתב שהוא בלא מירוח
 מ"ט שכן כההלו"וע" מ"ט לקמן במ"ב ס"ט) נ"ד"ה או כסויה)
 וכחב שאם היה שותיהן בדוקו' דפני הכיה מילין בלא זמיר
 פחילי מפני שכן מילי' משום אהל לפי צריך שיהיה בדופן הכלי
 טפח שאין הכלי מילי' עם דפנו'
 אהל' עד שיהיה לקן דופן. היה
 לקלי דופן חני טפח והיה יוצא
 מדופן האהל שפה חני טפ' והדבוק
 זה לזה כו' ועכשיו אין להוסי' ולא
 לפרס בל' משנתנו כלל. שהרי
 הוא עיני' בפני עלמנו ולא בא ללמד
 ולמיהק מנייה על כסר חלק כלל.
 ואחא למימר שהכלי צריך שיהא
 לו דופן כשיציל עם דפנו' אהל' .
 ח"ה כשהדבוק בדופן האהל ולא

חני טפח מכאן חני טפח מכאן הא דאין כלי מילין צבא' חלקה'
 היינו בכלי שאין לו דפנו' טפח אהל אם יש לכלי דפנו' טפח מילין
 על הכור אע"פ שאין דפנו' כולטי' כלל והשת' קאמר דחני
 טפח דכלי וחני טפח דקופי הכור אין מלטרט' וכפיה דלחמן
 לעיל שאם היה נתנו' על באר
 חלקה אי' חללת מיירי שאין בה
 דפנות טפח: ז' כשם שמילי'
 חפני' עם דפנות אהל' כך
 מילי' מנחון עם דפנות אהל'
 כדמ' ואויל: על יתדו' מנחון .
 סמוך לכותל שלא תהא משוכ' מן
 הכותל (טפח) ואזי פשוטה אהל
 להפסיק בין טומאה שהחמיה
 לכלי שעל גבה דדוק' ככותל בית
 שגשש כותל זה לאהל . מחשבת
 הכפיש' גם היא אהל להפסיק אהל כותל חצר וגינה שלא נעש'
 לאהל לא מחשב הכפיה אהל להפסיק: וקדירה

וכמה תהא הדופן . טפח . יהיה לו חצי טפח
 מכאן וחצי טפח מכאן אינה דופין עד שיהא
 לה טפח כמקום אחד: ז' כשם שמצילין
 מבפנים . כך מצילין מבחוץ כיצד כפישת
 שהיא נתונה על היתדות מבחוץ . טומאה
 תחתיה יבלים שבכפישת מהורי' . אם היה
 חצריאו כותל גנה . אינו מצילי' קר' שהיתה
 נתונה מכותל לכותל . וקדירה

כענין הרישא דמשנתנו שהכלי כפוי על דפנו' אהל' . והשת' אחי
 שפיר מתני' דלקמן דתקן בה כשם שמילין מפני' . כך מילין
 מנחון דהשת' מנחון דומיא דמנפני' דתרווייהו בדבוק' בלל
 הדופן של אהל משא"כ לפי' המפרי' דהך דמפני' בכפוי' דמעין הרישא הוא והך דמנחון בדבוק' וככי קתיי כשם כו' ואי קשיא
 לדברי הרמב"ם שכתב דשאין הכלי מילין מלת' באפי נפשה הוא ולא קאי אלעיל מנייה כלל היכי קתיי שאין דמאי נתנו' טעם
 איכא לא קשיא כלל דטובא משכחת להו והוי כלו קתיי ואין . (עיינ) במשנה ב' ס"ק דכיה כמ"ש שם הר"ב ועוד עיי' (מ"ט) ברס"ד
 דגדה ומה"ס פ"ה דפרס' . וסוף פ"ז דערוזין' ובמ"ב פ"ב דהרורי' ומר"ס כתב וז"ל קשה מאי קאמר עד שיהא להם דפנות הא כבר
 קתיי עם) דפנו' אהל' וז"ל דאויטרך דאי מרישא ה"א אינו מילין (עם) דפנות עד שיהא כמו כן אהל' דאהלי' עקר אהל באהלי'
 בלא דפנו' מילי' . קמ"ל דבעינן תרווייהו ע"כ . ועיין מ"ש בשמו' ברס"ח . גם דבריו שרפ"ט: ז' בכה תהא הדופן טפח למעוטי סחו'
 מטפח אהל יתר מטפח כ"ש הוא דעדיף הר"ש . חצי טפח מכאן כו' כתב הר"ב הא דאין כלי מילין כו' . אהל אם יש לכלי דפנות
 טפח מילין על הכור אע"פ שאין דפנו' כולטי' כלל . אלא שאין שקועין בתוך הכור דהא בכלי כפוי חייירין . כמו שכתבתי בדבור
 וכפיה כו' . וכתב הרמב"ם ולא יתנגד זה אמרנו בטעמיהו מכלים היו כפוייה על סויה מילין כל שחמיהן לפי שזה יהיה בכלי
 שיש בו טפח ר"ל בגבהו . לפי שהוא יהיה בדמיון אהל כיו' שבהר שם' ע"כ . ומ"ש הר"ב וכפיה דלחמן לעיל שאם היה נתונה
 על באר חלקה אינה מללת . מיירי שאין בה דפנות טפח . וכ"כ הרמב"ם והר"ש כתב וז"ל ולפי זה היה נראה כפיה דאין מללת
 בבאר חלקה . היא פשוטי כלי עץ כדפי' בקוג' בשלבי הניזקין דף ס"ב) ולא כמו שפרשתי כלי הבא בתדה דא"כ היו דופנוסיו
 ויתר מטפח ע"כ . והר"ב כהר"פ' דמירי בכלי הבא בתדה . וכתבתי גם כן שם דמירי שאין בדפנותיו טפח . ולפיכך י"ל שחפני
 ארכו ורחבו בא בתדה . אף ע"פ שאין בה עומק טפח . ומלאתי כך למחר"ס . אהל כתב על זה שהוא דוחק . ולאחר זמן בהיותו
 תמים במגדל אלוה"ם היום חיר' בו . וכתב ב"ל דכפיה אינה מחוקת מ' טאה ואפ"ה טהורה שאינה עשויה אלא לכפותה על
 הכלים . וכפיה היו מלשון הכפשי באשר (איכה ג') שהוא ל' כפיה י' טהורה כדמתיא בת"כ כל המשמש כפוי בכלים טהור .
 ע"כ . ועיין במשנה ג' פ"ב דכלים: ז' כיצד כפיה כפיה נמונה על ביתדות מנחון . להכי קתיי על יתדות משום טומאה
 שתחתיה . ומ"ש הר"ב סמוך לכותל שלא תהא משוכה כו') וז"ל הרמב"ם ויתדבק בשווי פיו עם לדדי הבית או האהל ע"כ . וכן
 כתב גם בחבורו (פכ"א מהט"מ הלכה ד') וסמך פיו לדופן האהל וזו היא הצורה
 מבחין ל' הר"ב סמוך לכותל כו' ואזי חשוכה כפיה אהל להפסיק בין טומאה
 שכל גבה וכ"כ הר"ש ולרבותא דלא הימא דוקא מה שנתונה מללת . דביון
 היא שמללת הלכך אף על כלים שע"ג מללת עיין במש"כ י"ב פט"ו וכשהטומאה בתוכ'
 משנה ט': קודרה שהיתה נמונה מכותל לכותל . שיש בה טומאה טפח . הרמב"ם פכ"א
 ה) . ומסיים והיה הקורה נוגעת צפי הקדרה כלה ומכסה אותה וכו' . וכתב הכ"מ
 קורקוס ז"ל . ידוע דבקורה טפח מיירי כי אז מכוסה כהורה . ואינה מכוסה טמאה
 בה טפח נקראת אהל להביא הטומאה לקדרה ולכלים שבתוכה . וכלי הרס אינו מטמא מנחו' וגם דבכה' ג' אין טומאה שחת
 הקדרה עגנה . הקורה מביאה טומאה לה . וטומאה תחתיה היינו תחת הקורה . ולכך כתב הרמב"ם וטומאה תחתיה וקדרה
 חלויה בה . דהך מלשון המשנה ע"כ . ועיין במשנה ו' פ"ב ולפי זה אינה ענין לשלפניה . וגם אהפך הל' . אהל מהר"ס כתב וז"ל
 נ"ל לפרש דמירי בקורה הבית שכולטת קנת חוץ מן הכותל . וכשהקדרה של חרם מלויה באותה קורה . היא מוסלגת מכותל הבית
 וקאמר בתוספתא דחם פי הקדרה דבוק למעלה . הקורה מללת על הכלים שעל גבה ואם מוסלגת ממנה טפח אינה מללת פיון
 דמוסלגת (מן הקורה טפח והוי כמוסלגת) מכותל הבית

הדופן של אהל משא"כ לפי' המפרי' דהך דמפני' בכפוי' דמעין הרישא הוא והך דמנחון בדבוק' וככי קתיי כשם כו' ואי קשיא
 לדברי הרמב"ם שכתב דשאין הכלי מילין מלת' באפי נפשה הוא ולא קאי אלעיל מנייה כלל היכי קתיי שאין דמאי נתנו' טעם
 איכא לא קשיא כלל דטובא משכחת להו והוי כלו קתיי ואין . (עיינ) במשנה ב' ס"ק דכיה כמ"ש שם הר"ב ועוד עיי' (מ"ט) ברס"ד
 דגדה ומה"ס פ"ה דפרס' . וסוף פ"ז דערוזין' ובמ"ב פ"ב דהרורי' ומר"ס כתב וז"ל קשה מאי קאמר עד שיהא להם דפנות הא כבר
 קתיי עם) דפנו' אהל' וז"ל דאויטרך דאי מרישא ה"א אינו מילין (עם) דפנות עד שיהא כמו כן אהל' דאהלי' עקר אהל באהלי'
 בלא דפנו' מילי' . קמ"ל דבעינן תרווייהו ע"כ . ועיין מ"ש בשמו' ברס"ח . גם דבריו שרפ"ט: ז' בכה תהא הדופן טפח למעוטי סחו'
 מטפח אהל יתר מטפח כ"ש הוא דעדיף הר"ש . חצי טפח מכאן כו' כתב הר"ב הא דאין כלי מילין כו' . אהל אם יש לכלי דפנות
 טפח מילין על הכור אע"פ שאין דפנו' כולטי' כלל . אלא שאין שקועין בתוך הכור דהא בכלי כפוי חייירין . כמו שכתבתי בדבור
 וכפיה כו' . וכתב הרמב"ם ולא יתנגד זה אמרנו בטעמיהו מכלים היו כפוייה על סויה מילין כל שחמיהן לפי שזה יהיה בכלי
 שיש בו טפח ר"ל בגבהו . לפי שהוא יהיה בדמיון אהל כיו' שבהר שם' ע"כ . ומ"ש הר"ב וכפיה דלחמן לעיל שאם היה נתונה
 על באר חלקה אינה מללת . מיירי שאין בה דפנות טפח . וכ"כ הרמב"ם והר"ש כתב וז"ל ולפי זה היה נראה כפיה דאין מללת
 בבאר חלקה . היא פשוטי כלי עץ כדפי' בקוג' בשלבי הניזקין דף ס"ב) ולא כמו שפרשתי כלי הבא בתדה דא"כ היו דופנוסיו
 ויתר מטפח ע"כ . והר"ב כהר"פ' דמירי בכלי הבא בתדה . וכתבתי גם כן שם דמירי שאין בדפנותיו טפח . ולפיכך י"ל שחפני
 ארכו ורחבו בא בתדה . אף ע"פ שאין בה עומק טפח . ומלאתי כך למחר"ס . אהל כתב על זה שהוא דוחק . ולאחר זמן בהיותו
 תמים במגדל אלוה"ם היום חיר' בו . וכתב ב"ל דכפיה אינה מחוקת מ' טאה ואפ"ה טהורה שאינה עשויה אלא לכפותה על
 הכלים . וכפיה היו מלשון הכפשי באשר (איכה ג') שהוא ל' כפיה י' טהורה כדמתיא בת"כ כל המשמש כפוי בכלים טהור .
 ע"כ . ועיין במשנה ג' פ"ב דכלים: ז' כיצד כפיה כפיה נמונה על ביתדות מנחון . להכי קתיי על יתדות משום טומאה
 שתחתיה . ומ"ש הר"ב סמוך לכותל שלא תהא משוכה כו') וז"ל הרמב"ם ויתדבק בשווי פיו עם לדדי הבית או האהל ע"כ . וכן
 כתב גם בחבורו (פכ"א מהט"מ הלכה ד') וסמך פיו לדופן האהל וזו היא הצורה
 מבחין ל' הר"ב סמוך לכותל כו' ואזי חשוכה כפיה אהל להפסיק בין טומאה
 שכל גבה וכ"כ הר"ש ולרבותא דלא הימא דוקא מה שנתונה מללת . דביון
 היא שמללת הלכך אף על כלים שע"ג מללת עיין במש"כ י"ב פט"ו וכשהטומאה בתוכ'
 משנה ט': קודרה שהיתה נמונה מכותל לכותל . שיש בה טומאה טפח . הרמב"ם פכ"א
 ה) . ומסיים והיה הקורה נוגעת צפי הקדרה כלה ומכסה אותה וכו' . וכתב הכ"מ
 קורקוס ז"ל . ידוע דבקורה טפח מיירי כי אז מכוסה כהורה . ואינה מכוסה טמאה
 בה טפח נקראת אהל להביא הטומאה לקדרה ולכלים שבתוכה . וכלי הרס אינו מטמא מנחו' וגם דבכה' ג' אין טומאה שחת
 הקדרה עגנה . הקורה מביאה טומאה לה . וטומאה תחתיה היינו תחת הקורה . ולכך כתב הרמב"ם וטומאה תחתיה וקדרה
 חלויה בה . דהך מלשון המשנה ע"כ . ועיין במשנה ו' פ"ב ולפי זה אינה ענין לשלפניה . וגם אהפך הל' . אהל מהר"ס כתב וז"ל
 נ"ל לפרש דמירי בקורה הבית שכולטת קנת חוץ מן הכותל . וכשהקדרה של חרם מלויה באותה קורה . היא מוסלגת מכותל הבית
 וקאמר בתוספתא דחם פי הקדרה דבוק למעלה . הקורה מללת על הכלים שעל גבה ואם מוסלגת ממנה טפח אינה מללת פיון
 דמוסלגת (מן הקורה טפח והוי כמוסלגת) מכותל הבית

כפשה אהל
 יתדות

ע"כ . ועיין ספ"י .
 שחמיהן . לכלי'
 דמשום אהל
 עיין פרק ט'
 מהט"מ (הלכה
 בשם הר"י
 כי הקורה שיש
 חת
 הקדרה וקדרה
 חלויה בה . דהך
 נ"ל לפרש דמירי
 וקאמר בתוספתא
 דמוסלגת (מן הקורה
 טפח והוי כמוסלגת)
 מכותל הבית

וקדרה תלויה בה - וכו' בתוספתא שאם הקדרה משוכ' משפת הקורה ולחץ בפומה טמא כ"ע לא פליגי דלמיה מלל' וכלים שבקדרה טמאים - ואי פ' הקדרה מודבק בקורה כולי עלמא לא פליגי דמלל' וטהורי' כי פליגי היכא דמשוכה מן הקורה

וליקא פותח טמא - ר' עקיבא אומר מלל' וטהורים - וחכ"א אינה מלל' וטמאים - והלכה כחכמים :

פרקו אדם וכלים עשויו אהלי לטמא

אהל הנסמך ע"י אדם או ע"י כלי נחשב אהל לטמא כלי שחמטיו אפי' שלא כנגד הטומאה כאלו נחטף באהל המת : אבל לא לטהר דלון נחטפי אהל לחץ בפני הטומאה : נדבך - אכן גדולה ורחבה - לשון נדבכים די אבוגלל : כלים שעל גביו עמאין שאינו חוצץ וכחמאן דליתיה דמי דלון עשויו אהל לטהר : כלים שחמטיו עמאין

דלטהר נעשים אהלי' : ור' איעור מטהר - בתרומיו - דסבר נעשה אהל לטהר וחוצן בפני הטומאה - ואין הלכה כר' איעור : נתון על ארבעה כלים - אם היה הנדבך נתון על ארבעה כלי' - אפי' גלי גללים שאין מקבלי טומאה : על ארבעה אבני' - שאין כלי' נחשב אהל לחץ בפני הטומאה : דבר

טמא - דאינה מלל' אלא עם דפנות אהלים כשהיא סמוכה לכותל מנחון - וכשאין מפיה לקורה טמא חשיב כדבוק בקורה וזה שהיא סמוכה לקורה כסמוכה לכותל הבית דקורות כותל הבית ככותל - ובמשוכה מכנגד הקורה פחות מטמא פליגי ר"ע

ורצנן - וכינוי שאין הקור' סוממת פי הקדרה ששפתי הקדר' משוכי' משפת הקורה ולחץ ר"ע מטהר כיון דאינה מופלגת טמא וחכמי' מטמאים כיון דאינה דבוק' ממש' וכה"ג פליגי גמי בחוספת' דכפסי' שמופלגת מן הכותל ענמו פחות מטמא - עכ"ל - ולפירושו לא חקי שפיר הא דקמני מכותל לכותל - גם כלי' שבקדר' שצריך לפרש שע"ג הקדרה :

פרקו אדם וכלים נעשין אהלין כו' - ל' הר"ב אהל הנסמך ע"י אדם כו' - וכו' מהר"ם - ומקני' הכי אסברא - אבל הרמב"ם ברי"ב

מהט"מ כתב אדם או כלי' שנעשו אהל על הטומאה בין שהיו אן ענמן אהל בין שהיו עמודי האהל כו' ועיין בסמוך וכן בשם מהר"ם רס"ט ב"ד' כל שהוא כו' : גו' שאין את הנדבך פ"א מתני' גנושאי' באויר כגון בחצר או בגנה ולא בתוך הבית - הר"ם - ומ"ש הר"ב ל' נדבכין כו' עוראו' ד' : כלים שע"ג - ואפי' שלא כנגד הטומאה טמאים - הרמב"ם סי"ב מהט"מ

(וטעמא) - דכיון שעשו אהלין לטמא הוי כחמאן דמלי טומאה - שהרי מטמא לכל הכלי' שחמטיו - והי' יכל מה שעליו הוא כנגד הטומאה - וכיון שאינו חוצץ הרי כל שע"ג אפי' שלא כנגד הטומאה טמא - וכיוצא בזה במשנה ב' פ"ט : טומאה ע"ג כלים שחמטיו טמאין דכיון שאינו חוצץ והטומאה יורדת ומשיר' ד' כנגדה שוב נעשה אהל על הטומא' שירד לטמא כל שחמטיו וכיוצא בזה במ"ב פ"ט : ר' איעור מטהר - היינו בנתון על מוט שאין בעביו כעובי המדע - וכך מוכח בתוספתא הר"ם - ומסברא דפליגי גמי בנתון על ארבעה כלים כו' - אבל מצאתי למהר"ם - שכתב דבנתון על ד' כלי' אפי' ר' א מודה - ובנתון על ד' אבני' מודו רצנן דאולגים - אלא באדם פליגי - רצנן סברי כיון דמקבל טומאה כמו כלים יש לו דין כלי' - ואינו חוצץ - ור' א מדמה ליה לבכמה שיש בו רוח חיים כמו במה' ע"כ : נתון על ארבעה כלי' כו' - עיין מ"ש בשם מהר"ם במשנה ב' פ"ב (סד"ה סרידה) :

אפילו כלי גללים כו' שאין באין במדה - אבל כלי גללי' כלי אבני' כלי אדמה הבאי' במדה - הרי הם כאהלי' ואינם ככלי' - ולפיכך חוצני' בפני הטומאה - הרמב"ם פי"ב בהע"מ (הלכה ב') - וכן כתב בסו"ב - והראב"ד הגיה עליו אפי' של עץ - והם באים במדה כדאימא בר"פ דלקמן וכתב הכ"מ שהרמב"ם לא הוצרך לכתוב זה - שסמך על מה שהעתיק אוקה המשנה דר"פ דלקמן שם בסו"ב - וכאן דאיורי בכלי אבני' - סיים בהו שאינו באין כו' וגא למעט כלי עץ בא - שחוצני' - וגם הכ"מ לא הראה מקום כלל חמאן יצא לו להרמב"ם - ולפי' קרוב הדבר שמכח קושיא שהוקשה להרמב"ם ממטני' דרפ"ח דלקמן - דהתם תנן דכלי' הבאי' במדה שחוצני' - והוקשה לו מאי שנא מהכא דכלי גללי' כו' שאינו חוצני' ואע"פ שגם הם אינ' מקבלי טומאה - ומש"ה ניסח ליה בכך דבך דבך כלי גללי' וכו' דוקא כשאני' באי' במדה - דבזה יתר עלייהו הבא במדה - דמשום גודלו יצא מחורת והצורת כלי כלל ודומה לאהל - משא"כ שאר כלי' - שאע"פ שהיא טהור - כמו כלי גללי' ודכוותיהו - מ"מ יש עליו צורת כלי ואינו דומה לאהל - וכך מהרצ"ה המשווה שפיר טובא - וכיון שלא נלמד דין הבא במדה בכלי גללי' שיהו להן דין אהלי' אלא לדין כלי עץ הבאי' במדה שיש להן דין אהל - א"כ לא הוצרך לפרש שכן גם כלי עץ הבאי' במדה - דהא מהם למדין לכלי גללי' - ואין זה מן התימה - על שהרמב"ם סימך כך בחבורו הסמו' - ומ"מ הני תרתי משניות דהכא ודרפ"ח דלקמן מיתרני' שפיר בכי' - דה"ל הו כללי' הבאי' במדה הו חוצני' - ולפי' אפי' אפי' תמה מאוד על הכ"מ דבסו"ב - רמי להו אהדרי להני תרתי משניות ונחמק ליגש דחוצני' דרפ"ח מירי' פסחה שבין בית לבית וטומאה באהת מהן - אבל כשהטומאה

אדם הלכה ה
כ ע"כ
מה' טומאת מת
סל' א

לטהר

ת' יסין או על גבין נעשין אהלי'

לעמא אבל לא לטור דתתן הכא ע"כ והרי זה סותר לדבריו
 שפ"ב דמשה המדור לכל כלי הכא במדה נעשי' א"ל' וזו"ל'
 אפי' לטור ובתחיתיו ועל גביהן מיירו וברס"ט שם במשכ"ב
 (ד"ה או מחוקת) אכתוב בשם הכ"מ עליו דמחלק בענין אחר
 וטעם אכתוב ג"כ מה דעתי בכל
 זה בס"ד : או על דבר שיש בו
 רוח חיים עיין ת"ש צוה במשנה
 ב' פ"ג דפרה :

אמר פ"ה
 מהפ' סוף חת
 ה"ג
 ה"ג
 ח"ט
 ה"ג
 ב' ז' ספ"ו ה"ג

ב באבסדרה מפורס במשנה
 י"פ"ק דסוכ' :
 אחד מהן פי' הר"ב מאותן
 המלוין את המט לקוברו ולא
 מנושאי המטה וכן ל' הר"ש
 וטעמו דאי מנושאי המטה מכיון
 שנכנסת המטה עם המת שעליה
 תחת תקרת הקורה כבר נכנסת
 הטומאה לפתח הבית ולא תועיל
 כלל מה שהוא מביא את הדלת
 אלא אחד מקוברי המת היינו
 ממלוין לקוברו והולך לפני המת'

כדתנן נמי ברס"ג דברכות את שלפני המטה וכו' אבל
 הרמב"ם מ"ס קוברי המת ושא"י המת ובא"ר נכנסו תחת
 האבסדרה (באופן אשר הגיע הטומאה תחתיה) והיה שער הכי
 (נעול) ומחויק א"י המנושאי' לנעול שער הבית במפתח אשר
 בו כדי שלא יפתח ותכנס הטומאה בבית (כיון) שהמשקוף יוצא
 (ר"ל שבת קרה יוצא ובהרבה תקומות בטומאת א"י מונה הגב
 במתו משקוף) אם היה הבית אפשר להסתי' נעול על עינו
 ולא יפתח ואפי' הסיר זה המחויק ידו מן המפתח הנה הבית
 טהור וכבר נבדל מהאבסדרה צוה השער הנעול יצא כאשר
 יסיר זה (ידו מן המפתח) ופתח השער הנה הוא מ"מ לפי
 שכבר היה זה האדם הנושא למת הוא אשר חנך בפני הטומאה
 ואדם אינו חונך ע"כ : אם יבולין הגרוגרות והתבן לעמוד
 בפני עצמן כתב הר"ב והוא שיהו הגרוגרות שהסריחו ואינו
 ראוי לאכילה מלבד שרריך ג"כ שלא יהיו מוכשרי' כדתנן רפ"ח לקמן [אוכלין טהורין] וספ"ג והכי אמרי' נמי בנ"מ פ"ב דב"ב דף

דבר שיש בו רוח חיים חוץ מאלו : ב אחד מהן : מאות המלוין
 את המת לקוברו ולא מנושאי המטה וה"ה אם הגיף את הדלת
 אדם אחר : אלא אורחא דמלתא נקט : הגיף את הדלת כדי
 שלא תכנס הטומאה לבית בשעת שיטברו דרך אבסדר' שלפני
 הבית דישתקרה על גבה : אם
 יכול הדלת לעמוד בלא סמיכת
 מפתח ה"ל מפתח מאוודליתא
 ודלת חונך בפני הטומאה
 ואם לאו טמא דכל דבר הנסמך
 בכלי אינו חונך בפני הטומאה
 כדאמרן דאין אדם וכלי נעש'
 אהלי' לטור והיינו טעמא דתבן
 וה"ע דגרוגרות וה"ע דטיח
 משום דעמידתן ע"כ כלי' שהם
 חבית וקופה וקנקי' : שהנחונרי
 בחלון שיש בו טעם על טעם
 שמכאן את הטומאה מבית לבית :
 אם יכולי' הגרוגרות והתבן לעמוד
 בעצמן בלא חבית וקופה טהורי'
 שכלי' כמו שאין : והגרוגרות

או על דבר שיש בו רוח חיים טומא' תחתיו
 בלים שעל גביו טהורין : טומאה על גביו
 בלים שהתחתיו טהורין : ב"ק קוברי המת
 שהיו עובדים באבסדרה : והגיף אחד מהן
 את הדלת וסמיכו במפתח' אביביל הדלת
 לעמוד בפני עצמו טהור : ואם לאו טמא
 וכן חבית של גרוגרות : או קופה של תבן
 שהן נתונות בחלון : אם יכולי' הגרוגרות
 והתבן לעמוד בפני עצמן טהורין ואם לאו
 טמאין : בית שתצו בקנקים : וטח
 במיח' אם יכול הטיח לעמוד בפני עצמו
 טהור : ואם לאו טמא : ג הכותל

והתבן מלי' והוא שיהיו הגרוגרות שהם ייחוד ואינו ראוי
 לאכילה וכן התבן מוסרה ואינו ראוי לאכילה בזהה ומבטל
 להו ואין דעתו לפתוח ומש"ה חיינו דכל היכי דאין התבן
 והגרוגרות סותמי' הכל כגון הכא דאיכא מקום קופה ומבית
 אי לא מבטל להו לא חייני : ואם לאו טמאין ובלבד שיהא
 החבית אם היא של חרס סיה כנגד הטומאה ולפיכך אינה
 מצלת שכל דבר המקבל טומאה אינו חונך בפני הטומאה
 אבל אם בג' החבית כנגד הטומאה חונכת בפני הטומאה
 שאין כלי חרס מקבל טומאה מגבו : בית שחללו בקנקים
 וסיקו כלפי הטומאה דעכשו אין מלי' : וטח בעיט : בין
 מכפטים בין מבחון : אם יכול הטיח לעמוד בפני עצמו
 טהור שהטיח חונך בפני הטומאה : ג כותל

והתבן מלי' והוא שיהיו הגרוגרות שהם ייחוד ואינו ראוי
 לאכילה וכן התבן מוסרה ואינו ראוי לאכילה בזהה ומבטל
 להו ואין דעתו לפתוח ומש"ה חיינו דכל היכי דאין התבן
 והגרוגרות סותמי' הכל כגון הכא דאיכא מקום קופה ומבית
 אי לא מבטל להו לא חייני : ואם לאו טמאין ובלבד שיהא
 החבית אם היא של חרס סיה כנגד הטומאה ולפיכך אינה
 מצלת שכל דבר המקבל טומאה אינו חונך בפני הטומאה
 אבל אם בג' החבית כנגד הטומאה חונכת בפני הטומאה
 שאין כלי חרס מקבל טומאה מגבו : בית שחללו בקנקים
 וסיקו כלפי הטומאה דעכשו אין מלי' : וטח בעיט : בין
 מכפטים בין מבחון : אם יכול הטיח לעמוד בפני עצמו
 טהור שהטיח חונך בפני הטומאה : ג כותל

והתבן מלי' והוא שיהיו הגרוגרות שהם ייחוד ואינו ראוי
 לאכילה וכן התבן מוסרה ואינו ראוי לאכילה בזהה ומבטל
 להו ואין דעתו לפתוח ומש"ה חיינו דכל היכי דאין התבן
 והגרוגרות סותמי' הכל כגון הכא דאיכא מקום קופה ומבית
 אי לא מבטל להו לא חייני : ואם לאו טמאין ובלבד שיהא
 החבית אם היא של חרס סיה כנגד הטומאה ולפיכך אינה
 מצלת שכל דבר המקבל טומאה אינו חונך בפני הטומאה
 אבל אם בג' החבית כנגד הטומאה חונכת בפני הטומאה
 שאין כלי חרס מקבל טומאה מגבו : בית שחללו בקנקים
 וסיקו כלפי הטומאה דעכשו אין מלי' : וטח בעיט : בין
 מכפטים בין מבחון : אם יכול הטיח לעמוד בפני עצמו
 טהור שהטיח חונך בפני הטומאה : ג כותל

ג כותל שהוא לאויר . שזדו א' אויר העולם . וזדו האחד משמש את הבית . כגון כותל שמפסיק בין בית לחצר . או בין בית לגב' . וטומאה בתוכו שנסדק הכותל ויש טומאה בהללו בתוך הסדק . מחציתו ולכתיב . אם הטומאה מן ההצ' של כותל

ג"כ כותל המשמש את הבית . ידון מחצה למחצה . כיצד . ביתל שהוא לאויר והטומאה בתוכו . מחציתו ולפני הבית טמא . והעומד מלמעלה טהור . מחציתו ולחנין הבית טהור . והעומד מלמעלה טמא . מחצה למחצה הבית טמא והעומד מלמעלה . ר"מ מטמא . וחכמים מטהרין . רבי יהודה אומר כל הכותל לבית : ד' כותל שבין שני בתים והטומאה בתוכו . בית הקרוב לטומאה . טמא . וקרוב לטהרה . טהור . מחצה למחצה שגרים טמאין . טומאה באחד מהן וכל יסבככהל . מחציתו וכלפי טומאה . טמאים . מחציתו וכלפי טהרה . טהורין . מחצה למחצה . הרי הן טמאין . מעזיבה שבין הבית לעליה טומאה בתוכה . מחציה ולמטן הבית טמא ועליה טהורה . מחציה ולמעלה העלי טמאה . והבית טהור . מחצה למחצה שניהן טמאין . טומאה באחד מהן וכלים במעזיבה . מחציה וכלפי טומא . טמאין . ומחציה וכלפי טהרה . טהורין . מחצה למחצה . הרי הן טמאין . ר' יהודה אומר כל המעזיבה לעליה : ה' טומאה בין הקורות . ותחתיה כקליפ' השום .

לגד הבית : הבים טמא . כאלו היטה בתוך הבית . דהוא פלגא דבית בית שדין ל' : והעומד בכותל למעלה . אפי' עומד כנגד הטומאה טהור . דלאו כטומאה רזונה חשיבה ואינה זוקעת ועולה דהא חשיבין לה כמונחת דאכל : מחציתו ולחון לגד האויר לא שדין לה דבית בית ולפיכך העומד מלמעלה טמא . דכיון דלאו כמונחת דאכל היא . הרי היא טומאה רזונה וזוקעת ועולה : מחצה למחצה שהטומאה דאמצע : רבי מאיר מטמא דשדין ליה לכותל דבית וזכר אויר . לחומרא : וחכמים מטהרים . דלגמרי שדין ליה דבית בית . והלכה כחכמים : כל הכותל לבני אפי' עומדת הטומאה בחצי של צד האויר . הרי הוא כאלו מונחת בתוך הבית : ד' כותל שבין שני בתים . כותל המפסיק בין שני בתים . טומאה באחד מהן דא' מן הבתים : מעזיבה . תקרה המפסקת בין בית לעליה : רבי יהודה אומר וכו' ואין הלכה כר"י : ה טומאה בין הקורות . בין קורות התקרה שהנספים עליהן והמעזיבה על גבן . ומתני' כר"י דאמר כל מעזיבה לעליה . והשת' קאמר שאם היטה טומאה בקורות שתחת המעזיבה . ומחילה שהי' דקה כקליפת הסו' חוצץ בין הטומאה לבית שאין הטומאה נראית בבית :

ג המשמש את הבית . עיין דפי' הר"ב דמשנהו' : כותל שהוא לאויר . פי' הר"ב שזדו אחד אויר העולם וכו' . * כגון כותל שמפסיק בין בית לחצר כו' וכן ל' הר"ש . והה"ג אם מפסיק בין בית לרה"ר או למבוי . אלא נקטי כאשר

ר"ל צ
אב סס הלכ' מ
גסס פכ"ד הלכ' מ
ד סס הלכ' מ

היו צפיהם בזמן המשנה . שבו חצירות לפניהם וגבות לאחוריה' : והטומאה בתוכו . פי' והיא רזונה וכדכתב הר"ב לקרן דג' מחציתו וכו' והרמב"ם בפכ"ד מהט"מ [הלכה ה'] . כתב טומאה רזונה כו' ומ"ש הר"ב ש' סדק הכותל וכ"כ הר"ש ונראה שר' שסדוק וסמוח קצת לז' ס' : דהיינו דבר' דלקמן כתבו דליתו כדון מחצה כו' . כיון דאפי' סדק ליכא כו' . אבל הרמב"ם נראה שחלק בענין אחר שמפרש כאן שגב הבית סמו' לכותל . ואינו מורכב על הכותל . ופי' הכ"מ בפ' כ"ד מהט"מ שאם היה מורכב על הכותל אפי' היטה הטומא' מחציתו ולחון הבית טמא' שהטומאה פושטת בבית מאחר שהכותל מגופף הבית ועיין בעמשה דלקמן : ד' כותל שבין שני בתים כו' . עיין ספ"ג דכלי' משנה ז' : וכלים בכותל כו' ואל תחמה היות הכלים יתטמאו בני טמא ואפי' שכן בתוך הבית לפי שאין היותן תחת הטיט יזילס מן הטומאה . ואמנם יזילס מן הטומאה היותם תחת למיד פתח או דאכל אחר לפי מה שקדם . אולם היותם בלועים בבנין הנה

לא יזילס . הרמב"ם (ועיין מ"ש בפ"ג משנה ז' (ד' ה' אין בו) ומ"ש בפ"ט דכלים משנה ו' : מחציה ולמעלה העלייה טמאה (מחצה למחצה שניהם טמאין כלל) וכתב הכ"מ בפכ"ד מהט"מ איכא למידקמ"ש מדלעיל הטומאה בכותל מחצה על מחצה דחכמים מטהרין העומד מלמעלה (והרמב"ם שם פסק כחכמי' דלעיל וגם העתיק כך דהכא) וז"ל דסבר רבינו דטפי שייך לומר בכותל שתכנס טומאה לבית ולא תפסע למעלה : ממאי דשייך לומר במעזיב' וזריך טעם למה יע"ל וז"ל לומר טעם בד' שהכותל בנוי לצורך הבית לבד משא"כ מעזיבה שבנויה לעלייה כמו שהיא בנויה לבית : ד' טומאה בין הקורות פי' הר"ב בין קורות התקרה והרמב"ם מפרשה לבבן . והקשה עליו הראב"ד למה לא הזכירו במשנה למעלה במעזיבה טומאה רזונה כו' וסיריך הכ"מ דאין לה המקומות שזים שהרי שניו בתוספתא כותל של בנין ידון מחצה על מחצה הבית טמא כ"ש בין הקורות : כ"כ הר"ש לקורה דכשם שחילקו בין כותל סלע לכותל בנין כך חלקו בין מעזיבה לקורה דמעזיבה היינו בנין ודינו ככות' בנין שחילקו בה בין בשהטומאה תחתיה ולפניהם לכשהיא מחציה ולחון כך חלקו במעזיבה בין מחציה ולמעלה למחציה ולמטה : וכשהטומאה בין הקורות דינו כמו כשהיא בכותל סלע דידון כקליפת השום וחלוק זה כתבו רבינו דפי' המשנה בטומאה בין הקורות ולא נאמר במעזיבה שהטומאה שבתוכה היא רזונה וזוקעת ועולה זוקעת ויורדת מפני שהמעזיבה עשויה ליסתר והוא הטעם לכותל בנין . אבל הקורה אינה עשויה ליבצע ולפי' דינה כאלו טומאה בדרך . והשתא מתני' ה"פ הטומאה בין הקורות פי' שהטומאה בתוך קורות הבית מובלעת בתיבה . אשילו אין תחתיה לא כקליפת השום .

אם

השום

אם

M סס סכנה
נבס סכנה
סכנה
סכנה

אם יש שם פותח טפה כלומר שהקורה רחבה טפה שהיא
 שיפור להביא טומאה הכל טמא כלומר כל הבית טמא ש"י
 אותו טפה על טפה נחשטה טומאת בכל הבית ואם אין
 בקורה טפ"ט אינו מביא טומא לבית ואינה מטמאה לא כנגד
 בין מלמעלה בין מלמטה והיינו
 רואים את הטומאה כאלו אועט
 כלומר רוצה בארץ ע"כ
 ולפי הר"ב והר"ס דמתניתין רבי
 יהודה דר"ג ג"כ לחלק בין מעויב
 לבין הקורות דלא אמרי' דמעויב
 רוצה כיון שעשויים ליסתר ועיין
 במשנה דלקמן ול' מהר"ם לר"י
 איצטריך לאשמעי' דאע"ג דאמ'
 כל דמעויבה לעלייה בין הקור'
 בחד תרוייבו שדין לה ע"כ
 פורתח טפחיל הר"ב היינו שיש
 חלל טפה כו' עיין מ"ש
 במשנה"ז פ"ג הכל טמאיל
 הר"ב הבית והעלייה מדקתני

אם יש שם פותח טפה הכל טמא אם אין
 שם פורתח טפה רואין את הטומאה כאלו
 היא אויטם היתה נראית בתוך הבית בין
 כך ובין כך הבית טמא ו' בית המושמש
 את הכותל ידון בקליפת השום כיצד
 כותל שבין שני בוכין או בין שתי מעורות
 טומאה בבתיים וכלים בכותל ועליותם
 בקליפת השום מהורין טומאה בכותל
 ובדים בבתיים גמ' ועליהו ועליה בקליפת
 השום מהורין טומאה תחת המו' טומא'
 בוק' ועולה בוקעת ויורדת ו' כלים
 שתחת הפרח מהורים רבי

אם יש במקום הטומאה טומא טפה היינו שיש חלל טפה
 במקום הטומאה הכל טמא הבית והעלייה רואים
 את הטומאה כאלו היא אועט ואין יוצאה הטומאה לבית לא
 בזקפת ועולה היתה נראית לתוך הבית שאין תחתיה
 כקליפת השום בין כך ובין כך בין
 יש בה פותח טפה בין אין בה פות'
 טפה ו' בית המשמש את הכותל
 המעורר שחתם הקרקע כשחפורי'
 כוך למת מלד וז' יוכוך למת מלד
 הב' נמצא הכותל עשוי מלאו משו'
 הכי קרוי ליה בית המשמש את
 הכותל שעי' החסירה נעשה
 הכ' חל' אצל כיון שעל בני קרק'
 הכותל גורם לבית שיהיה בית
 ומש"ה קרוי ליה כותל המשמש את
 הבית טומאה בבתיים בזוכין
 ובתחילות ועליהן בקליפת השו'
 מהורין דמפסיק לטומאה ואין
 דיגס כדון כותל שבין שני בתיים
 טומאה תחת העמוד אם יש עמוד בתוך הכוך או בתוך
 המערה וטומאה תחתיו והיא רוצת שאין בה טפה על טפה
 בחים טפה טומאה בזקפת ועולה בזקפת ויורדת וכל
 שכנגד הטומאה למעלה ולמטה טמא כדון כל טומאה חכוסה
 ומן הדלדלים טהור והוא הדין לעמוד שבבית ו' פרח דבר
 בולט ורחב שיוצא בראש העמוד או בלמעשו כלים שחתם
 הפרח טהורים הכא איירי בעמוד העמוד בר"ה או בגינה
 וטומאה תחתיו והפרח בולט מן העמוד טפה לחוץ ומאחיל
 על הכלים שחתמו טהורים טומאה בזקפת ועולה וכל
 שכלדלים טהור רבי

הפל ולא קתני בית נדקתני בסופא מכלל דאתרוייבו שדין לה
 הר"ס ויש עטס לדבריו מר"ס דלקמן עיין שם
 כ' אלו היא אועט פי' הר"ב ואין יוצאה הטומאה לבית לא
 בזקפת ועולה כנסת הטומאה דהתן באידך פירקא הנוגע בה
 מן הדלדלין טהור כר"ס והקס תקן בזקפת ועולה בזקפת
 ויורדת אלא דאמ' מתרמי נקטי' ואין לומר דהכא לו בזקפת
 ויורדת א"כ כסידרה במל' הבית תאכיל וממלא כל הבית דהא
 האהל חונף לגיר דלא יאסר בריש סרקין וכ"ס הרמב"ם
 בהיא במשנה"ז וז' נחשבו הטומאה כאלו היא במקום
 סתום אשר לא תמא זולת מה שכנגדה לנד בעליונו וספלות
 ע"כ אבל מהר"ם היה מ"ס מהחלה ג"כ בענין
 זה ובגדל חור בו ומפרש דה"ל דהכא נמי מטמא כל מה שבבית ושבעליה דכיון
 לטומאה בזקפת ועולה בזקפת ויורדת וכל מה שבבית טמא
 וליכא זונייהו דרישא וסיפא אלא לשמא הנתלים לגוש כהן דהכא באוסיס
 הנגע מן הדלדלין טהור וכתב עוד וכמו שאני תכר'
 כאן הכל טמא ואפי' הכתלים משום דהוי ליה כקבר סתום כן אני מפרש
 בס' זון (ריש) פ"ו כל העלוות שכן ע"ג אם לו כן
 עשר טמאות דהוי להו כקבר סתום וע"ס ובהני מיורי כולה היא
 כבא ע"כ ושיין פ"ט משנה ט"ו דהיתה נראית כו'
 פי' הר"ב שאין תחתיה כקליפת השום וכך כתב הר"ס וק"ל
 שמשנתנו היתה לה לשנות כך אם אין תחתיה כו' וכל דמשום
 הכי מפרש הרמב"ם שנין נראית שהיה את המחיצה אשר על
 הטומאה שזירי' כמו בזכות והסנה והדומה להס' עד כאן
 ואע"פ שהבספ' משנה כתב דסטמא דמתניתין משמע אם אין תחתיה כו'
 היינו שאין ל"ל להכ"מ שהטומאה קטמא מפני שהיא
 נראית לתחת העין שהרי עכ"פ יש דבר הנוץ הבית טמא
 ועלייה טהורה הר"ס ו' בית המשמש את הכותל פירש
 הר"ב המעורר שחתם הקרקע כשחפורים כוך כו' כמו שזכר
 בספ' דב"ב (דף ק"א) ועליון כקליפת השום מהורין ל' הר"ב
 ואין דיגס כדון כותל שבין שני בתיים משום דנעשה
 האלו ל' תהר"ס והרמב"ם בפכ"ד מהע"מ (הלכה ו') כתב שכיון
 שנעשה מגוש הארץ הרי היא ככותל שלע דבחוסיפא דלעיל
 מ' מאה תחת העמוד פי' הר"ב והיא רוצת שאין בה טפה על
 טפה ואם יש במקום הטומאה טפה על טפה על רום
 טכחרי היא כקבר סתום ומטמא כל סביביו תוספתא
 הביאה הר"ס והרמב"ם עיין בר"ס דלקמן מ' מאה בזקפת ועולה כו'
 כתב מהר"ם מדכליג ריב"ז הכא בסופא בכלים שחתם הפרח
 ולא פליג לקמן ד' כוורת וכמה דוכתי בהבילתין דככל
 דוכתא משמע דטומאה תחת הכלי ורוצה אינה בזקפת
 אטילו כנגד הכלי עצמו אלא כנגד הטומאה ותו לא
 ל"ל דהכא מיירי שהטומאה ממלא כל תחת העמוד
 וכאן בזקפת כל כנגד עובי העמוד קסבר ריב"ז
 דהפרח בטל לגבי העמוד וכניס שחתמו טמאים וס"ל
 דהלכתא בתירא לה או מדרבנן פור אבל אם אין הטומאה
 תליאה תחת העמוד הכי כנגד העמוד כולו אינה
 בזקפת אלא כנגד הטומאה ותו לא ונ"ס תחת הפרח דלא
 עכ"ל ז' כלים שחתם הפרח כתב הר"ב הכא איירי בעמוד
 העמוד ברה"ר וכ"כ הר"ס וקתמא דהא לעיל בעמוד
 העמוד בתוך הכוך ומערה אמרינן דבזקפת ועולה כו' ושטמא
 דכוך מקורה וכן

טומאה תחת העמוד אם יש עמוד בתוך הכוך או בתוך
 המערה וטומאה תחתיו והיא רוצת שאין בה טפה על טפה
 בחים טפה טומאה בזקפת ועולה בזקפת ויורדת וכל
 שכנגד הטומאה למעלה ולמטה טמא כדון כל טומאה חכוסה
 ומן הדלדלים טהור והוא הדין לעמוד שבבית ו' פרח דבר
 בולט ורחב שיוצא בראש העמוד או בלמעשו כלים שחתם
 הפרח טהורים הכא איירי בעמוד העמוד בר"ה או בגינה
 וטומאה תחתיו והפרח בולט מן העמוד טפה לחוץ ומאחיל
 על הכלים שחתמו טהורים טומאה בזקפת ועולה וכל
 שכלדלים טהור רבי

על
 וכה
 הכי
 עמ
 וכה
 דל
 נפח
 טמא
 וזו
 מחס
 סבי
 ורוא
 אוח
 נפת
 חלל
 כדון
 הכי
 טמא
 פרק
 שכל
 משר
 גבוה
 כשמ
 סתום
 טפס
 מחס
 ארת
 ועליה
 שהכו
 העלי
 הסו
 וס
 הכות
 פרק
 הכות
 היתה
 עולה
 פותח
 שני

ר' יוחנן בן נורי טעמא דפרה כעמוד וכש'טומאה בוקע'מורה על הכלים שהפרח האכיל עליהם וז'אין הלכה כריב'ן: והטומאה והכלים שתחת הפרח כגון שהפרח אחיל על הטומאה ועל הכלים פוקח טפה שגולט הפרח מן לעמוד'טטה: מרדסקי'ר

ר' יוחנן בן נורי מטמא הטומאה והכלים שתחת הפרח אם יש שם פותח טפח טמאין ואם לאו טהורין * שני פרדסקים זה בצד זה או זה על גבוהי גפתח אחד מהן היא והבית טמא יוחברו טהור יורואין את הפרדסקן כאלו הוא אוטב ידון מחצ' למחצה להביא את הטומאה לבית: **פרק ז הטומאה בכותלי ומקומה** טפח על טפח על רום טפח כל העליון שעל גבה אפיה'ן עשר טמא' יהית' עליה אחת על גבי ב' בת' היא טמאה וכל העליון שעל גבה טהור: **כותל** (ס' א שני') שני' מ'טמא בוקעת ועל' בוקע' יורדת

עמודי חלולי נחונים בכות' הכי וכן חלונות חלונות ויש להן למהות וטומא' תקח אות' עמודי' נפתח אחד מהן (הוא) הבית טמא שהטומאה בוקעת בתוכו וז'א' לית' אפילו הטומאה מחציו של כותל ולחון דאיתו נדון בבית: אפילו הכי הבית טמא ורואין א' הפרדסקין כאלו הן אוטב' כלומר אם הדלת נעול ואל' נפתח רואין אותן כאלו אין שם חלל כלל ואם שומאה תחתיו נדון ככותל מחצה על מחצה ככל הכי דמתן לעיל מחציו ולפניו הכי טמא מחציו ולחון הבית טהור: **פרק ז הטומאה** שעל גבה:

שעל גבי הכותל טמא שהכותל מש'ס לן וראשי הקורות העליון תחובות בכותל והכותל גבוה והיו מחיצה לכל העליון שזו למעלה מזו ודוקא כשמוקם הטומאה טפח על טפח דנחשב כל הכותל כקבר סתום ומביא את הטומאה לכל העליון אבל אין שם טפח על טפח ב' צד' כנגדו והנדדים טהורים ואין הכותל נדון מחצה על מחצה כיון דאפי' סדק ליכא גד העליון: עלייה אחת בנויה ע"ג שני בתים [שכותל זה מכסיק בין שני הבתי'] ועליה בנויה ע"ג שנייה: היא טמאה עליה הראשונה שהכותל הוא מגיע עד המעויבה והטומאה בוקעת בה וכל העליון שעל גבה טהורות ד'מעויבה שעליה חוצצת: כותל השני' כותל הבני במקום שהם מגיע שם צעת ש'אך וק' ער: טומאה בוקעת ועולה אם יש טומאה תחתיו אין הכותל הוא מטמא כל סביביו לפי שאין שם חלל טפח: נפש

מורה נמיו'כ'ס הר"ב דמורה מקורה במשנה ה' ס"ה דב"ק וע'ו שהרי הר"ב כתב בהדיא לעיל דה"ל לעמוד שבב' והרמב"ם העתיק משנתנו דרס"ה מהט"מ וכת' עמוד העומד בתו' הבית וכי' ועיין בר"פ דלקמן: מהור"ם עיין מ"ש בפרק דלקמן בסו' משנה א': ר' יוחנן בן נורי מפת' עיין מ"ש במשנה דלעיל בס' מהר"ם ז"ל (ד"ה טומאה) הטומאה והכלים שתחת הפרח ומר"ם העתיק תחת הכתב: ואם לאו טהורין דאין שלא במקום טומאה שתחת הפרח בטל לגבי מקום טומאה שתחתו כי הכי דבטל הפרח לגבי העמוד מהר"ם: דוא' והבית טמא כתב הר"ב ואפי' הטומאה מחציו של כותל ולחון: מסיים מהר"ם ואף ע"ג דמשמע לעיל (משנה ה') גבי טומאה בין הקורות לטומאה רצופה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת לבית ולעליו ודוקא כנגד' אבל שלא כנגד' זה

רל"ב
ה' טומאה
ה' טומאה
ה' טומאה
ה' טומאה
ה' טומאה

שבב' ושבעליו טהור מדתניא'ס יש שם פוקח טפח הכל טמא אין שם פוקח טפח רואין את הטומאה כאו היא אוטב ובוקעת וכו' וז'א' לא אמרינן הכל טמא דכשבוקעת לא אמרינן שתחת' הטומאה בכל העליון או בכל הבית לאחר שבוקעת לתוכו דשאי' הכא דכותל בית בתר בית שדין ליה ולא חשיב' רצופה לגבי בית כדאמר לעיל כותל המשמש הבית ידון מרצ' לחת' ואפי' ש'היא רצופה בכותל לגבי בית לא חשיב' רצופה כדפירש תוס' ודוקא נפתח להכי שדין טומאה שבחציו השני בתר טיח' אבל לא נפתח לא דלא שייך בטומאה רצופה סוף טומאה לנחש דרך הבית דבוקא טומאה במגדל שאינה רצופה שייך לומר כן ואפי' פתח במגדל סגור ע"כ ולפי מ"ש לעיל גבי טומאה בין הקורות דבוקקותו במגדל חזר לפר' דטומאה מתפשטת ליתנהו לדברים הללו אבל לפי שהם עולים לפירוש הר"ב בעתקתים: וכן בידן טהור' פי' חלק חציו השני של הפרדסקים השני שאינו אלל הבית דאי' שאלל הבית טמא כיון דבית טמא:

פרק ז ומקומה מקום הטומאה הר"ש ועיין מ"ש במשנה ו' פ"ג (בשם הראב"ד): כל העליון כו' עמאות עיין מ"ש בשם הרשב"ם במשנה ה' פ"ו (ד"ה עליה) * ועיין מ"ש במשנה ז' פ"ג מביא ר' כתב הר"ב דנחשב כל הכותל כקבר סתום משני שהיא קבר סתום קאי נמי אריש' אלא דנטר עד לבסוף ומסיק טעמא אכולהו בבא מה' ה' ומ"ש הר"ב והנדדים טהורים כיון דאפי' סדק ליכא כו' עיין מ"ש בפ"ז: היתה עליה אחת ע"ג שני בתים שכותל זה מכסיק בין שני הבתי' * כותל שני' כותל הבני במקום שהיא מגיע כו' (כתב'ן בפ' בתרא משנה ו') לפי שאין שם חלל טפח וכו' הר"ש זצ"ל דבמקום שהם עולה מועטו בוטין הכותל תשובה וא"א שיהא בה חלל טפח לא תתקיים מפני זעפת הים זל' מהר"ם כותל שני' הל"ל אם אין שם פוקח טפח כדקתני בפרקין דלעיל אלא אורס' דמלתה נקט דכותל שיש עליו עליות רצופה עושין אותו חוק בומר וקורים לו כות' שוגית ע"כ ובמגדל כתב ז"ל כותל שוגית כ"ל לפי מלשין שן'ולט שלא נעשה ביד' אדם (לפי זה ניחא דלא תקשה דלעיל (משנה ג') אמרינן דטומאה שכותל הבית לנד חציו של הבית: אינו בוקעת ועולה דלא חשיב' רצופה

כפס אטומה . ליון שבזנים על הקבר והוא אטום שבנוי על
 הטומאה עצמה ואין המת קבור בארון כדי שיהיה בו חלל טפה:
 קבר סמוס דמוטא כל סביביו צבע סמך לה סוכות אנס'
 אטומה דלעיל קאי . דאמרינן הנוגע בה מן הגדלים

אבל השקה ניהא דלעיל כותל שנטפה בידו . אדם . להכי
 שדינן ליה בחד בית וכו' כדמפורש לעיל . אבל כותל שנית
 דינו ככותל מערה ושדין שני כוכין . דלא בטיל להכא ולהכא
 וטומאה כותל כלים שבבתי טהורים . וטומאה בבתי

כלים שבכותל טהורין ע"כ . אבל
 הרמב"ם גורס כותל שנית ומפר'
 כותל שני יקרא כותל שנתנוהו
 סמך לכותל אחר . והיו שני
 הכתלים קרובים מאוד והיתה
 הטומאה ביניהן דחוקה ע"כ .

טורזאוס עשה לליון זה האטום
 סוכות . כעין משקוף הסוכה הזו
 טמאה . לפי שהיא דומה לאהל
 המת . ור' יהודה מטהר . כיון
 שהוא מן הגדלים ואין הלה כר'
 יהודה : ב כל שסעי אהל
 כאהלים . שאם היתה טומאה
 תחת השפוע אע"פ שאינה תחת
 הגג של אהל טמא . כאלו היתה
 תחת תחת הגג : וכלה עד
 כאצבע . מלמעלה ללד הגג' דלא
 חיישין באהל של טומאה . אלא
 שהיא בתוכו אויר כשעור טפה
 על שפח ברום טפה מרובע :
 טומאה באהל . רוחב הגג שאינו
 משופע . קרוי אהל : הנוגע בו
 אטומה וטומאה דלד הפנימי
 של אהל וד חיצון שלו כשיכיל

נפש אטומה הנוגע בה מן הצדדין . טהור .
 מפני שטומאה בוקעת ועולה . בוקע ויורד .
 אם היה מקום הטומאה טפח על טפח . על
 רום טפח הנוגע בה מ"מ טמא מפני שהיא
 בקבר סתום . סמך לה סיכות טמאות . רבי
 יהודה מטהר : ב' כל שיפועי אהליו . באהליו
 אהל שהוא שופע ויורד וכל' עד כאצבע .
 טומאה באהל . כלים שתחת השיפוע
 טמאים . טומאה תחת השיפוע . כלים
 שבאהל טמאין . טומאה מרתוכי . הנוגע
 בו מרתוכי טמא טומאת שבעה . ומאחריו
 טמא . טומאת ערב . טומאה מאחריו .
 הנוגע בו מאחריו . טמא טומאת שבעה .
 מרתוכי טמא טומאת ערב . כחצי

חשיב להרוצד שלפי הטומאה ככלי הנוגע בהם עלמו וד שני
 ככלים הנוגעים בכלים . הלכך טומאה בתוכו הנוגע מהוכו
 טמא טומאת שבעה . דה"ל אדם שניגע בכלים שגבעו מת'
 דתנן ברס"ק טמא טומאת שבעה : אבל הנוגע מאחריו טמא
 טומאת ערב . וכדתנן כלים בכלים טמאים טומאת שבעה .
 השלישי . בין אדם בין כלים טמאים טומאת ערב . ובטומאה
 מאחריו כוי אשכח' דלד חיצון

מן הגדלין שעולי למעלה והם כותלי כל העלוות . מן
 הגדולה ומן הקטנות שעל גבה . והטומאה שושעת ממנו לכולן
 כמו שאמר בספח' שכוין שהיא מן הגד' אין העלייה הגדולה
 מפסקת ואינה מללת את עצמה ולא את הקטנות שעל גבה .
 ע"כ . ולא הביטוי דבריו דמדתה לה לכותל מן הגד שאמר
 בתחלה . וא"כ לתת קמני בכלן טומאה בוקעת כו' . ה"ל
 למתני כל העלוות טמאות : בפש אטומה . כתב הר"ב ליון
 כו' ואין המת קבור בארון . כדי שיהיה בו חלל טפה . ע"כ

הרמב"ם בסורו . וזה כדכריהו והרשב"ם . וכתו שכתב הר"ב בספ"ו דב"ב בדבור ורומן שבעה . אבל שם כפנתי שהרמב"ם
 בחבורו (פי"ב מהט"מ הלכה ו') לא כתב כן . אלא דבארן חלל טפה מושיל וחונך ככל דין אהל . ומקום הטומאה טע"ט שנינו
 דוקא בקבר אמרו ולא בארון . וכבר מהר"ם ה"ג הל"ל נפש שאין בה טע"ט . אלא סמך קרא לה נפש אטומה . ע"כ :
 סמך לה סוכות פי' הר"ב אס עשה לליון זה האטום סוכות כעין משקוף . כן הלשון בפי' הרמב"ם שם עליו משקוף לסוכה .
 אבל בנ"א' תקרה לסוכה . והקשה מהר"ר וואלף ורמ"ז א' דמאי שנא מהא דתנן בס"פ דלעיל כלים שתחת הפרח טהורין .
 ג"ע . ומהר"ם פי' וז"ל סמך לה סוכות כגון שכותל הכפס הוא כותל הסוכה מזד אחד . טמאות . דכיון דכל כותל הכפס הוא מן
 הקבר וחשוב בקבר סתום והוא נמו דופן לסוכה . א"כ נכנסת הטומאה בסוכה ולהכי טמאות הסוכות . כ"ל לפרש עכ"ל .
 ולדבריו משמע דקאי אהל היה מקום הטומאה טפה על טפה : ב אהל שהוא שופע ויורד ואינו עשוי כמו תקרה וכותל
 וכלה עד כאצבע מלמעלה ללד הגג . וכ"ס הר"ם . ושעור לשון המשנה אהל שהוא שופע ויורד ואינו עשוי כמו תקרה וכותל
 ישרה . אלא שנטפה משופע ששופע יורד ומלמעלה בגגו הוא כלה עד כאצבע . אבל הרמב"ם מפרש כמשמעה ששופע וכלה
 ללד מטה ששם אינו אלא כאצבע : הנוגע בו מרתוכי טמא טומאת שבעה באהל של פשתן איירי שטמאת טומאת אהל הר"ב
 (ועיין בדבור דלקיין ולא ידעתי למה דקדק לכתוב של פשתן והרי ברס"ז דכלים שנינו כהדיא דבגד שקוער מטמאין טומאת
 אוהבים : וכן פסק הרמב"ם בפ"ה מהט"מ ה"ה הלכה י"ב) . וגם שם בפי"ח (הלכה ו') הביא הכ"מ להר"ש ולא הרגיש בזה אהל כ"ל
 דה"ג . דלא תת' אלא לאסוקי דכוחייהו דפשתן דיינו כל היוצא מן העץ וכדתנן בפרק במה מדליקין (דף כ"ח) : ומאחריו
 טמא טומאת ערב . כתב הר"ב וכלה מתניסין מיירי לאחר שיצא ממנו האהל . דאלו בעוד המת שם אפי' הנוגע מאחריו טמא
 טומאת שבעה . דתנן במשנה ג' דפ"ב אין האהל מתחשב . הר"ש (ועיין במשנה ב' פט"ו) ומהר"ם חילק בין שפ' לאדם .
 דבאדם לא . ובמגדל פי' דהכא מיירי בנוגע במה שהוא מרודד ונגרר בארץ . דכיה יש לחלק בין שפ' לאדם . כיון
 דבאדם אפי' לאחר שיצא ממנו מרתוכי דין הוא שכל תוכו יהא טהור . אבל מאחריו אינו טהור : טומאה מאחריו
 ל' הרמב"ם בפי"ח מהט"מ (הלכה ו') היתה הטומאה על אחורי השיפוע :

חשיב להרוצד שלפי הטומאה ככלי הנוגע בהם עלמו וד שני
 ככלים הנוגעים בכלים . הלכך טומאה בתוכו הנוגע מהוכו
 טמא טומאת שבעה . דה"ל אדם שניגע בכלים שגבעו מת'
 דתנן ברס"ק טמא טומאת שבעה : אבל הנוגע מאחריו טמא
 טומאת ערב . וכדתנן כלים בכלים טמאים טומאת שבעה .
 השלישי . בין אדם בין כלים טמאים טומאת ערב . ובטומאה
 מאחריו כוי אשכח' דלד חיצון

טומאה

חיזון ככלי' הנוג' עי' במת' ונד פנימי ככלי' ככלי' (והשקל)
(והיינו טעמא) דנד כתימי ונד חיזון נחשבים כשני כלים
דכשתומאה בתוכו כיון דמזיל מלהיות הטומא' ביקעת ועול'
אין לו כח לטמא הנוגע בחון טומאת שבעה וכשתומאה בחון

כיון דמזיל מלהיו' הטומא' פוקע'
ויורדת אין לו כח לפנימי לטמא
כגוב' בו טומא' שבע' ומ"מ האהל
עלמנו בין בפנים בין בחון טמא
טומאת שבעה דהא ליה כלים
בכלים וכולה מת' מיירי לאחר
שיצא המא' מן האהל: כחצי זיפ
מתוכו וכחצי זיפ מאחוריו
האהל טמא ממה נפשך טומאת
שבעה שמנטרף חצי זיפ שנתפסו
עם חצי זיפ שבהחוריו אבל הנוג'
בין מתוכו בין מאחוריו אין בו
אלא טומאת ערב' דכיון דליכא
בזיפת במקום אחד אי אפשר לכל
זד ליחשב' אלא ככלים בכלים
הלכך הנוגע בטמא טומאת ערב:
מקנתו מרודד על הארץ לאחר
שפירשו האהל סרח העודף
ציריעות האהל פירשו אותה
בארץ: מרודד פרגוס וירקעו
את פחי הוהב (שמות י"ב)
ורדדו: טומאה תחתיו: תחת

אותו רדוד: אי על בני ועל בני הרדוד: בוקעת ועולה בוקעת
ויורדת: ונטמא האהל אבל הנכנס לתוכו טהור אם לא נגע
בו: מקנתו של האהל מרודד על ארוב' שבין בית לעליה וטומא'
בבית: ר' יוסי או מזיל על העליה: כנטיית אהל: שהארוכה
באור האהל אז מזיל על כל העליה שחון לאהל: ג כולן
טמאים כל הכלים המונחים תחת המסקוף של כתף בחלל
הפתחים מבחון כולן טמאים אע"פ שהפתחים נעולים דגורו
חכמים טומאה על המקום שהוא דרך יציאת טומאה ססופי של
מת לנאת דרך סס: חשב להוציאו באחד מהן: אע"פ שלא
נפתח: או בחלון שיש בו ארבעה דבדכיי שערו חכמים שראוי
להוצאת המת: מזיל על כל הפתחים הנעולים: יחשוב עד
שלא ימות המת דמשירדה תורת טומאה לפתחים במיתק המת
שוב אינאיעולה מהן במחשבה אלא ע"י מעשה כגון נפתח:
וכה"א חק' משמת' דמחשבה מסקנת תורת טומאה מן הפתחים
מכאן ולהבא אבל כלים שהיו בפתחים קודם מחשבה מודו
ב"ה שהם טמאים: היה א' מן הפתחי' סתום באבנים:
כש פתח ד' טפחים: הוצילו שאר פתחים: כשיתחיל לפתוח
מיד הוצילו שאר פתחים: בפתח בתולה: כגון כותל שאין
בו פתח ובה לעשות פתח חדש לא הוצילו הפתחים: עד
שיפתח ארבעה על ארבעה: ד הוציאו

וכו' ולא יעמד אמרו שיעורו מד"ם עם השורש אשר בדינו שכל השיעורים הל"מ לפי שכל מה שלא התבאר בלשון התורה יקרא
מד"ם ו אע"פ שהדברים כן

טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת פי' וכלים שתחת
הרדוד טמאי' כיון דאין אהל טמא מכסיק
בינו לטומאה מהר"ם: ר' יוסי או מזיל ואע"פ שאין בגו על
הארוכה שהאהל מזיל בכסוי הרמב"ם ספ"ב מהט"מ ויהראב"ד

פחצי זיפ כתוכו וכחצי זיפ מאחוריו הנוגע
בו בין מתוכו בין מאחוריו: טמא טומאת
ערב מקנתו מרודד על הארץ: טומאה
תחתיו או על גביו: טמאה בוקעת ועולה
בוקעת ויורדת: אהל שדוא נטוי בעליה:
מקנתו מרודד על הארובה שבין בית
לעליה: ר' יוסי אומר מציל: ר' שאומ' אינו
מציל: עד שיהא נטוי כנסית האהל: ג
המת בבית: ובו פתחין הרבה: כולן טמאין
נפתח אחד מהן: הוא טמא וכולן טהורים:
חשב להוציאו באחד מהן: או בחלון שהוא
ארבעה על ארבעה טפחים: הציל על כל
הפתחים: בש"א (כ"א והוא שחשב) יחשוב עד
שלא ימות המת: בה"א אף משמת: היה
סתום ונמלך לפתחו: בש"א כשיפתח ד'
טפחים: ובה"א כשיתחיל: ומודים בפתח
בתחלה שיפתח ד' טפחים: ד האשה

כת: שאין זה הטעם כלום: אלא
שחשבין המרודד מן האהל כשנשעי'
אלהים ע"כ: ואחרי שהעתיק
הרמב"ם דבריו יוסי גראה
שפוסק דבריו להלכ' וגם בכ"א
מלאכי בפ"י המשנה הלכה כר"י:
ולפי שנגסוהו שלנו לא ראה הר"ב
פסק הלכה: נמנע גם הוא
מלכתוב וכבר סמך הרמב"ם
על הכלל דפ"י מהוציאוכו (ד'
מ"ו) ר"י ור"ש: הל' כר' יוסי:
ג המת בבית כו': כולן
טמאים: כו' הר"ב
אע"פ שהפתחים נעולים דגורו
חכמים טומאה כו': וכן לשון
רש"י בפ"ק דביצה דף י': ולא
דוקא גזירת חכמי' כמו שאכתוב
בסוף גס"ד: גפרח א' מהן:
אע"פ שלא חשב עליו: תוספתא
כתבה הר"ם: חשב להוציאו
כ"ל דקד מחשבה נמי בדבור הוא
כהוציא וספקיה דכלי': דמאי

שלא: בין קד ובין קד תמיהני על הראש' והטור סי' שע"א:
והאחרונים שהשמיטו לזו הכבד דחשב כו': ובית הלל אומרי'
אף משמת: פי' הר"ב דמחשבה זפקעת תורת טומאה מן
הפתחים מכאן ולהבא: אבל כלי' הראשונים טמאין דלית ליה
ברירה פני מסין בנמ' פ"ק דביצה: ומשום כך הא דכתב
הר"ב לעיל דגזירת חכמי' היא מה שמטמא כל הפתחי': לאו
דוקא: דאי הכי הא קי"ל דבדרבנן יש ברירה: כמ"ש הר"ב
ברס"ו דמאי': ובסוף מס' ביצה וגם רש"י בעלמו כתב
בסוף ביצה דף ל"ח אהך דהכא: וז"ל בדאורוי' כגון טומאת
מת לית ליה ברירה ודרך יציאתה הלכה לחשה מסוי' כדאמר'
בסכה (דף ו') דהלכות טומאה הכי גמירי להו: וכ"כ עוד
אדעהא דמייבי לה בס"ו דערובין ד"ס ח: מפני שאין אנו יודעין
באיוה פתח יוציאנו ופתח שעמיד ללאת בו מיטמא מיד:
וטעמא ליכא: אלא הלכות טומאה הכי גמירי לה: ע"כ:
ומ"מ קרו להו גזירת חכמים: הואיל ואינו מפורש בכתוב:
הרי חכמים גזרו ואמרו כן: אבל מפי השמועה הל"מ: וכבר
כתבתי במשנה ב"ס"ק דערובין: שכן הרמב"ם רגיל לקרוא
דברי סופרים מה שהוא הל"מ: וראה זה מלאכי שאמר
הרמב"ם בפ"י המשנה בפ"ז דכלים משנה י"ב וז"ל בתוספתא
כזית מן המת ובעדשה מן הפרך ספקים בכן כשיעור וכו':
ספקו טמא שכל דבר שעקרן מד"ם ושעורו מד"ם ספקו טמא

וכו' ולא יעמד אמרו שיעורו מד"ם עם השורש אשר בדינו שכל השיעורים הל"מ לפי שכל מה שלא התבאר בלשון התורה יקרא
מד"ם ו אע"פ שהדברים כן

ר"ע
כ"א
כ"ב
כ"ג
כ"ד
כ"ה
כ"ו
כ"ז
כ"ח
כ"ט
ל'

הלכה למתן מסיני לפי שמתר מד"ם יכלול שיהיה הדבר קבלת סופרים כמו הפירושים וההלכות המקובלות מן משה מסיני
חו מקו סופרים כמו התקנו' והגור' וכ"כ עוד בס"מ מ"ו למקומו וע' במ"ס פ"ד דטהרו' ד' ה ספק בחבתי סיוע לדבריו :
ד הראשון טמא בספק עיין ברס"ו דטהרו' אמר ר' יהודה אימתי כו' כתב ר"ב הלכ' כר' יהוד' שכל מקום שאר' אימתי לא
בא לא לפרש כמ"ס הר"ב במ"ב פ"ח דשבת : הראשון טהור אפי' אם ולדה בתוך מעיה אינו מטמא עד שיצא לחוץ

כדמנו בפ' בהמה המקשה [משנ']
ג' והאשה טהורה עד שיצ' הולד
הר"ס : אין לגמלי פתיחת הקבר
וכו' סי' הר"ב סיומא דמלתא
ד' ויהיא וה"ק כו' אבל אם לא
היה לגמל עגול ראש כו' אע"פ
שנפתח הקשר ויצא ראש הולד
לחוץ יש לה פגלי להלך כו' .
וכ"כ הרמב"ם ס' וילד דריה' משנפתח

ד' האשה שהיא מקשה לילד והוציאורה
מבית לבית הראשון טמא בספק והשני
בודאי א"ר יהוד' אימתי בזמן שהיא ניטלת
בגפיים אבל אם היתה מהלכת הראשון
טהור ושנפתח הקבר אין פגלי להלך
אין לגמלי פתיחת הקבר עד

ד הוציאה מבית לבית ובבית
שני ילדה ולד ממ' מספקא לן
אם יצא הולד מתוך הבית
הראשון : בזמן שהיא ניטלת
בגפיים שזכרותי טעלת אות'
צורעותיה שאינה יכולה לילך
חיישין טמא יצא הולד מתוך
הבית הראשון : הקבר רחם

האשה שנפתח כשהולד יוצא : אין לגמלי פתיחת הקבר וכו' .
סיומא דמלתא דר' יהודה : וה"ק הא דאמרן שמשנפתח הקבר
אין פגלי להלך לא אמרן אלא בפגל שעיגל ראש כפיקה .
כלומר שיש לו עיגול

הקבר ויצא ראש הולד לחוץ מטמ' אפי' כשאינה כפיקה . וז"ל
דפתיחת הקבר הוא כשיצא הולד לחוץ היינו לפרוודור דאלת"ה
לא פתיחת הקבר לא זו היא יציאת הולד לפרוודור לא שהקבר
נפתח בלבד והראש עומד בגולה על הפתח וזוהו ויצא ראש הולד
לחוץ דקאמר הר"ב אבל לא שיצא חוצה לפרוודור . א"כ בס'
בהמה המקשה דתנן (סס) החיה טמאה ומפרשים בגמ' גזירה שמה ויצא העובר את ראשו חוץ לפרוודור כמ"ס שם הר"ב הל"ל

גזירה שמה נפתח הקבר אלא ודאי דפתיחת הקבר נמי לא מטמא . ועדין טומאה בלועה היא עד שיצא ראשו לחוץ דהיינו
לפרוודור ומש"ה החיה טמאה שמה יצא לפרוודור ולא לדפתיח' והאשה טהורה עד שיצא לפי שהיא מרגשת בשיצא כו' ויש בזה
קצת תימה בשני הלכות . פתיחת הקבר . ויצא ראש חוץ לפרוודור . ושניהם לענין אחד נאמרו . ועוד קשה לי דאי סיומא
דמלתא דר' יהודה הוא הל"ל ואין לגמלי כו' בוי"ו אבל הר"ס פ"ו וז"ל עד שיציגולו ראש כפיקה (אם עיגל ראש כפיקה) מטמא
משנפתח הקבר אפי' ש' שלא יצא לחוץ . ואם נפתח בבית ראשון יש לספקו לטומאה . ומתני' דבהמה המקשה בשלא עיגלו ראש
כפיקה . מש"ה קמי' עד שיצא הולד עכ"ל . ולדבריו יחאה הכל דאין לגמלי פתיחת הקבר ענין בפני עצמו הוא . ולא סיומא
דר"י וגם פתיחת הקבר אינו יציאת ראשו לפרוודור . והא קולין מתני' דפתיחת הקבר קודם שיצא אינו מטמא לא משיעגל כפיק'
ומש"ה במתני' דבהמה המקשה דמטריגין בפתיחת הקבר . שהרי אין חוששין אלא על יציאתו לפרוודור . היינו טעמא דכחם
מירי בשלא נגעל כפיקה וכן פירשו החסם דבהמה המקשה דף ע"ב . ובפ"ג דנכורות דף כ"ב (ועיין לקמן דבמשנה) (הראשון
חי) שאכתוב פ"י אחר בלשון חוץ לפרוודור גם עיין בדבדור דלקמן תירוק אחר בשם הר"ס . אמתני' דבהמה המקשה) וזכור מלאתי
שהרמב"ם מבבורו סוף כע"מ (הלכה ח') . שהוא מחזיק בשני הפירושים . שכתב האשה שמה עוברת בתוך מעיה אם נזאזת
ראש הנפל כפיקה של שתי כיון שנפתח רחם עד שגראה הראש . נטמא הבית מפני העובר . אע"פ שעדין לא יצא . מבואר
מחך לשנו' זה שמפרש כדברי הר"ס והדר כתב האשה שזקשה לילד כו' הכי' הראשון טמא בספק שמה כשהיתה בו יצא ראשו
של נפל הזה בדי' בשלא היה ראש הנפל כפיקה כו' . ומבואר מזה שמפרש כדברי שפני' המשנה . וכך דקדק בלשנו' דבראשונה
כפירוש הראשון . ז"ל שפתיחת הקבר לא זו היא יציאת הראש לפרוודור . ואי אמרם כפי' השני . פתיחת הקבר זו היא יציאת הראש
לפרוודור . מ"מ כתב שני הפירושים האויל וכל אחד בפני עצמו אהטר לפרשו בלשון המשנ' . לא ראה שום אחד מן הפירושים לדמותו
לפי שלא היה לו הכרח איזה יבשר יותר . וכשחור אחר כך (שם הלכה י"ב) להעתיק מתני' דבהמה המקשה סתם ובכתב בדברי הגמ'
גזירה שמה קבע בו משיצא לפרוודור . וסמך על המבין דהיה דוקא כשאינו כפיקה . ותמהני על הכ"מ שלא העיר בכל זה . ולכן ל"ל שהכ"מ הבין
זה ש' נפתחה עד שגראה הראש . היינו מה שכתב אה"כ יצא ראשון . ומהכני על הכ"מ שלא העיר בכל זה . ולכן ל"ל שהכ"מ הבין
בפתח נטמא הבית מפני העובר אע"פ שעדין לא יצא . כך לא יצא דקאמר אעובר דסמך ליה קאי . ולא על הראש דהראש אה"כ
יצא דאמרן . והשתא כל דבריו שבהבורו שם כמו שבפירושו והיו יודע שזה שדקדקתי לכתוב בכל זה הדבור שיציאת הולד לחוץ .
היינו חוץ לרחם . שהוא שקורא התנא חדר צהשנה' פ"ב דנדה נכנס לפרוודור דתנן נמי התם . ואע"פ שהלשון דבפרק בהמה
המקשה שהבאתי חוץ לפרוודור משמעו יצא חוצה לו של פרוודור כמשמעותו כמה פפוקים שבתורה . מחוץ לעיר מחוץ למחנה .
מחוץ לירושלים וגם צהשנה' פ"ו דיומא חוץ לחומת ירושלים חוץ לחומת העזרה אנכי הייתי פרוצה ללשון התנא' שהבאתי
פסומו' שכתב משיצא לפרוודור לכן פירשתי כמו שכתבתי ועכשיו ראיתי בפירש"י פ"ט יוצא דוסן ד"ב דמייתי התם להא דפ' בהמה
המקש' שהג"י הולד ראשו חוץ לפרוודור וכתב (רש"י) וז"ל וקאמר דאע"ג דאכתבי ראשו בפניו הוא דהיינו בבית המיצון . הוי כינוי .
ע"כ ולדבריו כל ש' שלא יצא חוץ לפרוודור לא תקרי אלא פתיחת הקבר . והוא נכון במשפוט

הלשן

ראש גדול כפי' הוה שהגשים טוות בו החוט של שמי' אבל אם לא היה לפני' עגול ראש כפיקה' אלא קטן מזה' אע"פ שנסתח הקבר ויצא ראש הולד לחוץ' יש לה סכא' להלך וחיישין שמה יצא ראש' מן הבית הראשון' והלכה כר' יהודה : ה' יצא הראשון מת' הולד השני יצא מת' והולד השני יצא חי : טו' השני החי מפומת מת' אם הוציאו המת מן הבית קוד' לידת השני' דבעודו במעי אמו לא נטמא' אע"פ שנסתח הקבר' דטהרה בלועה אינה מיטמאה : הראשון חי' והשני מת' טמא' ואע"פ ש הוציאו בחי מן הבית' קודם שנוול המת' דמכיון שיצא החי נסתח הקבר ונטמא מיד דסוף טומאה ללאת' : משפיר

עד שיעגילו ראשי' כפיקה : ה' יצא הראשון מת' והשני חי' טהור' הראשון חי' והשני מת' טמא' רבי

הלשון כמו שכתבתי' ולכן הקרוב אלי' שיש בדברי הרמב"ם השמט מהכוס' שהשמיט חובת חוץ' שהרי מכיון שיש עוד בית החיצון' וכדמין נמי התם בר"פ יוצא דופן ואמאי טמא' שיקרא ילוד כשעודו בפרוודור שהוא לפני' ממנו' ודי לנו כשנסתח הקבר' כילוד בעודו בבית החיצון' אע"פ שעדין לא יצא לאויר העול' כלל' ולמה ידחק להוציא הלשון של חוץ לפרוודור ממשמעו' וכ"ש שיהיה כנגד הסכרה ג' כ' לכן הנכון

צעני שהגו' הוא בדברי הרמב"ם משיצא חוץ לפרוודור' ועוד נ"ל' דלהר"ש אה"כ שאינו נקרא ילוד עד שיצא לאויר העולם לגמרי' כמו שאוכיח מלשונו דכמשה דלקמן' והוא קורא פרוודור לכל מה שמן המדר ולחוץ' ואף בית החיצון בכלליו' ש לתת טעם לדבריו' שבמשתה משל משלו חכמים פאסה דכ"ב צלל' והשתא יכולני לומר' שאע"פ שבכאן אינו מפרש כהר"ש בפירוש' אין לנפלים פתיחת הקבר וכו' מ"מ הואיל דכמשה דלקמן מפ' כפי' הר"ש' ה"לך בפ' יצא ראשו חוץ לפרוודור יכול להיות שסובר נמי כווסיה' דהיינו שיצא לגמרי' ואף חוץ לבית החיצון' וכל עוד שלא יצא לגמרי' עדין בכלל פתיחת הקבר הוא' אלא שלפי זה קשיא שיפרש למשה דבפרק בהמה המקשה כר"מ דלקמן' וכמו שאכתוב לק' בס' דברי פוסק לק' דלא כר"מ' ועוד אי' אומר ג' כ' שאע"פ שגם הרמב"ם הוסיף ויצאה לאויר העולם בזמנה דלקמן' כמו שאעתיק שם דבריו שבחבורו [פכ"ה מהט"מ הלכה י"א] אפי"ה א"א לומר שיפבור צפי' חוץ לפרוודור כהר"ש' ואפי' כשהגו' בספרו תהי"ג חוץ לפרוודור כמו שכתבתי' דמכיון שכתב שם בטעם משנת בהמה המקשה גזירה כו' אי' איתא דמפ' דלא ברש"י' הוה מתני' כר"מ אפי"ה' והרי פסק דלא כווסיה' בפירושו ובחבורו' ודכתב ויצאה לאויר העולם (אפרס) לק' שם בס' ד' ובענין יציאת הראש עצמו עיין צפי' הר"ב במשנה ו' : בפיקה פי' הר"ב כפלך הוה במשנה ב' פי' דללים : ה' יצא הראשון מת' והשני חי' טהור' פי' הר"ב טהור' השני החי מטומאת מת' אם הוציאו המת מן הבית כו' וכ"פ הר"ש' גם הרמב"ם מפרש דטהור' וטמא ירצה בו הנוול החי' והקשה הראב"ד בסוף הט"מ (הלכה י"א) דאין אפשר בראשון מת' ושני חי' שיהא הולד טהור' והרי האשה טמאה וטמא את הולד טומאת ערב' והיינו שני' טמאים צמת' אדם צמת' אדם באדם' השני טמא טומאת ערב' (כתבתי בפ"ה) ותו לא' מידי' ועוד טמא ממגע אמו שהיא טמאה פומת לידה כטומאת נדה הלכך לא אפשר' ע"כ' וכתב עליו כ"מ דבקושיא שנית איבא למימר דמאי טיור דקאזר מטומא' המת יאכל קושיא קמייתא היא חוקה' ואפשר לומר דה"ע בשהקיפו הרהם בפשוטי כלי עור שאינם מקבלים טומאה שנמצא שלא נגע העובר המת באשה ולא בפלים עכ"ל' וזה דבר זר ורחוק מאוד' ולא ידעתי למה לא תירץ ג' כ' דמאי טיור דקאזר מטומא' שבעה וכלומר שהוא טהור' ממגע המת עצמו' (ועיין לקמן) ומה שפי' הראב"ד דטמא וטהור על הבית הראשון נאמר' כבר רצה הר"ש ג' כ' לפ' כך' אבל דחמו מפני שבמקום שמת' מפורש דטומאת ולד איירינן' וכתב מהר"ם אע"ג דבפרק בהמה המקשה חזן האשה שמת' ולדה במעיה ופסטה החיה את' ידה ונגעה בו החיה טמאה' משום גזרה שמה יוציא ראשו' הכא לא גזרינן דדוקא בחיה שמתסקת בו חיישי' שמה נגע בו בגילוי' משיצא ראשו' והא ליכא למיחשבגי ולד החי' א"כ אפי' אם מטמא אף מה שבפנים כשיצא ראשו ניחא' דאיכא למימר הכא מיירי שהחיה יודעת שלא נגע החי צמת' משיצא ראשו אבל החי יאסי' אומרם דרי לי שלא נגעתי בו משיצא ראשו' חיישינן דלמא אגב דטרודה דלמא נגעו ולא אדעת' ע"כ' ומה שפסק הר"ב דבעודו בפני אמו לא נטמא' אע"פ שנסתח הקבר דטהרה כו' לשון הר"ש דאין דרך טומאה ליכיים' ועוד דטהרה כו' :

הראשון חי' והשני מת' טמא' פי' הר"ב דמכיון שיצא הבי נסתח הקבר ונטמא מיד דסוף טומאה ללאת' וכן לשון הר"ש ומשום שלא נתעבל (הראש) כפיקה הוצרך הר"ש לפרש דסוף טומאה ללאת' דכי נתעבל כפיקה' פתיחת הקבר מטמא' כאלו נולד' אבל הר"ב שפרש נעיל כפירוש הרמב"ם כתיחת הקבר היינו שיצא לפרוודור' קשיא תרתי' חדא עמאי האי דקאמר מכשיצא החי נסתח הקבר' דלדידיה היינו יציאתו לפרוודור' וכי יציאת החי קא נפיק המת לפרוודור' ועוד דאין הכי טו' לא צריך לטעם דסוף טומאה ללאת' שמכיון שיצא לפרוודור' כבר פומת' הכל כאלו נולד' ולדידיה אין חלוק בין בפיקה ללא בפיקה ולכן לא ה"ל להר"ב להעתיק דברי הר"ש' אבל ה"ל לכסוב כפי' הרמב"ם שפרש שאם יצא ראשון' א"א שלא יגע בו המת משיצא לאויר העולם מפני שהוא מתגלגל אחריו כאבן שאין בו רוח חיים כדי להעמיד עצמו' כ"כ בחבורו שם' וז"ל בפירושו בגא' ההפרש בין יציאת החי תחלה' או יציאת המת תחלה כו' הוא שהולד החי ידחה עצמו ויעזור ויצאנו כשהוא שלם וקודם זה יחוקרו הטבע עד שיסלס יצירתו' והמת כבר עוזב אומה הטבע ולא החזיקהו' אבל מדקאמר כאשר ישבד עליו וישדה' פמא דדבר המאום שהטבע משליכו' וכאשר יצא הולד ראשון מת' הנה נאמר הטבע דחאו' ולא

ולא

ו יצא חזנו של וולד ומשינא רוב ראשו שהוא משתלם פדחמו
אין נוגעים בו : שאין דוחים נפש . הולד . מפני נפש האשה :
פרק ח י"ג מביאין את הטומא' שאם האהילו על הטומא'
ואדם וכלים מביאין את הטומאה על האדם

והכלי : ואע"פ שלא נגעו בטומא'
וחולצו . אם הטומאה . תחתיהן
מזילין אדם וכלים שעל גבן לפי
שכן חולצים בפני הטומאה . וכן
אם טומאה על גבן מכחך מזילין
כלים שתחתיהן . שידה . תיבה .
גדולה של עץ כמין ארון : תיבה .
קטנה כעין שולחנים : מגדל של
עץ עשוי לאוצר : כוורת הקש .
קופות גדולות עשויות מקש או
מערבה או כפות תמרים : כוורת
הקיים : כמין סלים עשויין
מקנים : ובור ספינה לכנסדות .
הספינות הגדולות שמעליהם
בהם בים הגדול עושין כסוכן
כלי גדול של עץ כמין בור
שמשימים בו המים המתוקין
הראויין לשתייה . והן מחזיקים מ'
גדולים במדה זו . שוב אינן מקבלין טומאה ומחזקים בפני
הטומאה : סקורטיא . עור שלובשים העבדנים בשעת
מלאכתן : קטבליא . עור שמניעין למטה וסוכבין עליו
וקורים לו בערבי נט"ע :

ו האשה שהיא מקשה לילד . מחתכין את
הילד במעיהו ומוציאין אותו אברים אברי .
מפני שחיה קודמין לחייו . יצא רובו . אין
נוגעין בו . שאין דוחין נפש . מפני נפש :
פ"ח י"ג מביאין את הטומא' ומוציאין מביאין
את הטומאה ולא מוציין . מוציין
ולא מביאים לא מביאין ולא מוציין . אלו
מביאין ומוציין . השירה . והתנה
והמגדל . כוורת הקשי . כוורת הקנים .
ובר ספינה אלקסנדרית . שיש להן
שולים . והן מחזיקים ארבעה סאה בלח
שהם כוריים ביבש . ויריעה וסקורטיא .
וקטבליא וסדין . ומפץ

סאה בלח . דכיון שהן
ומחזקים בפני
העבדנים בשעת
וסוכבין עליו
סכן

(וכלומר לפרש כסיקה דמתי' דלעיל דחטמא כסתומא קבר
והא ד"מ אפילו כנפח הקבר שחורי מטהר . עכ"ל ולדידי נימא
ואין כאן שום קומה . דרבי מאיר אינו חולק כלל על ס"ק
בענין מתינתין דלעיל ואלו היה דייק ר"ב הכי לא ה"ל מן הנור'
לכתוב לסירוס הר"ש כלל . וא"ת

ר' ישמעאל אמאי אינטריך לקר'
דעלמני הסדה הא טומא' בלוע'
ילפינן לה ממחמעות הכתוב בצי'
(ויקרא י"א) והאוכל מכללטה
יכנס בגדו מי לא עסקין דאלל
סמוך לשקיעת החמה כו' .
כדמייתי לה הר"ש בסוף גמ'
מקוואות . כבר הרגישוהתוס'
[דמולין דף ע"ב דה גזירה]
בזה . ולפי שטחם שרמזי לעיל
שיש להם כפלוגתא דר"ע ור"י .
נימא . אבל לשיטתו דלליבא
דפירש"י מי נימא : ונ"ל דר"י
ס"ל דהיא לא מכרעה דלמא
קרא מיירי דוק לאחר שנתעכל'
דלטהר : וכי לא מקמינן לכמה

וכמה מקראות שלא כמשמטן . ולהכי אנריך לקרא דהפא
והשפא איגליא לן נמי דהוא [קרא] דוהאכול מכללתן .
מיירי בכל גווני . ואפילו כי אכל סמוך לשקיעת החמה .
כ"ל : ומחבתין את הולד במשיה . דכל זמן שלא יצא
לאויר העולם לאו נפש הוא וניתן להרגו ולהציל את אמו .
רש"י פ"ח דסנהדרין דף ע"ב : ועיין מה שכתבתי במשנה ג'
פ"ה דנדה [ד"ה וההורגן] : יצא רובו : כתב הר"ב ומשינא רוב ראשו כו' . כדמנן במשנה ה' פ"ג דנדה : שאין דוחין נפש
מפני נפש וא"ת מעשה דשבע בן בכרי הנה ראשו מושלך אליך דחמו נפש מפני נפש . הקס משום דאפילו לא מפרוהו לו . הים
נפרג בעיר כשיסתפנה יואב . והן נהרגים עמו אבל אם היה הוא ניצל . אע"פ שהן נהרגים לא היו ראין למסרו כדי להציל עצמן
א"כ משום דמורד במלכות הוא והכי מפרש לה בתום [דתמורה] [דתרומות פ"ו כ"ל] . רש"י שם בסנהדרין . והר"ש בספ"ח [דמאור]
כתב דברושלמי מוכח דאם יחדו מוסרים אפילו אינו חייב מיתה וזה מן סדין . אבל מיאזת חסידות שלא למסור :

פ"ה דנדה [ד"ה וההורגן] : יצא רובו : כתב הר"ב ומשינא רוב ראשו כו' . כדמנן במשנה ה' פ"ג דנדה : שאין דוחין נפש
מפני נפש וא"ת מעשה דשבע בן בכרי הנה ראשו מושלך אליך דחמו נפש מפני נפש . הקס משום דאפילו לא מפרוהו לו . הים
נפרג בעיר כשיסתפנה יואב . והן נהרגים עמו אבל אם היה הוא ניצל . אע"פ שהן נהרגים לא היו ראין למסרו כדי להציל עצמן
א"כ משום דמורד במלכות הוא והכי מפרש לה בתום [דתמורה] [דתרומות פ"ו כ"ל] . רש"י שם בסנהדרין . והר"ש בספ"ח [דמאור]
כתב דברושלמי מוכח דאם יחדו מוסרים אפילו אינו חייב מיתה וזה מן סדין . אבל מיאזת חסידות שלא למסור :

פרק ח השירה
ס"ה הר"ב תיבה גדולה של עץ כמין ארון . ובמקומות אחרים פי' עגלה . והארבעי בריש פרק י"ח
דכלים : שיש להם שולים . עיין מה שכתבתי במשנה י"ג פרק דלקמן : כוורת הקש . פי' הר"ב
עשויות מקש כלו' מוגנות השבלים שהן קשים . כך כתב הר"ב בריש פרק ט"ו דכלים . ולא ידעתי למה מפרש בכלן קופות . וכן
בסמוך סלים : והם מחזיקים ארבעה סאה כו' פי' הר"ב דכיון שהם גדולים עיין בפירושו לריש גמ' עיין מ"ש במשכ'
ו' ס"ה [ד"ה או כוורת] . ומהר"ם כתב בכלן וז"ל דהא דקמ' חולצים שידה תיבה ומגדל ומסרשים בין
טומאה דלמטה לכלים שע"ג . כי כן צריך לפרש משום סדין ומפץ דמקבלין טומאה ואין חולצין כהלון [כדמנן בסוף עשירי משכ'
ד'] . א"כ צריך לפרש דחולצין דשידה תיבה ומגדל וכוורת היינו עם דפנות אוהלים כדאמר' לעיל פ"ה משנה מ' . שהכלי הסהורי'
אינם מזילים אלא עם דפנות אהלים וליכא למימר דשאני הכא דנטויים וקבועים כאהל ונימא דעשויים אהלי אכולה צבא דלעיל
מינה קאי דהא ודאי ליתא דא"כ מאי אריא שמחזיקים ארבעים סאה אפי' אין מחזיקים ארבעים סאה גמי דהשתא מקבלי טומאה
חולצין מידי דהוה אסדין דחולצין אע"ג דמקבלי טומאה כיון דעשויין אהלים כדפירשנן . אלא ודאי עשויים אהלים לא קאי לא
איריעה וסקורטיא וקטבליא וסדין ומפץ ומחללתו' ת ולימני נמי שידה תיבה ומגדל וכוורת . שאין מחזיקין ארבעים סאה
מביאין וחולצין וכגון שעשויין אהלים . וי"ל דאין דרך לקבוע אותם לאהל . ע"כ כ"ל . עכ"ל [ועיין ברא"ש פ"ט דנדה] . ומה
שצראה לי בזה כבר כתבתי ברס"ו בס"ד [ד"ה אפי'] ודעת הר"ש נראה כדברי מהר"ם מהא דרפ"ט : שאם כוריים ביבש . עיין
מ"ש ברפ"ט דכלים : סקורטיא פי' הר"ב עור שלובשים כו' ובמשנה ד' פי' דכלים מפרש בשם הרמב"ם עור שאוכלים עליו .
וכ"כ שם בפירושו וכאן מפרש כן לקטבליא אבל בסקורטיא מפרש שהוא כסוי עור אשר יכסו בה המטה לישב בה . ושם אינו
מפרש כן לסקורטיא . ונראה דפ"ו דנדרים דף ג"ה ע"כ מפרשים . אסקורטיא דהתם כיתוגא דללא : מפץ

פרק ח השירה
ס"ה הר"ב תיבה גדולה של עץ כמין ארון . ובמקומות אחרים פי' עגלה . והארבעי בריש פרק י"ח
דכלים : שיש להם שולים . עיין מה שכתבתי במשנה י"ג פרק דלקמן : כוורת הקש . פי' הר"ב
עשויות מקש כלו' מוגנות השבלים שהן קשים . כך כתב הר"ב בריש פרק ט"ו דכלים . ולא ידעתי למה מפרש בכלן קופות . וכן
בסמוך סלים : והם מחזיקים ארבעה סאה כו' פי' הר"ב דכיון שהם גדולים עיין בפירושו לריש גמ' עיין מ"ש במשכ'
ו' ס"ה [ד"ה או כוורת] . ומהר"ם כתב בכלן וז"ל דהא דקמ' חולצים שידה תיבה ומגדל ומסרשים בין
טומאה דלמטה לכלים שע"ג . כי כן צריך לפרש משום סדין ומפץ דמקבלין טומאה ואין חולצין כהלון [כדמנן בסוף עשירי משכ'
ד'] . א"כ צריך לפרש דחולצין דשידה תיבה ומגדל וכוורת היינו עם דפנות אוהלים כדאמר' לעיל פ"ה משנה מ' . שהכלי הסהורי'
אינם מזילים אלא עם דפנות אהלים וליכא למימר דשאני הכא דנטויים וקבועים כאהל ונימא דעשויים אהלי אכולה צבא דלעיל
מינה קאי דהא ודאי ליתא דא"כ מאי אריא שמחזיקים ארבעים סאה אפי' אין מחזיקים ארבעים סאה גמי דהשתא מקבלי טומאה
חולצין מידי דהוה אסדין דחולצין אע"ג דמקבלי טומאה כיון דעשויין אהלים כדפירשנן . אלא ודאי עשויים אהלים לא קאי לא
איריעה וסקורטיא וקטבליא וסדין ומפץ ומחללתו' ת ולימני נמי שידה תיבה ומגדל וכוורת . שאין מחזיקין ארבעים סאה
מביאין וחולצין וכגון שעשויין אהלים . וי"ל דאין דרך לקבוע אותם לאהל . ע"כ כ"ל . עכ"ל [ועיין ברא"ש פ"ט דנדה] . ומה
שצראה לי בזה כבר כתבתי ברס"ו בס"ד [ד"ה אפי'] ודעת הר"ש נראה כדברי מהר"ם מהא דרפ"ט : שאם כוריים ביבש . עיין
מ"ש ברפ"ט דכלים : סקורטיא פי' הר"ב עור שלובשים כו' ובמשנה ד' פי' דכלים מפרש בשם הרמב"ם עור שאוכלים עליו .
וכ"כ שם בפירושו וכאן מפרש כן לקטבליא אבל בסקורטיא מפרש שהוא כסוי עור אשר יכסו בה המטה לישב בה . ושם אינו
מפרש כן לסקורטיא . ונראה דפ"ו דנדרים דף ג"ה ע"כ מפרשים . אסקורטיא דהתם כיתוגא דללא : מפץ

ומפץ עיון צפרק'ל כלים משנה י' ובסופו פירוש
 הר"ב : ומבונות חיה ועוף . פי' הר"ב קיני כו' .
 ונתנאי גם כן שיהיו אלו החיות עומדות דבוקות . הרמב"ם .
 אבל כראה מדבריו ל"ג ועוף . וכן לא העתיקו בחבורו פרק

א' חיי' 2
 ב' ע' הלכה
 ג' גי' ר' 2
 ד' ג' 2

שק עשויון אהלים . נטויון כעין אהל . ואע"ג דיריעה
 וסקורטיא וקטבלא וסדין ומוסך ומחללת כלים ניהו ומקבלי
 טומאה . מכל מקום כשהן נטויון כאהלים מוולגים בסמי
 טומאה . דאהל אע"ג דמקבל טומאה חוץ בפני הטומאה :

ומפץ ומחצ' שהן עשויון אהלי יעד' כהמ'
 טמאהו וטהורה וטבונות חיה (גמ' ל"ג) ועוף
 והעוף ששקן . והעושה מקום (ס"א לבינה)
 לבנה בשבילים . האירוס והקיסוס . ויריקות
 חמור יודלעת זינות יאוכלים טהור' ר' יוחנן
 בן גוריו לא היה מודה באוכלים טהורין . חוץ
 מן העגול של דבלה : ב' הזיוין . והגזרות .
 והשובכו' והשקפי' והסלעי' והנהרים (ג"א
 והגמרים) והשגנים והסככות והפרעות . שהן
 יפול' לקבל מעזובה רכה ד' מאיר יוחכ"א
 מעזובה בינונית . א' הן הסככו' אילן שהו'
 מיסך על הארץ . והפרעות . היוצאות
 מן הגדר :

וי"ב מהלכות טומאת מת [הלכה
 ג'] . וכן במשניות ישנות
 פאוקדים . אבל לשון הר"ב כלשון
 הר"ש . וכן גור' מהר"ם :
 והעוף ששקן . פי' הר"ב
 שהיה קשור כו' . עיון
 פ"ט במשנה ה' [ד"ה והעוף] :
 והעושה מקום לבנה בשבילי'
 לשון הר"ב שמהפס
 לשבילים מקום דומה לבית . דברי
 ארז"ס שבפירושו קין' אבל
 פנא' ישימור בשבילים . וגירסא
 אחרת שיחטט בשבילים . וכן הוא
 בחבורו פי"ג [הלכה סס] .
 והחוטט בשבילים מקום לקטן
 להצילו מן השמש . ע"כ . גם
 הר"ש פירש שלא יכהו השמש .
 ע"כ . ומתניסין נקטה והעושה לבנה
 לפרש שכן דרכן של נשים לעשות כן . ולכל זה הגיר' לבנה .
 אבל הר"ב העתיק לבינה ביו"ד . וכן הוא בס"א . ופי' בעל
 כף חמת משמיים לבינה על גבי השבילים שלא יוליכם הרוח
 וכחשור אותה לבינה גשאר מקומה כמו אהל . וכך פירש
 הערוך . פ"כ . והר"ב לא דק שהעתיק לבינה בלא ביו"ד ומסר'
 לטירוש הרמב"ם שהוא בגירס' הספר לבנה בלא יו"ד .
 ומת"ם כתב דל"ג דג' לבנה בכ"ף ופירושו מלשון הכן והכנה
 בתעבת כלים [סוף] פי"ג והן עניני מדות כמו כנא
 כנא בפרוטה בתעבת כתובות דף ל"ט ע"כ . והכן הוא המדה
 גדולה . והכנא היא מדה קטנה או משקלת [כדפירש"י]
 סאס . וראה דכנה סוף מדה שמודדין בה התבואה . והכן
 הוא מחק שמוקדים בה את המדה . ושכתי בגורן למחוד בכן
 האד כדי שלא יסתברו ויתעמקו בדריסת רגלי בני אדם . או רמת שזורין בה את התבואה היא . א"כ עניני משקולת הם ששוקלים
 בהם כספים : שגם הם מלווין בגורן לשקול בהם כספים מאם לוקחי תבואה בגורן . כדאשכחן בפרק איווא נשך מי שהיה נושא
 בכתובתה והלך ועמד על גרנו וכו' . עדים לי חייטין שאני נותן לך וכו' . א"כ גרס לבינה כפי' הערוך ע"כ : האירוס כו'
 במחזירים כרתן במשנה ה' . וכתב הר"ב שכל אלו עלין שלהן רחבין . והרמב"ם בחבורו סס כתב שמתקיימים בימות החמה
 והגשמים . ולפיכך הם כמו הסככות אילן שהוא מוסך על הארץ . וכ"כ במשנה ה' : ואובלים טהורים . שלא הוכשרו . הר"ש
 ב' והשובכות היוצא' מן הכותל . הרמב"ם : והנהריות וכן העתיק הר"ב . ובג"א והגמרים וכן העתיק הר"ש ומפרש
 בשם הערוך מין מורים כו' . כלשון הר"ב * במערות ובחומים ל' המקרא שמואל א' י"ג ו' . ובערוך ראיתי
 שכתב וכלשון ישמעאל אגמאר' . והרמב"ם העתיק גמרים . ומפרש שהוא תוספת הכותל . מן ויגהר ארצה ע"כ . כלומר שהוא
 מוטה וכולט' . ובג"א יוהגמרים כמו בגמרים והוא תוספת כו'
 נו' והפרעות היוצאות מן הגדר . פי' הר"ב דרך צד שנתנים בראשו קוים וברקיים ועודפי' על הגדר כו' . ולפי זה צרי' לומר
 שהקו' והברק' וה' לענפי אילן שמת' פין לירוש טפה כדי ל' אהיל . שאין אהל סחוט מטפה . ואין דרך קו' וברק' שיהא
 נאחד לבדו רוח טפה . אלא שהרבה מן ביחד הן רחבין טפה וכן הכין הר"ש . וכתב דמש"ה מנריך שיהיו יכולי לקבל מעזבה .
 שלא יפול דרך האויר שביניה ומכתיק דמדאורייתא כיון שיש אוויר משהו בן זה לזה אין ראוי להצטרף לטפה . אלא מדרבנן הוא .
 וא"כ מינה מביאין לחומר א' אלא חולצין אהאי [כו'] . וי"ל כו' מודי דהוה אמתסת פרוסא' ומבילי החטה דמתני' ד'
 ע"כ . וקשילי דבפ"ו דגור' משנה ג' דתן דעל כככות ופרעות אין כויר מגלה עליהן מפרש הר"ב לפי שאין ידוע תחת איוס
 ענף יש הטומאה :

קדיו יזי : גזרות כתי גזירות אלו של ענינים
 היוצא מן הכותל : והשוככות של וינים : והסקופים
 והסלעים . פירשנו לעיל סוף פ"ג : גמרים' מין מורים .
 שמשם בא האור . וי"מ מן מערות' וחומים : והשגנים .
 שיהי הסלע : מעזיבה רכה : כגון שעושים מערבה ומקנים
 ומשימים עליהם שיט זופט : מעזיבה בינונית . אבל אם
 אינן יכולים לסבול אלא מעזיבה רכה . אין מביאים את
 הטומאה . ולא חולצים . והלכה כחכמים : אילן המוסך .
 לשון סוככים כנפיהם : והפרעות היוצאות מן הגדר .
 דרך גדר שנתנים בראשו קוים וברקיים . ועודפים על
 הגדר וכולטים לחוף : ופרעות : לשון גדל פרע : ג ואין

קדיו יזי : גזרות כתי גזירות אלו של ענינים
 היוצא מן הכותל : והשוככות של וינים : והסקופים
 והסלעים . פירשנו לעיל סוף פ"ג : גמרים' מין מורים .
 שמשם בא האור . וי"מ מן מערות' וחומים : והשגנים .
 שיהי הסלע : מעזיבה רכה : כגון שעושים מערבה ומקנים
 ומשימים עליהם שיט זופט : מעזיבה בינונית . אבל אם
 אינן יכולים לסבול אלא מעזיבה רכה . אין מביאים את
 הטומאה . ולא חולצים . והלכה כחכמים : אילן המוסך .
 לשון סוככים כנפיהם : והפרעות היוצאות מן הגדר .
 דרך גדר שנתנים בראשו קוים וברקיים . ועודפים על
 הגדר וכולטים לחוף : ופרעות : לשון גדל פרע : ג ואין

וכן פי' ג"כ בספ"ו דגדה * דתקן שאין הכותים נאמנים לא על הסככות כו' * ומשרש נמי חשים האי טעמא שהוא ספקו' והשתא
 אפילו הטומאה ידוע איך מקומה * והגזיר עבר ספ * אש"ה אינו מגלח לפי שאינו אלא מדרבנן * וכן גבי כותים דכיון שהם
 מדרבנן אמאי אינו נאמנים * וכן ראיתי בתו' דגדה דף כ"ו * דפירשו דמהאי טעמא (הך תומאת אהל) אינה אלא מדרבנן * דענפים
 המובדלים זה מזה רואים אותן כאלו הן סמוכות ליחמס אהל כו' * אבל רש"י פי' שס (בגזיר דף כ"ד) כדפי' הר"ב * עוד ראה זה

אמ"י פי' ספ"ו
 פי' חכ"ס
 כ"ס ספ"ו

דבגמ' דתקן מיימי לה למתניתין
 דהכא * וגרס אבנים פרועות
 היוצאות מן הגדר * וה"ל דברייתא
 בפ"ק דמ"ק דף ה' * ובפ"ו דגזיר
 דף כ"ד מיימי לה בגמ' כמו שהיא
 בגירס' לפנינו * אבל אף שס
 העתיקו התוספ' אבנים פרועות
 היוצאות כו' * ופירשו אילן המיסך
 כו' מדאורייתא לאו אהל מעליא
 הוא שהענפים רחוקים זה מזה *
 ואין בהם סותח טפה * אף כ"י ש
 בודאי כות מן המתקתת אחת
 מהן ומן הקורה טור כו' הלך

ג' אלו מביאין ודא חוצצין השירה והתיב'
 והמגדל כיוורת הקש כוורת הקנים ובור
 ספעה אלכסגדרית (ס"א ט"ז) שאין להם
 שולים ואינן מחזיקים מ' (גמרא ל"ג) סאה
 בלח שרם כוריים ביבש * ויריעה *
 וסקורטיא * וקטבליא וסדין ומפיץ
 ומחצלת * שאין עשוין אהלים * ובהמה
 וחיה שמתו * ואוכלים טמאים * מוסף
 עריהם הרחים של אדם * ד' לא חוצצים
 ולא מביאין * מסכת

ג ואין מחזיקין מ' סאה בלח *
 דכיון דמקבלג טומאה אן חוצצין *
 שאין עשוין אהלים * אין נטועי'
 כעין אהל אלא מרודדים על פי
 ארובה * מוסף עליהם הרחי' של
 אדם * היינו רחים דיד * שכן
 מיטלטלין ומקבלים טומאה *
 למעוטי רחים של בהמה * ללא
 מיטלטלין * ולא מקבלי טומאה *
 ד מסכת

תחת כולן * ורבנן הוא דגזרו טומאה בהלך תחתיו * ופרעות אבנים היוצאות מן הגדר הסמוך לבית הקברות * ויש שס נפל תחת
 אחת מן האבנים * וגזרו חכמים טומאה למהלך תחת אחת מהאבנים * אף כי ספק טומאה ברשות הרבים ספקו טהור * ובמסכת
 דדה (דף כ"ו) משיע דמהלך על פני כולה טמא בודאי * ע"כ * ואני לא יכולתי לעמוד על דבריהן * במ"ש דבמ"ו נדה משמע
 דמהלך על פני כולה טמא בודאי * שלא ראיתי כן לא בספ"ו דגדה * ולא בפירש בהרא"ה דף ס"ח * (דהא דאמרן בספ"ו * דכותי'
 המהלך על פני כולה נאמן * לפי שהוא טמא ודאי * היה חייב לטומאה ודלית שהיא בשדה שאבד בה קבר היא שיש קבר ודאי שס
 הטומאה מדאורייתא * משא"כ בצאלו שטמאים משום אהל ואין כאן אהל דאורייתא) ובין כך ובין כך * קשיא לי דכיון דאין טומאת
 סככות ופרעות אלא מדרבנן * היאך ערביניה ונענהו בדי אינך דכולהו מדאורייתא * לכך נראה סי' הרמב"ם * שמס' דכשיכולין
 לקבל מעויבה טמאין מדאורייתא * ואם אינם רואים לקבל * מביאין מדבריהם ואינן חוצצין * כ"כ בפ"ג מהמ"מ (הלכה ב') *
 וכתב דטעמא שצריך שיהו מקבלים מעויבה * הוא מפני שהאהל שביא וחוצץ * צריך שיהיה חזק וברי' * ולכן נראה ודאי שהוא
 סובר דמייירי שיש בכל ענף או בצלע ועץ הבולט * פותח טפה * והיינו דפי' (הר"ב) בפ"ו דגזיר (משנה ג') * פרעות אבנים ועצים
 הבולטים ולא פירש קוים וברקנים * וכן בספ"ו דגדה כתב אבנים פרועות כו' * ומיהו אפשר שיש קוים וברקנים בפותח טפה
 לכל אחד * וכן חזקים לקבל * כי גדול כל הארצות אינן שוים * ומש"ה נמי אף הר"ב ספי' במשנתיו דרך גדר שנותנים בראש
 קוים וברקנים * ככשיש בכל א' פותח טפה * ולא קשיין דברי הר"ב דהכא * על דבריו שגזיר ובגדה * ובכלל מפ' שמדאורייתא הוא
 הטומאה * וכן ש"ס אהל אם אינו יכולין לסבול * לא כמ"ס לעיל * שדעתו כפי' הר"ש * שיסול דרך אור שביניהן אלא בהרמב"ם
 שאינו חזק וברי' * ואפי' נמי ספיר דקא משרש דבשאינו יכול לסבול בינונית אין מביאין כו' * משום דא"כ אינו אהל חזק וברי' ולא
 כונת הר"ב כפי' הר"ש * שיסול דרך אור שביניהן הוי איסכא שאם בשיכולה לקבל בינונית מביאין * כ"ס כשיכולה לקבל הרבה
 אלא דברי הר"ב בהרמב"ם וטומאה דאורייתא היא * ועולין כל דבריו (הגון) ומה שהקשה עליו הראב"ד שס מדתנן לעיל * העוף
 ששכן מביא וחוצץ * עוף מן מקבל שום מעויבה * כבר תירץ הכ"מ שיש עיפות גדולים שהן רואים לקבלה * ועי"ל שרבינו כת' בפ"ו
 המשנה דמייירי בעוף קשור בכותל * דהשתא מקבל הוא מעויבה * ע"כ * ועיין לקמן ריש סרק י"ו * ג' ארו מביאין ולא חוצצין וכן
 נמי השנוין בריש פ"ו * שאין להם שולים ואינן מחזיקים כו' אינן ענינן שיפדר השני עניני' יחד * אבל כל זמן שנעדר אחד מהן
 לבד לפי מה שהרשנו בט"ו מכלים * הרמב"ם בנא"י * שאין עשוין אהלים * ל' הר"ב אין נטועין כעין אהל * ולשון הר"ש אף
 נטועין * ומכל מקום אין להניח בלשון הר"ב שהרי רש"י מפרש בלשון אחד כאהלים נטע כשמים המתוחי' כאהל * :

ואוכלים טמאים * שהשרש אצלינו (שדבר טמא אינו חוצץ ואין רצונו באתרו אוכלים טמאים) שכבר נטמאו קודם * אבל אם היו
 מוכשרים הנה הם מביאים ואינם חוצצים * לפי שכאשר היו בחלון או נעשה מהן מחינה מטמאין בבת * וטמא אינו חוצץ
 כמו שקדם * הרמב"ם * בוי"ק עליהם הרחים של אדם * פי' הרמב"ם בנא"י דלהכי קמני מוסף לפי שאלו כולן דמביאים ולא
 חוצצים הן הן מאותם שאמר בהם מביאים וחוצצים * משא"כ רחים שאינן מאותן ששנוין כבר * לפיכך אמר מוסף * ע"כ * ומצאתי
 בדבריים האלה גם כן בדברי מהר"ם * דרדחים של אדם * הם היה על ארובה שבין בית לעליה או בחלון שבין שני בתים שהוא
 אינו חוצץ אם לא שם אותו כמו אבן מהאבנים * שכן חוצצים * לפי שמתנאי הדברים שחוצצין שלא יהיה דעתו לפנותו * כמו
 שבארנו בפשי מוזאת המסכתא * הר"ב ס' * שאל אדם כתב הר"ב למעוטי רחים של בהמה כו' * וכן כתב מהר"ם *
 והא דלא חנא ברישא רחים של בהמה כ"ל דתנא ושייר * ואף על גב דתני אלו * יש מקומות דתני אלו * ושייר * אי קמיי"ל
 דכללל שידה תיבה מגדל הם * מיהו רחים של אדם לא דמו נשידה כו' * דפחותים מארבעים סאה * להכי תנייה בסיפא * ע"כ * :

ד מסכת פרוסה פי' הר"ב חוטי השמי כו' דלא חשיבה אהל
עד שתארג דאהל אהל מתקין ולפיכך כמ"ש ברפ"ז
דכלים וההר"ות פי' הר"ב סככה תרגום סככה סריגה
הרמב"ם ה'הר"ע והירקות המוכרים ע"ז ש' ברפ"ו :

והכפור פי' הר"ב וי"ט הגוילים
ויורדי שקפאו ו"ל ברפ"ז דמקואו'
הכפור גשום שירדים נקטים
ועיין גם שם על והגלידי והדולג
כו' והקפץ ל"א סככה הר"ב
דפרוייכו באלס נראה דמ"מ בכלל
דולג יש בהמ"מיה דאלס דהתני
העוף הסורח אמאי לא תני
כה"ג בבהמה ומיה :

והעוף הסורח קשיא לי למאי
דפי' אר"ב לגיל והעוף
ששכן דדוקא שיהי קשור ונ"כ
הרמב"ם גס הר"ש א"ס כן הכא
אפילו אינו סורח נמי ואין לומר
דכשאינו קשור ואינו סורח מביא
ואינו חונץ דל"כ הוה ליה
למחני במתניטין ב' ואין לומר
דאין הכי נמי דהכא אפילו
כשאינו סורח כל שאינו קשור
ומידי הוה אטלי' וספיק' דקתני

המנפסת והשטה וא"כ אפילו כשא"נה מנפסת ולא שטה
נמי אין מביאין מדקתני סיפא קשר כו' ככס כו' וכן פירש
התוספות בהדיא כפ"ק דסוכה דף י"ג התם שאני דמתניטין
בהדיא קתני קשר כו' ככס כו' : אבל בעוף דלא קתני ביה לעיל
בהדיא הקשיר (איכא) למימר דפרוייכו ומתניטין בדוקא
דכי שכן אע"ג דאינו קשור מביא וחונץ וכי סורח דוקא הוא
שאנו מביא ואינו חונץ והרמב"ם בחבורו פי"ג מהמ"מ (הלכה
ג' ה') לא העתיק אלא לשון המשנה דלעיל ודעא וה"כ
מסתברא דלא בעינן בעוף קשירה דטפי עדיפא לומר שהעוף
דומיא דבהמה ומיה דדולג אינו מביא ולא חונץ ובמתניטין
קתייתא דמביאים וחונצים לא בעי קשירה רק שיהיו עומדות
ולא מהלכות כדפירש הר"ב שם וכ"פ שם הרמב"ם בשם
התוספתא אבל ראיתי בפ"ק לא יחפור דף ד' דקתני
בברייתא הממעטין בשטה על ט"ז שבתלון וכדלקמן בפ"ג
וקא תשיב עוף השכן וסריגין סורח ואזיל ומשני בקשור
ומוכה שם בתוספתא שאכתוב לקמן פי"ג משנה ה' דלואכל כרדך
קביעות וחיווק יותר ולפי שהרמב"ם בפרק ט"ו מהלכות ט"מ
בדין חלון כתב ג"כ שכן ולא הניד קשורה לכן פשיטא דגם
במשנטיה דהכא אע"פ שלא כתב קשור היינו שלא העתיק
רק כלשון המשנה בדרבו ברוב המקומות : ברב עיין מ"ש ריש
פ"ט דסנהדרין : הבית שנספיה פי' הר"ב כגון שהבית
בהל"ס ס"ז כו' (דאי הוה נמי בבית מ"ט דר"י) דדוקא
הוא לומר דבעי אהל ביבשה דומיא דמשכן הר"ש ועל אפירש
אחר שכתב הר"ב מקיים הר"ש שהוא דוקא : ו שתי חביות
ו' פירק' דכלים :

ד מסכת פרוסה חוטי השמי כמו שהנפרטים בכלי האורג קודם
שיארג הכנד אם היו פרושי ע"פ ארובה שבינות לעליה וטומאה'
תחתיה מנלל על הכלים שלמעלה אהל אם מאהלת על המת
ועל הכלים אין מביאה את הטומאה דלא חשיבה אהל עד שהארג
וחבילי המטה חכלים של מטה
כשהיא מסורגת והמשפלות קובות
שמוציא בהן את הובל והסריגים
שבהלונות סככות שעושי' בהלונות
חונצים שאין הטומאה עוברת לנד
אחריו ולכד שלא יהא בטולן נקב
כפוח טפי שנקב פוח טפי מביא
את הטומאה : ה' ירקות שמכיוסנד
דמתן בריש פרקין אירוס וקיסוס
וירקות חמורים ודלעת יוגית
הכוו במחוזרים דאי בתלושים
אי כשהוכסו לקבל טומאה לא
חיילי דדבר המקבל טומאה אינו
חונץ בפני הטומאה ואי בשלא
הוכסרו היינו אוכלים סהורים :

מסכת פרוסה ויתבילי המטה והמשפלות
והסריגות שבתלונות : ה' א"ל מביאין
ולא תיצצין והרעים והירקות המוכרים
לקרקע וחיץ מן הירקות שמנוי וכיפת הברד
והשלג והכפור והגליד ורמלח והדולג
במקום למקו' והקפץ ממקו' למקו' והעוף
הפורח וטלית המנפנפ' יוספי' שהיא שטה
על פני המים קשר את הספינה בדבר שהו'
יכול להעמידה בכבש את האבן ע"ג הטלית
מביאה את הטומאה ר' יוסי אומר הבית
שבספינה אינו מביא את הטומאה : ו' שתי
חביות יובהן בשני חציי' ותי' מוקפות צמיד
פרטילי' מונחות בתוך הבית הן טהורות
והבית טמא נפתחה אחת מהן יהיא והבית
טמא יס' ויחברתה טהורה וכן שני חדר' שהן
פתוחין לבית :

פרק ט
מי נהרות קופאים : והמלח
לפי שכן נחמין ואינן מתקיימים : דולג
באלס י"ט אומרים דולג וקופץ פרוייו באלס
שרגלו אחת מונחת בארץ דולג בשניה
והטלית המנפסת : שמיפת' הרוח ועומדת באויר כמו
קובה : ככס את האבן על גב הטלית
שיתה אבן מונחת בקצה אחד של טלית
והניף הרוח הקצה השני ונעשה כחין
אהל : מביאה את הטומאה אם האהלה על המת
ועל הכלים מביאה את הטומאה על הכלים
הבית שנספיה כגון שהבית בראש הספינה
ומאהלת על הכלים שנספיה ועל המ"ז
שנים בשטה שהיא מהלכת : פירוש אחר
הבית שנספיה ואינו יכול לעמוד כרוח
מביא אפילו האהיל על המת והכלים
שנספיה אינו מביא את הטומאה : דלא
חשיב אהל ואין הלכה כר"י : כשני חלאי
ומים חזי זית ב' דאין צמיד פתול
מניל על הטומאה שתחתיו שלא
הטמא הבית ואף על פי שכן בשתי
חביות האהיל ושתיהן בבית
מזטרפים לכשיעור לטמא הבית
והחביות טהורות : דאין טומאת
חזי זית שבהרבה כנגסת לתוכה
הואיל ומוקפת צמיד פתול : וכן שני
חדרים שהן פתוחים לבית ולתחתיהן
נעולות וחזי זית ב' בחדר זה וחזי זית
ב' בחדר זה הבית טמא דסוף טומאה
ללאס : וחדרים סהורים דאין דרך
טומאה ליכנס : פרק ט

של חרס (וא"כ לאותן שפניו ברפ"י דכלים) ועיין במשנה
פרק ט

בר
טו
כב
מב
הזי
כני
קה
טמ
דא
שכ
שק
הוא
שאי
מזל
כבו
זא
מה
כנה
אע
מה
אבנ
ומס
לא
מדכ
אמל
טעמ
לטה
והר
המש
כאה
ע"ג
י' דר
הטה
כשכ
דמב
ביני
התני
והיא
והבי
קתני
אחר
לתני
כנגד
כס

פרק ט כוורת שיטלה שוליס ומחוקת ארבעים טאה
בלח שהן כוריים ביבש שאינה מקבלת
טומאה ומוטה על צדה בתוך הפתח ומקלטה בחוץ ומקלטה
בבית : וסיה לחוץ ושוליה לגנים כוית מן המט נתון תחתיה

פרק ט כוורת

סי' הר"ב שיש לה שוליס כו' שאינה
מקבלת טומאה וכיון דלאו בת קבולי
טומאה היא מוצלת בפני הטומאה מהר"ם : שהיא בתוך
הפתח סי' הר"ב ומקלטה בחוץ ברה"א ובחצר מהר"ם

משם פ"י הל' א

וכתב עוד וד' חלוקים קמני צה
במוטה על צדה בפתח וסיה בחוץ
בצד קמא בשלימה ומחוללת
ואינה גבוה מן הארץ טפח : כבא
תנינא בשלמה ומחוללת וגבוהה
מן הארץ טפח : כבא תלייתה
בפתחה ואינה מחוללת ואינה
בבא רביעית בפתחה ואינה

פרק ט כוורת שהיא בתוך הפתח

ופיה לחוץ כוית מן
המת נתון תחתיה או על גבה מבחוץ כל
שהיא כנגד הזית תחתיה וגבה טמא
וכל

מחוקת : כל שהיא כנגד הזית אם
הזית תחתיה וכלים על גבה
כנגדו או הזית על גבה וכלים
תחתיה כנגדו תחתיה וגבה
טמא אבל מה שבתוכה טהור
דאע"פ שהכוורת מצלת על מה
שבתוכה אינה מצלת על מה

גבוהה מן הארץ טפח
מחוללת וגבוהה מן הארץ טפח וכל אופן ד' צבות
בפיה לחוץ ואח"כ הוא שונה ארבעה צבות כיוצא באלו צפיה
לפנים ואחר כך הוא שונה ארבעה צבות כיוצא באלו במוטה
על צדה באויר ואח"כ שונה ד' צבות ככה"ל גונא ביושבת
על שוליה עכ"ל אבל אחר שתי צבות ראשונות דמיירי

שהיא כנגד הזית דעל מה שבתוכה דין
הוא שפניו דאפי מונחם באהל המת מצלת בצמוד פתיל כיון
שאינה מקבלת טומאה אבל מה שתחתיה ושעל גבה אינה
מצלת כיון דכלי היא כדחנן לעיל פ"י דאדם וכלים כעשים
אהלים לטמא אבל לא לטהר : וכל

צבורים שבבית קודם שיצא מן הבית תנא עוד שתי צבות אחרות חדא בממלאה כל הבית ומדא בעומדת בתוך הפתח ואח"כ
זא תפתח הבית לאותן צבות דמיירי כשהיא עומדת באויר השמים : כר שהוא כנגד הזית תחתיה וגבה טמא כתב הר"ב אבל
מה שבתוכה טהור וכו' הר"ם ומהר"ם ולקמן אכתוב שאין דעת הרמב"ם כן ומ"ש דאפילו תינחם באהל המת מצלת בצמוד פתיל
כדחנן פ"י דמס' כלים וכלי עץ הטהורים וכדקמני הכא בסיפא טומאה בבית אין טמא אלא הבית ולא הכוורת מהר"ם והכא
אע"ג דאינה נמוכה פתיל הואיל ואין לה אהל מאהיל על פיה ועל הטומאה מצלת על תוכה כמו בצמוד פתיל ומ"ש הר"ב אבל
מה שתחתיה ושעל גבה אינה מצלת כיון דכלי היא כדחנן לעיל פ"י דאדם וכלים כעשים אהלים לטמא אבל לא לטהר
ומ"ש מהר"ם כגון זאת הכוורת שתינחם בתוך הפתח ולא אהל הדופן וכו' כשאינה גבוהה מן הארץ טפח דאפי' אהל הדופן
לא מצלת דאין אהל פחות מטפח ע"כ וזאת היא ג"כ שטתו ברפ"ה כמ"ש שם בס"ד אבל לפי מה שבארתי רפ"ו (ד"ה אפילו)
מדעת הרמב"ם לא כן הוא אלא כל כלים הבאין במדה מביאין וחוצצים ולא מצריך הקם שיהיו עם דפנות אהלים קשיא הכא
אמאי לא תמוך הכוורת והא פרישין לה שהיא באה במדה ומפני כן כתב הראב"ד ברי"ט מה"ט מ"שלא נתחוויר אצלי טעם המשנה
טעם ברור ע"כ ומה שמיישב הכ"מ דהיא דחוצצין דרפ"ח מיירי בחצי' והפסק כותל ולא בחצי' אהל דלענין אהל אינם חוצצים
לטהר כההיא דרפ"ו כבר כתבתי אני בס"ד הקם ברפ"ו שא"ל לומר כן אלא דחצי' דרפ"ח מיירי כמי לענין חצי' אהל
והראתי מקום על דברי הכ"מ עצמו שצ"ע כן ועוד הנני יוסיף בכאן להזכיר דבריו בהעמקתו שם ספ"ט מה שכתב הוא על
המשנה עצמו ושם כתב לאמר בקושיא זו דודאי דחוצצין דפ"ח היינו חצי' אהל אלא שאין חצי' חצי' אלא כ"ש עששה
כאהל דהיינו שהוא גבוה טפח ומפני זה נדחק בתי דוחקים צדיני היתה גבוה טפח להוציא המשנה ממשמעה דכי קמני
ע"ג מפרש דהיינו בחלק שיש מוצה תחת הבית וכו' והא דקמני במשנה ח' הכל טמא אלא גבה היינו גבה שחוץ לבית ומתני'
י דקמני היתה גבוהה כו' הכל טמא הניח צ"ע ואני אומר לפי מה שכבר בארתי מדעת הרמב"ם ברפ"ו שכלי גללים ודומיהם
הטהורים נעשים אהל לטמא ולא לטהר שזהו כשאני באים במדה אע"פ שהם טהורים מכל מקום אינם חשובים אהל אלא
כשאני במדה נחצו למדין שאין דין כלים הטהורים שיון ועל דין זה נ"ל ליישב גם כאן דהא דבבאים במדה דתנן ברפ"ח
דמביאין וחוצצים והיינו בתורת אהל שגם בהם יש חלוק ואינם כולם שוין בדיון זה כמו שכלי גללים עצמם אינן שוין ויש חלוק
ציניהם בין באין במדה או לא באים ואע"פ שכולם טהורים ה"נ בכלי עץ הטהורים שהם הבאים במדה יש לחלק ביניהם והוא
התנאי של החלוק דהכא ואע"פ שכשנפתחה עדיפא כדלקמן משנה ג' ודמאי טפי לאהל מ"מ אפשר לומר דכשלא נפתחה
והיא כלי אלא שנתחלתה דמגרע גרע לענין אהל ונשתווה לכלי גללים שאינם באים במדה ואמ"נא נמי דהיינו דכוספתא
והביאה הר"ם קמני איון היא מחוללת כל שיטלה טפח מד' רוחותיה מג' רוחותיה כו' רוחותיה זו כנגד זו ואלו מרוח אהת לא
קמני ואי אין לחלוק טעם אלא לאסקוי טומאה מינה לבית כדפי' הר"ם והר"ב א"כ אף במרוח אחת הסגי אלא ודאי טמא
אחריגא נמי ואיכא למימר כדפרישי' כדי שחצא מדין תורת אהל הנייתן לכל כלי הבא במדה כדתנן ברפ"ח וגמרא במירי ליה
לתנא דתוספתא דמב' רוחות הוא שיוצא מתורת אהל אבל לא מרוח אחת והיינו נמי דמצריך שיהיו זה כנגד זה שכשהם זה
כנגד זה היו לענין אהל כאלו כולה אינה ולא תמוך ומידי דהוה אכלי גללים כך נ"ל וע"פ הדברים האלה אפרש כל הפרק
בס"ד ואע"פ שעכשיו באו לידי דברי מהר"ם וראיתי בהם שמרש טעם אחר לדברי התוספתא דמצריכה נקבים משתי רוחות

וכמו

X

וכמו שאמרת לקמן . לא חורתי מדברי . לפי שנס דבריו אינם מוכרחים . ואל תחמה בזה שאמרת דהכי גמירי לה . שכן קמ"א כמו כן לתהר"סו"ל בפרקין משנה ו' ו"ד . ועוד אכתוב בחוספתא זו במשנה ג' . ע"ש (ד"ה היתה) : וכל שאינו כנגד היות תוכה והבית טהור . כתב הר"ב ה"ק וכו' ותוכה וכו' וכו' הר"ש ומהר"ס . עיין בפירוש הר"ב במשנה י"ג (ד"ה בוקעות) אבל הרמב"ם מפרש למתניתין

וכל שאינו כנגד היות . תוכה . והבית . טהור . הכי קאמר כלים שתחתיה וגבה שאינו כנגד היות של טומאה . ותוכה כלומר כלים שתוכה ואפילו הן כנגד היות . וכלים נמי שבבית . הכל טהור : בבית אין טמא אלא הבית . אם הכוונה בבית אין טמא אלא הבית . אבל הכלים שבחוף

וכל שאינו כנגד היות . תוכה . והבית . טהור . בבית . אין טמא אלא הבית . בחובה הכל טמא : בכורות שהיא נקובה מן הדפנות

בפומה טפה עסקינן . כדבעינן לזימור לקמן (משנה ג') . אלא שהנקבים פקוקים בקש . ואין הסתימה מהדוקת . ודרך הנקבים יוצאה הטומאה לבית כיון דלא מהדקי ואפילו כלים שתחתיה ושעל גבה מבחון טמאים . דכיון שהיות תוכה רואין אותה כאלו היא מלאה טומאה . ואין כלי מציל על מה שתחתיו ועל גביו : אבל כשהטומאה בבית . אמרן לעיל דאין טמא אלא הבית . שאין הטומאה נכנסת בכורות דרך נקבים אע"פ שיש בהן פומה טפה . הואיל ואין פקוקים . ודרך סיה אינה נכנסת . שהרי סיה לחון : ב היתה

במשמעה שכל שאינו כנגד היות בתוכה הוא דטהור . ה"ה מה כנגד היות ואפילו בתוכה טמא . שהטומאה בוקעת לכל שנכנסה . וגירסת הספר דמשנה ה' מוכיח כדבריו כמ"ש שם בס"ד (ד"ה תחתיה) והקשה הכ"מ (ברשי"ט מהלכות ט"מ) מאמר שהטומאה בוקעת ונכנסה לכאורה לטמא מה שנכנס היות . למה לא תתפשט הטומאה בכל הכורות והל"ל בתוכה טמא . וגבה טהור דכיון שנכנסת הטומאה בכורות שהיא אהל . חנף הכורות בפניה שלא תבקע ותעלה . וי"ל מאחר שעצם היות אינה בתוכה אינה מתפשטת בכל הכורות . וכן אינה מעכבת עליה מלבקוע ולעלות ע"כ . וכן נמי בכלל הזה

שאינה נכנסת הטומאה ממנה לבית ע"י החלחול . אלא של שטח הרמב"ם . אין הס' של מחולחלת כפי המפרשים דנקובה . אלא מחולחלת ענינה שבצמחה היא חלולה חלולה . לא נקבים נקבים . (עיין בפי' הרמב"ם או תבין) ולכך לא הוצרך הכ"מ לכלול זה . ולהרמב"ם בתוכ' הכל טמא . כיון שכלל בכורות בחוף הבית והטומאה מגעת בכלל הבית לא ימנעה הכורות שיטמא הבית כמ"ש בפ"ד (משנה א' ד"ה טומאה) : בבית אין טמא אלא הבית . כתב הר"ב אבל הכלים שבחוף הכורות . טהורים . וכתב כן הר"ש . ומשמע דאלו כלים שתחתיה והם בחוף הבית טמאים . ואפילו הטומאה בבית שלא תחת הכורות . וכן מסיק מהר"ם דכיון דטומאה מתפשטת בבית ע"ג כל הכורות שבפנים . בוקעת כל תחתיה שבפנים דאדם וכלים נעשים אהלים לטמא ולא לטהר . והוקשה לו מהא דתנן בפ"ד סוף משנה א' דכלים שתחת המגדל . ואין שם פומה טפה . טומאה בבית . הכלים טהורים . ותיירך דשאני הכא שהכורות מונחת בפתח . וכיון דסוף טומאה לנאת דרך שם ויש פומה טפה ממעל לכורת בין הכורת לקורו . ה"ל כאלו הטומאה שם על הכורות . וכל כה"ג שיש שם פומה טפה על גבה או תחתיה . והיא מונחת בפתח דדרך טומאה לנאת דרך שם . אמרינן שנעשים אהלים לטמא ולא לטהר כאלו הטומאה עצמה שם . ובכורות פחותה שאינה כלי דלא שייך ה"ט ארש שם טעם אחר . עכ"ד . בתוכה הכל טמא . כתב הר"ב דבכורות שהיא נקובה מן הדפנות כו' כדבעינן לזימור לקמן במשנה ג' . ושם אפרש בשם מהר"ם ו"ל . ודייק הר"ב לכתוב דפנוט . וכן כתב ג"כ שהנקבים וכו' ודרך הנקבים וכו' הכל לשון רבים . אפשר שנדקדוק כתב כן . וכן הוא מטעם התוספתא שכתבתי לעיל דמפרש דמחולחל היא שנקוב' לפחו' משתי רוחותי' זה כנגד זה ומכל מקום לא ה"ל להר"ב לסתום (תיבת) נקבים בלבד . דלא משמע כולי האי . אע"פ שהוא ל' רבים . אבל היה לו לפרש בהדיא דבנקובה בשתי רוחותיה מיירי . דהא אכתי לא שמעינן שיהו הנקבים בשתי רוחות דוקא . וכ"ש למאי דזסיימה התיספת . זה כנגד זה . אבל במשמע נקבים אפי' תורה אחת . ובלבד שיהיו יותר מנקב א' . וכ"ש דאשר למעשי ולומר דללו בדוקא בעינן נקבים וס"ה בעינן שני נקבים לכל הפחות בשני דפנותיה זה כנגד זה . פי' בדוקן שבמורה ושבתעב או לפון ודרוס (כלומר בכורות העומדת על שוליה שכן היא עמידה על שוליה . ולפיכך אסברה לה מהר"ם בכך . ודוק) דאי לית בה נקבים כלל לא היתה טומאה יוצאה אלא דרך סיה לחון . ולא לבית . ולא לתחתיה . ולא לע"ג . כדאמרינן במגדל דלעיל רפ"ד . ואי ליכא לא חד נקב למעלה . נהי דע"ג טמא שטומאה יוצאת למעלה דרך נקב . תחתיה היה טהור כיון דאין שם נקב . או אם היה נקב תחתיה ולא היה נקב ע"ג . ע"ג היה טהור . להפי צריך שני נקבים זה כנגד זה . פי' תורה ומערב . או לפון ודבוס . דכשיהיך אותה על הנגב אז יהיה נקב א' למטה להביא הטומאה תחתיה . ונקב אחד למעלה להביא הטומאה על גבה . וא"ת אמאי כל תחתיה וכל ע"ג טמא (לעיל) (כ"ל שתוכה לעיל הוא ט"ס) כיון דבלא נקב לא היה טמא כלל ומשום דיש נקב (טמא) (כ"ל שתחתיה טמא הוא ט"ס) לא ה"ל לטמוי . אלא כנגד הנקב ותו לא היכא דלא גביהא טפה . דהא טומאה רצינה היא ואינה יכולה להתפשט . ו"ל דוקא כשאין בה נקבים או מפסיקים כותלי הכורות בין מה שתחתיה לשעל גבה . כיון דסיה לחון ומשם טומאה יוצאה . אבל כשיש בה נקבים . וכאף סוף טומאה יוצאה משם . אין מחיות משקיות להציל : אלא כיון דכלי הוא וטומאה בתוכו כמאן דמלי טומאה דמי . ובוקעת טומאה כל כנגד הכלי בין למעלה בין למטה . זה הכלל של משנה זו . דהא דאמרינן דאדם וכלים נעשים אהלים לטמא ולא לטהר . ה"מ כשהטומאה תחת הכלי או ע"ג . אבל טומאה בחוף הכלי לא אמרינן שתבקע טומאה כל כנגד תחתיו וכל למעלה ממנו . אלא א"כ יש לו נקב למעלה טפה . בוקעת כל כנגדו למעלה . ואם

ב היתה גבוהה מן הארץ טפה * דעכשוו וס תחתיה אהל
טפה : הכל טמא * המביאה טומאה לבית * כיון דגבוהה טפה
וכלים שעל גבה אפילו שלא פגד הטומאה * כמי טמאין *
ואפילו בחוץ * דתחתיה כמאן דמלי טומאה * ואין מללם על

ב היתה גבוהה מן הארץ טפה * טומאה
תחתיה * או בכית * או על גבה * הכל
טמא אלא תוכה * בתוכה * הכל טמא :
ג במה דברים אמורים * בזמן שהיא כלי *
מחוללת * היתה פחותה * ופקוקה
בקש * אונאפוצה * איזו היא אפוצה *
כל שאין לה טפח ממקום אחד * כזית מן
המתנתין תחתיה * כנגדו

ואם יש לו נקב למטה בוקעת כל כנגדו למטה * אבל בלא נקב
טפה * לא * משום דדרך טומאה לנאת דרך פי הכלי * ואין
דרך טומאה לכנס * וכי יש לו נקבים טפה מלמעלה ומתמטה
הרי גם שם דרך טומאה לנאת * ואפילו בטומאה שבתוכה *
דכלים נעשי' אהלים לטמא ולא

לטמא * דוקא כי מנחא מקצתה
בבית * בין שפיה לחוץ בין שפיה
לפנים דדרך טומאה לנאת שלא
יטמא כל אשר בבית * לא אמרי'
נעשים אהלים לטמא ולא לטמא *
אלא אם כן יש לה נקבים טפה *
כדפרישית * אבל כי מנחא כולה
באוויר * אמרינן נעשים אהלים
לטמא * ולא לטמא * אפי' אין לה
נקבים טפה * ולהכי לא קמני

בסמוך במזמחת באויר כד"א שהיא מחוללת וכו' ולכשאגיע שם
אפרש יותר בעוב בעורת שמים עכ"ד ואני כבר פירשתי לעיל
טעם אחר בהא דלריכין שיהו שני נקבים זה כנגד זה והוא שעי'
כן יצאה הכוונה מדין מורה אהל דרפ"ח וצאה לכלל מדם כלי
גללים וחו' לא מידי' וגם המזמחת באויר צריכה שתהא מחוללת
ובשתי נקבי' זה כנגד זה ודלא קמני הכי התם אפרש שם בס"ד :
ב הכל טמא פי הר"ב דתחתיה כמאן דמליא טומאה * עמ"ש
דרפ"ו (ד"ה כלים) : אלא תוכה ל"הר"ב חוץמה שבתוכה טמא
ולרמב"ם מה שבתוכה כנגד הטומאה טמא כמ"ש לעיל

כלי * שלא נפחה * ולא נכבטלה מתורת כלי : מחוללת *
שהדפנות נקובות בפותח טפה שרגילים לעשות נקבים
בדפנות הכוורת * כדי שיכנסו הדבורים וינאו * ופעמים
שהנקבים פקוקים בקש * אלא דהפקק לא מיהדק : היתה
פחותה * שנפחתה ונתבטלה מתורת כלי : ופקוקה בקש *
במקום הפחיתה * ודפנותיה שלימות שאינה מחוללת *
או אפוצה * או אפילו אין דפנותיה שלימות אלא שאפוצה *
כלומר סתומה במקום שהיא מחוללת * ואין בה חלחול טפה :
כנגדו

וכ"כ"ג ככאן בחבורו רפ"ט * וטעמא כתב הכ"מ דכיון דכלים אין נעשין אהלים לטמא * ואילו לא היה שם כוורת * היה
כל שכנגד הטומאה טמא * א"כ אינו צדין שהציל הכוורת על הכלים שבתוכה כנגד הטומאה : ג מחוללת פירש הר"ב
שהדפנות נקובות בו * ופעמים שהנקבים פקוקים בקש * אלא דהפקק לא מיהדק * כלומר ובהכי מיירי מתני' * וכדכתב הר"ב
לעיל סוף מתני' א' * ולשון מחוללת * פי' הר"ש לעיל שהוא מלשון מגופת חצית המחוללת ואינה נשמטת * במסכת כלים
פי' (משנה ג') * וכתב מהר"ם ונראה דוחק לאוקמי סתמא דמתני' דהכא כר' יהודה דאמר התם מללת * ודלא כרצנן דאמרי
התם אינה מללת * אלא כ"ל דאפילו כרצנן אפ"א * דעד כאן לא קאמרי רבנן התם דאינה מללת * אלא בחצית של ררם שכולה
בבית * ואין לו פתח * אלא דרך המבופה * הלכך לא חשיבה סתומה מלהיות טומאה קודמת לפתחה * כיון דמחוללת היא
ולא היא סתומה מעלימתא * אבל הכא מודו * דאין טומאה נכנסת דרך הנקבים הסתומים ומחוללים * כיון דיש לכוורת
פתח אחר שהוא עיקר * א"כ דשאני חרס דיש בו גומות * ואין פי המבופה חלק * כמו כוורת שהוא כלי עץ * והנקבים שלה
חלקים וגסתמים יפה בפקוקת הקש * הלכך אפילו רבנן מודו הכא דמללת * כאלו מוקפת צמיד פתיל * עכ"ל : היתה פחותה *
בשוליה * מהר"ם * ופקוקה באש * פירש הר"ב במקום הפחיתה ודפנותיה שלמות * וכ"כ הר"ש * וקשיא לי דמאי מהני
בדפנות שהן שלמות * אכתי נפקא לה הטומאה בפקק שבשוליה דהא לא מיהדק * דהא מהדק אפוצה מקריא * ואם כן היכי
קמני בחובה אין טמא אלא תוכה * ואין לפרש דפחותה לאו בשוליה * אלא בדפנות שמבחוץ * שאין הענין משמע כך כלל *
ועוד דבהדיא פירשו דפנותיה שלמות * ואולי דהיינו נמי דאחתי הכוסכתא לעיל בשלימה צריש פרקין * דלפחות יהיו שני
נקבים * וזה כנגד זה * וממילא דבשוליה שאין ב' נקבים זה כנגד זה * דנקב הפה שכנגדה הוא לחוץ * ואינו מכניס הטומא *
אדרבה פיה לחוץ מהניא לשלום ותכנוס * ולפיכך סגי בהא בפקק בעלמא * אף על גב דאינו מהדק * ואין הטומאה נכנסת
ממנה לבית * ודעת מהר"ם בזה אכתוב בסמוך * בס"ד : אן אפוצה * פירש הר"ב או אפילו אין דפנותיה שלימות * אלא
שאפוצה * כלומר סתומה במקום שהיא מחוללת * ואין בה חלחול טפה * וכ"כ הר"ש * ולדבריהם אין לשון המשנה מדוקדק
כלל * דחלוקה זו דאו אפוצה * קיימאן על חלוקה דאין דפנותיה שלמות * וזו לא נזכרה במשנה כלל * אבל לפי מה שפירשתי
דכל כלי הבא במדה יש לו דין אהל * אלא הבא בכוורת שהיא מחוללת * מפקא לה החלחול מתורת אהל * אפי' שפיר * דה"ק
בד"ה בזמן שהוא כלי מחוללת * דהחלחול מפקא לה מתורת אהל * אבל היתה פחותה ופקוקה בקש דלאו כלי היא כלל ויש
לה דין אהל הואיל ואינה כלי כלל * ומ"מ דפנותיה שלמות בעינן * דלא תננס הטומאה מתוכה לבית כשהטומאה בתוכה *
וקאמר או אפוצה * כלומר א"כ שאינה פחותה והיא כלי * אבל אינה מחוללת * אלא פקוקה * דהשתא הדרא לדין כלי
הבא במדה שיש לה דין אהל * כדתנין ברפ"ו * וכך פירש הרמב"ם לפי דרכו * דאו אפוצה * כלומר או שאינה פחותה והיא
שלמה * אבל אפוצה ואינה מחוללת * אלא שהוא

מפרש מחוללת חלולה חלולה . כמו שכתבתי לעיל בש"ז
 (ד"ה וכל שאינו) . ואפ"ל מפרש שהיא אטומה ומלאה קש
 והדימה לה עד שלא יסאר בה חלל טפה . שעכשיו היא
 בדמיון הטיבה מן העץ . וראיתי למהר"ם שאינו מפרש
 היסוד פתוחה כהר"ם והר"ב דהכ'
 דפנותי שלמות אלא הי"ג נקבי'
 נקבים בדפנות ומ"ס דה"ק ופקוקה
 בקש בין בשוליה בין בדפנותיה .
 וסיבוב מחוללת . וקאמר גמי או
 אפ"ל לומר דלא אכפת לנהב בין
 שהנקבי' בשוליה ובדלדויה'ם סקוקים בלא הידוק או שהם
 אפ"ל בידוק . לכיון שפחותה היא . ולא הוי כלי כיון דנקבים
 סקוקים אפי' לאפוקי טומאה השיבי כסתומה . דדוקא בשלימה

אזרי אין צמוד פתיל מניל בפני הטומאה . אבל בפחותה לא נפקא עוצמה . לא בפחותה טפה שאינו פקוק . לכיון דלאו כלי הוא .
 אין הנקבים עומדים לתשמיש הלכך מטביל לסקיקה הם . אבל בבבא דלעיל דתיירי ש"ס נקבים בדפנותיה שיש בכל א' טפה על
 טפה ואינו אפ"ל . אע"פ שהן פקוקים . כיון דהפקק נשאר ולא מיהדק . לעיולי לה הטומאה השיב כסתום כדפירשתי . ולאפוקי
 מנייה השיב כסתום . עכ"ל ועוד כתב מהר"ם ודין זה הנהוג בפחותה ופקוקה או אפ"ל . בין שפקוקה בין שאפ"ל בשוליה ובנקבים
 שלה לגמרי . בין שפקוקה או אפ"ל בשוליה ובנקבים שבדפנותיה . ונשאר הנקבים פתוחים פחותה מטפה עכ"ל . כנגדו עד ההבוס
 טמא . כתב הר"ב כיון דלאו כלי הוא השיב כאלה להגילתוכה ועל גבה . וכ"כ הר"ם וכתב הראב"ד (רפי"ט מהט"מ) כאן צריך טעם
 מפני מה אינה בוקעת למעלה כלמשה' שהרי היא רגולה עכ"כ . והכ"מ נדחק מאד . גם אינה עולה לא לשטת הרמב"ם . ולי נראה
 דהויא דומיא דאדא שזר העליון מאהיל כיון שיש בחללו טפה (כדחתן במשנה ג' פ"א) הי"ג הוי הכא . ואע"ג דבאדא אינו חוצץ .
 היינו תשים דאדא יש לו דין כלי גללים דנעשים אהלים לעמא ולא לטהר . משא"כ בכוורת פחותה דהכא דאית לה מרתו דהואיל
 ופחותה נעשית אהל אף לטהר . ומ"מ לא נפקא מידי מה שהיתה כשהיא כלי . שהיתה מלאת על הה שבתוכה . לפי הר"ב והר"ם
 דמתני' א' דירשו תוכה כמו ותוכה . ומלאתי סעד לדברי פני' הר"ם במוספתא שהביא במשנה י"ד . דקתני מודה ר"א ור' שמעון
 בטומאה פחתה הפקק כו' שכתב שם הר"ם . דהא דמטהרי בפחותה (כדקתני התם במתני') משום דעשויה כעין כלי ויהי עליה ת רת
 כלי וכו' . וכ"כ שם מהר"ם . הרי מה שהיתה כלי מועלת לה אף לאחר שנפחתה . אבל מהר"ם כתב בבאן וז"ל כנגדו עד ההבוס
 טמא . לכיון שנפחתה וכתבטלה מתורת כלי הוה להו שני דפנותיה התחתון . והעליון כשני נסרים כהגון זה על גבה . ואין מן הארץ
 עד התחתון טפה . ויש בין זה לזה טפה דאינה בוקעת למעלה מן העליון . כיון דהיא גבוהה מן הארץ טפה . וטובה אשכחן כה"ג
 לקמן פ"ד ופס"ו וא"ת ולמה כנגדו עד ההבוס טמא . ותו לא והלא בוקעת גמי לתוכה וכנגד הטומאה עד דופן העליון . ונראה
 כיון דלמעלה הימנה אינה בוקעת עד לרקיע לא השם להוכירו' כיון דלא ה"מ למתני' בה עד לרקיע . דומיא דלמטה דבוקעת עד
 ההבוס . מדע דלא קאמר גמי דבוקעת כנגד היות לכל הפחות עד דופן התחתון . וליכא למימר דכנגדו דקאמר . היינו כנגד הכוורת
 מתחתיה . דא"כ לא לימא כנגדו . אלא כנגדה . דכוורת כלשון נקבה קתני לה בשוליה פרקין . אלא על כרחי' כנגדו
 כנגד היות ולמטה קאמר . ולא קתני למעלה מן היות עד דופן (החבית) . (ג"ל של"ל הכוורת) הי"ג אל תתמה דלא
 קתני שבוקעת לתוכה עד דופן העליון . דאיכא למימר כיון דלא מני למתני דבוקעת עד לרקיע . לא קתני לה לרקיעה דלמעלה .
 כדפרי' עכ"ל . ועיין עוד מה שאכתוב בשמו במשנה דלקמן (ד"ה תוכה) . ומאי דיהיב הר"ב טעמא . כיון דלאו
 כלי הוא . לשי מה שפירשתי אני . כי הוי גמי כלי או אפ"ל וינה מחוללת יש לה כל הדיעין הללו (כיון דאיירי בבא במידה) .
 וכן בכל דוכתא דתינין כה"ג : בבית אין עמא אלא חבית . וכל שבבית אפילו מה שפחת הכוורת . והכא לא מצינן לפרושי
 טעמא כדפריש' בריש פרקין . משום כיון דהטומאה מתפשטת על גבה בבית . בזה גמי הטומאה לתחתיה שבבית . משום
 דאדם וכלים נעשים אהלים לטמא ולא לטהר . דהתם שהיא כלים לפרש כן . אבל הכא דלאו כלי הוא . צריך לפרש טעם
 אחר . משום דתחתיה שבבית בטל לגבי בית . והוה ליה כמו ביב שהוא קמור תחת הבית . דאין בו פותח טפה . ואין
 ביציאתו פותח טפה . טומאה בבית מה שבתוכו עמא . טומאה בתוכו מה שבבית טמא (במשנה ז' פ"ק ג') מהר"ם .
 ועיין לקמן בסיווך . ובפירוש הר"ב במשנה ט' :

כנגדו עד ההבוס טמא . וכל השאר טהור . לכיון דלאו כלי
 הוא חשוב כאלה להגילתוכה ועל גבה . על גבה . אם כוית
 מן המת נתון על גבה . כנגדו עד הרקיע טמא . וכל השאר
 טהור דמלאת תוכה ופתחיה . כיון דלאו כלי הוא : בבית .
 אם כוית מן המת בבית : אין טמא
 אלא חבית . וכל השאר טהור
 לפי לחץ : בתוכה . אם כוית
 מן המת בתוכה : אין טמא אלא
 תוכה . וכל השאר טהור דאין
 טומאה נכנסת לבית . כיון דאינה
 מחוללת ופי' לחץ . ומלאת גמי על מה שפחתיה ועל גבה .
 כיון דלאו כלי היא : ד תחתיה

כנגדו עד התהום טמא . על גבה . כנגדו
 עד הרקיע טמא . בבית אין טמא אלא
 חבית . בתוכה . אין טמא אלא תוכה :

מחוללת ופי' לחץ . ומלאת גמי על מה שפחתיה ועל גבה .
 כיון דלאו כלי היא : ד תחתיה

ביתוכה אין טמא אלא תוכה . כבר כתבתי לעיל מאי טעמא הכא אין הטומאה יוצאה מתוכה לבית . בדבור היסוד פחותה
 כו' . והוסיף מהר"ם בבאן וז"ל תחתיה וגבה טהורין . כמו ביב שהוא קמור תחת הבית ויש בו פותח טפה . ויש
 ביציאתו פותח טפה . דאזרינן לעיל טומאה בתוכו חבית טהור . ותחתיה שאין גבוהין מן הארץ טפה גמי טהורין . ולא
 דתי לביב שהוא קמור תחת הבית (פירוש מה שפחת הכוורת לא דמי לביב כו' . שכן כאן הוא קמור תחת הכוורת) דטומאה
 בבית מה שבתוכו טמא . הכא לא אמרינן הכי שהיא תחת הכוורת בטל לגבי טומאה שבתוך הכוורת כביב פחותה מטפה שפחת
 הבית . דאם ביב תחת מטפה בטל לגבי בית שהוא קבוע . לא אמרינן דליבטל לגבי טיכו של כוורת המיטלטלת . עד
 ד תוכה :

בביתוכה אין טמא אלא תוכה . כבר כתבתי לעיל מאי טעמא הכא אין הטומאה יוצאה מתוכה לבית . בדבור היסוד פחותה
 כו' . והוסיף מהר"ם בבאן וז"ל תחתיה וגבה טהורין . כמו ביב שהוא קמור תחת הבית ויש בו פותח טפה . ויש
 ביציאתו פותח טפה . דאזרינן לעיל טומאה בתוכו חבית טהור . ותחתיה שאין גבוהין מן הארץ טפה גמי טהורין . ולא
 דתי לביב שהוא קמור תחת הבית (פירוש מה שפחת הכוורת לא דמי לביב כו' . שכן כאן הוא קמור תחת הכוורת) דטומאה
 בבית מה שבתוכו טמא . הכא לא אמרינן הכי שהיא תחת הכוורת בטל לגבי טומאה שבתוך הכוורת כביב פחותה מטפה שפחת
 הבית . דאם ביב תחת מטפה בטל לגבי בית שהוא קבוע . לא אמרינן דליבטל לגבי טיכו של כוורת המיטלטלת . עד
 ד תוכה :

ד תחתיה והבית טמא דמביאין טומאה מזה לזה תוכה טהור
 מה שבפניו כיוון דפיה לחון וגבה נמו טהור דמלאת על מה שבחוץ
 כיון דלאו כלי היא בתוכה אם הטומא בתוכה אין טמא לא תוכה
 וכל השאר טהור והיה פיה לפנים שהיה מוטע על צדה ושליו
 לחון ופיה בפנים והשתא מיירי
 בזמן שהיא כלי מחוללת . ואינה
 גבוהה מן הארץ טפח . ואין
 חלוק בין פיה לחון לפיה לפנים .
 אלא דפיה לחון קמני לעיל .
 בבית אין טמא אלא הבית . והכא
 דפיה לפנים . קמני הכל טמא .
 משום דנכנסת טומאה דרך
 פיה . ו היתה גבוהה . לעיל
 דפיה לחון קמני טומאה תחתיה .
 או בבית . (או על גבה . הכל
 טמא אלא תוכה) והכא דפיה
 לפנים . הכל טמא . ו ז בזמן
 שהיא כלי מחוללת . בחנם
 נקט מחוללת . דלא מהני
 מחוללת אלא צפיה לחון לענין
 הוצאת טומאה מתוכה לבית .
 והכא דפיה לפנים . הרי יוצאה
 דרך פיה . אלא איירי דתנא
 רישא מחוללת בהדיא כלי . נקטה
 נמי הכא . כנגדו עד התהום
 טמא . והשאר טהור . ובשאינה גבוה מן הארץ טפח איירי .

ד היתה גבוהה מן הארץ טפח . טומאה
 תחתיה או בבית תחתיה והבית טמא תוכה
 וגבה טהור בתוכה אין טמא לא תוכה . על
 גבה כנגדו עד הרקיע טמא . ד ה' במה ד"א
 בזמן שפיה לחון היה פיה לפנים וכיורת מן
 המת נתון תחתיה או על גבה מבחוץ . כל
 שהי' כנגד היות תחתיה וגבה (ס"ל ג) ותוכ'
 טמא וכל שאינה כנגד היות תוכה (גמ' וגבה)
 והבית טהור בתוכה או בבית הכל טמא . ו
 היתה גבוהה מן הארץ טפח טומאה תחתיה
 או בבית או בתוכה או על גבה הכל טמא .
 ז' בד"א בזמן שהוא כלי מחוללת היתה
 פחותה ופקיקה בקשי או אפוצה . איירו
 אפוצה שאין לה טפח ממקום א' כיורת מן
 המת נתון תחתיה כנגדו עד התהום טמא .
 על גבה כנגדו עד הרקיע טמא בתוכה

ד תוכה וגבה טהור מדקמני הכא תוכה וגבה טהור . ולעיל
 בפחותה ופקוקה ואינה גבוהה טפח לא קמני תוכה
 וגבה טהור כשהטומאה תחתיה אלא דלעיל תוכה טמא כמו
 שפ' שפי (קס"ד ה' כנגדו) ואע"ג דלעיל גבה טהור לא קמני .
 והכא קמני ליה בהדיא י"ל דלא
 איצטרך למתני לעיל דכיון דתנא
 כנגדו עד התהום טמא אם איתא
 דע"ג נמי טמא י"ל כ הוה קמני כנגדו
 עד לרקיע טמא ומדכתיב עד התהום
 ולא תנא עד לרקיע ש"מ דע"ג
 טהור ולהכי לא איצטרך למתני .
 מהר"ס : על גבה כו' האי דבהקד'
 צדי דלעיל קמני בתוכה לבסוף .
 והכא קמני ע"ג לבסוף כ"ל דכל
 דוכתא קמני תחתיה ברישא וכל'
 דתחתיה והבית שוין הן מערב להו
 ברישא וכיון דמבית קא סליק .
 קמני תוכה דתהו הכי שהוא סמוך
 לבית טפי מע"ג והדר תנא ע"ג .
 ועוד משום דתוכה סמוך לתחתיה
 טפי מעל גבה וכן יש לפרש דבבא
 דבסמוך דמקדים תוכה לבבית .
 משום דמתחתיה וגבה דכוורת קא
 סליק מפרש תוכה דכוורת בריש'
 כ"כ מהר"ס יולפי' השני קשיא לי .

דכי היכי דמתני' דלקמן מתחתיה וגבה דכוורת קא סליק .
 ה"ג במתני' א' וג' ואמאי לא מפרש התם תוכה דכוורת ברישא
 לפי שבכולן יש מקום טהרה . משא"כ בתוכה דהכל טמא
 הלכך קמני לדשוין בהדיא . ומכיון דבתר הבית נשנה בתוכה
 ובמתני' ד' . דלקמן לא הקדים הבית לתוכה . משום דהתם קא סליק ומני תוכה והבית טהור . נוחא טפי למתני
 נמי כה"ג צ"כ או בבית . ובשיטה זו שייטי כולהו צבות דלקמן : ה היתה פיה לפנים . כבדהר"ב . והשתא מיירי
 בזמן שהיא כלי מחוללת ואינה גבוהה כו' . וכ"כ הר"ש . לישנא דמתני' ז' נקטי . והתם מפרשי דמחוללת לאו דוקא .
 וזה לפי דרכם . אבל לפי דרכי בדוקא קמני . כמו שאכתוב שם בס"ד . גם להרמב"ם בדוקא קמני ואעתיק דבריו
 לקמן : תחתיה וגבה ותוכה טמא . גירסא זו נכונה לדעת הרמב"ם שכ"כ כל שהוא כנגד היות בתחתיה . או ע"ג טמא
 וכל מה שבאוויר תוכה טהור חוץ מכנגד הטומאה . וכבר כתבתי בזה במשנה א' . אבל לשטת הר"ב והר"ש והראב"ד . דכל
 תוכה טהור . גירסאם כגירסאם ס"א דל"ג ותוכה . וכן היא שטת מהר"ם :
 והיתה גבוהה . (כשר) [פירוש] הר"ב לעיל במשנה ב' : תחתיה או בבית או בתוכה או על גבה . כתב
 מהר"ם משום דכיון דגבוה טפח והטומאה באה לבית כדרך כל המאילים בהמשכה . וממנו לכוורת . ומתוכה
 לעל גבה . אבל מתחתיה לעל גבה אינה באה כדרך כל המאילים . אלא כדרך אדם וכנים דנעשים אהלים לטמא
 ולא לטהר . מש"ה נקט ע"ג לבסוף . ובכלהו איכא טעמא דומיין נקטינהו הכי . ומכיון נקטינהו הכי . ואין לי להאריך .
 ואיש תבונות ידלגה ע"כ . ומה שנתראה לי בכולן כבר כתבתי במשנה ד' . וקשיא לי מ"ש מתחתיה לעל גבה . למתוכה
 וע"ג . שכמו שמתוכה וע"ג באה הטומאה בהמשכת אהל . כך במתחתיה ועל גבה . ואם על מה שע"ג מבחוץ (איירי)
 וכי הא דמשנה ח' . כך גם בתוכה וע"ג לא יתטמא בהמשכת אהל . אלא כדרך אדם וכלים כו' . ולל"ע : ז במה דברים
 אמורים בזמן שהיא כלי מחוללת . כתב הר"ב בחנם קמני מחוללת וכו' . וכ"כ הר"ש . וממילא דבחנם נקט נמי או אשונה .
 ולא הוצרכו לפרש . וכבר נתבאר מתוך מה שפירשתי אני . דמחוללת מוציאה מדין תורת אהל . דאל"ה היתה מוציאה
 וא"כ בדוקא קמני מחוללת . וכן או אפוצה שע"י שהיא אפוצה . יש לה דין אהל מוציאה . גם להרמב"ם דמפרש מחוללת
 חלוה . ואפוצה אטומה . הו"ל נמי בדוקא . והאיתי למחר"ם דמתרץ לה בדוקא היא . וו"ל ופירש ר"ש וז"ל לא ינסקא לך
 מיני (מידו) בין מחוללת כו' אלא איירי כו' . ולא נהירא לי דא"כ אמאי לא קמני נמי לקמן במונחת באויר בזמן שהיא כלי
 מחוללת . ולא קמני אלא בזמן שהיא כלי .

מ"י סט טה
 ט"ח הלכה
 ג' סט הלכה

יא באויר בחצר או בגינה שאין שם א"ל ודינה כדין כוונת שהיא לתיך הפתח ופיה לחוץ דמתן בריש פרקין וכן נמי גבוהה טפח דהכא בגבוהה טפח בריש פרקין אלא דכאן אין שייך להזכיר בית דבעומדת פתח האויר עסקין:

בין פיה לכלים שכנגד פיה נימא דכל תוכה של הכוורת טמא דפרשין לעיל כבא קמא וכדמוכח לקמן בפרקין גבי היטה יושבת על שוליה וליכא למימר ביון דלאן אויר טפח בין פיה לשקוף אין הטומאה של תחתיה בוקעת לשם

יב ביתן שהיא כלי היכא דעומדת באויר אין שייך להזכיר מחוללת ומשום הכי לא חמי הכא או אפונה כדמתי לעיל דאין שייך אפונה אלא במחוללת אומחוקת ארבעים סאה כדברי חכמים דפליגי אהנא קמא וסברי דמחוקת ארבעים סאה כנפחיה ונתבטלה מתורת כלי דמיה ונזיל תחתיה ואתוכה ועל גבה כוית מן הצד נקון תחתיה דינה כנפחיה ואינה גבוהה ופיה לחוץ דפני לעיל היטה

ואין דרכה להכניס א"ל היתה מוטת על צדה באויר יוכיזת מן המת נתון תחתיה או על גבה כל שהוא כנגד הוית תחתיה וגבה טמא וכל שאינו כנגד הוית תוכה טהור בתוכה הכל טמא יב היתה גבוהה מן הארץ טפח טומאה תחתיה או על גבה הכל טמא אלא תוכה בתוכה הכל טמא במה דברים אמורים בזמן שהיא כלי היתה פחותה ופקוקה בקש או מחוקת ארבעי סאה כדברי חכמי ביורת מן המת נתון תחתיה כנגדו עד התהום טמא על

יב פ"י ס"ט
טו' תוספות
נ

דהא ליכא דהא אמרינן לעיל בשלימה ואינה גבוהה טפח כוית מן המת נתון ע"ג כל שהו כנגד הוית טמא ואילו תחתיה בוקעת כנגד הטומאה אף על פי שאין בין הכוורת לארץ פות טפח והארץ להוכיח שכדבריו כן הוא הפירוש שבסופתא ועיין בס"ס [ד"ה הכל טמא] : * מה שבתוכה טמא משמע כל מה שבתוכה וכי הא דמתן נמי בסוף משנה י"ב ונ"ע דבסוף פרקין מחלק מהר"ם בין כלים לכלים וע"ש שהקשיתו עליו : יא באויר פי' הר"ב בחצר או בגינה שאין שם

א"ל כו' אלא דכאן אין שייך להזכיר בית כו' ולא קמתי נמי הכא תוכה והאויר טהור דהא פשיטא כיון דליכא התם אהל הלכך לא אנטרין למתנייה מהר"ם ת"י ב"ה פי' ותוכה יזכר' ועיין מ"ש במשנה א' ד"ה כל שהוא : הבל טמא הכל מה שזכר' בריש דהיינו תוכה ותחתיה ועל גבה אהל האויר שלא כנגד הכוורת דלא אנטרין למתנייה בריש לא שמעינן שהוא טהור לא הוי בכלל הכל טמא דסיפא מהר"ם יב בזמן שהיא כלי כנגד הר"ב היכא דעומדת באויר אין שייך להזכיר מחוללת כו' וכ"כ הר"ם שזכר פי' מהר"ם אף ע"ג דלפי שטמו דמזריך ב' נקבים להוציא הטומאה מחוכה לכל כו' ד תחתיה וכל כנגד המעלה המזכיר שבהתקף דבריו בסוף משנה א' אפי' מחלק בין מונחת בבית דלעיל לדוכא דמונחת באויר וי"ל הכא לא קמתי אלא בזמן שהיא כלי וכי דכיון דמונחת באויר אין חילוק בין מחוללת דברישה שמונחת בבית בין פיה לפנים אלו לא היטה מחוללת טומאה בתוכה לא היטה ונזלה אלא דרך פיה ולא היטה בוקעת כנגדה לא למועלה ולא לחטה שדרך טומאה לל"ת שמתרון להוציאה ולא יטמא כל אשר בבית מש"כ נקט מחוללת דהשתא בוקעת הם נמי למועלה ולחטה כדפי לעיל אהל הכל דמונחת באויר ואין לה טומאה אלא כנגדה ולא כל האויר באשר הוא שם דהא קמתי שפיר בריש בתוכה הכל טמא אע"ג דלאו מחוללת היא דאדם וכלים נעשים אהלים לטמא ולא לטהר ועומאה בוקעת ויולא תחתיה וע"ג כמו דרך פיה אע"ג שאין לה דכבר שנה לעיל ועוד דמחוללת דלעיל משני ב' דברים צריך ולמיטני ודא להוציא מתורה הכל ודא להוציא הטומאה מתנה ולבית ואילו הכא לא צריך אלא להוציאה מחוץ אהל כלבד ובדברי הרמב"ם שבחבורו פי' ט הלכה ד' העתיק גם כאן כלי חלוץ ולפי דרכו לא היה צריך להעתיק ג"כ שהיא מפרש מחוללת חלוץ ובאויר אין בו שום צורך וכן במתני' י"ד לא העתיק כן בחבורו ויראה מזה שגירסא דבזמנה היתה מחוללת ולכך העתיקו כך ומפני שלפי דרכו לא נפקא מיניה מידי ולא קמתי לה לא אידי דאיני דלעיל מש"ה באורך כבא דלקמן בזמנה י"ד השמיטול ורוב לנו דלא דורה אהל מ"מ הגירסא שלו בזמנה היא כלי מחוללת וסייעתא לפירוש שלי דמחוללת דוקא קאמר ופקוקה בקש אין חילוק כיון שמונחת באויר בין פקוקה בין שאינה פקוקה כלל אלא לרבותא נקטיה דאע"ג דפקוקה לא חורה להיות לה חורה כלל מהר"ם וא"ת ולמתי נמי או אפונה ולכווי קמי אנפחיה והוי רבותא טפי דאפי' לא חורה להיות כלי שהרי כך היא דעת מהר"ם דאפונה דלעיל אינה מחזירה להיות כלי כמו שבשמו בזמנה ג' כבר תירץ הוא זו הקושיא וכתב דאין דרך לעשות אפונה אלא בנקבים שלה ולא בשוליה שבנקבים רחבים יום מדאי מק' ים אופנה ואופנים אות כלי שיוכל להתקיים אהל כשנפחתו השולים אינם רגילים לטרוח לקטום מקצת השולים ולאופנס מש"ה לא קמתי הכא או אפונה ע"כ ואע"ג דהזכיר ג"כ אפונה בשולים לעיל משנה ג' ודברים אלו שבכאן ג"כ כמובנים לעיל שם ונ"ל דאם אופנים בנקבים או אופנים ג"כ בשוליה אהל בשוליה לבד לא : אן מחוקת מ' סאה כדברי חכמים פי' הר"ב דפליגי אפי' וסברי דמחוקת מ' סאה כנפחיה ונתבטלה מתורת כלי דמיה וכו' וי"ל הר"ש כולי פרקי נמי עד השתא במחוקת מ' סאה עסקין דמחוללת על מה שבתוכה אלא דהשתא אשמועינן דרבנן פליגי אפי' קוקסברי דמחוקת מ' סאה כנפחיה שנתבטלה מתור כלי דמיה ומחוללת תחתיה ופונה וע"ג וצריך לדקדק מאי שגא דתנא בהך פרטי הכא ובסמוך כדברי חכמים ובכלהי דלעיל לא פני ע"כ

והכ"מ [סוף פי"ט מהט"מ בפי' על המשנה] כתב בשם הרא"ש
 דמט"ה לא תני בהך צבי דלעיל כיון דכלאו הכי תני תרתי פחות
 ואפוא אבל הכא דלא תני אלא פחותה' מנא מחזקת' למתני
 תרתי' כי הני צבי דלעיל ע"כ ואין נראה כלל מה שרש"י הכ"מ
 [שם הלכה ד'] לחלק ולומר .

דבעומדת באויר לא אצטרך
 שתהא צא צמדה . דהא היאך
 מצלת על שבתוכה . אבל
 מהר"ם כתב וז"ל נ"ל דדוקא כי
 מנחא באויר פלוגי חכמי יוס"ל
 דכלים טהורים מוציאים לגמרי
 צפני הטומאה ונעשים אלהים
 לטמא ולטהר . אבל כי מנחא
 צבית לא הוי מצי למתני או
 מחזקת מ' טאה כדברי חכמים
 דלא פסיקא ליה . דהיכא
 דהטומאה תחת מקלטה שבחון

וגבוהה מן הארץ טפה . לא ה"מ למתני צפ"פא תחתיה
 טמא . וטו"ל . דכיון דהטומאה נכנסת צבית מתפשטת
 על גבה' מודו רבנן בהא' כיון דמתפשטת הטומאה אע"ג

היתה גבוהה מן הארץ טפה"ך נמי דינה כדיון כוורת שפי' לחו'
 ופחותה ופקוקה וגבוהה טפה דמתן לעיל : יג היתה ושב"ע על
 שוליה וכו' . טומאה תחתיה או בתוכה או על גבה' כל על גבה
 ששנינו גבי כוורת כשהיא ין שנת על שוליה ופי' למעלה . היינו

שהטומא' מאהי' חוזה לה לצעלה
 מפיה : דוקא ושוליה אע"ג דלעיל
 צמוטה על צדה וטומאה תחתיה
 או על גבה מצלת על מה
 שבתוכה . הכא דפיה למעלה
 מאחור דאין מצלת על מה שחוזה
 לה . אין מצלת על מה שבתוכה .
 כיון דאין הפסק בין אור
 שבתוכה לאויר של מעלה בחוזה
 לה . דדוקא כנגד היות עמא ולא
 מן הצדדי' . כיון דשחוקה ואין
 גבוהה טפה שאין שם אהל להבי'
 אה הטומאה בצדדין : אבל הית'
 בתוכה

על גבה' כנגדו עד הרקיע טמא .
 בתוכה' אין טמא אלא תיבה היתה
 גבוה מן הארץ טפה . טומאה תחתיה .
 תחתיה טמא' בתוכה תיבה טמא' על גבה .
 כנגדו עד הרקיע טמא : ג' היתה וישב' על
 שוליה והיא כלי' טומאה תחתיה בתוכ' או
 על גבה' טומאה בוקעת ועולה . בוקעת
 ויורדת היתה גבוהה מן הארץ טפה יאומ' כמס'
 או . כפוייה על פיה . טומאה תחתיה

בתוכה

גבוהה טפה . או מכוסה . אף על פי שאינה גבוהה טפה :
 או כפאה על פיה . שיש אהל להביא

שלא כנגד הטומאה . מתפשטת נמי כנגד כולה למעלה ולמטה ונעשים אהל לעמא ולא לטהר . הלכך לא ה"מ למתני או שחזקת
 מ' טאה בדברי חכמים אלא צבצבא דהכא ודבסמוך דמיירי במנחא באויר ע"כ : ברברי חכמים . משמע דכך הלכה ואין הכי לית
 הלכתא ככל הני סתמי דמתני' . דכולה פרקין וגם השתא לענין הלכה דכדברי חכמים לית לן לדחוקי נספין לחלק בין כלי' . לכלי'
 הבאים צמדה הוא סתמא דרפ"ח בכל כלי' הכא צמדה וזאת מחוללת וכו' דברי חכמים דהכא' אבל ראיתי להרמב"ם שפוסק לכל
 הני סתמי דכולה פרקין וכתב נמי צהני דהכא היתה שחוקה ופקוקה או מחזקת מ' טאה' וזה ודאי דל"ע . דמשמע דעד השתא
 לא איירי צבא צמדה . וא"א לומר כן . והכ"מ כ' דהני דבאויר לא מיירי צבא צמדה וגם זה א"א לומר . צמ"ש כד' לעיל
 [בדיבור הקודם לזה] ומתהר"ם מס' כדברי חכמי' היינו ר"א ור"ש דבסמוך יעוד תראה כן מדבריו שאני מעתיק במשנהי' ד' : כנגדו
 עד הטהום עמא עיין מ"ש בזה במשנה ג' [ד"ה ר"א] . ולקמן במשנה יד' [ד"ה כנגדו] : יג היתה וישבת על שוליה והיא כלי' לשון
 מהר"ם לכאורה משמע והיא כלי' היינו שהיא שלימה וק"ל מאי אצטרך למתני והיא כלי' הכא טפי מכלל הך צבי דלעיל דלא קתני
 הכי בריש דכיון דבסיפא קתני צב"א שהיא כלי' . מכלל דרישא מיירי שהיא כלי' וכל דוהיא כלי' דקאמר היינו שיכולה לישיב על
 שוליה שלא מסומכת צב"א הוא דאמר' טומאה תחתיה טומאה בוקעת אפי' לתוכה אבל אם אינה יכולה לישיב . שלא מסומכת אז
 דינה כמוטה על זידה ואין טומאה נכנסה לה . וצ"א שהיא כלי' דסיפא מיירי שהיא שלימה ולא פחותה ככל הך שהיא כלי' דלעיל
 עכ"ל' וקשיא לי גבוה דעד השתא נמי לא איירינן אלא ביש לה שוליה דהא הכי קתני צב"ש דלעיל בכלהו כלים הבאים צמדה וכו' ג'
 ברש"י דכלים' ושם פי' הר"ב שאין תחתיהן חד ויכולים לישיב עליהן . אבל ראיתי להרמב"ם [ריש פ"ג מה' כ' משמע מדבריו דהת'
 דבשידה תיבה ומגדל וכוורת הקס כל דכתיביו לא צעין אלא שיחזיקו מ' טאה לפי שחזקתן שהן עשויין לנחת ולא הויין דומיא
 דשק דמוטעל מלא וריקן . ותנאי דיש להן שוליים הצריכו צמדה כלים שששים להן שוליים ומחזיקים מ' טאה חזקתן שעשויין לנח'
 ואי לא הכי לא : או על גבה ל' הר"ב כל ע"ג ששנינו גבי כוורת . ולקמן גבי חבית וגבי קדרה . הר"ש : או מכוסה . פי' הר"ב
 למכוסה ככפיש' . וכ"כ הר"ש גם מהר"ם פי' כן ועיין במשנה ו' פ"ה [ד"ה וכפיש' מה שכתבתי שם בתנאי הכפיש' ואני תמה
 דהתם תני וכוורת פחותה וכפיש' נחונה עליה עמא משמע דאלו כוורת שלימה מהני כפיש' וכך פירשתי שם בשם הרמב"ם .
 [ד"ה או כוורת] . והא הכא בשלימה איירינן ולא מהני כסוי הכפיש' אבל לפי פירוש שלי לא קשיא שפירשתי דגם הכא צמדה לחלק'
 ובהכי נפקא מדין תורת אהל דהשתא הא דמתן התם פחותה היינו לאפוקי שלימה לגמרי בין בשוליה בין בצפנותי' ולא אהא לאפוקי
 שלימה בשוליה ומחוללת בדפנותיה : או מכוסה כתב מהר"ם ואע"ג דלעיל בכוורת שמוטה על צדה ואין גבוהה מן הארץ טפה
 לא אצטרך דדופן העליון חשוב אהל היכא דכוורת שלימה ואינה פחותה . י"ל דהתם היינו טעמא דכיון דדופן התחתון פחות מטפה
 מן הקרקע' חשיב נמי דופן העליון כאלו הוא פחות מטפה כיון דדופן העליון והתחתון שניהם מכלי' א' אבל הכא הכפיש' הניתנה
 על הכוורת אינה מן הכוורת וכפיש' על פיה נמי אע"פ שפיה פחות מעפת מן הקרקע' . מ"מ שוליה הם למעלה מטפה ומביאין
 הטומאה וכן כשהטומאה על גבה הכל עמא דבוקעת תחתיה ואז מתפשט' מתחתיה תחת כל האהל' דנעשית אהל לטמא' וחזרה'
 ובוקעת כנגד כולה דאינה מתפקת כדפי' דאינה נעשית אהל לטהר ע"כ : או כפוייה על פיה וכו' ג' תנן בסוף פרקין ושם כתבו
 הר"ב ור"ש דאין לקמיה כפוי' על פיה ושימא' על גבה הציל על כל מה שבתוכ' ככלים טהורים המוקפות . ז"ס [כדתנן ברפ"י
 דכלים] דשאני הכא דליכא מרוח . ע"כ . וכן כתב מהר"ם .

וקשיא

להביא ט' מאה: הכל טמא: ואין הכוונה שיש להפסיק בין אויר
 טובה לאויר שמעלה: דלא דמי כלל למוטה על צדדים
 ודוק דמכוסה בכפיפה: או בשאר כלי: אע"פ שאינו מקבל
 טומאה: אבל מכוסה בנסר: אף על פי שטומאה על גבה אין
 הטומאה בוקעת את הנסר:
 כדתנן לעיל פ' חמישי (משנה ו')
 גבי כורת שהיא בתוך הבית: ויד
 ביתה פחותה: שנסתמה ונטלה
 מתורת כלי צידי חכמי דפליגי
 אהא קמא ומשון מחוקת מ' טאה
 לפחותה ופקוקה בקש: אין
 טומאה עולה לה בזמן שהטומאה
 תחתיה אינה עולה לתוכה: אף
 לא יורדת ממנה: בזמן שהטומאה
 בתוכה אינה יורדת תחתיה:
 תחתיה טמא: ותוכה וגבה טהור:
 כנגדו עד הרקיע טמא: אבל
 תחתיה טהור: שו' ארון שהיא
 רחבה: האו ארון הוא שן שלט
 שבלט מן החר ונחבצו קבר:
 רחב מלמטה וצר מלמעלה: ופין למעלה: המגע

בת כה: או על גבה: הכל טמא: יד כר"א
 בזמן שהיא אכלי: היתה פחותה (גמ' א' פקוקה)
 ופקוקה בקש: או מחוקת מ' טאה כדברי
 חכמים: טומאה תחתיה: בתוכה: או על
 גבה: טומאה בוקעת ועולה: בוקעת ויורד'
 ר' אליעזר ור' שמעון אומרים אין טומאה
 עולה לה אף לא יורד' ממנה: הית' גבה מן
 הארץ טמא: טומאה תחתיה: תחתיה טמא
 בתוכה: או על גבה: כנגדו עד הרקיע
 טמא: שו' ארון שהיא רחבה מלמטה
 וצרה מלמעלה: והמת בתוכה:
 הנוגע

וקטף ליהרמז"ס שכתבתי בשמו במשנה ו' פ"ה (ד"ה
 טהור) דכפוייה א"ר מירוח: אבל זו היא בכלל הקושית
 הראשונה דברים סורקין: דכיון דאיריין בכלי הבא במדה ויש
 לכלי הבאה במדה דין טהור: אמאי לא תחוק: אלא שהראש"ד
 והכ"מ לא העירו אדהכא: ולפי
 מה שפירשתי אני לעי' דמחוללי'
 יצאס לה מדין טורח טהור:
 וכתבתי כמו כן במשנה י"ב דה"כ
 במחוללים: לא קש"א ולא מידו:
 הכל טמא: ועיון מ"ש בשם
 מהר"ם בסוף סרקין
 דמחלק בין כלים לכלים: ואני
 קקשתי עליו סס: כמו שאזכרתי
 כבר לעיל סוף משנה י':
 יד בבמה דברים אמורים בזמן
 שהיא כלי: לשון
 הר"ם לא נקטיה לרבנן משום
 דיגא דהך צבא דלדדו צאינה
 בצובה שום פחותה ופקוקה:
 (לבוזמן) שהיא כלי: אלא משום
 דפליגי הכא ר"א ור"ש: נקטיה: ועוד משום דווקיה בצובה
 יש חלוק' כדקתני באידך צבא ע"כ: שיהיה כלי עיון כל מה
 שכתבתי בזה במשנה י"ב (ד"ה כיצד) דה"כ דכחותה: רבי אליעזר ור' שמעון אומרים: אין טומאה עולה לה: פ"ה דה"כ לתוכה: וכ"כ
 הר"ם ורש"י לא פירשו טעמיהו: ומכרס האריך בזה וסוף דבריו חס"ק דסבירא לכו דכי היכי דאינה בוקעת לתוכה אף
 לת"ק בשלימה: היכא דמוטה על צדה אע"ג דלא בצובה טמא אע"ג דבוקעת למעלה ממנה ע"ג: ה"כ דלדדו בטומאה תחתיה
 אינה בוקעת לתוכה אע"ג דבוקעת למעלה ממנה ולמטה הימנה: ביושבת על שוליה: להכי אמרי אין טומאה עולה לה דמשמע
 אבל בוקעת למעלה ממנה: וכשהטומאה בתוכה אינה בוקעת תחתיה: אלא יוצאה דרך פיה: הכי ס"ל דגמירי הלכתא בכלים
 הטהורים: ואפי' נפתחו שוליהן אם הטומאה כנגד מה שישאר שלם מן השוליה: או כנגד עובי דופן הכורות טורח כלי עליה
 עדין לחוק בפני הטומאה: אבל במוטה על צדה באויר: אין דיון שום לת"ק בכחותה כמו לחכמים בשלימה: דלת"ק טומאה
 תחתיה בוקעת עד נסר העליון בפחותה ואינה גבוהה מן הארץ טמא: ולחכמים אינה בוקעת בשלימה רק עד דופן התחתון:
 דאפי' ביושבת על שוליה אינה בוקעת ויורד לדדו: כ"ש במוטה על צדה והא דלא קתני לעיל צמלתא דחכמי: אין טומאה
 עולה לה אף לא יורדת ממנה במוטה על צדה באויר: כדקתני הכא במלתייהו דר"א ור"ש ביושבת על שוליה באויר י"ל דלא ה"מ
 למתני הכי: דלישנא דאין טומאה עולה לה כו' משמע אינה עולה לתוכה כשהטומאה תחתיה: אבל בוקעת היא מו' לה למעל'
 הימנ': וזה היה טעם דאדרב' אינה בוקעת כלל רק עד דופן התחתון: וניחא שהתא דנקט לעיל כנגדו עד התהום טמא ותו
 לא אפי' דפחות' בוקעת עד נסר העליון אלא משום דלחכמים בשלימה (ועיון מ"ש בדבור דלקמן) לא מצי למימר הכי לא
 נקט אלא עד התהום: ומיכו בלאו הכי צריך לומר דלא דק כדפרישית לעיל בצבא שלישי' (משנה ג' ד"ה כנגדו) דהתם ליכא
 טעם אמאי לא נקט עד דופן העליון: אלא לא דק דלא אהא אלא לאשוקי אינה בוקעת על גבה ועוד דאפי' בצבא דמוגפת על
 צדה באויר צ"ל דלא דק דאמאי לא קתני נמי כנגדו עד דופן התחתון טמא: אלא לא דק כדפרישית עכ"ל: אין טומאה עולה
 לה אצרוייהו קאי בין בפחותה בין בשלימה ומחוקת ארבעים טאה: כדפרישית: מהר"ם: והא דדייק לעיל למכתב דלחכמים
 בשלימה לאו למעוטי פחותה לדדו: אלא משום דבדברי חכמים קתני שלימה: היתה גבוהה כו' לת"ק בפחותה: ולר"א ור"ש
 אף בשלימה מהר"ם: שומאה תחתיה כל תחתיה טמא: ותו לא כיון דיש אהל טמא: ואפי' פחות' (והכא יושבת על שוליה)
 כיון דפקוק' בקש: קש נמי חשיב אהל כמו כורת הקש המביא' הטומא' וחוללת לעיל (ריש) פ"ח וכן העושה מקו' לצל בשבלים:
 מהר"ם: שו' ארון שהיא רחבה: כל מקרא ארון ל' ובר ובל' משנ' ארון ל' נקבה וכ"כ מהר"ם: וכך צריך להגיה בל' הר"ם: ול'
 תור' לחוד: ול' חכמי לחוד כמ"ש במ"ב פ"א דחולין (ד"ה בחולות) וכתב עוד מהר"ם ושמא משום דבארון החקוק בשן שלש
 מיירי (כמ"ש הר"ב: ובדבור דלקמן אפרשנו) מש"ה נקט ל' נקבה: דמיירי באבן גדולה הבולטת מן החר וחקוקה ארון: ואבן
 ל' נקבה: כלומר ארון החקוק באבן שהיא רחבה מלמטה כו' ע"כ: וכן אומר והאבן הואת אשר שמתי מצבה: והאבן גדול' על פי
 הבאר: שיהיה בשרשת ויאל: על האבן האחת על האבן השנית דבפר' תזוה ווולתם אבל מן הטימה: שבארון ג"כ נמצא בכחב ל'
 נקיב' וארון אליהם נלקחה שמואל' ד' י"ו וסס הביא הר"ק מן ד"ה ב' מ' י"א: אשר באה אליהם ארון' ופי' זה שאפשר
 שאין להגיה בדברי הר"ם:

אב ט"ו ע"ג
 סס ט"ו סל"ג

אלה

ח

אלא שבכל מקום שכות' מהר"ם דבריו ולא כתב' ג"ל - הם לקומו' מפירוש הר"ש - גם ל' הר"ש בלשון המקרא ארון לשון נקבה - ע"כ - ומשמע דוקא ל' נקבה וזה אירו - כי רבי' הם

הנוגע בה מלמטן טהור - דמה שכנגד פיו נחשב כארון אכל שכנגד' לא - רחב' מלמעלה וצר מלמטה - או שהיה שזה הנוגע בה - מכל מקום עמא - דבר'ר' אליעזר שהביטוי מבקש הטומאה בכלי - שהטומאה עולה עד הכסוי ומורדת ויורדת על פני כולה - רבי יהושע מטהר

הנוגע בה מלמטן - טהור - ומלמעלן טמא רחבה מלמעלן וצרה מלמטן - רנוגע בה מ"מ טמא - היתה שוה הנוגע בה מ"מ טמא - דבר'ר' אליעזר - יהושע או - מטעם חולמטן טהור - מטעם חולמטן טמא - העשויה במין קמטרא - רנוגע בה מ"מ - טמא - במין גלוסקום - הנוגע בה מכל מקום - טהור - חוץ ממקום פתיחתה - מן חבית

לכן הכוון להגיה בס' הר"ב רבינו שמשון כאשר כתבתי - ואשתמטתינהו לכו הנך קרא - דכלשון נקבה - הגיגע בה מלמטן טהור - לשון הר"ב דמה שכנגד פיו נחשב כארון אכל שכנגד' לא - וכן ל' הר"ש - ו"ל מהר"ם - הנוגע בה מלמטן טמא כנגד פיה טהור - ולפי שהטומאה יוראה דרך פיו - אין עמא אלא כנגד פיו - דלא נחשב ארון אלא

כנגד פיו - אכל שכנגד' לא - וקמטרא אי מיירי במכוסה כדקתני בתוספתא וכדמוכח סיפא דעושה כמין קמטרא - א"כ כמאן דמלי עומאה דמי - ותא' בוקעת עד הפהו כנגד כל החלל -

מיהו כיון דאייירי בארון החקוק בשן סלע בולט מן ההר נראה דכל מה שאינו כנגד פיו חשוב הוא כאלו הוא מן ההר ולא מן הארון - פידי דהוה אמוציבה שכן בית לעלייה שאינה בוקעת - אלא בחצי שכלפי הטומאה כדאמר'ר' לעיל פ"ו (משנה ד') וכל מה שכנגד פיו חשוב מן הארון ועמא משום גולל ודופק עפי לא כיון דהטומאה כנגד פיו ואינה בוקעת לחללו שלא כנגד פיו הלכך הנוגע למטה בחללו שלא כנגד פיו טהור ובסיפא דקתני העשו' כמין קמטרא הנוגע בה מ"מ עמא מיירי שנוגע בחון בדפנו' ועמא דאפי' עובי הדפנות מטעם עומאת גולל ודופק - כיון דהכסוי מכסה כל עובי הדפנות - אמרינן דשייכי לארון ולא אמרינן דשייכי להר - עכ"ל - ובדברי הר"ש לא נתבאר כל הדרך - ובסו'ר' אכתוב דעת הרמב"ם בזה - רחבה מלמעלן כו' או היתה שזה כו' - דברי ר"א מדברי הר"ב והר"ם שחברו יחדיו אלו עפי הבבות דרחב' מלמעלן והיתה שזה ומסיימי בזה דבר'ר' ר"א וכן עשה מהר"ם נראה מזה דס"ל דאף רחבה מלמעלה לר"א היא ולא לר"י - ועמא דמסקנרא היא דגרה מלמטן לא עדיפא - מהיתה שזה וקשה לי דאי הכי לא ה"ל לתנא לחלק לשתי בבות - אלא הכי ה"ל רחבה מלמעלן וצרה מלמטן או שהיתה שזה הנוגע בה וכו' - אכל להרמב"ם רישא ד"ה ולא פליגי ר"א ור"י אלא בהיתה שזה - ובפ"ו מהט"מ (הלכה ה') מפרש הכ"מ דס"ל להרמב"ם דמיירי שאין הארון טמא מלמעלה - אלא - דאו לארכו והכניס המת דרך שם - וכוא סתום מעלמו מלמעלה ומלמטה (כו') - ולעולם למעל' עמא מפני שהוא כגולל - וכשהיא רחבה מלמעלה לא מחשיב למטה כארון - וכשהיא צרה למטה מחשיב למטה כארון וכשהיא שוה - מטעם ולמעלה מחשב כארון מטעם ולמעלה לא מחשב כארון - אלא כקרקע עולם לר"י דהלכתא כותיה ע"כ - וכן בתוספתא הביאה הר"ש - לא נזכרו הבבות דרחבה וצרה וקתני פלוגטייהו דר"א ורבי יהושע בנוגע בשוה - רבי יהושע אומר מטעם ולמטן כלומר מסוף - טח הסו'ר' לקרקעית הארון ולמטה ממנה - טהור ומטעם כלומר וכל אותה עתה דהיינו מסוף טעם הסו'ר' לקרקעית הארון ולמעלה שהוא כל העתה הסו'ר' לקרקעית הארון עמא - (וכ"ש למעלה הימנו שהוא לדי הארון) וכיוצא בזה הלשון - עוד לר' יהושע בספ"ב - ובתוספתא דהכא מסיים - שאין מעלין עולת גבוה מן הארץ עשה - וכתב הר"ש במס' זבחים סרק קדשי קדשים (דף נח') דרשינן זבחה אדמה - שהיא מחוברת באדמה - שלא יבנו לא ע"ב כשיין - ולא ע"ג מחילות ואם היה חלל טעם מחתיו חשיב כמלתא אחריטי ולא כמחובר וסכול להעלות עליו עולה -

מטעם ולמטה - דאין נחשב כארון אלא עתה הסו'ר' לחלל הארון - הלכך אינה בוקעת מטעם ולמטה - העשויה כמין קמטרא - הוא כלי שנסויו מכסה עובי הדפנות - חרגום לאשר על המלמטה לדי ממנה על קמטרא - הנוגע בה מכל מקום עמא - דכל שכנגד הכסוי עמא - וכסוי מכסה את כלו - כמין גלוסקום הנוגע בה מ"מ טהור - אין כסוי ס"ל - אלא כנגד חללו כיתד החשוב בנקב בדומק - חוץ ממקו' פתיחת' - בכסוי שכנגד חללה - עז חבית

העשויה כמין קמטרא כו' - פי' הר"ב היא כלי שנסויו מכסה עובי הדפנות - כמו שכתבתי לעיל בשם מהר"ם ז"ל - ונראה ודאי דד"ה היא - והכתוב שכתב הר"ב הוא במלכים ב' י"ב - במין גלוסקום כו' - פי' הר"ב אין כסוי שלו אלא כנגד חללו וכו' - וכ"כ הר"ש ומהר"ם ונראה דזו כמי' ד"ה היא - וכן בהדיא בתוספתא דקתני העשויה כמין גלוסקום - הנוגע בה מ"מ טהור - והדר קתני הנוגע בשעוה - שלה פי' בשוה שלה - ר"א מטעם - ורבי יהושע אומר מטעם וכו' - ונריך לומר דקמטרא הכסוי על כל עובי הדפנות - וגלוסקום הכסוי על החלל בלבד - כיתד תקוע בו ואין ממנו כלום על הדפנות - ורישא שמקלת הכסוי על תקלת הדפנות - ול' הר"ש הכי דייק דבגלוסקום דבריייתא מס' מכון כנגד פיו ודופני הארון מבחון - ובשעוה שלה פי' שהגלוסקום שלה בשוה ומכוון כנגד דופני הארון ע"כ - ואל' כנגד כל דופני הארון - דא"כ היינו קמטרא - ואל' ע"ג דבבריייתא לא קתני קמטרא - מ"מ מחתיתין מוכחא דקמטרא לאו היינו שוה - ועוד דבקמטרא דייק מהר"ם לכתוב מכס' כל עובי הדפנות - כמ"ש לשונו לעיל - כך כ"ל לשטה זו - ועדיין קשיא לי אמאי קתני הכא בגלוסקום חוץ ממקום פתיחתה ולא קתני מלמעלן - כמו ברישא אכל הרמב"ם [בפירושו] כפי עמא - מפרש לגלוסקום בענין אחר שכתוב שהוא

כמו

מן חבית שהיא יושבת חביות שלהן צרות למעלה וללמטה ולמטה ללד השולי ורחבות באמצען וכמו בן רחב בולט מהן באמצען מבחן: באויר היינו באויר העולם לאפוקי תחת האהל: קורקורותיה כמו קרקעיתה והן השוליים:

כמו תיבה (ופתח) מן הצד שלו הוא קבץ בעצם האבן מקום יכנס תחתיה ובעל זה השער ולזה כנגד פתחה תמא: מן תחת דפנה כו' והחבית טהורה פי' הר"ב היינו מה שצמח החבית כו' דמי דופנה לכוורת כו' ולעצם הרמב"ם בכורות שכתבתי

א שם ג' ו' סל' ו' י' נ' כ"א

דמה שכתובה כנגד הטומאה נמי תמא ה"נ דכותהי אבל הוא מפרש תחת דפנה תחת עובי דפנה גם לו שיטה אחרת בכולה מתניסין ואין להאריך:

פורתה טפה עיין פ"ט במשנה ז' פ"ב: בכה לדברים אמורי בטהורה פי' הר"ב בחבית שאינה מקבלת טומאה כי היא דהן בפ"ב דלכלי (משנה ג')

הטהורה שכלי חר' חבית של שייטן ומציה דפונה בשולי המזח א"כ בסתם חבית דלא הוסיף כו' הר"ש: אבל אם הינה טמא כתב הר"ב דאין כלי מציל

אפי' על מה שכתבו. אלא עם דפנות אהלים כדלעיל פ"ה משנ'

מן חבית שהיא יושבת על שוליה באויר וכזית מן המת נתון תחתיה או בתוכה כנגד קורקורותיה וטמאה בוקע ועולה בוקעת ויורדת והחבית טמאה רוחת דפנה מבחוץ וטמאה בוקעת ועולה בוקע ויורדת והחבית טהורה בתוכה ותחת דפנה אם יש בדפנות פותח טפת הכל טמא וכנגד פיה טהור ואם לאו טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת במה דברים אמורים בטהורה אבל אם הינה טמאה או גבוהה מן הארץ טפת או מכוסה או כפוייה על פיה טמאה תחתיה בתוכה או על גבה הכל טמא:

פרקי

מבחן טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת וטמא חוץ לחבית כל שכנגד היות: והחבית טהורה היינו מה שכתב החבית אפי' כנגד היות דפונה החבית בולטות באמצע וכשיש בזה תחת הדופן דמי דופנה לכוורת שהיא מוטת על דה שמוכ' טהור לפי שיש הפסק בין אויר תוכה שכנגד היות לאויר שחוזה לה כנגד היות בתוכה ותחת דופנה כלומ' בפני' בחלל דופנה וקרי לה תחת דופנה לפי שדופן הולך וזר ללד פיה ולאפוקי על שולה המכוון כנגד פיה: אם יש בדפנות פותח טפת צמחן החבית בולט כל כך לחוץ שיש שם צמחן אחד עד כנגד פיה של החבית טפה על טפה ברום טפה: הכל טמא. שהאהל מביא את הטומאה בכל החבית חוץ שכנגד פיה שאינם אהל הלכך כנגד פיה טהור: ואם לאו דאין שם טפת טמאה בוקעת ועולה ואין טמא אלא כנגד היות: בד"ה בטהורה חבית שאינה מקבלת טומאה: אבל אם הינה טמאה כגון סתם חבית שנרפסה בכבשן שהיא מקבלת טומאה: או גבוהה מן הארץ טפה או מכוסה או כפוייה ואפי' היא טהורה וטומאה תחתיה או בתוכה או על גבה הכל טמא דאין צמח קבולי טומאה היא ויושבת על שוליה וטומאה תחתיה או בתוכה או על גבה אפי' שחין כלי חרס מיטמא מגבו נטמאה כן החבית עצמה מידי דהוה אכלי שכתובה מאחר שאינה מוקפת נמיד פתיל דאין כלי מציל אפי' על מה שכתבו לא עם דפנות אהלי צמחן שאין הפסק מאויר תוכו לאויר שחוזה לו והוא תחתיה היינו תחת שוליה דלא תני תחת דופנה מבחן ונטמאה החבית עצמה וכיון דחבית עצמה טמאה היא נטמאו כל כלים שבתוכה אפי' שלא כנגד הטומאה דאפי' דקיימא לן דאין אדם וכלי מיטמאין מאויר כלי חרס. הכא כל זמן שהיית תחתיה מיטמאין מטעם חבורי מאחר דחבית עצמה טמאה וכן גבוהה מן הארץ טפה אפי' טהורי חזינן תחתיה כאלו הוא מלא טומאה ואפי' טמאה על גבה והשתא כל הני אין דינם שוה דאם החבית מקבלת טומאה מה שבתוכה אפילו שלא כנגד הטומאה טמא והמאהיל על גבה כנגד הטומאה טמא שלא כנגד הטומאה טהור אבל גבוהה מן הארץ טפה או מכוסה או כפוייה על פיה המאהיל על גבה אפי' שלא כנגד הטומאה טמא ואין לתמוה כפוייה על פיה וטומאה על גבה תציל על מה שכתובה ככלי טהורי המוקפי

פרקי

ה' ועיין בפרק דלקמן משנה ו' [בפי' הר"ב] או גבוהה מן הארץ טפה פי' הר"ב ואפי' טומאה על גבה כדפי' (הר"ב) במשנה ז' אף מבושה נראה שר"ב וכן הר"ש סמכו על מה שפירשו במשנה ג' דמכוסה היינו בכפוייה וכו' וה"ל אף ע"ג דחבית שהיא טהור ואינה מקבלת טומא אוירי מ"מ אין לה דין אהל הואיל ואינה באה במדה כמ"ש לעיל [משנה א' ד"ה כל שהוא] וברפ"ו או כפוייה על פיה כתב הר"ב ואין לתמוה דתציל על מה שכתובה בכלים טהורים וכו' ואף למ"ש בשם הרמב"ם בפ"ה משנה ו' [ד"ה טהור] דאין צריך מירוח היינו היכא דיש לו דין אהל משא"כ הכא שאין דין אהל לחבית זו אפי' שהיא טהורה כדפי' לעיל: הבל טמא כתב הר"ב מטעם חיבורין וכ"כ הר"ש (וסמיהני שפירש כבר דאין כלי מציל כו' א"כ למאי צריכא לטעמא דחיבורין ומהר"ם מפרש דחבית עצמה טמאה דכיון דהטומאה עלה למעלה מפייה ואין הפסק כו' וכמ"ש בשם ר' לעיל במשנה ו' והיינו נמי כדכתב הר"ב מידי דהוה אכלים שבתוכה וכ"כ

בכוסה או על גבה אפי' שחין כלי חרס מיטמא מגבו נטמאה כן החבית עצמה מידי דהוה אכלי שכתובה מאחר שאינה מוקפת נמיד פתיל דאין כלי מציל אפי' על מה שכתבו לא עם דפנות אהלי צמחן שאין הפסק מאויר תוכו לאויר שחוזה לו והוא תחתיה היינו תחת שוליה דלא תני תחת דופנה מבחן ונטמאה החבית עצמה וכיון דחבית עצמה טמאה היא נטמאו כל כלים שבתוכה אפי' שלא כנגד הטומאה דאפי' דקיימא לן דאין אדם וכלי מיטמאין מאויר כלי חרס. הכא כל זמן שהיית תחתיה מיטמאין מטעם חבורי מאחר דחבית עצמה טמאה וכן גבוהה מן הארץ טפה אפי' טהורי חזינן תחתיה כאלו הוא מלא טומאה ואפי' טמאה על גבה והשתא כל הני אין דינם שוה דאם החבית מקבלת טומאה מה שבתוכה אפילו שלא כנגד הטומאה טמא והמאהיל על גבה כנגד הטומאה טמא שלא כנגד הטומאה טהור אבל גבוהה מן הארץ טפה או מכוסה או כפוייה על פיה המאהיל על גבה אפי' שלא כנגד הטומאה טמא ואין לתמוה כפוייה על פיה וטומאה על גבה תציל על מה שכתובה ככלי טהורי המוקפי

וכ"כ דהוי' בפס"ו מ"ג ומסיק נמי הו' עמ' דבחיבורין וקשיא
 מה שהקשה ותו דמתוך כך מסיים) וזו' ק"ל כח' (שלא)
 כנגד הטומ' שנובע' בה ומסו' דיקרב דלוקרב(וע' ברפס"ו מ"ס
 בדבור על האר' וכו') אבל כלי' שלא כנגד הטומא' שאין נוגעין
 בנפש' של חיי' לא נוגעין בכלי'
 שנובעין בה סהורי' ומכאן אני
 מיישב' הא דאית' פ"ק דפסחי'
 (ד' י"ז ע"א) הקס' רביעי' הכא
 שלישי לאוכל הנוגע באוכל הנוג'
 במתיהו ראשון כמו איכל הנוג'
 במת ולא יקשה לפירש' דהקס'
 וע"ש בתוס' ד"ה רביעי' ע"כ
 וקשיא לי אמאי אין כלל הכלים
 מקבלי' טומא' מפני שהטומא'
 עלמ' מהפסעט עליה' שנגס' לתוך
 פיה וכן לעי' מ"י לא חילק בין כלי'
 לכלים' ואף לא במשכ' י"ג :

א טכח ית
 ט"ס חיי פ"ו
 ט"ס ט"ח ית
 ט"ס ט"ט
 כ"ג ח"י
 ט"ס ט"ז

פ"י ארובה שהיא בתוך הבית ומגולה לאוור' שאין
 עליה גג מלמעל' : כנגד ארובה סהור' כלי'
 המונחי' למט' בארץ כנגד הארוב' ורואי' פני הרקיע סהורי' :
 מלמעלן . על פי הארובה : עירב את הטומא' והכל טמא' :

הבית טמא' והנוקד רגלו ג' כ' טמא' :
 וכנגד הטומא' טמ' סהור' כמס' לכלן
 ולכלן : ב' אין בארוב' פיתה טמא'
 הא קמ"ל דאפי' בשחוק מטמא' :
 לא אמרין' בטומאה לכבוד : נתן
 את רגלו' טהור הנותן דכסתו'
 דמי לגבי' שאין טומא' כנגסת
 לאהל ולא יוגאס ממנו . בשחוק
 מטמא טמא' : אם טומא' קדמ'
 את רגלו' טמא' שהריקבעט שנתן
 רגלו האהל על הטומא' : ואם
 רגלו קדמ' את הטומא' סהור' .
 שקוד שבא' הטומא' כבר נעש'
 אהל טמא' ובשע' שנכנסת בו
 הטומא' אין שם בארובה פותח
 טמא כדו שחלל ממנה הטומא' :
 שפי רגלי' זו על גב זו' של שני
 אכסו' ונתן הראשון רגלו' על פי
 הארובה ורגל של שני מונח על
 רגלו של ראשון . ואח"כ נכנס
 טומאה בבית פתח הארוב' ואז"כ
 הסיר הראשון את רגלו' ונגאלת
 רגל השני מוקפת על פי הארוב' .
 אע"פ ששני זה האהל על הטומא'
 כשהסיר הראשון את רגלו' השני
 טהור מפני שקדמ' רגלו של ראשון
 את הטומא' ואין כלל כר"ש .
 ולא כר"מ : ג' כנגד ארוב' :
 בארוב' שאין בה פיתה טמא' היינו
 וכנגד הטומאה טמא' היינו
 המחיל על הטומא' כדו שחלק
 שיהיה במקנת הטומא' שיעו' כדו
 לטמא' כהל' . דהיינו כשיהיה
 בזולה שני יתים או יוסר' והלכ'
 כר' יוסי : ד' ארובות זו על גב זו
 כגון שיש ארובה בין בית לעליה .
 ויש עיר ארובה א' זרת כנגד העליה
 ומונח טמא' כנגד ארובה א' עליונה :
 בין מלמעלן בארובה העליונה :
 בין מלמעלן בא' יוצה התקונה : הכל טמא' אפי' מה
 שנעליה אע"פ שנתן

פ"י ארובה שהוא בתוך הבית ויש בה
 פותח טפח' טומאה בבית .
 כנגד ארובה טהור' טומא' . כנגד ארובה
 הבית טהור' . הטומאה בין בבית ובין כנגד
 ארובה . נתן את רגלו' מלמעלן . עירב את
 הטומא' מקצת טומא' בבית ומקצת' כנגד
 ארובה . הבית טמא' וכנגד הטומאה טמא' :
ב' אין בארובה פותח טפח' . טומאה בבית
 כנגד ארובה טהור' . טומאה כנגד ארובה .
 הבית טהור' . וטומאה בבית . נתן את
 רגלו' מלמעלן . טהור' . הטומאה כנגד
 ארובה . נתן את רגלו' מלמעלן . ר"מ מטמא
 וחב"א אם טומאה קדמה את רגלו' טמא' .
 ואם רגלו' קדמה את הטומאה . טהור' . ר"ש
 אומר שני רגלים זו ע"ג זו שקדמו את
 הטומא' משך הראשון את רגלו' . ונמצא
 רגלו' של שני שם . טהור' מפני שקדמ' רגלו'
 של ראשון את הטומאה : ג' מקצת טומאה
 בבית ומקצת' כנגד ארובה . הבית טמא' .
 וכנגד הטומאה טמא' . ר"מ . ר' יהודה או'
 הבית טמא' . כנגד הטומאה טהור' . ר' יוסי
 או' . אם יש בטומא' כדו שתחלק . ותטמא
 את הבית . ותטמא כנגד הטומאה טמא'
 ואם לאו הבית טמא' כנגד הטומאה טהור' :
ד' ארובות זו על גב זו ויש בהן פיתה טפח'
 טומאה בבית . כנגד ארוב' טהור' . טומאה
 כנגד ארובות . הבית טהור' . הטומאה בין
 בבית בין כנגד ארובות (ס"א) נתן דבר שהוא
 מקבל טומאה . בין מלמעלן בין מלמעלן .
 הכל טמא' .
 ודבר

מזאת המסכתא . הרמב"ם :
 ב' אין בא' יוצה פותח טפח' . כתב הר"ב בא' קמ"ל דא"ש'
 בשחוק מטמא לא אצרי' בטומאה לכבוד דהכי גמירי לסו'
 גמ' פ"ק דסוכה דף י"ח והכ"מ ברפ"ו מהט"מ כתב שמלאך כך
 ואשתתתקיה דגמ' ע"ז הוא : נתן את רגלו' מלמעלן טהור' .
 עיין כפי' משנה ד' : ג' ר"י אומר אם יש בו' ומטמא כנגד הטומא' טמא' .
 ה' ומאה טמא' . דוקא כשקדמה הטומא' את רגלו' . דלא תקשה הלכתא אהלכתא : והטמא כנגד הטומאה . כנגד הטומאה טמא'
 כן הוא בנוסחא מהר"ם ז"ל : ד' הכל טמא' פי' הר"ב

למיון מה שכתב רב' (משנה ד') מזה המסכתא . הרמב"ם :
 ב' אין בא' יוצה פותח טפח' . כתב הר"ב בא' קמ"ל דא"ש'
 בשחוק מטמא לא אצרי' בטומאה לכבוד דהכי גמירי לסו'
 גמ' פ"ק דסוכה דף י"ח והכ"מ ברפ"ו מהט"מ כתב שמלאך כך
 ואשתתתקיה דגמ' ע"ז הוא : נתן את רגלו' מלמעלן טהור' .
 עיין כפי' משנה ד' : ג' ר"י אומר אם יש בו' ומטמא כנגד הטומא' טמא' .
 ה' ומאה טמא' . דוקא כשקדמה הטומא' את רגלו' . דלא תקשה הלכתא אהלכתא : והטמא כנגד הטומאה . כנגד הטומאה טמא'
 כן הוא בנוסחא מהר"ם ז"ל : ד' הכל טמא' פי' הר"ב

רל"ז

שנתן בתחומה ולא בעליונה דכיון דדבר המקבל טומאה הוא ואין חוץ בפני הטומאה שבית רואין אותו כאלו הוא נתון בפני הארובה העליונה ועירב את הטומאה ממנו ולמטן טמא דנעשה אהל סתום וכל ולמעלן טהור דחוץ בפני הטומאה: ה אין טמא לא התחתון דכיון דטומאה צבית שלא כנגד ארובה אין טמא יוצאה בפחות מטפח וטהורה העליה אע"פ שארובה של עליה סתומה: הכל טמא דכיון דטומא' כנגד ארובות ודבר טמא אינו חוץ רואין אותו כאלו הוא נתון בפני הארובה העליונה: ו ארובה שהיא רואה את האויר: וקדרה נמוכה תחתיה בדרך כנגד הארובה ואינה רחבה כל כך שאם תעלה כנגד הארובה שיהיו שפתותיה נוגעות בארוב' אלא יוצאות ונכנסת בריח: טומאה בוקעת ועולה והבית טהור וכל המאחיל עליה שלא כנגד הטומאה טהור אבל כנגד הטומאה טמא דאע"ג דאין כלי חרס מטמא מגבו הכא דטומא' בוקעת טובה נמי טמא אע"ג דטומאה תחתיה וכל מה שבקדר' טמא ואפי' שלא כנגד הטומאה:

אפי' מה שבעליונה אע"פ שנתן בתחומה כו' רואין אותו כאלו הוא נתון בפני הארובה העליונה ועירב את הטומאה אבל הר"ש כתב על זה וז"ל ומיחו לא יתכן כלל לפרש כן דאטו מי עדיף משאם היסה טומאה בעליונה ענמה כנגד ארובה ונראה לפרש דהכל טמא היינו

נ"ט
כ"ט
ה"ט

ודבר שאינו מקבל טומאה ממנו ולמטן טמא ממנו ולמעלן טהור: ה אין בארובות פורת טפח טומאה בבית יכנגד ארובות (גמ' הבית) טהור טומאה כנגד ארובות הבית טהור הטומאה בבית נתן בין דבר שהיא מקבל טומאה בין דבר שאינו מקבל טומא' בין מלמעלן בין מלמטן אין טמא אלא התחתון הטומאה כנגד ארובות נתן דבר שהו' מקב' טומא' בין מלמעלן בין מלמטן הכל טמא ודבר שאינו מקבל טומאה בין מלמעלן בין מלמטן אין טמא אלא תחתון: ו ארובה שהיא ברנוך הבית וקדרה נתונה תחתיה שאם תעלה אין שפתותיה נוגעות בארובה טומאה תחתיה בתוכה או על גבה טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת היתה גבוה מן הארץ טפח טומאה תחתיה או בבית תחתיה

כדקתני בסיפא גבי אין בארובה טפח וקתני נמי ממנו ולמטה טמא כו' ובסיפא קתני אין טמא אלא תחתון וז"ע אמאי שני בלישנא וז"ל דלא ה"ת למתני בין מלמעלן בין מלמטן שיש בהשמעות זה הלשון נמי שנתן למעלן ולמטן וא"כ היכי לתי עליה ממנו ולמטה טמא ולא ידעינן אי ממנו ולמטה של תחתון קאמר אי ממנו ולמטן של העליון אבל השתא דקתני ודבר שאינו מקבל טומאה תחתיה דמשמע אם נתן באחד מאותן שני מקומות ששנינו ברישא דבר שאינו מקבל טומאה ובארובה שנייה לא נתן כלום: ממנו ולמטן טמא וכו' אם נתן בארובה התחומה ממנו ולמטן טמא וכו' ואם בעליונה ולא בתחומה ממנו ולמטן טמא ואם תחתיה לתי בסיפא נתן דבר שאינו מקבל טומאה ממנו ולמטן טמא וכו' כמו ברישא וז"ל דזו אינו דאסילו נתן בעליון דבר שאינו מקבל טומא' ולא נתן בתחתון כלום אין טמא אלא תחתון דכיון דאין בארוב' טומא' כנגד ארוב' די לנו בזה שדבר שאינו מקבל טומא' שלמעל' בארוב' העליון מערב את הטומא' בכל הבית התחתון במקום שהטומא' מונח שם אבל לא חזינו ליה כאלו הטומאה נמי בעליונה אבל דבר המקבל טומאה נמי בעליונה דככל ענין אין טמא אלא תחתון בין שנתן למעלן ולמטן בין שנתן למטן ולא למעלן דכל זה ישנו בלשון בין למעלן בין למטן אין טמא אלא תחתון אבל ברישא לא ה"ת למתני הכי כדברי רישא מהר"ם: ה הר"ב טמא וכו' דמוטא בנתן רגלו למעלה כדתן לעיל הר"ש ואינו מוכרח דאכשר לומר דהכא מייירי בשקדמה הטומאה ולישנא דמתניתין נמי הכי משמע הטומאה כנגד ארובות נתן וכו' דמשמע שהטומאה כבר היא שם קודם שנתן כו': ו טובא דבוקעת ועולה כתב הר"ב טובה נמי טמא אע"ג דטומא' תחתיה וכל מה שבקדירה טמא ואפי' שלא כנגד הטומאה כדפי' הר"ב בס"פ דלעיל גבי הבית שהיא יושבת על שוליה כו' דטמא מטעם חיבורין כ"כ הר"ש וזעוין מה שהקשתי לעיל שם ומסיים הר"ש והא דקתני בוקעת ועולה דמשמע כנגד הטומאה טמא שלא כנגד הטומאה עהור היינו דוקא במה שחוץ לקדירה ע"כ: בוקעת ויורדת לא יורדת עד ההיום כטומאה רגולה שהרי זו אינה רגולה שהרי היא בתוך הקדירה או על גבה אלא בוקעת את הקדירה ומטמא בליים שתחתיה בינה ובין הארץ מטני שהיא כלי טמא ואין כלי טמא חוץ מ"מ כיון שאין ע"ג טפח על טפח שהרי פתוחה לאויר אינו מביא את הטומאה ללדדין אבל מטמא מה שתחתיו

עד הארץ לשון הראב"ד בפ"ו מהמ"מ [הלכה ה'] וכתב
 הכ"מ וא"ת תיבה כשהיא בתוכה או על גבה אבל כשהטומאה
 תחתיה כרי היא רצונה ולמה לא תרר עד היום ודוחק
 לומר ללמדני קמני ואפשר דכיון דקיימא לן דאין כלי טמא
 מוצץ אע"פ שהטומאה תחתיה

א"ת
 כ"ע הלכה

תחתיה והבית טמא תוכה וגבה
 טהור בתוכה או על גבה הכל טמא
 היתה נתונה בצד האסקופה שאם
 תעלה היא נוגעת במשקוף פותח טמא
 טומאה תחתיה בתוכה או על גבה
 טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורד
 היתה גבוהה מן הארץ טמא טומאה
 תחתיה או בבית תחתיה והבית טמא
 תוכה וגבה טהור בתוכה או על גבה
 הכל טמא שאם תעלה אינה נוגעת
 בשקוף פותח טמא או מודבקת בשקוף
 טומאה תחתיה אין טמא אלא תחתיה
 פרק יא הבית שנסדק טומאה בתוין
 בלים שבפנים טהורין
 טומאה בפנים בלים שבחוץ בית שטמא
 אומרים עד שיהא בסדק ארבעה טפחים
 בית

ה"ל כאלו היא מגולה ע"כ
 תוכה וגבה טהור לשון הר"ב
 שהקדרה חוללת בפני
 הטומאה וחוללת עם דפנות
 אהלים וכ"כ הר"ם לשיטתו
 אזלי שמפרשין במשנה פ"ה
 דמזילין עם דפנות אהלים היינו
 כשמנוחיים ביהל וכבר כתבתי
 שם [ד"ה מפני] שהוא דוחק גם
 הר"ם נתלבט בלאן בפירושו על
 הסוספתא עיין במשנה דלקמן
 ותו קי"ל לי הכא דהתם לא
 אמרינן אלא בכלים הטהורים
 אבל הכא הא מיירי בכלי המקבל
 טומאה ומצאתי למר"ם שכתב
 וז"ל דגב כלי חרס שאינו מקבל
 טומאה אמיל עם דפנות אהלים
 וארובה שבאמצע הבית מקרי
 דפנות אהלים כדמשמע לעיל
 פ"ה ע"כ והרמב"ם גורם
 בסיפא נמי הכל טהור ודברי
 בללים שאין במינם קבלת טומאה
 לפיכך כדמנן ברפ"ו וכבר השיגו הראב"ד שם
 הניחו צ"ע והקשה ג"כ [לשיטת הראב"ד] אדהכא אמאי
 גבה וטובה טהור ולא זכר לדברי הר"ם והר"ב אבל כתב
 דאפשר דשאר הכא שיהל הכלי וההל הבית כחד חשיבי
 הלכך לא מפלגינן ביניהם וכיון שיהל דתחת הכלי מעוטא
 לא הוי טפילה לאהל הבית ודינו כמוהו ע"כ ומ"מ
 אמתנין דלקמן מיייתי לה ללשון הר"ם דמזלת עם דופני
 אהלים ז תורה וגבה טהור פי' הר"ב דנזלת עם דפני
 אהלים וכן הוא בתוספתא והביאה הר"ם וגם בכאן יש לדקדק דלא דמי לדפנות אהלים דמשנה ו' דפ"ה [וברמב"ם]
 בנ"י מצאתי תוכה וגבה טהור דמזלת עם דפנות אהלים כדתנן לעיל בכ"מ שהיא ע"ג יתדות מבחון שמזלת כשאינה
 מופלגת מן הכותלים טפח ע"כ ותמיהני דהתם מפרש שפי' הכלי סמוך ודבוק לכותל האהל וכבר כתבתי לעיל בזה על הכ"מ
 [ד"ה קורה] אי מודבקת לשון הר"ב שאין הקדרה תחת המשקוף כלל אלא למעלה דבוק בו ולשון הר"ם או מודבקת
 שאין הקדרה למטה אלא למעלה דבוק בצד המשקוף ואין מקום דביקתה טפח ע"כ וזה דבר זר והרמב"ם בפירושו
 שהעתיק הכ"מ וכן מצאתי בנ"י מפרש שהקדרה לא תהי' כנגד' מתחת המשקוף שאם היה מעלה אותה ידבק צדה שלד
 המשקוף מבחון ע"כ אבל לפי זה קשה דהוה וז"ל וז"ע ומיהו אף לפירוש הר"ם יש להקשות דלמאי כ"מ קמני כלל
 או מודבקת לשקוף ואינה פותח טפח דמאיכתי תיתי דתהו עדיפא מכשתעלה ואין בה פותח טפח וראיתי למר"ם שכתב
 וז"ל או מודבקת לשקוף סימנה לי דזו ואז"ל זו קמני כיון דתתן ואינה נוגעת עם וף פותח טפח כ"ס מודבקת בעלמא שאין
 ממנה תחת השוף כלום ע"כ נראה מזה שבדברי הר"ם שהיה לפרש לא היה כתוב ואין מקום דביקת' טפח ומ"מ קי"ל
 מה שהקשתי אני אבל בפירושו של מר"ם חשיב ג"כ שכתב וי"ל סד"א ה"מ כשיש ממנה תחת המשקוף ואין ממנה פותח
 טפח תחת המשקוף אינה מביאה הטומאה לבית האהל עראי לאהל קבע אבל היכא שאם תעלה מודבקת לשקוף ונראה כמוסי'
 עליו וסד"א הו"מ מחובר לשקוף והכל אהל אחד ומביאה הטומאה לבית קמ"ל דלא ע"כ ומלשון שאם תעלה משמע שפרש
 כפירוש הרמב"ם

פרק יא הבית שנסדק גב הבית שנחלק על פני כולו
 לשני חלקים: טומאה בחון ללד
 החיון שבו הפתח: כלים שבפנים טהורים שאין דרך
 טומאה ליכנס אלא לפתח: וזכר

תחתיה והבית טמא תוכה וגבה
 טהור בתוכה או על גבה הכל טמא
 היתה נתונה בצד האסקופה שאם
 תעלה היא נוגעת במשקוף פותח טמא
 טומאה תחתיה בתוכה או על גבה
 טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורד
 היתה גבוהה מן הארץ טמא טומאה
 תחתיה או בבית תחתיה והבית טמא
 תוכה וגבה טהור בתוכה או על גבה
 הכל טמא שאם תעלה אינה נוגעת
 בשקוף פותח טמא או מודבקת בשקוף
 טומאה תחתיה אין טמא אלא תחתיה
 פרק יא הבית שנסדק טומאה בתוין
 בלים שבפנים טהורין
 טומאה בפנים בלים שבחוץ בית שטמא
 אומרים עד שיהא בסדק ארבעה טפחים
 בית

פרק יא בלים שבפנים טהורים עיין במשנה דלקמן בדבור שהחיל נתן את רגליו וכו':

ר"ל

ב"ה אומרים כל שהוא • בתוספתא מפרש כל שהוא דב"ה •
ובלבד שיהא כחוט המשקולת והלכה כב"ה • ב אכסדרה
שנסדקה • תקרת האכסדרה שחלקה לשנים • כלים שבבד
השני טהורים • שאויר הסדק מפסיק וגורם שאין הטומאה

בית הלל אומרים כל שהוא • כתב הר"ב בתוספתא מפרש בו
ובלבד שיהא כחוט המשקולת כתב מהר"ם נרי"ך לומר
דאין יכול לקבל מעוזה בינויות דאי יכול לקבל • אפי' סככות
ופרעות שיכולין לקבל מעוזה בינויות לרבנן דר"מ מביאין
הטומאה מזו לזו לעיל פ"ח • או

הטומאה • לפי שנסתם האויר •
בארץ • ברצפת האכסדר • כנגד
הסדק שבתקרה • ג סגום • בגד
צמר עב מאל • וכופת קורה עבה
אע"פ שגובה עוביו יותר מעפח
אינו מביאין את הטומאה • אם
נתמן בארץ כנגד הסדק שבתקרה
האכסדר • אלא א"כ יש תחתיו
חלל טפח • קפולין • כמו עליית
מקופלת בגדים הרבה מקופלים
זו על זו • עד שתהיה העלוונה
גבוהה מן הארץ טפח • ואע"פ
שהבגדים נחומים תחתיה •
העלוונה מביאה את הטומאה
הואיל וגבוהה מן הארץ טפחה • היה
אדם נתון סביב בארץ כנגד הסדק
חלול חלל הגוף נחשב חלל אע"פ
שבני מעיו לתוכו • ד והאחיל
על קוברי המת • היונו שהאחיל
על המת • ב"ש אומרים אינו מביא
את הטומאה • ב"ש לעמיתו
דחלל גופו לא חשיב חלל הלכך
אין מביא את הטומאה לבית • וב"ה
לעמיתו דחשבי ליה חלל הלכך
אע"פ שגופו דבוק בחלון • כל
עליון שבו מביא את הטומאה
לבית דהא איכא חלל גופו דהוי
טפח • ומודים ב"ש באלדס לבוש
ה היה מוטל על האסקופה •
מקלתו בדרך הבית ומקלתו חוץ
לבית • אין מביא את הטומאה

ב"ה אומרים כל שהוא • ר' יוסי אומר משום
ב"ה פותח טפח • ב אכסדרה שנסדקה
טומאה בצד זה • כלים שבבד השני טהורים
נתן את רגלו או קנה מלמעלה • עירב את
הטומאה נתן את הקנה בארץ • אינו מביא
את הטומאה עד שיהיה גבוה מן הארץ
פותח טפח • ג סגום עבה וכופת עבה •
אינו מביאין את הטומאה עד שיהיו גבוהים
מן הארץ פותח טפח • קפולין • על גבי זו •
אינו מביאין את הטומאה עד שתהא העלוונה
גבוהה מן הארץ פותח טפח • היה אדם נתון
שם בש"א אינו מביא את הטומאה • וב"ה
אומרים • אדם חלל הוא והצד העליון מביא
את הטומאה • ד היה נמשקוף כלד משקוף
בעד החלון והאחיל על קוברי המת • ב"ש
אומרים אינו מביא את הטומאה • וב"ה
מביא את הטומאה ומודי שאם היה לבוש
בכליו או שהיו שנים זה על גבי זה • שהם
מביאין את הטומאה • ה היה מוטל על
האסקופה • והאחילו עליו קוברי המת • ב"ש
אומרים אינו מביא את הטומאה • וב"ה
מביא את הטומאה • ו האחילו עליו טהורין • ב"ש
מטהרין • וב"ה
מטהרין • ז כלב שאכל בשר המת ומת
הכלב ימוטל על האסקופה • ר"מ אומר אם
יש בצוארו פותח טפח • מביא

שמה התוספתא אחיה כר"מ •
דבעי שיכולין לקבל מעוזה רבה
ע"כ • והרמב"ם בפ"ו מהט"מ
(הלכה ו) פסק לתוספתא •
ב אכסדרה שנסדקה כו' פי'
כל אכסדרה

הוא פרוצה מרוח רביעו
וסתומה משלשה רוחות ונסדקה
התקרה מרוח הפרוץ עד הכותל
הפנימי מעבר לעבר השני הכ"מ
פי' מהט"מ (הלכה ז) • ומהר"ם
כתב וז"ל הכא לא סליגי משום
דהיא פתומה מג' צדדין או מב'
צדדין ואין דרך טומאה להכניסה •
אלא להוציאה לדרך פתח הסמוך
לה ע"כ • ועיין (בפי' הר"ב)
במשנה י"ב קדסוכה • נתן את
רגלו כו' נראה דקאי נמי אחיבה
שנסדק דמאי שא • עד שיהיה
גבוה מן הארץ טפח • דאי גבוה
טפח • אמרין גוד אסיק הקנה
בסדק ועירב הטומאה והכל
טמא • אלל השתא דאין גבוה
טפח ה"ל טומאה רנונה מהר"ם •
ג סגום עבה וכו' שנויה עוד
צרפ"ן וע"ש הסגום
צערני כתב הר"ב צמשה ו' פי'
דמקואות • קפולין פי' הר"ב
כמו עליית מקופנת • דפרק חבית
דף קמ"ו • ב"ש אומרים אינו
מביא הטומאה • עיין צמשה

דאין כאן חלל • ו והאחילו עליו טהורין • על מקצת גופו שבחוץ •
ב"ש מטהרין דאין בזה תחתיו טומא שבבדי דאין כאן חלל • וב"ה
מטהרין • דסברי אדם חלל הוא ובלא תחתיו טומאה ואותן
שהאחילו עליו בחוץ טמאו • ז ומת הכלב • דאלו חי אפי' כולו
בבית טהור • דטומאה בלועה בבועי חיים אינה מטמאה •
ומוטל על האסקופה • וזו ארו לפנים • אם יש בצוארו פותח
טפח • רוחב הצואר טפח ומטהרין אותו ע"י חוט המקיף את
הצואר דכל שיש ברחבו טפח

את הטומאה • דכיון שמהחילה טומאה עליו הרי זה רמאהיל
מ"ש ברפ"ג • ז ומת הכלב • כתב הר"ב דאלו חי כו' דטומאה בלועה בב"ה אינו מטמאה כדמתן בסוף מקואות וע"ש •
ר"מ אומר אם יש בצוארו פותח טפח כו' • פי' הר"ב כלד העליון שבו מאחיל כו' ואע"ג דאין לה

אהל שחללו טעם (דלא דמי לאדם דמתני' ג' דהתם הכני מעים
 אינם גוף אחד עם הבנין) סבר ר"מ דמתמיד הואיל ויש בו טעם
 עכ"ל רש"י (דחולין דף ק"ו) והקום כתבו ר"מ לטעמיה דאית
 ליה חוקקים להשלים בפ"ק דשבת (דף ו') גבי זרק וגם בחור

יש בהקפו ג' טעמים : מביא את הטומאה : דלד העליון שבו
 מאהיל על הטומאה וממשיך את הטומאה לבית : ואם לאו דאינו
 פותח טעם אינו מביא את הטומאה דלענין הכהן טומאה בעינן
 פותח טעם : ר' יוסי אומר רואים את הטומאה : בודקים בגופו

כל שהוא : רבי יוסי אומר

רואין את הטומאה : פי' הר"ב
 בודקים בגופו של כלב כו'
 דטומאה טמונה בוקעת ועולה
 בו וכן פי' הרמב"ם : ומלאן ראייה
 למה שכתבתי בפ"ד דהרמב"ם
 ל"ג בגמ' דחולין דף ק"ו דתני
 עלה ר' יוסי מטור : ודרבי יוסי
 פליג בתרתי : ס"ל יכול הוא
 להוסיף לחזקין וטומאה טמונה
 אינה בוקעת : ורמינן אמתני'
 דהכל דמשמע דס"ל טומאה
 טמונה בוקעת : ומשני רבא דר"י
 איש בצוארו פותח טעם פליג :
 וקא"ל ר"י לר"מ דקאמר כיוש
 בצוארו פותח טעם מביא את
 הטומאה אכן בחר חללא אזלינן :
 שחלל הצואר צריך שיהיה פותח
 טעם : והא דקאמר מכנגד

של כלב את מקום הטומאה : אם
 היה מן המשקוף ולפנים הבית
 טמא אע"פ שאין בצוארו רוחב
 טעם דטומא' טמונה בוקע' ועולה
 ונמצא שהבי' האהיל על הטומא'
 והלכה כרבי יוסי : פ"ו לפנים :
 ונקב זנבו מבחוץ : הבית טהור :
 אם טומאה מבחוץ : דמשום
 המשכה לא מטמאין ליה : שאין
 דרך מאכל ללאת דרך פיו אלא
 דרך נקב בית הרעי : פ"ו לחזק'
 וזוליו לפנים : הבית טמא שהרי
 דרך פתח קטן זה היה סופה
 ללאת : בין כך ובין כך בין פיו
 לפנים בין פיו לחזק' : בין טומאה
 מכנגד המשקוף ולפנים : בין
 טומאה לחזק' בין יש בצוארו טעם
 בין אין בצוארו טעם : בכל ענין
 הבית טמא : דטומאה יוצאה בין

מביא את הטומאה : ואם לאו אינו מבי' את
 הטומאה ר' יוסי אומר "רואין את הטומאה
 מכנגד המשקוף ולפנים הבית טמא : מכנגד
 המשקוף ולחוץ הבית טהור ר"א אומר :
 פ"ו לפנים הבית טהור פ"ו לחזק' הבית טמא
 שהטומאה יוצאת דרך שוליו : ר' יהודה בן
 בתירא אומר בין כך ובין כך הבית טמא :
 כמה תשהה במעו' ג' ימים מעת לעת :
 בעופות ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף :
 דברי ר' ש"ר יהודה בן בתירא אומ' בעופות
 ובדגים מעת לעת : ה' החדות שבבית :
 ומגורה בתוכו והפרח שלה יוצא וכפישה
 נתונה עליו : שאם תנמל המגורה וכפישה
 עומדת ע"פ החדות : ב"ש אומרים החדות
 טהור ומגורה טמאה בית

דרך כניסתה : בין דרך יציאתה : כמה תשהה : בשר המת :
 במעיו : של כלב קודם שימות הכלב ושוב לא יטמא מפני
 שיהיה חשוב כמעוכל : שלשה ימים מעת לעת : משעה שאכלה
 כדאמרינן (שבת דף ק"ה) גלוי וידוע לפני הקב"ה
 שזונותיו של כלב מועטין לפיכך משהה אכילתו בתוך מעיו
 שלשה ימים : בעופות ובדגים : אם אכלו בשר המת כדי
 שתפול לאור ותשרף : רבי יהודה בן בתירא אומר וכו' והלכה
 כרבי יהודה בן בתירא : ה' החדות : כמו הדות והיינו בור
 והיינו דות אלא שבור בחפירה - ודוק בבנין : ומגורה
 בתוכו : בתוך החדות : והפירח של מגורה יוצא וכפישה כתובה
 עליו גרסינן : כלומר על הפרח : ופרח הוא הרחב שבראש
 המגורה שהגר יושב עליו : וכפישה : סל גדול שכובשים בו
 היותם לכמרון : על פי החדות : שאינה נופלת לתוכו : טהור :
 דג"ל עם דופי האהל : כדאמרינן לעיל בפ"ה (משנה ו') :
 והמגורה טמאה מפני הפרח היוצא מן הדות : ואין הכפישה
 מצלת עליו : ואם תאמר כיון דמגורה טמאה היאך הדות
 טהור והלא היא מטמאה כמה עצמו דחרב הרי הוא כחלל' :
 י"ל דמייירי כגון דליכא מת בבית אלא חרב שנגע במת : ועל
 ידו טמא הבית והמגורה : וקיימא

המשקוף כו' מלמא אחריתי היא : דלר"מ על האסקופה כולה
 הבית טמא : ואע"פ שאין פיו מן השקוף ולפנים דקחטיב כל
 האסקופה כלפנים : והאסקופה רחבה [היא] והשקוף
 מחותך בו שהדלת נוקף ושוקף בו כשסוגרים אותו (בגמרא
 דמיייתי ליה למתניתין גרסינן שקוף וכן נראה בספ"ב ע"ש)
 ומהוא שקוף ולפנים הוא כלפנים : מכנגד השקוף ולחזק'
 הבית טהור : הא קמין דא"ל לומר דהרמב"ם גורס כל זה : וכן
 ממשלי דפסק כר"י : והרי ק"ל בכל מקום דטומאה טמונה
 בוקעת וכן ל"ל לפי הר"ב דהכל מדלא פי' כמסקנא דגמ' :
 ומיהו הרמב"ם בחבורו פ"ד מהט"מ (הלכה ב') : לא הוכיר
 לדברי ר"י כלל : ועיין לקמן ספ"ב (ד"ה מודבק) שאכתוב
 עוד מזה : רבי אליעזר אומר פ"ו לפנים הבית טהור : פי'
 הר"ב אם טומאה מבחוץ : וכן פי' הר"ש וכו' היכי שלא להפליג
 במחלוקת כתבו כן דאי טומא' בפני' מודה לר"י : וכן למסקנת
 הגמ' שכתבתי דר"י איש בצוארו פותח טעם קאי : והאמר
 דצריך שיהא בחלל טעם : כתבו הקוס' דר"ה לאו אכלב דר'
 יוסי קאי דר' יוסי בכלב שיש בצוארו חלל פותח טעם איירי :
 ור"ה (איירי) שאין בחלל פותח טעם : מדקאמר פ"ו לפנים
 הבית טהור אלמא בפתח כלבים איירי : שאין בצוארם פותח
 טעם : כמ"ד תשהה בתעו' ג' ימים מעל"ע : עיין במשנה ה'
 פ"ט דפרה ועוד עיין במשנה ג' פרק ד' דזבים : ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף עיין (מ"ט) במשנה ב' פ"ק דבכורות :
 ת החדות פי' הר"ב כמו הדות (אלא בלשון משנה דסדר טהרות כולן כתובין חדות : הר"ש ומ"ט הר"ב) והוא בבנין : עיין
 מ"ט בזה במשנה ב' פ"ד דב"ב : והפרח שלה יוצא ומכסה פי' החדות הרמב"ם פ"א מהט"מ :
 וכפישה עליו : לשון הרמב"ם כאש' כפה כפישה וכו' וט"יין במשנה ו' פ"ה : החדות טהור : כלומר כל מה שבחדות
 וכ"כ הר"ב במשנה ו' פ"ה ו"ל הרמב"ם (בחיבורו ס"ט) הרי זה מציל על כל מה שבחדות :
 ומהמגורה טמאה כתב הר"ב וא"ת כיון דמגורה טמאה היאך הדות טהור

פ"ט דפרה ועוד עיין במשנה ג' פרק ד' דזבים : ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף עיין (מ"ט) במשנה ב' פ"ק דבכורות :
 ת החדות פי' הר"ב כמו הדות (אלא בלשון משנה דסדר טהרות כולן כתובין חדות : הר"ש ומ"ט הר"ב) והוא בבנין : עיין
 מ"ט בזה במשנה ב' פ"ד דב"ב : והפרח שלה יוצא ומכסה פי' החדות הרמב"ם פ"א מהט"מ :
 וכפישה עליו : לשון הרמב"ם כאש' כפה כפישה וכו' וט"יין במשנה ו' פ"ה : החדות טהור : כלומר כל מה שבחדות
 וכ"כ הר"ב במשנה ו' פ"ה ו"ל הרמב"ם (בחיבורו ס"ט) הרי זה מציל על כל מה שבחדות :
 ומהמגורה טמאה כתב הר"ב וא"ת כיון דמגורה טמאה היאך הדות טהור

פ"ט דפרה ועוד עיין במשנה ג' פרק ד' דזבים : ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף עיין (מ"ט) במשנה ב' פ"ק דבכורות :
 ת החדות פי' הר"ב כמו הדות (אלא בלשון משנה דסדר טהרות כולן כתובין חדות : הר"ש ומ"ט הר"ב) והוא בבנין : עיין
 מ"ט בזה במשנה ב' פ"ד דב"ב : והפרח שלה יוצא ומכסה פי' החדות הרמב"ם פ"א מהט"מ :
 וכפישה עליו : לשון הרמב"ם כאש' כפה כפישה וכו' וט"יין במשנה ו' פ"ה : החדות טהור : כלומר כל מה שבחדות
 וכ"כ הר"ב במשנה ו' פ"ה ו"ל הרמב"ם (בחיבורו ס"ט) הרי זה מציל על כל מה שבחדות :
 ומהמגורה טמאה כתב הר"ב וא"ת כיון דמגורה טמאה היאך הדות טהור

וקיימא לן דאין כלי עושה כלי אחר כיוצא בו כדפרישן בפ"ק : אף המנורה טהורה : דבר דודא אולין ולא בשר פרה ויהא בתוך הדות קיימא ונולדת עם הדות הכל עמא בין הדות בין המנורה כיון דאם תנטל מנורה כפיסה נופלת לתוך הדות : ט

טומאה שם בתוך הדות : אע"פ שהכפיסה על גביו : הבית טמא : דאין צמיד פתיל לעומאה טומא : בבית : השתא מייירי דדות פתוח שאין עליו כפיסה : טהור : הכלי כיון שיט במקומו טפח על טפח ברום טפח : דלולין סם כביב שהוא קמור תחת הבית : דתנן לעיל בפ"ג (משנה ו') טומאה בבית מה שנתוכו טהור : רחבים משל בית : כגון שחלל דות מרחיב והולך תחת כותל הבית : וכותל הדות כגון מחוץ לכותל הבית והכלים שם : בין כך ובין כך : דאפי' דאין במקומו טע"ט ברום טפח טהורין :

פרק יב נסר שהוא נתון ע"פ תנור חדש : שלא הוסק דלא מקבל טומאה ובתנור העומד בחדר או בגינה איירי : כפותח טפח : שנסר רחב ויוצא חוץ לתנור טפח כביב מכל דדיו : שעל גביו : שעל גבי הנסר : טהורים : דכיון שהתנור טהור נכלים הכלים וכן אם טומאה על גבי הנסר וכלים תחת הנסר : ובישן : כגון שהוסק התנור דמקבל טומאה :

הכפיסה מכסים עובי כותלי הדות : והשתא קאמר כלים שלמעלה על עובי הכותל או שבעובי כותליו עד התהום טהורים : וקמל"ן דאע"ג דאין בהם טפח על טפח : במקום שמונחים הכלים לא אמרינן דהוי כביב שהוא קמור תחת הבית ואין בו טפח דטמא (לעיל פ"ג משנה ו') דשאני הכא כיון שיט טפח דות וטהור : ולא אמרינן דטומאה בוקעת כנגדן על התהום : ונ"ל דלהכי אנשריך למתני עד התהום ולא קאמר סתמא טהורים : דסד"א דוקא כלים שכתליו טהורים דהכתלים בטלי לגבי חלל הדות : אבל כלים שחתם הכותל עד התהום שאין כנגד חלל הדות יהיו טמאים : דטומאה בוקעת עד התהום דאע"ג דכלים שכתליו טהורים : לאו משום דלא הוי טומאה רצוצה אלא משום דבטילי לגבי חלל הדות וכיון דלעולם טומאה רצוצה היא : כלים שחתם הכותל דלא בטילי לגבי חלל הדות ליטמו משום טומאה רצוצה דבוקעת קמל"ן דכיון דאינה בוקעת בכותל אינ' בוקעת תחתיו מהר"ם ומ"ש מהר"ם דלא הוי טומאה רצוצה אשגרת ליטמא דהכ' הטומא בבית והכלים רצוצים : טומאה שם הבית טמא : אבל תמה אני מה ענין צמיד פתיל לכאן ולשון הרמב"ם בפכ"א מהט"מ (הלכה ח') הבית טמא שאין האהל שבתוך הבית מונע הטומאה ועיין מ"ש ברפ"ד : ולשון מהר"ם טומאה שם בין שהטומאה בחדות בין בכתליו הבית טמא אפילו יש במקום הטומאה פותח טפח : כביב שהוא קמור תחת הבית : יש בו פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח וכ"ש הכא שהוא פתוח לבית ע"כ : טומאה בבית : כתב הר"ב השתא מייירי דדות פתוח וכו' וכ"כ הר"ש וככתב עליו מהר"ם דלא נהי א' לו כלל אלא במקום כפיסה : ואפי' כלים שכתליו הדות טמאים ולא דמי למגדל בתוך הבית דטומאה בבית כלים שכתליו ושכתליו טהורים דשאני הכא דכותלי הדות הן קרקע הבית : ונהי דכלים שנתוכו טהורים כלים שכתליו טמאין כמו כלים שחתם שאר קרקעית הבית שאין במקומן טפח על טפח ע"כ :

פרק יב טהורים כתב הר"ב טעמא דמתניתין דכלים נעשים אהלים כו' : הלפך חדש דלאו כלי הוא מזיל כו' עיין בפירוש הר"ב בסוף משנה י"ג פרק ט' : וכתב מהר"ם דכלים שחתמו בכל מקום טמאים : כיון דעודף טפח מכל צד מביא הטומאה לכל צד : ואפי' כלים בתנור אינן נולדו מדי דהוה אלוכלים שגיבולין בעיט כיון דלא הוסק כן נראה לי לפרשה ע"כ :

בית הלל אומרים אף המנורה טהור ומודי' שאם תינטל המנורה וכפישה נופלת הבל טמא : ט כלים שבין שפתי כפישה לבין שפתי החרו' אפי' עד התהום טהורי' טומא' שם הבית טמא : טומאה בבית : כלים שבכותלי החדות אם יש במקומן טפח על טפח על רום טפח : טהורים : ואם לאו טמאים : אם היו כותלי החדות רחבים משל בית : בין כך ובין כך טהורים :

פרק יב נסר שהוא נתון ע"פ תנור חדש ועודף מכל צדדיו בפותח טפח : טומאה תחתיו : כלים שעל גביו טהורים : טומאה על גביו כלים שתחתיו טהורים ובישן טמא

שבעה אינן כמת לטמא באהל ובמשא : כמ"ש בפ"ה מהט"מ (הלכה י"ג) ונתן טעם לדבר שהמשא למת עזמו אינו מפורש (וכמ"ש בסוף פ"ק ובטומאת אהל הוא אומר אדם כי ימות באהל ע"כ : עיין בסוף פט"ו :

אף המנורה טהורה : אע"פ ששפת הפרח נראה בין הכסוי והחדות : הרמב"ם שם : ט כלים שזין שפתי כפיסה וכו' : פי' שהכפיסה מכסה חלל החדות : ושפתי

והלא היא מטמאה כמה כו' : כ"כ הר"ש לא שהוא כתב על פי התוספתא דבשל מהכות היא ומשום כך הקשה והר"ב לא פירש דבשל מתכות ואפי' קשיא ליה דלשיטתו' אויל כמ"ש ברפ"ק : דלאו דוקא של מתכות דה"ה לכל הכלים : ועיין מ"ש ברפ"ו

(ד"ה וטימא וכו') ומ"ש הר"ב דו"ל דמייירי כגון דליכא מת בבית וכו' כ"כ הר"ש וככתב מהר"ם וו"ל ודוחק כ"ל זה אלא כ"ל דמייירי במנורה של חוליות : דאין כל הפרקים שלה חבור מן התור לא מדרבנן גזור הלפך ע"י הפרח שחוק לחדות לא מטמא מנורה שבחדות באהל : ולפי זה נישא טעמא דכ"ה אמאי המנורה טהור אמאי לא לייחסי לה הפרח טומאה דיש יד להכניס ולהוציא ולדבריו נישא כיון דשל פרקים היא : לא גזור בכ"ה ג כשהוא בחדות עכ"ל : ומיחו להרמב"ם משיקרא לאו קושיא : דאיכו"ס דבבבדי שנגעו במת אע"פ שהן כמה לטמא אחרים שנגעו בו טומאת

שבעה אינן כמת לטמא באהל ובמשא : כמ"ש בפ"ה מהט"מ (הלכה י"ג) ונתן טעם לדבר שהמשא למת עזמו אינו מפורש (וכמ"ש בסוף פ"ק ובטומאת אהל הוא אומר אדם כי ימות באהל ע"כ : עיין בסוף פט"ו :

אף המנורה טהורה : אע"פ ששפת הפרח נראה בין הכסוי והחדות : הרמב"ם שם : ט כלים שזין שפתי כפיסה וכו' : פי' שהכפיסה מכסה חלל החדות : ושפתי

אף המנורה טהורה : אע"פ ששפת הפרח נראה בין הכסוי והחדות : הרמב"ם שם : ט כלים שזין שפתי כפיסה וכו' : פי' שהכפיסה מכסה חלל החדות : ושפתי

ר"ע
א"כ ס"ס פכ"ט
ס"ז
ג"ר ס"ס ע"ב
ס"ז

טמא פי' הר"ב התנור וכו' הר"ש וכתב מהר"ם וכו' הטעם דכל מה"ג שהטומאה מתפשטת סביב לתנור מכל צד אמרי' אפי' מן הצד אדם וכלים כמאן דלתניהו דמי לטמא ולא לטהר ומתפשטת הטומאה על הקה הנסר אפי' כנגד פי התנור וכיון דתנור פתוח נכנסת הטומאה לתוכו ע"כ ועיין סי' ו' משנה ב' רבי יוחנן בן גוריון מטהר . כתב הר"ב דוקא בתנור דאין הטומאה נכנסת לו כיון דאין בין פי התנור לנסר טפה דהייא לה כמגדל או כוורת שכתפה ואין בין פיהם לשיקוף טפה דאין טומאה נכנסת להם דהיא דבטי למיד פתיל היינו היכא דאיכא טפה בין פיהכלי לנג שעליו אכל בכלים מודה דטמא דנעשה אהל לטמא ולא לטהר ות"ק ס"ל דגורו גם בתנור דלא למרו התנור

שם ה"ג
בס"ט פ"ב ה"ג
בס"ט פ"ב ה"ג
ד"ט פ"ב ה"ג

טמא התנור שאין הנסר מצילו וכו' כלים שתחת הנסר ושעל הנסר וטעמא דמתני' דכלים נעשים אהלים לטמא אבל לא לטהר הלכך חדש דלאו כלי הוא מצילו וכו' דבלי הוא אפי' תיביל: ור' יוחנן בן גוריון מטהר דוקא בתנור אבל בכלי מודה דטמאין והכי איתא בתוספתא: נתון על שני תנורי יראש הנסר על תנור זה ויראש השני על תנור אחר וטומאה בין שני התנורים ובתנורים ישנים איירי ואודי רבנן לטעמיהו ורבי יוחנן בן גוריון לטעמיהו ואין הלכה כרובין: ב סרידה כמין סככה של חרס תרגום מעשה רש"י עובד סרדתא והיא חלקה ועודפת חוץ לתנור טפה מכל צד: הכל עזאי כלים שתחתיה ושעל גבה חוץ מכלים שעל גבה כנגד איורו של תנור לפי שהאהל מציא טומאה תחתיה כל סביב התנור וחורת

טמא ר' יוחנן בן גוריון מטהר נתון על פי שני תנורים טומאה ביניהם הם טמאים ר' יוחנן בן גוריון מטהר: ב סרידה שהוא גתונה ע"פ התנור מוקף צמיד פתיל טומא תחתיו או על גביו יחבל טמא כנגד איורו של תנור טהור . טומאה כנגד איורו של תנור כנגדו עד הרקיע טמא: ג נסר שהוא נתון על פי תנור ישן יוצא מזהו מזהו טפה אבל לא מן הצדדים טומאה בצד זה וכלים שבצד השני טהורים ר' יוסי מטמא הבטח אינו מביא את הטומאה היה

ובוקעת למעלה ואף כשהטומא למעלה בוקעת למטה וכמש"כ סביב וחזור ובוקעת למעלה: כנגד איורו של תנור טהור . שהרי הוא מוקף צמיד פתיל ומספיק: כנגדו עד הרקיע טמא אבל מה שתחתיו טהור: ג נסר שהוא ארוך וצר וכשהוא נתון ע"פ התנור יוצא טפה מן המורה וטפה מן המערב ודרוס ולסון אינו יוצא: טומאה בצד זה דאין מקום לטומאה לעבור שאין כלים שבצד השני טהורים דאין מקום לטמא קסבר א"ג תנו הנסר עורף מן הנסן ומן הדרוס ר' יוסי מטמא קסבר א"ג תנו מספיק ואין הלכה כר' יוסי: הבטח יש ספרים שגורסו איבטח והוא בנין עשוי כעין אמבטי שבמרחצאות שנותנים בהן

ובוקעת למעלה ואף כשהטומא למעלה בוקעת למטה וכמש"כ סביב וחזור ובוקעת למעלה: כנגד איורו של תנור טהור . שהרי הוא מוקף צמיד פתיל ומספיק: כנגדו עד הרקיע טמא אבל מה שתחתיו טהור: ג נסר שהוא ארוך וצר וכשהוא נתון ע"פ התנור יוצא טפה מן המורה וטפה מן המערב ודרוס ולסון אינו יוצא: טומאה בצד זה דאין מקום לטומאה לעבור שאין כלים שבצד השני טהורים דאין מקום לטמא קסבר א"ג תנו הנסר עורף מן הנסן ומן הדרוס ר' יוסי מטמא קסבר א"ג תנו מספיק ואין הלכה כר' יוסי: הבטח יש ספרים שגורסו איבטח והוא בנין עשוי כעין אמבטי שבמרחצאות שנותנים בהן

מספיק בין הטומאה שלא לעבור לצד אחר עכ"ל מהר"ם: הם טמאים פי התנורים עלמין טמאים וכו' שכלי שתחת הנסר מכל הצדדים דבעודף מכל הצדדים (טפה) מיירי הראב"ד פי"ג מהט"מ (הלכה ד'):

ב סרידה פירש הר"ב כמין סככה כו' ועיין עוד פי אחר במשנה ג' פ"ח דכלים ומ"ש הר"ב והיא חלקה כו' וכו' הר"ש ומספיק דטעמא דכשיש לה לזביו הוא דחשיבא לתוך וחוללת אבל כשאין לה לזביו לא חשיבא ואינה חוללת ע"כ ותמיהני דבמשנה ז' פ"ה משויגן סרידה שאין לה גפיים לנסר חלק דחוצץ ואע"ג דהתם בכלים שאין מקבלי טומאה ת"מ שמוגיגן מינה דסרידה שאין לה גפיים חוללת ולא כשיש לה גפיים והרמב"ם פי' על פי התוספתא דביש לה לזביו (טפה) והתנה גם כן בשם התוספתא שעודפת ע"פ התנור כל שהוא גם בחבורו טמא מכתב . שיש לה טפה והיא עודפת ע"פ התנור ומדלא כתב עודפת טפה כמ"ש בפ"ב שם ש"מ דכל שהוא קאמר וכו' דהכל טמא היינו כל שכנגד הטומאה ולא כל הסביב לתנור . וכמ"ל כיוצא בזה להרמב"ם שם בפ"ט . גם (עיין מ"ש) משנה ד פי' אבל קשיא אם כן עודפת כל שהוא למה לי (ואסתר דלאו מכל צד קאמר אבל במקצתו ששם הטומאה תחתיו וא"כ לרבותא דאין כל סביביו טמא) ועכשיו בלא ליד דברי מהר"ם שכתב וז"ל בתוספתא מוכח דמיירי בסרידה שאין לה לזביו דהיא לטכובה ומקבלת טומאה . דכל המטמא מדרס מטמא טמא מה (בס"ו) דכדה משנה ג' להכי לא חייבא בפני הטומאה אבל יש לה לזביו דלא חויא לטכובה וטהורה . היצא בפני הטומאה וכגון שאין לה לזביו מדרחוקיה דלא מטמא מטמאם כלי קביל . וק"ל והא אפילו כדבך הנתון על כלי אבנים כלי גללים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה . תנן לעיל (ריש) פ"ד טומאה תחתיו כלים שע"ג טמאים . טומאה ע"ג כלים שתחתיו טמאים וא"כ ה"ג הרי נתון על כלי חרס וא"כ כי איש ליה לזביו אמאי גרע מנדבך הנתון על כלים הטהורים . וז"ל כיון דהכלי חרס מוקף צ"ס שאין לו פתח ואין ראוי להשתמש בו כך ה"ל בנתון על כלי אבנים כלי גללים כלי אדמה המוקפים צ"ס באלו נתון על אבנים שאינן כלים וחוצץ ע"כ: טומאה תחתיו או על גביו כגושחת מהר"ם טומאה תחתיה או על גבה: הכל טמא . הא דקתני הכא הכל טמא . ובירושא קתני וביטן טמא ולא קתני הכל טמא ל"ל משום דכשי למימר וכנגד איורו של תנור טהור שייך לזמני ברישא הכל טמא . כלומר הכל טמא חוץ מכנגד איורו מהר"ם: כנגד איורו של תנור . הוא שתחתיה הטומאה על הם יורה אשר על איור התנור . לא על איור העגול היצא מפי התנור הרמב"ם: ג הבטח לשון הר"ב יש ספרים שגורסים איבטח והוא בנין עשוי כעין אמבטי כו' . גם הר"ש בשם הערוך פי' שהוא אמבטי כו' ועוד ראיתי בערוך ס"א הבטח חלון של מאור מכפנים רחב ומכחון

ובוקעת למעלה ואף כשהטומא למעלה בוקעת למטה וכמש"כ סביב וחזור ובוקעת למעלה: כנגד איורו של תנור טהור . שהרי הוא מוקף צמיד פתיל ומספיק: כנגדו עד הרקיע טמא אבל מה שתחתיו טהור: ג נסר שהוא ארוך וצר וכשהוא נתון ע"פ התנור יוצא טפה מן המורה וטפה מן המערב ודרוס ולסון אינו יוצא: טומאה בצד זה דאין מקום לטומאה לעבור שאין כלים שבצד השני טהורים דאין מקום לטמא קסבר א"ג תנו הנסר עורף מן הנסן ומן הדרוס ר' יוסי מטמא קסבר א"ג תנו מספיק ואין הלכה כר' יוסי: הבטח יש ספרים שגורסו איבטח והוא בנין עשוי כעין אמבטי שבמרחצאות שנותנים בהן

בהן מים לרחצה * וכפר נתון עליו למקרה והגסר עודף משני
כדלים ואם הטומאה מצד זה אין יוצא לכד אחר * לפי שהב' ח
הוא * : היה בו זיו * היתה קורה יוצאה למעלה מן הכתם מן
המזרח למערב * רואין את הכתם כאלו אינו * שאע"פ שהכתם

חונץ בגסר * גבי זיו אינו חונץ *
והלכה כרביהושע : ד סנדל של
עריסה * עריסה של תינוק רגילי
להניח תחת רגליה כמין סנדל
של מתכת לנוי או כשזיל שלא
ירקבו * שפחתו בתוך הבית *
שנפחת הגג של עלי * שהעריסה
נמונה עליו ונרא' סנדל העריסה
בתוך הבית מן הפחת שבגג *
וטומאה בתוך הבית : אם יש

היה בו זיו יד"א אומר אינו מביא את הטומאה
ר' יהושע אומר * רואים את הבטח כאלו
אינו * והזיו העליון מביא את הטומאה : ד'
סנדל של עריסה שפחתו בתוך הבית אם
יש בו פורת טפח (גמ' הכל) (כ"א מביא את הטומ'
טמא) ואם לאו מונין בו כדרך שמונין במת :
ה' קורות הבית והעליה : שאין

במקום הפחת פותח טפח מביא את הטומאה מן הבית לעליה :
ואם לאו * שאין שם פותח עפ"ה : מונין בו כדרך שמונין במת *
שהסנדל והעריסה טמאים טומאת שבעה כדון כלים בכלים :
והתינוק טמא טומאת ערב כדפתינן בפ"ק השלישי בין אדם בין
כלים טמאים טומאת ערב : ה מעזיבה

ומנחון זר ע"כ * ולשני הפירושים לא חתפרש טעמ' ומהר"ם
כתב וז"ל היה בו זיו * נראה שיש בכתם זיו לכסוף ולדרוס *
והגסר עודף למזרח ולמערב (וללשון הר"ב איפכא והיינו הך)
אע"פ שאין הזיו סביב כל הכתם * כיון דיש בליטה לכל כד גזרו

שהכתם לא יסכוף לר' יהושע א"כ
ו"ל כיון דהזיו עשוי להחזיק חוס
האמבטי * בעל האמבטי לגבי
ידיה טפי מלגבי גסר ע"כ *
וכראב"ד בפ"ו מה"מ (הלכה
ג') כתב על המפרש אינו מביא
את הטומאה דחונץ * שהם
דברים זרים ואין הדעת מיושבת
עליהן והרמב"ם שם מפרש שהו'
בטן היוצא לפני החלון

(שהמסקיף) נסמך עליו בשעה (שמסקיף) וכתב הכ"מ בשם
הרא"ש שהטעם שאינו מביא את הטומאה מפני שהוא מודבק
לחלון * ואין חזיר שהכנס בו טומא' ע"כ * ויראה לי לדבריו *
דאע"ג דמלתא דפשיטא הוא סיפא אצטרך ליה היה בו זיו כו'
דלר' יהושע הכתם כאלו אינו זכו' והלכה כוותי' * ומ"מ כתב
הראב"ד על דברי הרמב"ם שהפליג לדברים אחרים שלא מן

הענין והם עצמם מאין עעם ואחרי שהשיג על הפירושים *
כמו הם הכתם מלה מורכבת היא ונקראת על שם מלאכתה * והיא ממלאכת
עליו את הטיט (שטופלים) בו ומפני אסיפת הטיט ששם פעמים שמותיר * והוא בולט ממנו עפ"ה וכשאר שם עס הזיו שלא
לצורך ושלא בכונה * ואותו הטיט אינו מביא טומאה אף למה שתחתיו * לפי שמתחלה לא באצטוס כוונה * שלא היו
יודעים שיותיר ועל הזיו נחלקו * ר' אליעזר סבר כיון שאינו בא אלא כשזיל הטיט דינו כמוהו ור"י סבר הזיו מיהו כוונה
בא שם הלכך מביא ומוזה (ר"א כדאיתא בתוספתא שאש נתנו שם את הטיט הרבה על דעת שיותיר שהוא מביא פיר' בטח *
בית טיחה מקום קצון הטיט ע"כ : ד סנדל כו' פי הר"ב רגילים להניח תחת רגליה כו' לנו כו' * ומסיים הר"ש דבערוך פי'
פשאין רגליה שוין מניח תחיה לוח תחת הרגל ואותו לוח נקרא סנדל ע"כ * ועיין מ"ש לקמן בשם מהר"ם בסוף משנתנו *
עריסה לשון הר"ב ערים' של תינוק * ולשון הרמב"ם ערס הוא המט' (לשון) הנה ערשו ערש ברזל (רברים ג) :

שפחתו בתוך הבית לשון הר"ב שנפחת הגג של עליה * משמע שמאליו נפחת ותמיהני דבר'פ דלקמן מחלקים בין עושה
חלון לנפחת מאליו ונעשה חלון והרמב"ם וכן הר"ש * הביאו תוספתא סנדל של עריסה שפחת ממעזיבה שעורו
בפותח עפ"ה נפחת הבית מאליו שעורו מלא אגרוף * וכ"כ מהר"ם דמתני' דוקא בפחת ולא בנפחת מאליו : הבל עמא' ר"ל
העלייה וכל מה שבה מכלים לפי מה שקדם בפרק עשירי הרמב"ם * ובג"א מביא את הטומאה וכן העתיק הר"ב * ואין
ביניהם אלא שינוי הלשון : ואם לאו מונין בו וכו' לשון הר"ש * ואע"ג דתנן לעיל פ"י (משנה ב') גבי ארוב' שאין בה פותח
טפח טומאה בבית נתן את רגלו עהורה * הכא מיירי כשהסנדל נתון בפחת ממעזיבה בחזיה של מטה דכ"ונית מחנה על מחנה
כדתנן לעיל בפ"ו (משנה ד') ע"כ * היינו נתיי דדייק הר"ב לפרש ברישא שנראה סנדל העריסה בתוך הבית כו' וטומא' בתוך
הבית אכל"ש עוד פנים לפרש * דמיירי שהטומאה תחת הפחת וכשקדם הטומאה לסנדל כי היא דפרק עשירי משנה ב' *
אליבא דרבנן * וכן דייק הכ"מ מפירוש הרמב"ם בפרק י' מהלכות טמא מת (הלכה ד') * וכתב (עוד) וא"ת מאי טמא מהא
דתנן התם משנה ב' הטומאה כנגד הארובה * ונתן דבר שהוא מקבל טומאה הכל טמא ותירץ הר"י קורקוס ז"ל * שכל דבר
שנכנס בעובי המעזיבה וממלא הפחת ויושב שם * מהתקרה הוא חשבו ואין אומרים בו עירב את הטומאה ולפיכך דייק הרמב"ם
לכתוב והיתה רגל הערש סותמת את הארובה ע"כ * ובאו לידי דברי מהר"ם שכתב דע"כ מיירי דטומאה בבית שלא כנגד הנקב
דאי כנגד הנקב אפי' אם הנקב פחות מטפח מביא את הטומאה * כדתנן לעיל (רוש פ"י) נתן דבר המקבל טומאה עירב את
הטומאה הלעך בעינן לאוקמי כשהסנדל בחצי המעזיבה של צד הבית * וצריך לומר דשאר כל הערים' מחצי המעזיבה ולמעלה
של צד העלי' והשתא נראה אפי' דנקט מונין בו כדרך שמונין במת * דסנדל חשיב כאלו הוא באהל המת ושאר הערים' היו דיקרב
בדיקרב וטמאה טומאת שבעה * והגוגע בעריסה טמא טומאת ערב דהסנדל והעריסה היו כשני כלים ואין חבור' כדתנן בסוף
מסכת פרה (משנה ח') * המלבן אינו חבור לא לטומאה ולא לטהרה והיינו סנדל של עריסה אלא דשל מטה גדולה קרוי מלבן
כי היא דמסכת כלים פרק י"ח (משנה ג') אין טמא אלא מטה ומלבן * ובפרק המוכר את הבית (דף ס"ט) מלבנות המט' וכו'
ושל עריסה של תינוק מקרי סנדל ע"כ :

א"ת מ"י סס
ב סס ע"ו ס"ד
ג סוס כב
סס ס"ו

ה שאין עליהם מעויבה ולא נכרים ומעויבה לאו דוקא נקט אלא דסתם היכא דליכא מעויבה ליכא תקר' רש"י פ"ב דסוכה דף כ"ב וכתב מהר"ם משום דבעי למתני כסיפא היו העליונות בבין התחתונות עומא תחת אחת מהן כולן עומאות מ"ה קתני שאין עליהן מעויב' דלוי יש עליהן מעויבה ותקרה על כל שורות ושורות תחתיהן עומא ותו לא דהתקרה והמעויבה חוללים ע"כ ולי ברישא ומלועת' נמו צריכא וקל להבין : בבין התחתונות פ"ה ר"ב כנגד אויר התחתונות ורחבן כשעור אויר שביניהן שאם יתעלה כו' וכבר קודם לך בשבת (דף ק"א) וסוכ' (דף ד') וערוכין (דף פ"ז) שמן כשרש"י שנאמ' גוד אחית מחיצה וגוד חסיק מחיצה וזהו הלכה למשה מסני וכבר התבאר בתוספתא שזה כולו בשני תנאים שיהיה ברוחב כל קורה פותח עפ"י וביניהן אויר ג"כ פותח עפ"י הרמב"ם : ו מביאה את העומאה תחת כולה אע"פ שאין כולה שהוקצתה פחותה מטפח הוא הרמב"ם פ"ב מהט"מ (הלכה ז') דאלת"ל ליתני מביאה את העומאה ותו לא הכ"מ בשם הר"י קורקוס :

א מס פ"ה ה"ו
ב עירובין י
טו - סוכה ז
כ"ב י"ד
ג עירובין י
כה טו : סוכה
ס' כ"ג כ"ז
ד ת"י פס הל"ט

ה מעויבה * טע' וזרורות שרגילים לשום על בני קורות : ומכוונות * קורה העליונה כנגד התחתונה וכל אחת יש בה רוחב עפ"י : תחתיה עומא * ושעל גבה עמוד הקורה חולצת * וס"ת כשיש בקורות פותח עפ"י סתן רחבות עפ"י * אבל אין רחבות עפ"י לא מביאות עומאה * ולא חולצת * וכמאן דליחנה דמי וכמאן עומא כאלו עומד באויר : ביניהן עומא * ושפת התחתונה ושעל העליונה עמודים דשקיתן חולצת : כנגדו עד הרקיע עומא * ושפת כל עמוד : כבין התחתונות * כנגד אויר התחתונות * ורחבן כשיעור אויר שביניהן * שאם תעלה את התחתונות או תוריד את העליונות ימנע הכל סתום : תחת כלן עומא כאלו היתה תקר' שזה ועל גבן עמוד : ו תחת כולם כל כלים שתחת' עומאים * דמניא עומאה לכולה * ושעל גבה עמודים * דחולצת בפני העומאה : ואם לאו * שאינו רחבה עפ"י : בוקעת ועולה דאם עומאה תחתיה כלים על גבה כנגד העומאה עומאים * שוקעת ויורדת דאם עומאה על גבה * כלים שתחתיה כנגד העומאה עומאים * הקיפה שלשה טפחים * דכל שיש ברחבו טפח יש בהקפו שלשה טפחים * שכן מצינו בדברי הימים (ב' ד') וגו' בים שעשה שלמה עשר באמה משפתו א שפתו עגול סביב וקו' ל' בא"ז יסוב אותו סביב : ו עמוד שהוא מוטל לאויר * עמוד עגול שמושלך בארץ ושוכב על עגולו : באויר * כגון בחצר או בגי' ומאמצע העגול הוא מתחיל להאחיל על הארץ והולך ומת' צ"ב מפאן ומכאן עד תחתיו שסמוך לארץ ולענין הבאת עומאה בעינין עפ"י על טפח ברום עפ"י מרובע * ואם יש כאן לצד החוץ מתחתיו רום עפ"י אע"פ שלמטה בסמוך בתקום שכיבתו לארץ אין רום עפ"י כולו עומא באהל כדידון כשיפועי אהל' * ועמוד עגול כשיש בהקיפו עשרים וארבעה טפחים נמצא רחבו שמה עפ"י דכל שיש ברחבו עפ"י יש בהקיפו ג' טפחים ונמצא דיכול אדם לרבע תחת דפניו שמכאן ומכאן * עפ"י על טפח ברום עפ"י שהרי כשיש כאן רבוע של שמה על שמה אם תעשה בתוכו עגול של שמה * נמצא הזויות עודפים שמה חומשים לכל קרן וקרן * לכל אמהא ברבוע אמתא וקרי חומשי באלכסונה * נמצא האלכסון עודף על הרוחב שש' עשר חומשין תן מהן מהנה לקרן ומה' לקרן זה הרי לכל אחד שמה חומשין ואם באת לעשות בקרן זויות שחון לעגול רבוע של טע' נמצא אלכסונו עודף על רחבו ב' חומשים ונמצא מדה אלכסונו שבעה חומשים * לא נשמיר לנו יותר על הצורך אלא חומש' א' ומשום חומש' אחד לא דק ועוד דכל אמתא ברבוע אמתא ותרי

שאין עליהן מעויבה * והן מכוונות עומאה תחת אחת מהן תחת' טמא בין התחתונה לעליונה ביניהם טמא * על גבי העליונה * כנגדו עד הרקיע טמא * היו העליונות בבין התחתונות * טמאה תחת אחת מהן תחת כולם טמא * על גביהן כנגדו עד הרקיע * קורה שהיא נתונה מכותל לכותל * טמאה תחתיה אם יש בה פיתח טפח מביאה את העומאה תחת כולה ואם לאו * טמאה בוקעת וע' לה בוקעת ויורדת כמה יהיה בהקיפה' ויהא בה פותח טפח * בזמן שהיא עגולה * הקיפה ג' טפחים * בזמן שהיא מרובעת ד' * שהמרובע יתר על העגול רביע : ו עמוד שהוא מוטל לאויר אם יש בהקיפו כ"ד טפחי' מביא את העומאה תחת דפנו

תפני שקצתה מקצת אהל מפני שהוקצתה פחותה מטפח דאלת"ל ליתני מביאה את העומאה ותו לא הכ"מ בשם הר"י קורקוס : דהקיפה ג' טפחים * פ"ה ר"ב דכל שיש ברחבו עפ"י כדמתן במשנה פ"ק דערוכין * ועיין מ"ש טס (דל"ן החשבון מדוקדק ומ"ש הר"ב שכן מצינו בים שעשה שלמה כו' וכך כתב הר"ם משום דלא סגי בעמא שהמרובע כו' דאיהו גופיה תקשה מנלן * ונריך תלמוד אהכי מיתני להו תקרא * אך ו"ש הר"ב בדברי הימים תמיהני שלא כתב במלכים א' ו' כ"ג דקדים : בזמן שהיא מרובעת ד' קשיא לי דלגופי' לא אצטרך שכשאתי צריך למדוד כל ה' צדדין כשחדת צד הא' ל"ל למדוד עוד ה' צדדין * ולא שמועינן שהמרובע יתר כו' אינו כשמתע דאם כן הרי זה צא ללמד ונמצא לצד : שהמרובע ית' על העגול רביע * דהא כל עגול שרחבו אמה יש בו היקף ג' ואם היה מרובע אמה על אמה היה לו היקף ד' אמות * אמה לכל רוח נמצא מרובע (רב) [יתר] על העגול רביע רש"י פ"ק דערוכין דף י"ד * ותוספת פ"ה דף ג"ו (ד"ה כמה) האריכו לצאר ג' כשיש כן צ"ח עמל לפי שאין הוכחה מן ההקף אל הש"ח עמל כמו שביארו זה בפ"ק דסוכה דף ח ובכאן אין להאריך בזה לפי שאין לנו צריכין לדעת אלא ההיקף : ו אם יש בהקיפו כ"ד טפחים * מביא את העומא' תחת דפנו פ"ה ר"ב שיש כאן לצד החוץ מתחתיו רום עפ"י כלות' ממקו' אמצעו שמשם מתקצר והולך ונעשה מקום חלול ומ' ש

ותרי

ותרי חומשי אלכסונה אינו מכוון לגמרי שחסר ממנו מעט:
ח מודבק לאסקופה שהאסקופה רחבה וטומאה מודבקת
באסקופה מן השקוף ולחון ר' אליעזר חשיב כל האסקופה כבית
הלךך מטמא את הבית ורבי יהושע סבר מן השקוף ולחון

אין האסקופה חסובה כבית
והלכה כר' יהושע ידון מחצה
למחצה מחציה של אסקופה
ולפנים כלפנים והבית טמא
מחציה ולחון כלחון והבית טהור
מחצה על מחצה הבית טמא:
מודבק למשקוף תחת המשקוף
מן השקוף ולחון: הבית טמא
דאפי' מן השקוף ולחון חסובה
ור' יוסי מטהר דלא חשיב ליה
כבית ואין הלכה כר' יוסי: רבי
אליעזר מטמא דחשיב כל
האסקופה כבית: מטמא ולמטה

טהור דכרקע דמי: מטמא ולמעלן טמא ואע"ג כשמודבק
לאסקופה מטהר ר' יהושע את הבית הכא כשהטומאה כבית
מטמא ר' יהושע באסקופה מטמא ולמעלה משו' דדרך טומא'
לנחת ולא ליכנס והלכה כר"י: פרק יג

ומ"ש הר"ב דכדון כשפועי אהלים כלומר ואע"ס שהטומאה
אינו במקום שיש טע"ט וכדמתן בפרק ז' משנה ב' (ואדרבה
מופרח שיהיה יותר משפח על טפח כפי שעור הטומאה
כז"ש במשנה ז' ס"ג) [ד"ה טפח] ומ"ש הר"ב דיכול אדם

לרבע
תח' דפנו
שמכאן
ומכאן
טפח על
טפ' ברום
טפח כו'

וזה הוא הצורה ומ"ש הר"ב דכל
אמתא ברבוע אמתא ותרין
חומשי באלכסונה כועד ומסוס
חומש אחד לא דק וכ"כ הר"ש
וירא' לי דהיינו תנא דמתניתין
הוא דלא דק לנמנע בחשבון

ולקח לו חשבון שלם שהוא כ"ד שאם יש בו כ"ד טפחים ודאי
שיש כאן מתחת דפנו מקום רבוע טע"ט אבל אה"כ שאע"ס
שלא יהיה כ"ד ממש ונחת לדקדק בחשבון ותמצא בו תחת
דפנו רבוע טע"ט שהוא מביא את הטומאה תחת דפנו אלא
דנחת לא דק ונקט החשבון קרוב דאין לפרש דלא דק על

הפחות ואינו מביא את הטומאה אלא דוקא בכ"ד ולא בפחות דא"כ האי דלא דק להקל הוא ולא אמרי' הכי בשל תורה וכמ"ש בפ"ק
דערובין משנה ה' [ד"ה כל שיש] ויהיה לפי מה שכתבתי שם בשם הרמב"ם שגבול טפח הקיפו ג' ט ושיעור בקרוב נמצאת
למד שעמוד העגול כ"ד טפחים אי אמת מוצא בעצמו אמות [כ"ל ח' טפחים] שליומות לפי שיחסרו כמו ח' שביעיות בקרוב
ונמצא שהרובע ז' על ז' בקרוב שאלכסונו עודף י"ד חומשים ואין מהן לכל קרן וקרן אלא ז' חומשים בלבד שהוא אלכסון של
טע"ט ממש ומה שכתב הר"ב דאמתא ותרין חומשי אלכסונה אינו מכוון לגמרי שחסר ממנו מעט וכ"כ הר"ש איכא
למידק שיש להוכיח בהפך וכמו שכתבו התוס' פ"ק דסוכה דף ח' [ד"ה כל אמתא] ח"ל אין החשבון מכוון דלא דק
דאיכא טפי שורתא שאם תעשה רבוע של י' על י' ותחלוק אותו שתי וערב נמצא בחוכו ארבע רבועים של ה' על ה' חוזר
לאלכסונים ההולך לזד אמצע של רבוע גדול כזאת הצורה תמצא ברבוע הפנימי נ' אמה

חינון שהרי חלקת הרבועים של ה' על ה' כל אי' לאלכסונו (וכבר נעשה מופת על זה
לפי הערוגה דלהרמב"ם) ואם לא היה בו אלא לפי החשבון אמתא ותרין חומשי דהיינו
בו חציו של חיוון דרבוע של ז' על ז' אין בו אלא מ"ט רבועות של אמה על אמה וראוי
הוא חציו של י' על י' דעולה למאה רבועות של אמה על אמה ע"כ אלא שכבר נמצא גם
שבערונה להרמב"ם שאמר שמרחק בין שני זלעים הוא גדר ג' ורביע (ע"כ) שהריון בזה
שהמרחק הזה הוא צלע לשטח מרובע שבתשברותו הוא ג' ורביע ובאותה צורה עצמה נמצאים ד' מרחקים הללו מקיפי בעצמם
לשטח מרובע ואין צורתו שטח אלא ג בלבד וכל מרחק מאלו מרחקים הוא אלכסון ממרובע אחר ומקיפים מרובע פנימי
כדמות מרובעים ואלכסונים שזיירו התום שכתבתי כאן אלא שבצורת התוספת במרובע אמתא ושם במרובע ארוך אבל
מ"מ נמצאו שם בהפך מזה שהרי לפי מדת האלכסון שלשם הגה השטח שארבעה כמותו מקיפים בו יהיה ג' ורביע ונמצאים
שהוא חסר רביע ואינו אלא ג' והכלל שכל אלו החשבונות לא יוודעו על אמתותם מזד טבע עצמם לא מחסרון השגה כמו שזכר
הרמב"ם באלכסון העגולה במשנה ה' פ"ק דערובין ח מודבק לאסקופה ל'הר"ב מן השקוף ולחון כו' כ"כ הר"ש וכתב
דמירא' הך פלוגתא לפלוגתא דר"מ ור"י דפליגי לעיל בפ"א (משנה ז') בכלב שאכל בשר המת ומוטל על האסקופה במסקנא
אם היתה הטומאה בתוך כותלי הבית לפי מה שהתבאר בו (משנה ד') מזה המסכת הרמב"ם: מודבק למשקוף פירי
הר"ב נחת המשקוף מן השקוף ולחון כו' כ"כ הר"ש ומכאן מוכח דלעיל בפ"א משנה ז' גרסי' גמי שקוף: ר"י מטהר
פי' הר"ב דלא חשיב ליה כבית וז"ל הר"ש ר"י לטעמיה דקאמר לעיל בפ"א גבי כלב מכנגד השקוף ולחון הבית טהור דלא
חשיב ליה כבית ואע"ג דהשתא רבי יהושע דרישא ורבי יוסי דהכא בחדא שיטת מ"מ ר' יהושע כי אמר למלתיה אמתא
לאסקופה אמרה ורבי יוסי כי אמר למלתיה אמתא למשקוף אמרה ולפיכך נראה רבי למר מאי דקאמר ולמר מאי דקאמר:
רבי יהושע אומר מטמא ולמטן כו' וכיוצא בזה נמצאו לו במשנה ט"ו פ"ט: פרק יג

רל"א

ס"ט פ"א
כ"י

פרק יג מקדח

גדול של לשכה • פי' הר"ב כפונדיון האטלקי וכו' עיין (מ"ט) במשנה י"ב פי"ו - דכלים (ד"ה כפונדיון) : (רום) אצבעות על רוחב הגודל • אלו הן שירי המאור חלון

הרמב"ם והר"ם מהתוספתא : שסתמה • ולא הספיק לגומרה • משום דלא הספיק לגמר משכחה לה בכמה אנפי להכי תנא אלו הן לשון רבים והכי איתא בתוספתא הביאה הר"ם אלו הן שירי המאור חלון שהיא סתומ' (ו"ו) הרמב"ם פי"ד מהט"מ (הלכה ג') מאור שהתחיל לסתמו ולא היה לו טעם לגומרה או שקראו חברו • או שחשכה לילי שבת ע"כ כך נ"ל : חררוהו מים • עיין ל' רש"י שהעסקתי בסו' פ"ג : מלא אגרוף פי' הר"ב אגרוף שלב אצבעות וכו' • עיין במשנה י"ב ס"ז דכלים (ד"ה כמלא אגרוף) • ו"ו הר"ב של כל אדם • מפיר' הר"ם העתיק כן ואינו נכון וכי כל ראשי אדם שוים הם • וכן במשנה שכתבתי ליתא לתיבת כל • וכן הוצאה פכורות פי"ו דף ל"ז • ואף הרמב"ם פי"ד מהט"מ (הלכה ב) העתיק של אדם : רבי שמעון אומר להביא את העומאה אבל להוציא וכו' ל' הר"ב • ור"ם פליג וסבר בין להביא בין להוציא • כולן שעורן בפותח טבח כו' • וכ"כ הר"ם ונרא' ודאי דל"ג אבל

א תי"פ י"ד
ס"ט עומאה סת
ט"ז וסוף
כ"ג חלון
כ"ג חלון
כ"ג חלון
כ"ג חלון
כ"ג חלון
כ"ג חלון
כ"ג חלון

פרק יג העושה

מאור • חלון העשוי לאורה בתחלה משום דבשי למתנה סיפא שירי המאור תנא רישא בתחלה : מקדח גדול של לשכה הוא כפונדיון האטלקי וכלכלה נקב של עול אם יש בחלון כשיעור הוה • מביא את העומאה

פרק יג העושה

מאור בתחלה • שעורו מלא מקדח גדול של לשכה • שירי המאור • רום אצבעיים על רוחב הגודל • אלו הן שירי המאור חלון שסתמו ולא הספיק לגומרה • חררוהו מים או שראש או שאכלתו מלחת • שעורו מלא אגרוף • חשב עריו לתשמישי • שעורו בפותח טפח • למאור שעורו מלא מקדח הסריגו והרפפו • מצטרפות כמלא מקדח בדברי בית שמאי ב"ה אומרים • עד שיהא במקום אחד מלא מקדח • להביא הטומאה ויהוציא הטומאה ר' שמעון אומר להביא הטומאה • אבל להוציא את הטומאה בפותח טפח : ב' חלון שהוא לאויר • שעורה מלא מקדח • בנה בית חוצה לה • שעורה כפותח טפח • נתן את התקרה באמצע החלון • התחתון בפותח טפח והעליון מלא מקדח : ג' החור שבדלת • שעורו מלא אגרוף • דברי ר' עקיבא ר' טרפון אומר • בפותח טפח • שירי בה החדש מלמטן • או מלמעלה הגיפה • ולא מירקה או שפתחתו הרוח • שעורו מלא אגרוף :

ד העושה

הללו בין להביא את הטומאה לבית • בין להוציא את הטומאה מן הבית ור"ם פליג • וסבר בין להביא בין להוציא כלן שיעורן בפותח טפח • ולית ליה לר"ם שיעור של מלא מקדח ומלא אגרוף כלל ואין הלכ כר"ם : ב' חלון העשוי לאויר • להביא בו אויר העולם והיינו חלון העשוי למאור ומשום דבשי למתני בנה בית חוצה לה הדר תניו : בנה בית חוצה לה כנגד החלון • וכתב ר' אביר של חלון • שעורה בפותח טפח • כחלון העשוי לתשמיש : נתן את התקרה באמצע החלון • שנתן החלון חציו למעלה מן התקרה • וחציו למטה : החלון התחתון בפותח טפח • כדין חלון העשוי לתשמיש דהא אין חלון אויר : ג' והעליון מלא מקדח • דלמעלה מן התקרה הוא לאויר : ג' החור שבדלת • באמצע הדלת דאינו עשוי לאויר : שירי בו החדש • האומן שתיקן את הדלת : מלמען • כגון ששיר סמוך לאסקופה : או מלמען • סמוך למשקוף : הגיפה • סברה : ולא מירקה • לא גמרה • או שכתחתו הרוח • כלומר או שמירק

לא • הסגירה חלה שבאתה הרוח ופתחתו : שיעורו מלא אגרוף • דכיון דנפתח ממילא הוי כחררוהו מים או שרצית ובהך סיפא לא פליג רבי טרפון משום דחור שבאמצע עשה החדש כמתכוין • ולא

לעושה אלא ה"ג ולהוציא כו' ואע"פ שכתב הר"ם • דעוד יש לפרש דה"ק להביא את הטומאה • ודאי נאמרו כל השעורין • אבל להוציא את הטומאה כולן בפותח טפח • וניחא הכי פירוש • אי קאי אמלא אגרוף דאי אמלא מקדח • כיון דלהביא עומאה סגי כהכי כ"ש להוציא כדאמרן בכמה דוכתי שדרך עומאה לנאח • ואין דרך עומאה לכנס ע"כ • לא תידוק מינה דהגירסא אבל להוציא כו' דכי נמי גרס ולהוציא שפיר מני לפרושי דה"ק אבל להוציא כו' • ומכל מקום אין למחוק גי' הספר דלפי השני גירס' פכונה היא וכן היא גירס' הרמב"ם • ומהר"ם הגיה רש"א להביא העומאה ולהוציא העומאה : ב' נתן את התקרה באמצע • פי' תקרה של הבית אשר בנה בצד זה הבית הרמב"ם : ג' ולא מירקה • פי' הר"ב לא גמרה כמו ומירק אחר שחשה על ידו • צ"ל הממונה (יומא דף ל"ב) הר"ם : או שפתחתו • וכן העתיקו הר"ב והר"ם ובנוסחת מהר"ם שפתחו : ד לקנה

לא • הסגירה חלה שבאתה הרוח ופתחתו : שיעורו מלא אגרוף • דכיון דנפתח ממילא הוי כחררוהו מים או שרצית ובהך סיפא לא פליג רבי טרפון משום דחור שבאמצע עשה החדש כמתכוין • ולא

ולא מפני שדרך לחור . אלא קררים היו הדפין שנעשה מהן
הדלת ועלמה בדעתו להניח הנקב באמצע . יותר מלהניח
למטה או למעלה ודמי למטה במתכוין . אבל כשהניחו מלמט'
או תלמטה . אין זה בעושה בידים . אלא מחמת שהגדלים

קררים . ולא נחמלא הנקב : ד
העושה מקום . שנקב נקב מכולם
בכוחל להניח שם קנה של אורגני'
ולא כפי' : חרב בלשון יון קורין
אספתו . ויש לאורגים כלי כסגני'
חרב : שעורו בכל שהוא . להביא
את הטומא' ללד החמר : לזון את
עיניו . להסתכל משם לרשות
הרבים . או לחצר : ולתשמיש .
להניע שם חציו : ה' אלו
תמטטים את הטמא . חלון
שעורו בפומה טפס וזיהי אחד
תכל הגי דחשיב הכא מונח בו .
וממט' את האויר מטפח . מוצ' .
שאין הטומאה עוברת ללד חצר :

ע"י רובע עצמות . אם יש בבית רובע עצמות דמטמא בזהל .
זפחות מכזית מזהר המת מונח בחלון ממעט . ודוקא פחות
מכזית . דאלו כזית הוא עצמו מטמא בזהל . ודוקא ע"י רובע
עצמות . אבל אי איכא בבית כזית בשר מן המת . אין פחות
מכזית וזה ממט' דלדרב' בשר מלטרף עם בשר . והיינו
עפשהו כמי דדוקא בשר ממט' ע"י עצמות . ולא עצמות על ידי
עצמות . דלעצמות אעצמות מלטרפי פחות מעצם כשעור' אבל
עצם כשעור' לא ממעט . משום דמטמא במגע ובחשא : פחות
מכזית מן המת . הסתא הדר תניא . אע"ג דסתא ליה רישא .
לאשמועינן דממעט ע"י כל התמאין בזהל . כגון רביעית
דס ומלא תירווד רקב . וכל אותן השניין כפי' פחות מכזית
מז הכבל וכו' כל הגי דחשיב מכאן . וא"ל ממעט' . בין ע"י
עצמות . בין ע"י בשר . ופחות מכזית אובלים . ש"ן אוכל
פחות מכזית טמא חררים . ולא מקבל טומאה מן החורה .
הלכך ממט' ומוצ' כפי הטומאה : והתבואה . שהטרישה רחוק
מן הכותל ונתפסטו ע"פיה וסגרו את החלון דמחזיר לקרקע
הוא : וככ"י שיש בכן ממש . קורי
עכנ"ש

ד העושה מקום לקנה יולאספתו ולגנר
שעורו כל שהוא . כדברי בית שמאי יב"ה
אומרים בפורח טפח . לזון את עיניו .
ולרבר עם חנרו ולהשמיש . בפורח
טפח : ה' אלו ממעטין את הטפח פחות
מכזית בשר ממעט על ידי רובע עצמות .
ופחות מעצם כשעורה ממעט על ידי
כזית בשר . פחות מכזית מן המת . פחות
מכזית מן הנבלה . פחות מבערשה מן
השרץ פחות מכביצה אוכלים התבואה
שבחלון . וככ"י שיש בה ממש .

ונבלת
ע"כ : כל שהוא . כשעור תשמיש שרוצה לעשות ביה מהר"ם .
ולתשמיש פי' הר"ב להצניע שם הפניו . וז"ל הר"ם שחזן משו
שהזכירו למעלה לקנה ולאספתו ולגר .
ה ממעט ע"י רובע עצמות . נראה לפרש בזהל כדפירש"י
כדיש מסכס נדה על ידי תסקידה לסקידה . על
כח תסקידה כו' . כמו פסול על ידו ביבמות דף ז"ו . ולא
כפי' הר"ב דהתסן שמפרש אחר וכו' : בפרות מכזית מן המת
כו' . כחז הר"ב דהסתא הדר תנייה כו' לאשמועינן דממעט' על
ידי כל המתמאים כו' כ"כ הר"ם . ומסיים א"כ ליהדר וליתני
פחות מעצם כשעורה . ושמה הדר תנייה למחשביה בכדי שרץ
זנבלה ע"כ . ומהר"ם כתב דל' להני הדר תנייה דאויטררי'
לאשמועי' דאם החלון גדול כל כך . דלית צמד מינייהו כשיעור
למעט בחלון . אלא בין שניהם . או בין כל הגך דחשיב כולו
מלטרפי למעט . ולא אמרינן דפחות מכזית מן המת ופחות
מכזית נבלה מלטרפים לטמא כקל שבשיניהם למגע ולמשא ולא
ימעטו בחלון . המשמעלן . דכל שטומאתו ושיעורו
שג' מלטרפין . טומאתו ולא שיעורו . שיעורו ולא טומאתו . אין
מלטרפין . כדפסק במעילה פרק קדשי מוצח (משנה ג') ע"כ :

ופחות מכביצה אוכלים . פי' הר"ב . שאין אוכל פחות מכביצה מטמא חררים . ולא מקבל טומאה מן החורה וזה לשון הר"ם .
תימה הא פחות מכביצה מקבל טומאה היא כדפסק רש"ב בתם עה"ר גבי אשה שהיפה כובשת ירק . דקמי' אין זו כביצ'
הוא טמא יסבל עה"ר . וא"כ היאך ממט' את הטפ' הא קמי' סיפא דמתני' זה הכלל עה"ר ממט' טמא חינו ממעט' ולא מסתב למימ'
משום דלא עממא אחרוני ממט' וגררתי דהיינו עממא משום דמלאורי' בעינן כביצה אפי' לקבולי טומא' זכיון דמדלאורי' טהור' ממט'
והניא רחיה לדבר ע"י והרמב"ם אע"י שפירושו כתב דבפ' זית מכביצה לא יטמא טומאת אוכלין בחבורו (סע"ו מהט"מ הל' ג') .
כתב פחות מכביצה שאין מקשרים וממעט' דאלו מוכשרים אינו חונץ . ועממא לפי שמקבל טומאה דלאורי' וכן מוכיח הכ"מ דפי' דמה'
טומאת אוכלים שדעת הרמב"ם דמלאורי' אין שיעור לקבל טומאה זכ"ב המזרחי פרשת שמיני . עמ"ש עוד ברמב"ם דעהות (ד"ה
אין זו) : ועמ"ש בשם מהר"ם בסוף פרקין וזהו ב"י אה"פ פי' הר"ב ש' אשרישה רחוק מן הכותל כו' עיין כפי' הר"ב דריש מתני' דלכ'
ושיעור הריחוק מקום צריך לא יחסור דף כ' ג' עפחים ושם הקשו הסוס' ממטני' ה' פ"ח (דמילתין) לו לא מביאין ולא חונצין
הזרעים והירקות המחזרים לקרקע מן הירקות שמתו במשנה א' וסירנו בשם ר"ח דיש לחלק בין אהל לחלון דלענין אהל להביא
ולחון הרוח מנשבו ואינו עומד במקום אחד ולפיכך לא נעשה אהל : וככ"י פי' הר"ב קורי עכנ"ש כו' . ואני שמעתי כמין קורי
עכנ"ש

ברד לחנרו : ולאספתו פירש
הר"ב חרב כו' ויש להורגים כו' .
זכ"כ הר"ם . ותימא דיטלו ענין
לקנה . אבל אכתי אין ענינו
ולגר . וזהו רש"י ד' (בפי' מהט"מ)
מכרש על פיה חוסכתא דתני בב'
לקנה . ולאספתו . ולגר . שכולם
מענין (החורה) . קנה קני
מורה אצטני . מלקחיו חרגוס
צנתהא . לגר כמשמעו . ולא
ממעט' רצין למכתב פ"ח תחת
ד"ת . כמו הפקר . הפקר ע"כ
והכ"מ כתב על זה שאינו יודע מה
ענין לקנה מורה . בחור שככותל .
הלא במורה עצמה הם מוכחים .
ע"כ : כל שהוא . כשעור תשמיש שרוצה לעשות ביה מהר"ם .
ולתשמיש פי' הר"ב להצניע שם הפניו . וז"ל הר"ם שחזן משו
שהזכירו למעלה לקנה ולאספתו ולגר .
ה ממעט ע"י רובע עצמות . נראה לפרש בזהל כדפירש"י
כדיש מסכס נדה על ידי תסקידה לסקידה . על
כח תסקידה כו' . כמו פסול על ידו ביבמות דף ז"ו . ולא
כפי' הר"ב דהתסן שמפרש אחר וכו' : בפרות מכזית מן המת
כו' . כחז הר"ב דהסתא הדר תנייה כו' לאשמועינן דממעט' על
ידי כל המתמאים כו' כ"כ הר"ם . ומסיים א"כ ליהדר וליתני
פחות מעצם כשעורה . ושמה הדר תנייה למחשביה בכדי שרץ
זנבלה ע"כ . ומהר"ם כתב דל' להני הדר תנייה דאויטררי'
לאשמועי' דאם החלון גדול כל כך . דלית צמד מינייהו כשיעור
למעט בחלון . אלא בין שניהם . או בין כל הגך דחשיב כולו
מלטרפי למעט . ולא אמרינן דפחות מכזית מן המת ופחות
מכזית נבלה מלטרפים לטמא כקל שבשיניהם למגע ולמשא ולא
ימעטו בחלון . המשמעלן . דכל שטומאתו ושיעורו
שג' מלטרפין . טומאתו ולא שיעורו . שיעורו ולא טומאתו . אין
מלטרפין . כדפסק במעילה פרק קדשי מוצח (משנה ג') ע"כ :

הם הלכה
הם פשוט הלכה
הם הלכה
הם הלכה

נמצא בתוך הקנה כו' לא ידעתי למה כתב כן מפי השמועה
 והרי מפי הכתב היה יכול להעיד * שכ"כ בפי הרמב"ם * אבל
 שזכורו סמט"ו מהט"מ * כתב קורי עכביש * והראב"ד כתב
 שהוא מה שכתב הקנה כו' * כהניא עד שיוציא את הכביש

דס"ז ודכלים * והכ"מ הל"ן בעד
 הרמב"ם דלכך לא פירש קהניא
 דכלים * לפי שאין דרך לשום
 סס בחלון מה שכתב הקנה * ועוד
 ג' דלא שייך לחומר בה שאין בה
 חמש * ונבלת עוף טהור שלא
 חישב עליה * ובכשרים * כדחנן
 במשנה ג' פרק ג' דעוקליס
 והעמיקה הר"ב בריש עהרות *
 ועיין עוד בס' בפי' הר"ב :
 ולא הכשירה * פי' הר"ב שיבא
 עליה מים או א' משכבה
 משקין * הסניין במשנה ד' פ' ו'
 דמכשירין : ו' ולא כוית מן
 המת * כתב מהר"ם ו"ל קשה מאי
 אצטרך למתני * שאינו ממעט
 בחלון * פשיטא דכלאו טומאה
 שבבית * אינה גושה הכוית מביא
 הטומאה לבית שאצלו * ו"ל
 דאצטרך * כגון שהכוית מונח
 בכלי חרס המוטה על דרו' וסומי'
 לבו ללד הבית שהטומאה בתוכו
 וכלי חרס גושה לא ממעט בחלון *

כיון דלא מבעל לה כדמשמע פ' לא יחסור דכל מאי דלא מבעל
 ליה לא ממעט (כתבוא' במשנה ב' ס"ו) וסד"א דהכוית ימעט
 בחלון שלא תבא טומאה לבית השני * וכסס שלא תבא שם טומאה
 שבבית זה * כך לא תבא שם טומאה דכוית גושה * שהרי טומאתו
 יוצאה דרך פי הכלי לבית שהטומאה בו קמ"ל ט"ל ודברי תמוה'
 קן ועמ"ש בשמו בפ"ט סוף משנה א' ומשנה י"ב : ולא כביצה
 אוכלי' ל' מהר"ם תימא' לי אח"י לא קתני בריש' כהדי' לו ממעטין
 בחלון כביצה אוכלים שלא הוכשרו ובסיפא לתני' לו אין ממעטין
 כביצה אוכלים שהוכשרו כדקתני בנבלת עוף ע"י שהכשירה *
 גמא לא היה צריך ל' דדבר פשוט הוא דלא מקבלי טומאה אף"כ
 הוכשרו * והא דנקט בנבלת עוף טמא הכשר אצטרך לאשמועי'
 דלא הוי כנבלת עוף טהור דלא בעי הכשר ובת"כ אצטרך למילפיה
 מקרא' ובזכחים פ' חטאת העוף (דף ע') מיייתי לה ע"כ : ולא
 תבואה שבחלונות * כן הגירסא בכל הספרים * ובמתני' דלעיל שבחלון ויהי כ"ל ליישב קצת * דר"ל שבחלונות הרבילים להכריש כך
 ברוב סלינות ובה מפרש התנא עצמו הספרש שבית תבואה דהבא לדממתני' דלעיל' לא שבכרי' דפ' לא יחסור ד' קמשיב להחונצין
 וקתני עשבים שתלישין והניחן בחלון * או שצלו מאליהם בחלונות * ומפרשין שצלו רחוק מהן * והיינו דך דמתני' דלעיל : ורחב"א
 הלבינה ממעט כתב הר"ב דסברי לא עתמו לא גוש כו' ולא העפר אפי' לאחר שגבלו * כלומר וע"י כן חזר להיות כמו גוש'ומ"ש הר"ב
 וספור הגוש כסוף גדול של סקא' * ע"י גושה מ"ש בת"כ י"ב פי' ז' דכלי' ד"ה כסוף) ומ"ש הר"ב שבו' כחית'ס' מרצופי' כדתנן לקמון ספ"ו :
 פי' דהייז מביא את הטומאה כל שהוא ודבר ברור הוא שאינו מביא' לא מדבריהם זכין כל היוצא בהבאת הטומאה כו' שאינה באלה
 טמא הכריא אינה לא מדבריהם הרמב"ם רפ"ו מהט"מ : גב' לית ליה ר"ב מפ' בתוספת' כ"ל

ממעט בחלון * ורבנן סברי לא טמאו אלא גוש ככריתו הבא
 מבית הפרס ולא העפר אפי' לאחר שגבלו * והל' כחמשים ושיעור
 הגוש כפי' גדול' של סקאים שהיא כמותם המרצופין :

פרק יד דהייז שפני למטה * כמין לוח יוצא מן הכותל
 לחץ וראשו כסוף למטה לארץ ללד הפסח
 הלכך מצטרף אהלו עם הפסח ומביא את הטומאה בכל שהוא *
 וחשיב כאלו יש בו פוסח טפח * ואם טומאה החתיו הבית טמא *
 שרואין ראשו כסוף למטה * כאלו הגיע לארץ ומביא טומאה
 שתחתיו ללד הבית : וגיורה שפניה למטה ראשה כסוף למעל' *
 ואין אהל שלה מצטרף עם הפסח * הלכך בעיא פוסח טפח *
 וגבולית מפרש דה סתמא כלי שמניקה מכאן ומכאן * ומשייר מן
 האמצע :

וגבולת העוף הטהור שלא חשב עליה *
 וגבולת עוף הטמא שחשב עליו הולא
 הכשירה * או הבשירה הולא חשב עליה :
 ו' אלו שאינן ממעטים * אין העצם ממעט
 על ידי עצמות * ולא בשר על ידי בשר *
 ולא כוית מן המת * ולא כוית מן הגבלה *
 ולא כעדשה מן השרץ * ולא כביצה
 אוכלים * ולא תבואה שבחלונות * ולא
 כבי' שאין בה ממש * ולא נבלת העוף
 הטהור שחשב עליה * ולא נבלת עוף
 הטמא שחשב עליו והכשירה * ולא
 השתיו והערב המנוגעים * ולא לבינה מבית
 הפרס * דבריר' מ"זחכ"א * הלבינה ממעטת
 מפני שעפרה טהור * זה הכלל הטהור
 ממעט * והטמא אינו ממעט :

פרק יד דהייז מביא את הטומאה * כלי
 שהוא הגיורה הגבולית *
 בפותח טפח *
 איזה

ממעט בחלון * ורבנן סברי לא טמאו אלא גוש ככריתו הבא
 מבית הפרס ולא העפר אפי' לאחר שגבלו * והל' כחמשים ושיעור
 הגוש כפי' גדול' של סקאים שהיא כמותם המרצופין :

פרק יד דהייז שפני למטה * כמין לוח יוצא מן הכותל
 לחץ וראשו כסוף למטה לארץ ללד הפסח
 הלכך מצטרף אהלו עם הפסח ומביא את הטומאה בכל שהוא *
 וחשיב כאלו יש בו פוסח טפח * ואם טומאה החתיו הבית טמא *
 שרואין ראשו כסוף למטה * כאלו הגיע לארץ ומביא טומאה
 שתחתיו ללד הבית : וגיורה שפניה למטה ראשה כסוף למעל' *
 ואין אהל שלה מצטרף עם הפסח * הלכך בעיא פוסח טפח *
 וגבולית מפרש דה סתמא כלי שמניקה מכאן ומכאן * ומשייר מן
 האמצע :

סס
 ג'
 ח'
 ט'
 י'

לאמר לעיל טומאה תחת הזו הבית טמא * חף על פי שאינו
אוכל בסומא טמא ע"כ. כלומר וה"כ מחמיר בשני זיוין זה ע"ג
זה * דהא לעיל פירש וביניין סומא טמא * התחנן גבוה
מן הארץ טמא * וא"כ לאו גבוה ע"ג הסתם מיירי * אלא אם
כן פירש גבוה מן הארץ פותח
טמא לאו דוקא * דגובה הרבה
שהרי על גבי הפתח הוא * אלא
דכדי להוציא טומאה רצונה *
קאמר פותח טמא דבהכי סגי *
אכל מפירושו דרוש מתני' דלקמן
אין נראה כן * ולהרמב"ם ניחא
דמיירי ב"ז ע"ג הפתח * שכל
מפרש כהדוא בסוף מתני'
דלקמן * כמו שאעתיק בסמוך *
ו' צימאה תחתיו או ביניין *
תחתיו * וביניין
טמא * על גביין כנגדו עד הרקיע
טמא * כ"א וכן היא גור' הר"ב *
ומ"ש הר"ב ולא ע"ג פותח טמא *
כלומר בין התחנן לעליון *
ומשום כך בוקעת ויורדת * אבל
ג"י הספר היא ג"י הרמב"ם *
וכתב ואשר ראוי שלא טמא גם
כן תחתיו להיות בתחנן פותח
טמא * והוא גבוה מן הארץ גבוה
ר"ב * לפי שהמאמר הוא ב"ז והוא
כמו שקדם * וגם הר"ש כתב *
ואית לאמרי טומאה תחת
התחנן (התחנן) בלכד טמא *
טומאה ביניין או ע"ג העליון *
כנגד הטומאה עד לרקיע טמא *
ולג"י זו היא פירושה דאין ביניין פותח טמא *
שהזיוין אין כרחבן טמא לדברי הר"ש שכתב לעיל במשנ"י דר"ח לטעמיה וכו' * כמו שהעתיקו לשונו שסימנתי * דהכל דלא כוותי'
לא כר' יהושע * ובין שתי יריעות שהן גבוהות מן הארץ פותח טמא וכן בכלל החלוקות השנויות לענין הזיוין *
פרק טו סג' ע"ב * כתב הר"ב ב' הר"ב מתני' פרשניה לעיל כו' ומיהו התם לענין נתנן תחת הסדק והכל לא בהכי מיירי
אלא כשהסגוס או הבגדים מונחי' זה ע"ג זה * וטומאה רצונה * תחתיו ח"ט * ביניהם שב"כ הרמב"ם * ועכשיו
מנחתי למחר"ס שכתביו"ל סג' ע"ב * וכו' ע"ב * וכתב ע"ב אע"ג דתנינא חדא זימנא לעיל סי' א"כ' דא"כ' דר"ח דמהאי דלעיל לא שמעי'
לה' דה"ל התם הוא דקאי אבית שסדק ואכסדרה * שסדקה לאמרי' טומא' ב"ד זה כלים שב"ד אחר טהורים ואמרי' עליה נתן את
סג' ב"ר * אינו מביא את הטומא' * עד שיהא קנה גבוה מן הארץ פותח טמא וזהו קנאי סגוס עבה וכיפת עבה כו' * כלו' אם סגוס
עב' או כופת עב' * מוכח בארץ כנגד הסדק * אין מביאין את הטומא' * מצד זה של הסדק לזד אחר וסו' * איתתם הוא דאין מביאין את
הטומא' דתתי לא אמרי' * לומר רואין כלא ניטל תחתיה של הסגוס ושל הכופת וכשאר זד העליון שבהם * יורא גבוה טמא וזו ניחא
גוד הסיק זד העליון לסתם * הסדק דהיינו תתי' לומר קליס ולומר גוד הסיק אבל הכא אמרי' * כגון סגוס וכופת שהן גבוהין מן
הקרקע שתי' * טמא וטומאה תחתיו כ"ד זה וכלים מצד אחר תחתיו * סד"א י"ג קליס כלא ניטל מקצת עוביין של מטה * ויביא
הטומא' על הכלים קמ"ל דאפי' קליס לחודיה לא אמרי' * ולא זו חף * זו קתני ברישא אש זוע' דתתי לא אמרי' * יחד אשמועי' הכא
דאפי' קליס לחודיה לא אמרי' * עכ"ל וכתב הר"ב ד' צ"ד צ"ד מהע"מ (הלכ' ד') שההפ' שיש בין סגוס עבה ולקמלין זו על זו ולטבאלאו'
של עץ מונחה זו ע"ג זו * ויהיה סגוס האיל וכלי' א' הוא אין רואין הכד * העליון אע"פ שבגובה מן הארץ טמא שיהא כהאל ויטמא מה
תחתיו * בזהל לא גזון כטומא' רצונ' ובוקעת כנגדו ולא יותר אבל כשהוא שני כלים אע"פ שבוקים זה בזה העליון שהוא גבוה
טמא מן הארץ נעשה אבל ומבי' איזן הטעם לאדם שהוא נתון (על) [ג' ב'אל] התם (כדתן במשנה ג' סי' א') לפי שהוא חלו
נעש' כשתי טבלאות * ע"כ *

ביניין ותחת המותר טמא * מה שזין ב' הזיוין * ומה שתחתיו
בארץ כנגד הזותר טמא * ותחתיו טמא * מה שתחת
התחנן * דכיון דאין במוחר טמא * אין הטומאה בזה תחת
התחנן * והלכה כרבי יהושע * ד' ואין ביניהם פותח טמא *
שאינ' התחנן גבוה מן הארץ
טמא * ואין העליון גבוה מן
התחנן טמא * ביניין ותחתיו
טמא * דאין התחנן מוצץ
כיון דאין תחתיו פותח טמא ולא
על גבוה פותח טמא * והעליון
מביא את הטומאה לכל מה
תחתיו ותחת התחנן וחוצץ
למה שעל גבוה * כיון דעליון
גבוה מן הארץ טמא * כנגדו
עד הרקיע * טמא * ומה שתחתיו
טהור * דאע"ג דאין גבוה מחברו
טמא * הרי גבוה מן הארץ טמא
וחוצץ * ד' אין בזה פותח טמא *
שהייתם אין ברחבן טמא * הלכך
בין שהטומאה למטה * בין
שהטומא' למעלה לא חייבי' כלל *
וכן שתי יריעות שהן גבוהות מן
הארץ פותח טמא * וגבוהות זו
מזו טמא * דינין בשני זיוין *
פרק טו סג' ע"ב * כתב
פירשנו לעיל בפרק הבית
שסדק (משנה ג') ואידי דבעי'
למתי' טבלות דהר תניא הכא *
ואם

רבי יהושע אומר בנייהן * ותחת המותר
טמא * ותחתיו טהור * (י' ש'בהן פותח
טמא * ואין בנייהן פותח טמא * טומאה
תחתיה) (גמ' ל'ג תחתיה) טמא * בנייהן או על
גבייהן * (כ"א או ביניין * תחתיו וביניין טמא *
על גבייהן) כנגדו עד הרקיע טמא * ד' אין
בהן פותח טמא * בין שיש בנייהן פותח
טמא * בין שאין בנייהן פותח טמא *
טומאה תחתיהן * בנייהן או על גבייהן *
טומאה בוקעת ועולה * בוקעת ויורדת *
וכן שתי יריעות שהן גבוהות מן הארץ *
פותח טמא *
פרק טו סג' ע"ב * עבה וכופת עבה *
אינן מביאין את
הטומאה * עד שיהיו גבוהין מן הארץ
פותח טמא * קפולין על גבייו * אינן
מביאות את הטומאה עד שתהי'
העליונה גבוהה מן הארץ * פותח טמא *
טבליות של עץ * זו על גבוה * אינן
מביאות את הטומאה * עד שתהא
העליונה גבוהה מן הארץ פותח טמא *
ואם

כנגד הר"ב * טמא לאו דוקא * דגובה הרבה
שהרי על גבי הפתח הוא * אלא
דכדי להוציא טומאה רצונה *
קאמר פותח טמא דבהכי סגי *
אכל מפירושו דרוש מתני' דלקמן
אין נראה כן * ולהרמב"ם ניחא
דמיירי ב"ז ע"ג הפתח * שכל
מפרש כהדוא בסוף מתני'
דלקמן * כמו שאעתיק בסמוך *
ו' צימאה תחתיו או ביניין *
תחתיו * וביניין
טמא * על גביין כנגדו עד הרקיע
טמא * כ"א וכן היא גור' הר"ב *
ומ"ש הר"ב ולא ע"ג פותח טמא *
כלומר בין התחנן לעליון *
ומשום כך בוקעת ויורדת * אבל
ג"י הספר היא ג"י הרמב"ם *
וכתב ואשר ראוי שלא טמא גם
כן תחתיו להיות בתחנן פותח
טמא * והוא גבוה מן הארץ גבוה
ר"ב * לפי שהמאמר הוא ב"ז והוא
כמו שקדם * וגם הר"ש כתב *
ואית לאמרי טומאה תחת
התחנן (התחנן) בלכד טמא *
טומאה ביניין או ע"ג העליון *
כנגד הטומאה עד לרקיע טמא *
ולג"י זו היא פירושה דאין ביניין פותח טמא *
שהזיוין אין כרחבן טמא לדברי הר"ש שכתב לעיל במשנ"י דר"ח לטעמיה וכו' * כמו שהעתיקו לשונו שסימנתי * דהכל דלא כוותי'
לא כר' יהושע * ובין שתי יריעות שהן גבוהות מן הארץ פותח טמא וכן בכלל החלוקות השנויות לענין הזיוין *
פרק טו סג' ע"ב * כתב הר"ב ב' הר"ב מתני' פרשניה לעיל כו' ומיהו התם לענין נתנן תחת הסדק והכל לא בהכי מיירי
אלא כשהסגוס או הבגדים מונחי' זה ע"ג זה * וטומאה רצונה * תחתיו ח"ט * ביניהם שב"כ הרמב"ם * ועכשיו
מנחתי למחר"ס שכתביו"ל סג' ע"ב * וכו' ע"ב * וכתב ע"ב אע"ג דתנינא חדא זימנא לעיל סי' א"כ' דא"כ' דר"ח דמהאי דלעיל לא שמעי'
לה' דה"ל התם הוא דקאי אבית שסדק ואכסדרה * שסדקה לאמרי' טומא' ב"ד זה כלים שב"ד אחר טהורים ואמרי' עליה נתן את
סג' ב"ר * אינו מביא את הטומא' * עד שיהא קנה גבוה מן הארץ פותח טמא וזהו קנאי סגוס עבה וכיפת עבה כו' * כלו' אם סגוס
עב' או כופת עב' * מוכח בארץ כנגד הסדק * אין מביאין את הטומא' * מצד זה של הסדק לזד אחר וסו' * איתתם הוא דאין מביאין את
הטומא' דתתי לא אמרי' * לומר רואין כלא ניטל תחתיה של הסגוס ושל הכופת וכשאר זד העליון שבהם * יורא גבוה טמא וזו ניחא
גוד הסיק זד העליון לסתם * הסדק דהיינו תתי' לומר קליס ולומר גוד הסיק אבל הכא אמרי' * כגון סגוס וכופת שהן גבוהין מן
הקרקע שתי' * טמא וטומאה תחתיו כ"ד זה וכלים מצד אחר תחתיו * סד"א י"ג קליס כלא ניטל מקצת עוביין של מטה * ויביא
הטומא' על הכלים קמ"ל דאפי' קליס לחודיה לא אמרי' * ולא זו חף * זו קתני ברישא אש זוע' דתתי לא אמרי' * יחד אשמועי' הכא
דאפי' קליס לחודיה לא אמרי' * עכ"ל וכתב הר"ב ד' צ"ד צ"ד מהע"מ (הלכ' ד') שההפ' שיש בין סגוס עבה ולקמלין זו על זו ולטבאלאו'
של עץ מונחה זו ע"ג זו * ויהיה סגוס האיל וכלי' א' הוא אין רואין הכד * העליון אע"פ שבגובה מן הארץ טמא שיהא כהאל ויטמא מה
תחתיו * בזהל לא גזון כטומא' רצונ' ובוקעת כנגדו ולא יותר אבל כשהוא שני כלים אע"פ שבוקים זה בזה העליון שהוא גבוה
טמא מן הארץ נעשה אבל ומבי' איזן הטעם לאדם שהוא נתון (על) [ג' ב'אל] התם (כדתן במשנה ג' סי' א') לפי שהוא חלו
נעש' כשתי טבלאות * ע"כ *

ואם היו של שיש * אפילו עליונה גבוהה מן הארץ טפה * לא
תשיבה אהל להביא את הטומאה * כיון דהתחתונה ממעטת את
האוויר לפי שהן נחשבים כארץ * אבל טבלאות של עץ אינן
חשובות כקרקע בזמן שהעליונה גבוהה מן הארץ טפה * אף ע"ס
שהתחתונה ממעטת את האויר *

העליונה מביאה את הטומאה :
ב טבלאות של עץ שהן סמוכות זו
אל זו * וכל אחת מהן גבוהה מן
הארץ טפה ונוגעת בקרנותיהן
כל אחת בחברתה שאכלה * ודרך
קדמי הטבלאו' שאין ברחבן טפה *
אלכך כלים שחתה הראשונה
שהטומאה תחתיה טמא * ושתחת
השניה טהורים : הנוגע בשניה
טמא טומאת שבעה * ואע"ג דתנן
בפ"ק כלים הנוגעים בחת וכלים
בכלים * טמאים טומאת שבעה *
השלישי בין אדם בין כלים טמאים
טומאת ערב * הא טמא הם * אין
האהל מתחשב * הלכך טבלא
שהטומא' תחתיה אינה מן המנין :
עד שיהא בו ריבוע בפתח
טפה * כיון מינה פרוצה שיש לה
ארבעה דפנות היו עושים לשלחן
שהשלחן יושב עליה ואותה מינה
פרוזה קרוי רבוע * ופעמים

שהשלחן בולע ויוצא חוץ מאותו רבוע טפה או פחות או יותר *
והשתא קאמר דנריך שיהא השלחן בולע חוץ מאותו רבוע
בפתח טפה * דמה שבחוד הרבוע אינו מטורף * ואם טומאה
נמי בחוד הרבוע מפני * הרבוע חוץ ומונע הטומאה
מלעבור לחוץ : ג חביות * שורות הרבה של חביות זו אחר זו *
וזו על זו : שהן יושבות על שוליהן * ופיהן למעלה : או מוטות
על נדיהן * ופיהן מן הצד : באויר בגנה או בחצר : בפתח
טפה * ברוחב טפה נוגעות זו בזו : טומאה בוקעת ועולה *
לנדרין קתני לה * דמוטות על נדיהן אפי' כנגד הטומאה * אין
טמא אלא מה שתחתיה ועל גביה * אבל מה שבתוכו טהור *
כיון דאין כלי חרס מיטמא מגבו * על מה שבתוכו מציל * ומה
שאינו כנגד הטומאה * אפי' שתחתיה ועל גביה טהור *
וביטבוע על שוליהן * אפילו על מה שבתוכו אין מצילות * כיון
שאין הפסק מאויר תוכו לאויר שחוץ לו * וחביות עצמה
נטמאה * ונטמאו כל כלים שבתוכה * ואפי' שלא כנגד הטומאה *
כדאמרינן טעמא בסוף פרק כוורת : כמה דברים אמורים
בטהורות * דכיון דטהורות הן * דמו לטבלאות של שיש *
שהתחתונה סותמת את חלל טפה * וטומאה בוקעת ועולה : אבל אם היו טמאות * אפי' אין גבוהות מן הארץ * העליונות
שגבוהות מן הארץ טפה מביאות את הטומאה * שאין התחתונות סותמות * כיון דטמאות * מידי דהוה אקפולין זו על זו וטבלאות
זו על זו : או גבוהות מן הארץ פיתה טפה מביאות את הטומאה * ואפי' טהורות * כיון דנוגעות זו בזו ברוחב טפה * נחשבות כולן
כאהל אחד : ד' שחצו * שעשה בו מחילה מן הנדרין * שאיריעות והספרים נחויים כנגד הכלים של הבית * או מן הקורות
שנקטות תחת תקרת הבית :

ואם היו של שיש * טומאה בוקעת ועולה *
בוקעת ויורדת : ב' * טבליות של עץ * שהן
נוגעות זו בזו בקרנותיהם * והן גבוהות מן
הארץ פותח טפה * טומאה תחת אחת
מהן הנוגע בשניה טמא טומאת שבעה *
כלים שתחת הראשונה טמאים * ושתחת
השניה טהורים * השלחן אינו מביא את
הטומאה * עד שיהא בו ריבוע בפתח
טפה : ג' * חביות שהן יושבות על שוליהן *
או מוטות על צדיהן באויר * : והן נוגעות זו
בזו בפתח טפה * טומאה תחת אחת מהן *
טומאה בוקעת ועולה * בוקעת ויורדת *
במה דברים אמורים בטהורות * אבל אם
היו טמאות * או גבוהות מן הארץ פותח
טפה * טומאה תחת אחת מהן * תחת
כולם טמא : ד' * בית שחצו בנסרים או
ביריעות * מן הצדדים או מן הקורות *

טומאה בבית *
כרים *
הר"ב * אבל מה שבתוכו טהור * ולהרמב"ם שכתבתי בכמה
דוכתי בפרק כוורת * אף מה שבתוכו כשהוא כנגד הטומאה *
נמי טמא : אבל אם היו טמאות בו * כתב הר"ב שאין
התחתונות סותמות בו * מידי דהוה אקפולין בו * והתחתונה
כמאן דלישא דמי * ואותה שעל גבה מביאה הטומאה לכל מה
שתחתיה ובוקעת ועולה כל כנגדה עד לרקייע * כדפירש לעיל
פרק כוורת * דאם וכלים נעשים אהלים לטמא ולא לטהר *
ולפי הוה אהל להביא את הטומאה * לכל מה שתחתיה וכמאן
דמלי טומאה כל מה שתחתיה דמי * ומורת ובוקעת למעלה
כנגד כל החביות * דאין נעשים אהלים להפסיק בין הטומאה *
והא דנקט תחת כולן טמא * ולא נקט למעלה מהן * כ"ל משום
דבטהורות נמי שגבוהות טפה איירי * דחולצות בפני הטומאה
דאיירי בחביות של שייטין (דמת : יתין ג' פרק ב' דכלים) וכיוצא
בהן שהן סתומין וטהורים לגמרי ודמו לטבליות של שיש דלעיל
ולא לכלים הטהורים העשויין לקבלה * דנעשים אהלים לטמא
ולא לטהר * ע"כ ל' מהר"ם * ד כלים

ואם היו של שיש טומאה בוקעת בו כתב הר"ב * לפי שהן
נחשבות כארץ * וז"ל מהר"ם היו להו כגל של צורות
המונח באויר או גל של עפר * דטומאה וכלים תחתיו טהורין *
(כדלקמן משנה ז') * ע"כ : ב טמא טומאה : כתב
הר"ב * ואע"ג דתנן וכו' * ופירוש
משום חבורים נמי ליכא * דהוי
דיקרב דדיקרב לדיקרב * כמ"ס
הר"ב דר"פ דלקמן * דאין טמא אלא
טומאת ערב * וא"ת והתנן בפרק
במה מדליקין כל היוצא מן העץ *
אינו מטמא טומאת אהלים וכו' *
ל"ק דהיא לשיבא האהל טמא
בעצמו * אף לאחר שהוציאו המת
מחוכו * והכא בעוד שהמת בתוכו
דהוי כמלא טומאה * ועיין בפ"ז
משנה ב' (בפירוש הר"ב) ור"ס
דלקמן בד"ה וטמא וכו' :

ג והן נוגעות זו בזו בפתח
טפה * משום סיפא נקט
נמי דרישא בפתח טפה * דלגוסיה
לא אכשריך * דכיון דתחת עצמה
אינה מביאה הטומאה * אלא
בוקעת ועולה בו * כ"ס שאינה
מביאה אל החביות שאכלה * ואפילו
נוגעת בפתח טפה :

טומאה בוקעת ועולה בו כתב
הר"ב * אהל מה שבתוכו טהור * ולהרמב"ם שכתבתי בכמה
דוכתי בפרק כוורת * אף מה שבתוכו כשהוא כנגד הטומאה *
נמי טמא : אבל אם היו טמאות בו * כתב הר"ב שאין
התחתונות סותמות בו * מידי דהוה אקפולין בו * והתחתונה
כמאן דלישא דמי * ואותה שעל גבה מביאה הטומאה לכל מה
שתחתיה ובוקעת ועולה כל כנגדה עד לרקייע * כדפירש לעיל
פרק כוורת * דאם וכלים נעשים אהלים לטמא ולא לטהר *
ולפי הוה אהל להביא את הטומאה * לכל מה שתחתיה וכמאן
דמלי טומאה כל מה שתחתיה דמי * ומורת ובוקעת למעלה
כנגד כל החביות * דאין נעשים אהלים להפסיק בין הטומאה *
והא דנקט תחת כולן טמא * ולא נקט למעלה מהן * כ"ל משום
דבטהורות נמי שגבוהות טפה איירי * דחולצות בפני הטומאה
דאיירי בחביות של שייטין (דמת : יתין ג' פרק ב' דכלים) וכיוצא
בהן שהן סתומין וטהורים לגמרי ודמו לטבליות של שיש דלעיל
ולא לכלים הטהורים העשויין לקבלה * דנעשים אהלים לטמא
ולא לטהר * ע"כ ל' מהר"ם * ד כלים

טומאה בוקעת ועולה : אבל אם היו טמאות * אפי' אין גבוהות מן הארץ * העליונות
שגבוהות מן הארץ טפה מביאות את הטומאה * שאין התחתונות סותמות * כיון דטמאות * מידי דהוה אקפולין זו על זו וטבלאות
זו על זו : או גבוהות מן הארץ פיתה טפה מביאות את הטומאה * ואפי' טהורות * כיון דנוגעות זו בזו ברוחב טפה * נחשבות כולן
כאהל אחד : ד' שחצו * שעשה בו מחילה מן הנדרין * שאיריעות והספרים נחויים כנגד הכלים של הבית * או מן הקורות
שנקטות תחת תקרת הבית :

א אם הלכה
ב אם הלכה
ג חיי' פלג טה'
ד אין הלכה

ד' בלים שנחנץ טהורים ימי' שאחורי החנץ. אבל שנתוך החנץ לרין שיהיה שם פותח טפה כח"ס הר"ב במסנה' ו' כנ"ל ושוב מלאכי שכ"כ מהר"ס והגאון: ה' שארצו של בית כמוהו עד המזוזה. וז' ספרי כל אשר באהל לעשו קרקע הבית כמוהו כרמב"ם ועמ"ס במסנה' ו' פ"ב: ז' בית שתלפחו עפר. ה"ג כספרים. ובג"א חנן. והכי מייקני לה בפרק' דערוזין דף ע"ח. ובס"ק דסוכה דף ד' אבל כהנז' המוסף למשום דמייקני לה אהנן. טעו להגיה הספרים חנן במקום עפר: ובטלו בו' טומא' בוקעת בו' דאלו לא בטלו הרי הוא כשאר חפצים המונחים באהל כדלעיל. ובגמרא פרק' דערוזין רמי מהכא ארשנן התם חרין שבין שתי הצורות בו' מלא עפר או צורות מערבין אחד. ואין מערבין שנים. ואטילו עסתא משמע דמתבטל. ומשני רב אשי בשלמא חרין למיטימיה קאי לא בי' למיטימיה קאי ומסיימ' רשי' בקמיה וש"מ דנ"א דגרס' ככ' בטלודמש' ע' מסמ' בטלה ליתא כלל' אבל כרמב"ם העתיק בטלו. ופי' דר"ל. בטל דין הבית. ואם היה בחנץ זה העפר. בלים. ובנקום אחר ממנו טומאה. הנה לא מעמא אלו הכלים באהל. שדן סאהל כבר בטל להיות בית

אם שם תכליתו
בספרי פירוש
ג ערוזין ע"ה
טובה לרש"י פו
ה"ה ו' כ"ב ק"ה
סוטה נ"ד
ד טס טלכ"ט

כלים שנחנץ טהורים ידיריעות ונכרים מונצים וכאשר ככלים שעל הגג וככלים שהן לכותל: כלים שבבית טמאים דאין חילוף לטומאה. מידו דהוא אכלי. חרם המוקף למיד פתיל דאם טומאה בבית מזיל על מה שבתוכו ואם טומאה בתוכו אין למיד פתיל בבית. כלי' שנחנץ הכלי' ששם לטומאה: כלי' שנחנץ הכלי' ששם הטומא' בחנץ המזוזה. אם יש שם פותח טפה שיש שם חלל רחב טע': ואם לאו טהורים הכלים שנחנץ. אבל כי מיהא טמ' יה' חללו מארצו. שכסה קרקעיות הבית מנכרים או ידיריעות: טומאה בחנץ. אטילו יש בו טפה על טפה ברום טפה: כלים שבבית טמאים. כביב שהוא קמור תחת הבית. דתנן לעיל בפרק שלישי יש בו פותח טפה. ואין ביציאתו פותח טפה. טומאה בתוכו הבית טמא. טומאה בבית. מה שבתוכו טהור: שארצו של בית כמוהו כשחין בו. פותח טפה: וטומאה בפנים. במקום החנץ: שכנגד ביציאה. מקום פניו יש ברוחב אמה מן הפתח עד כותל שכנגדו שכנגדים ויוצאים דרך שם להוציא החנץ ולהכניס. וכלים שצאתו מקום הפניו טמאים. מידו דהוא אטומאה בחנץ. דכלים שבבית טמאים: טומאה בחנץ. היינו במקום הצנוי מן הפתח עד כותל שכנגדו: כלים שבפנים במקום

כלים שנחנץ טהורים ימי' טומאה בחנץ כלים שבבית טמאין כלים שבחנץ. אם יש שם פותח טפה טמאים ואם לאו טהורים: ה' חצו מארצו טומאה בחנץ כלים שבבית טמאים טומאה בבית כלים שנחנץ אם יש במקומן טפה על טפה על רום טפה טהורי. ואם לאו טמאין שארצו של בית כמוהו עד התהום: ו' בית שהוא מלא חנץ. ואין בינו לבין הקירות פותח טפה ימי' בפני כלים שכנגד יציאה טמאים. טומאה בחנץ כלים שבפנים אם יש במקומם טפה על טפה על רום טפה טהורים ואם לאו טמאים. אם יש בין חנץ לקירות פותח טפה בין כך ובין כך טמאים: ז' בית שמלאו (כ"א חנן) עפר או צורות (כ"א בטלו) אפילו יובן כרי של תבוא' או גל של צורות. אפילו כגליו של ענב. ואפי' טומאה בצד הכלים. טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת: ח' חצר הקבר. העומד בתוכה טהור עד שיהא בה ארבע אמות. כדברי' ב"ש. ב"ה אוזורים ארבעה טפחים. קורה

החנץ אם יש במקומן טע"ט ברום טפה טהורים: ואם לאו טמאים. דכחנץ נמי אם טומאה בבית כלים שנחנץ שאין במקומן טפה טמאים: ואם יש בין החנץ ולקירות פותח טפה. לא מתבטל החנץ והוא ליתשב כחנץ. והרי הוא כשאר חפצים שבבית. ואין מזיל על מה שבתוכו בין שיש במקומן טפ"ז בין אין במקומן טפה: ז' וכן כרי של תבואה שבעלו. אפי' טומאה בצד הכלים. שהיה הטומא' בחנץ הגל. וכלים שם סמוכים לטומאה בחנץ הגל. אבל אינן יוגעים בטומאה: טומאה בוקעת ועולה זמה שבגדה טהור. ואם יש במקום הטומאה טפה על טפה ברום טפה. הרי היא כקבר סמוך ומטמא כל כבי' בו: ח' חצר הקבר. חצר המוקפת מארבע רוחותיה מארבע מערות של קברות: טהור עד שיהא בה ד' אמות. על זמן שיש בה ארבע אמות טהור העומד בה. אבל פתוחה מד' אמות טמא. העומד בה. ואם אין שם אלא שיש מערות משלש רוחות

טהור. ש"מ ה"מ חצר הקבר דמסיימי מתינות בו. וטעמא טורש' דחכמים בדרו שיהא התם מטמא כל הכניס בו' אמוקו. כדי שלא ירגילו אכלי טהרות ליקרב לו. ויהא סכור שלא באהיל. ויש לרש"י שלא יכש' ידו ויהאיל ולאו ארבעים אבל חצר הקבר דכיון דמערס חלוקה שימנה. ומחילופיה נכרות. לא צורו דבפן

(גהרס). ע"כ. ולרין עיון שוגיא דערוזין ודסוכה. וגם דכרין שנחנצו פ"ו לא הבינותי. שכתב שם וז"ל בית שמלאו עפר או צורות. הרי זה בטל אהל הבית. והרי הוא כגל של עפר או צורות. ואם היה טומאה בחנץ העפר בוקעת ועולה וכו'. וז"ע ועיון בס"ד דמקואות מסנה' ג'. טומאה בוקעת בו'. כתב הר"ב ואם יש בו'. הרי הוא כקבר סמוך בו' כדחנץ פרס"ו: ח' חצר הקבר. איווה חצר הקבר זו הגת שהמערות פתוחות לתוכה. שישפתיא הביאה הר"ם. ובספ"ז דב"ב מסורסג"כ שהחצר הוא כמו צומא יורדין לתוכה והמערות פתוחות לתוכה: ז' חצר עד שיהא בו' ד"א. פירש הר"ב כל זמן שיש בה ד"א. טהור העומד בה. ולרין לומר דאזיל בשדה תיבה ומגדל. דאל"ה עיון שיש ארבע מערות לארבע רוחות כבר נטמא כשהלך על הקברות שבמערות. כ"כ הרשב"ם והמסופ' בס"ו דב"ב דף ק"א ומ"ש הר"ב וה"מ חצר הקבר בו' אבל מת בעלמא חופס בו'. צפ"ח הסוטה דף ת"ד דייק' הכי. תדאנע"ן למת' העומד לתוכה טהור. ש"מ ה"מ חצר הקבר דמסיימי מתינות בו. וטעמא טורש' דחכמים בדרו שיהא התם מטמא כל הכניס בו' אמוקו. כדי שלא ירגילו אכלי טהרות ליקרב לו. ויהא סכור שלא באהיל. ויש לרש"י שלא יכש' ידו ויהאיל ולאו ארבעים אבל חצר הקבר דכיון דמערס חלוקה שימנה. ומחילופיה נכרות. לא צורו דבפן

ב מקום

ורוח רביעית של חצר פתוחה לאוויר העולם * אפי' אינו מרוחק
 מפתח המערה אלא כל שהוא טהור * ובלבד שלא יגע למשקוף
 של פתח המערה * והני מילי חצר הקבר דמסיימא מחיצתה *
 אבל תת בעלמא תיפס ארבע אמות לטומא' : גולל לקבר יכסוי
 על פתח הקבר : אלא כנגד הפתח
 של הקבר * והנוגע בקצה המונח
 חוץ לקבר טהור : עשה ראשה
 גולל לקבר * והרי היא עומדת על
 הקבר כמו אילן * הנוגע ממנה
 בד' טפחים סמוך לקבר * טמא
 משום גולל * ומארבע ולמעלה
 טהור : בזמן שהוא עמיד לגוד *
 לקוף ואף על פי שלא קץ עדון *
 לגוד כמו גודו אילנא (דכ"א ז') :
 כולה חבור כל זמן שלא קץ ואע"פ
 שעמיד לקוף * ואין הלכה כרבי
 יהודה : ט' הנוגע בה * כל זמן
 שהוא גולל טמא טומאת שבעה *
 אשר יגע על פני השדה לרבות גולל *
 טהורים * לכלי חרס המוקף צמיד
 המת * שאחור (שם) וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו
 טמא הוא * הא יש צמיד פתיל עליו טהור * ובכלי חרס הכתוב
 תדבר * שאינו מקבל טומאה מגבו : רבי

קורה שעשאה * גולל לקבר * בין עומדת
 בין מוטת על צדה * אין טמא אלא כנגד
 הפתח * עשה ראשה גולל לקבר * אין
 טמא אלא עד ארבעה טפחים * ובזמן
 שהיא עמיד לגוד * ר' יהודה אומר כולה
 חבור : ט' חבית שהיא מליאה משקים
 טהורים * ומוקפת צמיד פתיל * ועשאה
 גולל לקבר * הנוגע בה טמא טומאת
 שבעה * והחבית והמשקין טהורין *
 בהמה

במחית שבתוכה שיתפסו ד' אמות סביבותיהם ללד המערה
 דכי גזיר רבנן ד' אמות * במת המוטל באוויר * וכגון למעלה אלל
 גג המערה כדי להרחיק את האדם מלהאיל על הטומאה *
 אבל כאן יש היכר ע"כ * ומ"ש הר"ב * ואם אין שם אלא שלש
 מערות כו' * ז"ע טעמא מאי
 (והר"ש הביא תוספתא שנויה כך * ופירשה דהיינו (כצמסקא)
 דטוטה ואם באנו להשווינה
 למסקנא דטוטה לא דק הר"ב
 כלל * דהתם מסקים אדברי ב"ה
 דד"א שפחה מן הנד אבל שפחה
 מלמעלה ארבע אמות) ופירש"י
 הטעם דכשעשי לחצר מדדן
 לצאת דרך דלדים * איכא למימר
 כיון דלא גזור רבנן ארבע אמות
 במחיצות ניכרות סגי להו להא
 (חצר) בד' טפחים * והעומד בה
 הרי זה טהור שאין לנו במה לטמאו * דא"ל לטפוס ולעלות
 שיפסס ורועותיו ויהאיל כנסיו על חלל הפתח * דכי נפיק מידידי
 ונפיק כשמע ומשך לו מן הפתח של מערה ללד פתח של חצר
 ויוצא לו * אבל כשחצר מוקפת מערות מד' רוחותיה ואינה
 פתוחה בשום רוח דהשתא פתחה מלמעלה * אי אפשר ללד
 מאהיל כיון דאינו אלא ד' טפחים א"ל לו לפרוש כנסיו ולטפוס
 ולעלות * אלא א"כ האהיל על חלל הפתח ע"כ * והשתא פ"י
 התוספתא בכל שהוא היינו ד' טפחים דמחני' וקרי להם כ"ט *
 דאם אין שם א"ג מערו' כו' דלדברה משנתינו דוקא בהכי מיירי ומש"ה ס"ל לז"ה דסגי בד"ט * והיינו כל שהוא דוחק לומר דהר"ב
 על דברי ב"ש מהדר * וכמו שהוא קאי בדברי ב"ש דקשיין תרתי חדא וכי טעמא דבית שמאי אחי לאשמועינן * וחו דה"ל לפרש כ"ט
 שהוא (לכ"ט) ועוד בה שלישיה מנליה לפרש כן אדברי ב"ש * אלא ודאי שהר"ב אין לו פ"י ב"ש * אלא כמשמעו * וקאי אדברי ב"ה *
 ואין טעם בדבר * ומ"ש הר"ב ובלבד שלא יגע במשקוף תוספתא * ופי' הר"ש דהיימא לן (בספ"ב) טומאה צבית הנוגע בשקוף
 טמא) ולהרמב"ם פירש אחר * ואין להאריך : עשה ראשה גולל לקבר * ל' הר"ב * והרי היא עומדת על הקבר כמו אילן * כ"כ
 הרמב"ם פ"ו מהט"מ (הלכה ה') * והקשה הראב"ד * דא"כ היינו עומדת * אלא סיפא שהקורה שוכבת בקרקע וראשה נכנס לתוך
 הקבר נעשה לו גולל * ורישא הטעם בזמן שהיא עומדת או מוטת על צדה וסומכת על הקבר * כל הקורה צריכה לראשה התחתון
 שהוא גולל לקבר * לפיכך כל שהוא כנגד הפתח של קבר טמא * אבל כשהוא שוכבת או כשהיא עומדת על הקבר * וקצתה
 ע"כ * כלומר דמוטה על צדה אינה שוכבת ומוטלת לארץ * אלא מוטה בהטייה וקופה קצת שנסמכת על הקבר במקצתה * וקצתה
 האחר זקוף ועולה * והכ"מ הלין צעד הרמב"ם שהוא מפרש דעומדת ומוטה על צדה * תרוייכו כשהקורה מוטלת לארץ הקבר *
 אלא דעומדת היינו * שהטיל על הקבר לרחבה * וקמני שאם היטה ארוכה או רחבה יותר מהקבר * אין טמא אלא כנגד הקבר
 דוקא והשאר טהור : לפי שא"ל לגולל * אבל כשהעמידה על הקבר כמו אילן * אע"פ שמתוך שכולה עומדת על פתח הקבר היא
 ראוי לטמא כולה אפי' כשעמיד לקוף * ומסוף שא"ל לגולל ממנה אלא קצתה לא עימא ממנה אלא עד ד' טפחים * והוא שעמיד
 לקוף ע"כ * ודוחק לפירושו מאי דקרי עומדת כשמוטל על הקבר לרחבה * ולכן נראה לפרש דעומדת הוא שעומדת וקופה ואיכ'
 בין רישא לסיפא * דברישא שעומדת על עמדה על שרשה * ושם היא עבה ורחבה ויוצאת חוץ מהקבר בצדי הרוחב של הקבר *
 וקאמר דאין טמא הנוגע באותן הצדדים * כיון שאינו כנגד הפתח * וסיפא עשה ראשה גולל * היינו שנתהפכה ועומדת על ראשה *
 ושם היא צרה * ואינה יוצאת חוץ לצדדין וקמ"ל * דאין טמא לארכה אלא עד ד' טפחים * ופשיטא דברישא נמי כי קמני עומדת *
 ה"מ לאשמועי' הא דאין טמא אלא עד ד' טפחים * אלא כיון דאיכא לתשמע התם * דאין טמא מן הצדדין שלא כנגד הפתח סגי ליה
 בהכי * וקמ"ל השתא הא דעד ד' טפחים בגוונא אחרונה * וממילא שמעינן דה"ל בעומדת על שרשה * דאין טמא אלא על ד'
 טפחים ד' דאי דלא טמא * וכן ג"כ אי משכחת בעשאה ראשה גולל דאם"ה יוצאת חוץ לצדדי הקברי כגון שהקבר צר מאוד שהוא של נפל *
 או שהקורה עבה גם בראשה דה"ל דטהור הנוגע בצדדים היוצאים חוצה לא שדברו בהוה ורגיל להיות : ט' הנוגע בה"פי' הר"ב כל
 זמן שהיא גולל לא שתטמא בהיותה חלק מהקבר * ואם יגע בה כלא נגע בקבר אבל היא תטמא * במגע כל זמן שהיא על הקבר * וכאשר
 הושרה מן הקבר נשארה טהורה הרמב"ם יוצא שנה"ו

מכ שם תול"ס
 נ שם הלכה ז

פ"ק

פ'ק דערונין מפרש הר"ב דאף לאחר שפירש מטמא והוא מלשון רש"י דהתם ועיין מ"ש עוד לעיל פ"ב משנה ד' ד"ה הגולל: בהבמה שנסתה הרמב"ם פ"ו מהט"מ (הלכה ד) וטעמו פי' הכ"מ משום דאל"כ הרי היא הולכת לכאן ולכאן ואין כאן גולל ובסוכה פ"ב דף כ"ג אמרי' טעמא הכי אדאמר ר"מ שאין עושין אותה דוסן לכוכב וגם שם אמר ולא גולל לקבר: והבמה היל על המת והנוגע בכלים טמאין פי' הר"ב טומאת שבעה מטעם חבורין כגון דנסקה שנגע בו וכ"כ ח"ש ובר"פ דלקמן (סד"ה על האדם) ופרשים דא"כ שלא בחבורים ושם אפרש בס"ד והרמב"ם כתב וז"ל כבר קדם לך פירק הראשון וזאת המסקנה שהאדם כאשר נטמא במת ונגע בכלים יטמא אותן טומאת שבעה ולזה כאשר נטמא אדם במת אם נגע בו או האהיל עליו ואח"כ נגע בכלים הנה אלו הכלים טמאים אבל אם נגע במת או האהיל עליו עוד האהיל על הכלים הנה לא יטמא אותן לפי שטמא מת אינו מטמא באהל אמנם יטמא בחגע אם לא שההיל בידו אחת כו' ועיין

מ"א
כ"ב
כ"ג
כ"ד
כ"ה
כ"ו
כ"ז
כ"ח
כ"ט
ל'

בהמה שעשה גולל לקבר הנוגע בה מטמא טומאת שבעה רמ"א אבל שיש בו רוח חיים אינו מטמא משום גולל: והנוגע במת והנוגע בכלים המאהיל על המת והנוגע בכלי טמאין מאהיל על המת ומאהיל על הכלים הנוגע במת ומאהיל על הכלים טהורים אם יש בידו פותח טמאין שני בתים ובהן כשני חצאי זיתים כשני את שתי ידיו להניח אם יש בידו פותח טמא מביא את הטומאה ואם לאו אינו מביא את הטומאה:

פרק מזכר המטלטלין מביאין את הטומאה בעובי המדרע
אד"ט אקפח את בני שזו הלכה מקופחת ששמע השומע וטעה שהאיכר עובר והמרדע על כתפו והאהיל צדו'א על הקבר וטמא זהו משום כלים המאהילים על המת אר"ע אני אתקן שיהו

הנוגע בידו אחת כו' ועיין (מ"ט ספ"ח משנה ט"ד והמגור): הנוגע במת ומאהיל על הכלים טהורים כתב מהר"ם ואע"כ דהאדם טמא דכולן מביאין טומאה על ענמין בכל שכן מיהו אינו מביא את הטומא כדפוס מטעם ע"כ: אם יש בידו פותח טמא לפי שקטן כן יומו מטמא טמא מת (כדקטן במשנה ג' פ"ה דנדה) ואפשר שיהיה כער קלן הרמב"ם וכלומר דפותח טמא באדם בינוני משער':

פרק טז בר המטלטלין יקטן מטלטלין משום שלא בזרע טומאת אהל בעובי המדרע: לא על האדם הנושאן אבל בפותח טמא אפי' במחבורין כמי מביאין את הטומא דוקא זרעים וירקות לפי שאין בהם מחשבתני (במשל' ה' פ"ח דלא מביאין ולא חולצים דהוי כמו כפז הנרד והסלג והנכפור) והגליל והמלח אבל אין התוסף על הארץ קטני התם במשנ' ב' דמביא את הטומא פ"ט פ'ק דשבת סוף דף י"ו ד"ה כל המטלטלין: אקפח את בני פירש הר"ב שבעי' היא אקפח את בני אם אין דבר זה אמת טהל' זו מקופחת ובענין זה מבינו במקור' (בראשית מ"ב) חי' פירעה אם תלאו מזה כלומ' שלא תלאו זה תוס' (ד"ה אקפז) וכתב רש"י מנטער היה על סור' התסתכות ומקלל את עליוו אקפח בו: ונביא דרו משום כלים המאהילים על המת פי' הר"ב דלא בעינן פותח טמא אלא להביא את הטומא' תחת ראשו השני להביא טומא' על ארצו: רש"י (ש"ס) ומ"ש הר"ב וטמא את האיכר: או מטעם חבורין ומרדע בר קבולי טומא הוא דאין דינו כפשוטי כלי עץ דהא יש בו דרבין של מתכות בראשו האחד ובראשו השני יש בו תרחור' כדתנן בסכ"ה דכלים (משנ' ב') כ"כ הר"ש וכך היא שטת התוס' דנמסכ' שנת פ"ק דף י"ז ד"ה ועל שאר' ואולה לסטת ר"ת וסייעתו דהא דאמרין הרב הראי הוא כחלל וכמ"ש (בר"ש) (הר"ב) בפ"ק משנ' ב' דוקא חרב ודומיו שהוא כלי מתכות אבל שאר כלים לא אה"כ שהם בחבורין כשעשה שנגעו במת נגע בהם האדם וכמ"ש הר"ב ברפ"ק והיא שטת הראב"ד ג"כ בפ"ה מהט"מ (הלכ' ג') ובכתב הר"ש ומיהו אי אמרי חרב הרי הוא כחלל לטמא אחרים באהל

דבי מאיר אומר וכו' ואין הלכה כרבי מאיר אלא דע"פ שאין לך דבר שיש בו רוח חיים ומטמא חוץ מאדם מ"מ מטמאים הן משום גולל כלל זמן שכן גולל לקבר: והמאהיל על המת ומוגע בכלים הכלים טמאין טומאת שבעה מטעם חבורים כגון דנסקה שנגע במת או מאהיל עליו נוגע כמו כן בכלים: ואם יש בידו פותח טמא טהלים: כן דידיו מאהילות על המת ועל הכלים מביאות את הטומא: שני בתים ופתחין מכוונים זה כנגד זה: מביא את הטומא: ושאר שני הבתים טמאים דהא של ידיו מברק את הטומא: כל שני החצאים מוכיחט בזה וכו' ואם לאו דאין בידו פותח טמא גברא מיהא טמא הוי כדקטן לקמן ועל ענמין בכל שכן אבל ב' הבתים טהורים:

פרק טז בר המטלטלין מביאין את הטומא משום אהל שאם האהיל ראשו אחד על המת וראשו אחר על הכלים מביא להם הטומא: כעובי המדרע אפילו אין בורוחב טמא לא שיש בהקיסו טמא דחוט של טמא מקיסו דגורו על הקיסו משום עביו אקפח את בני הקבר' קטנה ל' כריתה ומקור' ושבועה היא אקפח את בני אם אין דבר זה אמת טהל' זו מקופחת קטונה ומחוקת דהא פותח טמא בעינן שחטע השומע וכשנשא שלט ע"י מעט' בבית המדרש ושחטע שחטאיו ולא ידע משום מה שחטאו הם טמאין את המדרע משום כלים המאהילות על המת שהכלי ענמו המאהיל על המת טמא בכל סכוד' דלא בעינן פותח טמא לא להבי' את הטומא' תחת ראשו השני וטמא את האיכר או מטעם חבורים או משו' דה"ל כלים שנגעו במת ואדם בכלים וטמא טומאת שבעה והשומע טעה לומר דטמאיו מטעם שהמרדע מביא עליו טומא' מדין אהל: שיהו

הנוגע בידו אחת כו' ועיין (מ"ט ספ"ח משנה ט"ד והמגור): הנוגע במת ומאהיל על הכלים טהורים כתב מהר"ם ואע"כ דהאדם טמא דכולן מביאין טומאה על ענמין בכל שכן מיהו אינו מביא את הטומא כדפוס מטעם ע"כ: אם יש בידו פותח טמא לפי שקטן כן יומו מטמא טמא מת (כדקטן במשנה ג' פ"ה דנדה) ואפשר שיהיה כער קלן הרמב"ם וכלומר דפותח טמא באדם בינוני משער':

שיהו (דבריו רמזים מקוימים. שאומרים דמרדע תביא שומא :
 על האדם הנושאן. ומנין לדרס הנושאן) אין עליו כי אם שומא'
 ערב שבגדו מפסי בין כתיפו למרדע וה"ל דיקר' דיקר' לדיקר'
 והרואה שומאמים אותו שומאם ערב. וטעה לומר משום
 אהל שומאוו לפי שיש בהקיסו
 טעם ואפי' למימד שומאם
 אהל אין בה כי אם שומאם ערב.
 הלכך גזרו עליו בעובי המרדע
 לשמא שומאם שבעה מדבריהם.
 משום אהל : ועל עצמן ככל
 שהן. דכלי המאהל עליהם
 ועל שאר אדם וכלים. שמתח המרדע. כשמתח טעם
 כיון

שיהו דבריה חכמי קיימין. שיהו כל
 המטלטלין מביאין את הטומאה. על אדם
 הנושאן בעובי המרדע ועל עצמן ככל שהן
 ועל שאר אדם וכלי. כפות' טעם בביצ'

(וכן דעת הר"ב בהדי גבי מגור' בדות ככפי"א [ד"ה והמורה])
 היה האיכר ראוי ליעמא משום דמרדע מאכיל עליו דמטמא
 באהל. ולישנא חסמא דלאו מתורת אהל שומאוו. ועוד דלאו
 מטעם אהל ימאי קאמר ר"ע על האדם הנושאן בעובי המרדע
 כלומר שיש בהקיסו טעם. אפילו
 ככ"ט טמא מדאוריית' דחרב פרי
 הוא כחלל. ועז' החשמה אפי'
 המתכות טמא כדון מתכות
 כדמוכח פי"ג דכלים [משנה ו].
 ומ"מ אפשר דכאן לא היה דרכן
 ומרדע מקבלי כלי עץ הוא.
 כדרכן מישלטל ודרך לפירו'. כדאמרינן חגיגה דף ג' ע"ב
 וכו'. ע"כ. ולפי מ"ש בסוף פי"א [ד"ה סס] בשם הרמב"ם
 לא קשיא. דאין חרב כחלל למטא במטא ובאהל. אלא

למגע בלבד. וא"כ ומאי חבורן איכא הכא דהא והאכיל דרו אחד תמן. לא קשיא. דכל דבר המאכיל על המת הרי הוא כטוב'
 ומחבור ב"כ הרי הוא דתמן כפי' משנה ג'. אין האהל מתחשב. ומ"ש הר"ב או משום דה"ל כלים שנגעו בו' כדתנן כפי' [משנה
 סס] וכ"כ ב"כ הר"ש וזה לשטת הר"י מסמכותו. שכתב הר"ש ברפ"ק דלאו דוקא חרב הרי הוא כחלל לכל הכלים וכן הוא
 שטת הרמב"ם [בפ"ה דהפ"מ הלכה ג']. והלכך הלא אפי"ג דכלי עץ הוא יש לו דין כלים שנגעו בו' ואפי' בלא חבורין. מה שאין
 כן לר"ת וסיעתו דלדידהו כלים שנגעו וכו' דבפרק קמא דוקא בכלי מתכות ולשטה זו דאף כלי עץ יש לו דין חרב כחלל הדרת
 קושיא הר"ש דלכתוב. דהיה האיכור ראוי ליעמא משום דמרדע מאכיל עליו כו' לדעת הר"ב דספי"א דאמרינן חרב כחלל אף
 לטמא באהל וצריך שיון ועוד דלא ד"ק הר"ב דהואיל וברפ"ק [משנה ג] טבר סתם כדברי הרמב"ם דחרב כחלל לאו דוקא חרב
 שהוא כלי מתכות אלא ה"ה לכל הכלים לא הוה ליה לכתוב ככאן מטעם שפורין. וכ"ש בסוף פרק דלעיל דלא כפי' אלא דוקא
 בחיבורין אלא אנב שיטתיה העמיק דפרי הר"ש כולם ולא דק ועיין עוד בסו"ך גם אחת הלין משוגתי שפ"ז דזכור משנה ג' [ד"ה
 וכלים] העסקתי דברי הראב"ד דבפ"ז מהל' נזירות שכתב שאין שומאם שבעה לאדם בכלים אלא בחיבורין ומדבריו השבתי על
 טענת רבינו חיים כהן איוו בית אשר תבנו לי כו'. ובכל זה מפני שראיתי שם שגם הכ"מ הסכים עם הראב"ד ולא עוד אלא שכתב
 שגם דעת הרמב"ם כדברי הראב"ד ולא דקדקתי אחריו לרדת שם לסוף דינים הללו. אבל עכשיו עין צעיר נראה שבראב"ד
 עצמו כשאמר כן בהל' נזירות לא אמר אלא בכלי שטף ולא בכלי מתכות. דבהדיא כתב בפ"ה מהל' טמא מת [הלכה סס] דחרב
 שלא בחבורין. ובשאר כלים בחבורין וכו' ש לעיל בשמו"א כ"ז שכתב הכ"מ בהלכות נזירות [פ"ו הלכה ח'] וז"ל מי הגיד לאדוניו
 הראב"ד שחרמב"ם סובר. שלא בחבורין מטמא כו' הנה הודאת פיו של הרמב"ם הגיד לו. שפ"ה מהפ"מ משה כל הכלים לדון
 א' וכיון דבחרב לכ"ע אין צריך חבורין א"כ להרמב"ם הכל א"צ חבורין ועל שאר הכלים השיגו הראב"ד. והואיל וכן. גם טענת
 רבינו חיים כהן באמרו איוו בית אשר תבנו לי. במקומה עומדת מלך כלי מתכות שא"צ חבורין לכ"ע אבל הרמב"ם בפי' החומש
 פרשת חקת. כתב דאין חרב מטמא באהל והעסקתי לשוננו כדור [ד"ה על אלו] בפ"ד : על האדם הנושאן. פי' הר"ב ומנין
 אין עליו כי אם שומאם ערב שבגדו מפסי כו'. והוה ליה דיקר' דדיקר' דדיקר' וכ"כ הר"ש וכלומר שכיון שזה האדם
 טמא עכ"פ שומאם ערב דמדאורייתא יקר' דדיקר' טמא שומאם שבעה כדלטיק בפ"ג דעכוס דף ל"ו : דכתיב [בסדר י"ט]
 וכל אשר יגע בו הטמא יטמא ומשמע ז' ימים כסתם שומאם מת ובה דכתיב [שם] והנפש הנוגעת טמא עד הערב. מוקמינן
 שלא בחבורין ויקר' דדיקר' דהוא שומאם שבעה היינו בחבורין והשתא יקר' דדיקר' דדיקר' שהוא השלישי הואיל ונוגע בטמא
 שומאם שבעה הרי הוא טמא שומאם ערב משום והנפש הנוגעת ואי איתא לאדם זה כשנושא המרדע על בגדו שכל כחמו. דלא
 לטמא לאותו אדם אלא שומאם ערב כדניו שיהא שלישי ובחבורין איכא למטעי דלאו משום שלישי הוא שטמאוו אלא מלין :
 אהל ואפי' למימד כו'. ופירשו התו' דפ"ק דשבת [דף י"ז ד"ה אר"ע]. הטעם : לפי שאינו פשוט כל כך שומאם דבחבורין ולפיכך
 יאמרו שטמא משום אהל. הואיל ויש בהקיסו טעם ואפי' למימד שחין באהל אלא שומאם ערב. לכך גזרו כו' דוקא בעובי
 המרדע שיש בה בהקיסו טעם. אבל בפחות מכן ליכא למטעי כלל שיהא משום אהל. אפי' שלא ידעו שומאם בחבורין. לא
 יטעו. אלא ישאלו הטעם. וכמו שגזרו דלא חלין. ואפי' יהא מכסוק בינו לבין המרדע ג' סודרוס. או ארבעה. ויהיה האדם
 רביעי. או חמישי. או יותר. ואפי' אם המשלעלים פשוטי כלי עץ שאינם בניקבולי שומאם. דלא שייכא בהם שומאם בחבורין.
 עד כאן ועיין מה שכתבתי בפרק בתרא משנה ו' [ד"ה על האדם] [ועיין בסוף פ"ט] והא דצריך לפרש דה"ל דיקר' וכו' : היינו
 לשטת ר"ת וסיעתו דלא משכחת לה שיהא האדם הנושא המרדע טמא אלא ע"י חבורין אבל להרמב"ם וסיעתו. הרי הוא טמא
 משום נוגע בלבד לכלים הנוגעים במת וכלים בכלים השלישי טמא שומאם ערב. כדתנן בפרק קמא משנה ב'. והיינו אפילו ש
 בחבורין וכדלעיל וכבר כתבתי ג' כ בריש פרק קמא דלהרמב"ם הך קרא דוכל אשר יגע בו הטמא יטמא שומאם ערב הוא : ולא
 מיירי שומאם חבורין : בפ' הר"ח טעם. עיין מה שכתבתי בשם הרמב"ם במשנה ו' פרק י"ב בסיועתא דשמיא [ד"ה מביא] :

אפי' פי"ב
 חס' אקמות מת
 ט

ב טמא ודלא כרבי דוסא דלעיל. (ריש) פרק ג' דמגן
 מאהיל על כחצי זית וכחצי זית מאהיל עליו. רבי
 דוסא בן הרכינס מטהר. וחכמים מטמאין. הר"ש :
מצא מצוי את הטומאה לעצמו כו'. ולא לנוגע בו.
 כדתנן במסנה ב' פרק

א. כתובות :
 פ"ט הל' ג'
 ב. מ"י
 ג. נזיר :
 ט"ז הל' ג'
 ד. ט"ז הל' ג'

א. תוספת

כיון דאין להם טומאה כלל. אין שייך לגזור על הקיפו משום
 עוביו. ב' כוש. פלך שהגשים טוות בו. ואע"ג דפשוטי
 כלי עץ הוא. מקבל טומאה משום צורה של מתכת הקבועה
 בו. אע"פ שאין מכוונין. שאין שני חלחי. זיתים מבוטלים
 זה כנגד זה. טמא. הכוס.

למביא הטומאה על עצמו בכל
 שהוא. הקדר. מוכר הקדרות :
 וסל. המוט. שגושא בו את
 הקדרות. ובמסכת כלים.
 קורבו איסל לתנן התם האיסל
 שיש בו בית קבול מעות : ואיס יש
 בליסל פותח טכא מביא טומאה
 על הקדרות שפתחו ללד הכפי
 שפליות בו : התלויות. לשון
 תל : הקרובות בין לעיר.
 הסמוכה לבית הקברות : בין
 לדרך. הסמוך לבית הקברות :
 אחד חדשות. וא' ישנות טמאות.
 חסני שהגשים קוברות שם
 נפליהן. דעד חמשים אמה
 אזלה אשה לתודה וקוברת שם
 הנפל שלה. אבל רחוקות לא
 אזלה לתודה לקבור בתל. והואיל
 וזריכה לאיש שילך עמה. הולכת
 לבית הקברות ואינה קוברת
 בתל. והא דמטמאין ביטנו.
 ואסילור רחוקות דמיישינן שמש
 קרובות היו מתחלקן ומרבה
 העי' ונשתכח הדבר. ר' יהודה.

ב כיצ' כוש שהוא תחוב בכותל. כחצי זית
 מתחתיו וכחצי זית מעל גבו יאע"פ שאינן
 מכוונין. טמא ימצא מבי' את הטומאה לעצמו
 בכל שהוא. הקדר. שהוא עובר. והסל על
 כתיפיו והאהיל צדו אחת על הקבר. הכלים
 שב ד השני טזריין. איש בשל פותח
 טפח. טמאים. התלויות הקרובות.
 בין לעיר בין לדרך. אחר חדשות ואח'
 ישנות. טמאות יתרת קית חדשות טהורות
 וישנות טמאות אינו היא קרובה. חמשים
 אמה. וישנה ששים שנה דברי ר' מיר' יהוד'
 איכר' קרובה. שאין קרובה ממנה וישנה
 שאין אדם זוכרה : המוציא מת בתחלה.
 מושכב בדרכו. נוטלו ואת תבוסתו.
מצא שנים. נוטלן ואת תבוסתן. מצא
 שלשה. איש בין זה לזה. מארבע אמות.
 ועד ששנה. (כמלא מטה וקובריה הר"ב ל"ג)
 הרי זה ישיבת קברות ויבדק ממנו וילהלן
 עשרים אמה.

מצא

זה שכתוב בפירוש בקרא) חו' שם : טמאות מ' הר"ב
 מפני שהגשים קוברת שם נפליהם וכו'. וגם הרמב"ם לא
 כתב אלא זה הטעם בלבד. וכן בתוספתא שהביא הר"ש.
 אבל לא שיהטעם קאי גם על קרובות לדרך. דהתם לא
 שייך לומר דעד חמשים אמה אלא. דהיכא קיימת דמיניה
 אילת אלא בדרך. טעמא אחרניא. ועעמא משיטא הוא.
 פדאזר בגמ' דכתיבו (שם) בשלמא דרך בית הקבר' דוימינן
 דמתמי בין השמשות (של ע"ש) אמקברו וקברו בכל. והואיל
 וטעמא משיטא הוא לא הוצרכו לפרטו : שאין קרובה הימנה.
 אבל אם יש קרובה הימנה. איש' הוא כבוד ל' אמה היו
 כרחוקה וחדשה דטהורה. דאח' איתא דהלכה אשה
 יחידה לקבור לא שבה קרובה הימנה ואזלא להך. רש"י
 שם : שאין אדם זוכרה שאין אדם אומר וכו' אני שלא היה
 כאן תל ובימי נעשה תל זה לכאן. רש"י שם : ג' המוציא מת
 בתחלה וכו'. משנה זו שנויה פרק בתרא דנזיר (משנה ג').
 וחד מינייהו אנב גררא. הר"ש.
 וכבר

אומר כו' והלכה כרבי יהודה : ג' המוציא מת. בתחלה
 שלא היה ידוע שהיה שם קבר. והכי אמר' בגמ' בנזיר (דף
 פ"ד) המוציא : ולא שהיה מצוי. מת' פרט להרוב.
 דהרוב אין לו תבוסה. ואין לו שכונת קברות והכי במירי לה :
 משכב. ולא שהיה יושב בדרכו. ולא שהיה ראשו מונח
 בן ירכותיו. דכל הני הייש'. להו שמש' עכו"ם הן. שאין
 דרכן שלישראל לקבור מתים כן : נוטלו ואת תבוסתו. מות'
 לעמותו משם ולקברו בתקום אחר. זריץ שיטל מן העבר של
 הקבר עמו. כדי תפוסה. שהוא כל העטר תיחוח שחתיו.
 וחופר בקרקע בחולה שלשה ילכשות. דכתיב (בראש' א')
 ונשאתני ממזרים וקברתני בקבורתם : שלא היה זריץ לומר.
 ממזרים. אלא הכי קאמר פער של מזרים טול עמי
 ודמזב"ם גרים תבוסתו. העפר המעורב מדם וליחה של המת
 לשון תבוסת' דמתוך (יחזקאל י"ו) : מנא שלשה. אם
 יש בין זה לזה מארבע אמות ועד ששנה. כלומר מקבר ראשון
 עד שלישי. אין פחות מארבע אמות. ולא יותר על ששנה.
 הרי זה שכונת קברות ונכר שלשם קבורה נתנום שם. ואסור
 פליג' שם לקברו שם אלא לפי שעה והיה דעם לפנותם. אכל בשלשה מוכח שזה מקום מיוחד לקברות ואורך המערה דרכה
 להיות ששה ורחבה ד' והלכסונה עודף שנים אמות. דהיינו ששנה. ומשום הכי תנן מארבעה ועד ששנה : כמלוא מטה וקוברי
 לא גרסינן לה הכא. בודק הימנו ולהלן עשרים אמה. שהמערה ארבע אמות רוב על שם אורך. והאמר שהמערות פתוחי ל'ו
 מכאן ומכאן שם על שם. דהכי

פ"ד

שזירא לכו לרבנן בבבא בתרא פרק המוכר סירות (דף ק"ה)
נמצא ארץ שני מערות וארץ שביעיין שמנה עשר אמות ולפי
שפעמים חופרים מערה אחת באלכסונה ואלכסון של מערה
עודף על רבוע שני אמות נמצאו עשרים אמה שמנה דמעה

מצא אחד בכוף עשרים אמה בודק כמנו
ולתקן עשרים אמה שרגלים לרבר שאו
מתחלה מצאו נטרואת תבוסתו ד
הבודק בודק אמה על אמה וימניה אמה
עד שהוא מגיע לסלע או לבתולה
המוציא את העפר ממקום טומאה אוכל
בדמעו המפקח בגל אינו אוכל בדמעו
היה בודק הגיע לנחל או לשלולית
או לדרך הרבים מפסיק שדה שנהרגו
בה הרגים מלקט עצם ויחבל טהור
המפנה קברו מתוך שדהו מלקט עצם
עצם והכל טהור בור שמטילים לתוכו
גפלים או הרגים מלקט עצם עצם
והכל טהור ר"ש אומר אם התקינו
לקבר מתחלה ישלו תביסה
פרק יז החורש את הקברי הריוזה
עושה בית הפרס עד
כמה הוא עושה מלא

וכבר הוספתי שם מה שראוי להוכיח בס"ד לנד ראה זה
פ"תי עכשיו שבגוסס מהר"ם נמחק במחלה
ר בודק אמה על אמה ומניה אחת לשון הרמב"ם פחות
מה שיהיה בין קבר לקבר אמה אחת וזה כאשר
ימצא זה החם השלישי קבור כמו

ס"ט בלכה
כ"ט הנכח
ג' ד"ט הל' פ
ה"ט הל' ז
וכת'ק
ו"פ ס'
פ' זרע' י"ג ס'
פ"ו הל' ט

ששזרמו וטוויז לפניו אמה לפי
שהוא כחות מה שימצא בין שני
קברות (דלע"ג דאין הל' כ"ט
בסוף פ"ו לבבא בתרא (דף ק"ב)
דס"ל אמה בין כוך לכוך היינו
לענין דינא דמוכר ומקבל אבל
מ"מ"ש בממצא כן ויחפור באמה
השנייה לפי שפעמים יש שם קבר
אחר ולא יטרד להפור על אורך
הקבר אלא רומז אמה כשעור
אחד אמה ג"כ וזהו אמרו אמה
על אזה לפי שאם יהיה שם מת
יראו ולא יטרד שיגלה מגופו
וכן (עד) עשרי אמה יעווד רב
אמה ויחפור אמה על אמה
ע"כ אוכל בדמעו פי' הר"ב
אם כן הוא אוכל בתרומתו ל'
מלאכת דמעך לא תאחר וכו'
וכך כתב הר"ם וכן הרמב"ם
וכ"פ הר"ב וזה"ש ורמב"ם
משנה ג' פ"ג דטערוס אבל
הראב"ד בס"ט מה"מ [הלכ' ט]

פי' בדמעו ל' מדומע תרומה שנתערבה בחולין ולא בתרומה
ודאי ומ"ש הר"ב ואע"ג דכהנים אינן רשאים לבדוק וכו'
מ"מ אחרת כו' וכ"כ הר"ם אבל מהר"ם כתב דל' דמייורי
בעבד כן ואשת כן וכת כן דאובלים בתרומה ולא
הוזהרו על הטומאה ע"כ והמבכקח פירשתיו במשנהו פ"ט
דפסחי' זה מלקט עצם עצם והכל טהור פי' הר"ב ואין להם
תפיסה כו' וכ"פ שאין להם שכונת קברות ועמא פי'
הר"ם הואיל ולא נתקנה לקבר בדקאמר גבי בור ועיין
במשנה ה' פ' בתרא דעדות המבבנה קברו מתוך שדהו כו'
בתוספתא המסנה קברו לרשוק רגלים והלך לשם אחר (ג'
הר"ם אדם) משנה עצם עצם והכל טהור

פרק יז הר"י זה עושה בית הפרס ועפרה מטמא
במגע ובמשא ואינה מטמא באהל כדחק
בפרק דלקחן משנה ז' וטומאת בית הפרס מדברי סופרים
הרמב"ם סוף פ"ב מהלכות טמא מת: בית הפרס מה
שכתב הר"ב מפי אחרים שמעתי על שם שפרסות כו' אני
מלאמי שפירשו כך התוספות בסוף פרק שביעי דנדה (דף
כ"ז ד"ה בית הפרס): מלא

בית הפרס מקום שהטומאה פרושה ומתפשטת שם ורבותי פירשו פירס' לשון דבר פרוס ושכור
שעלמות שלמות נפרסו שם ומפי אחרים שמעתי על שם שפרסות בני אדם נמנעים ללכת שם
מפני הטומאה:

זאת תזכורו כדחקן ברישא המוצא מת במחלה כו' נוטלו זאת
תפוסתו ד' הבודק הא דתנן ובודק ימנו ולהלן עשרי אמה
א"ל לחפור את כולן לא חופר אמה על אמה ומניה אמה שאינו
חופר צריך לחפור עד שמגיע לסלע או לבתולה שהיא קרקע
שלא נחפרה מעולם המוציא את העפר ממקום הטומאה
מאומת האמות שהוא חופר אוכל בדמעו אם כן הוא אוכל
בתרומתו לשון מלאכת דמעך לא תאחר (שבות ב"ב ואע"ג
דאין כהנים רשאים לבדוק שהריקן מזהרין על הטומאה מ"מ
אי אחרת כן ובודק אינו חסור לאכול בתרומה היכא דלא
אחזקת שם טומאה המפקח את הגל של אבנים שיפל על
האדם ומת אם כן הוא איש אוכל בדמעו דכיון דהחוקק
שם טומאה חיישינן דלמא האהיל ואפי' ספק חי ספק מת
חיישינן דהיה בודק להשלים עשרים אמה לנחל נהר
לשלולית אחת המים שהחלקם שלל לאגפיה שהמות אחרות
של מים שותים ממנה או לדרך הרבים שאין קוברי' בה את
המת חפסיק אינו בודק עוד להשלים עשרים אמה והכל
טהור ואין להקט עושה אלא מלקט העצמות בלבד וא"ל ליטול
יוהר רבי שמעון אומר כו' ואין הלכה כר' שמעון:

פרק יז החורש

בית הפרס מקום שהטומאה פרושה ומתפשטת שם ורבותי פירשו פירס' לשון דבר פרוס ושכור
שעלמות שלמות נפרסו שם ומפי אחרים שמעתי על שם שפרסות בני אדם נמנעים ללכת שם
מפני הטומאה:

משה
פשוטי
קבועה
בבונים
יש
בכל
רות
את
ים
האייל
ואם יש
טומאה
השני
לשון
יר
בין
רות
מאות
ס'
אמה
ס'
לא
הואיל
הולכת
קוברת
גו'
שם
אחרת
הודה
לה
דף
רוב
לה
מונח
שאין
מות'
ר של
יו
(פ"ו)
לומר
מי
ל המת
אם
ראשון
נה
ואסור
אנו
דרכה
קברי
א' לו

מלא מענה של המהרי"ם ממקו' הקבר שהתחיל לחרוש בו עד מאה אה' באורך השד' על מאה ברוחב' מיישנין שמה הולכי' המהרי"ם ממנו עכ"ל כשעור' ואם היה חורש והולך חוץ למא' אמה' ממא' אה' ולחוץ טבור שאין המהרי"ם מולכת עצמו' הקב' אלא עד מאה אה' : בית ד' שאין

מאה אהה אורך על מאה אמה רוחב' . הוא מקום זריעת ד' שאין שהרי חצר המשכן שהי' מאה על חמש' והוא בית סאת' כדלמרי' בערובין תנא' מאה על מאה בית ד' שאין : ר' יוסי אומר בית חמש שאין ואין כלל כר' יוסי : ובמורד' כלומר שער זה שאמרנו לתנא' קמא' ולר' יוסי למר' כדלית ליה' ולמר' כדלית ליה' הני מילי כשמוליך המהרי"ם באורד' דאגלגלו למרחוק . והוא הדין כשהקרקע שופ' במישור : אבל במעל' . כשחורש

ועולי' . לדברי תנא' קמא' נטף רובע קב כרשינין על בורך המהרי"ם . הוא עץ חלול כסוף עשוי כעין בורך שהמהרי"ם תקוע' בו' ועוש' בשוליו נקב קטן כשעור' כשינא ממנו ברעין אחד מגרעיני הכרשינים ומוליך המהרי"ם והגרעינים נוסלי' מעט מעט . ובמקום שכלו הכרשיני' . שאין נוסל מהם הרב' ביחד לא שלש' גרעינים זה בצד זה . שם כלה בית הפרס : ר' יוסי או' במורד' ולא במעל' ולא אמרינן בית הפרס . אלא במורד' אבל כשהמהרי"ם עולי' בגוב' . אין שם בית הפרס כלל שיתר המהרי"ם ננערס . ואם יש שם עכ"ל נוסל' ואין כלל כר' : ב' והעיות בסלע' . הגה המהרי"ם בסלע' ומתוך כך ננער' המהרי"ם : או שניער את המהרי"ם . מן העפר שעליה . והא קא משמע לן דלא חיישינן שמה לא ייער יפה : עד שם הוא עושה בית הפרס . ולא יותר . ואפי' תוך ששה אמות . או חמש' : בית פרס עושה בית פרס . המתחיל לחרוש בסוף בית הפרס או באמצע' מונה מאה אמה ממקו' שהתחיל לחרוש והוא נעש' בית הפרס . כאלו מרש ממקום הקבר : מרש חצי מענ' . חמשים אה' ממקום הקבר . והוד' אחר כך ומרש' חמש עוד חמשים אהה אחרות :

שלשה כרשינין דשעור השעורה ממוליך המהרי"ם ג' כרשינין כדלמרי' בבטרות' הר"ם ולא מנאחי' שם : זה בצד זה' לא שמתחלה הם נוסלים זה על זה שהרי אין מקב' אלא כשעור ברעין אחד' אבל בא' לומר דלשה יסלו זה בצד זה' ולא יותר . ולשון הרמב"ם . ובלא' שסק' כי כאשר יאמר השארות מועט ממאלו הגרעינים' הגה הם לא יסלו בצד אחד (אלא אחר נענוע) הרבה . אבל יהו הגרעינים בסוף המהרי"ם רחוקים קצתן מקצתן . ואמר' כי כאשר ינחמו' ג' ברעין זה בצד זה' שם יכלה בית הפרס . ע"כ' ופירושו מהר"ם כתבתי לעיל : ב' עך שם כו' . כתב הר"ב חסי' תוך שש אמות ארבעה . ובפי' הר"ם חסי' תוך י אמות . או חמש' וכ"ל שם ט"ם (וג"ל ו') ואכתוב לא ידענא למה להו' לכתוב' . כיון דאפי' ה' סגי' : ר' יהושע אומר שתיים עושה כו' . כיצד חרש חצי מענה כו' . כלומר . ואע"פ שלא חרש בפעם אחד' כשהשלים חרישתו הרי נעשה בית הפרס' וכשעור' אחר כך והשלים עה' מאה . נמצאת אומר שביט הפרס שהיה כבר' .

בית

מלא מענה פי' הר"ב ממקום הקבר שהתחיל לחרוש בו וכו' וכ"כ הר"ם . וכן כתב הר"ב בספ' ז' דנדה ודלף בשטת רש"י שהחויק בה הר"ב במקום קמא' דמור' משנ' ה' : מענה הוא הן אשר יקוה אותו המהרי"ם על אורך השד' .

מלא מענה מאה אמה בית ד' סאים ר' יוסי או' בית חמש' במורד' . ובמעל' נתן רובע כרשינים על בורך המהרי"ם : עד מקום שיצמדו שלשה כרשינין זו בצד זו' . עד שם הוא עושה בית הפרס . ר' יוסי או' במורד' ולא במעלה : ב' היה הירש והטיח בסלע' או בגדר' או שניער המהרי"ם . עד שם הוא עושה בית הפרס . ר' אלעזר או' בית פרס . עושה בית פרס . רבי יהושע אומר פעמים עושה . פעמים אינו עושה כיצד . חרש חצי מענה . וחור וחרש חציה .

וכן שזכרתי לך בספ' דערובין (משנ' ה') משם תראה' וכן תעש' כל האמוס לרבעיות ויהיו בין הכל תמ"ז עם השלש' רביעיות הקדומים וכשתכ' אות' ותזרסם כאשר הראת לדעת משם' תמצא קל"ט אלף תמ"ט רביעיות הנה השטח כולו המרובע אשר גדרו ונלפו מאה י"א אמה' ג' רביעיות וכשתו"ל כל ט"ז ממנו' כי כל ט"ז משו' החלקי' . הן האה' בתשבורת זה השטח שחלקיו רביעיות . שכן ד' רביעיות הכאתם עולי' ט"ז כתבואר' ותמצא בזה השטח שנים עשר אלף תמ"ח פעם ט"ז ועוד אחד חלק ממלקי ט"ז וידעת ששטח' חמשים על חמשים שאור' שטח' הסא' שצול' כ' לפי (ת"ק) . שכן רובע חמשי' פעם חמשים . ויהי' ח"כ שטח' חמש שאין . ה' פעם ד' אלף (ת"ק) . שהוא י"ב אלף (ת"ק) הרי שלא יחסר לך כי אם י"ב אה' פחות חלק אחד ממלקי ט"ז בכל השטח הזה . והוא שאמר הרמב"ם בקירוב : על בורך המהרי"ם . וכן גיר' הר"ב והרמב"ם אבל מהר"ם גורם עד בורך כו' וכתב ר"ל עד עומק בורך המהרי"ם שהיא נכנס' בקרקע' ג' טמחים טמא' העפר . וכדתנן לקתן פ' בתרא (משנ' ה') בתטהר בית הפרס נוטל ממנו' ג' טמחים' ולהכי קאמר הכא' דעד עומק בורך המהרי"ם טמא' . וסייעו לעין' העומק . ולאורך' עד מקום שינחמו' ג' כרשיני' . פי' נותן רובע הקב כרשינין בקרקע ומגלגל המהרי"ם עליה וכל שהיא הולכת היא מוליכה הכרשינים עמה ויש מקום שמועטין . ע"כ' שלשה כרשינין דשעור השעורה ממוליך המהרי"ם ג' כרשינין כדלמרי' בבטרות' הר"ם ולא מנאחי' שם : זה בצד זה' לא שמתחלה הם נוסלים זה על זה שהרי אין מקב' אלא כשעור ברעין אחד' אבל בא' לומר דלשה יסלו זה בצד זה' ולא יותר . ולשון הרמב"ם . ובלא' שסק' כי כאשר יאמר השארות מועט ממאלו הגרעינים' הגה הם לא יסלו בצד אחד (אלא אחר נענוע) הרבה . אבל יהו הגרעינים בסוף המהרי"ם רחוקים קצתן מקצתן . ואמר' כי כאשר ינחמו' ג' ברעין זה בצד זה' שם יכלה בית הפרס . ע"כ' ופירושו מהר"ם כתבתי לעיל : ב' עך שם כו' . כתב הר"ב חסי' תוך שש אמות ארבעה . ובפי' הר"ם חסי' תוך י אמות . או חמש' וכ"ל שם ט"ם (וג"ל ו') ואכתוב לא ידענא למה להו' לכתוב' . כיון דאפי' ה' סגי' : ר' יהושע אומר שתיים עושה כו' . כיצד חרש חצי מענה כו' . כלומר . ואע"פ שלא חרש בפעם אחד' כשהשלים חרישתו הרי נעשה בית הפרס' וכשעור' אחר כך והשלים עה' מאה . נמצאת אומר שביט הפרס שהיה כבר' .

עושה עוד

א מה שכתבתי
ב תוספת
ג פי'

כל המאה נעשה בית פרס והלכ' כרבי יהושע : ג מלמתיא
כמו מלא טמיה . חפיר' מלא' מתים : זה ע"ב זה טמיה בלשון
ארמי . עצמות של מתים : ומצבורת העצמות ממקו' שהעצמו'
לכורי' שס' דזה דבר שאינו מנוי שיהי' אדם חור' על חפיר' שפי'
מלא' ומת' ועל צבור' עצמו' גלוי'

ולא גורו לא בקב' שנחר' שה' לב' המנוי : ומסדה שאבד בה הקבר' דהוה ליה ספק ספיקה שמה לא חרש במקו' הקבר' ואם הימנ' לומר חרש שמה לא הולך ממנ' ע"ס : או שמנלא בה קבר' שחרש ואח"כ כמלא' דבית הפרס דרבנן ולא קנסו ליה כיון דלא ידע : המורס את שאינו שלו לא קנסו רבנן למתו ארעא דחבריה בית הפרס . וכן עכו"ס לא שייך ביה קנס : שאין בית הפרס למתים כלומר שהרי אף על הכותים לא קנסו . כל שכן שלא קנסו על העכו"ס : ד על גבי וטהור' . ששד' בית הפרס למעל' וטהורה למט' : ואסילו אדומ' . שהיה עפר' של טהור' אדומ' : והלכ' כי' מחמת עפר בית הפרס שהיה לבן : אין עושין אותה בית הפרס . שלא גורו עומאה לא על גוש כבדיתו ולא גזרו על העפר הכשטף עם המתים : ה עליה עהור' . ממה פססך אם הקב' בתוך הבית הכי'

טמא ועליה טהור' . ואם הקבר תחת האסקופ' סתם הבית . פומאה כנסת לבית' ועליה טהור' . אבל כשאין תחת העליה וכוון כנגד סתם הבית . חיישינן דלמא קאי קבר תחת הכותל . וכוון כנגד פתח' של עליה . וזוקעת הטומא' עד שמגיע לפתח' של עליי' . ונכנסת לעליי' דרך הפתח : ועפר חוצה לארץ . כלומ' או עפר ה' ל' דארץ העמים ובית הפרס . תרוייהו מטמו בנגע ובמטא : שכל בירק . כגון אגודה של ירק שיש בה קלחים הרב' שנקרו בגושיהן וכל קלח בפני עצמו ליכא עפר בחות' המרצופין שהוא שער הגוש למטא : חות' המרצופין אמסחות של שור כעין שקין . שהולכי דרנים נותנים עליהם בתוכם ומותמים עליהם בחותם כל טיט : כמאה וכסאותים תותמות . של

וכן הצדדין . הרי זה עושה בית פרס חרש מלא מענה . חור וחרש ממנה . ולחויץ אינו עושה בית פרס : ג "החורש מלטימיה . מצבירת העצמות . משדה שאבד הקבר בתוכה . או שנמצא בה קבר . החורש את שאינו שלו . וכן עכו"ס שחרש . אינו עושה אותה בית פרס . שאין בית פרס לכותיו' : ד' שדה בית הפרס על גבי טהור' שטפו גשמים מבית פרס לטהורה . אפי' אדומה והלבינה . או לבנה והאדימה אין עושה אותה בית הפרס : ה' שדה שאבד קבר בתוכה . ובנה בה בית ועליה על גביו . אם היתה פתחה של עליה מכוון כנגד פתחו של בית . עליה טהורה . ואם לאו . עליה טמאה . עפר בית הפרס ועפר חוצה לארץ שבא בירק' מצטרפין בחורתם המרצופים . דבריר' אליעזר' . וחכ"א עד שיהיה במקום אחד כחותם המרצופין א"ר יהודה . מעשה שהיו איגרות באורת . ממדינת הים לבני כהנים גדולים . והיו בהם כסאה וכסאותים תותמות . ולא

בית הפרס והיא בשלום המא' . ולפי שאינו מיושב כל כך לכך אקא רב דימי צפ"ק דתמורה (דף י"ג) לאסבד' לה בשלש שדות . דהשתא שייך שפיר . בית הפרס עושה בית הפרס . כיון דלשדה אחר הוא עושה בית הכרם . וכמו שפתיחתי בשם הר"ש שם משנה (ד"ה אין ציון) :

ג מילטימיה פי' הר"ב חפיר' מלא' מתים כו' טמיה כל' ארמי עצמות כו' . וז"ל הרמב"ם מלמתיא מורכב . מלא עצמות . ולפי' אני אומר של הר"ב ג"כ מורכב מפי' הרמב"ם ומפי' הר"ש . שמתלת דבריו שכנס חפירה מלמא מתים . הוא מפי' הר"ש . וכנס מתים טמונין כר' יחד כמו שקצת אומות עושים חפירה וממלאים אותם מתים זה על גב זה ע"כ . ולדבריו טמיה לשון טמיה . ואפי' שכתב חסר' יאין זה חסרון בשמו' ובפרש במורכבים . וגם יכולני לומר דעמיא לדבריו ענין עומא' . שהמתים עמאים ולא הולך הר"ש להעלותו על לשונו . כי באמרו מתים נודע שכל עמאי' . ואף שיהי' עכ"פ לא נמכוין הר"ש על עצמות . ושיהי' עמיא לשון ע"ס . וא"כ ז"ש הר"ב כך . הוא מפי' הרמב"ם ואם לפירושו של הרמב"ם לבד היה כוונתו . ה"ל לכנסו בקמלה גם כן עצמות

במקום מתים . אלא שהרכיב שני פירושי' . מבלי שום לב שאין פירושם שזה צפי' המלה ומ"ש (הר"ב) דטמיה כל' ארמי עצמו' כך כתב הרמב"ם ומאמר החכמים . אנדריאנוס שחיק סמיה . ענינו שחיק עצמות ע"כ : מצבירת עצמות פי' הר"ב ממקו' שהעצמות נבדוה שם כלומר ואינם בחפיר' אלא נבדוה ע"ב הקרקע וז"ש הר"ב אש' כועל צבירת עצמות גלויים . וז"ל הרמב"ם צפ"י מהט"מ (הלכ' ד') או שהיו עצמות אדם נבדוה ע"ב קרקע ע"כ ומה שהעסיק ומצבורת . וכן לקמן ומסדה . כן העתיק ג"כ הר"ש ז"ל : וכן עכו"ס שחרש . קבר בשדה . הרמב"ם פי' מה' טמא מת (הל' ו') : ה' שדה שאבד קבר בתוכ' . טמא בנגע ובמטא ובאהל' כדתנן צפ' דלקמן משנ' ג' : עליה עהור' פי' הר"ב ממ' אם הקבר בתוך הבית כו' . והל' יקשה עליך מה שאמרנו צרפ"ו טומא' בתוך הכותל כל

העלוות שצ"ג אפי' הן עשר טמאות דהתם ככותל והכא תחת הכותל לפי שהבית הוא אהל על הקבר . והעלוי' אהל אחר למעל' פוה הא הל' הרמב"ם בנא"י . ומ"ש הר"ב ואם הקבר תחת אסקופת פתח הבית כו' . הנה המשקוף אשר לבית מאהיל' עליו ויהי' (משקוף העלוי') אהל על אהל הרמב"ם וכתב מהר"ם נ"ל דמכוון דקאמר לא אקא לאסוקי לא אם פתח עלייה עודף על פתח הבית מכאן או מכאן אבל אם פתח הבית רחב הרב' ויתר משל עליי' לכל צד . ה"נ עליי' עהור' לכל צד ע"כ : ועפר ח"ל שיינבטי' הר"ב במשנ' ג' פ"ג : בחותם המרצופין . פי' הר"ב שהוא

ה' סס הל' ז
ב' סס סכס' ח
ג' סס סכס' ט
ד' סס סכס' י
ה' סס סכס' יא
ו' סס סכס' יב
ז' סס סכס' יג
ח' סס סכס' יד
ט' סס סכס' יו
י' סס סכס' יז
יא' סס סכס' יח
יב' סס סכס' יט
יג' סס סכס' יא

בז טד
הוליכי
למא
הקב'
שאין
אמה
שאין
אמה על
אמרי'
מאה
מ' בית
יוסי :
ר' זה
יוסי'
דלית'
חריש'
וק'
שזה
חורש
בורך
חריש'
גרעין
גופלי'
הרב'
ס' ר'
אלא
הפרס
ואין
בסלע
מן
יער
ואפי'
בית
מונה
ס'
אמ'
חריש

ש"ט ט"ט והוא עובדא מיתמי רבי יהודה לסיועיה לרבנן
 דלסאה וסאחתיס מעפר שחא מחוזה לארץ לא חשבו הוהיל
 ולא היה בחוקס אחד בפני עצמו בחוקס המדוסיין
 והלכה כחכמים :

פרק יח ביצד

הפרס ויהיו
 העניי' שגדלו בו טהור יי' מוזין על
 האדם ועל הכל' בשלישי' וסוקין
 בשביעי' ומוציאין חוץ לבית הפרס
 ואע"ג דבוצר לגת הוכשר לקבל
 טומאה והוא מיי"ח דבר שגורו
 בו ביום הכי מילי לטומא' דאוריין
 אבל לטומאת בית הפרס דרבנן
 הוא לא חשיבין לה הכשר ומשום
 הכי קטו זמני מוזין על האדם
 ועל הכל' כדי שיהו טהורים
 הטומא' דאוריין ואע"פ שחזרין
 ומיטמאין בבית הפרס נשעת
 בצורה קו לא מיטמאו עבידי

בנגיעת' משום טומאת בית הפרס כל כמה דלא היכשר הכשר
 גמור ואחרים שלא נכנסו בבית הפרס מקבלין מן הבוצרים
 ומוליכין לגת בכלים אחר' אבל הבוצרים אין מוליכין אותם לגת
 לפי שהגת מלא משקין ומתכשרי בהו הכשר גמור ואם נגעו
 לו ואלו הבוצרים נגעו באחרים המקבלין טמא' המקבלין
 מטמאין כל הענבים שהאדם שנעמא בבית הפרס נעשה אף
 הטומאה ומטמא אדם וכלים : בית שמאי אומרים אוחז את
 המגל דם כרי הבוצר לגת הוכשר אפי' לטומאת בית הפרס
 ומשום הכי צריך שיאחז המגל שהוא בוצר בו : בסיב של דקל
 דלא מקבל טומאה : או בוצר בצור והוא אבן חדה דלאו כלי
 הוא : ונותן לתוך כפישה כלי גדול שכובשים בו זיתים דלאו
 בת קבולי טומאה הוא : ומוליך לגת אפי' הוא עצמו דכיון
 דזכיר ואית ליה הכירה שמינה בכפישה לא נגע : בזה דברים
 אמורים בכרם הנעשה בית הפרס שהיו גפנים ואילנות
 נטועים בו קודם שנעשה בית הפרס אבל הנטוע לאחר
 בבית הפרס ימכר לשוק דק סיגן ליה מפני שלא היה לו
 ליטע בבית הפרס ואין הלכה כרבי יוסי : ב שלשה

של בית הפרס אחר אע"פ שהמקבלים מערבים הכל דה"ל מערבים של בית הפרס זה בשל בית הפרס אחר כיון דטהורים
 עכ"ל וזה שהקשה דמלתא דפשיטא הוא לא קשיא דטובא קמ"ל דאע"פ שחשבים כאלו חייגס מוכשרי ורשאין לבוצרין היינו
 כל עוד שהן בבית הפרס אבל מכשיצאו חוץ לבית הפרס יש להן דין הבוצר לגת שנחשבים מוכשרי וז"ל הרמב"ם ואמרו אלו
 הע"זים בלתי מוכשרים בל זמן שיהו בבית הפרס וכ"אשר יצאו חוץ לבית הפרס הוכרם ונשאר בהכשר כמו שגזרו על
 בוצר לגת ולזה כאשר יגעו הטהורים אשר ישאו הענבים לגת (כאשר) יבצרו וישר הם נטמאו טומאת בית הפרס נטמאו
 ויטמאו הענבים שהם מוכשרין כמו שנארנו ע"כ אך הוא העתיק בחבורו שם ואם נגעו אלו באלו ונותן לתוך הכפישה
 דבשעת בצירה הכפישה תהא האשכול ככלי ונפול בה ר"ש : הכפישה פירש ר"ב דלאו בת קבולי טומאה היא ועיין במשנה
 ו' פרק ה' (בפי' הר"ב) : ימכר לשוק פירש הר"ב דקאינין ליה כו' וכ"ה ר"ש וכלומר שלא יוכל לבצרו בטהרה אבל
 בשזוכרן לשוק ודאי דטהורין הן שלא גזרו אלא על הבוצר לגת וכדפירש הר"ב אמנה ד' פרק בתרא דטהרוס וכן פירש
 הרמב"ם בכלן כאשר יבצור לגת הנה הוא מוכשר (ליטמא) אבל יבצור למכור לשוק לאכילה אחר אינו מוכשר :

ב שלשה

שהוא שיעור הגוש לטמא קדמיא בכורות פרק הלוקח
 בכה (דף כ"ב) הר"ש : ולא חשו להם חכמים ובנוספת
 ארץ ישראל מלאתי שנחחק חכמים וגם הרמב"ם בפ"א
 מהט"מ לא העתיק אלא ולא חשו להם משום טומאה :

פרק יח בזן על האדם כו'

שהיו טהורים מטומאה
 דאורייתא וז"ל הר"ש שאם היו
 הבוצרים טמאי טומא' דאוריית'
 מיטטרין תמנה כו' ומשמע דהיינו
 אם היו טמאים דאורייתא אבל
 הטהורים א"ל להזייה כלל
 ופשטא דמתניתין לא משמע הכי
 אלא פסיק ומני מוסי כו' וסוגי'
 כו' והראב"ד בפ"א מהלכות
 טומאת אוכלין (הלכה ה') קב
 דין הוצא מאלו הענבים שבית
 הפרס אינן טהורין לאוכלי
 טהרות אבל הם ספק ומפני

מה מוזין על הבוצרין כדי שלא לטמא חולין שנאי' בידיים
 לפיכך מטהרין אותן מטומאה ודאית ע"כ והשתא טמא קנת
 דלהכי פסיק ומני מוסי כו' לומר שצריכין טהרה מטומאה
 ודאית כי היכי דלא לטמויי בידיים אג"פ שהן כבר טמאין
 מספק' אבל להרמב"ם סם לעולם מוזין כו' אפי' על הטהורי
 ודאי וכתב הטעם כדי להכיר שאין מקבלין בטומאת בית
 הפרס אלא מפני שהוא ספק ואם נגעו אלו באלו כו'
 והר"ב העתיק אלו ואלו ופי' הבוצרים נגעו באחרים כו'
 וגם גי' הר"ש לו ואלו אכל כבד דאין לשרש שנגעו אלו ואלו
 בוצרים במקבלים מדא דמלפא דפשיטא היא ועוד דא"כ
 ה"ל לתמי אלו באלו ומפרש ואם נגעו אלו ואלו כל הבוצרים
 נגעו בענבים טמאים כל הענבים כדקניא בתוספתא ב"ר
 בית הפרס זה לא יבצור בית הפרס אחר ואם בוצר טמא אלו
 דברי ב"ה כלומר דחשיבין ליה כטהור לגבי ענבים שנצר
 הוא ולא לענבים שנצר טהור והו פירוש המשנה דה"כ
 כחשב כטהור לענבים של בית הפרס זה ולא לענבים של בית
 הפרס אחר (זהו הקום) וכדפ"ישית בענבים שלא הוכשרו
 הכשר גמור ונוגע בענבים שנצר חדרו דומה לנוגע בענבים

של בית הפרס אחר אע"פ שהמקבלים מערבים הכל דה"ל מערבים של בית הפרס זה בשל בית הפרס אחר כיון דטהורים
 עכ"ל וזה שהקשה דמלתא דפשיטא הוא לא קשיא דטובא קמ"ל דאע"פ שחשבים כאלו חייגס מוכשרי ורשאין לבוצרין היינו
 כל עוד שהן בבית הפרס אבל מכשיצאו חוץ לבית הפרס יש להן דין הבוצר לגת שנחשבים מוכשרי וז"ל הרמב"ם ואמרו אלו
 הע"זים בלתי מוכשרים בל זמן שיהו בבית הפרס וכ"אשר יצאו חוץ לבית הפרס הוכרם ונשאר בהכשר כמו שגזרו על
 בוצר לגת ולזה כאשר יגעו הטהורים אשר ישאו הענבים לגת (כאשר) יבצרו וישר הם נטמאו טומאת בית הפרס נטמאו
 ויטמאו הענבים שהם מוכשרין כמו שנארנו ע"כ אך הוא העתיק בחבורו שם ואם נגעו אלו באלו ונותן לתוך הכפישה
 דבשעת בצירה הכפישה תהא האשכול ככלי ונפול בה ר"ש : הכפישה פירש ר"ב דלאו בת קבולי טומאה היא ועיין במשנה
 ו' פרק ה' (בפי' הר"ב) : ימכר לשוק פירש הר"ב דקאינין ליה כו' וכ"ה ר"ש וכלומר שלא יוכל לבצרו בטהרה אבל
 בשזוכרן לשוק ודאי דטהורין הן שלא גזרו אלא על הבוצר לגת וכדפירש הר"ב אמנה ד' פרק בתרא דטהרוס וכן פירש
 הרמב"ם בכלן כאשר יבצור לגת הנה הוא מוכשר (ליטמא) אבל יבצור למכור לשוק לאכילה אחר אינו מוכשר :

ב שלשה

מ' ק"י
 ט"ה
 ס"ה
 ס"ו

ב שלשה בית הפרס הן כדקא חשיב להו ואזיל שדה שנחרש
בה קבר ושדה שאבד בה קבר ושדה בוכים כטעת כל נטע
מוטע בה כל אילנות שירצה ומתני' דלא כר' יוסי דאמר
לעיל ואיכא למימר דאף רבי יוסי לא אסר אלא ליטע בה

ב שלשה בית הפרס הן כתב הר"ב שדה שנחרש בו
ושדה בוכים ולא היה ראוי למנות עמה
שדה בוכים דטהור גמור הוא אלא משום דשייך בכו דין
זריעה וגיטעה קא חשיב ליה הר"ש החורש את הקבר

כרם בלבד משום דהבזר לגת
הוכשר אבל לא שאר אילנות: חוץ
מזרע הנקצר אבל זרע הנקצר
עם שרשיו מיישין שמה יבוא
עלם כשעורה עם העפר העולה
עם השרשים הנקצרים: ואם
עקרו אותו זרע הנקצר: וזכר
את גורמו לתוכו לתוך השדה
עלמה ודש אותו סס ואל
יצאנו לבית עד אחר דיעה שלא
להרבות את הטומאה: וכזכרו
בשתי קברות זו אחר זו שמה
פתערב עמו עלם כשעורה:
והקטניות בשלש לפי שהקטניות
יש בהן עפר יותר מבתבואה
משום הכי חיישי בכו עפי אבל
טהורין הן שרי לא הוכשרו

ב שלשה בית פרסות הן החורש את
הקבר נטעת כל נטע ואינה גזרעת כל
זרע חוץ מזרע הנקצר ואם עקרו צובר
את גורמו לתוכו וכו' ובשתי קברות
דבריר מאיר וחכמים אומרים התבואה
בשתי קברות והקטניות בשלש קברות
ושורף את הקשואת העצה ומטמא
במגע ובמשא ואינו מטמא באהל:
שדה שאבד קבר בתוכה גזרעת כל
זרע ואינה נטעת כל נטע ואין מקיימין
בה אילנות חוץ מאילן סרק שאינו עושה
פירות ומטמא במגע ובמשא ובאהל:
ד שדה בוכין לא

הוא בית הפרס שנינו בשיירין
דלעיל שטורו מלא המענה
הר"ש: בטעת כל נטע שהגוי
אין דעתו לעקור ואם תהיה
הטומאה טמונה תחתיו אין בכך
כלום הראב"ד פרק מהמ"מ
(הלכה ט') והרמב"ם סס כתב
לפי שהשרשין יורדין למטה
משלשה ולמטה משלשה בבית
הפרס טהור כדתן לקמן משנה
ה' שהרי הקבר נפרס על פני כל
השדה ע"כ ופיין לקמן:
התבואה היא חמשת המיני'
הרמב"ם (בפירושו):
והקטניות הן הפוליס
והאטמים

והלכה כחכמים: ושורף את הקש ואת העצה בתוך השדה
שמה יש בהן עלם כשעורה: קש' סנן של תבואה: עלה תנן
של קטניות ומטמאה במגע ובמשא שדה בית הפרס שאמרנו:
ואינה מטמא באהל דכל טומאה ממשום עלם כשעורה ועלם
כשעורה אינו מטמא באהל: גזרעת כל זרע הכי גרסינן
ברוב הספרים אבל בתוספתא קטני' אינה גזרעת כל
זרע וק' היא דעיני' ואין נטעת כל נטע ולא חזעניא דאין
נוטעין לכתמלה אלא אף הנוטע לא יקיים שלא להרגיל בני
אדם לשם משום דמטמא באהל אחמור בה טפי: חוץ מאילן
סרק דמותר ליטע בה ומהו אילן סרק שאינו עושה
פירות: ד שדה בוכים: מקום רחוק מצית הקברות
שמושבין שם המטה של המת ומתועדין וזכין שם:
לא

ובעדשים הרמב"ם סס:
בשלש קברות כתב הר"ב אבל טהורים הן כלומר
התבואה והקטניות וכ"כ הר"ש בהדיא והתבוא'
והקטניות טהורים ושורף את הקש פי' הר"ב שמה יש
בהן עלם כשעורה וכ"כ הר"ש והיה ל' לפי שמעני שהקש
והעצה רב ומסתכנין ביחד אי אפשר לזדקן אבל הרמב"ם
בפ"י מהלכות טמא מת סס מסיים שאם תחיר לו בהנייה
מוציאו למכור ומנא מרגיל את הטומאה ע"כ:
הקש פי' הר"ב תנן וכו' וכ"כ הרמב"ם וקשיא לי דכתי'
דוכתי תנן תנן וקש בשביעית סוף פ"ח ופ"ט משנ'
ז' ובשבת פ"ך משנה ג' וה' ובב"מ ריש פ"ט ופיין מ"ש סס
בב"מ והר"ש כתב קש הם השבולים ידות של תבואה ענה
ידות של קטניות ע"כ: ובמטמא במגע ובמשא ואינו מטמא
באהל ובנוסחת מהר"ם ומטמאה במגע ובמשא ואינה
מטמא באהל והיא גירסת הר"ב אבל הרמב"ם בפירושו

אמ"ק
בב"מ
מה שכתב
הר"ב
ד"ש
ובנוסחתו
מטמאין באהל
ה"פ
מ"ה
ומ"ה

אעתיק בגירסת הספר וכן בחזרו פי' מהמ"מ (הלכה ב') כתב ועפרו הטמא: ג שדה שאבד בו כתב הר"ש מספבר' דשד'
שאבד דרשית היחיד דאורייתא כבקעה צימות הגשמים (כדתנן במשנה ז' פ"ו דטהרות) והא דאמרין בכל דוכתא דבית הפרס
דרבנן היינו בנחרש ואבד נמי בר' הר דרבנן והחמירו בו יותר מבקעה צימות החמה דתנן הכס דהפס הטומאה ידוע
במקומה וליכא ספיקא אלא לזה שכתבם אבל אבד הספיקא לכל אדם ע"כ גזרעת כל זרע כתב הר"ב ה"ג ברוב הספרים
אבל בתוספתא קתני אינה גזרעת כל זרע וכן היא דעיני' דהכי שרי לחרוש ולזרוע הא קא מטמא בהיסט דבית הפרס מטמא
במשא הר"ש ומהר"ם כתב ל' דלא קשה דהא אמרינן לעיל (משנה ג') שדה שאבד בה קבר אינה עושה בית הפרס הלכך
ליכא למיחש וזרעי' לא חיישי כמו באילנות שהעולם תאבדים לאכול הפירות ור' יהודה דאמר בתוספתא בזרעים דאטילו
בזרעים גזר' א"ג גזר זרעים אטו אילנות ע"כ וגם הרמב"ם (פ"ח מהמ"מ הלכה ג') גורם בגירסת הספר ומפרש לפי שאף
שרשי זרעים מביעין עד לקבר אבל אין נוטעין בחוכה לפי שהשרשים מביעין עד למת: ובמטמא מהר"ם גורם ומטמאה
וכן היא בג' סתרי' ב' והרמב"ם העתיק בפירושו בגירסת הספר וכן בחזרו (ריש) פ"ח מהמ"מ כתב עפרה מטמא בו:
ומטמא במגע ובמשא בבית הפרס שמה נדוש הקבר בה ויהיו עלמות כשעורה בתוך עפרה הרמב"ם רפ"ח מהמ"מ וניחא
השתא דמיקרי בית הפרס לפי ששייך בו ג"כ פריש' העצמות וא"כ פריש' ושבירת' והתוספות נדחקו בכך בסוף
פ"ז דנדה (ד"ה בית הפרס): וב' אהל לפי שאולי על זה הקבר האהיל כאשר לא נודע מקומו איה אבל ידענו באמת שזוהי השד'
קבר וכבר היתה בו טומאה קבוע הרמב"ם:

ר לא נטעת ולא גורעת. פי' הר"ב ב"ק דז"ק בנמ' ד'
(ה) מפרש דמזוס יאוש בעלים נגעו בה דכיון שכן
בוא כו'. פי' כיון שגד הוא דרך זה השדה שזכוס בו. סוף
בנישמתיה זיס כו'. אבל לא שודאי מפיאשים. וסיימו דכסדודוק'

מ פסחים
כ טו' פ' ת"ת
קלוקסא הל"ה
ג ט"ז פ' ט"ז
טו' פ' ט"ז
ד חו"ט פ' ט"ז

לא נטעת ולא גורעת. ועפרה טהור.
ועושים ממנה תנורים לקדשי. ומודים
ב"ש וב"ה שבורקים לעושה פסח. ואין
בודקין לתרומה ולנויר ב"ש אומרים
בודקין יוב' האומרים אין בודקין. כיצד
הוא בודק. מביא את העפר שהוא יכול
להסיטו. ונותן לתוך כברה שנקבי דקים
וממחה. אם נמצא שם עצם כשעורה יטמא.
ה' כיצד מטהרין בית הפרים נוטלים ממנו
ג' טפחים (פי' רבי אומר נתן ע"ג) או נתן ע"ג
ג' טפחים. אם נטל מחציו א' ג' טפחים.
ונתן ע"ג חציו אחר ג' טפחים טהור. ר"ש
אומר אפי' נטל ממנו טפח ומחצה. ונתן
עליו טפח ומחצה ממקום אחר. טהור
הרצף בית הפרים באבנים שאינו יכול
להסיטן. טהור. רבי שמעון אומר

לא נטעת. ולא גורעת. פי' כיון שכן
יאוש בעלים נגעו בה. דכיון שכן הוא.
מפיאשים בעליה. מתאשים בעליה.
ממנה והוא ליה כמזר שהחזיקו בו רבים
ואסור לקלקלו. ודוק כשנפיאשו
בעלים שהחזיקו כדיון. אבל לא נפיאשו
דאשחא שלא כדיון החזיקו בו.
מזר לקלקלו ועשרה טהור. דלא
מחזיקין בה עומאה כלל. ועושים
מזנו תנורים לקדשי. זה שא"כ
בשני בית הפרים הראשונים.
שבודקים לעושה פסח. אשדה
שנחרס בה קבר קאי. דאם הולך
שם אדם. ונריך לזחוט את פסחו
בודקים אותה. כדמפרש בסוף.
ואם לא נמצא שם עצם כשעור.
הולך ועושה את פסחו. ואין
בודקין לתרומה. דדוקא לשם
סמך אבדיקה זו משום דעומאה
בית הפרים דרבנן. וחכמים לא
העמידו דבריהם במקום כרת.
שמי שאינו מקריב קרבן פסח
כמועד חייב כרת. אבל בטרומ'
דאין באכילת' כי אם עשה.
העמידו דבריהם במקום עשה.
ואין מועלת בדוקה זו להחזירו
בתרומה. ולנויר שהלך כס"ב

אומרים בודקין. ואם לא נמצא שם עצם כשעורה. אינו מגביל
ובית הלל אומרים אין בודקין. דכיון נמצא וכן לא נמצא מגביל
ומביא קרבן. את העפר שהוא יכול להסיטו כגון עפר תימח.
וממחה. עושהו דק דק בדוכי שיראה אם יש בו עצם
כשעורה. ה' כיצד מטהרין בית הפרים. אבית הפרים הראשון
קאי. שהוא שדה שנחרס בו קבר. נוטלין ממנו ג"ט כשעור
עומק המחריש שמגבלת העצמות. ר"ש אומר כו'. ואין הלבי
פר"ש. הרוצף. לשון רצף של אבנים. טהור. כיון דאין יכול
להסיטן. שאם היה מהלך על גבן ונסעות. איכא למיחש
אחים' עצם שתמחין.

במקום ב"ה דאיל' משנה הואיל ולא נטית בעדיות. וכדכתב הר"ב ברפ"ג דיבמות.
דמיקל. וכי מפכה לבו ב"ה לב"ש כדכתב הר"ב בהם ביבמות אכתי דביקה בעי. וכי בדק
ואסכח עצם כשעורה נמצא שמגבלת. וכני בודק להך דהכא כלל לכך כ"ל דהא דהמרון ב"ש
במקום ב"ה אינו משנה. היינו לעקרא לגמרי ושאינה נשנית כלל וכמו שהארכתי בזה בס"ד ברפ"ה דחילין (ד"ה וב"ה).
ובית הלל אומרים אין בודקין פי' כר"ב דבין נמצא ובין לא נמצא מגבלת ומביא קרבן ודינו כספק נזיר
טהור. ר"ש. ה' אם נטל מחציו אחד ג' טפחי' ונתן וכו'. מדברי הר"ש בעוזק דלקתן משמע דאחון ג' טפחים
שנטל. הוא ע"ג חציו האחר. וכן נראה. מדלא תנן ממקום אחר. כדאזכר ר"ש ועוד דמלתא דשטיט
היא. ונריך לומר דסבר ר"ש. דמכיון שנטל טפח ומחצה ונתן עפר ממקום אחר טפח ומחצה. דאין לחוש עוד
לשיגע בעצם כשעורה. שא"ל להסיט. כיון שיש עליהם עפר טפח ומחצה. ומיירי דבדק קודם שנתן. וכמו שאכתוב לקתן. וע"ש
והרמב"ם בסוף ס"י מהב"ת. העתיק דברי הת"ק כלשונו. אבל מהר"ם כ"ב. וז"ל אם נטל מחציו אחד ג' טפחים. הכל נהור.
ולא חיישין שיהא (יכול) העפר מן הבבוי השדה האחר הביא עפר טהור ממקום אחר. ונתן עליו בעובי ג' טפחים. הכל נהור.
ולא חיישין שיהא (יכול) העפר מן הבבוי לגמך. ויחזור לטוהר. דהא לא חיישין. כיון דטהר טעם אחת מו לא ממתחילין ליה ור"ש סבר דהני ג' טפחים
דאמרן אפי' חזין בעטילה. וחזין כפינה המטרפים. ובהא סגי. עכ"ל.

אף
אומרים בודקין. ואם לא נמצא שם עצם כשעורה. אינו מגביל
ובית הלל אומרים אין בודקין. דכיון נמצא וכן לא נמצא מגביל
ומביא קרבן. את העפר שהוא יכול להסיטו כגון עפר תימח.
וממחה. עושהו דק דק בדוכי שיראה אם יש בו עצם
כשעורה. ה' כיצד מטהרין בית הפרים. אבית הפרים הראשון
קאי. שהוא שדה שנחרס בו קבר. נוטלין ממנו ג"ט כשעור
עומק המחריש שמגבלת העצמות. ר"ש אומר כו'. ואין הלבי
פר"ש. הרוצף. לשון רצף של אבנים. טהור. כיון דאין יכול
להסיטן. שאם היה מהלך על גבן ונסעות. איכא למיחש
אחים' עצם שתמחין.

ד"ר לא נטעת ולא גורעת. פי' הר"ב ב"ק דז"ק בנמ' ד'
(ה) מפרש דמזוס יאוש בעלים נגעו בה דכיון שכן
בוא כו'. פי' כיון שגד הוא דרך זה השדה שזכוס בו. סוף
בנישמתיה זיס כו'. אבל לא שודאי מפיאשים. וסיימו דכסדודוק'

אף העווק. פי' הר"ב החופר ומשליך וכו' ומסיים הר"ש דדמי לחופר בתוכו ונותן על גביו דרישא. שנוטל ממזיו ונותן על חציו אחר. שכן דרך עווק. אלא שעושה כן בכל השדה מקומות מקומות. ע"כ. ולשון הרמב"ם בספ"ט

אף העווק בית הפרס טהור: ו' המהלך בבית הפרס על אבנים שאינו יכול להסיטן. על האדם ועל הבהמה שבחן יפה טהור. על אבנים שהוא יכול להסיטן. על האדם ועל הבהמה שבחן רע טמא. המהלך בארץ העמי' בהר' ובסלעים. טמא. בים ובשונית. טהור. ואיזהו השונית. כל מקום שהים עורה בועפו: ו' הקונה שדה בסוריא סמוכה לארץ ישראל. אם יכול להכנס לה בטהרה. טהורה. וחייבת במעשרות ובשביעית. ואם אינו יכול להכנס לה בטהרה. טמאה. וחייבת במעשרות ובשביעית. מדורות הגוים. טמאים. במהי שהא בתוכן ויהא צריך בדיקה. ארבעים יום. אע"פ שאין עמו אשה. ואם

גבי אבני' שאינן תקועו' וקצועו' בארץ והם נסעות מחמת העוב' עליהן ועלם כשעורה ניסט מכחו: ורוכב על גבי אדם או בהמה (שכחן) רע והולוכוהו עליהן: טמא. הרוכב. דניון דכח התחתון רע. מחמת משא העליון נסעו. והוי כאלו הוא מיטב הענש. אבל אם היה כח הנרכב ויפה לא חשיב הרוכב כמיטב הענש. והוי דמי אדם שכתו רע כל דרוכבו וארככותיו נוקשות. וכמה שכתה רע. כל שרוכבה ומטילה גללים: בהר' ובסלעים אף ע"פ שאין קוצר' שם ונת טמא מפני עפר ארץ העמים שמתגבל שם: בים ובשונית טהור. מטומאת גושי' שגורו על גושה של ארץ העמים לשרוף תרומה וקדשים שנגעו בעפרה. ואין שורפים תרומה

וקדשים שגלו בים ובשונית שאין קוצרים שם מת אבל טומא' אורה של ארץ העמים יש בהן שגורו על אויר' לחלו' שהתרום' וקדשים שנגעו לאויר ארץ העמים ולא נגעו בגושה לא אוכלין ולא שורפין: בועפו כשהים הולך וסוער: הקונה שדה בסוריא ארס נהרים וארס לונה שכבש דוד' ועפרה טמא כחונה לארץ. וחייבת במעשרות ובשביעית כארץ ישראל: אם יכול להיכנס לה בטהרה. שאין ארץ העמים מפסיקין בין אותה שדה שקנה לארץ ישראל. טהור: אופה שדה. ואפילו אגושה יודעה לא גורו. כיון שהיא של ישראל. דמשום הכי קמחי הקונה שדה. אבל אם הייתה רוחב טמא ארץ העמים או מבית הקברות. מפסיק בין ארץ ישראל לשדה שקנה בסוריא. דהשתא אין יכול ליכנס בה בטהרה. עפ"י של אותה שדה טמא כחונה לארץ: מדורות נכרים. שבארץ ישראל טמאים: שקוצרין בפליהן בבתיהן. ארבעי יום. כשעור יצירת הולד: אף על פי שאין עמו אשה. דעכו"ם פרוזים צעירות ומביאין

מהט"מ. אם עווקו ובדק בשעת עווק מלמטה למעלה לא עשה ולא כלום. ע"כ. עסק דלא כר"ש. וכ"כ הר"ב ור"ד טעם לחלק בין עושה כן מקומות מקומות. לעושה כן ממחציתו למחציתו. ושם כיון שעושה כן מקומות מקומות. חיישי' דלמי' לא בדק יפה. אבל מהר"ם כתב וז"ל. ר"ש אומר אף העווק. כלל לא מצטיף רוצף שהאבנים רטובי' וכמוכי' זה לזה. אלא העווק באבנים. אע"פ שאין רצופי' ממש שהאבנים לא כושוו. ואינן מגוררותימי טהור. דדמי לחופ' מולד זה ונותן על זד אחר עפר טהור. ואע"ג דהכה נותן עליו על זד הב' מה שנטל מכאן. והא לא מתבררין בדיש אלא א"כ נתן עליו עפר טהור ממקו' אחר. נראה לי דשאינו הכא.

לאבנים הוא נותן שם טהורים ומצינן למימר דלא אתא לאפלוגי. ומודה ח"ק לר"ש. א"כ ת"ק גור אבנים אטו עפר. שחא יקח מולד זה ויפן ללד אחר. ע"כ: ועל האדם ועל הבהמה שכחן יפה טהור. טהור דטומאה בציבורין הוא וטמא טומאתו (כדלעיל רפ"ו) וי"ל כגון שתחתון נכרי שאינו מקבל טומאה. וטהור העליון מטומאה דאורייתא. א"כ אפילו התחתון ישראלי. וכגון שלובשים הרבה בגדים דטומאה בחבורים לא מטמא. אלא אדם אחד או בגד אחד. אבל שני אינן טמא אלא טומאת ערב. ואין מטמא אדם וכלים. ואפי' יטמא טומאה מדרבנן. כמו שפי' ר"י בס"ק דשבת ופעתקתיו לעיל רפ"ו) מ"מ שלישי לא היו לא ראשון. ולא יטמא אדם. פוס' ס"ט דכ"מ דק"ק ויעיין רפ"ג דזב"י: ע"ל האדם ועל הבהמה שכחן רע. אע"פ ששומר ולא נדגדג הרמב"ם פ"י מהט"מ [הלכה ז"א]: בים ובשונית טהור פי' הר"ב מ"מ טהור גושה כו' שגורו לשרוף כו' וכן הנריגוהו הוי"ה ג' וו'. ולא כן

לנעמא באוירה (לא טבילה והערב שמש) הרמב"ם וכו' שכתבתי במשנה ג' פ"ז דנויר בדבור ומהו כו' וזה קיב"ה שדה בסוריא: כתב הר"ב ועפרה טמא כח"ל אבל אוירה לא גורו עליה. גמ' פ"ק דגיטין דף ט': מדורות הגוים טמאים פי' הר"ב דשקוצרין שם בפליהן וגוים מטמאין במיתתן אף באהל לרבנן ולשב"י נמי דאמר קברי נכרים אינם מטמאים. (וכן פי' הרמב"ם בפירושו משנה ד' ס"ז דנה ובחבורו בפ"א מהט"מ וכתו שכתבתי בשמו במשנה ג' פרק בתרא דנויר) במגע ובמשא מודה הוא דלא אמטיט אלא מט' מת אהל דלא מקרי אדם (כמ"ש ברפ"י דנגעים בר"פג וברפ"י) רש"י פ"ק דפסחים דף ט'. והקשו התוס' בס"ז דנה (דף כ"ז ד"ה ובנה ניון). דהא כתיב במלחמת גוג (יהוקאל ל"ט) וראה ענש אדם ומירנו די"ל דנקט אדם לאפוקי דס"ד דקברו שם עצמות בהמה ע"כ. והשתא לרש"י. טומאתו כטומאת בית הפרס שנחרש בו קבר וכלומר דחיישינן שמא יגע או יסיט בנפל הקבר וזה דומק. והרמב"ם בספ"ט מהט"מ [הלכה ז'] כתב דבין מדורות הנכרים דמטמאים כארץ העמים. נראה מדבריו.

אפי' פ"י מה' טומאת מת בני' ק"ה: ד"ס פ"א הל"ה ה"י פ"א ס"ה תרומות הל' א"ט פ"ס ס"ה סופות מת הל' ס"ה הלכה ס

שכן ככלל בורות טומאת ארץ העמים : ואע"פ שהוא בח"י :
ובין כך ובין כך . איכה לתומר . למשנתנו נמי סברה
דקברי עכו"ם אינם מטמאים באהל . ללא כהמ' רס"ט דב"מ
דף קי"ד : ואם היה עכר או אשה . לשון הר"ב עכר

ומביאין גשים לבתיקן כלילם : עכר של ישראל : או אשה
ישראלית . משמרון . המדור סו עכו"ם שלא יקברו סו :
ה הביבין העמוקים . כגורות שזרלחמן מהן הסופכים לרשות .
הרבים . ויש סוירים שמכוב בהם הכוכים לשון כוך . מערה

שלישראל או אשה ישראלית וכן
לשון הר"ס . ולשון הרמב"ם
במבורו סס עכר מישרלזנרא :
בעיני שאין רנוס לומר עכר
עברי . דלויכא למימרא . לא
ר"ל עכר מישרל שמוכר לנר
תוסב . או לעקר מזספת גר .
וקמ"לן דנאחן לשזור המדור
ואע"פ שאז עצמו לעכר נמכר
והוכרחו לפרש כן . ולא שירשו
עכר כעני . מדמניא בתוספת'
והביאה הר"ס . הכל עושין דרו'
הככרים אשילו עכר ואילו אשה
כו' . הכל נאמנין עליו לשמרו
ואשילו עכר ואשילו . שפחה כו'
ומדקתני רישא דעכר עושה .
היאך יהיה נאמן לשומרו . אלא
סיפא בעכר ישראל וכדשרישי'
וגרסה הא דגרסי' בסיפא ואסי'
שפחה משבטא . דשפחה

א"ב המלכ' ויחסי' עמיה' דה סו לכת'

ואם היה עכר או אישה משמרים אותו .
אינו צריך בדיקה : ה' את מה הם כורקים .
את הכיבים העמוקים ואת המים הסרות'
ב"ש אומרים אף האשפות והעפר התחתו'
ובית הלל אימרי' כל מקום שהחזו והחולד'
יכולים להדיך בו . אינו צריך בדיקה :
מ' האצטוניות . אין בהן משום מדור
הגויס . רשב"ג אומר . עיר גויס שחרבה .
אין בה משום מדור עכו"ם . מורח קסרין
ומערב קסרין . קברות . ומזרח עכו .
היה ספק . וטהרותו חכמים . רבי ובית
דינו נמנו על קיני . וטהרותו : י' עשרה
מקומות אין בהן משום מדור גויס . אהלי
הערביי' . והסכות . והצריפיני . והבורגיני .
והאלקטיות

שחמק הקרקע : ועפר המיחוח
דאיכה למיחש דמחמת הנכל
שקברו סס נעשה העפר תיחוח:
חזיר וכדלס . דרכן לחפור
ולחפש מחק הקרקע . ואס ימלאו
נפל הקור . יוניאווה משס
ברדלס חיה שקורין לה כערי
אל"בע : מ' אלטבא . עשויה
לנוי לפני הנשים . ואין קיברים
סס נפלים : עיר גויס שחרבה .
ע"י ארץ ישראל שדרו בה גויס
וסרבה מן הגויס : אין בהן משו'
מדור גויס . שחיות מזויות סס
ומזויאוס כל הנפלי שקברו סס .
ואינהלכה כרשב"ג קברות כלות'
ידוע סס קברות : היה ספק .
אס מארץ העמים אס מא"י :
וטכרוהו דחשבוהו כארץ ישראל .
א' נהיה ספק אס היו סס קברות
אס לאו . וטכרוהו שהעידו שאין
סס קברות : קיני . סס מקוס והיו נוהגים בו טומאה מספק
עד שזמנו עליו רבי ובית דינו וטהרוהו : י' אהלי ערביים .
אין קבועים במקום אחד . ומשום דלא קביעי לא קברי ביה .
אי נמי לפי שנוסעים ומזינים ממקום למקום : לא רנו להחזיק
טומאה : והסכות . של שומרי פירות : והצריפוס . מדורות שאין
להם גג אלא הדפנות נובעות בר אשיקו זו לזו . ודירות של
צער הן ולא קביעי : בורגיני . סכות עשויות בשדה להכניס
בהן פירות מפני הגשמים : אלקטיות

ישראלית נמכרת לנכרי זו לא שמענו . ועוד דאין נמכרת
מאביה אלא למי שיש לה עליו . או על בנוקדוסין . כמו
שכסן הרמב"ם בס"ד דה' עבדים (הלכה י"א . ובתוספתא
שכידנו גרסי' בסיפא ואשילו אשה . וברישא גרסי' שמוספה
ואשילו שפחה . והקשה הכ"מ (בפי"א מהט"מ הלכה ט')
דמאי אריא שפחה דנקט' ולדידי ל"ק . דכמו שעכר רבוקא .
ה"נ שפחה . ואע"ג דמעכר נשמע לשפחה . אשילו הכי תמי
שפחה . כדאשכחן נמי בסוף יבמות . והרמב"ם העתיק ברישא
ובסיפא אשה והקס ג"כ הכ"מ דמאי קמ"ל . דכיון דגורו על איש
אע"פ שאין עמו אשה ממילא משמע דגורו על אשה אע"פ שאין
גווי . ואע"ג דלא קמ"ל מידו . ועוד יש לומר דקא משמע לן .
עמהמה שאין כן אשה אין דרכה בכך להביא איש אליהיקמ"לן שאף נשי הככרים טרות : משמרון אע"פ שיוצאין ונכנסין ללא
דישי הר"ש מידו דהוה אשמירת היין רס"ד וס"ה דע"ז : ה' יש החזיב והחולדס כך הוא ככל הספרים גם בפי"א דפסחים דף ט'
מייחיו לה וגרסי' כך . והר"ב העתיק שהחזיר והכרדלס והמ' דסס זיס העתיקו חולדה וכרדלס יחזיר . ובכרייתא בגמרא ס"ב דנדה
דף ס"ז וס"ג דע"ז דף מ"ב מעשה בשפחה של מסיק כו' וטהרוהי מפני שחולדה וכרדלס מזינים סס והוא כקוספתא הניאה הר"ס
לעיל ס"ז ו' וכנוספת מהר"ס שמשמתינו שהחזיר והחולדה וכרדלס יכולים כו' : יכולים להנוך בו . וכן מייטי לה בשפחים .
וכנוספת ארץ ישראל מוגה להוליכו והרשב"ם בפי"א מה' טמא מת העתיק יכולים להוליך משא . מ' רבן שמעון בן גמליא אומ'
עיר גויס שחרבה כו' כתב הר"ב ואין הלכה כרשב"ג וכ"כ הרמב"ם ונדחף הכ"מ בפי"א מהט"מ למת טעם לדברי אע"ג דקו"ל כל
מקום שנה כו' ועיין מ"ס בפ"ח דערובין גם כשנתי כבר בשם מהרי"ק שורש זס"ה לכללות דהלכות לא אחרו על נעבי ואהלו'
וכיוצא בהן שאין נוהגים : י' אהלי הערביים . סי' הר"ב אינם קבועים כו' ומשום דלא קביעי לא קברי בה וכ"כ הר"ס . וגרסה לפי
שדרכם להסחיר קברות הנפלים לכל יודוע לאיש שייגתה אשה עמו . והרמב"ם בפירושו כתב הטעם על כל אלו המקומות לפי שאין
בהן ייסוב (שמיד) ולא יקברו בו ואמנם יעמדו בו בזמן מן הזמנים מעט וזוהו לא גורו עליהן . ולא הצריכוהו בדיקה אלא בהן בחזקתן
ע"כיו"ל במבורו (סס הלכה י') לפי שאין דירתן קבועה לא גורו עליהן טומאה : אחר

אלקטיות • גג עומד על ארבעה עמודים להתקרב בו בקיץ • שהרות מושבת בו מכל זדדיו • ולשון אלקטיות • בתי הקיץ •
מרגום קיץ • קייטא • מקום החנים • מקום שבני העיר מניחין בו חלים לשמור לעת מלחמה • מקום לגיונות • שמונים
בו חיילות של מלך • סליק מכת אהלות

והאלקטיות • ובית שער • ואוירה של חצר • והמרחץ • ומקום החצים • ומקום רהלגיונות •
כרליק מסכת אהלות

אחר אהלות הביא נגעים • וענינו שהוא מדבר בטומאת צרעת • שהנצורה יטמא באהל • ויש בו קצת דמיון מטומאת טה • כמו
שנתבאר בפקטו • הרמב"ם :

מסכת נגעים

מסכת נגעים

פ"א מראות נגעים שנים • כתיב בקרא בהדיא שאת
ובהרת : שהן ארבעה יש לך לרבות • עוד
שנים אחרים • ללא כתיב בקרא והן מולדה דשאת ומולדה
דבהרת • דמריבין להו מספת שאין ספתא נשס גע • לא לשון
טפלה וכן הוא אות' (ששואא' ב')
ספתי גא' א חת הכהונו' והטיל
הכתוב ספתא בין שאת לבהרת •
לומר לך שיש מולדה לשאת ויש
מולדה לבהרת : בהרת עוה כשלב
לכנה ביות' דכתי' (ויקרא י"ג) ואם
בהרת לכנה היא היא לכנה ואין
למעלה מח' לב' : שאת כקרום
צ"ל דסבר האי מנא אין שאת לא
ל' גובה • וכן הוא אומר (ישעיה

מסכת נגעים

פ"א מראות נגעים שנים שהן ארבע •
בהרת • עוה בשלב ישגיה
לה כסיד ההיכל • והשאת • בקרום ביצה •
שגיה לה כצמר לבן • דברי ר"מ • וחב"א •
השאת • כצמר לבן • שגיה לה • בקרום
ביצה :

פ"א שנים • שכן בו • עיין מ"ש דזה בריש מס' שבועות •
שהן ארבעה • פי' הר"ב • דמריבין להו
מספתא בו • והטיל הכתוב לספתא בין שאת לבהרת בו • כפי'
קמא דשבועות דף ו' במסכתא מנא הטיל הכתוב בו' לומר לך
כשם שטפילה לשאת • כך טפילה
לבהרת : והביאה הר"ש • ופירשה
כשם שטפילה לשאת • כלומר
שיש לה מולדה • דפסטיה דקרא
ספתא השאת קאי • כך טפילה
לבהרת ע"כ • ונ"ל דהכי
ילפינן דאי קרא כפסטיה שאין
ספתא אלא השאת • א"כ הואיל
והבהרת היא העוה ה"ל להכתוב
לכתוב בהרת ושאת וספתא והיו

א שצד ב
פסויות כ ה
חיי' ת"א חב'
סופית כרית
הל'
כ ע"י
ט

ב') ועל כל הגבשות הנשאות ואין לך כהה בלבנותי ככל ד'
מראות בקרום ביצה • לפיכך הוא גבוה יותר מכולן • כמראה
כל גבוה מן החמה : שגיה לה כצמר לבן • והוא עו בלבנותיו
יותר מסיד ההיכל שהיא תולדה דבהרת : משום דאמר קרא •
שאת לכנה לענין מאי קרייה רחמנא לכנה על כרחך לתולדת'
שהיא לכנה יותר מתולדתה דבהרת : שאת כצמר לבן • רבנן
סברי שני מראות עוות • שהן שלג וזמר לבן • הן לשני אבות
בהרת ושאת • ושני מראות כהות מהן • שהן סיד ההיכל וקרום
ביצה • הן תולדות • הן מולדה גדולה לגדול

לא זו אף זו והיאך אמר | שאת תחלה והיא גבוה' דהשאת הוה
זו ואז"ל זו לא דלכתי אקדמי' לשאת להטיל הספתא ביניהן •
דהשאת אי איתא דספתא השאת לחודי' קאי כפסטיה דקרא •
ה"ל לכתוב בהרת שאת וספתא והיו כתובים בדרך לא זו אף
זו • וגם הספתא אצל שאת אלא תש"ה אקדמיה נהטיל ביניהן
כו' ואין להקשות לכתוב בהרת וספתא ושאת דפסטיה דקרום
משמעו ספתא לבהרת דסמוך לו לבד • ואין כאן קושיא בסדר
שהרי כשנו בלא זו אף זו • כך כ"ל לפרש • ותמיהני על הרא"ש
שכתב בפ' סוריעו"ל וז"ל וז"ל שאת נכתבה בתורה ספתא רק
פעם אחת • ואין לרבוה שגיה רק לבהרת שהיא היותר עוה •

מ"מ מדנכתב בין שאת לבהרת • דייקו רז"ל מיניה דקאי אחרויהו כו' ע"כ • וכלפילי' • שכרי התנא שונה לומר כך כשם
שטפילה לשאת בו' • וכן השקשן שם [דף ו' ע"ב] קודם שהוצאה הכרייתא מקשה בזה הלשון • אשכתן טפילה לשאת טפילה לבהרת
מנלן • וכונמי קודם שהוצאה הכרייתא משני ר' זירא גאמרה לכנה בשאת ונאמרה לכנה בבהרת מה לב' האמורה בשאת יש לה טפילי'
כו' • מכל הל' דאדרבה פסטיה דקרא דטפילה לשאת מריבין • לכן הנכון כמו שכתבתי בס"ד • ומ"מ ראיתי בספרת הרא"ש בת"כ
שאת זו שאת • בהרת זו בהרת • ספתא זו שני לבהרת ומראה הגבש עמוק שני לשאת ע"כ • ונ"ל ג"כ דאיתא כר"מ שנתן תולדת
השאת • לכנה יותר ממה : בהרת עוה כשלב שגיה לה כסיד ההיכל כו' • מסיק הר"ש וכן התו' פ"ק דשבועות דף ה' [ד"ה ב'
שכן ד] שאין דרך גע לבא אלא ב' מראות הללו • ומיהו בכל אחד ואחד יש כמה מראות • כגון שלג שיש שלגים שמשתיים שזה
לבן מזה • וכן כולם • אבל לעולם לא יבא גע כי אם ב' מראות הללו • ודייקו להו מהתוספתא שכתבתי בר שנה ג' (ד"ה ד' מראות)
כשם הרמב"ם מסוגית דמ' דשבועות : שגיה לה כצמר לבן • פי' הר"ב משום דאמר קרא שאת לכנה לענין מה קרייא רחמנא
לכנה כו' • כ"כ הר"ש • וק"ק דדינמא לגופיה אצטריך ללא תימא שאת שהוא לשון גבוה • ואפילו אין בו לכנייה • ומחר"ם
כתב וז"ל • ומורי הרב רבי שמואל ז"ל מקשילטיר"י פי' לנו בשבועות • דהיינו טעמ' דר"מ דיהב תולדה הגבוהה לאב הלבן
ותולדה הלבנה לאב הגבוה • משום דכיון דשאת משמע לה הגבוהה שבגבוהות • ואמר קרא והיה • מלמד שהאבות מנטרפות • א"כ
כי יכי דמקרא נפקא לן בשאת הגבוהה שכולן מנטרפת בהדי בהרת הלבנה שכולן • ה"ז יש לנו ליתן התולדה הגבוהה לאב
הלבן • להצטרף עמו • והתולדה הלבנה לאב הגבוהה • להצטרף עמו • עד כאן לשונו :

וחבמים אומרים השאת כצמר לבן כו' • כסב הר"ב ונ"מ כו' • אבל שתי התולדות • אין מנטרפות וכו' • ובמשנה ג' • כסב
גם דעם הרמב"ם :

((

הספק

ב הפתוך פי' הר"ב המעורב. וכן בהרגום יונתן (בן עויל) אויב כ"ה. המטל וספר עמו מיכאל מן ימיו וכו' ופתיכו אשא ומי' ולשון ת"כ שהביא הר"ב ת"ל נגע זרעת. וכו' הר"ש. והיינו דלקרא דשאת לבנה. או בהרת לבנה

א ע"כ סוכה
ב ע"כ סוכה

אדממת. על שניהם נחמד נגע זרעת הוא. למדנו שהקישן הכתוב יחד. אבל הרמב"ם גורם ת"ל זרעת היא. ופי' לפי שנת בהרת זרעת היא. וכן בשאת. ע"כ. וזה בפרשיות הקודמות למקרא דשאת לבנה וגו'.

ב הפתוך שבשליג כיון המזוג בשליג הפתוך שבסיד. כדם המזוג בחלב ידבריו ישמעא ר' עקיבא או'. אדמדם שבוה ושבוה כיון המזוג במים. לא של שלג עזה. ושל סיד דיהה ממנה: ג' ארבעה (כ"א מארבעה) מראות היא מצטרפין זה עם זה לפטור ולהחליט ולהסגיר.

עיון כפי' ת"כ להראב"ד וז"ל קשיא לן. מ"ט לא שערות לתרוייהו. או כיון או כדס' ומ"ט חני. בסיד כדס' המזוג בחלב. ולא אמר כיון המזוג בסיד. ועוד האי מזוג מאי טירו כשני חלקי שלג וחלב. או בשפות משני חלקים. ואיכא למימר. כהאי דשאת בתרייתא. דאית ליה שיעורא להאי מזוג בכדי שיראה זה לתוך זה. כדאמרין בעלמא (וכתבו הר"ב לקמן רפ"ד) מים שדס' המפור ניכר בהם ונראה. ורבי ישמעאל סבר דשנין שיהיה נודע הלבינוטו ויכיר באדממות הלך פתוך ששלב כשנין כיון המזוג בשלב בכדי שיהא לובן השלב ניכר בו. ואלו אמר כדס' המזוג בשלב. או כדס' המזוג בסיד. מתוך שזה עבה וזה עבה. אין נמוגים כלל. ואין המראות מתערבים. ואם אמר כיון המזוג בסיד נמי אע"פ שהיו קלוש ומתערב. הסיד לעולם עבה ועומד במקומו. ואינו מתערב. אבל יין בשלב נימוח ואינו נימוח. ושניהם נראים. ואם אמר יין בחלב. אין מים מפני ששניהם קלושים. כיון מחויר את מראיתו למראהו. והלובן אינו ניכר בעצמו. ור"ש משער לתרוייהו כיון לתוך מים וקסבר אדמדם אדום שבאדמדם. הלך משערין להן כמזוג במים. אלא זה הפרש בין בהרת לשאת. של שלג עזה. ושל שאת דיהא ממנה. והתולדות דוהים יותר מן האבות. ע"כ. ובפ"ק דטבועות דף פ"ד פירש' בדרכי עקיבא דס"ל שבוה וזוה כיון המזוג במים ששנינותיו לכן. אבל דס' בחלב מראהו לא אדום. ולא לכן: ג' ארבע מראות כו'. ונ"א מד' כו'. וכן היא ג' הר"ב. וכתב עוד שהרמב"ם כתב. דכל הארבע מראות מצטרפין כו' ולדידיה גרסינן בגירס' הספרים. וטעמא כתב הכ"מ (ריש פ"א מהט"מ) דוהיה משמע דאכולהו קאי (והר"ב כתב דתוספתא מסייעתא להרמב"ם. והיא זו שאכתוב בסמוך ולי' משנה שלמה כמ"ס בס"ד לקמן ב"ד' לפטור את העומד וכו' תנין) וכתב הרמב"ם וז"ל וכבר שאל ר' יהושע בנו של ר"ע לר' עקיבא על אלו הד' מראות מה חועלת לחלק איתן במספר אחר שכולן במדרגת מראה אחד ומצטרפין לכל הדינים. והיה ראוי שיאמר כל לכן שהוא כמו קרום בינה או יותר לכן ממנו. הוא נגע זרעת והוא אחרו בתוספתא ויאמרו מקרום בינה ולמעלה טמא. וזה עם זה מצטרפין. א"ל מלמד שאם אינו בקי בהן ובשמותיהן לא יראה את הנגעים. ר"ל שאלו נמנו להיות רגיל בהבדל המראים והכרתם. עד שיאמרו זה המראה בהרת. וזה שאת. וזה שני בהרת וזה שני לשאת. ע"כ. לפטור ולהחליט ולהסגיר קטת חלת שתי הקצוות. וכתב הר"ב לכל הכך מילי מצטרפין. וכלהו מש' להו. להסגיר אסברה לה הר"ב בהרת לכה. לא דק בכי. משום דמחילת משמע ממה שכתב בכאן. דלאו דוקא. אלא ה"ה כשש שתי מראות המצטרפות. ולהרמב"ם כולן: וד' דוקא מ' טרוגוס לזמיות לחלוטין הרמב"ם. כמ"ס. במשנהו פ"ק דמגילה (ד' מוחלט): להסגיר מפרש הסגר ברישא. דאדמליק מיניה קט. הר"ש עיין מ"ס בריש מסכת שבת דבבבז כ"ל כו'. ולי' נראה מכאן טעם אחר.

לגדול. דהיינו סיד הכיול לבהרת שהוא אב גדול. ותולדה קטנה לקטן. דהיינו קרום בינה לשאת שהוא קטן מבהרת. וכפיקא מינה פלוגתא דרבנן ותנא קמא. לענין זירוף. דמלי גרים מאב ומלי גרים מתולדה ידיה מצטרפין. וכן שני האב' שאת ובהרת מצטרפין דדרש' והיה בעור בשרו לנגע מלמד שצטרפין זה עם זה. מדכתי' והיה ולא כתיב והיו. משה כל הנגע' א'. אבל שתי התולדות אין מצטרפין. דתולדה דבהרת אינה מצטרפת עם תולד' דשאת. דלא קאיוויה לא אשאת ובהרת דכתיבי בהדיא. ולא תולדות דמלי מרבייא. והשאת

למ"ק שלג וקרום בינה מצטרפין. שלג וזמר לכן אין מצטרפין. ולרבנן שלג וזמר מצטרפין. שלג וקרום אין מצטרפין. והלכה כחכמים: אמר לכן. אמר נקי של כנס כיומו לאחר שרחצו ונטלבו: ב הפתוך ששלב. המעורב בלובן ואודם שבהרת העזה כשלב נראה כיון המזוג בשלב שלבנות מרובה ואדממות שבו מועט. והפתוך שבסיד ההיכל. המעורב שנגע שהוא כסיד ההיכל. נראה כדס' המזוג בחלב. שאדממות שבו מרובה. ואע"ג דלא תני פתוך אלא בהרת ותולדתו. ה"ה דיש פתוך נמי בשאת ותולדתו. דמתיב בת"כ שאת לבנה. מלמד שזממא חלקה בהרת לבנה אדממת. מלמד שזממא פתוך. מנין ליתן את האמור בשל זה בזה. תלמוד לומר נגע זרעת: שבוה ושבוה. ששלב ושכסיד: דיהה. סברה מן הלובן שאינה צחה בלבנות כמותה. והלכה כרבי עקיבא: ג' מארבע מראות הללו מצטרפין גרסינן. ולא גרסינן ד' מראות. שאין כל הארבעה מראות מצטרפין. דאין התולדה מצטרפת אלא עם אב שלה. ושתי תולדות זו עם זו אינן מצטרפין. אבל שני אבות מצטרפין. מדכתיבי והיה בעור בשרו. ולא כתיב והיו. משמע שבוה שאת ובהרת כאחד. דאי איכא חני גרים מזה והאי גרים מזה מצטרפין לגרים. ורמב"ם כתב דכל הד' מראות מצטרפין. בין שתי התולדות זו עם זו. בין אב עם תולדה שאינה שלו. כל מקרום בינה ולמעלה מצטרפין. והתוספתא מסייעתו. לפטור ולהחליט ולהסגיר. לכל הכך מילי מצטרפין. וכנהו מש' להו. להסגיר

הספרים. וטעמא כתב הכ"מ (ריש פ"א מהט"מ) דוהיה משמע דאכולהו קאי (והר"ב כתב דתוספתא מסייעתא להרמב"ם. והיא זו שאכתוב בסמוך ולי' משנה שלמה כמ"ס בס"ד לקמן ב"ד' לפטור את העומד וכו' תנין) וכתב הרמב"ם וז"ל וכבר שאל ר' יהושע בנו של ר"ע לר' עקיבא על אלו הד' מראות מה חועלת לחלק איתן במספר אחר שכולן במדרגת מראה אחד ומצטרפין לכל הדינים. והיה ראוי שיאמר כל לכן שהוא כמו קרום בינה או יותר לכן ממנו. הוא נגע זרעת והוא אחרו בתוספתא ויאמרו מקרום בינה ולמעלה טמא. וזה עם זה מצטרפין. א"ל מלמד שאם אינו בקי בהן ובשמותיהן לא יראה את הנגעים. ר"ל שאלו נמנו להיות רגיל בהבדל המראים והכרתם. עד שיאמרו זה המראה בהרת. וזה שאת. וזה שני בהרת וזה שני לשאת. ע"כ. לפטור ולהחליט ולהסגיר קטת חלת שתי הקצוות. וכתב הר"ב לכל הכך מילי מצטרפין. וכלהו מש' להו. להסגיר אסברה לה הר"ב בהרת לכה. לא דק בכי. משום דמחילת משמע ממה שכתב בכאן. דלאו דוקא. אלא ה"ה כשש שתי מראות המצטרפות. ולהרמב"ם כולן: וד' דוקא מ' טרוגוס לזמיות לחלוטין הרמב"ם. כמ"ס. במשנהו פ"ק דמגילה (ד' מוחלט): להסגיר מפרש הסגר ברישא. דאדמליק מיניה קט. הר"ש עיין מ"ס בריש מסכת שבת דבבבז כ"ל כו'. ולי' נראה מכאן טעם אחר.

משום

להסגיר העומד בשבוע ראשון דכתיב (ויקרא ג') וראו
הכהן ביום השביעי והנה הגעע עמד בעינו והסגירו הכהן
שבעת ימים שנית : ולפטור את העומד בסוף שבוע שני
שהעומד בשבועו ולא טעה ועמד במראהו אע"פ שלא ירד
למטה מארבע מראות פוטרו
בסוף שבוע שני והא דכתיב
(שם) וראה הכהן אזהרה ביום
השביעי שנית והנה כהה הגעע
וגו' וטהרו הכהן לאו למימרא
דאין מטהרו אלא א"כ כהה אלא אשמועי קרא דאפילו
כשתנה משלג לסיד או מסיד לשלג לא אמרינן נגע אחר הוא
וחזור ומסגירו כתחלה אלא כעומד דמי ומטהרו :
להחליט

משום דלא מצי להתחיל בלפטור כיון שאינו אלא בסוף שבוע
שני וא"כ להפוך כולו לבן (שהוא בתחלה טמא כמ"ש בס"ד
ברפ"ח ומו דאכתי לא דבר שמיא להכי מהדים להסגיר
שהוא בסוף שבוע ראשון והשתח נוחח נמי דנאחר להסגיר
נקט לפרש לפטור ולא מפרש
להחליט דכיון שהתחיל במאי
דסליק ה"ל למקט כולהו ממטה
למטה אלא דנקטיהו כסדר
סוף שבוע ראשון והדר סוף
שבוע שני והדר נקט להחליט שיש בו כמה גווי :

להסגיר את העומד בסוף שבוע ראשון
לפטור את העומד בסוף שבוע שני
להחליט

להסגיר את העומד בסוף שבוע ראשון תמיהני דלא תנא
להסגיר בתחלה ומלאתי למחרס שכתב ו"ל
תמיה לי אמאי לא קתני נמי ברישא להסגיר בתחלה כדקתני
בזי מחיה ושער לבן בסיפא (להחליט כו') וג"ל דרישא הכי
וכן לפטור וכן להחליט וכן להסגיר ולא הוירך לפרש לירוק דרישא
דפשיטא דסתמא דמלתא תיורי בנא בתחלה וארישא קאי דמראות נגעים ב' שהן ד' לכלל הפחות מיתוקמא בנא בתחלה ע"כ :
העומד כו' מפורש במשנהו פ"ד ובסוף ד"ה לפטור כו' תניין כתבתי ועיין מ"ש ס"ס ד"ד : שבוע ראשון שבוע ל'
זכר שהרי רש"י פי' מלא שבוע זאת של זאת וברבוי בא בסי' הנקבות שבועות : דכפאור את העומד בסוף שני
ל' מהר"ס וה"ת מה לרוק סייך בזה ל' כגון שהסגיר בהר"ס בשני גריסין ובסוף שבוע שני יש בהר"ס כנרים עזה כשלג ושאת
כגריס והשתא אי לא הו' מטרסי בהדי הדדי דה"ל שני מיני נגעים א"כ ה"ל שאת נגע חדש ומסגירין עליו אבל השתא קאמר
דמטרסין להיות כנגע א' וה"ל עמד בעינו וטהור וברין לא ה"ל למתני הכי אלא בסיפא כשהוא משרש לפטור את הכוסף כו' :
אלא איירי דתנא הכא להסגיר את העומד בסוף שבוע ראשון תנא נמי לפטור את העומד בסוף שבוע שני ע"כ :

ולפ"ר את העומד כו' פי' הר"ב אע"פ שלא ירד למטה מארבע מראות פו' והא דכתיב וראה וגו' והנה כהה וגו' אשמועי
קרא דאשי כשתנה משלג לסיד או מסיד לשלג וכן ל' הר"ב א"כ אבל בפי' הת"כ שהביא במשנ'ו כתב דאפי' ירד מן השלג
לקרום מטהרו ואין נחשב כנגע אחר אע"ג דמתתאי משלג טובא וכ"כ עוד הר"ב בפ"ד משנה ז' וכ"כ ס"ס הר"ב ופשיטא דמתני'
דהתם הכי משמע דתנן ובלבד שלא תתעט מד' מראות משמע דלו הו' מראות כולן שוות ומטרסות וזו סייעתא לדברי
הרמב"ם וג"ע להר"ב והר"ס ו"ל דלדהו ובלבד שלא תתעט מארבע מראות ה"ק דאי מתעט מתן טהור אבל אי לא מתעט
יש מהן דטהור ויש מהן דטמא וזה תלוי בצרוף והא דנקטיהו הר"ב והר"ב לקמן בקרום אליבא דר"מ דריש פרקין שהוא ת"ק
נקטי דלדידיה שלג וקרום מטרסין ומ"ש הר"ב והר"ב בפי' משנתנו דאפי' כשתנה מסיד לשלג או משלג לסיד כו' שכן
מנינו בהדיא במשנה ז' שם היתה עזה ונעשית כהה ונעשית עזה הרי היא כמו שהיתה ובלבד וכו' ועל שבוע הראשון
קאי התם ולומר שאין לפטרו כשהיתה עזה ונעשית כהה ואין להחליטו כשהיתה כהה ונעשית עזה ולר"ד הסגר שהיא נחשבת
כמו שהיתה קודם הסגר הראשון וקרא דכתיב וראה הכהן ביום השביעי (של הסגר הראשון) והנה הגעע עמד בעינו אין
פירושו שעמד במראה שהיה בו א"ס כשלג או כסיד היכול או כלומר לבן או כקרום בינה שבאותו מראה עצמו עמד ואלו נשתנה
ממראה למראה של אלו המראות אע"פ שלא פשה א"ס נעשית עזה ממה שהיתה יהיה מוחלט ולא יסגר וכן נמי א"ס נשתנית
מעזה לכהה שלא יסגר ויפטר אלא פירושו שעמד בעינו של נגע הנרעם הכולל לכל הארבע מראות שבאיון מראה מהמראות שהיה
ביום השביעי אע"פ שנשתנה ממה שהיתה הכל בכלל עמד בעינו ואע"פ שנשתנית לעזה אין בכך כלום אבל כאלו היא עכשו
כמו שהיתה מתחיל וכללו לא נשתנית מעולם ואין כאן שום דל להחליטו וגם לפטרו א"כ אע"פ שנשתנית מעזה לכהה לא
א"כ שלא עמד בעינו דהיינו שיצא מכלל הד' מראות והוכחה מכלום שאז פוטרו וכדתנן התם ובלבד שלא תתעט כו' וכשם
שבשבוע ראשון א"ס נשתנית ועדיין היא בתוך הד' מראות הרי היא כמו שהיתה ובין שנשתנית לעזה ממה או לכהה ממה
מסגירו ואינו מחליטו ולא פוטרו כך שבוע השנית אף א"ס נשתנית ועדיין היא בתוך הד' מראות דינו ג"כ כמו שהיתה ועמד
בעינו קרינן ביה ופוטרו כדתנן הכא לפטור את העומד בסוף שבוע שני אלא דקשיא להו להר"ב והר"ס בשלמא שבבוע ראשון ע"ד
בעינו כתיב ומפרסין כדאמרן ולק' אפרש בס"ד הוא גופה מכלן למדרש הכי אבל בשבוע שני כתיב והנה כהה הגעע וגו'
ש"ת דדוקא בעינן שיהיה כהה ואלו עמד בעינו לא נפטרהו והרי רש"י בפירושו החומש כך מפרש ובשתייה דקרא נמי הכי
משמע ולפי שהמשנה שהוכרתי לא משמע כן וכן עוד בפ"ג משנה ג' תנן עוד ובשר מיטמא כו' בשלשה סימנים בשער לבן
ובמחיה ובשניין ולא עמד במראותיו לא קתני ולהו ד' ומתניתין דהכא נמי קתני דעמד בשני פוטרו וכן נמי ברייתא
דת"כ כנגד העומד בראשון מסגיר ובשני פוטרו ומכל הלין שא"א לפרש המקרא
כמשמעו דדוקא כהה הא עמד מחליטו בדפירש"י והביא הר"ב ראוי מפ"ק דמגילה (דף ח') ששם מפרש רש"י בעצמו שקעומד
בשני טהור הוא ולפי' תפרש הר"ב והר"ב שכהה הנוכרת בתשובה הוה היינו שהוכה בד' מראות עלמה

שנשתנה

שנשתנה ממראה למראה ולא אחת לדיוקן הא עמד כו' אלא
 לבושה אצטרך. דל"ת שכיון שנשתנה אף על פי שעדין היא
 בתוך הארבע מראות להוי כנגע אחר ויאטרך בגי' בתחלה
 קמ"ן. דאפילו הכי כיון שלא פשה וטהרו הכהן ורבינו בגור
 אריה [כהב דלא] יתחא ליה לומר. דקרא אצטרך לומר.
 שאם כהה שיהיה טהור. ולא תימא שצריך הסגר לפי שהוא
 נגע חדש. דמהיכי תימי לומר כן. שהרי הוכחה ממה שהיה.
 ולפיכך מפרש דקרא כי איצטרך היינו לאשמועינן שאם פשה
 שיהיה מוחלט. כמו שאמר הכתוב ואם פשה וגו'. ול"ת שהואיל
 והוכחה ופשה דהוי כנגע חדש. ולא להוי חלוט אלא יסגר
 בתחלה. עוד כתב בג"א לתרץ אחיז דרשינן לקרא באופן
 שאפי' עמד בעיטוייהי טהור. ולא דרשינן ליה כפשוטו
 וכדפירש"י דדוקא כהה הא עמד טמא. דו"ל דכפ"כ דריש ליה
 וטהרו הכהן ומספחת היא אפי' דלא נשתנה מראהו מזה דרשו
 דהעומד בשבוע שני טהור. מיתורא דמספחת היא. עכ"ל.
 ונכל זאת לא שקטה דעתו כי לא מלאכי בדברי הג"א ולא
 בדברי הרא"ם מנלן לדרו' שאם נשתנה ולא עמד. והשינוי היא
 לעזה. שלא יטמא. דהא מדכתיב כהה. לא שמעינן אלא
 בנשתנה לשלמטה ולא לעזה ודכתב הנגע שדורש בת"כ שלא
 שאחר כהה למטה מארבע מראות ת"ל הנגע. והדר דרש אי
 הנגע יכול במראיו ת"ל כהה (ע"כ) לא שמענו מזה אלא
 כשעל כל עינים נעשית כהה. ולא שהשתנו' היתה לעזה.
 ואפי' שם שייס' בת"כ והנה העו' כהה. שאם העו' כהה' כאלו לא
 העו' הנגע. שאם כהה והעו' כאלו לא כהה. אחיז תקשה לח"כ
 גופי' מגליה לדרוש כך. והג"א לא הכניס ענינו לפרש זו
 הסיפא דק"כ. ולכן לא ידעתי עדין מנלן שאם נשתנה לשלמטה
 הימנו שיטפור. וגם המשיכות דס' דודקהא. אפשר לפרש
 דסבירא לנו שאם נשתנית לעזה בשבוע שנים דעומא. ולא
 לפטור. שהרי יכולני לומר דמתני דפרק ד' נשבע ראשון
 דוקא היא. ששנאה כהה ונעשית עזה הרי היא כמו שהיתה.
 דהתם קרא כתיב עמד בעיטוי וכוני של עיטוי שב אל הנגע וכל
 הד' מראות בכלל ומקרי עיטוי. אפי' שכבר לא היה כזה
 המראה. והיה למטה ממנו. ואלו בשבוע שנים. הא [לא] קתני
 הכא [אלא] עמד טהור. ולא נשאר' אלא המשג' ג' דס"ג. דאז
 איתא דנשתנית לעזה עומא. הוה ל' למתני ד'. מכל מקום
 קפי' מנלן. ואפשר דדוקא עמד וכל שכן כהה אבל אי לא עמד
 ונעשית עזה. אין הכי נמי דלא לפטרו. ונראה לי לתרץ דמכיון
 דמרבויא דמספחת היא ולפינן דאפי' דלא נשתנה מראהו
 ועומד דטהור הוא. תוליקא למימר שאם נשתנה לעזה שיהיה
 טמא. דמכיון שהעומד טהור. אף שינוי לעזה נמי עומד הוא
 קרוי. כמשמעות עומד בעיטוי דבשבוע ראשון. וא"ל דדילמא
 ריבוי דמספחת היא. לא אחא אלא לשלא כהה אלא עמד
 במראיתו ממש כשהיה. אם שלג שלג. אם סיד סיד וכן כולם
 אבל לא להרבות אף כשנשתנה לעזה ליכא לומר הכי דמכיון
 דכבר השמיטנו הכתוב בשבוע ראשון שאין חילק בין עמד
 במראיתו ממש לנשתנה לעזה. אי איתא דבשבוע שנים יש
 שילוק לא ה"ל להכתוב לסתום ולכתוב ריבוי כהמא לא לפרש
 אופן הרבוי.
 שאינו

שאינו אלא ב' גומד במראיתו ממש. שהרי עכשיו סתום.
 איכא למטעי ולרבות להקל ולפטרו אף כשנשתנה לעזה לא שכן
 הוא האמת שהכל בכלל היבוי. אף כשנשתנה לעזה כך נראה
 לי. ואם תאמר ויהא גופה הקש' בעמד בעיטוי שכתוב בשבוע
 ראשון דרשינן שעמד באחת מארבע מראו' ואפי' כשנשתני'
 לעזה. ולא אחא אלא לאפוקי שישתנית למטה מהארבע
 מראות. שאז לא יסגר ויפטור. דלמלא לא היא. אלא דוקא
 שעמד במראית' ממש. אם שלג שלג. אם סיד סיד כו' לאפוקי
 נשתנית לכהה שיפטור. וכן לאפוקי נמי אם נשתנית לעזה
 שיוחלט נראה לי לתרץ דהיינו הא דרשינן בתורת כהני' והנה
 הנגע עמד בעיטוי שאם העו' וכהה. או כהה והעו'. כאלו לא
 כהה. ע"כ. ודרש ג' כ' כדדרשי' לקמיה על והנה כהה הנגע
 כדכתבתי לעיל. דמשום דכתיב כהה. וכתיב הנגע דריש הכי
 כדלעיל. וה"ג דכוותי יכול לדרוש ובסגן אחר וכך ידרוש
 הואיל וכתיב עמד בעיטוי. למה לו לומר כלל הנגע הרי עמד
 בעיטוי קאמר. וא"כ הוא הנגע. אלא להכי כתב הנגע לבלוי
 על עמד בעיטוי. שאין במראיתו ממש אם שלג שלג וכו'. אלא
 כל שעומד במראית הנגע שבכללו הארבע מראות. אפי' ש
 נשתנה למרא' אחרת ממה שהיה. עומד מקרי. ומש"ה כתב
 הנגע כי היכי שהיטוי של בעיטוי ישוב עליו. ויהיו כל הארבע
 מראות בכלל והשתא אין להוציא כהה וכלל. שהרי בכלל
 הנגע הן כולן. ועומד מקרי בכלן. כך נראה לי והוא נכון.
 וראיתי להרלב ג' בפירוש החומש שמפרש לפי דרכו כפי הפשט
 הכתוב. לא על פי הדינים שילמדונו ר"ל ומפרש עמד בעיטוי
 שלא נשתנה. לא למטה מהלובן שהיה. ולא אל לובן יותר
 חזק. ושיהיה זה הדין נובה בכל הנגעים האחרים לא בבקרת
 לבנה לבד. זה אחר בעיטוי. שיורה אל רבוי מראות עכ"ד.
 ולפי דרכינו למדנו גם לדברי רבותינו ז"ל האומרי' שלא כדברי
 הרלב"ג. אלא שהכל נקרא עומד אפי' שששתני' כל שהשנוי
 הוא עדין בתוך הד' מראות שלכך (א"א) [ז"ל אחר] בעיטוי.
 ולא בעיטוי. כמו שאומר בעיטוי בנגעי בגדים. ולולי הדרש של
 הנגע המיותר דדריש בתורת כהנים. היינו יכולים לומר
 דהרלב"ג. אבל תיבת הנגע המיותרת. מכרכת דרשת חכמי'
 ז"ל. והנה קבלתם אמת. ותורתם אמת. וכל דבריהם אמת
 והוי יודע שזה הלשון דתורת כהני' הפקתיו מדברי הרא"ם
 לפי שבתורת כהנים שלפני לא נכתב תיבת או'. ואין לו הכנה
 זולתו. אבל אלו לא מלאכתיו כן בדברי הרא"ם הייתי מניחו
 לתורת כהנים. שכ"ל שאם העו' וכהה כאלו לא העו'. כהה
 והעו' כאלו לא כהה. ע"כ. וכלשון התורת כהנים בזהנה כהה
 הנגע שהעקתיו לעיל. לפי שלגרכת הרא"ם עדיין קשיא לי
 למה מסיים דוקא בכאלו לא כהה דקאי אבבא שנית נחוד כאן
 עמד בעיטוי הוה ליה למימר. והוי קאי גם אבבא ראשונה לא
 ברישא חסורי מחסרה והכי קתני כאלו לא העו'. וכעין
 הברייתא דבתר הכי שהבאתי לעיל. ועכשיו אין צורך להוסיף
 תיבת. או אמנם כן אם להרא' סוגנת בעיטוי. כי ברם רק
 לתיבת לא [ז"ל אן]. ולא הגיה בה כלום. קבטל דעתי
 מפני דעו' קרחסה:
 אף

להחליט את שולד בו מחיה או שער לבן בתחלה כשהוא
בתחלתו אל הכהן ויש בו בהרת כגרים ומחית בשר בעדשה
תרוצעת בתוך מקום הבהרת מחליטו מיד וכן נמי שער
לבן אם היה שחור ולא הספיק להטגירו עד שהפך ללבן
מחליטו מיד אבל ששיון לא מטת
בתחלה אפי' פשה והיך עד שלא
הס' יר' ב' ס' י' שבו ראשון כלו
להחליט כמו כן בסוף שבו
ראשון שחלה לא הולך לו סימניו
הללו והס' ירו' ולסוף שבו
ראשון מנא בו מחיה או שער לבן
מחליטו או בסוף שבו שני כגון
דבסוף שבו ראשון עמד בעינו
ולא היה בו לא שער לבן ולא
מחיה והס' ירו' פעם שנית
ובסוף שבו שני נולדו בו סימניו
הללו מחליטו לאחר הפטור
כלומר ואפי' לאחר הפטור
שבסוף שבו שני לא נולדו בו
סימניו טומא' ופטרו ולאח' כמה ימים נולדו מחליטו להחליט את
שולד לו פשוט בסוף שבו ראשון או בסוף שבו שני כגון
בהרת כגרים שאין בה מחיה ולא שער לבן והס' ירו' אם פשה
בסוף שבו ראשון או לא פשה אלא בסוף שבו שני מחליטו
ואם לא פשה לא בשבו ראשון ולא בשבו שני ופטרו ולאח'
כמה ימים פשה מחליטו להחליט את ההופך כלו לבן מתוך
הפטור אם אחר שפטרו וטהרו הכהן פרהה הרע בכלו טמא
מוחלט לפטור את ההופך כלו לבן מתוך החלט או מתוך הסג'
אם אחר שטמאו הכהן לאח' שהוקף להסגר קודם שטמאו
פרהה הרעטת בכלו פטרו וטהרו שהפריזה עושה מן שהור
טמא ומן הטמא טהור והמוסגר טמא מקרי' אלו מראות נגעי'
ד' מראות אלו שהזכרנו חלקות או פחוכות ד' מראות נגעים
שלשים וששה גרסינן ולא גרסינן מראות נגעים ששה שער
ושלשים וששה הו' ד' מראות חלוקות ור' יצחק מראות פחוכות
דעור בשר וכנגדן בשחין ומכה שחין ומכה א' הן ולא חלקן
הכתוב אלא לומר לך שאין מרפאים וכנגדן בנתקים
וכנגדן בקרחת ובצחת שקרחת ובצחת אחד הן הרי שלשים
ושנים מראות וירקק ואדמדמ דנגעי בגדים וירקק
ואדמדמ דנגעי בתים הרי שלשים וששה עקביא

להחליט את שולד לו מחיה או שער
לבן בתחלה בסוף שבו ראשון בסוף שבו
שני לאחר הפטור להחליט את שולד לו
פשוט בסוף שבו ראשון בסוף שבו שני
לאחר הפטור להחליט את ההופך כולו לבן
מתוך הפטור לפטור את ההופך כולו לבן
מתוך החליט או מתוך הסגר או מראו' נגעי'
שכל נגעי' תלוי בהן ד' (ג' ל' ג') חגיגה סג'
הכתבים אומר מראות נגעים ששה עשר
ר' רוסא בן הרכינס אומר מראות נגעים
שלשים וששה עקביא

את שולד לו מחיה וכו' : עיין מה' שלחתי במשנה ד' פ"ג :
את שולד לו כסיון בסוף כו' לשון הר"ב אבל כסיון לא
מטמא בתחלה אפי' פושה והולך עד שלא הסג' בת"כ
יכול יהא הכסיון מטמא בתחלה ת"ל (ויקרא י"ג) אחר
הראותו אל הכהן יכול אם ראה
הכהן שהוא פושה והיך יוקוף
לו ת"ל לטהרתו אינו מקף לו
אלא בשעה שהוא רואה אותו אם
לטומאה אם לטהרה פי' הר"ש
אם לעומאה כגון בסוף הסגר
(ראשון) שנקרא עליו שם
טומא' אם לטהרה כגון בסוף
הסגר שני להחליט את
ההופך כולו לבן מתוך הפטור
לשון מהר"ם כגון אם עמד בעינו
סוף שבו שני ופטרו ואח' כך
פרמה בכלו מחליטו אותו
משום כסיון וא"כ הא תנא ליה
כבר להחליט את שולד לו כסיון

א' יבמים פ"ט

בסוף שבו שני : לאחר הפטור י"ל דהאי לא דמי לשאר
כסיון דשאר כסיון כל שעתא מטמא בין בסוף שבו ראשון
בין בסוף שבו שני אבל הופך כולו לבן זמנין טהור גמור כגון
בסוף שבו ראשון מתוך החלט או מתוך הסגר כדקמי סיפ'
וכי מטמא משום כסיון זהו חדש להכי נקטיה בזמנין נפשיה והא
דמטהר קרא הפך לבן היינו מתוך טומא' אבל מתוך טהרה
לא כדחנן לקמן (רס"ח) הפורח תן הטמ' טהור מן הטמא טמא
ולי נראה דאצטריך למתנייה כגון ההופך כולו לבן ללמד פנים של
הנגע דטמא משום הפך לבן ולא משום כסיון דאין הנגע
פושה למוכו כדאיתא לקמן (פ"ו משנה ג') עכ"ל : או מתוך
הסגר כתב הר"ב והמוסגר טמא מקרי' כדחנן בס' דמגיל'
משנה ז' ובמכילתין פ"ח משנה ח' ישביל נגעים תלויס בקן לא
כל הנגעי' ממשידהא איכא נתקים דמיטמו בכל מראות אלא
בנגעי' של עור הבשר קאמר כדקמי בתוספתא ארבע מראו'
שעור הבשר טמא בקן הר"ש : ד רבי חגיגה סג' הכהני אומר
מראות נגעים י"ו ה"ג הר"ש ופי' דס' ל' כר' עקביא דאמר בס"ק
דשבועות (דף ו') כולה לבהדי שאת מנטרפס דשאת
מנטרפ' עם בהרת ועם סיד ועם קרוס וקרוס נמי וס' ד
מנטרפין אהדיד' צירופין וד' חלקים הא תמיא' ופחוכי'
כנגדס הרי י"ו ע"כ ומיהו למסקנא לר' עקביא כולן
לעיל (משנה ג' ד"ה ד' מראות : רבי דוסא בן הרכינס
אומר שלשים ושש פ"ה הר"ב בשם הרמב"ם ד' מראות חלקים כו' וכנגדן בנתקים
והקשה דאנן קי"ל דנתקם מיטמאין בכל
מראות כז"ש ברפ"י וראיין בס' קרבן אהרן והוא פי' לת"כ שמתרין זה דהרמב"ם דייק
בלישנא שאמר ח' בעור הבשר
וח' בשחין וכו' ולא אמר וח' בנתקים אלא אמר והם עצמם בנתקים : שכיון
זוה לומר דנהי שבנתקין כל המראות מטמאין אבל
בכלל כל המראות יש אלו ה' מראות שהם יהיו היותר מיוחדים בהם
אשר הם דומים למראות הנגעים עם היות שהם
מטמאים גם בשאר המראות כלם ע"כ והר"ש פי' דר' דוסא חשיב נגעי'
הנוף כגון דעור הבשר ושחין ומכה בכל אחד שנים
עשר הרי ל' ושיש ד' חלקים ושנים בצירוף שהתולדה מנטרפת
לאב שלה וקסבר דאין האבות מנטרפין הא שיתא וכנגדן
פחוכין הרי י"ב ועקביא חשיב נמי דראש בקרחתו או בגנתו כמראה
נרעם עור בשר בכל

בכל אחד י"ב הרים . וק"ח חס"ב כתיב נגעי בנגים של צמר
וספתים וסקי וערב דגמר ופסלים ונגעי עורות וכתים .
והך שפה כל אחד בשני מראות ורקרק ואדמדם . הרי י"ב .
סך הכל ע"ב . א"כ קרחת וצמחת חלה חס"ב להו' ויש להוסיף

א סס ע"ב ח"ו
ב סס ע"ב ח"ו
ג סס ע"ב ח"ו

עקבא בן מהללאל אומר שבעים ושנים . הך שלשים וששה
במלה כשהוצא אל הכהן . ושלשים וששה אחריו כנגדן
בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני של הסגר . או בסוף
שבוע שלישי לנגעי בתים להבחין בין מראה שלכתחלה למראה

שכסוף . הרי ע"ב : כך פירשן
רמב"ם וישר הוא חלל דקסי לי
בגוה שהוא מונה שנה מראות
דנקתין . ואנן קיימא לן דנקתין
מטמאין בכל מראות . ואין להם
מראות מיוחדות כשאר נגעים :
ששבוע שני שלו חל בשבת דשמי
השניות שלשה עשר יום . דיום
שביעי של שבוע ראשון . עולה
לכאן ולכאן : דכתיב (ויקרא י"ג)
והסגירו שבעת ימים שנית מלמ'
שיום שביעי עולה לן מן המזון
מלפניו ומאחריו . וכן שלשה
שבועות דנגעי בתים אינם לא
י"ט יום . דראשון ושביעי של
שבוע אמצעי עולין לפניכם
ולאחרים : חל להיות במקור
השבת . שנים השבת חל שביעי
אין רואים אותו בשבת מפני
שהוא נראה בן את הדין בשב"י

עקביא בן מהללאל אומר שבעים ושנים .
רבי תנינא סגן הכהנים אומר אין רואים
את הנגעים בתחלה . לאחר השבת . ששבוע
שלו חל להיות בשבת . ולא בשני ששבוע
שני שלו חל להיות בשבת . ולא בשלישי
לבתים . ששבוע שלישי שלו חל להיות בשב"י .
ר' עקיבא אומר לעולם רואים . חל להיות
בתוך השבת . ימעבירן לאחר השבת . ויש
ברבר להקל ולהחמיר : דן כיצד להקל היה
בו שער לבן . והלך לו שער לבן היו לבנות
והשחירו אחת לבן ואחת שחורה והשחירו
שניהם ארוכות והקצירו . אחת ארוכה ואחת
קצרה . והקצירו שתיהן . נסמך השחין
לשתיהן . או לאחת מהן . הקיף השחין
לשתיהן .
או

הלכה כר"ע מחבריו וזה דוחק . ובגא' כת"ב והלכה כר"ע .
וכן ספק במבדוק פ"ט מה' טומאת צרעת (הלכה ו') :

מעבירין לאחר השבת . כתב הר"ב מפני שה' נראה כדן את
הדין בשבת יום בו משום רשות . דכתקן במשנה ב'
פ"ה דבילה : דהיה בו שער לבן והלך לו . לשון הר"ב הרי זה
להקל ותמים הר"ש דלי קאי בסוף שבוע שני פוטריע' כיושין
מ"ש לקמן (ד"ה היה בו פשוט) ומ"ש הר"ב דל"מ . שהיה צריך
להביא קרבן עיין מ"ש בזה בס"ד משנה ו' : דהיו לבנות להכינקט
לשון רבים משום דתניא בת"כ מיעוט שער שתי שערות הר"ש
והביאו הר"ב בריש פ"ד וסס אפרש בס"ד : אחרת לבנה ואחת
שחורה כתב הר"ב כדי נסבה בו' וכ"כ הר"ש . ופי' פסיפא גבי
אחת ארוכה ואחת קצרה בו' ומהר"ס כתב ולי נראה לפרש דלא
כדי נסבה וקאי אלעילי והכי פי' היו לבנות פי' בשבת וסשחירו
לאחר השבת . ולא פי' האך השחירו והדר מפר' להיבין שהשחירו
אחת מהן בין שהשחירו שתיים . והשחירו שתיים היו פירוש . או
השחירו כמו חלץ ועשה תאמר (בפ"ה) דיבמות (משנה ג') דהו'
או עשה תאמר . וכן יש לפרש גבי אחת ארוכה ואחת קצרה .
דאלעילי קאי אארוכות והקצירו והדר מפרש בין שנעשה אחת
ארוכה ואחת קצרה בין שהקצירו שתיים לאחר השבת או נסמ'
השחין לשתיים לאחר השבת כו' ותדע דגבי שחורות והלבינו בס"פ קמאי או אחת שחורה ואחת לבנה כו' וזכרישא לא קמאי או .
וכן באחת קצרה ואחת ארוכה קמאי בס"פ א"ו משום דסיפא הוי פירושא בשבת הוי אחת שחורה ואחת לבנה כו' . וזרישא אלאחר
השבת קאי וק"ל ע"כ אבל בספרים שלנו ל"ג או בס"פ א"ו . ומ"מ רישא ספיר מיתרצה בלאו האי טעמ' : ארוכות עיין ס"ד משנה ד' :
במקור השחין כו' סברה הוא בכל הני דתנינן שמבטלין סיחתי הטומאה (ועיין בס' הר"ש דריש מחני' דלקמן ועיין בסוף משנה
א' דפ"ד : הקיף . השחין וכו' . כתב הב"מ בס"ב מה"צ (הלכה ד') וא"כ הא קי"ל (במשנה ד' פ"ג) ששער לבן הוא סימן
טומאה גם בשחין ומכאן וכו' . דל בהרס מהכא סיפק ליה .

לא ממתיק עד לאחר השבת ואין הלכה כר' עקיבא : ה' היה
בו שער לבן ביום השבת ואם היה רואה היה מחליטו . ולאחר
השבת הלך לו הרי זה להקל ואע"ג דאי נמי חלטו בשבת כשהלך
לו לאחר השבת היה מחטרו . מ"מ היה צריך להביא קרבן כדון
מזוהר מוחלט שנת רפא ועכשיו פטור : ה' היה לבנות . איננו ה'
לבנות ביום השבת שהיה ראוי להחליטו ולתת השחירו . הרי
זה להקל : אחת לבנה ואחת שחורה והשחירו . שתיים כדי נסבה
דאין כאן להקל דבין כך ובין כך טהור ואגב סיפא דלחמיה נקט
לה דקמאי והלבינו שתיים : ארוכות היו השערות ביום השב"י כדי
לקרן בזוג דהיינו שיעור טומאה ולתת נקטרו יינינו להקל :
אחת ארוכה ואחת קצרה כדי נסבה דבין כך ובין כך טהור .
אלא אגב סיפא דלחמיה נקט לה דקמאי והארוכות שתיים :
כסמך השחין . לשתי שערות לאחר השבת ובשבת לא
היה בו שחין דאלו בשבת דאזכיר מחליטו מהמקם השערות
לבנות שבתך הבהרת . ועכשיו לאחר השבת שנה השחין
ונסמך לשתיים . או לאחת מהן . אינן סימן טומאה : הקיף
השחין וכו' או שהקיף השחין לשתי השערות לבנות .
או

מסו

או לאחת מהן או חלקן השחין שבה השחין או מחית השחין או המכוח או מחית המכוח או הבובק ביוצער לשע' כל הני דבשבת לא כיו ולאחר שבת בלא כרי זה להקל היתה בו מחית בשבת שיהא סי' טומאה והלכה לה לאחר השבת א"כ היתה מרובעת בשבת והיה ראוי להחליטו ולאחר השבת כעשית טביל או ארוכה דכשפא סי' טי טומא' או נמי הית' מבזרת המחיה בשבת באח"כ הבזרת כמין מבצר של פיר שיושב באמצע העיר ומתוך כך היה ראוי להחליטו ולאחר השבת נעשית מן הצד . א"כ היתה בשבת מכוסה כעדשה במקו' א' . ולאחר השבת נתפורה : ובא השחין ונכנס לתוכה כלומר בשבת לא היה שם שחין והיתה המחיה סי' טומא' . ובא השחין ונכנס לתוכה הקיפה או חלקה או מעטה כלומר או שלא בא השחין על כל הנגע אלא על קצת הממי ופסקה מעדש' השחין

או לאחת מהן או חלקן השחין ומחית השחין והמכוח ומחית המכוח והבובק היתה בו (גמ' תכוח מחיה והלכה לה המחיה היתה מרובע ונעשית עגולה או ארוכה מבוצרת ונעשית מן הצד מכונסת ונהפזרה . ובא השחין ונכנס בתוכה הקיפה חלקה או מעטה השחין או מחית השחין והמכוח . ומחית המכוח והבובק . היה בו פסיון . והלך לו פסיון . או שהלכה ליה האום . או שגרת מעטה ואין בזה בזה כגרים . השחין

ומחית השחין המכוח ומחית המכוח כל הני אמצעה קיימי שזעטה השחין או מחית השחין . דהיינו שנעשה קרום בקליפת השום או המכוח או מחית המכוח כל הני שבש' לא היו ולאחר השבת באו וכן הבובק שבשבת היו מד' מראו ונעש' בבהק למחרתו ומיעט המחיה דשחין ובשק ממעטין מחיה כדתני בת"כ דשר חי ולא השחין נשר חי ולא הבובק היה בו פסיון בשבת והלך לו הפסיון לאחר השבת דמה שפשה בשבת כנס למחרתו : או שהלכה האום עיקר הג' נקרא אום והלכה האום ושאר הפסיון' או שנמטעה האום ואין בין שניה' כגרי' : השחין

משו' שחין ומכוח שיש בהם שער לבן וי"ל דמשכחה לה כגון שהיה מכה טרייה ונראה מורד ואינה מטמא ע' כ' וכו' דאי שבדבריו כן הוא דאי כחילו להקטרפאות זו היא מחית השחין ומכוח . ואי הקטרפאו רפוי גמור א"ע"פ שמקומן נעשה ללקח דגוין כעור דשר

כתתן כל זה במשכ' ב' ס"ט . אבל מהר"ם כתב כיון דנפץ חדש הוא . משום שער לא מטמא כיון דשער לבן קודם לשחין (וכדקתן בספ"ד) נ"ל ע' כ"ו מ"מ דבריו כ"מ מוכרח' על דברי הרמב" דהיינו שיהא כמ' סהם בשרת ובבובק שחין או מכוח וכו' יסתי שער' לבנות בחדק השחין וכו' ולא כמ' לענין שש' כפי משנתנו שמשנתנו כמ' בפ"ט מה"ג הלכה ו' י"ד דרך כלל שאפשר שיהיה בו שבת זה יום הראוי לראות טמא . ולאחר ולכן לכן סימני טומאה ואפשר בו : ובחיה השחין והמכוח בו אכלו קאי נסמך וקייף

וחלקו וכן העתיק הרמב"ם בפ"ט מה"ג (הל' ה') והר"ב דאסברה לה בחלקן משום דסמך להו אמטני . ולא : בדוקא סי' כן ועיין עוד בסמך ובחיה השחין סי' . הר"ב לקמן דהיינו שנעש' קרום כקליפת השום ועיין ספ"ו (ובמשל' ב' ס"ט) ונכתוב נקרא לרבת אבל במכוח נאמ' מחיה ואגביה נקט המנהג ג"כ בשחין : והבהק סי' הר"ב בפ"ט מה"ג שיהא מראה למט' מד' מראו' מרובעת עמ"ש במשל' ב' ס"ו (ד"ה ובא מחיה) : מבוצרת בת"כ וליק' לה בשבת וכתהא מבזרת בשבת והבוא' הר"ש במשל' ב' ס"ד ועיין בל' הר"ב ס"ו משנה ב' יוס"פ משל' ג' ז' : מכונסת ונתפורה ל' מהר"ם שפשה הנגע לתוכה וכסה מקצתה ומיהו בו

מזערפו לה לכולה מחיה אכתאי אכא שיעור מחיה שיהא כעדשה : ובא השחין ונכנס לתוכה ובא פירש או בא כמו חלק ועשה מאמר . דהיי פירושו או עשה מאמר (בפ"ה דיבמות) משנה כ' ברישא . נקט ונתפורה מחמת שנכנס הנגע לתוכה ונתפורה מחמת הנגע . והם ש' יד' פירש שהיגע והמחיה ענין א' הן שייכי להדדי לא שהמחיה מפורדת ואין מחיה בתקום א' כשעור אבל שחין ומכוח דלא מטמי במחיה לא שייך בהו ונכנסיה . לא נכנס לתוכה כלומר כנס לתוכה דבר חדש שאינו מן הענין שלה כללי וניחא נמי הא דברי שא' ג' ב' שער לבן נקט מעיקרא נסמך השחין ולשתייהם וכו' והכא לא קתני נסמך לה השחין דיו"ל דאיידי דקת' מכונסת ונתפורה סי' שנכנס הנגע לתוכה ובכך נתפורה קט' נמי בהאי ליטגא ובא השחין לתוכה ונתפורה נמי בכך . וקול לא איצטרי' למחיה נסמך לה השחין : דהיא היא ע"כ . ובא השחין ונכנס לתוכה כתב מהר"ם יש ספרים שכתב בהן שחין המורד ע"כ ועיין פ"ט משנה ב' וכתב עוד כלומר בשבת לא היה שם שחין וכו' והשתא ד' והוא אחר השבת כשנעשה שחין לא מטמא במחיה כדתן לקמן (פ"ג משנה ד') דשחין אין מטמי במחיה לא בשער . וכן פסיון כ"ל ע"כ : השחין או מחית השחין וכו' כתב הר"ב כל הני אמצעה קיימי אכולהו : והבהק כתב הר"ב כ"כ הר"ש ולא דוקא לא דנקט' משנה ו' פ"ו וע"כ (ד' ה' ה' בובק) : היה בו פסיון בשבת אינגעי הגוף קאי דלא היה רואה בשבת היה מחי' ומשום דבמע' הגוף אין מחליטים לעולם על עמד בעינו א"ע"ג דכנגעי בתים ; ובנגעי בתים נמי מיידי . וכת"ש לק' בד' הואין בזה כו' מחליטו על עמד בעינו כמו על הפסיון נקט פסיון משום דכנגעי הגוף אין מחליטו' לא על הפסיון מהר"ם : ואין בזה וכו' כגרים דלא יש בין שניא אגריס עדין צריך הסגור אי קאי בסוף שבוע ראשון וקצת קשה דאי מתני' איירי בסוף שבוע ראשון . הא כל הני דקתני בעו הסגור כד' שזע מל' ה"ש שכתבתי (לעיל ד"ה היה בו) דדוקא בסוף שבוע שני פוטרו וכן דברי הרמב"ם בפ"ב (הל' ד') ופ"ג מה"ג (הל' ג') ולא"ה קרו להו להקל ואמאי דייק ככא למחיה שאין בזה וכו' כגרים הא אפי' הוה כגרים עדין יש להקל שגא מחליטו י"ל דע"כ ע

א"ת"ט"ו טפס
דעת סל' ט"ב

נגעים פרק א ר"ע מברטנורה

פסיון מזה שהיתה בתחלה • דאל"כ ויחלט עדין • וסוף
ואצטרך לחתני תנאי בדבר • קחני ואין זוה ובוה כגרים •
לחתי להקל לגמרי • שיהא פטור גמור • אבל מהר"ם כתב
ו"ל אע"ב דאי איכא נמי כגרים זוה ובוה • אחתי לא מטמא

אם ידע
הוא

משום פסיון אס"ה נוסח לי למנקט
ואין זוה ובוה כגרים למנקט מלת
דפסיקא אף לגבי נתי • דומנין
דמשכח לה אף בגבי נתי •
דמטהרים ליה כשהלך הפסיון כגון
דכשבת כנסה ועמדה • על פסות
מכגרים ופסות • זו כיום ועמדה על
כגרים ועוד ואלו זו כיום וראה היה
נותק אס הוא אחר חליצה וטיחה •
אפי' לרבנן דר"ע דלק"פ"ד (משנה
ט) דהתם פליגי דוקא בכנסה
לאחר הפטור ועמדה על פסות
מכגרים ופסטה וע"ש ועכשו שלח
ראהו עד למח' שהלך לו כל הפסיון
מטהרין ליה • כיון דעמד על פסות
מכגרי' דלא יס בזה ובוה רח"כגרי'
וארכו בכשתי גריסין היה מחליט
בכתיס דהעומד בעינו ב' שבתו'
מולך וקולע ומח' בסוף שבוש שני •
וניתן בסוף שבוש ג' כמו שארש
לקמן סי' צ"ב (משנה ז') להכי נקט'
ואין זוה ובוה כגרים • דקאי אהא
דאמר לעיל אין רואין כו' עד ולא
ג' לבתיס דכשתי נמי מיירי ע"כ
חולקין בין האוס לפסיון • עמ"ש
במשנה ה' פ"ד [ד"ה אס יש בן] גם
עמ"ש בשם הר"ש במשנה ו' פ"ו
[ד"ה היה בוסק קמח] • ו' ביצד
להחמיר לא היה בו שער לבן ונולד
לו כו' • דאע"ג דא"כ פטור בשבת
כשנולד לו לאחר השב' היה מחליטו

השחין ומחית השחין • כלומר אי נמי בשבת פשה • ולא היה
מפסיק בשבת בין האוס לפסיון • לא שחין ולא מחית השחין •
ולא מכה ולא מחית המכה ולא צהק • ולאחר הש"ס הפסיק
אחר מאלו • הרי זה להקל • ר' נסמך השחין בשבת • לשחיתו'
לשתי השערות דהשתא לא הו"ס'
שומאיה שאין שער לבס"י שומאיה •
אלא כשהוא כנגע עלמו • לא צחוד
השחין או בתו' המכו' • או הקיף השחין
וכו' דאס' ראה בשב' לא היה מחלי' •
והלכו להל' לאחר השב' שנעשה מקו'
השחין והמכו' צלקת והרי הוא כעור
בשר ונשאר עור הכשר עם הנגע
כבתחיל' עם שער לבן ומחלי' עור הרי
זה להחמיר • חולקין בין האוס לפסיון
שהיו מפסיק בשבת ביועקר הנג'
לפסיון והלכו לבן לאחר השב' •
ואין ש"ס דכ"המפס' הרי לו להחמיר •

השחין ומחית השחין והמכו' ומחית המכו'
והבהק חולקין בין האוס לפסיון • הרי אלו
להקל • כיצד להחמיר לא היה בו שער לבן
ונולד לו שער לבן • הרי שחורות והלבינו •
אחת שחורה ואחת לבנה • והלבינו שתיהן •
קצרות והאריכו' אחת קצרה ואחת ארוכה
והאריכו' שתיהן נסמך השחין לשתיהן • או
לאחת מהן • מהן הקיף השחין את שתיהן או את
אחת מהן • או (גמ' חלקו) חלקו השחין ומחית
השחין והמכוה ומחית המכוה והבהק •
והלכו להם • לא היתה בו מחיה ונולד דהלו
מחיה היתה עולה או ארוכה • ונעשית
מרובעת מן הצד ונעשה מביצת מפיזרת
ונתכנסה ובה השחין ונכנס בתוכה • הקיפה
הלקה או מעטה • השחין או מחית
השחין • והמכוה ומחית המכוה • והבהק
והלכו להן • לא היה בו פסיון ונולד בו פסיון
השחין ומחית השחין והמכוה ומחית המכו'
והבהק • חולקין בין האוס לפסיון • והלכו
להן • הרי אלו להחמיר •
פרק ב בהרת • עזה • נראית בגרמוני
כהה והכהה בכושי עזה •
ר' ישמעאל או' בני ישראל אני כפרתן • הריהן
כאשכרועילא שחורים ולא לבנים • אלא
בינונים

כדתקן לעיל במשנה להחליט כו' • לאח"ה השטור מ"מ היה טהור אש עבד והעריב שמשו עד שיליד לו ויראהו הכהן ולעיל ביש להקל
סי' הר"ב דמ"מ היה צריך להביא קרבן משי' דלענין טומאה מוסגר ומחלט שוין כדתקן במשנה ח' פ"ח ופריעה ופרימה לא שייך בשבת
ועמ"ש במשנה י' פ"ד ומיהו לר"ח סגן הכהנים דאין רואין הנגעים בתחלה לאחר השבת א' ונא נפקותא בלא קרבן • שאינו מסגירו
עדיון וכן נמי לכ"ע אין רואין בתחלה בשבת מטעמא דסי' הר"ב סוף משנה ד' שהוא נראה כדן את הדיון ואיכא נפקותא לטומאה •
בסמך השחין וכו' מ"ש הר"ב שאין שער לבן סו' שומאיה לא כשהוא כנגע עלמו כדתקן ברפ"ד ועיין סס בפי' הר"ב דמשנה ב' • וכן
ע"ש במשנה ג' • והדבר להן סי' הר"ב ונעשה מקומו צלקת כו' ונשאר עור הכשר עם הנגע כבתחלה כו' וכ"כ הר"ש וכלומר' שהנגע
הוא על עור הכשר הוא שנעשה צלקת • דאל"ה א"כ עדיין אין השער לבן בתוך הנגע •

פרק ב בהרת • עזה נראית בגרמוני נכה כו' • פירש הר"ב דבתר בשרו של נראה חולין • כדדרישין בת"כ בעור בשרו
של נראה • מכאן אמרו בהרת עזה נראה בגרמוני כו' הר"ש • גרמוני פירש הר"ב לבן ביותר • מוחס אל
העצם אשר שמו גרמא • הרמב"ם • אני כפרתן • כתב הר"ב כלומר כל העונש וכו' ונקב מהר"ם • כל לפי שרלה לאזכור נגע זרעת
בישראל נקט האי' לישנא אני כפרתן • כלומר כל רע לא תאונס להם ואני כפרתן ע"פ • לא שחורים כו' לא בינונים • סי' הר"ב דקיימי
רבו

שמי
כולל
שמי
להק
אזני
בעור
להק
גרי
מקי
כני
הבש
וכו
אין
הער
דכס
כהן
את
אין
יקוד
כרב
חלבו
כרא
בית
ד
מפס
זרע
מ
דגד
ס"ל
להק
כו
בג
ואע
לכל
קא
לדר
דבת
זהכי
במת
ולא
שמי
לא
כרא
מסק
כדי
גברי

שמיטה האחד מ'טוהרין כולם וזמה שמיטה האחד מיטמאין כולם וקיימי רבי ישמעאל ור"ע בחדא שיטתא : זיירין אומנין שמזיירין צורת לבוי : כבינוני : כסס הבינוני : מראות נגעים להקל וטעמא דר' יהודה מפרש צקורת כהנים : כתוב אחד

אומר בעור בשרו וכתוב א' אומר בעור בשרו : מזינו שמראו כנעו להקל אבל לא להחמיר כיצד ראה גרמוני בעור להקל : נמנחת מקיים בעור בשרו : ואת הכושי בבינוני להקל ימנחת מקי' בעור בשרו : זה וזה כבינוני : גרמוני וכושי כבינוני והיינו ר"ע : ב אין רואין את הנגעו' בשחרית ובין הערבים וכו' דילפינן מקרא דנתיב לכל מראה עיני הכהן : מה כהן שספר מאור עיניו אינו רואה את הנגעו' אף יום שספר מאורו אין רואין בו את הנגעים : רבי יהודה אומר בד' בה' כו' : והלכה כרבי יהודה : ג אין פותחין לו חלונות דכתיב (ויקרא י"ד) כנגע נראה לי לילולא לכרי מכאן א' זרו בית אפל אין פותחי לו חלונות : ד כעודר וכמוסק : דרך העודר מפסק רגליו ודרך המוסק מגביה זרעותיו : עודר : מוסק בקרקע : מוסק : לוקט את זיתיו : בעורכת

ר"ע אומר יש לציירם סממנין : שהן צריין צורות שחורות לבנות ובינונית : מביא סם בינוני ומקיפו מבחוץ ותראה כבינוני : ר' יהודה אומר מראות נגעים להקל : אבל לא להחמיר יראה הגרמוני בבשרו להקל והכושי בבינוני להקל וחכ"א זהוזה בבינוני ב אין רואים הנגעים בשחרית : ובין הערבי' ולא בתוך הבית ולא ביום המועון לפי שהכהן נראית עוה ולא בצהרים לפי שעוה נראת בהה : אימתו רואין בשלש בארבע וחמש (ס"א מהר"ם) ובשבע ובשמונ' ובתשע : דברי ר"מ ר' יהודה א' בארבע בחמש בשמנה ובתשע : ג כהן הסומא באחד מעיניו : או שכהן מאר עיניו : לא יראה את הנגעים שנא' (ו קרא י"ג) לכל מרא' עיני הכהן בית האפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו : ד כיצד ראיית הנגע : האי שנראה כעודר : וכמוסק זיתים : האשה

רבי ישמעאל ור"ע בחדא שיטתא : זכין שי' עוד דחכמים היינו ר"ע : וכל זה מדברי הר"ם אבל מנאסתי על סם הראב"ד בסי' ת"כ דר"ם ס"ל דאין גרמוני וכושי טמאים כלל : לפי שאין אנו ימלים לעמוד עליהם על סוכן מראה הנגע אלא הבינונים סם

מיטמאים בנגעים : ופליג עליה ר"ע ואמר דאף אלו מטמאים ולא להקל ולא להחמיר : לא מצויין סמנים ונראה הנגע כאלו הוא בבינוני ומרוויחו דרשי בעו' בשער ר' יהודה אומר כתוב א' אומר וכו' (כדכתב הר"ם) ואת הכושי לא מראה אלא ע"י סם בינוני : כדי לעמוד על מתכונת הנגע והוא להקל : וחכמים וכו' היינו ר"ע י"ל דאליבא דר"ע פליגי דאית לי' סם בינוני ולא סי' אס לכל אדם : חס לגרמוני וכושי : ואתא רבי יהודה למימר לא לכל לא לגרמוני וכושי ורבנן אמרו לכל אדם ע"כ :

ועיין עוד מ"ש לקמן פה : רבי יהודה אומר מראות נגעים להקל כדחנן (במשנ' ד"ס"ה) ספק נגעים בתחלה סבור : וה"ל מקלינן הר"ם : וחז"א זהוזה בבינוני פי' הר"ם היינו ר"ע וכ"כ הר"ם : וי"ל משום דמסתבר טעמיה : הדר ר' וס' אלו כל חכמים וכו' ואלא כזה כתב הר"ם בספ"ג

דכנה : ואע"ג דהכא כל ז"ה הלכה כר"ע וחבירו (כדאיתא במס' שירובין פ"מי שהוציאוהו דף מ"ו) כ"ס דר' ישמעאל כתיב כווקיה ס"ל לפירושם : וכבר כתבתי לעיל דלראב"ד ר' יהודה וחכמים פליגי אליבא דר"ע : ועתה מנאסתי למהר"ם שכתב ז"ל : ואין להקשות חכמים היינו ר"ע דכ"ל דאזיטריד למיסתמה כר"ע ומחלוקת ואח"כ סתם הוא ע"כ : ב אין רואין את הנגעו' בשחרית : כו' : ואולם היום מראות נגעים ביום ולא בלילה הנהנה כפסוק לפי שכל מה שצא בנגעים : אמנם צא בלשון יום הרמב"ם (בפירוש) וז"ל הר"ב אדאין רואין בשחרית דילפינן מקרא לכל מראה כו' בת"כ ומצינו דלכל ילפי' : ואע"ג דלשון זה כ פירשה ב"פ"ב : בשביעי יכול בין ביום בין בלילה ת"ל ביום ולא בלילה יכול לכל מראה היום יהו כשרים : ת"ל לכל מראה ומשמע דסמוכים קא דריש : וא"ל לומר כן דהחוקים זה מזה : ויש הפסק פרשה ביניהם אלא כדברי שית דמצינו דלכל קא דריש : אכן כ"ל דהכי דריש בת"כ מדקפיד קרא על מראה הכהן : ה"ג ביום יקפיד על מראה והיינו כלישנא דהר"ב : וא' צ לדרוש טיבת לכל והא דמה כהן כו שכתב הר"ב הוא במשנה דלקמן : ורא' בסוף הבית : כלומר נגעי אדם או בנדים : אבל דבתי ודאי לא דלא בני בל"ה : ועכשו ראייתו לתהר"ם שכתב ז"ל נראה פירושן שאם החלונות סגורו לא יראו הנגע עד שיפתחו וזכ"י משמע בתום אפא : דתי בתוספתא בית אפל וחלונות מבוסו פי' סתומות : פותחי החלונות ורואין את נגעו : והא דתקן (במשנה דלקמן) אין פותחים לו חלונות היינו מחדש אבל יש סס חלונות והס סגורו : פותחים אותם לראות הנגע ע"כ :

ולא בנכרי' שאור החמה חוק ומבלבל את העינים רש"י פ"ד דסנהדרין דל"ד : ג או שכהן מאור עיניו : יראה לי דהרי עיניו שכהן קאמר : אבל אי כהה חד עינא לא דסומא באת מעיניו סנן : ולכל מראה עיני הכי דייקא ולא שכהן מרוב שפי העיני' : אין פותחין כו' : עיין מה שכתבתי בזה במשנה דלקמן בס"ד : ד וכמוסק זיתים : ל' הר"ב לוקט את זיתיו לא שליטקן מע"ג הקרקע : דהכי אינו מגביה זרעותיו אלא לוקטן מעל האילן : וכן לשון הר"ב במשנה ד' פ"ח דמנחות : מברגמו בראש היות מלקט בגרבים שהן בראש היום וכו' וכת"ש הר"ב שמגביה זרעותיו כ"כ הר"ם : וכן בערוך ערך מסק : והכי מסתבר אבל ראיתי בערך עדר דמצינן ברייפא בזה הלשון מגביה זרעותיו ולמעלה כדרך שמגביה המעדר בשעה שעודר בשדה כ"י שיראה בית השחי שלו כו' : ובוסף קומתו בדרך שנוסף בשעה שמוסק זיתים כשמפילן מן היום ולוקטן מן הארץ ע"כ :

בגרייפא זו בעלמה סמוי : שהרי אין הדרך המעדר שהוא הסוס (כדפי' הערוך עצמו בסוף אומר הערך) שיהיה מגביה עצו :

פתי' סס
בסנהדר' ג' ד'
סס פ"ט ס"ד
ת"י סס
ד"ס הלכה ה'
המילין י"ד :
סנהדרין י"ב
סס פ"ד ס"ג
וכנה ס"ג
סס פ"ג ס"ג

הדרכה לר"ך שיכסף קומתו וז"ע ומלאתי כתוב בשם הראב"ד
 שיעור בנות לשי שהיה אינו בניה כשאר חילנות. ואדם לוקט
 אומס בלי הרמת זרועותיו הרבה ומתגלה השחי"ע"כ ;
 בעורבת פי"ה"ב שמשפיק את רגליה מעט הראב"ד ;

אם כל ה
 במה"פ וזה
 טעמות ט"ס"ע
 יד סי"ד"ל
 שיע"כ"ן

כעורכת את הפת שמשפיק את רגליה ; וכמניקה את בנה .
 לענין תחם הדד . דמה כנראה בלוחם שעה אינו נחשב בית
 הספרים ; כאורגת בעומדים לשחי שמצבת ידה הימני לארוג
 ומגלה בית השחי שלה ; פטווס בשפתן שדרך הטווס להגביה ידה
 השמאלית ומגלה השחי השמאלי

ומה שאינו נראה בכך . נחשב בית
 הסתרי . וכתיב לכל מראה עיני
 הכהן פרט לני הסתרי ; לתגלחתו .
 כיום טהורפו ונר"ך לגלח . דכתיב
 (ויקרא י"ד) את ראשו ואת זקנו
 ואת גבות עיניו . מה אלו מקום
 כנוס שער ונראה אף כל מקום
 כנוס שער ונראה . פרט לבית
 הסתרי ; ה"ר"מ אומר אף לא
 נגעי קרוביו דאחוקוס נגעי לריבי
 דכתיב (דברים כ"א) כל ריב וכל
 נגע מה ריבים שלח בקרובי . אף

האשה בעורבת וכמניקה את בנה כאורגת
 בעומדין לשחי ליד הימנית . ר"י הורד' אומר
 אף כטווה בפשתן לשמאית בשם שגראה
 לגנעו כן הוא נראה לתגלחתו ; ה"ר"מ
 הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו . ד"מ
 אומר אף לא נגעי קרוביו . כל הנדרים אדם
 מתיר חוץ מנדרי עצמו . רבי יהודה אומר
 אף לא נדריו אשתו שבינה לבין אחרים .
 כל

דכוריים (משנה ו') ומש' דת"ק לא פליגי . מש"ה לא נכח הר"ב
 דאין הלכה כר"י . וכן בס' הרמב"ם לא איפסיק הלכתא אבל
 בנ"א כתוב ואין הלכה כר"י . וכן בחבורו (סוף) ס"ט מה"ב
 לא העתיק דבריו . ונראה לפ"ז דת"ק דפליגי היינו טעמיה
 דס"ל דשחי דשמאלית בית הסתרי היא . ואע"פ שכשהיא טווה
 מתגבת ונראה . לא דמיא לשחי דיומנית . דכלאו הכי דרכה
 להגביה בכל עת . אלא לענין ראיות הכהן אמרו שבה נראה
 כאורגת בעומדין אבל שמאלית שאין דרכה להגביה בכל עת

נגעים שלא בקרובים ואין הלכה כר"מ ; חוץ מנדרי עצמו .
 דכתיב (במדבר ל') לא יהל דברו הוא אינו מחל . אבל אחרים
 מוחלין לו ; אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים . כגון נדרים
 שאינן של עניו נפש ודברי שאינן בינו לבינה סבן נריבין מקורם
 חכם . ושמה יקל גבי אשתו ולא יבקר יפה . ודוקא בפני עצמו
 אינו יכול להסיר ואפילו הוא יסיר מומחה אבל מטורף הוא
 בכלל שלשה הדיועות דכיון דהוי צי סלקא לא

אע"פ שכטווס הגביה לא יצא תדין בית הסתרי כן נ"ל . אבל בשם הראב"ד מלאתי דלת"ק כמו שמגביה ימנית . כך יהיה
 שיעור ראיות הנגע חמת שחיוו שנים . ור"י הורה נתן סימן כמו שמגביה בטווייה יד השמאלית כך שיעור הגבחה השחי זרועות
 לנגע ולא ידענא אם מיקל יותר מרבנן . ונראה דתקל מדקאמר אף ע"כ ; כך הוא נראה לתגלחתו . פי"ה"ב דכתיב את ראשו
 ואת זקנו ואת גבות עיניו מה אלו מקום כנוס שער ונראה כן פרט לבית הסתרי . ותימה דכשם שנוכל לומר פרט לבית הסתרי .
 לפי שאע"פ שהוא כנוס אינו נראה . כך יש לנו לומר ג"כ פרט לשאר הגוף הנראה כנוס כמו שער הזרועות והשוקיים וכך הוא
 בהדיא במראה ס"ב דטווס דף י"ו . גם יש קצור לשון בדברי הר"ב דה"ל לכתוב ג"כ כלל שני ואת כל שער יגלה דל"ה לא הוי א"ה
 כלל ופרט ואין בכלל אלא מה שפרט . וכ"כ הר"ב בס' בתרא משנה ב' והר"ש כתב לשון ת"כ . וזוהי ונלח את כל שער ויכול בית
 הסתרי ת"ל גבות עיניו . מה גבות עיניו נראה פרט לבית הסתרי ע"כ . וגם על זה
 יש לתמוה דהא גבות עיניו מוחלים ג"כ בזה ששערן כנוס וה"ג מסייע בת"כ . אי מה גבות עיניו מקום כנוס שער ונראה . אף
 אין לו אלא מקום כנוס שער ונראה מניין לרבו כנוס שער שאינו נראה . פיזור שער נראה פיזור שער ואינו נראה ת"ל את כל שער
 יגלה ע"כ . ומעתה הקשה זה בהסך שהרי נמדט שאף שאינו נראה בכלל התגלחת אלא דהיא גופה קשיא רישא לסיפא . ומפני
 כן נדחק הר"ר אליה זורחתי בישובה ופי' דנראה דרישא אינו כנראה דסיפא אלא רישא קאמר כנראה . היינו ש"פסר לראות
 ע"י שיעמוד כעוד ומוסק ואדרשא דסיפא סמוך . ויהיה פרט לבית הסתרי שאינו נראה אפילו כשעודר ומוסק . ומ"מ דברי
 הר"ב כרי"ס סתומים ביותר . ולקמן בסרך בתרא שכח עוד הר"ב בזה שם אכתוב ג"כ יותר בס"ד (ד"ה העביר) ;
 הר"ב מאיר אומר אף לא נגעי קרוביו פי"ה"ב דאחוקוס נגעים לריבים כו' בפ"ג דסנהדרין דל"ד וכן מקיש ריבים לנגעים
 מה נגעי ציבור דכתיב (ויקרא י"ג) וביום הראות אף ריבים ציור . וויבנן לא מקשו דסברי דיני ממונות בלילה כדסבן התם
 תוספת פי"ב דנבחים ד'ק"ב ולר"מ איתא תוספת דסנהדרין פי"ג וויבנן לא מקשו דסברי דיני ממונות בלילה כדסבן התם
 כ"ש ת"ל (שם) והוצא אל אהרן הכהן או אל אחד וגומר . ה"ה למדת שאפילו כהן א' רואה את הנגעים . ומי ומי הן הקרובים .
 שנינו במשנה ד' ס"ג דסנהדרין וע"ש ; רבי יהודה אומר אף לא נדרי אשתו . כתב הר"ב ודוקא בפני עצמו אינו יכול להתיר כו'
 דכיון דהווי תלמא לא חסדי . דהכימוקנין לסיפא דמתא בשם ד דכורות (דף ל"א) כלקמן כו' והר"ב שלא כתב דאין
 הלכה כר"י . י"ל דס"ל דהלכה כמותו ומדפי' לדבריו וכתב ודוקא כו' . הורה לנו דס"ל דהלכתא כוותיה . וכן בהג"ה לפי"ה"ש
 כתב דהלכתא כוותיה . דבירושלמי פרק אלו נדרי חגי' ר' חייא למתיה בלשון הפגמים . וכ"כ הרא"ש בר"ש בסוף דנדריו . אלא
 שההג"ה כתבה דאף בדרוף ג' אינו יכול להתיר שפירש דטעמיה דר"י

לא חשידי שמא לא יחזרו יפה : כל הכתובות אדם רואה : אם יכולין לאכלן צומזן :

פרק ג הבל מיטמאין . ואפי' קטן דמיה דמי' איש צרוש כתיב (ויקרא י"ג) קח'ל אדם כיוהיה צעור

צעור כתיב (שם) : הכל כשרי' לראוי' את הנגע' ואע"פ שאינו בקי בכן ובשמותיהן אם חכם עמו רואה : אבל בוגו לבין עצמו אם אינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגע' : שהטומאה והטהרה ביד בהן חכם ישראל רואה את הנגע' ואומ' לכהן' איש' פ' שהוא שוט' אמור טמא אמור עהוד : בין באיש' בין בשני אנשי' שגולדו שני נגע' באיש אחד או בשני אנשי' אין הכתובות אנוני בבת אחת : שאין הכהן יכול לראוי' יפה שני נגע' כא' : ומסגירו או בר' ההסגר הוא : כגון ע"ד מראוי' : ומחליטו איש ראו' להחליט כגון ע"י שעה לכהן' מחי' : ויסטרו.

אם הוא למטה מארבע מראות : וחזור לשני' מאחר שגולד השני קודם שהסגיר את הראשון או שהחליטו : אין מסגירים את המוסגר . וכן כתי' אין מחליטין את המוסגר דאם הסגירו בנגע א' ואח"כ נולד לו נגע אחר שראוי' להסגירו או להחליטו אין טוקק לו . וכי מחסי' מן הראשון אין על הנגע שני לא מורת מוסגר ולא מורת מוחלט עד שיוקק לו :

דאין אדם מחיר נדרי' אשתו . משו' דאשתו כגופו . דמיא והב"י ו"ד סימן רל"ד דייק מדברי הטו' דס"ל הכי : חזין מצבורו' עצמו ומוקמי' לה בצבורו' סוף ס"ד ביחיד מומחה דאי בתלת' לא חשידי דתנן בסוף פ"ב דיבמות (ד' כ"ה) מיאנה או שחלל' בפניו ישאנה מטני שהוא צ"ד :

"כל הבורו' אדם רואה חזין מבבורו' עצמו' פרק ג הבל מיטמאין בנגעים חזין מן הנכרים וגר תושב' הבל כשרים לראות את הנגעים . לא שהטומאה והטהרה בידי כהן אומרים לו אמור טמא . והוא אומר טמא אמור טהור . והוא אמר טהור . אין רואין שני נגעים כאחד בין באיש אחד ובין בשני אנשים . לא רואה את האחד ומסגירו ומחליטו ופוטרו וחוזר לשני אין מסגירין את המוסגר יולא מחליטין את המוחלט אין מסגירין את המוחלט . ולא מחליטין את המוסגר . אבל

פרק ג הבל כתב הר"ב ואפי' יין דמיה דמי' איש כו' קח'ל אדם וכו' ובפ"ה דכ"ד מ"ד פירש"י . אדם משמע כל שהוא מין אדם אפי' קטן כדכתיב (במדבר ל') ונפש (אדם מן הנשי' וגו' ובקטנו' משמע קרא' ועמ"ס) צרפי' (א) אלא איש למה לי למעוטי אשה מפריעה ופרימה . פ"ק דערכין ד"ג . וכתיב בסוף פ"ג דסוטה : חזין מן הנכרי' לקמן צריש פ"ב מייסי' הר"ב לשון ס"כ דמשמע למתים ילפינן . ושם כתיב דת"כ שלנו ליתא ולמדתי

טעם אחר . ועכשיו ראינו נמחר' ס שכתב ו"ל חזן מן הנכרים דבפ' בתרא דנזיר (דף ס"א) תמצע נכרי' מכל טומאה עכ"ל . וקשה לי דהתם לא אמרן לא לענין טומאת מת וכמו שהעסקתי שם בראש הפרק ומנלן לכל טומאה . לכן נ"ל מה שכתבתי בריש פ"ב ע"ש : וגר תושב . ל' מהר"ם גר תושב דינו כנכרי' אלפי' להאכילו נבלות ולהחיותו . ומשו' דלקמן סי"א אמרינן גבי נגעי' בנדים כל הנבדים מיטמאין בנגעי' . חזן משל נכרי' ולא קאמר

כי הכא חזן מגר תושב . והכי אמרינן לקמן בנגעי' בתי' (רפי"ב) דגזרו מדרכין על גר תושב אינטריך למימר הכא חזן מגר תושב דלא גזרו הכא משום דנגעי' הבוף לא מיטירו אלא בקרבן . וגר תושב לאו בר' אשווי' קרבן הוא הלכך לא גזרו ביה רבנן ע"כ . הבל כשרים לראות כו' . פי"הר"ב ואע"פ שאינו בקי בו' אם חכם עמו כו' . ומרבי ליה בת"כ מדכתיב וקוצא אל אהרן הכהן . או אל אחד מבניו הכהנים דה"מ למכתב או אל בניו הכהנים . מאי או אל אחד לרבות כל ישראל . מת"ל הכהנים ללמדך שאין הטומאה והטהרה אלא מפי כהן . הא כיצד חכם שבישראל רואה כו' : בידי כהן . לשון הר"ב חכם ישראל רואה הנגעים ואומר לכהן אף על פי שהוא שוטה כו' . סימא דברייתא דת"כ דלעיל היא . וכתיב הכ"מ בפ"ט מה"צ (הלכה ב') שפי' הרא"ש דהאי שוטה לאו דוקא דנריך סיהיה פקח קאת דמסברו ליה וסבר כדאיתא בגמרא פ"ק דערכין (דף ג') אלא דקרי לגבי חכם שבישראל שוטה ע"כ : אין רואין שני נגעים כאחד . פירש הר"ב שאין הכהן יכול לראות יפה כו' . לפי שצריך שיראה הנגע עם בשר ססביביו . כדתיבא בת"כ ומייתי' לה הר"ש . נגע צרעת הוא רואה עור הכשר עמו כאחד הר"ש : אין מסגירין את המוסגר כו' . כדתיבא בת"כ ומייתי' לה הר"ש . נגע צרעת הוא והאיה הכהן (ויקרא י"ג) מה ת"ל לפי שכלאמר (שם) וסמאו הכהן לא יסגירו . למדנו שאין מסגירין את המוחלט מנין שאין מחליטים את המוסגר ואין מחליטים את המוחלט ת"ל לא יסגירני כי טמא . כל שקרא עליו טמא אין זקוק עליו יכול לא יאמר מהי את מוסגר בזה ומוחלט בזה מוסגר בזה (ובזה ל"ל) מוחלט בזה ובזה . ת"ל נגע וראהו צרעת מהי את מוסגר בזה ומוחלט בזה מוסגר בזה (ובזה ל"ל) מוחלט בזה ובזה . וזה שהעתיק בפירושו וקאהו ע"כ . ושי' יכול לא יאמר כו' היינו כפחלה בסוף שבוע כדקתני בספ"א דמתניתין וכ"פ הרמב"ם . וזה שהעתיק בפירושו וכול שיאמר הוא ט' ונ"ל יביל לא יאמר . וכן הוא בת"כ וכן העתיק הר"ש . ועמ"ס בשם מהר"ם בפ' דלקמן משנה י' (ד"ה צהרת) ופי' נגע וראהו צרעת וראהו . דדריש וראהו את צווייהו אנגע ואצרעת לומר שיראה ויסודר ויראה ונת"כ כ"ל שז"ל אח"כ עוד טעם וראהו . ונסיב ליה למדרש כדמסיק כולו כאחת כו' מכלן אמרו כ"ד ראשי איברים וכו' : אין מסגירין את המוסגר וכו' . כתב הר"ב דאם הסגירו בנגע אחת ואח"כ נולד לו נגע אחר כו' . ובאותו נגע נמי משכתב לה דאין מחליטין את המוסגר דאם הסגירו בזה כגריס ובאמצע השבוע נולד בו שער לבן או מחיה אין מחליטו . וכי אזלה לה מחיה או שער לבן בסוף השבוע לא מחייב קרבן אלא חוזר ומסגירו הסגר שני הר"ש . אבל

א כבורות לא
ב כבורות לא
ג כערכין ג
ד כערכין ג
ה כערכין ג
ו כערכין ג
ז כערכין ג
ח כערכין ג
ט כערכין ג
י כערכין ג
יא כערכין ג
יב כערכין ג
יג כערכין ג
יד כערכין ג
יז כערכין ג
יח כערכין ג
יט כערכין ג
כ כערכין ג
כא כערכין ג
כב כערכין ג
כג כערכין ג
כד כערכין ג
כה כערכין ג
כו כערכין ג
כז כערכין ג
כח כערכין ג
כט כערכין ג
ל כערכין ג
לא כערכין ג
לב כערכין ג
לג כערכין ג
לד כערכין ג
לה כערכין ג
לו כערכין ג
לז כערכין ג
לח כערכין ג
לט כערכין ג
לך כערכין ג
לם כערכין ג
לנ כערכין ג
לו כערכין ג
לז כערכין ג
לח כערכין ג
לט כערכין ג
לך כערכין ג
לם כערכין ג
לנ כערכין ג
לו כערכין ג
לז כערכין ג
לח כערכין ג
לט כערכין ג

אבל בתחלה כו' ומחליט את המוחלט עמ"ס ס' דלקמן (ראש)
 מסנה"י ב גורנין לו שבעה ימי חמשה כפז
 סר"ב דמכ"ב וזיוס הראש וכו' ויש יום שא' אתה רואה כפ' ק
 דמ"ק ד"ז ופמ"ה הפוס' דלר"מ דהתם מסנה"י למת אינו
 רואה להקל : ג בשני שבועות

דמ"ק ד"ז :
 כמ"ב פ"ג ה"ג
 דמ"ק ד"ז :
 דמ"ק ד"ז :
 דמ"ק ד"ז :

דקדוקו כתבתי במסנה"ג ס"ק :
 ובשרשה סימנין בשער לבן
 במחיה ובפסיון אלו
 הסימנין כולן בפסוק אמר ושער
 כנגע הפך לבן וטמא אפוא אמר
 והנה פשת' המסמכת בעור וטמאו
 הכהן אמר ומחית בשר מי בשאת
 צרעת נושנת היא . ואם אינו
 מבואר בפסוק בזהרת מחית בשר
 סי' אבל כל מה שהיה (מבואר)
 בזהרת הוא מחוייב בשאת וכל מה
 שהוא בשאת הוא מחוייב בזהרת .
 כמו שצא לנו בראש המסכתא .
 (במסנה"ב כ"ז ע"ג גס סס סר"ב)
 וכן בשאר מראות נגעים הרמב"ם
 ומבואר קמ"ו נמי שאם היה בסוד
 ונשתנס לשלג ולהיו ד' ש"מ לכל
 ה' למראות עומד בעינו מקרו
 כמ"ס ב"א משנ"ב (ד"ה ולפטור)
 וכדמקן בשרק דלקמן מסנה"ז :
 ובפסיון בסוף (שבוע) דבתחל'
 לא כמ"ס ב"א משנ"ב :
 שהן י"ג יום כתב הר"ב דיוס י'
 כו' ועיין עוד במירושו למשנ'
 ד' פ"ק : ד' השחין והמכה
 לקמן רפ"ט מפרש איזהו שחין :
 ואיזהו מכה הר"ס :

אבל בתחלה ב אף שבועי המסגיר מסגירי
 והמחליט מחליט מסגיר ופוטרי . מתד' ימ'
 ופוטרי : ב חתן שנרא' כו' נגע . נותנין לו
 שבעת ימי המשחה . לו ולביתו ולכסותיו
 וכן ברגל נותנין לו כל ימות הרגל . ג
 עור הבשר מיטמ' בשני שבועי' ובשלשה
 סימנין . בשער לבן ובמחיה ובפסיון בשער
 לבן ובמחיה . בתחלה ובסוף שבועי ראשון
 ובסוף שבוע שני לאחר הפטור ובפסיון .
 בסוף שבוע ראשון ובסוף שבוע שני לאחר
 הפטור . ומיטמא בשני שבועות שהן י"ג יום :
 ד' השחין והמכה מיטמאין בשבוע א' :
 בשני סימנין בשער לבן ובפסיון . בשע' לבן
 בתחלה בסוף שבוע לאחר הפטור ובפסיון
 בסוף שבוע לאחר הפטור . ומיטמאין
 בשבוע אחד שהיא ז' ימים : ד' הגתקין
 מיטמאין בשני שבועות . בשני סימנין בשע'
 צהוב דק ובפסיון בשער צהוב דק בתחל'
 בסוף שבוע ראשון בסוף שבוע שני לאחר
 הפטור ובפסיון . בסוף שבוע ראשון בסוף
 שבוע שני לאחר הפטור . ומיטמאין בשני
 שבועי' שהן י"ג יום : ו' הקרחת וה' בחת
 מיטמאות בשני שבועות וב' סימנין במחיה
 ובפסיון . במחיה בתחלה בסוף שבוע
 ראשון בסוף שבוע שני לאחר הפטור .
 ובפסיון בסוף שבוע ראשון בסוף שבוע
 שני לאחר הפטור ומיטמאין בשני שבועות
 שהן י"ג יום : ז' הבגדים

אבל בתחלה בסוף שבועי מסגיר ומסגיר
 נולד השני קודם שהסגיר את הראשון . מסגיר על הראשון
 ומסגיר על השני וכן בסוף שבוע ראשון אף עמד ראשון בעינו
 מסגירו ומורד ומסגיר על השני ומחליט ומחליט על השני :
 הראשון ומורד ומחליט על השני :

מסגיר ופוטרי מסגיר על הראשון
 ופוטרי על השני : ומחליט ופוטרי .
 מחליט על הראשון ופוטרי על
 השני וה"ה אפסכא מסגיר ומחליט .
 או מחליט ומסגיר . פוטרי ומסגיר
 פוטרי ומחליט : ב נותנין לו שבעת
 ימי המשחה דמכ"ב וזיוס הראש' כו'
 מכדי לכתוב רחמנא . ובהראות
 מאי וזיוס לומר לך יש יום שאה
 רואה יום שאי אתה רואה :
 ג עור הבשר . שנראה בו אחד
 מארבע מראות : בתחלה כשכובא
 א הכהן בלא הסגר מיטמא בשער
 לבן ובמחיה . אבל בפסיון אינו
 מיטמא עד סוף שבוע ראשון או
 סוף שבוע שני ולאחר הפטור .
 דסוף שבוע שני כשעמד בעינו
 ופטרו . אף אחרי כן פשה חוזר
 וחולטו : שלש עשר יום דיו' שניעי
 של שבוע ראשון עול' לכלא' לכאן :
 ד' השחין והמכה מיטמאין בשבוע
 א' דשאר נגעי' יש להסגיר הראשון
 ואלו הם כל פשה בשבוע ראשון .
 ולא נולד שער לבן ופוטרו . ולשון
 מ' עמאין דלקט ה"ק כשצאו לו שני
 סימניס בסוף שבוע אחד טמא הוא
 לא באו טהור : ה' הגתקים .
 נגעי' שבראש או בוקקרויין ונקרי'
 בשער נהוב דק בתחלה . אם
 בתחל' נולד לו שער נהוב מחליטו :
 נהוב דומה לזהב : בסוף שבוע
 ראשון ובסוף שבוע שני אם בסוף
 שבוע ראשון פשה או נולד לו שער
 נהוב מחליטו . ואם לאו מסגירו
 שנית ואם בסוף שבוע ב' פשה או נולד לו שער נהוב מחליטו .
 ואם לאו פוטרו ואם לאחר הפטור פשה או נולד לו שער נהוב
 מחליטו : ו' הקרחת והג' ב' לקמן ב"א עשירי מפרש איזו
 היא קרחת ואיזו היא ג' ב' : במחיה ובפסיון אבל בשער לבן אין
 מיטמאין לפי שאין שער נומח בהן : ז' בירקרק

סימנין הפסוק לא ידון בשחין ובמכה כאשר התחדש בהן צרעת
 בהסגר שני' ואמנם בא בהם בהסגר שבעה ימים לבד . במה
 שיצטרך הסגר ואחר השבוע יחליט או יפטור . ולא נזכר בהם
 מחיה . ואמנם אמר כנגע השחין ושערה הפך לבן . ואמר בו
 ג"כ ואם פשה קמשה בעור . ואמר במכות אף והנה נהפך שער
 לבן בזהרת ואמר בו ג"כ ואם פשה קמשה בעור הרמב"ם :
 ה' הגתקים לקמן ב"א מפרש להו : כייטמאין בשני שבועות כו' .
 וכו' שער נהוב דק ואמר ג"כ פשה כנגע בעור הרמב"ם : ו' הקרחת . והג' ב' מ' עמאין בשני שבועות כו' :
 שגויה עוד בפס' והתם יליף להו הר"ב מקרא :

זכר בו והסגירו שבעת ימים שני וזכר בסיומן הטומאה
 וכו' שער נהוב דק ואמר ג"כ פשה כנגע בעור הרמב"ם : ו' הקרחת . והג' ב' מ' עמאין בשני שבועות כו' :
 ז' הבגדים

ז בירקק ובאלדמס . הא דקרו צבגדים וצבתים ס' טומאה
ירקקק ואלדמס . ולא קרי לעיל כגון טומאה לארבע מראות
שבעור צמר . משום דארבע מראות שבעור צמר אס' עומדי
בו כמה שנים אינן מחליטים . בלא שער לבן ובלא פסיון ובלא
מחיה . אבל צבגדים כשעמד

הירקק או אלדמס צ' שביעות .
אף על גב דלא פשה . כתיב באש
תשרפנו . להכי קרי להו צבגדים
סימן טומאה . וכן צבתים שלשה
שביעות . כשחר הגעג לכתות
שהיה . או מירקק לאדמס . או
מאלדמס לירקק . כתיב (ויקרא
י"ד) ונתן את הבית . כאלו פשה .
להכי קרי להו סימן טומאה . לאחר
השעור . כגון שכהה אס חור אחרי
כן שורף : ה תשעה עשר יום
ראשון ושביעי של שבוע חמשי
עולים לפניהם ולאחריהם : פחות
משבוע א' . כגון שחין ומחיה ג'
שביעות . כגון נגעי צבים :

ז הבגדים מיטמאין כו' . ודינס מפורש צמר י"א :
בירקק . ובאלדמס . כתב הר"ב הא דקרו צבגדי וצבתים
סימן טומאה כו' וכן צבתי בג' שביעות כו' . וכן
לשון הר"ש יולאו למימרא דדוקא בשבוע השלישית כשחור הגעג
לכתות שהיה . שכן גם צבגיה אס
כבר חלץ צבאשונה . כדחנן
צבטי צורפי"ג . אלא משום
דצבתים איכא שלשה שביעות .
נקט הכי . ומיכו כאלדמסו :

הבגדים מיטמאין בשני שביעות . ובג'
סימנין בירקק ובאלדמס ובפשיין בירקק
ובאלדמס . בתחלה בסוף שבוע ראשון ובסוף
שבוע שני לאח' הפטור ובפשיין בסוף שבוע
ראשון ובסוף שבוע שני לאחר הפטור .
ומיטמאין בשני שביעות . שהן שלשה
עשר יום : ה' הבתים מיטמאין בשלשה
שביעות . ובשלושה סימנין בירקק
ובאלדמס ובפשיין . בירקק ובאלדמס .
בתחלה בסוף שבוע ראשון בסוף שבוע
שני בסוף שבוע שלישי לאחר הפטור .
ובפשיין ובסוף שבוע ראשון בסוף שבוע
שני בסוף שבוע שלישי לאחר הפטור .
ומיטמאין בג' שביעות . שהן תשעה עשר
יום . אין בנגעים פחות משבוע אחד . ולא
יותר על שקשה שביעות :

פרק ד י"ט בשער לבן מטמא
לבן מטמא
בתחלה . כשהוצא אל הכהן ויש
צבג עשר לבן טמא . מה שאין
כן בפסיון . שאינו מטמא אלא
בסוף שבוע : ומטמא בכל מראה
לובן אפילו למטה מד' מראות .
דכתיב (סס י"ג) ומראה הגעג
עמוק . מראה הגעג עמוק ולא
מראה שער לבן עמוק . משא"כ בפסיון שאין מטמא למטה
מד' מראות . שבאותן מראות שהאוס מטמא הפסיון מטמא
ואין

פרק ד י"ט בשער לבן מה שאין בפשיין .
ויש בפשיין מה שאין בשער
לבן יששער לבן מטמא בתחלה . ומטמא
בכל מראה לובן . ואין

הבגדים מיטמאין כו' . ודינס מפורש צמר י"א :
בירקק . ובאלדמס . כתב הר"ב הא דקרו צבגדי וצבתים
סימן טומאה כו' וכן צבתי בג' שביעות כו' . וכן
לשון הר"ש יולאו למימרא דדוקא בשבוע השלישית כשחור הגעג
לכתות שהיה . שכן גם צבגיה אס
כבר חלץ צבאשונה . כדחנן
צבטי צורפי"ג . אלא משום
דצבתים איכא שלשה שביעות .
נקט הכי . ומיכו כאלדמסו :

פרק ד ו' ומטמא
ככל מראה לובן . מטמא . מה שאין
כן בפסיון . שאינו מטמא אלא
בסוף שבוע : ומטמא בכל מראה
לובן אפילו למטה מד' מראות .
דכתיב (סס י"ג) ומראה הגעג
עמוק . מראה הגעג עמוק ולא
מראה שער לבן עמוק . משא"כ בפסיון שאין מטמא למטה
מד' מראות . שבאותן מראות שהאוס מטמא הפסיון מטמא
ואין

מסגיר ומסגיר . אלמא רבפסיון מסגיר עליו אפי' בתחלה וכל
דהיינו דוקא כשנולד געג צמקום אחר אבל אס אותו געג
הראשון הולך ופושא הכל געג א' ואינו מסגיר אף על הראשון ולא
על הפסיון כלל עכ"ל : ה הברית מיטמאין כו' ודינס מפורש
מסגיר ומסגיר . אלמא רבפסיון מסגיר עליו אפי' בתחלה וכל
דהיינו דוקא כשנולד געג צמקום אחר אבל אס אותו געג
הראשון הולך ופושא הכל געג א' ואינו מסגיר אף על הראשון ולא
על הפסיון כלל עכ"ל : ה הברית מיטמאין כו' ודינס מפורש

פרק ד ו' ומטמא
ככל מראה לובן . מטמא . מה שאין
כן בפסיון . שאינו מטמא אלא
בסוף שבוע : ומטמא בכל מראה
לובן אפילו למטה מד' מראות .
דכתיב (סס י"ג) ומראה הגעג
עמוק . מראה הגעג עמוק ולא
מראה שער לבן עמוק . משא"כ בפסיון שאין מטמא למטה
מד' מראות . שבאותן מראות שהאוס מטמא הפסיון מטמא
ואין

מסגיר ומסגיר . אלמא רבפסיון מסגיר עליו אפי' בתחלה וכל
דהיינו דוקא כשנולד געג צמקום אחר אבל אס אותו געג
הראשון הולך ופושא הכל געג א' ואינו מסגיר אף על הראשון ולא
על הפסיון כלל עכ"ל : ה הברית מיטמאין כו' ודינס מפורש

הספיקו על
ב סס פסיון כל א'
ג סס פסיון כל ב'
ד סס פסיון כל ג'
ה סס פסיון כל ד'
ו סס פסיון כל ה'

אם הפסח הוא למטה מה' מראות והיינו דמסיים בת"כ והלא
דין הוא האוס ומטמא והפסחין מטמא. מה האוס אינו מטמא לא
בד' מראות אף פסחין אינו מטמא לא בד' מראות וכו' ועוד נפ'
לדעיל מתני' ג' הביא הר"ם ת"כ וכנס בגדיו וטהר יכול כרי הוא

ואין בו סימן טהרה ואלו בפסחין יש בו סימן טהרה שאם טרם
בכלו טהור: מטמא בכל שהוא אבל שער לבן אינו מטמא בפסחין
מסתי שערות דמיעוט שער שנים: חוץ מן הנגע כשפסה חוץ
לנגע טמא אבל שער לבן בעינין שיהא נגוע דכתיב (ויקרי' ג')

אם טהרה
בפסחין
בשער לבן
דמסי' ת"כ
הוא ת"כ
דמסי' ת"כ
הוא ת"כ
דמסי' ת"כ
הוא ת"כ
דמסי' ת"כ
הוא ת"כ

"ואין בו סימן טהרה יש בפשיון שהפשיון
מטמא בכל שהוא ומטמא בכל הנגעים
חוץ לנגע מה שאין בו שער לבן: ב' יש
במחיה מה שאין בפשיון ויש בפשיון ברה
שאיין במחיה: שהמחיה מטמא בתחלה
ומטמא בכל מראה ואין בה סימן טהרה
יש בפשיון שהפשיון מטמא בכל שורא
ומטמא בכל הנגעים חוץ לנגע: כה שאין
בן במחיה: ג' יש בשער לבן כה שאין
במחיה ויש במחיה מה שאין בשער לבן
ששער לבן מטמא בשחיון ובמכוה ובמכונס
ובמפורי במכוה ושללא במכוה ויש במחיה
שהמחיה מטמא בקרחת ובגבחת
הפוכה ושללא הפוכה. ומעכבת

ושער נגוע הקך לבן: ב' בכל
מראה היינו כמראה הבשר בין
כשי בין לבן בין אדום: מטמא
בכל שהוא אבל במחיה כש' כש'
חוץ מן הנגע מה שאין בו שער לבן
שהמחיה צריכה להיות בחוץ לנגע:
ג' ובמכונס שהמחיה שערות בחיקום
א' כנגע: במפור: זה נמורה
הנגע וזה במערב: מכוור שתי
שערות בחלצת הנגע: כמכוור
שכחצת העיר: שאינו מכוור.
ב' חוט היוצא מן הנגע: ויש בדרבנן
שתי שערות מה שאין בו במחיה
דבעינן מכוורת ומכונס: הפוכה
ושלא הפוכה בין שההרה קדמה
למחיה בין שהמחיה קדמה לבהרת
מה שאין בו שער לבן שאם קדם
לבהרת טהור: ומעכבת -

שער לבן אינו מטמא בפסחין מטמא שערות דמיעוט שער שנים ת"כ הביא הר"ם. ובפרקין משנה י' חנן ובה שפירא אחת זכר במשנה
ד' פ"ט דחולין ובשפירא שנגדו. וכן הוא אומר קולע אל השפירא ולא יחטא וכן אהא אומר כחוט השפירא ובספר תקנה אהרם
במסילה ראשונה לשמות במשעול פעל צירי' וקמץ. ראיתי שכתב ח"ו' ובמחית שערות נחלקו המדקדקי' כי י"א שהוא חן שער.
ו"א שהוא חן שפירא ונמלא זה בשפירא סימן ד'. קולע אל השפירא ולא יחטא ונראה דכרי האחרוני'. כי כן מתרגמין דקדן
אבנא בקילטא ומירמין בבינה שפירא ולא משני שפירא חוט שער. אבל שער יורה רבוי שערות דכתיב (שופטים י"ו) ויחל שער
ראשו לנתח ומתרגמין ושרי שער דישיהל למטה ע"כ. ורבינו בגור אריה פ"י ט"ז הגדל בין שער שורא על שער א' ובין שער שורא
על רבים שהמורה על אחד נקוד כולו בפסח והמורה על רבים הסי' צירי' ובכ"א נקוד צירי'. לסיכך אחרו שהמורה על רבים
ומיעוט רבי' שני' ע"כ. ובמ"ה חומס להר"ב' ראו' שכתב שמפני שהשער מתחדש ממנו רבוי יבא לא יפול שם השער בפסח ומסתי
שערות ע"כ. ולמהר"ם ראיתי שכתב צירי' דמיימי לת"כ דהתם בשער צבוב רבוי שער מיעוט שער שתי שערות. כתב עלה מהר"ם
ח"ו' ולא ידענא מנא ליה דמיעוט שער שתי שערות. ושאל מנו דכתב בשער לבן ישפירא לא הקך לבן ולא מפיית ה"י. ואם איתא
דבשער אחד סגי היה לו להיות מסיק ה"י אולכחוב ושער בלא ה"י. לא לאמועינן דאינו שער אחד אלא לכל הפסחין ששערות
ומהתם גמרינן שער צבוב עכ"ל. ומתנן במשנה ב' פ"ג דקדוש ה' הפלת חוץ קליס' בחין (שפירא) גרשה דכרי בעל מקנה אהרם:
ובמטמא בכל הנגע. ושער לבן הוא סימן טהרה (בשני מילים) לנגע שער עור (בשר). ובנגעי שחין ומכוה' הרמב"ם:
חוץ לנגע. כתב הר"ב אבל שער לבן בעינין שיהא נגוע דכתיב ושער נגוע דרשינן בת"כ והביאה הר"ם. נגע להביא
את מה שכתובו ושוכב חונק לו פרט לשחולו לו ושוכב בהובו: חוץ לנגע. פיין פ"ו משנה ג':
ב' ובמטמא בכל מראה לבשר בין כושי בין לבן בין אדום כ"כ הר"ם. ו' הרמב"ם בפ"ג מהט"ז הל"ב'
בין שהיה המראה אדום או שחור או לבן והוא שלא יהיה הלבון מארבע מראו שכתבנו ועיין מה שכתבתי בפ"ו משנה ה'
(ד"ה היה צוה): במטמא בכל שהוא לכה"ב' אבל במחיה בעיא כעדה בת"כ והביאה הר"ם. ומתח בשר חי בשאת יכול כל
שהוא. ת"ל שער לבן ומחית בשר חי מה שער לבן מקום ב' שערות אף מחיה מקו ב' שערות. יכול לא יהא טמא עד שיהא בה
שער לבן ומחיה. ת"ל צרעת נושנת הוא' היא טמאה ואין צריכה ד"א לסעדה (וגו' הר"ם לביע) ומפרש הר"ם דמחיה מקום ב'
שערות היינו שתי שערות על שתי שערות מרובע והיינו דבפ"ה משנה ה' צ' בעינן שתי מרובעת (ועמ"ס) פ"ו משנה ב' (ד"ה ובה
מחי'): ובמטמא בכל הנגע. והמחיה סימן טהרה בשרי מיני נגעי' לנגע עור ובשר ונגעי' קרחת וגבחת. הרמב"ם
(בפירושו): חוץ לנגע כתב הר"ב. מש"כ במחיה שהמחיה צריכה להיות בחוץ הנגע דכתבנו במשנה ה' ו' דפ"ק שתי מכוורת
אם פרשתי (ד"ה מכוורת): ג' ויפוכה ושללא הפוכה. בת"כ פ"ו הביא הר"ם נושנת מלמד שמתמאה שלא הפוכה. והלא דין
שער לבן וכו' אף מחיה כו'. (נושנת מלמד שמתמאה שלא הפוכה הוא מלמד שמתמאה

ומעכבת את האסך כלו לבן . דאם הוחלט במחיה . ופרחה
הצרעת ככילו חון מתקום המחיה . עדין טמא הוא : אבל אם
פרחה ככילו אע"ג דכל גופו מלא שער לבן טהור . שאין שער
לבן מעכבת ד עקרו משחיר וראשן מלבין טהור דאמ' קרא

ומעכבת את ההופך כולו לבן . ומטמא
בכל מראה . מה שאין כן בשאר לבן :
ד" שרתי שערות עקרו משחיר וראשן
מלבין טהור . עקרו מלבין וראשן משחיר .
טמא . כמה יהא בלבנונית . רבי מאיר
אומר . כל שהוא . רבי שמעון אומר כדי
לקרוין בוג' היתה אחת מלמטה ונחלקה
מלמעלה . והיא נראית כשתים . טהור .
בהרתובו שער לבן . (ס"א) אן (ושער) שער
שחור טמא . אין חוששין שטא מיעט מקום
שער שחור את הבהרת . מפני שאין בו ממש :
ה בהרת כגרים . וחוט יוצא ממנה . אם
יש בו רוחב שתי שערות . זוקקה לשער
לבן . יולפסיון . אבל

(ויקרא יג) ושער בנגע הסך
לבן . העקר הסמוך לנגע הסך
לבן : כדי לקרוין בוג' כדי שינט'
בפי הזוג של מספרים . והלכ'
דשיעור שער לבן ארכו . אין סמו'
מכדי שינטל בפי הזוג . אבל
הלכנונית שבו בכל שהוא ונראית
כשתי טהור . שיש שערות
המחלקות בראשן לשתי . ובעקרו
אין אלא א' : הכי גרסינן בהרת
ובה שער לבן ושער שחור טמא .
בהרת שהיא כגרים מלמטה ובה
שתי שערות לבנות . והשאר מלא'
שערות שחורות . טמא . ולא
אמרין שמקום השערות שחור'
ממעט הבהרת מכגרים : ה
זוקק' לשער לבן ולפסיון . דאי
איכא בליתו החוט שער לבן

מחליטו . או אם פשה אלל החוט בסוף שבו . טמא . אבל אם
אין ברוחב החוט שתי שערות . ואיכ' ביה שער לבן לא מטמ'
דלא חשיב מן הנגע . וכן אם פשה אלל החוט שאין ברוחבו שתי
שערות . כפסיון רחוק מן הנגע הוא חשוב . ובעי כגרים :
אלל

לבן . חיישינן שמא מיעט מקומם את הבהרת מכגרים . א ל לא .
סימן טומאה . א"ל הרי שיש בהן שש שערות לבנות כלום הם סימני טומאה אלא שני' . חוששין לנו על המותר שמא מיעט מקומן
את הבהרת מכגרים . א"ל לא . אם אמרת בשער לבן שהוא מין טומאה קאמר בשער שחור שאינו מין טומאה א"ל הך שער שחור
והפך והוא מין טומאה . ואומר ושערה לא הסך לבן והסגיר . אם יש בה שער שחור אינו ממעט פי' ה"ט דמשמע אע"פ שעדין
שחור הוא והסגיר . ע"כ ודקתני במתני' אין חוששין שמא מיעט מקום שער שחור ולא תנן נמי (שמא מיעוט מקום) שער לבן משום
דשער לבן שאינו ממעט הוא כשט ויחרזוהו שהוא ג"כ בבירויא וז"ל דת' כ"ב פני שאין בו מחש' לשון הרמב"ם (בפירושו) לפי
ששיעור הנקב אשר ילא מחנו השער . מעט מועיר ואין לו שיעור מוחש עד שימעט השיעור ע"כ : ה בהרת כגרים . מפורש
ברפ"ו בס"ד : אם יש ברוחב ב' שערות תניא בה"כ והנה אין בה ולא בחוט היוצא ממנו יכול אע"פ שיש בו רוחב ב' שערות ק"ל
והנה אין בהרת שער לבן פי' מדכתיב בקרא אחרונה בהרת ודשי' עלה בת"כ זהו שאמרנו לרבות את החוט שיש בו רוחב ב'
שערות . הר"ט ומ"ט הר"ב אבל אם אין ברוחב בו' וכן אם פשה בו' כפסיון רחוק בו' ובעי כגרים יוכל' הר"ט . ותמיהני דבמשנה ה'
פ"ק תנן השחין ומחית השחין וכו' מולקין בין האוס לשחין הרי אלו להקל וסתמא קתני ודוקא לומר דדוקא כפסיון כל שהוא ועוד
דלא אשת' זט תנא בנגעי אדם למת' . בהדי דפסיון רחוק מיטמא כלל וכי קתני בבגדי פי"א משנה ז' ובגתים ספ"ב התם מקרא
ילפינן ומנלן לנגעי אדם ואע"פ שיש דרוש כיוצ' בזה בנגעי אדם' דכי כתיב ואם פשה תפסה המספחת בעור וכן אם פשה תפסה
בעור איכא למדרש נמי דבעור מיותר לומר בכל מקום תפסה בעור ואפי' רחוק ממקום הנגע . ת"מ לא מלאנו לחז"ל ש דרשו כן
בת"כ כמו שדרשו כן בבגדים ובגתים אלא ודאי דבנגעי אדם ליהא כלל . וכן מצאתי להרמב"ם בספ"ב מהט"ז (הלכה ד) דלויק
למלצב הפסיון הסמוך בבגדים כל שהוא ורחוק או החוזר כגרי' . ואע"ג הדבר הלמד מענינו הוא דבבגדי' מיירי ולא הוה צריך
ליתדק ולמתב' בבגדים וכו' שבתמנה ז' פי"א לא תני בגדי' מהאי טעמא דכולה פירקא בבגדי' מיירי לא למיד' אחי לא שמועי' דדוק'
בבגדים ולא בנגעי אדם וכן לא אשתמיט הרמב"ם בדיני נגעי אדם למתני דין פסיון רחוק כגרים שהיא כפסיון אף הראב"ד כתב
עליו וז"ל אם פשיין בדרת כ"כ עם משנת נגעים תמצא שהאד' והבגדי' והכתי' שוין לדיון זה והעתיק ל' הראב"ד בפירושו לה"כ ק"ל הוא מרפ
בבגדי' דמשמע שיה הדין מיוחד בבגדי' ואינו כן שאד' ובגדי' ובתי' שוין לדיון זה והעתיק ל' הראב"ד בפירושו לה"כ ק"ל הוא מרפ
לשפטה לבוקה פי' דק"ל פסיון כ"ט והרחוק כגרים בנגעי בגדי' ובתי' ואע"ג דלא אשתכחן לה בפירושו שמעי' לה

שטמא הטובה . והלא דין הוא . ומ"ט הר"ב . משא"כ שער
לבן שאם קודם לבהר' טהור . כדמפורש בס"פ : ד כדי לקרו'
בזוג . כתב הר"ב דהלכה דשיעור שער לבן ארכו כו' . כר"ט
במשנה י"ב פ"ו דגדה וע"ט (מ"ט ד"ה רע"א) . אבל הלכנונית
שבו בכ"ט . כר"מ . וכתב הכ"מ
ברפ"ו מהט"ז משום דר"מ ור"ט
לא אפסיק (הלכתא) בפרקמי
שהויא וכו' (דף מ"ו) . ונקטין
לחומרא . כמו שכתבתי במסכ'
כלים פי"ו משנה ד' : בהרת כל
היכא דתנינן בהרת' ה"ה לשאר
מראות חלקות ופסוקות . הר"ב
במשנה ו' (ד"ה גרים) . וכ"כ
הרמב"ם במשנה דלקטן' ונכא"י
הוא במתני' דהכא : אן שער
שחור . והר"ב גורס ושער שחור'
וכן גירסת הרמב"ם . וכן הוא
בנכא"י . אבל הר"ט כתב ג"כ גי'
הספרי' ופי' דלענין הסגר דלריך
להסגיר . ולפי זה ה"ק מחמי וכו'
שער לבן הרבה יותר משתי
שערות . או שער שחור ואפילו

מעט טמא . הא כדל"הא' . והא כדל"הא' . שער לבן מחליטו .
ולא אמרי' מה שיש יותר משתי שערות ממעט הבהרת משעורו
כגרים . ושער שחור מסגירו' . ונא אמרינן שמתעט הבהר
מכגרים ולשון ת"כ שהביא הר"ט מסכים קלת לגי' זו וזו היא
שאלו תלמודיו את ר' יוסי בהרת ובה שער שחור חיישינן
שמא מיעט מקומם את הבהרה מכגרים . אמר להן ובה שער
אם אמרת בשער לבן פסיון טומאה קאמר בשער שחור שאינו
סימן טומאה . א"ל הרי שיש בהן שש שערות לבנות כלום הם סימני טומאה אלא שני' . חוששין לנו על המותר שמא מיעט מקומן
את הבהרת מכגרים . א"ל לא . אם אמרת בשער לבן שהוא מין טומאה קאמר בשער שחור שאינו מין טומאה א"ל הך שער שחור
והפך והוא מין טומאה . ואומר ושערה לא הסך לבן והסגיר . אם יש בה שער שחור אינו ממעט פי' ה"ט דמשמע אע"פ שעדין
שחור הוא והסגיר . ע"כ ודקתני במתני' אין חוששין שמא מיעט מקום שער שחור ולא תנן נמי (שמא מיעוט מקום) שער לבן משום
דשער לבן שאינו ממעט הוא כשט ויחרזוהו שהוא ג"כ בבירויא וז"ל דת' כ"ב פני שאין בו מחש' לשון הרמב"ם (בפירושו) לפי
ששיעור הנקב אשר ילא מחנו השער . מעט מועיר ואין לו שיעור מוחש עד שימעט השיעור ע"כ : ה בהרת כגרים . מפורש
ברפ"ו בס"ד : אם יש ברוחב ב' שערות תניא בה"כ והנה אין בה ולא בחוט היוצא ממנו יכול אע"פ שיש בו רוחב ב' שערות ק"ל
והנה אין בהרת שער לבן פי' מדכתיב בקרא אחרונה בהרת ודשי' עלה בת"כ זהו שאמרנו לרבות את החוט שיש בו רוחב ב'
שערות . הר"ט ומ"ט הר"ב אבל אם אין ברוחב בו' וכן אם פשה בו' כפסיון רחוק בו' ובעי כגרים יוכל' הר"ט . ותמיהני דבמשנה ה'
פ"ק תנן השחין ומחית השחין וכו' מולקין בין האוס לשחין הרי אלו להקל וסתמא קתני ודוקא לומר דדוקא כפסיון כל שהוא ועוד
דלא אשת' זט תנא בנגעי אדם למת' . בהדי דפסיון רחוק מיטמא כלל וכי קתני בבגדי פי"א משנה ז' ובגתים ספ"ב התם מקרא
ילפינן ומנלן לנגעי אדם ואע"פ שיש דרוש כיוצ' בזה בנגעי אדם' דכי כתיב ואם פשה תפסה המספחת בעור וכן אם פשה תפסה
בעור איכא למדרש נמי דבעור מיותר לומר בכל מקום תפסה בעור ואפי' רחוק ממקום הנגע . ת"מ לא מלאנו לחז"ל ש דרשו כן
בת"כ כמו שדרשו כן בבגדים ובגתים אלא ודאי דבנגעי אדם ליהא כלל . וכן מצאתי להרמב"ם בספ"ב מהט"ז (הלכה ד) דלויק
למלצב הפסיון הסמוך בבגדים כל שהוא ורחוק או החוזר כגרי' . ואע"ג הדבר הלמד מענינו הוא דבבגדי' מיירי ולא הוה צריך
ליתדק ולמתב' בבגדים וכו' שבתמנה ז' פי"א לא תני בגדי' מהאי טעמא דכולה פירקא בבגדי' מיירי לא למיד' אחי לא שמועי' דדוק'
בבגדים ולא בנגעי אדם וכן לא אשתמיט הרמב"ם בדיני נגעי אדם למתני דין פסיון רחוק כגרים שהיא כפסיון אף הראב"ד כתב
עליו וז"ל אם פשיין בדרת כ"כ עם משנת נגעים תמצא שהאד' והבגדי' והכתי' שוין לדיון זה והעתיק ל' הראב"ד בפירושו לה"כ ק"ל הוא מרפ
בבגדי' דמשמע שיה הדין מיוחד בבגדי' ואינו כן שאד' ובגדי' ובתי' שוין לדיון זה והעתיק ל' הראב"ד בפירושו לה"כ ק"ל הוא מרפ
לשפטה לבוקה פי' דק"ל פסיון כ"ט והרחוק כגרים בנגעי בגדי' ובתי' ואע"ג דלא אשתכחן לה בפירושו שמעי' לה

אבנ מ"י פ"ב
ה"ט טומאת
כרעת הל' א
ד"טס הלכה ב

מכללי למתנין. דפסיון רחוק לא מטמא כנגעים דאדם.
 דתנן כנגעים פ"ד. בהרת כגרים וחוט יונא ממנו אם יש בו
 רוחב שתי שערות זוקק לשער לבן ולפסיון אבל לא למחיה.
 שמעינן מהא דלוי לית בה רוחב שתי שערות אינו זוקק לפסיון.
 דאם טמא חוט לאותו חוט. לא

אם טמא חוט
 ב טמא חוט

מטמא מטום פסיון. אלמא פסיון
 שבה מרחוק לא מטמא. ותנן
 כנגעים פ"ק. היה בו פסיון והלך
 לו הפסיון או שהלכה לה האוס.
 או שנתמעטה. ואין בזה ובה
 כגרים השחין ומחית השחין.
 המכוה ומחית המכוה. והנהק
 חולקים בין האוס לפסיון. הרי"ה

להקל. שמעינן מהא. טעמא דשחין ומכוה ובהק חולקין בין
 האוס לפסיון הוא דטהור. מטום דשחין ומכוה ובהק לא חזו
 לפסיון אבל עור הכשר בעלמא אע"פ שחולק ביניהם טמא.
 אלמא פסיון הרחוק מטמא. אלא ש"מ חדא בפסיון כל שהוא

ובחדא בפסיון שהוא כגריס עכ"ל הראב"ד וכתב הכ"מ דלדעת הרמב"ם י"ל. שאע"פ שהם שוים בסמוך ורחוק הם מוחלקין בחזור
 דבבב"י הו"ו כשני גריסין כדתנן בפסיון כנגע יע"ל ואני נפתי הרבה דמאי דיוק' דייק הראב"ד ממתני דפ"ק דהיינו טעמא
 דשחין ומכוה ובהק חולקין ויש' ללא חזו לפסיון דהא מתני' דבהרת דתנן דחולקין והלכו להן. הרי אלו להחמיר. שמעינן מינה דלוי
 דרחוין קן לפסיון והיינו דהרמב"ם בפ"ד מהט"ז (הלכה ג') כתב בהרת שפסיה לבהק ה"ו פסיון וכתב הכ"מ דהכי משמע בפ"ק.
 ומעמ' דלמנו שיש פסיון לבהק דיוקא דהראב"ד ליתא ולא קשיא אמאי קתני דוקא ה"ו. מטום דרובא נהו דלפי' אלו שאינן
 עור כשר הרי הן חולקין כ"ש עור כשר עלמא שחלוק והא דתניא בת"כ היא פרט לשפסיה לבהק. אין עניינו כמשמעו כשהיה בהק
 סמוך לנגע ופסיה לתוכו אלא עניינו פרט לכשהפסיון פסיה למראה הבהק. שהפסיון עלמא זרין שיהיה מהמראות שהנגע גופו
 מיטמא בהן והאכי קאי התם בת"כ ס"ב דפרש"י ב"וראה הכהן והנה פסיה המפסח צבור. הרי זה בא ללמד על הפסיון שלא
 יטמא אלא ב' מראות כו'. והלא דין הוא כו' או כלך לדרך זו כו'. נראה למי דומה כו'. או כלך לדרך זו כו'. ואומר אני דהיא פרט לשפסיה
 זרעת היא ה"ו בא ללמד על הפסיון שלא יטמא אלא ב' מראות היא פרט לשפסיה לבהק ע"כ. ואומר אני דהיא פרט כו' עיקר
 למודי ללמד על הפסיון כו'. ואע"פ שגם בעל קרבן אהרן לא פ"י כן לי נראה דמשנתנו מוכרחת היא דאחרונה בפ"ק ואחר שכתבתי
 זה תלמידי להרמב"ם עלמא כו' משנה ו' ס"ו שכתב בהרת פוסה לבהק ולא יטעם א' זרם בספרא זרעת היא פרט לשפסיה לבהק
 לפי שענין זה המאמר שיהיה הפסיון מראה פ"ק וכל המאמר הנאמ' שם מורה על זה עכ"ל. הוא הדבר אשר כתבתי ומנחתי לבעל
 קרבן אהרן עלמא שכתב לדברי הרמב"ם בפ"ד כו' שחין ומכוה ועוד אומר אני דאפי' כי תימא דברייא דת"כ אפי' לומר דאין
 פסיון לבהק על כרחינו משנתנו לא ס"ל הכי ואפי' אי חיפה שיש להראב"ד כח לפרש דלא לכתור משמעות הת"כ. וכגון שיאמר
 דמתני' דפ"ק דוקא בחלוקת הבהק בין כנגע לפסיון דביה אין פסיון כלל' ולא [בעור] שאינו חולק מ"מ הרמב"ם דלוי. דלא ס"ל
 הכי דבהק כתב דיש פסיון לבהק וא"ל לא ה"ל להכ"מ (שם פ"ב) להודות להראב"ד וש"פ הרמב"ם סובר כמותו. דהא מכיון דאין
 סברת הרמב"ם לבהק שלא יהא בו פסיון א"כ דיוקא של הראב"ד מתהני דפ"ק ליתא כלל ליה דקמ"י דדוקא בהק שאין בו פסיון.
 הוא שחולק אבל עור כשר אינו חולק וכפסיון רחוק מטמא אלא אף עור כשר חולק כמו בהק. דלא תנן בהק מטום שאינו ראוי
 לפסיון דראוי הוא לפסיון אלא לרובא קתני דאע"ג דאינו עור כשר חולק כ"ש דעור כשר חולק דלעולם אין פסיון רחוק מטמא
 אדם כלל ומתני' דהכא כפשוט' שא"ס אין בחוט שיטור רוחב כ' שער' אינו ראוי לפסיון כלל מטום דהוי פסיון רחוק ואינו מטמא
 ואפי' הוא כגרים ואף דברי הר"ב והר"ש יש לישבן דהכי קאמרי כפסיון רחוק מן הנגע הוא חשוב ובעי כגרים וכו' הוא נדון כנגע
 חדש לא שיהא נדן לפסיון אל הנגע הראשון ויהא מוחלט אלא בעי כגרים ויהיה דינו דין נגע חדש ולא פוק שאם אינו כגרי' דלאו
 כלום הוא ועכשיו באו לדי' דברי מהר"ם וראיתי דלעיל ספ"ק כתב וז"ל חולקין בין האוס לפסיון דה"ל נגע חדש. ואין פסיון
 רחוק מטמא באדם מטום פסיון דכיון דהשחין מפסיק בין האוס לפסיון ה"ל פסיון רחוק ותנן לקמן הפסיון הסמוך ככל שהוא
 והרחוק כגרים כ"ל עכ"ל וזה כדברי הראב"ד דוקרוב לשמוע דאף שטע' הר"ש כך היה. ואליביה נמי דברי הר"ב כך הן. ומ"מ
 בתקומי אני עומד בזה שכתבתי ביוולת ישובן של דברי הר"ש והר"ב: מצרפן פ"י הר"ב ואם פסיה כו'. או שאלד שער לבן באחת
 מהן כו' כ"כ הר"ש והכ"מ פ"ד מהט"ז (הלכה ו') כתב דכ"מ שאם נולד שפסיה אחת כנגע זה. ושפסיה אחת כנגע זה. הוי סימן
 אומא' ויחליט: ובעד'שה כתב הר"ב ומחיה אין פחות מעדש' כמ"ש במשנה ב' דה' ומטמא כ"כ כו'. טמאה בטולה מתני'
 קתני כנשאר שער לבן טמאה וכנשאר התהיה טמא מן מנדברי ר"ש בפ"א [גני ומודה] דקתני טמא על שער לבן
 אלא

אבל לא למחיה. שתי בהרות. וחוט יוצ'
 מו' לזו. אם יש בו רוחב שתי שערות.
 מצרפן. ואם לאו אין מצרפן: ו' בהרת
 כגרים ובה מחיה בעד'שה. ושער לבן
 בתוך המחיה. הלכה המחיה. טמאה
 מפני שער לבן.
 הלך

אבל לא למחיה. דאפי' יש רוחב החוט שתי שערות. אין
 מחיה שבו מטמאה. שהמחיה לריך שהיה מובחרת באמצע
 הנגע כמבאר שהוא באמצע השער. מצרפן. ונדושה כנגע
 אחד. ואם פסיה אחת מהן משהו או נולד שער לבן באחד מהן.
 מחליט על שתיהן: ואם לאו
 אינו מצרפן. ונדושה כשני נגעים
 ואם פסיה אחת והאחרת לא
 פסיה מחליט בזה ומסגיר בזה.
 ונפקא מינה דלכי מיטהר. בעי
 לאתויי שתי קרבנות: ו' בהרת
 כגרים. בלא מקום מחיה. דהיינו
 חשע עדשות בהרת ועדשה אחת
 מחיה. עשר עדשות בין הכל:
 גרים הן חשעה עדשות ומחיה אין פחות מעדשה. וכל היבא
 דתנינן בהרת. הוא כדין לשאר מראות חלוקות ופסוקות:
 והלכה המחיה. שבה הנגע על מקומה: הלך

אם טמא חוט
 ב טמא חוט

אלך שער לבן ששער או הסך לשחור ר"ש מטטר. אהלכ מחי קאי: שלא הפכתו בהרת. ששער לבן קדם לבהרת של מקום המחיה: שלא הפכתו בהרת כגרים ששער לבן קדם לבהרת כגרים דמקום המחיה היה חסר מכגרים וכלן נמו לא פליג ר"ש אלא אהלכ מחיה ואין הל' כר"ש: ז בהרת ובה מחי' ופסיון בהרת כגרים והסנירה ולסוף שבוע מצא בו מחיה ופסיון והחליטו: הלכה המחיה כגון שכל עליה נגע. טמא הבהרת מפני הפסיון: הלך הפסיון כגון שכנסה הבהרת חורה לפגרים וכן שער לבן ופסיון. אם הלך האחד. טמא מפני השני: הלכה וחורה. בסוף השבוע כגון שהסגירו על בהרת כגרים והלכה הבהרת באמצע השבוע ובסוף השבוע חורה הרי היא כמות שהיתה ומסגירו הסגר שני: לאחר הפטור דראה אותה הכהן בסוף שבוע כשהלכ' לה ופטרו' אם אחרי כן חורה. פראה בתחלה והאי חורה היינו במקומה הראשון. דאי במקום אחר א"כ הרי זו בהרת אחרת: היתה עזה כשלב. כשהסגירו ונגעשית כהה בסוף שבוע ראשון כגון כסיד או כקרום או שהיתה כקרום בשעת הסגר ונגעשית עזה כשלב בסוף שבוע ראשון. הרי היא כמות שהיתה וטעונה הסגר שני כמו עתד בעיניו: ובלבד ש"א תממעט מד' מראות. שאם נתמעט מד' מראו' פוטרו מיד וטהור: כנסה ופשתה. היכל דהסגירה בהרת כגרים ובסוף שבוע כנסה. ואח"כ פשתה את מקום הכנוס ולא יותר. או שפשתה בסוף שבוע. ואח"כ כנסה את מקום הפסיון. ולא יותר. ר' עקיבא מטמא. שהרי פשה: וחכמים מטהרים. שאין זה פסיון. אלא הרי היא כמו שהיתה ואי קאי בסוף שבוע ראשון מסגירו הסגר שני. ואי קאי בסוף שבוע שני פוטרו וטהור: ס ופשתה

הלך שער לבן. טמא מפני המחיה. ר"ש מטטר. מפני שלא הפכתו בהרת. בהרת היא ומחיתה כגרים. ושער לבן בתוך הבהרת. הלכה המחיה טמאה מפני שער לבן. הלך שער לבן טמא מפני המחיה. ר"ש מטטר. מפני שלא הפכתו בהרת כגרים ומורה שאם יש במקום שער לבן כגרים שהוא טמא: ז בהרת ובה מחיה ופסיון. הלכה המחיה טמאה מפני הפסיון. הלך הפסיון טמאה מפני המחיה וכן בשער לבן ובפסיון. הלכה וחורה בסוף שבוע. הרי היא כמות שהיתה. לאחר הפטור תראה בתחלה. היתה עזה. ונגעשית כהה. כהה ונגעשית עזה. הרי היא כמו שהיתה. ובלבד שלא התמעט מארבע מראות. כנסה וחכמים מטהרין: ח בהרת

ולא ידעתי כלל זה והרמב"ם דספ"ד משט"ז העתיק ככולו טמא: ר' שזעון מטטר מפני שלא הפכתו הבהרת דדריש דת"כ ושערה הסך לבן. ושערה ולא שער מחיתה ורזנן קרא אחרינא כתיב ושער נגע הסך. נגע זה מ"מ כלומר שהנגע הפכו והרי היה כאן נגע קודם שהסך (הר"ש): בהרת היא ומחיתה כגרים וכו' הלכ' המחיה טמא מפני שער לבן. כדאמרן ושער נגע הסך והרי היה נגע קודם שהסך השער לבן שהבהרת טמא ומחיתה כגרים טמא. כדאמרן במשנה ב' ס"ו: ר' שזעון מטטר כו' דדריש ושער' ולא שער מקצת. כלומר שער כולה של בהרת כגרים דבהרת כגרים הפכה השער. ולא שמקצתה הפכה השער (הר"ש): ומורה שאם יש במקום שער לבן כגרים שהוא טמא. יראה לי דאשמועי' דאש"ג דלא ידעינן אם קדם הבהרת אם לא. וכת"ק דרבי יחושע דס"ס:

ז בהרת ובה מחיה ופסיון. פירש הר"ב בהרת כגרים והסנירה ולסוף שבוע כו' וכך כתב הר"ש. ומשום פסיון זריכה לפרש שהסגירו כו': ובין שער לבן ובפסיון ודין מחיה ושער לבן תנא לעיל לחודה. משום פלוגתא דר"ש ורזנן. הר"ש: הלכה וחורה בסוף שבוע. לשון הר"ב. כגון שהסגירו כו'. והלכה בהרת באמצע השבוע כו' ולשון הר"ש הסגירו ונסף השבוע הלכה לה וחורה בו ביום. או שהלכה באמצע השבוע כו'. לאחר הפטור. לשון הר"ב דראה אותה הכהן בסוף השבוע כשהלכה לה כו'. או עמדה בו שני שבועות ופטרו. ואח"כ הלכה ושוב חורה הר"ש: היתה עזה ונגעשית כהה כו' פי' הר"ב היתה עזה כשלב כו' ונגעשית כהה כגון כסיד או כקרום. וכו' וכן לשון הר"ש. וכבר כתבתי בזה בס"ק מ"ג (ד"ה לפטור) וכן כתבתי שם ג"כ בס"ד מכלן שאם היתה כהה ונגעשית עזה שהרי היא כמו שהיתה. בנכבה ופשתה וכו' רבי

עקיבא מטמא וחכמים מטהרים. פירש הר"ב היכל דהסגירה בהרת כגרים ובסוף שבוע כנסה כו' ר"ע מטמא שהרי פשה וחכמים מטהרים וכו'. ואי קאי בסוף שבוע ראשון מסגירו וכו' ומכ"ל שאין זה פסיון. לפי שהוא בסוף השבוע או אחר הפטור כמו שהיה תחלה. ולא (נחוש) כמה שהתקדש בדבר (באמצע) הזמן מן הכו' והחם זון ע"כ. גם בחבורו (פ"ד מהט"ז הלכה ה') העתיק נתמעט בתוך ימי הסגר. ופשתה כו'. והקשה הראב"ד דמדדקן לקרן ר"ע אותה תראה כבתחלה. לפי א"ל להעמיד זו בתוך ימי הסגר. דא"כ רבי עקיבא למה היה מטמא כלומר מחליט. ואולי לא כתב זאת כנגד משנה זו דכנסה ופשתה. אלא מ"ש אח"כ למטה (שם הלכ' ט') בהרת שכנסה אחר הפטור ופשתה כו'. הרי היא כמות שהיתה. עכ"ל אבל מתוך פי' הרמב"ם שבמסגרתו שכתבתי מבוחר דמפרש לבנא זו. שהתוספת וההסרוך בתוך ימי הסגר נעשה מבוחר א"כ שזו הבנא העתיק כנגד משנתו. ומפני כן אני תמה על הכ"מ שהיה לו פי' הרמב"ם. והניח לדברי הראב"ד ומחר מקום ש"ל לו להרמב"ם בבא זו דנתמעטה בתוך ימי הסגר. והולילו מת"כ והרי מבוחר הישג מתוך פי' הרמב"ם דמתחיתו זו היא אותה בבא. גם הבנא דבהרת שכנס' אחר הפטור כו' שכתב הרמב"ם. ומכ"ל הראב"ד שאותה בבא כתבה

ר"ע
כ"ס הלכה יא
ב"ס הלכה ט
ד"ס ע"ב ס'
יא
הספ"ד הל'
ח"ו ונתחייב
ובכ"ל כה"ה

מתשגיטו

)

משנתינו זו ולא היה אלא מן המוספתא פ"ב והביאה הר"ש במתני' . וזה לשונה בברת אחר הפטור כנסה ופשתה או שפשה
וכנסה כו' הרי זו כמו שהיתה ע"כ . והאמת שבתוספתא היא שגויה במקום משנתינו זו . מ"מ העתיק הרמב"ם גם שתייה' לסי
שהתוספתא דשנאה כהדיא לאחר הפטור . ולא קתני בה פלוגתא דר"ע אע"ג דקתני התם פלוגתיהו דבשאר מילי . מ"מ משום
דלאחר הפטור לא פליגי ר"ע . וכמ"ס ג"כ הר"ש . וכתב הטעם דכיון דפטרו כהן ואין זקוק לו . לא מחוייב להראותו . הואיל ואזורה
לכמות שהיתה וא"כ בעוד כפני

כהן עמנו שפשה וכנסה . או
כנסה ושפשה ומודה בה ר"ע קיב'
תאחר שכבר נסתלק ע"כ וסובר
הרמב"ם דא"כ משנתינו דפליגי
בה ר"ע היינו משום דמיירי בתוך ימי הסגר ואע"פ שפירושו
כתב על דברי חכמים . או לאחר הפטור . י"ל דבדברי דרבנן
כתב כן . אבל לא שר"ע חולק גם בזה . א"כ דפירושו אה"כ דסובר דר"ע פליגי . ולא היה מדויק מהתוספתא אבל בחבורו (פ"ד
מהט"ו) חזר בו מזה . וסובר דמתני' בתוך ימי הסגר בלבד . ולפיכך העתיק כך למשנתינו וחזר ג"כ והעתיק להתוספתא ג"כ כפני
עצמה משום דהיא מיירי לאחר הפטור ויחא לפי זה גירס' ספרי הרמב"ם שבידיו דבהעתיקו למשנתינו מסיים הרי זה יסגיר .
אלא מסיים נמי או יפטור כני' ספר שלפני הראב"ד דהא משנתינו לא איירי אלא בתוך ימי הסגר ואע"פ שהכ"מ הסכים לגי' ספר
הראב"ד . ושכך מצא בספר מונה מה שג"ל כתבתי . ואולי אותו ספר הוגה ע"פ נוסח הראב"ד . ומעתה שהוכחתי דהרמב"ם
לא פי' משנתינו בלאחר הפטור . א"כ הדרא קושיא הראב"ד לדוכתה . למה בכאן ר"ע מטמא . כלומר מחליט ולקמן קאמר
תראה בתמלה . ומ"מ הכ"מ דאף (דחלוטו) של הראב"ד דהכא לאחר הפטור אכתי בפשטה וכנסה אין טעם שיחליט . ולפיכך
כתב דמ"מ אנו מוכרחים לפרש . דטמא דא זר ר"ע . היינו לומר דתראה בתמלה . ולא שקי מחכמים דמטהרים . ע"כ אני מכריחו
שלא יוכל לפרש כן . שהרי הרמב"ם כתב בפירושו וז"ל ר"ע חושב שזה כולו פסיון . ואו טמא שהגבגב כבר נמשך בגוף ע"כ . ועוד
דלפירושו דהכ"מ דחוק מאוד . דבכבות שאמרו חכמים תראה בתמלה קאמר נמי ר"ע מטמא . והתם ודאי מחליט קאמר . והיאך
יאמר בלאחר ואן ענינם שזה זריכין שילמדו מדברי חכמי' שחולקין עמו שאם חולקים לטהר . יהיה פירוש דבריו דטמא להראות
בתמלה ואם חכמים חולקין וכו' ל להראות בתמלה יהיה פי' דבריו דטמא להחליט וזה דוחק ודאי ופוקשיא לי אף לדברי הראב"ד
דאי יחא דהך דהכא לאחר הפטור . והך דלק דר' עקיבא אומר תראה בתמלה היינו בתוך ימי הסגר א"כ לא ה"ל לפתא לשנות
הלשון בהרת כגרים ופשטה כפני גרים כיון דלאו בזהי תליא כלל . אלא כל"ל ואם בתוך הסגר ולכן הכנון מה שהעיד הכ"מ (שם
הלכה ה') שבתשניות מוגהות כתוב על אותה משנה דר"ע אומר תראה בתמלה . דזו המשנה אינה בנוסח הרמב"ם ע"כ . וכן
בדפוס יש שבגמ' לא נדפסה כלל ומתני' ט' מחולקת לשתי בבות . והמדקדק בל' הרמב"ם שפירושו יראה מבוחר מאוד שמתני'
ט' הוא שפירש . ואין בפירושו כלום על מתני' ח' . והיא זו דר"ע אומר תראה בתמלה . וגם בחבורו לא העתיקה . ש"מ דל"ג
לה . ול"ק דלא גרם פלוגתא דר"ע בהך דהכא כמ"ס לעיל . (ואף דבתוספת' גרים לה) מ"מ במשנה ל"ג לה הרמב"ם .
ולענין דפשטה וכנסה שכתב הכ"מ . דאין טעם שיחליט . י"ל דבברת ר"ע דהתורה לא הקפיד . אלא על שפשה . והיינו
דדיוק הרמב"ם בפירושו שכתב . שהגבגב כבר נמשך בגוף ע"כ . ואכתי מינה להרמב"ם דל"ג למתני' דלק' . אבל הר"ב
דגרם לה ומפרש הכא דר"ע מחליט . שהרי כתב הטעם שהרי פשה . ועוד בדברי חכמים פי' ש"סגיר . ש"מ דל"ג ע"כ .
א"כ קשיא קושיא הראב"ד ממתני' דלקמן . ול"ע . ול' ה"ש היכא דהסגירו בברת כגרים וכו' . עד מקום הפסיון ולא
יותר . כלשון הר"ב . אבל מסיים בה הכי . הרי הוא כמו שהביא . ואי קאי בסוף שבו ראשון מסגירו הסגר שני . ואי
קאי בסוף שבו שני פטורו . ובת"כ דריש להו מקראי . ובכה"ג תודו כ"ע . כדמוכח בתוספתא דקתני הרי זו כמו שהיתה
ולא קתני בה פלוגתא דר"ע ורבנן . והא דפליגי לאו בכה"ג פליגי . אלא בגון דתחלתו היתה בו כגרים ועוד . והסגירו ובסוף
השבו כנסה אותו ועוד . והסגירו הסגר השני . ואח"כ שפשה אותו ועוד . ר"ע מטמא דהא פשטה . וחכמים מטהרים
דלא חשיבי ליה פסיון . מאחר דתחלתו היה כגרים ועוד . וכן נמי פשטה וכנסה . שפשה משהו מכגרים . ואח"כ כנסה אותו
משהו . (ומהר"ם הגיה שז"ל וכן נמי פשטה וכנסה שפשה משהו מכגרים . ואח"כ כנסה אותו משהו . וסיפא פירושה
דרישא . דבבבא דבסמוך מפ' פלוגתיהו . ע"כ .) וכתב עוד הר"ש וכל הכך פלוגתיהו דר"ע ורבנן . בסוף שבו שני לאחר
הפטור כו' . עכ"ד . ומהר"ם כתב כל היכא דקתני ר"ע מטמא והיינו החליט לבד מבבא קמייחא זו . שהוא כולל כמה מילי להסגי'
ולהחליט . דיש מהן להסגיר ויש מהן להחליט . ומסיים דכיויל מילי טובא קבע האו ליטנא ועוד משום דבשי למתני' וחכמי' מטהרין .
עכ"ל והראב"ד כתב (שם הלכה ט') שאינו מתישב אלא בברת כגרים . שאם היתה יותר מכגרים וכנסה אחר הכתור ואח"כ
חזרה לתקומה לא היו חכמים מטהרים . וכן היא השאלה ששאלו את רבי אליעזר במתני' דס"ט . ע"כ .

ח בהרת כגרים ופשטה בחצי גרים . והלך
מן האום כחצי גרים . רבי עקיבא אומר
תראה בתמלה . וחכמים
הוא זה . ויסגיר :
ח ופשטה כחצי גרים . ללד
המורח . והלך מן האום כחצי
גרים ללד מערב . תראה בתמלה
דחשיב כנגע אחר . ונגע חדש
וחכמים

ח רבי עקיבא אומר תראה בתמלה . כבר כתבתי לעיל בזה דלהרמב"ם לא גרסנן ליה . ודלגרי"ב שפירש לעיל כפי הרמב"ם
וגרם לדהכא . דל"ע . ומהר"ם כתב וז"ל לאחר הפטור איירי . ר"ע אומר תראה בתמלה . טעמא דר"ע אע"ג
דנגע קמא נחבטל ונטהר . לא נחבטל לגמרי . דכי היכי דכי פשה קתן עליו אפילו אחר הפטור מייטמא משום פסיון . ה"ג אם
מתעטט והלך מקצת מן האום . ולא נשאר אלא חצי גרים ופסיון כחצי גרים . מצטרפין זה עם זה להיות נגע אחד חדש ותראה
בתמלה . וחכמים מטהרין . דאין דנין אפטר

וחכמים ז"ל פטרו: דלא חשיב פסיון. לא א"כ מוסיף על שיעור הגנע שהיה בתחלה וזה שא"כ עכשיו לא כגרים נחשב כראשון שעמד בעיניו וטהור: כ"ג ופסחה כחצי גרים ועוד כו'. רבי עקיבא מטמא. משום ועוד דאשטייר ביה מן הפסיון ובפסחה

משאי אפשר דמשום פסיון לא ייך להחליט לאחר הפטור. לא מחמת צירוף גנע קמא ששוב פשה על הראשון. אבל לענין אחר לא מצטרפין ליה לגוף של גנע הראשון. שכבר נטהר ונתבטל לא א"כ נולד בו מחיה ושער לבן באותו גרים הראשון. ולא

לאחר הפטור איירי: וחכמים מטהרין. דכיון דאזיל ליה חצי גרים מן האום ליכא מנגע חדש לא חצי גרים ועוד: ופסחה כגרי' ועוד לאחר הפטור. ואח"כ הלכ' לה כל האום. ולא גשטייר אלא הגרים ועוד החדש. רבי עקיבא מטמא. דהא פשה ליה משיעור קמא. ורכנן סברי כיון דאזיל ליה קמא כוליה. והאי גנע דקאי.

וחכמי' מטהרין: כהרת כגרים. ופשתה כחצי גרים ועוד. והלך מן האום כחצי גרים. ר"ע מטמא. וחכמי' מטהרין. בהרת כגרי' ופשתה כגרים ועוד. והלכה לה האום. ר"ע מטמא. וחכמי' תראה בתחלה: בהרת כגרים ופשת' כגרים יגולדה לפסיון. מחיה יאר שער לבן והלך לה האום. רבי

דוקא שפסחה ברישא ושוב הלך מן האום. לא ה"ה איפכא. ר"ע א' תראה בתחלה. דכיון דג' בסמוך כשהלכ' מן האום חצי גרים. מצטרף חצי גרים קמא בהדי חצי גרים דפסיון להחליט. א"כ נימא נמי שיצטרף חצי גרי' קמא בהדי חצי גרים בתרא להסגיר. ע"כ: וחכמים מטהרין. לשון הר"ב דלא חשיב פסיון אלא

חדש. תראה בתחלה. ויסגיר: בהרת כגרים ופסחה כגרים. בשפסחה לאחר הפטור איירי: רבי

א"כ מוסיף כו'. ולא דק בלישניה. דא"כ ר"ע חשיב פסיון. והרי לא אמר ר' עקיבא אלא תראה בתחלה. ואם נאמר שנסמך על פי הרמב"ם. כ"ס דלא דק שהרמב"ם מפרש דר"ע חשיב

פסיון. וחכמים אומרים שהפסיון הוא שיוסיף כו'. אבל לא על משנה זו כתב ר' דאיהו לא גרס לה כלל כמ"ש לעיל. אלא על מתני' דלקמן הוא. דקאי על צבא הראשונה שבה. ומ"ש הר"ב נחשב כראשון שעמד בעיניו וטהור. כלומר ואו קאי בסוף שבו ראשון מסגירו כו'. כדפי' הר"ב בחכמים מטהרין דמתני' דלעיל. והר"ש מפרש לעיל והכא דמטהרין לגמרי. ומוקים להו בסוף שבו שני ולאחר הפטור. וכבר כתבתי לשון מהר"ם בזה (לעיל ד"ה ר"ע א'): ש' ופשתה כחצי גרים ועוד. וכו' ר"ע מטמא. פי' הר"ב משום ועוד כו' ובפסחה לאחר הפטור איירי. וכ"כ הר"ש. ומיהו לדידיה נחשב שהוא מפרש לכולהו צבות דלעיל נמי כהכי. ומטעם שכתבתי דחכמים מטהרין קסבר הר"ש דלגמרי מטהרין ולא משכח לה אלא בסוף שבו שני ולאחר הפטור. אבל להר"ב דלא דייק לפרושי הכי בהני דלעיל. ה"ל לא ה"ל לדקדק ולהתנות דלאחר הפטור איירי כ"ל:

וחכמים מטהרין. פי' הר"ב. דכיון דאזיל ליה חצי גרים מן האום ליכא מנגע חדש כו'. כ"כ הר"ש וזה ג"כ לשטתו דמוקים לה לאחר הפטור אבל כ"ל בעינן למוקים לה בהכי דוקא וכדשריטת. לא שייך לומר גנע חדש. אי קאי בסוף שבו ראשון. וא"כ בסוף שבו שני. אבל הטעם כמ"ש הרמב"ם. דחכמים אומרים שהפסיון הוא שיוסיף על הגנע אשר היה תחלה. וכאשר עליו מן האום כחצי גרים הנה הוא לא ישאר גנע שלם. אפי' היה אשר נשאר מן אום עם הפסיון יותר מכגרים. הנה הוא טהור ע"כ. ופשתה כגרים ועוד. פי' הר"ב לאחר הפטור. וכך כתב הר"ש מ"מ כי לא מוקמינן לכולהו צבות דלעיל. בלאחר הפטור דוקא וכדשריטת. ה"ה הכא אפי' קודם הפטור בסוף שבו ראשון או שני. מצינן לאוקמה. ואפי' לרבנן תראה בתחלה משום דכיון דהאום הלכה לה. אין כאן אלא גנע חדש. וכן היא סברת הרמב"ם. שפסח ולא פי' דלאחר הפטור איירי:

י בהרת כגרים ופסחה כגרים. נולד לפסון מחיה או שער לבן. פי' הר"ב בשפסחה לאחר הפטור איירי. וכ"כ הר"ש. וז"ל מהר"ם כ"ל לפ' דלא הספיק להחליטו משום הפסיון עד שנולד צבוח הפסיון מחיה ושער לבן. ואמרי' לעיל (רי"ט) פ"ג דכה"ג מחליט ומחליט. וה"כ מחליטו משום פסיון. וחזור ומחליטו משום שער לבן ומחיה וכי הלכה האום אח"כ לר"ע עדיין הוא עומד בהחלטו. שאין כאן פנים חדשות. דמעיקרא כי פסחה כגרים על כגרים קמא תקוסף עליו ונעשה גנע אחד. וכל כמה דפש כגרים מהגך שני גריבין. נקרא שמו הראשון עדיין עליו. ונהי דנעטר מהחלט פסיון כי הלכה לה האום. אכתי מוחלט הוא משום מחיה ושער לבן שבפסיון. וחכמים אומרים תראה בתחלה. דרבנן לטעמייהו דאמרי לעיל דמה שפסחה לאחר הפטור. לא שייך לגנע קמא כלל רק לענין החלט פסיון. אבל לא לשאר מילי. וא"כ לרבנן. כיון דהחליטו על הפסיון דאשטייר מעיקרא אינו חוזר ומחליטו על המחיה. ועל שער לבן שבפסיון. כיון דלא שייכי להדי. דהחלט הפסיון הוי מחמת גנע הראשון שפסחה דאע"ג דנתבטל לענין פסיון לא נתבטל. ומחליטין אותו מחמת גרים הראשון שפסחה. וכיון דהחליטו מחמת גרים הראשון. מו לא הדר מחליטין ליה על מחיה ושער לבן שבפסיון. דכשם שאין מחליטין אש המוחלט היכא דנולד סימן טומאה השני לאחר שהחליטו כהן כבר על הראשון. כך אין מחליטין המוחלט בגון זה. אפי' נולד השני קודם שהחליטו כהן על הראשון. כיון דהפסיון הוא טפל לגרים הראשון. ולענין החלט מחיה ושער לבן שבפסיון לאחר הפטור של גרים ראשון שכבר נתבטל. לא שייך לגנע הראשון כלל לרבנן. שהרי אינו מצטרף עמו. כדאמרי' לעיל בהרת כגרים ופסחה כחצי גרים והלך מן האום חצי גרים. וחכמים מטהרין כל כה"ג אין חוזר ומחליט עליהם היכא דמחליטו על הפסיון. אע"ג דנולדו שער לבן ומחיה קודם שהחליטו על הפסיון. סוף דבר. ר"ע לטעמיה. ורבנן לטעמייהו. הלכך לרבנן כי אזיל לה האום ונטהר חלוט הפסיון. תראה בתחלה ומחליטין ליה על המחיה. ועל שער לבן. (ועיין מ"ש בדבור דלקמן). ע"א כ"ל לפרש בהרת כגרים ופסחה כגרים. שירוש לאחר הפטור איירי. והחליטו. ושבו נולד לפסיון מחיה:

או שער לבן בתוך הפסיון • שכנס הפסיון מתוכו ונעשה מחיה
 או בא לתוכו שער לבן והלכה האום • דהיינו הגרים הראשון
 ולא נשאר זולתי הפסיון • רבי עקיבא מטמא דאף ע"ג דגרים
 קמא כבר נספר ונפטר עליו • מ"מ כשפסה לאחר הפטור חזר
 לטומאתו • ונעשה האום והפסיון

רבי עקיבא מטמא • דיש כאן נגע • וסימן טומאה עמו: תראה
 בתחלה • ואע"ג דכשתראה בתחלה נמי וטומאה הכהן מיד •
 דמחיה ושער לבן מטמאים בתחלה • מכל מקום כשפסה
 מינה דלרבנן בעי אטווי קרבן אכל חד וחד • ולרבי עקיבא כשפסה
 ראשון חשוב • וכי מטמא • מהאי

אם שלם ה
 ב"ש ע"כ ה"ל

ר' עקיבא מטמא • וחכ"א תראה בתחלה •
 בהרת כחצי גרים ואין בה כלום • גולדה
 בהרת כחצי גרים ובה שיערה אחת • דריזו
 להסגיר • בהר' כחצי גרים ובה שיערה אחת •
 גולדה בהרת כחצי גרים • ובה שיערה אחת •
 הרי זו להסגיר • בהרת

מיייתי חד קרבן וכל הכך דסליגי
 רבי עקיבא וחכמים במחיתין •
 הלכה כחכמים • ואין בה כלום •
 אין בה שער לבן ובה שיערה אחת
 ונולדה בהרת כו' הרי זה להסגיר
 ואף

(שהיה) קודם שהלך הפסיון • ואע"ג דאמר' לעיל אין מחליטים את המחלט • אלא דכי הוה מוחלט בה • לא מחליטין ליה
 אלא עד שיטרה מן הראשון ויראה בתחלה על השני • ה"מ שני נגעין בשני מקומות • אבל כנגע אחד כי הלא שיש בו שני סימני
 החלט וטומאה איתו על אחד מהן קודם שנוצר בו הסימן השני • אפילו כי נשאר מקמא • אכתי מוחלט הוא על השני קודם שיראו
 סכנו • וחכ"א תראה בתחלה וכל כמה דלא הוי ליה כהן ומטמא ליה • טהור הוא • משום דכיון דגרים קמא כבר נפטר עליו • לא
 קא מטטרף בהדי פסיון למהו כנגע אחד • ולא שייך גרים קמא לגרים בתרא • דכהו דמוחלט היה על הפסיון כשפסה לאחר
 הפטור • מ"מ כשהלכה כל האום • הו לא מקרי פסיון ונפטר מחלוט הפסיון • ותראה בתחלה ויחליטו על המחיה או על שער לבן
 וכי מיטרה האי גברא • מיייתי אז חד קרבן אהחלט קמא לפסיון • וחד אהחלט בתרא למחיה או דשער לבן הלכך תראה בתחלה וא
 תמיה שאני מפרש לר"ע דמכי נחלט הפסיון ונולד לפסיון מחיה או שער לבן דאפי' כי הלך לו (הפסיון) (האום כ"ל) אכתי
 מוחלט הוא ממילא אמחיה או אשער לבן דהכי משמע בסמוך ס"ה (משנה ב') החליטו בשער לבן הלכך שער לבן וחזר וכן במחיה וכן
 בפסיון • הרי היא כמות שהיתה • והיה אפ"י כרבנן דהכא דע"כ לא פליגי רבנן הכא אלא משום דהלכה האום • אבל לקמן
 שנועד סימן החלט באום וישנה עדין לאום אפי' רבנן מודו עכ"ל • ולקמן אכתוב פי' הרמב"ם בזה הבבא :

תראה כתב הר"ב • ואע"ג דכשתראה בתחלה נמי וטומאה הכהן וכו' • מ"מ דלרבנן בעי אטווי קרבן • אכל חד וחד
 כו' • וכ"כ הר"ש • וסינח אי נפרש כפי' השני של מהר"ם • דמייירי שקודם שנוצרו שער לבן ומחיה יוחלט בפסיון וכשהלך
 האום נתחייב על אותו החלט • אבל לפי' קמא ליכא להרשי • ועוד תמה אני לדברי הר"ש דמ"מ דלרבנן בעי אטווי קרבן אכל חד
 וחד כו' • דכיון דפטורוהו כשחזר אח"כ ופסה ונולד לו סימני טומאה אכתי אין לנו לחייבו אלא בקרבן אחד • שכן הראשון כבר
 נפטר • מאי אמרת שעכשיו פסה ופסיון דלאחר הפטור מחליטו • א"כ אף אתה לא תוכל לחייבו אלא הקרבן שמן הראשון שכשפסה
 מהשב הפסיון אל הנגע הראשון להחליטו • לא תוכל אח"כ לחשוב אותו נגע בפני עצמו • ולהחליטו בבא הסימני בתחלה • אע"פ
 שהאום הלך לו • כיון שכבר לא חשבוהו אלא לפסיון • דמנלן למושכו לכאן ולכאן ולחייבו בשתי קרבנות ואי אמרת דסברא היא
 שנחייבו בב' קרבנות • א"כ כי לא נפטר עדין נמי ווכל לחייבו בב' קרבנות • שנחשוב הפסיון אל נגע הראשון ולהחליטו תנן הנגע
 הראשון • והדר נחליטו שנית תנן שנוצרו לו גרים מחדש עם סימני טומאה • והכ"מ כתב לדברי הר"ש בס' ד מהט' ז' (הלכו')
 שנתחייב בשתי קרבנות • ולא התנה שיהא לאחר הפטור אבל נראה דאגב שיטפא כתב כן • ולא דקדק בזה שהר"ש התנה בכך וא"כ
 שכתב בסתם (משום דאע"ג דלהר"ש (אייירי) בלאחר הפטור • מ"מ להרמב"ם לא שמענו שיתפרש לאחר הפטור • והוא כתב
 הכ"מ להרמב"ם • וע"ק דהא תנן במשנה ג' פ"ב דכריתות דמורע שנתנגע חזר ונתנגע • אינו מביא אלא קרבן אחד דאפי' למ"ד
 שמשעה שהיה ראוי לקרבן • נחייבוהו אח"כ בשני • הכא כיון שפטרנוהו • מעולם לא נתחייב בקרבן • ולא היה ראוי לקרבן • אלא
 אח"כ כשפסה נתחייב בקרבן • ואז נולד לו ג"כ סימני טומאה • ובינו הכי לא יתנה לו שיהא ראוי לקרבן (וכ"ש אי מייירי אף
 קודם הפטור בסדרת הכ"מ) והרמב"ם מפרש למתני' בטעם אחר וז"ל ר"ע מטמא בלד הפסיון ולזה הוא אצלו טמא • איך שיהיה
 שער לבן (או) המחיה (ועל דעת חכמים יסתכל הכהן בשער לבן ובמחיה) ואם היה בשיעור התפואר ועל התפואר הקודם וכו' •
 הנה יהיה טמא לפי ששער לבן ומחיה מטמאים בתחלה לדברי הכל • לפי מה שקדם באורו ע"כ • ובמשנה ה' פ"ק דמ"ק (ד"ה
 רמ"ה) כתבתי בשם ירושלמי • דערב הרגל איכא בינייהו • וקו החס ימי הרגל איכא בינייהו • וקו בפורה מתוך העומא דטהור •
 ופורה מתוך הטהור דטמא • איכא בינייהו • ע"ש • והר"ם בעלמנו כתב עוד נפ' וית' אחרונה דעד שיש זאנו הכהן אין עליו תורת
 מוחלט • ע"כ • וכלומר דלא בעי פריעה ופרימה • כדתנן במשנה ה' פ"ק דכלים • ואני תמיה מאוד דאף לר"ע עד שיטמאנו הכהן
 אינו מוחלט • ובה שיערה אחת • עיין בפ"י הר"ב במשנה דלקמן • בהרת כחצי גרים ובה שיערה אחת נולדה כו' כתב הר"ב
 דבעינן שתקדום כגרים כו' כדדרשינן בת"כ • והיא הפכה שער לבן שהפכה כולה את כולו • ולא שהפכה כולו את מקלטו • כיצד
 בהרת כחצי גרים ובה שיערה אחת • ונולדה בהרת כחצי גרים ובה שיערה אחת • הרי זה לוי • בגי' • דשער משמע כל השער הגורם
 לה טומאה ולא מקצת השער • ואמרין בת"כ מיעוט שער ששים • הר"ם • ולשון הר"ב שתקדום כגרים בהרת •

אש"פ שקדם כגרים בהרת לשער האחרון . כיון דלא קדמה
 את הראשון לא מהני . דבעינן שתקדמו כגרים בהרת לשתי
 השערות : בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות כו' הרי זה
 להסגיר . ואע"ג דחצי גרים הראשון קדם לבהרת שערות . לא
 מהני עד שיקדמו הגרים שלם
 לשתי שערות : יא ונולדה בהרת
 כחצי גרים ובה שתי שערות כו' .
 הרי זו להחליט . כל היכא דתנן
 ובה שתי שערות . או ובה שערות
 א' . לאו דאמרו שערות ובהרת
 צהדי הדדי . אלא דבהרת קדמה
 ואחר כך באו שערות : ואם שער
 לבן קודם לבהרת טהור . דכתי'
 (ויקרא י"ג) והיא הפכה שער
 לבן בהרת היא שגתמה לשער
 שיהפך ללבן : ספק טמא . ספק
 אש שער לבן קדם לבהרת . או כהרת קדמה לשער לבן טמא :

בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות .
 נולדה בהרת כחצי גרים ובה שיערה אחת .
 הרי זו להסגיר : יא . בהרת כחצי גרים
 ואין בה כלום . נולדה בהרת כחצי
 גרים ובה שתי שערות . הרי זו
 להחליט . מפני שאמרו . אם בהרת קדמה
 לשער לבן . טמא . ואם שער לבן קודם
 לבהרת . טהור . ואם ספק . טמא .
 ורבי

וכן לשון הר"ש . ולא נחתי הכא לפלוגתא דר"ש ורבנן דמתני'
 ו' דלרבנן כשיש מחיה בתוך בהרת משלים נמי לכלל דאם
 בהרת קדמה כו' . ונמו דמתני' גופה דלקמן . דתנן אש בהרת
 קדמה . דבהרת עם המחיה קרוי בהרת לרבנן דר"ש .
 בהרת כחצי גרים ובה שתי
 שערות כו' . כתב
 הר"ב דאע"ג דחצי גרים הראשון
 קדם לשתי השערות . לא מהני
 עד שיקדים כגרים שלם לשתי
 השערות . דכתיב ב' כ' . והיא
 הפכה . שהפכתו כולה . ולא
 שהפכתו מקצתו . כיצד בהרת
 כחצי גרים ובה שתי שערות .
 ונולדה בהרת כחצי גרים ובה
 שיערה אחת . הרי זו להסגיר .
 ורישא דמתני' דקתני בהרת כחצי

אש"פ כ' חס'
 שומלות דרשת
 ה' .
 ב' כ' פ' ו'
 כההרין פ' ז'
 כו' ס' ע' ט'
 דלה ית' ית' ש'
 ה' .
 כ' ס' הלכ' ש'

גרים ובה שיערה אחת . ה"ה דאפי' בשתי שערות הרי זו
 להסגיר . ולא זו אף זו קתני . והכא ה"ל למנקט ונולדה
 בהרת (כחצי גרים) ואין בה כלום . אלא [האמת] נקט
 דאפי' יש בחצי גרים אחרון שיערה אחת הרי זו להסגיר הר"ש : יא
 אש בהרת קדמה עינין במשנה ו' : ואם ספק טמא . ולא אוליין
 בתר חוקה דגופא' . ואע"ג דאשכחן לר"ג ור"א בעלי מחלוקותיו של רבי
 יהושע צפ"ק דמחלוקתו של רבי יהושע צפ"ק דמחלוקתו של רבי יהושע
 חוקה דגופא' . והתם דאיכ' חוקה דמחלוקת כנגד חוקה הנוף ואפי' אזלי
 בתר חוקה דגופא' תירלו התוס' צפ"ב דגד' דף י"ט [ד"ה ר' יהושע] דהכא
 שאני דאדרבה החוקה ריעה לפי שדרך השער להחליט
 במחמת הגנע לסיכך נראין הדברים דבהרת קדמה שהרי דרכן
 לבא שחורות אלא שהנגע הוא שהפכתו ללבן כיון דאיחל
 ריעותא הלכך ספק טמא והקשה הר"ש זקן שכל שער לבן שניולדה
 בו בהרת או בני אדם לבנים ציור . כגון גרמוני שכל שער
 לבן ונולדה בו בהרת מאי איכא למימר . ומתני' קא פסיקתני בין
 ילד בין זקן בין נכשי בין גרמוני לכך נראה דטעמא דרבנן מאר
 דאיירי דבהרת כחצי גרים ואין בה כלום ונולדה בהרת כחצי גרים
 ובה שתי שערות . ובאותו חצי גרים אחרון ספק אש קדם את
 השעריאם לא וקסברי רבנן דמאחר דכא חצי גרים ראשון קודם
 נסער סתמא דמלתא כמו כן קדם האחרון אש השער יאכל גרים
 שלם הבא עם השערות ואין ידוע איזה קדם : אמודו רבנן דטהור
 ע' כ' כוכב צעל קרבן אהרן דנפלה עליו . איך לא הוקשה לו מה
 שהקשה הוא על פי' התוספת דתנא פסיק ופני ספק טמא מ' מאריך
 שיפול הספק ולא חלק כלל וכי סימא דבהרת נוק' דברי רבנן
 במקום דאיכא ריעותא ובה שכבר היה בהרת חצי גרים קודם . דאי
 לאו הכי ה"ל למיזל בתר חוקה יא"ב גם לדברי התוס' יעלה סירו'
 זה דבהרת נוקים שלא אמרו ספק טמא לא היכא דאיכא ריעותא
 ויהיו באיני זקן ואין גרמוני אכל זקן וגרמוני דליכא ריעותא
 שדרך שערותיהן שיהיו לבנות מנד ענמן שהם זקן או גרמוני
 ואהת' לא קאמרי רבנן ספק טמא כיון דליכא ריעותא ודאי דאוליין
 בתר חוקה ולפי' דברי תוס' יוסר מתישב משו' דלא אוקימו אוקמת'
 בפלוגתייהו דרבנן אלא שביקו פלוגתייהו כפשטיה' והקושיא
 שיפול בטעמייהו דרבנן תירצו אותן מירן נאה ומח' לא ידעינן
 דהיכא דליכא דבר המוליד הספק דהיינו שהאיש המנוגע הוא זקן
 או גרמוני דכיון דאין כאן דבר המוליד הספק ודאי דאוליין
 בתר חוקה ואין זה בכלל אוקמתא אילו דבריו של צעל קרבן אהרן .
 ואש"פ שיש פנים להסביר דברי הר"ש דכיון דהכא מתני' איירי
 דבהרת כחצי גרים כו' שמענו שפיר דדוגא צכני אמרו ספק טמא
 ולא בתקום אחר מ' מ' לישנא דמפני שאמרו לא משמע דאדעהא
 קאי' אלא דבעלמא אמרו . וכיון דבעלמא אמרו בהרת קדמה כו'
 ובעלמא דבהרת שנולת תחלה כגרים הוא והכי נמי הני
 ואם ספק טמא ולפי' דאי כי אמרת דאם ספק דוקא דבהרת
 שתלמו כחצי גרים ואין בו כלום הוי אוקמתא דמיקא לן טפי
 תחלק בין כל אדם גרמוני וזקן דהו' ממילא משמע ולא הוי
 כענין אוקמת' ועוד אומר חצי דאי איתא דלא אמרו ספק טמא
 אלא היכא דקדים בהרת כחצי גרים ואין בו כלום א"כ
 במשנה ו' דתנן ומוד' שאם יש במקום שער לבן כגרים
 שהוא טמא והתם כשמתחלה היתה בהרת כגרים וא"כ
 אי איירי' דוקא דיעינן דבהרת כגרי' קדם מאי קת"ל
 דמודה ואלא היכא משכח' שער לבן דלהוי סימן טומאה
 אבל כי אמרת דכל בהרת ספק טמא היא קת"ל דמודה ולא
 סוקי' תרבי יהושע דהכא ומהאי טעמא נמי קשי' לי על פי' ר"ת
 דמפרש צפ"ב דסנהדרין דף ס"ז דלא אמרו ספק טמא
 אלא משנוק' לטומא' דמודה דלעיל לא משמע דדוקא
 בנזקק לטומאה ובלאו הכי הקשה הר"ש על פי' ר"ת . ולסיכך
 אין להאריך בו אלא מיכת הואיל ואמרן דטעמייהו
 דרבנן דמטמאי' לאו מחמת חומרא בעלמא אלא מפני
 שחזק שער שבה שחור וע"י הגנע מסתמא הוא שחלצן
 בלכך נראה דכודאי מחויקים לטומאה וזיכין מוכח נמי
 מדרבי יהושע מיימי (בטיר דף ס"ה) לסברתו מן הכתוב
 [דלטהרו כו'] כשחע ממילא מינייה . לרבנן שהם מטמאין מדין
 תורה וכן מוכ' נמי בסנהדרין פי' שס' דהא דבין נגע
 לנגע דגבי זקן

ממרא ופרשינו בפלוגתא דר"י ורבנן דהכא ובזמן ממרא
לרדך שחלוק בדבר שדונו כרת ופירש"י דלרבנן אס נכנס
לתקע חייב כרת ופ"י דכ"מ דף פ"ו בעובדה דרבה בר
נחמני דהקב"ה קאמר טהור וכולהו מתיבא דרקיט קאמרו

ורבי יחושע קהה ברסיק מלשון ותקיעה שניו
כלומר היו שני קהות מדברי האימר ספק שיהא דלוי
ספר ספק עזר ואין הלכה כרבי יחושע:

פרק ה כל ספק נגעים

ספק שער לבן קודם: הרי הוא
כסלע נעשית רחבה וגדולה
כסלע ספק שהיא היא וראויה
להחליט שהרי פשה ספק
שאחרת בזה תחתיה והראשונה
הלכה וראויה להסגר דלוי
פשיין מטמא בתמלה: טמא
ומחליט: ב הלך שער לבן
שהחלט בעבורו: וחזר שער
לבן אחר תחתיו: וכן במחיה וכן
בפשיין או שלא חזר שער לבן
אלא שולדה בו מחיה שהיא ג"כ
סימן טומאה או שפשה הנגע:
בתמלה בסוף שבע ראשון
כלומר בין שהחלט היה בתמלה
כשהובא אל הכהן בין בסוף שני
ראשון בין בסוף שבע שני בין
לאחר הפטור כגון שערד בעינו
שני שבעות ופטריו אחר הפטור

ורבי יחושע קיהה:

פרק ה כל ספק נגעים טהור חוץ מזה
ועוד אחרי ואיזה: זה מי
שהיתה בו בהרת בגרים והסנירה בסוף
שבע והיתה כסלע ספק שהיא היא
ספק שאחר באה תחתיה טמא: ב החליטו
בשער לבן הלך שער לבן יחזור שער לבן
וכן במחיה ובפשיין בתמלה בסוף שבע
ראשון בסוף שבע שני לאחר הפטור הרי
היא כמו שהיתה החליטו במחיה והלכה
חמת' וחזר המחיה וכן בשער לבן ובפשיין
בתמלה בסוף שבע ראשון בסוף
שבע שני לאחר הפטור הרי היא כמו
שהיתה החליטו בפשיין הלך

ובדיו תורה נחלקו
במתיבתא דרקיט ולאו היינו
כלל קושיא דספיקא קמי שמיא
גליא כיון שאפשר שבהרת
קדמה וכ"כ התו' פ"ט דשבת
דף קל"ו ד"ה הוכרן וכמ"ס
ג"כ במשנה ז' סוף בתרא
דכורות [ד"ה טעורים] אף
על פי שיש לומר שהחלוקת הוא
היאך ידונו החכמים אשר המה
במייס' אהנה ראיתי להרמב"ם
שכתב אדפכא בספ"ב מהט"ז
דיראה לו טעומתו בספק ועיין
בכורות ספ"ד מה' ממרים:
ורבי יחושע קיהה פי' הר"ב
מלשון תקיעה שניו כר
דלוי סבירא ליה ספק טהור
דכתיב (ויקרא ג) לטהרו או
לטמאו הואיל ופסח בו הכהן
בטהרה תחלה במ' פרק בתרא דגזיר דף ס"ה ומשום דלוי
ירעוהא דשער בה שחור הלך אצטריך לקרא דאלו בלאו
הכי אול בתר חזקה דגופא דדוקא היכא דלויכה חזקה
דממונא כגודו אחר במשנה פ' ס' דכפובות דלא מפיה אנו
מייין גמ' דכפובות פ"ו דף ע"ה: קיהה פי' הר"ב מלשון
תקיעה שניו ירמיה ל"א האכל בשך תקיעה שינוי וז"ל
רמב"ם פי' קיהה מניעת זה הדע' וריחוק ממנו והוא מאמרו תקיעה שינוי ונקרא עיני הכוסר בזה השם ליהומו מרחיק
האדם מלעושה ע' כ"ומ"ש הר"ב ואין הלכה כר"י וכ"כ הרמב"ם (וכן דדיו הלכה כר"י) וכן משמע נמי דספק לן תנא בר"ם דלקמן
כת"ק דר' יחושע וכתב הכ"מ שם ואע"ג דקב"ה קאמר טהור (כמ"ס לעיל) לא בשמים היא וכי נמי קאמר רבה בר נחמני טהור
היה בשעת פטירתו ע' כ"ולי גראה דכיון דרבה לא אמר הלכה כר"י מש"ה לא שבקינן כללא דהלכה כת"ק ועוד מחלוקת ואח"כ
ספק בר"ם דלקמן שלא בא רבה אלא לומר שבהרת ולא לפסו' הלכה דא"כ הל' הלכתא כר"י והר"ם כתב דכר"י קיימא לן כדאמר
קב"ה והא דלקמן לאו סתמא הוא דה"פ כל ספק נגעים טהור לכ"ע חוץ מזה דפ"י גי' ועוד אחר דלא פ"י ע"כ ומנחתי למחר"ם
סתמ' ל' לאכל עורי קרובי ור"ה ר"ב ר"י הכהן ז"ל אחר לי משום אדם חסוד צארץ יש יעאל דלאו סתמא הוא ולא קאי אדלעיל כלל
לא אלקמיהו"ה פ"ח מנגע זה ועוד אחרת נולדה אללו ספק שהיא ספק שא זרת בזה תחתיה וכיינו טעמא דבהאי ספיק' מטמו
ב"ע דרגלים לדבר שהיא היא דמתמא לא הלכה הראשונה לא פשטה והלכה דמה סברא היה זה לומר שהראשונה הלכה וזו
באה תחתיה ע"כ:

בא שער לבן והחליטו
וחזר שער לבן או מחיה או פשיין:
הרי היא כזו שהיתה
כלומר שאר בטומאה כמו שהיה
אע"פ שאין זה אומן סימן שהיה
החלט ומו

פ"ה חוץ מזה פי' הר"ב דספק בהרת קדמה בו וכן כתב הר"ם והרמב"ם
ודלקמיה קאי ונדבריו ואיזה זה ה"ק והיכי דמי וזו עו' אחרי טמא פי' הר"ב ומחליטו וכן לשון הר"ם וגרסא דמחליטו
בדלוי והרמב"ם כ"מ ד מהט"ז העתיק המשנה בלשונה ולא כתב עלה דטומאתו בספק כמו שכתב אהיה דם פ' דלעיל ולכאור' שני
הספיקות שוות דהא משהו לכו תנא דידן ז"ל שהרמב"ם ס' זך אדכתב בספ"ב על מסני' דלעיל ובפי' הרמב"ם הנה שני האישים
לכד יטמאו בנגעים [מספק] ובגמ' ימסיים בה דאוקמא חזקה ראשונה ולא הלכה וזה פשיין הוא וטמא ע"כ וה"כ בשע' גלבן איב'
חזקה דשער בא תחלה שחור וכדכתיבי לעיל ומי' מדברי יחושע לא פליג אדכא נראה דבהך דהכא מודה ולפיכך י"ל דהכא
טמא דמי וטעמא דכיון שבהרת בגרים היתה הוה כחומק לטומאה ומש"ה נמי סתם הרמב"ם ב"ד מהט"ז ולא פירש אדכא
דמספקא טמא כמו שכתב אדם פ' דלעיל: ב הרי היא כמו שהיתה לאומרו (ית') (שם י"ד) הנה נרפא נגע זרעית מן הצרוע ולשון
סגרא נרפא שהלך לו נגע ונגע שהלך לו שער לבן הצרעת שהלכ' לה מחיה הרמב"ם וזו נדרשת בטהרת המזורה ולא ידעתי למה
לא הביא ברייתא דספרא ששניה בלשון משנתינו החליטו בשער לבן הלך לויכו ומפיק ליה מרבויה דואס פשה טפשה:

בא שער לבן והחליטו
וחזר שער לבן או מחיה או פשיין:
הרי היא כזו שהיתה
כלומר שאר בטומאה כמו שהיה
אע"פ שאין זה אומן סימן שהיה
החלט ומו

א פ"י ס"ה
ב ס"ז
ג ס"ח

והחזר הפשוט וכן בשער לבן כתב הר"ב הא דלא קמיני כאל וכן במחיה כו' פעמים שיכיה טהור כגון שהמחיה מעטה הנגע מכגרים לפי מה שיתבאר בס' שאחר זה הרמב"ם ז"ל שם במשנה ב' ולא שהמעטה מכגרים ואלו ש' פעמים המחיה עדיין היא כגרים דהא בהדיא תמן בס' דלעיל משנה ו' בהרת כגרי' ובה מחיה בעדשה ושער לבן בחזר המחיה כו' הלך שער לבן טומא מפני המחיה אלא שנתמעטה מכגרים ר"ל שיעור הגרים שיהא שמהא סביב המחיה מכל נד כשעור ב' שערות וכתבנו ע"כ

ה"ז
ה"ט
ה"י
ה"כ
ה"ל
ה"מ
ה"נ
ה"ס
ה"ע
ה"פ
ה"ק
ה"ר
ה"ש
ה"ת
ה"י
ה"ז
ה"ח
ה"ט
ה"י
ה"כ
ה"ל
ה"מ
ה"נ
ה"ס
ה"ע
ה"פ
ה"ק
ה"ר
ה"ש
ה"ת

הלך הפשוט ויחזר הפשוט וכן בשער לבן בסוף שבע ראשון בסוף שבע שניי לאחר הפטור יהיה כמ' שהיה' וכן שער פקודה עקביא בן מהללאל מטמא וכתבנו מטהרין איזה הוא שער פקודה מי שהיתה בו בהרת ובה שער לבן היתה הבהרת והניחה לשער לבן במקומו וחזרה עקבי' בן מהללאל מטמא וכתבנו מטהרין יאר' ע' מורה אני בזה שהו' טהיר איזה הוא שער פקוד' מי שהיה בו בהרת כגרים יזכה שתי שערות והלך הימנה בחצי גרים והניחו לשער לבן במקו' הבהרת וחזר אמרו לו כשם שבטלו את דברי עקביא אף דבריד אינן מקוימין ד' כל ספק נגעים בתחלה טהור עד שלא גזקק לטומאה משגזקק לטומאה ספק טמא כיצד שנים שבאו אצל כהן (גמ' א) בזה בהרת כגרים יזכה בסלע בסוף שבע בזה בסלע וזכה בסלע ויאנו יודע באי מהם פשה בין באיש אח' בין בשני אנשי' טהור ר"ע אימר באיש א' טמא ובשני אנשים טהור :
ח משגזקק לטומאה ספק טמא כיצד שני שבאו אצל כהן בזה בהרת כגרים יזכה בסלע בסוף שבע בזה בסלע ועוד ויעוד ויעוד שניהם טמאין אע"פ שחזרו להיות בסלע ובסלע שניהן טמאין עד שיחזרו להיות כגרים זה

וחזר הפשוט וכן בשער לבן הא דלא קמיני כאל וכן במחיה לפי ששאלך הפשוט וכתב המחיה פעמים שיכיה טהור כגון שהמחיה מעט' הג' מכגרי' וכן שער פקוד' לשון פקודן שהפקודה הכהר' את השער בעור הכשר והלכה לה :
והמחיה מטהרים וטעמיהו דכתי' והיא הפכה שפכתו היא ולא ספכתו חזרת' : אף דנריך אין מקוימין דהא נמי טהור והלכה כהמחיה : ד בין באיש אח' אע"פ דמה נפש' כו' בהר' א' שפסת' אותה שפחלה כגרים ועכשיו כסלע וכו' ראוי להחליטו אפי' הואיל ואינו יודע על איזה נגע מחליט טהור מגזירת הכתוב דכתיב (ויקרא ג') ואם פשה פשה בעור וטמא הכהן אותו את הנג' הודאי הוא מטמא ואינו מטמא את הנגע שיש בו ספק בין בשני אנשים אע"פ שאחד מהם טען הסגר וימים שני' בסוף שבע ראשון והאחר מוחלט הואיל ואינו יודע איזה להסגיר ואיזה להחליט שניהם טהורים מגזרת הכתוב ר"ע אומר כו' ואין הלכה כר"ע : ה שניהם טמאין דבשניהם פשה אע"פ שחזרו להיות כסל' דהשתא אחד מהם טהור הואיל והזקקו לטומאה שניהם טמאין דכתיב (שם) וטהרו הכהן את הודאי הוא מטהר ואינו מטהר את הספק : עד שיחזרו להיות כגרים דהשתא

הכ"מ ברס ג מהט"ז להוכיח מסידוש הרמב"ם ומירוט הר"ם דשעור בהרת כגרים שהוא עס המחיה והרי משנה בלימה היא בס' דלעיל והר"ם פי' ששם אמר דלא קמיני וכן במחיה משו' דמחיה הגאה במקו' כסיון לא מטמא חסו' דכסיון בחזן ומחיה בעין שפחה מבולרת ע"כ וזה פירוש בעיני דל"כ גבי מחיה ל' קמיני וכן בפסיון היינו נמי במקו' המחיה ואין סכיון לא בחזן כדמקן בר"ם דלעיל ועוד בס' דלקמן משנה ג' שאין הנגע פושה לתוכו וכן בשע' לבן כשנולד פסיון לא מני' אחרת דבמקו' שער הוא שפס' שאין שפ' לבן בחזן כדמקן בר"ם דלעיל ועכשיו מלמתי למחר' שכתב להא דהר"ם דלמדי לא קאמר וכן במחיה וכו' כיון דאינה מבולרת וכתיב עלה ו' ל' לא תקפו א"כ שער לבן נמי לא יטמא דבעין שיכה בנג' ד"ל שהשער לבן עומד בנג' וסוכך חולה לו במקו' שיכה עס פסיון ע"כ ועדין מה שהקפתי ממחיה גוסה עומד במקומה בשער לבן בסוף שבע ראשון לא קמיני בתחלה דקמיני בחריני' משום דאין פסיון מטמא בתחלה הר"ם :
ג עקביא בן מהללאל מטמא סי' הר"ב במשנה ו' פ"ה

דעדין שהרי נהפך שער לבן בהרת וכו' הרמב"ם והראב"ד [עס בפירוט] ועוד כתב הראב"ד דאי נמי דקאמר עקבי' כיון ששער לבן עומד במקומו עדין לא נרפא הנגע מעיקר' וכמי שלא הלכה בהרת דמי ומן החולי הראשון הוא שהרי עקביא בן מהללאל מטמא ג' לס' טעמא דעקביא משום דכיון דבהרת הוא אשונה קמתי הראשונה לשער לבן וטמא אר' ע' מורה אני בזה שהוא טהור דאע"פ דבשער פקודה דוספא מטמינא בהאי שער פקודה דריש' מוד' אני שהוא טהור ואיזה שער פקודה דמטמא ר"ע כגון שלא הלכה כל הבהרת אלא מקצת' התם ודאי כי הדרה לא אמרו' דבהרת אחריתי היא אלא קמייתא והרי קמ' לשער לבן א"ל כשם שבטלו וכו' דמי דמדיית לן ברישא דטהור ה"כ אודי לן בסופא דמה לי הלכה כולה מה לי מקלמה הא כיון דלא פש א"ל חצי גרים חצי גרים לאו כלום הוא עכ"ל : ד משגזקק לטומאה ספק טמא כיוס זק מהר"ם ליקא וכן במשניות ישנים מנוקדים טהור כתב הר"ב דכתיב ואם פשה וגו' וטמא הכהן אותו את הנגע הודאי שחל' אותו שב על הנגע הרמב"ם וכתב הר"ם ואלו' דהאי קרא בפסיון כתיב ה"ה בשער לבן דקמיני בתוספתא בהרת כחצי גרים ובה ב' שערות (נולד) בהרת כחצי גרים ובה ב' שערות כן הוא בתוספתא פ"ב הרי וז' להחליט טענה ואינו יודע או שהפכו ואלו שקדמו טהור דנריך שילע באיזה שערות הוא מחליטו ע"כ וכן העתיק הרמב"ם בס' מהט"ז (הלכה ה') ונראה א"כ דה"ל במחיה :

לעדין שהרי נהפך שער לבן בהרת וכו' הרמב"ם והראב"ד [עס בפירוט] ועוד כתב הראב"ד דאי נמי דקאמר עקבי' כיון ששער לבן עומד במקומו עדין לא נרפא הנגע מעיקר' וכמי שלא הלכה בהרת דמי ומן החולי הראשון הוא שהרי עקביא בן מהללאל מטמא ג' לס' טעמא דעקביא משום דכיון דבהרת הוא אשונה קמתי הראשונה לשער לבן וטמא אר' ע' מורה אני בזה שהוא טהור דאע"פ דבשער פקודה דוספא מטמינא בהאי שער פקודה דריש' מוד' אני שהוא טהור ואיזה שער פקודה דמטמא ר"ע כגון שלא הלכה כל הבהרת אלא מקצת' התם ודאי כי הדרה לא אמרו' דבהרת אחריתי היא אלא קמייתא והרי קמ' לשער לבן א"ל כשם שבטלו וכו' דמי דמדיית לן ברישא דטהור ה"כ אודי לן בסופא דמה לי הלכה כולה מה לי מקלמה הא כיון דלא פש א"ל חצי גרים חצי גרים לאו כלום הוא עכ"ל : ד משגזקק לטומאה ספק טמא כיוס זק מהר"ם ליקא וכן במשניות ישנים מנוקדים טהור כתב הר"ב דכתיב ואם פשה וגו' וטמא הכהן אותו את הנגע הודאי שחל' אותו שב על הנגע הרמב"ם וכתב הר"ם ואלו' דהאי קרא בפסיון כתיב ה"ה בשער לבן דקמיני בתוספתא בהרת כחצי גרים ובה ב' שערות (נולד) בהרת כחצי גרים ובה ב' שערות כן הוא בתוספתא פ"ב הרי וז' להחליט טענה ואינו יודע או שהפכו ואלו שקדמו טהור דנריך שילע באיזה שערות הוא מחליטו ע"כ וכן העתיק הרמב"ם בס' מהט"ז (הלכה ה') ונראה א"כ דה"ל במחיה :

זהו שאמרנו כי לא ידעתי למעוטי מאי דכס"ג דיבמות
 משנה ה' ופרשי' זהו דתנן ההם דלמעוטי קאמי
 ועוד ק"ל אמאי לא תנן כמי ברישא זהו שאמרנו עד שלא נזקק
 לעומאה ספקו טהור ועוד דתנן הוה למעוטי תרתי כדתנן
 בריש פירקין לך כ"ל דה"פ

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
מ
מא
מב
מג
מד
מה
מו
מז
מח
מט
נ
נא
נב
נג
נד
נה
נו
נז
נח
נט
ס
סא
סב
סג
סד
סה
סו
סז
סח
סט
ע
עא
עב
עג
עד
עה
עו
עז
עח
עט
פ
פא
פב
פג
פד
פה
פו
פז
פח
פט
צ
צא
צב
צג
צד
צה
צו
צז
צח
צט
ק
קא
קב
קג
קד
קה
קו
קז
קח
קט
ר
רא
רב
רג
רד
רה
רו
רז
רח
רט
ש
שא
שב
שג
שד
שה
שו
שז
שח
שט
ת
תא
תב
תג
תד
תה
תו
תז
תח
תט

ודאי שניהם טהורים שהפסיון שבעבורו הוחלטו הלך משניהם
פרק ו גופה של בהרת גרים חזי סול : הקלקי טס
 מקום וסולין שבו גדולים מרובע וזכו
 שער מזומנס שזכרה ואם היה הנגע עגול או על צורה
 אחרת אם יש בו כרי שיכ"ב בסו'
 הנגע כגרים הקלקי מרובע
 טמא ואם לאו טהור : ב בהרת
 הבהרת מנחון וטמאה משום
 פסיון נתמעטה טהורה דליכא
 כגרים : רבקה המחיה וכנסה
 הבהרת טהורה דלין המחיה
 מנחור דבעינן בהרת כעדשה
 מכל לז סביב למחיה : ג בהרת
 הבהרת מנחון טמאה סברי
 פסקה בעור נתמעטה טהורה
 ואפי' היתה מחיה כעדשה ארבת
 המחיה ונעשית כעדשה טמאה
 נתמעטה שפסקה הבהרת עלי'
 ר"מ מטמא דחשיב ליה פסיון
 מבטנים כמו מבחו' :
 וחכמים מטריי' :
 דפסיון שפנסים לא :
 חשיב פסיון והלכה :
 כחכמים :
 ד שלא

זה הוא שאמרנו משנוקק לטומאה ספקו
טמא :
פרק ו גופה של בהרת כגרים
 הקלקי מרובע מקום
 הגרים תשע ערשות מקום ערשה ד' שער'
 נמצאו שלשים ושש שערות : ב בהרת
 כגרים ובה מחיה כערשה רביתה הבהרת
 טמאה נתמעטה טהורה : רבקה המחיה
 (במ"א טהורה) טמאה נתמעטה טהורה :
 ג בהרת כגרים ובה מחיה פחות מבעדש'
 רבחה הבהרת טמאה נתמעטה
 טהורה רבחה המחיה טמאה
 נתמעטה ר"מ מטמא וחכמים מטריי'
 שאין הנגע פוישה לתוכה : ד בהרת
 יתרה מכגרים ובה מחיה יתרה
 מבעדשה רבו או שנתמעטו טמאין
 ובלבר

קאמר' וזו שאמרנו משנוקק בו
 כלומר דכל היכא שזקק הוה
 ספקו טמא משא"כ בקידס
 שזקק בו דלא הוה כללל . דהא
 משכחם כפרי גווי דטמא ולפי'
 לא תני לעיל זהו שאמרנו עד שלא
 נזקק בו :

פרק ו כגרים הקלקי בו
 נמצאו ל"ז
 שערות . בת"כ שער לבן ומחיה
 צער חי וכו' עד וא"ל ד"א
 לסייעה שהעסקתיה במשנה ב'
 פ"ד ומי א"כ למה נאמר שער
 לבן ומחיה בשר . לומר לך שלא
 תהא טמאה עד שיהא כרי לקב'
 שער לבן ומחיה יכול שער לבן
 מנזר א' ומחיה מנזר א' ת"ל
 בשא"ת שיהא מנחור לתוך
 השאת הא כולד מקום שני
 שערות מימיה ומקום ב' שערות
 משתאלה ותלמולה תמנה

ומלמטה מחיה מרובע נמצאו ל"ז שערות נמצאו גוזה של בהרת כגרים הקלקי מרובע וכתב הרמב"ם ואמרנו זרעית זרע' לב' ש"ל
 שכל נגע זרעית לא יהיה שערות פחות מזה והוא אחר בנין אב לכל הזרעית ע"כ ועיין במשנה ו' פ"י ד"ה ב' נתיק' * ומ"ש הר"ב
 הקלף שם מקום וכנסה במס' זעירות במס' פ"ה ר"ב שהן מרובעות כו' וכ"כ שם הרמב"ם וכתבנו בנא"ל נטעלרנו במקום
 עדשה ד' שערות ר"ל המרובע המזיף כעדשה אשר הוא שיער המחיה (כמ"ס במתני' דלק') הרמב"ם ב בהרת כגרים ובה
 מחיה כעדשה ובין הכל כגרים הר"ש ועיין בפ"ד משנה ו' : ובה מחיה כעדשה שכן שיעורה כמ"ס במשנה ב' פ"ד ובנא"ל שתייה
 מרובעת ג' כמו שזכרנו (במשנה ה' ס"א) וכבר בארו זה בתוספתא במקואות . אמנם נתנו הרבוע בה כאשר היתה (כעדשה)
 מלמלמט' עד שתייה העדשה (בה) כמו עגולה ברבוע שלמת כלעית המקיף זאת עגולה אולם כאשר נוספת המחיה על זה
 השיעור עד שיהא מרובע כעדשה ישקע בתוכה הנה היא טמאה על איזה פנים שתייה הרמב"ם בפ"י מתני' דלעיל רבחה הבהרת
 טמאה פ"ה ר"ב משום פסיון וכ"כ הר"ש יג"מ שאם הלכה המחיה טמאה משום פסיון ו"ל מהר"ם רבקה הבהרת טמאה ו"ה"ה בלא
 פסיון טמא מעיקרא משום מחיה אלא משום דבעי לתייר רבקה מחיה טהורה נקט גמי צברה רבקה נ"ל ע"כ . והרמב"ם בפ"ג
 מהע"ז השמיט חלוק' זו רבחה המחיה טמאה והר"ב העתיק טהורה וכן הר"ש וכן הוא בנ"א וכן הוא גיר' הרמב"ם וכתב הר"ש
 דיש להעמיד גיר' טמאה פגון דבהרת כגרים בלא מחיה דאפי' רבה המחיה עד שני ערשים אכתי מנחורם היא ע"כ וכתב מהר"ם
 ולפי זה יש לפרש רישא נתמעטה טהורה דנתמעטה משיעור בהר' ומחיות' . דהיינו שאין בה כגרים בין הכל נתמעטה המחיה
 מבעדשה כגון שרבחה הבהרת מבטנים טהורה וק"ל א"כ לשלוג ר"מ בה' כ"קא פליג בסיפא דמטמא משום פסיון ושנא"ל דסתמ'
 ברבנן וה"ל סתם ואח"כ מחלוק' והדר סתם לן כרבנן גבי בהרת כגרים ומחיה כעדשה מקיפתה כמו שאפרש ע"כ : נתמעטה
 טהורה שאין הנגע פוישה לתוכה אפי' לר"מ דמתני' דלקמן . דהא לית כאן טפי מכגרים דכי איכא כגרים בלא המחיה פחותה
 מדעדשה הוה דקאמר ר"מ שהנגע פוישה לתוכה . כ"כ הר"ש בפ"י תוספתא דמתני' דלקמן : ג נתמעטה
 או שהלכה לה הרמב"ם פ"ג מהט"ז הלכה ה' ועיין (בפ"י הר"ב) במשנה ה' : וחכמים מטריי' לאו למימרא שיטהרו ויפטור
 איתו אלא היינו לומר דאין כאן סימן טומאה ויבאיר ולפיכך הרמב"ם בפ"ג מהט"ז כתב הר"ז כמות שהיתה ואין כאן סימן טומאה
 כלומר ויבאיר ומסכים הראב"ד כמ"ש שם הכ"מ שאין הנגע פוישה לתוכו . וראיית זה אחר נגע הנחק הקים יגע לנחק מה נחק
 אינו פוישה לתוכו אף הנגע אינו פוישה לתוכו כמ"ס הרמב"ם ומלאתי כבוד בשם הראב"ד בפירושו לתורת כהנים שפירש כי בנחק
 אין דין מחיה ואי אפשר להיות פוישה לתוכו אף נגע אע"פ שיהיה בו מחיה אינו פוישה לתוכו עד כאן ובעל קרבן ה"הן פי' דבנחק
 אין בו שער כדתניא וכי מה יש בו כו' והעתיקו הר"ב במשנה ה' ס"י ואמר מגלח חוזה לו (וכן שנינו שם) ומשמע שאין פסיון
 אלא חוזה לו ע"כ דבריו ולי קשיא על שניהם מהמשנה ו' דפרק' דשני נתיקים זה נעוטה של שער מפסק בנייהם
 דהשתא יש בו בתוכו ממש ועיין שם (ד"ה נטרף) :

ה"ג

ד שלא יתמעטו מכשיעור בהרת מכגרים ומחיה מכעדשה :
ה בהרת כגרים מרובע ורצועה של בשר חי ברוחב כעדשה
מקפת אותה מסיבי ומוץ לאותו בשר חי וקפת בהרת כגרים
מסיבי והריש כאן שתי בהרות אחת פנימית ואחת חיצונה

ומחיה מסקת ביניהן סביב :
הפנימית להסגיר דאין לה מחיה
באמצעה : והחיצונה להחליט
למחיה המקשה לפנימית סימן
טומאה לחיצונה שהרי היא
מבוצרת באמצעה : שהבהרת
בתוכה לפי שהבהרת לתוכה
אינה חשובה סימן טומאה
לחיצונה דבעינן מבוצרת נגע
מכאן ונגע מכאן ומחיה באמצע
[בלי הפסק דבר אחר בתוך
המחיה והכאן יש כאן נגע ומחיה
ונגע ומחיה ונגע ואין הלכה כר'
יוסי : נתמעטה המחיה שפסקה
הבהרת עליה : והלכה לה או
שהלכה לה כלה : אם מפני
היא כלתה שבהרת הפנימית
כסקה המחיה : סימן פשוט
לפנימית ומחליטה שהרי פסקה

מבחון והחלונה טהורה שהלכה מחיה או נתמעט מכעדש :
אם מבחון שהבהרת החלונה כסקה המחיה : החלונה טהורה
שנתמעט מחיה או הלכה ופשוט ליכא שאין נגע פושה
לתוכה והפנימית להסגיר שהנגע עמד בעיניו : בין כך ובין
כך בין כלתה מפניו בין כלתה מבחון טהור שכסם שאם
פסקה החלונה למחיה שבתוכה אינו פשוט כך כשפסקה הפנימית
למחיה שבחון הבהרת החלונה אינו פשוט והלכה כר' עקיבא :
ו אימתי החלונה טהורה כשפסקה הפנימית או החלונה
על המחיה דאמרן לעיל שהחלונה טהורה ה"מ בזמן שהיא
כעדשה מובאק שהמחיה כעדשה מלומצת לא פחות ולא
יותר אבל אם היא המחיה יתר מכעדש : המותר סימן
פשוט לפנימית והחלונה עמאה כלומר אם פסקה הפנימית
על אותו מותר שתיכן להחליט פנימית משום פשוט ומחונ'
משום מחי' ואם פסקה החלונ' על אותו מותר מ"מ
החלונ' להחליט משום מחי' והפנימית להסגיר ואין
הלכ' כרבי שמעון : היה בהק פחות מכעדשה סמוך לפנימית
זה החלונ' מקפת לבהק : סימן פשוט לפנימית : אם פסקה
הפנימית וכסקה אם הבהק הפנימית להחליט שהרי פסקה
מבחון ואם החלונה פסקה וכסקה אם הבהק אינו סימן
פשוט לחלונ' שאין נגע פושה לתוכו והאי דנקט בהק
פחות מכעדש דאם היה כעדש היה מטמא משום מחי'
דקי"ל מחיה מטמא בכל המראות אבל פחות מכעדש אין
כאן מחיה דאין מחי' פחות מכעדש : ו שאין

טהור הוא שר"ל שאין אלו הכתמים בסנות עשש בשרי אבל
ענין יקרה מכלכול לחוסיו וערכובם

ד ובלבד שלא יתמעטו מכשיעור ולא תקרב המחיה לסוף
הבהרת בפחות מכדי למחיה שתי שער' הרמב"ם
פ"ג מהט"ז [הלכ' ו'] : ה רבי עקיבא או בין כך ובין כך
טהור נכב הר"ב בין כלתה מפניו וכו' וכן פי' הר"ב "כ"ס וכלומ'
כיון דפשוט הפנימית לא לעור
הבשר הוא אלא למחי' שבהק
בהרת הוא נמי כמו פושה לתוכו
דלא היו כשיון אבל הר"ש מפדש
דר"ע ה"ק בין כך ובין כך בין
כלת' מבכניו שהפנימית להחליט
בין כלת' מבחון שהפנימית להכני'
בין לא כלת' כלל כלומ' בין כלת'
בין לא כלת' החלונה טהור

ובלבד שלא יתמעטו מכשיעור : ה בהרת
כגרים יומחיה כעדשה מקפתה יוחין לחי'
בהרת הפנימית להסגיר והחיצונה
להחליט א"ר יוסי אין המחיה סימן טומאה
לחיצונה שהבהרת לתוכה נתמעטה
והלכה לה רבן גמליא או אם מבפניו היא
כלה סימן פשוט לפנימית והחיצונה טהור'
ואם מבחוץ החיצונה טהורה והפנימית
להסגיר ר' עקיבא אומר בין כך ובין כך
טהורה : ו אמר ר' שמעון אימתי בזמן
שהיא כעדשה (ס"א) מובאת היתה יתרה
מכעדשה המותר סימן פשוט לפנימית
והחיצונה טהורה היה בו (גמ') בהק פחות
מכעדשה סימן פשוט לפנימית

ואין

ומ"מ מסיק דר"ע כח"ק דר"י ס"ל וה"ק בין כדבין כהפנימית
להסגיר והחלונ' טהור וזה כדברי הרמב"ם והר"ב :
ו מובאה פי' הר"ב מלומצת כו' באלו הוא לקח עדש
במחוס ושם אוחוסם הרש"ם והערך
הביאו בערך מובא ופי' מכוונת ולא אמר מחיון לשון הוא :
המותר סימן פשוט לפנימית פי' הר"ב כלומר אם פסקה
הפנימית על אותו מותר שתיכן להחליט כו' והיא
קאי שכתב ואין הלכ' כר"ש דאלו על מ"ש ואם פסקה חלונ'
כו' לא מצי קאי דהא היינו כסקתא דריש מתניתין דלעיל
הפנימית להסגיר והחלונ' להחליט : היה בהק פחות
מכעדש כתב הר"ב האי דנקט בהק פחות מכעדשה דאם
היה כעדש היה מטמא משום מחי' דקי"ל מחי' מטמא בכל
המראות וכ"כ הרמב"ם ודבריהם המוכיח מאוד דהיכי
מציאת אמרת דבהק היינו בשר חי ואין נראה כן לא תן הכתוב
ולא מן התשנה מן הכתוב שכן קורבו לזה בשר חי ולזה
בהרות לננות כהק בהק הוא ומן המשל דהא תנן במשל'
ה' ו' דס"ק הית' בו מחי' כו' ובא השחין כו' ובהק וכן
כתב שם הר"ב לשון פ"ב בשר חי ולא הבהק וה"ב כפ"ח משנ'
ו' וא"ת על כרחינו כיון שהמחי' מטמא בכל המראות
כמצינו למדין שהבהק ג"כ בכלל מחי' הוא וזו דאי שאינה
לריכה לפנים שכבר פי' הר"ב במשנ' ב' פ"ד שזה שהמחי'
מטמא בכל מראות דהיינו במראות הבשר בין כושי בין לבן
בין אדום אבל בהק הן בהרות אלא שהן כהות דהיינו למטה
מהארבע מראות וז"ל הרלב"ג בפירושו בהק הוא פורח בעור
הוא חתם בעור והנה האיש הבהקי נקרא רוס' בלע"ז והוא
באוסן

ח

ב"ב ס"א

מ קדושין כה
ספ"ג ט"ו

לאופן בלתי שלם כמו שיקרה לעוף שתיזה נוצמו מצבעים רבים לזאת הסבה * כמו שהצבאר בצבעיות ע"כ * אבל מחיה בשר חי אינו בשום מראה משתנה אבל הוא מראיתו של עור האיש ההוא ולפיכך הוא בשר חי ר"ל שאין בו שינוי כלל וזהו שכתב ר"ב הרלב"ג בטעם שבשר חי אשר בחוד הכגע הוא סימן טומאה ואמר לפי שזה יורה על שזה העפוש (ר"ל הכגע) בא לזה המקום שבשר והעור מחוץ מהם * ולזה מגיע אל מקוץ המקום ההוא קודם שיגיע אל מרכו * ולזה יורה שזה העפוש הגיע שם ממה שדחה אליו * מהעפוש מפנימי

הגוף וזה שאם היתה התחלת הויה זה הכגע בשר (והעור) שהוא בו (ולא מפנימית הגוף) * היה תן הראוי שיהיה התחלתו במרכו * ואחר יתפשט לחוץ וזה מבואר מאוד ע"כ * וכי נמי אמרת דבהק דהכא * לא בהק דקרא ושנסנה במשה לא הכא קרי למחיה עתה בשם בהק * הואיל ואינה כעדשה שהוא שיעור סימנה לטומאה להכי קרי ליה בהק שהוא שם מראה טהור אחתי תקשה חדא מאי טעמא לא קתני בהדיא * היה מחיה פחותה מכעדה כדקתני לעיל מתני' ב' שהרי בכך אינו מקצר במלות * ולמאי ג"מ משנה בלשון וקרי ליה נהק ועוד דכיון דהשתא לא קרי ליה בהק * אלא משום שהוא פחות מכעדה א"כ היכי קתני בהק פחות מכעדה * והרי אין בהק במקום הזה אלא מה שהוא פחות מכעדה * ועוד קשיא לפרוש מאי אתא מתני' לאשמועינן * וכי עד הכא לא שמעינן שהפסיון אין לו שיעור והא משנה שלמה שינוי ברפ"ד הפסיון בכל שהוא * ואין סימן פסיון לחנוכה * כבר שמענו שפרקיין הלכך באמת דברי הרמב"ם * ובר"ב בזה תמוהים מאוד * ולכן נראה כפי' הר"ש שכתבו ו"ל היה בהק פחות מכעדה * שסמוך לפנימית בהק והבשר חי חוץ לבהק והחלוקה מקשה לבשר חי סימן הפסיון לפנימית * אם נתכסה הבשר (חי) בבהרת מחליט הפנימית משום פסיון אע"פ שבהק מפסיק דאין בהק חשיב הפסק לקסיון כיון דלית ביה כעדה ואין סימן הפסיון לחנוכה דאין הכגע פושה לתוכו עכ"ל * והשתא נראה קמ"ל * דאע"ג דתנן בפ"ק דבהק תמסיק בן אדם לפסיון מנילו מידי טומאה הפסיון * וקמ"ל"ן הכא דכשבהק פחותה מכעדה * אינו מססיק ואינו מניל ומלאתי לזהר"ם שמשום דברי הר"ש והא קמ"ל"ן הכא דכשבהק פחותה מכעדה אינו מססיק ואינו מניל ומלאתי לזהר"ם שמשום דברי הר"ש והא קמ"ל"ן טעמא דבהק פחותה מכעדה לא הוי סימן טומאה פסיון אף לפנימית שהרי בהק מפסיק בין האדם לפסיון * ע"כ * הריהו בהק כו' סימן פסיון לפנימית נראה דגם זו ג"תא להלכה דהא לעיל פסק בר"ע דאין פסיון לפנימית ג"כ וכן הרמב"ם לא העתיק בזה וזו בחבורו * יש לתמוה על הר"ב והרמב"ם בפירושו שכתבו אין הלכ' בר"ש דריש ו"ל לכתוב כן הכא בסוף מתני' * ואין סי' פסיון לחנוכה ג"ל דלר"מ אנטיך דאע"ג דס' ל שהכגע פושה לתוכו אין סי' טומא' לחנוכה כיון דבהק פחותה מכעדה מפסיק בין האדם לפסיון ור"מ למעמי' דאח' לק' פ"ח מ"ו דפשו' מכעדה כעדה בחזרו בו ראשי אברו' וכו' והיה הכא מהר"ם * ז' שאינן מיטמאין משום מחיה הקשה הראב"ד בפ"ג מהט"ז (הלכה ח') למה (לא) אמרו שאינן מיטמאין בבהרת * ולמה תספו שאינן מיטמאין במחיה * וי"ל מפני שהוא חלק למעלה ואילו היה מקום שער היו אומרים ג"כ שער ואילו היה ראוי לפסיון היה ג"כ מזכיר פסיון * אלא שרוב ראשי אברים הללו * אפילו לגרים אינם ראויים כ"ש לפסיון * ועי"ל לשיכך תספ' מחיה לפי שראשי אברים הללו מעבדין בסריחה כדאי' במתני' (דלקמן) אשמועי' הכא אע"ג דלכסוף טמאמו משום מחיה * מתחלה מיהא לא טמאמו לפי שאינם מקום בהרת כגרים * וזה עקר ע"כ והכ"מ דקרא דדעת הרמב"ם שאלו היתה בהרת כגרים בראש אחד מאברים אלו אפשר שיהיה נראה כולו כאחד * אבל מתוך שהמחיה בטובה אין העין שולט בכל הבהרת כאחד ע"כ :

וראשי אונים שפת האוזן רש"י פ"ק דקידושין דף פ"ה : **וראשי** הגוייה : פי' הר"ב הוא גיד האמה * וראיתי בכך נחם שכתבו ו"ל ונתיחס כל הגוף לזה האבר לפי שממנו הושתת ונתיסד כל גוף האדם * ג"כ תענוג זה האבר ראש לכל הנאות ותענוגי הגוף * עכ"ל * ואין דבריו אלא מקושיים כלל אם הסי' הראשון הנה מפני גוף אחר שיתסד ע"י הזרע שהוא התענוג לו לא מפני כן יתכן לקראו גוייה והמכוון זה הגוף שהוא בו * ואם הסי' השני יכ"ש שאין מן הדעת שהמחיה יכנונו בשם כל הגוף להיותו מהענג על ידו ומדרכס הוא להעלים ולהסתיר בגשום אפי' במקום הנרדף כ"ש כאלו במקום שאין תכרח לזה אבל מה שג"ל בזה שלא תקרא גוייה כלל אבל תקרא ראש הגוייה * לפי שהאופולט יוצא מן הגוייה דומיא לזה וכאשר בית הרחם תקרא שפולי מעיין במשה ח' פ"ט דנדה לשיכך תקרא הגיד עצמו ראש הגוייה לא שיקרא גוייה אבל תקרא ראש הגוייה והיות מן היתו בכאן שיאמר ראש הגוייה אבל מישו הלשון וקצורו * שאינו ניפל במלות שוות וראש מושך עצמו ואחר עמו ותדע שכדברי כוהא דבגמ' סוף פ"ג דנדרים (דף ל"ב) בתחלה המליכו הקב"ה על רמ"ג אברים ולכסוף על רמ"ח ואילו הן ב' עינים ב' אונים * וראש הגוייה עוד שם מעשרק שליטת ב' עינים וב' אונים וב' ידיים וב' רגלים וראש הגוייה ופסו ומה טעם (תקע) שם בראש הגוייה * אלו היה שם הגיד גוייה עצמו * לא הל"ל אלא והגוייה * אבל זה שמו אשר נקראו ראש הגוייה כמו שפרשתי והוא הנכון והא דבפרק המפלת דף כ"ה אמרי' וגוייתו כעדה * ופירש"י גוייתו גיד אבר הזכר * ע"כ * ל"ק שהרי כתבו התו' שם שאין מקומו בולט אלא שיקומו ניכר כעדה ע"כ * ומפני כן לא יוכל לקראו ראש גוייה כיון שאין לו ראש בולט :

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

וראשי אונים כשפים כאחד * וכן ראשי דדין שפאיש : **וראש** הגוייה הוא גיד האמה : **ויכלת**

ויבנות לשון [או חרוץ או יבלת] ויקר"ב פור"ש בלע"ז :
 ולדלוין בשר שסירס ונדלדל ואית דברים ותלעלין בשר שנעש'
 כמו חל גבוה ואין חל"כ כר' איעור : ה שאינן מיטמאין
 בבהרת ב' מראות נגעים . שאת ותולדתה כהרת ותולדתה :

וראשי הדדים שבאשה ר' יהודה אומ' אף
 של איש ר' איעור או אף היבלו' והדלדולין
 אינן מיטמאין משום מחיה : ח"א מקומות
 באדם שאינן מיטמאין בבהרת . תוך העין .
 תוך האוזן . תוך החוטם . תוך הפה . הקמטים
 והקמטין שבצואר . תחת הירד . ובית השחי
 כף הרגל . והצפורין . הראשי . והזקן . השחין
 והמכוה והקדח המורדין . אינן מיטמאין
 בנגעים . ואינן מצטרפים בנגעים . ואין
 הנגע פושט לתוכן . ואינן מיטמאין משום
 מחיה . ואין מעכבין את ההופך כולו לבן .

חור

הראש והזקן אין מיטמאין בבהרת דכתיב (שם) נסק הוא
 צרעת הראש או הזקן הוא . אין לראש ולזקן טומאה ילא טומא'
 נתקין בלבד : השחין והמכוה והקדח המורדים . שלא נטרפאו
 יפ' : ולא נקרו העור שלהם כקליפת השום : אין מיטמאין
 משום נגע דבשחין כתיב (שם) שחין ונרפא ובמכוה כתיב
 (שם) והיתה מחיה המכוה . קדח הוא שחין שזא מחמת דבר
 אחר כגון מחמת נמכת אבן או עזא גפת או סידומכוה כתיב שלא
 באה מחמת האש עלתו . אלא מחמת תולדות האש . כגון רמץ
 חס' ובפסית חס' כל אלו קרויין קדח . לשון כקדוח אש חמס' .
 וקדח המורד כתיב שלא נטרפא ולא העלה קרום כקליפת השום
 אינו טמא משום נגע . המורדים . כל זמן שלא נטרפאו
 שלא העלו קרום . קרויין מורדים כלומר שעדיין עומדים
 במרדס ואית דגרסי מורדים ב' רישין לשון רר בשרו (שם)
 ס"ו : ואין מצטרפים בנגעים . אם היה חני גרים נגע בעור
 בשרו וחני גרים באחת מן המקומות הללו . אין מצטרפין
 לבגרים : ואין הנגע פושט לתוכן . דכיון דלא טמאו באום .
 לא טמאו כתיב בפסיון : ואינם מיטמאין משום מחיה . דאם
 פרח בכלו ויש בראשו או בכף רגלו או בקמטין בשר חי .
 אין מיטמאין משום מחיה . אי כתיב חס' היה אחד מן המקומות
 הללו מכוזר בתוך הנגע אינו טמא משום מחיה . ואינם
 מעכבים את ההופך כולו לבן . אם פרח הצרעת

וראשי הדדים שבאשה . אבל שבאיש אינן בולטין כ"כ ואין
 זה שפוע רש"י סס : ח תוך הפה מפורש בתוספת'
 שהניא הר"ש דאודס שפתי' לדון כמות הפה . ופי' הכ"מ (רי"ט)
 פ"ו מהט"ז בשם הר"י קורקוס . משום דכתיב זמני טובא עור

דכ"מ פ"ו הל"ג

בשרו ופי' ממטטין עור כף
 הרגל מפני שאינו נראה וגלוי
 תדיר אפי' דבכל דוכא חסוב
 גלוי וכוא הדין לאודס השפתיים
 כי כשסוגר פיו שאינו מדבר .
 אינו נרא' ע"כ : והקמטין
 שבצואר כתב הר"ב תנא סיפא כו'
 דלא תימא קמטים דצואר דוקא
 דלא מתמזין כי אחריתי וכך כתב
 הר"ש וז"ל מהר"ם ולא מתמזין
 בכל אדם אבל קמטין שבצואר
 הגוף כגון באדם שמן שיש לו
 פימה עלי כסל (ל' מקרא הוא
 אוזב ט"ו) כיון דלא שייך באדם
 כחוש' לא חשיב בית הקמטין .

קמל"ן ע"כ : תחת הדד וז"ל השחי פי' הר"ב כשנרא' כמניק'
 כו' כשנראה כמיוסק כו' כדכתב בפ"ב משנה ד' . ושם מפורש
 קדח פי' הר"ב הוא שחין שזא מחמת דבר אחר כגון מחמת
 מכת אבן וכו' . דכתיב בת"כ אין לי אלא שחין שעל
 מאלוין . לקח בעץ באבן בנפת בחמי טבריא . וכל
 שאינו מחמת האש מניין ת"ל שחין שחין אציה . ומני' גבי
 מכוה . אין לי אלא שזכו באור . נכוה בנחלת ברמץ . כסיד
 רותח . בנפסית רותח . בחמי האור . מניין ת"ל מכוה מכוה
 ריבה ומרבי' לכו כדן שחין ומכוה מה הניס מורד לא אף
 קדח מורד לא הר"ש ועיין בגמרא פ"ו דפסחים דף ע"ה . ויש
 לדקדק דברפ"ט תנן אזהרה שחין לקח בעץ כו' . איזהו מכוה
 נכוה בנחלת כו' . וז"ל דהתם לא התני אלא דאחיה מדרשא .
 וראיתי לרבינו בגור אריה שכתב דה"ק התם דאפי' דלקח
 בעץ כו' וזא ע"י חמוס אינו מכוה . אבל הוא שחין וכ"ש
 שחין עצמו . ע"כ . ואין דבריו עולים כן כפיסא גבי מכוה .
 והרמב"ם פי' בחמתי' דהכא שחין היא הכלה בכל מה שיוכה .
 באבן ועץ וברזל . וזולת זה ומכוה הכלה באש או (בדבר)
 שנתחמט באש כמו אבן וברזל חס' ודומיהם . וקדח הנגע
 הווה מליטה נטרפת כלהבת בגוף כמורסות והיציאות אשר
 יקצו בעור ויקרובו . והוא נגזר מאמרו כי אש קדחה באש
 (דברים ל"ב) ר"ל ההתלהבות . ע"כ . וברפ"ה אעתיק לשונו
 שבחבורו מהט"ז (רפ"ה) . וז"ש הר"ב לשון כקדוח אש
 יכול מורד ח' ל ונרפא יכו' עד שנעשה ללקח . ת"ל שחין . דהג"ל ובשר אשר נרפא משחין קרבן אהרן) הא כיצד נרפא ולא נרפא
 כשהוא אומר למטן צרבת השחין היא . עד שיקרום כקליפת השום ללקח . הוא קרום חוק שנרפא לגמרי מכוה מורדס כתי'
 פדמניא בת"כ מכות אש יכול מורדת ת"ל והיתה מחיה המכוה יכול משתעשה ללקח . ת"ל מכות אש הא כיצד חיה ולא חיה
 כשהוא אומר למטה צרבת המטה היא עד שתקרום כקליפת השום הר"ש : ואין מצטרפין בנגעים לשון הר"ב אם היה חני
 גרים נגע כו' ולשון הר"ש דאפי' רוב כגרים בעור הצער . ומיעוטא צהו אין מצטרפים : ואינם מיטמאין משום מחיה . פי' הר"ב
 דאם פרח בכלו כו' דכיון דהני לאו בני אשמוי ננהו אין זו מכוזרת
 למדן

הצרפת כולו חוץ מאחד מהמקומות הללו אין מעכבין דכתיב (ויקרא יג) וכסת הצרפת את כל עור הגנע עור הראוי להיות בו גנע פרט לאלו שאין מיטמאין (משום) גנע : חור הראש והזקן ונקרמו

למד השלש כדמוכח בתוספתא כ"כ הר"ש ולדבריו מכיון דקמי דתרי וחיין מעכבין את הכוסף כולו לכן תקשה דא"כ מאי הוי דאין מיטמאין משום מחי' הא אדרבא טהורי מטריחין משום פרה ככולו וכי תימא דפרת מן הטהור טמא אכתי קמט' דלמ"מ קמטי דאין מיטמאין משו' מחי' הא אכתי טמא הוא כיון שפרת מן הטהור והרמב"ם מסר' כאי נמי שכתב הר"ב חזר הראש והזקן ונקרמו פי' הר"ב ונעשה כעור דבשר דמתן בספי' והיינו נמי דמפרש דהוי אלו מיטמאין בנגעי' בד' מראות ומן המי' על הר"ש דמפרש ונקרמו שניתק הסיפר ומיטמאין בנגעי' בנגעי' נפק והדר מפרש דמטמא בד' מראות והא' ודאי דליפתא כמ"ש גריס פרי' וזכוסו :

וכקדח שנטשו צרבת שנתקלה וקדם עליהם עור כקליפ' השו' : הרי אלו מיטמאין בנגעים : בד' מראות : וה"ה דהוי מצי למחמי נחשטו הקרמין נמי מיטמאין בנגעים : ואין מנטרפין בנגעים ראש וזקן אין מנטרפין : וכן עור הכשר והזקן : או עור הכשר והראש אין מנטרפין : דאם בא לו חצי גריס נפק כראש : אי נמי חצי גריס נפק בזקן וחצי גריס גנע כעור דבשר אין מנטרפין וכן חצי גריס שחין וחצי גריס תכזה אין מנטרפין לכגרים ואין בנגע פוסה למוכן גנע של עור דבשר : אין פוסה לא בנתק הראש ולא בנתק הזקן : ולא בשחין ולא במכוב : דלא חשיבו כעור דבשר : ואין מיטמאין משום מחי' דנתקי' מטמאין בשער לבוב ופסיון ושחין ומכוב בשער לבן ופסיון : אבל מעכבין את הכוסף כולו לכן שאלם פרה הצרפת כולו ונשאר דאם או הזקן שנקרמו שלא פרה הצרפת' בכן או השחין המכוב והקדח שנטשו צרבת : טמא עד שיפרח כולו : הראש והזקן שלא העלו שער כגון קטן שלא נצמח זקנו : או לא השער ראשו : נדונים כעור דבשר ליטמא בבהרת וכן הדלדולין שבראש ובזקן דליט בהו שער : נדונים כעור דבשר ומעכבין את הסריחה והנגע פוסה לתוכן : ומנטרפין לכגרים :

חור הראש והזקן ונקרמו השחין והמכוב והקדח ונעשו צרבת : הרי אלו מיטמאין בנגעים : ואינן מצטרפין בנגעים : ואין הנגע פושט לתוכן : ואינן כוּמכבאין כשום כהיה : אבל מעכבין את ההופך כולו לכן : הראש והזקן עד שלא העלו שער : והדלדולין שבראש ושזקן נידונים כעור הבשר : פרק ז אלו בהרות טהורות : שהיו בו קודם לברית תורה : בנכרי ונהגייר בקטן וגולדי' בקמט ונגלהי' בראש ובזקן : בשחין ובמכוב וקדח (ס"א המורדין) ובמורדין : חור הראש והזקן ונקרמו השחין והמכוב והקדח ונעשו צרבת : מהורים : הראש והזקן : עד שלא העלו שער : העלו שער : ונקרמו : השחין והמכוב והקדח עד שלא נעשו צרבת : נעשו צרבת וחיו :

כאי נמי שכתב הר"ב חזר הראש והזקן ונקרמו פי' הר"ב ונעשה כעור דבשר דמתן בספי' והיינו נמי דמפרש דהוי אלו מיטמאין בנגעי' בד' מראות ומן המי' על הר"ש דמפרש ונקרמו שניתק הסיפר ומיטמאין בנגעי' בנגעי' נפק והדר מפרש דמטמא בד' מראות והא' ודאי דליפתא כמ"ש גריס פרי' וזכוסו : הרי אלו מיטמאין בנגעים : נכז הר"ב וה"ה דה"מ למחמי נחשטו הקמטים כו' : כדמתן בר"ש דלקמן בקמט ונגל' הר"ש : ואינן מיטמאין משום מחי' פי' הר"ב דנתקין מיטמאין בשער נכז כו' וכ"ה הר"ש אבל הרמב"ם כתב : כשיכיה שחין או מכוב בתוך הבהרת ואע"פ שהוא נעשה צרבת הנה לא נחשוב אותו מחי' ע"כ והשתא הוה דומיא דאינו מיטמא משום מחי' דכרישא : לפירוש הרמב"ם דהסם : והדלדולין שבראש ובזקן : פי' הר"ב דליט בהו שער : וכ"כ הר"ש וז"ל הרמב"ם והדלדולין שבראש ובזקן כאשר יתלו מהן יבלת ומורס' רכה ומרא' דמות הכשר בלתי שער עליה בלתי ספק שדיניהן כדיון עור הכשר ע"כ ומלתא דפשיטא הוא וק"ו דלמאי אנטריך למחניה : ומלמאי למחר"ס שכתב וז"ל כ"ל לפרש הדלדולים היינו יש צני אדם בעלי רוב שער שאש' הפנים והזואר יש בכן שער שלא כדרך רוב צני אדם ול' הדלדולים הוי מל' זכר של רחלים שהיה שערן מדולדל (בבכורות) פ' כל פסולי המוקדשים מ"ג ד' ל"ה פי' שערן מרובה ומדובלל : וגרסי' בתוספתא פ"ב איזהו הראש ואיזהו הזקן : מן הפרק של לחי ולמעלה זהו הראש מן הפרק של לחי ולמטה זהו הזקן מומח את החוט מאזן לאזן : כל שמן החוט ולמעלה זהו ראש וכל שמן החוט ולמטה זהו הזקן : מאחריו מסיק של פרק' ולמעל' זהו ראש : מסיק' של פרק' ולמטה : אע"ג שהוא מגדל שער הרי הוא כעור הכשר לכל דבר והיינו דקמטי במחמי' הדלדולין שבראש ובזקן אע"פ שמגדלין שער בתקנת צני אדם : הרי הן כעור הכשר דבשר רובא אזלין : טכ"ל : גו' וגו' כעור דבשר ל' הר"ב ומעכבין את הסריחה והנגע פוסה למוכן ומנטרפי' לכגרים וכן ל' הר"ש ול' הרמב"ם שצטמא בנגעי' עור דבשר ומעכב את הכוסף כולו לכן ע"כ :

פרק ז אלו בהרות טהורות : שהיו בו קודם מן תורה : מי שהיה בו צרפת קודם מן תורה : לא היה טמא מחמת אותו נגע לאחר מן תורה דכתיב (שם) אדם כי יהיה בעור דבשרו פרט לזה שכבר היה : וכל הני נמי דחשיבו מהתם נפקי' דנעינן שילד הנגע משעה שראוי ליטמא בו : ולא קודם : כמו גר עד שלא נתגייר וקטן עד שלא נולד וכן כלם : בקמט ונגעל' : שהיה מחלה הנגע מתקדח בתוך הקמט והיה טהור : מפני שהוא בבית הסתרים : ואחר כך נתגלה : ובמורדיים כלומר בשחין ומכוב המורדיים שלא נחרפו ולא העלו קרום קליפת השום : עד שלא העלו שער בא הגנע : דחשיבו כעור דבשר : היינו מחלתן טומאה וכשעלו שערות הוי טהרה : שדינו כנתקים וכשנקרמו : היינו סופן טומאה : וכן שחין ומכוב וקדח דעד שלא באו : בא הגנע

מחמת צרבת הנה לא נחשוב אותו מחי' ע"כ והשתא הוה דומיא דאינו מיטמא משום מחי' דכרישא : לפירוש הרמב"ם דהסם : והדלדולין שבראש ובזקן : פי' הר"ב דליט בהו שער : וכ"כ הר"ש וז"ל הרמב"ם והדלדולין שבראש ובזקן כאשר יתלו מהן יבלת ומורס' רכה ומרא' דמות הכשר בלתי שער עליה בלתי ספק שדיניהן כדיון עור הכשר ע"כ ומלתא דפשיטא הוא וק"ו דלמאי אנטריך למחניה : ומלמאי למחר"ס שכתב וז"ל כ"ל לפרש הדלדולים היינו יש צני אדם בעלי רוב שער שאש' הפנים והזואר יש בכן שער שלא כדרך רוב צני אדם ול' הדלדולים הוי מל' זכר של רחלים שהיה שערן מדולדל (בבכורות) פ' כל פסולי המוקדשים מ"ג ד' ל"ה פי' שערן מרובה ומדובלל : וגרסי' בתוספתא פ"ב איזהו הראש ואיזהו הזקן : מן הפרק של לחי ולמעלה זהו הראש מן הפרק של לחי ולמטה זהו הזקן מומח את החוט מאזן לאזן : כל שמן החוט ולמעלה זהו ראש וכל שמן החוט ולמטה זהו הזקן : מאחריו מסיק של פרק' ולמעל' זהו ראש : מסיק' של פרק' ולמטה : אע"ג שהוא מגדל שער הרי הוא כעור הכשר לכל דבר והיינו דקמטי במחמי' הדלדולין שבראש ובזקן אע"פ שמגדלין שער בתקנת צני אדם : הרי הן כעור הכשר דבשר רובא אזלין : טכ"ל : גו' וגו' כעור דבשר ל' הר"ב ומעכבין את הסריחה והנגע פוסה למוכן ומנטרפי' לכגרים וכן ל' הר"ש ול' הרמב"ם שצטמא בנגעי' עור דבשר ומעכב את הכוסף כולו לכן ע"כ :

ומדא או תרי מגו אחריני נקטי דה"ה לשיטתא בד' מראות ובמחיה ושער לבן : פרק ז בנכרי עיין מ"ש ברפ"ג גורס"ב בס"ד [ד"ה חזן] : השחין והמכוב והקדח עד שלא נעשו צרבת נעשו צרבת וחיו

הנגע היינו טומאה וכשנא השמין והמכוה והקלח היינו טהרה דבעינן שיקדים השמין והמכוה לשאת דכתיב (ויקרא יג) ויהי במקום השמין שאת שיקדים השמין לשאת ולא שיקדים השאת לשמין כשחזרו ונעשו צרבת היינו טומאה: וחיוי שנתפאו יפה: ר' אליעזר בן יעקב מטמא כיון דבתהלה נא הנגע בעור הבשר וחזר סופו לקדמותו לא חיישינן להפסק שניתיים: וחכמים מטהרי: הוחיל והפסיקה טהרה בינתיים: והלכה כחכמים: ב נשחטו מראיהו אזהרות טהורות קאי כגון דהוות כשלג עד שלא נכתיב ומשנהגייך נעשית כסי' היכל: כזמר לבן וקרום צינה כלומר תלה היתה כלמ' לבן ועכשו נעשית קרום צינה: נעשית מספחת שאת או מספחת עזה כלומר שהשאת נעשית הספחת שחורה להיות כתולדה שלה או שהעיה נעשית כמספחת שלה ופרושי קופרס לרישא דקתני

לשון הר"ב שחין ומכוה וקדח דעד שלא באו צא הנגע היינו טומאה וכשנא השמין וכו' היינו טהרה כו' כשחזרו ונעשו צרבת היינו טומאה וכ"כ הר"ש ולדבריהם תימה למאי תנן וחיוי כיון שכבר משגעשו צרבת היינו טומאה ועוד

היינו טומאה
היינו טהרה
היינו טומאה
היינו טהרה

ר' אליעזר בן יעקב מטמא שתחלתו וסופו טמא ויחכמים מטהרים: ב נשחטו מראיהו בין להקל בין להחמיר כיצד להקל היתה כשלג ונעשה בסוד ההיב' בצמ' לבן ויזכקרום ביצה ונעשו' מספח' שאת או מספחת עזה כיצד להחמיר היתה בקרום ביצה ונעשה בצמר לבן בסוד ההיכל וכשלג רבי אליעזר בן עזריה מטהר ר' אלעזר חסמא אומר להקל טהור ולהחמיר תראה בתחלה רבי עקיבא אומר בין דהקל בין להחמיר תראה בתחלה: ג בתרתאין בה כלום בתחלה בסוף שבוע ראשון יסגיר בסוף שבוע שני לאחר הפטור יפטור עודהו מסגירו ופטר

דלדבריהם היכי קתני עד שלא נעשו צרבת ומטהר' מספח' צרבת קמא ולשון הרמב"ם [בפירושו] כך הוא: השמין והמכוה והקדח כאלו היתה להם והיא אשר תקרא מורסה כמו שנארנו שהיא אז לא תטמ' במין ממני הנגעים וכאשר נעשו צרבת שהתחיל בקושי הנה אז תטמא בסימני שמין ומכוה כמו שקדם וכאשר חיו והיא שנתפאו רפואה שלימה ר"ל השמין והמכוה הנה הם יחזרו כעו' הבשר ויטמאו בסימני עור בשר ויהא ענין אמרו וחיו ואמר עד שלא נעשו צרבת ענינו שהתחדש הנגע בו (בהיותו) כדין עור הבשר קודם שיתפשט בעור (פירש קוד' שיתפשט השמין בעור) ומיהו

הצרת טמאה בלי ספק ואחר זה (גולד) צרבת אשר טיהר זאת הנגע אשר היה בעור הבשר בחדוש השמין או המכוה בה כמו שהתבאר בכוף הם הראשון מזה המסכת ועוד חיו השמין והמכוה (ר"ל) שחזרו לדיון עור הבשר חזר זה הנגע עמא ע"כ לדבריו דוקא כשחיו נעשו בעור הבשר ר"ב קאמר שהוא טמא אבל לא כשנעשה צרבת שאע"פ שהצרבת מטמא בנגע' חלוקים הן מנגעי עור הבשר כדתנן ברפ"ט ולפיכך לא טימא ר"ב לנגע עור הבשר שצא עליו השמין או המכוה אלא א"כ שישוב לקדמותו עור הבשר אבל עד שלא נעשו צרבת ענינו עד שלא נעשו צרבת שמין ומכוה שאין צרבת כי אם שהיא שמין ומכוה ובחבורו ס"ו מהט"ז [הלכה ד] כתב בלשון הזה היתה הצרת בעור ונעשה מקומה שמין או מכוה וחיו והרי הן בעור הבשר: ב בצמר לבן ונקרום צינה פי' הר"ב כלומר תהלה היתה כלומר לבן ועכשו נעשית קרום צינה וכ"כ הר"ש ולשטתם אזלי דס"ל צפ"ק משנה ג' דלרבנן דר"מ כי נשחטה ממראה למראה שלא כסדר השנוי מקרי נגע אחר ולא היו עליהו בהו תנאי דהבא כיון דלרבנן דהתם הרמב"ם שכתב הר"ב שצ"פ אפי' כי נשחטה משלג לקרום לא היו נגע אחר משרש מתניתין דהבא וז"ל ירצה בזה שהצרת עור אשר היה מראה כשלג חזרה למ"ה סיד ההיכל או כמראה השאת אשר היא לבן או קרום צינה וכאלו יאמר שאין הפרש בין חזר (מראיה) מראה חזרה אשר היא שאת או מראה תולדה או מראה חזרה והוא אמרו ונעשית מספחת שאת או מספחת עזה ע"כ וכיחא נמי טפי דלכר"ב סיפא דנעשית מספחת כו' אינה אלא פירושה דרישא: ג בסוף שבוע ראשון יסגיר ודבר כאלו בנגעי עור בשר או קרחת ובחמת אשר בה שני שבועות כמו שקדם והוא ההיקש בשאר נגעים הו"מ צ"ל: לאחרי הפטור יפטור י"ל דאזכרין למסתם כרבנן דר"ע דאמרי לעיל ס"ד [משנה ח] צרבת כגרים ופשתה כחצי גרים והלך מן האוס כחצי גרים וכו' עד וזכאם מטהרין תהר"ם: ופטר כתב הר"ב לאו פטורו כו' כמו חלץ ועשה מאמר (פי' דיבמות [משנה ג'] מרה"ם

היתה כשלג ונעשית בסוד ההיכל היינו נעשית עזה מספחת ואותה שהיתה כלמר לבן ונעשית קרום צינה היינו נעשית שאת מספחת: וכסוד ההיכל והשלג כלו' היתה כסי' ההיכל ועכשו נעשית כשלג: ר' עקיבא אומר כו' והלכה כר"ע: ג צרבת מהשת' איירי בבהרות טמאות ואין בה כלום לא מחיה ולא שער לבן: בתחלה כשהוצא אל הכהן וכן בסוף שבוע ראשון אם לא נולד בה כלום יסגיר: בסוף שבוע שני אם לא נולד בה כלום פטור וכן לאחר הפטור אם לא נולד בה כלום אצמד בפטור זה כל ימיו ושוב אינו מסגירו: עודהו מסגירו שהיה רוצה להסגירו בין בתחלה כשהוצא אל הכהן בין בסוף שבוע ראשון ולא הספיק להסגירו עד שנולדו סימני טומאה כגון בתחלה בשער לבן ומחיה ובסוף שבוע ראשון בשער לבן ומחיה והשון יחליט אבל מהסגירו הא תנן לעיל ברפ"ג אין מחליטין את המוסגר: ופטר כלומר או פטורו כגון בסוף שבוע

ל שון הר"ב שהיה בא להחליטו
ולא הספיק לומר לו שמה
אזהרה הרמב"ם ס"ו מהט"ל
[הלכה ו'] : בסוף שבוע ב'
לאחר הפטור יפטור ואנטריך
לאחר שיענין דלעולם לא תטרף
בהרסו ו לטמא כנגע כגון
שנכנס בחי גרים למחצית
פתי גרים למערב לא יטמא
פתי צמחה כר"ע דאמר לעיל
ס"ד (משה ח) תראה בתחלה
אלה כרבתן דמטהרי והיו
מחלוקת ואחר כך סתם כרבתן
מטהרי : ד התולש סימני
טומאה כו' תיבא בספרי פרשת
פלה השמר זה ל"ט כנגע זה
שער לבן הרעצה והמחיה אין
לי אלא עד שלא נזקק לטומאה
משזקק לטומאה ואחר הפטור
מכין ח"ל לשמור תאוד לעשות
אין לי לא נגעי אדם נגעי בתי
ונגעי בגדי מנין ח"ל ככל אשר
יורו אתכם הכהנים הגוים אין
לי אלא תפוך החלט מתוך הסג
מנין ח"ל כאשר נזיקים אין לי
לשמור לעשות וכת"ב מנין לטולש
נחקי שהוא עובר בל"ט ח"ל
והתחלתו מניח להם ראייתו כו' מהני
שלא ראה כו' תוך הסגר כו' הלכך כו' קוד'
שיאמר לו כו' ודבר תמוה הוא זה
ראה כו' וילמד ממנו עד שיאמר לו כו'
בטובתא והביאה הר"ש איתא שר"ע
לא אמר אלא הרחיק משלא ראה
על שלא ראה ולא יפסד אחר כך
איתא אחד עומד כו' ולפי זה אחר
שהסתימו לרבי עקיבא בלא ראה
הוסיפו עוד למסקי הדיון שאף כל
שלא אמר כו' ואין לו שר"ע מדגש
זה הוציא נפסוק על שלא אמר כו'
ואין לו ראייה אלא על שלא ראה
וכו' : טרור עד שיטמא הכין לשון
הרמב"ם ולא יטעך אמרו אף תוך
הסגר טהור שתחשב שיה יטמור
השרשי אשר התבארו בתחלת
הסדר (ר"ל בהקדמתו אבל משנה
שלימה היא בפרק דלקמן משנה
ד' ובשקתא דמגילה משנה ז') שחזר
על מוסגר טהור אחר שלא ימארו
הכהן סימן טומאה (תקדים) לוג"כ
האית' סימן עכ"ל ל שיוולד לו נגע
אחר כו' ואע"ג דהגן לעיל ברפ"ג
דאין מחליטין את המוסגר : אבל
לענין לפטורו יחליטו לא דוקא נקט
עודו : מהר"ם : עוררו מחליטו

מהר"ם : ומ"ש הר"ב דאפי' לאחר הפטור
דנקט : לא נקט אלא מוסגר תסגורו
דאין מחליטין את המוסגר : אבל לענין
לפטורו יחליטו לא דוקא נקט עודו : מהר"ם :
עוררו מחליטו

שכב שני * ואסילו לאחר הפטור אם
נולדו סימני טומאה יחליטו : עודו מחליטו *
שהיה [כא] להחליט ולא הספיק
עד שהלכו סימני טומאה : בתחלה :
כשהוא אל הכהן : או בסוף שבוע ראשון :
ישיר : אבל אם משהחליטו הלכו
לכן כגון משהחליטו בשער לבן
וכך לו שער לבן וזכרם קיימת
אין מסגרו עליה אלא פוערו וספור :
ד החולש סימני טומאה כגון שער לבן
שער ושער לבוב בנתקים : וזכרם אם
המחיה דמסמכים אינה סימן טומאה :
עובר בלא תעשה : דהשמר כנגע הרעצה
וכל מקום שנא' השמר כן : ואלו אינו
אלא לא תעשה : ולשהרהר כלומר
ולענין שהיה מה דינו : עד שלא בא
אלל כן : אם תלשן לאחר חלוטו
טהור : הולכים לגדוד גרסין : והוא
שם מקום : בתוך הסגורו מהו : אם
תלש סימני טומאה בתוך שבוע של
הסגר ראשון : או של הסגר שני : מהו :
הקפחתי מניח להם ראייתו : בתוספת
מיימי דכך היתה ראייתו מניח מה
עד שלא בא אלל כן עוררו לא מפני
שלא ראה הכהן סימני טומאה שבו

ונולדו לו סימני טומאה יחליטו בתורת
ובה סימני טומאה יחליטו עודו מחליטו
והרכי להן סימני טומאה בתחלה :
בסוף שבוע ראשון יסגירי בסוף
שבוע שני לאחר הפטור יפטור : ד'
התולש סימני טומאה והבוזה א'
המחיה עובר בלא תעשה וילטוררה :
עד שלא בא אלל הכהן טהור : לאחר
החליטו טמא יאמר רבי עקיבא שאלתי
את רבן גמליאל ואת רבי יהושע הולכין
לגדוד בתוך הסגורו מהו : אמרו לי
לא שמענו אבל שמענו עד שלא בא
אלל הכהן טהור : לאחר החליטו טמא :
התחלתו מניח להם ראייתו : אחד עומד
בפני הכהן ואחד בתוך הסגורו : טהור :
עד שיטמאו הכהן מניח ראייתו :
טהור : ר"א אומר לכשיוולד לנגע
אחר ויטהר ממנו וחכמים אומרים
עד שתפרח בכורו או עד שתחמט
בהרתו מכורים : ה מו

החולש ש חצי טומאה תוך הסגר
גמי דין הוא שיהא טהור : שלא ראה
הכהן סימני טומאה שבו הלכך אחד
עומד בפני כהן כלומר אחד אותו
עומד בפני הכהן ומיחר לפלוש סימני
טומאה : הודם שיאמר לו הכהן טמא
אפי' ואחד אותו שתלשן תוך ימי
הסגורו : בין והבין זה טהורין : וכן
הלכה : מאימתי היא טהורו של אותו
שפלוש סימני טומאה לאחר חלוטו :
כשיוולד לו נגע אחר ויטהר ממנו
דכיון דתפרח מן הסימני : אגליה
מלקח דהסגר רחמנא עליה : ואי גמי
הוה קיימת קמייתא : היה מיקסימיה
כמו מו : עד שתפרח בכורו נגע
האחרון דליבא למיהס למידו : דהא
אי הוה ביה נמי קמא : השמיא מיהא
היא טהור : או עד שתחמט בהרת מכורים
דאסילו לא נתלש השער : ולא נכית
המחיה היה נטור מכיון דנתעשה
בהרת מכורים : ומיהו עד שתפרח
בכורו לא קאי : אלא החולש סימני
טומאה : אבל כיוה את המחיה אינו
נעטר בפריחה : שאלו היתה המחיה
קיימת : לא היה טהור בפריחה :
והלכה כחכמים : ה נקלצה

החולש ש חצי טומאה תוך הסגר גמי
דין הוא שיהא טהור : שלא ראה הכהן
סימני טומאה שבו הלכך אחד עומד
בפני כהן כלומר אחד אותו עומד
בפני הכהן ומיחר לפלוש סימני טומאה :
הודם שיאמר לו הכהן טמא אפי' ואחד
אותו שתלשן תוך ימי הסגורו : בין
והבין זה טהורין : וכן הלכה : מאימתי
היא טהורו של אותו שפלוש סימני
טומאה לאחר חלוטו : כשיוולד לו נגע
אחר ויטהר ממנו דכיון דתפרח מן הסימני
: אגליה מלקח דהסגר רחמנא עליה :
ואי גמי הוה קיימת קמייתא : היה
מיקסימיה כמו מו : עד שתפרח בכורו
נגע האחרון דליבא למיהס למידו :
דהא אי הוה ביה נמי קמא : השמיא
מיהא היא טהור : או עד שתחמט בהרת
מכורים דאסילו לא נתלש השער : ולא
נכית המחיה היה נטור מכיון דנתעשה
בהרת מכורים : ומיהו עד שתפרח
בכורו לא קאי : אלא החולש סימני
טומאה : אבל כיוה את המחיה אינו
נעטר בפריחה : שאלו היתה המחיה
קיימת : לא היה טהור בפריחה :
והלכה כחכמים : ה נקלצה

החולש ש חצי טומאה תוך הסגר גמי
דין הוא שיהא טהור : שלא ראה הכהן
סימני טומאה שבו הלכך אחד עומד
בפני כהן כלומר אחד אותו עומד
בפני הכהן ומיחר לפלוש סימני טומאה :
הודם שיאמר לו הכהן טמא אפי' ואחד
אותו שתלשן תוך ימי הסגורו : בין
והבין זה טהורין : וכן הלכה : מאימתי
היא טהורו של אותו שפלוש סימני
טומאה לאחר חלוטו : כשיוולד לו נגע
אחר ויטהר ממנו דכיון דתפרח מן הסימני
: אגליה מלקח דהסגר רחמנא עליה :
ואי גמי הוה קיימת קמייתא : היה
מיקסימיה כמו מו : עד שתפרח בכורו
נגע האחרון דליבא למיהס למידו :
דהא אי הוה ביה נמי קמא : השמיא
מיהא היא טהור : או עד שתחמט בהרת
מכורים דאסילו לא נתלש השער : ולא
נכית המחיה היה נטור מכיון דנתעשה
בהרת מכורים : ומיהו עד שתפרח
בכורו לא קאי : אלא החולש סימני
טומאה : אבל כיוה את המחיה אינו
נעטר בפריחה : שאלו היתה המחיה
קיימת : לא היה טהור בפריחה :
והלכה כחכמים : ה נקלצה

דה ונקלצה טהורה דכתיב ויקראיני כל ימי אשר הנגע בו יטמא ולא ימים שהיתה בו בהרת ונקלצה קלצה מתכוין בתוספתא מוכח דהיבא דהלך כל הכהנים וקצץ מן הבשר אשר טביבתי עמה כולי עלמא לא פליגי דאין לו טהרה עולמית קנסוהו רבנן מאחר שנתכוין לשרש אחרים והיב דקלצה וסייר מומה כל שהיא כולי עלמא לא פליגי דיש לו טהרה בפרושה כיון דסייר מומה לא קנסוהו כולי האי כי פליגי כשקלצה מלומדות בהרת כמו שהיא לא פחות ולא יותר ר' איעזר אומר לכשיוולד לו נגע אחר ויטהר ממנו ויבא עד שיתפרש בכולו והלכה כחכמי הכא לא גרסי' בהלתייהו דחכמי או עד שתתמעט בהר מכנגדים דדוקא גבי תולש סימני טומאה

ה מי שהיתה בו בהרת ונקצצה טהורה קצצה מתכוין ר"א אומר לכשיוולד לו נגע אחר ויטהר מכנו והכמים אומרים עד שתפרח בכולו היתה בראש הערלה ימול: **פרק ח הפורח** מן הטמא טהור חזרו בו ראשי אברים טמא עד שתתמעט בהרתו מכנגדים מן הטהור טמא חזרו בו ראשי אברים טמא עד שתחזור בהרתו לכמות שהיתה: **ב בהרת**

כ"מ דנגע אחרון נולד לו בימי חטות דתנן לעיל בפ"ג משכ"ב דנותנים לו שבעה ימים כו' אי אמרת יטהר תנן מקמייתא טהור ולבתרייתא נטרין ליה ימי משכה לא אי אמרת ויטהר תנן סוף סוף כי לא מטמית לבתרייתא הא מיטמא וקאי מקמייתא מאי תיקו ואלו ימיו דויטהר הוי לחומרא נקע ליה הר"ב הכי והשמי' לכתו דתלמוד' נסתפק בגירסא: הר"ב איעזר אומר לכשיוולד לו כו' ויבא עד שתפרח בכולו בגמ' ס"ה דבכור' דף ל"ד רמ"א דר"א אדר"א

ודרבנן אדרבנן אמטמי' להסס דתנן הגורס בלחון הבכור הרי זה לא ישחט עולמית ויבא כשיוולד לו מוס אחר ישחט עליו ומשנין דר"א אדר"א לא קשיא בממוכה איבא למימר דעביד דסבר אטייל

בו מוס ואם יתירוהו לי בכך הרי נשכרתי ואם לאו מה הפסדתי אם אמתי על מוס אחר בלאו הכי נמי הייתי ממתין עד שיפול בו מוס הלכך קשינן ליה אפי' יפול בו מוס אחר כי היכי דלא לייתי וליעבד גופו מי איבא למימר דכחית לספיקא וליקוץ אי לא קשינן ליה לעולם הא ודאי לא עביד דחייש שמא נגע לא יולד לו לעולם ולא אטהר לעולם ואפי' אם יולד מה אהנה לו בקליפה הרי הוא נגוע בכתחלה מוטב לו להניח את זה שמא ירפא דרבנן אדרבנן נמי ל"ק הכא במאי דעבד קנסוהו הכא במאי דעביד קנסוהו במאי איכוון למשרייה בהאי מומא בהאי מומא קנסוהו רבנן דבהאי מומא לא לשחרו ליה והכא במאי דעבד קנסוהו איכוון לטהורי נפשיה בהאי קליפה בהאי קליפה קנסוהו רבנן וכיון דהך קליפה אינה מועלת לו לטהרו נמצא טמא עולמית דחשבינן לנגע כמאן דאיתיה דמי יימר דאי הוה ביה הוי ממס:

פרק ח הפורח מן הטמא טהור כבר התבאר בספר' הפורח מתוך הסגר טהור להיות המוסגר טמא כמו שהשרשנו הנה כבר הקדמנו הטומאה וז"ש הפורח מן הטמא טהור הרמב"ם ועיין לשונו דלקמן בדבור המתחיל מן הטהור ועוד עיין בסוף פירקין וז"ל מהר"ם הפורח מן הטמא פ"י מתוך הסגר והדר מפרש פורח מתוך חלוט מחיה שער לבן ופסיון: חזרו בו ראשי אברים פ"הר"ב דכתיב וציוס הראות בו בשר מי יטמא בא ללמד על ראשי אברים שנתגלו שיהו עמאים ת"כ והביאה הר"ש וז"ל קרבן אהרן הוכרחו לומר שלא אמר זה אלא על ראשי אברים לפי שאם הוא נשאר המקומות אם בלא פרח בכולו הוי מחיה סימן טומאה ה"ה כשפרח במולו ולא הוי צריך למכתב זה לא ודאי

שלא בא להודיענו אלא על המקומות שאינה עמאים במחיה כשלא פרח בכולו לומר שאם פרח בכולו אף באלו המקומות המחיה סימן טומאה בהם עכ"ל ועיין במשנה ב' ד"ה נולדה לו מחיה ומ"ש הר"ב והוא שיראו כעדשה כמו שאמרנו נאמר כאן בשר חיו ואמר להלן בשר מי ר"ל במחיה מה בשר האמור להלן כעדשה כמו שאמרנו נאמר כאן בשר חיו ואמר להלן בשר מי ר"ל במחיה מה בשר האמור להלן כעדשה הרמב"ם:

דרישא ונשאר בהרת הסס שייך למתני עד שתתמעט מכנגדים אבל הכא הרי נקלצה כל הבהרת ואם היתה בראש הערלה ימול לאו במילה בזמנה איירי דהא מלתא דפשיט' היא השהא שבת דאסור סקלה דהיא צרעת דאסור לאו גרידא לא כל בן אלה אפילו מילה שלא בזמנה שאינו דוחה את השבת דוחה את הצרעת דאפי' עשה דמילה ודחיה את לא תעשה דנרע' דהכי קיימא לן בכל התורה כולה כל מקום שאמה מוצא עש' ולא תעשה אם אמה יכול לקיים את שיהס מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה את ל"ת:

פרק ה הפורח מן הטמא טהור עמא שנחלט באחד מן הנגעים ואח"כ פרח בכולו טהור: חזרו בו ראשי אברים: אם לאחר הפרושה חזרו ונתגלו אפי' ראשי אברים בלבד טמא דכתיב (שם) וציוס הראות בו בשר מי יטמא והוא שיראו כעדשה: עד שתתמעט בהרתו מכנגדים שילך כל הנגע ולא ישתיר בו כנגדים: מטהור טמא טהור שפרחה צרעת בכולו כגון שהחליטו בשער לבן או במחיה ונשר שער לבן או נחכסית המחיה ופטריו אי נמי הסגירו בבהרת כנגדים ועמד בעינו שתי שבועות ופטריו בכל בני אם אחר פטורו פרח בכולו טמא: עד שתחזור לכמות שהיתה דאם נשתיר מן הפרושה כל שהוא סמוך לאוס טמא משום פסיון והא דתנן בסמוך שאם הלכה מחיה ואח"כ פרח בכולו טהור ותנן נמי בהרת ובה שער לבן פרח בכולו אפי' שהשער לבן במקומו טהור ומשמע וכל שכן אם אינו במקומו שהוא טהור התם מיירי שלא פטרו הכהן עדיין כשפרחה בכולו והכא מיירי כשפטרו ואח"כ פרח בכולו: ב ואחר

אבן תי"פ"י חס' טומאת צרעת ה"ה זכרות לז' ד"ה ט"ה ס"ה ט"ז ו"ה ס"ה ט"ז

ך שבפריחתן טהור טמא שעל ידי פריחתן טהרו את הטמא כשזרו ונתגלו אחרי כן חוזר לטומאתו שבהוראת טמאו טהור שעל ידי חזרתן שחזרו ונתגלו טמאו את הטהור את חזרו ונתכסו שפסה עליהם הנגע טהור ואם חזרו ונתגלו אח"כ טמא ואצטרי לאשמועין דאפי' זמני טובא בדקתני ואפי' מאה פעמים הך כל הראוי לטמא בנגע הבהרת כגון עור בשר מעכב את הפריחה אם נשתייר ממנו כל שהוא שלא פרחה בו מעכב את טהרתו וכל שאינו ראוי לטמא בנגע הבהרת כגון ראש וקובץ הגי דחשי' בהדיהו: אין מעכבין את השריץ דאף ע"ש שלא פרחה הנגע עליהם כיון דפרח בשאר הגוף טהור וראשי אברים לא קא חשיב דהנהו מעכבין את הפריחה דראויין לטמא בנגע הבהרת ננהו שהרי הנגע פוסה בהן ונעשו צרבת טהורים אף על גב דעכשו שנקרחו הראש והזקן ראויים לטמא בנגע הבהרת וכן שחין ומכוה וקדח המורדים שנעשו צרבת הרי הן כעור בשר כיון דבשעת הפריחה לא היו ראויין לא מעכבים וטהור: אע"פ שנעשה מקום המחיה בהרת טמא דפריחה קמיתא לאו

ך כל פריחת ראשי אברים שבפריחתן טהרו טמאי כשיחזרו טמאים כל חזיר ראשי אברים שבחזירתם טימאו טהור נתכסו טהור נתגלו טמא אפי' מאה פעמים הך כל הראוי לטמא בנגע הבהרת מעכב את הפריחה כל שאינו ראוי לטמא בנגע הבהרת אינו מעכב את הפריחה כיצד פרחה בכלול אבל לא בראש ובזקן בשחין במכוה ובקדח המורדין חוזר הראש והזקן ונקרחו השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת טהורי פרחה בכלול אבל לא בכחצי ערשה הסמוך לראש ולזקן לשחין למכיה ולקדח חוזר הראש והזקן ונקרחו השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת אף על פי שנעשה מקום המחיה בהרת טמא עד שתפרח בכלול: נ' שתי בהרות אחת טמאה ואחת טהורה פרחה מזו לזו ואח"כ פרחה בכלול טהור בשפתו העליונה בשפתו התחתונה בשתי אצבעותיו בשני ריסי עיניו אע"פ שמדובקים זה לזה והם גראים כאחד טהור פרחה

פורחת וחזרת ופורחת וחזרת ת"ל פרח: אפילו מאה פעמים בת"כ או כי ישוב הכשר החי ונתכסו ללבו הרי זה כח ללמד על ראשי אברים שנתגלו וחזרו ונתכסו שיהו טהורים וכול פעם אחת מנגלן אפי' מאה פעמים נתכסו טהור נתגלו טמא ת"ל ישוב כי ישוב או כי ישוב הר"ש: ופרחה מזו לזו פירש הר"ב ב"ן מטהור לטמא כו' משום דטהורה נעשית טמא כו' וכ"כ הר"ש ובס"כ יליף ליה מדכתוב כפל לשון ואם פרחה פריחה וכתב מהר"ם דלא נהיר' לי לפרש כן משום דטהור נעשית טמאה דכל כמה דלא נזדקק ליה כהן לטמאו פורח מן טהור קרינן ליה דכולה מלתא בכהן תליא כדמוכח בפ"ק בלקל ולהחמיר זכין בסוף פרקין ועוד למאלי דתני פירח מזו לזו ואח"כ פרחה בכלול לתני סתמ' פרחה בכלול על כן נ"ל לפר' דדוקא נקט פרחה מזו לזו ואח"כ פרחה בכלול אבל אם פרחה מן טהורה דריש' לזר חוץ ולבסוף פרחה מזו לזו ה"ל פורח מן הטמא וטמא אבל השת' דפרחה דריש' מזו לזו אפי' פרחה מן הטהורה לטמאה כיון דנתחברו ונעשו אחת קודם שפרח בכלול כי הדר פרח

ר"ע
א"כ
ב"כ

פריחה היא כיון דאשתייר מעור הכשר חזי עדשה סמוך לראש ופריחה דהשתא שנתכסי המחיה של חזי עדשה נמי לא חשיבא פריחה כיון דכבר נקרחו ונעשו צרבת והרי הן כעור בשר ולא מהני עד דפרח נמי עלייהו ור' אחת טמאה מוחלטת אחת טהורה לאחר הפטור שעתיד בעיניו בסוף שבוע שני ופרחה מזו לזו ב"ן מטהורה לטמאה ב"ן מטהורה לטהורה ואח"כ פרחה בכלול טהור משום דטהור נעשית טמאה כשפרחה ממנה לטמאה דהרי שפחה וכי פרחה אח"כ בכלול היא פורח מן הטמא לטהור (כ"ל הטמא וטהור) בשפתו העליונה חזי גריט בהרת ובשפתו התחתונה חזי גרים וכשגבר פיו נראית כגרים במקום אחד וכן בש"י אצבעות ובשתי ריסי עיניו כשמדקקן נראית כגרים שלם: אבל

בכלול לא אמרינן ה"ל פורח מן הטמא וטמא אלא פורח מן הטמא וטהור דכיון דנתחברו ונעשו אחת מסתב טפי שהטהור טפלה לגבי הטמא כלומ' שהטהורה בטלה לגבי הטמאה כיון דאלו הוה חזי ליה כהן בההיא שעתא הוי מחליט ליה משיס פשיון ועוד כל היכא דא"ל הכי (ואיכא למימר הכי) בנגעים אמרינן לקולא וטובא אשכחן כה"ג במכילתין דאזלינן לקולא וטעמא הוי כדמס' בשלהי מס' נזיר הואיל ופסח הכתוב בטהרה קחלה לטהור או לטמאו (וכתבתיו ס"ד) הלכך אמרינן הכא דה"ל פורח מן הטמא וטהור ע"כ והרמב"ם בפ"ז מהט"ז (הלכה ו') כתב בל"ה ופרחה הטהורה לטמאה ואח"כ פרחה בכלול הרי זה טהור מפני שהיה מוחלט בטומאה אע"פ שטהורה היא שפרחה ע"כ:

בשפתו העליונה בשפתו התחתונה כו' פי' הר"ב ממנה הוי פורח מן הטמא וטהור וכ"כ הכ"מ ס"ס (ולשון אע"פ שמדובקים כו' כלומר אע"פ שדווקא כשמדובקי' וכו') והרמב"ם מפרש דהא קמ"ל שאל"פ שאינו נראה כולו לכן אלא בשעת חיבורן זה לזה חשיב הפך כולו לכן ומהר"ם לפי שטתו דלעיל דדוקא בפרח מזו לזו בריש' כו' כתב בגאן דה"פ דכשהיו לו שתי בהרות אחת בשפתו העליונה ואחת בשפתו התחתונה (אחת טמאה ואחת טהורה) ויש מעט הפרש ביניהן כשאינו מדביק שפתי' בחוץ וזו לזו וכן בשתי אצבעותיו וכן ב' ריסי עיניו ופרחה מזו לזו ואח"כ פרחה בכלול מזה הטהורה לחוץ ואח"כ לאשמועין דלא תימא מאי דפרח בריש' מזו לזו ומחבר לכו הוי כמאן דליתא ולא חשיבא פריחה שזו לזו: (לאחשובינהו)

אם סוף סוף
בסוף סוף
בסוף סוף

לאחשובניהו כנגע אחד • כיון דזמנין כשמדבק שפתיו • אינו נראה • וכי הדר פרח מן הטורה לחוץ • להוי כמו פורח מן הטור • וטמא • קמל"ן • דפריחה שבינתים חשיבא חבור • אע"ג דזמנין לא מתחזיא • וסוף פורח מן הטמא וטהור • עכ"ל • וניחא טובא

אבל לא צהק • מראה לצנונית למטה מארבע מראות • ומעכב את הפריחה • חזרו בו ראשי אברים שנתגלו מן הנגע ונעשה בהם טהור • וסוף בשאר הגוף • דאע"ג צהק מעכב את הפריחה בתחלה • אינו מעכב צסוף • ואנב סיפא דצעי למתני ראשי אברי •

"פרחה בכלו אבל לא כבוהק טמא חזרו בו ראשי אברי" כמין בהק טהור חזרו בו ראשי אברי פחות מכעדשה יר"מ מטמא וחכ"א • בורה פחות מכעדשה יסימן טומא בתחלה ואין סי' טומאה בסוף • ה"בא כולו לבין סגור גולד לו שער לבן יחליט • השחירו שתיהם או אחת מהן הקצירו שתיהן או אחת מהן נסמך השחין לשתייהן או לאחת מהן הקיף השחין את השחין או לאחת מהן יא חלקן השחין ומחית השחין • המכות ומחית המכות והבוהק יגולד לו מחו"א שער לבן טמא לא גולד לו לא מחיה • ולא שער לבן טהור וכלן

תנא הכא ראשי אברי • וכסיפא נקט ראשי אברים • להודיעך כחו דר' מאיר • דאפילו בראשי אברים שנתגלו פחות מכעדשה ונעשו בהם מטמא ר"מ • וכל שכן בשאר הגוף • והך רישא דחזרו בו ראשי אברים כמין צהק טהור • כרבנן אפי' ולא כר"מ • ורבנן דמטהרי • לאו דוקא פחות מכעדשה • דאפילו טובא כמי טהור • צהק צסוף אינו מעכב והלכה כחכמים • ה"בא בלו לבן מתחלה בא כלו מוכסה כנגע • יסגור • כדון בהרת כברים • שחא יולד לו שער לבן

ת"ל וכסתה הצרעת ולא צהק • הר"ש • ועיין לשון מהר"ם דלקמן • חזרו בו ראשי אברים כמין צהק טהור • מדלא יביז שעורא כמה • ש"מ אפי' כעדשה • ואפי' טובא חזרו ונעשו צהק טהור • דאינו מעכב את הפריחה לצסוף כלל • דיינו לצסוף כמו ד' מראות • וכן פריחה בכולו אבל צהק דרישא לא יביז שעורא • דאפילו פחות מכעדשה מעכב את הפריחה בתחלה לכ"ע • ומ"מ אלטרין לפרושי בסיפא וחכ"א צהק פחות

או מחיה • דאין פריחה מטהרי בתחלה • גולד לו שער לבן צסוף שבו ראשון • או צסוף שבו שני יחליט • ואם לא באו סימני טומאה • יפטור • השחירו שתיקן • כל הכי דחשיב סימני טהרה נהו • ומפורשים הם לעיל צסוף פ"ק • גולד לו מחיה או שער לבן • אם לאחר שבאו סימני טהרה הללו גולד לו מחיה או שער לבן טמא • ואם לאו טהור •

מכעדשה סימן טומאה בתחלה • כי היכי דלא נעטי למימר דוקא כעדשה • דומיא דמחיה מהר"ם • מזהר בת"כ בשר חי • בשר חי החובר טמא • ואין צהק החוזר טמא • והלא דין הוא • צהק מעכב • ומחיה מעכבת • מה מחיה חוזרת ומטמאה • אף צהק יחזור ויטמא • ת"ל בשר חי • בשר חי החוזר טמא • ואין צהק החוזר טמא • הר"ש • חזרו בו ראשי אברים ונתגלו פחות מכעדשה • ר"מ מטמא • כ"ל מדלא קאמר בהדיא צהק • ש"מ דכל ענין קאמר • בין שנתגלו ונעשו צהק • בין שנעשו בשר חי לגמרי ר"מ מטמא • והכי אמר ר"מ בהדיא בת"כ • מהר"ם • ודובבין • אומרים צהק פחות מכעדשה סימן טומאה בתחלה • ואין סימן טומאה צסוף • וכתב הר"ב דרבנן מטהרי אפילו טובא נמי • צהק צסוף אינו מעכב • וכן כתב הר"ש • ומשום בתחלה דדוקא פחות מכעדשה • הוא דנקטי במלתייהו פחות מכעדשה • וכ"כ מהר"ם בתחלה • ואח"כ חזר בו • וכתב דבחנם נדחק בכך • כי מתפרש יפה בלא דוחק • דהא לא קאמר • ואין פחות מכעדשה סימן טומאה צסוף • אלא סתמא קתני וא"כ"ה צהק פחות מכעדשה סימן טומאה בתחלה • ואין צהק סימן טומאה צסוף כלל וכלל • ואפילו טובא כדפריש גרישא חזרו ראשי אברים כמין צהק טהור • ואפי' טובא • ואיכא למימר נמי דאיירי נמי בלא צהק • וק"ל דאין בלוי אברים בלא צהק סימן טומאה צסוף • כמו שהוא סימן טומאה בתחלה • ומכמים דהכא הוא ר' יהושע דפליג ארבי מאיר בת"כ בגלוי אברים צסוף פחות מכעדשה • דאין מעכב (הפריחה) צסוף • ולהכי לא קתני ואין צהק סימן טומאה צסוף • אלא סתמא ואין בגלוי ראשי אברים • ובבהק • אין סימן טומאה כלל צסוף בגלוי ראשי אברים • ואפילו טובא • והסתא נחא דקיימא אר"מ • דאיירי נמי בפרתי כדפרישית • ופליגי עליה בפרוייכו • ע"כ • ה"בא בלו לבן יחליט • וסוף בשאר הגוף • דאע"ג צהק מעכב את הפריחה בתחלה • אינו מעכב צסוף • ואנב סיפא דצעי למתני ראשי אברי •

ככל גופו • כדון בהרת קטנה כגדים • כשם שבהרת קטנה יסגור • ואם גולד לו שער לבן או מחיה יחליט • ה"ב בהרת גדולה • וכשהלכו להם סימני טומאה וגבי בהרת קטנה לא אמרין יחזור להסגור • אלא טהור גמור • ה"ב בהרת גדולה • מהר"ם • גולד לו שער לבן יחליט • לשון הר"ב • ואם לא באו לו סימני טומאה יפטור וכן לשון הר"ש • ומשודשער לבן דקתני ודאי דלאו דווקא • דה"ל למחיה • וכן העתיק הרמב"ם בפ"ו מהט"ז [הלכה ב'] • גולד לו שער לבן או מחיה • ע"כ • וכדמקן

וכלן שחזרו בהן ראשי אברים • הבא כולו לבן בתחלה • בין שהוקק להסגיר בין להחליט בין לפטור אם חזרו ונתגלו ראשי אברים שלא הן כזו שהיו וטהורים • דלא חשיבי מחיה • כיצד הבא כולו לבן מתחלה והוסגר שני שבועות • ולא נולדו בו סימני טומאה ופטור • ואחר כך נתגלו בו ראשי אברים • היינו חזרו בו ראשי אברים מתוך הפטור וטהור • ואם החליטו בשער לבן והשחירו השערות • ואח"כ נתגלו ראשי אברים • היינו חזרו בו ראשי אברים מתוך החלט וטהור • בסוף שבוע ראשון • או בסוף שבוע שני נתגלו ראשי אברים היינו חזרו בו ראשי אברים מתוך הסגר וטהור • כך נראית פירוש משנה זו מתוך תורת כהנים • אבל רמב"ם לא פירש כן • פירש במקלתו • במקצת ראשי אברים שנתגלו • טמא • שהרי פשה הנגע • פירש בכלו • אחר שפירש במקלתו • טהור • דהוה ליה פורח מן הטמא • אבל אם מתחלה לאחר שנתגלו ראשי אברים פירש בכלו בבת אחת • טמא משום פשויו • והא דתנן רישא פירש במקלתו טמא • ה"ה פירש בכלו נמי טמא • ולא נקט פירש במקלתו • אלא משום דבעי למתני בתרה פירש בכלו טהור • דהיינו לאחר שפירש במקלתו •

וכלן שחזרו בהן ראשי אברים • דהרי אלו כמות שהיו • פירשה במקצתו טמא • פירשה בכולו • הרי הוא טהור • ח א

וכדנתן בהדיא בסיפא • והתם מיייתי הר"ש ת"כ • בחדם להביא את הבא כולו לבן שפירש מחיה מטמאתו • והלא דין הוא וכו' • ובר"ן שחזרו בהן ראשי אברים וכו' • הא כבר תנן לעיל בה"ב בבהרת קטנה • והדר קמני ליה הכא בבהרת גדולה • מהר"ם וקשיא • ליה דהא התם קמני טמאים • ואלו הכא קמני כמות שהיו ולא עריך למתני הכי משום דהכא כי נתגלו מתוך הפטור וטהורים כדכתב מהר"ם

בופיה • והרמב"ם ג"כ כתב דאע"ג דנשנה לעיל • קמ"ן דאין לחלק אף בבהרת גדולה • ולדידיה ניחא שהוא מפרש כמות שהיו הכל לטומאה • כמו שאכתוב בס"ד לקמן • ולהר"ב והר"ש ודאי דהכא צריכא • דאדרבה קמ"ן • דאין דין חזרתן דראשי אברים בבהרת גדולה • שיה כלל לחזרתן בבהרת קטנה • כמ"ס בסמוך בס"ד • הרי אלו כמות שהיו • כתב הר"ב וטהורים • דלא חשיבי מחיה כיצד כו' • והוסגר שני שבועות כו' • ואם בסוף שבוע ראשון כו' • וכ"כ הר"ש צפי' • הברייתא שכתבתי לעיל משנה ג' • על דין בהרת קטנה בדי' וכולן כו' • דהתם למדה הברייתא • שבכל הפרישות שאחר כל החלוטים • ואחר ההסגר • אם חזרו ראשי אברים טמאים • מהפסוק שאמר וראה הכהן את הבשר החי וגו' • וקמני בתר הכי יכול הבא כולו לבן • שחזרו בו ראשי אברים מתוך הפטור • והא טמא ת"ל הוא אלוניא

כו' ולא אלוניא את הבא כולו לבן וחזרו בו ראשי אברים בין מתוך החלט כו' • ת"ל טמא הוא לרעת היא [הוא טמא] ואין הבא כולו לבן שחזרו בו ראשי אברים בין מתוך החלט בין מתוך הסגר בין מתוך הפטור • טמא • אלא טהור • ע"כ • ולדברי הר"ש והר"ב • פטור • פי' אחר שני הסגרות והסגר פי' לאחר שבוע ראשון • ובתנאי נקטו הכא בסוף שבוע שני • דהא הוה לאחרי הפטור • דע"כ ה"ג שלא נולדו בו סימני טומאה • דאי נולדו לו • הוצרך ג' כלומר שהלכו להם או שהשחרו אם היה שער לבן והיו השתא מתוך החלט • אלא ודאי בלא נולדו לו סימני טומאה • ולכך בחנם נקטו מתוך שבוע שני דהא היינו מתוך הפטור • אבל קשיא לי היאך מצינו לפירושי במשנתנו דמתוך הסגר לאחר שבוע ראשון דטהור • ואנן לכמות שהיו תנן ויהיה הדיון להסגיר • וכדכתב מהר"ם לקמן • והא משום ה"ג מפרשין להחליט • לא ששאר בחלוטו • אלא שהשחירו השערות • משום דאי נשאר בחלוטו יהא תנן כמות שהיו • ולא היה טהור • אלא דוקא כשהזרו ראשי אברים אחר שנטהר • דאלו בבהרת קטנה שהפרישה טהרתו • כשהזרו ונתגלו טמאים • ובבהרת גדולה שנטהר • אין החזרה מטמאתו • כיון שלא טהרתו הפריחה אבל לעולם בחזרה מתוך טהרה אכן קיימין • וכי לא הוסגר רק שבוע אחת אחי' יהיה טהור • ועדיין לא נטהר שצריך הסגר שני • ואע"פ שהברייתא דת"כ על כרחינו כך מתפרשה • מדקמני תלתא • החלט • והסגר ופטור • מ"מ משנתנו א"א לפרש כ' יוה כ"ל שהוקשה להרמב"ם • ומהר"ם • שלא פירש משנתנו כהר"ש • וע"פ הברייתא דת"כ • שהרמב"ם מפרש הרי אלו כמות שהיו • קודם שיכללהו הכרעת וטמא • בין שנטהר ע"י פריחה כולו לבן והוסגר ונטהר • או החלט שגולדו לו סימני טומאה והלכו להם ונטהר • ע"כ • ופירשו של מהר"ם תמלא לקמן • וז"ע היאך מפרשים הרמב"ם ומהר"ם לברייתא דת"כ • אולי דחו אותה מהלכה כנגד משנתנו • ואין כעת בידי ספר קרבן אהרן • לעיין בו מה שפירש הוא על זאת הברייתא דת"כ • בפרחה • במקלתו טמא • כתב הר"ב • ה"ה פירש בכלו נמי טמא משום פשויו • וכ"כ הר"ש • ומכיים מהר"ם ואין לנו לטהרה משום פריחה • דהא פירש מתוך חלוט מחיה ושער לבן שהלכו להם • דטהור • והפורח מן הטהור טמא • וכתב עוד ולי נראה דדוקא נקט פירש במקלתו טמא • ולא למקט פירש בכלו טמא • דהא קאי נמי ארישא דקמני הבא כולו לבן יסגיר • דקמני וכולן שחזרו בהן ראשי אברים הרי אלו כמות שהיו • והרישא כמות שהיו דקמני היינו להסגיר כדמקרא • וכשחזר ופירש בכלו לא מצינן לטמוי משום פשויו • דהא לא פשה מכמות שהיה תחלה בשעת הסגר • ואם כנסה וחזרה ופשה כדמקרא אין זה פשויו • וה"פ • וכולן בין הבא כולו לבן ולא נולדו לו מחיה ושער לבן שאינו אלא להסגיר בין שגולדו לו סימני טומאה שהוא תחלט • שחזרו בהן ראשי אברים ונתגלו • הריהו כמות שהיו • זה להסגיר • הבא כולו לבן שחזרו בו ראשי אברים בסוף שבוע ראשון להסגיר • דקמני יסגיר • וזה להחליטו מי שגולדו בו מחיה או שער לבן • והשתא לא ה"מ למתני פירש בכלו טמא • דהוא דהבא כולו לבן דרישא שנתגלו בו ראשי אברים בסוף שבוע ראשון וטמא לחזור ולהסגיר א"א שוב פירש בכלו טהור • דה"ל פורח מן הטמא דטהור • אע"ג דכי פירש בכלו חזר להיות כולו לבן לכמו' שהיה תחלה • והוה לן למימר טמא ולהסגיר בבהרת • דפירש מן הטהור

אפי' הכי כיון דנתגלו ראשי אברים ובר הסגר הוא עדיין וטוב
חזר ופרח בכולו . ה"ל פורח מן הטמא וטהור וכן משמע לעיל
דקתני מטהור טמא ומשמע מכל מי שהוא טהור ואפילו מאדם
שהוא טהור גמור שלא היה בו שום נגע . ופרח בכולו בתחלה

טמא . חזרו בו ראשי אברים טמא
עד שתחזור בהרתו לכמות
שהיתה דהיינו שחזר ופרח בכולו
לאחר שנתגלו בו ראשי אברים
דטהור . דה"ל פורח מן הטמא
וטהור . ולהכי נקט מלתא
דפסיקא בכולהו . פריחה במקצתו
טמא . אם מתוך הסגר נתגלו
ראשי אבריו וחזר ופרח במקצתו
טמא להסגור כדמיקרא דה"ל
עמד בעינו . ואם מתוך חלוט
מחיה או חלוט שער לבן שבהרת
בדולה שער בכולו נתגלו ראשי

אפי' הכי כיון דנתגלו ראשי אברים ובר הסגר הוא עדיין וטוב חזר ופרח בכולו . ה"ל פורח מן הטמא וטהור וכן משמע לעיל דקתני מטהור טמא ומשמע מכל מי שהוא טהור ואפילו מאדם שהוא טהור גמור שלא היה בו שום נגע . ופרח בכולו בתחלה טמא . חזרו בו ראשי אברים טמא עד שתחזור בהרתו לכמות שהיתה דהיינו שחזר ופרח בכולו לאחר שנתגלו בו ראשי אברים דטהור . דה"ל פורח מן הטמא וטהור . ולהכי נקט מלתא דפסיקא בכולהו . פריחה במקצתו טמא . אם מתוך הסגר נתגלו ראשי אבריו וחזר ופרח במקצתו טמא להסגור כדמיקרא דה"ל עמד בעינו . ואם מתוך חלוט מחיה או חלוט שער לבן שבהרת בדולה שער בכולו נתגלו ראשי

ה אם בכולו פרח' באחת מתוך הטהור' טמא
ומתוך הטומא' טהור' . הטהור מתוך הסגר
פטור מן הפריעה . ומן הפרימה . ומן
התגלחת . ומן הצפרים . מתוך החלשתיב
בכולן . זה וזה מטמא' בביאה : ט' הבא
כולו לבן . יובי מחיה בערשה' פריחה בכולו
ואח' חזרו בו ראשי אברים . ר' שמעאל
אומר כחזרת ראשי אברים בבהרת גדול'
ר"א בן עזריה אומר כחזרת ראשי אברים
בבהרת קטנה :

אברים . שוב פריחה במקצתו . הרי אלו כמות שהיו מוחלט ואם
שוב פרח בכולו הרי זה טהור . דה"ל פורח מן הטמא וטהור ואם
מתוך הפטור . נתגלו ראשי אברים בגוף כולו לו שער לבן .
דקתני יחליט . ושוב השחירו או הלכו להן ולא נולד גמי שוב
מחיה דקתני טהור והיינו נתגלו בו ראשי אברים מתוך הפטור
הרי אלו כמות שהיו וטהור . פריחה במקצתו טמא בכולהו . יש
מקל להסגיר . ויש מקל להחליט . ואי לאחר הפטור טמא משום
פסיון דלאחר הפטור . פריחה בכולו טהור . דה"ל פורח מן הטמא
וטהור ולפי דבריו הא דמתן לקמפ"ט . שאלו את ר' אמי שעלת'
לפוך ידו בהרת כסלע ומקומ' גרבת השחין וכו' . עד ה"ל שאל

ה מתוך הטהרה טמא . כגון הבא כולו לבן מתחלה . ולאחר
הסגר או החלט נטהר . דאם חזרו בו ראשי אברים ונתגלו
טהור כדפרישנ לעיל . ואם מתוך טהרה זו חזרו ונתקמו בבת
אחת טמא' משום פסיון . והיינו דקאמר אם פריחה כולו כאחת
מתוך טהרה . טמא' . כדפרישנא

במתניחין דלעיל . דאם פריחה
כלו בבת אחת . נמי טמא כמו
פריחה מקצתו פטור מן הפריעה
ומן הפרימה כל זמן שהוא מוסב'
ואלו טהור מתוך החלט . חייב
בפריעה ופרימה . כל זמן שהוא
מוחלט פריעה ופרימה בגדיו
יהיו פרושים וראשו יהיה פרוע :
מטמא' בביאה אם באו א' האהל .
נטמא כל אשר באהל : ט' פריחה
בכולו . ואח' נתגלו בו ראשי
אבריו . הכא מיידי שלא הספיק

להחליטו עד שפרח' בכולו נתגלו ראשי אברים . דרבי ישמעאל
מדמי ליה לבא כולו לבן בתחלה חוץ מראשי אברים . דטעון
הסגר . ור' אלעזר בן עזריה סבר דטעון דאלו לא פריחה היה
מחליטו . דינו כבהרת קטנה ובה מחיה . דאי פריחה בכולו
ואח' נתגלו ראשי אברים טמא ועוד יש לפרש . דאפי' החליטו
במחיה ופריחה בכולו וטהרו יקסבר ר' ישמעאל דאין מטמא בחזר'
ראשי אברים . דכי מטמא בחזרת ראשי אברים שאחר פריחה .
היכא דטהר בתורת פריחה . אבל הכא לאו בתורת פריחה' טהור' .
דאם אלו נתמעטה מחיה מכעדה טהור : י' מי

תכנוס ותפסה . אין לפרש טמא תכנוס ותפסה קודם הפטור דאפי' כנסה ופסחה לכמות שהיתה . לא מוטמא משום פסיון כדפרישית
אלא יש לפרש טמא תכנוס ותפסה לאחר הפטור . דאז מטמאיה משום פסיון כדפרישית ואין לתמוה היכא דנתגלו ראשי אברים
מתוך הסגר הבא כולו לבן בתחלה וחזר ופרח כולו באה' אחי' טהור : כיון דחזר להיות בתחלה טמא ויסגיר דע"כ לכאורה משמע
כדפרישית . מדנקט הכא פריחה במקצתו טמא . ומדקתני לעיל (משנה א') מטהור טמא חזרו ראשי אברים ונתגלו טמא . עד
שתחזור בהרתו לכמות שהיתה ומשמע דכלל גמור הוא . דמכל טהור קאמר דהוי דינא הכי' אפי' טהור גמור הבא כולו לבן בתחלה
ושמא הטעם הוא . דאחרני מישנוב כי ישוב או כי ישוב כדליף בת"כ : (ולעיל במשנה ד כתבתיו) הלכך מהתם מרבינן כל בא
כולו לבן שאינו בא בתחלה טהור . והשפא איירינן בנתגלו ראשי אברים מתוך הסגר . ומתוך החלט ומתוך הפטור דכולהו הוי
דינא הכי הרי אלו כמו שהיו . ואם שוב פריחה במקצתו טמא בכולהו . ואם שוב פריחה בכולו טהור . והדר קתני פריחה כגון
כאחד במתני' דלקמן או דינן חלוק : מתוך טהרה טמא מתוך טומאה טהור עכ"ל : ה' הטהור מתוך הסגר פטור כו' עיין
במשנה ה' פ"ק דכלים ובישנה ו' פ"ק דמגילה : במטמאין . בביאה מקורש בפי' ממשנהו' ולהלן : ט' הבא כולו לבן ובו
מחיה בעדשה פריחה בכולו וכו' כתב הר"ב הכא מיידי שלא הספיק להחליטו וכו' וכ"כ הר"ש וכתב עלה מהר"ם שלא פי' כל
הצורך : ויש לפרש דלעיל קאי דקתני הבא כולו לבן ויסגיר וקתני בחר הכי נולד לו מחיה בו והשתא קתני הכא הבא כולו לבן
בתחלה והסגירו . ובסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני או לאחר הפטור נולד לו מחיה ולא הספיק להחליטו על המחיה
עד שפריחה בכולו . כלו' שנסתה בהרת את המחיה וכו' נתגלו ראשי אברים ר' ישמעאל אומר כחזרת ראשי אבר' אפי' בבהרת
גדולה שירוש דינא כמו הבא לבן בתחלה כל גופו בלא מחיה . ושוב נתגלו בו ראשי אברים בסוף שבוע ראשון ויסגיר שנית :
ובסוף שבוע שני ולאחר הפטור יפטור ה"ג הכא שהיתה בו מחיה ולא הספיק להחליטו על המחיה עד שפריחה גס על המחיה
דינו כן . ואין להחליטו משום פסיון דאין הנגע פושה לתוכו ראב"ע אומר כחזרת ראשי אברים בבהרת קטנה . כמו בפרת
כניוים והסגירה ונולד לה מחיה אח' כ' . ולא הספיק להחליטו על המחיה עד שפריחה על המחיה בכולו . ושוב נתגלו בו ראשי
אברים דטמא משום פסיון לכ"ע שהרי הנגע פושה לחוץ ה"ג הכא מוחלט משום פסיון . דס"ל כר"מ דאמר (פרק דלעיל משנה ג')
שהנגע פושה לתוכו ע"כ וי"ש הר"ב ועוד יש לפר' דאפי' החליטו במחיו' וכו' וכ"כ הר"ש וי"ל מהר"ם ועוד נראה לפר' שחלטו במחיו'
ואם

ואם

ו מו שהיה מוחלט • בשער לבן או במחיה או בפסיון : לא הפסיק להראות לכהן • שסימני עומאה הלכו : שאלו הראה לכהן • כשהלכו סימני עומאה היה מטהר ואם אחרי כן היה פורח היה עמא דה"ל פורח מן העור אבל השמא ה"ל פורח מן העמא וטהור : בהרת ואין בה כלום אין בו סימני סימני עומא : כלומר עד שפרחה בכלו עמא • כלומר טעון הסגר כבא כלו לבן בשחלה ואם מתחלה קוד' שפרחה הראה אל הכהן היה מסגיר • ובסוף שבוע כשפרחה הוה ליה פורח מתוך הסגר וטהור :

פרק ט השחיין והמכוה

בשבוע אחד • אם נולד במקומו בהרת • מסגירן שבוע א' ולסוף שבוע אם יש בו שער לבן • או פסיון מחליטו ואם לאו פטורו • אבל במחיה אין מיטמאין דמחיה בשר חי בעיני ואין זה בשר חי • כיון דמקומו שחין ומכוה : בנפת פסולת של ימים והוא חס מחמת עצמו • וכן חמי טבריא מחמת מקורן חמי ולא מחמת האור : כל שאינו מחמת האש זהו שחין לאתויי אבר מעקרן רמז • אפר כירה וחס מחמת האור : כל שהוא מחמת האש • לאתויי חמי האור : ב אין מטטרפין • חני גרים שחין וחלי גרים מכוה אין מטטרפין לכגרים ואין פושין מזה

לזה דאם שחין ומכוה זה אל זה • ובאחד מהן בהרת כגרים והסגירה ובסוף שבוע פשתה לחזרו או לעור הבשר • אין מחליטו • וכן אם הבהרת בעור הבשר ופשתה לשחין או למכוה לא חטיב פסיון : היו מורדין • שלא נתרפאו יפה ולא נקדם העור ועדין מוציאין ליה • אין מעמאין בנגעים דכתיב שחין ונרפא ובמכוה כתיב והיתה מחית המכוה : אע"פ שגעשה מקומו צלקת שנכר שהיה חס שחין או מכוה • ואין שיה לשאר עור בשר אע"פ כ' נדון בעור הבשר מאחר שנעשה קרום חזק : ג אמרו

יש מראה נגעו ונשבר ויש מראה ומפסיד • כיצד מי שהיה מוחלט והלכו להן סימני טובאה • לא הספיק להראות לכהן עד שפרחה בכלו טהור • שאלו הרא' לכהן היה טמא • בהרת ואין בה כלום לא הספיק להראותה לכהן עד שפרחה בכלו טמא • שאילו הראה לכהן היה טהור :

פרק ט השחיין והמכוה מיטמאין בשבוע (גמ' אחד אחת)

בשני סימנים בשער לבן • ובפשיון איזה הוא השחיין לקה בעין או באבן או בגפת או במי טבריא כל שאינו מחמת האש זה הוא שחיין איזו היא מכוה • נבוה בנחלת או ברמין • כל שהוא מחמת האש זו היא מכוה : ב השחיין והמכוה • אין מצטרפין זה עם זה • ואין פושין מזה לזה • ואין פושין לעור הבשר ולא עור הבשר פושה לתוכן • היו מורדין טהורין • עשו קרום כקליפת השום • זו היא צרבת השחיין האמור בתורה • חזרו וחייו • אע"פ שמקומן צלקת נדונין בעור הבשר : ג שאלו

ושב כשפרחה בכלו • ה"ל פורח מן העמא וטהור ושוב נתגלו בו ראשי אצרים טהור • דה"ל חזרו בו ראשי אצרים מהוד הפטור • ואמרינן לעיל חזרו בו ראשי אצרים הרי אלו נמו טהור • וביינו דקאמר בהרת ראשי אצרים בהרת גדולה • דהיינו הבא כולו לבן בשחל' בלא מחיה • ועמד בעיניו שני שבועו כך ופטור • ושוב חזרו בו ראשי אצרים • ה"ל נמי חזרו בו ראשי אצרים מתוך הפטור • ופטור וכי היכי דהתם מודו כ"ע דפטור • דליכא שום טעם להחליטו • ה"ל הבא לר"י פטור • ולא מחלטינן ליה משום פסיון • דאין הנגע פושה לתוכו • ולראב"ע כחזרת ראשי אצרים בהרת קטנה • דטמא משום פסיון • ולכי היכי דהתם טמא משום פסיון • הכי נמי הבא • דס"ל שהנגע פושה לתוכו עכ"ל : י יש מראה נגעו לכהן ונשכר כפי הלשון נראה • שזריותו להראותו לכהן משכירו וכן לשון הרמב"ם בספ"ו מהע"ב (הלכה ז') יש מראה נגעו לכהן ונשכר מפני שהקדים להראותו ולא נתאחר • וק"ל דנכדון לא בוי הכי • דהא קמילא הספיק להראות בו • שאלו הראה לכהן היה טמא וכן כמי בסיפא :

פרק ט השחיין והמכוה מיטמאין

בשבוע אחד • וא"כ הסגר שבוע שני והלשון קצת קשה • דלא הוה ליה למימר מטמאים אלא מטרהי' מה שאין כן בשאר נגעים דבעו הסגר • וי"ל דה"ל קאמר מטמא בשער לבן ובפסיון דוקא • אבל אי אין שער לבן • ולא פשה אע"פ דלא כהה טהור • תו' ס"ק דחולין דף ח' : (ד"ה מטמאין) : בייטביאין פי' הר"ב • אם נולד במקומו בהרת בו כשאין מורדין אלא נעשו צרבת כדלקמן ולעיל סוף פ"ו : איזהו שחין לקה בעין כו' • שחין לשון חמימות כמו שנה שחונה וכדמתרגם יונתן חמוטי ראיתי אור • (ישעיה נד) שחונים רש"י סס : לקה בעין או באבן כו' הכהו בכח באבן אפי' בלא חצורה : דכל מכה מתחמם הבשר מיד על ידו

פרק ט השחיין והמכוה

ההכאה רש"י סס • וי"ל הרמב"ם ברפ"ה מהע"ב • מו שהיתה לו מכה בעור צטרו ונפשט העור מחמת המכה אם היתה המכה מחמת האש וכו' • ואם היתה המכה שלא מחמת האש בין שלקה באבן או בעין וכיוצא בהן בין שהיתה המכה מחמת חולי הגוף • כגון גרב או חזיית שהפסיד הנייר או שחפת או קדחת (דלקח) • וכיוצא בהן שהשחיתו העור הרי זה נקרא שחין ע"כ • ועיין מ"ש בספ"ו בד"ה קדח וכו' : כל שאינו מחמת האש • פי' הר"ב לאתויי אבר מעיקרו ממקום שעוקרי העופרת והוא חס רש"י סס : בגהלת פחס שלא כבה רש"י סס : רמין פי' הר"ב אכר כירה כו' וכך שמו בלשון ערבי רש"י סס :

ב השחיין והמכוה • אין מטטרפין זה עם זה שכיון שחלקן הכתוב בשתי פרשיות ופי' משפ' כל אחת בה ולא צירפם יחד שהרי משפטן שוה ה"ל לכתוב כי יהיה בו בעורו שחין או מכוה אלא לכך חלקן לומר שאין מטטרפין זה עם זה גמ' דחולין סס : ה"ן מורדין וכו' מפורש בספ"ו : זו היא צרבת השחיין האמורה בתורה שנה שחל' בתורה • ואם

א סס ס"ג
ב ס"ג
ג ס"ג
ד ס"ג
ה ס"ג
ו ס"ג
ז ס"ג
ח ס"ג
ט ס"ג
י ס"ג

ואם תחתיה תעמוד בהרת לא פשה צרבת השחין היא וטעמו הכהן עמינו שאינו בהרת ונגע טמא כיון שלא פשה אבל היא צרבת השחין כשהיא צבואה אל הכהן ואלו פשה או צב בשער לבן היה טמא: ג שמא תכנוס ותפסה פיר'הר"ב

אם טמא כו' ב"י עיין מ"ש בשם מהר"ם פ' דלעיל משנה ז': אמרו לו והלא מקומו כגרים לשון הר"ב למה יסגיר כו' גם הרמב"ם מפרש כן ויש לדקדק איך שאלו למה יסגיר ועדין לא אמר להם כלום בזה שישגיר וכן קשה דעל אמר בהם לא שמעתי מפרש הר"ב בלומר גם זה יסגיר כו' והרי כבר ידעו השואלים שיסגיר אבל לשונו זה דלקמן הוא מפר' הר"ב והוא לא פירש כן בהלא מקומה כגרים למה יסגיר כלשון הר"ב ולפיכך יש לפרש לדבריו שהשאלה טיבה אם יסגיר אם לאו וכ"פ הר"ש והר"ב בפי"א משנה ו' וכשאל' לא שמעתי מפרש כלום

ג אמרו לו למה יסגיר הא אי אפשר להולד לו סימן טומאה: לגדל שער אין ראוי: דכף ביד אינו מגדל שער לעולם: לפשוט אינו פוסה: דשחין ומכאף אין פושין לעור הכשר: למהי אינה מטמא: דהא תנן בשני סימנים בשער לבן ובפסיון ולא צמחיה: שמה תכנוס כגרים: וכשיראה הכהן בסוף שבוע יפטור אותו ולאחר הפטור תחון ותפסה בתוך השחין: שחין ומו כסלע ויחלע: אמרו לו הרי מקומה כגרים בלומר ואם היה מקום הצרבת כגרים בלבד והצרת צבואה למה יסגיר: והלא אין שייך גומר כאן שמה תכנוס ותפסה: אמר לכן לא שמעתי בלומר גם זה יסגיר: אבל לא שמעתי בו טעם: אלמד בו: תרשני שאלמד בדיון זה דבר אם לקיים דברי חכמי'הן אם תמלא טעם לקיים דברי חכמים שאמרו שטעון הסגר הנוור: אבל לנוד שאינו טעון הסגר לא תאמר: שאינו מניח

ג שאלו אתר' אליעזר מי ששלחה לתוך ידו בהרת כסלע ומקומה צרבת שחין אמר להם יסגיר אמרו לו למה לגדל שער לבן אינה ראיה ולפשוט אינה פושה ולמחיה אינה מטמא אמר להן שמא תכנוס ותפשה אמרו לו והלא מקומה כגרים אמר להן לא שמעתי אמר לו רבי יהודה בן בתירא אלמד בו אמר לו אמר לך רבי חכמים הן אמר לו שמא יולד לו שחין אחר חוצה לו ויפשה לתוכו אמר לו חכם גדול אתה שקיימת דברי חכמים: פרק י הנתקים מיטמאין בשני שבועות ובשני סימנים בשער צרוב רק ובפשוט

מה שקבלתי מרבותי ושומע ממך: שמה יולד לו שחין אחר חוצה לו ויפשה לתוכו ששחין פושה לשחין וכן הלכה: נגעים שבראש: או בזקן קרוין נתקין על שם שהשער נתק ונופל ונושר מחמת הנגע והנתקים אין מיטמאין בד' מראות כנגע שבמקום צר שאי מיטמאין בכל מראות: בשער כהוב דומה לתבני זה

מה שקבלתי מרבותי ושומע ממך: שמה יולד לו שחין אחר חוצה לו ויפשה לתוכו ששחין פושה לשחין וכן הלכה: נגעים שבראש: או בזקן קרוין נתקין על שם שהשער נתק ונופל ונושר מחמת הנגע והנתקים אין מיטמאין בד' מראות כנגע שבמקום צר שאי מיטמאין בכל מראות: בשער כהוב דומה לתבני זה

פרקי הנתקים

ואם כ"פ פירש הר"ש ואינם עולים בשעה אחת: לא שמעתי ולא אמר לא ידעתי כדכתב מהר"ם ו"ל דר"א לא אחי דבר לא שמע מרבתינו כדאיתא (בחגיגה) (בסו"ה דף כ"ח ע"א): חכם גדול אתה שלא בלבד הקושיית לסתור דבריהם קרבן אהרן:

פרקי הנתקים

פרקי הנתקים פ' הר"ב הנגעים שבראש או בזקן קרוי נתקים על שם שהשער נתק כו' ו"ל הר"ש הנתקים שמתרם מראשו או מזקנו כגרים יסגיר ואם בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני פשה הנתק שנמרע עדין יוחר מכגרים או נולד בנתק שער כהוב דק יחלע ואם לאו יפטור: ובתחלה נמי או לאחר הפטור מיטמא בשער כהוב דק כדתנן לעיל בפ"ג (משנה ה') ובפסיון אין מיטמא בתחלה אבל מיטמא לאחר הפטור ע"כ: ומ"ש הר"ב הנתקים אין מיטמאין בד' מראות כו' בת"כ יכול תמא בהרת בראש ובזקן ת"ל נתק הוא צרעת הראש והזקן הוא אין לראש ולזקן טומאה: אלא מטומאת נתקים בלבד והא דכתיב גבי נתקין: והנה מראהו עמוקמן העור הא דרשינן התם דלא גמורי לנתקים: שאם נתקו בידי אדם טהור דמה מראה עמוק בידי שמים אף נתק שניתק בידי שמים הר"ש פ"ג משנה ו' ירצה למוקים קרא כפשייה נמי ולא עלתה לו ומן התימה על בעל קרבן אהרן דכתב אוקמתא דכפשייה: והרי לא מקום כדמסוק הר"ש: ו"ל הרמב"ם ברפ"י מהט"ז גבי הראש והזקן הוא שיפול השער שבהן מעיקרו וישאר מקום השער פנוי וזה הוא הנקרא נתק ואין נתק פחות מכגרים המרובע בין שהיה מראהו עמוק בין שלא היה עמוק ולא נאמר עמוק בנתקים אלא לומר לך וכו': וכ"כ בפי' מסנה הוכתב הראש"ד שכן נראה מדרש ת"כ שאינו צריך שגוי העור כלל אבל מהתוספתא נראה שיש שגוי בעור הנתק ע"כ: וזוהי סברת הרמב"ן בפי' התור ודלא כמ"ש הכ"מ בשמו בפי"ח מהט"ז הלכה ת' אלא סובר שצריך שיהיה שגוי מה: אלא שא"צ שיהיה מראה מיוחד וזו נראה ג"כ דעת הר"ב מכתב מחמת הנגע ועיין עוד מזה בפי"פ: בשני סימנים בשער כהוב דק ובפסיון בת"כ מנין לשער הכהוב שיטמא שלא בפסיון ובפסיון שיטמא שלא בשער כהוב: ת"ל לא יבקר לשער הכהוב טמא הוא ופי' בעל קרבן אהרן דמדכתיב לא יבקר באמצע הלכך פי' הכתוב כך הוא אם יפשה לא יבקר עוד לסימן אחר: וכן לא יבקר לשער הכהוב אם הוא אשר חזר

לל

שחור למח בו . למשמע כמה שער חדש הר"ם : ואינו מניל
 מן הצד . כדמניא בת"כ אין בו . עד שיהא מנוצרת בו וכח
 הר"ב רבינו שמשון משנ"א . וצריך לדקדק בת"כ מנא ליה הא
 דאין בו משמע מנוצר . ומנא בו משמע אע"פ שאינו מנוצר
 ע"כ . וכח מהר"ם שראו לו
 דמסתמא קרא בתרא לרבות .
 ע"כ . ולשון הרמב"ם ואם היה
 מיד הנתק . הגה הוא לא יניל לפי
 סוהו תבנית הנתק . שיקרא מקום
 ו' שאר השער בו סביב לנתק . ואם
 היה זה השער השחור אשר
 בצד הנתק רחוק מכלל שער
 הראש או הוקן . הגה הוא ג"כ
 יניל . (כאין זה דרך ממי שמרט
 ראשו) וזהו אמרו עד שיהיה רחוק
 בו . ע"כ : מקום שתי שערות
 פי' הר"ב דכחשבות מנוצרות .
 שהרי יש כעדשה נתק חוזה לה .
 ועיין בס' הר"ב דמשנה ז' :

אם כח
 ב טס
 ג טס
 ד טס

ומנוצר . ואינו מניל מן הצד עד שיהא
 רחוק מן הקמה מקום שתי שערות אחת
 צהובה ואחת שחורה אחת צהובה ואחת
 לבנה אינן מצילות : ד' שער צהוב שקדם
 את הנתק טהור י' יהודה מטמא ראב"י
 אומר לא מטמא ולא מציל רש"א כל שאינו
 סי' טומאה בנתק . הרי האסימן טהרה
 בנתק : ד' כיצד מגלחין את הנתק מגלח
 חוצה לו . ומניח שתי שערות סמוך לו .
 כדי שיהא ניכר אם פשה . החליטו בשער
 צהוב . הלך שער צהוב וחזר שער צהוב .
 וכן בפשוין בתחלה בסוף שבוע ראשון .
 בסוף שבוע שני לאחר הפטור . הרי הוא
 כמות שהיה החליטו בפשוין . והלך הפשוין
 וחזר הפשוין
 וכן

יהודה נמי איצטרך ויש לפרש כגון להציל מיד הפסיון . דס"ד
 יצטרף עם השחור להציל כיון דבסני עצמו לא היו סי' טומאה .
 ואפי' צומח נמי ה"א דמצטרף להציל ע"כ : אדחת זהובה ואחת
 לבנה תמיהא לי אם שחורה אינה מלכת עם הזהובה למה תניל
 הלכנה עם הזהובה ולא ה"ל למתני להא . וזו"ל הרמב"ם בפירושו
 עוד ביאר שאמרו ושער שחור כמה בו יצטרף שיהיה מ' שער'
 ומעלה ושתיהן שחורות אולם אם האחת לבנה או זהובה והאחרת
 שחורה אינן מצילין . (וזהו שאמר ושער שחור כמה בו ר"ל שתי
 שערות ושתיהן שחורות) עכ"ל . ואף בחבורו ס' חמה"ט
 (הלכה ד') כתב שתי שערות שנמחו אחת שחורה . והאחת
 לבנה או זהובה ע"כ . הגה שבין עם הזהובה . ובין עם
 הלכנה . אמר שנמח שחורה . ועלה על דעתי שהגירס' הוא
 אחת שחורה ואחת לבנה . אלא שכמו שהיא לפנינו אחת זהובה
 ואחת לבנה כן היא ג"כ בת"כ וצ"ע : ד' רבי יהודה מטמא
 פי' הר"ב כדסתן לעיל דרבי יהודה מטמא הפוך ולא הפוך .
 והדר תני הכא אגב שאר תנאי הר"ם . וזו"ל הר"ב ולעיל
 ססקיון דהלכה כר"י . וכ"כ הרמב"ם . וטעמא דלעיל ר"ש ור"י
 דהלכה כר' יהודה . וקשה דאדרבה דאדכא דנישנית אמר הא
 דלעיל . אית למיזל ולמפסק כתנא קמא . וכך כתב מהר"ם

מנוצר . אם הן מנוצרות באמצע הנתק מצילות . אבל עומדות
 מן הצד אין מצילות : עד שיהא רחוק מן הקמה : עד שיהו שתי
 שערות הללו רחוקות מן השערות הנוקשות את הנתק כשיעור
 שתי שערות . והשערות סביב הנתק הן קרויין קמה .
 וכששערות הללו רחוקות מן
 הקמה מקום שתי שערות .
 נחשבות כמנוצרות כמון הגנע .
 אחת זהובה ואחת שחורה :
 בזהובה שקדמה לנתק . דלא היו
 סימן טומאה אצטרך ליה למימר
 דאין מצטרפת עם השחורה
 להציל מיד שער זהוב . ומיד
 הפסיון וכחשבות מני' כר' אליעזר
 בן יעקב דאמר בסמוך לקמן .
 דשער זהוב שקדם לנתק . לא
 מטמא ולא מניל : ד' רבי יהודה
 מטמא . כדסתן לעיל דרבי יהודה
 מטמא הפוך ולא הפוך : ר' אליעזר
 בן יעקב אומר לא מטמא ולא מניל
 רבי אליעזר בן יעקב ורבי שמעון .
 לפרושי מלתא דתנא קמא דאמר
 טהור קאתו . רבי אליעזר בן יעקב
 סבר . טהור דאמר ס"ק . לומר
 שאינו מטמא . אבל אינו מניל . ור"ש

סבר טהור ומניל קאתו ולעיל פסקי' דהל' כר' יהודה : ה' כיצד
 מגלחין את הנתק בסוף שבוע ראשון (להסגור) שלא טהה ולא
 נולד בו שער זהוב כתיב והתגלח היה מגלח חוזה לו מנלח סביב
 לנתק ומניח שתי שערות דכתיב (ויקרא י' ג) ואחת הנתק לא יגלח
 וכי מה יש בו והלא כבר נתק השער ואכל לא סמוך לנתק לא יגלח
 שיצטרף סביב לנתק שתי שערות מכל צד . נמלא הנתק מוקף
 שערות כעטר : החליטו בשער זהוב ואחר שהחלט בו הלך שער
 זהוב ואחריו כן חזר : וכן בפסיון . שלא חזר שער זהוב לא שפשה .
 בין כך ובין כך הרי היא מוחלטת כמו שהיה : בתחלה . בסוף
 שבוע ראשון . כלומר דין זה שאמרנו נוהג בין שהחליטו בשער
 זהוב בתחלה . כשהוא אל הכהן . בין שהחליטו בשער זהוב
 בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני או לאחר הפטור . כגון
 שטמא בעיניו ב' שבועות . ופטרו . ולאחר הפטור נולד שער
 זהוב והחליטו . ובכלהו הלך שער זהוב וחזר . או שלא חזר לא
 שפשה הנתק . הרי הוא כמו שהיה : החליטו בפסיון . כמו
 שפירש בהחליטו בשער זהוב . כך יש לפרש החליטו בפסיון .
 והכא בפסיון לג' בתחלה . שאין הפסיון מטמא אלא אחר הסגר :

במשנה דלקמן ומיהו לפי מה שמקיים מהר"ם גירסת הפסוק דגם לקמן בתחלה מטמא כחם לן תנא לקמן כר' יהודה . אלא דהר"ב
 לג' התם בתחלה . ואף הרמב"ם בחבורו מהלכות טומאת צרעת ס' . לא העתיק בתחלה : א"כ אין כאן סתם כרבי יהודה . ואף
 מהר"ם אע"פ שפירש כר"י ס' דהלכה כת"ק דהכא . וצריך ליעיין : ה' ובין בפסיון בתחלה . כתב הר"ב כלומר דין זה שאמרנו
 בו' וכ"כ הר"ם . ולקמן אכתוב פי' אחר בשם מהר"ם ו'ל' : הרי הוא כמות שהיה בת"כ דריש להו מדכתיב ואם פשה הר"ם :
 הדרך הפסיון היינו שחורו שערות ונמחו במקום שפשה . וחזר הפסיון . שלאחר שנמחו חזרו ונתקו הר"ם ועיין במשנה ח' :
 וכן

ו שני נתקים זה בצד זה שיש בכל א' כגרים הקלקי דבנתקי נמי צעין כגרים דכתי' נגע הנקב הקיש נגע לנתק מה הנב' כגרים אף נתק כגרים ואש שני הנתקים מונחים זה אלל זהיוש שטח שער מפסקת בין שני הנתקים וחולקת אותה לשנים כמחנה

המסק' נפרץ ש' של אות' השט':
במקום א' . בסוף שבוע ראשון של הסגר או בסוף שבוע שני או לאח' הפטור טמא שהרי פשה הנתק : בשני מקומו' שאות' שיטה נפרזה למט' ולמעל' ונשארו מאות' שיטה ב' שער' באמצע' טהור' דמבולרות נכוה ומלכות' כמה תהא הפרצ' אש בשני מקומות נפרצו . הוי שער הפרנה מקום שני שערות דבכחי חשיבי השערות שבאמצע מבולרות' ואש במקום א' נפרצו דטמא אפי'

נפרץ כגרים טמא שאין שער' שחור מבולר וכנוס בתוך הנגע . ביון דלא נפרץ בשני מקומו' : זה לשנים מזה כגון נתק כגרים הקלקי מרובעו שיטה של שער מקיפו סביב . וחוף לאותה שיטה מקיף נתק כגרים כל סביבותיה דהיינו רצועה של נתק ברוחב כעדשה נתקפת את השטה של שער . שזהו שיעור הנתק המקיף השערות המבולרות : נפרץ

וכן בשער צהוב . בסוף שבוע ראשון כו' כתב הר"ב והכ' בפסיון ל"ג בתחלה כו' כ"הר"ש ומסיים והס' פרים אבד רהטייהו כתבינהו בסיפא כזו ברישא ובת"כ ליתיה ע"כ . ומלאן שבכל הספרי' היה כתוב כן ומה שלא נמצא כד' בספרי' שלנו לפי שהובאו

וכן בשער צהוב . בסוף שבוע ראשון . בסוף שבוע שני לאחר הפטור . הרי הוא כמורת שהיה ון' שני נתקים זה בצד זה . ושטה של שער מפסקת ביניהם . נפרץ במקום אחד טמא . משני מקומות טהור' כמזה תהא הפרצה מקום שתי שער' נפרץ במקום א' כגרים טמא : ז' ב' נרתקין זה לפני' מזה וישטה של שער מפסק' ביניהן נפרץ

ע"פ פירושו של הר"ש ולפיכ' כתב מהר"ם לקיים גי' הספרי' וי"ל צ"ע בכל סדרו המשנה אש לא נמצא בתחלה בשום ספר זקן . או ראוי למחקו ואי גרסי' בתחל' בכל סדרו המשנה וזהו פי' של הבבא . החליטו בשער צהוב הלך שער צהוב . חזר שער צהוב וכן בפסיון . שהלך שער צהוב ויש שם עדיון פסיון . בין שבה אותו פסיון בתחלה . בתחלת ראית הנגע שהחליטו בשער צהוב . ומיד אח' כ' קוד' שיצא הכהן נולד הפסיון

בין שנולד הפסיון בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני . או לאחר הפטור הרי הוא כמות שהיה דאפי' פסיון הבא בתחל' מיד אחר שהחליטו בשער צהוב כי אזיל שער צהוב מחליט' לי' בפסיון ומה שלא החליטו מתחלה על הפסיון אחר שהחליטו בשער צהוב . היינו משו' דאין מחליטין את המוחלט החליטו בפסיון הלך הפסיון וחזר הפסיון וכן שער צהוב בתחלה כו' פי' שבה אותו שער צהוב בתחלה וא"ת בשלמא לעיל גבי החליטו בשער צהוב והלך שער

צהוב וחזר וכן בפסיון בתחלה משכחת לה דהחליטו בשער צהוב ולא בפסיון משום דאין מחליטין את המוחלט כדפי' . אבל הכא גבי החליטו בפסיון דהיינו בסוף שבוע והיה שם שער צהוב בתחלה . אחאי לא מחליט ליה מעקרא אשער צהוב . וי"ל כגון שעמד השער צהוב חוף לנגע . ולא הינו סימן עומאה . ובסוף שבוע החליטו בפסיון שפשה עד השער הצהוב . ואכתי השער הצהוב הוי חוף לנגע . ואחר זמן כנסה הבהרת מזד' אחר כל כך . דאע"ג דפשה קצת לצד השער הצהוב עד שעומדים בנגע . אין בכל הנגע אלא כגרים . ונמצא שהלך לו הפסיון הרי היה כמות שהיה . ומוחלט משום שער צהוב לרבי יהודה . דטמא בשער צהוב אפילו שלא הפוך . ואע"ג דלעיל תנן סתמא דלא כוותיה . דקמני שער צהוב שקדם לנתק טהור . והכא הדר וסתים לנתק כוותיה . הכא לאו סתמא היא כוותיה . דעיקר טמא לא אשיא למסתם לן כוותיה . אלא לאשמועינן דהיבא דמחליטו בהא . ושז' נולד לו סימן החלש אחר . דכי אזיל ליה קצת . אכתי מוחלט משום אידך . למר כדאית ליה . ולמר כדאית ליה . לרבי יהודה אפילו בשער צהוב שבה בתחלה משכחת לה כדפרישית . ולר"ש וראב"י שבה בסוף שבוע ראשון ושני ולאחר הפטור . א"כ מניין לפרש לעיל וכן בפסיון בתחלה ממש בתחלה . שבה פסיון קודם לשער צהוב . כגון שבה בהן להסגיר על הנתק כגרים ולקה ביד כהן ופשה . ושז' נולד בו שער צהוב קודם שהספיק להסגירו . והחליטו אשער צהוב ולא הפסיון . דאין פסיון טמא בתחלה . ומיהו אהני פסיון דמעקרא שלקה ופשה ביד כהן . דכי החליטו בשער צהוב והלך לו . אכתי לא אזיל שם מוחלט מניה בשביל הפסיון והראשון נוח לי . וניחא דלעיל בש"ה (משנה ב') גבי החליטו בפסיון והלך לו פסיון וחזר . וכן בשער לבן לא קמני תחלה . כי הכא משום דבשער לבן ליכא מאן דפליג למימר שיטמא שלא הפוך . והא דכת"כ לא קמני בתחלה (כ"י) הכא בשער צהוב י"ל דתנא דת"כ בשלובתא לא קציורי . דלר"ש וראב"י לא משכחת לה עכ"ל . (ומ"ש מהר"ם) דהכא לאו סתמא כו' : עמ"ש במשנה דלעיל (ד"ה ר"י) : ר' שני נתקים זה בצד זה . לשון הר"ב שיש בכל אחד כגרים הקלקי כו' . הקיש נגע לנתק בו' וכן הל' בת"כ . ועמ"ש ברפ"ו (סד"ה כגרים) . דבנין אב לכל צרעת כו' . גם הרמב"ם העתיקה כן אבל במשנה ב' בדברי ר"י העתיקה הר"ש מקיש נתק לנגע . אך בת"כ גם שם הקיש נגע לנתק . ומ"ש כגרים הקלקי ותן מרובע . וכמ"ש במהני' דלקמן : ויש שבה של שער שחור הרמב"ם : נפרץ ממקום א' טמא . פי' הר"ב בסוף שבוע כו' שהרי פשה הנתק וכי כ' הר"ש . אבל הרמב"ם בפ"ח מהט"ז (הל' ו') כתב הרי הוא כמות שהיה . וכתב הכ"מ דטמא דקמני . היינו לומר דאינו טהור ע"י השער שחור . שהרי הוא כמות שהיה . דאכתי לאו מבולרות הו"ע כ' . ונ"ל לפי שהוא מפרש נפרץ בתחלה . ואין פסיון בתחלה . ועמ"ש במשנה דלקמן : כגרים טמא . פי' הר"ב שאין שער שחור מבולר דהיינו שער משואר . דבעיגן מבולרת . הר"ש במשנה ג' ובתב מהר"ם ומשום דבסמוך בשני נתקים . זהו לפנים מזה אמר' פחות מכגרים שצ"ל כגרים טהור נקט הכא כגרים טמא לרבותא ע"כ : ז' שני נתקים זה לפניו מזה פי' הר"ב כגון נתק כגרים כו' . וחוף לאותה שיטה מקיף כו' ברוחב כעדשה עיין בזה ברפ"ו : נפרץ

אב טס הלכתי

נפרץ ממקום א'טמא פי' הר"ב הפנימי כו' אבל החיצון טהור ולר' יוסי דאמר גבי בהרות (בפ' משנה ה) אין אחיה סימן טומאה לחזונה שהבהרת לתוכה ה"ה כאן דאין השערות סימן טהרה לנתק החיצון כיון דאיכא נתק הפנימי לתוכו ותסביר את שניהן והיינו

אם בתחלה נפרץ. אבל אם בסוף שבע ראשון או שני ולאחר הפע' שניהן עמאין. משום פסיון כ"כ הר"ש גס בעל קרבן אהרן ותמיהה לי טובא דא"כ יש בנתק פסיון לתוכו ולא כן שנינו בת"כ שהעסקיה בפ' משנה ג' (ד"ה שאין) גס שם משנה ה' דבהרת לית מאן דס"ל שיהא סימן פסיון לחזונה: נפרץ ממקום א'כגרים טהור כ"כ הר"ב. והא דאמרן

נפרץ ממקום א'טמא. הסנימי שער שחור בלדו ואיכו מבוצר לטיבו. אבל החיצון טהור דהא שתי שערות שחורות מבוצרות לתוכו: משתי מקומות טהור הפנימי וכ"ש החיצון. שנעשו שניהם נתק אחד. ונתחנן שתי שערות שחור' מבוצר' כמה שהא הפרלה. משני מקומות

ויהא טהור מקום שתי שערות: נפרץ במקום אחד כגרים טהור. והא דאמרן נפרץ במקום א'טמא היינו בפחות מכגרים. אבל מאחר דנפ"ה כגרים אפי' במקום אחד נעשו שני הנתקים אחד ושערות הנשארים הרי הן מבוצרות: ח וכו' שער כהוב טמא' שער כהוב מטמא בין בתחלה בין בסוף שבע ראשון בין בסוף שבע שני. בין לאחר הפעו': נולד בו שער שחור' טהור או בצמח לאחר הנתק אע"פ שאין מבוצר' ואי במשאר דוקא במבוצר' דרחוק מקמת הראש מקו' שתי שער' כדאמרן: אע"פ שהלך לו שער שחור טהור דכיון דנטהר כהובו תו לא מטמא. אע"פ שגשר השחור. אבל אם החליטו בפסיון בא השחור וטהר הפסיון ואחרי כן הלך השחור חוזר הפסיון ומטמ' או שפשה וכנס וחזר ופשה. לא אמרי' כיון דטהר הנתק לא מטמא: כל נתק שטהר שעה אחת. בין שהחליטו בפסיון וכנס או שבא שער שחור וטהרו בין החליטו בשער כהוב. ובה שער שחור וטהרו ואחרי כן הלך השחור או מה שכנס חזר וניחק. שוב אין לנתק זה טומאה לעולם אע"פ דקיימא סימני טומא' שלו כגון שער כהוב ופסיון. ולא מיבעיא בהני דכבר טהרו בשער שחור. אלא אפילו פשה אחר שהלך השחור. או נולד בו שער כהוב אחר כיון דטהר הנתק כבר שוב אין לו טומאה: רש"א כל שער כהוב שטהר שעה אחת: כגון

נפרץ ממקום אחד טמא משני מקומות טהור כמה תהא הפרצה מקו' שתי שערות נפרץ ממקום אחד כגרים טהור: ח מי שהיה בו נתק. ובו שער צהוב טמא. נולד לו שער שחור טהור. אע"פ שהלך לו שער שחור טהור. ר' שמעון בן יהודה אומ' משום ר' ש. כל נתק שטהר שעה אחת. אין לו טומא' לעולם. רש"א אבל שער צהוב שטהר שעה אחת. אין

נפרץ ממקום א'טמא. היינו בפחות מכגרים דנחשב כדבוקו' לקמת הראש מזד אחד דכל השערות הרי הן כקמת הראש. ואין כאן מבוצר הר"ש: כגרים טהור. ולעיל בב' נתקים זה בצד זה אפילו נפרץ כגרים במקום א'טמא דלא חשיבי מבוצר' כיון דאיכא מזד שני דבוקות לקמת הראש דהיינו שאר השער' שבראש שחון לנגע מהר"ם: ח נולד לו שער שחור טהור כתב הר"ב ואי במשאר דוקא כו' כדאמר' במשנה ג': אף ע"פ שהלך לו שער שחור טהור. פי' הרמב"ם דטעמא מאתרו כרס' הנתק טהור הוא ועיין לקמן. ומ"ש הר"ב דכיון דנטהר' הלהוב תו לא מטמא אע"פ שגשר השחור. אבל אם החליטו בפסיון כו' כ"כ הר"ש. וכ"כ בעל קרבן אהרן על זה דמי יתן ונדע היכן מלא ת"ק זה ההפרש בין פסיון ובין שער כהוב. דמקרא לא משמע גבי אדרבה משמע בהפך דקרא בפסיון מדבר' כדאמר ואם בעיניו עמד וכו'. ועוד דאכופי במחלוקת לא מפסיקין. ואיך נאמר דפליג רשב"י על ת"ק בלהבא ובפסיון ע"כ. (וטל

טהור או בצמח לאחר הנתק אע"פ שאין מבוצר' ואי במשאר דוקא במבוצר' דרחוק מקמת הראש מקו' שתי שער' כדאמרן: אע"פ שהלך לו שער שחור טהור דכיון דנטהר כהובו תו לא מטמא. אע"פ שגשר השחור. אבל אם החליטו בפסיון בא השחור וטהר הפסיון ואחרי כן הלך השחור חוזר הפסיון ומטמ' או שפשה וכנס וחזר ופשה. לא אמרי' כיון דטהר הנתק לא מטמא: כל נתק שטהר שעה אחת. בין שהחליטו בפסיון וכנס או שבא שער שחור וטהרו בין החליטו בשער כהוב. ובה שער שחור וטהרו ואחרי כן הלך השחור או מה שכנס חזר וניחק. שוב אין לנתק זה טומאה לעולם אע"פ דקיימא סימני טומא' שלו כגון שער כהוב ופסיון. ולא מיבעיא בהני דכבר טהרו בשער שחור. אלא אפילו פשה אחר שהלך השחור. או נולד בו שער כהוב אחר כיון דטהר הנתק כבר שוב אין לו טומאה: רש"א כל שער כהוב שטהר שעה אחת: כגון

הראשונה שכתב דאדרבה משמע בהפך כו'. אני אומר דשתי דמר לא ידענא דהא דלאי מדכתיב ואם בעיניו עמד משמע דאלו היה פסיון אינו בדיון נרפא הנתק טהור הוא לעולם) ולשון הרמב"ם בפ' מהט"ז (הלכה ח') נתק שהחליט בשער כהוב או בפסיון. ונולד בו שער שחור וכו' והר"ב לא פ"ה א"כ שער כהוב אחר מה דינו וכן הר"ש ועיין בשני דבורים דלקמן: רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש כל נתק שטהר כו'. פי' הר"ב בין שהחליטו בפסיון וכנס וכו'. כתב הרמב"ם שראייתו ג"כ מאמרו נרפא הנתק טהור הוא. וביאור בעל קרבן אהרן דלכ"ע טהור הוא מיותר דכיון שנרפא ודאי דטהור. א"כ דה"ל וטהרו הכהן ות"ק סבר דהטהרה הוא מהסימן אשר ממנו נרפא וירצה טהור הוא אותו הסימן שטמאו ואע"פ שהלך לו השער שחור. אבל אם אחר שהלך בא סימן אחר אע"פ שהיה ממין אותו שנרפא (וס"ל לבעל קרבן אהרן דשער כהוב אחר מטמא לת"ק ועיין בדבור דלקמן) אינו טהור ממנו דסבר מלת הוא. הדר לסי' שהיה לו ורשב"י לא ניחא ליה לומר כן. דזה כבר נכלל באמרו נרפא הנתק שחור שנרפא בהיות השער כהוב בו. שוב אינו חוזר זה השער להחליטו. כי לא הוסי' הבריאות והרפוא' ממי שנרפא בדבר מה בסוד הדבר. וא"כ עדיין אומר טהור הוא. הוא יתר ולו"א הוא דהדר לנתק וירצה נרפא הנתק מהסימן שהיה לו וטהור הוא מכל סימן שיבא לו א"כ אע"פ שהוסי' השער שחור דכיון שנרפא נטהר לעולם ע"כ. וכ"כ הר"ש דרשב"י לית ליה הא דתמן לעיל החליטו בשער כהוב כו' וכן בפסיון כו'. דאיהו סבר כיון דטהר הנתק כבר שוב אין לו טומאה. דנעשה נתק זה כבהרת פחותה מד' מראות שגולדה בו סימני טומאה דלא משמו ע"כ: רבי שמעון אומר כל שער כהוב שטהר כו' כתב הר"ב. אבל אם אחר שהלך השחור נולד בנתק שער כהוב. או שפשה אחר' כטמא כו' וכ"כ הר"ש. וכ"כ בעל קרבן אהרן דבהנחה נאמר לפי' דר"ש ס"ל דגם הפסיון שנרפא בשער שחור נרפא

כגון האי דהוי קאי בשעה שזא השחור אין לו טומאה לעולם
אבל אם אחר שהלך השחור נולד בנתק שער זהב אחר או
שעה אחרי כן טומא דכל נתק שטהר לא אמרינן והלכ' כמנא
קמא : ט וניתק כל ראשו שפירח הנתק בכל הראש בין

שהחלט בשער זהב בין שהחלט בפסיון טהור
בפסיון טהור דבכלו פריחה מטהרת ומנין שהפריחה מטהרת
בראש דכתיב (ויקרא יג) ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא
בזקן מנין ת"ל ואיש לרבות את הזקן
והבא כלו נתק בתחלה אינו טהור
כשם שהבא כלו לבן בתחלה אינו טהור
בבהרת : אין מעכבין זה את זה
אם היה בראש נתק בגרי' ואח"כ ניתק כל הראש מע"פ שלא ניתק
בזקן טהור וכן כשפירח בזקן ולא פירח
בראש טהור דאין מעכבין זה על זה
ודין הוא שיהו מעכבין : שיש ד"א
מפסיון דאין מעמאין בבהרת

מפסיון בין עור הפנים לשאר הגוף ועור הפני' ושאר הגוף מעכבין זה על זה
דכל שראוי ליטמא בנגע הבהרת מעכב פריחת הבהרת
: אין מצטרפין זה עם זה במקום שהראש והזקן מתחברין
זה עם זה : אם נולד חני גרים בזה וחני גרים בזה אין מצטרפין
: ואין פושין מזה לזה דאם יש נתק בגרים בראש סמוך לזקן
ולסוף שבו ראשו או לסוף שבו שני או לאחר הפטור
שעה בזקן לא חשיב פשוט : מן הפרק של למי העליון
מותח חוט מאוזן לאוזן כל שמן החוט ולמעלה זהו הראש
וכל שמן החוט ולמטה זה הזקן : סיקה של בגררת ראש
השבו כבש והבשר המקיף בשפוי כבש מחון קרוי סיקה :

הקרח

פשה בזה ואמר שכוונת הכתוב לומר שטהור הוא איתו ליטמא
בו אע"פ שהוסר השער שחור אבל סימן אחר שלא רפאה זה השער
שחור כי לא יהיה עוד סימן טומאה לזה הנתק ע"כ : באומר
הוא שירצה טהור הוא זה הסימן אשר נרפא בשער שחור כי לא יהיה
עוד סימן טומאה לזה הנתק ע"כ : וכן שנוי בת"כ ועיקר קרא
לאו להכי אתא דא"כ כי לא ניתק אלא אחור ולא כל ראשו יטהר וכן
אם היה הנתק בפאת פניו ונעשה גבה יטהר ואנניתיק כל ראשו
תנן אלא עיקר קרא לפרושי דין קרחת יג' חת ואב' למדו מדקאמר
טהור הוא ולגוסייה לדין קרחת וגבהת לא איצטריך דהא הדר כתבו
וכי יהיה בקרחת וגבהת נגע וגו' דשעת מיניה שפיר דעד שיהיה
בו מראה נגע וגו' אינו טמא אלא דלכבי כתב הכא טהור הוא
ללמדנו שיש לדון נתק ג"כ דין פרח בכולו שיטהר בכך ומ"ש
הר"ב בזקן מנין ת"ל ואיש לרבות את הזקן או אינו אומר איש
אלא להביא את האשה ואת הקטן ת"ל הצרוע בין איש בין אשה
בין קטן א"כ למה נאמר איש להביא את הזקן ת"כ ומ"ש הר"ב
והבא כלו נתק בתחלה אינו טהור כו' ולכאורה כמו כן בנתוק
כולו לאחר הפטור כיון דלבהרת מדמינן וכן משמע נמי מדכתב
הר"ב בין שהחלט וכו' דמשמע אבל מתוך הפטור אינו טהור
אלא דבסוספתא לא קמי הכי וכ"כ הר"ש וכן פסק הרמב"ם בפ"ח
מהט"ז (הלכה י"ג) ופי"ה כ"מ בשם ר"י קורקוס דהכא כתב ואיש
כי ימרט ראשו וכו' משמע בכל גווי ואין טעם לטחמיר כיון
דהכא לוכא קרא המוכח שאין הפריחה מטהרת ליה כדאיתא
קרא בבהרת הלכך לא מטמינן הכא אלא בנא כן בתחלה דלא מקריא
פריחה ואין להקל יותר מבקטנו ומדמינן ליה לנגע ע"כ : שחור
במנין דלקמן יש להאריך בזה בס"ד : הראש והזקן אן מעכבין
זה את זה בת"כ יליף לה מדכתיב ראשו כלומר דה"מ למכתב
וכי ימרט ולשמוק מראשו אלא לומר דראשו טהור ואין הזקן מעכבו
: הראש והזקן אין מצטרפין זה עם זה ואין פושין מזה לזה
שנאמר (ויקרא י"ג) צרעת הראש או הזקן מלמד שהן
חשובים שנים הרמב"ם סוף פ"ח מהלכות ט"ז :

אין לו טומאה לעולם . ט מי שהיה בו נתק בגרים . וניתק כל ראשו טהור . הראש והזקן אין מעכבין זה את זה . דברי ר"י . ר"ש אומר מעכבין זה את זה . א"ר שמעון ורין הוא . מה אם עור הפנים ועור הבשר . שיש דבר אחר מפסיק ביניהם . מעכבין זה את זה . הראש והזקן . שאין דבר אחר מפסיק ביניהם . אינו דין שיעכבו זה את זה . הראש והזקן אין מצטרפין זה עם זה . ואין פושין מזה לזה . איזה הוא זקן מן הפרק של לחי עד פיקה של בגררת .

הקרחת

נרפא לעולם אע"פ שהוסר דאל"כ ר"ש היינו ט"ק ע"כ . דאין לומר דאיתא בינייהו . דלר"ש אם אחר שהלך השחור נולד שער זהב אחר טמא . ולת"ק אטילו נולד לו שער זהב אחר נמי טהור דלשונם לא משמע הכי דת"ק אמר טהור בתם .

ור"ש אומר אין לו טומאה לעולם . משמע דרבי שמעון להקל וכנס עוד בעל קרבן אהרן דפי"ה ר"ש דחוק חדא דלריך לפרש דשער זהב דנקט טמא קמא הוא דוקא . ושער זהב דנקט ר' המעון לאו דוקא . ועוד אחר דפלוגמיהו בפסיון . למה לא יבאר דבריו ר"ש והראוי היה שזה שהוסיף הוא על ת"ק . הוא אשר יבאר ויאמר כל פשוט שטהר וכו' . לכן נראה כפ' הרמב"ם דר"ש סבר דמה שכתב הציל לעולם בין ממה שהיה לו . בין ממה שיבא אחריו . ואם היה לו שער זהב וזא שער שחור והצילו משער זהב . הציל ממה שהיה לו וגם ממה שיבא אחר' כמשער זהב . לפי שההצלה היתה משער זהב שלא יטמאנו עוד . אבל אם אחר שהלך הוא (זא) פסיון טמא . דמעולם לא הצילו מהפסיון . וה"ה אם הופלט בפסיון . וזא שער שחור והצילו ונטהר . נטהר מכל פסיון בין מה שהיה לו קודם בואו בין מה שיהיה לו אחר שהלך שפסיון בהחלט טהור . אבל אם אחר שהלך הוא (זא) שער זהב טמא . שמשער זהב לא הצילו . שכאשר בא לו ה"ל שער זהב והאי דנקט ר"ש שער זהב לאו דוקא שה"ה בפסיון אלא אחר דעתו בשער זהב . לפי שהוא הנושא אשר בו דבר ת"ק ע"כ . וכתב הרמב"ם דראית ר"ש ג"כ מאמר ונרפא הנתק טהור הוא ופי"ב בעל קרבן אהרן שר"ש דייק מלת הוא ור"ל לעשו הסימן שהיה לו . כיון שנרפא בשער שחור . לא ישוב עוד

באומר הוא שירצה טהור הוא זה הסימן אשר נרפא בשער שחור כי לא יהיה עוד סימן טומאה לזה הנתק ע"כ : באומר הוא שירצה טהור הוא זה הסימן אשר נרפא בשער שחור כי לא יהיה עוד סימן טומאה לזה הנתק ע"כ : וכן שנוי בת"כ ועיקר קרא לאו להכי אתא דא"כ כי לא ניתק אלא אחור ולא כל ראשו יטהר וכן אם היה הנתק בפאת פניו ונעשה גבה יטהר ואנניתיק כל ראשו תנן אלא עיקר קרא לפרושי דין קרחת יג' חת ואב' למדו מדקאמר טהור הוא ולגוסייה לדין קרחת וגבהת לא איצטריך דהא הדר כתבו וכי יהיה בקרחת וגבהת נגע וגו' דשעת מיניה שפיר דעד שיהיה בו מראה נגע וגו' אינו טמא אלא דלכבי כתב הכא טהור הוא ללמדנו שיש לדון נתק ג"כ דין פרח בכולו שיטהר בכך ומ"ש הר"ב בזקן מנין ת"ל ואיש לרבות את הזקן או אינו אומר איש אלא להביא את האשה ואת הקטן ת"ל הצרוע בין איש בין אשה בין קטן א"כ למה נאמר איש להביא את הזקן ת"כ ומ"ש הר"ב והבא כלו נתק בתחלה אינו טהור כו' ולכאורה כמו כן בנתוק כולו לאחר הפטור כיון דלבהרת מדמינן וכן משמע נמי מדכתב הר"ב בין שהחלט וכו' דמשמע אבל מתוך הפטור אינו טהור אלא דבסוספתא לא קמי הכי וכ"כ הר"ש וכן פסק הרמב"ם בפ"ח מהט"ז (הלכה י"ג) ופי"ה כ"מ בשם ר"י קורקוס דהכא כתב ואיש כי ימרט ראשו וכו' משמע בכל גווי ואין טעם לטחמיר כיון דהכא לוכא קרא המוכח שאין הפריחה מטהרת ליה כדאיתא קרא בבהרת הלכך לא מטמינן הכא אלא בנא כן בתחלה דלא מקריא פריחה ואין להקל יותר מבקטנו ומדמינן ליה לנגע ע"כ : שחור במנין דלקמן יש להאריך בזה בס"ד : הראש והזקן אן מעכבין זה את זה בת"כ יליף לה מדכתיב ראשו כלומר דה"מ למכתב וכי ימרט ולשמוק מראשו אלא לומר דראשו טהור ואין הזקן מעכבו : הראש והזקן אין מצטרפין זה עם זה ואין פושין מזה לזה שנאמר (ויקרא י"ג) צרעת הראש או הזקן מלמד שהן חשובים שנים הרמב"ם סוף פ"ח מהלכות ט"ז :

הקרחת

רל"א
עם הל' יב
בוסם הלכה יד

י הקרחת והגבתת כתב הר"ב שתיים בראש וכו' ומיהו בזקן ג"כ אם נקרה כולו יש לו דין קרחת וכלתין במשנה ה"פ"ח
 ומ"ס הר"ב ואינו כנתקים שהנקה חוזר ומגדל שער והקרחת והגבתת אינו חוזרין ומגדלין שער וכ"כ הר"ש ומיימי
 להמת"כ י מה קרחת שאינה ראוי לגדל שער אף גבתת שאינה ראויה לגדל שער וכל שהם בעלי הלשון ידעו כי שם קרחת הונח
 על מריטת שער שאינה ראויה לגדל עוד וכו' שררשו ג"כ מה קרחת בידי שמים וכמו שאפיק לקחן וזה כמו כן שחכמינו הם
 בעלי הלשון הקדש וידעו שהשם
 מונח על המריטה שבידי שמים
 ובשאינה ראויה לגדל שער

י הקרחת והגבתת מטמאות בשני שבועות בשני סימנים
 שבועות בשני סימנים במחיה בראש אלא שמשפוט קדקוד
 ולאחריו קרוי קרחת משפוט

וכפלאתי מבעל קרבן אהרן
 שכתב וז"ל קרחת דקרחת הוא שם התואר ולא יתואר
 הדבר בפעולה אלא אם יהיה תסמיד ונלח בו אבל אם
 לשעתו נקרה לא יקרא קרחת ע"ס היות שיקרא קרה
 וזה שריק במאי דהדר לקראו קרחת דאמר וכו' יהיה בקרחת
 ולא אמר בקרחת לפי שקרה יקרא בשעת שנקרה אע"ג דיגדיל
 אחר זה כמו שיקרא האוכל בהיותו אוכל לשעתו אוכל וקרחת
 יאמר על מי שיש בו קנין הקרחת תמיד על משקל אוכל ע"כ
 וכינוי אוכל הוא שם התואר אבל קרה הוא שם התואר ואינו שם התקרה כמו זרעת
 שהוא שם התקרה ושם התואר ממנו הוא זרוע כך בקרחת הוא שם התקרה ושם התואר ממנו קרה ואע"פ שגמלא ג"כ
 קרחת והוא שם התקרה הנה ע"ס זה יהיה קרה שם התואר וזה מבואר וזה"ש כתב גם כן הגדל שני שיש בין נקח לקרחת
 ובגבתת דנתק מטמא בכל מראה והקרחת והגבתת אין מיטמא אלא בד' מראות והר"ב כתב זה בריש פירקין גם בלאו
 הכי לא הולך לכתוב זה בכלן שההבדל הוא שבמראות אינו ענין לביאור המקום שעכשו אין אלו זריכין לבאור אלא ההבדל
 המקומי מה שיש בין מקום שעליו יסול שם נתק ובין מקום שעליו יסול שם קרחת ובגבתת אבל הגדל המראות הוא מה שא"כ
 יובדלו אלו המקומות בקבלת הנגעים שזה המקום לא יקבל אלא נגע הנתק ואלו המראות אינם מקומות לא יקבלו אלא ד'
 מראות וכשאר נגע עור בשר ולפיכך יפה כיון הר"ב בזה שהשמיט וז' החלוקה ר"ל ההבדל של המראות לפי שאין ענינו לביאור
 שם קרחת ובגבתת (זה אפשר שיהיה דעת הר"ב ז"מ כיון דבריש פירקין לא אמר אלא שהנתקים אינם מטמאים בד' מראות ה"ל
 להשימיענו בעת) גם בכלן שהקרחת והגבתת מיטמאין בד' מראות דשםא מנספין לא נדע) אבל יש לי לדקדק בזה ההבדל עלמנו
 שהניחו הר"ב והר"ש ר"ל שקרחת ובגבתת אינם מגדלים שער שא"כ נראה מן הכתוב דנתק כל ראשו דנתק לעיל דוק כשנתק
 בענין שאינו מגדל עוד שער שהרי כך נאמר וכו' ימרט ראשו וכו' קרחת הוא וזהו דין ניקח כל ראשו ועל זה הוא אומר וכו'
 יהיה בקרחת וכו' ואלו היה הדבר כן לא ה"ל לתנא דידן לשאם אלא לפרש ולמתי ניקח כל ראשו שאינו ראוי לגדל שער כדתנן
 הכא וי"ל כדפריש' לעיל שזה שלמדנו לדין ניקח כל ראשו מוכי ימרט לאו דעיקר קרא להכי אשא לא דמימור דטאר הוא למדנו
 ועקר קרא לדין קרחת ובגבתת והשפא נמי אע"פ שכן הכתוב הוא של גדנו לדין ניקח כל ראשו מ"מ לא לכל מיני למדנו לא
 הא כדאימא והא כדאימא וכמו שלא למדנו שיהא טהור בפריחת קרחת בלבד או בפריחת בגבתת בלבד כמ"ס לעיל (משנה ט') כך
 כ"ל לפרש לדעת הר"ב והר"ש אבל כפי גירסת ת"כ שבידנו דגם אי מה קרחת שאינה ראויה לגדל שער כו' מנין אכל נשם כו' ת"ל
 קרחת קרחת ריבה שומעין מינה דמריכין אע"פ שראוי לגדל שער ולפ"ז פריחת הנתק וקרחת דקרחת ענין ה' אלא שזה בכולו
 וזה בפאת ה' וכן אין הבדל בין נתק לקרחת ובגבתת אלא במה שהנתק מוקף בשער והקרחת והגבתת כל הפאה נמרטת וכך היא
 שעת הרמב"ם בפירושו כמ"ס לקמן ד"ה איון כו' ובחבורו פ"ה מהט"ז (הלכה ה') והרמב"ן פ"ה החומשנתן טעם בזה כי
 בטבטי בני אדם רבים שיקרה להם מיעוט השער בפאתי הראש לאחור או לפניו ואין הניתוק בהם חולי אחר לא הרי הוא כשאר
 הגוף אבל כאשר ינתק השער באמצעות מקום השער אינו אלא חולי שקורין אותו הלועוים שלנו טיגא ובערב אלספ"ה יומיעט
 הכתוב שנקרה מטמא פניו או מאחוריו סך דרך בני אדם להקרה ואמר הכתוב וכו' יהיה בקרחת ובגבתת נגע לבן אדם
 שיטמא כשאר הגוף בפחד ובחלוק וכו' ע"כ והכ"מ רפ"ח מהט"ז כתב דקרחת ובגבתת ונתק א"א אלא כשיש בהרת גדון
 כדון הנזכר שם וכשאין בהרת גדון בשער זהו דק ובפסיון ע"כ זה אינו נראה לי א"א דקרחת ובגבתת אין להם להתטמא אלא
 בהרת וכשאין קרחת ובגבתת אין להם להתטמא אלא בנתק בלבד והכל נתלה במריטת ונתיקת השער אם הוא בחלק יש לו
 דין נתק ואם הוא באחת מהפאות בכללה וכן בכל הראש יש לו דין נתק קרחת ובגבתת ולכך כתב הרמב"ם גבי פרה הנתק
 בכולו בפ"ח מהט"ז (הלכה י"ג) דטהור הוא ויטמא בנגעי עור הבשר ואף רש"י פ"י כן בפ"ה החומש והיא ברייתא דרבי ישמעאל
 אומר ב"ב מדות הקורה נדרשת כו' בריש ת"כ וא"מ ולהר"ש והר"ב היכא מתפרש אותה בבייתא דקתני טהור הוא מטומאת
 נתקים בלבד דשמעת מינה אכל מתטמא בנגעי עור ובשר והרי אינו מתטמא בנגעי עור בשר אע"פ שפרח הנתק בכולו אלא אם
 כן שנטעה מקום שאינו ראוי לגדל שער גם קושיא זו מתיבשת במה שכתבתי כבר דעקר ק"א לא קמיירי בדין פרה הנתק בכולו
 אלא עיקר קרא בדין קרחת ובגבתת והשפא כי דרשונן טהור הוא מטומאת נתקים בלבד בקרחת ובגבתת דקמיירי בכו והן
 שאין

אם פ"ה ס"ט

דל"ז

שארין מגדליון שער ימא עכשוו שפי' הר"ב וכו' ש' אין עליו קושיא וגם הרמב"ן כתב שעיני המשניות והכרייתות נוטה לפי זה ויש לי מקום עיון לדכריהם' או לא נקראו או לא נעשה גבתי כל הפאה משתן הפאות אבל במקור' שקראת ונעשה גבתי הוא צענין שאינו מגדל שער' כמו שהוא משתני הקרח' הבח' לדעת הר"ש וכו' ב' יא כג' כ' מהטמא בנגעי עור בשר' או שגזירת הכתוב הוא עד שיהיה בכל הפאה חלק ואינו מגדל שער ומדברי הרמב"ן נראה שא"ל שפאה המרובה על פני כל הפאה וכן הדעת מוכרעת : במחיה ובפסיון . פורש

במחיה ובפסיון דכתי' (ויקרא יג) זרעם פורחת היא בקרחתו זרעת מלמד שמתמאה דמחיה . פורחתי מלמד שמתמאה בפסיון הוא מלמד שאינה מיטמאה בשער לבן : נשם ס' שהאוכלו אינו מגדלשע' והסך צו אינו מגדל שער : מכה שאינה ראויה לגדל שער כגון מכה גדולה שהצער נעשה צלקת : פיק של צואר הוא חוליא הראשונה של צואר : ואין פוסות מנו לזו מקרחת לגבחת ומבחת לקרח : אם יש שער מפסיק צניטין בין קרחת לגבחת ואין הלי כרבי יהודה

במחיה ובפסיון איזו היא קרחת . אבל נשם סך נשם ימכה שאינה ראויה לגדל שער איזו היא קרחת מן הקרקד השופע לאחריו עד פיקה של צואר איזו היא גבחת . מן הקרקד השופע לפניו עד כנגד שער מלמעלה . הקרחת והגבחת אינן מצטרפות זו עם זו ואינן פושות מזו לזו רבי יהודה אומר אם יש שער ביניהן אינן מצטרפות ואם לאו הרי אלו מצטרפות .

פרק יא בל' הבגדים מיטמאין בנגעים . חו"ץ

פרק יא בל' הבגדים . לאתווי בגדים של עבדי ונשים וקטנים וזאפי' של גר תושב . ובלבד שהן מזמר ופסחים' דכתיב (שם) צבד למראו צבד פסחים' בגדים של זמר ופסחים' אין בגדים של מדי אחרינא לא : יראו

הר"ב דכתיב זרעת פורחת כו' היא מלמד שאינה מתמאה בשער לבן ומסוי' הר"ש והא' דלא קאמ' איפכ' . שיטמא בשער לבן ולא במחיה משו' דסתמייהו לא מגדלי שער . ומיהו זמנינדי' בקשערי כסמס בני אדם שהם בעלי קרחה שיש במקומו' ב' וג' שערות ע' כ' וגם הרמב"ם לפי דרכו ושטתו כתב בצבורו פ' מה מה' ט"ז (הל' ט') . שלפי שאין בזה שער אין השער לבן סי' עומאה בזה : איזו היא קרחת לאו למימרא דכי נקרח משאו לא . דאדרבה כ"ש כיון דבידי שמים הוא וכאומה ששנינו בצבוע הבגדים בפ' דלק' משנ' ג' .

וכן מבואר בת"כ שסמס קרחת בידי שמים הוא וז"ל הרמב"ם . אמרו מחלה איזו היא קרחת הוא שזה (באיכות) הסרת השער . באיזה סיבה שיסור ויקרא קרחת . אולם אם היה בבת זה צבחת לחה רעה בגוף או הגבורת יוצ' הנה זה מבואר (והוסף כאן) שני דברים יא' מהן שיהיה ככה בתחלה כמו מכה שאינה ראויה לגדל שער והשני שאכל דבר יפול השער משרשו וזאפי' שיהיה לגדל שער והקרחת והגבחת ע"כ . אולם זה לפי שטתו שסובר דקרחת מתמאה אפי' ענין צבתי עמנו ומכה שאינה ראויה כו' ג' ענין צבתי עמנו וצבתי קרן אהרן ראויה כו' פרושא קמפרש לאכל נשם כו' שהיא מכה שאינה ראויה כו' אבל לשעת הר"ש וכו' צ' מכה שאינה נשם כו' וה' לגבחת רמב"ם ס' מהט' (הל' ח') . אבל נשם כו' לצבחת הר"ב וכו' ג' בת"כ אי מה קרחת בידי שמים אף גבחת בידי שמים מנין אכל נשם כו' ת"ל קרחת קרחת ריבה ולשטת הרמב"ם ג' בת"כ אי מה קרחת שאינה ראויה לגדל שער אף גבחת זה כדל' דגבחת יקרא מה שלבצי פניו וקרחת מה שלפני ערכו לא מה דבעי' הוא עד איזה גבול יקרא גבחת ועד איזה גבול יקרא קרחת יקראו : עד כנגד שער מלמעלה י"ל לאסוקי שער שכלפי ערכו לא מה דבעי' הוא עד איזה גבול יקרא גבחת דאמרי' בפ"ק דקדושין (דף ל"ו) לא קשימו קרחה בין עינינו על הסדחת וגם רש"י לא פי' כן לא כהה בין עינינו משמע כמוך לפדחת וכ"כ והגבחת אינו מצטרפין ו' ואין פוש' כו' ת"כ וכי יהיה בקרחת או בגבחת שאין הקרחת והגבחת מצטרפות זו עם זו ויכול לא יצטרפו

פרק יא בל' הבגדים מיטמאין בנגעים . פי' הר"ב לאתווי בגדים של עבדים ונשים וקטנים . וכ"כ הרמב"ם (בסירושו) . ונראה במצות שהאשה חייבת מיטמאין ובכאן דלא תגן חוץ מגר תושב דייק הכ"מ רפ"ט מהט"ז דש"מ דעבדי' שיטק נראה כן מדברי הרמב"ם דא"כ רבותא לאשמועי' דלאתווי גר תושב ובצבורו פי' ג' מהט"ז (הל' ב') העתיק ל' המשנה ואפשר דס"ל דתגא סמוך אלעיל ברפ"ג דקמני וחוץ מגר תושב דה"ה הכא ודעת מהר"ם דגר תושב מיטמא' כמ"ש בשמו ברפ"ג וק"ל על הר"ב והרמב"ם . אמאי

א פס הלכה ט
ב פס הלכה י
ג פס הלכה טז

הקדמו

הקדמו עבדים לנשי. ובכל דוכתי תנן נשים ועבדים :
 ח"ץ משל נכרי עת"ש בר"פ דלקחן : יראי בתחלה פ"י
 הר"ב אפי' בנגע שהיה בהם קודם שנאלו ליד ישראל ולא
 דמי להא דתנן לעיל רפ"ז אלו בהרוק ט"ה רוח שהיו בכרי קוד'

אם ס"ה
 בס"ה
 בס"ה
 בס"ה

יראו בתחלה * אפילו בנגע שהיה בהם קודם שנאלו ליד ישראל
 דהאי בגד היו לנגעי' אלא שרשימו של נכרי ה"ת מעכבם
 הלכך ימים שהיה בהם בנגע בעודו ברשות הנכרי אינו עולים
 לו מן השנין ומשנה לרשות ישראל יראה בתחלה : עורות
 הים אינו מטמאין דכתיב ויקר'ו
 לפשטים וללמר או בעור מה למר

והפסוק מין הגדל בארץ אף עור
 ממין הגדל בארץ : חבר להן .
 לערות של דגים הגדלים מן הים
 מין הגדל בארץ : אפי' חוט אפילו
 משימה . ובלבד שיחברנו לו כדרך
 חברו בשתי חספות או יותר :
 ב שט פן . שט פן ושטה מהן
 בגד : אם רוב מן הגמלים וכו' .
 שהצמר של רחלים מהכשל צרוב :
 מחלה למחלה שצמר גמלי' כצמר
 רחלים בשוה וכן הפשתן והקצוות
 שטרפן זה בזה : ועשה מהן בגד .
 דין כדן צמר גמלי' וצמר רחלים
 שטרפן : ג הצבועים . אפי' בידי
 העורות

ח"ץ משל נכרים הלוקח בגדי מן הנכרים
 יראו בתחלה ועורות הים אינן מיטמאין
 בנגעים חיבר להם מן הגדל בארץ אפילו
 חוט אפי' משיחה דבר שהוא מקבל טובאה
 טמא : ב צמר גמלים וצמר רחלים
 שטרפן זה בזה . אם רוב מן הגמלים אינם
 מיטמאים בנגעים אם רוב מן הרחלים .
 מיטמאים בנגעים מחצה למחצה מיטמאין
 בנגעי' וכן הפשתן והקצוות שטרפן זה בזה :
 העורות והנכרים הצבועי' אין מיטמאי'
 בנגעים . הבתים בין צבועים . בין שאינן
 צבועים מיטמאין בנגעים . דבריר' מאיר

רבי שמים : הבתים בין לצבועי' בידי אדם : העורות

שנתנייר . דהת' בגופו וכשנתנייר
 הרי קטן שגולד אבל הכ' הא' בגד
 היו חזי לנגעי' כו' הר"ש . ומ ש
 הר"ב הלכך ימי' כו' וכ"כ הר"ש לא
 שלא סיים מן המנין . ואפי' לא
 ידעתי מה ענין ימים לכאן . דכל
 עוד שלא ראוהו הכהן . וגזר עליו
 החלט או הסגר האלו אינו הוא .
 ול"ד לימי נזיר או הכדה וזהו וכו' .
 דתלוין בעצמו :

ועורות הים אינן מיטמאין
 בנגעים . כתב הר"ב
 דכתיב לפשטי' וללמר או בעור
 מה למר ופשטי' מין הגדל בארץ .
 וראי' שה' לך אמרו צמר שהיא
 מין הגדל בארץ . לפי

שהבעלי חיים אמנם (הם חיים) מן הצמחי' הרמב"ם . ועמ"ש
 בתמנה ב"פ דב"מ (ד"ה ובתלוט) ולענין היקף עיין . לקחן
 משנה ח' (בפי' הר"ב) : חיבר להם כו' . טמא בת"כ ת"ל או בעור להביא את שחבר לו מן הארץ . ופי' בעל קרבן אהרן דכ"ל
 דמהניקוד יליף זה דה"ל לנקוד הבי"ת בקמ"ץ ונקודה בשכ"ף שמורה על הסמיכות . שירצה הסמוך לעור אחר לרבות עור שבים
 אם יהיה מחובר עמו מן הגדל בארץ אפילו בכל שהוא ע"כ . ואין ל"ל כלל שהרי מצונו כיוצא בזה הריבוי במס' כלים פ"ז משנה
 י"ג ושם לא נאמר אלא עור ולא בעור . אבל הלימוד הוא דכתיב בפי' שם דדייק מדכתב או . וה"מ למכתב בוי"ו ועור וא"כ בלא
 וי"ג כלל כמ"ש שם בס"ד (ד"ה וחבר) וה"ג דכוותיה וטעי טובא דהא הכא א"א למטעי . אלו היה כתובים כולם בוי"ו לומר שאינו
 מטמא בנגעי' עד שיהו כלם מחוברים יחד צמר ופשטי' ושתי כו' . מלבד שהוא טעות שאין שום טועה יטעה בזה כל לעיל . הנה
 בכאן כבר א"א בלא"ה . שהרי מפורש בכתוב שח"כ . והיה בנגע וגו' בצבד לו בעור או בשתי וגו' ועיין בדבור דלקחן בלשון
 הרמב"ם : דבר שהוא מקבל טומאה . כתב הר"ב ובלבד שיחברנו כו' (שאז היה טמא האחד כשנתמא חברו . כ"כ הר"ב פ"ז
 דכלים משנה י"ג) וז"ל הרמב"ם ואם תחבר (חסיכת) פשתן דרך משל אל עור בעלי חיים (ימיי) ויהיה זה החבור מחובר . ישומם
 יחד חבור לטומאה . ר"ל כי כאשר נתמא זה יטמא זה וזה שיהיה חבורם בשתי חספות ולמעלה כמו שאמרנו בסוף (כלאים) ואם
 זה העור (שלים) או יטמא בנגעי' לאומרו או בעור (אזכורו עור שיהיה) וזהו ענין אמרו דבר שהוא מקבל טומאה (ר"ל אם היה
 זה החבור חבור ישימהו מקבל טומאה) כאשר נגע טומאה בזה הדבר הגדל בארץ הנה זה העור או יטמא בנגעי' אפי' שהוא ימיי .
 והוא אמרו בספרא או בעור להביא את שחיבר לו כל שהוא מן הגדל בארץ . אפילו חוט ואפילו משימה ובלבד שיחברנו לו כדרך
 חבורו בטומאה ע"כ . אבל מהר"ם כתב בשם הר"י מסופוט דדוקא ברצועה של עור שחבר לה טמאה ולא עור חסות הים .
 (אע"פ שמחברת עמה) דיקא נמי מדקתני בתנאי' טמא ולא קתני מטמא . וכתב עוד מהר"ם דבר שהוא מקבל טומאה . כ"ל
 דיש בו כשיעור הבגד שלש על שלש העור חמשה על חמשה ולא בטיל צרוב כיון דלא טרפן זה בזה כמו בפי' עכ"ל . והרמב"ם
 כתב פ"ג מהט"ז (הלכה ה') דייק לכתוב מטמאין : ב צמר גמלי' וצמר רחלי' כו' בת"כ יליף מבגד צמר . לפי שאין
 קרוי צמר סתם אלא צמר רחלי' . וכמ"ש בשם הירושלמי ברפ"ט דכלאי' : בידציה למחנה מיטמאים בנגעי' . דלא כר"ש
 דתוספתא דאמר הואיל וספך נגעי' להקל . מחנה למחנה טהור ה"ש . ובכלאים נמי דינא הכי כמו שאנינו הקם :

ג העירות והבגדי' הצבועי' כו' . כתב הר"ב והלכה שהבגדי' אין מיטמאין לצבועי' ואפילו בידי שמים דכתיב בצבד צמר או בצבד
 פשטים מה פשטי' כברייתו (פי' הרמב"ם בנא"י שאין דרך לצבוע ע"כ) . אף צמר כברייתו אולי' את הצבועי' בידי
 אדם ולא אולי' הצבועי' בידי שמים . ת"ל לפשטים וללמר מה פשטי' לבן (לית בה צבוע בידי שמים קרבן אהרן) אף צמר לבן כך
 הוא בת"כ . ומ"ש הר"ב לעורות הצבועות כו' כדבריו ר"ש כ"כ הרמב"ם . ועמ"ש כתב הכ"מ ברפ"י מהט"ז משום דצבועי'
 בידי אדם . ה"ל ר"מ ור"ש תרי נגד רבי יהודה והלכה כרבים . ועי"ל דהא דר"ש שנויה בתוספתא בשם ר"ע . וידוע דהלכה
 כר"ע מחברו ע"כ . וטעמא דר"מ דמקיש עורות לבגדי' מדכתיב (בצבד או בעור) להקיש עור לבגד מה בגד כולו לפן אף
 עורות כולם לבני' כדאיתא בת"כ :

רבי

וא
 דמ
 צמ
 אף
 צי
 אפ
 כד
 הש
 ועו
 הע
 א
 גר
 כר
 ירו
 שבי
 היר
 מא
 וכה
 כו
 כר
 א
 כגו
 כס
 בת
 לא
 שבו
 הלכ
 ולא
 בסו
 שבו
 הכה
 בסו
 הא
 אין
 כגרי
 מסי
 טהור
 יקרא
 שדינו
 יבס
 ופסטי
 צראש
 יבס
 לכל
 הבר

שיעור זכות כנתיים ואפילו לצבועים בידו אדם מיטמאין בנגעים והלכה שהנגדים אין מטמאין לצבועים ואפילו בידים שמים דכתיב צבגד למר או צבגד שפטים מה שפטים כברייתא אף למר כברייתא וכתוב לצבועים ולצמר מה שפטים לבן אף צמר לבן ועורות הצבועים בידו אדם אין מיטמאין בנגעים אבל בידו שנים מיטמאין בנגעים כדברי ר"ש ד שפתי צבוע שפתי שלו צבוע ואין צבוע מיטמא וערבו לבן ואי אזלינן בתר הערוב הוא לבן ומיטמא הכל הולך אחר הנרא' צבוע צבועים הערב נראה צבועים וכסותו השתי נראה והכל לפי האומנות וירקק ירוק שצירוקים אדמדם אדמדם שצבועים שצבועים כלאומים כלומר שזרע הירקות והאדממות צבועים מאל ירקק ירקק כנפך הטעם וכהלוי של דקל אדמדם כוהר"י פ"ה שפ"ה היה ירקק כגרים ולבסוף שבע פשה אדמדם אלל ירקק נשתקופש

רבי יהודה אומר העורות כנתיים ר"י אומר או צבוע לרבות את הצבועים דאז לחלק אתיו לומר שהעור חלוק מלמד ופסקו לצבועים נמי מטמאין ורצה פעמי' נכתב או עור ולפיכך יכולין למדרשגם הא דבבב"ב א' רבי שמעון אומר הצבועי בידו שמים כו' צב"כ רש"א כתו אחד אומר צבגד וכתוב א' אית צבועי הא ביד לצבועים בידו שמים מיטמאין לצבועי בידו אדם אין מיטמאין ופ"י בעל קרבן אהרן כתוב אחד אומר צבגד דהק"י עור אליו וכתו אחד אומר או צבוע דחלקן ד' הבגדים מיטמאין בירקק שצירוקי וכו' מדעת בירקק ואדמדם יליף לה צב"כ ו"ל הרמב"ם אמר הש"י צבועי צבגד ירקק או אדמדם ושרש משרשי הלשון שלא יהיה (נוסף אף או אותיות אלה לענין מה וכו' אותיות נוספות מה שיוסיף לזרזו) ולהסלגה וכאשר אמר ירקק או אדמדם ולא אמר ירוק או אדום ר"ל צבוע חזק הירקו וחזק האדממות וכן אמרו בנגעי אדם לבן אדמדם או לבנה אדמדם ענינו ג"כ החזק באדממות ר"ל שיהיה זה המראה המעורר מן הלובן עם חזק האדממות ויהיה ממנו המראה אשר נקראו פתוך כמו שבארנו בראש המסכת ע"כ ובאדמדם שצבועים לבן הר"ב כוהר"י פ"ה ש"ד ור"ש ובעל קרבן אהרן העסיקו התוספתא כוהר"י פ"ה שנים וכן היא הגירסא בתוספתא שבידיו ברפ"ק היה ירקק ופשה בו פי הר"ב היה ירקק כגרים ולסוף שבע פשה אדמדם אלל ירקק צב"כ יליף ליה דזכתו בירקק או אדמדם מלמד שאין מטמאים בפתוך כלו ז' מעורב מדכתיב או לחלק יכול כשם שאין מטמאין בפתוך כך לא יטריפו זה עם זה מלמד לומר והיה ולא אמר וכו' מלמד שמטריפין וכדפי' הר"ב והיה דבני שאלת ובהרת בריש מילתין והא דנקט הר"ב כגרים דבנין אב לכל צרעת שהן כגרים כמ"ש ברפ"ו ושיעור הפסוק במשנה ז' באלו לא נשתנה לשון הר"ב ואותו שפשה טעון שריפה ואותו שלא פשה מטמא שבע שני כלומר מכנס ומטמאין כדלקמן ומתפרשין צב"כ משום דלא מקרי פתוך אלא כשהסך ממראה למראה יקרא ומשמע נמי דכשעומד צ' שבעות שדינו שירף וכך היא דעת הראב"ד רפ"ב מהט"ז ואין כן דעת הרמב"ם אלא שדינו כדן כהה שני דמתן לקמן שפשה וכו' ופ"י דהעובד בראשון יכנס ויטמא קרא שאל לקמן שפשה וכו' ופ"י דהעובד בראשון ופשה דקרא דבסוף שבע ראשון נמי הכי משמע והנה לא פשה הנגע וגו' אלא מדתנן לקמן שאל כהה בראשון יכנס ויטמא וליפיק ליה מקרא דהנגע דהכא לג"ס לומר דאם כהה יכנס מש"ה אצטרך לפרושי דלא תימא דוקא כהה לכל הבגד קאמר ולא לנגע בלבד אלא צריך לכנס מעט מן הבגד עמו ו"ש הר"ב מקום הנגע כלומר ולא הבגד כולו ולא א"כ הנגע בלבד העומר שני בו הושה בו מקראות מפורשות בראשון א"כ פשה ובשני א"כ עמד וכו' א"כ פשה הבהרה בתחלת פי' הר"ב שהיה מתחלה חזק הירקקות בו ונעשה ירוק ביטוי בו

א"י פ"ה ס"א
מה' טומאת
כריתת ה"ל א'
ב"ס פ"ב
ה"ל א'
ד"ס ה"ל א'
ה"ס ה"ל א'
ו"י ח"י ס"א
ו"י ח"י ס"א

ר' יהודה אומר העורות כנתיים ר' שמעון אומר הצבועים בידים שמים מיטמאין ובידי אדם אינן מיטמאין ד' צבגד ששתיו צבוע וערבו לבן ערבו צבוע ושתיו לבן והכל הולך אחר הנראה הבגדים מיטמאין בירקק שבירוקים ובאדמדם שבאדומים היה ירקק ופשה אדמדם אדמדם ופשה ירקק טמא נשתנה ופשה נשתנה ולא פשה באלו לא נשתנה ר' יהודה אומר (כ"ל) יראה בתחלה ד' העומר בראשון יכנס ויטמא העומר בשני ישרף הפושה בזה ובוהו ישרף הכהה בתחלה ר' ישמעאל אומר יכנס ויטמא וישרף ויכ"א אינו זקוק לו הבהרה

כגון שהיה בתחלה ירקק כגרים ולסוף שבע פשה ונעשה גדול כסלע וזין האוס וזין הפסוק שלו אדמדם נשתנה ולא פשה בתחלה כגרים של ירקק ולבסוף כגרים של אדמדם כאלו לא נשתנה ואותו שפשה טעון שריפ ואותו שלא פשה מטמא שבע שני יראה בתחלה ד' חשיב לנשתנה כנגע אחר ואין הלכה כר"י דהעומד בעינו בסוף שבע ראשון שלא פשה ולא כהה מראיתו יכנס מקום הנגע ויטמא העומד בשני בסוף שבע שני לא כהה ולא פשה הפושה בזה ובוהו בסוף שבע ראשון או בסוף שבע שני הכהה בתחלה כשהוא אל הכהה ור"ה וקודם שהסגיר כהה יכנס ויטמא כאלו כהה בסוף שבע ראשון הכהה שהיה מתחלה חזק הירקות או האדממות ונעשה ירוק ביטוי או אדום ביטוי אינו זקוק לו אין זקוק להסגירו וטהור והלכה ככחמים הבהרה

כגון שהיה בתחלה ירקק כגרים ולסוף שבע פשה ונעשה גדול כסלע וזין האוס וזין הפסוק שלו אדמדם נשתנה ולא פשה בתחלה כגרים של ירקק ולבסוף כגרים של אדמדם כאלו לא נשתנה ואותו שפשה טעון שריפ ואותו שלא פשה מטמא שבע שני יראה בתחלה ד' חשיב לנשתנה כנגע אחר ואין הלכה כר"י דהעומד בעינו בסוף שבע ראשון שלא פשה ולא כהה מראיתו יכנס מקום הנגע ויטמא העומד בשני בסוף שבע שני לא כהה ולא פשה הפושה בזה ובוהו בסוף שבע ראשון או בסוף שבע שני הכהה בתחלה כשהוא אל הכהה ור"ה וקודם שהסגיר כהה יכנס ויטמא כאלו כהה בסוף שבע ראשון הכהה שהיה מתחלה חזק הירקות או האדממות ונעשה ירוק ביטוי או אדום ביטוי אינו זקוק לו אין זקוק להסגירו וטהור והלכה ככחמים הבהרה

כגרים כמ"ש ברפ"ו ושיעור הפסוק במשנה ז' באלו לא נשתנה לשון הר"ב ואותו שפשה טעון שריפה ואותו שלא פשה מטמא שבע שני כלומר מכנס ומטמאין כדלקמן ומתפרשין צב"כ משום דלא מקרי פתוך אלא כשהסך ממראה למראה יקרא ומשמע נמי דכשעומד צ' שבעות שדינו שירף וכך היא דעת הראב"ד רפ"ב מהט"ז ואין כן דעת הרמב"ם אלא שדינו כדן כהה שני דמתן לקמן שפשה וכו' ופ"י דהעובד בראשון יכנס ויטמא קרא שאל לקמן שפשה וכו' ופ"י דהעובד בראשון ופשה דקרא דבסוף שבע ראשון נמי הכי משמע והנה לא פשה הנגע וגו' אלא מדתנן לקמן שאל כהה בראשון יכנס ויטמא וליפיק ליה מקרא דהנגע דהכא לג"ס לומר דאם כהה יכנס מש"ה אצטרך לפרושי דלא תימא דוקא כהה לכל הבגד קאמר ולא לנגע בלבד אלא צריך לכנס מעט מן הבגד עמו ו"ש הר"ב מקום הנגע כלומר ולא הבגד כולו ולא א"כ הנגע בלבד העומר שני בו הושה בו מקראות מפורשות בראשון א"כ פשה ובשני א"כ עמד וכו' א"כ פשה הבהרה בתחלת פי' הר"ב שהיה מתחלה חזק הירקקות בו ונעשה ירוק ביטוי בו

דאלו ידוק חלש שהוא מראה שלישי טהור לגמרי ואפי' בראשון או בשני • כדלויף בת"כ מדכתיב והנה כהה הנגע • מדקראו הנגע משמע עדיון קצת מראה הנגע בו • ואע"פ דשטת בראשון (רפי"ב מהט"ז) אינו כן כך היא שטת הראשון • וסלוגתייהו ככאלו לא נשתנה דמתניתין דלעיל :

מ' • • • •
כ"ט • • • •
ל" • • • •

הכהה בראשון יכבס ויסגיר • הכהה בשני קורעו ושורף מה שקרע וצריך מטלית • ר' נחמיה אומר אינו צריך מטלית : ׀ חז"ל נגע לבגד מציל את המטלית חזר למטלית שורף את הבגד • הטילה מן המוסגר בטהור חזר נגע לבגד שורף את המטלית חזר

הכהה בראשון יכבס ויסגיר • כאלו לא כהה : הכהה בשני • דכסוף שבוש שני מלאו שכהה • קורעו ושורף מה שקרעו וצרי' מטלית • לשום טלתי חתיכת בגד במקום הקרע דכתיב ואם תראה עוד • ואין עוד אלא מקומו מלמד שהוא טולה עליו מטלית : ר' נחמיה אומר בו ואין הלכה כר' נחמיה : ׀ חזר נגע לבגד במקום אחר מן הבגד • ולא במטלית שנתעל מקום הקרע : מציל את המטלית • כשסירף את הבגד כלו • כדכתיב ואם תראה עוד בבגד בו • וסרף את הבגד : מציל את המטלית • אותו טלתי שנתן על מקום הקרעיה מצילו •

ואינו שורפו עס הבגד : חזר למטלית • לאותו טלתי שסבר בו : שורף את הבגד • כאלו חזר בבגד עלמו אבל המטלית אינו טעון שריפה אלא אם הוא שלש על שלש מסבירו • ואם עמד בעיניו שבושות שנים או פשה בשבוע ראשון שורף • ואם פחות משלש על שלש אינו מוטא בנגעים : הטולה מן המוסגר • שעה טלתי מחתיכת בגד מוסגר על בגד טהור • ומוסגר קרי לבגד שעמד בעיניו בשבוע ראשון ובשבוע שני כהה • דקורע ממנו הנגע ושורף מה שקרע ושאר הבגד קרוי מוסגר : חזר הנגע לבגד המוסגר • שנטלה ממנו חתיכה זו שהיא עתה טלתי לבגד טהור אע"פ שהבגד המוסגר טעון שריפה כדכתיב • ואם תראה עוד בבגד וכו' : מציל את המטלית • היינו הטלתי הוה שנטל ממנו ומחזר בבגד הטהור • מצילו ואינו שורפו עס הבגד המוסגר :

ואינו שורפו עס הבגד : חזר למטלית • לאותו טלתי שסבר בו : שורף את הבגד • כאלו חזר בבגד עלמו אבל המטלית אינו טעון שריפה אלא אם הוא שלש על שלש מסבירו • ואם עמד בעיניו שבושות שנים או פשה בשבוע ראשון שורף • ואם פחות משלש על שלש אינו מוטא בנגעים : הטולה מן המוסגר • שעה טלתי מחתיכת בגד מוסגר על בגד טהור • ומוסגר קרי לבגד שעמד בעיניו בשבוע ראשון ובשבוע שני כהה • דקורע ממנו הנגע ושורף מה שקרע ושאר הבגד קרוי מוסגר : חזר הנגע לבגד המוסגר • שנטלה ממנו חתיכה זו שהיא עתה טלתי לבגד טהור אע"פ שהבגד המוסגר טעון שריפה כדכתיב • ואם תראה עוד בבגד וכו' : מציל את המטלית • היינו הטלתי הוה שנטל ממנו ומחזר בבגד הטהור • מצילו ואינו שורפו עס הבגד המוסגר :

רבי נחמיה אומר א"צ מטלית • והאי עוד מבני ליה לכדתיא בת"כ בבגד וכול כ"ש ת"ל עוד מה ראשונה כגרים אף שנייה ורבנן תרתי ס"מ מהר"ם : ׀ חזר נגע לבגד • פירש הר"ב במקום אחר מן הבגד • דאע"ג דמדכתיב עוד ילפינן למקומו מיהו מדאמר בבגד דמותר דהוי סני ליה לכחוד ואם תראה עוד ולא אנטריך לזכת בבגד דהא ביה אריא אלא לרבות כל הבגד כדאיתא בת"כ : שורף את הבגד • כתב הר"ב אבל המטלית אינו טעון שריפה • ולא שייך ביה לשון

הלכה דקתני עלה בתוספתא ומטלית השמש את עצמה בסימנים דאם יש בה שלש על שלש כו' הר"ש ועיין במשנה י"א : נגע לבגד • פי' הר"ב למוסגר מדתנן חזר מוכח ודאי דמוסגר קאמר • דאלו בטהור מאי חזר הא מעולם לא היה בו ולא אנטריך למתני הכא לבגד הראשון כדלקמן שאני דתני נמי דין השני : שורף את המטלית • והר"ב העתיק מציל את המטלית וכן לשון הר"ש ומייטי מוספתא דקתני הטולה מן המוסגר בטהור • ונראה נגע בבגד שורף את המטלית וכתב עלה הטולה מן המוסגר בטהור ונראה נגע בבגד כלומר בטהור נראה הנגע ומש"ה נקט נראה ולא קתני חזר לדקתני במתני' • משום דהכא בטהור איירי שהנגע נראה בו עכשיו בחל' שורף המטלית • דמטלית זה מובגד מוסגר קאתי והנגע שבטהור כאלו הוא במטלית שנתחבר בו • הלכך המטלית טעון שריפה והבגד שבו הנגע טעון הסגר והמוסגר שניטלה ממנו חתיכה זו כדקאי קאי דלגבי המוסגר לא נחשב הנגע כאלו הוא במטלית ע"כ • הא קמן דאיהו במתניתין גרים בדהיא מציל ואי הכי בסוף כשחזר למטלית אמאי הבגד הראשון שורף • ולמה הבגד לא ימשוך אליו המטלית והמטלית ימשוך אליו הבגד ונראה לי דהבגד המוסגר כשחזר בו הנגע לא ימשוך אליו המטלית אחר שהמטלית מחובר לטהור • אבל כשחזר למטלית עצמו והבגד אובו מחובר לטהור אבל עומד בפני עצמו • לפיכך נמשך אחרי המטלית והרי נראה ואם תראה עוד ואין עוד אלא מקומו ואע"ג דבבגד לרבות כל הבגד כמו שכתבתי לעיל • מכל מקום חבורו של המטלית לטהור הוא שמצילו כך כל ובעל קרבן אהרן ייב עעמא שהמטלית ראוי שימשוך אליו הבגד • שלא חשב הכתוב אלא לחזרת נגע במקומו הראשון כמו שנאמר עוד ואין עוד אלא מקומו ע"כ וזה אינו מספיק מכיון שנאמר בבגד לרבות כל הבגד • אלא טעמא בדפרישית דחבורו לטהור מצילו למטלית ומאוד נפלאותי מבק' א דבת"כ שנוי כמו שהיא הג' לפניו שורף והוא לא הרגיש כלל ומפרש עלה דברי הר"ש דמציל ולא עוד שא"כ מבק' פי' אחר בשם רבינו הלל ובפירוש הוא נכתב שורף כו' • ואיהו לא חלי ולא מרגיש בכל אלה דאפי' כי סימא סגור סמו בת"כ היתה מציל ושהמדפיסים טעו להדפיס שורף מכל מקום אחר שראה והעתיק פי' רבינו הלל היאך לא שת אל לבו בחלוקה שלשונות של פי' עצמו והוא מפי' הר"ש דמפרש מציל כו' ושל פירוש רבינו הלל • דמפרש שורף כו' ועוד אפי' תמה על גירסת הר"ב והר"ש • דהיאך מצי לגרוס מציל • דמאי שנא מהא דתנן בנגעי בתים בפרק י"ג משנה ה' הבונה מוסגר בטהור חזר נגע לבית חולץ את האבנים ודכוותה הכא צריך לגרוס שורף • וכ"כ עס הרמב"ם בפירושו דענין שתי אלו ההלכות אחד ובפירושו דהכא •

חזר הנגע למטלית לחתיכה זו שטלה מן המוסגר : ישרף המוסגר : בכל מקום שהוא כאלו היתה חתיכה זו מחוברת בו . וחתיכה שחזרה הבגד השני שהיא מחוברת בו : בסמימים שמסג"ע עם הבגד השני דדינו של שני כאלו הכניחו בין לענין הסג' בין לענין שריפה וכבוס וכל דבר

ולאחר ששמה הבגד השני אש' הלך הנגע לגמרי מן החתיכה טעון שריפה שהרי משחרר בו הנגע מחלתו כבר הווקק לשריף : ז קייטא מלבוש שרגילים ללבוש צימות החמה מרגום קין קייט' ול"ג שהוא לשון רומ' שקורים למלבוש של אשה קוט' אשים לה פספסין מנומרת בלבעי הרבה . לבנוירוק ושחור ודומיהן פספסין לשון פס יד' שפסת יד' מבגד לבן וססת יד' מבגד של לבנע : ולבנים פוסים מזה לזה מלבן ללבן ואף על פי שהלבוש מפסיק חשיב פשוט : דפשוט רחוק מטמא כגב' יס' והרי הוא פספס יחיד' כלומר אם לא היה בו לא פספס אחד לבן . וכל שאר הפספסין

בלבועי מי צבי הסגר' או לא : משום דאין לו להיכן יפשה : אחר לכן לא שזעתי כלום קבלתי מרבתי דטעין הסגר ולא פירשו לי הטעם למה : אלמד בו : כלומר תרשני לומר לפיך טעם לדבר : אם לפרש דברי חכמים הן שלא תסתור מה שקבלתי : שזא יעמוד שני שבעות : שאע"פ שאין לו צמה יפשה יכול לבא לידי טומאה : אם יעמוד בעינו ב' שבעות : הפסיון הסמוך : כשפשה סמוך לאוס : הרחוק : שהאוס בראש אחד של בגד והפסיון בראש השני : החוור : בגון שכהה בשני דקדעו ושורף מה שקדע וכתיב ואם תראה עוד בבגד ושרף וכו' : וזה החוור ושעורו בכגרים : ה' השתי והערב . של צמר שנכר בין שני לערב שהשתי דק והערב עב מאד : השתי משי שלק דכתיב בבגד צמר' או בבגד פשתים : או בשתי או בערב : מה בגד שנבמרה מלאכתו אף שתי וערב תשגמ' מלאכתן וס"ק סגר או בשתי הפסיק הענין : משי שלק צמים רוחחים . ויש שפרים שגורסים משיפלה . כלומר משיהו שולין ומסירים אותו מן היורה שזולקים אותו צה ללבן : האונין של פשתן : אגודות מטוה של פשתן : ולפי שפשתן אין נכר בין שתי לערב כמו בצמר : משום הכי לא מפליג בהו בין שתי לערב : משי תלבנו : שותפים אותו בתור שיתחממו בהבל התנור ויתלבנו סם : שקעת : עץ שהנשים מסבבות המטה מן הכוש לתוכו :

כז

וכן בחצורו פרק י"ב [מסכת] העמיק שורף . אך עתה בלא לידי דברי מהר"ם דלקמן פרק י"ג . דמתרץ לה ומפרש לה לא דלקמן נמי בכה"ג דהכא . כמו שאעתיקוהו סם . ומכל מקום לפירוש הר"ב והר"ש דהתם . קשיין אהדידי . וז"ע : ואין סברה

חזר למטלי' . הבגד הראשון ישרף והמטלי' תשמש את הבגד השני בסמימין : ז קייטא שיש בתפספסים צבועים ולבנים : (ת"כ) פישין מזה לזה שאלו אתר' א' . והרי היא פספס יחיד' אמר להקלא שמעתו אמר לור' יהודה בן בתיר' אלמד בו אמר לו אם לקיים דברי חכמים הן אמר לו : שמא יעמוד בו שני שבעות והעימד בכגרים שני שבעות טמא אמר לו חכם גדול אתה שקיימ' דברי חכמים : הפשוט הסמוך כל שהוא : הרחוק כגרים והחוור כגרים : ה' השתי והערב מיטמאין בנגעים מיד ר' יהודה אמר השתי משי שלק יוערב מיד והאונין של פשתן משי תלבנו : כמה יהא בפקעת ותהא מטמ' בנגעים :

ברי

לומ' דלדדו הכא דוקא במטלית שאין בו ג' על ג' דאינו מטמא בנגע' דהא פר"ש והר"ב פירשו דרישא אם הוא ג' על ג' וכו' וכן פסט' דמתני' בכל מטלית מיוחד' : והרי הוא פספס יחיד' פיי הר"ב כל מ' אסלה היה בו לא פספס אחד לבן מסיים הר"ש שיש בו כגרים ולא יותר : ע"כ כלום' וז"ע דפסחו' מב' על ג' אינו מטמא בנגע' כמ"ס הר"ב לעיל : ה"א לא בעינן : וכן דעם הרמב"ם : וכתב שלא נלמדך שיהיה (בכל) פספס לבן ממנו ג' על ג' לפי שהם כולם כמו בגד אח וכו' אמר ר' נחמי' בתוספת' לעולם אינו מטמא בנגעים עד שיכיה לבן שלה שלש על שלש . ואין הלכה כ' כוהר"ם כתב עוד

דיש ליישב מתנימין : אפי' לר' נחמיה שיש בפספס שלש על שלש ומלא כלו נגע דאין לו צמה יפשה : ע"כ . ואעפ"י שכתב דיש לייש כו' : עקר דבריו בפירוש משנה . כמ"ס בתהלה וכדעת הרמב"ם ובעל קרבן אהרן לא השגיח יפה בדברי הר"ש לראות דבריו הראשונים עיקר ויהאחרוני' אינם אלא לישוב בעלמ' : לא שזעתי . עיין מה שכתבתי בסוף ס"ט : שקייבות דברי חכמים : מפורש סם (ד"ה חכם) : הפסיון הסמוך כל שהוא הרחוק כגרים והחוור כגרים : בת כ' ויף לה דבי פשה משמע בכל שהוא : וכי הדר כתב הגע בבגד דלא אינעריך דממילא הוה משמע דפשוט היינו שהנגע פשה ושבגד פשה : א"ל לומר דפשוט בבגד רחוק מהנגע נמי הוה פשוט . ודלא תימא דשניהם בכל שהוא : בין סמוך בין רחוק להכי כתיב הגע דפשוט שבגד הרחוק צריך שיהא נגע . וילפינן בג"ש דכל נגע כגרים כמ"ס דריש פ"ו : הרחוק פי הר"ב שהאוס בראש אחד כו' : וכן לשון הר"ש . וכלומר : ואע"פ שהם רחוקי' הרבה ומיהו הם מצד אחד . אבל מצד זה לצד אחר לא אלא א"כ בעורות : כדפי' הר"ב במשנה י"א (בסוטה) :

ח השתי משי שלק פי' הר"ב דכתיב בבגד וגו' מה בגד כו' אף שתי וערב משתבמר מלאכתן אינה גמר מלאכתן השתי משי שלק (ודרך היה לשולקו אע"פ שעכשיו אין רגילין תוספת פרק ב' דשבת דף כ"ו) ד"ה אונין והערב מיד והאונין של פשתן משי תלבנו : תורת כהנים : ונראה לי דאמא

כז

ליה למדרש : מה חזינו : משום דמשכח לקרא דבקר הכי דמפסיק בעור . וכתב בבגד . או בעור או בשתי וכתבתי (בנקה דוראה את הנגע) לא הפסיק : שזע מינה דלא גמורי להו צמה מנינו קא עביד הכי : ובעל קרבן אהרן פירש דמדאמר בבגד . או בשתי : לא יאמר זה או זה . אלא ששניהם ממין אחד ימה' בגד בו :

אם הלכת
ב סם הלכה
נ סם הל' ד'
ד שבת כו' : סם
פ"ו הל' פ'
ה ע"י ש"ס

אב טו הל"ט
ג טפ"ו הל"ט
ד טז הל"ט

כדי לארוג ממנו שלש על שלש. בת"כ וליק ליה ג"כ במה
מצינו מבגד שאין מיטמא בנגעים בפחות מ' על ג'
כדלעיל: אפילו כולה שתי. אפי' כולה ערב. דא"צ סיהיה
שתי וערב יחד דכך משמע מלת או שחלק בזה' או בזה' קרבן
אחר:

ט הסליו לשון הר"ב עץ
חלול כמין קנה שמחברים עליו
המטוה ולא ידעתי למה יעשוהו
חלל אם המטוה מתחז' עליו ולא
צמחו ולשון הרמב"ם יעשה כמו
קנה מעץ נקוב (ולה שני ענים
אחד) ויחבר עליו המטו' והוא
אשר נק' סליל ע"כ ונראה כעני
שהוא הדיוסטר שבמשל' ג' ס"ך
דכלים' שאמר' סס' (הר"ב והר"ט)
שנעשה על זה הקוטר. וראה
לדברי שסס נכסב הר"ב. שהוא
שס"ה בלע"ז. ובכאן מלאתי
כסוב סליל אש"ה בלע"ז. ואם
שמותיהן חלוקים שזה נקרא
דיוסטר. וזה נקרא סליל' אפשר
שקמונתו ג"כ אינו שוות ממש.
ולכך ג"כ לזה לועזין אותו נשפ"ה
ולזה אש"ה: ה' הבב"ד העליונה:

כתב הר"ב ונראה הנגע בכובד האחד. השני טהור. לשון
הר"ם כל זמן שהוא שתי. השני טהור וסירוש עליונה ותחתונה
תמצא ברפכ"א (דכלים) בדברי הר"ב ובמ"ש שם בס"ד:
ובין שני דפי חלוק. כתב הר"ב. ולא כעין חלוקים שלנו וכו'
כ"כ הר"ם. והרמב"ם פי' ב' דפי חלוק הוא צעת ההבדל
(נגד או חלוק. ומחברו כאשר יאשרו שני חסימות מחוברות)
צחות מן השתי ומן הערב: בנפיש המסכת. פי' הר"ב חוט
הערב כו' ועד ש תישבו כו'. הו' כשתי להצטרף עמו לנגע
כגרים וכ"כ הר"ם ור"ל לשתי העומד מצטרף. והרמב"ם מפ'
דנפש המסכת ובשתי העומד ענין אחד הוא. לומר שצטרפין
זה עם זה. ולהר"ם והר"ב בנפש המסכת לאחד שזע"י הכי.
ובשתי העומד קמל"ן לגופיה לשתי העומד. ומ"ש הר"ב א"כ
בחלה כשאורג בו ב' בתי יורים קודם שיארב בו ג' על ג'.
וכך לשון הר"ם. וזמנה אפי' דהא במשנה ב' שרק דלקמן תנן
בהדיא דתחלת הבגד צריך סיהיה ג' על ג'. ועוד מה ענין ב'
בתי יורין לג' על ג'. ולכן כ"ל דה"ג קודם ש ארב בו שלישי.
ול"ג על ג'. והענין בדכתב הר"ב תמצא דגמ' במשנה ב' פי"ב
דשבת העושה שתי בתי יורין בנינים. שמרכיב שני פעמים
כל חוט של שתי צינר. ובפעם הב' (מרכיבו) על חוט
המורכב על הקנה. ע"כ. וקמ"לן דקודם שמרכיב השלישי
מצטרף לשתי העומד אבל אני פירשתי שם אותה הרכבה.
צענין אחר. ו' שר"ף את היתמין. ושיעור היתמין מפורשים

כדי לארוג ממנה שלש על שלש שתי וערב
אפי' כולה שתי אפי' כולה ערב. הית' פסיק'
אינה מיטמאה בנגעים. ר' יהודה אומר אפי'
פסיקה אחת וקשרה. אינה מיטמאה: ט
"המעלה מן הפקעת לחברתה. מן הסליל'
לחברו. מן הכובד העליונ' לכובד התחתונ'
וכן שני דפי חלוק שנרא' נגע באח' מהן ידרי
השני טהור' בנפש המסכת. ובשתי העומ'
הרי אלו מיטמאין בנגעים מיד. ר"ש אומר
השתי אם היה רצוף מיטמא' י' נראה בשתי
העומד האריג טהור נראה באריג השתי
העומד טהור נראה בסדן שורף את הנימין
נראה בנימין הסדן טהור' ח' ליק' שנרא' בו
נגע מציל את האומרות שבו
אפילו

כדי לארוג ממנה שלש על שלש. שיהא בה שיעור לעשות כל
הבגד של שלש אצבעות. על ג' אצבעות ממנה. גם השתי גם
הערב. כדקתני ואפילו כלה שתי. ואפילו כלה ערב: היתה
פסיקות. שהיו החוטים שנפקעת מופסקין. לא היו חבור.
אבל אם היו קשורים היו חבור:

אפילו פסיקה אחת שאין בכל
הפוקעת לא פסיק' אחת שאין בכל
לא היו חבור. ואין הלכה כר'
יהודה: ט המעלה מן הפקעת
לחברתה. פעמי' שהנש' עושות
פקעת בת' אמה או בת' שתי אמו'
ומגבלו' ומסבכות מן לוו' לשעו'
פקעת גדולה. ואם עד שלא
תעלה את כלה נראה נגע באחד
מהן. וחוט מחברין. הו' השני
טהור: סליל' עץ חלול כמין קנה
שמחברים עליו המטוה: כובד
העליונה. שני ענים עבולים
שהאורגין כורכי' בהן השתי שלכן
וגוללין ונראה נגע בכובד הא'.
השני טהור. דלא היו חבור: וכן
דפי חלוק נמי אינן חבור' ולא כעין
חלוקים שלנו שמחתכים
ומחברין בו בתי חורע ושאר

חסימות בפטורה של חבור גמור. דהבוא ודלי חשיב חבור
כאלו הוא צבד אחד. אלא תיירי דלא מיחבר כולי האי:
בנפש המסכת. חוט הערב שנכנס לתוך השתי כנפש לתוך
הבוף. ועד שתישבו על מכונם אצל הארוג. הו' כשתי
להצטרף עמו ליגע כגרים. אינמו בחלה כשאורג בו
שתי בתי יורים קודם שיארב בו ג' על ג'. ובשתי העומד
הם חוטי השתי שבין כובד העליון לתחתון שעומדים שם
ליארב ולהסך בהן חוטי הערב. וקא משמע לן דלא תימא
כל חוט וחוט עומד בפני עצמו ואין בו רוחב כגרים. אלא
כלה חבור זה לזה. ואם נראה (נמי) נגע בצד זה. עמא בצד
אחר: אם היה רצוף. שהחוטים רזופים זה אל זה. כעין
רצפה שאורגין זה אל זה. שכן דרך האורגים ליישבן להיות
אריגתה מכוונה או חשיבות חבור. ואי לאו הכי. חוינן כל
חוט כאלו עומד בפני עצמו. ולא הו' חבור. ואין הלכה כרבי
שמעון: י נראה הנגע בשתי העומד הארוג טהור. כשאין
עמיד לארוג יותר: השתי העומד טהור. היינו מה שאין
עמיד לקצן מן השתי עם הארוג: היתמין חוטין שבראש
הסדן ובסופו: מצינו את האומרות. שפת הבגד. שאינו
שורף אותו. דכתיב ושרף את הבגד בצמר או בפשתים שאין
תלמוד לומר בצמר. או בפשתים. אלא ללמדך שאין שורף
האומרות עמהן:

אם האומרות שבו. פי' הר"ב דכתיב ושרף את הבגד בצמר או
בפשתים שאין ת"ל בצמר או בפשתים כו'. תורת כהנים. ופירש הרמב"ם (שהיה ראוי שיאמר ושרף את הבגד הצמר. או
הפשתים) הנה מאחרו בצמר או בפשתים יורה שכן מה שרף. ומה שיעונו. ובהה הקבלה שיעונו מהן האומרות שבו
אפילו

ואילו הן ארגמן דלא תימא דאין מציל. אלא כשהאומרות של
מין אחד שאינו מטמא בנגעים כגון של משי ושל זהב קצמט
לן ואפילו הן ארגמן שהוא צמר מצוי. יא כל הראוי
ליטמא טמא מת בצמר ופסחים או בעור: אע"פ שאינו מיטמא
מדרם. כגון צבד שלש על שלש.
דאיכא מיטמא מדרם עד שיהא בו
שלש טפחים על ג' ט ומיטמא צמת
וכל שכן בכל המיטמאים מדרם.
מיטמאין בנגעים ובלבד בלבו
שאינם לבועים: קלט של ספיני
ווילון וכו' כל הני דחשי מיטמאין
פמח. ואין מיטמאים מדרם:
שבים לשון השבים והסהרונים
הכתוב בישעי ג' י"ח: וגלגלון
אצנט שחוגרים בו: סגוס. צבד
עב מאוד והוא כאלדת שער:
באריג ובמוכין. בגוף האדרת
ובשער הבולסי ממנה. והלכה
כר"א בן יעקב: החמ' והתורמל

אפי' הן ארגמן: יא כל הראוי ליטמא טמא
מת יאע"פ שאינו ראוי ליטמא מדרם מיטמא
בנגעים. כגון קלע של ספינה ווילון ושבים
של סבכה וכשפחות של ספרים וגלגלון
ורצוע' מנעל וסנדל שיש בהן רוחב כגרים.
הרי אלו מיטמאין בנגעים יסגוב שנראה בו
נגע יר"א בן יעקב אומ' עד שיראה באריג
ובמוכין. החמת והתורמל נראין כדרך.
ופושה מתוכו לאחוריו. ומאחוריו לתוכו:
יב בגד המוסגר שנתערב באחרים. כולם
טהורי. קצצו ועשאו מוכין טהור' ומותר

אפילו הן ארגמן. כתב הר"ב דלא תימא כו' ואפילו
ארגמן שהוא צמר מצוי. כתב אוליאת
האמרות של שיראי' ושל זהב שאין מיטמא בנגעים ולא
אוליאת של ארגמן ושל זהב וזהו שמיטמא בנגעים

ת"ל אשר יהיה צו הנגע. הראוי
לקבל נגע. פירש הרא"ש הראוי
לקבל נגע. עכשו' לאפוקי הני
שכן לבועים יע"כ:
יא כל הראוי ליטמא טמא מת
כו' פי' הר"ב כגון
צבד של ג' על ג' וטעם דכיון
שהוא ג' על ג' יהיו בכלל והצבד
בדאימא בגמ' דשבת פ"ג ד כ"ו:
כגון קלע של ספינה וילון
כו' ולא ידעתי למה
פירט את אלו ורבים הם השנויי'
במסכת כלים בימוד בפרק כ"ד
ובפס"ח ובש"א פרקים אחרת הגה
ואחסת הגה ולא עוד אלא דקלע

כלי של עור וקושרי אותן וכפול העו' צמקו. הקשר. ואין הנגע
שכפלו נרא'. אה"כ מתפשט העור ולהכי קמני נראין כדרך
כלומ' שאין פושטו. לא רואהו כך כמות שהוא: המת נוד של
עור: תורמל. כמין כים גדולה של עור שרועה מניח חסליו
צתוכו: מתוכו לאחוריו אם מתחלה נראה נגע צתוכו והסגירו
וצסוף שבו נרא' נגע באחוריו מנחון חשיב פסיון וצתוספת'
משמע דדוקא בעורות אמרינן הכי. ולא בצבדים: יב צבד
המוסגר. שיהיה בו נגע וצבעו. ואין הנגע נכר בו: כלן טהורי
דאת הודאי הוא מטמא. ואינו מטמא את הספק ועשאו מוכין
קרעים קטנים פחותים מג' על ג'. אלא שלא הובדלו לגמרי:
כלן

של ספינה. לא נשנה שם. ואני תמה על הרמב"ם שלא כתב
לקלע של ספינה בפרקו להלכו' כלים. אשר שם מפס"ב עד
פס"ה כתב לכלים הטמאים מדרם. ושאינה טמאים מדרם:
ושבים של סבכה. פי' הר"ב ל' השבדים ו' הסהרונים.
ובפס"ח דכלים מפרשו ע"ש. ויש לדקדק דסבכה
גופה ה"מ לממני. וכדמין פס"ד דכלים משנה י"ו. ומל'
הרמב"ם בפירושו נראה דל"ג וצבים לא והסבכ' אבל בצבורו
פי"ג מהט"ז העתיק וצבים של סבכה: ובמבפחות של
ספרים. עיין במכנת כלים פס"ד משנה י' ובפס"ח משנה ד'
(ד"ה של ספרים): וגלגלון פי' הר"ב אצנט כו'. ועיין בפס'
(הר"ב) למשנה ד' פ"ג דעדות: ורצועות מנעל וסנדל.
עיין בפס' הר"ב פס"ד דכלים משנה י"ב: שיש בהן רוחב

של ספינה. לא נשנה שם. ואני תמה על הרמב"ם שלא כתב
לקלע של ספינה בפרקו להלכו' כלים. אשר שם מפס"ב עד
פס"ה כתב לכלים הטמאים מדרם. ושאינה טמאים מדרם:
ושבים של סבכה. פי' הר"ב ל' השבדים ו' הסהרונים.
ובפס"ח דכלים מפרשו ע"ש. ויש לדקדק דסבכה
גופה ה"מ לממני. וכדמין פס"ד דכלים משנה י"ו. ומל'
הרמב"ם בפירושו נראה דל"ג וצבים לא והסבכ' אבל בצבורו
פי"ג מהט"ז העתיק וצבים של סבכה: ובמבפחות של
ספרים. עיין במכנת כלים פס"ד משנה י' ובפס"ח משנה ד'
(ד"ה של ספרים): וגלגלון פי' הר"ב אצנט כו'. ועיין בפס'
(הר"ב) למשנה ד' פ"ג דעדות: ורצועות מנעל וסנדל.
עיין בפס' הר"ב פס"ד דכלים משנה י"ב: שיש בהן רוחב

כגרים. לסי שלא יהיה נגע פחות מכגרים מרובע. כמו שפרשנו.
ובמוכין פי' הר"ב סגוס צבד עב מאוד. והוא כאלדת שער וכו'.
המת הוא בקרחו או בגבחתו. ואמרו בספרא בקרחו. אלו השחקים.
החדשים. ר"ל הבגד החדש אשר להן פחילות. ובגד הצמר כאשר הוא חדש וכו'.
העצבים הנסים כמו בגדא דנרש (והסגוסים) כאשר הם חדשים יהיה על שטח האריגה כמו בגרים מנמר צולטין.
נקראו מוכין לדמותם כמוכין. והוא הצמר אשר ימלאו בו הכרים וזולתן.
ע"כ ואינו מפרש מה טעם בקרחו אלו השחקים. ובגבחתו אלו השחקים.
ודברירש"י צוה ידועים במקומן צפי' החומש. ובעל ק"א כתב צבד שם פסיקתא וזערתו. דבקרחו דריש מלשון קרח.
שקרחו המוכין אשר עליו. כמו שקרח השער אשר מהראש. שזה יקרה לו מפני היותו יסן. ובגבחתו אלו השחקים.
שהמוכין עדין גבוהים עליהם יהיה בגבחתו באלו כתוב בגבחתו. יראה בגבחתו. ולויה נראה שנתכוון הרמב"ם וז"ל
ו"ש הרמב"ם בגדא דנרש. כ"ל שצ"ל גמדי דנרש. והוא ספ"ק דבינה דף ע"ו. לענין כלאים קשים דשריין. וקאמר האי נמטא
גמדי דנרש. שריא. ופי' רש"י נמטא צבד שקורין פלטרע בלע"ז. גמדי' קשה. כמו גמוד מסאונה (בפרק ע"פ דף קי"א
[ופירש"י] כתבונו מנעליו) דבר שהוא כוון נעשה קשה דנרש מקום שריא
לישיבה כו'. יב בגד המוסגר. כתב הר"ב שיהיה בו נגע וצבעו. וכך פי' הר"ש.
משום דמוכח מת"כ דמיירי אף צימי הסגירו. ולא באותו שטחה בקריעת הנגע.
דמרכה ליה בת"כ והרעת מנהרת שכל זמן שקרא נרעת. ואפילו מוסגר.
הן בו מאירה. ואל תהנה בו. ואילו דצבעו הוה מינכר בנגעו. וכתב מהר"ם
וכגון שהיה לו שאר צבדים לבועים ונולד בהן נגע. ע"כ. ונ"ל דלרווחא דמלתא
כתב שנוולד בהן נגע. וכלומר שאפילו אם ע"י הצבע לא הלך לו הנגע.
משכחת ליה. היכא דאית ליה כנר צבדים לבועים. ולאחר שנצבעו נולד בהן נגע.
שהם אינם שיעמאים בנגעים. כדמין לעיל משנה ג'. בולם טהורים. לשון הר"ב
דאת הודאי הוא מטמא כו' כדפי' לעיל בספ"ה לענין אדם. הר"ש ושאע"ג
דהתם קרא דייק הכי. הין להחמיר בנגעי צבדים יומר מנגעו אדם:
קצצו כו' טהור. ואין ללמוד מנרעת מתארת דההוא

דהוא באחלט כתיב. אלא דמזרעת ילפינן אף למוסגר. כ' לעיל. והדר ממעיש בת"כ לקצו כו' במוסגר. מדכתיב כי ירעת וכו' דלאו מבי דריש. אלא כלומר קרא אחינא כתיב. גבי וסרף. כי ירעת וטעמא למה לי. אלא לחלק דתן מארה בוסרף ולא באינו שורף. הא כיני לא לקצו וכו'. ואסור בהנייתו. פי' הר"ב דהא שריפה בעי זכ"כ הרמב"ם והר"ם. ולא ידעתי למה לא כתבו מדכתיב ממאר' תן זו מארה כו' כדלעיל. ועוד שהרי מצינו שריפ' במוסגר בהנא' בתרומה טמאה. כדמתן במשנה ה' פרק אחרון דמוסכת תמורה: **פרקיב כל** הכתים מטמאין בנגעים לאתווי כדפיר' הר"ב בר"ם דלעיל ועיין

M גיטין מב
חיי ט"ל סה
שוואת דעת
ה"י
ב טס סל"י
ב טס סל"י
כ"ג קפ"ז
כ"ד

ומותר בהנייתו. ומזמחלט שנתערב באחר' כולם טמאין. קצו ועשאו מוכין. טמא. ואסור בהנייתו: **פרק יב כל** הכתים מוטמאין בנגעים. חייך משל נכרים. הלוק' בתים מן הנכרים יראו בתחלה. בית עגול. בית טריגון. בית הבנוי בספינה או (כ"א באסדרים) באסקרי'. על ארבע קורות. אינו מוטמא בנגעים ויאה היה מרובע אפי'

כלן טמאין. דכיון שזוקק לטומאה. אין הספק מטמרו. טמא יאסור בהנחתו. דהא שריפה בעי: **פרק יב כל** הכתים ודוקא בארץ ישראל. דכבית ארץ אחוזה כתיב (ויקרא י"א):

חוף משלעכו"ם. אם קנו בית בארץ ישראל. דהכי משת' אחוזה כ' מטמאה בנגעים. ואין אחוזה העכו"ם. מטמאה בנגעים. וכסס שאין אחוזה. מטמאה בנגעים. כך בגדיהם וגיפס אין מטמאים בנגעים. יראו בתחלה. וימימם שהיה בהם הג'כל ומן שהיו ניד עכו"ם. אינם עילס להן מן החשבון. בית עגול. שאין בו זיוות. טריגון. שיש לו שלשה זיוות שלש בלשון רומי טר"ו וה"ה

בית שיש לו שתי זיוות או חמש. אינו מיטמא בנגעים. דגבי נגעים כתיב קירות קירות שתי פעמים. ומיטע קירות שנים. הר"ד: וז"ל אסקריא. הוא חורן הספינה. ויש ספרים שגורסים אכסריא. והן קורות שקושרים ביחד ומוליכין אותן בנהרות וביים. ובלשון מקרא. קרוין רכסודות. אינן מטמאין בנגעים. דכתיב בבית ארץ. עד שיהיה הבית מחובר בארץ. על ד' קורות. כמו או על ד' קורות. שהיה הבית בעי על גבי הקורות:

בית שיש לו שתי זיוות או חמש. אינו מיטמא בנגעים. דגבי נגעים כתיב קירות קירות שתי פעמים. ומיטע קירות שנים. הר"ד: וז"ל אסקריא. הוא חורן הספינה. ויש ספרים שגורסים אכסריא. והן קורות שקושרים ביחד ומוליכין אותן בנהרות וביים. ובלשון מקרא. קרוין רכסודות. אינן מטמאין בנגעים. דכתיב בבית ארץ. עד שיהיה הבית מחובר בארץ. על ד' קורות. כמו או על ד' קורות. שהיה הבית בעי על גבי הקורות:

ל"ד) לאני לאן מרעייתו אדם אדם. אדם קרוים אדם. ולא עכו"ם קרוין אדם. וכבר כתבתי ברפ"ג. דכרי מהר"ם בזה. ולענין גר תושב. עיין מ"ש בר"ם דלעיל דהכי נמי הכא. כמ"ס בשם מהר"ם ברפ"ג: יראו בתחלה. פי' הר"ב וימימם שהיה בזה הנגע כו'. עיין מ"ש בר"ם דלעיל. בית עגול כו'. אינו מיטמא בנגעים. פי' הר"ב דגבי נגעים כתיב קירות קירות כו'. ומראהו שפל מן הקיר לא קא חשיב. אלא הכי דכתיב בהו' שגא' יתירא קא חשיב. רש"י סוף פ' דקניזר (דף קה). ועיין לקמן: בית טריגון. פי' הר"ב שיש לו ג' זיוות כו'. וה"ה בית שיש לו שתי זיוות או חמש. כת"ב תניא. וכן גט פשוט דף קס"ד: מיייתי לה יוקי' לשל שתי דיוגון. ולשל חמש פנטיוגון. (ופירש רשב"ם) דיוגון. פיטות שתיים. מלד אחת עגול. ולדו אחת יש לו שתי פינות. ע"כ. (וכן ג' לשון דיו שבלשון וון הוא שתיים. כמ"ס הר"ב ברפ"ג דערובין. ואבו מלמתי קובערוך. ערך סין. וכתב עוד שגין לשון פינה. בלשון יון שקורין לפינה גינאה. וכן מפרש פינטיון שחמש בלשון יון. פינטיון. וכתב מהר"ם סימה לי אמאי לא קתני נמי הכא. ובשלמא דיוגון לא ארטרך. דכיון דקתני טריגון אינו מטמא. כ"ס דיוגון. אבל קשה לתני פנטיוגון דהוא רבוקא טפי. דאע"ג דאיכא למ"ד שיש בכלל חמש ארבע גבי צינא ונחייבין ליה צינא כמו בעלת ד'. הכא לא אמרינן הכי. לכן כ"ל דפלוגתא דתנאי היא. דבי הכי דפליגי בהא גבי צינא. כמ"ס ד' דובאים (דף י"ח). ובס"פ הקומץ רבה (דף ל"ו) ופ' התכלת (דף מ"ג). ה"נ סליגי הכא בנגעי'. דתנא דתתני' ס"ל דבעל חמש מטמא בנגעי'. ולתנא דבריית' לא מטמא. ואין להקשות דבשלמא התם אחרבי ליה מאשר תכסה בה. אבל הכא ליכא ריבויא. ד"ל דהכא נמי אמרינן בעלת חמש. מדכתיב קירות תרי זמני. וכתיב נמי קיר' דכתיב (ויקרא י"ד) ומראהו שפל מן הקיר. עכ"ל אבל הרמב"ם בפ"ד מהט"ל העתיק בעל חמש ולא העתיק בעל שתי. ואפשר משום דכמכ"ס אחיא: או באסקריא: הר"ב העתיק ובאסקריא: ופירש שהיא תורן הספינה. וכן הוא לשון הר"ם: וכי ולא בזה בברייתא פרק' ד' דכור דף כ"ה. הנכנס לארץ העמים כו' בספינה כו' באסקריא. ופירש רש"י כלומר בספינה גדולה שיש בה אסקריא. וקרי לה הכי על שם אסקריא שבה. דהיינו תורן. וקרוין פושט בלע"ז: ע"כ. ואף הרמב"ם גירסתו ואסקריא אלא שפרש דקאי אדלקיזים: על ארבע קורות: שהבטן שעל ארבע קורות בלתי מחובר לארץ נקרא אסקריא. ואפשר לילקוי' גירסת הספר: לא מצע"א להרמב"ם: אלא אף להר"ב: ויהיה כיון המצפה שצושין על התורן שיעמוד עליו הסופה. וספיר קתני או. ומ"ס הר"ב ויש ספריו כו'. ובלשון מקרא כו' דכרי הימים ב' צ"ט: על ארבע קורות לשון הר"ב שהיה הבגת בנוי על גבי הקורות. ולשון הר"ם שיש אויר תחת הקורות וכתלי הבית בנויים על גבי הקורות. ע"כ. וכלומר שהקורות בולטות: כגון מן עלייה ועליהן בנוי בית. ולשון הרמב"ם פי"ד מהט"ל סס או תלוי על ארבע קורות: ומהר"ם פי' דקורות היינו שהם רחבי ורחויין לעמוד בלא נעינה בקרקע: ולא קרוין ביה בבית ארץ. אכל

ל"ד) לאני לאן מרעייתו אדם אדם. אדם קרוים אדם. ולא עכו"ם קרוין אדם. וכבר כתבתי ברפ"ג. דכרי מהר"ם בזה. ולענין גר תושב. עיין מ"ש בר"ם דלעיל דהכי נמי הכא. כמ"ס בשם מהר"ם ברפ"ג: יראו בתחלה. פי' הר"ב וימימם שהיה בזה הנגע כו'. עיין מ"ש בר"ם דלעיל. בית עגול כו'. אינו מיטמא בנגעים. פי' הר"ב דגבי נגעים כתיב קירות קירות כו'. ומראהו שפל מן הקיר לא קא חשיב. אלא הכי דכתיב בהו' שגא' יתירא קא חשיב. רש"י סוף פ' דקניזר (דף קה). ועיין לקמן: בית טריגון. פי' הר"ב שיש לו ג' זיוות כו'. וה"ה בית שיש לו שתי זיוות או חמש. כת"ב תניא. וכן גט פשוט דף קס"ד: מיייתי לה יוקי' לשל שתי דיוגון. ולשל חמש פנטיוגון. (ופירש רשב"ם) דיוגון. פיטות שתיים. מלד אחת עגול. ולדו אחת יש לו שתי פינות. ע"כ. (וכן ג' לשון דיו שבלשון וון הוא שתיים. כמ"ס הר"ב ברפ"ג דערובין. ואבו מלמתי קובערוך. ערך סין. וכתב עוד שגין לשון פינה. בלשון יון שקורין לפינה גינאה. וכן מפרש פינטיון שחמש בלשון יון. פינטיון. וכתב מהר"ם סימה לי אמאי לא קתני נמי הכא. ובשלמא דיוגון לא ארטרך. דכיון דקתני טריגון אינו מטמא. כ"ס דיוגון. אבל קשה לתני פנטיוגון דהוא רבוקא טפי. דאע"ג דאיכא למ"ד שיש בכלל חמש ארבע גבי צינא ונחייבין ליה צינא כמו בעלת ד'. הכא לא אמרינן הכי. לכן כ"ל דפלוגתא דתנאי היא. דבי הכי דפליגי בהא גבי צינא. כמ"ס ד' דובאים (דף י"ח). ובס"פ הקומץ רבה (דף ל"ו) ופ' התכלת (דף מ"ג). ה"נ סליגי הכא בנגעי'. דתנא דתתני' ס"ל דבעל חמש מטמא בנגעי'. ולתנא דבריית' לא מטמא. ואין להקשות דבשלמא התם אחרבי ליה מאשר תכסה בה. אבל הכא ליכא ריבויא. ד"ל דהכא נמי אמרינן בעלת חמש. מדכתיב קירות תרי זמני. וכתיב נמי קיר' דכתיב (ויקרא י"ד) ומראהו שפל מן הקיר. עכ"ל אבל הרמב"ם בפ"ד מהט"ל העתיק בעל חמש ולא העתיק בעל שתי. ואפשר משום דכמכ"ס אחיא: או באסקריא: הר"ב העתיק ובאסקריא: ופירש שהיא תורן הספינה. וכן הוא לשון הר"ם: וכי ולא בזה בברייתא פרק' ד' דכור דף כ"ה. הנכנס לארץ העמים כו' בספינה כו' באסקריא. ופירש רש"י כלומר בספינה גדולה שיש בה אסקריא. וקרי לה הכי על שם אסקריא שבה. דהיינו תורן. וקרוין פושט בלע"ז: ע"כ. ואף הרמב"ם גירסתו ואסקריא אלא שפרש דקאי אדלקיזים: על ארבע קורות: שהבטן שעל ארבע קורות בלתי מחובר לארץ נקרא אסקריא. ואפשר לילקוי' גירסת הספר: לא מצע"א להרמב"ם: אלא אף להר"ב: ויהיה כיון המצפה שצושין על התורן שיעמוד עליו הסופה. וספיר קתני או. ומ"ס הר"ב ויש ספריו כו'. ובלשון מקרא כו' דכרי הימים ב' צ"ט: על ארבע קורות לשון הר"ב שהיה הבגת בנוי על גבי הקורות. ולשון הר"ם שיש אויר תחת הקורות וכתלי הבית בנויים על גבי הקורות. ע"כ. וכלומר שהקורות בולטות: כגון מן עלייה ועליהן בנוי בית. ולשון הרמב"ם פי"ד מהט"ל סס או תלוי על ארבע קורות: ומהר"ם פי' דקורות היינו שהם רחבי ורחויין לעמוד בלא נעינה בקרקע: ולא קרוין ביה בבית ארץ. אכל

קטז

אפי' על ד' עמודים שהעמודים מחוברים בארץ וכן נחשבים ד' זוויות לבית והגב עליהן מטמא בנגעים אע"פ שיהא פתוח מכל צדדיו . ב בית שאחד מצדדיו א' מארבע כתליו מחופה בשים מרמ"א : בסלע : נור שהיא סם מששת ימי בראשית :

הכל עמודים דלק' שאין רחבין אין מתקיימים בלא נעוזה א"כ דד' קורות שלא כנגד הזוויות ולקמן הן כנגד הזוויות ובתב שפי' קמא נחא טפי ועיין לקמן : אפי' לו על ארבעה עמודים לשון הר"ב שהעמודים מחוברים בארץ וכן נחשבים ד' זוויות לבית והגב עליהם וכו' וכך הוא

בלבנים עשויים כדכתיב : בעפר שהכותל עשוי מגושי עפר טהור דבטיבן שיהיו ארבעה קירות הבית ראויין ליטמא בנגעים ואם א"ד מן הקירות עשוי בדבר שאין ראוי ליטמא כגון כל הכי דאמרי' הבית טהור : בית שלא היו בו אבנים ועצים ועפר כל שלשתן אלא א' מן היה בו ונראה הנגע באותו האחד טהור . דבטיבן שיהא ראוי לטמא קודם ראיות הנגע עד שיהיו בו אבנים ועצים ועפר דכתיב (ויקרא יד) את

אפי' על ארבע עמודים מטמא : ב בית . שאחד מצדדיו מחופה בשיש אחד בכלע . ואחד בלבנים ואחד בעפר טהור בית שלא היו בו אבנים ועצים ועפר . ונראה בו נגע . ואח"כ הביאו בו אבנים ועצים ועפר טהור . וכן בגד שלא ארג בו שלש על שלש . ונראה בו נגע ואח"כ ארג בו שלש על שלש טהור אין הבית מיטמא בנגעים עד שיהא בו אבנים ועצים ועפר : ג ובמה

אם סל *
ב סס ה' ע
ג סס ט"ב
ה סס ט"ז

בפירש הרמב"ם ודברי תימה הן דהא לקמן תנן אין הבית מיטמא בנגעים עד שיהיה בו אבנים ועצים ועפר וכאן אין כותל כלל אבל בנ"י שבפירש הרמב"ם כתוב ועליהן בית בנוי כו' וכך הם דברי הר"ש שהעמיק לשון ח"כ להביא בית הבנוי על העמודים . ומפרש וז"ל על העמודים . הם עמודים וקופים ונעוצים בארץ זה אל זה באין איור מפסיק תחת הכתלי' שהבית בנוי עליהם ומיהו מדקתני על ארבע עמודים . משמע דלא חיישינן מאיור שהתה הכתלים אלא מזוויות הבית שלא יהא

ג עד

איור תחתיהם דאותן ד' עמודים כנגד זוויות הבית ע"כ ועיין לעיל : ב בית שאחד מצדדיו מחופה בשיש כו' טהור . אמרי' ונתן את הבית את אבניו ואת עץ הבית כו' כל עבר הבית הורה בזה שהוא נבנה מאבנים ועצים ועפר ואז יטמא הרמב"ם . שבע"פ שבתחלה נאמר ונתתי נגע בבית סתם ללמד דבר הלמד מסופו שאינו מדבר אלא במה שכתב בסופו ונתן וגו' . ולא בבית הבנוי מענין א' ועיין בסמוך בדבור עד שיהא כו' : ואחר בעשר . ה"ג ה"מ למהני ולדו אחד (ט"ס) ולדו אחד ברזל אלא תנא שיייר מהר"ם : ועבר כדכתיב בקרא ואת כל עפר הב' ואין זה גושי עפר אלא הוא מגובל ונעשה טיט כענין ש' (ויקרא יד) ועפר אחר יקח וטח את הבית ולשון הרמב"ם בפירושו מאבנים ומטמא ומסיד . וסיד א"ל לומר כדפי' הר"ב והרמב"ם במשנה ו' דסיד לא היו עפר וע"ק דהשמיט עזים לכן ג"ל שהוא ט"ס וז"ל מאבנים ומטמא ומטיט : ע"כ שיהא בו אבנים ועצים ועפר . פי' הר"ב דכתיב את אבניו ואת עץ הבית וכן נראה מל' הרמב"ם דלעיל ואיכא למידק מנלן עד דאיכא לכולהו . דלמא כי איכא חדא נמי קסני וקרא לגופיה אנטריך . לומר שכל אחד מהטמא בנגעים ובעי נתיבא והר"ש הביא בריית' דרבי ישמעאל אומר ב"ג מדות כו' דכריש ת"כ . דתניא דבר הלמד מכוכו כיצד ונתתי נגע לרעה בבית ר"ן אהוהכס . משמע בית שיש בו אבנים ועצים ועפר מיטמא יכול אף בית שאין בו אבנים ועצים ועפר ר"ל ונתן את הבית את אבניו ואת עץ הבית ואת כל עפר הבית דבר הלמד מסופו שאין הבית מיטמא עד שיהא בו אבנים ועצים ועפר ע"כ . ובענין לא יכולתי לעמוד על לחוד זה דבשלמא אם בא ללמד שלא ליטמא שום בית שאינו נבנה בשום אחד מהלו . אחי שפיר דלע"ב דוכתיב נגע בבית כתיב כתיב הכי ואחריו לא אבל לומר דבטיבן עד שיהו שלשתן זו לא שמענו דהא איכא לפרושי דקרא קמל"ן . דכל אחד משלשתן ראוי ליטמא בנרעת ובעי נתיבא ובעל קרבן אהרן בתחלה חזרו על פי"ג מדות שקראו מדות אהרן . כתב על ברייתא זו ויכול אף בית שאין בו אבנים ועצים ועפר או אף קאמר דאי לית ביה דבר מהלו היכן נראה הנגע . אלא שאין בו האחד מהם קאמר וא"כ הכתוב סתום כי לא ידענו באיזה בית מדבר אם בניו מאבנים ועצים ועפר או באחד מהם דיבאומרו בכוכו ונתן את הבית את אבניו וגו' ואע"פ שצ"ל לומר שהאבנים והעצים והעפר כלם מקבלים טומאה ובענין נתיבא א"כ הורחיה לדנו שכיון שהנרע לומר אבניו ועצים ועפרו משמע שלא אחר בית אלא על הבית שיש בו אבנים ועצים ועפר ע"כ . ולא כדכתיב וזה כלל הואך מצינו שיהא צריך לשלשתן ביחד דבשלמא ללמוד שאין שום דבר אחר מיטמא בנגעים משמע שפיר . כיון דלא כתבה התורה לנתן אלא אלו שזכר . ש"מ דשום דבר אחר אינו ראוי לקבל טומאה נגעים אבל שנוכל ללמוד דלבעי כל אלו השלשה ביחד א"כ דכתיב התורה לאלו השלשה . שבהנחה הוצרכה לכתבן ללמד על עצמן שהם כטונים נהינה שמקבלים טומאת הנגע זו לא ידעתי מנין לנו ללמוד כן וכן מה שהניח וכתב דהא דקתני יכול אף בית שאין בו אבנים ועצים ועפר או אף קאמר דאי לית ביה דבר מהלו יוכינ נראה הנגע גם אלו דברי תימה הן דכיון דכתיב לא למדנו למעט שום דבר מטומאת הנגע מאי מתמה היכן נראה הנגע . בכל דבר שבעולם להרש כן מאי דקשיא לי דאי תימא דהוי אמינא דרבי ישמעאל ללמוד על בית שאין בו אחד מכל אלו . אם כן והא ודאי דלחנתו להרש כן מאי דקשיא לי . אלא להוציא דבר שאין מכלל אלו השלשה אבל שריוכים כל אלו הג' ביחד לא למדנו ולכך מפרש בענין שלא נסתפק רבי ישמעאל על דבר שאינו מכלל אלו הג' ואם כן ספקי אי בעי

שלשן ואי תסגי באחד ומס"ה כי מיימי קרא דבביתו היו סבא ללמד ולבני שלשתו זה ברור שמפני הלחץ זה הדמק שאמרתי
הונרך לפרש כן אבל נשאלנו ויודיענו כיון שבא לנו הספק ולא ידענו באיזה בית מדבר הכתוב למה לא נהיה בכלל הספק כל
בית שבטולם אפי' של שיש ולבנים צור וגוסי עפר אלא שהאמת הוא כך שהכל בכלל הספק והדרה קושין לדוכתה מהיכי אפי' לן
ללמוד מסופו שיהא צריך לכל שלשתן וראיתי לבעל מדות אהרן עצמו שכתחלת דבריו ישמעאל כשמסדר הי"ג מדות אחת
לאחת קודם שאמרשן לכל א' וא'
כ"ד ובי"ד כו' דמשמע על מדת
דבר הלמד מסופו במשל החורה
אמרה ונפתי נגע צרעת בבית
ארץ אחוזתכ' ועם בית יכלול ב'
מיניס או ג' או בית העשוי

ג ובמה אבנים יהו בו ר' ישמעאל אומר
ארבע ר"ע אומר ששנה שיהיה ר' ישמעאל
אומר עד שיראה בשני גרוסין על שתי
אבנים
ג עד שירא' כשני גרוסין דכתי'
ויקר' ור' אהרן הכהן וה' הכהן
מלת שאין נגעי בתי' משמאל ועד
שיראו כשני גרוסין או

מכשריו או מיריעות או בית בנוי מאבנים ועצים ועפר ולא ידענו באיזה מין מאלו מדב' או אסמך' מכולם לזה נחסר לנו בסמי
שנלמוד זה מהדיני הנאמר על זה הדין לבסוף רצוני על הלקי ואפי' הבית ולזה כשהו אומר ונתן לת עליו וגו' בזה נלמוד שאין זה
מדבר אלא בבית בנוי מאבנים ועצים ועפר עכ"ל הרי שהוא עצמו מש' הספק ושל על כל בית ואפי' שאינו משום אחד
מאלו הב' ושיהיה שלמדנו מסופו הוא שלא יהא אלא כאלו הב' אבל שיהיו צריכים אלו הב' ביהד' זו עדיין לא שמענו והנה
עוד לו לבעל מדות אהרן בפירושו להכרייתא כיצד ונתתי נגע וגו' ק"ל ונתן וכו' יתב' ו"ל או נאמר שביאר זה באומרו בבית
שהיה די שיאמר ונתן את עליו וגו' כי בבית הוא מדבר אלא ודאי שכיון לומר שהבית הנזכר אינו אלא הבנוי מאבנים ועצים
הלמד מסופו והרי מקרא מלא הוא ביתא דמיתורא דהבית למדנו זה א"כ היאך מצאנו ידענו ורובלנו לומר שזו היא מדת דבר
מסופו לא למדנו אלא שאין בית האמור בונתתי נגע צרעת אלא האמור בסופו בונתן שוכר אבנים ועצים ועפר ולא למדנו עדין
כלל שיהא הכתוב מצריך שיהיו שלשתן ביחד בדוקף והכי קתני יכול א' בית שאין בו אבנים כו' כלומר שאין בו גם אחד מכל אלו
וקאמר ק"ל ונתן וגו' דבר הלמד מסופו שאין הבית מטמא עד שיהא בו אבנים ועצים ועפר ר"ל שנלמד מסופו שאינו מטמא עד
שיהא בו אלו המנוי אבל בשום דבר אחר מאלו אינו מטמא ולא באינו נזכר שיהו בו כל אלו שזה ודאי לא למדנו כלל ממדה זו ולא
בלמד על זה אלא למדנו שאינו יא' בו ולא שום דבר אחר כלומר ששום דבר אחר אינו ראוי לקבל טומא נגעי' ומכ"ס לני' שבס"כ
לבעל מדות אהרן דל"ג עד שיהא בו כו' וגרס א"כ יש בו כו' דוד' דל' מש' מיימי דבני למומר כלל שיהיו בו כל אלו דוקא
ביחד וזה מה שגראה בעיני ברור בפי' הכ"י ית' הוצאת ומעשה שלא למדנו אלא שאין דבר אחר מיטמא בנגעים הלא לו הסלס'
נשאר עלינו הטובה דא"כ מנין לנו הא דתנין עד שיהא בו אבנים ועצים ועפר ובמס' תיבו לא נוכל לפרש אלא עד שיהיו שלשתן
ביחד לשי' שזה שאין דבר אחר מיטמא אלא לו כבר תנא לה ברש"י בית שא' מד' מחו' ש' פשים וכו' וד' מכלן הא כיון דהמד' זו
לא למדנו כן ואימ' אפי' שבדיית' אחר נשנית בת' כ' וממל' למדנו זה וכך היא שנויה בש' מצורע ונתן את הבני' את אבניו ואת עליו
ואת כל עפר הבני' מלמד שאין הבית מיטמא בנגעי' עד שיהיו בו אבנים ועצים ועפר וכי' אבנים יהו בכתובו ר' ישמעאל אומר וכו' הרי
שוו הכריית' היא שנוי הס' במקום משנתנו מש' ולא כיון הס' באמרו מלמד שאין הבית כו' למדה זו דבר הלמד מסופו ולא
לשום מדה מן המדות וו' בעל קרבן אהרן מלמד וכו' דבאמרו ונתן את הבני' לא היה צריך לומר מהו אשר יתן דסתם בת'
ועוד תקשה ליה משנתנו דקתני בהדיא דשל שיש ולבנים כו' בפירושו על המדה עצמו דסתם זקנו אם של יריעו וגסרס'
דלמא האמת הוא כן לא ודאי קרא' אשכח ודרש' והיא המדה דרב' הלמד מסופו שלמדנו מזה דאין דבר אחר מי' אלא לו והכא
ודריש דבני שלשתן ביחד הסי' הוא כאותו פי' עצמו שכתב במדות אהרן בכרייתא דכי' דלעיל' ובכתבו' ג' כ' למעלה זה הסי'
הוא דמיתורא דהבית קריש הכי דלא אצטרך למכתב כלל אלא ונתן את אבניו וגו' דבבית קא מייירי אלא לומר שהבית הוא זה
דוקא שכתב עכשיו באבנים ועצים ועפר אלא שהוא מפרש זה במדת דבר הלמד מסופו בעצמו וזה א"כ בשום פנים דלמדה
א"כ שום יתור' אבל המדה נדרשת לענין שאין דבר אחר מיטמא אלא אלו זיתורא דקרא להכי הוא דאחא לאשמועינן דעד שיהא
כלומר שיהו שלשתן ביחד דוקא ודיקא [גמין] הכי דכא' תתני אבניו ועציו בלישנא דקרא ואלו הס' קתני אבנים ועצים
דהתם לא אחי אלא למדרש דאין דבר אחר מיטמא אלא אלו והכא אחי למימר שיהו שלשתן יחד בזה הבית הנטמא וכולו זה אינו
טמא כלל דאין לפרש דרייק למקט אבניו ועציו ולא ש' אחרו כדדייקין בקרא במת' ב' פ' דלקמן (בשי' הר"ב) ואי למקט
לישנא דקרא א"כ לעיל גמין ה"ל למקט הכי אלא שבמכוון קט לעיל אבנים ועצים דאינו בעלמא והכא קט אבניו ועציו
דאקד בית מהדר ולל' דדעינן שיהיו שלשתן ביחד דוקא וכן גמין דייקא הגי' (לבעל קרבן אהרן) דגרסינן בכרייתא
דלעיל אלא א"כ יש בו אבנים וכו' והכא גרסינן עד שיהא בו כו' ברוך החוק לאדם דעת :

ג ובמה אבנים יהו בו כ' יכול עד שיראה בשני כתלים ס"ל ומראהם שלמן הקיר אפילו בכותל אחד יכול אפי' על אבן
אחת ק"ל וחלנו את האבנים אין פחות משתי אבנים דבר ר' ע' רבי ישמעאל אומר וחלנו את האבנים אין פחות
משתי אבנים

מנין

הכין טמא. עדין אין כאן טומאה. כדמכין ברמ"ג. והר"ם
 כתב בשם רבותיו. זכרון דכדבורו לא יוכל לשטות. הלכך לא
 יאמר בלשון ברור. ע"ד החרם. למד לשוקד לומר איני יודע.
 ולי נראה מפני דרך חרץ שצריך לנהוג עם הכהן כו' א"כ שלא
 ימחה הכהן ויגזור טומאה ע"כ
 וג"כ כתב. משום דזכר שקרים
 לא יכון. דהא כל זמן שלא נזק
 הכהן. לא נגע הוא. ואיך יאמר
 נגע כו'. וכתב בעל קרבן אהרן
 דלא דק בזה: שהכהן אינו עוש'
 אותו נגע. אבל הטומאה עושה
 בו. וקודם שיבא הכהן. נגע
 הוא. ע"כ. ואפשר לתרץ
 שכשיאמר נגע. המכוון ממנו מה
 שקראין נגע. והיינו נגע טמא'
 ומכיון שעדין אינו טמא. הרי
 דובר שקרים. ולי נראה בהסך
 דלהכי הקפידה התורה מלומר
 נגע כו'. שלא לפתוח סיו לשטן
 לו (כדדרישין בס' מי שמתו
 דף י"ט) מאמר שמתו קאיני סדו'
 וגו' ס"י. אפשר שיחזור ויבא
 טרם יבוא הכהן. ולכל הטעמים
 כ"ל שכל הנגעים הדיון כך
 שלא יאמר נגע עד שיטמאנו
 הכהן. ואפילו א"ל דלון הדיון
 הזה. אלא בנגעי בתים. וכן
 הרמב"ם לא כתב שיה' נוהג גם
 בשאר הנגעים. י"ל דנגעי בתים
 הואיל וקודמין בזמן כדלקמן לכך הקפידה התורה ביומא'
 משא"כ בשכרה ב'א עליו נגע הבית. כשא"כ כבא עליו נגע
 בגדיו וכן גופו שוב לא הקפידה בכך: וצוה הכהן ופנו
 את הבית ואפי' חבילי עזים וכו' וכן הוא בנוקמת מהר"ם ו"ל וצמטיות ישנים מוקדים: אפירין חבילי עזים כתב הר"ב והא דכתי'
 ולא יטמא כו' לאשמועי' דכלים דהו' מעקרא נמי מיטמו אי שביק להו' צמ"כ. ולא יטמא כל אשר צבית מה ס'ל גלי שמזינו (בפרק
 דלקתן משנה ע') בנכנס לבית המטעג שאינו מטמא בגדים עד שישהא כדאי חבילת פרס יכול אפי' היו שם כלים מקופלי' ומונחי'
 על כתפו כלים מקופלי' ומונחים בתוך הבית יכול לא יהא טמאים עד שישהא כדאי חבילת פרס י"ל ולא יטמא כל אשר צבית מיד'
 כלומר דלהכי מפנה שהרי לא יכול להניח שחיד יהא נטמא ואפי' לא ישהא כדאי חבילת פרס: ואפירין חבילי קיים דלא תימנה עזים
 דוקא דחוו לעשות מהן כלים שסתיון מקבלי טומאה אבל קיים מה שעושים מהם כלים מן הסתם אין מקבלים טומאה כמו כוורת
 הקנים דרפס"ו דכלים ורפ"ח דאסליות וכן מחללת הקנים דרפ"ז דכלי' ואע"ג דתנן נמי הסם שפורסת הקנה הרי צריך שיזיח את
 כל הכבי' דתנן הסם ולפיכך מסתמא מהקנים אין עושים כלים מקבלים טומאה (וה"א) דא"כ סינוי הואיל ואף סין אינן רגילין
 שיהיו באין לכלל קבלת טומאה: ק"ל וי"ל: א"כ כך על של רשע"ל הר"ב שהנגעים באים על לה"ר. ו"ל הרמב"ם שראיית הרעפת
 הנזכרת בתורה אמרו שהיא (עונת) בעבור לה"ר כי יסדר מן האנשים ויהמיקו אותו מהיוק לשונו ויתחילו צביתו ואם חזר בו מוטב
 ואם לאו יבא באמנעות והוא אומר בכל מלאכה עור-חזר בו מוטב ואם לאו יבואו בנגדים ואם לאו חזר בו עדיין יבא לבוסו ועל
 עור בשרו וזה על דרך המוסר והתוכחה הלא תראה שהם דברים בלתי טבעיים ואינן חללים טבעיים בשום פנים לפי שהנגדים
 והבתים הם חומר דומם שלא יקרה בהן נרעת (והם על דרך נס כמו מי סוטה ואינם אלא דברים סוף מהטבע לפי שהבתים
 (והבגדים) אינם נעים וגדים מאליהן וכל מה שאירע מהן מהתקרים אינו נרעת) אלא בקריאת התורה על הדמיון אשר זכרנו ופן
 נגעו אדם תראה שישם התקרים נרעת והיא חולי הנקרא חולי השועל ויטהר הנרע כאשר הסך כולו לבן והוא תכלית הנרע' יות'
 גדולה והיותר חזקה ואמנם הם ענינים תוריים לפי מה שזכרנו ולזה השרש נקרא רשע"כ: ו אלא עומד ע"כ פתח הבית וכו'
 כלו' בסתם לפתח הבית לא על האסקופה שבפתח הבית דא"כ פתח המסקוף הוא עומד ואין ילפינן מדכתיב מן הבית

לא יגזור ויאמר. נגע נראה לי בבית. אלא
 כנגע נראה לי בבית. וצוה הכהן ופנו הבית
 (מהר"ם ל"ג) בטרם יבא הכהן לראות את
 הנגע ולא יטמא כל אשר בבית. ווא"כ יבא
 הכהן לראות את הבית) ואפילו חבילי
 עזים. ואפילו חבילי קנים. דברי רבי יהודה
 רבי שמעון אומר. עסק הוא לפניו ואמר רבי
 מאיר. וכו' מה מטמא לו. אם תאמר כלי
 עזיו ובגדיו ומתכותיו מטבילין והן טהורי'
 על מה חסה התורה. על כלי חרסו. ועל
 פכו ועל טפיו. אם כך חסה התורה. על
 ממונו הבווי ק"ו על ממונו החביב. אם כך
 על ממונו. ק"ו על נפש בניו ובנותיו אם כך
 על של רשע ק"ו ועל של צדיק: ו"ל אינו
 (הולך לתוך) ביתו ומסגיר. ולא תוך הבית
 שהנגע בתוכו ומסגיר. אלא עומד על פתח
 הבית שהנגע בתוכו ומסגיר. שנאמר
 (ויקרא י"ד) ויצא הכהן מן הבית אל פתח
 הבית. והמסגיר את הבית שבעת ימים ובא
 בסוף השביע. וראה יאם

ה לא יגזור. לא יסקוק הדיו לומר שהוא נגע ודאי. מדכתי'
 כנגע נראה לי בבית. ולא כתיב נגע: אפילו חבילי עזים
 שאינן בכלל טומאה צריך לפנות. והא דכתיב ולא יטמא כל
 אשר צבית. דמשמע דאטומאה קפיד רחמנא. סבירא ליה
 לרבי יהודה דמלתא באנפי נפס'
 היא. לאשמועינן דכלים דהו'
 מעקרא נמי מיטמו אי שביק
 להו' ואין הלכה כר' יהודה:
 עסק זה לפנוי. בתמיה וכו'
 להעסיקו לפנות את הבית הולך'
 הכתוב. שאם מוקיקו לפנות
 דברים שאין מקבלים טומאה.
 על כרחך לא בא הכתוב לדרוש
 אלא כמו שדרש רבי מאיר
 שהתורה הסה על ממונו של
 ישראל: פנו. לשון פנו קטני':
 תפיו. מקום שאופה ומגשל בו
 קדרתו. כגון תנור וכירים של
 חרס המטלטלין. ויש ספרים
 שגורסין טפיו בטי' והוא כלי
 חרס קטן מאד. שאין המשקה
 יוצא הימנו אלא טיף טיף וכל גו'
 אין להם טהרה במקוה: וא"כ
 על של רשע. שהנגעים באים
 על לשון הרע: ו אינו הולך לתו'
 ביומא דכתיב ויצא הכהן מן הבית
 יכול ילך לביתו ויסגיר מ"ל אל
 פתח הבית. אי על פתח הבית
 יכול יעמוד פתח המסקוף
 ויסגיר. מ"ל ויצא מן הבית עד שיעקר חלל הבית:
 ולא

עד שיעקר תכל הבית . כדכתב הר"ב וכת"כ הכי מניח עומד בצד השקוף ומסגיר ומיימי לה נמי הכי צנתי ס"ק דחילין דף י' וצט"ז
 דנדרים דף ג' ומרמי לה רמי אחתני ה' דהתם דמשמע מינה דמן האגף ולחון לא הוי בכלל הבית . והכא עד שיעקר לגמרי ואסוי
 מן האגף ולחון צריך שיצא מכל יבי המסתן ומשני סא' . הכא דכתיב מן הבית עד שיצא מן הבית כולו הכל הלן בעומד על התפתח
 דמנין בסמוך לפתח קאמר ומלאנו בל' הקדש על שהוא ס' דרך . כדכתב במשנה ה' פ"א דמנחות ולקמן צפ' בפרט משנה ה' כתב
 הר"ש ל' תוספ' וככה מניח ידו

אם כן
 ס' ס' ס'
 ס' ס' ס'
 ס' ס' ס'

על המזרע ופי' שהוא כמו
 ועליו מטה מנשה . כלומר אלל
 המזרע תחת ידיו : אם פשה
 עיין בסוף סרקין : ככל מקום
 פי' משום מקום ימרוס ומלאנו
 כן בכפוזים . ולא יעיר כל
 חממו . תהלו' ע"ח אין לשפחתך
 כל צבית . מוכיס צ' ד' [לא
 תעשה כל מלאכה צ' דברות] :
 לא אחת תחת שמים . ולא
 שמים תחת אחת . כת"כ
 ולקחו אבנים . אין פחות משתי
 אבנים והביאו אל תחת האבני
 אין פחות משמים : אלא מניח
 שמים תחת שמים תחת שלש וכו'
 ל' הרמב"ם פט"ז מהט"ו (ה"ג)
 ויש לו להביא שמים תחת שלש .
 כלומר דהו לא הקפידה התורה
 מכיון שמביא . ובמשניות ישנות
 מנוקדים הגרסא לא מבי' שמים
 תחת שמים . שלש תחת שלש .
 ארבע תחת ארבע . אלל בנוסח
 מהר"ם כנוסחת הספר . וכת"כ
 שהעתיק הר"ש . משובש הגי'

אם פשה וצוה רכה ויחלצו . האבנים אשר
 בהן הנגע . והשליכי אתהן אל מחוץ לעיר
 למקום טמא ולקחו אבנים אחרות והביאו
 אל תחת האבנים יעפר אחר יקח ויטח הבית
 אינו נוטל אבנים מצד זה ומביא לצד זה .
 ולא עפר מצד זה ומביא לצד זה . ולא סיד
 מכל מקום . אינו מביא לא אחת תחת שמים
 ולא שמים תחת אחת . אלא מביא שמים
 תחת שמים . תחת שלש . תחת ארבע .
 מכאן אמרו . אוי לרשעי . אוי לשבני .
 שניהן חולצין . שניהן קוצעין . שניהן מביאין
 את האבנים אבל הוא לברו מביא את העפר
 שנאמ' (ויקרא י"ד) . ועפר אחר יקח ויטח את
 הבית אין חברו מטפל עמו בטיחה : ז' בא
 בסוף שבוע וראה . אם חזר . ונתן את
 הבית את אבניו . ואת עציו . ואת כל עפר
 הבית . והוציא אל מחוץ לעיר אל מקום
 טמא . הפסיון הסמוך כל שהוא . והרחוק
 כגרים . והחוזר בביתם . כשני גריסין :

ולא סיד מ"מ דכתיב ועפר אחר
 יקח וסיד לא הוי עפר לא חבן
 טריפה : לא אחת תחת שמים .
 חבן גדולה שחלף' מקו השמי' :
 מכאן אמרו אוי לרשע ואוי לשבנו
 שאם כותל מפסיק בין שני צתי'
 ונראה נגע בכותל לצד צית זה .
 בעל הבית אחר צריך להטפל
 עמו . דכתיב והללו את הא"י
 לשון רבים . ולזה שהנגע לצד
 ציתו קורא רשע . שהנגעים
 באים על לשון הרע כדאמרן :
 שניהם קוצעים . לשון ואת הבית
 יקוצע : יקח וטח . לשון יסיד .
 למעוטי חברו . אין מטפל עמו
 בטחה : ז' וצא וצדוף שבע
 אחרי העוט הבית . חוזר
 ומסגירו . ואם צדוף שבע
 חזר הנגע . ונתן את הבית :
 הפסיון הסמוך . שפשה סמוך
 לנגע . והחוזר בשני גריסים .
 דכתיב ואם ישוב הנגע כאלס
 האומר חזר פלוני לתקומו
 והנגע שבביתם . בתחלה אינו
 מטמא אלל בשני גריסין . כדאמרן :

ומטמא אלל בשני גריסין . כדאמרן : פרק יג

הר"ב שניהם קוצעים ל' ואת הבית יקוצע לא דמכא ילפינן דשניהם מחוייבין דהא יקוצע ל' יסיד הוא לא ענין קוצעים מפרש ליה
 וכדדייק לכבוד ל' וית כו' . אלל דמחויב על שניהם נראה דילפי' ליה מדכתיב ושכנו את העפר אשר הקצו . דהקצו ל' רבים .
 ודשניהם חייבי' דביא האבנים כתב ר"ב ב"ס מדכתיב ולקחו אבנים אחרות ובי תימא אחתי הא כתיב יקוצע ל' יסיד וכן נמי כתיב
 אחר חלץ ל' יסיד . ר"ב דר"ב ב"ס אחר חלץ למעוטי שאם היה כותל סמו' לאחור פי' הר"ש שהכותל מפסיק בין בית וחו' או בין בית
 לבניה שאין בעל החצר ובעל הבניה מסייע לבעל הבית : ז' בא . בסוף שבע וראה אם חזר כו' דהא דכתיב ואם ישוב וגו' אחר
 חלץ וגו' . ילפינן ב"ב ד' ש' שיבה שיבה מדלעיל ושב הכהן . ואם ישוב הנגע מה שיבה האומר להלן צדוף שבע . כ"כ בסוף שבע :
 אם חזר ונתן דכתיב וואם ישוב הנגע וכו' ויח' דכתיב וצא וגו' והנה פשה' לא שצריך שישוב הנגע ויפשה' אלל או הא או הא
 קאמר . ואלטרין לפשה לעומד גריסין כמו שאכתוב בר"פ דלקמן בס"ד ד"ה בראשון] : אל מחוץ לעיר . ואם לו אינה מוקפת
 חומה . כמ"ש במשנה ו' ס"ק דכלים (ד"ה שפלהין) : הפסיון הסמוך כל שהוא והרחוק כגרים צדוף שבע ראשון כתיב והנה
 פשה הנגע בקירות הבית ודרשינן ב"ב . והנה פשה' זה פסיון הסמוך כל שהוא . מניין לרבות את הרחוק ת"ל צבית יכול כ"ש ת"ל
 נגע האמר כאן נגע והאמר להלן נגע מה נגע האמר להן כגרים אף נגע האמר כאן כגרים . ופירוש דקרא והנה פשה על הנגע
 הנזכר בכל שהוא ואם הנגע בקירו' הבית פשה הרחוק ממקו' הנגע עצמו הואיל ופשה שיעור נגע הנזכר להלן נגעני אדם שהוא
 כגרים . ולזה הכהן וחלצו וגו' . ועיין מ"ש בזה לקמן . ודרחוזר בביתם כשני גריסין . בת"כ אם ישוב הנגע ופרח צבית . משל
 חזר איס פלוני למקו' . כשיחזור הנגע לאותה האבני' . אין לי אלל מקומו מניין לרבות את כל הבית . ת"ל צבית יכול כגרים .
 נאמר כאן נגע והאמר להלן נגע : מה נגע האומר להלן כשני גריסין . אף נגע האומר כאן כשני גריסין . וה"ס דקרא אם ישוב
 הנגע והיינו במקומו שזה שיבה משל חזר כו' . והדר קאמר ופרח צבית והוא שלא במקומו בכל מקום הבית . אם הוא הנגע
 כשיעורו שבני' פי' צמים שהוא שני גריסין הוי חזרה ונתן וא"ת ובשני גריסין נמי לא תסגי דהא כתיב ופרח . דמשמע שישוב הנגע
 ויפרח ג' כ' דהיינו שיפשה' : הא צמין למדרש הכי בת"כ . ולא סליק לן . דאית לן ג"ש צרעת ממארת דהכא מפרש ממארת דבגד'
 מה לכלן טימא את החוזר אע"ס שאינו פושה' אף כאן טימא את החוזר

ראש ופתי' פי' הערוך אותה האבן או אוחו העץ שחוסס מלך מערב נדבך שלו ולמד מורה נדבך של חברו' סס אותה האבן או אוחו העץ ראש ואותם האבנים ועליו שנגדבך זה במער' אחת ובנדבך זה במורה אחת שמן פתין : ג נותן את הקירות לעליה וסומכין בעמודין ואינו

נוהגן עם הבית : דכתיב את אבניו ואת עזו ואת עפר הבית ולא אבנים ועזו ועפר של עליה : נפתין עזו : דדרשי את אבניו ואת עזו ואת עפר הבית : כל אבנים ש'כבנו עמו : וכל עפר ש'כבנו עמו : וכיון דאין עליה על גביו הרי כלם נכנו עמו : מלכני' כמין לבנים מרובעות ששוקקים על הגבות וי"מ כעין מ"ו : שפוש' בחלונ' מכהון לגוי ואין מחוברי' בטיט בחלון : שריגות : כמין סכה שפוש' בחלון שמתכלי' משם לרשות הרבי' : מלכ' עץ ארוך שעל הקיר העשוי להשיב עליו ראשי הקורות שלא ירקבו

מחלומי' החומה בכזים משום דנרעה אהקש לת' : דכתיב (כ' דבר י"ב) אל נא תהי' כמת : בתשהו כאבדים של מת דמין באלות האבדים אין להם שעור : ואין הלכה כר"א : ד' בית המוסגר מטמא מתוכו כדכתיב והבא אל הבית כל ימי הסגר אותו יטמא עד הערב : והאבנים המנוגעים עלמן : אפילו במוסגר : מטמאין מאחוריהן : והמחלט מתוכו ומאחוריו : הנוגע בבית מאחוריו טמא : דכתיב במחלט נרעת ממרת בבית טמא הוא : מה ט' לטמא הוא : הוסיף לו שיהא טמא בין מתוכו בין מאחוריו : זה וזה מטמאין צביאה : לטמא כל הנכנס בתוכו :

שיחלין עמו אלא כשנראה בראשו : הואיל והאבן אחד בצד שלו ושל חברו אבל כשנראה בפנים לא חייב הכתוב לחברו שיחלין גם האבן שבצדו : הואיל והאבן אחר הוא וגם ליטמא דמתני' דייקא דקתני נוטל ולא קתני נותן ואף מהר"ם לעיל אסברא לה בחולץ ג גראה בעליה נותן את הקירות לבית שלצורך הבית ואינם עזו של עליה המיוחדים עליה (לחוד) כדמשמע מהכינוי ק"א : כ"ד בגי' כחזר"ב כמין לבנים מרובעות ששוקקים על הגבות : וה"ל לפרש לענין מה ששוקקים אותן על הגבות : דאי אמרת שאין להם שום נורך להגג אלא ששוקקים סס הוא לנורך עממן וגופן עד שיטמאו למקום אחר : א"כ מלמא דשטיטא היא שאין בכלל אבניו וגו' ולא ה"ל להטמא לאשמועי' להא כלל אלא נראה שיש בהן נורך קצת אל הגג ומש"ה אנצטריך לאשמועי' שיכול להגילן וזה ה"ל להר"ב לפרש : ועל שריגי החלונות ל' הר"ב כמין סכה שעושין בחלון שמתכלים משם לרה"ד ועושין הסכה שלא יפלו משם המנוקות : כ"פ הר"ש ושריגי הרגום סכה כמ"ש בפ"ט דאהלות משנה ד' : ד מטמא מתוכו : פי' הר"ב כדכתיב והבא אל הבית כל ימי הסגר אותו וגו' וכ"כ הרמב"ם : נראה מדבריהם דלא מטמא מתוכו : אלא כשיבא כולו לקובו כדמשמע קרא אבל לא שיש יגע מתוכו בלא ביאה : דמגרע גרע מאחוריו דמחלט : ואע"ג דלחוס' פי"ב דיביות דף ק"ג מספקא להו להרמב"ם והר"ב מפני ששיטתו להו ומדברי התר דהתם נראה שכך דעת רש"י ג"כ דדוקא עד שיבא לקובו ולא כשיגע בלא ביאה אבל צפי' רש"י שצידדו בהפך שכתב מטמא החיכו במגע ואע"ג דלא נכנס גופו לתוכו דלחוי טמא משום בא אל הבית אם נגע בכותל מטמא ע"כ : ולדידיה אחי שסיר טיב פ"א דקתני : זה וזה מטמאין צביאה כדלקמן ומ"ש הר"ב והאבנים המנוגעים' עממן כו' : כן כתב הר"ש צטס התוספתא : זה וזה מטמאין צביאה : לשון כר"ב לשמא כל הנכנס בתוכו חסיהם הרמב"ם לסימה שיתבאר ובחבורו פט"ז כ"ד נית שיהי' מיסך וכו' ודומק דמסיק במשנה בגובה מן המוסגר וכו'

לחומר האבן הראשה כר"א דלקמן : אלא דברו בכל כותל שמן הספק יש בוים אבן גדול : ראש ופתי' כחזר"ב : פי' הערוך אותה האבן או אוחו העץ : שחוסס מלך מערב וכו' : ר"ל שהכותל שבינו לבין חברו נכנה בצבני' שלמותיוהן נקראו ראשים וממלאים כל עזבי

החומה עד שנראה צבית זה וצבית זה מלד זה במערב ומלד זה במורה : ובגנה ג"כ מפתין : מל' פה לחס (בראשית י"ח) משליך קרחו כפתו' (תל' קט"ו) ונקראו כך : על שם שהם חלוקי' לשני' : ששנים מהם כנגד אבן הראשה האחד : ורגילין לבנות כך הבוני' : שורה ראשי' ועליהם שורה פתים וחוזר וזונה עליהם שורה ראשים וכן עד למעלה כך כ"ל לפרש : אבל עכשו מלאמי' למחר"ס שכתב וו"ל בית הכנוי' ראש ופתין כו' : בית של ראובן מלד זה : ושל שמעון מלד אחר : וכותל עזים או חומת אבנים מספק בניהם : ונדבך של בית

ראובן ללד מורה ביתו : שהוא לד מערבו של בית שמעון שוכב על עץ אחד שנראה הכותל שביניהם : או על אבן אחת : ועל אוחו העץ או אוחו האבן : שוכב כמו כן נדבך של בית שמעון ללד מערבו שהוא לד מורחו של בית ראובן : אוחו העץ או אוחו האבן ששני הנדבכים נשענין עליו אחד מכלאחד מכאן מקרי ראש : ושאר עזים או אבנים לפניו ממנו אם ללד בית ראובן : ראובן חולץ ולא שמעון : ואם ללד בית שמעון : שמעון חולץ ולא ראובן : ולפי שבערוך פירושו סתום הרחבתיו עכ"ל : נראה בראש נוטל את כולו : מדתני בנראה מסברא לי דאחליצה קאי : דאי אנתני' הרי נותן כל הבית : ומה לי צביאה אבן שנראה : אלא אחליצה קאי וקאמר דלא חייבו הכתוב לחברו אבן ששוקקים עליה נותן את הקירות לבית שלצורך הבית ואינם עזו של עליה המיוחדים עליה (לחוד) כדמשמע מהכינוי ק"א : כ"ד בגי' כחזר"ב כמין לבנים מרובעות ששוקקים על הגבות : וה"ל לפרש לענין מה ששוקקים אותן על הגבות : דאי אמרת שאין להם שום נורך להגג אלא ששוקקים סס הוא לנורך עממן וגופן עד שיטמאו למקום אחר : א"כ מלמא דשטיטא היא שאין בכלל אבניו וגו' ולא ה"ל להטמא לאשמועי' להא כלל אלא נראה שיש בהן נורך קצת אל הגג ומש"ה אנצטריך לאשמועי' שיכול להגילן וזה ה"ל להר"ב לפרש : ועל שריגי החלונות ל' הר"ב כמין סכה שעושין בחלון שמתכלים משם לרה"ד ועושין הסכה שלא יפלו משם המנוקות : כ"פ הר"ש ושריגי הרגום סכה כמ"ש בפ"ט דאהלות משנה ד' : ד מטמא מתוכו : פי' הר"ב כדכתיב והבא אל הבית כל ימי הסגר אותו וגו' וכ"כ הרמב"ם : נראה מדבריהם דלא מטמא מתוכו : אלא כשיבא כולו לקובו כדמשמע קרא אבל לא שיש יגע מתוכו בלא ביאה : דמגרע גרע מאחוריו דמחלט : ואע"ג דלחוס' פי"ב דיביות דף ק"ג מספקא להו להרמב"ם והר"ב מפני ששיטתו להו ומדברי התר דהתם נראה שכך דעת רש"י ג"כ דדוקא עד שיבא לקובו ולא כשיגע בלא ביאה אבל צפי' רש"י שצידדו בהפך שכתב מטמא החיכו במגע ואע"ג דלא נכנס גופו לתוכו דלחוי טמא משום בא אל הבית אם נגע בכותל מטמא ע"כ : ולדידיה אחי שסיר טיב פ"א דקתני : זה וזה מטמאין צביאה כדלקמן ומ"ש הר"ב והאבנים המנוגעים' עממן כו' : כן כתב הר"ש צטס התוספתא : זה וזה מטמאין צביאה : לשון כר"ב לשמא כל הנכנס בתוכו חסיהם הרמב"ם לסימה שיתבאר ובחבורו פט"ז כ"ד נית שיהי' מיסך וכו' ודומק דמסיק במשנה בגובה מן המוסגר וכו'

א שס ה"ל
ב סס פ"ו הל'
ג יביות קנ :
ד סס הל' :

אבל למירשי' דמחוכו דרישא בנביעה היא ולא בביאה . הק' סיסא דזה וזה מטמאין בביאה . חסרס כפסטה וז"ל אם נכנס דרך ביאה . כיון שכנס רובו לתוכו טמא . משום והבא אל הבית וכן פי' הר"ם מטמאין בביאה . כדכתיב והבא אל הבית וזה שכת'

א תי' פשו' רש"י רובו לא ק' דראשו ורובו פה' סוסתא תנן במשנה ח' : ה חזר נגע במס פ"ו הל' לבית פי' הר"ב המוסגר וכדומ' לזו שנינו במשנה ו' פי"א : ושם ב"ר אבהו וכתבתי סס [ד"ה סורף] דקשיא לגירסת הר"ב והר"ם דגרסי הסס יציל . ואלו הבא תנן חולץ . ומפרשין שהן טמאין כטומאת הבית שנטלן ממנו . ונזאמתי עתה למהר"ם שכת' וז"ל וקשה מאי טעם מהא דפסן לעיל פי"א גבי נגיטי צגדים הטולה תן המוסגר בטהור חזר נגע לצגד מציל את המטלית . והבא בנגעי בתים . קאמר חולץ את האבני' . ודינן כדיון בית שנטלו ממנו יעל כן ל"ל דהבא והתס דיון שוב . וה"ס חזר נגע לצגד יציל את המטלית . ועל טובה היא . שכתקע נגע מצגד הראשון וחזר במקומו מטלית וחזר נגע לצגד הראשון ניכר בטוב שכל אותו הצגד הראשון הוא לקוי . ויש לחוש שמה יולד נגע גם במטלית שנלקחה ממנו וטלואוהו בצגד טהור ויתקלקל על ידה גם אותו הצגד . להכי קאמר יציל את המטלית . פירושו יפריש : דכפ' פירש"י בפסוק' כי כל העושר אשר הציל אלהים מאביו ואלא שהוא ל' הפירש' את המטלית האותו הצגד שלא תקלקלו והבא גבי דקתני חולץ את האבנים : לא חליה וקוצה וטיחה קאמר דכיון דנלקחה מן הבית הראשון לאחר חליה וקוצה וטיחה קודם נתיבה . אין דינו כיוצא ביה אלא א"כ חזר נגע לאותן אבנים עצמן . להכי קאמר חולץ את האבני' כלומר חולץ האבנים ומשליכס' כי יש לחוש מן יקלהו את הבית הטהור ואל תקחה על שינוי הלשון דלא קאמר יציל את האבנים

ה' הבונה מן המוסגר בטהור יחזר נגע לבית חולץ את האבנים יחזר על האבנים . הבית הראשון ינתין . והאבנים ישמשו את הבית השני בסימנין . ו' בית שהוא מיסך על גבי בית המנוגע . וכן אילן שהוא מיסך על גבי בית המנוגע . הנכנס לחיצון טהור דבריר' אלעזר בן עזריה . א"ר אלעזר . כהאם אבן אחת מכינו מטמא בביאה . הוא עצמו ר"א יטמא בביאה : ו' הטמא עומד תחת האילן והטהור עובר . טמא . הטהור עומד תחת האילן והטמ' עובר . טהור . אה עמד טמא . וכן באבן המנוגעת טהור . ואם הניחה הרי זה טמא : ו' טהור שהבנים ראשו ורובו לבית טמא . נטמא . וטמא

ה הבונה מן המוסגר בטהור . לאחר שחלץ וקצץ ושמ ונתן לו שבע בתוך ימי הסגר לקח תלוהו בית האבנים . ובגלן בבית אחר : חזר : נגע לבית המוסגר חולץ את האבני' שלקה מזנו ומסלקן מן הטהור . וכן טמאים כטומאת הבית שנטלן ממנו :

חזר : נגע לאבנים . שכת' בטהור . הבית . המ סגר ינתן . כאלו היו קבועים בו . והני אבנים נמי בעו נתיבה . אלא שממתין להם עד שיטמאו הבית השני בסימנין . דעיון הסגר . ודינו לכל דבר ככל בית טהור . ו נגע בתחלה : ו' בית שהוא מיסך על גבי בית המנוגע . כיון שבית המנוגע בניו בתוך בית אחר : וכן אילן . שבית המנוגע בניו טמאו : הנכנס לחיצון טהור . דהאי לחודיה קאי . והאי לחודיה קאי ודמו לבית ועליה . דאי קאי מזרע בבית . עליה טהור : ומתאם אבן אחת . שבבית המנוגע . מטמאה כל אשר באהל : הבית כלו . שהוא

תחת בית אחר לא כל שכן . שיטמא כל מה שבחוק החיצון . והלכה כרבי אליעזר : ו' והטהור עובר טמא . דכתיב בצרוע מחוק למחנה מושבו . מחלן שמושבו טמא . הלכך כשהטמא עומד תחת האילן נעשה מקום האילן מושבו . והטהור העובר שם טמא . אבל כשהטמא עובר . ואינו עומד לפוס שם אין זה קרוי מושבו ואע"פ שהטהור יושב שם . טהור ואינו מקבל טומאה : ואם עמד הטמא . נטמא מקום האילן . ונטמא הטהור העובר שם : וכן באבן המנוגעת . אם חדס הנושאה עובר תחת האילן . הטהור עומד שם לא נטמא : ואם הניחה טמא . והוא הדין אפילו לא הניחה . אלא שעמד הנושאה : ו' טהור שהבנים ראשו ורובו דנציר מראשו ורובו לא השיבא ביאה :

דקאמר לעיל יציל המטלית . ד"ל גבי מטלית שהוא צגד שלש על שלש וחשוב שייד ביה יציל המטלית . שגם היא תהיה ראויה לו אם לא יולד בה נגע ומנעישים כמה לצורך ששייכים אבל באבנים לא שייך אל' חליה והשלכה דאין מנעישים כמותם . עכ"ל : ו אם אבן אחת ממנו מטמא בביאה כדלקמן ופסק הר"ב וכן הרשב"ם כרבי אלעזר [והכ"מ פי"ו מהט"ז הלכה ג'] לא כתב טעמו ונראה לי משום דמסתבר טעמיה דרבי אלעזר . דיליף בקל וחומר : ו' הטמא עומד בו' והטהור עובר טמא . פירש הר"ב דכתיב במזרע מחוק למחנה מושבו מחלן שמושבו טמא . פירשתינו בס"ד במשנה ד' פרק קמא דכלים [ד"ה שאה] והר"ב כתב שם מחלן מזרע שהוא יושב בו' וטהור עובר בו' והוא לשון הר"ם שם מת"כ אבל כ"ן כתב הר"ם דתיבא בס"כ כדחתן הבא . וכן היא הגירס' גם כן במשנה ב' פ"ו דטהרות . ובס"כ שבדיונו הגירסא הטמא יושב בו' והטהור עומד בו' . וכן הוא בפ"ק דקדושין דף ל"ג . וכתב רש"י שכן הגי' בס"כ ומיהו כתב הר"ם בלאו וז"ל . ובפ"ק דקדושין מיימי מחני' וגר' התס יושב במקום עומד ועומד במקום עובר והכל אחד דלעומד דהבא קרי ליה פ"ס יושב . ולעובר דהבא קרי ליה התס עומד ע"כ . והלכך גם הר"ב שכתב לקמן בד"ה הואם עמד בו' ונטמא הטהור העובר לא קסיד בהא דכתב עובר במקום עומד ועיין עוד שכתבתי לחלק בין אילן לבית במשנה דלקמן [ד"ה שהבנים] ובמשנה י"א [ד"ה כלים] . ועוד עיין בס' הר"ב פ"ק דכלים שם שכתב ודוקא בימי חלוטו וכו' : וכן באבן המנוגעת וכן צגד המנוגע במשנה דלקמן :

ח טהור שהבנים ראשו ורובו . בקב הר"ב דנציר מראשו ורובו לא חשיבא ביאה . ובס"כ והבא אל הבית כשיבנים ראשו ורובו . ופי' בק"א דלויק מדללא כתיב והבא בבית . אלא כתיב אל הבית . דמשמע שעדין הוא יבא אל הבית . וניהו בצנצור חרובו לאו ביאה כלל היא . ע"כ . ועיין מ"ם במשנה י' : וטמא

שהכנים ממנה שלש אצבעות על ג' אצבעות השיבא כאלו נכנסה כל הטלית כלה אבל פחות מכן לא דבדור משלש על שלש אינה מקבלת טוואה ולא השיבא : וטמאה כ"ן טלית המנוגעת שהכנים ממנה כזית לבית טהור : טמאה דלרעת אחקש לזית וטלית המנוגעת דמטמאה בביאה נפקא לן מקר' דכתיב ולרע' הבגד ולכי מקי' בגד לבית מה בית מטמא בביא' דהא כתיב והבא ל' הב' וכו' אף בגד מטמא בביאה מנין לרבו' את כלן כגון שתי וערב ושורות ת"ל זאת תורת נגע זרעת בגד הצמר מקיש כלן לבגד' מה בגד מטמא בביאה אף כלן מטמאין בביא' כן כליו ועל כפתו מקופלי' ומוכה' על כתיפו דרך משאוי' וטבעות ובידיו מונחים על פס ידו שגא כדרך מלבוש' הוא וכן טמאין מיד דקרינן נמי בכלים והבא על הבית יטמא : היה לבו' כליו דהשקא אין כליו טמאים אלא מחמת ידיה : הן טהורים עד שישהא בגדי אכילת פרס דכתיב והאוכל בבית יכנס את בגדיו והשוכב בבית יכנס את בגדיו וטמא אין לי אלא אוכל ושוכב לא אוכל ולא שוכב מנין תלמוד לומר יכנס בגדיו ריבה'

אסכן למה נאמר אוכל ושוכב ליתן שיעור לבא על הב' שאין טעון כבוס בגדים עד שישהא כדי שיעור אכילה כשהוא שוכב כלומר כשהוא מיסב וכמה שיעור אכילה כדי אכילת פרס שהוא הזי ככר של ערוכ' לדברי רש"י הם ארבע ביצים ולדברי רמב"ם שלשה ביצים : מיסב ואוכלן בלפתן ששעורו מועט : משאלו אוכלן בלא לפתן שמתוך טעם של לפתן ממחר לאוכלי' ו היה עומד בפנים תוך בית המנוגע : ושט ידיו לחזק וטבעותיו בידיו הכא מיירי כשטבעותיו באצבעות דרך מלבוש ואם שהה כדי אכילת פרס טמאות דכפר ג פוגרירי ואם היו בפס ידו דרך משאוי' מוכיח כדוספתא שהם טמאות יד :

עליו שלא יטמאו בגדיו כשלא יתאחר כל כך והוא בעצמו טעמו של הרמב"ם שהראה פנים דלכך שערך בחטין עם לפתן שהוא מפני שמתחר לאכול לטי שגראה לו להרמב"ם שאמרו הדבר להחמיר וזו היא הומוא כשנעמאו בזמן קצר ששהה בו ואף רש"י בפס' דברכות דף מ"א ובפרק קמא דערוצין דף ד' ופרק קמא דטוב דף ה' פי' דשערו בחטה שנאלקת מהר וכמו ג"כ מיסב דרך הסדה שהיא נאכל מהר שאינו פונה אנה ואנה וזוהי מחיטב דיוקו של בעל קרבן אהרן מדתן מיסב ומדשיער הכתוב במיסב היתה שיערו עוד חכמים לומר פת חטין ובלפתן הכל כדי להחמיר : יורחבמים אומרים עד שישהא בו ואז נטמאו טבעותיו אבל ידיו נטמאו מיד כך כתב הרמב"ם בפס' מהלכות טומאת זרעת ונ"ל דדייק ליה מדל' בזמן שאין כל גופו טמא דמשתע מיהא דמקלס גופו והיינו ידיו שהכנים סקן טמאין מיהא והא דבעינן לעיל שיכני' ראש ורובו היינו כדי שיטמא כל גופו וטומאת ידיו כלני בה דריש פ"ג דידים ר"ס הכ קהלות או שניות : אמרו לר' יהודה כו' כתב הר"ב דר' אהרן מנינו כו' נכרים ובהמה כו' אין מניליו כו' צמ' כילוף לה מיכנס את בגדיו כל דמטמא בגדים מניל כו' ובהג"ה שכפירוש הר"ש האריך מסובית הגמרא ואין זה מענינו :

וטמאה שהכנים בו כתב הר"ב דנפקא לן מקרא דכתיב ולרעת הבגד ולבית . מקיש בגד לבית כו' אי מה בית טעון צפרים אף בגד כו' ת"ל זאת ומ"ש הר"ב מנין לרבות את כלן כגון שתי וערב ושורות הר"ש השמיט ועורו' ודייק טפילסון כגון ומ"ש ת"ל זאת תורת כו' מקיש כלן לבגד וכו' אי מה בגד מטמא כלל הטומאות כגון שרצים וש"ז אף כולן ת"ל זאת ת"כ שהכנים ממנו אפילו כו' כו' אע"פ שלא עמד פס' אלא שהכניסה והוציאה טמא . דדוקא גבי אילן שאין פס מחילות בעינן שיהא עומד כדכתיב בדד ישב אבל בבית דאיכא מחילות כאלו עומד תחתיו ומטמא הבית כ"כ התוס' בפס' ג דיצמות דף ק"ג וזמתינן י"א דלקמן מסייעה להוכיח ש פס כס"ד ד"ה כלים :

ט טמאין מיד כדילפינן בדרישא דפ"כ שכתבתי בפרק דלעיל משנה ה' ד"ה אפי' : עד שישהא כדי אכילת פרס פי' הר"ב דכתיב והאוכל וכו' ליתן שיעור לבא ל' הבית כו' עד שישהא כו' כשהוא מיסב ומשו' הכי לא כתב והשוה ללמד שיהא האכילה משוערת באוכל כשהוא מיסב שזה קובע לאכילתו ואי לאו הכי הוה משער שהכניסה באכילה דכל התורה כולה שהיא בכזית כך כתב בעל קרבן אהרן : פרס כתב הר"ב לדברי רש"י כו' וסלוגתייכו מחלוקת תנאים היא במשנה ב' פ"ח דערוצין ושם פסק הר"ב פסקו של הרמב"ם וכן במסכת כלים פי"ז משנה י"א - עיין [מ"ש] בסוף משנה א' פרק קמא דטרה [ד"ה פרס] : מוסב ואוכלן בלפתן פי' הר"ב ששעורו מועט כו' כ"כ הרמב"ם ונפלאמי על בעל קרבן אהרן שכתב דאי לא דמכספינא ה"א דהוא להחמיר שכך משמע תאמרו מיס' שירצה עושה קצב ואוכל דבר טוב וכו' שמתאחר מאכיל' וכו' וכי זו להחמיר היא שאם נצריכהו לשעור מרובה נמלאת מיקל וזהו בעצמו טעמו של הרמב"ם שהראה פנים דלכך שערך בחטין עם לפתן שהוא רש"י בפס' דברכות דף מ"א ובפרק קמא דערוצין דף ד' ופרק קמא דטוב דף ה' פי' דשערו בחטה שנאלקת מהר וכמו ג"כ מיסב דרך הסדה שהיא נאכל מהר שאינו פונה אנה ואנה וזוהי מחיטב דיוקו של בעל קרבן אהרן מדתן מיסב ומדשיער הכתוב במיסב היתה שיערו עוד חכמים לומר פת חטין ובלפתן הכל כדי להחמיר : יורחבמים אומרים עד שישהא בו ואז נטמאו טבעותיו אבל ידיו נטמאו מיד כך כתב הרמב"ם בפס' מהלכות טומאת זרעת ונ"ל דדייק ליה מדל' בזמן שאין כל גופו טמא דמשתע מיהא דמקלס גופו והיינו ידיו שהכנים סקן טמאין מיהא והא דבעינן לעיל שיכני' ראש ורובו היינו כדי שיטמא כל גופו וטומאת ידיו כלני בה דריש פ"ג דידים ר"ס הכ קהלות או שניות : אמרו לר' יהודה כו' כתב הר"ב דר' אהרן מנינו כו' נכרים ובהמה כו' אין מניליו כו' צמ' כילוף לה מיכנס את בגדיו כל דמטמא בגדים מניל כו' ובהג"ה שכפירוש הר"ש האריך מסובית הגמרא ואין זה מענינו :

הכי לא כתב והשוה ללמד שיהא האכילה משוערת באוכל כשהוא מיסב שזה קובע לאכילתו ואי לאו הכי הוה משער שהכניסה באכילה דכל התורה כולה שהיא בכזית כך כתב בעל קרבן אהרן : פרס כתב הר"ב לדברי רש"י כו' וסלוגתייכו מחלוקת תנאים היא במשנה ב' פ"ח דערוצין ושם פסק הר"ב פסקו של הרמב"ם וכן במסכת כלים פי"ז משנה י"א - עיין [מ"ש] בסוף משנה א' פרק קמא דטרה [ד"ה פרס] : מוסב ואוכלן בלפתן פי' הר"ב ששעורו מועט כו' כ"כ הרמב"ם ונפלאמי על בעל קרבן אהרן שכתב דאי לא דמכספינא ה"א דהוא להחמיר שכך משמע תאמרו מיס' שירצה עושה קצב ואוכל דבר טוב וכו' שמתאחר מאכיל' וכו' וכי זו להחמיר היא שאם נצריכהו לשעור מרובה נמלאת מיקל וזהו בעצמו טעמו של הרמב"ם שהראה פנים דלכך שערך בחטין עם לפתן שהוא רש"י בפס' דברכות דף מ"א ובפרק קמא דערוצין דף ד' ופרק קמא דטוב דף ה' פי' דשערו בחטה שנאלקת מהר וכמו ג"כ מיסב דרך הסדה שהיא נאכל מהר שאינו פונה אנה ואנה וזוהי מחיטב דיוקו של בעל קרבן אהרן מדתן מיסב ומדשיער הכתוב במיסב היתה שיערו עוד חכמים לומר פת חטין ובלפתן הכל כדי להחמיר : יורחבמים אומרים עד שישהא בו ואז נטמאו טבעותיו אבל ידיו נטמאו מיד כך כתב הרמב"ם בפס' מהלכות טומאת זרעת ונ"ל דדייק ליה מדל' בזמן שאין כל גופו טמא דמשתע מיהא דמקלס גופו והיינו ידיו שהכנים סקן טמאין מיהא והא דבעינן לעיל שיכני' ראש ורובו היינו כדי שיטמא כל גופו וטומאת ידיו כלני בה דריש פ"ג דידים ר"ס הכ קהלות או שניות : אמרו לר' יהודה כו' כתב הר"ב דר' אהרן מנינו כו' נכרים ובהמה כו' אין מניליו כו' צמ' כילוף לה מיכנס את בגדיו כל דמטמא בגדים מניל כו' ובהג"ה שכפירוש הר"ש האריך מסובית הגמרא ואין זה מענינו :

הכי לא כתב והשוה ללמד שיהא האכילה משוערת באוכל כשהוא מיסב שזה קובע לאכילתו ואי לאו הכי הוה משער שהכניסה באכילה דכל התורה כולה שהיא בכזית כך כתב בעל קרבן אהרן : פרס כתב הר"ב לדברי רש"י כו' וסלוגתייכו מחלוקת תנאים היא במשנה ב' פ"ח דערוצין ושם פסק הר"ב פסקו של הרמב"ם וכן במסכת כלים פי"ז משנה י"א - עיין [מ"ש] בסוף משנה א' פרק קמא דטרה [ד"ה פרס] : מוסב ואוכלן בלפתן פי' הר"ב ששעורו מועט כו' כ"כ הרמב"ם ונפלאמי על בעל קרבן אהרן שכתב דאי לא דמכספינא ה"א דהוא להחמיר שכך משמע תאמרו מיס' שירצה עושה קצב ואוכל דבר טוב וכו' שמתאחר מאכיל' וכו' וכי זו להחמיר היא שאם נצריכהו לשעור מרובה נמלאת מיקל וזהו בעצמו טעמו של הרמב"ם שהראה פנים דלכך שערך בחטין עם לפתן שהוא רש"י בפס' דברכות דף מ"א ובפרק קמא דערוצין דף ד' ופרק קמא דטוב דף ה' פי' דשערו בחטה שנאלקת מהר וכמו ג"כ מיסב דרך הסדה שהיא נאכל מהר שאינו פונה אנה ואנה וזוהי מחיטב דיוקו של בעל קרבן אהרן מדתן מיסב ומדשיער הכתוב במיסב היתה שיערו עוד חכמים לומר פת חטין ובלפתן הכל כדי להחמיר : יורחבמים אומרים עד שישהא בו ואז נטמאו טבעותיו אבל ידיו נטמאו מיד כך כתב הרמב"ם בפס' מהלכות טומאת זרעת ונ"ל דדייק ליה מדל' בזמן שאין כל גופו טמא דמשתע מיהא דמקלס גופו והיינו ידיו שהכנים סקן טמאין מיהא והא דבעינן לעיל שיכני' ראש ורובו היינו כדי שיטמא כל גופו וטומאת ידיו כלני בה דריש פ"ג דידים ר"ס הכ קהלות או שניות : אמרו לר' יהודה כו' כתב הר"ב דר' אהרן מנינו כו' נכרים ובהמה כו' אין מניליו כו' צמ' כילוף לה מיכנס את בגדיו כל דמטמא בגדים מניל כו' ובהג"ה שכפירוש הר"ש האריך מסובית הגמרא ואין זה מענינו :

הספ' ס"י
ב יצמות קב
ע"ש מ"י ע"י
הס' טומאת
זרעת ה' ו
ב שם סלנה א
ד עירובין ד
כרבו תא סולין
ע"א וסוכה : שם
הלני
הס' הלנה ו
סס הלני ס

אב עב
בב נ
גג ה
דד ט
הה י
וה יב
זז יג
חח יד
טט יו
ככ יא
לל יב
ממ יג
ננ יד
סס יו
פפ יז
צצ יח
קק יט
רר יא
שש יב
תת יג

יא רבי שמעון אומר עד ארבע אמות פי הר"ב דקמתו של אדם ביוגו כו' עיין מ"ט בזה במשנה ה"ס"ד דערובין [ד"ה אילן] ובמשנה ה' פ"ו ד"ב ד"ה וכו' : כלים מיד טמאין לשון הר"ב שזכר ליקדק דכתיבסו מיד

בזמן שאין כל גופו טמא (במלא יטמא א יגורין שלא יטמא את מה שעליו עד שישה' כרי אכיל פרס : י"א מצורע שנכנס לבית : כל הכלים (גמ' ט"ס) שיש שם טמאין אפילו עד הקורות ר' שאומר עד ד' אמות כלים מיד טמאין ר' יהודה אומר אם שהה כרי הדלקת הגר י"ב נכנל לבית הנסתי עושים לו מחיצ' גבוהה עשרה טפחים על רוחב ארבע אמה נכנס ראשון ויצא אחרון כל המציל צמיד פתיל באהל המת מציל צמיד פתיל בבית המנוגע וכל המציל מכוסה באהל המת ימציל מכוסה בבית המנוגע דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר כל המציל צמיד פתיל באהל המת מציל מכוסה בבית המנוגע כל המציל באהל המת אפילו מגולה בבית המנוגע טהור :

פרק יד כיצד מטהרין את המצורע : היה מביא פיורו של חרש חרשה ונותן לתוכה רביעית מים חיים ומביא

בזמן שאין כל גופו טמא ביוגו טמא ביוגו הכא דהוא עווד בחוץ ולא נטמ' כל זמן שלא הכניס ראשו ורגליו : אינו דין שיהיה טמא כהן שטמא עד שישה כרי אכילת פרס ור' יהודה אומר מנינו שישה כרי הטמא להציל מזה הטמא להציל שמקבלים טומאה תצילין כלים בבית המנוגע שאין טמאין עד שישה כרי אכילת פרס וזכר' וזכמה שאין מקבלים טומאה אן תצילין כלים בבית המנוגע שהכנדים שעליהם טמאים מיד ואין הלכה כרבי יהודה : י"א עד ארבע אמות קפסר ר' שמעון למעלה מארבע אמות רשות אחריהם הוא דקומתו של אדם בינוני שלש אמות ואלה חסות לפסוק ידוע ורגלים ואין הלכה כרבי שמעון : כלים מיד טמאין כלומר כל שאמרנו עד הקורה לתא קמא ועד ארבע אמות לר' שמעון מיד הן מיטמאין כשנכנס עתה לבית המנוגע : כדי הדלקת הגר כשנכנס ברשות יהודה ר' יהודה דמיטמאין מיד ולא פליג אלא כשנכנל שלא ברשות ממו דמוסבו של מצורע משמא כדאמרן וכנס ברשו' הו' מוסבו מיד אבל כשנכנס שלא ברשות לא הו' מוסבו אלא אם כן

שהה כדי הדלקת פגרי ולא חסוק ואם לאו שהה כדי הדלקת הגר לא הו' מוסבו דהאי דלא חסוק משום דטריד בהדלקת הגר דמיני שמשיאו דמיו החול ולא מני מסיק ליה : י"ב כנס לבית הכנסת מצורע שבה ליכנס לבית הכנסת : עושה לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים דפסוק מעשרה אינה חסובה מחיצ' להציל ברוחב ד' אמות כנגד ד' אמות של קפלה אי נמי משום דהו' שער מקומו של אדם כדאמר' בערובין כ"מ שהוציאוהו [דף ת"ח] נכנס ראשון ויצא אחרון כדי שלא יטמאו העומדי' בבית הכנסת כתיבתו ויציאתו כשהוא עובר מן הסתם ועד החיצונה דמישיין שמה יעמוד העט בצעה שהוא עובר ויעמאו כל העומדים סס : כל המציל בצמיד פתיל כגון כלי חרס וכל הנהו דחשיב במסכת כלים סרק אלו כלים מלילים : כל המציל מכוסה באהל המת כגון בור ודות דלא בעי צמיד פתיל אלא כסוי דתתן במסכת אהלות סרק התנור משנה [ו] והלכה כרבי יוסי :

פרק יד כיצד מטהרין פיורו מורקי השות' במורקי יין (עפ"י) מתרגמין דשמין כפיילי חמר : חדשה דכתיב (קרא ר' אל כלי חרס על מים מקיט כלי למים מה מים שלא נעשה בהן מלאכה אף כלי שלא מים חיים שדם הצפור נכר בהן ושמורו כהמטהר ומים חיים) שדם הצפור נכר בהן ושמורו כהמטהר ומים חיים : שלעולם נובעים ואינן פוסקים :

וגמלא שהתפלל קונה לו ד"א ולפיכך למצורע המתפלל עושים לו מחיצה על רוחב ד"א שכל כך קנה לחושבו ולשון הרמב"ם על רוחב ד' אמות ר"ל שהמקום אשר יבא שם יהיה ד"א על ד' אמות עד שיהיה לו מושב כפי עתמו : כל המציל צמיד פתיל באהל המת כו' ר"מ סבר מאחר שבת המנוגע יטמא כל זה שבו וכן אהל המת (נעשה) דינס שיה' ור' יוסי סבר שטמא מת חמורה לפי שהיא טומאת שבעה וטומאת בית המנוגע טומאת ערב ולזה יורידוהו מדרגה כמו שכתבתי הרמב"ם :

פרק יד פיילי פי' הר"ש מורקי כו' מתרגמין כו' ובמשנה ב' פרק ב' דסוטה : כחב שכן נקרא [כוס] כלשון יוגי : חרשה פי' הר"ב מקיט כלי פי' מה מים שלא נעשה בהן מלאכה : דהא חיים כתיב רש"י פ"ב דסוטה דף ט"ו : רביעיות פי' הר"ב משו' דכתיב בדם הצפור כו' שדם הצפור נכר בהן והקשו תוס' דפ"ב דמ"ט וכו' אין ניכר ביותר מרביעיות : דהא תנן כפ"ו דמקואות (משנה ה') ג' לוגין מים שנפל לתוכן קורטוב יין ומראיין כמראיין אלא דהאי יין נכר בג' לוגין : וכ"ש דם דסומק ספי' ו' לניכ' דקאמר

נעשה בו מלאכה : רביעית : משום דכתיב (שם) בדם הצפור נכר בהן ושמורו כהמטהר ומים חיים : שלעולם נובעים ואינן פוסקים :

צפרי' דרור שדרות בבית כבשה : וקוצרה בפניו. לפי שאסורה
 בהנאה : ושני חולעת לטון של צמר לבוע שני כרמו' בלעז :
 כרכו בשירי לטון . עץ ארוז ואוזב ושני חולעת היס מניחן יחד
 והלטון יוצא ועודף על עץ ארוז ואוזב . והיה כורכן בו דהו

ומביא שתי צפרי' דרור . שח' את אחת מהן
 על בלי חרש ועל מים חיים . חפר וקוצרה
 בפניו נט' עץ ארוז ואוזב ושני חולעת ויכרכן
 בשירי הלטון והקיף להם ראשי אגפיו ורא'
 הזנב של שניה יטבל והוזה' פעמים "לאחר
 ידו של מצורע . ויש אומרים על מצחו וכך
 היה מזה על השקוף שבבית מבחוץ : ב' בא
 לו לשלח את הצפור החיה . אינו רהופך
 פניו לא לים . ולא לעיר . ולא למדבר .
 שנאמר (ויקרא י"ד) ושלח את הצפור
 החיה אל מרחץ לעיר אל פני השרה : בא
 לגלח את המצורע . העביר תער על כל
 בשרו . ובכס בגדיו וטבל .

מגלח אלא בכל מקום כנוס שער (וגראה לאסוקי שער) בית
 הסתרים דאמר קרא (ויקרא י"ד) והיה ביום השניעי יגלח את
 כל שערו כלל . את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו פרט .
 ואת כל שערו יגלח חזר וכלל : כלל ופרט וכלל אי אשה דן אלא
 כעין הפרט : ומה הפרט מפורט מקום כנוס שער וגראה . אף
 כל מקום כנוס שער וגראה . ותגלחת ראשונה שמגלח בזמן
 חלוטו למדוע בגזרה שזה מתגלחת שניה . שמגלח שניה לאחר
 שפער שבעת ימים . דנאמר בימי חלוטו וגלח את כל שערו
 וכו' . ונאמר בימי ספרו יגלח את כל שערו וכו' . מה הגלחת
 האמורה בימי ספרו פרט לבית הסתרים : אף תגלחת האמורה
 בימי גמרו פרט לבית הסתרים : טהור

דקאמר ממשיתו של דס . ולא בשגוי מראה דעלמא . והשתא לא
 תקשה נמי מהא דאמר' במנחות ס"ג (דף כ"ג) וכתקפתו
 בפ"מ דנחמ' משנה ו' ולקח מדם הכר ומדם השעיר (ויקרא
 י"ו) הדבר ידוע שדם הכר מדוכה על דם השעיר . ואפי' הכי

קרי ליה אכתי נמי דס שעיר לא
 מכאן לעולין וכו' ז"ל ג' הדב' ידוע
 שהמי' מרובין על הדס ואפי' הכי
 כתיב דס . וי"ל כיון דממשותו
 ניכר הכי הוא בעין ע"כ ובגמ'ר
 סוטה (דף י"ו) דנצפור דרור
 שיערו . שאין לך גדילה (במיתה)
 שמדחה את המים ואין לך קטנה
 שנלחשת משי המים ועינין נפתחו :
 דרור פי' כר"ב שדרו' בני'
 כבשה . שידוע להשמט
 בזוית הבית לכל זל ולכך נקרא'
 דרור על שם דירה . שדרה בכל
 מקום רש"י ריש פרק ג' דביצה .
 (דף כ"ד) וכלו שאינו מקבל מרו'
 כדאימא הכס בגמ'ר (דף כ"ד) .
 וז"ל שא"ע . פ' ש"ע כדכא נקרא'
 צפור דרורי' לא מפני כן כל צפור

שאינו מקבל מרות הוא שכשר לטהר מצורע . דהא אמרן לפי'
 שאין לך גדולה ולא קטנה בו' יומלתי צפי' הרמב"ן על החומש
 שנכתב שיתכן שיהיה השם בקטנה בלבד . ובגמרא כך הוא נר'
 ממה שאמרו במסכת סוטה (דף ט"ז הבא מים שדם צפור נכר
 בו' צפור דרור שערו חכמים אין לך גדולה בו' : וקו' ברה
 בפניו סי' הר"ב לפי שאסורה בהנאה כתיב הר"ב במשנה ע'
 ס"ב דקדושין ויראה לי דהא דמזרינו שוקברנו בפניו . מפני
 החסד שלא יח' דגו שיאכלו : נטל עץ ארוז כו' פשטא דמתני'
 דאחר שמיטה נטלן וגם הרמב"ם כך העתיק ברפ"א מהט"ז .
 והברייתא שמוכח ממנה הר"ש דמשקרא מיימי לכו יש לדחו'
 דלר"ש אף לכתחילה א"ל להביא קודם שמיטה ואין להארי' בזה
 וקמייני על הכ"מ שלא העי' בכך : ושני חולעת פי' הר"ב לטון
 צפי' אלו מניחות על ולשונות של ארגמן וכ"כ הר"ב בשם (משנה א') ו' שרש' זהורי' יכן הוא בת' כ"ז זהורי' טוב' ות"ש הר"ב כרמו' .
 בלעז' ז"כ' הרמב"ם בפירושו . ובחבורו פ"ג מה' פרה כתב הנכבוע אדום יש שזובעים אותו בפואה . ויש
 שזובעים אותו בלבא . ויש שזובעים אותו בחולעת . והחולעת היא הגרגדים האדומים ביותר הדומין לגרעיני החרובים והן כמו
 האבן ותולעת כמו יתוש יש בכל גרגיר מהן עכ"ל . וזמלתי בפירושו הר"ש במשנה ג' סכ"ו דכלים אוב הוא פרי אדום כדמקן בפ"ק
 דמעשרות (משנה ב') האוב והקומים משיחיתו . אין העולה מעיליו ציור הוא ופריו דומה לשני תולעת והוא גמין זרע קנכוס .
 עכ"ל : והקיף להם ראשי אגפיים וכו' דיקא אותה כתיב תלמד שהוא מפרישה לעצמה יכול הואיל ולא היתה עמהם בכלל אגודה
 לא פ"א בכלל טבילה : וטבל אותם ואת הצפור החיה וגו' החזיר את הצפור לכלל טבילה פ"כ : לא אדר' ידו ש' מצורע יו"א על
 תנחו . דייקי מלש על' שהיה די שיאמר והנה במטה' ואמר על' שיורה על עליונית לזה אמר ש' הוא בגב היד שהוא על הכף . וי"א על
 מנחו דעל משמע היומר עליון שבגופו כיון דמשמע עליון והוא בלי הכטרפות א"כ הוא היומר עליון והוא מנחו . ק"א : וכך היה
 מזה על השקוף שבבית מבחוץ דכיון דכתיב והנה על הבית ש' עינין דמנחו הוא שיה' ולא בתוך הבית . וילפי' ממצורע שיה' ג"כ
 בעליונות של הבית ובכאן אין לומר אלא השקוף שאין עוד עליוני אחר כי הדלת מצורף לבית ואינו הבית עצמו . לשנאמר שירנה
 באחורי הדלת למ"ד מצורע לאחר ידו כ"ל : ב' שנאמר ושלח את הצפור החיה אל מחוץ לעיר על פני השדה לטון הר"ב במכאן
 שאינו הוסך פניו לעיר ולי' הר"ש אל מחוץ לעיר מהכא נפקא לן דאין הוסך פניו לעיר : העביר תער על כל בשרו . בת' הר"ב לא
 דוקא וכו' לא צוקי שער בית הסתרים דאמר קרא בו' מה הפרט מפורט מקום כנוס שער וגראה כברייתא בפ"ב דטוטה

א"ת
 מה' סומכת
 נרפת יל' א'
 ב' סס סט'
 ה' סס סט'
 ט' סס סט'
 י' סס סט'

דף י"ז ופרש"י כלום עבר שיהא שם קבוץ עשר הרבה למעוטי ורועותיו וסוקיו שאינו מטום . נראה למעוטי בית משחי וזבחי מאי רבי . רבי עשר הרגלים . כלומר דאיתו מקום מאי מיעוט דבית השח ודכולי גופיה . ומעשה ה"ל להר"ב לפרש לאסוקי עשר בית הספרים ודכולי גופיה . וכבר הקפתי לשאל בכך לעיל כפי"ב משנה ד' [ד"ה כך הוא] . ועוד קשיא לי בכאן דמשכתי נפשיה דהר"ב אחתני לפרש דכל בשרו לאו דוקא למה ליה . דהא בגמרא דהגמס חמרינן דדוקא היא . הלא דלפליגי אשוראי . א"ר

א משה טו ס
ב יצחק טז
ג יצחק טז
ד יצחק טז
ה יצחק טז
ו יצחק טז
ז יצחק טז
ח יצחק טז
ט יצחק טז
י יצחק טז
יא יצחק טז
יב יצחק טז
יג יצחק טז
יד יצחק טז
טו יצחק טז
טז יצחק טז
יז יצחק טז
יח יצחק טז
יט יצחק טז
כ יצחק טז

טחור מלמנוא כביאה . והרי הוא כשמוא
בשרין נכנס לפנים מן החימה מנוד' מגורו
שבעת ימים ואס' בתשמיש המטה ה"ל ביו'
השביעי מגלח הגולחת שניה בתגלחת
הראשונה יכנס בגדיו וטבל טחור מלמנוא
כשרין והרי הוא ט' אוכל במעשר' העריב
שמשו אוכל בתרומה . הביא כפרתו אוכל
בקדשים . נמצא ג' טהרות במצורע .
וג' טהרות ביולדת : ד' שלשה כגולחין .
ותגלחתן מצוה הנזיר' והמצורע ע"ה ליום .
וכר'ן שגלחו שלא בתער . או ששיירו שתי
שערות ילא עשו כלום : השתי

אוכל בתרומה . הביא כפרתו אוכל בקדשים הרי שלש טהרות .
והאי דנקט יולדת טפי מזב וזבה . משום דביולדת כתב בהדי'
(ויקרא י"ב) וכפר עליה הכהן וניסרה' . לאכילת קדשים :
ד והלויים בעט שנחתו לשירות במדבר . ואינה נוהגת
לדורות :

דח"כ שכתבתי בפ"ב דאיתא כר"ע . ואין לי להאריך בזה
ושמעין להלכה כמשנתנו דהיא דפ"ב אינה הלכה ודחוייה
יח . ולפיכך לא ה"ל להר"ב לדחוק בכאן ולהוציא המשנה
מתשעיה מפני א' תה' דלעיל שיהא אינה הלכה . ודהבא היא
הלכה כמשעיה . אבל הרמב"ם עשה בהסך שפסק למשנתנו
דהבא דרפ"א מהט"ז וכתב בפ"ט למתני' דפ"ב דלא
כתשעיה . ה"ל לעיין שלא להזכירו ולהטותו לכהן . ו"ל כסס
בכל בשרו כשיעמוד ערום כעודר וכמוס' כו' . הרי זו תגלחת כשרה ואין כ"ן זקוק לחפש בשאר מקומות שמה נשאר בהן שער .
אע"פ שהוא צריך לגלח הכל כמו שכתב' עכ"ל . ומי כהכנס יודע פשר דבר זה רבינו משה לקיים שתי המשניות להלכה כסוגיו'
שנמ' : טחור מלמנוא כביאה לפי שאמר אח"כ טעם אחרת וטהר הרמב"ם בנא"י : והרי הוא מטמא כשרן . כדפי' הר"ב ברפ"ק
דכלים : מנ' דה' מביאו ור"ב העסיק בביטוי וכן הגי' במשניות דסדר עה' וז' דפוס יס' : טחור מלמנוא כשרן כתב הר"ב ופוס'
תו ומה כדת' ד' סוף וזכ"ר ומה שהגהתי בפ"י הר"ב ותו לא מתוך פי' הר"ש הגהתי שהיה כתוב לשני ותולה ואינו ענין לכאן ומ"מ
ליכא למשמע שאין עוד מה שפוסל' שהרי קדשים פוסל' ג' כזולר' מ' אף מטמא כזמנן במשנה ד' פי"א דסרה . הלא כלומר שאינו
פוסל מה שהוא במדרגה למטה מתרומה והרי הוא ט' אוכל במעשר וזכ"ר ד' כדכוריס [ד"ה משא"כ] כתבתי דתכלת דוכתי
מייטי לה בזה הלשון טבל ועלה אוכל במעשר סי' מעשר שני אוכל במעשר העריב שמשו אוכל בתרומה וכו' .
מגלן אמר רבא אמר רב הסדא הלחא קראי כתיבי כתיב (ויקרא כ"ב) לא יאכל מן הקדשי' כי אם רחץ בשרו במים הא רחץ טהו'
וכתיב (שם) וזבא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים . וכתיב וכפר עליה הכהן וניסרה' . ומשני מ"ר עבדורי עשר הוא ואפי' סך נשם
לקדשים ואיך אלא מסתברא וכו' בגמ' פ"ה דינחות דף ע"ד : ותגלחתן מצוה ימסוס דבניור אין תגלחת מעכבת כדפסקין
במשנה ט' פי' דניור . להכי קתני מצוה ומס' פרכינן בגמ' דניור דף מ' פשיטא . ומשני מ"ר עבדורי עשר הוא ואפי' סך נשם
(עיין לעיל ספ"י) קת"ל דלא . ואע"ג דבמצורע מעכב כדמייטי לה הר"ש מהתוספתא וכן כתב' פ"ג דמ"ק דף י"ז אדאמרין נזיר
ומצורע כו' מותרין לגלח שלא יהיו קרבטויהו יקשו נזיר הגלחתו אינו מעכבתו . ש"מ דס' ל דאלו מצורע מעכבתו התגלחת :
ובורן שנלחו שלא בהער כו' . גבי נזיר כתיב (בבב' ו) שער לא יעבור על ראשו לת"ק באס' אינו ענין לחלקו דהא מרבינן כל
דבר הנהו ענין לתגלחת . גלרבי מדסמכולעד מלאת אכל הער לא יעבור כת"ש בפ"ו דנזיר משנה ג' יגבי לויס כתיב .
(שכה') והעבירו הער על כל בשרם מצורע דתניא זקנומה ת"ל מצורע . וכמו שכתבתי גם שם במשנה ה' [ד"ה בתגלחת] .
במ"ס' דנזיר דף מ' : או ששיירו שתי שערות נ"ל דלכך בעינן דוקא ששיירו שתי שערות כדאמרין ברפ"ד דתהם שער שתיים הרי
ששער לא נקרא אלא כשיש שתיים ושערה היא פרט ולא קסדינן אפרטא ומיהו : לעכנא עיין : סמוך ל"א עשו כלום בגמרא דנזיר
פ"ו דף מ' (מי) אמר רב הסדא ללקות באחת' לעכב בשתיים כו' וכתבו הקו' [ד"ה לסתור] דלכן הלכה הן בניור שלא מלינו בהם
שעם ע"כ ואף מצורע ולויס כן וכמו כן נמי עטנא דקער לא מלינו בו טעם מללן :

ה מלמנוא כביאה . והרי הוא כשמוא
בשרין נכנס לפנים מן החימה מנוד' מגורו
שבעת ימים ואס' בתשמיש המטה ה"ל ביו'
השביעי מגלח הגולחת שניה בתגלחת
הראשונה יכנס בגדיו וטבל טחור מלמנוא
כשרין והרי הוא ט' אוכל במעשר' העריב
שמשו אוכל בתרומה . הביא כפרתו אוכל
בקדשים . נמצא ג' טהרות במצורע .
וג' טהרות ביולדת : ד' שלשה כגולחין .
ותגלחתן מצוה הנזיר' והמצורע ע"ה ליום .
וכר'ן שגלחו שלא בתער . או ששיירו שתי
שערות ילא עשו כלום : השתי

אוכל בתרומה . הביא כפרתו אוכל בקדשים הרי שלש טהרות .
והאי דנקט יולדת טפי מזב וזבה . משום דביולדת כתב בהדי'
(ויקרא י"ב) וכפר עליה הכהן וניסרה' . לאכילת קדשים :
ד והלויים בעט שנחתו לשירות במדבר . ואינה נוהגת
לדורות :

אוכל בתרומה . הביא כפרתו אוכל בקדשים הרי שלש טהרות .
והאי דנקט יולדת טפי מזב וזבה . משום דביולדת כתב בהדי'
(ויקרא י"ב) וכפר עליה הכהן וניסרה' . לאכילת קדשים :
ד והלויים בעט שנחתו לשירות במדבר . ואינה נוהגת
לדורות :

דח"כ שכתבתי בפ"ב דאיתא כר"ע . ואין לי להאריך בזה
ושמעין להלכה כמשנתנו דהיא דפ"ב אינה הלכה ודחוייה
יח . ולפיכך לא ה"ל להר"ב לדחוק בכאן ולהוציא המשנה
מתשעיה מפני א' תה' דלעיל שיהא אינה הלכה . ודהבא היא
הלכה כמשעיה . אבל הרמב"ם עשה בהסך שפסק למשנתנו
דהבא דרפ"א מהט"ז וכתב בפ"ט למתני' דפ"ב דלא
כתשעיה . ה"ל לעיין שלא להזכירו ולהטותו לכהן . ו"ל כסס
בכל בשרו כשיעמוד ערום כעודר וכמוס' כו' . הרי זו תגלחת כשרה ואין כ"ן זקוק לחפש בשאר מקומות שמה נשאר בהן שער .
אע"פ שהוא צריך לגלח הכל כמו שכתב' עכ"ל . ומי כהכנס יודע פשר דבר זה רבינו משה לקיים שתי המשניות להלכה כסוגיו'
שנמ' : טחור מלמנוא כביאה לפי שאמר אח"כ טעם אחרת וטהר הרמב"ם בנא"י : והרי הוא מטמא כשרן . כדפי' הר"ב ברפ"ק
דכלים : מנ' דה' מביאו ור"ב העסיק בביטוי וכן הגי' במשניות דסדר עה' וז' דפוס יס' : טחור מלמנוא כשרן כתב הר"ב ופוס'
תו ומה כדת' ד' סוף וזכ"ר ומה שהגהתי בפ"י הר"ב ותו לא מתוך פי' הר"ש הגהתי שהיה כתוב לשני ותולה ואינו ענין לכאן ומ"מ
ליכא למשמע שאין עוד מה שפוסל' שהרי קדשים פוסל' ג' כזולר' מ' אף מטמא כזמנן במשנה ד' פי"א דסרה . הלא כלומר שאינו
פוסל מה שהוא במדרגה למטה מתרומה והרי הוא ט' אוכל במעשר וזכ"ר ד' כדכוריס [ד"ה משא"כ] כתבתי דתכלת דוכתי
מייטי לה בזה הלשון טבל ועלה אוכל במעשר סי' מעשר שני אוכל במעשר העריב שמשו אוכל בתרומה וכו' .
מגלן אמר רבא אמר רב הסדא הלחא קראי כתיבי כתיב (ויקרא כ"ב) לא יאכל מן הקדשי' כי אם רחץ בשרו במים הא רחץ טהו'
וכתיב (שם) וזבא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים . וכתיב וכפר עליה הכהן וניסרה' . ומשני מ"ר עבדורי עשר הוא ואפי' סך נשם
לקדשים ואיך אלא מסתברא וכו' בגמ' פ"ה דינחות דף ע"ד : ותגלחתן מצוה ימסוס דבניור אין תגלחת מעכבת כדפסקין
במשנה ט' פי' דניור . להכי קתני מצוה ומס' פרכינן בגמ' דניור דף מ' פשיטא . ומשני מ"ר עבדורי עשר הוא ואפי' סך נשם
(עיין לעיל ספ"י) קת"ל דלא . ואע"ג דבמצורע מעכב כדמייטי לה הר"ש מהתוספתא וכן כתב' פ"ג דמ"ק דף י"ז אדאמרין נזיר
ומצורע כו' מותרין לגלח שלא יהיו קרבטויהו יקשו נזיר הגלחתו אינו מעכבתו . ש"מ דס' ל דאלו מצורע מעכבתו התגלחת :
ובורן שנלחו שלא בהער כו' . גבי נזיר כתיב (בבב' ו) שער לא יעבור על ראשו לת"ק באס' אינו ענין לחלקו דהא מרבינן כל
דבר הנהו ענין לתגלחת . גלרבי מדסמכולעד מלאת אכל הער לא יעבור כת"ש בפ"ו דנזיר משנה ג' יגבי לויס כתיב .
(שכה') והעבירו הער על כל בשרם מצורע דתניא זקנומה ת"ל מצורע . וכמו שכתבתי גם שם במשנה ה' [ד"ה בתגלחת] .
במ"ס' דנזיר דף מ' : או ששיירו שתי שערות נ"ל דלכך בעינן דוקא ששיירו שתי שערות כדאמרין ברפ"ד דתהם שער שתיים הרי
ששער לא נקרא אלא כשיש שתיים ושערה היא פרט ולא קסדינן אפרטא ומיהו : לעכנא עיין : סמוך ל"א עשו כלום בגמרא דנזיר
פ"ו דף מ' (מי) אמר רב הסדא ללקות באחת' לעכב בשתיים כו' וכתבו הקו' [ד"ה לסתור] דלכן הלכה הן בניור שלא מלינו בהם
שעם ע"כ ואף מצורע ולויס כן וכמו כן נמי עטנא דקער לא מלינו בו טעם מללן :

ה מלמנוא כביאה . והרי הוא כשמוא
בשרין נכנס לפנים מן החימה מנוד' מגורו
שבעת ימים ואס' בתשמיש המטה ה"ל ביו'
השביעי מגלח הגולחת שניה בתגלחת
הראשונה יכנס בגדיו וטבל טחור מלמנוא
כשרין והרי הוא ט' אוכל במעשר' העריב
שמשו אוכל בתרומה . הביא כפרתו אוכל
בקדשים . נמצא ג' טהרות במצורע .
וג' טהרות ביולדת : ד' שלשה כגולחין .
ותגלחתן מצוה הנזיר' והמצורע ע"ה ליום .
וכר'ן שגלחו שלא בתער . או ששיירו שתי
שערות ילא עשו כלום : השתי

ה מצותן שיהיו שוות רחמנא רחמנא וצריכי ומעוט צפרי
שמים שתי דכתב רחמנא למי לי אלא ללמד שיהיו שניהם
שוות: ונמצאת טרפה כו' דמיות כתיב פרט לטרפות: תזות
המשפלות וימנה עד שתמות מאלים: ו ברביע כרע

המטה כדמפרש ואזיל שוחלק
כרע המטה לשנים ואלו השנים
שחלקן לארבעה וזה רביע כרע
וקמל"ן דמנוה למנחם שיהיה
רביע כרע לא פחות ולא יותר:
שם לווי שמלון ומחברין אותו
לכר אחר אוזב יון אוזב
כוחלי אוזב רומי: ז ביום
השמיני כשגלה בשביעי מביא
קרנפותיו בשמיני אבל אם פסה
ולא גלה אלא בשמיני מביא
קרנפותיו בתשיעי לפי שטעון
הערב שמש בין גלוח להכאס
קרנפותיו: ח וסמן שתי ידיו
עליו וקודם שמיכה סיה טעון
טופס: שאשם מזרע טעון
טופס חי ואחד ביד דכתיב
(ויקרא י"ד) ולקח הכהן ונתן על
סנוך אוזן המיטטר: מה נפיקה
בעצמו של כהן אף קבלה בעצמו
של כהן: אינו צריך טבילה
שכבר טבל אבערב דכתיב
(ויקרא י"ד) וסיה ביום השביעי
יגלה וכו' יבכס בגדיו ורחץ
בשרו במים ומכ"א הואיל והיה
פלול לטומאה: שמה לא שמר
עצמו בטורה כראוי ונעמא אחר
שטבל לסיכ צריך טבילה אחרת
מספק והלכה כחנמים: ט

הכנים ראשו לפי שעזר ישראל אין מחוסר כפורים נכנס לה
ודם האשם היה נפשל ביוצא אם יצא הון לעזרה לפיכך היה
המזרע עומד בשער ניקור: שהוא בין עזרת נשים
לעזרת

שלא מתה אז וטבל בדם הכפור השחוט: ואם לא אלא שמחה לא יטבול אחרת בדם השחוט
בבתמלה ומכא משמע שאם מתה המשפלות ישפך הדם ומלאו בדם הכפור השחוט ולא אמר בדם
שלא יטבול זאת המשפלות אלא בדם הכפור השחוט כבר: אבל לא בדם אחרת אשר ישחט עמה
וא"כ אם נשאר הדם אז יטבול ואם בו ואם נשפך אז לא יטבול זאת בו אלא קמות
המשפלות ויביא שמים אחרות ע"כ: ו אחד לגנים ושמים לארבעה
ל' הר"ב שחלק כרעי המטה לשנים ואלו השנים מחלקן לארבעה כלומר שאלו השנים מחלקן
לארבעה חלקים וז"ל הרמב"ם עוד יחלוק כל חצי מקו"ב חלפין ויכין ד' מצורת אוזב
בכס הרמב"ם שכתב בנ"ב ד' דגה דף כ"ו שלא יהיה ארכו פחות מטפח ועיין בספ"א
דפרה ז' סי"א דפרה ז' ביום השמיני פי' הר"ב כשגלה בשביעי כו' ועיין [מ"ש]
במסנה ו' פ"ו דף מ"ב: לא אוזב יון כו' עיין במסנה ז' סי"א דפרה ז' ביום השמיני פי' הר"ב
דמור (ד"ה אינו מביא): ה אחד בכלי וצריש (אזיהו מקומן) יליף מקרא דכתיב
כחטאת כאשם הר"ש ואחד ביד פי' הר"ב דכתיב ולקח הכהן ונתן מה נפיקה
בעצמו של כהן פירש"י צריש איזוהו מקומן דכתיב אנבע גבי שמן: ויליף דם מיטה:
ועמד בשער ניקור דכתיב לפני ה' פ"ק דטופס דף ח' ועיין מ"ש סם משנה ה' (ד"ה לשער):
ט הכנים ראשו לפי שעזר ישראל אין מחוסר כפורים נכנס לה כו' דביאש

ה מצותן שיהיו שוות רחמנא רחמנא וצריכי ומעוט צפרי
רחמנא צפרי כו' שתי דכתב רחמנא למי לי כו'
וקשיא לי דברפ"ו דיומא בשני שעירי וה"כ דמנהגם נמו כה"ג
ופי' הר"ב דמלתא קראי כתיבי ואלו הכא הא ליכא לא ד קרא
ומיכו לא על הר"ב תלונותיו

ה שתי צפרים מצותן שיהיו שוות במרא'
ובקומה וברבים ולקחתהן כאחת יאף על פי
שאינם שות כשרות ילקח אחד היום ואחד
למחר כשרות שחטאת מהן ונמצאת
שלא דרור יקח זוג לשניה הראשונה
מותרת באכילה שחטה ונמצאת טרפה
יקח זוג לשניה הראשונה מותרת בהגאה
גשפך הדם תמות המשתלחת כירה
המשתלחת ישפך הדם: ו מצות עין אאו
ארכו אמה ועביו כרביע כרע המטה אחד
לשנים ושנים לארבעה מצות אוזב לא
אוזב יון לא אוזב כוחלי לא אוזב רומי לא
אוזב מדברית ולא כל אוזב שיש לו שם
לווי: ז ביום השמיני מביא ג' בהמות חטאת
ואשם ועולה יוהרל היה מביא חטאת העוף
ועולת העוף: ח בא לו אצל האשם יוסמד
שתי ידיו עליו ושחטו וקבלו ב' כהנים את
דמו אחד בכלי יאחד ביד זה שקבל בכלי
בא חרקה על קיד מוזבח וזה שהכל ביד בא
לו אצל המזרע והמזרע טבל בלישכת
המזרעים בא ועמד בשער ניקור רבי
יהודה אומר לא היה צריך טבילה: ט
הכנים ראשו ונתן

דדנריו דהס ודכ' גמ' ערוך
הן סם ביומא וז"ל דמגלי לן
רחמנא גבי שני שעירים לכל
כני בעינן שיהיו שוות כי כתב
גבי צפרים מד זימנא שתי
לאגמורין שיהיו שוות לא צריך
לחלוק קראי דנשמעינן מהגלוי
דגלי לן גבי שני שעירים לכל
יהיו שוות אע"פ שאינם שוות
כשרות דכתי' צפור צפור ריב'
גמ' ועיין מ"ש ביומא שם
הרמב"ם (ד"ה במראה) יקח זוג
לשניה דלא בשני שעירים דהן
הסם אם משהגדיל מת יביא זוג
אחר דה"ל דרשינן בנ"ב מדכתי'
האחד לומר שאין מעכבות זו
את זו: ג יצפך הדם תמות
המשפלות: בנ"ב מנין אם נשפך
הדם תמות המשפלות מתה
המשפלות ישפך כדם פ"ל את
הכפור הסיה ומדקרא כתיב
להכי' אפי שפיר דלא תקשה
דהכא סמים לן רבי ואלו גבי
שני שעירים שחט משמיה דרבי
יהודה ואין הלכה כמותו דהתם
לא מן הכתוב בא אלא לעתייה
דס"ל ב"ה נדחין אבל הכא קרא
אשכח ורש' להכי סתם לן רבי

וכן העתיקה הרמב"ם למשנתינו להלכ' בספ"ח המט'
ולענין הלמוד היאך למדין פי' בעל קרבן אחרן דדייק מללא
אמר את צפור חיה ואמר את הכפור החיה משמע הריה
מעקרא קודם שישחוט אבל אם מתה אפי' לא יטבול אחרת
בדם זה ופירש הספוק אי את הכפור המיה מעקרא יקח אוסיה
לא יטבול בדם שמחה לא יטבול אחרת בדם השחוט אלא ישפך הדם ויביא שמים
משמע ומלאו בדם הכפור השחוט ולא אמר בדם צפור שחוט משמע
שלא יטבול זאת המשפלות אלא בדם הכפור השחוט כבר: אבל לא בדם אחרת אשר ישחט עמה
וא"כ אם נשאר הדם אז יטבול ואם בו ואם נשפך אז לא יטבול זאת בו אלא קמות
המשפלות ויביא שמים אחרות ע"כ: ו אחד לגנים ושמים לארבעה
ל' הר"ב שחלק כרעי המטה לשנים ואלו השנים מחלקן לארבעה כלומר שאלו השנים מחלקן
לארבעה חלקים וז"ל הרמב"ם עוד יחלוק כל חצי מקו"ב חלפין ויכין ד' מצורת אוזב
בכס הרמב"ם שכתב בנ"ב ד' דגה דף כ"ו שלא יהיה ארכו פחות מטפח ועיין בספ"א
דפרה ז' סי"א דפרה ז' ביום השמיני פי' הר"ב כשגלה בשביעי כו' ועיין [מ"ש]
במסנה ו' פ"ו דף מ"ב: לא אוזב יון כו' עיין במסנה ז' סי"א דפרה ז' ביום השמיני פי' הר"ב
דמור (ד"ה אינו מביא): ה אחד בכלי וצריש (אזיהו מקומן) יליף מקרא דכתיב
כחטאת כאשם הר"ש ואחד ביד פי' הר"ב דכתיב ולקח הכהן ונתן מה נפיקה
בעצמו של כהן פירש"י צריש איזוהו מקומן דכתיב אנבע גבי שמן: ויליף דם מיטה:
ועמד בשער ניקור דכתיב לפני ה' פ"ק דטופס דף ח' ועיין מ"ש סם משנה ה' (ד"ה לשער):
ט הכנים ראשו לפי שעזר ישראל אין מחוסר כפורים נכנס לה כו' דביאש

פי' שתי
ס' טומאת
כרעת ה' ס'
הס' ה' ס'
ג קדוש כו'
הס' הלפני
הס' ה' ס'
ו פרה פ"א
ה' כה' יו'
מזין כו'
ו ה' ח' ע"ד
ה' ח' ח' ח'
ה' ח' ח' ח'
כפרה ס'
ט ס' ס'
ס' ס' ס'

במקל שריא רחמנא כמ"ש בשם רש"י במשנה ה' ס"ה דסוטה [ד"ה ומתקרין] הנוך פי' הר"ב והגדר אמצעי כו' וירש"י בפי
 מורע כחבל חנוך לא נודע לו וז"ל ס"ב העתיקה הר"ש אי' כחב ונח על חוץ יכול על חוץ ודאי ת"ל על נוך אי' על נוך יכול
 על גובה של אונן ת"ל חוץ נוך הא כיצד זה גדר האמצעי ע"כ וז"ל פירושה שח"ל בעלי ל' הקדש ועו שהחנוך הוא שם מורכב
 מן חוץ ונך והיה ידוע אללם מאיזה ל' שהגבוה נקרא נוך והרי אונקלוס תרגמו רוס ומוך פירושו חלל האונן שהוא חוכו ממש .

א יחא
 סכ"ח
 פ"ח
 ס"ח
 פ"ח
 ס"ח

ונתן על חנוך אונן ידו ונתן על בהן ידו *
 רגלו ונתן על בהן רגלו * רבי יהודה אומר
 שלשתם היה מכניס כאחד אין לו בהן יד *
 בהן רגלי און ימנית * אין לו טהרה עולמית *
 רבי

והיינו דקתני חוץ ודאי כלומר
 ממש כך ל' וגם בזה לא יכולתי
 לטיובסס' ק"א מפני שכסכתבתי
 זה לא היה בידו ועיינת' ש ברס"ו
 דכורו : אין לו טהרה עולמית *
 כתב הר"ב ודוקא כשנקטעה כו'
 לאחר שהוקק לטהרה דלא קוד'

לכן הא אפי' שהאל דבעי קרא כדכתיב מודה בעדים וזממים
 כדאמר רסס [בסנהדרין] כ"כ הר"ש וכן הוא בחו' דהס' ר"ל
 טרק נגמר הדיון דף מ"ה דאמר שמואל כהם נקטעה וד' העלי'
 פטור דבעיני יד העדים בראשונה וליכא ומקטינן אמאי אמר
 נקטעה דהיינו לאחר מהאן לימא גדמי' דמעקרא ומטינין שאני הכם דאמר יד העדים שהיה ככר פירס' יד' שהיה להם

היה להם בשעת מית' אבל גדמי' דמעקרא לא משתמע מיניה דזו היא יד שלהם ע"כ וכמו דשמואל דס"ל דבעיני קרא כדכתי'
 ומס' אי לא מקיי' קרא כדכתי' פטור ואס' מודה שאס' היו גדמי' מעקרא דזו היא יד שלהם . ה"כ הכא אי הוה גרס מעקרא
 היינו ברוגזו ואני תזה (ע' בתפוצת חות יאיר סי' קס"ו הרבה לחמה על כל הכתובים) על הרמב"ם שברס"ם מה' מחוסרי כפר'
 העתיק משנתינו כלשון ולא כתב והוא שנקטע' כו' אע"ג דפסק לדשמואל בפי' ד מה' סנה' וחו קשיא לי עליו דפס"ה מה' נזיר כתב
 נזיר ממורט אינו צריך להעביר תער ואע"פ שאין לו שער או שאין לו כפים הרי זה מקריב קרבנות ושטה ויטאל' ואם הביא כו'
 שכל דברים או למנוה ולא לעבד ע"כ . ואמאי לא אמרי' דבעיני קרא כדכתיב וכ"ש דפס"ג ג' מיניס במס' נזיר מדמי לכו
 שהדי' ה' לזו' להך דהכא דמלורע [וכן עוד בסוף ס' הוויאו' לו במס' יומא' דף ס"א] וכל זאת לא העיר הכ"מ כלום . וגדלה לי
 לתרץ לכל זה במאי דכתיב (כר"ס וכן הו' דפ' נגמר הדיון . אדמייחין ראייה לדשמואל דבעיני קרא כדכתיב מהכא תנן אין לו
 טהרה עולמית ש"מ דבעיני קרא כדכתיב ויש לתמוה היכי דייק מהכא דבעיני קרא כדכתיב שאני מורע דכתיב תהיה דדרשינן
 מיניה לעבד בכל מילי בס"ק דמנחות דף ה' [וכן בהקומץ רבה דף י"ט ובכתביו שם במשנה ר' דה"ג שני שעירי כו'] ע"כ ולפ"ז
 יוכלנו לומר שהרמב"ם פוסק לדשמואל ולמשנתינו ולא הינה במשנתינו להא' דשמואל תמוס דקשיא ליה על זו הסוגיא דפרק נגמר
 הדיון משתי סוגיות אלו דס"ק דמנחות ודקומץ רבה כדמקשו הר"ש ויחא ליה לדחויי סוגיא חדא מקמי תרתי סוגי'
 ודאה"כ שאין ראייה לשמואל ממש ימינו . דאין טעם משנתינו משום דבעיני קרא כדכתיב . אלא משום דכתיב ביה תהיה לעבד
 וכיון דטעם במשנתינו תהיה לעבדא מעתה א"ל לחלק בין נקטע לגידס כיון דקרא כתב עכובא . ודשמואל דלא כתיב בה עכובא
 מחלקינן שפיר בין נקטע לגידס כדאמרן ולא סתרי' שני הפסוקים הללו אהדדי כלל . ולא תקשה כיון דאין ראייה לשמואל
 ממשנתינו . לדחוייה לדשמואל לבטרי דליתא דאע"ג דמשנתינו אין ראייה לו משום דמורע כתיב עכובא וקשיד קרא לעבד מ"מ יש
 לו ראייה אחרת , תרבוה דעיר הנדחת כדמיייתי הכם [בפרק נגמר הדיון] ומשנתינו נמי לא פליגא דלא לנטרף קרא כדכתיב
 בעלמא . אלא במלורע כתיב תהיה לעבדא ולא מנינו כן בנייר שוב אין לדמות ואע"ג דהשתא הו"ג שתי סוגיות ונגמר הדיון
 ודלשה מינין . דמשמע מינייהו דלא דרשינן תהיה . ולא עוד אלא שיש עוד סוגיא שלישיס דפ' הוויאו' לו דהכס נמי מדמיינן ל"ק
 דבזמי סוגיות אשתקא דדרשינן תהיה . מו' לינא לדמיי' דאודא לה כל היכא דאשתקא דמדמינן וסבירין דשעמא . משום דבעיני
 קרא כדכתיב דהא קרא תהיה כתיב . וכל הכך סוגיות ואפי' יהיו אף דסברי טעמא משום דבעיני קרא כדכתיב טלן יהיו בעלין
 לבני הסוגיא דתהיה . ואפי' לא תהא לא אחת בללל משום דתהיה משמעית גמור הוא לעבד . וכל אומן סוגיות דאמרי טעמא
 משום דבעיני קרא כדכתיב . משום דלא הו' דייקי בתהיה . ולא עלה על דעתא אבל אלו היה עולה על דעתא לא היו קאמרי הכי
 לפי שהוא משמעית גמור בתהיה שהוא מורה על העבד והואיל וכן דאין לדמות עוד נזיר למורע הלכך פסק הרמב"ם בנייר
 דא"ל אע"פ שפסק במלורע דמעבד ועוד אינו אומר דהכ"מ הקשה על הרמב"ם . אלא דנזיר דפסק טעמא שמינו צריך להעביר תער .
 שהוא שלא כדאחא משתי בלסוגיות דהתם ודחק דפסק בלישנא קמא . דאליביה רבינאו'ר' פתח לא פליגי ואע"ג דלחומ' ל' ב"ה אמרי
 צריך לא שיש לו תקנה בזה שמעביר תער אע"פ שאין שער וביאך פסק א"ל תירן הכ"מ דהרמב"ם ס' לדכ"ה נקטי צריך כנפי
 ב"ש שאמרו א"ל שפירושו ללישנא קמא ואין לו תקנה קאמרי' ב"ה צריך כלומר יש לו תקנה בלא העברת שער (בזה שמעביר תער)
 עכ"ד לי נראה דלכל זה אין צורך לא הרמב"ם נקט ליה כסוגיא דס"פ הוויאו' לו . והתם תניא איפכא ב"ה צריך ובה"א אינו צריך
 ומפרש רבינא כשאמריס ב"ש צריך צריך ואין לו תקנה . והשתא ב"ה שאמריס אינו צריך (כשטעמא) הוא שאינו צריך כלל דלמה
 לן לדמוקי ולומר דא"ל ויש לו תקנה קאמרי' ורבינא נמי לא מפרש מידיה אביה . משום

משים דא ז פירוש הוא כמשמעו שא"ל כלל וכהווא סוגיא
פסקה רמב"ם . אכל מאיזה טעם מסתלו הרמב"ם סוגיא
דפרק הויאלו לו לפיקרי . כל דהיינו טעמו לפי שלסוגיא דב'
מינים משנתנו דהכל הפוכה . דדברי ת"ק שנוין התם בשם

רבי אליעזר אומר נותן הוא על מקומו . ללא בעינן בדכתיב
בקרא ואין הלכה כרבי אליעזר . וכן אין הלכה כר' שמעון
דאמר אם נתן על של שמאל יצא : ונטל מלוג השמן שהעלה
את הליב עם האשם במקום שזיעתו נלפון והיה מוזמן שם :

א"כ פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג
ב' פ"ד ה"ג

ר"א . ודברי ר"א דהכל שנוין
בשם ר"ש ודברי ר"ש דהכל שנוין
שם בשם חכמים . ואלו בסוגיא
דוויאלו לו שנויה כי הכא . וה"כ
מיימין לה דפרק נגמר הדין (ד'
מ"ה) . ואף בת"כ כך היא שנויה
ומן התימה שהתוספת והר"ש לא
הזכירו רק דנגמר הדין שנוי כי
הכל ולפיכך תפיש לאותה הסוגיא
עקרית . כך כל דדרנו של
הרמב"ם בכל אלו הב' פסקים .
דעדים ודמזורע . ודנייר עוד
אני מזכיר הוואל ואסא לין הק'
דעדים מחלקי בין נקטע לגידם
אי אמרין ג"כ כך בניסוד דהתם
נמי כתיב (דברים י"ג) ידך תהיה
בו בראשונה . והרמב"ם בפ"ה
מהל' ע"ו לא כתב כלו' בזה ואף
ע"ל שהארכתי וינאמי קתא חוד'
מכונת המזור . הלא דבר הוא
לפרש דברי הרמב"ם . וכבר
הקדמתי בהקדמת זה החזון שלא
אמנע עצמי מזה כשיב' לידי ע"י
גלגל הדברים שיהיו . ונשוב אל
דברי הר"ב ואומר שם"ש לאחר

רבי אליעזר או' . נותן הוא על מקומו . ר"ש
או' . אם נתן על של שמאל . יצא . י"ג נטל
מלוג השמן ויצק לתוך כפו של חברו ואם
יצק לתוך כף עצמו יצא טבל . והוא שבע
פעמים כנגד בית קדש הקדשים . על כל
הזיה טבילה . באלו אצל המצורע . מקום
שרוא נותן את הדם . שם הוא נותן את
השמן שנאמ' (ויקרא י"ד) על מקום דם האשם
והנותן מן השמן אשר על כף הכהן . יתן
על ראש המטהר לכפר . אם נתן בכפר ואם
לא נתן . לא כפר . דברי ר' עקיבא . רבי
יוחנן בן גוריא אומר . שירי מצוה הן
בין שנתן בין שלא נתן כפר . ומעלין עליו
כאלו לא כפר . חסר הדוג עד שרא יצק
ימלאנו . משיצק יביא אחר בתחלה . דברי
רבי עקיבא . ר"ש א' חסר הלוג עד שלא נתן
ימלאנו . משנתן יביא אחר בתחלה : י"א
"מצורע שהביא קרבנו עני . והעשיר . או'
עשיר והעני . הכל הולך אחר חטאתי דברי
ר"ש .

לחוד כפו של חברו משום דכתיב
ויצק על כף הכהן משמע שהכהן
העושה את ההואוה . היה יוצק
על כף כהן אחר כנגד בית קדש
הקדש' משום שא' שבע פעמים
לפניה . ולא שהיה מוכנים את
השמן בהיכל להווס כנגד
הכרובת' לא בצורה הוה עומד
והיה הופך פניו ללד בית קדש
הקדש' וזהו על קרקע העושה :
על כל הוואה טביל' יעל כל פעם
שזוה . עובל אצבעו בשמן ולא
שיטבול אצבעו פעם אחת וזוה
מאותה טבילה שהיה ואלש
הואות' . דשבע פעמים אטבילת
אצבע נתי קאי : בין שנתן בין שלא
נתן כפר וטבר גברא : ומעלין
עליו כאלו לא כפר . קמי שמיא
שלא עשה מצוה מן המובחר וואין
הלכה כר' יוחנן בן גוריא : חסר
הלוג שמאל מצורע נעל שלא יצק
לכפו השמאלית : ומלאכה . ולא
אמרי דקבע ליה הלוג שהוא כלו'
שרת' לא יצקה קבעה : עד שלא
נקט שבע מתנו' . דסבר ר' שמעון

שהווקק לטהרה . וכ' כהר"ש אכל הטומ' דנגמר הדין נתנו
משווקק לטומא' וליכא זיכוייהו טובא דלהר"ש והר"ב אע"פ
שהיה לו בהמות ואוון בימי חלוטו . אלא שנקטעו קודם שווקק
לטהרה . ליכא קשידא . ואלו להתו' נרדף שהיה גידם קודם
שווקק לטומא' . וכן נמי בעדים . דלהר"ש והר"ב אע"פ
שהיה להם יד כשראו העדות שזקקו להעיד . כל שנקטעו
קודם שהעידו כצ"ד שזקקו להמיתו גידם מקרי . ולהתו'
לשיווקק במתני' אמרי' לא קמי נמי אין לו שער דכא כתיב עכו"ב בדכתיב
תהיה לעכו"ב . ומש"ה מעכו"ב בהמות ואוון לפי' הר"ב דשיטתו דטעמא דמתני' משום דבעיה קרא בדכתיב .
אע"ג דכתיב אינו צריך שער ה"ג אינו צריך כתיב כפי' כתיבא התם ופסקה הרמב"ם כדמיל' . ואלו הכל דבעי' בהמות ואוון
דכתיב בקרא ה"ג לבעי' שער בדכתיב בקרא . וזה ל' יד' לו עיון . דכא ליכא למימר תנא ושייר דמאי שייר דהאי שייר : אם נתן
על של שמאל יצא וכר' העתיק הר"ב . וה"ג להב"כ . ובגמרא כס"ה דיוחא אכל בכנהד' פ"ו דף מ"ה . ובס"י דף פ"ח גרסי'
נותן על של שמאל ויוצא וה"ג כתיב פ"ו דף מ"ו : י' כנגד בית קדש הקדשים . כהר"ב ואלו שהיה מוכנים את השמן בהיכל כו'
דכא לא שתיב והביא את' שתי' אל אהל' מועד כדאשכחן בהואות הפנימית' כר"ש : והנהרהר מן השמן אשר על כף הכהן יתן וגו'
והגומר מן השמן אשר בכלי' מנין ליה בספ' דונח' : ר"א כפר . דכברה מתתת הראש כתיב רש"י פ"ק דונח' ד' ו' : שירי מצוה
הן דתני' . והגתר הליכך הוי כשפיכ' שירי דם החט'ת דלא מעכו"ב דתתן בלויכו מהומו רש"י שם : וכיעלין עליו כאלו לא כפר .
פ"ה הר"ב קמי שמיא כו' גו' דונח' (שם) ואע"ג דדחינן כל ד' מסקנא הווא דמייא בעלמא הווא וכיינו דלא כתב הר"ב כפי'
הר"ש . ואין להאריך בזה : דוכר כלוג עד שלא יצק ימלאנו כהר"ב ולא אמרי' דקבע ליה הלוג שהוא כלי שרת' כלו' קבעה
נה בשם' וקריג' ביה מן המנחה פרט לשחברה . רש"י פ"ק דמנחו' דף ט' :

מתן שבע קבע ולא יצקה . ואין הלכה כרבי שמעון : יא הכל
הולך אחר חטאת דבתחלת וצולה חלוק העשיר והעני דעשיר
תביא מן הבתמה . ועני תביא מן העוף שתי תורים או שני בני
יונה . הלכך אם בשעת הקרבת החטאת היה עני והביא
חטאת העוף . אע"פ שהעשיר אח"כ משלים קרבן עני ומביא
עולת
דוקא שיהי' גידם קודם שראו העדות דהיינו קודם שזקקו להעיד
לשיווקק במתני' אמרי' לא קמי נמי אין לו שער דכא כתיב עכו"ב בדכתיב
תהיה לעכו"ב . ומש"ה מעכו"ב בהמות ואוון לפי' הר"ב דשיטתו דטעמא דמתני' משום דבעיה קרא בדכתיב .
אע"ג דכתיב אינו צריך שער ה"ג אינו צריך כתיב כפי' כתיבא התם ופסקה הרמב"ם כדמיל' . ואלו הכל דבעי' בהמות ואוון
דכתיב בקרא ה"ג לבעי' שער בדכתיב בקרא . וזה ל' יד' לו עיון . דכא ליכא למימר תנא ושייר דמאי שייר דהאי שייר : אם נתן
על של שמאל יצא וכר' העתיק הר"ב . וה"ג להב"כ . ובגמרא כס"ה דיוחא אכל בכנהד' פ"ו דף מ"ה . ובס"י דף פ"ח גרסי'
נותן על של שמאל ויוצא וה"ג כתיב פ"ו דף מ"ו : י' כנגד בית קדש הקדשים . כהר"ב ואלו שהיה מוכנים את השמן בהיכל כו'
דכא לא שתיב והביא את' שתי' אל אהל' מועד כדאשכחן בהואות הפנימית' כר"ש : והנהרהר מן השמן אשר על כף הכהן יתן וגו'
והגומר מן השמן אשר בכלי' מנין ליה בספ' דונח' : ר"א כפר . דכברה מתתת הראש כתיב רש"י פ"ק דונח' ד' ו' : שירי מצוה
הן דתני' . והגתר הליכך הוי כשפיכ' שירי דם החט'ת דלא מעכו"ב דתתן בלויכו מהומו רש"י שם : וכיעלין עליו כאלו לא כפר .
פ"ה הר"ב קמי שמיא כו' גו' דונח' (שם) ואע"ג דדחינן כל ד' מסקנא הווא דמייא בעלמא הווא וכיינו דלא כתב הר"ב כפי'
הר"ש . ואין להאריך בזה : דוכר כלוג עד שלא יצק ימלאנו כהר"ב ולא אמרי' דקבע ליה הלוג שהוא כלי שרת' כלו' קבעה
נה בשם' וקריג' ביה מן המנחה פרט לשחברה . רש"י פ"ק דמנחו' דף ט' :

עולם העוף וכן אם היה עשיר וביא חטאת בהמה אעפ"י שהעני לרין להבי' עולת בהמה ר' יהודה אומר אחר האשם דבאשם שזין עני ועשיר והוא ראשון לקרבנות המצורע ומיוחד לטהרמו יותר מכלן ושניהם מקרא אחד דרשו דכתיב ויקרא

יארבי יהודה אומר אחר האשם כתב הר"ב והלכה כר"י וכ"כ הרמב"ם ובמסנה ג' פ"ב דכריתות לא כתבו כן ושם כתבתי [ד"ה ר"י] דהא דהכא עיקר: יב יצא בת"כ יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא

אם סתם ה' יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
ב יצא בת"כ יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
כ יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
ד יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
ה יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
ו יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
ז יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
ח יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
ט יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא
י יליף מדכתיב תורת לרבות וכתיב זאת מעומא ומסתברא

ר' יהודה אומר אחר האשם: יב מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא יעשיר שהביא קרבן עני לא יצא מביא אדם על ידי בנו ע"ב בתו ע"ע עבדו ושפתו קרבן עני ומאכילן בזבחים ר' יהודה אומר אף ע"י אשתו מבי' קרבן עשיר וכן כל קרבן שהיא חיובת: יג שני מצורעים שנחערבו קרבנו יתם קרבן קרבנו של א' מהם ומת אחד מהם זו ששאלו אנשי אלכסנדריא את ר' יהושע אמר

ר"ש פנ"י דבר המכמו והוא החטא זור יהודה סבר דבר המכשירו ומטהרו והוא האשם והלכה כר' יהודה: יב שהביא קרבן עשיר יצא [אפי' לקח חטאת מביא] וצבא עליו ברכה ואידי דבעי למתני בסופא לא יצא תנא רישא יצא מביא אדם על ידי בנו ובתו אע"פ שה' עשיר מבי' עליה קרבן עני אם הם עניים וקרבן זה מטהרו ולאכול בזבחי' כדאמרן הביא כפרתו אוכל בקדשים: אף על ידי אשמו מביא קרבן עשיר דאשמו שהיא כנופו אינו יכול להביא עליה קרבן עני אם הוא עשיר ולא קרבן מצורע בלבד אלא ה"ה לכל קרבן שהיא חייבת אינו מביא עליה קרבן עני אם הוא עשיר יב זאת שאלו אנשי אלכסנדריא את ר' יהושע מצורע שני שהוא בחיים מה טעם עליו היאך יטבר לאכול בקדשים שאלו היה מצורע האחר ח"א ע"פ שנתערבו קרבנותיו זה יקרב לשם מי שהוא זה יקרב לשם מי שהוא או אם מת האחד והיו שני הקרבנות לפניו היו הקרבנות ממים וזה מקריב קרבן אחר אבל השתא אינו יכול להקריב את זה דשמש של מת הוא והוא

צדקה דלעיל דמירוי בעשיר זאת תורת אשר בו נגע צרעת לא ה"ל לכתוב כאן אשר לא תשיג ידו והוא קאי זאת תורת וגו' על ב' הפרשיות על זו ועל הקודמת אלא לרבווי אחת שהעשיר מביא קרבן עני בשביל העני וה"ק קרא אשר צו נגע הצרעת אשר לא תשיג ידו דאולינן בתריה דההוא דחית ציה כנגע שאם הוא עני אע"פ שהמביא קרבן בשבילו הוא עשיר לא אולינן אלא אחר אשר בו כנגע ומסתברא לידיה דוקא כשהעשיר מביא בלא קבלת נדר להבי' קרבנו של מצורע דהא [הכ"ה] תנן בתש"ב פ"ד דערכין שאע"פ שהמצורע עני מביא קרבן עשיר אלא לפי שלא מצאנו להרמב"ם שהעתיק

למשנה דהכא ומתב כסוף הלכות מחוסרי כפרה להראו דערכין ש"מ דס"ל דהא דהכא נדחית מקמה הריא דערכין: ר"א אף ע"י אשמו מביא כ' ארשה מהר דקמי עשיר שהביא קרבן עני לא יצא קאמר דאף ע"י אשמו כ' וברייטא מחטא בהמי ומייתי להבנת רפ"ט דב"מ [דף קד] ופ"ד דגדרים דף כ"ה ופ"ד דגזיר דף ל"ד וגרסי' אדם מביא קרבן עשיר על אשמו ופירש"י ואין יכול לומר היא אין לה כלום ופסטר בקרבן עני ועיין לקמן: מביא קרבן עשיר בת"כ יליף לה נמי מוחת: וכן כל קרבן שהיא חייבת כגון לידה וניבה וסוטה חייב הבעל להביא על אשתו אבל אם אכלה חלב או שחלה שנת אין הבעל חייב ה"ה ומשמע דהוא חייב ממילא כמו שמתחייב לה בשאר דברים כגון לשדות ולקבורה כו' וכן הוא דעת רש"י דממילא נסחייב וכן דעת הרא"ש והר"ן בפירוש למ"ם נדרים [דף ל"ה] וק"ל דכלהו שאר דברים יש טעם כדאמר' פרק נערה בתם כבודת: אבל לחיוב זה לא מצאנו טעם אבל כפי הגירסא דבריי' שכתבתי לעיל כד"ה ר"א כו' דמסיים שקב כתב לה אחרצם דחית לך עלי מן קדמת דנא וכתבו הסו' סי' כל קרבנות שהיה חייבת קודם ששאלו יביא [בעבורה] שכתב לה אחריות סו' ודוקא בקרבנות שהם לכפרתה כגון לידה כו' ובירושלמי פ' נערה אפי' אכלה חלב או שחלה שנת אבל קרבנות ש: דדה או נדבה לא ע"כ משמע דמכת כתיבת האחריות חייב אלא דאכתי קשיא אמאי אסגרא לה ברבי' באחריות שקב נשואין ה"ל לנתיב באחריות דמנשואין ולהג' וכ"ל דהיא תלמא דפשיטא היא כשכתב לה אחריות מנשואין ולהג' והבא קמ"ל שכתב לה כן באחריות דמקדמת דנא הכלל בכלל אף שמתנשואים ולהג' מכת ק"ו אבל אה"כ שאם לא כתב אחריות כלל אף שמתנשואה ולהג' אינו מתחייב יוצאת רש"י דמי לגו' הספרים וגורם כגור' דמ"כאם פטרה אינו חייב בהן שקב ובתבת לו אחרתין דחית לי עלך כו' ופי' אש גרשה ונתן לה כבודתה ועדין קרבנותיה עליה אינו חייב בהן שקב כותבת לו כבודתה כו' וכן הוא הגר' בת"כ שלפנינו וגם בירושלמי דפ' נערה שנתפתה כל' ח' כך היא הגר' ונ"ע מה טעם נסחייב בקרבנותיה ולא ראיתי ב"כ מוז הבא בחבורו של הרמב"ם כלום ונ"ל שגירסתו כגו' רש"י וס"ל דחידאש הוא ולרבנו אינו חייב בקרבנותיה ולפי' לא ה"ל לכתב: ולפי שאינו גורם כלל שקב כותב לה כו' אע"פ דאם כתב ודאי דנתחייב ה"ה לא הסתייענו לזה לשמוע' מה הוא בכלל האחריות דמכיון שלא גזר כלום מזה בנת' אין להאשימו על שלא התנא דהו' מלבו ולכתבו שאין אחריות זה עלי' כפי כונן סבורה יב קרבן קרבנו של אחד מהם ר"ל מנ' מעומא שנתערבו הרמב"ם: א' שאלו מ' סי'

פירש הר"ק דקדשמה של מת הוא והוא חטאת שמתו בעליה כו' ומן האשם שמביא ליכא לאקשווי כו' דכיון דאש' שוין מתנותיו לשלמים יכול להביא אשם כו' תמיהני דפלוגתא היא במשנה ג' פ"ח דזבים דרבי שמעון ורבינן באשם שנתערב בשלמים .

והוא חטאת שמתו בעליה דלמיתה אזלא וקרבן אחר נתיאילו יכול להביא דשמתא אוקו שקרב היה שלו ונפטרו ומלא תביא חולין לעזרה ואינו יכול להקנות בדבכה שאין חטאת באה בדבכה יכתוב נכסיו לאחר והוא עני וראוי להביא קרבן דלות וחטאת העוף באה על הספק ואין בה תמים חולין בעזרה ואם אינו מסקור נכסיו והביא חטאת העוף לא טהר דעשיר שהביא קרבן עני

אמר להם יברתו נכסיו לאחר ויביא

קרבן עני :
נשלמה מסכת נגעים

לא יאז ויין האש שמביא ליכא לאקשווי היכי מצוי מיתו אשם בספק דלמא חולין לעזרה מיתו דכיון דאשם שוין מתנותיו לשלמים יכול להביא אשם ולהקנות אם אני חייב אשם יהא זה לאשם ואם לאו שקרב אשם שלי יהא זה לשלמים מה שאינו יכול לעשות כן בחטאת שאין מתנות דמים של חטאת שוות לשלמים דמתן דמים של חטאת (ארכע מתנות) למעלה מחוט הקשרא ושלמים (שתי מתנות) למטה מחוט הקשרא :

נשלמה מסכת נגעים

וחכ"א אין מביאים קדשים לבית הספול שמעט באכילתן . אי הוו שלמים וכן הלכה ונסוף נדה דף ע' איסא נמי דבריייתא דספק מזורע דרבי שמעון או'

מביא אשם ומתקדש הודו לו חכמים וזו אמרי' התם כהדיא דהאי תקנתא דר' יהושע ליתא אלא לר' שמעון דסבר מביא אשקו ומתקדש ולא חש למביאים קדשים לבית הספול ושמואל מוקים לה בקרב אשמו וכר' שמעון דהא דחטא קבעה ולא האש' כדמניא לעיל משנה י"א נמינו למדין מעשיו דלדין דקי"ל כר"י דאשם קבעה אי אפשר לאוקמא דשקר צ אשמו דא"כ אין לו תקנה להביא קרבן עני כלל ואי בשלא קרב אשמו אנו דקיי"ל לן כחכמים שאין מביאים קדשי לבית הספול תקנת דר' יהושע נמי ליתא ותניתה על הר"ב והרמב"ם שלא פירשו (דמשנתנו אינה הלכה ושוב מלאמי דהרמב"ם כסקה) למשנתנו דבזוף הל' מהו פרי והשמיט תקנתא דאשם וכן בפירושו גם כן לא כתבו וכדן השמיטו דאש' מביאים קדשים לבית הספול אבל חכמי מקשה ליה דא"כ כשקרב אשמו מיירי ואיך הוה כר' יהודה דאשם קבעה וזה הקשה ג"כ הר"מ והניח כל' ע"י ויביא קרבן עני כתב הר"ב וחטאת העוף באה על הספק כו' עיין בפירושו ב"ש פ"ק דכריתות ונסוף תמורה :

סל קא לה מסכת נגעים

בשהשלים טומאת מת וקדומה לו בא לדבר בענין טהרה ואז פרה אדומה והביא אחר נגעים מסכת פרה הרמב"ם :

מסכת פרה

פרק א רבי אליעזר אומר עגלה בת שנתה עגלה ערוסה צריך שיהא בת חנתה ולא יותר ופרה אדומה בת שתי שנים דלשון פרה משמע דקשיא טעי מעגלה וחכמים אומרים עגלה ערוסה כשרה אפילו בת שנים וכו' בת שנתה אלא דאש' בת שנים עגלה היא ואע"ג דקי"ל כל מקום שגאמר עגל בן שנה הוא סברי רבנן שאני עגלה ערוסה דכתיב דה (דברים כ"א) עגלת בקר ולא כתיב עגלה סתם : שמה תשחיר שלא תפסל שאם יולדו בה שתי שערות שחורות פסולה דכתיב (במדבר י"ט) אדומה תמימה שיהא תמימה באדומתו והלכה דסרה אדומה בת שלש שנים או בת ד' וזקנה כשרה אלא שאין מחתינין לה שמה תשחיר והפסל לא שרטי אלא שלשית כך שמעתי ש"ן כשרה לפרה אדומה אלא כלשית : כך שמעתי פתח ואין לילפרש : שלישית

מסכת פרה

פרק א ופרה בת שתי שנים מצינו למימר דבת שנים למעוטי נמי טעי כמו בת שנתה דאש' למעוטי טעי ואע"ג דכ"ש דבת ג' פרה היא דלמ' מוס' ר"א שמה תשחיר אבל לא יפיישב הא דמכשר ר"א בפ"ב פרה מעובר דהכי משכח להי הא בת שנים לא קא ילדה כדאית' בפרק הלוקח בהמה (משנה א') פרה וחמור כמות שלש ודאי לכהן ושמה זיעבד קאמרינן דגשר הר"ש אף בת חמש כשרה הזקנה אלא כו' ובנוסחת מהר"ם אף בת חמש כשרה וזקנה אלא כו' שמה תשחיר שלא תפסל כתב הר"ב דכתיב אדומה תמימה וכו' עיין בפרק דלקמן משנה ה' כפי' הר"ב : מה הלשון שלשית כן הוא כס"א ובנוסחת מהר"ם וכמו כלומר באר דברך שלשית למאי ע"כ וקשה דא"כ לקמן גבי רבעי מאי קבעי רבעי למאי הא קרא כהדיא כתיב לכך כ"ל שעל הלשון שיהל' למה משא' ואינו אומר שלשית ולקמן הבי

מסכת פ"ה

פ"א רבי איעזר אומר עגלה בת שנת' זופר בת שתי' יזחב"א עגלה בת שתי' זפרה בת שלש' יאו בת ארבע' ר"מ אומר אף בת חמש בשרה הזקנה אלא שאין מכתינין לה שמה תשחיר שלא תפסל א"ר יהושע לא שמעתי אלא שלשית אמרו לוכה הלשון שלשית אמר להם כך שמעתי סתם אמר בן עזאי אני אפרשי אם אומר ארתה שלישית לאהרות במנין וכשאתה

כך שמעתי פתח ואין משמע

רל"א
אשוי' סס
כפיי' פ"י חס'
רובע' וסמית
כפס ס"י ג'
גדאיי' פ"א חס'
פיה' אדומה
הני'

תרי

לא לאיל • דאינו נחשב איל עד שיכנס שלשים יום משנה שניה
לו : סלגם לשון פלג • כלומר ממוצת בין זה לזה יוצא מכלל
כבש • ולכלל איל לא בא : נוקד • לשון אשר היה בנוקדים
(עמוס א') ששירובו בעלי האלן : סודגמה • למטע שנספל
קורין כן בלשון ויני • אף זה
נפסל מתורת איל ומתורת כבש :
מביא עליו נסכי איל • שלישיית
הבין • ונפקא לן מדכתיב או
לאיל לרבות את הפלגם לנסכי
איל : ד חטאות הכבוד • כגון
שעירי ראשי חדשים של מועדות
ועולותיהן כלהו בני שנה נכהו :
חטאת היחיד • כשבה או שעירה :
ואם הקריבום ביום השמיני
כשרים • דכתיב (ויקרא כ"ב)
ומיום השמיני והלאה ירצה •
ונאמר בכבוד (שמות כ"ב) וביום
השמיני תקבולו • מה בכור עשה
יום שמיני כשמיני והלאה • אף
בשאר קרבנות עשה יום שמיני
כשמיני והלאה • מיהו במידי
דחובה • מזה מן המובחר להביא

לא לאיל ולא לכבשי ר"ט קוררו פלגים בין
עזאי קוררו נוקדי ר' ישמע' קוררו פרבדיגמ'
הקריבו מביא עליו נסכי איל (גמר' לא) ולא
עלה לו מזבחיו • בן י"ג חדשים א' יהי זה
איל : ד חטאות הצבור ועולותיהן חטאת
היחיד ואשם נזיר • ואשם מצורע •
כשרין מיום שלשים והלאה • ואף ביום
שלשים • ואם הקריבום ביום שמיני
כשרים • נדרים ונדבות • הכבוד
והמעשר והפסח • כשרים מיום השמיני
והלאה • ואף ביום השמיני :
פרק ב רבי אליעזר אומר פרה חטאת
המעוברת כשרה יוחכמים
פוסלים • רבי

וכן צאים נזשתי שנים אינו כשר לא לאיל דאינו כו' צמי' הר"ש
ליתנהו לוה' מלות (אינו כשר לא לאיל) דהוא יוסר נכון שמשך
הכל למה שכתב וכן צאים בן שתי שנים ונא לפרש דקאי על צ'
יוס' דהא בן שתי שנים לא בעינן שיהיו שלמים וכן תסיים הר"ש
משנה שניה שלו ולא של מנין עולם
ע"כ וזו"מ לא שלמתי יד להגיה לפי
שאפשר ג"כ דמאי דכת' הר"ב אינו
כשר כו' הוא דבר חדש ואתה תבחר
ולא אינו : לא לאיל' הר"ב דאינו
נחשב איל עד שיכנס ל' יום משנה
שניה לו וכן ל' הר"ש • וכלומר עד
שיכנס ליו' שלמים יולפי' לא נחשב
איל עד יום ל"א • ומ"ש הר"ב שניה
לז' הר"ש שניה שלו • וגל' של מנין
עולם : מביא עליו נסכי איל כו'
הר"ב נפקא לן מדכתיב או לאיל
לרבות את הפלגם כס"ק דחולין ד'
כ"ג ופירש' דכתיב בפרש' נסכים
בשלח לך או לאיל וגו' או לרבות את
הפלגם בנסכים הללו ע"כ וכלומר
דכיון דכתיב או במשמע כלן כתיב
או הא או הא והיה מוקדם עוד אחר

א מה
ב חולין כו'
ג חטאת כו'
ד עב כלהו
ה ויין כו'
ו כס"ק א' יד
ז רמ"י ע"א ח"ט
ח הקרבנות
ט רמ"י ע"א ח"ט
י ע"כ

והוא הפלגם כלו נכתב לפלגם או לאיל אבל במס' תנחות פרק
שתי מדות דף צ"א כתב רש"י וז"ל דכתיב או לאיל תעשה מנחה
למה לי לכתוב וכי תעשה מנחה שלת שני עשרונים בלולה בשמן
שלישית הכין ואנא ידענא דהיינו איל דזריך שני עשרונים לא
לרבות ע"כ וכלומר שכבר נוסף בפרשת המוספים שבסדר פנחס
דלאיל מביא שני עשרונים והיה סגי אפי' כי לא לכבוד כלל או
לאיל לא סתמא וכי תעשה וגו' לא על' לו מזבחיו אם היה מחוי'
איל לבדו או כבש לבדו רש"י פ"ק דחולין סס' ויום א' עמ"ש בזה
בס"ד בתשל' ד' פ"ה דגדה : ד חטאות הצבור ועולותיהן כתב
בני שנה נכהו • וכ"כ הר"ש וז"ל הרמב"ם אמרו חטאות הצבור
ועולותיהן לא ירצה בזה כל חטאות צבור וכל עולות צבורי י' יש מהן שהן פריש ולי' יכחו שהתבאר בפסוק ואמנם ירמוז זה א' כבשי
עולה ושעירי חטאות של צבור ע"כ : ואשם נזיר ואשם מצורע הם כבשים הרמב"ם : בזיומ' ל' והלאה סברה בעלמא וכן נרא' מל'
הר"ב בדבור והספח שכתב לא חשו חכמים וכו' ואשם נזיר וכו' נכתבאר שם טעם אחר • מ"מ הא דאוקמינן אל' אינו מסו' בכתוב
ואם הקריבום ביום ח' כשרי' כתב הר"ב ומיהו במידי דחובה מזה מן המובחר כו' לאמרו והלאה ירצה הרמב"ם : הכבוד והמעשר
והפסח כשרים כו' כתב הר"ב והפסח אע"ג וכו' משום דלפי נפשות כו' וכ"כ הר"ש ומהר"ם כתב א' כ"ל שהיו צריכי' טלאים
הרבה לכל ישראל ושמה לא ימצאו כל כך טלאים מבני ל' ואוליך' ואוקמוה אדאורי' ועוד לפי שזמנו בחול ע"כ ולא פירשו דבר בכבוד
ומעשרו' ל' הרמב"ם הכבוד התבאר בו ביום השמיני תתנו לו • והמעשר והפסח נשתוו עמו במתקדמים כמו שבארנו בחמישי מוצתים
ע"כ [וג"ל שג"ל בדברי הר"ב והר"ש שאינו נאכל אלא בהצורה אחת ודו"ק :

מיו' ואילך : והפסח אע"ג דחוב' הוא לא חשו חכמי' ימשו' דנסכי
למי נפשו' שלא יבא לידי נוסח כיון שאינו נאכל' לא לחבור' אחת :
פ"ב רבי אליעזר אומר מעוברת כשרה • ר"א ורבנן דהקרימי
בשיעור' יהודה דאמר לקמן בספקין דעלה עליה
זכר אינה פסולה לא א"כ עלה עליה מדעת בעל הפה • ופליגי
הכל במעוברת שעלה עליה זכר מעצמו בלא דעת הבעל • ור"א
דמכשיר סבר עובר ירך אמו הוא והוי כבוסה דסרה ורבנן דפסלי
סברי עובר לאו ירך אמו הוא •

פ"ב רבי אליעזר אומר פרה חטאת המעוברת כשרה עמ"ש בשם הר"ש ברפ"ק ומ"ש הר"ב דפליגי' בעובר ירך אמו הוא זה כי
אשכחן בספ"ו דתמורה וע"ש : בשרד' פי' הר"ב דבשעת ר"י קיימי כו' וכ"כ הר"ש והראב"ד בפ"א מה' פ"א אדומה
(הל' ו') כתב שר"א מודה שאם עלה עליה זכר שהיא פסולה • המעוברת טובעת זכר היא וצריכה היא אכל עלה עליה זכר שלא בשעת
תביעתה כשר הוא לה ומשא' וחכמים זהם פוסלים במעוברת משום חשש דשלא לרצונה הם פוסלים ע"כ • ומ"ש הר"ב והלכה שהיא
פסולה כו' ואפי' אינה מעוברת דא' מעוברת פסולה מטעם שכתב שנושאת את עוברת • וכך מיישב מהר"ר וואלק' ורמייז' א' ללשון
הרמב"ם בפ"א מה' פ"א שכת' ואז' ל' מעוברת והקשה הכ"מ מאי ואז' ל' דהיא היא : [6] קכ 32 רבי

רא"א אינה נלקחת מן הנכרים וכן הרביע
 כדל"ו בס' און מעמידין (ד' כ"ג) דהיכא דודאי רבעה
 פסולה אפי' למ"ד סרה קדשי ב"ה היא (כמ"ש הר"ב במשנה ג')
 דכתיב (ויקרא כ"ב) כי משחתם בהם מוס בם כל שהמוס פוסל
 פון (ובפרה כתיב אשר איננה מוס)

א ע"ו וכו'
 ב מ"י
 ג תנחומי כ"ג
 ד פ"ר פוסק
 ה מוצא הלכה
 ו זכורות מ"ד
 ז מ"א מ"א מ"ב
 ח פדמה הלכה
 ט ס"א הלכה
 י ס"ב הלכה
 יא פס"ו כ"ו
 יב ס"א הלכה

ונפסקת מחמת מלאכה שנושאת את עובר' ואלכה שהיא פסולה
 משעה שעלה עליה וזכר אפי' שלא מדעת בעל' ואפי' אינ' מעוברת
 ודלא כר' יודה. אינה נלקחת מן הנכרים שחשדו' על הרביעה
 ושמה כרביעה בידם, וחכמי' מכחי' ין מפני ש"במה' נעשים עקרה

כש' ונעשה שהכריז חס על בהמתו
 שלא תעקר: וגל' זו בלבד לא בפרת
 חטאת בלבד פלגי ר"א ורבינו לא
 בכל קרבנות הצבור וביחוד פוסל
 ר' א' חס נלקחו מן הנכרים דחיים
 לרביע. וחכמי' מכחי' ר"ן וז"ל הלכ'
 כר' א': באין מאר' אומ' ל' כל הקרבנו'
 האין בין מן האר' בין מח' ל' מן
 האר' בין מן היס' ומין מן העומר
 ושתי הלח' דאמר קרא (ויקרא כ"ג)
 כי סבוא' האר' וקצרת את קציר'
 והבאתם את עומר' ובשתי הלח'
 כמ"י (שם) ממי' שבתי' סבוא' לחם
 ואין באין לא מן האר' דכתיב וזהו
 מניח חדש' בביגוד יתקור' כמו גוד'
 לא' (דני' ד') וזה נקט קט' ביות'
 שזה מוס באדס ואינו מוס בבהמ'
 יבלת' וזריא' בלע' ר' יהוד' פוסל
 וכל' כר' יהוד': גיואל דוקוססול'
 כשאר קדשים דכתיב כי וולד פרט
 ליואל דוקוססול' דפרה לאו קדשי
 מוצא היא לא קדשי בידק הבית.
 מ' מ' יוא' דוקוססול' דחטאת קרייה
 רחמי' א' א' מכשיר' באתן ומחיר
 דוקא ואין הל' כר' א': כל המזין
 הסוסל' במוקדשים בבכורות פ"ק
 על לו מוזין מפורשי' המזין הסוסול'
 במוקדשים: פוסל' בפרה. דכתיב
 (במדבר י"ט) אשר איננה מוס: עבר
 בה את הנה' אחו' בזונה נספ"ע בה

רא"א אינה נלקחת מן הנכרים וחכמים
 מכשירים יולא זו בלברי' לא כל קרבנות
 הצבור והיחיד באין מהאר' ומח' ל' בין
 החדש ומן הישן תי' מן העומר ושתי הלח'
 שאינן באין לא מן החדש ומן האר' : ב
 פרה שקרניה וטלפיה שחורים יגוד גלגל
 העין והשיניים והלשון אינם פוסלים בפרה.
 והנגסת בשרה' היתה בה יבלת וחחכה
 ר' יהודה פוסל רש' אכל מקום (גמ' סיניטל)
 שניטל ולא העלה מקומו שער אדר' פסול':
 ג' יוצא דופן ואתנן ומחיר פסולה. ר"א
 מכשירי' שנא' (דברים כ"ג) לא תביא אתנן
 זונה ומחיר כלב בית ה' אהיך ואין זו (גמרא
 בבבא) באה לבית' כל המומים הפוסלים
 במוקדשים פוסלים בפרה ירכב עליה נשען
 עליה נתלה בזנבה עבר בה את הגה' קיפל
 עליה את המוסר' נתקטליתו עליה פסלה.
 אבל קשרה במוסרה יעשה לה סגור
 בשביל שלא תחליק' פרס טליתו עליה.
 מפני הזבובים כשרה' זה הבלל כל שהיא
 לצורכה כשר' לצורך אחר פסול': ד' שבן
 עליה עוף כשרה' עליה זכר פסול'. ר'
 יהודה אימר אם העלהו פסול' ואם מעצמו
 כשרה':
 ההיו

מ"ו שאר עבודות פוסלים בה' אף באן שאר עבוד' פוסלת בה.
 עוד ס' א"כ מה' ל' עול' עול' פוסל בין בשעת עבודה בין שלא
 בשעת עבודה שאר עבודות אינן פוסלות לא בשעת עבודה. (כ"ו)
 שעבודה זו לצורכה היא אכל אקראי בעלמא שהניח שק עליה ולא
 להוליכו לא אקרי' ואותיב לא פסל' יא' אפי' אשר לא עובד בה כלל
 עול פרט כלל ופרט אין בכלל' א' מה שבפרט עול אין זידי אחריו
 לא אשר רבו' הוא: ד' ע' ר' עליה זכר פסולה דעליות זכר ניח'
 ליה והוא שעת עבודה כ"כ הר"ש והתו' ס"ב דפסחי' ד' כ"ו כתבו
 דמה שהזכ' משמש בה חשיב עבוד' ר' י' או' א'ס העלאו

כש עבר את הנהר. קיטל עליה את הזוסרה החבלי' שקושר אותה
 בז' קפלו ונתנו על גושה: נתקטליתו עליה פסולה נאמ' בסר' (שם)
 אשר לא עלה עליה עול ונאמ' בעגלה ערוסק' (דברים כ"א) אשר
 לא עובד בה אשר לא משכה בעגלה ערוסק' (דברים כ"א) אשר
 שאר עבוד' פסולה כעול' אף עול האזור בפרה עשה שא' עבודה
 פסול' כעול' בשביל שלא תחליק' שלא יחליקו רגליה ותפול: לל' צד'
 אשר פסולה ואפי' לל' רכבו ולל' רכבה פסולה: ד' עליה זכר פסול'
 אע"ג דלא ניחא ליה משוסק דמיה יקרים ומפסיד' טובא ובעבוד'
 דלא ניחא ליה לא מפסלה: דכתיב בעגלה ערוסק' אשר לא עובד
 בה: כתיב עבד וקרי' עובד' מה עבד דניחא ליה אף עובד דניח'
 לגבי פרת חטאת נמי ניחא ל' יועוד חס באס להכשיר א' בהוה
 פעלה

ל' ויל' פרת חטאת מינה' מ' הואיל ובשאר פרות הוה ניחא ל' משנ' ל'
 ניח' ל' ומש' פסולה העלהו פסולה. לאו דוקא

העלהו • אלא אם עלה עליה לדעת הבעלים • אפי' עלה מעצמו פסולה • ואם שלא לדעת הבעלים כשרה • ואין הלכה כרבי יהודה : ה' היו בה שתי שערות שחורות פסולה • דכתיב אדומה תמימה • אי במומין הרי כבר אמור אשר אין בה מום • אלא שתהא תמימה באדמיות : רבי יהודה אומר בתוך כוס אחד • גרסינן ול"ג אפי' • ובמקום שהיה שונה ת"ק גומא • היה שונה רבי יהודה כוס גומא וכיס אחד הוא • אלא שחייב אדם לומר בלשון רבו • שרבו של רבי יודא היה קורא לגומא כוס • הכי מוכח בס' ספספא : מביחות • מכוונות וסמוכות זו בלד זו : רבי אליעזר אומר אפילו חמש • כלומר אפילו טובא והן מפורזות יתלוש • והלכה כת"ק : אחר הנראה • היינו אחר ראשן של שערות : אחר העקר • ואם עקרון מאדים וראשן משחיר • ויש בעיקר שמאדים כדי שינטל בפי הווב • יגזוז ראשן המשחיר והיא כשרה • אבל אם אין בעקר המאדים שער שיוכלו להנטל בפי הווב •

ה' היו ברה שתי שערות שחורות • או לכנות בתוך גומא אחת פסולה • רבי יהודה אומר אפילו בתוך כוס אחד • רבי בתוך שני כוסות • והן מוכיחות זו את זו פסולה • רע"א אפי' ארבע אפי' חמש • והן מפורזות יתלוש • רא"א אפי' חמשים • רבי יהושע בן בתירא אומר • אפילו אחת בראשה ואחת בזנבה פסולה • היו ברה שתי שערות • עיקרן משחיר • וראשן מאדים • עיקרן מאדים וראשן משחיר • הכל הולך אחר הנראה • רביר' מוחכ"א אחר העיקר :
פ"ג שבעת ימים קודם לשריפת הפרה מפריש ובההשורף את הפר' מביתו ללשכה שעל פני הבירה צפונה מזרחה ובית

העלהו פסולה כתב הר"ב לאו דוקא העלהו • לא עם עלה עליה לדעת הבעלים כו' כ"כ הר"ש בריש סרקין מהתוספתא ומכלל דלרבנן אפי' בלא ידעו פסולה וזכתי לחון הן דברי חכמי • פ"ד ל' וכן בפ"ג דקסחים דף כ"ו שפירשו חכמים לא מכסלי לא כשידע בשעת עלייתו • וקשה מהא דגבי הכשר בר"ס בתרא דמכשירין כמ"ש בס"ד : ה' ר"י אומר אפי' בתוך כוס א' כת' הר"ב דל"ג אפי' כו' וכ"כ הר"ש • אבל ל' הרמב"ם רי"א אפילו בתוך כוס אחד • וכוס הוא עגול מן הגשם • יש בה כלל מן השעור בשעת אחד ע"כ • והכוונה שגומא היא דבר מועט מאד כשעור השתי שערות ולא יותר • אבל כוס הוא שטח מקיף • שיבאר שיעורו כמה שאין לה שעור לא כל שהוא גדול מגומא המכילה ב' שערות בלבד • ואין מקום בזה לתם שהחלונן הכ"מ בפרק א' מה"פ (הלכה ב') שלא נתבאר בדבריו כמה הוא שעור כוס אחד ע"כ • ומוז' נראה ודאי דגרס אפי' דר"י לאפלוגי את' אבל בחבורו ס"א מה' פרה כתב היו בה שתי שערות כו' בתוך גומא א' או בתוך ב' כוסו • ודקדק מההכ"מ שסובר דר"י לא פליג וכדעת הר"ש וכו' • לומר כו' בפ"ק דעדות משנה • אפילו ד' אפי' ה' מנינו ל' זה בכ"מ מקומו ולא דוקא ובר"ס י"ח דשבת נתייטעם לשבח"א לא מיהת הרבה מאד לא ס"ל לר"ע ומש"ה אתי ר"א ואמר אפי' חמשים יתרוש לאו לעכובא לא מפני מראית העין הכ"מ : ר"י זה ב' שערות כו' והן בתוך גומא א' הראב"ד וכן הסכים הכ"מ : אחר העקר כתב הר"ב ואם עקרון מאדים כו' גזוז ראשן דקדשי בדק הבית לא מתסרי בגיזה ועבודה מדאורי' • לא מדרבנן ובפר' לא גזור משו' דלא שכיחא הר"ש וגמ' הוא בפ"ג דבכורות ד' כ"ה ואיבעי' אימ' דהוה דבר שאין מתכוון שאין כונתו לגיזוזו • ש הר"ב ששיעור' ב' שערות האמורות בכל מקום הוא שינטל בפי הווב • וכ"כ הרמב"ם מהמשנה י"ב דע"ו דגדה • ושם פי' הרמב"ם שהוא שעור זוטא מכלהו • וכן מוכח מפי' הר"ב במשנה ד' פ"ד דנגעים • אבל בגדה לא פי' כן ע"ש • ומההכ"מ דהתם פלוגתא ופסקי' הלכ' כדברי כולן להחמיר • ואלו הכא דבאנו להכשיר הוי להקל וכתב בשם הר"י

פסולה אפילו לדברי חכמים • ששיעור שתי שערות האמורות בכל מקום • הוא כדי שיהיו ניטלת בפי הווב וכן הלכה : **פ"ג שבעת ימים כו' מפרישין כהן השורף את הפר' דכתי' בפרשת מלואים (ויקרא ה')** כאשר עשה ביום הזה כוה"ה לעשות לכפר עליכם ודרשו רבותינו לעשו' זה מעש' פרה לכפר עליכם זה מעשה ית' כשהכהן השורף את הפרה וכ"ג העובד ביה"כ טעון פרישה' • כמו שהיו טעונים אהרן ובניו בן ימי המלואים דכתיב (ס) ומפתח את' לא תלאו' • ימי' והיו מפרישין אותו מאשתו שמה יבא על האשה ותמלא נדה • והבועל נדה טמא' • ימי' ולא יוכל לשרוף הפר' • הבירה' אית' דאמרי מקו' היה בהר הבית ובירה שמו ואית' דאמרי כל המקדש קרוי בירה' כמו שנה' • א הבירה וגו' : צפונה מזרחה טעמא דמפרישים הכהן השורף את הפרה ללשכה שהיא צפונה מזרחית • כיון דחטאת היא וחטאת טעונה לפון • תקינו ליה רבנן בצפונה מזרחה • כי כיכי דנהוי לה היבירה :

קורקום ודלפסול ב' שערות שחורות בזה אמרי' הל' להחמיר אבל בעקרן מאדים די לנו שנצריך שער המועט שלא יחשב כמאן דליקיה לא כל שיש שעור שאנו קורים אותו שער • בקצת מקומות סגי כי לא נתמעט לא מה שחשוב כלא אונז' דאטו אם מתחלה היו שער זה מי לימא דלא חשיב שער ודאי שער הוי כו' • אבל תירוץ אחר שכתב דלא אמרי' הל' כדברי כולן להחמיר לא לגבי בן ובת' לא משמע כן מלשונן שצטורסו דהכא דהכא כתב שב' שערות האמורות בכל מקום כו' ואותו ל' על בן ובת' מהניא התם : **פ"ג מפרישין כו' מביתו כו' ומפרישין אותו מאשתו כו' ותמלא נדה ע"ש** • בריש יומ' • הבירה כו' • ר"ב אית' דאמרי כו' פלוגתא דאמוראי • והזכרתי בפ"ו דקסתי' משנה ח' כי שם ובמקומו אחרים שכתבתי שם הפשט כמ"ד כל המקדש וכ"כ הרמב"ם : צפונה מזרחה ית' • פירש"י בריש יומ' דהוא נקראת שנה' X למי

א מה הלכה ג
ב מה הלכה ג
גומא כו' י"א
מה"פ פ"ג הלכ' הלכ' ג
ד מה הלכה ג

איתא ב
בס"ה הלכה ל'
בתי"ב פ"א ס"ה
עבודת ה' כ"ד
ס"ג
דפוסה כ"א
דפוסה ק"ג
13008

למי נדה מטאת היא ומ"ש הר"ב וטאת טעונה כסון פירש"י
מטאות הקריבות כמזבח נשחטות בלשון ולא שוו טעונה כסון
שהרי היא נשחטת בהר המשחה ע"כ. ואל יטעך לשון הרמב"ם
בפירושו והעידו שזה אשר צוה האל ימב' בשחיטתה בחון. הוא

ובית אבן הייתה נקראת לשי שכל מעזיה היו בכלי גללי כלי חבני'
כלי אדמה שאינן מקבלין טומאה ובהם בל"ד היה משתמש כל ז'
ימי ההפשה משו לעבול יום כשר בפרה. והיו מטמאין הכהן
השורף את הפרה. ומאבילין אותו מיד להוציא מלכין של לדוקי'
שאומרים במעורבי שזם היתה

ובית אבן הייתה נקראת ומזין עליו בל ז'
הימים מכל חטאות שהיו שם ר"ד וביאומ'
לא היו מזין עליו אלא בשלישי ובשביעי
בלבד ר' חנניה סגן הכהנים או על הכהן
השורף את הפרה מזין כל שבעת הימים
ועל של יו"ה ראהו מזין עליו אלא בשלישי
ובשביעי בלבד ב' חצרות היו בירושל'
בנויות ע"ג סלע והחתיהם חלול מפני
קבר החתום ומביאים

נעשית. תקינו לה רבנן מעלות
יתירות כדי שלא יולולו בה: כל ז'
הימי' של ימי הפרישה: תכל חטאו'
שהיו שם. מכל הפרות שנעשו
מימות משה רבינו ועד אותו זמן:
שכל פרה ופרה היו נחתין קצת
למחרת. ויום ראשון מזין עליו
מאחרי פרה אחת. ויום ב' מאחריה.
ויום ג' מאחריה: בג' ז'ו' לפרישתו
ובין ק"ק ובין רבי יוסי תרוייהו
סבירא להו טבילה בזמנה מזה.

שהוא עומד בהר המשחה ומתכוין ורואה פתחו של היכל שהיא
בכותל מזרחי ע"כ יאכל הרמב"ם הלא רחוק שאפרס א נכח פני
אהל מועד שהוא בעצמו להזכרו שוו הטאת היא ממין קטנות
שהקריבו בפנים. וכן בחבורו ג"כ בס"פ מה"פ לא יוב עמא
לא על הכסון וע"פ דרכו פי"ה ר"ב ומ"ש הר"ב כי היכי דנהיה לה
היכר' לרעת שאפרס שם כדי להטיל עליו עבודה פרה הקרויה
פגות וטעונה מזרח וישים לב להיו' ז' ריו' במעשה וסד' עבודה
רש"י (דיומא ס'): ובית אבן היתה נקראת פי"ה ר"ב שכל
מעשה היו בכלי גללים בו שאינן מקבלין טומאה כדתנן רפ"י
דכלי וכתבו התו' דיומא (ס"ד) שכל דדוקא באלו ז' ימים של
אריפת הפרה היו מעשה באלו הכלי דוקא אבל בשעת קדוש
הא תנן בס"ה בכל הכלי מקדשי' ואשילו בכלי גללי וכו' ואלדרכא
התם משמע דשפי שפיטא לו דנשאר כלים מקדשים [מבכלי
גללים בו' וכלי גללים בו' איצטרך ליה כדפי"ש הר"ב. ומ"ש
שה"ב כדי שלא יולולו בה לומר הואיל ועבול יום כשר בפרה.
א"ל להיות רזיון בה בשמירת טהרה לכך עשו בה מעלות הרבה
לטהרה רש"י שם: קבר מטאת שהיו שם פי"ה ר"ב ביום
ראשון מזין עליו מאחר פרה אחת ויום שני מאחריה בו' ומ"ש
הרמב"ם בפירושו וזה עליו כל יום מאחר פרה. וז"ל האפר

וקא מפלגי בהאזה חי מקשינן לה לטבילה חי לא ס"ק מקיש הוא'
לטבילה והאזה בזמנה מזה וכל יומא משבעת ימים הראשונים
איכא לסטוקי שמה היום יום שלישי לטומאתו והשלשה האחרוני'
כל יומא מספקין שמה שביעי. ורביעי לא בעי האזה. דלאו
בשלישי איכא לסטוקי ולא בשביעי איכא לסטוקי. שאין האזה
בשביעי עולה משום האזה שביעי עד שיהו בשלישי שלפניו.
וכל ז' לאו דוקא דע"כ הא קיימא לן האזה שבות ואין דוחה את
השבת ור"י לא מקיש האזה לטבילה והאזה בזמנה לאו מזה.
הלכך לא בעי האזה אלא שלישי ושביעי בלבד. ורבי חנינא סגן
הכהנים נמי כרבי יוסי ס"ל דהאזה בזמנה אינה מזה. והכהן
השורף את הפרה מעלה בעלמא הוא כי היכי דלא לזוללו בה
מפני שהיא נעשית בטבול יום: ב' בנויות ע"ג סלע. צור
החלמים שכבר שהיה שם מתחלת ברייתו של עולם. ואע"כ
החזירו לטעות תמחו חלל מפני קבר הטהום שמה יש תחטין
קבר ואין לו למת אהל חלל טפח וטומאה שהיא רגובה בוקעת
ועולה לסיכך היו בונים אותו ע"ג כוסינן שאפי"ש קבר תחטין
החלל מפסיק וכל לשון טומאת הטהום שבגמ' לשון ספק ומכוס'
הוא פתהום הוה שאינו גלוי. ומביאים

לפרס כך ג"ל מדהגן לקמן משנה ה' לא מצאו משבע בו' ואי איתא דהא דתנן הכא ומזין בו' מכל חטאת בו' דהיינו בכל יום ויום מזין
מכל החטאות שהיו שם. א"כ לא ה"ל למתני כלל לא מצאו מז' בו' דמהיכי תיתי שיהיו צריכין לשבע דהא לא תנן אלא מכל חטאות
שהיו שם יהיו שבע או שאלו פחות אלא ודאי דהא דקתני הכא מזין בו' מכל חטאות בו' היינו דבר יום ביומו מחטאת אחת וסגן כל
ז' ימים א"כ צריכין שיהיו ז' מש"ה קתני לא מצאו מז' בו': וכו'. כתב ר"ב תרוייהו ס"ל טבילה בזמנה מזה דקת' (במדבר
י"ט) והוא הטעם על הטמא ביום השלישי וביום השביעי (וחטאו ביום השביעי) וכנס בגדיו ורחץ במים ועל כרחך הא דהדר כתב
ומטאו ביום השביעי לאו משום האזה כתב דהא בתיב כבר ואי משום לא שמוענין להאזה בזמנה מזה. ליהדר נמי האזה דשלישי
דהדר האזה דשביעי אלא על כרחך משום ורחץ איצטרך לא שמוענין לתקף להאזה טבילה. ושי"ת דטבילה בזמנה מזה רש"י
הוא ס"ק דיומא דף ח' (ד"ה מקשינן) ומ"ש הר"ב וכל יומא בו' שמה היום יום ג' לטומאתו. דאף בשלישי שמה טעה אחת
קדם שיטתו נטמא רש"י. ומ"ש הר"ש הא קי"ל האזה שבות ואין דוחה שבת במשנה ג' ס"ו דפסחים. מסקינן בס"ק דיומא דף
ח' דמפרישין ליה צריעי בשבת כי היכי דנפרמי רביעי שלו בשבת וכתבו הרע"ב פ"ב ס"ב מה"פ (הלכה ה'):
ב מפני קבר הטהום. כתב הר"ב וכל טומאה רגובה כר' כנמה דוכתי דמס' אהליות ס"ו ט' ע' וישאר דוכתי. ומ"ש הר"ב בובל
לשון עומאת הטהום כר' ולשון הר"ש כל שם קבר
הטהום

ומביאים נשים מעוברות ויולדות שם כל אלו מעלות יתרות
עשו בה כי יהיו ללא לולולי בה מפני שהיו עושי אומה בטוב
יום : ומגדלות שם את בניהן . עד שהיו בן ש' (שני') ולא יותר
שלא יראו קרי : ומביאי שורשים שכריסן רחבה כדי שלא יהיו

ומביאים נשים עוברות ויולדות שפומגדלות
שם את בניהן ומביאים שוורים . ועל גביהן
דלתות ותנוקות יושבין על גביהן . וכוסות
של אבן בידם הגיעו לשלוחי ירדו ומלאום
ועלו וישבו על גביהן יר' יוסי אומר . ממקומו
היה משלש' ומלא : ג' באו להר הבית .
וירדו יר הבית והעזרות תחתיהם חלול .
בפני קבר התהום . ובפתח העזרה היה
מתוקן קלל של חטאת . ומביאין

התהו' דלא עבדי דקברי כהרות : ר' יוסי אומר . מעל גבי
השוורים היו משלש' חבל וממלאים למי' ולא היו יורדי' לתוך
השלות ואין הלכה כרבי' יוסי : ג' באו לבר הבית . התנוקות
שעל גבי השוורים עם הכוסות מלאי' מים : בפתח העזרה .
של נשים הסמוכה לחיל : היה מתוקן קלל של חטאת . כלי
שמונה בו אפר חטאת מכל פרה שהיו שורפי' כדכתיב (במדבר
י"ט) והיתה לעדת בני ישראל למשמרת : קלל כד קטן .
תרגום וכדה על שמה (בראשית כ"ד) וקולתה על כתפה :

התהו' וטומאת הקהו' כו' : ומגדלות שם את בניהן . כהן
הר"ב עד שהיו בן ח' שני' ולא יותר שלא יראו קרי חוספה' .
הר"ש וכתבו התו' (פרק בתרא) דזבחי' דף י"ג (ד"ה ומביאין)
א"ע' שהיו התנוקות טומאי' בנדה ויולדו' . לא היו חוששין אלא

לשומרן מטומאת מת דכשי הזאה
ומטומאת היוצא מנופן כגון בעל
קרי (ע"כ) . אבל לדברי הקוס'
שאכתוב במשנה ד' (ד"ה רע"א)
אין נראה כן וע"ש . ועוד כרבו
(ד"ה ומילואים) וז"ל וקנת תימ' מים
מועיל מלוי זה שהיו ממלאין
בתנוקות דסוף סוף צעיגן איש
בשעת קדוש שנתנין האפר במים
(כדתנן בס"ה משנה ד' . ומזהאה
לא קשיא כמ"ש במשנה י"פ בפר')
וכרש' פ"ב דסוכה פירשו' ד"ל

דמה שהיה יכול לתקן מקמי' משום מעלה דכולה מלת' מעלה
בעלמא ע"כ . ותמיהו דבהדיא תנן במתני' דלקמן הוא נוטל
ומקדש ות"ק קלא סליג' לא כשעלו מן הגולה וכו' ראייתו להרמב"ם
שפ"ב מהלכות פרה כתב ומטבילין היו התנוקות שממלאין
ומקדשים וכו' . ולכן נ"ל לפרץ דשאני קדוש דשכח כיון דכל
עצמם של ההואות הללו לא היו לא משום ספק שמא נטמ' דמי
לא עסקינן אפילו בכהן המוחזק בטוהר . ותדע שהרי משום
כך למ"ד הזאה בזמנה מזהו צריך שיזה עליו כל השנפה . לפי
שבספק טומאה עסקינן ולא בודאי כלל נמצא שמדבריהם הוא
שצריך הזאה והוא אמרו להזות אף הם אמרו שהקדוש תסגי ליה

בתנוק : ומביאין שוורים . כשהיו רוצים לילך ולמלאות מים חיי' מן השלוח . רש"י פ"ב דסוכה (ד"כ"א) : שוורים פי'
הר"ב שכריסן רחבה כדי שלא יהיו כו' מאהילות כו' דאד' המאהיל על המט' כדתנן רפ"ג דאהלות אבל השוורים חולני' דכ"ח
מאחיל וחוצץ כדתנן רפ"ו דאהלות . וא"כ דהכא מהלך הוא ונס"ג דמגיבה משנה ד' דתנן שבגליל אין נאמני' על טהרת יין ושמן
פי' הר"ב לפי שרצונו ארץ כותיים מספקת בין גליל ליהודה וא"ל להביא וטעמא מפרש הכס בגמרא דאהל זרוק לא שמייה אהל .
דאלת' יביא בשידה טיבה ומגדל בעגלה הרי תרצו התו' דסוכה (ד"ה וע"ג) ודזבחי' . דאיכא למ"ד בתוספתא שלא היו מביאים
דלתות ואע"ג דשוור' גם הם אהל זרוק מ"מ בדדהו גלי רחמנא דחשיבי אהל כדדרשינן מדכתיב (איוב י') ובצממות וגידים
תסוככני ואע"ג דצאדם כתיב כ"ש בהמה שכריסה למטה כעין אהל ע"כ . ותמיהה לי דכיון דשוור' לכ"ע שמייה אהל וחוצץ .
תקשה לן אמתני' דמגיבה שהרי אפשר להביא ע"ג שוורים . וי"ל דשוור' לא רצו להתיר להביא שמא יוציאו מחוזה לבגו של השור
(והכא מעלה בעלמא) אבל כשהוא בתוך שידה טיבה ומגדל לא חשו שמא יוציאו (דלא כאיבעית אימא דפ"ו דטור דף ג"ה) אף
לאו משום דאהל זרוק לא שמייה אהל . וראייתו עוד לפתו"ס"ג דערובין דף ל"א שתרצו בשם הרשב"א דדלתות ע"ג שוורים
לכ"ע היו אהל וא"כ כ"ש שז"ל הא דפרישית דחיישינן שמא יוציא לחוץ . דאל"כ הא אפשר להביא מגליל ליהודה : אלא שפירושם
זה אינה עולה לדברי הרמב"ם שכתבתי ברפ"ו דאהלות . דמשם הביא הרשב"א ראייה מדנדבך ע"ג (כלי) גללים אינו חוצץ . ש"מ
דס"ל אהל זרוק לא שמייה אהל דאי שמייה אהל כשנתן הנדבך ע"ג כלי גללי' . אמאי לא יבא חשוב אהל להסטיק והוא כלי עצמו
נעשה אהל להסטיק כשאינו מקבל טומאה . כגון שידה טיבה ומגדל למ"ד שמייה אהל וקמני סיפא נתון על דבר שיש בו רוח חיים
דחוצץ משמע דבעטין זה הוא אהל לפ"ע ע"כ . ואני כתבתי שם בשם הרמב"ם דלחצון אין כלי גללים שווים לשידה טיב' ומגדל
ולפיכך ראייתו אינו ראייה : ירדו תנוקות . ל'כר"ב לתוך נהר שלוח כו' ונתן ליה לטפוקי כו' וכך הם דברי הרמב"ם .
שכתבו דרבנן סברי משום הכא פורתא לא חיישי' לקבר הקהו' ר"י חיים : ג' ובפתח העזרה . פי' הרב של נשים הסמוכה לחיל
שבחיל היה הקלל של חטאות כדתנן בס"פ . וא"כ והרי החיל חוצה מע"צ היתה כדתנן במדות ס"ב משנה ג' ז"ל למה באו לשם עד
פתח העזרה זה מתיישב בל' התוספתא והביאה הר"ש . וזוהי באו לשער היוצא מע"צ לחיל וקילולים של אבן היו קבועים בכותל
מעלות של ע"ג . וכסוייהם של אבן יוראות בחיל ונתחכם אפר מכל פרה ופרה שהיו שורפים שנא' והיתה לעדת בני ישראל למשמרת
פ"כ ועמ"ש בס"פ : קלל לשון הר"ב כד קטן

ס"ה ס"ו
כ"ה ס"ז
פ"ה ס"ח
כ"ה ס"ט
כ"ה ס"י

ובדה וכו' ואע"ג דקתם כל של חרס הכא ודאי דשל אבן כדתני
 בתוספתא דלעילויא תתמה סבובתא ג' ס"י תנן נמי קלל וכו'
 הרמב"ם דאפשר לפרש בשל אבן אבל הראב"ד בפי' משנה' ס"ו
 דעדיו' מש' דקלל הוא כלי שאינו מקבל טומא' ומסיק דמסקנר'
 דלכתי איקרי קלל' קליל . ולא

כדברי הערוך שמבי' בערוך קלל'ת'
 תרבו' וכד' על שכמה ע"כ: מקל'
 ומסבך . וכו"א או מסבך וכן העתיק
 הערוך ופי' מל' נאחו כסבך: וזרקו
 לתוך הקלל וכו' ר"ב וכו' וכו' וכו'
 ע"ג השו"ר וכן ל'הר"ש . וטעמיהו
 ודכ' כשעלו מן הגול' היה כדמסקו
 ובאותו פ' לא היו יורדין וכו' שאמר'
 דירלו דתקנ' בריש' לא מייירי בכשעלו
 ומ"מ דוחק לומר' כן דכ"ס' לא מייירי
 בירדו דומיא דריש' ועוד אמר' לא
 ירדו דאטו כמקדש ראשון לא היו
 נעש' הר' הב' והעזרות' חלול' מפני
 קבר הקדוש' ומיהו' כזה י"ל שעד
 שלא בדקו מפני הרוגי כבוד נכר'
 לא היו משיק' בטהר' והיו צריכים
 שלא ירדו אבל הרמב"ם לא הזכיר
 שיפלו על השוורים וכך כתב ויפלו
 לפניו ויקהו וישליכוו במים . וזה

א ש"י
 ב סס הלכה
 ג סס הלכה
 ד סס הלכה
 ה סס הלכה

וזרקו לתוך הקלל ומתוך כך כשהיה הזכר נרתע לאחוריו והיה
 המקל יור' מן הקלל קולט מן האש' עמו וגשפד' ג' השוורים והקטוק
 כוטלו וא"צ להוציא ידו לחזק ובתוספת' מש"י' שלא הוצרכו לעשו'
 כן לא כשעלו מן הגולה שהיו כלם טמאים ואין יכולי' לביע' שאם

היו נוגע' באש' הפר היו מטמאים
 אותו ומה שהיו זורקי' המקל לתוך
 הקלל ולא בדרך הכמה שלא יטמ'
 האש' בהיסט מש"ס ספק זיכה: א
 תתנו מקו' לנדוקים לר' דות למשול
 בנו כדברי שחוק והתול דסבר רבי
 יוסי כשעלו בני הגולה היה בהם
 טהור' שטהרו באש' הפר' שהורידו
 עמהם לבבל והעלו ממנו עמ' ואל'
 נטמאו משום ארץ העמ' דלא בורו
 טומא' על ארץ העמים לא לאשר
 שעלו מן הגולה לסיקך היה אפשר
 שא"ס טהור יהיה נוטל את אפר
 הפרה ולא הוצרכו לזכר של רחלי'
 וכל כר' יוסי' לא היו עושי' הטט'
 ע"ג מטמא' אש' טהור' לפרת
 טמאת אחת ואירעה סכול' לא יעשו
 אחרת ע"ג זו לא צריכים שחור
 כבתחל' ולא פיגוק ע"ג מינו' שאם
 היו ב' טינקו' אי' שטר לפרת הטט'
 וא' נשטר סתם אגב זה הטינקו' אבל לא לצורך פרק טמאת' לא

מקשר האי אגב הא' צריכים היו טינקוק להוות ואע"ג שנטמרו
 כל השמירות הללו חיישי' דלמא אייתי עורב כוים מן המז' ושדא
 עליהו וכל הי' מעלו יתרו' וכו': לא היו צריכי' להו' . דלטומאת
 מתלא חיישי' אבל טבילה היו צריכים לכ"ע שחא נטמאו בשרץ .
 והל' כר' ע' ד' לא מלאו משבע' משום דאמר דמכלל חטאת שהיו
 שם מן עוליו מש"ה קאמר דאם לא מלאו משבע' מן אש' מאחת:
 וחמש מעורא ואילך ד' מ' לא מני הארבעה שעשו שמעון הצדיק
 ויוחנן כ' גשאל לשתי' ימסו' דס"ל ע' יפסול שאירע בראשונה
 נעשית השנייה . וחכ"א שבע מעורא ואילך . דסבירא להו' שכלן
 כשרות היו :

מהדדי עפר סוטה ואפר פרה' ר"ש פ"ב דקוטה ד' יו' ועיין ספ"ד (בפי' הר"ב) : ר"א כר' כתב הר"ב והל' פד' יו"כ הרמב"ם וכו' ל
 משום דקשובתו נחת היא דלא בורו כו' : לר' דות' ס' הר"ב למשול וגזור ממאמר וירדו בדגת היס' (בראשית א') הרמב"ם : ד' לא
 היו עושין לא חטאת ע' ג חטאת וכו' דמי למטבילין מגב לגב דתנן בפ"ב דביצה (ד' יז') הר"ש יו"כ הרמב"ם : וצריבין היו
 הטינקוק להוות . והם אשר יהיו מין קתם על קתם כי אין אללינו ותר טהורים מהן הרמב"ם : ר"ע א' לא היו צריכים
 להוות . כתב הר"ב אבל טבילה היו צריכים לכולי' עלמא שחא נטמאו בשרץ . וכך כתב הר"ש דהכי קתני בתוספת' ואי
 משום דבתם טינקוק נטמא מאמו בלדתה . מלתא דפשיטא היא . ולא איצטרך התוספתא לאשהוטינן אלא בתנוק דיעטינן
 ביה שכבר נטבל לטומאת נגע נדת אמו . וקא משמע לן דמשום חשש נגע שרץ נמי בעי טבילה . משום דנגע שרץ שכיח
 כך כ"ל (ועיין ת"ש לעיל במשנה ב' דד"ה ומגדלות כו') וכתב עוד הר"ש : אבל הערב שמש לא בעו דכל מעשיה בטבולי' יום ע"כ :
 ד' לא מלאו משבע' כי הכי דתני לעיל ומזין עליו כל שבעת הימים . ואע"ג דלא היו צריכים לשבע' כמ"ס הר"ב שם . תנא נמ'
 הכא משבע' : אל' יהועיני ובס"א אליועיני ושיניהם נמצאים בכתובים בעורא מ' וד"ה א' כ"ו תנינן אליועיני
 ובעורא י' תרי

וכיפה כנגד האוטם רגלי הכיפה שהכיפה נשענת עליהם
 נקראין אוטם ואין רגלי הכיפה העליונה כנגד רגלי
 התחתונה אלא כנגד הכיפה עצמה כנגד אוטם העליונה
 עומד חלל התחתונה : משני קבר הקהום . שלא תהיה שם
 טוואחה רגולה שהיא בוקעת
 ועולה : ופרה וכל מסעדיה
 סומכיה ועוריה : לשון' יסעדנו
 על ערש דוו (תהלים מ"א) ואף
 ע"ג דפרה אינה מקבלת טומאה
 מחיים . מעלה יתרה עשו בה : ו
 ולא אדומה . לא היו מוציאין פרה
 אדומה אחרת עמה בכבש . שלא
 יאמרו שמים שחטו ורממא אמר
 ושחט אותה . ולא אותה ואת
 חברתה : ובית הטבילה היה שם
 ואותה בית הטבילה נמי חלול
 היה על גבי כיסין מפני קבר
 התהום . ואף מקום מערכתה
 וגיטה השנויין לקמן כלן על גבי
 כיסין היו : ומטמאים היו את
 הכהן . כמה שמו סומכים ידיהם
 עליו כדכתיב לקמן בכך היה מטמא
 דבגדי אוכלי קדש מדרם למרת
 טמאת והרמב"ם פי' שהיו מטמאין אותו בשרץ או בשאר טומאו'
 שמטמאים טומאת ערב

בן הקוף ותנמא המצרי וישמעאל בן פיאני
 עשו אחת אחת : ו"כבש היו עושים מהר
 הבית להר המשחה כיפין ע"ג כיפין וכיפה
 כנגד האוטם מפני קבר התהום . שבו בהרן
 השורף את הפר' ופרה וכל מסעדיה יוצאין
 להר המשחה : ו' לא היתה פרה רוצ' לצאת
 אין מוציאין עמה שחור' . שלא יאמרו שחור'
 שחטו ולא אדומה שלא יאמרו שתי שחטו
 ר' יוסי אומר לא משום זה . אלא משום
 שנאמר והוציא אותה לבדה . וזקני
 ישראל היו מקדימים ברגליהם להר
 המשחה . ובית טבילה היה שם ומטמאים
 היו את הכהן השורף את הפרה מפני
 הצדוקים
 שלא

זמני וזד"ה א' גד"ו כתוב אליו עיני . ועוד שלישי בנחמיה ו' פ'
 ליועני וזד"ה א' ח' ליני : ו' וכבש היו עושי' ובמשנה ב' פ' ד'
 דשקלים אפליגו תנאי משל מי עשאוה : להר המשחה . ששם
 היו שורפים אותה . ובספי"ב דזכמים תניא דחון למחנה
 דכתיב צפרה אדומה כיינו חון לג'
 מחנו דומיא דשריסק הפרה כיפני
 קבר התהום . פי' הר"ב שלא תהיה
 שם טומאה רגולה שהיא בוקעת
 ועולה ; כדלעיל משכ"ב ע"ג ששם
 היו רגלי כיפה זו מכוונים על רגלי
 כיפין שלמעלה . ושלמטן יא"כ נמלא
 ששם היטה טומאה רגולה בקרקע
 לכנגד רגלי הכיפה היטה בוקעת
 למעלה ומטמא לכפיה עובר למעל'
 על הכבש מהר"ם : ופרח וכל
 מסעדיה וכו' כתב הר"ב ואף ע"כ
 דפרה אינה מקבלת טומאה מחיים
 כו' ואי משום מסעדיה נמי לא היו
 צריכי' לכבש דא"ג נטמאו לא חכס'
 לנבסו ולא מידי שלא היו עוסקים
 עם הפרה לא משיים להביא' להר
 המשח' : ו' שרא' יאמרו שמי' שחטו
 פי' הר"ב ורממא אמר ושחט אות'
 ולא אותה ואת חברתה וא"ת וכיון דייק אותה דושחט אחת
 אצטריך לטעם שלא יאמרו ולא דייק נמי אותה דהוניה כדדייק
 ר' יוסי הא מלתא מתרצה בגמ' פ"ד דיומא ד' מ"ב דת"ק ר"ש
 פוא דדריש טעמיה דקרא' ואמר' דאיכא ציניכוו דאסיק חמור בהדה דלפ"ק שרי דליכא שחט יאמרו לר' יובי אסור דהא אותה כתיב
 ויזה צריך לי עיון על הרמב"ם שצ"ד מה' פרה (הל' ט') כתב לטעמא דת"ק דהכא וצמקומו' הרבה פוסק שלא כר"ש דדריש טעמא
 דקרא וכת"ש כבר צמטנה ה' פ"ב דיבמות והכ"מ לא העיר צוה וליכא למימר דכיון דסתם לן ר' כוותיה . דהא כיון דטעמיה משום
 דדריש טעמא דקרא אי בעלמא לא ס"ל כוותיה' נליכא לפסוק הלכה כמותו דודאי דזיל בפר טעמא אית לן למימר . ולא לפסוק
 הלכה אלא אחר טעמו של דבר : רי"א לא משום זה . כלומר אינך צריך לומר משום ושחט אותה אלא בהוצאה גופה כתב קרא
 והוציא אותה אותה ולא חברתה מהר"ם : ברגליהם משים חצוב מצוה לא היו רוכבים : ובמטמאים היו כו' פי' הר"ב כמה
 שהיו סומכים ידיהם כו' כ"כ הר"ש . וכן מלאטי בתו' צרם דיומא' וכתבו הטעם דאלו בטומאה דאורייתא לא היו מזלזלים כולי
 האזי ואני תמיה דכיון שכל ענמה של טומאה זו היתה להוציא מלבן של צדוקים והרי טומאת בגדי אוכלי קדש שהן מדרם להטאת
 אינה אלא מעלה מד"ם שאתרו אין שמירתן של אלו חשובה שמירה כמ"ש הר"ב צ"ב דחגיגה : ואם כן לא היו חוששים
 ה' צדוקים לטומאה זו ואבחי מעורב שמש היה לפי סברתם . לפי טבילה זו שיעבול אחר טומאה זו דמגע כהן אחר כו' . טבילה
 שאינה צריכה היא לדרו' . וי"ל דמ"מ מראין היו לצדוקים צוה שאנו אין חוששין למעורבי שמש . וצוה מוציאין אנו משמע' הכתוב
 דאיש טהור מכברתם שהיא הפך הקבלה . וצרו אפתא פ"ב מעשה צריב"ז שידע צאהד שהעריב שמו וצא לשרוף את הפרה וצא
 וסמך שתי ידיו עליו וכו' ירד וטבל וכו' צרם לו באזנו א"ל בן זכאי כו' משמע כדברי התוס' דהא לא תני שטמאיהו צ"פ דלקמן
 משנה ד' פלוגתא דר"א ורבי יהושע מפרש הרמב"ם דפלוגי דכתיב דלר"א טומאה דרצנן עניד היכרא לצדוקים ולר"א לא . והר"ב
 והר"ש פי' בענין אחר איכא למשמע דס"ל דאף לרבי יהושע איכא היכרא לצדוקים בטומאה דרצנן ושבו מלאטי כדברי בתוס' פ"ג
 דחגיגה דף כ"ג שכתבו דכס' יוכת ידים הוי הטומאה דכתיב שחטו ורממא אמר ושחט אותה ורממא אמר ושחט אותה
 ע"ה מטמא ונגעו בו בזה שיש לעשותה בעבול יום ע"כ . והביאו ראייה לדבריהם דכסמיה הוי הטומאה . מעובדא דריב"ז
 שכתבתי . ועוד כתבו ראייה מהקוספתא דהני כל' ז' ימים היו אחיו ההכנים רגילים לפרוש הימנו וציום השמיני היו מוגעין בו
 ומטמאין אותו וחוזרין ומטבילין אותו ונעשה בעבול יום ע"כ . ועיין מ"ש בשם הר"ש במשנה ה' פי"א . ואחר שכתבתי כל זה מלאטי
 עוד להתוס' פרק ב' דזכמים דף י"ז שכתבו ג"כ דמגע סמיכות ידיהם טמאיהו (ולא בענין אחר דאע"ג דטבול יום כשר צפרה
 מדאורייתא אפשר דמדרבנן פסול כמו בגדי אוכלי קודש כו' אלא כנגיעות ידי אחיו הכהן וטמאיהו) ומסיימי ואיכא צוה היכרא
 לצדוקים וכתבו דעוד יש לפרש דטבול יום ממש היה כשר בה . והא דבגדי אוכלי קדש מדרם להטאת . משום היסח הדעת דשאר
 טומאות ע"כ :

אדם הלכה
 ב יומא סב
 סם עכ"ל
 ג סם עכ"ל
 יומא כ כניגמ
 כג ונסים כל'

במעורבי

במעורבי שמש היתה נעשית * כתב הר"ב שהיו דורשים כו' וכה"ל ובה"ל ובה"ש ובה"כ ובה"ס ומיהו שהרי נמצא בכתוב ג"כ שנקרא טהור כשלא העריב שמשו במזרח ורחץ את בשרו במים וטהר והוא למעשר כדתנן במסנה ג' פ' י"ד דנגעו ועוד דבתגלחת ראשול

שעדולת טהר אף למעשה"ל לשוב למטה כתיב ג"כ ורחץ במים וטהר ואולי שבכלם מלריכוס הלוקים הערב שם ולמדו מובא השם וטה' אבל התי' פירשו בפ"ח דיבמות ד' ע"ג ובפ"ד לוימא ד' מ"ג אדילפי' מקרא דטהור היינו טבול יום כמו שפירשנו בסמוך וזוהי קשה להם למאי איתרבי קר' דהכי תיסק אדעתו לפסול דהא הו"ל לאו עבוד' היא

(שהיו רש"י לא יהיו) אומרים במעורבי שמש היתה נעשית : ח סמכו ידיהם עליו ואומרים לו אישי כהן גדול טבול אחת ירד וטבול ועלה ונסתפג ועצים היו מסודרים שם * עצי ארזים וארזים וברושים ועצי ריאה חלקה ועושין אותה כמין מגדל * ומפתחין בה הלאות וחזיתה

במעורבי שמש היתה נעשית שהיו דורשים ואסף איש טהור און טהור לא שהעריב שמשיוכן הוא אומר (ויקרא כ"ב) ובה השמש וטהר חכמים קבלו דטהור האמור בפרשת מטות טהור למעשר קאמר דהיינו טבול יום : ח אישי כ"ג לפי שפעמים נעשית ע"י כ"ג אבל בכל כהן הוא כשרה בין

ככ"ג בין כנסן בין בהדיא אכסתפגי ונתקנה עינים לעשות מהן מערכה לשריפה מסודרים שם. וארטיפ' ל' טעם ארונוגסס יגדל האמו' בישיע' מ ד' ויין ארוז הוא וכן ברושים וכל הקדעני' דקחשי' עדיס משאר עני' לצור' שרישית' כתיב מגדל רחב מלמטה וזרה עלמל' : ופוקחי כהן חלונות להכניס בהן האש להבעיר העצים :

כיון כשר בור' ומסקין מדקשי' קרא אהנהה במקום טהור ס"ד דבעי' נמי גברא שיחא טהור גמור וזה מתקבל יותר לומר שהיא היתה טעויה ה' דוקין ומ"ש הר"ב לחכמים קבלו דטהור האמור בפרשת מטות טהור למעשר קאמר יבג' שכתבתי ולפי' מקרא דכתיב וזהו הטהור על הטמא טהור מכלל שהוא טמא למד על טבול יום שכשר בפרה ופירש' דמכדי בטהור עסקי' ואתי' דכתי' לעיל מתי ולקח אוזב וטבל במים איש טהור למה לי למהדר ולכתוב והוא הטהור לכאוב והוא על הטמא לא טהור כל דהו"ל לשונו בס"ג דחגיב' ד' כ"ג וכתבו התי' דיומא וא"ת ויכיו' ולפי' מהוזה להכשיר טבול יום בשאר עבודות דפרה' מה להזאה שכן ור' כשר בה' (כדתניב' ס"ס בחר') [מסנה י'] ו"ל דאפי' כיון דעקר טהרה בהזאה אחת ואכשר בה רחמנא טבול יום כ"ס בשאר עבודות ז' א"ת ואימא לרבות מחוסר כפורים שהעריב שמשו דלא מחוסר לא כפרה לחודה אבל טבול יום לא יזארי' דמוקמא קרא בטומאה דכתיבא בהאי פרש' כגון טומא' דלא שייך [בה] כפרה והכי אמרי' בובחים פ"ב [ד' יו'] [זלמ' ד מחוסר כפורים] כשרה קסבר טומאה דכל התורה כולה (האי טבול יום דאכשר ביה קרא) וכיון דמכשרי' טמא מק דאיירי בזהו פרה' ה"ה כל טבול יום אפי' אותו שמהוסר כפרה ומ' דמחוס' כפרה פסול קסבר טומאה דאזתה פרה' היינו טבול יום דמת דלאו מחוסר כפרה אבל דוב ומזורע לא אפי' העריב שמשו כיון דמחוסר כפורים פסול (ע"כ) (אע"ג דטבול יום דטמא מת כשר) : ח סמכו ידיהם עליו לפי' הר"ב דלעיל היתה הסמיכה כדי לטמאותו אבל לפי' הרמב"ם שטמאותו בשרן טמא מאי סמכו אולי שכך היתה מנהגם דרך חצוב וכבוד בעלמא לסמוך ידיהם ולומר אישי כו' וכן משמע מל' הסוספתא דלעיל דריב"ז בא וסמך שתי ידיו עליו ואל' אישי כ"ג מה אפה נאה להיות כ"ג ירד וטבול אחת ממה שאמר מה אפה נאה כו' נראה שכל זה דרך חבה וכבוד וגדולה היה לו ומיהו לפי' הר"ב סמיכה דריב"ז נמי לטמאותו היא ולכאורה מוכח כפירושו מדלא תניא שטמאותו וסמך כו' וכת"ש לעיל : אישי אדוני כ"ס הר"ב במשנ' ג' פ"ק דיומא : ברהן גדול כת' הר"ב לפי שפעמים נעשית ע"י כ"ג אבל בכל כהן כשרה כו' ובר"ם דלקמן פלוגתא דת"ק ור' יהודה דת"ק סבר דדוקא ככ"ג וכן סתמא דפ"ק דמדו' משנ' ג' וזש"פ ג"כ הר"ב דר"מ היא ואינה הלכה וכבר תמהו ס"מ על הרמב"ם בפ"א מה"פ (הל' י"א) ונדחק דבספרי' ת"ק ר"מ ורבי יוסי ור"ש ור"א כו' יהודה ס"ל ועוד דסתמא אחר אשכח הרמב"ם בריש פרקין דתנן סתמא מפרישים כהן השורף את הפרה כו' ודייק הרמב"ם מדלא קתני כ"ג השורף כו' מדע שכל כהן כשר לשריפתה ובכאן כתב דלכ"י קתני כ"ג שהוא ספור מה שנגשה תמיד לפי שכ"ג היה שורף אותה ואע"פ שהיא כשרה בהדיוט כמו שפירשנו ע"כ ועוד כתב דבפ' טרף בקלפי' (ד' מ"ג) משמע דלמ' ד כהן הדיוט נראה שפירוש על מ"ש הרמב"ם דתמיד נעשית בכ"ג ייש לי כדמות ראי' לדבריו מדאבא שאלו במשנה ב' פ"ד דסקל' דאמ' שכבש הפרה כהני גדולים עושים אותה משל עמון איכא למשמע מינה שהכהנים גדולים היו הרגילים להתעסק בה ולשרפה ואע"פ שפסק שם שאין הלכה כמותו היינו בשל מי היתה נעשית אבל מ"מ ממה שאמר אבא שאל שיהיה נעשית משל כ"ג יש לנו לתלות שכתבו זו היתה לפי שסבור היה האיל והכהנים גדולים שורפי' אותה תמיד מסתמא משלכן היתה נעשית אפי' שגאמר דאבא שאלו כר"מ ס"ל אבל יותר יש לנו לומר דאבא שאלו פלוגתא דר"מ ורבנן ס"ל נמי כרבנן. מבי' אחת וכן העתיק הרמב"ם בפ"ג מה' קרה (הל' ב') וגם בתוספת' כך שנוי' ויראה לי דלפי שהיו מפרישין לכ"ג לפרה בדרך שפירשין אותו ביום הכפורי' וכי סיטי דלא תיסק אדעתין שכמו דשם היו חמשה טבילות דה"ג יהיה צריך לכל הנמשה להכי אמרו לו טבול אחת : ונסתפג פירש הר"ב ונתקנה פירשתי במשנה ה' פכ"ב דשבת : ועצי חלנה חלקה ולא יותנה בחלקות במיני הארוז לפי שהוא (החלק) הרמב"ם : ופורתחין בהן חלונות פי' הר"ב להכניס בהן האש כו' לא דק שדברים הללו לקחן מפי' הרמב"ם ולשונו כך הוא מפתחים חלונות במקו' עובי העני' שיכנס בהם האש להבעיר במהרה ע"כ לא כת' שמכניסין שאין מכניסין לא

היתה נעשית : ח סמכו ידיהם עליו ואומרים לו אישי כהן גדול טבול אחת ירד וטבול ועלה ונסתפג ועצים היו מסודרים שם * עצי ארזים וארזים וברושים ועצי ריאה חלקה ועושין אותה כמין מגדל * ומפתחין בה הלאות וחזיתה

כיון כשר בור' ומסקין מדקשי' קרא אהנהה במקום טהור ס"ד דבעי' נמי גברא שיחא טהור גמור וזה מתקבל יותר לומר שהיא היתה טעויה ה' דוקין ומ"ש הר"ב לחכמים קבלו דטהור האמור בפרשת מטות טהור למעשר קאמר יבג' שכתבתי ולפי' מקרא דכתיב וזהו הטהור על הטמא טהור מכלל שהוא טמא למד על טבול יום שכשר בפרה ופירש' דמכדי בטהור עסקי' ואתי' דכתי' לעיל מתי ולקח אוזב וטבל במים איש טהור למה לי למהדר ולכתוב והוא הטהור לכאוב והוא על הטמא לא טהור כל דהו"ל לשונו בס"ג דחגיב' ד' כ"ג וכתבו התי' דיומא וא"ת ויכיו' ולפי' מהוזה להכשיר טבול יום בשאר עבודות דפרה' מה להזאה שכן ור' כשר בה' (כדתניב' ס"ס בחר') [מסנה י'] ו"ל דאפי' כיון דעקר טהרה בהזאה אחת ואכשר בה רחמנא טבול יום כ"ס בשאר עבודות ז' א"ת ואימא לרבות מחוסר כפורים שהעריב שמשו דלא מחוסר לא כפרה לחודה אבל טבול יום לא יזארי' דמוקמא קרא בטומאה דכתיבא בהאי פרש' כגון טומא' דלא שייך [בה] כפרה והכי אמרי' בובחים פ"ב [ד' יו'] [זלמ' ד מחוסר כפורים] כשרה קסבר טומאה דכל התורה כולה (האי טבול יום דאכשר ביה קרא) וכיון דמכשרי' טמא מק דאיירי בזהו פרה' ה"ה כל טבול יום אפי' אותו שמהוסר כפרה ומ' דמחוס' כפרה פסול קסבר טומאה דאזתה פרה' היינו טבול יום דמת דלאו מחוסר כפרה אבל דוב ומזורע לא אפי' העריב שמשו כיון דמחוסר כפורים פסול (ע"כ) (אע"ג דטבול יום דטמא מת כשר) : ח סמכו ידיהם עליו לפי' הר"ב דלעיל היתה הסמיכה כדי לטמאותו אבל לפי' הרמב"ם שטמאותו בשרן טמא מאי סמכו אולי שכך היתה מנהגם דרך חצוב וכבוד בעלמא לסמוך ידיהם ולומר אישי כו' וכן משמע מל' הסוספתא דלעיל דריב"ז בא וסמך שתי ידיו עליו ואל' אישי כ"ג מה אפה נאה להיות כ"ג ירד וטבול אחת ממה שאמר מה אפה נאה כו' נראה שכל זה דרך חבה וכבוד וגדולה היה לו ומיהו לפי' הר"ב סמיכה דריב"ז נמי לטמאותו היא ולכאורה מוכח כפירושו מדלא תניא שטמאותו וסמך כו' וכת"ש לעיל : אישי אדוני כ"ס הר"ב במשנ' ג' פ"ק דיומא : ברהן גדול כת' הר"ב לפי שפעמים נעשית ע"י כ"ג אבל בכל כהן כשרה כו' ובר"ם דלקמן פלוגתא דת"ק ור' יהודה דת"ק סבר דדוקא ככ"ג וכן סתמא דפ"ק דמדו' משנ' ג' וזש"פ ג"כ הר"ב דר"מ היא ואינה הלכה וכבר תמהו ס"מ על הרמב"ם בפ"א מה"פ (הל' י"א) ונדחק דבספרי' ת"ק ר"מ ורבי יוסי ור"ש ור"א כו' יהודה ס"ל ועוד דסתמא אחר אשכח הרמב"ם בריש פרקין דתנן סתמא מפרישים כהן השורף את הפרה כו' ודייק הרמב"ם מדלא קתני כ"ג השורף כו' מדע שכל כהן כשר לשריפתה ובכאן כתב דלכ"י קתני כ"ג שהוא ספור מה שנגשה תמיד לפי שכ"ג היה שורף אותה ואע"פ שהיא כשרה בהדיוט כמו שפירשנו ע"כ ועוד כתב דבפ' טרף בקלפי' (ד' מ"ג) משמע דלמ' ד כהן הדיוט נראה שפירוש על מ"ש הרמב"ם דתמיד נעשית בכ"ג ייש לי כדמות ראי' לדבריו מדאבא שאלו במשנה ב' פ"ד דסקל' דאמ' שכבש הפרה כהני גדולים עושים אותה משל עמון איכא למשמע מינה שהכהנים גדולים היו הרגילים להתעסק בה ולשרפה ואע"פ שפסק שם שאין הלכה כמותו היינו בשל מי היתה נעשית אבל מ"מ ממה שאמר אבא שאל שיהיה נעשית משל כ"ג יש לנו לתלות שכתבו זו היתה לפי שסבור היה האיל והכהנים גדולים שורפי' אותה תמיד מסתמא משלכן היתה נעשית אפי' שגאמר דאבא שאלו כר"מ ס"ל אבל יותר יש לנו לומר דאבא שאלו פלוגתא דר"מ ורבנן ס"ל נמי כרבנן. מבי' אחת וכן העתיק הרמב"ם בפ"ג מה' קרה (הל' ב') וגם בתוספת' כך שנוי' ויראה לי דלפי שהיו מפרישין לכ"ג לפרה בדרך שפירשין אותו ביום הכפורי' וכי סיטי דלא תיסק אדעתין שכמו דשם היו חמשה טבילות דה"ג יהיה צריך לכל הנמשה להכי אמרו לו טבול אחת : ונסתפג פירש הר"ב ונתקנה פירשתי במשנה ה' פכ"ב דשבת : ועצי חלנה חלקה ולא יותנה בחלקות במיני הארוז לפי שהוא (החלק) הרמב"ם : ופורתחין בהן חלונות פי' הר"ב להכניס בהן האש כו' לא דק שדברים הללו לקחן מפי' הרמב"ם ולשונו כך הוא מפתחים חלונות במקו' עובי העני' שיכנס בהם האש להבעיר במהרה ע"כ לא כת' שמכניסין שאין מכניסין לא

במקו' עובי העני' שיכנס בהם האש להבעיר במהרה ע"כ לא כת' שמכניסין שאין מכניסין לא

וחזיתה מערב' פ"י המערב' ומראיתה והוא המקום שמאחיזין
בו את האור . היה פונה לצד מערב . דהיינו כלפי המקדש .
שהמקדש היה למערבו של הר הזיתים : מן החבל של מגב . חבל
עשוי ממין של גמיו . כדי שיהיו כל מעשיה בדבר שאינו מקבל

טומאה : ופניה למערב . לצד
המקדש : ר' יהודה אומר בימינו
היה מקבל . כשאר קבלת הדם
של קדשים . שאם קבל בשמאל
פסול ואין הלכ' כר' יהודה . שכיון
שזין דמה נורק על גבי המזבח .
אינה כשאר קדשים לענין זה :
ומזה בימינו . דכתיב ולקח לעזר
הכהן מדמה בצלבעו . הרגילה
שבצלבעות . כלומר אצבע היד
הימני' שאדם מתמשש בה תמיד :
כנגד בית קדשי הקדשי' כדכתיב

(במדבר יט) והוא אל נכח פני אהל מועד : על כל הזייה טביל'
על כל הזייה שהיה מזה היה טובל אצבע בדם . דשירי הדם
שבאצבע פסולין להויה : גמר מלהוות קינח ידו בגופה שלפניה .
כדי שישרף הדם עמה כדכתיב ושרף את הסרה את עורה ואת
בשרה ואת דמה ובין הזאה להזאה תקנח אצבעו בששת המורק
ולא בגופה של פרה משום נימין הדבקין באצבעו . וגנאי
לעשות בהן הזייה :

בחזיתה דלקמן (אלא) דהחלונות היו במקום שיש עצי עבים לא
יהיו נדלקים במהרה וע' החלונות שילך שם הרוח . נדלקים
מהרה וז"ל הרמב"ם בחבורו פ"ג מה"פ (הלכה ב') ומפתחים
בה חלונות כדי שתהיה האור מלבבת בהן ע"כ . והוא ענין

וחזיתה מערבה : מן כפתורה בחבל של
מגב . ונתנוה ע"ג המערבה ראשה בדרום
ופניה למערב . הכהן עומד במזרח ופניו
למערב שחט בימינו וקבל בשמאל . ר'
יהודה אומ' בימינו היה מקבל ונותן לשכניו
ומזה בימינו . טבל והזה שבע פעמים כנגד
בית קדש הקדשים על כל הזייה טביל' . גמר
מלהוות קינח את ידו בגופה של פרה .
יד

הפחה באש להדליק המצויס .
כדתנן פ"ד כ"ק משנה ד' ליבה
לבהת הרוח . והמפרש למסכת
תמיד פ"ג משנה ד' כתב כענין
הזה על וחזיתה כמו שהעתיקו
שם בס"ד ואם נפסד לוח' שהר"ב
מדפסיה פירש שיכניסו בו
שסובר שגם החלונות עשויות
להכניס האש בהן כמו בחזיתה .
אלא ששם היתה ההחלה ועיקר
ההדלקה . הנה אומר שלפירושו
זה מערבה מוכח גם על החלונות

ה' עירובין נכסי
מ"פ פ"ג תה'
פרה מדמה
ה' ב'
זכרים כג'
מנסות

וה"פ ומפתחים בה חלונות וחזיתה וכלם היו למערב . אע"פ
שאין נראה כן מדברי הר"ב דה"ה וחזיתה כו' לפי שמפרש הכל
על חזיתה לבד . אבל מפירושו שבמסכת תמיד שם גראה כמו
שכתבתי וע"ש : מן בחבל של מגב . פיר' הר"ב כדי שיהיו כל
מעשיה בדבר שאינו מקבל טומאה . ולפי זה כל החבל ואפי' איש
של מגב כשר שהרי אינו מקבל טומאה הואיל ואינו ארוג כדמוכח
מפי' הר"ב ספכ"ג ורפכ"ז ממסכת כליה ול' הר"ש לפי שהוא מין
שאין מקבל טומאה שיהיו כל מעשה פרה זמרה ע"כ . וכ"כ

התוס' פ"ה דערובין דף כ"ח (ד"ה בחבל) בחבל המגב אע"ג דשום חבל אינו מקבל טומאה דבעינן טויו וארוג כדאמר בס' במה אשה
(דף ס"ד) משום מעלה דפרה צעיר וממין שאינו מקבל טומאה : ראשה בדרום ופניה למערב . ובמסנה ח' פ"ג דיומא תקן
כה"ג בפרו של כה"ג ויהיב הר"ב טעמא שלא היה ראשו למערב כנגד הכיכל סכן היה מן הראוי . אלא שא"כ אחריו למזבח
ושמא יטול גללים והכא דמזבח אין כאן תקשה לן שיהא ראשו למערב . ואולי דהואיל והתם במקדש כך היה רצו חכמי' לעשות
בפרה כיונא בזה ושלא לשנות : ר"א בימינו היה מקבל . ובתובפתא הביאה הר"ש ר"א בימינו היה שוחט ונותן הסנין לפניו
או ליה טעמו בצדו ומקבל בימינו כו' ע"כ ומיירי שזה טעמו בצדו . טהר ענינו לפרה כמותו דאל"כ לפי' הר"ב דלעיל דבסמיכת
ידיס מתטמא הרי נטמא עכשיו שא"א שלא יהא ניסט ממנו : וכמזה בימינו . כתב הר"ב דכתיב וכו' בצלבעו הרגיל' שבאצבעות
כו' ותימה לי דתיפוק ליה דלא צד גופו אינו אלא של ימין . כת' הר"ב במסנה ה' פ"ז דזבחים עיין מ"ש שם בס"ד (ד"ה ומלק) ואף
לר"ש שכתבתי בס"ד דמנחות משנה ד' דבהדי כהונה בעינן א' צעירי ימין דזוקא הוא דאלו בהדי אצבע לא בעי כהונה כדמיתא
בהדיא פ"ק דמנחות דף י"ח פ"ב דזבחים דף כ"ד . ולכן נ"ל דהר"ב לקח הדברים הללו מפי הרמב"ם ולא דק בהו . דהרמב"ם
ימין מאצבע מסיק ושיהיה באצבע הסמוך לגודל דזיק לה מאצבעו . וז"ל העיקר אללנו נאמר אצבעות בתורה כהן וסרטן לך
הכתוב באחד מהן ימנית אף כל ימנית והנה כל אצבע שבתורה סתם . הוא אצבע מיד הימני (והוא אצבע השני) מן האצבעות
והוא אמרם הרגילה שבאצבעות ר"ל המוכנת שימוש בה עכ"ל . וכל דברי הרמב"ם הללו הוא בספרי פרשת חקת אצבעו .
המיומנית שבימין הרגילה שבאצבעות ע"כ : כנגד בית ק"ק . כתב הר"ב כדכתיב והוא אל נכח פני אהל מועד ותמכהי דככל
מקום שאמר אהל מועד המכוון הסיכל . וכו' שטינו במסנה ד' פ"ב דמדות שהכהן השורף את הפרה כו' ומתכוין ורוא' בפתחו
של היכל ולא הוכירה שם קדש הקדשים . ובספרי שטינו והוא אל נכח פני אהל מועד . שהוא מתכוין ורואה פתחו
של היכל בשעת הואת הדם : על כל הזייה טבילה . כתב הר"ב דשירי הדם שבאצבע פסולים דהכי לא כתיבי שבע פעמי' גבי
אצבעו כמו במזורה דפירש הר"ב במסנה י"ד פ"ד דנגעים . דז' פעמים אטבילת אצבע גמיו קאי אבל קשה א' כמלן הכא
לפסול השירים שבאצבע וראיתי בספרי ומייתי לה נמי הר"ש בקצור במסנה ב' פרק דלקמן . והוא אל נכח פני אהל מועד וגו'
למה נאמר והלא כבר נאמר מדמה באצבעו ומה ת"ל מדמה . לפי שהוא אומר ז' פעמים שומע אני ז' הזיות וטבילה אחת ת"ל
מדמה שבע פעמים מגיד שחור לדם שבע פעמים : גמר מלהוות כו' . כתב הר"ב ובין הזאה להזאה תקנח אצבעו בששת
המורק בגמרא פ"א דזבחים דף ל"ג ובפ"ק דמנחות ד' ז' אמרינן כדכתיב בסורי וכו' ופירש"י גבי כלי שרת כתיב בספר עזרא וכן
מורקים ועל שם שמקנח בו אצבעו קרי להן כסורי . לשון וכשר ידיה דגבוראלון בגמ' (ד' נ"ו) באגדת חורבן הביית וקשיא ז'
כלי שרת מחו צעי הקס דקבלה ביד היתה ומנאמי להראב"ד ברפ"ג מה' פרה
שכנס

אם ח"י' ע"ב
ב' ח"י' ג'
פ"ס פרה אלות'
ע"ב
ב' ח"י' ח'
מ"י' ט'
ד' ס"ט ג'

שכתב בלשון הזה תזרק מאי בעי התם וז"ל שא"א שלא יקבל
במזרק ולא להיות ממנו אלא להביאה לשריפתה שר"י לשרוף
אח כולם דם וכשר ועור ושרש ע"כ ודעת הרמב"ם בפ"ג מה"ס
(הלכה ב') שלא היה שוט מזרק וכל הקיזומים היו בגופה של
פרה ואין להאריך בזה ומ"ש
הר"ב מסוס נימין כו' וגנאי כו'
כך פירש"י בזבחים (ד' ז"ב)
אע"פ שבמנחתו לא פ"כ וזמנתי'
(ד' ז"ד) ה"א (אלא) כתבו התוספות
דה"כ חיישי' בנימין בפ' כל כתבי
(ד"ק"ג) גבי מפשיט את הפסח
עד המזה ואני העתקתיה ברפ"ו
דפסחים (ד"ה וזריקת):
אלתות פ"ה"ר"ב לשון אלי'
כמו זבוח האודים
העשנים בישע"ו:
י נבקעה פירש הר"ב ממחמת
האור כו' דכתיב אל תוך שריפת לא קודם שיצת

ירד והצית את האש באלימות ר"ע אומר
בחריות: י' נבקעה ועמד חוץ מגתה נטל
עין ארז ואזוב ושני תולעת אמר להן עין
ארז זה עין ארז זה אוזב זה אזוב זה שני
תולעת זה שני תולעת זה ג' פעמי' על כל
דבר ודבר והם אוזבים לו חוץ (גמ' ה"ו) ג'
פעמים על כל דבר ודבר: י"א 'ברבן בשירי
הלשון והשליך לתוך שרפתה ג' שרפה
חיבטין אותה במקלות וכוברין

אלמות עזים קטנים שמליביין בהם עזי המערכה אלתות
לשון אליה כמו זבוח האודים: בחריות זמורות של דקלי ואין
הלכה כר' עקיבא: י' נבקעה הפרה מחמת האור אבל אם לא
נבקעה לא דכתי' אל תוך שריפת לא קודם שיצת האור ברוב'
לא אחר שתעשה אחר וכו' הדין
אם קרעה נכסין אחר שיצת האו'
ברובה: ועמד הכהן חוץ מבית
גומא שהיתה בקרקע כמין גת
עשויה לשריפת הפרה וכשהיה
משליך עץ ארז ואזוב ושני תולעי'
צריך שיצמוד חוץ לאותה גומא:
עץ ארז: אגודה שיש בה עץ ארז
ואזוב כרוכים עם שני תולעת:
עץ ארז זה לפי שיש מינים הרבה
שדומין לארז ואין כשרין:
לכך צריך להודיע שזו שנותה
עליו תורה וכן באזוב: וכן בשני
תולעת ואזוב הוא שקורין לו בערבי צע"ר. ושני תולעת הוא
צמר כבוע כבוע הנקרא בערבי כרמ"ו ובלע"ז קרמ"ו: י"א
כרכן: לעץ ארז ואזוב בשירי לשון של צמר שהוא כבוע בשני
תולעת שהיתה ארוכה ובמה שהיה עודף ממנה על עץ הארז
ואזוב היה כורך שלשמן יחד כדי שיהא להן כונד: ויפלו לתוך
שריפת הפרה ולא תקלוט השלכת את הלשון: ואם לא כרכן
והשליך כל אחד בפני עצמו כשרה: ובכררות

האור ברובה כו' ותמיהו דמשיח' האור ברובה עדיו לא שמענו
שזריכה בקיעה אכל הרמב"ם כתב עוד בפירושו ובחברו
דמאל תוך למדנו שישליך בקרבה בעת הבקע' ועכשיו שמים
וו שמענו שבהבקעה יושלך' ושיוצת האור ברובה ובספרי
שהביא הר"ב והשליך אל תוך שריפ הפרה שומע אני משתעש'
אשר ת"ל הפרה אי הפרה כו' הא כיצד משיצת האור ברובה
דברי ר' ישמעאל רע"א והשליך אל תוך שריפת הפרה שומע
אני משתעשה אשר ת"ל הפרה יכול יקרענה ויתננו בחוכה
דהרמב"ם ס"ל דלא פליגי ומר אחר חדא ומר אחר חדא (וכן הוא בפירושו בהדיא שכתב דרשה דר"י כלשונה ור"ח"ב
כתב וקבלו מוחת ג"כ באמרו אל תוך כו') אבל להר"ב ודאי דקשיא: דמדלח כתב לדרשא דמוך משמע דס"ל דפליגי וכן נראה
מפסגא דברייתא ור"ח"ב"ל להעתיק דברי ר"ע דס"ל דנטיין בקוע' לדרשה שהעתיק והיא דר"י לא: עינין אלא שיוצת האור
ברובה אבל ליכא לאקשווי מדכתב הר"ב דה"ה א"ה קרעה כו' דהיינו דלא כר"ע. דהא ר"ע מיעט יקרענה כו' דהא דמיעט ר"ע
היינו שיקרענה בעודו פרה ולא נשרפה אלא זריכה ביקוע וזה ה"ה (אלא) ע"י האור: הלכך לא ישליך קודם לכן ואפי' יקרעה.
אבל משהיא נראית לביקוע אם לא היו סיבה לא נבקעת וקרעה: כהא לא קאמר ר"ע דאטור וכן הרמב"ם בחבורו דפסק
לחרווייהו לדר' ור"ע כמו בפירושו: וז"ל בפ"ג מה"ס (הלכה ב') עד שיצת האור ברובו ותקרע בענה ואפ"ה בסוף הפרק כתב
בין שהשליך שלשתן כאחד בין כו' בין שבקעה מאליה: ואח"כ השליך בין שקרעה בידו או בכלי כשרה: וכן דברי ר"א בר' אדוק
בתוספתא שהביאה הר"ש: ומסיימת נחנה עד שלא היצת האור ברובה או משנעשית אחר פסולה ולכאורה כר"ש מעאל ולא
כר"ע אבל למאי דפרישית לדברי ר"ע אין מחלוקת בין שלשתן כלל: ועמוד חוץ מגתה: כתב הר"ב כשהיה משליך כו' צריך
שיצמוד חוץ וז"ל טעמא מדכתיב והשליך וסתם השלכה מרחוק היא: נטל עץ ארז: לכאורה שעורו כמו בטרת מזרע
(שהיה ארכו אמה) כדתנן במשנה ו' פ"ד דנגעים: אלא שהרמב"ם כתב שלא מצא מה שעורו וטעמו שבשני תולעת נשתנה
השעור כזמורש בדבריו דהכא משקלו ה' סלעים: דכפ"ד דיומא דף מ"א אמרו משקל עשר זוז ופ"י הוא שהם זוזים שביבודה
שמשקלן ה' סלעים בגליל כדתנן בס"י לתרומות משנה ח' ואלו למזרע שקל בלבד: כ"ז ש' בנגעים אבל שעור האזוב כתב גדלעיל
בנגעים: ושני תולעת: פ"י הר"ב הוא צמר כבוע כו' עיין בפירושו רפ"ד דנגעים ומ"ש ס"ס ב"ד: חו"ץ מגתה: פ"י הר"ב
גומא כו' כ"ש הערוך וכתבתי בשם התו' רפ"ד דזבחים: אבל שם פ"י הר"ב עזים מסודרים כמין גת וכן פ"י שם הרמב"ם: גם
הר"ב בר"פ דלקמן אבל הרמב"ם כגאון מפרש וז"ל אם נתלקח האש בה והובערו העזים וכלה האש זה העובי אשר היו העזים
(עבים) נקרא היוקוס גת: להדמותה כגם אשר דורכין בה הענבים אשר יסוד סדור (קלת גובה) הגרורים (ויסחטו קלת
גרורים) וישארו קלת ע"כ (הע"ם עבים נקרא): עשירי פעמים על כל דבר ודבר: שכן לשון חכמים כו"ש הר"ב במשנה
ג' פ"ג דשקלים ובעשיית הפרה הנריכו כן: ולא בהואה שעל טמאי מתים כמו שלא הנריכו כן בהואה דמזרע ויראה לי שלא
הוצרכו לתקן כן אלא כשנעשה בטומאי: כגון עשיית הפרה דתנן לעיל משנה ז' וזקני ישראל היו מקדימין ברגליהם בהר המשחה
וכן בקצירת העומר במשנה ג' פ"י דמנחות מגל: וזו מגל זו כו' דתנן שם שכל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם וכו' וכן
בחלוק הכעל חלוק הכעל ס"ז ב' דינמות מנות חלינה בשלשה כדתנן התם בס"פ: וגם רגילים לעמוד שם רבי' לראות הענין
ואף דשקלים חשני החסד לא נכנס

אני משתעשה אשר ת"ל הפרה יכול יקרענה ויתננו בחוכה
דהרמב"ם ס"ל דלא פליגי ומר אחר חדא ומר אחר חדא (וכן הוא בפירושו בהדיא שכתב דרשה דר"י כלשונה ור"ח"ב
כתב וקבלו מוחת ג"כ באמרו אל תוך כו') אבל להר"ב ודאי דקשיא: דמדלח כתב לדרשא דמוך משמע דס"ל דפליגי וכן נראה
מפסגא דברייתא ור"ח"ב"ל להעתיק דברי ר"ע דס"ל דנטיין בקוע' לדרשה שהעתיק והיא דר"י לא: עינין אלא שיוצת האור
ברובה אבל ליכא לאקשווי מדכתב הר"ב דה"ה א"ה קרעה כו' דהיינו דלא כר"ע. דהא ר"ע מיעט יקרענה כו' דהא דמיעט ר"ע
היינו שיקרענה בעודו פרה ולא נשרפה אלא זריכה ביקוע וזה ה"ה (אלא) ע"י האור: הלכך לא ישליך קודם לכן ואפי' יקרעה.
אבל משהיא נראית לביקוע אם לא היו סיבה לא נבקעת וקרעה: כהא לא קאמר ר"ע דאטור וכן הרמב"ם בחבורו דפסק
לחרווייהו לדר' ור"ע כמו בפירושו: וז"ל בפ"ג מה"ס (הלכה ב') עד שיצת האור ברובו ותקרע בענה ואפ"ה בסוף הפרק כתב
בין שהשליך שלשתן כאחד בין כו' בין שבקעה מאליה: ואח"כ השליך בין שקרעה בידו או בכלי כשרה: וכן דברי ר"א בר' אדוק
בתוספתא שהביאה הר"ש: ומסיימת נחנה עד שלא היצת האור ברובה או משנעשית אחר פסולה ולכאורה כר"ש מעאל ולא
כר"ע אבל למאי דפרישית לדברי ר"ע אין מחלוקת בין שלשתן כלל: ועמוד חוץ מגתה: כתב הר"ב כשהיה משליך כו' צריך
שיצמוד חוץ וז"ל טעמא מדכתיב והשליך וסתם השלכה מרחוק היא: נטל עץ ארז: לכאורה שעורו כמו בטרת מזרע
(שהיה ארכו אמה) כדתנן במשנה ו' פ"ד דנגעים: אלא שהרמב"ם כתב שלא מצא מה שעורו וטעמו שבשני תולעת נשתנה
השעור כזמורש בדבריו דהכא משקלו ה' סלעים: דכפ"ד דיומא דף מ"א אמרו משקל עשר זוז ופ"י הוא שהם זוזים שביבודה
שמשקלן ה' סלעים בגליל כדתנן בס"י לתרומות משנה ח' ואלו למזרע שקל בלבד: כ"ז ש' בנגעים אבל שעור האזוב כתב גדלעיל
בנגעים: ושני תולעת: פ"י הר"ב הוא צמר כבוע כו' עיין בפירושו רפ"ד דנגעים ומ"ש ס"ס ב"ד: חו"ץ מגתה: פ"י הר"ב
גומא כו' כ"ש הערוך וכתבתי בשם התו' רפ"ד דזבחים: אבל שם פ"י הר"ב עזים מסודרים כמין גת וכן פ"י שם הרמב"ם: גם
הר"ב בר"פ דלקמן אבל הרמב"ם כגאון מפרש וז"ל אם נתלקח האש בה והובערו העזים וכלה האש זה העובי אשר היו העזים
(עבים) נקרא היוקוס גת: להדמותה כגם אשר דורכין בה הענבים אשר יסוד סדור (קלת גובה) הגרורים (ויסחטו קלת
גרורים) וישארו קלת ע"כ (הע"ם עבים נקרא): עשירי פעמים על כל דבר ודבר: שכן לשון חכמים כו"ש הר"ב במשנה
ג' פ"ג דשקלים ובעשיית הפרה הנריכו כן: ולא בהואה שעל טמאי מתים כמו שלא הנריכו כן בהואה דמזרע ויראה לי שלא
הוצרכו לתקן כן אלא כשנעשה בטומאי: כגון עשיית הפרה דתנן לעיל משנה ז' וזקני ישראל היו מקדימין ברגליהם בהר המשחה
וכן בקצירת העומר במשנה ג' פ"י דמנחות מגל: וזו מגל זו כו' דתנן שם שכל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם וכו' וכן
בחלוק הכעל חלוק הכעל ס"ז ב' דינמות מנות חלינה בשלשה כדתנן התם בס"פ: וגם רגילים לעמוד שם רבי' לראות הענין
ואף דשקלים חשני החסד לא נכנס

בלא אחרים. וזירושלמי פסקו הרמב"ם בספ"ב מהל' שקלים. שהיה מדברים עמו משעה שיכנס עד שיצא כדי שלא יתן לתוך פיו. וכל דהיינו דקטב הרמב"ם שם הלכה ה'. אחד נכנס לפניו מן הלשכה והסומרים עומדים מבחוץ. והוא ח"ל אחרים וכו' ולא כתב סכ"מ שומרים אלו מנין לו. ולי נראה שהם אלו המדברים עמו וקראם שומרים שזה שדברו עמו היה. שהיה נשמר שלא יתן לתוך פיו. ומ"מ ז"ש שנכנס לבד לא אספרם מנה לי. יא רי"א במקצת של אבן כו' אשר לא יקבלו עומאה לתוספת השמיר הרמב"ם ועיין בריש פרק דלקמן

ובכברו של אבן אבני המטקין נקבים דקים ככזרה. ואין הלכ' כר"ס זעאל: שמור טיש בו אפר פסח ש"ז יכתשו אותו יעשי אפר: כותשין אותו ואם לא יחזו' כמו אפר מניחין אותו בין כך ובין כך בין שיחזו' אפר בין שלא יחזו' אפר: מולקין אותו לשלם חלקים לאחר שכברו את כל האפר בין

ובכברין אותה בכברות ר' ישמעאל אומר. במקבו' של אבן (גמרא) ובכברו' של אבן הית' געשית. שתור' שיש בו אפר כותשין אותו ושאיין בו מניחין אותו העצי' בין כך ובין כך היה נכתשו וחולקים אותו לשלש חלקים יא' ניתן בחל' וא' ניתן בחר המשתחה וא' היה מתחלק לכל המשמרות: פרק ד

אפר הפרה בין אשר עלים שנשרפו עמה. מולקין את האפר לשלשה חלקים: אחד ניתן בחל' למשמרת' כדכתבו והיזהר לעדת בני ישראל למשמרת' וא' ניתן בחר המזהה ובה היו הכהנים מקדשין: ואחד היו מתחלק לכל המשמרות וממנו היו מזין כל ישראל:

בסד"ה ושלא רחוק כו' ובפרק ה' משנה ד' וה': ושאיין בו אפר מניחין אותו עד שיעש מקצתו אפר כדי לקיים מצות שריפה. דכתיב את עורה ואת בשר ואת דמה ישרף. אבל ענש לא כתיב הלכך כותשים אותו עם השאך. אע"פ שלא נעשה אפר כ"ל מהר"ם: העצם בין שהיה בו

שמור בין שלא היה בו שמור. נכתש עם השאר וכשריף אכל ענש שנכתש בפני עצמו ולא נתערב עמו מאפר גמור. אם קדש בו פסול. דכתב' בתוספתא מהר"ם: חולקין אותו פי הר"ב בין אפר הפרה בין אפר העזי' ולשון סופר' ישרף שלא ימשיט לה עניס מרבה הוא לה חבילי (אוזב) וחבילי אוזב וין בשביל לרבות את האפר. הרמב"ם שכן כתוב ושרף את הפרה לעיניו

ואת עורה וגו' ישרף. למאי כ"מ הדרי' לכתב ישרף אלא למדרש הכי. והא דדייקו למתני אוזב דמניא בתוספתא הביאה הר"ם בס' דלקמן משנה ג' אר"י כשהיו מרבין לא היו מרבין אלא חבילי אוזב. מפני שאפרו יפה ומרובץ. פי' הר"ם. יפה שאין נעשה פחמין כשאר עניס: רישל' שוק חלקים. רבינו גבור אריה אס זכניהו אקרא והניח וגו'. למשמרת' וכן למי נדה. ובר"ר אליה מורחין כתב דקראי לגופיהו: אחד ניתן בחל' כו'. ולא יבא דבר מאפר הפרה בעורה אלא מוז לעורה כיון שפראה וזכרונה וזה לא ערו באפר הפרה והניח מחון למחנה בזקום ט אר הרמב"ם. ולא ידעתי למה הוצרך רש"י בפי החומש העתיק כ"ג דשל משמרות היה חוץ לעורה. והרי כ"ש דל חיל' וכ"ש דהר' המשנה ועיין מ"ש לקמן: ואחד ניתן בחר המשתחה פי' הר"ב ובה היו הכהנים מקדשים. וכן הל' בתוספתא הביאה הר"ם. ולכאורה מדשי' בלשניה ולא קא תני עיין בדקתני בישראל. דלאו בהזאת עינא מתיס אירי אלא בקדוש דפרטי' וא"כ אין ראייה לדבר זכר לדבר. דמניא בפ"ד דיומא דף מ"א: נכתבה הלשון מביא לשון אחר ומקדש. ופירש' כלו' ומקום שם כל מעשה פרה קרי ליה לשון קדוש. ע"כ ולפי זה החלק השלישי שממנה מוזין כל ישראל. לא לתעוטי כהנים אלא הויית כל תמתי מתיס קאמר. והכהנים בכלל כל ישראל הן ורש"י בפי החומש העתיק כ"ג לפרות אחרות מקדשים ממנה. אלא דקשי' דבמשה ג' משמע דמשל חיל היו מקדשים לפרה. (וכן הוא בהדיא בפירש"י פ"ק דיומא דף ד'. אבל כ"ל עמו המשנה שזכרתי יצא לו כו') ומיהו י"ל דלפי שעה היו לוקחין משל המשמרות ומניסין שם בחיל. וכשעלו מהגולה מתיס צורך שעה. היו מוכרחים ליקח משל החיל. ומ"מ לירוש' הר"ם ור"ב זכר הרמב"ם שפירשו בר"פ דמשל החלק הנתון למשמרת היו לוקחים למעשה הפיה. כ"ל דהא דקאמר מקדשים. היינו הויית תמתי מתיס שנכתבים ומשום דכהנים קדושים הם לאלהים. ומפני קדושתם מהרו בעומת מת' מה שאין כן ישראל הלכך נקט גבייהו מקדשין ודע שהרמב"ם בחבורו בפ"ג (הלכה ד) וגם בפירושו בנוסחת א' מתחלק גירסתו דבמתחלק למשמרות. כתב שהכהנים מקדשים ממנו. ודבר המשחה היו ישראל מוזין ממנו. ועיין לקמן: ואחד היה מתחלק לכל המשמרות כשון הרמב"ם כבר קדם לך דת זלת (מדות גבול) הכ"ד מקומות אשר היו בהן המשמרות. הנה בנותן הכ"ד מקומות יחלק שלישיה' ע"כ ונמצאו כל החלקים היו במקדש. אלא שחון לעורה היו כולם כדלעיל. אבל בעיני נראה דלכל המשמרות נתן הכ"ד משמרות כהנה הירוש' בכתוב. ונזכרו במשנה בסוף סוכה. והיה אולם בעיירותיהם וכדי שיוכלו כל ישראל לקחת מהם ולא ינטרו ליוסע לירושלים והרי אף בח"ל היה מוזין. כמ"ס במשנה ג'. ואף לגבי הרמב"ם דבשל משמרות כהנים מקדשים ממנו. יותר נכון לפרש משמרות כהנה דאלו ואלו הכ"ד שאתר הוא. היו כ"א מהם לויס ולפי' יזו לתוך דברי רש"י דלעיל דנקט גבי של משמרות חוץ לעורה. לא לאפוקי אינך. אלא דלא תימא כיון דלמשמרות כהנה נתחלקו. שהיו שומרים אותו בעורת כהנים. אלא ענש חלקם עכ"פ חוץ לעורה ובמקום שרצו. והראו לי שיגתן הרבס. ומדא מפלג לכל מטרות לויא' או אמרתי שאולי זהו דקדוקן שרש"י שפי' במשמרות שהן חוץ לעורה. דלא תימא. משמרות כהנים שהם שמרו בתוך העורה והיה א"כ חלקם אולם. אבל שהיו במשמרות חוץ לעורה שהם הלויס ששמרו חוץ לעורה כמ"ס הר"ב בריש מדות ואע"פ שכתבתי לעיל דבכ"א מקומות היו הלויס שומרים. היינו שהכהנים לא שמרו רק בג' מקומות אבל הלויס היוג"כ שומרי' באלו הג' מקומות אלא שהכהני' מבפני' והלויס מבחוץ. כמ"ס כל זה הר"ב בספ"ק. ונמצא שהיו כ"ד משמרות לויס. ולכא הו' מתחלקים כדבריו ונתן בן עזיאל:

הוא למכשיר ת"ק דכלל הקרבנו נמי כי האי גונא כשר כדתנן
בפ' כל הפסולים (דף ל"ה) חשב לאכול דבר שאין דרכו
לאכול כשר כגון מאכלי מזבח לאדם אבל חשב על מנת להאן
מדמה למחר פסל ת"ק דחטאת קרייה רחמנא ור"א סבר

דאין מחשבה פוסלת צפרה כלל
אפי' בהזאו' ואזלא לטעמי' דשלי
לשמה מכשיר בריש פירקין שאין
לה דין מדיני קדשים הואיל והיא
נעשית בחזן ואין הלכה כר"א:
ב כל העסוקין בפרה אדומה
באחת מכל עבודותיו בין בתחיל
בין באמצע בין בסוף: מטמאים
בגדים דכתיב והשליך אל תוך
שריפת הפרה וסמוך ליה וכבס
בגדיו הנהן וצריפתה כתיב
והשורף אותה יכבס בגדיו ואם

המשליך את האויב מטמ בגדי השורף לא כל שכן אלא בא
הכתוב ולמדך על כל העסוקים בפרה מחלה ועד סוף שיהיו
טעונים כבוס בגדים: ופסולים אותה במלאכה דכתיב ושחט
אותה ולא שיעשה מלאכה אחרת עמה בשעת שחיטתה וכן
צריפתה כתיב (ושרף את הפרה) ולא שיעשה מלאכה
אחרת עם שריפתה למדנו שמלאכה פוסלת בה משעת
שחיטה עד שתעשה אפר: אירע בה פסול בשחיטתה לא
שנתכלה בשחיטה דא"כ מטמאה בגדים משום נבלה אלא
פסול מחמת מלאכה דומיא דאירע בה פסול בהזאתה אינה
מטמאה בגדים דכיון דשחיטתה בפסול אם כן לא נעשה בה
עדין לשם פרה כלום בכשרות אבל אירע בה פסול בהזאה
בכר נעשית השחיטה בהכשר: לעולם מועלים בה הנכה
מזכה בן לפני שריפתה בין לאחר שריפה חייב קרבן מעילה
עד שתעשה אפר אבל לאחר שנעשית אפר אין באכר משום
מעילה דכתיב חטאת היא חטאת מלמד שמועלין בה היא
בה מועלין באפרה אין מועלין: ומרבין לה עמים נמי דוקא
עד שתעשה אפר: ומעשיה

ר"א אומר אין מחשבה פוסלת בפרה:
ד"ב כל העסוקין בפרה מחלה ועד סוף
מטמאין בגדים ופוסלים אותה במלאכה
אירע בה פסול בשחיטתה אינה מטמאה
בגדים אירע בה בהזייתה כל העוסק בה
לפני פטולה מטמאה בגדים לאחר פטולה
אינה מטמאה בגדים נמצאה חומרה קולה
לעולם מועלין בה ומרבין לה עמים
ומעשיה

מזכרה כו' כשרה כן הוא בספרים אחרים וכן העתיק הרב
רבינו שמעון ור"ב וכן הוא בנוסח מהר"ם והא דכתיב
בדברי הרמב"ם בפירושו אשר חייב שפסול אותה כו' כנא"י
נכתב ואשר חייב שנקשר אותה כו' ומדגשיה נמי מ' ח

דזיל בחר טעמא שכתלפי שלא
נאמר בה לריח ריחא ובחבורו
פ"ד מה"פ העתיק כשרה וכתב
ג"כ זה הטעם ומהר"ר ואלף
וורמיי"א חמה על הטע' דא"כ
בכל הקרבנות שנאמר בהם ריחו
ניחוח היה מן הדין שיפסלו בכך
ואינו כן כמ"ש הר"ש ומהר"ם
והר"ב ולי נרא' דל"ק דהרמב"ם
ש"ק דפרה אין שום נד לסדרה
לפסול במחשבה לאכול ואפילו
לחכמים דשאר מהשבות כוסלו

בה שאני מדידו דמיכל דבדידיה לא נאמר ריח ניחוח ולפיכך
אין מקום לומר שמחשבה פוסלת בהן: רבי אליעזר אומר
אין מחשבה פוסלת פי' הר"ב אפי' בהזאות כגון שוחט על מנת
להזות מדמה למחר הר"ש דאי בהזאה גופה הא תנא לעיל
ריש פירקין אבל מעבודה לעבודה לא שמענו אעפ"י שפירושו
במשה ב' פרק ד' דפסחים שמעין מצבות דריש פירקין הא
בזבחים ומנחות לא פי' כן וכאותה סוגיא איכא לפרושי נמי
הכא ומה מאוד נדחק הכ"מ בפ"י ר' אליעזר דהכא בפרק
ד' מה"פ ובלי שפך דאשתמטיה פי' הר"ש ור"ב:

ד' כל העסוקים בפרה כו' פי' הר"ב דכתיב והשליך וכו'
ואם המשליך כו' ומסיים הר"ש וכיבוס בגדים
דכתיב גבי אוסף דריש ליה בספרי והא דתנן עסוקים
כן הוא בכל הגירסאות שראיתי ובפירושי' ג"כ ואף בחולין
פ"ב דף כ"ט מיייתי לה הכי ולכך לא שלחתי יד להביא
העוסקים ואף ג' דבספרי פי' חקת ובגמרא איתא
העוסקים אך הר"ש העתיק ג"כ העסוקים:

ופוסלים אותה במלאכה פי' הר"ב דכתיב ושחט אותה
וכו' למדנו שמלאכה פוסלת כו' ומיכן למדנו עד
בשריפתה אלא בא הכתוב ולמד על הפרה שבהא מלאכה פוסלת בה משעת שחיטתה עד שתעשה אפר והא דדרשינן הכא
אותה אע"ג דמפקינן לה לדרשא אחרת בפרק דלעיל משנה ז' י"ל דתרתין במשמע: איגדן מטמאה בגדים לשון הר"ב דכיון
דשחיטתה בפסול אי"כ לא נעשה בה עדין כלום בכשרות כו' ואפי' ישנה לשחיטה מתחיל ועד סוף שהכל קרוי שחיטה אפ"ה
לא אמרינן שקודם הפסול מטמאה בגדים דהא דישנה כו' היינו בשחיטה כשרה אבל בשחיטה פסולה אגלאי מלתא למפרע
דלאו שחיטה היא כלל אבל בהזאות בכר נעשה השחיטה בכשרות הני איתא בגמרא פ"ב דחולין דף כ"ט: נמצא חומרה
קולה מה שהחמירו לפסול משום מלאכה היא קולה דמעשה ואילך אינה מטמאה בגדים מהר"ם: לעולם מועלין בה
פי' הר"ב עד שתעשה אפר דכתיב חטאת היא וכו' ברייתא בספ"ד מנחות דף נ"א וכתבו התו' חטאת מלמד שמועלין בה
תימה תיפוק לי דקדשי ב"ה היא דמועלין בהן כדתנן בפ"ג [משנה ה'] ורפ"ד דמעילה וי"ל דאיצטרך למועל אחר מועל
דאינו אלא בבהמה וכלי שרת בלבד ע"כ כלומר בבהמה קדשי מזבח ולא דבדק הבית כמו שפי' הר"ב ס"ה משנה ג' ולי
נראה דקושייתם מעיקרה לאו קושיא דודאי דחטאת איצטריך קרא לשאר מיילי כדדרשינן בריש פירקין אלא מדהיא כתב למעוטי
אפרה קאמר נמי דבכלל חטאת שיהו מועלין בה והיא אפא למעוטי אפרה עוד כתבו התוספת (שם דף כ"ב ד"ה אין מועלין)
היא בה מועלין באפרה אין מועלין תימה תיפוק לי דאפר הקדש מותר כדאיתא בסוף תמורה (שם כתבו הר"ב) וי"ל דשאני
הכא דכל מזותה לשרפה עומד ועוד נראה דטעמא דהתם משום דאין לך דבר שנעשית מזותו ומועלין בו אבל הכא אכתי
לא אשתעיד ע"כ ומערבין לה עמים עיין מה שכתבתי בזה בפרק דלעיל משנה י"א: ונכהן

א סוליןטט סס
פ"ה הל' א
ב ספ"ד
הל' י
ג סס פ"ה הל' ג
ד סס פ"ה הל' ד
ה סס פ"ה הל' ה
ו סס פ"ה הל' ו
ז סס פ"ה הל' ז
ח סס פ"ה הל' ח
ט סס פ"ה הל' ט
י סס פ"ה הל' י

ובכהן כתב הר"ב מן תאסיפת אפרה והמלאוי והקדוש כו' ולא פי' במלאוי וקדוש מלן' ובפ"ד דיומא דף מ"ג ומייתי לה הר"ב בפרק דלקמן משנה ד' דרש ולקחו לעמא מעשר שריפת החטאת הכך דאכשרי נך באסיפה אכשרי נך בקדוש . פירש"י שאחר אסיפה כתיב ולקחו . אותם שנאמרו באסיפה . ע"כ ומילוי כמי כתיב בהוא קרא ונתן עליו מים חיים א כלו ומאל כלו דרש טימן המי' בכלי תחלה והיינו המלוי :
 ע"ד שיעלו את האפר . בסרי או יוכל (אפי') קדשו מ"ל למי נדה . כבר הו' נדה . ר"ל שהן יפסלו במלאכה כל עוד [שיחשוב בהן לטוה] מי נדה . אמנם אם שבו מי נדה . הנה לא יפסלו במלאכה . הרמב"ם ס"ו מ"ט

אם נדה
 כ"ט פ"ג הל"ב
 ג' ט"ז פ"ג הל"ב
 י"ב ופ"ג הל"ב
 מ"א ופ"ג הל"ב
 כ"ג א'
 ד' מ"א פ"א
 ח"ה פ"ב
 מוסק פ"ג

"ומעשיה ביום ובכהן המלאכה פוסלת בה עד שתעשה אפר" והמלאכה פוסלת במים . עד שימילוי את האפר :
פרק ה המביא כלי תרים לחטא טובל ולן על הכבשן ר' יהודה ואומר "אף מן הבית היא מביא ובשר שהכל נאמנים על החטאת" ובתרומה פותחת את הכבשן ונוטל . ר"ש ואומר מן הסדר השני . ר' יוסי ואומר מן הסדר השלישי :
 ב המטביל

ומעשיה ביום . בתוספתא מפרש שחן מואס פת אפרה והמלאוי והקדוש . שיכולים לאסוף אפר הפירה בלילה . ולשאוב המי' מן הבאר . והוא הנקרא מלאוי . ולשים בתוכה האפר . והוא הנקרא קדוש . כל זה מותר לעשות בלילה . וכל מעשה פרה בכהן . מן תאסיפת אפרה . והמלאוי . והקדוש וההואה שהם כשרי' דור אסיפת אפרה דכתיב ואסף איש טהור מלמד שאסיפי' האפר כשרה בכל אדם . ובהואה הוא אומר והוא הטהור' על הטמא בין שהוא כהן . בין שאינו כהן : והמלאכה פוסלת במי' . דכתב ר' יוסה לעדס בני ישראל לחטאת למי נדה [חטאת היא] . מה חטאת נפסלת במלאכה כדכתבין לעיל . כך המי' נפסלו במלאכה משעת התלאוי : עד שימילוי את

האפר . שמטילים במים מאפר הפרה כשיעור שתרצה האפר במים ומהם מזין על הטמא . ואם לאחר שהטילו האפר במים עשה מלאכה אחרת עתה בשעת האופה . לא פסל :
פרק ה המביא כלי תרים לחטאת שהולך אלל היוצר לקנות . תמו כלו חרס להניח בו אפר חטאת או חי חטאת : טובל ולן על הכבשן . מחטיל לשומרן בטרה שלא יגע . בקן עם הארץ מקודם שיכפרו בכבשן . דהיא בטר מלאכתן לקבול טומאה : ר' יהודה אומר אף מן הבית הוא מביא וכשר . דמהנינו ליה לע"ה אם אומר ששמו על טהרות חטאת . כדאמר' בפרק חומר בקודש . דע"ה נאמנים על טהרת יין לנכסים ושמן למנחות . שלא יאכל כל אחד ואחד בונה כמה לעצמו . ושורף פרה אדומה לעצמו . וכלכה כר' יהודה : ובתרומה . אם מביא כלי חרס להניח בו תרומה : פותח את הכבשן ונוטל אפי' שנגמר צרוסן ולא שמתן . דכיון דעדיון לא נפתח ומלא אבק על גביו . לא חיישינן שמה נגע בו ע"ה . דלא החזירו בתרומה : רש"י מסדר השני . אם פתח עם הארץ את הכבשן ונטל ממנו כלים . א' ונוטל מסדר ראשון . דיד הכל מתשטין בו . אבל מסדר השני שפתח ראשון שרי' ורבי יוסי מחזיר ואמר אף בסדר השני . ואין הלכה לאכ"ר"ס ולא כרבי יוסי . אלא אפי' שמנא הכבשן פתח הרי הכל בחוקת טהרה . ולוקח אף מסדר ראשון : ב המטביל

הר"ב ואם לאחר כו' עשה כו' עשה בשעת האופה . לשון הרמב"ם כך הוא . אם השליך בה האפר כו' הנה לא יפסל בעשיית מלאכה . ולא בשעת האופה וכו' : שימילוי את האפר לשון הר"ב שמטילין במים מאפר הפרה . כלומר דמים ברישא בכלי . וקרא דונתן עליו מים חיים . פירשו הר"ב בפרק קמא דתמורה משנה ה' ועיי' מ"ט פ"ג בס"ד (ד"ה און מי חטאת) :
פרק ה טובל ולן . ולא סגי בפותח ורוצה מלא אבק ע"ג כדלקמן בתרומה . ובתוספתא והביאה הר"ש פלגי . בלן ואחר כך טבל . ואפילו הניח שומר כשהולך לטבול : שהכל נאמנים על החטאת . כתב הר"ב כדאמר' בפרק חומר בקדוש דע"ה נאמנים על טהרת יין לנכסים ושמן למנחות שלא יאכל כו' ושורף פרה אדומה לעצמו הני תיבא הס"ד כ"ב ואיכא למידק דע"ה בנאמנות יין ושמן ונסיק נמי בשריפת פרה ונאמנות דלחטאת . מאן דבר שמה . וי"ל דכיון דטהרת טמאי מתנתלין בהואה אפר פרה . כשלא לאזנינו על טהרת יין ושמן . כשם שיבנה כמה לעצמו ויביא עליה יין ושמן . כך יעשה לעצמו פרה אדומה . כדי שתהא טהרה בידו . ושאר טהרות כבר הם בידו שאין נתלין אלא בטבילה . וה"ל מזורע בצפורים . ומ"מ היה יכול להביא רחוק מן המטנה ששנינו בהדיא בתמני' ה' פרק ה' דהלכות . שהכל נאמנים על החטאת איכ"כ הרמב"ם . אבל דברי הר"ב מועתקים מפי' הר"ש . פירחן את הכבשן ונוטל . כתב הר"ב כיון דעדיון לא נפתח ומלא אבק על גביו . סיים מהר"ם וי"ל כדרך שנושים בשותמים פי התנור . לא חיישינן שמה פתחו ונגעו בו :
 רש"י מן הסדר השני פי' הר"ב אם פתח ע"ה את הכבשן כו' ובהכי לא קניירי ת"ק . ולפיכך כתבו הר"ב וי"ן הרמב"ם דאין הלכה כר"ש ולא כר"י . אלא אפי' שמנא הכבשן בתוח וכו' . ואפי' דת"ק נמי לא אמר אלא פותח את הכבשן וא"כ אף כת"ק נמי אין הלכה . אלא הואיל ות"ק בהכי לא מיירי ליכא למימר דאין הלכה כמותו דהא איכא למימר דלאו דוקא פותח הוא קאמר דא"כ נפתחו בע"ה נמי שרי . ובתוספתא הביאה הר"ש לתרומה פותח כבשן ונוטל . מלאו פתוח כו' . רש"י מן הסדר השני וכו' . ח' משנה ראשונה רבותינו אמרו פותח ונוטל ואינו נמנע והחבר ב"ה אפי' לאחר ג' ימים ונוטל ולפי זה פותח ונוטל דמתני' נמי הכי מפורש . דע"ה פותח ונוטל בהחלה . ורשאי אחר כך החבר לקח ג' כ"ו וא"כ פותח ע"ה . והחבר נוטל אפי' דהתוספתא מפרש פותח ונוטל ואינו נמנע הכל על ע"ה קאי . מ"מ משנתינו שקצרה בלשונה י"ה פותח ע"ה והחבר נוטל ובחנם נדחק הכ"מ בפי' ר"א מה שכתב [הלכה ח'] לפרש דהחבר כו' הוא כמו . שהחבר בא [אפילו אחר ג' ימים ונוטל] דו"ק : ר"א מן הסדר השלישי . לפי שהוא לפעמים יקח כללהבדיו ויגע

לחטאת ומלא אבק על גביו . סיים מהר"ם וי"ל כדרך שנושים בשותמים פי התנור . לא חיישינן שמה פתחו ונגעו בו :
 רש"י מן הסדר השני פי' הר"ב אם פתח ע"ה את הכבשן כו' ובהכי לא קניירי ת"ק . ולפיכך כתבו הר"ב וי"ן הרמב"ם דאין הלכה כר"ש ולא כר"י . אלא אפי' שמנא הכבשן בתוח וכו' . ואפי' דת"ק נמי לא אמר אלא פותח את הכבשן וא"כ אף כת"ק נמי אין הלכה . אלא הואיל ות"ק בהכי לא מיירי ליכא למימר דאין הלכה כמותו דהא איכא למימר דלאו דוקא פותח הוא קאמר דא"כ נפתחו בע"ה נמי שרי . ובתוספתא הביאה הר"ש לתרומה פותח כבשן ונוטל . מלאו פתוח כו' . רש"י מן הסדר השני וכו' . ח' משנה ראשונה רבותינו אמרו פותח ונוטל ואינו נמנע והחבר ב"ה אפי' לאחר ג' ימים ונוטל ולפי זה פותח ונוטל דמתני' נמי הכי מפורש . דע"ה פותח ונוטל בהחלה . ורשאי אחר כך החבר לקח ג' כ"ו וא"כ פותח ע"ה . והחבר נוטל אפי' דהתוספתא מפרש פותח ונוטל ואינו נמנע הכל על ע"ה קאי . מ"מ משנתינו שקצרה בלשונה י"ה פותח ע"ה והחבר נוטל ובחנם נדחק הכ"מ בפי' ר"א מה שכתב [הלכה ח'] לפרש דהחבר כו' הוא כמו . שהחבר בא [אפילו אחר ג' ימים ונוטל] דו"ק : ר"א מן הסדר השלישי . לפי שהוא לפעמים יקח כללהבדיו ויגע

ב המטביל כלי לחטאת כלי שטף שהטבילו כדי למלאות בו מים ולקדשם באפר אם הטבילו במים שאין ראויין לקדש כגון בני מקוה שאינם מים חיים : זריק לנגב הכלי שמה יתערבו שאינם ראויים בראויין אבל אם הטבילו במים חיים הראויין לקדש א"ל לנגבו ואם לאסוף לתוכו מים מקודשים ואם הטבילו להכניס לתוכו מים שכבר נתן עליהם את האפר אפי הטבילו במים חיים זריק לנגב שלא יתערבו שאינם מקודשים במקודשים ותנן להמן זלוחית של חטאת שנפל לתוכה מים פסול : ג קרויה דלעת יבשה חלולה ששואפים בה מים : שהטבילוהו מעלה בעלמא לחטאת ולא משום טומאה דהא כחדשה מיירי שלא נטמאת מעול : במים שאין ראויין לקדש מקדשים בה : לאחר שנגבה ולא חייטין שמה זלעה מים שאין ראויין לקדש ותחזור ותפלט : נטמאה אין מקדש בה : ואע"פ שחזר והטבילה דחייטי שמה תפלט משקין עמאים הזלועים בה דקסברי רבנן דמתמרי טפי במים עמאים יותר מבמים שאינן ראויין לקדש : ור' יהושע משווה מדוחיו דאין חייטת . הכא והכא תיחוש ואין חייטת הכא והכא לא תיחוש אלא בין כך ובין כך בין בתחלה אם הטבילה במים שאין ראויין לקדש ונגבה בין בסוף כשנטמאת והטבילה אפי' בראויין לקדש ונגבה לא יוסיף לתוכה מים מקודשים : דחייטי שמה תפלוט ואין הלכה כר' יהושע : ד שפופרת של קנה שחככה תקנה לשים בה מי חטאת או אפר חטאת . אפי' חככה חזר שאינו חשוד על הטומאה : ר"א אומר יטביל מיד ואיכא הכירא דפרה נעשית בטבול וזו משום דכלים הנגמרי' בטורה זריכין טבילה לקדוש שמה נשאר בכלי רוק היוצא מפיו של עם הארץ ועדין הוא לח בשעת גמרו של כלי ומטהא ואע"ג דטומאה זו אינה זריכה הערב שמש לא טבילה בלבד מכל מקו' איכא

בכלי אשר אחריו אשר יבא בסדר השני ואח"כ (החזיר) הכלי אשר לקח מהסדר הראשון למקומו ולכן לא יקח אלא מהסדר השלישי הרמב"ם : ב המטביל כלי לחטאת . פי' הר"ב כלי שטף עיין מ"ט במשנה ה' : א"ל להוסיף לתוכו והר"ב העתיק אם לאסוף וכ"כ הר"ש . אבל הרמב"ם פי' לפי שאין מוח' שיוסי' מים ואפי' נתמעט שיטורן של מים המקודשים . שלא יתערבו שאין מקודשים במקודשי' כלל . אבל שכלי מעט הגיע האפר - בני מעיין הנה משפטו שיהו ממנו עד שיכלו אלו המימות ולא יוסי' זכון מים אחריו אע"פ שהאפר נשאר ע"כ נראה לכאורה שאפשר שגירסתו להוסיף בני' הספר לא שבמשנה דלקמן כחז' אין אוספין ומפרש שאין מן הראוי להוסי' בו ובחבורו פ"ט מה"פ (הלכ' ט) העתיק לאסוף כלהכא . וכן בדלקמן וכן הגיה מהר"ם :

ב המטביל כלי לחטאת במים שאינם ראוי לקדש צריך לנגב במים שהם ראויים לקדש אינו צרי' לנגב אם (ס"א לאסוף) להוסי' לתוכו מים מקודשין . בין כך ובין כך צריך לנגב : ג קרויה שהטבילוהו במים שאין ראויין לקדש מקדשין בה עד שתטמא . נטמאה אין מקדשין בה ר' יהושע אומר . אם מקדש הוא בה בתחלה אף בסוף יקדש בה אם אינו מקדש בה בסוף אף לא בתחיל' בין כך ובין כך לא (ס"א יאסוף יוסיף) לתוכה מים מקודשים : ד שפופרת שחרתכה לחטאת ר"א אומר יטביל מיד ר'

א חיי' פ"ט מה"פ
פרה הלכות
ט"ט
ב"ר סה"ל ט"ט
מ תנ' נה כ"ג

ג קרויה שהטבילוהו . פי' הר"ב מעלה בעלמא לחטאת כו' וכ"פ הר"ש אבל הרמב"ם כתב . וז"ל אם התמיד לשאוב בה תשרה והכנס בטובה המים ומתלחלח ואמר שזאת הדלעת כשתשרה בהיות שואבין בה ממים שאין ראויין לקדש . הנה ראוי הקדוש בה וכו' ואם נטמאת . אע"פ שיטבילה במים הראויין לקדוש כו' נראה דלדבריו רישא דנקט שהטבילוהו לאו טבילה ממש אלא כל ששאר בה הרבה עד שגשרית ומשו סיפא דנטמאת . הוא דנקט שהטבילוהו דהתם זריק טבילה אבל ברישא דשלא נטמאה אין כאן טבילה כלל . ואף לדברי הר"ב טבילה זו לא היתה מפני הזרוקים כלל כדמוכחת מתני' דלקמן מ"מ יש לדקדק בדברי הרמב"ם שהתחיל באין ראויין לקדש . והיאך כתב אח"כ אע"פ שיטבילה במים הראויין וכו' דמגליה . כיון דמטמאנו לא שנאה אלא אין ראויין ברישא הה"ג בסופא . אבל בחבורו פ"ט מה"פ (הלכה י) כתב ברישא המים הראויין וכתב הכ"מ שכן היא הגירסא במשנה שבספרינו ע"כ . ודקדקתי בנא"י והיא ע"פ דפוס יטן . שבגמרא וראיתי נדפס בה גם כן ברישא ממים הראויין לקדש . ומהר"ם הגיה במשנה במקו' שאין ש"ל שהן : בין כך ובין כך לא יאסוף כו' לשון הר"ב אלא בין כך ובין כך וכו' . וא"כ דברי ר' יהושע הן וזה תימה דכיון דלדבריו של ת"ק קאי ה"ל למימר בין כך ובין כך לא יקדש . דהא בתחלת הקדוש איירי ת"ק אבל הר"ש לא כתב אלא וא"כ לאו דברי ר' יהושע הן ואח"כ לת"ק וכ"כ הרמב"ם בהדיא ואמר ת"ק בין כך ובין כך וכו' . וכתב הטעם שאין אוספין לבל יתערב זכון המים אשר יצאו ממנה כיון שקדם שאין מן הראוי להוסיף דבר בני גדע ע"כ . כלומר מה שאין כן בתחלת הקדוש שאין כאן ערב שאינן מקודשים במקודשים . שכיון שעכשיו הוא דמקדש בתחלה ראוי המים הזלועים בה שמתקדשים ב"כ ואם שוב יפלטו לא חכפת לך שהרי גם הם מקודשים ולא ישרו צעיני דברי הכ"מ בזה שכתב . וז"ל והטעם שהחמירו בלאסוף משום דכל לאסוף עשוי הוא (להשקות) אותם בתוכה ומן מרובה . ובדאי תפלוט מה שזלוע בה אבל כשמקדש בה עשוי הוא שלא להשקות בתוכה הלכך לא חייטין שתפלוט המים שבתוכה ע"כ . פי' מי הגיד לו שמתקדשין בכלי שאין שוהין אותם בו אבל מערין אותם לכלי אחר ולמה כל חרדה הוית לערות אותן מכלי שמתקדשין בו לכלי אחר . ד שפופרת פירש הר"ב של קנה . וכשהוציא כל הכני שבה דאז מקבלת טומאה כדתנן בספי' דבליים : לחטאת פירש הר"ב לשים בה מי חטאת או אפר חטאת . וא"ל לאפר חטאת שיהיו כלי אבנים אחר שער עשיית שמשום שצעות טבולי יום החמירו בה כל החומרות . ואחר כך אין לחוש עוד לשזולו בה כ"כ הכו' ס"ג דהגינה דף כ"ג (ד"ה שפופרת) וכ"כ בס"י דנדה דף מ"ט (ד"ה נשר) לענין קדוש מי חטאת והכי תנן לקמן : ר"א יטביל מיד . פי' הר"ב ואיכא הכירא כו' דכלים

פגמרים

הנמרים כו ועדין הוא לח. דרוק אגו מטמא יבש. כדתנן
ברש"י דנדה וכו' הר"ב שם בחגיגה (פ"ג משנה ב') ומ"ס
הר"ב דטבילה זו א"צ הערב שיש בו דחגיגה (דף כ"ג) ופי'
התוס' מדלא תנא התם בהד"א. וכי תימא א"כ הייתי אומר

איכא הכירא משום דלגבי פרת טמאת עשאה כטמא מת
בשביעי שלו ומטמא אדם וכלים. ואי איכא דפרה הימא
לריכה הערב שמש. גט היא הימא לריכה. ר"ל יטמא
ויטביל. דבענין אחר ליכא הכר' כיון דכלים הנמרים בטמא'
לא בעו הערב שמש לקדשו והלכ'.

כר"י: הכל כשרים לקדש. כל
הטמאים כשרים להשליך האפר
על גבי המים ואפילו גשים.
דנתיב גבי אסיפת אפר הפרה.
ואסף איש טהור את אפר הפר'
והניח מחוץ למחנה ודרשינן איש
להכשיר את הור' טהור ואפילו
אשה והניח. מי שיש בו דעת
להניח. פרט לארש שוטה וקטן
שאין בהן דעת להניח. ובתור'
(אסיפת אפר) כתיב' הך עבוד'

ר' יהושע אומ' יטמא ויטביל. הכל כשרים
לקדש יחוי' מחרש שוטה וקטן. ר' יהודה
מבשיר בקטן. ופי' כל באשה ובאגדר וגינות:
ה' בכל הכלים מקדשים. אפי' בכלי גללים
בכלי אבנים ובכלי אדמה ובספינה מקדשין
בה. אין מקדשין לא בדפנות הכלים. ולא
בשולי המחץ. ולא במגיפת החכות. ולא
בחפניו. מפני שאין ממלאין. ואין מקדשין
ואין

פ"ג לתרומ' טבילה מיהא בעיא וי"ל
להניח אפרה. דליכא למטעי בהכי. דא"כ נימ'
בהדיא נריכין טבילה לתרומה.
והערב שמש לקדש ע"כ. ומ"ס
הר"ב דלגבי פרת טמאת עשאה
כטמא מת בשביעי שלו במר"ס:
וכשמה ביום הו'. מזה ואח"כ
טוב כמ"ס הר"ב בסוף מכלמין
ר"א יטמא ויטביל. פיר' הר"ב
דבענין אחר ליכא הכירא
כיון כו' לא בעו הערב שמש
לקדש. וכ"כ הר"ש. וכלומר

שארע' שלחטאת עשאה כטמא מת ולטמא אדם. כיון דגם
לקדש אין בו הערב שמש. אין הנדוקים מרגישין בכך. דהנך
חומרות כולהו מדרבנן. והרגשת הנדוקים מהיה במה שאנו
מטמאים במקום אחר עד שיעריב שמשו. וכדפרישנא בפ"ג
משנה ז' (ד"ה ומיטמאין) ולפיכך כשאין צריך הערב שמש אף
לקדש. לא ירגישו במה שעכשו ג"כ אין מצריכין הערב שמש:
הכל כשרים לקדש. לר"י לאתויי קטן. לרבנן לאתויי אשה
גמרא פ"ק דערכין דף ג'. ועיין מ"ס פירק בתרא משנה י'. ומ"ס
הר"ב כדדרשינן איש להכשיר את הור' כו' וליכא למדרש איפכא
איש ולא אשה. טהור ואפי' קטן. דאמר בפרק טרף בקלפי [דף
מ"ג]: כל הפרשה כלה נושמת מקרא זה מוציא מיד משמ' מקרא
שלפניו. רש"י פ"ח דיבמות ד' ע"ב. ולהכי דרשינן להכש' את

קדוש ואין עבוד' מפסקת בגמיה. למדנו שכל הכש' אסיס'
אפרה כשר לקדוש. ר"י מבשיר בקטן ופוסל באש' דאש' איכא
דכל הכשר באסיס' כשר בקדוש. לכתוב ולקח ל' יחיד בקדו' י"ב
היכי דכתב ואסף ל' יחיד ב' סיס'. מאי ולקחו. דאפילו הנך
דפסולים התם. כשרי' הכא כגון קטן. אבל אשה לא דכתי' ונתן
ולא ונתנה. דה' בכל הכלים מקדשים. בין של עץ בין של עגם
בין של זכוכית. ואפי' בכלי גללים. דלא חשיבי כלי לענין
טומאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים. דכתי' מים חיים
אל כלי ולא כתיב אל הכלי. מחץ כלי גדול של חרס שקורין
בערבי אלמחגי' ר' ובקצה האח ממנו עשוי כדמות בית יד והוא
שולי המחץ. כן פי' הרמב"ם. ואין

הזר' להוציא ממנו מקרא שלפניו. דדוקא בכהן. לקדש לשון
משנה ז' ומ"ס שם. וכבר רמזתי זה לעיל סוף פ"ד. קטן עיין בפרק בתרא משנה י'. רבי יהודה מכש' רב בקטן פי' הר"ב דאש'
איכא כו' לכתוב ולקח לשון יחיד וכו' מאי ולקחו דאפי' הנך דפסולים כו' כגון קטן. והא דמבשיר טפי בקטן. מבהרש ושוטה י"ל
משום דאחי לכלל דעת. תוס' ס"ד דיומא דף מ"ג. ובגמרא ורבנן אי כתב ולקח ונתן. ה"א עד דשקיל חד ויחיב חד דאיתו
דשקיל האפר יתנהו אל המים. כתב רחמנא ולקחו ואי כתב רחמנא ולקח ונתנו. ה"א עד דשקלי תרויביה תריכתב רחמנא ולקחו
ונתן. דאפי' שקלי תרויביה חד. ופוסל' באשה. פי' הר"ב דנתיבונתן ולא ונתנה אש'ג דכל התורה כלה בלשון וזכר נאמר:
וא"ה לא ממעטינן אשה אלא היכא דכתיב איש בהדיא. (כמ"ס במשנה י' פ"ד דב"ק י"ג) דאש' הכא מדשני קרא בדבוריה ולקחו
לשון רבים. והער' כתיב ונתן לשון יחיד. להכי דרשינן. ולא ונתנה תוס' דיומא [שם ד"ה ונתן]: וביאגדר וגינות אכל טומטו'
אפי' ת"ק פסל ליה מפני שהוא ספק ערל כדאמר בפרק הערל [לענין תרומה] (טומטוס שקדש קדושו פסול מפני שהוא ספק
ערל) וערל שקדש (קדושו) פסול. דס"ל כר"ע דמרבה ערל כטמא (בר' פ"ד הערל לענין שאסור לאכול בתרומה מדכתיב) ויקרא
כ"ב) איש איש מורע אהרן והוא צרוע או זב' ומדברי [לענין תרומה גבי טמאים ש"מ דכי הודי נהו והא דלא קתני ת"ק]
(חוץ) טומטוס. י"ל אין למדין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ ונתנה חוץ מחש'ו' ושייר ערל וטמא וטומטוס תוס'
(שם ד"ה הכל ועיין בפרק בתרא משנה י'. שם יש לי מקום להאריך בזה בס"ד:

ה' בכל הכלים מקדשים. כתב הר"ב בין של עץ וכו'. וכ"כ הר"ש. וכלומר דלא תימא של חרס לבדיו' ל הרמב"ם
בפירושו. אחר יתברך ונתן עליו מים חיים אל כלי ואחרו מגיד שעשה בה כל הכלים ככלי חרס לאחרו אל כלי ר"ל
איוה כלי סיקה ולא אחר הכלי ע"כ. רומז למה שאמר בספרי שהיה צדין הואיל ומים ועפר מקדשין בסוטה. ומים ועפר
מקדשין בפרה. אם למדתי לסוטה שלא עשה בה [כל הכלים] ככלי חרס אף פרה לא נעשה בה כל הכלים ככלי חרס: ת"ל אל כלי
מגיד כו' ע"כ. ובחבורו פ"ו מהלכות פרה (הלכה ג') כתב אחד כלי חרס כו'. בכלי גללים: מפורש צריש פירק' דכלים:
ובבבבנה מקדשים בה לא ידענא מאי אצטרין וי"ל דאצטרין לא שמועין דאע"ג דספינה אינה כלי לקבל טומאה כדתנן בשבת
רפ"ט. מנין לספינה שהיא טהורה כו' א"כ כל דאצטרין לא שמועין דמקדשים בה. אע"ג דאזכר לקמן פ"ט משנה
ו' מי טמאת ואחר טמאת לא יעבירם בבהר' ובספינה. אפי' מקדשין בספינה. מבר"ם: לא בדפנות הכלים כו' עיין בפ'
בר"ב במשנה ב' פ"א ממסכת ידים:

אפי' פ"ג
כ"י טו
ב יומא
שבת פ"ג
יבמת פ"ג
ערכין ג'
פ"ו הל' ג'
ג ט"ז הל' ג'

אין

ואין מזין אלא בכלי . כלומר שדרך שיכיו המים בכלי נשעת
ההוא : אין מזילין . כל מה שבחכה מטומאת אהל כמה ע"י
צמד פתיל : אלא כלים : שאין מזילין . ויום ש"ס כל
שם יפול שרץ בחיור כלי מרס טמא כל מה שנחכו אע"פ שלא

ואין מזין מי חטאת אלא בכלי אין מצילין
בצמיד פתיל אלא כלים שאין מצירים מיד
כלי חרס אלא כלים : כיצת היוצרים כשרה
ר' יוסי פוסל ביצת התרנגול ר' מור יהודי
מכשירין יוחכמים פוסלין : השוק שבסל
אין ממלאין בה ואין מקדשין בה . ואין מזין
כמנהג דאינה צריכה צמיד פתיל ואינו פוסל
את המקוה . היתה בלי יוחבר בסיד ממלאין
בה ומקדשין בה ומזין ממנה וצריכה צמיד
פתיל ופוסלת את המקוה גיבחה מלמטן
ופקקה בסמרטיט המים שבתוכו פוסלין
מפני שאינן עגולים בלי . מן הצד ופקקה
בסמרטיט המים שבתוכה כשרים מפני
שהם עגולים בלי עשו לה עטר של טיט
והלכו המים לשם . פסולין אם היה בריא
כדי שיצטל עמה כשרים : ה' שתי שקתות
שכאבן אחת יקדש אתה מהם המי שבשני
אינן מקודשין היו נקובות זו לזו כשפורת
הנדיאן שהיו המים צפין על גביהן . אפילו
כקליפת השום וקדש את אחת מהן המים
שבשניה מקודשין :

ט שתי

אין מזילין מאויר כלי חרס אלא כלים כלולא שברי כלים :
כדפי' הר"ב נחם ידים ס"ק במשנה ב' ע"ש : שאין מזילין מיד
כלי חרס כו' כתב הר"ב כמו ואין מזילין כו' דוגמא כס' ק דמי' :
כו' וכ"כ הר"ש והרמב"ם . ורדב"ן חזירי' וזאתו להם

וכתבני בסוף ס"ז דערונין ופ"ה
דאכלות משנה ו' זכאן אני או'
טעם נכון משנה הנא שאין
צטין משוכ למסוך סרד ליה
מלשניה דמתני' ג' ס"ח דכלים
דהס ספיר קמי' שאין . דקו'
נתינת טעם ל' לעל חימי' ועין
מ"ט בסס"ק דדמאי צטס כהו'
ד' מקוס שנהגו (דף ג"א) וכו'
בסוף מסכת צ"ב . זכולא כו'
בסוף ס"ב דמכות . ועין בס"ק
דמסכת ידים משנה ב' :

ו ב' צת התרנגול ומצרכמי
נקט מ' רגול יולמעוטי
צית נעמית דקמי' צתוכת'
דכשרה לקדש בה וצריכה הר"ש
[במשנה ד'] והרמב"ם ססקה
בס"ז מה"פ [הלכה ד'] משמע
דאף למחמי' כשר ויראה לי שכן
בשריה מלו' גזרו בה טומאה
בדמק ס"ז דכלים [משנה י"ד]
ואחשבה הכא לדוב' ככלי אף
בלא מלו' אב' מחר' בסב' וז"ל
כ"ל הטעם דקליפת צית
התרנגולת אין רבילות לייחודה
לקבול ולעשות ממנה כלי אכל

צית צה היענה עושים ממנה כלי קבול ע"כ . נקבה מלחנך
עין בסס"ד דמקואו' : מן הגד ואפי' סמו' לשוליו דדוק כשהקב
בשוליו מתבטל מסור' כלי ואין סקיקת הסמרטיט מועלת ומיט
בתוספתא שנתבתי בסס"ד דמקואו' (ד"ה זכזה) לעגן סוסל'
המקוה מוכח דנקט מן הגד היינו שהקב גבוה מעט מן השול'
שמקבל מים כל שה' ואז טוסל המקוה מפני שה' כלי והסתבר
ד"ה' דכוותה לעגן מן חטאת שאין עגולי בלי אלא כשהקב
גבוה מעט מן השוליים . ולשן הרמב"ם בס"ז מה"מ (הלכה ז')
כלי שנקב למטה כו' שהמים שבו אינן על עגול כלי אלא על
הסקק : ה' שתי שקמו' שבאבן' כתב הר"ב כהא מייירי' באבן
המיטלטל' וכ"כ הרמב"ם שזהו ההרש' בין אמרו שוק' שבאבן
לאמרו שוקת שבסלע' ומ"מ נראה דהא גמי' אפי' חברה בס'
בדלעיל : בשפופרת הגוד . כמו במקואות ס"ו משנה ו'
ועין מ"ש בס' דלקמן משנה ג' :

ט המים
שנתן אפר טרה צמים שבא' מהן : כשפופרת הגוד במין
קה שגב' ע"פ הגוד שבו מריקים היין או המים בתוך הגוד' ושעורו כדי שיכיו ב' אכבעום הראשונות של פס יד חוזרת בו ברוח
לא הגודל אלא האכבעות הסמוכות לו : או שהיו מים לפני ע"ג : כגון שבוטל האמצעי המפסיק בין ב' השקוקים נמוך משאר הכלי :
קליפת השום כשנתמלאו שתי

נגע בכן חוז מכלי שאין מועמאין
מאויר כלי חרס דכתי' (ו' קר"א)
כל אשר בתיכו יטמא מכל האוב'
השרי' אכ' : אובלי' וישקן מטמאין
מאויר כלי חרס . ואין כלים
מטמאין מאויר כלי חרס : שאין
מזילין כמו ואין המזילין . דוגמתו
כרים פ"ק דצילה שאפר כירה
מוכן הוא ואמר רבה בגמ' דף ח'
כדי קאמר ואפר כירה מוכן הוא :
ו צ"ל היוצרים . כל כלי
שמחיל יוצר חרס לעשות אופ'
פחלה החומר עגול כזרת צ"ל
ועושה לו בית קבול כשרה לקד'
בו מי חטאת : ור' יוסי טוס' דלא
חשיב ליה כלי . ואין הלכה כרבי
יוסי . צ"ל התרנגולת קליפתה
סמיננה : יוחכמים פוסלים שאינה
חשובה כלי והלכה כחכמים : ז'
השוקת שכלע . שוקת היא אבן
חלולה שעל שפת המעין והמים
נכנסים לה דרך חור שבדופנה
ומשקין בה הכהמות : והא' מייירי'
בסלע מחוברת שחוקו אין נחשב
כלי האולי' ולא היה עליו שם כלי
במלו' : ואפי' היה תלום [אלא]

שחברו ולבסוף מקוה : ואינה צרי' צמד פתיל אם היה צה אהמת
מלל' על מה שבחכה דכסי' לבד בלא צמד פתיל לפי שאין
חשובה כלי אלא כדור רות שמזילין על מה שבתוכו בכסוי בלא
צמד פתיל כדתנן ס"ה דאכלות [משנה ד'] : ואינה פוסל' את
המקוה . אם [נגסלו] מי גשמי' מקוה למקוה אין נחשבים מים
שצובים לפסול את המקוה : וספקה סתמה : מפני שאינה עגולים
כלי כלומר שאין כלי משבב את המים . דנק' שלמי' מנטלו מקור'
כלי . דסתמה של סמרטיט לא משוי' ליה כלי אכל כשהקב מן
הגד יש חורת כלי עליו ומקדשים במים בחור' . שהרי הכלי
מסבין והיינו עגולי' כלי : ע"כ עטר' שוקת תלו' שחבר' בסוד
שהיא חשוב' כלי ועשה שפה של טיט לפיה סביב ונתמלא' השוק'
מים עד שתחיל' גם השפה המי' פסולים לקד' לפי שאין הסוסס'
נחשבת כלי ואם היה בריא . כלומר אם השפה' הואת חוקה
ומהדק' בשוקת עד שא' מנטל השוקת נטל גם השפה עמה .
כשרים : ה' ב' שקתות שם באבן' הכא מייירי' באבן המיטלטל'
שאי' כלע מחובר' וב' שקתות הללו חורת כלי יש להן : קדש אחד מהן . שנתן אפר טרה צמים שבא' מהן : כשפופרת הגוד במין
קה שגב' ע"פ הגוד שבו מריקים היין או המים בתוך הגוד' ושעורו כדי שיכיו ב' אכבעום הראשונות של פס יד חוזרת בו ברוח
לא הגודל אלא האכבעות הסמוכות לו : או שהיו מים לפני ע"ג : כגון שבוטל האמצעי המפסיק בין ב' השקוקים נמוך משאר הכלי :
קליפת השום כשנתמלאו שתי

המים מקודשים לא שזמן שנסדק לא נכנס בהן
 הקדוש וכו' כר"ש ויש לתמוה דאזאי יהא מקודש השילו
 המים מקודשים אלא דאזון שנסדק לא היו כלי וכו' כר"ש
 דמוספת דכל המי אינו מקודש
 כלל ולא יתכן דה"ל למתני
 פסולין וצרי' לדחול' לשון התוספת
 לפי הענין שפירשתי ע"כ
 והרמב"ם בס"ט מה"ם (הל' ז')

אם חלה
 ב מדרין
 עס האכה
 כסובה
 ר עס
 פס
 רס
 סס
 סס
 סס

כפין המים על המזיזה האמצעית קלופת השוכ: מ שחקין
 סמכו וי' ע"כ ו לשון מקופין שתי חביות דמסכת ביצה: המים
 שביניהן שבין שתי עריבות וכו' וי' ע"כ וי' ע"כ וי' ע"כ
 המים מקודשים אלא דאזון שנסדק לא נכנס בהן הקדו: בסמי
 מין סיד הוא ולכן ביותר יקורין
 לו בלע"ז י"ס ו'

ט שתי אבנים שהקופין זו לזו יעשאו שוק'
 וכן שתי ערכות וכן השוקת שנחלקה המי'
 שביניהם אינו מקודשין. עשאם בסיד או
 בגפסום והן יכולות להנטל כאחת המים
 שביניהם מקודשין:

פ המקדש ונפל הקדו על ידו או על
 הצד ואח"כ נפל על השוק'
 פסול נפל מן השפופרת לשוק' פסול נטל
 משפופרת וכסה' או שהגיף את הדל' הקדו'
 כשריה המים פסולים יזקפה בארץ פסול' לתו'
 ידו כשרי מפני שאפשר: ב היה קדוש צף
 על פני המים ר"מור' שאומרים נטל
 ומקדש וחב"א כל שנגע במים אין
 מקדשין בו ילף את המים ונמצא קדוש
 מרמזין רבי מאיר ורבי שמעון אומרים
 מנגב ומקדש וחב"א כל שנגע במים
 אין מקדשין בו: ג המקדש בשוקת
 והטפי בתוכה אע"פ

פרק ו המקדש
 חטא
 הבא ליתן מאפר הפרה לתוך
 המים וכו' קדוש האמור ככל
 מכלתין: או על הצד על צדו של
 כלי ואחר כך נפל לשוקת. על
 המים שבמוך השוקת. פסולים
 אותם המי' להזאה דכתיב
 ולקחו ונתנו עד שיכזב האפר
 בתוך המים מכה אדם: נטל מן
 השפופרת וכסה' נטל אפר מן
 השפופרת וכסה' השפופרת
 קודם שיקדש דהיינו קודם שיגין
 האפר במים או שהגיף את
 הדלת קודם שיקדש הקדוש
 כשר דהיינו הפקר שבידו לפי
 שזולתה אינה פוסלת באפר
 כדאמרן והמים פסולים
 דנעשים מלאכה עם המים
 ולעיל (סוף פ' פרה חטא

בסיד ונפסיס' ויהיו יכולות להנטל כאחת ע"כ:

פרק ו ואחר

כך נטלו על השוקת ובשוקת היירי שלא
 ניתן מכה נפילה ראשונה אלא מעלמו
 חוזר ושוקת מיד לשוק דלוי תכחו ניתן כשרי כדמו' בהגדרתין
 (דף ע"ו): הר"ש: נפל מן השפופרת לשוק פסול יהא הפילו הוא
 כשר כדאמרין פרק לולב הגזול (דף ל"ו) דנתיבה ע"י דבר
 אחר שמה נתיבה הר"ש. ועיין ר"ש בתרא: הקדוש כשרי כתב
 הר"ש לפי שהמלאכה בו כדאמרן בספ"ד: כופני שאפשר וכן
 העתיק הר"ש בס' אחר שמפרש זקפה בארץ הניח האפר בארץ
 פסול האפר דכתיב למשמרת בו וכו' הר"ש. זקפה היינו
 השפופרת עם האפר דבאפר גוסי' לא שייך זקיפה גם הוא לשון
 זכר במקרא ובמשהי' אלא דקאי' משפופרת ובלא כסוי משהי'
 פסול דאינה משמרת מ"כ לתוך ידו והא דשני הר"ש בלישנא
 בפ' אחר ולא כתב זקפה השפופרת כמו שכתב בפ' קמח
 היינו שבפ' הראשון מהרמב"ם הוא והעתיקו כלל שמו והפירש
 השני מהר"ם הוא והעתיקו ג"כ כלשונו אבל גם לפירש השני
 ד' לזקפה השפופרת שבה האפר אלא דסגנון של הר"ש
 למקט' אפר לפי שבו הוא הפסול כך נ"ל ומהר"ם מסר' כפי'
 הרמב"ם דמטום מלאכה הוא ואפ"ה מקיים הגי' מפני שאפ"ה
 ובתב דקאי' לפרושי טעמא דפסול דרישא לא שמועינן דאע"פ
 לשהמר לא חשיב מלאכה דמוכח לקמן פ"ז הכא כיון דאפשר
 היה לאחזה בידו אחס ולקדש ביד שניה ולא עשה כן אלא זקפה בארץ פסול דחשיבה מלאכה עוד יש לפרש דמפני שאפ"ה
 ידו קאי' דלא תימא מה שאוחז השפופרת בידו מלאכה היא ע"כ ונ"ל דהכי קאמר דמפני שבכך אפשר לשומרו ולא בלא הכי
 ולסיבך אינה מלאכה:

שנינו שהמלאכה פוסלת במים עד שיטילו את האפר: זקפה
 בארץ לאח' שנגע העפר מן השפופרת הניח השפופרת בארץ קוד'
 שימון האפר במים: פסול המלאכה דהיינו המים לפי שפ"ה מלאכה
 עם המים ואם הניח השפופרת בידו וכסה ידו עליה כדי שלא
 יתפור האפר שבתוכה ואח"כ נתן האפר על המים כשר המלאכה
 דהיינו המים דהיינו חשונה מלאכה: לפי שאי אפשר לשמו' האס'
 שבתוך השפופרת אם לא יכרידו על פיה שיהי' אינו יכול להשיב'
 הפקק על פיה עד שיקדש פי אחר זקפה בארץ הניח האס' בארץ
 פסול האכר דכתיב למשמרת (ובארץ אינו למשמרת) ואם נתן
 העפר לתוך ידו כשר דאפשר לשומרו וכו' קרינן ביה למשמרת
 ולפי זה גרסי לפי שאפשר: ב היה קדוש צף על פני המים שנתן
 על המים אפר הרבה ולאחר עלתו קרי קדוש: גוסי' מאוחזו אפר
 ומקדש בו מים אחרים ואפי' באוחזו שנגע במים מקדש וחוזר
 ומקדש כמה פעמים אלא שמנגבו: זלף את המים הוה מן
 המים המקודשים על האדם ועל הכלים עד שכלו כל המים
 והאפר נשאר בשולי הכלי: וכו' וכו' והלכה כחכמים
 צמרינו: ג טפי סך קטן ספיו נר והמים היורדים
 ממנו יורדים טיף טיף אף

הכא כיון דאפשר
 היה לאחזה בידו אחס ולקדש ביד שניה ולא עשה כן אלא זקפה בארץ פסול דחשיבה מלאכה עוד יש לפרש דמפני שאפ"ה
 ידו קאי' דלא תימא מה שאוחז השפופרת בידו מלאכה היא ע"כ ונ"ל דהכי קאמר דמפני שבכך אפשר לשומרו ולא בלא הכי
 ולסיבך אינה מלאכה:

אע"פ שפיו צר פחות משפופרת הנוד המים שבתוכו מקודשי
וצדקתם להוות אע"פ שלא נכנס שם מאפר הפרה כלל דהו
כגון מחוברים למים שבשוקת היה הסוגיאם נשעת מלאו היה
מסוג בשוקת המים הצלופים בספוג פסולי דמי חיים א מלי

בשיני ואין הספוג כלי זילף
עד שהוא מגיע לספוג כשבא
ליטול המים וליתנם בצלוחית
שוקת כל המי עד שמיגיע לספוג
אבל לא ישפוך מן המים שבספוג
כלל כדי שלא יתערבו המים
שנספגו שהם פסולים עם
המים שבשוקת שהם כשרים
ויפסלו כלם : נגע בספוג
נכנסים מי הספוג לתוך השוקת
ונתערבו הפסולים בכשרים
ונפסלו כלם : דנתן ידואו רגלו
פרי שהקלומ יורד מהר מעוקס
ואינו יורד לתוך הכנים שרוצה
למלאה לקדוש ונתן ידו למעלה
בראש ההר לעשות כעין גנור
כדי שיעברו המי דרך ידו לחבי
של קדוש וכן עלי ירקו הראויין
לאכיל ומקבלי טומא פסלים
המים כדילפינן בפ"ג דזבחים
(ד' כ"ה) מדכתי מקוה מים וחי
טבור אייתן ע"י טברה ההא
ואף ע"ג דהאי קרא במקוה הוא
דכתיב ילפינן מיניה כל היות

אע"פ שפיו צר כל שהוא המים שבתוכה
מקודשין אם היה ספוג המים שבתום
פסורים כיצד יעשה יולף עד שהוא מגיע
לספוג נגע בספוג אע"פ שהמים צפין על
גביו כל שהן פסולין : ד נתן ידו או רגלו או
עלי ידקות ידיו שיעברו המים לחבי פסולי
עלי קנים ועלי אגוז כשרים זה הכלל דבר
שהוא מקבל טומאה פסול ודבר שאינו
מקבל טומאה כשר : ה המפנה את
המעייין לתוך הגת או לתוך הגבים פסולי
לזבים ולמצודעים ולקדש בהן מי חמאת
מפני שלא נתמלאו בכלי :

פרקו חמישה שמלאו חמשה חביות
לקדשן וחמשה קדושין
ונמלכו לקדשן קדוש אחד או לקדשן
קדוש אחד ונמלכו לקדשן חמשה קדושין
הרי בלן כשרים יחיד שמלאו חמשה חבוי
לקדשן חמשה קדושין ונמלך לקדשן קדוש
אחד אין כשר אא אחרון לקדשן

והכי הו משמעות דקרא הוייתן של כל מים המטהרים על ידי
טברה חתא בין שאתה מהוה אותן להיותן מקוה חו מלאו יחי
מחוב אותן ע"י דבר שאינו מקבל טומאה : ה המסכה את המעין
לתוך הגת : שעה מרוץ מן המעין עד הגת כדי שיפני שם מי
המעין וחס"כ הפסיקן : גת : בור שעושין לפני הגת כדי לקבל
את היין קרוי גת : גבים לשון עשה הנחל הזה גבים האמור
בספר מלכים והוא רקק של מים : פסולים לזבים לטבילה
דלאו מים חיים נכו : ולמצודעים דבעינן מים חיים להחת
עליו עם דם הצפור ולקדש מי חמאת בעינן מים חיים והכי
כיון דהפסיקו לחו מים חיים נכו והא דקמי מפני שלא
נתמלאו בכלי כדי לפסולן לקדוש בכל ענין אפי"ה בא לקדש
בתוך הגת או בתוך הגבים עצמו :

פרקו חמישה לקדשן חמשה קדושין כלפנים וחביות
בפני עצמה : ונמלכו לקדשן קדוש
אחד לער' חמשתן בתוך כלי גדול ולקדש הכל בכפ אחת :
הרי כלן כשיים דהואיל וכל אחד ממלא הכלי שלו אין כאן
מלאכה פוסלת במים בין מלאו להטלת האפר במים : היחיד
שמלא חמשה חביות כו אין כשר אלא אחרון שהמלאו הראשון
נכסל במלאכה שעשה

פרקו ו נמלך לקדשן קדוש אחד אין כשר אלא אחרון (היה) כשלא עשה כמו שנמלך ולא עירן לתוך כלי אחד ולא
קמני ונמלך אלא

ג אף ע"פ שפיו צר ל' הר"ב פחות משפופרת הנוד וכן לשון
הר"ם יחזום (דכס' דלעיל משה ח' מזריכין דב' שקסר
שבאבן שיחיו נקובות וז' לון כשפופר' הנוד כמו) עירוב מקואות
שהוא כשפופר' הנוד כדנקבת' ו"פ"ו דמקואו" מש"ה נקטי דכ"כ

אם חלוקה
ב יוחל נש
ג זכאי כה
ד פ"ה ה"ג
ה רמ"ה
ו רמ"ה
ז רמ"ה
ח רמ"ה
ט רמ"ה
י רמ"ה
יא רמ"ה
יב רמ"ה
יג רמ"ה
יד רמ"ה
יז רמ"ה
יח רמ"ה
יט רמ"ה
כ רמ"ה
כא רמ"ה
כב רמ"ה
כג רמ"ה
כד רמ"ה
כה רמ"ה
כו רמ"ה
כז רמ"ה
כח רמ"ה
כט רמ"ה
ל רמ"ה
לג רמ"ה
לד רמ"ה
לה רמ"ה
לו רמ"ה
לז רמ"ה
לח רמ"ה
לט רמ"ה
לך רמ"ה
לם רמ"ה
לנ רמ"ה
לו רמ"ה
לז רמ"ה
לח רמ"ה
לט רמ"ה
לך רמ"ה
לם רמ"ה
לנ רמ"ה
לו רמ"ה
לז רמ"ה
לח רמ"ה
לט רמ"ה

אפי' כחות מכן מתחבין
מעורבין (דשאר כלי בתוך כלי
שמחברב בחפור מועט) כ"ל :
יולף לשון הר"ב כשבא לטול
המים ולתנם בצלוחית
שוקך כו"ך פירש"י בפ"ה דיומ'
דף נ"ח : ולדבריו הכא במלוי
הוא וכדמונח מסינין דרפ"ט
(בפי' הר"ב) והקשה הר"ם
דהמקדש בשוקת קמני ולא קמני
הממלא ומפרש דיוולף היימ
שמוה וכפי' הר"ב עלתו במקני'
דלעיל ובפ' דלקמן משנה ח'
ובמסנה ו' פ' בפרס דטברו כתב
הר"ב דהואלם המים מעט מעט
קרי יולף וכ"כ הכ"מ מדכפשי'
בפי"ז מה' חביות הטומאו (הל"ג)
ובמ"ג פ"ט דשב' כתבתי דיוולף
הוא ל' ארמית : ד ערלי קנים
ועלי אגוז כשרים עיין מ"ש בזה
במס' הרא"ש במסנה ו' פ"ה
דמקואות : ההגבים פי'
הר"ב שהוא רקק של מים ינו"כ
הר"ם אף שהר"ב כתב שהוא ל'

גבים דמלכו ב'ג' והר"ם כתב שהוא ל' במסק גבים שוקת בו
דישעיה לג' ד' ומשניהם צלתי מובן שיחיה רקק מים שהוא
מלא רפש וטיט כדפי' הר"ב במסנה ד' פי"א דשבת אכל משמט
שני הכתובים שהם מלאי' מים זכים דהא דמלכיס דלחי הכי
הוא שהכניא בישר שיחיהלם מים לשקות וכמסק גבי' פירוש
כנהמת המים האופלים לצורות והנביא בא להפליג בהיותם
של הללל שיחיה רב מאד וכל שהבור מלאה רפש וטיט אין
הניהום כ"כ כמו כשהיא רקנית מרפש וטיט ועוד ק"ל
דתיפוק לי דהוי מי צבים דכפ"ח משנה י' אכן ל"ל דשמי
(אכא) וכמו נפל חרסית כו' דספ"ח ע"ש וי"ל דלהר"ם יש
לישב קצת דלא ראיתי מה שפי על רקק ויכול להיות
שיפרשהו אמת המים כדפי' הרמב"ם א"ג כדפירש"י בפ"ג
דחולין דף כ"ז גרבי"א שיש בה מים ויבשה ומ"מ לא אלע
למה לא כתב בור דעלמא והרי התרגום מתרגם בור גובא
אזל יוסף א"כ"ל לכתוב מלשון למשוף מים מגבא דישעיה
ל' י"ד ושבו מלאפי שכ"כ הר"ם והר"ב בריש מסכת מקואות :
מפני שלא נתמלאו בכלי פי' הר"ב דקמני הכי כדי למסלן
כו' אפי' בא לקדש בתוך גת כו' ולא דמי למים
שהמשיך מן האעין למבית בעלי קנים דגת וגבים לאו כלים
נכו ואפי' קודם שהפסיקו

פרקו ו נמלך לקדשן קדוש אחד אין כשר אלא אחרון (היה) כשלא עשה כמו שנמלך ולא עירן לתוך כלי אחד ולא
קמני ונמלך אלא

ל

לומר שאם ירצה להמליך לא יועיל לו אבל יניחם כך ויהיה
האחרון כשר והרמב"ם העתיק המטנה כלשונה בס' הלכ' ה'
ובהלכה ד' כתב בלא גמליך שאין כשר אלא האחרון ומה שכתב
עליו הראש"ד בהלכה ד' דלשון המטנה וגמליך לקדשן קדוש את'

שעשה כשמלא את השני קודם שנתן את אפר בראשון וכן השני
נפסל כשמלא את השלישי וכן כלם ואם מתחלה היה ממלא
ה' חביות זו אחר זו או אפי' ק' חביות כדי לקדשן קדוש אחד
כגון שגריך להזות על כלים הרבה לא היו פוסלים זה על זה

וכן כשרים ידבכל נחשבי' תלואו
א' אבל כשממלא מתחלה לשם
חמשה קדושים כגון פוסלין על
זה מטעם מלאכה שהיא פוסל'
במים עד שיטיל האפר הלכך
אין כשר אלא האחרון וגמליך לקדשן
חמשה קדושים שקדשן על עצמיה
וזה מטעם : אין כשר אלא זה
שקדשן ראשון לפי שקדוש ראשון
חסיב מלאכה לאחרים שהיו
ממולאים ולא נתן לתוכן אפר
דעד שיתן את האש' מלאכה פוסל'
במים : אחר לאחר קדש לך את
אלו היתיד שמלא חמשה חביות
לקדשן קדוש אחד ואחר לאחר
קדש לך את אלו וקדשן האחר
חמשה קדושים אין כשר אלא
ראשון : דכיון שאמר לו קדש לך
ונתן לו נעשו שלו וכאלו מלאן
הוא והקדוש שקדשן ראשון נעשה
מלאכה לפסול את אחרים :
אבל אם אמר קדש לי את אלו

ג' (א) לקדשן קדוש אחד וגמליך לקדשן
חמשה קדושים אין כשר אלא זה שקדשן
ראשון ואמר לאחד קדש לך את או אין כשר
אא ראשון קדש לי את או הרי כלם כשרי' :
ב' הממלא באחת ידו ועושה מלאכה
באחת ידו הממלא לו ואחר או שמלא
לשנים באחת שניהם פסולין שהמלאכה
פוסלת במלויי בין לו בין לאחר : ג' המקדש
באחת ידו ועושה מלאכה באחת ידו אם
לו פסול ואם לאחר כשר : ה' המקדש רוב
ולאחר שלו פסול וישל אחר כשרי' המקדש
לשנים באחד שניהן כשרין : ד' קדש לי
ואקדש לך הראשון כשרי' מלא לי ואמלא
לך האחרון כשר קדש לי ואמלא לך שניה'
כשרים : מלא לי ואקדש לך שניהם
פסולים : ה' הממלא לו ולחטאת
ממלא את שלו תחלה וקושרו באסל
ואח"כ

כלן כשרים שהממלא לא עשה מלאכה ויהי קדשן פסול כדפי'
סיפסלו על ידו : ב' ועשה מלאכה בידו אחת פסול המלאו
מטעם מלאכה : לו ולאחר (כנ' כאחת) שניהם פסולים : דכיון
דלתרי גבא קא ממלא נחשב האחת מלאכה לחברו בין לו בין
לאחר : דאפי' שאין המים שלו פוסלן במלאכה ששעת
מלאו : ג' אם לו פסול אם הקדוש שלו פסול : דשמא המלאכה
קדמה לקדוש ונפסלו המים : ואם לאחר הוא הקדוש : כשר
שהרי בעל המים לא עשה מלאכה : המקדש לו ולאחר ושניהם
כאחת : אי נמי קדש לחברו קודם שלו : שלו פסול : דקדוש של
חברו נחשב מלאכה לפסול מימיו : שניהם כשרים : שאין
המים שלו סיפסלו על ידו : ד' קדש לי ואקדש לך : כגון שכל
אחד מלא מים לעצמו וזה וקדש מימיו של זה : וזה קדש
מימיו של זה : אותו שקדש ראשון כשר מה שקדש לחברו
דחברו לא עשה מלאכה אלא עד אחר שנתקדשו מימיו
ומשנתקדשו אין מלאכה פוסלה : אבל מה שקדש השני לראשון
פסול שהראשון פסלה במה שקדש מימיו השני קודם שנתקדשו
מימיו : מלא לי ואמלא לך : המלאו האחרון כשר אבל המלאו
ראשון פסול : היינו המים שנתמלאו ראשונה דנפסלו במלאכה
במלאו שולא לחברו : קדש לי ואמלא לך : שהיו לו מים ממולאים ואמר לחברו קדש לי מימי ואמר כך אמלא לך : שניהם כשרים
דאין המלאכה פוסל אחר קדוש זה נתי שנתמלאו לו המים : מימיו כשרים : דמשנתמלאו לו המים לא עשו מלאכה : מלא לי
ואקדש לך : שהאחר היו לו מים ממולאים : ואמר לו זה : מלא לי תחלה ואח"כ אקדש לך שניהם פסולים זה שמלא עד שלא נקדשו
מימיו : וזה שקדש לחברו משנתמלאו מימיו : ה' הממלא לו ולחטאת : הממלא מים קצתן רוצה לזכרו : ובקצתן רוצה ליתן אפר
חטאת : באסל : כמות ודרך שאובי מים שנותנים מוע על כקפס וכד' אחר תלוי בראש המוע מלפניו : וכד' אחד עתה רון :

מה שאין כן בקדוש כדלעיל וכן לקמן : וכתב
הראש"ד בס' ז' מה"פ [סס] שהטעם מפני שנטלין שר על
המלאו ואפי' בחס יס בו טובת הבה וכמלא לעצמו דמי
אבל הקדוש כיון שאינו לא שבר (כתתן בחס' י"ד דבכורו)
ולא טובת הבה והמים של (אחד מהם ז"ל אחר הס) אין
כפסלים במלאכתו : ג' המקדש לו ולאחר פי' שניהם
כאחת : א"כ קדש לחברו קודם של יוב"כ הראש"ד לא סלקא
הא דכתב הראש"ד וכ"כ הראש"ד אם לו פסול דשמא המלאכה
קדמה לקדוש : דלא"כ ודאי קדמה בעינן וכן גס דעת הרמב"ם
כנראה מלשון שבפירושו : וכ"כ הכ"מ בס"ח מהל' פרה [הלכ'
ג'] שהרמב"ם לא תלה הטעם בשמא : כי התחלת ההסתלקות
ודאי יהיה קודם : ומאז חסיב מלאכה לפסול : ה' באסל פי'
הראש"ד כמות וכו' וישארהו כמות בשנים תרגו' ירושלמי באסל
מלא לא פסולה הראש"ד : ולא ידעתי מאי קאמר : דקרא ללא
תסלה באיוב כ"ח י"ו טירטוהו כל המפרשי' הראש"ד ע' והרלב"ג
והר"ק כשרשו ל' ערך : ורש"י פי' לשון שבה ואולי לפי שב'
החביות ששתי קנותיו זריכים להיות

אם סע הלכ' ב
פסול ס' ב
ד' סע הלכ' ו
ה' סע הלכ' ו
ז' סע פ' ו

ואח"כ

ואח"כ מלא את שלו • פסול משו' מלאכה: ואת של מטאת לפניו
כדי לעשות בהן שמירה מעול' : ואם נתן של מטאת לאחריו
פסולה דכתי' למשמרת למי נדה • בזמן שהן שמורין הן מי נדה •
בזמן שאינן שמורין אינו מי נדה היו שניהן של מטאת וכו' דהואיל

ומסי' אדעת' בשלפניו נזכר כמי
בשל אחריו והיינו מסני שאפשר
כלו' אפשר לשמור שלאחריו אגב
שלפניו : 4 המוליד את החבל
עודו לדרכו • לאח' שמל' את הדלי
בחבל החזיר את החבל לבעלים :
לדרכו • שלא הוצרך לעקס או
להדמיז את דרכו אלא לפי
הלכו • מלא בעל החבל והחזיר לו
את שלו • אין זו מלאכה וכשר
המלאו' : שלא לדרכו • עקס את
דרכו כדי להחזיר החבל מלאכה
היא ופסול : זה הלך • כלו' על
דבר זה הלך חכם אחד לשאול
מחכמי יבנה • הן סנהדרי גדול'
שגלו הם : הוראת שעה • שעת
הדחק היה • הא לאו הכי לא :
ז המכין את החבל בדרך משלטי
הדלי למלאות מים כשמעלה את
הדלי מסבב את החבל בידו כמין
טבע' שלא יהא נגרר לארץ ומכין
ל' הדר' דכנת' ואם בדרך המלאות
הדלי מכין על יד' על יד' צריך
העלאה היא וזין זו מלאכה וכשר
המלאו' • ואם באחריו' • לאחר
שהעלהו כנגד חשבון מלאכה ופסול :
לזה הכשירו הוראת שעה • מה
שהכשירו ביבנה הוראת שעה • לא
למוליד את החבל שלא כדרכו • לא
לזה שכוון את החבל באחרונה •
הכשירו לו ע"י הדחק : ה המצניע
את החבית שהוא דולה בה המים

למים בשוק • ולאחר שפירש ממנה הכניעה קודם שיקדש המים
בשוק • אין הכניעה זו חשובה מלאכה • לפי שצריך לה עדין
למלאות בה וצורך מלאו' הוא וכן כפאה על פיה נמי לנגבה •
לפי שרונה למלאות בה עדין • לא חשיב מלאכה וכשר המלאו'
אבל אם עשה כן להוליד בה את הקדוש • דהיינו מים המקודשין
המאיל ולא צורך מלאו' הוא חשוב מלאכה וכסול המלאו' :
בשביל שתחזיק מים הרבה • לא חשוב סגוי זה מלאכה : בשעה
שהוא זולף שהוא מזה פסול דפניו זה חשוב מלאכה : מה והורה
הוראה • להמיר או לאסור לטמא או לטהר • לנטור או לחייב :
ודבר שאינו משום מלאכה כגון הוראה ומראה את הדרך : אם
עמד • שנתעצב עם בשביל זה : פסול משום היסח הדעת' וכן
הלכה :

המוסר

לכיו' מלאי בערך ובשיווי א' שלא יכריע א' מקו' ע"ש זה יב' מל'
תפל' האמור • אבל הוא דומק ולכונ' ל' שכוונ' הר"ש כמו שראיתי
בערוך • דעל הכוונ' דבס' הנשרט' ד' פ"ב בן סלוא על שהסליח
עוונות של משפחתו • פי' הגביה כמו לא תסולה בכתם אוסיר

ואח"כ ממלא את של מטא' • ואם מלא את
של מטא' תחל' • ואח"כ מלא את שלו' פסול
נתן את שלו' לאחריו • ואת של מטא' לפניו
ואם נתן את של מטאת לאחריו פסול • היו
שניהן של מטא' • נתן א' לפניו וא' לאחריו •
וכשרי' מפני שאי' (גמ' שאפשר) אפשר :]
המוליד את החבל בידו לדרכו • כשרי' • ישראל
לדרכו פסול • זה הלך ליבנה ג' מועדו • יובמוע'
שלישי הבשירו לוי הוראת שעה : ז המכנין
את החבל על יד' (גמ' לג' על יד') • כשרי' • ואם
כנגד באחרונה פסול • ר' יוסי • לזה הבשירו
הוראת שעה : ה המצניע את החבי' שלא
תשבריא שכפאה על פיה • על מנת לנגב'
למלאות בהיכשרי' • להוליד בה את הקדוש •
פסול המפנה חרסין מתוך השוקת • בשביל
שתחזיק מים הרב' • כשרי' • ואם בשביל שלא
יהיו מעכבין איתו בשעה שהוא זולף את
המים פסול : ט' מי שהיו מימיו על כרפו •
והורה הוראה והראה לאחריו' את הדרך •
והרג נחשו ועקרב • ונטל אוכלים להצניע' •
פסול • אוכלין לאכלן • כשרי' • הנחש והעקרב
שהיו מעכבים אותו • כשרי' • א"ר יהודה : זר •
הכלל • כל דבר שהוא משום מלאכה • בין
עמד בין לא עמד • פסול • ודבר שאינו משום
מלאכה • עמד • פסול • ואם לא עמד • כשר :

המוסר

ע"כ : ואת של מטאת לפניו • פי'
הר"ב כדי לעשות בהן שמירה
מעולה • ותמיהו' למאי איצטרך
למית' שמיר' מעולה והא לאחריו
לאו שמיר' כלל היא דעד כאן לא
הויה שמירה בלאחריו לא כשיש
ג"כ לפניו דהואיל ומסיק אדעת'
בשלפניו • כמ"ש הר"ב לקמן •
והר"ש סתם שמירה מעולה •
אינו לא פי' לקמן דהואיל ומסיק
אדעתיה • אלא כיון שא"א בענין
אחר • ומש"ה כתב כאן דלכתחל'
בעינן שמירה מעול' וכך מכ"ס
ואם נתן של מטאת לאחריו פסול •
אע"ג דלאחריו נמי שמירה היא •
מדמכשירים בשניהן של מטאת •
מ"מ כיון דאפשר לעשות שמירה
מעולה ולא עביד פסול • ע"כ :
מפני שא"א • והר"ב העתיק
שאפשר' וכן הוא בס"א •
אבל הר"ש כתב גראה דגרסוין
שאי אפשר זכין בעתיק הרמז"ס
ופי' שאי אפשר לו לא ששים את'
נכחו ואתד מאחריו ועיין בר"פ
דלפיל : ו זה הלך • פי' הר"ב
על דבר זה היינו שלא כדרכו •
כמ"ש במשנ' דלקמן : ז המכנין
פי' הר"ב • ה הדרה דנתה
(שכתבתי בס"ג דמולין משנה א'
ושם פירשתי) • ובריש פרק ד'
דמכשירין כתב מל' הוא עשך
ויכונך (בר' ל"ב) • והר"ש כתב

לשתי הלשונ' ומסי' בס' לו מרפות • ור"ל בדרך ג' או אפיסק' דיאלא
גני מעיה • אחי רב שמואל בר יצחק ל"ש לא שלא היך בן אבא
היך בהן טרפ' דכתי' הוא עשך ויטונך • מלמד שברא הקב"ה
כונניות בחדם שאם נהפך אחת מהן אינו יכול לחיות • ופירש"י
כונניות ל' ואת כנו שברא להם בסים לישב עליו • ואם ירדו
מבסיסן טוב אין מתסדין ע"כ : ה שלא תשבר • ל' מהר"ם
כל מידי דאורחיהו דכל הממלאים מים לעשות כן • לאו מלאכ'
היא לפסול ואורחיהו שלא להניח החבית אצל המעיין • אלא
להצניע שלא תשבר • וכן דרך לכפותה על פיה • לאחר המלוי
לנקות למלאו' בה כשיצטרך שלא יפול לפוכה טיט ועפר • וידבק
בה על ידי לחלוטית המים שבה' ע"כ : ט' ונטל אוכלי להצניעם
פסול אוכלים לאכלן פשר • ויש לתמוה דהיאך אפשר דנטל
אוכלים להצניען אע"פ שלא הצניען עדין היו מלאכה • ונטל
חשיבא

אס"ב כ"ד
כ"ס פל"ח
נ"ס הלכה
ה"ס הלכה
ה"ס הלכה
ה"ס הלכה
ה"ס הלכה
ה"ס הלכה

חשיבה צורך המלוי * שאם הוא רעב לא יהיה לו כח לחלואת
 וכ"כ הר"ם בסוף הפרקי וכו"מ פ"ח מה"פ: יא גם התנו
 כו"מ מה שהגהתי בפ"הר"ב הוא חסר הר"ם: יב הפר"ן ע"מ
 לגדור * לטון הרמב"ם בפ"ח מה"פ היה מהלך במים ופרץ
 בשעת הלכות הקיים שילך בו

א ע"פ ספר ע"מ לגדור
 ב כשרים לפי שמה שפורץ אויבה
 ד א"כ מלאכה * שהרי הוא מקלקל מאוי
 ה אחרת לגבי דידים היו תיקון
 ו ס"ל שכל לילך ע"ז צורך מילוי
 ז הוא וכשר ומש"כ במשנה ח'
 ח כלהולך בה א"כ הקידוש פסול
 ט ע"פ שלא הולך * והכא אינו
 י פסול אלא בגדר דהתם ההלכ'ע'
 יא והכ"פ חסובות מלאכו בעצמם
 יב חלא שאם היא לגדור מילוי * אין
 יג כאן פסול * ומה שלא פ"ה הר"ב
 יד ע"מ דלענין ע"ז גלומר * א"כ
 טו כו"מ דלענין ע"ז דהכא משום דלעיל
 טז לא כני לא בעל מנס' דאי לאו
 טז הכי הך דלמלאו או להולך אינו
 טז ענין לכפאה כו"מ ואם גדר פסול
 טז האשמועינן דא"כ דלא חידש
 טז כלום אלא עשהו ככחלה
 טז מלאכה היו ופסול * כ"ל מהר"ם:
 טז האוכל ע"מ לקנות פ"ה הר"ב
 טז לאחר שמלא כו"מ היה
 טז מלקט בתאנים ע"מ לייבשן כו'
 טז ולאחר לקיטתן אכלן כו' ודוחק
 טז לפרש כו' דאיכא ה"ל לתת
 טז ע"מ שכולו ואכל אכל רמב"ם: תב אם קנה פירות לאכול
 טז א"כ שכולו וזהו להקנות השאר כשרים * ואם הקנה קודם מתן
 טז האשר * פסל:

המוסר מימיו לטמא * פסולין * ולטהור *
 כשרין * ר' יעזר אר' אף לטמא כשרין * אם
 לא עשו הבעלים מלאכה: יא * שנים שהיו
 ממלאין לחטאת והגביתו זה על זה ונטל זה
 לזה קוצו בקדוש אחד כשר * בשני קדושין
 פסול ר' יוסי אר' אף בשני קדושין כשר * אם
 התנו ביניהן: יב * הפר"ן על מנת לגדור *
 כשר ואם גדר פסול האוכ' ע"מ לקצות בשד
 ואם קצה פסול * היה אוכל והותר * וזרק
 כה שבידו לרחת התאנה * או לרחק
 המוקצה * בשביל שלא יאכר * פסול:
פרק ח שנים * שהיו שומרים את השוקת
 נטמא אחד מהם * כשרים *
 מפני שהן ברשותו של שני טהר ונטמא שני
 כשרים * מפני שהן ברשותו של ראשון *
 נטמאו שניהן כאחת * פסולין * עשה אחד
 כהן מלאכה * כשרין * מפני שהן ברשותו
 של שני * עמד ועשה השני מלאכה כשרין *
 מפני שהן ברשותו של ראשון * עשו שניהן
 כאחת * פסולין: יב * המקדש מי חטאת *
 לא יגדור את הסנדל שאם נפלד * משקין

לק' * לאחר שחל המים קודם שיקדש * היה מלק' בתאני ע"מ
 לייבשן לעשו * מהנרנגרות ולאחר לקיטתן אכלן * אין המחשבה
 שהיה רוצה לעשותן קנינות פוסלת במים * אלא הרי הוא כאלו
 לקט לאכול שאינו פוסל * דומיא דפרץ על מנת לגדור *
 שא"י המחשבה שהוא חושב לגדור * פוסל: עד שיגדור *
 הכא נמי: אם קנה אם הגיח אותן במקום שמתחין התאנים
 לייבש פסול: בשביל שלא יאכר פסול * שהמניע אוכלים
 כדי שלא יאכר * חשיבה מלאכה:

פרק ח שנים * שהיו שומרים את השוקת * שנתמלא
 להטאת: שבה * א"תו שנטמא * טהר *
 מטומאתו * ונטמא ש"י * היינו חכרו שהיה טהור * כשרים *
 המים שנסוקת: עמד ועשה הב' מלאכ' * עמד הראשון ממלאכתו
 ובא השני ועשה מלאכה תחתיו: ב נטמא

וטמאו את הסנדל * והסנדל יטמא האדם * שהרי אמרו פ"ח מ"ח הנושא את המדרס נושא את התרומה * אכל לא את הקדש וכ"כ
 הטאת * וכן בכסוקו אמרו בגדי אוכלי קודש חס' כטור מדרס לחטא' * וזה שנטמאו בגדיו במשק' א"כ שטבל לחטא חור להיות
 (כסותו כסות) אוכלי קדש * ועכשיו שחמרו שלא חשו לא על נפילת מי הקדוש * לפיכך לא חסרו ללבוש בגדים בשע' קידוש מפני
 שיכול להזהר מ"ש כ בסנדל ע"כ * והכ"מ כתב ד"ל דלא קשיא למה לא הטרעחו עליו לפשוט בגדיו כיון שאינו לא מעלה בעלת *
 ומש"ה לא חמרו לא המקדש ולא הנוגע או המזה * כיון שאינו לא מעלה בעלת * ור"י קורקוס כתב

המוסר מימיו לטמא * פסולין * פון עשו הבעלים
 הראשונים מלאכה כיון לא עשו הבעלים הראשונים מלאכה *
 דבחוקה השומר קיימי * והוא אינו מקדש לשומרן מפני שהוא
 טמא * והסורה אחרת למשמרת למי נזה: לטהור כשרי ואפי'
 פשו הבעלים הראשונים מלאכה *
 שכבר נלאו מרשות בעלי וקיימי
 ברשות שומר * ומיהו אם השיט'
 עשה מלאכה פסולי: אף לטמא
 כשרים * דסבר ר"א רמז מימיו
 לטמא בחוקת הבעלי הראשונים
 קיימי הלכך אם לא עשו הבעלי'
 מלאכ' כשרים ואין ה' כר' א"עו:
 יא והגביתו זה על זה * שסייעו
 זה את זה להגביה: ונטל זה לזה
 קוצו או שנטל זה לזה קוצ שנתמא
 לו כידובקדוש ח' * שהיו שניהם
 ממלאים לצורך קדוש ח' * כשר *
 שיכול כל ח' לסייע לחברו *
 ונטילת הקוצ שבידו נמי צורך
 מלאווי היא: ב' קדושין פסול *
 שפסל כל אחד מימיו במה שסייע
 לחברו * או שנטל לו קוד' מש"ס
 מלאכה * אם התנו ביניהן שאמר
 כל אחד לחברו כשאגביה לך יהא
 שלי ושלק ברשותך (וכמו כן
 ח"ל האחר) וא"כ שהגביתו לוקט
 כל ח' מהן * אחת מהן ברשותו *
 ואין ה' כר' * יב הפר"ן ע"מ
 לגדור כלו אפי' ע"מ לגדור לא חס'
 מלאכ' וכש' המלאווי: האוכל ע"מ

המוסר מימיו לטמא * פסולין * ולטהור *
 כשרין * ר' יעזר אר' אף לטמא כשרין * אם
 לא עשו הבעלים מלאכה: יא * שנים שהיו
 ממלאין לחטאת והגביתו זה על זה ונטל זה
 לזה קוצו בקדוש אחד כשר * בשני קדושין
 פסול ר' יוסי אר' אף בשני קדושין כשר * אם
 התנו ביניהן: יב * הפר"ן על מנת לגדור *
 כשר ואם גדר פסול האוכ' ע"מ לקצות בשד
 ואם קצה פסול * היה אוכל והותר * וזרק
 כה שבידו לרחת התאנה * או לרחק
 המוקצה * בשביל שלא יאכר * פסול:
פרק ח שנים * שהיו שומרים את השוקת
 נטמא אחד מהם * כשרים *
 מפני שהן ברשותו של שני טהר ונטמא שני
 כשרים * מפני שהן ברשותו של ראשון *
 נטמאו שניהן כאחת * פסולין * עשה אחד
 כהן מלאכה * כשרין * מפני שהן ברשותו
 של שני * עמד ועשה השני מלאכה כשרין *
 מפני שהן ברשותו של ראשון * עשו שניהן
 כאחת * פסולין: יב * המקדש מי חטאת *
 לא יגדור את הסנדל שאם נפלד * משקין

לק' * לאחר שחל המים קודם שיקדש * היה מלק' בתאני ע"מ
 לייבשן לעשו * מהנרנגרות ולאחר לקיטתן אכלן * אין המחשבה
 שהיה רוצה לעשותן קנינות פוסלת במים * אלא הרי הוא כאלו
 לקט לאכול שאינו פוסל * דומיא דפרץ על מנת לגדור *
 שא"י המחשבה שהוא חושב לגדור * פוסל: עד שיגדור *
 הכא נמי: אם קנה אם הגיח אותן במקום שמתחין התאנים
 לייבש פסול: בשביל שלא יאכר פסול * שהמניע אוכלים
 כדי שלא יאכר * חשיבה מלאכה:

פרק ח שנים * שהיו שומרים את השוקת * שנתמלא
 להטאת: שבה * א"תו שנטמא * טהר *
 מטומאתו * ונטמא ש"י * היינו חכרו שהיה טהור * כשרים *
 המים שנסוקת: עמד ועשה הב' מלאכ' * עמד הראשון ממלאכתו
 ובא השני ועשה מלאכה תחתיו: ב נטמא

וטמאו את הסנדל * והסנדל יטמא האדם * שהרי אמרו פ"ח מ"ח הנושא את המדרס נושא את התרומה * אכל לא את הקדש וכ"כ
 הטאת * וכן בכסוקו אמרו בגדי אוכלי קודש חס' כטור מדרס לחטא' * וזה שנטמאו בגדיו במשק' א"כ שטבל לחטא חור להיות
 (כסותו כסות) אוכלי קדש * ועכשיו שחמרו שלא חשו לא על נפילת מי הקדוש * לפיכך לא חסרו ללבוש בגדים בשע' קידוש מפני
 שיכול להזהר מ"ש כ בסנדל ע"כ * והכ"מ כתב ד"ל דלא קשיא למה לא הטרעחו עליו לפשוט בגדיו כיון שאינו לא מעלה בעלת *
 ומש"ה לא חמרו לא המקדש ולא הנוגע או המזה * כיון שאינו לא מעלה בעלת * ור"י קורקוס כתב

ב נטמא וטמא וכו' נטמא הסנדל וטמא את האדם לחטאת
 שכלים שנטמאו במשקים • טמאים את האדם לחטאת • שאין
 מוגין ראשון ושני בחטאת • כדתנן לקמן פרה כל הראוי (משנ)
 ו' אע"פ שאם נטמאו המשקים הללו על בשרו טהור • שהטור
 לפרה אם נגעו משקין טמאים
 בבשרו הוא טהור כמו שה' לבד
 אם נגעו בידיו • לפי שהמשקין
 טמאים מטמאים את הידי ויגבי
 טהרת הטאת ק"ל דאם נטמאו
 ידיו נטמא גופו • מטמאין לא
 טמאין משקין שטמאו את הסנדל
 לא היו יכולים לטמא הסנדל לחטא
 אם נגעו בבשרו כדאמרן והסנדל
 הבא מכהם טמא • ג השורף
 פרה אדומה ופרים הגשרפ' כגון
 פר י"ה ופר כהן משיח ופר העל
 דבר של נבחר מטמאים בגדים •
 דבכלהו כקוב יבסם בגדיו ולא
 שנה בגדיו שהוא לבוש • ולא שנה
 בגדיו שהוא נוגע והוא הדיו לכל
 שאר כלים • דלא ממעטינן אלא
 אדם וכלי חרס בלבד הוא שאין
 מטמאין אם נוגעים בכן • ופרה
 ופרי ענין ושעיר המשקל אם
 נגעו בבגדים הרי הן טהורים •
 והיינו דאמרי ליה בגדים לאדם •
 מטמאין לא טמאין ואתה
 טמאתני • ד האוכל מנבלת
 עוף טהור נבלת עוף טהור שאין
 לה טומאה אם נגעה באדם או
 בבגדים לא בבית הבליע מטמא
 אדם לטמא בגדיו כדתנן במסכ'
 טהרות והיינו דאמרי ליה בגדים לא טמאין
 וכו' • דה כל ולד הטומאה כגון ראשון ושני מן טמא כלים לא
 אב הטומאה ומשקה שנטמא בראשון ושני מטמא כלים גזירה
 משום משק זב וזב • כגון רוקו וזבו ומימי רגליו שהן אב הטומא'
 ו אין כלי חרס מטמא חבירו שאין כלי חרס נעשה אב הטומא'
 לעולם ואין כלי חרס מקבל טומאה אלא מאב הטומאה • אלמא
 שאין כלי חרס מטמא חבירו • אלא משקין אבל מטמא הוא משקין
 והמשקין חוזרין ומטמאים חבירי גזירה משום משקה זב וזב •
 כדאיתנן • כל הפוסל את הפרומה כגון ידי שניות עושו משקין
 תחלה לטמא חוליני וידיים ענין שנגעו באוכלי חולין טהורי שאין
 שני עושה שלישי בחולין • חוץ מטי"ו • שלא העריב

משקין על הסנדל • נטמא וטמא הרי (מלאמי
 זה) הוא אומר מטמאין לא טמאין • ואררה
 טמאתני • גפרו משקין על בשרו טהור • נפלו
 על כסותו נטמאת וטמאתו הרי זה אומר •
 מטמאין לא טמאין • ואתה טמאתני •
 ג השור פרה ופרים והמשלח את השעיר
 מטמא בגדיו • פרה ופרים ושעיר המשתלח
 עצמין אין מטמאין בגדים הרי זה או מטמאין
 לא טמאין ואתה טמאתני • ד האוכל מנבל'
 העוף הטהור יהיה בבית הברי' עה • מטמ'
 בגדים והנבלה עצמה אינה מטמאה בגדיו •
 הרי זה או מטמאין לא טמאין • ואתה
 טמאתני • ד כל ולד הטומאות אינו מטמא
 כלים אלא משקה • נטמא משקה • טימאין •
 הרי זה אומר מטמאין לא טמאין • ואררה
 טמאתני • אין כלי חרס מטמא חבירו • אלא
 משקה נטמא משקה • טמאתו הרי זה אומר
 מטמאין לא טמאין ואתה טמאתני • כל
 הפוסל את התרימה • מטמא את המשקין
 להיות תחלה לטמא • ולפסל לא • חוץ
 מטי"ה הרי זה או מטמאין לא טמאין ואת'
 טמאתני •
 ח כל

כתב שאפשר לרבותא נקט מקדש • דאסי' במקדש החמירני
 וכ"ש במזה ראוי לזוהר יותר ובה דלא מייטיגן לשאר טומאות •
 י"ל דמשק' עשוין לפול על הסנדל שלא מדעת • ומטי"ו הכ"מ
 דמ"מ מה שפי' הראב"ד שלא חשו לא שמה יפלו משקים ענין
 על הסנדל יבנו הוא • ע"כ וכתב
 עוד הכ"מ דיש לפר' בענין אחר
 שמה יפלו ממי טמאת המוקדש'
 (על הסנדל וטמאותו) וכן פיר'
 הראב"ד בל' שני לא הבינותי דבריו
 שהרי הר"ש סיים בה דהנפולים
 נפסלים בהם הדעת וא"כ היינו
 כפירוש הראב"ד ד"כ וכתב עוד הר"ש
 וסני לקמן בפ"ט דפי טמאת
 שנפסלו אינו מטמא הסנדל לחטא
 לא בידו ולא בגופו • ונהי דאדם
 לא מטמא כלים מיטמו • משקין
 לשון הר"ב משקים טמאין • וכ"כ
 הרמב"ם ומסוי' ואל תחשוב
 באמרנו משקין טמאין • פה • שהם
 טמאים באמת • אבל הפילו היו
 טהורי לקדש הנה הן כמו משקין
 טמאין לבגדי הטמא • כמו שיתבאר
 (כפ' עשירי (היינו) משנה ו') •
 נטמא כתב הר"ב אף על פי
 שאם נטלו המשקין על
 בשרו טהור • כדקתני בבבא דאמ'
 זו (היינו משנה ה') וסיא
 פירושא דהך קמיישא • הר"ש •
 גופרים פי' הר"ב כגון
 פר י"ה וכו'
 וה"מ למתני נמו ושעירים • והן
 שעיר י"ה כו' ושעיר ע"ז • כדתנן
 ברפ"ה דזבחים וכו' • רמב"ם וכן שעירי ע"ז ובחבורו פרה
 ה' מה טהרה (הלכ' ד') אכתב פרי ושעירי הגשרפ' וזב"ז מה' אבן
 הטומאה (הלכה ט"ו) העתיק שעירי • ולא העתיק פרים (וע"ש
 בכ"מ) • מטמא בגדים כתב הר"ב ל"ש בגדיו • שהוא לבוש ול"ש
 בגדים שהוא נוגע • ועיין בפירושו למשנה ב' פרה קמא דכלי' •
 אין מטמאין בגדים וכו' בארנו בתוספתא שפרה ופרי הגשרפ'
 מטמאים אוכלי' ומשקין • ושעיר המשקל לא יטמא כלל
 אמרו מפני שהוא חי • ואין חי מטמא וכו' ולכן יחידה המשנה
 ואמרה אין מטמאין בגדים (ולא אמרה אין מטמאין סתם) לפי
 שהיא מטמא אוכלי' ומשקים כמו שהגדתי הרמב"ם • ובגמ' פי"ב
 דזבחים דף ק"ה מייטיגן לה • ומפרשינן טעמא דמטמא אוכלי' ש'
 ומשקים • מהא דכתב הר"ב ברפ"ק דטהרות דזרעים שאין סוכין
 ומהא דמיהא בעינן ולא בעלי חיים • זו היא שיטת רש"י
 והראב"ד דלא כהרמב"ם פרה ג' מה' אבות הטומאות (הלכה ג') דבעי נגיעה בשר • ד והיא בבית הבליע • כתב הר"ב כדתנן
 במס' טהרות בתחלת האסכתא • דהא לא משקה אבל מטמא הוא משקה • ל"הר"ב במשנה דלקי' • אין כלי חרס מטמא חבירו • עיין
 בשם"ד דהלות • כל הפוסל את הפרומה פירש הר"ב כגון ידיים שניות כו' וידיים ענין שנגעו באוכלי חולין • וכן לשון הר"ש ואין
 להגיע באוכלי חולין כו' הלשון ג' משנה ו' • פ"ב דטהרות • חוץ מטבול יום • כתב הר"ב ואפילו משקים של תרומה כו' • כ'
 הרמב"ם

א טס טלכה
 ב טס טלכה
 ג טס טלכה
 ד טס טלכה
 ה טס טלכה
 ו טס טלכה
 ז טס טלכה
 ח טס טלכה
 ט טס טלכה
 י טס טלכה
 יא טס טלכה
 יב טס טלכה
 יג טס טלכה
 יד טס טלכה
 יה טס טלכה
 יז טס טלכה
 יח טס טלכה
 יט טס טלכה
 כ טס טלכה
 כא טס טלכה
 כב טס טלכה
 כג טס טלכה
 כד טס טלכה
 כה טס טלכה
 כו טס טלכה
 כז טס טלכה
 כח טס טלכה
 כט טס טלכה
 לו טס טלכה
 לא טס טלכה
 לב טס טלכה
 לד טס טלכה
 לה טס טלכה
 לו טס טלכה
 לז טס טלכה
 לח טס טלכה
 לט טס טלכה
 לך טס טלכה
 לו טס טלכה
 לז טס טלכה
 לח טס טלכה
 לט טס טלכה
 לך טס טלכה
 לו טס טלכה
 לז טס טלכה
 לח טס טלכה
 לט טס טלכה

ארמזים ותוספת דברותיה כ"ע מודו נקטי פרומה אבל
לחכמים אפי' דקדש נמי כדחנן תסנה ד' פ"א : ח רבי יוסי
אומר כל הימים מטעמין בוזחלין פ"י הר"ב מפני שהנחלים
הולכין וזוחלין יגליהו' אבל מים חיים אינם שהרי אינם

העריב שמשו אף ע"פ שהוא פוסל את התרומה אינו מטמא
המשקין להיות מחלה ואפי' משקין של תרומה אם נגע בהן
טבול יום אינן אלא פסולים בלבד לא טמאים : ח כל הימים
כמקוה לכל הכך מילי דקמני כטיפא (וגם) אינן מטעמין בוזחלין
דאין מקוה מטעמין בוזחלין אלא

א שנת קפ
שקלות ע"ה
מ"ד
כשי"ע פ"ה
קולות ה"ב
ועין כ"ב
וכפ"י פ"ה
מ"ב
ג פ"י פ"ה
מ"ב
מ"ב
ד"ב ע"ה
מ"ב
ה"ב
ו"ב
ז"ב
ח"ב
ט"ב
י"ב

ח כל הימים במקוה • שנא (בראשית א)
ולמקוה המים קרא ימים דבריר"מ • רבי
יהודה אומר הים הגדול במקוה לא נאמר
ימים אלא שיש בו מיני ימים הרבה יוסי
אומר כל הימים מטעמין בוזחלין ופסולין
לזבים ולמצורעים ולקדש מהן מי חטאת :
ט המים המוכים פסולים אלו הן המוכים •
המלוחים והפזורים המים המכונים •
פסולין אלו הם המים המכונים המכונים
אחד בשבוע המכונים בפולמסיות ובשני
בצרון כשרים י"פוסל : י מי קרמיון ומי
פוגה פסולים ימפני שהם מי בצים מי הירדן
ומי ירמך פסולים מפני שהם מי תערובות
ואלו הן מי תערובות אחד כשר ואחד פסול
שנתערבו שניהן כשרין ונתערבו כשרין י'
יהודה פוסל יא באר אחאב ומערה פמיים
כשרה" המים שגשתנו ושינוין מחמת
עצמן כשרין אמת המים הבאה מרחוק •
כשרה" ובלבד שישמרנה שלא יפסיקנה
ארס"ד" אומר יהרי היא בחזקת מותר יבאר
שנפל" לתוכה חרסית או ארמה ייכתין לה
עד שתצל דבדי רבי ישמעאל • ד' עקיבא
אומר אינו צריך להמתין : פרק ט

צמכונסין דכתיב אך מעין מעין
מטעמין בוזחלין ואין מקוה מטעמין
בוזחלין זמסולין לזבין דזב צבוי
מים חיים דכתי' ורחץ את צפרו
במים חיים ולמזרע (דכתיב אל
כלי חרס על מים חיים ולמי
חטאת) דכתיב מים חיי' אל כלי :
הים הגדול כמקו' לא קרא הכתוב
מקוה אלא לים הגדול דבי'
מספעי קרא צמטעה בראשית •
שסס נקו כל מימי בראשית •
ולא נאמר ימים בלשון רבי' •
אלא מפני שמעורב בו מימי ימי'
הרבה שכל הנחלים הולכים
אליו יוסי אומר כל הימים
זים הגדול חרס מעין עליהן •
לענין שן מטעמין בוזחלין מפני
שהנחלים הולכין וזוחלין עליהן
אבל פסולין לן לחורט מים חיי'
שהכתוב קוראן מקוה והלכה
כרבי יוסי : ט מים
המוכין המזיקין כגון שהמלוחין
זפושרין פסולין למי חטאת :
מים המכונים הפוסקין כמו
אשר לא יזבו מימיו (ישעיה
ג"ח) : טס לין דמים חיים כעיקר :
אחד בשבוע אבל אחת בזובל •

דשנים רבות איכא בימייהו דשבוע ויזבלתה תהא עליהן • ולי'
הרמב"ם בפ"ו מהל' טרה לשני רבות יותר משבע וגם זה אינו
חדוק' דאכתי מה שבין שבוע לסו' השני הרכות מה תהא
עליהן ועוד דלא הו' יענו כמה הן השנים רבות ונ"ל לפרש
לשנו דה"ק לשני רבות דהיינו שהן יתר משבע ומלת' צטעמ'
ר"ל דלכך יתר משבע מקרי מים חיים לפי שהם שנים רבות :
י בפני שהם מי בצים פ"ה ר"ב דאיכא חזינה כו' וכ"כ הר"ש
גם רש"י והחוספת דסנהדרין פ"ק דף ה' אבל התו' דכ"ב פ"ה
דף ע"ד כתבו עוד דלמי שמי בצים מתערבים בהם פסולי' למי
תהא לפי שאין רדופין מחמת שמתערבין באגמים • ואין
חיותן חיות גמור' עד כאן ולישנא דגמ' פ"ה דסנהדרין דייקא
הכי דקאמרינן עלה דמסני' לענין מי חטאת מים חיים בעינן •
ולטירוס האחר הליל חיי' אל כלי בעינן יא שלא יפסיק אדם
ונמלא ממל מן המי' שסקו קמלקן מן המעיין שן פסולין •
הרמב"ם (סוף) פ"ו מה' פרה וכלו' דהוי כמו המס' את המעיין
כו' דסוף פרקו' : רבי עקיבא אומר אינו צריך להמתין ולא
דמי למי ביצים • שמשכנן מפורטין נראה לי :

ששיר מקרו מים חיים בצולמוסות חילוק של גייסות ששוחין
ומקלקלין בהן : כגון בצרון שנים של עזירת גשמי' ר"י פוס' אפי'
אוסן שאין מכזיבין לא בפולמוסיו ובשני בצרון זאין הלכה כרבי'
יהודה י מי קרמיון ומי סוגה כהר' שבא י' הן : מי בצים לשון
היבשה גומא בלא בלא (איוב ח) כלו' מים שחומר וטיט מעורב
בהן ירמנהא אחר מים חיים א' כלי וזכא איכא חזינה בין מים
לכלי : מי מערוכס • מים פסולים מתערבים בהם : פסול' וא'
כשר ונתערבו אסור לקדש ממקום התערובת ולמטהור' פוס'
אפי' בשניה כשר' פוסל ר"י לישול ממקו' התערובת • בורה אטו
א' פסול' ואין הלכה כר' יהודה : יא בלד אחאב • לא אתפרש
היכן הוא • ונא קמ"ל דמים חיים קן ומערס פמיים • מערה
הסמוכה לעיר דן שמש ירדן יוצא' ובלשון ישמעאל קורין
לדן בני' : ר"י אומר הרי ה'א בחזקת מותרת • ואין הלכה
כר"י : עד שתצל • עד שיחזרו המים ללולים כדמעקרא ואין
הלכה כר' ישמעאל :
פרק ט

פרק ט צלוחית כלי שנותנים צו המים המקודש לאמר שהסליך האפר לתוכן קרוי צלוחית

והכלי שנותנים צו המים כדי לקדש קודם שימנו בה האפר קרוי שוקת : מים כל שהן שאינן כשרים להואה : יזה צ' שאם

תזה אחת שמה אין כאן מן הכשרי אבל כי מזה צ' א"ל דליכא במדא מנייהו מן הכשרים והואה אינה צריכה שיעור : וחכמים פוסלים : וקסברי הואה צריכה שיעור ואין מצטרפין ההואות והלכה כחכמי רמב"ם פי"ז ב' הואות וישליכם חוץ לכלי וישאר השאר מי הטאת כשרים ופליאה היא צעיני דבפר' כל הזבחים צמ' (דף פ') משמע כמו שפרשתי : ויטמנה בהו והטל עולה : שדרך הטל לעלות כנגד החמה וכן הוא אומר (שמות יו) ויהי צבקר ותעל שכבת הטל : ואין הלכה כר"א : יערה מריק מה שבתוך הכלי ואינו כשר להניח בו מי הטאת עד שינגב מן המשקי ומי פירות : יערה ואינו צריך לנגב : דאם איתא דנשאר ממנו בכלי היה רשומו נכר : ב ונתבקעו שנסתהו בתוך המים זמן מרובה עד שנתבקעו או אפי' לא נתבקעו אלא שנסתהו מראה המים פסולין : חפשיית : פילעת

שחורה : בין כך ובין כך : בין נתבקעה בין לא נתבקעה : מפני שהיא כשופרת : של קנה חלוה והמים נכנסים חלד זה ויוצאים חלד זה ומתערב עתה הלחות שבקרב : דירא : תולעת שחטין : כנה : מין תולעת נמי הגדל בתבואה : כשרים אפי' נתבקעו ואין כן הלכה : ג שחת מהן בהמה או חיה פסולים : משום משקה שבפיהן החוזר והזים והרוק שבפיהן מתערבין : מוללת ואין המשקה שבפיהן חוזר למים : מלקת לוקקת בלשונה ומתערב הרוק בלשונה עם המים : אף הנחש מפני שהיא מקיאה וכן הלכה ואין הלכ' כר"א : ד החושב על מי הטאת לשמור"א ספק לאפסלו לכו במחשבה :

איכא רוק טובא הר"ם : כל העופות פסולין : ארישא קאי שחת מהן כו' וקאמר כל העופות שחתו פסולין המים אבל צביא צרטום דקתני אינם ג' ס פוסלים דקאי אשרצים וכן הרמב"ם בחבורו פ"ט מה"ט כתב מים מקודשים שחתת מהן בהמה או חיה פסולין וכן כל העופות פסולין כו' וכן כל השרצים שחתו אינן פסולין כו' : רבן גמליאל אומר אף הנחש : כתב הר"ב וכן הלכה וכן כתב הרמב"ם בפירושו וטעמא דבהובסתא והביאה הר"ם ר' יוסיו"ר"ש אומרים נראין דברי רבן גמליאל בנחש וכדבריו אנו מורים ומכל מקום בחבורו פרק ט' מהלכות פרה (הלכה י"ב) לא פסק כן : שהיא מקיאה : וכן העתיק הר"ב גס רש"י בפ"ק דחולין דף ט' אבל בס"א שהוא מקיא וכן העתיקו ההוס' שם : גס הר"ב בעלמו העתיק כן לקמן ריש פ"א ובכתוב והנחש היה ערום וגו' הכל בלשון זכר וכן אס נשך הנחש בפרשת מקה עוד אס יושך נחש בלא לחש (קהלת י') וכן בפירש משנה ד' פ"ח דתרומות שמה שחת מהן נחש : ד החושב על מי הטאת לשחת נראה צעיני שפירושו שאומר לשקות ומחשבה צלמא לא הוה ולא מירי וכלא שחן במחשבה דלא לשמן כמו שדקדק הר"ב בפירושו ריש זבחים : וכמ"ס במחשב לשלוח יד בפקדון צבטס הקובע' בספ"ג דב"מ ולענין מחשבה להוריד עומאה לכלים בספ"ה ממסכת כלים : () לה ז' ואס

פרק ט יזה שתי הזיות : פי' הר"ב שאם מזה אחת שמה אין כאן מן הכשרים אבל כי מזה צ' א"ל דליכא במדא מנייהו מן הכשרים דהם אין כאן מן הפסולים אלא כל שהוא וקסבר אין בילה כדליתא בגמרא פ"ח זבחים דף פ' : והקשו

הקוס' (ד"ה רב אשי) היאך יוכל להיות שלא יוכל לחלוק הכל שהו' לשתיים ע"כ : וזה מצוה מיוחד למתחילי צמדות ועיין (מ"ט) רפ"ג דמקואו' ומ"ט הר"ב והואה א"צ שיעור עיין מ"ט בזה במשנה ה' פרק בתרא (ד"ה כדי הזיות) : וחכמים פוסלים : חומר דמי חטאת הוא דמדאורייתא בטל ברובא הוספת סוף דף ע"ט ומה שהקשה הר"ב על הרמב"ם ג"ל לתרץ דאע"ג דודאי דשיעת הסוגיא הכי הוה דבהואות שמה על האדם מיירי אבל רב אשי כשאמר בל' הזה כ"ס חן ואין בילה יזה שתי הואות י"ל דאיהו יזה וישליכה קאמ' ויש פני לזה דלמאי ג"מ מהדר רב אשי למנקע בלישניה יזה שתי הואות : לא הל' לא כ"ס חן ואין בילה : והבב"ם פוסלים : בתוספתא והביא הר"ם ומכ"א אין הטל עולה אלא מן הפירות בלבד : דיו פירשתי במשנה ג'

פ"ב דמגלה וכתב הר"ם דיו : צביש חירי דומיא דקומום וקנקנתום ע"כ : ומסיים מהר"ם ולהכי א"צ לנגב דלאו מסקין נכה וכשהוא מערה אין נשאר ממנו כלום ואפי' אס נשאר ממנו אינו מהערב צמים המקודשים ע"כ : וצעיני גראה דקומום וקנקנתום דומיא דדיו דכיון דיערה תנן משמע דדבר לה ככל לתוכה וכן דומיא דמשקין ומי פירות : ודא"צ לנגב טעם אחר כדפי' הר"ב דאם איתא דנשאר וכו' : קומום וקנקנתום פי' הר"ב במשנה ד' פ' בדשבת : ג פסולין פיר' הר"ב משום משקה שבפיהם החוזר וכו' ודלא כר"א דאמר (בגמל' למוכה מים) : דיוה שתי הואות א"ג אפי' כר"א ופסולין בהואה אחת קאמר ועוד דכי שרי בשתי הואות ה"מ צמים כ"ס : אבל הכא

פ"ב דמגלה וכתב הר"ם דיו : צביש חירי דומיא דקומום וקנקנתום ע"כ : ומסיים מהר"ם ולהכי א"צ לנגב דלאו מסקין נכה וכשהוא מערה אין נשאר ממנו כלום ואפי' אס נשאר ממנו אינו מהערב צמים המקודשים ע"כ : וצעיני גראה דקומום וקנקנתום דומיא דדיו דכיון דיערה תנן משמע דדבר לה ככל לתוכה וכן דומיא דמשקין ומי פירות : ודא"צ לנגב טעם אחר כדפי' הר"ב דאם איתא דנשאר וכו' : קומום וקנקנתום פי' הר"ב במשנה ד' פ' בדשבת : ג פסולין פיר' הר"ב משום משקה שבפיהם החוזר וכו' ודלא כר"א דאמר (בגמל' למוכה מים) : דיוה שתי הואות א"ג אפי' כר"א ופסולין בהואה אחת קאמר ועוד דכי שרי בשתי הואות ה"מ צמים כ"ס : אבל הכא

א זבחים פ' כ ד"מ פ"ט ח"ט פ"ה אלות ה"ט הל' י"ט ר' סולין ס"ג נ"טין ע" : ס"ג הל' י"ב וס' פ"ג י"ג

ואם נגרה: כתב הר"ב כלומר שלא שקה כדרך השומי' שלא הדביק פיו לחבית הר"ס וכ"כ הרמב"ם בס"ט מה' פרה (הלכה ט"ו) ולא נגע שפתו במים שכלי (לא פסל):
 ה' שגפסלו דמטמאין כדלקחן משנה ט': שלא יעשה תקלה

לאחרים' וכן פרה ששתת כו' נכתב הרמב"ם דלויף ליה מאחרו (היא) כי דינגט משפט החטאת ואס' נשתנו בחלל הפרה או נתערבו בעפר: בשירי טמא' אבל אדם וכלים לא דאין מטמאין אלא טומאה קלה לטמא אוכלין ומסקין פ"ק דפסחים דף י"ח: ועיין בפ"י הר"ב במשנה ט': מעת לעת עיין במשנה ו' פ"א דהללו': דבי יחודה אומר בטלו' ואפילו טומאה קלה לא מטמאין

אם הנישו
 ב חס פשו הלו'
 ג פסחים י"ו:
 ד פס הל'ו
 א סס פ"ה' ג'
 א נכ רות כג'
 סס פסו ה' ו'
 י סס פסו ה' ו'
 י"א פסו ה' ו' ג'

משום דה"ל משקה סרוח גמרא שם וכתב הרמב"ם בסוף ה"פ פרה (הלכה ז') שגא' למשמרת למי נדה בזמן שהן שמורין אינו בטלן אבל בזמן ששתאפתן פרה' בטלו שהרי אינן שמורין ע"כ' ולהלכה העתיק דברי ר' יהודה דסיפא' ודלאכת"ם בפירושו ואחריו נמש' הר"ב וכתב הכ"מ משו' דבספרי ובפ"ב דמקואות דל ח' וקני' ור"י הגלילי ור"ע כולוה ס"ל כר"י. ע"כ' ונמצא כתוב בתשובת הגאונים בשם רב נחמ בר פלטין דסתם מתני' ר"מ' ור"מ ור"י קבל כר"י ע"כ' ודברי תימה הן בעיני דא"כ כל היכא דפליג ר"י על סתם מתני' הלכה כמותו' והא דלאו דליפתא דלא אפתר הכ' כלל לא היכי דלא סתם לן רבי: ורובפיגיה כלומר וכשהוא בספינה. לאשוקי עובר ברגליו דסיפא' ועיין בסמוך' ומ"ס הר"ב ונמצא כוית מן המת פתוח כו' והאילו עליו ונעמאו רש"י פ"ג דחגיגה דף כ"ג: אבל עובר הוא' פי"ה' ב' ברגליו וכן על הגשר כדאית' הפס' בגמרא' ובפס"ו דיבמות דף ק"ו ופירש"י דכאדעא סזיכתא דמי והאדם המעבירו הולך כל שעה ברגליו ואינו דומ' לספינה ומ"ס הר"ב ע"ס מי חטאת שבידו או אפר פרה' הרמב"ם פירק' מהל פרה: ובידו כלי ריקס וכו' פי"ה' ב' ב' דלא גזרו כו' ועיין מ"ס במשנה ה' פירק דלחמן: ז' באפר מקלה. פירש הר"ב אפר כירה עיין בפ"י משנה א' פ"ב דתענית: הולכין אחר הרוב לטמא' כתב הר"ב אס רוב אפר מקלה אינו מטמא מסיק בגמ' פ"ג דבכורות דף כ"ג דהיינו פגעט אבל במשא מטמא: ח' ואת הטהור לחטאת לא בידיו ולא בגופו כתב הר"ב דנהי דנושא כו' טמא לכל מילי לחטאת

מי חטאת ואפר חטאת בספינה בידיו. ונמצא כוית מת תחוב בקרקעית' של ספינה: ולא ישיטם על פני המים דדמו לספינה וכן לא יעמוד בצד זה של נהר ויורקם לנג' שני' דגם זה דמי קצת לספינה: אבל עובר הוא' ברגליו: במים' ע"ס מי חטאת שבידו: עובר הוא הטהור לחטאות' בין בספינה בין שט על פני המים ואינו חושש וכן נושא בידו או משיט על פני המים כלי שהוא טהור לתת בו מי חטאת כשהוא ריקס' או שיש בו מים שעדין לא נתקדשו באפר פרה' שלא גזרו אלא על המים המקודשים ועל האפר בלבד לא על האדם והכלים הטהורים (ומים שאינן מקודשין): ז' אפר כשר' אפר פרה הכשר להזא': שנתערב באפר מקלה' באפר כירה: הולכים אחר הרוב: לטמא אס רוב אפר פרה מטמא' אס רוב אפר מקלה אינו מטמא: ואין מקדשין בו' ואס' רוב אפר חטאת אין מקדשין בו הואיל ונתערב בו אפר כירה ואפי' כל שהוא: ר"א מקדשין בכלו' דספר ר"א לא בעינן שיעורא בהזאה' ור"א דליכא פורתא מאפר חטאת ואין הלכה כר"א: ח' מי חטאת שנפסלו' כגון שנשתנו מראיהן שלא מחמת עצמן וכיוצא בזה מן הדברים שפוסלים מי חטאת: מטמאין את האדם הטהור לתרומו' בין שנגע בהן בידיו' בין שנגע בהן בגופו דכמי חטאת

שנגע בהן בידיו' בין שנגע בהן בגופו דכמי חטאת עומאתן החמורה ומשום הכי תני מטמאין את האדם הטהור לתרומה דוקא לתרומה אבל לא לחולין: ואם הטהור לחטאת לא בידיו' כלומר אין מטמאין הטהור לחטאת בין נגע

כשיטה' החבית לשות או ליקח מומה מים לשותו: אבל במחשבה גרידא לא פסיל: במים שאינן מקודשין' שחלאן כדי לתן בהן את האפר ועדין לא נתן: ר"א אומר כשיטה' והבא לא פסיל להו במחשבה' דכיון דמיס קדושין הן אמלוצי ממליך וחזור בו ממחבתו' הילכך לא פסיל ר"א עד שיטה: ר' יהושע אומר כשיטה' מפני משק' שבפיו שחזור ומתערב עם המים ופסיל להו: ואס גרגר' לשון גרגרת' כלומר שלא שקה כדרך השותים אלא שפך המים בגורו כשר' דליכא משקה פיו בחבית והלכה כר' יהושע בתריוהו: ה' שלא יעשה תקלה לאחריו' שיגעו בטיט ויטמאו במי חטאת שכו' ר' יהודה אומר בטלו' בטיט ותו לא מוטמאין מאחר שבכלן מעת לעת אס שחטה בתוך מעת לעת של שמייה אבל שחטה שפי' מהכי נתעכלו במעיה: ר' יהודה אומר בטלו במעיה' ואפילו שחט בתוך מעת לעת כשרה טהור ואין הלכ' כר' יהודה בתריוהו: ו' מי חטאת במקודשין איירי' אבל מים שאינן מקודשין שרי' כדקתני סיפא: אפר חטאת' אפי' אפר עצמו בלא מים. לא יעבירם בנה' ובספינה' דגזור משום מעשה שהיה באלם אחד שהיה מעביר

ר' אליעזר אומר פסול' ר' יהושע אומר כשיטה' א"ר יוסי במה ד"א במים שאינם מקודשים אבל במים המקודשין' ר"א אומר כשיטה' ר' יהושע אומר כשיטה' ואם גרגר כשר: ה' מי חטאת שגפסלו' לא יגבלם בטיט שלא יעשה תקלה לאחרים' יהודה אומר בטלו' פרה ששתת מי חטאת בשרה טמא מעת לעת ר' יהודה אומר' בטלו במעיה: ו' מי חטאת ואפר חטאת לא יעבירם בנהר ובספינה ולא ישיטם על פני המים ולא יעמוד בצד זה ויורקם לצד זה אבל עובר הוא במים עד צוארו' עובר הוא הטהור לחטאת וכידיו כלי ריקס הטהור לחטאת ובמי' שאינם מקודשין: ז' אפר כשר שנתערב באפר מקלה' הולכין אחר הרוב לישמ' ג"ל לטמא' ואין מקדשין בו' ר' אאימר מקדשין בכלו: ח' מי חטאת שגפסלו מטמאין את הטהור לתרומה' בידיו ובגופו ואת הטהור לחטאת' לא בידיו ולא בגופו' נטמאו

מי חטאת ואפר חטאת בספינה בידיו. ונמצא כוית מת תחוב בקרקעית' של ספינה: ולא ישיטם על פני המים דדמו לספינה וכן לא יעמוד בצד זה של נהר ויורקם לנג' שני' דגם זה דמי קצת לספינה: אבל עובר הוא' ברגליו: במים' ע"ס מי חטאת שבידו: עובר הוא הטהור לחטאות' בין בספינה בין שט על פני המים ואינו חושש וכן נושא בידו או משיט על פני המים כלי שהוא טהור לתת בו מי חטאת כשהוא ריקס' או שיש בו מים שעדין לא נתקדשו באפר פרה' שלא גזרו אלא על המים המקודשים ועל האפר בלבד לא על האדם והכלים הטהורים (ומים שאינן מקודשין): ז' אפר כשר' אפר פרה הכשר להזא': שנתערב באפר מקלה' באפר כירה: הולכים אחר הרוב: לטמא אס רוב אפר פרה מטמא' אס רוב אפר מקלה אינו מטמא: ואין מקדשין בו' ואס' רוב אפר חטאת אין מקדשין בו הואיל ונתערב בו אפר כירה ואפי' כל שהוא: ר"א מקדשין בכלו' דספר ר"א לא בעינן שיעורא בהזאה' ור"א דליכא פורתא מאפר חטאת ואין הלכה כר"א: ח' מי חטאת שנפסלו' כגון שנשתנו מראיהן שלא מחמת עצמן וכיוצא בזה מן הדברים שפוסלים מי חטאת: מטמאין את האדם הטהור לתרומו' בין שנגע בהן בידיו' בין שנגע בהן בגופו דכמי חטאת עומאתן החמורה ומשום הכי תני מטמאין את האדם הטהור לתרומה דוקא לתרומה אבל לא לחולין: ואם הטהור לחטאת לא בידיו' כלומר אין מטמאין הטהור לחטאת בין נגע

שאינו נוגע בה הוה מדף לחטאת ואין הלכה כר' יהושע : היו נתוני' על גבי הארץ ונגע בהם : שנתן ידו אחת על של חטאת וידו אחת על של קדש או של תרומה : של חטאת טמא דנטמא : שאדם בלגיו של תרומה וטימא את של חטאת : ושל קדש ושל תרומה טהורי' שהרי האד' טהור לקדש ולתרומה דלא נגע בני חטאת לא בלגיו : הסיטן ר' יהושע מטמ' לטעמי' דאמר טהור לחטאת' שהסיט את הזפתה שהוא טהור לתרומ' טמא ולית הלכת' כותיה :

פרק יא צלוחית של מי חטאת :

וצא ומנחה מכוס' פסולה שאני אומ' אדם נכנס לשם וכסה אות' ורוב בני אדם אין טהורין לחטאת : אם יכולה חולדה לשקוף ממנה פסולה אבל אם אינה יכול' לשקוף לא פסלין להו מעט' שזא אדם טמא נכנס וגיל' אות' דאין דרך בני אדם לגלות לא לכסו' מפני הסרסוס' יאכל סרס' דרכן לגלות ואין דרכן לכסות' ודוק' מכוסה ומנחה מגולה חייסין לחולדה : אבל מגולה ומנחה מגולה כמו שהניחה לא חייסין . אע"פ שחשו לספק מים מגולין דחמיר' סכנת' מאסור : או נחש לדברי ר' ג' דאמ' לעיל אף הנחש פוסל מפני שהוא מקיא : החטאת אפר חטאת או מים המקודש' שהיו באהל חמץ בתוך כלי שיש עליו צמיד פתיל : אין נזולין ונסלו מדכתיב והניח במקום טהור והא' לא מקום טהור הוא . אבל כלים העומדים להניח בהן מי חטאת או אפר חטאת . וכן אוזב המתוקן להיות בו גילולין בצמיד פתיל : ב כל הספק טהור לתרומה . כל ספק שאם נולד אומ' ספק בתרומה . התרומה טהורה אם נולד כיוצא בו בחטאת טהור : וכל התלוי לתרומה וכל ספק שאם נולד בתרומה תולין לא אוכלין ולא שורפין . אם נולד כיוצא בו בחטאת' ישך האפר או המים המקודשין . ובמסכת טהרות פ' הורק טומאה . תנינן להו לספק הטהור ולספק שעל ידיו תולין בתרומה : אם עשו על גביו טהרות . אם הוה באפר זה שניטול' בספק השלוי לתרומה ועשה טהרות ע"י אותה הוא . תולין אותן טהרות ולא אוכלין ולא שורפין : הרפסות . כמין שככות של עץ : טהורות לקדש לתרומ' ולחטאת' לפי שאין כלים וגם אין ראויין למדרס : והרעדות : עניס שאין מהודקין יפה זה בזה . וכשאדם נשען עליהם רועדים ומתנענעים : טמאות לחטאת . פעמים שאדם יושב עליהן וראויין לטמא מושב' ואין הלכה כרבי אליעזר : ג אם יש בה כביצה' דאוכל פחות מכביצה אינו מטמא : בין טהור בין טמאה המים טמאים דטהרת תרומה טמאה היא אלל חטאת : והאוכלה חייב מיתה . דנטמ' בני חטאת בשעה שאוכל ותרומ' בטומאת הגוף כמיתה :

הסיטן אשניהם בשתי יידיהו קאי מהר"ם : וחכמים מעהרים אה"כ היה ראוי למדרס . הרמב"ם פרק י"ד מהל' פרה [הלכה ו'] ועיין בריש פרקין :

פרק יא פסולה פי' הר"ב שאני אומר אדם נכנס לשם כו' עיין בספ"ג דטהרות :

אם יכולה חולדה לשקוף שאין תלוי באויר רש"י פ"ק דחולין ד' ט' . ומ"ש הר"ב אבל אם אינה יכולה לשקוף לא פסלין להו וכו' מפני שיש כאן שתי ספקו' ספק אדם גילה או בהמה מיה ורמ"ש ואת' ל אדם גילכו שמה היה טהור לחטאת או לא . הרמב"ם ספ"ע מה"ס' וכו'ל' בזה פירש"י בחולין ומ"ש הר"ב אע"פ שחשו לספק מים מגולין . כדחשן במשכ' ד' ה' פ"ח דקדמו . והוי"ו לאו קרבן הוא כלל . ולפיכך אין צו משוסה קריביו שהי' שכתבתי בסוף פ"ד דסי' (ד"ה המגולין) :

לדברי ר' ג' כמב' הר"ב דאמר לעיל בפ"ט משכ' ג' וכת' כרא"ש והא' דלא תנן הכא או עכבר לדברי ר' א' כדקמני או נחש לדברי ר' ג' משוס דר"ף שמותי' פי' מתלמידי שמה' הוא . וכ"כ התו' דחולין (שם ד"ה או נחש) ובמים שאין מקודש' כתב הר"ב וכן אוזב המתוקן להז' בו וצריך שיהא מוכש' דאל"כ אינו מקבל טומאה כלל . ובתוספתא רפ"י תני בהדיא אוזב המוכשר ומסתב' שהר"ב מפרש המוכש' המתוקן ובתנ"ס הו"לואו ממשמעו ועיין מ"ש בזה במשנה ו' וח' : ב הרפ"ת פי' הר"ב כתיב שככות וכו' ועיין עוד בפירושו לרש"י ג' דהלכות : ג אם יש בה כביצה' גם ככאן ל"ע היאך תהיה הדבלה והיא התאנה היבשה כביצה' והיא הרבה קטנה הימנה כמו שרנוטמי כבר על זה במשנה י"א פ"ז דכלים . ומיהו י"ל דבל' היינו כמו שפי' הערוך ערך בגרסת השני . וז"ל בגרסת תלמיס' ישנות מסורדות . דכלה מחברת תלמיס' קרוין (כן) בין רטובין יבשין ע"כ . וא"כ יהיו שתיס' יותר' ועוד עיין בפ"ז דכלים משנה ז' :

והאוכלה חייב מיתה מכאן הבאתי ראיה לדעת הרמב"ם דפ"ב מה' תרומ' בסו' שכל אוכל אדם הנשמר שנידוליו מן הארץ חייב בתרומה מן הטהור . דלא כדעת הסוגרים דמדאורייתא דוקא דגן ופירש' ויזהר . ומיהו הר"ש פי' דהאי חייב מיתה לאו דוקא . אלא סימנא בעלמא . וג"מ לתרומה דאורייתא . אי נמי בתרומת ביכורים דז' המינים דאורייתא ע"כ והתוספתא פ"ק דר"ה דף י"ב (ד"ה פאה) כתבו עוד דא"כ מכות מרדות ומיתה לקוברו בין רשעים גמורים . וכתבו הר"ש בריש מס' מעשרות : והאוכלה חייב מיתה . איכא למידק דהרי הדבלה נמי טמאה ובספ"ס דסנהדרין דייק הר"ב לכתוב טמא

אם חס' הלכה ו
ב שם הלכה
ג חולין ט'
ע"י ר"ם חייב
פ"ט מס' פרה
דלוטת הני'
ר סס ע"ג
ה"ב
ה וסס ה"ב
ה סס הלכה

הר"ב וכן אוזב המתוקן להז' בו וצריך שיהא מוכש' דאל"כ אינו מקבל טומאה כלל . ובתוספתא רפ"י תני בהדיא אוזב המוכשר ומסתב' שהר"ב מפרש המוכש' המתוקן ובתנ"ס הו"לואו ממשמעו ועיין מ"ש בזה במשנה ו' וח' : ב הרפ"ת פי' הר"ב כתיב שככות וכו' ועיין עוד בפירושו לרש"י ג' דהלכות : ג אם יש בה כביצה' גם ככאן ל"ע היאך תהיה הדבלה והיא התאנה היבשה כביצה' והיא הרבה קטנה הימנה כמו שרנוטמי כבר על זה במשנה י"א פ"ז דכלים . ומיהו י"ל דבל' היינו כמו שפי' הערוך ערך בגרסת השני . וז"ל בגרסת תלמיס' ישנות מסורדות . דכלה מחברת תלמיס' קרוין (כן) בין רטובין יבשין ע"כ . וא"כ יהיו שתיס' יותר' ועוד עיין בפ"ז דכלים משנה ז' :

והאוכלה חייב מיתה מכאן הבאתי ראיה לדעת הרמב"ם דפ"ב מה' תרומ' בסו' שכל אוכל אדם הנשמר שנידוליו מן הארץ חייב בתרומה מן הטהור . דלא כדעת הסוגרים דמדאורייתא דוקא דגן ופירש' ויזהר . ומיהו הר"ש פי' דהאי חייב מיתה לאו דוקא . אלא סימנא בעלמא . וג"מ לתרומה דאורייתא . אי נמי בתרומת ביכורים דז' המינים דאורייתא ע"כ והתוספתא פ"ק דר"ה דף י"ב (ד"ה פאה) כתבו עוד דא"כ מכות מרדות ומיתה לקוברו בין רשעים גמורים . וכתבו הר"ש בריש מס' מעשרות : והאוכלה חייב מיתה . איכא למידק דהרי הדבלה נמי טמאה ובספ"ס דסנהדרין דייק הר"ב לכתוב טמא

הר"ב וכן אוזב המתוקן להז' בו וצריך שיהא מוכש' דאל"כ אינו מקבל טומאה כלל . ובתוספתא רפ"י תני בהדיא אוזב המוכשר ומסתב' שהר"ב מפרש המוכש' המתוקן ובתנ"ס הו"לואו ממשמעו ועיין מ"ש בזה במשנה ו' וח' : ב הרפ"ת פי' הר"ב כתיב שככות וכו' ועיין עוד בפירושו לרש"י ג' דהלכות : ג אם יש בה כביצה' גם ככאן ל"ע היאך תהיה הדבלה והיא התאנה היבשה כביצה' והיא הרבה קטנה הימנה כמו שרנוטמי כבר על זה במשנה י"א פ"ז דכלים . ומיהו י"ל דבל' היינו כמו שפי' הערוך ערך בגרסת השני . וז"ל בגרסת תלמיס' ישנות מסורדות . דכלה מחברת תלמיס' קרוין (כן) בין רטובין יבשין ע"כ . וא"כ יהיו שתיס' יותר' ועוד עיין בפ"ז דכלים משנה ז' :

והאוכלה חייב מיתה מכאן הבאתי ראיה לדעת הרמב"ם דפ"ב מה' תרומ' בסו' שכל אוכל אדם הנשמר שנידוליו מן הארץ חייב בתרומה מן הטהור . דלא כדעת הסוגרים דמדאורייתא דוקא דגן ופירש' ויזהר . ומיהו הר"ש פי' דהאי חייב מיתה לאו דוקא . אלא סימנא בעלמא . וג"מ לתרומה דאורייתא . אי נמי בתרומת ביכורים דז' המינים דאורייתא ע"כ והתוספתא פ"ק דר"ה דף י"ב (ד"ה פאה) כתבו עוד דא"כ מכות מרדות ומיתה לקוברו בין רשעים גמורים . וכתבו הר"ש בריש מס' מעשרות : והאוכלה חייב מיתה . איכא למידק דהרי הדבלה נמי טמאה ובספ"ס דסנהדרין דייק הר"ב לכתוב טמא

מורה
הואיל
מקום
ח על
הקדש
א' :
מכל
רבנן
הדי'
תנו'
נגע
ר"ד
קדש
בידו
אכל
לה'
מיהו
לגין
טא'
מוט
יובו
תון
מוט
אשו
ע"ג
מי'
הרי
על
דס
מד
יה
תל
הס
מי
יו
מי
לא
זין
יס
רו
ס'
א
מי
ע
ה
א
פ

האכל תרומה טהורה חייב מיתה משמע הא טמאה אינו חייב מיתה וכו' שם בס"ד ומ"ש הר"ם דמקמי דהכא לא סת"י ה"י הוא דוחק גדול בעיני דה"ה כי שתיק גמרא דהתם (דסנהדרין דף פ"ג) ודפ"ח לחולין דק"ג מלמרו מתניתין

אם פ"י ה"ה ב אי"פ נ"ח ב' את הקדש ה"י ד' מ"י פ"י ח"י חנות טומאה כ"ג

ר"י אומר בטהורה המים טהורי דס"ל לר"י וי"י שאין הטהור לפרומה מטמא את מי הטלית ואין הכנה כר' יוסי: שהכניס ראשו ורובו בתוך מי הטלית רבנן גזרו טומא על הכה ראשו ורובו במי שאובין כמפורש פ"ק דשבת והוא מ"ח דבר שגזרו בו צ"ו ומי חטא מים שאובין נכו הלכך כשהכני' ראשו ורובו בהם נטמא ומשנתמא ואינו טהור למי הטלית חוזרים מי הטלית ומטמא' אותו ונעשה ראשון לטומא' שאין מי הטלית מטמא' את הטהור להם אבל כשאינו טהור להם מטמא' אותו: ד כל הטעון ביאת מים מדברי תורה כגון הנוגע בכל אבות הטומא' מטמא' את הקדש ואת הפרומה לפי שהוא ראשון עושי שני בחולין ובמערך ושלישי בתרומה ורביעי בקדש: לאחר ביאתו שטבל ולא העריב שמשו

[גמר ל"ג] (אין בה כביצ' המי' טהורין והאוכל' חייב מיתה) ר' יוסי אוברי' בטהורה המים טהורים. הטהור לחטאת שהכניס ראשו ורובו לתוך מי חטא נטמא: ד כל הטעון ביאת מים מדברי תורה כמטמא את הקדש ואת התרומה ואת החולין ואת המעשר ואסור על ביאת המקדש לאחר ביאתו. כמטמא את הקדש ופוסל את התרומה דברי ר"מ וחכמים אוכרים פוסל בקדש גמר ל"ג) ובתרומה ויותר בחולין ובמעשר ואם בא אל המקדש.

יש לו דין שני לטומא' ועושה שלישי בתרומה ורביעי בקדש: וזכמי' אומרי' פוסל בקדש. כשם שטבל יום פוסל בתרומה כן פוסל בקדש. ואינו מטמא בקדש דכיון שטבל קליט טומאתו ופוסל משוי. טמא לא משוי ואם בא אל המקדש כל הטעון טבילה מן התורה שבה אל המקדש דהיינו לעזרת ישראל אפילו לאחר שטבל קודם שיעריב שמשו חייב ואף לעזרת נשים אסור טבול יום ליכנס אבל אינו חייב אלא בעור' ישראל: ה כל

טמא ואותו שאכלה כדקתני בטלה ואכלה. אם יש בה כביצ' חייב מיתה. ככל טמא דעלמא וקיינו כשהיא טהורה וא"ת והרי נטמאו המים והמים יחזרו ויטמאו אותה אפילו יהיה טהורה. הא לא השיא: יהוא מעלה בעלמא ואין טומאת מעלה פוטרנו מחיוב מיתה מן התורה. כל שכן שאף על פי שנטמאו לחטאת לא מפני זה יחזרו ויטמאו את הדבילה עכ"ל: אין בה כביצה כו' הג"ב ס"א וכן הוא בגמרא מהר"ם ז"ל: ד בר הטעון ביאת מים פירש הר"ב בגון הנוגע בכל האבות כדקתני קרא וכתבו ר"ב במשנה דלקמן: כמטמא את הקדש ואת התרומה מ"ש הר"ב לפי שהוא ראשון כו' ושלישי בתרומה ורביעי בקדש וכן לשון הר"ם וכלומר שחולין אין עוד שלישי אבל בתרומה הבטי עשהה הוא יעשה עוד שלישי ובקדש כששלישי יעשה עוד רביעי: ואת החולין ואת המעשר פי' מעשר שני וקתיבנו דה"ל למקמי איפכא ואת המעשר ואת החולין: **מטמא** את הקדש והכי סתם לן תנא במשנהו פרה בתרא דנדה אבל ברפ"ב דמעילה סתם לן תנא בחכמים וכו' הרמב"ם כפאן ובחבורו רפ"י מהלכות אבות הטומאות (גם בפ"ז מה"א הלכה ה) ושם נתיידי הארכתני יותר בס"ד (ד"ה כנגע): ופוסל את התרומה מן התורה כ"פ הר"ב בסוף זכים ועיין מ"ש שם בס"ד (ד"ה טבוליוס): ואם בא אל המקדש כו' ורמינהו דבספ"ז דגזיר תנן כל טומאה מן המת שאין הגזיר מגלה עליה אין חייבים עליה על ביאת מקדש וכן נמי כלים הנוגעים במת אין הגזיר מגלה עליהם: והרי טעין ביאת מים כדחנן בפ"ק דאהלות [משנה ב'] ובפ"ג מהלכות ביאת המקדש (הלכה י"ד) נחלקו הרמב"ם והראב"ד והוא מחלוקי אורחים בירושלמי שהביאו שם הכ"מ. ובכללן של הדברים דלהראב"ד כלל' דמתני' דגזיר דוקא הוא ומפי הקבלה נמ' שבהנה לט"ה דטומאת מת (הלכה ה) ומ"ש נדחק הכ"מ בפ"ג מה' ביאת מקדש לפ' מתניסין דהכא. דכלל דכל הטעון ביאת מים ושאר מילי הוא אבל לענין חי' דמקדש לאו כללל הוא אלא אתא למימר שהטעון ביאת מים מן התורה אם הוא חייב על ביאת המקדש א"ע"פ שגא במים חייב עד שיעריב שמשו ולהרמב"ם הרשון סנגע במת והבטי שנגע בו שאלו מפורשים ממש בתורה כדקתני (במדבר י"ט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא חייבין עליהם על ביאת המקדש אבל כל שאר הטומאות א"ע"פ שנלמדים מן המקראות כמפורש בפ"ק דאהלות הואיל ולא נהדרשו ממש בתורה אין חייבין עליהם על ביאת מקדש. שהרי אינן אלא דברי סופרים כשכתבו בכל מקום כמ"ש בריש עירובין משנה ב') ועוד במשנה ג' פ"ו דאהלות (ד"ה זכ"ה) ואף לדבריו צריכין לפ' למתני' דכללל דכל הטעון לשאר מילי קאי דאע"ג דלענין ביאת מקדש איכא לפרושי כל הטעון ביאת מים מד"ת כלומר מפורש ממש בתורה אבל ממים שאר מילי ליכא לפרושי הכי אלא נפרש גם כן כמ"ש הכ"מ דלשאר מילי קאי ואת' ולהרמב"ם קשה הא גזיר' כבר הקדש כן סתם בירושלמי ופירשו ההוא כללל דגזיר לטומאות הפורשות מן המת נלרבה כגון רביעית דם ורובע עננות אבל כלים הנוגעים במת אף על פי שאין הגזיר

מגלח

התורה. ובמשה ב' פ"ג דמ"ה תנן כה"ג לענין אחרונ' וס' פירשתי בשם הרמב"ם מפני שחכמה. ופ' זכור לאמוראי ט"א התם בגמרא (דף ל"ה.) : אין חייבין על היונקות על ב"א ש' המקדש. ואיכא למידק אמאי לא תני וחס' הוה כשר

מ"ב ב"ב ס"ג
ד"ה ס"ב
ו' ס"ב ק"ג
ט"ב ס"ג
פ"ה ה"ד
ס"ג

תמרות כמין גרגרין שיש בראשי האזוב : אין חייבין על היונק' טמא שהוא עליו ביונקות. ובה ב"א ז' אל המקדש אינו חייב : רבי אליעזר אומר וכו'. ואין הלכה כרבי אליעזר : גבעולים שלא גמלו כל זמן שהפרה מונח בתוך כיסו קודם שיפתח :

ח מגבבו כדי שלא יתערבו מים הכשרים בפסולין. אע"פ שגבבו פסול ואע"פ שלא נטמו משהכש לקבל טומא' פסול : לקטו לחטא' להוות בו מין חטא' : כלקח לעני' ומגבבו והוא כשר וכן הלכה : ט שלשה קלחין ובהן שלשה גבעולין גבעול אחד בקלח אחי' ושלוש קלחי' דבעינן לסיני לקיח' לקיח' מאגוד' אוזב מפסח מצרי' מה להלן שלשה דבהכי מקרי אגודה אף כאן שלשה : מפסגו מסרידו ומחלקו סיכו הג' קלחים מסורדי' זה מזה : ר' יוסי אומר מצות אוזב ג' ר' יוסי מחמי טפי מת' ק' דלרבי יוסי תחלתו שני' פסול ולת"ק תחלתו ב' כשר ואינו פסול עד שיהא תחלתו כשיריו אחד. ודקאמר ת"ק מנו' אוזב ג' קלחים למנוה בעלתא. ולא לעכב. והלכה כרבי יוסי :

ואם הוה כשר ואין מניין לא בנינקית ולא בתמרות אין חייבין על היונקות על ביאת המקדש יר"א אוכר אף לא על התמרות אלו הן היונקות גבעולין שלא גמלו : ח' אוזב שהוה בו כשר לטהר בו את המצור' לקטו לעצים ונפלו עליו משקין. מנגבו והוא בשר לקטו לאוכלין ונפלו עליו משקין אע"פ שנגבו פסול ילקטו לחטא' במלקט לאוכלין דבריו ר"מ. ר' יהודה ר' יוסי ור' ש' אוכרים במלקט לעצים : ט' מצות אוזב שלשה קלחים ובהם שלשה גבעולין ר' יהודה אוכר של צלשה שלשה אוזב שישבו שלשה קלחים מפסגו ואוגרו. פסגו ולא אוגרו ולא פסגו לא פסגו ולא אוגרו כשר. ר' יוסי אומר : מצות אוזב שלש קלחים ובהם שלש גבעולין ויהיה בל' שהוה :

פרק יב

וגרדמויו כל שהוא גרדומי הנבעול כל שהוא ושיריו וגרדומיו תרי מילי נכהו דשיריו הוי שירי הג' קלחין. דהיינו שני קלחין וגרדומיו הוא הנבעול עצמו. דאגרדום ושכר ושקיר ממנו כל שהוא :

החטאת שיש בו. והרי הוא פסול להויה ודוחק לומר דפסול היינו לכתחלה. אבל כדעבד אם הוא כשר. דהני פסולין במתני' לעיל אפילו כדעבד הן. והא דכפרה דלקמן משנה ו' קתני המוה באוזב טמא. ולא קתני המוכשר. משום דבעי למתני שהמ' נפסלי. והרמב"ם בחבורו ספ"א מה"ס כתב

לקטו לאוכלין ונפלו עליו משקין אע"פ שנגבו פסול. שהרי נטמא להויה. שכל המשקים וכל האוכלים וכל הכלים הרי הן כתיבין לענין חטאת. ולדבריו הללו הך דהכא במשקים שאין טהורי' לחטאת. ובאזו ההכשר והטומאה כאחת. ולפיכך פסול : ט שלשה קלחים ובהם ג' גבעולים שלשה קלחין שרשים. ובהם ג' גבעולים גבעול לכל קלח : גבעול הוא קנה האמנעי שהורע בראשו כקבוצם ופשתן רש"י פ"ק דסוכה דף י"ג. וי"ט הר"ב דילפינן לקיחה לקיחה כו'. וגלחו ג' ש' במורה היא. ולכך אם לא אגרו כשר א"כ למנוה נתקבלה ולא לעכב הכ"מ (רו"ט) פ"א מה"ס בשם התוס' : רבי יהודה אומר של ג' יסויה בכל קלח ג' גבעולין הרמב"ם. מפסגו כמו מפסגו הרמב"ם. והטעם שאותיות גיב"ק מתחלפין : רבי יוסי אומר מצות אוזב כו'. כתב הר"ב ר"י מחמיר טפי מת' ק' דלר"י תחלתו שנים פסול ושיריו ח' פסול ואינו כשר עד שיהא תחלתו שלשה ושיריו שנים. ולרבנן תחלתו שני' ושיריו ח' כשר ואינו פסול עד שיהא תחלתו שני' ות"ש הר"ב והלכה כר"י. כ"כ הרמב"ם בפירושו. אבל בחבורו פ"א מה"ל פרה (הלכה ד') ספק כת"ק : שיריו ח' נפל האחר לאחר זמן שיריו כשרי' בשנים רש"י [דסוכה דף י"ג.] : וגרד' כמין פי' הר"ב הוא הנבעול עצמו דאגרדום כו' וז"ל רש"י גרדומים כשתזין בו פעמים הרבה מתוך שגבעוליו רכים משתברין. וכל שהוא המשפיר באגודה כש' וכלבד שיסתייר מכל אחד ואחד כל שהוא ששהאס אגודתו קיימת ע"כ. ולאו שצריך שיהו ג' שס שציריו שנים אין כאן ג' אבל גם לשנים קודא אגודה כדעבד כדאיחא התם בגמרא : כל שהוא ש"מ דתחלתו יש שעור ושעור לא חתפרש הר"ש. וגם הרמב"ם לא פי' שום שעור לא בפירושו ולא בחבורו פ"א מה"ל דה"ס אבל בפ"א דנגעים ה"ס ג' שס כתב שעור טפה לעהרת מזורע. כמו שהתקתי לשון שס וכ"כ בחבורו ג"כ רש"י מה"ל טומאת צ"עט. וטעמו מפ' המבלת דף כ"ו ואני המוה דהתם סת"א אמרינן אוזב טפה ומאין [מסיק] לן דלאוזב דטהרת מזורע. ולא אוזב דטהרת טמא מת. דלמא איפכא. אבל נראה יותר מדתם ולא פירש דתרווייהו בכלל. וכלומר כל אוזב שעורו טפה. ולהרמב"ם בפירושו יכולני לומר דמתוך דנגעים דהא קדים בסדר אבל בחבורו מסדר בהסך אין לומר דס' זוך דלקמ' אי איתא דס' ל דאכל אוזב אחרו כן. הוה ליה לכתוב כן במקום וכו' רש"י בנגעים לא פירש כלום. ועיין במשנה דלקמן :

אם יש בו כביצה דזכו שיעור אוכל בין לקבל טומא' בין לעמא
 אחרי' והוא פסולה דכתי' והוא הטור' שיהיה המזה טהור'
 והאזוב טהור: אפי' הן מאה' כלן טמאין לחטאת דאין מוגין
 ראשון ושני נחטאת לא כלן הן פסלה: הן שנטמאו אחוריו'
 במשקים טמאין דלא שטר' טהור' לא
 נטמא סוכו אבל לחטא' אינו כן:
 הווב והענבל חבור' שאם הזה על
 אחד מהן חבור' טהור' וזוג הוא
 הפעמוז וענבל הוא הפט' שבטני'
 המכ' בפעמון שעל ידו מקשקש:
 כוש של רובן פלך שטווין בו ארבי'
 הוא הגמי' שעושי' ממנו מחללא':
 לא על הכוש ולא על הפיק' כלו'
 לא יזה לא על זה לבדו ולא על זה
 לבדו דלא הו' חבור' אבל כריך
 להוות על שני'ן פיקה' מה'
 שמישי'ן נסיף הכוש להכבידו'
 קרוי פיקה' בלע"ז סורסל'ז ואם
 הא' על אחד מהן בלבד מזה'
 ורמב"ם פי' לא על הכוש ולא על
 הפיק' לא על קנה חבור' שרגילין
 לתת בראש הכוש שנקרא נגור'
 ועליו מוזין מפני שהוא עקר הכלי

אם יש בו כביצ' המים פסולי' והזיתו פסולה
 אין בו כביצ' המי' כשרי' והזיתו פסול' ומטמא
 את חברו וחברו את חברו אפי' הן מאה: הן
 "הטהור' לחטא' (גמ' שנטמא') שנטמאו ידיו נטמא'
 גופו וכעמ' את חברו וחברו את חברו אפי'
 הן מאה: הן רגלי' של חטא' שנטמאו אחוריו'
 נטמא' תיכיו' ומטמא' את חברו וחברו את חברו
 אפי' הן מאה: הן זוג והענבל חבור' כוש של
 (כ"א ארבי') רובן לא יזה לא על הכוש ולא על
 הפיק' ואם הזה מזה' של פשתן חבורי' עור'
 של ערים' שהוא מחוב' לפיק' חבו' המלבן
 אינו חבור' לא לטומא' ולא לטהר' כל ידות
 הכלי' הקדושות חבורי' ר' יוחנן בן גורי' או' אף
 החרוקי': הן הסלי' שבקנתל' והמטה של
 טרבלי' וקרן של בליב' וקרנין

כפ' אשר קודם זה (במ"ז) הרמב"ם: אם יש כביצ' כתב הר"ב
 דזכו שיעור אוכל בין לקבל טומא' בין לטמא' אחרי' וכך מפרש
 במקומ' אחרי' וקשיא מרפ"ב דטהרו' ושם אפרש בס"ד:
 ומטמא את חברו פי' (הרמב"ם) [הכ"מ ספסול' מה' פי' ככ"ל]
 שזה האו' הטמא' אם היה בו כביצ'
 הנה הוא יטמא' שני ושני לשלישי'
 וכו' ועיין במס' דלקמן:
 ו שנטמאו ידיו וכן הוא בס"א
 וה"כ גרסי' במ"ה פ"ב דחגיגה
 ומ"מ לאו דוקא שרין שטמאו
 ב' ידיו' לא נחטאת מהן סגי כך
 פסק הרמב"ם בפ"ג מה"פ (הל'
 ד') ובספ' כ"מ דמשמע ליה כן
 ממתי' ב' פי' וכמ"ש ספ' (ד"ה
 סנגע): דהזוג והענבל חבור'
 פי' הר"ב שאם היה על א' כו'
 וכ"ש אם נטמא' אינו' הרמב"ם
 בפ"ג מה' פרה' (הלכ' ט') הווב
 והענבל חבור' לטומאה ולהזייה:
 חבור' וה"מ כשמחברין אבל
 שלא בשעת חבור' אם
 נטמא' זה לא נטמא' זה תוס' פי'
 דשבת דף ג"ח (ד"ה מתב')
 וכפירש"י שם: לא על הכוש ולא על הפיקה' כו' הר"ב בשם
 הרמב"ם לא על קנה חבור' כו' שבה פוחלין וטווין בפ"ג מה'
 פרה' (הל' י'): עור' של עריסה שהוא מחובר' לפיקות פי' הר"ב
 עור' שמישי'ן וכו' וז"ל הר"ש ודרכו להיות מחובר' בטבעות
 הקבועין בעריסה העשוין כעין פיקות: דב"ב פי' הר"ב
 המלבן כמין קפרו' כו' ודומה לו' בפי' המוכר את הבית בב"ב ד'
 ס"ט גס' הר"ש הביאה ולא ידעתי מה להם ולא בעיא דבעי ר'
 ירמיה שם ומשנה שלימה קתני מלבן בפי' חכלי' משנה ג'
 ובשאר דוכתי ומיהו הר"ש שם בכלים הביא ג"כ ראייה לפרש'
 למלבן מהא' דב"ב ומ"מ ק"ל על הר"ב ור"ש אמאי לא פירש'
 בכאן דבאין מיטלטל עמה דהיינו דלא מחברי' למטה כלל'
 דאל"כ תקשה אהיה דכלים דהתם ואף על הרמב"ם בפירושו
 דהכא' יש לתמוה כן וכן בחבור' בפ"ד דהלכו' כלים (הל' ב')
 כתב מלבן המטה אם היה מלוכס בסיקות ויש לו רגלי' שמחברין
 עם המטה ה"ז מתטמא' עם המטה' שהרי נותנים אותו בפני
 המטה והרי הוא כאחת מאבריה' ע"כ' ובספ' במ"ה פ"ס ספס
 וכתב מלבן של מטות אינו חבור' כו': אינו חבור' וכו' פי' הר"ב
 דאם נטמאו' כו' וכן ל' הר"ש ואין נראה כלל' שיהיה כונתם
 שאם נטמא' מלבן זה לא נטמא' מלבן זה כו' דמת' נאם הם

א"כ שם פ"ג
 הל' ד'
 ג' סכת כס'
 ספ' ע"כ סל'
 ד' ספ' סלכה'
 ה' ספ' סלכה'
 ו' ספ' סל'
 ח' ספ' סל'
 ט' ספ' סל'

ועול' ההוא' לכוש ולפיק': של פשתן חבור' שהכלך שטווין בו פשתן
 דרכו להיות הפיק' מחוברת בכוש: עור' של ערים' עור' שמישי'ן
 בעריסה' כל קטן ודרכו להיות מחובר' בערים': והמלבן' כמין
 קפרו' של עץ חקוקי' שמכניסין בו כרעי המט' שלא ירקבו
 הלחלומית הארז' דומה' כס' המוכר את הבית בבבא' בחר' מלבנו'
 של כרעי המטה: אינו חבור' לא לטומא' דאם נטמא' זה לא נטמא'
 זה ולא לטהרה: דאם היה על זה לא היה על זה: הקדושות חבור'
 כגון ידות הסכיני' שהברול נכנס לתוך הבית יד של עץ או של
 עץ ומחובר' בו הו' חבור' נטמא' א' מהן נטמא' חבירו' וכן אם
 היה על א' מהן הזה על חברו קדושות' ל' מקדש' אף החרוקות' ל'
 ויחרקו' שן (אי"ב ב') כלו' אף הידות שהן דודי' בראשן ומכניסין מודן
 בנקב' שעושי' בראש הכלי' כגון בית יד של רומח אף לו הו' חבו'
 ואין הל' כר' יוחנן בן גורי': הן הסלים שבקנתל' כלים שדרכן
 להוליך בהן פירות או זבלים על גבי החמור והן מחוברין זה בזה:
 מטה של טרבלי' כמין עז של ברזל שדשין בו את התבואה: קרן
 של כליבה' המטה של מתיס עושים לה כמין' קרן של ברזל
 וקושרים בזה המטה שלא יפול' וקרוי' למטה של מתיס כליבה'
 שהיא עשויה ככלוב של עופות: וקרניס'

בלתי מחוברים במטה מהיכי תיתי להיותם נחשבים כלל לחבור והרי הם נפרדים זה מזה. ואם הם מחוברים במטה לא הם בלבד
 יטמאו זה מזה אבל אף המטה. ועוד שכבר הזכרתי לפעיל דמיררי שאין מחוברין במטה ול' הרמב"ם שאם נגע בו טומאה לא נטמא
 המטה' ואם נגע טומאה במטה לא נטמא' הוא וכן הוזה על המלבן לא טהרה המטה בזאת ההזאה וכן אם הוזה בו ע"כ' וכך הוא
 ג"כ כוונת הר"ב והר"ש ולא חשו לפרש: ורא' לטהרה' עיין במתני' דלקמן: הן הסלים שבקנתל' פי' הר"ב סלים שדרכן להוליך
 וכו' על גבי החמור ולחמור קורין בל' ישמעאל קנתל' הר"ש בשם הערוך: והמטה של טרבלי' פי' הר"ב סלים שדרכן להוליך
 בעל חוליות יתרכב קנת חלקים בקנת' הרמב"ם [ו"ל רש"י ובחיים דף קי"ב] כמין עז של עץ ויש בו יתדות חדים (וגם עשוי)
 מרזיץ חרוץ ומוליכו ומביאו על הקשין של דושה לאחר שנידש ומחכין ונעשין (תבן) [חרין] והר"ב שפי' שדשין בו כו' כן
 שרש"י בפ"ג דף כ"ד ב'] וקרנין

וקרנין

}}

שרש"י בפ"ג דף כ"ד ב']

וקרנין של יוצאי דרכי סי' הר"ב

קרני בהמה ומיה שזולתי
כ"ו וס' כלים בעלי חוליות כ"ט הרמב"ם :
ושלשלת המפתחות והמפתחות נעשים חבור לטומאה
ע"י השלשלת ולא להויה כ"כ הרמב"ם סי' ב'
מ"ה"ס (הלכה ו') :

א"ת ר"ב' ס'
ב"ת"ת מ"י
ע"כ"ן ג' ס'
ס' הלכ"ס ו'

ושלל הכובסים וכו' עיין עוד

מזה במשנה ו' סר"ק ב'
דעוקים : חבור לטומאה
ואינו חבור להויה לקח החומר
בשני הפנים הרמב"ם בנ"י .
ו"ל כפי"ב ב"מ"ס' כל מקו' שאתה
שומע חבור לטומאה ואינו חבור
להויה אין זה לא גזיר' מדבריה'
שם הלכה ד' :

להויה ובמחתי' דלעיל קמני
לטהרה ואין להקפיד

ובמחתי' דלקמן קמני נמי להויה : י הכל כשרים להוות
לאחויי ערל סי' שמתו אחיו מחמת מילה וכד"ר דא"ר לעור

וקרנין של יוצאי דרכים ושלש' המפתחות'
ושלל הכובסים ויהבגד שהוא תפור בכלאים
חבור לטומאה ואינו חבור להויה : י כסוי
מיחם שהוא מתבר' שלשלת' בש"א חבור
לטומאה ואינו חבור להויה . בה"א הורה
על דמיחם הזה הכסוי . הוה על הכסוי לא
הוה המיחם . הכל כשרים להוות . חוץ
מטומטום . ואגדרוגינים . והאשה .
ותינוק

מטבילה דאקפוש להדי' :

וקרנין של יוצאי דרכים . קרני בהמה ומיה שזולתיים עומים
עובדי דרכים למלאות בהן מים לשחות : ושלשלת המפתחות .
שלשלת שזולתיים בה המפתחות ושלל של כובסי' דרך הכובסים
לשלו הכובסים זה עם זה הקטן עם הגדול בשביל שלא יאבד :

והבגד שהוא תפור בכלאי' שתי
חתיכות של בגד אמר שחפרן
בחוטי פשתן וסופו להפרד מ"ס
אסור כלאים וכן שלל של כובסי'
סופו להפרד ואפי' הכי הוי חבור
לטומאה : י המיחם . קומקום
של כחשק שמחממים בו המים :
חוץ מטומטום ואגדרוגינים לפי
שכן ספק אשה יאשה אינה כשרה
להוות . דכתיב וטבל במים איש
טהור איש ולא אשה טהור .
לרבות את הקטן . והואה יליף
האשה

ערל שהוא הווימו כשרה גמ' ס' קדערין ד' ג' ובס"ח דיבמות ע' ד' במפרשי' קטעמא דר' א' מידי דהוה אטבול יום שאע"פ שאסור
בכנישה לתרומה כשר לפרה ואינו תמה דכפ"ה מ"ד ד' הוצא דרוגינים כחבתי בשם החו' שקדקו מדלל קמני הסם טומטום
דלכ"ע פסול לקדש לפי שהוא ספק ערל והא הכא מרבינן לערל דעשר להוות ואין לחלק בין קדוש להויה לענין ערל דדוקא מאי
דכתיבו ב"ס פרה אמרי' דכלה שרשחא משמע מוצא מיד משמע ומשמע ממילא כמ"ס לעיל שם ועוד אכתוב זה בדבור דלקמן .
אבל ערל דמסבא בעלמא איכא להכשירו או לשולו' אין לחלק ביה . שאם הסבא להכשירו בהויה מידי דהוה אטבול יום . א"כ
בקדוש נמי . ואם סבא לשולו' כי טווא' א"כ בהויה נמי . ובגמ' דיבמות מותבין ברייתות אהדייהודא דמכשיר ערל להויה
ומדא' דפסלה ערלה לקידוש ומשנינן כתנאי . ש"מ דאין לחלק ביניהם . ומשום דהויה עיקר טהרה רבותא אשמעי' ההכשר בהויה
זהו נמי רבותא לאשמעי' הפסול בקידוש . ולעולם כי אהדי נכו' דמאן דמכשיר בחדא מכשיר באידך וכן בפסולת . ולאידך
גיסא איכא נמי למתזה' דמאי שנא דאתתני' דהכא אמרי' לאחויי ערל . ולא במתני' דפ"ה לא אמרי' הכי . לא לר' לאחויי קטן
ולרבנן לאחויי אשה . והמ"ג למימר במתני' דהכא לר' לאחויי אשה ולרבנן לאחויי קטן ומדלל אמרי' הכי משמע דדוקא הכא בהויה
מרבינן ערל להכשיר . ואלו לעיל בקידוש לא מכשירין וכת"ס שם בשם החו' לא שאין טעם לחלק . וכ"ס ששכשיר בהויה שהוא
עיקר הטהרה ונפסול בקידוש . ועוד דאי איכא דאיכא לפלוגי' אמאי לא משני הכי במרא' דיבמות כי מותבין לשתי ברייתות
אהדי' . דהא המכשרת מתניא בהויה . והפסולת מתניא בקידוש וה"ל לשנויי דשאני קידוש מהויה וקנרא' בעיני הוא דודאי דקידוש
והויה כי הדדי נהכו . ובדמוכה סוגיא דיבמות כהדיא . ודקדוקן של החו' נמי דריוקי מתתני' דלעיל דערל פסול לקדש דיוקא הוא
ואה"כ דלהויה ג"כ פסול . וסוגיא דערבין דאתרי' אהכא לאחויי ערל שכשר להוות אה"כ דאף לקדש כשר וסבא דמתני' דהכא
ודקתא פליגי . דודאי מדהתם איכא למידק דערל פסול כדדיוקי התום' וא"ת ומאי דוחקא דסוגיא דערבין למוקמא בפלוגתא .
י"ל פשוט דלמימרא דהכל כשר לאחויי קטן הוא דוחק דהא כהדיא קמי' לה חוץ מתינוק שאין בו דעת שמעינן כהדיא דלא קטן שיש
בו דעת כשר . ולא אינטרדך למיתני הכל הלכך נוחא ליה טפי למימר לאחויי ערל ואחיא כר"ס דמכשיר בערל . ובדואי דה"ה
לקדוש אבל במתני' דלעיל לענין קידוש כיון דאיכא למידק מינה גוסה דסברה דערל פסול לקדש כדד יקי התו' לא מלינן למימרא
דהכל השר לקדש לאחויי ערל הוא דאתא . וצריכין לדחוקי אפסין ולפ"שי דהכל לאחויי אשה או קטן אע"ג דכהדיא מתניא .
ויוצא לנו מעכשיו דלעולם למ' ד ערל כשר להוות כשר ג"כ לקדש . ומ"ד פסול לקדש פסול ג"כ להוות . ודהי' שרתי מתני'
פליגי ולענין הלכה ראינו להרמב"ם בס"י (הלכה ו') שכתב הערל כשר להוות שאין הערל טמא ובס"י לענין קידוש לא הזכיר דין
הערל כלל וגרסה בעיני דסמך אדס"י דלענין הויה . ומשום דבהויה אמתר בגמ' דערבין אמתני' להכי כתבה אמתני' . ומינה
דה"ה לקידוש . והיינו דדיוק (שם) למימר מילתא בטעמא . שבערל אינו טמא . לומר דמאן דפסל משום דכשר ערל כי טמא
ליה הלכתא כוותיה . וממילא בקידוש נמי . וכ"ס דכ"ס הוא להכשירו בקידוש . שאינו עיקר כוונתה כמו ההויה ומאי דמכרעה
למספק הכי . כ"ל משום דכיון דר' א' שהוא אמורא קאמר דכשר ומני' כוותיה . אע"ג דתניא נמי א' פכא . איח' לן למפסק אליבא
דאמורא . כיון דכוותיה תניא נמי : חוץ מטומטום וכו' . סי' הר"ב דכתיב וטבל במים איש . טהור איש ולא אשה כו' במרא' ס"ד
דומא דף מ"ג . וסירש"י דכיון דבקידוש מכשירין באוקה של אסופה . ובאסופה כתיב איש טהור דהיינו זר ואשה (כמ"ס הר"ב
לעיל פרק ה' משנה ד') על כרחק איש טהור דהכא לאו לאכשורי' זר ואשה ולמפסק קטן ולהוי משמע ממילא . דא"כ לשחוק קרא
מזניה וכתוב ולקח אוזב וטבל במים והוה . ואנא ידענא דכהיא דלעיל מיניה קאי . וכי כתבין למדרש איש ולא אשה . על כרחק
(משמע זה) מוציא מיד משמע ע"כ . וסו' בגמ' דר' יהודה דמליג הסם בקדוש . על כרחין פליג נמי הכא דכיון דלדידיא אשה פסולה

בקדוש

כאשה מסעדתו מסייעתו כדמפרש בס"פ דאוחות לו במים
 ואם אחזה בידו אפי' בשעת הזאה פסול לא מציעה בשעת
 טבילה דכי כתיב איש ולא אשה בטבילה הוא דכתיב - אלא
 אפי' בשעת הזאה דלא כתי' קרא' כהזאה אפי' אם אחזה בידו
 פסול דבריון הזאה מטבילה:
 יא ביום והוא בלילה פסול
 דכתיב והוא הטהור על הטמא
 ביום השלישי וביום השביעי ביו'
 ולא בלילה ואחש טבילה להזא'
 דכתיב וטבל במים איש טהור
 והוא מהזאה ביום אף טבילת
 חזוב ביום: טובל בליל ומה ביום
 היכא דהיה טבילתו ולא הוה
 ביום השביעי כשבא להווי בשמיני
 או בתשיעי ועשירו וכול להקדים
 טביל' להזא' אבל הטובל בשביעי
 במזותו ומה תהלה ואח"כ טובל
 דכתיב וחטאו ביום השביעי יוהדר וכנס בגדיו ורחץ במים:
 משעל עמוד השח' כשר' דמשס ואילך הוא יום דכתי' (בנחמ')
 (ד') ואנחנו עושי' במלאכה וחמים מחויקים ברמחים מעלות
 השחר ועד זאת הכבדים וכתוב (שם) והיו לנו הלילה משמר
 והיום מלאכה: נשלמה מסכת פרה

ותינוק שאינו דעת: והאשה מסעדתו ומה
 ואוחות לו במים והוא טובל ומה אם אחזה
 בידו אפי' בשעת הזויה פסול: יא טבל
 את האזוב ביום והוה ביום כשר ביום והוה
 בלילה בלילה והוה ביום (גמ' לג' ביום והוה
 ביום שלאחריו) פסול אבל הוא עצמו טובל
 בלילה ומה ביום שאין מזין עד שתנץ החמ'
 וכלן שעשו משעלה עמוד השחר כשר:

נשלמה מסכת פרה

בקידוש וקטן כשר אפי' אם איסכא איש ולא קטן טהור
 להכשיר את האשה דע"כ ליכא למימר דמשמע ממילא דא"כ
 לשמוק מיניה וכתבו הקו והר"ש (סימא) דבמסכת' מני
 בהדיא ר"י מכשיר בקטן ומ"ש הר"ב והאשה יליף מטבילה
 דאחש' להדדי כמ"ש הר"ב במשנ'
 דלקמן: ותינוק שאין בו דעת
 דהא אחרן במשנ' ג' דהזוי'
 צריכה כוונה והלכך אע"ג
 דמרבין קטן מטהור לית לן
 לרצויו אלא כשיש בו דעת
 ושמינן מהכא דקטן דממעט'
 בקידוש אפי' כשיש בו דעת דהא
 אין בו דעת אף בהזיה לא מרבי'
 ליה וכולה פרשתא משמע זה
 מוציא מיד משמע ולכך צ"ל דהא
 דאמרינן לעיל והכימי שיש בו
 דעת להניח יצאו חס"ו שאין בהן
 דעת להניח כמ"ש שם הר"ב (פ"ה משנ' ד') לאו למימר דאם
 יש בו דעת דכשר אלא ה"ק יצאו אלו דמסתמ' אין בהן דעת
 להניח ולפי' פסלו הכתוב ואפי' כי משכחה לקטן שיש בו דעת
 לא חלק הכתוב ופסליה לכל קטן אבל הכא בהכשר דמרבין
 לקטן לא מצינן אמרת דלא חלק הכתו' ומכשי' לכל קטן דודאי
 דלא הכשיר בקטן יותר מצנדול ובגדול כי לא נתכוין לא עביד
 כד' ג' לומר"ס ז' ל הגיה שיש בו דעת ונראה דעייני דלפי
 האשה מסעדתו לשון הרמב"ם ס"י
 מה' פרה (הלכ' ז') קטן שיש בו דעת שהוה והאשה מסעדתו וכו' וכן התו' דיומא (שם ד"ה אשה) מפרשים שמסייעת לקטן ונראה
 טעמא דנקט מלתא דשכיחא אבל לאו למימרא דדוקא בקטן מסעדתו ולא בגדול שאין טעם לחלק: יא טבל את האזוב ביום
 והוה ביום כשר עיקר מצותו כך היא ומשום דבעי למתני סיפיה פסול תנא הכא כשר (ואע"ג דלא איצטריך למתנייה כלל אגב
 אחרוני נקטיה וכו"ש כיוצא בזה בשם התו' רפ"ז דזבחים) א"כ לאשמועי' דאע"ג דשהה בינתיים הרבה וה"ק טבל את האזוב ביו'
 ואח"כ הוה ביום אע"פ שהיה הרבה בין טבילה להזויה אפי' כשר והיינו דבג"א גרסי' ביום והוה ביום שלאחריו פסול למימרא
 דשהיית לילה שבנתיים מספקת אבל שהיית כולה יומא אינו מספיק כד' ג' ל: טובל בלילה ומה ביום פי' הר"ב כשבא להזות צמ'
 או צמ' וי' בפסיקתא דריש ליה מוחטאו ביום הו' דמיותר דהא כתיב והוה ביום הג' וביום הו' הכ"מ פי' מה' פרה:
 וכלן שעשו וכו' יומא טפי ה"ל למתני ואם עשאן כו' דכיון שאין כאן אלא שתי טבילה והזאה לא שייך שפיר למתני וכלן אבל
 תנא מהך סריך בלישנא דמתני' ד' פ"ב דמגילה ג' ל: סליקא לה מסכת פרה

שם פ"ה
 ס"י פ"ה
 ב"ס הלכ' ז'
 ג' ד"ה אשה
 ה' זבחים קה'
 כבודת יוד'
 ד"ה כ'
 ז' מו"ק פ"ג הר'
 אבות הזומא
 הל"ב

ולא מידי ה"ק קטן כשאין לו דעת נמצא שלא נתכוין ולא עביד ולא מידי כד' ג' לומר"ס ז' ל הגיה שיש בו דעת ונראה דעייני דלפי
 זה אדלקמיה קאי וכדברי הרמב"ם והתו' שאכתוב לקמן ומ"מ הרמב"ם גורם כגו' הספר: האשה מסעדתו לשון הרמב"ם ס"י
 מה' פרה (הלכ' ז') קטן שיש בו דעת שהוה והאשה מסעדתו וכו' וכן התו' דיומא (שם ד"ה אשה) מפרשים שמסייעת לקטן ונראה
 טעמא דנקט מלתא דשכיחא אבל לאו למימרא דדוקא בקטן מסעדתו ולא בגדול שאין טעם לחלק: יא טבל את האזוב ביום
 והוה ביום כשר עיקר מצותו כך היא ומשום דבעי למתני סיפיה פסול תנא הכא כשר (ואע"ג דלא איצטריך למתנייה כלל אגב
 אחרוני נקטיה וכו"ש כיוצא בזה בשם התו' רפ"ז דזבחים) א"כ לאשמועי' דאע"ג דשהה בינתיים הרבה וה"ק טבל את האזוב ביו'
 ואח"כ הוה ביום אע"פ שהיה הרבה בין טבילה להזויה אפי' כשר והיינו דבג"א גרסי' ביום והוה ביום שלאחריו פסול למימרא
 דשהיית לילה שבנתיים מספקת אבל שהיית כולה יומא אינו מספיק כד' ג' ל: טובל בלילה ומה ביום פי' הר"ב כשבא להזות צמ'
 או צמ' וי' בפסיקתא דריש ליה מוחטאו ביום הו' דמיותר דהא כתיב והוה ביום הג' וביום הו' הכ"מ פי' מה' פרה:
 וכלן שעשו וכו' יומא טפי ה"ל למתני ואם עשאן כו' דכיון שאין כאן אלא שתי טבילה והזאה לא שייך שפיר למתני וכלן אבל
 תנא מהך סריך בלישנא דמתני' ד' פ"ב דמגילה ג' ל: סליקא לה מסכת פרה

כשהשלים לדבר על הטומאת החמורות והיאך ענין טהרתם דבר בענין הטומאות הקלות שאין בהם אלא הערב שמש וסדר
 אח' טרה מס' טהרות וקרא שמה טהרות בלינקייה' שהדבור בה הוא בטהרות הטומאה ועוד שידעם הטומאה
 מנריך לדעם ענין הטהרה ברמב"ם ז"ל אע"פ שהר"ש כתב (בתחלת המס') דמסכת' זו ראוי לקובעה אחר עוקצין דודאי אחריה נשני'
 דס' בתרא דעוקצין כוליה במחשכ' והכשר איירי ונדון נבלת בה' טמא וטהור ונדון נבלת עוף טהור וטמא ע"כ יאנו אין לנו לא
 דברי הרמב"ם כי דבריו מטין שכן קבל הסדר אחת לאח' לא שאלנו מוציא טוב טעם ודעת על סמיכתן באמת ויושר וכתב עוק'
 הרמב"ם ושמה יחשוב החושב שענין קריאת שם הסדר סדר טהרות וקרא שם מסכ' ממנו טהרות שהוה תפיסה על המחבר ולאנו
 אומרים שאינה תפיסה אלא חכמי ההגיון שהם קוראין המין הפרטי בשם המין הכולל אומרו ע"כ:

מסכת טהרות

פרק א שלישה עשר דבר: צריכה מחשבה שיחשב
 עליה לאכילת

מסכת טהרות

פרק א שלישה עשר (מלא) דבר בגבלת העוף הטהור צריכה מחשב'
 ואינה

מסכת טהרות

פרק א שלישה עשר דבר: מנוון הן אחת לאחת צמי'
 הר"ב במשנה דלקמן ומנינא למעוטי

ראשי אגפי' וראשי הונב' והיינו
 לר"מ דאלו לרבי יוסי הא'
 איתנהו ט"ו ולרבי יהודה לתנהו
 אלא י"ב: צריכה מחשבה
 פירש הר"ב שיחשב עליה
 לאכילת

לאכלת אדם שכל האוכלים כו' והיינו לטמא טומאת אוכלים
 אבל לטמא בביית הבליעה א"צ מחשבה שלא מצינו שום טומאה
 חמורה שמהא צריכה הכשר ולפיכך דין הוא שלא תהא צריכה
 מחשבה אבל טומאה קלה והיא טומאת אוכלים ומשקין אע"פ
 שזו אינה צריכה הכשר הרי כל
 אוכלין צריכין הכשר וצריכין
 מחשבה. הלכך אף זו לטמא
 טומאה קלה אע"פ שא"צ הכשרי.
 צריכה מחשבה. גמ' פ"ו דגדה
 דף כ"א ופי' מחשבה עיין [מ"ש]:
 ספכ"ה דכלים [ד"ה ומחשבה]:
 הבשר היינו דבר המכשירו

א שם הל"ז
 ב פי' פנ' מה'
 ביות מקדש
 ה' יד
 ה' יד
 ג חיי' ס"ה
 חאכ"ו חירות
 חו"ט י"ד
 ט ב"ש פ"ט

ואינה צריכה הכשר. ומטמ' טומא' אוכלין
 בכביצ' כזית בבית הבליע' והאוכל טעון
 הערב שמש' וחייבי עליה על ביא' המקדש
 ושורפין עליה את התרומ' והאוכל אבר מן
 החי ממנה סופג את הארבעי'. שחיטתה

לאכלת אדם שכל האוכלים המותרין אין צריכים מחשבה אבל
 זו האילו והיא אסורה באכילה צריכה מחשבה ואח"כ תטמא.
 ודוקא בכפרים דליכא רובעס'. אבל בשוקין אינה צריכה
 מחשבה. שנין שיש רובעס הבאים לשוק. איכא טובא דאכלי
 נבלת עוף טהור. והכי מסורש
 בפ' בתרא דעוקלין: ואינה צריכה
 הכשר. אלא מטמא טומאת
 אוכלים ככל שאר אוכלים
 שנגעו בשרץ שהם נעשי' ראשון
 לטומאה ואין צריך שיבואו עליה
 מים או שאר משקים ולא שנגע
 בשרץ. דהכשר בירעי' הוא דכתיב

(ויקרא י"א) וכי יתן מים על זרע וגו'. ודרשינן מה זרעים
 שאין סופו ליטמא טומאה חמורה צריך הכשר. אף כל שאין
 סופו ליטמא טומאה חמורה צריך הכשר ויאה נבל' עוף טהור
 שסופו ליטמא טומאה חמורה. שהיא מטמאה אדם ובגדים
 בבית הבליעה. שא"צ הכשר. ומטמאה טומאת אוכלין ובבליעה
 דבציצה ממנה אם נגעה באוכלים טהורים. נטמאו: וכזית
 בבית הבליעה. אדם שאכל כזית ממנה נטמא. ונטמאו בגדיו
 כשנגיע לבית הבליעה. דכתיב (שם י"ז) והנפש אשר תאכל
 נבלה וטרפה כו' ובנבלת עוף טהור הכתוב מדבר. וכתיב
 תאכל. ואין אכילה פחות מכזית: וטעון הערב שמש' ולא סגי
 בטבילה להודה: ומייבי' עליה על ביאת המקדש. כשאר כל
 הטומאות. דכתיב בטומאת מקדש וקדשיו בויקרא (ד)
 לכל טומאתו אשר יטמא בה. ודרש' לרבות בולע נבלת עוף
 טהור: ושורפים עליה את התרומ' אם נגעה נבלת עוף טהור
 בתרומה נשרפת כשכאניה בבית הבליעה דין ראשון לטמאה
 יש לה ומטמאה את התרומה בנגיעה להיות שני: והאוכל אבר
 מן החי ממנה סופג את הארבעים. ואפי' היה האבר פחות
 מכזית. וכתיב מתני' דלא כר"מ. דאלו ר"מ הא שמעינן ליה
 בשלהי גיד הגשה דאמר אבר מן החי אינו נוהג אלא בבהמה
 טהורה בלבד:

לטומאה. כגון שרץ ומים. כדפי' הר"ב:
 ומטמאה טומאת אוכלים בבליעה. וצריך ליעיין דלא תנן
 נמו וכחצי סרס לפסול את הגויה כדלק"מ ג' ובפ"ד
 דמעילה מ"ה תנן כל האוכלי' מצטרפין לפסול את הגויה.
 בכביצה כתב הר"ב דבכביצה ממנה אם נגעה באוכלין
 טהורים נטמאו. (וכן להצטרף לפחות מכביצה
 אוכלים לקבל טומאה דצריך שתהא כביצה לפי שטתו בכמה
 מקומות. והזכרתו בסוף מ"א דס"ק דתרומות) והר"ש כתב
 לתרומתו. ומאי דקשיא מרס"ב דלקמן. אפרש סס בס"ד:
 בכביצה עיין בפ"ה הר"ב במשנה ה' פ"ד דמעילה ומ"ש סס:
 וכזית בבית הבליעה. כתב הר"ב דכתיב והנפש אשר תאכל
 נבלה וטרפה וכו' ובנבלת עוף טהור הכתוב מדב'.
 כדרדשי' בת"כ דינאית נבלה בהמה שהיא מטמאה עד שלא
 יאכלנה ובנבלת עוף טמא ארבעים כדפי' הר"ב במשנ' דלקמן:
 בבית הבליעה. פי' הר"ב כשנגיע בבית הבליעה ולא בעודו
 בפה מדכתיב והנפש אשר תאכל והל"ל והא שא"ל למוי'
 שבבית הנפש מטמא והוא בבית הבליעה וכשירד מבית הבליע'
 לתוך המעי' ג"כ אינה מטמא כפי' ילפינן לה הכי. אבל במשנ'
 ט' פי' בתרי' דזבי' דייק הר"ב תיאלל. אכילה בבית הבליע'
 משמע ועוד אפרש בסוף מקומות בס"ד ומ"ש הר"ב ויטמאו
 בגדיו עיין בפירושו למשנה ב' פ"ק דכלים. בעין הערב שמש

שכן כתיב ורחץ במים וטמא עד הערב וטהר: וחייבים עליה על ביאת המקדש.
 כתב הר"ב דכתיב כו' אשר יטמא בה ודרשינן
 לרבות בולע נבלת עוף טהור. וכ"כ הרמב"ם ובת"כ נדרש כן ולכאורה בה משמע מיעוטא ובגמ' פ"ק דשבועות דף י' בה למעוטי
 תרומה שאם אכל תרומה בשוגג והוא טמא שאינו בעולה ויורד ומסיק דלא אצטרך דמהיכי תיתי כיון שאין בה כרת. אלא לרבות
 נבלת עוף טהור. ומקשה הא אמרת בה מעוטא הוא. ומשני משום דמעוטא הוא אייתר. כלמי' אדרבה כיון דמעוטא הוא בא
 לרבות. לפי שיש עוד מיעוט כתיב או כי יגע. דבר נגיעה חוץ. דלאו דר נגיעה לא ואמעוט נבלת עוף טהור שאינו מטמא
 בנגיעה אלא בבית הבליעה. הו' מיעוט אחר מיעוט. ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות: והאוכל אבר מן החי ממנה סופג
 את התי'. כתב הר"ב ואפי' היה האבר פחות מכזית. כ"כ הרמב"ם. והביא ראיה מדתנן בפ"ק דאהלות והאברים אין להם שעור.
 ואני תיזה מה ראיה מטומאה לאכילה. דהתם קרא כתיב בחלל חרב כמ"ש הר"ב במ"ג פ"ו דעדות. והכא אכילה בעינן ואינה
 בפחות מכזית. ומיהו באיסור אבר מן החי מצינו נמו שחלקו הכתוב. וכתיב איסור בשר מן החי בלבד ואיסור אבר מן החי בלבד.
 כדפי' בגמ' פ"ו דחולין דף ק"ב. א"ר יוחנן לא תאכל הגפש עם הכשר זה אבר מן החי. ובשר בשדה טרפה לא תאכלו זה בשר מן
 החי ובשר מן הטרפה אלא דלעיל מינה בגמ' אמרו בהדיא אמר רב אבר מן החי צריך כזית ומסיק דגידו ועצמות מצטרפים למשנה
 בשר שיש בו. וכזית מיהא בעי. וכך ססק הרמב"ם בפ"ה מהמ"א (כלכה ג') נמצינו למדין שאע"פ שאבר מן החי לא בעי בשר
 כזית. מיהו בין כולו שיעור כזית בעי. ואלו לענין טומאה. סתמא תנן אברים אין להם שיעור. ואע"פ שצריך ג"כ סיהא. בו בשר
 גדין ועצמות כדפי' הר"ב סס. מ"מ לא מצינו שצריך שיעור אפי' בין הכל כמו שמצינו לענין אכילה שצריך כזית. והיינו טעמא
 דאין אכילה פחותה מכזית. משא"כ בטומאה. ולפיכך צריך ליעיין בזה על הר"ב והרמב"ם ועוד ז"ע על הר"ב במשנה ג'. וא"ת
 ומתני' מאי קמ"ל. לא קשיא דקמ"ל לאסוקי ר"מ דסבר שאינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד. ואמר שכתבתי כלזה תנאית
 להרמב"ם בעלמא סקתא

במשנה

להרמב"ם בעלמא סקתא

ונגעה' ה'ר"ב בידים מסואבות' סתם ידים שניות הן כ כ
הר"ש ומיהני א"כ כסיפא בהוספה טבולת יום אמי
אוצטרי' למתני בהדיא בידים מסואבות' וג' ל' ל' ל' דהתם איצטרי'
דל"ק משום טבולת יום לחוד קמני' אבל ידים אינם מסואבות'
קח"ל דמסובות' ומשום תרתי'
וומאו דל' ב' והרמב"ם דע"א'
ואכתוב בסמוך : במקום הנגוב
שנתיבש ויגב הר"ש : אם יש בו
כביצה הכל טמא אין בו כביצה' הוא
גמא והכל טהור ה"ג בס"א וכוהוא
בנאסחא מהר"ם ז"ל: הכל טמא'
פי' הר"ב אף הקדרה וכו' כדל' בס"ק
דשבת האוכלים והכלים שנטמאו
במשקים כל' דגמ' פי' דשבת(דף
י"ג) ועדיפא ה"ל לאקווי מתניתין

ונגיע' בעלה תיץ לקרר' (גמ' או) במקו' הנגוב
אע"פ שיש בו כביצה הוא טמא והכל טהור'
נגעה במקום המשקה' אם יש בו כביצה' (גמ'
ל"ג דכל טמא אין בו כביצה) הוא טמא' והכל
טהור' חור לקרר' הכל טמא' היתה מגע טמ'
מת' ונגעה בין במקו' המשק' בין במקו' הנגוב
אם יש בו כביצה הכל טמא אין בו כביצה' הוא
טמא והכל טהור' היתה

הכובשים שחתכו' את הירק בלא משקה ומולחי' אותו ונותניש
בקדרה או בחצית' וזמ' כ' נותני' עליו יין או חומץ או שמן (והכובש
אוחו העלה) : נגעה בידים מסואבות' שפוסלת את התרומה' בעלה
של ירק שהיה חציו בקדרה עם המשקין וחציו חוץ לקדרה נגוב
ונגעה במקו' הנגוב אע"פ שיש בו
כביצה שהוא שיעור לטמ' אוכלי' :
הוא טמא אוחו העלה: והכל טהור'
שאר הירק והמשקין שבקדרה דלא
אחי' הוא עלה שמקלטו בקדרה
ומטמא להו' ידיים שניו והעלה ג'
ואינ' עושה רביעי' בתרומה' : נגעה
בסתם ידיים שהם שניות : במקום
משקה' כלומר במקום שאין העלה
נעש' משק' שעליו תהל' דכל הסוסל
אח' התרומה מטמא משקין להיות
תהל' והמשקה עושה את העלה שני' הלכך כשיש בעלה כביצה היינו
שעור לטמא אחרים' הכל טמא אף הקדרה עצמה' דמקצת עלה
שבקדרה עושה משק' שבקדרה תהל' : וחוריו ומטמאין את הקדרה'
כדל' בס"ק דשבת האוכלי' והכלי' שנטמאו במשקין : ואינ' כביצה
הוא טמא אוחו עלה שנגעה בו : והכל טהור דשמות מכביצה אף
מטמא אחרים' חור לקדרה אוחו מקו' המשקה שנגעה בו הכל טמא
אע"פ שאין בעלה כביצה שהמשקה שנגעה בו חור ויטמא כל מה
שבקדרה' ואף הקדרה עצמה' היתה מגע טמא מת' אשה זו שכובשת
אח' הירק הרי האשה ראשונה העלה שנגעה בו שני' הלכך אם יש בו
כביצה הכל טמא :

גומא שהיא נשנית כדכסוף זכים לא משום דגמ' דשב' מירש'
בטעמא דאע"ג דהתם בשבת ס"ק משנה ד' כתב הר"ב וזה לשונו
כלים שנטמאו במשקין שנטמאו המשקין בשרץ בו' כבר כתבתי
שם דלא תידוק מינה דלא נטמאו מחמת ידיים לא לא דה"ה אף
ונתת ידיים וע' ש"כ הר"ש בהדיא כסוף זכים : אין בו כביצה
הוא טמא' כדל' בס"ק פרש' שמיני' ומביאה הרמב"ם בספרושו
לעיל בס"ק משנה ב' יאוכל יטמא תלמד שהוא מטמא בכל שהוא
יכול יטמא לאחריו בכל שהוא' ת"ל אשר יאכל והכו' דייקמי הר"ב
בטעמי' בס' בתרא משנה ה' וצפי' משנה ב' פ"ג דערו' דהא דבעי'
שיעור כביצה היינו לטמא אחר' וקשה דברס' ק' אדתנו ומטמאת
טומאת אוכלין כביצה כתבתי דה"ה) לענין קבלת טומאת' לפי
שיש מקומו' שכתב קור' ב' והראיתם ברס' ד' בתרומות' אבל במשנה ה' פ"ג דהלכות דייק הר"ב לכתיב שאינו מקבל טומאה מן התורה
וכך כתבתי שם ברס' הר"ש וגם כתבתי שם על דברי הרמב"ם בזה ולפי זה לא תקשה מתני' וקרא דת"כ אסתמכת' בעלמא ומחלוקת
ישיבה היא זו נתו' פ"ב דפסחים דף ל"ג [וכן בתו' שנת צ"ד א' : [ע"כ ד"ה לאימת' :] והוכירה ג' כ' הרמב"ן בפי' החומש' ומיהני
על הכ"מ שברס' ד' מהט' איכשתב הרמב"ם שאין שיעור לאוכלי' לטומאת עצמן שלא היתה מקום על משנתו זו ומ"מ כל היבא דכתב
הר"ב שאין אוכל סחוט מכביצה מקבל טומאה' ל"ל דבאות' מקומות לא חזו חכמים להחמיר שהם אמרו והם אמרו ועמ"ש בשסהר"ש
במשנה ה' פ"א דסנה' ד"ה לאמר ביאתו : חוץ לקדרה' פי' הר"ב אוחו מקום המשקה בו' דלמשקים אין שיעור דתקן ברס' ג' וכן
ע"כ בתרא משנה ה' שבוין שיצתה טפה ראשונה נטמאה וטימא הכל כדסורשו כל המפרשים ומאותן משניות ל"ל שלמד הרמב"ם בשבת
בס' דמהט' א' (הלכה ב') : שהמשקין מתטמאים בכ"ש ומטמאין בכל שהן והכ"מ כתב דברי התו' (דס"ק דפסחים) דף י"ד דדקדקו כן
הל' הגמ' דהתם וגם עליהם אני תמה שהיה להם ללמוד מתשנתו דש"ג ועוד ראה זה מצאתי בתוספת' שהביא הר"ש במשנה ב' פ"ב
דטבול יום שהמשקין לעולם מיטמאין בכל שהן מיהו לפסיל הגוי' כריך רביעית' דתתן במשנה ה' פ"ד דמצילה' ויאה דה"מ נמי
לפרושי חור לקדירה דקאי אכביצה (והוא נגוב) וכ"ס הרמב"ם כמ"ש בסמוך : היתה מגע טמא מת' וכו' מיהני דלא קמני הכי חור
לקדרה מה דיתו' וז"ל לי לתרץ דכוין דע"ביניהו ותננהו בין נגעה במקום הנגוב או במקום המשקה' הלכך לא פסיקא ליה למתני
או סתמא חור ט' דע"כ אינו מטמא את הכל כשחור לא אם נגעה במקום המשקה או בכביצה ואפי' נגוב אבל בשמות כביצה ונגוב
לא מהני החורה כלל לקל לא מני קמני סתמא חור לקדירה הכל טמא ומכיון דלא מני קמני סתמא כי רישא לא חש להאריך ולחלק
אבל להרמב"ם שטה אחרת ככולה מהני שהוא מס' דבירק חולין מירי' והאשה היא אשה נדה שהיא אב' ואמרו כובשת לא ירצה שהגדה
כובשת אבל הסי' כן קדרה שהיה בה ירק כבוש ונגעה (נדה) בעלה חוץ לקדרה והיה יבש' אפי' היה במה שיוצא חוץ לקדרה' כביצה' הגה
דוא טמא' וישאר הירקות אשר הם בקדירה טהורים' וכן הקדרה והמשקה אשר נכבש בה הירק הוא הכל טהור' לפי שזה העלה כמובדל
מכל מה שבקדרה להיותו יוצא מן הקדרה ואע"פ שקלטו חוץ הקדרה ואם היה זה העלה אשר חוץ הקדרה בו משקה ונגעה בו והיה בו
כביצה הנה להיותו כביצה יטמא המשקה אשר בו וזה המשקה מחובר בתשק' אשר חוץ הקדרה' אשר בה נכבש זה הדבר הכבוש יטמ'
המשקה כלן אשר בחוץ הקדרה ולזה יטמא כל הירק והקדרה כי משקים טמאים יטמאו הכלים והאוכלים כפי מה שהבאר ואפי' כ'
אמר חור לקדרה הכל טמא ד"ל

תהל' והמשקה עושה את העלה שני' הלכך כשיש בעלה כביצה היינו
שעור לטמא אחרים' הכל טמא אף הקדרה עצמה' דמקצת עלה
שבקדרה עושה משק' שבקדרה תהל' : וחוריו ומטמאין את הקדרה'
כדל' בס"ק דשבת האוכלי' והכלי' שנטמאו במשקין : ואינ' כביצה
הוא טמא אוחו עלה שנגעה בו : והכל טהור דשמות מכביצה אף
מטמא אחרים' חור לקדרה אוחו מקו' המשקה שנגעה בו הכל טמא
אע"פ שאין בעלה כביצה שהמשקה שנגעה בו חור ויטמא כל מה
שבקדרה' ואף הקדרה עצמה' היתה מגע טמא מת' אשה זו שכובשת
אח' הירק הרי האשה ראשונה העלה שנגעה בו שני' הלכך אם יש בו
כביצה הכל טמא :

התורה
אם

היתה טבולת יום מנערת את הקדרה להשתא יש באשה זו שמי
עומאות . חדא דטבולת יום ואידך דכחם ידים שהם שניות .
כדקתני בידיים מסואבות ותרומות ותרומות יריבין משום סי' : מנערת
מה שבחוד הקדרה ל"א (מנערת מגיס' בחוד הקדר' ככף שביד:

אם היה בו כביצה והוא נגזב ונגעה בו חוץ לקדרה אשר אמרנו
שהוא טמא והכל טהור זה כל עוה (היוח) חוץ לקדר' אמנם אם
חזר לקדרה הנה הוא יטמא המשקה אשר בחוד הקדר' אשר בה
(נכנס) [נכנס] הירק ויטמא זה המשקה לקדרה ולכל מה שבה

ספק מן הקדרה נתז ולא נטמא
מה שבחמה : ספק שהקלח' שכולו
מלא משקה והוא בחוד הקדר' נגע
בידיה : הירק פסול משום ספק
דטבול יום . אבל משום ספק ידים
לא כדתנן בפ"ג דטבול יום (משנה
ב') חומר בטבול יום ספק טבול
יום סוסל את התרומ' והיד' כפיין
טהור : והקדרה טהורה דמשו' טבול
יום לא מטמאה אפילו ודאי נגעה
במשקין דאין טבול יום עוש משק'

"היתה טבולת יום מנערת את הקדרה
בידיים מסואבו' (כ"א ראשה) וראתה משקין
על ידיה יספק מן הקדר' נתזו ספק שהקלח
נגע בידיה . הירק פסול והקדרה טהורה :
ב ר"א אומר . האוכל אוכל ראשון .
ראשון אוכל שני שני אוכל שלישי שלישי
ר' יהושע אומר 'האוכל אוכל ראשון .
ואוכל

תחלה כדתנן (פ"ח דפרה משנ"ו) כל הפוסל את התרומה מטמ'
את המשקין להיות תחלה מן טבול יום . ואי משום ידים לא
מטמאה דכיון דפסיקא הוא שמה נתזו על ידיה מספיק קדרה
טהורה שספק ידים לטמא טהור : ב האוכל אוכל ראשון .
נגעה גופו ראשון להיות מגעו שני . והאוכל אוכל שני נגעה
גופו שני ואם נגע בתרומה פסלה אלו מי"ח דבר שגזרו בו ביו'
ודוקא שאכל חצי פרס שהוא ביצה ומחלה לרמב"ם ושני ביצי'
לרש"י שזה שער אוכלים לפסול את הגוייה : ר' יהושע אומר
האוכל אוכל ראשון .

כמו שהבאר ואח"כ אמר היתה
מגע טמא מת אשר הוא ראשון
לטומא' נגעה בו ירצה בירק אשר
בקדרה . בין במקום המשקה בין
במקום הנגזב אם יש בו כביצה הכל
טמא . וזה שאם הביצה יטוב שני
לטומאה ולהיותו בחוד הקדרה
יהיה כל הירק כבוש חבור ויטמא
המשקה אשר בחוד הקדר' כפי מה
שיבאר בזה הפרק שהשני בחולין
מטמא משקה חולין ע"כ ולדבריו

נגעה במקום המשקה אין הכוונה בו שנגעה במשקה עצמו .
אלא המכוון שנגעה בעלה שיש בו משקה ולפיכך ברישא חזר
לקדרה לא קאי לא אכביצה ואע"פ שהוא נגזב ובבא' (ו) דמגע
עמא מת) להכי לא קתני כלל חזר משום דלא מיירי כלל בחוד
לקדר' ופשיטא דכי הוה חוץ לקדר' צמי דינא הכי כמו בריש' ממש
לא דמתני' נקטה גבי אב חוץ לקדרה . ואס"ה במקום הנגזב
אפילו בכביצה הוא טמא והכל טהור' וכבא' בראשון נקטה פתח
הקדרה כלומר דאע"ג שאינה לא ראשון הכל טמא ואפי' נגעה
במקום הנגזב הואיל ובחוד הקדרה הוא אכל ודאי כשהוא חוץ
לקדרה דינא כמו ברישא' וכן ברישא' נמי כשהוא בחוד הקדרה

דינא כמו הבא' . ובחבורו פ"ט מהפ"א (הלכה ג') ערבינהו וכתבינהו לתרומיהו
דין טוך הקדרה כלל לפי שהוא נכלל בחזר . דאם חזר דינו כך כ"ש כשמחלה בשעת נגיעה הוא בחוד
הקדרה ובכף נחם אשתבש
בבבא' זו דמגע טמא מת לפרשו בדרך הרמב"ם והבין דמירי נמי חוץ לקדרה ואפילו חזר אינו מטמא וטעום הוא בידו . דלעולם
נעשו המשקים תחלה . ובהדיא כתב הרמב"ם בחבורו (סס) בראשון שנגע בכביצה נגזב שחוד לקדרה חזר לקדרה טמא את המשקה
שבה . וטמא הקדרה וכל הכושין וכ"ש שבפרושו כתב בהדיא דמירי נגעה בחוד הקדרה : היתה טבולת יום כו' . בידיים
מסואבות כתב הר"ב דהשתא יש באשה זו ב' טומאות וכו' ותרומות ותרומות יריבין משום סי' : מנערת
דיש בה שמי טומאות . אפ"ה הקדרה טהורה והרמב"ם מפרש ג' כ' לענין חולין ומש"ה בעי ידים מסואבות דטבול יום טהור לחולין
ודקתני טבול יום . לאפוקי מדעת רב"ש בתוספתא דקאמר אין ידים לטבול יום ר"ל אין בדל בין כיוון ידיו טומאות או טהור' .
אבל בחבורו פ"ט מהפ"א אע"פ שבבית הראשונה כתבן לענין חולין כך בבא' כתבה בתרומה והשמיט ממנה ידים הכו בום :
מנערת פ"ה ר"ב מנערה כו' . ומלשון מסלק את הטבלא כולה ומנערה דפרקיה טעל (בהם' שבת דף קמ"ג) כו' ש ובתב' עוד
הר"ב לשון אחר מנערת מגיס' מלשון יער וכפה דפרק כל הבשר (דף ק"ח) הר"ש : וראתה כ"א ראשה' . וכן הוא
בנוסח' מהר"ם ז"ל ובמשניות ישנים מנוקדים : ב ר"א האוכל אוכל ראשון כו' . שמינו אוכל חמור מן האוכל (האדם שאוכל
המאכל חמור מן המאכל) דאלו נבלת ע"פ טהור בחוץ לא מטמאה ואלו אכלה מטמא בגדים אבות הכליפה . ואנו היאך לא נעשה
אוכל כמאכל גמרא פ"ב דחולין דף ל"ד . וכתבו בתוס' סוף דף ל"ג דאע"ג דכולה גזיר' מטמאה דזמנין דאכיל אוכלין טמאין ושדי
משקים דתרומה בפיו . וא"כ אפילו אי נעשה שני שני דמו לא אחי להכי דהא שני עושה משקים תחלה . מ"מ ר"א משוה מדוסיין
לעשות אוכל כמאכל לגמרי ע"כ . ומ"ש הר"ב ודוקא שאכל חצי פרס אע"ג דלפוס טעמא דזמנין דאכיל כו' מני אכיל כביצה
אטווי ליה שמה אין רגילות שיהא אדם צמא לפקות עד דאכיל ליה כחצי פרס ומש"ה לא גזרו בפחות הכ"ש . ומ"ש הר"ב בבבא'
תחלקת ריב"ז פ"ט ורש"י ובפ"ק משנה ג' מסתים סתם לן כהרמב"ם עוד יש מקומות דעביד הכי ומקומות דעביד הכי והראשונים
במשנה ב' פ"ח דערובין : אובל שלישי שלישי . ואע"ג דלא שייכא בהו גזירה דזמנין דאכיל כו' דהא אין שלישי עושה רביעי
בתרומה לא חלקו חכמים באוכלין הטמאין בין ראשון ושני לשלישי הר"ש : ר"א האוכל אוכל ראשון כו' שני . כתב הר"ב דס"ל
דלא משוינן ליה לאוכל כמאכל עצמו . דלא גמרינן מנבלת עוף טהור דחדוש הוא (דכל שאר הטומאות מטמאות בגלוי ואין
מטמאות בבית הסורים הלכך גזירת הכתוב הוא ואין למדין ור"א סבר למדין) אלא מצינו שהמאכל חמור מן האוכל . דאלו מאכל
כביצה ואוכל עד דאכיל כחצי פרס . ור"א עומאה משיעורין לא גמרינן (דשיעורין מלקח באנפיה נפשיה הוא ולא משום חומר'א
וקולא . אלא אוכל

אמ"ס
: סבת יד'
טעם : חולין
נמי : פ"ט חס'
טבר : אבות
השואב : ה'

א פולין נזופים
ב פולין נזופים
ג פולין נזופים
ד פולין נזופים
ה פולין נזופים

דשמתא כביצה כך שיער פו הכתוב (כ"ט הר"ב במשנה ה' פ"ד
דמשילק) וסאל גוייה בכחזי פ"ס הכי תקון בו רבנן) גמר' סס :
ואובל שני שני כח"הר"ב לפי שחזינו שני עושה שני ע"י משקין
כו' ואת' מאי נרדך לה"ט ליוזא דלכ"י שני עושה שני כדמפרש

ואוכל שני נעשה גופו שני דמ"ל דלא משוינן ליה לאוכל כמאכל
עצמו והאי דמשוי לאוכל אוכל שני שני ולא שלישי לפי שחזינו
שני עושה שני ע"י משקין שהמקין שנתמחו בשני הנעש' תחל'
והנעש' בתן היו שני ואם הוא משוינן ליה לאוכל אוכל שני שלישי

לא היה פוסל את
התרומה דאין שלישי עושה רביעי
בתרומה וזכמים גזרו על האוכל
אוכל שני שיהיה פוסל את התרומ'
משום דזמנין אכיל אוכלי תמאי'
ושדי משקין של תרומה לתוך פיו
בעוד שאוכלי' תמאי' בפיו ומסיל
להו הלכך דאע"ג דבאובל אוכל ראשון
לא משוינן ליה לאוכל כמאכל עצמו
באוכל מאכל שני משוינן ליה שני כמו

ואובל שני שני שלישי שני לקדש ולא שני
לתרומה בתולין שנעשו לטהרת תרומה :
ג' הראשון שבחולין טמא ומטמא השני פוסל
ולא מטמא' והשלישי נאכל בניזיד הרמע :
ד' הראשון והשני שבתרומה טמא ומטמא'
הג' פוסל ולא מטמא' והרביעי נאכל בניזיד
ההראשון הקדש :

המאכל כדי שיפסול את התרומה שלישי שני לקדש האוכל אוכל
שלישי נעשה גופו שני לקדש וביד שלישי ורביעי בקדש ולא שני
לתרומה דאין נגע בתרומה לא פסלה ומיהו אסור הוא לאוכל בתרומ'
והכי מוכח בגמ' פ"ב דחולין דף ל"ד : בחולין שנעשו על טהרת
תרומה יכלו האי אוכל אוכל אוכל שני ובידיתקנובמטמא'
דחולין בחולין שנעשו על טהרת תרומה קמירי דחולין גרוד' אין
בהשלישי ג' הראשון שבחולין ומטמא' תרומ' שכל של תרומה
שנג' בראשון של חולין נעש' שני ופוסל את השלישי והשני שבחולין
פוסל את התרומה ואינו מטמא שלישי דתרומה לא עביד רביעי'
הלכך שלישי דתרומה לא מקרי תמאי' לא פסול שלישי של חולין
ה' קראם יש באותן חולין שלישי בגון שנעשו על טהרת תרומה : נאכל
בניזיד הדמע בתבשיל (שבתרומה) מעורבת בו והתרומה קרויה דמע
שנא' (שמות כ"ב) מלאחך דמעך לא תאחר ופ"ב דחולין מוכיח
דדוקא כשאין בניזיד דמע כוית תרומה כדאיכילת פרס יהוא
דשרי ליה לאכול אוכל שלישי אבל אי איכיל כוית תרומה כדאי
איכילת פרס אסור דקיימא לן האוכל אוכל שלישי מחולין שנעשו
על טהרת תרומה נפסל גופו מלאכול בתרומה : ד' הרביעי'
נאכל בניזיד הקדש כלומר ואם

קבל ר"א תשובתו במשקין חזר והשיב לו מכתבי הקדש כ"כ במס'
שבת (ד"ה תיבנו) אבל בחולין סד"ה תנא) כתבו דו"ל דלא בעי
לאתוי' לא ממאכל (שני) דעביד מאכל אחר שני דומיא דמאכל
(שני) דעביד אדם שני ועוד דהא דספר עביד ידים שניות וגם
פסלים את התרומה לאו משום טומאה לא משום חומרא ע"כ .
אבל לסי' זה קשה מה השיב סבמס' ידים וכמ"ס ססה"ש ש"כ פ"ג
דחגיגה דף כ"ד הקשו אפאי' לא קאמר ביד שמטמאה חבדתה'
דהכי ס"ל לר' יהודה הקס' במס' ידים ותרצו דלא חש להבי' ראי'
חמה שאמר איזה ע"כ ומ"ס הר"ב מס' דומין אוכלי כו' ושדי כו'
ופסיל להו גההתורה וההירה על התרומה לשמרה בטרה דכתי'
(במדבר י"ח) את משמרת תרומתי לפיכ' גזרו באוכל אוכלים
טמאים שלא יהא רגיל אכל תרומה רש"י דשבת והרמב"ם פ"א
מאה"ט כתב שמת אוכל כו' וישתה עליו משקה תרומ' כו' וכבר
בארנו שאסור לאכול תרומה טמאה והא דכתב הר"ב ופסיל להו
הכי אימא בגמ' וטעמא דאכתי לא גזרו שיהיו המשק' תחל' ולא
מסת' להו ומ"מ דעפס היה לגזור ולסי' ספיר קאמ' דמצינו שני
עושה שני ע"י משקין כו' תו' דשבת (ד"ה וסקיל) וכחזתי' כבר
פ"ס במשנת י"ח דבר : שרישי' שני לקדש כדמס' דהאי שלישי
בחולין שנעשו על טהרת תרומה הוא וטהרתה טומא' הוא אכל הקד'
דכתיב בס"ג דתגיב' הלכך שמירה דידה לאו שמירה היא לענין קדש וחיישי'
ל' רש"י במס' שבת וב"ס הר"ב במשנה ודג' בתרומה ראשון ולקדש' והא דכתיב לין כתב רש"י דבי' בתרומה מספק' ליה בשני לאו דלובא
למסקי' לא בשני ולא בראשון דודאי אף בראשון איכיל למסקי' דטעמא היה אכל אוכלי קדש ומס' דרי נמי לא מספקי' לא בשני שני
לתרומה לא פסלה ומיהו אסור לאכול בתרומה ומדיוקא דייקנן ליעילתא דאמר אין שני לתרומה אבל שלישי היו ונפסל גופו מלאכול
בתרומה והוא גמ' ערוך בחולין לכך נראה בעיני שז"ס הר"ב והכי מוכיח כו' ז"ל והכי מוכיח כו' ודוק ובס"ה דכוסה דף ל' כתבו התו'
דסס קשר הישר דלא כודע טעם גזירה זו אח"כ נאמר רבו בניזירות וגזרו גזירה לגזירה ע"כ יוצא שתמט להו גמ' רפי"ב דובחי' דף ס"ט'
באיכיל עבוד רבנן זעלה כנגיע לא עבוד רבנן מעלה : לטהרת תרומה ולא בחולין שנעשו על טהרת הקדש דלאו כקדש דמו דבטלה
דעתו ואינה נתפסת עליהם סס טהרת הקדש הר"ב שו"ע יין בסוף פירקין : ג' השני פוסל יעמה במטה ב' פ"ה דכוסה וע"ס : והג'
נאכל בניזיד הדמע כתב הר"ב דדוקא כשאין בניזיד הדמע כוית תרומה כדאיכילת פרס דחייב אוכל תרומה בטומאת הגוף לא היו
לא בכוית ואינן אכילה מטרפת בין כוית דכל איסורין בין בכושת ליה כ"אם שהיה מתחלת אכילת השיעור ועד סופה יותר מכדי
א"ס ששך כתנה תורה שיעור לשהיית אכילה בבית המנוגע שהקפידה תורה בשוה בו שיעור אכילה לטמא בגדי' רש"י פ"ב דחולין ד'
ל"ה ועל אכילת החולין וטמאים לא האכרו אפי' הכהנים הר"ב ומו' דחולין : ד' והשני שבתרומה כו' מטמא לג' בקדש וטעמא אפרש'
במטמא דלקמן : והרביעי נאכל בניזיד הקדש'

ואין

וטוספת לאודוקא הר"ש ס"ק ובמסנה ה"פ"ח :
בביצה מכון טהור כתב הר"ב דמכיון שיצאה טפה ראשונה
 חסר ליה מכביצה עיין עוד מזה בל"ה ר"ב בפ"י משנה
 ה' ד"ס בפרק : ב ר"ש שזורי אומר אף היין בגמ"ס דמנחות

אמנות 65
 ס"ה א
 כפ"י ט
 ג"ס ה
 ד"ס ק
 פ"ק ו
 ס"ה א
 ד"ס פ
 זכ"ת ק
 זכ"ת נ
 ס"פ ה
 ד"ס ט

דל"ה מכלל דפ"ק סבר יין לא
 אימא רש"ש אומר יין ואני תמיה
 שהרמב"ם ברפ"ט מהט"א לא כתב
 אלא השמן או הדבש והל"ל היין
 ג"כ ולא השיגו הראב"ד ג"ס הכ"מ
 לא העיר צוה ודעתי מברעת
 דהרמב"ם ל"ג כלל שהתמיה
 דמכלל דפ"ק סבר יין לא אינ' תמי'
 אלא כפירש"י דיון מי איכא למ"ד
 לאו משק הוא והוא מפרש למסני'
 דשמן מחלה לענין משקין הוא ולא
 בקרוש אבל כי מפרש' דמסני'
 מיירי בקרוש ליכא לתקמה כלל :
 אם היו פרוזין הרמב"ם בפ"ט
 מה' ט"א העתיק פירושין
 כפ"י רישין ועמ"ס בפ"ח משנ"ח :
 אפידר הן סאה ואית ספרים
 דכתוב ואפ"ה הן מאה הר"ש וכן
 העתיק הר"ב ג"ס הרמב"ם בפ"ט
 מהט"א ה"ל"ה : ג במא מה
 שסמט כו' טמא מת דוקא נקט
 שאינו מטמא בהיסט וכו' לטמא
 שרץ וכל טמאי מגע וטמא מס
 לרבות נקט דהוי אב הטומאה
 משום דקתני סיפא אבל זב כו'
 רש"י ס"ב דשבת דף קמ"ה :
 זב שחלב כו' ספוק והדומה לו ר"ל

חורו ונמוחו כביצה מכון טהור יותר
 מכביצ' טמא שבין שיצאה טפה ראשונה
 נטמא בכביצה : ב רמ"א השמן החלה
 לעולם וחכ"א אף הרבש ר"ש שזורי אומ'
 אף היין וגי' של זיתים שנפל לרתגור
 והוסק כביצ' מכון טהור יותר מכביצ' טמא
 שבין שיצאת טפה הראשונה נטמאת
 בכביצה אם היו פרודין אפי' הקסאה טהור :
 ג טמא מת שכחט זיתים וענבים בכביצה
 מכון טהור ובלבד שלא יגע במק' המשק'
 יותר מכביצה טמא שבין שיצאה טפה
 הראשונה נטמאת בכביצה "אם היה זב
 או זבה אפי' גרגר יחידי טמא שבין שיצאה
 טפה הראשונה נטמאת במשא זב שחלב
 את העז החלב טמא שבין שיצאה טפה
 הראשונה נטמאת במשא : ד כביצה
 אוכלין שהניחן בחמ' ונתמע' וכן כזית מן
 המת וכזית מן הגבלה ובערש' מן השרץ
 "כזית פגול וכזית גותר כזית חלב הרי אלו
 טהורים ואין חיביבין עליהן משום פגול
 גותר וטמ' הגניחן בגשמים ונתפחו טמאין
 וחיביבין

חורו ונמוחו כביצה מכון טהור . דיאל מהן תורת אוכל יורד
 עליהן תורת משקה ופרחה טומאתו כשנשתנו ואין למשקה זה
 מי שיטמאנו דמכ"י יצאת טפה ראשונה אמיט האוכל מכביצ'
 ופחות מכביצה אין מטמא אחרים אבל יותר מכביצה טמא

כדמפרש טעמא דמכ"י יצאת טפה
 ראשונה נטמאת אות' טפה בכביצ'
 אוכל טמא וכשנשתנה אח"כ כולו
 חור הכיפה וטמאה את הכל :
 ב השמן מחלה לעולם ואע"פ
 שקרש אינו יוצא מתורת משקה :
 ר"ש שזורי אומר אף היין שקרש
 אינו יוצא מתורת משקה ואין הלכ'
 כר"ש שזורי : גוש כל זיתים הרבה
 מחבורים יחד ובגוש טמא איירי :
 כביצה מכון טהור סהור סהור . דאין
 אוכל מטמא כלי ומשקה היוצא מן
 בגוש מחמת הוסק אין לו חמה
 יטמא דמכיון דיצאת טפה ראשונ'
 חסר ליה מכביצ' אבל כשיש בגוש
 יותר מכביצה כשיצאת טפ ראשונה
 עדין נשאר בגוש כביצה ונטמא'
 הטפה בגוש וחסרה להיות תחלה
 וטמא הטפה את הסגור שמסקין
 מטמאים כלי : אם היו פרוזין
 אם היו הייטס פרוזין שאין גוש :
 אפילו הן מאה כלומר אפילו הן
 שיפור מאה ביצים אין מלטרפין
 לכביצה לטמא את שמן היוצא להיו'
 מחל' : ג ובלבד שלא יגע במסקין
 כגון שדרכן בפשוטי כלי עץ שאין
 מיטמאים דהשת' אין כאמרי שיטמא

המסקין אלא הגיץ שנגע בהן טמא מת שהרי לא נהר מנגיעתן
 אלא משיצא משקה וכשהמסקין נוגעין בוגין כב' חסר שיפור
 כביצה ואין אוכל מטמא בפחות מכביצה : יותר מכביצה טמא
 שכיון שיצאה טפה ראשונה נטמאת בכביצה דאע"ג דאין משקה
 הנבלע באוכל מקבל טומאה עמו משלים הוא את שיפורו
 דדכוותה אשכחן בסמוך גבי כזית מן המת ומן הגבל' שנחלעטו
 בחמה והגניחן בגשמים ותפחו דגשמים המובלעים משלימין
 לכשיטור : ד הרי אלו טהורים אכביצה אוכלים ואכזית מן
 המת וכזית מן הגבלה וכעד"ה מן השרץ קאי : הניחן בגשמים
 ונתכחו טמאין דכל השיעורים בחר גודליהו אזלינן ומהכ' קיימ'
 לן דאין דחוי אצל אסורי : ה אם

יכלה ליחות הגוף וינגבה ולכן יכחש והמים ילחחם וירפס ויגדלם ויוסף בודלם ואזיעך הגה עיקר אחד והוא השיעורים כלם
 אמתם כשחר בהם שיפור הגודל ולא נביט לרשיון החלקים וההתאבכות לא לענין הטומאה ולא לענין איסור והיתר עכ"ל וכ"כ
 הרמב"ם בחבורו פ"ד מהט"א ובפ"ד מהא"ט . וס' ביאר שאם נתחלה לא היה כשיפור וזמק וחור וזמק לכשיפור מטמא
 לכשיצה מדין קורה ע"כ . ומ"ס הר"ב ומהגא' קיימא לן דאין דחוי כו' אינו נמשך אל מ"ש דכל השיעורים כו' אלא ענין בפני
 עצמו הוא לומר דאע"ג שכבר נתמעטו ונטהרו כשחזרו ונתפחו לא אמרי' שכבר נדחו מאיסורים וכו' כמי שלא היה בו
 השיפור מחלה אצל אסורים דאין דחוי : משום פגול נוקר וטמא ופמיהגי טמא מאן דכר שמיא וקשיא נמי
 דה"מ

האם טמאות טמאות כיהא דתני להמו דפ' הש"ז והצדע
[משנה ז'] נגע בא' בלילה ואין ידוע אם חי אם מת ובשחר עמד
ומלאו מת הכמים מטמאים שכל הטמאות כשעת מציאתן ודוק
במקום מציאתן למטותי נגע בא' בלילה בזוית זו ולמחר מלאו מת

בזויות אחר' וכו' זוהי האם מכוס'
מכוסות כגון כלי חרס המוקצמ'
פתיל לא אמרי' שמא בשע' שהיה
המת באהל היה מגולה ועכשיו
מכוס' או אסתמלו מגול' לא אמרי'
שמא בשעה שהיה המת (באהל) היה
מכוס' ומוקצמ' ספי' מחט שנמצא'
מלאה חלודה שמעכבת את התפיר'
דחלוד' כזו מטרת' מידי טומאת'
או שבורה טהור' ולא אמרי' שמא
שלימה נטמאה וכשיקנו' ותחזור
שלימה תחזור לטומאת' הישנה'
והיינו פירושא דאם טהור' טהור'
דמתן לעיל: ר' בחזקת טהרה יושב'
דסקק טומאה בר' הי ספיקו טמא'
וכאי' מבוי ר' היה הוא' אפי' כיון
דספיקא הוי בדבר שאין בו דעת
לישא' כגון חרס שוטה וקטן ספיקו

וחייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא: ה'
"כל הטומאות כשעת מציאתן אם טמאו"
טמאות יואם טהורו' טהורות יאם מכוסות
מכוסו' יאם מגולו' מגורות' מחט שנמצא'
מליאה חלודה או שבורה טהורה שכל
הטומאו' כשע' מציאתן: ון חרש שוט' וקטן
שנמצאו במבוי שיש בו טומאה יהרי אלו
בחזקת טהרה ויכל הפיקח בחזקת טומאה
וכל שאין בו דעת להשאל ספיקו טהור': ון
תגוק שנמצא' בצ' ב' הקברו' השושני' אבידו
ואין השושנים לא במקום הטומאה טהור'
שאני אומר אחר לקטן ונתן לו וכחמו' בין
הקברו' כליו טהורין: ה' תגוק שנמצא' בצד
העסה והבצק בידור' מטה' וחכמי'

טהור דהכי ילפי' מקראי דכתוב והבשר אשר יגע בכל טמא לא
יאכל משעת ודאי טמא לא יאכל ספק טמא יאכל וכתוב כל טהור'
יאכל בשר ודאי טהור הוא דיאכל הא ספק טמא ספק טהור לא
יאכל לא לא ש"מ כאן שיש בו דעת לישא' כאן שאין בו דעת לישא'
וכל הפקח שיש בו דעת לישא' אם לא ידע אם הלך במקו' טומא'
אם לאו: בחזקת טומא' הוא דסקק טומאה בר' הי ספיקו טמא'
מסוט' ילפי' דספיקא היא אם נטמאת אם לאו וספק זה במקום
סתירה הוא דהיינו ר' הי ואמר רחמנ' ונסתרה והיא נטמא' וסוט'
יש בו דעת לישא' אם נטמאה אם לאו: ז ואין השושני' לא במקו'
טומא' שא"א שיקה השושנים אף פ' יכנס לבית הקברות: טהור'
כיון דאיכא למתלי באחר' שמא לקטן אחר ונתן לו דתינוק אין בו
דעת לישא' וספיקו טהור': וכן חמור' שהיה עומד במקום
טהרה ולא ידעין אם נכנס במקום טומאה: כליו טהורים. לפי
שאין בו דעת לישא' ה' תינוק שנמצא בצד עסה' תנוק טמא
שנמצא בצד עסה טהור' וחסיכה של עיסה זו בידו: ר"מ
מטה' מ' לטעמי דחייש למיעוט: וסבר דרוב תינוקים מטפז'
בעסה: ושא"א לקח הוא עצמו את הבצק וטמא את העסה ומיעיט
אין מטפחים ושמא אד' טהור לקח ונתנה לו זעם: וזו בחזקת
טהרה עומדת: סמוך מעוטא לחזקה ואחרע לה רובא והוי'
סלג' וסלג' וטהור' לעינת תינוק שאין בו דעת לישא': וחכמים

דהוי מצי למתני ברישא כוית טמא ועוד קשה דל' לסיומי נמי
ומ"ב ובגמ' דמנחות פ"ה ד' כ"ד חיימי לה למתני' וגרס והלכ' .
ול"ג וטמא: ה' אם טמאות טמאות כתב הר' בודוקא במקום
מציאתן ו' ולקמנס כתב דדוקא כשלא ראוהו חי מבשר וכו':
טהורה כת' הר' בולא אכריקנו'
תחזור לטומאתה הישנה

כדין כלי מטכות כמו ששנינו בר"פ
י"א ממס' כלי': ו בחזקת טהרה
כתב הר' ב' (ואע"ג דסקק טומאה
בר' הי ספקו טמ' כדמסי' בפירושו
לסיס') ומ"ש הר' ב' דהכי ולפינן
תקראו וכו' לא לאו ש"מ כאן יש בו
דעת לישא' כאן שאין בו דעת לישא'
גמ' פ"ה דסוטה דף כ"ט ופירש"י
לא לאו ש"מ הכשר אשר יגע דדב'
שאין בו דעת הוא דבשר הוי נוגע
הלכך ספקו טהור וכל טהור יאכל
בשר דאיירי בטומאת הגוף דיש
בו דעת לישא' דהואו קאמר לך
סקקו טמא: ובר' הפקח כו' כתב
הר' ב' דסקק טומאה בר' הי כו' .
מסוטה ילפי' וכו' וסוטה יש בו דעת

לישא' ואלטרי' הא דוכשר ואלטרי' למגמר מסוטה דאי מוכשר
ה"א ביוצרה"י ביוצרה"ר ואי מסוטה ה"א עד דאיכא דעת נוגע
ומגיע (במטמא ונטמא' כי סוטה דיש בה דעת ויש דעת בצוטל
המטמא קמ"ל דנפקא מכל טהור' הא ספק לא יאכל כיון שיש בו
דעת בזה שנטמא אבל במטמא לא צעיק דעת) צריכא גמ' דסוטה
שס' ולפי מ"ש במשנה ח' בשם הקו' לר"מ איכ' למימר דאיטרי'
לובשר' דלא תימא דוקא בסלגא וסלגא ול"ק. דבלאו הכי (כתבנו)
התו' דסוטה ד' כ"ח בד"ה ברה"ר וכו' כתבו בתירוץ אחד דהאי
צריכא אגב שיטפא נקט ליה זוכן עוד כתבו בפ"ק דחולין ד"ט
דה"מ למימר צריכא אחריתא וכן נמי ילפינן מסוטה דדוקא
כשאין ג' הוי רה"י. כדכתב הר' ב' במשנה ז' פ"ו: וכן חמור' כת'
הר' ב' ולא ידעין אם נכנס במקום טומאה. שאם השכיב עצמו
על הארץ ונגע בקבר' הנה נטמא הכלים הרמז' ב' בריו טהורין
פי' הר' ב' לפי שאין בו דעת לישא' דלא באדם היה ספקו טמא'
שהרי יש בו דעת לישא' ועיין בפ"י הר' ב' בפ' דלקמן משנה ט': ה'
והבצק בידו והוא ברה"י הרמז' ס' ד' מ' מטהר פי' הר' ב' דר"מ
לטעמיה דחייש למיעוטא וסבר דרוב וכו' ומיעוטא אין מטמאים
ושמא אדם טהור לקחה ונתן לו לפי שהיה חושש שלא יטמא תינוק
את העיסה לכך סלינן באדם טהור. משא"כ צריכא דפרה' סוס'
פ"ק דחולין ד"ט. ומ"ש הר' ב' סמוך מיעוטא לחזקה ואחרע לה
רובא יוא"מ אפי' בלא חזקה יטהר כיון דחייש למיעוטא הוי ספק
דמיט' לא ילף ילף זהו בשרו' ל' דבלא חזקה נמי טהור ולא נקט סמוך מיעוטא לחזקה אלא לומר דחזקה לא הוי כהדי

אפי' פסוקה'
פ"ה הלכה י'
ב' דלמ' חיי' סס
ב' פ"ו הלכ' ב'
ד' סס סלכ' פ'
קדושין' מולן
פ"ו הלכה י'
:

כדי רוב דלי הוא כהדי רובא הוא מעוטא דמיעוטא ולמאי דמדינת לה"י דלא חייש למיעוטא לא מדרכין נהחמיר ח"ס דכלל חוקה לא הוא חייש למיעוט לטהר אבל עם החוקה חייש למיעוטא מן התורה לכך מטריח פ"ו דחולין ד' פ"ו ובפ"ד דג"ק דף ט"ח ד"ה סמוך ל"ה כתבו לא תירור' הראשון ועמ"ש פ"ה תשנ' ז' [ד"ה ועל בגדיו] : ורחבמים נשמתי' כתב הר"ב לטעמיהו דלא בג' סס הלכה ד חיישי למיעוטא ומיעוטא כמאן דליקטי דמי' ורובא וחוקה רובא עדיף גמ' דגל' סס' ופ"ד דקדושין ר"פ ואל' למאי דפריש' בשם כ"י

א"ת סס הלכה בג' סס הלכה ד חיישי למיעוטא ומיעוטא כמאן דליקטי דמי' ורובא וחוקה רובא עדיף גמ' דגל' סס' ופ"ד דקדושין ר"פ ואל' למאי דפריש' בשם כ"י

בד"ס כתב רבינו משה דהבגן ס"ל סמוך מיעו' לחוקה והוא פלג' ופלג' א"כ ה"ל לא הוא לא פלגא ופלגא והדר לס' קי"א וכו' דמיעוטא חייבו דעת ליטא ספקו טהור וכו' דל"ק כלל ואדרבה תסייע ליי' דחמרי הת' בקידושין ר' יוסמן אמר אין חוקה שזרפין עליה את התרומה ומכאן כוונת' חוקה עשאו חכמי' כמי' שיש בו דעת ליטא' וכתבו התוס' דאמרי' אין שורפין ועוד שהעולם מקשים מאי אריא שיש בו דעת ליטא' תיסק ליה משאם דס' ללרבגן דמיעוטא כמאן דליטא' רובא וחוקה רובא עדיף וא"כ אפי' אין בו דעת ליטא' טמא דהא אין זה ספק טומאה לא ודאי טומאה' ומירצו שאין זה רוב חשוב ואי' לאו דעשאוהו חכמי' כמי' שיש בו דעת ליטא' לא היו מטמאים ע"כ ול"י מעיקרא לאו קושיא היא דרבנן דקאמרי' רובא עדיף לא עדיף ממטא' כמו פלגא ופלגא וא"ל לאו דעשאוהו כמי' שיש בו דעת ליטא' לא היו מטמאים ומש' כמי' כיון שהם עשאו' אין שורפין : אמ' יש בין משקה כו' כתב הר"ב ואם לאו טמאין שהרי נטמאו במשקין טמאין לפי שהזקקם שהם ישאו' ואלו יאכלו מזאת העיסה הרמב"ם וחוקה זו נמי אינה חוקה גמורה לשרוף עליה את התרומה' לא לתלות עשאוהו חכמי' כמי' שיש בו דעת ליטא' כדאיתא התם בקידושין ואית' פ' בת"ל שנו לא במשקין לבגדים אבל במשקים אדומים] אם איתא דנקיר מידע ידע : ראב"ו אומר כו' כתב הר"ב דהל' כמיתוולכ' הרמב"ם ומשום דמשנתו קב ונקי הכ"מ פ"ו מהא"ה

וחכמים מטמאים לטעמיהו דלא חיישי למיעוטא ורוב חוקה מתפסח' סי' ה' כחכמים נקירת נקבים נקבים יש בעיסה מחמת התרנגולים שנקרו בה' שיעבדו את פיהו בארץ דרך התרנגולים לאחר ששזו מנגיפין בין בארץ הילכך אם יש קרקע מפקחת בין משקין ולככרו' כדי שיוכלו לנגב בה פיהו לאחר ששמו הככרו' טהור' ואם לאו טמאים' שהרי נטמאו במשקין טמאים' שהרי נטמאו של תרנגולים' ואע"ג דששים קרקע מפקחת מפקח' לן אם פיהו אם לא כיו ספק טומא' בדבר שאין בו דעת ליטא' וספיקו טהור : שהוא פיקח' ואין דרכו לכתו' כל זמנא דהא מונח לאכול' שהוא אומר כל שעה משקין מצויין ואין כל דעה אוכלין מצויין וכל' כראב"ו :

פ"ד הזורק ככר ביומא פתחו' ל"ש זרק ככר טהור יד' יהוד' או' ככר לבין המפתחו' טמא מפתח לבין הככרו' (גמ' שכתב) בפי החולדה ומהלכת ע"ג ככרו' של תרומה ספק נגע ספק לא נגע ספקו טהור' : גהשרין

ש"ן זו דעת ליטא' דמיר' יהודה אומר ככר לבין המפתחו' טמא דס"ל לר' יהודה זורק כמי' שיש בו דעת ליטא' דמי' וספיקו טמא מיהו כשר' (מפתח טמא בין ככרות) טהור יהאיל והטומא' איני' נחה במקום לא עוברת על הכהן ספיקו טהור ואין לה' כר"י וככר ומפתחות דנקט במתני' ה"ה כלל שאר דברים הנזקקין לא משום דאורחיהו דאנשי לזרוק ככר ומפתחו' זה לזה מש"ה נקט ה"י ב' ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור ואפי' ברה"י ואפילו אדם שיש בו דעת ליטא' אומר בטומאה שאין לטומאה מקו' שכתב נחה בו שכל זמן שהיא צפי' ח' לדה' או צפי' הכלב אי' ח' שוכנה נחה במקו' א"ל טומא' עובר' היא הלכך ספיקו טהור' ואפי' אומר בטומא' האדם שיש בו דעת ליטא' :

ג ה"ו

פ"ד הזורק ס' הר"ב דס"ל להאי תנא זורק כמי' שאינו דעם ליטא' דמי' כו' האיל והטומאה אינה נחה במקום וילפי' לה מקראי כמו שאכתוב במשנה ח' (ד"ה סה) ועיין גם בפ"ג הר"ב במשנה ט' : כבר לבין המפתחות מפתח לבית הככרו' יו' ואז"ל זו קתני : ב השרין מת רש"י פ"ק דחולין ד"ט : השרין צפי' החולדה' ג' צפ"א וכן שנויה צפ"ב דעידו' משנה ז' ואע"ג דהתם משום ר' יהושע אמרו לפני ר"ע ה"ג אמרו משום ר"א משריחו יונים פסולים לעדות ומסתם סהם לזכרי' במשנ' ח"פ ק"ד ה"ב ומשנה ג' פ"ג דסנהדרין ואע"ג דר"א שמותי הוא ועיין עוד לקמן בסמוך דיש לחלק ועיין ג' מ"ט לקמן פ"ו משנה ד' ומ"ט הר"ב או צפי' הכלב ממשנה דלקמן כתב כן : של תרומה אע"פ שהיא של תרומה הרמב"ם : שבקי' טהור כתב הר"ב ואפי' אדם שיש בו דעת ליטא' אומר בטומא' דקי"ל ספק טומא' הבאה בידי אדם נשלין עליו (כלומר טמא כמי' שיש בו דעת ליטא' וצפי' הכלב' לזנב ע"ג קרקע כמי' שיש בו דעת ליטא' וכתבתי ג' כ' במשנה ג' פ"ג דעדות הכה' דאין לטומאה מקום טהור' בדעתן לקמן ועברו בין הטורים כו' והרי הטורים יש בכל דעת ליטא' ואפי' כיון שהטומא' אי' נחה ספיקו טהור' וזה כדעת הראב"ו ד בפ"ו מהא"ה

והכ"מ

ג היו מקרים בה . אם השליכו
 החולדה את הפרץ . והכלב את
 הנבלה מפייה על הפרץ . והיו
 מקרים בה . היו יש מקום
 לטומאה . וספיק' טמא . ד ספק
 אדם . ספק האיל על האדם .
 טמא' שיש בו דעת לישאל ואינו
 טהור מטעם שהטומאה כפי
 העורב והיא טומאה עוברת לכל
 המהלךין חשובת יש לטומאה
 מקום . ואפילו הנורקין ספק
 כלים . ספק האיל על הכלים .
 טהור . שאין בהן דעת לישאל .
 הממלא בעשרה דליים . זה אמר
 זה . ומלא שרץ בחד מן הוא
 טמא וכלן טהורים . וה"ל כשאין

(לר"ל) אגנים : אבל יש לה אגנים כולן טהורים . דשם הפרץ
 היה בראשון . והוא דלא נפל עם המים . אימור אגנים עכבוהו :
 העליון (טהור) ולא חיישין שמה מן העליון נפל למחון :
 העל

ג השרץ בפי החילרה והנבל' בפי הכלב .
 ועברו בין הטהורים . או שעברו טהורים
 ביניהן . ספקן טהור . מפני שאין לטומאה
 מקום . היו מנקרין בהן על הארץ . ואמר
 הלכותי למקו' הלו יואיני (גמ' ואין יודע) יוד' אם
 נגעתיאם רא נגעתי ספקו טמאי מפני שיש
 לטומאה מקום : ד כזית מן המת
 בפי העורב ספק האה' על האדם ועל הכלי
 ברשות היחיד ספק אדם טמא . ספק כלים
 טהורי הממלא בעשר דליים . ונמצא שרץ
 באחד מיהן . הוא טמא . וכולן טהורין
 המערה מכלי לכלי ונמצא שרץ בתחתון .
 העליון טהור :

ה על

והכ"ו כתב דמשמע ליה הכי מדתני במתני' ז' או ספיקו' שטרו כו' ספק שרצים . והיינו הך דכח כמו שפרש (הר"ב) במש"ל
 י"ב ומאי רבנא דהכי דתני אלו ספיקות שטרו חכמים . אלא ודאי דהכי אפילו שיש בהם דעת להשאל טהרום . ע"כ . ול"כ
 ראיה גדולה מזה . והיא המשנה דלקמן שכתבתי . דבין הטורים משמע . בין בני אדם הטורים . דאי במאכלות . ה"ל למתני בין
 הטורים . ועוד עברו טהורי ביניהן . לא משמע ע"י זריקה אלא ע"י אדם . וא"כ אדם אוחז בטהר' זוכה כדבר שיש בו דעת לשא
 כמ"ש הר"ב במשנה ס' ועוד חס' .

ואמר הלכותי למקום הלו וכו' לא
 נראה ודאי דבבני אדם טהורים
 עסקין ואפ"ה ספיקו טהור
 מפני שאין לטומאה מקום ומכיון
 דהנעמא יש בו דעת לישאל ואפ"ה
 ספיקו טהור . כ"ש בטומאה הבא'
 ע"י שיש בו דעת לישאל . וקשיא
 לי מזה על הרמז"ס שכתב שכל
 אלו הספיקות שטרו חכמים
 אפילו בר"ה . מפני שאין בהן
 דעת לישאל . והא דכתב הכ"מ
 דבפ"ק דמלוין (דף ט') אמרו
 אמתימין דהכא דטעמא משום
 דכרות אין בהן דעת להשאל .
 ומשם למד הרמז"ס דכל הכי
 טהרוט מטעם זה . עכ"ל . ואני

אומר שאין מש"ל רא"י כלל שזה שאמרו כך לדחויי מאי דמוסיב
 דשמעין ממתימין דספק איסור להקל . ומשני דטעמא
 דמסוטה גמרינן לה . ונסוטה יש בה דעת לישאל . משום
 דפס"ל דמתימין לא מיירי באלם האוחז . אבל אלו היה אדם
 אוחז ויש בו דעת לישאל אה"כ דאפ"ה היו טהורים ומטעם
 לא מותיב ממתימין דלקמן דודאי דמינה ליכא לאותיבי כלל דכבד' קתני טעמא מפני שאין לטומאה מקום . והרי הרמז"ס בעצמו
 כשהתיק משתימין ס"ס ט"ו (הלכה ז') מסיים בה מפני שלא נחה הטומאה ומ"מ קשיא לי לפרה"ק דה"ל למכת' רבנא
 טפי דאפילו אדם האוחז בכרות דאפ"ה טהורים . וכן ברש"י מסכת נדה בגמ' . דף ה') מפשט פשיטא לה לגמ' דטפי איכא להטמיו
 באלם אוחז בטהרה מכשהוא אוחז בטומאה אמתימין דהיתה וישבת במטה כו' . ובלשון הר"ש יש טעות סופר ויאסר להכי בלשונו
 בענין שר"ל אפי' אוחז בכרות והוי יודע דמשנה זו שנויה עוד בעדיות פ"ב מתניתין ז' ופ"ס לא הוכי' הר"ב כלל מאדם האוחז
 ונמוקי עמו דהתם משמיה דרבי יהושע . אמרוה וכן לקמן פ"ו משנ"ב דר"מ ומשנ"ג לפרו' הא"ח שכתב הר"ב ז"ע : סג' השרץ
 בפי החולדה והכלב בפי הכלב אורחא דמלתא נקט וכו' גמ' במתני' דלקמן כזית מן המת בפי' העורב . היו מנקרין כו' אע"פ
 שמנקרין בה לא בטל המקום הר"ש : ד ה"מ בלא בעשרה דליים כו' הר"ב ז"ע אחר זה כו' דש"ה השרץ היה בראשון ולפי זה מיירי
 בדלי' א' שחילא בו עשרה פעמי' כו' אחר זה יומשו' כך הגת' בל' הר"ב לדלי' ולה' במקום לדלי' . ולכך זכמו שהוא ג"כ במרא' ס"ק
 דנדה דף ג' שהביא הר"ש אבל מ"מ קשיא דהכא אחר אבריתא וקתני בה המדלה עשר' דליים מים כו' אחר זה ופירש"י עשר'
 דליים עשר' פעמי' בדלי' א' ומערה בכלי גדול ע"כ ויש לבעל הלשון שיאמר הרבוי על הדליים והמכוון על המים שנשאבו עשרה
 פעמי' בדליו ואע"פ שהדלי אינו רק א' ואלו במתני' דקתני הממלא בעשר דליים צ"ב"ת השמוש : משמע דליו' עצמן היו עשרה' לא
 שהר"ש לא דקדק בכך ואע"פ שהעתיק ג"כ בעשרה צ"ב"ת וזהו דנדה (ס"ס) העתיקו למשנתינו בלא צ"ב"ת ומכ"מ פירשו הר"ש
 וכת' למתני' בשגי פני אחר' דאיכא למימר דמיירי בממלא עשרה דליו' צבת אחת והא . קמ"ל דלא חייש' שמה נגעו הדליים
 בשרץ ונטמאו משום דהוי ספק טומאה לפי על פני המים דאפי' בר"ה ספקו טהור כדקתן בפרקין (משנה ח') . א"כ מתני' מיירי
 בממלא עשרה דליים זה אחר זה מבור של יין או שמן דלא קתני מים וקמ"ל דמשע' הדליו' הראשוני' טהורי' ולא אמר' שהשרץ היה
 חזלה בבור וטמא הכל לא אמרינן בדדלי' זה האחרון נפל מחלה בעודו ריק' וכשדללו לבור לבסוף הוא טמא ומטמא כל מה שבבו'
 אבל שאר דליים הראשוני' טהורי' . ולשני הפירוש' לא שייך כאן חלוק דאוגני כלל ועיין במשנה ז' סרק בפרא' ולפירוש הר"ב טעמ'
 דכלן טהורי' עיין לקמן העליון טהור מפני שהן כל ס ואין בהן דעת לישאל כך כתב הרמז"ס על צבא זו ודדליו' בפרס' מהא"ה
 ותמה עליו הר"ב ד' שהרי טומא' הבא' בידי אדם היא אבל הע"ש שכל הטומאות כשעת מציאותן . ובמקו' מציאותן דלא מחזיקין
 טומא' מתקו' למקו' היכא דאסר למתני' בטהר' ע"כ וככתב הכ"מ דלדעת הרמז"ס י"ל שמאמר שלא נודע לאד' לא חשיב באלהובידי
 אדם ע"כ ול"ל דהא דפ"ק דנדה משנה ב' הית' וישבת במט' חשיב' בזה בידי אדם ואע"ג דלא ידעה שנטמאה מ"מ הו"ל כמו נודע .
 האיל ודרכן של נשים להתמאות בנדות והא דמס' עריו"ס כ"ב משנה ג' (גבי מחט שנמצא בבשר) גמי עסו' בטהרו' הוא' והוי דעת

א שנת ט"ו יורה
לפי חיי פ' פ'
הם טלר לכות
שחמשה טל' י'
בסס פים הל"ס

בטומאה אלא כשהוא בזה בידו אדם: ה על ששה ספקות שורפין בו' אע"פ שעיקר טומאתו בספק' הואיל דודאי ספקו' אלו טומאתו מן החורה' שהמת והב' טמאין מן החור' הרמב"ם פ"ג מה' אבות הטומאות' ועיין מ"ס בשם המוספת במשנה ז'

ה על ספק בית הפרס כגון תרומה שנכנסה לבית הפרס' להוא שדה שנחרש בה קבר' וספק אם יש בה עלם כשעירה מן המת: ועל ספק עפר הבא תחת העממים דכל עפר הבא מארץ העמים מספקין ליה בדרקב של מת ושני אלה' ארץ העמים ובית הפרס' גזרו בהם שיהיו מטמאים במגע ובמשא' ועל ספקין של בגדי עץ הארץ דכלהו מספק' לן אם ישבה עליהן אשתו נדה: ועל ספק כלים הנמצאים דלא ידעינן אם טמאים הן: ועל ספק רוקן דשמו של זב וזב' הן או דגדה ויולדת' מי רגלי אדם שהן כנגד מי רגלי בהמה רבואת קמ"ל דלא אמרי' מדהני דבהמה הני נמי דבהמה: ואע"ג דאיכא הרי ספקין לקולא' ספק דבהמה ספק דאדם' ואפילו את"ל דאדם שמה' דאדם טהור' ורמב"ם פ"י על פי המוספתא' כגון שנתערבו מי רגלי אדם טמא עם מי רגלי בהמה חצי בחצי צביה' והוא שכנגד מי רגלי בהמה' ומספק' לן אם בטלו מראיהן של מי רגלי אדם' יהיו כולן טהורין' או לא

ה"ה על ששה ספקות שורפין את התרומה: על ספק בית הפרס (גמ' ועל ספק) עפר הבא מארץ העמים על ספק בגדי עץ הארץ על ספק כלים הנמצאים על ספק הרוקין (גמ' ליג' הנמצאים) על ספק מי רגלי אדם שהן כנגד מי רגלי בהמה על ודאי מגען שהווא ספק טומאתן ישורפין את התרומה ר' יוסי אומר א"ע ספק מגען ברשות היחיד וחב' אי ברשו' היחיד תולין וברשות הרבים טהור: ו' שני רוקין א' טמא וא' טהור תולין על מגען ועל משאן ועל הסימן ברשו' היחיד ועל מגען ברשות הרבים בזמן שהן לחין ועל משאן בין לחין ובין יבשין היה רוק יחיד ונגע בו' ונשארו והסימו ברשות הרבים ישורפין עליו את התרומה' ואין צ' לברשות היחיד: ז אלו

בטלו יהיו כלן טמאין על ודאי מגען שהיו ספק טומאתן יודע' ודאי שנבעה בהן תרומה' אבל אינו יודע אם הן טמאין או לאו כדפריש' ספקין דכלהו וחב' א' ברשו' היחיד תולין על ספק מגען ולא שורפין משו' דהיו ספק ספקין לקול' ספק נגע ספק לא נגע ואפי' את"ל נגע ספק טמאים ספק טהורין' ואיך הלכ' כר' דאמ' על ספק מגען שורפים: ו' א' טמא' לאו טמא ודאי שהוא יודע דשל זב או של זבה' דא"כ ברשות היחיד לשרוף כשאר כל ספק טומאה אלא א' טמא שהוא מספק רוקין וא' טהור ידוע שהוא של אדם טהור: וכיון דאפי' נגע ודאי בטמא זה שהוא ספק רוקין אינו אלא מדרבנן שהא' דאיכא ספק נגע בטמא' תולין ברשות היחיד בין אמנע בין אמשא' בין אהסס בין בלח בין ביב' ולא יבש כ"כ שאין יכול לחזור ולהשרו' כמות שהיה דהאו' טהור במור אפילו ודאי בזב' אלא דיכול לחזור ולהשרו' לכמו' שהי' ועל מגען ברשות הרבים בזמן שהם לחים' אי אפש' שלא ידבק מהן כל שהוא בגוף הנוגע בהן וא"כ מכלל ספק טומאה ברשו' הרבים ודין רשות היחיד יש לו כשנדבק כל שהוא בגוף האדם' אבל רוק יבש שאינו נדבק אם נגע בו' הוי ספק טומאה ברשות הרבי' דספקו טהור: ועל משאן בין לחין בין יבשין דכשנתלש' הטומאה ברשות הרבים ונשאת על גבי אדם' לא חשיבה ע' ד טומאה ברשות הרבים אלא הרי היא כטומאה ברשות היחיד' כדאמרן: והיה רוק יחידי מהרוקן הנמצאים ספק של אדם טמא ספק של אדם טהור: ונגעו והסימו אפי' בר' א' וחב' כנגד בתרומה: שורפין עליו את התרומה כדתנן ברישא' על ודאי מגען

והאידן נחוש שנתקיימו בו כל אותן התנאים' ובפירש"י דשבת (סס) בקבר של מת: על ספק בגדי ע"ה' פי' הר"ב דכלהו מספק' לן אם ישבה עליהן אשתו נדה' עיין מ"ס בספ"ב דתנאים: על ספק כלים הנמצאים' עיין במשנה ז' ספק ח' דסקלים: על ספק הרוקין עיין שם בריש הפרק' על ספק מי רגלי אדם כו' כתב הר"ב ואע"ג דאיכא תרי ספקות כו' כ"כ רש"י דשבת' והקשו המוספות (ד"ה ועל) דאמאי (טמא) כיון דהוי ספק ספקיא' ופירשו דנקט (שהן כנגד) מי רגלי בהמה' משום דכשהן זה אלל זה' הן נכרות טפי שהן של אדם' וליכא אלא ספק אחד: ו' תורין על מגען וכו' שאינו יודע באיזה מהן נגע או איזה מהן נשא' או הסיט הר"ש: בזמן שהן לחים' פי' הר"ב דאי אפשר שלא ידבק מהן כל שהוא בגוף הנוגע בהן וכו' ודין ר' ה"י יש לו כו' כ"כ הרמב"ם בשם המוספת' וכן הר"ש' ומסיק דאיתא אפי' כרבנן דרבי יוחנן פ"ו משנה ז' דאע"ג דמטהרי בטומאה ברשות היחיד וטהרה נר' ה' לא מ' טהרו אלא בספק נכנס' ואין לתמוה אמאי משום דחשבו' משאו' ברשות היחיד' אף על גב דקאי בר' ה' דדכוותא אשכחן בריש מסכת נדה (דף ג') דמטמאין מע"לע שבגדה אפילו בר' ה' ע' כיועין פ"ו משנה ג': וע"ז משאן בין לחין בין יבשין' ולא קמי' הכא על משאן ועל הסימן' דדילמ' היסט ביבש טהור' דבר' כמו מגע כיון דלא' (הוי עליה) וה"מ למתני ועל מגען והסימן בר' ה' בזמן שהן לחים' הר"ש' ובין יבשין' כתב הר"ב ולא יבש כל כך שאינו יכול לחזור ולהשרו' וכמ' שרייטן שניי' ברפ"ז דנדה (משנה ז'):

ז אלו

דכגון שהיה לנו ספק אם לאחר שנה' כו' י' לאוכלים טמא
 ולכלי' טהור' פי' הר"ב דרריש קרא וכו' יטמא לטמא אחרים'
 הלכך ספק טומאה לטמא אוכלים טמא ולכלי' טהור' דק"ו הוא
 ומה כלי' שמת' מסקה אינו מטמא כלי' משקין הבאי' מחמת כלי'
 אינו דין שלא יטמאו את הכלים'
 מאי אמר' משקים הבאין מחמת
 הסדן' הא לא אחיון אלא בק"ו
 ומשקין הבאי' מחמת כלי' דיו לבא
 מן הדין להיות כגדון' בנמ' פ"ק
 דפסחי' דף י"ח : כיצד שתי
 חביות כו' מדקתני כיצד משמע
 דבריש' דמקלולין סכרו' מודה
 ר' יוסי . וכן מוכח בתוספתא
 בהדיא . ויש ליטמן טעם דרישא
 ספק נגע . אבל הכא הטיסה
 עתה נעשית מן המשקים וקשה
 דכספ' דפסחי' [דף טו] אמרי'
 דר' יוסי קסבר דטומא' משקים
 לטמא אחרים דאורי' . (כדפי'
 הר"ב שם וכאן) וי"ל דהת' בסוף
 כל הסוגיא אמרינן דר' בשעת
 ר"ע רבו אמרי . וליה לא ס"ל . אלא קסבר ליבא דנפשיה .
 דטומאת משקין לטמא אחרים דרבנן . הר"ש ועיי' בתוספות
 דפסחים סוף דף ט"ו . ד"ה ר"י . ולי עוד ראי' מדקתני
 בסופא' זה הוא ספק משקים כו' . וביבמות פ"ג משנה ג' ו'
 דייקי' . זו היא למעוטי מאי כו' . ומל' התוספתא מוכיח כן
 תקל [שהיא] מלאה משקין טמאים וזרקתה כו' לא זהו ספק
 משקים שנחלקו עליו חכמי' אלא איזהו ספק משקים שנחלקו
 עליו חכמי' שתי חביות כו' : יא ספק ידים ליטמא כו' אע"ג
 דלא פי' בה דבר במשנתנו . חזר וסגתה כדי לחזור על כולן .
 שלא לרלב אחת מביניהם . אבל בספ"ב דמס' ידים האריכה
 המשנה . ורבי יוסי פליג הקס דאמר ליטמא טמא :
 ספק רה"ר טהור' ה"ג לא חזר ושגתה : אלא אידי דאינך .
 והרמב"ם כתב וז"ל התחיל לבאר זה : לפי שהוא הבדיל בין הבדלים רבים ויבארנו בפ' אשר אחר זה והתחיל לבאר ספק ד"ס
 וכו' : כגון רה"ר טהור' פי' הר"ב ספק טומאה ברה"ר טהור' שכן מצינו לבדור כו' וכ"כ הר"ש בשם התוספתא דספק טומא' ברה"ר
 טמא מסוטה ילפינן . כמ"ש הר"ב בפ' דלעול משנה ו' . והדר אמרי' ומפני מה ספק רה"ר טהור' מצינו שהלבוש וכו' . גם הרמב"ם
 העתיקה בפירושו לעיל . וכן בהגורו רש"י מהא"ה . ואיכא למידק דכיון דמסוט ליכ' למייל' לא כי סוטה שהיא ברה"ר במקום סתירה
 לא אינטרד' מידי למילף מינה דבר' הר טהור' . דהא ודאי תמילת' ברה"ר טהור' וכבר כתבתי כן בש"ס דעדות משנה ד' בשם התו'
 ודכתי' איתא נמי בנמ' (דנידה דף ג') דטעמא דר' הר טהור' מסיס דהעמד דבר על חוקתו' . ומגתתי בתו' פ"ה דסוטה דף כ"ח
 (ד"ה מכאן) שכתבו ולא כמ"ש בשם בעדיות . אבל מירשו דהלכתא גמירי לה דוקא הוא דמשום העמד דבר על חוקתו לא תניא
 לעבורי ברה"ר דה"א דסתירה נקט קרא' לא דבר הכתוב אלא בהווה' וה"ה לכל ספק טומאה בכל מקום שגולדה' . דמסבירא
 אין לטמא וו יומר מוז' יוסד' א' דגזירת המלך כך היא בכל ספק טומאה . אלא הלכתא גמירא לה להעמיד ספק טומאה ברה"ר
 אחוקתה דלא תחמין לה טומאה מספק' ע"כ . והדר כתבו התו' ירוש' בסגנון התוספתא שכתבו הרמב"ם והר"ש ומהשתא איכא
 לפרוש' ג"כ בזה הדרך . דאע"ג דכסוטה וגסתרה כתיב ה"א דלאו דוקא וכו' הלכך לטהר ספק טומאה שברה"ר צריכין אנו למילף
 ממקום אחר : ספק ד"ס אכל אוכלים טמאים וכו' . וכן כל כיוצא באלו מולדות טומאות שהן מד"ס . הרמב"ם (ריש) פט"ו מהא"ה
 ועיי' בפ"ק דשבת במשנה י"ח דבר' ובסוף מסכ' זבים ובמשנה ג' פ"ק דמבילתין : ספקו טהור' אם נפל עליו הספק אם אכל
 כו' או שלא יהיה דבר' מזה הרמב"ם בפירושו ובחבורו רש"י [מהא"ה ע"י] (מהט"א) ולכ"ע מפרש הכי . דלת"ק אפי' ודאי אכל
 ונסתפק אם טבל' ספיקו טהור' כדתנן במשנה ב' פ"ב דמקואות . ובש"י מה' מקואות (הלכה ו') . העתיק דברי' ס"ק דהתם :
 אבל דבר שהוא אב הטומאה . והוא מד"ס פי' הר"ב כגון דס' כנסתו כו' וכגון הא דנכבלת עוף טמא דנמשגי' פ"ק דמבילתין .
 ופי'

י ספק משקין לאוכלין טמא . קסבר ר' יוסי טומאת משקין
 לטמא אחרים דאורייתא . דדריש קרא וכל משקה אשר ישקה
 בכל כלי' יטמא' לטמא את אחרים' . הילכך ספק משקין לטמא
 אוכלין טמא : ולכלים טהור' . דטומאת משקין לטמא כלים
 מדרבנן . תי"ח דבר שגזרו בו
 ציו' ות"ק דפליג עליה דר' יוסי
 דריש וכל משקה אשר ישק' בכל
 כלי' יטמא' . אבל לא לטמא את
 אחרים' . וטומאת משקין לטמא
 אוכלין ומשקין דרבנן . הילכך
 ספק טומאת משקין לטמא אחר'
 טהור' ואין הלכה כר' יוסי : יא ספק
 ידים ליטמא' . מי שהיו ידיו
 טהור' וספק נגע באוכלי' טמאין
 או במשקין טמאין ונטמאו ידיו
 ספק לא נגע' . ולא נטמאו ידיו :
 ולטמא' . היו ידיו טמאות ספק
 נגע באוכלי' ומשקין וטמאין ספק
 לא נגע' . וליטמא' היו ידיו טמאין
 וטהור' . ספק נטהרו כראוי אם
 לאו . בכל הספיקות הללו ספיקו
 טהור' : ספק רה"ר . ספק טומאה ברה"ר טהור' . שכן מצינו
 לבדור עושים את הפסח בטומאה' . אם טומאה ודאית הותרה
 ללבדור' ק"ו ספק טומאה : ספק דברי' סופרים . כגון כל
 הכך דחשיב' דכלהו מ"ח דבר שגזרו בו ביום . ומטורטין הן
 במס' שבת פ"ק : אבל דבר שהוא אב הטומאה מדברי' סופרי'
 כגון דס' תבוסה וככרים שעשה'ם כזבים וכיוצא באלו . אם
 נסתפק אם נגע בהן אם לא נגע' : ספיקו טמא' . ומיהו אב
 הטומאה מדברי' סופרים שהוא עלמו מספק' . כגון בית הפרס
 דאיכא ספיקא אם יש בו עלם כשעורה אם לאו . בזה תנן
 לעיל . דעל ודאי מגען שורפין ועל ספק מגען אין שורפין דהוי
 ספק ספיקא : יב ספק

י' ר' יוסי או' ספק משקין לאוכלים טמא י
 ולכלים טהור' . כיצד שתי חביות אחת
 טמא ואחת טהור' ועשה עסה מאחת מהן .
 ספק מן הטמאה עשה . ספק מן הטהורה
 עשה . זה הוא ספק משקין לאוכלין טמא .
 ולכלי' טהור' : יא ספק ידים ליטמא ורטמ'
 וליטמא טהור' . ספק רה"ר טהור' . ספק
 דברי' סופרים אבל אוכלים טמאים . שתה
 משקים טמאים . בא ראשו ורובו במים
 שאיבין או שגפלו על ראשו ורובו שלשה
 לוגין מים שאובים . ספקו טהור' . אבל דבר
 שהוא אב הטומאה . והוא מדברי' סופרים .
 ספקו טמא : יב ספק

עבור : ספק רה"ר . ספק טומאה ברה"ר טהור' . שכן מצינו
 לבדור עושים את הפסח בטומאה' . אם טומאה ודאית הותרה
 ללבדור' ק"ו ספק טומאה : ספק דברי' סופרים . כגון כל
 הכך דחשיב' דכלהו מ"ח דבר שגזרו בו ביום . ומטורטין הן
 במס' שבת פ"ק : אבל דבר שהוא אב הטומאה מדברי' סופרי'
 כגון דס' תבוסה וככרים שעשה'ם כזבים וכיוצא באלו . אם
 נסתפק אם נגע בהן אם לא נגע' : ספיקו טמא' . ומיהו אב
 הטומאה מדברי' סופרים שהוא עלמו מספק' . כגון בית הפרס
 דאיכא ספיקא אם יש בו עלם כשעורה אם לאו . בזה תנן
 לעיל . דעל ודאי מגען שורפין ועל ספק מגען אין שורפין דהוי
 ספק ספיקא : יב ספק

והרמב"ם כתב וז"ל התחיל לבאר זה : לפי שהוא הבדיל בין הבדלים רבים ויבארנו בפ' אשר אחר זה והתחיל לבאר ספק ד"ס
 וכו' : כגון רה"ר טהור' פי' הר"ב ספק טומאה ברה"ר טהור' שכן מצינו לבדור כו' וכ"כ הר"ש בשם התוספתא דספק טומא' ברה"ר
 טמא מסוטה ילפינן . כמ"ש הר"ב בפ' דלעול משנה ו' . והדר אמרי' ומפני מה ספק רה"ר טהור' מצינו שהלבוש וכו' . גם הרמב"ם
 העתיקה בפירושו לעיל . וכן בהגורו רש"י מהא"ה . ואיכא למידק דכיון דמסוט ליכ' למייל' לא כי סוטה שהיא ברה"ר במקום סתירה
 לא אינטרד' מידי למילף מינה דבר' הר טהור' . דהא ודאי תמילת' ברה"ר טהור' וכבר כתבתי כן בש"ס דעדות משנה ד' בשם התו'
 ודכתי' איתא נמי בנמ' (דנידה דף ג') דטעמא דר' הר טהור' מסיס דהעמד דבר על חוקתו' . ומגתתי בתו' פ"ה דסוטה דף כ"ח
 (ד"ה מכאן) שכתבו ולא כמ"ש בשם בעדיות . אבל מירשו דהלכתא גמירי לה דוקא הוא דמשום העמד דבר על חוקתו לא תניא
 לעבורי ברה"ר דה"א דסתירה נקט קרא' לא דבר הכתוב אלא בהווה' וה"ה לכל ספק טומאה בכל מקום שגולדה' . דמסבירא
 אין לטמא וו יומר מוז' יוסד' א' דגזירת המלך כך היא בכל ספק טומאה . אלא הלכתא גמירא לה להעמיד ספק טומאה ברה"ר
 אחוקתה דלא תחמין לה טומאה מספק' ע"כ . והדר כתבו התו' ירוש' בסגנון התוספתא שכתבו הרמב"ם והר"ש ומהשתא איכא
 לפרוש' ג"כ בזה הדרך . דאע"ג דכסוטה וגסתרה כתיב ה"א דלאו דוקא וכו' הלכך לטהר ספק טומאה שברה"ר צריכין אנו למילף
 ממקום אחר : ספק ד"ס אכל אוכלים טמאים וכו' . וכן כל כיוצא באלו מולדות טומאות שהן מד"ס . הרמב"ם (ריש) פט"ו מהא"ה
 ועיי' בפ"ק דשבת במשנה י"ח דבר' ובסוף מסכ' זבים ובמשנה ג' פ"ק דמבילתין : ספקו טהור' אם נפל עליו הספק אם אכל
 כו' או שלא יהיה דבר' מזה הרמב"ם בפירושו ובחבורו רש"י [מהא"ה ע"י] (מהט"א) ולכ"ע מפרש הכי . דלת"ק אפי' ודאי אכל
 ונסתפק אם טבל' ספיקו טהור' כדתנן במשנה ב' פ"ב דמקואות . ובש"י מה' מקואות (הלכה ו') . העתיק דברי' ס"ק דהתם :
 אבל דבר שהוא אב הטומאה . והוא מד"ס פי' הר"ב כגון דס' כנסתו כו' וכגון הא דנכבלת עוף טמא דנמשגי' פ"ק דמבילתין .
 ופי'

יב זו טהרת פיישו' דתנן בגדי עם הארץ מדרם לטרושי' ובגדי פרושי' מדרם לאוכלי תרומה ואם נסתפק אחד מן הפרושי' שאוכלין [חולין] בטהר' . אם נגע בבגדי עם הארץ אם לא נגע . וכן אוכל תרומ' שנסתפק אם נגע בבגדי פרושי' ונטמא בהן לתרומה . סטיק טהר' : ספק שריו' . השליך ערך בין הכרות ספק נגע בכרה' בשעה שעבר עליהן : ספק לא נגע אם מלא אהו שאינו נוגע הרי הכרות כשעת מליאתן . וסטיק טהר' : עד שלא נזקק לטומאה 'בס"ה דנגעים מפרש כיצד : ספק נזירות : כגון שאמר הריני

ה דם הלי' ב
ב סה' נכחות
ב סה' ה' ד
ד נדרים י"ט
ה נדרים י"ט
ו נדרים י"ט
ז נדרים י"ט
ח נדרים י"ט
ט נדרים י"ט
י נדרים י"ט
יא נדרים י"ט
יב נדרים י"ט
יג נדרים י"ט
יד נדרים י"ט
טו נדרים י"ט
טז נדרים י"ט
יז נדרים י"ט
יח נדרים י"ט
יט נדרים י"ט
כ נדרים י"ט
כא נדרים י"ט
כב נדרים י"ט
כג נדרים י"ט
כד נדרים י"ט
כה נדרים י"ט
כו נדרים י"ט
כז נדרים י"ט
כח נדרים י"ט
כט נדרים י"ט
ל נדרים י"ט
לא נדרים י"ט
לב נדרים י"ט
לג נדרים י"ט
לד נדרים י"ט
לה נדרים י"ט
לו נדרים י"ט
לז נדרים י"ט
לח נדרים י"ט
לט נדרים י"ט
לך נדרים י"ט
לם נדרים י"ט
לנ נדרים י"ט
לו נדרים י"ט
לז נדרים י"ט
לח נדרים י"ט
לט נדרים י"ט
לך נדרים י"ט
לם נדרים י"ט
לנ נדרים י"ט

נזיר אם יש בכרי הנה מאה כורי' הלך ומלאו שנגנב או שאבד ספק היה בו ספק לא היה בו . מותר לשמות יין ולהטמא למתיב' : ספק בכורות ספק אם הוא פטר רחם אם לאו : א' בכורי אדם . פטור מלקח ה' סלעים לכהן . אחד בכורי בהמה טמאה . פטר חמו' : שהמע"ה דאמר ליה לכהנאי תו ראהי דהוא בכור . ושקול : יב ספק קרבנות . כיצד האשה שיש עליה ספק חזש לידות וכו' : מביאה קרבן אחד . טמאת העוף הבא על הספק : ואוכלת בזבחי' . שהקרבן הזה לגמור טהרה בזה והרי הוא כטבילה . טמא נטמא האשה כמה טויתאות טבילה אחת עולה לכלן . אף קרבן זה כן ואין השאר עליה חובה . לא הנריכוכה חכמי' להביאן שאף האחד בקושי האירו להקריב ספק מליקת חולין למזבח יא' כדי לעשות לה תקנה ליטהר לאכול בקדשים :

יב ספק החולין וזו טהר' פרישו' ספק שרצו כשעת מציאתן ספק נגע' . בתחל' טהור עד שלא נזקק לטומאה משנוקק לטומאה . ספקי טמא . ספק נזירות מותר . ספק בכורות יאחד בכורי אדם ואחד בכורי בהמ' בין טמאה בין טהורה . שהמוציא מחבירו עליו הראיה **יג** ספק קרבנות האשה שיש עליה ספק חמש לידות . וספק חמש זיבות . מביאה קרבן אחד . ואוכלת בזבחים . ואין השאר עליה חובה :

פרק ה השריץ והצפרדע ברשו' הרבי' וכן כזית מן המת יוכזת מן הנבלה יועצם מן המת יועצם מן הנבלה וגוש מארץ טהורה . וגוש מבית הפרס . גוש מארץ טהורה וגוש מארץ העמים . שני שבילין א' טמא וא' טהור . הולך באחד מהם ואין ידוע באיזה מהן הלך . האהיל על א' מהם . ואין ידוע על איזה מהן האהיל . הסיט את א' מהם . ואין ידוע איזה מהם הסיט . ר"ע מטמא . וחכמים מטהרים : **ב** אחד שאמר נגעתי בזה ואיני יודע אם הוא טמאן ואם הוא טהור נגעתי ואיני יוד' באיז' משניה נגעתי . ר"ע מטמא וחכמים מטהרים . ר' יוסי מטמא בכלן . ומטהר בשביל . שדרך בני אדם להלך . ואין דרכם ליגע : **ג** שני שבילים א' טמא וא' טהור . הלך באחד מהם . ועשה טהרות ונאכלו . הוהושנה וטבל . (רמב"ם) וטהר והלך בשני ועשה טהרות יהיאלן טהרות . אם קיימות הראשונ' . אלו ואלו תלויות . אם

ופי' דס תבוסה 'במשנה ה' ס"ב דאהלות : יב ספק שריו' פיר' הר' בן השליך שרץ בין הכרות כו' בתוספתא . כמו שהתבאר בתחלת זה הפרק . הרמב"ם : ספק נזירות מותר עיניו מ"ש בזה במ"ה פ"ק דנזיר : בין טהורה והיא בעלת מוס שיתכנה לכאן ואין בה למזבח כלום : יג האשה שיש עליה ספק חמש לידות כו' משנה זו שנו' בספק דכריתו . וע"ש בפירוש הר"ב :

פרק ה ונוש מבית הפרס עיין בספי"ג דאהלות : הלך בלי מהנדסליק פתח (ועיין מ"ש דריש שבק) וכאחיל דנקט בתר הלך . משום דתרווייהו משו' ספק האהיל . הר"ש : ר"ע מטמא . כתב הר"ב דספק כו' ה"מ כשעשה טהרות כו' ואפשר דאם גודע לו שהוא בספק קוד' שעשה טהרות . אם היה עושה טהרות אח"כ . היו טמאות [לר"ע] . הר"ש : **ב** ר"י מטמא בכלן ומטהר בשביל שדרך ב"א להלך וכו' והיו כאין לו תקנה . שכ"כ הר"ש דר"י כמי דוקא כשעשה טהרות מטהר . כמו לר"ע **ג** שני טבילי' ברה"ר הר"ש : ומהר"ד כך העתיק הרמב"ם דרפיו"ט מהא"ה וכלומר שטהר בהערב שמס' . ולענין תרומה . דטבול יוס פוסל התרומה מדאורייתא . כדפירש

הר"ב בסוף זבים . ובס"א ל"ג כלל (ובמשנ' בגמר' הגרם טהור) ד השרץ

האהיל על אחד מהן : על כזית מן המת וכזית מן הנבלה קאי : הסיט א' מהן (על עטם מן המת ועל מן הנבלה . וכן) אגוש מארץ טהורה וגוש מבית הפרס . וגוש מארץ העמים קאי . דמטמאין בהיסט : ר"ע מטמא . דס"ל לר"ע דספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור . ה"מ כשעשה טהרות . כיון דאיגלהם תקנה כשנטמאו אבל לגבי גבר' להצריכו ס"ל דנריך טביל' והוא' שמא היום ומחר יתברר הדבר שנטמא . וחכמים מטהרי' . דאסי' גברא דאית ליה תקנתא לא מצרכינן ליה טביל' והואה' והלכ' כחכמים : **ב** אחד שאמר נגעתי בזה אהשרץ והצפרדע דרושא קאי . דלפרדע דומה לזב וטעו ביה : שדרך בני אדם להלו' שאי אפשר לאדם למנו' ענמו בלא ילך בו שו' הרבי' הילכך ספק טבילין טהור' אבל מנגע אפשר לאדם שלא ליגע . הילכך כי מספקא ליה אי נגע אי לא נגע ספיקו טמא ואין כל' לא כר"ע ולא כר"י : **ג** הנה ושנהיהו בשלישי' ושנה בשני' : אלו ואלו תלויות . אע"ג דבשנים שהלכו מוקמינן כל חד בחזק' טהרה כדמקן לקמן . הכא גבי חד בתי' ומני' לא שייך לטהר בקיימות' דאפי'

ההכיל על אחד מהן : על כזית מן המת וכזית מן הנבלה קאי : הסיט א' מהן (על עטם מן המת ועל מן הנבלה . וכן) אגוש מארץ טהורה וגוש מבית הפרס . וגוש מארץ העמים קאי . דמטמאין בהיסט : ר"ע מטמא . דס"ל לר"ע דספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור . ה"מ כשעשה טהרות . כיון דאיגלהם תקנה כשנטמאו אבל לגבי גבר' להצריכו ס"ל דנריך טביל' והוא' שמא היום ומחר יתברר הדבר שנטמא . וחכמים מטהרי' . דאסי' גברא דאית ליה תקנתא לא מצרכינן ליה טביל' והואה' והלכ' כחכמים : **ב** אחד שאמר נגעתי בזה אהשרץ והצפרדע דרושא קאי . דלפרדע דומה לזב וטעו ביה : שדרך בני אדם להלו' שאי אפשר לאדם למנו' ענמו בלא ילך בו שו' הרבי' הילכך ספק טבילין טהור' אבל מנגע אפשר לאדם שלא ליגע . הילכך כי מספקא ליה אי נגע אי לא נגע ספיקו טמא ואין כל' לא כר"ע ולא כר"י : **ג** הנה ושנהיהו בשלישי' ושנה בשני' : אלו ואלו תלויות . אע"ג דבשנים שהלכו מוקמינן כל חד בחזק' טהרה כדמקן לקמן . הכא גבי חד בתי' ומני' לא שייך לטהר בקיימות' דאפי'

כל הרוקין שנעיר טמאים שדרכן להלך בכל העיר: או שישיב עמו בספינה דמטמאה מדרס אע"פ שאין בגדיה נוגעים כדתן ברפ"ג ד'בית: אם מכירתו שהוא אוכל בתרומה כליו טהור: דאם היספה נדה או זבה לא היספה דורסת על בגדיו ולא נכנסת עמו בספינה: ט"ר

ומה שאם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה לא יביאוהו לידי קרבן הקל: ומכמים אומרי אדם נאמן ע"פ עצמו דמתרלין דבוריה יחלי לא נטמאתי דקאמ' לא עתדתי בטומאתי לא טבלתי והואיל וכן. אדם נאמן על ידי עצמו: בר"ה טמא בר"ה טהור: דחשי' כשאר ספק טומא' דעלמ':

פרקו במקום שהיה ר"ה וכעשה ר"ה כגון בקעה דבימות הגשמים רשות היחיד ובימות החמ' ר"ה: המסוכן. מי שסעלף ואין ידוע ממנו אם הי' אס' תת: וההורוהו לר"ה וס' ראוהו שמת' כשהוא בר"ה ספיקו טמא' ומטמאין מספק כל אדם וכלים שהיו עמו בר"ה שהיה שם בראשונה. ואדם וכלים שהיו עמו בר"ה לאחר שהוציאוהו מר"ה טהורין דספק טומאה בר"ה הוא וספיקו טהור: רש"א ר"ה מספק' כיון דחשבינן ליה כחי לאחר שהוציאוהו מר"ה לר"ה. ומטרי' לכלים ואדם שהיו עמו בר"ה דטמא הי' הוא אך נחשבה מת' למטרע קודם שיצא מר"ה. ע"כ אין יכולין לטמא מספק אדם וכלים שהיו עמו בר"ה בראשונה. הואיל ורשות הרבים שהוציאוהו שם באחרונה מספק' שאתה מחשיבו

כל הרוקין שבנעיר טמאין. מי שדרס' אשה על בגדיו או שישב' עמו בספינ' אם מכירתו שהוא אוכל בתרומה כליו טהורין ואם לאו ישאלנה: עד אומר נטמא' והוא אומר לא נטמאתי וטהורין שנים אומרים נטמאתי והיא אומר לא נטמאתי רבי מאיר מטמא' וחב' א' הוא נאמן על ידי עצמו עד אומר נטמא' ושנים אומרי' לא נטמא' בין ברשו' היחיד בין ברשות הרבים שזו שנים אומרי' נטמא' ועד אומר לא נטמא' בין ברשות היחיד בין ברשות הרבים טמא עד אומר נטמא' ועד אומר לא נטמא' אשה אומרת נטמא' ואשה אומרת לא נטמא' ברשות היחיד טמא. ברשות הרבים טהור:

פרקו במקום שהיה רשות היחיד ונעשה רשות הרבי' חזר ונעשה רשו' היחי' כשהו' רשו' היחי' ספיקו טמא כשהוא ר"ה ספק טהור' המסוכן ברשות היחיד והוציאוהו לר"ה. והחזירוהו לרשות היחי' כשהו' ברשו' היחי' ספיקו טמא כשהו' ברשות הרבי' ספיקו טהור' ר"ה אומר ר"ה מפסקת' ב' ארבעה ספקות רבי יהושע מטמא' וחבמים' מטהרין. כיצד. הטמא עומד והטהור עובר. הטהור עומד והטמא עובר. הטומאה ברשות היחיד וטהרה ברשות הרבים.

כחי ומטהרת אדם וכלים שהיו עמו שם ואין הלכה כר"ש: ב הטהור עומד מזרע עומד חתה האהל או חתה האילן: וטהור עובר. דרך שם ספק נגע ספק לא נגע או ספק האהל האהל או האילן על שניהם ונטמא' הטהור ספק לא האהל ולא נטמא'. או שהיה הטהור עומד והמזרע עובר. פ"א כגון השרץ בפי החולדה והכנבלה בפי הכלב עברו בין הטהור' או הטהור' עברו ביניהם חכמי' מטרי' אם ספק נגע ספק לא נגע מפני שאין לטומאה מקום כדתן לעיל פרק הזורק טומאה ולפי פירוש זה ספק האהל ספק לא האהל ליכא לאוקמא אהך רישא דטמא עומד וטהור עובר דטומאה אהל אין חילוק בין יש מקו' לטומא' בין אין מקום לטומאה כדהוכחנו לעיל פרק הזורק טומאה: וטומאה בר"ה וטהרה בר"ה כגון חנות הפתוחה לר"ה ספק נכנס ספק לא נכנס:

כל הרוקין שנעיר טמאין. לא ירצה בזמן סקן טמאין בספי' וטהרה כמו הרוקין הנמלאים כי רוקים הנמלאים לא התאמת אללנו איש טמא' איש פה אשר נחלמנו היות רוק טמא נמלא בואת המדינה ושנה טומאה קבוע. הנה כל רוק

שימלא בואת המדינה הוא טמא כרוק הזב האמתי וזהו כוולאמרו טמאים הרמב"ם: טהור' א' הוא נאמן ע"פ עצמו פ"ה ר"ב דמתרלין דבוריה כו' וכה"ג. שנינו ברפ"ג דכריתו' לענין אכלת חלב שוג' או מזו' ואמרי' התם בגמ' דלויטרו' לא שמועין קד' דהכא דכתיב הא דהכ' נמי מתרלין דבוריה ועיין בפירו' הר"ב רפ"ח דגזיר'. ובפ' דלקמן משנה ו' שנים אומרי' נטמא' ועד אומר לא נטמא' כו' הא תרי ותרי עיין בסוף משנה ח' פ"ב דכתובו' ור"ש מיימי' חוספתא דבר"ה ספיקו טמא' בר"ה ספיקו טהור' והקשה מסוגיא דפ"ג דערובין [דף ל"ו] ובתוספת' ריש דף ל"ו מתרלין ואין להאריך בזה: עד אומר נטמא' ועד אומר לא נטמא' כו'. עיין (מ"ש) ברפ"ג דכריתות:

פ"ו ספקו טמא לשון הר"ב ומטמאין מספק כל אדם וכליו כו' ומיירי כשאדם אוחז בכלים דאלת"ה כלי' אין בהן דעת לישא' וכל שאינו דעת לישא' טהור. כדתן במשנה ז' פ"ג: ב הטמא עומד וכו' פי' הר"ב מזרע עומד כו' כמו ששנינו במשנה ז' פ"ג דנגעים וע"ש (וטמא עוב' הספ' אס' עמדי הרמב"ם ומ"ש הר"ב פ"א כגון שרץ וכו' כך פי' הר"ש. והקשה

מהר"ר וואלף ורמייזא דהא במשנה ז' פ"ג דעדין קמתי לה משור' יחושע דמטהר ע"כ ולי לא קשיא דהתם לא כתב הר"ב דאד' אוחז והכא מיירי בבני אדם העוברין ויש בהם דעת לישא' וכבר כתבתי בזה לעיל פ"ד משנה ב' אבל הרמב"ם ספק בעדין כו' יחושע וזשק ככאן דלא כו' דלחיהו מטרס הכא כפירו' קמא שכתב הר"ב כך נ"ל והא דכתב הר"ב כגון שרץ כו' נ"ל דא"כ מת' בפי העורב דתנן נמי התם גבייהו דאל"ה ספק האהל לא שייך כלל ולא ה"ל להר"ב לפרש משום דאין חילוק בין יש מקו' כו' ומ"ש כדהוכחנו לעיל פ' הזורק משנה ד' הטימאה בר"ה וטהרה בר"ה פי' הר"ב כגון חנות וכו' כדקמתי באידך בבא' הר"ש. ויש לדק' למה לא הזכיר ר"ה ור"ה בר"ה עומד וטהור עובר ובטהור עומד וטמא עובר כאשר הזכיר בטומאה וטהרה וזשק לומר דרישא ודאי בטומאה

א סס ה"כ יב
במ"ע טו ויהי'
אבות טומאה
ה'
ג סס פ"כ ה"ג
דס פ"ה ה"ג
ה ערוות פ"ג
ו סס פ"ה
ז סס ה"ג

בטומאה מצומצמת לר"ה או לר"י. ודוקא כמי מדקתני לה
בלשון עמא עמוד ועובר. אבל סיסא לאו בטומאה וטהרה
מצומצמת לר"הר. אלא בטומאה סתן לפני ולפנים: (אלא שאדם
עומד בחון יכול לפשוט את ידיו לגע בטומאה א"ג סתן לפני

ולפנים) והספ"ט שם נכנס הטור
לפני הטומא' ואם הטורה בר"ה
והטומאה בר"הר. שם נכנסה
הטומא' אלל הטור. (ובכולס ד"י
מטמא והכמים מטורים) ור"ש
להודיעך כמו דר"י. דאע"ג
דמיטמא ודאי. או מטמא ודאי
בר"הר (מודה) (טמא) הואיל וא'
מהן ודאי בר"הי כדאמרן וסיפא
להודיע' כחן דרבנן דאע"ג דאיכ'
לססוקי דילמא בר"הי מטמא'ס'
מטורי רבנן (דקא סברי הא
דאמר ספק טומאה בר"הי טמא'
דוק' כי אפניה לתרויהו בר"הי
בודאי. לא שהוא ספק נגע ספק
לא נגע אבל כי הו' ספק ביה.
טהור (ועיין במשנה ד') כ"כ
הראב"ד במשנה ו' פ"ג דעדיות.
וזה קרוב לפירוש האחר שכתב
הר"ב אבל לפירוש ראשון שכתב
הר"ב. מעיקר' לאו קושיא היא.
דרישא דמתנותין דנגעים הוא
דנקט: ג עלה לראשו.
כתב הר"ב ראשו של אילן חשוב
ר"הי וכו' ואע"ג דלא הו' ר"הי
אלל שבת הו' ר"הי אלל טומאה.
ופי' הרמב"ם הואיל ואין האדם
יכול להשתמ' בהן ואינו רגיל להלו'
בהן. ספקי טהור. דטמא לא
נכנס כלל וספק ר"הר טהור אבל
סיפא ודאי נכנס לר"הי. הלכך
ספקו עמא' ואע"פ שאמרו
(בתנתי' דלקמן) כל מה שאמה
יכול לרבות ספקות וס"ס טמא
מ"מ והוא שייכ' למבוי או לבקע'
שיש בהם הספק אבל אם לא ידע
אם נכנס בהם אם לא נכנ' כלל.

טהרה בר"הי וטומאה בר"הרי ספק נגע ספק
לא נגע. ספק האהיל ספק לא האהיל. ספק
הסיט ספק לא הסיט. רבי יהושע מטמא
וחכמים מטהרין: ג" אילן שהוא עוב' ברה"ר
והטומא' בתוכו עלה לראשו ספק נגע ספק
לא נגע ספקו טמא הכנים ידו לחור שיש בו
טומאה. ספק נגע ספק לא נגע ספקו טמא
חנות שהוא טמא ופתוח לר"הרי ספק נכנס
ספק לא נכנס. ספקו טהור. ספק נגע ספק
לא נגע. ספקו טהור. שתי חנויות א' טמא וא'
טהור נכנ' לאח' מהם. ספק לטמא נכנ'. ספק
לטהור נכנס. ספקו טמא: ד' כל שאת' יכול
לרבות ספקות וספק ספקי. בר"הי טמא.
בר"ה טהור. ביצר נכנס למבוי והטומאה
בחדר. ספק נכנס ספק לא נכנס. טמא בבית
ספק נכנס ספק לא נכנס. ואפי' נכנס. ספק
היתה שם ספק לא היתה שם. ואפילו
היתה שם. ספק שיש בה כשיעור. ספק
שאין בה כשיעור. ואפילו שיש בה. ספק
טומאה. ספק טהרה. ואפילו טמא. ספק
נגע ספק לא נגע. ספקו טמא. רבי (חוס')
אעור אומר ספק' ביאה טהור. ספק מגע
טומאה. טמא: ה' נכנס לבקעה בימות
הגשמים. וטומאה בשדה פלונית. ואמר
הלכתי למקום הלז. ואינו יודע אם נכנסתי
לאותו השד' וואם לא נכנסתי. ר' (חוס') אעור
מטהר וחכמי' מטמאין: ו' ספק רשו' היחי'
טמא. עד שיאמר לא נגעתי. ספק ר"הר טהור'
עד שיאמר נגעתי. ואינו ר"הר. שביילי
בית גלגול. וכן כיוצ' בהן. רשות

ר' יהושע מטמא דסבר ספק בר"הי ורבים המטמאין בו. ספק
ר"הי אוליגן וספיקו טמ'. ורבנן סברי בחר ר"ה אוליגן וספיקו
טהור. ואין הנכ' כר"י: ג עלה לראשו. ראשו של אילן הסו'
ר"הי: הכנים ידו לחור שיש בו טומאה. הסור ר"הי ואע"פ
שהאד' עומד בר"הרי כיון שהכני'
ידו לחור עומד בר"הי דמי ואע"ג
דהאילן והחור לא הו' ר"הי אלל
שבת הו' ר"הי אלל טומא: חכמי'
שהוא טמא ופתוח לר"הר. הו'א
כל החנות כלה בטומא' המונחת
בר"הר. וכשם שאם היה שרץ
בר"הר ספק נגע בו ספק לא נגע
ספקו טהור. ככל נמי ספק נכנס
לחנות זה ספק לא נכנס: ט' ספקו
טהור אבל אם היו שתי חנויות
אחת טהורה ואחת טמאה. ספק
לטמא נכנס ספק לטהור נכנס.
ספקו טמא: י' אלה ספק טומא'
בר"הי: י' ספק ביה טהור.
משום דבעינן דוויא דטומא'.
דודאי נסמרה. ללא דספק נגע
ספק לא נגע. דלא ידעינן אם
בטמאת וקרייה רהמנא טמאה
דכתיב (במדרב' ו') ונסמרה
והיא בטמאה. אבל ספק ביה
טהור: ה' נקעה שדו' של אגסים
הרבה. ובימות הגשמים סתן
חרושות וזרועות יש להן דין רשו'
הואיד'. לפי ששני אדם נזרזין
מלהלך ע"ג הזרע' שלא יפסדו:
ר"א מטהר: דהו' ליה ספק ביה
ואין כל היצקה חשובה כשדה
אחת לפי שהשדו' חלוקים במזרי'
שליש: ו' עד שיאמר לא נגעתי
לאו דוקא שיאמר ברי' לי שלא
נגעתי. דהו' היכא דליכא מדו'
למתלי ביה שלא נגע: ש' שני ביה
גלגול. מקום עגול ועולה ויורד.
ואין רוב עס יכולין ללכת באותן
שנילין: רשות

טהור. הראב"ד פ"ד מהא"ה (הלכה ט'): ד' בר"הי טמא. דמן הדיו אפי' חד ספקא ראו לטהר דאוקמ'. אחזקה. וכיון
דמטמאין בחד ספיקא דילגינן מוטטה. מה לי חד ספקא מה לי כמה ספיקו תו' פ"ג ד"ב דף ג"כ ודכחסי' פ"ק דף י'. בר"הר
טהור. אידיקתני דהא אפי' חד ספק טהור והרמב"ם במבדו (סכ) הו' ספק כלשון וכתב בר"הר טהור בר"הי טמא: ג' נכנס למבוי.
והטומאה בחצר ידוע שהחצר (והמבוי) ר"הי כמו הבית הרמב"ם ועיין במשנה ד' פ"ו דנדה: י' והטומאה בחצר. לא טומאה
ודאית אלא כלומר מה שביא עלינו לספק אם נטמא אותו דבר הוא בחצר: רבי אלעזר ה"ג בלא יוד. כ"כ הו' פ"ג ד"ב דף
ג"כ (ד"ה ר"א): ו' עד שיאמר לא נגעתי: כתב הר"ב לאו דוקא כו' כ"כ בר"ש' דהכי מוכח בפ"ק דספחים גבי מולדה וברדלס
מצויין שם דף ט' בחוספת ג"כ ספק גררוהו כו' אלל הכס' תר' ספיקות הו' ומדא מיניו הו' גררוהו הולדה. ור"לס. וכתבו דהו'
ספק הרביל ומשום כך מטמאין אפי' בר"הי ונמצינו למדין דדוקא בספק ספיקא כי הכס' ור' הרמב"ם בפ"ח מהא"ה (הלכה ב')
כל ספק בר"הי עמא' עד שיאמר ודאי שלא נטמאתי:

רשות היחיד לשבת • לאו רשות היחיד ממש אלא כרמליה נכחו •
ואמאי קרי לה רשות היחיד לפי שאינה רשות הרבים • וכן הו'
דחן בסמוך הבקעה בימות החמה רשות היחיד לשבת • לאו
רשות היחיד ממש אלא כרמליה • והשתא כל הני גווגי דתנן

הכי דהו' רה"ר • מיירי כגון דליכא
תלתא בשעה שגולד הספק ואפי'
הכי כיון דרבים מזוין סיי' כרה"ר
דמי דאי בדליכא תלתא בהיה
שעת' שגולד הספק בה אפי' בחדרי
חדרים טהור דילפי' מסוטה דהו'
רה"ר • משום דליכא תמן לא תרי •
בוטל וכשעלם • ז' ורה"ר לטומאה
דבימות החמה שכחו א' שיי' דאולי
בה לקטור ולדור ולחרוש הקרקע •
לזרעה לשנה הבאה • בימות הגשמי'
שהיא זרועה אין אדם נכנס לה •
דזכסלקי פלטי גדול וזהו אמרי'
ס"ב דיומא (ד' כ"ד) לשבת הבנות
כמין כסלקי גדולה היתה • ורואה
אז הנכנסים ואת היוצאים • די
רואה הנכנסים זהו צואה הטיבא
דה"ר טפי • ואין הל' כר' יכוד • מ
הפרון דומה לנסלקי זיש לו שפי'
סחמים מכוונים זו כנגד זו • וכן
הלדדין מכין ומכאן לפרון חשיבי
נמי רה"ר • כיון שרבים משתמשין
בזיתן דדין • רמ"א הלדדין רה"ר •
שאמ"ר הפרון בלבד פשוט להשתמש
בו רבי' צל' הלדדין ואין הל' כר"מ •
האסטונית • מקום לר • כחמה
רוחב • נבוב ד' או ה' טפחים •
עומד לפני החנויות שהסחמים
יושבים שם :

רה"ר • לשבת • ורה"ר לטומאה • אר"א ר"א
הזכרו שבילי • בי' גלוגי • יא' שהם רה"ר • לכת
ולכת • "השבילים המפולשים לבורות •
ולשיחים ולמערות ולגיתות • רשות
היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה •
ז' הבקעה בימות החמה • רשות היחיד
לשבת • ורשות הרבים לטומאה ובימות
הגשמים • רשות היחיד לכת ולכת • ח
בסילקי • רשות היחיד לשבת • ורשות
הרבים לטומאה • רבי יהודה אומר אם
עומד הוא בפתח הוה ורואה את הנכנסין
ואת היוצאין בפתח הלז • רשות היחיד לכת
ולכת יואם לאורה"ר לשבת • ור"ה לטומאה •
ט' ס' הפרון • הפרון רשות היחיד לשבת •
ורשות הרבים לטומאה • ובן הצדדין •
רבי מאיר אומר הצדדין רשות היחיד
לכת ולכת • י' האסטונית רשות היחיד
לשבת • ורשות הרבים לטומאה • חצר
שהרבים נכנסים באו יוצאים בזו • רשות
היחיד לשבת • ורשות הרבים לטומאה •
פרק ז הקודר • שהניח את קדרותיו •
וירד לשתות הפנימות

טהרות והחיצונות טמאות אמר

פרק ז הקודר • שהניח את קדרותיו • חזיר הקדרות
שהוא פור' שני • קדרותיו ברשו' הרבי'
ורגילין לתת בלדו רשות הרבים גדולות או יתדות להרחיק
העגלות שלא יזיקו הכתלים • זמחון שהיתדות הללו דוחקות
את רשות הרבים • וזה המין קדרות אכלים • דחק גם הוא את
הדרך יותר • וזהו צדדים שתחכים בהן ובגדיהן עוצרים ע"פ
אזיזן • ובגדי עש' הארץ • וזאתן הן ומעמאין את החנויות •
במה

השבירים המסולסים לבורות כו' שיהיה צדאש המבו
חסירה נחפ"ס בקרקע'אם בור או שיח או מערה
זיעמוד להן זה מקום כותל וישוב מבו' שאינו מפולש • לפי שלא
יוכל אדם לנכ' מנר' אחר וללאת מנר' אחר הרמב"ם • ופי'
בורות שיחין ומערות • משנה ה

א' עירובין כגו
ס"ב הל' ב
ב' ס"ב הל' ב
קנב ע"ה הל' ב
ג' ס"ב הל' ב
ד' ס"ב הל' ב
ה' ס"ב הל' ב
ו' ס"ב הל' ב
ז' ס"ב הל' ב
ח' ס"ב הל' ב
ט' ס"ב הל' ב

ס"ה דב"ק • ובפ' קדמ' במקואות
משנה ד' • ז' בימות החמה • ולא
כן ימות החמה משתקק הסבואה
ממולה • עוס'א' כתובה הרמב"ם
זכר"ט • רה"ר • לשבת עיין בס' הרב
במשנה דלעיל • ורה"ר לטומאה •
עמ"ס במשנה ג' • פי"ח דאלהות
(ד' ס' סדה) • ובימות הגשמי' פי'
כר"ב שהיא זרועה כו' ולא כן ימות
הגשמי' משתקק רביעה שנייה •
חובסת' וכתבו ספ"ט דב"ב ד'
קל' ג' ד' ובימות הגשמי' (דמשתקק
רביעה שנייה לאו • היונו מפני רוב
המים • לא שמשם ואילך גדילים
הורעי' ודריסת הרגל מוקת להסי'
כדתני' וכו' • ח' ר"א • אם עומד
כו' ורואה כו' • עמ"ס בזה במשנה
דלקמן • ט' הפרון רה"ר לשבת
ור"ה לטומאה • פי' הר' צ' הפרון דומ'
לכס' קי' זש' לו שני סתמי' מכווני'
זו כנגד זו • וכ"כ הרמב"ם בסס'
הסוספת' זקשה דלפניו ר' יודעה
כמו במתני' דלעיל זרמי' בתוספ'
פי' גס' כר"ש הטיה' כן דגרסינן
בדברי ר"י אפי' בכשרוא' וכו' הוא
דה"ר לשבת ורה"ר לטומאה • ואם
לאו רה"ר לכת ולכת זלפי' זה לא
קטיא ולא מירי' אפי' בתניסין

ודאי דקטיא ור"א סי' עוד שהתוכפתא לז' הזכירה כלל הפרון •
אבל תרי גווגי בסוגי קטי' • ובשניה הני טלה כלוגה דר"פ
זכמני' ומשני' קחשב הרמב"ם • שהיא פי' הפרון דמסני' • אבל כר"ש
כתב בסס' הערוך זול' הפרון פי' בערוך בית שהוא עומד באמצע
רה"ר וי"מ כגון מגדל ששלש רוחות' בסוף היס' זרוח' א' ליבשה
כמות מגדל של לגס' דרו' של מזרי' עכ"ל • גרא' דסוב' שהתוספת'
תרי גווגי כסלקי מפרסת ואין א' מהם פי' להפרון כלל • י'
האסטונית פי' כר"ב מקו' לר' כו' שהסחמים יושבים שם •
זכס' הרמב"ם (זול' כנר גהבאר בגמ' שבת • טכאלטבה) היא
זכ"כ הר"ב במשנה ג' פי' וערוזין • דלגטבא היא כרמליה •

פרק ז וידר' • לשבת מיס' מן היאור • ה' ג' שפרק ב' דכתובות דף כ"ד • כתב הר"ב שהעובדים
מתחכין בהן ובגדיהן עוצרין על סיח' • וכ"כ הר"ש • והוא לזון רש"י • פי' ב' דכתובות דף כ"ד • ואין הלשון
מחוקק • שהרי לא נזכרו בשום מקום שאלה מעמא אלא במת' • זכרתן בפ' ק' דגלים משנה ד' חמור מכולם המה שהוא מטמא
באכל • מה שאין כולם מעמאין • וא"כ כשגס בגדיהם עוצרים על סיח' • אין כאן אלא אהל' ואין מדרס משמא עומאת אהל' ועוד
שאף אהל' כמס' אינו מטמא אלא בא' • עג' [5]

דרכים השנויים בפטור דלהלן שההלך מאהיל על המה ועל אדם
 וכלים או שהמה מאהיל על אדם וכלי או הם מאהילי על המה
 ולכה"ל לכתוב ובגדיה עוברי וכנס' לפיהם שאז ודאי מתטמא
 כלי חיים מאוירו ועיין לק' : אר"י בד"א במוטרו' אבל בגדודות
 הכל עהו' פי' הר"ב במוטרו'

שהעוברי' ושבי' מטיטין אותן אבל
 בגדודו' שא"ל להטיטין הכל טהור.
 וקומה דלקמן משנה ה' מס' שאין
 ע"ה מטמ' בהיסט והר' ש כת' וקצת
 קשה מ"ט דר"י דמחלק בין מותרו'
 לאגודות ע"כ והרמב"ם פי' (טעמ'
 דת"ק דחלומות טמאות משו' נגע.
 וכסב אדר"י) וז"ל ר"י"ה שאם היו
 בולן בשבכה אחת הנה הכל טמא.
 (שמא) יגיע הזב הכל ויהיה טמאי'
 בהיסט הזב ואפי' הקדרות אשר לא
 נגע בהם ע"כ וז"ל דגרסתו הכל
 טמא וכן מנאמי מוג' בנא"י ומ"מ
 קשה לפירושו דלמאי' א' טמאים
 מסתמא וחושב' להיסט הזב ומאי'
 שאל מהא דתנן במשנה ז' פ"ה קושל
 בגדיו הולכין אחר הרוב. ג. אומני'
 לו אומני' קוש' עלי ספק הרמב"ם :
 אלא עד מקום שהן יכולין לפשוט
 כו' מפלי דת' א הדבר ההוא. או
 לעלות על דבר גבוה ואז ישיגהו
 וכן נבאר בתוספת' הרמב"ם :
 ד אשת חנר שהיה לאשת
 ע"ה טומא' כו' ולשון
 הרמב"ם היה עולה בדעתו
 שהמים מודים לר"מ בלשה' לפי
 שהיא רבת (העסקים והמשמש

בדברים שאינם נוגעים לה) ושהיא תמשש על מה שלא תפקד
 ותמשש ותהסד' והשמיענו סהן חולקי' אפי' בגשים ע"כ : פסקה
 הרחים הבית טמא וחכ"א דבסיפא קיימא נמי אדהכא . והיינו
 דפסק הרמב"ם בפי"ב מה' משכב דלמ' פסקה הרחים איז טמא
 לא עד מקו' שיכולין לפשוט את ידם ליגע : משמשות כמו
 ממשששת כמו אסור לשמש בצרור' בפי' המוציא יין (דף פז) כלומר ממשששת בתוך הבית מל' כי משששת את כל כלי (בראשית ל"א .
 הר"ש : הו"א את היוצאין עיין לקמן בסיפא : אבל המשכבות והמוטבות וכו' טהורין כסב הר"ב שאין ע"ה עושה משכב כו' דלא גזרו
 לא על עומאת נגעו בלבדי' כמו שמש' ר"ת 'בגדה ד' ל"ג ד"ה ומיטוק ל') משום דאין לך אדם מעביר הבית ממקו' למקו' ומיהו טעם
 זה לא יתכן גבי מדרס' וז"ל דהסיט ומדרס' חומר' יתיר' היא ואין יכולין לעמוד בה אבל יכולין לזיכר ממגע ומגור' שלו ולפי' גזרו
 על מגע וכן על זיכור' שלו . כדלקמן פרק בתרא משנה ו' . כך כתב הר"ש . וגראה בעיני דאף ר"ת כך הוא אומר דמשום
 דאין יכולין לעמוד לא גזרו . שז"ש משום דאין לך אדם כו' לאו טעמא אדהכא הוא . אלא ה"ק כמו שמצינו במקום אחר דמשו
 חכמים משום דאין לך אדם כו' והוא בס"ז דב"מ כמ"ש שם הר"ב . ה"נ הלא חששו במוט' בזה' . כיון שא"ל לזיכר ולא גזרו כו'
 וכדברי כן הוא כמו' פ"ב דמגיגה דף י"ט (ד"ה בגדי ע"ה) שכתבו שם בזה הלשון . וסורן ר"ת דודאי אינו מטמא מדרס' והיכא
 דמשום תקנת השוק נגעו בה . כדאמרינן לפי שלעולם לא יתמצאו אדם מעביר הבית ממקו' למקו' . ואין גזרין גזירה על הצבור
 אלא"כ יכולין לעמוד בה' ע"כ : ואם אינו רואה כו' הכל טמא

בד"א במוטרו' שהעוברי' ושבי' מטיטין אותן אבל האגודו' שאז
 אפשר להטיטין הכל טהור ואין הל' כו' יוסי : שלא מסר לו אלא
 שמירת המפתח ולא סמכא דעמי' להכנס מפני שהוא נחפס עליו
 כגבג ב' יסן ומצאו ער הבית טמא. כל מה שבבית טמא דחיישי'
 שח' כשהקיץ משתחו נגע בכל' שבני'
 שלא ראה אותם יתח' כשהיה יסן
 שכן דרך בני אדם למשש ולדקוק
 במה שלא ראו מעול אבל ער ומצא
 ער לא חיישי' שכבר ראה כל אשר
 בבית כשהיה ער. עד מקו' שהי' יכול
 לששו' את' דוכל הכל' שיכול להגיע
 להסכסחי' ידו מן מקו' שהיה יסן
 שם חיישי' לכו שמא נגע בהם' אבל
 לא חיישי' שמ' הלך דבני' נגע בכלי' .
 והל' זכמי' : ג. המניח אומני' וכו' .
 משו' דלומנין סיזכו דעתייתו
 למשמש כל אשר בני' וסד' א' דבה'
 מודו חמיי' לר"מ דכל הבית טמא'
 קמל' ודאפי' באומנין פליגי רבנן עלי'
 ואמרי' דאין טמא לא עד מקו' שהן
 יכולין לששו' את ידם וליגע והלכ'
 כחכמי' : ד אשת חנר שהיה על
 הטהרות : ד אשת חנר הרי היא
 כחנר : שהניחה לאשת עם הארץ .
 שאינה נחמנת. דאשת ע"ה ובניו
 כמותו עד שיקבלו עליהם דברי
 חנרו' : פסקה רחים גמרה טחינת'
 ופסק' מניטחין דכל זמן שהי' עסוק'
 במלאכה רחים . אינה הולכת
 וממשששת בבית וחכ"א וכו' והל'
 כחכמי' : ד בזמן שהיא רואה בזמן
 שבעל הבית יכול לראות הנכנסין
 בבית והיוצאין מן הבית : האוכלין והמשקין כו' טמאין דחיישי'
 שמא נגע בהן קשומר הזה שהוא ע"ה : אבל המשכב והמוטבות
 (כו) טהורין . שאין ע"ה עושה משכב ומושב . ואינו מטמא
 בהיסט

א"ר יוסי בד"א במוטרות אבל באגודו' הכל
 (רמב"ם טמא) טהור . המוסר מפתחו לעם
 הארץ הבי' טהור שלא מסר לו לא שמירת
 המפתח : ב' המניח עם הארץ בתוך ביתו
 עד ומצאו ער יישן ומצאו יסן עד ומצאו יסן
 הבית טהור יישן ומצאו ער הבית טמא ד"ר
 מאיר יוחכ"א א' איז טמא אלא עד מקום שהוא
 יכול לפשוט את ידו וליגע : ג המניח אומני'
 בתוך ביתו הבית טמא ד"ר מוחז"א א' איז טמא'
 לא עד מקום שהן יכולין לפשוט את ידם
 וליגע : ד אשת חנר שהניחה לאשת ע"ה
 מוחנת בתוך ביתה פסקה הרחים הבי' טמא'
 לא פסקה הרחים איז טמא' לא עד מקו' שהיא
 יכולה לפשוט את ידה וליגע והיו שתים יבין
 כך וב' כהבית טמא שאחת טוחנת ואחת
 (כ"א משמששת) משמששת ד"ר מוחז"א א' איז טמא'
 לא עד מקו' שהיו יכולין לפשוט את ידו וליגע :
 ה המניח עם הארץ בתוך ביתו לשמרו' .
 בזמן שהוא רואה את הנכנסין ואת היוצאין
 האוכלי' והמשקיי' וכלי חרס הפתוחי' טמאי'
 אבל המשכבות והמוטבות . וכלי חרס
 המוקפין צמיד פתיל טהורין ואם אינו רואה
 לא את הנכנסין
 ולא

בבית והיוצאין מן הבית : האוכלין והמשקין כו' טמאין דחיישי'
 שמא נגע בהן קשומר הזה שהוא ע"ה : אבל המשכב והמוטבות
 (כו) טהורין . שאין ע"ה עושה משכב ומושב . ואינו מטמא
 בהיסט

פי' ע"ה ע"כ
 כלכה
 בגר טס הוי' ט
 ה טס הלכה
 ט טס טלמס

בפיטו דלא גזרו לא על טומאת מבטו בלבד ולא את היושבי
אע"פ שאם עומד רואה כיון שאינו רואה את היושב הכל טמ'
אפילו מובל אפי' היה השומר היה שהוא ע"ה מובל שאינו יכול
לילך לא"כ מובילים אהו : ואפילו כפות וקשור הכל טמא

וא"ת' הא הני לקמן פ"ס (משנ"ה) אשת ע"ה שנכנסה לתוך ביתו
של חבר להוליא בכו או בהמסו הבית טהור מפני שנכנסה שלא
ברשות וי"ל דשאינו הכא שהפקיד ביתו לע"ה שאין ע"ה המקפיד
על חברו הר"ש : ולא את היוצאים והר"ב העתיק ולא את
היושבים וכך העתיק הר"ש וז"ל

הסניפה פי'
חיי"פ פ"ב מב'
חסכנ' ומושב'
ה"י י"ב
במנינם כו'
ס"ה
גם הלכה ז'
פס"ר הל' ג'
הגם הל' ג'

דאף ברש' גרסי הכי וכו' הולכנו
לפרש עלה אע"פ שאם עומד וכו'
אפילו מובל כתב הר"ב דחיישי'
שנא נכנס כו' והס"ט' וכו'
לשון הר"ש וכן ברש' פ' דלקמן
ומשום כלי המוקף למיד פתיל
נקט והסיטה דאינו ראוי למשכב
ומושב : ו אם יש עמהם נכרי
נאמנים לומר לא נכנסנו וכו' כך
הנוסח' בס"א וכן העתיקה הר"ב
והר"ש וז"ל הר"ש דמרתמי מן
הנכרי שמייעניש כו' דמירי בנכרי
חשוב שאימנו מוטלת עליהן הכי
איתא בגמרא פ"ג דחגיגה דף כ"ו
אבל גוססת הרמב"ם היא כנוססת
הספר דגר' א"ס יש עמהם נכרי
נאמני' לומר נכנסנו אבל לא נגענו
וביאר הטעם בשם התוספתא
מפני שאימנו הנכרי עליהן ולא
ישלחו ידיו וכתב עוד שהתבאר
במסכתא שהבבא"ם א"ס לא יהיה
המשכונ' ביריה' ולא יהיה פס' בדיקון
מעיד שנכנסו לבית ואמרו כן
נכנסנו ולא נגענו נאמנים שהם שהם הו"א ה"ה שהתיר (וא"ס
היו אחרים מעידים שנכנסו אין נאמנים לומר לא נגענו)
פ"כ . והיינו דדייק' לחמני נאמנים לומר נכנסנו כלומר שהם
האומרי' נכנסנו ואין כאן אחרים מעידי' שנכנסו והר"ש הביא
התוספתא וכתב עלה שיש בה ע"ס . ולשמה הרמב"ם היא
נכונה ואין בה טעות : וכן בגמ' כו' כך הו"א בג"א . וכך
טנוי ברש' פ"ג דחגיגה : או אשה פי' הר"ב שזא היא
גדה או זבה מש"כ ב"ש שאינו רגיל בויצות כמו האשה כדפי'
הרב בפ"ה משנה ח' : ז בחלון עמ"ש בר"פ ששי דמעילה :
בנכרי כליו טהורים כתב הר"ב אין בהם משואכבוד וין נכר
דלענין פומחה מגע מאי שנא נכרי ומאי שנא ישראל
הר"ש : ד ודחבמים ממאלי' פי' הר"ב מאחר שהבית דעתו
פי' מטהרם גופו . אבל הא דתנן במשנה ג' פ"ג דחגיגה .
האוק ומחוסר כפורים נריבי' עבילה לקדש אבל לא לתרומה .
וכספטי

ולא את היוצאין . אפילו מובל אפילו בפות
הכל טמא : ו הגבאיין שנכנסו לתוך
הבית . הבית טמא אם יש עמהן נכרי .
נאמנים לומר (גמרא ל'ג לא נכנסנו אבל אין
נאמני' לומר) נכנסנו אבל לא נגענו . (כ' א"כ)
הגבאי' שנכנסו לתוך הבית אין טמא אלא
מקו' רגלי הגבאים ומה הן מטמאין האוכלי'
והמשקים וכלי חרס הפתוחין . אבל
המשכבו' והמושבו' . וכלי חרס המוקפין
צמיד פתיל טהורים אם יש עמהם נכרי או
אשה הכל טמא : ז המניח את כליו בחלון
של אודיאריין . ר"א בן עזריה מטהר . וחב"א
עד שיתן לו את המפתח או תותם . או עד
שיעש' סימן . המניח את כליו מנת זו לגת
הכאה . כליו טהורין . ובישראל עד שיאמר
בלבי היה לשמרם : ח מי שהיה טהור .
והסיע את לבו מלאכול . ר' יהודה מטהר
שדרך טמאין פורשין מומני' וחבמי' מטמאין
היו

שלא מטמאין להו משו' משכב ומוש'
של עם הארץ אלא משו' דחיישינן
שמה נכנס שם נכרי או אשה נדה'
וישבה והסיטה וטמאה את הכל :
ו הבבא"ם שנכנסו לבני' (ישראלים)
שקן בביתן של מלך נבדו' מיד ישראל
כסף בגולגולתא ומסים וארנוניות .
וכן עמי הארץ . ונכנסו לביתו
לענוט עבדו : הבית טמא . כל
כלי הבית טמא . לפי שמחשפין בכל
הבית : אם יש עמהן נכרי נאמנים
לומר לא נכנסנו . וכ"ש אם אין
עמהן נכרי הן יותר ויותר נאמנים
לומר שלא נכנסנו לא משום סיפ'
נקט לה' דקמני' אבל אין נאמנים
לומר נכנסנו ולא נגענו דדוק אם
יש עמהן נכרי אין נאמני' דמרתמי
מן הנכרי שמייעניש' א"ס לא יחפשו
כל הב' ועל כרחק הם ממשמטין
כל אשר בבית' אבל אם אין עמהם
נכרי . נאמני' אף זבה לומר נכנסנו
אבל לא נגענו : אם יש עמהן נכרי
או אשה . שגזרו על הנכרי להיות
כוזבים לכל דבריהם : והאשה שחל

היא נדה או זבה : ז אודיאריין . הכלנין בעלי המרחצאות יש
להן חלונות חלונות וכל מי שנכנס למרחצותן בגדיו כל א' יחלון
וגועל עליו בדת שבחלון : ר"א בן עזריה מטהר משעה שנטל
הדלת בפני החלון ולא חיישינן שמה יגע שם אדם טמא מאחר
שנחפס עליו נגב : עד שיתן לכוני' מפתח . ואע"פ שנתן
המפתח ביד הכלן שהוא עם הארץ הא' תנן לעיל המוס' מפתח
לעם הארץ הבית טהור : או עד שיעשה לו סימן . להכיר בו
שלא נגע אדם שם והלכה כחכמים : המניח את כליו . כלים
שבצר כהם בטרהה בשנה : או מליח אותם לצנור בהם בטרהה
לשנה הבאה : בנכרי כליו טהורין . גרסי' כלומר אם הניחן אצל
נכרי אין בהם משום אסור וין נכר . דלא הייטינן שחל לקתן
הנכרי בלא ידיעת ישראל לעשות בהם : ובישראל דחושש להן
משום טומאת מגע טמאים אם הסיח דעתו מהן . עד שיאמר
בלבי היה לשמרם . ויש ספרי' דלא גרסי' בנכרי אלא המניח
כלי מנת זו לגת הבאה כליו טהורי' . ומירי' ככהן הלוקח יין
של תרומה מע"ה ומניח כליו אללו כדי שיקח ממנו לגת הבאה
והואיל וכלים של כהן הן מרתם ע"ה ולא נגע בהו' . אבל אם הכלים הן של ישראל שרוצה לעשות יינו בטרהה לא מודר בהו' ע"ה
כילי האי וחיישינן דלמא נגע בהן אדם טמא אם הסיח דעתו מהן עד שיאמר בלבי היה לשמרם : דן מי שהיה טהור . בקן
שהיה טהור לאכול בתרומה והסיח דעתו מלאכול עוד בתרומה : שדרך טמאים פורשי' ממנו . הטמאים שידעו בו שהוא טהור
פורשים ממנו . הלכך לא חיישינן שחל נגע ב"אדם טמא וטמאהו : וחכמים מטמאין . מאחר שהסיח דעתו והלכה כחכמי' :

הואיל וכלים של כהן הן מרתם ע"ה ולא נגע בהו' . אבל אם הכלים הן של ישראל שרוצה לעשות יינו בטרהה לא מודר בהו' ע"ה
כילי האי וחיישינן דלמא נגע בהן אדם טמא אם הסיח דעתו מהן עד שיאמר בלבי היה לשמרם : דן מי שהיה טהור . בקן
שהיה טהור לאכול בתרומה והסיח דעתו מלאכול עוד בתרומה : שדרך טמאים פורשי' ממנו . הטמאים שידעו בו שהוא טהור
פורשים ממנו . הלכך לא חיישינן שחל נגע ב"אדם טמא וטמאהו : וחכמים מטמאין . מאחר שהסיח דעתו והלכה כחכמי' :

אם פ"ג
לכה"ז
כ"ג
רס
ר"ח
פ"ח
פ"ח
פ"ח

כתבתי העם נשם הרמז"ס שהסיומו דעתן ושמא נטמאו (הא
אף לתרומה נרכין הכא טבילה) והת' לא הסיומו דעתם מטרת
בוסס קאמר אלא שהסיומו דעתם מלאכול בקדש שהרי הם
אסורים לאכלו אלו חוששים שמא
בוסס וזרכי טביל' אע"פ שאומרי'
שהם יודעים שלא הסיומו דעתם
מטרת בוסס והוא מעלה בקדש'
ולא התירו עליהם להרכיב
הוא ב'ו' לחוש שמא נטמאו בנת
שמאחר שהם אומרים שיודעים
שלא הסיומו דעתם מטרת בוסס'
דינו שנגזר עליהם טבילה משום
מעלה בעלמא הכ"מ פ"ג מהא"ה
(הלכה ב' בשם מהר"ק) :

שהידיים עסקיות פ"י הר"ב
ונגע ולא חזקתיה *
וכלומר שנגזר במקום הטומאה
וזרכי טבילה לניעות תרומה *
אבל לא נטביל דחיישינן שמא יגעו
בטומאה * דא כלבשי כל גופו
טבילה ועוד למה סתם יד' שזו'
ליחוש שמא נגעו באב הטומאה *
הכ"מ (ט"ז) נשם הרא"ש :

ט ובי מפני מה ר"ע מטי' וזכמ' *
מטהרין אלא שהגש' זו'
כאומר לא נחלקו ר"ע וזכמ' אלא
במלאת את חרתה * אבל לא
במלאת העני דתת' אף ר"ע מודה
לזכמים כך נ"ל : בהגרניות
כתב הר"ב תרגום כי הייתי כו' *
והוסיף הרמז"ס שעיניו הומות
לאכול מן הגרנות והוא השפוי
כובע ע"כ : כלומר שכ"כ מתאוות
לאכילה עד שלא תספוק לה מה
שאוכלת מחוך הוושט אלא תרצה
שתאכל גם מן הגרנות אבל ז"ש
והוא השפוי כובע' לא ידעתי מה
טעמולפ' כן : לידע מה היא
מבשל ואסויכ' בעיניה אכ' מתנו :

פרק ה' הרי אלו טמאין כבב הר"ב משו' אשקו כדה שמא
הסיטה ויטבה * עת"ש ב' דלעיל משנה ה' :
ר"א אף התנור טמא עד שיעשה כו' לפרושי מלתא דת"ק
קאתי * ומש"ה העתיקו הרמז"ס בפ"ג מה' משכב (הלכה י"ז) :
ב רוצצת פ"ה הר"ב שהכסוי דוחק כו' מלשון ויתרוצצו תרגו' דחקין כו' ש רפ"ד דהלכות ומ"ש הרב דכש' אשתו כו' או נשענת שהוא
אחת מחתשה דרכים שהב' מטמא את הישכב כדתנן בספ"ד דזבים * מטמאין מדף * פ"ה הר"ב טומאה קלה וכו' *
עיון (בפ"ה הר"ב) במשנה ו' פ"ד דזבים : ג המאבר ביום ומלא ביום טהור פ"ה הר"ב דמסתמא אס' היה אדם מולאו ונגע בו
היה מגביהו כדרך מולא אבדה וכן ל"ה ש' וכלומר שהיה מגביהו ונטלה לו בלילה וכו' עמא פ"ה הר"ב מדרס וע"ה אס' וכו' הכי
איתא בתוספתא * וקיומה דנקוספתא הביאה הר"ש תי' בה טמאים מדרס וטהורין מעמא מת' * וכן ראייתיה בפ"ש עי' מהוספתא
גם הרמז"ס בפירושו כבב בר' הר טמאין מדרס וגבירה' כתב מדרס ועמא מת' ש"מ דבר טהורין ועמא מת' איברא דהראב"ד
השיג על לשונו שכתבו פ"ה מהא"ה (הלכה ז') שש גם וכתב בר' הר טמא ומשמע ליה בין למדרס

היו ידיו טהורין * והסיע את לבו מלאכול *
(גמרא ל"ג) (כ"א ר"הוד אומר) אע"פ שאמ' יודע
אני שלא נטמאו ידי * ידי טמאות שהידיים
עסקניות : ט האשה שנכנסה ליה צי' פת
לעני ויצאת (ט) ומצאתו עומד בצד בכרו'
של תרומה ויכן האשה שיצאה ומצאת את
חברתה חיתה גחלי' תחת קדר' של תרומ' *
ר"ע מטמאות כמים * מטהרין * אמר ר' אבן
(פ"א) פילא וכי (ל"א) מפני מה ר"ע מטמ'
וחכמים מטהרין (גמרא אלא מפני שהגשים
גרגרניות הן * שהיא חשודה לגלות את
הקדרה של חברת' לידע מה היא מבשרת :
פרק ה' הדרר' עם עם הארץ בחצר *
ושכח כלים בחצר * אפילו

חביות מוקפות צמיד פתיל * או תנור מוקף
צמיד פתיל הרי אלו טמאין ר' יהודה מטהר
בתנור בזמן שהוא מוקף צמיד פתיל * רבי
יוסי אומר אף התנור טמא עד שיעשה לו
מחיצה גבוה' * טפחים : ג המפקיד כלים
אצל עם הארץ * טמאים טמא מת וטמאין
מדרס * אם מכירו שהוא אוכל בתרומה *
טהורין מטמא מת * אבל טמאין מדרס * ר'
יוסי אומר אם מסר לו תיבה מלאה בגדים *
בזמן שהיא רוצצת טמאין מדרס * אם אינה
רוצצת טמאין מדף * אע"פ שהמפתח ביד
הבעלים : ג המאבר ביום ומצא ביום
טהור * ביום ומצא בלילה * בלילה ומצא
ביום * ביום ומצא ביום שלאחריו טמא *
זה

ר אהו : ומת' י"ז בר' הר דספיקו טהור היידי * ואע"פ ככליל טמאין
מדרס וטמא מת' אבל ברה' דספיקו טמא בין ביום בין בלילה
טמאים וככי איתא בתוספתא * ברשות

היו ידיו טהורות * כהא מודה ר' יהודה דלפילו אמר יודע אני
שלא נטמאו ידי * ידי טמאות * ופוסלין את התרומה מאחר
שהסיומו דעתו מלאכול * לפי שהידיים עסקניות הן ונגעו לאו
אדעתיה : ט בגרנות וזוללות ומתאוות למאכל * תרגום
כי הייתי זוללה (איכה א') ארי
הייתי גרגרתי והלכה כחכמים *
פרק ה' הדרר' עם עם הארץ *
מוקפות צמיד
פת' ל טמאות משום אשקו נדה *
שמא הסיטה ויטב' וטמא' את הכל :
ר' יהודה מטהר בתנור משום דאזי
אפשר להסיטו' דסתמו מחוב' קלת
שעושין לו טפלה לחברו בחרץ *
ומאן דמטמא סבר גזרינן מחובר
אטו שליבו מחובר ואין הלכה כר'
יהודה : ב המפקיד כלים אצל
עם הארץ טמאין טמא מת וזרכי
הוא ג' ושיע' : אס' מכירו * אס'
העם הארץ מכיר במפקיד שהוא
כן אוכל בתרומה * וזר על
הפקדון שלו שלא יטמאנו במת ואינו
לריך הוזה : אבל טמאין מדרס *
משו' אשתו נדה שמא יטבה עליהן
דאינו נוהר מעומאם אשתו : בזמן
שהיא רוצצת * שהכסוי דוחק
הבגדי' מחמת שהיא מלאה ביותר *
טמאים מדרס * הבגדי' דכש' אשתו
יושבת על הקיבה או נשענת עליה
מכדת על הבגדי' : אס' אינ' רוצצת
טמאין מדף * כלומר טומאה קלה
לשמא אוכלין ומשקין כמו על גבו
של זכ' שליבו מטמא בגדים : אע"פ
שמפתח ביד בעלים דחיישינן שמא
הסיט' : ג המאבר ביום ומלא
ביום טהור * דמסתמא אס' היה
אדם מולאו ונגע בו היה מגביהו
כדרך מולא אבדה * אבל בלילה
אפי' טבה איתא דלא חוי ליה *
חיישינן שמא נגע בו אדם טמ' ולא

היו ידיו טהורות * כהא מודה ר' יהודה דלפילו אמר יודע אני
שלא נטמאו ידי * ידי טמאות * ופוסלין את התרומה מאחר
שהסיומו דעתו מלאכול * לפי שהידיים עסקניות הן ונגעו לאו
אדעתיה : ט בגרנות וזוללות ומתאוות למאכל * תרגום
כי הייתי זוללה (איכה א') ארי
הייתי גרגרתי והלכה כחכמים *
פרק ה' הדרר' עם עם הארץ *
מוקפות צמיד
פת' ל טמאות משום אשקו נדה *
שמא הסיטה ויטב' וטמא' את הכל :
ר' יהודה מטהר בתנור משום דאזי
אפשר להסיטו' דסתמו מחוב' קלת
שעושין לו טפלה לחברו בחרץ *
ומאן דמטמא סבר גזרינן מחובר
אטו שליבו מחובר ואין הלכה כר'
יהודה : ב המפקיד כלים אצל
עם הארץ טמאין טמא מת וזרכי
הוא ג' ושיע' : אס' מכירו * אס'
העם הארץ מכיר במפקיד שהוא
כן אוכל בתרומה * וזר על
הפקדון שלו שלא יטמאנו במת ואינו
לריך הוזה : אבל טמאין מדרס *
משו' אשתו נדה שמא יטבה עליהן
דאינו נוהר מעומאם אשתו : בזמן
שהיא רוצצת * שהכסוי דוחק
הבגדי' מחמת שהיא מלאה ביותר *
טמאים מדרס * הבגדי' דכש' אשתו
יושבת על הקיבה או נשענת עליה
מכדת על הבגדי' : אס' אינ' רוצצת
טמאין מדף * כלומר טומאה קלה
לשמא אוכלין ומשקין כמו על גבו
של זכ' שליבו מטמא בגדים : אע"פ
שמפתח ביד בעלים דחיישינן שמא
הסיט' : ג המאבר ביום ומלא
ביום טהור * דמסתמא אס' היה
אדם מולאו ונגע בו היה מגביהו
כדרך מולא אבדה * אבל בלילה
אפי' טבה איתא דלא חוי ליה *
חיישינן שמא נגע בו אדם טמ' ולא

היו ידיו טהורין * והסיע את לבו מלאכול *
(גמרא ל"ג) (כ"א ר"הוד אומר) אע"פ שאמ' יודע
אני שלא נטמאו ידי * ידי טמאות שהידיים
עסקניות : ט האשה שנכנסה ליה צי' פת
לעני ויצאת (ט) ומצאתו עומד בצד בכרו'
של תרומה ויכן האשה שיצאה ומצאת את
חברתה חיתה גחלי' תחת קדר' של תרומ' *
ר"ע מטמאות כמים * מטהרין * אמר ר' אבן
(פ"א) פילא וכי (ל"א) מפני מה ר"ע מטמ'
וחכמים מטהרין (גמרא אלא מפני שהגשים
גרגרניות הן * שהיא חשודה לגלות את
הקדרה של חברת' לידע מה היא מבשרת :
פרק ה' הדרר' עם עם הארץ בחצר *
ושכח כלים בחצר * אפילו

חביות מוקפות צמיד פתיל * או תנור מוקף
צמיד פתיל הרי אלו טמאין ר' יהודה מטהר
בתנור בזמן שהוא מוקף צמיד פתיל * רבי
יוסי אומר אף התנור טמא עד שיעשה לו
מחיצה גבוה' * טפחים : ג המפקיד כלים
אצל עם הארץ * טמאים טמא מת וטמאין
מדרס * אם מכירו שהוא אוכל בתרומה *
טהורין מטמא מת * אבל טמאין מדרס * ר'
יוסי אומר אם מסר לו תיבה מלאה בגדים *
בזמן שהיא רוצצת טמאין מדרס * אם אינה
רוצצת טמאין מדף * אע"פ שהמפתח ביד
הבעלים : ג המאבר ביום ומצא ביום
טהור * ביום ומצא בלילה * בלילה ומצא
ביום * ביום ומצא ביום שלאחריו טמא *
זה

ר אהו : ומת' י"ז בר' הר דספיקו טהור היידי * ואע"פ ככליל טמאין
מדרס וטמא מת' אבל ברה' דספיקו טמא בין ביום בין בלילה
טמאים וככי איתא בתוספתא * ברשות

היו ידיו טהורות * כהא מודה ר' יהודה דלפילו אמר יודע אני
שלא נטמאו ידי * ידי טמאות * ופוסלין את התרומה מאחר
שהסיומו דעתו מלאכול * לפי שהידיים עסקניות הן ונגעו לאו
אדעתיה : ט בגרנות וזוללות ומתאוות למאכל * תרגום
כי הייתי זוללה (איכה א') ארי
הייתי גרגרתי והלכה כחכמים *
פרק ה' הדרר' עם עם הארץ *
מוקפות צמיד
פת' ל טמאות משום אשקו נדה *
שמא הסיטה ויטב' וטמא' את הכל :
ר' יהודה מטהר בתנור משום דאזי
אפשר להסיטו' דסתמו מחוב' קלת
שעושין לו טפלה לחברו בחרץ *
ומאן דמטמא סבר גזרינן מחובר
אטו שליבו מחובר ואין הלכה כר'
יהודה : ב המפקיד כלים אצל
עם הארץ טמאין טמא מת וזרכי
הוא ג' ושיע' : אס' מכירו * אס'
העם הארץ מכיר במפקיד שהוא
כן אוכל בתרומה * וזר על
הפקדון שלו שלא יטמאנו במת ואינו
לריך הוזה : אבל טמאין מדרס *
משו' אשתו נדה שמא יטבה עליהן
דאינו נוהר מעומאם אשתו : בזמן
שהיא רוצצת * שהכסוי דוחק
הבגדי' מחמת שהיא מלאה ביותר *
טמאים מדרס * הבגדי' דכש' אשתו
יושבת על הקיבה או נשענת עליה
מכדת על הבגדי' : אס' אינ' רוצצת
טמאין מדף * כלומר טומאה קלה
לשמא אוכלין ומשקין כמו על גבו
של זכ' שליבו מטמא בגדים : אע"פ
שמפתח ביד בעלים דחיישינן שמא
הסיט' : ג המאבר ביום ומלא
ביום טהור * דמסתמא אס' היה
אדם מולאו ונגע בו היה מגביהו
כדרך מולא אבדה * אבל בלילה
אפי' טבה איתא דלא חוי ליה *
חיישינן שמא נגע בו אדם טמ' ולא

דאין פוסלים את האוכלי' פירש הר"ב אפילו דטרומה אבל לקדש אין אחריו כדתנן ברש"י דהגיגה וספכה דכלי' :
 ופוסלין את האוכלי' כתב הר"ב ק"ו מטבול יו"טו ואחר ואלו מן הקדשי' וכו' דקרא בתרומה משפטי' . כדמפרשין

בגמ' פ' הערל (ד'עד) והעסקפיה במשנה ג' פ' בתרא דנגעים :

ח ומשקה טופס כו' דוק בתסק' המכשירי' פליגי הכא תנאי' . אבל מי פירות אין מחברין האוכלין כדתנן במס' טבול יום פ' (משנה ד') ואפי' ר"א בר יהודה איש בריתא . לא קאמר אלא בעיסה שנילושה במי פירות . אבל בעמי חסכות של נצק מודה . דאין מי פירות מחברין הר"ש . ולי אין משם ראייה דמשמע דכל הנהו דוקא לטבול יום דקלוש טומאתו דוכלל דלא היינו סבור . אבל לשאר טומאת לא קמייירי התסוקנוראה מדברי הרמב"ם כי טומאת אוכלים ספ'ו . ועוד בפ' הר"ב דחלה פ"ב משנה ב' מוכח דבידים אסואבות אי הוה מוכשר היו מי פירות מחברין . ומינו טומ' בידיס

אבותי' פוסלין טומאת אוכלין גמ' הלכה רש"י פ' הלכה

אצטבול יום כדתנן התם ולענין טופס עיין בסוף פירקין :
 מלמטין דלס הוה מלמעלן הוה המשקה וצ' בשלשתן ומחברין הר"ש : רוצצות משקה פ' הר"ב דוחק כי הוה דלעיל (משנה ב') גבי תיבה הר"ש : אובד פרוז לשין הר"ב שהוה חלוק לפירורים פירורים וכו' הר"ש . ומסיים א"צ פרוז גדלים מלשון שני פרידי עפר על פרידה אחת של תרווד רקב דפרק המבלת (דף ב"ו) ע"כ . ועיין בס"פ דלקמן :
 ט בוקל' שהיא מלאה משקים טמאי' אע"פ שזנינו בתשנה י"ז פ"ו דכלי' . מקל שיש בו בית קבול מוחה ומרגלית בכאן אין צ"ל לפרש שהוא חלול ונתמלא בו מים לא מירושעל פני כולו נח ולא במשקים טמאי' וכן מלאתי בפ' הרמב"ם בנא"י שכתב המקל אם נשרה במשקים טמאי' כו' : משקים טמאי' אין הכוונה כל המשקי' ואפילו המכשירי' אלא ר"ל בכאן המים בלבד . שאין השקה מועלת אלא למים בלבד . וכדפי' הר"ב במשנה ג' ב' בדביה :

אחריו כלים משודקליו . שכלי ש'טמאו אחריו במשקין טמאין אחריו טמאין : קיבו אונו אובנו וידיו טהורין . מש' דטומאת משקין לטמא כלים מדרבנן הקילו בה' . אבל אם נטמא חובר במשקין טמאין נטמא כולו : מטמא את המשקין אפילו דחולין :

ואין פוסלין את האוכלי' . ואפילו דטרומה : ר"י וטעם אומר מטמאין את המשקין ופוסלין את האוכלי' . ר"י וטעם יליף (בגדה דף ו' ע"ב) דאחריו כלים פוסלי' אוכלי' תרומה ק"ו מטבול יום מה טבול יו' שאינו מטמא את המשקין . דלא גזרו רבנן על טבול יו' שהטמא את המשקין אפי' פוסל אוכלים של תרומה . דכתיב (ויקרא כ"ב) וכל השמש וטהר ואחר ואלו מן הקדשי' . אינו טהור לאכול בתרומה עד שיערב שמשו דקרא בתרומה משפטי' . אחריו כלי' שמתמאין את המשקין אינו דין שיהו פוסלין את התרומה . ור"א דלא תייש להאי ק"ו . משום דאחריו כלים שנטמאו במשקין דרבנן . וטבול יום דאוריית' ודרבנן מדאורייתא אין דין ק"ו : שמעון אחי עזריה . לפי שעזריה עסק

בפרקמטיא . והיה מספק מוזן לשמעון אחיו שיטעוק בתורה . לפיכך נקרא על שם עזריה אחיו : לא כך ולא כד' לא טמאין משקה חולין ולא פוסלין אוכלי' תרומה . אבל מטמאין משקה תרומה . וא' תן משקין של תרומה טמאין אחד באוכלי' תרומה שנטעו שמים . ואיתן אוכלים פוסלי' אוכלים אחריו של תרומה וזיינו דקאמרי האוכלי' של תרומה למשקין של תרומה . ומטמאין לא טמאנו בלומר אחריו נלי המטמאין לא טמאנו דלא סכלו אוכלי' תרומה ואתה טמאתי והלכה כר"א : ח שהיא קטפרס' שגדה אחד נמוך כעין מדרון : משקה טופס מלמען בגד הנמוך זיהינו נצק שזילתה וכה ומשקה שלה טופס . אבל מלמעלה בזילתה עבה ואין משקה טופס . שלשה תיבות . בין שלשתן כבינה אחד טופס ושתים אינן טופס סדור' : זו אצל זו והטופסת מלמעט' יושפתה הא' לעית טוגעת בטופסת' . והעלוינה טוגעת באמצעיית' : אינן מלמעט' פוסל' לכבי' לטמא המשקה טופס מלמעט' ויחזור המשקה ויטמא את העדינה . דכניעה אינה מחברת את הנצק אפי' כנושכות כדתנן בפ"ק (משנה ז') מקרצות נושכות זו

את זו : שתים מלמעט' פוסל' אם לא היו אלא שתי חסכות נצק התחטוה ש' ש' בה משקה טופס ושלמעלה הימנה הנוגעת בה' . ובין שתיים כבינה מלמעט' לטמא המשקה ויחזור ויטמא את העדינה (אפילו שהים אין מלמעט' אפי' היו רוצצות משקה) לעולם אין משקה מחבר עד שיהיה משקה דוחק ועומד בין שתי חסכות . ואין הלכה ברבי' יוסי . ואם היה משקה עומד בלומר אם לא היה קטפרס אלא אשכורן ומשקה עומד בין חסכות הנצק אפילו כל שיעור הבינה שבנצק פירושי' דקין כעין החדל' . מפורד' . זה מזה המשקה עומד מחברין ומלמעט' לכבינה ומטמאין המשקה וחוזר המשקה ומטמא את העדינה : אוכל פרוז . אוכל שהוא חלוק לפירורים פירורי' דקין אינו מלטרף . דאין המשקה מחברין ואין הלכה כרבי' דוסא : כי כיון שהשיקה למקוה . כיון שחבר קלה אחד מן המקל בתקוה אפי' שלא הטבילו כלו טהרו כל המשקין טמאין שבראשו האחר דקטפרס חבור : עד שיטביל את כלה' . דקטברי' רבנן קטפרס אינו חבור :

מטמאין את המשקין . ואין פוסלין את האוכלי' יר' יהושע או' מטמאין את המשקין ופוסלין את האוכלין . שמעון אחי עזריה אויב' לא כך ולא כך אלא משקין שנטמאו באחריו הכלי' מטמאין אחר ופוסלין א' ארי זה אויב' מטמאין את מטמאני ואת מטמאני :
 ח עריב' שהיא קטפרס והנצק מלמעלן ומשקה טופס מלמעלן ג' חסכות בכביצה' אינן מצטרפות ושתים מצטרפות . ר' יוסי אומר אף שתיים אינן מצטרפות . אלא א"ב היו רוצצות משקה . ואם היה משקה עומד אפילו כעין החדל' מצטרף . ר' דוסא אומר אוכל פרוז אינו מצטרף : ח מקל שהיא מלאה משקין טמאין כיון שהשיקה למקוה טהורה רביר' יהושע וחכמים אומרים עד שיטביל את כולה' . הנצוק

דל"ט

בגלוק קלוח נזר הבא מלמעלה למטה בוקיפה בעמוד קטפרם
מים הכאים מלמעלה למטה דרך מדרון של תל גבוה ומסקה
טופח ואין בו טופח על מנת להטפסין שאין בו כל כך משק שאם
טפח בהן יד עלה בה משקה שיוכל להטפסין דבר אחר אינו חבור

לא לעומאה. שאם משקי' תלוסין הן
ונגע טמא בתחתון העליון טהור :
וכן לענין משקה טופח אפי' במקום
חלקי אים משקי' ומסקין ומסקין ומכאן
ומסקה טופח באי' צע' נגע טמא
במשקה טופח משקי' ומסקין ומכאן
טהורים אע"פ שמתחברים לו: ולא
לטהרה. כגון טמא שאין בה מ' טאה.
ונזק או משק טופח מחובר לגומא
זוילמקה כשר אינו חבור וכוונת
בגומא זו לא עלתה לו טהרה :
אשר בורן מקו' עמוק טנק ובו מ' :
חבור לטומא ולטהרה ואם נטמאו
קצת נטמאו כלן וכן אם נתחברו
קצת מהן למקוה וטהרו וטהרו כלן :
פ"ט זיתים מאימתי מקבלין
טומאה. להיות
אוכשרים בשמן היוצא מהן : זיעת

הנצוק והקטפרם ומשקה מופד אינן חבור
לא לטומאה ולא לטהרה והאשכרין חבור
לטומאה ולטהרה :

פרק ט זיתים מאימתי מקבלין טומאה
משוייעו זיעת המעטין אבל
לא זיעת הקופה כדברי ב"שירש"א שיעור
זיעה ג' ימי' ביה"א משיתחברו ג' זה לזה י"ג
או' משתגמר מלאכתן יוחכ"א כדבריו : ב
גמר מלמסיק אבל עת' ליקח גמר מליקח
אבל עתיד (ס"א למסק ללוות ארעו אבל או
מישתה או אונס' אפי' זבים וזכות מהלכים
עליהן טהורין נפלו עליהן משקי' טמאין
אין טמא לא מקו' מגען והמוחל היוצ' מהן
טהור :

ג נגמרה

הנצוק פי' הר"ב קלוח נזר וכו' ור"ל שמערה מפלי טהור לכל
טמא ועיין במש"ט וי' א"פ למכשירין והקטפרם
ע"פ ש' במש"ט ח' פ' דמקואות : ומשקה טופח פי' הר"ב שאין
בו כל כך משקה כו' שיוכל להטפסין דבר אחר משמע דאם טופח

ע' מ' להטפסין דמקבר' וקט' מדתנן
במשנה ז' וט' פ' דמקואות ערוב
מקואות בשופר הגוד וכו' וכן
מזביסין כמה משניו והר"ש נחלבוט
בזה מאוד וכן בתו' דיבמו' פ"ק דף
ט"ו ג' ד' ג' ד' ג' ד' ג' ד' ג' ד' ג' ד' ג'
דחגיג' ד' כ"א (ד' כעובי') העלו
דיש לחלק ולישב כל המשניות
דברק' שיהי' היכא דליכ' כותל כלל
סגי בטופח ע"מ להטפסין והיכא
דליכא נקב כמותל בעינן (קליפת
שום) כרוחב ששופרת הגוד י"ע ג'
כותל סגי קליפת השום ועיין לעו'
בספ' ז' והאשכרין פי' הר"ב מקו'
עמוק טנקו בו מים וי' לרש"י בס'
כל שעה (ד"מ ב') אשכרו' לרש"י
ששתבר הקרקע ונאספים המים
שם עכ"ל :

א ילין ט"ע
עכ"ל א"א
ב מצילה כ"א
ג מעט הל' ע"ז
ד ס"ה כ"א
ה ס"ה כ"א

המעטין כלי שנותנים בו את הזיתים והן נכמרות שם כדי שיהיו
ראוים להוציא שמן ל' עטינו מלאו חלב (איוב כ"א ד') אבל לא
זיעת הקופה דקופה אינה מחוקת המשקי' והמשקה היוצא מהן
הולך לאבוד ולא יחא ליה ואין מכשיר הזרעים לקבל טומא' לא
משקה דיחא ליה דכתיב (ויקרא י"א) וכי יותמים על זרע כתי'
יתן וקרינן יותן יותן דומיא דיתן מה יתן דומיא ליה אף יותן דניח'
ליה שיעור זיעה ג' ימים דמשקה היוצא תוך ג' אינו חשוב שמן לא
מוחל בעלמא ואינו מכשיר שאין מכשירים לקבל טומא' לא ז'
משקי' בלבד והן יין מים שמן דכש הל' טל דס' משיתחברו ג' זה
לזה דרך הוית' מתחבר' זה לזה כשהו' במעטן משתגמ' מלאכתן
מלאכת הכנסתן דכל זמן שדעתו להביא עוד זיתים ממקו' אחר
להוסיף על לו או להוסיף מכשירן משו' דלא יחא ליה ונתחבר
מלאכתו אפי' ביומו מכשיר וכל' כר"ג שחכמי' אומרי' כדבריו
ב גמר מלמסק מללקוט זיתו' אבל עתיד ליקח לקיט' זיתים מן
השוק ולהוסיף על לו גמר מליקח שאין בדעת' לקנות עוד זיתים
אבל רוצ' ללוות זיתו' מאחריו ולהוסיף על לו אחריו אבל או משת'
ולסיכך לא הוסיף עליהן אבל דעתו להוסיף כשיעבור האפל :
טהורין לפי שלא הוכשרו כר"ג דאמ' משתגמר מלאכתן אין טמ'
לא מקום מגען אף מוכשר לא מקו' נפילת המשקה פי' אחר נפלו
על הזיתים הללו שלא נגמרה מלאכתן משקי' טמאין לא נטמא
מהן לא הזיתים שנגעו בהן המשקי' טמאין בלבד : המוחל היוצ'
מהן המים היוצאים מן הזיתים קודם שנגמרה מלאכתן אין להן
דין משקי' ואין מכשירים אם האוכלים והן נטמאין ומקבלין טומא'
ומפני מה טהרו המוחל היוצ' מהזית' עד שלא נגמרה מלאכתן
לפי שאינו רוצה בקיימו :

פ"ט אבל

לא זיעת הקופה פי' הר"ב דקופה אינו מחוקת
המשקי' וכו' מסו' הר"ש א"ב זפותה כדאשכחן
בפ"ק דשבת (ד' י"ז) גזירה שמה יג' לנו בקופות מווספות ע"כ
ותמיהני דהא מה' טגורו בענבים כדפי' הר"ב שם במשנה י"ח
דבר' אבל על המסיקה לא גזרו וכו' ש"ג ג' הר"ב במשנה ב' פרק
דלקתין ואי איתא דבזופה זיעתו זיעה לגזרו כמי אף במסיקה
והתם שמהו גזר והלל שפק כדפירש הר"ב לקמן משנה ד'
והתוס' מחלקים שם אבל לא יתכן לפי' הר"ב והר"ש דכ"א
ורמז'ם מפרש שאם הויעו בשעת קביעה והיינו במעטן
הוכשרו אבל כשהויעו בקופה בעת התנשוא אין זה הכשר
ע"כ ולמעמא דכתב הר"ב בפ' דלקמן משנה ב' למה לא גזרו
על המסיקה ל' קולא מיד' : שיעור זיעה ג' יום כ"ב
הר"ש דמשקה היוצא בו ואינו מכשיר בו אלא ז' משקי' כו'
דתינין להו במשנה ד' פרק ו' דמכשירין וטק' כתב הר"ב
טעמן : רבן גמליאל אומר משתגמר מלאכתן עיין מה
שכתבתי במשנה ט' (ד"ה נמלא) : ב נפל' עליהן משקי'
טמאים אין טמא אלא מקום מגען פי' הר"ב אין מוכשר כו'
ס"א נפלו כו' משקים טמאים כו' מלשון זה שבשני הפירושים
נראה דל' ג' ליה כהיא במתני' טמאין ועיין עוד במשנה
דלקמן ור"ת לפי' הראשון היאך מפ' טמא מוכשר כו'
כתב הרמז'ם בפ' משנה ד' פ"ק דמכשירין וז"ל כרבה
אומרים במשנה הזאת (ר"ל מסכת מכשירין) טמא' בעטור
מוכשר וטהור על הדבר שאינו מוכשר : ג נפלו

ג נפלו

בפליעתו * לניחא ליה במשקה דטויף עליהו שמתוך כך הן מרבים טעם : ו לגרגון * לעשות מהן גרגורים כלומר לעשות שכל גרגיר וגרגיר יתבטח בחמה ויתנגב : אפי' הן רוס אמה * דכשתיבשו העלוויות התחונות מויעות ומתלחחות במשקה

מ"ו הואיל ודעתו שיתנגבו ואינן מוכשרים * ויש מפרשים לגרגון למתקן בחמה כדי לסופתם במלה ולאכלן * ולפי שאין מתמתקין כלם בבת אחת * משום הכי נקט לגרגון כלומר שיקח הגרגורים * המתמתקין ראשון ראשון ויאכ' * וגורסין אפי' הן רוס אמה הרי לו מוכשרים * כלומר אפי' שהן גבוהים אמה * דהשתא אותן התחונות אינן מתמתקות * הרי אלו זוכשרים במשקה היוצא מהן דניחא ליה שזויעו * שם דחוי לאכילה טפי : שילקו * שיתמעכו ויתפלעו : ועתיד להעלותן לגג * אח"כ למתקן שם בחמה : נתקן בגג שיפתח * שיתבקעו הויתים וימלחם הרי אלו מוכשרים * לכל

ו המניח זיתיו בגג לגרגרם אפי' הן רוס אמה (כ"א הרי אלו אינן) מוכשרים נתנן בבית גמרא על שילקו ועתיד להעלותם לגג * נתנן בגג שילקו או שיפתחם * (ס"א שיפתחם וסימלחם) הרי או מוכשרין נתנן בבית עד שישמר את גגו או עד שיורליכם למקום אחר * אינן מוכשרין : ו רצה לישול כהן בד אחד או ב' בדין בש"א קוצה בטומאה וכחפה בטהרה * בה"א אף מחפה בטומאה ר' יוסי אומ' חופר בקרדומות של מתכת * ומוליך לבית חבד בטומאה : ד' השרץ שנמצא ברחים * אין טמא אא מקום מגעו אם היה משקה כהלך הכל טמא * נמצא על גבי העלים * ישאלו הבדדים לומר לא נגענו אם

הני ניחא ליה בזיעות השמן הנפלט : עד שיסמר שיטקן שומרה לגגו * סכה מקנים וקש שעושים בראש הגג לשבת שם לשמור : אינן מוכשרי * דלא ניחא ליה בזיעה שיוצאת מהן : ו רצה לישול מהן בד' איתים שלא נגמרה מלאכתן ולא הוכשרו כגון שהיה לעתו ליקח ולהטויף עליהן כדתנן בריש פירקין ובא ליקח מהן שיעור מועט שמימיים בבית הבד בפעם אחת או שני בדין ולעשות מהן שמן ומשאר מהן במעט הרבה : בית ש"א קוצה בטומאה * חוקר מה שרצה לחתוך מן האווס של זיתים שבמעטן בד או שני בדים בטומא כיון שלא נגמרה מלאכתן ולא הוכשרו : ומחפה בטהרה כגמרא ליקח מה שרצה ליקח * מכסה המותר שבמעטן פעורה כלא הוכשר דמועלת לקיחתו מה שלוקח להחשיב את המותר כאלו נגמרה מלאכתן : אף מחפה בטומא * דאף הנשאר לא הוכשר כיון שלא נגמרה מלאכתן ודעתו להוסי' עליהם ומיהו אם עקר כל הזיתים שבמעטן כדי לעשותן בבית הבד היו מוכשרי' לב"ה : ר' יוסי אומר חופר בקרדומות ועוקר כל הזיתים שבמעטן : ומוליך לבית הבד בטומאה * לפי שלא הוכשרו וקרדומות דנקט לרבותא לפי שהן כלי ברזל ומוכנים לטומאת מת יוהר משאר כלים והלכה כב"ה : דן ברחים * שטומאים בהן זיתים קודם נתינתן לבית הבד ואח"כ נותנין בבית הבד וטוענין בקורה : ואם היה משקה * נטמא המשקה בשרץ ונטמאו כל הזיתים ע"י חבור משקה : נמצא ע"ג העלים * נמצא השרץ ע"ג העלים המכסים את הזיתים * ועלים לאו בר' קבולי טומאה נהו : ישאלו הבדדים * עמי השרץ שטורן בעל השמן לעשות זיתיו בטהר' ונאמנים לומר לא נגענו בשרץ שעל העלים ולא נטמינו :

לומר לא נגענו כו' פי' הר"ב נאמנים לומר כו' ועיין בפרק דלקמן משנה ב' :

ו לגרגון פי' הר"ב כדי לסופתם במלה פי' לטובלם במלח כד פי' רש"י בס"ד דב"מ דף פ"ט ובערוך לגרגון פירש לגלגלן : נתנן בגג שילקו או שיפתחם * והר"ב העתיק נתנן בגג שיפתחם וימלחם וכן העתיק הר"ב וה"ג בס"א ומ"מ אין להגיה כך בספ' לפי שג' הרמב"ם

אינה כן אבל גירסתו נראה שהו' נותנן בגג שילקו ושיפתחם שכ"כ בחבורו פי' א מהט"א או שנתנן בגג שילקו אע"פ שעמיד לכתתן ויפרוס אותן ובפירושו בנא"י אם שמש בגג כ"כ להפעפס * ואפי' חשב אה"כ שימתח בגג ויתנגבו אחר הפעפס : ו רצה לישול מהן לשון הר"ב זיתים שלא נגמרו מלאכתן ולא הוכשרו * וכן לשון הרמב"ם בפירושו * אבל בנא"י שלא הוכשרו * וכן בפיר' הר"ש שלא הוכשרו : קוצה בטומאה * פיר' הר"ב קוצה מן האווס של זיתים * עיין בפ' הר"ב דמשנה של דלקמן : בית הלל אומר אף מחפה בטומאה פי' הר"ב כיון שלא

נגמרה מלאכתן וכ"כ הרמב"ם * ועיין מה שכתבתי כבר בזה במשנה ה' : בקרדומות של מהכת * כתב הר"ב דנקט קרדומות לרבותא לפי שהן כלי ברזל ומוכני' לטומאת מת יוסי' משאר כלים כ"כ הרמב"ם וה"היים כמו שפירשו בפתיח * ונ"ל שרמו על מ"ש שם שבכלי מתכות לבד יש דין זה ואינו בשאר כלים שאם נטמאו כשישברו נטהרו וכשיחזור ויעשה מהן כלי יחזור לטומאתו הישנה וכד תנן ברפ"א ממסכת כלים ואע"פ שזה אינו אלא מגזירתם אבל לענין קבלת הטומאה מן המת כל הכלים שוים חוץ מכלי חרס כמ"ש בפתיחה ועוד בריש מסכת אהלות וכמ"ש שם ג"כ הר"ב אבל לשיטת ר"ת וביעתו יש חילוק בטומאה דאורייתא בין כלי מתכות לשאר כלים * דכלי מתכות עליהם דוקא נאמר חרצ הרי הוא כחלל וכשיטה זו כתב הר"ב ברפ"ו דאהלות : דן אם היה משקה מהלך הכל טמא * לשון הר"ב נטמא המשקה בשרץ ונטמאו כל הזיתים ע"י חבור משקה כלומר שבמקרה נטמאו כלם שכולם מחוברי למשקה * שכן פי' במשנה ג' גבי נפלו עליהן משקין טמאין * וז"ל הרמב"ם במשנתו וז' בפ"ט מהט"א (הלכה ז') אם היה משקה מהלך הכל טמא * שכיון שנטמא חקפת המשקה נטמאו כולם והשמן מטמא כל הזית ע"כ * אבל יצא לו להר"ב בל"ז שכתב ע"י חבור משקה * מהגמרא דשלקי מסכת ע"ז דף ע"ה והביאה הר"ש * דמחלקינן בין זיתים דהכא : לדאחמר התם ע"ה שמושיט ידו לגת ונגע באשכולות דאיכא למאן דאמר אשכול וכל סביבותיו טמא וכל הגת כולה טהורה וכן הורו רבנן ואמרינן דשחט זיתיו דלא מפסקי ולא מידי ובגת מפסקי אשכולו וסירי' לא מפסקי מידי שהמשקה מחברן ובזיתים אין אשכולות : ישאלו הבדדי

א סס הל"ט
ב סס הל"י
ג ע"ז ע"ה
ד י"י פ"ט סס'
ה ש"ת אכלין
ו ס"י

בית הבד טמא שאין הכדלי נזהרים מליגע בהן ואיכא למיחש שמא נשמאו ואם טמאין הן כגון שידעו שיטמא עליהן אשה נדה או זבה בית הבד טהור דזכרין הן א"ר יוסי יבר"מ ס"ל דבית הבד טמא אלא טמא דר"מ משום דאין הכדליין חוששי

בטומא ור' יוסי סבר דחוששין במגע אבל אין בקיאין בהיסט ומושבס סקן טהורי כל זמן שלא נגעו הילכך בית הבד טמא דחיישין שמא הסיטו אע"פ שלא נגעו בהם והלכה כר' יוסי ב משקין טמאין בתוך בית הבד וכן נשפטי על גבי קרק' ודורכי הכדלי עליהן ונדקקי' צרגליהן וחזורי' אותן משקין ומטמאין את הויטי' כשהכדליין עולים ודורכי' על גבי הויטיס אלא א"כ יש בין המשקין לויטי' ארץ כדי שינגבו דגליהן מן המשקין קטמאס ע"י דריסס' בארץ ובשארין מעלים צרגליהן איירי דהא משקה מטמא כלי ויחזור ומטמא משקין טעם הויטיס אבל כשאין מעלי' צרגליהן ונתנגבו המשקין הטמאין שצרגליהן על ידי דריסתן בארץ שוב אין מטמאין הויטיס כשדורכי' אותן דמשקין טמאין מטמא כלים ואין מטמאין אדם הכדליין והבזרין הא דלא נקט תימסקין והבזרין לפי שגזרו על

הבצירה שתעשה בטהרה ולא גזרו על החסיקה וטעמא מפורש בפ"ק דשבת שפעמי' אדם הולך לכרמו לידע אם הגיעו ענביו לצבור אם לאו ונטול אשכול של ענבי' ופוחטו ומולק ע"ג ענבים ובשעת בצירה עדין משקה טופח עליהן והוכשרו לקבל טומאה וטע"ז לא שייך במסיקה באמנין לומר לא נגעו וכגון דחבר עומד עמהן בבית הבד ולא חיישין דלמא נגעו ולא אדעתיה דחבר התיקוק דד"ס שהביאו בניהן עההן וטהרום לכך וכשרוצין בניה' ליפנות יולאים אביהן לחון עמה' ונפתיס אחורי הגדר ולא חיישין דלמא נגע בטומאה ולא אדעתיה דחבר ב כיון שהכניסן לרשות מערה שטובלי' בה כמו בורות שיחין ומערות דיו ולא חיישין שמא לא יטבולו או לא יטבולו הכלים ויחמרו טבלו והטבלו צריך לעמוד עליהן לפי שאין בקיאין בדין טבילה וחציצה טהורים להם כגון כלים של ע"ה אחר שציעייהם הן כלים טהורים לפי שאין נזהרים ממגע ע"ה ור"ש לטעמיה דפרישנא לעיל והלכה כר' יוסי:

בית הבד טמא ואם טמאין להן בית הבד טהורי' ר' יוסי וכו' מפני מה טמא' לא שאין עם הארץ בקיאין בהיסט ב' הברדין שהיו נכנסין ויוצאין ומשקין טמאין בתוך בית הבד אם יש בין משקין (גמרא לויט) לויטי' כרי שינגבו את רגליהם בארץ יהי אלו טהורין הברדין והבוצרין שנמצא טומאה לפנייהם באמנין לומ' לא נגעו וכן התנוק' שביניהן יוצאין חייץ לפתח בית הבד וגונים לאחורי הגדר והן טהורין עד כמה ירחיקו ויהיו טהורין עד כדי שיהא רואין ג' הברדין והבוצרין כיון שהכניסן לרשות המער' דיו ר"מ ר' יוסי אומר צריך לעמוד עליהן עד שיטבולו יר' שאומר אם טהורין להן צריך לעמוד עליהם עד שיטבולו אם טמא' להם אינו צריך לעמוד עליה' עד שיטבולו ד' הנותן מן הסלים ומן המשטיח של ארמה ב' שאומר' נותן בידים טהורות יואם נתן בידים טמאות טמאין ב' האומרים נותן בידים טמא' ומפריש תרומתו בטהר' מן

פרק י אומר ר' יוסי כתב הר"ב כר"מ ס"ל כו' ור"י סבר דחוששין במגע אבל אין בקיאין בהיסט וכו' וכ"כ הר"ש וכו' אם היה שם טומאה שמתמא במגע ואינו מטמא בהיסט כדמטינן להו בריש מסכ' כלי' אבל קשה דמשחינו מיירי שהיו שם כלי' טמאין מדרי'

והם מטמאין אף בהיסט וכמ"ש הר"ב (והייתי יכול לתרץ דאכתי נ"מ דעל הנגיעה לאמני' לומ' לא נגעו כדמתן בס' דלעיל משנ"ח ועל ההיסט א"ה שיהיו לאמנין כיון שאין חוששין לה אלא דכמתני' דלקמן התנ' הר"ב דהא דלאמנין על הנגיעה דוקא כשיש חבר עמהם ועיין מ"ש שם ולכן נראה כפי הרמב"ם שם דר"י אדר"ש חולק שאמר שאם הכלי' טמאין להן בית הבד טהור וקאמ' ר"י שאף ע"פי כן בית הבד טמא לפי שאף ע"פי שלא יגעו בהן להיוטן טמא' הנה יסיטוס שאינו יודע שם היסט יטמא ב הברדין והבזרין כו' כתב הר"ב הא דלא נקט המוסקים והבזר' לפי שגזרו כו' שפעמי' אדם הולך לכרמו וכו' וזה לא שייך במסיקה יוספ' שם ושם במשנת י"מ דבר מפר' הר"ב טעם אחר ושניהם שם בגמ' דף י"ז ועיין מ"ש בלחמו טעם בר"ש

דלעיל באמני' לומר לא נגעו כתב הר"ב וכגון דחבר עומד עמהן כו' וכ"כ הר"ש ותימה דבס' דלעיל משנה ה' לא הצריכו שהא חבר עומ' עמהן והרמ"ב לא הצריך כן לא התם ולא הכל ועיין לעיל ג' כיון שהכניסן לרשות המערה דיו דביר' מ' דכיון שכנסו למקום הטבילה על דעת לטבול לא חשדינן להו שלא יטבולו ולא החמיר ר"מ במגען בריש פרקין אלא משום דאין חוששין לזוהר' ולא שנחזקו ברשע וכמו שכתבתי בשם הרמב"ם בספ"ק דעדות ע"ש ד' ואם נתן בידים טמאות עמאן כתב הר"ב בידים תחלות עסקין ורשב"א היא כדאיתא פ"ב דחולין ד"ל"ג ולא אדכ' איתא ולפיכך לשון הר"ש כדאשכחן והכי הניח רשב"א טהור ר"מ אומ' ידים תחלות אף לחולין וכו' הא דמתן ברפ"ג דידים הכניסו ידיו לבית המנוגע ידיו תחלות ד"ר עקיב' ומסיק התם אמאי לא מוקיס כר"ע:

ה הנותן מן הסלים מן המשטח של אדמה ענבים שצנרן מתחלה לאכילה ולא הוכשרו לקבל טומאה דלא גזרו אלא על הבזר מתחלה לבס' ואח"כ נמלך עליהן ולקחן מן הסלים או מן האדמה שטח הענבי' ע"ה ונתתן לבס' ב' שאומרים נותן בידיו טהורות כיון שצ"ל לנותתן לבס' הרי הוא כאלו צנרן מתחלה לבס' וצריך שיתן לבס' בטהרה ואם נתן בידים טמאין טמאין ואע"ג דקתס ידים שניות הן ואין שני עושה שלישי בחולין דלמא קסברי הטבולים לפרומה כתרומה דמו א"כ בידים תחלות עסקין ור"ש בן אלעזר היא כדאיתא פ"ב דחולין ובה"א נותן לבס' בידים טמאות ומפריש תרומתו בטהרה (לפי

א מיי' סס
ב מיי' פ"ס
מה' טומאת
אובלן ה"י
ג מיי' פ"א
מה' טמא
ומוסב ה"ג
ד צרכות ס"ג
סס ה"ג
ה מיי' סס
ז מיי' ס"ב
מה' טומאת
אובלן ה"ג

לפי שלא הוכשרו כיון דבזמן מחלה לאכילה : מן העביט ומן המשטיח של עלים . עביט הוא כלי שנתנים בו הענבים כשבוזרים אותן לגת . ומשטיח של עלים ששטחו העלים על פני האדמה ונתנו הענבים עליה והשתא מוכחא מלתא דהבוזר ענבים הללו מחלה לגת בזמן ולא לאכילה הילכך שום בית שמאי וביט הלל בהא דנותן בידים טהרות . דהא שתיק ליה הלל לשמאי בפרק קמא דשבת . והודיעו שהבוזר לגת הוכשר : ה' האוכל ענבים מן הסלים מן המשטיח של אדמה . דסתמן לאכילה

בזכרו אע"פ שידיו טמאות והענבים נטפים יין לגת : הרי הגת טהור . דאוקי טיטין אין להם תורת משקה הואיל ולאכילה כזכרו ולא נימא ליה במאי דטייף אבל האוכל מן העביט ומן המשטיח של עלים אע"פ שאין הענבים מבוקעות ואין מנטפות אם נפל ממנו גרגיר יחידי ואין חותם לאותו גרגיר דהיינו במקום שהעוקץ על פי הגרגיר יש כמין חותם . ואותו חותם סותם פי הגרגיר שאין משק יוצא וכשנעקר העוקץ עם החותם . משקה יוצא ואף ע"פ שנטלם לאוכל יש לו תורת משקה הואיל ומתחיל בזכר לגת ונטמאו אותו משקה בידיו טמאות וכשנפל לגת נטמא . והני מילי כשגב בידיו במקום החותם אבל אם לא נגע במקום החותם לא נטמא הגת . שהרי לא נגעו ידיו במשקים כדי שיחוו המשקה וישמא הגת : נטלו ממנו ענבים כלומר אשכול של ענבים שהגרגירים מחוזרים באשכול ואין משקה יוצא ונטמאו בידיו טמאו דהוכשרו לפי שנבצר לגת : ודרכן במקו' המופנה מקום פנוי

מן העבט ומן המשטיח של עלים הכל שוים שהוא נותן בידים טהרות . ואם נתן בידים טמאות . טמאן : דה' האוכל מן הסלים ומן המשטיח של אדמה . אע"פ שמבוקעות ומנטפות לגת . הרי הגת טהורה מן העבט ומן המשטיח של עלים . ונפל ממנו גרגיר יחידי אם יש לו חותם טהור אם אין לו חותם טמא נפלו ממנו ענבים ודרכן במקום המפנה כביצה מכונן טהורי יתר מכביצה טמא . שכיון שיצאת טיפה הראשונה . נטמאת בכביצה : ׀ מי שהיה עומד ומדבר על שפת הבור . ונתזה צינורא מפיו . ספק הגיעה לבור ספק לא הגיעה ספקו טהור : ׀ הוולף את הבור . נמצא שרץ בראשונה . כולן טמאות באחרונה היא טמאה וכולן טהורות אימתי בזמן שהוא זולף בכל אחת ואחת . אבל אם היה זולף במחץ . ונמצא שרץ באחת מרין . היא טמאה בלבד . אימתי בזמן שהוא בודק ולא מכסה . או מכסה ולא בודק . היה בודק ומכסה . ונמצא שרץ בחב' הכל טמא . בכור הכל טמא במחץ הכל טמא :

ח בין ח בזמן בנת שאין שם כלום לא יין ולא ענבים ודרכו כדברה : כביצה מכונן טהור . הגת דאין אוכל מטמא כלי . ומשיא את טפה ראשונה חסר ליה מכביצה ואין אוכל מטמא אחרים בסמוך מכביצה . נמצא דאין טמאה לטפה זו אלא מחמת טמאה שקבלה כשהיה אוכל . הילכך השתא כמי דנעשית משקה אין לה כח אלא כאוכל . אבל יותר מכביצה טמא . שהכביצה מטמאה טפה ראשונה כדין משקה וחזרה הטפה וטמאה את הגת דמשקה מטמא כלי : ׀ ונתזה לגורא נתו רוק מסו של עם הארץ המדבר . ורוק יוצא מפי עם הארץ מטמא אדם וכלים מדרבנן . וכל סכן אוכלים ומשקים : ספיקו טהור . דאמרין שפת הבור קלטא הלגורא ומנעקה מלרדת לתוך היין . ומתניסין איירי בבור סיד שאינו מקבל טמאה . ובתוספתא אמרו דבבור של שמן טמא . לפי שהשמן מחליק שפת הבור (והלגורא) מחלקת ויורדת ליטה לשמן שבבור : ׀ הוולף את הבור . המוליא יין ושמן שבבור ומסני שאינו מוליאו כלו בבת אחת אלא מעט מעט קרו ליה זולף : ונמצא שרץ בראשונה שהכניס חבית בבור ומלאה . וכן שנית . וכן שלישית . ואחר כך נמצא שרץ בחבית שמלא ראשונה : כלן טמאות דמהראשונה נטמא כל מה שבבור . בין שהיה שרץ בבור בין שהיה בחבית : באחרונה היא טמאה וכלן טהרות . דממנה היה השרץ ולא מן הבור . ואפילו היה מן הבור שמה נפל בבור אחר שנתמלאו כל הראשונות : אימתי בזמן שהוא זולף . כשהוא מכניס החביות עלמן בסוף הבור וממלא אותן אחת אחת אבל היה זולף במחץ שהחביות עומדות חון לבור . והוא ממלא אותן על ידי המחץ והוא כלי חרס העשוי לקלאות בי יין : נמצא שרץ באחת מהן היא טמאה בלבד . דאימור בתוך החבית היה השרץ ולא בבור : אימתי בזמן שהיה בודק המחץ והחביות . שדקן שלא היה בהן שרץ קודם שנתן לתוכן שמן . אבל לא היה מכסה לא הבור ולא החביות כל שעה שהיה מביא המחץ וזה לזה . דאימור כהליכמו נפל השרץ בחבית . וכן מכסה ולא בודק נמי שמה היה בחבית קודם לכן . אבל היה בודק ומכסה . שדקן החביות . ובכל פעם שהיה מוליך המחץ מזה לזה היה מכסה בין בור בין חבית . מה נפסד שרץ זה גבור היה מחלתו בין שנתמלא בחבית . בין שנתמלא בבור . בין שנתמלא במחץ :

ה אם יש לו חותם טהור . שאף על פי שהגרגר נטמא שהרי הוכשר הואיל ולגת בזמן מ"מ אין אוכל מטמא כלי ואפילו אם ע"י דריכה יצא ממנו משק אין אותו משק מטמא הכלי כיון שאין שיעור באוכל לטמא המשק כדפי' הר"ב לקמן גבי כביצה חכוון : טהור והוא שלא נגע במשקה . הראב"ד ס"ט מהט"א [הלכה ד'] ואע"פ ששטעו הוא כ"ל שהכריחו לכתוב כן . מדבסו' מתנה במקו' המופנה : במקום המופנה פירש הר"ב מקום פנוי כו' לא יין ולא ענבים . דענבים נמי היו מתמאים כביצה : ׀ ספקו טהור . כהר"ב ובתוספתא אומרו דבור של שמן . טמא ברשות יחידי . הרמב"ם סוף פרק י"ח מהא"ה [הלכה י"ז] : ׀ נמצא שרץ בראשונה כולן טמאות ארץ לי עיון דהא סתמ' קתני ובי לא בדק ולא כסה אימא לאחר שמולאה נפל זה והא (ג"ל והראשונה) בלבד יהיה טמאה .

א"ח ט"ס
ב"ס פ"ט ב"ד
ג' ח"י פ"ט
ה"ה אבות
ה"ה אבות
ד' ח"י פ"ב
ה"ה אבות
ט"ה אבות
ט"ה אבות

ח העגולים לזוגים • עגול כמין רחיים גדולה היו משימין על
 הזגין לאחר שדרכו העגבים כרגל כדי שיתמזו ויצא כל היין
 הנשאר בהן • ומתוך כדורוגדלו של עגול זה צריכים בני
 אדם הרבה להעלותו על הציבור של הזגין העשוי כמין תפוח
 ולהורידו • לכך נחשב ר"ה לטה'
 ספק טומא' • משו' רב' • מזויין
 שס' כרס שלפני בוצרים רה"י •
 שיראין בני אדם ליכנס שם מפני
 שנתי' עליו כנגד' אחר הבוצרי'
 רה"ר שישרשו' לכל אדם ליכנ'
 כלי בית הכד של גת' כלומר ושל
 גת דבית הכד לשמן וגת ליון •
 והעקל' עשוי כמין קופ' מסורג'
 כעין רשת' ואחר שסמטו הזית'
 נותני' הגפת בלחותו עקל ומניח'
 עליו דבר מכבי' להוציא הכשא' •

ח בין העגולים לזוגין • רשות הרבי' • כרם
 שלפני הבוצרים • רשות היחיד ושל אחר
 הבוצרים • רשות הרבים • אימתי בזמן
 שהרבים נכנסים בו ויוצאים בו • כלי בית
 הבר ושל גת • והעקל בזמן שהן של עץ •
 כנגבין והן טהורין בזמן שהן של גמי מיישנן
 כל י"ב חדש או חולטין בחמים • ר' יוסי אומר
 'אם נתנן' (גמרא לשנולת) בשבולת הגהר דיו •

נשלמה מסכת טהרות

ח בזמן שהרבים נכנסים בו ויוצאים בו • בזמן שהרבים
 נכנסים ברוחו ויוצאים ברוח סכנגדה • הרמב"ם
 ס"ד מהא"ה [הלכה ז'] : ושל גת • והר"ב העתיק של
 גת • וכן הר"ש • וכך הוא במשנה שנגמרא דטוס יסן •
 והעקל פי' הר"ב שלח' סכמטו
 הזיתים נותני' הגפת
 כו' שחותו הפסולות נקרא גפתי'
 כדפירש הר"ב ברפ"ג דשבת :
 כנגבין במים ואפר כדפי' הר"ב
 בשלהי מסכת ע"ז וכ"פ
 הר"ש : בשבולת הגהר • פי'
 הר"ב מקו' שהיה רודפין מלשון
 ושנולת טמאתי מהלכ' ס"ט ג'
 לפי שדרך הספימות ללכת (סס)
 נקרא שבו' מלשון שביל ושבילי
 מסכת ע"ז אמרינן דמניחן סס
 עונה • או יום או לילה • גבי מעיין שמימיו רודפין • הר"ש :

סליק מסכת טהרות

סליק מסכת טהרות

כשהשרים השומאות החמורות והיאך תעלה וטהרה מהם • ודבר על טומאות קלות • הביא אחר כך דיני טהרה • וסידה אחר
 טהרות • מקואות : הרב רבינו משה בר רבי מיימון :

מסכת מקואות

פרק א שיש מעלות במקואות • מקומות של כנוס מים
 יש בהן שש מעלות כל אחת מהן גדול'
 מחברתה • מי גבים הפירה שנקרקע המכונסין בה מ' שאינן
 שאינן והן פחות מארבעים סאה שהוא שיעור מקוה • גבים
 ל מים מגבא' (ישע"ל) שמה
 ט' או שמה טהור טמא אם שמה
 מאוקן המים טמא תחלה ואח"כ
 שמה מכן הטהור נטמא הטהור •
 לפי שנפלה טפה מפיו של טמא
 למוך הגבא' • ושמה שמה אותה
 הטהור ונטמא דהשמה משקין
 טמא' פוסל את התרומה והוא
 מ"ה דבר שגזרו בו ביו' כדלית'
 פ"ק דשבת ואע"ג דלינו פוסל
 את התרומה א"כ שמה רביעי' תכל מקו' כשצאה הטפה הטמא'
 בפיו טמאה כל המשקין שפסיו' ואות' טפה לא סלקא לה השקה
 בגבא' דמיירי כשאין בו ארבעים סאה • כדקתני בסיפא וע"י
 נגיעת הטמא חין מי הגבא' מטמא' עד שיהלשו • והכי איתא
 בתוספתא : מילא בכלי טהור • מן המים שצגבא' לאחר ששמה
 בו הטמא' דחיישין לאותה טפה כדפרישית • נטמא הכלי
 שהכלים מיטמאין כנגיעת המשקין טמאים : אם הדיח את הככר
 טמא ואם לאו טהור • מפני שאין מי גבא'ין עלולים לקבל טומא'
 עד שיתלשו •

מסכת מקואות

פרק א שיש מעלות במקואות זולמעל'
 מזו יוזו למעל' מזו מ' מי גבאים
 שתה טמא ושתה טהור • טמא ושתה טמא
 ומילא בכלי טהור • טמא ושתה טמא ונפל
 כבר של תרומה • אם הדיח טמא • ואם לא
 ב מלא
 הדיח טהור :

מסכת מקואות

פרק א מי גבאים • פי' הר"ב מים שאינן שאובין • וכ"כ
 הרמב"ם בפירושו ובחבורו פט"ו מהט"א כתב
 אף שאובין • ומשנה ד' למד כן כמ"ש שם בס"ד • ומ"ש וכן
 פחות ממ' סאה כו' עיין מ"ש עוד בסוף המשנה • ומ"ש הר"ב
 גבים לשון מים מגב' • וכ"כ הר"ש
 ויפה פירשו דלא כמ"ש (בספ"ו)
 דפריה : ושתה טהור טמא • פי'
 הר"ב לפי שנפלה טפה מפיו של
 טמא' • בספר האגודה כתוב טפה
 רוק אבל לשון הראב"ד שם חזרו
 המים שנגעו בפיו כו' • וכן נה'
 מלשון הר"ב והר"ש במשנה ו'
 ומה שכת' הר"ב ואף ע"ג דלינו
 פוסל את התרומה א"כ שמה
 רביעית כדתנן במשנה ה' פ"ד דמעיל' • ומ"ש הר"ב טמאה כל
 המשקין שפסיו וסתם שתי' היא רביעי' ומ"ש הר"ב וע"י נגיעה
 הטמא כו' כלומר דלא תקש' דחיסק לי דטמא עצמו נגעו במים
 שצגב' כששמה • וכן נזי' הטפה עצמה שנפלה בגבא' • ומ"ש
 הר"ב והכי איתא בתוספתא • וכ"כ הר"ש • דאע"ג דממתי' ד'
 איכא למשמע הכי • מכל מקום בתום' • מסורס אמרו חין מי
 הגבא' מיטמאין כו' : ובמילא בכלי טהור טמא • פי' הר"ב
 לאחר כו' דחיישין לאותה טפה כדפרישית • נטמא הכלי כו'
 כלומר מהטפה עצמה נטמא • דלמשקין חין שיעור לטמא •
 כמו שכתבתי כבר במשנה א' דפ"ב דטהרות [ד' חזר] • ואין
 צורך למה שכתב הר"ש דחיישין לאותה טפה כדפרישית ונטמאו כל המים
 שכלי עצמה נטמא ע"כ • ועיין עוד מזה לקמן :

אם הדיח טמא ואם לאו הדיח טהור • כתב הר"ב ואפילו כשהגביה הככר לא הושתמו מים שבו לקבל טומאה מי הטפה שכתבטל'
 טפה במים הטהורים וכו' אבל כשהדיח הושתמו והוכשרו מים

א פס ב' י
 ב פס ב' י
 ג פס ב' י
 ד פס ב' י
 ה פס ב' י
 ו פס ב' י
 ז פס ב' י
 ח פס ב' י
 ט פס ב' י
 י פס ב' י
 יא פס ב' י
 יב פס ב' י
 יג פס ב' י
 יד פס ב' י
 יו פס ב' י
 יז פס ב' י
 יח פס ב' י
 יט פס ב' י
 כ פס ב' י
 כא פס ב' י
 כב פס ב' י
 כג פס ב' י
 כד פס ב' י
 כה פס ב' י
 כו פס ב' י
 כז פס ב' י
 כח פס ב' י
 כט פס ב' י
 לו פס ב' י
 לז פס ב' י
 לח פס ב' י
 לט פס ב' י
 לו פס ב' י
 לז פס ב' י
 לח פס ב' י
 לט פס ב' י

מים שבידיו כו' וכ"כ הר"ם . ונראה דבריהם כדברי הראב"ד
 ברפ"ו מה"א שפרש שמתבט' ה' במים שמתחבר א"כ
 חזבו בתלום לפיכך אם הדיח בהן ידו או הככר שגבל' הרי
 הם הונסו לטומאה . כלומר נחשבו כחלום ולטמא משת' הטמא
 וטמאו את הככר שהרי האמורי

א ב ג ד ה ו ז ח ט י
 יא יב יג יד יה יז יח יט
 ככ כג כד כה כו כז כח כט
 לו לז לט

עצמן חזר להיות כחלום ולקבל
 טומאה . שהרי נחשבו לחלום .
 ולפי' נעורו הטמא לטמא את
 הככר ואם לא הדיח טהור שהרי
 (משבטלו) ברוב לא נחשבו ע"כ
 וכלום שאע"פ שחז' להו' תלוסין
 כשהן על הככר מ"מ הואיל וכי'
 נתבטל' הטמא במחזורי הרי היא
 עומדת בביטולה עד שיתחשבו
 המים . וכשלא הדיח לא נתחשבו
 והטפה בביטולה . ומה שאין כן
 בשתייה ובמילוי כלי' דשטיטא
 שמתחשבין . ומ"מ קשיא לי
 דמדרביה' משמע שריך שיקבלו
 המים טומא' מהטפה כדי שיחזרו
 ויטמאו לככר . דחוסק לי משום
 טפה עצמ' הואיל וניער' מביטול'
 וכדפי' לעיל שאין למסקי' שיעור
 לטמא . וזה נשון מהר"ם אם
 הדיח טמא אם הדיח ידיו במים

דגלי בדעתיה דניחא ליה במים שעלו . או לא בטלה הטפה
 הטמאה במים שהורים שעל ידיו . וטמאתן וטמאה נמי
 הככר . ואם לא הדיח' דלא ניחא ליה במים שעלו . בטלה
 טפה הטמאה ברוב עכ"ל . ודע שהראב"ד (סס) התנה
 לומר דהא דאין מי גבא מקבלים טומאה עד שיתלשו . שהוא
 דוקא שיש בהן רביעית כדי להטביל בהן מחטין ונזורות .
 ג רש"א בין כו' כתב הר"ב שטפת מים טמאים וכו' הוא בפי'
 הרמב"ם בשם התוספתא . ומ"מ שם לסוף שטפת
 כו' גנא"י נחמק לסוף . וכן ראינו בתוספתא דליחא . וקשיא לי
 תיבת טמא' שהל"ל טמאה . וגם ק"ל הלשון דאח"כ שכתב לסוף
 כשנפלו . וכוה"ל שג"ל כשנשטפו : ד אחד מי גבאים כו' כתב
 הר"ב אחד מי בורות מי שיחין כולהו שוין כו' וכ"כ הר"ם . וכן
 ללשון הרמב"ם שכתב בדבור ומקואות כו' כל השוין ככהן
 בכלל . וכן נראה מלשון מהר"ם שכתב בדבור בשע' הגשמי'
 מי תמליט ששטפו : כעצ' הר"ב ואם שפה מהן אדם טמא .
 וכו' אין הטפה הטמאה מתבטלת בהן בהני גווי דתנין לעיל
 שאם שפה טהור או מלא בכלי טהור או נפל ככר והדיחו וכו' :
 ומקואות שאין בהם ארבעים סאה זוככלל כל (מים שוקעי'
 ונחוס בחרץ) שלא היה לו (עיקר) ימשיכה ולא
 יהיה בו ארבעים סאה ויהיה (נח בחרץ) ואפילו היו שאובים .
 והורה על זה אמרו מי בורות . כי משפט הכל א' הרמב"ם :
 בשעת הגשמים הכל טהור . משום דמים שכיחי על פני
 כל החרץ . לא חיישי' שמה אדם טמא שפה מהן . מהר"ם :
 הכשרין

ב מלא בכלי טמא ושתה טהור . טמא מלא
 בכלי טמא ומלא בכלי טהור . טמא . מלא
 בכלי טמא ונפל ככר של תרומה . אם הדיח
 טמא . ואם לא הדיח . טהור . ג' נפלו מים
 טמאים ושתה טהור . טמא נפלו מים טמאי'
 ומלא בכלי טהור . טמא . נפלו מים טמאים
 ונפל ככר של תרומה . אם הדיח . טמא . ואם
 לא הדיח טהור רש"א בין שהדיח בין שלא
 הדיח טמא : ד' נפל לתוכן מת או שהלך
 בהן הטמא ושתה טהור . טהור . אחד מי גבאי'
 מי בורות מי שיחיים מי מערות מי המציות
 שפסקו . ומקואות שאין בהם ארבעי' סאה .
 בשעת הגשמים הכל טהור . פסקו הגשמי'
 הקרובים לעיר ולדרך . טמאים והרחוקים
 טהורין עד שיהלכו רוב בני אר' : ד' מאומתי
 טהרתן בש"א משירבו וישטפו ויבד' ארבו
 אע"פ שלא שטפו . רבי

הילכך אם לא הדיח טהור ואפי' כשהגביה הככר . לא הונסו
 מים שבו לקבל טומאה מן הטפה . שנתבטלה הטפה דמי' הטהורי'
 אבל כשהדיח הונסו והוכשרו מים שבידיו לקבל טומאה מן
 הטפה ולא נתבטלה בהן אלא אדרבה נטמאו וטמאו את הככר :

ב מלא בכלי טמא לטמא משמע
 כשהטמא באה למים מתמי' אדם
 טמא והכא משמעין כשהטמא
 באה מחמת כלי' ג' נפלו מים
 טמאי' הכא משמע' שמי גבאי'
 הללו מקבלין טומאה ע"י . משקין
 טמאין שנפלו בהן . : רש"א בין
 שהדיח בין שלא הדיח . אכלהו
 קאי רש"א בין אטומא שבה מחמ'
 אד' בין מחמת כלי' בין מחמת משקין
 בכלהו ס' ל' בין הדיו' בין של הדיו'
 טמא' הכא משמע דרש"א שפי' אומ'
 שטפת המים טמאים שנפלו מפי
 הטמ' או מן הכלי' או מן המשקין
 טמאים . ל' לכסף כשנפלו על
 המים נשטפו . הטפה היא על
 הככ' וטמא חזין הלכה כרש"א :
 ד' או שהלך בהן הטמא ושתה טהור'
 טהור שאין מי גבאים עלולים
 לקבל טומא' עד שיתלשו כדאמרן
 לעיל : אחד מי גבאים מי בורות

מי שיחין . כולהו שוין לכל הדיוט' דתנין במתני' עד המעלה
 השנית : בורות הן עשוין עגולין . שיחין ארוכין וקצרי' מערות
 מרובעות מכוסו' בקרוין אלא ש' לכן פה : מי תמליט שפסקו
 בשמים היורדי' על ההרים ומתמלין המי' ומבטעין מן ההרים
 לאחר שפסקו הגשמים ופסקו ההרים מזהילתן אותן המים
 הנשארים הן כמי גבאים . ואם שפה מהן אדם טמא . או מלא
 בכלי טמא . או נפלו בהן משקין טמאין . אין הטפה הטמאה
 מתבטלת בהן . אבל כל זמן שלא פסקו ההרים מזהילתן . אע"פי
 שפסקו הגשמים אין נחשבין כמי גבאים . ומי' הגשמי' הכוללן
 אחר כך מן ההרים . מתבטלים הטפה הטמאה . אע"פי שהמים
 הראשונים לא בטלו . והכי תנן בפרק שני דמשכירין [משנה]
 ב' מי שפיכות שירדו עליהם מי גשמיים אם רוב מן הטהור
 טהור אימתי בזמן שקדמו מי שפיכות אבל קדמו מי גשמיים
 אפילו כל שהוא מי שפיכות טמא : הקרובי' לעיר ולדרך
 טמאים . דחיישינן שמה שפה טמא או מלא בכלי טמא : עד
 שיהלכו רוב בני אדם . השירות ההולכות בדרך רחוקה
 דאז טמאים . שמה שפה מהן אדם טמא או מלא בכלי טמא :
 ד' מאומתי טהרתן . של קרובים ורחוקין : משירבו וישטפו .
 משירדו גשמים וירבו מי הגשמיים על המים שהיו בהם ככר
 קודם ששפה (מהט) הטמא או שמלא מהם בכלי טמא . וגם
 שהיו שוטפין ויעברו על שפת הגבא' וילאו לחון . ושעור
 השטיפה כל שהוא : רבו' לא כב"ש דבעו תרובייהו שירבו
 וישטפו . אלא כיון שרבו מי גשמיים שבו א"כ על המים שהיו
 בהן

על פני המים. לאחר שהיו בו הרבה מים כשרים: וחכמים אומרים: והלכה כחכמים. ה' של לוג לוג. לוג א' בכל גומא: עד שלא הביעו לגומא שלישיה. כשר. דהוה ליה כמקוה שלם שנסלו לתוכו ג' לוגין מים שאובין. דלא ככלוהו. וה"ל הואיל

והיו במקוה ארבעים סאה קוד' שהגיעו המי' לגומא שלישיה לא נפסל המקוה: כמקו' סמוך למקו'. כמקוה כשר הסמוך לשא' שזה שומ' ככשרוהו וזה עומ' כפסולתו וה"ל המים שנגומות כעומדים בפני עמנן חשיבו ולא כמעורבין ואין הלכה כר"ס. ו. המס': כפס' המסלק שמשלק את היטט לנד אחד. ולא שחלש את היטט מן המים לא בתוך המים סלקן לנד א' שאם חלשו מן המי' נהש' כשאו' ואם משו ממנו ג' לוגין פוס' את המקוה ודוקא כשאין במקוה מ' סאה הוא דג' לוגין מים שאובין פוסלין את המקוה. אבל אם היו בו ארבע' סאה איזכיל מי' שאובי' שבעול פוסלין אותו: ור"ס מ' כש' משום דאין מתכוין לשאיבה אלא לסלק את היטט למקום א' ואין

ושלשה לוגין על פני המים. וחכ"א בין בתחלה בין בסוף שעורו ג' לוגין: ה' מקוה שיש בו ג' גומות של מים שאובין של לוג לוג אם ידוע שנפל לתוכו ארבעים סאה מים כשרי' עד שלא הגיעו לגומ' השלישי' יבשר ואם לאו פסול. ור"ש מבשיר. מפני שהוא במקוה סמוך למקוה: ה' המסנק את דמי' לצדדיו ומשבו ממנו שלשה לוגין. כשריהיה תולשו' שבו ממנו שלש' לוגין פסול: ור"ש מבשיר (גמ' ל"ג) מפני שלא נתכוין לשאוב: ה' המניח קנקני' בראש הגג לגבין ונתכלאו מים: רבי אליעזר או' אם עונת גשמים הוא. (גמ' או') אם יש בו כמעט מים כבור יבשר: ואם לאו לא יבשר. רבי יהושע או' בין כך ובין כך יבשר.

הנכה כר"ס: ז' לנגבן תרגום והנה חרבויה: נגובו. ודוקא לנגבן שלא נתכוין לקבל המים. לכך לא נעשו שאובין דכתיב אך מעיין ובור. מה מעיין שאין בו תפיסת ידי אדם. אף בור שאין בו תפיסת ידי אדם: אם עונת גשמים הוא. שנתקשרו שמים בעבים וירדו גשמים: אם יש בו כמעט מים כבור גרסינן. ולא גרסינן או': יבשר. הקנקנים ויפלו המים שבתוכן לבור. דהמשכה הוא כיון שמתוך כלים שבורי' נופלים לבור: ואם לאו. שאינה עונת גשמים. אי נמי שאין מים כבור. לא יבשר. דאם אינה עונת גשמים הרי לא יכול לעשות מקוה מן המים שבקנקנים בלבד. דס' ל' לר' אליעזר שאיבה שהמשיכה כולה או רובה פסולה. אבל כשהיא עונת גשמים יבשר להמשיך אלו המים ויתחלל רוב המקוה בני גשמים. וכשאין בו מים כלל לא יבשר. אעפ"י שהיא עונת גשמים. שמה יפלו מן המים לבור רביעית קודם שבורה ור"א לעמיה דאמר לעיל רביעית מים. פוסלים את המקוה לכשתגה: רבי יהושע אומר בין כך ובין כך יבשר. דקסבר ג' לוגין פוסלין את המקוה. בין בתחלה

ושלשה לוגין. טעמא כדכתיב במשנה ג' סרק קמח דעדיות [ד"ה וחכמים]: ה' אם ידוע שנפל בו' כשר. הא ספק פסול. מדלא קמחי אס' ידוע שלא נפלו בו' פסול ואס' לאו כשר. מכאן ראיה לסברת האומרים דכולו שאוב פסול

מדאורייתא ומש"ה קודם שנעש' רוב מקוה כהכשר כסלינן מס' כ"כ הרא"ש ולייטב לדעת הר"ב ודעמיה הסבורים דמדאורייתא אפי' כולו שאוב כשר. ג"ל לתנא מהדר למהני כשרו' בריש' ואי הוה קמחי אס' ידוע שלא נפלו בו' הוה כהכשר אכס"ו. גס הוה מארי' למחני שלא נפלו וגם דברי ר"ס דמכש' קיימי טפי אכס' או' דסמוך ליהיך כ"ל לייט' לס' דר' בסוברי' דאפי' כולו שאוב כשר מדאוריית' ואני תמה על הכ"מ שצ"ה מס' מ' הלכ' ד') הענין דברי הרא"ש למידקטי על הרמב"ם שהעתי' ל משנתיו והרי הרא"ש כשכתב כן לא כתב אלא להחזיק סברה הסבורה דכולו שאוב כסול מדאורייתא. והרמב"ם אין סברתו כן. אלא

דמדאורייתא הכל כשר יהימסנק כו' פ"ה ר"ב כמו רמסל' מל' סנקא אותן בלדי המוצה נרס' דתמיד' הר"ס: בסול כתב הר"ב ודוקא כשאין במקוה ארבעים סאה בו' אבל אם היה בו ארבעים סאה אין כל מים שאובי' שבעולם פוסלים אותו. אפי' לדסריו דכולו שאוב פסול מן התורה. אפי' סברה כו' דהא כהשקפה נעשו זרועין ליעהר בטומאתן (כדתן במשנה ו' דסר' בתרא) וה"ה להטביל בהן. הר"ס. ועיין מ"ש במשנה ח' פ"ו (ד"ה תביל): ז' לנגבן פי' הר"ב שלא נתכוין לקבל המים כו' עיין בר"ס דלקמן: יבשר דסיפא דברייתא דאך מעיין כו' שכתב הר"ב לעיל. מסיימה הכי. אימה מעיין שאין בו תפיסת ידי אדם. אף מקוה שאין בו תפיסת ידי אדם. יבשר המניח כלים בראש הגג לנגבן ונתחללו. ת"ל בור. הנה שב המקוה שיהיה מותר בו שחוף אדם מלד'. ואסור עליו מלד' הרמב"ם. וכלומר לר"א כדאית ליה. ולר"י כדאית ליה. וכ"כ כ"י בשם הרא"ש ודלא כבעל קרבן אהרן שפי' דברייתא זו איב' דר"י הוא דוקא: ואם לאו לא יבשר. כתב הר"ב שמה יפלו מן המים לבור רביעית קודם שבורה להפיל הקנקנים על גדיהן ובכך יבשרו ואספס' שפי' כך קודם

שיב' י' וסול רביעית. מהן לבור. וז"ל מהר"ם ואם לאו לא יבשר. אם אין מים כבור אע"פ שהיא עונת גשמים פסולה דמיד כשיב' בקנקנין לשבר אותם. שמה יהיו נתוין למעלה תעט מים מהקנקן רביעית קודם שיבשרו ואח"כ לא יועיל להקוות עליו לר"א דס"ל רביעית בתחלה פוסל את המקוה. ואפי' אם אח"כ ירדו גשמים לא יבשר. אבל השתא דאיכא תרוייהו עונת גשמים ויש מים כבור כיון שיש מעט מים כבור לא פסלה ביה רביעית מים שאובין אלא ג' לוגין על פני המים. כדאמר לעיל. ולא חיישינן שמה יהיו יהא רובו מי גשמים ומיעוטו מהמשכה וכשרה. אע"ג דכשהמשיך למוכו קוה' שירדו גשמים היה רובו בהמשכה כיון דכשהשלים שיצור מקוה בסוף היה מעוטו בהמשכה. כשר. פ"ל: ר"א בין כך ובין כך יבשר. כתב הר"ב דקסבר שאיבה שהמשיכה כולה טעמה. וכ"כ הרמב"ם.

א מתי' ט"ז פ"ד
ה' א' ט"ז פ"ד
ס' ט"ז פ"ד
ב ט"ז פ"ד
ג ט"ז פ"ד
ד ט"ז פ"ד
ה ט"ז פ"ד
ו ט"ז פ"ד
ז ט"ז פ"ד
ח ט"ז פ"ד
ט ט"ז פ"ד
י ט"ז פ"ד
יא ט"ז פ"ד
יב ט"ז פ"ד
יג ט"ז פ"ד
יד ט"ז פ"ד
יז ט"ז פ"ד
יח ט"ז פ"ד
יט ט"ז פ"ד
כ ט"ז פ"ד
כא ט"ז פ"ד
כב ט"ז פ"ד
כג ט"ז פ"ד
כד ט"ז פ"ד
כה ט"ז פ"ד
כו ט"ז פ"ד
כז ט"ז פ"ד
כח ט"ז פ"ד
כט ט"ז פ"ד
ל ט"ז פ"ד
לא ט"ז פ"ד
לב ט"ז פ"ד
לג ט"ז פ"ד
לד ט"ז פ"ד
לה ט"ז פ"ד
לו ט"ז פ"ד
לז ט"ז פ"ד
לח ט"ז פ"ד
לט ט"ז פ"ד
מ ט"ז פ"ד
מא ט"ז פ"ד
מב ט"ז פ"ד
מג ט"ז פ"ד
מד ט"ז פ"ד
מה ט"ז פ"ד
מו ט"ז פ"ד
מז ט"ז פ"ד
מח ט"ז פ"ד
מט ט"ז פ"ד
נ ט"ז פ"ד
נא ט"ז פ"ד
נב ט"ז פ"ד
נג ט"ז פ"ד
נד ט"ז פ"ד
נה ט"ז פ"ד
נו ט"ז פ"ד
נז ט"ז פ"ד
נח ט"ז פ"ד
נט ט"ז פ"ד
ס ט"ז פ"ד
סא ט"ז פ"ד
סב ט"ז פ"ד
סג ט"ז פ"ד
סד ט"ז פ"ד
סה ט"ז פ"ד
סז ט"ז פ"ד
סח ט"ז פ"ד
סט ט"ז פ"ד
ע ט"ז פ"ד
עא ט"ז פ"ד
עב ט"ז פ"ד
עג ט"ז פ"ד
עד ט"ז פ"ד
עה ט"ז פ"ד
עו ט"ז פ"ד
עז ט"ז פ"ד
עח ט"ז פ"ד
עט ט"ז פ"ד
פ ט"ז פ"ד
פא ט"ז פ"ד
פב ט"ז פ"ד
פג ט"ז פ"ד
פד ט"ז פ"ד
פה ט"ז פ"ד
פו ט"ז פ"ד
פז ט"ז פ"ד
פח ט"ז פ"ד
פט ט"ז פ"ד
צ ט"ז פ"ד
צא ט"ז פ"ד
צב ט"ז פ"ד
צג ט"ז פ"ד
צד ט"ז פ"ד
צה ט"ז פ"ד
צו ט"ז פ"ד
צז ט"ז פ"ד
צח ט"ז פ"ד
צט ט"ז פ"ד
ק ט"ז פ"ד
קא ט"ז פ"ד
קב ט"ז פ"ד
קג ט"ז פ"ד
קד ט"ז פ"ד
קה ט"ז פ"ד
קו ט"ז פ"ד
קז ט"ז פ"ד
קח ט"ז פ"ד
קט ט"ז פ"ד
קכ ט"ז פ"ד
קכא ט"ז פ"ד
קכב ט"ז פ"ד
קכג ט"ז פ"ד
קכד ט"ז פ"ד
קכה ט"ז פ"ד
קכו ט"ז פ"ד
קכז ט"ז פ"ד
קכח ט"ז פ"ד
קכט ט"ז פ"ד
קל ט"ז פ"ד
קלא ט"ז פ"ד
קלב ט"ז פ"ד
קלג ט"ז פ"ד
קלד ט"ז פ"ד
קלה ט"ז פ"ד
קלו ט"ז פ"ד
קלז ט"ז פ"ד
קלח ט"ז פ"ד
קלט ט"ז פ"ד
קמ ט"ז פ"ד
קמא ט"ז פ"ד
קמב ט"ז פ"ד
קמג ט"ז פ"ד
קמד ט"ז פ"ד
קמה ט"ז פ"ד
קמו ט"ז פ"ד
קמז ט"ז פ"ד
קמח ט"ז פ"ד
קמט ט"ז פ"ד
קנ ט"ז פ"ד
קנא ט"ז פ"ד
קנב ט"ז פ"ד
קנג ט"ז פ"ד
קנד ט"ז פ"ד
קנה ט"ז פ"ד
קנו ט"ז פ"ד
קנז ט"ז פ"ד
קנח ט"ז פ"ד
קנט ט"ז פ"ד
קס ט"ז פ"ד
קסא ט"ז פ"ד
קסב ט"ז פ"ד
קסג ט"ז פ"ד
קסד ט"ז פ"ד
קסה ט"ז פ"ד
קסו ט"ז פ"ד
קסז ט"ז פ"ד
קסח ט"ז פ"ד
קסט ט"ז פ"ד
קע ט"ז פ"ד
קעא ט"ז פ"ד
קעב ט"ז פ"ד
קעג ט"ז פ"ד
קעד ט"ז פ"ד
קעה ט"ז פ"ד
קעו ט"ז פ"ד
קעז ט"ז פ"ד
קעח ט"ז פ"ד
קעט ט"ז פ"ד
קפ ט"ז פ"ד
קפא ט"ז פ"ד
קפב ט"ז פ"ד
קפג ט"ז פ"ד
קפד ט"ז פ"ד
קפה ט"ז פ"ד
קפו ט"ז פ"ד
קפז ט"ז פ"ד
קפח ט"ז פ"ד
קפט ט"ז פ"ד
קצ ט"ז פ"ד
קצא ט"ז פ"ד
קצב ט"ז פ"ד
קצג ט"ז פ"ד
קצד ט"ז פ"ד
קצה ט"ז פ"ד
קצו ט"ז פ"ד
קצז ט"ז פ"ד
קצח ט"ז פ"ד
קצט ט"ז פ"ד
קצכ ט"ז פ"ד
קצכא ט"ז פ"ד
קצכב ט"ז פ"ד
קצכג ט"ז פ"ד
קצכד ט"ז פ"ד
קצכה ט"ז פ"ד
קצכו ט"ז פ"ד
קצכז ט"ז פ"ד
קצכח ט"ז פ"ד
קצכט ט"ז פ"ד
קצל ט"ז פ"ד
קצלא ט"ז פ"ד
קצלב ט"ז פ"ד
קצלג ט"ז פ"ד
קצלד ט"ז פ"ד
קצלה ט"ז פ"ד
קצלו ט"ז פ"ד
קצלז ט"ז פ"ד
קצלח ט"ז פ"ד
קצלט ט"ז פ"ד
קצמ ט"ז פ"ד
קצמא ט"ז פ"ד
קצמב ט"ז פ"ד
קצמג ט"ז פ"ד
קצמד ט"ז פ"ד
קצמה ט"ז פ"ד
קצמו ט"ז פ"ד
קצמז ט"ז פ"ד
קצמח ט"ז פ"ד
קצמט ט"ז פ"ד
קצנ ט"ז פ"ד
קצנא ט"ז פ"ד
קצנב ט"ז פ"ד
קצנג ט"ז פ"ד
קצנד ט"ז פ"ד
קצנה ט"ז פ"ד
קצנו ט"ז פ"ד
קצנז ט"ז פ"ד
קצנח ט"ז פ"ד
קצנט ט"ז פ"ד
קצס ט"ז פ"ד
קצסא ט"ז פ"ד
קצסב ט"ז פ"ד
קצסג ט"ז פ"ד
קצסד ט"ז פ"ד
קצסה ט"ז פ"ד
קצסו ט"ז פ"ד
קצסז ט"ז פ"ד
קצסח ט"ז פ"ד
קצסט ט"ז פ"ד
קצע ט"ז פ"ד
קצעא ט"ז פ"ד
קצעב ט"ז פ"ד
קצעג ט"ז פ"ד
קצעד ט"ז פ"ד
קצעה ט"ז פ"ד
קצעו ט"ז פ"ד
קצעז ט"ז פ"ד
קצעח ט"ז פ"ד
קצעט ט"ז פ"ד
קצפ ט"ז פ"ד
קצפא ט"ז פ"ד
קצפב ט"ז פ"ד
קצפג ט"ז פ"ד
קצפד ט"ז פ"ד
קצפה ט"ז פ"ד
קצפו ט"ז פ"ד
קצפז ט"ז פ"ד
קצפח ט"ז פ"ד
קצפט ט"ז פ"ד
קצצ ט"ז פ"ד
קצצא ט"ז פ"ד
קצצב ט"ז פ"ד
קצצג ט"ז פ"ד
קצצד ט"ז פ"ד
קצצה ט"ז פ"ד
קצצו ט"ז פ"ד
קצצז ט"ז פ"ד
קצצח ט"ז פ"ד
קצצט ט"ז פ"ד
קצצכ ט"ז פ"ד
קצצכא ט"ז פ"ד
קצצכב ט"ז פ"ד
קצצכג ט"ז פ"ד
קצצכד ט"ז פ"ד
קצצכה ט"ז פ"ד
קצצכו ט"ז פ"ד
קצצכז ט"ז פ"ד
קצצכח ט"ז פ"ד
קצצכט ט"ז פ"ד
קצצל ט"ז פ"ד
קצצלא ט"ז פ"ד
קצצלב ט"ז פ"ד
קצצלג ט"ז פ"ד
קצצלד ט"ז פ"ד
קצצלה ט"ז פ"ד
קצצלו ט"ז פ"ד
קצצלז ט"ז פ"ד
קצצלח ט"ז פ"ד
קצצלט ט"ז פ"ד
קצצמ ט"ז פ"ד
קצצמא ט"ז פ"ד
קצצמב ט"ז פ"ד
קצצמג ט"ז פ"ד
קצצמד ט"ז פ"ד
קצצמה ט"ז פ"ד
קצצמו ט"ז פ"ד
קצצמז ט"ז פ"ד
קצצמח ט"ז פ"ד
קצצמט ט"ז פ"ד
קצצנ ט"ז פ"ד
קצצנא ט"ז פ"ד
קצצנב ט"ז פ"ד
קצצנג ט"ז פ"ד
קצצנד ט"ז פ"ד
קצצנה ט"ז פ"ד
קצצנו ט"ז פ"ד
קצצנז ט"ז פ"ד
קצצנח ט"ז פ"ד
קצצנט ט"ז פ"ד
קצצס ט"ז פ"ד
קצצסא ט"ז פ"ד
קצצסב ט"ז פ"ד
קצצסג ט"ז פ"ד
קצצסד ט"ז פ"ד
קצצסה ט"ז פ"ד
קצצסו ט"ז פ"ד
קצצסז ט"ז פ"ד
קצצסח ט"ז פ"ד
קצצסט ט"ז פ"ד
קצצע ט"ז פ"ד
קצצעא ט"ז פ"ד
קצצעב ט"ז פ"ד
קצצעג ט"ז פ"ד
קצצעד ט"ז פ"ד
קצצעה ט"ז פ"ד
קצצעו ט"ז פ"ד
קצצעז ט"ז פ"ד
קצצעח ט"ז פ"ד
קצצעט ט"ז פ"ד
קצצפ ט"ז פ"ד
קצצפא ט"ז פ"ד
קצצפב ט"ז פ"ד
קצצפג ט"ז פ"ד
קצצפד ט"ז פ"ד
קצצפה ט"ז פ"ד
קצצפו ט"ז פ"ד
קצצפז ט"ז פ"ד
קצצפח ט"ז פ"ד
קצצפט ט"ז פ"ד
קצצצ ט"ז פ"ד
קצצצא ט"ז פ"ד
קצצצב ט"ז פ"ד
קצצצג ט"ז פ"ד
קצצצד ט"ז פ"ד
קצצצה ט"ז פ"ד
קצצצו ט"ז פ"ד
קצצצז ט"ז פ"ד
קצצצח ט"ז פ"ד
קצצצט ט"ז פ"ד
קצצצכ ט"ז פ"ד
קצצצכא ט"ז פ"ד
קצצצכב ט"ז פ"ד
קצצצכג ט"ז פ"ד
קצצצכד ט"ז פ"ד
קצצצכה ט"ז פ"ד
קצצצכו ט"ז פ"ד
קצצצכז ט"ז פ"ד
קצצצכח ט"ז פ"ד
קצצצכט ט"ז פ"ד
קצצצל ט"ז פ"ד
קצצצלא ט"ז פ"ד
קצצצלב ט"ז פ"ד
קצצצלג ט"ז פ"ד
קצצצלד ט"ז פ"ד
קצצצלה ט"ז פ"ד
קצצצלו ט"ז פ"ד
קצצצלז ט"ז פ"ד
קצצצלח ט"ז פ"ד
קצצצלט ט"ז פ"ד
קצצצמ ט"ז פ"ד
קצצצמא ט"ז פ"ד
קצצצמב ט"ז פ"ד
קצצצמג ט"ז פ"ד
קצצצמד ט"ז פ"ד
קצצצמה ט"ז פ"ד
קצצצמו ט"ז פ"ד
קצצצמז ט"ז פ"ד
קצצצמח ט"ז פ"ד
קצצצמט ט"ז פ"ד
קצצצנ ט"ז פ"ד
קצצצנא ט"ז פ"ד
קצצצנב ט"ז פ"ד
קצצצנג ט"ז פ"ד
קצצצנד ט"ז פ"ד
קצצצנה ט"ז פ"ד
קצצצנו ט"ז פ"ד
קצצצנז ט"ז פ"ד
קצצצנח ט"ז פ"ד
קצצצנט ט"ז פ"ד
קצצצס ט"ז פ"ד
קצצצסא ט"ז פ"ד
קצצצסב ט"ז פ"ד
קצצצסג ט"ז פ"ד
קצצצסד ט"ז פ"ד
קצצצסה ט"ז פ"ד
קצצצסו ט"ז פ"ד
קצצצסז ט"ז פ"ד
קצצצסח ט"ז פ"ד
קצצצסט ט"ז פ"ד
קצצצע ט"ז פ"ד
קצצצעא ט"ז פ"ד
קצצצעב ט"ז פ"ד
קצצצעג ט"ז פ"ד
קצצצעד ט"ז פ"ד
קצצצעה ט"ז פ"ד
קצצצעו ט"ז פ"ד
קצצצעז ט"ז פ"ד
קצצצעח ט"ז פ"ד
קצצצעט ט"ז פ"ד
קצצצפ ט"ז פ"ד
קצצצפא ט"ז פ"ד
קצצצפב ט"ז פ"ד
קצצצפג ט"ז פ"ד
קצצצפד ט"ז פ"ד
קצצצפה ט"ז פ"ד
קצצצפו ט"ז פ"ד
קצצצפז ט"ז פ"ד
קצצצפח ט"ז פ"ד
קצצצפט ט"ז פ"ד
קצצצצ ט"ז פ"ד
קצצצצא ט"ז פ"ד
קצצצצב ט"ז פ"ד
קצצצצג ט"ז פ"ד
קצצצצד ט"ז פ"ד
קצצצצה ט"ז פ"ד
קצצצצו ט"ז פ"ד
קצצצצז ט"ז פ"ד
קצצצצח ט"ז פ"ד
קצצצצט ט"ז פ"ד
קצצצצכ ט"ז פ"ד
קצצצצכא ט"ז פ"ד
קצצצצכב ט"ז פ"ד
קצצצצכג ט"ז פ"ד
קצצצצכד ט"ז פ"ד
קצצצצכה ט"ז פ"ד
קצצצצכו ט"ז פ"ד
קצצצצכז ט"ז פ"ד
קצצצצכח ט"ז פ"ד
קצצצצכט ט"ז פ"ד
קצצצצל ט"ז פ"ד
קצצצצלא ט"ז פ"ד
קצצצצלב ט"ז פ"ד
קצצצצלג ט"ז פ"ד
קצצצצלד ט"ז פ"ד
קצצצצלה ט"ז פ"ד
קצצצצלו ט"ז פ"ד
קצצצצלז ט"ז פ"ד
קצצצצלח ט"ז פ"ד
קצצצצלט ט"ז פ"ד
קצצצצמ ט"ז פ"ד
קצצצצמא ט"ז פ"ד
קצצצצמב ט"ז פ"ד
קצצצצמג ט"ז פ"ד
קצצצצמד ט"ז פ"ד
קצצצצמה ט"ז פ"ד
קצצצצמו ט"ז פ"ד
קצצצצמז ט"ז פ"ד
קצצצצמח ט"ז פ"ד
קצצצצמט ט"ז פ"ד
קצצצצנ ט"ז פ"ד
קצצצצנא ט"ז פ"ד
קצצצצנב ט"ז פ"ד
קצצצצנג ט"ז פ"ד
קצצצצנד ט"ז פ"ד
קצצצצנה ט"ז פ"ד
קצצצצנו ט"ז פ"ד
קצצצצנז ט"ז פ"ד
קצצצצנח ט"ז פ"ד
קצצצצנט ט"ז פ"ד
קצצצצס ט"ז פ"ד
קצצצצסא ט"ז פ"ד
קצצצצסב ט"ז פ"ד
קצצצצסג ט"ז פ"ד
קצצצצסד ט"ז פ"ד
קצצצצסה ט"ז פ"ד
קצצצצסו ט"ז פ"ד
קצצצצסז ט"ז פ"ד
קצצצצסח ט"ז פ"ד
קצצצצסט ט"ז פ"ד
קצצצצע ט"ז פ"ד
קצצצצעא ט"ז פ"ד
קצצצצעב ט"ז פ"ד
קצצצצעג ט"ז פ"ד
קצצצצעד ט"ז פ"ד
קצצצצעה ט"ז פ"ד
קצצצצעו ט"ז פ"ד
קצצצצעז ט"ז פ"ד
קצצצצעח ט"ז פ"ד
קצצצצעט ט"ז פ"ד
קצצצצפ ט"ז פ"ד
קצצצצפא ט"ז פ"ד
קצצצצפב ט"ז פ"ד
קצצצצפג ט"ז פ"ד
קצצצצפד ט"ז פ"ד
קצצצצפה ט"ז פ"ד
קצצצצפו ט"ז פ"ד
קצצצצפז ט"ז פ"ד
קצצצצפח ט"ז פ"ד
קצצצצפט ט"ז פ"ד
קצצצצצ ט"ז פ"ד
קצצצצצא ט"ז פ"ד
קצצצצצב ט"ז פ"ד
קצצצצצג ט"ז פ"ד
קצצצצצד ט"ז פ"ד
קצצצצצה ט"ז פ"ד
קצצצצצו ט"ז פ"ד
קצצצצצז ט"ז פ"ד
קצצצצצח ט"ז פ"ד
קצצצצצט ט"ז פ"ד
קצצצצצכ ט"ז פ"ד
קצצצצצכא ט"ז פ"ד
קצצצצצכב ט"ז פ"ד
קצצצצצכג ט"ז פ"ד
קצצצצצכד ט"ז פ"ד
קצצצצצכה ט"ז פ"ד
קצצצצצכו ט"ז פ"ד
קצצצצצכז ט"ז פ"ד
קצצצצצכח ט"ז פ"ד
קצצצצצכט ט"ז פ"ד
קצצצצצל ט"ז פ"ד
קצצצצצלא ט"ז פ"ד
קצצצצצלב ט"ז פ"ד
קצצצצצלג ט"ז פ"ד
קצצצצצלד ט"ז פ"ד
קצצצצצלה ט"ז פ"ד
קצצצצצלו ט"ז פ"ד
קצצצצצלז ט"ז פ"ד
קצצצצצלח ט"ז פ"ד
קצצצצצלט ט"ז פ"ד
קצצצצצמ ט"ז פ"ד
קצצצצצמא ט"ז פ"ד
קצצצצצמב ט"ז פ"ד
קצצצצצמג ט"ז פ"ד
קצצצצצמד ט"ז פ"ד
קצצצצצמה ט"ז פ"ד
קצצצצצמו ט"ז פ"ד
קצצצצצמז ט"ז פ"ד
קצצצצצמח ט"ז פ"ד
קצצצצצמט ט"ז פ"ד
קצצצצצנ ט"ז פ"ד
קצצצצצנא ט"ז פ"ד
קצצצצצנב ט"ז פ"ד
קצצצצצנג ט"ז פ"ד
קצצצצצנד ט"ז פ"ד
קצצצצצנה ט"ז פ"ד
קצצצצצנו ט"ז פ"ד
קצצצצצנז ט"ז פ"ד
קצצצצצנח ט"ז פ"ד
קצצצצצנט ט"ז פ"ד
קצצצצצס ט"ז פ"ד
קצצצצצסא ט"ז פ"ד
קצצצצצסב ט"ז פ"ד
קצצצצצסג ט"ז פ"ד
קצצצצצסד ט"ז פ"ד
קצצצצצסה ט"ז פ"ד
קצצצצצסו ט"ז פ"ד
קצצצצצסז ט"ז פ"ד
קצצצצצסח ט"ז פ"ד
קצצצצצסט ט"ז פ"ד
קצצצצצע ט"ז פ"ד
קצצצצצעא ט"ז פ"ד
קצצצצצעב ט"ז פ"ד
קצצצצצעג ט"ז פ"ד
קצצצצצעד ט"ז פ"ד
קצצצצצעה ט"ז פ"ד
קצצצצצעו ט"ז פ"ד
קצצצצצעז ט"ז פ"ד
קצצצצצעח ט"ז פ"ד
קצצצצצעט ט"ז פ"ד
קצצצצצפ ט"ז פ"ד
קצצצצצפא ט"ז פ"ד
קצצצצצפב ט"ז פ"ד
קצצצצצפג ט"ז פ"ד
קצצצצצפד ט"ז פ"ד
קצצצצצפה ט"ז פ"ד
קצצצצצפו ט"ז פ"ד
קצצצצצפז ט"ז פ"ד
קצצצצצפח ט"ז פ"ד
קצצצצצפט ט"ז פ"ד
קצצצצצצ ט"ז פ"ד
קצצצצצצא ט"ז פ"ד
קצצצצצצב ט"ז פ"ד
קצצצצצצג ט"ז פ"ד
קצצצצצצד ט"ז פ"ד
קצצצצצצה ט"ז פ"ד
קצצצצצצו ט"ז פ"ד
קצצצצצצז ט"ז פ"ד
קצצצצצצח ט"ז פ"ד
קצצצצצצט ט"ז פ"ד
קצצצצצצכ ט"ז פ"ד
קצצצצצצכא ט"ז פ"ד
קצצצצצצכב ט"ז פ"ד
קצצצצצצכג ט"ז פ"ד
קצצצצצצכד ט"ז פ"ד
קצצצצצצכה ט"ז פ"ד
קצצצצצצכו ט"ז פ"ד
קצצצצצצכז ט"ז פ"ד
קצצצצצצכח ט"ז פ"ד
קצצצצצצכט ט"ז פ"ד
קצצצצצצל ט"ז פ"ד
קצצצצצצלא ט"ז פ"ד
קצצצצצצלב ט"ז פ"ד
קצצצצצצלג ט"ז פ"ד
קצצצצצצלד ט"ז פ"ד
קצצצצצצלה ט"ז פ"ד
קצצצצצצלו ט"ז פ"ד
קצצצצצצלז ט"ז פ"ד
קצצצצצצלח ט"ז פ"ד
קצצצצצצלט ט"ז פ"ד
קצצצצצצמ ט"ז פ"ד
קצצצצצצמא ט"ז פ"ד
קצצצצצצמב ט"ז פ"ד
קצצצצצצמג ט"ז פ"ד
קצצצצצצמד ט"ז פ"ד
קצצצצצצמה ט"ז פ"ד
קצצצצצצמו ט"ז פ"ד
קצצצצצצמז ט"ז פ"ד
קצצצצצצמח ט"ז פ"ד
קצצצצצצמט ט"ז פ"ד
קצצצצצצנ ט"ז פ"ד
קצצצצצצנא ט"ז פ"ד
קצצצצצצנב ט"ז פ"ד
קצצצצצצנג ט"ז פ"ד
קצצצצצצנד ט"ז פ"ד
קצצצצצצנה ט"ז פ"ד
קצצצצצצנו ט"ז פ"ד
קצצצצצצנז ט"ז פ"ד
קצצצצצצנח ט"ז פ"ד
קצצצצצצנט ט"ז פ"ד
קצצצצצצס ט"ז פ"ד
קצצצצצצסא ט"ז פ"ד
קצצצצצצסב ט"ז פ"ד
קצצצצצצסג ט"ז פ"ד
קצצצצצצסד ט"ז פ"ד
קצצצצצצסה ט"ז פ"ד
קצצצצצצסו ט"ז פ"ד
קצצצצצצסז ט"ז פ"ד
קצצצצצצסח ט"ז פ"ד
קצצצצצצסט ט"ז פ"ד
קצצצצצצע ט"ז פ"ד
קצצצצצצעא ט"ז פ"ד
קצצצצצצעב ט"ז פ"ד
קצצצצצצעג ט"ז פ"ד
קצצצצצצעד ט"ז פ"ד
קצצצצצצעה ט"ז פ"ד
קצצצצצצעו ט"ז פ"ד
קצצצצצצעז ט"ז פ"ד
קצצצצצצעח ט"ז פ"ד
קצצצצצצעט ט"ז פ"ד
קצצצצצצפ ט"ז פ"ד
קצצצצצצפא ט"ז פ"ד
קצצצצצצפב ט"ז פ"ד
קצצצצצצפג ט"ז פ"ד
קצצצצצצפד ט"ז פ"ד
קצצצצצצפה ט"ז פ"ד
קצצצצצצפו ט"ז פ"ד
קצצצצצצפז ט"ז פ"ד
קצצצצצצפח ט"ז פ"ד
קצצצצצצפט ט"ז פ"ד
קצצצצצצצ ט"ז פ"ד
קצצצצצצצא ט"ז פ"ד
קצצצצצצצב ט"ז פ"ד
קצצצצצצצג ט"ז פ"ד
קצצצצצצצד ט"ז פ"ד
קצצצצצצצה ט"ז פ"ד
קצצצצצצצו ט"ז פ"ד
קצצצצצצצז ט"ז פ"ד
קצצצצצצצח ט"ז פ"ד
קצצצצצצצט ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכ ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכא ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכב ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכג ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכד ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכה ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכו ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכז ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכח ט"ז פ"ד
קצצצצצצצכט ט"ז פ"ד
קצצצצצצצל ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלא ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלב ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלג ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלד ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלה ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלו ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלז ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלח ט"ז פ"ד
קצצצצצצצלט ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמ ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמא ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמב ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמג ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמד ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמה ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמו ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמז ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמח ט"ז פ"ד
קצצצצצצצמט ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנ ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנא ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנב ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנג ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנד ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנה ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנו ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנז ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנח ט"ז פ"ד
קצצצצצצצנט ט"ז פ"ד
קצצצצצצצס ט"ז פ"ד
קצצצצצצצסא ט"ז פ"ד
קצצצצצצצסב ט"ז פ"ד
קצצצצצצצסג ט"ז פ"ד
קצצצצצצצסד ט"ז פ"ד
קצצצצצצצסה ט"ז פ"ד
קצצצצצצצסו ט"ז פ"ד
קצצצ

גם הר"ן פי' כן צ"ב דשחיעות . ומתו ינו על הר"ב שכתב
 שאין הל"כ כר"ח ש"מ דהל"כ כר"י גם הרמב"ם כתב בפירושו
 והל"כ כר"י וצ"ב משנה ל' וכן צ"ב דתרומוס משנה ו' ומכר'
 דאין בהמשכה כשרה אלא אחר שכבר הו' שסרוב מי בשמים

אב טס ספ"פ
 ג טס
 טס טס
 טס טס
 טס טס

הכשרים וספק כן הלכה . ואף
 צ"ב דכש עוד פירוש אחר
 משמא דגמ' מ"מ לא דחה הדין
 דנפקא לטוס פירושא קמא
 וכתב"ס בחבורו פ"ד אף על פי
 שצדקתקמו לדברי ר' יהושע
 דהכא נראה מדבריו כפשוט'
 דמסני' דאפי' כולה מכשרינן
 לא קשיא אדידיה דפסק אח"כ
 בהמשכה אינה כשרה אלא אחר
 רוב הכשרים ד"ל דילמד
 סתום מן המפורס' ש' הר' כך
 ובל ת"מ מפירושו דהכא ודאי
 דקשיא דמפרש צדדיה דלר' י
 א צ"שיא צדדיה דכור כלל מן המי
 ואפי' לא יכיה בעת בשמים
 וספק דהלכה כמותו וצ"ב ד
 משנה ד' מפרש דאינו כשר אלא
 אחר הרוב וצ"ב : אבל לא
 יערה ד'אע"ג דלנגבן העלן ולא
 נחטין שיחמלאו וכו' דומיא

דקניחן צשעה סיוור עדים דבפירוש הר"ב צ"ב דלקמן
 דטאורים שאני הכא דכיון שעירה לבור אחשוניי אחשוניכו .
 הר"ש : ח א"ב היו המים נפים ע"ג כל שהוא יסבר . פירש
 הר"ב שלא נשאבו המים דכל שעה הן מחוברים . ומסיים
 מהר"ם יסבר העלין שמה יתמטטו המים שלא יהיו נפים ע"ג
 ויהיו שאובים ואז יסלו ממנו לבור ויפ' שבוהו אס' אין צו מ'סאה
 ואם לאו לא יסבר אס' מה העלין הם הרוב דרוב בהמשכ' לא .
 ע"כ : ור"א ב"ן כד' ובין יד' יסבר . אבל לא יכסה' דחשיב
 חפיסה יד' אדם יותר ממניח קנקנים לנגבן . דכחם לא חיס'
 עליהם לקבלה מעולם . דלא העלם אלא לנגבן . צ"ב בשם
 הר"א"ש : ט המסדר קנקין בתוך הכור . שהוא תלא מים
 כדי שיבלעו המים בתוך דפני הקנקין ולא יבלעו היין
 שינתן לתוכן ונתמלאו מים . שגבלעו המים בדפנותיהם וגם
 עברו לת' כן עד שנתמלאו מים אע"פ שבלע הכור שימירי יסבר
 הקנקנים דהמים שנתוכן לא חשיבו שאובין . שלא כיון
 שיכנסו המים לתוכן . צ"ב בשם הר"א"ש : יד' א' במים ובטיט'
 ופי' הר"ב מפני שהמי' מקדמין וכו' הא דיתנן בספ"ו ופי' הר"ב וז' של
 וק"ל דמאי מהני הא דהטבלו במי' קוד' שצשקעו בטיט' . והרי אז לא היתה המטה כולה במי' . ואין כולה בבת אחת בעיני סתהא
 במי' כמ"ש שם ה"ב וז' הר"ש [שם] שהמי' מקדמין לאיתן הגומות של כרעו המטה ובמי' היצולה ואין כאן חיצנה דאין חוצץ לא
 מיט' הון ופיט' היוצרי' (כדתנן בפ"ט משנה ב') ע"כ וקשה לי דהאיך מקדמין המי' לגומות . דהרי הגומות אינן נעשים אלא ע"י
 הרגלי' אבל לשון הר"א"ש מפני שהמי' מקדמין כלומר דכשחבר רגלי המטה בטיט' כבר קדמו המי' ונגעו ברגלי המטה קוד' שהגיעו
 לעיט' ואות' המי' מחוברי' למקוה הלכך לא הוי חיצנה כדתנן (סוף פ"ח) האוחז באד' ובכל' ומעבילין עתא' . ואם הדין ידיו במי'
 שהורי' עד כאן מ"ד ר' יהושע שמעבילין במי' ואין צ' וזבילין בטיט' ומימי' אינרטרופ' תנטרף להסלי' לארבע' סאה (כמו שכתב
 הר"ב איבא דר"א) הר"ש : ועיין ברס"ו :

או יכפה . אבל לא יערה : ח הסייד ששכח
 עציץ בכור ונתמלא מימיהם היו המים צפי'
 על גביו כל שהיו יסבר ואם לאו לא יסבר .
 דברי ר' איעור ורבי יהושע או' בין כך ובין
 כך יסבר : ח המסדר קנקנים בתוך הכור .
 ונתמלאו מימיהם ע"פ שבל' הכור את מימיו
 הר"י ור' יסבר : י מקוה שיש בו ארבעים סאה
 מים וטיט' ר' אליעזר אומר מטבילין במים
 ואין מטבילין בטיט' ר' יהושע אומר במים
 ובטיט' באיזה טיט' מטבילין . בטיט'
 שהמים צפים על גביו . היו דהמים מצד
 אחד . מורה ר' יהושע שמטבילין במים
 ואין מטבילין בטיט' באיזה טיט' אומר .
 בטיט' שהקנה יורד מאליו . דברי ר' מאיר .
 ר' יהודה אומר מקום שאין קנה המדה
 עומד . איבא אליעזר בן דולעאי אומר .
 מקים שהמשקלת יורדת . ר'

בתחלה בין בסוף ולא רביעית . ולא חיישין שמה יסלו לבו' צ'
 לוגין קודם שצירה ואע"ג דלאו עונת בשמים הוא יסבר . דיכול
 להמשיך עד שיפור מקוה . דקסדר שאובה שהמשיכ' כולה
 פהרה . ואין הלכה כר"א : או יכסה' שופה הקנקני' שעל
 הגב שלא יסלו המים מתוכן לבו' .
 אלא יסלו לגד אחר ומשם
 נמשכים לבור : אבל לא יערה .
 שאם הגביה הקנקנים ועירה
 אופן . נעשו כמים שאובין שהרי
 יש בהן חפיסת יד' אדם : ח
 הסייד אופן הסד אס' הכור
 בסיד . כדי שיחזיק מימיו ודרכו
 להביא הסיד לבור בעלין ואופן
 בור פיו צו מים כשרים . ונשקע
 העלין לפוך המים ונתמלא : אס'
 הו' המים נפים על גביו כל שבו
 יסבר . שלא נשאבו המים דכל
 שעה הן מעורבין . אבל אס' היה
 מעלה העלין בידו הו' נפסק'
 ונעשו' חלושין : ואם לאו . שאין
 המים צפי' על גביו : לא יסבר .
 וכשאניס עונת בשמים איירי .
 דאם היה עונת בשמים . כיון
 דאיכא מים בבור יסבר כדאמרן :
 רבי יהושע אומר בין כך ובין כך
 יסבר דיכול להמשיך כדשריטנא

לעיל : ט המסדר קנקנים בבור ונתמלאו אע"פ שבלע הכור
 את מימיו ואין מים בבור אלא אלו שנקנקנים יררו זכ' יסבר .
 כרבי יהושע דאין רביעית פוסל ומסבר את הקנקנים ועושה
 מקוה בתחלה : ירבי יהושע אומר בטיט' ובמים . כשהמי'
 צפי' ע"ג הטוט ואפי' רגליו שזהעמו בטיט' מטבילין לר' יהושע
 מפני שהמי' מקדמין . ור"א לית ליה האי סברא . אבל אס'
 היה מטביל כלי קטן במי' הנפי' על גבי הטוט . צהא מודה
 ר"א דעלמה לו טבילה . כיון שלא היה שוקע בטיט' כלל ומנטרף
 להסלי' ארבע' סאה . והלכה כר' יהושע : שהקה יורד
 מאליו . שהוא רך ונמוח כל כך שאם ישימו בו קנה ישקע בטיט'
 מאליו : מקי' שאין קנה המדה עומד . קנה שמודדין בו אינו
 עומד מאליו בכותו וזה אינו רך ונימוח כראשון : משקלת .
 בדיל של הנכא' . וכל השעורין הללו כל אחד מוסיף בקוש
 הטיט' ועבוי' שהראשון רך מכלם והסלי' קשה ה' מנו' והסלישי
 קשה הימנו' וכן כלם : צט

קוד' שיסקעו בטיט' ובמי' הוטבלו
 וק"ל דמאי מהני הא דהטבלו במי' קוד' שצשקעו בטיט' . והרי אז לא היתה המטה כולה במי' . ואין כולה בבת אחת בעיני סתהא
 במי' כמ"ש שם ה"ב וז' הר"ש [שם] שהמי' מקדמין לאיתן הגומות של כרעו המטה ובמי' היצולה ואין כאן חיצנה דאין חוצץ לא
 מיט' הון ופיט' היוצרי' (כדתנן בפ"ט משנה ב') ע"כ וקשה לי דהאיך מקדמין המי' לגומות . דהרי הגומות אינן נעשים אלא ע"י
 הרגלי' אבל לשון הר"א"ש מפני שהמי' מקדמין כלומר דכשחבר רגלי המטה בטיט' כבר קדמו המי' ונגעו ברגלי המטה קוד' שהגיעו
 לעיט' ואות' המי' מחוברי' למקוה הלכך לא הוי חיצנה כדתנן (סוף פ"ח) האוחז באד' ובכל' ומעבילין עתא' . ואם הדין ידיו במי'
 שהורי' עד כאן מ"ד ר' יהושע שמעבילין במי' ואין צ' וזבילין בטיט' ומימי' אינרטרופ' תנטרף להסלי' לארבע' סאה (כמו שכתב
 הר"ב איבא דר"א) הר"ש : ועיין ברס"ו :

בפי חבית שפיה צר וקטן ואם הטיס רך כל כך שיכול לישפך ולהכניס כסה צר של חבית עלתה לו טבילה שפופרת הגוד שפופרת של קנהל שמיחץ ע"ס הגוד ששופכים לתוכו ושעור הנקב של שפופרת הגוד סיוו חוזרות בו שפיה חזקו ביוניות שכן רוחב שפיה חזקו הראשונים של פס היד לא הגדול : הנמדד בלוג כל זמן שהוא רך כל כך שהנמדד בלוג והוא כלי שמחץ ז' ביצים הוא נמדד עם המקוה וטובלין בו והלכה כר' יהודה : פ"ג ר' יוסי אומ' : ולזה לוג ומחלה ונתערבו והרי יש כאוג' לוגין מים שאובין שכן טובלין את המקוה . אע"פ כן כשרין שלא נקרא עליה' שם כסול שאם היו מוסיפין מים כשרין בכל אחד עד תשלוש שעור של מקוה יהיה כל אחד מהן כשר : ונחלק לשנים והוסיפו בכל אחד מים כשרים עד שיש בכל אחד מהם כשיעור מקוה פסול כל אחד מהן : וחסר אפי' קרטובין לאחר שנסלו עליו' לוגין מים שאובין מנומנמים נחסר ממנו אפילו קרטוב של מים . כשר להוסיף עליו מים ולהשלימו

ר"א אומר היורד בפי חבית . ר"א אומר הנכנס בשפופרת הגוד . ר"א בר צדוק אומר הנמדד בלוג :

פ"ג רבי יוסי אומ' שני מקואות שאין בהם מ' סאה ונפלו לזה לוג וכחצה ולזה לוג ומחצה ונתערבו כשרי' . מפני שלא נקרא עליהן (גמ' סו"ס) שם פסול אבל מקוה שאין בו מ' סאה ונפלו בו ג' לוגין ונחלק לשנים פסול מפני שנקרא עליו שם פסול . ור' יהושע מבשיר . שהיה ר' יהושע אומ' כל מקוה שאין בו מ' סאה . ונפלו לוג' לוגין וחסר אפי' קרטוב כשר . מפני שחכרו לוג' לוגין וחכ"א לעולם הוא בפסולו עד שיצא ממנו מלואו ועוד : ב' כיצד . היורד שבחצר ונפלו לו ג' לוגין לעולם הוא בפסולו עד שיצא ממנו מלואו ועוד . ר"א אומר בחצר ארבעי' סאה . ויטתרו העליונים מן התחתונים . ר"א בן עזריה פוסל . אלא

פרק ג וחסר אפי' קרטוב . פי' הר"ב חלק מס' בלוג . והוא שמינית שבשמינית הלוג . ומחצית לו חסר לשיעור זה שכן בס' במרח דתרומות [משנה ח'] בתרומו מעשר טמא של דמאי . שלא הכריכוהו להוליכו לכהן כפזות מזה השיעור . ולפי זה בדוקא נקטי חכמי' חסר קרטוב וראיתי לז' בתחלת הל' מקואות שכתב בשם הרשב"ץ . דדוקא קרטוב וטתרה ולו דלאו דוקא . אלא אפי' פחות מקרטוב כלל שהסרו מ' סאה אפי' כל שהוא כסול ע"כ . והנה הוא חסר עדיף מנביא שכן כתבו ג' כ' התוכפת בס' קדר"ה דף י"ג וז"ל מדה הפחותה נקט ולא דוקא דאפי' פחות מכאן ואפי' חסר טפה אינו טובל ע"כ וא"ת ואי הכי דלאו דוקא אלא אפי' כל שהוא . א"כ היכי קהני מפני שהסרו לו ג' לוגין . ודלמא אוקו כל שהוא לחו מג' לוגין הוא . קד מלמא לא קשיא כלל . דאין לך כל שהוא שנת נוכל לחלקו לשנים . דהא משום קן קשיא לכו להקום דפ"ח דובחיים (דף ע"ד ה"ר א"ה) אמתי' דרפ"ס דפרה כמ"ש שם . ומ"ש עוד

א חיי' פ"ה
ב ט"ז
ג כ"ט
ד ס"א
ה ס"ב
ו ס"ג
ז ס"ד
ח ס"ה
ט ס"ו
י ס"ז
יא ס"ח
יב ס"ט
יג ס"י
יד ס"יא
יז ס"יג
יח ס"יד
יט ס"טו
כ ס"ז

כז"י שהרשב"ץ כתב בשם א מהמחברין ששיעור קרטוב משקל די' הרמז"ס כ"כ דרפ"ה וסוף ס"ו (הלכה י') מה' מקואות : עד שיצא ממנו מלואו ועוד . פי' הר"ב כגון מקוה שהיה בו כ' סאה מים כשרי' ונסלו לתוכו ג' לוגין מים שאובין ונחמלא אח"כ מי גשמי' כו' וכ"כ הרמז"ס בפירושו . ובסבורו פ"ה מה' מקואות (הלכה ו') . ואע"ג דחכמי' אינם סבורים שהג' לוגין נעשרבו מהם בכל טפה וטפה כסדרת ר' יהושע . וא"כ אפילו השיצא ממנו מלואו ועוד עדיין יש לנו לומר שמא כל הג' לוגין נשאר באלו הנשארים ולא יצא מהם כלום איכה למימר דשולי האי לא חשו אבל שיערו דכשיצא מלואו ועוד שפ"א שלא יחסר מקצת מהג' לוגין עמהם וכיוצא בזה הרגיש הראב"ד בתשנתינו (דלק' כמ"ש שם בס' ד') וע' מ"ש בשמו במ"ג ד"ה עד שיתחש' : עד שיצא ממנו מלואו ועוד . אע"פ שהמים הנשפכים ויולאין מים שפכלו ויש בהן הכשרי' היורדי' בסוף אפי' כשיצאו משהם הר"ב ופותרן . פירשתי במשנהו פ"ה דתרומות : ויטתרו העליוני' מן התחתוני' . פי' הר"ב דאמרי' גוד אסיק וכי' ו' . ומדכתב הר"ב שאין הלכה כרא"ב . ע"מ דכת"ק הו"א הלכה . ותמיהא לי טובא דבס' משנ' ה' . ססק דלא כר"י דס"ל אמרי' גוד אחית . וא"כ כ"ס דגוד אסיק לא אמרי' . וראיתי בכ"מ ס"ה (הלכה ו') דדייק מדרמז"ס העסיק המשנה הוא בל' אחרת . ולא כתב בה שאפי' הוא עליון או תחתון . דש"מ דלא ס"ל דאמרי' גוד אחית . וקשה לי על זה דבפירושו לא משי' ע כן ומחא דיוקא דדיוקין בדברי' הר"ב דהכי איכא נמי למידק בדבריו שבפירושו . ובר מן דין קשה לי כמה משנה ס"ו מטהרין פ"ה שמקואות העליון מן התחתון כו' וע"י סילון ופסקו כל הסוכני' . ולכן נ"ל שאין מדברי' הרמז"ס שבחבורו הכרע דס"ל דלא אמרי' גוד אחית . וכבר גס הכ"מ כתב שאפשר

כז"י שהרשב"ץ כתב בשם א מהמחברין ששיעור קרטוב משקל די' הרמז"ס כ"כ דרפ"ה וסוף ס"ו (הלכה י') מה' מקואות : עד שיצא ממנו מלואו ועוד . פי' הר"ב כגון מקוה שהיה בו כ' סאה מים כשרי' ונסלו לתוכו ג' לוגין מים שאובין ונחמלא אח"כ מי גשמי' כו' וכ"כ הרמז"ס בפירושו . ובסבורו פ"ה מה' מקואות (הלכה ו') . ואע"ג דחכמי' אינם סבורים שהג' לוגין נעשרבו מהם בכל טפה וטפה כסדרת ר' יהושע . וא"כ אפילו השיצא ממנו מלואו ועוד עדיין יש לנו לומר שמא כל הג' לוגין נשאר באלו הנשארים ולא יצא מהם כלום איכה למימר דשולי האי לא חשו אבל שיערו דכשיצא מלואו ועוד שפ"א שלא יחסר מקצת מהג' לוגין עמהם וכיוצא בזה הרגיש הראב"ד בתשנתינו (דלק' כמ"ש שם בס' ד') וע' מ"ש בשמו במ"ג ד"ה עד שיתחש' : עד שיצא ממנו מלואו ועוד . אע"פ שהמים הנשפכים ויולאין מים שפכלו ויש בהן הכשרי' היורדי' בסוף אפי' כשיצאו משהם הר"ב ופותרן . פירשתי במשנהו פ"ה דתרומות : ויטתרו העליוני' מן התחתוני' . פי' הר"ב דאמרי' גוד אסיק וכי' ו' . ומדכתב הר"ב שאין הלכה כרא"ב . ע"מ דכת"ק הו"א הלכה . ותמיהא לי טובא דבס' משנ' ה' . ססק דלא כר"י דס"ל אמרי' גוד אחית . וא"כ כ"ס דגוד אסיק לא אמרי' . וראיתי בכ"מ ס"ה (הלכה ו') דדייק מדרמז"ס העסיק המשנה הוא בל' אחרת . ולא כתב בה שאפי' הוא עליון או תחתון . דש"מ דלא ס"ל דאמרי' גוד אחית . וקשה לי על זה דבפירושו לא משי' ע כן ומחא דיוקא דדיוקין בדברי' הר"ב דהכי איכא נמי למידק בדבריו שבפירושו . ובר מן דין קשה לי כמה משנה ס"ו מטהרין פ"ה שמקואות העליון מן התחתון כו' וע"י סילון ופסקו כל הסוכני' . ולכן נ"ל שאין מדברי' הרמז"ס שבחבורו הכרע דס"ל דלא אמרי' גוד אחית . וכבר גס הכ"מ כתב שאפשר

א חיי' פ"ה
ב ט"ז
ג כ"ט
ד ס"א
ה ס"ב
ו ס"ג
ז ס"ד
ח ס"ה
ט ס"ו
י ס"ז
יא ס"ח
יב ס"ט
יג ס"י
יד ס"יא
יז ס"יג
יח ס"יד
יט ס"טו
כ ס"ז

דל"ב לידך מדעת ולא ב"אר עליון ותחתין אבל כתב דמלסנו
 סנפ"ה (הלכה ט') משמע כ גבי ג' בומות כו' ואני אומר דבס
 משע חין הכרע שזרי כתב טעם הדבר שאין המים הנוחלין
 נוערין אלא עמדו ואין בליהם משמעות דלא ס"ל גוד אחית
 וכבר גם הכ"מ עצמו כתב כן גם
 ולפיכך אומר אני דהרמב"ם
 פוסק למתני' דהכא כמות שהיא'
 וכמו שפוסק להיא דסו .
 ותרווייהו טעמא דאית לן אשי'
 גוד אסיק ומקטפרם לא קשיא
 כמו שאמרם בס"ד . והא דבהאי'
 דמתני' ו' ס"ו אס היו רגליו של
 ראשון נוגעות במים ופסק דלא
 כר"י דס"ל דאף השני טעו' התם
 מטעמא משום שאין המים שעל
 האד' מחוברי' שבזקתו ננוב'
 ונמצא שאינו חבור ; ומת"ט פסק
 בסגום ענה דמתחבר . וכתו

ספ
 מ"מ טו"ע
 ס"ב
 ב"ס ט"ז פ"ד

א"א"ב (ס"א פסק) פקק : ג' בור שהוא מלא
 מים שאובין והאמה נכנס' לו ויוצאה ממנו
 לעולם הוא בפסולי' עד שיתחשב שלא
 גשת ייד מן הראשונים ג' לוגין . שנים שהיו
 מטילין למקוה' והלוג ומחצה' וזה לוג
 ומחצה' הסחטאת בסותו וממיל ממקומו'
 הרבה' והמעד' מן הצר צור וממיל ממקומו'
 הרבה' ר"ע מבשורי' וחבמי' פוסל'ין . אמר
 ר"ע לא אמרו מטילין לא ממיל' אמרו לו
 לא כך ולא כך אמרו . אלא שגפלו' לו
 שלשה לוגין ;
 ד מכלי

לא א"כ ספק שפסקו מימיו ואלא ממנו תלואו ועוד כדאמרין
 וישגורסי' לא א"כ ספק . כלומר לא א"כ סתם על המקוה אשר
 עשה עד שלא יבט אחר באלה המים . וגר' ראשונה נ"ל עקר .
 ואין הל' כר"א בן עזריה ; ג' והאמה נכנס' לו . כגון מי גשמי'
 שבאי' מן המדרון וכנסי' לו ;
 הסומט את כסותו והמים שהיו
 נכלעו בו חשיבו מים שאובי' .
 וכשהוא סוחטן לתוך הכור . הן
 צאין ממקומות הרבה שמאלן
 ומאלן לכד' ; והמערה חן
 הצרוד כלי חרס סמועין על
 סיו שבה כמין מכבר מעשה
 דעת . והמערה ממנו מטיל המי'
 ממקומות הרבה ; ר"ע מכשר
 קסבר דאין ג' לוגין מים שאובין
 פוסלין את המקוה אלא כ' מטילין
 למקוה מכלי' א' ומתקי' א' . מה
 שאין ק' בכסות וצרור ; ומכמי'
 פוסלי' . דסברי' ג' כלים מצטרפין ;
 מטיל כלשון זה קבל ר' עקיבא מרבנמי' . דכלי המטיל ג' לוגין
 מים למקוה פוסל את המקוה ; ולא כך אמרו אלא שגפלו' ולא
 שגא מכלי' א' או מכלים הרבה' ואין הלכ' כר"ע ; דמכלי'

מחלוקת' דהא בתר הכי סתים לן תנא בסגום ענה כר' יהודה ובהא פליג הטור עם הרמב"ם דלהרמב"ם היה דסגום ענה ככ"ט
 היא' דלא כמ"ס הר"ב סס שהיא כר' יהודה . ומפני כן צריך לחלק בין אדם לסגום ודאדם לא שייך ביה גוד אחית מהטעם שכתבתי
 אבל להטור בחדס ננוי איכא גוד אחית' . והאי' דאמר' ומכשרין ביה . וכן נמי בסגום מכשרין מטעם גוד אחית וסיה סתם שאחר
 מחלוקת . ולפי' הל' כר' יהודה וכמ"ק דהכא וכסתם דפ" . כך נ"ל בדעת הרמב"ם והטור ומתיישבי' כל המשניות הסתומות
 שיבא להלכתא : אלא א"כ ס"ק (וכתב הר"ב כלומר א"כ כו' עד שלא יבט אחר באלה המים לא באצטעוס הכור ואו יהיה הכור טעו'
 כך לזון הרמב"ם) וג"ל פסק' . וכתב הר"ב שהיא נ"ל עיקר' וכן היא בנוסחת מהר"ם ז"ל . ג' והאמה נכנסת לו ו' יהיה הכור טעו'
 מי גשמיים שבאי' מן המדרון וכו' הר"ש . ופירש הכ"מ (פ"ה מה"מ הלכה ו') כלומר דאלו היתה אמת המים נובעת אפי' אינה לא
 כל שהו . היתה מטרתה את המי' השאובי' שבכור' וכו' בספרו ב"י . וגם בשם הראש"ד כ"כ הרא"ש בה"מ : לעולם הוא כפסולו
 כו' מיירי של' הוא המי' של האמה מ' סאה קודם חיבורן למי הכור . דאל"כ מאי שנא מכשיעמיד בחדר מ' סאה דתנן לעיל דיטרו
 העליוני' מן הסחטוני' . ושבו מצאתי לקמן פ"ה משנה ב' דמוקי לה הר"ש למתני' דהכא . כשאין בה מ' סאה באמה' עוד
 ראיתי כן להרא"ש בפי מרובה (דף ס"ו) דמוקי לה הכי משום דקשיא ליה ממשהב' דפ"ו : עד שיתחשב שלא
 גשת ייד כו' מדקתני עד שיתחשב' ולא קתני עד שיצא תלואה' קדקתני לעיל . משמע שהמי' הנפי' ויוצאי' משם' לא נחשב אותם
 כולם מן הראשונים' . כמו שחשבנו לעיל (ד"ה עד שיצא) . אלא לפי שארון המים שהיו בכור . והמי' הורדי' בתוכו הם יוצאי' . א"ג
 מחנה על מחנה (משני) שהיו' הורדי' לכור באחרונה קרובי' לנחת יותר מן הראשונים' שהיו בכור . וכן שנינו בפ"ו (משנה ח')
 היו בעליון מ' סאה ובתחתון חין כלום . ממלא בכתף וגומת' לעליון עד שירדו לתחתון מ' סאה ופא' ודאי לאכשורי' תרווייהו העליון
 והתחתון קא בעי' וואי ס"ד דלא נפקי כי הדדי' או האי פסול או האי פסול . שהרי נכתן סאה ונטל סאה דמי' . ואמרי' עד רובו
 אלתא ש"מ דכי הדדי נפקי . וס"מ דלא קפדינן בכה"צ' . אלא דלא נשקול רובו דמקוה' . בתרנא דהרן בס' הערל (דף ס"ב) .
 ומש"ה תרווייהו מתכשרי' ווא' ת מאי שנא הכא דחשבי' למים הנפי' ויוצאי' לפי חשבון . ובמתני' דלעיל חשבי' לכל הפוסלי' שהם
 נפיין ויוצאי' פחלה . התם כולוהו כשרי' ובג' לוגין שאובין דאפסלו להו' . אבל הכא כלוהו פסולי' . ומש"ה אזלי' בהו לפי חשבון כ"י
 בפס הראש"ד ושיין בסוף משנה א' דפרקה' ועוד סס משנה ה' כד' הוטעמי' כו' . הסורחמ' את כסותו עיין סרקה' משנה ו' :
 ורחב"ם פוסלים . סי' הר"ב דסברי' ג' כלי' מצטרפי' . כדתנן לקמן וכן סי' הר"ש . וכתב דג' מחלוקת בדנר . דאיכא נמי רבנן
 דאמרי' אפי' בד' וה' כלי' פוסלי' (וכמ"ס הר"ב במשנה ד' פ"ק דתמורה) פ"כ . ומשום דהכי תנינן לקמן מג' מצטרפין
 חד' חין מצטרפין' נישא להו למוקי' רבנן דהכא כי מתני' דלקמן' ולא כרבנן דבריית' . וכבר כתב הר"ב בריש מתני' דלקמן סיומא
 דמלטייהו דרבנן הוא' . ומ"ס הר"ב לקמן כד"ה לא כך כו' מכלי' הרבה לאו דוקא' . אלא לג' קורא הרבה' . ומ"מ צריכין לדחות
 ונומר דה' קרבנן' דכמו שמג' כלי' מצטרפין' ה"ג ממקומות הרבה' שחכלי' א' נעי מצטרפין' . דכך לי' מקומות הרבה' מכלי' אחד .
 כמו ג' כלים לאדייהו . ולי' הרמב"ם

בגא"י

ד' מכלי א' משנים וכו' סימא דמלתיהו דרכנן היא : ט' קבין
מיס בעל קרי חולה שאינו יכול לטבול אם נתנו עליו ט' קבין
מיס טהור ואשמועי מתני' דלא שנה מכלי א' לא שנה מב' או ג'
כלי : וכן טהור שנפלו על ראשו ועל רובו ג' לוגין מיס שאובין
דפוסל את התרומה כדאמר'

פ"ק דשבת (דף י"ג) הני ג' לוגין
מב' או ג' כלים מצטרפין מד' אין
מצטרפין : בד"ה דמב' ושפסח
כלים מצטרפין בזמן שלא נתכוון
לרבות אמקוה קאי שלא נתכוון
להוסיף עליו כדי להרבות בו
מיס : אפי' קרטוב. שיעור
מועט אחד מס' ד' כלוב :

**פ"ד המניח כלים תחת
הגנור.**

שמי גשמים נכנסו בו ויורדי
דדקסיו למקו' והבא מיירי בלבו
של עץ שקבעו ולכסוף חקקו .
דהואיל ולא היה תורת כלי עליו
בשקבעו אפי' שחקקו אחרי כן
לא חשיבי המים שנתכוו מיס
שאובי' הואיל ולא היה תורת כלי
עליו בחלוש : וא' כלי' קטני' דלא
תימא דלא חשיבי : אפי' כלי
גללים דלא חשיבי כלי' לענין
טומאה חשיבי כלי' לפסול את
המקוה אפי' אם שברם או כפה

אוחס דלא דמי למניח קנקני' בראש הגג לנגבן : ובי' טהורין
בשוכה בפ"ק דשבת בגמ' מוקמי פלוגתיהו כשהניח תחת הגנור
בשעת קשור עבים ונתפזרו ושכחו וחזרו ונתקשרו . דב"ש
סברי משום פזר עבים לא נתבטלו מחשבתו הראשונה דגלי
דעתיה שרצה שיפלו לתוכו ובי' סברי בטלה מחשבתו . דכי
נתפזרו אסח דעתיה דקסבר לא ירדו גשמים עוד אבל הניח
תחת הגנור בשעת קשור עבים . ואחרו הגשמים לבא וינא
למלאכתו ושכחו . דברי הכל הואיל ומתחלה לכך נתכוון לא
בטלה מחשבתו בשכחתו ואם הניח בשעת פזר עבים דברי
הכל טהורים שלא נתכוון מתחלה לכך : בשעה בחצר שהוא טהור
בחצר שלא תחת הגנור ונתמלאו מן הגשמים ונפלו למקו' דדוק'
תחת הגנור הוא דפליגי ב"ש . דגלי דעתיה דרצה שיפלו לתוכו
ומשום פזר לא בטלה מחשבתו קמיימא . ואבל הניח בחצר אפי'
בשעת קשור . לא מוכחא תעקרא מחשבתו קמיימא שפיר .
הלכך בטלה כשהתפזרו : עדין מחלוקת במקומה עומדת . שלא
עמדו לחנין על כך ולא רבו תלמידי ב"ש : ב' המניח טבול
תחת הגנור . להמשיך המים למקוה : אם יש לה לבזבז . שפה
סביב מד' רוחמיה כדי שיסיה לה בית קבול . פוסלת

בנא' ואמרו חכמינו' איך שתייה נטילתו ואפי' ממקומו רבי' :
ד' רומד' אין מצטרפין ובפ"ק דתמורה משה' ד' כתבו הר"ב
והרמב"ם דאין להכריעו הארכתי בזה בס"ד : בעל קרי
התולה ששפלו עליו ט' קבין מיס טהור . ואמר' החס' (ספ"ג

ד' מכלי אחד ימשנים ימשלשה מצטרפין
ומד' אין מצטרפין . בעל קרי החולה שנפלו
עליו ט' קבין מיס וטהור שנפלו על ראשו
ועל רובו ג' לוגין מיס שאובין מכלי אחד .
משנים ימשלשה ימצטרפין מארבעה אין
מצטרפין בד"ה א' בזמן שהתח' השני עד של'
פסק הראשון ובר"ה בזמן שלא נתכוון לרבו'
אבל נתכוון לרבות אפי' קרטוב בכל השנה
מצטרפין לשר'שה לוגין :

**פרק ד המניח כלים תחת הגנור . אחד
כלים גדולי' וא' כלי' קטני'**

אפי' בליגללים כלי' אבנים כלי' אדמה .
פוסלין את המקוה אחד המניחוא' השוכח
דבריו ב"שוב"ה מטהרין בשובח . א"ר
מאיר יגמנו ורבו ב"ש על ב"ה ומודי' בשוכח
בחצר שהוא טהור . א"ר יוסי עדין מחלוקת
במקומה עומדת : ב' המניח טבול תחת
הגנור אם ישלה לבזבז פוסלת

דברט' כנתינה אבל לא בטבול'
הר"ש ואפי' ג' דבריו' לימא חול'
מ"מ הכי מסרש' התם בסוגי' וכן
בפ"ג דגיטין דף י"ו . אמר רב
פסא הרי אמרו בעל קרי חולה
כו' . והא דבספ"ג דברכות תנו
דבעל קרי צריך טבילה וטבילה
בארבעים סאה היא ועיין רפ"ח
דמכילתין היא בתקנת עזרא
כדפי' הר"ב שם ומסקינן בס' מי
שמתו (דף כ"ג) דעזרא תיקון
טבילה לבדיח המרגיל (ממשיך
את הקרי עליו שמשמש מססו)
ארבעי' סאה ואתו רבנן והתקינו
לבדיח לאנסו ט' קבין . שכן
שיערו לרמיזת כל הגוף וכו'
בשם הרא"ב דבמ"ג פ"ק דעזרי'
בזמן שלא נתכוון לרבות . פי'
הר"ב כדי להרבות בו מיס
שיהיו בו מיס בשפע . ולא יחסר
ע"י טבילות שיטבולו זה . כך פי'
הר"ב (סי' ר"א) ופמה על הטור
ורבינו ירוחם שהוליאו המשנה

מחשבתה . ופירשו דנתכוון לרבות היינו שמשעה ראשונה
שמתחיל להטיל בו מיס' היה בדעתו להטיל ג' לוגין . ע"כ
ומצאקי למהר"ם שפרש' כמו כן בדברי הטור . שכתב וז"ל
דד"ה דד' זה' כלים אינם מצטרפים לפסול את המקוה . בזמן
שלא היה בדעתו לרבות יותר . אבל אם כשעירה עסק לזה
היסקה בדעתו לרבות למחר או ליום מחרת יותר אפי' קורטוב
בכל פעם ופעם מצטרפין לג' לוגין . ע"כ :

**פרק ד תחת הגנור . פי' הר"ב שקבעו ולכסוף חקקו .
עיין במשנה ג' . אחד כלים גדולים**

ואחד כלים קטנים . פי' הר"ב ואחד כלים קטנים דלא תימא
דלא חשיבי וכן פירש' בפ"ק דשבת דף י"ו . אבל הנה' כתבו א'
כלים גדולים שמרוב גודלן אינן מקבלים טומאה . כנון כלי' פז'
שהן יתרים על מ' סאה שאינן מטלטלין מלא וריקס' אפי' הכי
מוקרי שאינה . וא' כלים קטני' כדפסקו במס' כלי' (פ"ג) הדקים
שבכלי חרס' הן וקרקרופיהן ודוסמוניהן יושבים שלא מסומכ'
שיעורן מכדי סיכת קטן ועד לוג' אבל צניר מהבי טהורים .
ע"כ . ולשון יתירים שכתבו . קשי' דמחויקי' מ' סאה פז'
כרעט' דכלי' וכשאר דוכתי . ול' הרא"ש המחויקים מ' סאה .
ול' מהר"ם ראימיה שהוא ג"כ כל' הקום . וז"ע :

אמר ר"י עדין מחלוקת כו' וידוע דר"מ ור"י הלכה כר"י .
ודלת בהרמב"ם שזכר כר"מ . וכתב צטורשו שהוא מ"ה דברי . ומדבר' ב' לא מנאו בי"ח דבר בפ"ק דשבת ש"ל דכל כר"י
וקודעת הרא"ש : ב' אפי' יש לה לבזבז פי' הר"ב שפה סביב מד' רוחמיה וכו' דאי משלש
רמות

א סס פי' ט'
ב גיטין עו'
ג פי' פ"ט מה'
ה סאה אבות
הטומאה ה' כ'
ד ת"י ס' פ' ס'
ה' מקראות
טו' פ"ט ס' ע'
טו'
ה שבת פ'
ק"י פ' ד' פה'
קראות טו' ט'
ד' פ' ס'
ט' ס'
ה' ס'
טו' וטו' ס'
ס'
טו' ס' פ' ו'
ס'
טו' ס'
טו' ס'
טו' ס'

רוחות - אין זה בית קבול ובע"כ דמס' כלים אין לדקדק כלום
 דקמני (במשנה ג') הטהורי' שבכלי חרס טבלא שאין לה לזבין
 דה"ז קמני (במשנה ו') הטהורי' שבכלי חרס טבלא שיש לה
 כלים סי"ב משנה ו' (ד"ה

א סס ס"ק
 כמ"י ס"ד ס"ה
 מקואות ט"ז
 דבשם הרוקח דמשמע דרוק' בכ"י שכתב
 רוחות הוא דכשר - אבל אם יש
 לו לזבין מג' רוחות פסולה:
 זקפה לידוח כו' אינה פוסלת
 כו' ומיירי כגון דבלאו הטבל'
 היו המים נמשכי' למקוה דאל"ה
 אפי"ט דאין המים נפסלי' מחמת
 שאיבה מ"ו נפסלי' משום דהוי'
 ע"י טהרה בעינין - כדא"י בפרק
 (ה') (משנה ה') ה"ה ט"ז:
 גבצנור מ"ט ה"ב בסוף
 המשנה דסלון וצנור
 ומרוב א"י הוא - ומיהו נשתנו
 בגודלן וקטני' - כדפי' ה"ב
 במ"ו פ"ו דב"ב: לקבל צרורות
 המתנגלי' במים - כדי שלא
 ירדו עם המי' הרמב"ם סוף מה"מ
 (הלכה ו'): ובשל חרס
 רביעי' עיין (מ"ט) מכה ב'
 ס"ב דכלים: ובכ"ש פי' ה"ב
 שהעפר נקבע ונעשה מהודק כו'
 וקשיא מהא דתנן בפי' חלון משני

ג' סרין עמוק ו' ורחב ד' מערבין ב' ואין מערבין א'
 עפר או צרורות מערבין א"י ולא מצרובים כבישום - וי"ל דגבי
 ירוחן שאני דהכא מבעל ליה מתורת כלי - ב"י בשם ס' יראים -
 (ומתישב זה ג"כ משנה ו' פט"ו דההלות) ונע"ג דלכאורה
 נראה דדוקא לפי' דמפרש כבישת רגל הוא דקשיא ליה - בעיני
 נראה דאפי' כשנפרש כבישה מאליו כמי קשיא - וכתב הר"ה ט'
 דהרמב"ם והראב"ד גורסי' ונגסם - כלומר ונעשה סוק וקשה
 כגפסי' ע"כ - ופי' נגפסי' כתב הר"ב במשנה ב' פי' דכלים:
 ורחב מן האמצע אינו פסול כו' לפי שלא יקוין ליה החלל
 שיהיה כלי קבול - ואמנם היה הכוונה שיצאו המים
 מן המקוה הצר בחזק הרמב"ם - ומ"ט ה"ב לא חשיב לקבלה:
 חל' הר"ש העתיק כן אבל ל"ל לא חשבו נעשה לקבלה:
 ד אם רוב מן הכשר פי' הר"ב כגון שכ"א סאה כו' וכ"כ עוד
 בפי' ה' דתרומות משנה ו' וס' כתבתי דלענין הדין
 שמשהו יותר מן סגי - ובלשון הב"י שאני מעטיק בד' הואם
 לאו כו' בס"ד: אם ידוע שנספל לתוכו מ' סאה כו' עיין מ"ט
 בזה במשנה ה' פי"ב: ואם לאו פסול - פי' הר"ב דג' לוגין מים
 שאובין כו' ואפי' המים שאובין בפני עזתן שלא נתערבו בכשרי'
 אין פוסלין דרך המשכה לא ברוב וכ"כ הרמב"ם ומקשה הכ"מ
 (פ"ד מה"מ הלכה ח') מדקמני רישא אימתי בזמן שמתערבין עד שלא יגיעו למקוה - דמשמע שמשני שנתערבו מקודם הוא
 דמכשרינן - הא לאו הכי לא - ונ"ל דהא דקמני שמתערבין - היינו לאפוקי היכא דלא נפלו רוב כשרים כרישא דהיכא דהיה במקוה
 פחות מן סאה ומשהו מים כשרי' הוא נפסל בג' לוגין מים שאובין - אעפ"י שנספלו בו בהמשכה - אבל כשהם מתערבין קודם
 שירדו והם נמשכי' ויודדי' אפי"ט שאין רוב הכשרי' ניכר ושומד לעצמו כיון שגם

פוסלת את המקוה ויאם לאו אינה פוסלת את
 המקוה וקפה לידוח - בין כך ובין כך אינה
 פוסלת את המקוה: ג' החוטט בצנור להכל
 צרורו' בשל עין כל שהו' ובשל חרס רביעי'
 ר' יוסי אומ' אף בשל חרס כל שהוא - לא
 אמרו רביעי' לא בשבתי כלי חרס - היו
 צרורות ומתחללים בתוכו פוסלים את
 המקוה יירד להוכי עפר ונגבש כשרי' פרוין
 שהוא צר מכאן ומכאן ורחב מן האמצע אינו
 פוסל - מפני שלא נעשה לקבלה: ד' מים
 שאובין ומי גשמים שנתערבו בחצר ובעוק'
 ועל מעלות המערה - אם רוב מן הכשר -
 כשר יואם רוב מן הפסול פסול מחצ' לחצ'
 פסול - אימתי בזמן שמתערבים עד שלא
 יגיעו למקוה - היו מקלחין בתוך המים - אם
 ידוע שנפל להוכי מ' סאה מים כשרים - עד
 שלא ירד להוכי ג' לוגין מים שאובין כשרי'
 ואם לאו פסול: ה השוקת

פוסלת את המקוה - דהו' להו מים שאובי' - ומשנצנור לא היה
 מפסיל מקוה - דאיירי בצנור שקבעו ולבסוף חקקו כדפרישית:
 וקפה לידוח כדי שפודת מתנוסת שבה אינה פוסלת את המקוה
 דלא קיימא כדרך קבלתה: ג' החוטט בצנור דרך צנור להיות
 פתוח מצ' צדדי' - ואין פוסל את

המקוה אפי"ט חקק בו חקק ונעט
 כדי לקבל צרורו' המעכבי' הלוח'
 המי' ובשחקו ולבסוף קבעו
 איירי הואיל והיה עליו סור' כלי'
 כשהיה תלוש - הרי המים
 העוברי' בו שאובי' הן ופוסלי'
 את המקוה: ובשל חרס לא חשיב
 כלי' אפי"ט יש לו בית קבול של
 רביעי' - ולא חמרו רביעי' אלא
 בשברי חרס - דוקא בכלי חרס
 לאחר שנשבר בעינין שיהא השבר
 מחזיק רביעי' - אבל מתחלתו
 אפי' כל שהוא חשבו כלי' ואין
 הלכה כר"י: מתחללים -
 מתנגלגלי' בתוך בית קבול שאינו
 מהודק' בו - אעפ"י שנתמלא
 מהם - אלא מתנגעני' - אילך
 ואילך - לשון ומתחלל לחל המלכה
 (אסתר ד'): פוסלין את המקוה -
 דלא נצטעל קבולו ירד לתוכו -
 לתוך בית קבולו - עפר וכבש -
 שהעפר נקבע - ונעשה מהודק

יפה והמים עוברי' עליו - תרגום במלכה נעלה (בסדר ב')
 באורה כבישא נסק - כשר דאין כאן בית קבול: כלון וצנור
 ומרוב אחד הוא: שהוא צר מכאן ומכאן - מב' פיותיו ומקו'
 שהמי' נכנסו בו ומקו' שירדו ממנה למקוה: ורחב
 באמצע - אפי' הכי לא חשיב לקבלה כל זמן שלא חקק בו לקבל
 צרורות: ד' מים שאובי' שהן פסולי' למקוה: ומי גשמים -
 הכשרים: שנתערבו בחצר או בעוקה גומא שהמים מתקבלי'
 בהן - או על מעלות המערה - משם נמשכו וירדו למקוה: אם
 רוב מן הכשר - כגון שכ"א סאה מהן מי גשמי' - וי"ט מים
 שאובין - כשר: היו מקלחין בתוך המים - שלא ירדו למקוה
 ע"י המשכה דרך החצר - והעוקה - ומעלות המערה - אלא מן
 הכלים עצמיהו ומקלחין לתוך המקוה: וואם לאו פסול דג' לוגין
 מים שאובי' פוסלי' כשנפלו למקוה שלא כדרך המשכה - אבל
 דרך המשכה אין פוסלין עד שיגיו הרוב מים שאובי' - אפי'
 המי' שאובין בפני עזתן שלא נתערבו בכשרי' - אין פוסלין דרך
 המשכה אלא ברוב - כגון מקוה טיש בו כ"א סאה מי גשמי' -
 ממלא ככתף וממשיך לתוכו י"ט כ"א מים שאובי' וכשר - הואיל
 והרוב מים כשרים וכן הלכה: ה השוקת

ריבה עליו מיס שאובים עד שנמשכו ונתגדלו המקומות שמימיו וזחלים שם : הרי הוא כמו שהיה המקומות הללו מטהרים בזחלים וכל שהוא כמו שזין במסל : היה המעין עומד . ולא היו מימיו בזחלים ורבה עליו מיס שאובים

וכתבד' המעין עד שמימיו נזחלי' אלך ולאך מחמת המיס שאובין: סוה למעין . המקומות הללו שהמיס נזחלים בהם . שזין למעין שמטהרים בכל שהן . ושזיס למקוה שאין מטהרים בזחלין לא באשבורן . פ"א ריבה עליו והמשיכו . הרחיב הנריכו' שהיו מושכות מיס מן המעין ההוא והגדולן . הרי הוא כמוס שהיה דכמקום שהיה מימיו וזחלים קודם שריבה עליהן והרחיבן שם מטכר בזחלים . ומן הכדדי' אין מטכר אלא באשבורן אבל אם לא היו מימיו וזחלים אלא עומדים ורבה עליו שהרחיב מקום שמימיו והמשיכם טעמה מקו'

עמידתן וזחלין . סוה למקו' למכר באשבורן . ואין מטכר בזחלין . מאחר דעיקר מקום המעין אינן וזחלין : ד' היס הגדול כמקוה . לא קרא הכתוב מקוה אלא לים הגדול . דבי' משחצי קרא במעשה בראשית . שסס נקוו כלמימי בראשית: ולא נאמר ימים . בלשון רבים אלא מפני שמעורבין בו מיני ימים הרבה . שכל הנחלים הולכים אליו : ד' יוכי אומר כל הימים ויס הגדול נמי תורת מעין עליהם לענין שהן מטהרין בזחלין . מפני שהנחלים הולכים וזחלין עליהן . אבל פסולין הן לסור' מיס חיים שהכתוב קראן מקוה והלכה כר' יוסי : ה' הוזחלין . כגון נהרות שהן וזחלין הריהן כמעין ומטהרין בזחלין . וכלל שהן : והנוטפים . כגון מי גשמים : כמקוה . לטכר בארבעים סאה' ובאשבורן : שכן כשרים : כוזחלין והואיל ונוטפין מוטפים' ואפי' במקום שאין כדי פביל' בזחלין . אלא א"כ נוטפין משלימים להם : נוטפין שעשאן וזחלין . כגון מקוה שפרץ על שפתו ומימיו יוצאין וזחלין :

סומך

ריבה עליו היינו טעמה בריכות לכל המקומות שהוא מוליך ונתמלא כל אחת מיס . הרי הוא כמוס שהיה . דכמקו' שריז מימיו וזחלים קודם שריבה עליהן והרחיבן וכו' . וכי' הראשון שכבד כר"ב הוא סי' הרמב"ם ומפרש דסיפא היה עומד וכו'

ריבה (גמ' ל"ג) עריו והמשיכו . הרי הוא כמו שהיה היה עומד' וריב' גמ' ל"ג) עליו והמשיכו שוה למקו' לטה' באשבורן . ולמעין להטבי' בו בכל שהוא : ד' כל הימים כמקוה . שנאמ' (בראשית א') ולמקוה המים קרא ימים . דברי ר"מיר' יהודה אומר היס הגדול כמקוה . לא נאמר ימים אלא שיש בו מיני ימים הרבה ד' יוסי א"ר' כל הימים מטהרים בזחלין ופסולין לזבין ולמצורעים ולקדש מהן מי חטאת : ה' הוזחלין כמעין . והנוטפים כמקוה . חעיר רבי צדוק על הוזחלין שרבו על הנוטפים . שהם כשרים' ונוטפים שעשאן וזחלין

סומך

היא המעלה הרביעית (ממש) שבמקו' דכפ"ק' וכו' כי כתב בשם הרא"ש כמו שפי' הרמב"ם . (שנאן טעם לדבר שזין דכלאו הכי היו וזחלין באותן המקומות . אלא טעמה נחרבו זחילתן) . ודמסיים אסיפא דהיינו הא דפנן כפ"ק . למעלה מהן מעיין שמימיו מוטפין שרבו עליו מיס שאובין וכו' :

הוהנוטפין סי' הר"ב כגון מי גשמים . וכן סי' הר"ש . ובדבור אפי' זכ' כו' אכתוב סי' הרמב"ם : על הוזחלין שרבו על הנוטפים שהם כשרים . והכי טען לה בעדיות פ"ו ר"ש ג' . ושנינו שם מעשה וכו' ופי' הר"ב שהן כשרים כוזחלים' הואיל ונוטפין מוטפין . ואפי' במקום שאין כדי טבילה וכו' וכפ"ק הר"ש . וכלומר דהא דמעין מטכ' בכל שהוא . שיעור כדי טבילה מיהו בעינן . וכת"ש כבר כפ"ק משנה ז' . ולא למימרא שאין להן דין וזחלין אלא לענין שמטהרין בכל שהוא' ושנריכין מיהם שהיו באשבורן . שהרי כבר סי' הר"ב בעדיות דמטהרין בזחלין וכלל שהן . וכן לשון הר"ש בכאן . שהן כשרין כלו' בזחילה . הואיל ונוטפין מוטפין . ואינו ערדיך לאשמועי' אפי' במקו' שאין כדי טבילה כו' וכלומר דאי לגופי' שמטהר בזחילה כבר טעא לה כפ"ק משנה ז' דמעין שמימיו מוטפין ורבו עליו מיס שאובין שוה למקוה מוכח ודאי דכשמים שאובין מוטפין שוה למעין בכל דבר . וכ"ש בנוטפין המוטפין : ונוטפין שעשאן וזחלין' סי' הר"ב כגון מקוה שפרץ על שפתו כו' וכ"פ הר"ש . וקשיא לי לישנא דששאן וגם

מה שפי' לקמן אין מוזחלין בו . כלומר אין מעמידין בו מקו' בזחילה כו' לא אפי' שפיר . ומלאהי שהר"ש הקשה כך וככתב עוד דטעמ' דר"י לא מסביר כלל . כיון דהמקוה כשר ומונע מפסולו ע"י דבר טמא ועוד דשנינו כפ"ג בור שמלא מיס שאובין והלמה נכנס לו ויוצאה הימנו לעול' הוא כפסולו עד שיתחשב כו' ומשמע דלאחר שיתחשב שלא נשבר כבור שלשה לוגים אפי' שהאחיעזרין נכנס לו ויוצא' ממנו כשר' (ועוד הקשה מסוף מתי' דלקמן ואס' כפסמי בזה) : ונ"ל לפרש נוטפים שעשאן וזחלי' כלו' כוסי' כנקו' למקו' מ' וזחלין להוליכן לתוך גומא אחת לעשות מקוה סומך אפי' מקל ואפילו קנה (וכן טשוטי כלי עץ והא דקמתי ואפי' משום דתנן כפ"ד דפרי' (משנה ד') נתן ידו כו' עלי קנים כו' וקאמר לא מציעא עלי קנים ועלי אגוזים' דאויס ראוים לקבל טומאה כלל' אלא אפי' מקל וקנה) שאם עשה להם בית קבול מקבלי' טומאה . מוזחלין בו ואפי' כז' וזכה סומכי' המקל והקנה לא פוסלתן . אלא היכא דנשאן ידו או רגלו והמי' עוברי' דרך גוסו' כהיא דפרק ו' דפרי' אבל אם הוא סומך המקל והקנה שהמי' עוברי' דרך עליהן אין בכך כלל' פידי' . דהוי אעלי קני' ועלי אגוזי' שהוא סומך ססי' והמי' עוברי' עליהן ור' יוסי קאמ' לא מציעא זכ' וזכ' לא אפי' טכו' . כיון דכר קבולי' טומאה הוא לא יכמו' במקו' והוא דעלי קני' ועלי אגוזי' . מיירי שנתנו (כאד' העלי') לשם טהם באו המיס . ולא היו בידו כשעבר' אפי' ע"כ ובדבור דלקמן אמנא' פי' הר"ב רבינו משה בר מיימון הדיין הגדול וכו' ונראה לרבה ושנאמ' הרא"ש ז"ל הרב הגדול

דל"ז
א שכתב
פ"ד פ"ט מ"א
ב פ"י ע"ט
ג פ"ט ע"ט
ד פ"ט ע"ט
ה פ"ט ע"ט
ו פ"ט ע"ט
ז פ"ט ע"ט
ח פ"ט ע"ט
ט פ"ט ע"ט
י פ"ט ע"ט
יא פ"ט ע"ט
יב פ"ט ע"ט
יג פ"ט ע"ט
יד פ"ט ע"ט
יז פ"ט ע"ט
יח פ"ט ע"ט
יט פ"ט ע"ט
כ פ"ט ע"ט
כא פ"ט ע"ט
כב פ"ט ע"ט
כג פ"ט ע"ט
כד פ"ט ע"ט
כה פ"ט ע"ט
כו פ"ט ע"ט
כז פ"ט ע"ט
כח פ"ט ע"ט
כט פ"ט ע"ט
ל פ"ט ע"ט
לא פ"ט ע"ט
לב פ"ט ע"ט
לג פ"ט ע"ט
לד פ"ט ע"ט
לה פ"ט ע"ט
לו פ"ט ע"ט
לז פ"ט ע"ט
לח פ"ט ע"ט
לט פ"ט ע"ט
מ פ"ט ע"ט
מא פ"ט ע"ט
מב פ"ט ע"ט
מג פ"ט ע"ט
מד פ"ט ע"ט
מה פ"ט ע"ט
מו פ"ט ע"ט
מז פ"ט ע"ט
מח פ"ט ע"ט
מט פ"ט ע"ט
נ פ"ט ע"ט
נא פ"ט ע"ט
נב פ"ט ע"ט
נג פ"ט ע"ט
נד פ"ט ע"ט
נה פ"ט ע"ט
נו פ"ט ע"ט
נז פ"ט ע"ט
נח פ"ט ע"ט
נט פ"ט ע"ט
ס פ"ט ע"ט
סא פ"ט ע"ט
סב פ"ט ע"ט
סג פ"ט ע"ט
סד פ"ט ע"ט
סה פ"ט ע"ט
סז פ"ט ע"ט
סח פ"ט ע"ט
סט פ"ט ע"ט
ע פ"ט ע"ט
עא פ"ט ע"ט
עב פ"ט ע"ט
עג פ"ט ע"ט
עד פ"ט ע"ט
עה פ"ט ע"ט
עו פ"ט ע"ט
עז פ"ט ע"ט
עח פ"ט ע"ט
עט פ"ט ע"ט
פ פ"ט ע"ט
פא פ"ט ע"ט
פב פ"ט ע"ט
פג פ"ט ע"ט
פד פ"ט ע"ט
פה פ"ט ע"ט
פו פ"ט ע"ט
פז פ"ט ע"ט
פח פ"ט ע"ט
פט פ"ט ע"ט
צ פ"ט ע"ט
צא פ"ט ע"ט
צב פ"ט ע"ט
צג פ"ט ע"ט
צד פ"ט ע"ט
צה פ"ט ע"ט
צו פ"ט ע"ט
צז פ"ט ע"ט
צח פ"ט ע"ט
צט פ"ט ע"ט
ק פ"ט ע"ט
קא פ"ט ע"ט
קב פ"ט ע"ט
קג פ"ט ע"ט
קד פ"ט ע"ט
קה פ"ט ע"ט
קו פ"ט ע"ט
קז פ"ט ע"ט
קח פ"ט ע"ט
קט פ"ט ע"ט
קכ פ"ט ע"ט
קכא פ"ט ע"ט
קכב פ"ט ע"ט
קכג פ"ט ע"ט
קכד פ"ט ע"ט
קכה פ"ט ע"ט
קכו פ"ט ע"ט
קכז פ"ט ע"ט
קכח פ"ט ע"ט
קכט פ"ט ע"ט
קל פ"ט ע"ט
קלא פ"ט ע"ט
קלב פ"ט ע"ט
קלג פ"ט ע"ט
קלד פ"ט ע"ט
קלה פ"ט ע"ט
קלו פ"ט ע"ט
קלז פ"ט ע"ט
קלח פ"ט ע"ט
קלט פ"ט ע"ט
קמ פ"ט ע"ט
קמא פ"ט ע"ט
קמב פ"ט ע"ט
קמג פ"ט ע"ט
קמד פ"ט ע"ט
קמה פ"ט ע"ט
קמו פ"ט ע"ט
קמז פ"ט ע"ט
קמח פ"ט ע"ט
קמט פ"ט ע"ט
קנ פ"ט ע"ט
קנא פ"ט ע"ט
קנב פ"ט ע"ט
קנג פ"ט ע"ט
קנד פ"ט ע"ט
קנה פ"ט ע"ט
קנו פ"ט ע"ט
קנז פ"ט ע"ט
קנח פ"ט ע"ט
קנט פ"ט ע"ט
קס פ"ט ע"ט
קסא פ"ט ע"ט
קסב פ"ט ע"ט
קסג פ"ט ע"ט
קסד פ"ט ע"ט
קסה פ"ט ע"ט
קסז פ"ט ע"ט
קסח פ"ט ע"ט
קסט פ"ט ע"ט
קע פ"ט ע"ט
קעא פ"ט ע"ט
קעב פ"ט ע"ט
קעג פ"ט ע"ט
קעד פ"ט ע"ט
קעה פ"ט ע"ט
קעו פ"ט ע"ט
קעז פ"ט ע"ט
קעח פ"ט ע"ט
קעט פ"ט ע"ט
קפ פ"ט ע"ט
קפא פ"ט ע"ט
קפב פ"ט ע"ט
קפג פ"ט ע"ט
קפד פ"ט ע"ט
קפה פ"ט ע"ט
קפו פ"ט ע"ט
קפז פ"ט ע"ט
קפח פ"ט ע"ט
קפט פ"ט ע"ט
קצ פ"ט ע"ט
קצא פ"ט ע"ט
קצב פ"ט ע"ט
קצג פ"ט ע"ט
קצד פ"ט ע"ט
קצה פ"ט ע"ט
קצו פ"ט ע"ט
קצז פ"ט ע"ט
קצח פ"ט ע"ט
קצט פ"ט ע"ט
ר פ"ט ע"ט
רא פ"ט ע"ט
רב פ"ט ע"ט
רג פ"ט ע"ט
רה פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רז פ"ט ע"ט
רח פ"ט ע"ט
רט פ"ט ע"ט
רכ פ"ט ע"ט
רכא פ"ט ע"ט
רכב פ"ט ע"ט
רכג פ"ט ע"ט
רכד פ"ט ע"ט
רכה פ"ט ע"ט
רכו פ"ט ע"ט
רכז פ"ט ע"ט
רכח פ"ט ע"ט
רכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"ט ע"ט
רוז פ"ט ע"ט
רוח פ"ט ע"ט
רוט פ"ט ע"ט
רוכ פ"ט ע"ט
רוכא פ"ט ע"ט
רוכב פ"ט ע"ט
רוכג פ"ט ע"ט
רוכד פ"ט ע"ט
רוכה פ"ט ע"ט
רוכו פ"ט ע"ט
רוכז פ"ט ע"ט
רוכח פ"ט ע"ט
רוכט פ"ט ע"ט
רל פ"ט ע"ט
רלא פ"ט ע"ט
רלב פ"ט ע"ט
רלג פ"ט ע"ט
רלד פ"ט ע"ט
רלה פ"ט ע"ט
רלו פ"ט ע"ט
רלז פ"ט ע"ט
רלח פ"ט ע"ט
רלט פ"ט ע"ט
רמ פ"ט ע"ט
רמא פ"ט ע"ט
רמב פ"ט ע"ט
רמג פ"ט ע"ט
רמד פ"ט ע"ט
רמה פ"ט ע"ט
רמו פ"ט ע"ט
רמז פ"ט ע"ט
רמח פ"ט ע"ט
רמט פ"ט ע"ט
רנ פ"ט ע"ט
רנא פ"ט ע"ט
רנב פ"ט ע"ט
רנג פ"ט ע"ט
רנד פ"ט ע"ט
רנה פ"ט ע"ט
רנו פ"ט ע"ט
רנז פ"ט ע"ט
רנח פ"ט ע"ט
רנט פ"ט ע"ט
רו פ"ט ע"ט
רוא פ"ט ע"ט
רוב פ"ט ע"ט
רוג פ"ט ע"ט
רוה פ"

הפסוק מתעריב יחד ואי נחמך החלצתי לשאוב קודם שחזר
לכשר לא הוי כג' לוגי מים שאובי שפ סל' את המקוה חסר
דהכל נחמך לכשר קוד' שזאו השאובי לחזכו (כלומ' הג'
לוגין) ועוד דלפי' שאוב נחמץ אין נפסל בכך כדלק' הר"ש

א שם כתיב י
ב יי"ט סל' מ
ג י"ג סל' מ
ד י"ג סל' מ
ה י"ג סל' מ

ושנכבטלו ברוב. נראה לסי'
שהשאוב עם' שנים מתערב
ומסתמא נעשה התערובי עם
שניהבנת אחת ולשנו של הר"ב
שכתב ומה שירדו ממנו לכל א'
הנה לשנו של הר"ש כ"ל מתוקן
יותר שכתב ומה שנתערב ממנו
עם כל א': המקוה אות' כמות
שהיו ס' הר"ב שהכשרי' כשרי'
להקוות עליהן וכו' ואע"פ' וכו'
לא מסלי' כו' נכבטל ברוב קוד'
שירדו ליתקוה. ומים שאובין
המתבטלי' חין למקוה א' וזוסלין
איתן כדתקן לעיל ס' ד' (ת"ד גבי
מים שאובי' ומי גשמי' שנתערבו
במזג ובעוקה' הר"ש):
ד' שהיו כהן ג' לוגין ס' הר"ב
מים בלועי' ודבוקין
כהן וכזולאו דוקא שכל הגלובין
בלועין הדבוקין כהן. לא אשילו
פקתא דתנן כתי' ו"ל הר"ש כשארין
כהן ג' לוגין בעין' אלא כ' מצטרף
עתה מים הדבוקי' כהן' ע"כ.
ואי' שפיר נמי' דכדלי' אין סברא

היה השאוב באמצע. וירדו שלשה ומבבלו
בהם יגתערבו. המקווא' כמות שהיו
והטיבלי' כמות שהיו: ד' הספוג והדלי' שהיו
בהן ג' לוגין מים ונפלדו למקוה ילא פסלוהו
שלא אמרו לא ג' לוגין שנפלו: ה' השירה
והתיב' (גמ' ישיב' ס"ה ל"ג) אין מטבילין בהם
לא א"כ היו נקובין בשפופרת הנודר' יהוד'
אומ' בכלי גדול' ד' טפתים ובקטן רופי' אם
היה שק או קופה מטבילין בהם כמה שהם
מפני שהמים מעורבין. היו נתונים רחח
הצניור. אינם פוסלים את המקוה (גמ' לא
(מלאה ומטבילי') מטבילי' אותן. ומעלין אותן
כדרך: ו' גמרא שבמקוה. והטביל כה
את הכלי' טהרו מטומאתן. אבל טמאים
על גב כלי' חרס' אם היו המים צפים על גביו
כל שהן טהורין. מעין היוצא מן התנור.
וירדו ומבבל בחזקו. הוא טהור וידיו טמאות.
ואם היו על גביו (ס"ה) רום ידיו. אף ידיו
טהורות:

ז ערוב

מ' סאה מים כשרי'. וכשתחבר להן השאוב שהמי' זמין על
בזימן מחמת הטובלי'. הוכשרו מימיו לטבילה: היה שאוב
באמצע מחמת שהשאוב מסתיק בין סל' החזוני' הכשרי'. אין
הכשרי' מתערבין זה עם זה: המקוואות כמות שהיו' שהכשרי'
כשרי' להקוות עליהן להסלי'

מ' סאה כשרי'. והשאוב אין כשר
להקוות עליו. ואע"פ' שמימי'
השאוב מתערבין עם כל אחד'
לא מספיק להקוות עליהן דדרך
המשכה נתערבו ולא נסלו מן
הכלי לכשרין' ומה שירדו ממנו
לכל אחד'. נכבטל ברוב קודם
שירדו למקוה: ד' שהיו כהן ג'
לוגין מים. בלועין ודבוקין כהן
אכל אין דלוי' בעין. הולכך לא
גזרו רבנן. דלוי' זה מקרי נפלו:
ה' הסידה והתיבה כלי' גדולים
של עץ הם ומגוחין בתוך מקוה
כשר: אלא א"כ היו נקובים
כשפופרת הגוד'. דומיא דשוקא
דלמרי' לעיל שריד' שמה'
נקובה כשפופר הגוד: בכלי גדול
כהן בר טעפה טפחי' או יותר'
דמיעוטהו ד' טפחי'. סגי
בנקיבת ד' טפחי'. ואין הלכה
כר' יוסד'. שק אוקופה. סל
עשוי מנזרי' של ערבה קלושין:
מטבילין כהן כמו שהן. אם הן

ביום ולא צבי נקובה כשפופרת הגוד שכלס תלאי' נקבי'
ובטלין מים שכתוכן לנבימי מקוה: אינן פוסלין את המקוה.
מש' מים שאובין ומעלין אותן כדרך. כהן במקוה שיש בו
מ' סאה תלותצמות' דלמרי' לקמן דכר' וכמה של עור כיון
שהגביה שסתומה' מן המי' המי' שכתוכן שאובין' כיצד יעש'
מטבילין ומעלה אותן דרך שוליהן. ובשק וקופה לא מיישרי' דלא
חשיבי מי' שכתוכן שאובין לפסול את המקוה: ז ערוב

ריש ס' הכסס הראש' אלא א"כ היו נקובין כוונתו שמוקפין בתוך הים. כמ"ס ברפ"ה כסס הראש' רי"א בכלי גדול פי' הר"ב
כהן בר טעפה וכו' ויש חלוק לרי' יהודה בין כלי' לעוקה' יכל רבנן משוי' להו אהדדי הר"ש: או קופה פי' הר"ב סל' וכו' ולא ידעתי
למה לא פי' שהוא כעין שק. דהיינו מין כגד גם. וכדת' יתע כססכ' ד' דכלי'. וסוף מ"ס כלאי': אלא מטבילין אותן' מאלתי
כגא' מנה ומטבילין אותן. אבל כ"ל שא"ז דהיי' אלא אפי' מטבילין אותן: ובמעלין אותן כדרך כו' כתב הר"ב דלמרי' לקמן'
ס' זמנהו: וגם שרא' שכתוקה' פי' בסערא כלי' חרס' שנחלק לשני' ונעשה גיסי' מרי'. כן ל' הר"ש מ"כ ס"ד דכלי'. ולשון
הרמב"ם בפ"ו מה"מ (הל' ט') נכטרט טמאה שהיא כ' ד המקוה ושפתה למעלה מן המי' והטביל בה הכלי'. טהרו מטומאת'
אבל כשיגביה מן המי' עד שהן באויר הנכטרט' מטט' ז' המים שעל גבן מאויר הנכטרט'. וחזיר ומטמא אותן וכו' שאין כלי' חרס'
מתערבין במקוה. וכתב הכ"מ שפי' הר"ש שאפי' שיש זה למעלה מן המי'. אפי' הגי' כיון דשבר כלי' היא' בעלי' מימי' אגב מקוה
וכשר להטביל בה כל'. והרא"ש כתב דהיינו שגמא שיש בה סנימות כשפתה כמו כלי' חרס' ששבר שאין מקוה השבר שזה
הכנסה המי' לנכטרט דרך אותם סנימות' גמלא שתי' הזקוק מחוברין למים שכתוכה' ע"כ: הוא טהור וידיו טמאות' מאויר
ה גזיר ולא גושו' שאין כלי' מטמא את האדם. אבל ידיו והטמאין מאוירו. כדתקן בר"ש ס"ג דידיו'. וכ"כ הרמב"ם. ונפלאתי
מחר' ש כתב לפי' שנגשו כשפתי' התנור: ואם היו על גביו רום ידיו. שנהלא כשטבלי' ידיו למעלה מן' התנור הרמב"ם
(בסיבגרו סס)

ז ערוב מקואות מקוה חסר שבגד מקוה שלם אי נמי בזה כ'
 ס"ה וזכר כ' סאה ומתערבין המים דרך חרין אונקב
 שעורו לזרסן ולהכשירן כאלו יש בכל אחד ארבעים סאה
 כשסופרת הגוד כעוביה וכחללה של קנה שנתנין בפי הגוד
 והיינו ב' אצבעות חוזרות

למקומן מתהפכות בריוח בחלל
 הנקב ושתי אצבעות שאמרו
 הם שתי אצבעות הסמוכות
 לגודל הראשינות שנספס היד
 דהיינו אצבע ואמה: משני סה"ה
 מן התורה מיוצ הטבילה במקו'
 מים היו מן התורה: וכן כוית
 מן המת' ספק יש בהן כשעור
 ספק אין בהן כשעור ס קוטמא
 ודוקא ברה"י אבל ברה"ר ספקו
 עובר ואע"ג דלפי' דדרבנן ספק
 טומאה ברה"י ספיקוט א"מ
 הכל או הו שיעורי דרבנן היינו
 מטהרין אותי: כל שיעמוד בין

עפר בין לרורות בין ויבחושים הדומים הגדלון במים. אם
 עומדין ע"פ הנקב מתעטין כשסופרת הגוד. ואין המקואות
 מתערבין כל שהוא מברייח המים כגון ויבחושי' אדומי' ואין
 הלכה כרשב"ג דהעליון מן התחתון כגון שהיה העליון
 מים שאובי' ותחתון מים כשרי': והרחוק מן הקרוב. ולא
 מיישינו שמה בא אדם והפסיק השקתו ולא עלתה לו טבילה:
 מביא סלון של חרס או סלון של אבר והוא הדיון של עץ או של
 עטם או של זכוכית: אבר שופרס: ומניח

ז ערוב מקואות כשפופרת הגוד בעוביה
 ובחללה כשתי אצבעות חוזרות למקומן
 ספק כשפופרת הגוד ספק שאינו כשפופר
 הגוד פסולה מפני שהיא מן התורה. וכן
 כוית מן המת' וכוית מן הנביל' ובעדשה מן
 השרץ כל שיעמוד כשפופר הגוד ממעט'
 רבן שמעון ב"ג או כל שהיא מברייח המים
 טהור: ד' מטהרי' את (גמ' המקוה) המקואו'
 העליון מן התחתון. והרתוק מן הקרוב.
 כיצד מביא סלון של חרס או של אבר
 ופניח

וערוב מקואות כשפופרת הגוד ועיין מ"ש בזה בספ"ח
 דטהור' (ד"ה ומסקה) ובין כוית מן המת' כו' דשיעורין
 כולן הל' למשה מסיני הרמב"ם: רבי שמעון ב"ג או כל שהוא
 מברייח המים טהור. וכה"ג פננמי לענין כטילת ידים במ"ב

א פנינה כ"ה
 ב יבמות טו
 ג ס"ה
 ד ס"ה
 ה ס"ה
 ו ס"ה
 ז ס"ה
 ח ס"ה
 ט ס"ה
 י ס"ה
 יא ס"ה
 יב ס"ה
 יג ס"ה
 יד ס"ה
 טו ס"ה
 טז ס"ה
 יז ס"ה
 יח ס"ה
 יט ס"ה
 כ ס"ה

פ"ב דמס' ידים ופירשו הר"ב
 והרמב"ם דהיינו שאינו חוזף אבל
 הר"ש פ"ה שם דטהור לטול זכר
 הידי' והביא ראיה מפ"ב דזבחי'
 דף כ"ב דתניא רשב"ג אומר כל
 שחמלט בריותו מן המים
 מטבילין זו פ"כ. ולפיכך נראה
 בעיני דגם הכא מפרש כן. וכך
 נראה מקום בכלן על פ"ב
 דזבחי'. ולישנא דטהורן שייך
 שפיר בכשר מקוה. כדאשכחן
 בפירקין במתניתין ג' המקואות
 טהורי'. וה"ג ברפ"ד וז"ה
 מטהרין כו' ומודי' בשוכה שהוא
 טהור וכן עוד ברפ"ח. והא ל"ק

אחאי לא מיימי הסם מתני'. דהואיל ובריי' מקני' בהדיא
 מטבילין זו יחא לגמרא למיימי מינה. וכה"ג איחא בכמה
 דוכתי. וקשיא לי דהרמב"ם פוסק דלא כרשב"ג שא"ל ובידים
 והא דמטבילין פסק דפ"ח מה' מקואות (הל' י"א). ולא העיר
 על זה הכ"מ אך בספרו ב"י בפי"ד סי' ר"א כתב אמתני' דהכא
 ו"ל כסד הרמב"ם דאין הלכ' כרשב"ג. וכן פסק דפ"ח מה' מ'
 [הל' ו'] ואע"ג דאמר' בפ"ב דזבחי' דכל שחמלט בריותו מן
 המי' מטבילין וספקה הוא ו"ל דפ"ב הכוונת משמע דס"ל דל"ק
 דרשב"ג. אע"פ שכל שחמלט בריותו מן המים מטבילין זו.

פ"ח מתעט נקב כשפופרת וכסך כמותו. וכן נראה שפוסק הרא"ש דמתעט סלח הביא לא דבריו ת"ק בלבד. פ"כ וזה כנגד
 הסברא שהיה כשר לטבול בו. ואם"ה ימעט סלח יוכשרו המקואות) אבל לי נראה דאף במטבילין פוסק הרא"ש דלא כרשב"ג.
 וגם הטור לא הביא כלל. ועוד משמע דמת הטור כן בענין ידי'. כמו שאכתוב במקומו בפ"ד. ולפיכך נ"ל כפי' הרא"ש דרשב"ג
 דהכא במתני' קאחר במלתיה דמטבילין בו' ומשמע דבהא נמי פליג ת"ק בהדיא. ות"ק אשמועי' רבותא דלפי' ממשט וכו'
 דאין טובלין בו' רשב"ג אשתויעין רבותא דטהור לטבול בו' וכ"ש דאיונו מתעט. ונמצא לפי זה אי אכא למספק כרשב"ג בהא
 דמטבילין. שיש לפסוק כרשב"ג ג"כ לענין מיעוט שאינו מתעט אע"פ ש"ל דרשב"ג ה"ק דמהדר ליה לת"ק היכי אמרת דמתעט
 והרי כל שחמלט בריותו מן המי' טהור ומטבילין בו'. ובהא גם אהת מודה בכך. וא"כ למתיהא מתעט. מ"מ מאן מעייל לן
 ביה דומקא'. וכ"ס דהא דמטבילין בו' רשב"ג קאמרה ולא שמענוהו מתנא אחר. וגם הכברא נותנס דהא ביה תליא. דמאן
 דמטהר לטבול. ס"ל דאיונו מתעט. ומאן דס"ל דמתעט. קסבר נמי דאין טובלין בו'. ולכך נ"ל דכיון דיש לפסוק כרשב"ג בהדיא
 דמטבילין. מהטעם שכתבתי. דכמו כן יש לפסוק כמיתו שאינו מתעט ואפי' את"ל דת"ק אע"ג דמודה בסובלין. פליג בממעט.
 אפי' כ"ל ש"ס לפסוק כרשב"ג ג"כ בענין המיעוט לפי מה שכתבתי במשנה ה' פ"ד דפסחי'. שכתב הרא"ש שם הרי"ף דכלל
 דכל מקום שזכר רשב"ג במשנתיו הלכה כמותו לאו דוקא אלא עד דאיכא טעמא. ש"מ דכי איכא טעמא ספקין כמותו והכא
 טעמא רבא איכא שאם הוא טהור לטבול בו' כ"ס סלח יהא מתעט ג"כ. כלל דמלתא להרמב"ם דפוסק מטבילין נראה שיש
 לפסוק ג"כ דאיונו מתעט וכ"ס דנטילת ידים. וקשיין דברי הרמב"ם מדידיה אלידיה. אבל להרא"ש והטור נראה דמתעט וכן
 אין טובלין ואין ניטנין. ועוד אכתוב בזה במסכת ידי' בפ"ד: דהעליון מן התחתון. סי' הר"ב כגון שהיה העליון מים
 שאובי' וכו' וכ"ס אימא. דלעיל פ"ב משנה ב' ועיין מ"ש ס"ס בפ"ד: מביא סלון של חרס או של אבר. ואע"ג דשל אבר
 מקבל טו. אה' דכלי מהנות פשוטיהן מקבלין טומאה. כדתנן ברפ"א דכלים ואגן הוייתן ע"י טהרה בעינין. כמבואר במשנה ה'
 פ"ט. כבר כתב הרא"ש ה"מ במתוך מי גשמי' בעלמא. אבל הכא דמתערב מקוה אחר שהוא כשר. לא מספל משום דמתכשר
 ע"י השקה וכתיב ה"י: אע"ג דמתוך מיס מן המעין לכלי'. נפסלו אפי' המי' היוצא' מן הכלי משום שאובי'. ולא מהניא
 להו תבירס לתעין. כתי' שנתבאר לעיל רפ"ה. שאני הסם דהו כלי שיש לו בית קבול ונפסלו משום שאובי'. אבל הכא דאין בו
 בית קבול אע"ג שהוא מקבל טומאה. שפיר הויה השקה אע"פ שהי' נמשכי עליו. וכמב עוד הכי' שהרשב"א והרמב"ן פירשי'
 למתניתין

למחנותיהם דהכא כשהסילון מחובר לקרקע דווקא • דהשתא מקבל טומאה כלל • כדתנן בפ"א דכלי' משנה ב' • ועיין בפ"י הר"ב דמש"ד פ"כ דכלים • ולי קשיא תמניה ידיו

אם ספק נג
ב מ"ט פ"ד
ה' ס' פ"ה
טו"ט פ"ה
ד מ"י פ"ה
מקואות טו"ט
ט"ט פ"ה

ומניח (גמ' ידיו) ידותתתיו עד שהוא מתמל'
מים ומי שכוומושיקו "אפי' בשערה • דיו •
היה בעליון מ' סאה יותחתתיו אין בלוי •
ממלא בבתף • ונותן לעליון • ועד שירדו
לתחתון מ' סאה • מ' כותל שבין (גמ' ט"ז)
שתי מקואו' שנמדק לשתי מצטרף • ולערב
אין מצטרף • עד שיהא במקו' אח' כשפופרת
הגורד ר' יהודה או' חלוף הדברי' • נפרצו וזה
בתוך זה על רום בקרופת השוסי ועל רוחב
כשפופרת הגורד • האביק שבמרחץ • בזמן
שהוא באמצע • פוסל • מן הצד אינו פוסל •
מפני שהוא כמקוה סמוך למקוה דברי' ר"מ •
וחכמים

שיהו מושק' למטה למקוה השלם כחוט השער • וליחשב כמקוה
אחד • וטובל אפי' בעליון • ולפעמי' של חטלה מגיעו המו' עד
שפת הסלון ובראשו של מטה מועטי' כחוט השערה ומסיים
מחר"ס כגון שראש הסילון של מטה שוכב גבוה יותר מראשו
העליון ע"כ והלכך נקט מניח ידיו תחתיו שלא יאלו מים ולחון
וכו' וככתב מהר"ם ולשון תחתיו כ"ל לפרש משום דומינן שראשו
העליון נמוך מאוד • שהמי' צפון מלמעלה משפת הסילון •
וראשו התחתון גבוה מאוד • שאם לא היה מניח ידו על סילון
בראשו מלמעלה • היו המים שוטפי' ויוצאי' שם מן הסילון •
ולא היו המים באים למטה אפי' כחוט השערה • להיק' מניח
ידו תחתיו • פי' בתחתיתו של הסילון בראשו הנמוך מניח ידו
עליו שלא יטעמו חוץ לסילון • וילכו תחת ידו עד למטה שיבאו

ומניח ודוחמיו • של הסילון כדי שלא יאלו מים לחוץ כשהוא
מתמלא • עד שעה שישיק ויתחברו עם המקוה האחרת • אפי'
(כשערה) דהקלו בשאינה שיהא דרבנן אבל אם היה העליון
חסר תכשירו וצא להכשירו • ע"י השקה להשלימו לכשיעור •
אין די בהשקה כשער • דאפי' רבי

יהודה דמיקל טפי • כפ"ב דגיטין
(דף ט"ו) • צעי טופח על מנת
להטפיח • ממלא בכתף • דמאחר
שים במקוה מ' סאה מים כשרי' •
אפי' כל מים שאובין שבעול' אין
טוסלון אוחו • מ' לשקו מלמעלה
למטה • לערב • מימין לשמאל • חלוף
הדברי' • מלמעלה למטה • אין
מנערף • מימין לשמאל מנערף •
ואין הלכה כר' יהודה • נפרצו זה
בתוך זה • היינו מלמעלה בראש
הכותל • דדוקא כשמדק הכותל
אין נקב • ולמעלה בראשו שלם •
הוא דבעינן כשפופרת הגורד • אבל
כשנערך הכותל בראשו והמים
מתחברין שם • סני ברום קהלי' •

השום וברוח כשפופרת הגורד • האביק שבמרחץ כלי של מתכת
משוקע באמבטי ויש בו נקב • כשנחתסין מו' האמבטי מהמת
הטבילית פוחי' הנקב שבאביק • ויוצאים המים שבאמבטי •
וממשיכין לו מים אחרים נקיים • וסומי' הנקב שלא יאלו
המי' • והמי' הנמסכי' לאמבטי' • הן כשרי' לטבילה • דלאחר
שרחצו בתמין שבמרחץ נכנס' לאמבטי ועובל' שם • בזמן
שהוא באמצע פסול לפי שכל המים גרורי' על גביו • וזוים
הגרורי' על גבי כלי' הרי אלו פסולי' • מן הצד לא פסל' • דאין
המי' גרורי' על גביו • ואין כאן שאוב • לא מה שנתכו • והשאר
המים הוו להו מקוה כשר סמוך לשאוב • ומים שאובין צדד מים
כשרים לא פסלי' ואעפ"י שגובעים זה בזה • אם

המים למטה לכל הפחות כחוט השערה • עכ"ל • והסילון אינו מוקף מד' צדדים אלא (מזי' ומזי') הוא פתוח • אפי' כשערה דיו •
וכך העתיק הר"ב • גם הרמב"ם בחבורו פ"ה מה"מ (הלכה ו') • אבל מלשון הר"ש נראה דגרס כחוט השערה • וכן הוא בנוסחת
מהר"ם ז"ל • ומה שפי' הר"ב דהקלו בשאיב' שהוא דרבנן וכ"כ הר"ש • וכתב עוד ושם מטעם זה לא חיישין בעליון אפי' יחא
קטטרם • ע"כ • כלומר דתנן בספ"ח דטהרות דקטטרם אינו חבור כו' • וז"ל דמייירי הכא דוקא כשנשאבו ע"י כלי גללים ודומיו •
דאל"כ הו' מדאורייתא • וכת"ש בגמ' הרא"ש פ"ב משנה ג' (ד"ה שיש) • אבל כבר כתבתי שם משנה ו' • בגמ' הרא"ש דהשקה
מטהרת אפי' למ"ד כולו שאוב דאורייתא ע"ש • ולענין קטטרם משמע מדברי התוספת פ"ב דגיטין דף י"ז • דכשהמים סוכן לירד
ודאי ולפול למקוה הוו קטטרם חבור • ומ"כט אפי' גוד חסיק נמי איכא למימר במקום שהוא צכה"ג • כיון שהעליון ראוי ודאי
לירד • אמרינן גוד חסיק ודו"ק גם עיין (מ"ש) במשנה ב' פ"ג (ד"ה ויטהרו) • במ"ב ר"א בכתף ונותן לעליון כו' כתב הר"ב דמאחר
שים במקוה ארבעים סאה כו' אפי' כל מים שאובין שבעולם אין פוסלין אוחו • דהא ודאי דעל כרחין צריך לטול בו וות' מ' סאה
הרא"ש וכ"כ התוספות דכ"כ פרק המוכר את הבית דף ס"ו • ונראה דטעמא משום דלא' ללחצט' שיהא ארבעי' סאה •
שאלה מלחצט' אינו יכול לסמוך עליו דשמא אינו מ' סאה • ועיין מ"ש במ"ג פרק ג' (ד"ה עד שיחשב) •

ט שנמדק לשתי פי' הר"ב מלמעלה למטה • לערב מימין לשמאל • וכ"כ הרמב"ם • ויש לפתח טעם בדבר • דלהכי בלערב אין
מנערף משום דמחשבינן למה שעל הסדק כאלו סותמו • מצטרף ואם היה בשניה מ' סאה • מטבילין בכל אחת מהן
הרמב"ם פרק ח' מהלכו מקואות [הלכה ה'] • ר"א חלוף הדברים • טעמו שחשתי מסי רבינו מהר"ר ליווא ז"ל שכשנמדק מימין
לשמאל • מתחשב כל שט"ג הסדק • כאלו אינו • ועל רוב כשפופרת הגורד • לשון הרמב"ם ברוחב שתי ארבעות •
• בזמן שהוא באמצע פוסל' לפי שהאביק (הוא) כלי' קודם היותו קבוע ואע"פ שנתחבר • לא יאלו מחורת כלי' להיות קבוע
לארץ • והו' אחרם עליו בתוספתא שלא נעשה אלא לשמש עם הקרקע •
הרמב"ם

אם מקבל האמבטי רביעית מים כשרי' קוד' שיגיעו לאבני' כלאו
מקבלת מ' סאה דמי משר' דרביעית שיעור מקוה היא מדאוריית'
להטביל בה מחטים ונזרויות: אם מקבל האבני' כלומר כיוון
דאבני' הוא העשו' לקבלה כל שהוא פסול בכל ענין שיסיה'

הרמב"ם זכ"ל ו' ע' במשנה ט"ס ח' דכלי' עוד קם ס"ד משנה
ד' ט"ס ט' כ"ב ו' הרמב"ם דמשמש עם הקרקע טבור:
האמבטי הוא רהט' המרחץ' הרמב"ם ו' במשנה ד'
ס"ד דנדר' כתב כיוור המרחץ:

אם דמי' ס' נ
ב מ"י' ס' פ'
ג ס' ט'
ד ס' ט'
ה ס' ט'
ו ס' ט'
ז ס' ט'
ח ס' ט'
ט ס' ט'
י ס' ט'

רביעית סי' הר"ב שהוא שיעור
מקוה אוריית' לטבילת
טומא' אבל טביל' הכס' כלי נכרי'
צעי מ' סאה. כלכל' הר"ב צ' צ' צ' צ'
מס' ע"ז' . כך כתבו המוספת
דכת' . ועיין עוד מ"ס ס' פ'
דלקמן: יא' התחתונה וכו'
והעליונה כו' שחת' עומדת
בגובהו של מרחץ וחת' בשפולו.
הר"ם זכ"ל אם אין בו מ' סאה:
הר"ם אחד מס' ד' כתב הר"ב
בס' הרמב"ם אם היתה הכריכה
כ' סאה כו' ואם יש בו שמי' לריד
שיהיה בו א' מתר' מ' צבריכה. כן
לשנו' זכ"ל: שלא אמרו אלא ג'
לוגין שפלו' ור"י אומר
בהיות (זאת) הנגיפה באמלט
המי' . הנה הם מים שאובין
שכפלו הוד המקוה' הרמב"ם:
פרק ז' י"ג מעלין ולא
פוסלין ה"ק

וחכ"א אם מקבל האמבטי רביעי' עד שלא
יגיעו לאבני' כשרי' ואם לאו פסול' ר' אליעזר
בר' צדוק או' אם מקבל האבני' כל שהוא
פסול: י"א' המטהרת שבמרחץ' התחתונה
מליאה שאובין והעליונה מלא' כשרין' אם
יש כנגד הנקב שלשה לוגין' פסול' כמה היא
בנקב ויהיה בו שלשה לוגין' יא' משלש מאו'
ועשרים לבריכ' דברי ר' יוסי' ורבי' אליעזר
או' אפי' התחתונ' מליא' כשרי' . והעליונ'
מלא' שאובין ויש בצד הנקב' לוגי' . בשר' .
שלא אמרו אלא ג' לוגין שגפלו:
פ"ז י"ג מעלין את המקוה ולא פוסלין פוסלין
ולא מעלין ולא מעלין ולא פוסלין י"א'
מעלין ולא פוסלין השלג והברדי והכפור'
והגליד' . והמלה' והטיט הנרוק' אמר
ר"ע היה רבי' ישמעאל הן כנגדי' . לומר
השלג אינו מעלה את השקוה' . והעידו
אנשי מירבא משמו' שאמר להם צאו
והביאו שרי' גועשו מקוה בתחלה ר' יוחנן
בן גורי אומר אבן הברד כמים' ביצד
מעלין ולא פוסלין' . מקוה שיש בו מ'
סאה חסר אחת' . נפל מהם סאה לרהוטו
והעלהו' . נמצאו מעלין ולא פוסלין: ב' י"א'
פוסלין ולא מעלין' . המים בין טמאים'
בין טהורים' ומי' כבשים' . ומי'

בין באמלט' . בין מן הלד' . בין
מקבל' האמבטי רביעי' קוד' שכל
לאבני' בין אבני' מקבל' יא' המטהר'
שבמרחץ שקחו' המי' העשויות
במרחץ' שנתשכי' להם מים לוגי'
להשטף בהן' כדי לטהר עצמן
לאחר שרחצו בחמין' ופעמי' סגן
שמי' שקחו' לו כלד' ו' לא סאה אחת
עליונה מחצרת' ויש נקב בכוחל
שבין שתי' שהמי' יוצא' מזו' לזו':
אם יש כנג' הנקב' ג' לוגין' שהנקב
דמי' ו' רוח' כשיעו' שיכנסו בו ג'
לוגין' נכסלה העליונה מחמת המי'
שאובין שנתחמקה דהשיב כאלו
המי' שכנגד חלל הנקב שאובין הן
באח' העליונה לא מן הלד' וג'
לוגי' מים שאובין פוסלין כשרי'
באמלט' אע"פ שאין פוסלין מן הלד'
ורבות נק' שמתחמק מים שאובין
והעליונה מים כשרי' שדרך המי'
לרדת ואין דרכו' לעלו' . ואע"כ
נקטל העליון וכ"כ סיכס כשיהי'
הכשר ללד' סתמו: כמה היא
בנקב' . השתא אחא' לאשמועינן
כמה שיעורו של נקב שיאלו תמנו
ג' לוגין בבית אחת' : אחת מג'
מא' תועשרי' צבריכה' . דג'
לוגין אחד מג' מאות וד' מסאה
(ל' ל' ומ' סאה) כיצד הסאה
ו' קבין והקב' לוגין' נמצאו
מ' סאה' הן השעה מאות וששים
אחד משלש מאות ועשרים צבריכה' . כלומר במקוה כשר של
מ' סאה' . ושערו חכמים שיעור מקוה שמתוק מ' סאה'
אמה על אמה ברום ג' אמות' . הרי שיעור הנקב המתוק ג'
לוגין' . הוא אחד מש"כ מאמה על אמה ברום ג' אמות המתוק'
מ' סאה' ורמב"ם פתח שאם היתה הכריכה פחות או יותר
מארבעים סאה' . תצטבין הנקב בפחות וביתר לפי חשבון זה'
אפילו התחמקה מלאה כשרים והעליונה מלאה שאובין' שדרך מים לירד'
בהתחונה: שנה אחר אלא ג' לוגין שפלו' ואין השאובין פוסלין את המקוה עד שיפלו לתיכו' . והלכה כרבי' יוסי':

אינו פוסל טור ועיין ס"ב: והעידו אנשי מירבא משמו וכו'.
ואמריה שיהי חולק על ר"ע . הוא במשאל ומתן של הדיו על
לד הויכוח' . לא שהוא יסבור כך הרמב"ם זכ"ל: י"ב ומי כבשי'
ומי שלקות' . והא דתנן במכבת תרומות (סוף פ"י) מי
כבשים ומי שלקות של תרומה אסורים לזרים
בגון אם היה צריכה כ' סאה צריך להיות הנקב אחד מק' ומ' :
אפילו הכי אין ג' לוגין שאובין שצדק פוסלין את
התחתונה: שנה אחר אלא ג' לוגין שפלו' ואין השאובין פוסלין את המקוה עד שיפלו לתיכו' . והלכה כרבי' יוסי':
פרק ז' י"ג מעלין משלימין למ' סאה: ולא פוסלין: ג' לוגין שאובין' וכלהו מפרש ביצד: הכפור' בשמים שורדין
נקט': גליד' מים שקפאו על פני' המרחץ' או על כני המי': טיט הנרוק' טיט רך ורקיק' שנטשה כמו רוק: אבן
הברד כמי' כמי' שאובי' דאמרי' לקמן ס' סלים ולא מעלי' ואין הלכה כרבי' יוחנן בן גורי' . והלכה כעדותן של אנשי מדבא שעושין
מקוה מן השלג אפילו לכתחלה: נמצאו מעלין' שהשלימוהו: ולא פוסלין: ג' לוגין שאובין' . שהרי סאה היא הרבה יותר משלש'
לוגין' ולא נכסל המקוה בכך: ג' ה' שאובין בין עמאין בין כהודי' מי' כבשי' . עם שכבשו בהן זית' או מיני ירקוי'
ומי'

ה ונפלו למקוה לא פסלוהו הואיל ואין נראה כיון ומו פירות אין
סוסלין בשלשה לוגין הכל הולך אחר המראה אע"פ שאין המלב
סוסל המקו' ואין במים שיעור ג' לוגין לפסול מ"מ כיון שיש כאן
ג' לוגין שראין במים חשבו' להו' כלן מים ופסולין ואין הל'

כריב"ן: ו' השני טמא' דודאי חסר
שיעור המקוה בטבילתו של ראשון:
אף השני טהור דאמר' גוד אחיה
וכיון כלו המים שהעלה הראשון
בגופו. הן מחוברין למי מקוה ולא
נחסר משיעורו כלום ופירשו בגמ'
(דחגיגה דף י"ט) דלא טיהר רבי
יהודה לא במעלות דרכנן כגון
שהיה טהור לחולין וטבל להו' טהור
למעשה או שהיה טהור למעשה.
וטבל להיות טהור למימיה' אבל
לעלות מטומאה גמורה לטהרה.
דברי הכל טמא ואין הל' כרי יהוד':
ס' וס' כנגד מ' עב' וקורין לו בערבי
לא נור"ה וזולע מים הרבה: מקצתו
נוגע במים טהור. במקוה שיש בו
מ' סאה תלומתו מ' איירי וטבל בו
אדם לאחר שהטביל בו את הסנ':
טהור האיש הטובל אע"פ שנחסר
שיעור מקוה בטבילת הסגוס מאחר
שמקצת הסגוס נוגע במים ור"י
הוא דס"ל אמר' גוד אחיה: המים

שבתוכן שאזכיר חזורים ופוסלים את המקוה בשלש לוגים
טהרו לא היו בו לא מ' סאה מכוונ' ונתחסר כשהגביה שש תיהו
מן המים ומעלה אותם דרך ש' ליהן כיון שלא יפלו המים שבתוכן
למקוה ופסלו כל תימיו: ו' הטביל בו את המטה שרגליה גבוהות
וא"ל להטבילה כלה כאלה במקוה קטובה ששיעורו מ' וזולע לא
א"ל רגליה שוקעות בטיט העבה שאינו נרוק ואי' מטבילין בו:
שהמים נקדמין להטביל הרגלים קודם שישקעו בטיט. ובמים
הוסבלו: שמימי' מרודדים שאין המים עמוקים מחמת שהמקוה
רחב והמים מתפשטים בכל' ואע"פ שיש בו מ' סאה אין כל גופו
מתכסה במים צבת אחת: כובש ללד' א"ל של מקוה אפי' חבילי עזי'
וקניס' ואע"פ דנראה במקוה שחלקו א"ל ה' הואיל והמים נכנסין
ביניהן לא היו חלוק וכובש דנקט מפני שהעצים והקנים צפים
על פני המים ונריך לכבוש עליהם אגנים כדי שיכנסו תחת
המים:

בסל וגרנותי דהטובל שם לא עלתה לו טבילה כדאי' בריש חומר בקדש (ד' כ"ב ופירש"י שש שאנכ' מקואות ואין שיעור לא בזה ולא
בזה אע"פ שהמי' מחברין בין אויר הנצרי' אין זה חבור דהא ארעא כולה מחלחלת והמים הנזכרים כאן נאין מנהר גדול ולא חשבינן
במחבר וכענין סאה במקו' א') ע' כיומ"ש שהמים ביניה' כלו' ולהו' כלו' נפסק מהמקוה ונמצא מקוה חסר ומ"ש ובלבד שלא יח' נק'
כל המקוה כו' וכ"ש באבני' דלא יחלקו כל

ה ונפל לתוכן קרטוב יין כו' לא פסלוהו והוא שלא שינו מראה
המקוה הראשון: ו' מכוונות לא פסול ולא יותר.
רש"י פ"ב דגיתין ד' י"ו: אף השני טהור סי' הר"ב דאמר' גוד
אחיה וכו' ואין הל' כר' יהודה וזכר הקטני לשאלו במשנה ב' פ"ג
דהקמ' פסק דאמר' גוד אחיה.

ה' ג' לוגין מים ונפל לתוכן קרטוב יין והרי
מראהו כמראה היין ונפלו למקוה. לא
פסלוהו: ג' לוגין מים חסר קרטוב ונפל לתוכן
קרטוב חלבי והרי מראהו כמראה המים.
ונפלו למקוה לא פסלוהו: ד' בן גוריו אומר
הכל הולך אחר המראה: ו' מקוה שיש בו
מ' סאה מכוונת יירדו ב' וטבלו זה אחר זה:
הראשון טהור והשני טמא: ר' יהודה או' אם
היה רגליו של ראשון נוגעו' במים אף השני
טהור: הטביל בו את הסנ' והעלהו מקצתו
נוגע במים טהור. הכר והכבת של עור.
כיון שהגביה שפתותיהם מן המים המים
שבתוכן שאובין כיוצא יעש' מטבילין ומעל'
אותם דרך שוליהם: ו' הטביל בו את המט'
אע"פ שרגליה שוקעו' בטיט העבה מהירה
מפני שהמי' מקדמין' מקו' שמימי' מרודדין
בובש אפי' חבילי עצים אפי' חבילי קנים.

וכ"כ הר"ש וכלו' שבטיט לבדו אין מטבילין בו. אבל כשהמים צפים
על גביו מטבילין בו: ו' יהושע צמס צ' דהל' כמותו: בפני שהמים
מקדמים. ל' הר"ב שהמים מקדמין להטביל הרגלים כו' כבר
פירשתיו צמ"ד ס"ב: שמימי' מרודדין סי' הר"ב שאין המים
עמוקים כו' אע"פ שיש בו מ' סאה אין כל גופו מתכסה במים
צבת אחת ואין צעין שיהא כל גופו מתכסה צבת אחת כדילפי'
בפסא דכתיב (ויקרא כ"ב) כי אם רסן צטרו במים ובא הפסס
וטהר: מה ציאת שמשו כולו כאלה אף ציאתו במים כולו כאלה.
הראשון: מרודדין טריגו' וירקעו ורדידו הרמב"ם והר"ש: אפי'
חבילי עצים אפי' חבילי קנים: ל' הר"ב ואע"פ דנראה' במקו' שחלקו
אפי' הואיל והמים נכנסין ביניהם לא היו חלוק וקטני לי דא"כ
דוקא חבילי עצים וחבילי קנים והיכא קטני לפי' אבל ל' הר"ש
והא דקטני אפי' חבילי עצים וקנים: כלומר לא מציעו' אבני' לא
אפי' חבילי עזי' וקנים שהמים ביניהם חסר הפסק ומצטרפין
למ' סאה ובלבד שלא יחלקו כל המקוה דא"כ הל' במקוה שחלקו
בפני המים ונריך לכבוש עליהם אגנים כדי שיכנסו תחת
המים:

אמון כיומ"ש
ס"ב סעי' כ
כ"ג י"ט נסיון
ס"ד מ"ט פ"ב
ס"ה ס"ט כ
ג' סעי' כ
ד' סעי' כ
ה' מ"ט הל"ב
ו' מ"ט סעי' כ
ז' סעי' כ

המקוה דאפי' חלחול לכתובעין כס' ז' (ד' וכו' מ"ם) : כדו
 שיתפחו המים כלו' שיעלו כמין תפוח' ויהיו עמוקים מלד אחד
 וטובל בהן. כר' ש' היה מוליך ומכוא' במים. פי' כר' ב' מנענע המי'
 כדיו ואלא הוה כזכום מקו' ע"י דבר המקבל טומאה דמידי דהוה
 אטובל את הכלי כדיו בתו' המקו'

המקוה דאפי' חלחול לכתובעין כס' ז' (ד' וכו' מ"ם) : כדו
 שיתפחו המים כלו' שיעלו כמין תפוח' ויהיו עמוקים מלד אחד
 וטובל בהן. כר' ש' היה מוליך ומכוא' במים. פי' כר' ב' מנענע המי'
 כדיו ואלא הוה כזכום מקו' ע"י דבר המקבל טומאה דמידי דהוה
 אטובל את הכלי כדיו בתו' המקו'

המקוה דאפי' חלחול לכתובעין כס' ז' (ד' וכו' מ"ם) : כדו
 שיתפחו המים כלו' שיעלו כמין תפוח' ויהיו עמוקים מלד אחד
 וטובל בהן. כר' ש' היה מוליך ומכוא' במים. פי' כר' ב' מנענע המי'
 כדיו ואלא הוה כזכום מקו' ע"י דבר המקבל טומאה דמידי דהוה
 אטובל את הכלי כדיו בתו' המקו'

המקוה דאפי' חלחול לכתובעין כס' ז' (ד' וכו' מ"ם) : כדו
 שיתפחו המים כלו' שיעלו כמין תפוח' ויהיו עמוקים מלד אחד
 וטובל בהן. כר' ש' היה מוליך ומכוא' במים. פי' כר' ב' מנענע המי'
 כדיו ואלא הוה כזכום מקו' ע"י דבר המקבל טומאה דמידי דהוה
 אטובל את הכלי כדיו בתו' המקו'

המקוה דאפי' חלחול לכתובעין כס' ז' (ד' וכו' מ"ם) : כדו
 שיתפחו המים כלו' שיעלו כמין תפוח' ויהיו עמוקים מלד אחד
 וטובל בהן. כר' ש' היה מוליך ומכוא' במים. פי' כר' ב' מנענע המי'
 כדיו ואלא הוה כזכום מקו' ע"י דבר המקבל טומאה דמידי דהוה
 אטובל את הכלי כדיו בתו' המקו'

כדו שיתפחו המים ויורד וטוב' מתט' שהיא
 גתונה על מעלת המערה היה מוליך ומכוא'
 במים כיון שעבר עליה הגל טהורה :
 פ"ט אר"ץ ישראל טהורה ומקואותיה
 טהורים ימקואו העמים שבח"ל
 כשרים לבעלי קריין אפי' נתמלאו בקילון
 שבא"י שחוי' (כ"א לפתח) למפתח כשרי' אף
 לגרות' מלפנים מן (כ"ה הפתח) המפתח כשרי'
 לבעלי קריין ופסולו' לכל הטמאים ירא' א'
 הקרובים לעיר ולדרך טמא' מפני הכבים'
 והרח' קי' טהורי' : כ' יא בעלי קריין שהם
 צריכין טבירה ויראה מים חלוקים או עמורי'
 בתחלה טהור באמצע

כדו שיתפחו המים ויורד וטוב' מתט' שהיא
 גתונה על מעלת המערה היה מוליך ומכוא'
 במים כיון שעבר עליה הגל טהורה :
 פ"ט אר"ץ ישראל טהורה ומקואותיה
 טהורים ימקואו העמים שבח"ל
 כשרים לבעלי קריין אפי' נתמלאו בקילון
 שבא"י שחוי' (כ"א לפתח) למפתח כשרי' אף
 לגרות' מלפנים מן (כ"ה הפתח) המפתח כשרי'
 לבעלי קריין ופסולו' לכל הטמאים ירא' א'
 הקרובים לעיר ולדרך טמא' מפני הכבים'
 והרח' קי' טהורי' : כ' יא בעלי קריין שהם
 צריכין טבירה ויראה מים חלוקים או עמורי'
 בתחלה טהור באמצע

כדו שיתפחו המים ויורד וטוב' מתט' שהיא
 גתונה על מעלת המערה היה מוליך ומכוא'
 במים כיון שעבר עליה הגל טהורה :
 פ"ט אר"ץ ישראל טהורה ומקואותיה
 טהורים ימקואו העמים שבח"ל
 כשרים לבעלי קריין אפי' נתמלאו בקילון
 שבא"י שחוי' (כ"א לפתח) למפתח כשרי' אף
 לגרות' מלפנים מן (כ"ה הפתח) המפתח כשרי'
 לבעלי קריין ופסולו' לכל הטמאים ירא' א'
 הקרובים לעיר ולדרך טמא' מפני הכבים'
 והרח' קי' טהורי' : כ' יא בעלי קריין שהם
 צריכין טבירה ויראה מים חלוקים או עמורי'
 בתחלה טהור באמצע

היה מוליך ומכוא' במים מנענע המים כדיו וכיון שעבר הגל של
 מים על המעל' של מקו' שהמחט מונח בה וצפו מי הגל על המחט.
 טהור' ולפי שהמחט דקה וקטנ' וירא' סתפול במי'. דרך להטביל'
 כן : ב' ר' ח' אר"ץ ישראל טהורה ואפי' עיירות של כותי' שבטובה
 שלא גזרו טומאה לא על ארץ
 העמי' בח"ל : ומקואותיה טהורים.
 ולא מחוקי' להו כשאו' דסתמא
 בהכשר נעשו : לבעלי קריין להקטרין
 כדברי חז"ה דבעל קרי' אסור' בד' ט'
 עד שיטבולו וכו' טביל' אפי' במקוה
 שכל מיתיו שאובין הותר : אסולו
 נתמלאו בקילון' שחלפו מי' בכתף
 ושפכו ל' דגומא. ומא' חו גומא יש
 דרך שהולכים המים למקוה : שחוק'
 לפתח חזן לפתח המדינה : כשרי'
 אף לנדו' להקטרין לבעליהן ואפי' צ'
 דאיכא אסור כרת ולא חיובי' שמה
 חסרי' היו ונפלו עליהן מים שאובי'
 ונתמלאו דחוק לפתח המדינה אין
 רגלי צני אדם מזויינס לפנים מן
 המפתח לפנים מפתח המדינה :

היה מוליך ומכוא' במים מנענע המים כדיו וכיון שעבר הגל של
 מים על המעל' של מקו' שהמחט מונח בה וצפו מי הגל על המחט.
 טהור' ולפי שהמחט דקה וקטנ' וירא' סתפול במי'. דרך להטביל'
 כן : ב' ר' ח' אר"ץ ישראל טהורה ואפי' עיירות של כותי' שבטובה
 שלא גזרו טומאה לא על ארץ
 העמי' בח"ל : ומקואותיה טהורים.
 ולא מחוקי' להו כשאו' דסתמא
 בהכשר נעשו : לבעלי קריין להקטרין
 כדברי חז"ה דבעל קרי' אסור' בד' ט'
 עד שיטבולו וכו' טביל' אפי' במקוה
 שכל מיתיו שאובין הותר : אסולו
 נתמלאו בקילון' שחלפו מי' בכתף
 ושפכו ל' דגומא. ומא' חו גומא יש
 דרך שהולכים המים למקוה : שחוק'
 לפתח חזן לפתח המדינה : כשרי'
 אף לנדו' להקטרין לבעליהן ואפי' צ'
 דאיכא אסור כרת ולא חיובי' שמה
 חסרי' היו ונפלו עליהן מים שאובי'
 ונתמלאו דחוק לפתח המדינה אין
 רגלי צני אדם מזויינס לפנים מן
 המפתח לפנים מפתח המדינה :

היה מוליך ומכוא' במים מנענע המים כדיו וכיון שעבר הגל של
 מים על המעל' של מקו' שהמחט מונח בה וצפו מי הגל על המחט.
 טהור' ולפי שהמחט דקה וקטנ' וירא' סתפול במי'. דרך להטביל'
 כן : ב' ר' ח' אר"ץ ישראל טהורה ואפי' עיירות של כותי' שבטובה
 שלא גזרו טומאה לא על ארץ
 העמי' בח"ל : ומקואותיה טהורים.
 ולא מחוקי' להו כשאו' דסתמא
 בהכשר נעשו : לבעלי קריין להקטרין
 כדברי חז"ה דבעל קרי' אסור' בד' ט'
 עד שיטבולו וכו' טביל' אפי' במקוה
 שכל מיתיו שאובין הותר : אסולו
 נתמלאו בקילון' שחלפו מי' בכתף
 ושפכו ל' דגומא. ומא' חו גומא יש
 דרך שהולכים המים למקוה : שחוק'
 לפתח חזן לפתח המדינה : כשרי'
 אף לנדו' להקטרין לבעליהן ואפי' צ'
 דאיכא אסור כרת ולא חיובי' שמה
 חסרי' היו ונפלו עליהן מים שאובי'
 ונתמלאו דחוק לפתח המדינה אין
 רגלי צני אדם מזויינס לפנים מן
 המפתח לפנים מפתח המדינה :

היה מוליך ומכוא' במים מנענע המים כדיו וכיון שעבר הגל של
 מים על המעל' של מקו' שהמחט מונח בה וצפו מי הגל על המחט.
 טהור' ולפי שהמחט דקה וקטנ' וירא' סתפול במי'. דרך להטביל'
 כן : ב' ר' ח' אר"ץ ישראל טהורה ואפי' עיירות של כותי' שבטובה
 שלא גזרו טומאה לא על ארץ
 העמי' בח"ל : ומקואותיה טהורים.
 ולא מחוקי' להו כשאו' דסתמא
 בהכשר נעשו : לבעלי קריין להקטרין
 כדברי חז"ה דבעל קרי' אסור' בד' ט'
 עד שיטבולו וכו' טביל' אפי' במקוה
 שכל מיתיו שאובין הותר : אסולו
 נתמלאו בקילון' שחלפו מי' בכתף
 ושפכו ל' דגומא. ומא' חו גומא יש
 דרך שהולכים המים למקוה : שחוק'
 לפתח חזן לפתח המדינה : כשרי'
 אף לנדו' להקטרין לבעליהן ואפי' צ'
 דאיכא אסור כרת ולא חיובי' שמה
 חסרי' היו ונפלו עליהן מים שאובי'
 ונתמלאו דחוק לפתח המדינה אין
 רגלי צני אדם מזויינס לפנים מן
 המפתח לפנים מפתח המדינה :

באמצע ובסוף של העלת מי רגלים טמא דמין קרי הוא: נמשכי' מי רגלים מדובקי' : טמא' דמין קרי הוא : לבנים כעכורי' ובתולה טהור' באמצע ובסוף טמא ואין הלכה כר' יוסי : ג המהרהר בלילה . ורואה שבא על האשה וכשנעור משנתו מלא

באמצע ובסוף טמא . מתחלה ועד סוף טהור' לבנים (גמ' משני') ונמשכים טמא . ר' יוסי אומר לבנים כעכורים : ג' המטיל טפין עבות מתוך האמה טמא דברי ר' אחסמא המהרהר בלילה ועמד ומצא בשרו חם טמא . הפולטת זרע ביום השלישי טהור' דברי ר' אבן עזריה ר' שמעון אימ' פעמים שהם ארבע עונות . פעמים שהם חמש פעמים שהם ששה ר' ע או לעולם חמש : ד' נכרית שפלטתה שכבת זרע מישראל טמאה . בת ישראל שפלטתה שכבת זרע מנכרי טהורה . האשה ששמשו ביתה . וירדה וטבלה . ולא כבדה את הבית .

כאלו

עונות שלימות כגון אם ששמה בליל ה' עם חשיכה . פליטתה טמאה עד תחלת ליל שבת : ופעמים שהם העונות כגון אם ששמה בתחלת יום ד' בעלות השחר ופליטתה טמאה עד ליל שבת : פעמים שהן שש' כגון ששמה בתחלת ליל רביעי והיא טמאה עד תחלת ליל שבת נמצא שש עונות שלימות : ר' ע אומר לעולם חמש . עונות ואם יצאה מלגת עונה ראשונה . גומרים לה מקצת עונה ששית . להשלים חמש עונות : דכל הפולטת בסוף חמש עונות שלימות טמאה . והלכה כר' אבן עזריה : ד טמאה . הטפה של שכבת זרע שפלטתה : טהורה ואפילו טמאה דרכין ליכא : ולא כבדה את הבית לא קנסה את

באמצע ובסוף טמא . מדבריהם ולתרותה . אבל לחולין טהורים . הרמב"ם פ"ה מה אבות הטומאה (הל' ט"ו) . וכן הביא הר"ם מקוספתא לקמן במשנה ד' : מתחלה ועד סוף טהור . דמסתמא מחמת מכה הוא דאין

דהך קרי לבוא בתחלה קוד' השקן וכי היכי דהך דכתחלה לא הוה קרי ה"ג הך דבאמצע ובסוף מהר"ם : נמשכים וכן העתיקו מהר"ם והרמב"ם בפירושו . ובס"א ונמשכי' וכן העתיק הר"ם . גם הרמב"ם בספרו פ"ה מה"א הטומא' (הל' ו') וכן העתיק מהר"ם : ג המטיל טפין עבות כו' טמא דברי ר' אחסמא . ופליג אסתא דלעיל דסמי' וקמי' דראה מים חלוקי' בתחלה טהור . ולא מפליג בין א"ן עבות לכסאן עבות . ולפ"ז טפין עבות באמצע ובסוף טמ' לדברי הכל לא טהורי להרמב"ם דכתב וכתב בפ"ה מה"א אבות הטומאות המטיל טפין עבו' מתוך האמה טהור משמ' לעולם

טהור . וכתב עליו הכ"מ מדקמי' דברי ר' אבן עזריה (דרכים) פליגי עליה ואמרי טהור ע"כ : ד במהרהר בלילה פ"ה הר"ם ורואה שבא על האשה . דא"א לשמש בלא הרגשה . דאל"ה האמר שמואל כל ש"ז שאין כל גופו מרגיש בה אינה מטמאה . מ"ט ש"ז אחר רחמנא בראויה להזריע בזמ"ס ד' ד' ד' ד' ד' ג' . ולשון הרמב"ם בפירושו המהרהר בלילה כו' בתנאי שרא' בשנתו שהוא בעל אשה בעילה גמורה ע"כ . וכתב הר"ם במשנה דלקמן שזרוד לדקדק שלא יקשה לשמואל מהך דלעיל דמיס עכורי' או חלוקין ועמ"ס לעיל : בישרו אברו רש"י שם : טמא מדבריהם וכת"ס במחמ' דלעיל : דפולטת זרע ביום השלישי טהורה דברי ר' אבן עזריה שכתב פ"ט משנה ב' שכתב (שמות י"ט) והיו נכונים לשלשת ימים ומפרש הכס' בזמ"ס ד"ס' דלכל עבד טהור בליל שבת טהור ולא שחרית שלא יהיו הללו עובדין והללו מהלכין לקבל חורה' וראב"ע סבר בה' שבת עבוד פרישה ויש שלא פירשו אלא עם חשיכה ומדטבלי ליל שבת ולא חשו שיהא חפלטנו עוד ש"מ דפולטת ב' טהורה ומקצת היום של תשמיש ככולו . וכתב הר"ם דהלכה כראב"ע וב"כ הרמב"ם והוקשה להכ' מן שם הלכה י"א והעלה לתת טעם לשיפסוק כן אי סבר ראב"ע אחר שלשה עונות שלמו' . ובאמת סבן לשון הרמב"ם בפירושו דראב"ע . אבל ז"ל לסי' זה דראב"ע נמי ס"ל בהשכמה עלה וירד כו' לקמן דר"ע . ודמנן הכא הפולטת זרע לקמן גרס ש"ז וכן העתיק הר"ם והרמב"ם בכא' . וכן גרס הספר הד"כא במ"ס שבת : רבי ישמעאל אומר פעמים שהם ארבע כו' ס"ל בד' עבוד פרישה . ומיהו יש שלא פירשו עד סמוך לחשיכה וליכא ר' אבן עזריה . ליל ה' ה' ליל ששי וששי ואם ה' משטנלו פליטתו טהורה ולא הקפיד חורה אלא בימים : בפעמים שהן ד' עונות דראב"ע ה"מ נמי לשנות בענין זה פעמים שהן ד' ופעמים שהן ג' כו' אלא להביא קטר ישמעאל משום דסבר בד' עבוד פרישה כר"ע ובטומא' לא בני למתלי כמו שתולה ר"ע תוספת שם : ד"ע אומר לעולם חמש . ס"ל נמי דבד' עבוד פרישה וכל עליותיו וירידותיו של משה בהשכמה דכתיב (שם ל"ד) וישכט משה בצקר ויעל . וכתב לך רד"ע לית . מקיש ירידה לעליה הלכך ירידה דכתיב שם י"ט) וירד משה מן הכר אל העם ויקדש את העם . דכתיבו פרישה בהשכמת רביעי היתה ומדכווק לקפרישן בהשכמה שבע מינה עד ה' עונות שלימות קפיד קרא :

ד טמאה פירש הר"ם הטפה וכו' . אבל בנכרים לא שייכא בה טמאה כבהמה דעלמא רש"י פ"ד דגדה דף ל"ד . ובעינא הוא בגמרא דהתם אי אפילו לאחר ג' . דדילמא דוקא דישאל דדייגי במצות מתחממי' כדכתיב (תהלי' ל"ט) חס לבי בקרבי רש"י פ"ט דשבת דף פ"ו) ומכריח או דילמא כיון דאכיל שקלים ורומסים מתחממי' נמי ומסריח חיקו : ולא כבדה את הבית . וכן העתיק הר"ם ומ"מ אפילו כבדה אחר כך לא סגי לה ולשון הרמב"ם במרקי' מהלכות אבות הטומאה קודם שספקת בו משמע דאחר כך :

קנסה

X

אמרי' סס
בסולא כר"א
במה חב'
ד כת מו' :
הל' ים נדה ל'
הס' הל' י'
הס' ל'
הס' הלכתי'
הס' פלכה'

פרק ט אלו חולצין חוטי צמר וחוטי פשתן והרצועות שהבנות מקלעות בהן שער שבראש וכן מהדקות בשער שבראש ומניעו המים מליכנס בשער של צמר ושל שער און חולצים ואין הלכה כר"י בשל צמר אבל חוטי של שער מודים לו חכמי לפי שהמים נכנסים בהן ודוקא חוטים שבראש חולצין אבל של צואר און חולצין שאין אשה חולקת את עצמה בלקי הלב שער שבחזה כנגד הלב שנסתבד ונעשה כעין שרשרות וכן נמאסים מן היעשה וזבית הסתרים באשה מפני שהשער נאחו ומסתבד בחותו מקום מחמה היעשה והטנוף והלכלוך ודוקא באשה נשואה שמקדמת על עצמה שלא תתגנה על בעלה הוא בבית הסתרים היו חנייה אבל בפניה דאינן מקדמת לא היו בית הסתרי חנייה ללסוף וזאת העין גלידי ריר היוצא מן המכה שמתביש ונעשה גלידי ושרף היבש אם היה על כשר'מן השרף הטנוף מהאילוני או מן הפירות ונתיבש שם גלדי צואה שעל כשר'ן שמתביש ונעשה גלידי והמלומדין כשדיו של אדם מלוכלכות בטיט או בצנץ או צועה ומולל ידו אחת על חברתה נעשה על ידו כמין גרורים של שעורים בשל מריקא טיט השרוי

פרק ט אלו חוצצין באדם חוטי צמר וחוטי פשתן והרצועות שבראשי הבנות ר' יהודה אומר של צמר ושל שער אינם חוצצין מפני שהמים באין בהם בלקי הלב והזקן ובית הסתרי באשה לפלוף שחויץ לעין גלד שחויץ למכה והרטיה שעליה ושרף היבש וגלדי צואה שעל בשרו ובצק שתחת הצפורן והמלמולין וטיט היון וטיט היוצרים וגין יוניאיהו טיט היון וזה טיט הבורות שנא' (תהלים מ) ויעלני מבור שאון מטיט היון טיט היוצרים כמשמעו ר' יוסי מטהר בשל יוצרין ומטמא בשל מרקה וגין יוניאלי יתדות הדרכים שאין טיבלין בהן ולא מטבילין אותן ושאר כל הטיט מטבילין בו כשהוא לח ולא יטבול באבק שעל רגליו לא יטבול את הקומקמות בפחמין אא"כ שפשוף ג' או שאין חוצצין קלקי הראש ובית השתי וזבית הסתרים באיש

בלובן ביצה עשוי לתקן בו הכלי שנסדקי שאין המי' ממחין אותו מריקא לשון תמרוקי נאים ואין הלכה כר"י יתדות דרכים טיט שמתמך ע"י הלון בני אדם שמהלכים עליו וכשהוא לח נקרא גן יוני וכשהוא יבש נקרא יתד הדרכי שקשה להלך עליהן ונראה כמהלך ע"ב יתדות שאין טובלין בהם אם היה במקו' טיט כזה ולא מטבילין אותן אם היה על כשר'ן וי"מ דלא מטבילין אותן אם נטמאו מימיו דלא סלקא השקה במקום הטיט הקומקום כלי נחשת שמתמי' בו המי' נמחמת העין והשלהבת שעולה על גביו נעשה סביביו פחמין אא"כ ישפשוף הפחמין שעל גביו ג' ובית הסתרים באיש דאיש אינו מקפיד ואפילו אשה און מקדמת אלא נשואה כדפרישית ואשיו

לפי מה שפירשתי דהוה ולפינו מכל דבעל קרי אפשר דה"ק דאי לא ידיו הוה כאלו נכתב כל גביו וזו גופיה דהא להכי איצטרדיך ידיו אבל בס"ג דמנחות דף י"ח הקשו מבשרו מה כשרו מאבראי א"כ אפי' ראוי לא נבעי ופירשו משו' דכתיב כל בשר (מ"מ) אהני למיחר דבעינן ראוי ע"כ נראה

אמנת נז
י"ד ט"ס פ"ב
ט"ו ט"ס פ"ב
ט"ז ט"ס פ"ב
כ"ג ט"ס פ"ב
כ"ד ט"ס פ"ב
כ"ה ט"ס פ"ב
כ"ו ט"ס פ"ב
כ"ז ט"ס פ"ב
כ"ח ט"ס פ"ב
כ"ט ט"ס פ"ב
ל"א ט"ס פ"ב
ל"ב ט"ס פ"ב
ל"ג ט"ס פ"ב
ל"ד ט"ס פ"ב
ל"ה ט"ס פ"ב
ל"ו ט"ס פ"ב
ל"ז ט"ס פ"ב
ל"ח ט"ס פ"ב
ל"ט ט"ס פ"ב
מ"א ט"ס פ"ב
מ"ב ט"ס פ"ב
מ"ג ט"ס פ"ב
מ"ד ט"ס פ"ב
מ"ה ט"ס פ"ב
מ"ו ט"ס פ"ב
מ"ז ט"ס פ"ב
מ"ח ט"ס פ"ב
מ"ט ט"ס פ"ב
נ"א ט"ס פ"ב
נ"ב ט"ס פ"ב
נ"ג ט"ס פ"ב
נ"ד ט"ס פ"ב
נ"ה ט"ס פ"ב
נ"ו ט"ס פ"ב
נ"ז ט"ס פ"ב
נ"ח ט"ס פ"ב
נ"ט ט"ס פ"ב
ס"א ט"ס פ"ב
ס"ב ט"ס פ"ב
ס"ג ט"ס פ"ב
ס"ד ט"ס פ"ב
ס"ה ט"ס פ"ב
ס"ו ט"ס פ"ב
ס"ז ט"ס פ"ב
ס"ח ט"ס פ"ב
ס"ט ט"ס פ"ב
ע"א ט"ס פ"ב
ע"ב ט"ס פ"ב
ע"ג ט"ס פ"ב
ע"ד ט"ס פ"ב
ע"ה ט"ס פ"ב
ע"ו ט"ס פ"ב
ע"ז ט"ס פ"ב
ע"ח ט"ס פ"ב
ע"ט ט"ס פ"ב
פ"א ט"ס פ"ב
פ"ב ט"ס פ"ב
פ"ג ט"ס פ"ב
פ"ד ט"ס פ"ב
פ"ה ט"ס פ"ב
פ"ו ט"ס פ"ב
פ"ז ט"ס פ"ב
פ"ח ט"ס פ"ב
פ"ט ט"ס פ"ב
צ"א ט"ס פ"ב
צ"ב ט"ס פ"ב
צ"ג ט"ס פ"ב
צ"ד ט"ס פ"ב
צ"ה ט"ס פ"ב
צ"ו ט"ס פ"ב
צ"ז ט"ס פ"ב
צ"ח ט"ס פ"ב
צ"ט ט"ס פ"ב
ק"א ט"ס פ"ב
ק"ב ט"ס פ"ב
ק"ג ט"ס פ"ב
ק"ד ט"ס פ"ב
ק"ה ט"ס פ"ב
ק"ו ט"ס פ"ב
ק"ז ט"ס פ"ב
ק"ח ט"ס פ"ב
ק"ט ט"ס פ"ב
ק"י ט"ס פ"ב
ק"יא ט"ס פ"ב
ק"יב ט"ס פ"ב
ק"יג ט"ס פ"ב
ק"יד ט"ס פ"ב
ק"יה ט"ס פ"ב
ק"יו ט"ס פ"ב
ק"יז ט"ס פ"ב
ק"יח ט"ס פ"ב
ק"יט ט"ס פ"ב
ק"כ ט"ס פ"ב
ק"כא ט"ס פ"ב
ק"כב ט"ס פ"ב
ק"כג ט"ס פ"ב
ק"כד ט"ס פ"ב
ק"כה ט"ס פ"ב
ק"כו ט"ס פ"ב
ק"כז ט"ס פ"ב
ק"כח ט"ס פ"ב
ק"כט ט"ס פ"ב
ק"ל ט"ס פ"ב
ק"לא ט"ס פ"ב
ק"לב ט"ס פ"ב
ק"לג ט"ס פ"ב
ק"לד ט"ס פ"ב
ק"לה ט"ס פ"ב
ק"לו ט"ס פ"ב
ק"לז ט"ס פ"ב
ק"לח ט"ס פ"ב
ק"לט ט"ס פ"ב
ק"מ ט"ס פ"ב
ק"מא ט"ס פ"ב
ק"מב ט"ס פ"ב
ק"מג ט"ס פ"ב
ק"מד ט"ס פ"ב
ק"מה ט"ס פ"ב
ק"מו ט"ס פ"ב
ק"מז ט"ס פ"ב
ק"מח ט"ס פ"ב
ק"מט ט"ס פ"ב
ק"נ ט"ס פ"ב
ק"נא ט"ס פ"ב
ק"נב ט"ס פ"ב
ק"נג ט"ס פ"ב
ק"נד ט"ס פ"ב
ק"נה ט"ס פ"ב
ק"נו ט"ס פ"ב
ק"נז ט"ס פ"ב
ק"נח ט"ס פ"ב
ק"נט ט"ס פ"ב
ר"א ט"ס פ"ב
ר"ב ט"ס פ"ב
ר"ג ט"ס פ"ב
ר"ד ט"ס פ"ב
ר"ה ט"ס פ"ב
ר"ו ט"ס פ"ב
ר"ז ט"ס פ"ב
ר"ח ט"ס פ"ב
ר"ט ט"ס פ"ב
ר"י ט"ס פ"ב
ר"יא ט"ס פ"ב
ר"יב ט"ס פ"ב
ר"יג ט"ס פ"ב
ר"יד ט"ס פ"ב
ר"יה ט"ס פ"ב
ר"יו ט"ס פ"ב
ר"יז ט"ס פ"ב
ר"יח ט"ס פ"ב
ר"יט ט"ס פ"ב
ר"כ ט"ס פ"ב
ר"כא ט"ס פ"ב
ר"כב ט"ס פ"ב
ר"כג ט"ס פ"ב
ר"כד ט"ס פ"ב
ר"כה ט"ס פ"ב
ר"כו ט"ס פ"ב
ר"כז ט"ס פ"ב
ר"כח ט"ס פ"ב
ר"כט ט"ס פ"ב
ר"ל ט"ס פ"ב
ר"לא ט"ס פ"ב
ר"לב ט"ס פ"ב
ר"לג ט"ס פ"ב
ר"לד ט"ס פ"ב
ר"לה ט"ס פ"ב
ר"לו ט"ס פ"ב
ר"לז ט"ס פ"ב
ר"לח ט"ס פ"ב
ר"לט ט"ס פ"ב
ר"מ ט"ס פ"ב
ר"מא ט"ס פ"ב
ר"מב ט"ס פ"ב
ר"מג ט"ס פ"ב
ר"מד ט"ס פ"ב
ר"מה ט"ס פ"ב
ר"מו ט"ס פ"ב
ר"מז ט"ס פ"ב
ר"מח ט"ס פ"ב
ר"מט ט"ס פ"ב
ר"נ ט"ס פ"ב
ר"נא ט"ס פ"ב
ר"נב ט"ס פ"ב
ר"נג ט"ס פ"ב
ר"נד ט"ס פ"ב
ר"נה ט"ס פ"ב
ר"נו ט"ס פ"ב
ר"נז ט"ס פ"ב
ר"נח ט"ס פ"ב
ר"נט ט"ס פ"ב
ר"ס ט"ס פ"ב
ר"סא ט"ס פ"ב
ר"סב ט"ס פ"ב
ר"סג ט"ס פ"ב
ר"סד ט"ס פ"ב
ר"סה ט"ס פ"ב
ר"סו ט"ס פ"ב
ר"סז ט"ס פ"ב
ר"סח ט"ס פ"ב
ר"סט ט"ס פ"ב
ר"ע ט"ס פ"ב
ר"עא ט"ס פ"ב
ר"עב ט"ס פ"ב
ר"עג ט"ס פ"ב
ר"עד ט"ס פ"ב
ר"עה ט"ס פ"ב
ר"עו ט"ס פ"ב
ר"עז ט"ס פ"ב
ר"עח ט"ס פ"ב
ר"עט ט"ס פ"ב
ר"פ ט"ס פ"ב
ר"פא ט"ס פ"ב
ר"פב ט"ס פ"ב
ר"פג ט"ס פ"ב
ר"פד ט"ס פ"ב
ר"פה ט"ס פ"ב
ר"פו ט"ס פ"ב
ר"פז ט"ס פ"ב
ר"פח ט"ס פ"ב
ר"פט ט"ס פ"ב
ר"ק ט"ס פ"ב
ר"קא ט"ס פ"ב
ר"קב ט"ס פ"ב
ר"קג ט"ס פ"ב
ר"קד ט"ס פ"ב
ר"קה ט"ס פ"ב
ר"קו ט"ס פ"ב
ר"קז ט"ס פ"ב
ר"קח ט"ס פ"ב
ר"קט ט"ס פ"ב
ר"קי ט"ס פ"ב
ר"קי"א ט"ס פ"ב
ר"קי"ב ט"ס פ"ב
ר"קי"ג ט"ס פ"ב
ר"קי"ד ט"ס פ"ב
ר"קי"ה ט"ס פ"ב
ר"קי"ו ט"ס פ"ב
ר"קי"ז ט"ס פ"ב
ר"קי"ח ט"ס פ"ב
ר"קי"ט ט"ס פ"ב
ר"קכ ט"ס פ"ב
ר"קכ"א ט"ס פ"ב
ר"קכ"ב ט"ס פ"ב
ר"קכ"ג ט"ס פ"ב
ר"קכ"ד ט"ס פ"ב
ר"קכ"ה ט"ס פ"ב
ר"קכ"ו ט"ס פ"ב
ר"קכ"ז ט"ס פ"ב
ר"קכ"ח ט"ס פ"ב
ר"קכ"ט ט"ס פ"ב
ר"קל ט"ס פ"ב
ר"קלא ט"ס פ"ב
ר"קלב ט"ס פ"ב
ר"קלג ט"ס פ"ב
ר"קלד ט"ס פ"ב
ר"קלה ט"ס פ"ב
ר"קלו ט"ס פ"ב
ר"קלז ט"ס פ"ב
ר"קלח ט"ס פ"ב
ר"קלט ט"ס פ"ב
ר"קמ ט"ס פ"ב
ר"קמ"א ט"ס פ"ב
ר"קמ"ב ט"ס פ"ב
ר"קמ"ג ט"ס פ"ב
ר"קמ"ד ט"ס פ"ב
ר"קמ"ה ט"ס פ"ב
ר"קמ"ו ט"ס פ"ב
ר"קמ"ז ט"ס פ"ב
ר"קמ"ח ט"ס פ"ב
ר"קמ"ט ט"ס פ"ב
ר"קנ ט"ס פ"ב
ר"קנ"א ט"ס פ"ב
ר"קנ"ב ט"ס פ"ב
ר"קנ"ג ט"ס פ"ב
ר"קנ"ד ט"ס פ"ב
ר"קנ"ה ט"ס פ"ב
ר"קנ"ו ט"ס פ"ב
ר"קנ"ז ט"ס פ"ב
ר"קנ"ח ט"ס פ"ב
ר"קנ"ט ט"ס פ"ב
ר"קס ט"ס פ"ב
ר"קס"א ט"ס פ"ב
ר"קס"ב ט"ס פ"ב
ר"קס"ג ט"ס פ"ב
ר"קס"ד ט"ס פ"ב
ר"קס"ה ט"ס פ"ב
ר"קס"ו ט"ס פ"ב
ר"קס"ז ט"ס פ"ב
ר"קס"ח ט"ס פ"ב
ר"קס"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ ט"ס פ"ב
ר"קצ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"י ט"ס פ"ב
ר"קצ"יא ט"ס פ"ב
ר"קצ"יב ט"ס פ"ב
ר"קצ"יג ט"ס פ"ב
ר"קצ"יד ט"ס פ"ב
ר"קצ"יה ט"ס פ"ב
ר"קצ"יו ט"ס פ"ב
ר"קצ"יז ט"ס פ"ב
ר"קצ"יח ט"ס פ"ב
ר"קצ"יט ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"כ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ל ט"ס פ"ב
ר"קצ"לא ט"ס פ"ב
ר"קצ"לב ט"ס פ"ב
ר"קצ"לג ט"ס פ"ב
ר"קצ"לד ט"ס פ"ב
ר"קצ"לה ט"ס פ"ב
ר"קצ"לו ט"ס פ"ב
ר"קצ"לז ט"ס פ"ב
ר"קצ"לח ט"ס פ"ב
ר"קצ"לט ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"מ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"נ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"י ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"יט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"כ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ל ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"לט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"מ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"נ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"י ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"יט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"כ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ל ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"לט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"מ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"נ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"י ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"יט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"כ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ל ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"לט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"מ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"נ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"י ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"יט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"כ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ל ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"לט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"מ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"נ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"י ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"יט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ל ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לא ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"לט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ס ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו ט"ס פ"ב
ר"קצ"ס"ס"ס"ס

אם שיער א
בש"מ פ"א ח
טוהלת מת
כל ל
בבב"ס פ"ו
מ"ג פ"ח
מקואית טוה
י"ד ט"ו רב
סיעה א
דמ"ט פ"ג
הס כלה
וטנת ק"ד
פ"ט

רבי אליעזר אומר אחד האיס ואחד האשה ואין הלכה כר"א
הרמב"ם: כל המקפיד כו' אלא כ"ע וכדתנן נמי בסוף
סירקין וקלט קשה דה"ל למתני בתר כולה ואמאי מפסיק
ביניהם ובני האלוף כמהר"ר ליווא י"ו אחר שיש לפרש דכל

המקפיד כו' לא ככ"ע אלא דברי
ה"א הן וקאמ' שאחד האיס כו' שוין
והכל מלי בקפידא שאם הוא גברא
או איתתא דמקפיד כו' ומשה"ל לא
קמני הכא זה הכלל זכ"ס פ"ו קמני
זה הכלל דקאי אף אחדם ודבריו
נכוני' אבל הרמב"ם סוהרב שפירשו
כאן כללא דדינא (דמקפיד) כו' אי
איתא שהם סבורי' דדברי ר"א הן
ודלקא זכ"ס פ"ו הוא שכולל אף לדלדל'
ה"ל להמתין עד לקמן ולכן כ"ל
שהם דקדקו בלישן דמקפיד עליו
דכל"ל עליהן דהא אלקי קאי וכן
הכל"ל חו"צין ומיהו גם בזה י"ל
דכללא דכל המקפיד קבלה בידם
היתה על כל עניני חז"ה וכדתנן
לקמן ור"א אומר הכלל שסבור
בידם הוא דנקטיה הכא ולומו' שגם
בענין הקלקי נאמר שהכלל דכל
(המקפיד) כו' ושוב ראיתי שהראש

ר"א אומר אחר האי שואחד האשה * כל
המקפיד עליו חוצין ושאיין מקפיד עליו אין
חוצין: ד' לפלוף שבעין וגלד שעל המב'
וישרף הלח' ולכלובי צואה שעל בשרו *
וצואה שתחת הצפורין וצפורין המרודללת
בשות של קטן לא טמא ולא מטמא * קרום
שעל המכה טמא ומטמא * ה' או חוצין
בבלי' הופת (כ"א וסמך) והמור בבלי' וזכוכית
בין מבפנים בין מבחוץ * י' על השלח ועל
הטבלה ועל הדרגש ועל הנקיי' חוצין על
הבלוסין אינן חוצין * על מטו' בעל הבית
חוצין על של עני אינו חוצין * על איבוף
של בעל הבית חוצין * ועל של זקקין אינו
חוצין נמ"ל * ועל המ' דעת חוצין * רשב"ג
או' עד כאיסר האיטלקי: ועל

כתב ר"א אחד האיס ואחד האשה כל המקפיד עליו חוצין ורבנן
סברי כל אשה כשואה מקפדת: זה הכלל כל המקפיד עליו חוצין
ושאינו מקפיד עליו אינו חוצין * לפלוף שבעין כו' אלו חוצין
בכלים כו' זה הכלל כו' כל שזקפיד כו' מבואר שגירסתו במשנה
דדברי ר"א כל המקפיד כו' וגם גורם כאן זה הכלל כו' ואולי
שאף כך ג' הרמב"ם והר"ב * ומשה"ל לא נטר להו עד לקמן
מפרש דינא דקפידא * ויכולני ג' כ' לתרץ דהא דלא נטיר התנא
עד אחר מתני' דלפלוף דאידי דר"א נקט כל המקפיד כו' סידר
רבינו הקדוש אח"כ מיד זה הכלל וכו' וכ"ש למ"ס דר"א מלישנא
דזה הכלל כו' נקט למלמיה: ד' לפלוף שבעין כתב הר"ב
בלא אינו חוצין גמרא פרק בתרא דנדה דף ס"ז * ופי' התוספות
[דדוקא שבסוף העין] מפני שהדמעה שבעין מלחלתו ואינו
מניחתו ליום יבש * וכתבו עוד דלכלובי צואה * וצואה שתחת
הצפורין וצפורין שדולדלת (ג"ל דיש לחוק וצפורין המרודללת)

מתני' דאין חוצין מייירי נמי בלא דאי ביבשה אמאי לא חייבי
כדפי' הר"ב * ומ"ס הר"ב ביבש חוצין ואיתתי נקרא יבש משעת שמתחיל לירקב מ"ס *
זכר זה הדבור הנה ואע"פ שאינו תכוונת החליה (לפי) שזכר משפטי קדומה החבורה
הרמב"ם בחבורו ס"ב מה"מ (הלכה יד) כתב לכפות של קטן לענין שאינו חוצין * וכל דבחבורו גירסה אחרת נודמנה לו דגרסה
וכפות של קטן * וכן לא טמא כו' אבל א"א דל"ג כלל לא טמא ולא מטמא דהא העתיקה ג"כ בפ"א מה' טומאות מת (הלכה ד') *
בשות * כתב הר"ב כעין השער שגולד בקשואין כו' בלשון משנה כשפות של קישית דרפ"ב דעוקלים: ה' והמור (בערוך פי' מור
מסתכו') וכו' * ומהר"ם ופי' הן כפי' הרמב"ם * ומפרש ומהר"ם שהוא עפר דבק דומה לזפת * דר"ג ש פי' הר"ב משה קטנה
ועין עוד בפירושו למשנה ה"פ' דנדרים: ועל המרדעת חוצין * כן הוא בס"א והעתיקה הרמב"ם בפירושו וכן בניסוח מהר"ם
ז"ל והכי מייית לה כפ"ו דשבת דף ק"ד * ופשוטין התם דדוקא משני' דלדיו וכו' (וכ"פ הרמב"ם ס"ג מה"מ הלכה ד') דפי' הר"ב
במשנה דלקמן: רבן שמעון בן גמליאל אומר * פי' הרמב"ם דקאי על המרדעת ומ"ס הר"ב דהלכה כת"ק כ"כ הרמב"ם * ועמ"ס
בפ"ח דערובין: עד כאיסר האיטלקי להר"ב שהוא רחב כו' בגריי שער וכו' קדושין מוכח דמשקלו ד' בגריי שער דתן * התם
פרוטה

ושאינו מקפיד עליו אינו חוצין והוא שלא יהיה על רוב גופו *
וספק ההלכה לענין חליה רובו ומקפיד עליו חוצין דבר תורה *
מעוטו כלומר אם הדבר החוצן הוא במיעוט הגוף * אע"פ
שמקפיד עליו אינו חוצין מן התורה * אבל חכמי גורו על רובו
שאינו מקפיד משום רובו המקפיד
ועל מעוטו המקפיד נמי משו' רובו
המקפיד ולא גורו על מעוטו שאינו
מקפיד אטו מעוטו המקפיד דהיא
גופה גזירה ואכן ניקו' וגז' גזירה
לגזירה: ד' לפלוף שבעין * בלא
אינו חוצין ביבש חוצין * ושחז' לעין
דלעיל בין בלא בין ביבש חוצין *
ועמ"ס הו' דחז' לעין אדם מקפיד
בין בלא בין ביבש בחז' העין ביבש
מקפיד בלא אינו מקפיד: כשות
של קטן * כמין שער גולד בבשר
הקטני' כעין השע' שגולד בקשואין
שקורין שאק"י * ש' בערבי ואותו שער
קרוי בלשון משני' כשות של קישית *
כך שער של קטן הדומה לו קרוי
כשות של קטן והנשים קוראות לו
שער שו"ל * לא טמא א"ה נגע טומא'
באותו שער לא נטמא הקטן: ולא
מטמא אם היה הקטן טמא באחת

מאבות הטומאות ונגע אדם
באותו שער ולא נגע בבשרו לא
נטמא הנוגע דלא חסיב שער זה יד להכניס טוה' וזהו א"ה:
ה' והמור * מוסקו בלע"ו ויש ספרי' גורס' י"ח זר' דרגש משה
קטנה * מרגש וישבת על מטה כבוד (יחזקאל כ"ג) דרגישן:
על הכקיים חוצין משו' דקפדי עליהן: בלשון מלכותי ודומה
לו בגמרא בפ' כלל גדול (ד ע"ו) עסה בלוס: אינן חוצין ללא
קפדי עליה והיינו טמא דמטות בעל הבית ועני' * איכוף כמו
אוכף והוא של עור שמשוימן על החמור כשנושא המטא' וקקיים *
כוש'י' הגאדות של עור לשון זקנה בין מליא בין הסרה שריא *
במ"ס ע"ז דף ס"ו): אינו חוצין * שאין מקפידין על הכללוד:
עד כאיסר האיטלקי * שהוא רחב ג' בגריי שצורה חוצין כשות
מכאן אינו חוצין וס' ק לא יהיב ביה שצורה אלא אפילו כשות
מכאיסר חוצין והלכה כת"ק: ומשני

והיינו דלעיל קמני גבי חוצין גלדי צואה שעל בשרו שהוא נפייש
כדפי' הר"ב * ומ"ס הר"ב ביבש חוצין ואיתתי נקרא יבש משעת שמתחיל לירקב מ"ס *
זכר זה הדבור הנה ואע"פ שאינו תכוונת החליה (לפי) שזכר משפטי קדומה החבורה
הרמב"ם בחבורו ס"ב מה"מ (הלכה יד) כתב לכפות של קטן לענין שאינו חוצין * וכל דבחבורו גירסה אחרת נודמנה לו דגרסה
וכפות של קטן * וכן לא טמא כו' אבל א"א דל"ג כלל לא טמא ולא מטמא דהא העתיקה ג"כ בפ"א מה' טומאות מת (הלכה ד') *
בשות * כתב הר"ב כעין השער שגולד בקשואין כו' בלשון משנה כשפות של קישית דרפ"ב דעוקלים: ה' והמור (בערוך פי' מור
מסתכו') וכו' * ומהר"ם ופי' הן כפי' הרמב"ם * ומפרש ומהר"ם שהוא עפר דבק דומה לזפת * דר"ג ש פי' הר"ב משה קטנה
ועין עוד בפירושו למשנה ה"פ' דנדרים: ועל המרדעת חוצין * כן הוא בס"א והעתיקה הרמב"ם בפירושו וכן בניסוח מהר"ם
ז"ל והכי מייית לה כפ"ו דשבת דף ק"ד * ופשוטין התם דדוקא משני' דלדיו וכו' (וכ"פ הרמב"ם ס"ג מה"מ הלכה ד') דפי' הר"ב
במשנה דלקמן: רבן שמעון בן גמליאל אומר * פי' הרמב"ם דקאי על המרדעת ומ"ס הר"ב דהלכה כת"ק כ"כ הרמב"ם * ועמ"ס
בפ"ח דערובין: עד כאיסר האיטלקי להר"ב שהוא רחב כו' בגריי שער וכו' קדושין מוכח דמשקלו ד' בגריי שער דתן * התם
פרוטה

אם טמא כב
 ג' ט' ה' כב
 נס' ה' כב
 רס' ט' כב
 ה' ט' כב
 ו' ט' כב
 ז' ט' כב
 ח' ט' כב
 ט' ט' כב
 י' ט' כב
 י"א ט' כב
 י"ב ט' כב
 י"ג ט' כב
 י"ד ט' כב
 י"ה ט' כב
 י"ו ט' כב
 י"ז ט' כב
 י"ח ט' כב
 י"ט ט' כב
 כ' ט' כב
 כ"א ט' כב
 כ"ב ט' כב
 כ"ג ט' כב
 כ"ד ט' כב
 כ"ה ט' כב
 כ"ו ט' כב
 כ"ז ט' כב
 כ"ח ט' כב
 כ"ט ט' כב
 ל' ט' כב

ב הכר הוא ששוכב עליו. הכסתי הוא שמשים תחת מראשותיו: שיבואו בהם המים לתוכן. שדרך כר וכסת של עור להכניס ולהוציא מה שבתוכן: כסת עגולה וקטנה שעושים השרים תחת מראשותיו: הכדור'סלנט'א: והאזוס דפוס שעושים עליו את המכעל והיא עשוי מעור ומלאים אותו בשער או במוכין: והקמיע: של כתב או של עקרין מחוסה עור: ומפלה' של יד או של ראש: אינן צריכים שיבואו בהם המים לפי שאין דרך להכניס ולהוציא מה שבתוכן: ג קשרי העני בגדיו של עני שנקראו וקשרין הקשר הקטן אינו עשוי להחיר לעולם *
ב הכר והכסת של עור. הרי אלו צריכין שיבואו בהם המים. כסת עגולה והכדור והאמום והקמיע והתפלה: אינן צריכין שיבואו בהם המים וזה הכלל. כל שאין דרכו להכניס ולהוציא טובליטם זומים: ג' א' שאינם צריכים שיבואו בהם המים. קשרי העני והגמיון. והבט של סגל ותפלה של ראש בזמן שהיא חוצה. ושל זרוע בזמן שאינה עולה ויורדת. ואזני החמת. ואזני התרמול: ד' א' אלו שהם צריכים שיבואו בהם המים. הקשר שבפרקים שבכתף. ושפה של סדין צריך למתח. ותפלה של ראש בזמן שאינה חוצה. ושל זרוע בזמן שהיא עולה ויורדת. ושניצין של סגל. ובגדי שהטבילין מבובסין עד שיבעבעו. הטבילין נגובין. עד שיבעבעו. ויעוהו מבעבעו: ד' ב' כל ידות הכלי' שהם ארוכין ועתיד (ס"א) לקוצץ מטבילין עד מקו' המדה ר"ה יורדה אומר עד שיטבור. את כוריו. 'של' שלת דלי גדול ד' טפחים ושל קטני'. (גמרא מטבילין) מטבילין עד מקום המדה. ר"ט אומר עד שיטביל את כל הטבעת. החבל שהוא קשור בקופזאינו חבור א"ב תפר: ו' ב' ש' אומרים אין מטבילין חמין בצונן ולא צונן בחמין לא יפים ברע' ולא רע' ביפים. ב"ה אומר "מטבילין * כל

ב הכר והכסת של עור. הרי אלו צריכין שיבואו בהם המים. כסת עגולה והכדור והאמום והקמיע והתפלה: אינן צריכין שיבואו בהם המים וזה הכלל. כל שאין דרכו להכניס ולהוציא טובליטם זומים: ג' א' שאינם צריכים שיבואו בהם המים. קשרי העני והגמיון. והבט של סגל ותפלה של ראש בזמן שהיא חוצה. ושל זרוע בזמן שאינה עולה ויורדת. ואזני החמת. ואזני התרמול: ד' א' אלו שהם צריכים שיבואו בהם המים. הקשר שבפרקים שבכתף. ושפה של סדין צריך למתח. ותפלה של ראש בזמן שאינה חוצה. ושל זרוע בזמן שהיא עולה ויורדת. ושניצין של סגל. ובגדי שהטבילין מבובסין עד שיבעבעו. הטבילין נגובין. עד שיבעבעו. ויעוהו מבעבעו: ד' ב' כל ידות הכלי' שהם ארוכין ועתיד (ס"א) לקוצץ מטבילין עד מקו' המדה ר"ה יורדה אומר עד שיטבור. את כוריו. 'של' שלת דלי גדול ד' טפחים ושל קטני'. (גמרא מטבילין) מטבילין עד מקום המדה. ר"ט אומר עד שיטביל את כל הטבעת. החבל שהוא קשור בקופזאינו חבור א"ב תפר: ו' ב' ש' אומרים אין מטבילין חמין בצונן ולא צונן בחמין לא יפים ברע' ולא רע' ביפים. ב"ה אומר "מטבילין * כל

הוא ששוכב עליו. הכסתי הוא שמשים תחת מראשותיו: שיבואו בהם המים לתוכן. שדרך כר וכסת של עור להכניס ולהוציא מה שבתוכן: כסת עגולה וקטנה שעושים השרים תחת מראשותיו: הכדור'סלנט'א: והאזוס דפוס שעושים עליו את המכעל והיא עשוי מעור ומלאים אותו בשער או במוכין: והקמיע: של כתב או של עקרין מחוסה עור: ומפלה' של יד או של ראש: אינן צריכים שיבואו בהם המים לפי שאין דרך להכניס ולהוציא מה שבתוכן: ג קשרי העני בגדיו של עני שנקראו וקשרין הקשר הקטן אינו עשוי להחיר לעולם *
 הלכך אין צריך להחירו בשעת טבילה כדי שיבואו עליו מים: והגמיון יגמיון ופזילין שחולין על שפת הסדין לנוו. ועושים כהן קשרי' ואין עשוי להחיר לעולם: וחמ"ט של סגל אוניטסיס לרצועו' של סגל. אין צריך להחיר הקשר שלהן בשעת טבילה שאין אותו קשר עשוי להחיר: בזמן שהיא חוצה שהקשר מולגת שאין המי' נכנסים לתוכה. ואימתי יהיה זה כשהקשר מהדק יפה ואז אינו עשוי להחיר. ולפי שהוא עשוי להקיים. אין צריך להחירו בשעת טבילה: של זרוע. קשר של חמה של יד: בזמן שאינה עולה ויורדת. ד' זה הקשר הרבה ואין הרצועה עולה ויורדת בו: ואזני החמת. אזני הנוד יפ' בהם קשרים מהדוקין: תורמל' כים גדול של עור שגושאין הרועי' ובל' מקרא קרויה ילקוט: ד'
 שרקסין לבוש התחשוין שער הכשר והוא ס' זוח כקס' * וכשלושו קושרו על הכתף. וכשעת הפסח מחירו וספה של סדין צריך למתח. הקמיעים שיש בשפתו העליונה * כדי שיבואו המי' בין אותן הקמיעין: למתח לפשטן ולמחשן כמו ויתקחם כאזהל לשבת יס' ציה' מ': * ושך של סגל הרצועות שזושרו בהן: שיבעבעו' כשטביל אדם בגד בחי' עולים כמין ארבע עשרה זמים * וכס' מ' מכוסים ומסקה טופח עליהם משהחילו המים לבעבע * טהרו * לפי שהשקו המים הצלועים בו למי המקוה. אבל כשהן נגובים אין המים באין בכלו עד שיטחו מבעבעו' כשאלם מטביל סדין. ואין יכול לשטחו שאין המקוה רחב כל כך * תומכו במים כשהוא מקופל ומתוך כך מבעבעים המים. וכשנחין מבעבעו' בידוע שבאו המים בכלו: ד' מטבילין עד מקום המדה והשאר אין צריך טבילה לכל העומד לוחקך כחוקך דמי ולא הוי חציצה למקום החקך עצמו דבית הסתרים דכלים אין טעון ביאת המים * כמו

באדם (ויחירום) בית הסתרים דכלים על בית הסתרים דאדם דאלו בית הסתרים דאדם * נהי דאין טעונים ביאת מים * בעינן ראוי לביאת מים וביית הסתרים דכלים אפילו ראוי לביאת מים לא צריכי דאין אדם מקפיד סס: ר"י אומר כו' ואין הלכה כר"י: מטבילין עד מקום המדה * עד ד' לגדול ועד י' לקטן * והשאר טהור וא"צ טבילה ואפילו כלתה מדה לחצי טבעת ששגלגלת * א"צ להטביל אלא עד חצי טבעת: ר"ט אומר עד שיטביל את כל הטבעת שכלתה המדה לחציו ואין הלכה כר"ע: ו' אין מטבילין חמין נגובין. דלוקלים ומשקין אין להם טהרה במקום אלא המים שנתמאו בלבד * מטעם השקה וחבור ואין השקה מועלת אלא חמין עם מינו:

הרמב"ם: ו' אין מטבילין חמין נגובין וכו' פי' הר"ב דאוכלי' ומשקים אין להם טהרה כו' אלא כו' מטעם השקה * דהוי כמי שזרעו וחור' ונוטלן דזריעה מטהרת מטומאה דתמן (ספ"ט דתרומות) שתילי הרומה שנטמאו ושתלן טהורין * בתשובת רבינו גרסום מלאחי כך * זו מלאחי בפירש"י פ"ג דבכורו דכ"ב ועיין בס' הר"ב במשנה ג' (פ"ב) דביצה * זמ"ש הר"ב אין השקה מועלת אלא חמין עם מינו * דכ"ש גזרי דלמא חיים עליהו ולא געבי בהדדי וכו' לא גזרי הר"ש:

באדם (ויחירום) בית הסתרים דכלים על בית הסתרים דאדם דאלו בית הסתרים דאדם * נהי דאין טעונים ביאת מים * בעינן ראוי לביאת מים וביית הסתרים דכלים אפילו ראוי לביאת מים לא צריכי דאין אדם מקפיד סס: ר"י אומר כו' ואין הלכה כר"י: מטבילין עד מקום המדה * עד ד' לגדול ועד י' לקטן * והשאר טהור וא"צ טבילה ואפילו כלתה מדה לחצי טבעת ששגלגלת * א"צ להטביל אלא עד חצי טבעת: ר"ט אומר עד שיטביל את כל הטבעת שכלתה המדה לחציו ואין הלכה כר"ע: ו' אין מטבילין חמין נגובין. דלוקלים ומשקין אין להם טהרה במקום אלא המים שנתמאו בלבד * מטעם השקה וחבור ואין השקה מועלת אלא חמין עם מינו:

חמין בחמין וימים בימים • ומרים במרים אבל מין בשאינו מינו
אין השקה מועלת בהן ולא נטהרו המים : מלא משקין • כגון יין
ושמן ושתימי ומי פירות וכל משקין חוץ ממים : כאלו לא טבל
משום דחייני • ודוקא שלא נשתנו מראיהן שלא נכתבו במים :

מלא מי רגלים רואין אותן כאלו
הן מים דמי רגלים מין מים הן •
וכשהשקו עליהן מי מקוה נעשו
חבור להן ולא חייני ונטהר הכלי
ויש ספרים שגורסין רואין אותן
כאלו הן יין • ואם היו משתנים
מראיהן וחזרי' למראה מים •
מתבטלים במים ונטהר הכלי •
וכבר ש'א זו מוכח בתוס' שה'א מלא
מי חטאת • מים שנתקדשו ב'אפר
כרה ומתה מים על טמאי מת' :
עד שירבו המים על מי חטאת •
שיהיה רוב הכלי פנוי כדי שירבו
מי מקוה הנכנסו בו על מי חטאת
שהיו בתוכו • ואם לאו עדן הוא
בטומאתו והרי הן כשאר משקין
שחולטין בין הכלי ובין מי המקוה :
כור'ל' ס'אין : ואין בו א'א רביעיית'
מי חטאת • או שאר משקין כאלו
לא טבל • דס'ל'ר' וי' רביעיית'
משקין • או רביעיית' מי חטאת
שנתוך הכלי פוסלין בטבילה •
וחולטין אפי' בתוך כלי גדול עד
שיסיר הרביעיית' של משקין או של
מי חטאת ויחזור ויטבילן ריקן •

כלי שהיא מלא משקין והטבילו כאלו לא
טבל מלא מי רגלים רואים אותם כאלו הם
מים כלא מי חטאת עד שירבו המים על מי
חטאת • ר' יוסי אומר אפי' כלי מחזיק בור •
ואין בו אלא רביעיית' כאלו לא טבל : ז' כל
האוכלין מצטרפין לפסול את הגויה בכחצי
פרס • כל המשקין מצטרפין לפסול את
הגויה ברביעיית' • זה חומר בשותה משקין
טמאים מבמקוה • שעשו בו שאר המשקין
כמים : ה' אכל אוכלים טמאים • ושתה
משקים טמאים • טבל והקיאן טמאים מפני
שאינן טהורים בנזף שתה מים טמאים טבל
והקיאם טהורים מפני שהם פתורים בנזף •
בלע טבעת טהורה נכנס לאהל המת הזה
ושנה וטבל והקיא • הרי היא כמות שהית'
בלע טבעת טמאה טובל ואוכל בתרומה •
הקיא טמאה וטמאתו • חץ שהוא תחוב
באדם בזמן שהוא נראה חיצין • ואם אינו
נראה טובל ואוכל בתרומתו :

בשלמה מסכת מק'אות

ואין הלכה כר' יוסי : ז' כל האוכלים מצטרפין • אכל אוכלי'
טמאים מכה מינים • ויש בכלן כהני פרס שהן שני ביני'
לרש' ובינה ומחלה לדברי רמב"ם • מצטרפין לפסול גוייתו
מלאכול בתרומה • וכו' שתה מכה מינים של שבעה משקין
שהם מים יין שמן דבש הלז דם טל • שאלו בלבד נקראין
משקין כלן מצטרפין זה עם זה לפסול את הגויה ברביעיית' הלוג
דכתיב (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יהי' • וכל השקה אשר
יש' למד על האוכלין של מצטרפין ועל משקין שכלן מצטרפין :
שעשו בו שאר משקין • לפסול את הגויה : כמים • ואין שאר
משקין פוסלין את המקוה בשלשה לוגין כמים אי נמי אין שאר
משקין משנימין • עיור מקוה למ סאה כמים דכתיב מקוה מים
ולא מקוה של שאר משקין : ה' שתה משקין טמאין • שאר משקין
חוץ ממים • שאינן טהורי' בנזף • לא מלתה להן טבילה בטבילת
הנזף דלובטין ומשקין חוץ ממים אין להם טהרה במקוה : אבל
שתה מים טמאין וטבל טהורים בנזף • שיש להן טהרה במקוה
ע"י השקה • הרי הוא כמות שהיתה • טהורה כמות שהיתה •
שהוא מניל עליה בעודה בלועה שלא חטמה : טובל ואוכל
בתרומה • דטומאה בלועה אינה מטמאה אחרים : בזמן שהיו
נראה • על גופו תבוחן : טובל ואוכל בתרומה • לא שנה חץ
טמא ולא שנה חץ טהור • אינו חוצץ בטבילה כל זמן שאינו נראה :

בשלמה מסכת מק'אות

כלי שהוא מלא משקין כו' והכלי עלמו טמא : כלא משקין
ובס' כל הזבחים שנתערבו (דף ע"ח) גרסי' כלי שהוא
מלא רוקן • ונקט מלא מים סיפא דמי רגלי' אפי' מלא טהור
ולא בעי ביטול דלקא להו השקה • אבל רוקן אפי' צרוב מים
לא בטלי וחייני לפי שהם עבדים •

הר"ש והסו' שם : רואים אותם
כאלו הם מים • כלומר חץ ע"פ
שמראיהן חלוק במקצת ממראה
שאר מים אפי' כיון דמין מים הם
לא בעי רובא לנטולי אלא רואין
אותן וכותבו שם : עד שירבו המי'
על מי חטאת • הואיל הן אב
הטומאה (כדתן בריש כלים) •
וחייבי משו' קדושתיהו לא בטלי
אלא ברובא תוספת שם :
ז' כל האוכלין מצטרפין משנה
היא במעילה בפרק קדשי'
מוזבח (משנה ה') ואגב זה חומר
בשותה משקין טמאין בסיפא •
מנייה הכל הר"ש : כל האוכלי'
מצטרפין לפסול כו' כתב הר"ב
דכתיב מכל האוכל וגו' • וכ"כ
הרמב"ם ואינה אלא אסמכתא •
שפסול הגויה מים דבר הן
שגזרו כדאי'א פ"ק דשבת כפי'
הר"ב : כל המשקין פ' הר"ב
ז' משקין כו' ושנוין במשנה ד' פ'
דמכשירין וכרבי יהושע דבמשנה
כ"פ' א' דתרומות : בכחצי פרס
ל' הר"ב שהן שני ביני' לרש' ובינה ומחלה לדברי הרמב"ם •
ובס' דערוזין מסיק בהרמב"ם ועיין מ"ש שם :

ה בלע טבעת טהורה כו' בלע טבעת טמאה וכו' כפי'
דחולין דף ע"א : אמר רבה כשם שטומאה בלועה
אינה מטמאה • כך טהרה בלועה אינה מיטמאה טומאה
בלועה מגלן • דכתיב (ויקרא יא) והאוכל מנבלתה יבסם
בגדיו • מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה ועדין לא
נתעכלה • וא' למשום דטומאה בבית הספרים היא שאיפה
מטמאה כדאי'א התם במשנה ג' • דא' כל טמא במשא
כדפירש' שם בפרק יולא דופן (דף מ"ג) ועיין בס' דההלכות
(משנה ה') וקאמר רחמנא דטהור וכו' טהרה בלועה מקו' ומה
כלי חרס המוקף נמיד פתיל שאינו מניל על טומאה שנתוכו
מלטמא אחרים (כדכתב הר"ב במשנה ו' ס"ח דכלים) וכו' :
וטמאתו אבל באוכלים ומשקי' טמאי' לא שייך למתני הכי •
דאין אוכלים ומשקים מטמאים אדם • אלא מי'א
דבר ע"י אכילה ושתייה : ואם אינו נראה טובל • ולא דמי
לפית הספרים דבעינן ראוי לביאת מים הר"ש : ואוכל
בתרומתו לערב • הרמב"ם פ"ב מהלכות מקואות (הלפה ח)

סליקא לה מסכת מק'אות

מ"י פנ' פס'
מקואות ס"ט
ב מעיל' י'
מ"י פנ' פס'
טומאת אוכלין
כ"ג
ג סס פי ה' ס'
ד סולין פס'
מ"י פנ' פס'
מקואות ס"ט

הגיה

נדה אחר כל אלו הנמנאות (ר"ל החמורות והקלות) . מפני שאינה טומאה כללית לכל סין האדם . הרמב"ם :

מסכת נדה

פרקא שמאי אומר כל הנשים דיין שעתן . ותני לה בריש עדיות . וסני כהכי ולא אינטריך תו למתני כהדי קולי ב"ש וחומרי ב"ה . א"כ דהא דאמרי דב"ש במקום ב"ה אינה משנה . אלא כדמתני לה כהדי קולי ב"ש וחומרי ב"ה כמ"ש הר"ב ברפ"ג

א שנת סני
עדיות של
ב שיי'תב ח'
חספאי פזכ
דזכב הל' ס'
דפס חס'ס'ס'
ב'ה סל' כ'
ה סני חיי'פס'
ס'ס'ס'ס' כ'ל'
תב ס'ס' סככ'
נחככ כ'ל'
ד' חיי'פס' ח'
סכככ ס'ס'כ'
ס'ל'

דיבמות היינו ב"ש וב"ה . אבל לא שמאי והלל גופייהו . ומיהו כלשון הראשון מוכח מ"ש במש"ל ח' וט' פ"ב דמעשר שני : דיין שעתקפי"ה"ב ולא אמרי מקמי הכי נמי הוה דס . וכותלי בית הרחם העמידוהו כו' ודין תורה כד הוא דליכא למיחש להכי אלא (ק"ל) עושה סייג לדבריו וחושש כי היכי דככל התורה כולה עבדינן סייג (גשמאי) משו' בטול פריה ורביה . אינו עושה סייג כך מפורש בגמ' (דף ג') ועיין מ"ש בסר' דלקמן

מסכת נדה

פרקא שמאי אומר כל הנשי דיין שעתן הלל אומר מפקידה לפקיד ואפי' לימים הרבה . וחכמים אומרי לא כדברי זה . ולא כדברי זה אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת כל אשה שיש לה וסת . ריה שעתה והמשמשת בעדי'הרו זו כפקידה וממעטת על יד מעת לעת . ועל יד מפקידה לפקידה :

ב ביצד

במשנה ד' וכותלי בית הרחם ובית החצון שכתב הרב . מפורש במשנה ה' פ"ב וברפ"ה ב"ד . וחכמים אומרי . לא כדברי זה וכו' כתב הר"ב וכדי להשוות מדותיהם וכו' להיכא דבדקה כהרי"ד ל' ג' עונות . היום אמש והתמול למפרע עד כהרי"ד לא רצו לחלק וכו' גמרא ומיהו אכתי לא שמענו אלא דאיכ' למעוטי ולא ליעמו' למפרע רק עונה אחת יתר מזהרים עד שחרית . וסני שאמרו שלא רצו לחלק ולמעט אבל ז"ש הר"ב להוסיף . לא ידענא מהיכי תיטי להוסיף ואף רש"י לא כתב לא רצו לגרוע ולמעט כו' : בל אשה שיש לה וסת כו' תימ'למה הפסיק ושנה השמשת בעדי' ה"ל למתני מיד כיצד דיה שעתה וי"ל דקמ"לן אע"ג דיש לה וסת זריכה לשמש בעדי' (כדפי"הר"ב) אע"ג דתנן לקמן (משנה ז') אע"פ שאמרו דיה שעתה זריכה להיות בודקת (וכו') . הכא תנא ליה לאשמעונו דאזתה בדיקה חסובה למעט אעת לעת דהוי חדוש כדלקמן דלקמן . היינו בד' נשים דיין שעתן חוס' (דף ד' ד"ה כל אשה) : שיש לה וסת כתב הר"ב ובדקה בשעת וסת דאל"ה לא כדתנן במש"ד : וכתב כתב סר"ב שנקבע לה זמן האורח ב פעמים כדתנן במשנה י' פ"ט : דיה שעתה כתב הר"ב ולא חיישינ' דילמא מקמי הכי הוה כו' כדאמרן דמדאורייתא לעולם לא אמרינן דילמא מקמי הכין הוה והכא אפי' רבנן לא חשו דודאי אורח בזמנו בא . ולא יעמוד מללאה חונה : ודמ' משמשת בעדים . מיר הר"ב דה"ק ומשמשת בעדים ועיין במשנה דס"פ : בעדים פירש הר"ב דהיינו בסדין עיין פפי' הר"ב ספ"ח ומ"ש סס ב"ד : ובמעטת עליה מעת לעת וע"י מפקידה לפקידה ואינטריך למתני נמי מפקידה

מסכת נדה

פרקא שמאי אומר כל הנשים דיין שעתן . משום דרבי אליעזר אומר ד' נשים דיין שעתן . תני נמי שמאי אומר כל הנשים לאפקודי מדר' אליעזר : דיין שעתן . נשים הרואות דס דיין שעתן לטמא טהרות שנגעו בהן משעת ראייתן ואילך . ולא אמרי מקמי

ככי נמי הוה דס . וכותלי בית הרחם העמידוהו והיכה טמאה מקידס . דכל הנשים משמאות בבית החצון ואף ע"פ שלא יצא הדם לחוץ . דכתוב (ויקרא טו) דס יכיה וזכה בצורה אף ע"פ שהוא בצער ולא יצא לחוץ טמאי' וטעמא דשמאי דלא חייש דלמא מקמי הכי הוה דס . שאם אחת אומר כן . לבו של אדם נוקפו תמיד בשעת ביאה ופורש מאשתו ונמצא מבטל בנות ישראל משריה ורביה : מפקידה לפקידה בדקה היום ומלאה טהורה . ובדקה

לסוף שבוע ומלאה טמאי' חוששין למגע מדבקה ראשונה ואילך שמה ע"כ סליק ידיה דאחיה וכותלי בית הרחם העמידוהו ולביטול פריה ורביה לא חיישינן דדוקא לטהרות הוא דמטמינן להו מפקידה לפקידה . ולא לבטלה ושמאי אומר לטהרות נמי לא מטמינן דא"כ לבו נוקפו ופורש נמי מתשמיש : לא כדברי זה שמאי דמיקל עסי' ואינו עושה סייג לדבריו : ולא כדברי זה הלל דמחמיר יותר מדאי דודאי כולי האי ימים רבים . לא מוקמי כותלי בית הרחם דס : מעת לעת ממעטת ע"י מפקידה לפקידה כ' זמנים הווכרו באשה לטמא טהרות למפרע . והלך אחר הקל שבשניהן אם משקידה לפקידה יותר על מעת לעת . הלך אחר מעת לעת ליעולא תטע' אלא טהרות שנגעו מאתמול בשעה האחת . ואם מעת לעת יותר מפקידה לפקידה . כגון שבדקה עצמה שחרית ומלאה טהורה וערבית מלאה טמאה לא מטמינן אלא הכך טהרות דמבדיקה שחרית ואילך וטעמיהו דרבנן לפי שחכמים תקנו לבנות ישראל שיהיו בודקות שחרית וערבית . שחרית להכשיר טהרות של לילה . וערבית להכשיר טהרות של יום ואם בדקה שחרית ומלאה טהורה וערבית ומלאה טמאה . הפסידה טהרות של יום וזו שיצבה ימי' רבים ולא בדקה כתקנ' חכמים . הפסידה עונה אחת ימרה משום קנס . וכדי להשוות מדותיהם של חכמים שלא תהלוך בין היכא דבדקה שחרית להיכא דבדקה בצהרים לא רצו לחלק ולמעט ולהוסיף בזמן . ונחנו זמן קבוע מעת לעת שלא ליתן דכריהם לשעורים והלכה כחכמי' . על יד אחר . כמו ועל ידו החוקק שהוא כמו ואחריו בספר עזרא (ג') : וסת קבוע שנקבע לה זמן האורח ב' פעמי' ובדקה בשעת וסתה ומלאה טמאה : דיה שעתה . ולא חיישינן

דלמא מקמי הכי הוה דודאי אורח בזמנו בא : והמשמשת בעדים : והמשמשת בעדים כלומר מצוה על אשה שתשמש בשני עדים . אחד לשני תשמיש ואחד לאחד תשמיש . והרי זו כפקידה העד של אחר תשמיש הרי הוא כפקידה : וממעטת על יד מעת לעת ועל יד מפקידה לפקידה דמאי דמיא שמה תראה דס טפה כמרדל ותפקנה ס"ו ולא

ולא להוי כפקיד' קמל'ן ואם שמעה בלכרי' בעדי' ובדקה אחרי
כן בערב ומלאה טמאה לא מטמאין עהרות דמדדיק' שחרית
עד תשמיש' שחרי בשעת תשמיש' בדקה ומלאה טהורה ואע"ג
דבדיקה שקוד' תשמיש' לא חשיב' בדקה מעליות' שמתוך שהיא

בהולה לשמש' אינה מוכנסת הטד
לחורים ולסקין' בדקה בעד
שלאחר תשמיש' בדקה מעליות'
היא וחסיה כפקידה כדאמרן:
ב היתה יושבת במטה ובסקוקה
בטהרות' הא דלא תני היתה
עסקוקה בטהרות ופרט' וראתה
וקתני היתה יושבת במטה
לאשמועינן דמשום דגם לה וסת
דיה שעתה' המטה נמי טהורה.
כדקתני וכלן טהורות' הא אם
אין לה וסת דמשמיה מעת לעת
מטה נמי טמאה' כדשכח נדה
עלמה שמתמאה טמאה חמור'
למלא אדם לטמא בגדי' שעליו:
אע"פ שאחרו' אשה שאינה וסת
מטמאה מעת לעת' אינה מונה
ימי נדה' הלא מטמאה שראת' ג'
ד' נשים דיון שעתן' דליון רגילו
לראות דם: אבל הלכה כר"א והכי
מסיק בגמרא דהלכה כר"א: ד'
משיודע עוברת' לסוף ג' חדשי'
מיום שנתעבר': עד שתגמול עד
ש' שלי' לבנה כ"ד קדש ואפי' מת'
בתוך כ"ד חדש דיה שעתה'

ב כיצד ריה שעתה' היתה יושבת במטה
ועם קה בטהרות יזכור וראת' היא טמאה
(גמר וכן) וכולן טהורות' אע"פ שאמרו מטמא'
מעט לעת' אינה מונה לאמשע' שראת':
ג' ר"א אומר ארבע נשי' דיון שעתן' בתול'
מעובר' מיניקה וזקנה' אמר ר' יהושע אני
לא שמעתי אלא בתולה אבל הלכה כר"א:
ד איזו היא בתולה' כל שלא ראתה דם
מימיה' אע"פ שגשואה מעוברת' משיוד'
עוברת' מיניקה' עד שתגמול את בנה נתנה
בנה למניקה' גמלתו או מת ר"מ אומר
מטמאה מעת לעת' וחכ"א דיה שעתה:
ה איזוהי זקנה' כל שעברו עליה ג' עונות
סמוך לזקנתה יור' אומר כל אשה שעברו
עליה ג' עונות' דיה שעתה ר' יוסי אומר
מעובר ומניקה' שעברו עליהן שלש עונות
דיון שעתן: ו' ובמה אמרו דיה שעתה'
בראייה ראשונה אבל בשנייה מטמאה מעת
לעת' ואם ראתה הראשונה מאונס' אף
השנייה דייה שעתה:
ז אע"פ

שהיולד אברהם מתפרקים' ואין דמה חוזר עד אחר כ"ד חד'
וממס' ואלך הרי היא ככל הנשים' ומטמאה מעת לעת ומפקיד'
לפקידה' ואע"פ שמניקה והולכת ד' שנים: וגמלתו או מת'
דמ' מטמאה מעת לעת' דסבר ר"מ דם נעבר ונעשה חלב
וכשאינה מיניקה אפי' קודם כ"ד חדש חוזר הדם למקומו וחוזר'
לטהרות רואה' ואין הלכה כר"מ: ה' כל שעברו עליה שלש
עונות' עונה בינונית היא שלשים יום' ומכיון שעברו עליה
שלש עונות בינונית' אחר שהגיעה סמוך לזקנתה' דיה
שעתה' וסמוך לזקנתה נקרא' כל שקורים לה אימא אימא
מחמת זקנתה' ואינה מקפדת' כל אשה' ואפילו אינו
זקנה ועברו עליה שלשה עונות ולא ראתה' דיה שעתה:
מעוברת ומניקה שעברו עליהן שלש עונות' אבל לא עברו
עליהן לא' ודלא כמתא קמא' דאמר מעוברת משיודע
העובר ומניקה משולד' ואין הלכה לא כר"א' ולא
כרבי יוסי' וזמנה אמרו' ארבע נשים דיון שעתן:
בראייה ראשונה' שראתה בתולה' והמעוברת' והמניקה'
והזקנה' לאחר שעברו עליה שלשה עונות מחמת זקנתה:
אבל בשניה תש' מעת לעת' שהרי חרה לקדמותה
להיות דמיה מזוין בה' מאונס' כגון דקפלה וראתה'
או מחמת פחד' או שאכלה דבר המגיד דם:
ח ע"פ

לפקידה דמה' ד מעת לעת חשוכה רבנן לפסידא דטהרו' אבל
מפקידה לפקידה דזין מועט הוא אימא לא' קמ"ל' בגמ'
ב היתה יושבת במטה' כתב הר"ב לאשמועינן דמשו' דיש לה
וסת כו' הא אין לה וסת כו' מטה נמי טמאה' דמסק'
טמאה כבאה בידי אדם נשאלין

עלי' ואפי' ככלי מוכח ע"ג קרק'
גמר' וכבר כתבתי כן במשנה ב'
פ"ד דטהרו' ועיין עוד מ"ש שם
במשנ' ד' ג בתולה מעובר'
מיניקה וזקנה' כולו מס' לכו
במתני': אבל הלכה כר"א כתב
הר"ב והכי מסיק בגמרא דל"ה
אין למדין הלכה מפי הקלמוד'
כלומר ממה שנשנה במשנה
דהלכה כמותו' כדאיתא בגמרא'
וטעמא פירש' שהתנאי' לא
דקדקו איש בדברי חכרו וכו':
ד אע"פ שגשואה כלומ' ונעבל'
דמ' נשאת וראתה דם מחמת
נישואין' ילדה וראתה דם מחמת
לידה' עדיון אני קורא לה בתולה
שחרי בתולה שאמרו בתול' דמי'
(דמי נדה) ולא דמי בתולים:
משיודע עוברת' פי' הר"ב
לסוף ג' חדשים' כי הא דכתיב
(בראשית ו"ה) ויהי כמשלש
חדשי' וכו' בגמרא' ועיין מ"ש
במתני' דלקמן: עד שתגמול'
פי' הר"ב עד ששליש לבנה כ"ד

חדש ואפי' מת כו' לרבנן הוא דמסר'
לעת פי' הר"ב דסבר ר"מ דם נעבר ונעשה חלב וקד' דריש דכתי'
(איוב יד) מי יתן טהור' וטמא לא אחד (טהור' מטמא חלב מדם) לא
אחד' בתמיח כלומר יסידו של עולם' ורבנן א"ר וחסן וי' ש'
הוא טמא' ואדם הנוצר ממנו טהור' וראת' חלומי הנדה'
שהמזה ומזין עליו טהור' ונוגע טמא' גמרא [דף ט']:
ה סמוך לזקנתה' פירש הר"ב' כל שקורין לה אימא
אימא מחמת זקנתה ואינה מקפדת' בגמרא'
וכתבו התוספת בירושלמי פריך וכי בדעתה תלייה הדבר:
ומשני כל שראויה לקרותה אימא: רבי יוסי אומר מעוברת
ומניקה שעברו עליהן ג' עונות' וא"ת מעוברת לת"ק נמי
הא בעי לסוף ג' חדשים' וי"ל דכשאתה מונה חדשים או
אתה מונה ל' יום' דלפחות יש בג' חדשים האחד מהן חסר'
דמשי' דייק הר"ב לפרש במשנה' פ"ד דיבנות אדתן היבמה
לא תחלין ולא סתיפס עד שיש לה ג' חדשים' דהנך ג'
חדשים הם תשעים יום' ועי"ל דר"י סל דעד שיעברו
עליה ג' עונות לא אמרינן דיה שעתה' ואם הוכר עוברת
ועדין לא עברו עליה ג' עונות' מטמאה מעת לעת או
מפקידה לפקידה' ולת"ק אע"פ שלא עברו עליה ג'
עונות' מהוכר עוברת דיה שעתה' ואזכר מנאתי כך

א מ"י פט מע'
אס"כ הל"ג
ב ג' פ' מ"י
טס פ"ט הל"ג
ומ' ד' מה' חכב
ומסכ' הל"ג
ד מ"י טה
טו"ט פ"ד ס'
קפט ס"ט' ג'
ה ס'
ו מ"י כספוס'
ז ס' פ"ט' כ'
ח ע"ג ו' מ'
ט מ"י פ"ג
י ס' חכב'
יא ומסכ' הל"ג
יב ו' ס' ע"י
יג בהגות וכו' פ'

או קשש לאור הנר י"ה הר"ב ותבדוק לאחר תשמיש ואיכא למידק דלמאי נ"מ השמש לאור הנר כי בדקה לאור הנר חסני ובגמרא מסיק דמהשתם מטמו לאור הנר הרי זה מגובה ובמתני אימא או תבדוק לאור הנר ולשון הר"ב מועתק מפי

א ש"ס פ"ה
ס"ה ט"ז
ט"ז פ"ה י"ד
קט"ז ט"ז ב
כהנה
ב ב"ז ג' ט"ז
ס"ה פ"ה י"ג
ט"ז פ"ה ט"ז
קט"ז פ"ה י"ג
ד ב"ז כ"ל
ה"ו י"ט
ס"ה ט"ז פ"ה
ט"ז קט"ז פ"ה
א וע"ז ט"ז
ז סנהדרין פ"ה
ע"ז פ"ה ט"ז
ח ק"ה ט"ז פ"ה
ה"ה ט"ז פ"ה
ט"ז פ"ה ט"ז

או תשמש לאור הנר ב"ה אימ" דיה בשני עדים כל הלילה ה' משל משלו חבשים באשה החדר והפרוזדור והעלייה ר"ם החדר טמא י"מ צא בפרוזדור כפקי טמא לפי שחוקתו מן המקור ו' ה' דמים טמא באשה האדם יזהשחור ופקרן כרכום וכמימי אדם ובמוגז בש"א אף כמימי תלתן וכמימי בשר עלי וב"ה מטהרין הירוק עקביא בן מהלל א' מטמא ו' חכמי מטהרי אמר

אחריו ולא היתה בודקת צמח כשהיא עומדת אי"כ אינה בודקת סמוך לתשמיש לידע אם בוטל צמח למא בועלה ו' וע' קדקתה ב"ש בברייתא שכתבתי לעיל ש"ה תהפ"ז ש"ז בביאה טיה הל"ל בביאה אחרונה כיון דל"ה אינה בודקת עד לאחר תשמיש אחרון ונראה לר"י כפי רשב"ם דל"ה צריכה ב' עדים חדשים אחר תשמיש א' לו אלה והא דקתני צריכה היינו כלומר שהיא מכינה כדתני בנות ישראל משמשו בשני עדים אחד לו ואחד לה אע"ג דלפני תשמיש א"כ חדש אלא צנוע היינו לפי שאין העד מלוכלך כל כך אבל לאחר תשמיש שמוכלך בש"ז צריכה בכל פעם חדש וצ"ה דיה בשני עדים כל הלילה ומודים שצריכה בדיקה אחר כל תשמיש אך דלא מצריכי חדש משום דאחר תשמיש איכא רוב ליתרון מש"ז ואין ריח בעד חדש ואפשר דאפי' צנועות לא בעו חדש לאחר תשמיש ע"כ ה' הרד"ר והפרוזדור כתב הר"ב וכותלי רחם למטה באמצע פרוזדור וכן ל' רש"י והוא היקום שהשמש דש בו כדפי' הר"ב ברפ"ה ע"ש ובאמצע פרוזדור נראה דר"ל שמתחצצת נמטו הכתלים הללו וכלומר שהפרוזדור מתרחב מחלל כותלי הרחם וזה שכתב הרמב"ם רפ"ה מה אסורי ביאה בשני פרוזדור שהוא צואר הרחם כולו והוא במקו הארוך שמתקבץ ראשו בשעת העיבור כדי שלא יפול הולד ונפתח הרבה בשעת לידה ובשעת גמר ביאה האבר נכנס בפרוזדור ואינו מגיע עד ראשו שמצניעם אלא רחוק ממנו מעט לפי האצבעות ע"כ ועל שם החדר כתב הר"ב החדר מצניעם וז"ל הרמב"ם בפרק הנזכר הרחם שנוצר בו הולד הוא הנקרא מקור והוא ש"ס גידה וז"ה יוצא ממנו וקוראין אותו חדר לפי שהוא לפעו ולפניו ע"כ ובפי' הרמב"ם נקב חדר הוא חלל הרחם איזה שהיה מן החללים כי לרחם שני חללים ע"כ והפרוזדור פרוז כל יון לפני דור לשון דירה תוס' ישחוקתו מן המקור כתב הר"ב ולא אמרינן שהא"ן העלייה בא דמי עליה טהורין הן ואפי' הוא ממראה דמים טמאים דאי אין בעלייה מד' מיני דמים טמאים א"כ דם שבפרוזדור אמאי הוי ספק נחוי אי הוי מד' מיני דמים או לאו ודוחק לומר דאיירי בנאכד וימינו טעמא דטהור דכתיב מוקד דמיה דוקא דמי מקור דהיינו חדר א"כ דמי כתיב מקום שמויין הרבה דמים ובעלייה ליכא אלא מין א' תוס' והרמב"ם כתב דהדם שבמקור הוא דם מותרות ודם שנעלייה אינו מן המותרות אבל הוא כמו רעיפת הנחורים או דם הטחורים ובי"ד שמהי אומר אף כמימי תלתן וכו' ואע"ג דכתיב דמיה דמיה מ' לא אמרינן שחור אדום הוא אלא שלקה ה' מתלקא הוא דלקי בגמרא דהירוק פי' הר"ב דהיינו כמראה אחריו ולא כמראה כרתי

כמראה כרתי

או תשמש לאור הנר ותבדוק לאחר תשמיש עד שקנחה בו דיה בשני עדים כל הלילה א' לפני תשמיש ראשון ואחד לאחר תשמיש אחרון ואע"ג דמשתכח ולא ידעה אי ראתה דם ביני וביני בין לב"ש בין לב"ה לא אכפת לן דלא הוצרכו לא לחומר טהרות ה' החדר והעלייה והפרוזדור חדר מצניעם פרוזדור מבחוק שיהיה זה אצל זה חדר לצד אחרים ופרוזדור לפניה ועליו צנוע על שתיין וקב"ש בין עלי לפרוזדור ונקר' לול' וטעמים יורד דם מן העלי' לפרוזדור דרך הלול וכותלי רחם למטה באמצע פרוזדור ודרך שם דמים יוצא דם החדר טמא דהיינו דם המקור ספק טמא מספק טמא טומא ודאי שחוקתו מן המקור ולא אמרינן שמה מן

העליה בא דמי עליה טהורים הן אלא עשאוהו כאלו ודאי בא מן המקור וה' מ' כשנמצא מן הללו ולפניה לצד החדר אבל נמצא מן הלול ולחוף אינו טמא טומא ודאי לשרוף אלא ספק טמא לחלות שהרי ב' דמים יוצאין דרך שם דמי החדר דמי העליה ולא ידעין מהי אהתא ר' ה' דמים טמאים דב' פעמים כתיב דמיה צקרא בטומאת דמים שנאשה ויקרא ה' והיא גלתה את מקור דמיה שם"ב וטהרה ממקור דמיה ומועט דמיה ב' הרי ד' דמים אדום וקרן כרכום ומימי אדמה ומוגז והשחור בכלל אדום הוא והכי אמרינן בגמרא ה' ה' שחור אדום הוא אלא שלקה ופקרן כרכום כמראה יור הכרכום לשון כי קרן עור פניו שבוה ל' וכמימי אדמה כלן מפרש להן לקמן במתנין וכמוגז כיון אדום כמוגז במים כמימי תלתן מים שזרין צדן תלתן פינקירי קי בלע"ז וכימי בשר עלי מוחל היוצא מבשר עלי וב"ה מטהרין ו' מחלוקת בדבר ת"ק דאמר ה' דמים טמאים ותול לא ס"ל דמימי תלתן ומימי בשר עלי תולין לא אוכלין ולא שורפין וב"ש מטמאין ושורפין עליהן חרומה וקדשים וב"ה מטהרין לגמרי והלכה כת"ק דתולין עקביא בן מהללאל מטמא דם"ל הא ירוק כקרון ב' טום הוא אלא שלקה וירוק דמטמא עקביא בן מהללאל דהיינו כמראה אחריו ולא כמראה כרתי שאינו טמא לאדמיונות כלל ו' חכמים מטהרים ו' מחלוקת גמי בירוק ת"ק סבר תולין ולא אוכלים

העליה בא דמי עליה טהורים הן אלא עשאוהו כאלו ודאי בא מן המקור וה' מ' כשנמצא מן הללו ולפניה לצד החדר אבל נמצא מן הלול ולחוף אינו טמא טומא ודאי לשרוף אלא ספק טמא לחלות שהרי ב' דמים יוצאין דרך שם דמי החדר דמי העליה ולא ידעין מהי אהתא ר' ה' דמים טמאים דב' פעמים כתיב דמיה צקרא בטומאת דמים שנאשה ויקרא ה' והיא גלתה את מקור דמיה שם"ב וטהרה ממקור דמיה ומועט דמיה ב' הרי ד' דמים אדום וקרן כרכום ומימי אדמה ומוגז והשחור בכלל אדום הוא והכי אמרינן בגמרא ה' ה' שחור אדום הוא אלא שלקה ופקרן כרכום כמראה יור הכרכום לשון כי קרן עור פניו שבוה ל' וכמימי אדמה כלן מפרש להן לקמן במתנין וכמוגז כיון אדום כמוגז במים כמימי תלתן מים שזרין צדן תלתן פינקירי קי בלע"ז וכימי בשר עלי מוחל היוצא מבשר עלי וב"ה מטהרין ו' מחלוקת בדבר ת"ק דאמר ה' דמים טמאים ותול לא ס"ל דמימי תלתן ומימי בשר עלי תולין לא אוכלין ולא שורפין וב"ש מטמאין ושורפין עליהן חרומה וקדשים וב"ה מטהרין לגמרי והלכה כת"ק דתולין עקביא בן מהללאל מטמא דם"ל הא ירוק כקרון ב' טום הוא אלא שלקה וירוק דמטמא עקביא בן מהללאל דהיינו כמראה אחריו ולא כמראה כרתי שאינו טמא לאדמיונות כלל ו' חכמים מטהרים ו' מחלוקת גמי בירוק ת"ק סבר תולין ולא אוכלים

שנוצר בו הולד הוא הנקרא מקור והוא ש"ס גידה וז"ה יוצא ממנו וקוראין אותו חדר לפי שהוא לפעו ולפניו ע"כ ובפי' הרמב"ם נקב חדר הוא חלל הרחם איזה שהיה מן החללים כי לרחם שני חללים ע"כ והפרוזדור פרוז כל יון לפני דור לשון דירה תוס' ישחוקתו מן המקור כתב הר"ב ולא אמרינן שהא"ן העלייה בא דמי עליה טהורין הן ואפי' הוא ממראה דמים טמאים דאי אין בעלייה מד' מיני דמים טמאים א"כ דם שבפרוזדור אמאי הוי ספק נחוי אי הוי מד' מיני דמים או לאו ודוחק לומר דאיירי בנאכד וימינו טעמא דטהור דכתיב מוקד דמיה דוקא דמי מקור דהיינו חדר א"כ דמי כתיב מקום שמויין הרבה דמים ובעלייה ליכא אלא מין א' תוס' והרמב"ם כתב דהדם שבמקור הוא דם מותרות ודם שנעלייה אינו מן המותרות אבל הוא כמו רעיפת הנחורים או דם הטחורים ובי"ד שמהי אומר אף כמימי תלתן וכו' ואע"ג דכתיב דמיה דמיה מ' לא אמרינן שחור אדום הוא אלא שלקה ה' מתלקא הוא דלקי בגמרא דהירוק פי' הר"ב דהיינו כמראה אחריו ולא כמראה כרתי

וכו

ולא שירפס • ועקביא בן מהללאל מטמא ושורפים • וחכמים
 מטמאים ואוכלים והלכה כר"ק : א"כ אינו מטמא משום כהן •
 להיותו חשוב מן הדמים המטמאין באשה : מטמא משום
 משקה • וחשוב הוא דם להכשיר הורעים לקבל טומאה ככל
 שאר דם • שהוא אחד מן השבעה
 משקין שמכשירין את הורעים :
 לא כך ולא כך • לא מטמא משום
 כהן ולא מכשיר את הורעים •
 והלכה כר' יוסי • והוא חכמים
 דל'גי אעקבי' : ז' כדס המכה •
 כדס של שור שחוט שהוא אדום
 הרבה • ובתחלת הכאתה של
 סכין • ולא כדס של כולה שיצ'
 שדה שחיטה משתנה והולך •

אר"מ אם אינו מטמא מישו' בתם • מטמא
 משום משקה ר' יוסי אומר לא כך ולא כך :
 ז' איזהו אדום • כדס המכה שחור כחרת •
 עמוק מבין טמא דיהה מבין טהור • ובקרן
 כרכום • כברור שבו וכמימי אדמה • מבקעת
 בית כרם • ומציף מים וכמוזג • שני חלקים
 מים ואחד יין מן היין השרוני : פ"ג

ואית דאמרי כדס המכה של הקזה : כחרת • כמראה הדיו
 שבשולי הכלי שהו' שחור הרבה ולא כמראה הדיו שבראש הכלי
 שאז קלוט ואינו שחור כל כך פירש אחר חרת • אדרמי"ט
 בלעט שזובעין בו העורות כמו חרתא דאושכטי (דמגלה פ"ב) :
 עמוק מכאן • שעמוק במראה שאירוי' כלומר שחור יותר מהר' :
 דיהה • שגדוהת מראיתו ואינו שחור כל כך וה"ה לכל דמים
 טמאים דבכלהו עמוק מכאן טמא • דיהה מכאן טהור מוז'
 מיינ מוזג דבין עמוק בין דיהה טהור : כברור שבו • שיס
 עליהן ברורים במראה אדמדומית יותר מחבריהן ושלש שורות
 של עליון יש בכרכום וכל שגרה שלשה עליון • ואין בודקין אלא
 בשורה האמצעית והעלה האמצעי שבשור האמצעית • משוכה
 שבכלן לדדוקיה : מבקעת בית כרם • מקום ידוע בארץ ישראל
 ששמו בית כרם : ומציף מים • נותן מים על העפר עד שיהיו
 המי' צפין על גבי האדמה ומשערין אותן עכורים ואין משערים
 אותן כלילים : וכמוזג • כיצד ב' חלקים מים ואחד יין • מן היין
 השרוני • הבא מארץ השרון מקום ידוע בארץ ישראל פ"א יין
 העשוי מן הגפנים דנטועי' בבקעה ובעמק לשון הצללת השרון
 ובזמן הזה כל מה שחראה באשה מאותו מקום טמא • חוץ מן
 הלבן והירוק • ומימינו לא שמענו מי שטיהר שום מראה דם •
 אלא הלבן והירוק ככרתיו בלבד : פרק ג

וכו' וסתם ירוק כן הוא • כדאמר ר' יוחנן ב"ר
 ירוק ככרתי • תכלל דסתם ירוק לאו הכי הוא • קוספות
 (ד"ה והירוק) : מטמא משום משקה • פירש הר"ב להכשיר
 את הורעים דלויף ליה בג"ש • כתיב הכא (שירד) שלחך
 פרדס רמוני פירש"י (שלחך דס
 נדה השילוח מן האשה • פרדס
 רמוני) כפרדס זה שהוא נעול כך צנות ישראל נועלות
 להשתמר כך צנות ישראל נועלות
 פתחיהן בימי גדון מתיזקת
 לבעליהן עם פרי מגדים היינו
 צניס וצנות וכתיב (איוז ה) אשולת
 מים על פני חוצות • מה מים
 מכשירי' אף דס נדות מכשירי' •
 ורצנן אדס דן ק"ו מעלמו • ואין

אדס דן ג"ש מעלמו • וכתיב התוספתא ה"מ דס שהאשה
 טמאה בו כדמשמע קרא לפרדס שהוא נעול כך צנות ישראל
 נועלות פתחיהן מלהיזקק לבעליהן בימי גדון • אכל דס ירוק
 שהוא טהור לא • ותו דמשמע ללא פליגי אלא כדס ירוק •
 אכל כדס נדה מודוכ"ע דמכשיר וכיון דרצנן לית להו ג"ש •
 דס נדה מנא להו וי"ל דדס נדה נפקא בתוספתא דשבת פרק
 הזורק דקתני מניין לדס שהוא משקה • נאמר כאן (ויקרא יב)
 וטהרה ממקור דמיה וכאמר להלן (זכריה יג) ביום ההוא יהיה
 מקור נפתח לבית דוד וליושבי ירושלים לחטאת ולגדה ע"כ •
 ומניין לדס נדות נפקא לן מאותו ג"ש אייתר (לר"מ) הך ג"ש
 דשלחך לדס טהור ועיין בפ"ו דמכשירין משנה ד' : רבי יוסי
 אומר לא כך כו' כתב הר"ב והלכה כר' יוסי והוא חכמי' דפליגי
 אעקביא ותימה דקשיא הלכתא אהלכתא ובגמרא ר' יוסי אומר
 כו' היינו פ"ק הא קמשמע לן מאן חנא קמא ר' יוסי וכל האומר
 דבר בשם אומריו מביא גאולה לעולם וכן העתיק הרמב"ם •
 ור"י הוא ת"ק כו' • וי"ל דהר"ב נמי שכתב והוא חכמים לא
 נתכוין למוזכרים חכמים במשנה • אלא לת"ק נכתוין ודבר
 מפורסם הוא דת"ק מקרי חכמים • ומ"מ בעיקר פסק הלכה
 ק"ל אחתי לא פסקינן כחכמים • והרמב"ם בפירושו פסק
 גם כן בת"ק וקשיא למה • אכל בחבורו (פ"ה הלכה ו' מהא"ב)
 כתב טהור והיינו כחכמים • וכן כתב שם המגיד • ומלאתי

להר"ן בפ"ב דשבועות בשם הרמב"ם דבפלוגתא דרישא הלכה כתבא קמא
 שהרי הוא שנוי בלשון חכמים במשנתו ותנינן במיתתא • דס הירוק עקביא בן מהללאל מטמא וחכמים
 רבי יוסי בלשון חכמים אלא הלכתא כוותיה • כדאמר בריש תפלת השחר הלכה כרבי יהודה
 ועוד דאף עקביא בן מהללאל חזר בו • דתנו התם ובשעת מיתתו כו' וסתמא דמלתא
 קמא דמתניתין דהא לא קתני התם בפלוגתא אלא חכמים • דהיינו רבי יוסי ומסתמא
 לגבי רבי יוסי חזר בו ולא לתלות כתבא ועוד דסוביין כו' וכן דעת הרמב"ם ז"ל •
 ולא עוד אלא שפסק (ר"ל בחבורו) כדברי בית הלל ע"כ לשון הר"ן ולפי זה
 האמר בגמרא רבי יוסי היינו תנא קמא כלומר היינו חכמים • ולגבי רבי מאיר קרי
 להו תנא קמא ושפיר קאמר הר"ב שהוא חכמים • אלא דקשיא מאי דפסק הלכה
 כתבא קמא : ז' בחרת פ"א שכתב הר"ב שהוא אדרמני"ט • היינו נמי שרגילין
 לתמו דדיו • והכי מוכח בגמרא (דף כ') : דיהרן מן טהור • כתב הר"ב וה"ה לכל
 דמים טמאים וכו' אלא מאי שנה שחור דנקט סד"א הואיל ואמרינן שחור אדום
 הוא אלא שלק • הלכך אפילו דיהה מן הלול ולפניו בין מן הלול ולחוץ • הרמב"ם
 שכתב הר"ב ומימינו לא שמענו כו' אלא הלבן והירוק ככרתיו בלבד • והבי' יוסף
 סי' קס"ח כתב שלא שמע ולא ראה מי שפסק מלטהר כמראה שגוה או זהב
 כל שאינו נוטה לאדמומית ע"כ • ואין להאריך כאן : פרק ג

א מ"י ע' פס
 מה' א"כ
 ה"ס
 ב סס ט"ט
 גר סס ט"ט
 ה סס הלכה
 ככת ע"י

פרק ג אם יש עמה דם טמאה . עמה אין בתוכה לא לשיטה דם חתיכה לא דם גדה . הרמב"ם כמ"ד הכי בנמרה ועיין מ"ש במשנה ב' פ"ח : ואם לאו טהור כתב הר"ב לסדר ת"ק אפשר לפתחת הקבר בלא דם : כלומר פתחת הקבר ללא לידה היא .

א כ"כ :
ב כ"כ :
ג כ"כ :
ד כ"כ :
ה כ"כ :
ו כ"כ :
ז כ"כ :
ח כ"כ :
ט כ"כ :
י כ"כ :
יא כ"כ :
יב כ"כ :
יג כ"כ :
יד כ"כ :
טו כ"כ :
טז כ"כ :
יז כ"כ :
יח כ"כ :
יט כ"כ :
כ כ"כ :
כא כ"כ :
כב כ"כ :
כג כ"כ :
כד כ"כ :
כה כ"כ :
כו כ"כ :
כז כ"כ :
כח כ"כ :
כט כ"כ :
ל כ"כ :

פרק ג המפלת אם יש עמה דם טמא נדה . ואם לאו טהורה לסדר ת"ק אפס לפתחת הקבר בלא דם . ואפילו נמצא דם בחוך החתיכה . טהור דדם חתיכה הוא . ולא דם נדה : ר"י ויהודה אומ' זין כך ובין כך טמאה לסדר ר"י יהודה א"ל לפתחת הקבר בלא דם . וכיון שהפילה חתיכה . ודלי דם היה שם . אלא ש'אזד במיעוטו ולא נראה . ואין הלכה כר"י יהודה : ב' כמין שער' שער : יבחושין יחושין : מטיל למים . פושרין וישהה א' ת' במים הפושרין כ"ד שעות : אם נמוחו טמאה . משונה דדם הוא : אם יש עמק דם טמאה . ואם לאו טהור . ממתי כרבנן דפליגי עלי' דר"י יהודה לעיל . וסביר דאפשר לפתחת הקבר בלא דם : וחכ"א כל שאין בו מזור' אדם אינו ואלו הכל מודי' בגולד גופו כזור' חיה ופניו פני אדם . שהוא חסוד ואלו גופו אדם ופניו פני חיה כרי הוא חיה ואין זה ואלו . דבשר צורת פנים אזלינן . לא נחלקו אלא במי שקצת פניו כפני אדם . וקצת

פרק ג המפלת חתיכה . אם יש עמה דם טמא . יואם לאו טהור' ר' יהודה אומ' . בין כך ובין כך טמאה : ב' המפלת כמין קליפה כמין שיערה . כמין עפר כמין יבחושים אדומים . תטיל למי' אם נמוחו טמאה (כ"א ל"ג) (ואם לאו טהורה) המפלת כמין דגים חגיבים שקצים ורמשים אם יש עמהם דם טמאה . ואם לאו טהורה המפלת מין בהמה חיה ועוף . בין טמאין . בין טהורים . אם זכר תשוב לזכר . ואם נקבה תשוב לנקבה . יואם אין ידוע תשוב לזכ' ולנקב' דברי ר' מוח' . א' כל שאין בו מצורת אדם אינו ולד : ג' המפל' שפירי מלא מים מלא דם מלא גוונים . אינה חוישת לזכר . יואם חיה מרוקס' תשוב לזכר ולנקבה : ד' המפלת סנדל או

כפני בהמה . ואפי' רוב פניו כפני אדם . ועיין אחת שבראשו בלבד כפניו של בהמה . ר"מ אומר כל צורת אדם צריכה . כיון שיש לו עין כבהמה . אין זה ואלו רבנן סברי כל שאין בו מצורת אדם כלל . ואפי' מקצת צורה אין לו . אינו ואלו כלל יש בו מקצת צורה . הרי זה ואלו הלכה כחכמים : ג שער . חתיכה של בשר ואם יש בה צורת אדם . נקרא שער מרוקס ואפי' שמעתי שהוא כשופרת של ביצה . לפיכך נקרא שער : מלא גוונים . מלא גווי' הרבה . פ"א גווי' . תולעי' שחתיכות הכשר חסוכה חתיכות חתיכות דקס . כעין תונעי' : אינה חוששת לולד : ואינה טמאה לידה . ואם אין עמהן דם . אינה חוששת אפי' משו נדה : תשב לזכר ולנקבה . טמאה שבועי' כיוולדת נקבה . ואין לה דם טהור אלא שלשים ושלשה ימים כיוולדת זכר . הואיל ואינו נכר אדם זכר אדם נקבה . נותני עליו חומרי זכר וחומרי נקבה : ד' סנדל . חתיכת בשר עשויה כדמות לשון של שור . ומפני שיש לה צורת סנדל קורין לה סנדל והוא רגיל לבוא עם וולד . וי"מ סנדל שאינו וולד (ל' ל וולד) שליא

כפני בהמה . ואפי' רוב פניו כפני אדם . ועיין אחת שבראשו בלבד כפניו של בהמה . ר"מ אומר כל צורת אדם צריכה . כיון שיש לו עין כבהמה . אין זה ואלו רבנן סברי כל שאין בו מצורת אדם כלל . ואפי' מקצת צורה אין לו . אינו ואלו כלל יש בו מקצת צורה . הרי זה ואלו הלכה כחכמים : ג שער . חתיכה של בשר ואם יש בה צורת אדם . נקרא שער מרוקס ואפי' שמעתי שהוא כשופרת של ביצה . לפיכך נקרא שער : מלא גוונים . מלא גווי' הרבה . פ"א גווי' . תולעי' שחתיכות הכשר חסוכה חתיכות חתיכות דקס . כעין תונעי' : אינה חוששת לולד : ואינה טמאה לידה . ואם אין עמהן דם . אינה חוששת אפי' משו נדה : תשב לזכר ולנקבה . טמאה שבועי' כיוולדת נקבה . ואין לה דם טהור אלא שלשים ושלשה ימים כיוולדת זכר . הואיל ואינו נכר אדם זכר אדם נקבה . נותני עליו חומרי זכר וחומרי נקבה : ד' סנדל . חתיכת בשר עשויה כדמות לשון של שור . ומפני שיש לה צורת סנדל קורין לה סנדל והוא רגיל לבוא עם וולד . וי"מ סנדל שאינו וולד (ל' ל וולד) שליא

פרק ג אם יש עמה דם טמאה . עמה אין בתוכה לא לשיטה דם חתיכה לא דם גדה . הרמב"ם כמ"ד הכי בנמרה ועיין מ"ש במשנה ב' פ"ח : ואם לאו טהור כתב הר"ב לסדר ת"ק אפשר לפתחת הקבר בלא דם : כלומר פתחת הקבר ללא לידה היא . דכי לידה היא . בלא דם ימי' טמאה דכתיב (ויקרא י"ב) כימי נדת דוקה טמאה . רש"י : ב המפלת כמין קליפה כמין שיערה כו' עיין מ"ש ברפ"ו וז"ל דקמין כמין שיערה דומיא דקמין קליפה . שהקליפ' אחת אף שיערה אחת כחשתי . וסייעתא לפירושו של בעל מקנה אברים : שכתבתי ברפ"ד דמסכ' נגעו' בדקדוק לשון שער ושער' : אם נמוחו טמאה ואם לאו טהורה . ובכ"א ל"ג ואם לאו טהורה ולכאור' נרא' דאף הר"ב ל"ג ליה' מדלא פירש עלי' דהכא דרבנן היא כו"ש אדלקמן . אלא שראיתי להסוס' [דף כ"ב ד"ה ליפלוג] דאדמקשי בנמרה דהא דלקמן ולפלוג ר"י יהודה כו' כתבו וז"ל אפשר וקליפה לא פריך דלפלוג ר"י . דמועטין נינהו ולא שייך בהו פתיחת קבר ע"כ . ש"מ דה"ג גרס ואם לאו טהורה : המפלת כמין בהמה כו' תשב לזכר כו' דברי ר"מ . אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן הואיל ועיניה' דומות כשל אדם פירש' שחור שבעין הוי עגול כבהמה כשל אדם . אבל דגני' לאו עגול הוא . ע"כ (ועיין מ"ש בזה במשנה ח' פ"ו דנכורות) אי הכי לגמי נחש . אי תנא נחש ה"א נחש הו' דפליגי רבנן עליה דר"מ דלא כתיב ביה יצירה . אבל בהמה וחיה לא פליגי דכתיב בהו יצירה כמו באדם : תשוב לזכר . ימי טומאתו' וימי טהרה ל"ג . וכל דמי' שפירש בהו טהורין רש"י : לזכר ולנקבה לחומרא . ימי טומאה דנקבה שבועי' . וימי טהרה כלי' לסוף ארבעי' יום כוכר' ולא (לסוף) ס' כנקבה . רש"י . וכן פ"ה הר"ב במשנה דלקמן :

וכחמים אומרי' כל שאין בו מצורת אדם אינו וולד . כתב הר"ב דלר"מ כל צורת אדם צריכה כו' ורבנן כל שאין בו מצורת אדם כלל וכו' ואפילו שהיה נראה מואת המשנה שר"מ הוא מחמיר . וחכמים המקילי' . אך אמנם כתבאר ומסברת' בתוספתא מה שזכרתי לך הרמב"ם . וכתב עוד ולא יוסק בשכלך שהוא נוגע מצד הטבע . שיל' אדם כל מה שזכרתי פה . אבל זה אפשר . וכבר העידו יותר מזה וכתבו הפלסופי' מה שהוא זר יותר מכל אלה כי העניני' הטבעי' כלם הולכי' על הרוב ויפול בהם הזרות והפליאה : ע"כ עיין מה שכתבתי בשמו במשנה ו' פ"ט דחולין (ד' העכבר) ג' בלא גוונים . פי' הר"ב מלא גוונים הרבה . ולכך לא חיישי' דילמא וולד היה ונימוח . דאם אימא דאימתוהי אתמת . כולה נחד גוונא הוה קאוי' . גמ' : ואם היה מרוקס . פי' הר"ב שיש בו צורת אדם . ואזו שפיר מרוקס . תחלת ברייתו של אדם . גופו כעדה . שתי עיניו כספי' טפי וזבוב מרוקס וז' מוז' . שני חוטמיו כספי' טפי וזבוב מקורבי' זה לזה . פיו כתוח כחוט הסערה . וחיתוך ידים ורגלים אין לו . כברייתא כמו שהעתיק הרמב"ם פ"ה מהא"ב : ד' סנדל' כתבה ר"ב והוא רגיל לבוא עם וולד . כלומר שרגילות הוא שעם וולד יבוא

וכחמים אומרי' כל שאין בו מצורת אדם אינו וולד . כתב הר"ב דלר"מ כל צורת אדם צריכה כו' ורבנן כל שאין בו מצורת אדם כלל וכו' ואפילו שהיה נראה מואת המשנה שר"מ הוא מחמיר . וחכמים המקילי' . אך אמנם כתבאר ומסברת' בתוספתא מה שזכרתי לך הרמב"ם . וכתב עוד ולא יוסק בשכלך שהוא נוגע מצד הטבע . שיל' אדם כל מה שזכרתי פה . אבל זה אפשר . וכבר העידו יותר מזה וכתבו הפלסופי' מה שהוא זר יותר מכל אלה כי העניני' הטבעי' כלם הולכי' על הרוב ויפול בהם הזרות והפליאה : ע"כ עיין מה שכתבתי בשמו במשנה ו' פ"ט דחולין (ד' העכבר) ג' בלא גוונים . פי' הר"ב מלא גוונים הרבה . ולכך לא חיישי' דילמא וולד היה ונימוח . דאם אימא דאימתוהי אתמת . כולה נחד גוונא הוה קאוי' . גמ' : ואם היה מרוקס . פי' הר"ב שיש בו צורת אדם . ואזו שפיר מרוקס . תחלת ברייתו של אדם . גופו כעדה . שתי עיניו כספי' טפי וזבוב מרוקס וז' מוז' . שני חוטמיו כספי' טפי וזבוב מקורבי' זה לזה . פיו כתוח כחוט הסערה . וחיתוך ידים ורגלים אין לו . כברייתא כמו שהעתיק הרמב"ם פ"ה מהא"ב : ד' סנדל' כתבה ר"ב והוא רגיל לבוא עם וולד . כלומר שרגילות הוא שעם וולד יבוא

והן יושבת על כל דם כלומר לפיכך הכותים הם בועלי נדות
לפי שהן יושבות על כל דם . דכל דם שרואה בין אלוס בין ירוק
יושבות עליו ימי נדות . וזו תקלה היא להם שאם רואה דם ירוק
היום . מתחלת למנות מהיום ז' ימי נדה . ואם תראה באותם ימי

נדות דם אדום . אינה מונה אלא
מיום ראוי ראשונה ואותו דם עטו'
היה . ומראה שניה היא זריכה
למנות . ואין חייבין עליהן . הלובש
או מתכסה באותן בגדים . וכנס
למקדש שטור מקרבן או אם נגעו
אותן בגדיהן של משכב שלהן בתרות'
תולין . מפני שטור זאתן ספק דלא
ידעינן אי נדה אי לא ובגמר פריך
אמתני' מהא דתנן במכבת טהרות
פ"ד (משנה ה') על ששה סזיקות
שורפין את הפרומ' על ספק בגדי

מפני שהן ביעלי נדות והן יושבו על כל דם
(ס"א ל"ג) ודם . ואין חייבין עליהן על ביאת
מקדש . ואין שורפין עליה' את התרומה .
מפני שטור מאתן ספק : ב' בגות צדוקין .
בזמן שגהגו ללכת בדרכי אבותיהן הריהן
נכותיות . פרשו ללכת בדרכי ישראל . הרי
הן כישראלית . ר' יוסי אומר לעולם הן כישראל
עד שיפרשו ללכת בדרכי אבותיהן .
ג דם

ע"ה . כלומר על בגדי ע"ה אם נגעו . בה נשרפה משום שמה
טמא היה והאי כותי גמי תיפוק ליה אם נגע משכבו בתרות'
תהא נשרפת משום דע"ה הוא והוי ליה בגדי ע"ה . ומשני
דמתני' איירי בכותי שעבל בפניו . ועלה ודרם על בגדיו של
חבר כשהוא ערום או שלבש בגדי חבר או שהטביל את בגדיו
בפניו . באופן דבגדיו של כותי כשהן מדרם לא נגעו בבגדיו
של חבר כשדרם עליהן ואח"כ נגעו בגדיו של חבר שדרם כותי
עליהן בתרומה לא שרפינן תרומה עליהן . דאי משום עומאת
ע"ה הא טביל ליה . ואי משום בועל נדה שמה לא בעל בקרוב'
וכבר עברו ימי עומאתו וסלקא ליה טבילה . ואם תמצא לומר
בעל בקרוב' שמה לא היתה אשתו יושבת על דם טמא לא על דם
טהור והוי ספק ספיקא ואספק ספיקא לא שרפינן תרומה :
ב פירשו ללכת בדרכי ישראל הרי הן כישראלית אבל סתמא
הרי הן ככותיות : ר"י אומר לעולם הן כישראל . וסתמא הן
כישראלית ואין הלכה כר' יוסי .
ג דם

דעיקר קרא במרכז כתיב דלא בעי ככוס בגדים ע"כ . ומ"ש
הר"ב ואכסקיכו ביטמא כו' אלא באוכלים ומשקין . ופרכינן
בגמ' דאימא דלא מטמא אדם לכמה בגדי . לבל אדם או בגדים
לטמא . ומשני אחר קרא יטמא כומאה קלה משמע :

מפני שהן בועלי נדו' אטו כולכו

בועלי נדות ניכחו (והאיכה

מחיי"ת כ"ב ח"ב
מטמא חסכב
ומחכ כל י'
כל :

פנויים) אמר רבי יצחק מגדלחה

(בנשואים) שנו גמרא (דף לב) :

והן יושבות על כל דם . ל' הר"ב

כלומר לפיכך ככותי' הם

בועלי נדות וכ' פ"רש"י וצריך לומר'

דו"ו דוק במקום ש"ן היא וכלו

תני שהן . והרי מצינו ש"ן במקום

ו"ו ברפ"ק דביצה . ועוד בספ"ו

לערובין ובס"ב דהוריו (משנה ב)

וזולתן וכתבו החוס' וא"ת ותיפוק

ו"ל דהיינו דוקא בקטנו' דלא דרשי

ואשה . אבל גדולות דמפרשי להו וטבלי לא מטמו אלא משום

דיושבת על כל דם ודס ע"כ : על כל דם ודס ו'הר"ב השמיט

תיבת ודס . וכן בס"א ל"ג ליה ואף במשנה דגמרא ירושלמית

ל"ג לה . אבל רש"י ותוספת העתיקו כגירסת הספר וכן בצריי

בגמרא (סס) איתא כמי : ואין חייבין עליהן . ל' הר"ב הלובש

כו' באותן בגדים כו' פטור מקרבן וכן לשון רש"י . ותמיהני דכני

בגדים כיון דאין מטמאין לאדם . א"כ ליכא למיזני' משום כניסה

ידיה . אלא משום דמכניס בגדים עמאי' למקדש . ובהא לא

שייך שום קרבן . דבפ' אחרי בפסוק ואם לא יכנס וגו' פירש"י

דעל ככוס בגדים במלקות ובצרייתא דת"כ היא . ועוד שנינו

כך בספרי פרשת נשא וכיון שאין כאן אלא מלקו' ולא כרת . מאי

קרבן איכא דלא מחייב קרבן על שגגת לאו אא"כ שזדונו בכרת

כדתנן בריש כרימו' והרמב"ם בפ"ג מה' ביאת מקדש (הלכה י"ו)

פסק ג"כ להא דת"כ דעל ככוס בגדים לוקה מ'ואין בו כרת .

וראינו להראב"ד שם שפני שאין חייב קרבן בהכנסת בגדים

במשגמיו כשרש ואין חייבין שר' למלקות . אבל הרמב"ם כתב שם דאף מלקו' לא שייך בבגדי' שאין אב הטומאה ומפרש עמא

שרץ . אדם הגטמא בשרץ וחייב כרת קאמר א"ה לנדיה קשיא דאי . מאי אין חייבין דהכא כיון דאין בהן כרת ומלקו' אפי' בודאן

ו"ל דמ"מ בודאי טמאין מתחייב מכות מרדו' . כמ"ש הרמב"ם שם וקמ' למתני' דבכותים אין חייבין אפילו מכות מרדו' . ומיהו

לרש"י ודאי דקשיא . ועוד מפרש כן בהא דסוף ערובין המכניס עמא שרץ דהיינו כלי שנטמא בשרץ חייב טמאט בשוגג וכו' והרי

אין בבגדי' אלא מלקו' כדפי' איהו גוסי בפ' אחרי . וראינו בפ"כ פ' אחרי דאחרים אומרי' ונשא עונו (דבככוס בגדים) ונשא עונו

לג"ש . מה נשיאת עון האומר להלן בכרת אף כאן בכרת . וצריש מס' כתבתי דמתני' ר"מ היא והיינו אחרים שהיא ר"מ .

כדאימא בהוריו' (דף י"ג ע"ב) והלכך איצטרך לאשמועינן דבכותים אין חייבין . כך נראה לי לתרץ כך דהכא אליבא דרש"י .

אבל הא דפירש"י בעירובין אכתי בתמיהתו וצריך עיון : מפני שטמא'הן ספק כתבהר"ב דבגמרא מפרש דמתני' איירי בכותי

שטבל ודרם על בגדיו של חבר וכו' ואח"כ נגעו בגדיו כו' לשון התוספת (ד"ה שדרם) . והא דלא אוקי כגון שנגע הכותי לתרומה

משו' דמתני' לא איירי בהכי ע"כ . וכלומר דאמשכב סתמן קאי וזה מחויק לדברי רש"י והר"ב דלעיל . ומ"ש הר"ב כשהוא

ערום כתבו התוספות וז"ל והא דלא אוקי כגון שדרם ברגלו יחף . משום דאי היה לבוש בגדיו שיטבה עליה אשתו נדה אע"ג דעבל

הוי אב הטומאה כדאמר בת"כ . והנשא את המדרם הרי הוא מטמא שנים ופוסל אחד (ובמשנה גמי שנינו במתני' ופ"ה דזבים)

לכך מוקי בערום . דכשפירש מן המדרם לא היה אלא ראשון כדאמרין בתורת כהנים ואינו מטמא כלים ע"כ :

ב פרשו' ללכת בדרכי ישראל פירש הר"ב אבל סתמא הרי הן ככותיות . מדאמר רבי יוסי לעולם הן כישראל מכלל דת"ק

סבר סתמא הרי הן ככותיות גמרא :

קשתה מחמת וולד ג' ימים בתוך י"א יום של ימי זיבה ורחקה כל שלשת ימים רגופים: ושפתה שעידיה בשופי ובכחה מחבלי מעת לעת ברביעי: וילדה אגלאי מלתא דדמים שראתה לא בלא מחמת וולד הילכך הרי זו יולדת בזוב אכל אם לא שפתה סמוך ללדסה. כל דמים שראתה מחמת וולד הוא ורחמנה טהרינהו מזיבה דכתיב וזב דמה דמה מחמת עצמו ולא דמה מחמת וולד: לילה ויום דאם שפתה בחצי יום ג' יולדה בחצי יום ד' דשפתה מעת לעת אין זה שופי אלא כשפת לילה ויום של אחר הלילה: כלילי שבת ויומו והלכה כר"א: ששפתה מן הצער כלומר ושבתה זו שאמרנו אם שפתה מן הצער אפי"ס שלא שפתה מן הדם הוי שופי: ה' כמה הוא קשוייה דלא איתא ליה זיבה בכל דמים שראתה: אפי"מ וכ"יום אם לא שפתה יום א' סמוך ללידה לא איתא ליה זיבה ולא

ר' שפתה מעת לעת כו' כתב הר"ב אכל אם לא שפתה סמוך ללידתה וכו' דכתיב וזב דמה ולא דמה מחמת וולד: אי הכי נדה נמי נמיא זיבה (דס יהיה זיבה ונדה משפתי דס' רא זיבה נאמרה בנדה. וסגייה בזיבה כדכתיב בשעיה בלא נח נדתה) זיבה מחמת עצמה ולא מחמת וולד אמר אבנא דשמואל אמ' קרא ועמא שבועים כנדסה ולא כזיבתה מכלל דזיבתה טהור ואינו זו קושי בימי זיבה והשתא דכתיב וטמאה שבועי כנדסה דמה למה לי אי לאו דמה י"א כנדסה ולא כזיבתה ואפי"ס שופי קמ"ל במרא: דברי ר"א כתב הר"ב והלכה כר"א דהכי אפסק בגמרא פ"ק דף ז' ומו דסתם לן תנא כוותיה במשנה ג' פ"ב דזבים: רבי יהושע אומר לילה ויום כו' קים ליה לר"י דאם לא שפתה לילה ויום אפי"ס ששפתה מעת לעת

קשתה ג' ימים בתוך י"א יום ושפתה מעת לעת וילדה יהרי זו יולדת בזוב דברי ר"א ר' יהושע אומר לילה ויום כלילי שבת ויומו ששפתה מן הצער ולא מן הדם: ה' כמה (גמרא היא) הוא קשוייה רמ"א אפי"מ (ס"א) ג' יום ר' יהודה אומר דיה חו"שה ר' יוסי ור' שאומרים אין קישוי יותר משתי שבתות: והמקש' בתוך שמונים של נקבה כל דמים שהי' רואה טהורים עד שיצ' הולד ור"א מטמא אמרו לו לר' איעזר ומה במקום שהחמיר בדם השופי הקל בדם הקשוי מקום

מחמת וולד היה תוספת (ד"ה כלילי): ה' אפילו מ' ו' יום במרא השתא ל' מקשה מ' מציעא אמר ר"ח ל"ק כאן לחולה כאן לבריאה (ארבעים) ומ"ש הרב ולא הוי יולדת בזוב כלומר אבל בימי נדתה (עמאה) נדה כדאיתא בגמרא (דף ל"ח) ופירש"י וה"ק ר"מ כמה הוא קשוייה שלא תנא להתחייב בקרבן ולספירת נקיים מ' ו' יום ומיהו בכל הני מ' כי שלמי ימי זיבה ומטו ימי נדות טמאה נדה וכי הדרי שלמי ימי נדות ומטו ימי זיבה טהור: אין קשויוותר משתי שבתות ומפרש בגמרא דטעמייהו דכתיב וטמאה שבועים כנדסה כנדסה ולא כזיבתה מכלל דזיבתה טהורה וכמה שבועים וכתיב המגיד ריש פ"ז מהא"ב דמיירי שהתחילה בימי זיבה ומ"ש הר"ב דהלכה כמותם וכ"כ הרמב"ם וכתיב המגיד משום דתרי נהו פ"ב ועוד כ"ל ראייה מדבגמרא אמר שמואל עליהו מאי טעמייהו דרבנן כו' מדקרי להו רבנן ולא קאמר מ"ט דר"י ור"ש שמעיה דס"ל דהלכה כזווס ובהדיא אמר שמואל בפרק

לי: פז' כב
בבב"ס
רמ"ס פ"א
הלכ"ס

הוי יולדת בזוב: דיה חדשה דיה אם נטהר את הקושי חדש א"י דהיינו חדש ט" אכל קשתה ג' בתוך י"א ימי זיבה בחדש ט" ואטילו תקשה והולכת כל ט" ה"ז יולדת בזוב מחמת ג' ימים של שמיני: אין קשויוותר מ' שבתות שאלם קשתה וראתה ג' ימים קודם צ' שבתות והיתה מקשה והולכת כל השבתות אחריו כן הרי זו יולדת בזוב מחמת ג' ימים שהיו קודם הצ' שבתות והלכה כר' יוסי ור"ש: ה' המקשה בתוך פ' של נקבה כגון ששמה לאחר י"ד של ימי ליד ונת צברה והפילה בתוך שמונים: כל דמים שהיא רואה טהורים דכל תוך מלאת הוי דם טהור: ור"א מטמא נדה דכיון דבקושי בלא לאו דם טהור הוא אלא מחמת וולד שבמיעה ומזיבה הוא דטהרי רחמנה לקשויה ולא מנדה: שהחמיר בדם השופי כגון שאר יולדת שרואה ג' בשופי וילדה הרי זו יולדת בזוב: ה' קהל בדם הקושי לטהרה מזיבה: מקום

הערל ד' פ"ב דהלכה כוותייהו ואע"ג דלרב קא' תסם בתיקויה ולא ידעינן אי לא פסק רב כוותייהו אע"ג דמלתא דאיסורא הוא אזלינן בתר שזואל דפסק בהדיא: ו ר' הובקשה בתוך שמיים של נקבה פי הר"ב כגון ששמה לאחר י"ד כו' א"י שנשטהה ולק אחר חצירו צ' חדשים וחצי אחד נגמרה צורתו באמצע שביעי ואחד נגמרה צורתו לסוף תשיעי כמעשה דיהודה וחוקיה בני רבי חייה בפ' דלעיל דף כ"ז רש"י והיינו דכתב הר"ב כגון לומר דאיכא נמי גוונא אחריו: ולי נראה דמתני' לא מיירי בגוונא אחריו אלא שכתב רש"י דא"כ מאי אריא למתני בתוך פ' של נקבה: ליתני סתמא המקשה בתוך ימי טהור אלא ודאי בחידוש לא קמיירי ואף הרמב"ם בפירושו ובחבורו פ"ז מהא"ב (הלכה ט') לא אסברה לה אלא בששמה לאחר י"ד כו': ער שיאל הולד ינא הולד טמאה לידה רש"י בגמ' ורבי אליעזר מטמא פי"הר"ב נדה ונחלקו רש"י והתוספת דלרש"י אף בימי זיבה מדקאמר פ"ק כל הדמים שהיא רואה טהורים ועלה קאר"א דטמאה ולא מפלוג (משמע) דאף בימי זיבה דטמאה ודיו דקאר"א לדבריהם דרבנן קאמר להו והתוספת (ד'האימא) פירשו בשם הר"ר מנחם דר"א לא מטמא אלא בימי נדה כדקאמר ר'י ועיין לקמן: אמרו לו לר"א ומה במקום שהחמיר בדם השופי וכו' וכתבו התוספות (ד"ה דיו) וא"ת ובלא ק' ונמי אמאי מטמא טיפוק ליה דקושי לא גרע משופי ולמה בשביל קשויה יש לה להיות טמאה וי"ל דטעמא דר"א כדאמר רבא בגמרא בהא זכנהו (תשובה נלחם יכול להשיבו) ר"א לרבנן לאו אמריהו דמה דמה מחמת עצמה ולא מחמת וולד ה"ט וטהרה ממקור דמיה דמיה מחמת עצמה ולא מחמת וולד ולכך נריך להו לרבנן ק"י ומחמת ק"י איס לן למדרש קרא דדמי מלתא אחריתא וליכא לאוקמי

מקום שהקל בדם השי' לטהרה מכל עומאה כגון תוך מלאת :
 אינו דין שנקל בדם הקושי לטהרו מכל עומאות ואפילו מנה :
 דין לכא מן הדין כגון קושי של תוך מלאת שאחס למדי' מקושי
 של עלמא דיו להיות כגון קושי דעלמא מה קושי דעלמא

לאוקמי קרא (אפילו בני נדה) דליכא ק'ו (דרבנן גמי דרשי)
 דחשב (על דמי טהרה דה'ל למכתב וששים יום וששת ימי' דמי
 טהרה רש"י דף ל"ו) ישיבה אחת לכולן או כולן טהורים או
 כולן עמאי' ור"א סבר דכיון דליכא לאוקמי קרא בימי נדה

טמא בנדה אף קושי דתוך מלאת
 טמא בנדה : ז כל י"א יום
 שאחר שבעת ימי נדה : בחוקת
 טהרה ואינה צריכה לבדוק עצמה
 דהל"מ שאין בין נדה לנדה פחות
 מ"א יום : ישיבה לה ולא בדקה
 מקמי' חסורי מחסרה והכי קתני
 בימי נדה כפי בדקה ישיבה ולא
 בדקה שגגה : גאנסה היורה ולא
 בדק' טהרה : הגיעה שעת וסתה
 ולא בדקה אע"פ שבדקה אחר כך
 ומלאה טהרה : הואיל ולא בדקה
 בשעת וסתה : עמאה דאורת
 בזמנו בא : במחנה מחמת לסטים
 אי חיל שבא לעיר ואין הלכ' כר"מ :
 אבל ימי הזב וזבנה ז' ימים נקיים
 שצריכים לספור : ושומרת יום'
 כגון הרואה יום א' או ב' ימים בימי
 זיבתה אינה סופרת אלא יום אחד
 בנקיות וטובלת לערב' וטהרה

מקום שהקל בדם השופי אינו דין שנקל
 בדם הקושי אמר להן דיו לבא מן הדין
 להיות כגון : טמאה הקל עריה מטומאת
 זיבה אבל טמאה טומאת נדה : ז כל י"א
 יום בחוקת טהרה ישיבה לה ולא בדקה
 שגגה גאנסה היורה ולא בדקה טהרה
 הגיע שעת וסתה ולא בדקה יהי' ז' טמא'
 ר"מ אומרי' אם היתה במחבא והגיע שעת
 וסתה ולא בדקה יהי' ז' טהרה : מפני
 שחררה מסלקת את הדמי' אבל ימי הזב
 והזבה ושומרת יום כנגד יום יהי' אלו
 בחוקת טומאה :

פרקה יוצא דופן אינו שבין עליו ימי
 טומאה וימי טהרה ואין
 חייבין עליו קרבן רש"א הרי זה כילוד כל

לבעלה : הרי אלו בחוקת טומאה וכיון שנסתת מעינה וראתה
 היום אע"ג דתוך אחד עשר היא היא למחר בחוקת טומאה :
 פרקה יוצא דופן : אשה שסתמו מעיה ע"ס וסו וסו
 העובר לחון ונתרפאה : אין ושבין עליו
 ימי טומאה ז' לזכר : ושבועים לנקבה : וימי טהרה ואין לה
 דם טהור : ואין חייבין עליו קרבן של יולדת דכתיב
 (ויקרא י"ב) אשה כי תזריע וילדה עד שתלד ממקו שזרעתה :
 רבי שמעון אומר הרי זה כילוד שנא' (שם) ואם נקבה תלד
 לרבו יולא דופן ואין הלכה כר"ס : כל

ולכ"ע אמרי' דיו אלא שדבריו מוטעים ואינם מובני' לי
 והר"ב שספק ולא פירש הלכה כחאן נתן בזה מקו' לטעות
 דהרי יש לדון כפי הנראה מפשטא דמתני' דזכנה ר"ל לחכמי'
 במאי דקאמר דיו ולפיכך הלכה כמותו וכ"ש דחזינן דבמתני'
 ד'דמי'ר' נמי בדיני קשו' דפסקין כמותו :
 זבל י"א יום כתב הר"ב דהלכה למשה מסיני כו' ועיין
 בסוף מביילתין : בחוקת טהרה פ"ה ר"ב ואין צריך
 לבדוק שחרית וערב' כדאימא בספ"ק רש"י ועיין רפ"ב :
 שגגה כאנסה היודה ולא בדקה לשון הרמב"ם בין שהיא
 בטלה בבדיקה באונס או בשגגה או בזדון :

הגיע שעת וסתה ולא בדקה כתב הר"ב אע"פ שבדקה אח"כ ומלאה טהרה כו"כ הרמב"ם וטעמא דוכתום דאורייתא
 וסלוגתא דרב ושמואל היא ולרב וסתות דרבנן וכי בדקה ומלאה טהרה טהרה ובפלוגתא דתנאי קמשני' וגם
 בפלוגתא קיימא לן כחאן דאמר דוסתות דרבנן וכ"כ כל הפוסקי' ואף הרמב"ם עצמו חזר בו בסבורו ופסק כפי מהא"ב
 (הלכה י"ג) דוסתות דרבנן וכשבדקה עצמה ומלאה טהרה טהרה וכ"כ ר"ב בס"ג מה' משכב ומושב (הלכה ה') :
 הרי זו טמאה עיין במשנה ג' פ"ב : ר"מ אומר אם היתה במחבא כו' כתב הר"ב ואין הלכה כר"מ וכ"כ הרמב"ם בפרשורו
 ומיאו לחוס מאי דפסקין דוסתו דרבנן כתב הר"ב שרפ"ק דמתני' דהכא כולה ר"מ היא והכי אימא דאוקמתא
 בפ"ק וס"ק אם לא היתה במחבא והגיע שעת וסת' ולא בדקה כרי' ז' טמאה שר"מ אומר אם היתה כו' ולר"מ דוסתו דאורייתא
 ואפ"ה מטהר בה בהיתה במחבא וכ"ש לדודן דס'ל דוסתות דרבנן אבל מ"מ הרמב"ם בחבורו אע"פ שס'ס דוסתו דרבנן
 לא העתיק לדין היתה ב' טמא' ונ"ל שהוא סובר דלא אימא במכ"ש דליכא למימר דסברא או שחררה מסלקת את הדמי' אינה סברא
 כלל אלא לר"מ ותמיכה שהבי' לא הרגיש בזה : שחררה מסלקת את הדמי' עמ"ש במשנה ג' פ"ב דס'ט (ד"ה
 מערערו) : ושומרת יום כנגד יום כתב הר"ב הרואה כו' וטובלת לערב' ילאו דוקא שחרי משנה שלימה שנינו בספ"ב
 דמגיבה שטובלת משתקן החמה וכו' אלא לפי שאם השמש הודם שיגב כל היום כו' הרי זו תרבות רעה דכתנן בסוף מביילתין
 לפיכך מן הסתם והרגיל והוזה הוא שטובלת לערב' ועוד שאם הטובלת בשחרית ואחר כך מראה אין בטובלתה כלום :

פרקה רבי שמעון אומר הרי זה כילוד פ"ה ר"ב שנא' ואם נקבה תלד וה"ל למכתב ואם נקבה היא לא ריבה כו' כך לשונו
 כפי'

מלך : ספ"ט
 סל"ח
 בספ"ט
 סוס"פ י"ד ס'
 קפ"ו טע"ד
 גט"ו
 דע"א סוס"ב
 חז"ל סוס"ג
 פ"א כ"ב
 חז"ל סוס"ג
 חז"ל סוס"ג
 סוס"ג י"ד ס'
 קפ"ו טע"ד

כל הנשים מטמאות בנדה . משיא הדם מן (המקור) והגיע לביט החצון . ואע"ג דהעמידוהו כותלי בית הרחם ולא פירש לחוץ . דכתיב דם יהיה זובה בצורה . מלמד שמתמאה אע"פ שעדין הוא בצורה . ובית החצון מקרי . מקום שהאבר דש בו

כל הנשים מטמאות בבית החצון ישנאמר
 דם יהיה זובה בבשרה אבל הזוב בעל קרי .
אינן מטמאים עד שתצא טומאתן לחוץ :
ב' היה איכל בתרומה והרגיש שגודעו
 אבריו או חזו באמה ובולע את התרומה .
 ומטמאים בכל שהיא אפי' בעין החרדל .
 ובפחית מכן : ג' הניקת בת יום א' מיטמא
 בנדה . בת י'מים מיטמאה בזיבה . תנוק בן
 יום א' מיטמא בזיבה . ומיטמא בנגעים .
ומיטמא

בכעדה : ג' מיטמאה בנדה . אם ראתה דסיבת י' ימים מיטמא
 בזיבה אם ראתה ג' ימים רגופים לאחר ז' לכל דם שרואה בתוך
 ז' דם נדה הוא . הילכך א"ל לה לטמא בזיבה דהיינו להיות זבה
 גדולה עד י' ימים תינוק ביום א' מטמא בזיבה דכתיב איש איש
 כי יהיה זב לימד על טינוק בן יומו שמתמא בזיבה ומטמא בנגעים
 דגבי נגעים כתיב (שם י"ג) אדם כי יקיה בעור בשרו וטינוק בן
 יומו אדם הוא יאדם כל שהוא משמע : ומיטמא

בפי' משנה ה' פ"ק דכריתות . (ועמ"ש) ספ"ג :
 כל הנשים מטמאות . פירש הרב בנדה . משמע דלא בזיבה
 לא . ואלו כפי'א לא תקן אלא הזיבון לא מיייתי הר"ב
 קרא אלא דגבי זב . ובגמרא דף מ"א ע"ב . פ"ר בצורה מלמד
 שמתמאה בפנים כבחון ואין לי לא

נדה זבה מניין ס"ל זובה בצורה .
 פירש"י ואע"ג דבגמרא כתי' מדאפקי
 כל זב זב' ולפי' זיבה ע"כ פולטת ש"ז
 מניין ס"ל יהיה פירש"י ויהיה זובה
 בצורה : בבית החצון ל' הר"ב ז'
 החצון מקרי מקום שהאבר דש בו
 בשע' זיב' לאו למימר' שכל המקו'
 שדש בו האבר הכל מקרי ב' החצון
 ואפילו במקום שראש האבר מגיע
 (שז"ל הרמב"ם המקום אשר יוצא
 מצואר הרחם) והוא המקום
 שיכנס בו האמה בעת המשגל . אם
 יצא דם מן המקום אשר יגע ראש

האמה הנה היא טמאה כו' והוא אמרם בגדר זים החצון . מקום
 שהשמש דשבו ע"כ יומ"ש . הר"ב בשעת זיבה אינה אלא תוספת
 זיבור לשאבר דש בו זכרו שהקדי' הרמב"ם זכות' בעת המשגל
 ואח"כ כתב שזהו אמרם כו' שהשמש דש בו זיבה לשונו בחבורו פ'
 ה' מהא"ב (ה'ל"ב) (הואיל ויצא מנין השאים כו' ובין השיני' הוא)
 מקום שיגיע אליו האבר בשעת גמר זיבה ובין השינים (עלמו)
 כלפנים : הנה מצואר שכל מה שחוץ ממקום שהאבר הגיע אליו
 בשעת גמר זיבה . הוא הנקרא בית החצון בלבד . והשתא י"ל

שז"ש הר"ב בשעת זיבה . אע"פ שכבר כתב שהאבר דש בו היינו שכל לפרש לאסוקי בשעת גמר זיבה . וא"ס וכו' אינו שיעור נתנו
 לנו חכמים במקום שיגיע אליו האבר . דודאי דאין כל האלבעות שוות . ועוד בתולה ולא ידעה איש מה תהא עליה לדעת מה
 יעשה לה כשנעקר ממנה דם ויצא . אם יצא כשיעור אם לאו . ופירץ דכבר נתנו חכמים עוד שיעור אחר . כדאיתא בגמרא (שם)
 דתני רבי זכאי עד בין השינים (כמין שינים יש בתוך הרחם תלתולי צמר) בין השינים עלמין כלפנים . והוא שדקדק הרמב"ם
 בחבורו לכתוב לתרווייהו שכתב הואיל ויצא מבין השינים כו' . ועד היכן הוא בין השינים עד מקום שיגיע אליו האבר וכו' ועל
 כרחיקו חו"ל באמרם מקום שהאבר דש באיש בינוני ובאשה בינונית אמרו . (וכה"ג) (וכן) כתבו התוספות דז"ה (וסבר)
 ר"ס כו' וא"כ קתא קשה בהרייתא שלא הזכירה לבין השינים . וקתני מקום שהאבר דש בו . שהוא דוקא בזינוגי וזינוגית . אמאי
 לא שניא דרבי זכאי . שהוא שיעור השוה לכל : ב' אורחן באמה . כתב הר"ב ואע"ג דכל האוחז באמה ומשתין כאלו מביא
 מביל לעולם . גמרא . ופירש"י שחמם את אברו ומביא לידי קרי . והוא קלקול דור המבול . שנאמר כי השחית כל בשר . ועיין
 עוד מה שכתבתי בריש פרק ב' : ומיטמאין בכל שהוא . פי' הר"ב וזב"ש"ו כו' בגמרא משמע דמסקמא כל שהוא . דמאן דבעי
 שיעור מפי' ליה מקרא דזינוגיהו נפי' . לתנא דידן זב בעל שתי ראיות לטומאה . שהוא מדכתיב או החמים בשרו מזובו פמא
 (תקנת זובו טמא דהיינו כשראה רק שתי ראיות) . וקאי לי שהר"ב והרמב"ם בריש פ"ק דזבים מפרשים דזב בעל שתי ראיות .
 מדמנה הכתוב שמים כו' ובגמרא דרשא זולתן דבעי שיעור דלריד להכי קרא דבשרו מזובו . אבל הרמב"ם בזבים סרק קמא משנה
 ד' כתב ראייה אין לה שיעור אפילו כל שהוא . והוא אמרו החמים בשרו ואפי' כל שהוא עד כאן . וכ"כ בחבורו פרק ב' (הלכה ט')
 מה' מחוסרי כפרה שנאמר או החמים בשרו . כל שהוא נכר בצשרו מטמא ע"כ והוא בתורת כהנים . תהיה כל שהוא . החמים
 כל שהוא בשרו כל שהוא . כמ"ש הרמב"ם שם במשנה ה' . והתם מסיק מזובו מקנת זובו . לימד על בעל ז' ראיות . כדדרש בגמ'
 למאן דאמר אין לריד שיעור . ומה שכתב הר"ב אבל הנוגע אינו טמא עד שיגע בכעדה . וקאי' מסירושו דמשנה ג' פ"ק דכלים
 וכתו שהארכתי שם ב' : ג' תנוקת בת יום א' מיטמאה בנדה . דילפי' מקרא . כמו שכתב הר"ב בריש פרקין דלעיל :
 בת עשרה ימים מיטמאה בזיבה גמרא . דת"ר אשה (ואשה כי תזוב זוב דמה קא דריש) אין לי אלא אשה . בת עשרה ימים
 לזיבה מנין . ת"לואשה . ומיטמא בנגעים . כתב הר"ב דגבי נגעים כתיב . אדם כי יהיה בעור בשרו וכו' . עיין מ"ש
 בריש פרק ג' דנגעים . וכתבו תוס' משום דנגעים כתיב איש או אשה . ובטומאת מת נמי כתיב (במדבר י"ט) ואיש אשר
 יטמא ולא יתעורר . אינטיריך קרא בהו לרבויו . אבל לעיין זוקף ליבוים . ופוטור מן היבוים ומאכיל תרומה לא כתב איש . ולא
 אינטיריך קרא אלא למצוטי עובר :

א מיה סכ פ"ה
 טויל סי קפג
 טע"ג
 ב' מ"ה פה ח"ה
 ה' ה' ה' ה' ה'
 ג' ג' ג' ג' ג'
 ד' ד' ד' ד' ד'
 ה' ה' ה' ה' ה'
 ו' ו' ו' ו' ו'
 ז' ז' ז' ז' ז'
 ח' ח' ח' ח' ח'
 ט' ט' ט' ט' ט'
 י' י' י' י' י'
 י"א י"א י"א י"א י"א
 י"ב י"ב י"ב י"ב י"ב
 י"ג י"ג י"ג י"ג י"ג
 י"ד י"ד י"ד י"ד י"ד
 י"ה י"ה י"ה י"ה י"ה
 י"ו י"ו י"ו י"ו י"ו
 י"ז י"ז י"ז י"ז י"ז
 י"ח י"ח י"ח י"ח י"ח
 י"ט י"ט י"ט י"ט י"ט
 כ' כ' כ' כ' כ'
 כ"א כ"א כ"א כ"א כ"א
 כ"ב כ"ב כ"ב כ"ב כ"ב
 כ"ג כ"ג כ"ג כ"ג כ"ג
 כ"ד כ"ד כ"ד כ"ד כ"ד
 כ"ה כ"ה כ"ה כ"ה כ"ה
 כ"ו כ"ו כ"ו כ"ו כ"ו
 כ"ז כ"ז כ"ז כ"ז כ"ז
 כ"ח כ"ח כ"ח כ"ח כ"ח
 כ"ט כ"ט כ"ט כ"ט כ"ט
 ל' ל' ל' ל' ל'
 ל"א ל"א ל"א ל"א ל"א
 ל"ב ל"ב ל"ב ל"ב ל"ב
 ל"ג ל"ג ל"ג ל"ג ל"ג
 ל"ד ל"ד ל"ד ל"ד ל"ד
 ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה ל"ה
 ל"ו ל"ו ל"ו ל"ו ל"ו
 ל"ז ל"ז ל"ז ל"ז ל"ז
 ל"ח ל"ח ל"ח ל"ח ל"ח
 ל"ט ל"ט ל"ט ל"ט ל"ט
 מ' מ' מ' מ' מ'
 מ"א מ"א מ"א מ"א מ"א
 מ"ב מ"ב מ"ב מ"ב מ"ב
 מ"ג מ"ג מ"ג מ"ג מ"ג
 מ"ד מ"ד מ"ד מ"ד מ"ד
 מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה מ"ה
 מ"ו מ"ו מ"ו מ"ו מ"ו
 מ"ז מ"ז מ"ז מ"ז מ"ז
 מ"ח מ"ח מ"ח מ"ח מ"ח
 מ"ט מ"ט מ"ט מ"ט מ"ט
 נ' נ' נ' נ' נ'
 נ"א נ"א נ"א נ"א נ"א
 נ"ב נ"ב נ"ב נ"ב נ"ב
 נ"ג נ"ג נ"ג נ"ג נ"ג
 נ"ד נ"ד נ"ד נ"ד נ"ד
 נ"ה נ"ה נ"ה נ"ה נ"ה
 נ"ו נ"ו נ"ו נ"ו נ"ו
 נ"ז נ"ז נ"ז נ"ז נ"ז
 נ"ח נ"ח נ"ח נ"ח נ"ח
 נ"ט נ"ט נ"ט נ"ט נ"ט
 ס' ס' ס' ס' ס'
 ס"א ס"א ס"א ס"א ס"א
 ס"ב ס"ב ס"ב ס"ב ס"ב
 ס"ג ס"ג ס"ג ס"ג ס"ג
 ס"ד ס"ד ס"ד ס"ד ס"ד
 ס"ה ס"ה ס"ה ס"ה ס"ה
 ס"ו ס"ו ס"ו ס"ו ס"ו
 ס"ז ס"ז ס"ז ס"ז ס"ז
 ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
 ס"ט ס"ט ס"ט ס"ט ס"ט
 ס"י ס"י ס"י ס"י ס"י
 ס"יא ס"יא ס"יא ס"יא ס"יא
 ס"יב ס"יב ס"יב ס"יב ס"יב
 ס"יג ס"יג ס"יג ס"יג ס"יג
 ס"יד ס"יד ס"יד ס"יד ס"יד
 ס"יה ס"יה ס"יה ס"יה ס"יה
 ס"יז ס"יז ס"יז ס"יז ס"יז
 ס"יח ס"יח ס"יח ס"יח ס"יח
 ס"יט ס"יט ס"יט ס"יט ס"יט
 ס"כ ס"כ ס"כ ס"כ ס"כ
 ס"כא ס"כא ס"כא ס"כא ס"כא
 ס"כב ס"כב ס"כב ס"כב ס"כב
 ס"כג ס"כג ס"כג ס"כג ס"כג
 ס"כד ס"כד ס"כד ס"כד ס"כד
 ס"כה ס"כה ס"כה ס"כה ס"כה
 ס"כו ס"כו ס"כו ס"כו ס"כו
 ס"כז ס"כז ס"כז ס"כז ס"כז
 ס"כח ס"כח ס"כח ס"כח ס"כח
 ס"כט ס"כט ס"כט ס"כט ס"כט
 ס"ל ס"ל ס"ל ס"ל ס"ל
 ס"לא ס"לא ס"לא ס"לא ס"לא
 ס"לב ס"לב ס"לב ס"לב ס"לב
 ס"לג ס"לג ס"לג ס"לג ס"לג
 ס"לד ס"לד ס"לד ס"לד ס"לד
 ס"לה ס"לה ס"לה ס"לה ס"לה
 ס"לו ס"לו ס"לו ס"לו ס"לו
 ס"לז ס"לז ס"לז ס"לז ס"לז
 ס"לח ס"לח ס"לח ס"לח ס"לח
 ס"לט ס"לט ס"לט ס"לט ס"לט
 ס"מ ס"מ ס"מ ס"מ ס"מ
 ס"מא ס"מא ס"מא ס"מא ס"מא
 ס"מב ס"מב ס"מב ס"מב ס"מב
 ס"מג ס"מג ס"מג ס"מג ס"מג
 ס"מד ס"מד ס"מד ס"מד ס"מד
 ס"מה ס"מה ס"מה ס"מה ס"מה
 ס"מו ס"מו ס"מו ס"מו ס"מו
 ס"מז ס"מז ס"מז ס"מז ס"מז
 ס"מח ס"מח ס"מח ס"מח ס"מח
 ס"מט ס"מט ס"מט ס"מט ס"מט
 ס"נ ס"נ ס"נ ס"נ ס"נ
 ס"נא ס"נא ס"נא ס"נא ס"נא
 ס"נב ס"נב ס"נב ס"נב ס"נב
 ס"נג ס"נג ס"נג ס"נג ס"נג
 ס"נד ס"נד ס"נד ס"נד ס"נד
 ס"נה ס"נה ס"נה ס"נה ס"נה
 ס"נו ס"נו ס"נו ס"נו ס"נו
 ס"נז ס"נז ס"נז ס"נז ס"נז
 ס"נח ס"נח ס"נח ס"נח ס"נח
 ס"נט ס"נט ס"נט ס"נט ס"נט
 ס"ס ס"ס ס"ס ס"ס ס"ס
 ס"סא ס"סא ס"סא ס"סא ס"סא
 ס"סב ס"סב ס"סב ס"סב ס"סב
 ס"סג ס"סג ס"סג ס"סג ס"סג
 ס"סד ס"סד ס"סד ס"סד ס"סד
 ס"סה ס"סה ס"סה ס"סה ס"סה
 ס"סז ס"סז ס"סז ס"סז ס"סז
 ס"סח ס"סח ס"סח ס"סח ס"סח
 ס"סט ס"סט ס"סט ס"סט ס"סט
 ס"ע ס"ע ס"ע ס"ע ס"ע
 ס"עא ס"עא ס"עא ס"עא ס"עא
 ס"עב ס"עב ס"עב ס"עב ס"עב
 ס"עג ס"עג ס"עג ס"עג ס"עג
 ס"עד ס"עד ס"עד ס"עד ס"עד
 ס"עה ס"עה ס"עה ס"עה ס"עה
 ס"עז ס"עז ס"עז ס"עז ס"עז
 ס"עח ס"עח ס"עח ס"עח ס"עח
 ס"עט ס"עט ס"עט ס"עט ס"עט
 ס"פ ס"פ ס"פ ס"פ ס"פ
 ס"פא ס"פא ס"פא ס"פא ס"פא
 ס"פב ס"פב ס"פב ס"פב ס"פב
 ס"פג ס"פג ס"פג ס"פג ס"פג
 ס"פד ס"פד ס"פד ס"פד ס"פד
 ס"פה ס"פה ס"פה ס"פה ס"פה
 ס"פז ס"פז ס"פז ס"פז ס"פז
 ס"פח ס"פח ס"פח ס"פח ס"פח
 ס"פט ס"פט ס"פט ס"פט ס"פט
 ס"ק ס"ק ס"ק ס"ק ס"ק
 ס"קא ס"קא ס"קא ס"קא ס"קא
 ס"קב ס"קב ס"קב ס"קב ס"קב
 ס"קג ס"קג ס"קג ס"קג ס"קג
 ס"קד ס"קד ס"קד ס"קד ס"קד
 ס"קה ס"קה ס"קה ס"קה ס"קה
 ס"קז ס"קז ס"קז ס"קז ס"קז
 ס"קח ס"קח ס"קח ס"קח ס"קח
 ס"קט ס"קט ס"קט ס"קט ס"קט
 ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ
 ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא
 ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב
 ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג
 ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד
 ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה
 ס"קכו ס"קכו ס"קכו ס"קכו ס"קכו
 ס"קכז ס"קכז ס"קכז ס"קכז ס"קכז
 ס"קכח ס"קכח ס"קכח ס"קכח ס"קכח
 ס"קכט ס"קכט ס"קכט ס"קכט ס"קכט
 ס"קל ס"קל ס"קל ס"קל ס"קל
 ס"קלא ס"קלא ס"קלא ס"קלא ס"קלא
 ס"קלב ס"קלב ס"קלב ס"קלב ס"קלב
 ס"קלג ס"קלג ס"קלג ס"קלג ס"קלג
 ס"קלד ס"קלד ס"קלד ס"קלד ס"קלד
 ס"קלה ס"קלה ס"קלה ס"קלה ס"קלה
 ס"קלו ס"קלו ס"קלו ס"קלו ס"קלו
 ס"קלז ס"קלז ס"קלז ס"קלז ס"קלז
 ס"קלח ס"קלח ס"קלח ס"קלח ס"קלח
 ס"קלט ס"קלט ס"קלט ס"קלט ס"קלט
 ס"קמ ס"קמ ס"קמ ס"קמ ס"קמ
 ס"קמא ס"קמא ס"קמא ס"קמא ס"קמא
 ס"קמב ס"קמב ס"קמב ס"קמב ס"קמב
 ס"קמג ס"קמג ס"קמג ס"קמג ס"קמג
 ס"קמד ס"קמד ס"קמד ס"קמד ס"קמד
 ס"קמה ס"קמה ס"קמה ס"קמה ס"קמה
 ס"קמז ס"קמז ס"קמז ס"קמז ס"קמז
 ס"קמח ס"קמח ס"קמח ס"קמח ס"קמח
 ס"קמט ס"קמט ס"קמט ס"קמט ס"קמט
 ס"קנ ס"קנ ס"קנ ס"קנ ס"קנ
 ס"קנא ס"קנא ס"קנא ס"קנא ס"קנא
 ס"קנב ס"קנב ס"קנב ס"קנב ס"קנב
 ס"קנג ס"קנג ס"קנג ס"קנג ס"קנג
 ס"קנד ס"קנד ס"קנד ס"קנד ס"קנד
 ס"קנה ס"קנה ס"קנה ס"קנה ס"קנה
 ס"קנו ס"קנו ס"קנו ס"קנו ס"קנו
 ס"קנז ס"קנז ס"קנז ס"קנז ס"קנז
 ס"קנח ס"קנח ס"קנח ס"קנח ס"קנח
 ס"קנט ס"קנט ס"קנט ס"קנט ס"קנט
 ס"קס ס"קס ס"קס ס"קס ס"קס
 ס"קסא ס"קסא ס"קסא ס"קסא ס"קסא
 ס"קסב ס"קסב ס"קסב ס"קסב ס"קסב
 ס"קסג ס"קסג ס"קסג ס"קסג ס"קסג
 ס"קסד ס"קסד ס"קסד ס"קסד ס"קסד
 ס"קסה ס"קסה ס"קסה ס"קסה ס"קסה
 ס"קסז ס"קסז ס"קסז ס"קסז ס"קסז
 ס"קסח ס"קסח ס"קסח ס"קסח ס"קסח
 ס"קסט ס"קסט ס"קסט ס"קסט ס"קסט
 ס"קע ס"קע ס"קע ס"קע ס"קע
 ס"קעא ס"קעא ס"קעא ס"קעא ס"קעא
 ס"קעב ס"קעב ס"קעב ס"קעב ס"קעב
 ס"קעג ס"קעג ס"קעג ס"קעג ס"קעג
 ס"קעד ס"קעד ס"קעד ס"קעד ס"קעד
 ס"קעה ס"קעה ס"קעה ס"קעה ס"קעה
 ס"קעז ס"קעז ס"קעז ס"קעז ס"קעז
 ס"קעח ס"קעח ס"קעח ס"קעח ס"קעח
 ס"קעט ס"קעט ס"קעט ס"קעט ס"קעט
 ס"קפ ס"קפ ס"קפ ס"קפ ס"קפ
 ס"קפא ס"קפא ס"קפא ס"קפא ס"קפא
 ס"קפב ס"קפב ס"קפב ס"קפב ס"קפב
 ס"קפג ס"קפג ס"קפג ס"קפג ס"קפג
 ס"קפד ס"קפד ס"קפד ס"קפד ס"קפד
 ס"קפה ס"קפה ס"קפה ס"קפה ס"קפה
 ס"קפז ס"קפז ס"קפז ס"קפז ס"קפז
 ס"קפח ס"קפח ס"קפח ס"קפח ס"קפח
 ס"קפט ס"קפט ס"קפט ס"קפט ס"קפט
 ס"קצ ס"קצ ס"קצ ס"קצ ס"קצ
 ס"קצא ס"קצא ס"קצא ס"קצא ס"קצא
 ס"קצב ס"קצב ס"קצב ס"קצב ס"קצב
 ס"קצג ס"קצג ס"קצג ס"קצג ס"קצג
 ס"קצד ס"קצד ס"קצד ס"קצד ס"קצד
 ס"קצה ס"קצה ס"קצה ס"קצה ס"קצה
 ס"קצז ס"קצז ס"קצז ס"קצז ס"קצז
 ס"קצח ס"קצח ס"קצח ס"קצח ס"קצח
 ס"קצט ס"קצט ס"קצט ס"קצט ס"קצט
 ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ
 ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא
 ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב
 ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג
 ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד
 ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה
 ס"קכו ס"קכו ס"קכו ס"קכו ס"קכו
 ס"קכז ס"קכז ס"קכז ס"קכז ס"קכז
 ס"קכח ס"קכח ס"קכח ס"קכח ס"קכח
 ס"קכט ס"קכט ס"קכט ס"קכט ס"קכט
 ס"קל ס"קל ס"קל ס"קל ס"קל
 ס"קלא ס"קלא ס"קלא ס"קלא ס"קלא
 ס"קלב ס"קלב ס"קלב ס"קלב ס"קלב
 ס"קלג ס"קלג ס"קלג ס"קלג ס"קלג
 ס"קלד ס"קלד ס"קלד ס"קלד ס"קלד
 ס"קלה ס"קלה ס"קלה ס"קלה ס"קלה
 ס"קלו ס"קלו ס"קלו ס"קלו ס"קלו
 ס"קלז ס"קלז ס"קלז ס"קלז ס"קלז
 ס"קלח ס"קלח ס"קלח ס"קלח ס"קלח
 ס"קלט ס"קלט ס"קלט ס"קלט ס"קלט
 ס"קמ ס"קמ ס"קמ ס"קמ ס"קמ
 ס"קמא ס"קמא ס"קמא ס"קמא ס"קמא
 ס"קמב ס"קמב ס"קמב ס"קמב ס"קמב
 ס"קמג ס"קמג ס"קמג ס"קמג ס"קמג
 ס"קמד ס"קמד ס"קמד ס"קמד ס"קמד
 ס"קמה ס"קמה ס"קמה ס"קמה ס"קמה
 ס"קמז ס"קמז ס"קמז ס"קמז ס"קמז
 ס"קמח ס"קמח ס"קמח ס"קמח ס"קמח
 ס"קמט ס"קמט ס"קמט ס"קמט ס"קמט
 ס"קנ ס"קנ ס"קנ ס"קנ ס"קנ
 ס"קנא ס"קנא ס"קנא ס"קנא ס"קנא
 ס"קנב ס"קנב ס"קנב ס"קנב ס"קנב
 ס"קנג ס"קנג ס"קנג ס"קנג ס"קנג
 ס"קנד ס"קנד ס"קנד ס"קנד ס"קנד
 ס"קנה ס"קנה ס"קנה ס"קנה ס"קנה
 ס"קנו ס"קנו ס"קנו ס"קנו ס"קנו
 ס"קנז ס"קנז ס"קנז ס"קנז ס"קנז
 ס"קנח ס"קנח ס"קנח ס"קנח ס"קנח
 ס"קנט ס"קנט ס"קנט ס"קנט ס"קנט
 ס"קס ס"קס ס"קס ס"קס ס"קס
 ס"קסא ס"קסא ס"קסא ס"קסא ס"קסא
 ס"קסב ס"קסב ס"קסב ס"קסב ס"קסב
 ס"קסג ס"קסג ס"קסג ס"קסג ס"קסג
 ס"קסד ס"קסד ס"קסד ס"קסד ס"קסד
 ס"קסה ס"קסה ס"קסה ס"קסה ס"קסה
 ס"קסז ס"קסז ס"קסז ס"קסז ס"קסז
 ס"קסח ס"קסח ס"קסח ס"קסח ס"קסח
 ס"קסט ס"קסט ס"קסט ס"קסט ס"קסט
 ס"קע ס"קע ס"קע ס"קע ס"קע
 ס"קעא ס"קעא ס"קעא ס"קעא ס"קעא
 ס"קעב ס"קעב ס"קעב ס"קעב ס"קעב
 ס"קעג ס"קעג ס"קעג ס"קעג ס"קעג
 ס"קעד ס"קעד ס"קעד ס"קעד ס"קעד
 ס"קעה ס"קעה ס"קעה ס"קעה ס"קעה
 ס"קעז ס"קעז ס"קעז ס"קעז ס"קעז
 ס"קעח ס"קעח ס"קעח ס"קעח ס"קעח
 ס"קעט ס"קעט ס"קעט ס"קעט ס"קעט
 ס"קפ ס"קפ ס"קפ ס"קפ ס"קפ
 ס"קפא ס"קפא ס"קפא ס"קפא ס"קפא
 ס"קפב ס"קפב ס"קפב ס"קפב ס"קפב
 ס"קפג ס"קפג ס"קפג ס"קפג ס"קפג
 ס"קפד ס"קפד ס"קפד ס"קפד ס"קפד
 ס"קפה ס"קפה ס"קפה ס"קפה ס"קפה
 ס"קפז ס"קפז ס"קפז ס"קפז ס"קפז
 ס"קפח ס"קפח ס"קפח ס"קפח ס"קפח
 ס"קפט ס"קפט ס"קפט ס"קפט ס"קפט
 ס"קצ ס"קצ ס"קצ ס"קצ ס"קצ
 ס"קצא ס"קצא ס"קצא ס"קצא ס"קצא
 ס"קצב ס"קצב ס"קצב ס"קצב ס"קצב
 ס"קצג ס"קצג ס"קצג ס"קצג ס"קצג
 ס"קצד ס"קצד ס"קצד ס"קצד ס"קצד
 ס"קצה ס"קצה ס"קצה ס"קצה ס"קצה
 ס"קצז ס"קצז ס"קצז ס"קצז ס"קצז
 ס"קצח ס"קצח ס"קצח ס"קצח ס"קצח
 ס"קצט ס"קצט ס"קצט ס"קצט ס"קצט
 ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ
 ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא
 ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב
 ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג
 ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד
 ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה
 ס"קכו ס"קכו ס"קכו ס"קכו ס"קכו
 ס"קכז ס"קכז ס"קכז ס"קכז ס"קכז
 ס"קכח ס"קכח ס"קכח ס"קכח ס"קכח
 ס"קכט ס"קכט ס"קכט ס"קכט ס"קכט
 ס"קל ס"קל ס"קל ס"קל ס"קל
 ס"קלא ס"קלא ס"קלא ס"קלא ס"קלא
 ס"קלב ס"קלב ס"קלב ס"קלב ס"קלב
 ס"קלג ס"קלג ס"קלג ס"קלג ס"קלג
 ס"קלד ס"קלד ס"קלד ס"קלד ס"קלד
 ס"קלה ס"קלה ס"קלה ס"קלה ס"קלה
 ס"קלו ס"קלו ס"קלו ס"קלו ס"קלו
 ס"קלז ס"קלז ס"קלז ס"קלז ס"קלז
 ס"קלח ס"קלח ס"קלח ס"קלח ס"קלח
 ס"קלט ס"קלט ס"קלט ס"קלט ס"קלט
 ס"קמ ס"קמ ס"קמ ס"קמ ס"קמ
 ס"קמא ס"קמא ס"קמא ס"קמא ס"קמא
 ס"קמב ס"קמב ס"קמב ס"קמב ס"קמב
 ס"קמג ס"קמג ס"קמג ס"קמג ס"קמג
 ס"קמד ס"קמד ס"קמד ס"קמד ס"קמד
 ס"קמה ס"קמה ס"קמה ס"קמה ס"קמה
 ס"קמז ס"קמז ס"קמז ס"קמז ס"קמז
 ס"קמח ס"קמח ס"קמח ס"קמח ס"קמח
 ס"קמט ס"קמט ס"קמט ס"קמט ס"קמט
 ס"קנ ס"קנ ס"קנ ס"קנ ס"קנ
 ס"קנא ס"קנא ס"קנא ס"קנא ס"קנא
 ס"קנב ס"קנב ס"קנב ס"קנב ס"קנב
 ס"קנג ס"קנג ס"קנג ס"קנג ס"קנג
 ס"קנד ס"קנד ס"קנד ס"קנד ס"קנד
 ס"קנה ס"קנה ס"קנה ס"קנה ס"קנה
 ס"קנו ס"קנו ס"קנו ס"קנו ס"קנו
 ס"קנז ס"קנז ס"קנז ס"קנז ס"קנז
 ס"קנח ס"קנח ס"קנח ס"קנח ס"קנח
 ס"קנט ס"קנט ס"קנט ס"קנט ס"קנט
 ס"קס ס"קס ס"קס ס"קס ס"קס
 ס"קסא ס"קסא ס"קסא ס"קסא ס"קסא
 ס"קסב ס"קסב ס"קסב ס"קסב ס"קסב
 ס"קסג ס"קסג ס"קסג ס"קסג ס"קסג
 ס"קסד ס"קסד ס"קסד ס"קסד ס"קסד
 ס"קסה ס"קסה ס"קסה ס"קסה ס"קסה
 ס"קסז ס"קסז ס"קסז ס"קסז ס"קסז
 ס"קסח ס"קסח ס"קסח ס"קסח ס"קסח
 ס"קסט ס"קסט ס"קסט ס"קסט ס"קסט
 ס"קע ס"קע ס"קע ס"קע ס"קע
 ס"קעא ס"קעא ס"קעא ס"קעא ס"קעא
 ס"קעב ס"קעב ס"קעב ס"קעב ס"קעב
 ס"קעג ס"קעג ס"קעג ס"קעג ס"קעג
 ס"קעד ס"קעד ס"קעד ס"קעד ס"קעד
 ס"קעה ס"קעה ס"קעה ס"קעה ס"קעה
 ס"קעז ס"קעז ס"קעז ס"קעז ס"קעז
 ס"קעח ס"קעח ס"קעח ס"קעח ס"קעח
 ס"קעט ס"קעט ס"קעט ס"קעט ס"קעט
 ס"קפ ס"קפ ס"קפ ס"קפ ס"קפ
 ס"קפא ס"קפא ס"קפא ס"קפא ס"קפא
 ס"קפב ס"קפב ס"קפב ס"קפב ס"קפב
 ס"קפג ס"קפג ס"קפג ס"קפג ס"קפג
 ס"קפד ס"קפד ס"קפד ס"קפד ס"קפד
 ס"קפה ס"קפה ס"קפה ס"קפה ס"קפה
 ס"קפז ס"קפז ס"קפז ס"קפז ס"קפז
 ס"קפח ס"קפח ס"קפח ס"קפח ס"קפח
 ס"קפט ס"קפט ס"קפט ס"קפט ס"קפט
 ס"קצ ס"קצ ס"קצ ס"קצ ס"קצ
 ס"קצא ס"קצא ס"קצא ס"קצא ס"קצא
 ס"קצב ס"קצב ס"קצב ס"קצב ס"קצב
 ס"קצג ס"קצג ס"קצג ס"קצג ס"קצג
 ס"קצד ס"קצד ס"קצד ס"קצד ס"קצד
 ס"קצה ס"קצה ס"קצה ס"קצה ס"קצה
 ס"קצז ס"קצז ס"קצז ס"קצז ס"קצז
 ס"קצח ס"קצח ס"קצח ס"קצח ס"קצח
 ס"קצט ס"קצט ס"קצט ס"קצט ס"קצט
 ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ ס"קכ
 ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא ס"קכא
 ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב ס"קכב
 ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג ס"קכג
 ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד ס"קכד
 ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה ס"קכה
 ס"ק

ומיטמא בטמא מת עיין פ"ב הר"ב רפ"ק דכלים :
ויוקף ליבוס פ' הר"ב א"ס נולד יום א' קודם מיתת אחיו
 אבל נולד כו' דכתיב כי ישבו זגומר ומינה דבעינן
 ישיבה אחת . וכן נמי שזעינן מינה דבישיבה אחת כל דכו'
 ואפילו יום אחד סגי : ופוטרי מן
 היבוס כקב"ה א"ס נולד לאחר
 מיתת אחיו זמיה שעה אחת ומת
 זכו ובגמ' וכן אין לו אחר רחימא
 והא אית ליה ואיכא למידק

"ומיטמא בטמא מת"
מן היבוס "ומאכיל"
התרו"ג ונתל ומנתיל

דברים פ"ד דיבמות תנן החולין יבמתו ומתלאה מעוברת וילד.
 בזמן שהולד של קיימא כו' ופ"י רש"י דהתם דף ל"ו א' קיס לן
 דכלו לו חדשיו תנן במס' נדה תנוק ביומו פוטרי מן היבוס ע"כ.
 אבל מל' הר"ב שביסק משנתנו משמע דלא בעינן להחיותו דקי"ן
 בגויה שכלו לו חדשיו אלא לעינן אבילות וטעמ' דבא זכ' דקי"ן
 דבאבל הלך אחר המוקל וגם בגמ' אסתרי דאמרי' כחזן ש"ס
 למאי הלכתא לענין אבילות משמע ששאר הדינין שוין בין בלו בין
 לא כלו וכבר הוכיח המגיד בס"א מה' יבוס (הל' ה') שיש מייסוב'
 דבסת' שלא נודע אם כלו לו חדשיו אם לאו דלולי בחר רובא .
 ע' בולטיוס הא דתנן א"ס הולד של קיימא (ר"ל) דלא ידע' בה
 שלא כלו לו חדשיו ודעת הרמב"ם ב"כ כדעת רש"י דבכל מקום
 בעי' שיהא נודע שכלו לו חדשיו ולא לעינן אבילות בלבד . וכבר
 כת' המגיד בס"א מה' נקט' (הל' ו' ב' דמאי דאמרי' בגמ' דאביו'
 און להכריח מזה דהא לעינן שאר דברים לא בעי' . ולפיכך יש
 להשוות דברי הר"ב עם דברי רש"י והרמב"ם וילומר שהוא נמשך
 אחר מאי דאמרי' בגמ' . ולפיכך פירשו נתי גבי אבילות כמו

א"י תל' ת'
 ש"ת הלכה י'
 בחיי' פ"ה י'
 יבוס ויהיה י'
 קה ע"י
 גמ' סטוריה
 ה"ל קטן פ"ה י'
 דמיי' פ"ה י'
 הלכה י'
 ח"ס הלכה י'
 ו"ג' קב"ה
 שריקין מ"ה י'
 סמ"נ' מ"ה י'
 ס' דעו ס"ה י'

ומיטמא בטמא מת . דכתיב (במדבר י"ט) ועל הנפשות אשר
 היו עם' נפש כל שהא' : ויוקף ליבוס . א"ס נולד יום אחד
 קודם מיתת אחיו . אבל נולד לאחר מיתת אחיו אינו זוקף
 דכתיב (דברים כ"ח) כי ישבו אחים יחדיו . שיהיה להם'
 ישיבה אחת בעולם . ופוטרי מן
 היבוס . א"ס נולד לאחר מיתת
 אביו וזמיה שעה אחת ומת . אבל
 בל זמן שמעוברת . אינו מתירה
 ליבוס . ומאכיל בתרומה . דת

"ומיטמא בטמא מת"
מן היבוס "ומאכיל"
התרו"ג ונתל ומנתיל

ישראל שנים' לכהן זמית נולד בן לאחר מיתתו . אוכלת בשבילו בו
 ביום שגול' דכדכתי' (ויקרא כ"ב) ויליד בית הס' יאכלו בלחמיו .
 ודרשי' יאכלו את חמס' אבל הניח' מעוברת אינה אוכלת בשבילו
 עד שולדה ופוסל מן התרומה כגון כהן שהיו לו ב' נש' או גרושה
 שעבר ונשאה כשהיא גרושה וזאת שאינה גרושה ויש לו בנים
 משא"ה גרושה העבד' שנפלו להן גרושה אוכלי' בתרומ' בשבילן
 דכתיב (שם) וככן כי יקנה נפש קנין כספו ויש לו בן יום א' מן
 הגרושה והוא חללי ויש לו חלק בעבדים ופוסל את כלן התרומ'
 דאין ברירה לדעת מי מהן מביע לחלקו ודוקא בן יום א' דראוי
 לירושא אבל כל זמן שלא נולד יאכלו' בלן דאין זכיה לעובר .
 זנוחל ומנתיל נוחל את האם אם מתה אמו ביום שגולד הרי הוא
 צוחלה וכשמת הוא באין אחיו מאביו וירשי' . היינו נכסי' אמו .
 אבל עובר שבמזמיה אסתמה מעוברת אינו נוחל את אמו להנחיל
 לאחיו מאביו שרי' מש הוא קוד' אמו ואין הכוונה את אמו בקב'
 להנחיל לאחיו מאביו :
 וההורגו

שהוא במרא' . אבל ממילא דה"ל דלכל הדינין השנוי' במשנתנו' דבעינן בהו' שיהא נודע שכלו חדשיו . או שעה שלשים יום .
 ולהרמב"ם כינתי לא שעה ולא כלו לו חדשיו . כי במרו שפרו ונפרכיו הרי זה ולד שלם . וכבר מיישב המגיד מ"ס הרמב"ם
 דמ"ס א"ה מהלכות נחלות בנחל ומנחיל דלקמן שהוא בלא כלו לו חדשיו . וס' הניח הזניד ב"ע' . אבל בס"א מהלכו' יבוס פירשו .
 דמייירי כשגמרו שערו ונפרכיו . דכתיב מקרי זלד . וכך יש לפרש אותה ששנינו בס"ד דיבמות . א"ס הולד של קיימא . אבל
 משנתנו דהכא אין לפרש' דמייירי בכך . מדאמרינן עלה א"ה מ' דקיס לן בגויה שכלו לחדשיו : ופוסל מן התרומה . פירש הר"ב
 כגון כהן שהיה לו שתי נשים וכו' ועבדים שנפלו להן בירושא אכלו' וכו' דאין לפרש נמי לענין ססול דאמו כמו במאכיל . דלא כן
 מאי אריא בן יום אחד אפי' עובר נמי פוסלה . (כדתנן במשנה ד' ס"ו דיבמות גמרא . וז"ל ולמאי דמסיק הר"ב וכבר . אבל
 כל זמן שלא נולד אוכלי' בלן דאין זכיה לעובר . למה ליה לפרושי בהיה לו ב' נשים . לוקמה באשה אחת גרושה ויש לו בן א' ממנה .
 ש"ו דיבמות . ועבר הקשו התוס' קד' (ד"ה א"ה) . ופירשו דלמאן דמוקי' בגמרא בהיה לו ש' נשים . הראוי לירשו . וכדמוכח מפרוש הר"ב במשנה ב'
 זכיה אלא שאינו סוסל משום סמוך מיעוטא דמפילות לתחנה דנקבות . ויה' דוברי' מעוטא . ולמיעוטא לא חיישינן . ומשו' הכי
 כשיש לו בנים משאינה גרושה לא ססול עובר אע"ג דיש לו זכיה . דלא חיישינן למיעוטא הזכרי' . אבל אם אין לו בנים . נוסל
 עובר . דאית ליה זכיה . דבין הוא זמר בין הוא נקבה הרי קן שלו . ופליגי אה"ד בס"ו דיבמות (דף ס"ו) דאובלים בשביל כל
 המשפחה דאית ליה זכיה לעובר ע"כ . אבל הר"ב שפירש דאין זכיה לעובר . משמע שאין לו זכיה כלל . יש לדחוק דה"ק בכה"ב
 דיש לו בנים אין לו זכיה . כלומר שאינו זוכה כדי שססול . ועוד אפשר לומר דאסתא למימרא דאין לו זכיה . ואפילו בת כהן לבסוף
 מעוברת . אינו מאכיל לעבדים כלל . וכדעת הרמב"ם שכתבתי שם (ד"ה מעני') . וכן בס"י הרמב"ם אסתרהלה בשתי נשים .
 ומסיק נמי שאין קנין לעובר . וא"ס ולמאי דמוק' לפרש ביש לו גרושה . אפי' בת כהן נמי . לא קשיא דפוסל תנן . זאלו בת כהן
 לא משו' פסול הוא אלא שאינו מאכיל . ומ"ס הר"ב דאין ברירה כו' בכל מקום שנקבר ל' זה ענינו דאין ברירה למפרע . ואלו
 הכא ענינו מעכשיו . ולשון דש"י שאין אמו יודעים לברור מי מביע לחלקו . ונודחל ומנחיל . כתב הר"ב אבל עובר כו' אינו
 נוחל כו' שהרי מת הוא קודם אמו . והא דמפרנס מידי דהוה אונג' הלעז' גמרא . ועיין מ"ס הרמב"ם במשנה ו' סרק קמא
 דהלכות . וכתבו התוס' (ד"ה אינו) והא דתנן בפרק בהמה המקשה (דף ע"ד) השויטת את הבהמה ומלא בה בנט' חי . יש
 הלוק בין מתה לנהרגה . כדאמר בערכין (דף ו') לגבי מתה . אידי דולד זומר חייבה עיילא עיפא דמלאך האוס . ומחשך
 לשון סימנין . אבל נהרגה הוא מתה ברשעא . א"ב כגון דמקא אמו מחתת נדה . ובין דעקר הולד לנ' א"ס . אז לא מייס' בדאמרי'
 שמואל הס' ישיבה על המשבר

וההורגו חייב דכתיב (ויקרא כד) ואיש כיוס כל נפש
מכל מקום: כחתן שלם שחייבו להתאבל עליו והטו מילי דקיס
לכו בגויה שכלו לו חדשיו אבל לא קיס לכו שכלו לו חדשיו אין
חייבין להתאבל עליו עד שיהיה בן ל"א יום: ד מתקדשת

ומה מחתנין אותה בשבת ומוציאין הולד. וא"ת א"כ עובר
טוחל ומחיל ביטבה על המשבר ומתה תחלה. וי"ל דא"כ
ונקט בן יום א' משום דפסיקא ליה דטוחל ומחיל אבל עובר
לא פסיקא ליה ע"כ: וההורגו חייב אבל עובר לא וחסילו

א מ"י עכ
ר"כ הל' ע
כ פחות עב
ה תד' ימות כ
קדושי י
סנהל כה"ס
ח"י עב מה
פ"י שית טוס"פ
הפ"ט ס"ו
ס"ט
ד טוס"פ א"ת
ס"ק ט"ו
ה ח"י פחות
א"כ ב"כ
ר"י פ"ג ט"ו
מטתא מטב
ומטב ב"כ
ו"י פ"ח
תלמות הל' ע
ח מ"י ע
ז"ע מה"א"כ
ט"ו א"כ ע"כ
ס"ט פ"ט ו"י
ט מ"י ע"כ
א"כ ב"כ

וההורגו חייב והרי הוא לאביו ולאמו ולכל
קרוביו כחתן שלם: ד' בת ג' שנים ויום א'
מתקדשת בבואה ואם בא עליה יבם קנאה
והחייבין עליה משום אשת איש ומטמאה
זאת בעלה לטמא משכב החתון כעליון
גשאת לכהן תאבל בתרומה ובה עליה א'
מן הפסולים פסלה מן הכהונה בא עליה א'
מכל העריות האמורות בתורה מומתין (גמ'
עליה על ידה) והיא פטורה פחות

בבואה. אם מכרה אביה לכהן:
ואם בא עליה יבם קנאה להיות
אשתו לכל דבר ויורסה ומיטמא
לה וכה בכנסי אחיו: ומייבין
עליה משום אשת איש. אם קבל
בא אביה קדושין מא' ובה עליה
אחר נהרג עליה דבואת' ביה:
ומטמא את בועלה אם היא נדה
אבל פחות מכן אע"פ שהיא
מטמאה במגע אינה מטמאה את
בועלה משום בועל נדה לטמא'
ז' אלא משום נובע. ולטומאת

ערב: חתון. כל בועל נדה: כעליונו של זב. ש.מ.א.
אובלין ומסקין ולא אדם וכלים: מן הפסולין. כגון נכרי.
ועבד וכמין ומזר או חלל: פסלה. מתרומת אביה אם היא
בת כהן: מכל העריות. כגון אביה או חמיה: והיא פטורה.
מפני שהיא קטנה ואינה בת עונשים: כנותן

בפ"ק דטוטה דף י"ג והנ"ע בוכה (ש"ב) מלמד שעשה לו
אמו חופת נערים בטיבה אמרה שמה לא אוכה לחוסה. ה"ג
שמתאבלים עליו כאלו זכו כבר לחופתו מפי מורי מהר"ר ועקב
גינזבורג זל"ה. וז"ל כי הא דכפ"ג דנדרים דף ל"ב דלקתן
הגימול קרינן חתן דהכי איתא בהם רשב"ג אומר לא למשה
רבינו בקס (ש"טן) (מלאך) להרוג אלא לאוסו חינוך שנאמר
(ש"ס ד') כי חתן דמים אתה לי לא וראיה מי קרוי חתן הוי אומר זה הטיגוק. וקאתי תנא לאשמעינן דלא תימא דהואיל ולא הביע
לשמנה להמול בשר ערלתו דאין מתאבלין עליו כיון שלא נכנס בבית קמל"ן. דהרי הוא כחתן שלם הגמול לשמנה. וקתני
כחתן שלם משום מנהגא דכתב הטור י"ד בסי' רס"ג וש"ג. משמא דרב נחשון גאון דינזקא דמית ולא ה"ל שמונת ימים נהיגין
ליה דמהליגין ליה אבי קברה ומש"ה קרי ליה לגמול לשמנה חתן שלם. וקאמר שהוא כחתן שלם הגמול לשמנה. ואין ברית
האמורה בתורה שהוא לשמנה מעכבתו מלהתאבל עליו: ד בת ג' שנים ויום אחד כו' הלכה למשה מסיני הרמב"ם. וכן
בגמ' אפסולה לכהונה ומשמע ודאי דה"ל לכולהו. וענין ויום אחד הארכתי בזכר לחם חמודות דפרקין סעיף ה'. וגם
בספר מלבושי י"ט בטמ"ס ל"ה: וחייבין עליה משום א"כ כו' פי"ה ר"ב א"כ קבל בה אביה קדושין כו' וכ"כ רש"י ותמחו
התוס' בס"ו דיבמות דף כ"ז דמאי אינטריך למתני. דמסיפא שמעינן לה דקתני ואם בא עליה א' מכל העריות כו' ומסקי דאינטרך
דאי לאו דקתני לה הוה מוקמינן ואם בא עליה אחד מכל העריות. דוקא בעריות ולא בבהמה דהא בכיפא גבי בן ט' קתני
כל העריות שבתורה מומתין על ידו. ואפ"ה קתני ונסקלת בהמה על ידו אלמא לא הוי בהמה בכלל כל העריות אבל השתא
דקתני וחייב עליה משום א"כ וה"ל כל העריות. תו לא אינטרך סיפא אלא משום בהמה ע"כ. וכתבנו גם כן למה לא פירש
דקאי איבם שקנאה ולא שמעינן דהוה כ"א א גמורה. ומיהו ודאי דרש"י ה"מ לאסבורי נמי במסרה אביה לביאה דקתני לה כבר
אלא נקט קידושי כסף דתנן לכו בתחלה בריש קדושין: לטביא משכב חתון כעליון. עיין ריש פירק דלעיל: בפסלה מן
הכהונה לשון הר"ב פסלה מתרומת אביה אם היא בת כהן וכן לשון רש"י. ומסיים כדתיבא בגמרא דאלמנה לכ"ג (דף ס"ח)
מנין לכהנת לוייה וישראלית שבה עליהן כו' ח"ל ויקרא כב כי תהיה לאיש זר כיון שנבעלה לפסול לה פסלה. ושם פירש"י פסלה
כהנת מתרומה דבי נשא ומן הכהנה. לוייה וישראלית מן הכהנה ע"כ: מכל העריות. לשון הר"ב כגון אביה או חמיה.
וכן לשון רש"י ואפשר לי לומר דנקטיננה להנך. משום דקטנה כזאת אם ארוסה היא בבית אביה ושכיחא ליה ואם
נכסה לבית חמיה עיני חמיה עליה ושכיחא ליה: ודאי פטורה. ואפ"ה דרישא נמי קאי דכלל כל העריות היא כמ"ש לעיל
בשם התוס' וכן תנן בספ"ב דכריתות כל העריות כו' הקטן פטור. ובא"ל הוא בהדיא וברייתא דספרי פרשת כי תשא האיש
השוכב עם האשה ואע"פ שהיא קטנה והאשה אע"פ שנבעלה לקטן. וגם במדרש פסיקת' כן הוא וכתבתי לזה לפי שראיתי לרש"י
ז"ל בספ"ק דערכין דאתניא התם שניהם עד שיהיו שניהם שוים דברי רבי יאשיה. ופרש"י הנזקף והגואפת יהיו בני עונשים אבל
אם הייתה היא קטנה והוא גדול או הוא קטן דלאו בר עונשין. והיא גדולה ובת עונשין אין הגדול נהרג ע"כ. והרי ברייתא
דספרי ומדרש דפסיקתא שניהם שוים (דהגדול) או הגדולה בעונשים. ומוטב לפרושי מהני כסתמא דספרי ודכסיקתא.
מלאוקתי כחידאי כרבי יאשיה כ"ש דלעיל כתבו התוס' דמתני' דא"כ כלל העריות קתני לה א"כ ה"כ דכוותיה וא"ת ושניה' למאי
קאתי ל"ק דהא קתני בספרי להוציא מעשה הדודין. ורש"י עצמו בפי' החומש (פ' כי תשא) כתבו ומכרש שאין שניהם שוים בהנא'
לפיכך פטורים שניהם אע"פ שהאיש נהנה ע"כ. וא"ת מי דחף לרש"י שפירש לדברי יאשיה לענין בני עונשין והרי היה יכול
לפרשו לענין הנאה ולא היה כאן שום מחלוקת ואולי

מדלא פי רבי יאשיה למלתיה לומר להוציא מעשה מדודין אלא
 סתמא קאמר שיהיו שניהם שוים . מסתבר ליה לרש"י שדעתו
 של ר' יאשיה על עמנותן של שניהם הוא שאומר שיהיו שוין .
 ואומר אני דלמשנתנו כל העריות נלמדים מא"כ . שהגדול או
 הגדולה יורגו . וא"כ לפרש"י

בדר' יאשיה אף בשאר העריות
 און לענוש הגדול או הגדולה .
 נלמדים מא"כ . ושבו מלאתי
 בפי' הרמב"ן על החומש שכתב
 בפרשת כי תצא על סיפא של
 הנרייתא הואת שמחייב בביאה
 שלא כדרכה . שלמדו ממנה לכל
 העריות . ושבו ראיתי דבפ"ק
 דקידושין דף י' דאיתא לדרבי
 יאשיה ופליג עליה רבי יונתן .
 ואמר ומת האיש אשר שכב עמה
 לבדו . והלכך לא היה יכול רש"י
 ז"ל לפרש לרבי יאשיה דלהוציא
 מעשה מדודין . דאם כן שניהם
 סטורים והואך קרא עליו ר'
 יונתן מקרא הוא ומת האיש וכו'

א שנתנו יא :
 ב חס' ב"ג :
 קט' ספד' נה :
 ח"י' פנ' ופה :
 טס' יבוס טושט :
 אה"ע ב' י"א :
 טע"ג :
 ב ט"ז ס' ח"ה :
 חטת' חסכ' :
 חסוכ' ט"ז :
 ד ח"י' ח' ח"ה :
 תרומות ס"ו :
 ד ח"י' פד' ח"ה :
 אשורי' חסכ' :
 הל"ג :
 ד חס' ט"ז :
 ח' חס' ט"ז :
 חס"כ' ח"י' :
 ח' ח"י' :
 ח"ה' נדר' טושט :
 י"ד ט' ר"ג :
 ח"י' :

והנה התייבט סם (ד"ה עד שיהיו) הקשו על רש"י ממתינות
 דהכא והיה להם להקשות ג"כ ממתינות דספ"ב דכריתות
 וכן נמי מספ"ו ופסיקתא דלעיל . ולענין פ"ל דכריתות יאשיה
 כתבו (ס"ט) בשם ר"ת שיהיו שניהם שוים במיתה אחת
 ולאסוף בא על קטנה המאורסה דאמר (ר"מ) בפ"ד מיתות
 (דף ס"ו) דבעינן שיהיו שניהם שוים כלומר באותה מיתה .
 שאם היתה גדולה בסקילה : פחות מכן כמותו אכזב בעינן .
 פירש הר"ב וחזור לכמות שהיה אף כאן חוזרת כו' כלומר
 דבתוליה אולי לה אלא שחורים . ונ"מ לדם שפירא בביאה

שבתוך ג' שאם דם בתולים לא דם נדה הכי איתא בגמרא (דף מ"ה) .
 וה שבה . אבל נישואין לית ליה כדתנן במשנה ח"פ' דיבמות : בן ט' שנים ויום אחד . נראה שהוא גס כן
 הל"מ כמ"ס בשם הרמב"ם . נמתניתין דלעיל על צת ג' ויום אחד : קנאה לשון הר"ב וזכה בכבשי אחיו וכו' וכן
 רש"י ונראה דלענין ירושתה וכו' ליטמא לה לא קנאה . מדלא פי' דלעיל . ומשמא רבא איבא דלא עשאו ביאתו אלא
 כמאמר בגדול כדתנן הכס : יבמות (דף ק"ב) ובפ"ה מה' יבוס . (הלכה י"ח) כתב המגיד בשם הרמב"ן ז"ל מדאורייתא קנה
 אותה לכל דבר של יבוס . אבל אינה כא"כ להתחייב עליה כו' אבל מדכריהם עשו אותה כמאמר לגמרי והיא דקני לה מדין תורה
 עממא דמלתא כדקתני עלה בתוספתא דיבמות . זה הכלל כל ביאה שזריכה דעת און ביאתו ביאה א"כ דעת ביאתו ביאה . וכן
 בירושלמי ע"כ . ולדבריו נראה דאף יורשה ומשמא לה ואולי דרש"י (והר"ב נמי סמכו) על מה שפי' במתני' דלעיל דה"ה הכא :
 ופוסל ל' הר"ב כגון נכרי ועבד וכו' . אבל בזן תשע ישראל שבה על צת כהן ליבא למימר דפסול מן התרומה דאין משום
 ביאה זנות לא פסלה זנות דכשר מן התרומה . ואין משום קדושין למהו צת כהן ליבא לאו קדושין נהו דקטן דקדש
 און קדושין קדושין רש"י . ומ"ש הר"ב פסלה מתרומת אביה עיין מ"ש בזה לעיל : ופוסל את הבהמה . לשון הר"ב אסר רבבה
 ע"פ ע"א או על פי הבעלים . אבל סקילה לא דמודה בקיט פטור רש"י ועיין רפ"ח דזבחים ורפ"ו דתמורה :
 מובמתים על ידו . עיין במשנה דלעיל (מ"ט) בס"ד : ו' בת י"א שנה ויום אחד נדרים נבדקים בגמרא מרבינא מבייפילא
 מופלא הסמוך לאיש פירש"י מופלא . יודע לפרש לשם מי נדר סמוך לאיש שהוא סמוך לבוא לכלל גדול דהיינו
 שנה אחת קודם זמן שהוא ראוי להביא שערות והיינו בתנוקת כל י"ב . ובתנוקת כל י"ג ע"כ והיא דתנוקת קודם לתנוק פי' הרמב"ם
 להיות חייבן קרית מחיי האיש ברוב ע"כ . ובגמרא דכתוב (בראשית יב) ויבן ה' את הללע מלמד שנתן הקב"ה בינה יתיר באשה
 יותר מבאים : בת י"ב שנה ויום אחד . כתב הר"ב והוא שהביאה שפי' שערות והאשה ממכרת לבוא לפני האיש כדתנן בסוף
 פירקין : ובורקין כלי"ב . גמרא צת אחד עשר ויום אחד נדרים נבדקים למה לי אנטרין סד"א סתמה בי"ב בעי' בדיקה .
 בי"א לא בעי' בדיקה . והיבא דחזינן ליה דחריפה טפי מיבדקא בי"א קמלן : קודם לזמן הזה . לשון הר"ב קודם ר"ה של י"ב
 כרוקן לשון רש"י ואין כוונתה על ר"ה ממש אלא ר"ל ראש שנת י"ב דהוה וכן משורש פירש"י סוף ד"מ' : אעפ"י

פחות מכן בנותן אצבע בעיני : ה' ב'נט'
 שנים ויום אחד שבה על יבמתו קנאה ואינו
 נותן גט עד שיגדיל . ומשמא בנדה לטמא
 משכב תחתיו בעליון . ופוסל ואינו מאביל
 בתרומה . ופוסל את הבהמה מע"ג המזבח
 ונסקלת על ידו ואם בא על אחת מכל
 העריות האמורות בתורה מימתים על ידו .
 והוא פטור : ו' בת אחת עשר שנה ויום א'
 נדרים נבדקין . בת שנים עשרה שנה ויום
 א' נדרים קיימין ובורקין כל שנים עשרה
 בן שנים עשרה שנה ויום א' נדריו נבדקים
 בן י"ג שנה ויום א' נדריו קיימין ובורקין כל
 י"ג קודם לזמן הזה
 אע"פ

יש שני עדים : ו' נדרים נבדקים אם ידעה לשם מי נדרה לשם
 מי הקדישה נדרה נדר : נדרים קיימין . והוא שהביאה שתי
 שערות וכן בן שלש עשרה שנה ויום אחד נדריו קיימים דוקא
 כשהביאה שתי שערות : ובורקין כל שנים עשרה דמהו דתימא
 הואיל ואמר מר ל' יום נשנה חסובים שנה . היבא דבדקוה ל'
 יום קמאי דשנים עשרה ולא ידעה לפרש לשם מי נדרה תולא
 נבדוק ולהזקה נקטנה קמ"ן : קודם לזמן הזה . קודם ר"ה של
 שנים עשרה לפינוקת ושל י"ג לפינוקת : און

ודייקונו לה מדלא קתני פחות מכן ולא כלום :
 נראה שהוא גס כן
 נמתניתין דלעיל על צת ג' ויום אחד : קנאה לשון הר"ב וזכה בכבשי אחיו וכו' וכן
 הל"מ כמ"ס בשם הרמב"ם . נמתניתין דלעיל על צת ג' ויום אחד : קנאה לשון הר"ב וזכה בכבשי אחיו וכו' וכן
 רש"י ונראה דלענין ירושתה וכו' ליטמא לה לא קנאה . מדלא פי' דלעיל . ומשמא רבא איבא דלא עשאו ביאתו אלא
 כמאמר בגדול כדתנן הכס : יבמות (דף ק"ב) ובפ"ה מה' יבוס . (הלכה י"ח) כתב המגיד בשם הרמב"ן ז"ל מדאורייתא קנה
 אותה לכל דבר של יבוס . אבל אינה כא"כ להתחייב עליה כו' אבל מדכריהם עשו אותה כמאמר לגמרי והיא דקני לה מדין תורה
 עממא דמלתא כדקתני עלה בתוספתא דיבמות . זה הכלל כל ביאה שזריכה דעת און ביאתו ביאה א"כ דעת ביאתו ביאה . וכן
 בירושלמי ע"כ . ולדבריו נראה דאף יורשה ומשמא לה ואולי דרש"י (והר"ב נמי סמכו) על מה שפי' במתני' דלעיל דה"ה הכא :
 ופוסל ל' הר"ב כגון נכרי ועבד וכו' . אבל בזן תשע ישראל שבה על צת כהן ליבא למימר דפסול מן התרומה דאין משום
 ביאה זנות לא פסלה זנות דכשר מן התרומה . ואין משום קדושין למהו צת כהן ליבא לאו קדושין נהו דקטן דקדש
 און קדושין קדושין רש"י . ומ"ש הר"ב פסלה מתרומת אביה עיין מ"ש בזה לעיל : ופוסל את הבהמה . לשון הר"ב אסר רבבה
 ע"פ ע"א או על פי הבעלים . אבל סקילה לא דמודה בקיט פטור רש"י ועיין רפ"ח דזבחים ורפ"ו דתמורה :
 מובמתים על ידו . עיין במשנה דלעיל (מ"ט) בס"ד : ו' בת י"א שנה ויום אחד נדרים נבדקים בגמרא מרבינא מבייפילא
 מופלא הסמוך לאיש פירש"י מופלא . יודע לפרש לשם מי נדר סמוך לאיש שהוא סמוך לבוא לכלל גדול דהיינו
 שנה אחת קודם זמן שהוא ראוי להביא שערות והיינו בתנוקת כל י"ב . ובתנוקת כל י"ג ע"כ והיא דתנוקת קודם לתנוק פי' הרמב"ם
 להיות חייבן קרית מחיי האיש ברוב ע"כ . ובגמרא דכתוב (בראשית יב) ויבן ה' את הללע מלמד שנתן הקב"ה בינה יתיר באשה
 יותר מבאים : בת י"ב שנה ויום אחד . כתב הר"ב והוא שהביאה שפי' שערות והאשה ממכרת לבוא לפני האיש כדתנן בסוף
 פירקין : ובורקין כלי"ב . גמרא צת אחד עשר ויום אחד נדרים נבדקים למה לי אנטרין סד"א סתמה בי"ב בעי' בדיקה .
 בי"א לא בעי' בדיקה . והיבא דחזינן ליה דחריפה טפי מיבדקא בי"א קמלן : קודם לזמן הזה . לשון הר"ב קודם ר"ה של י"ב
 כרוקן לשון רש"י ואין כוונתה על ר"ה ממש אלא ר"ל ראש שנת י"ב דהוה וכן משורש פירש"י סוף ד"מ' : אעפ"י

כמותו אכזב בעיני . שדומע וחוזר לכמות שהיה אף כאן חוזרת
 בתולה כמו שהיתה : ה' שבה על יבמתו קנאה . וזכה בכבשי
 אחיו . ואע"פ שאין קנין לקטן שאינו הכא דמן שמיה אקניויה
 כהלים : ואינו נותן גט עד שיגדיל אם בא לגרשה . קדושי
 אחיו קדושין גמורין . וגרשין של

זה אינן גרשין גמורין . ודוקא
 כשבה עליה לאחר שהגדיל . די
 לה בגט . אבל אם לא בא עליה
 לאחר שהגדיל צריכ' גט וחליצה :
 ומשמאה בנדה . אם בא עליה
 בנדה . דביאתו ביאה לכל דבר :
 ופוסל כגון נכרי ועבד או חלל בן
 ט' שנים שבה על הנהגת . פסלה
 מתרומת אביה : ואינו מאביל אם
 הוא כהן ושש ישראלית (אינו)
 מאבילה בתרומה לפי שאין קנינו
 קנין גמור . ואפילו הוא יבם
 דקנייה בכך ביאה כדאמרן .
 אם ה' אינה מאבילה בתרומה :
 ופוסל את הבהמה אם רבעה על
 פי עד אחד : ונסקלת על ידו אם

יש שני עדים : ו' נדרים נבדקים אם ידעה לשם מי נדרה לשם
 מי הקדישה נדרה נדר : נדרים קיימין . והוא שהביאה שתי
 שערות וכן בן שלש עשרה שנה ויום אחד נדריו קיימים דוקא
 כשהביאה שתי שערות : ובורקין כל שנים עשרה דמהו דתימא
 הואיל ואמר מר ל' יום נשנה חסובים שנה . היבא דבדקוה ל'
 יום קמאי דשנים עשרה ולא ידעה לפרש לשם מי נדרה תולא
 נבדוק ולהזקה נקטנה קמ"ן : קודם לזמן הזה . קודם ר"ה של
 שנים עשרה לפינוקת ושל י"ג לפינוקת : און

ודייקונו לה מדלא קתני פחות מכן ולא כלום :
 נראה שהוא גס כן
 נמתניתין דלעיל על צת ג' ויום אחד : קנאה לשון הר"ב וזכה בכבשי אחיו וכו' וכן
 הל"מ כמ"ס בשם הרמב"ם . נמתניתין דלעיל על צת ג' ויום אחד : קנאה לשון הר"ב וזכה בכבשי אחיו וכו' וכן
 רש"י ונראה דלענין ירושתה וכו' ליטמא לה לא קנאה . מדלא פי' דלעיל . ומשמא רבא איבא דלא עשאו ביאתו אלא
 כמאמר בגדול כדתנן הכס : יבמות (דף ק"ב) ובפ"ה מה' יבוס . (הלכה י"ח) כתב המגיד בשם הרמב"ן ז"ל מדאורייתא קנה
 אותה לכל דבר של יבוס . אבל אינה כא"כ להתחייב עליה כו' אבל מדכריהם עשו אותה כמאמר לגמרי והיא דקני לה מדין תורה
 עממא דמלתא כדקתני עלה בתוספתא דיבמות . זה הכלל כל ביאה שזריכה דעת און ביאתו ביאה א"כ דעת ביאתו ביאה . וכן
 בירושלמי ע"כ . ולדבריו נראה דאף יורשה ומשמא לה ואולי דרש"י (והר"ב נמי סמכו) על מה שפי' במתני' דלעיל דה"ה הכא :
 ופוסל ל' הר"ב כגון נכרי ועבד וכו' . אבל בזן תשע ישראל שבה על צת כהן ליבא למימר דפסול מן התרומה דאין משום
 ביאה זנות לא פסלה זנות דכשר מן התרומה . ואין משום קדושין למהו צת כהן ליבא לאו קדושין נהו דקטן דקדש
 און קדושין קדושין רש"י . ומ"ש הר"ב פסלה מתרומת אביה עיין מ"ש בזה לעיל : ופוסל את הבהמה . לשון הר"ב אסר רבבה
 ע"פ ע"א או על פי הבעלים . אבל סקילה לא דמודה בקיט פטור רש"י ועיין רפ"ח דזבחים ורפ"ו דתמורה :
 מובמתים על ידו . עיין במשנה דלעיל (מ"ט) בס"ד : ו' בת י"א שנה ויום אחד נדרים נבדקים בגמרא מרבינא מבייפילא
 מופלא הסמוך לאיש פירש"י מופלא . יודע לפרש לשם מי נדר סמוך לאיש שהוא סמוך לבוא לכלל גדול דהיינו
 שנה אחת קודם זמן שהוא ראוי להביא שערות והיינו בתנוקת כל י"ב . ובתנוקת כל י"ג ע"כ והיא דתנוקת קודם לתנוק פי' הרמב"ם
 להיות חייבן קרית מחיי האיש ברוב ע"כ . ובגמרא דכתוב (בראשית יב) ויבן ה' את הללע מלמד שנתן הקב"ה בינה יתיר באשה
 יותר מבאים : בת י"ב שנה ויום אחד . כתב הר"ב והוא שהביאה שפי' שערות והאשה ממכרת לבוא לפני האיש כדתנן בסוף
 פירקין : ובורקין כלי"ב . גמרא צת אחד עשר ויום אחד נדרים נבדקים למה לי אנטרין סד"א סתמה בי"ב בעי' בדיקה .
 בי"א לא בעי' בדיקה . והיבא דחזינן ליה דחריפה טפי מיבדקא בי"א קמלן : קודם לזמן הזה . לשון הר"ב קודם ר"ה של י"ב
 כרוקן לשון רש"י ואין כוונתה על ר"ה ממש אלא ר"ל ראש שנת י"ב דהוה וכן משורש פירש"י סוף ד"מ' : אעפ"י

אין נדרהין נדר דקטנים הן : ז פנה סמדר כמו התאנה חנטה פניה (ש ר ב) כך התינוקת שאין לה סימן לא בדדיון ולא בשערות : כוחל הסרי הקרוב להתבשל ולשון חכמים הוא התאנים משיבמילו חייבים במעשר כך כשיש לה סימן

אף על פי שאמרו אין אנו יודעים וכו' גדולים הן וכלל שוטה נמי לא מחויקין להו דסופו לנא לכלל דעת ואין שוטה אלא המקרע כסותו והלן בבית הקברות והיוצא יסודי כלילה : (כתבני בריש חגיגה דף ג') אבל תוך הזמן הזה אם יודע לשם מי נדר

דדין קלת בידוע שהביאה שתי שערות ונער היא : כמל' לשון נוטריקון ונתה מלאה שיש לה סימן מובהק בדדיה ויהא בוגר : בזו וכו' אפי' כשהיא נער אביה זכאי בכל דכתב בנעורו בית אביה כל שבה נעורו לאביה : ח איוו הוא סימניה אצל קאי : קמט שגדלו דדיה עד שפוליס מעט על החוסי ויראה קמט : מיטו הדדיו גדולים ונת מקמט הפטומת רחש גדד כמו נטל : סטמתו [סוכה פ"ג משנה ו'] : על העוקץ מודו של דד שתיקוק יוגק ופיטומה היונו סביבות העוקץ וכל הסימנים הללו כשהראו באשה הרי היא בוגרת למד כדאית ליה ולמר כדאית ליה ושוב אין לאביה רשות בה והלכ' כדברי כלם להחמיר הלכך אם נראה בה אחד מן הסימנים הללו דיינינן בה דין בוגרת לחומרא אבל לא לקולא שאם קדשה את עצמה זרוב' גט שח

אע"פ שאמרו יודעין אנו לשם מי נדרנו לשם מי הקדשנו אין נדרהים נדר ואין הקדשן הקדש לאחר הזמן הזה אע"פ שאמרו אין אנו יודעין לשם מי נדרנו לשם מי הקדשנו נדרן נדר והקדשן הקדש : ז משל משלו חכמי באשהיפנה בוחל וצמלי פנה עודה תנוקת כוחל יאלימי נעוריה : (גמרא אמרו) בזו וכו' אביה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפדת נדרה : צמל כיון שבגרה ישוב אין לאביה רשות בה : ח איוו סימני ריוסי הגלילי אומר משיעל הקמט תחת הדדיר ע אומר משיטו הדדיר בן עזאי אומר משישחיר הפיטומת ידיוסי אומר כדי שיהאנות ידו על העוקץ והוא שוקע ושוהא לחזור : ט בת כ' שנה שלא הביאה ב' שערות יתביא ראייה שהיא בת שנה והיא אילונית לא חולצת ולא מתוכמ' בן כ' שנה שלא הביא שתי שערות יביא ראייה שהוא בן כ' שנה : והוא

היו נדר ואם לאו לא היו נדר דקטן הוא רש"י ז בידול כתב הר"ב לשון חכמים הוא התאנים משיבמילו ביושנה ב' פרק קמח דמעשרות ועוד בגמרא דא"א מכא ותקצר נפשי מהם וגם נפש' במלבי (זכרה ו"א) פירוש' במלה ב' גדלה עלי אדם הקן בדב' נרא לו כגדול הנקריש' כן בלע"ז ומ"ס הר"ב כך כשיש לה סימן דדין קלת בידוע שהביא כו' כדלקמן (רפ"ב) דסימן התחמון קודם לסימן העליון הר"ן פ"ג דיבמות : בזו וכו' אביה זכאי כו' כתב הר"ב דכתיב בנעוריה בית אביה וכן פירש"י גם הר"ן פ"ג דיבמו' וממיהני דב' ש"ד פ"ד דכתוב' לא פירש הר"ב דילפינן מנעוריה אלא להפדת נדרים דגביה כתי' ושם בגמ' (דף מ"ו) נמי בעי למימר דטעמ' מנעוריה כל שבה נעוריה לאביה ומסיק ר"א בהפדת נדרים הוא דכתב' ומומנא מאיסורא לא ילפינן וכו' והר"ב שם פי' טעמיהו דכולהו וראיתי בתוספת דפ"ח דשבת דף קכ"ח סד"ה ונתן הכסף כו' שכתבו שדרך הסוגיא שאינו מביא עיקר הדרשא כמו שרגיל להביא בנעוריה בית אביה כל שבה נעוריה לאביה אע"ג דהואו בהפדת נדרים הוא דכתב' וכן הרבני ע"כ : ח איוו סימני כו' כתב הר"ב דאם נרא' בה אחד מן הסימנים הללו דיינינן בה דין בוגרת לחומרא אבל לא לקולא שאם קדשה כו' וכן כל שיתראה אחד מאלה הסימנים שאביה אינו מפר נדרה לחומרא ולא הנשא לכ"ג (כת"ק במשנה ד' פ"ו דיבמות) הרמב"ם וכת"רש' דלמיתון וחליצה ליכא לברושי דאפי' לא הביאה אחד מהן גדולה היא ואינה מואנת וחולצת שהרי כל הסימנים הללו נדרו' כאמרו ומימי נערות היא

א י"ב
ב י"ג
ג י"ד
ד י"ה
ה י"ו
ו י"ז
ז י"ח
ח י"ט
ט כ'
י כ"א
יא כ"ב
יב כ"ג
יג כ"ד
יד כ"ה
טו כ"ו
טז כ"ז
יז כ"ח
יח כ"ט
יט ל'
כ ל"א
כא ל"ב
כב ל"ג
כג ל"ד
כד ל"ה
כה ל"ו
כו ל"ז
כז ל"ח
כח ל"ט
כט ל"י
ל"א
ל"ב
ל"ג
ל"ד
ל"ה
ל"ו
ל"ז
ל"ח
ל"ט
ל"י
ל"יא
ל"יב
ל"יג
ל"יד
ל"טו
ל"טז
ל"יז
ל"יח
ל"יט
ל"כ
ל"כא
ל"כב
ל"כג
ל"כד
ל"כה
ל"כו
ל"כז
ל"כח
ל"כט
ל"ל

בוגרת היא ואם אביה קדשה ל' יכה נמי גט דשחא עדין נערה היא עד שיהיו בה כל הסימני' הללו כולם ואז תחשב בוגרת בין לקולא בין לחומרא : ט והיא אילונית כלומ' ונריך שוראה בה נמי סימני אילונית שאם לא נרא' בה סימני אילונית אע"פ שהיא בת ד' ולא הביאה שתי שערות עדי קטנה היא עד שתהיה בת ל"ה שנה ויום אחד ואם לא הביאה ב' שערות אז אע"פ שלא נראו בה סימני אילונית הרי זו אילונית וסימני אילוני פירשנו [ריש] פ' קמח דיבמות : לא חולצת ולא מתוכמת ומותרת לינשא לשוק דרחמנא פטרה דכתב (רברים כ"ה) והיה הבכור אשר תלד פרט לאילונית שאינה יולדת : והוא

גדולה למיתון וחליצה שהרי הביאה ב' שערות : ט בת ד' שנה דייקין בגמרא מדכוליה פרקין תני ויום אחד והכא לא קתני ש"מ נדרבי יוסי בן כיסר דאמר משום ר"א שנת עשרים שנה ממנו שלשים יום הרי היא נשנת עשרים לכל דבריה והרמב"ם בפירושו כתב בני כ' שנה פחות שלשים יום וכ"כ בטנורו פ"ב מה' אישות הלכה ד' וכבר נחלקו עליו גל המפרשים ז"ל : לבל מה שגראה להטור א"ה סי' קנ"ה דטעות סופר הוא בדברי הרמב"ם אין ל"ל מדגם בפירושו כתב כמו בחבורו אין לחלוט בטעות סופר בשני ספרים שונים והיא אילונית כתב הר"ב כלומר ונריך שיראו כו' שאם לא נראו כו' עד שתהיה בת ל"ה שנה ויום אחד דתני ר' חייל עד רוב שנותיו ומדימי שנותיו שנעים שנה כל שהוא יתר על ל"ה אפי' יום אחד מקרי רוב שנותיו : יביא ראייה כו' ל"ל משום חולץ דמתבזה בד' שהיא יורקת בפניו כמ"ש כיוצא בזה במשנה ד' פ"ו דיבמות [ד"ה חולץ] : וא"כ ביבום כשאינו חפץ בה כדכתב (רברים ב"ה) ואם לא יחפון האיש לקחת את יבמתו ולפיכך עליו להביא ראייה שהוא פטור מחליצה ומיבום ולשון רש"י ה"ג יביאו ראייה שהוא בן עשרים קרובי האשה יביאו ראייה והר"ן פ"ג דיבמות כתב ברישא יביאו ראייה קרובים אם רוצים שתלא לשוק בלא חליצה בטענה שאומרת שהיא אילונית כו' והוא

והוא

והוא סרים • וסימניו • סירסן הר"ב במשנה ד' פ"ח
 דיבמות: רבי אליעזר אומר כו' ובגמרא פ"ח
 דיבמות דף ס' רמי לה אדתן הסס ראי' לא כי אלא סרים
 חמה חולץ [מפני שיש לו רפואה] ואיכא דמטני שזור בו
 ר"א מהך דנדה • ואיכא דאמר
 ללעולם לא הדיר ביה וכי תנן
 קך דנדה • לעונשים:

א פה' מיה
 מו' ע' סס
 ב מ' סס סלס
 ג ט' ס'
 ד ט' ס' ס' ס' ס'

פרק ו' אף על פי שא"א ס"י
 הר"ב לרבנן כו'
 אע"ג דבדקו כו' ומ"ה הוא
 דקתני אע"פ שא"א דה"מ למתני
 בא העליון ר"מ אומר וכו' גמרא:
 רבי מאיר אומ' לא חולץ ולא
 מתיבמת • כתב הר"ב דר"מ
 ס"ל אפשר לבא סימן עליון בלא
 תחתון • ואנן אסתחון סמכינן •
 וכתבו התוס' וא"ת ולר"מ למה
 הוזכר סימן העליון כיון דלא
 סמכינן עליה ויש לומר דאיטרך
 לענין עונשין וקידושין ומילי
 טובא • דרוב פעמי' תחתון אתי
 ברישא דקאמר בגמרא ז"א"י
 חזינא עליון מסתמא ככר בא
 התחתון וגדולה היא וזריכה בט
 לקדושיה • וגם אסור באחמה:

ב כל חרס שהוא מכניס מוציא • כתב הר"ב כ"מ להא
 דק"ל דכלי חרס שלם שניקב אינו פסול לקדש כו' (ועיין
 במשנה ה' פ"ה דסרה) עד שניקב נקב גדול ככונס משק' גמרא
 ופרש"י דרחתמא אחר (בסרבר • ט) מים חיים אל כלי • והאי
 לאו כלי הוא • ע"כ • והוי מצי נמי לאוקמ לענין סהרת טומאה
 דהא תנן רפ"ג דכלים העשוי למשק' שיעורו במשק' וסיר הר"ב
 בטונס משק' • לא דניח' ליה לאוקמ' בעשוי אף לאוכלי' • דהא כל
 כלי חרס תנן • וכיוצא בזה מלאתי בפרקו' • דשבת דף ז"ה
 אדאמר רבא ניקב ככונס משק' פהר (כמו טהר יומא) [דברכו'
 דף ב' כ"ו בעל לו כו'] מלדש בו מי טהאט שכתבו התוספת
 וכ"ש דטהור מלקבל טומאה אם היה מיוחד למשקין: כל אבר
 שיש בו צפורן פ"ה ר"ב כגון אצבע יסיריכו דק"ל האברי' אין
 להם שער' במשג' ופ"ק דאהלו' ועיין מ"ש בריש מסכת עהרות:
 ב כל המיטמא מדרס מיטמא טמא מת' כתב הר"ב כל כלי
 הראוי להיות אב העומאה •
 וכן

והוא סרים • לא חולץ ולא מיבם • יא דברי ב"ה
 ב"ש אומר זה וזה (גמרא בן) בני שמונ' עשר'
 ר"א אומר הזכר בדברי ב"ה יונהקבה בדברי
 בית שמאי שהאש' ממחר' לבא לפני האישי:
 פרק ו' בא' סימן התחתון עד שלא בא
 העליון • או חילצת או מתיבמת
 בא העליון עד שלא בא התחתון • אע"פ
 שאי אפשר • ר"מ אומר לא חולצת ולא
 מתיבמת • וחכ"א" או חולצת או מתיבמת
 מפני שאמרו אפשר לתחתון לבא עד שלא
 בא העליון • אבל אי אפשר לעליון לבא עד
 שלא בא התחתון: ב' כיוצא בו • כל כלי
 חרס שהוא מכניס מוציא • ויש שמוצי' ואינו
 מכניס כל אבר שיש בו צפורן • יש בו עצם •
 ויש שיש בו עצם ואין בו צפורן: ג' כל
 המיטמא מדרס מיטמא טמא מת' ויש

והוא סרים • כלומר שנראו בו סימני סרים • דלוי לא נראו בו
 סימני סרים • עדין הוא קטן עד שיהיה בן ל"ה שנה ויום א' •
 לאו אפילו לא נראו בו סימני סרים בידוע שהיא סרים • כיון
 שלא הביא ב' שערות' וסרים לאו בר חליצה הוא • דכתיב
 (דברים כ"ה) להקים לאחיו סס
 בישראל • והאי לאו בר הכי הוא:
 ר"א אומר הזכר בדברי ב"ה בן
 כ"א נראו בו סימני סרים סרים
 זה סרים • והקטנה • בת י"ח אם
 נראו בה סימני חילוניות הרי זו
 חילונית בדברי ב"ש ואין הלכה
 כרבי אליעזר:

פרק ו' בא' סימן התחתון
 שתי שערות' שהוא
 סימן נערוט' עד שלא בא העליון
 סימנשל דדיווהי בוחל' או חולץ'
 או מתיבמת' משום דגדולה היא •
 שהשערות סימן מובהק ועליהו
 סמכינן: אע"פ שא"א • לרבנן
 לבא סימן העליון • בלא התחתון
 ומצי אסא סימן העליון אע"ג
 דבדקו ולא אשכחו תחתון' מומר
 אמרינן סימן התחתון ודאי אסא
 אלא שגסר' מ"מ לר' מאיר לא
 חולצת ולא מתיבמת' דר"מ ס"ל אפשר לבוא סימן עליון בלא
 תחתון • ואנן אסתחון סמכי' • הלכך כדון קטנה היא ולא חולצת
 ולא מתיבמת' ור"מ לטעמיה דאמר קטן וקטנה לא חולצין ולא
 מתיבמין' קטן שמה ימצא סרים • וקטנה שמה תמצא חילוניות:
 או חולצת או מתיבמת' ואפי' היא קטל' מתיבמת לרבנן • דלא
 חיישי למשועט' שמה תמצא חילוני' • דרוב נשים אינו חילונות
 מיהו לחליצה בעינן שמה גדולה אפילו לרבנן • דאיס כתיב
 בפרשה ומקשינן אשה לאיש • והלכה כחכמים: מפני שאמרו
 אפשר לתחתון לבוא וכו' אע"ג דתנא ליה ברישא • הדר תניא
 זמנא אחריתי משום דבעי למכמך ליה כיוצא בו וכו' דדמי ליה:
 בו כל כלי חרס שהוא מכניס • משקה • כשמניחו על המים יש
 בו נקב גדול שהמי' נכנסים לתוכו • כל שכן שאם נוקב המים
 לתוכו יוצא המשקה לחוץ אבל יש נקב קטן שמוציא ואינו מכני'
 ונפק מינה להא דק"ל דכלי חרס שלם שניקב אינו פסול לקדש
 בו מי טהאט • דהיינו לתת בתוכו מים של אפר פריש' עד שניקב
 נקב גדול ככונס משקה • אבל ניקב נקב קטן כמציא משקה •
 לא כפי' מתורת כלי ולא משסיל בהכי • ולעולם אין נקב קטן

במוציא משקה מוציא מתורת כלי אלא הגמרא בלבד דהיינו שבר כלי שיחדו לתלאות בו מים ולהשתמש בו • אם נקב במוציא משקה
 בעל מתורת כלי שאין אומרים הבא גמרא אחרת • ונשים תחת גמרא זו לקבל המשקה היוצא • אבל כלי שלם שניקב במוציא
 משקה • לא בעיל מכלום • לפי שאדם חס עליו ואינו שובר ומשתמש בו • ומציא שבר כלי ומניח התחתון לקבל המשקה היוצא ממנו
 ונוטקה הכי פירוש' דמתני' כל כלי חרס הפסול למי טהאט • פסול לגמרא' ויש פסול לגמרא' וכשר למי טהאט: כל אבר שיש
 בו צפורן • כגון אצבע יתירה שהאצבעות היד • אם יש בה צפורן חשובה אבר • ומטמא במגע ובנשא ובאהל' • כאשר שיש בו עצם
 שמתמא באהל' • ואפי' אי ליכא כזית בשר • דק"ל האברים אין להם שער • ויש שיש בו עצם • ולא חשיבה אבר אם יתרת היא •
 כיון שאין בו צפורן • ומטמא במגע ובנשא ואינה מתמאה באהל' • כל זמן שאין בה כזית בשר • ואי לאו יתרת היא • ודאי מטמאה
 באהל' משום אבר • אע"ג דאין בה צפורן ואע"ג דליכא כזית בשר: ג' כל המיטמא במדרס • הוב: כל כלי הראוי להיות אב
 העומאה במדרס הוב •

כגון כלי המיוחד למשכב ומושב. ראו להיות אב הטומאה
 אם נגע במת. או נמת בזהל המת. ויש שהוא כלי גמור
 לקבל כל טומאות. ונעשה אב הטומאה ע"י מת. ואינו נעשה
 אב הטומאה ע"י הזב במדרס. כגון אם כפה הזב סאה וישב
 עליה. או תרקב וישב עליה אין
 אותו כלי טמא מדרס להיות נעש'
 אב הטומא. אלא ראשון לטומא'
 במגעו של זבדכתיב (ויקרא טו)
 אשר ישב עליו הזב. מי שיזנח
 לישיב. ינא זה שאמרין לו עמוד
 ונעשה מלאכתו. אבל אם נגע
 במת. נעשה אב הטומא. שאין
 אומרו בטמא מת עמוד ונעשה
 מלאכתו. ד' כל הראוי לדון
 דיני נפשות. כל שכן שראוי לדון
 דיני ממונות. ויש שראוי לדון
 דיני ממונות. כגון ממזר דכשר
 לדיני ממונות ופסול לדיני נפש.
 ויש שכן להעיד ואינו כשר לדון
 כגון סומא באחת מעיניו ומסני'

ויש שמיטמא טמא מת יואינו מיטמא מדרס:
 ד' כל הראוי לדון דיני נפשות. ראוי לדון
 דיני ממונות. ויש שראוי לדון דיני ממונות.
 ואין ראוי לדון דיני נפשות. כל הכשר לדון
 כשר להעיד. ויש שכשר להעיד ואינו כשר
 לדון: ד' כל שחייב במעשרות. מיטמא
 טומא אוכלים ויש שמיטמא טומא אוכלין.
 ואינו חייב במעשרו: ו' כל שחייב בפאה.
 חייב במעשרות. ויש שחייב במעשרות.
 ואינו חייב בפאה: ז' כל שחייב בראשית
 הגז. חייב במתנות. ויש שחייב במתנות.
 ואינו חייב בראשית הגז: ח כל

וכן לשון רש"י. שאין לך כלי הראוי למושב הזב שאין שם כלי
 עליו וראוי לקבל כל טומאות. והאי דנקט עמא מת. משום
 דומיא למדרס הזב. דאב הטומאה הוא וה"ק. כל הראוי כו'
 ועיין [מ"ש] פכ"ד דכלים משנה ד': ויש שמיטמא טמא
 מת ואינו מיטמא מדרס. ע"י
 הר"ב כגון אם כפה הזב סאה וכו'
 דכתי' אשר ישב כו' עיין מ"ש בזה
 במשנ"ג פ"ד דכלים ד"ה מסנן
 ומ"ש אבל אם נגע במת נעשה
 אב כו' כלומר דע"י מת מתמא
 בניגע בעלמ' להיות אב הטומא
 ולפי' אין אומר בטמא מת עמוד
 כו' כלומר דלא נ"מ. דכרי אפי'
 אינו יושב עליו אלא נוגע שאין
 לריך שיצמוד. כרי הוא מטמא
 להיות אב הטומאה ומשום דבמ'
 עצמו אין שייך לומר עמוד לכך
 נקט טמא מת. וטמא מת עושה
 לכלי אב הטומאה כדעתן במשנה
 ג' פ"ק דאהלות. ועיין שם
 בפירוש הר"ב. ובמשנה ב':

ר"מ היא דדריש קרא (דברים כ"א) ועל פיהם יהיה כל ריב
 וכל נגע מקיש ריב לנגע מה נגע שלא בסומא. דכתי' (ויקרא
 י"ג) לכל מראה עיני הכהן אף ריב שלא בסומא. ואין הלכה
 כהאי סתמא. דחכמים סליבו עליה דר"מ. ואמרו דבי היכי
 דאשכחן דגמר דין כשר בלילה אע"פ שאין רואים נגעים בלילה
 הכי נמי סומא באחת מעיניו כשר לדון. אע"פ שאינו כשר
 לראות נגעים: ד' כל שחייב במעשרו מיטמא טומא אוכלים
 דאין לך דבר חייב במעשר שאינו אוכל: ויש שמיטמא טומא
 אוכלים. ואינו חייב במעשרות. כגון דגים וביצים שאין
 גדולי קרקע: ו' כל שחייב בפאה חייב במעשרות דבבי סאה
 תנו כלל אמרו בפאה כל שהוא אוכל ונשמר וגדולו מן הארץ
 ומכניסו לקיום ולקטתו כאחת חייב בפאה. ואינו גבי מעשר
 תנו כל שהוא אוכל ונשת' וגדולו מן הארץ חייב במעשר ומכניסו
 לקיום ולקטתו כאחת לא קמני נמצא ירק שאין מכניסו לקיום
 ומאנה וכיוצא בהם שאין לקטתם כאחת. חייבין במעשרות.
 ופעורי' מן הפאה: ז' כל שחייב בראשית הגז. רחלים ואילים
 בלבד: חייב במתנות יצורע והלחי והקבה: ויש שחייב במתנו'
 ש יזיב המתנות לשור ועזים וכבשים: ח ויש

ד' ויש שראוי לדון דיני ממונות. ככב הר"ב וכגון ממז' כו'
 עיין במשנה ב' פרק ד' דסנהדרין: כל הכשר לדון
 כשר להעיד. ואשה פסולה להעיד. כדתנן רש"י דשבועות.
 וא"כ פסולה לדון. והקשו התוספ' מדבורה דכתי' (שופטים ד')
 והיא שופטה את ישראל. ופירושו ד"ל דה"ק כל איש הכשר לדון
 כשר להעיד. א"כ היטה דנה ע"פ הדבור. וא"כ לא יהיה דנה
 אלא מלמדת להם הדיונים. וזכור שלמי פוסל אשה לדון. אית
 דילפי מנעמדו שני אנשים. שני מעלפי שני עדים. ואית דילפי
 מוישאר שני אנשים במחנה (במדבר י"א) ע"כ וזהו' שבועות
 תירץ דקבלה שאני כמו המקבל קרוב: ויש שכשר להעיד
 כו' פירש הר"ב כגון סומא באחת מעיניו אבל בשתי עיניו אפי'
 לעדות פסול. דכתיב או ראה רש"י. וכתיב הר"ב ומתניתין
 ר"מ היא וכו'. גמרא. והקשו התוספת' [אמאי פליג אסתמא
 דסנהדרין] דילמא לאתויי אוהב וסוגא. דכשרי' להעיד ופסולים
 לדון. לרבנן דר' יודה. כדכתיב במשנה ד' פרק ג' דסנהדרין.
 ויש לומר דלא פסקא ליה שהרי לכל העולם כשרים א"כ מתני'
 על כרחך לא מתוקמא כרבנן. דהא קמני כל הכשר לדון כשר
 להעיד והרי כומא בשתי עיניו לרבנן דכשר לדון. דהא לא

אמת וסנהדרין
 כו' לזו מתני'
 כהדרי' ה"א
 וע"פ שם הל' ע
 במס' סנהדרין
 ג' ד' כ"ג
 ח"י"פ"ט ח"ה
 נכ"ד"ס הל' א

מקשינן ריבים לנגעים. ואלו להעיד כסול מאו ראה. ע"כ. והרמב"ם כתב דלהכי לא מוקמי למתני' באוהב וסוגא. להיותו ענין
 נעמק במהרה. והוא שישיב הסוגא אוהב. ויש יציב חקף על ענין האמוציע' ואין בכמו אלה שיאמר ויש שהוא כשר להעיד ואין
 כשר לדון ע"כ. וכן בחבורו פ"ב מהלכות סנהדרין [הלכה ט'] פסק דסומא בשתי עיניו פסול לדון. גם העור ח"מ סי' ז' פסק
 כן ולא הביא הכ"י דברי התוס' דהכא. שכתבו בפשיטות דלרבנן אף בשתי עיניו כשר. ועיין לקמן. ומה שכתב הר"ב ז' ואין הלכ'
 כיהאי סתמא כו'. כי היכא דאשכחן דגמר דין כשר בלילה כו' במשנה רפ"ד דסנהדרין. ומשום דההוא סתמא גבי הלכתא דדיני
 קמני ליה. מש"ה עדיפא תהך סתמא דהכא. גמרא. ומה שכתב הג"ג סומא באחד מעיניו כשר לדון. דהא כוליה אנשי לא מצו
 למחוי בליליא. כדחיי סומא בא' מעיניו ביום. וקמני דגומרין בלילה. יכין דגימרון בלילה. דין הוא לסומא באחד מעיניו שידון
 ביום לכתלה. הדי"ף סוף פרק ג' דסנהדרין. ומשום האי טעמא אין להכשיר בסומא משתי עיניו: ד' ויש שמיטמא טומאות
 אוכלים ואינו חייב במעשרות. ככב הר"ב כגון דגים וביצים. ה"ג בגמרא. ואין לקיים גי' הספר דגם דגים. ומשום דבהמה
 חייב במעשר. דהא דגם עוף אינו חייב במעשר. אלא הכא במעשר דטביל ליידין ואף דגם בהמה מעשרו אינו טובלו. כדפירש
 הר"ב במשנה ו' פרק בתרא דנכורות. וכן לשון הרמב"ם. שמיני הכשריים והדגים וביצים כו' ומ"ש הר"ב שאין גדולי קרקע
 וכ"כ

וכ"כ הרמב"ם וקשה לו דברים מס' מעשרות ארמון וגידוליו
 מן הא"ז פירשו דולאו כתיבין ופטירות וכו' ומה איתא בגמרא
 אמתני' דלקמן וקשה נמי דאחאי נקטינה להני ולא לכתיבין
 ופטירות וכן סתים וקולא כדפירש הר"ב בס' ועוד קשה

דבמטנה ה' פ"ק דמעשר שני
 פירשו דבקר ולאן הס בכלל
 גדולי קרקע וגמרא ערוך הוא
 בפ"ג דערובין ד"כ"ד וג"ל דהא
 דנקטינן בשד ודגים וכו' משו'
 שהם אוכלים חסובים וקמ"ל
 שאף ע"פ סבן מיטת איס טומא'
 אוכלים והם אוכלין חסובים
 אכילו הכי אינן חייבי במעשרו'
 ואתא שפיר דמינו נמי פנים
 ובסדר כו' וכפניות במטנה ו'
 פ"ג דעוקנים דהוו אוכלים
 ופטור מן המעשר אלא שאינן
 אוכלים חסובים והא דפטורי'

א כ"כ הרמב"ם
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג
 ס' חז"ל פ"ג

מעשרות א"ל לשום טעם לפי שאינן דומין כלל לדגן תירוש
 ויגהר וכן רש"י לא ס"ל שום טעם: ח בר שיס לו ביעור
 שהוא מלווה לבערו מ הכיס בשביעית כשכלה לחיה מן השדה
 יש לו שביעית לענין שחיב להפקיר ואסור לעשות סחורה
 ומלוגמא ואפקסוין רש"י: ח בר שיס לו קשקשת יש
 לו מספר מכדי אן אקשקשת סמיכין מספר דכתב רחמנא
 למה לי כו' אמר רבי אבהו וכן תנא דבי רבי ישמעאל יגדיל
 תורה ויאדיר גמרא וכתבו הסו' וא"ת ומנלן דבעינן
 תריויקו' איתא דטורא בחדא מנייהו או בחד או בחד' עד
 שיפ' ושלר הכתוב יזדיו וי"ל דומיא דסימני בהמה בעינן
 מעלה גרה ומפרסת פרסה' מדאסר רחמנא חזיר וגמל ע"כ

קשקשת פי' הר"ב מלגוס של דג כו' כדכתב שם א"א י' ושריון הקשקשים הוא לבוש גמרא: יש לו טלפים פירש הר"ב
 שאין לו קרנים כו' כגון חזיר כו' כל זה מפרש' בגמרא דף נ"א ע"ב ושלח במקומו הוא דהא ודלי דמטנה וסמוכה למטנת כל
 שיש לי קשקשת כו' וזה הפירוש הוא אחר משנת כל הטעין כו' לכן נראה בעיני דלא רש"י ע"ז כתב לזה וגם כדמות ראייה לזה
 שצפרק אלו טרופות דף נ"ט ריש ע"ב מפרשינן דקרנים דהכא היינו ציפוללות או כרוכות סדורות ומרוקות כו' כדאיתא
 התם וה"ל לרש"י לפרש כן ו' אלא דמ"מ לא ניחא אחאי לא פירש' ין לעיל במקומה של המטנה ו'ע על רש"י ור"ב דלא
 פי' שומעתינו כדאיתא בפא"ט ומתוך זה הפירוש שעל משנתנו מתישב מ"ש הר"ן והעתיקו ב"ו טא"ח סי' קפס"ו דהא דתנן
 כל השופרות לשרים הין משל פרה: דאפשר דבטמאים לא ע"כ דהשתא איש קרנים לטמאים: ויש שיס לו טלפים ואין לו
 קרנים פי' הר"ב כגון חזיר וכן פי' רש"י דף נ"ב ו'אע"ג דלא נ"מ דכלאו הכי שאין לו קרנים הכי החזיר טמא לפי שאינו
 מעלה גרה כמפורש בכתוב יש לומר דכולה גווי נקט' דיש לו ויש לו ויש שיס לו כו': ויש שטעון ברכה לפניו וכו'
 פי' הר"ב כגון ציזית וספילין וכו' וכל המצות כולן ובגמרא אמרי' ססס לאתויי מצות והכי דייק הרמב"ם שכתב שהמצות כולן
 כו' כמו הציזית והספילין כו' ואע"ג דלברכה אחרונה צריך שיעור' כיון דלאו מלתא פסיקא היא לא מוקמי בהכי' ופדע שכן
 הוא דבגמרא פ' ו' ולבני מערבא דמברכי בתר דסליקי תפיליהו ומאי קשיא לוקמא למטנתין בשאר מצות אלא אי איתא
 דאיתא למנוה דמברכים לאחריה לא מצי קמי ויש שטעון כו' דלאו מלתא כסיקא הוא והטבילה דנהגו לצרף אחר שטבלו
 תירצו הסוס'ת המס נמי דינא לפניה אלא משום דגברא דלא חזי הוא ופירשו בפ"ק דפסחים דף ו' ד"ה על הטבילה [דמיירי
 בגר' דלא (מצי למימר ונונו וסוד לא חילקו בין טבילה לטבילה) ועוד פירשו דבכל טבילות [קאמר דגברא לא חזי דקודם
 שירד למים [אינו מצרף] דילמא משום ביטמותא דמיא מימנע ולא טביל' ואחר שכוף יורד' אז הוא ערוס ואסור לצרף
 משום דלבו רואה אז הערוה ע"כ ומנטיולת ידיס לא קשיא כלל כמ"ס החוספת בפסחים דטעמא משום דלא חילקו בין
 נטילה לנטילה כיון שבנטילה שאחר בית הכסא לא מצי לצרף קודם ועוד יש טעם אחר לצרף אחר נטילה קודם ניגוב
 כדאזרינן [בסוטה דף ד'] האוכל לחם בלא ניגוב ידיס כאלו אוכל לחם טמא ע"כ והוי שפיר לפני מצוה:
 יא או חוללת כו' ור"ב העתיק וחוללת כו' דגירסמו בגירסת הס"א חייבת בכל המצות האמורות בתורה וחוללת או
 מסיימת או מסיימת: עיין בפירושו הר"ב דריש פירקין:

ח ויש שיס לו שביעית ואין לו ביעור כגון הדברים ששרשם
 כשאר בקרקע בין בימות הקמה בין בימות הגשמים כמו
 הלוק שוטה והדלדלה שקורים בערבי נענע ובלע"ו
 מונט"א דכיון שאין כלן לעולם מן השדה אין חייב לבערם
 מן הבית דכתיב (ויקרא י"ב)

כל שיש לו ביעור יש לו שביעית ויש
 שיש לו שביעית ואין לו ביעור ח כל שיש
 לו קשקשת יש לו סנפיר ויש שיש לו סנפיר
 ואין לו קשקשת כל שיש לו קרנים יש לו
 טלפים ויש שיש לו טלפים ואין לו קרנים:
 י כל הטעון ברכ' לאחריו טעון ברכ' לפניו
 ויש טעון ברכ' לפניו ואין טעון ברכ' לאחריו:
 יא תנוקת שהביאה שתי שערות (גמרא)
 (או חילצת או מתיבמת וחייבת בבר'
 מצות האמורות בתורה) (ס"א חייבת בכל
 המצות האמורות בתורה וחוללת או מתיבמת) וכן

קרנים אלא לכהמה ולמיהטורה: ואין לו קרנים כגון חזיר
 שפרסותיו סדוקות ואין לו קרנים: ויש שטעון ברכ' לפניו
 ואין טעון ברכה לאחריו כגון ציזית וספילין ומווה שופר
 סוכה ולולב שמברכין עליהן עובר לפסייתן ואין טעוין
 ברכ' לאחריהן: יא תנוקת שהביאה ב' שערות לאחר י"ב
 שנה ו' אחד וחוללת או מתיבמת אע"ג דתנא חייבת בכל
 מצות האמורות בתורה איצטרך לתמי חוללת או מתיבמת
 דתמי דתימא איש כתיב בפרשה: (דברים ב"ה) ואם לא יחטון
 האיש הילכך קטן לא חליץ אבל אשה דלא כתיב בפרשה לא
 יבמתו בין גדולה בין קטנה חוללת או מתיבמת

יש לו טלפים פירש הר"ב
 כו' כגון חזיר כו' כל זה מפרש' בגמרא דף נ"א ע"ב ושלח במקומו הוא דהא ודלי דמטנה וסמוכה למטנת כל
 שיש לי קשקשת כו' וזה הפירוש הוא אחר משנת כל הטעין כו' לכן נראה בעיני דלא רש"י ע"ז כתב לזה וגם כדמות ראייה לזה
 שצפרק אלו טרופות דף נ"ט ריש ע"ב מפרשינן דקרנים דהכא היינו ציפוללות או כרוכות סדורות ומרוקות כו' כדאיתא
 התם וה"ל לרש"י לפרש כן ו' אלא דמ"מ לא ניחא אחאי לא פירש' ין לעיל במקומה של המטנה ו'ע על רש"י ור"ב דלא
 פי' שומעתינו כדאיתא בפא"ט ומתוך זה הפירוש שעל משנתנו מתישב מ"ש הר"ן והעתיקו ב"ו טא"ח סי' קפס"ו דהא דתנן
 כל השופרות לשרים הין משל פרה: דאפשר דבטמאים לא ע"כ דהשתא איש קרנים לטמאים: ויש שיס לו טלפים ואין לו
 קרנים פי' הר"ב כגון חזיר וכן פי' רש"י דף נ"ב ו'אע"ג דלא נ"מ דכלאו הכי שאין לו קרנים הכי החזיר טמא לפי שאינו
 מעלה גרה כמפורש בכתוב יש לומר דכולה גווי נקט' דיש לו ויש לו ויש שיס לו כו': ויש שטעון ברכה לפניו וכו'
 פי' הר"ב כגון ציזית וספילין וכו' וכל המצות כולן ובגמרא אמרי' ססס לאתויי מצות והכי דייק הרמב"ם שכתב שהמצות כולן
 כו' כמו הציזית והספילין כו' ואע"ג דלברכה אחרונה צריך שיעור' כיון דלאו מלתא פסיקא היא לא מוקמי בהכי' ופדע שכן
 הוא דבגמרא פ' ו' ולבני מערבא דמברכי בתר דסליקי תפיליהו ומאי קשיא לוקמא למטנתין בשאר מצות אלא אי איתא
 דאיתא למנוה דמברכים לאחריה לא מצי קמי ויש שטעון כו' דלאו מלתא כסיקא הוא והטבילה דנהגו לצרף אחר שטבלו
 תירצו הסוס'ת המס נמי דינא לפניה אלא משום דגברא דלא חזי הוא ופירשו בפ"ק דפסחים דף ו' ד"ה על הטבילה [דמיירי
 בגר' דלא (מצי למימר ונונו וסוד לא חילקו בין טבילה לטבילה) ועוד פירשו דבכל טבילות [קאמר דגברא לא חזי דקודם
 שירד למים [אינו מצרף] דילמא משום ביטמותא דמיא מימנע ולא טביל' ואחר שכוף יורד' אז הוא ערוס ואסור לצרף
 משום דלבו רואה אז הערוה ע"כ ומנטיולת ידיס לא קשיא כלל כמ"ס החוספת בפסחים דטעמא משום דלא חילקו בין
 נטילה לנטילה כיון שבנטילה שאחר בית הכסא לא מצי לצרף קודם ועוד יש טעם אחר לצרף אחר נטילה קודם ניגוב
 כדאזרינן [בסוטה דף ד'] האוכל לחם בלא ניגוב ידיס כאלו אוכל לחם טמא ע"כ והוי שפיר לפני מצוה:
 יא או חוללת כו' ור"ב העתיק וחוללת כו' דגירסמו בגירסת הס"א חייבת בכל המצות האמורות בתורה וחוללת או
 מסיימת או מסיימת: עיין בפירושו הר"ב דריש פירקין:

התנאים שכל אחד פותח והולך ועיין בספ"ב דפריה ושוב מצאתי
 בספר חכמת שלמה שכתב על סירס"י נישלות בזוג שעור' רבא
 דל"ג רבא דקוליה ע"כ וכו' דייק הר"ב דבאונך כת' דקוליה
 ולאחיו בנשילת הזוג כל מ"ש: יג' הרואה כתם עיין נסוף

א כג פ ת"י
 סס סה' ט"ז
 הל' ג
 ב ג ג ת"י
 ט"ז
 ג סס פ הל"כ
 ות"ל ט"ז

משנה ג' דפ"ח: ח' ויששת משו'
 וז' סי הר"ב אס עברו כו'
 ומצאה עליו כתם גדול שיפור ג'
 גריסין ועוד לשנא דבריו בגמ'
 הכי הוא אסיס בו כדי לחלוק ג'
 גריסין סין כגריס ועוד ופירס"י
 כלומר שלש גריסין גסין דאיכא
 בכל חד חד כגריס ועוד דהכי
 הוי שיפור כתם: לקמן בפרק
 הרואה כתם (דף ק"ט):
 יד בין השמשות לכולן: לטון
 הר"ב כלום באיזה משו'

יג' הרואה כתם: הרי זו מקולקלת
 וח' ויששת משו' וז' דברי ר"מ וחכמי אומרי'
 אין בכתמים משום זיב: יד' הרואה יום
 אחד עשר בין השמשות תחלת נדה וסוף
 נדה: תחלת זיבה וסוף זיבה יום ארבעים
 לזכר ויום שמנים לנקבה: בין השמשות
 לבולן הרי אלו טועות אמר רבי יהושע עד
 שאתם מתקנים את השוטות (ס"א בואו)
 ותקנו את הבקחות: פרק ז

יג' הרואה כתם: שמוצאה טפת דם בחלוקה: הרי זו מקולקלת
 אינה יודעת פתח כדוק לידע מתי יתחילו י"א יום שבין נדה
 לנדה דהא לא ידעה אימת חזאי: וחוששת משום זיב אס עברו
 עליה שלשה ימי זיבה משלשפה חלוקה וז' ומצאה עליו כח גדול
 שיפור ג' גריסין ועוד כלום מעט

יג' הרואה כתם: הרי זו מקולקלת
 וח' ויששת משו' וז' דברי ר"מ וחכמי אומרי'
 אין בכתמים משום זיב: יד' הרואה יום
 אחד עשר בין השמשות תחלת נדה וסוף
 נדה: תחלת זיבה וסוף זיבה יום ארבעים
 לזכר ויום שמנים לנקבה: בין השמשות
 לבולן הרי אלו טועות אמר רבי יהושע עד
 שאתם מתקנים את השוטות (ס"א בואו)
 ותקנו את הבקחות: פרק ז

דחוששת לזיבות ואז"ל אס ראתה ב' ימים דם מגופה: וזב'
 לשה חלוקה בדקוק לה ומצאה בו כתם דששיתא שחוששת לזיבו'
 ולא נחלק ר"ח בן אנטונינוס דהוא חכמים דמתני' אלא על
 הלכות חלוקה א"ב ימים מימי זיבתה ולבסוף מצא' כתם גדול
 שיפור ג' גריסין ועוד במקום א"ו אפי' בג' מקומות: דאיבו
 סבר בכה"ג אינה חוששת לזיבות: הואיל ולא היו הכתמים
 בשלשה חלוקה: ור' מאיר ורבנן דאפליגו עליה סברי
 כשמצאה שיפור שלשה גריסין ועוד בחלוקה אחד: בין במקום
 אחד בין בשלשה מקומות: חוששת לזיבות ואין הלכה כר'
 חגיגה בן אנטונינוס: יד' הרואה יום י"א: שהיא סוף ימי זיבה
 ולמחר מתחילין ימי נדה: בין השמשות סוף יום הוא: והיו
 דם זיבה בפק לילה ותחלת נדה: תחלת נדה וסוף נדה:
 בגמרא מפרש דהכי קמי תחלת נדה וסוף זיבה: ובשביעי
 לגדתה סוף נדה ותחלת זיבה כלומר בין השמשות של י"א:
 אס לילה הוא הרי ראיתה תחלת נדה: ואס יום הרי הדם
 דם של סוף זיבה ואס ראתה ב' ימים קודם לכן חוששת משום
 זיבה וכן אס ראתה בו' לגדתה בין השמשות: מספקין מתי
 אס לילה הוא הרי הדם דם של תחלת זיבה ואס תראה שני
 ימים אחריו: חוששת משום זיבה: ואס יום הוא הרי
 ראיתה סוף ימי נדה: ואע"פ שראתה ב' ימים אס"כ אינה
 זבה: יום לזכר ויום פ' לנקבה: בין השמשות לכלן כלומר
 באיזו מצאו שראתה בין השמשות: ספק דם טמא: ספק דם
 טהור ואס תראה ב' ימים אחרים חוץ מזו: הרי היא זבה
 מספק ומביאה קרבן ואינו נאכל שכל הטועות מביאות קרבן
 ואינו נאכל: השוטות: לשוטות שאינן יודעות מתי ימי נדה
 ומתי זיבה קרי שוטות: עד שאתם מתקנים את השוטות את
 השוטות הללו שראו בשעת הס' זק' בואו ותקנו את הפקחות
 שראות בשעת ודאית: והן כריכות תקון ולפרש ימי שמורן
 ותשמישן: כגון הכך דמייית בברייתא מי שראתה יום א' טמא
 ויום א' טהור כל ימיה: ותמיד היא רואה ביום ולא
 בלילה משמשת שמיני ליום שראתה בו ראיה ראשונה: שהרי
 טהור הוא שהרי בן לערב טבלה: ולא תראה עד ט' הילכך
 משמשת שמיני שלם לילה ויום ולילה של אחריו שהוא גבה ט':
 ומשמשת

כשתראה בו ואס תראה ב' ימים אחרים כו' דברי תימה הן
 דהיאך יכולה להיות זבה ואין כל אילו הימים אלא ימי נדה:
 אכל חזק ריהטיה כתב לשוני של הרמב"ם שכתב כן ולא עיין
 דברי הרמב"ם אע"פ שכתובים הן אחר יום מ' ויום ס"מ ת"מ
 לא אחרן אלא לענין רישא דמתני' יום י"א וכו' והי' כזכר כתב
 הר"ב ברישא ולפיכך תה' שחור וכתב בכאן לא דק ולטון רש"י
 ואס תראה ליום שמיני: ספק נדה ספק שומרת יום כנגד יום
 וכן לעולם עד שפסקו כדי שיפור המפורש לה בערכין (פ"ב
 משנה ב') ועיין בפ"י הר"ב ומ"ש שם ברפ"ג: הרי אלו
 טועות ותקנתן כדמפורש בערכין (רפ"ג) רש"י:

בואו ותקנו את הפקחות: פירש הר"ב כגון הכך דמיייתי
 בברייתא מי שראתה יום אחד וכו' הלכך משמשת:
 שמיני שלם לילה ויום ולילה של אחריו שהוא גבה ט' ומשמשת
 דלילות מתוך י"ח יום וכו': לכך שמיני ולילו וכן לטון רש"י
 אבל בברייתא משמשת שמיני ולילו עמו וד לילות מתוך י"ח יום
 נמצא עכשיו דסוף דברי רש"י והר"ב מכוונים עם לטון הבירוי
 אבל ודאי דהא"כ דמותרת לשמש בליל טעיני שיון שאינו רוא'
 מצערב: הרי היא מותרת ולפיכך על כרחינו צריכין לפרש
 ליגנא דבריייתא דלילו עמו: לאו דוקא הלילה שלפניו שהוא
 ליל ח' דבר תורה כמו שנאמר ויהי ערב ויהי בקר: אלא גם
 הלילה שלאחריו הוא בכאן בכלל: ומכיון דמלתא דפשיט' דבם
 לילה שלאחריו מותרת סמכה בביריתא דליכא למטעי: אבל
 לטון הרמב"ם בפ"ז מהא"כ (הלכה י"ד) משמשת בליל שמיני
 ויום שמיני שהוא יום אחד אחר ימי נדתה ומשמשת בכל י"ח
 ד' לילות בלבד נראה מלשון שפירש ולילו עמו: לילו שלפניו
 בלבד וכן נראה מדברי המגיד סך כוונת הרמב"ם: אבל
 הסנה לפירש"י: ובכ"מ (סס) שנשאל הרי יחושע הגניד מבני
 בניו של הרמב"ם: למה לא תנה ליל ט' מהכלל והיא טהור' בו
 והשיב אלו הד' לילות זולת ליל ח' וליל ט' ג"כ: להיות המוכה
 לה כי כוונת אמרו בכל י"ח יום ד' לילות הוא חוץ מליל ח' וליל
 ט' להי' שרבינו העמיק זה המאמ' מב' דגד כלשונו ופי' בו ר'
 שחזן ג"ל ר' שלמה) כך ד לילות הוא חוץ מליל ח' וליל ט'
 וכשעסק (מאמ'רס) ז' ליקשה לפי שהיה ראוי שנאמר
 ומצאה

ומשמשת ד' לילות ממנו י"ח יום לראייה ראשונה שהראשונה
זו לא תהא זכה לעולם שאינה רואה ג' רגופים וכשהיא רואה ט'
תהא שומרת י' ותשמע בלילה ותראה ב"א ותשמור י"ב ותשמע
בלילה הרי שמים י' ותראה ב"ג ותשמור י"ד ותשמע בלילה הרי

ג' ותראה ט"ו ותשמור י"ז ותשמע
בערב הרי ד' ובי"ז תראה ותשמור
י"ח הרי כלו י"ח ולא שמעה אלא
ד' לילות לבד שמיני ולילו ותשמע
אחרון אינו כמוך י"ח ולמחר ב"ט
כשתראה תהא תחלת נדה שהרי
שלמו י"ח שניו נדה לבדה וחזרת
למנינה שאמרנו זכאי איכה טובא
שנרבות הקון לימי תשמעין וכלהו
מייקיל לה בצרייתא צמ' בסרקין :
פ"ז דם הגדה מטמאין לחין .
דכתיב (ויקרא ט"ו)
והדוה בנדפה . ומה שזכר חמנה
טמא כמותה ובשעה שזכר לה הוא:
ומטמאים יבשים דכתיב (שם) דם
יהיה זוכה בהיותו יאה . ואף ע"פ
שנתייבש : ובשר המת מטמא יבש .
דכתיב (במדבר י"ב) אן בעל אדם

אדם דומיא דעלם מה עלם יבש אף צער יבש והניע . רוק
רך שזולא ע"י נענוע . ואני שמעתי ליחה היורדת מן החוטם .
אממעינות הוצקו והיו אב הטומאה : והסרץ (דכתיב (ויקרא י"א)
הנוגע בהם במוקס כעין מותם דהיינו כשהן לחים כמו שהיו
בעת מותם) . אבל כל זמן שהשדרה קיימת והעלמות מחוברות
בשדרה הואיל ונותרו נכרת כלם הוא נחשב : והגבלה דכתיב
(שם) כי ימות כעין מיתה : והס"ז שרץ שיהא ראוי להזריע :
מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין הווב מטמא לח ולא יבש דכתי'
(שם ט"ו) ור בשרו את זכבו כעין ריר שהוא לח כמו ויורד רירו
על זקנו (שמואל א' כ"א) : והניע והרוק דכתיב (ויקרא ט"ז) וכי
ירוק ובעת שירוק לח הוא : וכמה היא שרייתן דטמא אי הדרא
כדי האי שיעורא לחין הן : בפוסקים מעט לעתן . אבל אי זריכי
טפוי מים חמים או יוסר תומן מע"ל יבשין הן : ר"א בשר המת
יבש טהור מלטמא בכזית . אבל מטמא טומאת רקב כמלוא תרוד
ואין הל' כר' יוסי : ב מטמא למפרע . כל טהרות שנמלאו בזבוי
דזבוי רה"י הוא לענין טומאה ופסיקו טמא : או עד שעת כבוד
מפני שחוקת בני ישראל צודקין מבואותיהן בשעת כבודיהן
ואם היה שם שרץ היה רואה אותו : וכן כסם שנמלא בחלוק
מטמא למפרע כל טהרות שעשה להאשה מיום כבודם : אבל אותן
של קודם כבודם לא מפני שחוקת בנות ישראל צודקות חלוקיהן
בשעת כבודיהן :

כעדשה מן השרץ אם היו שם מעות היו נמצאות מו' (ד"ה ס"מ) [ומירון] השני כתבו בפ"ג דמליעא דף כ"ו : אבל בפ"ק דכסחים דף
ז' מירנו דשרץ שהיא כעדשה אין חוקתו כל כך מתכבד כמו במעות : אן עד שעת הכבודם כתב הר"ב אבל אותן של קודם כבודם לא
מפני שחוקת בנות ישראל צודקות כו' ואין חוקתו

ומצאת משמשת בכל י"ח יום לילות . וכמו שדחקנו להוציא
ליל ח' עם היותה בכלל הי"ח יום . כך נדחק ונזיל ליל ט'
להיותו סמוך לליל ח' עכ"ל : פרק ז דם הנדה כו' מטמאין
לחין כו' מ"ש הר"ב והדוה בנדפה . מה שזכר ממנה טמא כמותה
לא כמותה תמש כמבאר בשנה

פ"ד דם הנדה ובשר המת מטמאין לחין
ומטמאין יבשין . אבל הווב והניע
והרוק והשרץ והגבלה והשבת ירע
מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין . ואם
יבולין להשרץ ולחזור לבמות שהן מטמאין
לחין ומטמאין יבשין . ובנה היא שרייתן
בפושרין בעת רעת ר' יוסי או' בשר המת
יבש ואינו יכול להשרו' ולחזור לכבו' שהיה
טהור : ב' השרץ שנמצ' בכבוי מטמא' למחר'
עד שיאמר בדיקתי את המבוי הזה ולא היה
בו שרץ או עד שעה כבודו וכן בתם שנמצ'
בחלוק מטמא' למפרע עד שיאמר בדיקתי את
החלוק הזה ס"ה) ולא די' בו כתבאו עד שע'
הכבוס ומטמא' ביוקלח בין יבש' ר'

ג"פ"ק דכלים : ומבבאין יבשים
פ"י הר"ב דכתיב דם יהיה זוכה .
בהיותה יאה ואע"פ שתייבש ואימ'
ה"מ בלא ונעשה יבש יבש מעקרן
מנין ומו' הא דתנן (כלומר והתנן)
א"ג ומו' יבש משונה כו' תוס' .
(ד"ה ומו') המפלת כמין קליפה
כמין עפר כמין שטרה כמין
יבחושים אדומים הטיל למים אש
נמוחו טמא (פ"ג משנה ב') מכלן
יהיה רבויא הוא גמ' : אבל הווב
והניע וכו' עמ"ש במשנה ג' פ"ק
דכלים : והניע פ"י הר"ב רוק רך
כו' ועיין פירש"י שכתבתי בריש
מס' ז"ב (ד"ה והכבוד) ובגמ' מיומי
ליה מו"ו דזכי ירוק וכתבו התוס'
הימה דתנן ניטו מקמירוק דעיקר
דכתיב כדדיו וי"ל דהך דאחיה מדרשא חגיגה ליה ע"כ ועוד
אני אומר דכיון דמו"ו דרשינן . הוה כאלו כתיב ניט עקם רוק
דכתיב הוה דרשא דח"ו הנכופה : וד' שרץ כתב הר"ב כל זמן
שהשדרה קיימת כו' בלא הוא נחשב . ואין תנן מטמאין לחין ואין
מטמאין יבשין . א"ר זירא ל"ק הא בכולן הא במקצת דתניא א"ר
ינחק בר ביסנא ארשב"י בהם (בשרצים כתיב . ויקרא י"א) כל
הנוגע בהם) יכול בכולן . ה"ל מהם (וכל אשר יסול עליו מהם
במותם יטמא) (שם) אי מהם יכול במקצת . ה"ל בהם . הא כיצד
כאן בלא כאן ביבש (גמ') . והקשו התוס' דמהאי בהם ומהם .
דרשינן בפ"ק דחגיגה [דף י"א] . (גמ' שהעמקתי שם בסופו)
ששיעורו כעדשה . ומירנו דהתם אכמנא הוא דשיעורין
הל"מ ע"כ . ושם בחגיגה כתבו דשמא תרתו שומעין מיניה .
ולמורי נראה תרו קראי כתיבי כל הנוגע בהם במוותם . מהם
במוקס אפר יסול מהם א' תוכו ואל הטמא בהם ע"כ . ומדברי
הרמב"ם נראה דהך דהכא אכמנא שכתב בפ"ד מה"ה (הלכה
י"ב) שקרוב בעיניו טומאה זו מדבריהם : ב' או עד שעת
כבוד . פ"י הר"ב מפני שחוקת בני ישראל צודקין מבואותיהן בשעת
כבודיהן ואין חוקתו מתכבד . וכן דתנן (בפ"ז דשקלים משנה
ב') מעות שנתמלאו בירושלים בשאר ימות השנה חולין . לפי
ששוקי ירושלים עשויים להתכבד בכל יום (כמ"ש שם הר"ב) . לא
שחוקתן מתכבדין לא בשעת כבוד רגילין לעיין ולחשש אם יש שם
מעות . א"ל כשבדקין השוקים שלא יהא שם עלם כשטורה או
מעות [ומירון] השני כתבו בפ"ג דמליעא דף כ"ו : אבל בפ"ק דכסחים דף
ז' מירנו דשרץ שהיא כעדשה אין חוקתו כל כך מתכבד כמו במעות : אן עד שעת הכבודם כתב הר"ב אבל אותן של קודם כבודם לא
מפני שחוקת בנות ישראל צודקות כו' ואין חוקתו

א"כ : כ"כ פ"י
פ"ג פ"ה משפ
מכב ומוס' הלל
במ"י יב טה"ש
מ"ה הלכה א'
נפ"י פ"ה פ"ה
ז"ה פ"ה פ"ה
ר"ה פ"ה פ"ה
ה"ה פ"ה פ"ה
ו"ה פ"ה פ"ה
ז"ה פ"ה פ"ה
ח"ה פ"ה פ"ה
ט"ה פ"ה פ"ה
י"ה פ"ה פ"ה
יא"ה פ"ה פ"ה
יב"ה פ"ה פ"ה
יג"ה פ"ה פ"ה
יד"ה פ"ה פ"ה
יז"ה פ"ה פ"ה
יח"ה פ"ה פ"ה
יט"ה פ"ה פ"ה
כ"ה פ"ה פ"ה
כ"א פ"ה פ"ה
כ"ב פ"ה פ"ה
כ"ג פ"ה פ"ה
כ"ד פ"ה פ"ה
כ"ה פ"ה פ"ה
כ"ו פ"ה פ"ה
כ"ז פ"ה פ"ה
כ"ח פ"ה פ"ה
כ"ט פ"ה פ"ה
ל"ה פ"ה פ"ה
ל"א פ"ה פ"ה
ל"ב פ"ה פ"ה
ל"ג פ"ה פ"ה
ל"ד פ"ה פ"ה
ל"ה פ"ה פ"ה
ל"ו פ"ה פ"ה
ל"ז פ"ה פ"ה
ל"ח פ"ה פ"ה
ל"ט פ"ה פ"ה
מ"ה פ"ה פ"ה
מ"א פ"ה פ"ה
מ"ב פ"ה פ"ה
מ"ג פ"ה פ"ה
מ"ד פ"ה פ"ה
מ"ה פ"ה פ"ה
מ"ו פ"ה פ"ה
מ"ז פ"ה פ"ה
מ"ח פ"ה פ"ה
מ"ט פ"ה פ"ה
נ"ה פ"ה פ"ה
נ"א פ"ה פ"ה
נ"ב פ"ה פ"ה
נ"ג פ"ה פ"ה
נ"ד פ"ה פ"ה
נ"ה פ"ה פ"ה
נ"ו פ"ה פ"ה
נ"ז פ"ה פ"ה
נ"ח פ"ה פ"ה
נ"ט פ"ה פ"ה
ס"ה פ"ה פ"ה
ס"א פ"ה פ"ה
ס"ב פ"ה פ"ה
ס"ג פ"ה פ"ה
ס"ד פ"ה פ"ה
ס"ה פ"ה פ"ה
ס"ו פ"ה פ"ה
ס"ז פ"ה פ"ה
ס"ח פ"ה פ"ה
ס"ט פ"ה פ"ה
ת"ה פ"ה פ"ה
ת"א פ"ה פ"ה
ת"ב פ"ה פ"ה
ת"ג פ"ה פ"ה
ת"ד פ"ה פ"ה
ת"ה פ"ה פ"ה
ת"ו פ"ה פ"ה
ת"ז פ"ה פ"ה
ת"ח פ"ה פ"ה
ת"ט פ"ה פ"ה
ת"י פ"ה פ"ה
ת"יא פ"ה פ"ה
ת"יב פ"ה פ"ה
ת"יג פ"ה פ"ה
ת"יד פ"ה פ"ה
ת"יז פ"ה פ"ה
ת"יח פ"ה פ"ה
ת"יט פ"ה פ"ה
ת"כ פ"ה פ"ה
ת"כ"א פ"ה פ"ה
ת"כ"ב פ"ה פ"ה
ת"כ"ג פ"ה פ"ה
ת"כ"ד פ"ה פ"ה
ת"כ"ה פ"ה פ"ה
ת"כ"ו פ"ה פ"ה
ת"כ"ז פ"ה פ"ה
ת"כ"ח פ"ה פ"ה
ת"כ"ט פ"ה פ"ה
ת"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ל"א פ"ה פ"ה
ת"ל"ב פ"ה פ"ה
ת"ל"ג פ"ה פ"ה
ת"ל"ד פ"ה פ"ה
ת"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ל"ו פ"ה פ"ה
ת"ל"ז פ"ה פ"ה
ת"ל"ח פ"ה פ"ה
ת"ל"ט פ"ה פ"ה
ת"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"מ"א פ"ה פ"ה
ת"מ"ב פ"ה פ"ה
ת"מ"ג פ"ה פ"ה
ת"מ"ד פ"ה פ"ה
ת"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"מ"ו פ"ה פ"ה
ת"מ"ז פ"ה פ"ה
ת"מ"ח פ"ה פ"ה
ת"מ"ט פ"ה פ"ה
ת"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"נ"א פ"ה פ"ה
ת"נ"ב פ"ה פ"ה
ת"נ"ג פ"ה פ"ה
ת"נ"ד פ"ה פ"ה
ת"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"נ"ו פ"ה פ"ה
ת"נ"ז פ"ה פ"ה
ת"נ"ח פ"ה פ"ה
ת"נ"ט פ"ה פ"ה
ת"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ס"א פ"ה פ"ה
ת"ס"ב פ"ה פ"ה
ת"ס"ג פ"ה פ"ה
ת"ס"ד פ"ה פ"ה
ת"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ס"ו פ"ה פ"ה
ת"ס"ז פ"ה פ"ה
ת"ס"ח פ"ה פ"ה
ת"ס"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"י פ"ה פ"ה
ת"ק"יא פ"ה פ"ה
ת"ק"יב פ"ה פ"ה
ת"ק"יג פ"ה פ"ה
ת"ק"יד פ"ה פ"ה
ת"ק"יז פ"ה פ"ה
ת"ק"יח פ"ה פ"ה
ת"ק"יט פ"ה פ"ה
ת"ק"כ פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"כ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ל"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"מ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"נ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ס"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"י פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"יא פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"יב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"יג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"יד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"יז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"יח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"יט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"כ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ל"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"מ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"נ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ס"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"י פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"יא פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"יב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"יג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"יד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"יז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"יח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"יט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"כ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ל"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"מ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"נ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ס"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"י פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"יא פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"יב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"יג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"יד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"יז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"יח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"יט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"כ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ל"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"מ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"נ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ס"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"י פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"יא פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"יב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"יג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"יד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"יז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"יח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"יט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ס"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"י פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"יא פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"יב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"יג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"יד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"יז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"יח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"יט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"כ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"ל"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ב פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ג פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ד פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ו פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ז פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ח פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"מ"ט פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"ה פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק"ק"נ"א פ"ה פ"ה
ת"ק"ק"ק"ק"ק

מתכנסם ולאחר הכבוד בודקות ויחינו כשהתנסו נסיטרא או
 פוים דהא חוין דע"י כבוד טוב הולך הכנס כלל סממנים והא
 לתנן בס"ט משנה ומעבירין עליו ו' סממנים ה"ה דאזיל ליה על
 י"ד כבוד פוב א"כ ע"י כבוד סתם לא אזיל ובודקות חלוקיקין.

היבש מטמא למטרע עד שעת כבוד דאיכא למימר לא זר כבוד
 מיד נפל: אבל הלך אינו מטמא למטרע אלא עד שעה שגבול לומ'
 אם נפל באותו יום עדין יכול להיות עכשיו לא אבל עד שעת
 הכבוד לזמן מרובה לא: דהא לא הוא ואי מהיה שעתא נפל:

א ויבית סו'
 פ"ו ל"ט: טו'
 כ"ג ח"י: ע"ד
 ע"ה הלכ' ע"ה

רש"א היבש מטמא למפרע והלח אינו
 מטמא אלא עד שעה שהיא (ג"כ טיהא) יכול
 לחזור ולהיות לח: ג' כל הבתמין הבאים
 מרקס טהורין ר' יהוד' מטמא מפני שהם
 גרים וטועין: חבאין מבין הנכרים טהורין
 מבין ישראל ומבין הכותים ר"מ מטמא
 וחכמים מטהרי: מפני שלא נחשדו על
 כתמיהן: ד' כל הבתמנים הנמצאים בכ"מ
 טהורין ותיין מן הנמצאים בחדרי ובסביבות
 בית הטימאות (ס' א"ג גמ' בית הטומאות)
 של כותים מטמאין באהל מפני שהם
 קוברין שם את הנפלים ר' יהודה אומר לא
 היו קוברין אלא משליכין ויהי גוררתן:
 ה' נאמנים לומר קברנו שם את הנפלים

הוא מתעבד יבש ודוקא בשרץ
 הוא דסליג ר"ש בין לח ליבש אבל
 בכנס אצ"י לח מטמא למטרע עד
 שעת כיבוד דאימור יבש היה ומיא
 הוא דנפול עליה אבל בשרץ ליכא
 למימר הכי דאי איתא דמיוס נפול
 עליה אמרטוטי אמרטוטי ואין הל'
 כר"ש: ג' הבאים מרקס: שהן
 נכרים ודמן טהור ואע"ג דרבנן
 גזרו על הנכרים שיהיו נזבים לכל
 דבריהם על כתמיהם לא גזרו:
 מרקס בין קדש ובין שור מתרגמי'
 בין רקס ובין חגרא: שהן גרים
 ודמן טמא: וטועים כלומר לא
 נניעו כולי האי ואין מנניעים את
 כתמיה: הילכך חיישינן שמה
 כתמיה של אשה נדה הן: הבאי' מצין
 הנכרים טהורי' דלא גזרו רבנן על
 כתמיהן כיון דדמן ודאי טהור מן

חורה שהרי לא נקייבש דאי' נתייבש או נפל מיא עליה וחזר לכמו'
 שהיה הוא מתמרט לחוד ול' הר' ב' עדין הוא יכול להיות עכשיו
 לח ובן ב' הרמב"ם בספ' חמה"ה (הל' ד') בדפוס ישן ויהיה
 שמה לח כעת שנמלא: ג' הבאים מרקס פי' הר"ב שהן נכרים
 ר"ח גרים (רקת) דאלו ברקס היו ישראל כדתנן בריש מס' גיטין
 אף המביא מן הרקס ומן החגר: ולא קשה מידי דטובא רקס הוא
 בדטרישית שם ועוד אע"ג דברקס ישראל הו' קאמר הכא דכתתן
 פהורים דישראל מנניעי כתמיהם אלא של נכרים הן וטהורי' ור'
 יהודה מטמא משום שיש שם גרים א"כ הכא אי רי' בידוע שהנפל
 נכרים הדריש שם תו': מבין ישראל עיין במשנה דלקמן: שרא
 נחשדו על כתמיהן ואע"ג דכתמיה דרבנן קך טומאה אית להו
 דסברו דמגופה אתא תוס' ומכיון דכתמיה מדבריהם לסיכך
 ו' הר"ב שעשאוהו כנכרים כו' וכתמיהן טהורים אע"ג דלעיל
 פי' דגירי אמת הן ולא שבנו ישראלים דאע"ג דהטא ישראל הוא
 אבל הם אמרו דכנס לטמו והם אמרו דככותים של עכשיו לא
 מטמו ועיין לקמן: ד' חוין מן הנמצאים בחדרים וכן העסיק

התורה: מצין ישראל ומבין הכותים ר"מ מטמא מתניתין חסורי
 מחסרא והכי קתני מבין ישראל ומבין הכותים טמאים דכותים
 גרי אמת הן ודמן טמא כתמיהם הנמצאים בערי ישראל דהיינו
 במקום גלוי טהורים דלא נחשדו על כתמיהן ואנניעי מנניעי
 להו: הנמצאין בערי כותים ר"א מטמא דכותי נחשדו על כתמיהן
 וחכמים מטהרים שלא נחשדו על כתמיהן ומנניעי להו ומלי' להאי
 כנס בדס חיה או בהמה דאלו דס אשה נדה לא היה נמצא במקום
 גלוי דאכהו נמי מנניעי להו כישראל וכבר נפסקה ההלכה: דבזמן
 הזה גזרו על כותים להיות כנכרי לכל דבריהם וכתמיהן טהורי'
 ככתמי הנכרים: ד' בכ"מ במקום ישראל טהורים שחוקקו אינן
 מדם נדה דאנניעי מנניעי להו: בית הטומאות חדר שניסים
 משתמשים בו בימי נדות: קוברים שם לפי שעה כדי שיסלקו
 אותם לאחר זמן ולפי שאין אנו יודעין אם הסירו אותן אם לאו
 מטמאים באהל: ה' נאמנים לומר קברנו דטומאת מת מידי
 דאורייתא היא: וכגון שכהן כותי' עומד שם

הר"ב גם הרמב"ם בפירושו אבל בחבורו ס"ד חק' משכב (הלכה י') העתיק בחורים: מפני שהם קוברים שם את הנפלים. פירוש
 הר"ב לפי שעה כדי שיסלקו אותן לאחר זמן כו' כ"כ התו' משום דאל"ה הואך משתמשים שם בימי טומאתן והלא נזהרים הם
 מטומאת מת ונפלים דתניא לקמן נאמנים לומר לא קברנו שם הנפלים וכו' בכות כותים (דף ל"ג) אמרי' דכשו מטמא משום נפול
 נדה אבל פנוי לא כמ"ש שם וכתב הרמב"ם דהאי דנא הגה הכותי עצמו אם מת לא יטמא באהל לפי שהם נכרים שאין מטמאין באהל
 ועמ"ש במשנה ז' פ' בתרא דאהלות (ד"ה מדורות) וקשיא לי למה לא יטמא באהל דהאזיל וגרי אמת הן כדלעיל ישראל גמור הוא
 אלא שחטא וכו' דאין ס"ל דגירי אריות הן רבי יהודה אומר לא היו קוברין אלא משליכין וחסיה גוררתן גמ' מאי דריש לא תשוב
 גבול רעד אשר גבלו ראשונים בנחלתך (ומוקמינן לה בספרי במוכר קב"י אבותיו) כל שיש לו נחלה יש לו גבול כל שאין לו נחלה
 אין לו גבול: ה' נאמנים לומר כו' או לא קברנו. כתב הר"ב וכגון שכהן כותי עומד שם ותרומה בידו ואוכלה (דקששא ודאי
 דלאו

עם ותחמה בידו ואוכלה • דליכא למיחש שמה תרומה טמאה
היא • ובלאו הכי אין נאמנין דליה לכו לפני עור לא תתן
מכשול ולא תכפת לכה אם אינו מוטאין על פיהם • אם בכרה •
והוא שראוי וכו' עובד וגוון בה דאי לא דידע דלאו בכור הוה

הא עבר הדאורי' דכתיב (דברים
ט"ו) לא תעבוד בכור שורך ולא
תגוון בכור זאנך • נאמני' על ציון
קברות לציון מקום הקבר • וסומכין
עליה • ואע"ג דמדדבנן הוא כיון
דכתיב וזירין דכתי' (יחזקאל לט)
וראה עמם אדם ובנה אללו ציון •
לא על הסככות • אילן המיסק על
הארץ ועספו מובדלי' וידוע ודאי
שיש קבר תחת אחת האהלות •
ואין ידוע איזה הוא • ובה כותי
והעיד על אחד שזה טבור • אינו
נאמן לפי שאינו חש על הספק •
ולא על הפרעות • אכנים גדולות
כולמות מהגדר וקבר תחת אחת
מהן • ואין אנו יודעים קמת אינו
מהן ובה כותי והעיד על מקמתן
שהן טבורות • אינו נאמן

משום דלמסיקא לא חייש • בית הפרס • שדה שנחרש בה
קבר • וכל מאה אמה של סביבות הקבר אוקיננה רבנן
בזוקת עומאה שמה בגבלה המחרשה והולוכה עצם כשעורה
מן המת • ופרס' לדבר פרוס ושבור • שעצמות של מת נפרסו
שם ומפי אחרים שמעתי על שם שפרסות בני אדם נמנעים
ללכת שם ומפי הטומאה • זה הכלל לאתויי תחומים ויין נסך'
שאין כותי נאמן לומר עד כאן תחום שבת דהחומין דרבנן •
ובתים לא סבירא ליה וכן אין נאמנים על יין נסך • לפי שאין
גזירים מנגע נכרים • וכל הדברים הללו לא נאמרו אלא
בדורות הראשונים • אבל בזמן הזה הן נכרים לכל דבריהם •
פרק ז' הרוואה כחם • כנגד בית התורפה • בית
הערוב • טמאה • דאיכא לומר דם
מאותו מקום נפל • על עקבה • ומנין דמתרמי ונגע באותו
מקום • ועל ראש גודלה דבהדי דטמאה מתרמי גודל שברגלה
להיות תחת אותה מקום ודם נוטף עליו • על שוקה ועל
פ' סותיה מצפני טמאה • כשאלם עומד ומחבר רגליו ושוקיו
וזו כל מה שמחבר מהם זו עם זו קרוי לשנים • מבחון •
מלאן ומלאן ועל הצדדין אחריו השוק כל גובהן כנגד העקב •
ולפניו כל גובהן כנגד הרגל קרויים לדדים • מן החבור ולמטה •
כנגד בית התורפה הוא • אם

או לא קברנו נאמנים לומר על הבהמה •
אם בכרה אם לא בכרה • נאמנים על ציון
קברות ואין נאמנין לא על הסככות • ולא
על הפרעות ולא על הכית הפרס • זה
הכלל רבר שחשודים בו אין נאמני' עריו •
פרק ח' הרוואה כחם על בשרו • כנגד
בית התורפה טמאה •
ושלא כנגד בית התורפה טהורה • על
עקבה ועל ראש גודלה טמאה • על שוקה
ועל פרסותיה מבפנים טמאה • מבחוץ
טהור • ועל הצדדין מכאן ומכאן (ט"ה) טהור •
ראתה על חלוקה מן החבור ולמטה טמאה •
מן החבור ולמעלה טהורה • ראתה על
בית יד של חלוק • אם

דלאו תרומה טמאה היא דהיא באוהרה לטבור • וכ"ש לעמא
א"ה מאי למימרא • מהו דתימא לא בקיאי ביצירה וכי קברי
נפל לא ידעי דהוא בן מ' יום • וסברי מיא בעלמא הוא ואינו
טמאה קמ"ל • גמ' וכהן כותי היינו מבניו של הכהן אשר שלח

מלך אשור להורות משפט אלקי
הארץ כמ"ש בסוף מלכים • וידעו
חכמינו ז"ל שבו לדת אחת הני
כהני עם הכותיים כך כ"ל
נאמנים לומר על הכמה • אם
בכרה כו' כתב הר"ב והוא
שראינו עובד וגוון זו וכו' א"פ
מאי למימרא • מ"ד לא בקיאי
בטינוף (בכמה דקה ופטר את
הכמה מן הבכורה • ובכורות
מסרס (הר"ב ברס"ג) מאי טינוף
והני כותיים לא בקיאי בטינוף
וזמנין דלא טניף • ואמרי טינוף
הוא ופוטרין את הבא אחריו •
קמ"ל גמרא • נאמנים על ציון
קברות • כתב הר"ב ציון דכתיב
זירין • דכתיב וראה עמם אדם
ובנה אללו ציון במועד קטן (דף

ה') מסיק מהכא ציון של בית הקברות וא"ת לר"ש (שכתבתי
במשנה ז' פ' בתרא דאהלות) דאמר אין קברי נכרים מטמאי'
באוהל היכי מסיק מהכא • הא דאמר במ"ק דאין מציינין אלא
על טומאת אהל (וכ"כ הר"ב בר"ב בר"ב בר"ב בר"ב בר"ב בר"ב
לפי שעה (כלומר במלחמות גוג) ציון משום טומאת מגע ומשא
א"כ לכל הפחות יש לציון בטומאת אהל תוס' • ומ"ש הר"ב
וסומכים עליהם • מסיים רש"י ועבדין טהור' היכי דלא ציינו •
הבכורות פ"ה ר"ב אילן המיסק בו' וידוע ודאי שיש קבר
תחת אחת מהן כו' הארכתי בזה בס"ד במשנה ב'
פ"ה דאהלות וכן בס' עות עיין שם • ו"ה שר"ב גבי סכנו' והעיד
על אחד כו' ובפרעות כתב והעיד על מקמתן כו' הוא לשון רש"י
ואין לדקדק למה שינה הלשון • בית הכרם • פ"ה ר"ב לשון
דבר הפרס כו' ומפי אחרים שמעתי כו' ואני ראינו בסוס'
(דסוף פרקין ד"ה בית הפרס) • ועוד להר"ב פ' שלישי בריש
פ"ה דאהלות • ומה שכתב הר"ב וכל מאה אמה של סביבו הקשר
עיין גם זה שם • זה הכלל • כתב הר"ב לאתויי תחומי' כו'
(פירש הר"ב) דתחומין דרבנן • ועיין מה שכתבתי בזה במשנה
א' פרק ד' דערובין (ד"ה עגולות) •

פרק ח' כנגד בית התורפה • פ"ה ר"ב בית הערוה
ולכלן במשנה ס' פ"ה דתרומות חטן אם
היכה מוגעת במקום התורפה • פ"ה מקום מצוה באי
מוצטע ולשון יוויי ובלעז נמי לדבר שאינו הגון קרוין תורפי ומרגום לעג וקלם (הלוי' מ"ד) ממקנתא ומרסותא • ערוך •
שרא' כנגד בית התורפה טהורה • פ"ה דכיון שא"א שנטף שם מן התורפה לשמא הניאיתו שם בידיה לא חיישין • וכלאמרין
בגמרא (דף ק"ח) דאין תחומין עומאה במקום למקום כ"י פ"ה ק"ץ בשם רבס"א • על עקבה כו' פירושא דרישא •
ולשון הרמב"ם • ע"פ מש"כ (ב"ב פ"ה) • ושיי' לשון רש"י שהעסקתי בה' נמצא על עקבה וכו' ומ"ש הר"ב ומנין דמתרמי ונגע באותו מקום לשון הרמב"ם
בעתי' י"ח • ועיין לשון רש"י שהעסקתי בה' נמצא על עקבה וכו' ומ"ש הר"ב ומנין דמתרמי ונגע באותו מקום לשון הרמב"ם
ראש גודלה וכ"ש • האר' רגל כן דקדק הכי מדברי ה"ה דשם (ד"ה מטלטלי') • ועל ראש גודלה • לרבותא נקם על
ראש גודלה וכ"ש • ראתה על חלוקה מן החבור ולמטה טמאה • פ"ה ח"ה כ"ה

א"ה : פ"ה ק"ץ
מה' א"ה : פ"ה ק"ץ
ט"ה : פ"ה ק"ץ
ק"ה : פ"ה ק"ץ
כ"ה : פ"ה ק"ץ
ד"ה : פ"ה ק"ץ

אם טעם יד
בפס ס' י"ח
ג טעם י"ח
ד טעם י"ח
ה טעם י"ח
ו טעם י"ח
ז טעם י"ח
ח טעם י"ח
ט טעם י"ח
י טעם י"ח

שחורות-בו הנשים לזניעות. ועל חלוקה כל שהיא למטה מן החגור ל"ש כנגד בית התורה ל"ש מן הדדי. לפי שחלוק עשו להתקדש ומה שלאחריו חזר לפניה וכל שהיא למטה מן החגור פעמים שהוא מכוון כנגד בית התורה ב"י בשם הרשב"א.

אם מגיע כנגד בית התורה * כגון שנמצא בראש בית ידה סמוך ליד שפתו ששטתן מזרוע ונופל כנגד מטה ואם לאו שלא כנגד בית התורה כגון שנמצא סמוך לכתפו שהוא חזר * פעמים שראש החלוק נהפך כנגד מטה של מטה : וכן צפוליו * מטפחת שהיא מתכסה

אם מגיע כנגד בית התורה טמאה. ואם לאו טהורה. היתה פושטתו ומתכסה בו בליה כל מקום שנמצא בו כתם טמאה. מפני שהוא חזר וכן בפלוים : ב ותולה בכל דבר שהיא יכולה לתלות. שחטה בהמה חיה ועוף נתעסק בכתמים. או שישב בצד העמוקים בהן הרגה מאטר. ה"ז תולה בהיעד כמה היא תולה ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר עד כגרים של פול ואף ע"פ שלא הרגה ותולה בבנה או בבעלה. אם ישבה מיכה. והיא יכולה להגדיל ולהוציא דם ה"ז תולה בה. ג מעשה באשה אחת (ס"ה) שבאת לפני ר' ע אמר לו ראיתי כתם אמר לה שמא מכה הית' בך אמר לו הן וחיותה. אמר לה שמא יכולה לגלע ולהוציא דם אמרה לו הן וטהר ר' ע ראה תלמידיו מסתכלין זה בזה אמר להם מה דבר קשה בעיניכם שלא אמרו חכמי הדבר להחמיר אלא להקל. שנא' ואשה כי תהיה ובהרם יהיה זכה בבשרה. דם ולא בתם : ד' עד שהיא נתון תחת הכרונג מצ' עליו דם. עגול טהור משוך טמא. דברי ר"א ב"ר צדוק : פרק ט

בו : ב ותולה הכתם שמלחה : בכל דבר שהיא יכולה לתלו' לומר : שלא ממנה היה : מאכולת פנה : עד כמה הוא תולה. דם מאכולת : עד כגרים. אכל טפי מהכי אין דם מאכולת כ' גדול ובהכי מיהא תליא ואע"פ שלא ידעה שהרגה. ור' חנינא פליג אהנה קמא דאמר הרבה אין. לא הרגה לא. ואין הלכה כר' חנינא בן אנטיגנוס : ותולה בבנה ובבעלה. השוכנים אכל' אם יש בן מכה לומר שכתם זה מהן היה : ואם יש בה מכה. שהעלתה קרום : והיא יכולה להחנלע להגדיל ולסני התגלע הריב (משלי י"ז) כלומר שסיר הקרום ויקלף ותתגלה המכה וי' ממנה דם תולה בה : ג דם ולא כתם ומכמים הוא גדור על הכתמים לפיכך הולכים בהם להקל : ד עד שהוא נתון תחת הכרונג כנגד שמקמת בו את עצמה בשע' שמיש קרוי עד : דם עגול טהור דם מאכולת הוא : משוך טמא ואם טפה משוכה היא טמא שחוקקה

פוליון של ראש המטפחת אשר ישומו הנשי' על ראשן ע"כ. אבל ככאן העתיק הרמב"ם פוליון כגירסת הספר ומפרש שהוא האזור אשר חגרו בו ואף רש"י העתיק פוליון. אבל מפ' שהוא מעופרת שמתכסה בו והמגיד פ"ט מהא"ב כתב י"א מעופרת שהוא מכסה בו ראשו ע"כ. וכ"כ הטור סי' ק"ן וכ"כ ב"י בשם הרשב"א וכתב ב"י דדוקא בכסוי בעלמא ואינו מקושר יפה אבל אם קשרה בו ראשה וכשעור' מלחאת ג"כ קשר יפה פשיטא שאינה חוששת לו דהא חזקן שלא נהפך ולא חזר אילך ואילך : ב עד כגרים של פול ושיעורו תשורש כרס' ונגעים : ואע"פ שלא הרגה. כתב הר"ב ור"מ פליג אה"ק דאמר הרגה אין לא הרגה לא. ואיכה למידק אדבריו ת"ק דא"כ אין לך אשה שהיה לבעלה שאין לך כל משה ומטה שאין בה כמה טיפי דם מאכולת ובגמ' הרגה אין לא הרגה לא מתני' רש"ב ג' היא דתני הרגה תולה לא הרגה אינה תולה דברי רשב"ג וכו' ארשב"ג לדברי אין קן שאין לך אשה טהורה לבעלה כו' אבל נראה דברי ר"ח בן אנטיגנוס מדברי ר' ח' בן אנטיגנוס פסקו דהלכה כר"ח בן אנטיגנוס שהרי פ"ק הודק לו ואף הרמב"ם במזורו רש"ט מהא"ב פסק כמותו והר"ב שכתב שאין הלכה כר"ח בן אנטיגנוס מפני של הרמב"ם כתב כן : ג דם ולא כתם וקלת קשה לו דאכתי להוי ספק דאורייתא ולחומר. ואפשר לי לתרץ מהא דאמר שמואל בגמ' ריש פרקין צדקה קרקע עולם וישבה עליה ומל' דם עליה טהורה ש"א' בבשרה עד שהרגיש בבשרה. ואכתי מבעי ליה בבשרה ולא צפספיר ולא בתיב' (כי הא דרפ"ג) א"כ לימא קרא בבשר מאי בבשרה ש"מ עד שהרגיש בבשרה. ואכתי מבעי ליה בבשרה ולא צפספיר ולא בתיב' (כי הא דרפ"ג) תרתי ש"מ ומדלג' ארבע' אע"פ דאפשר לאו אדעתא הלכך לא הוי כשאר ספק דמדאורייתא דלחומר : ד עד כתב הר"ב הכנגד שמקמת כו' קרוי עד כלומר שהוא מעיד אם היא נדה או לא. וכן מסיים הערוך ואם היתה נדה בשעת שמיש נראה בה דם. ומסיים עוד ואע"פ שאין ראיה לדבר וזכר לדבר וכנגד עדים כל דקויתו ע"כ. והוא פסוק ביטעיה פי ס"ד ופירשו רש"י ורד"ק לשון הסרה וריחוק והרד"ק הביא לראיה משנה ומשמשת בעדים דבפ' קמא. ולפ"ז אינו מלשון עדות : עגור טהור. עד שיהא בו כגרים ועוד הרא"ש : משוך טמא. אפי' כל דהוא ובכתם

וצריך לכסכם לשפסף ג"פ לכל סס וסס כדרך כיבוס בגדים
שכופל נד (עס נד) ומשפסף : כסדרן כדרך ששנויים כאן : לא
עשה ולא כלום לא לבדוק ולא לבטל : כל אשה שיש לה וסת דיה
שעתה לעיל בפ"ק תנינא לה והתם מייירי בוסתוס דיומי כגון

מט"ו יום ולט"ו יום או מחדש לחדש
והכא מייירי בוסת דבגוסה : שכל
זמן שיראו נה סימנים הללו
רבילה לראות בהן אבל אין לה זמן
קבוע לראות : מפקקת י"מ פוקחת
פיה בכל כחה אלצרי בלע"ז | וי"מ
פושטות ורוטותיה וגוסה אשטרנ"י
קלא"ר בלע"ז : ציה כרסה נגד
טבורה : שפולו מעיה בסי הרחם
ושוס' מפרש בגמי ששופעת דס
טמא מתוך דס טהור : כגון שהיא
רבילה לראות דס טהור תהלה
דהיינו דס שאינו מה' דמים
טמאין ואח' כדס טמא' והאי נמי
היווסת וכל עשה שפאה דס
טמא אחר דס טהור דיה שעתה :
צמרמורת ל' סזר מפחדך בשרי :
(תלים קי"ט) אריצמינ ט בלע"ז :
אוחזין אותה כך למודה להיות ככל
עת שהיא רואה : וכן כיוצא בהן
מאחר סימנים שהכסים הרואות
דס למודות להיות כדך כגון שראש'
כדז עליה או אוחזתה ורעד
או כאב לב וכיוצא בזה אם קבעה
לה ג"פ הריזה וסת : ט למודה

להיות רואה בתחלת הוסתוס שבגוסה כגון בתחלת בעטושים
והפיוקין וכיוצא בהן : אף ימים ושעות וסתוס . שעות נמי
וסתוס נכה . ובתר דדכו אזלינן . שאם היתה רבילה לראות
מכ' יוס לכ' יוס . ומשש שעות לשש שעות . מותרות לשמש
ביום עשרים עד שש שעות . וחוססת בשעה ששית לבד
עברה שעה ששית ולא ראשה . מותרת לשמש כל היום כלו :
היתה למודה להיות רואה עם הנך החמה . סיומא דמלתא
דריבי יוסי היה : אינה אסורה אלא עם הנך החמה . וכל
הלילה משמשת . ואם עבר הנך החמה ולא ראשה . משמשת
כל היום דדוקא שעת הוסתוס חוסשת וסו לא : רבי יהודה
אומר כל היום שלה . כלומר מותרת לשמש כל היום משעבר
הנך החמה ולא ראשה . אבל כל הלילה שלפני הנך החמה של
וסתה אסורה לשמש . ועם הנך החמה דקתני . היינו דרביה
למחזיא בסוף ליליא . מקמי דלמטי תחלת יממא . ואנן אסרינן
לה כל עונות וסתה . כמאנת אסורה כל הלילה שהיא עונת וסתה
והלכה כרבי יהודה :

וצריך לכסכם . מי' הר"צ לשפסף כו' שכופל נד עס נדו
ומשפסף כו' רש"י ומסיים למנומולך ומציא אכל
לא מלא : לבי להגיה זה משוס דבגמ' (ד' ס"ג) צעי ר' ירמיה
או הולכה והוצאה לחשיבה כא' . אי כתרתי ועלה בתיקו ואפשר

וצריך לכסכם ג"פ לכל א' וא' . העבירן
שלא בסדרין או שהעביר ז' סמנין כאחת .
לא עשה ולא כלום : ח' כל אשה שיש לה
וסת דיה שעתה ז' וא' וזן הוסתות מפרקת
ומעטשת וחי ששת בפיי כריסה ובשפורי
מעיה ושופעת וכמין צמרמורת אוחזין אות'
וכן כיוצא בהן וכל שקבעה לה ג"פ הרי זה
וסת : ט' היתה למודה להיות רואה
בתחלת הוסתו' כל הטהרו' שעשתה בתו'
הוסתות טמאו' בסוף הוסתות כל הטהרו'
שעשתה בתוך הוסתות טהורות . ר' יוסי
או' אף ימים ושעות וסתות היתה למודה
להיות רואה עם הנך החמה אינה אסורה
לא עם הנך החמה ר' יהוד' או' כל היו' שלה :
י' היתה למודה להיות רואה יום ט"ו .
ושינתה להיות רואה ליום כ' זה וזה אסורין
שינתה פעמים ליום כ' זה וזה אסורין שינת'
ג"פ ליום כ' הותר ט"ו וקבעה ליום כ' .
שאין אשה קובעת לה וסת עד שתקבענ'
ג"פ ואינה

דהחיל וכתמים דרבנן לקולא .
וא"צ להוליך ולהביא ג"ס . ומ"מ
הרמב"ם בפ"ט מהא"ב (הלכ' ל"ו)
כתבג"כ ומוליך ומציא בכל
כסכוס : לא עשה ולא כלום . ל'
הר"צ לא לבדוק ולא לבטל . וכן
ל' רש"י . וכלומר שאם יודע ודאי
שהוא דסורוזה לבטלו כדי שתהלה
לה הטבילה דהא הנין במשנה צ'
ס"ג דאכלו' שכל הכלוע שאינו יכול
לצאת טהור הא יכול לצאת טמא .
ואע"ג דלא נפיק : ח' ואלו הן
הוסתוס מפקקת כו' וכולהו הני
וסתוס איירי שמפקקת . או
מעטשת שעה או שתיים בעת
שרבילה לראות אבל משוס פיהוק
או משוס טעוס חדא זימנא לא
קבעה מדמפליג (במתני' דלקמן)
בין תחלת וסת לסוף וסת ונחד
פיהוק וחד עיטוש לא שייך תחלה
וסוף חוס' . ואיכא למידק דאי
משוס הא דלקמן אמאי מצריכין וכל
כך שיהא שעה או שתיים . וגם
קשה ז"ש כלל או שתיים . ולשון
הרא"ש כמה פעמים זה אחר זה

וגם לא חלי טעמא בדלקמן . אלא משוס דחדא זימנא זה דרך
כל האדם : ובמעטשת דרך מטה טור סי' קפ"ט :
צמרמורת כתב הר"ב ל' סזר מפחדך בשרי . וצמרמורת
כפול הרמב"ם . והסמ"ך והגד"י מתחלפים .
ששנייה ממוצא השיגים ובחבורו רס"ח מהא"ב כתב ויסתמר
שערס בשרה ומיישב כהני מאי דהדר כתב הר"ב לק' או אוחז
רתת ורעד אע"ג דאין כאן דעת הרמב"ם בך דלקמן שהו' כס'
(רס"ח מהא"ב) או ייחס בשרה , אבל נראה צעירי שחלוק ברסאין
הן בגמ' (ד' ס"ג) דהר"ב גורם ורותתת והרמב"ם גורם ורוסתת
בחי' : ט' שבסוף הוסתוס ולא כמשך אחר הוסתוס כך מסיק
הסור סי' קפ"ט בשם הרשב"א : רבי יוסי אומ' אף ימים ושעות
וסתוס כתב הר"ב שעות נמו וסתוס כו' מותרת לשמש וחוסשת
בשעה ששית לבד דתניא והורתספת בני ישראל מטומאתס (ויקד'
ט"ו) מכאן א"ר ירמיה (ובס"ב) דשבוש דף י"ח גרסינן א"ר
יאשיה וכן נראה) אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך
לוסתן . וכמה אמר רבה עונה ולמאי דכתבתי במשנה ד' ס"ב
דקי"ל וסתוס דרבנן קרא אפיצכסא בעלמא וכנתב התני' בס"ד
דרישא וכך כתבו כל הפוסקים . ומ"ש הר"ב דהלכה כר"י הכי אמר רבא בגמ' :
ז' שאין אשה קובעת לה וסת עד שתקבענו ג"ס .
שפיה

א. ס. ד. ד. ד. ד. ד.
זכרים נס : סס
שנים
בגמ' מיי' סה"ל
ד ופל מ' סה"ל
ומתנ הלכה ו
נדחוי' סס ס"ס
עו"ע סי' קפט
סני' י"ט סג
הפ' פג סה"ל
ומתנ הל' ז' טור
פג סה"ל סג
וכנ' מיי' סס סס
א"כ ס"ב טוס"ע
סס סע"י ז'
יבמות סה"ל
סס סע"י ז'

א. ס. ד. ד. ד. ד.
זכרים נס : סס
שנים
בגמ' מיי' סה"ל
ד ופל מ' סה"ל
ומתנ הלכה ו
נדחוי' סס ס"ס
עו"ע סי' קפט
סני' י"ט סג
הפ' פג סה"ל
ומתנ הל' ז' טור
פג סה"ל סג
וכנ' מיי' סס סס
א"כ ס"ב טוס"ע
סס סע"י ז'
יבמות סה"ל
סס סע"י ז'

בלא הפרישה. לא בדקה ענמה להפריש בטהרה: ולאחר ימים. לאחר שטבלה בליל שמיני: הרי זו בחוקק טהורה בימי שנין טבילתה למציאת' טעם. וטהרותיה שנגעו בהן טהורות דלימו' השם הוא דחולת: ומטמאה מעט לעת. ארישא קאי דקתני ולאחר ימי' בדקה ומצא' טמאה הרי היא בחוקק טהרה. אבל מטמאה מעט לעת של ראי' זו או מסקידה לפקודה: אשילו בשני' דס'. בדק' שחרי' ומלאה טהורה ובין השישות לא הפריש' ולסוף שבע טבל' יאה' ימי' בדק' ומלא' עמ'א'. הרי זו עד עכשוו בחוקק טהר' ושלש מחלוקת בדכ'. לת"ק בדיקת שחרי' דשביעי הוא דמטהרתה אבל שני לנדת' לא. ולר"י אפי' בדק' שחרי' דשביעי לא מטהרת'. עד שחטרו' בין השמשות' ולרבנן אפי' בשני דכיון דספי' ססק'. ודוק' בשני הוא דמטהרי רבנן: אבל בראשון מצא' טהר'. ושיב לא בדקה וטבל' בליל שמיני ועשת' עירוי' ואח"כ מצא' פ"א לא מטהרי רבנן. לפי שביי ראשון החוקק מעין מסו' ומסו' הכי קתני ואפי' בשני' לנדת' דוק'. אבל ראשון לא יוכל' ככמי': ג' סוד והוב' שצריכין לסמו' שבעה נקיי'. ומסקו מראיתן והתחילו לסמו'. ובדקו ויס ראשון ושביעי כו': אולי' לא יוס ראשון ושביעי בלבד'. וצריכין לסמו' עוד חמשה ימי' נקיי' כדי להשלי' לשבע': רפ"א אין להם לא שביעי' שמא ראו בינת' ומסרו ספירתן כראשון: וכל' כר"א ד' מטמאין במש"בגמ' פרי' אסו כל מת מי לא

מטמא ביהשא' אלא מתי במש"ב באבן מיסמא: כלומר אבן גדול' וכדה שאינה מתעללת. ואם היה מונחם ע"ג כלי' ומת נתון עליה אין זה משא'. הואיל ואינה ראויה להטלטל עמו. ושאר מתי' לא מטמו' והכי מטמו' שדרבנן. הואיל ומחיים מטמו' באבן מיסמא מדאורייתא'. שהרי מטמאים מושב כל שחמסין בזור (בהו רבנן לאחי' מיתה) שמא יקטל' דומ' לתת ואי אמר' זב מת אינו מטמא. בזב חי שנתעלף. אחי' לטהורי: עד שימוק הבשר דמשהתא הוי מס ודאי: נכרי' שמת' אע"ג דמחי' הרי הוא כולל דכרי'. ומטמא באבן מיסמא כו' איהו אלא מדברי' סופרי: גל' כגשי'. מחוקקין להו כנדוס ומטבילין כלי' שהיו עליהן סמוך ליציאת נשמה. אע"פ שלא נגעו בהן לאחר מיתה לשי' שבראשונה היו מטבילין כלי'. על גבי כדוס מתוס' והיו נדו' חיות מתביישות שאפי' במיתתן הן מטונות משאר נשי'. הקיפו סיכו' מטבילין על גבי כלה נשי' מפני כבודן של כדוס חיות: ובה"א אין נדה אלא שמה נדה. דליק להו לבית הלל האי תקנתא: ה' מטמאה מסו' כמס' של נדה במשהו. דאי משו' טמאתה לא מעמאה אלא ברביעית: ומטמאה באהל. אם כל רביעית יסד:

ב"נדה שבדק' עצמ' ויום' ושחרי'. ומצאתה טהורה ובין השמש' לא הפריש' ולאח' ימי' בדק' ומצאת' טמאה. הרי היא בחוקק טהרה. בדק' עצמ' ביו' בשחרי' ומצאת' טמא'. ובין השמש' לא הפריש' ולאח' זמן' בדק' ומצאת' טהור'. הרי זו בחוקק טמא' ומטמא' מעת לע' ומפקיד' לפקיד' ואם יש להו סת' דיה שעת' ג' ר"י אומ' כל שלא הפריש' בטהר' מן המנחה ולמעל'. הרין זו בחוקק טמאה יוחכ"א. אפילו בשני' לנדת'. בדק' ומצאת' טהור'. ובין השמש' לא הפריש' ולאח' זמן' בדק' ומצאת' טמאה. הרי זו בחוקק טהרה: ג' הזב והזבה. שבדקו עצמן ביו' ראשון ומצאו טהור' יוביים השביעי' ומצאו טהור' ישאר ימי' שביעיתיים לא בדקו' ד' איעו' או' הרי הן בחוקק טהרה. ר' יהושע א'. אין להם לא יוס ראשון. ויום שביעי' בלבד רע"א אין להם לא יוס' ז' בלבד: ד' הזב' והזבה. והגרה והיולד' והמצור' שמתו. מטמאין במשא'. עד שימוק הבשר הנכרי' שמת טהר' מלטמ' במשי'. ב"ש אוכרי' כל הגישי' מתו' נדות: ובה"א אין נדה. אלא שמתה נדה: ד' האשה שמתה (גמיוני' א') ויצא ממנה רביעית רבי' מטמאה משו' כתם. ומטמאה באהל. ר' יהודה אומר אין' מטמא' משום כתם. מפני שנעקר משמתה.

חומר'א שבחמור'א דהיינו כוגרת שראתה שמתין לה בעילת מזהו (כרכוסינו שנמנו שיהא בועל בעילת מזהו) ופירש כדאי' צגמ' ואע"ג דהחמירו לעשות כנדה אחר בעילה זו בוקטין לו לכל צוהה זו שיבעול ויגמור. וכיון שהחמירו צדי' או לעשותה

כנדה הלכך אכ"כ בעל ולא מצאה דס' כיון דרוב נשי' יש להם דם בתול' יחיישי' שמא היה שם טיפ' דם כחרדל ונאב' או שמא חיסקה ש"ז דבכטי' נמי לא תלינן דמלת' דלא שכיחא הוא וכו' ואפי' כוגר' נמי ואע"פ שיפולא טעב' בתול' (לני הרי"ף ס"ק דכתובו': ולגי' רש"י אצל כלל שהרי יש לה טעב' דמי' מ"מ כיון דיש כוגר' שיש לה דם בתול' לא סלוגא צרי' לפרוש אפי' לא מצא דם ע"כ: ב רבי יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנח ולמעל'. תני' א"ל לר"י אצל' יום (מונחות) בעימה (כאוחה ששנינו במשנה ד"ס' ד' כמותא אבדע בעיושו' בגמ' פ' דלעיל דס' ע"כ כך כ"ל) כל בין השמשות'. יפה אמה אומר עכשו' אומר עם סילוק ידיה ראתה. מה לי הפרישה בטהרה (בשביעי') מן המנחה ולמעל'. מה לי הפרישה בטהרה בראשון מי איכא למאן דאמר פי' גמרא: ג' ביום ראשון. פי' לנקיים. שהיא רביעי' לתפלת זיכה: רבי אליעזר אומר כסב כר"כ דהלכה כמותו. הכי איס' צגמ' (לעיל דף י')

ד' משמאין במשא' פי' הר"ב צ"כ מ'סמא' כדכתיב (ר'א"ל') והיטאת אבן חדא ושיית על סוס גובא'. גמרא: ה' מטמאה משום כתם. פי' הר"ב משו' כחש של נדה בתשו' ו' ואע"ג דנעק דם מטמאה. דמקור מקומו טמא גמרא וכתבו החוס' וג' לענין שיהא (האד') (ול"כ סג' להדס) הנוגע בו טמא' ומטמא' מנגע. דאפי' בלא מקור ליטמא' אפי' טמא' מרביעית. משום צגמ' (לעיל דף י')

ומטמא באבן מיסמא. תשם סבור תלמא' מחוקקין להו כנדוס ומטבילין כלי' שהיו עליהן סמוך ליציאת נשמה. אע"פ שלא נגעו בהן לאחר מיתה לשי' שבראשונה היו מטבילין כלי'. על גבי כדוס מתוס' והיו נדו' חיות מתביישות שאפי' במיתתן הן מטונות משאר נשי'. הקיפו סיכו' מטבילין על גבי כלה נשי' מפני כבודן של כדוס חיות: ובה"א אין נדה אלא שמה נדה. דליק להו לבית הלל האי תקנתא: ה' מטמאה מסו' כמס' של נדה במשהו. דאי משו' טמאתה לא מעמאה אלא ברביעית: ומטמאה באהל. אם כל רביעית יסד:

מ"מ כיון דיש כוגר' שיש לה דם בתול' לא סלוגא צרי' לפרוש אפי' לא מצא דם ע"כ: ב רבי יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנח ולמעל'. תני' א"ל לר"י אצל' יום (מונחות) בעימה (כאוחה ששנינו במשנה ד"ס' ד' כמותא אבדע בעיושו' בגמ' פ' דלעיל דס' ע"כ כך כ"ל) כל בין השמשות'. יפה אמה אומר עכשו' אומר עם סילוק ידיה ראתה. מה לי הפרישה בטהרה (בשביעי') מן המנחה ולמעל'. מה לי הפרישה בטהרה בראשון מי איכא למאן דאמר פי' גמרא: ג' ביום ראשון. פי' לנקיים. שהיא רביעי' לתפלת זיכה: רבי אליעזר אומר כסב כר"כ דהלכה כמותו. הכי איס' צגמ' (לעיל דף י')

ומטמא באבן מיסמא. תשם סבור תלמא' מחוקקין להו כנדוס ומטבילין כלי' שהיו עליהן סמוך ליציאת נשמה. אע"פ שלא נגעו בהן לאחר מיתה לשי' שבראשונה היו מטבילין כלי'. על גבי כדוס מתוס' והיו נדו' חיות מתביישות שאפי' במיתתן הן מטונות משאר נשי'. הקיפו סיכו' מטבילין על גבי כלה נשי' מפני כבודן של כדוס חיות: ובה"א אין נדה אלא שמה נדה. דליק להו לבית הלל האי תקנתא: ה' מטמאה מסו' כמס' של נדה במשהו. דאי משו' טמאתה לא מעמאה אלא ברביעית: ומטמאה באהל. אם כל רביעית יסד:

דגבע במת' אלא כמס ראייה גמורה קאמר' שיטמא הדם
במגע ובמשא' אע"ג דלא רואה הוא לאמר מיתה' כואיל וכו'
בחקור מחיי' ומשעת כבוס ליכא לטמוי' כמו כמס (כדקטן
במשנה ב' פ"ו) דהא ודאי השהא הוא (דאשה) דס' ולא

מ"ה
מ"ו
מ"ז

שמטמא משו' כמס' במשקו' שנעקר מחיים' ואין הלכה לא
כרבי יהודה' ולא כרבי יוסי' הילכך לא שניא וישנה על
משכר' ולא שניא שזר מתות' כלכו מטמאות משום כמס'
ומטמאות בזהל' ו' מערה מים לפסח' מכלי אל כלי' לרחוץ

ומורה רבי יהודה ביושבת על משברי'ומת'
(גמ' ונראה) ויצא ממנה רביעית' שהיא
מטמא משום כתם' אמר ר' יוסי לפיכך
אינה מטמא' באה' ו' בראשינה היו אומרי'
הי' שבת' על רמ' טהר' היתה מערה מים
לפסח' חזרו לומר הרי היא כמגע טמא מת
לקרשים' כדכרי' בית הלל ב"ש אומרים אף
כטמא מת' ו' ומודי' שהיא אוכלת במעשר'
וקיצה לה חלה' במקפת יקוראה לה שם'
ואסנפל מרוקה' וכדמ' טהרה' על בכר של
תרומה' שהיא טהור' ב"ש אומרים צריכה
טבילה באחרונה' ובית הלל' אומרים'
אינה

בה את בשר הפסח' אבל במים
אינה נוגעת' שהיא טבול יוס'
שטבלה לסוף שבועים' ואין לה
הערב שמש עד יום שמיים'
שהוא תכף להבאת כפרתה'
והכתוב עש' זכ טבולת יוס'
דכתיב (ויקרא י"ב) בכל קדש לא
תגע' וק"ל בכל קדש לרבות את
התרומה' וטבול יוס' שני היא'
וכשהיה מערה אינה נוגעת
במים אלא בכלי' ושני אינו מטמא'
כלי' אלא במי' לא תגע' הואיל
ואס' עשויין לרחוץ בהם את
הפסח' דחולין נגעשו על טהרת
הקדש כקדש דמו' חזרו לומר הרי
היא כמגע טמא מת' טבול יוס'
דינו כנוגע בטמא מת' שהוא

פירש"י הכא דלר"י מטמא בזהל' ו' היתה מערה מים
לפסח' פי' הר"ב מכלי אל כלי כו' אבל במים אינה נוגעת'
וא"ל ולתני אינה נוגעת' ולגוסי' לא אנטריך' דמטיטא
דמערה' דהא אינה מטמאה בסיטע' וי"ל דאיצטרך
לאשמועינן דלא חיישינן שמא נגעה' מוס' ומ"ש הר"ב
שטבלה לסוף שבועים' וכן לשון רש"י' וכלומר לסוף איזה
שבוע מן השבועות שיש לו כר' ולקבצה' א"ל לשבועים היינו
טמא' דנקטו הומון הארוך' והרמב"ם במשנה דלקתן כתב
בהדיא לסוף ו' לומר וי"ד לקבצה' אבל מדנקטו עד יום
שמי' א"כ בדנקבה מירי' ונקטו הימים המרובים' וה"ה
למעוטי' דשל זכר' חזרו לומר הרי היא כמגע טמא מת
לקדשים' כלומר שהחורה היתה בשמי' חלק לחומרא' וחדא
לקילא' דמאי' דבראשונה לא היתה אלא כשאר טבול יוס'
שהוא שני' החמירו בשנייה לעוסקה כמגע טמא מת שהוא
ראשון' וזו חומרא' היא' אבל הקילו בדבר אחר' דלא תהא
מגע טמא כלל אלא לקדשים' אבל לא לחולין' שנעשו על
ערת הקדש' וטמא' דבטל דעת החתמים לקדש' כמ"ס

ראשון דוקא לקדש' אבל לחולין לא היו טבול יוס' כנוגע
בטמא מת להיות ראשון' אלא שני' הילכך יכולה היא ליגע
אפי' במים' שהמים חולין הן' וטבול יוס' שני הוא' ואין שני
עושה שלישי בחולין' ואע"פ שהם' הללו נעשו' על טהרת
הקדש' שהרי לרחיצת פסח עשויים לא' מהני שני בכו' דחולין
שנעשו על טהרת הקדש לאו כקדש דמו' ב"ש אומרים אף
כטמא מת' שהוא אכ' הטמאה' ועושה מגעו ראשון' כך מגעו
של טבול יוס' ראשון הוא' ו' ומודי' שאוכלת במעשר' כדון
טבול יוס' דטבל ועלה אוכל במעשר' וקוצה לה חלה' ואינה
קוראה לה שם ומתיחס' בכלי' ואע"פ שהיא נוגעת בחולין
הטבולין לחלה' לאו כחלה דמו' ואין שני' פוסל בהן' ומקפת
מקרבת הכלי' שהיתה בו חלה' אלא העסה' לפי שמוציא
לתרום מן המוקף' מן הקרוב לדבר שהוא תרום עליו' ואס'
נשל מרוקה ומדס טהרה' דהו' להו משקין היוצאין מן
הטבול יוס' וטהורין הן' צריכה טבילה באחרונה' ליל
שמונים צריכה טבילה לאכול בתרומה' אס

בסוף מתני' ב' פ"ב דטהרות: כמגע טמא מת' שעדין לא טבל' הרמב"ם פ"ה מט' משכב (הלכה ד') ועיין במשנה דלקמן וזל'
ידעתי למה תלינן בטמא מת ולא בנדה' דנוגע בנדה נמי ראשון הוא' ואשה זו בימי נדה דוחה היתה טמאה' והרמב"ם שם כתב כמו
שנבע בנדה' או בטמא מת כו': כמגע טמא מת לקדש' וא"כ משקה של קדש שנגע בטבול יוס' הו' שני' וקשה דברס"ב דמעילה
תן טמאת העוף כו' הוכשרה ליסכל בטבול יוס' ופי' הר"ב דלטמוי' לא' כתבו המו' פ"ו דחולין דף פ"ה דמטמא' דהכא חנה' שאו'
היא דקניא במעילה רס"ב אבא שאול אר"ט' מחלה לקדש' ע"כ ונפלאתי על הרמב"ם שם' מה' משכב כתב טבול יוס' לקדשים
היי' הוא כראשון לטומאה' והיינו כטמא דהכא' ובפרק עשירי מה' אבות העומאות כתב טבול יוס' פוסל הרוצה וקדש' וכ"כ
בפ"ו מהט"א' ובסמא דרס"ב דמעילה' וכ"כ' כבסתיחהו לסירוש זה הסדר וכן עוד בפירושו למשנה ה' פ"ב דט"ו והראב"ד
לא הסיגוג'ם הכ"מ לא העיר בכל זה' ולי' ע: ו' שרוא אוכלת במעשרי' הר"ב כדון ט"ו דטבל ועלה אוכל במעשר' כדתנן
במשנה ג' פ"ד דנגעים' וק' צד' לה חלה' כתב הר"ב ואע"פ שנוגעת בחולין הטבולין לחלה' לאו כחלה דמו' ועיין מה שכתבתי
בזה במשנה ב' פ"ב דחלה' ועוד הארכתי בסוף פ"ה דשבועות' ומשנה זו שנויה עוד לקמן' מתני' ב' פ"ד דט"ו' ובקפת וקוראה
לה שם' פד"א נגזר דילמא אתי למנגע בה מאברהם' קמ"ל גמרא' שרוא טהור' כתב הר"ב דהו' להו משקין היוצאין מן
הטבול יוס' וטהורין הן' כדקטן בריש פ"ב דט"ו' אינה

אם כהנת היא ואם ישראלית היא זריכה טבילה לביאת מקדש מפני שטבולת יום ארוך היא והספיחה דעתה מן התרומה ומן המקדש אינה זריכה טבילה באחרונה וסומכת על הטבילה של סוף שבועים ודוקא לתרומה ולביאת מקדש אבל לאכילת קדשים מודו ב"ה שהיא זריכה טבילה אחרת לסיף שמוציא דקו"ל האונן ומחוסר כפורים זריכים טבילה לקדש היולך לאחר שהביאה כפרתה טובלת לקדשים ח הרואה יום י"א שהוא סוף ימי זיבה ואין יום שלאחריו מצטרף עמו לזיבה שאם ראתה יום י"ג וי"ג אינה זבה גדולה בשביל כן לפי שהן תחלת ימי נדה ואין מצטרפין עס ימי זיבה בית

"אינה זריכה טבילה באחרונה: ח הרואה יום אחד עשר וטבילה לערב ושמושה בית

אינה זריכה טבילה באחרונה כמד הר"ב ודוקא לתרומה כו' אבל לאכילת קדשים מודו כו' דקו"ל האונן כו' כדמין במשנה ג' פ' בתרא דמגיגה אבל קשיא דשם פ' הר"ב דמחוסר כפורים פוסל את הקדש בנגיעה ומשמע דהיינו נמי לאחר שהביא קרבנותיו דבהכי איירי ולא הכל לא מצריך אלא לאכילה והא דהתם במגיגה כתיב לאכילה משום אונן הוא כדמסיק דאונן אינו פוסל בנגיעה וכן לדברי הרמב"ם במגיגה ובגמ' דזבחים נמי מחוסר כפורים אסור בנגיעה וזה שלא כמו שפסק בספ"ב מה' אבות הטומאות (הלכה ט"ו) כמו שהעתיקו לשוננו במגיגה [ד"ה זריכה] אבל עכשיו ראיתי בפ"ה מהלכות משכב (הלכה ד') ששם העתיק משנתנו זאת דמסיק וכתב דיראה לו

שחאחר שהיא מטמאה את הקדש שהיא זריכה טבילה אחרת בסוף ואח"כ תגע בקדש ואע"פ שא"צ טבילה אחרת לאכילת התרומה והתם לאחר שהביאה קרבנותיה מיירי כדשירש דבריו הכ"מ מדכתב קודם לכן שמשל"י ימי טוהר ומהיה טהורה לכל דבר להוסיף באמרו ומהיה טהורה לכל דהיינו שביא קרבנותיה משום דקודם לכן אסורה ליגע בקדש כדמוכח מדבריו שפ"ב מה' אבות הטומאות ויהיו דבריו אלו לרצון לפי מה שכתב בפירושו דמגיגה ובגמ' דזבחי' אבל סותרו את דבריו שבה' אבות הטומאות דהתם כתב בהדיא דלנגיעה א"צ טבילה לכן נראה בעיני דדבריו שבה' משכב אינם אמורים אלא קודם שהביאה קרבנותיה והא דכתב ומהיה טהורה לכל אין פירושו שכל להוסיף ולומר ושהביאה קרבנותיה לא מלא מלתא הוא שכתב של"י ימי טוהר שהיה טהורה לכל כלומר שאינה עוד טבולת ווס' ומותרת במגע בין לתרומה בין לקדש כדמ' ד דהכ"מ וקאמר עלה דיראה לו שזריכה טבילה למגע והיינו הכל קודם שביא קרבנותיה אבל לאחר הבאת קרבנות לא מצריך טבילה שהבאת קרבנותיה מועלת לה אחר שהטבילה עממה דקודם לכן אינה אלא מעלה בעלמא וא"ת הרי כתר הכ"מ פ"ה מה' מדמוכח מדבריו הרמב"ם שבה"ה שמחוסר כפורי עד שלא הביא כפרתו אסור ליגע בקדש לי נראה דקשיא שאינה של כלום היא דדבריו דהתם סותרו באמת וישר על דבריו הקודמי' לו בה' משכב דמצריך טבילה למגע קודם שביא קרבנותיה ומיירי בה"ה קודם שטבולת ומסו' הרי נש'ע מדבריו דכשלא הביא קרבנותיו דאסור ליגע וא"כ אין כאן סתירה כלל ונפלאתי הרבה על החכם הכ"מ דחייק בפסיה בפי' וטהורה לכל מחמת דבריו של הרמב"ם שבה"ה ונפל צבירא עמיקתא מינה דהא השתא לפי פירושו סתירה יותר מבוארת ונגמית והיא שהקפתי אני מאותן הדברי' עממן שבה"ה שנוהם הולך ומבאר הדברי' שבה' משכב וא"ן ראה אחת ונל ראה הדרת' וספיין בספירה אחת בדברי' אחר' הם נס'רין והעולה מזה דהרמב"ם בחבורו בשתי המקומות בה' משכב ופ"ה מה' כוונתו שמחוסר כפורי' קודם שהביא כפרתו אסור בנגיעה קדש אלא כטבל אבל לאחר הבאת קרבנותיו א"צ טבילה למגע ומעתה דבריו שפירושו במגיגה ובגמ' דזבחי' נפרשם כמו כן דלא פסל למחוסר כפורי' במגע קדש אלא קודם הבאת קרבנותיו ודכוותה באונן נמי קודם שמשל"י ומן אינימות ואפ"ה נוגע בקדש ואינו פוסלו ובהדיא מוכח בגמרא דזבחי' דאונן נוגע דהיינו בומן אינימות דלדמשני בשטבל סריך והא דנרא עליו אינימות כו' ש"מ דבמ' אינימות אייריין וצריך לומר דהא דכתב הרמב"ם בה"ה אונן לאחר שהם זמן אינימות משום רישא נקש הכי דאפ"ה אסור בהכילת קדש אבל מה דמסיק וכשב' דלא עשו מעלה זו אלא לאכילה אבל לנגיעה נוגע בקדשי' קודם טבילה ולמידק מינה דדוקא טבילה אינה מעכבת לא כתב כן לא משום מחוסר כפורי' אחר שהביא כפרתו דאלו קודם שהביא קרבנותיו אסור ליגע כדכרישית אבל אונן אין שום דבר מעכבתו מן הנגיעה ואע"פ שזה דוחק אבל מה נעשה דגמרא מוכחת דאונן נוגע לפי' קדש שהם זמן אינימות וכמו שפירשתי דברי הרמב"ם שפירושו דלא אמר שמחוסר כפורי' אסור במגע אלא קודם הבאת קרבנותיו כך נהרש לדברי הר"ב שבה' מגיעה שכתב מחוסר כפורי' פוסל בנגיעה לא קאי אדלעיל מיניה דמיירי לא ר' שהביא קרבנותיו לא דהשת' אבמחוסר כפורי' ומתם קאמר שעדין לא הביא קרבנותיו ומש"ה הכא דמיירי לאחר שהביא קרבנותיו ולא לאכילה ח הרואה יום י"א וי"א סוף יום י"ג וי"ג אינה זבה גדולה בשביל כן לפי שהן תחלת ימי נדה מוס'ג לנדתה יום א' מנין ת' לאו כי תזוב (דקרא) כתיב כי יזוב זב דמה ימים רבים בלא עת נדסה או כי תזוב על נדסה הרי או כי תזוב מיותר לרבות מוס'ג יום א' לתחלת נדסה שימיה שבעה וז' פליגה השמיני וראתה צט' וי' וי"א ומה מנינו ברביעי שאחר סוף נדה שראוי לספירת נקיים וראוי לזיבה דהא רבינן ליה (מקרא דאו כי תזוב) אף אני אביא עד העשירי ועד בכלל שראוי לספירה שאם ראתה ג' ראשונים משכיו נקיים עד העשירי שיהו נראין נמי לזיבה באיזה מהן שתראה ג' רזופין ומנין לרבות י"א ת' בלא עת נדסה ואפי' מוס'ג לזימי' הרבה ומרבה אני וי"א שראוי לספירת או כי תזוב דמרכינן ליה הרביעי לסוף נדה ומשכי ליה נקיים עד ו' אחרת בכלל ומוליא אני סי' צ' שאינו ראוי לספירת או כי תזוב בדבריו בגמ' ולעיל ס' ד' פ' הר"ב ד' א' יום הל' מ' הן תנאי נהו הך דהכא ר"ע היא ודלעיל ראב"ע כדאיתא בגמרא דסרקיין (דף ע"ג) וטבילה לערב וכו' כמד הר"ב דב' שסני יום י"א בשני סימור וכל סיכא דבשי סימור אינה טובלת אלא ביום

הדבר שאינו מוכשר הרמב"ם במשנה דלקי: דהביעדר אגודי
 של ירק. פי' הר"ב כגון ירק שירדו עליו גשמי וכו' ומנערו כדי
 שיצאו ממנו מים וירדו מזד העליון לצד התחתון מקלח נקלח.

א"ט ע"ד ב"ש"א כפי יותן כיון דהשק' בשע' ניעור כוה ניהא לישירדו מים
 מ"ד העליון לצד התחתון ומתוך
 כ"ד יפלו המים מן האגודה חשיב
 הכשריובה"א אינו כפי יותן. כיון
 דהיה חפז שלא יסו מים על זאת
 האגודה בצד העליון. כהי דבצד
 התחתון ניהא ליה שירדו דרך שם
 מ"מ כל האגוד' אחיהיא ותחתונה
 שיה לעליונה. א"ל ל"ה ל"ב"ש.

וכהי הנוער את הקלח אחד. וכי
 חוששין אלו שמה יצאו מענה
 לעלה. בתמי'. וכי יוכי דהתם
 אין חוששין. ה"כ באגודה לא
 ניהא א"ל שהקלח אחד. פי' לא
 דמי אגודה לקלח. דשם קלח
 אחד הוא. וכל עלין שבו דין אחי'
 להם. אבל אגודה אין סברא לעשו'
 כל קלחין שבה אחד כמו שאנו
 עושים כל עלין שקלח א'.
 כניל לפרש' מהר"ם: הרי המעלי'
 שק מלא שירדו כו' עיין במשנ' ו'
 פ"ד: אבר' אם העלה כמו אבל
 שרה אשקף. (בראשית י"ו)
 כלומר בהא מודינ' כ"כ מהר"ם.
 וכן במש' מעלה ש"א משנה ב'.
 רבי יוסי אומר התחתון טהור
 שלא נתכוון שיבלל השק התחתון
 אבל נתכוון להגין בו השק

העליון שלא יבלל. ונמצא בלילת התחתון שלא לרצון הרמב"ם
 וכאב עוד להלכה כר"י. אבל בחבורו פי' ד מהט"א כתב כה"ק:
 טהור ר"ל אינו מוכשר. כי הרבה אומרים כו'. הרמב"ם.
 כמו שהעתיקתי (סוף משנה) דלע': ההממוחק והר"ב העתיק
 המוחק וכן מיימי לה בגמ' פי"ג דכריתות דף ט"ו. אבל הר"ם
 העתיק כגורסת הספר. וכן הרמב"ם בפירושו. ובחבורו פי"ג
 מהט"א: הברישת והוא מחובר לקרקע. או נפל עליו שלא
 לרצון. הרמב"ם: וההסוחר שערו בכסותו. והר"ב העתיק
 בשערו ובכסותו וכן העמי' הר"ם וכו' מיימי לה בגמ' דכריתו'
 והרמב"ם העתיק כגו' הספר בפירושו ובחבורו ומפרש שסוחט
 שערו בבגדיו לגבוי: הו' צאי' כפי יותן: אע"ג דשלא ילקח
 הכותל אינו כפי יותן (כדתן במשנה ב' פ"ד) התם משום דלא
 ניהא ליה דאחו'. וה"כ אע"ג דלא ניהא ליה מעיקרא מ"מ כיון
 שהוח' עמו דוחקו להוציא מהם המים. אחשבוהו מוספת
 דכריתות (ד' הו' הו' הו' הו') : ו דברקן אם היה יסות הרבה
 שעושים אצלו בבחינת הפולין העליונים. רואין אם נמסר

ונסתלח כשנפסח' ב' גודע שיפכשל מהר"י היותו מקבל הלימות במהרה. אף אל פתיחת נקבי צותו ונכא"ו מוסת שגרמו פתות.
 הרמב"ם יזכר דריו א"כ שיטול רוק מפיו על העדשי' כדשי' הר"ב. אבל לאותן הלוחים והיוע שמושי' העדשי' בסבת הפתיחה צויה פליגי
 רבנן ור"ש כ"ש בפירושו גם בחבורו פי"ד מהט"א יזכר הר"ב מועקקים מפני הר"ם: פרק ב

אין זו כוונה ופעמיהו דכ"ה קאחר: ד' הנוער אגודה של ירק
 כגון ירק שירדו עליו גשמי או שגבל במים שלא לרצון ומנערו
 כדי שיצאו המים: מוספי' אנו' בתמיה: כלומר לדבר' כ' היו
 לנו לחוש גם לזה: המעלה שק הלא פירושו שגבל במי' שלא לרצון

ד הנוער אגוד' של ירק. וירדו מצד העליון
 לתחתון. בש"א כפי יותן. בה"א א"אנס כפי
 יותן. אמר' ב"ה ל"ב"ש. והלא הנוער את
 הקלח. חוששין אנו שמא יצאו מן העללה
 לעלה יאמרו להן ב"ש שהקלח א'. ואגודה
 קלח' הרבה יאמרו להם ב"ה הרי המעל'
 שק מלא פירות ינתנו על גב הנהר. חוששין
 אנו שמא ירדו מצד העליון לתחתון. אבל
 אם העלה שנים ינתנו זה על גב זה. היה התחתון
 כפי יותן. ר' יוסי אור' התחתון טהור: ה'
 הממחק את הכריתשה. והסוחט שערו
 בכסותו. ר' יוסי אור' היו צאי' כפי יותן. ואת
 שבו אינן כפי יותן. מפני שחוא מתכוין
 שיצאו מכלו: ה' הנופח בעדשים לבדקן.
 אם יפות הן. רש"א אינן כפי יותן (גמ' לג'
 וחכ"א כפי יותן) וזו אובל שומשמיין באצבעו
 משקין שעל ידו רש"א אינן כפי יותן. וחכ"א
 כפי יותן. המוכן פירושו במים מפני הגנבי'
 אינן כפי יותן. ימעשה באנשי ירושלי' שטמנו
 רבילתן במים מפני הטיקין. וטהרו ר' הן
 חכמים. הנותן פירותיו בשבולת הנהר
 להביאן עמו. אינן כפי יותן: פרה ב

והעלמו. והניטו על שפת הנהר:
 התחתון טהור. כלומר אף התחתון
 טהור. וכ"ש העליון: ה' התוחק
 את הכריתשה. דוחק את הכריתשה
 כדי שיצא ממנה הטל: כריתשה.
 חזיר בלי מקרא' פירו' ש בלע"ז
 ובכריתשה כורא'ו: והסוחט בשערו
 ובכסותו. שהיה צא בדך וירדו
 גשמי' בשערו ועל כסותו וסוחט
 בהן כדי שיצאו המי': ואת שבו.
 מסקין הגשמי' ונפלו אח"כ על
 הפירות: מתכוין שיצאו מכלו.
 דנתכוין להוציא מהן כל המים.
 ולא דעתיה על הגשמי' הולך
 לא מכשירי' ככ"ה דרשי' פירקין:
 ו הגופס' כפיו. בעדשי'. ויאל
 עליון רוק מפיו בכפיתו והרוק
 הוצא מן הפה. מומולדות המים
 הוא חשיב: אינן כפי יותן. כיון
 דלא נתכוין לכך: וחכ"א כפי
 יותן. כיון דנתכוין לנפש ודך.
 הרוק לזאת ע' נפוחה. והלכה
 כחכמי': האוכל שומשמיין באצבעו
 כגון שהיה שומשמיין בידו. אחת
 ואצבעו שנידו השנית מניטה
 לחך פיו ללחמה ברוק. ונתנה
 בשומשמיין שנידו השנית. וכן

דבדקן בה. ומכניס כפיו ואוכל. ומחמת כן נסתלחה היד
 שהשומשמיין בה. ויש בה משקה טופח: רש"א אינן כפי יותן.
 דללחמה אצבעו נתכוין ולא ללחמה היד שהשומשמיין בה. ורבנן
 סברי כיון דאחשביה באצבעו. מכשיר אפילו שלא לרצון. כדתן
 בריש פירקין כל משקה שסתמו לרצון אע"פ שאין סופו לרצון
 הרי זה כפי יותן. ור"ש סבר דלא היה מתלחמו לרצון. לא התקין
 המלחמה האצבע בלבד. והגשאר שנתלחמה בו היד. לא היה
 לעולם לרצון. ואין הלכ' כר"ש בכל מתני' הסריקין ויתלקטו אל
 יסקה אנשים ריקים (עופשי' א') ומהרגמין גיבירין כריקין. ל'
 אינן סרק שאינו עושה פירות. פי' א סריקין גנבים. שכן כל'
 ישמעא קורמין לגנבי סראקין. ויש גורסין סקריין. לא היה
 סקרוקין ביהודה בחרוגי. המלחמה דבס' הגזקין. פי' גולגין
 ואנסין: בשבולת הנהר שניל הנהר ומרוצת מימיו לסקון ושבולת
 שטמני (תהלי' פ"א): להביאן עמו. שלא היה יכול לנושאן
 ומשיטן בנהר:

פרק ב

פ"ב זיעת צמי' טהורה אינה מנשרת הורעו' לקבל טומא':
 ויעתו טמאה דמחמת המי היא ודוקא בא צמי'
 שאזיבין אבל בא צמי' מחובר' דלא מכשרי' לא ד' זע"ג דהשתא
 מיהא תלוסי' ננהו לא לרזון נמשו ב מרחץ טמאה' של מים

פ"ב זיעת צמי' בורות כי' ואפי' כן טמא' הרמז"ס בפירושו
 ובחבורו פ"י מהט"א בודות שימין ומערוס'
 מפורשי' בכמה דוכפי' ומכן בסדר זה במשנה ד' פ"ק דמקואות:
 בא צמי' שאזיבין כו' כהנ' הר"ב אבל בא צמי' מחובר' כו' לא

שזיבין זיעתה טמאה מכשר' את
 הפירות ומעמאתן וטהורה כלו'
 וזיעת מרחץ טהורה כגון מרחץ
 של מי מעין דלאו מים שאזיבין נכו'
 הרי הוא כמי וימין שהזיע מכשר'
 את הסירות: אם טמאה הכריב'
 כל זיע שזיע הבית מחמתה
 מכשרת ומטמאה' אבל שלא
 מחמתה. היא לה זיעת הבית
 וטהורה ג' ברזל טמא' שזא
 משברו כלי טמאין שכללו שטרפו
 ועברו עם ברזל טהור שזא מן
 העסק. אם רוב מן העמא טמא'
 כמיו' גזרו על כלי מחכו'
 שנטמאו ושברו והסיון ועס' מכן
 כלי' שיחזרו לטומאתן הישג' עד
 שיה עולין ג' ו' ויטבילו יעריב
 שמשן גסטרוס' כמין קדרות
 עשיל להשתין בהן. ובלשון ערבי
 קורין להן צסריא' ש' ישראל
 זכרו מטייל' לשבן. משפוני'
 לתוכן ושתשל ככרי' טמא' דגזרו
 עליהן שיהיו כזבין לכל דבריהן:
 או שפיכוי' מים שרמזו בהן:

פ"ב זיעת צמי' בורו' שיחיון ומערור' טהור'
 זיעת האר' טהור' ש'תה מים
 טמא' והזיע' זיעתו טהורה יבא במי' שאזיבין
 והזיע' זיעתו טמא' ינסתפג ואח"כ הזיעתו
 טהור': **ב** מרח' טמאה זיעת' טמא' זימחור'
 בכי' זיתן הבריכה שבכוי' הבי' מויע מחמת'
 אם טמאה זיעת כל הבית שמחמ' הבריכה
 טמאה: **ג** ב' בריכות יאחת טהורה ואחת
 טמא' יהמזיע קרו' לטמא' טמא' קרו' לטהור'
 טהור' מחצ' למחצ' טמא' ברזל טמא' שכללו
 עם ברזל טהור' אפ' רוב מן הטמא' טמא' ואם
 רוב מן הטהור' טהור' מחצ' למחצ' טמא'
 גסטרויות שישראל' ונכרי' מטילין לתוכה יאם
 רוב מן הטמא' טמא' ואם רוב מן הטהור' טהור'
 מחצה למחצה טמא' מי שפיכות שירדו
 עליהן מי גשמי' אם רוב מן הטמא' טמא' ואם
 רוב מן הטהור' טהור' מחצה למחצה טמא'
 אימתי' בז'ן שקרמו מי שפיכוי' אבל אם
 קדמו מי גשמי' אפי' כל שהן למי שפיכות'
 טמא: **ד** הטור' את נגזיה ומכב' את כסותה'
 וירדו עליהן גשמי' אם רוב מן הטמא' טמא'
 ואם רוב מן הטהור' טהור' מחצ' למחצה טמא'
 ר"א או' אם הוסיפו לנטף: **ה** עיר שישראל'
 ונכרי' רדי' בתיה היה בה מרחץ מרחצת בשב'
 אם רוב נכרי' רוח' מידי' ואם רוב ישראל' ימתין
 כדי שיחמו החמין. מחצה למחצה ימתין
 כדי שיחמו החמין ר' יהודה אומר באמבטי'
 קמחוי' אם יש בה רשות. רוחץ בהמיד':
 ו מצא

לרזון נמשו. וכך כתב הר"ש
 זכ"ל דמירי' שלא בא בטוב לכונו'
 דלא תקס' ממחני' דרס' ועוד
 עיין מ"ש שם במשכ"ס ב' מרחץ
 טמאה פ"ה ר"ב של מים שאזיבין
 זיעתה טמא' מכשרת את הפירות
 ומטמאתן כ"ס הר"ש ז"ל דאע"ג
 דשזיבין הס' לא מפטי כן הן
 מטמאין אע"פ שמכשרין. וז"ל
 דשזיבין וטמא' הן. והרמז"ס פ"ב
 מפרש דמרח' שזיעתו כל מן המי'
 שבטוב מש"כ זיעת צמי' ובורות
 דלעיל ואם הית' המרח' טמאה
 זיעתה טמאה וכו':
 ג ברזל טמא' כו' כהנ' הר"ב
 סכמו' גזרו כו'
 כמפור' צרפ"א דכלי'. ושם
 שנויה משנה זו במתניתין
 ד': אבל אם קדמו מי גשמי'
 אפי' כ"ס למי שפיכות טמא'
 שמשקין טמא' שירדו לטהור'
 מטמאין ככ"ס. הרמז"ס פ"ב
 מהט"א (הלכה כ"ו). והקשה
 הכ"מ דאדרבה הל"ל כשנפלו מי
 שפיכות לתי גשמיים. קמא קמא
 צמי' (עיין צמי' הר"ב במשנה ח'
 סרס בתר' דע"ז) ותירך דהכא
 שאין מיט אלו מוכנסים לא כוללי'
 וניגרי'. הלכך הית' הצמי'
 באחרונ' הס' שפיכוי' את הראשונ'
 הלכך יתבר' צמחי' אוליגין ע"כ.
 אבל אין נראין מדברי הר"ב
 דנפשי' משך ד' פ"ק דמקואות. דהפי'
 מיייתי' למתני' דהכא. ולא מירי'
 הקס' צימו שפיכות השוטפים

דוק' גם מדברי הרמז"ס עצמו צמי' מה' מקואו' (הלכ"ט ז')
 נראה דמירי' צמי' ונקיין וול' הראב"ד טמא' לא ידעתי טעם
 לזה ואולי מפני שמשעה שנסלו בתחלה. הוחזקו גם הם בטעם
 שפיכות' שכב נשכחה נפילת' ע' כ' וכתב הכ"מ וא"ת. שלפי טעם
 זה אפי' לא נפלו מי שפיכות נמי' וי"ל דלא גזרו לא שיש שם מי
 שפיכות' ופשוט הוא ע"כ: ה' רוחץ מיד' עיין מ"ש
 במשנ' ב' פ' ג דניצה: באמבטי' פירשתי' במשנה ד' פ"ד
 דנדר':
 וכד

ומטמאין' וכן הית' שמכבס' בהן את כסותו: וירדו עליהן
 גשמי'. שהן מים טהורי'. והגג או הכסות' מנטפי' מים:
 אם רוב מן הטהור' טהור'. כגון שבתחלה היו מנטף טפס'
 דקות'. ולאחר כן מנטף טפי' עבות'. בידוע שרוב מן הטהור':
 אם הוסיפו לנטף. שמהררי' העפי' לירד זו אחר זו יומר
 וכתחלה יטהור'. דודאי רבו ואע"פ שאין הטפות עצמן יומר
 גדולות ממה שהיו בתחלה. ואין הלכה כרבי יודא': ה' רוחץ
 זה עיד' למחצ' שבת' ואין צריך להתקין כדי שיחמו. דכיון
 דכוכ נכריים. אדעקא דנכרי' הוחמו: אם יש בה רשות.
 המלכות קרויה רשות. מפני שהרשות בידה לעשות כדצונס'.
 לוי' קומחיו מים ככת' אהת' מותר

לרזון נמשו. וכך כתב הר"ש
 זכ"ל דמירי' שלא בא בטוב לכונו'
 דלא תקס' ממחני' דרס' ועוד
 עיין מ"ש שם במשכ"ס ב' מרחץ
 טמאה פ"ה ר"ב של מים שאזיבין
 זיעתה טמא' מכשרת את הפירות
 ומטמאתן כ"ס הר"ש ז"ל דאע"ג
 דשזיבין הס' לא מפטי כן הן
 מטמאין אע"פ שמכשרין. וז"ל
 דשזיבין וטמא' הן. והרמז"ס פ"ב
 מפרש דמרח' שזיעתו כל מן המי'
 שבטוב מש"כ זיעת צמי' ובורות
 דלעיל ואם הית' המרח' טמאה
 זיעתה טמאה וכו':
 ג ברזל טמא' כו' כהנ' הר"ב
 סכמו' גזרו כו'
 כמפור' צרפ"א דכלי'. ושם
 שנויה משנה זו במתניתין
 ד': אבל אם קדמו מי גשמי'
 אפי' כ"ס למי שפיכות טמא'
 שמשקין טמא' שירדו לטהור'
 מטמאין ככ"ס. הרמז"ס פ"ב
 מהט"א (הלכה כ"ו). והקשה
 הכ"מ דאדרבה הל"ל כשנפלו מי
 שפיכות לתי גשמיים. קמא קמא
 צמי' (עיין צמי' הר"ב במשנה ח'
 סרס בתר' דע"ז) ותירך דהכא
 שאין מיט אלו מוכנסים לא כוללי'
 וניגרי'. הלכך הית' הצמי'
 באחרונ' הס' שפיכוי' את הראשונ'
 הלכך יתבר' צמחי' אוליגין ע"כ.
 אבל אין נראין מדברי הר"ב
 דנפשי' משך ד' פ"ק דמקואות. דהפי'
 מיייתי' למתני' דהכא. ולא מירי'
 הקס' צימו שפיכות השוטפים

אם רובן חברים . הפת טהורה ואין צריך לעשר . ואם רובן עמי הארץ הפת טמאה וצריך לעשר : ט הולכין אחר רוב שבמין ואם רוב שבמין ישראל הכשר (מותר) . דאין הלכה כרוב דאחר כשר שנתגלם מן העין אסור ורוב מוקי מחני' בעומד ורוא' משעה

שנשחט עד שנפלה . אבל לא ידע מ' השוחט : י אם רוב מכניסין לבתיקן פטור מלעשר : לזכור בשוק חייב . שרוב מביאין למכור בשוק מן הבית מביאין אותו . וכבר נקטיב . פ"א אם רוב מכניסין לבתיקן פטור . לפי שרגילין לעשר קודם שיכניס לבית כדי שיוכלו לאכול מהן . ולאחר שהכניסום לבית . מיד הוקבעו למעשר הלכך מה שנופל מהם בדרך פטור מן המעשר . לפי שהוא בחזקת מעושר . אבל כשמכניסין למכור דרכו להכניסין טבל . לפי שיכול לאכול מהן עראי הלכך הנופל מהן אינו בחזקת מעושר : אם רוב נכרים ודאי ר"מ לטעמיה דסבירא ליה אין קנין לנכרי בא"י להפקיע מן המעשר ופירות שגדלו בקרקעות

של נכרי חייבין במעשר והנכרי פשיטא דלא עשר הילכך ודאי טבל הן : ואם רוב ישראל דמאי : כדון פירות הנמצאים ביד עם הארץ . שצריך להפריש מהן תרומת מעשר ומעשר שני : וחפ"א וכו' חכמים ס"ל יש קנין לנכרי בארץ ישראל להפקיע מן המעשר . ואם לא היה ישראל מטיל לתוכו היה הכל פטור מן המעשר אבל כמיש אפילו ישראל אחד שמטיל לתוכו . הכל דמאי בשביל פירותיו של אותו ישראל שהן חייבין . והלכה כחכמים : יא פירות שניה שרבו על של שליטת שנה ראשונה ושניה של שמיטה נוהג בהן מעשר ראשון ומעשר שני . וכן רביעית וחמישית אבל שנה שליטת וששית מעשר ראשון ומעשר עני : ושל שביעית יש בו קדושת שביעית ופטור מן המעשר . ולענין כל הנך דיני קחני דהולכים אחר הרוב : מחצה למחצה להחמיר ולענין כפיקא דמעשר שני ומעשר עני . יפריש מעשר אחד ויחלל הפירות על המעות ויחלק הפירות לעניים והמעות יאכל בירושלים ולענין כפיקא דשביעית חייבין במעשר ומייבין בקדושת שביעית שלא לעשות בהן סמורה ומלוגמא . פסקג ומייבין בביעור :

ט מצא בה בשר הולכין אחר רוב הטבח' אם (גמ' היה היתה) מבושל הולכים אחר רוב אובלי בשר מבושל : י המוציא פירות בדרך אם רוב מכניסין לבתיקן פטור ולמכור בשוק חייב . מחצה למחצה . דמאי . אוצר שישאל ונכרים מטילין לתוכו . אם רוב נכרים ודאי ואם רוב ישראל דמאי . מחצה למחצה ודאי דבריר"מ וחכמים אומרים . אפילו כולם נכרים . וישאל אחד מטיל לתוכו דמאי : יא פירות שנייה שרבו על של שליטת . ושל שליטת על של רביעי' ושל רביעית על של חמישית . ושל חמישית על של ששית . ושל ששית על של שביעי' ושל שביעית על של מוצאי שביעי' הולכין אחר הרוב מחצה למחצה . להחמיר :

פרק ג

אחר רוב נחשומים וכן כפת קיבד אליבא דר' יוחנן . ויראה לי דת"ק ור"י לא פליגי אלא מר כי אתריה ומר כי אתרי' דבאקרי' דת"ק הנחשומים אופים פת קיבד . ובאתריה דר' יוחנן בעלי בתים אופין פת קיבד . ופת עיסה אפטר דאף באתריה דר"י .

ב"ב גס כן אופין אותו . כמו באתריה דת"ק ואחר שכתבתי זה באו לידי דברי מהר"ם וכתוב בהן פת עיסה כ"ל פת בעלי בתים שאינה של נחשומים עכ"ל :

ט הולכין אחר רוב הטבח' פירש הר"ב אם רוב שבמין ישראל הכשר (מותר) דאין הלכה כרוב וכו' וזה דלא כדמשמע מלשינו דנפשי משה ג' : פקד' דסקלים כח"ש ס"ס : י אם רוב מכניסין לבתיקן פטור סי' הר"ב מלעשר . דעדין לא דאה פני הבית ולא נקטיב הר"ס . ות"ש הר"ב פ"א דפטור לפי שרגילין לעשר קודם כו' הילכך כו' שהוא בחזקת מעושר כ"כ הרמב"ם בפירושו . וז"ע דמשום דרגילין לעשר יאה בחזקת מעושר ויאל מפלל דמאי .

ודוחק לומר דמשנתנו לענין אכסנאי ועני דמאכילין דמאי . כדמנן ריש פ"ג דדמאי ובבבב"ר סי' א מהל' מעשר (הלכה ע') כתב פטור מלעשר שעדין לא נקבע למעשר : אם רוב נכרים ודאי . כתב הר"ב ר"מ לטעמיה דס"ל אין קנין לנכרי בא"י כו' כבר כתבתי במשנה ח"פ"ק דע"ז דזו היא שטת הירוש' בלבד . והיינו דסיים הר"ס ואפילו יש קנין . ת"מודאי אינו מעושר הוי : ואם רוב ישראל דמאי . פי' הר"ב שצריך להפריש מהן תרומת מעשר ומעשר שני אבל מעשר ראשון המע"ה . כמ"ס הר"ב צריש מסכת דמאי (משנה א') ועוד צסוף מסכת מעשר שני וסוף סוטה (משנה י') אבל נראה דהכא דאין ליבא דר"מ קיימין דצריך להפריש אף מעשר ראשון . דלדידיה מעשר ראשון אסור אריס כדמנן במשנה ד"ט דיבמות ואולי דאף לר"מ לא החמירו בדמאי הואיל ורוב עמי הארץ מעשרין הן . וכיוצא בזה שכתבתי לענין אונן צפ"ק דדמאי . והשתא ניחא דלא פירש הר"ב צרישא מחצה למחצה דמאי שצריך להפריש כו' אלא הכא חיצטריך לאשמועינן דאף לר"מ א"צ להפריש אלא תרומת מעשר ונתעשר שפי כך נ"ל : וישאל אחד מטיל לתוכו דמאי . כשבדאי ידוע שישאל אחד הטיל לתוכו ומ"מ לא ידענא טעמא מאי . דאפילו ודאי תרומה עולה במאה ואחד ותרומת מעשר אינה אלא אחד ממאה נחלא כשיש עוד מנכרי אחד בלבד שנתבטלה . ולהריס נמי א"צ . דטעמא דמריס פירש הר"ב ברפ"ב דערלה שהוא משום גזל השבט והכא דמשום ספק הוא ואין כאן גזל השבט דהמע"ה . והרמב"ם בחבורו לא העתיק לזבא זו כלל :

יא ושל רביעית על של חמישית . בכדי נקטו דבשתיקן מעשר שני והרמב"ם בס"א מהלכות מעשר שני (הלכה י"א) לא העתיק אלא שניה בשלישית ושלישית ברביעית . ובדברי מהר"ם ולענין כפיקא דרביעית בשל חמישית אין תורמין עליהם לא משל פירות רביעית דה"ל מן הישן על החדש ולא משל חמישית דהוי ליה מן החדש על הישן ע"כ . ואע"ג דלפי זה הוי מני למתני נמי מן הראשונה עליה שיהיה . אלא דהך דרביעית על חמישית אגב גררא לא רנה לדלוג :

א חולין גס
ב מ"י ע"פ חב'
ג חכמי' סבורות
ד טעמיה ד' ס'
ה קי' סיני'
ו ב מ"י פ"א חב'
ז מעשר סני'
ח ב מ"י פ"א חב'
ט פ"א חב' י"א

פרק ג שק שהוא מלא פירות כחב הרמב"ם ר"ל ורעיש כי רוב הזרעים מושכים המים וכו' שחמטה ע"כ ועיין במשנה ג' ובחבור פרק י' ד מהט"א (הלכה ה')

פרק ג שק שהוא מלא מעלות המערה • המלאה מים כל שיטאבו הפירות מלחלוחית המים הרי זה כבי יותן וניטא ליה שיטאבו הפירות מן המים • שמתוך כך הן נראין גסוים ונפוחים • רבי יהודה אומר כל שהוא כנגד המים כו' ואין הלכה כרבי יהודה • ב'

הבית של חרס • או של כלי אבן הרבים שהן כחרס • אבל שאר כלים לא בלעו כל כך עד שהיו הפירות שבתוכן שואבים • שאבו נתלחלו הפירות ומשקה טומא עליהן • ה"ג ושאר כל המשקים טהורים • שאר ז' משקי המכשיר לקבל טומאה • טהורין הפירות שבתוך החבית אם נתלחלו מהן דווקא מים ויין וחומץ שהן דקים ונלולים • הן נבלעין בחבית מפני דקותן והפירות שואבים מהן • אבל שמן דבש חלב דם טל • הן עבין ומשני עבין אינן יכולין להבלע בתוך הכלי כל כך • עד שהיו הפירות שבתוך החבית שואבים מהן הילכך אינן כבי

פרק ג שק שהוא מלא פירות • ונתנו על גב הגהר • או ע"פ הבור • או על מעלות המערה • ושאו בו ששאבו כבי יותן • ר' יהודה אומר כל שהוא כנגד המים • כבי אותן • וכל שאינו כנגד המים אינו כבי יותן • ב' חבית שהיא מלאה פירות • ונתונה לתוך המשקין או מלאה משקין • ונתונה לתוך הפירות ושאו בו כל ששאבו כבי יותן באלו משקין אמרו בכמים וביין ובחומץ ושאר כל המשקין • טהורין רבי נתניה מטהר בקטניות שאין הקטניות שואבת • ג' הרודהפת חמה ונתנה על פי חבית של יין ר' מטמא ר' יהודה מטהר • רבי

ובנוסחא מהר"ם אינו כבי יותן ותו לא מידי • ופי' כלומר הסמוכים ממש למים אינם כבי יותן • ולא ניחא ליה שיבואו עליהם המים • משום דבל"ה יש להם לחלוחית די • מלחלוחית המים הסמוכים אליהם ע"כ • ב' ושאר כל המשקין טהורין וה"ג הר"ב ופי' טהורין הפירות שבתוך החבית אם נתלחלו מהן • דהואיל ומתמלאין כבלעין בחבית לא היו לרצון • וצריך לומר שגם סופן לא לרצון • דאלת"ה הא תקבריש מכילתין כל שסופו לרצון אע"פ שאין תלחלו לרצון וזה דוחק • דכיון שהפירות מתוך כך נראין

אב חיי עיר
מ' טומא
אבלק ט"ס
ס"ס ט"ז

גסין ונפוחין • נדאי נניחא ליה כמו דמסתמא באלו הג' משקין אמרי' נניחא ליה • ה"ג אם נתלחלו בשאר משקים מסתמא ניחא ליה מיהו יש לו להר"ב הכרח מן המשנה • דהא ברש"א ושאו קתני מכלל דדכוותה כסיפא אפי' שאבו תו איכא למירק בדברי הר"ב דעד כאן לא אמרן בשאר המשקים טהורים • אלא כשהמשקים הן לחבית הוא דאמרי' שאין כבלעים לתוך החבית אבל כשהמשקים בתוך החבית • אה"ג דיכולין להפלט ולהכשיר

יותן • שאין הקטניות שואבת • כגון פולים ואפונים וכיוצא בהן ואין הלכה כר' נתניה • ג' הרודה פת חמה • שנלושה כבי פירות ולא הוכשרה לקבל טומאה • רבי מאיר מטמא • כלומר הוכשר להלם לקבל טומאה מהמת הוין שנבלע בו איניו אם היה הוין טמא • מטמא ר' מאיר ממנה הוין טמא הנבלע בה • רבי

הפירות שזוז לחבית שזפרש לכוולא מלקא כשהפירות בתוך החבית • ואי איכא דאפילו כשהמשקים בתוך החבית נמי ה"ל לפרש כן דזה רכותא דיותר ראוי שישלט ממה שיהא נבלע • כדא זריין בעלמא בנקב כנסת משקה כמ"ס הר"ב דרפ"ג דכלים והרמב"ם כפי' ד מהט"א (הלכה ו') כשב אכל שאר המשקים אין משאבין מן החרס כדי שיכשירו הפירות שנבלע ע"כ • נראה מדבריו דלא אמרינן אלא שאין משאבין כלומר מסתמא אין משאבין • ולכך אין לחוש שמה שאבו אכל כי שאבו אה"ג דהו כבי יותן ואף ע"ג דברישא נמי דווקא כשאבו וכמ"ס ג"כ הרמב"ם ס"ס • מ"מ כסיפא לא איירי אלא כמסתמא וקמ"ל דאין לחוש ולנדוק אם שאבו אלא סמכינן אסתמא שלא שאבו • ועיין מה שאכתוב במשנה דלק"ז בשם הכ"מ וגם נראה מדבריו דזפרש א"ז כשהזקק בתוך החבית ומ"ס הר"ב אכל שמן וכו' הן עבין קשיא אדפי' במשנה ז' פ"ג דכלים וע' שומה"ר גרם ושאר כל המשקין טמאין • ופירש כלומר כל משקים הטמאים כגון שמן דבש וחלב דם טל כדמזכיר לקמן פ"ד • ה"ג קסבר משקים טמאים מכשירי אע"ג דאלו הוין טהורים לא מכשירי ע"כ • ג' הרודה פת חמה ונתנה על פי חבית של יין • נראה לי דיש לחלוק בין פת לשירות חמה וחבית אע"ג דבמזניחין דלעיל אמרינן דמתוך דופני החבית נפלט ומלחלה • וכן צריך אהיה לומר ממה שכתבתי בריש פרקין בשם הרמב"ם דזרע החטה שואבת והכא ספקין כר' דמטהר בשל חטים • אלא כדפרישית דיש לחלק בין הזרעים והפת ומה"ש הא דתנן בכה"ג במשנה ג' ס"י דתרומות • ומיתילא גמרא פ"ו דפסחים דף ע"ו ופרק בתרא דע"ז דף ס"ו ולא לייקונו עלה ממתניתין דלעיל דה"ג הכא אפילו כסתומה שהמגופה עליה כדלויקונו עלה בירושלמי דתרומות כמו שכתב הר"ם • אלא טעמ' כדפרישית דגמרא דיון סברה • דאין להביא ראיה מפירות לפי כך נראה לי והא דאזר ריש לקיש דכי פלוגי בפת חמה וחבית מגופה לא משום מתניתין דלעיל הוא דתקשה לך דאמר בפת לונגת וחבית פתוחה פלוגי נמי • והוי חבית דלעיל בפירות נאגנים מיירי וכבר כתב הר"ם דלריש לקיש צריך ליישב שלא תקשה ממתניתין דחבית • אבל לדודי לא קשיא ולא מידי דגמרא דיון סברה דיש לחלק בין פירות לפת • זעמיה דריש לקיש כדכתב הכסף משנה בסוף ה' תרומות (הלכה י"ג) בשם הר"י קיי"ט ז"ל דסבירא ליה דריחא מלחא ביא ואנן לא קיימא לן הכי • רבי מאיר מטמא • פירש הר"ב כלומר הוכשר הלחם כו' פירש הוין שנבלע בו ודלא פירש כן במסקלת תרומות (ס"ס) • דהתם רבותא אשנועיה דאפילו משום ריחא בעלמא אסרו ר"מ • מטהר

מטהר בשל חטים ומיירי כשלא ראו הכת עד אחר זמן ואינו יודע אם היה עליו משקה טובח כ"מ פי"ד מה"ט (כלכה ז')
ד ואם מחמת עצמן אינו בני יותן לשון מבר"ס שכיו הכנה ונחממו ונהלחמו ע"כ ונראה מדלא חתני ואם מרמת עריבה
כדקתני ברש"א ואם מחמת הסלע דהכא שאני שאלו היה מחמת עריבה הוכשרו וכ"כ הראב"ד שם הלכה ח' ו"ל כ"ל אם
נתן עריבה מחמת הליחות שבה הוכשרו ואם נתן שם כשציל העריבה שאין לו מקום לכנס אלא בעריבה אע"פ שיו"ט שיטתו

מחנה אינו בני יותן ע"כ אכל
הרמב"ם העתיק ואם מחמת
העריבה בסירוסו ובהורו (ס)
ה אם יש בו משקה טופס כבר
בארנו כמה פעמי' שענין משקה
טופס באיזה מקומן שלאחר הוא
שהיה באותו דבר לחלוטת
בענין שכשיגע בו האד יתלחל
ידו הרמב"ם : אינו חושש
שמה נתן זה חטים וטננו וקב
הר"ב ה"ק אם נתן זה חטי' אינו
חושש כו"כ הר"ש וזריך לומר
דבבית שכח טפי שיטתו ולהכי
חני לעול וטננו לפי שקרביגיל
להיות והרמב"ם כתב שם הלכ
(י) אינו חושש שמה יוכשרו חטיו
אם טננו בו ואע"פ שהוא שמת
ע"כ וכתב"ה מ"ו ח"ל פי (הרא"ש)
דאין לחוש שמה טננו והוכשרו כי
מרוכ יוצא בגרן חטים נבלעים
בקרקע ומדברי התוספת נראה
שאפי' היה משקה טופס עליהם
כלום מחמת עצם החרס נריך
להיות הארץ אינם בני יותן וכן
נראה מדברי רבינו והטעם משום
דלא יוח ליה לאי' שישארו מים
בגורן לפי שהם מויקוס הלכך
אע"פ שעכשו שמת בהטו' נתן
בו לא הוכשרו ע"כ ולשון
מהר"ם אינו חושש שמה יש שם
חטים משל אשקד וטננו דאין
מוכשרין דלא נתכוין אל להשכי'
האבק' עד כאן : אם שמת עיין
מ"ש בכיו"ל בזהלוקמן בר"פ בתר' :

ר' יוסי מטהר בשל חטים ומשמא בשל
שעורים מפני שהשעורים שואבות ד'
המרבין את ביתו ונתן בו חטים וטננו אם
מחמת חטים בני יותן ואם מחמת הסלעי
אינו בני יותן המכבס את בסותו בעריבה
נתן בה חטים וטננו אם מחמת חטים בני
יותן אם מחמת עצמם אינו בני יותן המטנין
בחול ה"ז בני יותן מעשה באנשי הכהון
שהיו מטינין בחול אמרו להם חכמים אם כך
(ס) היתה עושים לא עשית' טהר' מימיכי'
ה המטנין בטיטהנגוב ר"ש אומ' אם יש בו
משקה טופס בני יותן ואם לאו אינו בני יותן
המרבין את גרנו אינו חושש שמה נתן בה
חטים וטננו המלקט עשב' בשתל עליה'
(גמ' א' להטיל) להטין בהם חטים אינו בני יותן
אם נתכוין לכך הרי זה בני יותן
המוליך חטין לטחון וירדו עליהן גשמים
אם שמת בני יותן ר"י אומר אי אפשר שלא
לשמות אלא אם עמד : ה"ו זיתו נתוני'
בגג וירדו עליהן גשמים אם שמת בני יותן
ר' יהודה אומ' אי אפשר שלא לשמות אלא
(ס) אם פקק את הצנו' או אם חלחל לתוכו
ז' החמורין שהיו עוברי' בנהר ונפלו שקיהם
למים אם שמתו בני יותן ר"י אומר אי
אפשר שלא לשמות אלא אם הפכו היו
רגליו מלאות מיט' ובן רגלי בהמתו עבר
בנהר יאם שמת בני יותן ר"י אומ' אי אפשר
שלא לשמות אלא אם עמד והר"י בארם

ר' יוסי מטהר בשל חטים והלכה
כר"י ד' המ' ב' ד' א' ביתו מולך
בו מים כדי שלא יעלה האבק :
וטננו ונהלחמו לשון אם היתה
שדה מטונני' ספירוסו שבה להם
בס"ק דמועד קטן [דף ר'] : אם
מחמת הסלע יור שמת ימי
בדאשית' והוא ר' פס' היות :
ומתוך כך נהלחמו חטים :
המטנין בחול מטנין הפירות בחול
כדי שיטננו כלומר שינהלחמו
שוקב ונהלחמו החול : ה"ו בני
יותן דאין חול בלא מים ה'
בבב ויש אינו חושש שמה נתן בה
חטים וטננו ה"ק אם נתן זה
חטים אינו חושש שמה טננו :
כשהטל עליהם בגון שהי' משכי'
למלאכתו וליקט עשבי' עם הטל
שעליה אכל הוא לא נתכוין בשכי'
הטל : להטין בהם חטים להטנין
בהם חטים כדי שיטננו : אם
נתכוין לכך לטול שעליהן : א"א
שלא לשמות שהרי היה נריך
ללוחטן : אלא אם עמד נתעכב
שם כדי שירדו עליהם גשמים :
ו פקק הנגור' סתם הנגור כדי
שלא ילאו המים : או אם חלחל
לחוכי' שנענע' ונער הזיתים
במים שנתוך הנגור דם ללר' י'
שאין המחשבה מועלת להכשיר
עד שיגע מעט לבנות המחשבה
שבלבו ואין הלכה כר"י : ז' אם
הקד השקי' לנג' אחר כדי שיורו
במים מב' לדיו או הוכשרו : אם עמד והדיח : אם עמד במים
להדיח רגלי בהמתו : או מכשירים מים העולים ברגליה' אם
ככלן על הפירות :

אלא אם עמד פי הר"ב נתעכב שם כדי שירדו עליהם
גשמים כלומר דשמה לחוד לא סגי אלא נריך
שיעמוד וה"ק לדברים שאמרתם דשמה לחוד סגי לא
היה לכם לומר אם שמת שהרי א"א שלא לשמות א' דשמה
מחלחלים דשמה ג' פ' ד' דמקואות הרמב"ם : ז' אם שמת בני יותן הוכשרו הפירות והמים שעל השקין הנס תלושים
ברטנ' הרמב"ם : דרו רגליו מלאות טיט' כו' אם שמת בני יותן אלא לענין הכשר לא חשיב אדם כמחובר ולענין שחיטה
דפסליגין במחובר חשיבין נמי אדם כמחובר דפסלי גזרון מחוברת בס"ק דחולין משנה ב' אין לדמותן זה לזה דהא תלוש
ולכסוף חברו מבעיה ליה לרבא התם מהו ונענין הכשר האמר תנאי היא הר"ש במשנה ג' פרק דלקמן אם עמד והדיח אכל
אם לא הדיח אע"פ דשמת דמלמא : הפך הוא שידחו רגליה דמה מויק לו שהולחו מכל מקום אינו בני יותן דבענין שיהא שמה
לגמרי' שלא היה רוצה שלא ודמו' ולהכי נריך שידים דהשתא חוין דנימא ליה טובא מדקשרת להדיח אכל אי לא טרפלא מהר"ם :

אלא אם עמד פי הר"ב נתעכב שם כדי שירדו עליהם
גשמים כלומר דשמה לחוד לא סגי אלא נריך
שיעמוד וה"ק לדברים שאמרתם דשמה לחוד סגי לא
היה לכם לומר אם שמת שהרי א"א שלא לשמות א' דשמה
מחלחלים דשמה ג' פ' ד' דמקואות הרמב"ם : ז' אם שמת בני יותן הוכשרו הפירות והמים שעל השקין הנס תלושים
ברטנ' הרמב"ם : דרו רגליו מלאות טיט' כו' אם שמת בני יותן אלא לענין הכשר לא חשיב אדם כמחובר ולענין שחיטה
דפסליגין במחובר חשיבין נמי אדם כמחובר דפסלי גזרון מחוברת בס"ק דחולין משנה ב' אין לדמותן זה לזה דהא תלוש
ולכסוף חברו מבעיה ליה לרבא התם מהו ונענין הכשר האמר תנאי היא הר"ש במשנה ג' פרק דלקמן אם עמד והדיח אכל
אם לא הדיח אע"פ דשמת דמלמא : הפך הוא שידחו רגליה דמה מויק לו שהולחו מכל מקום אינו בני יותן דבענין שיהא שמה
לגמרי' שלא היה רוצה שלא ודמו' ולהכי נריך שידים דהשתא חוין דנימא ליה טובא מדקשרת להדיח אכל אי לא טרפלא מהר"ם :

באדם)

באדם ובבהמה טמאה לעולם טמא. כי הר"ב בין הדיח בין לא הדיח. ור' יהודה היא. וכן מבואר בתוספתא הרמב"ם. ולא תפטר טמא מאי שנא אדם ובהמה טמאה מבמה טמאה. ובדברי מהר"ם דבבהמה טמאה העומדת לאכלה יחינו חוש' כל כך אם יהיו רגליה מלוכלכו אבל באל' ובהמה טמאה העומדת לרכוב עליה או להטעין משאוי או לשחק ולטייל בה נגון אריות ודוכים וקופים ודאי מקפיד בלכלוקן. וסמא דמלקא נחא ליה לגמרי שידחו ולא היה חסך שלא יודחו כן נ"ל לפרש. ע"כ:

א טמא ה' ד
ב לקח רפ"ו
ד חיי' פ"ב
ה' טמא
ו' טמא
ז טמא
ח טמא
ט טמא
י טמא
יא טמא
יב טמא
יג טמא
יד טמא
טו טמא
טז טמא
יז טמא
יח טמא
יט טמא
כ טמא

באדם ובבהמה טמאה לעולם טמא. כי הר"ב בין הדיח בין לא הדיח. ור' יהודה היא. וכן מבואר בתוספתא הרמב"ם. ולא תפטר טמא מאי שנא אדם ובהמה טמאה מבמה טמאה. ובדברי מהר"ם דבבהמה טמאה העומדת לאכלה יחינו חוש' כל כך אם יהיו רגליה מלוכלכו אבל באל' ובהמה טמאה העומדת לרכוב עליה או להטעין משאוי או לשחק ולטייל בה נגון אריות ודוכים וקופים ודאי מקפיד בלכלוקן. וסמא דמלקא נחא ליה לגמרי שידחו ולא היה חסך שלא יודחו כן נ"ל לפרש. ע"כ:

באדם ובבהמה טמאה לעולם טמא: ה

"המוריד את הגלגלי". ואת כלי הבק' בשע' הקדים למים בשביל שיחוצו הריוה בכי יותן. המוריד בהמה לשתו המים העולים בפ' בכי יותן וברגלי אינן בכי יותן אם חשב שידרתי רגליה יאף העולין ברגליה בכי יותן בשעת (ג"א האף) היחף והריש לעולם טמא הורי' חש' אע"פ שחושב שידחו רגלי אינן בכי יותן. שיש להן מעש' יאין להן מחשב'. פרק ד הש' חה' לשתות המי' העולים בפיו יבשפמו בכי יותן בתיטמו ובראשו ובקטנו: אינן בכי יותן הממלא בחבית המים העולי' אחרי' ובחבל שהוא מכוון על צואר' ובחבל שהו' לצרכ' הרי זה בכי יותן כמה הוא צרכ' ר"ש בן אעז' אומר טפח נתנה תחת הצנור אינן בכי יותן: ב' מי שידרו עליו גשמים יאפי' אב הטומא' אינו בכי יותן: ואם נער בכי יותן עמד תחת הצנור להקרי' או לידוחי. בטמא טמאין. ובטהור בכי יותן: ג' הכופה קערה על הכותל בשביל שהורדת. הרי זה בכי יותן. אם

אוח למים והבקעים מתחזרים וחינו שיחוצו' כמו שיאזו'. כלומר כדי שידקו וידקו הבקעי' זה בזה. הרי זה בכי יותן המים הנתלים בהם מכשירין הורשים לקבל טומאה. משום דניחא ליה שיהו אומם המים נתלי' בכלי לדרך הבקעי': בשע' היחף. שהבהמה יגעה ויעפה מטור' הדרך וכן בשע' שהיא דסה בתבואה. המים שהיא מעלה ברגליה לעול' מכשירים הורשי' לקבל טומאה. לפי שהם לרצון. שהמים יפסי' לה לנגנה ולקדרה פ"א בשעת היחף והדיח בשעת הקצ' רוצה הוא שהבהמת מרחוץ רגליה בשביל שיהיו נקיות לרום התבואה:

פרק ד השוהה

ובשפמו הרי הן בכי יותן. היינו טעמ' לפי שאין המי' נכנס' לפיו אלא א"כ נוגעים בשפמו תחלה הילכך אחשביהו: הממל' בחבי' המים העולי' אחריה הרי הן בכי יותן דאי אפשר שיכני' עד שיגעו לאחורי' אבל הכי' תחת הצנור אין שלאחוריה בכי יותן דאפשר לקלוט שירד לתוכה. ולא יגע לאחוריה: מכוון על זארה. מסובב כמין עבצת מקיף נצוחר החבית' מכוון' לשון הוא עשך ויכוונך (דברים ל"ב): נכסה לחבית תחת הצנור לקבל המים. אינן בכי יותן. המים שלאחריה ושחבל. דלא ניחא ליה אלא שיפלו המים לתוכה בלבד: ב' אפי' אב הטומאה. אפי' היה האדם הוא אב הטומאה. ונטמאו המסקין שירדו עליו. ואין אחרי' לעיל דמסקין טמאים מטמאים לרצון ושלא לרצון. אפי' הכי אינן מכשירין. כען שירידת. הגשמים עליה היתה שלא לרצון: ואם נער כמו המנער טליתו. שיער גופו להסיר הגשמים מעליו: בכי יותן. המי' הנוסלי' ממנו מכשירין הן: להקרי' לקדר עצמו: או לידוח. לרחוץ גופו כגון שהיה מלוכלך בטיט או בצואה: בטמא אם היה האדם טמא. טמאים המים ואם נפלו על הסירוס. הכשירוס וטמא' אס' כחמת. ובטהור בכי יותן ומכשירין: ד חבית

במס ולא יחויקו כנוים וכשזרין אותן במים חלי יום מחויקין המים ע"כ. והא דמיימי מהתוספתא אורגים חולצים תפסתי אחריו ולא מלאהו. ונ"ל שנתכוון לאותה בריותא דהתם ספ"ו האגד שע"ג התכה. הקשקשים שע"ג השבר כו' חולץ וחולצין ונראה בעיני דחולץ צריך להיות חולץ. ובדברי הר"ש ז"ל אגדים חולצים. והערוד ערך אץ הביא מהגמרא איצטא (ברכות דף ל"ג) שענינו דוחק: בשיערת היחף. פי' הר"ב בשעה שהבהמה יעפה ויגעה זוה החולי מחולי הבהמות נקרא בערב אל' חכ' אפי' יחפוט. הרמב"ם ומ"ש הר"ב פ"א בשעת היחף והדיח כו' בשביל שיהו נקיות. לא בא לפרש פי' אחר אלא על הדיח ולא על היחף. ואגב הוא דנקט' נמי ונ"א האף. וכן העתיק הר"ש ז"ל בשעת האף שהו' גדול ביותר. וע"ש שאף מוניה חוס והבל קורא לשעת האוס מרוב שעת האף ע"כ ומ"ה"ג גו"ס ג"כ האף ומפרש בשעה שיש רעים. שראה כאלו יש אף ויגע בעול'. כלומר כשיש חוס גדול ע"כ. ה רידו חש' וכו' ע"ל רס"ו ומ"ש שם:

פרק ד מכוונן. כמכ הר"ב לשון הוא עשך ויכוונך. ועיין במשנה ז' פ"ז דמריה: ב אפידו אב הטומאה. כמכ הר"ב זאנן אחריו לעיל ברס"ק: אם נער כו' ודוגמת זה תתקלף המסכתא בלינן הרמב"ם: ג' רבפה קערה על הכותל וכו'

די חבית שירד הדלף לתוכה שלא לרצון ובתוכה פירות ואינו רוצה שיוכשרו לקבל תומאה ישבר שאם מערה הרי מעביר המים מזה לזה לרצון ומלאו הסירות מוכשרין ומודים בית שמאי לבית הלל שהוא מושיט את ידו וכן טהורין כלומר לא

בס"ק דחולין דף י"ו מיימי לה וכתב רש"י וז"ל אי אהשבינהו לנשמים בירידתן לזורך סוס דבר ואח"כ נפלו סירות לתוכה אע"פ שלא ידע כשהאכשרו אותן סירות ולא נוחא ליה בההיא הקשר קוו מוכשרין דתנן בתחלת מס' מכשרין כל משקה

כוכשרו בכך: ה' הנתון ממנה לחוץ: והכפין למעלה וינאו לחוץ כללו אינן בני יותן לפי שהשלה לרצון וכן המי שבתוכה: נטלה לשפכו: שלא שפכו במקומו אלא נטל העריב לשפוך המי במקו' אחר הרי הן בני יותן לרצון הן הוא ולא שפכו מיד שם במקומו: וב"ה אומר יכיון שלא האכין שם אלא נטלה לשפכו אינן בני יותן: קניא אם הכי את העריב מתחל' כדי שירד הדלף עליה: אלו ואלו ב"ה וב"ה מודים שאע"פ שנטלה אח"כ ושפכה הרי הן בני יותן הואיל וכבר חיפש עליהן: מים העולים בדיון שמכנס בהן נוחא ליה ברגליו לא נוחא ליה: אלא אי כניטמו רגליו: הווי בני יותן: מדי דהוה אמתלא בחבית דלעיל דמים העולים אחר' בני יותן בדפרישנה לעיל לפי שא"כ למים ליכנס לתוכה עד שיגעו

אם בשבי' שלא ילקה הכותל אינן בני יותן: די חבית שירד הדלף לתוכה ב"ה אומר ישר ב"ה אומרים יערת ומודים שהיא מושיט את ידו ונטל פירות מתוכה והם טהורים: ה' עריבה שירד הדלף לתוכה הניתזין והצפין אינן בני יותן נטלה לשפכו ב"ה אומרים בני יותן ב"ה אומר אינן בני יותן הניתזין שירד הדלף לתוכה הניתזין והצפין ב"ה אומרים בני יותן ב"ה אומר אינן בני יותן נטלה לשפכה יאלו ואלו מודי שהן בני יותן המטביל את הכלים והמכב את כסותו במערה המים העולי' בדיון בני יותן ברגליו אינן בני יותן ר"ה אומר אם אי אפשר לו שירד אלא אם כן גיטנו רגליו אף העולין ברגליו בני יותן ק"פה שהיא כולא תורמסין ונתנו לתוך מקוה מושי' ידו וגיטל תורמסין מתוכה והם טהורים העלם

אם פ"ג
ב"ה ס"ג
ה"ה ס"ג
ו"ה ס"ג

שתחלתו לרצון אע"פ שאין סוסו לרצון מכשיר והגוי מילי כי אהשבינהו בירידתן לזורך דבר תלוש אצל אי אהשבינהו לזורך מחוב' לא מכשיר דהכי תני בת"כ אשר יבא עליו מים אינן לי אלא מים וכו' יכול אפילו הן בצורות שיחין ומערות וכו' מכשירים ת"ל כלי אין לי אלא שמלאן בכלי מנין לגבל בהן את המיט וילכנס בהן את הכלים ת"ל בכל יטמא אי בכל יטמא יכול אפילו בצורות שיחין ומערות ת"ל כלי מה כלי שהוא מיוחד שהוא תלוש מן הקרקע אף כל כו' יכול אפילו חיפש עליהם שירדו בצור' שיחין ומערות וכו' מכשרין ת"ל אשר יבא אינן לי לא שמלאן לשתיה מניין שאם חיפש עליהן להדיח עניים ואנשים ת"ל מים כו' אלמא אהשבינהו לזורך תלוש מכשיר לזורך מחובר לא מכשירי אלא כ

לאחוריה וכן טהורין אף על פי שפשט אדם טמא את ידו ונטל לפי שלא הוכשרו במ' שבתוכה דכתיב ויקרא א' בכל כלי יטמא מה כלי מיוחד שהוא תלוש ומכשיר אף כל שהוא תלוש מכשיר לאחוקי מים שבצורות שיחין ומערות שאינן תלושים מן הקרקע שאינן מכשירים כל זמן שלא נתלשו העלם

מאליו ומחובר מעיקרו הוא ע"כ הא ככותל בנין זה"ק הכופה הקרה על הכותל בשביל שתודח הרי זה בני יותן הא בשביל שודח הכותל אין זה בני יותן של"א ילקה הכותל כו' עיין מ"ש במשנה ס"ק ד ומודים פי הר"ב ב"ה ל"ב ועיין מ"ש רפ"ג דסאה ה' אלו ואלו מודים ל' הר"ב שאע"פ שנטלה אח"כ ושפכה כו' ו"ל הרמב"ם כשהניח העריבה הזאת בכונה כדי שיתקבצו בה המים הנאספים בה בני יותן ואפילו נטלה לשפכה לר"ה ע"כ אבל בחבורו פי במהט"א (הלכה ח') משמע דוק' בשפכו וז"ל ואם נטלה לשפכה הרי אלו מכשרין שכיון שלא שפכה [במקומה] הרי תלשן ברגליו ואיכא למידק דהא הניחה לדעת שירד הדלף לתוכה וא"כ אפילו לא שפכה גמי ולכן נראה דלא אחא למימר אלא לאסוקי אם שפכה במקומה ונעייין מ"ש במשנה ט' אבל הניחה כך ולא שפכה אה"כ דמים שבתוכה בני יותן ואתי ספיר לדבריו שחבורו ליטמא דמתני' דקתני בל' אס' ולא בל' אפילו וז"ל דברישא דקתני נטלה לשפכה דהיינו שלא במקומה לרבותא דב"ה קתני לה עיין פ"ק משנה ג' ונמשך הרמב"ם בחבורו אחר ל' המשנה ואע"פ שלא העתיק דברי ב"ה וא"כ מתני' דרישא איידי דכיפא קתני לה ומיכו נראה דאע"ג דבשיפא כ"ש כשלא נטלה לשפכה כלל היינו משום שהניחה שירד הדלף לתוכה אבל רישא דירד מעצמו אף [לב"ה] דוקא אם נטלה לשפכה וכי לא נטלה לא ולא הווי כן רבותא כלל: רבי אליעזר אומר אם א"ל כו' כחזר ר"ב מדי דהוה אמנלא בחבית דלעיל כו' וכ"ה ר"ש ואפשר לומר דליכא דלגי עליה ושנסבה בלשון פלוגתא ל"ק כדאשכחן טובא וכתבתי בפי ק בתרא דכתורים אבל בפי' הרמב"ם כנ"י מצאתי נחוב ואין הלכה כרבי אליעזר וכך בחבורו פ' ב מהט"א לא העתיק דבריו: ו תורמסין ופנינו דרפ"ח דשנת הקורסין היבש שהוא מאכל לעוים: וצ"ע ידו וכו' וכן טהורים פי אר"כ שלא הוכשרו במים שבתוכה דכתיב בכל כלי כו' והעתיקו הברייה במשנה ג' וכתב ר"ש ו"ל

שלא הוכשרו דלא ניחא ליה דדוק בצנן שחיב להדחיו הוכס' כשהעלתו אבל הני לא ע"כ ועיין במשנה דלק"ן העולם מן המים כלומר שלא נטלו מתוך הקופה שדרך לעולם קצת' ואלו העלה כולה כאחת דהיינו שהעלה עם הקופה והרמב"ם בחבורו פיר"ב מהע"א הלכה י"ב העסיק העלה וכן פירושו הגנעים בקופה טמאים ותומה מאי שלא משק מלא פירות דפ"ק (משנה ד') דלא הוכשרו במים הגוטי' מן השק ושם הכא ניחא ליה טפי בהדחי' דקופה י"ה ש :

א דה"ל י"א
ב מניח י"ב
ג חולין לא י"ג
ד ח"ל
ה ח"ל
ו ח"ל
ז ח"ל
ח ח"ל
ט ח"ל
י ח"ל
יא ח"ל
יב ח"ל
יג ח"ל
יד ח"ל
טו ח"ל
טז ח"ל
יז ח"ל
יח ח"ל
יט ח"ל
כ ח"ל

העלם מן המי' הגנע' בקופה טמאי' יושא' כל התורמסים טהורים צנן שבמערה י נדה בדיחתו יהוא טהור העדתו כל שהוא מן המים טמא : פירות שנפלו לתוך אמת המים פשוט מי שהיו ידיו טמא' ונטלן ידיו טהורות והפירות טהורים ואם חישב שיהיו ידיו ידיו טהורות והפירות בכיוותן : ה' קדרה שהיא מלאה מים ונתונה לתוך המקיה ופשוט אב הטומא' את ידו רתוכה טמא' יבגע טומא' טהור' יושאר כל המשקין טמאין שאינהמי' מטהר' את שאר המשקין : הממלא בקילון עד שלש' ימים טמאין ר"ע אומר אם נגבו מיד טהור' ואלו לא נגבו אפי' עד שלשים יום טמאין : ע"ע

העל' מן המי' הוכשרו התורמסין לקבל טומאה במים הללושי' : הגנע' בקופה טמאי' שהקופה נעושה ראשון כשנגע בה אדה טמא' והתורמס' הגנע' בקופה קווי שני' : ושאר כל התורמס' שאין כוגע' בקופה טהור' דאין שני עושה שלשי' בחולין : נדה מדחתו ונהג טהור' דלא הוכשר לקבל טומאה במים [שמחובי' במערה : ז' ידיו טהורות דלא נעוין כונה לחולין אבל אם היו פירות מעשר וכל שכן של תרומה : ידיו טמאות כשהיו עד שכוין להטביל ידיו : והפירות טהור' ולא הוכשרו דלא אחשבה להך נפילה : ואם בשביל שיהיו ידיו נטמאין נטמאין לטוב את הפירות מן המי' הפירות הרי הן בכיוותן ומוכשרי לקבל טומא' מכל' ולהבא' : דאחשבה להך נפילה פירו' ליתול ידיו בהגהתן וזהו ליה משק' שסופו לרצון דאע"פ שאין תגלתו לרצון הרי זה בכיוותן : ה' ופשוט אב הטומאה את ידיו למוכה טמאה :

ידים (כח"ש במשנה פ"ב דחגיגה) והגמרא שהזכיר הרמב"ם הוא גם שם בחגיגה דף י"ט ובש"כ דחולין ד' ל"א ולא הוכס' פירות ויתכן להביא פת במקו' פירות עכ"ד' וקושי' וקושי' עמומה אבל מה שרצה להביא לא יתכן בעיני' דבמחמתין פירות טמא' ועלה פימיי הר"ב והרמב"ם דהרי כתבו אם היו בו ועוד אפי' אי גרם פת' אכתו קשיא דהא ח"ל כוונה אף לתרומה' וכל שכן למעשר לנגיעה אלא לאכילה' כח"ש שם במשנה ו' והבירור' בני יותן פי' הר"ב מוכשרים לקבל טומאה מכאן ולהבא' היינו לאחר שהעל' דכל זמן שהם מחוברי' במי' לא מתכשרי' כדמתן לעיל בצנן תוס' פ"ב דחולין דף ל"א (ד"ה ופירות) : ה' טמאה פי' הר"ב לפי שהמי' שבקבו חולצ' בינו ובין מי המקיה וכ"ס הרמב"ם ומסיים כמו שכתב'ר בעשרי' של מקואה' ואין אלו לא דברי טימה' דבהדיא מפורש בהם דמלאה מים אין חולצ' : וכפ"ב מה' טומאה אוכלים (הלכה כ"ה) כתב נעמאת הקדרה' שאין המקואה מעהר כלי חרס' וכתב עליו הראב"ד וזו הנוסחה עיקר' ופי' הכ"מ לפי שניסחא אחרת יש בקנת ספרי רבינו שנתב' בהן שהרי המי' חולצ' בתוכה' ולאות' גי' קשה מאי אריא שהמי' חולצ' : דמשמע שאם לא היו חולצ' היתה טהורה' והשק' : ועוד שאם היה לקדרה טהרה' לא הויה חולצ' ע"כ ושוב מנחתו בכל' שנחמק הלי' שפ' : וכתב במקומו לפי שכלי חרס' אין לו טהרה במקוה :

דכלי חרס' מקבל טומא' מאב הטומאה הגנע' בחובו ולא עלתה לו טבילה ואע"פ שהיא כסוד המקוה לפי שהמי' שנתכוו חולצ' בינו ובין מי המקוה : מגע טומא' טהורה אם לא היה אב הטומאה שנגע בה אלא ראשון לטומאה' והוא הנקרא מגע טומאות' כלום הגנע' באבות הטומאה' או טהורה הקדרה' לפי שאין כלי חרס' מקבל טומאה' אלא מאב הטומאה' ומלא' ש'א נעמאת הקדרה אלא ממתי' משקי' טמאי' שבטובה שנתמאו וטהור' ומטמאי' אותה' ומשו' הכי אינה מטמאה' שהרי הושקו המי' שבטובה במי מקו' ונטהרו' אבל שאר משקי' כגון יין שמן ומלב' אין המקוה מעהר אותם' דלא סלקא ליה השק' הילכך חוזר' ומטמאי' את הקדרה' דרבנן גזרו על' המשקי' שיטו מטמאין כליט' גזירה משו משק' זב וזבה : ה' הממלא בקילון כשהמי' מוכנס' במקו' אחד' ומבקשי' להביאן אל טדה חזר' עושי' להך דרך שיבואו בו אופן המים' וסס אותם דרך שאותן המי' נמשכי' בו' נקרא קילון ועד שלשה ימים אין אותו קילון מתקב' מן המים שהמשיכו לתוכו' ומכשרין את הפירות ששלו לתוכו שהרי הן לרצון : רבי עקיבא אומר אם נגבו מיד רבי עקיבא לא פליג את"ק דסמך קילון אינו מתקב' עד ג' ימים' ופ"ק בסמך איירי' : והכי מוכח בהדיא בתוספתא' דמונה ר' עקיבא בסת' שהאב' ימים' שנטלו

כתב הר"ב דרבנן גזרו על המשקי' ואפילו נטמאו בשני' : כח"ש במשנה ה' פ' חדרה' ואפילו מחמת ידים' כח"ש בסוף זבחים : שאין המי' מטהר' את שאר המשקי' : ע"ן מה שכתבתי במשנה ו' פרק בתרא' דמקואות : רבי עקיבא אומר אם נגבו מיד טהור' בו כתב הר"ב ר"ע לא פליג אפי' דסמך קילון אינו מתקב' עד ג' ימים' ופ"ק בסמך איירי' וכו' ועד (ג') יום דאמר ר"ע : אם יגע שנה נגבו' ובהוא' לא איירי' ת"ק וכל זה מוכח מה' סמך : סמך היא גזירה המתלה בקילון פי' ר"ע אם נגבו מ' ד טהורין' ואם לא נגבו אפילו מכאן עד שלשי' יום טמאין : סמך שלשה ימים' משמע דר"ע

שנפלו עליהם משקים טמאים : אם רבו מי גשמים על
 המשקים הם בטלים וטהורים : כולאין כדי שירדו עליהן
 גשמים : לאחשבינהו לגשמים : אע"פ שרבו טמאין לנטמאו
 בגשמים עצמן : בלעו משקין טמאים : כגון שהעלים נגזבים
 מצדן וכמוכן משקין בלועין .
 אע"פ שהוציאן כדי שירדו עליהן
 גשמים לאחשבינהו לגשמים .
 אפי' הכי טהורין : ללא נגעו
 במשקין טמאין שהרי בלעו . לא
 יסיקם אלא צידים טהורות שלא
 יטמאו הדים את מי הגשמים
 שהחשבנו : ויחזרו ונטמאו את
 הטהור : דמשקה טמא כלי אבל
 צידים טהורות יכול להסיקם
 בטהור והטהור טהור . ולא
 אמרי דסוף משקה טמא הבלועה
 ללאה מחמת הדיסק : דבעים
 שהאש שולטת בהן ונאחו בהן
 האור כלין המשקים לתוכן ואין
 יוצאין לחוץ כשמשקין בטהור :
 אם היו לחין : ענים הללו שבלעו

**"עצים שנפלו עליהם משקין וירדו עליהם
 גשמים . אם רבו טהורים הוציאם שירדו
 עליהם גשמים אע"פ שרבו . טמאים בלעו
 משקים טמאים . אע"פ שהוציאם שירדו
 עליהן גשמים טהורין . ולא יסיקם לא בידיו
 טהורות בלבד ר' שמעון אומר אם היו לחין
 והכיקן . ורבו המשקין היוצאין מהן . על
 המשקין שבלעו טהורים :**
**פרקה ב' ש' שטבל בנהר . והיה לפניו נהר
 אחר ועבר בו . טהרו שניים את
 הראשונים דחהו חברו לשכרו וכן לבהמתו
 טהרו שניים את הראשונים ואם כמשחק
 עמו הריזה בכי יורתן :**
ב השט

פי ואינו חולק . וכן דעת הראב"ד דרפי"ג מהט"א אבל כתב
 שאין דעתו נוחה בזה . וכתב הכ"מ משום דקשיא ליה שהלא
 הדבר באם נגעו . נחוי אפי' אם יש בו להטפוח ומ"מ יש
 להעמיד כגון שהשליך פירות בקילון . ולא ידע אם היה בו
 להטפוח ע"כ אבל דעת הרמב"ם
 דר"ע חולק . ולת"ק אחר ג' ימים
 אינו מכשירין . וכך פסק בחבורו
 והשיגו הראב"ד דכיון שחשבו
 לתלוש בתחלתן . איך ילאו מידי
 מחשבה לעולם . וכתב הכ"מ
 שאפשר לדמוק ולומר דמעיקרא
 אין בדעתו שיבו כחלושין ברצון
 אלא המשקה שיטאר בו עד ג' ימי'
 לפי שא"א למלאות בקילון . אלא כ'
 ישאר בו משקה ג' ימים ואם
 לאחר שלשה ימי' ישאר בו משקה
 כיון שאינו תלוש לרצונו . אינו
 מכשיר ע"כ : יעצים שנפלו
 עליהם משקים פי' הר"ב טמאין .
 וכן פי' הר"ש : ואם בן הוו דומיא
 דשינו במשנה ה' פ"ק דמקואות

א סס הל"ג
 ב סס פט הל"ז
 ג סס פ"ג הל"ז

משקין טמאין ומחמת לחותן ילאו משקין עצמן מהן . ואם אוחז
 משקים שלטו משקה הטמא הבלוע ורבו משקין שמעצמן . על
 משקה הבלוע : טהורין . שטבלו אוחזו ואין הלכה כר שמעון :
**פרקה ב' ש' שטבל בנהר . ומים שעלו מכשיר שהרי לרצון
 הן : והיה לפניו נהר אחר . ועבר בו ומים
 שעלו מן הנהר השני אינו לרצון ואינו מכשירין : טהור . מי
 הנהר השני מים שהעלו עמו מן הטבילה . ואין מכשירין לא
 אלו ולא אלו : דחיו : דחכו : לשכרו : שהיה חברו שכור ומתוך
 שכר מן דחהו והפילו בנהר : וכן לבהמתו : שהפיל את הבהמה
 בשכרותו בנהר והיו עליו מי טבילה ועל הבהמה מים לרצון :
 שהיו שניים שהיו ע"י שכרות ולא לרצון . את הראשונים שהיו
 לרצון : ואם כמשחק : דחה את חברו בנהר או את הבהמה גם
 השניים בכי יורתן דכולהו לרצון נגעו :**
**דכלים משנה ה' ומ"ש הר"ב דבעים שהאש שולטת בהן כו' כלין המשקים שבתוכן כו' וכ"כ הר"ש . ומכיון דממלקא דר' שמעון
 מוכח שפלט המשקה הבלוע לא קשיא דר' שאיירי דבעים לחים שאין האור נאמן בהן כל כך ע"כ . ומדברי הרמב"ם נראה דבכא
 פליגי ר' ש' ורבנן . דלר"ש אין לטהר אלא בלחים אבל ביבשים מפמא מפני פליטת משקים הבלועים וס"ל שיכולים להפלט .
 ולרבנן טהורים לפי שאין יכולים להפלט אבל מדברי התוספתא שאביא במוך נראה דלא כהרמב"ם : רבי שמעון אומר אם
 היו לחין והסיקו ורבו כו' טהורים . תניא בתוספתא ר' שמעון אומר אם היו לחין והסיקו . ורבו משקים היוצאין מהן על המים
 שבלעו טהורין מק"ו . ומה אם מי גשמים שהם עלולים לקבל טמאה מטהרין ברוב מי פירות (מכרש הר"ש מים היוצאין מן
 העצים לחין . כיון פירות חשובים לכל דבר) שאינן עלולין לקבל טמאה אינו דין שיטהרו ברוב אמר ליה לא אם אמרת דמי גשמים
 שמתהרין את הטמאין . תאמר דמי פירות שאין מתהרין את הטמאין ג' כ"ה קמן דלא כדברי הרמב"ם דלעיל אלא רבנן חולקים
 עמו בלחים דס"ל דבלחים אין לטהר דהואיל ויוצאין ילאו ואין דבר לחוחתן מבטלין כלל . וגם מהתוספתא זו משמע דרישא
 דמתניתין ענים שנפלו עליהם משקים בטמאים מיירי ולענין טמאה דלא כהרמב"ם . דמכאן היה ר' שמעון דן הק"ו שמי גשמים
 מתהרין ברוב . ומיהו י"ל דמתניתין ג' דפ"ג היה דן :**

מחמתי טהרתו וכו' אבל יותר נראה פיר' הרמב"ם דמפרש לה
 לענין הכשר וז"ל אלו המשקים הן שאר משקים . כגון שיפול
 עליהן שמן או דבש ברצון ואחר כך ירדו עליהם מי גשמים שלא
 ברצון ורבו מי גשמי' על המשקים . אותן משקים אינו מכשירין
 ע"כ . (והוציאם) כו' אע"פ שרבו טמאים וכלו הרי כולן לרצון
 וכ"כ בחבורו פרק י"ג מהט"א (הלכה ב') אך מהתוספתא
 שאכתוב בסוף המשנה נראה קצת כפירוש הר"ש והר"ב :
 בלעו משקים טמאים הכא גם להרמב"ם מיירי במשקין שהם
 טמאים : אף על פי שהוציאם כו' טהורים . כתב
 הר"ב דלא נגעו כו' כ"כ הר"ש ותמיהה לי דלכתי מאי קמל"ן
 פשיטא כשלא נגעו שלא נטמאו והרמב"ם פ"ט מהט"א (הלכה
 ו') מסיים והסיקו הטהור טהור . ואין המים שעליהם מהטמאין
 מן המשקים הבלועין בהן ועיין בסמוך : ולא יסיקם כו' כתב
 הר"ב ולא אמרי' דסוף משקה טמא הבלוע כו' דתנן בפ"ט
 דכלים משנה ה' ומ"ש הר"ב דבעים שהאש שולטת בהן כו' כלין המשקים שבתוכן כו' וכ"כ הר"ש . ומכיון דממלקא דר' שמעון
 מוכח שפלט המשקה הבלוע לא קשיא דר' שאיירי דבעים לחים שאין האור נאמן בהן כל כך ע"כ . ומדברי הרמב"ם נראה דבכא
 פליגי ר' ש' ורבנן . דלר"ש אין לטהר אלא בלחים אבל ביבשים מפמא מפני פליטת משקים הבלועים וס"ל שיכולים להפלט .
 ולרבנן טהורים לפי שאין יכולים להפלט אבל מדברי התוספתא שאביא במוך נראה דלא כהרמב"ם : רבי שמעון אומר אם
 היו לחין והסיקו ורבו כו' טהורים . תניא בתוספתא ר' שמעון אומר אם היו לחין והסיקו . ורבו משקים היוצאין מהן על המים
 שבלעו טהורין מק"ו . ומה אם מי גשמים שהם עלולים לקבל טמאה מטהרין ברוב מי פירות (מכרש הר"ש מים היוצאין מן
 העצים לחין . כיון פירות חשובים לכל דבר) שאינן עלולין לקבל טמאה אינו דין שיטהרו ברוב אמר ליה לא אם אמרת דמי גשמים
 שמתהרין את הטמאין . תאמר דמי פירות שאין מתהרין את הטמאין ג' כ"ה קמן דלא כדברי הרמב"ם דלעיל אלא רבנן חולקים
 עמו בלחים דס"ל דבלחים אין לטהר דהואיל ויוצאין ילאו ואין דבר לחוחתן מבטלין כלל . וגם מהתוספתא זו משמע דרישא
 דמתניתין ענים שנפלו עליהם משקים בטמאים מיירי ולענין טמאה דלא כהרמב"ם . דמכאן היה ר' שמעון דן הק"ו שמי גשמים
 מתהרין ברוב . ומיהו י"ל דמתניתין ג' דפ"ג היה דן :

**פרקה ד' ה' והר"ב העתיק דחיו . וכן הוא במשנה שבגמרא דפוס ישן והר"ש העתיק דחייבו ופי כמו דחאהו וכגירסתו הוא
 במשנה**

במשנה שבגמרא דפוס במליאה: ב השט כו' הנתון אינן
כבי יותן והמים העולי עליו כבי יותן הרמב"ם פי"ג מהע"א
[הלכה ו'] : העושה נסור במים וכו' אינן כבי יותן כתב
הר"ב ואית דגרסי נסור כמו שעושין הנערים כו' לנתן כו' כך

ב הנתון שלא בבינה: העושה נסור במים שמטלה על פני
המים רקוחות כמין אבטובות: הנתון בעשיית אבטובות:
ואת שנה דהיינו מי אבטובות עלמן ואית דגרסי העושה
נסור במים כמו שעושה הנערים כמין נסור של קנה או של עץ
חלול לנתן ממנו המים בנחק:

א ס"ג
ב ס"ד
ג ס"ה
ד ס"ו
ה ס"ז
ו ס"ח
ז ס"ט
ח ע"א
ט ע"ב
י ע"ג

ואת שנה המים הנשארין
בננור: ג ובללן שינובנו כלל כל
הפירות במים שכשיהו המים
מפוזרים בכל הפירות יתנגבו
יותר מהרה: וחכמים אומרים
אינן כבי יותן והלכה כחכמים:
ד לעמקו כבי יותן ולרחבו אינו
כבי יותן כשארס מודד עמקו של
נור בקנה נכר רושס המים
בקנה עד כמה הן מגיעים
ומתוך כך יודע עומקו לסיכך
רוזה הוא במשק שברושס אבל
לרחבו אינו רוזה במשק שברושס
והלכה כרבי עקיבא שחזר רבי
טרסון להיות שונה כדבריו:
ה לידע כמה מים יש בו רוזה
במשקה שברושס כדאמרן לסיכך
הוי כבי יותן אבל לידע אם יש

ב השט על פני המים הניתון אינן כבי
יותן ואם נתכונן להתיו על חברו הרי זה כבי
יותן העושה (ס"א נסור) צ"ל צ"ל במ" הניתון
ואת שבה אינן כבי יותן: ג פירות שירד
הרלף לתוכן ובלללן (גמרא שינובו) שינוגבו
ר"ש אומר כבי יותן וחכ"א אינן כבי יותן:
ד המודד את הכור בין לעמקו בין לרחבו
הרי זה כבי יותן ידברי ר' טרפון ר"ע אומ'
לעמקו כבי יותן ולרחבו אינו כבי יותן:
ה פשטו או ארגלו או קנה לכור לידע
אם יש בו מים אינן כבי יותן לידע כמה מים
יש בו הרי זה כבי יותן זרק אבן לכור
לידע אם יש בו מים הניתון אינן כבי יותן
ואת שבאבן טהורים: ה החיבת על השלח
חייך לבנים

בו מים אין צריך רושס של משקה: ושנאבן כלומר שנאבן נמי
טהורים שאין מכשירין: ו החונט על השלח מכה בעור
אחר רחיצתו כדי לנערו מן המים: השלח העור כמות שהוא
כשמשפטים אותו מן הבתה נקרא שלח תרגום ויפשיטו
ואשלחו:

איתא ר' מאיר אומר וכן ראיתי הוגה בנ"י וביש ספרים
גרס ר"מ: ד רבי עקיבא אומר לעמקו כבי יותן כתב הר"ב
כשארס מודד עמקו כו' לסיכך רוזה הוא במשקה שברושס
א"ל [ר' טרסון] אם כן יהא משקה שברושס תמא למטה מן
הרושס טהור א"ל אי אתה מודה שהמלא בחבית המים
העולים וכו' ברפ"ד) שא"ל למים שישלו לתוכו עד שנגעו

לאחריה [ג] א"ל למשקה שברושס עד שיהא למטה מן הרושס
זמ"מ הר"ב דהלכה כר"ע שחזר ר"ט כו' ז"ל ככ"מ פי"ג מהע"א הלכה כר"ע מחברו כ"ש דבר פלוגתיה הודה לי ע"כ אבל אפשר
דהר"ב דוקא קאמר לפי שחזר ר"ט משום דאיכא דאחרי בפ"ט דכתובות דף פ"ד דר"ע לאו חברו הוי אבל הרי"ף והרא"ש לא
העתיקו אלא כמ"ד דחברו הוי: ה לידע אם יש בו מים אינן כבי יותן כתב הר"ב שא"ל צ"ל של משקה ואיכא למידק
דמ"מ כיון שא"ל א"כ שיעלה בו מים כשיגע בו במים להוי כבי יותן מדי דהוי כמלא בחבית וכו' דרפ"ד ורא"ה לומ' דשאני
הקס דרוזה למלאות המים וכן נמי אם צריך לרושס כמו בחמני דלעיל דאז כל המים שא"ל וולקן מכשירין אבל הכא לידע אם
יש בו מים א"ע"ס שא"ל אלא שיעלו בו מים מ"מ א"ל למים שיעלו עליו כלל וכלל והרי ע"י הרגש בלבד ידע אם יש בו מים
ואע"פ שכשמי רגש יעלו עליו מ"מ אין כונתו לעליית שום מים כלל וראיה לדברי שכתב הר"ש ז"ל ובתוספתא קתני המשלש
את החבל לנור לידע אם יש בו מים דהוי כבי יותן ושמה בחבל לפי שכפף אינו יכול לידע אלא אם המסקה בו (ע"כ ש"מ דלילו
בקנה ויד אפי' אין המסקה בו) יכול לידע והיינו כדפרישית ע"י הרגשה: ואת שנאבן טהורים כתב הר"ב שאין מכשירין וכן
כתב הר"ש ב"ס הראב"ד (פי"ג מהלכות ט"א הלכה ט') מפרש כן כמתרעס על הרמב"ם שזינה לשון המשג" וכתב אינן בתלושין
והקס משנה כתב שעשה כן מפני שטהורים אינן מורה על הכשר ע"כ וזה אינו שכבר הרבה פעמים שזו בלשון הכשר וכמו
שכתבתי בשם הרמב"ם עצמו בפרק קמא משנה ג' ואם כפי לשון חברו הוי ליה לכתוב אינן ברגון אבל לי נראה שפעם
הרמב"ם כדי שיכלול בלשון אינן בתלושין שאין מקבלין טומאה ג"כ וכמו שכתב בפירושו ז"ל ענין אמרו את שנאבן טהורי
שהמים אשר על האבן הוי אשר בהוד הכור דינו כדיון מי הכור שהוא טהור לא ימטמא ולא יכשיר כמו שבארנו א"ע שנאבן
נראת למעלה משטח המים והדבר הנראה ממנה כלול אין דיון המים אשר על החלק הויאל ממנו דין מים תלושים ע"כ ודייק
לפרש כן מדשינתה המשנה ולא קתני אינן כבי יותן ושבו תלמידי בדברי מהר"ם שכתב ואת שנאבן טהורים אם פשט תמא ידיו
ונטלו מן המים מים שעליו טהורים ע"כ הרי שמפרש כדברי הרמב"ם ודרמב"ם עדיפא מיניה שמפרש ג"כ בלשון משנתיו
דאיירי בהכשר: ו השלח פי' הר"ב העור כמות שהוא וז"ל הרמב"ם העור בנמר כמו שמשפטים אותו ע"כ והיינו דתקן
במשנה ב' פהק ד' דשכת דעומנין בשלחין שהוא תמטת הצמר שכתב:

איתא ר' מאיר אומר וכן ראיתי הוגה בנ"י וביש ספרים
גרס ר"מ: ד רבי עקיבא אומר לעמקו כבי יותן כתב הר"ב
כשארס מודד עמקו כו' לסיכך רוזה הוא במשקה שברושס
א"ל [ר' טרסון] אם כן יהא משקה שברושס תמא למטה מן
הרושס טהור א"ל אי אתה מודה שהמלא בחבית המים
העולים וכו' ברפ"ד) שא"ל למים שישלו לתוכו עד שנגעו
לאחריה [ג] א"ל למשקה שברושס עד שיהא למטה מן הרושס
זמ"מ הר"ב דהלכה כר"ע שחזר ר"ט כו' ז"ל ככ"מ פי"ג מהע"א הלכה כר"ע מחברו כ"ש דבר פלוגתיה הודה לי ע"כ אבל אפשר
דהר"ב דוקא קאמר לפי שחזר ר"ט משום דאיכא דאחרי בפ"ט דכתובות דף פ"ד דר"ע לאו חברו הוי אבל הרי"ף והרא"ש לא
העתיקו אלא כמ"ד דחברו הוי: ה לידע אם יש בו מים אינן כבי יותן כתב הר"ב שא"ל צ"ל של משקה ואיכא למידק
דמ"מ כיון שא"ל א"כ שיעלה בו מים כשיגע בו במים להוי כבי יותן מדי דהוי כמלא בחבית וכו' דרפ"ד ורא"ה לומ' דשאני
הקס דרוזה למלאות המים וכן נמי אם צריך לרושס כמו בחמני דלעיל דאז כל המים שא"ל וולקן מכשירין אבל הכא לידע אם
יש בו מים א"ע"ס שא"ל אלא שיעלו בו מים מ"מ א"ל למים שיעלו עליו כלל וכלל והרי ע"י הרגש בלבד ידע אם יש בו מים
ואע"פ שכשמי רגש יעלו עליו מ"מ אין כונתו לעליית שום מים כלל וראיה לדברי שכתב הר"ש ז"ל ובתוספתא קתני המשלש
את החבל לנור לידע אם יש בו מים דהוי כבי יותן ושמה בחבל לפי שכפף אינו יכול לידע אלא אם המסקה בו (ע"כ ש"מ דלילו
בקנה ויד אפי' אין המסקה בו) יכול לידע והיינו כדפרישית ע"י הרגשה: ואת שנאבן טהורים כתב הר"ב שאין מכשירין וכן
כתב הר"ש ב"ס הראב"ד (פי"ג מהלכות ט"א הלכה ט') מפרש כן כמתרעס על הרמב"ם שזינה לשון המשג" וכתב אינן בתלושין
והקס משנה כתב שעשה כן מפני שטהורים אינן מורה על הכשר ע"כ וזה אינו שכבר הרבה פעמים שזו בלשון הכשר וכמו
שכתבתי בשם הרמב"ם עצמו בפרק קמא משנה ג' ואם כפי לשון חברו הוי ליה לכתוב אינן ברגון אבל לי נראה שפעם
הרמב"ם כדי שיכלול בלשון אינן בתלושין שאין מקבלין טומאה ג"כ וכמו שכתב בפירושו ז"ל ענין אמרו את שנאבן טהורי
שהמים אשר על האבן הוי אשר בהוד הכור דינו כדיון מי הכור שהוא טהור לא ימטמא ולא יכשיר כמו שבארנו א"ע שנאבן
נראת למעלה משטח המים והדבר הנראה ממנה כלול אין דיון המים אשר על החלק הויאל ממנו דין מים תלושים ע"כ ודייק
לפרש כן מדשינתה המשנה ולא קתני אינן כבי יותן ושבו תלמידי בדברי מהר"ם שכתב ואת שנאבן טהורים אם פשט תמא ידיו
ונטלו מן המים מים שעליו טהורים ע"כ הרי שמפרש כדברי הרמב"ם ודרמב"ם עדיפא מיניה שמפרש ג"כ בלשון משנתיו
דאיירי בהכשר: ו השלח פי' הר"ב העור כמות שהוא וז"ל הרמב"ם העור בנמר כמו שמשפטים אותו ע"כ והיינו דתקן
במשנה ב' פהק ד' דשכת דעומנין בשלחין שהוא תמטת הצמר שכתב:

שהוא מתכוין שיצאו עם הצואה • מתכוין שיצאו המים עם הלכלוך שנתחבר בהן • לפיכך מכשור מה שנתן ממנו ואפי' שהוא בתוך המים • ואין הל' כר' יוסי • ו העקל מקום בשולי הספינה שמתקבלים שם המים הנכנסים בסדקים של ספינה : אם ייער להסיר המים שעליהן כמו המנער

כבי יותן לתוך המים אינן בכי יותן ר' יוסי אומר אף לתוך המים בכי יותן מפני שהוא מהכיון שיצאו (ס"א) עם הצואה : ז' המים העולין בהפינה ובעקל ובמשוטט' אינן בכי יותן במצודות וברשותות ובמכמרות אינן בכי יותן ואם נער בכי יותן • המולך את הספינה לים הגדול לצרפה המוציא מסמר לגשמים לצרפו המניח את האוד בגשמים לבבותו הרי זה בכי יותן : ח' קסיא של שולחנות והשיפא של לבנים אינן בכי יותן ואם נער בכי יותן : ט' כל הנצוק טהור חוץ מדבש הזיפין והצפחת בש"א אף המקפה של גריסין ושל פול מפני שהיא סודרת לאחריה : י' המערה מחם לחם ומצונן לצונן ומחם לצונן טהור לחם טמא • רבי

כבי יותן שכונתו בלי ספק הולאת המים • והוא כמו מרעוד אם האילן להסיר ממנו משקין שהוא מכשיר כמו שנקדם (בפרק קמא דמכילתין משנה ג') אמנם כשנכנס והוא נצוק המים אין כונתו וזילת המים מן העור • כיון שהוא שקוע במים הרמז'ם :

ז' ובמש' שרת שמתהיגים בהן הספינות כדתנן ברס"ה דכ"ב : אינן בכי יותן • דאינו מתכוון שישרי במים ולא נכמין למים • וכן במזודות וברשותות דלא נכמין למים • ואם ייער מהם המים ונתנו מהן המים כיון דיתכוין שיצאו המים • אחשביניהו • ואם נסלו על הסירות הרי זה בכי יותן ומהר"ם : ואם ייער בכי יותן לפי הסברא ה"ה בספינה דכונתו ייכו וק"ל אחתי לא תינכו בחד בבא והפסיק • באינן בכי יותן והרמז'ם צ"ג מהכ"א (הלכה י"א) העתיק המשנה כצורתה : לים הגדול • תנא בא"י קאי וכסם באותו ים רגילין בכך : לצרפה כתב הר"ב לחוקה כו' עיין ל' רש"י שכתבתי

צספ"ד דגלים : ח' קביא פי' הר"ב כסוי כו' וכ"ס הרמז'ם (והר"ש שניכ"ק מהלכות) ועיין במשנה ו' פי"ו דגלים כסבתי פי' הראב"ד ומהר"ם : ש' ל' לבני כתב הר"ב להגין מפני הגשמים • וז"ל הרמז'ם שלא יפול עליהן מים קודם בישולם [ויפסדו] : ט' הרצוק עיין ספ"ח דטהרות : חוץ מדבש הזיפין ואפי' היה מער' מצונן לצונן הו' מצ"ז מהכ"א (הל' ד') ועיין במשנה דלקמן ומ"ש הר"ב מפני שכולים כו' כשהקלות נפסק וכו' עיין לקמן : רב"ש הזיפין כתב הר"ב אית דמפרשי דבש טוב וחשוב שמסוך חשיבותו מוויפין אותו כו' וכן נראה מפ"י הר"ש ולשון רש"י צסוף סוטה] דף מ"ח] שהוא טוב ועב מערבים בו וכו' ואין נכרות בו ומ"ש הר"ב ואית דאמרי על שם מקומו שגא מויף כמו צבא הזיפין ולאית דמפרשי בהא מוויפין מפרשי התם נמי בני אדם המוויפין דנריהם (שקרינן והולכי רכיל) גמ' דסוף סוטה : ב' יש אומרים כו' מפני שהיא סולדת לאחריה ולת"ק כיון שאין בהם ריר כ"כ כמו דבש הזיפין והצפחת לא חשיב ליה דבעי רירי טובא וב"ש סברי אע"ג דליה להו כולו האי רירי חשיבי לחבר העליון להחמין הו' פי"ז דליר ד' ג' • וכן מוכח

שם מתוך הסוגיא : מפני שהיא סולדת לאחריה פי' הר"ב כשהקלות נפסק חוזר כו' ונמשך למעלה למשקין שבכלי וז"ל רש"י צ"ז דגזיר חוזר ראש הנצוק וטולה לו למעלה כלפי אחוריו וכחוזר ונוגע לעליונים דמי : י' ברחם לחם טהור עת"ש במשנה דלקמן : מצונן לחם טמא פי' הר"ב שהחתון החם מעלה הכל לעליון הצונן ומטמאו כדאמרי לעיל בפ"ג (משנה ב') בזיעת המוץ • הר"ש וקצת קשה לי דא"כ בלא נצוק נמי כל שמעלה חום מתחתון לעליון יהא טמא והולו לא"א בלא נצוק אבל הרמז'ם פי' לפי שעמוד המסקה אשר יקרא נצוק יתחמם בהיות קנהו בכלי החם הטמא ויחמם המסקה אשר בכלי העליון וכו' וכ"כ בחבורו עקב ז' מהכ"א • מפני (שעניי) החמין עולה כחמרות עשן • ומתערב בנצוק ובמים שבכלי העליון ומטמא הכלי • שהעשן הקולה

מפני שנתחבר בהן הלכלוך שנתחבר בהן לפיכך מכשור מה שנתן ממנו ואפי' שהוא בתוך המים • ואין הל' כר' יוסי • ו העקל מקום בשולי הספינה שמתקבלים שם המים הנכנסים בסדקים של ספינה : אם ייער להסיר המים שעליהן כמו המנער

טמא מה שבועליון טהור דנצוק אינו חוזר חוץ מהני דחשיב • מפני שסילדים לאחוריהם (כשהקלות נפסק חוזר) הנשאר למעלה : מדבש הזיפין • אית מפרשי דבש טוב וחשוב שמתוך חשיבותו מוויפין אותו ומערבין בו פסולת ואית דאמרי על שם מקומו שגא מויף כמו צבא הזיפין • ויאמרו לשאלו (תהלים כ"ד) : והצפחת מאכל עשוי מקמח ודבש והו' רך כל כך שיכולים להניקו ודומה לו כלפיתית דבש : המקפה תבשיל שאינו לא רך ולא קשה אלא קפוי קרוי מקפה • של גריסין • פוליס • פחוני • וגרוסו' בריחים : ושל פוליס שלימית שאינן גרוסות בריחים : מפני שהיא סולדת לאחוריה כשהקלות נפסק חוזר אותו עמוד השוקת שהיא קצתו במשקין טמאין שבכלי החמין ונמשך למעלה למשקין שבכלי העליון הטהור ומטמא כל מה שבכלי העליון : י' התערה מחם לחם הבא נמי איירי שמשקין שבכלי עליון שמערה מתנו טהורים ושבכלי החמין שמערה לתוכו הן טמאין : מצונן לחם טמא שהחתון החם מעלה הכל לעליון הצונן ומטמאו שהעשן העולה מן החם כמשקה הוא חשוב :

שם מתוך הסוגיא : מפני שהיא סולדת לאחריה פי' הר"ב כשהקלות נפסק חוזר כו' ונמשך למעלה למשקין שבכלי וז"ל רש"י צ"ז דגזיר חוזר ראש הנצוק וטולה לו למעלה כלפי אחוריו וכחוזר ונוגע לעליונים דמי : י' ברחם לחם טהור עת"ש במשנה דלקמן : מצונן לחם טמא פי' הר"ב שהחתון החם מעלה הכל לעליון הצונן ומטמאו כדאמרי לעיל בפ"ג (משנה ב') בזיעת המוץ • הר"ש וקצת קשה לי דא"כ בלא נצוק נמי כל שמעלה חום מתחתון לעליון יהא טמא והולו לא"א בלא נצוק אבל הרמז'ם פי' לפי שעמוד המסקה אשר יקרא נצוק יתחמם בהיות קנהו בכלי החם הטמא ויחמם המסקה אשר בכלי העליון וכו' וכ"כ בחבורו עקב ז' מהכ"א • מפני (שעניי) החמין עולה כחמרות עשן • ומתערב בנצוק ובמים שבכלי העליון ומטמא הכלי • שהעשן הקולה

העולה מן התמין משקין הוא חשוב וראיתי כפי הר"ש שמתחיל
בלשון הר"ב עד ומטמאו והדר כתב (בלשון הרמב"ם)
לפי שענין התמין בו ומתערב בגלוק ובמים כו' עד הוא חשוב
וא"כ גם דברי הר"ב יכולין להתפרש דהמו' מעלה הכל בגלוק

וכמו של תחתון יפה שחזמו גדול השל עליון ואין הלכה כר"ש
שכיון שהעליון חס' אע"פ שהתחתון יותר חס ממנו . אין
פעולתו של תחתון נכרת בעליון ואינו מטמאו : יא ומגיסה
בקדרה מהפכת בכך שבידה לתבטיל שבקדרה : אם הויעו

ידיה מהכל הקדרה נטמאו ידיה
כאלו ננעה בתסקה שבקדרה : היו
ידיה טמאות . אם הויעו ידיה
כטמאת הויעה תחת ידיה
וכטמאת הקדרה . לפי שהכל
מתברר בין הויעה שבידים לתסקין
שבקדרה : ר' יוסי אומר אם נטפו
אין הקדרה טמאה . אלא נטפו
עליון מן הויעה שבידיה לתוך
הקדרה ואין הלכה כר' יוסי : ה"ן
שבכך טמאו . ואינו מכשיר דלא
הוחשב להיות משקה עד שיערה
אחת לתוך הכלי . וכמו שאין
לו תורת משקה לענין הכשר . כך
אין לו תורת משקה לענין טומאה :
ולענין יין נסד :

רש"אף המערה מחם לחסוכתי של
תחתון יפה משל עליון טמא : יא האשה
שהיו ידיה טהורות ומגיסה בקדרה טמאה
אם הויעו ידיה טמאות היו ידיה טמאות
ומגיסה בקדרה [טהורה] אם הויעו ידיה
הקדרה טמאה רבי יוסי אומר אם נטפו
השקל ענבים בכף מאגים היוין שבכף
טהור עד שיערה לתוך הכי' הרי זה דומה
לסלי יחיתים וענבים בשחן מנטפין :

פרק ו המגלה פירותיו לגג מפני
הבגדים . וירד
עליהם טל . אינם בכי יותן . אב נתבין
לכך הריזה בכי יותן . הערין חרש שיטה
וקטן אף על פי שחשב שירד עליהן הטל .
אינן בכי יותן . השיש להן מעשה ואין להן
מחשבה : ב המעלה את האגודות ואת
הקציעות ואת השום לגג בשביל שיבטינו
אינן בכי יותן כל האגודות של בית הישוק'
טמאין . רבי

פרק ו המגלה פירותיו
לגג מפני
הבגדים תולעים הגדלי צמירי .
לשון ומהיכנס (שמות ח) :
אם נתכוין נכך . שחשב שירד
עליהן טל : שיש להן מעשה .
כגון אם היו שוסכין עליהן טל
בכוונה היו מוכשרין : ב המעלה
את האגודות של ירק : ואת הקציעות כותשים בהאגים בזמכת'
ועושים איתן כעין ככרות גדול' וכן נקראין קציעות : יתמינו
ללחלה ודומ' לו בגמ' לא יחפירן ד' יד' ומינא קשה לכותלי :
אינו רבי יותן אם ירד עליהן טל . כל האגודות של ירק : של בית
השוקים טמאין . לפי שהמכרים רגילים לולף עליהן מים כדי
ללחלחן וכן מוכשרין להכל טומאה והידיים מממשין בכן תמיד
הילכך כן בחוק טומאה : מפני

אבל היכא דהעליון טמא כי הכא
זכיר : הרי זה דומה לסלי זכיר וכו' עיין בסוף מביילתין :
פרק ו אם נתכוין לכך וכו' האם לא נתכוין ושחם כשידע תידי דהוא אכלהני דבפ"ג והכי תניא בחוספתא [פרק ג'] הביאה
הר"ש ופליג בה רבי יסודר כמו בכוני דלעיל . ונ"ל דתנא דידן הא לא קמירי בפלוגתא . ובגמרא פרק קמא דחולין
ד' ג' מיתא לתתני' דהכא ובתפ"ר יואם נתכוין לכך בין בשעת העלאתו ובין לאחר מכאן קודם שינגב הטל מעליהם הרי כן בני
חזן דהכי אמרי' בדוכסא א' זרייתא עורכו הטל עליהן ושחם הרי כן בני יותן . ע"כ . וסיפא דתוספתא דלעיל הוא . ואיתא נמי
בגמרא ע"כ דב"מ דף כ"ב ומתבאר קשיא אהא דפירש הר"ב במשנה ד' ס"ב דפרה דלר"י כשעלה הזכר לדעת הכהנים פסולה מכלל
דלר"י אשילו לא ידעו פסולה ומאי שנא מהכא דכעין שידע קודם שינגב וכמו דהכא דרש"י יותן דומיא דיותן . ה"כ דהתם דרשינן
עובד דומיא דעבד : הערין חרש שועה וקטן וכו' עיין מ"ש בזה בשם הר"ש במשנה ו פרק ה דעירות . דקשיין אהדדי
הא דהכא והא דהתם וה"כ ה"כ לא קשוויי מההיא דסוף פרק ג' דמכילתין אלא דהכא דמיוא ממש בהעלהו : ב בשביל שימטינו .
פירש הר"ב לשון לחלוח וכו' וכ"ס הר"ש ובתפ"ר מהר"ם דלא . נתכוין שירדו עליהם מים אלא שיתלחלו מאלוהין מן האויר עד כאן .
והרמב"ם מפרש מלשון התקנה שכתב בשב"ל שימטינו שיעמדו זמן ארוך ולא יסידו וקמ"לן דלא אמרין הואיל והדר דיע שירד
הטל עליהן דמשום הכי העלם :

ומ"ש'ה מטמא העליון . אבל בלאו
הכי אין חוס התחתון מטמא
לעליון כשאין כאן גלוק . אלא
בלשון הרמב"ם בענין ששט שכל
בלשון הרמב"ם כתיב בפי' הר"ש מן לפי שעני
בדמיון כו' עד הוא חשוב . שלא
כתבם הר"ש בעלמו . אבל כס
ה"ס פ"ט
ה"ס פ"ט
ה"ס פ"ט
ה"ס פ"ט
ה"ס פ"ט

בגליון . מועסקים מחבורו של
הרמב"ם אחר כך נדפסו בפינים
בטעות . אבל הר"ש מעולם לא
ראה חבור הרמב"ם דלא אשמת'
בשום דוכסא לא צורעים ולא
בטהרות לכתוב שיש דבר משמו .
על כן לבי אומר לי . שהר"ש לא
כתב לזה הלשון כלל . שאין שני
נביאים מתנבאים בסגנון אחד :
רבי שמעון אומר כו' וכמו
כו' טמא . במדכי פרק
כל הכשר העפיק כמו במקום
וכמו וגם ל"ג טמא והארכתי כזה
בספרי ספר תורת האדם כלל
כ"ג דין ו' : יא אם הויעו ידיה
הקדרה טמאה כתב הר"ב לפי
שהכל מתברר כו' ומסייט הר"ש כגון מערה מלוגן לחם
ע"כ ודבר תימה הוא בעיני דהתם החס הוא הטמא ומתיר
לעליון שהוא הלוגן ואלו הכא לוגן העליון טמא ואח"כ לטמא
לחס התחתון ומה ראייה היא זו . וכי תיעא דה"ק כמו שחש
מטמא ללוק העליון . אף כאן נעשה עליון חס מן התחתון
ולפיכך חוזר ומטמא גם לתחתון אכתי לאו ראייה דהא אי חסוס
הא איכא לדמיון לתתני' לחס דטמא . ויראה לי דהך דהכא לאו
מטמא דלעיל הוא . דלא חלקו לעיל אלא כשהעליון טמא .

אבל היכא דהעליון טמא כי הכא
זכיר : הרי זה דומה לסלי זכיר וכו' עיין בסוף מביילתין :
פרק ו אם נתכוין לכך וכו' האם לא נתכוין ושחם כשידע תידי דהוא אכלהני דבפ"ג והכי תניא בחוספתא [פרק ג'] הביאה
הר"ש ופליג בה רבי יסודר כמו בכוני דלעיל . ונ"ל דתנא דידן הא לא קמירי בפלוגתא . ובגמרא פרק קמא דחולין
ד' ג' מיתא לתתני' דהכא ובתפ"ר יואם נתכוין לכך בין בשעת העלאתו ובין לאחר מכאן קודם שינגב הטל מעליהם הרי כן בני
חזן דהכי אמרי' בדוכסא א' זרייתא עורכו הטל עליהן ושחם הרי כן בני יותן . ע"כ . וסיפא דתוספתא דלעיל הוא . ואיתא נמי
בגמרא ע"כ דב"מ דף כ"ב ומתבאר קשיא אהא דפירש הר"ב במשנה ד' ס"ב דפרה דלר"י כשעלה הזכר לדעת הכהנים פסולה מכלל
דלר"י אשילו לא ידעו פסולה ומאי שנא מהכא דכעין שידע קודם שינגב וכמו דהכא דרש"י יותן דומיא דיותן . ה"כ דהתם דרשינן
עובד דומיא דעבד : הערין חרש שועה וקטן וכו' עיין מ"ש בזה בשם הר"ש במשנה ו פרק ה דעירות . דקשיין אהדדי
הא דהכא והא דהתם וה"כ ה"כ לא קשוויי מההיא דסוף פרק ג' דמכילתין אלא דהכא דמיוא ממש בהעלהו : ב בשביל שימטינו .
פירש הר"ב לשון לחלוח וכו' וכ"ס הר"ש ובתפ"ר מהר"ם דלא . נתכוין שירדו עליהם מים אלא שיתלחלו מאלוהין מן האויר עד כאן .
והרמב"ם מפרש מלשון התקנה שכתב בשב"ל שימטינו שיעמדו זמן ארוך ולא יסידו וקמ"לן דלא אמרין הואיל והדר דיע שירד
הטל עליהן דמשום הכי העלם :

אבל היכא דהעליון טמא כי הכא
זכיר : הרי זה דומה לסלי זכיר וכו' עיין בסוף מביילתין :
פרק ו אם נתכוין לכך וכו' האם לא נתכוין ושחם כשידע תידי דהוא אכלהני דבפ"ג והכי תניא בחוספתא [פרק ג'] הביאה
הר"ש ופליג בה רבי יסודר כמו בכוני דלעיל . ונ"ל דתנא דידן הא לא קמירי בפלוגתא . ובגמרא פרק קמא דחולין
ד' ג' מיתא לתתני' דהכא ובתפ"ר יואם נתכוין לכך בין בשעת העלאתו ובין לאחר מכאן קודם שינגב הטל מעליהם הרי כן בני
חזן דהכי אמרי' בדוכסא א' זרייתא עורכו הטל עליהן ושחם הרי כן בני יותן . ע"כ . וסיפא דתוספתא דלעיל הוא . ואיתא נמי
בגמרא ע"כ דב"מ דף כ"ב ומתבאר קשיא אהא דפירש הר"ב במשנה ד' ס"ב דפרה דלר"י כשעלה הזכר לדעת הכהנים פסולה מכלל
דלר"י אשילו לא ידעו פסולה ומאי שנא מהכא דכעין שידע קודם שינגב וכמו דהכא דרש"י יותן דומיא דיותן . ה"כ דהתם דרשינן
עובד דומיא דעבד : הערין חרש שועה וקטן וכו' עיין מ"ש בזה בשם הר"ש במשנה ו פרק ה דעירות . דקשיין אהדדי
הא דהכא והא דהתם וה"כ ה"כ לא קשוויי מההיא דסוף פרק ג' דמכילתין אלא דהכא דמיוא ממש בהעלהו : ב בשביל שימטינו .
פירש הר"ב לשון לחלוח וכו' וכ"ס הר"ש ובתפ"ר מהר"ם דלא . נתכוין שירדו עליהם מים אלא שיתלחלו מאלוהין מן האויר עד כאן .
והרמב"ם מפרש מלשון התקנה שכתב בשב"ל שימטינו שיעמדו זמן ארוך ולא יסידו וקמ"לן דלא אמרין הואיל והדר דיע שירד
הטל עליהן דמשום הכי העלם :

משנה גוסה . קשיא לפירושו של הרמב"ם והר"ב :
די שבעה משקין הן . כתב הר"ב לפי שנה' כוודגש דבורים
אין לו שם לווי דדגש סתם אקרי גמי' ס'ק דבכורו'
דף י"ו וכתב הרמב"ם אמנם לווי בכאן של דבורים לחלוק בינו

די שבעה משקין הן . לפי שנה' בטומאת אוכלים (ויקרא יא) מכל
האוכל אשר יאכל אשר יאכל עליו מים יטמא' אין לי לא מים .
מנין לדבורים היין והשמן והחלב והדבש והדגש והטל . ת"ל וכל
משקה אשר ישקה' אי וכל משקה יכול מי תומים מי רמונים
ושאר כל מי פירות . ת"ל מים מה

אדם ע' יוכל
בן כסות
ע"מ ח"י ס'ג
הס' שאלות
למרות טוס'ג
י"ד ס'מ"א
שניק' ס'
ד ח"י ע"ה
שחלת אוכלין
סלס' כ'

ד' שבעה משקין הן . הטל והמים והיין
והשמן והרם והחלב ודבש דבורים . דבש
צרעים טהור . ומותר באכילה : ה
תולדות למים היוצא מן העין מן האוזן .
מן החוטם מן הפה . מי דגלים בין גדולים
בין קטנים .
לדעתו

מים מיוחד' שאין להם שם לווי .
אף היין והשמן והחלב והדבש והדגש
והטל שאין להם שם לווי . יא' מי
תומים מי רמונים ושאר כל מי
פירות שיש להם שם לווי . ודגש
דבורי' אין לו שם לווי דדגש סתם
אקרי' ועוד שינוי בתוספת דשבת
מנין לדגש שהוא משקה שנאמר

הרמב"ם . אבל בר"ש קודם מנין לדמעות גרסי' בה' מנין לדגש
הנדה שהוא משקה שנאמר (ויקרא כ') מקור דמיה ואומר
(זכריה י"ג) ביום ההוא יהיה מקור נפתח לביט דוד לחטאת
ולגדה (וכן כתבתי בפ"ב נדה משנה ו' וע"מ' ו' מ"ט) מנין למי
האף שהוא משקה שנא' ועפעפינו יזלו מים ולגופי לא איטריד
שכבר נאמר ותשקמו בדמעות שליט וזאת אינו ענין לגופיה
מזהו ענין למי האף וכן אומות א"ע מתחלפין במבטא אה"ע
כך כ"ל . ומסיים הרמב"ם ואלו כולן אסמכתות והעקר הלכה
למטה מסיני כמו שבארנו פעמים רבות בכונתנו זאת :

(במדבר כ"ג) ודגש חללים ישקה' מנין לין שהוא משקה שנאמר
(דברים ל"ב) ודגש תשקה חמר' מנין לדגש שהוא משקה
שנא' (שם) ויניקהו דגש מסלע' מנין לשמן שהוא משקה שנא'
(ישעיה כ"ח) משקה שמיים' מנין לחלב שהוא משקה שנאמר
(שופטים ד') ותפסחה את נוד החלב ותשקהו' מנין לטל שהוא
משקה שנא' (שם ו') וימץ טל מן הגבה מלא הספל מים' מנין
לדמעות העין שהוא משקה שנא' (תהלים ס') ותשקמו בדמעות'
שליט' מנין למי האף שהוא משקה שנא' (ירמיה ט') ועפעפינו
יזלו מים : דגש צרעה טהור . דלא נשיב משקה ואינו מטמא
ואינו מכשיר : ומותר באכילה . דלא תימא הואיל והצרעה
שרץ העוף הוא וטמא' הדגש היוצא ממנו כמי יא' טמא' דסד"א
דדוקא דגש דבורים . רבייה קרא להיתרא שאין לו שם לווי .
אבל דגש צרעים שיש לו שם לווי לא יא' מותר קמ"ל דגש צרעה
טהור ומותר : דמפני מה אמרו דגש דבורים מותר מפני
שזכניסות אותם לגופן ואין ממזות אותם מגופן . דגש צרעים
כמי מזכניסות אותם לגופן ואין ממזות אותם מגופן : ה בין
גדולים . משקין היוצאין מפי טבעת : בין קטנים מי רגלים ;
ודגש

ורב"ש דבורים' עמ' ש במשנה י"א פ"ג דעוקלים ועיין במשנה
ב"ס"ג דטהרות דאפי' (קרוש) : דב"ש צרעים . מין
ארבע רש"י דבכורות ס"ק דף ו' : ומותר באכילה . כתב
הר"ב דלא תימא כו' הדגש היוצא ממנו יא' טמא' כדתנן במשנה
ב"פ"ק דבכורות שהיוצא מן הטמא טמא' . ומ"ש הר"ב דס"א
דדוקא דגש דבורים רבייה קרא להיתרא שאין לו שם לווי כו'
וול הרמב"ם ולא הולך לבאר בדגש דבורי' שהוא מוס' באכילה
לפי שכבר נתבאר זה בסוקים ע"כ . ובגמ' דבכורו' ס"ק דף ו'
איתא הכי אדאמר רב ששת מי רגלים של חמורים אמרי' מתיבי

מפני מה אמרו דגש דבורים מותר מפני שמכניסו' אותו לגופן ואין
שרי' דתיבא ר"י אומר אך את זה לא תאכלו מכל שרץ העוף (ויקרא י"א)
סמא' משרין ואזיה זה דגש דבורים . יכול אף דגש הגזין והצרעין אמרת לא . ומה ראית כו' מרבה אני דגש דבורים שאין לו
שם לווי כו' . ונריך לפרש דלהרמב"ם והר"ב אף לתנא' דמפני שמכניסו' נפקא לן מקרא' אלא דאיכו דריש טעמיה דקרא וממילא
שרי' אף דגש צרעים . ואלו לר"י לא דרשינן טעמא' והא' דאמר הוא דאמר כר"י דאמר דובשא רחמנא שרייה ופירש"י רחמנא שרייה
בהדיא וגזירת הכתוב הוא ע"כ . והרמב"ם והר"ב מפרשים רחמנא שרייה בגזירת הכתוב וא"ל לפרש רחמנא שרייה בהדי' דלכ"ע
בהדיא שרייה . אלא בהא פליגי אי דרשינן טעמא' אי לא וכלאשכחן פלוגתא דר"ש ורבנן בכה"ג דר"ש דריש טעמיה דקרא . ואי
הכי באנו גם בכאן לאותה קשיא שהקשתי לשאל בספקי הרמב"ם כפי הא' כמו שכתבתי במשנה ה' פ"ב דיבמות . ומיהו י"ל דהנא
דמפני שמכניסו' לא דריש לשום מקרא' אלא ה"ק שחכמים חילקו ואמרו דדגש אינו בכלל כל היוצא מן הטמא כו' מפני שמכניסו' וכו')
והא דכתב הר"ב מפני שמכניסו' וכו' לישנא דברייתא שכתבתי . וול' הרמב"ם לפי שהדגש אינו נולד בגזין אדבוריה והצרעה .
אבל הוא על ירד על הצמח ותפטר בו כח הצמח ההוא ולחלו חותנו יחזור דגש ואוכלין אותו הדבורים וכנסם לאנטומיכא' ואין ממזות
אותן מגופן) ותקרא' אותו לכזירת ותפטיהו כדי שתמצי' אותו (לאכול) עת כרייתת הצמחים נאסיסותן במדברו' ע"כ : ה מי רגלים .
דאדם' אבל דגהמה לא . תוספתא פסקה הרמב"ם ועיין לקמן : בין גדולים . פי' הר"ב היוצאין מפי טבעת וכן פי' הר"ש .
ו' ע' דלקמן מתניתין' תנן והסומא מי טבריה אע"פ שיוצאין נקיים דחשיבין להו כרעו' . ואפשר ליתרץ דשאני מי טבריה
שלבך שיחין אותן כדי לשלשל אינן חשובין משקה אלא כמו מידי דמיכל שיצאתו דרך פי הנזבעת ולכך אלן אע"פ שיצאו נקיים חשובים
כרעי' ושא"כ שאר משקים היוצאים מפי הטבעת מאליהם . וכה"ג אשכחן בפ"ג דכריתות בגמ' דף י"ג בחלב האשה שהוא משק'
וכפי הסגוק היונק חשיב אוכל' אף אהה אל תתמה על מי טבריה שאע"פ שצדאי' שיש עליהן תורת משקה כמו שאר מים . אפי'
השומא אותן לשלשל חשובים אוכל' . ומיהו

מפני מה אמרו דגש דבורים מותר מפני שמכניסו' אותו לגופן ואין
שרי' דתיבא ר"י אומר אך את זה לא תאכלו מכל שרץ העוף (ויקרא י"א)
סמא' משרין ואזיה זה דגש דבורים . יכול אף דגש הגזין והצרעין אמרת לא . ומה ראית כו' מרבה אני דגש דבורים שאין לו
שם לווי כו' . ונריך לפרש דלהרמב"ם והר"ב אף לתנא' דמפני שמכניסו' נפקא לן מקרא' אלא דאיכו דריש טעמיה דקרא וממילא
שרי' אף דגש צרעים . ואלו לר"י לא דרשינן טעמא' והא' דאמר הוא דאמר כר"י דאמר דובשא רחמנא שרייה ופירש"י רחמנא שרייה
בהדיא וגזירת הכתוב הוא ע"כ . והרמב"ם והר"ב מפרשים רחמנא שרייה בגזירת הכתוב וא"ל לפרש רחמנא שרייה בהדי' דלכ"ע
בהדיא שרייה . אלא בהא פליגי אי דרשינן טעמא' אי לא וכלאשכחן פלוגתא דר"ש ורבנן בכה"ג דר"ש דריש טעמיה דקרא . ואי
הכי באנו גם בכאן לאותה קשיא שהקשתי לשאל בספקי הרמב"ם כפי הא' כמו שכתבתי במשנה ה' פ"ב דיבמות . ומיהו י"ל דהנא
דמפני שמכניסו' לא דריש לשום מקרא' אלא ה"ק שחכמים חילקו ואמרו דדגש אינו בכלל כל היוצא מן הטמא כו' מפני שמכניסו' וכו')
והא דכתב הר"ב מפני שמכניסו' וכו' לישנא דברייתא שכתבתי . וול' הרמב"ם לפי שהדגש אינו נולד בגזין אדבוריה והצרעה .
אבל הוא על ירד על הצמח ותפטר בו כח הצמח ההוא ולחלו חותנו יחזור דגש ואוכלין אותו הדבורים וכנסם לאנטומיכא' ואין ממזות
אותן מגופן) ותקרא' אותו לכזירת ותפטיהו כדי שתמצי' אותו (לאכול) עת כרייתת הצמחים נאסיסותן במדברו' ע"כ : ה מי רגלים .
דאדם' אבל דגהמה לא . תוספתא פסקה הרמב"ם ועיין לקמן : בין גדולים . פי' הר"ב היוצאין מפי טבעת וכן פי' הר"ש .
ו' ע' דלקמן מתניתין' תנן והסומא מי טבריה אע"פ שיוצאין נקיים דחשיבין להו כרעו' . ואפשר ליתרץ דשאני מי טבריה
שלבך שיחין אותן כדי לשלשל אינן חשובין משקה אלא כמו מידי דמיכל שיצאתו דרך פי הנזבעת ולכך אלן אע"פ שיצאו נקיים חשובים
כרעי' ושא"כ שאר משקים היוצאים מפי הטבעת מאליהם . וכה"ג אשכחן בפ"ג דכריתות בגמ' דף י"ג בחלב האשה שהוא משק'
וכפי הסגוק היונק חשיב אוכל' אף אהה אל תתמה על מי טבריה שאע"פ שצדאי' שיש עליהן תורת משקה כמו שאר מים . אפי'
השומא אותן לשלשל חשובים אוכל' . ומיהו

ודם הקזה לשמים דם ההקזה שנתכוין עליו להסקותו לבהמה ולמי או לנכרי : מי החלב הוא הקוס הנפרש מן הגבינה כשחממדיים החלב ומקפאין אותו בקיבה מכשיר את הורעי' והמוחל כשמן מים שחורים היוצאים מן הזימים : שאין מוחל

ומיהו דוקא ליוצא דרך בית הרעי ולא ליוצא דרך האמה נ"ל : לדעתו ושלח לדעתו בין שיצאו לדעתו של אדם בין שיצאו שלא לדעתו הרמב"ם פ"י מהט"א (הל' ב) ועיין בריש משנה ח' : דם שמיטה : אע"ג דדם מגפתה לא כדפי'

הר"ב בס"ס וטעמא דדם חללים גבי אדם כתיב מ"מ דם שמיטה מכשי' משום דאתקש למים דכתיב (דברים י"ב) על הארץ תשפכנו כמים רש"י פכ"ב דשבת דף קמ"ד ומה"ט נישא דדוקא בטהורי' דהא קרא בטהורים משתעי . וברס"ה דכריתו' כתבתי דלא כל דם שמיטה מכשיר ומדכתיב ודם חללים נשפך ליה וקפת קשה דמה לי קטלה (כולה ומה לי קטלה) שלגא כדכתיב הר"ב בס"פ אבל גזירת הכתוב היא או קבלה וקרא אסמכתא בעלמא ; ודם הקזה של אדם הרמב"ם וטעמו נ"ל דאלו בבהמה לא עדיף מדם מגפת' דסוף ספקין אבל שם פ"הר"ש דמקו' לשתייה אפילו בבהמה נמי מכשיר וטעמא משום דאחשביה . ע"כ וכדבריו נראה ממה שנס' הכא דם הקזה לאחר ששנה דם שמיטה . ומיהו להרמב"ם יש לסרף דמסרף סרף התל' בלישניה דרפ"ה דכריתות וצדוק ספקין ואתתו להוכיח בהר"ש : רשתיה למעוטי לרפואה כדקתני סיפא הר"ש :

לדעתו ושלח לדעתו תולדות לדם . דם שמיטה בבהמה ובחיה ובעופו' הטהורים . ודם הקזה לשתייה מי חלב כחלב והמוחל כשמן שאין המוחל יוצא מידי שמן . דברי ר"ש ר"מ אומר אע"פ שאין עמו שמן דם השרץ כבשרו . מטמא ואינו מכשיר ואין לנו כיוצא בו : ואלו מטמאין ומכשירין זובו של זב ורוקו וישכבת זרעו ומימי רגליו ורביעית מן המת ודם הנדה . ר"א בן עזריה אומר דם הנדה (גמרא ל"ג אינו מכשיר) : ר"ש אומר דם המת אינו מכשיר ואם נפל על הדלעת (גמ' גורר) . גורדה . (נ"ל) והיא טהורה : ו' לא מטמאין ולא מכשירין . הויעה והליחה ברוחה והר"אי . והדם היוצא עמהם ומשקה בן שמונה . ר' יוסי אומר ח"ץ מדמוי' והשותה מי טבר' אע"פ שיוצאין נקיים דם שמיטה בבהמה בחיה ובעופות הטמאים . ודם הקזה לרפואה . ר"א מטמא באדו . ר"ש בן אלעזר אומר חלב

והמוחל בנוסחת מהר"ם פ"ה"א . וכתבתי בארוכה במשנה ו' פ"ד דעדות : ר"מ אומר וכו' . כתב הר"ב והלכה כר"מ והוא כדעת חכמים הרמב"ם ור"ל דבמשל' ג"ס דטהרו' וע"ס : דם השרץ כבשרו . כתב הר"ב דכתיב וזה לכם הטמא להביא דמו כו' עיין לשון רש"י שכתבתי במשנה ג"ס דדמיילה (ד"ה דם השרץ) : ואלו מטמאין ומכשירין . פ"הר"ב שכן עזמן משקין טמאין ומטמאין ומכשירין כא' וכל משקין טמאין כך דינם כדתנן ברפ"ק ואין סברא להקל במשקין היוצאין מן הטמא שלא יטמאו ויכשירו כאחד חלל דוקא פני דהבא שכן איב הטומאה ובהדיא פסק הרמב"ם פ"י מהט"א (הלכה ה') . שכן גם דם מגפתה וחלב אשה ודמעתי עין אע"פ שאינם חלל ולד כמ"ס בספ"א מה' תשכב גם בפירושו במתניתין ח' דפרקין ופסיכד תמיהני אמאי לא תני להו נמי לאותן שלש דהא הוה רבותא : ורביעית מן המת בתכ' הר"ב דכתיב כי הדם הוא הנפש עמ"ש במשנה ב' וה' פ"ב דאהלות : ודם הנדה הנפל על

הנדה אינו מכשיר . מדי דהוי אדם של התחכויו' שגם הוא אינו מכשיר : דם המת אינו מכשיר . דכיון שמת יצא דמו מתורת משקה ולית הלכה כחה מהך תנאי לא כליו מטמאין ומכשירין כת"ק ; ואלו לא מטמאים אפי' יצאו מן הטמא כגון מן הזב וכיוצא בו דכתיב בזבוב טמא הוא . הוא טמא ואין זיעה וליחה פרוחה ורעי שלו טמא . והליחה פרוחה היוצאת מן המורס' גו"ה ברקק למה סרוח' : והר"אי יוצאה כמו והרעי' ודם היוצא עמהם עס הליחה והרעי' ; ומשקה בן שנה . כל משקה שיצא מנסל שנוכל בן שנה חדשים כגון דמו ורוקו ומימי רגליו . לפי שכן שמונה חי הרי הוא כאבן ; ודמו' שמתמא' כדם של בן קיימא ואין הלכה כר"י : אע"פ שיוצאין נקיים שמוציא אותה דרך בית הרעי כלולים כמו שהיו בשקתא' אפי' אין מכשיר הואיל ויצאו דרך בית הרעי . ר"א מטמא בחליו' דמשקין הן חסובין ומטמאין ומכשירים ואין הלכה כר"א :

בספ"הר"ב דכתיב והדוב נדדקה מה שזב ממנה טמא כמותה ולא הדלעת לא ידעתי אחי קצט דלעת ; גורדה כדי שלא יאכל כדם . דדם האדם אסור מד"ם כמ"ס הר"ב בצוף משנה א' פ"ה דכריתות ועוד דמת אסור בהנאה כמ"ס בספ"ק דערבין : והיא טהורה . לפי שלא הוכשרה הר"ש : ו הויעה עיין גרס"פ והשו"תה מי עבריש . הן מ"ס שיש בהן חגיגות שמשלשלים בהן

אם פליג
רסנת קתנ
כדימות יב
סס פ"י הל"ז
ג כדה י"ג
דע"ו פ"ב ח"ט
פ"י חט"ו כמ"ה
הלכה

בין כשמותין אותן הרמב"ם: חלב הזכר טהור כתב הר"ב
ללא חשיב משקה וז"ל הר"ם חלב הזכר טהור כלומר ואלו
מכשיר דחלב היוצא מדדין של זכר לא חשיב לא כזיעה בעלמא:
ח לרצון ומלא לרצון פי"ה ר"ב לרצון שנחלב בכונה טו'

"חלב הזכר טהור: ח' חלב האשה מטמא
לרצון ושלא לרצון. וחלב הבהמה אינו
מטמא אלא לרצון. אמר ר"ע ק"ו הרב ר"י
מה אב חלב האשה שאינו מיוחד אלא
לקטנים. מטמא לרצון ושלא לרצון חלב
הבהמה שהוא מיוחד לקטנים ולגדולים
אינו דין שיטמא לרצון ושלא לרצון אמרו
לו לא יאם טמא חלב האשה שלא לרצון.
שדס מגפתה טמא. יטמא חלב הבהמה
שלא לרצון שדס מגפתה טהור. אמר להם
בחמי' אני בחלב מברס' שהחולב לרפואה
טמא והמקין לרפואה טהור. אמרו לו סלי
זיתים ועגבים יוכיחו. שהמשקים היוצאין
כהן לרצון טמאים ושלא לרצון טהורים.

וכן פי' הרמב"ם:
וכלומר דלא הוי כמו לרצון ושלא
לרצון דריש פ"ק. דהתם מיידי
צשעת נפילתן על הזרעים ומט"ה
אפי' סופו לרצון. אבל הכא מיידי
צשעת פרישה מן האשה. וכ"כ
התוספת בריש פ"ב דשבת (ד"ה
חלב): שדס מגפתה טמא דיש
לנו להשוות משקים היוצאים מן
האשה הר"ם:
שהחולב לרפואה. לרפואת
הבהמה שלא יזיקנה
חלבה טמא דהא לרצון הוא המקין
דס לבהמתו לרפואה. טהור דדס
מגפתה הוא והואיל והחולב לרפואה
טמא אף הנוסף שלא לרצון טמא'
רש"י רפ"ב דשבת:
דהמקין לרפואה נראה צעניו
דמכאן ראייה לפי' הר"ם
דלשתייה אף בבהמה מכשיר.
דאלת"ה אמי' דחיק נפשיה לומר
מחמיר. אנו בחלב מדס מטמא
דמשכח לה חומרא בלרפואה.
חיסוק ליה דלשתייה גופה שן
שדס כל חליבה. דמשכח חומר

חלב הזכר טהור ללא חשיב משקה וכן הלכה: ח חלב האשה
מטמא. מכשיר לקבל טומאה. ואם נטמא או שהאשה טמאה
מטמא כדון משקין טמאים דתורת משקה יש בו: לרצון.
הנחלב בכונה: ושלא לרצון. כגון חלב הנוסף מדדיה: שאינו
מיוחד אלא לקטנים. וסתמיה לא
חשיב כלו האו: שדס מגפתה טמא'
דהיולא ממכתה טמא. דדמי לדס
חללים. שקרוי משקה. דמה לו
קטלה כלה מה לי קטלה פלגא:
שדס מגפתה טהור: דדס בהמה
לא אקרי דס חללי'. דגבי אדס
כתיב: סלי זתים ועגבים
יוכיחו. שהסוחטן לרפואה טמא.
ואעפ"כ לרצון טמאי. שלא לרצון
טהורי'. אף החלב אע"פ שהחולב
לרפואה טמא כשנחלב שלא לרצון
דון הוא סייה טהור: ושלא לרצון
טהורים. שאין היוצא מן הויתים
ועגבי' חסוב משק' עד שיצא לרצון:
סליקא לה מסכת מכשירין

אמר להן לא. אם אמרתם בסלי זיתים ועגבים שתחלתן אוכל. וסופן
משקה האמרו בחלב שתחילתו וסופו משקה ע"כ היתה תשובה. אמר
ר"ש מכאן ואילך היינו משיבין לפניו מי גשמים יוכיחו. שתחלתן וסופן
משקה ואינו מטמאין אלא לרצון. אמר לנו לא אם אמרתם במי גשמי'
שאין רובן לאדם אלא לארצות ולאילנות. ורוב החלב לאדם:
נשלמה לה מסכת מכשירין.

בזה הלכה בבהמה טהור ומיובטא להרמב"ם דמי' לעיל דס הקוה בשל אדס דוקא. ונשלמתי על הכ"מ
שהגיה מ"ש הרמב"ם דבשל אדס ילא פי' דבר ולי צ"ע: ושלא לרצון טהורים כדתנן בשרקין דלעיל (בסופו) הא למה זה דומה
לס' יזיתים ועגבים שמנטפין הר"ם: סליקא לה מסכת מכשירין

מסכת זבים כבר נתבאר סידור מסכתא זו לכאן בתחלת מסכת הקודמת

פרק א זוב כתב הר"ב זוב בא תבשר ודומה לזוב
זיעה המזורה וכו' עיין ברפ"ב:
ב"ש אומרים כשזמרת יום כנגד יום פי' הר"ב דאע"פ
שאזנה זבה גמורה וכו'
כמו כן זב וכו'. ועושה משכב
וזמוש. ואיכא למידק דלא פירש
כמי דין ראייה גופה דפי' בדב"ה
דאינה מטמא במשא. א"כ ה"ל
לשרש בכלן דלב"ש מטמא במשא.
והרמב"ם לא פי' בדב"ה כלום.
אבל הר"ם פי' כדכ"ה וכפסגמי
דלב"ש מטיט הראיה תולין. אבל פי' דגם משכב ומושג תולין.
דדקמי בתוספתא המטיט אס הראיה צ"ס אומרים תלוי
זבה' א' טהור. משכבו ומושבו צ"ס סלוי וזיקה ללל אומרים טהור.

מסכת זבים

פרק א הרואה ראייה אחת של זוב
ב"ש אומרים. כשזמרת
יום כנגד יום. ב"ה אומרים. כבעל קרי:
ראה

ומייתי לה בגמרא פרק בשרא דנה דף ע"ב זומיג
מפרשיק

ראה אחת ובשני הפסיק ובשלישי ראה שתי ראיית ביום אחד או בשני ימים רלופים כדרך למנות ז' נקיים ופטורמן בקרבן ואם ראה ג' ראיית ביום אחד או בשלשה ימים רלופים כדרך למנות ז' נקיים וחייב בקרבן דמיא מנה

ראה אחת ובשני הפסיק ובשלישי ראה ב' או אחת מרובה בשתיים בש"א זב גמור בה"א מטמא משכבו ומושב וצריך ביאת מים חיים ופטור מן הקרבן אר"אבן יהודה מודים ב' שבוה שאינו זב גמור ועד כה נחלקו על הרוואה שתיים או אחת מ' זוכה בשתיים ובשני הפסיק ובשלישי ראה אחת בש"א זב גמור ובה"א מטמא משכבו ומושב וצריך ביאת מים חיים ופטור מן הקרבן ב' ה' אה קרו ביום השלישי לספירת ז' ז' בש"א סתרה ב' ימים שלפניו בה"א ל' א' סתרה אלא יומור' ישמעאל אומר הרוואה בשני סתרה שלפניו ר"ע אומר א' אחד הרוואה בשני ואחד הרוואה בשלישי ש' בש"א סתרה ב' ימים שלפניו ובה"א ל' א' סתרה אלא יומור' ומודים ברואה ברביעי שלא סתרה אלא יומור' ברואה קרוי א' אבל אם ראה זב אפילו יום' סתרה שלפניו ג' ראה אחת היום ושתיים למחר ב' היום ואחת למחר שלש לשלשה ימים או לג' לילות הרי זה זב גמור ד' ראה אחת והפסיק כדי טבילה גמרה' וסיפוג י' ואח"כ ראה ב' או אחת מרובה בשתיים או ראה ב' או אחת מרובה בשתיים והפסיק כדי טבילה וסיפוג ואח"כ ראה אחת דהרי זה זב גמור :

מפרשינו הקס דהא דקאמרי בית שמאי כשומר יום כנגד יום לא תימא שומרת יום כנגד יום אלא תימא כבעל שומרת יום כנגד יום דמולין אם תראה מטמא למטרע ומטוס דבעל לא שכיט לא [מטמא] בודאי כמו היא עמיה דגורו זה דבנן זב

כמי מטמא לא גור ביה מטוס דאשה שכיטי בה דמיס ע"כ נמצאת למד שהר"ב שלא הזכיר כאן דב"ש דין הראוי נמשך בזב אחר לשון הרמב"ם וכשפירש אח"כ בדב"ה דין הראוי שם נמשך אחר דברי הר"ש ולא דק : ראה אחת ובשני הפסיק כו' מ"ש הר"ב טלה הזב בראיות עיין בפירושו דמשנה ג' : ובשלישי ראה שתיים דאלו אחת לב"ה אינו מטמא משכבו ומושב כמו ש הר"ב במשנה ג' : או אחת מרובה בשתיים עיין במשנה ד' : אמר ר' אלעזר בן יהודה מודים ב' שכו' עיין מ"ש בריש פ"ג דפיהא : ב' הרוואה קרוי זב וכו' כהן הר"ב האו לקרי סומר בזב נפקא לן וכו' ת"ל לטמאה בה אין לה אלא יום אחד בגמרא פ"ג דגדה דף כ"ב אין לך בה אלא מה שאמור זה סומרת יום אחד ופירש רש"י אלא מה שאמור זה בש"ז לענין טומאה מה טומאתה יום אחד אף כקירתה אינה סומרת אלא אותו יום : רע"א כו' ר"ע היינו ס"ק דהך ומודים כו' אף ת"ק ס"ל דהא לא אמר לא בג' : וז"ל דהא קמ"ל דמאן ס"ק ר"ע : ומודים פי' הר"ב ד"ש כו' עמ"ש בריש פ"ג דפיהא : אפי' יום ז' סמר שלכניו כהן הר"ב דכתיב ז' ימים לטהרתו עד שיהיו וכו' גמ' לטהרתו משמע טהרה אחת שלא תהא הכנסה ביניהן : ד' או אחת מרובה כשתיים ל' הר"ב שיהיה בין התחלת ראוי' לפוף

אב סס וכו' ג' ד"ש פנ"ה ג' ה' סס ה' א' ו' סס ה' א' ו' סס ה' א' ו' סס ה' א' ו'

ראיות : ב' ביום הב' לספירה וזב כגון בעל שתי ראיות שצריך לספור ז' נקיים ומונה ראשון זב' ראה קרי סתרה ב' ימים שלפניו וחומר ומונה ז' ככתחלה : לא סהר לא יומור ומונה ה' להשלים ז' שני הראשונים עלו לוי הרוואה בשני שמי' א' וזב' ראה קרי סתרה אחת שלפניו אפי' לב' הור"ע סמר דבהא נמי פלוגי ואין הל' כר' ישמעאל : ומודים ב"ש לרואה קרי דד' : שלא סתרה לאו יומור ושלפניו עלו לו דדוקא כשלא נפסק הויבות בג' ימים טהורים כמסר הימים שפוסה זב גמור הוא דאמרי ב"ש דש"ז סומרת אכל לאחר שעברו ג' ימים טהורים מודים ב"ש שאין קרי סומר לא יומור והאי דקרי סומר בזב נפקא לן מקרא ואם סורס הזב ואשר תלא ממנו ש"ז מה זב סותר אף ש"ז סותר אי מה זב סותר את הכל אף ש"ז סותר את הכל ת"ל לטמאה בה אין לה אלא יום א' אבל אם ראה זב אפי' יום ז' סותר את שלפניו דכתיב ז' ימים לטהרתו עד שיהיו כל ז' הימים טהורים מן הויבות : ג' הרי זה זב גמור וחייב בקרבן דבראיות טלה רחמנא דכתיב טומאתו טהור טהור טהור טהור ומיהו בהפסיק יום בינתיים קאמרי ב"ה לעיל דלא הוי זב גמור ואין הראיות מוטפות ל"ש לענין טומאה כגון ראה שתי ראיות בלנד בהפסקת יום בינתיים ל"ש לענין קרבן כגון ראה ג' ראיות : ד' כדי טבילה וסיפוג כדי שיטבול ויקטע עמו אחר טבילה ופמחת משיעור זה לא הוי הספק ולא שכיבה אלא ראייה אחת : או אחת מרובה כשתיים

אמתי' ס' :
 הלכה ט'
 ב"ס הלכה י'
 ג"ס הלכה י"א
 ד"ס הלכה י"ב
 ה"ס הלכה י"ג
 ו' ערכין ג'
 ח' ערכין ג' ח'
 חזונית' כ"ה
 סלכ"ו

לסוף הראייה כדי טבילה וספוג . וכן לשון הרמב"ם בחבורו פ"ב מה' מחוסרי כשרה (הלכה י') ומשום ללראייה עצמה אין שיעור ואפי' ב'ס' כדקתן במשנה ב' ס"ה דנדה הלכך אין סומחין שיעור הפסק דכ"ס אינו מן השיעור ואפשר ג' כ' בין החלטה לסוף ענינו בין משהחיל על למה שהוא בסוף . ונקט לי שגא בין החלטה לסוף כיון שאין לה שיעור דהוי כלא הם בכלל השיעור עצמו ועיין במשנה דלקמן דר"י פליג :
ה ראה אחת מרובה כשגשג . דהלפתא משמעות כתיב' תהיה החתים בשרו דנפקא מכל חד שמשמעו אפי' כל שהוא . כמ"ס הרמב"ם ב' פירושו ב'ס' ח"כ והעיקר כד' במשנה ב' ס"ה דנדה : ר' שלוח' כנ"ג' הר"ב והרמב"ם והר"ם 'ובגמרא ס"ו דסנהדרין דף ס"ג : מיימי לה וגרים לשילה וכן העתיק ס' רש"י וכן ב'נוסחא מהר"ם : שהן כדי ב' טבילות זב' ספוגין והוא שיראה האחת בתחלת השיעור והאחת באמצעה והג' בסוף' והיונו דכתב הרמב"ם וכאשר יעמוד (הזוב) שיעור שיהלכו אדם בינוני ההליכה שיעור הדרך שהוא כבר ראה ג' ראיות בזמניהן . ר"ל לבין כל אחד

שהיה בין החלטה הראיה לסוף הראיה . כדי טבילה וספוג . והיה רואה תמיד בלא הפסק : ה' (כמגד יון) לשילוח . מקום בירושלים שהעמידו בו מלכי יון ע"ז והיה אותו המקום רחוק מן השילוח שיעור שמי טבילות ושני ספוגים : (כמגד יון) ל' העוררי' לגד שחן (ישעיה ס"ה) שלוח שם הגהר כדכתיב (שם ח') יען כי מאס העם הזה את מי השילוח : מטמא משכב ומושב . דחשבינה לה כשתי ראיות : אלא אם כן יש בה כדי שלש כגון כמגד יון לשילוח דלא נחשב כזב גמור אפי' לענין קרבן . אבל באחת מרובה כשתיים אין חולקין אותה וכראיה אחת היא חשובה ואין הלכה כר' יוסי : ו' אם ידוע שמקצת הראיה מהיו וקצת לאחר שראה קצת ראה בסוף היום וקצתה בתחיל הלילה של מחר אפי"פ שלא היו ביניהן כדי טבילה וספוג נחשבים שתי ראיות מפני שהימים חולקין : ודאי לקרבן ולטומאה . דיש כאן שלש ראיו' לדחותה של בין השמשות נחלקת לשתיים כיון דיש בה שני ימים : ואם ספק דשמ' כלה מן היום או כלה מן הלילה : ודאי לטומאה דמה נפשך איכא שתיים : וספק לקרבן' דמשפיקא לן שגא

ה ראה אחת מרובה בשלשי שהיא כמין גר יון לשילוח שהן כדי ב' טבילות יובשני ספוגין תרי זה זבגמור . ראה אחת מרובה כשתיים . מטמא משכב ומושב . וצריך ביאת מים חיים ופטור מן הקרבן . אמר ר' יוסי לא אמרו אחת מרובה יא"כ יש בה כדי שלש : ו' ראה אחת היום ואחת בין השמשות . אחת בין השמשות ואחת למחר אם ידוע שמקצת הראיה מהיום ומקצתה למחר ידאי לקרבן ולטומאה . אם ספק שמקצת הראיה מהיום ומקצתה למחר . ודאי לטומאה וספק לקרבן . ראה ב' ימים בין השמשות . ספק לטומאה ולקרבן . אחת בין השמשות ספק לטומאה :
פרק ב' הכל מיטמאין בזיבה . אף הגרים . אף העבדים . בין משוחררין בין שאינן משוחררין . חדש שוטה וקטן . סרים

ואי כדי טבילה וספוג ע"כ . והכי איתא ב'ס' במשל משלו למה ד' לחבל של מאה אחת ראה בתחלת מאה כו' ובתוספתא ה' ביאה הר"ם הגי' משוכב' : אמר ר' יוסי לא אמרו כו' לסי שהפסוק אשר לתדנו ממנו ענין הוה כזב בעל ג' ראיות מדבר . והוא אמרו וואת תהיה טומאתו בזובו . רר זוב' מלמד שהוא מטמא כג' ראיות כמו שהוא בספרא הרמב"ם ועיין במשנה דלק' : וראת בין השמשות כו' ובהכי אף ר' יוסי מודה דתניא בתוספתא והביאנו הרמב"ם והר"ם . וזוהי ומודה ר' יוסי שאם ראה אחת בין השמשות שאפי"פ שאין בה כדי טבילה וספוג יש (בידו) שתי ראיות מפני ששתי ימים חולקים :
ראה ב' ימים בין השמשות ספק לטומאה ולקרבן . פי הר"ב כגון דראשונה בתחלת בין השמשות ושנייה בסוף בין השמשות דאי ברבוע אימכוו א"כ היה ודאי לטומאה . דמת"כ אם זה מן היום אף זה מן היום ואם זה מן הלילה גם זה מן הלילה וה"ל שתי ראיות בשני ימים רזופים הר"ם . ומ"ס הר"ב ואם תחלת בין השמשות או סופו חזו מן היום וחזו מהלילה נחלקת הראייה לשתיים . וכן לשון הר"ם . וכן ראיה נחלקת לשתיים והרי כאן ד' ראיות רזופות וכ"כ הרמב"ם לא שבראייה אחת הנחלק לשתיים סגי לן לכך לא דקדקו לפרש :
פרק ב' הכל מיטמאין בזיבה . כתב הר"ב הכל לאתווי טינוק בן יומו מרבו' דאי' למרבינן לקמן קטנים והכי תניא בר"ש ערכין דף ג' אמתני' דהכא הכל לאתו' נמי לברייתא זו

שתיים שגא שלש . דאי כלה מן היום או כלה מן הלילה ב' ואי מקצתה ביום ומקצתה בלילה ג' : ב' ימים בין השמשות . כגון דראשונה בתחלת בין השמשות ראשון ושנייה בסוף בין השמשות' שני' . כגון דאחת בע"ס בתחיל בין השמשות ואחת בזמנא' שבת בסוף בין השמשות' דאם תחלת בין השמשות יוסף בין השמשות' לילה . אין כאן שתי ראיות בשני ימים רזופים דשבת מפסקת ואין כאן טומאה זיבה (אלא כבעל קרי) ואם בין השמשות כלו מן היום או כלו מן הלילה יש כאן שתי ראיו' בשני ימים רזופים וטעון לספור שבעה נקיים ופטור מן הקרבן . ואם תחלת בין השמשות או סופו חזו מן היום וחזו מהלילה . נחלקת הראיה לשתיים וחייב בקרבן . ולפי שיש כאן כל הגך ספיקות קתני ספק לטומאה ולקרבן . שגא אין כאן טומאה ושגא יש כאן טומאה ולא קרבן ושגא יש כאן טומאה וקרבן . הילכך מביא קרבן ואינו נאכל :
פרק ב' הכל מיטמאין בזיבה . הכל לאתווי טינוק בן יומו שהוא מיטמא בזיבה : אף הגרים . דכתיב בפרשת זב דבר אל בני ישראל אפי' לי אלא בני ישראל . מנין לרבות גרים ועבדים . ת"ל ואמרת אליהם אף לרבות את הגרים ואת העבדים מנין לרבו' את הקטני' ת"ל איש איש : ומעמאין

כד' טבילה וספוג ע"כ . והכי איתא ב'ס' במשל משלו למה ד' לחבל של מאה אחת ראה בתחלת מאה כו' ובתוספתא ה' ביאה הר"ם הגי' משוכב' : אמר ר' יוסי לא אמרו כו' לסי שהפסוק אשר לתדנו ממנו ענין הוה כזב בעל ג' ראיות מדבר . והוא אמרו וואת תהיה טומאתו בזובו . רר זוב' מלמד שהוא מטמא כג' ראיות כמו שהוא בספרא הרמב"ם ועיין במשנה דלק' : וראת בין השמשות כו' ובהכי אף ר' יוסי מודה דתניא בתוספתא והביאנו הרמב"ם והר"ם . וזוהי ומודה ר' יוסי שאם ראה אחת בין השמשות שאפי"פ שאין בה כדי טבילה וספוג יש (בידו) שתי ראיות מפני ששתי ימים חולקים :
ראה ב' ימים בין השמשות ספק לטומאה ולקרבן . פי הר"ב כגון דראשונה בתחלת בין השמשות ושנייה בסוף בין השמשות דאי ברבוע אימכוו א"כ היה ודאי לטומאה . דמת"כ אם זה מן היום אף זה מן היום ואם זה מן הלילה גם זה מן הלילה וה"ל שתי ראיות בשני ימים רזופים הר"ם . ומ"ס הר"ב ואם תחלת בין השמשות או סופו חזו מן היום וחזו מהלילה נחלקת הראייה לשתיים . וכן לשון הר"ם . וכן ראיה נחלקת לשתיים והרי כאן ד' ראיות רזופות וכ"כ הרמב"ם לא שבראייה אחת הנחלק לשתיים סגי לן לכך לא דקדקו לפרש :
פרק ב' הכל מיטמאין בזיבה . כתב הר"ב הכל לאתווי טינוק בן יומו מרבו' דאי' למרבינן לקמן קטנים והכי תניא בר"ש ערכין דף ג' אמתני' דהכא הכל לאתו' נמי לברייתא זו

בס"ד

ומטמאין בדם כאשה. שאין האשה מטמאה בלובן חלב באודם.
דלם כתיב בה שהוא אדום: ובלובן כאיש. דלובן קטין גבי
איש. והוא דומה למי בלם של שעורים: וטומאתן בספק.
אם ראו לובן שמא הן אשה ולובן טהור בה. ואם ראו אודם

סרים אדם סרים חמה. טומטון ואגדרוגינו.
נותנין עליהן חומרי האיש ודומרי האשה.
מטמאין בדם כאש' ובלובן כאיש וטומאתן
בספק. ב' בשבעה דרכים בודקין את הזב.
עד שלא נזקק לזיבה. במאכל במשהה.
ובמשא' בקפיצה. בחולי. ובמראה.
ובהרהורי. הרהר עד שלא ראהו. או
שראה עד שלא הרהר. רבי יהודה
אמר. אפילו ראה בהמה חיה ועוף.
מתעסקין זה עם זה. אפילו ראה בגדי.
צבע האשה. ר' עאמ' (גמ' ג') אפילו אבל כל
מאכל. בין רע בין יפה. ושתה כל משקה.
אמר ר' לוי. אין כאן זבין מעתה. אמר ר' חיי.
אין אחריות זבים עליהם. משנזקק

שמה הן איש ואודם טהור גביה.
אבל אם ראה לובן ואוד' כאחד.
טומאתן ודאי ממ' ז'. וטורפין
עליהם את התרומה. אבל אין
חייבים עליהם על זיאת מקדש.
דגבי שלוח טמאין קטין (במדיבר
'ה) מזכר עד נקבה ששלחו.
זכר ודאי נקבה ודאית' ולא
טומטום ואגדרוגינוס: ב' זו'
דרכים בודקין את הזב. משום
דאינו מטמא מחמת' איכס דכתיב
זב מבשר' וזל' מחמת' איכס: עד
שלא נזק' לטומא' דהיינו כשרוא'
ראי' שניה. שבה הוא נעשה זב
לטמ' משכ' ומוס' ולהצריכו לסמו'
זיקוי'. אבל ראה ראשונה
מטמאה באונס טומאת ערב.
בדין בעל קרי. ומצטרפת עם

השנייה ואש' שהיא בלונס במאכל אם אכל אכילה גסה. או
אכל דברי' המצויין לידו זיבה ואפילו כל סקן כגון בשר שחין.
חלב זבוביה צינ' ויין יסין וגריסין של פול ושחלין ובמשת' ברבוי
שתי' במשא' כבד ששאל: במראה ראה אשה' אפי' לא הרהר:
ובהרהור' אפי' שלא ראה אי אירע לו אחד מאלו השבע' קודם
ש' יאה ראי' שניה. אינו נעשה זב מחמת' אונס ראה והטפה
אינה מטמאה במשא' כשאר טפה של זב: אין אחריות זבין
עליהם. ואם לא היו זבים לעולם מה אהם מוששים. הלא
לא קבלתם אחריות של זבים עליהם. ואין הלכה לא כרבי
יהודה. ולא כרבי עקיבא:

כס"ד דנדה דף ל"ב ונ"ל דהוי כעין מיעוט אחר מיעוט שהיא
לרבות. כמ"ס במשה ב' פ"ק דפרלה. דהא איש משמעו
בן י"ג שנה. כדמתן בפ"ה דלכות משנה כ"א: וממעט הסחות
מקן: סרים אדם וסרים חמה. מפורשי' במשנה ד' פ"ח

דיצמו'. מומטום ואגדרוגינוס
נותנין עליהן חומרי האיש ודומרי
האש' וכו' ואע"ג דכסו' פ"ח דיצמו'
ריש דף פ"ג פס' הר"ב [צ"ל רב]
לאגדרוגינוס בריה בפני עצמו
הוא לאו בריה בעלמ' לא כלומר
ססיקא' וכן מש"ז: ליטא דבריה
בפני עצמו ולא הכריעו בו' טוס'
פ"ה דנ"ד דף כ"ח. [ד"ה אר"כ].
וכז' כתפתי כנג' כסו' פ"ה דנ"ו:
מטמאין בדם כאשה. כתב
הר"ב דדס קטין
בה שהוא אדום. וחמשה דמים
טמאי' בה וטו לא. כדמתן בספק
כל היד (דף י"ט). (הר"ס:
ובלובן כאיש. לשון הר"ב
דווצו קטין גבי איש
כלומר מה שהוא רביל שיו' ממנו

והוא לבן זמ"ש הר"ב והוא דומה למי בלם של שעורים. וכ"כ
הר"ס ושלעיל ברפ"ק כתב הר"ב דדומה ללובן ביה המזורה.
וכן לשון התוספתא והזיבה הרמב"ם במשנה דלקמן ולא קשי'
דכלה חדא מלת' דהכי אמר רב הונא בפ"ד דנדה דף ל"ה ז"ב
דומה למי בלם של שעורים וכו' זב דיהה דדומה ללובן ביה המזורה
וסירי' דיהה כלו' מתמקק ונפרד ואינו קשור' מזורת שאינה
משרתת אפרוח תחת סרנגולת: ע"כ ורמב"ם פיר' דיהה דהכא
כמו דיהה דכפ"ב דנדה וריש נגע' שכתב ברפ"ב ממחוסרי
כשרה כהה ללובן ביה המזורה. וכן נראה דעת הר"ב דלא
כתב לעיל חלא דדומה ללובן כו' דכהה כלל זה הוא. ומש"ה
כתב בש"ז וקשורה כלובן כו' וכן גם לשון הרמב"ם סס.

ובפירוש משנה ב' דלקמן. ואלו לרש"י גרסי' וקשורה דדומה ללובן וכו':
בזאת מקדש דגבי שלוח טמאים קטין מזכר ועד נקבה ששלחו זכר
והיב' את זבוב לזכר ולנקבה זכר ודאי וכו' פירש"י דלדרוש נמי זכר ודאי וכו'
יבחק דהר"י לזכר לרבות את המזורה למעיוותיו ולנקבה לרבות את המזורה למעיוותיה וכו' אי הכי כי אטמי בשאר טומאות
(כגון טומטום שנטמא בתת או בשרץ) לא לשלחו' אמר קרא מזכר מטמאה המזורה מן הזכר. במראה פ"ג דנדה דף כ"ח. והא
דאמרי' מזכר ודאי כו' כתבו התוספתא (ד"ה שנאמר) תימא בשלמא טומטום איצטרך למעוטי וכו' שיש טומטום שהוא זכר ויש
טומטום שהוא נקבה ופטרו הכתוב כל זמן שהוא ספק דמועט [במעשר] בהמה בקפ' אחד מן המנוין לתוכו (כמ"ס בפ' בהוא
דבכורות משנה ז') וגבי ספק בהרת קדמה לשער לבן (כמ"ס בפ' פ"ד דנגעים) אבל אגדרוגינוס מה צריך למעוטי כיון דספק הוי
וכולן שוין דקמי' שמיא גליא' אס' זכר אס' נקבה ואמאי מעט ליה וי"ל דמעט ליה מעט ליה והוא נקבה. ונראה לומר דתרי' מעוטי נכהו
מזכר ועד נקבה ולא ידענא' אי מזכר מעט ליה והוא זכר ואם נקבה מעט ליה והוא נקבה. ונראה לומר דתרי' מעוטי נכהו
דמ' למכתב מזכר ועד אדם או נקבה ועד אדם ואתא' חד לאגדרוגינו' ומד לטומטום א"כ מההי' מעוטי דמעטין אגדרוגינו'
מעטין נמי טומטום. ולא ימא דתרי' מעוטי נכהו ואם מזכר מעט ליה איצטרך לזכות נקבה דלא ימא זכר למעוטי
נקבה אלא או איפכא ע"כ: ב' בישבעה דרכים בודקין את הזב משנה זו שניה כמו בן כפ' בתרא דנויר (משנה ד') והכ' עיקר
והתם אגב גררא הר"ס ואף ע"פ כן מסני שאין ממחליין המלות נודרותי' והקדמתי' לפרשה סס בפ"ד: רבי עקיבא' אומר אפי' אכל
כל מאכל וכו' כאמר כי מסבת התעסקו בהם שנתעסק שנתה שכנת זרעו ולא יהיה זב חלא אס' יראה בריקו' הל' טומאה והמנוי
לא שנתקד' לו יגיעה ולא ענין מן העניני' אשר קדם ספורס הרמב"ם ואע"פ כן א"ל אין כאן זבים

ה שם הלכה
ב קדושין נו'
סס: חיי' פ"ב
הח' תוספתא
כפרס סב' כ

מעשה' משום דמלקח ללא שכיחא הוא: ראה ראה ראיה שניה שלא באונס. שהרי בודקין' ה"ב הר"ב היינו דוקא לקרבן כו' דכי כתיב תישרו ולא זמית אונסו אשניה כתיב' כלומר על כרחיך אזי היה שניה דכתיב בתרא קחי ולא אראשונה. דהא אהקס לש' כו' וכ"ס רש"י בס"ד דגדה דף ל"ה. ומ"ס הר"ב מה ש"ז מטמ' באונס' פרש"י דכל עצמו של ש"ז מחמת אונס תימוס בא' ע"כ. ועיין בפרק בתרא משנה י"א. וכל' דמשום דמס' ילפינן' דיו למיל' לה לענין טומא' אבל לקרבן ללא שייך בס' י"ת לן למילף מיניה' ומס' בודקין לקרבן אף בראיה הראשונה: רבי אליעזר אומר אף בשלישית בודקין אותו בגמ' פ"ד נדקה (סס) דבאפי' (והוב' את זבוב לוכו' לנקבה) קא מסלבי רבנן לא דרשי אחיס: הוב' חדא' בשליש' אקשיה רחמנא לנקבה. ור"א דריש אחיס: הוב' חדא' את תרתי' וזבוב תלת' ברביעי' אקשי' רחמנא לנקבה. (דאפי' באונס' ולא לענין טומאה ולקרבן' אלא לסתירה בתוך ז' ימי נקיים) והא דקתני ת"ק שרגלים לדבר' והרי ממקרא נדרש כספתי בס"ד במסכת נזיר (פ"ב משנה ג') ג' הרואה קרי אינו מטמא בזיבה מעת לעת. כתב הר"ב' אבל למאכל כו' כל זמן שהוא מטמא' תוספתא הביאה הרמב"ם בכאן' והר"ס כתבה במתניתין דלעיל' וחולי לא צריכא למתני' דודאי לכל זמן שהוא מטמא' בוערת לעת' דתיבא בספרים' תלא ויהי לפנות ערב ורחץ במים מלמד שהקרי פוטר בזיבה מעת לעת. פי' הר"ס לפנים ערב' עד שיפנה כל היום דהיינו מעת לעת כו' ור"ל שפנה הערב השני שאחר לילה' שבו ראה הקרי כדכתיב בקרא' ורש"י בסוף נזיר כתב דלפנות חד ערב' כדכתיב (ירמיה' ז') כי פנה יוס' וערב תרתי: רבי יוסי אומר יומו' דדיוק לילה דכתיב (דברים כ"ג) אשר לא יהיה טהור מקרה לילה' דמשמע עד לילה מטמא' ומו' לא' ות"ק אורחא דקרי למיתי' בליליא' וכדתיבא בכיוצא בזה בסוף נזיר סלוגת' דת"ק ור"י בס"ז דזב' דמטמ' במשא' ולא אמרו שם בגמ' לר"י מאי עביד בלפנות ערב' וכתבו התוספו' (סד"ה בתא') שיש לומר דדרש לפנות ערב' כדדרשינן בספרי דקרי פוטר זיבה של אחריה' כל מעת לעת ע"כ' וכשקרינן דבריהם אלו עמדתי מרעיד ומשקומם: איך שכחו משנתנו זו דר"י אינו פוטר אלא יומו' ועוד אי איתא דבריה' לא הוה גמ' שתיק מיניה דטפי צריכא למשמע ממאי דאשמועינן לילה לת"ק למאי צעי'. לכך כ"ל דדוקא לילה דמיומר בקרא' הוא דקשיא לגמרא' למאי צריכא לת"ק אבל לפנות ערב לא קשיא ולא מדי לר"י' למאי איצטריך' דהא דינא דרואה קרי שגריך הערב שמש' כדכתיב בפרשת מצורע' להכי כתב (סס) והיה לפנות ערב ירחץ במים' משום דעד הערב שמשו הוא טמא': נכרי שראה קרי ונתגייר' מיד הוא מיטמא בזיבה' כתב הר"ב ואע"פ שרא' זוכר כשהוא נכרי וכו' דאדרישא מהדר' דרואה קרי אינו מטמא מעת לעת' דהיינו בזיבה שניה' וקאמר דנכרי שראה קרי מטמא ראיה' שהיא שנייה לראיה שראה כבר קודם שנתגייר' ומ"ס הר"ב ומצטרפת עם השנייה שראה אחר מעת לעת של קרי ווא"ת למאי דפרישית בסוף נזיר דגר שנתגייר' אית ליה חולשא מחמת קבלת עול מצות' כיוה נמי אחר מעת לעת' כל קרי כגון שגירותו היה פחות מעת לעת לאחר שראה קרי' אכתי איכא חולשא בקבלת מצות' י"ל

א"ט ט"ל
ב' נ"ה
ו"י
ג' ט"ז
ד' נ"ד
ה' ט"ז
ו' ט"ז
ז' ט"ז
ח' ט"ז
ט' ט"ז
י' ט"ז

משנזקק לזיבה' אין בודקין אותו אונסו' וספקיו שכבת זרעו' טמאים' שרגל' לדבר' ראה ראה ראשונה' בודקין אותו בשנייה' בודקין אותו בשלישית' אין בודקין אותו רבי אליעזר או' יאף בשלישית' בודקין או' ר' יפני הקרבן: ה' רואה קרי אינו מטמא' בזיבה' מעת לעת' ר' יוסי אומר יומו' נכרי שראה קרי ונתגייר' מיד הוא מיטמא בזיבה' ה' הרואה ר"ב והמקשה

מחמת אונס' שניה שלא באונס' שהרי תכאן ואילך הוא עישה משכב ומושב: אין בודקין אותו ואף אם ראה ראיה שלישית באונס נעשה זב' לקרבן' וכן אם ראה ראיה של זבוב' ז' ימים נקיים שהוא מונה סתם הכל' ואפילו היטה אותו ראיה באונס ספקו' ושכבת זרעו טמאין ספקו מחמת שכבת זרעו' כגון אם ראה שכב' זרע תחלה' ועשה זיבה הבאה אח"כ אינה מטמאה' שהרואה קרי אינו מטמא בזיבה' מעת לעת ועד שלא זקק לטומאה' הקרי מטמא את הזיבה' משום דהוי אונס' ולאחר שזקק לטומאה' אין הקרי מטמא את הזיבה' שאין תילין שמתחת הקרי בלא הזיבה' שרגלים לדבר' שאין אופה' ו' היה מחמת אונס' כיון שכבר נעשה ז' ז' ראה ראיה ראשונה בודקין אותו' היינו דוקא לקרבן' דאזי מחמת אונס' ראה' אינה מצטרפת עם השלישית לקרבן' אבל מצטרפת עם השנייה לטומאה' דאם ראה שניה שלא באונס' אע"פ שיהיה ראשונה באונס' עושה משכב ומושב' ובעי' ז' נקיים' וזיבת מים חיים' דכי כתיב ומשרו ולא מחמת אונסו' בשניה כתיב' אבל הראשונה אהקס לשכבת זרע' דנתב' זיבת תורת הוב' ואשר תלא ממנו שכבת זרע' מה שכבת זרע' מטמא באונס' אף ראה ראשונה של זב' מטמאה באונס': בשניה בודקין אותו לטומאה ולקרבן' בשלישית אין בודקין אותו לא לטומאה ולא לקרבן: ר' אליעזר אומר כו' ואין הלכה כרבי אליעזר: ג' אינה מטמא בזיבה מעת לעת' דהאי זיבו' מחמת חולשא דקרי הוא' ובראיה שנייה אירוי' דראשון מטמאה באונס' וכשם שתולין לקרי' מעת לעת' כך למראה ולהרהור' תולין מעת לעת' אבל למאכל' ולמשחה' למשא' ולקפיה' תולין לו כל זמן שהוא מטמא' ואמרינן דמחמת הצער הויא הזיבה' ולא מצטרו: ר' יוסי אומר יומו' אין תולין לו אלא אותו היום שראה קרי בלבד' ולא מעת לעת' ואין הלכה כר' יוסי: מיד מטמא בזיבה' דגר שנתגייר' כקטן שנוג' דמי' ואע"פ שראה זיבות כשהוא נכרי' מטמא בזיבה' בהך שנייה שרואה בתוך מעת לעת בשל קרי' דנעשית לו כראיה ראשונה דמטמא באונס' ומצטרפת עם השנייה שראה אחר מעת לעת של קרי' דראית זיבה של נכרי' כמאן דליתא דאין הנכרים מטמאין בזיבה' הרואה דס' מטמאה כל שהרות' שנתעסק' בהן למפרע מעת לעת' כדפרישנא בריש גדה' ואידי דאירי' במעת לעת' קחשיב' כל בני שסיעורן מעת לעת: וכן

רבנן לא דרשי אחיס: הוב' חדא' בשליש' אקשיה רחמנא לנקבה. ור"א דריש אחיס: הוב' חדא' את תרתי' וזבוב תלת' ברביעי' אקשי' רחמנא לנקבה. (דאפי' באונס' ולא לענין טומאה ולקרבן' אלא לסתירה בתוך ז' ימי נקיים) והא דקתני ת"ק שרגלים לדבר' והרי ממקרא נדרש כספתי בס"ד במסכת נזיר (פ"ב משנה ג') ג' הרואה קרי אינו מטמא בזיבה מעת לעת. כתב הר"ב' אבל למאכל כו' כל זמן שהוא מטמא' תוספתא הביאה הרמב"ם בכאן' והר"ס כתבה במתניתין דלעיל' וחולי לא צריכא למתני' דודאי לכל זמן שהוא מטמא' בוערת לעת' דתיבא בספרים' תלא ויהי לפנות ערב ורחץ במים מלמד שהקרי פוטר בזיבה מעת לעת. פי' הר"ס לפנים ערב' עד שיפנה כל היום דהיינו מעת לעת כו' ור"ל שפנה הערב השני שאחר לילה' שבו ראה הקרי כדכתיב בקרא' ורש"י בסוף נזיר כתב דלפנות חד ערב' כדכתיב (ירמיה' ז') כי פנה יוס' וערב תרתי: רבי יוסי אומר יומו' דדיוק לילה דכתיב (דברים כ"ג) אשר לא יהיה טהור מקרה לילה' דמשמע עד לילה מטמא' ומו' לא' ות"ק אורחא דקרי למיתי' בליליא' וכדתיבא בכיוצא בזה בסוף נזיר סלוגת' דת"ק ור"י בס"ז דזב' דמטמ' במשא' ולא אמרו שם בגמ' לר"י מאי עביד בלפנות ערב' וכתבו התוספו' (סד"ה בתא') שיש לומר דדרש לפנות ערב' כדדרשינן בספרי דקרי פוטר זיבה של אחריה' כל מעת לעת ע"כ' וכשקרינן דבריהם אלו עמדתי מרעיד ומשקומם: איך שכחו משנתנו זו דר"י אינו פוטר אלא יומו' ועוד אי איתא דבריה' לא הוה גמ' שתיק מיניה דטפי צריכא למשמע ממאי דאשמועינן לילה לת"ק למאי צעי'. לכך כ"ל דדוקא לילה דמיומר בקרא' הוא דקשיא לגמרא' למאי צריכא לת"ק אבל לפנות ערב לא קשיא ולא מדי לר"י' למאי איצטריך' דהא דינא דרואה קרי שגריך הערב שמש' כדכתיב בפרשת מצורע' להכי כתב (סס) והיה לפנות ערב ירחץ במים' משום דעד הערב שמשו הוא טמא': נכרי שראה קרי ונתגייר' מיד הוא מיטמא בזיבה' כתב הר"ב ואע"פ שרא' זוכר כשהוא נכרי וכו' דאדרישא מהדר' דרואה קרי אינו מטמא מעת לעת' דהיינו בזיבה שניה' וקאמר דנכרי שראה קרי מטמא ראיה' שהיא שנייה לראיה שראה כבר קודם שנתגייר' ומ"ס הר"ב ומצטרפת עם השנייה שראה אחר מעת לעת של קרי ווא"ת למאי דפרישית בסוף נזיר דגר שנתגייר' אית ליה חולשא מחמת קבלת עול מצות' כיוה נמי אחר מעת לעת' כל קרי כגון שגירותו היה פחות מעת לעת לאחר שראה קרי' אכתי איכא חולשא בקבלת מצות' י"ל

רבנן לא דרשי אחיס: הוב' חדא' בשליש' אקשיה רחמנא לנקבה. ור"א דריש אחיס: הוב' חדא' את תרתי' וזבוב תלת' ברביעי' אקשי' רחמנא לנקבה. (דאפי' באונס' ולא לענין טומאה ולקרבן' אלא לסתירה בתוך ז' ימי נקיים) והא דקתני ת"ק שרגלים לדבר' והרי ממקרא נדרש כספתי בס"ד במסכת נזיר (פ"ב משנה ג') ג' הרואה קרי אינו מטמא בזיבה מעת לעת. כתב הר"ב' אבל למאכל כו' כל זמן שהוא מטמא' תוספתא הביאה הרמב"ם בכאן' והר"ס כתבה במתניתין דלעיל' וחולי לא צריכא למתני' דודאי לכל זמן שהוא מטמא' בוערת לעת' דתיבא בספרים' תלא ויהי לפנות ערב ורחץ במים מלמד שהקרי פוטר בזיבה מעת לעת. פי' הר"ס לפנים ערב' עד שיפנה כל היום דהיינו מעת לעת כו' ור"ל שפנה הערב השני שאחר לילה' שבו ראה הקרי כדכתיב בקרא' ורש"י בסוף נזיר כתב דלפנות חד ערב' כדכתיב (ירמיה' ז') כי פנה יוס' וערב תרתי: רבי יוסי אומר יומו' דדיוק לילה דכתיב (דברים כ"ג) אשר לא יהיה טהור מקרה לילה' דמשמע עד לילה מטמא' ומו' לא' ות"ק אורחא דקרי למיתי' בליליא' וכדתיבא בכיוצא בזה בסוף נזיר סלוגת' דת"ק ור"י בס"ז דזב' דמטמ' במשא' ולא אמרו שם בגמ' לר"י מאי עביד בלפנות ערב' וכתבו התוספו' (סד"ה בתא') שיש לומר דדרש לפנות ערב' כדדרשינן בספרי דקרי פוטר זיבה של אחריה' כל מעת לעת ע"כ' וכשקרינן דבריהם אלו עמדתי מרעיד ומשקומם: איך שכחו משנתנו זו דר"י אינו פוטר אלא יומו' ועוד אי איתא דבריה' לא הוה גמ' שתיק מיניה דטפי צריכא למשמע ממאי דאשמועינן לילה לת"ק למאי צעי'. לכך כ"ל דדוקא לילה דמיומר בקרא' הוא דקשיא לגמרא' למאי צריכא לת"ק אבל לפנות ערב לא קשיא ולא מדי לר"י' למאי איצטריך' דהא דינא דרואה קרי שגריך הערב שמש' כדכתיב בפרשת מצורע' להכי כתב (סס) והיה לפנות ערב ירחץ במים' משום דעד הערב שמשו הוא טמא': נכרי שראה קרי ונתגייר' מיד הוא מיטמא בזיבה' כתב הר"ב ואע"פ שרא' זוכר כשהוא נכרי וכו' דאדרישא מהדר' דרואה קרי אינו מטמא מעת לעת' דהיינו בזיבה שניה' וקאמר דנכרי שראה קרי מטמא ראיה' שהיא שנייה לראיה שראה כבר קודם שנתגייר' ומ"ס הר"ב ומצטרפת עם השנייה שראה אחר מעת לעת של קרי ווא"ת למאי דפרישית בסוף נזיר דגר שנתגייר' אית ליה חולשא מחמת קבלת עול מצות' כיוה נמי אחר מעת לעת' כל קרי כגון שגירותו היה פחות מעת לעת לאחר שראה קרי' אכתי איכא חולשא בקבלת מצות' י"ל

ומ"ש הר"ב שהתנועע הטור כו' ונטמאו בגדיו טומאת מדרס
 והוא שכרע הטור כרתגן כפ' דלקמן. וכמ"ש הר"ב בס"פ
 דלעיל. אבל אם כרע הזב לא נטמא הטור. לטמא בגדיו אלא
 פעם ראשון. ולשון הרמב"ם בס"מ מה' משכב הואיל וכתגדו
 ממתח הזב הריזה כמו שנגע

בהן וטמאין ונטשו ראשון
 לטומאה וכו' הנה למדת שהאד'
 הטור שהסיט את הזב נטמא
 מים נושא זב. והזב שהסיט את
 הטור בין אדם בין כלים אפילו
 כלי חרס טמאין מפני שהנדת הזב
 לאחריס כאלו נגע בהן ע"כ:
 האבלוגם מפורש במשנה
 ג' פ"ב דר"ה:

בזמן שהן מחגירין. כתב
 הר"ב נמצא נשטן הזב
 על הטור והטור על הזב וכ"כ
 עוד הר"ב לקמן בד"ה על אילן
 יפה כו' ומ"מ אין טומאתן שיה
 פלפי לעיל. ועיין כפי' הר"ב
 דמשנה לקמן ובסוף פרקין:
 באילן והר"ב הצתיק על
 אילן. ועיין בפרק
 דלקמן מ"ש בסוף משנה ג':
 בסוכה והר"ב העמיק בסוכה
 כפי' וכן במשנה ב'

פ"י דב"ק נכתב בסת"ד והעמיק הר"ב כפי' וכן בכתוב גבי
 אבימלך כפ' שופט' (ט') ויכרת שוכת ע"ס ובמשנה ב' פ"ק
 דמכשירין גרסינן נמי בסת"ד וכן העמיק הר"ב לקמן פ"ד משנה
 ג': שבחיה רע. כתב הר"ב כל שנטמנת באחיות' שהאוחז
 בה טומנה ככף ידו כפי' דב"מ דף ק"ה כל שנחבאת בחיזוי'
 ופרס' כל' הר"ב וכתבו הה"י תימה אמאי קריאין כחו רע לפי
 (שאיה) נחבאת באגרופו הלא רותת תחתיה' ע"כ. אבל ל'
 הרמב"ם בס"מ מה' משכב בסוכה שכתב רע והיא שנחבאת בה
 דומק אותה תוון כו' ופי' הכ"מ שר"ל כשאוחז בה והיא נחבאת
 חוץ ידו וכוסף אות' היא תזיו אותו: מביולם מזרי' מפורש
 במשנה ו' פ"ג דב"ב: הרלת מהר"ם הגיה ונקד הדלית כבולה
 מנילתין. ונ"ל שדעתו כאותה ששינוו ברס"ד דפאה:
 ב מגיפיין או פותחים. פי' בין שהזב והטור סיגרים הדלת:
 בין שהם פותחים. טמא' דא"א שלא יהו נתליו זה על זה קלת'
 מהר"ם: רבי יכוד' או' עד שיהא הטור כו' פי' הר"ב ואז בגדי
 הטור כו' כדמחלק צטירשו ס"ס וכבר הוכרתיו במשנ' דלעיל:
 בין בעומדים כו'. פירש הר"ב יש דברי' כו' ועיין מ"ש בס"ב
 דנגעים משנה ד': בזמן שמשאין כבד' כתב הר"ב דשומא
 מתוך כובד כו' ונמצא טור מסיעו או טור ניסט עליו ואין
 טומאתן שיה כדפרישית לעיל. ובלן טורים לבני הכנסת.
 ל' הר"ב שאין זה היסט גמור וכ"ש שספק הוא וכן ל' הר"ש ול'
 מהר"ם ועוד שספק הוא ע"כ. אבל ראיתי בפירש"י ב"ספק
 דגדה דף ו' שכתב ג"כ וכ"ש כו' והואיל ואינו אלא ספק לסיכך
 אין שורפין את
 הקרומה

על הגשיש של מטה. ועל האבלוגם בזמן
 שהן מחגירין. עלו באילן שכחו רעי בסוכ'
 שבחיה רעי באילן יפה במילם מצריי. בזמן
 שאינו קבוע במסמר על הכבש ועל הקורה
 ועל הרלת. בזמן שאין עשויין במיט' וממאים
 ר' יהודה מטהר: ב מגיפיין או פותחין.
 וחב"א ע"ד שיהא זה מגיף יורה פותחין מעלין
 זה את זה מן הבור. ר' יהודה אומר. עד
 שיהא הטור מעלה את הטמא. מפשילין
 בחבלין. וחב"א ע"ד שיהיה זה מושך הילך'
 וזה מושך הילך'. אורגים בין בעומדין. בין
 ביושבין. או טוחנין. שמעון מטהר בבולן
 חוץ מן המוחנין ברחים של יד. פורקין מן
 החמר או פוענין בזמן שמשאם כבד'.
 טמאין. בזמן שמשאם קל. טהורין וכוילין
 טהורין לבני הכנסת. וטמאין לתרומ'. ג'
 והזב והטור שישבו בספינה גדולה. איור
 הפינה

שאלו מטמא אותו אלא מאוירומה ת' ל אשר יגע בו מבע שחוא
 ככולו. היו אומר זה הסיטו. הא למדת שזב מטמא כהסיט
 ואם היה טור צקנה אחד של קורה. והגיע הזב את הקורה
 צקנה השני עד שהתנועע הטור שנקלחו הראשון כבר נטמא
 הטור ברוסט ונטמאו בגדיו
 טומאת מדרס אם הן בגדים
 ראויים למשכב ומושב: הגשיש של
 מטה ימיון עלים ארוכי' שנותני'
 במטה של סרקין ועל ידיהן המט'
 נגשש ונדבק זו עם זו ולפיכך
 נקראי' אותן העלים גשישין פ"א
 עלים שנותני' תחת כרעי המטה
 שלא יפסדו מלחלומית הארץ:
 שהן מחגירין. כאדם חגר שאינו
 יכול להניח ב' רגליו כאחד כך לאו
 כשיושבים עליהם בני אדם
 נוטים לכאן ולכאן. מתוך כך
 נמצא נשטן הזב על הטור
 והטור על הזב. באילן שכחו
 רעי והיטי דמי אילן שכחו רע
 כל שאין עקרו רחב ועב כד'
 לחוק כו' רובע הקב: או שוכה
 דהיינו ענף אילן שכחה רע
 והיטי דמי שוכה שכחה רע כל
 שנטמנת באחיותה שהאוחז בה
 טומנה ככף ידו: על אילן יפה

אפי' שומדת השוכה באילן שכחו יפה. וכל הני נכפסים תחתיהן
 וכבד העליון על התחתון ונשטן עליו ובין זב שנטען על
 הטור. ובין טור שנטען על הזב. טמא: שאינו קבוע
 במסמר ומוחק כך הוא נכסף: על הכבש. על הגשר:
 שאין עשויין בטיט טמאין. מפני שהן נכפסים. ורבי יהודה
 מטהר ואין הלכה כר' יהודה: ב מגיפיין וסוגרים את
 הדלת אופותחים אותו יחדיו הזב והטור: עד שיהא זה
 מגיף. לעולם אין כאן טומאה עד שיהא זה מושך לפתוח.
 וזה מושך לסגור שאין מניחים זה לזה: עד שיהא הטור מעלה
 את הטמא. ואת בגדי הטור טמאים מדרס. שכובד הטמא
 על הטור ונשטן עליו. ובגדיו של טור טמאים מדרס. אבל
 טמא מעלה את הטור אין משענת הטמא על הטור ואין
 בגדיו של טור טמאים מדרס. ואין הלכה כר' יהודה:
 משעלין בחבלין. הזב והטור יחדיו גדלים בחבלים ואפילו
 שניהם מלד אחד: זה מושך הילך זה מושך הילך. זה עומד
 למזרח ומושך אליו זה עומד למערב ומושך אליו: בין
 בעומדים יש דברים לארגים מעומד ויש מושב. והטמא
 והטור אורגים ביחד או עומדים: ר"ש מטהר בכלן. ואין
 הלכה כפ"ס: בזמן שמשאין כבד טמאים. דשמת מתוך כובד
 המשא נשטן הזב על הטור. ונמצא טור מסיטו או טור
 נסט עליו: וכלן. אפילו משאין כבד טורים לבני הכנסת.
 כלומר לאוכלי מוליהן בטברה שאין זה היסט גמור וכ"ש שספק
 הוא: וטמאים לתרומה. מדרבנן. ואפילו כספק:
 ג כל

ב כל שאינה יכולה להמיט בלדם שהיא גדולה כל כך שכשעולה
בה אדם אינו מתמוטטת : הטהור מכה את הטמא את הזב :

הטרומה : הראב"ד ז"ל מהי משכב : הלכה ד' :
גרבסולם צורי עיין במשנה ו' ס"ג דכ"ג : אפי' מלד
אחד . אפי' עלו מלד אחד . הרמב"ם פ"ח
מהלכות משכב ומושב (הלכ' ו') :

לענין טומא' מדרם איירי דטהו'
המכה את הטמא טהור מטומא'
מדרם אבל טמא הוא שהרי
נשען על הזב . וטמא המכה את
טהור בגדיו וטמאים מדרם
דהוי כאלו הזב נשען עליו :
פרק ד ר"י יהושע או' . כפה
שבראש' לרבותא
נקטה . דאפי' נטוף שבראש
הטהור נחש' כאילו נש' עליו הנד'
אפי' שאינה יושבת עליו ופליג
אסתם מחני' דפרקינן דלעיל דלא
טמא אלא בגדיהו ולא כפה
שבראשן כלום שבראש הנם הא
נמי לרבותא נקט דאפי' שהם
בגובה בראש הנם שלא במקום
דריסא אפי' טמאים מדרם .
ובספינה קטנה ובמטה מחגרת
איירי כהני' דריס טרקין דלעיל
לא דתנא דלעיל לא מטמא כלום
שבראש הנם . ואין הלכה כרבי
יהושע : בזמן שמשאן כבד
טמאים מדרם . ואפי' שלא
נגעה בבגדים דחשבינא לה כאו

ספינה גדולה ה' יהודה או' כל שאינה יכולה
להמיט בלדם יושבו על הנכרי על הספסל .
על הגשיש של מטה יועל האכלונם . בזמן
שאינן מתגוררין עלו באילן שכחו יפהיבסוב'
שנחה יפהיבסולם צוריאומצרי . בימן
שהוא קבוע במסמרי על הכבשי על הקורה .
ועל הדלת : בזמן שהקע שויין בטיטאפי מצד
אחד . טהורין הטהור מכה את הטמא איהו'
הטמא מכה את הטהור . טמא . שאם
ימשך הטהור . הרי הטמא נופל :

פרק ד רבי יהושע או' גדה שישבה עם
הטהור' במטה כפה שבראש' .
טמא מדרם יושבה בספינה . כלים שבראש
הנם (ס"א) שבספינה טמאין מדרם . נוטלת
עריבה מלאה בגדים . בזמן שמשאן כבד .
טמאין בזמן שמשאן קל טהורין זב שהקיש
על כצוצרא יונפל כבד של תרומה טהור :
ב הקיש על המרישעל המלבין על הצנו'
ועל הדף יאע' פי שהוא עשוי בחבלים .
ועל התנור .

נשענע על הבגדים : כס' טמא אינו גזוטרטא כמון נסר הבולט
מכות' העליה לחון : ונפל ככר של תרומה . שעל הסוסטרטא
טהור הככר ואפי' שנפל מחמת היקש של זב לא חשיב ליה
בה סט' משום דכמה של כס' טמא יפה : ב מדין קורה גדול'
שבזני' צבירה וראשי קורות הגג כלן סמוכות עליה והיא מוכח'
על גבי עמודים : מלבן . כמין רבוע של קורות קבועות בארץ :
גבור מרוב של מים : אף ע"פ שהוא עשוי בחבלים שאינו
קבוע בארץ לא קשור בחבלים ואין כמו יפה כל כך : הים

פ"ד ר"י יהושע או' כתב הר"ב
ואין הלכה כר"י וכ"כ
הרמב"ם ולא היה סתם ולא כ
מחלוקת כיון שאין מחלוקת בכלן
נמצא שתי המשניות דלעיל
ודכא הן המחלוקת בעצמן .
והלכה כת"ק . ככל ועיין מ"ש
במשל' ט' פ"ד דטו' ורפ"י דלכ"ו :
גדה שישבה עם הטהור וה"ה
זב וטהור הרי' ש ועיין מ"ש
לקמן בשם מהר"ם . וכן לעת
הרמב"ם ופסק הכ"מ פ"ט מה"מ
דלהכי נקט נדה . משום דנש' .
למחני שישבה עם הטהור
במטה שזה שייך בנקבה טפי
מזכר ע"כ . כלומר שמדך
הנקבות שזוככות במטה ביחד .
מש"כ בזכרים אף ועפ"י ששינו
בסוף קדושין דחמנים מטירין
לשני רווקים שיטו בטלית אחד
לפי שישרא לא נחשדו על משכב
זכור מ"מ מצינו שם בגמ' לגדולי'
החכמי' שהיו מחמירין על עצמן
ומרחיקין אפי' מהבהמה כדי שלא

יתחדו עמה : כפה שבראש טמא מדרם . עיין במשנה י"ו
סכ"ד דכלים : נוטלת עריבה מלאה בגדים בזמן שמשאן כבד
טמאין כ"ל דמיירי שנושאת העריבה בחיקה לפניה וכשמשאן
כבד מכריעות אותה עד שהיא נשענת ונחלת עליהם כ"ל .
אבל מלאחתי שמהר"ם פי' דמיירי שנושאת הגדה עם הטהור ה'
וטעמא הוי כדלעיל בזב וטהור שהיו פורקין מן החמור או
טוענין . דמפליג נמי בין משאן כבד' למשאן קל' . ואף ע"ג
דכבר אשמועי האי דינא בזב וטהור שהיו פורקין או טוענין .
שלא י"ל דאויטרך דה"א התם כי משאן קל טהורי' חסום דהוי
יתחדו עמה : כפה שבראש טמא מדרם . עיין במשנה י"ו
סכ"ד דכלים : נוטלת עריבה מלאה בגדים בזמן שמשאן כבד
טמאין כ"ל דמיירי שנושאת העריבה בחיקה לפניה וכשמשאן
כבד מכריעות אותה עד שהיא נשענת ונחלת עליהם כ"ל .
אבל מלאחתי שמהר"ם פי' דמיירי שנושאת הגדה עם הטהור ה'
וטעמא הוי כדלעיל בזב וטהור שהיו פורקין מן החמור או
טוענין . דמפליג נמי בין משאן כבד' למשאן קל' . ואף ע"ג
דכבר אשמועי האי דינא בזב וטהור שהיו פורקין או טוענין .
שלא י"ל דאויטרך דה"א התם כי משאן קל טהורי' חסום דהוי

א"ס ה"ג
כ"מ י"ט ע"ה
מסכת וסע
הל' ד' דל"ג כ"י
יהושע
הל' ב'
ר"ס סל"א

שהוא
הסיט
קורה
טמא
בגדיו
הים
על
וחני'
המט'
סיכך
פ"א
מטה
ז' :
ואינו
ד' לו
אדם
כך
טהור
מכחו
רע
כדי
זוכה
כל
בה
שה'
תימן
על
וע
:
זדה
את
זה
גלה
מא
זבל
אין
עילו
מד
בין
מא
אין
בד
אור
סק

ועל יום שירש הר"ב היקף של עץ שהקמה בו זכר הרמב"ם
 ונריך לומר דקלת דלקמן שפירשו ג"כ לקבל הקמה
 כו' שהוא עשוי בצורה ומבנים אחרת ויש לפרש שנעשה
 לעור ולהעיל שלא יתפור הקמה ושיטול לתוך הים וכן

א"ת
 ב' ע"ב
 ג' כ"ב
 ד' כ"ג
 ה' כ"ד
 ו' כ"ה
 ז' כ"ו
 ח' כ"ז
 ט' כ"ח
 י' כ"ט

משמע מפי הרמב"ם אכל הר"ם
 טורח ים של בית הבד . ע"כ .
 ועיין עוד לקמן :
ג הקלת כתב הר"ב עגול
 של עץ שסביב
 לרחים המחוונת לקבל הקמה
 כו' ולשון הרמב"ם סיבוב של
 עץ שעושים סביב הרחים כדי
 שלא יפרא האבק מן הדבר
 הנטמן . וכבר כתבתי במשנה
 דלעיל בזה . והנני יוסיף בלאן
 שמה שהוסיף הר"ב על לשון
 הרמב"ם וכשב המחוונת והוא
 הועמק מפי הר"ם . נראה דלא
 דק שאין דעת הר"ם שעשוי
 לקבל כו' אכל דבריו הם כפי'
 הערוך שזפרש שהוא בנין
 סביב כו' והוא נסים לרחים
 המחוונת ע"כ ואלת שני להר"ב
 צ"פירוש הקלס . דמין במשנה ג'
 פ"ד דב"ב הרבי ג"כ שני פירושי'
 דהרשב"ם ודהרמב"ם . ואינם
 עולים כאחד כלל כמו שכתבתי

בס"ד בספ"ד דכלים על אילן יפה פי' הר"ב ועומדת באילן
 יפה וכו' הר"ם . ומ"מ יום ויום דגרסי הכא ונפרקין דלעיל
 באילן ול"ע על : ד' פוגדיות לשון הר"ב כעין כיוון ארוכין
 ונחמין בהן מעו' ובלע"ז בריד"ש וראוין לשמש שכיב' עם
 מלאכתן . שיבש על הן וכן מליאות מעום ופוחס סיהס ומוטל .
 וא"ל לומר עמוד ונעשה מלאכתו . רש"י פי' דשבת ד' ז"ג
 לארבע כגון שהיה שוכב על מעיו או פרקן ואורכו מוטל
 על אורכו רש"י ס' : טמא ה' פי' הר"ב שכל אחי'
 נאחד נשען רובו כו' וכו' הר"ם . בסרש"י בשבת . וכתבו התי'
 וז"ל ולפי זה אפי' הר"ם (דלקמן דס"ס) דבעי שיהא רוב הוב
 עישא עליו . ור"י אומר דמני לזימור דאפי' אפי' כרבעין וטעמא
 דשהורי משום דה' כל' א' מסייע ואין בו ממש (כדפי' הר"ב
 בס"ס) ע"כ : טהורים פי' הר"ב דאין רובו נשען על אחד
 מהן כו' ועיין בס' דלקמן משנה ב' וז' ומ"מ הר"ב דכתיב אפי' על המשכב הוא וכו' וכן ליהר"ם . ואב"ד רבינו פירשו כן ולא דקדקו
 דאותו הכתוב על טהור השוכב על המשכב הוב נאמר . ובה ללמדנו שאינו נעמא עד שיבש רובו . ובלאוהו שמינו בס' דלקמן מושג'
 ה' . ושם הביא הר"ם עצמו גם הרמב"ם לען מ"כ מן המקרא הוא . אבל בזב העושה נמשכב גדרש בס"ב מדכתיב וכל המשכב אשר
 ישכב עליו הוב עד שיבש רובו עליו . והרמב"ם כתב בכאן וכל המרכב אשר ירכב עליו הוב ואחרו בספרא עד שיבש רובו עליו
 אזת שכן דרשו בספרא . אבל לא ידעתי למה לא העתיק דרש"א דהשכב דקדים . וגם ביה אכן קיימין ולא במרכב . והא דאמרין
 רובו מוסס דרובו ככולו : בסוית פי' הר"ב לשון רבים של כסא . וכ"כ הר"ם . וקשה ליקלת דהכא קתני ביו"ד ולקמן באל"ף .
 לכן נראה כפי' הרמב"ם שכתב בסעף בלי (הגויות של) עור . נאותים למשכב . ואם דחוקים זה מזה טהורים . פי' הר"ב לפי
 שאין רובו נשען כו' דכיון שדחוקים זה מזה עומד על שתיקן בשוה חזיו על זה וחזיו על זה . אבל אם הן הרובים זה לזה שניהם
 טהורין דומיין נשען רובו על זה וחמנין על זה מהר"ם : דה' עשר טליות כו' כשב הר"ב עשר לאו דוקא כמו שהבאתי לשון ס"ב
 במשנה ג' פ"א דכלים [ד"ה שהא] :

ועל היסוד על אצטרובל יועל חכו' של רחי'
 שלי יד יועל סאה של רחים של זתיס'ר' יוסי
 או' . אף על ק רת הכלנין טורור : ג' הקיש
 על הדלת יעל הנג' על המנעול יעל המושט
 ועל הקלת יועל אילן שבחו רע ועל סוכה
 שבחה רע' . על אילן יפה על כולם מצרי' .
 בזמן שאינו קבוע במסמך על הבכש . על
 הקורה ועל הדלת . בזמן שאין עשויין בטיט
 טמאין על השירה על התיבה ועל המגדל
 טמאין ר' נחמיה ור' שמעון מטהרין באו :
 ד' זב שהיה מוטל על ה' ספסלים . או על
 ה' פוגדיות לארכין . טמאין לרחבן טהורין .
 ישן ספק שנתרפך עליהן . טמאין . הורה
 מוטל על ו' בימות . שתי ידיו על ב' . שרתי
 רגליו על ב' יראשו על א' נפשו על א' אין טמ'
 לא זה שתח' הגוף עומד על ב' כסאות ירש"א
 אם החוקין זה מזה טהורין : דה' עשר טליות
 זו על גבו' . ישן

הים . היקף של עץ שהקמה מתקצץ בו בשעת הטמיה
 אצטרובל . עגול של עץ שמתעורר הרחים עליו ושניו קבועי'
 קן : חמור של רחים של יד . בנין של פנים שהרחים של יד
 קבועים בהן : ומ"מ של רחים מדה גדולה וקבוע בקרקע :

וקורו הכלנין קורה שבעל
 המרמץ יושב עליה וכל הני אפי'
 הקיש עליהן הוב ונפל הככה
 של טרומה מכה ההיקש טהור .
 דכח יפה ולא חשיב היסט .
 ונקורות הכלנים נחלקו . ואין
 הלכה ברבי יוסי : ג' הנגר . יתד
 הנעוץ אחווי' הדלה בנקב
 שצאקופה : מנעול . סוגרי' זו
 הפסח : מטוט שמתגבין בו אפי'
 כסטינה . ולשון מקרא הוא . כל
 מושגי מטוט ביחזקאל כ"ו כ"ט :
 קלת עגול של עץ סביב לרחים
 המחוונת לקבל הקמה הנטמן
 שלא יטול לארץ ומיטלטל הוא :
 ועל סוכה שכתב רע' ועומדת
 באילן שכתב יפה טהורין דכל הני
 אין בחיובה וכו' היקש הוב בהו .
 חשיב היסט : מטורי' באלו אשדה
 מיה ומגדל קאי' להכי תננהו
 ס"ק לטהוריהו . ואין הליכה ברבי
 נחמיה ורבי שמעון : ד' פוגדיות
 כעין כיוון ארוכין : לארכין

שזוכב לארכין של ספסלים או של פיגדיות טמאים שכל אחד
 ואחד נשען רובו על זב עליהן פעמים על זה פעמים על זה :
 לארכין . שזוכב ארכו לרחבן . טהורים . דאין רובו נשען על
 אחד מהן ואין משכב ומושב לעולם עד שיטען רובו עליו .
 דכתיב אפי' על המשכב הוא עד שיבש רובו עליו : ישב לארכין
 וספק אם נהפך לארכין . טמאין : כסוית . לשון רבים של כסא :
 שתיבת הגוף לפי שרובו נשען עליו והאחרים טמאים הנע הוב
 אבל אין להם תורת משכב ומושב להיות אפי' הטומאה . לטמא
 אדם וכלים : אם דחוקים זה מזה טהורים לפי שאין רובו נשען
 לא על זה ולא על זה . ואין הלי' כר"ם : דה' עשר טליות לשון
 רבים של טלית . ועשר לאו דוקא דאשילו אלף טליות ואכן
 גדולה על גבן

ישב

אשר יושב עליו יטמא . וזהו הענין חוזר על הזב (הקודם) וכו' . דקדקו בזה אמרו הזב לא התם . הרמב"ם . ומ"ש הר"ב ואע"ג דת"ק וכו' מ"מ אם היה המת בבית סמוך לשני קורה (עיין בריש פסחים) וכו' כה"ג בזב טמא מתחטיו כו' כדמקנ

ומכבדים על המת . כי הוא גוואל בזב . טמא מתחטיו לטמא אדם לטמא בגדים . ועל גביו לטמא אוכלים ומתקין ובמת בין על גביו בין מתחטיו טהור . ז' שאינה יכולה . וכיון דזה אינו יכול וזה אינו יכול . כל חד וחד כוליה מעש' עבי' ואיכא רובו על זב נשא עליו יורדי שמעון

בשרק דלקמן משנה ב' . אבל הנה יצא ל' הר"ב כמה שלא נכנס' בו . אבל הר"ש כתב . וע"ג מדף כו' ויש לפרש כגון עלייה מססקת . דאם המת בעליה ומשכבות ומושבות בבית עד שמי קורה . והנשרים נכספין מכוזב המת . ומכבדיון על המשכבות . או שהמת בבית וכו' . אבל הר"ב הואיל וכבר מלא חלוק בין זב למת במתחטיו שזב מטמ' אדם לטמא בגדים משא"כ צמת לכך לא ראה להעתיק אם המת בעליה כו' ושאלו הר"ש שאע"פ שכתב ג"כ החילוק הזה . הרי הקשה עליו משו' דעל גבי מדף צמת נמי כו' וכת' על זה ויש לפר'

היה יושב על גבי המטה . וארבע טליות תחת ארבע רגלי המטה . טמאות . מפני שאינה יכולה ל' גמור על שלש' ר' שמעון מטהר' היה רובב על גבי בהמדה . וארבעה טליות תחת ר' רגלי בהמה . טהורות . מפני שהיא יכולה לעמוד על שלשה . היתה טלית אחת תחת שני יד' יתחת שני רגליים תחת יד' (ס"א) ורגל טמא' יד' או' . הסוס כטמ' ברגליו והחמור בידיו שמשענת דהסוס על רגליו ומשענת החמור על ידיו . יושב על קורת בית הבדילים שבקל . טמאין על המכבש של כובס . כלים שתחתיו . טהורין יד' נחמיה מטמא :

מטהר' דבעי' שיעור זיבה לזה ושיעור זיבה לזה כלומר רובו של זב מכב' על כל אחד ואחד יואו' לטעמיה דאמר לעיל בסרקין . ביחוד' טמא ובמרוצים טהור . שאין א' נושא את רובו . ואין הלכה כר' שמעון . היה רכב' על גבי בהמה . בעומדת איירי . דאי צמהלכת . כל שעה האחד נעקר ועומדת על ג' . וממא מה שמחטיון' שאיני יכול' לעמוד על שמים . שיכולה לעמוד על ג' . הילכ' כל חד וחד הוה ליה רביעי ואינו אלא מסייע . ומסייע אין בו ממש' . אבל טלית אחת תחת שמים טמאה שאיני יכולה לעמוד

על שמים . ר"י אומר' ארבע עליו תחת ד' רגלי בהמה קאי . הסיס מטמא ברגליו . אם זב רוכב עליו וטלית תחת אחת מרגליו של סוס טמאה אבל תחת ידיו טהורה . שאין משענתו על ידיו . ואין הלכה כרבי יוסי . כלים שבקל טמאים . דמשענת הקורה על הקל . ועקל היא הכפיפה שעורזי בה הויתים . והיא עשויה כמין קופה של מעשה שצבה . ואחר שעורזים הויתים ונשאר הגפת שהוא הפסולת של ויתים . מכניסין אותו באותו עקל . ונותנים עג העקל קורה להכביד עליו . המכבש של כובס לאחר שכנסו הבגדים מקפלין אותו תחת המכבש לכבשן' ולשחור קפולין' כלי' שתחתיו טהורים שאין הושב בקצה האחד של מכבש' . מכביד על הכלים . ורבי נחמיה מטמא . סבר א"א שי"ב בקצה האחד של המכבש שלא יכביד על הכלים . ואין הלכה כר' נחמיה . פרק ה'

משכב ס' . אבל הר"ב העתיק כגירסת הספר . וגם היא נכונה' . שכן בלשון גמרא ס"ק ד"ב דף ח' . ועיין מה שכתבתי בזה במשנ' ג' פ"י דנדרים (ד"ה אביה) : ב' מפני שהיא יכולה לעמוד על שלשה . כתב הר"ב הלכך כל חד וחד ה"ל רביעי . ואינו אלא מסייע כו' והואיל וכל אחת ראויה להיות מסייע . ואין לנו יודעים אינו יד ואינו רגל היא שלא היתה נשענת עליה . הרי לא הוחזקה טמאה באחת מהן' ולפיכך כולן טהורות הרמב"ם פ"ו מה' משכב (הלכה ה') : דברים מטמא ברגליו כו' והגירסא השוכה בפרק המלניע . שכתוב שם (דף נ"ג) בכל הספרים הסיס מטמא בידיו כו' ובפ"י רבינו חננאל היא כתובה שם כמו בכהן' הר"ש : שבעקל פ"י הר"ב היא הכפיפה שעורזים כו' והוא לשון הערוך . וזרימ' לפרש שם"ש ואחר שיעורים הויתים . היינו קודם לכן בכלי אחר המיוחד לכך . והיינו סתם בית הבד . ועיין במשנה ה' ס"ד דב"ב . ובמסנהד' פ"ח דמנחות :

על המכבש של כובס' כלים שתחתיו טהורין . לשון הר"ב שאין היושב בקצה הא' של מכבש' מכביד על הכלים וז"ל הרמב"ם כשישב הזב על קצה המכבש אשר הבגדים תחתיו הן טהורין' ומיזב זה יוודע מזורת מכבש של כובסים אללס באותו (הזמן) לפי שאין ספק כי כשישב הזב על אותו קצה לא יביא כובד ע"ג הכלים (סיהו) משכב' ור' נ' אומר כי הן שבין משכב כבד הוא מכב' עליהן . ע"כ ומפרש ג"כ בקורת בית הבד . שהקצה הא' שלה' הוא למעלה מן העקל והוא טהור והעל הקצה הא' היה יושב הזב ע"כ וז"ל הרמב"ם נחצורו (שם הלכה ז') וישב הטמא על קורת בית הבד . כל הכלים שבקל טמאים . שהרי הם ראויים תחת הקורה . אבל אם ישב על מכבש של כובס' הרי הכלים שתחת לוח המכבש טהורים מפני שהוא רפוי' וממלאת משענת המכב' על רגליו לא על הכלים שתחתיו . שאם יראה אדם להכניס סכין וכיוצא בה' . בין הכלים מתחת המכבש . ובין המכבש . מכני' אע"פ שהיא קשור' ע"כ וס' הכ"מ דביושב על הקצה

שם כתב ר' מיי
פ"ו מה' משנתי
מס' ויחסי' א"ה
ב' שבת ז"ל ס"ב
ה'
ג' שבת ז"ל
ד' סע' הלכ'

פרקה הנוגע צוב: וכלי שטף צמגע • דמי היכי דאדם
הנוגע צוב מטמא בגדים בשעת מגעו •
כך מטמא כל כלים שנוגע בהן בשעת מגעו כזב • חוץ מאדם
וכלי חרס דתניא בתורה כהנים מנין לעשות שאר כלי כבגדים

פרקה הנוגע כזב • או שהזב נוגע בו •

המסיט את הזב או שהזב
מסיט מטמא אוכלים ומשקים • וכלי שטף
במגע • אבל לא במשא כלל א"ר יהושע •
כל המטמא בגדים בשעת מגעו • מטמא
אוכלין ומשקין להיות החלה והידים להיות
שניות ואינו מטמא לא אדם ולא כלי חרס •
לאחר פרישתו ממטמאיו • מטמא משקין
להיות החלה • והאוכלין והידים להיות
שניות • ואינו מטמא בגדים • ב • ועוד
כלל אחר אמר כל הגיטא על גב הזב •
טמא

דאמרי תורה שהוא מטמא בגדים • ואת הידים להיות שניות •
אבל גופו של אדם אינו מטמא • כדקמי סיפא שאינו מטמא
אדם וכלי חרס • ולאחר פרישתו ממטמאיו • מטמא את
המשקין להיות חלה ואע"פ שאינו אלא ראשון לטומאה עושה
המשקין חלה דאפילו שני לטומאה • מטמא משקין להיות
חלה • לפי שהן עלולין לקבל טומאה ואין זריבין הכשר כמו
האוכלים • גזרו בהן שיהיו לעולם תחלה גזירה מסיים משקין
הבאין מחמת שרץ שהם תחלה מן התורה • והאוכלים והידים
להיות שניות דכיון דפירש ממטמאיו אינו אלא ראשון בעלמא •
ב כל הגיטא על גבי הזב • עליונו של זב ואפילו לא נגע בו הזב
ואפילו יש דברים הרבה חוץ לזב לבין הזב הכל טמא דכתיב
(שם) והנוגע בכל אשר יהיה תחתיו מאי תחתיו

היירי • וה"ל להכ"מ להביא ראיה מפירושו שנמשנה • וכתב
עוד דאפשר דמש"ה נקט התנא מכבש של כזב מפני שאין דרך
להדקו מפני שא"ל לכזב בהידוק • דכשיפשוטו קמטו קנת
סגי להו אכל מכבש של חייטין מהדקין אותם בכל כחם • כדי

שיהיו הבגדים עומדין זקופין ע"כ
אכל הראב"ד כתב ע"פ מוספתא
דמכבש טעון באבנים מיירי •
ולפיכך האומן מקפיד שלא לישב
עליה שלא יפלו האבנים מעליו
ויתרפה והרי הוא לו כסאה
ומרקב (שאומר) לו עמוד ונעש'
מלאכתו כדפירש הר"ב במשנה
ב"פ דלקמן) ואע"פ שבבגדים
שבטובו ראויים לשיבה • השתא
מיהא כרוכים הם בדבר שהוא
מקפיד עליו ור"ג מטמא קסבר •
אין הולכין אלא אחר הבגדים
שבו • ועל כן תפסו מכבש של
כזב • ולא מכבש של בעלי בתים
(כדמקן לתרויהו דכס"ך דשבת)

מפני שדרך כזב לטעון באבנים • ואין דרך בעלי בתים אלא
להדק בחבלים ואין קפידה כזו מלישב עליהם • ברוך ה' אשר
גלה סודו ליראיו עכ"ד • ותוספתא זו הביאה הר"ש בזה
הלשון בזמן שטעון אבנים כלים שתחתיו טהורין • ור"ג מטמא
בזמן שחזר בכלים (וגי הראב"ד בזמן שמהדק בחבלים) כלים
שתחתיו טמאין וראיתי למהר"ם שפי' וז"ל המכבש אין משענת
המכבש על הכלים ולכך טהורים • ששהרי טעון אבנים בחזרו
ומשענת המכבש על האבנים ולא על הכלים • ובזמן שחזר
בכלים פי' שהאבנים שבטובו אין נוגע בהן המכבש אלא המכבש
חוזר על הכלים טמאים • שהרי משענת המכבש על הכלים •
לפי שהמכבש הן שתי לוחות וכדי שלא יפול לוח על לוח משימין
בין לוח ללוח אבנים ועצים • ובין לוח ללוח החלל לפי שעה
משימים כלים וישב הזב על המכבש • אותן כלים טהורי שהרי

משענת המכבש על האבנים ור"ג מטמא משום דאלו ינטלו אבנים נמלא
דברי הרמב"ם שבחזרו ולא כאשר הם בפירושו דמטמא שישב על הקצה ולא עליו ממש • וכמו שהביא הר"מ אלא אפי'
יושב על המכבש ממש •
המטמא בגדים בשעת מגעו • כל אדם המטמא בגדים קאמר דהא משכחת כלים שאין מטמאין כלי ואם נגעו
מטמאין אוכלין להיות חלה כדמוכח מתני' דלקמן • דווקא באין נוגעים מיירי סיפא הא נוגעים ממטמאים
שנים וכך תני בהדיא בתוספתא כלים הנוגעים צוב כו' מטמאין שנים כו' ושם מס' הר"ב דמתני' כל אדם קאמר • וכלי שטף
צמגע כתב הר"ב דתניא בתורה כהנים מנין לרבות שאר כלים כבגדים ת"ל וטמא • דה"מ למימר ורחץ במים בערב • וממילא
משמע דטמא עד הערב אלא קרא יתירא לומר דעוד טמא ג"כ כל כלי שיגע בו • וכלי שטף כתב הערוך הן כלי של עץ שנאמר
(ויקרא טו) וכל כלי עץ ישטף במים • וכמו כן כלי נחשת שנאמר (שם ו) אש בכלי נחשת בשלה ומרק ושטף במים ע"כ • ומה יעשה
בכלי עגש וכלי עור • אבל לשון רש"י בס' קדוה' דף ק"ה ה"ו ל"ל שאר כלים שאינו כלי חרס מקרו כלי שטף על שם שיש להם
טהרה במקוה ע"כ • וכ"כ גם כן הרמב"ם בהקדמת פירושו לזה הסדר ומ"ש הר"ב יכול אדם וכלי חרס ת"ל בגד כו' דממעטינן
אדם שאינו דומה לבגד • דבשלמא כלי שטף דומין לבגד כד מה שגם הבגד כלי הוא מש"כ האדם וכן ממעטינן כלי חרס שאינו
דומה לבגד שאין לו טהרה במקוה ג' • בשעת מגעו • עיין מה שכתבתי בסוף מתניתין ב' בשם הרמב"ם (ד"ה מטמאין) •
ביטובא אוכלין ומשקין להיות חלה • לשון הר"ב מפני שהוא נחשב כאב הטומאה כלומר לענין אוכלים ומשקין אע"פ שאינו
אב הטומאה לענין אדם וכלי חרס • ואת הידים להיות שניות כחכמים דריש פ"ג דידים • ב כל הגיטא ע"ג הזב
פי' הר"ב ואפילו לא נגע בו הזב לאו למימרא וכ"ש אש נגע • דא"כ היכי קמי סיפא כל שהזב נישא עליו טהור • אלא ה"ק דענין
נישא הוא שמטמא במשא בלבד

א ת"י פו פ"ב
א תמא חכב
וחובב הל"ט
ב סס פ"ה כ"ג
ג סס פ"ה כ"ג
ד ערובין כו'
ט הל"ה

טמא
ת בין
דזה
איכא
מעון
ליה
בשל
בגד
אזול
יקון
הזר
•
•
רבו
רי
אחד
מה
ו' על
ג'
ביעי
ע אין
קחת
קאי
אחת
עיתו
•
בה
אחר
•
בבב
אוחן
ורים
ורבי
שלא

משי
שיע
חזקה
פרק
:
קודם
•
ר"ב
מן
בבב
הזב
חת
על
ע"פ

ואע"פ שלא נגע ועיין עוד לקמן ומ"ש הר"ב דכתיב וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו מאי תהויו כו' פירשמו בריש ס"ד דגדה בס"ד : טמא ולקמן הפרש כיצד . ושאלין כל הנישאלין ע"ג הזב שוין : וכל שהזב נישא עליו טהור לגמרי ואין בהן אפי' טומאת מדף דהכי תניא בת"כ . ק"ו

תחתיו . אילימא תחתיו דזב היינו משכב . אלא בכל אשר יהיה הזב תחתיו דהיינו עליונו של זב ונוגע בכל דבר אפי' במדי דאין רגילות להיות עליו ולא כוון כעין תחתיו דאין נוגע אלא במדי דחזו ליה : חזן מן הראוי למשכב ולמושב . וה"ל למרכב אבל שאינו ראוי טהור כגון אם כפה

אם שני הליכה ב"ס מן הליכה כפי' כפי' כפי' כפי'

שיעשה תחתיו מדף אם במקום שלא עשה ע"ג משכב כו' ת"ל וכל המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא משכב הוא עושה תחתיו . ואינו עושה תחתיו מדף כן מסקי התוספות ס"ק דערובין דף כ"ו (ד"ה כל שזב) ומיייתי להו זדמני בת"כ כל אשר ישכב עליו הזב יטמא יכול יטמא דבר שאינו ראוי לשכיבה לא . מה היא אינה מטמא כו' יכול הוא והיא לא יטמאו טומאת חמורה אבל יטמאו טומאת קלה . ת"ל משכב אלתא מידי דלא חזי למשכב ומושב טהור לגמרי ע"כ . וזריך לומר דמיררי

טמא וכל שהזב נישא עליו טהור . חזין מן הראוי למשכב ולמושב (גמ') והאדם ביצד . אצבעו של זב תחת הנדבך המטה מלמעלה . מטמא שנים ופוסל אחד פירש מטמא אחד . ופוסל אחד . הטמא מלמעלה . והטהור מלמטה מטמא שנים ופוסל אחד פירש מטמא אחד ופוסל אחד . האיכלין והמשקין . המשכב והמושב . והמדף מלמעלה . מטמאין (ס"א א"ז) שנים ופוסלין אחד פירשו מטמאין אחד ופוסלין אחד . והמשכב והמושב מלמטה . מטמאין שנים ופוסלין אחד . פירשו

שאינו ראוי טהור כגון אם כפה סאה שאינה עשויה לישיבה וישב עליה וכול יהא טמא מושב ת"ל והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב מה שיזוחד לישיבה יבא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו : גדבך . שורות בנין החומה . כמו נדבכין דו' אבוגלל בעורא (ו') : הטהור מלמעלה . על הנדבך ומכביד על אצבעו של זב דהשתא הו' נישא על גבי הזב ונחשב אב הטומאה : מטמא ב' . ופוסל אחד . מטמא ראשון ושני ופוסל שלישי בתרומה : פירש . שירד הטהור מן הנדבך או שסלק הזב אצבעו מתחת הנדבך מטמא

שלא הוסט דאלו הו' ע"י היסט הא אחרן בס' דלעיל משנה ה"ז דמייט זמין והר"ש פירש דמתני' אדרבה דוקא בהיסט . ומש"ה הזב נישא עליו טהור . דהמסיט כלומר הנושא אין בו רוח חיים ונדקף זני חזן מאדם גם דעת התוס' ס"ג דערובין דף כ"ו דב"היסט כלומר שנושא כולו וקטיף לי דהיכי מטריחין הכ' לגמרי ועיין (מ"ט) עוד בסוף משנה ה' : חזין מן הראוי למשכב ומושב . כתב הר"ב וה"ל למרכב דאין למדין מכללות אפילו במקום שנאמר בהן חזן ומכא דייקין לה בריש בכל מערבין

הטהור אחד ופוסל אחד . לפי שאין הטהור אלא ראשון מכיון ששירש דתו לא מטמא בגדים ועושה שני ושלישי בתרומה : הטמא מלמעלה . על הנדבך ואצבע הטהור תחת הנדבך ומכביד הטמא עליו הרי הזב נישא עליו לפיכך מטמא שני ופוסל אחד : והמדף . כל כלים שאינם משכב ומושב מדף קרי להו : מלמעלה . של נדבך ואצבע הזב מלמטה אינם אלא ראשון ומטמאין אחד ופוסלים אחד ולאחר שפירשו נמי כך דינא : פירשו

הר"ש פירוש מרכב במשנה ג' (פכ"ג) דכלים . ומ"ש הר"ב אבל שאינו ראוי כו' ת"ל והיושב כו' פירשתי במשנה ב' פ"ך דכלי' והאדם כך מלאתי הוגה בנא"י . וכן הוא בגמ' דפ"ג דערובין דמיייתי לה תסו ולשון רש"י שם האדם דכתיב והנושא אותם אף (הזב) במשנה אותם ע"כ : ביצד אישא נמי קאי : אצבעו של זב כו' דלא בעינן שיגשא רובו של זב לא במשכב אפי' הר"ב והרמב"ם לקמן משנה ד' ובחבורו ש"ח מה"מש (הלכה י"א) מסיים בה דיראה לו שהטומאה הו' מדבריהם ע"כ . ולפי זה ל"ל דמשכב ומושב דבטיבא . לא תיירי כשאצבעו של זב מלמעלה בלבד דהא בהדיא קתני לקמן משנה ה' דבעי' לעולם רובו וכדאיתא הר"ב והרמב"ם המשכב כפי' משנה ד' . אלא מתני' דהכא והתם לאו בחדא שיטה והא כדאיתא והא כדאיתא : מטמא שנים . פירש הר"ב בתרומה ועיין מ"ש בזה בשם התוספת לקמן משנה ו' : והמושכב והמושב כו' מלמעלה . ל' ספרא ק"ו שיעשה על גביו משכב מה אם במקום שלא עשה תחתיו מדף עשה תחתיו משכב . במקום שעשה ע"ג מדף אינו דאין שיעשה ע"ג משכב ת"ל (המשכב) אשר (ישכב עליו) . תחתיו הוא עושה משכב ואין עושה ע"ג משכב הרמב"ם :

אבל שאינו ראוי כו' ת"ל והיושב כו' פירשתי במשנה ב' פ"ך דכלי' : והמדף מפרש במשנה ו' פ' דלעיל דעליונו של זב מטמא א' ופוסל א' . ואע"פ שבפ' הרמב"ם מועתק כפי' הספר מטמא ב' ופוסל אחד ולא הוגה בו דבר בנא"י מ"מ נ"ל עיקר כפי' ס"א וכן נראה ממ"ש בחבורו . פ"ו מה"מ (הלכה ה') שכתב אם היה אחד מתמאין ומשכב וזבין על גביו ואוכלים ומשקים וכלים ואדם ע"ג האבן זה למעלה מזה כלן טמאין . וראשון לטומאה וכו' מוזן מן האדם וכו' הרי שלא עשאין אלא ראשון בלבד ומשמע לכל דבר . ושאינו מטמא אלא אחד ופוסל אחד . ואע"ג דכתב עוד אבל אם היה האדם למטה והזב למעלה כו' טמא משום נושא ככל נושא כו' שהנושא ראשון לטומאה . וכן מסיים עוד בזה הדין שהאדם ראשון והאבן הן מטמא שנים ופוסל א' לא קטיף דהתם לאחר שפירש מייירי . וסמך ליה דילמד מן המפורש דלעיל מייסי כשהזב למטה דקל הוא לענין מדף ואש"ה באדם קודם שפירש מטמא שאר כלים . כמ"ש שם בהדיא כך במכ"ש באן דקודם שפירש יש בו חומר לטמא שאר כלים . וכן לטמא שנים ולפסול אחד ולא הוצרך לפרש . ונדע שהרי בפירושו למשנה ד' ס"ק דההלות כתב ג"כ דנושא הזב הוא ראשון . ומפרש לענין שלא יטמא אדם וכלי אדם אבל שאר כלים מטמא . הרי שנתן לו דין אדם למעלה . ומכיון שזממא שאר כלים מטמא שנים באוכלים ומשקים ופוסל אחד מכלל דר' יהושע דלעיל ולכן נראה ודאי . דראשון שכתב בחבורו היינו שלא יטמא אלא אחד וכפי' ס"א :

פרשו

ואדם בזמן שהוא מסיט כתר הר"ב אבל אם אין המת זו
 ממקומו שאין כאן היסט טהור וכ"כ הר"ש ולא סי'
 בטעם מ"ש בנת מבזבז והכא ליתא לתרומה כמו בנבלה דטמא
 מת מטמא בנדים כדקתן בקמח מאהלות אבל כ"ל דטומאת

א טס ט"ו
 ב ט"ו ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח
 טס טס ט"ח

משה דבמת' לא למדנהו אלא
 בק"ו מתמא דנבלה . כת"ס
 בס"ק דאהליות ולפיכך דיו לבא
 מן הדיו להיות כדון' ושלא יטמא
 משאו לא א"כ הסיט כמו בנבל'
 וקסה דלמאי לא פליג ר"ע .
 ועיין בסוף משנה זו ובהרמב"ם
 דפירש בנבל' דהא דכעי דמסיט
 דוקא כשהנבלה תחתיו . ה"כ
 באדם מפרש כשהאד' נוסף
 המא עליו מתמא בחשא' אמל'
 כש'אד' נישא ע"ג מת ולא יהיה
 מאהיל . שיש ביניה' מחיצה
 מאהלת . או לא יטמא אלא אם
 הסיט: ד מקצת טמא על
 הטהור כו' כתב הר"ב דלא בעינן
 שינשא רובו וכו' וכ"כ הרמב"ם:

וכבר כתבתי בזה לעיל במשנה ב' : הטמא על מקצת
 המשכב . סי' הר"ב רובו של טמא כו' דלא חיישינן על מיעוט
 משכב' ולשון ספרא או על הכלי אשר הוא יושב עליו או על
 מקצתו הרמב"ם והרמב"ר על מקצת המשכב . סי' הר"ב
 רובו של טהור כו' אמר יתעלה באד' אשר ישב על משכב הזב .
 ואם על המשכב הוא 'ובא הסי' הוא . עד שינשא רובו עליו .
 הרמב"ם . ומ"ש על משכב הזב . לא דק . דכנדה כתיב :

במצאת עומאה נכנס כו' כה"ג חנינן נמא כו' במשנה
 ד' פ"ק דחולין . וס' כתבתי למאי צריכא משמא
 דסוגיא דהתם . ולא ידענא למאי צריכא הכא :
 והגייר בינתיים . עיין מה שכתבתי לקמן משנה ד'
 בין תלמעלן בין תלמעלן טהור' לשון הר"ב דאין מטמ' אחר'
 ולא מקבל טומאה בהיסט אלא דבר שיש בו רוח חיים וכן
 הם דברי הר"ש ולשטתיה אויל שכן פי' גם כן להא דתני בריש

מתני ב' וכל שהזב נישא עליו טהור וכמ"ש שם בשמו . אבל הר"ב דלא אשקמיט התם לפרושי הכי ודאי דבחס נקטיה ולא ה"ל
 לפרש אלא כמשמעה דבמשא קיימין וכן פי' הרמב"ם . וז"ל ובוד ענו כיאפי אוכלים של תרומה לא יטמא בביתו ע"ג משכב'
 זאפי' היה ההולץ ביניהם דק ביותר על העיקר הנקד' . והוא אמרו כל הנושא ונישא ע"ג משכב טהור חוץ מן האדם ע"כ . ולא
 מיהא בחבורו ס"ט מהלכות משכב [הלכה ג'] לאחר שכתב להא דכל הנושא ונישא ע"ג משכב' . ואפילו לא הססיק ביניהם אלא
 ביר דהיינו צבא דהכא . סיים וכתב וכן אם הסיט המשכב את הכלי' . או את האוכלי' והמשקים הרי אלו טהורין . אבל לא
 נתכוון בפי' המשנה אלא דדינא בעלמא כתב . ולא מן המשנה הו' : וכן הכ"מ ביאר דמעמלו נלמד . ופשוט הוא דכיון דאין מטמ'
 במשא אינו מטמא בהיסט ע"כ ולכך ודאי דהר"ב לא דק לפרש על המשני טעמא דמסיט ולא ה"ל ללמוד מן הר"ש דהר"ש שאני
 שכן הוא מפי' ג"כ במשנה ב' דמייירי בהיסט וכדכתבתי . ובתקרא הדין דבעינן דבר שיש בו רוח חיים בין למטמא בין לקבל טומאה
 ה"מ כשאומרים [הוא] אותו שהוא למטה . בין שהוא טמא ואחי למטמא לשלמעלה . ובין שהוא טהור ואחי לקבל טומאה מאותו
 שלמעלה לריך שיהא בו רוח חיים וא"כ כי קתני במתני' ג' גבי משכב חוץ מן האדם . אי מייירי נמי בהיסט כשעת הר"ש ל"ל דלא
 קאי אטמא אלא אינישא . ומ"מ קשיא מהא דמתני' ה' ו' פ' דלעיל דבין כרעו הו' בין כרעו הו' טמאים וכן בנבלה ומת דסרקין ואין
 נראה לומר שם דתם לחלה בין היסט להיסט . והיסט דהכא שחניד ומזין בעלמא בלא הכרעה . ואיך כולו בהכרעה דוקא
 דהוכרעה ומ"ש . שאין לשונם נראה כן לעיל גבי נבלה ומת . גם כתבתי במשנה ב' פרק קמא דכלים בשם הרמב"ם דהיסט
 דהכרעה היא משא ודאי . והיסט דבעינן לרבווי היינו הנדה בעלמא . ולפיכך נראה בעיני דפוספתא שזמנה העתיק הר"ש
 לומר דאין

ואדם בזמן שהוא מסיט בין נוסף את המת בין נישא ע"ג מת
 טמא אפי' פשטינו נוגע בו . אבל אם אין המת זו ממקומו שאין
 כאן היסט טהור . ד מקצת טמא על הטהור . אפי' אלכעו של
 זב על הטהור . או אלכעו של טהור על הזב . או חבורי

טמא כגון שערו ולמורניו ושיניו
 כל שאו נקראין חבורי אפי' ג' דליכ'
 אלא מיעו הטמא על הטהור או
 מיעוט הטהור על הטמא . נטמא
 הטהור . ללא בעינן שיש רובו
 של זב . אלא על המשכב ולא על
 האד' : ומקצת טהור על הטמא
 טהור . דבעינן שינשא רובו ואין
 הלכה כרבי שמעון : דה הטמ' על
 מקצת המשכב רובו של טמא על
 מעוטו של משכב . נטמ' המשכב
 וכן רובו של טהור על מעוטו של
 המשכב כטמא . נטמא הטהור .
 ולא חיישינן על מעוט משכב כיון
 דרובא דטהור . ורובא דטמא'
 יושב עליו . דמעוטו של משכב
 טומאה נכנסת . ודמעוטו יולא'

כדקתני סיפא נמצאת טומא' נכנסת לו ויואלה מתנו במעוטו:
 מקצת הטמא על המשכב . כיון דמעוטו של טמא הוא חף ע"ס
 שישען על כל המשכב . טהור המשכב עד שינשא עליו רובו של
 זב : ומקצת טהור על המשכב . כלומר או מקצת טהור אפי' על
 כל המשכב : טהור עד שישען עליו רובו של טהור : וכן כבר
 של תרומה : אמתינן דלעיל קאי' דתנן כל הנושא ונישא על
 גבי המשכב טהור' ואפי' אוכלין של תרומה אם נשאו על גבי
 משכב . ויש בינין דבר חוץ' . אפי' הוא דק ביותר' כגון ביר
 וכיוצא בו . אינן מקבלין טומאה מן המשכב . דאין מטמא
 אחרים ולא מקבל טומאה בהיסט אלא דבר שיש בו רוח חיים :
 ורבי שמעון מטמא כו' . הואיל ומקומה טמא מטמא בהיסט
 אפי' דבר שאין בו רוח חיים . ואין הלכה כרבי שמעון :

ו הגובע

ו הנוגע בזב וזב'וכו' כל הני שיה מנעין למשאן דמטמא
אדם לעמא בגדים . הילכך חשיבי אב הטומאה כל זמן שלא
סירשו . מאחר דמטמא בגדים . ולכך הנוגע עושה א' זב'
ופוסל ג' בתרומה . פירש' ממטמאין אינו אלא ראשון בעלת'
ומטמא אחד לשותפו שני ופוסל

שלישי בתרומה : ואחד הזסיט
ואחד הנושא . ואע"פ שאין
נוגעים . זב וזבה וגדה בהדיא
כתיבי . דכתיב זאת תורת קרב
וגו' והדוק בכדפה . ומצורע
ויולדת נפקא לן מלזכר ולנקבה
לזכר לרבות את המזור' ולנקבה
לרבות את היולד' ואחד המסיט'
המזוי אותה ממקומה אף ע"פ
שאינו לא נוגע ולא נושא : ז רבי
אליעזר אומר אף הנושא . והוא
שנושא קאמר' כלו' אין המסיט
עמא אלא א"כ נושא סהן למעל'
והמסיט למטה ואין הלכה כרבי
אליעזר : ה הנושא את המרכב

בנושא את המרכב כתיב כבוד בגדים . ולא בנוגע . ואין נוגע
אלא ראשון בעלמא : הנושא את הנבלה . היינו מסיט . דנושא
בלא מסיט טהור כדפרש"י לעיל . ונוגע נמי כנבלה אף ע"פ
שהוא טמא . כיון דלא מטמא בגדים אינו מטמא שנים ופוסל
אחד' דאינו אלא ראשון בעלמא ומטמא אחד ופוסל אחד :

מי

ו הנוגע בזב ובזבה ובנדרה . וביוולדת :
"ובמצורע" במשכב ומושב . מטמא שנים .
ופוסל אחד . פרש מטמא אחד . ופוסל
אחד . אחד הנוגע . ואחד המסיט . ואחד
הנושא ואחד הנישא : ז הנוגע בזבו
של זב . וברוקו . בשכבת זרעו . במימי
רגליו . וברם הנדה . מטמא שנים ופוסל
אחד . פרש מטמא אחד . ופוסל אחד . אחד
הנוגע . וא' המסיט . ר"א אומר אף הנושא :
ח הנושא את המרכב והניש'עליו וההסיטו
מטמא שנים ופוסל א' פרש מטמא א' ופוסל
א' הנושא את הנבלה . ואת

אכל במשנה ג' ס"ד נדה ס' ה"ב לזכר לרבות את מצורע למעינותיו . ולנקבה לרבות מצורע לזמה . והכי איתא הפס בגמרא
(דף ל"ד) ולא קשיא דהכל בכלל הדיקש . ואם האמר ויולדת אמאי אינטרד לרבות . י"ל ללידה יבשתא : במטמא שנים וכו' .
בנוגע אכל לא במשא' כדתנן גריס פירקין . ומכל מקום הנושא את המשכב מנינו שלא ישא את הקדש . כדתנן גריס פרק ג'
דמגיגה ומה שכתב הר"ב דחשיבי אב הטומאה עיין גריס הפרק : ואחד המסיט כלומר ואינו נושא ונישא . ולענין כולו
לזב ממזורע ומשכב ומושב מיירי . בין שהטהור הסיט לטמא . בין שהטמא מסיט לטהור . אכל במצורע ומשכב ומושב ליבא
לפרושי הכי (דהא כתב הר"ב בפרק ד' משנה ה') דכל טומאת המסיט טהורות . חוץ משל זב (ומיהו זב וכל דכותיה . כמו שסי'
רש"י בפרקט' דשבת ד' ס"ג) כן כתב הר"ש . ותוספת דפרקו דפסחים דף ס"ו דכתבו דלא קאי אמצורע אלא אשאר' . ע"כ .
ה"ה למשכב ומושב . אלא דסוגיא דהת' במצורע למוד מיירי . ועיין לקמן משנה ח' : ואחד הנושא ואחד הנישא . כלומר
ואפילו אינו מסיט מה שאין כן כנבלה ומה דמתייתין ג' דבעינן דוקא שיהא ניסט' כדפי' סס הר"ב . ועיין עוד לקמן :

מטמא ומטמא דהיסט . אלא דבר שיש בו רוח חיים . דההיא
רבי אליעזר היא דפליג במתני' ז' דקאמר אף הנושא' דפירש
הר"ב וכו'א שנושא' וקאמר דמסיט שאינו נושא אין בהם' אכל
הר"ש לא פירשה כן . משום שהוא ג"כ' אינו מפרש לרבי
אליעזר דלקמן כמו שפי' הר"ב .

א תי"י פ"א
מה' משכב
ומושב ס"ג א'
ב תי"י פ"א מס'
תחת צרעת
ה"ל י"א
ג תי"י פ"א מס'
תחת משכב
ומושב ה"ל א'
ד תי"י פ"א מס'
ה"ל ה"ס
ו תי"י פ"א מס'
ה"ל ה"ב
ז תי"י פ"א מס'
ה"ל ה"ב
ח תי"י פ"א מס'
ה"ל ה"ב
ט תי"י פ"א מס'
ה"ל ה"ב

אלא דף הנושא ממש קאמי' וכל
שכן מסיט . ועוד מוכח דאוק'
תוספתא דלא כהלכת' . דקתני
כלים הנוגעים בזב כו' מטמאין
שני ופוסלי' א' . ובהדיא מפרש
הר"ב במשנה י' דכלו' הנוגע'
בזב אינו מטמאין אלא אח' יומזה
קשה על הר"ש כמו כן .
דהתוספתא דלא כהלכת' . וכבר
הארכתי בזה למדי כפי כוונת
החבור . אכל יצא מזה שעדין
זריכין אנו למודעי בעיקר הדין
דמצריך הר"ב סיה' בו רוח חיים
למסיט . דהא לא אשכחן הכי
במתני' ו' דפרק דלעיל . וכן
כנבלה ומה דפרקין . ודמחוספ' אין להכריע . לפי שאפשר
לומר דרבי אליעזר היא דלקמן מתניתין ז' לפי פירוש הר"ב
בדרבי אליעזר . ולפיכך דברי הר"ב מלבד דללא צורך כתב
בכאן האי טעמא דמסיק כו' . אלא גם הדין בעצמו דלא
כהלכת' וז"ל : ו ובמצורע עיין במשכ' וכתב הר"ב ומצור'
ויולד נפקא לן מלזכר ולנקבה לזכר לרבו' את המצורע . ולנקבה
לרבו' את היולד' . וכן כתב הרמב"ם והכי איתא בתורה כהנים .

זב וזבה ובנדרה . וביוולדת :
"ובמצורע" במשכב ומושב . מטמא שנים .
ופוסל אחד . פרש מטמא אחד . ופוסל
אחד . אחד הנוגע . ואחד המסיט . ואחד
הנושא ואחד הנישא : ז הנוגע בזבו
של זב . וברוקו . בשכבת זרעו . במימי
רגליו . וברם הנדה . מטמא שנים ופוסל
אחד . פרש מטמא אחד . ופוסל אחד . אחד
הנוגע . וא' המסיט . ר"א אומר אף הנושא :
ח הנושא את המרכב והניש'עליו וההסיטו
מטמא שנים ופוסל א' פרש מטמא א' ופוסל
א' הנושא את הנבלה . ואת

ז ואחד המסיט ולא קתני נושא ונישא' דהכא אינו מטמא במשא אלא אם כן שיש בו גם כן היסט . וגמו שכתב הר"ב כנבלה
ומת' וטעמא דגרע הכא ממשכב ומושב . כתב הר"ש במשנה ג' פרק קמא דכלים . דכל הכי דאמעטי מאבן מסמא' שלא
יטמאו תחת אבן מהמא . וכומו שכתבתי שם בשמו . וכיון דאמעטי אינו מטמאין אלא"כ שיוזו ויוספו . דעיקר רבויא דמרבין
אבן מסמא' היינו היבא שהטומאה אינה זזה . ולאו דוקא אבן אלא אפי' נייר המפסיק שאינו נוגע ומזוי הטומאה . וכדלעיל
מתניתין ה' . אלא נקט אבן משו' קרא ושומת אבן' דמינו אמרינן אבן מסמא' אכל עיקר טעם פלוני בזה שעומד במקו' אחד
ולא זו ולא היסט . ומשום הכי הני דאמעטו היינו דבעינן להסיט דוקא' ובלאו הכי לא סגי . והיינו דלא קתני נושא ונישא' .
דמשמע בלא היסט . עכ"ד אכל לשטת הרמב"ם דלא מצריך לעיל היסט עם המשא' צריך עיון דלא קתני נושא ונישא' . ושמא
סמין פנא דלעיל . וחדא מתלת נקט : רבי אליעזר אומר אף הנושא . כתב הר"ב והוא שנושא קאמר' . וכן פי' הרמב"ם .
וטעמיהו מהגמור' שהביאו לעיל משנ' ג' אכל הר"ש כתב דדוק' הפס מפרש הגמרא' הכי . אכל בכאן אין צורך אלא פליג אהכ' קמאי'
דקאמר שאין משה בלא היסט טעמה . וקאמר איכו דאף הנושא בלא היסט נמי . משום דאיכו לא ממעט להו מאבן מסמא'
ולפיכך לדידיה אף בלא היסט מטמאין : ה והמסיטו . הכא ודאי פירושו הטהור המסיט למרכב . ומשו' הכי קתני המסיטו
כתיבוי . ולא קתני המסיט סתמא' דהוה משמע בין טהור מסיט למרכב' בין טמא מסיט לטהור . ובמרכב אי אפשר לומר כן .
כמו שכתבתי לעיל במשכב :

מי

מי חטא שיש בן כדו הוייה כתב הר"ב מטמאין בגדי במשא
 כדתקן במש"ב ב' סרק קמא דכלי' ועיין מה שאכתוב בריש
 ממני' : מ' הבנים ראשו לאור התגור טהור וטה' התגור
 והר"ב השמיט וטהר וכן הר"ש ור"ל כנ"ל אכל הרמב"ם

מי חטא שיש בן כדו הוייה מטמאין בגדי' צמח' אכל לא צמח' :
 מ' הוייה בבית הבליעה . כל זמן ש' הוייה בבית הבליעה מטמא בגדי'
 וכיון דמטמא בגדי מטמא ב' ופוסל אחד : הכנים ראשו באור
 התגור אע"ג דקיימא נבלת העוף עם בית הבליעה של האוכל

הכל באור התגור . אפי' הכי טהור
 ד' וחמ' האדם לא מטמא התגור
 דכל המטמאים בגדים אין
 מטמאין אדם וכלי חרס ומחמ'
 נבלת העוף לא מטמא דלוי' לה
 טומאה אלא לאד' בבית הבליעה :
 הקיאה או שבלעה . היינו פירש'
 דמטמאין לזמן אין לה טומאה
 וכשהיא יתקן פיו אין לה טומאה
 דלא יאכל כתיב . אכילה בבית
 הבליעה : ויבטלה ובמרכב כל
 הני מטמאין בלבד מטמאין בגדים
 ולא צמח' . הילכך אדם הנוגע
 בן אע"פ שלא פירש אינו אלא
 ראשון ומטמא אחד ופוסל אח' :
 כל הנוגע . כגון אוכלין וכלים
 דאפי' בלתי פירש אדם הנוגע בן
 מטמא שנים ופוסל א' . כלים
 הנוגעים בן מטמאים אחד ופוסלים אחד . ואפילו בשעת
 מגען : חוץ מן האד' דיש מהן דאם נגע בן או נשא דמטמאה
 ב' ופוסל אחד כי הני דאמרן לעיל : פי' אפילו אדם . ככלהו
 מטמא אחד ופוסל אחד . דכיון דפירש אינו אלא ראשון :
 יא בעל

ואת מי חטאת שיש בהם כדו הוייה מטמא ב'
 ופוסל אחד . פירש מטמא אחד ופוסל אח' : מ'
 האוכל מנבלת עוף מדה' ויהיה בב' הבליעה
 כממא שנים . ופוסל א' הכנים ראשו לאור
 התגור טהור (כ"א ל"ג גמר') וטהור התגור .
 הקיאה . או בלעה מטמא אח' ופוסל אחד .
 וכשהיא בתוך פיו עד שיבלענה טהור : י'
 הנוגע בשד' . ובשבת זרע' ובטמא מת
 ובמצורע בימי ספרו . ובמי חטאת שאין
 בהם כדו הוייה . ובנבלה . ובמרכב . מטמא
 אחד ופוסל א' . זה הכלל . כל הנוגע באחד
 מכל אבות הטומאות שבתורה . מטמא א'
 ופוסל אחד . חוץ מן האדם פירש . מטמא א'
 ופוסל אחד :
 יא בעל

הקיאה או שבלעה . לשון הר"ב היינו פירש וכן לשון הר"ש
 וכלומר היינו פירש דתנינן לגבי אינק' ולשון
 הרמב"ם בפ' ומהא"ס [הלכה י"ד] ואחר שבלע הריזה פירש
 ממטמאין ומ"ש הר"ב דלא יאכל כתיב כו' עיין מ"ש בריש
 טהרות : י' ובמי חטאת שאין בן כדו הוייה דלוי' בן
 כדו הוייה אף הנוגע בן מטמא בגדים . לפי שאפי' אפשה
 שבע צמח' שלא יסי' אותן והרי הוא מטמא שנים ופוסל א' .
 ואת ולעיל דקתני הנושא מי חטאת שיש בן כדו הוייה . פי' הר"ב לפי שאינו מטמאים בגדים צמח' .
 כדתקן במש"ב ב' פ"ק דכלי' . וחשובי בגדים צמח' . ואת ומקשה לפסק הרמב"ם . כבר הריגיש בזה הכ"מ (ס'ס) ומפרש דממגע
 חשובים . אבל מיטמאין מדין היסט . וכתב הר"י קורקוס דנ"מ לאם היו קרושין כגליד דליכא הכי ע"כ . ומשו' דלא פסיקא
 למי חטאת שיש בן כדו הוייה מיטמאין צמח' . שאם הם קרוש' לא יטמאו . הלכך קתני לעיל הנושא . דמלתא פסיקא . הוא ובהא
 דר"י קורקוס מתיישב דהרמב"ם ורש"י לפירש . דלא כמו שסובר הר"א ס' בטרשת חקת בנסוק ומהו מי' הכה וכו' : כל הנוגע
 כתב הר"ב כגון אוכלים וכלים כו' וכן פי' הר"ש ואין הלשון משמע כן . דהכי הל"ל בדי' באלם . אבל אוכלים וכלים הנוגעים
 באד' מכל אבות וכן והרמב"ם פי' זה הכלל כל הנוגע באבות הטומאות . ר"ל בשאר אבות הטומאות . כי אשר מטמא ב' ופוסל
 אחד בשעת מגעו . כבר קדם מניגם ומספרם ואין שם זולתן . אבל יש אבות הטומאות שלא מנה כאן . ולשונו בפתיחה לסדר הוי'
 מספר אבות הטומאות ל"ב אבות' אלו כן השרץ והגבלה . והמת' ואדם שנטמא צמת' וכלים שנגעו באדם שנטמא צמת' .
 וכלים שנטמאו צמת' והאהל והקבר והס' ו' ומי חטאת . ופירא אדומה . וכריס ושעירים הגרפים . ושעיר המשתבח . וזב וזבה
 וזבה ויולדת . מרכב משכב . ובוטל נדה . ודם טמאה . ורוק טמא . ומי' רגלי' . וזבוב של זב' . ושכבת זרעו . ומצורע בימי
 ספרו . ומצורע בימי חלוטו . ובית מנוגע . ובגד מנוגע . עכ"ל : בפתיחה והנה הכנס ל"ג . אם לא שנהיב הגרפים לאחד .
 אע"פ שהם שני מיני פרים . ושעירים . וכתב עוד בפירושו . ואמ' אמרו חז"ן מן האדם ר"ל המת' . לפי שהמה הוא כשאר
 אבות הטומאות . ונוגע מטמא ב' ופוסל אחד (כו') והוא לא זכרו בכלל אשר מנה סתן מטמאים ב' ופוסלים אחד . ועל כן שונה
 בכאן ע"כ . והוקשה לו שהרי שורף פרה . ופירש ומשלח שעור . מטמאין בגדים כמו שנינו במשנה ג' פ"ח דפרה' ועוד . בספ"ד
 ולא נמנו צכאן עם המטמאין שנים ופוסלים א' . ומן זה הכלל מוכח דאין מטמאין אלא א' ופוסלי א' . ואמר דהכי הוא .
 ואל תחשוב שה' (סותר) הכלל אשר אמרד יהושע . לפי שהוא באר' . ואמר כל המטמא בגדים בשעת מגעו . ולא אמר כל
 המטמא בגדים ברידה . וא' לא ב"ג ע' וטמאו בגדים . אבל בהתעסק עסק מיוחד . ובכך זה עכ"ל . והעשה כפלה לה בבירור
 עמיקתא דתימה שחמה הכ"מ בפס'ו מהלכות אבות הטומאות [הלכה ע"ו] דהי"ך אפשר שיטמאו בגדים ולא יטמאו אוכלים אלא
 להיות שני שהרמב"ם עצמו הוקשה לזה :

א ת"י פט"ו
 ה' קמ"ה כדו
 ה"ל ב'
 ב ת"י כ"ג חמ'
 ס' י"ד כגות
 ס' י"ד חמ' ס'
 ג ס' פ' ה"ל
 וס' ה' חמ' טמא'
 חמ' ס' ה'
 ד ת"י פ"ה חמ'
 ס' י"ד חמ'
 ה' חמ' ס'
 ו' חמ' ס'
 ז חמ' ס'
 ח' חמ' ס'
 ט חמ' ס'
 י חמ' ס'
 י"א חמ' ס'
 י"ב חמ' ס'
 י"ג חמ' ס'
 י"ד חמ' ס'
 י"ה חמ' ס'
 י"ו חמ' ס'
 י"ז חמ' ס'
 י"ח חמ' ס'
 י"ט חמ' ס'
 כ חמ' ס'
 כ"א חמ' ס'
 כ"ב חמ' ס'
 כ"ג חמ' ס'
 כ"ד חמ' ס'
 כ"ה חמ' ס'
 כ"ו חמ' ס'
 כ"ז חמ' ס'
 כ"ח חמ' ס'
 כ"ט חמ' ס'
 ל חמ' ס'
 ל"א חמ' ס'
 ל"ב חמ' ס'
 ל"ג חמ' ס'
 ל"ד חמ' ס'
 ל"ה חמ' ס'
 ל"ו חמ' ס'
 ל"ז חמ' ס'
 ל"ח חמ' ס'
 ל"ט חמ' ס'
 מ חמ' ס'
 מ"א חמ' ס'
 מ"ב חמ' ס'
 מ"ג חמ' ס'
 מ"ד חמ' ס'
 מ"ה חמ' ס'
 מ"ו חמ' ס'
 מ"ז חמ' ס'
 מ"ח חמ' ס'
 מ"ט חמ' ס'
 נ חמ' ס'
 נ"א חמ' ס'
 נ"ב חמ' ס'
 נ"ג חמ' ס'
 נ"ד חמ' ס'
 נ"ה חמ' ס'
 נ"ו חמ' ס'
 נ"ז חמ' ס'
 נ"ח חמ' ס'
 נ"ט חמ' ס'
 ס חמ' ס'
 ס"א חמ' ס'
 ס"ב חמ' ס'
 ס"ג חמ' ס'
 ס"ד חמ' ס'
 ס"ה חמ' ס'
 ס"ו חמ' ס'
 ס"ז חמ' ס'
 ס"ח חמ' ס'
 ס"ט חמ' ס'
 ס"י חמ' ס'
 ס"יא חמ' ס'
 ס"יב חמ' ס'
 ס"יג חמ' ס'
 ס"יד חמ' ס'
 ס"יה חמ' ס'
 ס"יז חמ' ס'
 ס"יח חמ' ס'
 ס"יט חמ' ס'
 ס"כ חמ' ס'
 ס"כ"א חמ' ס'
 ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ל חמ' ס'
 ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"ל"ג חמ' ס'
 ס"ל"ד חמ' ס'
 ס"ל"ה חמ' ס'
 ס"ל"ו חמ' ס'
 ס"ל"ז חמ' ס'
 ס"ל"ח חמ' ס'
 ס"ל"ט חמ' ס'
 ס"מ חמ' ס'
 ס"מ"א חמ' ס'
 ס"מ"ב חמ' ס'
 ס"מ"ג חמ' ס'
 ס"מ"ד חמ' ס'
 ס"מ"ה חמ' ס'
 ס"מ"ו חמ' ס'
 ס"מ"ז חמ' ס'
 ס"מ"ח חמ' ס'
 ס"מ"ט חמ' ס'
 ס"נ חמ' ס'
 ס"נ"א חמ' ס'
 ס"נ"ב חמ' ס'
 ס"נ"ג חמ' ס'
 ס"נ"ד חמ' ס'
 ס"נ"ה חמ' ס'
 ס"נ"ו חמ' ס'
 ס"נ"ז חמ' ס'
 ס"נ"ח חמ' ס'
 ס"נ"ט חמ' ס'
 ס"ס חמ' ס'
 ס"ס"א חמ' ס'
 ס"ס"ב חמ' ס'
 ס"ס"ג חמ' ס'
 ס"ס"ד חמ' ס'
 ס"ס"ה חמ' ס'
 ס"ס"ו חמ' ס'
 ס"ס"ז חמ' ס'
 ס"ס"ח חמ' ס'
 ס"ס"ט חמ' ס'
 ס"ס"י חמ' ס'
 ס"ס"יא חמ' ס'
 ס"ס"יב חמ' ס'
 ס"ס"יג חמ' ס'
 ס"ס"יד חמ' ס'
 ס"ס"יה חמ' ס'
 ס"ס"יז חמ' ס'
 ס"ס"יח חמ' ס'
 ס"ס"יט חמ' ס'
 ס"ס"כ חמ' ס'
 ס"ס"כ"א חמ' ס'
 ס"ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ל חמ' ס'
 ס"ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"ס"ל"ג חמ' ס'
 ס"ס"ל"ד חמ' ס'
 ס"ס"ל"ה חמ' ס'
 ס"ס"ל"ו חמ' ס'
 ס"ס"ל"ז חמ' ס'
 ס"ס"ל"ח חמ' ס'
 ס"ס"ל"ט חמ' ס'
 ס"ס"מ חמ' ס'
 ס"ס"מ"א חמ' ס'
 ס"ס"מ"ב חמ' ס'
 ס"ס"מ"ג חמ' ס'
 ס"ס"מ"ד חמ' ס'
 ס"ס"מ"ה חמ' ס'
 ס"ס"מ"ו חמ' ס'
 ס"ס"מ"ז חמ' ס'
 ס"ס"מ"ח חמ' ס'
 ס"ס"מ"ט חמ' ס'
 ס"ס"נ חמ' ס'
 ס"ס"נ"א חמ' ס'
 ס"ס"נ"ב חמ' ס'
 ס"ס"נ"ג חמ' ס'
 ס"ס"נ"ד חמ' ס'
 ס"ס"נ"ה חמ' ס'
 ס"ס"נ"ו חמ' ס'
 ס"ס"נ"ז חמ' ס'
 ס"ס"נ"ח חמ' ס'
 ס"ס"נ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס חמ' ס'
 ס"ס"ס"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"י חמ' ס'
 ס"ס"ס"יא חמ' ס'
 ס"ס"ס"יב חמ' ס'
 ס"ס"ס"יג חמ' ס'
 ס"ס"ס"יד חמ' ס'
 ס"ס"ס"יה חמ' ס'
 ס"ס"ס"יז חמ' ס'
 ס"ס"ס"יח חמ' ס'
 ס"ס"ס"יט חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ל"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"מ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"נ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"י חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יא חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"יט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ל"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"מ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"נ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"י חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יא חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"יט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"י חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א חמ' ס'
 ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב חמ' ס'
 ס"

פרק קמ"א דשכ"ד י"ו ועיין במשנה ג' פרק י"ד דנגעי' :
ובמשנה ד' פרק י"א דפרה :

מליקא לזה מסכת זבים

הדברים שנטמאה במשקים :

אם כפי' ס'
ב' כפי' ס'
מס' עומת
אונן ס' א'

הבאין מחמת שרץ שהם תחלה מדאורייתא ולמה לא בזרו על
האובלים נמי לביו תחלה גזיר' משו אובלי' הבאי מחמת שרץ
לפי שהאובלי' הן זריכין בגשר ואין מקבלי' טומאה אלא ע"י
ביאת מים אבל המשקין הן עלולי לקבל טומא' ואין זריכין
הבשר והקורן ועומתאן יוסר
מזויה : וכלים שנטמאו במשקין
מדאורייתא אפי' כשמלאו המשקין
שטמאו כלי' גזירה משו' משקה דוב וזכה . כגון רוקן ומימי רגליהן שהן אב הטומא' ומטמאין כלי' מדאורייתא : מליקא מסכת זבים
סדר אחר זבים' טבול יום' כמו שאמר הכתוב ואת תורת רוב ואשר תצאטנו ש"ו דרשב"ם וסרס טבול יום של
בעלי קריין רשכיה . ותקטור עזרא תוכיה :

מסכת טבול יום

מסכת טבול יום

פרק א המכנס חלות וכו' בש"א כו' כבד הר"ב דלא
חשיב להו כהדי הכי דלקמן . משום
דחלות לב"ה וכו' הר"ם . ומסי' מהר"ם והא דנקט טבול יום
משו' רבותא דכ"ס . דאפי' בטבול יום כוון חבור ע"כ . (וכיוצ'
בהרבותא לב"ה כהנתי בשם
הראב"ד במשנה ב' פ' קמא
דמכשירין . וסע ס"ד משנה ה'
לכרמ"ס) ולא פירשו טעמיה
מחלתי בין חלו לאיך והרמב"ם
לא פירש כן אלא דהא דלקמן .
ומורי' וכו' חלות נמי קאי . וכן
כתב בחבורו (רי"ש) ס"ח מהט"א
ואולי שבית המדרש כו' נשאלה
שאלה זו בפניהם ואפליגי בה .
והדר נשאלו האחרות ביחד .
וסדרן רבינו הקדוש כן שאלה
בס"י ענמה ג"ל : וקולית של
מים כבד הר"ב הק' וקולית
שעולה במי קולית שמה . וכ"כ
הר"ם . גם כרמב"ם מפרש כן .

פרק א דמכנס

חלות שמפרישין מן העשה ונקט מהם
הרבה זו על זו עד שנדבקו זו בזו .
ודעמו היה מחלה להפרידן זו מזו : ונשכו' שנדבקו כל כך
עד שכשנא להפרידן נשכות זו מזו כלומ' שנתלש מקצ' מאחת
מהן ועולה עם חברת' : בש"א
חבור בטבול יום' ואם נגע טבול
יום באחת מהן נכסלו כלן כאלו
הן גוף אחד . לטבול יום סוסל
בטרומה . וחלה דין טרומה יש
להיבד' א' אינו חבו' כיוון דדעתו
להפרידן זולתו שנגע בה הטבול
יום פסולה . והשאר טרומות :
נקרצות . מסיבות של פסוס
שנחשכו ונתלשו מעשות הגדול'
קריות נקרצות . ל' וקרץ מלשון
בא בח' (רמ"ב) וכל הכי דחשיב
הכא אפלוגת' דב' ש"ב דסי' פ'
קיימי . והא דלא חשיב חלות
בהדיחו משו' דחלות לב"ה אינן
חבור לא בטבול יום ולא בשאר
טומאות . אבל הכי דוקא בטבול יום פליגי' אבל בשאר טומאות
מודי' כדקמי' סיפא : חמיטא . עוגה דקה : עד שלא קרמו
בתנור דכיון שנדבקו כשהן פסה הרי צורתן נפסדת אס מניחן
דלובקין . היל' דלא עתיד להפרידס : וקולית של מים .
הקלף והרתיח' שעולה במי קולית שמה . ואס נגע טבול יום
באותו רתיח' לב"ה לא הוי חבור ולא נכסלו המים :
מחוללת . כשהרתיחה חלולה מתחמיה ואינה נוגעת במי אלא
בקטמיה : הראשונה . שרתיח' ראשונה של גריסין אינה
מודבקה על הגריסין ר' יהודה אומר אף ברתיה של אורז :
נמי פליגי' ב"ש ונ"ה אי הויא חבור לטבול יום ואי נגע ברתיה'
כאלו נגע באורז ומודין ב"ה בשאר כל הטומאות דהוי חבור :
בין קלות בין חמורות . קלות ראשון לטומאה חמורות אב
הטומאה . ודוקא בטבול יום פליגי' .

מסכת טבול יום

פרק א המכנס חלות על מנת להפריש
וגשבו' ב"ש אומרי' חבור
בטבול יום יוב' האומרי' אינו חבור מקרצו'
גושמת זו בזו . ובכרות גושבות זו בזו האוב'
חמיט' על גבי חמיטה עד שלא קרמו בתנור
וקולי' של מים המחוללת' . ורתית גריסין
של פול ראשונה ורתית יין חדש ר' יהודה
אומר אף של ארזי' ב"ש אומרי' חבור בטבו'
יום . ב"ה אומרי' אינו חבור . ומודים בשאר
כל הטומאות . בין קלות בין חמורות :
ב המכנס .

וכבד שקולי הוא שנקרא כן (על) שס שהוא כמו גלגלת הראש .
ועיין בס' הר"ב משנה ה' פ"ט דחולין . והראב"ד פ"ן ס' קולית'
כד שואבין מי' מים (עיין בפ' הר"ב משנה ג' פ"ג דפרה . ומ"ס
ס) ויש נקב בשוליה שחרו נכנס בו ומבטע את המי' וטבול
יום שנגעו ברותו בטבוע' אינו חבור למי' ע"כ : הראשונה
פרש הר"ב שרתית' אשוכ' וכו' וז"ל מהר"ם פי' שרתית' ראשון'
עדן לא נמוסו הגריסין לתוך המרק והוי ללול . והנוגע
ברתיחה לא הוי כנוגע בגריסין . אבל ברתיחה שניה אז נמוסו
גריסין ונעשה המרק עם וחשיב חבור והנוגע ברתיחה
למעלה כנוגע בגרסין עצמן ע"כ : רבי יהודה אומר אף של
אורז . ולא כתב הר"ב הלכתא מאי כדכתב במתניתין דלקמן
בפי' . דפליגי' נמי ר"י וכתב דאין הלכה : גם בפ' הרמב"ם לא
נמצא פסק הלכה במשנה זו . וגרסה מזה דס"ל דליהא פלוגת'
בדר"י . אלא ר"י היתה קבלה בידו דבהא נמי פליגי' . ות"ק לא
שמיע ליה . אבל לא פליגי' ואע"ג דבלשון פלוגתא נשי' . לא קשיא . שהרבה נמצאו כן . וכתבתי קלחם . בפרק בתרא דבכורים .
ובחבורו פ"ח מהט"א (סס) פסק לדר"י . ואודה לך קמיה' הכ"ו : קרורות פי' הר"ב ראשון וכ"כ הר"ם ועיין בר"ם דלקמן ומל'
רמב"ם פ"ו מהט"א שמתע' דקלות אותן שהם מד"ס השניין בסוף מס' זבים :

לפי שכבר עלה מטומאתו ואינו חסר אלא הערב שמש : ב
המכנס חלות זו ע"ג זו : ע"מ שלא להפריש שלא להפרידן זו מוז:
משקרמון בתנור דמאחר שאין צורחן נפסדת וגשארין וקיקין כמו
שהי' הוא מניחן מדובקין ושוב אין מפרידן זו מוז לעולם : ושל

ב המכנס חלות . ע"מ שלא להפריש
האופה תמימה על גבי חמטה . משקרמו
ברגור וקולית של מים שאינה מחולחלת
ורתיחת גריסין של פול שניה ורתיחת יין
ישן ושל שמן לעורים ושל עדשים ר' יהודה
אומר (גמרא ל"ג) אף של טופח . טמאים
בטבול יום ואצ"ל בכל הטומאות : ג
מסמר שאחר הכר וגרגר מלח קטן .
וחרחור פחות מכאצבע רבי יוסי אומר כל
שהוא נאכל עליו טמאים בטבול יום ואצ"ל
לומר בכל הטומאות : ד' הצרור שבכבר
וגרגר מלח גדול והתורמוס והחרחור יתר
מכאצבע ר' יוסי אומר כל שאינו נאכל עמו
טהורים באב הטומאה ואצ"ל בטבול יום :
ה' השעורה והסמט בזמן שאינו קלופים
התיאה והחלתית והאלום ר' יהודה אומר
אף אפונים שחורים טהורים באב הטומאה
ואין צריך לומר בטבול יום דבר ר"מ .
וחב"א

ברבי יהודה אומר אף של טופח כאן דלחיתס"ק למטט
בקטנית כדקתני ושל עדשים משמע ליה להר"ב והרמב'
דדוקא של עדשים ולא של טופח קאמר ואתא ר' יוסביג וליביך
כתבו דאין הל' כמוסוכן כחבורו [רפ"ח מהט"א] לא העתיק
לדרי"ל : טופח סי' הר"ב מין

קטנית ועיין בפירושו למסנה ג'
פ"ה דפאה : ג וגרגר מלח קטן .
ל' מהר"ם וק"ל שהרי לא סי' שעור
הגרגר בכמה נקרא קטן . ונראה
דכולה ר"י היא ומפרש דכל שהוא
קטן כל כך שהוא נאכל עמו . בין
מסמר בין גרגר הווי חבור . והיינו
נמי טעמא דחרחור כחות מכאצב'
דנאכל עמו . אצ"ל יתר על כן
גורדן מן הככר וכסיפא מס' ר"י
דכל גרגיר של מלח או מסמר
שהוא גדול כל כך שאינו נאכל עמו
לא הוי חבור והיינו נמי טעמא
דחרחור יתר מכאצבע עכ"ל יאכל
הר"ב והרמב"ם כתבו כאן וכולקטן
דאין הל' כר"י ש"מ דס"ל דלאו כו'
ר"י היא . וק"ל דלדבריהם קטן לסי'
ראות עיני החכם המורה : פחות
מכאצבע להרמב"ם קאי נמי
אמסמר ועיין במתני' דלקמן : ד'
והתורמוס ל' מהר"ם . י"ג
שמדביקים אותו על הלחם לסימן
ואינו נאכל עמו כי אינו נאפה עם

הלחם עד שיבשלוהו ז"ס כי קשה הוא ביותר וגדול כ"כ שאינו
נאכל עם הלחם ע"כ . ופי' תורמוס ברפי"ח דשבת : יתר
מכאצבע איכא למידק דקשיא רישא חסיפא דברי שא קטני פחות
מכאצבע חבור הא כאצבע אינו חבור והלא קטני יתר מכאצבע
אינו חבור הא כאצבע חבור והרמב"ם בפ"ח מהט"א (כל' ב')
העתיק כלשונם ז"ע ומצאתי למחר"ם שכתב ד"ל דה ק פחות
מכאצבע הוי חבור הא כאצבע נעשה כיתר מכאצבע ע"כ ומחר'
וואלף וורמיוא מירן דכאצבע הוי חבור בשאר טומאות ולא הוי
חבור בטבול יום ועיין במשנה דלקמן : ה' השעורה על כל זרע וזר
שאינו קלופים . מסיק הר"ש דהא דדרשינן על כל זרע וזר
כדרך שבני אדם מוניאין חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה .
(וכמ"ש הר"ב בוי"ש מסכת עוקצים) דשעורה בקליפתה נקט
משום שאר טומאה לרבנן דמיטמו מדרבנן ע"כ ומחר"ם כתב

חבור בלחם . ואם נגע אב הטומאה בא' מהן לא הוי כאלו
נגע בלחם עצמו וכ"ש טבול יום שלא נפסל כבר של מרומה בכך
והחרחור יתר מכאצבע וכן כשנשרף מן הלחם בזמן מעובי
אצבע ונגע טמא או טבול יום כשרוף לא הוי חבור ללחם : ור"י
אומר כל שאינו נאכל עמו לא הוי חבור ולא משערינן בעובי
אצבע כת"ק ואין הל' כר"י : ה' השעורה והכוסמת בזמן שאינן
קלופים לא חשיבי מאכל אדם שאינן נאכלים אוכלין אותן בקליפתן
ודבר שאינו מאכל אדם אינו מקבל טומא' : התייב שורש של
חלתית : והחלתית בערבי כך שמה חלתית וקורין להו בלע"ז
ספיטיד"א : והאלום אמרו עליו שהוא שורש שין ממיני החלתית
וכל הני לא חשיבי מאכל אדם ופעמים מערבין מהם מעט עם
המזון : אף אפונים שחורין שאינן

וז"ל ושמה הא (אירי) בקליפתה החזונה דיש לשעורה ולכוסמת שתי קליפות ורגילים היו לשרותן במים להסיר הקליפה החזונה .
ואינו מושלם שבת' ולאחר שהסירו קליפה החזונה היו רגילים או לזרעה ולהכי קליפה החזונה לא חשיבא שומר מדאורייתא אלא
מדרבנן גזרו אטו קליפה הפנימית לרבנן בשאר טומאות אבל בע"י דקלשה טומאותיה לא גזרו . ולר"מ לא גזרו על קליפה החזונה
כלל ע"כ . ולדבריו מתני' מיפרשא לענין חבור וכ"כ בהדיא :
בזמן שאינן קלופים . כתב הר"ב שאין ב"א אוכלים כו' ודבר שאינו מאכל אדם כו' כדתנן ברפ"ג דעוקצים : התיאה וכו'
מיני זרעים הסוא שאינן קלופים קיימי מהר"ם : והחלתית סי' הר"ב דלא חשיב מאכל אדם ופעמים מערבין מהן מעט
עם המזון וכ"ס הרמב"ם אבל בס"ך רשבת משנה ג' פירש"י דנוהגים לאוכלו במקומות הקרים ועיין בפ"ה הר"ב במשנה ד' פרק ג'
דעוקצים : ר"א כו' וכתב הרמב"ם

ע"פ א"י
ב"ב ס"ס הלכה ב'
ד' ע"פ ס"א

שאין הלכה כמותו ועיין בר"פ : מהוררים בטבול יום * כפי
 הר"ב אם הם של תרומה לא ידעתי אמרתי לפרושי הכא
 לאם הם של תרומה * דכא כוליה פירקין ודלוי בשל תרומה
 מיירי : הקצרו כתב הר"ב מין זרע שמור וכלע"ז גייל וכו' *
 ועיין במירוטו מאג"ו פרק ג'
 דעוקלין וכן בעדות ס"ה משנה ג'
 ומ"ש שם (ד"ה הקנה) :

פרק ב בשקין
 סהא כונע
 כן . לשון אר"ב כמשקין של
 תרומה שהיא כונע כן . לחולין
 טהור לגמרי ולקדש מטמא כדמתן
 במשנה ו' פרק בתרא דנדה *
 כ"כ הר"ש * וכבר כתבתי שם
 דמינו אליבא דאבא שאול שלא
 כמכמים דמשנה ה' פ"א דפרה *
 דפליגי וסברי דאף לקדש אינו
 מטמא אלא כוסל בלבד * והכי
 סתים לן תנא ברפ"ב דמעילה *
 ומ"ש הר"ב דטבול יום כוסל כו'
 פ"יז במשנה דלקמן : בין קלין בין
 חמורין * פי' הר"ב קלין שרץ *
 חמורין זב * דכא ליכא לפרושי
 קלין ראשון * (כדפירש הר"ב
 ברפ"ק) דאין לך בעל חי טמא
 שמשקין יוצאין ממנו שיהי ראשון *
 וא"ל לימא קלין שרץ זב * וחמורין
 מה שהיא אבי אבות הטומאה הו'
 תלתא אחרת בגמ' פ"ו לחולין דף
 ס"ח ואמר דכמת לא גזרו רבנן
 במשקין (חזן מדמו דכדאיא כתיב
 נטשוהו מת כי הכעש הוא הדם
 כדאיא ברפ"ב דאהלות) דכדילי
 אנשי מיניה * אבל זב דלא כדילי

א מ"ה טו
 ב כה ע"ע
 חולין פ"ה
 ס"ה ט"ה כ"ד
 ג סס הלכה ה
 דמס' מ"ד
 פה מס' ט
 ה סס ט"ה

והכ"א מהוררים בטבול יום * וממאים בכל
 הטומאות . השעורה והבומסת בזמן שהן
 קלופים * והחטה בין שהיא קלופה * בין
 שאינה קלופה הקצח והשמשוש והתפלפל
 רבי יהודה אומר אף אפונים לבגים ממאים
 בטבול יום ואצ"ל בכל הטומא' :
פ"ב משקה * טבול יום כמשקין שהוא
 נוגע בהן או ואו אונקטמאין
 ושאר כל הטמאין בין קלין בין חמורין *
 המשקין היוצאין מהן כמשקין שהוא נוגע
 בהן או ואו תחלה חוץ מן המשקה שהוא
 אב הטומא' : ב' קדר' שהיא מלאה משק'
 ונגע בה טבול יום אם היה משקה תרומה
 המשקין פסולין והקדרה טהורה ואם היה
 משקה חילין הכל טהור * ואם היו ידיו
 מסואבין הכל טמא והחומר בידים מבטבול
 יום וחומר בטבול יום מבידים שספק טבול
 יום פוסל את התרומה והידים ספקן טהור :
 ג' המקפה של תרומה והשום והשמן של
 חילין שנגע ס' במקצתן פסל את כולם *
 המקפה של חילין והשום והשמן של
 תרומה שנגע טבול יום במקצתן לא פסל
 אלא מקום כנגעו ואם היה השום מרובה *
 חולבין אחר הרוב * אמר

אלא לרפואה ואין עשויות למאכל אדם : טהורים בטבול יום
 כיון שטהר מטומאתו ואינו מחוסר אלא הערב שמש * אינו
 פוסל בכל אלה אם הם של תרומה : אבל בשאר טומאות חסר
 אוכל ומקבלות טומאה בשאר אופלין והלכה כהכמים : הקנה
 מין זרע שמור * וכלע"ז (כ"ל) *
 ורבילין לתת ממנו בלחם : השמשו'
 כך שמו בערבי ובארץ ישראל תמנו
 הרבה ועושי' ממנו שמן שומשמן :
פ"ב משקה טבול יום *
 עיין רוקי *
 ומימי רגליו דמעט עינו * ודס
 מגמטו ומלג האשה : כמשקין
 שהיא כונע כן . כמשקין של
 תרומה שהיא כונע כן לחולין
 יום פוסל בתרומה : אלו ואלו *
 משקין היוצאים מגופו ומשקה
 תרומה שנגע כן : און מטמאין את
 הקדש אבל מפסל כסול ליה : בין
 קלין בין חמורין קלין שרץ חמורין
 זב : תחלה * ראשון ועושין שני
 והשני עושה שלישי : חזן מן
 המשקה שהוא אב הטומאה כגון
 זבוב של זב ומעיוותיו : ב'
 המשקין פסולים * דטבול יום
 פוסל את התרומה בלבד * ומימי
 לא מטמא ואפילו משקין * דכל
 הפוסל את התרומה מטמא
 משקין להיות טהור חוץ מן הטבול
 יום * הלכך הקדרה טהורה
 דמשקין שנגע בטבול יום אפילו
 אוכלים לא מטמאין וכ"ש כלי' ואם
 היה משקה חולין הכל טהור *
 דטבול יום טהור לחולין ולמעשר :
 ואם היו ידיו מסואבות הכל טמא

דידים פוסלות את התרומה וכשנטהרו המשקין חמת ידים
 חזרו להיות טהור ומע' אין כלי' שספק ט"ו פוסל את התרומה *
 כגון ב' כנרות לפניו ספק נגע ספק לא נגע ככה"ג בידיע טהור
 ובטבול יום פסל : ג' המקפה תבשיל קטוי ועב' כגון דייסא או
 גריסין של סול : והסוס והשמן נמונים בו לתבלין : נגע טבול יו'
 במקצתן פסל את כלם דמקפה טהור וטבול יום פוסל בתרומה *
 ואע"פ שלא נגע לא נשום של חולין חשוב חזור : ואם היה השום
 מרובה יותר מן המקפה של חולין : חולבין אחר התרומה ודין הכל
 כדן תרומה ואם נגע במקצתן פסל את הכל : אימתי

אנשי מיניה גזרו על משקין היוצאין ממנו להיות טהור * חזן
 פתחיותיו שכן מד' ט' והן אב הטומאה כדמתן כהא : ב' שספק
 טבול יום פוסל את התרומה פי' הר"ב כנון ב' כנרות לפניו כו'
 כדמתן במשנה ד' פ"ב דידיע * ג' המקפה פי' הר"ב תבשיל קטוי
 כו' מלשון קפאו שהמות הר"ש : והשום והשמן דרך העם
 לדרך השום בשמן וייטכבו התבשיל הרמב"ם ומתייטב כהכי *
 דלא תידק מה שמדקדק הר"ש דמדקדקי הכא לא פסל אלא
 תבשיל ומתקני' דלקחן קטני' לא פסל אלא שמו וגם התם קטני
 שהשתן אף על גביהן והכא לא קטני והוזה לדקדק מזה דכא
 לימא לשמן בעין זכמה שפי' הרמב"ם כח דהא השמן מתערב
 עם השום הנדוך עמו ואינו אף * אבל לעולם השום עם השמן שעתו הם בעין * וכך הספיקו ג"כ הפוס' דפכחים פ"ג דף מ"ד
 דמת' : כהם בעין מיירי וכדמות ראיה לפרש הרמב"ם מדקדקו ואם היה השום מרובה ולא קתני גמ' פשטן אלא השמן מתערב
 עם השום * ולא קתני גריסא השום והשמן אלא שדברו חכמים כהויה : דחילבין אחר הרוב לשון הר"ב ודין הכל כדן תרומה *
 זכ"כ הרשב"ם * ונראה דדוקא לחומר ס"ל דחולבין אחר הרוב ואפי"ה המקפה של חולין קאי ולא להקל כהמקפה של תרומה
 דרישא

דרישא

אימתי כ'ומר כמה אמרנו אם היה השום מרובה ונגע במקל
הוא סופל את הכל בזמן שהשום מוכנס בקערה והוא גוף
אחד כמין גוש עפר : אבל אם היה מפורד במדוכה שחלקיו
מפורדי זה מזה כמין המדוכה ונגע בו טבול יו או טהור

דרישא אבל בחבורו פ"ח מה"ט"א (הלכה י"ג) סתם וכתב כלשון
המשנה ואפשר לומר דמשו' דדברי ר"י אמורין כשהשום
(והמקשה) והשמן ל"ל של תרומה לטבול אחרת לה נמי בשל
תרומה אבל ה"ה אי הוה איפכא דהולכי"ג כ' אחר הרוב :

א"ר"י אימתי בו ביאור ר"י קיים
וכמוהו ראוי לעשות

הרמב"ם שכל מקום ששנה ר"י
אימתי לא בא לחלוק אלא לפרש
כמ"ש הרב במשנה ב"פ"ח דשבת
ד המקפה והחמיט' פ"ה"ר ב'
דרכן היה להטות

החמיטה שהיא עונה דקה כמין
המקפה וכן פירש הר"ם אבל
הרמב"ם ב"פ"ח מה"ט"א (הלכה י'
כתב מקפה של חולין או ריקק
של חולין : ה הקיפה פ"ה"ר ב'
המכלין והמרק בו עמ"ש ב"פ"ג
דבבחי' משנה ד' (ד"ה הקיפה) :

שניהם חבורה לזה לשון הרב
ובין שנגע וכו' פסל הכל
וכן לשון הר"ם גם הרמב"ם כתב
כן ומסיים וכבר ביארנו במתנייה
כי טבול יום יספול הקדש (ג"כ)
כמו התרומה ע"כ וכבר כתבתי
בזה דריש פירקין :

ח חבית ששקע לתוך בור של יין
פ"ה הר"ב והיו שכתבו
חולין וכו' פ"ה"ר"ם אבל הרמב"ם
מפירש דהכל תרומה ואם נגע משפה
ולחץ לא סכל אלא יין טבול וכל
מה שבתוך החבית טהור וכלו היה
נפרד מן היין טבול ע"כ אך
בתוספתא שהביא הר"ם נראה
כפירושו שאין כאן תרומה אלא מה
שנחני' וכך הם דברי הרמב"ם
בחבורו פ"ח מה"ט"א : ז טמאה
תמאני דסולת ה"ל למתני' ז"ע :

מן

אמר ר' יהוד' אימתי בזמן שהן גוש בקער'
אבל אם היה מפורד במדוכה טהור מפני
שהוא רוצה בפיוורו ושאר כל הנדוכין
שדרכן במשקין (ס"א"ו) אבל את שדרכן
לדוך במשקים ודרכן שלא במשקין והן
גוש בקערה הרי אלו כעגול של דבלה :
ד המקפה והחמיט' של חולין והשמן
של תרומה צף על גביהן ונגע ט"י בשמן
לא פסל לא השמן ואם חיבין כל מקום
שהילך השמן פסל : ה בשד הקדש
שקדם עליו הקיפה נגע טבול יום בקיפה
חתיכות מותרות נגע בחתיכה חתיכה
ובל העולים עמה חבורה (גמרא) לזה ר"י
בן גורי אומר שניהם חבור זה לזה וכן
בקטניות שקדמו ע"ג פרוסות "מעשה
קדרה (גמרא וקטני) בקטניות בזמן שהן
פרודים אינן חבור בזמן שהן גוש חבור
אם היו גושין הרבה הרי אלו יכנו' שמן
שהוא צף ע"ג היין ונגע טבול יום בשמן
לא פסל אלא השמן ר"י בן גורי אומר
שניהם חבור זה לזה : ו חבית ששקעה
להוך בור של יין ונגע בו טבול יום מן
השפה ולפניה חבור משפה ולחוץ אינו
חבור ר"י בן גורי אומר אפי' על גבה רום
קיפה נגע כנגד פיה חבור : ז חבית
שנקבה בין (מפיה בין) משוליה בין מצדיה
ונגע בו טבול יום טמאה ר' יהודה אומר
מפיה ומשוליה טמאה

מן

קרום : החתיכות מותרות ללא היו הקרו' חבור : וכל העולי' עמה חשיב מחובר לה והשאר טהור : שניה חבור : זבין שנגע
בקיפה בין שנגע בחתיכות פסל הכל ואין הלכה כר"י בן גורי : ע"ג פרוסות של לחם שמיניחין על הקטניות ומעשה קדרה בקטני'
כלומר קטניות שנתבלו בקדרה ודרכן להסבקע וכשהתבלו יפה מתחברות ונגעו כמין גוש ויש סבורין מעשה קדרה
וקטניות : הרי אלו ימנו' אם נגע ש"ן באחת מהן הרי הוא ראשון והגוש הסמוך לו שני והאחר הסמוך לשני שלישי בתרומה :
שניהם חבור זה לזה : ואם נגע טבול יום באחד מהן נפסל חבור ואין הלכה כר"י בן גורי : ו חבית ששקעה חבית של יין של תרומה
שנפלה לתוך הבור ושקעה בתוך היין טבול ויהיו טבול ויהיו חבור ואין הלכה כר"י בן גורי : ז חבית ששקעה חבית של יין של תרומה
מן השפה ולפניה הרי זה חבור ונפסל כל היין שבתוכה ואפי' לא הייתה החבית מחלטה מלאה לגמרי מן היין של תרומה וכן השפה
ולחוץ שלא הכניסו ידו לתוך פי החבית אפי' שנגע ביין של בור שנגע פי החבית מן היין של תרומה וכן השפה וכן השפה
שעלה יין טבול ע"פ החבית רום קומת אדם : אם נגע כנגד פיה הרי זה חבור ואין הלכה כר"י בן גורי : ז משה ומשוליה טמאה
משה עמאה הואיל וכל היין שלמטה נעשה בסיס לעליון הרי חבור ומשוליה כמי פואיל וכל היין נמשך אחר הנקב הרי חבור :

אבל

ח

אמ"ש
כ"ס ס"ה
נחש ס"ה
ה"ס פ"ה
ו"כ"ה : ק"י
פ"ה"ר"ם
פ"ה"ר"ם
ה"פ"ה"ר"ם
ה"פ"ה"ר"ם

מן הצדדי כו' טהורה כח הר"ב ואין פסול אלא מה שנגע
 וכ"כ הרמב"ם וכתב שכן נכתב בתוספתא ע"כ
 וצריך לחלק דלא אמרינן נסים ונמשך אלא במסיה ומשוליה
 הואיל והכל הוא כמים או נמשך מש"כ מהצדדין אע"פ שמה

הוא ה' ו'
 שיי' ע' ה'
 שיהא' אולין
 א' ה'
 חס' פ'ו ט"ס
 רמ"ז ק"ז

שלמטה הוא כמים ומה שלמעלה
 הוא נמשך הואיל ואין הכל שיה
 אינו חבור כלל כד"ל אבל הר"ש
 הביא סוגיא רפ"ד דע"ז דף ג"ע
 תרי לישני דרב פפא ולישנא קמא
 כדלמרון ולישנא בתרא דמה
 שלמעלה הואיל ונמשך הוי חבור
 ג"ל דטעמא דיותר מסתב להיות
 חבור מה שנמשך ממה שיהיה
 חבור לפי שהוא כמים שהנמשך
 דבוק כלו מקרי טפי :

ונגע טבול יום בקלות כו' כתב
 הר"ב דקלות לא חשיב חבור
 לבלי' כמו הנקב שבגדה ולשון
 הר"ש (לא חשיב) חבור למה שבכלי'
 כמו מה שבגדה והתניה כובל הרב
 לא הפסיד : יעלה זלחת ומאה
 כתב הר"ב מטעם טבול וכתתן
 במשנה ד' פ"ה דתרומות ומ"ש
 הר"ב ודוקא במגע טבול יום כו'
 אבל בשאר טומאות קא הדר מה
 שבקלות ומטמא כו"כ הר"ש :

וקשיא לי דלנוק אינו חבור סתמא תנן בפ"ח מוסכת טהרות
 וכו' דמתני' דלקתן מטהרי' אפילו באב הטומאה ומטעם דלנוק
 אינו חבור ודומק להעמידה ככגון דהנהו דמתני' ט"ו י"ט
 דמבשרין ול"ע : ה בעבוע שבחבית פי"ה הר"ב וזכחהב'י
 מלאה משקין וכו' וכן בפי' הר"ש בלשון האחר שבגליון גס
 הרמב"ם פי"ב והקשה הראב"ד בספ"ט מה"א דאם לנגיעת
 החמק' מה צורך להיותו אב הטומאה והלא אף טבול יום
 פושל אותם ומוסל לכל מה שבחבית ותירץ הכ"מ ד"ל
 דלריבוא דסיפא נקטינן שאע"פ שהוא אב הטומאה אם
 נגע ב'צבוע לא נטמאו משקי' שבחבית ע"כ אבל הראב"ד
 דקדק עוד מלשון המשנה טמא וטהור ולא אמרו טמאה וטהורה
 אלא על הצבוע עצמו אמר וללמוד אם יכנס שרץ באוירו
 וקאמר שאם הנקב החזון הוא מלמעלה והפנימי מלמטה
 שהצבוע טמא מאוירו כי הוא חצוב לו כפתח לפי שהמשקי'
 באין לצבוע דרך העליון לתחתון ואפשר שגם החבית טמאה
 אבל כשהנקב החזון למטה שאין המשקי' שנגס' שם נשאר' בו
 ואין נכנס' לחבית עד שעולין למעלה אין זה הנקב חשיב
 להיותו סתם לא לחבית ואף לא לעצמו ואינו נטמא מאוירו
 דרך אותו הנקב והתורה אמרה כל כלי פסות שהטומאה
 קדמת לפתחו וזה אינו פתחו ע"כ : בין מלמעלה בין מלמטה
 ובכ"ל ל"ג ויש לי שג"י הספר דלומד בין שהצבוע למעלה
 בחבית בין שהוא למטה :

אבל נקבה מזדה מחלן ומכאן טהורה ואין פסול אלא מה שנגע
 וישלה באחד ומאה ואין הבה כו' יהודה : ונגע טבול יו' בקלות
 הקלות לכד נפסל דלנוק אינו חבור והוא לה תרומה טמאה
 שנתערכה כטהורה וקעלה באחד ומאה כתרומה בחולין ובהא
 חשי' רבנן מודו דקלות לא חשיב

מן הצדדין מכאן ומכאן טהורה המערה
 מבלי לכלי ונגע טבול יום בקלות אם יש
 בו יעלה באחת ומאה : ה בעבוע שבחבית
 שניקב (ג"ל ל"ג) בין מבפני (ג"ל מבפני ומחזון)
 בין מבחוץ (בין מלמעלה בין מלמטה) זה
 כנגד זה טמא באב הטומאה וטמא באהל
 המת הפנימי מלמטה והחיצון מלמעלה
 טמא באב הטומאה וטמא באהל המת
 הפנימי מלמעלה והחיצון מלמטה : טהור
 באב הטומאה וטמא באהל המת :

פרק ג כל ידות האוכלים שהם חבור
 באב הטומאה יתבור בטבול
 יום : אוכל שנפרס ומעורה מקצת ר"מ
 אומר אם אוחו בגדול והקטן עולה עמו
 הרי הוא כמוהו ר' יהודה אומר אם אוחו
 בקטן והגדול עולה עמו הרי הוא כמוהו
 רבי

חבור לכלי' כמו הנקב שבגדה
 לחבית ואע"ג דמשקי' אין להם
 טהרה מטומאתן היינו דלא סלקא
 להו השקה במקוה כמו למ"י אבל
 מטעם טבול בטל' הסדאחט ומאה
 ודוקא במגע טבול יום בטלי
 המשקי' משו' דטבול יום פוסל
 ואינו מטמא אבל בשאר טומאות
 קא הדר מה שבקלות ומטמ' כל מה
 שבכלי במגע : ה בעבוע שבחבית
 כשמרפין כלי מרם בכבשן יולאין
 בדפנותיהן כמין אצבעות שיש
 להן ב' דפנות אל'לד פני' של חבית
 ואחד ל'ד חוץ וחלול באמצע
 ופעמי' שיש ב' אחת בעבוע ב' נקב'
 אחת בדופן בעבוע של ל'ד פנים
 שהוא ל'ד חלל החבית ואחת
 בדופן של ל'ד חוץ וכשהחבית
 מלאה משקי' נכנס המשקה דרך
 הנקב שבדופן הפנימי ומצנצן
 ויולא דרך הנקב שבדופן החזון

ואם הנקב' שבשתי דפנות הצבוע הן מכווני' ומסול'י' זכ כנגד
 זה או חשי' אינן מכווני' אלא שהיה הנקב שבדופן הפנימי
 למטה ל'ד שולי הכלי והנקב שבדופן החזון מלמעלה אם הייתה
 אותה חבית מונחת באהל המת ומוקפת צמיד פסול בפי'
 ואינה מוקפת בנקב' של הצבוע או שנגע אב הטומאה
 במשקה שבנקב החזון נטמאו כל המשקי' שבחבית אבל אם
 הפנימי מלמעלה והחזון מלמטה כהי' דנאחל המת מישמא
 שאהל הטומאה נכנס לתוך החבית דרך הנקב' באב הטומאה
 מיכה טהור דאם נגע אב הטומאה במשקי' שבנקב החזון
 שבצבוע מלמטן מאחר שהפנימי מלמעלה הוה ליה כלנוק
 וקטפרס ולא הוי חבור :

פרק ג כל ידות האוכלי' העוקצי' שהאוכל נחלה בהן
 כשרוצין לחלותו ואדם אוזו בו כשרוצה לאכול
 הפרי שאן חבור באב הטומאה שאם אב הטומאה נגע בהן
 כאלו נגע בקרי עצמו : חבור בטבול יום אם הוא יד
 לפירות של תרומה ונגע בטבול יום באותו היד נפסלו הסירוס
 של תרומה : שנטרקה לשון פרוסה ואיית דגרסי שנטרס
 לשון ובגדיו לא יפרוס (ויקרא כ"א) : מעורה מחובר : אם
 אוזו בגדול כפרוסה בגדולה והפרוסה הקטנה עולה עמה
 ואינה נפסקת מכל וכל יקרי הוא כמוהו ואם נגע בטבול יום בא'
 נפסל הב' :

פרק ג כל ידום האוכלי' מינין להו כח' עוקלין : רמ"א אם אוזו נגדול והקטן עולה עמו ואע"פ שאם אוזו בקטן
 אין

ר'נחמיה אומר בטהור. כלומר באותו שלא נגע בו הטבול יום
משערין בין שהיה גדול בין שהוא קטן אם אוחז בו והטמא עולה
עמו שיהיה טמאים. וכן"א בטמא. משערין אם אוחז בטמא
והטהור עולה עמו והלכה כחכמי. ושאר כל האוכלי. בגון מיני

אין הגדול עולה עמו. אם"ה הרי הוא כמוהו ובגמרא דפיטעור
והרובע דק"ח מיימי לה בלישגא אחריתא. רמ"א אם אוחז
בקטן וגדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ורמי ליה אדר"מ דהקס
גבי אבר ובשר המדולדלי. דמשמע דס"ל אוחז בקטן ואין גדול

ר'נחמי אומר בטהור וכן"א בטמא ושאר
כל האוכלים. את שדרכו ליאחו בעלה.
(גמ' אוחזין אוחז) אותו בעלה ובקלה אוחזין
אותו בקלה: ב' ירק של תרומה וביצה
טרופה נתונה על גביו. ונגע טבול יום
בביצה. לא פסל לא הקלה שבנגדו ר' יוסי
אומ' כל הסדר העליון. אם היה כמין כובע
אינה חבור: ג' חוט של ביצה. שקדם
על הפנות של לפס. ונגע בו טבול יום מן
השפה ולפנים חבור. מן השפה ולחוץ.
אינו חבור. ר' יוסי אומר חוטובל שנקלף
עמו. וכן בקטניו שקדמו על שפתה של
קדרה: ד' עסה שגרמעה. או שנתחמצ'
בשאר של תרומה. אינה נפסלת בטבול
יום. ר' יוסי ור' ש פוסלין עסה שהוכשרה
במשקה. ונילושה במי פירות. ונגע בהן
טבול יום. ר"א בן יהודה איש ברתותא
אומר משום רבי יהושע פסל את בלה.
ר"ע אומר משמו. "לא פסל אלא מקום
מגעו: ה' ירק של חולין שבשלו בשמן
של תרומה. ונגע בו טבול יום ר"א בן
יהודה איש ברתותא אומר משום ר' יהושע
פסל כולו. ר"ע אומר משמו. לא פסל לא
מקום מגעו: ו' טהור שנגס מן האוכלי
ונפל על בגדיו. ועל

ירקות: אם שדרכו לאחו בעלה.
כשכא לטלטלו אוחזי אוחזי בעל'
ואסלא יסק הירק ויפול כשאוחזי
אותו בעלה הוי חבור ואי לא. לא
הוי חבור בין אם נגע ט"ו בעלה.
בין נגע בירק עצמו: ב' ירק של
תרומה שנתנו בקערה או באלפס:
וביזה טרופה בקערה. שנתערב
החלמון והחלמון יחד. ונתנה על
גבי הירק: ונגע טבול יום בביצה
אז"ס שהיא חולין. דלון שיך
תרומה בביצה. וטבול יום אינו
פוסל בחולין. אם"ה הוי חבור.
ונפסל הירק כאלו נגע בו. ומיהו
לא פסל אלא הקלה שכנגד מגע
ידו. ושאר הקלחים טהורים: כל
הסדר העליון. קלחים העליונים
שהביעה על פניהם ואין הלכ"כ ר"י:
אם היה כמין כובע. שמחת
בניסול נתמסחה הביצה. ונעטת
כמין כובע על הירק והלול תחתיה:
ג' לפס. כמו אלפס כעין מחבת
שעושין בה הסבסיל. וביצה זו
מתבטלת עם התרומה שנספלה
בטבול יום: מן השפה של אלפס
ולפנים. חסוב החוט של ביצה
חבור. ואם נגע סס טבול יום הכל
טמא. אבל החוט היוצא משפת
האלפס ולחוץ לא הוי חבור. וכל
שקלף עמו היינו מה שעולה עם
החוט הוי חבור ולא יותר ור' יוסי
לקולא. והכי מוכח בקיספתא ואין הלכה כר"י:
דיגס כדון הביצה: ד' אינה נפסלת בטבול יום.
דבחר עסה. זולתי ולא בחר שאור אע"ג דאקורה לורי:
שמוכשרה במשקה. שלתת קיסטין בניוס:
וללושה במי פירות. ומי פירות אין
מכשירין: והעסה ש'לושה בקן. אם לא הוכשרה
תחלה אינה מקבלת טומאה: פסל את כל.
דמי פירות עושין העסה חבור:
לא פסל אלא מקום מגעו. קבצר ר"ע
דכיון דמי פירות אין מכשירין
ולא מיימי להו לדי טומאה. רואים
אוחז כאלו אינו טמא. אלא מקום
מגעו ומזכר: לא פסל אלא מקום
מגעו דשזן אינו מחבר וקאי כל
קלח וקלח באפי נפשיה: ו' שנגס
מהסך האוכל כפול לשון מגיס
בקדרה: ונפל האוכל אם לחלוטית
כרוק

אם פו ס"ט
כס ס"ט
ג' ספס ס"ד
הו סס ס"ה
ז סס ס"ו
ח סס ס"ז
ט סס ס"ח
י סס ס"ט
יא סס ס"י

עולה עמו הרי הוא כמוהו ושאר
ר' יוחנן מוחלפת השיטה. פירש"י
כאן בעבול יום החליף ר"מ שטמו
אבל בעלמא ס"ל אוחז בקטן ואין
גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו.
ותמיהו התיב' דלגירסת המשנה
דטבול יום מאי פריך וכו' ובעיני
גראה דגירסתנו שבמשנה לבתר
שהחליפה ר' יוחנן היא. ולא הוי
הסירו מוחלפת השט' כמו שמתרס
רש"י שהחליף שטמו כו' לא צריך
לחליף השטה קאמר. ודר"מ
בטבול יום נמי ס"ל אוחז בקטן
ואין גדול עולה עמו. הרי הוא
כמוהו ומסס ולהלן הוחזקו לגרוס
בדברי ר"מ. כמו שהיה הגירסא
לפנינו:

ב' וביצה טרופה. לשון הר"ב
שנתערב החלמון
והחלמון יחד. דלא היא שלימה
שלא נטרפה. והרי היא דומה
(לטבעת) [לכובע כל"ל] שהביצ'
שאינה טרופ' עגולה כמין (עבעת)
[כובע] אינה חבור. משנה שהיא
נשמטת והולכת לכאן ולכאן.
הרא"ב ד' בס' מש' ד' פ"ב דעדות:
ג' חוט של ביצה. להר"ב וביצה
זו מתבטלת עם התרומה
שנספלה בטבול יום. וכן להר"ש
כלומר שהתרומה נפסלת בטבול
יום ואם נגע בו: ר"י א חוט וכל
שקלף עמו. פ"ה ר"ב ולא יותר ור' יוסי
בתוספתא הביאה הר"ש וכך לשונה. ר"י אף תן
השפה ולפניו: וכל שאינו נקלף עמו
אינו חבור: ד' שגרמעה. וכי הא דתנן
במשנה ד' פ"ק דחלה הר"ש ושיין
לקמן: אינה נפסלת בטבול יום
כחכ"כ ר"ב דבחר עיסה כו' אע"ג
דאסורה לורי' דבתנן בס"ב דערלה
(משנה) ד' הר"ש: לא פסל אלא מקום
מגעו. ולא מציעה דמוע דרבנן
(כמ"ש בסוף פ"ק דחלה) אלא אפי'
בנתחמצה בשאור של תרומה.
אע"ג דמדאורייתא טעם כעיקר
(כמ"ש ברס"ו דנזיר) מ"מ בתרומה
הא לא נגע. והכא לא שיך למתני
ואם היה שאור מרובע כדקתני
גבי שום של תרומה במשנה ג'
פרק דלעיל עיין מ"ש במשנה
ח"ס דטהרות:

ה' רע"א כו' ובמתני' דלעיל
ספס הר"ב כר"ע. וה"ה
הדין נמי הכא ונפירוש הרמב"ם
כתוב גס נגאן דהלכה כמותו:
ו טהור

והכי מוכח בקיספתא ואין הלכה כר"י:
דיגס כדון הביצה: ד' אינה נפסלת בטבול יום.
דבחר עסה. זולתי ולא בחר שאור אע"ג דאקורה לורי:
שמוכשרה במשקה. שלתת קיסטין בניוס:
וללושה במי פירות. ומי פירות אין
מכשירין: והעסה ש'לושה בקן. אם לא הוכשרה
תחלה אינה מקבלת טומאה: פסל את כל.
דמי פירות עושין העסה חבור:
לא פסל אלא מקום מגעו. קבצר ר"ע
דכיון דמי פירות אין מכשירין
ולא מיימי להו לדי טומאה. רואים
אוחז כאלו אינו טמא. אלא מקום
מגעו ומזכר: לא פסל אלא מקום
מגעו דשזן אינו מחבר וקאי כל
קלח וקלח באפי נפשיה: ו' שנגס
מהסך האוכל כפול לשון מגיס
בקדרה: ונפל האוכל אם לחלוטית
כרוק

ה' רע"א כו' ובמתני' דלעיל ספס הר"ב כר"ע. וה"ה
הדין נמי הכא ונפירוש הרמב"ם כתוב גס נגאן דהלכה כמותו:
ו טהור

ו טהור פ' הר"ב ללא הוכשר וכן פ' הרמב"ם ומסיים כבר ידעת (מת"ס) מכשירין כי סם הרבה משתמש' בלשון טמא וטהור בענין מוכשר ואינו מוכשר ע"כ . אבל הר"ש מפרש למתני' לענין טומאה . וכתהור שאכל בידים מסואבות ולא אמרי' שנטמא לחלוט הרוק שעל האוכל בידיו מסואבו וטימא הבגדי' והקרומה . שהמסקה היא לא חטבו ולא מטמא כרבי יהודה דספ"ח דכלי' ע"כ . ואין להקשות דא"כ ה"ל למתני' טהור' ושמאי' דיש לפרש טהור הכל וטמא הכל : כל שהוא רוצה למוץ כו' משמע דת"מי בעינן . ואצו בסיפא כל שאינו רוצה למוץ . שמת' דברו' למוץ לחוד סגי . אבל הרמב"ם בספ"ד תה"ס העמיק וכל בניו וכן בסיפא ועיין במשנה ז' פ"ב דטוקפין : טמא פ' הרב הוכשר בו דהא אחשביה . וא"ת והא מרישא שמעינן לה דטהור שנגס' וי"ל דאי מרישא ה"א שהיה אוכל סם ודבר יבש שאין בו לחלוט' אבל צ"ת' ומהר"ל קמ"ל כ"ל מהר"ם : שמשקין של טמא כו' כדתנן בריש מס' מכשירין :

דף י' אבסס פ"ה ט"ו

הרוק שבו' על בגדיו ועל ככר של תרומה : שהורי הככר לומר לא הוכשר לקבל טומאה . ואע"ג דרוק בעלתא מכשיר . שאני הכא דלא אחשביה לרוק ואינו לרצון . שהרי נפל על בגדיו . ושמיטא דלא ניחא ליה : כל שהוא רוצה למוץ אם ברעיונותו .

ועל ככר של תרומה (ס"ט) היה אוכל זיתים פצועים המרים רטובות . כל שהוא רוצה למוץ את גרעינותיו ונפל על בגדיו . ועל ככר של תרומה טמא . היה אוכל זיתים נגובין ותמרים יבשות . כל שאינו רוצה למוץ את גרעינותיו ונפל על בגדיו . ועל ככר של תרומה טהור . אחד טהור ואחד טבול יום כאלו . ר"מ אומר . ואלו שמי שקיין של טמא מכשירין לרצונו וש"ל לרצונו . וחכ"א אין טבול יום טמא :

פרק דאוכל מעשר שהוכשר במשק' ונגע בו טבול יום יאידים
 מסואבות . מפרישין ממנו תרומת מעשר בטהרה . מפני שהוא שלישי . והשלישי טהור לחולין : ב' האשה שהיא טבולת יום . לשה את העסה . וקוצה לה חלה . ומפרשתה ומנחתה בבפישה מצרית . או בנדותא (ס"ל ג') ומקפת וקרא לה שם' מפני

פרק דאוכל מעשר
 מפרישין ממנו תרומת מעשר בערה . דטבול יום וידו' שנייה הן מעשר ראשון כחולין הוא חשיב' ואין שני עושה שלישי בחולין . ואע"ג דהאי מעשר טבול לתרומת מעשר שבו . לענין שני ושלישי הטבל כחולין . הלכך כשתפרישין ממנו תרומת מעשר

ת"ק י"ל משום דר"מ מיימי ראייה שבו הלשון קבל משקין של טמא מכשירי' כו' וט"י נתי' טמא הוא . ומהדרי ליה רבנן אדרבה משם ראייה דידן דלא אמרו אלא משקים של טמא . וט"י לא איקרי טמא סמס ע"כ :

אחר כן יא טהור : ב' וקוצה לה חלה ואינה קוראה לה סם דכל זמן שלא קראה לה סם הרי הוא כחולין : בכפישא או בנחותא . כלים שאינן מקבלי' טומאה ואנרכוס רבנן הכי משום הכירא שלא תגע בה סוב' מאחר שקראה לה סם : ומקפת מקרבת לכלי' חלה : וקוראה לה סם . שחטו לתרומת המוקף . ומוקף לשון סורך כמו מקיפין שתי חביות במס' ביצה . ולא חשיב מוקף אלא כיון שמוך בשעת קריאת הסם : מפני

פרק דמפרישין
 ממנו תרומת מעשר בטהרה ככר הר"ב ואע"ג דהאי מעשר טבול לתרומת מעשר שבו . לענין שני ושלישי הטבל כחולין וכן לשון הרמב"ם . וה"ס לענין שני שעושה שלישי דהא לא משכת בתרומה רביעי' . וא"כ למאי נ"ל נקט שלישי ולשון הר"ש לגבי טבול יום ושני' . ולידים מסואבות דמתני' נקט להו שני ואע"ג דט"י עצמו מני' שני הוא : מפני שהוא שלישי . פ' אוכל מעשר : ב' בבפישה או בנחותא . פ' הר"ב כלים שאינם מקבלין טומאה ולא הויא כאותו כפישה דתנין במשנה ו' ס"ה דהלכות שיער הר"ב סל גדול מחזיק מ' ס"ה : ללא אורחא דמלתא למתני' שתקא כלי גדול כל כך לחלה . אחת קטנה . וכן בערוך משמע דהך דכא לא הויא כמו שהיא דהכס' . ואולי דהיינו ג' הכס' בכפישה מצרית . אבל בס"ל ל"ג לה וכן בגמ' דנדה ד"ו . והר"ש כתב כלים שאין להם בית קבול כגון נסרים וכ"כ רש"י בנדה . וכתב עוד בתשובת רב האי ראי' אכחות' נסרי' לזוחים שנגסו' הנגרים ומשנין הלוחים ע"כ : ובמקפת לשון הר"ב מקרבת לכלי' חלה . וכן לר"ש ובלומר רב האי ראי' אכחות' נסרי' לזוחים שנגסו' הנגרים עס העסה בכלי' אחד והוא ענין אמרו ומקפת ועיין לקמן : וקורא והרמב"ם העמיק וקורא . וכו' איתא בתנין' פ' בתר' דנדה : וקורא לה סם . כתב הר"ב ולא חשיב מוקף אלא כיון שמוך בשעת קריאת הסם . וכלי' חלה משמע דא"כ שיהא מוקף אלא בשעת נטילה מהיא דכתבתי התם בשתי עיסות אחת טהורה ואחת טמאה דמניח אפילו כביצה באמצע ולא חיישי' שאל' אחר שקראה סם חגיגה והא ודאי' דלריך שלא קאה על הכביצה בשעת קריאת סם דל"כ הא נגעט' תריך הר"ש דהתם כגון דאמר בשעת חבורו לאחר שיהא מוסרם ומוגדל יהא חלה דכ"ג מוקף הוא .

אחר כן יא טהור : ב' וקוצה לה חלה ואינה קוראה לה סם דכל זמן שלא קראה לה סם הרי הוא כחולין : בכפישא או בנחותא . כלים שאינן מקבלי' טומאה ואנרכוס רבנן הכי משום הכירא שלא תגע בה סוב' מאחר שקראה לה סם : ומקפת מקרבת לכלי' חלה : וקוראה לה סם . שחטו לתרומת המוקף . ומוקף לשון סורך כמו מקיפין שתי חביות במס' ביצה . ולא חשיב מוקף אלא כיון שמוך בשעת קריאת הסם : מפני

כיון

ממני שהיא שלישי לטבול יום דין שני יסלו : ג' לשון זה את
שעסה לעיל אשמועי טבול יום בלדס אבא אשמועי טבול יום
בכלי דלא תימא בעריבה אסור דלמא אמי לא חלופי בטמאה :
ד לגין כתיב כד של עץ ומלאוהו מן החנית שיש בה מעשר טבל
היינו מעשר ראשון שלא נטלה

מפני שהוא שלישי והשלישי טהור לחולין :
ג' עריבה שהיא טבולת יום לשין בה את
העסה וקוצין ממנה חלה ומקפת וקרוי לה
שם מפני שהיא שלישי והג' טהור לחולין :
ד' לגין שהוא ט' ומלאוהו מן החנית מעש'
טבל אם אמר הרי (ס"ט) זו תרומת מעשר
משתחשך הרי זה תרומת מעשר אם אמר
הרי זה ערוב לא אמר כלום נשברה החנית
הלגין בטבלו נשבר הלגין החנית בטבלה :
ה' בראשונה היו אומרים מחללין על פירו'
עם הארץ • חזרו לומר אף על מעותיו
בראשונה היו אומרי "היוצא בקולרואמ'
כתבוגט (גמ' ומנו) לאשתי הרי איכתיבו
ויהנו חזרו לומר אף המפרש והיוצא
בשיירהור"ש שזורי אומר אף המכוכן : ו'
האשקדונים

תרומתו : תרומת מעש' משחשך
כדי אשיריב שהשו שלגין ולא
יפסול את התרומה • דלם היתה
תרומה חלה מצדד יום • היתה
בפסלת טבול יום : הרי זה ערוב
לא אמר כלום לפי שאין קונה ערוב
לא בפסולת הראויה מצדד יום •
וזה ליגור לאוי עד הערב שמש :
נשברה החנית מצדד יום : הלגין
בטבלו שנסעה שהיה ראוי ש קצו
תרומה לא היה צעולם הדבר
שנסעה תרום עליו הלגין לא חל
עליו שם תרומה והרי הא טבל :
נשברה הלגין מצדד יום : החנית
בטבלה שלא חל שם תרומה על
הלגין לא משחשך ובאותה שעה
לא היה צעולם : ה' מחללים על
פירות שם הארץ מחללים מעשר
שני על פירות עם הארץ ואין

חוששין שמה פירות של עם הארץ מעשר הן ומלא מחלל מעש'
במעשר : חזרו לומר אף על המעות של עם הארץ מחללין פירות
מעשר שני ואין חוששין שמה מעות הללו של ע"ה מכות של
מעשר שני הן : היוצא בקולר בשלשלת המלך תרגום ויתנוכו
בסוגר (יחזקאל י"ט) ויתנוכו בקולרין : הרי אלו יכתבו ויתנו •
ואע"פ שלא אמר תנו ודלוי בעי להימיר כתבו ותנו • ואבד
בעתותיה לא ספקיה למלכות : מפרש מן היבשה לים : בשיירה •
במדבר ארמא ישמעאליס (בראשית ל"ו) מתרגמי שירת ערבאי :
אף המסוכן מולה הנוטה למות והל' כר"ש שזורי : ו' הכדומין עץ
גדול ארוך ויוגאין ממנו הנקליו אילך ואילך ופולין באתן

כיון דאמר בשעת חבורו אע"פ שלא חל עליו שם הלה עד
שספרטא"כ הכא דוקא דמכסיק מנא לא חשיב מוקף • אע"פ
שהפריסתם מתחלה לשם כך וזכור דמלה משמע כפי הראשון :
בפני שהיא שלישי פי' העסה : והשלישי טהור לחולין כ"כ
כר"ב דטבול יום דין שני יס לו

לעיל ה"ל לפרש הכי לא דק
מתני' בגמ' דנהי ס"ק (ק"ד ז')
מיתני לה ומפרש עלה דשאני טבול
יום ועמ"ש צפרק בפרא דנהי
משנה זו ועוד במשנ' ב' ס"ג דחל' :
ג עריבה נז' כתב הר"ב לעיל
אשמועי ט' בלדס כו'
וכ"כ כר"ס ומכר"ס כתב דלא
תימא דבעריבה אסור שמה תשכח
ומקרא לה שם בעריבה • דיותר
היא זכרת בטמאה עתה :
מצטומאת העריבה ע"כ : כיון מקפת
לפי ל' המשנה ה"ל למתני' ה"כ
ומקכין : ד' אם אמר הרי
תרומת מעשר כן הגי' בס"א •
והרמב"ם העתיק גרי זה ופי' פרי'
זה הלגין ולפי זה נפר כפי נמי
גרס הרי זה תרומת מעשר : לא
אמר כלום דאין מערבין בטבל

כדתנן במשנה ב' ס"ג דעריבין : נשברה החנית כלום וכפסד
המעשר ונאבד מן העולם : ה' בראשונה היו אומרי מחללי
כו' אחר שזכר קצת מעמיו התרומות וקמפשות וההלכות
שנאבדו בה אמר בראשונה וכו' הרמב"ם ופיר' ובר"ש מפרשי
טעם אחר בצוף מקני דלקמן גלא ישרו דבריהם בעיני כמו
שאזכיר שם בס"ד : ביהר לין על פירות עם הארץ פי' הר"ב
מחללין מעשר שני על פירות ע"ה ואין חוששין שמה הכירות של
ע"ה מעשר הן וכו' וכן פי' הרמב"ם ונראה דמירי בפירות של
ע"ה או במעותיו והן בידו דלו ביד ע"ה הרי אין מוסרין לו מעש'
שני לא דממאי כדמוכח מקני' ג' ס"ג דממאי ואיכא למידק אמאי
בראשונה לא אמרו לא על הפירות בלבד ולא על המעות • ולפי
במעות שכתבות עתה לא שייך מעשר לא ע"ה חלול
אבר"ש מפ' דמתני' בחבר שיש לו מעות של ת"ש של דמאי איורי כי הוה דתנן בהם מ"ש ס"ג מי שהיה לו מעות מעשר שני בירושלם
וגרין להם פי' להוציאם לדברים אחרים ולחברו פירות אומר לחברו הרי המעות האלו מחוללים על פירותיך • גמלא זה אוכל
פירותיו בטרה • כלומר בקדושת מעשר • נדכתיב (דברים כ"ו) לא אכלתי ממנו וגו' בטמא • וכלה עושה זרכיו במעות •
ולא יאמר כן לע"ה אלא בדמאי • לפי שאין מוסרין מעשר שני של דמאי לעם הארץ : שלא יולול בו • אבל בדמאי הקלו • והשפא
מקניתיך דהכא בכה"ג איירי שמחללין מעות של דמאי על פירות עם הארץ • אבל פירות של דמאי דבגבולין ודפירות מעשר
בירושלם אין נסדין • אין מחללין על מעות עם הארץ • דבמעות מייסדין טפי דלמא אהא לולולי ומסיק להו • ע"כ • וממוך
דברי הרמב"ם שכתבו שרק ח מהלכות מעשר שני (הלכה י"ג) אפשר שגם הוא מפרש כן • כסמוך למשנה זו דמעשר שני שהביאה
הר"ש העתיק מיד לכה דהכא • משמע דלדלעיל מנייה קאי לומר שמה שהמירו בדמאי לומר כן לע"ה שהמירו כן בין בפירותיו
בין במעותיו ולא חש' שמה הן של מעשר • וי' ל' דבריהם דלכתי חשו בראשונה ולא הקירו במעות • נסיד בפירות כיון שאין
דגילים לולול בהם • אלו היו של מעשר היו אומרים כבר הם מעשר ואין לחלל בהם • שאע"פ שמשני הדין דאין מעשר מחלל
במעשר אפשר • דלא ידעי דלאו כולי עלמא דיני גמירי • אבל נחשב בעיניהם זה שהוא זולול במעשר :

בראשונה היו אומרים היוצא בקולר כו' שני כפר במשנה פ' ס"ו דטעין : והברומין האשקלונים כו' שנויה כבר בתפ' כלים
פ"ג משנה ז' ע"ס :

א מיי פה שם
כלים
בערבין י'
סם הלכה י'
גמ' פס פה י'
סם הלכה י'
גמ' פה י'
כ"כ קרוי טבולין
עתיקות ל'
ומי' פה שם
רשין טה' י'
פ' שמה ספ' י'
חמ' ע"ה חמ'
כלים הלכה ה'

ועל כלן . כתב הר"ב בתוספת מוכח דאכל הגמילי דמתני' קאי ר' יהושע מהאשה שהיא טבולת יום ע"כ וכו' . כ"כ הר"ם ומסיים ובהדיא קמני בתוספת מלתו דר"י אלשי' ועריכה ע"כ וקשיא לי דלחני נמי אאוכל מעט דר"ס דהויא דומי' דאשה ועריכה . ודקדקתי בתוספת פ"ב

אם פ"ב ט"ו
בגמילי פ"ב
מה תרומות
ה"ס
הפולין ק'
גיתין טו'
ט"ו טו'
מ"ט ט"ו
מקלות וט"ו
הה"כ
שולחן ע"ט
ק"א פ"ב

ולא ראיתי שם כי אם אשה בלבד וכו' לא מכל מה שגש' בזה הס' כלל מראשו ועד הכא . אבל נשנה שם הרבה ממש שנסנו בתשניות הפ"ב ופ"ג . ולפי' נראה יותר דהאי ועל כלן דכא לא נשנה לא אהכי דהכ' בתשנה זו וכמו שהיא שנויה ג"כ בכלי . והתם עיקר . והכא אגב גררה . וכדכתב הרמב"ם שהחזירה בכאן משו' דבר חדש שבה (כמו) מאמר הקודם מדרו' לומר ע"כ : ועל מנת שתעלה שלו' שלו'מן כו' . וכן העתיקו הר"ב והר"ס . וכך דרכן של בני אדם לומר לשון שלום על כל צרכי שלא תבא והרמב"ם בס' ד' מה' תרומות העתיק שלם שלם מן כו' . ר' יוסי אומ' אף מי שהיה צו דעת להתנו'

פ"ה הר"ב כלו' שהיה בדעתו וחשב בלבו להתנות ושכח ולא התנה וכן פ"ה הר"ס . אם בלבו היה להתנות אע"פ שלא התנה ע"כ . וקשה לי מאי טעמיהו דרובן דהא פ"ו ולבו שוין בעינין . כדחתן בתשנה ח' פ"ג דתרומות . ונ"ל דהיינו דדיוק הר"ב ונכתב ושכח ולא התנה דודאי אם היה בלבו בשעת שפורס . דאף רבנן לא פליגי לא כי קא מתלמי כשכתב בשעת שפורס וס"ל ר"י דאפ"ה הואיל וצדעתו היה כך קודם לכן אע"פ שעכשיו שכח אזלין בחד דעתו שהיה לו מעיקרא כשרצה לפרו' . וכתב עוד הר"ס א"כ חכם ובר דעת שידע שראוי להתנות על כך ע"כ . וזה נראה יותר דאלו היה בדעתו אע"פ ששכח מדרו' רבנן דאזלין בחד דעתו שידע שראוי להתנות כן אע"פ שעל תרומה זו לא עלה בדעתו מעולם . הואיל וכבר ידע שראוי להתנות . לב' ד' מתנה על כל היודע שהיא כאלו היה כן בלבו עכשיו על תרומה זו . אבל על מי שאיט בר דעת מודה ר"י דאין תנאי כ"ד מועיל לו :

באותן אונקלוסות נלוחיו של מים באויר כדי לנגסו ורמב"ם פ"י כמין יוד של ברזל ואונקלוסות סביבותיו וכו' מעלין הכלי' שפלו לבזר : האשקלוניס' שגש' באשקלון : המעבר והמזרה והמגוב כלי' עשוין לנקות התבואה מן התבן ולהעביר התבן מתקן למקו' המעבר . יש לו שינים ודומה ליד של בני אדם . וכו' מעבירין התבן מתקן למקו' . והמזרה . כו' וזרי' החטין בגורן . לפיכך נקרא מזרה ושינו' מרובות משיני המעבר . והמגוב שינו' מרוב' משיני המזרה וכו' בזרי' התבוא' אחר שזרו אותה בתורה : ועל כלם אמר ר' יהושע וכו' בתוספתא מוכח דאכל הכי מילי דמתני' קאי ר' יהושע מהאשה שהיא טבולת יום ע"כ . ומשו' דר' יהושע קאי אכלכו' תנא הכא מילי טובא שאין ענינם לכאן . דבר חדש מחדש סופרי' . שאין הדעת ניתנת שיהיה הדבר כן : ואין לי מה להשיב מפני מה אמרו כן :

האשקלוניס' שנשברו ואגקלי' שלהם קיימ' הרי א' טמאין . המעבר והמזרה והמגוב . וכן מסרק של ראש שנמלה' משיניהן . ועשאן של מתכות הרי א' טמאין . ועל כדן אמר רבי יהושע . דבר חדש חדשו הסופרי' ואין לימה להשיב : ה' התורם את הבורי' ואמה הרי זו תרומ' ע"מ שתעלה שלום . שלום מן השבר ומן השפוכה אבל לא מן הטומאה . רש"א אף מן הטומאה . נשברה אינה מרמעת . עד היכן תשבר ולא תדמע . כדי שתתגרגל ותגיע לבור . רבי יוסי אומר אף מי שהיה בו דעת להתנות ולא התנה' נשבר' אינה מרמעת מפני שדאי תנאי בית דין :

משלם סכנת טבול יום מסתמא לענין שבר ושפוכה קאמר . שעל זה אדם ירא בשעת שמעלה מן הבור : אבל לא מן הטומאה . לפיכך אם נטמא' תרומתו תרומה : אף מן הטומאה . דכשאר שפעלה שלום . שפעלה בטרהה קאמר ואין הלכה כר"ס : נשברה אינה מרמעת : שלא חל עליה שם תרומ' : עד כדי שתתגלגל כל זמן שלא נתרסק' מן הבור כל כך דאם תתגלגל תשוב לבור . לא עלתה שלו' קריין ביה : שהיה צו דעת להתנות . כלומר שהיה בדעתו וחשב בלבו להתנות ושכח ולא התנה ואין הלכה כר' יוסי . נשלמה מסכת טבול יום

מס' ידים סידר אחר טבול יום ירד' ותי שאר עוקצ' לאחרונ' מהמעם שאכתוב בפתחת' בס' : במס' ידים

פרק א' מ"י רביעית : וכן העתיק הר"ב והכי מיימי לה בגמ' דמולין פ"ו ד' ק"ו ונ"א מרביעית . והכי מיימי לה כמיר פ"ו דף ל"ח ובגיטין פ"ב ד' ט"ו . ושם פירש' מרביעית כלי המחוק רביעית מלא מים : גורתנין לידו' . דתנן פ"ב דחגיגה משנה ה' נוטל לידים למולין ולמעט ולתרומה . וסתם יד' אינן לא שני' וסולין התרומה ולא מולין שאין בהן שלישי . וכדחתן בסוף זביס' . אבל משו' סרך תרומה תקנו אף לחלין כדי שיהא עוד שם בחגיגה : אף לשנים .

פרק א' מ"י רביעית . מים שיש בהן שיעור רביעית הלוג . שהוא ביצה ומתכה : נוהגים ליד' לא אף לשני' לחד בעינין מתפלה רביעית : אף לשני' . אם היו בו מתפלה רביעית ונטל הראשון ואח"כ הב' אע"ג דלא היו רביעית גב' . שפיר דמי הואיל ומשירי טהר' אתו . ורמב"ם פ"י דדוקא מים שניים הוא

מסכת ידים

פרק א' מ"י (כ"א מרביעית) רביעית גורתנין לידים לאחד . אף לשנים . מחצית

ועיין בספ' כסא

כשנסלו מיד זה ליד זה וזה שמה יש להם דיומיהם שגפם כהמלאכה
ומשו' שמה לא נטלו מן הכלי ומשום שמה לא נטלו מן הרביעית
ובלבד שירפו ידיה' שלא תהיה שם חצי' ד' ספק נעשה כהן
מלאכה' למלאכה פוסלי מים לנטילה כדתנן בפ' קטמא' :

ובלבר שירפוי שיבואו בהם המי' : ד' ספק
נעשה בהם מלאכה' ספק לא נעשה בהם
מלאכה' ספק יש בהם כשעור' ספק שאין בהם
כשעור' ספק טמאי' ספק טהורין' ספק קטנה'
מפני שאמרו' ספק הידים' ליטמא' ולטמא'
ול' טהור' טהור' יוסי' או' ליטהר טמאי' כיצד
היו ידיו טהורות' ולפניו שני ככרי' טמאי' .
ספק נגע ספק לא נגע' היו ידיו טמאו' ולפניו
ב' ככרים' טהורים' ספק נגע ספק לא נגע .
היו ידיו אחת טמאה ואחת טהורה' ולפניו
שני ככרים' טהורים' נגע באחד מהם' ספק
בטמאה נגע' ספק בטהורה נגע' היו ידיו
טהורין' ולפניו שני ככרי' א' טמא וא' טהור'
נגע באחד מהן' ספק בטמא נגע' ספק בטהור'
נגע' היו ידיו א' טמאה וא' טהורה' ולפניו ב'
ככרי' א' טמא וא' טהור' נגע בשתיהן' ספק
טמאה בטמאה יוטהורה בטהורה' הידים
כמו שהיו' והככרים' כמות שהיו :
פרק ג המכנים ידיו לבית המנוגע .
ידיו תחלות ידבריר' עי' :

וחכ"א ידיו שניות' כל המטמא בגדים
בשעת מגעו' מטמא את הידים להיות
תחלות' רברי' ר"ע' וחכ"א להיות שניו' .
אמרו לו לר"ע' היכן מצינו שהידי' רתחלה
בכל מקום' אמר להם' וכי הואך אפשר להן
להיות תחלה' אא"כ נטמא גופי' חוץ מזה .
האוכלין והכלי' שנטמאו במשקין' מטמאין
את הידים להיות שניות' ד"ה יהושע' וחכ"א
את שנטמא באב הטומאה' מטמא את
הידי' . בולד הטומאה אינו מטמא את הידי'
א"ר (גמ' ס"א ל"ג) שמעון' ב"ג מעשה באשה
אחת שבאת לפני אבא' אמרה לו נכנסו ידי
לאויר כלי' חרשי' אמר לה (גמ' ל"ג) בתי ובמה
היתה טומאתה' ולא שמעתי מה אמרה
לו' אמרו חכמים' מבואר הדבר' את
שנטמא באב הטומא' מטמא את הידי' .
בולד הטומאה' אינו מטמא את הידים :
ב כל

פסולי' לנטיל' ספק טהור אפי' יש
במים שנטל כל הנדסקין' והיינו
ספק ליטהר דסלינו בסיפ' רבין
וריוסין' ואין הל' כר' : ספק ידי'
ליטמא ולטמא' לקמן באידך בבא
מערש לה' : שני ככרי' טמאי' .
דלכולי' טמאי' מטמאי' את הידי'
כדתנן לקמן בפ' ג' [משנה ב'] כל
הפוסל את התרומה' מטמא את
הידי' להיות שניות' : שני ככרים
טהורין' בשל תרומה אירי' שהידי'
פוסלו' את התרומה' : הידי' כמו
שהיו והככרי' כמות שהיו הטמא
בטומאתו' . והטהור בטהרתו' :

פרק ג המכנים ידיו
לביית
המנוגע ידיו תחלות' פוסל אחד
בחולין' דראשון עוש' שני בחולין' .
ומטמא אחד ופוסל א' בתרומה' .
ומטמא שנים ופוסל א' בקדש :
כל המטמא בגדי' בשעת מגעו' .
כגון זבוב של זב' ורוקו' וכל הני
דמתן בפ' ב' פתרא דזי' . שהנוגע
בהן מטמא בגדי' בשעת מגעו' .
וכי היאך אפשר להם להיות תחלה
שאלו ראוי להיות תחלה אלא
הנוגע באב הטומאה נטמא כל
גופו' הלכך אין בידי למצוא ידי'
תחלה' חוץ מהמכנים ידיו לבי'
המנוגע' שאם הכנים ידיו' לא
נטמא כלו' והמטמא בגדי' בשע'
מגעו' שאע"פ שהוא חשוב אב
הטומאה לטמא בגדי' ולעשות
ראשון ושני' אינו חשוב אב
הטומאה לטמא אדם' אבל מטמא
את הידי' שנגעו בו להיות תחלו'
ואין הלכה כר"ע' : את שנטמא
באב הטומאה' . כלומר אוכלים
וכלים שנטמאו באב הטומאה' :
מטמאין את הידי' ולא אוכלים
וכלים שנטמאו במשקין' דאין שני
עושה שני' והל' כחכמי' : כמה
היתה הטומאה' של תנור' באב
הטומאה' או במשקה' :
ב כל

ואין חוששין לנו' משום שמי' נטמאו כשנסלו מיד זה ליד זה ילפי' שהם
כלם במדרג' יד אח' אינו חושבי' אות' הרמב"ם ומ"ש הר"ב ומשו'
שמה לא נטלו מן הרביעית' דאם היה חזי' לוג' לה' . וחנן לפיכך
בפ' קמחי' לוג' לד ולא להמש' נמלא כשהשמש הולך ושופך מים

על ידיה' . (אם) כשנטלו הב'
נשאר עדין ככלי רביעית' . מהני
נטיל' לשני' האחרוני' וספק ידי'
טהורין' הר"ש : ד בפני שאמרו
במס' טהורין' ס"ד משנה ז' וי"א :
היו ידיו טהורות ולפניו שני
ככרים כו' . וכן העתיק
הרמב"ם בפ"ד מהל' . ומשום
בבא ידיו א' טמאה וא' טהור' .
דהקם נריכה למתני שני ככרי'
מש"ה מני בכלהו שני ככרים' .
אע"ג דבחד נמי ה"מ לא שמועין' :
פ"ג המכנים ידיו לביית
המנוגע וכל
הני דבפרקין דמטמאין את הידי'
לא מ"מ דבר הן' חוץ מכתבו
הקדש' כמ"ש במתני' דלק' אבל
גזירסן דלפי' ידים טהורות .
בדלוי' כשנגעו באלו נטמאו .
ואלו ידים דבר דבר בסתם ידיו'
היא כמ"ש הר"ב בפ' קדש' .
וכי מוכחא לה מדברי' הרמב"ם
פ"ח מהאיב' הטומאות' וכן חשיב
נמי הקם בגול ונותר דלוק
פסחים' ועוד שלא נשנו במשכ' .
בל המטמא בגדים כו' . עיין
בטור' הר"ב דר"ס בפרק
דזבים' . דאדם אינו מטמא להני'
פליגי דידים' בשעת מגעו' .
עיין מ"ש בר"ס בפרק דזבים' :
וכי היאך אפשר כו' כהז' הר"ב
שאלו ראוי כו' . וז"ל הר"ש
כלו' מה שלא מצינו' היינו משו'
דלא אפשר' . ומ"ש הר"ב שאם
הכנים ידיו לבית המנוגע כו' .
כדתנן במשנה י' סי' ג' דנגעים' :
את שנטמא באב הטומאה' כו'
כהז' הר"ב ולא אוכלין וכלי'
שנטמאו במשקין' . וכן ל' הר"ש .
ולפי שאין כלים מקבלים טומא'
מולד אלא ממשקין' כדתנן בפ"ח
דפרק משנה ה' . להכי הוורך
לפר' כן' ואגב נקט אוכלי' .
אע"פ שאוכלי' מטמאין בולד' .
שהרי בהן מוכין ראשון ושני' כו'
כדתנן במס' טהורין' : אמרו
שכמים' מבואר

א חיי' פ"ו פ"ט
בכ"ז ז' ופ"ט
מס' ק' א"ת
טוס' ג' ח"ס כ"י
ק"ט טע' י"א
ב"ט פ"י פ"ד
ה ספר ג' בנות
הטומאה כ"י י"א
ד' סוף ל' ז'
הו' פ"י פ"ט
מס' אבות
הטומאה כ"י ז'
וס' הל' ב

תנאך הדבר כו' כלומר איך צריך להסתפק כי כבר מפורש
 הדבר היטב. מהר"ם: בכל הסוכה את התרומה מטמא
 את הידים להיות שניות. האי כלל לאו כרבנן דלעיל דאמרי
 בולד הטומאה אין מטמא. אלא כרבי יהושע כדקמי דברי רבי
 יהושע. הר"ם:

א מניח דל
 ב סס סלי
 ג סס פ' שלו
 ד אנת קשו
 ה ס' ס' ס

היה מטמא את חנרתה דברי
 ר יהושע. מהסתמו
 הר"ב והרמב"ם ולא פירשו במאי
 קמרינו נראה דבתרומה סליגו
 ומשה"כ כתבו דאין הלכה כר"י.
 ואלו פלוגתייהו לקדש דוקא הא
 סתם לן תנא במשנה ב' פרק ג'
 דהגיבס דלקדש מטמא היד את
 חנרתה. וספק הרמב"ם בפי"ח
 מהלכות אבות הטומאות [הלכה
 ח']. אלא פלוגתייהו להכא
 לתרומה והר"ם פירש דלקדש
 ומייתי ראיה מסוגית הגמ'
 דהגיבס [דף כ']. דאמתי

דהתם מייתי לה לפלוגתא דהכא. ומ"מ אינה קושיא על הר"ב
 והרמב"ם דהיה לא מרפא כוליהו. דאף ע"ג דנתי מייתי
 לה לענין קדש. כיון דבלאו הכי אדמי ממיא דנתי לאתויי לה
 לא חש למדמי ולמיתר דלא מיירי לקדש כלל. ואין להאריך
 בזה: אמר להם והלא כתבי הקדש כולל. והא דלא מייתי
 מהאוכל אוכל שני שני (כדתנן במשנה ב' ס"ב דטהרות) משום
 דספול גוייה שאני. הר"ם: בכתבי הקדש עיין בספט"ו דכ"י:

ב"ב הפיסל את התרומה. מטמא את
 הידים דהיו שניות היד מטמא את חנרתה
 ר"ד יהושע יחב"א אין שני עושה שני אמר
 להם והלא כתבי הקדש שני. מטמא את
 הידים אמרו לו אין דנין דברי תור' מדברי
 סופרים. ולא דברי סופרים מדברי תורה.
 ולא דברי סופרים מדברי סופרים:
 רצועות תפילין עם התפילין. מטמאות
 את הידים רש"א רצועות תפילין. אינן
 מטמאות את הידים: ד גליון שבספר
 שמלמעלין (ס"א) ושמלמטן שבתחלה
 הלכה כר"י ויהושע: ג רצועות של תפילין מטמאות את הידים.
 דכשגזרו על הידים הבהות מקמת ספר שפסולות את התרומה
 גזרו נמי על הידים שנגעו ברצועות של תפילין. רבי שמעון
 אומר כן ואין הלכה כר"ם: ד שמתמעלן ושמתמטן. שצריך
 שנייה פניו בלא כתיבה. למעלה מן הדף ג' אצבעות
 ולמטה טפח:
 זבים וכו' דא"כ פסולו טפי מ"מ. וכך קושיא דפשו להו מ"מ. היינוהו קמי' דפי' דשבת דף י"ד בקושיא. אבל
 הרמב"ם כתב במתני' דלק'. דכדי להעמיד הגזירה של הספר שיפסל התרומה בהיא מ"מ דבר גזרו נמי גזירה זו שכתבי הקדש
 יטמאו הידים. והוא שפרקין ע"כ. כלו וכולה חדא גזירה היא. וכן נראה ג"כ מלשון הר"ב בספט"ו דכ"י. דגזירה דסכרי'
 פוסלים היד' ממשכת לגזירה של הספר' פוסלי' את התרומה' וא"מ אכתי אמאי לא סי' הר"ב כן ב"מ דבר. י"ל כמ"ס עוד
 הרמב"ם י"ו'ל ואחר הגזירה הוה גזירה יותר כוללת מתנה (מספיק על) הענין הזה כלו. והיא שכל הידים שניות טוסלות את
 התרומה: בין נגעו בספר. בין לא נגעו. וזאת היא המצוה ב"מ דבר. כמו שבארנו בסוף זבים. וכן באר הידים שניות טוסלות את
 ע"כ. אבל קשה דאכתי למנו לידים הבאים מהאם ספר. דהא כ"מ להיכא דידיו טהורות בודאי. דהיינו מיד לאחר נטילה ולא
 הסיח דעסו. וכי הנהו דלעיל כמ"ס בר"פ. וכ"כ התו' (סג) דאסילו נוגע סמוך לנטילה גזרו עליה. שלא חלקו ע"כ. ולשון
 הרמב"ם בס"פ מה' אבות הטומאות (הלכה ה') בראשונה היו מניחים ככרות של תרומה כנגד הכשרים וכו'. לפיכך גזרו שכל
 תרומה שנגע באחד מכתבי הקדש וכו'. ולא עוד אלא מי שהיו ידיו טהורות ונגע באחד מכתבי הקדש נעשו ידיו שניות וכו' משמע
 נמי גזירה זו ד' דים הבאים מהמת ספר. דאפי' טהורות ודאי היא. ואפי' שלפי זה ה"ל להרמב"ם לכתוב גזרתן זו בס"פ גבי
 גכה דקא חשיב התם וכן אלו שפרקין. כמ"ס בראש הפרק ועוד דומיהן. אבל י"ל שרצה להסמיכה לגזירת ספר לתרומה.
 דמינה גזרו גם לידים. כמ"ס בפי' המשנה. ונהלא עכשיו דהדרה קושין לדוכתא. דה"ל למנותה ב"מ דבר. כיון דנ"מ בין גזירה
 דסתם יד' לגזירה זו דיד' הבאי' מהמת ספר. אע"ג דל"ק דא"כ הו' להו טפי מ"מ. דבהא מיהת י"ל דו' ע"ס ספר לתרומה חדא
 גזירה היא אבל מ"מ היה להר"ב והרמב"ם לפר' כך כמ"ס שבת פ"ק ג"ס בסוף זבים. וז"ע: ולא ד"ס מד"ס. ל' הר"ב
 וטומאת יד' בכל הטומאות מד"ס היא שלתה תיקן ערובין וידים. וכ"כ הרמב"ם. ואע"ג דיד' נמי מ"מ דבר. כת"ס הר"ב
 והרמב"ם בסוף זבים. ובס"פ דשבת. היינו לתרומה. אבל לקדש שלמה גזר' כדאית' בגמרא פ"ק דשבת דף ט"ו. אע"ג דלהר"ב
 והרמב"ם מתני' נמי לענין תרומה. מ"מ ניחא להו למיתר דאין להם עיקר כלל מן התרומה. שמתמטן שלמה גזר:
 ג תפילין פי' ברס"ד דמנחות: ד גליון מלשון קח לך גליון גדול וכתוב עליו. דישעיהו (ע"ה) וכן כל החלק שלא נכתב עליו
 אע"פ שהקלף בעלמנו כלו כתוב. נקרא אותו החלק הכולל כתיבה בשם גליון: שבלמעלין ושמתמטן וכו'. ליכא למימ'
 דלכתי מסר' ואיול לכל הני לאסוקי שבין הדסין שהרי הרמב"ם כתב בפירושו וכן הדפוס. והכי תניא בפ"ו דשבת דף ק"ו שבין
 פרשה לפרשה שבין דף לדף. אלא כ"ל דה"ק שעדין מליעלן ומלמטן כו' ונאסוקי כשאין מחוברין וכדמשמע ההם בשבת וכ"כ
 הרמב"ם בס"פ מה' הט' (הלכה ו'). והשתא נקט קתנ' וה"ה ללוקד:

ב כל הפוסל את התרומה. דהיינו שני לטומאה שהוא פוסל
 שליש בתרומה: היד מטמא את חנרתה. מי שהיקה ידו
 אחת טמאה ונגעה בידו האחרת טהורה. כמטמא וחזרו
 שתיים טמאות: והלא כתבי הקדש. שגזרו עליהן להיות שני
 לטומאה ופוסלי' את התרומה.
 וכן מטמאין את הידים הטובעת
 בהן לעשותן שניות. אלא שני
 עושה שני: ולא דברי סופרים
 מדברי סופרים. וטומאת ידים
 בכל הטומאות מדברי סופרים
 היא דשלמה תיקן. ערובין.
 וידים וכתבי הקדש שמתמאין
 את הידים. נמי מדברי סופרים
 מ"מ דבר שגזרו בו פוס'. ואין
 דניס זו מו'. לומר כשם שמלינו
 בכתבי הקדש ששני עושה שני.
 הכי נמי בשאר טומאות יהיה שני
 עושה שני. דמאי דקון קון.
 מאי דלא קון לא קון. ואין
 דכשגזרו על היד' הבהות מקמת ספר שפסולות את התרומה
 גזרו נמי על הידים שנגעו ברצועות של תפילין. רבי שמעון
 אומר כן ואין הלכה כר"ם: ד שמתמעלן ושמתמטן. שצריך
 שנייה פניו בלא כתיבה. למעלה מן הדף ג' אצבעות
 ולמטה טפח:

ב"ב הפיסל את התרומה. מטמא את
 הידים דהיו שניות היד מטמא את חנרתה
 ר"ד יהושע יחב"א אין שני עושה שני אמר
 להם והלא כתבי הקדש שני. מטמא את
 הידים אמרו לו אין דנין דברי תור' מדברי
 סופרים. ולא דברי סופרים מדברי תורה.
 ולא דברי סופרים מדברי סופרים:
 רצועות תפילין עם התפילין. מטמאות
 את הידים רש"א רצועות תפילין. אינן
 מטמאות את הידים: ד גליון שבספר
 שמלמעלין (ס"א) ושמלמטן שבתחלה
 הלכה כר"י ויהושע: ג רצועות של תפילין מטמאות את הידים.
 דכשגזרו על הידים הבהות מקמת ספר שפסולות את התרומה
 גזרו נמי על הידים שנגעו ברצועות של תפילין. רבי שמעון
 אומר כן ואין הלכה כר"ם: ד שמתמעלן ושמתמטן. שצריך
 שנייה פניו בלא כתיבה. למעלה מן הדף ג' אצבעות
 ולמטה טפח:

זבים וכו' דא"כ פסולו טפי מ"מ. וכך קושיא דפשו להו מ"מ. היינוהו קמי' דפי' דשבת דף י"ד בקושיא. אבל
 הרמב"ם כתב במתני' דלק'. דכדי להעמיד הגזירה של הספר שיפסל התרומה בהיא מ"מ דבר גזרו נמי גזירה זו שכתבי הקדש
 יטמאו הידים. והוא שפרקין ע"כ. כלו וכולה חדא גזירה היא. וכן נראה ג"כ מלשון הר"ב בספט"ו דכ"י. דגזירה דסכרי'
 פוסלים היד' ממשכת לגזירה של הספר' פוסלי' את התרומה' וא"מ אכתי אמאי לא סי' הר"ב כן ב"מ דבר. י"ל כמ"ס עוד
 הרמב"ם י"ו'ל ואחר הגזירה הוה גזירה יותר כוללת מתנה (מספיק על) הענין הזה כלו. והיא שכל הידים שניות טוסלות את
 התרומה: בין נגעו בספר. בין לא נגעו. וזאת היא המצוה ב"מ דבר. כמו שבארנו בסוף זבים. וכן באר הידים שניות טוסלות את
 ע"כ. אבל קשה דאכתי למנו לידים הבאים מהאם ספר. דהא כ"מ להיכא דידיו טהורות בודאי. דהיינו מיד לאחר נטילה ולא
 הסיח דעסו. וכי הנהו דלעיל כמ"ס בר"פ. וכ"כ התו' (סג) דאסילו נוגע סמוך לנטילה גזרו עליה. שלא חלקו ע"כ. ולשון
 הרמב"ם בס"פ מה' אבות הטומאות (הלכה ה') בראשונה היו מניחים ככרות של תרומה כנגד הכשרים וכו'. לפיכך גזרו שכל
 תרומה שנגע באחד מכתבי הקדש וכו'. ולא עוד אלא מי שהיו ידיו טהורות ונגע באחד מכתבי הקדש נעשו ידיו שניות וכו' משמע
 נמי גזירה זו ד' דים הבאים מהמת ספר. דאפי' טהורות ודאי היא. ואפי' שלפי זה ה"ל להרמב"ם לכתוב גזרתן זו בס"פ גבי
 גכה דקא חשיב התם וכן אלו שפרקין. כמ"ס בראש הפרק ועוד דומיהן. אבל י"ל שרצה להסמיכה לגזירת ספר לתרומה.
 דמינה גזרו גם לידים. כמ"ס בפי' המשנה. ונהלא עכשיו דהדרה קושין לדוכתא. דה"ל למנותה ב"מ דבר. כיון דנ"מ בין גזירה
 דסתם יד' לגזירה זו דיד' הבאי' מהמת ספר. אע"ג דל"ק דא"כ הו' להו טפי מ"מ. דבהא מיהת י"ל דו' ע"ס ספר לתרומה חדא
 גזירה היא אבל מ"מ היה להר"ב והרמב"ם לפר' כך כמ"ס שבת פ"ק ג"ס בסוף זבים. וז"ע: ולא ד"ס מד"ס. ל' הר"ב
 וטומאת יד' בכל הטומאות מד"ס היא שלתה תיקן ערובין וידים. וכ"כ הרמב"ם. ואע"ג דיד' נמי מ"מ דבר. כת"ס הר"ב
 והרמב"ם בסוף זבים. ובס"פ דשבת. היינו לתרומה. אבל לקדש שלמה גזר' כדאית' בגמרא פ"ק דשבת דף ט"ו. אע"ג דלהר"ב
 והרמב"ם מתני' נמי לענין תרומה. מ"מ ניחא להו למיתר דאין להם עיקר כלל מן התרומה. שמתמטן שלמה גזר:
 ג תפילין פי' ברס"ד דמנחות: ד גליון מלשון קח לך גליון גדול וכתוב עליו. דישעיהו (ע"ה) וכן כל החלק שלא נכתב עליו
 אע"פ שהקלף בעלמנו כלו כתוב. נקרא אותו החלק הכולל כתיבה בשם גליון: שבלמעלין ושמתמטן וכו'. ליכא למימ'
 דלכתי מסר' ואיול לכל הני לאסוקי שבין הדסין שהרי הרמב"ם כתב בפירושו וכן הדפוס. והכי תניא בפ"ו דשבת דף ק"ו שבין
 פרשה לפרשה שבין דף לדף. אלא כ"ל דה"ק שעדין מליעלן ומלמטן כו' ונאסוקי כשאין מחוברין וכדמשמע ההם בשבת וכ"כ
 הרמב"ם בס"פ מה' הט' (הלכה ו'). והשתא נקט קתנ' וה"ה ללוקד:

דעריבה זו מבי נסדקה. לא חזיא לשום מלאכה. והוקשה לו לשון הברייתא שמשמשים ישיבה עם מלאכתן וזו אינה ראויה למלאכה כלל ומש"ה הוצרך לפרש דהא דקאמר שמשמשים ישיבה עם מלאכתן היינו קודם שנסדקה. ועל כרחינו צריכין לנו לומר דלא סהו שמשמשים ישיבה עם מלאכתן כלומר בשעת מלאכה דא"כ אף קודם שנסדקה תהא טמא מדרם. אלא ה"ק שאע"פ שהיא נעשית למלאכה. מ"מ זה היו רבילים ג"כ לישב עליה. אלא שאין יכולים לעשות בה מלאכה כשיושבים עליה. וצריכין שיאמרו לו עמוד ונעשה מלאכתנו. ועיקרה ודאי למלאכה נעשית ולפי' קוד' שנסדק' אינה טמאה מדרם. אבל אחר שנסדקה ואינה ראויה למלאכה נמצא שנסדקת לישב כמו שהיה ג"כ מאז מקוד' שנסדק. דחזיא לישבה נתיולפיך כשאינ' ראוי עוד למלאכה נשאר לישב וטמא מדרם ומיכו משמשת ישיבה עם מלאכתך דגבי תיבה שסתם מצד" היינו בשעת מלאכתה ראוי לישב עליה ג"כ. ואין אומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו. ולפי' לעול' טמאה מדרם. כך צריכין לפר' לדברי הר"ש הראשונים. והן הנה דברי הר"ב דהכא. אבל הוא פי' רחוק. שצדרייתא היא דת"כ שנאו צדדי' תיבה שסתמה מצד' ועריבה זו שנסדקה. ונת"ש הר"ב צ"כ דכלי משנ' ג"י ואתרווייהו מסיק מרבה אני אס' אלו שמשמשים ישיבה עם מלאכתן וצריך אהא לומר דלצדדין קאמי' והא כדאיתא והא כדאיתא ולכך הדר ביה הר"ש תהא. וכתב דכפ"ד דכלים פי' בענין אחר. דאף אחר שנסדקה חזיא ללישה אבל אין מקסידין עוד על מלאכתן ומשמשת ישיבה עם המלאכה. דהיינו שאין אומרים לו עמוד וכן מפורש צדדין סס. שכתב קוד' שנסדקה א"ל עמוד כו'. אבל כשנסדקה משמשת ישיבה עם מלאכתן. ומ"מ קצת דחוק ג"כ.

א ונכנס ב
תננות ד' קיי
פחותה' פאני
היוקדשין הל'ם
ב ג' ו' ר' ל'
ג' מ' י' פ' ו' ח'
שקול' עני' ס'
ס'

שר' עקיב' או' עריב' הרגלי' וכשמהו ב' בו ביום אמרו כל הזכותי שזכותו שלא לשמן כשרי' יאא שלא עלול בעלי' לשו' חובה חוץ מן הפסח וזמן החטאת הפס' בזמנו ויהטא' בכל זמן ר'א אף האשם הפסח בזמנו. והחטאת והאשם בכל זמן א"ר שמעון ב"ע מקובלניימפי שבועי' ושני' זקן ביו' שהושיבו אתר' א' בן עזריה ב' ישיבה. שכל הזבחים הנאכלין שזכותי שלא לשמן כשרים יאא שלא עלול לבעלים לשם חיבה חוץ מן הפס' ומן החטאת ילא הוסיף בן עזאי אלא העול' ולא הודו לו חכמים: ב' בו ביום אמרו עמון ומואב מה הן בשביעית גזר ר' טרפון מעש' עני' וגזר ר' א' בן עזריה מעשר שני אמר רבי ישמעאל יאעזר בן עזריה עליך ראייה ללמי' שאתה מחמיר בשל המחמיר עליו ראייה ללמד אמר לו ר' א' בן עזרי' ישמאל אחי' אני לא שניתי מסדר השנים טרפון אחי' שניה ועליו ראייה ללמד השיב ר' טמצריהס"ל. עמון ומואב ח"ל. מה מצרים מעשר עני' בשביעית אף עמון ומואב מעשר עני' בשביעית השיב ר' א' בן עזריה. בבל ח"ל. עמון ומואב ח"ל. מה בכל מעשר שני בשביעית י אף עמון ומואב מעשר שני בשביעית. אמר ר' ט' מצרים שהיא קרובה עשאוה מעשר עני' שיהיו עניי ישראל נסמכים עליה בשביעית. אף עמון ומואב שהן קרובים נעשים מעשר עני'. שיהיו עניי ישראל נסמכים עליהם בשביעית. אמר לו ר' א' בן עזריה הרי אתה כמהגן ממון. ואין אתה אלא כמפסיד נפשות. קובע אתה את השמים. מלהוריד של ומטר שגאמר

שר' ע' היה חולק ואומר עריבת הרגלי' כש' כלו' כשתה כן היא שאין שם מדרם עליה. ואין הלכה כר' ע"ב כל הזבחי' שזכותו שלא לשמן כשרי' משנה זו כחל' מס' זכתי היא שנויה ושם פרטנו: ג' עמון ומואב מה הן בשביעית אין זה עמון ומואב שטרוו בסיוון. שהיא נחל' ראובן וגד' שהיא ארץ ישראל היא ואפי' אם תמצי' לומר שלא כבשו' עולי' בכל. על כרחק שביעית נהב' בה דהא תנן במס' שביעית פרק הסב' ג' ארצו לביעו' יסודה ועבר הירדן והגליל ועבר הירדן היא ארץ סימון' אלא כשאר ארץ עמון ומואב' שלא טהרו בסיוון ולא כבשו' מעול אירי'. מדע מדמייתי עליה מכלל וממזרי' ללא שניתי מסדר השנים. שלעולם אחר הפנה של מעשר עני' מביאין מעשר שני' והרי בשביעית מעש' עני'. לביכך ראוי בשביעית מעשר שני'. המעשר

דעם מלאכתן דשיבה. היינו טעושי' בה מלאכה. ונחומה שעה הוא יכול לישב עליה ואלו דעריבה אין נראה שלשין בה והוא יושב עליה אלא שיוין הן ישיבה ומלאכה. ואין הישיבה נחמית מפני המלאכה. שאין אומרים לו עמוד כו' והר"ב כתב שם בכלים פ"ב שכן נסדקה אינה ראויה אלא לשיבה. ולשון הרמב"ם שם אינה ראויה ללשם בה. וראויה לכמה ולישב עליה כו' ולפי' כל שכל מה שנסדק הר"ש הוא ללא צורך. דמאי דהוקשה לו לישבא דמשמשת ישיבה עם מלאכתן. מעיקרא לאו קושיא הוא דמשו' תיבה שסתמה מצד' אינ' נסדקת למתני הכי. דדאי דסיא ראויה למלאכה. וא"כ מן הדיון היה לנו להוציא תדיון מדרם. לכך אמר שמשמשים ישיבה עם מלאכתן. והא ודאי דמכ"ש העריבה שאין לה מלאכה כלל אלא ישיבה בלבד. שצדדין אנו מרבי' אותה לטומאת מדרם וזו היא דעת הרמב"ם. וכפירוש הר"ב דכלים. והוא עיקר' ולא כפירושו דהכא כלל: שר' ע' אומר כו' וסת' מתי' דכלי' דלא כר' ע"ה: ש' ב' כל הזבחים כו' צדדין דמסכת זבחים שנויה זו הבבא. והבבא שאמריה אחר ר' ע' בן עזאי כו'. שנויה שם במסנה ג'. ג' עמון ומואב מה הן בשביעית לשון הרמב"ם וראוי להוציא ה' ומה והמעשר בח"ל. (מארגות הסמוכים לא"י והם מצרי' ועמון ומואב ובבל וכל זה) מדרבנן כמו שכתבאר במקומות הסוספסא ע"כ: גזר ר' ט' מעשר עני' כדמסיק טעמא שיהיו עניי ישראל נסמכי' עליה וצדדין הוא דאפי' פרומה גדולה לא נהקן. אלא יהא הכל מ"ע אלא שלא רצו לחלק כל כך משאר שנים תוס' פ"ק דהגיגה דף ג' (ד"ה עמון): שאתה מחמיר. לפי שם קדש.

מעשר

את המושל מלמעלה ואת השם מלמטן . שמקדמין שם פרעה . לשם השם . דכתיב ויאמר פרעה מיי . : וכשלקה פרעה מה הוא אומר יי הצדיק . כדי שלא להשלים המסכתא במי יי אשר אשמע בקולו . משויל תעמוד בדבר רע . השלי' ביי הצדיק :

הרמב"ם נכאן . בהיותכם כותבים אותן בשטרותיכן כו' ולסון בט . כבר בארתיך בריש מסכת גיטין . שכל השטרות נקראו כך : שאתם כותבין את המושל עם השם בדף וכו' אמרו לו חכמים כי אין זה גרעון . לשמו (של מרש"ה . ואין) בוס גדולה לאותו המלך שאנו כותבין (ג"כ)

סליק מסכת ידיים

ולא עוד אלא שאתם כותבין את המושל מלמעלה . ואת השם מלמטן . שנאמר (שפוחה) ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו . לשלח את ישראל וכשלק' . מהו אומר (שם ט) יי הצדיק : נשלמה מסכת ידיים הא דבסוף פ"א תמיים כי השומד יעור . הא תני וגו' . ולא על אותו הפסוק בלבד נכתבין . אלא היו גומר עד שלא תעמוד בדבר רע . דבמר הכ קרא סמיך . נדק נדק מרדוף למטן פמיה וגומר :

בתורה . ה' עם פרעה ולא די בזה אלא שעוד נקדים שם פרע' כו' (הרמב"ם) : ובשלקה מה הוא אומר כו' כתב הר"ב כדי שלא להשלים כו' וכו' בסוף מ"ק אלא היו גומר עד שלא תעמוד בדבר סליק מסכת ידיים

מלך קיש . מיי' פ"ס טה"י . עומדת אכולין . ס"ג . כ"ס ב"י י"ז

מסכת עוקצים הכימה לאחרונה . מפני שהוציאוהו בדרכי הסבא ואין להם עיקר נכסו : הרמב"ם . ור"ל שהחלוקות שמחלקין . איזו הוא שומר . או יד . ואיזו לריכין הכשר כו' הכל סבא . ואין מקרא מורה אשר יהמר כי הוא זה אשר יכשר' בלא מחשבה . ואשר הוא שומר או יד . אבל בעיקר הדינין הריש לכן על מה שיסמכו . כמו שבא בפירושן של הרמב"ם והר"ב . שמן הכתוב ללמדן . ועוד דהגע עצמך . והרי לידים אין עיקר כלל מן התורה כל' הר"ב במשנה ג' פ"ח דברכות ועיין מ"ש שם בס"ד . וכן במסכת ידיים פ"ג משנה ב' . ושוב אין בהן סבא כמו באלו . ומיהו בגמרא פרק כל הכשר (דף ק"ו) רבא אמר כר"א בן ערך . דדריש ליה מקרא וידיו לא שטף וגו' ובתוספתא מסכת טבול יום ועוקצין בחדא מכלתא . וידיים מסודרין קודם להן . אבל גם דברי הר"ב בסוף מילתין . שהיא חסימת המשנה :

מסכת עיקצים

מסכת עוקצים

פרק א בר שהוא יד . העץ המחובר אל הפרי . ואדם אוחז בו בשעה שאוכל הפרי . כגון עוקצי פסוחים ענבים . ואגסים . קרויין ידות . וכן עגס שיש בראשו צפר . ואדם אוחז בעגס כדי לאכול הצפר שבראשו . הוי העגס יד לבשר . ולא שומר לאפוקי חלק העוקץ הנוב' בפרי ודכו' לנרעין שאותו החלק שומר הוא לפרי : מיטמא היד ואע"פ שאינו ראוי לאכילה . אם נגע טומאה באוכל דחשיב היד חבור לאוכל וכאלו הוא גוף א' : ומטמא אם נגעה טומאה ביד נטמא האוכל אע"פ שלא נגעה הטומאה באוכל . ולמדוהו רבותינו מן המקרא . דכתיב (ויקרא י"א) וכי יסול מבבלתם על כל זרע זרוע אשר יזרע וגו' טמא הוא לכם . לכל שצרכיה' כלום' כל דבר הצריך לאוכל מקבל טומאה כמותו וטמא ומטמא עמו : ולא מצטרף . אם היה האוכל פסוח מכביצה . שאין טומאת אכולין נפחות מכביצה . אין יד האוכל מצטרפת עמו להשלימו לכשיעור : שומר אע"פ שאינו יד . כגון קליפת הפרי ששומר אותו שלא יכסיד : מיטמא ומטמא ומצטרף . דכתיב על כל זרע זרוע אשר יזרע . ומאי אשר יזרע . כדרך שבני אדם מוציאין אותן לזרועה . חטין בקליפתן . ושעורים בקליפתן . דהיינו עם השומר שלהן . למאי איצטרך קרא אי למיטמא ומטמא . השתא יד הפרי מיטמא ומטמא כדי לפינן מלכס לכל שצרכיה' . שומר מיבעיא . הא לא אתא קרא אלא למצטרף עמו . דיד אינו מצטרף עמו שומר מצטרף עמו : וכל שאינו לא יד ולא שומר . כמו שיער שצטרפות : לא מיטמא ולא מטמא ואין צ"ל שאינו מצטרף : ב' והקפלות כרתי חזיר כל' מקרא בערבי כוראת . ובלע"ז פירו"ש : והפסחא שלהן . כמין פסחא של רימון שבראשן . והוי שומר ומצטרף : והעמוד שהוא מבון כנגד האוכל הוא הלכ שבבבל שארע כולד בקהו : שרשי החורים : השרש של חורת היא חסא בלשון גמ' . וכן בערבי ובלע"ז לטוב"א : והנפוס מין נגון הוא אלא שעליו דומי לעלי הלפס :

מסכת עוקצים

פרק א בר שהוא יד ולא שומר . מיטמא ומטמא . ולא מצטרף . שומר אע"פ שאינו יד . מיטמא ומטמא ומצטרף . לא שומר . ולא יד לא מיטמא ולא מטמא : ב' שרשי השום והבצרו' והקפלות כוזמן שהן לחין . והפיטמא שלהן . בין לחה בין יבשה . והעמוד שהוא מבון כנגד האוכל . שרשי החורים . והצנן והנפוס דבריר"מ רבי

פרק א יד כתב הר"ב וכן עגס . שאין בו מורש"י פרק ט' דחולין דף ק"ח . ובהכי לא תקשה אדעתך בפ"ג משנה ו' : ולא מצטרף . כתב הר"ב שאין טומאות אכולין נפחות מכביצה . ומשמע בין לטמא . בין ליטמא והארכתי בזה ברפ"ב דטהרות : שויכר אע"פ שאינו יד . פי' הר"ב כגון קליפת הפרי . וכ"ש העוקץ הנובע ודכו' בו . כדלעיל : וכיצטרף כתב הר"ב דכתיב על כל זרע זרוע אשר יזרע ומאי אשר יזרע . שאין צורך לאמרו אשר יזרע בתחלת העיון . לפי שכל זרע אין ספק כי היא זרע הרמב"ם . ועיין בפ"ה הר"ב רפ ט דחולין . ומ"ש שם . ועיין בספ"ק דטבול יום והקשו התוס' דחולין סס"ד' שה' שומר' דלמאן דנעי' כניז לקבל טומא' מנגלנירוף בשומ' להכניס לאומ' קרא אחא להוצי' יו"ל כיון דיד מכני' ומנוי ושומר מכניס ומנוי' לענין צרוף שומר נתי' ל"ש ע"כ : ב' והנפוס ובכלאים פרק קמא משנה ג' וה' גרסין והנפון

וכן בערבי ובלע"ז לטוב"א : והנפוס מין נגון הוא אלא שעליו דומי לעלי הלפס :

עיקצים פרק א

ובגמון ואין תימא דמ"ך וז"ל אמר אהרן ז"ל שרץ ובערוך גרם גם בכלאים [פ"ק משנה ג'] כסמ"ך וכן הר"ם: שרש זנון גדול. השרש הטמון בקרקע מן הזנון יש בקלטה גיד דק והוא אשר נקרא (שרש) זנון גדול הרמב"ם: המיתנה והר"ב

ועתה והמיתנה וראיתי בפי הרמב"ם שכתב הל"ף והמיתנה וגם הר"ם לא העתי' לא המיתנה: ג הפרכיל כתב הר"ב לשון שרכילו עכ"ל. בגמ' רס"ד דב"ז: (דף ל'): וזנב של אשכול שרקנו פי' הר"ב ואף הוא שערור בכ"ס. וכן כתב הר"ם וכן כראי' מסירו' הרמב"ם. ונחברו פרק ה' מה"ט [הלכה ב'] העתי' המש' כלשונו: ויד המכבד של תמרה לשון הרמב"ם ידועה כי עוקלי התמרים יסלסם קלה עבה. יחבר אותן כדמו' קנה) הלולבין והוא נקרא (יד) מכבד של תמרי' לפי שהוא דמות יד המטאטאים ועיין עוד במש"ה: ויד כל העקצים שלשה יטפחי' הרמב"ם פי"ה מה"ט [ח"ס]: ומל' עיין של שכולת כתב הר"ב זקן העליון כי מסיו' הערוך כמו (והלחיים) דמתרגמינן דלוע' יוכ"ס ח' דחולין דף ק"ט. למאי חזי פירש"י הא נספק מאלו כשאוחזין בו. א"ר אלעי' מאלף שבין המלאין (דג"ר באל"ף) וגם בערוך כתבני' (ו) ופירש"י שאוחז בכל המלאי' של שכולת ולא באחד מהן ובערוך פי' מלאי' בין המלאי' כלומר נימא שבין העימין שמנינין ושומרון: ד שרשי קולסי כרוב. הר"ב העתיק קולסי כרוב. וכתב רמב"ם פי' ראשו הכרוב כו' אבל סיומא דהרמב"ם והם שרשי קולסי כרוב: וחלפית' תמרים פי' הר"ב שרשי התרדי' כו' ובמשנה ז' פ"ג דערלה מפרש בע"א: וחלפת' כלות' חלפות הלפת' וכ"כ הרמב"ם בפ"ה מה"ט [הלכה כ"א]: ר"י מטמא בכלן' כתב הר"ב דכלן' חסובים יד לאוכל' ובתוספתא הביאה הר"ם כל הנעקרים כו' ר"י א"א חס לקטן לתלותן בחופתו' או על פתח הכותל. הרי אלו מטמאין. וכן היה ר"י שרשי חלפות ה' זרדיון טמאים. מפני שנאכל עמהן ע"כ. ולפי זה חלפות תרדיון מטמאין. וכסברת ר"י דסוף פרקין גבי עוקץ דלעת' אבל מן המשנה נראה דלא קאמר לענין זרוף וראיתי בתוספתא פ"ב דטבול יום' דגרם מפני שנמכרו עמהן: ה"ר"י מטמא לשון הר"ב הואיל וראויות להפכן בעתה עם התבואה' כלומר כשהם עם התבואה' ראויות להפכן ובהפכה התבואה על ידיהן אכל כפי משעו לשונו שנקראו ידות הואיל שעם התבואה ראויות הן להפכן: לא יתכן לפרש. דהא דהו' ידות היינו כשמשמשות לתבואה' לא שהתבואה משמשת להן. ואף לפי מה שפירשתי לשונו. אכתי קשיא דכיון דכבר נידוש

אפי' יוס' ב סתמ' ב ג חולין ק"ט דמ"ט פ"ה טוה' אול"ף ט"ו כ"א ח' תב"י ט"ו כ"ג

ר' יהוד' אומר שרש צנון גדול מצטרף והסי' שלו אינו מצטרף שרשי המיתנה והפיגם. וירקות שדה וירקות גנה. שעקרון לשלן והשררה של שכולת. והלבוש שלה ר"א אומ' אף הסיג של רצפות הרי אלו מיטמאין ומטמאין ומצטרפין: ג' אלו מיטמאין ומטמאין ולא מצטרפין שרשי השו' והבצלי' והקפלוטות יבזמן שהם יבשו' והעמו' שאינו מבזמן כנגד האוכל יוד הפרכיל. טפח מבאן וטפח מבאן יד האשכול כל שהוא יונב של אשכול שריקנו. ויד המכב' של תמר' ארבע' טפחים וקנה של שכולת. ג' טפחים יוד כל הנקצרי'. שלשה. ושארין דרכין לקצר ידיהם ושך שיהם כל שהן: ומלעין של שכולין הרי אלו מיטמאים. ומטמאין. ולא מצטרפין. ד' אלו מיטמאין ולא מטמאין ולא מצטרפין שרשי קולסי הכרוב יחלפות תרדי' והלפת את שדרכם ליגזונו עקרו. ר' יוסי מטמא בכלן ומטהר בשרשי קולסי הכרוב. והלפת: ה' כל ידות האוכלין שבססן בגורן. תמרים ר' יוסי מטמא.

פסיגה

והסיב שלו: סי' הרמב"ם שנלדי ראש הזנון נולדי' גידים דקים כמו חוטים. וחוטין אותן המוכרים ביד בשעה שמוכרין אותן ונשארים מהן. והן נקראים סיב: והמיתנה. כך שמה בלע"ז מונט' א' ובערבי' קענ"ע: והפנים. רוד"א בלע"ז. ובערבי' סר"ב: שעקרון כדי לשהלן במקום אחר: והסדרה של שכול' חוט האמצעי. שהחוטים דבוקי' בו: והלבוש שלה. והקרום שעל גרעין החטה. וכל אלו שומריהן לפי: הסיג של רצפת. אבק הנדבק על ראשי הירקות ורזוף בהם כקורי עכביש. וגם הוא חסוד שות' לפי' ואין הלכ' כר"א: ג מיטמאים ומטמאים ולא מטמאין לפי שהן ידות בלבד. ואין משמדין את האוכל: ויד הפרכיל. כשהעכביס כרותי' עם הזמורה נקראים פרכיל' לשון פרכילי' עכביס. טפח מבאן וטפח מבאן בזמור שנקצצה והאשכול' תלוין בה' טפח מן הזמור מימין לאשכול. וטפח משמאלו חשיב יד. טפי' לא: יד האשכול עוקץ האשכול תלוי בזמורה. הוא יד האשכול: כל שהוא. אפי' ארוך הרבה: וגם האשכול. טפח של אשכול: שריקנו שהשור ממנו גרעיני העכביס. אף הוא יד בעכביס שנראשו. שאוחזי' אותו בזנבו ואף הוא שערור בכל שהו' ואפי' ארוך הרבה: והמכבד של תמרה' מכבדות של תמרים. ובהן תמרים' שערור ארוך היד שלהן להביא את הטומא' ארבע' טפחים' אבל טפי' לא: ומלעין של שכולים זקן העליון של שכול' שיג' בראשו במין שערות של זקן: ד' לא מטמאין שאין חסובים לא שומר ולא יד: קולסי כרוב רמב"ם פי' ראשי הכרוב שיוצאים מהם גידים שסובבים (מוסוכבים) ל"ל. ודרך מוכרי' הכרוב שכרתים אותן ומשליכין אותן: וחליפו' התרדיון שרשי התרדי' שמשאורי' בקרקע כשחוטכי' התרדי' כדי שיחליפו ויעלו אחרים תחמם: אף שדרכן ליגזו' הדברים שדרכן לגיזון לא לעקרון עם שרשיהן. אס עקרון אין השרשים מטמאין. לפי שאין לא יד. ולא שומר: ר' יוסי מטמא בכלן. דכלן' חסובים יד לאוכל' חזן מקולסי כרוב והלפת שאותן גידין הסובבים (מוסוכבים) אינן חסובי' לא יד. ולא שומר ואין הלכה כר' יוסי: ה' שבססן' שש אותן ברגלי הבהמה. או במקלות עם התבואה' ובססן לשון בסוסו מקדשן ושיעיה ס"ג) ור' יוסי מטמא. הואיל וראויה להפכן בעתה עם התבואה ואין הלכה כרבי יוסי:

פסיגה
כבר נידוש

ומקיימין האוכל וכן בכל מקום רגיל הר"ב לפרש כבשי' בין . וחומץ או ליר או שתן . או מלח עם מים וכו' ש' בשרק דלקמן משנה ה' ועיין לשון הר"ן שכתבתי במשנה ה' פ"ב דע"ן . ואין כאן מקו' להאריך בזה : אלא למראה פני הר"ב כדי שיהיו

ב שם ה"י
וזאת תפוסת
פתי' פ"ט
נפש פ"ט ס"ג
ר"ט ס"ג
ה"ט ס"ג

בטרטין עם העלים שלפס עלה זית מתרגמין טרף זיתא : סהרי' . אם נגע טרף בעלין . טהורים הזקים והעלים . דלא ששיבו העלים לאיד ולא שומר : לפי שלא כבש בטרטין אלא למראה כדי שיהיו נראים יסין ויזר כשהעלים עמין דנראי'

כאלו תחדש נחלשו : כשות של קיסות כשהקשואים קטנים יש להן כמין שיער קטן . וכקרא כשות : והכן שלה כפי הקשואים יש כמו כן ארוך מעט : טהורים דלי חשיבו לאיד ולא שומ' : לפני התגר עמאה ידניחא ליה לתגר כשיער ובגן . שמתוך כך נראי' הקשואי' יפיים וכאלו תחד נחלשו וכיון שרצה בקיומ' חשיבו שומר לפרו' א' לפי שהקשואים רכים ויד הכל ממשמשים בהן לקנותן . הן מתקלקלי אם לא מפני שאותו שיער שומרן מכל ללכוך וטנוף : ב הגלעני' . כמו גרעיני' זולא מטרפות : עם האוכל להשלימו לכביה' . ד' חשיבה ולא שומר :

בטרפיהן טהורי' לפי שלא כבשן אלא למרא' כשות של קשות . והניץ שלה טהורה רבי יהודה אומר כל זמן שהיא לפני התגר טמאה : ב' כל הגלעינין מיטמאות ומטמאות ולא מצטרפות יגלעינה של רוטב איז' פ' ויצאה מצטרף וישל יבשה אינה מצטרפת לפיכך (ג"א חותם) חותל של יבשה מצטרף . וישל רוטב אינו מצטרף יגלעינה שמקצת יוצאה שכנגד האוכל מצטרף . עצם שיש עליו בשר שכנגד האוכל מצטרף יהיה עליו מצד אחד ר' ישמעאל אומר רואין אותו כאלו הוא מקיפו בטבעת . וחכ"א שכנגד האוכל מצטרף

גלעינה של רוטב . גרעין של תמרה לחה ורחויה למוץ : אע"פ יוצאה . כלומר אע"פ שיוצאה מן האוכל . מטרפת עם האוכל : לפי שהוא נאכלה שיוצא אות' מחמת רטיבות . לפיכך חותם של יבשה גרעין של ענבים ומררי יש להן חותם . שחותם נקב הפרי ובראש חותם עוקץ . כך פירוש רבותי וקשה לפירוש מהו לפיכך . ובמשניות דוקיות מלאה לפיכך חותל של יבשה . וכן גורם רמב"ם ומפרש טעמא גרעינה של רוטב דהיינו של תמרה לחה מצטרפת . לפי שהוא שומר לפרו' שאם לא הגרעין היה הפרי נפסד . ושל יבשה אינה מצטרפת דשוב אין הגרעין שומר לפרו' . שכבר כלתה הלימה שבחמר' ואין הגרעין שומרה שלא תפס' לפי' חותל של יבשה והוא הקרו' המלוסף ודבוק על הגרעין של תמרה מצטרף עם התמר כשהי' יבשה מפני שהקרום הוא שומר . לא הגרעין ושל רוטב דהיינו תמרה לחה . אין הקרו' מצטרף שהגרעין הוא שומר ולא הקרו' ונקרא אותו הקרו' חותל . לפי שהוא מלוסף ודבוק לגרעין . לשון והחתל לא חתלת (הוקאל י"ו) : גלעינה שמקצת יוצאה . כגון גרעיני' של תמרה לחה שנאכלת חזיה . וחזיה נשארית עם הגרעין : מה שכנגד האוכל חשוב שומר ומצטרף . אבל אידיך לא . וכן ענף שיש עליו כזית בשר : היה עליו היה על הענף בשר בצד אחד שאינו מקיף את הענף . אמר ר"ם רואין אם יש בצער שיעור שיוכל להקיף

כבש הר"ב דניחא ליה כו' שמתוך כך נראי' הקשואי' יפיים וכאן מחדש נחלשו כו' וכ"ס הרמב"ם . והר"ם כתב על זה הטי' דתימא וכי אין זה למראה וברישא לא פליג ר' יהודה ע"כ ואפ"ש לי לחלק בין הדבר המחוב' בפרי עצמו כמו כשות והכן לפרטי היותו דמעקרא אינו מחוב' בפרי עצמו : טמאה פ' הר"ב דהוי שומר . ולפי' מצטרף ג"כ . וכן פ' הרמב"ם בהדיא : ב' דחותל וגי' חות' ופי' הר"ב גרעין כו' וקשה מאי לפיכך וכ"כ הר"ם וכתב מהר"ם דל"ג דה"פ כיון דאמרינן דגרעין של רוטב מצטרפת משו' דחשיבה שהוא מולגה מחמת רטיבותה ומיירי בתמרי ארמיית' . שאין מבושלי' כל גרעין ונשאר תקם מן האוכל על הגרעין . ולהכי כיון דחויין למוצנן מצטרפין אבל ביבשה אין נשאר מן הא' כל על הגרעין לא מצטרף א"כ לפי חותם של יבשה דחשיב ונשאר וחו' לאכיל עם התמרה מצטרף ושל רוטב דלא חשיב' לא מצטרף . ע"כ לשון הרמב"ם גרם כני' הספר חותל ופי' הר"ב בשמו קרום כו' ושל רוטב כו' אין הקרו' מצטרף וכו' ועוד כפי' הרמב"ם הקרו' הוא ג"כ נסרד מענף (רוטב התמרה) אמל' הקרום אשר על גרעין התמרי היבשים . הוא דבק בענף התמרי' . ומ"ם הר"ב בשם הרמב"ם דגלעינה כו' הוא שומר לפרו' שאם לא הגרעין היה נפסד זה לשון הרמב"ם שאם יסור הגרעיני' (תתרכך התמרה הלחה) ונפסד : גלעינה שמקצת יוצאה כו' פי' הר"ב כגון גרעינה של תמרה לחה שנאכלת חזיה כו' אבל כשהתמרה קיימת אף מה שיוצא מצטרף . כדקתני רישא אע"פ שיוצאה מצטרפת כ"כ הראב"ד פ"ה מהט"א (הלכה ט"ו) . והרמב"ם (בפירושו) כתב דשימא פירוש דרישא דכי קתני לעיל אע"פ יוצאה . מפר' השתא דדוקא שכנגד האוכל הוא מצטרף : עצם שיש עליו בשר ל הר"ב כוית בשר . כן ל' הר"ם וקשיא לי דלסוגיא דגמרא שכתבתי בפ' קמטה ה' אפי' בפחות מכפול יש שומר . וכן פסק הרמב"ם בפ"ה מהט"א (הלכה ט"ו) ובתוספתא הביאה הר"ם רי"א קולית שיש עליו כוית בשר . גורר את כלה לטוב אה . וחכ"א אע"פ שאין עליה אלא כפול גורר את כלה לטומאה (ע כ) . והכא לא לגרור את כלה הוי' והא דתנן בפ' העור והרוטב משנה ד' עור שיש עליו כו' בשר התם משום טומאת נבלה שאינה תטמאה בפחות מבזית . ולא תשום לרוף היא . כדפתי' התם בדין ה' : רי"א והר"ב העמיק ר"ם . וכן הוא כפי' הר"ם אבל הרמב"ם העמיק כפי' הסכר' . וכן בכל הגו' החלות . גט בתובטתא שהעמיק הר"ם : רואין אותו פי' הר"ב אם יש בצער כו'

מטרף . כדקתני רישא אע"פ שיוצאה מצטרפת כ"כ הראב"ד פ"ה מהט"א (הלכה ט"ו) . והרמב"ם (בפירושו) כתב דשימא פירוש דרישא דכי קתני לעיל אע"פ יוצאה . מפר' השתא דדוקא שכנגד האוכל הוא מצטרף : עצם שיש עליו בשר ל הר"ב כוית בשר . כן ל' הר"ם וקשיא לי דלסוגיא דגמרא שכתבתי בפ' קמטה ה' אפי' בפחות מכפול יש שומר . וכן פסק הרמב"ם בפ"ה מהט"א (הלכה ט"ו) ובתוספתא הביאה הר"ם רי"א קולית שיש עליו כוית בשר . גורר את כלה לטוב אה . וחכ"א אע"פ שאין עליה אלא כפול גורר את כלה לטומאה (ע כ) . והכא לא לגרור את כלה הוי' והא דתנן בפ' העור והרוטב משנה ד' עור שיש עליו כו' בשר התם משום טומאת נבלה שאינה תטמאה בפחות מבזית . ולא תשום לרוף היא . כדפתי' התם בדין ה' : רי"א והר"ב העמיק ר"ם . וכן הוא כפי' הר"ם אבל הרמב"ם העמיק כפי' הסכר' . וכן בכל הגו' החלות . גט בתובטתא שהעמיק הר"ם : רואין אותו פי' הר"ב אם יש בצער כו'

כחוט

ממנו עובד כחוט של שרבי כטבעת סביב העצם מצטרף ואין הלכה כר"ש: כגון הסיאה האוזב והקורנית שגם אלו כד דינס מה שכנגד האוכל מצטרף ומה שאינו כנגד האוכל אין מצטרף וסיאה וקורנית מין אוזב הם סיאה תלוי בלע"ז וקורנית

שרי"א בלע"ז: ב שנימוק מקצתו אין מצטרף. דמה שנימוק אינו חשוב אוכל כיון שנתמסמס ואינו ראוי לאכילה: הפטמא של רמון כמין דד יוצא בראש הרמון והוא הנקרא טמא. וסביב הפטמא כמין פרחירוק שיש בו חוטים דקים והן קרוין קץ. וסביבות אותן החוטים כעין כוס וראשו עשוי לתפיות והוא קרוי מסרק אפני שיש לו שינים כמסרק אף המסרק טהור. שאם יתך מן הפרי אין מתגלים הגלעני' בכד הלכך לא היו שומר אבל הפטמא אם יחתכוה עד שרשה יתגלו הגרעיני' ופסד הפרי ואין הלכה כר"א: ד כל הקלוסי' כגון קליפי אגוזי' ושקדים ורמונים וקליפי בנים חשיבי שומר לאוכל ומצטרפין עם האוכל להשלימו לכשיערפן עם טומאה ומיהו קליפה לחה העליונ' שעל האגוזי'

בשעת לקיטתו אינה מצטרפת. ללא חשיבה שומר שאין שומר ע"ג שומר: קדורה נקובה לשון מקדרי' בהרים דתנן בטרובין וקדורה אינה מצטרפת לפי שאינה שומר' כשהיא נקובה וחתוכ': והחצונה. היא הקליפה הדקה הנפלת מאליה כשממשמתך בצלל ואין הלכה כרבי יהודה: ה המחתיך לבשל כגון מחתיך דלועים או בצלים או בשר כדי לבשל בקדרה: שלא מירק שלא גמר החתיכה כמו ומירק אחר שחיטה על ידו במסכת יומא: (דף לא:): אינו חבור אע"פ שעדין החתיכות מעורות במקצת: לכבוש שכובשים ביין ובחומץ כדי להתקיים: ולשלוק ושלוקה טפי מביטול ובהני ניחא ליה בחבור. הלכך כל זמן שלא מירק הוי חבור אבל לבשל לא הוי חבור דיודע הוא שהבשול יסרודם ויחלקם זו מזו: התחיל לפרק ולהפריד לגמרי אחד מהן לא אמרי' כיון דגלי דעתיה בא' שרונה להפרידן. כלבו נמי כאלו מוסרדים זו מזו ולא הוי חבור אלא אוכל שפירק בלבד לא הוי חבור ומה שלא פירק הוי חבור: האגוזים שאמנן שגדלן וחברן זו בזו לשון ויהי אותן את הדסה (אסתר ב): שחמרן לשון ויצברו אותם חמרים חמרים (שמות ח) מדרך הרוזים לאזור אגוזים או בצלים שחותכין אותן וקושרים אותן בחבל. או במשיחה ומחברין אותן זו עם זו ותולין אותן כדי שיתקיימו: לסקל. כמו לקלקל ודוגמתו שנינו פ"ב דמעשרות בצללים משיסקל: האגוזים והשקדים השתא מיירי במפגע

והר"ש מפרש אותה חתיכה שהתחיל לפרק בה אינה חבור דכופו פטעה דלקמן: האגוזים והשקדים

כחוט של ערב כ"כ הר"ש מהתוספתא ושל ערב עם חטל שמי כמ"ש בחשנה ה"פ דכלים וע"ש: כגון הסיאה וכו' כסב הר"ב שגם אלו כד דינס וכו' וכ"כ הר"ש. ולישנא דכגון לא משמע הכי והרמב"ם מפרש דחכמי תרתי קאמרי שכנגד האוכל

מצטרף כגון הסיאה והאוזב והקורנית: ה"ה רמון והאבטיח שנימוק מקצתו אינו מצטרף שלם מכאן מכאן ונימוק מן האמצ' אינו מצטרף הפטמא של רמון מצטרפת והנין שלו אינו מצטרף. ר"א אומר אף המסרק טהור: ד כל הקליפין מיטמאות ומטמאות ומצטרפות ר' יהודה אומ' שלשה קליפין בבצל. הפנימית בין שלימה בין קדורה מצטרפ' האמצע שלימה מצטרפ' וקדורה אינה מצטרפ' והחצונה. בין כך ובין כך טהורה: ה המחתיך לבשל אע"פ שלא מירק אינו חבור לכבוש ולשלוק. ולהניח על השלהן חבור התחיל לפרק אוכל שהתחיל בו אינו חבור האגוזי' שאמנן הבצלים שחמרן הרי אלו חבור. התחיל לפרק באגוזי'. ולפקל בבצלי' אינו חבור. האגוזים והשקדים חבור. עד

מצטרף בלומר מה שתחת הבשר ולא מה שאינו תחת הבשר והוא לד שאין בו בשר ותוספתא איוזבו כנגד האוכל. כלומר עד היכן וקאמר אם יש גם חלל עד חלל ואם אין גם חלל אין טמא אלא חיכוס העליון לבד ואחך קיימי הך דקאמר' כגון הסיאה כו' שאנו רואים אותה כאלו כבד סר עד שלא ישראר מגוף העצם לא שעור דק מדובק בבשר. כדקו שבט האזו אשר עם דקותו כבר מצאנוהו שומ' למה שעליו מן (העליון) (העליון) אלו דבריו. ומ"מ מני בתוספתא חזילי אוזב והסיאה והקורני' כנגד האוכל מצטרף וכו' ומינה פירשו הר"ש והר"ב למשנתיו:

ג' הרמון והאבטיח שנימוק מקצתו כו' שלם מכאן ומכאן כו' לכאורה זו ואנ"ל זו קתני ולשון הרמב"ם בספ"ה

מהט"א (הלכה כב) הרמון והאבטיח שנימוק מקצתו אין הכשאר חבור לאותו שנימוק ואין הכשאר מן הקליפה מצטרף. שהרי אין שמירתו מועלת כלום וכן אם היה שלם מכאן ומכאן ונימוק באמצע אין הצדדין חבור זה לזה ואין קליפתו מצטרפת: והנין שלו אינו מצטרף. דאין שומר ע"ג שומר כדלקמן רש"י פרק העור והרוטב דף ק"ח: ר"א אף המסרק טהור. כתב הר"ב ואין הלכה כר"א וכ"כ הרמב"ם. ומכלל דסליגי רבנן וצ"ל דמסרק כלל הפטמא הוא: ד הפנימית בין שלמה בין קדור' מצטרף שהרי היא עצמ' אוכל והאכול' בין כך ובין כך אינה מצטרפת שאין שומר ע"ג שומר חסוב שומר רש"י בהעור והרוטב דף ק"ט וכתב הר"ב דאין הלכה כר"י. וכ"פ הרמב"ם בפירושו אבל בחבורו פ"ה מהט"א פסק לדר"י. והכי מסתברא והא דתני כל פלוגתא נמצאים הרבה כן ולא סליגי. כמ"ש בפ"ג דכורים: קדורה כתב הר"ב דתנן בערוצק פ"ה משנה ד': ה שרא מירק כתב הר"ב כמו ומירק כו' במסכת יומא פ"ג משנה ד': ולשלוק כתב הר"ב שלוקה טפי מבשול. וכן לשון הר"ש וכו' לומר שהוא קרוב ללכלי ומתקשה בבשר יותר מהבשול וטעין בתשנה דלקמן ועיין ברפ"ו דנדרים: אבל שהתחיל בו אינו חבור. פי' הר"ב אוכל שפירק בלבד וכן פי' הרמב"ם. ולגופיה ודאי ללא אנטריק' אלא לדיוקא הך אוכל שלא התחיל בו חבור וכ"כ הכ"מ פ"ו מהש"א (הלכה ז) ומ"מ לישנא דהתחיל בו לא ניחא דהל"ל אוכל שפירק למרקה לגמרי אבל השאר חבור ע"כ. ועיין בפ"י הר"ב סוף כתב

א סל סל
ב נרכות לו:
מולין קימ:
סל סל כ"כ
ג סל סל
ד סל סל קלס:
ה סל סל
ו סל סל
ז סל סל
ח סל סל
ט סל סל
י סל סל

במפגע האנושים והשקדים שהקליפה של אנושים של שקדים
השיבה שומר ואע"פ שפגען כל זמן שהיא מחוברת באוכל
משיבה שומר עד שירסק לשון והכה את הבים הגדול רסוי'
(עמוס ו') כלומר עד שהיא הקליפה רצונה וכמות לחלקי דקי'
ר ביצה מגולגלת כלויה קמט

עד שהיא מעורב וראוי לגמט'
עד שיבוג הקליפה חסיה שומר
ומפטרם עד שיחמך ממנו מעט
ולא לא חשיבה יותר שות' שהבי'
שומפת ויורדת דרך אותו שבר
ומתך ושלוקה אבל אם נשלק
הביצה היא קשה ועומדת בתוך
הקליפה ואשילו שנשבר לעול
חשיב הקליפ' שומר עד שתא
מזולל וכן עלם שיש בו מוח
חשיב העלם שומר למוח ואע"פ
שנשבר העלם עד שיהיה מרוקן
הרמון שפרדו שחתך הרמון לשני
ועדיו הגרברי מחוברין בקליפה
היא קליפה חבור עד שיקיש
בקנה ויתפשטו הגרברי שבו
שלא הכובסים דרך הכובסים
לשולל הכובסים הקטן עם הגדול
כדי שלא יאבד וסופו להפרידן
והגדל שהוא תפור ככלאים
שתי חתיכו של בגד למר שסתמן

עד שירסם ין ביצה מגולגלת עד שיגוים
ושלוקה עד שירסם יעצם שיש בו מוח
חבור עד שירסם הרמון שפרדו חבור עד
שיקיש עליו בקנה כיוצא בו שלל הכובסין
והחבר שהיא תפ' בכל' או חבור עד שיתחיי
להתיר ז' עלי' ירוקות ירוקים מצטרפין
ולבנים אינן מצטרפין ר"א בר צדוק אומר
הלבני מצטרפין בכדוב מפני שהן אוכל
ובחור' מפני שהן משמרן את האוכל ח
'עלי בצלים יבני בצלים אם יש בהן ריר
משתערין בכמות שהן אם יש בהן חלל
ממעך את חלל' פת ספוגנית משתערת
בכמות שהיא אם יש בה חלל ממעך את
חללה בשר העגל שנתפח ובשר זקנה
שנתמעט משתערין בכמות שהן ח
קשות שנטעה בעצין והגדילה ויצאה חוץ
לעצין שחורה אמר ר"ש מה טיבה ליטה'
אלא

כתב הר"ב שהיא מיירי במפגע האנושים כו' כל זה לשון
פר"ט ולשון הרמב"ם מבואר יותר וזהו האנושים והשקדי' ר"ל
האנו האחי והשקד האחי האוכל שלה וקליפת חבור זה לזה כמו
שקדם כי הקליפות שומרין להם כל זמן שהקליפ' מחוברת באוכל
חבור טבעי אכן כשטר' הקליפ'
אין ספק בראינו מיטמא ואע"פ
שהתירו למקומו וכשנשברה
הקליפה ונשארם (עם) האוכל
והיתה שבידתו מטובה כגון
בקופת כלי החרס הריו זה חבור
כו' ז' שוגים והר"ב העתיק
שיבוג ופי' שיתך ויהיה עם
מושלל מגזי נורח והשלימי
(ירמיה ו) והרמב"ם העתי' כני'
הספר ופירש יכרות ויתכן להיו'
שהסמך והוי' מתחלפין
ששיכס ממואל וסמך' והר"ב
העתיק ג"כ בסמך ופי' מלשון
מניסה בקדרה דמכשירין פ"ה
ע"כ ולי היה נרא' לגרו' שיגוס
במ"ס מלשון עד שיגוס פ"ד
דשביעית וספ"ט דתרומה ועוד
רבי' במס' שרל' הכובסין כו'
חבור פי' הר"ב לטומא' כלומר
אכל לא להויה כדתנן במפגע
ע' פרק בתרא דפרי':

אם ט"ו
ב ט"ו
ג ט"ו
ד ט"ו
ה ט"ו
ו ט"ו
ז ט"ו
ח ט"ו
ט ט"ו
י ט"ו
יא ט"ו
יב ט"ו
יג ט"ו
יד ט"ו
טו ט"ו
טז ט"ו
יז ט"ו
יח ט"ו
יט ט"ו
כ ט"ו

בחופין של כשתין דלוי סופו להפרידן וז מוז' מטר' אויבו כלל' א'
חבור לטומא' ואם נטמא האחד נטמא חבור' עד שיפחיל
להתיר ואע"פ שלא גמר להתיר דמעט מוציא מידו מעטה
ז ירוקים מצטרפין דקאו לאכילה לבנים אין מצטרפין דתו
לא חיו ובהורים חזרת אע"ג דלבנים לא חיו לאכילה מ"מ
היו שומר ואין הלכה כר אלעזר בר לרזק ח בני בצלים
עמוד האמצעי שהוא כמו לב (ירוק) וממנו נותנים הבצלים
להתיר קרו בני בצלים אם יש בהן ריר שהם מל אים לית' ואין
בהן חלל משתערין כמו שהן כשכאום לשער אם יש בהן אוכל
כשיטה שיעור טומאה משערין אותן עם הריר ואין למעך חללן
ואם יש בהן חלל ממעך את חללן ואח"כ משער לבצילה
ספוגית עשויה רכה כמין ספוג ואינה (דרוסה) ובעומה
משתערת כמות שהיא בלא מישוך בשר העגל שנתפח דרך
בשר העגל שהוא נתפח ומתקרב כשהיא מתבשל ובשר השור
הזקן מתמעט בכמות שהן אם בשר שור מנושל הוא שנתמע'
ועמד על פחות מכביצה אין אומרי' כשהיה חי היה בו כביצה
אויומר ויטמא אע"פ שעכשו אין בו כשיעור וכן אם היה
בשר עגל שנתפח ומתקרב ויש בו כדי לטמא אין אומרים
הואיל וכשהיה חי לא היה בו כדי לטמא אף עכשו לא יטמא
ב קישות שנטעה בעצין שאינו נקוב והוכשרה עם לקבל
טומאה ונטמא דכתלושה דמיא' והגדילה ויצאה חוץ לעצין
ונשנת כחבור לפי שיוקפת ושוואת מן הקרק' שחך לעצין
טהורה שפרחה לה טומאה נשאלה חוץ לעצין מה עיבה
נשאר

ח אם יש בהן חלל ורקנית הרמב"ם פ"ד מהט"א ובשר
זקנה פ"ג בכל הספרים וכן העתיקה הרמב"ם סס'
והכי מייטי לה בגמרא פ"ה דמנחות דף כ"ד ויראה לי שהמכוון
בלשון נקבה דאכילה קאו וכל המין בכלל: מ טהורה
עיון בחשנה דלקמן וכל טעמי דת"ק מדתנן בספ"ט דתרומה
שחילי תרומה שנטמאו שחלן טהור מלמלאוס' ל דאית לן
לתימר שהכל נמשך אחר מה שהוא חוץ לעצין כיון דחשבי ליה
כחבור' ראוי שנחשב החלוש שהיא נמשך לחבור' ומפי'
הרמב"ם משמע דס"ל דמתני' מיירי כשערין לא נטמאו אלא
בראוין לקבל טומאה מיירי ומוקי לה כמי בעצין נקוב ושיאל
חוץ לעצין רבוא' דא"ה טהור' הואיל שמה שבתוך העצין
נקוב כחבור' הוא ונמשך הכל אחריו וכ"כ בחבור' פ"ב
מהט"א (הלכה ט') אמר ר"ש מה טיבה פירשמו האלה
במשנה ח"פ דכתובות: אר"ש לוטהר בו והטהור יאכל
תויה ל דחאי דכפיק חוץ לעצין לא עדיפא ממה שבתוך עצין
נקוב ושיעיון ליה לר"ש דמשוי לה נקוב ושאינו נקוב
דכתלושים הן בכלאים ספ"י ובשבת ספ"י ואף לפי הרמב"ם
דמתני' בעצין נקוב לא ה"ל לר"ש לטהר כלום אבל בגמרא
דשבת דף ג"ה דברייטא רס"א אין בין נקוב לשאינו נקוב
אלא להקשור ורעיים בלבד ואמרנון עלה דלכל מילי ר"ש
כתלוש משוי ליה וסגי לעיון טומאה דהתורה ריבית עברה
[אכל] ורעיים - שנאמר (ויקרא יא) על כל זרע זרוע
אשר
ליטהר דכשקבלה טומאה היטה כתלושה הלכך שבתוך העצין

יסספ ופסח (שמואל א' ט"ו) הרמב"ם: ר"י מטרה * עתב הר"ב
 דחשיב להו כמחובר ואין מחובר מקבל טומאה כדמוכח במתני'
 דספ"ב וטעמא כתבתי דגוים מכשירין (ד"ה הרי זה) ש' חלב
 בהמה טהור - אבל לא חיה טהור - כיון שאמר ואכל לא תאכלוהו
 (אמר) חלב שאסר באכילת טהרתו
 לך יצא חלב חיה טהור - שזוהר
 באכילה הרמב"ם: והיא צרייתא
 בפ"א דזבחים דף ע"ז ח"ט הר"ב
 שנתגבלה - וכ"ס הר"ש - והיינו
 שכתבתי בשמו לעיל משנה ג'
 דהוטה בשוקים א"ל הכשר -
 והרמב"ם מחלק בין נתגבלה -
 לנשפטה - לענין הכשר שרץ שכן
 לשונו בגמ' ואין גראה שכן דעת
 הר"ב - דראיתו של הרמב"ם
 מנבלת עוף טמא - והר"ב פירש
 בהדיא במשנה ג' פ"ק דטהרות -
 דנר"ג כ"כ הכשר מים ומגע שרץ:
 ובורת דבורים - כבר שנייה
 בסוף שביעית ו' ע"ש

אם הלכה
 ב סע הלכה
 ג ח"י מה
 אונת טומאה
 ה' ה'
 ד ח"י פנ
 טומאת אולת
 ה' סע
 ה' סע
 ה' סע

ר' יהודה מטרה • וחב"א "אם יכול לחיות •
 תבואה שנעקרה יזמורה אפי' בשרש קטן
 טהורה: ח' חלב בהמה טהור אינו מיטמא
 טומאת נבלות • לפיכך הוא צריך הכשר •
 חלב בהמה טמאה • מיטמא טומאת נבלה •
 לפיכך אינו צריך הכשר • דגים טמאים •
 וחגבים טמאים • צריבין מחשבה בכפרים: י'
 מרת דבורים • ר"א אומ' הרי היא בקרקע •
 (ג"ל) וכותבין עליה פרוזבול ואינה מקבלת
 טומאה במקומ' • יורה ד' ממנה בשבת חייב
 חטאת • וחב"א אינה בקרקע • ואין כותבים
 עליה פרוזבול יומקבלת טומאה במקומה •
 והרודה ממנה בשבת • פטור: י"א הלכות
 דבש • מאימתי מיטמאות משום משקה •
 בש"א משיחרחר • בה"א משירסק: י"ב
 א"ר יודיע בן לוי עתיד הקב"ה להנחיל
 לכל צדיק וצדיק • ש"ש

במקומ' • דהא לאו מחוברת היא ואומר רבינו תם דשלא במקומ'
 מקבלת טומאה • כיון דמטלטלים אותה ממקום למקום ודמי
 לשאר כלים שבבית • וגזרו בה רבנן טומאה דילמא אתי
 לאיחלושי • תו ס"ד דב"ב דף ס"ו: והרודה ממנה בשבת •
 כתב הר"ב דכתב ויטבול וגו' ביהובתן כתיב וכדכש במקום
 גידולו מייורי הרמב"ם סס: יא משיחרחר כתב הר"ב ל'
 לחרחר ריב • והרמב"ם בפירושו הקשה על זה • לפי שהכל
 מודים כי דבש בכורות אינו לא אוכל ולא משקה • אבל הר"ב
 כבר כתב דסתמיהו לאכילה קיימי • גראה מזה דס"ל דדבש
 בכורות אוכלא הוא • אבל דברי הרמב"ם מהסוסספא הביאה
 הר"ש ודברי הר"ב במסקנא דגמ' פ"ה דב"ב דף פ"דגש בכורותו
 מטמא טומאת אוכלים שלא במחשבה • ואף הרמב"ם חזר בו
 בחבורו פ"א מהט"א • וססק במסקנא דגמ' • ומ"ש הר"ב ואית
 דגרסי משיהרהר • כלומר משיהרהר מחשבה בלבו כו' משמע
 דמחשבה תמש קאמר ולא דיבור • ועיין ספכ"ה דכלים:
 יב אמר ריב"ל • חשבו הרמב"ם עם התנאים בפ"ב מ'
 פרקין שהקדים לפי' המשניות ולקמן אכתוב על זה:
 לכל צדיק וצדיק • כ"ל לומר בין האוסר • ובין המתיר •
 וזה ג"כ טעם יפה לס' זוך מאמר זה בסיום המשנה • לומר שגם
 שניהם החולקים • הואיל וכוונתם לשמים • אוהבים הם • כך
 כ"ל ובני האלוף מהר"ר משה שי' אמר • שלכך אמר לכל צדיק
 וצדיק • לפי שמינו שני מיני צדיקים אחד

תקליפת האילן בלבד: ר"י מטרה • אותם תאני שבטעמא חס נגיפה
 בהם טומאה • דחשיב להו כמחובר • הואיל והענף מעורה קצת
 ואע"פ שאינו מעורה לא בקליפה: וחב"א אם יכול לחיות • אם
 יקשרו ויחברו הענף עם האילן • ימיה הענף ויוציא פירו' מחסוב
 כמחובר וטהור' • ואם לא ימיה

כשיקשרו עם האילן • הרי
 התאנים שבטעמא כחלושי' הן
 חסובי' • ומקבלי' טומאה • והלכה
 כחכמים: ט' חלב בהמה טהורה
 שנתגבלה • טהור מטומא' כבילו'
 דכתב (ויקרא ז') וחלב נבלה
 יעשה לכל תלאב' ואש' מלאכת
 הקדש במשמע: לפיכך הוא צריך
 הכשר • דכיון שאין סופו לטמא
 טומאה חמורה • דהני קי"ל פ"ק
 דטהרות • דכל שאין סופו לטמא
 טומאה חמורה • היינו לטמא ארס
 וכלים • צריך הכשר • חלב בהמה
 טמאה מטמא טומאת נבלות •
 דלא טהרה טהרה לא חלב של
 בהמה טהורה שנתגבלה • דכתי'
 חלב נבלה וחלב טרפה • יצאת
 חלב בהמה טמא שאין לה טריפה
 לפי שטרופתה ושחיתה • שזה •
 וא"ל הכשר • לטומאת אוכלי' אם
 צירוף פחות מכזית לפחות וכבילה כדפרישנה לעיל • אבל
 מחשבה ודלי בעי • מדי דהוה אבשרא דבעיא מחשבה בכל מקו'
 כדתנן לעיל: צריך מחשבה בכפרים • ולא בשוקים אבל הכשרי
 צריכים בכל מקום: י' כוורת דבורים וכו' אם הוא מחוברת
 בטיט • הכל מודים שהיא בקרקע • ואם היא מונחת על גבי
 יתדות: הכל מודים שהיא ככלים • לא נחלקו לא שמונחת ע"ג
 קרקע • ואינה מחוברת בטיט: ר"א אומ' הרי היא בקרקע •
 ונקיטת בכסף • בשטר • ובחזק' בקרקע: וכותבין עליה פרוזבול
 שטר שכותבי' ב' דלמלוא שמשר להס כל חוב שיש לו • שלא טמא
 שביעית משמטו • ואין כותבין פרוזבול לא על הקרקע כלות •
 כשיש ללוה קרקע • ואם יש לו כוורת דבורי' כמי שיש לו קרקע
 דמי' וכותבין עליה פרוזבול למלוה: ואינה מקבל' טומא' במקומ'
 דהוי כמחובר שאינה מקבל טומא': והרודה מחלו' דבש שכתובה
 בשבת: חייב חטאת' כחולש ממקו' חבור' דכתי' (שמואל א' ו"ד)
 ויטבול אותה ביערת הדבש • וכי מה ענין יער אלל דבש • אלל
 מה יער התולש ממנו בשבת חייב חטאת' אף דבש הרודה ממנו
 בשב' • חייב חטא': יא מאימתי מטמא' משום משקה דסתמיהו
 לאכילה קיימי • ומאימתי מטמאין טומאת משקין להו' • תחלה:
 משיחרחר • משיביא עשן ועשן להברית הדבורי' • לשון לחרחר
 ריב' • שגראה כאלו רוגזה לחרחר ריב עם הדבורים • פי' אחר
 משיחרחר שיחמם אותם להוציא דבש • אע"פ שעדין לא יצא
 הדבש • לשון נחר מפוח (ירמי' ו') ואית דגרסי משיהרהר כלות'
 משיהרהר מחשבה בלבו לרדות הדבש: משירסק כשרונים לרדו'
 דבש מן הכוורת • חופכים בסמין ומוציאין חלות חלות • וזהו ריסוקן: יב עמיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק • סגן מאמר זה
 לכתן • להודיע בחשימת הפסוקה תקן שגרון של צדיקים • שלומדים ומקיימין' כל מה שקטוב במשנה: ג' שלש

צירוף פחות מכזית לפחות וכבילה כדפרישנה לעיל • אבל
 מחשבה ודלי בעי • מדי דהוה אבשרא דבעיא מחשבה בכל מקו'
 כדתנן לעיל: צריך מחשבה בכפרים • ולא בשוקים אבל הכשרי
 צריכים בכל מקום: י' כוורת דבורים וכו' אם הוא מחוברת
 בטיט • הכל מודים שהיא בקרקע • ואם היא מונחת על גבי
 יתדות: הכל מודים שהיא ככלים • לא נחלקו לא שמונחת ע"ג
 קרקע • ואינה מחוברת בטיט: ר"א אומ' הרי היא בקרקע •
 ונקיטת בכסף • בשטר • ובחזק' בקרקע: וכותבין עליה פרוזבול
 שטר שכותבי' ב' דלמלוא שמשר להס כל חוב שיש לו • שלא טמא
 שביעית משמטו • ואין כותבין פרוזבול לא על הקרקע כלות •
 כשיש ללוה קרקע • ואם יש לו כוורת דבורי' כמי שיש לו קרקע
 דמי' וכותבין עליה פרוזבול למלוה: ואינה מקבל' טומא' במקומ'
 דהוי כמחובר שאינה מקבל טומא': והרודה מחלו' דבש שכתובה
 בשבת: חייב חטאת' כחולש ממקו' חבור' דכתי' (שמואל א' ו"ד)
 ויטבול אותה ביערת הדבש • וכי מה ענין יער אלל דבש • אלל
 מה יער התולש ממנו בשבת חייב חטאת' אף דבש הרודה ממנו
 בשב' • חייב חטא': יא מאימתי מטמא' משום משקה דסתמיהו
 לאכילה קיימי • ומאימתי מטמאין טומאת משקין להו' • תחלה:
 משיחרחר • משיביא עשן ועשן להברית הדבורי' • לשון לחרחר
 ריב' • שגראה כאלו רוגזה לחרחר ריב עם הדבורים • פי' אחר
 משיחרחר שיחמם אותם להוציא דבש • אע"פ שעדין לא יצא
 הדבש • לשון נחר מפוח (ירמי' ו') ואית דגרסי משיהרהר כלות'
 משיהרהר מחשבה בלבו לרדות הדבש: משירסק כשרונים לרדו'
 דבש מן הכוורת • חופכים בסמין ומוציאין חלות חלות • וזהו ריסוקן: יב עמיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק • סגן מאמר זה
 לכתן • להודיע בחשימת הפסוקה תקן שגרון של צדיקים • שלומדים ומקיימין' כל מה שקטוב במשנה: ג' שלש

א' לדיק גמור ווא' שאינו גמור כמ"ס רז"ל בלדיק וטוב לויזודיק והע לו פדאי' במס' ברכו' פ"ק ד"ז א"כ כדו"ל [סנהדרין קח .
 בלדיק בדורותיו דלגנאי וחס"ה הכתוב קוראו לדיק: ג' מאות וי' עולמות יתב הר"ז כלו' שהנאל וקורת רוח וכו' כן כת' הרמב"ם .
 ומס'י אמינא אריכות זמן הוה יאין סוף זמין לו אחרית ותכלה) אבל כל נפש (סתובה) לחיי העה"ב . (לא) תאבד לעולם וזהו ענין
 ישר"ל המציאו' התמיד אשר לא יחקר לפי שיש הוא המציאות (הנמצא זמין בן אפיסה) וכלו' אומר כי אהבי (גוחלים) את המציאו' .

(במוחלט) ואין שם מציאו' אמת'
 לא ההתמדה והנזיח מססוק הוה
 ג' (כ) גדול התענוג על דרך משל'
 ומספר' יש ג' מאו' וי' וזה על דרך
 התעוררו בלבד כי אותו התענוג
 גדול אמנם הא"כ כמו שאין שווי
 בין הנחקר לאשר אינו נחקר . כן
 אין שווי בין אלו המעדי אשר אללנו

ג' מאו' וי' עולמו' ישנא' (משלי ה) להנהיג' אהבי
 יש ואוצרותיה' אמלא' אר' ש בן חלפת' לא
 מצא הקב"ה כלי מהזיק ברכה ל' ישראל י' לא
 השלום שנא' (תהלים כ"ט) ה' עוז לעמו יתן .
 ה' יברך את עמו בשלום .

ג' מאות וי' עולמו' שנא' להנחיל
 אהבי יש י' בימטרי הכי הוי'
 ג' מאות וי' יכלו' שהנאה וקורת
 רוח שיש לכל לדיק ולדיק בעה"ב .
 הוא ג' מאות וי' פעמי' : כנגד כל
 העה"ז שאין העה"ז כלו' לא חלק
 מב' מאו' וי' ממ' שיש לכל לדי' ולדי'
 נחלה לעה"ב :

גשלתה מסכת עוקצים

סליק מסכת עוקצים

נחלה לעה"ב :

ועיסור נכסי' בלבד' שהכותים ע' הם וירשו רק ז' אבל לעתיד ירשו את כלם זלעומת זה יאמר בכלן ג' כ מספר יש שהרי כשנחלו הארץ
 כבשו ל"א מלכי' ואם לעתיד יכבשו במספר י' פעמי' ל"א יהיו במספר י' ש ועתה מדוקדק אמרו להנחיל דהא קשי' נחל' מאי עבדת' .
 דבשכר מיירי וזו אינה נחלה אבל אי מיירי בכבוס ארצות הוי נחלה' שכן היא ירשה מאבותינו ועל זו נאמר [שבת קמ"א] נחלה בלי
 מזרים' על שם ופרשת ימה וקדמה וגו' ולדעת י' עוד מרמזי התורה במספר יש וידוקדק בזה לשון עולמות לפי שיש בו ד' פעמים
 עשרה אבל השלשה מהם עלו כללותם למספר גדול עד למאה' שכן כללותם הראשונות והם עולמות' אס מל' העלם' אס מלשון עולם
 ממש אך הרביעי' בלבד כי מסני שהם עולם הפירוד ממש לא נזכר כללות זהם כלל הרמזן הוא ינחילנו ויזכנו ללמוד בעפר רגלי
 אהבינו נחלי יש : ואי צרותיהם אמלא' בעה"ז כ"פ הר"ז במס' י"ט פ"ה דלצנות : אמר ר"ש בן הלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק
 זיכה לישראל לא השלום שנא' ה' עוז וגו' וענין עוז' תורה על חזקתו מס'י' יברך את עמו בשלום וסיפא פרושא דרישא ה' עוז וחזק'
 ירצה ליתן לעמו ומה עשה ירצם בשלום שיהו חזק וחזק' הוא נבואה הוא בעצמו שכל הברכות שבעולם אינן מתקיימין אס אין שלו' ובמדרש
 רבה סוף פרשת שופטים איתא בזה הלשון כלי שהוא מחזיק את כל הברכות לברכו בו וכו' ומאמר הזה ראוי להיות בחתימת המס' .
 כי ה' עוז לעמו יתן על שעת מתן תורה הוא נאמר כמו שדרשו ז"ל [זכרים קס"ז] מקרא דלעיל מיניה' למבול ישיב' שמתקבצו כל
 הגוים אלל בלעם וכו' ומכיון שכשנתן להם העוז הוא התורה ברכו ג' כ בשלום ידע מזה שאת התורה היא גורמת ברכת השלו'
 ועל כן נבדו לבד ילבידיו חזרו עליה לא ייחה אחר שגמרה גם נא להעתיק ולעורר הלצנות . שאע"פ שהמשניות מלאים ממחלוקת
 שהיה בין החכמים וכן יעלה על הלז הנמהר כי מחלוקתיהם הימה מריבה ומזה אמר כי לא כן הוא' שעוז התורה כלי מלא ברכת
 ה' היא השלום אין בה שום ריב' ומחלוקת לבנות וכמאמרם [קדושין ל'] : בפסוק כי ידברו את אויבי' (תהלים קכ"ו) נראים כאויבי'
 ונעשים אויבי' וזולאי' שכן [שבת ס"ג פ"ח] : הוא למימימיים זה ולומדים לשמה לא להתי' ראו להתגדל בפני אחרים ומלבד כל
 לא' ראוייה כל חתימה שמה בשלום כמו שדרו אנשי כנסת הגדולה במחלה ועל כן כמו שהעבודה היא התפלה נחתמת בשלו' . כך'
 התורה ראוייה שתהא חתימה בשלום וכן התורה כשזכה הקב"ה לברך את עמו ישראל ע"י כהניו חתם ברכתם בשלום והנה תמצא
 שהחתימה היא מעין הפתיחה דפתח ודרש מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכני' נכנסו לאכול בתרומתן והם המבדלי'
 את עמו ישראל בשלום וזהו כדר פתח ודרש כ"ב שם דלא קמני לה לא אגב אורחא ולא לגושה' לא נתכוין התנא שיהיו הפתיח והחתימ'
 שוין לטובה ולצרכה עוד ראה כי היכה ג' כ התחלה באות מ"ס וכן החתימה באות מ"ס כנגד מ' יוס דלוחות ראשונות ומ"ו דלוחות'
 שניות כי כל המשניות והיא תורה שבע"פ כלם מרועה א' נתנו ולמשה מסיונא נאמר ואתה תחזה כי מספר ר"ת שאר הסדרי' מלבד
 הראשון עולים ג' כ במספר מ' וכן מרע"ה היה עוד מ' יוס אמנעיים בהריכל זה ל' והנה אע"פ שר"ש בן הלפתא היה זקן בימי רבי
 כנראה מסוך דבריו שהשיב לרבי סלעים נעשו גבוהים בפכ"ג דשבת דף ק"ז ואלו ריב"ל לא חשבו בגמ' לא באמורא' דבס"ג דמס'
 נדה ד' י"ח מתניה קאמרי' שמעתתא לא קאמרי' וקאת' שמעתתא על מימרא דאמר ריב"ל וקופרשי' שמעתתא ריב"ל אמורא' היה
 ע"כ וכן הוא בס' מרובה ריש ד' פ"ב (ומ"מ בימיר' היה שהיה גדול מרבין יומטן) ואע"פ כ ראה רבי' הקדוש להקדי' מאמרו של ריב"ל .
 למאמרו של רשב"מ כדי שתהא החתימה בשלום ובמדרש רבנן אמרין גדול השלום שכשנלך המשיח יבא אינו פוסק לא בשלום .
 שנאמר (ישעיהיג"ב) מה נאוו על ההרים רגלי מנשר משמיע שלום :

סליק לה מסכת עוקצין וכולרו בסבייתו וטהרות

מה מתוק לחכי מדבשי יערות . שוכיתי לה שלים גם סדר טהרות

ובכן הטינו ימינם זקנים עתה . כתוספות יום טוב על הששה סדרים